

Holy Bible

Aionian Edition®

Święta Biblia

Polish Updated Gdańsk Bible

Holy Bible Aionian Edition ®
Święta Biblia
Polish Updated Gdansk Bible
Language: Polish
Poland, Lithuania

Creative Commons Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution NoDerivatives 4.0

Fundacja Wrota Nadziei, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Additional Information:

© 2019 Gate of Hope Foundation: The publisher authorizes all copying and distribution of this work both in part and in its entirety, under the condition that it is done completely free of charge and that the content remains completely unchanged. Distribution for commercial purposes requires written permission from the Foundation. Gate of Hope Foundation // ul. Armii Ludowej 71b lok. 26 // 87-100 Toruń, Polska // wrotanadziei.org

© 2019 Fundacja Wrota Nadziei: Wydawca wyraża zgodę na kopowanie i rozpowszechnianie całości lub części publikacji, jednak bez czerpania z tego korzyści finansowych i bez wprowadzania jakichkolwiek zmian. Powielanie do celów komercyjnych wymaga pisemnej zgody Fundacji. Fundacja Wrota Nadziei // ul. Armii Ludowej 71b lok. 26 // 87-100 Toruń, Polska // wrotanadziei.org

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Przedmowa

Polskie at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Polskie at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Spis treści

STARY TESTAMENT

Rodzaju	1
Wyjścia	35
Kapłańska	63
Liczب	85
Powtórzonego	114
Jozuego	139
Księga Sędziów	156
Rut	173
I Samuela	176
II Samuela	198
I Królewska	217
II Królewska	239
I Kronik	260
II Kronik	279
Ezdrasza	303
Nehemiasza	310
Estery	320
Hioba	326
Psalmów	343
Przysłów	385
Kaznodziei	399
Pieśń nad Pieśniami	405
Izajasza	408
Jeremiasza	441
Lamentacje	479
Ezechiela	483
Daniela	518
Ozeasza	529
Joela	534
Amosa	536
Abdiasza	540
Jonasza	541
Micheasza	543
Nahuma	546
Habakuka	548
Sofoniasza	550
Aggeusza	552
Zachariasza	554
Malachiasza	560

NOWY TESTAMENT

Mateusza	565
Marka	587
Łukasza	601
Jana	624
Dziejego	642
Rzymian	665
I Koryntian	675
II Koryntian	684
Galacjan	691
Efezjan	695
Filipian	699
Kolosan	702
I Tesaloniczan	704
II Tesaloniczan	706
I Tymoteusza	708
II Tymoteusza	711
Tytusa	713
Filemona	715
Hebrajczyków	716
Jakuba	723
I Piotra	726
II Piotra	729
I Jana	731
II Jana	734
III Jana	735
Judy	736
Objawienie	737

DODATEK

Przewodnik dla Czytelników
Słownik
Mapy
Przeznaczenie
Ilustracje, Doré

STARY TESTAMENT

[Tak] wygnal człowieka i postawił na wschód od ogrodu Eden cherubinów i plomienisty miecz
obracający się we wszystkie strony, aby strzegły drogi [do] drzewa życia.
Rodzaju 3:24

Rodzaju

1 Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. **2** A ziemia była bezkształtna i pusta i ciemność była nad głębiami, a Duch Boży unosił się nad wodami. **3** I Bóg powiedział: Niech stanie się światłość. I stała się światłość. **4** Bóg widział, że światłość [była] dobra. I oddzielił Bóg światłość od ciemności. **5** I nazwał Bóg światłość dniem, a ciemność nazwał nocą. I nastąpił wieczór i poranek, dzień pierwszy. **6** Potem Bóg powiedział: Niech stanie się firmament pośrodku wód i niech oddzieli wody od wód. **7** I uczynił Bóg firmament, i oddzielił wody, które [sa] pod firmamentem, od wód, które są nad firmamentem. I tak się stało. **8** I Bóg nazwał firmament niebem. I nastąpił wieczór i poranek, dzień drugi. **9** Potem Bóg powiedział: Niech się zbiorą w jednym miejscu wody, [które sąj] pod niebem, i niech się ukaże sucha [powierzchnia]. I tak się stało. **10** I Bóg nazwał suchą [powierzchnię] ziemią, a zbiorowisko wód – morzami. I Bóg widział, że [to było] dobre. **11** Potem Bóg powiedział: Niech ziemia zrodzi trawę, rośliny wydające nasiona i drzewo urodzajne przynoszące owoc według swego rodzaju, którego nasienie będzie w nim na ziemi. I tak się stało. **12** I ziemia wydała trawę, rośliny wydające nasienie według swego rodzaju i drzewo przynoszące owoc, w którym było nasienie według swego rodzaju. I Bóg widział, że to było dobre. **13** I nastąpił wieczór i poranek, dzień trzeci. **14** Potem Bóg powiedział: Niech się staną światła na firmamencie nieba, by oddzielały dzień od nocy, i niech stanowią znaki, pory [roku], dni i lata. **15** I niech będą światłami na firmamencie nieba, aby świeciły nad ziemią. I tak się stało. **16** I Bóg uczynił dwa wielkie światła: światło większe, aby rządziło dniem, i światło mniejsze, aby rządziło nocą, oraz gwiazdy. **17** I Bóg umieścił je na firmamencie nieba, aby świeciły nad ziemią; **18** I żeby rządziły dniem i nocą, i oddzielały światłość od ciemności. I Bóg widział, że to było dobre. **19** I nastąpił wieczór i poranek, dzień czwarty. **20** Potem Bóg powiedział: Niech wody hojnie wydadzą żywe istoty, a ptactwo niech lata nad ziemią, pod firmamentem nieba. **21** I Bóg stworzył wielkie wieloryby i wszelkie pływające istoty żywe, które hojnie wydały wody, według ich rodzaju oraz wszelkie ptactwo skrzydlate według jego rodzaju. I Bóg widział, że [to było] dobre. **22** Bóg błogosławił je, mówiąc: Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, i wypełniajcie wody morskie, a ptactwo niech się rozmnaża na ziemi. **23** I nastąpił wieczór i poranek, dzień piąty. **24** Bóg powiedział też: Niech ziemia wyda istoty żywe według swego rodzaju: bydło, zwierzęta pełzające i zwierzęta ziemi według swego rodzaju. I tak się stało. **25** I Bóg uczynił zwierzęta ziemi

według swego rodzaju i bydło według swego rodzaju, i wszelkie zwierzęta, które pełzają po ziemi według swego rodzaju. I Bóg widział, że [to było] dobre. **26** Potem Bóg powiedział: Uczymy człowieka na nasz obraz według naszego podobieństwa; niech panuje nad rybami morskimi i ptactwem niebieskim, nad bydłem i całą ziemią oraz nad wszelkimi zwierzętami pełzającymi, które pełzają po ziemi. **27** Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boga go stworzył; stworzył ich mężczyzną i kobietą. **28** I Bóg błogosławił im. Potem Bóg powiedział do nich: Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, napełniajcie ziemię i czyrćcie ją sobie poddaną; panujcie nad rybami morskimi i nad ptactwem niebieskim, i nad wszelkimi zwierzętami, które poruszają się po ziemi. **29** I Bóg powiedział: Oto dałem wam wszelkie rośliny wydające z siebie nasienie, które są na powierzchni całej ziemi, i wszelkie drzewo mające owoc drzewa, wydające [z siebie] nasienie – będą one dla was pokarmem. **30** I wszelkim zwierzętom ziemi, i wszelkiemu ptactwu niebieskiemu, i wszystkiemu, co pełza po ziemi i [ma] w sobie życie, pokarmem [będą] wszelkie rośliny zielone. I tak się stało. **31** I Bóg widział wszystko, co uczynił, a [było] to bardzo dobre. I nastąpił wieczór i poranek, dzień szósty.

2 Tak ukończone zostały niebiosa i ziemia oraz wszystkie ich zastępy. **2** W siódmym dniu Bóg ukończył swe dzieło, które uczynił; i odpoczął siódmego dnia od wszelkiego swego dzieła, które stworzył. **3** I Bóg błogosławił siódmy dzień, i poświęcił go, bo w nim odpoczął od wszelkiego swego dzieła, które Bóg stworzył i uczynił. **4** Takie [sa] dzieje stworzenia niebios i ziemi w dniu, w którym PAN Bóg uczynił ziemię i niebiosa; **5** Wszelkie krzewy polne, zanim były na ziemi, i wszelkie rośliny polne, nim wzeszły. Bo PAN Bóg [jeszcze] nie spuścił deszczu na ziemię i nie było człowieka, który by uprawiał ziemię. **6** Ale z ziemi wychodziła para, która nawilżała całą powierzchnię ziemi. **7** Wtedy PAN Bóg ukształtował człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia. I człowiek stał się żywą duszą. **8** PAN Bóg zasadził też ogród w Edenie, na wschodzie, i umieścił tam człowieka, którego ukształtował. **9** I wywiódł PAN Bóg z ziemi wszelkie drzewa mile dla oka i których [woce] były dobre do jedzenia oraz drzewo życia pośrodku ogrodu i drzewo poznania dobra i zła. **10** A z Edenu wypływała rzeka, aby nawadniać ogród; i stamtąd dzieliła się na cztery główne [rzeki]. **11** Nazwa pierwszej – Piszon; to ta, która okrąża całą ziemię Chawila, gdzie [znajduje się] złoto. **12** A złoto tej ziemi [jest] wyborne. Tam też jest bdellium i kamień onyksowy. **13** Nazwa drugiej rzeki – Gichon; ta okrąża całą ziemię Kusz. **14**

Nazwa zaś trzeciej rzeki – Chiddekel; płynie ona na wschód ku Asyrii. A czwarta rzeka to Eufrat. **15 PAN** która mi dałeś, [aby była] ze mną, ona dała mi z tego Bóg wziął więc człowieka i umieścił go w ogrodzie drzewa i zjadłem. **13 PAN** Bóg zapytał kobietę: Co w Eden, aby go uprawiał i strzegł. **16** I rozkazał PAN Bóg zrobiliś? I odpowiedziała kobieta: Wąż mnie zwiódł człowiekowi: Możesz jeść do woli z każdego drzewa i zjadłem. **14** Wtedy PAN Bóg powiedział do węża: ogrodu; **17** Ale z drzewa poznania dobra i zła jeść nie Ponieważ to uczyniłeś, będziesz przeklęty wśród będziesz, bo tego dnia, kiedy zjesz z niego, na pewno wszelkiego bydła i wśród wszelkich zwierząt polnych. umrzesz. **18** PAN Bóg powiedział też: Niedobrze, Na brzuchu będziesz się czuła i proch będziesz by człowiek był sam; uczynię mu odpowiednią dla jeść po wszystkie dni swego życia. **15** I wprowadzę niego pomoc. **19** I ukształtował PAN Bóg z ziemi nieprzyjaźń między tobą a kobietą, między twoim wszelkie zwierzęta polne i wszelkie ptactwo niebieskie, potomstwem a jej potomstwem. Ono zrani ci głowę, i przyprowadził [je] do Adama, aby zobaczyć, jak je a ty zranisz mu pięć. **16** A do kobiety powiedział: nazwie; a jak Adam nazwał każdą istotę żywą, [taka] Wielce pomnożę twoje cierpienia i twoje poczęcia, w była jej nazwa. **20** I Adam nadał nazwy wszelkiemu bólowi będziesz rodzić dzieci. Twoje pragnienie będzie bydłu i ptactwu niebieskiemu, i wszelkim zwierzętom ku twemu mężowi, a on będzie nad tobą panować. polnym. Dla Adama jednak nie znalazła się pomoc **17** Do Adama zaś powiedział: Ponieważ usłuchałeś odpowiednia dla niego. **21** Wtedy PAN Bóg zesłał głosu swojej żony i zjadłeś z drzewa, o którym ci głęboki sen na Adama; a gdy zasnął, wyjął jedno z przykazałem, mówiąc: Nie będziesz z niego jadł – jego żeber i zapełnił ciało miejscem po nim. **22** I z tego przeklęty [będzie] ziemia z twoego powodu, w trudzie zebra, które PAN Bóg wyjął z Adama, utworzył kobietę będziesz z niej spożywać po wszystkie dni twoego i przyprowadziły ją do Adama. **23** I Adam powiedział: To życia. **18** [Ona] będzie ci rodzić cierń i oset i będziesz [teraz jest] kość z moich kości i ciało z mojego ciała; spożywał rośliny polne. **19** W pocie czoła będziesz dlatego będzie nazwana kobietą, bo z mężczyzną spożywał chleb, aż wrócisz do ziemi, gdyż z niej została wzięta. **24** Dlatego opuści mężczyznę swojego zostałeś wzięty. Bo jesteś prochem i w proch się ojca i swoją matkę i połączysz się ze swoją żoną, i będą obrócisz. **20** I Adam nadał swojej żonie imię Ewa, bo jednym ciałem. **25** I oboje, Adam i jego żona, byli ona była matką wszystkich żyjących. **21** I PAN Bóg nadzy, a nie wstydzili się.

3 A wąż był bardziej przebiegły niż wszystkie zwierzęta polne, które PAN Bóg uczynił. Powiedział on do kobiety: Czy Bóg rzeczywiście powiedział: Nie wolno was jeść ze wszystkich drzew [tego] ogrodu? **2** I kobieta odpowiedziała wężowi: Możemy jeść owoce z drzew [tego] ogrodu; **3** Ale o owocu drzewa, które jest pośrodku ogrodu, Bóg powiedział: Nie będziecie z niego jeść ani go dotykać, abyście nie umarli. **4** I wąż powiedział do kobiety: Na pewno nie umrzecie; **5** Ale

Bóg wie, że tego dnia, gdy z niego zjecie, otworzą się wasze oczy i będziecie jak bogowie znający dobro i зло. **6** A gdy kobieta spostrzegła, że [owoc] drzewa pożądania dla [zdobycia] wiedzy, wzięła z niego owoc z zjadła; dała też swemu mężowi, który był z nią; i on zjadł. **7** I otworzyły się im obaj oczy i poznali, że są nadzy. Spleśli więc liście figowe i zrobili sobie przepaski. **8** [Wtedy] usłyszeli głos PANA Boga chodzącego po ogrodzie w powiecie dziennym. I Adam, i jego żona ukryli się przed obliczem PANA Boga wśród drzew ogrodu. **9** I PAN Bóg zwołał na Adama, i zapytał go: Gdzie jesteś? **10** On odpowiedział: Usłyszałem twój głos w ogrodzie i złaklem się, gdyż jestem nagi, i ukryłem się. **11** [Bóg] zapytał: Kto ci powiedział, że jesteś nagi? Czy zjadłeś z drzewa, z którego

sporządził dla Adama i jego żony odzień ze skóry i przyodział ich. **22** Wtedy PAN Bóg powiedział: Oto człowiek stał się jak jeden z nas, znający dobro i зло. [Wygnajmy go] więc, aby nie wyciągnął swej ręki i nie wziął z drzewa życia, by jeść i żyć na wieki. **23** PAN Bóg wydał go więc z ogrodu Eden, aby uprawiał ziemię, z której został wzięty. **24** [Tak] wygnal człowieka i postawił na wschód od ogrodu Eden cherubinów i płomieniasty miecz obracający się we wszystkie strony, aby strzegły drogi [do] drzewa życia.

4 Potem Adam obcował ze swoją żoną Ewą, a ta poczęła i urodziła Kainę. I powiedziała: Otrzymałem mężczyznę od PANA. **2** I urodziła jeszcze jego brata Abla. Abel był pasterzem owiec, a Kain był rolnikiem. **3** Z bieganiem czasu zdarzyło się, że Kain przyniósł PANU ofiarę z plonów ziemi. **4** Także Abel przyniósł z pierworođnych swej trzody i z ich tłuszczu. A PAN wejrział na Abla i jego ofiarę. **5** Lecz na Kaina i jego ofiarę nie wejrzał. Kain rozgniewał się bardzo i spochmurniła jego twarz. **6** Wtedy PAN zapytał Kaina: Dlaczego się rozgniewałeś? Czemu spochmurniła twoja twarz? **7** Jeśli będziesz dobrze czynił, czy nie zostaniesz wywyższony? A jeśli nie będziesz dobrze czynił, grzech leży u drzwi; a do ciebie [będzie] jego rozmawiał ze swoim bratem Ablem. A gdy byli na polu,

Kain powstał przeciwko swemu bratu Ablowi i zabił go. dwanaście lat i umarł. **9** Enosz żył dziewięćdziesiąt Wtedy PAN zapytał Kaina: Gdzie jest twój brat Abel? lat i spłodził Kenana. **10** Po spłodzeniu Kenana On odpowiedział: Nie wiem. Czy ja jestem stróżem Enosz żył osiemset piętnaście lat i spłodził synów mego brata? **10** [Bóg] zapytał: Cóż uczyniłeś? Głos i córki. **11** Wszystkich dni Enosza było dziewięćset krwi twoego brata woła do mnie z ziemi. **11** Teraz więc pięć lat i umarł. **12** Kenan żył siedemdziesiąt lat i przekłyty będziesz na ziemi, która otworzyła swe usta, spłodził Mahalaleela. **13** Po spłodzeniu Mahalaleela aby przyjąć krew twoego brata [przelana] przez swoją Kenan żył osiemset czterdziestu lat i spłodził synów rękę. **12** Gdy będziesz uprawiał ziemię, nie da ci już i córki. **14** Wszystkich dni Kenana było dziewięćset swego plonu. Tułaczem i zbiegiem będziesz na ziemi. dziesięć lat i umarł. **15** Mahalaleel żył sześćdziesiąt **13** Wtedy Kain powiedział do PANA: Zbyt ciężka jest pięć lat i spłodził Jareda. **16** Po spłodzeniu Jareda moja kara, bym mógł ją znieść. **14** Oto wyganiaś mnie Mahalaleel żył osiemset trzydziestu lat i spłodził dziś z powierzchni ziemi, a przed twoją twarzą będę synów i córki. **17** Wszystkich dni Mahalaleela było ukryty. Będę tułaczem i zbiegiem na ziemi, a stanie się osiemset dziewięćdziesiąt pięć lat i umarł. **18** Jared [tak, że] ktokolwiek mnie spotka, zabije mnie. **15** PAN żył sto sześćdziesiąt dwa lata i spłodził Henocha. mu odpowiedział: Zaprawdę, ktokolwiek zabije Kaina, **19** Po spłodzeniu Henocha Jared żył osiemset lat i poniesie siedmiokrotną zemstę. I nałożył PAN na Kaina spłodził synów i córki. **20** Wszystkich dni Jareda było piętno, aby nie zabił go nikt, kto by go spotkał. **16** dziewięćset sześćdziesiąt dwa lata i umarł. **21** Henoch Wtedy odszedł Kain przed oblicza PANA i zamieszkał żył sześćdziesiąt pięć lat i spłodził Matuzalema. **22** w ziemi Nod, na wschód od Edenu. **17** I Kain obcował Po spłodzeniu Matuzalema Henoch chodził z Bogiem ze swoją żoną, a ona poczęła i urodziła Henocha. trzysta lat i spłodził synów i córki. **23** Wszystkich dni Zbudował też miasto i nazwał je imieniem swego Henocha było trzysta sześćdziesiąt pięć lat. **24** Henoch syna – Henoch. **18** Henochowi urodził się Irad, a Irad chodził z Bogiem, a potem [już] go nie było, bo Bóg go spłodził Mechujaela, a Mechujael spłodził Matuszaela, zabral. **25** Matuzalem żył sto osiemdziesiąt siedem lat i a Matuszael spłodził Lameka. **19** I Lamek pojął sobie spłodził Lameka. **26** Po spłodzeniu Lameka Matuzalem dwie żony. Imię jednej [było] Ada, a drugiej – Silla. **20** żył siedemset osiemdziesiąt dwa lata i spłodził synów i Ada urodziła Jabala, który był ojcem mieszkańców których żony. **21** Jego brat [miał] na imię sześćdziesiąt dziewięć lat i umarł. **28** Lamek żył sto Jubal, a był on ojcem wszystkich grających na harfie osiemdziesiąt dwa lata i spłodził syna. **29** I nadał mu i na fletie. **22** Silla urodziła Tubalkaina, [który był] imię Noe, mówiąc: Ten nas pocieszy w naszej pracy rzemieślnikiem wszelkiej roboty od miedzi i żelaza. i w trudzie naszych rąk, z powodu ziemi, którą PAN Siostra Tubalkaina była Noema. **23** I Lamek powiedział przekłął. **30** Po spłodzeniu Noego Lamek żył pięćset swym żonom, Adzie i Silli: Słuchajcie mego głosu, żony Wszystkich dni Lameka było siedemset siedemdziesiąt za zranienie mnie i młodzieńca za sinięc. **24** Jeśli siedem lat i umarł. **32** A gdy Noe miał pięćset lat, Kain ma być pomszczony siedem razy, to Lamek spłodził Sema, Chama i Jafeta.

5 To jest księga rodu Adama. W dniu, w którym Bóg stworzył człowieka, uczynił go na podobierństwo Boga. **2** Stworzył ich mężczyzną i kobietą; błogosławił ich i nadał im imię Adam w dniu, w którym zostali stworzeni. **3** Adam żył sto trzydziestu lat i spłodził [syna] na swoje podobierństwo, na swój obraz, i nadał mu imię Set. **4** A dni Adama po spłodzeniu Seta było osiemset lat i spłodził synów i córki. **5** A [tak] wszystkich dni, które żył Adam, było dziewięćset trzydziestu lat i umarł. **6** Set żył sto pięć lat i spłodził Enosza. **7** Po spłodzeniu Enosza Set żył osiemset siedem lat i spłodził synów i córki. **8** Wszystkich dni Seta było dziewięćset

6 Gdy ludzie zaczeli się mnożyć na ziemi i rodziły im się córki; **2** Synowie Boży, widząc, że córki ludzkie były piękne, brali sobie za żony wszystkie, które sobie upodobali. **3** I powiedział PAN: Mój duch nie będzie na zawsze się spierał z człowiekiem, bo jest on ciałem. Będzie więc jego dni sto dwadzieścia lat. **4** A w tych dniach byli na ziemi olbrzymi; nawet i potem, gdy synowie Boży zbliżali się do córek ludzkich, a one rodziły im [synów]. To [sa] mocarze, którzy od dawna [byli] sławnymi mężczyznami. **5** A gdy PAN widział, że wielka jest niegodziwość ludzi na ziemi i wszystkie zamysły [i] myślą ich serca były tylko złe po wszystkie dni; **6** Założał PAN, że uczynił człowieka na ziemi, i ubolewał nad tym całym sercem. **7** I PAN powiedział: Zglądę z powierzchni ziemi człowieka, którego stworzyłem, zarówno człowieka, jak i bydło, zwierzęta pełzające i ptactwo niebieskie, bo żałuję,

że ich uczyniłem. **8** Ale Noe znalazła łaskę w oczach parze weszło do Noego do arkii, samiec i samica, jak PANA. **9** To są dzieje rodu Noego: Noe był człowiekiem Bóg rozkazał Noemu. **10** A po siedmiu dniach wody sprawiedliwym i doskonałym w swoich czasach. I Noe potopu spadły na ziemię. **11** W sześćsetnym roku życia chodził z Bogiem. **10** A Noe spłodził trzech synów: Noego, w drugim miesiącu, siedemnastego dnia [tego] Sema, Chama i Jafeta. **11** Ale ziemia zepsuła się w miesiąca, w tym właśnie dniu, przerwały się wszystkie oczach Boga i napęnila się nieprawością. **12** Wtedy źródła wielkiej głębi i otworzyły się okna nieba. **12** I Bóg wejrział na ziemię, a oto była zepsuta, bo wszelkie deszcz padał na ziemię czterdzieści dni i czterdzieści ciała wypaczyło swoją drogę na ziemi. **13** I Bóg nocy. **13** W tym właśnie dniu weszli do arkii Noe oraz powiedział do Noego: Nadszedł koniec wszelkiego jego synowie – Sem, Cham i Jafet, a z nimi żona Noego ciała przed moim obliczem, bo ziemia przez nie jest i trzy żony jego synów. **14** Oni i wszelkie zwierzęta pełna nieprawości; wytracę je więc wraz z ziemią, według swego rodzaju, wszelkie bydło według swego **14** Zbuduj sobie arkę z drewna gofera, zrobisz w arce rodzaju, wszelkie zwierzęta pełzące, które pełżą po przegrody i oblesjesz ją wewnątrz i na zewnątrz smołą, ziemi według swego rodzaju, wszelkie ptaki według **15** A zbudujesz ją w ten [sposób]: Długość arkii [będzie] swego rodzaju [i] wszelkie stworzenia skrydlate. **15** na trzysta łokci, pięćdziesiąt łokci – jej szerokość, I tak weszły do Noego do arkii, po parze z każdego a trzydziestu łokci – jej wysokość. **16** Zrobisz okno ciała, w którym [było] tchnienie życia. **16** A te, które w arce, a zakończysz je na lokcie od góry. Drzwi weszły, samiec i samica z każdego ciała weszły, jak umieścisz z boku arkii, zrobisz w niej dolne, drugie i mu Bóg rozkazał. I zamknął PAN za nim [drzwi]. **17** A trzecie piętro. **17** A ja, oto ja sprowadzę potop wód potop trwał na ziemi czterdzieści dni i wody wezbrały, na ziemię, aby wytracić wszelkie ciało, w którym jest i podniosły arkę, i unosiła się nad ziemią. **18** Wody tchnienie życia pod niebem. Wszystko, co jest na wzmogły się i wezbrały bardzo nad ziemią, i płynąła ziemi, zginie. **18** Ale z tobą zawrę moje przymierze; arka po wodach. **19** I wody bardzo się wzmogły nad i wejdźiesz do arkii, ty i twoi synowie, i twoja żona, i ziemia, i zakryły wszystkie wysokie góry, które [były] żony twoich synów z tobą. **19** I ze wszystkich zwierząt pod całym niebem. **20** Wody wezbrały na piętnaście wszelkiego ciała po [jednej] parze wprowadzisz do łokci wzwyż i góry zostały zakryte. **21** Zginęło więc arki, aby uchowały się z tobą żywe, będą to samiec i wszelkie ciało poruszające się na ziemi: ptactwo, samica. **20** Z ptactwa według jego rodzaju i z bydła bydło, zwierzęta i wszelkie zwierzęta pełzące, które według jego rodzaju, [i] z wszelkich ziemskich zwierząt pełżą po ziemi, i wszyscy ludzie. **22** Wszystko, co pełzących według ich rodzaju, po parze z każdego [miało] w nizdrach tchnienie życia, wszystko, co żyło [rodzaju] wejdź z tobą, aby żywe zostały. **21** A ty na suchym lądzie, zginęło. **23** Tak zostało zgładzone wezmiesz ze sobą wszelki pokarm, który się nadaje do wszelkie stworzenie, które [było] na powierzchni ziemi, jedzenia, i zabierzesz do siebie, i będzie tobie i im na od człowieka aż do bydła, zwierząt pełzących i pokarm. **22** I Noe tak uczynił. Zrobił wszystko tak, jak ptactwa niebieskiego. Wszystko to zostało zgładzone z mu Bóg rozkazał.

7 Potem PAN powiedział do Noego: Wejdź ty wraz

z całym twoim domem do arkii, gdyż widziałem cię, że jesteś sprawiedliwy przede mną w tym pokoleniu.

2 Z każdego zwierzęcia czystego weź sobie po siedem par, samca i samicę jego; ale ze zwierząt nieczystych – po [jednej] parze, samca i samicę jego. **3** Także z ptactwa niebieskiego po siedem par, samca i samicę, aby zachować przy życiu ich potomstwo na całej powierzchni ziemi. **4** Pozostaje bowiem jeszcze siedem dni, a [potem] spuszczać deszcz na ziemię, na czterdzieści dni i czterdzieści nocy, i zgładzę z powierzchni ziemi wszelkie stworzenie, które uczyniłem. **5** Noe uczynił więc wszystko, co mu PAN rozkazał. **6** Noe miał sześćset lat, gdy przyszedł potop wód na ziemię. **7** I wszedł Noe, a z nim jego synowie, jego żona i żony jego synów do arkii ze względu na wody potopu. **8** Ze zwierząt czystych i nieczystych i z ptactwa, i ze wszystkiego, co pełza po ziemi; **9** Po

parze weszło do Noego do arkii, samiec i samica, jak Bóg rozkazał Noemu. **10** A po siedmiu dniach wody sprawiedliwym i doskonałym w swoich czasach. I Noe potopu spadły na ziemię. **11** W sześćsetnym roku życia chodził z Bogiem. **10** A Noe spłodził trzech synów: Noego, w drugim miesiącu, siedemnastego dnia [tego] Sema, Chama i Jafeta. **11** Ale ziemia zepsuła się w miesiąca, w tym właśnie dniu, przerwały się wszystkie oczach Boga i napęnila się nieprawością. **12** Wtedy źródła wielkiej głębi i otworzyły się okna nieba. **12** I Bóg wejrział na ziemię, a oto była zepsuta, bo wszelkie deszcz padał na ziemię czterdzieści dni i czterdzieści ciała wypaczyło swoją drogę na ziemi. **13** I Bóg nocy. **13** W tym właśnie dniu weszli do arkii Noe oraz powiedział do Noego: Nadszedł koniec wszelkiego jego synowie – Sem, Cham i Jafet, a z nimi żona Noego ciała przed moim obliczem, bo ziemia przez nie jest i trzy żony jego synów. **14** Oni i wszelkie zwierzęta pełna nieprawości; wytracę je więc wraz z ziemią, według swego rodzaju, wszelkie bydło według swego **14** Zbuduj sobie arkę z drewna gofera, zrobisz w arce rodzaju, wszelkie zwierzęta pełzące, które pełżą po przegrody i oblesjesz ją wewnątrz i na zewnątrz smołą, ziemi według swego rodzaju, wszelkie ptaki według **15** A zbudujesz ją w ten [sposób]: Długość arkii [będzie] swego rodzaju [i] wszelkie stworzenia skrydlate. **15** na trzysta łokci, pięćdziesiąt łokci – jej szerokość, I tak weszły do Noego do arkii, po parze z każdego a trzydziestu łokci – jej wysokość. **16** Zrobisz okno ciała, w którym [było] tchnienie życia. **16** A te, które w arce, a zakończysz je na lokcie od góry. Drzwi weszły, samiec i samica z każdego ciała weszły, jak umieścisz z boku arkii, zrobisz w niej dolne, drugie i mu Bóg rozkazał. I zamknął PAN za nim [drzwi]. **17** A trzecie piętro. **17** A ja, oto ja sprowadzę potop wód potop trwał na ziemi czterdzieści dni i wody wezbrały, na ziemię, aby wytracić wszelkie ciało, w którym jest i podniosły arkę, i unosiła się nad ziemią. **18** Wody tchnienie życia pod niebem. Wszystko, co jest na wzmogły się i wezbrały bardzo nad ziemią, i płynąła ziemi, zginie. **18** Ale z tobą zawrę moje przymierze; arka po wodach. **19** I wody bardzo się wzmogły nad i wejdźiesz do arkii, ty i twoi synowie, i twoja żona, i ziemia, i zakryły wszystkie wysokie góry, które [były] żony twoich synów z tobą. **19** I ze wszystkich zwierząt pod całym niebem. **20** Wody wezbrały na piętnaście wszelkiego ciała po [jednej] parze wprowadzisz do łokci wzwyż i góry zostały zakryte. **21** Zginęło więc arki, aby uchowały się z tobą żywe, będą to samiec i wszelkie ciało poruszające się na ziemi: ptactwo, samica. **20** Z ptactwa według jego rodzaju i z bydła bydło, zwierzęta i wszelkie zwierzęta pełzące, które według jego rodzaju, [i] z wszelkich ziemskich zwierząt pełżą po ziemi, i wszyscy ludzie. **22** Wszystko, co pełzących według ich rodzaju, po parze z każdego [miało] w nizdrach tchnienie życia, wszystko, co żyło [rodzaju] wejdź z tobą, aby żywe zostały. **21** A ty na suchym lądzie, zginęło. **23** Tak zostało zgładzone wezmiesz ze sobą wszelki pokarm, który się nadaje do wszelkie stworzenie, które [było] na powierzchni ziemi, jedzenia, i zabierzesz do siebie, i będzie tobie i im na od człowieka aż do bydła, zwierząt pełzących i pokarm. **22** I Noe tak uczynił. Zrobił wszystko tak, jak ptactwa niebieskiego. Wszystko to zostało zgładzone z mu Bóg rozkazał.

8 Bóg pamiętał jednak o Noem i wszystkich zwierzętach, i wszelkim bydle, które [było] z nim w arce, i sprowadził Bóg wiatr na ziemię, a wody zaczęły opadać. **2** I źródła głębi i okna nieba zamknęły się, i deszcz z nieba został zatrzymany. **3** Wody stopniowo ustępowały z powierzchni ziemi, a po upływie stu pięćdziesięciu dni wody opadły. **4** I arka osiadła na górnach Ararat w siódym miesiącu, siedemnastego dnia [tego] miesiąca. **5** A wody opadały nadal aż do dziesiątego miesiąca. I w dziesiątym miesiącu, pierwszego dnia, ukazały się szczyty gór. **6** Po upływie czterdziestu dni Noe otworzył okno arkii, które zrobił. **7** I wpuścił kruka, który wylatywał i wracał, aż wyschły wody na ziemi. **8** Potem wpuścił gołębicę, aby zobaczyć, czy wody opadły z powierzchni ziemi. **9** A gdy gołębica nie znalazła dla siebie miejsca spoczynku, wróciła do niego do arkii, bo wody [były] jeszcze na

całej powierzchni ziemi. Wyciągnął więc swoją rękę, potomstwem po was; **10** I z wszelką żywą istotą, która pochwycił ją i wziął do siebie do arki. **10** A gdy odczekał [jest] z wami, z ptactwem, bydłem oraz z wszelkim jeszcze drugie siedem dni, ponownie wypuścił gołębicę zwierzęciem ziemi, [które jest] z wami, od wszystkich, z arki. **11** I gołębica wróciła do niego pod wieczór, a które wyszły z arki, [aż] do każdego zwierzęcia ziemi. oto w dziobie zerwany liść oliwny. Tak Noe poznał, **11** Ustanowię moje przymierze z wami. Nie będzie już że wody opadły z powierzchni ziemi. **12** Odczekał więcej zgładzone wszelkie ciało wodami potopu ani jeszcze drugie siedem dni i wypuścił gołębicę, ale już nie będzie już więcej potopu, który miałby zniszczyć do niego nie wróciła. **13** W sześćset pierwszym roku, ziemie. **12** I Bóg powiedział: To [jest] znak przymierza, w pierwszym miesiącu, pierwszego [dnia], wyschły które ja ustanawiam między mną a wami i między wody na ziemi. Wtedy Noe zdjął przykrycie arki i wszelką żywą istotą, która jest z wami, na wieczne zobaczył, że powierzchnia ziemi była sucha. **14** A w pokolenia. **13** Kładę na obłoku mój łuk, który będzie drugim miesiącu, dwudziestego siódmego dnia [tego] [na] znak przymierza między mną a ziemią. **14** I stanie miesiąca, wyschła ziemia. **15** I Bóg powiedział do się, gdy wzbudzę obłok nad ziemią, że ukaże się łuk Noego: **16** Wyjdź z arki, ty i z tobą twoja żona, twoi na obłoku; **15** I wspomnę na moje przymierze, które synowie i żony twoich synów. **17** Wyprowadź ze sobą [jest] między mną a wami oraz wszelką żywą istotą, wszystkie zwierzęta, które [sa] z tobą, z wszelkiego cielesną. Nie będzie już więcej wód potopu, który ciała, ptactwa, bydła i wszelkich zwierząt pełzających, miałby zniszczyć wszelkie ciało. **16** Będzie więc [ten] które pełzają po ziemi, i niech się rozrodzą na ziemi, łuk na obłoku i spojrzę na niego, aby przypomnieć niech będą płodne i niech się rozmnażają na ziemi. **18** Sobię wieczne przymierze między Bogiem a wszelką Wyszedł więc Noe i z nim jego synowie, jego żona żywą istotą cielesną, która [jest] na ziemi. **17** I Bóg i żony jego synów. **19** Wyszły także z arki wszelkie powiedział do Noego: To [jest] znak przymierza, które bydła, wszelkie zwierzęta pełzające, wszelkie ptactwo ustanowiłem między mną a wszelkim ciałem, które oraz wszystko, co pełza po ziemi, według swoich [jest] na ziemi. **18** A synami Noego, którzy wyszli z arki, rodzajów. **20** Potem Noe zbudował ołtarz dla PANA byli: Sem, Cham i Jafet. Cham jest ojcem Kanaana. **19** i wziął z każdego czystego zwierzęcia i z każdego czystego ptactwa, i złożył całopalenia na tym ołtarzu. **20** To [sa] trzej synowie Noego, przez których napełniła się ludem cała ziemia. **20** Wtedy Noe zaczął uprawiać **21** I PAN poczuł miłą woń, i PAN powiedział w swoim ziemie i zasadził winnicę. **21** Potem pił wino i upił się; i sercu: Nie będę więcej przeklinał ziemi z powodu leżał odkryty w swoim namiocie. **22** A Cham, ojciec człowieka, bo myśl serca człowieka [jest] zła od jego Kanaana, zobaczył nagość swego ojca i opowiedział o młodości. Nie wytrać więcej wszystkiego, co żyje, jak tym dwom swoim braciom na dworze. **23** Wtedy Sem i [teraz] uczyniłem. **22** Póki ziemia będzie trwać, nie Jafet wzięli szatę, założyli ją sobie na ramiona, weszli ustaną siew i żniwo, zimno i gorąco, lato i zima, dzień i tylem i zakryli nagość swego ojca; a ich twarze [były] noc.

9 I Bóg błogosławiał Noego i jego synów, i powiedział im: Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, i napełniajcie ziemię. **2** A strach i lęk przed wami będzie nad wszelkim zwierzęciem ziemi, nad wszelkim ptactwem nieba, nad wszystkim, co się porusza na ziemi, i nad wszelkimi rybami morza; oddane są w wasze ręce. **3** Wszystko, co się porusza [i] żyje, będzie dla was pokarmem, podobnie jak rośliny zielone, daję wam to wszystko. **4** Lecz nie będziecie jeść mięsa z jego życiem, to jest z jego kwią. **5** A ja będę żądał waszej krwi, to jest waszego życia; od każdego zwierzęcia będę jej żądał, jak i od ręki człowieka; od ręki każdego brata jego będę żądał życia człowieka. **6** Kto przeleje krew człowieka, przez człowieka będzie przelana jego krew, bo na obraz Boga człowiek został stworzony. **7** Wy zaś bądźcie płodni i rozmnażajcie się; rozradowajcie się na ziemi i rozmnażajcie się na niej. **8** Potem Bóg powiedział do Noego i do jego synów z nim: **9** A ja, oto ja ustanawiam moje przymierze z wami i z waszym

potomstwem po was; **10** I z wszelką żywą istotą, która pochwycił ją i wziął do siebie do arki. **10** A gdy odczekał [jest] z wami, z ptactwem, bydłem oraz z wszelkim jeszcze drugie siedem dni, ponownie wypuścił gołębicę zwierzęciem ziemi, [które jest] z wami, od wszystkich, z arki. **11** I gołębica wróciła do niego pod wieczór, a które wyszły z arki, [aż] do każdego zwierzęcia ziemi. oto w dziobie zerwany liść oliwny. Tak Noe poznał, **11** Ustanowię moje przymierze z wami. Nie będzie już że wody opadły z powierzchni ziemi. **12** Odczekał więcej zgładzone wszelkie ciało wodami potopu ani jeszcze drugie siedem dni i wypuścił gołębicę, ale już nie będzie już więcej potopu, który miałby zniszczyć do niego nie wróciła. **13** W sześćset pierwszym roku, ziemie. **12** I Bóg powiedział: To [jest] znak przymierza, w pierwszym miesiącu, pierwszego [dnia], wyschły które ja ustanawiam między mną a wami i między wody na ziemi. Wtedy Noe zdjął przykrycie arki i wszelką żywą istotą, która jest z wami, na wieczne zobaczył, że powierzchnia ziemi była sucha. **14** A w pokolenia. **13** Kładę na obłoku mój łuk, który będzie drugim miesiącu, dwudziestego siódmego dnia [tego] [na] znak przymierza między mną a ziemią. **14** I stanie miesiąca, wyschła ziemia. **15** I Bóg powiedział do się, gdy wzbudzę obłok nad ziemią, że ukaże się łuk Noego: **16** Wyjdź z arki, ty i z tobą twoja żona, twoi na obłoku; **15** I wspomnę na moje przymierze, które synowie i żony twoich synów. **17** Wyprowadź ze sobą [jest] między mną a wami oraz wszelką żywą istotą, wszystkie zwierzęta, które [sa] z tobą, z wszelkiego cielesną. Nie będzie już więcej wód potopu, który ciała, ptactwa, bydła i wszelkich zwierząt pełzających, miałby zniszczyć wszelkie ciało. **16** Będzie więc [ten] które pełzają po ziemi, i niech się rozrodzą na ziemi, łuk na obłoku i spojrzę na niego, aby przypomnieć niech będą płodne i niech się rozmnażają na ziemi. **18** Sobię wieczne przymierze między Bogiem a wszelką Wyszedł więc Noe i z nim jego synowie, jego żona żywą istotą cielesną, która [jest] na ziemi. **17** I Bóg i żony jego synów. **19** Wyszły także z arki wszelkie powiedział do Noego: To [jest] znak przymierza, które bydła, wszelkie zwierzęta pełzające, wszelkie ptactwo ustanowiłem między mną a wszelkim ciałem, które oraz wszystko, co pełza po ziemi, według swoich [jest] na ziemi. **18** A synami Noego, którzy wyszli z arki, rodzajów. **20** Potem Noe zbudował ołtarz dla PANA byli: Sem, Cham i Jafet. Cham jest ojcem Kanaana. **19** i wziął z każdego czystego zwierzęcia i z każdego czystego ptactwa, i złożył całopalienia na tym ołtarzu. **20** To [sa] trzej synowie Noego, przez których napełniła się ludem cała ziemia. **20** Wtedy Noe zaczął uprawiać **21** I PAN poczuł miłą woń, i PAN powiedział w swoim ziemie i zasadził winnicę. **21** Potem pił wino i upił się; i sercu: Nie będę więcej przeklinał ziemi z powodu leżał odkryty w swoim namiocie. **22** A Cham, ojciec człowieka, bo myśl serca człowieka [jest] zła od jego Kanaana, zobaczył nagość swego ojca i opowiedział o młodości. Nie wytrać więcej wszystkiego, co żyje, jak tym dwom swoim braciom na dworze. **23** Wtedy Sem i [teraz] uczyniłem. **22** Póki ziemia będzie trwać, nie Jafet wzięli szatę, założyli ją sobie na ramiona, weszli ustaną siew i żniwo, zimno i gorąco, lato i zima, dzień i tylem i zakryli nagość swego ojca; a ich twarze [były] noc.

10 Oto dzieje rodu synów Noego: Sema, Chama i Jafeta, którym po potopie urodzili się synowie. **2** Synowie Jafeta: Gomer, Magog, Madaj, Jawan, Tubal, Meszek i Tiras. **3** Synowie Gomera: Aszkenaz, Rifat i Togarma. **4** Synowie Jawana: Elisza, Tarszisz, Kittim i Dodanim. **5** Od nich rozzielone zostały wyspy narodów po swych ziemiach; każdy według swojego języka i według swoich rodów, w swoich narodach. **6** A synowie Chama: Kusz, Misraim, Put i Kanaan.

7 Synowie zaś Kusza: Seba, Chawila, Sabta, Rama aby jeden nie zrozumiał języka drugiego. **8** I tak PAN i Sabtaka. Synowie Ramy: Szeba i Dedan. **9** Kusz rozproszył ich stamtąd po całej powierzchni ziemi; i spłodził Nimroda, który zaczął być mocarzem na ziemi. przestali budować miasto. **9** Dlatego nazwano je Babel, **9** Ten był mocarnym myśliwym przed PANEM. Dlatego bo tam PAN pomieszał język całej ziemi. I stamtąd mówi się: Tak jak Nimrod, mocarny myśliwy przed PANEM rozproszył ich po całej powierzchni ziemi. **10** To PANEM. **10** Początkiem jego królestwa były Babel, [sa] dzieje rodu Sema: Gdy Sem miał sto lat, spłodził Erek, Akkad i Kalne w ziemi Szinear. **11** Z tej ziemi Arpachszada, dwa lata po potopie. **11** Po spłodzeniu wyszedł Assur i zbudował Niniwę i miasto Rechobot, Arpachszada Sem żył pięćset lat i spłodził synów i i Kalach. **12** Także wielkie miasto Resan pomiędzy córki. **12** Arpachszad żył trzydzieści pięć lat i spłodził Niniwę i Kalach. **13** Misraim zaś spłodził Ludima, Szelacha. **13** Po spłodzeniu Szelacha Arpachszad żył Ananima, Lahabima i Naftuchima; **14** Oraz Patrusyma, czterysta trzy lata i spłodził synów i córki. **14** Szelach Kasluchima (z których pochodzą Filistyni) i Kaftoryma. żył trzydzieści lat i spłodził Ebera. **15** Po spłodzeniu **15** Kanaan zaś spłodził Sydona, swego pierworodnego, Ebera Szelach żył czterysta trzy lata i spłodził synów i Cheta; **16** I Jebusytów, Amorytów, i Girgasztów; i córki. **16** Eber żył trzydzieści cztery lata i spłodził **17** I Chiwwitów, Arkitów, i Sinitów; **18** I Arwadytów, Pelega. **17** Po spłodzeniu Pelega Eber żył czterysta Semarytów, i Chamatytów. A potem rozproszyły się trzydzieści lat i spłodził synów i córki. **18** Peleg żył rody Kananejczyków. **19** A granica Kananejczyków trzydzieści lat i spłodził Reu. **19** Po spłodzeniu Reu biegła od Sydonu w kierunku Gerary aż do Gazy, w Peleg żył dwieście dziewięć lat i spłodził synów i córki. kierunku Sodomy i Gomory, Adamy i Seboima aż do **20** Reu żył trzydzieści dwa lata i spłodził Seruga. **21** Leszy. **20** To [sa] synowie Chama według ich rodów i Po spłodzeniu Seruga Reu żył dwieście siedem lat i języków, w ich ziemiach i narodach. **21** A Semowi, spłodził synów i córki. **22** Serug żył trzydzieści lat i ojcu wszystkich synów Ebera, bratu Jafeta, który był spłodził Nachora. **23** Po spłodzeniu Nachora Serug starszy, urodzili się synowie. **22** [Synowie] Sema: żył dwieście lat i spłodził synów i córki. **24** Nachor Elam, Assur, Arpachszad, Lud i Aram. **23** Synowie żył dwadzieścia dziewięć lat i spłodził Teracha. **25** Po Arama: Us, Chul, Geter i Masz. **24** Arpachszad zaś spłodzeniu Teracha Nachor żył sto dziewiętnaście lat i spłodził Szelacha, a Szelach spłodził Ebera. **25** Eberowi spłodził synów i córki. **26** Terach żył siedemdziesiąt lat urodzili się dwaj synowie: imię jednego – Peleg, gdyż i spłodził Abrama, Nachora i Harana. **27** A to są rody za jego dni ziemia została rozzielona; a imię jego Teracha: Terach spłodził Abrama, Nachora i Harana. brata – Joktan. **26** Joktan spłodził Almodada, Szelefa, Haran zaś spłodził Lota. **28** I Haran umarł za życia Chasarmaweta i Jeracha; **27** Hadorama, Uzala i Diklę; swego ojca Teracha w ziemi swego urodzenia, w Ur **28** Obala, Abimaela i Szeba; **29** Ofira, Chawilę i Jobaba; chaldejskim. **29** I Abram, i Nachor pojęli sobie żony: ci wszyscy [byli] synami Joktana. **30** A obszar ich imię żony Abrama [było] Saraj, a imię żony Nachora – zamieszkania ciągnął się od Meszy w kierunku Sefar, Milka. Była ona córką Harana, ojca Milki i Jeski. **30** wschodniej góry. **31** To [sa] synowie Sema według A Saraj była nie płodna, nie miała dzieci. **31** I Terach ich rodów i języków, w ich ziemiach i narodach. **32** wziął swego syna Abrama i swego wnuka Lota, syna To [sa] rody synów Noego według ich pokoleń i w Harana, i swoją synową Saraj, żonę swego syna Abramę; i wyruszyli razem z Ur chaldejskiego, aby ich narodach. Od nich [wywodzą się] narody, które rozprzestrzeniły się na ziemi po potopie. udąć się do ziemi Kanaan. Gdy przybyli do Charanu, zamieszkali tam. **32** I dni Teracha było dwieście pięć lat, i umarł w Charanie.

11 Na całej ziemi był jeden język i jedna mowa. **2**

A gdy wędrowali od wschodu, znaleźli równinę w ziemi Szinear i tam mieszkali. **3** I mówili jeden do drugiego: Chodźcie, zróbcie cegły i wypalmy je w ogniu; i mieli cegłę zamiast kamienia, a smołę zamiast zaprawy. **4** Potem powiedzieli: Chodźcie, zbudujmy i sobie miasto i wieżę, której szczyt [sięgałby] do nieba, i uczyńmy sobie imię, abyśmy się nie rozproszyli po powierzchni całej ziemi. **5** A PAN zstąpił, aby zobaczyć miasto i wieżę, które synowie ludzcy budowali. **6** I PAN wszystkie narody ziemi. **4** Wyszedł więc Abram, jak powiedział: Oto lud jest jeden i wszyscy mają jeden język, a [jest] to dopiero początek ich działa. Teraz nic nie powstrzyma ich od wykonania tego, co zamierzają. **7** Zstąpmy więc i pomieszajmy tam ich język,

i PAN powiedział do Abrama: Wyjdź z twojej ziemi i od twojej rodziny, i z domu twoego ojca do ziemi, którą ci pokażę. **2** A uczyni z ciebie wielki naród, będę ci błogosławić i rozsławię twoje imię, i będziesz błogosławieństwem. **3** I będę błogosławić tym, którzy tobie będą błogosławić; a tych, którzy przeklinają ciebie, będę przeklinać. W tobie będą błogosławione mu PAN rozkazał, poszedł z nim też Lot. Abram miał język, Abram wziął swoją żonę Saraj, Lota, syna brata swego, uczynić. **5** I dni Teracha było dwieście pięć lat, gdy wyszedł z Charanu. **5** I nie powstrzyma ich od wykonania tego, co zamierzają. Abram wziął swoją żonę Saraj, Lota, syna brata swego, uczynić. **7** Zstąpmy więc i pomieszajmy tam ich język, i cały dobytek, który zgromadzili, i dusze, które nabyli

w Charanie, i wyszli, aby udać się do ziemi Kanaan; prawo, ja pójdę w lewo. **10** Wtedy Lot podniósł swe i przybyli do ziemi Kanaan. **6** Abram przeszedł tą oczy i zobaczył, że cała równina nad Jordanem [była] ziemię aż do miejsca Sychem, do równiny More. Na tej dobrze nawodniona – zanim PAN zniszczył Sodomę ziemi [były] wówczas Kananejczycy. **7** I PAN ukazał się i Gomorę – jak ogród PANA, jak ziemia Egiptu, aż Abramowi, i powiedział: Twemu potomstwu dam tą do Zoar. **11** Lot wybrał więc sobie całą tą równinę ziemię. I [Abram] zbudował tam ołtarz dla PANA, który nad Jordanem i udał się na wschód. I rozłączyli się mu się ukazał. **8** A stamtąd przeniósł się do góry na bracia jeden od drugiego. **12** Abram mieszkał w ziemi wschód od Betel i tam rozbił swój namiot [między] Betel Kanaan, a Lot mieszkał w miastach tej równiny i rozbił od zachodu i Aj od wschodu. Tam również zbudował swój namiot aż do Sodomy. **13** Ale mężczyźni Sodomy ołtarz dla PANA i wzywał imienia PANA. **9** Potem [byli] źli i wielkimi grzesznikami przed PANEM. **14** I Abram wyruszył, idąc ku południu. **10** A nastął głód PAN powiedział do Abrama, gdy Lot już odłączył się na [tej] ziemi. Abram zstąpił więc do Egiptu, aby tam od niego: Podnieś teraz swe oczy i spójrz z miejsca, gościć; ciężki bowiem był głód na ziemi. **11** A gdy na którym [teraz] jesteś, na północ i na południe, zbliżała się do Egiptu, powiedział do swej żony Saraj: na wschód i na zachód. **15** Bo całą ziemię, którą Oto wiem, że jesteś piękną kobietą. **12** Gdy Egipcjanie widzisz, dam tobie i twemu potomstwu na wieki. **16** I cię zobaczą, powiedzą: To jego żona; i zabiją mnie, a rozmnozę twoje potomstwo jak proch ziemi, [tak że] ciebie zostawią przy życiu. **13** Mów, proszę, [że] jesteś jeśli ktoś będzie mógł liczyć proch ziemi, to również moją siostrą, aby mi się dobrze wiodło ze względu na twoje potomstwo będzie policzone. **17** Wstań i przejdź ciebie i abym dzięki tobie pozostał przy życiu. **14** Gdy tę ziemię wzduł i wszerz, bo dam ci ją. **18** Abram wszedł do Egiptu, Egipcjanie zobaczyli, że ta kobieta jest bardzo piękna. **15** Ujrzał ją też dostojniacy Mamre, które [sa] w Hebronie, i tam zbudował ołtarz faraona i chwalił ją przed nim. I zabrano tę kobietę do domu faraona. **16** Ten dobrze traktował Abrama ze względu na nią. [Abram] miał więc owce, woły, osły, służących i służące, oślice i wielblady. **17** PAN jednak dotknął faraona i jego dom wielkimi plagami z powodu Saraj, żony Abrama. **18** Faraon wezwał więc Abrama i powiedział: Coś ty mi zrobiłeś? Czemu mi nie powiedziałeś, że ona jest twoją żoną? **19** Dlaczego mówileś: Ona jest moją siostrą, tak że mogłem ją wziąć sobie za żonę? A teraz – oto twoja żona, weź [ja] i idź. **20** I faraon rozkazał o nim swoim ludziom, i odprowadzili go wraz z żoną i wszystkim, co [było] jego.

13 Tak więc Abram wyszedł z Egiptu, on i jego żona, i wszystko, co miał, i Lot z nim, [i udali się] ku południu. **2** A Abram był bardzo bogaty w bydło, srebro i złoto. **3** I szedł, robiąc postoje, od południa aż do Betel, do tego miejsca, gdzie poprzednio był jego namiot, między Betel a Aj; **4** Do miejsca, gdzie poprzednio zbudował ołtarz. Tam wezwał Abram imienia PANA. **5** Lot, który szedł z Abramem, również miał owce, woły i namioty. **6** A ziemia ta nie [mogła] ich pomieścić, żeby mieszkali razem, bo ich majątek był tak wielki, że nie mogli mieszkać razem. **7** I wynikła sprzeczka między pasterzami stad Abrama a pasterzami stad Lota. Kananejczycy i Peryzzycy mieszkali wówczas na tej ziemi. **8** Abram powiedział więc do Lota: Proszę, mienie Sodomy i Gomory oraz całą ich żywność i niech nie będzie sporu między mną a tobą, także między moimi pasterzami a twoimi pasterzami, bo jesteśmy braćmi. **9** Czyż cała ziemia nie stoi przed Tobą? Odłącz się, proszę, ode mnie. Jeśli [pójdziesz] w lewo, ja pójdę w prawo, a jeśli [ty pójdziesz] w

14 Za dni Amrafela, króla Szinearu, Arioka, króla Ellasaru, Kedorlaomera, króla Elamu i Tidala, króla narodów; z Prowadzili wojnę z Berą, królem Sodomy, z Birszą, królem Gomory, z Szinabem, królem Admy, z Szemeberem, królem Seboim, i z królem miasta Beli, czyli Soaru. z Wszyscy oni połączyli się w dolinie Siddim, gdzie [dziś jest] Morze Słone. **4** Dwanaście lat służyli Kedorlaomerowi, a w trzynastym roku zbruntowali się. **5** I tak w roku czternastym nadciągnął Kedorlaomer z królami, którzy z nim [byli], i pobił Rafaitów w Asztarot-Karnaim, Zuzytów w Ham, Emitów w Szawe-Kiriataim; **6** I Chorytów na ich górze Seir aż do równiny Paran, która [jest] przy pustyni. **7** Potem zatrzymali i przybyli do En-Miszpat, czyli Kadesz, i wybili całą krainę Amalekitów, a także Amorytów mieszkających w Chasason-Tamar. **8** Wtedy wyruszyli król Sodomy oraz król Gomory, król Admy, król Seboim i król Beli, czyli Soaru, i ustawili się do bitwy z nimi w dolinie Siddim. **9** Z Kedorlaomerem, królem Elamu, Tidalem, królem narodów, Amrafelem, królem Szinearu i Ariokiem, królem Ellasar – czterech królów przeciw pięciu. **10** A dolina Siddim [była] pełna dołów ze smołą. Gdy uciekali królowie Sodomy i Gomory, wpadli tam, a pozostały uciekli na górę. **11** A [tamci] zabrali wszelkie Sodome. **13** I przeszedł jeden zbieg, i oznajmił [to] Abramowi Hebrajczykowi, który mieszkał na równinach

Mamrego Amoryty, brata Eszkola i Anera. Oni bowiem je odganiał. **12** [Gdy] słońce zachodziło, głęboki sen byli sprzymierzeni z Abramem. **14** Gdy Abram usłyszał, ogarnął Abrama i oto groza wielkiej ciemności zapadła że jego brat został pojmany, wyprawił swoich trzystu na niego. **13** I [PAN] powiedział do Abrama: Wiedz o osiemnastu wyszkolonych sług, urodzonych w jego tym dobrze, że twoje potomstwo będzie przybyszem w domu, i ściągał [ich] aż do Dan. **15** W nocy podzieliły się, cudzej ziemi i wezmą ją w niewoli, i będzie uciskane on i jego słudzy, [napadli] na nich i pobili ich. Potem [przez] czterysta lat. **14** A ja osądzę ten naród, któremu ściągali ich aż do Choby, która [leży] po lewej stronie będą służyć; a potem wyjdą [stamtąd] z wielkim Damaszku. **16** Odzyskał całe mienie i odbił swego dobytkiem. **15** Ale ty odejdziesz w pokoju do dwóch brata Lota wraz z jego mieniem, a także kobiety i ludzi. ojców i będziesz pochowany w dobrej starości. **16** **17** Gdy wracał po pobiciu Kedorlaomera i królów, którzy A w czwartym pokoleniu wróć tutaj, bo jeszcze nie z nim [byli], król Sodomy wyszedł mu na spotkanie dopełniła się nieprawość Amorytów. **17** Gdy słońce w dolinie Szawe, czyli w dolinie królewskiej. **18** A zaszło i nastąpiła ciemność, oto [ukazał się] dymiący piec Melchisedek, król Salemu, wyniósł chleb i wino. [Był] i ognista pochodnia, która przechodziła między tymi on kapłanem Boga Najwyższego. **19** I błogosławiał mu, powołami [zwierząt]. **18** W tym właśnie dniu PAN zawarł mówiąc: [Niech będzie] błogosławiony Abram [przez] przymierze z Abramem, mówiąc: Twemu potomstwu Boga Najwyższego, właściciela nieba i ziemi. **20** I dam tą ziemię, od rzeki Egiptu aż do wielkiej rzeki, [niech będzie] błogosławiony Bóg Najwyższy, który rzeki Eufrat; **19** Kenitów, Kenizytów i Kadmonitów; wydał twoich wrogów w twoje ręce. I [Abram] dał mu dziesięcię ze wszystkiego. **21** A król Sodomy **20** Chetytów, Peryzzytów i Refaitów; **21** Amorytów, Kananejczyków, Girgaszytów i Jebusytów.

15 Po tych wydarzeniach słowo PANA doszło do

Abrama w widzeniu: Nie bój się, Abramie. Ja jestem twoją tarczą i twoją niezmiernie obfitą nagrodą. **2** I Abram powiedział: Panie BOŻE, co mi dasz, skoro ja jestem bezdzietny, a szafarzem mego domu [jest] ten Damasceńczyk Eliezer? **3** Abram dodał: Oto nie daleś mi potomka, a sluga [urodzony] w moim domu będzie moim dziedzicem. **4** A oto [dotarło] do niego słowo PANA: Nie on będzie twoim dziedzicem, lecz ten, który wyjdzie z twego wnętrza, będzie twoim dziedzicem. **5** Potem wyprowadził go na dwór i powiedział: Spójrz teraz na niebo i policz gwiazdy, jeśli będziesz mógł je policzyć; i powiedział mu: Takie będzie twoje potomstwo. **6** I uwierzył PANU, i poczytano mu [to] za sprawiedliwość. **7** Potem powiedział do niego: Ja jestem PANEM, który cię wyprowadził z Ur chaldejskiego, aby ci dać tą ziemię w posiadanie. **8** [Abram] zapytał: Panie BOŻE, po czym poznam, że ja, odziedziczę? **9** I odpowiedział mu: Weź dla mnie trzyletnią jalówkę, trzyletnią kożę i trzyletniego barana, a także synogarlicę i pisklę gołębia. **10** Wziął więc to wszystko i rozciągnął na połowy; a jedną część polożył naprzeciwko drugiej, ale ptaków nie rozciągnął. **11** Kiedy zleciało się ptactwo do tej padliny, Abram

16 Saraj, żona Abrama, nie urodziła mu [dzieci].

Miała zaś służącą Egipcjankę, która miała na imię Hagar. **2** I powiedziała Saraj do Abrama: Oto PAN nie pozwolił mi urodzić. Wejdź, proszę, do mojej służącej, może z niej będę miała dzieci. I Abram usłuchał głosu Saraj. **3** Wzięła więc Saraj, żona Abrama, swoją służącą Hagar, Egipcjankę, i dała ją swemu mężowi Abramowi za żonę po dziesięciu latach zamieszkania Abrama w ziemi Kanaan. **4** Obcował więc z Hagar, a ona poczęła. A gdy spostrzegła, że poczęła, ze wzgardą patrzyła na swoją panią. **5** I Saraj powiedziała do Abrama: Jesteś winien mojej krzywdy. Dalaś moją służącą w twe ramiona. [Ona] jednak, widząc, że poczęła, patrzyła na mnie ze wzgardą. Niech PAN rozsądzi między mną a tobą. **6** Abram powiedział do Saraj: Oto twoja służąca jest w twoim ręku, zrób z nią, co uważasz za słusze. I gdy Saraj dręczyła ją, uciekła od niej. **7** I Anioł PANA znalazł ją u źródła wód na pustyni, u źródła przy drodze do Szur. **8** I zapytał: Hagar, służąco Saraj, skąd przyszła i dokąd idziesz? [Ona] odpowiedziała: Uciekam od swojej pani. **9** Anioł PANA powiedział jej: Wróć do swojej pani i oddaj się pod jej władzę. **10** Powiedział jej też Anioł PANA: Rozmnoż twoje potomstwo tak bardzo, że z powodu jego mnogości nie będzie go [można] policzyć. **11** Potem Anioł PANA powiedział jej: Oto poczęła i urodziła syna, a nadasz mu imię Izmael, bo PAN usłyszał twoje cierpienie. **12** Będzie on dzikim człowiekiem: jego ręka [będzie] przeciwko wszystkim, a ręka wszystkich przeciwko jemu; i będzie mieszkać w obecności wszystkich swoich braci. **13** I nazwała PANA, który mówił do niej: Ty jesteś Bogiem, który mnie widzi. Powiedziała bowiem: Czyż tu nie spoglądałam na tego,

który widzi mnie? 14 Dlatego nazwała [tę] studnię twoja żona Sara urodzi ci syna i nadasz mu imię studnię Żyjącego, który widzi mnie. Jest ona między Izaak. I utwierdę moje przymierze z nim jako wieczne Kadesz i Bered. 15 Potem Hagar urodziła Abramowi syna. I nadal Abram swemu synowi, którego urodziła Hagar, imię Izmael. 16 A Abram miał osiemdziesiąt sześć lat, gdy Hagar urodziła mu Izmaela.

17 Gdy Abram miał dziewięćdziesiąt dziewięć lat,

PAN ukazał się Abramowi i powiedział do niego: Ja [jestem] Bogiem Wszechmogącym. Chodź przed moim obliczem i bądź doskonały. 2 A zawrę moje przymierze między mną a tobą i rozmnożę cię bardzo obficie. 3 Wtedy Abram upadł na twarz, a Bóg powiedział do niego: 4 Oto ja [ustanawiam] moje przymierze z tobą i będziesz ojcem wielu narodów. 5 Nie będziesz już się nazywał Abram, ale twoje imię będzie Abraham, bo ustanowiłem cię ojcem wielu narodów. 6 Uczynię cię niezmiernie płodnym i od ciebie wywiodę narody, i od ciebie będą pochodzić królowie. 7 I utwierdę moje przymierze między mną a tobą oraz twoim potomstwem po tobie przez wszystkie pokolenia jako wieczne przymierze, abym był ci Bogiem i twemu potomstwu po tobie. 8 Dam tobie i twemu potomstwu po tobie ziemię, w której teraz przebywasz, całą ziemię Kanaan, jako własność na wieki, i będę ich Bogiem. 9

Potem Bóg powiedział Abrahamowi: Ty zaś zachowuj moje przymierze, ty i twoje potomstwo po tobie przez wszystkie pokolenia. 10 [A] takie [jest] moje przymierze, które będziecie zachowywać, między mną a wami i między twoim potomstwem po tobie: Każdy mężczyzna wśród was ma być obrzezany. 11 Obrzezacie więc ciało waszego napletka; [to] będzie znakiem przymierza między mną a wami. 12 Każdy syn wśród was w ósmym dniu [życia] będzie obrzezany, każdy mężczyzna przez wszystkie pokolenia, tak narodzony w domu, [jak] i nabyty za pieniądze od jakiegokolwiek cudzoziemca, który nie pochodzi z twoego potomstwa. 13 Urodzony w twoim domu i nabyty za twoje pieniądze musi być obrzezany. A moje przymierze będzie na waszym ciele jako wieczne przymierze. 14 A nieobrzecany mężczyzna, któremu nie obrzezano ciała jego napletka, postawił przed nimi. A gdy oni jedli, on stał przy ta dusza będzie wykluczona ze swego ludu, [bo] złamała moje przymierze. 15 Potem Bóg powiedział do Abrahama: Twojej żony Saraj nie będziesz już nazywał imieniem Saraj, ale jej imię będzie Sara. 16 I będę jej błogosławiał, i dam ci z niej syna. Będę jej błogosławiał i będzie [matką] narodów, i od niej będą pochodzić królowie narodów. 17 Wtedy Abram upadł na twarz i roześmiał się, i mówił w swoim sercu: Czy

twoja żona Sara urodzi ci syna i nadasz mu imię przymierze [i] z jego potomstwem po nim. 20 Co do Izmaela też cię wysłuchałem. Oto błogosławilem mu i uczynię go płodnym, i rozmnożę go bardzo obficie. Spłodzi on dwunastu książąt i uczynię go wielkim narodem. 21 Ale moje przymierze utwierdę z Izaakiem, którego Sara urodzi ci za rok o tej porze.

22 Gdy skończył z nim rozmowę, Bóg wzniósł się nad Abrahama. 23 Wtedy Abraham wziął swego syna Izmaela, wszystkich urodzonych w swym domu oraz wszystkich nabytych za pieniądze, wszystkich mężczyzn wśród domowników Abrahama, i obrzezał ciała ich napletek tego samego dnia, jak Bóg mu mówił. 24 Abraham miał dziewięćdziesiąt dziewięć lat, gdy obrzezano ciało jego napletka. 25 A jego syn Izmael miał trzynaście lat, gdy obrzezano ciało jego napletka. 26 Tego samego dnia obrzezano Abrahama i jego syna Izmaela. 27 I wszyscy mężczyźni jego domu, urodzeni w domu i nabyci za pieniądze od cudzoziemców, zostali obrzezani z nim.

18 Potem PAN ukazał mu się na równinie Mamre,

a on siedział u wejścia do [swego] namiotu w najgorętszej porze dnia. 2 I podniósł swe oczy, i zobaczył, że naprzeciwko niego stanęli trzej mężczyźni. Gdy ich ujrzał, pobiegł od wejścia do namiotu na ich spotkanie i skłonił się do ziemi. 3 I powiedział: Mój Panie, jeśli znalazłem teraz laskę w twoich oczach, nie omijaj, proszę, swego sługi. 4 Pozwól, by pryniesiono trochę wody, abyście mogli obmyć sobie nogi, potem odpocznienie pod drzewem. 5 I pryniosę kęs chleba, abyście posiliли swoje serca. Potem odejdziecie, po to bowiem przyszliście do [mnie], swego sługi. A oni powiedzieli: Uczyn tak, jak powiedziałeś. 6 Abraham pospieszył do namiotu, do Sary, i powiedział: Przygotuj

szynko trzy miarki najlepszej mąki i zrób podpłomyki. 7 Abraham zaś poszedł do stada, wziął małe i wybrane cielę i dał je służce, który szybko je przyzrądził. 8

Wziął też masło, mleko i cielę, które przyzrądził, i nich pod drzewem. 9 I zapytali go: Gdzie [jest] twoja żona Sara? A on odpowiedział: [Jest] w namiocie. 10

do Abrahama: Twojej żony Saraj nie będziesz już nazywał imieniem Saraj, ale jej imię będzie Sara. 16 [za rok] o tej porze, a oto twoja żona Sara [będzie] miały syna. A Sara przysłuchiwała się u wejścia do bóg i będąc [matką] narodów, i od niej będą namiotu, które było za nim. 11 Abraham i Sara byli starsi, w podeszłym wieku. I przestało już u Sary być według zwyczaju kobiet. 12 Sara roześmiała się więc w sobie, mówiąc: Teraz, gdy się zestarzałam i

w wieku dziewięćdziesięciu lat urodzi? 18 I Abraham powiedział do Boga: Oby [tylko] Izmael żył przed Wtedy PAN powiedział do Abrahama: Dlaczego Sara twoim obliczem! 19 A Bóg powiedział: Naprawdę, roześmiała się, mówiąc: Czy naprawdę urodzę, gdy się

zestarzałam? 14 Czy jakakolwiek rzecz jest za trudna dla PANA? W przeszłym roku o tej porze wróć do ciebie, a Sara będzie miała syna. 15 I Sara zaparła się, mówiąc: Nie śmiałam się – bo się bała. A on powiedział: Przeciwne, śmiałaś się. 16 Potem ci mężczyźni wstali stamtąd i skierowali wzrok ku Sodomie. Abraham zaś szedł z nimi, aby ich odprowadzić. 17 Wtedy PAN powiedział: Czy mam zataić przed Abrahalem, co zamierzam uczynić? 18 Przecież Abraham na pewno [rozmoży się] w lud wielki i moźny, a w nim będą błogosławione wszystkie narody ziemi. 19 Znam go bowiem [i wiem], że będzie nakazywał swoim synom i swemu domowi po sobie, aby strzegli drogi PANA oraz czynili sprawiedliwość i sąd; aby PAN sprowadził na Abrahama to, co mu powiedział. 20 Potem PAN powiedział: Ponieważ okrzyk Sodomy i Gomory jest wielki i ich grzech jest bardzo ciężki; 21 Zstąpię teraz i zobaczę, czy postępują według tego okrzyku, który doszedł do mnie. A jeśli nie, dowiem się. 22 Wtedy ci mężczyźni odwrócili wzrok i poszli stamtąd do Sodomie, ale Abraham jeszcze stał przed PANEM. 23 I Abraham zbliżył się, i powiedział: Czy wytracisz sprawiedliwego razem z niegodziwym? 24 Jeśli będzie pięćdziesięciu sprawiedliwych w tym mieście, czy je wytracisz i nie oszczędzisz [tego] miejsca ze względu na pięćdziesięciu sprawiedliwych, którzy w nim [sa]? 25 Niech to będzie dalekie od ciebie, byś miał uczynić coś takiego i zabić sprawiedliwego z niegodziwym, żeby sprawiedliwy był jak niegodziwy. Niech to będzie dalekie od ciebie! Czy Sędzia całej ziemi nie postąpi sprawiedliwie? 26 Wtedy PAN odpowiedział: Jeśli znajdę w Sodomie pięćdziesięciu sprawiedliwych w samym mieście, oszczędzę całe miejsce ze względu na nich. 27 A Abraham odpowiedział: Oto ośmielam się teraz mówić do mojego Pana, choć jestem prochem i popiolem. 28 Gdyby do tych pięćdziesięciu sprawiedliwych zabrakło pięciu, czy z powodu braku tych pięciu zniszczysz całe miasto? I odrzekł: Nie zniszczę, jeśli znajdę tam czterdziestu pięciu. 29 Odezwał się ponownie do niego i powiedział: A gdyby znalazło się tam czterdziestu? I odpowiedział: Nie uczynię [tego] ze względu na tych czterdziestu. 30 I [Abraham] powiedział: Niech się nie gniewa mój Pan, że zapytam: A gdyby znalazło się tam trzydziestu? Odpowiedział: Nie uczynię [tego], jeśli znajdę tam trzydziestu. 31 Rzekł [jeszcze]: Oto ośmielam się teraz mówić do mego Pana: [A] gdyby znalazło się tam dwudziestu? Odpowiedział: Nie zniszczę [go] ze względu na tych dwudziestu. 32 Powiedział: Niech się nie gniewa mój Pan, że jeszcze tylko raz przemówię: A gdyby znalazło się tam dziesięciu? Odpowiedział: Nie zniszczę [go] ze względu na tych dziesięciu. 33

Gdy PAN skończył rozmowę z Abrahalem, odszedł. Abraham zaś wrócił do siebie.

19 I dwaj aniołowie przyszli wieczorem do Sodomy, a Lot siedział w bramie Sodomy. [Gdy] Lot [ich] zobaczył, wstał i wyszedł im naprzeciw, i skłonił się twarzą do ziemi. 2 I powiedział: Oto proszę, moi panowie, wstępcie teraz do domu swego sługi, przenocujcie i umyjcie sobie nogi. Potem rano wstaniecie i pójdzicie w swoją drogę. Oni odpowiedzieli: Nie, przenocujemy na ulicy. 3 Gdy bardzo na nich nalegał, zbozczyli do niego i weszli do jego domu. Wtedy wyprawił im ucztę i napięki prześnnego [chleba], i jedli. 4 Lecz zanim się położyli, mężczyźni z miasta, mężczyźni z Sodomy, młodzi i starzy, mieszkańców ze wszystkich stron, otoczyli dom. 5 I wołały do Loty, i zapytali go: Gdzie [sa] ci mężczyźni, którzy przyszli do ciebie w nocy? Wyprowadź ich do nas, abyśmy z nimi obcowali. 6 Wtedy Lot wyszedł do nich do wejścia i zamknął za sobą drzwi. 7 I powiedział: Moi bracia, proszę [was], nie czyście [tak] niegodziwie. 8 Mam dwie córki, które jeszcze nie obcowały z mężczyzną. Pozwólcie, że wyprowadzę je do was, a czyście z nimi, co się wam podoba. Tylko tym mężczyznom nic nie czynicie, bo dlatego weszli pod cień mego dachu. 9 A [onii] odpowiedzieli: Odsuń się! I dodali: [Ten] przyszedł tu jako przybysz, a nas chce sądzić? Z tobą postąpimy gorzej niż z nimi. I napierali gwałtownie na tego mężczyznę, na Lotą, i przybliżyli się, aby wyważyć drzwi. 10 Ale ci mężczyźni wysunęli ręce, wciagnęli Lotą do siebie, do domu, i zamknęli drzwi. 11 Mężczyzn zaś, którzy byli u drzwi domu, od najmniejszego aż do największego, porazili ślepotą, [tak] że na próżno usiłowali znaleźć drzwi. 12 Potem ci mężczyźni powiedzieli do Loty: Jeśli masz tu kogoś jeszcze, zięcia, synów i córki lub kogokolwiek innego w mieście, wyprowadź ich z [tego] miejsca. 13 Zniszczmy bowiem to miejsce, ponieważ ich okrzyk wzmógl się przed PANEM i PAN послał nas, abyśmy je zniszczyli. 14 Lot wyszedł więc i powiedział do swoich zięciów, którzy mieli poślubić jego córki: Wstańcie, wyjdźcie z tego miejsca, bo PAN zniszczy [to] miasto. Ale jego zięciom wydawało się, że żartuje. 15 A gdy już zaczynało świtać, aniołowie ponagliali Lotą, mówiąc: Wstań, weź swoją żonę i swoje dwie córki, które tu są, abyś nie zginął z powodu nieprawości [tego] miasta. 16 A gdy się ociągał, ci mężczyźni chwycili jego rękę, rękę jego żony i ręce jego dwóch córek – PAN bowiem ulitował się nad nim – i wyprowadzili go, i pozostawili go poza miastem. 17 I gdy wyprowadzili ich stamtąd, [on] powiedział: Uciekaj, abyś ocalił swoje życie. Nie oglądaj się wstecz ani nie zatrzymuj się nigdzie na tej równinie. Uciekaj na górę, abyś nie zginął. 18 A

Lot powiedział do nich: O nie, Panie! **19** Oto twój Lecz Bóg przyszedł do Abimeleka we śnie w nocy i sługa znalazł łaskę w twoich oczach i pomnożyłeś powiedział mu: Umrzesz z powodu tej kobiety, którą swoje miłosierdzie, które mi wyściadczyłeś, ratując wzięłaś, bo ona ma męża. **4** Ale Abimelek jeszcze nie mi życie; ale ja nie mogę uciec na tą góre, bo może zbliżył się do niej i powiedział: Panie, czy zabijesz też dosięgnie mnie jakieś nieszczęście i zginę. **20** Oto [jest] lud sprawiedliwy? **5** Czy on sam nie mówił mi: Ona tu] w pobliżu miasto, do którego mógłbym uciec, i jest jest moją siostra? I czy ona również nie mówiła: On male. Proszę, pozwól mi tam uciec (czyż nie jest ono jest moim bratem? Uczyniłem to w prostocie mego male?), a moja dusza będzie żyć. **21** Odpowiedział serca i z czystymi rękami. **6** Wtedy Bóg powiedział mu: Oto wysłuchałem cię w tej sprawie. Nie zniszczę mu we śnie: Wiem, że uczyniłeś to w prostocie swego tego miasta, o którym mówiąłeś. **22** Spiesz się i uchodź serca. Dlatego powstrzymałem cię, abyś nie zgryzeszył tam, bo nie będę mógł nic uczynić, dopóki tam nie przeciwko mnie, i nie dopuściłem, abyś jej dotknął. **7** dojdiesz. Dlatego dano temu miastu nazwę Soar. **23** Teraz więc zwróć żonę mężowi, bo on jest prorokiem Słońce wszeszyło nad ziemią, gdy Lot wszedł do Soaru. i będzie się modlił za ciebie, a będziesz żyły. Jeśli **24** Wtedy PAN spuścił deszcz siarki i ognia od PANA z jej nie zwrócił, wiedz, że na pewno umrzesz, ty nieba na Sodomę i Gomorę. **25** I zniszczyły te miasta, i wszystko, co jest twoje. **8** Abimelek wstał zatem całą tą równinę i wszystkich mieszkańców tych miast, wcześnie rano, zwołał wszystkie swoje sługi i do a także roślinność tej ziemi. **26** Lecz żona Lotu, idąc ich uszu opowiedział wszystko. Gdy ci mężczyźni to za nim, obejrzała się wstecz i stała się słupem soli. usłyszeli, bardzo się przestraszyli. **9** Potem Abimelek **27** Abraham zaś wstał rano i udał się na to miejsce, wezwał Abrahama i powiedział mu: Co nam uczyniłeś? gdzie stał przed PANEM. **28** Gdy spojrzał w stronę W czym zgryzeszyłem przeciwko tobie, że sprowadziłeś Sodomy i Gomory, i całą ziemię tej równiny, zobaczył, na mnie i na moje królestwo tak wielki grzech? że dym unosił się nad tą ziemią jak dym z pieca. **29** A Postąpiłeś ze mną tak, jak nie należy postępować. **10** gdy Bóg zniszczyły miasta tej równiny, pamiętał Bóg o Abimelek zapytał [jeszcze] Abrahama: Co widziałeś, Abrahamie i wybaśnił Lotu z samego środka zagłady, że tak postąpiłeś? **11** Abraham odpowiedział: Bo kiedy zniszczyły te miasta, w których Lot mieszkał. myślałem – na pewno nie ma w tym miejscu bojaźni **30** Potem Lot wszedł z Soaru i mieszkał na górze Bożej i zabijał mnie z powodu mojej żony. **12** Zresztą ze swoimi dwiema córkami, bo bał się mieszkać w ona naprawdę [jest] moją siostrą, córką mego ojca, Soarze. Zamieszkał więc w jaskini, on i jego dwie córki. choć nie córką mojej matki. I została moją żoną. **13** **31** I starsza powiedziała do młodszej: Nasz ojciec Gdy więc Bóg wyprawił mnie na wędrówkę z domu [jest] stary, a nie ma na ziemi mężczyzn, który by mego ojca, powiedział do niej: Oto przysługa, jaką obcował z nami według zwyczaju całej ziemi. **32** Chodź, mi wyściadczysz – w każdym miejscu, do którego upójmy naszego ojca winem i położymy się z nim, przyjdziemy, mów o mnie: [To] jest mój brat. **14** Wtedy abyśmy zachowały potomstwo naszego ojca. **33** Upoily Abimelek wziął owce i woły oraz służących i służące więc swego ojca winem tej nocy. I starsza weszła i dał Abrahamowi, i zwrócił mu jego żonę Sarę. **15** spała ze swym ojcem, ale on nie spostrzegł ani kiedy I Abimelek powiedział: Oto moja ziemia jest przed się położyła, ani kiedy wstała. **34** Nazajutrz starsza tobą. Zamieszkał, gdzie ci się podoba. **16** A do Sary powiedziała do młodszej: Oto zeszły nocy spałam ze powiedział: Dalem temu bratu tysiąc srebrników. Oto swym ojcem, upójmy go winem także tej nocy, wtedy on [jest] zasłoną twoich oczu u wszystkich, którzy [są] wejdź i położ się z nim, a tak zachowamy potomstwo z tobą, i u wszystkich innych. O tym [Sarah] została naszego ojca. **35** Upoily więc swego ojca winem także pouczona. **17** Wtedy Abraham modlił się do Boga i Bóg i tej nocy. Wtedy młodsza poszła i spała z nim, ale on uzdrowił Abimeleka, a także jego żonę i jego służące, i nie spostrzegł ani kiedy się położyła, ani kiedy wstała. one rodziły. **18** PAN bowiem zamknął wszystkie lona **36** Tak obie córki Lotu poczęły ze swego ojca. **37** Gdy domu Abimeleka z powodu Sary, żony Abrahama. starsza urodziła syna, nadała mu imię Moab. On [jest] ojcem dzisiejszych Moabitów. **38** Młodsza również urodziła syna i nadała mu imię Ben-Ammi. [On] jest ojcem synów dzisiejszych Ammonitów.

20 Potem Abraham wyruszył stamtąd do ziemi południowej i zamieszkał między Kadesz a Szur, i był przybyszem w Gerarze. **2** Tam Abraham powiedział o swej żonie Sarze: Ona jest moją siostrą. Dlatego Abimelek, król Geraru, posłał po Sarę i wziął ją. **3** urodził jego syn Izaak. **6** Wtedy Sara powiedziała:

Bóg dał mi powód do śmiechu; ktokolwiek [o tym] odpowiedział: Te siedem owiec weźmiesz z moich rąk, usłyszy, będzie się śmiał ze mną. **7** I dodała: Kto by aby były świadectwem, że wykopałem tę studnię. **31** powiedział Abrahamowi, że Sara będzie karmić piersią Dlatego nazwano to miejsce Beer-Szeba, bo tam obaj dzieci? Gdyż urodziłam mu syna w jego starości. **8** sobie przysięgli. **32** Tak zawarli przymierze w Beer-Dziecko rosło i zostało odstawione od piersi. I Abraham Szebie. Potem Abimelek i Pikel, dowódca jego wojska, wyprawił wielką uczęstę w dniu odstawienia Izaka. **9** wstał i wrócił do ziemi Filistynów. **33** [Abraham] zaś Gdy Sara zobaczyła syna Egipcjanki Hagar, którego zasadził drzewa w Beer-Szebie i wzywał tam imienia ta urodziła Abrahamowi, szydzącego; **10** Powiedziała PANA, Boga wiecznego. **34** I Abraham gościł w ziemi do Abrahama: Wyrzuć tę niewolnicę i jej syna, bo Filistynów przez wiele dni.

syn tej niewolnicy nie będzie dziedziczyć z moim synem Izakiem. **11** Słowa te wydały się Abrahamowi bardzo przykro ze względu na jego syna. **12** Wtedy Bóg powiedział do Abrahama: Niech ci nie będzie przykro z powodu chłopca i twojej niewolnicy. Posłuchaj wszystkiego, co Sara mówi do ciebie, bo w Izaku będzie nazwane twoje potomstwo. **13** Syna zaś [tej] niewolnicy również uczyni narodem, bo jest on twoim potomstwem. **14** Abraham wstał więc wcześnie rano, wziął chleb i bukłak wody i dał Hagar, wkładając jej to na ramię, oraz [wziął] dziecko i odprowadził ją. Ona zaś odeszła i błąkała się po pustyni Beer-Szeby. **15** A gdy skończyła się woda w bukłaku, porzuciła dziecko pod jednym z krzewów. **16** Potem odeszła i usiadła naprzeciw niego w odległości strzału z łuku. Mówiła bowiem: Nie będę patrzała na śmierć dziecka. Usiadła więc naprzeciw niego i zaczęła głośno płakać. **17** I Bóg usłyszał głos chłopca, i Anioł Boga zawałał na Hagar z nieba: Co ci jest, Hagar? Nie bój się, bo Bóg usłyszał głos chłopca [tam], gdzie jest. **18** Wstań, podnieś chłopca i weź go za rękę, bo uczynię go wielkim narodem. **19** Wtedy Bóg otworzył jej oczy i zobaczyła studnię z wodą. Poszła więc, napełniła bukłak wodą i dała chłopcu pić. **20** I Bóg był z chłopcem. Urósł i mieszkał na pustyni, i stał się łucznikiem. **21** A mieszkał na pustyni Paran. I jego matka wzięła dla niego żonę z ziemi Egiptu. **22** W tym czasie Abimelek wraz z dowódcą swego wojska Pikolem powiedział do Abrahama: Bóg jest z tobą we wszystkim, co czynisz. **23** Teraz [więc] przysięgnij mi tu na Boga, że nie postapisz zdradliwie wobec mnie ani mego syna, ani mego wnuka. [Ale] według miłosierdzia, które ci okazałem, postapisz ze mną i z ziemią, w której jesteś przybyszem. **24** Abraham odpowiedział: Przysięgam. **25** I Abraham poskarzył się Abimelekom z powodu studni z wodą, którą mu przemocą zabrali słudzy Abimeleka. **26** Abimelek powiedział: Nie wiem, kto to uczynił. Ani nie powiedziałeś mi o tym, ani nie słyszałem o tym aż dopiero dziś. **27** Abraham wziął więc owce i woły i dał je Abimelekom, i obaj zawarli przymierze. **28** I Abraham wydzielił z trzody siedmioro jagniąt. **29** Abimelek zapytał Abrahama: Po co te siedmioro jagniąt, które postawiłeś osobno? **30** A [on]

22 Po tych wydarzeniach Bóg wystawił Abrahama na próbę i powiedział do niego: Abrahame! A on odpowiedział: Oto jestem. **21** [Bóg] powiedział: Weź teraz swego syna, twoego jedynego, którego milujesz, Izaka, idź do ziemi Moria i tam złóż go na ofiarę całopalną na jednej górze, o której ci powiem. **3** Abraham wstał więc wcześnie rano, osiodłał swego osła i wziął ze sobą dwóch służących i swego syna Izaka, narząbił drew na ofiarę całopalną, wstał i poszedł na miejsce, o którym mu Bóg powiedział. **4** A trzeciego dnia Abraham podniósł swe oczy i zobaczył z daleka to miejsce. **5** Wtedy Abraham powiedział do swoich służących: Zostańcie tu z osłem, a ja i chłopiec pojedziemy tam, oddamy cześć [Bogu] i wróćmy do was. **6** Wziął więc Abraham drwa na ofiarę całopalną i włożył je na swego syna Izaka, [a sam] wziął do ręki ogień i nóż i poszli obaj razem. **7** I Izak powiedział do swego ojca Abrahama: Mój ojciec! A [on] odpowiedział: Oto jestem, mój synu. I [Izaak] zapytał: Oto ogień i drwa, a gdzie jest baranek na ofiarę całopalną? **8** Abraham odpowiedział: Bóg sobie upatrzy baranka na ofiarę całopalną, mój synu. I szli obaj razem. **9** A gdy przyszli na miejsce, o którym mu Bóg powiedział, Abraham zbudował tam ołtarz, ułożył na nim drwa, związał swego syna Izaka i położył go na ołtarzu na drwach. **10** Potem Abraham wyciągnął rękę i wziął nóż, aby zabić swego syna. **11** Lecz Anioł PANA zawałał do niego z nieba: Abrahame, Abrahame! A [on] odpowiedział: Oto jestem. **12** [Anioł] powiedział: Nie podnoś ręki na chłopca i nic mu nie czyn, bo teraz wiem, że boisz się Boga i nie odmówiłeś mi swego jedynego syna. **13** A Abraham podniósł swe oczy i spojrzał, a oto że nim baran zapłatał się rogami w zaroślach. Abraham poszedł więc i wziął barana, i złożył go na ofiarę całopalną zamiast swego syna. **14** I Abraham nadał temu miejscu nazwę: PAN upatrzy. Dlatego po dziś dzień mówią: Na górze PANA będzie upatrzony. **15** Wtedy Anioł PANA ponownie zawałał z nieba na Abrahama: **16** Przysięglem na siebie samego, mówi PAN: Ponieważ to uczyniłeś i nie odmówiłeś mi swego syna, twoego jedynego; **17** Błogosławiąc, będę ci błogosławić, a rozmnażając, rozmnozę twoje

potomstwo jak gwiazdy na niebie i jak piasek na brzegu morza; a twoje potomstwo odziedziczy bramy [jest] w Makpelu naprzeciw Mamre, pole i jaskinia, swoich nieprzyjaciół. 18 I w twoim potomstwie będą, która na nim [jest], i wszystkie drzewa, które [były] na polu i wkoło na wszystkich jego granicach, przeszły; posłuchałeś mojego głosu. 19 Abraham wrócił więc do swoich służących i wstał, i wspólnie udali się do Beer-Szeby. Abraham bowiem mieszkał w Beer-Szebie. 20 Po tych wydarzeniach doniesiono Abrahamowi: Oto Milka również urodziła dzieci twemu bratu Nachorowi; 21 Usa, jego pierworodnego, Buza, jego brata, i Kemuela, ojca Arama; 22 I Keseda, Chazo, Pildasza, Kemuela, ojca Arama; 23 Betuela, Jidla i Betuela. 24 Betuel zaś spłodził Rebekę. Tych ośmiu urodziła Milka Nachorowi, bratu Abrahama. 25 A jego nałożnica, której imię było Reuma, urodziła też Tebacha, Gachama, Tachasza i Maakę.

23 A Sara dożyła stu dwudziestu siedmiu lat. [Tyle było] lat życia Sary. 2 Sara umarła w mieście Kiriat-Arba, czyli w Hebronie, w ziemi Kanaan. I Abraham przeszedł, aby odbyć żałobę po Sarze i opłakać ją. 3 Potem Abraham wstał od swej zmarłej i powiedział do synów Cheta: 4 Jestem wśród was przybyszem i przychodziem. Dajcie mi na własność grób między wami, abym pogrzebał moją zmarłą sprzed mojego oblicza. 5 Synowie Cheta odpowiedzieli Abrahamowi: 6 Słuchaj nas, mój panie: [Jesteś] księciem Boga wśród nas. Pochowaj swoją zmarłą w naszych najlepszych grobach. Nikt z nas nie odmówi ci swego grobu, abyś pochował swoją zmarłą. 7 Wtedy Abraham wstał, poklonił się ludowi tej ziemi, czyli synom Cheta; 8 I powiedział do nich: Jeśli zgadzacie się, abym pochował moją zmarłą sprzed mojego oblicza, posłuchajcie mnie i wstawcie się za mną do Efrona, syna Sochara; 9 Aby mi ustąpił swą jaskinię Makpela, która znajduje się na końcu jego pola. Niech mi ją odda za odpowiednią cenę jako grób na własność wśród was. 10 A Efron siedział wśród synów Cheta. Odpowiedział więc Efron Chetytu Abrahamowi w obecności synów Cheta i wszystkich, którzy wchodzili w bramę jego miasta: 11 Nie, panie mój, posłuchaj mnie. Daję ci to pole i jaskinię, która na nim [jest]. Daję ją tobie w obecności synów mego ludu. Pochowaj swoją zmarłą. 12 Wtedy Abraham poklonił się przed ludem tej ziemi; 13 I powiedział do Efrona w obecności ludu tej ziemi: Raczej jeśli [się da], proszę, posłuchaj mnie. Dam ci pieniądze za pole, weź [je] ode mnie, a pochowam tam moją zmarłą. 14 Efron odpowiedział Abrahamowi: 15 Mój panie, posłuchaj mnie. Ta ziemia jest warta czterysta syków srebra, ale cóż to jest między mną a tobą? Pochowaj swoją zmarłą. 16 I Abraham wysłuchał Efrona. Odważył więc Abraham Efroniowi srebro, które ten wymienił w obecności synów Cheta: czterysta syków srebra, jakie

były w obiegu u kupców. 17 Tak więc pole Efrona, które w Makpelu naprzeciw Mamre, pole i jaskinia, swoich nieprzyjaciół. 18 I w twoim potomstwie będą, która na nim [jest], i wszystkie drzewa, które [były] na polu i wkoło na wszystkich jego granicach, przeszły; 19 Na własność Abrahama w obecności synów Cheta i wszystkich, którzy wchodzili w bramę tego miasta. 20 Potem Abraham pochował swoją żonę Sarę w jaskini pola w Makpelu naprzeciwko Mamre, czyli Hebronie, w ziemi Kanaan. 21 I zostały oddane Abrahamowi pole i jaskinia, która [była] na nim, jako grób na własność, Kemuela, ojca Arama; 22 I Keseda, Chazo, Pildasza, przez synów Cheta. 24 A Abraham był stary, w podeszłym wieku, a PAN błogosławiał mu we wszystkim. 21 Abraham powiedział do swego starszego sługi w swym domu, który zarządzał wszystkim, co miał: Położ, proszę, swą rękę pod moje biodro; 3 I przysiagnij mi na PAN, Boga nieba i Boga ziemi, że nie wezmiesz dla mego syna żony z córek Kananejczyków, wśród których mieszkam; 4 Ale pojedziesz do mojej ziemi i do mojej rodziny i [stamtąd] wezmiesz żonę dla mego syna Izaaka. 5 Śluga mu odpowiedział: A jeśli kobieta nie zechce pójść ze mną do tej ziemi, czy wtedy mam zaprowadzić twoego syna do ziemi, z której wyszedłeś? 6 Abraham mu odpowiedział: Strzeż się, abyś tam nie zaprowadził mego syna. 7 PAN Bóg nieba, który mnie wziął z domu mego ojca i z ziemi mojej rodziny i który mówił ze mną, i przysiągl mi: Twemu potomstwu dam tę ziemię; on pośle przed tobą swego anioła i wezmiesz stamtąd żonę dla mego syna. 8 A jeśli ta kobieta nie zechce pójść z tobą, będziesz zwolniony z mojej przysięgi. Tylko nie prowadź tam mego syna. 9 Wtedy sługa podłożył rękę pod biodro swego pana Abrahama i przysiągł mu to. 10 Potem ów sługa wziął dziesięć wielbłdów z wielbłdów swego pana i poszedł – bo [miał] w swych rękach wszystkie dobra swego pana. Wstał i udał się do Aram-Naharaim, do miasta Nachora. 11 I dał wielbłdom odpocząć przy studni poza miastem w wieczornej porze, [w tym] czasie, kiedy kobiety zwykły wychodzić czerpać wodę. 12 I powiedział: PANIE, Boże mego pana Abrahama, daj mi, proszę, pomyślne spotkanie i okaż łaskę mojemu panu Abrahamowi. 13 Oto stoję przy studni, a córki mieszkańców tego miasta wyjdą czerpać wodę; 14 Niech dziewczyna, której powiem: Przechyl, proszę, twój dzban, abym mógł się napić, a ona odpowie: Pij i napój także twoje wielbłydy – [będzie ta], którą przeznaczyłeś dla twoego sługi Izaaka; a po tym poznam, że okazałeś łaskę mojemu panu. 15 I zanim przestał mówić, oto wyszła Rebeka, która się urodziła Betuelowi, synowi Milki, żony Nachora, brata Abrahama, z dzbanem na ramieniu. 16 Była ona bardzo

piękna dziewczyna, dziewica, z którą nie obcował kobieta nie zechce pójść ze mną? 40 Odpowiedziała żaden mężczyzna. Zeszła do studni, napełniła swój mi: PAN, przed którym chodzę, pośle swego anioła z dzban i wracała. 17 Wtedy ów sługa wybiegł do niej i tobą i poszczęści twojej drodze; i weźmiesz dla mego powiedział: Proszę, pozwól mi się napić trochę wody z syna żonę spośród moich krewnych i z domu mego twego dzbana. 18 A [ona] odpowiedziała: Pij, panie ojca. 41 Będziesz jednak zwolniony z mojej przysięgi, mój. I szybko pochyliła swój dzban na swoją rękę, i jeśli przyjdiesz do moich krewnych, a oni ci jej nie dała mi pić. 19 A gdy dała mu się napić, powiedziała: dadzą. Wtedy będziesz wolny od mojej przysięgi. Naczepię [wody] także dla dwóch wielbłądów, aby 42 Przyszedłem więc dziś do studni i powiedziałem: napiły się do woli. 20 Wylała prędko [wodę] ze swego PANIE, Boże mego pana Abrahama, jeśli teraz chcesz dzbana w koryto i pobiegła znowu do studni czerpać poszczęść mojej podróży, którą odbywam; 43 Oto [wodę], i naczepała dla wszystkich jego wielbłądów. stoję przy studni wody. Niech panna, która wyjdzie 21 A ów mężczyzna zdumiewał się nią, zastanawiając czerpać wodę, a której powiem: Daj mi, proszę, napić się w milczeniu, czy PAN poszczęścił jego podróży, czy się trochę wody z twego dzbana; 44 A ona odpowie mi: nie. 22 Gdy więc wielbłądy się napiły, ów mężczyzna I ty pij, naczepię też dla dwóch wielbłądów – [niech] wyjął [i dał] na jej ręce złoty kolczyk ważący pół sykla i ona [będzie] żoną, którą przeznaczył PAN dla syna dwie bransolety ważące dziesięć sykłów złota. 23 I mego pana. 45 Zanim przestałem mówić w swym sercu, zapytał: Czyją jesteś córką? Powiedz mi, proszę. Czy oto przyszła Rebeka, niosąc swój dzban na ramieniu, jest w domu twego ojca miejsce [dla] nas na nocleg? i zeszła do studni, i czerpała. Powiedziałem do niej: 24 A ona mu odpowiedziała: Jestem córką Betuela, Proszę, daj mi pić. 46 A ona szybko zdjęła swój dzban syna Milki, którego urodziła Nachorowi. 25 Po czym i powiedziała: Pij, a twoje wielbłądy też napój. Piłem dodatką: Jest u nas dosyć słomy i paszy oraz miejsce więc, a [ona] napoiła też wielbłądy. 47 I zapytałem ją: na nocleg. 26 I ów mężczyzna ukłknął i oddał poklon Czyją jesteś córką? Odpowiedziała: [Jestem] córką PANU; 27 I powiedział: Błogosławiony PAN, Bóg mego Betuela, syna Nachora, którego urodziła mu Milka. pana Abrahama, który nie oddalił swego miłosierdzia Wtedy włożyłem kolczyk na jej twarz i bransolety na jej i swojej prawdy od mego pana, [bo] gdy byłem w ręce. 48 Potem ukłknąłem i oddałem poklon PANU, i drodze, PAN przyprowadził mnie do domu braci mego błogosławiem PANA, Boga mego pana Abrahama, pana. 28 I dziewczyna pobiegła, i w domu swej matki który mnie prowadził właściwą drogą, abym wzяł córkę oznajmiła, co się stało. 29 A Rebeka miała brata brata mego pana dla jego syna. 49 Teraz więc, jeśli imieniem Laban. I Laban wybiegł do tego człowieka, do chęci postąpićżyczliwie i właściwie wobec mojego studni. 30 Gdy zobaczył kolczyk i bransolety na rękach pana, powiedziecie mi. A jeśli nie, to też mi powiedziecie, swej siostry i usłyszał słowa swej siostry Rebeki: żebym zwrócił się w prawo lub w lewo. 50 Wtedy Tak mówił do mnie ten człowiek, podszedł do tego Laban i Betuel odpowiedzieli: Ta sprawa pochodzi od człowieka, a oto on stał przy wielbłądach u studni. 31 PANA. My nie możemy ci powiedzieć ani dobrze, ani i powiedział [do niego]: Wejdź, błogosławiony przez źle. 51 Oto przed tobą Rebeka, weź [ja] i idź, niech PANA. Czemu stoisz na dworze? Przygotowałem już będzie żoną syna twego pana, jak powiedział PAN. 52 dom i miejsce dla wielbłądów. 32 Wszedł więc ów Gdy sługa Abrahama usłyszał ich słowa, [ukłknął] na człowiek do domu. I [Laban] rozsiodłał wielbłądy, i ziemi i oddał poklon PANU. 53 Następnie ów sługa dał słomy i paszy wielbłądom, i wody do umycia jego wyjął srebrne i złote klejnoty, i szaty i oddał je Rebece. nóg oraz nóg tych mężczyzn, którzy z nim byli. 33 I Dał też kosztowności jej bratu i matce. 54 Potem jedli położył przed nim jedzenie, aby jadł, ale on powiedział: i pili, on i mężczyźni, którzy z nim byli, i zostali tam Nie będę jadł, dopóki nie przedstawię swojej sprawy. na noc. A gdy wstali rano, on powiedział: Odprawcie Laban powiedział: Mów. 34 I powiedział: Jestem sługą mnie do mego pana. 55 Jej brat i matka powiedzieli: Abrahama. 35 PAN pobłogosławił bardzo mego pana Niech dziewczyna zostanie z nami chociaż dziesięć i stał się on zamożny. Dał mu bowiem owce i woły, dni, a potem pojedzie. 56 A [on] powiedział do nich: srebra i złota, służących i służące, wielbłądy i osły. Nie zatrzymujcie mnie, skoro PAN poszczęścił mojej 36 A Sara, żona mego pana, urodziła memu panu w drodze; odprawcie mnie, abym jechał do mego pana. jego starości syna, któremu dał wszystko, co ma. 37 I 57 Odpowiedzieli: Zawołajmy dziewczynę i spytajmy, mój pankazał mi przysiąc, mówiąc: Nie weźmiesz dla co na to powie. 58 Zawołali więc Rebekę i zapytali mego syna żony z córek Kananejczyków, w których ja: Czy chcesz jechać z tym człowiekiem? A ona ziemi mieszkam; 38 Ale pojedziesz do domu mego ojca odpowiedziała: Pojadę. 59 Wtedy wyprawili swoją i do moich krewnych i [stamtąd] weźmiesz żonę dla siostrę Rebekę, jej mamkę, sługę Abrahama i jego mojego syna. 39 I zapytałem mego pana: A jeśli ta ludzi. 60 I błogosławili Rebece, mówiąc jej: Jesteś

naszą siostrą, rozmnoż się w tysiąc tysięcy, a twoje potomstwo niech posiądzie bramy swych nieprzyjaciół. 61 Potem Rebeka ze swymi służącymi wstała i wsiadła Izaak modlił się do PANA za swoją żonę, gdyż była na wielbłądy, i jechały za tym mężczyzną. Sługa nieplodna. I PAN go wysłuchał, i jego żona Rebeka ów wziął Rebekę i odjechał. 62 A Izaak właśnie poczęła. 63 I wyszedł Izaak na pole pod wieczór, aby rozmyślać. Gdy podniósł swe oczy, zobaczył zblizające się wielbłądy. 64 Rebeka też podniosła swe oczy i zobaczyła Izaaka, i zsiadła z wielbłądem; 65 Bo zapytała sługę: Kim jest ten mężczyzna, który idzie do nas przez pole? I sługa odpowiedział: To jest mój pan. A ona wzięła zasłonę i nakryła się. 66 I opowiedział ów sługa Izaakowi o wszystkim, co zrobił. 67 A Izaak wprowadził ją do namiotu swojej matki Sary i wziął Rebekę za żonę, i kochał ją. I Izaak pocieszył się po [śmierci] swojej matki.

25 Potem Abraham pojął [druga] żonę, której było na imię Ketura. 2 Ona urodziła mu Zimrana, Jokszana, Medana, Midiana, Jiszabaka i Szuacha. 3 Jokszan spłodził Szebę i Dedaną. A synami Dedana byli Aszszurim, Letuszim i Leummim. 4 Synami Midiana byli: Efa, Efer, Henoch, Abida i Elada. Wszyscy oni [byli] synami Ketry. 5 I Abraham dał Izaakowi wszystko, co miał. 6 A synom nałożnic, które miał, Abraham dał upominki i jeszcze za swojego życia wyprawił ich z dala od swego syna Izaaka ku wschodowi, do ziemi wschodniej. 7 Oto liczba lat życia, których dożył Abraham: sto siedemdziesiąt pięć lat. 8 Abraham oddał ducha i umarł w dobrej starości, podeszły w latach i syty [życia]; i został przyłączony do swego ludu. 9 I jego synowie, Izaak i Izmael, pochowali go w jaskini Makpela, na polu Efrona, syna Sochara Chetyty, które [było] naprzeciwko Mamre; 10 Na polu, które Abraham kupił od synów Cheta. Tam zostali pochowani Abraham i Sara, jego żona. 11 A po śmierci Abrahama Bóg błogosławił jego synowi Izaakowi, a Izaak mieszkał przy studni Lachaj-Roj. 12 To są dzieje rodu Izmaela, syna Abrahama, którego urodziła Abrahamowi Hagar, Egipcjanka, służąca Sary. 13 I to są imiona synów Izmaela według ich rodów: Nebajot, pierworodny Izmaela, po nim Kedar, Abdeel i Mibsam; 14 Miszma, Duma i Massa; 15 Chadar, Tema, Jetur, Nafisz i Kedma. 16 To są synowie Izmaela, a to ich imiona według ich miasteczek i zamków; dwunastu książąt w ich narodach. 17 A lat życia Izmaela było sto trzydzieści siedem. Oddał ducha i umarł, i został przyłączony do swego ludu. 18 I mieszkali od Chawila aż do Szur, który leży naprzeciwko Egiptu, na drodze do Asyrii. I umarł w obecności wszystkich swych braci. 19 To zaś są dzieje rodu Izaaka, syna Abrahama: Abraham spłodził Izaaka. 20 Izaak miał czterdzieści lat,

gdy pojął za żonę Rebekę, córkę Betuela Syryjczyka, potomstwo niech posiądzie bramy swych nieprzyjaciół. z Paddan-Aram, siostrę Labana, Syryjczyka. 21 A 22 A [gdy] dzieci walczyły ze sobą w jej wrażach od studni Lachaj-Roj, bo mieszkał w ziemi Łonie, powiedziała: Jeśli tak [się zdarza], dlaczego południowej. 23 I wyszedł Izaak na pole pod wieczór, [poczęłam]? Poszła więc, aby zapytać PANA. 24 I PAN jej odpowiedział: Dwa narody są w twoim Łonie i aby rozmyślać. Gdy podniósł swe oczy, zobaczył zblizające się wielbłądy. 25 I wyszedł pierwszy [syn] A ona wzięła zasłonę i nakryła się. 26 A potem wyszedł jego brat, nadali mu imię Ezaw. 27 A [gdy] dzieci urosły, Ezaw został czlowiekiem biegłym w myślistwie i czlowiekiem pola. Jakub zaś był czlowiekiem spokojnym, mieszkającym w namiotach. 28 I Izaak kochał Ezawa, bo jadał z jego łonu, Rebeka zaś kochała Jakuba. 29 I Jakub ugotował [sobie] potrawę, a [w tym czasie] przyszedł Ezaw z pola spracowany. 30 Ezaw powiedział więc do Jakuba: Daj mi jeść, proszę cię, z tej czerwonej [potrawy], bo jestem spracowany. Dlatego nadano mu imię Edom. 31 Jakub powiedział: Sprzedaj mi dziś twoje pierworództwo. 32 A Ezaw odpowiedział: Oto jestem bliski śmierci, na coż mi pierworództwo? 33 Jakub powiedział: Przysięgnij mi dziś. Przysiągl mi więc i sprzedał Jakubowi swoje pierworództwo. 34 Jakub dał więc Ezawowi chleba i potrawę z soczewicy, a on jadł i pił, a potem powstał i poszedł. W ten sposób Ezaw pogardził [swoim] pierworództwem.

26 Potem nastąpił głód na ziemi, po tym pierwszym głodzie, który był za dni Abrahama. Izaak udał się więc do Abimeleka, króla Filistynów, do Geraru. 2 Wtedy PAN ukazał mu się i powiedział: Nie idź do Egiptu, [ale] mieszkaj w ziemi, która ci wskażę. 3 Bądź przybyszem w tej ziemi, a ja będę z tobą i będę ci błogosławił. Tobie bowiem i twemu potomstwu dam te wszystkie krainy i dotrzymam przysięgi, którą złożyłem twemu ojcu Abrahamowi. 4 I rozmnożę twoje potomstwo jako gwiazdy na niebie, i dam twemu potomstwu wszystkie te krainy. A będą błogosławione w twoim potomstwie wszystkie narody ziemi; 5 Dlatego że Abraham posłuchał mego głosu i strzegł mego nakazu, moich przkazań, moich ustaw i moich praw. 6 Izaak zamieszkał więc w Gerarze. 7 A gdy mężczyźni tego miejsca pytali o jego żonę, odpowiedział: To moja siostra. Bał się bowiem mówić: To moja żona, by mężczyźni tego miejsca nie zabili go z powodu Rebeki, bo była bardzo piękna. 8 Gdy mieszkał tam już

dłuższy czas, król Filistynów Abimelek wyjżał przez okno i zobaczył, że Izaak pieścił swą żonę Rebekę. 9 Potem Izaak pożegnał się z nimi i odeszli od niego w Abimelek wezwali więc Izaaka i powiedział: To jest na pewno twoja żona. Dlaczego mówisz: To moja siostra? Izaak mu odpowiedział: Bo mówiłem [sobie]: Abym ty nam zrobił? Mało brakowało, a ktoś z ludu spały z twoją żoną i tak sprowadziłbyś na nas grzech. 11 Rozkazał więc Abimelek całemu ludowi: Kto by dotknął tego człowieka albo jego żony, na pewno umrze. 12 Wówczas Izaak posiął w tej ziemi i zebrał w tym roku stokrotny plon, bo PAN mu błogosławiał. 13 I wzbogacił się ów człowiek, i rozwijał się coraz bardziej, aż stał się bardzo zamożny. 14 Miał trzody owiec i stada wołów oraz wiele sług, tak że Filistyni mu zazdrościli. 15 I wszystkie studnie, które wykopali słudzy jego ojca, za dni jego ojca Abrahama, Filistyni zasypali i napełnili je ziemią. 16 I Abimelek powiedział do Izaaka: Odejdź od nas, bo jesteś dużo zamożniejszy od nas. 17 Izaak odszedł więc stamtąd i rozbił namioty w dolinie Gerar, i tam zamieszkał. 18 Potem Izaak na nowo odkopał studnie, które wykopali za dni jego ojca Abrahama, a które Filistyni zasypali po śmierci Abrahama, i nadal im [te same] nazwy, jakie nadał im jego ojciec. 19 Wtedy słudzy Izaaka kopali w tej dolinie i znaleźli tam studnię ze źródlaną wodą. 20 Lecz pasterze z Geraru klócili się z pasterzami Izaaka, mówiąc: To nasza woda. Nazwał więc tę studnię Esek, bo spierali się z nim. 21 Gdy wykopali drugą studnię, również klócili się o nią. Dlatego nazwał ją Sitna. 22 Potem przeniósł się stamtąd i wykopał kolejną studnię, o którą już nie było sporu. Nazwał ją więc Rechobot i mówił: Oto teraz PAN dał nam miejsce, abyśmy się rozmnażali na ziemi. 23 I wyruszył stamtąd do Beer-Szeby. 24 Tej nocy ukazał mu się PAN i powiedział: Ja [jestem] Bogiem twoego ojca Abrahama. Nie bój się, bo jestem z tobą. Będę ci błogosławiać i rozmnoży twoje potomstwo ze względu na mego słугę Abrahama. 25 Zbudował więc tam ołtarz i wzywał imienia PANA, i rozbił tam swój namiot. Tam też słudzy Izaaka wykopali studnię. 26 Wtedy przybyli do niego z Geraru Abimelek i Achuzat, jeden z jego przyjaciół, oraz dowódca jego wojska Pikel. 27 Izaak zapytał ich: Po co przybyliście do mnie, skoro mnie nienawidzicie i wypędziłeśście mnie od siebie? 28 A oni odpowiedzieli: Zobaczyliśmy naprawdę, że PAN jest z tobą, więc powiedzieliśmy: Niech będzie teraz przysięga między nami, między nami a tobą, i ustanowimy przymierze z tobą; 29 Abyś nam nie czynił nic złego, jak i my też nie dotknęliśmy ciebie i tylko dobrze ci czyniliśmy, i pozwoliliśmy ci odesjść w pokoju; [a] ty teraz jesteś błogosławiony przez PANA. 30 Wtedy wyprawił im ucztę; jedli więc i pili. 31 Nazajutrz wstali

się Beer-Szeba aż do dzisiaj. 32 Tego samego dnia słudzy Izaaka przyszli i opowiedzieli mu o studni, którą wykopali: Znaleźliśmy Izaaka mu odpowiedział: Bo mówiłem [sobie]: Abym

wodę. 33 I nazwał ją Szibea. Dlatego to miasto nazywa nie umarł z jej powodu. 10 Abimelek powiedział: Coś ty nam zrobił? Mało brakowało, a ktoś z ludu spały z twoją żoną i tak sprowadziłbyś na nas grzech. 11

Rozkazał więc Abimelek całemu ludowi: Kto by dotknął

tego człowieka albo jego żony, na pewno umrze. 12

Wówczas Izaak posiął w tej ziemi i zebrał w tym roku

stokrotny plon, bo PAN mu błogosławiał. 13 I wzbogacił

się ów człowiek, i rozwijał się coraz bardziej, aż stał się

bardzo zamożny. 14 Miał trzody owiec i stada wołów

oraz wiele sług, tak że Filistyni mu zazdrościli. 15 I

wszystkie studnie, które wykopali słudzy jego ojca, za

dni jego ojca Abrahama, Filistyni zasypali i napełnili je

ziemią. 16 I Abimelek powiedział do Izaaka: Odejdź od

nas, bo jesteś dużo zamożniejszy od nas. 17 Izaak

odszedł więc stamtąd i rozbił namioty w dolinie Gerar,

i tam zamieszkał. 18 Potem Izaak na nowo odkopał

studnie, które wykopali za dni jego ojca Abrahama,

a które Filistyni zasypali po śmierci Abrahama, i nadal im

[te same] nazwy, jakie nadał im jego ojciec. 19 Wtedy

słudzy Izaaka kopali w tej dolinie i znalezli tam studnię

ze źródlaną wodą. 20 Lecz pasterze z Geraru klócili

się z pasterzami Izaaka, mówiąc: To nasza woda.

Nazwał więc tę studnię Esek, bo spierali się z nim.

21 Gdy wykopali drugą studnię, również klócili się o

nią. Dlatego nazwał ją Sitna. 22 Potem przeniósł się

stamtąd i wykopał kolejną studnię, o którą już nie było

sporu. Nazwał ją więc Rechobot i mówił: Oto teraz PAN

dał nam miejsce, abyśmy się rozmnażali na ziemi. 23 I

wyruszył stamtąd do Beer-Szeby. 24 Tej nocy ukazał

mu się PAN i powiedział: Ja [jestem] Bogiem twoego

ojca Abrahama. Nie bój się, bo jestem z tobą. Będę ci

błogosławiać i rozmnoży twoje potomstwo ze względu

na mego sługi Abrahama. 25 Zbudował więc tam

ołtarz i wzywał imienia PANA, i rozbił tam swój namiot.

Tam też słudzy Izaaka wykopali studnię. 26 Wtedy

przybyli do niego z Geraru Abimelek i Achuzat, jeden z

jejego przyjaciół, oraz dowódca jego wojska Pikel. 27

Izaak zapytał ich: Po co przybyliście do mnie, skoro

mnie nienawidzicie i wypędziłeśście mnie od siebie?

28 A oni odpowiedzieli: Zobaczyliśmy naprawdę, że

PAN jest z tobą, więc powiedzieliśmy: Niech będzie

teraz przysięga między nami, między nami a tobą, i

ustanowimy przymierze z tobą; 29 Abyś nam nie czynił

nic złego, jak i my też nie dotknęliśmy ciebie i tylko

dobre ci czyniliśmy, i pozwoliliśmy ci odesjść w pokoju;

[a] ty teraz jesteś błogosławiony przez PANA. 30 Wtedy

wyprawił im ucztę; jedli więc i pili. 31 Nazajutrz wstali

się Beer-Szeba aż do dzisiaj. 32 Tego samego dnia słudzy Izaaka przyszli i opowiedzieli mu o studni, którą wykopali: Znaleźliśmy Izaaka mu odpowiedział: Bo mówiłem [sobie]: Abym

wodę. 33 I nazwał ją Szibea. Dlatego to miasto nazywa nie umarł z jej powodu. 10 Abimelek powiedział: Coś ty nam zrobił? Mało brakowało, a ktoś z ludu spały z twoją żoną i tak sprowadziłbyś na nas grzech. 11

Rozkazał więc Abimelek całemu ludowi: Kto by dotknął

tego człowieka albo jego żony, na pewno umrze. 12

Wówczas Izaak posiął w tej ziemi i zebrał w tym roku

stokrotny plon, bo PAN mu błogosławiał. 13 I wzbogacił

się ów człowiek, i rozwijał się coraz bardziej, aż stał się

bardzo zamożny. 14 Miał trzody owiec i stada wołów

oraz wiele sług, tak że Filistyni mu zazdrościli. 15 I

wszystkie studnie, które wykopali słudzy jego ojca, za

dni jego ojca Abrahama, Filistyni zasypali i napełnili je

ziemią. 16 I Abimelek powiedział do Izaaka: Odejdź od

nas, bo jesteś dużo zamożniejszy od nas. 17 Izaak

odszedł więc stamtąd i rozbił namioty w dolinie Gerar,

i tam zamieszkał. 18 Potem Izaak na nowo odkopał

studnie, które wykopali za dni jego ojca Abrahama,

a które Filistyni zasypali po śmierci Abrahama, i nadal im

[te same] nazwy, jakie nadał im jego ojciec. 19 Wtedy

słudzy Izaaka kopali w tej dolinie i znalezli tam studnię

ze źródlaną wodą. 20 Lecz pasterze z Geraru klócili

się z pasterzami Izaaka, mówiąc: To nasza woda.

Nazwał więc tę studnię Esek, bo spierali się z nim.

21 Gdy wykopali drugą studnię, również klócili się o

nią. Dlatego nazwał ją Sitna. 22 Potem przeniósł się

stamtąd i wykopał kolejną studnię, o której już nie było

sporu. Nazwał ją więc Rechobot i mówił: Oto teraz PAN

dał nam miejsce, abyśmy się rozmnażali na ziemi. 23 I

wyruszył stamtąd do Beer-Szeby. 24 Tej nocy ukazał

mu się PAN i powiedział: Ja [jestem] Bogiem twoego

ojca Abrahama. Nie bój się, bo jestem z tobą. Będę ci

błogosławiać i rozmnoży twoje potomstwo ze względu

na mego sługi Abrahama. 25 Zbudował więc tam

ołtarz i wzywał imienia PANA, i rozbił tam swój namiot.

Tam też słudzy Izaaka wykopali studnię. 26 Wtedy

przybyli do niego z Geraru Abimelek i Achuzat, jeden z

jejego przyjaciół, oraz dowódca jego wojska Pikel. 27

Izaak zapytał ich: Po co przybyliście do mnie, skoro

mnie nienawidzicie i wypędziłeśście mnie od siebie?

28 A oni odpowiedzieli: Zobaczyliśmy naprawdę, że

PAN jest z tobą, więc powiedzieliśmy: Niech będzie

teraz przysięga między nami, między nami a tobą, i

ustanowimy przymierze z tobą; 29 Abyś nam nie czynił

nic złego, jak i my też nie dotknęliśmy ciebie i tylko

dobre ci czyniliśmy, i pozwoliliśmy ci odesjść w pokoju;

[a] ty teraz jesteś błogosławiony przez PANA. 30 Wtedy

wyprawił im ucztę; jedli więc i pili. 31 Nazajutrz wstali

się Beer-Szeba aż do dzisiaj. 32 Tego samego dnia słudzy Izaaka przyszli i opowiedzieli mu o studni, którą wykopali: Znaleźliśmy Izaaka mu odpowiedział: Bo mówiłem [sobie]: Abym

wodę. 33 I nazwał ją Szibea. Dlatego to miasto nazywa nie umarł z jej powodu. 10 Abimelek powiedział: Coś ty nam zrobił? Mało brakowało, a ktoś z ludu spały z twoją żoną i tak sprowadziłbyś na nas grzech. 11

Rozkazał więc Abimelek całemu ludowi: Kto by dotknął

tego człowieka albo jego żony, na pewno umrze. 12

Wówczas Izaak posiął w tej ziemi i zebrał w tym roku

stokrotny plon, bo PAN mu błogosławiał. 13 I wzbogacił

się ów człowiek, i rozwijał się coraz bardziej, aż stał się

bardzo zamożny. 14 Miał trzody owiec i stada wołów

oraz wiele sług, tak że Filistyni mu zazdrościli. 15 I

wszystkie studnie, które wykopali słudzy jego ojca, za

dni jego ojca Abrahama, Filistyni zasypali i napełnili je

ziemią. 16 I Abimelek powiedział do Izaaka: Odejdź od

nas, bo jesteś dużo zamożniejszy od nas. 17 Izaak

odszedł więc stamtąd i rozbił namioty w dolinie Gerar,

i tam zamieszkał. 18 Potem Izaak na nowo odkopał

studnie, które wykopali za dni jego ojca Abrahama,

a które Filistyni zasypali po śmierci Abrahama, i nadal im

[te same] nazwy, jakie nadał im jego ojciec. 19 Wtedy

słudzy Izaaka kopali w tej dolinie i znalezli tam studnię

ze źródlaną wodą. 20 Lecz pasterze z Geraru klócili

się z pasterzami Izaaka, mówiąc: To nasza woda.

Nazwał więc tę studnię Esek, bo spierali się z nim.

21 Gdy wykopali drugą studnię, również klócili się o

nią. Dlatego nazwał ją Sitna. 22 Potem przeniósł się

stamtąd i wykopał kolejną studnię, o której już nie było

sporu. Nazwał ją więc Rechobot i mówił: Oto teraz PAN

dał nam miejsce, abyśmy się rozmnażali na ziemi. 23 I

wyruszył stamtąd do Beer-Szeby. 24 Tej nocy ukazał

mu się PAN i powiedział: Ja [jestem] Bogiem twoego

ojca Abrahama. Nie bój się, bo jestem z tobą. Będę ci

błogosławiać i rozmnoży twoje potomstwo ze względu

na mego sługi Abrahama. 25 Zbudował więc tam

ołtarz i wzywał imienia PANA, i rozbił tam swój namiot.

Tam też słudzy Izaaka wykopali studnię. 26 Wtedy

przybyli do niego z Geraru Abimelek i Achuzat, jeden z

jejego przyjaciół, oraz dowódca jego wojska Pikel. 27

Izaak zapytał ich: Po co przybyliście do mnie, skoro

mnie nienawidzicie i wypędziłeśście mnie od siebie?

28 A oni odpowiedzieli: Zobaczyliśmy naprawdę, że

PAN jest z tobą, więc powiedzieliśmy: Niech będzie

teraz przysięga między nami, między nami a tobą, i

ustanowimy przymierze z tobą; 29 Abyś nam nie czynił

nic złego, jak i my też nie dotknęliśmy ciebie i tylko

dobre ci czyniliśmy, i pozwoliliśmy ci odesjść w pokoju;

[a] ty teraz jesteś błogosławiony przez PANA. 30 Wtedy

wyprawił im ucztę; jedli więc i pili. 31 Nazajutrz wstali

się Beer-Szeba aż do dzisiaj. 32 Tego samego dnia słudzy Izaaka przyszli i opowiedzieli mu o studni, którą wykopali: Znaleźliśmy Izaaka mu odpowiedział: Bo mówiłem [sobie]: Abym

wodę. 33 I nazwał ją Szibea. Dlatego to miasto nazywa nie umarł z jej powodu. 10 Abimelek powiedział: Coś ty nam zrobił? Mało brakowało, a ktoś z ludu spały z twoją żoną i tak sprowadziłbyś na nas grzech. 11

Rozkazał więc Abimelek całemu ludowi: Kto by dotknął

tego człowieka albo jego żony, na pewno umrze. 12

Wówczas Izaak posiął w tej ziemi i zebrał w tym roku

stokrotny plon, bo PAN mu błogosławiał. 13 I wzbogacił

się ów człowiek, i rozwijał się coraz bardziej, aż stał się

bardzo zamożny. 14 Miał trzody owiec i stada wołów

oraz wiele sług, tak że Filistyni mu zazdrościli. 15 I

wszystkie studnie, które wykopali słudzy jego ojca, za

dni jego ojca Abrahama, Filistyni zasypali i napełnili je

ziemią. 16 I Abimelek powiedział do Izaaka: Odejdź od

nas, bo jesteś dużo zamożniejszy od nas. 17 Izaak

odszedł więc stamtąd i rozbił namioty w dolinie Gerar,

i tam zamieszkał. 18 Potem Izaak na nowo odkopał

studnie, które wykopali za dni jego ojca Abrahama,

a które Filistyni zasypali po śmierci Abrahama, i nadal im

[te same] nazwy, jakie nadał im jego ojciec. 19 Wtedy

słudzy Izaaka kopali w tej dolinie i znalezli tam studnię

ze źródlaną wodą. 20 Lecz pasterze z Geraru klócili

się z pasterzami Izaaka, mówiąc: To nasza woda.

Nazwał więc tę studnię Esek, bo spierali się z nim.

21 Gdy wykopali drugą studnię, również klócili się o

nią. Dlatego nazwał ją Sitna. 22 Potem przeniósł się

stamtąd i wykopał kolejną studnię, o której już nie było

sporu. Nazwał ją więc Rechobot i mówił: Oto teraz PAN

dał nam miejsce, abyśmy się rozmnażali na ziemi. 23 I

wyruszył stamtąd do Beer-Szeby. 24 Tej nocy ukazał

mu się PAN i powiedział: Ja [jestem] Bogiem twoego

ojca Abrahama. Nie bój się, bo jestem z tobą. Będę ci

błogosławiać i rozmnoży twoje potomstwo ze względu

na mego sługi Abrahama. 25 Zbudował więc tam

ołtarz i wzywał imienia PANA, i rozbił tam swój namiot.

Tam też słudzy Izaaka wykopali studnię. 26 Wtedy

przybyli do niego z Geraru Abimelek i Achuzat, jeden z

jejego przyjaciół, oraz dowódca jego wojska Pikel. 27

Izaak zapytał ich: Po co przybyliście do mnie, skoro

mnie nienawidzicie i wypędziłeśście mnie od siebie?

28 A oni odpowiedzieli: Zobaczyliśmy naprawdę, że

PAN jest z tobą, więc powiedzieliśmy: Niech będzie

teraz przysięga między nami, między nami a tobą, i

ustanowimy przymierze z tobą; 29 Abyś nam nie czynił

nic złego, jak i my też nie dotknęliśmy ciebie i tylko

dobre ci czyniliśmy, i pozwoliliśmy ci odesjść w pokoju;

[a] ty teraz jesteś błogosławiony przez PANA. 30 Wtedy

wyprawił im ucztę; jedli więc i pili. 31 Nazajutrz wstali

się Beer-Szeba aż do dzisiaj. 32 Tego samego dnia słudzy Izaaka przyszli i opowiedzieli mu o studni, którą wykopali: Znaleźliśmy Izaaka mu odpowiedział: Bo mówiłem [sobie]: Abym

wodę. 33 I nazwał ją Szibea. Dlatego to miasto nazywa nie umarł z jej powodu. 10 Abimelek powiedział: Coś ty nam zrobił? Mało brakowało, a ktoś z ludu spały z twoją żoną i tak sprowadziłbyś na nas grzech. 11

Rozkazał więc Abimelek całemu ludowi: Kto by dotknął

tego człowieka albo jego żony, na pewno umrze. 12

Wówczas Izaak posiął w tej ziemi i zebrał w tym roku

stokrotny plon, bo PAN mu błogosławiał. 13 I wzbogacił

się ów człowiek, i rozwijał się coraz bardziej, aż stał się

bardzo zamożny. 14 Miał trzody owiec i stada wołów

oraz wiele sług, tak że Filistyni mu zazdrościli. 15 I

wszystkie studnie, które wykopali słudzy jego ojca, za

dni jego ojca Abrahama, Filistyni zasypali i napełnili je

ziemią. 16 I Abimelek powiedział do Izaaka: Odejdź od

nas, bo jesteś dużo zamożniejszy od nas. 17 Izaak

odszedł więc stamtąd i rozbił namioty w dolinie Gerar,

i tam zamieszkał. 18 Potem Izaak na nowo odkopał

studnie, które wykopali za dni jego ojca Abrahama,

a które Filistyni z

swego syna: Jakże tak szybko to znalazłeś, mój synu? A on odpowiedział: To PAN, twój Bóg, sprawił, że mi się udało. 21 Potem Izaak powiedział do Jakuba: Zbliź się, proszę, abym cię dotknął, mój synu, czy ty jesteś moim synem Ezawem, czy nie. 22 Jakub podszedł więc do swego ojca Izaaka, który dotknął go i powiedział: Glos jest głosem Jakuba, ale ręce są rękami Ezawa. 23 I nie rozpoznał go, bo jego ręce były owłosione jak ręce jego brata Ezawa. I błogosławił mu. 24 I zapytał: Czy ty jesteś moim synem Ezawem? A [on] odpowiedział: Jestem. 25 Potem powiedział: Podaj mi, żebym jadł ze zwierzyny mego syna, aby błogosławiać moja dusza. Wtedy podał mu i jadł. Przyniósł mu też wina, a on pił. 26 Jego ojciec Izaak powiedział mu: Podejdź teraz i pocałuj mnie, mój synu. 27 Podszedł więc i pocałował go. [Gdy] poczuł zapach jego szat, błogosławili mu, mówiąc: Oto zapach mego syna jak zapach pola, które PAN błogosławiał. 28 Niech Bóg da ci z rosą nieba i żyzność ziemi oraz obfitość zboża i wina. 29 Niech ludzie ci służą i niech ci się klaniają narody. Bądź panem twoich braci i niech ci się klaniają synowie twojej matki. Niech będzie przeklęty, kto cię przekliną, a niech będzie błogosławiony, kto cię błogosławi. 30 Gdy Izaak skończył błogosławiać Jakuba i ledwie Jakub odszedł sprzed oblicza swego ojca Izaaka, jego brat Ezaw wszedł z łowów. 31 On także przygotował smaczną potrawę, przyniósł ją swemu ojcu i powiedział mu: Podnieś się, mój ojciec, i jedz ze zwierzyny twoego syna, aby błogosławiały mi twoja dusza. 32 Jego ojciec Izaak zapytał go: Kim jesteś? A on odpowiedział: [Jestem] twoim synem, twoim pierworodnym, Ezawem. 33 Wtedy Izaak bardzo się przerażał i zapytał: Któz [to]? A gdzie jest ten, co ułowił zwierzę i przyniósł mi, a ja jadłem ze wszystkiego, zanim ty przyszedłeś, i błogosławilem mu? Będzie więc błogosławionym. 34 A gdy Ezaw usłyszał słowa swego ojca, podniósł donośny krzyk pełen goryczy i powiedział swemu ojcu: Błogosław też [i] mi, mój ojciec. 35 A on mu powiedział: Twój brat podstępnie przyszedł i wziął twoje błogosławieństwo. 36 Ezaw powiedział: Czy nie słusznie nadano mu imię Jakub? Podszedł mnie bowiem już dwukrotnie: wziął moje pierworoźdwo, a teraz zabrał moje błogosławieństwo. I zapytał: Czy nie zachowales dla mnie błogosławieństwa? 37 Izaak odpowiedział Ezawowi: Ustanowiłem go panem nad tobą i wszystkich jego braci dalem mu za sługi, i zapewniłem mu zboże i wino. Cóż więc mogę dla ciebie zrobić, mój synu? 38 I Ezaw powiedział do swego ojca: Czy masz [tylko] jedno błogosławieństwo, mój ojciec? Błogosław także [i] mnie, mój ojciec. I Ezaw podniósł głos i zapłakał. 39 I jego ojciec Izaak odpowiedział mu: Twoje mieszkanie będzie z żyznej ziemi i z rosą nieba z góry. 40 A będziesz żył z twoim mieczem i będziesz służył twemu bratu. Ale gdy staniesz się, że będziesz panował, zrzucisz jego jarzmo z twojej szyi. 41 Dlatego Ezaw nienawidził Jakuba z powodu błogosławieństwa, którym mu błogosławiał jego ojciec. I Ezaw mówił w swym sercu: Zbliżą się dni żałoby po moim ojcu, wtedy zabiję mego brata Jakuba. 42 I doniesiono Rebecę o słowach jej starszego syna Ezawa. Kazała więc przywołać swego młodszego syna Jakuba i powiedziała do niego: Oto twój brat Ezaw pociesza się tym, że cię zabije. 43 Teraz więc, mój synu, posłuchaj mego głosu, wstań i uciekaj do mego brata Labana, do Charanu; 44 Pozostań u niego przez pewien czas, aż ucichnie gniew twoego brata; 45 Aż ustąpi zapalczystość twoego brata na ciebie i zapomni o tym, co mu zrobiłeś. Wtedy każę cię stamtąd sprowadzić. Czemu mam być pozbawiona was obu w jednym dniu? 46 I Rebeka powiedziała do Izaaka: Obrzydło mi życie z powodu córek Cheta. Jeśli Jakub [też] weźmie sobie żonę z córek Cheta, jakie są na tej ziemi, po co mi życie?

28 Wtedy Izaak wezwał Jakuba i błogosławiał mu, i rozkazał: Nie bierz sobie żony z córek Kanaanu. 2 [Ale] wstań i idź do krainy Paddan-Aram, do domu Betuela, ojca twojej matki, i weź sobie stamtąd żonę z córek Labana, brata twojej matki. 3 A Bóg Wszechmogący niech ci błogosławi i niech cię uczyni płodnym i rozmnoży, abyś stał się licznym ludem; 4 i niech ci da błogosławieństwo Abrahama, tobie i twoemu potomstwu z tobą, abyś odziedziczył ziemię, na której jesteś przybyszem, którą Bóg dał Abrahamowi. 5 I tak Izaak wysłał Jakuba, który udał się do krainy Paddan-Aram, do Labana, syna Betuela, Syryjczyka, brata Rebeki, matki Jakuba i Ezawa. 6 A Ezaw widział, że Izaak błogosławiał Jakubowi i posłał go do krainy Paddan-Aram, aby stamtąd wziął sobie żonę, [i] że błogosławiając mu, przekazał: Nie weźmiesz żony z córek Kanaanu; 7 I że Jakub był posłuszył swemu ojcu oraz swojej matce, i poszedł do krainy Paddan-Aram; 8 Widział też Ezaw, że córki Kanaanu nie podobały się jego ojcu Izaakowi; 9 Wtedy Ezaw poszedł do Izmaela i oprócz żon, które już miał, wziął za żonę Machalał, córkę Izmaela, syna Abrahama, siostrę Nebajota. 10 A Jakub wyszedł z Beer-Szeby i udał się do Charanu. 11 Przeszedł na pewne miejsce i tam nocował, bo słońce już zasło. Wziął [jeden] z kamieni z tego miejsca, podłożył go sobie pod głowę i zasnął na tym miejscu. 12 I śniło mu się, że na ziemi stała drabina, a jej szczyt sięgał nieba. A otw aniołowie Boży wstępowali i zstępowali po niej. 13 A PAN stał nad nią i powiedział: Ja jestem PAN, Bóg twojego ojca Abrahama i Bóg Izaaka. Ziemia, na której leżysz, dam tobie i twoemu

17

Rodzaju

potomstwu. **14** A twoje potomstwo będzie jak proch opowiedział Labanowi o wszystkim. **14** Wtedy Laban ziemi i rozprzestrzenisz się na zachód i na wschód, na powiedział mu: Ty naprawdę [jestes] z moich kości i z północ i na południe. A w tobie i w twoim potomstwie mojego ciała. I [Jakub] mieszkał u niego przez cały będą błogosławione wszystkie narody ziemi. **15** Oto miesiąc. **15** Potem Laban powiedział do Jakuba: Czyż ja [jestem] z tobą i będę cię strzegł, gdziekolwiek dlatego, że jesteś moim bratem, będziesz mi służyć pojedziesz, i przyprowadzę cię z powrotem do tej ziemi. za darmo? Powiedz mi, jaka [ma być] Twoja zapłata. Bo nie opuszczę cię, aż spełnię to, co ci obiecałem. **16** **16** A Laban miał dwie córki: starsza miała na imię Gdy Jakub zbudził się ze snu, powiedział: Naprawdę Lea, młodszą zaś Rachela. **17** Lea miała czołe oczy, PAN jest na tym miejscu, a ja [o tym] nie wiedziałem. Rachela zaś była piękna i miła dla oka. **18** Jakub kochał **17** I przestraszył się, i powiedział: O, jakie straszne to Rachelę i powiedział: Będę ci służył siedem lat za twoją miejsce! To nie może być nic [innego] jak dom Boży i młodszą córkę Rachelę. **19** Laban odpowiedział: Lepiej brama nieba. **18** I Jakub wstał wcześnie rano, wziął mi ją dać tobie niż innemu mężczyźnie. Zamieszkaj ze kamień, który podłożył sobie pod głowę i postawił go mną. **20** I Jakub służył za Rachelę siedem lat, które na znak, i nalał oliwy na jego wierzch. **19** I nadal temu wydawały mu się jak kilka dni, bo ją kochał. **21** Potem miejscu nazwę Betel, lecz przedtem miasto nazywało Jakub powiedział do Labana: Daj mi moją żonę, bo się Luz. **20** Wtedy Jakub złożył ślub, mówiąc: Jeśli Bóg wypełniły się moje dni, abym z nią obcował. **22** Wtedy będzie ze mną i będzie mnie strzegły na tej drodze, Laban zebrał wszystkich mężczyzn tego miejsca i którą idę, [jeśli] da mi chleb do jedzenia i odzież do wyprawił uczęte. **23** A gdy nastąpi wieczór, wziął swoją ubrania; **21** I [jeśli] wróć w pokoju do domu mego córki Leę i wprowadził ją do [Jakuba], a on obcował z ojca, to PAN będzie moim Bogiem. **22** A ten kamień, nią. **24** Laban dał też swoją służącą Zilpę swej córce który postawiłem [na] znak, będzie domem Bożym. I ze Lei za służącą. **25** Rano okazało się, że to była Lea. wszystkiego, co mi dasz, będę ci na pewno oddawał dziesięciny.

29 Wtedy Jakub wyruszył w drogę i poszedł do ziemi ludów Wschodu. **2** I spojrzał, a oto w polu studnia i trzy stada owiec leżących przy niej. Z tej studni pojono bowiem stada, a wielki kamień [przykrywał] wierzch tej studni. **3** A gdy schodziły się wszystkie stada, odsuwano kamień z wierzchu studni i pojono owce. Potem znów zasuwano kamień na wierzch studni na jego miejsce. **4** Jakub zapytał ich: Moi bracia, skąd jesteście? I odpowiedzieli: Jesteśmy z Charanu. **5** Zapytał ich: Czy znacie Labana, syna Nachora? Odpowiedzieli: Znamy. **6** Potem zapytał: Czy dobrze się miewa? A oni odpowiedzieli: Dobrze. Oto właśnie jego córka Rachela nadchodzi ze stadem. **7** Wtedy powiedział: Oto jeszcze jest jasny dzień i nie czas zganiać stada. Napójcie owce i idźcie, popaście je. **8** Oni odpowiedzieli: Nie możemy, dopóki nie zbiorą się wszystkie stada i nie odsuną kamienia z wierzchu studni. Wtedy napoimy stada. **9** A gdy jeszcze tak z nimi rozmawiał, nadeszła Rachela z owcami swego ojca, bo [je] pasła. **10** I gdy Jakub ujrzał Rachelę, córkę Labana, brata swej matki, z owcami Labana, brata swej matki, podszedł, odsunął kamień z wierzchu studni i napoił owce Labana, brata swojej matki. **11** Potem Jakub pocałował Rachelę i głośno zapłakał. **12** I Jakub powiedział Racheli, że jest bratem jej ojca i że jest synem Rebeki. Ona pobiegła więc i oznajmiła to swemu ojcu. **13** A gdy Laban usłyszał wieść o Jakubie, synu swojej siostry, wybiegł mu naprzeciw, rozgniewał się na Rachelę i powiedział: Czy ja jestem Bogiem, który odmówił ci owocu twego łona? **3** A objął go, ucałował i zaprowadził do swego domu. A [on] [ona] odpowiedziała: Oto moja służąca Bilha. Obcuj

30 Gdy Rachela widziała, że nie rodzi dzieci Jakubowi, zazdrościła swej siostrze i powiedziała do Jakuba: Daj mi dzieci, bo inaczej umrę. **2** Jakub rozgniewał się na Rachelę i powiedział: Czy ja jestem Bogiem, który odmówił ci owocu twego łona? **3** A [ona] odpowiedziała: Oto moja służąca Bilha. Obcuj

z nią i urodzi na moich kolanach, i będę miała z niej jesterem. Kiedy jednak mam się starać o swój dom? 31 I dzieci. 4 Dała mu więc swoją służącą Bilhę za żonę, [Laban] zapytał: Cóż mam ci dać? Jakub odpowiedział: a Jakub z nią obcował. 5 Bilha poczęła i urodziła Nic mi nie dasz. Ale jeśli zrobisz to, [co ci powiem], Jakubowi syna. 6 I Rachela powiedziała: Bóg mnie wtedy wróć i będę pasł twoje stado, i strzegł go. 32 osądził i usłyszał mój głos, i dał mi syna. Dlatego Obejdę dziś wszystkie twoje stada i odłączę z nich nadala mu imię Dan. 7 Potem Bilha, służąca Racheli, każde bydło pstre i nakrapiane i każde bydło ciemne znowu poczęła i urodziła Jakubowi drugiego syna. 8 wśród owiec, a nakrapiane i pstre wśród kóz. To Wtedy Rachela powiedziała: Dzielnie walczylam z moją będzie moja zapłata. 33 Potem moja sprawiedliwość siostrą i zwyciężyłam. I nadala mu imię Neftali. 9 A gdy da świadectwo o mnie, gdy przyjdzie czas, abyś mi Lea widziała, że przestała rodzić, wzięła swoją służącą, zapłacił. Wszystko, co nie będzie pstre i nakrapiane Zilpę i dała ją Jakubowi za żonę. 10 I Zilpa, służąca Lei, wśród kóz, a ciemne wśród owiec, niech będzie mi urodziła Jakubowi syna. 11 Wtedy Lea powiedziała: [poczytane] za kradzież. 34 Laban powiedział: Niech Przyszedł oddział. I nadala mu imię Gad. 12 Potem się stanie według twoego słowa. 35 W tym dniu odłączył Zilpa, służąca Lei, urodziła Jakubowi drugiego syna. kozły prażkowane i nakrapiane i wszystkie kozy pstre i 13 I Lea powiedziała: To na moje szczęście, bo kobiety nakrapiane, i wszystkie, które miały jakąś białą plamkę, będą mnie nazywać szczęśliwą. I nadala mu imię także i czarne wśród owiec, i oddał [jej] w ręce swych Aszer. 14 A w czasie żniwa pszenicznego Ruben synów. 36 I [Laban] odłączył się od Jakuba na odległość wyszedł i znalazł na polu mandragory, i przyniósł je trzech dni drogi. A Jakub pasł resztę stada Labana. do swojej matki Lei. Wtedy Rachela powiedziała do 37 Wtedy Jakub nabrał zielonych prełów topolowych, Lei: Daj mi, proszę, z mandragor twego syna. 15 A laskowych i kasztanowych i [miejscami] poobdzierał je ona jej odpowiedziała: Mało ci, że zabrалаś mi mojego z kory do białego, obnażając bielność, która [była] na męża, to teraz chcesz też zabrać mandragory mego pretów. 38 Gdy stada przychodziły pić, przed stadami syna? Wtedy Rachela powiedziała: Niech śpi z tobą, nakładł do rynien i koryt z wodą tych prełów, które tej nocy za mandragory twego syna. 16 A gdy Jakub poobdzierał z kory, aby parzyły się stada, przychodząc wracał wieczorem z pola, Lea wyszła mu naprzeciw i pić. 39 I stada parzyły się przy tych prełach i rodziły powiedziała: Masz do mnie przyjść, bo nabyłam cię za jagnięta prażkowane, pstre i nakrapiane. 40 I Jakub mandragory mego syna. I spał z nią tej nocy. 17 A Bóg odłączył jagnięta, a owce stawiały przed domem do [jagniąt] wysłuchał Leę i poczęła, i urodziła Jakubowi piątego jagniąt prażkowanych i do wszystkich ciemnych w stadzie syna. 18 I Lea powiedziała: Bóg [mi] oddał moją zapłatę Labana, a swoje stada stawiały osobno i nie łączyły za to, że dalałam moją służącą swemu mężowi. I nadala ich ze stadem Labana. 41 A gdy silniejsze zwierzęta mu imię Issachar. 19 Potem Lea znowu poczęła i się parzyły, Jakub kładł preły w koryta, przed oczy urodziła Jakubowi szóstego syna. 20 I Lea mówiła: zwierząt, aby parzyły się przed prełami. 42 Lecz gdy Bóg obdarzył mnie wspaniałym darem. Teraz mój mąż będzie ze mną mieszkał, bo urodziłam mu sześciu preły przychodziły slabsze zwierzęta, nie kładł [ich]. I slabsze synów. I nadala mu imię Zebulon. 21 Potem urodziła bardo ten człowiek, i miał wiele stad, a także służące córkę i nadala jej imię Dina. 22 Bóg wspominał też i służących oraz wielblady i osły.

na Rachelę i wysłuchał ją Bóg, i otworzył jej lono. 23 Poczęła więc i urodziła syna, i powiedziała: Bóg zabrał moją hańbę. 24 Nadala mu imię Józef i powiedziała: Niech PAN da mi drugiego syna. 25 Gdy Rachela urodziła Józefa, Jakub powiedział do Labana: Puść mnie, abym wrócił do mego miejsca i do mojej ziemi. 26 Daj mi moje żony i moje dzieci, za które ci slużyłem, abym mógł iść. Wiesz przecież, jak ci slużyłem. 27 I Laban powiedział do niego: Proszę, jeśli znalazłem łaske w twoich oczach, [zostań ze mną]. Doznałem [bowiem] tego, że PAN mi błogosławił ze względu na ciebie. 28 Mówił dalej: Wyznacz swoją zapłatę, a dam ci ją. 29 Wtedy [Jakub] mu odpowiedział: Ty wiesz, jak ci slużyłem i jaki stał się przy mnie twój dobytek. 30 Miałeś bowiem niewiele przed moim przyjściem, a bardzo się to pomnożyło i PAN błogosławił ci, odkąd tu

31 Potem [Jakub] usłyszał, jak synowie Labana mówili: Jakub zabrał wszystko, co należało do naszego ojca, i z tego, co było naszego ojca, zdobył całe to bogactwo. 2 Jakub widział też oblicze Labana, że nie było w stosunku do niego takie jak wcześniej. 3 Wtedy PAN powiedział do Jakuba: Wróć do ziemi swoich ojców i do swojej rodziny, a będę z tobą. 4 Jakub kazał więc przywołać Rachelę i Leę na pole do swojego stada. 5 I powiedział im: Widzę oblicze waszego ojca, że nie jest w stosunku do mnie takie jak wcześniej, ale Bóg mego ojca był ze mną. 6 Wy też same wiecie, że ze wszystkich moich sił slużyłem waszemu ojcu; 7 Ale wasz ojciec oszukał mnie i dziesięć razy zmieniał moją zapłatę. Bóg jednak nie pozwolił mu skrywdzić mnie. 8 Jeśli powiedział: Pstre będą twoją zapłatą, to wszystkie stada rodziły

pstre; a gdy mówił: Prażkowane będą twoją zapłatą, to mi twoje córki. **32** Lecz ten, u kogo znajdziesz twoje wszystkie stada rodziły prażkowane. **9** W ten sposób bożki, niech umrze. Sprawdź w obecności naszych Bóg odebrał dobytek waszemu ojcu i dał [go] mnie. **10** braci, czy coś twojego jest u mnie, i weź sobie. Jakub Gdy bowiem był czas parzenia się stad, podniósł nie wiedział bowiem, że Rachelę ukradła. **33** Laban swe oczy i widziałem we śnie, że samce łączyły się z wszedł więc do namiotu Jakuba i do namiotu Lei, a bydlami prażkowanymi, pstryymi i biało nakrapianymi, także do namiotu obu służących, ale [nic] nie znalazły. **11** Wtedy Anioł Boga powiedział mi we śnie: Jakubie! A Gdy wyszedł z namiotu Lei, wszedł do namiotu Racheli. ja odpowiedziałem: Oto jestem. **12** Potem powiedział: **34** A Rachelę wziąła posążki, włożyła je pod siodło Podnieś teraz swe oczy i zobacz wszystkie samce wielblądzie i usiadła na nich. Laban przeszukała cały łączające się z owcami prażkowanymi, pstryimi i biało namiot, ale [nic] nie znalazły. **35** Powiedziała do swego nakrapianymi. Widziałem bowiem wszystko, co Laban ojca: Niech się mój pan nie gniewa, że nie mogę wstać ci uczynił. **13** Ja jestem Bogiem z Betel, gdzie przed tobą, bo [mam] kobiecą przypadłość. I szukał, namaścileś kamień i gdzie złożyłeś mi ślub. Teraz więc ale nie znalazł posążków. **36** Wtedy Jakub rozniewał wstań, wyjdź z tej ziemi i wróć do ziemi twojej rodziny. się i zganił Labana. I Jakub powiedział do Labana: **14** I Rachelę, i Lea odpowiedziały mu: Czy mamy Jakie jest moje przestępstwo i jaki mój grzech, że jeszcze [jakąś] częstkę i dziedzictwo w domu naszego goniles mnie w gniewie? **37** Oto przeszukałeś wszystkie ojca? **15** Czy nie jesteśmy uważane u niego za obce? moje rzeczy. Co znalazłeś z rzeczy należących do Sprzedział nas bowiem i jeszcze przejadł nasz majątek. twego domu? Polóż [to] tutaj przed moimi i twoimi **16** Bo całe bogactwo, które Bóg odebrał naszemu braćmi i niech rozsądzą, między nami dwoma. **38** ojcu, jest nasze i naszych synów. Dlatego teraz zrób Dwadzieścia lat mieszkalem z tobą. Twoje owce i twoje wszystko, co ci Bóg rozkazał. **17** Jakub wszedł więc kozy nie ronili, a baranów z twoego stada nie jadłem. i wsadził swych synów i swe żony na wielbłądy. **18** **39** Rozszarpanego [przez zwierzę] nie przynosiłem I zabrał całe swoje stado i cały swój majątek, który do ciebie, wynagradzałem ci szkodę; z mojej ręki zdobył, swój dobytek, który nabył w Paddan-Aram, aby domagałeś się tego, co było ukradzione we dnie i wrócić do swego ojca Izaaka, do ziemi Kanaan. **19** Gdy co było ukradzione w nocy. **40** Bywało, [że] we dniach Laban odszedł strzyc swoje owce, Rachelę ukradła męczył mnie upał, a mróz w nocy, tak że sen odchodził posążki należące do jej ojca. **20** I Jakub wykradł się od moich oczu. **41** Dwadzieścia lat ci służyłem w twoim potajemnie od Labana Syryjczyka, nie oznajmiając domu: czternaście lat za twoje dwie córki, a sześć lat mu, że ucieka. **21** Uciekł więc ze wszystkim, co miał. za twoje bydło. A po dziesięć razy zmieniałeś moją. Wstał i przeprawił się przez rzekę, i udał się [ku] górze zapłatę. **42** Gdyby Bóg mojego ojca, Bóg Abrahama i Gilead. **22** A trzeciego dnia doniesiono Labanowi, że bojaźń Izaaka, nie był ze mną, pewnie byś mnie teraz Jakub uciekł. **23** Wziął więc ze sobą swoich braci, odprawił z niczym. [Ale] Bóg wejrzał na moje utrapienie gonił go przez siedem dni i doścignął go na górze i na pracę moich rąk i przestrzegł cię zeszłej nocy. Gilead. **24** Lecz Bóg przyszedł do Labana Syryjczyka. **43** Wtedy Laban odpowiedział Jakubowi: Córki te są tej nocy we śnie i powiedział mu: Strzeż się, abyś moimi córkami i dzieci te są moimi dziećmi, i dobytek nie mówił do Jakuba ani dobrze, ani źle. **25** Laban [ten] to mój dobytek, i wszystko, co widzisz, jest moje. dogonił Jakuba, gdy Jakub rozbił swój namiot na Ale cóż moge dziś uczynić tym moim córkom albo górze. Laban ze swoimi braćmi też rozbił namiot na dzieciom, które urodziły. **44** Chodź więc, zawrzyjmy górze Gilead. **26** Wtedy Laban powiedział do Jakuba: przymierze, ja i ty, i niech to będzie świadectwem Coś ty zrobił, że się wykradłeś potajemnie ode mnie i między mną a tobą. **45** I Jakub wziął kamień, i postawił uprowadziłeś moje córki jak pojmane mieczem? **27** go jako pomnik. **46** Potem Jakub powiedział do swoich Dlaczego potajemnie uciekłeś i wykradłeś się ode braci: Nazbierajcie kamieni. Wzięli więc kamienie i mnie, i nic mi nie powiedziałeś, abym mógł wyprawić zrobili stos, i jedli tam na tym stosie. **47** I Laban nazwał cię z radością, z pieśnią, z bębmem i harfą? **28** I nie go Jegar Sahaduta, a Jakub go nazwał Galed. **48** Bo pozwoliłeś mi ucalować moich synów i moich córek? Laban mówił: Ten stos [niech będzie] dziś Świadkiem Naprawdę głupio postąpiłeś. **29** Jest to w mocy mojej między mną a tobą. Dlatego [Jakub] nazwał go Galed; ręki, aby zrobić wam coś złego, ale Bóg waszego ojca **49** I Myspa, bo [Laban] powiedział: Niech PAN czuwa powiedział mi zeszłej nocy: Strzeż się, abyś nie mówił nadę mną i nad tobą, gdy się oddalimy od siebie. **50** do Jakuba ani dobrze, ani źle. **30** A teraz, gdy chciałeś Jeśli będziesz krzywdził moje córki i jeśli pojmesz odejść, bo bardzo teskniłeś za domem twojego ojca, inne żony oprócz moich córek, [to choć] nie ma tu z dlaczego ukradłeś moje bożki? **31** I Jakub odpowiedział nami nikogo, patrz: Bóg [jest] Świadkiem między mną Labanowi: Balem się, bo myślałem, że siłą odbierzesz a tobą. **51** I Laban mówił dalej do Jakuba: Oto ten stos

[kamieni] i oto ten pomnik, który postawiłem między mną a tobą. **52** Ten stos jest świadkiem i ten pomnik przed tobą? **18** Wtedy odpowiesz: To jest dar od twoego [jest] świadkiem [tego], że ja do ciebie nie pójdę dalej slugi Jakuba, posłany memu panu Ezawowi. A oto on za ten stos i ty też nie pójdziesz do mnie za ten stos i sam [idzie] za nami. **19** Tak też rozkazał drugiemu pomnik w złym [zamiarze]. **53** Bóg Abrahama i Bóg i trzeciemu, i wszystkim idącym za tymi stadami: Nachora, Bóg ich ojca, niech rozsądzi między nami. Tymi słowy mówcie do Ezawa, gdy go spotkacie. **20** Jakub przysiągł więc przez bojaźń swego ojca Izaaka. Powiecie [mu] też: Oto twój sluga Jakub [idzie] za **54** Potem Jakub złożył na wzgórzu ofiarę i wezwał nam. Myślał bowiem: Przeblagam go darem, który swych braci do jedzenia chleba. Jedli więc chleb i idzie przede mną, a potem zobaczę jego oblicze. Może nocowali na [tym] wzgórzu. **55** Nazajutrz wczesnie rano Laban wstał, ucalował swoich synów i swoje córki i błogosławili im. A Laban odszedł i wrócił na swoje miejsce.

32 Jakub też poszedł swoją drogą i spotkali go aniołowie Boga. **2** Gdy Jakub ich ujrzał, powiedział: To obóz Boga. I nadal temu miejscu nazwę Machanaim. **3** Potem Jakub wysłał przed sobą posłańców do swego brata Ezawa, do ziemi Seir, do krainy Edomu. **4** I rozkazał im: Tak powiecie do mego pana Ezawa: To mówi twój sluga Jakub: Byłem gościem u Labana i przebywałem z nim aż do tego czasu. **5** Mam woły, osły i owce, służących i służące, a posyłam oznajmić to memu panu, żebym znalazła łaskę w twoich oczach. **6** Posłańcy wrócili do Jakuba i mówili: Przyszliśmy do twego brata Ezawa, a on też idzie naprzeciwko ciebie, a z nim czterystu mężów. **7** Jakub bardzo się przestraszył i ogarnęła go trwoga. Podzielił więc lud, który z nim [był], oraz owce, woły i wielbłądy na dwa obozy. **8** I powiedział: Jeśli Ezaw przyjdzie do jednego obozu i uderzy na niego, to drugi obóz ocaleje. **9** Potem Jakub powiedział: Boże mego ojca Abrahama i Boże mego ojca Izaaka, PANIE, który do mnie powiedziałeś: Wróć do twojej ziemi i do twojej rodziny, a będę ci wyświadcztał dobro. **10** Nie jestem godzien wszelkiego milosierdzia i całej wierności, które okazałeś swemu slugie. Bo tylko o lasce przeszedłem ten Jordan, a teraz mam dwa obozy. **11** Wynwij mnie, proszę, z ręki mego brata, z ręki Ezawa, bo się go boję, że przyjdzie i zabije mnie [i] matki z dziećmi. **12** Ty bowiem powiedziałeś: Na pewno będę ci wyświadczał dobro i rozmnożę twoje potomstwo jak piasek morski, który nie może być zliczony z powodu jego mnóstwa. **13** I przenocowałem tam tej nocy, i wziął tego, co miał pod ręką, dar dla swego brata Ezawa; **14** Dwieście kóz i dwadzieścia kozłów, dwieście owiec i dwadzieścia baranów; **15** Trzydzieści karmiących wielbłądzic z młodymi, czterdzieści krów i dziesięć wolów, dwadzieścia oślic i dziesięciu ośłat. **16** I oddał [je] w ręce swoich slug, każde stado oddziennie, i powiedział do swoich slug: Idźcie przede mną, i zachowajcie odstęp między stadami. **17** I rozkazał pierwszemu: Gdy spotka cię mój brat Ezaw, a sypią cię: Czy jesteś? I dokąd idziesz? A czyje to [stado] przed tobą? **18** Wtedy odpowiesz: To jest dar od twoego [jest] świadkiem [tego], że ja do ciebie nie pójdę dalej slugi Jakuba, posłany memu panu Ezawowi. A oto on za ten stos i ty też nie pójdziesz do mnie za ten stos i sam [idzie] za nami. **19** Tak też rozkazał drugiemu pomnik w złym [zamiarze]. **53** Bóg Abrahama i Bóg i trzeciemu, i wszystkim idącym za tymi stadami: Nachora, Bóg ich ojca, niech rozsądzi między nami. Tymi słowy mówcie do Ezawa, gdy go spotkacie. **20** Jakub przysiągł więc przez bojaźń swego ojca Izaaka. Powiecie [mu] też: Oto twój sluga Jakub [idzie] za **54** Potem Jakub złożył na wzgórzu ofiarę i wezwał nam. Myślał bowiem: Przeblagam go darem, który swych braci do jedzenia chleba. Jedli więc chleb i idzie przede mną, a potem zobaczę jego oblicze. Może nocowali na [tym] wzgórzu. **55** Nazajutrz wczesnie rano Laban wstał, ucalował swoich synów i swoje córki i błogosławili im. A Laban odszedł i wrócił na swoje miejsce.

22 Wstał tej nocy, wziął obie swe żony i dwie swoje służebnice oraz jedenastu swoich synów i przeszedł przez bród Jabboku. **23** I wziął ich, przeprowadził przez tę rzekę i przeprowadził [wszystko], co miał. **24** Jakub zaś został sam. I walczył z nim [pewien] mężczyzna aż do wejścia zorzy. **25** A widząc, że nie może go pokonać, dotknął go w staw biodrowy i wytrącił biodro Jakubowi ze stawu, gdy się z nim mocował. **26** I powiedział: Puść mnie, bo już weszła zorza. Odpowiedział: Nie puszcczę cię, aż mi pobłogosławisz. **27** Wtedy mu powiedział: Jakie jest twoje imię? I odpowiedział: Jakub. **28** I powiedział: Twoim imieniem nie będzie już Jakub, ale Izrael, bo mężczyzna zmagał się z Bogiem i z ludźmi i zwyciężyłeś. **29** I Jakub spytał: Powiedz mi, proszę, twoje imię. A on odpowiedział: Czemu pytasz o moje imię? I tam mu błogosławiał. **30** Jakub nadał więc temu miejscu nazwę Penuel, [mówiąc]: Widziałem bowiem Boga twarzą w twarz, a moja dusza została zachowana. **31** I kiedy minął [miejsce] Penuel, wzeszło słońce, a on utykał z powodu swojego biodra. **32** Dlatego do dziś synowie Izraela nie jadają ściegna, które jest w stawie biodrowym, gdyż dotknął Jakuba w staw biodrowy, w ściegno, które się skurczyło.

33 Potem Jakub podniósł oczy i zobaczył, że Ezaw nadchodzi, a z nim czterystu mężczyzn. Podzielił więc dzieci między Leę, Rachelę a dwie służące. **2** I postawił na przodzie służące i ich dzieci, za nimi Leę i jej dzieci, a na końcu Rachelę z Józefem. **3** Sam zaś wyszedł przed nich i poklonił się siedem razy aż do ziemi, zanim doszedł do swego brata. **4** Ale Ezaw wybiegł mu naprzeciw, objął go, rzucił mu się na szyję i całował go. I płakali. **5** Potem podniósł oczy, zobaczył żony i dzieci i zapytał: [A] kim [sa] ci przy tobie? I odpowiedział: [To są] dzieci, które Bóg w swej łaskawości dał twemu slugie. **6** Wtedy przybliżyły się służące ze swoimi dziećmi i poklonili się. **7** Przybliżyła się też Lea ze swoimi dziećmi i oddała [je] w ręce swoich slug, każde stado oddziennie, poklonili się. Potem przybliżyły się Józef i Rachela i i powiedział do swoich slug: Idźcie przede mną, i poklonili się. **8** I [Ezaw] zapytał: Co znaczy cały ten zachowajcie odstęp między stadami. **17** I rozkazał obóz, z którym się spotkałem? [Jakub] odpowiedział: pierwszemu: Gdy spotka cię mój brat Ezaw, a sypią

Ezaw powiedział: Ja mam dosyć, mój bracie, zatrzymaj największego wiana i darów, a dam, jak mi powiecie; to, co twoje. **10** I Jakub powiedział: Nie, proszę, jeśli tylko dajcie mi tę dziewczynę za żonę. **13** Wtedy znalazłem teraz łaskę w twoich oczach, przyjmij dar z synowie Jakuba odpowiedzieli Sychemowi i jego ojcu mojej ręki, bo gdy zobaczyłem twoje oblicze, to jakbym Chamorowi, mówiąc podstępnie, bo zhańbił ich siostrę widział oblicze Boga, i ty łaskawie mnie przyjałeś. **11** Dinę. **14** I powiedzieli im: Nie możemy dać naszej Przyjmij, proszę, mój dar, który ci przyniosłem, bo Bóg siostry nieobrzesanemu mężczyźnie, gdyż [byłaby to] hojnije mi błogosławió, a mam dość wszystkiego. I tak dla nas hańba. **15** Zgodzimy się z wami tylko w ten nalegał na niego, że to przyjął. **12** [Ezaw] powiedział: sposób, jeśli zechcecie być do nas podobni i każdy Ruszajmy w drogę i chodźmy, a ja pójdę przed tobą, z waszych mężczyzn będzie obrzezany. **16** Wtedy **13** I [Jakub] mu odpowiedział: Mój pan wie, że mam damy wam nasze córki, a wasze córki weźmiemy ze sobą dzieci wątle, a owce i krowy karmią młode. sobie. Zamieszkamy z wami i staniemy się jednym. Jeśli popędzi się je przez cały dzień, zginię całe stado. ludem. **17** Ale jeśli nas nie usłuchacie i nie dacie się **14** Niech mój pan, proszę, idzie przed swoim sługą, obrzezać, weźmiemy naszą córkę i odejdziemy. **18** a ja będę szedł powoli, jak nadążę stado, które jest I słowa ich spodobały się Chamorowi i jego synowi przede mną, i jak nadążą dzieci, aż przyjdę do mego Sychemowi. **19** Młodzieńiec nie odkładał więc tego, bo pana do Seiru. **15** Wtedy Ezaw powiedział: Zostawię zakochał się w córce Jakuba. A był on ze wszystkich więc przy tobie [części] ludzi, którzy są ze mną. A najbardziej szanowany w domu swego ojca. **20** Gdy on odpowiedział: A na cóż to? Obym znalazł łaskę Chamor i jego syn Sychem przyszli do bramy swego w oczach mego pana. **16** I tego dnia Ezaw wrócił miasta, powiedzieli do mężczyzn swego miasta: **21** Ci swą drogą do Seiru. **17** A Jakub wyruszył do Sukkot mężczyźni spokojnie z nami żyją. Niech więc mieszkają i zbudowały sobie dom, i zrobił szalały dla swoich w tej ziemi i handlują w niej, bo oto [nasza] ziemia stad. Dlatego nazwał to miejsce Sukkot. **18** I Jakub jest dość przestronna dla nich. Będziemy brać sobie przyszedł szczęśliwie do miasta Sychem, które było ich córki za żony, a nasze córki będziemy im dawać. w ziemi Kanaan, gdy wrócił z Paddan-Aram, i rozbił **22** Zgodzą się ci mężczyźni mieszkać z nami, byśmy obóz przed miastem. **19** I sto monet kupił od synów byli jednym ludem, ale pod warunkiem, że każdy Hemora, ojca Sychem, część pola, na którym rozbił mężczyznę u nas będzie obrzezany, tak jak i oni [sa] swój namiot. **20** Tam też postawił ołtarz i nazwał go: obrzezani. **23** Czyż ich stada i dobytek oraz wszelkie Mocny Bóg Izraela.

34 **1** Dina, córka Lei, którą urodziła Jakubowi, wyszła, aby zobaczyć córki tej ziemi. **2** A gdy zobaczył ją Sychem, syn Chamora Chiwwity, książę tej ziemi, porwał ją, spał z nią i ją zhańbił. **3** I przygnębia jego dusza do Diny, córki Jakuba, a zakochał się w dziewczynie i czule do niej mówił. **4** Potem Sychem powiedział do swego ojca Chamora: Weź mi tę dziewczynę za żonę. **5** A Jakub usłyszał, że jego córka Dina została zhańbiona, a jego synowie byli przy jego stada na polu. Jakub więc milczał aż do ich przyjścia. **6** Wtedy Chamor, ojciec Sychem, wyszedł do Jakuba, aby z nim porozmawiać. **7** A [gdy] synowie Jakuba przyszli z pola [i to] usłyszeli, ubolewali nad tym i bardzo się rozgniewiali, że dopuścił się hanebnego czynu w Izraelu, śpiąc z córką Jakuba, czego nie wolno robić. **8** I Chamor powiedział do nich: Mój syn Sychem przylgnął duszą do waszej córki. Dajcie mu ją, proszę, za żonę. **9** Spowinować się z nami. Dajcie nam wasze córki i bierzcie sobie nasze córki. **10** I będącie z nami mieszkać, a ziemia będzie przed wami. Mieszkajcie i handlujcie w niej, i osadzajcie się w niej. **11** I Sychem mówił też do jej ojca i braci: Niech znajdę łaskę w waszych oczach, a co mi powiecie, to dam. **12** Zażądajcie ode mnie jak

35 Potem Bóg powiedział do Jakuba: Wstań, wstąp do Betel i tam zamieszkać. Zbuduj tam ołtarz Bogu, który ci się ukazał, gdy uciekałeś przed swoim

bratem Ezawem. 2 Wtedy Jakub powiedział do swych domowników i do wszystkich, którzy z nim [byli]: Usuńcie obcych bogów, którzy są wśród was, oczyście się i zmieńcie swoje szaty. 3 Wstaśmy i pójdzmy do Betel; tam zbuduję ołtarz Bogu, który mnie wysłuchał w dniu mego utrapienia i był ze mną w drodze, która chodziłem. 4 Oddali więc Jakubowi wszystkich obcych bogów, których mieli, i kolczyki, które [mieli] w uszach, i Jakub zakopał je pod tym dębem, który [był] niedaleko Sychem. 5 Potem wyruszyli [w drogę]. A strach Bozy padł na okoliczne miasta i nie ścigali synów Jakuba. 6 Jakub przyszedł więc do Luz, które jest w ziemi Kanaan, czyli do Betel, on i cały lud, który z nim był. 7 I zbudował tam ołtarz, a nazwał to miejsce El-Betel, bo tam ukazał mu się Bóg, gdy uciekał przed swoim bratem. 8 Wtedy umarła Debora, mamka Rebeki, i została pogrzebana przy Betel pod dębem. I nazwano go Allon-Bachut. 9 I Bóg znowu ukazał się Jakubowi, gdy ten wracał z Paddan-Aram, i błogosławił mu. 10 I powiedział mu Bóg: Twoje imię [jest] Jakub. Nie będziesz już [jednak] zwany Jakubem, ale twoim imieniem będzie Izrael. I nadał mu imię Izrael. 11 I Bóg mu powiedział: Ja [jestem] Bóg Wszechmogący. Bądź płodny i rozmnażaj się. Z ciebie powstanie naród i wiele narodów, a z dwóch biader wyjdą królowie. 12 Ziemię, którą dalem Abrahamowi i Izaakowi, dam tobie i twemu potomstwu po tobie dam tę ziemię. 13 I Bóg odszedł od niego z miejsca, na którym z nim rozmawiał. 14 Potem Jakub postawił pomnik na [tym] miejscu, gdzie [Bóg] z nim rozmawiał, pomnik kamienny, i wylał na nim ofiarę z płynów, i połał go oliwą. 15 I Jakub nadał temu miejscu, gdzie Bóg z nim rozmawiał, nazwę Betel. 16 Potem wyruszyli z Betel i gdy mieli kawałek drogi do Efraty, Rachela zaczęła rodzić, a poród miała ciężki. 17 Gdy rodziła w wielkich bólestach, położna powiedziała do niej: Nie bój się, bo i tego syna będziesz miała. 18 Kiedy uchodziła z niej dusza, bo [tam] umarła, nadała mu imię Benoni; ale jego ojciec nazwał go Beniamin. 19 [Tak] to umarła Rachela i została pogrzebana na drodze do Efraty, czyli Betlejem. 20 I Jakub postawił pomnik na jej grobie. To [jest] pomnik grobu Racheli aż do dziś. 21 Potem Izrael wyruszył [stamtąd] i rozbił swój namiot za wieżą Eder. 22 A gdy Izrael mieszkał w tej krainie, Ruben poszedł i spał z Bilhą, nałożnicą swego ojca, i Izrael usłyszał [o tym]. A synów Jakuba było dwunastu. 23 Synowie Lei: Ruben, pierworodny Jakuba, potem Symeon, Lewi, Juda, Issachar i Zebulon. 24 Synowie Racheli: Józef i Beniamin. 25 A synowie Bilhy, służącej Racheli: Dan i Neftali. 26 Synowie Zilpy, służącej Lei: Gad i Aszer. To [sa] synowie Jakuba, którzy mu się urodzili w Paddan-Aram. 27 I Jakub przyszedł do swego ojca Izaaka, do Mamre, do miasta Arba, czyli Hebronu, i umarł, i został przyłączony do swego ludu, stary i syty dni; a pogrzebali go jego synowie, Ezaw i Jakub.

36 To są dzieje rodu Ezawa, czyli Edomu. 2 Ezaw pojął swoje żony z córek Kanaanu: Adę, córkę Elona Chetyty, Oholibamę, córkę Any, córkę Sibeona Chiwyty; 3 I Basmat, córkę Izmaela, siostrę Nebajota. 4 I Ada urodziła Ezawowi Elifaza, a Basmat urodziła Rehuela. 5 Oholibama urodziła Jesusza, Jalama i Koracha. To [sa] synowie Ezawa, którzy mu się urodzili w ziemi Kanaan. 6 I Ezaw wziął swoje żony, synów, córki i wszystkich domowników, swoje stada, wszystkie bydła i całe swoje mienie, które zdobył w ziemi Kanaan, i odszedł od swego brata Jakuba do [innej] ziemi; 7 Bo ich majątek był tak wielki, że nie mogli mieszkać razem, i ziemia, na której przebywali, nie mogła ich utrzymać z powodu [mnóstwa] ich stad. 8 I Ezaw zamieszkał na górze Seir. Ezaw to Edom. 9 A to są dzieje rodu Ezawa, ojca Edomitów, na górze Seir. 10 I to są imiona synów Ezawa: Elifaz, syn Ady, żony Ezawa, Rehuel, syn Basmat, żony Ezawa. 11 Synami zaś Elifaza byli: Teman, Omar, Sefo, Gatam i Kenaz. 12 A Timna była nałożnicą Elifaza, syna Ezawa, i urodziła Elifazowi Amaleka. To [sa] synowie Ady, żony Ezawa. 13 To [sa] synowie Rehuela: Nachat, Zerach, Szamma i Mizza. Byli oni synami Basmat, żony Ezawa. 14 A ci byli synami żony Ezawa Oholibamy, córki Any, córki Sibeona. Urodziła ona Ezawowi Jesusza, Jalama i Koracha. 15 To [sa] książęta spośród synów Ezawa, synowie Elifaza, pierworodnego Ezawa: książę Teman, książę Omar, książę Sefo, książę Kenaz. 16 Książę Korach, książę Gatam, książę Amalek. Ci książęta [pochodzą] z Elifaza, w ziemi Edom, to [sa] synowie Ady. 17 To [sa] synowie Rehuela, syna Ezawa: książę Nachat, książę Zerach, książę Szamma, książę Mizza. Ci książęta [pochodzą] z Rehuela, w ziemi Edom. Oni [sa] synami Basmat, żony Ezawa. 18 A to [sa] synowie Oholibamy, żony Ezawa: książę Jesusz, książę Jalas, książę Korach. Ci książęta [pochodzą] z Oholibamy, córki Any, żony Ezawa. 19 To [sa] synowie Ezawa, czyli Edom, i to [sa] ich książęta. 20 A to [sa] synowie Seira, Choryty, mieszkańców tej ziemi: Lotan, Szobal, Sibeon i Ana; 21 Diszon, Eser i Diszan. To [sa] książęta Chorytów, synowie Seira w ziemi Edom. 22 Synami Lotana byli: Chori i Hemam; a siostrą Lotana była Tamna. 23 Synowie zaś Szobala: Alwan, Manachat, Ebali, Szefo i Onam. 24 Synami Sibeona [sa] Ajja i Ana. To ten Ana, który znajdował myły na pustyni, gdy pasły osły swego ojca Sibeona. 25 A to [sa] dzieci Any: Diszon i Oholibama, córka Any. 26 I synowie

Diszona: Chemdan, Eszban, Jitran i Keran. **27** To są braciom, jego ojciec zgromił go i powiedział mu: Cóż synowie Esera: Bilhan, Zaawan i Akan. **28** I synowie to za sen, który ci się sni? Czy ja i twoja matka Diszana: Us i Aran. **29** To są książęta Chorytów: książę przyjdziemy z twoimi braćmi, aby ci się kłaniać aż Lotan, książę Szobel, książę Sibeon, książę Ana. **30** do ziemi? **11** I jego bracia zazdrościli mu, ale jego Książę Diszon, książę Eser, książę Diszan. [Sa] to ojciec rozważał tę sprawę. **12** Potem jego bracia książęta Chorytów, według ich księstw, w ziemi Seir. odeszli, aby paść trzody swego ojca w Sychem. **13** I **31** To [sa] królowie, którzy panowali w ziemi Edom, Izrael powiedział do Józefa: Czy twoi bracia nie pasą zanim panował król nad synami Izraela. **32** W Edomie [trzody] w Sychem? Chodź, a poślę cię do nich. A panował Bela, syn Beora, a nazwa jego miasta – on odpowiedział: Oto jestem. **14** Wtedy powiedział Dinhaba. **33** I Bela umarł, a w jego miejsce panował mu: Idź teraz i dowiedz się, jak się mają twoi bracia Jobab, syn Zeracha z Bosry. **34** Jobab umarł, a w i co się dzieje z trzodami, i daj mi znać. Wysłał go jego miejsce panował Chuszam z ziemi Temanitów. **35** więc z doliny Hebronu, a on przyszedł do Sychem. Chuszam umarł, a w jego miejsce panował Hadad, syn **15** I spotkał go [pewien] człowiek, gdy bląkał się po Bedada, który pokonał Midianitów na polu Moab, a polu. I człowiek ten zapytał go: Czego szukasz? **16** nazwa jego miasta – Awit. **36** Hadad umarł, a w jego A on odpowiedział: Szukam moich braci. Powiedz miejsce panował Samla z Masreki. **37** Samla umarł, a mi, proszę, gdzie oni pasą trzody. **17** Człowiek ten w jego miejsce panował Saul z Rechobot nad Rzeką. odpowiedział: Odeszli stąd, bo słyszałem, jak mówili: **38** Saul umarł, a w jego miejsce panował Baalchanan, Pójdzmy do Dotan. I Józef poszedł za swoimi braćmi i syn Akbora. **39** Baalchanan, syn Akbora, umarł, a w znalazły ich w Dotan. **18** Gdy ujrzały go z daleka, zanim jego miejsce panował Hadar, a nazwa jego miasta – do nich przyszedł, naradzali się, aby go zabić. **19** I Pahu, a imię jego żony [to] Mehatabel, [była to] córka mówili jeden do drugiego: Oto idzie mistrz od snów. **20** Matredy, córki Mezahaba. **40** To [sa] imiona książąt Teraz więc chodźcie, zabijmy go i wrzućmy do jakiejś Ezawa, według ich rodów i miejscowości i według studni, i powiemy: Pożarł go zły zwierz. I zobaczymy, ich imion: książę Timna, książę Alwa, książę Jetet. co będzie z jego snów. **21** Ruben, gdy to usłyszał, **41** Książę Oholibama, książę Ela, książę Pinon. **42** chciał go wybać z ich rąk i powiedział: Nie zabijajmy Książę Kenaz, książę Teman, książę Mibzar. **43** Książę go. **22** Ruben powiedział też do nich: Nie wylewajcie Magdiel, książę Iram. To [sa] książęta Edomu według krwi, [ale] wrzućcie go do tej studni, która [jest] na miejsca ich zamieszkania w ziemi ich posiadłości. To pustyni, i nie podnoście na niego ręki. [A mówił to], aby go wybać z ich rąk i przywrócić go swemu ojcu. **23** Gdy Józef przyszedł do swoich braci, obdarli go z jego szaty, z szaty wielobarwnej, którą [miała] na sobie. **24** Następnie chwycili go i wrzucili do studni, która [była] pusta, bez wody. **25** Potem usiedli, aby jeść chleb, a gdy podnieśli swoje oczy, zobaczyli grupę Izmaelitów idących z Gileadu. Ich wielbłądy niosły wonne korzenie, kadzidło i mirre, a szły, aby to zanieść do Egiptu. **26** Wtedy Juda powiedział do swoich braci: Jaki pożytek będzie z tego, że zabijemy naszego brata i zataimy jego krew? **27** Chodźcie, sprzedajmy go Izmaelitom, a nie podnośmy na niego naszej ręki, bo to jest nasz brat i nasze ciało. I bracia go usłuchali. **28** A gdy przechodzili Midianici, kupcy, wyciągnęli Józefa ze studni i sprzedali go Izmaelitom za dwadzieścia srebrników, a oni zaprowadzili Józefa do Egiptu. **29** Gdy Ruben wrócił do tej studni, Józefa już w studni nie było. I rozdał swoje szaty. **30** Potem wrócił do swoich braci i powiedział: Nie ma chłopca, a ja dokąd pójdę? **31** Wtedy wzięli szatę Józefa, zabili kozła i umoczyli szatę we krwi. **32** I posłali tą wielobarwną szatę, aby ją zaniesiono do jego ojca, i powiedzieli: Znaleźliśmy to. Zobacz, czy to szata twoego syna, czy nie. **33** A [on] rozpoznał ją i powiedział: To [jest] szata

37 Jakub mieszkał w ziemi, gdzie jego ojciec był przybyszem, w ziemi Kanaan. **2** To są dzieje rodu Jakuba: Gdy Józef miał siedemnaście lat, past stada ze swoimi braćmi; młodzieniec był z synami Bilhy i z synami Zilpy, żony swego ojca. I Józef donosił ojcu o ich złej sławie. **3** A Izrael kochał Józefa najbardziej ze wszystkich swoich synów, [bo] urodził mu się w starości. I zrobił mu szatę wielobarwną. **4** Gdy jego bracia widzieli, że ojciec kocha go bardziej niż wszystkich jego braci, zniemawidzili go i nie potrafili przyjaźnie z nim rozmawiać. **5** Pewnego razu Józefowi przyśnił się sen, a [gdy] opowiedział go swoim braciom, tym bardziej go zniemawidzili. **6** Bo powiedział im: Posłuchajcie, proszę, snu, który mi się przyśnił. **7** Wiążaliśmy snopy na polu, a oto mój snop podniósł się i stanął, a wasze snopy otoczyły go i pokloniły się mojemu snopowi. **8** I odpowiedzieli mu jego bracia: Czyżbyś miał królować nad nami? Czyż miałbyś nami rządzić? I jeszcze bardziej go zniemawidzili z powodu snów i słów jego. **9** Śnił mu się jeszcze drugi sen i opowiedział go swoim braciom: Znowu śnił mi się sen, a oto słońce, księżyc i jedenaście gwiazd pokloniły mi się. **10** Gdy opowiedział [to] swemu ojcu i swoim

mego syna, pożarł go zły zwierz. Józef na pewno zdjęła z siebie welon i włożyła wdowie szaty. 20 A Juda został rozszarpany. 34 Wtedy Jakub rozdał swoje posiątko przez swego przyjaciela Adullamitę, szaty, włożył wóz na biodra i opłakiwał swego syna przez wiele dni. 35 I leszli się wszyscy jego synowie i wszystkie jego córki, aby go pocieszyć, lecz nie dał się pocieszyć, ale mówił: Naprawdę zstąpię za moim synem do grobu. I opłakiwał go jego ojciec. (*Sheol h7585*) 36 A Midianici sprzedali Józefa do Egiptu Potifarowi, dworzaninowi faraona, dowódcy straży.

38 W tym czasie Juda odszedł od swoich braci i wstąpił do [pewnego] mieszkańców Adullam, który miał na imię Chira. 2 I Juda zobaczył tam córkę Kananejczyka, który miał na imię Szua; pojął ją i obcował z nią. 3 A [ona] poczęła i urodziła syna, i nadał mu imię Er. 4 I znów poczęła i urodziła syna, i nadała mu imię Onan. 5 Potem znowu urodziła syna i nadała mu imię Szela. A [Juda] był w Kezib, gdy mu go urodziła. 6 I Juda wziął dla swojego pierworodnego syna Era żonę imieniem Tamar. 7 A Er, pierworodny Judy, był zły w oczach PANA, więc PAN go zabił. 8 Wtedy Juda powiedział do Onana: Obcuj z żoną twoego brata i ozeń się z nią, i wzbudź twemu bratu potomstwo. 9 Lecz Onan wiedział, że to potomstwo nie miało być jego; gdy obcował z żoną swego brata, wyrzucał swoje [nasienie] na ziemię, aby nie wzbudzić potomstwa swemu bratu. 10 I nie podobało się PANU to, co [Onan] robił, dlatego i jego PAN zabił. 11 Wtedy Juda powiedział do swojej synowej Tamar: Mieszkaj w domu twoego ojca jako wdowa, aż dorosnie mój syn Szela. Powiedział bowiem: Oby on też nie umarł jak jego bracia. I Tamar odeszła, i mieszkała w domu swego ojca. 12 Po długim czasie umarła córka Szuy, żona Judy. Gdy Juda już pocieszył się, poszedł wraz ze swoim przyjacielem Chirą Adullamitą do Timny, do tych, co strzegli jego owce. 13 I powiedziano o tym Tamarze: Oto twój teść idzie do Timny, aby strzyc swoje owce. 14 Zdjęła więc z siebie wdowie szaty, okryła się welonem i tak zasłonięta usiadła na rozstaju drogi, która prowadziła do Timny. Wiedziała bowiem, że Szela dorósł, a ona nie została mu dana za żonę. 15 A gdy Juda zobaczył ją, pomyślał, że to nierządnica, bo zakryła swoją twarz. 16 Zszedł więc do niej z drogi i powiedział: Proszę, pozwól mi obcować z tobą. Nie wiedział bowiem, że to była jego synowa. I powiedziała: Co mi dasz, abyś mógł ze mną obcować? 17 I odpowiedziała: Pośle ci koźlątko ze stada. A ona rzekła: Dasz mi zastaw, dopóki nie przyślesz? 18 I powiedział: Cóż mam ci dać w zastaw? A ona odpowiedziała: Twój pierścień, twój sznur i twoją laskę, którą masz w ręce. Dał jej więc i obcował z nią; a ona poczęła z niego. 19 Potem wstała, odeszła,

została z siebie welon i włożyła wdowie szaty. 20 A Juda aby odebrał zastaw z ręki tej kobiety, ale ten jej nie znalazł. 21 I pytał ludzi w tym miejscu: Gdzie jest ta nierządnica, która [była] na rozstaju tej drogi? Oni odpowiedzieli: Nie było tu [żadnej] nierządnicy. 22 Wrócił więc do Judy i powiedział: Nie znalazłem jej. I ludzie w tym miejscu powiedzieli: Nie było tu [żadnej] nierządnicy. 23 Wtedy Juda powiedział: Niech sobie zatrzyma ten [zastaw], abyśmy nie stali się pośmiewiskiem. Oto posyłałem to koźlątko, a ty jej nie znalazłeś. 24 Po upływie około trzech miesięcy powiedziano Judzie: Twoja synowa Tamar stała się nierządnicą i oto jest brzemienna z nierządu. Wtedy Juda powiedział: Wyprowadźcie ją i niech będzie spalona. 25 A gdy została wyprowadzona, posłała do swego teścia [wiadomość]: Jestem brzemienna z mężczyzną, do którego należą te rzeczy. Powiedziała przy tym: Rozpoznaj, proszę, czyż to pierścień, sznur i laska. 26 Wtedy Juda rozpoznał [je] i powiedział: Ona jest sprawiedliwsza ode mnie, ponieważ nie dałem jej memu synowi Szeli. I więcej z nią nie obcował. 27 Gdy nadszedł czas jej porodu, okazało się, że w jej łonie [sa] bliźniąta. 28 A gdy rodziła, [jedno dziecko] wytknęło rękę, a pozostała ujęła ją i zawiązała na ręce czerwoną nić, mówiąc: Ten wyszedł pierwszy. 29 Gdy [on] cofnął swoją rękę, oto wyszedł jego brat i powiedziała: Jak się przedarłeś? Na tobie [niech będzie] rozerwanie. I nadała mu imię Peres. 30 A potem wyszedł jego brat, na którego ręce była czerwona nić. I nadała mu imię Zerach.

39 A Józef został zaprowadzony do Egiptu. I Potifar, dworzanin faraona, dowódca straży, Egipcjanin, kupił go od Izmaelitów, którzy go tam zaprowadzili. 2 PAN był z Józefem, tak że stał się człowiekiem, któremu się dobrze powodziło, i mieszkał w domu swego pana Egipcjanina. 3 Jego pan widział, że PAN jest z nim i że PAN szczęści mu we wszystkim, co on czyni. 4 I Józef znalazł laskę w jego oczach, i służył mu. Uczynił go zarządcą swego domu i wszystko, co miał, oddał w jego ręce. 5 A od tego czasu, gdy uczynił go zarządcą swego domu i wszystkiego, co miał, PAN błogosławiał domowi Egipcjanina ze względu na Józefa. I błogosławieństwo PANA było nad wszystkim, co miał w domu i na polu. 6 Dlatego oddał wszystko, co miał, w ręce Józefa i o niczym u siebie nie wiedział, tylko o chlebie, który spożywał. A Józef był przystojny i mily dla oka. 7 Po tych wydarzeniach żona jego pana zwróciła swe oczy na Józefa i powiedziała: Położ się ze mną. 8 Ale odmówił i powiedział do żony swego pana: Mój pan nie wie tak dobrze jak ja, co [jest] w jego domu, bo wszystko, co miał, oddał w moje ręce. 9 I nie ma w tym

domu nikogo większego ode mnie, i nie zabronił mi proszę. 9 Wtedy przełożony podczaszych opowiedział niczego oprócz ciebie, bo ty jesteś jego żoną. Jak więc swój sen Józefowi: Śniło mi się, że przede mną była móglibym popełnić tak wielkie zło i zgrzeszyć przeciwko winoroślu; 10 I na winorośli [były] trzy gałązki. A ona Bogu? 10 I chociaż namawiała Józefa dzień w dzień, jakby wypuszczała pąki i wychodził jej kwiat, i jej grona on nie zgadzała się z nią położyć [ani] z nią być. 11 wydaly dojrzale winogrona. 11 A kubek faraona był w Pewnego dnia, gdy wszedł do domu, aby wykonać mojej ręce. Wziąłem więc winogrona i wyciskalem je do swoje obowiązki, a nie było tam nikogo z domowników; kubka faraona, i podawałem kubek w ręce faraona. 12 12 Uchwyciła go za szatę i powiedziała: Połóż się ze Wtedy Józef powiedział mu: Takie [jest] wytłumaczenie mną. Ale on zostawił swoją szatę w jej rękę, uciekł tego snu: Trzy gałązki to trzy dni. 13 Po trzech dniach i wyszedł na zewnątrz. 13 A gdy ona zobaczyła, że faraon wywyższył twą głowę i przywróci cię na twój zostawił szatę w jej rękę i uciekł na zewnątrz; 14 urząd, i będziesz podawał kubek faraona w jego rękę Zawołała swoich domowników i powiedziała do nich: jak dawniej, gdy byłeś jego podczaszym. 14 Tylko Patrzcie, [pan] sprowadził do nas Hebrajczyka, aby nas wspomnij na mnie, gdy się będziesz miał dobrze, zelżyć. Przyszedł [bowiem] do mnie, aby się ze mną i wyjaśnić mi, proszę, tę przysługę i wspomnij o położyć, ale krzyknęłam donośnym głosem. 15 A gdy mnie faraonowi, i uwolnij mnie z tego domu; 15 Bo usłyszał, że podnoszę swój głos i wołam, zostawił szatę siłą uprowadzono mnie z ziemi hebrajskiej, a do tego u mnie, uciekł i wyszedł na zewnątrz. 16 I zatrzymała u nic [zlego] tu nie zrobiłem, żeby mnie wrzucono do siebie jego szatę, aż przyszedł do domu jego pan; 17 tego więzienia. 16 A przełożony piekarzy, widząc, że I powiedziała do niego te słowa: Przyszedł do mnie dobrze wytłumaczył [sen], powiedział do Józefa: Ja też sługa, ten Hebrajczyk, którego przyprowadziłeś do [mialem] sen, a oto trzy białe kosze na mojej głowie; 17 nas, aby mnie zelżyć. 18 A gdy podniósłam swój A w najwyższym koszu były wszelkie rodzaje pieczywa głos i zawałałam, zostawił szatę u mnie i uciekł dla faraona, a ptaki jadły je z kosza, [który był] na zewnątrz. 19 Gdy jego pan usłyszał słowa swojej mojej głowie. 18 Wtedy Józef odpowiedział: Takie żony, które do niego powiedziała: Tak mi uczynił twój jest wytłumaczenie [snu]: Trzy kosze to trzy dni. 19 sługa, rozgrywał się bardzo. 20 Potem pan Józefa Po trzech dniach faraon zetnie ci głowę i powiesi wziął go i oddał do więzienia, tam gdzie sadzano cię na drzewie, a ptaki będą jadły twoje ciało. 20 A więźniów królewskich. I przebywał tam w więzieniu. 21 trzeciego dnia, w dniu urodzin faraona, urządził on A PAN był z Józefem, okazał mu miłosierdzie i dał mu ucztę dla wszystkich swoich slug i w ich obecności kazał łaskę w oczach przełożonego więzienia. 22 Przełożony sprowadził przełożonego podczaszych i przełożonego więzienia oddał więc pod władzę Józefa wszystkich piekarzy. 21 I przywrócił przełożonego podczaszych więźniów, którzy byli w więzieniu; a wszystkim, co tam na jego urząd, aby podawał kubek do rąk faraona. się działo, on zarządzał. 23 A przełożony więzienia nie 22 A przełożonego piekarzy powiesił, jak im Józef doglądał tego, co mu powierzył, bo PAN był z nim, i co wytłumaczył. 23 Jednak przełożony podczaszych nie on czynił, to PAN szczęścił.

40 Po tych wydarzeniach podczaszy króla Egiptu i **41** Po upływie dwóch lat śniło się faraonowi, że stał [jego] piekarz dopuścił się wykroczenia przeciwko nad rzeką. 2 A oto z rzeki wychodziło siedem swojemu panu, królowi Egiptu. 2 Faraon więc pięknych i tłustych krów, które się pasły na łące. 3 Oto rozgrywał się na obu swoich dworzan, na przełożonego też za nimi wychodziło z rzeki siedem innych krów, podczaszych i na przełożonego piekarzy. 3 I oddał brzydkich i chudych, które stanęły obok [pierwszych] ich do więzienia w domu dowódcy straży, na miejsce, król nad brzegiem rzeki. 4 I te brzydkie i chude gdzie Józef był więźniem. 4 A dowódca straży oddał krowy pożarły siedem pięknych i tłustych krów. Wtedy ich [pod nadzór] Józefa, który im służył. I przebywali faraon się obudził. 5 A gdy usnął, śnił po raz drugi. jakiś czas w więzieniu. 5 Pewnej nocy obydwaj – A oto siedem pełnych i cudnych kłosów wyrastało z podczaszy i piekarz króla Egiptu, którzy byli więźniami jednego żdżbla. 6 Oto też siedem kłosów cienkich w więzieniu – mieli sen, każdy inny, według swego i wysuszonych od wiatru wschodniego wyrastało za tłumaczenia. 6 A Józef przyszedł do nich rano i nimi. 7 I te cienkie kłosy pożarły siedem pięknych spostrzegł, że są smutni. 7 I zapytał dworzan faraona, i pełnych kłosów. Wtedy faraon się obudził, a [byli] którzy [byli] z nim w więzieniu, w domu jego pana: to sen. 8 A gdy nastąpił ranek, był zaniepokojony w Czemu macie dziś tak smutne twarze? 8 I odpowiedzieli duchu i kazał wezwać wszystkich wróżbiotów i mędrców mu: Śnił się nam sen, a nie ma nikogo, kto by Egiptu. I opowiedział im faraon swoje sny, ale nie było go wytłumaczył. Józef powiedział do nich: Czy nie nikogo, kto by potrafił je faraonowi wytłumaczyć. 9 do Boga [należa] wytłumaczenia? Opowiedzcie mi, Wtedy przełożony podczaszych powiedział do faraona:

Przypominam [sobie] dziś moje grzechy. **10** Faraon piątą część [plonów] ziemi Egiptu przez [te] siedem lat rozgryewał się na swoje sługi i oddał mnie pod straż w obfitości. **15** Niech zbierają wszelką żywność w tych domu dowódcy straży, mnie i przełożonego piekarzy, nadchodzących dobrych latach i zgromadzą zboża do **11** Tam jednej nocy śnił się nam sen, mnie i jemu; dyspozycji faraona, i niech przechowują żywność w każdemu śnił się sen według jego wytlumaczenia. miastach. **16** Żywność ta będzie zapasem dla ziemi **12** A był tam z nami młodzieniec, Hebrajczyk, sluga na te siedem lat głodu, które będą w ziemi Egiptu, dowódcy straży, któremu opowiedzieliśmy nasze sny, aby ziemia nie niszczała od głodu. **17** I podobało a on wytlumaczył je nam, każdemu według jego się to faraonowi i wszystkim jego slugom. **18** Faraon snu. **19** I stało się tak, jak nam wytlumaczył: Mnie zapytał więc swoje sługi: Czy znajdziemy człowieka [faraon] przywrócić na moje miejsce, a tamtego powiesić. mu podobnego, w którym jest Duch Boży? **20** Potem **14** Faraon kazał więc wezwać Józefa i przedko go faraon powiedział do Józefa: Skoro Bóg oznajmił ci to wyprowadzono z więzienia. Ostrzegł się, zmienił szaty i wszystko, nie ma żadnego tak rozumnego i mądrego przeszedł do faraona. **15** I faraon powiedział do Józefa: jak ty. **16** Ty będziesz nad moim domem, a cały mój Śnił mi się sen, a nie ma nikogo, kto potrafi mi go lud będzie postępować według rozkazu twoich ust. wytlumaczyć. Ale słyszałem, jak mówiono o tobie, że Tylko tronem będę większy od ciebie. **17** Faraon gdy usłyszysz sen, umiesz go wytlumaczyć. **18** Józef powiedział jeszcze do Józefa: Oto ustanowilem cię odpowiedział faraonowi: To nie ja, ale Bóg da faraonowi nad całą ziemią Egiptu. **19** Dziął więc faraon pierścień szczęśliwą odpowiedź. **20** Faraon powiedział więc z ręki i włożył go na rękę Józefa, oblekł go też w szatę do Józefa: Oto w moim śnie stalem na brzegu rzeki. bisiorową, a na szyję włożył mu złoty łańcuch. **21** I 18 A z rzeki wychodziło siedem tłustych i pięknych kazał go wozić na swoim drugim rydwanie, i wołano krów i pasły się na łące. **22** Za nimi zaś wychodziło przed nim: Na kolana! I ustanowił go [rządcą] całej siedem innych krów, nędznych, szpetnych i chudych; ziemi Egiptu. **23** Potem faraon powiedział do Józefa: w całej ziemi Egiptu nie widziałem tak brzydkich. **24** Ja jestem faraonem, a bez twego pozwolenia nikt na I chude i szpetne krowy pożarły siedem pierwszych całej ziemi Egiptu nie podniesie ani ręki, ani nogi. **25** tłustych krów. **26** A choć je zdąży, nie było widać, że I faraon nadał Józefowi imię Safrat Paneach, i dał zjadły, [ale] były szpetne jak i przedtem. I obudziłem mu za żonę Asenat, córkę Poti-Fery, kapłana z On. się. **27** Potem widziałem we śnie, jak oto siedem I Józef wyjechał na [całą] ziemię Egiptu. **28** Józef kłosów, pełnych i dorodnych, wyrastało z jednego miał trzydzieści lat, gdy stanął przed faraonem, królem ździbla. **29** A za nimi wyrastało siedem kłosów suchych, Egiptu. Potem Józef odszedł od faraona i objechał całą cienkich i wyschniętych od wschodniego wiatru. **30** I te ziemię Egiptu. **31** A przez tych siedem urodzajnych cienkie kłosy pożarły tych siedem dorodnych kłosów. lat ziemia rodziła obficie. **32** I [Józef] zgromadził całą I opowiedziałem [to] wróżbitom, ale nie było nikogo, żywność tych siedmiu lat, która była w ziemi Egiptu, kto by potrafił mi to wytlumaczyć. **33** Wtedy Józef i składał żywność w miastach. Składał w miastach powiedział do faraona: Sen faraona jest jeden – Bóg urodzajne plony z otaczających je pól. **34** Józef więc oznajmił faraonowi, co uczyni. **35** Siedem pięknych nagromadził zboża tak wiele jak piasku morskiego, aż król to siedem lat, a siedem dorodnych kłosów to przestano je liczyć, bo [było] go bez liku. **36** A zanim [też] siedem lat. Jest to jeden sen. **37** Siedem zaś nastąpiły lata głodu, Józefowi urodziły się dwaj synowie, chudych i szpetnych krów, które wychodziły za nimi, to których mu urodziła Asenat, córka Poti-Fery, kapłana z siedem lat; a siedem pustych kłosów i wyschniętych On. **38** Józef nadał pierworodnemu imię Manasses, od wschodniego wiatru to będzie siedem lat głodu. gdyż [mówią]: Bóg dał mi zapomnieć o całej mojej **39** [A] oto, co powiedziałem faraonowi: Bóg ukazał udręce i o całym domu mego ojca. **40** A drugiemu faraonowi, co uczyni. **41** Nadchodzi siedem lat wielkiej nadał imię Efraim, [gdyż] mówił: Bóg rozmnożył mnie obfitości w całej ziemi Egiptu. **42** A po nich nastąpi w ziemi mego utrapienia. **43** I skończyło się siedem siedem lat głodu i cała obfitość ziemi Egiptu pojedzie w lat obfitości, która była w ziemi Egiptu. **44** I nadeszło zapomnienie, i głód wytrawi ziemię; **45** Tak że obfitość siedem lat głodu, tak jak Józef przepowiedział. I głód ziemi nie będzie znana z powodu przyszłego głodu, bo był we wszystkich krainach, ale w całej ziemi Egiptu będzie bardzo ciężki. **46** A skoro sen śnił się faraonowi był chleb. **47** Gdy [jednak] na całej ziemi Egiptu był dwukrotnie, [oznacza] to, że ta rzecz jest postanowiona głód, lud wołał do faraona o chleb. I faraon powiedział przez Boga i Bóg śpieszy ją wykonać. **48** Teraz więc wszystkim Egipcjanom: Idźcie do Józefa, a co was niech faraon znajdzie roztrąpnego i mądrego człowieka powie, zróbcie. **49** I na całej ziemi był głód. Józef i postawi go nad ziemią Egiptu. **50** Niech faraon tak otworzył więc wszystkie spichlerze, w których [było] postąpi i ustanowi urzędników nad ziemią, i zbierze zboże], i sprzedawał Egipcjanom, bo głód wzmoił się

w ziemi Egiptu. 57 I ze wszystkich krajów przyjeżdżano do Egiptu, by kupować [żywność] od Józefa, bo wz嚢gl się głód na całej ziemi.

42 Gdy Jakub dowiedział się, że w Egipcie jest zboże, powiedział do swoich synów: Czemu się patrzycie jeden na drugiego? 2 I mówił [im]: Otto słyszałem, że w Egipcie jest zboże. Jedźcie tam i kupcie [je] nam stamtąd, abyśmy żyli, a nie pomarli. 3 Dziesięciu braci Józefa wyruszyły więc do Egiptu, aby kupić zboże. 4 Ale Jakub nie послał Beniamina, brata Józefa, z jego braćmi, bo powiedział: By nie spotkało go jakieś nieszczęście. 5 Synowie Izraela przybyły więc wraz z innymi, aby kupić [zboże], gdyż był głód w ziemi Kanaan. 6 A Józef był rządcą tej ziemi i to on sprzedawał [zboża] całej ludności tej ziemi. A gdy przyszli bracia Józefa, poklonili mu się twarzą do ziemi. 7 Gdy Józef ujrzał swych braci, poznali ich, lecz udawał przed nimi obcego i rozmawiał z nimi surowo. Zapytał ich: Skąd przyszliście? Odpowiedzieli: Z ziemi Kanaan, aby nakupić żywności. 8 Józef rozpoznał swoich braci, ale oni go nie poznali. 9 I Józef przypomniał sobie sny, które mu się śniły o nich, i powiedział im: Jesteście szpiegami i przyszliście, aby wypatryć nieobronne miejsca tej ziemi. 10 A [oni] mu odpowiedzieli: Nie, mój panie. Twoi słudzy przyszli, aby nakupić żywności. 11 Wszyscy jesteśmy synami jednego człowieka. [Jesteśmy] uczciwi. Twoi słudzy nie są szpiegami. 12 A [on] powiedział do nich: Nie, ale przyszliście wypatryć nieobronne miejsca tej ziemi. 13 Powiedzieli: [Było] nas, dwóch slug, dwunastu braci, synów jednego człowieka w ziemi Kanaan. Najmłodszy [jest] z naszym ojcem [w domu], a jednego już nie ma. 14 Józef rzekł im: [Jest] tak, jak wam powiedziałem – jesteście szpiegami. 15 Zostaniecie co do tego wybadani: Na życie faraona, nie wyjdziecie stąd, dopóki nie przyjdzie tu wasz młodszy brat. 16 Wyślijcie jednego z was, aby przyprowadził waszego brata, a wy zostaniecie w więzieniu, aż wasze słowa się potwierdzą, czy mówicie prawdę. A jeśli nie, na życie faraona, jesteście szpiegami. 17 I oddał ich pod straż na trzy dni. 18 A trzeciego dnia Józef powiedział do nich: Zróbcie tak, a będziecie żyć, [bo] ja się boję Boga. 19 Jeśli jesteście uczciwi, niech jeden z waszych braci pozostanie związany tu w więzieniu; a wy jedźcie i odnieście zboże, aby się pozbyć głodu z waszych domów. 20 I przyprowadźcie do mnie waszego najmłodszego brata, a wasze słowa sprawdzą się i nie umrzecie. I tak zrobili. 21 Mówili jeden do drugiego: Naprawdę zgrzeszyliśmy przeciwko naszemu bratu, bo widząc strapienie jego duszy, gdy nas błągał, nie wysłuchaliśmy go. Dlatego przyszło na nas to utrapienie. 22 Wtedy Ruben odpowiedział im: Czy nie

mówiliem wam: Nie grzeszcie przeciw chłopcu? A nie usłuchaliście. Oto teraz żąda się odpowiedzialności za jego krew. 23 Lecz oni nie wiedzieli, że Józef rozumie, bo rozmawiał z nimi przez tłumacza. 24 Wtedy odwrócił się od nich i zapłakał. Potem obrócił się do nich i rozmawiał z nimi. Wziął spośród nich Symeona i związał go na ich oczach. 25 Potem Józef rozkazał, aby napełniono ich wory zbożem i każdemu z nich wrzucono do jego wora pieniądze, i [żeby] dano im żywność na drogę. I tak zrobiono. 26 Wtedy oni włożyli zboża na swoje osły i odjechali stamtąd. 27 I gdy [jeden z nich] rozwiązał swój wór, aby w gospodzie dać karmę swemu osłu, zobaczył swoje pieniądze; były bowiem na wierzchu jego wora. 28 I powiedział do swoich braci: Zwrócono mi pieniądze, oto są w moim worze. Wtedy zamarło im serce i przerazili się, mówiąc jeden do drugiego: Cóż to nam Bóg uczynił? 29 Potem przyszli do swego ojca Jakuba, do ziemi Kanaan, i opowiedzieli mu wszystko, co im się przydarzyło: 30 Ten człowiek, pan tej ziemi, rozmawiał z nami surowo i wziął nas za szpiegów ziemi; 31 Powiedzieliśmy mu: Jesteśmy uczciwi, nie jesteśmy szpiegami; 32 Było nas dwunastu braci, synów naszego ojca; jednego już nie ma, a najmłodszy [jest] teraz z naszym ojcem w ziemi Kanaan. 33 I ten człowiek, pan tej ziemi, powiedział do nas: Po tym poznam, że jesteście uczciwi; zostawcie jednego z waszych braci u mnie, weźcie zboże, aby pozbyć się głodu z waszych domów, i idźcie; 34 Potem przyprowadźcie waszego najmłodszego brata do mnie, abym poznął, że nie jesteście szpiegami, ale [ludźmi] uczciwymi. Wtedy oddam wam waszego brata, a w tej ziemi będziecie mogli handlować. 35 A gdy opróżniali swoje wory, każdy [znalazł] w swoim worze węzeł pieniądzy. Gdy wraz ze swoim ojcem zobaczyli węzły z pieniądzmi, przerazili się. 36 Wtedy ich ojciec Jakub powiedział im: Osierociście mnie. Nie ma Józefa i Symeona, a weźmiecie Beniamina; całe [zło] się na mnie zwaliło. 37 Ruben powiedział do swego ojca: Zabij moich dwóch synów, jeśli go z powrotem nie przyprowadzę. Oddaj go pod moją opiekę, a ja ci go zwrócię. 38 Ale on powiedział: Mój syn nie pojedzie z wami, gdyż jego brat umarł i tylko on jeden pozostał. Jeśli przydarzy mu się nieszczęście na drodze, którą pojedziecie, w żalu doprowadzicie mnie, osiągnęłygo, do grobu. (Sheol h758)

43 A ciężki głód [panował] w tej ziemi. 2 I gdy zużyli zboże, które przynieśli z Egiptu, ich ojciec powiedział do nich: Idźcie znowu [i] kupcie nam trochę żywności. 3 Juda powiedział do niego: Ten człowiek uroczyście nam oświadczył: Nie zobaczycie mojej twarzy, jeśli nie będzie z wami waszego brata. 4 Jeśli [więc] pośliesz naszego brata z nami, pojedziemy

i nakupimy ci żywności; 5 Ale jeśli nie poślesz, się. Bóg wasz, Bóg waszego ojca, dał wam skarb do nie pojedziemy, bo ten człowiek mówił do nas: Nie waszych worów. Wasze pieniądze doszły do mnie. zobaczycie mojej twarzy, jeśli nie będzie z wami I wprowadził do nich Symeona. 24 Człowiek ten waszego brata. 6 Izrael zapytał: Dlaczego sprawiliście wprowadził tych ludzi do domu Józefa, dał im wody, mi ból, mówiąc temu człowiekowi, że macie jeszcze aby umyli sobie nogi; dał też karmę ich osłom. 25 brata? 7 Odpowiedzieli: Ten człowiek dokładnie się Potem przygotowali dar, zanim Józef przyszedł w wypytał o nas i naszą rodzinę: Żyje jeszcze wasz ojciec? południe. Słyszeli bowiem, że tam mieli jeść chleb. Macie [jeszcze jakiegoś] brata? I odpowiedzieliśmy 26 A gdy Józef wszedł do domu, przynieśli mu dar, mu na jego pytania. Skąd mogliśmy wiedzieć, że który [mieli] ze sobą w tym domu, i poklonili mu się powie: Przyprowadźcie mi tu waszego brata? 8 I Juda aż do ziemi. 27 I dowiadywał się, jak się im powodzi, powiedział do swego ojca Izraela: Poślij chłopca ze i zapytał: Czy wasz ojciec jest zdrowy, ten starzec, mną. Powstaniemy i pojedziemy, abyśmy żyli, a nie o którym mi opowiadaliście? Czy jeszcze żyje? 28 pomarli [z głodu], tak my, jak i ty, i nasze dzieci. 9 Ja A oni odpowiedzieli: Twój sługa, nasz ojciec, jest biorę odpowiedzialność za niego, ode mnie się go zdrowy, jeszcze żyje. I uklękli, i poklonili mu się. 29 domagaj. Jeśli nie przyprowadzę go do ciebie i nie Wtedy podniósł swe oczy i zobaczył swego brata stawię go przed tobą, na zawsze będę ponosił [za to] Beniamina, syna swej matki, i zapytał: Czy to [jest] winę. 10 Gdybyśmy bowiem nie zwlekalibyśmy wasz najmłodszy brat, o którym mi opowiadaliście? już dwa razy. 11 Wtedy Izrael, ich ojciec, powiedział I powiedział mu: Niech Bóg będzie ci miłosiernym, do nich: Jeśli tak [musi być], zróbcie w ten sposób: mili synu. 30 I nagle Józef [wyszedł], bo wzruszył weźcie z najlepszych owoców ziemi w wasze naczynia się do głębi swym bratem, i szukał [miejsca], gdzie i zanieście je temu człowiekowi w darze – trochę mógłby zapłakać. Wszedł więc do komnaty i tam balsamu, trochę miodu, wonności, mirry, orzechów płakał. 31 Potem umył swoją twarz, wyszedł i gdy się i migdałów. 12 Weźcie też ze sobą podwójną sumę opanował, powiedział: Kładźcie chleb. 32 Polożono pieniędzy, a pieniądze wrzucone na wierzch waszych jemu osobno, im osobno i osobno Egipcjanom, którzy worów zabieracie ze sobą, bo może to była pomyłka. 13 z nim jedli. Egipcy bowiem nie mogą jeść chleba Weźcie także waszego brata, wstańcie i jedźcie znowu z Hebrajczykami, gdyż to budzi odrazę u Egpcjan. do tego człowieka; 14 A niech Bóg Wszechmogący da 33 I usiedli przed nim, pierworodny według swego wam miłosierdzie przed tym człowiekiem, aby wam pierworodztwa, a młodszy według swej młodości. I wypuścił waszego drugiego brata i Beniamina. A jeśli dziwili się ci mężczyźni, [patrząc] jeden na drugiego. 34 mam stracić swoje dzieci, to je stracę. 15 Mężczyźni Potem brał potrawy sprzed siebie i kazał im zanieść. A wzięli więc ten dar, zabrali ze sobą podwójną sumę porcja Beniamina była pięciokrotnie większa od porcji pieniędzy oraz Beniamina, wstali i pojechali do Egiptu, ich wszystkich. Pili i podpili sobie z nim. i stanęli przed Józefem. 16 A gdy Józef zobaczył z 44 Wtedy [Józef] rozkazał zarządcy swego domu: nimi Beniamina, powiedział do zarządcy jego domu: Napełnij wory tych ludzi zbożem, ile tylko mogą Wprowadź tych ludzi do domu, zabij [bydło] i przyrządź, unieść, a pieniądze każdego włóż na wierzch jego bo ci ludzie w południe będą jedli ze mną. 17 Człowiek wora. 2 Mój kielich też, kielich srebrny, włóż na wierzch ten zrobił, jak mu Józef rozkazał, i wprowadził tych ludzi do domu Józefa. 18 Gdy zostali wprowadzeni wora najmłodszego razem z pieniędzmi za zboże. I zrobił według słów Józefa, jak mu rozkazał. 3 O świcie do domu Józefa, bali się i mówili: Wprowadzono wyprawiono tych ludzi razem z ich osłami. 4 Gdy nas tu z powodu tych pieniędzy, które za pierwszym wyszli z miasta i byli niedaleko, Józef powiedział razem włożono do naszych worów, aby rzucić na nas zarządcy swego domu: Wstań, góźdź tych ludzi, a gdy [oszczerstwo], napaść na nas i wziąć w niewolę nas i ich dogonisz, powiedz do nich: Czemu oddaliście złem nasze osły. 19 Podeszli do zarządcy domu Józefa i rozmawiali z nim w drzwiach domu. 20 I powiedzieli: za dobro? 5 Czy to nie jest [kielich], z którego piją mój [Pozwól], panie. Przyjechaliśmy za pierwszym razem pan i z którego wróży? Źle postąpiłeś, dopuszczając kupić żywności. 21 A gdy przyjechaliśmy do gospody i się tego. 6 [Ten] dogonił ich więc i powiedział do nich te rozwiązałyśmy nasze wory, pieniądze każdego [były] na wierzchu jego wora, nasze pieniądze w pełnej wadze. słowa. 7 Ale [oni] mu odpowiedzieli: Dlaczego mój pan Przywieźliśmy je więc ze sobą. 22 Przywieźliśmy mówią takie słowa? Nie daj Boże, aby twoi ludzy mieli też inne pieniądze ze sobą, aby nakupić żywności. tak postąpić. 8 Przecież pieniądze, które znaleźliśmy Nie wiemy, kto włożył nasze pieniądze do naszych na wierzchu naszych worów, przynieśliśmy do ciebie z domu twego pana srebro lub złoto? 9 U którego powrotem z ziemi Kanaan. Jakże mielibyśmy kraść z twoich ludów to się znajdzie, niech umrzej, a my

będziemy niewolnikami mego pana. 10 [On] powiedział: Niech będzie tak, jak mówicie. Przy którym znajdzie się kielich, ten będzie niewolnikiem, a wy będziecie niewinni. 11 Wtedy każdy szybko zdjął swój wór na ziemię i rozwiązał go. 12 I szukał, zaczynając od starszego, a kończąc na najmłodszym. I znalazł kielich w worze Beniamina. 13 Wtedy rozdarły swoje szaty, każdy załadował swego osła i wrócili do miasta. 14 Przyszedł więc Juda i jego bracia do domu Józefa, który tam jeszcze był. I upadli przed nim na ziemię. 15 I Józef zapytał ich: Co zrobiliście? Czy nie wiedzieliście, że [taki] człowiek jak ja potrafi wróżyć? 16 Wtedy Juda odpowiedział: Cóż możemy odpowiedzieć memu panu? Co możemy mówić i jak mamy się usprawiedliwić? Bóg znalazł nieprawość u twoich sług. Oto jesteśmy niewolnikami mego pana, zarówno my, jak i ten, u którego znalazł się kielich. 17 A on odpowiedział: Nie daj Boże, abym miał tak uczynić. Człowiek, w którego ręku znaleziono kielich, będzie moim niewolnikiem. Wy zaś jedźcie w pokoju do waszego ojca. 18 Wtedy Juda podszedł do niego i powiedział: Mój panie! [Pozwól] twemu słudze mówić słowo do uszu mego pana, a niech nie zapala się twój gniew na twoego sługe, gdyż ty jesteś jak sam faraon. 19 Mój pan pytał swoich sług: Czy macie ojca albo brata? 20 Wtedy odpowiedzieliśmy memu panu: Mamy ojca, starca, i chłopca małego [splądzonego] w jego starości. Jego brat umarł i tylko on pozostał [po] swej matce, i jego ojciec go kocha. 21 Potem mówiłeś [do nas], swoich sług: Przyprowadźcie go do mnie, abym mógł go zobaczyć własnymi oczyma. 22 I mówiliśmy do mego pana: Chłopiec nie będzie mógł opuścić swego ojca, bo gdyby opuścił swego ojca, ten by umarł. 23 Wtedy powiedziałeś do swoich sług: Jeśli nie przyjdzie z wami wasz najmłodszy brat, więcej nie zobaczycie mojej twarzy. 24 Gdy więc przyszliśmy do twoego sługi, mego ojca, powtórzyliśmy mu te słowa mego pana. 25 Wtedy nasz ojciec powiedział: Jedźcie znowu i kupcie nam trochę żywności. 26 I powiedzieliśmy: Nie możemy [tam] iść. Lecz jeśli [będzie] z nami nasz najmłodszy brat, wtedy pojedziemy. Bo nie będziemy mogli zobaczyć twarzy tego człowieka, jeśli nie będzie z nami naszego najmłodszego brata. 27 I twój sługa, mój ojciec, powiedział do nas: Wy wiecie, że moja żona urodziła mi dwóch [synów]. 28 Jeden wyszedł ode mnie i powiedziałem: Na pewno został rozszarpany [przez zwierzę] i nie widziałem go do dziś. 29 A jeśli zabierzecie mi też tego i spotka go nieszczęście, wtedy w żalu doprowadzicie mnie, osiąwającego, do grobu. (Sheol h7585) 30 Dlatego jeśli przyjdę do twoego sługi, mojego ojca, a nie będzie z nami chłopca, z którym jest bardzo związany; 31 Stanie się tak, że jak tylko zobaczy, że chłopca nie ma, umrze. A twoi słudzy doprowadzą twoego sługę, naszego ojca, osiąwającego, z żalu do grobu. (Sheol h7585) 32 Bo twój sługa wziął na siebie odpowiedzialność przed ojcem i mówił: Jeśli go nie przyprowadzę, będę po wszystkie dni winien grzechu przeciw mojemu ojcu. 33 Teraz więc, proszę, niech twój sługa zostanie niewolnikiem mego pana zamiast tego chłopca, a niech chłopak idzie ze swymi braćmi. 34 Bo jak ja mam wrócić do mego ojca, gdy nie będzie ze mną tego chłopca? Nie chciałbym patrzyć na rozpacz, która by dotknęła mego ojca.

45 Wtedy Józef nie mógł się dalej powstrzymać przed wszystkimi, którzy stali przed nim, i zwołał: Wyprowadźcie wszystkich ode mnie. I nikt przy nim nie pozostał, gdy Józef dał się poznać swoim braciom. 2 I wybuchnął tak głośnym płaczem, że słyszeli to Egipcjanie, słyszał też dom faraona. 3 I Józef powiedział do swoich braci: Ja [jestem] Józef. Czy mój ojciec jeszcze żyje? A [jego] bracia nie mogli mu odpowiedzieć, bo zatrwożyli się wobec niego. 4 Wtedy Józef powiedział do swoich braci: Zblizcie się, proszę, do mnie. A gdy zbliżyli się, powiedział: Ja [jestem] Józef, wasz brat, którego sprzedaliście do Egiptu. 5 Jednak teraz nie smućcie się ani się nie bójcie, że sprzedaliście mnie tutaj. Bóg bowiem posłał mnie przed wami dla zachowania waszego życia. 6 Bo już dwa lata [trwa] głód na ziemi, a jeszcze pięć lat [zostaje], w których nie będzie ani orki, ani żniwa. 7 Bóg posłał mnie więc przed wami, aby zachować waszą potomność na ziemi i żeby ocalić wasze życie dzięki wielkiemu wyzwaniu. 8 Tak więc nie wy mnie tu posłałyście, ale Bóg, który mnie ustanowił ojcem dla faraona i panem całego jego domu oraz władcą nad całą ziemią Egiptu. 9 Idźcie więc szybko do mego ojca i powiedziecie do niego: Tak mówi twój syn Józef: Bóg uczył mnie panem całego Egiptu, przyjdź do mnie, nie zwlekaj. 10 Będziesz mieszkał w ziemi Goszen i będziesz blisko mnie, ty, twoi synowie i synowie twoich synów, twoje owce i woły, i wszystko, co masz. 11 Będę cię tam żywili, bo [będzie] jeszcze pięć lat głodu, byś nie zginał z niedostatku ty, twój dom i wszystko, co masz. 12 A oto wasze oczy i oczy mego brata Beniamina widzą, że moje usta do was mówią. 13 Opowiedzieć też memu ojcu o całej mojej chwale w Egipcie i o wszystkim, co widzieliście; spieszcie się więc i przyprowadźcie tu mego ojca. 14 Potem rzucił się na szyję swemu bratu Beniaminowi i zapłakał. Beniamin też plakał na jego szyi. 15 I pocałował wszystkich swoich braci, i plakał nad nimi. Potem jego bracia rozmawiali z nim. 16 I ogłoszono tę wieś w domu faraona: Przyjechali bracia Józefa. I podobało

się to faraonowi i jego slugom. 17 Wtedy faraon Er, Onan, Szela, Peres i Zerach. Lecz Er i Onan umarli powiedział do Józefa: Powiedz swoim braciom: Zróbcie w ziemi Kanaan. A synami Peresa byli: Chesron i tak: Załadujcie swoje zwierzęta i idźcie, wróćcie do ziemi Kanaan. 18 Zabiercie waszego ojca i waszych domowników i przyjedźcie do mnie. A dam wam dobre miejsce w ziemi Egipktu i będziecie się żywić tym, co najlepsze z tej ziemi. 19 I rozkaż im: Tak zróbcie: jego synów i córek było trzydzieści trzy. 16 Synowie Weźcie sobie z ziemi Egipktu wozy dla waszych dzieci i Gada: Sifion, Chaggi, Szuni, Esbon, Eri, Arodi i Areli. dla waszych żon, weźcie też waszego ojca i przyjedźcie 17 Synowie Aszera: Jimna, Jiszwa, Jiszwi, Beria i tutaj. 20 Nie żałujcie waszych sprzętów, gdyż dobro całego ziemi Egipktu będzie wasze. 21 Tak zrobili więc synowie Izraela. Józef dał im wozy zgodnie z rozkazem faraona, dał im też żywności na drogę. 22 Dał każdemu z nich szaty na zmianę, a Beniaminowi dał trzysta srebników i pięć szat na zmianę. 23 Posłał też swemu ojcu takie rzeczy: dziesięć osłów niosących najlepsze plody Egipktu i dziesięć oślic niosących zboże, chleb i żywność na drogę dla jego ojca. 24 Wyprawił więc swoich braci i gdy odjeżdżali, powiedział do nich: Nie kłoccie się po drodze. 25 Wyjechali z Egipktu i przyjechali do ziemi Kanaan, do swego ojca Jakuba. 26 I ozajmili mu: Józef jeszcze żyje i jest władcą nad całą ziemią Egipktu. I zasłabło jego serce, bo im nie wierzył. 27 Lecz [oni] powtórzyli mu wszystkie słowa Józefa, które im powiedział. A kiedy zobaczył wozy, które Józef posłał, aby go [na nich] przwieziono, ożył duch ich ojca Jakuba. 28 I Izrael powiedział: To mi wystarczy. Mój syn Józef jeszcze żyje. Pójdę i zobaczę go, zanim umrę.

46 Tak więc Izrael wyruszył [w drogę] ze wszystkim, co miał; a gdy przybył do Beer-Szeby, złożył ofiary Bogu swego ojca Izaaka. 2 Wtedy Bóg powiedział do Izraela w nocnym widzeniu: Jakubie, Jakubie! A on odpowiedział: Oto jestem. 3 I powiedział: Ja [jestem] Bogiem, Bogiem twoego ojca. Nie bój się zejść do Egipktu, bo tam cię rozmnożę w wielki naród. 4 Pójdę z tobą do Egipktu i wyrowadzę cię stamtąd [z powrotem], a Józef położy swoją rękę na twoje oczy. 5 I Jakub wyruszył z Beer-Szeby. I synowie Izraela wzięli swego ojca Jakuba, swoje dzieci i swe żony na wozy, które faraon posłał, aby go przwieziono. 6 Zebrali też swe stada i swój dobytek, który zdobyli w ziemi Kanaan, i przyjechali do Egipktu. Jakub i całe jego potomstwo razem z nim; 7 Swych synów i synów swoich synów, swoje córki i córki swoich synów oraz całe swoje potomstwo prowadził ze sobą do Egipktu. 8 A to [sa] imiona synów Izraela, którzy weszli do Egipktu – Jakub i jego synowie: pierworodny Jakuba, Ruben. 9 Synowie Rubena: Henoch, Pallu, Chesron i Karmi. 10 Synowie Symeona: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sochar i Szaul, syn [kobiety] Kananejki. 11 Synowie Lewiego: Gerszon, Kehat i Merari. 12 Synowie Judy:

Er, Onan, Szela, Peres i Zerach. Lecz Er i Onan umarli Chamul. 13 Synowie Issachara: Tola, Puwwa, Job i Szimron. 14 Synowie Zebulona: Sered, Elon i Jachleel. 15 A to są synowie Lei, których – jak i córkę Dinę, urodziła Jakubowi w Paddan-Aram. Wszystkich dusz 16 Synowie Weźcie sobie z ziemi Egipktu wozy dla waszych dzieci i Gada: Sifion, Chaggi, Szuni, Esbon, Eri, Arodi i Areli. dla waszych żon, weźcie też waszego ojca i przyjedźcie 17 Synowie Aszera: Jimna, Jiszwa, Jiszwi, Beria i tutaj. 18 To [sa] synowie Zilpy, którą Laban dał swej córce Lei, których ona urodziła Jakubowi – szesnaście dusz. 19 Synowie Racheli, żony Jakuba: Józef i Beniamin. 20 Józefowi zaś urodziły się w ziemi Egipktu Manasses i Efraim, których urodziła Asenat, córka Poti-Fery, kapłana z On. 21 Synowie Beniamina: Bela, Beker, Aszbel, Gera, Naaman, Echi, Rosz, Muppim, Chuppim i Ard. 22 To [sa] synowie Racheli, którzy się urodzili swoich braci i gdy odjeżdżali, powiedział do nich: Jakubowi. Wszystkich dusz – czternaście. 23 Synowie Nie kłoccie się po drodze. 24 Wyjechali z Egipktu i Dana: Chuszim. 24 Synowie Netfalego: Jachseel, Guni, Jeser i Szillem. 25 To [sa] synowie Bilhy, którą Laban dał swej córce Racheli, i których urodziła Jakubowi. 26 Wszystkich, którzy przyszli z Jakubem do Egipktu, pochodzących z jego przeszły w Egipcie, były dwie dusze. [I tak] wszystkich dusz z domu Jakuba, które weszyły do Egipktu, [były] siedemdziesiąt. 28 I [Jakub] posłał przed sobą Judę do Józefa, aby go uprzedził, zanim przybędzie do Goszen. I przybyły do ziemi Goszen. 29 I Józef zaprągnął swój wóz, i wyjechał naprzeciw swemu ojcu Izraelowi do Goszen. A gdy go zobaczył, rzucił mu się na szyję i długo płakał na jego szyi. 30 Wtedy Izrael powiedział do Józefa: Mogę już umrzeć, skoro ujrzałem twoją twarz, że jeszcze żyjesz. 31 Józef powiedział do swoich braci i do domu swego ojca: Pójdę zawiadomić faraona i powiem mu: Moi bracia i dom mego ojca, którzy byli w ziemi Kanaan, przyjechali do mnie; 32 A [ci] mężczyźni [sa] pasterzami, bo zajmowali się hodowlą bydła. Przyprowadzili więc swoje owce i woły, i wszystko, co mieli. 33 A gdy wezwie was faraon i zapytą: Czym się zajmujecie? 34 Odpowiecie: Twoi śludzy od swego dzieciństwa aż do dziś są pasterzami, my i nasi ojcowie. [W ten sposób] będziecie mogli mieszkać w ziemi Goszen, bo Egipcjanie brzydzą się każdym pasterzem.

47 Józef więc przyszedł i powiedział faraonowi: Mój ojciec i moi bracia ze swymi owcami, wołami i ze wszystkim, co mają, przybyli z ziemi Kanaan; oto są w ziemi Goszen. 2 A spośród swych braci wziął pięciu mężczyzn i przedstawił ich faraonowi. 3 I

faraon zapytał jego braci: Czym się zajmujecie? A [oni] Egipcjanin sprzedał swoje pole, gdyż wzniósł się wśród odpowiedzi faraonowi: Twoi słudzy [sa] pasterzami, nich głód. I cała ziemia stała się [własnością] faraona. my i nasi ojcowie. 4 Powiedzieli jeszcze do faraona: 21 I przeniósł lud do miast, od jednego krańca Egiptu Przyszliśmy, aby przebywać w tej ziemi, bo nie ma do drugiego. 22 Nie kupił tylko ziemi kapelanów, bo paszy dla stad, które [maja] twoi słudzy, gdyż ciężki kapłani mieli [żywność] przydzieloną im przez faraona i głód [panuje] w ziemi Kanaan. Teraz prosimy, pozwól, żywili się swoją żywnością, którą dał im faraon. Dlatego aby twoi słudzy mieszkali w ziemi Goszen. 5 Wtedy nie sprzedali swej ziemi. 23 Potem Józef powiedział faraon powiedział do Józefa: Twój ojciec i twoi bracia do ludu: Oto teraz kupiłem was i waszą ziemię dla przybyli do ciebie. 6 Ziemia Egiptu jest przed tobą. W faraona. Macie tu ziarno, obsiejcie nim pola. 24 A piątą najlepszym [miejscu] tej ziemi osadź twoego ojca i dwóch części [waszych] plonów oddacie faraonowi, cztery zaś braci, niech mieszkają w ziemi Goszen. A jeśli wiesz, części będą wasze – na obsianie pól i na żywność dla że są wśród nich dzielni ludzie, uczyń ich przelożonymi tych, którzy są w waszych domach, i na żywność [dla] nad moimi stadami. 7 I Józef przyprowadził waszych dzieci. 25 Wtedy odpowiedzieli: Uratowałeś ojca Jakuba, i postawił go przed faraonem. A Jakub nam życie! Obyśmy znaleźli łaskę w oczach swego błogosławili faraona. 8 Faraon zapytał Jakuba: Ile lat pana, a będziemy niewolnikami faraona. 26 I Józef życia sobie liczysz? 9 Jakub odpowiedział faraonowi: ustanowił to jako prawo aż do dziś w ziemi Egiptu, Liczba lat mego pielgrzymowania to sto trzydzieści. aby faraonowi [oddawano] piątą część [plonów]. Tylko Krótkie i złe były lata mego życia i nie osiągnąłem ziemia samych kapelanów nie stała się [własność] wieku moich ojców podczas ich pielgrzymowania. 10 faraona. 27 Izrael mieszkał w ziemi Egiptu, w ziemi Potem Jakub pobłogosławili faraona i odszedł sprzed Goszen. Nabywali w niej posiadłości na własność, jego oblicza. 11 Wtedy Józef osiedlił swego ojca i byli płondni i bardzo się rozmnożyli. 28 I Jakub żył swoich braci i dał im posiadłość w ziemi Egiptu, w w ziemi Egiptu siedemnaście lat. A w sumie Jakub najlepszym [miejscu] tej krainy, w ziemi Ramses, jak przeżył sto czterdzieści siedem lat. 29 I zbliżył się rozkazał faraon. 12 I Józef żywili chlebem swego czas śmierci Izraela. Wezwał więc swego syna Józefa ojca i swoich braci, i cały dom swego ojca, aż do i powiedział do niego: Jeśli teraz znalazłem łaskę w najmniejszego. 13 A w całej ziemi nie [było] chleba, dwóch oczach, polóż, proszę, swoją rękę pod moje bo panował bardzo ciężki głód i była utrapiona przez biodro, a wyświadcz mi tę łaskę i wierność: Proszę, głód ziemia Egiptu i ziemia Kanaan. 14 Józef zebrał nie chowaj mnie w Egipcie; 30 Ale [gdy] zasnę z więc wszystkie pieniądze, które znajdowały się w moimi ojcami, wywieziesz mnie z Egiptu i pochowasz ziemi Egiptu i w ziemi Kanaan, za żywność, którą kupowano. I Józef wniosł te pieniądze do skarbu twego słowa. 31 A [Jakub] powiedział: Przysięgnij mi. I faraona. 15 A gdy zabrakło pieniędzy w ziemi Egiptu i w ziemi Kanaan, wszyscy Egipcjanie przyszli do łóża.

Józefa i powiedzieli: Daj nam chleba. Dlaczego mamy umierać na dwóch oczach? Gdyż nam już zabrakło pieniędzy. 16 Józef na to odpowiedział: Dajcie wasze bydła, a dam wam [żywność] za wasze bydła, skoro zabrakło [wam] pieniędzy. 17 Przyprowadzili więc swoje bydła do Józefa; i Józef dał im chleb za konie, za trzody owiec, za stada wołów i za osły. W tym roku zaopatrywał ich w żywność w zamian za wszelkie ich bydło. 18 A gdy minął ten rok, przyszli do niego w następnym roku i powiedzieli: Nie ukryjemy przed naszym panem, że już skończyły się nam pieniądze, a stada bydła [należą] do naszego pana. Nie zostaje [nam] nic przed naszym panem jak tylko nasze ciała i nasze pole. 19 Dlaczego mamy umierać na dwóch oczach, zarówno my, jak i nasza ziemia? Kupuj za chleb nas i nasze pole, a my i nasza ziemia będziemy w niewoli u faraona. Daj [nam] tylko ziarno, abyśmy żyli, a nie pomarli, i by ziemia nie opustoszała. 20 I tak kupił Józef [całą] ziemię Egiptu dla faraona, bo każdy

48 Gdy to się stało, dano znać Józefowi: Oto twój ojciec zachorował. Wziął więc ze sobą swoich dwóch synów, Manassesa i Efraima. 2 I powiedziano Jakubowi: Oto twój syn Józef idzie do ciebie. A Izrael zebrał siłę i usiadł na łóżu. 3 Wtedy Jakub powiedział do Józefa: Bóg Wszechmogący ukazał mi się w Luz, w ziemi Kanaan, i błogosławił mi. 4 I powiedział do mnie: Oto ja uczynię cię płodnym i rozmnożę cię, i wywiodę z ciebie wielki lud. I dam tą ziemię twemu potomstwu po tobie w wieczne dziedzictwo. 5 Dlatego teraz dwaj synowie, Efraim i Manasses, którzy urodzili ci się w ziemi Egiptu, zanim przyszedłem tu do ciebie do Egiptu, są moimi. Będą moi jak Ruben i Symeon. 6 Ale twoje dzieci, które spłodzisz po nich, będą twoje; będą zwane w swych posiadłościach imieniem swoich braci. 7 A gdy wracałem z Paddan, umarła mi Rachela w ziemi Kanaan, w drodze, gdy byłem jeszcze w niewielkiej odległości od Efraty, i pogrzebałem ją tam przy drodze do Efraty, czyli Betlejem. 8 A gdy Izrael zobaczył synów

Józefa, zapytał: Czyi oni są? 9 Józef odpowiedział przemocy. 6 Niech moja dusza nie wchodzi w ich radę, swemu ojcu: To są moi synowie, których Bóg dał mi niech moja sława nie jednocią się z ich zgromadzeniem, tutaj. A [on] powiedział: Proszę, przyprowadź ich do bo w swej zapalczystości zabili człowieka, a w samowoli mnie, abym im błogosławili. 10 A oczy Izraela były tak wywróciły mur. 7 Przeklęta ich zapalczystość, bo uparta, słabe ze starości, że nie mógł widzieć. I przyprowadził i ich gniew, bo zatwardziały. Rozdzielił ich w Jakubie, ich do niego, a [Jakub] ich pocalaował i uścisnął. 11 a rozproszył ich w Izraelu. 8 Judo, to ciebie będą Potem Izrael powiedział do Józefa: Nie spodziewałem chwalić twoi bracia, twoja ręka będzie na karku twoich się, że będę jeszcze oglądał twoją twarz, a oto Bóg dał nieprzyjaciół, synowie twoego ojca będą ci się kłańić. 9 mi widzieć nawet twoje potomstwo. 12 Wtedy Józef Judo, szczenię lwie, wróciłeś od łupu, mój synu. Sklonił odsunął ich od jego kolan i poklonił się twarzą, az się i polożył się jak lew i jak lwica. Któż go obudzi? do ziemi. 13 Potem Józef wziął obydwa i [postawił] 10 Nie będzie odjęte berło od Judy ani prawodawca Efraima po swojej prawej ręce, czyli po lewej stronie spomiędzy jego nóg, aż przyjdzie Szylo i jemu będą Izraela; a Manassesa po swojej lewej ręce, czyli po posłusze narody. 11 Przywiąże do winorośli swoje prawej stronie Izraela, i przyprowadził ich do niego. 14 ośle, a do wybornej winorośli – ośiątko swojej osły. Izrael wyciągnął swoją prawą rękę, polożył ją na głowę Wypierze w winie swoją szatę, a we krwi winogron – Efraima, który był młodszy, a swoją lewą rękę na głowę swoje odzienie. 12 Jego oczy czerwone od wina, a Manassesa, umyslnie pokładając swoje ręce, choć zęby białe od mleka. 13 Zebulon [będzie] mieszkać na pierworodny był Manasses. 15 i błogosławił Józefowi, morskim brzegu, przy porcie okrętów, a jego granice mówiąc: Bóg, przed którego obliczem chodzili moi [będą] aż do Sydonu. 14 Issachar [jak] osioli kościsty ojcowie, Abraham i Izaak, Bóg, który mnie żywił od mej leżący między dwoma brzemiennami. 15 Zobaczył, że młodości aż do dziś: 16 Anioł, który wybawił mnie ze spocynkiem jest dobry i ziemie, że [jest] uroczą, nacyjli wszelkiego zła, niech błogosławi tym chłopcom i niech swe ramię, by dźwigać, i stał się slugą składającym będą nazywani [od] mego imienia i od imienia moich daninę. 16 Dan będzie sądzić swój lud jako jedno z ojców, Abrahama i Izaaka, i niech się rozmnożą na pokoleń Izraela. 17 Dan będzie węzem na drodze, ziemi. 17 A gdy Józef zobaczył, że jego ojciec polożył żmiją na ścieżce kasającą końskie pięty, tak że jeździec swoją prawą rękę na głowę Efraima, nie podobało mu spadnie do tylu. 18 Oczekuję twoego zbawienia, PANIE! się to. Wziął więc rękę swego ojca, aby ją przenieść 19 Gad będzie zwyciężony przez wojsko, ale on na z głowy Efraima na głowę Manassesa. 18 I Józef koniec zwycięży. 20 Od Aszera [będzie] tłusty chleb, a powiedział do swego ojca: Nie tak, mój ojciec. Ten on dostarczy przysmaków królewskich. 21 Neftali [jak] bowiem [jest] pierworodny, polóż swoją prawą rękę na wypuszczona lania, mówiący piękne słowa. 22 Józef, jego głowę. 19 Ale jego ojciec wzbraniał się i powiedział: latorośl płodna, latorośl płodna przy źródle, a [jej] Wiem, mój synu, wiem. Ten też stanie się ludem i szczyepy rozhodzą się po murze. 23 Choć napoili go on też urośnie, ale jego młodszy brat go przewyższy, goryczą i strzelali do niego, i nienawidzili go strzelcy; 24 a z jego potomstwa wyjdzie mnóstwo narodów. 20 Jednak jego łuk został potężny i wzmacniły się ramiona Błogosławili im więc tego dnia, mówiąc: Przez ciebie jego rąk dzięki rękom mocnego [Boga] Jakuba, stamtąd Izrael będzie błogosławili, mówiąc: Niech Bóg cię uczyni pasterz i opoka Izraela. 25 Od Boga twoego ojca, który jak Efraim i jak Manasses. Tak wyróżnił Efraima przed Manassesem. 21 Potem Izrael powiedział do Józefa: Oto ja umieram, ale Bóg będzie z wami i przywróci was do ziemi waszych ojców. 22 Oto daję ci jedną część więcej niż twoim braciom, którą nabylem moim mieczem i moim łukiem z ręki Amortów.

49 Potem Jakub wezwał swoich synów i powiedział:

Zbierzcie się, a oznajmię was, co was spotka w [waszych] ostatnich dniach. 2 Zbierzcie się i słuchajcie, synowie Jakuba, a słuchajcie waszego ojca Izraela. 3 Rubenie, mój pierworodny, ty jesteś moją mocą i początkiem mojej siły, pierwszy dostojeństwem i pierwszy mestwem. 4 Niestabilny jak woda, nie będziesz przodować, bo wstąpiłeś do łoża twoego ojca; wstępując do mojego posłania, zbezczeszłeś je. 5 Symeon i Lewi, bracia, ich miecze to narzędzia

przemocy. 6 Niech moja dusza nie wchodzi w ich radę, swemu ojcu: To są moi synowie, których Bóg dał mi niech moja sława nie jednocią się z ich zgromadzeniem, tutaj. A [on] powiedział: Proszę, przyprowadź ich do bo w swej zapalczystości zabili człowieka, a w samowoli mnie, abym im błogosławili. 7 Przeklęta ich zapalczystość, bo uparta, słabe ze starości, że nie mógł widzieć. I przyprowadził i ich gniew, bo zatwardziały. Rozdzielił ich w Jakubie, ich do niego, a [Jakub] ich pocalaował i uścisnął. 8 Judo, to ciebie będą Potem Izrael powiedział do Józefa: Nie spodziewałem chwalić twoi bracia, twoja ręka będzie na karku twoich się, że będę jeszcze oglądał twoją twarz, a oto Bóg dał nieprzyjaciół, synowie twoego ojca będą ci się kłańić. 9 mi widzieć nawet twoje potomstwo. 10 Nie będzie odjęte berło od Judy ani prawodawca Efraima po swojej prawej ręce, czyli po lewej stronie spomiędzy jego nóg, aż przyjdzie Szylo i jemu będą Izraela; a Manassesa po swojej lewej ręce, czyli po posłusze narody. 11 Przywiąże do winorośli swoje prawej stronie Izraela, i przyprowadził ich do niego. 12 ośle, a do wybornej winorośli – ośiątko swojej osły. Izrael wyciągnął swoją prawą rękę, polożył ją na głowę Wypierze w winie swoją szatę, a we krwi winogron – Efraima, który był młodszy, a swoją lewą rękę na głowę swoje odzienie. 12 Jego oczy czerwone od wina, a Manassesa, umyslnie pokładając swoje ręce, choć zęby białe od mleka. 13 Zebulon [będzie] mieszkać na pierworodny był Manasses. 15 i błogosławili Józefowi, morskim brzegu, przy porcie okrętów, a jego granice mówiąc: Bóg, przed którego obliczem chodzili moi [będą] aż do Sydonu. 14 Issachar [jak] osioli kościsty ojcowie, Abraham i Izaak, Bóg, który mnie żywił od mej leżący między dwoma brzemiennami. 15 Zobaczył, że młodości aż do dziś: 16 Anioł, który wybawił mnie ze spocynkiem jest dobry i ziemie, że [jest] uroczą, nacyjli wszelkiego zła, niech błogosławi tym chłopcom i niech swe ramię, by dźwigać, i stał się slugą składającym będą nazywani [od] mego imienia i od imienia moich daninę. 16 Dan będzie sądzić swój lud jako jedno z ojców, Abrahama i Izaaka, i niech się rozmnożą na pokoleń Izraela. 17 Dan będzie węzem na drodze, ziemi. 17 A gdy Józef zobaczył, że jego ojciec polożył żmiją na ścieżce kasającą końskie pięty, tak że jeździec swoją prawą rękę na głowę Efraima, nie podobało mu spadnie do tylu. 18 Oczekuję twoego zbawienia, PANIE! się to. Wziął więc rękę swego ojca, aby ją przenieść 19 Gad będzie zwyciężony przez wojsko, ale on na z głowy Efraima na głowę Manassesa. 18 I Józef koniec zwycięży. 20 Od Aszera [będzie] tłusty chleb, a powiedział do swego ojca: Nie tak, mój ojciec. Ten on dostarczy przysmaków królewskich. 21 Neftali [jak] bowiem [jest] pierworodny, polóż swoją prawą rękę na wypuszczona lania, mówiący piękne słowa. 22 Józef, jego głowę. 19 Ale jego ojciec wzbraniał się i powiedział: latorośl płodna, latorośl płodna przy źródle, a [jej] Wiem, mój synu, wiem. Ten też stanie się ludem i szczyepy rozhodzą się po murze. 23 Choć napoili go on też urośnie, ale jego młodszy brat go przewyższy, goryczą i strzelali do niego, i nienawidzili go strzelcy; 24 a z jego potomstwa wyjdzie mnóstwo narodów. 20 Jednak jego łuk został potężny i wzmacniły się ramiona Błogosławili im więc tego dnia, mówiąc: Przez ciebie jego rąk dzięki rękom mocnego [Boga] Jakuba, stamtąd Izrael będzie błogosławili, mówiąc: Niech Bóg cię uczyni pasterz i opoka Izraela. 25 Od Boga twoego ojca, który jak Efraim i jak Manasses. Tak wyróżnił Efraim przed Manassesem. 21 Potem Izrael powiedział do Józefa: Oto ja umieram, ale Bóg będzie z wami i przywróci was do ziemi waszych ojców. 22 Oto daję ci jedną część więcej niż twoim braciom, którą nabylem moim mieczem i moim łukiem z ręki Amortów.

Będą nad głową Józefa i nad wierzchem głowy odłączonego od swych braci. 27 Beniamin [jak] drapieżny wilk, rano będzie jeść zdobycz, a wieczorem będzie dzielił łupy. 28 Oto wszystkich dwanaście pokoleń Izraela i to, co im powiedział ich ojciec, gdy im błogosławili. Każdemu według jego błogosławieństwa błogosławili. 29 Potem im nakazał: Ja będę przyłączony do mojego ludu. Pogrzebcie mnie z moimi ojczami w jaskini, która jest na polu Efrona Chety; 30 W jaskini, która [jest] na polu Makpela naprzeciwko Mamre w

ziemi Kanaan. Kupił ją wraz z polem Abraham od Efrona Chetyty jako grób na własność. **31** Tam pogrzebano Abrahama i jego żonę Sarę, tam pogrzebano Izaaka i jego żonę Rebekę. Tam też pogrzebałem Leę. **32** Pole jaskinię na nim kupiono od synów Cheta. **33** A gdy Jakub przestał mówić do swoich synów, złożył swoje nogi na łożę i umarł, i został przyłączony do swego ludu.

50 Wtedy Józef przypadł do twarzy swego ojca i płakał nad nim, i całował go. **2** Potem Józef rozkazał swoim slugom, lekarzom, aby zabalsamowali jego ojca. I lekarze zabalsamowali Izraela. **3** I minęło czterdzieści dni, bo tyle trwa balsamowanie. Egipcjanie oplakiwali go przez siedemdziesiąt dni. **4** Po upływie dni żałoby Józef powiedział do domowników faraona: Jeśli znalazłem teraz laskę w waszych oczach, powiedziecie, proszę, do uszu faraona: **5** Mój ojciec zobowiązał mnie przysięgą i powiedział: Oto ja umieram. Pogrzebiesz mnie w moim grobie, który sobie wykopałem w ziemi Kanaan. Teraz, proszę, pozwól mi pojechać i pogrzebać mego ojca, a potem wrócę. **6** Faraon powiedział: Jedź i pogrzeb twoego ojca, jak cię zobowiązał przysięgą. **7** Józef pojechał więc, aby pogrzebać swego ojca. Jechali też z nim wszyscy słudzy faraona, także starsi jego domu i wszyscy starsi ziemi Egiptu; **8** I cały dom Józefa, jego bracia i dom jego ojca. Tylko swoje dzieci, swoje owce i swoje woły zostawili w ziemi Goszen. **9** Wyrysuły też z nimi wozy i wyrysuły jeźdźcy. A orszak był bardzo wielki. **10** I przyjechali aż do klepiska Atad, które jest za Jordanem, i tam oplakiwali go wielkim i bardzo głębokim lamentem. Józef przez siedem dni obchodził żałobę po swym ojcu. **11** A gdy obywatele ziemi Kanaan zobaczyli tę żałobę na klepisku Atad, mówili: To ciężka żałoba Egipcjan. Dlatego nazwano to miejsce Ebel-Misraim; leży ono za Jordanem. **12** Jego synowie uczynili więc z nim tak, jak im rozkazał. **13** Jego synowie zawieźli go do ziemi Kanaan i pogrzebali go w jaskini na polu Makpela naprzeciwko Mamre, którą kupił Abraham wraz z polem od Efrona Chetyty jako grób na własność. **14** Po pogrzebie swego ojca Józef wrócił do Egiptu wraz ze swymi braćmi i ze wszystkimi, którzy pojechali z nim na pogrzeb jego ojca. **15** A bracia Józefa, widząc, że ich ojciec umarł, mówili: Może Józef będzie nas nienawidził i odpłaci nam sowicie za to wszystko zło, które mu uczyniliśmy. **16** Kazali więc powiedzieć do Józefa: Twój ojciec, zanim umarł, nakazał: **17** Tak powiedziecie Józefowi: Proszę, wybacz teraz przestępstwo twoich braci i ich grzech, że wyrządzili ci zło. Proszę, wybacz teraz występek slugom Boga twoego ojca. I Józef plakał, gdy to mówili do niego. **18** I jego bracia podeszli, i upadli przed nim, mówiąc: Oto jesteśmy twoimi slugami. **19**

Józef powiedział do nich: Nie bójcie się. Czyż ja jestem na miejscu Boga? **20** Obmyśliliście zło przeciwko mnie, ale Bóg obrócił to w dobro, żeby sprawić to, co się dziś dzieje, aby zachować tak wielki lud. **21** Teraz więc nie to i jaskinię na nim kupiono od synów Cheta. **22** A gdy bójcie się. Ja będę żywić was i wasze dzieci. I tak ich Jakub pocieszał, i serdecznie z nimi rozmawiał. **23** I Józef mieszkwał w Egipcie, on sam i dom jego ojca. A Józef żył sto dziesięć lat. **24** Józef oglądał synów Efraima aż do trzeciego pokolenia. Także synowie Makira, syna Manassesa, wychowali się na kolanach Józefa. **25** Potem Józef powiedział do swoich braci: Ja umrę, ale Bóg na pewno was nawiedzi i wyprowadzi z tej ziemi do ziemi, którą przysiągł Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi. **26** Józef zobowiązał więc przysięgą synów Izraela i powiedział: Bóg na pewno was nawiedzi, a wtedy zabierzcie stąd moje kości. **27** I Józef umarł, mając sto dziesięć lat. Zabalsamowano go i złożono do trumny w Egipcie.

Wyjścia

1 Oto imiona synów Izraela, którzy przybyli z Jakubem do Egiptu; każdy przybył ze swoją rodziną: 2 Ruben, Symeon, Lewi i Juda; 3 Issachar, Zebulon i Beniamin; 4 Dan, Neftali, Gad i Aszer. 5 A wszystkich dusz, które wyszły z bioder Jakuba, było siedemdziesiąt. Józef zaś [już] był w Egipcie. 6 Potem umarli Józef, wszyscy jego bracia i całe to pokolenie. 7 A synowie Izraela byli płodni, rozrodzili się, rozmnożyli i bardzo umacniali, a ziemia była ich pełna. 8 Wówczas nastął nad Egiptem nowy król, który nie znał Józefa. 9 I powiedział do swego ludu: Oto lud synów Izraela stał się liczniejszy i potężniejszy od nas. 10 Postąpmy więc z nimi mądrze, by się nie rozmnożyli, bo gdyby przyszła wojna, mogliby przyłączyć się do naszych wrogów i walczyć przeciwko nam, i opuścić ziemię. 11 Ustanowiono więc nad nimi nadzorców, aby ich gnębili ciężarami. I [lud Izraela] zbudował dla faraona miasta na składy: Pitom i Ramzes. 12 Ale im bardziej ich gnębili, tym bardziej się rozmnażali i rośli, tak że zatrwożyli się z powodu synów Izraela. 13 I Egipcjanie zmuszali synów Izraela do ciężkiej pracy. 14 I uprzykrzali [im] życie uciążliwą pracą przy glinie i przy cegłach, i przy każdej robocie na polu. Do wszelkiej pracy zmuszali ich bez litości. 15 I król Egiptu rozkazał hebrajskim położnym, z których jedna miała na imię Szifra, a druga Pua; 16 Powiedział: Gdy będąście przy porodach hebrajskich [kobiety] i zobaczyście, że urodził się syn, zabijcie go, a jeśli córka, niech zostanie przy życiu. 17 Lecz położne baly się Boga i nie robiły tak, jak im rozkazał król Egiptu, ale pozostawiały chłopców przy życiu. 18 Wtedy król Egiptu wezwał położne i powiedział do nich: Dlaczego tak postąpiłyście, że pozostawiście chłopców przy życiu? 19 Położne odpowiedziały faraonowi: Hebrajskie kobiety nie [są] takie jak egipskie [kobiety]. Są bowiem żywotne, rodzą wcześniej, zanim przyjdzie do nich położna. 20 I Bóg dobrze czynił tym położnym, a lud się mnożył i bardzo się wzmacniał. 21 A ponieważ położne baly się Boga, zbudował im domy. 22 Wtedy faraon rozkazał całemu swemu ludowi: Każdego syna, który się urodzi, wrzuć do rzeki, a każdą córkę pozostawcie przy życiu.

2 [Pewien] mężczyzna z rodu Lewiego pojął [za żonę] córkę z [rodu] Lewiego. 2 Kobieta ta poczęła i urodziła syna, a gdy zobaczyła, że jest piękny, ukrywała go przez trzy miesiące. 3 Ale [gdy] nie mogła go dłużej ukrywać, wzięła koszyk z sitowia, wysmarowała żywicą i smołą, włożyła do niego dziecko i umieściła między trzcinami na brzegu rzeki. 4 A jego siostra stała daleko, aby wiedzieć, co się z nim stanie. 5

Wtedy zeszła do rzeki córka faraona, aby się wykapać, a jej służące przechadzały się po brzegu rzeki. Gdy zobaczyła koszyk w trzcinie, posłała swą służącą, aby go wzięła. 6 Kiedy [go] otworzyła, zobaczyła dziecko, a chłopiec płakał. Ulitowała się nad nim i powiedziała: To jedno z hebrajskich dzieci. 7 Wówczas jego siostra zapytała córkę faraona: Czy mam pójść i zawałać ci mamkę spośród hebrajskich kobiet, aby ci wykarmila to dziecko? 8 Córka faraona odpowiedziała jej: Idź. Dziewczynka poszła więc i zawałała matkę [tego] dziecka. 9 Do niej powiedziała córka faraona: Weź to dziecko i wykarm mi je, a ja dam [ci] należną zapłatę. Kobieta wzięła więc dziecko i wykarmiła je. 10 A [gdy] dziecko podrosło, przyprowadziła je do córki faraona i stało się jej synem. I nadała mu imię Mojżesz, bo mówiła: Wyciągnęłam go z wody. 11 Kiedy Mojżesz dorósł, wyszedł do swych braci i widział ich ciężary. Zobaczył też Egipcjanina, który był Hebrajczyka, jednego z jego braci. 12 Rozejrzał się na wszystkie strony, a gdy zobaczył, że nikogo nie ma, zabił Egipcjanina i ukrył go w piasku. 13 A gdy wyszedł następnego dnia, oto kłócili się dwaj Hebrajczycy. Wtedy zapytał tego, który wyrządał krzywdę: Dlaczego bijesz swego bliźniego? 14 Ten [mu] odpowiedział: Któz cię ustanowił przełożonym i sędzią nad nami? Czy zamierzasz mnie zabić, jak zabiłeś Egipcjanina? Wtedy Mojżesz złknął się i powiedział: Na pewno sprawa wyszła na jaw. 15 Gdy faraon usłyszał o sprawie, usiłował zabić Mojżesza. Lecz Mojżesz uciekł przed faraonem i zamieszkał w ziemi Midian. I zatrzymał się tam przy pewnej studni. 16 A kapłan Midianitów miał siedem córek. Przyszły one, naczerpały [wody] i napełniły koryta, aby napiąć stado swego ojca; 17 Ale nadeszli pasterze i odganiali je. Wtedy Mojżesz wstał, obronił je i napiął ich bydło. 18 Gdy wróciły do swego ojca Reuela, ten zapytał: Dlaczego dziś przyszłyście tak szybko? 19 One odpowiedziały: Jakiś Egipcjanin wybawił nas z rąk pasterzy, naczerpał nam też [wody] i napiął stado. 20 Wtedy zapytał swoje córki: A gdzie on jest? Dlaczego zostawiłeś tego człowieka? Zawołajcie go, aby zjadł chleb. 21 Mojżesz zgodził się zamieszkać u tego człowieka, a ten dał Mojżeszowi swoją córkę Seforę. 22 Ta urodziła [mu] syna, któremu nadał imię Gerszem, bo mówił: Byłem przybyszem w obcej ziemi. 23 Po dłuższym czasie umarł król Egiptu, a synowie Izraela wzdychali i wołali z powodu niewoli. Ich wołanie z powodu niewoli dotarło do Boga. 24 Bóg usłyszał ich jęk i wspomniał Bóg na swoje przymierze z Abrahalem, Izaakiem i Jakubem. 25 I spojrzał Bóg na synów Izraela, i miał Bóg [na nich] wzgląd.

3 Mojżesz pasał stado swego teścia Jetra, kapłana Hebrajczyków, spotkał się z nami. Dlatego teraz pozwól Midianitów. Zaprowadził stado na drugą, stronę nam pójść, proszę, w trzy dni drogi na pustynię, aby pustyni i przeszedł do góry Bożej, do Horebu. **2** I Anioł złożyć ofiarę PANU, naszemu Bogu. **19** Wiem, że PANA ukazał mu się w płomieniu ognia, ze środka król Egiptu nie pozwoli wam odejść, chyba że przez krzewu. Spojrzał, a oto krzew płonął ogniem, lecz potężną rękę. **20** Wyciągnę więc rękę i uderzę Egipt nie spłonął. **3** Wtedy Mojżesz powiedział: Podejdź wszystkimi moimi cudami, które będę czynił pośród i zobaczę to wielkie zjawisko, dlaczego ten krzew niego. A potem was wypuści. **21** Sprawię, że ten lud się nie spala. **4** A gdy PAN widział, że podchodził, znajdzie przychylność w oczach Egipcjan. I stanie aby to zobaczyć, zawała do niego Bóg ze środka się tak, gdy będziecie wychodzić, [że] nie wyjdziecie tego krzewu: Mojżesz, Mojżesz! A on odpowiedział: z pustymi rękami. **22** Ale każda kobieta pozyczycy od Oto jestem. **5** Wtedy powiedział: Nie zbliżaj się tu. swojej siostrą i od tej, która u niej przebywa, srebrne Zdejmij buty z nóg, bo miejsce, na którym stoisz, jest i złote przedmioty oraz szaty. Włożycie je na waszych ziemią świętą. **6** I dodał: Ja jestem Bogiem twoego synów i na wasze córki i złupicie Egipt.

4 Potem Mojżesz odpowiedział: Lecz oni mi nie uwierzą i nie usłuchają mego głosu, bo powiedzą: PAN ci się nie ukazał. **2** PAN zapytał go: Co masz w swojej ręce? Odpowiedział: Laskę. **3** I rozkazał: Rzuć ją na ziemię. Rzucił ją więc na ziemię i zamieniła się w węże; i Mojżesz przed nim uciekał. **4** Następnie PAN powiedział do Mojżesza: Wyciągnij rękę i chwyc go za ogon. Wyciągnął więc rękę i chwycił go, i ten zamienił się w laskę w jego ręce. **5** [Uczyń tak], aby uwierzyli, że ukazał ci się PAN, Bóg ich ojców, Bóg Abrahama, Bóg Izaaka i Bóg Jakuba. **6** PAN powiedział mu jeszcze: Włóż teraz rękę w zanadrze. Włożył więc rękę w zanadrze, a gdy ją wyjął, była pokryta trudem jak śniegiem. **7** I powiedział: Włóż ponownie rękę w zanadrze. I włożył znowu rękę w zanadrze, [a gdy] ją wyjął, stała się znowu jak [reszta] jego ciała. **8** Jeśli więc ci nie uwierzą i nie usłuchają głosu pierwszego znaku, to uwierzą głosowi drugiego znaku. **9** A jeśli nie uwierzą obu tym znakom i nie usłuchają twoego głosu, to wezmiesz wody z rzeki i wylejesz [ja] na ziemię. Wtedy ta woda, którą wezmiesz z rzeki, zamieni się na ziemi w krew. **10** Mojżesz powiedział do PANA: Proszę, Panie, nie jestem wymowny – ani przedtem, ani odkąd przemówiłeś do twoego sługi, bo mam powolną mowę i ociężały język. **11** PAN mu odpowiedział: Któż uczynił usta człowieka? Albo kto czyni niemego lub głuchego, widzącego lub ślepego? Czyż nie ja, PAN? **12** Teraz więc idź, a ja będę przy twoich ustach i pouczę cię, co masz mówić. **13** [Mojżesz] powiedział: Proszę, Panie, poslij tego, kogo masz posłać. **14** Wtedy zapalił się gniew PANA na Mojżesza i powiedział: Czyż Aaron, Lewita, nie jest twoim bratem? Wiem, że on potrafi dobrze mówić. Oto on wyjdzie ci na spotkanie, a gdy cię zobaczy, uraduje się w swoim sercu. **15** Ty będziesz mówił do niego i włożysz słowa w jego usta. A ja będę przy twoich ustach i przy jego ustach i pouczę was, co macie czynić. **16** On będzie mówił za ciebie do ludu. On będzie dla ciebie jakby ustami, a ty dla niego będziesz jakby Bogiem. **17** I weź w rękę tę laskę,

która będziesz czynił znaki. **18** Odszedł więc Mojżesz i ciegiel, jaką wyrabiali poprzednio, nic nie zmniejszajcie. wrócił do swego tescia Jetra, i powiedział do niego: Próźnują bowiem i dlatego wołają: Pozwól nam pójść Pozwól mi wrócić do moich braci, którzy [sa] w Egipcie, i złożyć ofiarę naszemu Bogu. **9** Niech praca tych aby zobaczyć, czy jeszcze żyją. Jetro odpowiedział ludzi będzie cięższa, aby byli nią zajęci, a nie ufali Mojżesowi: Idź w pokoju. **19** PAN rzekł do Mojżesza klamliwym słowom. **10** Wtedy wyszli nadzorcy ludu i [w ziemi] Midian: Idź, wróć do Egiptu, bo pomarli jego przełożeni i powiedzieli do ludu: Tak mówi faraon: wszyscy, którzy czynili na twoje życie. **20** Mojżesz Nie będę wam dawał słomy. **11** Sami idźcie, zbierajcie więc wziął swoją żonę i swoich synów, wsadził ich na sobie słomę, gdzie ją możecie znaleźć. Mimo to nie osła i wyruszył do ziemi Egiptu. Wziął też Mojżesz będzie odjęte z waszej pracy. **12** Lud rozproszył się laskę Boga do ręki. **21** PAN powiedział do Mojżesza: więc po całej ziemi Egiptu, aby zbierać ścierń zamiast Gdy pojdziesz i wróciś do Egiptu, dopilnuj, [abyś] słomy. **13** A nadzorcy przynaglali, mówiąc: Wykonujcie wszystkich cudów, które dałem ci do ręki, dokonał wasze roboty, codzienną pracę jak wtedy, gdy wam przed faraonem. A ja zatwardzę jego serce, tak że [dawano] słomę. **14** I bito przełożonych spośród synów nie wypuści ludu. **22** I powiesz do faraona: Tak mówi Izraela, których nadzorcy faraona postawili nad nimi, PAN: Izrael [jest] moim synem, moim pierworodnym. i pytano ich: Dlaczego ani wczoraj, ani dzisiaj nie **23** Mówię ci: Wypuść mego syna, aby mi służył. [Jeśli] wykonaliście tej ilości ciegiel jak poprzednio? **15** będziesz się wzbraniał wypuścić go, zabiję twojego Przełożeni spośród synów Izraela przyszli więc do syna, twego pierworodnego. **24** A w czasie drogi, w faraona i wołali: Czemu postępujesz tak ze swoimi gospodzie, PAN zastał drogę [Mojżesowi] i chciał sługami? **16** Nie dają twoim slugom słomy, a mówią: go zabić. **25** Wtedy Sefora wzięła [ostry] kamień, Robicie cegłę. I oto biją twe slugi, a to wina twojego odcienia napletek swego syna i rzucała do jego stóp, i ludu. **17** On odpowiedział: Próźnujecie, próźnijecie powiedziała: Naprawdę jesteś dla mnie oblubieńcem i dlatego mówicie: Pozwól nam pójść i złożyć ofiarę krwi. **26** I [PAN] odstał od niego. Wtedy nazwała PANU. **18** Teraz więc idźcie i pracujcie. Slomy wam nie go oblubieńcem krwi z powodu obrzezania. **27** A do dadzą, ale macie dostarczać taką samą ilość ciegiel. **19** Aarona PAN powiedział: Wyjdź naprzeciw Mojżesowi A przełożeni spośród synów Izraela zobaczyli, że są w na pustynię. Wyszedł więc i spotkał go na górze Boga, złym położeniu, [ponieważ] mówiono: Nie zmniejszacie i pocałował go. **28** Wtedy Mojżesz powtórzył Aaronowi nic z dziennego wyrobu ciegiel. **20** Gdy wchodzili od wszystkie słowa PANA, który go posłał, i wszystkie faraona, spotkali Mojżesza i Aarona, którzy na nich znaki, które nakazał mu [uczynić]. **29** Mojżesz i Aaron czekali. **21** I powiedzieli do nich: Niech PAN wejrzy na poszli więc i zebrały wszystkich starszych synów was i osądzi, bo sprawiliście, że staliśmy się wstrętni w Izraela. **30** I Aaron powiedział wszystkie słowa, które oczach faraona i w oczach jego sług, i daliście im do PAN mówił do Mojżesza, a [Mojżesz] czynił znaki na ręki miecz, aby nas zabili. **22** Wtedy Mojżesz wrócił oczach ludu. **31** I lud uwierzył. I gdy usłyszeli, że PAN do PANA i powiedział: Panie, dlaczego wyrządziłeś to nawiedził synów Izraela i że wejrał na ich utrapienie, zło twojemu ludowi? Dlaczego mnie [tu] posłałeś? **23** pochyliły się i oddali poklon.

5 Potem Mojżesz i Aaron przyszli do faraona i powiedzieli: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Wypuść mój lud, aby dla mnie obchodził święto na pustyni. **2** Faraon odparł: Któz to [jest] PAN, abym miał słuchać jego głosu i wypuścić Izraela? Nie znam PANA, a Izraela też nie wypuszczę. **3** I odpowiedzieli: Bóg ziemi. **2** Nadtobog mówią do Mojżesza: Ja jestem Hebrajczyków ukazał się nam. Pozwól nam iść trzy PANEM. **3** Objawiłem się Abrahamowi, Izaakowi i dni drogą na pustynię i złożyć ofiarę PANU, naszemu Jakubowi [pod tym imieniem]: Bóg Wszechmogący, Bogu, by nie nawiedził nas zaraz, albo mieczem. ale z mojego imienia JEHOWA nie byłem przez nich **4** Król Egiptu zapytał ich: Dlaczego wy, Mojżesz iAaronie, odrywacie lud od pracy? Idźcie do waszych poznany. **4** Ustanowilem też z nimi moje przymierze, robót. **5** I faraon dodał: Oto lud tej ziemi jest teraz aby dać im ziemię Kanaan, ziemię ich pielgrzymowania, liczny, a wy go odrywacie od robót. **6** Rozkazał więc synów Izraela, których Egipcjanie trzymają w niewoli, i faraon tego dnia nadzorcom ludu i jego przełożonym: wspomniałem na moje przymierze. **6** Dlatego powiedział Już więcej nie będziecie dawać ludowi słomy do synom Izraela: Ja jestem PAN, wyprowadzę was spod wyrobu cegły, jak dotychczas. Niech sami idą i zbierają ciężarów Egipcjan, wyrwę was z ich niewoli i wybawię sobie słomę. **8** Wyznaczcie im [tę samą] liczbę

6 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: Teraz zobaczysz, co uczynię faraonowi. Mocną ręką

zobaczy, co uczynię faraonowi. Mocną ręką, bowiem wypuści ich i mocną ręką wypędzi ich ze swojej ziemi. **2** Nadtobog mówią do Mojżesza: Ja jestem Hebrajczyków ukazał się nam. Pozwól nam iść trzy PANEM. **3** Objawiłem się Abrahamowi, Izaakowi i dni drogą na pustynię i złożyć ofiarę PANU, naszemu Jakubowi [pod tym imieniem]: Bóg Wszechmogący, Bogu, by nie nawiedził nas zaraz, albo mieczem. ale z mojego imienia JEHOWA nie byłem przez nich **4** Król Egiptu zapytał ich: Dlaczego wy, Mojżesz iAaronie, odrywacie lud od pracy? Idźcie do waszych poznany. **4** Ustanowilem też z nimi moje przymierze, robót. **5** I faraon dodał: Oto lud tej ziemi jest teraz aby dać im ziemię Kanaan, ziemię ich pielgrzymowania, liczny, a wy go odrywacie od robót. **6** Rozkazał więc synów Izraela, których Egipcjanie trzymają w niewoli, i faraon tego dnia nadzorcom ludu i jego przełożonym: wspomniałem na moje przymierze. **6** Dlatego powiedział Już więcej nie będziecie dawać ludowi słomy do synom Izraela: Ja jestem PAN, wyprowadzę was spod wyrobu cegły, jak dotychczas. Niech sami idą i zbierają ciężarów Egipcjan, wyrwę was z ich niewoli i wybawię sobie słomę. **8** Wyznaczcie im [tę samą] liczbę

was wyciągniętym ramieniem i przez wielkie sądy. 7 twój brat Aaron będzie mówił do faraona, aby wypuścił Wezmę was sobie za lud i będę was Bogiem. Poznacie, synów Izraela ze swojej ziemi. 3 A ja zatwardzę że ja jestem PAN, wasz Bóg, który was wprowadza serce faraona i pomnożę moje znaki i cuda w ziemi spod ciężarów Egipcjan. 8 I wprowadzę was do Egiptu. 4 Faraon was nie posłucha, lecz [ja] położę ziemi, którą przysiagłem dać Abramowi, Izaakowi i moją rękę na Egipcie i wprowadzę moje następcy, Jakubowi; i dam ja was w dziedzictwo. Ja [jestem] mój lud, synów Izraela, z ziemi Egiptu przez wielkie PAN. 9 I Mojżesz mówił tak do synów Izraela, ale nie sądy. 5 A Egipcjanie poznają, że ja jestem PAN, gdy usłuchali go z powodu udręki ducha i ciężkiej niewoli. wyciągnę rękę na Egipt i wprowadzę synów Izraela 10 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: 11 Idź, powiedz spośród nich. 6 Mojżesz i Aaron uczynili więc, jak faraonowi, królowi Egiptu, żeby wypuścił synów Izraela im PAN przykazał; tak właśnie uczynili. 7 Mojżesz ze swej ziemi. 12 Mojżesz zaś odpowiedział przed miał osiemdziesiąt lat, a Aaron osiemdziesiąt trzy lata, PANEM: Oto synowie Izraela nie posłuchali mnie, gdy mówili do faraona. 8 Wtedy PAN powiedział do jakże więc posłucha mnie faraon? Jestem przecież Mojżesz i Aaron: 9 Gdy faraon powie was: Uczyńcie nieobrzędnych warg. 13 Wtedy PAN przemówił do [jakiegoś] cud, wtedy powiesz do Aaron: Weź swą laskę Mojżesza i Aaroną i dał im rozkaz dla synów Izraela i rzuć ją przed faraonem, a zamieni się w węża. 10 i dla faraona, króla Egiptu, aby wprowadzili synów Mojżesza i Aaron przyszli do faraona i uczynili tak, jak Izraela z ziemi Egiptu. 14 Oto naczelnicy domów PAN rozkazał. Aaron rzucił swoją laskę przed faraonem ich ojców: synowie Rubena, pierworodnego Izraela: i jego slugami, a ona zamieniła się w węża. 11 Wtedy Henoch, Pallu, Chesron i Karmi. To są rodziny Rubena. faraon wezwał mędrców i czarowników. I ci egipscy 15 Synowie Symeona: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, czarownicy uczynili to samo swoimi czarami. 12 Każdy Sochar i Szaul, syn Kananejki. To są rodziny Symeona. z nich rzucił swoją laskę, a zamieniły się w węże. Lecz 16 Oto imiona synów Lewiego według ich pokoleń: laska Arona pożarła ich laski. 13 Serce faraona stało Gerszon, Kehat i Merari. A lat życia Lewiego [było] się jednak zatwardziało i nie posłuchał ich, jak PAN sto trzydzieści siedem. 17 Synowie Gerszona: Libni i zapowiedział. 14 Potem PAN powiedział do Mojżesza: Szimei, według ich rodzin. 18 Synowie Kehata: Amram, Serce faraona jest zatwardziałe, wzbrania się wypuścić Ishar, Chebron i Uzziel. A lat życia Kehata [było] lud. 15 Idź do faraona rankiem, kiedy wyjdzie nad sto trzydzieści trzy. 19 Synowie Merariego: Machli i wodę. Staniesz naprzeciwko niego nad brzegiem rzeki Muszi. To są rodziny Lewiego według ich pokoleń. i weźmiesz do ręki laskę, która się zamieniła w węże; 20 I Amram pojął za żonę Jokebed, swoją ciotkę, 16 I powiesz mu: PAN, Bóg Hebrajczyków, posłał mnie która urodziła mu Arona i Mojżesza. A lat życia do ciebie, mówiąc: Wypuść mój lud, aby mi służył na Amrama [było] sto trzydzieści siedem. 21 Synowie pustyni, a oto dotąd nie posłuchaleś. 17 [Dlatego] tak Ishara: Korach, Nefeg i Zikri. 22 Synowie Uzziela: mówi PAN: Po tym poznasz, że ja [jestem] PAN. Oto Miszael, Elsafan i Sitri. 23 I Aron pojął za żonę uderzę laską, która [jest] w mojej ręce, w wody, które Eliszebę, córkę Aminadabę, siostrę Nachszona. Ona [sa] w rzece, a one zamienią się w krew. 18 Ryby, mu urodziła Nadaba, Abihu, Eleazar i Itamara. 24 które są w rzece, pozdychają i rzeka będzie cuchnąć. A synowie Koracha: Assir, Elkana i Abiasaf. To są Egipcjanie się zmęczą [poszukiwaniem] wody z rzeki rodzin Korachitów. 25 I Eleazar, syn Arona, pojął za do picia. 19 PAN mówił dalej do Mojżesza: Powiedz żonę jedną z córek Putiela. Ona mu urodziła Pinchasa. Aronowi: Weź swoją laskę i wyciągnij rękę nad wody Oto [sa] naczelnicy ojców Lewitów według ich rodzin. Egiptu, nad ich rzeką, nad ich strugą, nad ich jeziora 26 To [sa] ci właśnie Aron i Mojżesz, do których mówił i nad wszelkie zbiornowiska wód, a one zamienią się PAN: Wyprowadźcie synów Izraela z ziemi Egiptu w krew. Krew będzie na całej ziemi Egiptu, tak w według ich następców. 27 To oni mówili do faraona, [naczyniach] drewnianych, jak i w kamiennych. 20 króla Egiptu, aby wprowadzić synów Izraela z Egiptu. Mojżesz i Aaron uczynili tak, jak PAN rozkazał. [Aaron] [To jest] właśnie Mojżesz i Aaron. 28 A w tym dniu, podniósł laskę i uderzył wody rzeki na oczach faraona i kiedy PAN mówił do Mojżesza w ziemi Egiptu; 29 jego slug. I wszystkie wody rzeki zamieniły się w krew. PAN powiedział do niego: Ja jestem PAN. Mów do 21 Ryby, które były w rzece, pozdychały i rzeka zaczęła faraona, króla Egiptu, wszystko, co do ciebie mówię. 30 cuchnąć, tak że Egipcjanie nie mogli pić z niej wody. Mojżesz zaś odpowiedział przed PANEM: Oto jestem A krew była w całej ziemi Egiptu. 22 Lecz egipscy nieobrzędnych warg, jakże posłucha mnie faraon? czarownicy uczynili to samo swoimi czarami. Pozostało więc zatwardziało serce faraona i nie posłuchał ich, jak PAN zapowiedział. 23 Faraon odwrócił się i poszedł do swego domu, i tego również nie wziął sobie do

7 I PAN powiedział do Mojżesza: Oto ustanowilem cię bogiem dla faraona, a twój brat Aaron będzie twoim prorokiem. 2 Ty powiesz wszystko, co ci rozkażę. A

serca. 24 I wszyscy Egipcjanie kopali wokół rzeki [w poszukiwaniu] wody do picia, bo nie mogli pić wody z rzeki. 25 I upłynęło siedem dni od chwili, gdy PAN uderzył rzekę.

8 Potem PAN powiedział do Mojżesza: Idź do faraona i powiedz mu: Tak mówi PAN: Wypuść mój lud, aby mi służył; 21 Bo jeśli nie wypuścisz mego ludu, ześlę rozmaita muchy na ciebie, na twe sługi, na twój lud i na twoje domy. I domy Egipcjan, a także ziemia, na której [sa], będą pełne rozmaitych much. 22 W owym dniu oddzielę ziemię Goszen, w której mieszka mój lud, aby tam nie było rozmaitych much. I poznasz, że ja jestem PAN pośrodku ziemi. 23 Oddzielę [znakiem] odkupienia mój lud od twojego ludu. Jutro ten znak nastąpi. 24 I PAN tak uczynił. Rozmaite uciążliwe muchy nasłyły dom faraona, domy jego sług i całą ziemię Egiptu. [I] ziemia została zniszczona przez rozmaita muchy. 25 Faraon wezwał wówczas Mojżesza i Aarona i powiedział: Idźcie, złożcie na tej ziemi ofiarę waszemu Bogu. 26 Mojżesz odpowiedział: Nie godzi się tak czynić; bo to, co złożylibyśmy w ofierze PANU, naszemu Bogu, byłoby zgorszeniem dla Egipcjan. A gdybyśmy na oczach Egipcjan złożyli w ofierze to, co jest zgorszeniem, czym nie ukamienowaliby nas? 27 Pójdzimy w trzy dni drogi na pustynię i złożymy ofiarę PANU, naszemu Bogu, jak nam rozkaże. 28 Faraon odpowiedział: Wypuszczę was, abyście mogli złożyć ofiarę PANU, waszemu Bogu, na pustyni, tylko nie oddalajecie się zbytnio. Wstawcie się też za mną. 29 Mojżesz powiedział: Wychodzę od ciebie i wstawię się za tobą u PANA, aby rozmaita muchy odeszły jutro od faraona, od jego sług i od jego ludu. Tylko niech faraon już więcej nie oszukuje, nie chcąc wypuścić ludu, by złożył ofiarę PANU. 30 Mojżesz wyszedł więc od faraona i wstał się u PANA. 31 I PAN uczynił według słowa Mojżesza, i oddalił rozmaita muchy od faraona, od jego sług i od jego ludu. Nie została ani jedna. 32 Jednak faraon i tym razem zatwardził swe serce i nie wypuścił ludu.

PAN uczynił według słowa Mojżesza, że żaby wyginęły z domów, ze wsi i z pól. 14 Zbierano je na stosy i ziemia zaczęła cuchnąć. 15 Gdy faraon zauważał, że nadeszło wytchnienie, zatwardził swoje serce i nie posłuchał ich, jak PAN zapowiedział. 16 I PAN powiedział do Mojżesza: Powiedz Aaronowi: Wyciągnij swoją laskę i uderz pył ziemi, aby zamienił się we wszy na całej ziemi Egiptu. 17 I tak uczynili. Aaron wyciągnął rękę ze swoją laską i uderzył pył ziemi, który zamienił się we wszy na ludziach i na bydle. Wszelki pył ziemi zamienił się we wszy na całej ziemi Egiptu. 18 Czarownicy czynili to samo swoimi czarami, aby sprowadzić wszy, ale nie mogli. I wszy były na ludziach i na bydle. 19 Wtedy czarownicy powiedzieli do faraona: [To] jest palec Boży. Ale serce faraona pozostało zatwardziałe i nie posłuchał ich, jak PAN zapowiedział. 20 I PAN powiedział do Mojżesza: Wstan rano i stan przed faraonem, kiedy wyjdzie nad wodę, i powiedz mu: Tak mówi PAN: Wypuść mój lud, aby

mi służył; 21 Bo jeśli nie wypuścisz mego ludu, ześlę rozmaita muchy na ciebie, na twe sługi, na twój lud i na twoje domy. I domy Egipcjan, a także ziemia, na której [sa], będą pełne rozmaitych much. 22 W owym dniu oddzielę ziemię Goszen, w której mieszka mój lud, aby tam nie było rozmaitych much. I poznasz, że ja jestem PAN pośrodku ziemi. 23 Oddzielę [znakiem] odkupienia mój lud od twojego ludu. Jutro ten znak nastąpi. 24 I PAN tak uczynił. Rozmaite uciążliwe muchy nasłyły dom faraona, domy jego sług i całą ziemię Egiptu. [I] ziemia została zniszczona przez rozmaita muchy. 25 Faraon wezwał wówczas Mojżesza i Aarona i powiedział: Idźcie, złożcie na tej ziemi ofiarę waszemu Bogu. 26 Mojżesz odpowiedział: Nie godzi się tak czynić; bo to, co złożylibyśmy w ofierze PANU, naszemu Bogu, byłoby zgorszeniem dla Egipcjan. A gdybyśmy na oczach Egipcjan złożyli w ofierze to, co jest zgorszeniem, czym nie ukamienowaliby nas? 27 Pójdzimy w trzy dni drogi na pustynię i złożymy ofiarę PANU, naszemu Bogu, jak nam rozkaże. 28 Faraon odpowiedział: Wypuszczę was, abyście mogli złożyć ofiarę PANU, waszemu Bogu, na pustyni, tylko nie oddalajecie się zbytnio. Wstawcie się też za mną. 29 Mojżesz powiedział: Wychodzę od ciebie i wstawię się za tobą u PANA, aby rozmaita muchy odeszły jutro od faraona, od jego sług i od jego ludu. Tylko niech faraon już więcej nie oszukuje, nie chcąc wypuścić ludu, by złożył ofiarę PANU. 30 Mojżesz wyszedł więc od faraona i wstał się u PANA. 31 I PAN uczynił według słowa Mojżesza, i oddalił rozmaita muchy od faraona, od jego sług i od jego ludu. Nie została ani jedna. 32 Jednak faraon i tym razem zatwardził swe serce i nie wypuścił ludu.

9 Potem PAN powiedział do Mojżesza: Idź do faraona i powiedz mu: Tak mówi PAN, Bóg Hebrajczyków: Wypuść mój lud, aby mi służył; 2 Bo jeśli będziesz się wzbraniał go wypuścić i nadal będziesz go zatrzymywać; 3 Oto ręka PANA będzie na twoje stada, które [sa] na polu, na koniach, na osłach, na wielbłądach, na wołach i na owcach. [Będzie] bardzo ciężka zaraza. 4 PAN rozdzieli stada Izraela i stada Egiptu, aby nie zdechło nic ze wszystkiego, co należy do synów Izraela. 5 I PAN wyznaczył czas, mówiąc: Jutro PAN to uczyni na [tej] ziemi. 6 Nazajutrz PAN tak uczynił. Pozdychała wszystkie stada Egiptu, lecz ze stad synów Izraela nie zdechło ani jedno. 7 Faraon postał więc [na zwiedzaju], a oto z bydła Izraela nie zdechło ani jedno. Ale serce faraona pozostało zatwardziałe i nie wypuścił ludu. 8 Potem PAN powiedział do Mojżesza i Aarona: Weźcie pełne garści popiołu z pieca i niech Mojżesz rozrzući go ku niebu na oczach faraona. 9 Zamieni się w pył na całej ziemi Egiptu, który spowoduje wrzody

peciańczejającą ropą na ludziach i na zwierzętach na całej ziemi Egiptu. 10 Wzięli więc popiół z pieca i stanęły zostały zbita, bo były późniejsze. 32 Pszenica jednak i żyto nie powstawały wrzody pęczańczejającą ropą na ludziach i na zwierzętach. 11 Czarownicy zaś nie mogli stanąć przed Mojżeszem z powodu wrzodów, bo wrzody były na nich i na wszystkich Egipcjanach. 12 I PAN zatwardził serce faraona, i [ten] nie posłuchał ich, jak PAN zapowiedział Mojżeszowi. 13 PAN powiedział do Mojżesza: Wstan rano, stan przed faraonem i powiedz mu: Tak mówi PAN, Bóg Hebrajczyków: Wypuść mój lud, aby mi służył; 14 Tym razem bowiem ześlę wszystkie moje plagi na twoje serce, na twoje sługi i na twój lud, abyś wiedział, że nie ma równego mi na całej ziemi. 15 Bo teraz wyciągnę rękę i uderzę ciebie i twój lud zarzą, i będziesz wytracony z ziemi. 16 Lecz dlatego cię postawiłem, aby okazać na tobie moją moc i żeby rozgłoszono moje imię na całej ziemi. 17 A ty jeszcze się wynosisz [i stajesz] przeciw memu ludowi, nie chcąc go wypuścić? 18 Jutro o tej porze spuszczę bardzo ciężki grad, jakiego nie było w Egipcie od dnia jego założenia aż do tego czasu. 19 Poślij więc teraz i zgromadź swoje bydło i wszystko, co masz na polu; [bo] każdy człowiek i każde zwierzę, które znajdzie się na polu, a nie zostanie zegnane do domu, zginie, gdy na nich spadnie grad. 20 Kto więc ze slug faraona uląkł się słowa PANA, kazał uciekać swym slugom wraz z bydem do domu; 21 Ale kto nie wziął do serca słowa PANA, ten zostawił swe slugi i bydło na polu. 22 PAN powiedział do Mojżesza: Wyciągnij rękę ku niebu, by spadł grad na całej ziemi Egiptu, na ludzi, na bydło i na wszelkie rośliny polne w ziemi Egiptu. 23 I Mojżesz wyciągnął swą laskę ku niebu, a PAN zesłał grzmoty i grad i na ziemię zstąpił ogień. PAN spuścił grad na ziemię Egiptu. 24 I był grad i ogień zmieszany z bardzo ciężkim gradem, jakiego nie było w całej ziemi Egiptu, odkąd stał się narodem. 25 Grad poraził na całej ziemi Egiptu cokolwiek było na polu, od człowieka aż do zwierzęcia. Poraził też wszelkie rośliny polne i połamał wszystkie drzewa na polu; 26 Tylko w ziemi Goszen, gdzie mieszkały synowie Izraela, nie było gradu. 27 Faraon kazał więc wezwąć Mojżesza i Aarona i powiedział do nich: Tym razem zgrzeszyłem. PAN jest sprawiedliwy, a ja i mój lud jesteśmy niegodziwi. 28 Wstawcie się u PANA, aby ustały Boże grzmoty i grad, bo [już] dość. Wypuszczę was i nie będziecie [tu] dłużej mieszkać. 29 Mojżesz powiedział do niego: Gdy wyjdę z miasta, wyciągnę ręce do PANA, a grzmoty ustąnią i nie będzie więcej gradu, abyś wiedział, że ziemia należy do PANA. 30 Ale wiem, że ty i twoi ślugi jeszcze nie boicie się PANA Boga. 31 Len i jęczmier z zostały zbita, bo jęczmier miał

już kłosy, a len zakwitł. 32 Pszenica jednak i żyto nie ustały wtedy grzmoty i grad, a deszcz nie padał na ziemię. 34 Kiedy faraon zobaczył, że deszcz, grad i grzmoty ustały, jeszcze bardziej zgrzeszył i zatwardził serce, on i jego ślugi. 35 I serce faraona pozostało zatwardziałe i nie wypuścił synów Izraela, jak PAN zapowiedział przez Mojżesza.

10 Potem PAN powiedział do Mojżesza: Idź do faraona, bo zatwardziłem jego serce i serca jego ślug, abym czynił te moje znaki wśród nich; 2 I abyś opowiadał do uszu swoich synów i wnuków, co uczyniłem w Egipcie i o moich znakach, których wśród nich dokonałem, abyście wiedzieli, że ja jestem PAN. 3 Mojżesz i Aaron poszli więc do faraona i mówili mu: Tak mówi PAN, Bóg Hebrajczyków: Jak długo będziesz się wzbraniał uniżyć przede mną? Wypuść mój lud, aby mi służył. 4 Bo jeśli będziesz się wzbraniał wypuścić mój lud, oto sprowadzę jutro szarańczę w twoje granice. 5 Ona przykryje powierzchnię ziemi tak, że nie będzie jej widać, i pożre resztki, jakie wam zostały po gradzie, i strawi każde drzewo rosnące na polu. 6 Napelni twoje domy, domy wszystkich twoich ślug i domy wszystkich Egipcjan, czego nie widzieli twoi ojcowie ani ojcowie twoich ojców od początku swego pobytu na ziemi aż do tego dnia. Potem odwrócił się i wyszedł od faraona. 7 Wtedy ślugi faraona powiedzieli do niego: Jak długo ten [człowiek] będzie dla nas sidłem? Wypuść tych ludzi, aby służyli PANU, swemu Bogu. Czy jeszcze nie wiesz, że Egipt został zniszczony? 8 Wezwano więc ponownie Mojżesza z Aaronom do faraona, a on powiedział do nich: Idźcie, służcie PANU, waszemu Bogu. Którzy to mają iść? 9 Mojżesz odpowiedział: Pójdzimy z naszymi dziećmi i starcami, z naszymi synami i córkami, z naszymi trzodami i bydem, bo musimy [obchodzić] święto dla PANA. 10 Powiedział im: Niech PAN tak będzie z wami, jak ja wypuszczę was i wasze dzieci. Patrzcie, bo [coś] złego macie przed sobą. 11 Nie tak! Idźcie [sam]i mężczyźni i służcie PANU, tego właśnie chcieliście. I wypędzono ich sprzed oblicza faraona. 12 Potem PAN powiedział do Mojżesza: Wyciągnij rękę nad ziemię Egiptu po szarańczę, aby spadła na ziemię Egiptu i pożarła wszelkie rośliny ziemi, wszystko to, co pozostało po gradzie. 13 I Mojżesz wyciągnął swoją laskę nad ziemię Egiptu, a PAN sprowadził na ziemię wschodni wiatr na cały ten dzień i całą noc. Gdy nadszedł ranek, wschodni wiatr przyniósł szarańczę. 14 Szarańcza pojawiła się na całej ziemi Egiptu i obsiadła wszystkie granice Egiptu. Była ona tak

uciążliwa, że podobnej szarańczy nigdy przedtem nie na jego tronie, aż do pierworodnego niewolnicy, która było i po niej takiej nie będzie. **15** Pokryła powierzchnię [jest] przy żarnach, i wszelkie pierworodne bydła. **6** I całej ziemi, tak że ziemia pociemniała. Pożarła całą, będzie wielki krzyk w całej ziemi Egipktu, jakiego nigdy roślinność ziemi i wszelkie owoce drzew, które zostały przedtem nie było i jakiego potem nie będzie. **7** Ale na po gradzie. Nie pozostało nic zielonego na drzewach nikogo z synów Izraela pies nie ruszy swym językiem, ani z roślinności polnej w całej ziemi Egipktu. **16** Dlatego ani na człowieka, ani na bydłę, abyście wiedzieli, że faraon czym przedzej wezwał Mojżesza i Aarona i PAN uczynił różnicę między Egipcjanami a Izraelem. powiedział: Zgrzeszyłem [przeciwko] PANU, waszemu **8** I przyjdą do mnie wszyscy twoi słudzy, i będą mi Bogu, i [przeciwko] was. **17** Teraz więc wybaczcie, się kłaniać, mówiąc: Wyjdź ty i cały lud, który jest proszę, mój grzech jeszcze ten raz i wstawcie się u PAN, waszego Boga, aby tylko oddalił ode mnie tę pod twoim przywództwem. Potem wyjdę. I wyszedł śmierć. **18** I [Mojżesz] wyszedł od faraona i wstawił się do faraona z wielkim gniewem. **9** PAN powiedział do się u PANA. **19** A PAN odwrócił bardzo silny wiatr Mojszes: Faraon nie posłucha was, aby mnożyły czynili więc te wszystkie cuda przed faraonem. Lecz wszystkich granicach Egipktu. **20** PAN jednak zatwardził PAN zatwardził serce faraona i ten nie wpuścił synów serce faraona i ten nie wpuścił synów Izraela ze swojej ziemi.

21 Wtedy PAN powiedział do Mojszesza: Wyciągnij rękę

ku niebu, a nastanie na ziemi Egipktu taka ciemność, że będzie można jej dotknąć. **22** I Mojszes wyciągnął rękę ku niebu, i nastąpiła gęsta ciemność w całej ziemi Egipktu, która trwała trzy dni. **23** Jeden nie widział drugiego i nikt przez [te] trzy dni nie podniósł się ze swego miejsca. Lecz w domach wszystkich synów Izraela było światło. **24** A faraon wezwał Mojszesza i powiedział: Idźcie, służcie PANU. Tylko niech wasze trzody i bydła zostaną i niech idą z wami wasze dzieci. **25** I Mojszes odpowiedział: Dasz nam także ofiary i całopalenia, które złożymy w ofierze PANU, waszemu Bogu. **26** Pójdzie więc też z nami nasz dobytek, nie zostanie [nawet] kopyto. Z niego bowiem weźmiemy, aby służyć PANU, waszemu Bogu, gdyż nie wiemy, czym mamy służyć PANU, dopóki tam nie przyjdziemy. **27** Lecz PAN zatwardził serce faraona i ten nie chciał ich wpuścić. **28** Faraon powiedział do [Mojszesza]: Idź ode mnie i strzeż się, abyś więcej nie widział mego oblicza. Tego dnia bowiem, w którym zobacysz moje oblicze, umrzesz. **29** Mojszes odpowiedział: Dobrze powiedziałeś. Nie zobaczę więcej twego oblicza.

11 I PAN powiedział do Mojszesza: Sprowadzę jeszcze jedną plagę na faraona i na Egypkt, potem wpuści was stąd. A gdy was wpuści, całkowicie was stąd wypędzi. **2** Powiedz teraz do uszu ludu, aby każdy mężczyzna pożyczył od swego sąsiada i kańda kobietą od swej sąsiadki srebrne i złote przedmioty. **3** A PAN dał ludowi laskę w oczach Egipcjan. Mojszes także był bardzo wielkim mężczyznem w ziemi Egipktu w oczach ludu faraona i w oczach ludu. **4** Wtedy Mojszes powiedział: Tak mówi PAN: O północy przejdę przez Egypkt. **5** I umrzes wszystko, co pierworodne w ziemi Egipktu, od człowieka aż do zwierzęcia, a nad wszystkimi bogami Egipktu dokonam sądu, ja, PAN.

13 A ta krew będzie dla was znakiem na domach, w których będziecie. Gdy bowiem ujrę krew, ominę was i nie dotnie was plaga zniszczenia, gdy będę zabijał w ziemi Egipktu. **14** Ten dzień będzie dla was pamiątką i będziecie go obchodzić jako święto dla PANA po wszystkie pokolenia. Będziecie go obchodzić jako ustawę wieczną. **15** Przez siedem dni będziecie

jeść prański chleb. Już w pierwszym dniu usuniecie zakwas z waszych domów, bo ktokolwiek będzie jadł swoje trzody i bydła, jak żądaliście, i idźcie. Mnie też coś kwaszonego, od pierwszego dnia aż do siódmego, ta dusza zostanie wykluczona z Izraela. **16** W tym jak najszybcie wyprawić z ziemi, bo mówili: Wszyscy pierwszym dniu będzie święte zgromadzenie, także W tych dniach nie będziecie wykonywać żadnej jej w swoje ramiona. **17** I Egipcjanie przynaglali lud, aby ich W tych dniach nie będziecie wykonywać żadnej jej w swoje ramiona. **18** W pierwszym miesiącu, mężczyzn, nie licząc dzieci. **19** Przez siedem dni wynieśli z Egiptu, bo nie było zakwaszone. Ponieważ nie znajdzie się żaden zakwas w waszych domach. **20** [wynosił] czterysta trzydzieści lat. **21** dnia, wszystkie zastępy PANA wyszły z ziemi Egiptu. Wtedy Mojżesz wezwał wszystkich starszych Izraela i **22** Weźmiecie obchodzoną dla PANA przez wszystkich synów Izraela też wiązkę hizopu i zanurzycie we krwi, która jest w po wszystkie ich pokolenia. **23** PAN bowiem przejdzie, wasz sługa nabyty za pieniądze będzie mógł z niej aby zabijać Egipcjan, a gdy ujrzy krew na nadprożu spożywać, jeśli tylko go obrzezacie. **24** Będziecie przestrzegać tego jako ustawy dla ciebie i twoich synów aż na wieki. **25** Kiedy wejdziecie do ziemi, którą da wam PAN, jak to obiecał, będziecie przestrzegać tego obrzędu. **26** A gdy wasi synowie zapytają was: Co oznacza ten wasz obrzęd? **27** Wtedy [najpierw] zostanie obrzezany każdy mężczyzna jego opowiecie: To ofiara paschy PANA, który ominął [domu], a potem niech przystapi i obchodzi ją. Wtedy domy synów Izraela w Egipcie, gdy zabijał Egipcjan, będzie jak urodzony w tej ziemi. A ktokolwiek nie jest a nasze domy ocali. Potem lud schylił się i oddał obrzezany, nie będzie z niej spożywał. **28** I synowie Izraela odeszli, i uczynili, jak PAN rozkazał Mojżeszw i Aaronowi, tak właśnie zrobili. **29** A o północy PAN zabił wszystko, co pierworodne w ziemi Egipktu, od pierworodnego [syna] faraona, w którym nie byłoby umarłego. **30** [Faraon] wezwał Mojżesza i Aaronowi, tak właśnie uczynili. **31** Tego samego dnia zasiadającego na jego tronie, aż do pierworodnego wyjdzie spośród mego ludu, wy i synowie Izraela. pierworodne z bydła. **32** Wstał tej nocy faraon, a z nim wszyscy jego słudzy oraz wszyscy Egipcjanie; i podniósł się w Egipcie wielki krzyk, bo nie było domu, w którym nie byłoby umarłego. **33** [Faraon] wezwał Mojżesza i Aaron w nocy i powiedział: Wstańcie, wyjdzie spośród mego ludu, wy i synowie Izraela. **34** Wziął więc lud swoje ciasto, zanim się siódmego dnia będziecie mieć święte zgromadzenie. **35** Synowie Izraela postąpili pracy. Będzie wam tylko wolno przygotować to, według nakazu Mojżesza i pożyczły od Egipcjan czego każdy potrzebuje do jedzenia. **36** A PAN dał obchodzić Święto Przaśników, bo w tym właśnie dniu ludowi laulkę w oczach Egipcjan, tak że im pożyczły. I wyprowadziłem wasze zastępy z ziemi Egiptu. Dlatego złupili Egipcjan. **37** Wyruszyli więc synowie Izraela z będąc obchodzić ten dzień po wszystkie pokolenia Ramzes do Sukkot, około sześciuset tysięcy pieszych jako ustawę wieczną. **38** Ale szło z nimi też od wieczora czternastego dnia tego miesiąca do mnóstwo obcego ludu oraz owce i bydło, bardzo liczny wieczora dnia dwudziestego pierwszego tego miesiąca, dobytek. **39** I popiekli prańskie placki z ciasta, które będąc jeść prański chleb. **40** A [czas] dusza zostanie wykluczona ze zgromadzenia Izraela, przebywania synów Izraela, którzy mieszkali w Egipcie, zarówno przybysz, jak i urodzony w tej ziemi. **41** I stało się tak, Nie będziecie jeść nic kwaszonego; we wszystkich że po upływie czterystu trzydziestu lat, tego samego waszych domach będąc jeść prańskie chleby. **42** Ta noc ma być obchodzona dla PANA, dlatego że powiedział im: Wybierzcie i weźcie sobie baranka dla wyprowadził ich z ziemi Egiptu. Ta noc ma być więc swych rodzin i zabicie go jako paschę. **43** I PAN powiedział do misie, i pokropicie nadproże i oba węgary tą krwią, która Mojżesza i Aarona: Taka jest ustawa Paschy: Żaden jest w misie. Niech nikt z was nie wychodzi za drzwi obcy nie będzie z niej spożywał. **44** Każdy jednak swego domu aż do rana. **45** PAN bowiem przejdzie, wasz sługa nabyty za pieniądze będzie mógł z niej aby zabijać Egipcjan, a gdy ujrzy krew na nadprożu spożywać, jeśli tylko go obrzezacie. **46** Cudzoziemiec i na obu węgarach, PAN ominie drzwi i nie pozwoli i najemnik nie będą z niej spożywać. **47** Całe zgromadzenie Izraela [tak] z nim postąpi. do ziemi, którą da wam PAN, jak to obiecał, będziecie A jeśli jakiś cudzoziemiec będzie twoim gościem przestrzegać tego obrzędu. **48** A jeśli wasi synowie i będzie chciał obchodzić Paschę dla PANA, niech z domu [nic] z jego mięsa i nie złamiecie jego kości. **49** Jedno prawo poklon. **50** Wszyscy synowie Izraela uczynili więc, jak PAN rozkazał Mojżeszw i Aaronowi, tak właśnie uczynili. **51** Tego samego dnia PAN wyprowadził synów Izraela z ziemi Egiptu według więźnia, który był w więzieniu, oraz wszystko, co ich zastępów.

13 I PAN powiedział do Mojżesza: **2** Poświęć mi wszystko, co pierworodne. Wszystko, co otwiera łono u synów Izraela, tak wśród ludzi, jak i wśród bydła. To należy do mnie. **3** Mojżesz powiedział więc do ludu: Pamiętajcie ten dzień, w którym wyszliście z Egiptu, z domu niewoli. PAN bowiem potężną ręką wyprowadził

was stamtąd. Nie będziecie jeść nic kwaszonego. 4 Dziś wychodzicie, w miesiącu Abib. 5 A gdy PAN wprowadzi cię do ziemi Kananejczyków, Chetytów, Hachirot, pomiędzy Migdol a morzem, naprzeciw Amortów, Chiwwitów i Jebusytów, która przysiągl dać Baal-Sefon. Rozbijcie obóz naprzeciw niego nad waszym ojcom, ziemię opływaną mlekiem i miodem, morzem. 3 Faraon bowiem powie o synach Izraela: wtedy będziesz obchodził ten obręb w tym samym Pobladzili w ziemi, pustynia ich zamknęła. 4 I zatwardzę miesiąca. 6 Przez siedem dni będziesz jeść prański serce faraona, tak że będzie ich ścigać. I będę chleb, a siódmego dnia [będzie] święto dla PANA. 7 wysławiony dzięki faraonowi i dzięki caemu jego Będzieszjadł prański chleb przez siedem dni i nie wojsku, a Egipcjanie poznają, że ja jestem PAN. I może znaleźć się u ciebie nic kwaszonego ani żaden tak uczynili. 5 Gdy doniesiono królowi Egiptu, że lud zakwas nie może być widziany we wszystkich twoich ucieka, odmieniło się serce faraona i jego sług przeciw granicach. 8 W tym dniu opowiesz swemu synowi: ludowi i powiedzieli: Co zrobiliśmy, że zwolniliśmy [Obchodzę to] ze wzgledu na to, co PAN dla mnie Izraela od służenia nam? 6 Zaprzągl więc swój rydwan uczynił, gdy wychodziłem z Egiptu. 9 To będzie jako i wziął ze sobą swoich ludzi. 7 Wział też sześćset znak na twojej ręce i jako pamiątka przed twoimi wyborowych rydwanych i wszystkie rydwany Egiptu oraz oczyma, aby prawo PANA było na twoich ustach. PAN przełożonych nad każdym z nich. 8 I PAN zatwardził bowiem potężną ręką wyprowadził cię z Egiptu. 10 serce faraona, króla Egiptu, który ścigał synów Izraela, Będziesz przestrzegał tej ustawy w wyznaczonym synowie Izraela wyszli jednak pod potężną ręką. 9 czasie, z roku na rok. 11 A gdy PAN wprowadzi cię do I Egipcjanie ścigali ich: wszystkie konie i rydwany ziemi Kanaan, jak przysiągl tobie i twoim ojcom, i da ją faraona, jego jeźdźcy i wojska, i dogonili ich w obozie tobie; 12 Wtedy przeznaczyłeś dla PANA wszystko, co nad morzem, niedaleko Pi-Hachirot, naprzeciw Baal-otwiera lono, i każdy plód otwierający lono z twojego Sefon. 10 A gdy faraon zbliżył się, synowie Izraela bydła, [każdy] samiec [będzie] dla PANA. 13 Każde podnieśli swe oczy i [spostrzegli, że] oto Egipcjanie zaś pierworodne osły wykupisz barankiem, a jeśli nie ciągną za nimi, i bardzo się przerazili. Wtedy synowie wykupisz, złamiesz mu kark. Wykupisz też każdego Izraela wołali do PANA. 11 I mówili do Mojżesza: Czy pierworodnego człowieka wśród twoich synów. 14 A dlatego, że nie [bylo] grobów w Egipcie, wyprowadziłeś gdy w przeszłości twój syn cię zapыта: Cóż to jest? nas, abyśmy pomarli na pustyni? Dlaczego nam to Wtedy odpowiesz mu: PAN wyprowadził nas potężną uczyniłeś, że nas wyprowadziłeś z Egiptu? 12 Czyż nie ręką z Egiptu, z domu niewoli. 15 Gdy bowiem faraon mówiliśmy ci tego w Egipcie: Zostaw nas w spokoju, stał się twardy i wzbraniał się nas wypuścić, wtedy abyśmy służyli Egipcjanom? Bo lepiej nam było służyć PAN zabił wszystko, co pierworodne w ziemi Egiptu, od Egipcjanom, niż umierać na pustyni. 13 Mojżesz pierworodnego z ludzi aż do pierworodnego z bydła. odpowiedział ludowi: Nie bójcie się, stójcie i patrzcie Dlatego składam w ofierze PANU wszystkie samce na wybawienie PANA, które wam dziś okaże. Egipcjan otwierające lono, ale każdego pierworodnego z moich bowiem, których teraz widzicie, nie zobaczyście nigdy synów wykupuję. 16 [To] będzie jako znak na twojej więcej. 14 PAN będzie za was walczył, a wy będącie ręce i jako przepaska ozdobna między twoimi oczyma, milczeć. 15 I PAN powiedział do Mojżesza: Dlaczego że PAN potężną ręką wyprowadził nas z Egiptu. 17 wołasz do mnie? Powiedz synom Izraela, aby ruszyli; A stało się tak, że gdy faraon wpuścił lud, Bóg nie 16 Ty zaś podnieś swą laskę, wyciągnij rękę nad morze prowadził go drogą przez ziemię Filistynów, chociaż i rozdzielił je. A synowie Izraela niech idą środkiem była bliższa. Bóg bowiem powiedział: Żeby lud na morza po suchej [ziemi]. 17 A oto ja, ja zatwardzę widok wojny nie żałował i nie wrócił do Egiptu. 18 Ale serca Egipcjan, że wejdą za nimi. I będę wysławiony Bóg prowadził lud okrężną drogą przez pustynię nad dzielą faraonowi i caemu jego wojsku, jego rydwaniem Morzem Czerwonym. I synowie Izraela wyszli z ziemi i jeźdzcom. 18 I Egipcjanie poznają, że ja jestem PAN, Egipciu w bojowym szyku. 19 Mojżesz wziął też ze sobą kości Józefa, gdyż ten zobowiązał synów Izraela i jeźdzcom. 19 Wówczas Anioł Boga, który szedł przed przysięga, mówiąc: Na pewno Bóg was nawiedzi. obozem Izraela, przeszedł na jego tyły. Słup obłoku Zabierzcie więc stąd ze sobą moje kości. 20 Wyruszyli również odszedł sprzed niego i stanął za nim. 20 z Sukkot i rozbili obóz w Etam, na skraju pustyni. 21 Wszedł więc między obóz Egipcjan i obóz Izraela. Ten A PAN szedł przed nimi za dnia w słupie obłoku, by był [dla Egipcjan] obłokiem ciemności, ale [Izraelitom] prowadzić ich drogą, a nocą w słupie ognia, by im oświetlał noc. W ten sposób jedni do drugich nie zbliżyli świecić, żeby mogli iść dniem i nocą. 22 Nie oddalał od siej przez całą noc. 21 Wtedy Mojżesz wyciągnął rękę ludu ani słupa obłoku za dnia, ani słupa ognia nocą, nad morze, a PAN rozpoczęł morze silnym wiatrem

wschodnim, który wiał przez całą noc, i osuszył morze, który odkupiłeś. Prowadzisz w swej potędze do swego a wody się rozstąpiły. 22 I synowie Izraela szli środkiem świętego przybytku. 14 Usłyszą [o tym] narody i zadrżą, morza po suchej [ziemi]. Wody były dla nich murem, Smutek przejmie obywateli Filiesti. 15 Wtedy złekną, po ich prawej i lewej stronie. 23 Egipcjanie zaś ściągali się księcia Edomu, mocarzy Moabu ogarnie strach; ich i weszli za nimi, wszystkie konie faraona, jego struchleją wszyscy obywatele Kanaanu. 16 Padnie rydwany i jeźdźcy, w sam środek morza. 24 O straży na nich strach i lęk; z powodu potęgi twoego ramienia porannej PAN spojrzał na obóz Egpcjan ze słupa ognia zamilkną jak kamień, aż przejdzie twój lud, PANIE, aż i obłoku i pomieszał wojsko Egpcjan. 25 I odrywał kola przejdzie lud, który [sobie] nabyleś. 17 Wprowadzisz ich rydwany, tak że z trudem je wlekli. Egipcjanie go i zasadzisz na górze twoego dziedzictwa, [na] powiedzieli więc: Uciekajmy przed Izraelem, gdyż miejscu, PANIE, [które] uczyniłeś swoim mieszkaniem, PAN walczy za niego przeciw Egpcjanom. 26 PAN w świątyni, Panie, którą umocniły twoje ręce. 18 PAN powiedział do Mojżesza: Wyciągnij rękę nad morze, będzie królował na wieki wieków. 19 Weszły bowiem aby wody wróciły na Egpcjan, na ich rydwany i na ich konie faraona z jego rydwarami i z jego jeźdźcami w jeźdźców. 27 Mojżesz wyciągnął więc rękę nad morze, morze, a PAN skierował na nich wody morskie; synowie a ono o poranku powróciło do swojej mocy, Egipcjanie Izraela zaś szli po suchej [ziemi] środkiem morza. 20 zaś uciekali mu naprzeciw. Tak PAN pognążył Egpcjan Wtedy prorokini Miriam, siostra Aarona, wzięła bęben w środku morza. 28 Wtedy wody wróciły i okryły w rękę, a wszystkie kobiety wyszły za nią z bębnami i rydwany i jeźdźców, i całe wojsko faraona, które weszło w plażach. 21 I Miriam powiedziała do nich: Śpiewajcie za nimi w morze. Nie pozostał ani jeden z nich. 29 PANU, bo jest bardzo wywyższony; konia i jego jeździeca Lecz synowie Izraela szli po suchej [ziemi] środkiem wrzucił do morza. 22 Potem Mojżesz poprowadził morza, a wody były dla nich murem, po ich prawej i Izraela znad Morza Czerwonego i wyszli na pustynię lewej stronie. 30 Tak PAN w tym dniu wybawił Izraela z Szur. Szli trzy dni przez pustynię i nie znaleźli wody. ręki Egpcjan. I Izraelici widzieli martwych Egpcjan 23 A gdy przybyli do Mary, nie mogli pić z wód Mary, na brzegu morza. 31 Izrael widział to wielkie dzieło, bo były gorzkie. Dlatego nazwano to [miejsce] Mara, którego PAN dokonał nad Egpcjanami. I lud się bał 24 Wtedy lud szemrał przeciw Mojżeszowi, mówiąc: PANA, i uwierzył PANU oraz Mojżeszowi, jego słudze. Cóż będziemy pić? 25 I [Mojżesz] wołał do PANA, a

15 Wówczas Mojżesz i synowie Izraela zaśpiewali PANU tę pieśń: Będę śpiewał PANU, bo bardzo się wywyższył. Konia i jego jeździeca wrzucił w morze. 2 PAN moją mocą i moją chwałą, bo stał się dla mnie zbwieniem. To mój Bóg, dlatego zbuduję mu przybytek, [to] Bóg mego ojca, dlatego będę go wywyższał. 3 PAN jest wojownikiem, PAN to jego imię. 4 Rydwany faraona i jego wojsko wrzucił w morze, a jego wyborni wodzowie zostali potopieni w Morzu Czerwonym. 5 Okryły ich głębiny, poszli w głębię jak kamień. 6 Twoja prawica, PANIE, jest uwielbiona w mocy. Twoja prawica, PANIE, starła nieprzyjaciela. 7 A w wielkości twoego mająstata powaliłeś swoich przeciwników. Zesłałeś swój gniew, który pożarł ich jak słomę. 8 Pod tchnieniem twoich nozdrzy zebrały się wody, ciekające wody stanęły jak wał i głębiny osiadły pośrodku morza. 9 Nieprzyjaciel mówił: Będę ściągał, dogonię, będę dzielił lupy; nasyci się nimi moja dusza, dobędę swój miecz, zgładzi ich moja ręka. 10 Powiałeś swoim wiatrem, okryło ich morze. Zatonęli jak ołów w potężnych wodach. 11 Któż jest podobny nas na tą pustynię, by całą tą rzeszę zamorzyć do ciebie wśród bogów, PANIE? Któż [jest] jak ty, głodem. 4 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: wspaniała w świętości, straszliwy w chwale, czyniący cuda? 12 Wyciągnąłeś swoją prawicę, pochłonęła ich ziemia. 13 Wiedziesz w swoim miłosierdziu ten lud,

PAN wskazał mu drzewo, które on wrzucił do wody, a woda stała się słodka. Tam ustanowił dla nich ustawę i prawo i tam ich wystawił na próbę; 26 I powiedział: Jeśli będziesz pilnie słuchał głosu PANA, twoego Boga, i będziesz robił to, co prawe w jego oczach, i naklonisz uszy ku jego przykazaniom, i będziesz przestrzegał wszystkich jego ustaw, to nie ześlę na ciebie żadnej choroby, jaką zesłałem na Egipit, gdyż ja jestem PAN, który cię uzdrawia. 27 I przybyli do Elim, gdzie było dwanaście źródeł wody i siedemdziesiąt palm; tam rozbili obóz nad wodami.

16 Potem wyruszyli z Elim i całe zgromadzenie synów Izraela przybyło na pustynię Sin, która [leży] między Elim a Synajem, piętnastego dnia drugiego miesiąca po ich wyjściu z ziemi Egiptu. 2 I całe zgromadzenie synów Izraela szemrało przeciw Mojżeszowi i Aaronom na pustyni. 3 Synowie Izraela mówili do nich: Obyśmy pomarli z ręki PANA w ziemi Egiptu, gdy siadaliśmy nad garniami mięsa, gdy najadaliśmy się chleba do syta! Bo wyprowadziliście Egiptu, gdy spuszczaliście nam jak deszcz chleb z nieba. Lud będzie wychodził i każdego dnia będzie zbierał według ziemia. 13 Wiedziesz w swoim miłosierdziu ten lud, potrzeby dziennej, abym mógł go wystawić na próbę,

czy będzie postępował zgodnie z moim prawem, czy rozkazał, i nie cuchnęło ani nie było w tym robaków. nie. 5 A szósteego dnia przyrządzą [to], co przyniosą, a 25 I Mojżesz powiedział: Jedzcie to dziś, bo dziś jest będzie tego dwa razy tyle, co zbierają codziennie. 6 szabat dla PANA. Dziś nie znajdziecie tego na polu. 26 Mojżesz i Aaron mówili do wszystkich synów Izraela: Przez sześć dni będziecie to zbierać, a w siódym Wieczorem poznacie, że PAN wyprowadził was z dnia jest szabat, w nim tego nie będzie. 27 A siódmego ziemii Egiptu; 7 A rano ujrzyście chwałę PANA, usłyszał dnia [niektórzy] z ludu wyszli, aby zbierać, ale nic nie bowiem wasze szemrania przeciw PANU. A my, znaleźliśmy. 28 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: Jak czym jesteśmy, że szemrzecie przeciwko nam? 8 długo będziecie się wzbraniać przed przestrzeganiem Mojżesz mówił dalej: PAN da wam wieczorem mięso moich przekazań i moich praw? 29 Patrzcie, PAN dał do jedzenia, a rano chleb do syta. PAN bowiem wam szabat, dlatego w szóstym dniu daje wam chleb usłyszał wasze szemrania, które podnosicie przeciwko niemu. A my, czym jesteśmy? Wasze szemrania nie [sa] przeciwko nam, ale przeciwko PANU. 9 Mojżesz dnia. 30 Odpoczywał więc lud siódmego dnia. 31 I dom powiedział do Aarona: Powiedz całemu zgromadzeniu synów Izraela: Zbliźcie się przed oblicze PANA, gdyż usłyszałem szemranie synów Izraela. Powiedz do nich: Potem Mojżesz powiedział do Aarona: Weź naczynie, Pod wieczór będziecie jeść mięso, a rano będziecie wsyp do niego pełen omer manny i postaw je przed nasyceni chlebem. I poznacie, że ja jestem PAN, wasz Bóg. 13 Wieczorem stało się tak, że zleciały się przepiórki i pokryły obóz, a rano dokola obozu leżała rosa; 14 A gdy warstwa rosą się uniosła, ukazało się na [powierzchni] pustyni [coś] bardzo małego, okrągłe, drobnego jak szron na ziemi. 15 Gdy synowie Izraela zobaczyli, mówili jeden do drugiego: To manna, gdyż nie wiedzieli, co to było. I Mojżesz powiedział do nich: To [jest] chleb, który PAN dał wam do jedzenia. 16 Oto co PAN rozkazał: Niech każdy zbiera z niego tyle, ile trzeba do jedzenia, omer na osobę, [według] liczby osób. Niech każdy zbiera dla tych, którzy są w jego namiocie. 17 I synowie Izraela tak uczynili, i zbierali jedni więcej, drudzy mniej. 18 A gdy [to] mierzyli omerem, to [ten], kto nazbierał więcej, nie miał nadmiaru, [temu] zaś, kto nazbierał mało, nie zabrakło. Każdy zbierał według tego, co mógł zjeść. 19 Mojżesz mówił też do nich: Niech nikt nie pozostawa z tego nic do rana. 20 Jednak nie usłuchali Mojżesza i zostawili niektórzy z tego aż do rana, i zamieniło się w robaki, i cuchnęło. I Mojżesz rogniewał się na nich. 21 Zbierali to więc każdego ranka, każdy według [tego], co mógł zjeść. A gdy słoneczko zaczynało grzać, topniało. 22 A gdy nastąpiły szóste dnie, zbierali dwa razy więcej chleba, po dwa omery na każdego. I wszyscy przełożeni zgromadzenia przyszli i powiedzieli o tym Mojżeszowi. 23 On zaś powiedział im: Oto co PAN mówił: Jutro [będzie] odpoczynek, święty szabat dla PANA. Upieczęcie, co macie upiec, ugotujcie, co macie ugotować, a co zostanie, zostawcie sobie i zachowajcie do jutra. 24 Zostawili więc to do rana, jak Mojżesz

na dwa dni. Niech każdy zostanie na swoim miejscu, niech nikt nie wychodzi ze swego miejsca w siódmym dniu. 32 Mojżesz powiedział: Tak rozkazał PAN: Napełnij nim omer na przechowanie dla waszych [przyszłych] synów Izraela nadal temu [pokarmowi] nazwę manna. Była jak nasienie kolendry, biała, o smaku placków z miodem. 33 Usłyszałem szemranie synów Izraela. Powiedz do nich: Potem Mojżesz powiedział do Aarona: Weź naczynie, PANEM na przechowanie dla waszych [przyszłych] pokoleń. 34 Jak PAN przekazał Mojżeszowi, tak Aaron postawił je przed Świadectwem na przechowanie. 35 A synowie Izraela jedli mannę przez czterdziest lat, aż przybyli do ziemi zamieszkałej. Jedli mannę, aż przybyli do granic ziemi Kanaan. 36 A omer to dziesiąta część efy.

17 Całe zgromadzenie synów Izraela wyruszyło z pustyni Sin, robiąc postoje, według rozkazu PANA, i rozbili obóz w Refidim, gdzie nie było wody, aby lud mógł się napić. 2 Dlatego lud spierał się z Mojżeszem, mówiąc: Dajcie nam wody, abyśmy się napiły. Mojżesz odpowiedział im: Dlaczego kłócicie się ze mną? Czemu wystawiacie PANA na próbę? 3 Lud zaś pragnął tam wody i szemrał przeciwko Mojżeszowi, mówiąc: Po co wyprowadziłeś nas z Egiptu, aby uśmiercić nas, nasze dzieci i nasze bydło pragnieniem? 4 Wtedy Mojżesz zawała do PANA: Cóż mam uczynić z tym ludem? Jeszcze trochę, a mnie ukamienują. 5 I PAN powiedział do Mojżesza: Idź przed ludem i weź ze sobą [niektórych] ze starszych Izraela. Weź także w ręce swoją laskę, którą uderzyłeś w rzekę, i idź. 6 Oto stanę przed tobą tam, na skale na Horebie, i uderzysz w skałę, a wypłynie z niej woda, którą lud będzie pił. I Mojżesz uczynił tak na oczach starszych Izraela. 7 I nadal temu miejscu nazwę Massa i Meriba z powodu kłótni synów Izraela i dlatego, że wystawili na próbę PANA, mówiąc: Czy PAN jest wśród nas, czy nie? 8 Tymczasem Amalek nadciągnął, aby walczyć z Izraelem w Refidim. 9 I Mojżesz powiedział do Jozuego: Wybierz nam mężczyzn, wyrusz i stocz

18 A gdy teść Mojżesza Jetro, kapłan Midianitów, usłyszał o wszystkim, co Bóg uczynił dla Mojżesza i swego ludu Izraela, że PAN wyrowadził Izraela z Egiptu; **2** Wtedy Jetro, teść Mojżesza, wziął żonę Mojżesza Seforę, którą ten wcześniej odesłał; **3** Oraz jej dwóch synów, z których jednemu było na imię Gerszom, bo [Mojżesz] powiedział: Jestem przybyszem w cudzej ziemi; **4** Drugi zaś miał na imię Eliezer, bo [mówiąc]: Bóg mego ojca był moją pomocą i wybawił mnie od miecza faraona. **5** Jetro, teść Mojżesza, przybył wraz z jego synami i żoną do Mojżesza na pustynię, gdzie obozował przy górze Boga. **6** I kazał powiedzieć Mojżeszowi: Ja, twój teść Jetro, idę do ciebie wraz z twoją żoną i z oboma jej synami. **7**

Mojesz wyszedł więc swemu teściowi naprzeciw, poklonił się i ucałował go. Potem wypytywali się wzajemnie o powodzenie i weszli do namiotu. 8 Mojesz opowiedział swemu teściowi wszystko, co PAN uczynił faraonowi i Egipcjanom ze względu na Izraela, o całym trudzie, który ich spotkał w drodze, i [jak] PAN ich wybawił. 9 Jetro cieszył się ze wszelkiego dobra, które PAN uczynił Izraelowi, że wybawił go z ręki Egipcjan. 10 I Jetro powiedział: Niech będzie błogosławiony PAN, który was wybawił z ręki Egipcjan i z ręki faraona i który wybawił lud z niewoli egipskiej. 11 Teraz wiem, że PAN jest większy od wszystkich bogów, bo gdy oni zuchwale powstawali przeciwko niemu, [to od tego pognieśni]. 12 Potem Jetro, teść Mojżesza, wziął całopalenie i ofiary dla Boga. Przyszedł też Aaron i wszyscy starsi Izraela, aby jeść chleb z teściem Mojżesza przed Bogiem. 13 Nazajutrz Mojesz usiadł, aby sądzić lud. I lud stał przed Mojżeszem od rana aż do wieczora. 14 Gdy teść Mojżesza zobaczył wszystko, co on czynił dla ludu, powiedział: Coż to

Wyjścia

46

PANA. **9** PAN powiedział do Mojżesza: Oto przyjdę do miluję i strzegą moich przykazań. **7** Nie będziesz ciebie w gęstym obłoku, aby lud słyszał, gdy będę z brał imienia PANA, twoego Boga, nadaremnie, gdyż tobą rozmawiał, i uwierzył ci na zawsze. A Mojżesz PAN nie zostawi bez kary tego, który bierze jego przekazał PANU słowa ludu. **10** PAN zaś mówił do imię nadaremnie. **8** Pamiętaj o dniu szabatu, aby go Mojżesza: Idź do ludu i uświetć ich dziś i jutro, i niech święcić. **9** Sześć dni będziesz pracować i wykonywać wypiorą swoje szaty. **11** Niech będą gotowi na trzeci wszystkie swoje prace; **10** Ale siódmy dzień [jest] dzień. Trzeciego dnia bowiem PAN zstąpi na oczach szabatem PANA, twoego Boga. W tym dniu nie będziesz całego ludu na góre Synaj. **12** I wyznaczysz ludowi wykonywał żadnej pracy – ani ty, ani twój syn, ani twoja granice dokoła, mówiąc: Strzeżcie się, abyście nie córka, ani twój sluga, ani twoja służąca, ani twoje bydło, wstępowali na góre ani nie dotykali jej podnóża. Każdy, ani twój gość, który jest w obrębie twoich bram. **11** PAN kto dotknie góry, poniesie śmierć. **13** Nie dotknie go bowiem przez sześć dni stworzył niebo i ziemię, morze ręka, ale ukamienią [go] albo przesyją strzałami; czy i wszystko, co jest w nich, a siódmego dnia odpoczął. to zwierzę, czy człowiek, nie będzie żyć. Gdy przeciągle Dlatego PAN błogosławił dzień szabatu i uświetnił go. będą trąbić, niech podejdą do góry. **14** Mojżesz zstąpił **12** Czcij swego ojca i swoją matkę, aby twoje dni były więc z góry do ludu i uświetnił lud, a oni uprali swoje długie na ziemi, którą PAN, twój Bóg, da tobie. **13** Nie szaty. **15** I mówił do ludu: Bądźcie gotowi na trzeci będziesz zabijał. **14** Nie będziesz cudzołyżyl. **15** Nie dzień, nie zbliżajcie się do żon. **16** Trzeciego dnia o będziesz kradł. **16** Nie będziesz fałszywie świadczyć poranku pojawiły się grzmoty i blyskawice, i gęsty obłok przeciw twemu bliźniemu. **17** Nie będziesz pożądał nad góra, i bardzo potężny głos trąby, tak że cały lud, domu twoego bliźniego ani nie będziesz pożądał żony który był w obozie, zadrżał. **17** I Mojżesz wyrowadził twego bliźniego, ani jego slugi, ani jego służącej, ani lud z obozu na spotkanie z Bogiem, i stanęli u stóp jego wołu, ani jego osła, ani żadnej rzeczy, która należy góry. **18** A góra Synaj cała dymiła, gdyż PAN zstąpił na nią w ogniu. Dym unosił się z niej jak dym z pieca i blyskawice i [słyszał] głos trąby, i [dostrzegał] dymiącą całą góra bardzo się trzęsła. **19** A gdy głos trąby się góre. Gdy lud to widział, cofnął się i stanął z daleka. przeciągał i coraz bardziej się rozlegał, Mojżesz mówił, **19** I mówił do Mojżesza: Ty mów do nas, a będziemy a Bóg odpowiadał mu głosem. **20** I PAN zstąpił na góre słuchać, ale niech Bóg do nas nie mówi, byśmy nie Synaj, na szczyt góry. Wtedy PAN wezwał Mojżesza pomarli. **20** Mojżesz odpowiedział ludowi: Nie bójcie na szczyt góry i Mojżesz [tam] wstąpił. **21** Potem PAN się. Bóg bowiem przyszedł, aby was wystawić na próbę powiedział do Mojżesza: Zejdź, przestrzeż lud, by nie i żeby jego bojaźń była przed waszym obliczem, byście przekroczył granicy, aby zobaczyć PANA, i aby wielu z nie grzeszyli. **21** Stał więc lud z daleka, a Mojżesz nich nie zginęło. **22** Nawet kapłani, którzy zbliżają się zbliził się do gęstego mroku, w którym był Bóg. **22** do PANA, niech się uświeca, by ich PAN nie wytracił. I PAN powiedział do Mojżesza: Tak powiesz synom **23** I Mojżesz powiedział do PANA: Lud nie może wejść Izraela: Widzieliście, że mówiłem do was z nieba. **23** na góre Synaj, ponieważ ty nas przestrezgłeś, mówiąc: Nie będzicie czynić przy mnie bogów ze srebra ani Wyznacz granice wokół góry i uświetń ją. **24** PAN bogów ze złota nie będziecie sobie czynić. **24** Uczynisz powiedział do niego: Idź, zejdź, a [potem] wstąpiź ty i mi ołtarz z ziemi i będziesz składać na nim twoje Aaron z tobą. Lecz kapłani i lud niech nie przekraczają całopalenia i [woje ofiary] pojednawcze, twoje owce i [granicy], by wstąpić do PANA, aby ich nie wytracił. **25** twoje bydło. Na każdym miejscu, gdzie upamiętnię Mojżesz zszedł więc do ludu i powiedział im to.

20 I Bóg mówił te wszystkie słowa: **2** Ja [jestem] PAN, twój Bóg, który cię wyrowadził z ziemi Egiptu, z domu niewoli. **3** Nie będziesz miał innych bogów przede mną. **4** Nie będziesz czynił sobie żadnego rzeźbionego posagu ani żadnej podobizny [czegokolwiek], co jest w górze na niebie, co jest nisko na ziemi ani co jest w wodach pod ziemią. **5** Nie będziesz oddawał im poklonu ani nie będziesz im służył, bo ja jestem PAN, twój Bóg, Bóg zazdrośnie, nawiedzający nieprawość ojców na synach do trzeciego i czwartego [pokolenia] tych, którzy mnie nienawidzą; **6** A okazujący miłosierdzie tysiącom tych, którzy mnie

A oto prawa, które im przedstawisz. **2** Jeżeli kupisz niewolnika – Hebrajczyka, sześć lat będzie [ci] służyć, a w siódmym roku wyjdzie na wolność bez wykupu. **3** Jeżeli sam przyszedł, sam odejdzie; a jeśli miał żonę, jego żona odejdzie z nim. **4** Jeżeli jego pan dał mu żonę, a ona urodziła mu synów lub córki, to jego żona i dzieci będą należały do jego pana, a on odejdzie sam. **5** A jeśli niewolnik powie: Kocham

mojego pana, moją żonę i moich synów, nie wyjdę na wół będzie ukamienowany i jego właściciel poniesie wolność; 6 Wtedy jego pan zaprowadzi go do sędziów i śmierć. 30 Jeśli nałożono mu karę pieniężną, wtedy przyprowadzi go do drzwi albo do ich słupka; i jego pan da za swoją duszę okup, jaki na niego nałożą. 31 szydłem przekluję mu ucho, i będzie jego niewolnikiem Choćby ubódł syna lub córkę, postapią z nim według na zawsze. 7 Jeśli zaś kto sprzedaje swoją córkę, tego samego prawa. 32 Jeśli wół ubodzie niewolnika aby była niewolnicą, nie odejdzie ona, jak odchodzi lub niewolnicę, da ich panu trzydziestki sykłów srebra, niewolnicy. 8 Jeśli się nie spodoba swemu panu, a wół będzie ukamienowany. 33 Jeśli ktoś zostawi który zamierzał ją poślubić, niech pozwoli, aby została studnię odkrytą lub jeśli ktoś wykopie studnię i nie odkupiona. Nie ma prawa sprzedać jej obcemu ludowi, nakryje jej, a wpadnie w nią wół lub osioł; 34 Właściciel ponieważ zrobiłby jej krzywdę. 9 A jeśli przeznaczył tej studni musi wyrównać stratę [i] wynagrodzi ich ją dla swego syna, to postapi z nią według prawa właścicielowi, a zdechłe [zwierzę] będzie należeć do córek. 10 Jeśli weźmie sobie za żonę jeszcze inną, niego. 35 Także jeśli czyjś wół ubodzie na śmierć nie umniejszy jej pożywienia, jej ubrania ani prawa wołu jego sąsiada, wtedy sprzedadzą żywego wołu i małżeńskiego. 11 A jeśli nie zapewni jej tych trzech rzeczy, wtedy wyjdzie ona darmo bez okupu. 12 Kto uderzy człowieka tak, że ten umrze, poniesie śmierć; 13 A jeśli nie czyhał na niego, ale Bóg podał go w jego rękę, wyznaczę miejsce, do którego będzie mógł uciec.

14 Ale jeśli ktoś czyha na swego bliźniego i podstępnie go zabija, to nawet od mojego ołtarza go wezmiesz, aby umarł. 15 Kto uderzy swego ojca albo swoją matkę, poniesie śmierć. 16 Kto uprowadzi człowieka i sprzeda go lub zostanie on znaleziony w jego ręku, poniesie śmierć. 17 Kto złorzeczy swemu ojcu lub swojej matce, poniesie śmierć. 18 A jeśli mężczyzna się pokłóci i jeden uderzy drugiego kamieniem lub pięścią, tak że ten nie umrze, ale musi położyć się w łóżku; 19 To jeśli wstanie i będzie mógł chodzić po ulicy o lasce, ten, który uderzył, będzie niewinnym, wypłaci mu tylko odszkodowanie i będzie lozyć na jego leczenie. 20 Jeśli zaś ktoś uderzy kijem swego niewolnika lub swoją niewolnicę tak, że umrą pod jego ręką, musi ponieść karę; 21 Jeśli jednak [niewolnik] zostaje [przy życiu] dzień lub dwa, nie będzie karany; bo niewolnik to jego pieniądze. 22 Jeśli mężczyzna się pokłóci i uderzą kobietę brzemienną, tak że wyjdzie z niej płód, jednak bez żadnej szkody, to musi ponieść karę, jaką nałoży na niego mąż tej kobiety, a da według [uznania] sędziów. 23 Jeśli jednak dojdzie do szkody, wtedy dasz życie za życie; 24 Oko za oko, ząb za ząb, rękę za rękę, nogę za nogę; 25 Oparzenie za oparzenie, ranę za ranę, siniec za siniec. 26 Jeśli ktoś uderzy w oko swego niewolnika lub w oko swojej niewolnicy, tak że je wybije, za jego oko wypuści go na wolność. 27 Jeśli też [ktoś] wybije ząb swemu niewolnikowi lub ząb swojej niewolnicy, za jego ząb wypuści go na wolność. 28 Jeśli czyjś wół ubodzie na śmierć mężczyznę lub kobietę, ten wół musi zostać ukamienowany, a jego mięsa nie wolno jeść. Właściciel wołu zaś będzie niewinnym. 29 Jeśli jednak wół boli przedtem i ostrzegano o tym jego właściciela, ten zaś nie pilnował go, i [wół] zabił mężczyznę lub kobietę,

22 Jeśli ktoś ukradnie wołu lub owcę i zabije je albo sprzedaje, odda pięć wołów za [jednego] wołu i cztery owce za [jedną] owcę. 2 Jeśli złodziej zostanie przyłapany przy włamaniu i tak pobity, że umrze, ten, [któ zabił], nie będzie winien [przelanej] krwi. 3 Jeśli to [zrobi] po wschodzie słońca, będzie winien krwi, gdyż [złodziej] powinien wypłacić odszkodowanie. Jeśli nic nie ma, będzie sprzedany za swoją kradzież. 4 Jeśli zostaną znalezione w jego ręku skradzione dobra jeszcze żywe, czy to wół, czy osioł, czy owca, wróci podwójnie. 5 Gdyby ktoś wypasł pole lub winnice, bo puścił swoje bydło, aby się pasło na cudzym polu, wypłaci odszkodowanie z najlepszych [plonów] swego pola i z najlepszych [plonów] swej winnicy. 6 Jeśli wybuchnie ogień, a trafi na ciernie i spali stog lub zboże na pniu, lub samo pole, ten, co wzniecił ogień, musi wypłacić odszkodowanie. 7 Jeśli ktoś da swemu bliźniemu pieniądze lub przedmioty do przechowania i zostanie to ukradzione z domu tego człowieka, to jeśli złodziej zostanie znaleziony, wróci podwójnie. 8 Jeśli złodziej nie zostanie znaleziony, pan tego domu stawi się przed sędziami, by [okazało się], czy nie wyciągnął ręki po własność swego bliźniego. 9 W każdej spornej sprawie o wołu, osła, owcę, szatę czy jakąkolwiek zgubę, gdyby ktoś powiedział, że to jest [jego], sprawę obydwoj ma trafić do sędziów; kogo sędziowie uznają winnym, ten wynagrodzi podwójnie swemu bliźniemu. 10 Jeśli ktoś odda swemu bliźniemu na przechowanie osła, wołu, owcę lub inne zwierzę, a ono zdechnie, zostanie okaleczone lub uprowadzone i nikt tego nie zobaczy; 11 Wówczas przysięga przed PANEM rozstrzygnie między obydwoma, że nie wyciągnął ręki po własność swego bliźniego. Właściciel przyjmie tę [przysięgę], a [drugi]

nie wypłaci odszkodowania. **12** Jeśli jednak to zostało sprawiedliwego, bo nie usprawiedliwię bezbożnego. **8** mu skradzione, wypłaci właścicielowi odszkodowanie. Nie będziesz też brać darów, ponieważ dar zaślepią **13** Jeśli zostało rozszarpane, to przyniesie [je jako] mądrych i wypacza słowa sprawiedliwych. **9** Nie uciskaj dowód, a za rozszarpane nie zapłaci. **14** Jeśli ktoś również przybysza, bo sami wiecie, jak się czuje pożyczy [zwierzę] od swego bliźniego, a [ono] zostanie przybysz, gdyż byliście przybyszami w ziemi Egiptu. okaleczone lub zdechnie podczas nieobecności jego **10** Przez sześć lat będziesz obsiewał swoją ziemię i właściciela, musi wypłacić odszkodowanie. **15** Jeśli zbierał jej plony; **11** A w siódmym [roku] zostawisz ją, jego właściciel był przy nim, nie zapłaci; a jeśli było odlogiem, żeby odpoczęła, aby jedli ubodzy twoego ludu, wynajęte, zapłaci tylko za wynajem. **16** Jeśli ktoś a co zostanie po nich, zjedzą zwierzęta polne. Tak też uwiedzie dziewczę, która nie jest poślubiona, i poloży postąpisz ze swoją winnicą i swoim sadem oliwnym. się z nią, musi jej dać posag [i] weźmie ją, sobie **12** Przez sześć dni będziesz wykonywać swoją pracę, za żonę. **17** Jeśli jej ojciec żadną miarą nie zgodzi ale siódmego dnia odpocznesz, aby odpoczął twój wół się dać mu jej, odważy pieniądze według [zwyczaju] i twój osioł i [żeby] odetchnął syn twojej niewolnicy i panieńskiego posagu. **18** Nie zostawisz czarownicy przybysz. **13** A we wszystkim, co wam powiedziałem, przy życiu. **19** Każdy, kto spółkuje ze zwierzęciem, będzie ostrożni. Nie wspominajcie też imienia obcych poniesie śmierć. **20** Kto składa ofiary bogom, poza bogów, niech nie będzie słyszane z twoich ust. **14** samym PANEM, zostanie stracony. **21** Nie zrobisz Trzy razy w roku bedziesz obchodzić dla mnie świętą krzywdy przybyszowi ani nie będziesz go uciskać, **15** Będziesz obchodzić Święto Przaników. Siedem gdyż i wy byliście przybyszami w ziemi Egiptu. **22** Nie dni bedziesz jeść przańki, jak ci nakazałem, w będącicie dręczyć żadnej wdowy ani sieroty. **23** Jeśli miesiąc Abib, bo w nim wyszedłeś z Egiptu. Nie bedziesz je dręczył, a one będą wołać do mnie, na pokażecie się przede mną z pustymi rękami. **16** I pewno wysłucham ich wołania. **24** Wtedy rozpali się Święto Źniw, pierwocin twojej pracy, tego, co posiałeś mój gniew i pobiję was mieczem, i wasze żony będą na polu. I także Święto Zbiorów pod koniec roku, gdy wdowami, a wasi synowie sierotami. **25** Jeśli pożyczysz zbierzesz z pola [owoce] swojej pracy. **17** Trzy razy pieniądze ubogiemu z mego ludu, który mieszka wśród was, nie postąpisz wobec niego jak lichwiarz, nie przed Panem BOGIEM. **18** Nie bedziesz ofiarował bedziesz go obciążać lichwą. **26** Jeśli weźmiesz w krwi mojej ofiary z chlebem kwaszonym, a tłuszcz zastaw szatę twoego bliźniego, oddasz mu ją przed mojej ofiary nie zostanie przez noc aż do poranka. **19** zachodem słońca; **27** Bo to ubranie jest jedynym Przyniesz do domu PANA, twoego Boga, pierwociny z okryciem jego ciała, w tym też śpi. Jeśli będzie do pierwzych plonów swojej ziemi. Nie bedziesz gotował mnie wołał, wysłucham go, bo jestem litościwy. **28** Nie koźlęcia w mleku jego matki. **20** Oto posyłam Anioła bedziesz złorzeczyć sędziom, a przełożonego twoego przed tobą, aby cię strzegł w drodze i doprowadził do ludu nie bedziesz przeklinać. **29** Nie bedziesz zwlekać miejsca, które przygotowałem. **21** Zważaj na niego [ze złożeniem] pierwocin twoego [zboża] i płynnych i słuchaj jego głosu; nie pobudzaj go do gniewu, zbiorów. Oddasz mi pierworodnego z twoich synów. **30** bo nie przebaczy waszych przestępstw, gdyż moje To samo zrobisz z dwiema wołami i owcami. Siedem dni [pierworodny] będzie ze swoją matką, a ósmego dnia oddasz mi go. **31** Będzicie dla mnie świętym ludem i nie bedzicie jeść mięsa rozszarpanego na polu; wyrzucicie je psom.

23 Nie bedziesz rozgłaszał fałszywych wieści. Nie wchodź w spółkę z bezbożnym, by być fałszywym świadkiem. **2** Nie idź za większością, aby wyrządzić zło, i nie zeznajaw w sprawie, ulegając [zdaniu] większości, by nagańić [sąd]. **3** I nie okazuj przychylności ubogiemu w jego sprawie. **4** Jeśli napotkasz błądzącego wołu swego wroga lub jego osła, musisz odprowadzić go do niego. **5** Jeśli zobaczyś, że osioł tego, który cię nienawidzi, leży pod swoim ciężarem, nie odmówisz mu pomocy. Owszem, masz mu z nim pomóc. **6** Nie naginaj sądu twoego ubogiego w jego sprawie. **7** Trzymaj się z dala od nieuczciwej sprawy. Nie zabijaj niewinnego i

i Chetytów sprzed twego oblicza. 29 Nie wypędzę ich sprzed twojego oblicza w jednym roku, by ziemia nie zmieniła się w pustynię i nie namnożył się przeciwko tobie dziki zwierz. 30 Pomału będąc wypędzają sprzed twego oblicza, aż się rozmnożysz i posiądziesz ziemię. 31 A ustanowię twoje granice od Morza Czerwonego aż do Morza Filistynów, od pustyni aż do rzeki. Oddam bowiem w wasze ręce mieszkańców tej ziemi, a ty wypędzisz ich sprzed twego oblicza. 32 Nie zawrzesz przymierza z nimi ani z ich bogami. 33 Nie wolno im mieszkać w twojej ziemi, by cię nie doprowadzili do grzechu przeciwko mnie. Jeśli bowiem będziesz służył ich bogom, będzie to dla ciebie sidłem.

24 I powiedział do Mojżesza: Wstąpcie do PANA ty i Aaron, Nadab i Abihu oraz siedemdziesięciu ze starszych Izraela i oddajcie poklon z daleka. 2 Tylko sam Mojżesz zbliży się do PANA. Oni zaś nie zbliżą się ani lud nie wstapi z nim. 3 Mojżesz przyszedł więc i opowiedział ludowi wszystkie słowa PANA i wszystkie prawa. I cały lud odpowiedział jednym głosem: Wypełnimy wszystkie słowa, które PAN powiedział. 4 Wtedy Mojżesz spisał wszystkie słowa PANA. A kiedy rano wstał, zbudował ołtarz u stóp góry i [ustawił] dwanaście słupów, według [liczby] dwunastu pokoleń Izraela. 5 I posłał młodzieńców z synów Izraela, i ci ofiarowali całopalenia, i złożyły PANU cielce [jako] ofiary pojednawcze. 6 Potem Mojżesz wziął połowę krwi i włał do czaszy, a drugą połową pokropił ołtarz. 7 Następnie wziął księgu przymierza i czytał ludowi, a oni powiedzieli: Wypełnimy wszystko, co PAN mówił, i będziemy posłuszní. 8 Mojżesz wziął też krew i pokropił lud, mówiąc: Oto krew przymierza, które PAN zawał z wami, według wszystkich tych słów. 9 I wstąpili Mojżesz, Aaron, Nadab i Abihu oraz siedemdziesięciu ze starszych Izraela; 10 I widzieli szafirowego kamienia jak niebo, gdy jest jasne. 11 A na przywódców synów Izraela [PAN] nie wyciągnął swojej ręki, choć widzieli Boga, jedli i pili. 12 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: Wstąp do mnie na góre i bądź tam, a dam ci kamienne tablice, prawo i przykazania, które napisałem, abyś ich nauczał. 13 Mojżesz wstał wraz z Jozuem, swoim slugą; i Mojżesz wstąpił na góre Boga. 14 A do starszych powiedział: Zostańcie tu, aż wróćmy do was. A oto Aaron i Chur [będą] z wami. Kto by miał [jakąś] sprawę, niech idzie do nich. 15 Wtedy Mojżesz wstąpił na góre, a obłok zakrył góre. 16 I chwała PANA spoczęła na górze Synaj, a obłok okrywał ją przez sześć dni. W siódmym dniu [PAN] zawała na Mojżesza spośród obłoku. 17 A wygląd chwały PANA w oczach synów Izraela był jak ogień pożerający na szczycie góry. 18 I Mojżesz wszedł w

środek obłoku, i wstąpił na góre. A był Mojżesz na górze czterdzieści dni i czterdzieści nocy.

25 I PAN powiedział do Mojżesza: 2 Powiedz synom Izraela, aby przynieśli mi dar. Od każdego człowieka, który daje dobrowolnie ze swego serca, zbieracie dar dla mnie. 3 A to są dary, które zbieracie od nich: złoto, srebro i miedź; 4 Błękitna [tkanina], purpura, karmazyn, bisior i sierść koźi; 5 Skóry baranów farbowane na czerwono, skóry borsucze i drewno akacyjowe; 6 Oliwa do oświetlenia, wonności na olejek do namaszczenia i na wonne kadzidło; 7 Kamienie onyksowe i kamienie do osadzenia efodu i pektorału. 8 I zbuduj mi świątynię, abym mieszkał pośród nich. 9 Według wszystkiego, co ci ukażę, [według] wzoru przybytu i wzoru wszystkich jego naczyń, tak uczynicie. 10 Uczynią też arkę z drewna akacyjowego. Jej długość [będzie] na dwa i pół łokcia, jej szerokość – na półtora łokcia, a jej wysokość – na półtora łokcia. 11 I pokryjesz ją szczerym złotem, wewnątrz i na zewnątrz pokryjesz ją, a na niej dokoła uczynisz złotą listwę. 12 Odlejesz też do niej cztery złote pierścienie, które przymocujesz do czterech jej narożników: dwa pierścienie do jednego jej boku i dwa pierścienie do drugiego jej boku. 13 Uczynisz drażki z drewna akacyjowego i pokryjesz je złotem. 14 I włożysz drażki w pierścienie na bokach arki, aby na nich noszono arkę. 15 Drażki te pozostaną w pierścieniach arki; nie będą z niej wyjmowane. 16 W arkę włożysz świadectwo, które ci dam. 17 Uczynisz też przebłagalnię ze szczerego złota. Jej długość będzie na dwa i pół łokcia, a jej szerokość – na półtora łokcia. 18 I uczynisz dwa złote cherubiny: wykujesz je z złota na obu końcach przebłagalni. 19 Jednego cherubina uczynisz na jednym końcu, a drugiego cherubina na drugim końcu. Z samej przebłagalni uczynicie cherubiny na obu jej końcach. 20 A cherubiny będą mieć skrzydła rozpostarte ku górze, zakrywającymi skrzydłami przebłagalnię. Ich twarze zaś [będą zwrócone] ku sobie, twarze cherubinów będą [zwrócone] ku przebłagalni. 21 I tam, a dam ci kamienne tablice, prawo i przykazania, położysz przebłagalnię na wierzchu arki, a w arkę które napisałem, abyś ich nauczał. 22 Tam będę się wraz z tobą spotykać i sponad przebłagalni, spomiędzy dwóch cherubinów, którzy są nad arką świadectwa, będę z tobą rozmawiać o wszystkim, co ci rozkażę dla synów Izraela. 23 Uczynisz też stół z drewna akacyjowego. Jego długość będzie na dwa łokcie, jego szerokość – na [jeden] łokcie, a jego wysokość – na okrywał ją przez sześć dni. W siódmym dniu [PAN] zawała na Mojżesza spośród obłoku. 24 I pokryjesz go szczerym złotem, i uczynisz dokoła niego złotą listwę. 25 Uczynisz chwały PANA w oczach synów Izraela był jak ogień tez dokoła niego obramowanie szerokie na cztery palce i złotą listwę dokoła obramowania. 26 Uczynisz

też do niego cztery złote pierścienie i przymocujesz jedenaście takich zasłon. 8 Długość jednej zasłony je na czterech narożnikach, które [sa] przy jego [ma wynosić] trzydzieści łokci, a szerokość jednej czterech nogach. 27 Przy tym obramowaniu będą zasłony – cztery łokcie. Wszystkie jedenaście zasłon pierścienie, przez które przewloką drażki do noszenia [będzie mieć] jednakowe wymiary. 9 I zepniesz pięć stołu. 28 A te drażki uczynisz z drewna akacjowego zasłon osobno, a sześć zasłon osobno. Szóstą zaslonę i pokryjesz je złotem, i będzie na nich noszony stół. złożysz we dwoje na przodzie namiotu. 10 Uczynisz 29 Uczynisz też jego misy, czasze, przykrycia i kubki też pięćdziesiąt pętli na brzegu jednej zasłony, na do nalewania; wykonasz je ze szczerego złota. 30 końcu, gdzie ma być spięta, i pięćdziesiąt pętli z I na [ten] stół nieustannie będziesz kłaść przede brzegu [drugiej] zasłony do spinania drugiego [brzegu]. mną chleby pokładne. 31 Uczynisz też świecznik ze 11 Uczynisz też pięćdziesiąt miedzianych haczyków szczerego złota. Ów świecznik będzie wykuty: jego i włożysz haczyki w pętle, i zepniesz namiot, aby podstawa, ramiona, kielichy, galki i kwiaty będą z tej stanowił jedną [całość]. 12 A część, która zbywa z samej [bryły]. 32 Z jego boków będzie wychodzić zasłon namiotu, [to jest] pozostała połowa zasłony, sześć ramion: trzy ramiona świecznika z jednego boku będzie zwisać z tyłu przybytku. 13 A łokieć z jednej i i trzy ramiona świecznika z drugiego boku. 33 Trzy łokieć z drugiej strony, który zbywa z długości zasłon kielichy na kształt migdału na jednym ramieniu, [wraz z] galą, będzie wisiał po obu stronach przybytku, po z] galką i kwiatem; i trzy kielichy na kształt migdału na jednej i drugiej, żeby go okrywać. 14 Uczynisz też drugim ramieniu, [wraz z] galką i kwiatem. Tak [będzie] przykrycie na namiot ze skór baranich farbowanych na wszystkich sześciu ramionach wychodzących ze świecznika. 34 Ale na trzonie świecznika [będą] cztery 15 Uczynisz też do przybytku prosto stojące deski z kielichy na kształt migdału, z galkami i kwiatami. 35 drewna akacjowego. 16 Długość jednej deski [ma I [będzie] galka pod dwoma jego ramionami, także wynosić] dziesięć łokci, a szerokość jednej deski – galka pod [następnym] dwoma ramionami i galka pod półtora łokcia. 17 Jedna deska [będzie miała] dwa [innymi] dwoma ramionami: [tak będzie] pod sześcioma czopy, ułożone jeden naprzeciw drugiego. Tak uczynisz ramionami wychodzącymi ze świecznika. 36 Z niego przy wszystkich deskach przybytku. 18 Uczynisz więc samego będą [wychodzić] galki i ramiona, wszystko deski do przybytku: dwadzieścia desek na stronę to w całości [będzie] wykute ze szczerego złota. 37 południową, ku południu. 19 Uczynisz też czterdzieści Uczynisz też do niego siedem lamp i zapalisz je, aby srebrnych podstawek pod [tych] dwadzieścia desek; świeciły w przeciwległą stronę. 38 Także jego szczypce i naczynia na popiół [mają być] ze szczerego złota. 39 Uczynisz go i wszystkie naczynia z talenu szczerego złota. 40 Uważaj, abyś uczynił [wszystko] według wzoru tego, co ci ukazano na górze.

26 Uczynisz też przybytek z dziesięciu zasłon ze skręconego bisioru, z błękitnej [tkaniny] oraz z purpurowej i karmazynu, [na których] wyhaftujesz cherubiny. 2 Długość jednej zasłony [ma wynosić] dwadzieścia osiem łokci, a szerokość jednej zasłony – cztery łokcie. Wszystkie zasłony będą miały jednakowe wymiary. 3 Pięć zasłon będzie spiętych jedna z drugą; także [drugie] pięć zasłon będzie spiętych jedna z drugą. 4 I uczynisz błękitne pętle na brzegu jednej zasłony, gdzie skrajce mają się spinać. Uczynisz je też na brzegu drugiej zasłony, gdzie skrajce mają się spinać. 5 Pięćdziesiąt pętli uczynisz na jednej zaslonie i pięćdziesiąt pętli uczynisz na brzegu drugiej zasłony, w miejscu, gdzie ma być spięta z drugą. Pętle będą jedna naprzeciw drugiej. 6 Uczynisz też pięćdziesiąt złotych haczyków i złączysz jedną zasłonę z drugą [tym] haczykami. I tak przybytek będzie stanowił jedną [całość]. 7 Uczynisz też zasłony z koziej sierści do przykrycia przybytku z wierzchu. Uczynisz

[tkaniny], purpurowy, karmazynu i skręconego bisiorku; na podstawkach. 16 A do wejścia dziedzińca będzie zasłona niej wyhaftujesz cherubiny. 32 I zawieszysz ją na czterech słupach [z drewna] akacjowego pokrytych złotem – na dwadzieścia łokci z błękitnej [tkaniny], z purpurowym i karmazynowym oraz skręconego bisiorku, haftowaną. Do ich haki też będą złote – [stojących] na czterech tego cztery słupy i cztery podstawki. 17 Wszystkie srebrne podstawniki. 33 A zasłonę zawieszysz na słupach dokola dziedzińca będą miały srebrne klamry. haczykach i wniesiesz za zaslonę arkę świadectwa, Ich haczyki będą ze srebra, a ich podstawniki – z a [ta] zasłona będzie oddzielać was Miejsce Święte miedzi. 18 Długość dziedzińca [będzie wynosić] sto od Najświętszego. 34 Położysz też przeblagalnię łokci, a szerokość – pieczęćdziesiąt, wszędzie jednakowa, na arce świadectwa w Miejscu Najświętszym. 35 a wysokość – pięć łokci, [zasłony będą] ze skręconego A przed zasloną postawisz stół, a naprzeciw stołu, bisiorku, jej podstawniki zaś z miedzi. 19 Wszystkie po południowej stronie przybytku – świecznik, a stół naczynia przybytku do wszelkiej służby w nim i postawisz po stronie północnej. 36 Uczynisz też do wszystkie jego kołki, i wszystkie kołki dziedzińca będą, wejścia namiotu zaslonę z błękitnej [tkaniny], purpurowy, z miedzi. 20 Rozkażesz synom Izraela, aby przynieśli karmazynu i skręconego bisiorku, haftowaną. 37 A do ciebie czystą, wytłoczoną oliwę do oświetlenia, aby do [tej] zasłony uczynisz pięć słupów [z drewna] lampy zawsze się paliły. 21 W Namiocie Zgromadzenia akacjowego, które pokryjesz złotem, i ich haki będą przed zasloną, za którą jest arka świadectwa, Aaron złote. I ulejesz do nich pięć miedzianych podstawk. i jego synowie będą je stawiać przed PANEM od

27 Uczynisz też ołtarz z drewna akacjowego, dlugi na pieć łokci i szeroki na pieć łokci. Ołtarz będzie

na pięć łokci i szeroki na pięć łokci. Ołtarz będzie kwadratowy i wysoki na trzy łokcie. 2 I uczynisz rogi na jego czterech narożnikach; jego rogi będą z tego samego. I pokryjesz go miedią. 3 Uczynisz też do niego kociołki do zsypywania popiołu oraz szufle, miednicy, widełki i łypaty [na rozżarzone węgle]. Wszystkie naczynia do niego uczynisz z miedzi. 4 Uczynisz też do niego miedzianą kratę na kształt sieci, a na tej kracie, na czterech jej narożnikach, uczynisz cztery miedziane pierścienie. 5 I umieścisz

4 u dołu pod obramowaniem ołtarza, tak aby krata sięgała do połowy ołtarza. 6 Uczynisz też drażki do ołtarza, drażki z drewna akacjowego, i pokryjesz je miedzią. 7 Drażki te będą włożone w pierścienie i będą one na obydwu stronach ołtarza, aby można go było nosić. 8 Uczynisz go z desek, aby był pusty [wewnętrz]. Niech go uczynią tak, jak ci pokazano na górze. 9 Uczynisz też dziedziniec przybytku. Na południu po prawej stronie zasłony dziedzińca będą ze skręconego bisiur o długości stu łokci na jedną stronę. 10 Do tego dwadzieścia słupów i dwadzieścia miedzianych podstawek. Haczyki na słupach i ich klamry [będą ze] srebra. 11 Podobnie wzdułż strony północnej będą zasłony o długości stu [łokci], do tego dwadzieścia słupów i dwadzieścia miedzianych podstawek. Haczyki na słupach i ich klamry [będą ze] srebra. 12 A [na] szerokości dziedzińca od strony zachodniej [będą] zasłony na pięćdziesiąt łokci, a do tego dziesięć słupów i dziesięć podstawk. 13 Szerokość dziedzińca z przodu, po stronie wschodniej, [będzie wynosić] pięćdziesiąt łokci. 14 Po jednej stronie [wejścia] będą zasłony na piętnaście łokci, a do tego trzy słupy i trzy podstawki. 15 Po drugiej stronie będą zasłony na piętnaście [łokci], a do tego trzy słupy i trzy

wieczora aż do poranka. [Będzie] to wieczna ustanowienie wśród ich potomków dla synów Izraela.

28 Przywołaj do siebie twoego brata Aarona i wraz z nim jego synów, spośród synów Izraela, aby sprawowali dla mnie urząd kapłański: Aarona, Nadaba i Abihu, Eleazara i Itamara, synów Aarona. **2** Uczynisz święte szaty dla twoego brata Aarona, na cześć i na ozdobę. **3** Porozmawiasz też ze wszystkimi zdolnymi [rzemieślnikami], których napełnilem duchem mądrości, aby wykonali szaty dla Aarona na jego poświęcenie, aby mi sprawował urząd kapłański. **4** Oto szaty, które wykonają: pektorał, efod, ornat, tunika haftowana, mitra i pas. I uczynią te święte szaty dla twoego brata Aarona i jego synów, aby mi sprawowali urząd kapłański. **5** I wezmą złoto, błękitną [tkaninę], purpurę, karmazyn i bisior. **6** I uczynią efod ze złota, błękitnej [tkaniny], purpurowej, karmazynowej i skreconego bisioru, haftowanego. **7**

purpurowym, karmazynowym i skręconego bisioru, narowany. 7 Będzie on miał dwa naramienniki zszyte na dwóch końcach i tak będą razem połączone. 8 A pas, którym będzie przepasany efod, [zostanie] podobnie uczyniony ze złota, błękitnej [tkaniny], purpurowy, karmazynu i skręconego bisioru. 9 I weźmiesz dwa kamienie onyksu i wyryjesz na nich imiona synów Izraela; 10 Sześć ich imion na jednym kamieniu i sześć pozostałych imion na drugim kamieniu, według [kolejności] ich narodzenia. 11 Tak jak rytownik, który wykuwa pieczęć, wyryjesz na obu kamieniach imiona synów Izraela i osadzisz je w złotych oprawach. 12 I umieścisz te dwa kamienie na naramiennikach efodu jako kamienie pamiątkowe [dla] synów Izraela. I Aaron będzie nosić ich imiona przed PANEM na obu swych ramionach na pamiątkę. 13 Uczynisz też złote oprawy; 14 A także dwa łańcuszki ze szczegnego złota. Upleciesz je i przyzmocujesz te plecone łańcuszki do opraw. 15 Uczynisz też pektorał wyrokowania, wyhaftowany,

podobnie jak efod. Uczynisz go ze złota, błękitnej [tkaniny], purpury, karmazynu i skręconego bisiorku. 16 Będzie kwadratowy, złożony we dwoje, na pięćdzień aby im zjednał łaskę u PANA. 17 I uczynisz w nim bisiorki, mitrę także uczynisz z bisiorku, wyhaftujesz też oprawy dla kamieni, cztery rzędy kamieni, [w tym] pas. 18 Również dla synów Aarona wykonasz szaty, porządku: karneol, topaz i szmaragd w pierwszym rzędzie; 19 W drugim zaś rzędzie: karbunkuł, szafir i diament; 20 W trzecim rzędzie: hiacynt, agat i ametyst; 21 A tych kamieni z imionami synów Izraela [będzie] dwanaście, według ich imion. Będą rtye jak na pieczęci, każdy z własnym imieniem, według dwunastu pokoleń. 22 Uczynisz do pektorału lańcuszki plecone ze szczegnego złota. 23 Do pektorału uczynisz też dwa złote pierścienie i przymocujesz te dwa pierścienie do obu jego rogów.

24 I przewleczesz dwa złote lańcuszki przez oba pierścienie na rogach pektorału. 25 Drugie zaś końce obu lańcuszków przymocujesz do dwóch opraw i przytwierdzisz z przodu do naramienników efodu. 26 Uczynisz też dwa złote pierścienie, które przymocujesz do dwóch rogów pektorału na wewnętrznym brzegu, który jest od strony efodu. 27 Do tego uczynisz [kolejne] dwa złote pierścienie, które przymocujesz do dwóch stron efodu u dołu, naprzeciwko jego połączenia, powyżej pasa efodu. 28 Te pierścienie zwiążą pektorał z pierścieniami efodu sznurem z błękitnej [tkaniny], aby był nad pasem efodu, żeby pektorał nie odstawał od efodu. 29 I Aaron będzie nosił imiona synów Izraela na pektorale wyrokowania, na swych piersiach, gdy będzie wchodził do Miejsca Świętego, na wieczną pamiątkę przed PANEM. 30 Włóżysz też do pektorału wyrokowania Urim i Tummim, które będą na sercu Aarona, gdy będzie wchodził przed PANA. I Aaron nieustannie będzie nosił na sercu przed PANEM sąd synów Izraela. 31 Uczynisz też ornat pod efod, cały z błękitnej [tkaniny]. 32 A na wierzchu w środku będzie miał otwór. Dokola otworu będzie pleciona obwódka na wzór pancerza, aby się nie rozdzielał. 33 Uczynisz też u jego dołu jabłko granatu z błękitnej [tkaniny], purpury i karmazynu dokoła brzegu, a między nimi dokoła złote dzwonki; 34 Złoty dzwonek i jabłko granatu i [znowu] złoty dzwonek i jabłko granatu, dokoła dolnego brzegu ornatu. 35 I Aaron będzie to miał na sobie podczas służby, aby słyszać było jego dźwięk, gdy będzie wchodził do Miejsca Świętego przed PANA i gdy będzie wychodzić, żeby nie umarł. 36 Uczynisz też blaszkę ze szczegnego złota, a na niej wyryjesz jak na pieczęci: Świętość PANU. 37 Przymocujesz ją do sznura z błękitnej [tkaniny] i będzie na mitrze, będzie na przodzie mitry. 38 I będzie na czole Aarona, aby nosił Aaron nieprawość poświęconych rzeczy,

16 świętych darach. Będzie nieustannie na jego czole, 17 i na mitrze, aby im zjednał łaskę u PANA. 18 Uczynisz tunikę z długosci i na pięćdzień aby im zjednał łaskę u PANA. 19 Uczynisz w nie twego brata Aarona i wraz z nim jego diament; 20 W czwartym rzędzie: beryl, onyks i jaspis. Będą mi sprawowali urząd kapłański. 21 A tych kamieni Iniane spodnie dla zakrycia nagości ciała. Będą od biader aż po uda. 22 Uczynisz lub gdy będą przystępować do ołtarza, aby służyć w do pektorału lańcuszki plecone ze szczegnego złota. 23 Do pektorału uczynisz też dwa złote pierścienie i Miejscu Świętemu, aby nie ściągnęli na siebie winy i nie pomarli. [Będzie] to wieczna ustawa dla niego i jego potomstwa po nim.

29 Oto co masz uczynić, aby poświęcić ich do sprawowania mi urzędu kapłańskiego: Weź jednego młodego cielca i dwa barany bez skazy; 2 I przaśne chleby, przaśne placki zaprawione oliwą i przaśne podpłomyki posmarowane oliwą. Uczynisz je z wybornej maki pszennej. 3 Włóżysz je do jednego kosza i przyniesiesz je w tym koszu z cielcem i z dwoma baranami. 4 Aaronowi i jego synom każesz zbliżyć się do wejścia do Namiotu Zgromadzenia i obmyjesz ich wodą. 5 Potem weźmiesz szaty i ubierzesz Aarona w tunikę, w ornat [pod] efod, w efod i pektorał i opaszesz go pasem efodu; 6 i włóżysz mu na głowę mitrę, a na mitrę wstawisz świętą koronę. 7 Następnie weźmiesz olejek do namaszczania i wylejesz na jego głowę, i namaścisz go. 8 Potem każesz się przybliżyć jego synom i ubierzesz ich w szaty; 9 I przepaszesz ich pasem, Aarona i jego synów, i włóżysz na nich mitry, i będzie do nich należało kapłaństwo na mocy wiecznej ustawy. Poświęcisz też Aarona i jego synów. 10 Przyprowadzisz też cielca przed Namiot Zgromadzenia i Aaron oraz jego synowie włożą swoje ręce na głowę cielca. 11 I zabijesz cielca przed PANEM w wejściu do Namiotu Zgromadzenia. 12 Potem weźmiesz krew cielca i pomażesz swym palcem rogi ołtarza, a resztkę krwi wylejesz u podnóża ołtarza. 13 Weźmiesz też cały tłuszcz okrywający wnętrzości, płat wątroby i obie nerki z tłuszczem na nich i spalisz to na ołtarzu. 14 Amięso cielca, jego skórę i jego odchody spalisz w ogniu za obozem, bo to jest ofiara za grzech. 15 Weźmiesz także jednego barana, na którego głowę Aaron i jego synowie włożą swoje ręce. 16 Następnie zabijesz tego barana i weźmiesz jego krew, i pokropisz dokoła wierzch ołtarza. 17 Barana porąbiesz na części, opłucziesz jego trzewia i nogi i położysz je na jego częściami i na jego głowie. 18 I spalisz całego tego barana na ołtarzu. [Jest] to całopalenie dla PANA, mila

woń, ofiara spalona dla PANA. **19** Potem weźmiesz będziesz dokonywał przebłagania za ołtarz i poświęcisz drugiego barana, a Aaron i jego synowie włożą swoje go, i będzie to ołtarz najświętszy. Któżkolwiek dotknie ręce na głowę barana. **20** Wtedy zabijesz tego barana, się ołtarza, musi być poświęcony. **38** Oto co masz weźmiesz nieco z jego krwi i posmarujesz koniec ucha Aarona, końce prawych uszu jego synów i wielkie palce ich prawych rąk, także wielkie palce ich prawych stóp, i pokropisz tą krvią ołtarz dokoła. **21** Weźmiesz **40** I wraz z pierwszym barankiem dziesiątą część też nieco z krwi, która jest na ołtarzu, także z oleju do efy mąki pszennej zmieszanej z czwartą częścią namaszczania, i pokropisz Aarona, jego szaty oraz hinu wytłoczonej oliwy, a na ofiarę z płynów czwartą jego synów i szaty jego synów wraz z nim. Tak zostanie część hinu wina. **41** A drugiego baranka złożysz w poświęcony on i jego szaty, a wraz z nim jego synowie ofierze wieczorem według [obrzedu] porannej ofiary i szaty jego synów. **22** Potem weźmiesz z barana lój, i według ofiary z płynów, jako miłą woń i spaloną ogon, tłuszcz okrywający wnętrzności, płat wątroby, ofiarę dla PANA. **42** To [będzie] nieustanne całopalenie obie nerki, lój, który [jest] na nich, i prawą łopatkę, bo przez wszystkie pokolenia u wejścia do Namiotu to jest baran poświęcenia; **23** I jeden bochen chleba, Zgromadzenia przed PANEM, gdzie będę się z wami jeden placek chlebowy na oliwie i jeden podpłomyk spotykać, aby tam z tobą rozmawiać. **43** Tam też będę z kosza przaśników, który [jest] przed PANEM. **24** się spotykać z synami Izraela i [to] miejsce zostanie To wszystko położysz na ręce Aarona i na ręce jego poświęcone moją chwałą. **44** Bo poświęczę Namiot synów i będziesz tym kołyśać jako ofiarą kołymania Zgromadzenia i ołtarz, poświęć też Aarona i jego przed PANEM. **25** Potem weźmiesz to z ich rąk i synów, aby mi sprawowali urząd kapłański. **45** I będę spalisz na ołtarzu jako całopalenie, na miłą woń przed mieszką pośród synów Izraela, i będę ich Bogiem. **46** I PANEM. Jest to ofiara spalona dla PANA. **26** Weźmiesz też pierś barana poświęcenia Aarona i będziesz ja poznać, że ja jestem PAN, ich Bóg, który wyprowadził ich z ziemi Egiptu, aby mieszkać pośród nich, ja, PAN, kołyśać jako ofiarą kołymania przed PANEM. A [to] ich Bóg.
będzie twój dział. **27** Poświęcisz też pierś kołymania i łopatkę wznesienia, którą kołysoano i którą wnoszono, z barana poświęcenia dla Aarona i dla jego synów. **28** A będzie to dla Aarona i jego synów od synów Izraela na mocy wiecznej ustawy, gdyż jest to [ofiara] wznesienia. Ofiara wznesienia będzie [wzięta] od synów Izraela z ich ofiar pojedawczych. To będzie ich ofiara wznesienia dla PANA. **29** A święte szaty Aarona będą należeć po nim do jego synów, aby byli w nich namaszczeni i poświęceni. **30** Siedem dni będzie w nich chodził kapłan, jego syn, [który zajmie] jego miejsce, gdy będzie wchodził do Namiotu Zgromadzenia, aby służyć w Miejscu Świętym. **31** Weźmiesz też barana poświęcenia i ugotujesz jego mięso w miejscu świętym. **32** Aaron i jego synowie będą jeść mięso tego barana i chleb, który jest w koszu, przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia. **33** Będą jeść to, czym dokonano przebłagania, gdy ich poświęcono i uświęcono. Obcy zaś nie będzie z tego jedł, bo jest to rzecz święta. **34** A jeśli zostały coś z mięsa poświęcenia lub z chleba aż do poranka, spalisz resztki w ogniu. Nie wolno tego jeść, bo jest to rzecz święta. **35** Tak więc postapisz z Aaronom i jego synami według wszystkiego, co ci przekazałem. Przez siedem dni będziesz ich poświęcać. **36** [Każdego] dnia złożysz cielca na ofiarę za grzech dla przebłagania. Oczyszcz ołtarz, dokonując na nim przebłagania, i namaścisz go, aby go poświęcić. **37** Siedem dni

30 Uczynisz też ołtarz do spalania kadzidła. Uczynisz go z drewna akacjowego. **2** Na łokieć długi i na łokieć szeroki, będzie kwadratowy, na dwa łokcie wysoki. Jego rogi [będą] z tego samego. **3** Pokryjesz go szczerym złotem, jego wierzch i ściany wokół oraz rogi. Uczynisz też dokoła niego złotą listwą. **4** Pod listwą, na dwóch jego narożnikach, po obu jego stronach, uczynisz też dwa złote pierścienie, a przez nie przewleczesz drążki, aby był na nich noszony. **5** Drążki te uczynisz z drewna akacjowego i pokryjesz je złotem. **6** Następnie postawisz go przed zasloną, za którą jest arka świadectwa, przed przebłagalnią, która jest nad świadectwem, gdzie będę się z tobą spotykać. **7** I każdego poranka Aaron będzie spał na nim wonne kadzidło. Gdy będzie przygotowywał lampy, będzie je spał. **8** Także wieczorem, gdy Aaron rozpalil lampy, będzie spał kadzidło, [będzie to] ustawiczne kadzenie przed PANEM przez wszystkie wasze pokolenia. **9** Nie składajcie na nim obcego kadzidła ani całopalenia, ani ofiary pokarmowej, nie będziecie też na nim składać ofiary z płynów. **10** Tylko raz do roku Aaron dokona na jego rogach przebłagania krwią z ofiary na przebłaganie grzechu. Raz do roku odprawi przebłaganie na nim przez wszystkie wasze pokolenia. Będzie to najświętsza rzecz dla PANA. **11** Potem PAN powiedział do Mojżesza: **12** Gdy przeliczysz synów Izraela podlegających spisowi,

każdy da PANU okup za swą duszę podczas spisu, w Namiocie Zgromadzenia, gdzie będę się z tobą aby nie dotknęła ich plaga, gdy będą zliczeni. **13** To spotykać. Będzie to najświętsze. **37** Kadzidło, które będzie dawać każdy, kto podlega spisowi: pół sykla sporządzie według tego składu, nie sporządzie dla według sykla świętynnego – sykl to dwadzieścia ger. siebie. Będzie to święte dla PANA. **38** Ktokoliek wie Pół sykla wyniesie więc ofiara dla PANA. **14** Każdy uczynił coś podobnego, aby rozkoszować się jego podległy spisowi, od dwudziestego roku życia wzwyż, wonia, będzie wykluczony ze swego ludu.

31 Potem PAN powiedział do Mojżesza: **2** Oto powoałem po imieniu Besalela, syna Uriego, syna Chura, z pokolenia Judy; **3** I napełniłem go Duchem Bożym, mądrością, rozumem, wiedzą i [znajomością] we wszelkim rzemiośle; **4** Aby umiejętnie obmyślał projekty, do wyrobu ze złota, srebra i miedzi; **5** Do obrabiania kamieni do oprawy i do ciosania drewna, aby wykonał wszelkie rodzaje dzieła. **6** Oto dałem mu Oholiaba, syna Achisamaka, z pokolenia Dana. Właściwie też mądrość w serce każdego uzdolnionego, aby uczynili wszystko, co ci przykazałem: **7** Namiot Zgromadzenia, arkę świadectwa, przebłagalnię, która [ma być] nad nią, i wszystkie sprzęty namiotu; **8** Stół i naczynia do niego, szczerzoły świecznik ze wszystkimi naczyniami do niego i ołtarz kadzenia; **9** Ołtarz całopalenia ze wszystkimi naczyniami do niego i kadzidło wraz z jej podstawą; **10** Szaty do służby, święte szaty dla Aarona, kapłana, i szaty dla jego synów do sprawowania kapłaństwa; **11** Olejek namaszczenia i wonne kadzidło do Miejsca Świętego. Wykonają według wszystkiego, co ci przykazałem. **12** Potem PAN powiedział do Mojżesza: **13** Powiedz też synom Izraela: Koniecznie macie przestrzegać moich szabatów, bo to jest znak między mną a wami przez wszystkie wasze pokolenia, abyście wiedzieli, że ja jestem PAN, który was uświeca. **14** Przestrzegajcie więc szabatu, gdyż jest on dla was święty. Kto by go naruszył, poniesie śmierć. Każdy bowiem, kto wykonuje pracę w tym dniu, zostanie wytrącony spośród swego ludu. **15** Przez sześć dni będzie się wykonywać pracę, ale siódmy dzień [jest] szabatem odpoczynku, świętym dla PANA. Ktokoliek wykona pracę w dniu szabatu, poniesie śmierć. **16** Dlatego synowie Izraela będą przestrzegać szabatu, zachowując szabat przez wszystkie pokolenia jako wieczną ustawę. **17** [Jest] on wiecznym znakiem między mną a synami Izraela, bo w sześć dni PAN uczynił niebo i ziemię, a siódmego dnia przestał i odpoczął. **18** A gdy dokończył rozmowę z Mojżeszem na górze Synaj, [PAN] dał mu dwie tablice świadectwa, tablice kamienne napisane palcem Boga.

32 A gdy lud widział, że Mojżesz opóźnia swoje zejście z góry, zebrał się przed Aaronom i mówił do niego: Wstań, zrób nam bogów, którzy by szli przed nami, bo nie wiemy, co się stało z Mojżeszem, tym mężczyzn, który nas wyprowadził z ziemi Egiptu. **2** Wtedy

Aaron im powiedział: Zdejmijcie złote kolczyki, które wiesz], jak jest [sklonny] do zła. 23 Mówili mi bowiem: są w uszach waszych żon, waszych synów i córek, i Zrób nam bogów, którzy by szli przed nami, gdyż nie przynieście do mnie. 3 I cały lud pozdejmował złote wiemy, co się stało z Mojzeszem, tym mężem, który kolczyki, które [były] w ich uszach, i zanieśli [je] do nas wyprowadził z ziemi Egiptu. 24 I odpowiedziałem Aarona. 4 Gdy on przyjął je z ich rąk, ukształtował je im: Kto ma złoto, niech je zdejmie z siebie. Dali mi [je] rylcem i uczynił z nich odlanego cielca. I powiedzieli: i wrzuciłem je w ogień, i tak powstał ten cielec. 25 Gdy Oto są twoi bogowie, Izraelu, którzy cię wyprowadzili Mojzesz widział obnażony lud, bo Aaron uczynił go z ziemi Egiptu. 5 Widząc to, Aaron zbudował przed nagim ku jego hańbie wobec jego wrogów; 26 Wtedy nim ołtarz i zawała: Jutro [będzie] święto PANA. 6 A Mojzesz stanął w bramie obozu i powiedział: Kto jest nazajutrz wstali wcześniej rano, ofiarowali całopalenia i za PANEM, niech [przystąpi] do mnie. I zebrali się przynieśli ofiary pojednawcze. I lud usiadł, aby jeść i przy nim wszyscy synowie Lewiego. 27 I powiedział pić, i wstał, aby się bawić. 7 Wtedy PAN powiedział do nich: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Niech każdy Mojzesza: Idź, zejdź na dół, bo zepsuł się twój lud, przypasze swój miecz do swojego boku. Przejźcie który wyprowadziłeś z ziemi Egiptu. 8 Szybko zboczyli przez obóz tam i z powrotem, od jednej bramy do z drogi, którą im przekazałem. Zrobili sobie odlanego drugiej, i zabijając każy swego brata i każy swego cielca, oddali mu poklon i złożyli mu ofiary, mówiąc: przyjaciela, i każy swego bliźniego. 28 I synowie Oto [sa] twoi bogowie, Izraelu, którzy cię wyprowadzili Lewiego postapili według słowa Mojzesza. Tego dnia z ziemi Egiptu. 9 PAN mówił dalej do Mojzesza: poległy z ludu około trzech tysięcy mężczyzn. 29 Bo Widziałem ten lud, a oto [jest] on ludem twardego Mojzesz powiedział: Poświęćcie dziś PANU swoje karku. 10 Teraz więc zostaw mnie, aby się rozpalil mój ręce, każy na swego syna i na swego brata, aby dał gniew na nich i abym ich zgładził, a z ciebie uczynię was dzisiaj błogosławieństwo. 30 Nazajutrz zaś Mojzesz wielki naród. 11 I Mojzesz modlił się do PANA, swego powiedział do ludu: Popełniliście wielki grzech. Wstąpię Boga, i powiedział: Dlaczego, PANIE, rozpala się twój teraz do PANA, może go przebłagam za wasz grzech. gniew przeciwko twemu ludowi, który wyprowadziłeś z 31 Mojzesz więc wrócił do PANA i powiedział: Proszę, ziemi Egiptu wielką mocą i potężną ręką? 12 Dlaczego ten lud popełnił wielki grzech, bo zrobił sobie bogów ze Egipcjanie mieliby mówić: Wyprowadził ich ku złemu, złota. 32 Teraz jednak przebacz ich grzech, a jeśli nie, aby ich pozabijać w górnach i aby zgładzić ich z wymaż mnie, proszę, z twojej księgi, którą napisałeś. powierzchni ziemi? Odwróć się od zapalczystości 33 PAN powiedział do Mojzesza: Tego wymaż z mojej twojego gniewu i żałuj nieszcześcią, [jakie chcesz księgi, kto zgrzeszył przeciwko mnie. 34 Idź teraz, zesłać] na twój lud. 13 Wspomnij na Abrahama, Izaaka i Izraela, twoje sługi, którym przysiagleś na samego siebie i mówileś do nich: Rozmnoż wasze potomstwo jak gwiazdy na niebie i całą tę ziemię, o której mówilem, dam waszemu potomstwu i odziedziczą [ja] na wieki. 14 I PAN żałował nieszcześcią, które miał zesłać na swój lud. 15 Mojzesz odwrócił się więc i wszedł z góry, mając w ręku dwie tablice Świadectwa, tablice zapisane po obu stronach. [Były] zapisane i na jednej, i na drugiej stronie. 16 Tablice te były dziełem Boga, a pismo też było pismem Boga wyrytym na tablicach. 17 Gdy Jozue usłyszał głos wołającego ludu, powiedział do Mojzesza: Odgłosy bitwy w obozie. 18 On odpowiedział: Nie jest to głos zwyciężących ani głos pokonanych. Słyszę raczej głos śpiewających. 19 Gdy się przybliżył do obozu, zobaczył cielca i tańce. Mojzesz wówczas rozgniewał się bardzo, rzucił z rąk tablice i stuknął je pod górą. 20 Wziął też cielca, którego zrobili, spalił go w ogniu, skruszył na proch, wysypał na wodę i kazał [ja] pić synom Izraela. 21 Potem Mojzesz powiedział do Aarona: Cóż ci ten lud zrobił, że sprowadziłeś na niego tak wielki grzech? 22 Aaron odpowiedział: Niech się nie rozpala gniew mego pana. Ty znasz [ten] lud [i]

33 Potem PAN mówił do Mojzesza: Idź, wyrusz stąd, ty i lud, który wyprowadziłeś z ziemi Egiptu, do ziemi, którą przysiąglem Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi, mówiąc: Dam ją twemu potomstwu. 2 Pośle przed tobą Anioła i wyrzucę Kananejczyka, Amorytę, Chetytę, Peryzzytę, Chiwitę i Jebusytę; 3 Do ziemi opływającej mlekiem i miodem. Lecz [sam] nie pójdę z tobą, bo [jestes] ludem twardego karku, bym cię w drodze nie wytracił. 4 Gdy lud usłyszał te złe wieści, zasmucił się i nikt nie włożył na siebie swoich ozdób. 5 PAN bowiem powiedział do Mojzesza: Powiedz synom Izraela: Jesteście ludem twardego karku. Przyjdę niespodziewanie pośród ciebie i wytracę cię. Teraz więc zdejmij z siebie swoje ozdoby, abym wiedział, co mam ci uczynić. 6 I synowie Izraela zdjęli swoje ozdoby przy górze Horeb. 7 A Mojzesz wziął namiot i rozbił [go] poza obozem, z dala od obozu, i nazwał go Namiotem Zgromadzenia. Każdy, kto chciał się poradzić PANA, wychodził do Namiotu Zgromadzenia,

który był poza obozem. 8 A gdy Mojżesz wychodził do namiotu, cały lud powstawał i każdy stał u wejścia do swego namiotu, i patrzył na Mojżesza, aż wszedł do namiotu. 9 Gdy Mojżesz wchodził do namiotu, słup obłoku zstępował i stawał u wejścia do namiotu, i [PAN] rozmawiał z Mojżeszem. 10 A cały lud widział słup obłoku stojący u wejścia do namiotu. Wtedy cały lud powstawał i oddawał poklon, każdy u wejścia do swego namiotu. 11 I PAN rozmawiał z Mojżeszem twarzą w twarz, jak człowiek rozmawia ze swoim przyjacielem. Potem [Mojżesz] wracał do obozu, a jego sługa Jozue, syn Nuna, młodzieńiec, nie opuszczał namiotu. 12 I Mojżesz powiedział do PANA: Oto mówisz mi: Prowadź ten lud, a nie oznajmiliś mi, kogo poślesz ze mną. Ponadto powiedziałeś: Znam cię po imieniu, znalazłeś też łaskę w moich oczach. 13 Teraz więc, jeśli znalazłem łaskę w twoich oczach, ukaż mi, proszę, swoją drogę, żebym cię poznął i żebym znalazł łaskę w twoich oczach. Zważ także, że ten naród jest twoim ludem. 14 I PAN odpowiedział: Moje oblicze pojedzie przed tobą i dam ci odpoczynek. 15 [Mojżesz] powiedział do niego: Jeśli twoje oblicze nie pojedzie [z nami], nie wyprowadzaj nas stąd. 16 Po czym bowiem powiedział do Mojżesza: Uczynię także to, o czym mówileś, bo znalazłeś łaskę w moich oczach i znam cię po imieniu. 18 [Mojżesz] powiedział też: Ukaż mi, proszę, swoją chwałę. 19 A [on] odpowiedział: Sprawię, że cała moja dobroć przejdzie przed twoją twarzą, i wypowiem imię PANA przed tobą. Zmiluję się, nad kim się zmiluję, i złituję się, nad kim się złituję. 20 I dodał: 22 A gdy będzie przechodzić moja chwała, postawię cię w rozpadlinie skalnej i zakryję cię swoją dłonią, aż przejdę. 23 Potem odejmę dłoń i ujrzyzam mnie od tyłu, ale moje oblicze nie będzie widziane.

rano, wstąpił na górujący Synaj, jak PAN mu rozkazał, i wziął w ręce dwie kamienne tablice. 5 I PAN zstąpił w obłoku, stanął tam z nim, i wypowiedział imię PANA. 6 Wtedy przechodził PAN przed nim i wokół: PAN, Bóg milosierny i litościwy, nieskory do gniewu, a bogaty w milosierdzie i prawdę; 7 Zachowujący milosierdzie nad tysiącami, przebaczający nieprawość, przestępstwo i grzech, lecz nieusprawiedliwiający winnego, nawiedzający nieprawość ojców na synach i na synach ich synów do trzeciego i czwartego pokolenia. 8 Mojżesz więc spiesznie pochylił się do ziemi i oddał poklon; 9 I powiedział: Jeśli znalazłem teraz łaskę w twoich oczach, Panie, niech Pan idzie, proszę, pośród nas, bo ten lud jest twardego karku. Wybac nasze nieprawości i nasz grzech, a weź nas za dziedzictwo. 10 Odpowiedział: Oto ustanowię przymierze. Przed całym twoim ludem będę czynił cuda, jakie nie były dokonane na całej ziemi i w żadnym narodzie. I cały lud, wśród którego przebywasz, zobaczy dzieło PANA, gdyż straszne będzie to, co uczynię z tobą. 11 Przestrzegaj tego, co dziś ci rozkazuję: Oto wypędzę sprzed twojego oblicza Amortę, Kananejczyka, Chetytę, Peryzzytę, Chiwitę i Jebusytę. 12 Strzeż się, abyś nie zawał przymierza z obywatełami tej ziemi, do której wejdiesz, żeby to nie było sidłem pośród ciebie. 13 Dlatego zburzycie ich ołtarze, polamiecie ich boże i wyrabicie ich [święte] gaje. 14 Nie będziesz oddawał poklonu innemu bogu, bo PAN, którego imię [jest] Zazdrośny, jest Bogiem zazdrośnym; 15 Abyś nie zawierał przymierza z mieszkańcami tej ziemi, abyś – gdy oni popełniają nierzadz ze swymi bogami i składają ofiary swym bogom – nie został zwołany, by jeść z ich ofiar; 16 I nie brał spośród ich córek [żony] dla swych synów, a [wtedy] cudzołyby ich córki Nie będziesz mógł widzieć mego oblicza, bo nie może człowiek ujrzeć mnie i pozostać przy życiu. 21 PAN mówił dalej: Oto miejsce przy mnie, stanieś na skale. 22 A gdy będzie przechodzić moja chwała, postawię cię w rozpadlinie skalnej i zakryję cię swoją dłonią, aż przejdę. 23 Potem odejmę dłoń i ujrzyzam mnie od tyłu, ale moje oblicze nie będzie widziane.

34 I PAN powiedział do Mojżesza: Wyciosaj sobie dwie kamienne tablice, podobne do pierwszych, a napiszę na tych tablicach słowa, które były na pierwszych tablicach, które stłukłeś. 2 A bądź gotów [jutro] rano i wstęp rankiem na górę Synaj; staniesz przede mną na szczycie tej góry. 3 Ale niech nikt nie wchodzi z tobą, niech nikt też nie będzie widziany na całej górze; również owce i woły niech się nie pasą naprzeciwko tej góry. 4 Mojżesz wyciosał więc dwie kamienne tablice podobne do pierwszych, a gdy wstał

57

Wyjścia

35 Potem Mojżesz zebrał całe zgromadzenie synów Izraela i mówił do nich: Oto są słowa, które PAN rozkazał, abyście je wypełnili. **2** Przez sześć dni będzie wykonywana praca, ale siódmy dzień będzie dla was świętem, szabatem odpoczynku dla PANA. Kto w nim wykona pracę, poniesie śmierć. **3** Nie rozniecicie ognia w żadnym z waszych mieszkań w dzień szabatu. **4** Mojżesz powiedział też do całego zgromadzenia synów Izraela: Oto słowo, które PAN przekazał: **5** Złożcie PANU dar od siebie: każdy, kto jest ochotnego serca, niech przyniesie PANU dar: złoto, srebro i miedź; **6** Błękitną, [tkaninę], purpurę, karmazyn, bisiór i koźią sierść; **7** I skóry baranie farbowane na czerwono i skóry borsucze, i drewno akacjowe; **8** Oliwę do oświetlenia, wonności na olejek do namaszczania i na wonne kadzidło; **9** Kamienie onyksu i kamienie do osadzenia efodu i pektorału. **10** A wszyscy spośród was, którzy są uzdolnieni, przyjdą i będą robić wszystko, co PAN rozkazał: **11** Przybytek, jego namiot i przykrycie, haczyki do niego i

Wyjścia

projektów, haftciarskie z błękitnej [tkaniny], purpury, skór baranich czerwono farbowanych i przykrycie ze karmazynu i bisioru i tkackie, aby obmyślali i zręcznie wykonywali każdą pracę.

36 Tak więc wykonali Besalel i Oholiab, i wszyscy uzdolnieni mężczyźni, którym Bóg dał mądrość i rozum, aby umieli wykonać każdą pracę do służby w świątyni, według wszystkiego, co PAN rozkazał. **2** I Mojżesz wezwał Besalela i Oholiaba, i każdego uzdolnionego mężczyznę, któremu PAN włożył w serce mądrość, którego serce pobudziło, aby przystąpić do wykonywania tej pracy. **3** I wzięli od Mojżesza wszystkie dary, które synowie Izraela przynieśli na dzieło służby w świątyni, aby ją wykonać. Oni zaś nadal przynosili mu dobrowolne dary każdego poranka. **4** Przyszli więc wszyscy uzdolnieni, którzy wykonywali wszelką pracę przy świątyni, każdy od swojej pracy, którą wykonywał; **5** I powiedzieli do Mojżesza: Lud przynosi dużo więcej niż potrzeba do wykonania tej służby, którą PAN rozkazał uczynić. **6** Mojżesz rozkazał więc, aby ogłoszono w obozie: Niech już [ani] mężczyzna, ani kobieta nie przynosi więcej ofiar na budowę świątyni. I powstrzymano lud od ich przynoszenia. **7** Bo to, co mieli, wystarczyło do wykonania wszelkiej pracy, a nawet zbywało. **8** I wszyscy uzdolnieni rzemieślnicy wykonali pracę przybytku: dziesięć zasłon ze skręconego bisioru, błękitnej [tkaniny], purpury i karmazynu. Zrobili je z haftowanymi cherubinami. **9** Długość jednej zasłony [była] na dwadzieścia osiem lokci, a jej szerokość – na cztery lokcie. Wszystkie zasłony miały jednakowe wymiary. **10** I spięli pięć zasłon jedną z drugą, także drugie pięć zasłon spięli jedną z drugą. **11** Porobili też pętle z błękitnej [tkaniny] na brzegu jednej zasłony, na końcu, gdzie mają się spinać. Zrobili je także na brzegu drugiej zasłony, na końcu, gdzie mają się spinać. **12** Pięćdziesiąt pętli zrobili na jednej zaslonie i pięćdziesiąt pętli zrobili na brzegu zasłony, w miejscu, gdzie ma być spięta z drugą. Pętle były jedna naprzeciw drugiej. **13** Zrobili też pięćdziesiąt złotych haczyków i spięli jedną zasłonę z drugą [tym] haczykami. I [tak] przybytek stanowił jedną całość. **14** Wykonali też zasłony z koźiej sierści na namiot [do przykrycia] przybytku z wierzchu, zrobili jedenaste zasłony. **15** Długość jednej zasłony [była] na trzydzieści lokci, a jej szerokość – na cztery lokcie. Jedenaście zasłon miało jednakowe wymiary. **16** I spięli pięć zasłon osobno, a sześć zasłon osobno. **17** Zrobili też pięćdziesiąt pętli na brzegu [jednej] zasłony, na końcu, gdzie ma być spięta, i pięćdziesiąt pętli zrobili na brzegu drugiej zasłony do spięcia. **18** Zrobili też pięćdziesiąt miedzianych haczyków do spięcia namiotu, aby stanowił jedną całość. **19** Zrobili ponadto przykrycie na namiot ze

skór baranich czerwono farbowanych i przykrycie ze skór borsuczych na wierzch. **20** Zrobili też prosto stojące deski do przybytku z drewna akacjowego. **21** Długość jednej deski wynosiła dziesięć lokci, a jej szerokość – półtora lokcia. **22** Jedna deska [miała] dwa czopy ułożone jeden naprzeciw drugiego. Tak zrobili przy wszystkich deskach przybytku. **23** Zrobili też deski do przybytku, dwadzieścia desek na stronę południową, ku południowemu wiatrowi. **24** I zrobili ze srebra czterdzieści podstawek pod dwadzieścia desek: dwie podstawki pod jedną deskę do dwóch jej czopów, także dwie podstawki pod drugą deskę do dwóch jej czopów. **25** Także na drugim boku przybytku od strony północnej zrobili dwadzieścia desek; **26** I do nich czterdzieści srebrnych podstawek: dwie podstawki pod jedną deskę i dwie podstawki pod drugą deskę. **27** Ale po zachodniej stronie przybytku zrobili sześć desek. **28** Dwie deski zrobili na narożniki przybytku po obydwu stronach; **29** A były złączone od spodu, były też złączone u góry do jednego pierścienia. Tak zrobili po obu stronach na dwóch narożnikach. **30** Były więc osiem desek i do nich szesnaście srebrnych podstawek, po dwie podstawki pod każdą deską. **31** Zrobili też drażki z drewna akacjowego; pięć do desek jednej strony przybytku; **32** A także pięć drażków do desek drugiej strony przybytku, również pięć drażków do desek zachodniej strony przybytku. **33** I zrobili też środkowy drażek, aby przechodził przez środek desek od końca do końca. **34** A deski pokryli złotem i zrobili do nich pierścienie ze złota jako uchwyty dla drażków, i drażki pokryli złotem. **35** Zrobili też zasłonę z błękitnej [tkaniny], purpury, karmazynu i skręconego bisioru. Zrobili ją z misternie wyhaftowanymi cherubinami. **36** A do niej zrobili cztery słupy [z drewna] akacjowego i pokryli je złotem, haki do nich też były ze złota, i odlały do nich cztery srebrne podstawki. **37** Zrobili też zasłonę do wejścia do namiotu z błękitnej [tkaniny], purpury, karmazynu i skręconego bisioru, haftowaną; **38** A do niej pięć słupów z haczykami i pokryli złotem ich głowice i klamry, a pięć podstawek do nich [były] z miedzi.

37 I Besalel zrobił arkę z drewna akacjowego, [a] jej długość [była] na dwa i pół lokcia, a jej szerokość – na półtora lokcia, także jej wysokość to półtora lokcia. **2** I pokrył ją szczerym złotem wewnętrz i na zewnątrz i zrobił wokół niej złotą listwę. **3** Odlał też do niej cztery złote pierścienie do czterech jej narożników: dwa pierścienie po jednej jej stronie, a dwa pierścienie po drugiej jej stronie. **4** Zrobił również drażki z drewna akacjowego i pokrył je złotem. **5** I włożył drażki w pierścienie po obu stronach arkii, abyarka była na nich całość.

noszona. **6** Zrobił też przebłagalnię ze szczerego złota: jej długość [była] na dwa i pół lokcia, a jej szerokość – na półtora lokcia. **7** Zrobił dwa cherubiny wykute ze złota na obu końcach przebłagalni. **8** Jednego cherubina na jednym końcu, a drugiego cherubina na drugim końcu. Zrobił cherubiny z przebłagalni wystające na obu jej końcach. **9** A cherubiny miały rozpostarte skrzydła, z wierzchu zakrywały swymi skrzydłami przebłagalnię, a ich twarze były zwrócone ku sobie, twarze cherubinów były zwrócone ku przebłagalni. **10** Zrobił też stół z drewna akacjowego, jego długość [była] na dwa lokcie, jego szerokość – na [jeden] lokcie, a wysokość – na półtora lokcia. **11** I pokrył go szczerym złotem, i zrobił wokół niego złotą listwę. **12** Zrobił wokół niego też listwę o szerokości dłoni; zrobił również złote obramowanie wokół tej listwy. **13** I odlał do niego cztery złote pierścienie, i przyprawił je do czterech narożników u jego czterech nóg. **14** Naprzeciwko tej listwy były pierścienie, przez które przewleczono drażki do noszenia stołu. **15** Porobił drażki z drewna akacjowego do noszenia stołu i powłoki je złotem. **16** Zrobił też ze szczerego złota naczynia do stołu, misy do niego, czasze, przykrycia i kubki do nalewania. **17** Zrobił także świecznik ze szczerego złota. Wykuł [ze złota ten] świecznik. Jego podstawa, ramiona, kielichy, galki i kwiaty były z tej samej [bryły]. **18** Sześć ramion wychodziło z obu boków: trzy ramiona z jednego boku świecznika i trzy ramiona z drugiego boku świecznika. **19** Trzy kielichy na kształt migdała na jednym ramieniu, [także] gałka i kwiat; i trzy kielichy na kształt migdała na drugim ramieniu, [także] gałka i kwiat. Tak [było] na wszystkich sześciu ramionach wychodzących ze świecznika. **20** Ale na samym świeczniku [były] cztery kielichy na kształt migdała, jego galki i jego kwiaty. **21** I była gałka pod dwoma jego ramionami, także gałka [pod następnym] dwoma jego ramionami, i znów gałka pod dwoma [innym] jego ramionami. [Tak było] pod sześcioma ramionami wychodzącymi z niego. **22** Ich galki i ramiona były z tej samej [bryły]. Wszystko to w całości było wykute ze szczerego złota. **23** Zrobił też do niego siedem lamp oraz szczypce i naczynia na popiół ze szczerego złota. **24** Zrobił go i wszystkie naczynia do niego z talentu szczerego złota. **25** Zrobił także ołtarz do kadzenia z drewna akacjowego, na lokcie długi i na lokcie szeroki, kwadratowy, na dwa lokcie wysoki, a z niego wychodziły rogi. **26** I pokrył go szczerym złotem – jego wierzch, jego ściany wokoło i jego rogi. Zrobił też dokola niego złotą listwę. **27** Zrobił dwa złote pierścienie do niego, pod jego listwą, na dwóch jego narożnikach, po obu bokach, przez które przewleczono drażki, aby był na nich noszony. **28** Zrobił także drażki z drewna akacjowego i pokrył je złotem.

29 Sporządził też olejek do świętego namaszczenia i wonne kadzidło, tak jak się robi wonności.

38 Zrobił również ołtarz do całopalenia z drewna akacjowego, na pięć lokci długie i na pięć lokci szeroki, kwadratowy, na trzy lokcie wysoki. **2** I zrobił rogi na jego czterech narożnikach, rogi wychodząły z niego. I pokrył go miedzią. **3** Zrobił też wszystkie naczynia do ołtarza, kociołki, szufle, miednica, widelki i łypaty [na rozgarzone węgle]. Wszystkie naczynia do niego zrobił z miedzi. **4** Zrobił także do ołtarza miedzianą kratę na kształt sieci pod obramowaniem, od spodu aż do połowy wysokości. **5** I odlał cztery pierścienie na czterech rogach miedzianej kraty jako uchwyty na drażki. **6** Porobił również drażki z drewna akacjowego i pokrył je miedzią. **7** I włożył drażki w te pierścienie po obu bokach ołtarza, aby był na nich noszony; zrobił go z desek, [wewnętrzny] pusty. **8** Zrobił też kadz z miedzi i do niej miedzianą podstawę ze zwierciadłem [kobiet], które gromadnie przychodziły przed wejście do Namiotu Zgromadzenia. **9** Zrobił także dziedzinięc: na południu po prawej stronie zasłony dziedzinięca [były] ze skręconego bisioru, na sto lokci; **10** Do nich dwadzieścia słupów, a do nich dwadzieścia miedzianych podstawek; haki na słupach i ich klamry ze srebra. **11** Także po stronie północnej [zasłony] na sto lokci; do nich dwadzieścia słupów i do nich dwadzieścia miedzianych podstawek; haki na słupach i ich klamry ze srebra. **12** A od zachodniej strony [były] zasłony na pięćdziesiąt lokci; do nich dziesięć słupów i do nich dziesięć podstawek; haki na słupach i ich klamry ze srebra. **13** A z przodu po stronie wschodniej były [zasłony] na pięćdziesiąt lokci. **14** Zasłony na piętnaście lokci [były] po [jednej] stronie, do nich trzy słupy i trzy podstawki. **15** I po drugiej stronie bramy dziedzinięca, z jednej i z drugiej strony, piętnaście lokci zasłon, do nich trzy słupy i trzy podstawki. **16** Wszystkie zasłony dziedzinięca wokół [były] ze skręconego bisioru; **17** A podstawniki słupów z miedzi, haki na słupach i klamry ze srebra, także pokrycia ich głowic ze srebra; wszystkie słupy dziedzinięca były oklamrowane srebrem. **18** Zasłona do bramy dziedzinięca [była] haftowana, z błękitnej [tkaniny], purpurowej, karmazynu i skręconego bisioru; dłuża na dwadzieścia lokci, wysoka na pięć lokci jak inne zasłony dziedzinięca. **19** A do nich cztery słupy i cztery miedziane podstawki; haki do nich [były] ze srebra, pokrycia ich głowic i klamry też były ze srebra. **20** Wszystkie kołki przybytku i dziedzinięca wokół [były] z miedzi. **21** Oto obliczenie rzeczy do przybytku, [do] Przybytku Świadectwa, które zostały obliczone na rozkaz Mojżesza przez Itamara, syna kapłana Aarona, do służby Lewitów. **22** A Besalel, syn Uriego, syna Chura, z pokolenia Judy,

zrobił wszystko, co PAN rozkazał Mojżeszowi; **23** A złotych oprawach. **14** A tych kamieni z imionami synów z nim Oholiab, syn Achisamaka, z pokolenia Dana, Izraela było dwanaście, według ich imion, [które] rycerz rytownik, wybitny rzemieślnik i haftujący na błękitnej [były] jak na pieczęci; każdy według swego imienia, [tkaninie], na purpurze, na karmazynie i na bisiurze. **24** według dwunastu pokoleń. **15** Zrobili też do pektorału Całego złota zużytego na wykonanie wszelkich robót łańcuszki plecone ze szczególnego złota. **16** Zrobili także świątyni – złota z darów – [były] dwadzieścia dziewięć dwoje złote oprawki i dwa złote pierścienie i przyczepili talentów i siedemset trzydzieści syków według sykla te dwa pierścienie do obu rogów pektorału. **17** I świątynnego. **25** Srebra zaś od przeliczonych spośród włożyli te dwa złote łańcuszki w oba pierścienie u zgromadzenia [były] sto talentów i tysiąc siedemset rogów pektorału. **18** Drugie zaś końce obu łańcuszków siedemdziesiąt pięć syków według sykla świątynnego. przymocowali do tych dwóch oprawek i przyprawili z **26** Od każdej głowy pół sykla według sykla świątynnego, przodu do naramienników efodu. **19** Zrobili również od wszystkich, którzy zostali policzeni, od dwudziestu dwoje złote pierścienie, które przymocowali do dwóch lat i wyżej, a [ludzi tych] było sześćset trzy tysiące rogów pektorału na jego wewnętrznym brzegu, który pięciuset pięćdziesięciu. **27** A było sto talentów srebra był od strony efodu. **20** Zrobili jeszcze dwa złote do odlewania podstawek świątyni i podstawek zasłony; pierścienie, które przyprawili na dwie strony efodu, sto podstawek ze stu talentów; talent na podstawkę. **28** U dołu, naprzeciwko jego spojenia, ponad pasem A z tysiąca siedmiuset siedemdziesięciu pięciu [syków] efodu. **21** I przywiązał pektorął jego pierścieniami do zrobili haki na słupy i pokrył ich głowice, i oklamnął je. pierścieni efodu sznurem błękitnym, aby był nad pasem **29** Miedzi zaś złożonej w ofierze [były] siedemdziesiąt efodu, żeby pektorął nie odstawał od efodu, jak PAN talentów i dwa tysiące czterysta syków. **30** I odał z rozkazał Mojżeszowi. **22** Zrobili także tkany płaszcz niej podstawniki do wejścia do Namiotu Zgromadzenia i miedziany ołtarz, i do niego miedzianą kratę oraz wszystkie naczynia [do] ołtarza. **31** I podstawniki do dziedzińca wokół, podstawniki do bramy dziedzińca, wszystkie kołki przybytku oraz kołki dziedzińca wokolo.

39 Także z błękitnej [tkaniny], purpury i karmazynu zrobili szaty do służby, do posługiwania w świątyni. Zrobili też święte szaty dla Aarona, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **2** I zrobili efod ze złota, błękitnej [tkaniny], purpury, karmazynu i skręconego bisiuru. **3** Naklepaliby też złote blaszki i nacięli z nich nici do przetykania haftem błękitnej [tkaniny], purpury, karmazynu i bisiuru. **4** Zrobili do niego naramienniki, aby się jeden z drugim mógł złączyć. Łączyły się na dwóch końcach. **5** Także pas do efodu, który był na nim, z tego samego był i tak samo zrobiony: ze złota, błękitnej [tkaniny], purpury, karmazynu i skręconego bisiuru, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **6** Do tego obrobili kamienie onyksu osadzone w złotych oprawkach, wyrite tak jak pieczęci bywają rycie, z imionami synów Izraela. **7** I umieścili je na naramiennikach efodu, [aby były] kamieniami pamiątkowymi dla synów Izraela, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **8** Zrobili też haftowany pektorął podobnie jak efod: ze złota, błękitnej [tkaniny], purpury, karmazynu i skręconego bisiuru. **9** Był kwadratowy; zrobili podwójny pektorął, na pięć długości i na pięć szerokości, złożony we dwoje. **10** I osadzili w nim cztery rzędy kamieni w [tym] porządku: karneol, topaz i szmaragd w pierwszym rzędzie. **11** A w drugim rzędzie: karbunkuł, szafir i diament. **12** A w trzecim rzędzie: beryl, onyks i jaspis, wszystkie osadzone w

namaszczenia, wonne kadzidło i zaslonę do wejścia na arce. 21 I wniósł arkę do przybytku, i zawiesił do namiotu; 39 Miedziany oltarz i do niego miedzianą zaslonę zakrywającą, i zasłonił arkę świadectwa, jak kratę, drążki i wszystkie naczynia do niego, kadź i PAN rozkazał Mojżeszowi. 22 Postawił też stół w podstawę do niej. 40 Zaslonę do dziedzińca, słupy i Namiocie Zgromadzenia po północnej stronie przybytku podstawkę do niego, zaslonę do bramy dziedzińca, przed zasloną. 23 I poukładał na nim chleby przed sznury i kolki do niej i wszelkie naczynia do służby w PANEM, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. 24 Postawił przybytku, [czyli] do Namiotu Zgromadzenia; 41 Szaty też świecznik w Namiocie Zgromadzenia naprzeciwko do służby w posługiwaniu w świątyni, święte szaty dla stołu, po południowej stronie przybytku. 25 Zapalił też kapłana Aarona i szaty jego synów do sprawowania lampy przed PANEM, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. urzędu kapłańskiego. 42 Według wszystkiego, co PAN rozkazał Mojżeszowi, tak synowie Izraela wykonali przed zasloną; 26 Ustawił i złoty oltarz w Namiocie Zgromadzenia całopalenia u wejścia do przybytku, [czyli] do Namiotu Zgromadzenia, i złożył na nim całopalenie i ofiarę pokarmową, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. 30 Potem umieścił kadź między Namiotem Zgromadzenia a ołtarzem i nalał do niej wody do obmywania. 31 I Mojżesz, Aaron i jego synowie obmyli w niej swoje ręce i nogi. 32 Gdy wchodzili do Namiotu Zgromadzenia i gdy zbliżali się do ołtarza, obmywali się, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. 33 Na koniec wystawił dziedziniec dokola przybytku i ołtarza oraz zawiesił zaslonę w bramie dziedzińca. I tak Mojżesz zakończył tę pracę. 34 Wtedy obłok okrył Namiot Zgromadzenia, a chwała PANA napełniła przybytek. 35 I Mojżesz nie mógł wejść do Namiotu Zgromadzenia, bo spoczywał nad nim obłok, a chwała PANA napełniła przybytek. 36 A gdy obłok wzniósł się nad przybytkiem, synowie Izraela wyruszali w swoje wędrówki. 37 A jeśli obłok nie wzniósł się, nie wyruszali aż do dnia, kiedy się unosił. 38 A obłok PANA był nad przybytkiem w ciągu dnia, w nocy zaś ogień był nad nim na oczach całego domu Izraela, w czasie całej ich wędrówki.

40 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 2 W pierwszym [dniu], pierwszego miesiąca, wystawisz przybytek, [czyli] Namiot Zgromadzenia. 3 I postawisz tam arkę świadectwa, i zakryjesz ją zasloną. 4 Wstawisz stół i ustawisz na nim to, co należy; wniesiesz także świecznik i zapalisz jego lampy. 5 Postawisz też złoty oltarz do kadzenia przed arką świadectwa i zawieszysz zaslonę przy wejściu do przybytku. 6 Postawisz także ołtarz całopalenia przed wejściem do przybytku, do Namiotu Zgromadzenia. 7 Postawisz też kadź między Namiotem Zgromadzenia a ołtarzem i nalejesz do niej wody. 8 Wystawisz również i dziedziniec wokoło i zawieszysz zaslonę w bramie dziedzińca. 9 Potem wezmiesz olejek do namaszczenia i namaścisz przybytek i wszystko, co w nim jest, i poświęcisz go ze wszystkimi jego naczyniami, a będzie świętym. 10>Namaścisz też ołtarz całopalenia i wszystkie jego naczynia i poświęcisz ołtarz, a stanie się najbliższym ołtarzem. 11 I namaścisz kadź i jej podstawę, i poświęcisz ją. 12 Potem każesz podejść Aaronowi i jego synom przed wejście do Namiotu Zgromadzenia i umyjesz ich wodą. 13 Obleczesz Aarona w święte szaty i namaścisz go, i poświęcisz go, aby mi sprawował urząd kapłański. 14 Także jego synom każesz podejść i obleczesz ich w szaty; 15 I namaścisz ich, jak namaścileś ich ojca, aby mi sprawowali urząd kapłański. A ich namaszczenie będzie dla nich wiecznym kapłaństwem po wszystkie ich pokolenia. 16 Mojżesz uczynił więc wszystko, jak mu PAN rozkazał; tak uczynił. 17 I tak pierwszego miesiąca, drugiego roku, pierwszego dnia miesiąca, został wzniesiony przybytek. 18 I Mojżesz wystawił przybytek, podstawił jego podstawkę, postawił deski, włożył drążki i postawił jego słupy. 19 Rozciągnął też namiot nad przybytkiem i z wierzchu nałożył przykrycie namiotu nad nim, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. 20 Potem wziął świadectwo i włożył je do arki, i włożył drążki u arki, i umieścił przebłagalnię z wierzchu

Kapłańska

1 I PAN zawała do Mojżesza, i powiedział do niego z Namiotu Zgromadzenia: 2 Przemów do synów Izraela i powiedz im: Jeśli ktoś z was zechce złożyć PANU ofiarę, niech złoży ją z bydła, ze stada albo z trzody. 3 Jeśli jego ofiara całopalna [będzie] ze stada, niech złoży samca bez skazy. Niech go złoży dobrowolnie przed PANEM u wejścia do Namiotu Zgromadzenia. 4 I poloży swą rękę na głowie ofiary całopalnej, a zostanie przyjęta jako przebłaganie za niego. 5 Potem zabije tego cielca przed PANEM. A kapłani, synowie Aarona, ofiarują krew i pokropią tą krewią z wierzchu dokoła ołtarza, który [jest] przed wejściem do Namiotu Zgromadzenia. 6 I obedrzej ofiarę całopalną ze skóry, i pokroi ją na części. 7 Wtedy synowie kapłana Aarona położą ogień na ołtarzu i ułożą drwa na ogniu. 8 Potem kapłani, synowie Aarona, porządnie ułożą te części oraz głowę i tłuszcze na drwach leżących na ogniu na ołtarzu. 9 A jego wnętrzności i nogi obmyje wodą. I kapłan spali to wszystko na ołtarzu. To jest całopalenie, ofiara ogniorwa, miła woń dla PANA. 10 A jeśli jego ofiara na całopalenie będzie z trzody, owiec lub kóz, niech weźmie samca bez skazy; 11 I zabije go obok ołtarza po północnej stronie przed PANEM. A kapłani, synowie Aarona, pokropią jego krewią z wierzchu ołtarza dokoła. 12 Potem pokroi go na części wraz z jego głową i tłuszczykiem. A kapłan ułoży je porządnie na drwach leżących na ogniu na ołtarzu. 13 Wnętrzności zaś i nogi obmyje wodą. I kapłan weźmie to wszystko, i spali na ołtarzu. To jest całopalenie, ofiara ogniorwa, miła woń dla PANA. 14 A jeśli jego ofiara na całopalenie dla PANA będzie z ptactwa, niech weźmie swoją ofiarę z synogarlic albo z młodych gołębi. 15 Kapłan przyniesie go do ołtarza, ukręci mu głowę i spali na ołtarzu, a jego krew wyciśnie na ścianę ołtarza. 16 I usunie wole wraz z jego pierzem i wyrzuci je na popielisko, obok ołtarza po wschodniej stronie; 17 I naderwie jego skrzydła, [ale ich] nie oderwie. I kapłan spali to na ołtarzu, na drwach leżących na ogniu. To jest całopalenie, ofiara ogniorwa, miła woń dla PANA.

2 Gdy ktoś zechce złożyć PANU ofiarę pokarmową, niech jego ofiara będzie z mąki pszennej. Niech poleje ją oliwą i położy na niej kadzidło. 2 I przyniesie ją do synów Aarona, kapłanów, a [kapłan] weźmie stamtąd pełną garść tej mąki pszennej wraz z oliwą i całym kadzidłem i spali to na ołtarzu jako pamiątkę. To jest ofiara ogniorwa, miła woń dla PANA. 3 To zaś, co zostanie z tej ofiary pokarmowej, będzie dla Aarona i jego synów. Jest to najświętsza część z

ofiari ogniorwych dla PANA. 4 A jeśli będziesz składał ofiarę pokarmową upieczoną w piecu, [niech] to [będą] przaśne placki z mąki pszennej zmieszane z oliwą, albo przaśne podpłomyki skropione oliwą. 5 Jeśli zaś będziesz składał ofiarę pokarmową smażoną na patelinie, niech będzie [ona] z mąki pszennej niezakwaszonej, zmieszanej z oliwą. 6 Połamiesz ją na kawałki i polejesz oliwą. To [jest] ofiara pokarmowa. 7 A jeśli będziesz składał ofiarę pokarmową gotowaną w rondlu, niech ona będzie z mąki pszennej z oliwą. 8 I przyniesiesz PANU ofiarę pokarmową tak przyrządzoną. Oddasz ją kapłanowi, a on odniesie ją do ołtarza. 9 I kapłan weźmie z tej ofiary pokarmowej część na pamiątkę i spali na ołtarzu. To jest ofiara ogniorwa, miła woń dla PANA. 10 To zaś, co pozostało z ofiary pokarmowej, [będzie należeć] do Aarona i jego synów. Jest to najświętsza część z ofiar ogniorwych dla PANA. 11 Żadna ofiara pokarmowa, jaką będziecie składać PANU, nie będzie przygotowywana z zakwasem, bo żadnego zakwasu ani żadnego miodu nie będziecie spałać na ofiarę ogniorwą dla PANA. 12 Możecie je składać PANU jako ofiarę pierwocin, ale nie będziecie ich klaść na ołtarzu na miłą woń. 13 Każdą z ofiar pokarmowych posolisz i nie pozbawisz soli przymierza twoego Boga swojej ofiary pokarmowej. Przy każdej twojej ofierze złożysz sól. 14 A jeśli będziesz składał PANU ofiarę pokarmową z pierwocin, to złożysz świeże kłosy prażone na ogniu, zboże wykruszone ze świeżych kłosów jako ofiarę pokarmową z dwóch pierwszych plonów; 15 Nalejesz na nią oliwy i położysz na nią kadzidła. To jest ofiara pokarmowa. 16 Wtedy kapłan spali na pamiątkę trochę jej wykruszonego zboża i oliwy wraz z całym jej kadzidłem. To jest ofiara ogniorwa dla PANA.

3 A jeśli ktoś będzie chciał złożyć ofiarę pojednawczą, a byłaby ze stada – czy to samca, czy samicę – niech złoży ją bez skazy przed PANEM. 2 I położy rękę na głowie swojej ofiary, i zabije ją przed wejściem do Namiotu Zgromadzenia. I synowie Aarona, kapłani, pokropią krewią z wierzchu dokoła ołtarza. 3 Potem z ofiary pojednawczej złoży PANU ofiarę ogniorwę: tłuszcze okrywające wnętrzności i cały tłuszcze, który jest na nich; 4 Obie nerki z tłuszczykiem, który jest na nich i na lędźwiach, i płat tłuszcza na wątrobie oddzieli wraz z nerkami. 5 I synowie Aarona spalą to na ołtarzu razem z ofiarą całopalną, która jest na drwach leżących na ogniu. To jest ofiara ogniorwa na miłą woń dla PANA. 6 Jeśli zaś jego ofiara na ofiarę pojednawczą dla PANA będzie z trzody, czy to samiec, czy samica, niech złoży ją bez skazy. 7 Jeśli składa owcę na swoją ofiarę, niech złoży ją przed PANEM. 8 I poloży rękę na głowie swojej ofiary, i zabije ją,

przed Namiotem Zgromadzenia. I synowie Aarona spali go na drwach, na ogniu. Będzie spalony tam, pokropią jej kwią z wierzchu dokola ołtarz. 9 I z ofiary gdzie wysypują popiół. 13 Gdyby całe zgromadzenie pojednawczej złoży PANU ofiarę ogniomą: jej tłuszcz, Izraela zgrzeszyło nieświadomie, a sprawą była ukryta cały ogon, który odetnie przy samej kości ogonowej, przed oczami zgromadzenia, i uczynili coś przeciw tłuszcz okrywający wnętrznosci oraz cały tłuszcz na któremu z przykazań PANA, czego nie wolno czynić, i wnętrznosciach; 10 Obie nerki z tłuszczem, który jest na nich i na lędźwiach, i płat tłuszcza na wątrobie, który oddzieli wraz z nerkami. 11 I kapłan spali to na ołtarzu. To [jest] pokarm ofiary ogniomowej dla PANA. 12 Jeśli zaś przed Namiot Zgromadzenia jego ofiara będzie kozą, niech złoży ją przed PANEM. 13 Poloży rękę na jej głowę i zabije ją przed Namiotem Zgromadzenia. I synowie Aarona pokropią jej kwią ołtarz dokoła. 14 I złoży z niej PANU swoją ofiarę na spali to na ołtarzu. To [jest] pokarm ofiary ogniomowej na miłą woń. Wszelki [bowiem] tłuszcz należy do PANA. 17 To jest wieczna ustawa dla waszych pokoleń, we wszystkich waszych mieszkaniach: Nie będziecie jeść żadnego tłuszcza ani żadnej krwi.

4 I PAN powiedział do Mojżesza: 2 Przemów do synów Izraela i powiedz im: Gdyby ktoś zgrzeszył nieświadomie przeciw [któremuś] z przykazań PANA i [zrobił coś], czego nie wolno robić, i przekroczył jedno z nich: 3 Jeśli to namaszczonego kapłan zgrzeszył jak ktoś z ludu, niech złoży PANU za swój grzech, którego się dopuścił, młodego cielca bez skazy jako ofiarę za grzech. 4 I przyprowadzi tego cielca przed wejście do Namiotu Zgromadzenia przed PANA, położy rękę na głowę tego cielca i zabije go przed PANEM. 5 I namaszczonego kapłana weźmie nieco krwi tego cielca, i wniesie ją do Namiotu Zgromadzenia. 6 Potem kapłan umoczy swój palec we krwi i siedem razy pokropi tą kwią przed PANEM, przed zasloną Miejscą Świętego. 7 I kapłan pomaże tą kwią rogi ołtarza wonnego kadzidła, który jest przed PANEM w Namiocie Zgromadzenia; resztę zaś krwi tego cielca wyleje u podstawy ołtarza całopalenia, który jest przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia. 8 A cały tłuszcz wyjmie z cielca na ofiarę za grzech: tłuszcz okrywający wnętrznosci i cały tłuszcz, który jest na wnętrznosciach; 9 Obie nerki z tłuszczem, który [jest] na nich i na lędźwiach, i płat tłuszcza na wątrobie, który oddzieli wraz z nerkami; 10 Tak jak wyjmuję się go z cielca ofiary pojednawczej. I kapłan spali to na ołtarzu całopalenia. 11 Skórę zaś tego cielca i całe jego mięso wraz z głową i nogami, jego wnętrznosci i odchody; 12 A więc całego cielca, wniesie poza obóz na miejsce czyste, gdzie wysypuje się popiół, i

włożą ręce na głowę cielca przed PANEM. I zabiją tego cielca przed PANEM. 16 Wtedy namaszczonego kapłana wniesie nieco krwi cielca do Namiotu Zgromadzenia. 17 I kapłan umoczy swój palec w tej krwi, i pokropi nią podstawy ołtarza całopalenia, który jest przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia. 18 Potem w Namiocie Zgromadzenia; resztę zaś krwi wyleje u wątrobie, który oddzieli wraz z nerkami. 19 Cały tłuszcz wyjmie z miłą woń. Wszelki [bowiem] tłuszcz należy do PANA. 20 I postąpi z tym cielcem tak samo jak postąpił z cielcem złożonym za grzech; tak właśnie z nim postąpi. W ten sposób kapłan dokona za nich przebłagania i będzie im przebaczone. 21 Potem wyniesie tego cielca poza obóz i spali go, tak jak spalił pierwszego cielca. To jest ofiara za grzech zgromadzenia. 22 Gdyby przełożony ludu zgrzeszył nieświadomie i przekroczył jedno z przykazań PANA, swego Boga, czyniąc coś, czego nie wolno czynić, i w ten sposób zawinił; 23 Lub gdyby uświadomił sobie swój grzech, który popełnił, to przyprowadzi na ofiarę kozła z kóz, samca bez skazy; 24 Poloży rękę na głowę tego kozła i zabije go na tym miejscu, gdzie się zabija ofiary całopalne przed PANEM. To [jest] ofiara za grzech. 25 I kapłan weźmie na palec nieco krwi ofiary za grzech, i pomaże rogi ołtarza całopalenia, a [resztę] krwi wyleje u podstawy ołtarza całopalenia. 26 Cały zaś jego tłuszcz spali na ołtarzu, tak jak tłuszcz ofiary pojednawczej. W ten sposób kapłan dokona za niego przebłagania za jego grzech i będzie mu przebaczony. 27 Gdyby ktoś spośród ludu zgrzeszył nieświadomie i przekroczył jedno z przykazań PANA, czyniąc coś, czego nie wolno czynić, i w ten sposób zawinił; 28 Lub gdyby uświadomił sobie swój grzech, który popełnił, to przyprowadzi na ofiarę kozę z kóz, samicę bez skazy, za swój grzech, którego się dopuścił. 29 Potem położy rękę na głowę tej ofiary za grzech i zabije ją na miejscu ofiar całopalnych. 30 Kapłan zaś weźmie na palec nieco jej krwi i pomaże rogi ołtarza całopalenia, a resztę krwi wyleje u podstawy ołtarza. 31 Cały jej tłuszcz oddzieli – tak jak oddziela się tłuszcz z ofiary pojednawczej – i kapłan spali to na ołtarzu na miłą woń dla PANA. Tak kapłan dokona przebłagania za niego i będzie mu przebaczone. 32 A jeśli przyprowadzi owcę

na ofiarę za grzech, niech przyprowadzi samicę bez kapłan dokona za niego przebłagania za jego grzech, skazy. 33 I położy rękę na głowie tej ofiary za grzech, i który popełnił w jednej z tych spraw, i będzie mu zabije ją jako ofiarę za grzech na tym miejscu, gdzie przebaczyony. [Reszta] zaś będzie dla kapłana, jak przy się zabija ofiary całopalne. 34 Potem kapłan weźmie ofierze pokarmowej. 14 PAN powiedział jeszcze do na palec nieco krwi ofiary za grzech i pomaże rogi Mojsesza: 15 Jeśli ktoś popełni przewinienie i zgrzeszy ołtarza całopalenia, a resztę krwi wyleje u podstawy nieświadomie [przy] rzeczach poświęconych PANU, to ołtarza. 35 I cały jej tłuszcz oddzieli – tak jak oddziela przyprowadzi PANU jako ofiarę za swoje przewinienie się tłuszcz z owcy ofiary pojednawczej – i kapłan spali barana bez skazy z trzody oraz twoje oszacowanie w to na ołtarzu, na ofiarach całopalnych dla PANA. W ten syklach srebra według sykla świętynnego na ofiarę sposób kapłan dokona za niego przebłagania za jego przewinienie. 16 I odda kapłanowi za to, czym grzech, którego się dopuścił, i będzie mu przebaczyony. przewinił przy rzeczach poświęconych, i doloży do tego jedną piątą. I kapłan dokona za niego przebłagania baranem, będącym ofiarą za przewinienie, a będzie mu przebaczone. 17 Jeśli ktoś zgrzeszy i przekroczy nieświadomie którekolwiek z przykazań PANA, czyniąc to, czego nie wolno, stanie się winny i będzie obciążony nieprawością. 18 Przyprowadzi do kapłana barana z trzody bez skazy według twojego oszacowania na ofiarę za przewinienie. A kapłan dokona za niego przebłagania za jego uchybienie, którego nieświadomie się dopuścił, i będzie mu przebaczone. 19 Jest to ofiara za przewinienie, gdyż w istocie zawińał przeciwko PANU.

5 Gdyby ktoś zgrzeszył przez to, że usłyszał przekleństwo i był [tego] świadkiem lub widział czy dowiedział się o tym, a tego nie oznajmił, będzie obciążony nieprawością; 2 Albo jeśli ktoś dotknął czegoś nieczystego, czy to padliny nieczystego zwierzęcia, czy padliny nieczystego bydlęcia, czy padliny nieczystego zwierzęcia pełzającego, a nie jest tego świadomy, i tak będzie nieczysty i winny; 3 Lub jeśli ktoś dotknął jakiekolwiek nieczystości ludzkiej, przez którą stanie się nieczysty, a nie jest tego świadomy, a potem się o tym dowie, będzie winny; 4 Albo jeśli ktoś przysiągł, mówiąc wargami, że źle lub dobrze uczyni w czymkolwiek, co ów człowiek powie w przysiędze, a nie jest tego świadomym, lecz [potem] sobie uświadomi, będzie winny w jednej z tych rzeczy. 5 Jeśli więc jest winny jednej z tych rzeczy, ma wyznaczyć swój grzech; 6 I przyprowadzi PANU ofiarę za przewinienie z powodu swego grzechu, który popełnił: samicę z trzody, owcę albo kozę na ofiarę za grzech, a kapłan dokona za niego przebłagania za jego grzech. 7 A jeśli nie stać go na owcę, niech przyniesie PANU jako ofiarę za swoje przewinienie, które popełnił, dwie synogarlice lub dwa młode gołębie: jednego na ofiarę za grzech, a drugiego na całopalenie; 8 I przyniesie je do kapłana, a [on] najpierw złoży [to], co ma być na ofiarę za grzech, i ukręci jego głowę przy szyci, ale jej nie oddzieli. 9 I pokropi krwią tej ofiary za grzech ścianę ołtarza, a resztę krwi wyciśnie u podstawy ołtarza. To [jest] ofiara za grzech. 10 Drugiego zaś złoży jako całopalenie według przepisu. W ten sposób kapłan dokona za niego przebłagania za jego grzech, który popełnił, i będzie mu przebaczyony. 11 A jeśli nie stać go na dwie synogarlice lub dwa młode gołębie, niech ten, który zgrzeszył, przyniesie na swoją ofiarę dziesiątą część efy mąki pszennej na ofiarę za swój grzech. Nie naleje jednak na nią oliwy ani nie położy na nią kadzidła, gdyż jest to ofiara za grzech. 12 Przyniesie ją do kapłana, a kapłan nabierze z niej pełną garść jako pamiątkę i spali ją na ołtarzu na ofiarach całopalnych dla PANA. To [jest] ofiara za grzech. 13 I

6 Potem PAN powiedział do Mojsesza: 2 Jeśli ktoś zgrzeszy i popełni przewinienie przeciwko PANU przez to, że zaprzej się wobec bliźniego rzeczy powierzonej lub oddanej do przechowania, lub zrabowanej, albo [przez to, że] oszukał bliźniego; 3 Albo jeśli znalazł rzeczą zgubioną i zaprzeczał temu lub przysiągał fałszywie w jakiekolwiek z tych spraw, które człowiek czyni, i przez to grzeszy; 4 Skoro więc tak zgrzeszył i stał się winnym, zwróci to, co zrabował lub zdobył przez oszustwo, lub to, co mu powierzono, lub rzeczą zgubioną, którą znalazł; 5 Albo to, o czymkolwiek fałszywie przysięgał. Zwróci całą należność i doloży [do niej] jedną piątą, i odda temu, do kogo to należało, w dniu swojej ofiary za przewinienie. 6 A do kapłana przyprowadzi PANU ofiarę za swoje przewinienie: barana z trzody bez skazy według twoego oszacowania na ofiarę za przewinienie. 7 I kapłan dokona za niego przebłagania przed PANEM, i będzie mu przebaczone, cokolwiek uczynił, przez co stał się winny. 8 I PAN powiedział do Mojsesza: 9 Rozkaż Aaronowi i jego synom: Takie [jest] prawo całopalenia: Jest to całopalenie, bo będzie palone na ołtarzu przez całą noc aż do rana; a ogień na ołtarzu nieustannie będzie płonął. 10 I kapłan włoży swoją lnianą szatę i na swoje ciało lniane spodnie oraz zbierze popiół z całopalenia, które ogień strawił na ołtarzu, i wysypie go obok ołtarza. 11 Potem zdejmie swe szaty i ubierze się w inne, i wyniesie popiół za obóz, na czyste miejsce. 12 A ogień na ołtarzu będzie płonął [nieustannie], nie

będzie gaszony. Kapłan rozpali na nim drwa każdego całopalną, zabija ofiarę za przewinienie, a pokropią ranka i poloży na nim ofiarę całopalną, i spali na jej krwią z wierzchu dokola ołtarz. 3 I [kapłan] złoży nim tłuszcz ofiar pojednawczych. 13 Ogień będzie w ofierze cały jej tłuszcz, ogon i tłuszcz pokrywający płonął na ołtarzu nieustannie, nie będzie gaszony. 14 Wnętrzości; 4 Obie nerki z tłuszczem, który jest Takie jest prawo ofiary pokarmowej: Synowie Aarona na nich i na lędźwiach, i płat tłuszczu na wątrobie, będą ją składać przed PANEM, przed ołtarzem. 15 który oddzieli wraz z nerkami. 5 I kapłan spali to na [Kapłan] weźmie garść mąki z ofiary pokarmowej wraz ołtarzu jako ofiarę ognową dla PANA. To jest ofiara za z oliwą i całym kadzidłem, które będzie na ofierze przewinienie. 6 Każdy mężczyzna spośród kapłanów pokarmowej, i spali to na ołtarzu jako pamiątkę na będzie z niej jeść, będzie spożywana na miejscu miłą woń dla PANA. 16 A to, co z niej zostanie, będą świętym. Jest to rzecz najświętsza. 7 Zarówno do ofiary jeść Aaron i jego synowie. Będzie [to] spożywane za grzech, jak i do ofiary za przewinienie odnosi się bez zakwasu na miejscu świętym, spożyją to na jednakowe prawo: będą one [należeć] do tego kapłana, dziedzicu Namiotu Zgromadzenia. 17 Nie będą tego który dokonuje przebłagania. 8 Do kapłana, który piec na zakwasie. Dałem to im bowiem jako ich dział składa czyjaś ofiarę całopalną, będzie [należeć] skóra z moich ofiar ogniwych; jest to rzecz najświętsza, tej ofiary, którą złożył. 9 Także każda ofiara pokarmowa tak jak ofiara za grzech i ofiara za przewinienie. 18 Upieczona w piecu i wszystko, co przyrządzone w Każdy mężczyzna spośród synów Aarona będzie rondlu albo na patelni, będzie [należeć] do kapłana, to spożywać. Jest to ustawa wieczna dla waszych który je składa. 10 Lecz każda ofiara pokarmowa pokoleń, dotycząca ofiar ogniwowych PANA. Każdy, zmieszana z oliwą albo sucha będzie należeć do kto ich dotknie, będzie poświęcony. 19 Potem PAN wszystkich synów Aarona, do każdego w równej powiedział do Mojżesza: 20 Taka jest ofiara Aarona i części. 11 A takie jest prawo ofiary pojednawczej, która jego synów, którą będą składać PANU w dniu swego będzie się składać PANU. 12 Jeśli [ktoś] składa ją namaszczania: dziesiąta część efy mąki pszennej jako ofiarę dziękczynną, złoży z ofiarą dziękczynną jako nieustanna ofiara pokarmowa, połowa jej rano, a prasańskie placki zmieszane z oliwą, prasańskie podpłomyki połowa wieczorem. 21 Będzie ona przyrządzona na pomazane oliwą i placki z maki pszennej zmieszane z patelni z oliwą. Przyniesiesz ją smażoną i będziesz oliwą i smażone. 13 Oprócz tych placków złoży jako składać w kawałkach jako ofiarę pokarmową na miłą ofiarę chleb zakwaszony wraz z ofiarą dziękczynną woń dla PANA. 22 Kapłan namaszczony na jego miejsce ze swoich ofiar pojednawczych. 14 I z niego będzie spośród jego synów będzie ją składać. Jest to ustawa składa PANU po jednym [chlebie] z każdej ofiary jako wieczna dla PANA, cała będzie spalona. 23 I każda ofiarę wznieśienia. Będzie to [należeć] do kapłana, kapłańska ofiara pokarmowa będzie spalona w całości. który kropi krwią [ofiari] pojednawczych. 15 Mięso z Nie może być spożywana. 24 Potem PAN powiedział dziękczynnej ofiary pojednawczej należy spożyć w do Mojżesza: 25 Powiedz Aaronowi i jego synom: dniu składania jego ofiary; nic z niego nie zostawię do Takie jest prawo ofiary za grzech: Na miejscu, gdzie rana. 16 A jeśli jego ofiara jest darem ślibowanym lub będzie zabijana ofiara całopalna, zostanie zabita przed dobrowolnym, należy ją spożyć w dniu jej złożenia; PANEM ofiara za grzech. Jest to rzecz najświętsza. a to, co z niej zostanie, spożyją nazajutrz. 17 Lecz 26 Kapłan, który będzie ją składał za grzech, będzie jeśli coś z mięsa tej ofiary zostanie do trzeciego dnia, ją jeść. Będzie spożywana na miejscu świętym, na będzie spalone w ogniu. 18 A jeśli ktoś zje mięso dziedzicu Namiotu Zgromadzenia. 27 Każdy, kto tej ofiary pojednawczej trzeciego dnia, nie zostanie dotknie jej mięsa, będzie poświęcony. A jeśli szata przyjęta ani nie zostanie policzona temu, który ją będzie opryskana jej krwią, wypierzesz na miejscu złożył. Będzie to obrzydliwość, a kto ją spozyje, świętym to, co zostało opryskane. 28 A naczynie będzie obciążony nieprawością. 19 Mięso, które gliniane, w którym ją gotowano, zostanie stłuczone. A dotknie czegoś nieczystego, nie będzie spożywane, jeśli była gotowana w naczyniu miedzianym, zostanie ale zostanie spalone w ogniu. Inne mięso zaś może wyszorowane i wypłukane wodą. 29 Każdy mężczyzna jeść każdy, kto jest czysty. 20 A ktokolwiek spozyje spośród kapłanów będzie ją jeść. Jest to rzecz mięso z ofiary pojednawczej, która należy do PANA, najświętsza. 30 A żadna ofiara za grzech, której krew będąc nieczysty, to taki człowiek zostanie wykluczony wnosi się do Namiotu Zgromadzenia dla oczyszczenia ze swego ludu. 21 A kto dotknie czegoś nieczystego: w świątyni, nie będzie jedzona, lecz zostanie spalona nieczystości ludzkiej [lub] nieczystego zwierzęcia lub w ogniu. 22 A kto dotknie czegoś nieczystego: jakiekolwiek nieczystej obrzydliwości, a spozyje mięso z ofiary pojednawczej, która należy do PANA, to taki człowiek zostanie wykluczony ze swego ludu.

7 Takie jest prawo ofiary za przewinienie: jest to rzecz najświętsza. 2 Na miejscu, gdzie zabijają ofiarę

powiedział jeszcze do Mojżesza: **23** Powiedz synom jego głowę mitrę, a na mitrze z przodu umieść złotą Izraela: Nie będziecie jedli żadnego tłuszczu wołu, owcy blaszkę, świętą koronę, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. ani kozy; **24** Tłuszcz [zwierzęcia] padłego lub tłuszcz **10** Mojżesz wziął też oliwę do namaszczania i namaścił rozszarpanego może być używany do wszelkich celów, przybytek oraz wszystkie rzeczy, które w nim były, i ale spożywać go nie wolno. **25** Ktokolwiek bowiem poświęcił je. **11** Potem pokroił nią ołtarz siedem razy i spożye tłuszcz zwierzęcia złożonego PANU jako ofiarę namaścił ołtarz wraz ze wszystkimi jego przyborami, ognową, ten zostanie wykluczony ze swego ludu. **26** również kadź i jej podstawę, aby je poświęcić. **12** Żadnej krwi nie będziecie jeść we wszystkich waszych Wylat także oliwę do namaszczania na głowę Aarona i mieszkaniach – ani z ptaków, ani ze zwierząt. **27** Każdy namaścił go, aby go poświęcić. **13** Potem Mojżesz człowiek, który spożye jakąkolwiek krew, zostanie kazał zbliżyć się synom Aarona, włożył na nich tuniki, wykluczony ze swego ludu. **28** PAN powiedział jeszcze przepasał ich pasami i włożył im [na głowy] mitry, do Mojżesza: **29** Powiedz synom Izraela: Kto będzie jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **14** Przyprowadził też składał PANU ofiarę pojednawczą, niech przyniesie cielca na ofiarę za grzech, a Aaron i jego synowie PANU swoją ofiarę ze swoich ofiar pojednawczych. **15** **30** Własnoręcznie przyniesie PANU ofiarę ognową; Następnie Mojżesz zabił go, wziął jego krew i pomazał przyniesie tłuszcz wraz z mostkiem, aby kołyśać nim palcem rogi ołtarza dokoła, i oczyścił ołtarz. [Resztę] jako ofiarę kołyisaną przed PANEM. **31** Potem kapłan zaś krwi wylał u podstawy ołtarza i poświęcił go dla spali tłuszcz na ołtarzu, a mostek będzie należał do Aarona i jego synów. **32** A prawą łopatkę oddacie całym tłuszczem pokrywającym wnętrzności, płat tłuszczu kapłanowi jako ofiarę wznesienia z waszych ofiar pojednawczych. **33** Kto spośród synów Arona będzie to Mojżesz na ołtarzu. **17** A cielca, jego skórę,mięso składał krew ofiar pojednawczych i tłuszcz, weźmie i odchody spalił w ogniu poza obozem, tak jak PAN jako swoją część prawą łopatkę. **34** Gdyż mostek rozkazał Mojżeszowi. **18** Potem przyprowadził barana kołymania i łopatkę wznesienia wziętem od synów na całopalenie. I Aaron, i jego synowie włożyli ręce Izraela z ich ofiar pojednawczych i dałem je kapłanowi na głowę tego barana. **19** Mojżesz zabił go i pokropił Aaronowi oraz jego synom od synów Izraela na mocy jego krvią ołtarz dokoła. **20** Potem podzielił barana wiecznej ustawy. **35** To jest część z ofiar ogniwowych na części i spalił Mojżesz głowę, części i tłuszcz. PANA [z powodu] namaszczania Aarona i jego synów **21** Wnętrzności zaś i nogi opłukał wodą; i Mojżesz od dnia, kiedy przyprowadził ich, aby pełnili służbę spalił całego barana na ołtarzu. Jest to całopalenie na kapłańską dla PANA; **36** O którym PAN rozkazał, aby miłą woń, ofiara ognowa dla PANA, jak PAN rozkazał im dawano od synów Izraela w dniu, w którym ich namaścił, na mocy wiecznej ustawy dla ich pokoleń. **37** barana, barana poświęcenia. I Aaron, i jego synowie Takie jest prawo całopalenia, ofiary pokarmowej, ofiary włożyli ręce na głowę [tego] barana. **23** I Mojżesz za grzech, ofiary za przewinienie, ofiary poświęcenia i zabił go, wziął nieco z jego krwi i pomazał nią, koniec ofiary pojednawczej; **38** Które PAN nadał Mojżeszowi prawego ucha Aarona, kciuk jego prawej ręki i wielki na górze Synaj w dniu, kiedy nakazał synom Izraela, palec jego prawej nogi. **24** Kazał też zbliżyć się synom aby składali swoje ofiary PANU na pustyni Synaj.

8 Potem PAN powiedział do Mojżesza: **2** Weź Aaroną i z nim jego synów, [ich] szaty, oliwę do namaszczania, cielca na ofiarę za grzech, dwa barany i kosz praśnych [chlebów]; **3** I zgromadź cały lud przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia. **4** I Mojżesz zrobił tak, jak mu PAN rozkazał; i zgromadził się cały lud przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia. **5** Wtedy Mojżesz powiedział do zgromadzenia: Oto co PAN rozkazał uczynić. **6** I kazał Mojżesz zbliżyć się Aaronowi i jego synom, i obmył ich wodą; **7** Potem włożył tunikę na niego i przepasał go pasem, ubrał go w płaszcz, nałożył na niego efol i przepasał go pasem efolu, i przymocował go nim. **8** Włożył też na niego pektorał i do pektorału włożył Urim i Tummim. **9** Włożył także na

Mojżesza z barana poświęcenia, jak mu PAN rozkazał. ludu. Wziął kozła przeznaczonego na ofiarę za grzech 30 Wziął też Mojżesz trochę oliwy do namaszczania za lud, zabił go i złożył na ofiarę za grzech, tak jak i nieco krwi z ołtarza, i pokropił nimi Aarona i jego poprzednio. 16 Przyprowadził też ofiarę całopalną i szaty, a także jego synów i ich szaty. Tak poświęcił uczynił z nią według przepisu. 17 Przyprowadził też Aarona i jego szaty, jego synów i ich szaty. 31 I ofiarę pokarmową. Wziął z niej pełną garść i spalił na Mojżesz powiedział do Aarona i jego synów: Ugotujcie ołtarzu, oprócz ofiary całopalnej porannej. 18 Zabił to mięso przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia i tam też wołu i barana jako ofiarę pojedawczą za lud. I je spożywajcie wraz z chlebem, który jest w koszu synowie Aarona podali mu krew, którą pokropił ołtarz poświęcenia, jak przykazałem: Aaron i jego synowie dokola. 19 [Podali] mu także tłuszcz z wołu i barana, będącą spożywać. 32 A to, co pozostało z mięsa i ogonu, tłuszcz pokrywający [wnętrzności] oraz nerki i chleba, spalicie w ogniu. 33 Nie odchodźcie od wejścia do Namiotu Zgromadzenia przez siedem dni, aż do mostków, a [on] spalił tłuszcz na ołtarzu; 21 Mostki dnia, kiedy wypełni się czas waszego poświęcenia. zaś i prawą łopatkę Aaron koływał na ofiarę kołysaną. Przez siedem dni bowiem będziecie poświęcani. 34 przed PANEM, jak Mojżesz nakazał. 22 Potem Aaron Tak jak dziś uczyniono, [tak] PAN nakazał czynić, aby podniósł ręce w stronę ludu i pobłogosławiał go, a po dokonać za was przebłagania. 35 Dlatego przy wejściu złożeniu ofiary za grzech, ofiary całopalnej i ofiary do Namiotu Zgromadzenia będziecie przebywać dzień pojedawczej zszedli na dół. 23 Wtedy Mojżesz i i noc przez siedem dni i będziecie pełni straż PANA, abyście nie pomarli. Tak mi bowiem rozkazano. 36 I abyście nie pomarli. Aaron weszli do Namiotu Zgromadzenia, potem wyszliAaron oraz jego synowie uczynili to wszystko, co [im] PAN rozkazał przez Mojżesza.

9 A ósmego dnia Mojżesz wezwał Aarona, jego synów i starszych Izraela. 2 I powiedział do Aarona: Weź sobie młodego cielca na ofiarę za grzech i barana na całopalenie, [oba] bez skazy, i złoż j w ofierze przed PANEM. 3 A do synów Izraela powiesz: Weźcie kozła z kóz na ofiarę za grzech oraz cielca i barana, jednorocne i bez skazy, na całopalenie; 4 Także wołu i barana na ofiary pojedawcze, by złożyć j przed PANEM, i ofiarę pokarmową zmieszaną z oliwą; bo dziś PAN wam się ukaże. 5 I przyprowadzili to, co Mojżesz rozkazał, przed Namiot Zgromadzenia. A cały lud zbliżył się i stanął przed PANEM. 6 Wtedy Mojżesz powiedział: Oto co PAN nakazał wam uczynić; a ukaże się wam chwała PANA. 7 Do Aarona zaś Mojżesz powiedział: Zbliź się do ołtarza i złoż swoją ofiarę za grzech i swoje całopalenie, i dokonaj przebłagania za siebie i lud. Złoż też ofiarę ludu i dokonaj za niego przebłagania, jak PAN rozkazał. 8 Aaron zbliżył się więc do ołtarza i zabił cielca na ofiarę za grzech za siebie. 9 I synowie Aarona podali mu krew, a on umoczył swój palec we krwi i pomazał [naj] rogi ołtarza, a [resztę] krwi wylał u podstawy ołtarza; 10 Ale tłuszcz, nerki i płat tłuszczu na wątrobie z ofiary za grzech spalił na ołtarzu, jak PAN rozkazał Mojżeszowi; 11 Mięso zaś i skórę spalił w ogniu poza obozem. 12 Zabił też ofiarę całopalną, a synowie Aarona podali mu krew, którą pokropił ołtarz dokola. 13 Przynieśli mu też ofiarę całopalną [podzieloną] na części wraz z głową, a [on] spalił to na ołtarzu; 14 Obmył też wnętrzności oraz nogi i spalił je z ofiarą całopalną na ołtarzu. 15 Potem przyprowadził ofiarę

10 A Nadab i Abihu, synowie Aarona, wzięli każdy swoją kadzidlnicę, włożyli do nich ogień, nałożyli na nie kadzidła i ofiarowali przed PANEM obcy ogień, którego im nie nakazał. 2 Wtedy wyszedł ogień sprzed PANA i pochłonął ich, i pomarli przed PANEM. 3 Wówczas Mojżesz powiedział do Aarona: Oto co PAN powiedział: W tych, którzy zbliżają się do mnie, będę uświecony i będę uwielbiony przed całym ludem. I Aaron zamknął. 4 Mojżesz wezwał Miszaela i Elsafana, synów UzzIELA, stryja Aarona, i powiedział do nich: Zbliźcie się i wynieście waszych braci sprzed świątyni poza obóz. 5 Podeszli więc i wynieśli ich w ich tunikach poza obóz, jak Mojżesz nakazał. 6 Potem Mojżesz powiedział do Aarona i jego synów, Eleazara i Itamara: Nie obnażajcie swoich głów ani nie rozdzierajcie swoich szat, abyście nie pomarli i aby [Bóg] nie rozgniewał się na całe zgromadzenie. Lecz wasi bracia, cały dom Izraela, niech opłakują ten pożar, który PAN rozpalil. 7 Nie odchodźcie od wejścia do Namiotu Zgromadzenia, abyście nie pomarli, ponieważ oliwa namaszczania PANA jest na was. I postąpili według słowa Mojżesza. 8 Następnie PAN powiedział do Aarona: 9 Nie pij wina ani mocnego napoju, ani ty, ani twoi synowie z tobą, gdy będziecie wchodzić do Namiotu Zgromadzenia, abyście nie pomarli. To będzie ustanowiona wieczna dla wszystkich waszych pokoleń; 10 Abyście mogli rozróżnić między tym, co święte, a tym, co pospolite, między tym, co nieczyste, a tym, co czyste; 11 I abyście nauczali synów Izraela wszystkich

ustaw, które PAN nakazał im przez Mojżesza. **12** I co się porusza w wodach, i spośród wszystkich Mojżesz powiedział do Aarona oraz jego pozostałych stworzeń wodnych, będzie dla was obrzydliwość, synów, Eleazara i Itamara: Weźcie ofiarę pokarmową, **11** Będą dla was obrzydliwość; nie będziecie jedli która pozostała z ofiar ogniwowych PANA, i jedziec ich mięsa, a ich padliną będziecie się brzodzić. **12** ja bez zakwasu przy ołtarzu. Jest to bowiem rzec Wszystko w wodach, co nie ma pletw ani łusek, najświętsza. **13** Będziecie ją spożywać w miejscu będzie dla was obrzydliwość. **13** Tymi zaś będziecie świętym, bo jest to część należna tobie i twoim synom się brzodzić z ptactwa [i] jeść [ich] nie będziecie, z ofiar ogniwowych PANA. Tak mi bowiem rozkazano. **14** [bo] są obrzydliwość: orzeł, orłosęp i rybolów; **14** Także mostek kołysania i łożapatkę wzniesienia będziecie Sęp i kania według ich rodzaju; **15** Wszelki kruk spożywać w miejscu czystym, ty, twoi synowie i twoje według jego rodzaju; **16** Struś, sowa, mewa i jastrząb córki z tobą. To bowiem należy się tobie, a także twoim według ich rodzaju; **17** Puszczyk, kormoran i puchacz; synom, dane [wam] z ofiar pojedawczych synów **18** Łabędź, pelikan i ścierwnik; **19** Bocian, czapla Izraela. **15** Przyniosą łożapatkę wznieśienia i mostek według jej rodzaju, dudek i nietoperz. **20** Wszelkie kołysania wraz z tłuszczem z ofiar ogniwowych, aby skrzydlate owady chodzące na czterech odnóżach koływać je przed PANEM; a będzie [to] dla ciebie i będą dla was obrzydliwość. **21** Jednak spośród dwóch synów z tobą na mocy ustawy wiecznej, tak jak wszystkich skrzydlatych owadów, które mają cztery PAN rozkazał. **16** Potem Mojżesz pilnie szukał kozła odnóża, możecie jeść te, które mają z tyłu przedłużone na ofiarę za grzech, ale okazało się, że został on [już] odnóża do skakania po ziemi. **22** Te z nich możecie spalony. I rozniewalał się na synów Aarona, Eleazara i jeść: szarańcza według jej rodzaju, szarańcza pustynna Itamara, którzy mu pozostali, i mówił: **17** Dlaczego nie według jej rodzaju, skoczek według jego rodzaju i zjedliście ofiary za grzech w miejscu świętym? Przecież konik polny według jego rodzaju. **23** Wszelkie zaś jest ona rzeczą najświętszą, którą dano wam, abyście inne skrzydlate pełzające istoty mające cztery odnóża nosili nieprawość [całego] ludu, abyście dokonali za będą dla was obrzydliwością. **24** Przez nie stanicie nieczysti aż do wieczora; **25** A ktokolwiek będzie nosił niego przeblagania przed PANEM. **18** Oto jej krwi nie się nieczysti. Każdy, kto dotknie ich padliny, będzie wniesiono do wnętrza miejsca świętego. Powinniście nieczysty aż do wieczora; **25** A ktokolwiek będzie nosił byli ją jeść na miejscu świętym, jak nakazałem. **19** ich padlinę, upierze swoje szaty i będzie nieczysty aż Wtedy Aaron odpowiedział Mojżeszowi: Oto dzisia złożyli do wieczora. **26** [Padlina] wszystkich zwierząt, które swoją ofiarę za grzech i swoją ofiarę całopalną przed mają, rozdzielone kopyto, ale nie mają racicy i nie PANEM, a taka rzecz mnie spotkała. Gdybym dziś przejuwają, będzie dla was nieczysta. Każdy, kto jej spożył ofiarę za grzech, czy to by się spodobało PANU? dotknie, będzie nieczysty. **27** A wszystko, co chodzi **20** Gdy Mojżesz to usłyszał, uznał to za słusze. na łapach spośród wszystkich zwierząt chodzących na czterech nogach, będzie dla was nieczyste. Kto dotknie ich padliny, będzie nieczysty aż do wieczora. **28** A kto będzie nosił ich padlinę, upierze swoje szaty i będzie nieczysty aż do wieczora. Są one dla was nieczyste. **29** Także spośród zwierząt, które pełzają po ziemi, będą dla was nieczyste: łaśica, mysz i żółw według ich rodzaju; **30** Jeż, jaszczurka, tchórz, ślimak i kret. **31** Te będą dla was nieczyste spośród wszystkich pełzających zwierząt. Kto ich dotknie, gdy są martwe, będzie nieczysty aż do wieczora. **32** A każda rzecz, na której upadnie coś zdechlego z nich, będzie nieczysta, zarówno drewniane naczynie, jak i szata, a także skóra, worek lub jakkolwiek inny przedmiot, którym wykonuje się pracę; należy [je] włożyć do wody i będzie nieczyste aż do wieczora. Potem będzie czyste. **33** Wszelkie zaś gliniane naczynie, do którego wpadnie którykolwiek z nich, wraz ze wszystkim, co znajduje się w nim, będzie nieczyste, a [naczynie] rozbijecie. **34** Każdy pokarm, który się spożywa, do którego dostanie się woda [z tego naczynia], będzie nieczysty. I wszelki napój, który by się pili z [takiego] naczynia, będzie

11 Potem PAN przemówił do Mojżesza i Aarona tymi słowy: **2** Powiedzcie synom Izraela: Oto są zwierzęta, które będziecie mogli jeść spośród wszystkich zwierząt, które są na ziemi; **3** Wszystkie zwierzęta, które mają rozdzielone kopyta i racice oraz przejuwają – je możecie jeść. **4** Jednak spośród tych, które przejuwają albo mają [tylko] rozdzielone kopyta, nie będziecie jedli: wielbłąda, który choć przejuwa, ale nie ma rozdzielonego kopyta – będzie dla was nieczysty. **5** Także królika, który choć przejuwa, ale nie ma rozdzielonego kopyta – będzie dla was nieczysty. **6** Również zajęca, który choć przejuwa, ale nie ma rozdzielonego kopyta – będzie dla was nieczysty. **7** Świni, która choć ma rozdzielone kopyto i racice, ale nie przejuwa – będzie dla was nieczysta. **8** Nie będziecie jeść ich mięsa ani dotykać ich padliny – będą dla was nieczyste. **9** To będziecie jeść spośród wszystkiego, co żyje w wodach: wszystko, co w wodach – w morzach i rzekach – ma pletwy i łuski. To będziecie jeść. **10** Wszystko zaś, co nie ma pletw ani łusek w morzach i rzekach spośród wszystkiego,

nieczysty. **35** Wszystko, na co upadnie cokolwiek z ich padlin, będzie nieczyste, czy to piec, czy palenisko; mają być zniszczone. Są [bowiem] nieczyste i będą dla was nieczyste. **36** Lecz źródło i studnie, zbiorniki wody, będą czyste. Cokolwiek jednak dotknie ich padliny, będzie nieczyste. **37** A jeśli coś z ich padliny upadnie na jakiekolwiek ziarno przeznaczone do siewu, to pozostańcie czyste. **38** Jeśli jednak coś z ich padliny upadnie na ziarno zmoczone wodą, będzie ono dla was nieczyste. **39** Jeśli zdechnie zwierzę, które możecie jeść, to ten, kto dotknie jego padliny, będzie nieczysty aż do wieczorza. **40** A kto by jadł jego padlinę, upierze swoje szaty i będzie nieczysty aż do wieczorza. Ten, kto by wynosił tę padlinę, upierze swoje szaty i będzie nieczysty aż do wieczorza. **41** Także wszelkie zwierzęta pełzające po ziemi są obrzydliwością; nie będziecie ich jeść. **42** Niczego, co pełza na brzuchu, i niczego, co chodzi na czterech lub więcej odnóżach spośród wszystkich zwierząt pełzających po ziemi, nie będziecie jeść, bo są obrzydliwością. **43** Nie plugawcie siebie samych przez wszelkie te zwierzęta pełzające po ziemi i nie zanieczyszczajcie się nimi, byście nie stali się nieczyści; **44** Gdyż ja jestem PAN, wasz Bóg. Uświecajcie się więc i bądźcie świętymi, bo ja jestem święty. I nie zanieczyszczajcie się żadnym zwierzęciem pełzającym po ziemi. **45** Gdyż ja [jestem] PAN, który was wyprowadził z ziemi Egiptu, aby [być] waszym Bogiem. Bądźcie więc świętymi, bo ja jestem święty. **46** To jest prawo [dotyczące] zwierząt, ptactwa i wszelkich żywych istot poruszających się w wodach, a także wszelkich istot pełzających po ziemi; **47** Dla rozróżnienia między nieczystym a czystym, między zwierzętami, które można jeść, a których jeść nie wolno.

od upływu swojej krwi. Takie jest prawo dla tej, która urodziła chłopca lub dziewczynkę. **8** A jeśli nie może [przynieść] baranka, to przyniesie dwie synogarlice lub dwa małe gołębie: jednego na całopalenie, a drugiego na ofiarę za grzech. I kapłan dokona za nią przebłagania i będzie czysta.

13 PAN powiedział dalej do Mojżesza i Aarona:

2 Gdyby człowiek miał na skórze swego ciała nabrzmienie, wysypkę lub białą plamę i będzie to wyglądało na skórze jego ciała jak plaga trądu, zostanie przyprowadzony do kapłana Aarona lub do któregoś z jego synów, kapelanów. **3** Wtedy kapłan obejrzy chore miejsce na skórze jego ciała. Jeśli włos w tym miejscu zbiała i to miejsce zdaje się być bardziej wklęsłe niż [pozostała] skóra ciała, to jest to plaga trądu. Gdy kapłan go obejrzy, uzna go za nieczystego. **4** A jeśli plama na skórze jego ciała jest biała i z wyglądu nie jest głębsza niż skóra, i włosy na niej nie zbiały, wtedy kapłan odosobni chorego na siedem dni. **5** Potem kapłan obejrzy go siódmeego dnia. Jeśli wydaje mu się, że chore miejsce zatrzymało się i nie rozszerzyło na skórze, wtedy kapłan odosobni go na kolejne siedem dni. **6** I kapłan ponownie obejrzy go siódmeego dnia. Jeśli chore miejsce przyciemniało i nie rozszerzyło się na skórze, wtedy kapłan uzna go za czystego. Jest to wysypka. Wypierze on swoje szaty i będzie czysty. **7** Jeśli jednak wysypka mocno się rozszerzyła na skórze po obejrzeniu przez kapłana w celu oczyszczenia, pokaże się znowu kapłanowi. **8** Jeśli kapłan zobaczy, że wysypka rozszerzyła się na skórze, uzna go za nieczystego. Jest to trąd. **9** Gdy plaga trądu pojawi się na człowieku, zostanie przyprowadzony do kapłana; **10** I kapłan obejrzy go.

12 I PAN przemówił do Mojżesza: 2 Powiedz synom Izraela: Jeśli kobieta pocznie i urodzi chłopca, będzie nieczysta przez siedem dni; jak w dniach jej odłączenia z powodu swej miesięcznej słabości, będzie nieczysta. 3 A ósmego dnia zostanie obrzezany jego napletek. 4 Potem [ona] pozostanie przez trzydzieści trzy dni we krwi swego oczyszczenia; nie dotknie żadnej świętej rzeczy ani nie wejdzie do świątyni, aż wypełnią się dni jej oczyszczenia. 5 A jeśli urodzi dziewczynkę, będzie nieczysta przez dwa tygodnie, jak podczas jej odłączenia. Potem pozostanie przez sześćdziesiąt sześć dni we krwi [swego] oczyszczenia. 6 A gdy wypełnią się dni [jej] oczyszczenia po synu lub po córce, przyniesie do kapłana przed wejście obejrzy go. Jeśli chore miejsce zbielało, kapłan uzna do Namiotu Zgromadzenia rocznego baranka na zarażonego za czystego. Jest on czysty. 13 Jeśli zaś całopalenie i młodego gołębia lub synogarlicę na ofiarę za grzech; 7 Ten złoży to w ofierze przed PANEM i dokona za nią przebłagania; i tak będzie oczyszczona

A jeśli jest na skórze białe nabrudzenie, przez które włosy zbielały, i na tym nabrudzeniu [jest] żywe mięso; 11 Jest to zastarzły trąd na skórze jego ciała; i kapłan uzna go za nieczystego, a nie odosobni go, gdyż jest nieczysty. 12 A jeśli trąd rozszerza się na skórze i pokryje całą skórę zarażonego od głowy aż do stóp, gǳiekolwiek kapłan spojrzy; 13 Wtedy kapłan obejrzy; a jeśli trąd pokrył całe jego ciało, uzna zarażonego za czystego. Cały zbielał, [więc] jest czysty. 14 Jednak w dniu, gdy ukaże się na nim żywe mięso, będzie za nieczystego. Żywe mięso bowiem jest nieczyste. 15 I kapłan obejrzy żywe mięso i uzna go za nieczystego. 16 Jeśli jednak żywe mięso ustąpi i stanie się białe, wtedy przyjdzie do kapłana. 17 I kapłan na skórze pojawił się wrzód, a potem się zagoi; 18 A na miejscu tego wrzodu pojawi się białe nabrudzenie lub białoczerwonawa plama, wtedy zostanie pokazana

kapłanowi. **20** I kapłan obejrzy ją, a jeśli z wyglądu jest głębsza niż skóra i włosy na niej zbielały, kapłan uzna przyciemnione, jest to wyrzut, który się rozwinął na go za nieczystego. Jest to plaga trądu, która rozwinęła skórę; jest on czysty. **40** Także mężczyzna, któremu się na wrzodzie. **21** Jeśli jednak kapłan zobaczy, że włosy wypadły z głowy, jest łysy, ale czysty. **41** A jeśli nie ma na niej białych włosów i że nie jest głębsza wypadły mu włosy z przodu głowy, to ma lyse czoło, niż skóra, ale pociemniała, wtedy kapłan odosobni ale jest czysty. **42** Jeśli jednak na lysińie albo na lysym go na siedem dni. **22** A jeśli rozszerza się mocno na czole pojawi się biało-czerwonawa rana, jest to trąd, skórze, kapłan uzna go za nieczystego. Jest to plaga który się rozwinął na jego lysińie albo na lysym czole. [trądu]. **23** Jeśli jednak ta biała plama pozostanie na **43** I kapłan go obejrzy. Jeśli nabrzmienie rany jest swoim miejscu i nie rozszerzy się, jest to zapalenie biało-czerwonawe na jego lysińie albo na lysym czole, wrzodu; i kapłan uzna go za czystego. **24** Jeśli ktoś jak wygląda trąd na skórze ciała; **44** To [taki] człowiek ma na skórze oparzelinę i na żywym [mięsie] pojawi jest trędowaty, jest on nieczysty. I kapłan uzna go za się plama biało-czerwonawa lub biała; **25** To kapłan całkowicie nieczystego, [bo] na jego głowie jest jego obejrzy ją. Jeśli włos na plamie zbielał i z wyglądu jest trąd. **45** Trędowaty zaś, który ma na sobie tę plagę, ona głębsza niż skóra, jest to trąd, który rozwinął się będzie miał rozdartę szatę, jego głowa będzie odkryta, na oparzelinie. Kapłan uzna go więc za nieczystego. zakryje sobie usta i będzie wołał: Nieczysty! Nieczysty! Jest to plaga trądu. **26** A jeśli kapłan zobaczy, że na tej **46** Przez wszystkie dni, póki jest na nim plaga, będzie plamie nie ma białych włosów ani nie jest ona głębsza skalany, [bo] jest nieczysty. Będzie mieszkał sam; niż skóra, ale pociemniała, to kapłan odosobni go na jego mieszkaniu będzie poza obozem. **47** Jeśli też na siedem dni. **27** W siódmym dniu kapłan go obejrzy. szacie będzie plaga trądu, na szacie wełnianej lub Jeśli mocno rozszerzyła się na skórze, kapłan uzna lnianej; **48** Czy to na osnowie, czy na wątku z lnu lub go za nieczystego. Jest to plaga trądu. **28** A jeśli ta welny, czy też na skórze, czy na jakimkolwiek wyrobie plama pozostanie na swoim miejscu, a nie rozszerzyła skórzanym; **49** A będzie to plaga zielonkawa albo się na skórze, ale pociemniała, jest to nabrzmienie czerwonawa na szacie lub na skórze, na osnowie lub po oparzeniu; i kapłan uzna go za czystego. Jest to na wątku, lub na jakimkolwiek przedmiocie skórzanym, zapalenie po oparzeniu. **29** Jeśli na głowie lub brodzie jest to plaga trądu i będzie pokazana kapłanowi. **50** mężczyzny albo kobiety pojawi się chore miejsce; **30** Kapłan obejrzy tę plagę i odosobni zarażoną rzeczą To kapłan obejrzy to miejsce. Jeśli z wyglądu jest na siedem dni. **51** W siódmym dniu obejrzy tę plagę. głębsze niż skóra i włos na niej jest żółty i cienki, Jeśli plaga rozszerzyła się na szacie czy na osnowie wtedy kapłan uzna takiego za nieczystego. Jest to albo wątku, na skórze lub na jakimś przedmiocie łuszczyca, trąd na głowie lub na brodzie. **31** Jeśli wykonanym ze skóry, jest to plaga trądu złośliwego, jednak kapłan obejrzy miejsce tego liszaju, a z wyglądu przedmiot jest nieczysty. **52** Spali więc tę szatę czy nie jest ono głębsze niż skóra i nie ma na nim czarnych osnowę albo wątek, czy to z welny, czy z lnu, czy z włosów, to kapłan odosobni [dotkniętego] plagą liszaju jakiegokolwiek przedmiotu skórzanego, na którym jest na siedem dni. **32** W siódmym dniu kapłan obejrzy plaga. Jest to bowiem trąd złośliwy, będzie spalony to miejsce. Jeśli liszaj nie rozszerzył się i nie ma na w ogniu. **53** Jeśli jednak kapłan zobaczy, że ta plaga nim żółtych włosów, i liszaj z wyglądu nie jest głębszy nie rozszerzyła się na szacie ani na osnowie, ani na niż skóra; **33** To ten [człowiek] będzie ogolony, ale wątku, ani na jakimkolwiek przedmiocie skórzanym; liszaju nie będzie golić; i kapłan odosobni dotkniętego **54** To kapłan rozkaże, aby wyprano to, na czym jest liszajem na kolejne siedem dni. **34** Siódmego dnia plaga, i odosobni to na kolejne siedem dni. **55** I kapłan kapłan obejrzy ten liszaj. Jeśli liszaj nie rozszerzył obejrzy plagę po wypraniu. Jeśli ta plaga nie zmieniła się na skórze i z wyglądu nie jest głębszy niż skóra, swojej barwy, choćby plaga nie rozszerzyła się, to kapłan uzna go za czystego, a [on] wypierze swoje jest to [rzecz] nieczysta, spalisz ją w ogniu; rzeczą ubranie i będzie czysty. **35** A jeśli liszaj mocno się jest przeżarta bądź z wierzchniej, bądź ze spodniej rozszerzył na skórze po jego oczyszczeniu; **36** To strony. **56** Jeśli jednak kapłan zobaczy, że po wypraniu kapłan obejrzy go. Jeśli liszaj rozszerza się na skórze, plaga pociemniała, oderwie ją z szaty lub ze skóry kapłan nie będzie już szukał żółtego włosu, jest on czy z osnowy, czy z wątku. **57** A jeśli nadal będzie nieczysty. **37** Jeśli jednak wydaje mu się, że liszaj widoczna na szacie czy na osnowie lub na wątku, albo pozostał bez zmiany i wyrosły na nim czarne włosy, to na jakimś przedmiocie skórzanym, jest to szerzący liszaj został wyleczony, jest on czysty i kapłan uzna się trąd. Spalisz w ogniu to, na czym jest ta plaga. **58** go za czystego. **38** Jeśli u mężczyzny lub kobiety Szał zaś lub osnowę czy wątek albo każdy przedmiot ukażą się na skórze ciała białe plamy; **39** To kapłan skórzany, z którego po wypraniu odeszłaby plaga,

wypierzesz powtórnie i będzie to czyste. **59** To jest prawo dotyczące plagi trądu na szacie wełnianej lub lnianej czy na osnowie, czy wątku albo na jakimkolwiek przedmiocie skórzanym, aby uznać je za czyste lub nieczyste.

14 Potem PAN powiedział do Mojżesza: **2** Takie będzie prawo dotyczące trędowatego w dniu jego oczyszczenia: będzie przyprowadzony do kapłana. **3** A kapłan wyjdzie poza obóz. Jeśli kapłan zobaczy, że plaga trądu została uleczona na trędowatym; **4** To kapłan każe, by wziąć dla oczyszczającego się dwa żywe i czyste ptaki, drewno cedrowe, karmazyn i hizop. **5** I kapłan każe zabić jednego ptaka nad naczyniem glinianym, nad wodą źródlaną. **6** [Następnie] weźmie żywego ptaka, drewno cedrowe, karmazyn i hizop i umoczy to [wszystko] z żywym ptakiem we krwi ptaka zabitego nad źródlaną wodą. **7** I pokropi siedem razy oczyszczającego się od trądu, i uzna go za czystego, a żywego ptaka wpuści na [otwarte] pole. **8** Ten, który się poddaje oczyszczeniu, upierze swoje szaty, ogoli wszystkie swoje włosy, umyje się wodą i będzie czysty. Potem wejdzie do obozu i będzie mieszkał przez siedem dni poza swoim namiotem. **9** A siódmego dnia ogoli wszystkie swoje włosy, głowę, brodę i brwi nad swoimi oczami i ogoli wszystkie inne włosy. Potem wypierze swoje szaty i obmyje swoje ciało w wodzie, i będzie czysty. **10** Ósmego dnia weźmie dwa baranki bez skazy i jedną owcę jednoroczną bez skazy, trzy dziesiąte efy małki pszennej zmieszanej z oliwą na ofiarę pokarmową i jeden log oliwy. **11** A kapłan dokonujący oczyszczenia postawi człowieka, który ma być oczyszczony, oraz to [wszystko] przed PANEM, wejścia do Namiotu Zgromadzenia. **12** Potem kapłan weźmie jednego baranka i złoży go w ofierze za przewinienie [wraz z] logiem oliwy, i będzie to kolysał na ofiarę kołysania przed PANEM. **13** Potem zabije [tego] baranka na miejscu, gdzie się zabija ofiarę za grzech i ofiarę całopalną, na miejscu świętym. Zarówno bowiem ofiara za grzech, [jak] i ofiara za przewinienie należą do kapłana. Jest to rzecz najświętsza. **14** Następnie kapłan weźmie nieco krwi z ofiary za przewinienie i pomaże [naią] koniuszku prawnego ucha oczyszczającego się, kciuk jego prawej ręki i wielki palec jego prawej nogi. **15** Kapłan weźmie też nieco z logu oliwy i wyleje na swoją lewą dłoń; **16** I umoczy swój prawy palec w oliwie, która jest na jego lewej dłoni, i tym palcem pokropi oliwą siedem razy przed PANEM. **17** A z resztą oliwy, która jest na jego dłoni, kapłan pomaże koniuszku prawnego ucha oczyszczającego się, kciuk jego prawej ręki i wielki palec jego prawej nogi nad miejscem pomazanym krwią ofiary za przewinienie. **18** A resztę oliwy, która

jest na dłoni kapłana, wyleje na głowę oczyszczającego się. Tak kapłan dokona za niego przeblagania przed PANEM. **19** Kapłan złoży także ofiarę za grzech i dokona przeblagania za oczyszczającego się ze swojej nieczystości, po czym zabije ofiarę całopalną. **20** I kapłan złoży na ołtarzu ofiarę całopalną i ofiarę pokarmową. Tak kapłan dokona za niego przeblagania i będzie [on] czysty. **21** Jeśli jednak jest on tak ubogi, że nie stać go na to, wtedy weźmie jednego baranka na ofiarę za przewinienie, na kołysanie, by dokonano za niego przeblagania, i jedną dziesiątą efy małki pszennej zmieszanej z oliwą na ofiarę pokarmową oraz log oliwy; **22** I dwie synogarlice albo dwa małe gołębie, na co go stać; jeden będzie na ofiarę za grzech, a drugi na ofiarę całopalną; **23** I przyniesie je ósmego dnia dla swego oczyszczenia do kapłana, przed wejście do Namiotu Zgromadzenia przed PANA. **24** Kapłan weźmie baranka na ofiarę za przewinienie oraz log oliwy i kapłan będzie to kołysał [na ofiarę] kołysania przed PANEM. **25** Potem zabije baranka na ofiarę za przewinienie i kapłan weźmie nieco krwi ofiary za przewinienie, i pomaże koniuszku prawnego ucha oczyszczającego się, kciuk jego prawej ręki i wielki palec jego prawej nogi. **26** Kapłan naleje także oliwy na swoją lewą dłoń. **27** I oliwę, która jest na jego lewej dloni, kapłan będzie kroić siedem razy swoim prawym palcem przed PANEM. **28** Kapłan też pomaże tą oliwą, która jest na jego dłoni, koniuszku prawnego ucha oczyszczającego się, kciuk jego prawej ręki i wielki palec jego prawej nogi nad miejscem pomazanym krwią ofiary za przewinienie. **29** A resztą oliwy, która jest na dłoni kapłana, pomaże głowę oczyszczającego się, aby dokonać za niego przeblagania przed PANEM. **30** Potem złoży jedną synogarlicę albo jednego młodego gołębia, na co go było stać. **31** Z tego, na co go stać, jedno będzie na ofiarę za grzech, a drugie na ofiarę całopalną razem z ofiarą pokarmową. I tak kapłan dokona przeblagania za oczyszczającego się przed PANEM. **32** To jest prawo dotyczące tego, na którym będzie plaga trądu, a którego nie stać [na ofiarę] za swoje oczyszczenie. **33** Potem PAN powiedział do Mojżesza i Aarona: **34** Gdy wejdziecie do ziemi Kanaan, którą daję wam w posiadanie, a ja dopuszczę plagę trądu na jakimś domu z waszej posiadłości; **35** To właściciel domu przyjdzie i powie kapłanowi: Zdaje mi się, jakby plaga [trądu] jest w moim domu. **36** Wówczas kapłan każe opróżnić dom, zanim sam wejdzie, aby obejrzeć tę plagę, żeby się nie zanieczyściło to wszystko, co jest w domu. Potem kapłan wejdzie, aby obejrzeć ten dom. **37** I obejrzy tę plagę. Jeśli zobaczy na ścianach domu, że plaga występuje jak dolki zielonkawe lub czerwonawe, które

wydają się być głębsze niż ściana; **38** Wtedy kapłan się w wodzie, i będzie nieczysty aż do wieczora. **7** wyjdzie przed drzwi tego domu i zamknie ten dom na. A kto dotknie ciała mężczyzny chorego na wyciek, siedem dni. **39** Siódmeego dnia kapłan wróci i obejrzy. wypierze swoje szaty i umyje się w wodzie, i będzie. Jeśli plaga rozszerzyła się na ścianach tego domu; **40** nieczysty aż do wieczora. **8** A jeśli chory na wyciek Kapłan każe wyrwać te kamienie, na których jest plaga, plunie na człowieka czystego, ten wypierze swoje i wyrzucić je poza miasto na miejsce nieczyste; **41** A szaty i umyje się w wodzie, i będzie nieczysty aż dom każe oskrobać wewnątrz dokola; i wysypią proch, do wieczora. **9** Każde też siodło, na którym będzie który oskrobali, poza miasto na miejsce nieczyste; **42** siedział chory na wyciek, będzie nieczyste. **10** Kto Potem wezmą inne kamienie i wstawią je na miejsce dotknie jakiekolwiek rzeczy, która była pod nim, będzie tamtych kamieni; wezmą też inny tynk i otynkują dom. nieczysty aż do wieczora. A kto przenosi cokolwiek **43** A jeśli ta plaga się odnowi i rozszerzy się w domu z tego, wypierze swoje szaty i umyje się w wodzie, i po wyrzuceniu kamienia, po oskrobaniu domu i po będzie nieczysty aż do wieczora. **11** Każdy też, kogo [jego] otynkowaniu; **44** Wtedy wejdzie kapłan i obejrzy. dotknie chory na wyciek, który nie umył swoich rąk w Jeśli zobaczy, że plaga się rozszerzyła w domu, jest wodzie, wypierze swoje szaty i umyje się w wodzie, to złośliwy trąd w [tym] domu. Jest on nieczysty. **45** i będzie nieczysty aż do wieczora. **12** A naczynie Potem zburzy ten dom, jego kamienie, jego drewno i gliniane, którego dotknie chory na wyciek, będzie cały tynk tego domu, i wyniesie poza miasto na miejsce stłuczone, a każde drewniane naczynie będzie umyte nieczyste. **46** A kto by wszedł do tego domu podczas wodą. **13** A gdy chory na wyciek zostanie oczyszczony jego zamknięcia, będzie nieczysty aż do wieczora. **47** od swego wycieku, odliczy sobie siedem dni na swoje Kto by spał w tym domu, wypierze swoje szaty, a kto oczyszczenie, wypierze swe szaty i obmyje swoje by jadł w tym domu, wypierze swoje szaty. **48** Lecz ciało źródłana wodą, i będzie czysty. **14** Ósmego jeśli kapłan wejdzie i zobaczy, że plaga nie szerzy dnia weźmie sobie dwie synogarlice albo dwa młode się w domu po jego tynkowaniu, to kapłan uzna, że gołębie, przyjdzie przed PANA do wejścia do Namiotu ten dom jest czysty, gdyż plaga została uleczona. Zgromadzenia i odda je kapłanowi. **15** A kapłan złoży **49** A weźmie na oczyszczenie tego domu dwa ptaki, je w ofierze: jednego na ofiarę za grzech, a drugiego drewno cedrowe, karmazyn i hizop; **50** I zabije jednego na ofiarę całopalną. Tak dokona kapłan przebłagania ptaka nad gliniianym naczyniem, nad wodą źródłaną; za niego przed PANEM z powodu jego wycieku. **16** **51** Potem weźmie drewno cedrowe, hizop, karmazyn Jeśli mężczyźnie wypłynie nasienie obcowania, obmyje oraz żywego ptaka i umoczy to [wszystko] we krwi w wodzie całe swe ciało i będzie nieczysty aż do zabitego ptaka i w źródłanej wodzie i pokropi ten wieczora. **17** Każda też szata i każda skóra, na których dom siedem razy. **52** I tak oczyści ten dom krwią, będzie nasienie obcowania, będą wyprane wodą i będą tego ptaka, źródłaną wodą, żywym ptakiem, drewnem nieczyste aż do wieczora. **18** Dotyczy to także kobiety, cedrowym, hizopem i karmazynem. **53** Żywego zaś z którą obcuję mężczyzna mający wypływ nasienia ptaka wypuści poza miasto na [otwartą] pole. Tak dokona przebłagania za ten dom i będzie [on] czysty. **19** A jeśli kobieta ma upływ, a jest **54** Takie jest prawo dotyczące każdej plagi trądu i to upływu krwi z jej ciała, to przez siedem dni będzie liszaju: **55** Trądu na ubraniu i w domu; **56** Nabrzemienia, w swojej nieczystości. Każdy, kto jej dotknie, będzie wysypyki i białej plamy; **57** Aby pouczać, kiedy coś jest nieczyste, a kiedy czyste. To jest prawo [dotyczące] nieczysty aż do wieczora. **20** Wszystko, na czym się trądu. **21** Wszystko, na czym usiądzie, będzie nieczyste. **22** Każdy, kto dotknie jej posłania, wypierze swoje szaty i umyje się wodą, i będzie nieczysty aż do wieczora. **23** Każdy, kto dotknie tego, na czym siedziała, wypierze swoje szaty i umyje się wodą, i będzie nieczysty aż do wieczora. **24** A jeśli mężczyzna położy się z nią, a jej nieczystość będzie na nim, to będzie on nieczysty przez siedem dni i każde posłanie, na którym się położy, będzie nieczyste. **25** Jeśli kobieta będzie miała upływ krwi przez wiele dni poza czasem swej nieczystości albo jeśli upływ krwi będzie trwał

15 Potem PAN powiedział do Mojżesza i Aarona:
2 Przemówcie do synów Izraela i powiedzcie im: Jeśli mężczyzna ma wyciek ze swego ciała, to jest on nieczysty. **3** A na tym będzie polegała nieczystość jego wycieku: Jeśli jego ciało wypuszcza wyciek albo jeśli jego ciało zatrzymuje wyciek, to jest jego nieczystość. **4** Każde posłanie, na którym będzie leżał chory na wyciek, będzie nieczyste, i wszystko, na czym usiądzie, będzie nieczyste. **5** Kto dotknie jego posłania, wypierze swoje szaty i umyje się w wodzie, i będzie nieczysty aż do wieczora. **6** A kto usiądzie na tym, na czym siedział chory na wyciek, wypierze swoje szaty i umyje

dłużej niż czas jej odłączenia, [wtedy] będzie nieczysta grzech za siebie samego, i dokona przebłagania za przez wszystkie dni upływu jej nieczystości jak w siebie i swój dom, i zabije cielca na ofiarę za grzech za czasie jej odłączenia. **26** Kazde posłanie, na którym się położy przez wszystkie dni swojego upływu, będzie dla niej jak posłanie jej odłączenia. I wszystko, na czym usiądzie, będzie nieczyste tak jak nieczystość poza zasłonę. **27** Ktokolwiek dotknie tych rzeczy, PANEM, aby obłok kadzidła okrył przebłagalnię, która będzie nieczysty, i wypierze swoje szaty, i umyje się poza zasłonę. **28** A poza zasłonę. **12** Następnie weźmie pełną kadzidlnicę węgla rozpalonego z ołtarza przed PANEM oraz dwie pełne garści wonnego utłuczonego kadzidła i wniesie poza zasłonę. **13** I nasypie kadzidło na ogień przed jej odłączenia. **29** A tego cielca i pokropi swym palcem nad przebłagalnią, aby obłok kadzidła okrył przebłagalnię, która jest nad arką, aby nie umarł. **14** Potem weźmie z krwi wodzie, i będzie nieczysty aż do wieczora. **28** A tego cielca i pokropi swym palcem nad przebłagalnią, gdy będzie oczyszczona ze swojego upływu, odliczy ku wschodowi. Przed przebłagalnią będzie kropić sobie siedem dni, a potem będzie czysta. **29** A dnia tą krew siedem razy swym palcem. **15** Następnie ósmego weźmie sobie dwie synogarlice lub dwa młode gołębie i przyniesie je kapłanowi przed wejście do jego krew poza zasłonę, i uczyni z jego kwią, jak Namiotu Zgromadzenia. **30** A kapłan złoży jednego gołębia i przyniesie je kapłanowi przed PANEM Miejscem Świętym za nieczystości synów Izraela, za na ofiarę za grzech i drugiego na ofiarę całopalną: uczyń il krew poza zasłonę, i uczyni z jego kwią, jak Namiotu Zgromadzenia, który jest wśród pomarli w swojej nieczystości, gdy zanieczyszczają nich, pośrodku ich nieczystości. **17** A żaden człowiek mój przybytek, który jest wśród nich. **32** Takie jest prawo dotyczące tego, który ma wyciek i z którego nieczysty: **33** Oraz [kobiety] w czasie jej nieczystości i osoby, która ma wyciek, tak mężczyzny, jak i niewiasty, i mężczyzny, który się położy z kobietą nieczystą.

16 Potem PAN mówił do Mojżesza po śmierci dwóch synów Aarona, którzy umarli, gdy złożyli ofiarę przed PANEM. **2** I PAN powiedział do Mojżesza: Powiedz swojemu bratu Aaronowi, żeby nie wchodził w każdym czasie do Miejsca Świętego poza zasłonę przed przebłagalnią, która jest na arce, aby nie umarł. W obłoku bowiem będę się ukazywać nad przebłagalnią. **3** Oto w taki sposób Aaron będzie wchodzić do Świętego Miejsca: z młodym cielcem na ofiarę za grzech i z baranem na całopalenie. **4** Ubierz się w świętą lnianą tunikę, na ciele będzie miał lniane spodnie, opasze się lnianym pasem i włoży [na głowę] lnianą mitrę. To są święte szaty; obmyje więc swoje ciało w wodzie i założy je. **5** A od zgromadzenia synów Izraela weźmie dwa kozły na ofiarę za grzech i jednego baranka na całopalenie. **6** I Aaron złoży swego cielca na ofiarę za grzech za siebie samego, i dokona przebłagania za siebie i swój dom. **7** Weźmie też dwa kozły i postawi je przed PANEM u wejścia do Namiotu Zgromadzenia. **8** I Aaron rzuci losy o dwa kozły, jeden los dla PANA, a drugi los dla kozła ofiarnego. **9** I przyprowadzi Aaron [tego] kozła, na którego padł los dla PANA, i złoży go w ofierze za grzech. **10** Ale kozła, na którego padł los dla kozła ofiarnego, postawi żywego przed PANEM, aby nim dokonać przebłagania i wypuścić go na pustynię jako kozła ofiarnego. **11** I przyprowadzi Aaron cielca na ofiarę za

ich przestępstwa i za wszystkie ich grzechy. Tak też odłączać synów Izraela od ich nieczystości, aby nie uczyni z Namiotem Zgromadzenia, który jest wśród nich, pośrodku ich nieczystości. **17** A żaden człowiek on będzie wchodzić do Miejsca Świętego, by dokonać przebłagania, aż wyjdzie i dokona przebłagania sam za siebie, swój dom i za całe zgromadzenie Izraela. **18** Potem wyjdzie do ołtarza, który jest przed PANEM, i dokona za niego przebłagania: weźmie nieco krwi cielca i krwi kozła i pomaże rogi ołtarza dokoła. **19** Pokropi go z wierzchu tą krewią swym palcem siedem razy, oczyści go i poświęci go od nieczystości synów Izraela. **20** A gdy dokona przebłagania za Miejsce Święte, Namiot Zgromadzenia i ołtarz, przyprowadzi żywego kozła. **21** I Aaron położy obie ręce na głowie żywego kozła, wyznawać będzie nad nim wszystkie nieprawości synów Izraela i wszystkie ich przestępstwa ze wszystkimi ich grzechami i złoży je na głowę tego kozła, i wypuści [go] przez wyznaczonego człowieka na pustynię. **22** Tak poniesie ten koźiół na sobie wszystkie ich nieprawości do ziemi pustej. I wypuści tego koźla na pustynię. **23** Potem Aaron wejdzie do Namiotu Zgromadzenia, zdejmie z siebie lniane szaty, które włożył, gdy wszedł do Miejsca Świętego, i zostawi je tam. **24** Obmyje też swoje ciało w wodzie na Miejscu Świętym i włoży swoje szaty, wyjdzie i złoży swoje całopalenie i całopalenie ludu i dokona przebłagania za siebie i za lud. **25** A tłuszcz ofiary za grzech spali na ołtarzu. **26** A ten, który wypuścił kozła jako kozła ofiarnego, wypierze swoje szaty i obmyje swoje ciało w wodzie, potem wejdzie do obozu. **27** Cielca zaś ofiary za grzech i kozła ofiary za grzech, których krew została wniesiona do Miejsca Świętego dla przebłagania, wyniosą poza obóz i spalą w ogniu ich skóry, ich mięso i ich gnój. **28** A ten, który je spali, wypierze swoje szaty i obmyje swoje ciało w wodzie,

potem wejdzie do obozu. **29** To będzie dla was wieczną ustawą: W dziesiątym [dniu tego] siódmego miesiąca dnia kapłan dokona za was przebłagania, aby was oczyścić od wszystkich waszych grzechów, abyście byli oczyszczeni przed PANEM. **30** Bo w tym dniu szabatem odpoczynku i będziecie trapić wasze dusze ustawą wieczną. **32** A dokona przebłagania kapłan, który jest namaszczony i poświęcony do pełnienia służby na miejsce swego ojca, a włoży lniane szaty, szaty święte; **33** I dokona przebłagania za Miejsce Najświętsze i Namiot Zgromadzenia, i za ołtarz, dokona też przebłagania za kapłanów i cały lud zgromadzenia. **34** I będzie to dla was wieczną ustawą, aby raz w roku dokonywać za synów Izraela przebłagania za wszystkie ich grzechy. I uczynił Mojżesz tak, jak mu PAN rozkazał.

17 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: **2** Mów do Aarona i do jego synów, i do wszystkich synów Izraela i powiedz im: Oto co PAN nakazał: **3** Ktokolwiek z domu Izraela zabije wołu, owcę albo kozę w obozie lub zabije [je] poza obozem; **4** A nie przyprowadzi tego przed wejście do Namiotu Zgromadzenia, aby złożyć w ofierze PANU przed przybytkiem PANA, to będzie on winien krwi, bo przelał krew. Ten człowiek zostanie wykluczony spośród swego ludu. **5** Ma tak być, aby synowie Izraela przyprowadzili swoje ofiary, które [dotychczas] zabijali na polu, by przyprowadzili je do PANA przed wejście do Namiotu Zgromadzenia, do kapłana, i złożyli je jako ofiary pojednawcze PANU. **6** Kapłan pokropi krwią ołtarz PANA u wejścia do Namiotu Zgromadzenia, a tłuszcz spali jako miłą woń dla PANA. **7** I nie będą już więcej składać swoich ofiar demonom, z którymi uprawiali nierząd. To będzie dla nich wieczna ustanowiona przez wszystkie ich pokolenia. **8** Powiedz im jeszcze: Jeśli ktokolwiek z domu Izraela albo z przybyszów mieszkających wśród was będzie składał całopalenie [lub inną] ofiarę; **9** A nie przyprowadzi jej przed wejście do Namiotu Zgromadzenia, aby ja złożyć PANU, to człowiek ten będzie wykluczony ze swego ludu. **10** A gdyby ktokolwiek z domu Izraela lub z przybyszów, którzy goszczą wśród was, spożywał jakąkolwiek krew, to zwróci swoje oblicze przeciw człowiekowi, który spożywa krew, i wykluczę go spośród jego ludu. **11** Życie [wszelkiego] ciała bowiem jest we krwi. Ja dałem ją wam na ołtarz dla dokonywania przebłagania za wasze dusze, gdyż to krew dokonuje przebłagania za duszę. **12** Dlatego powiedziałem synom Izraela: Żadna dusza wśród was nie będzie spożywała krwi ani żaden przybysz, który gości wśród

was, nie będzie spożywał krwi. **13** I ktokolwiek z synów Izraela lub z przybyszów, którzy goszczą wśród was, będziecie trapić swoje dusze i nie będziecie wykonywać upoluje jakieś zwierzę lub ptaka, które wolno jeść, to żadnej pracy, zarówno rodowy mieszkańców, jak i przybysz, który gości wśród was; **10** Bo w tym [jest] życie wszelkiego ciała [jest] życie wszelkiego ciała, krew [stanowi] jego życie. Dlatego powiedziałem synom Izraela: Krwi wszelkiego ciała spożywać nie będziecie, bo życiem wszelkiego ciała [jest] jego krew. Ktokolwiek ją spożywa, zostanie wytracony. **15** Każda dusza, która spożywa zwierzę ustanowiony, padie lub roszczarpane, czy to rodowy mieszkańców, czy przybysz, wypierze swoje szaty i obmyje się w wodzie, i będzie nieczysta aż do wieczora. Potem będzie czysta. **16** Ale jeśli nie wypierze [swoich szat] ani nie obmyje swego ciała, obciąży się nieprawością.

18 PAN powiedział jeszcze do Mojżesza: **2** Przemoż do synów Izraela i powiedz im: Ja jestem PAN, wasz Bóg. **3** Nie czyńcie według zwyczajów ziemi Egiptu, w której mieszkaliście, ani według zwyczajów ziemi Kanaan, do której was prowadzę, też nie czyńcie, a według ich ustaw nie postępujcie. **4** Wypełniajcie moje prawa i przestrzegajcie moich ustaw, abyście postępowali według nich. Ja jestem PAN, wasz Bóg. **5** Przestrzegajcie więc moich ustaw i moich praw, bo jeśli człowiek je wypełnia, będzie przez nie żył. Ja jestem PAN. **6** Nikt z was nie będzie zbliżał się do swojego krewnego, by odsłonić jego nagość. Ja jestem PAN. **7** Nie będziesz odsłaniał nagości swego ojca lub matki; ona jest twoją matką, nie odkryjesz jej nagości. **8** Nie będziesz odsłaniał nagości żony twoego ojca; to jest nagość twoego ojca. **9** Nie będziesz odsłaniał nagości córki twoego ojca lub córki twojej matki, czy urodziła się w domu, czy poza domem – nie odkryjesz ich nagości. **10** Nie będziesz odsłaniał nagości córki twoego syna lub nagości córki twojej córki, bo są one twoją nagością. **11** Nie będziesz odsłaniał nagości córki żony twoego ojca, która się narodziła z twoego ojca, bo ona jest twoją siostrą, nie odkryjesz jej nagości. **12** Nie będziesz odsłaniał nagości siostry twoego ojca, bo jest ona bliską krewną twoego ojca. **13** Nie będziesz odsłaniał nagości siostry twojej matki, bo ona jest bliską krewną twojej matki. **14** Nie będziesz odsłaniał nagości brata twoego ojca, nie zbliżysz się do jego żony; ona jest twoją ciocią. **15** Nie będziesz odsłaniał nagości twojej synowej; ona jest żoną twoego syna, nie odkryjesz jej nagości. **16** Nie będziesz odsłaniał nagości żony twoego brata, bo to jest nagość twoego brata. **17** Nie będziesz odsłaniał nagości kobiety i jej córki; nie weźmiesz córki jej syna ani córki jej córki, aby odkryć jej nagość, bo są one jej bliskimi krewnymi. Jest to niegodzliwość. **18** Nie weźmiesz siostry twojej żony, abyś jej nie trafił, odsłaniając jej nagość za jej życia. **19** Nie zbliżaj się do kobiety, aby odsłaniać jej nagość

w czasie jej odłączenia z powodu nieczystości. 20 Nie przysięgać fałszywie na moje imię i nie będzicie będesz obcował z żoną twoego bliźniego, bo stałyś bezczesć imienia swego Boga. Ja jestem PAN. 13 się nią nieczysty. 21 Nie pozwalaj żadnemu z dwóch Nie będziesz uciskać swego bliźniego i nie będziesz go potomków przejść przez ogień dla Molocha, abyś nie wyzyskiwać. Zapłata najemnika nie zostanie u ciebie bezczesć imienia twoego Boga. Ja jestem PAN. 22 aż do rana. 14 Nie będziesz złorzeczył głuchemu, Nie będziesz obcował z mężczyzną jak z kobietą, a przed ślepym nie będziesz stawał przeskody, Jest [to] obrzydliwość. 23 Nie będziesz też obcował z ale będziesz się bał swego Boga. Ja jestem PAN. żadnym zwierzęciem, bo stałyś się tym nieczysty. 15 Nie będziesz postępował niesłusznie w sądzie. Kobieta nie będzie stawać przed zwierzęciem w celu Nie będziesz miał względu na osobę ubogiego i nie obcowania z nim. Jest to zboczenie. 24 Nie kalajcie wyroźniaj osoby bogatego. Sprawiedliwie będziesz się tym wszystkim, gdyż tym wszystkim kalały się sądził swego bliźniego. 16 Nie będziesz szerzyć narody, które wypędzam przed wami. 25 Także i ziemia oszczerstw wśród swego ludu. Nie będziesz nastawała stała się skalana. Nawiedziłem więc jej nieprawość na krew swego bliźniego. Ja jestem PAN. 17 Nie w niej i ziemia zwymiotowała swoich mieszkańców. będziesz w swoim sercu nienawidził swego brata. 26 Przestrzegajcie więc moich ustaw i moich praw i Będziesz upominał swego bliźniego i nie znieszysz nie dopuszczajcie się żadnych z tych obrzydliwości, u niego grzechu. 18 Nie będziesz się mścić i nie ani rodowity mieszkaniec, ani przybysz, który gości będziesz chować urazy do synów swego ludu, lecz wśród was; 27 (Wszystkich bowiem tych obrzydliwości będziesz miłował swego bliźniego jak samego siebie. dopuszczali się ludzie tej ziemi, którzy [byli] przed Ja jestem PAN. 19 Będziesz przestrzegać moich wami, i ziemia stała się skalana); 28 Aby was ziemia nie ustaw. Nie będziesz parzył swego bydła [z bydlem] zwymiotowała, gdy ją zanieczyścię, jak zwymiotowała innego rodzaju. Nie będziesz obsiewał swego pola narody, które były przed wami. 29 Bo ktokolwiek dwoma rodzajami ziarna. Także nie będziesz wkładał dopuści się jakiejś z tych wszystkich obrzydliwości, na siebie szaty utkanej z [dwóch] różnych [przedzy], wszyscy, którzy tak czynią, zostaną wykluczeni spośród jak z wełny i lnu. 20 Jeśli mężczyzna obcuje z kobietą, swego ludu. 30 Przestrzegajcie więc moich ustaw, aby która jest niewolnicą, poślubioną mężowi, lecz jeszcze nie czynić żadnego z obrzydliwych zwyczajów, które niewykupioną ani nieobdarzoną wolnością, [oboje] były czynione przed wami, abyście nie skalali się nimi. będą karani, ale nie zostaną zabici, ponieważ nie Ja jestem PAN, wasz Bóg.

19 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 2 Przemów do całego zgromadzenia synów Izraela i powiedz im: Bądźcie świętymi, bo ja, PAN, wasz Bóg, [jestem] świętym. 3 Niech każdy z was boi się swojej matki i swojego ojca i niech przestrzega moich szabatów. Ja jestem PAN, wasz Bóg. 4 Nie będzicie się zwracać do bożków i nie czyńcie sobie odlewanych bogów. Ja jestem PAN, wasz Bóg. 5 A gdy będziecie składać PANU ofiarę pojednawczą, składając ją dobrowolnie. 6 Będzicie [ja] spożywali w dniu, w którym ją złożycie w ofierze, i nazajutrz. A co pozostało do trzeciego dnia, będzie spalone w ogniu. 7 A jeśli spożycie ją trzeciego dnia, będzie obrzydliwa i nie zostanie przyjęta. 8 Ktokolwiek ją spożyje, obciąży się nieprawością, bo zbezczesili świętost PANA. Ta dusza będzie wykluczona spośród swego ludu. 9 Gdy będziecie żąć zboża waszej ziemi, nie będziesz żąć swego pola do samego skraju ani nie będziesz zbierał pokłosia po swoim żniwie. 10 Także gron swej winnicy nie będziesz obierał całkowicie i nie zbieraj z winnicy winogron, [które upadły]; zostawisz ją dla ubogiego i przybysza. Ja jestem PAN, wasz Bóg. 11 Nie będziecie kraść, nie będziecie oszukiwać i nie będziecie okłamywać jeden drugiego. 12 Nie będziecie

będziesz w swoim sercu nienawidził swego brata. 26 Będziesz upominał swego bliźniego i nie znieszysz nie dopuszczajcie się żadnych z tych obrzydliwości, u niego grzechu. 18 Nie będziesz się mścić i nie ani rodowity mieszkaniec, ani przybysz, który gości będziesz chować urazy do synów swego ludu, lecz wśród was; 27 (Wszystkich bowiem tych obrzydliwości będziesz miłował swego bliźniego jak samego siebie. dopuszczali się ludzie tej ziemi, którzy [byli] przed Ja jestem PAN. 19 Będziesz przestrzegać moich wami, i ziemia stała się skalana); 28 Aby was ziemia nie ustaw. Nie będziesz parzył swego bydła [z bydlem] zwymiotowała, gdy ją zanieczyścię, jak zwymiotowała innego rodzaju. Nie będziesz obsiewał swego pola narody, które były przed wami. 29 Bo ktokolwiek dwoma rodzajami ziarna. Także nie będę wkładał dopuści się jakiejś z tych wszystkich obrzydliwości, na siebie szaty utkanej z [dwóch] różnych [przedzy], wszyscy, którzy tak czynią, zostaną wykluczeni spośród jak z wełny i lnu. 20 Jeśli mężczyzna obcuje z kobietą, swego ludu. 30 Przestrzegajcie więc moich ustaw, aby która jest niewolnicą, poślubioną mężowi, lecz jeszcze nie czynić żadnego z obrzydliwych zwyczajów, które niewykupioną ani nieobdarzoną wolnością, [oboje] będą karani, ale nie zostaną zabici, ponieważ nie była wolna. 21 I przyprowadzi PANU ofiarę za swoje przewinienie przed wejście do Namiotu Zgromadzenia, [to jest] barana za przewinienie. 22 Wówczas kapłan dokona przed PANEM przebłagania za niego przez barana za przewinienie za jego grzech, którego się dopuścił. I będzie mu odpuszczone jego grzech, który popełnił. 23 A gdy wejdziecie do ziemi i zasadzicie wszelkie drzewa dające owoc, wtedy będziecie uważać ich owoce za nieobrzelane. Przez trzy lata będziecie je mieć za nieobrzelane, nie będziecie ich jeść. 24 Lecz w czwartym roku wszystkie ich owoce będą poświęcone jako ofiara na chwałę PANA. 25 A w piątym roku będziecie jeść ich owoc, aby mnożył się wasz urodzaj. Ja jestem PAN, wasz Bóg. 26 Nie będziecie jeść niczego z krwią. Nie będziecie uprawiać wróżbiarstwa ani czarów. 27 Nie będziecie obcinać włosów dokoła waszej głowy ani nie będziecie przycinać końców swojej brody. 28 Nie będziecie robić żadnych nacięć na swoim ciele za umarłych ani czynić [żadnego] piętna na sobie. Ja jestem PAN. 29 Nie będziesz harbił swojej córki, naklaniając ją do nierzządu, aby ziemia nie uległa nierzędziowi i nie napełniła się rozpustą. 30 Będzicie przestrzegać moich szabatów i moją świętynię będziecie czcić. Ja jestem PAN. 31 Nie będziecie się zwracać do czarowników ani szukać

rady u wróżbitów, abyście się przez nich nie skalali. Ja w wśród was. **15** Także mężczyzna, jeśli się położy ze jestem PAN, wasz Bóg. **32** Przed siwizną wstaniesz z zwierzęciem, poniesie śmierć. Zwierzę też zabicie. uczcisz osobę starca, i bój się swego Boga. Ja jestem PAN. **33** Jeśli przybysz będzie mieszkał z tobą w waszej ziemi, nie czyrćcie mu krzywdy; **34** Przybysz, który gości u was, będzie jak jeden urodzony wśród was. Będziesz go miłować jak samego siebie, bo i wy byliście przybyszami w ziemi Egipu. Ja jestem PAN, wasz Bóg. **35** Nie czrćcie nieprawości w sądzie, w miarach, w wagach i w objętości. **36** Wagi sprawiedliwe, odważniki sprawiedliwe, efę sprawiedliwą i kwartę sprawiedliwą, będącie mieć. Ja jestem PAN, wasz Bóg, który wyprowadził was z ziemi Egipu. **37** Będzicie więc przestrzegać wszystkich moich ustaw i wszystkich moich praw i będącie je wypełniać. Ja jestem PAN.

20 Potem PAN powiedział do Mojżesza: **2** Powiedz synom Izraela: Ktokoliek z synów Izraela albo z przybyszów mieszkających w Izraelu złoży Molochowi w ofierze [kogoś] ze swego potomstwa, poniesie śmierć. Lud tej ziemi go ukamienuje. **3** I ja zwrócię moje oblicze przeciwko temu człowiekowi i wyłączę go spośród jego ludu, dlatego że złożył ofiarę Molochowi ze swego potomstwa, by zanieczyćmoją świątynię i zbezczesić moje święte imię. **4** A jeśli lud tej ziemi zasłoni swe oczy przed takim człowiekiem, który złożył Molochowi ofiarę ze swego potomstwa, i nie zabije go; **5** To zwrócię swoje oblicze przeciw temu człowiekowi i przeciw jego domowi i wyłączę go oraz wszystkich, którzy cudzołyżli za jego przykładem, uprawiać nierząd z Molochem, spośród ich ludu. **6** Przeciwko człowiekowi, który zwróci się do czarowników i wróżbiów, by cudzołyżć za ich przykładem, zwrócię swoje oblicze i wyłączę go spośród jego ludu. **7** Uświecajcie się więc i bądźcie świętymi, bo ja jestem PAN, wasz Bóg. **8** Będzicie przestrzegać moich ustaw i wypełniać je. Ja jestem PAN, który was uświeca. **9** Ktokoliek [bowiem] złorzeczy swemu ojcu albo swej matce, poniesie śmierć. Zlorzeczył swemu ojcu i swej matce, [więc] jego krew [spadnie] na niego. **10** Mężczyzna, który dopuści się cudzołóstwa z czyjąś żoną, ponieważ cudzołyżł z żoną swego bliźniego, poniesie śmierć, zarówno cudzołyżnik, jak i cudzołyżnica. **11** Mężczyzna, który położy się z żoną swego ojca, odsłonił nagość swego ojca: oboje poniosą śmierć, ich krew [spadnie] na nich. **12** Jeśli mężczyzna położy się ze swoją synową, oboje poniosą śmierć. Dopuścili się zbroczenia, ich krew [spadnie] na nich. **13** Także jeśli mężczyzna obcuje z mężczyzną tak jak z kobietą, to obaj popełnili obrzydliwość. Poniosą śmierć, ich krew spadnie na nich. **14** Jeśli mężczyzna pojmie za żonę kobietę i jej matkę, to jest to niegodzliwość. W ogniu spałą i jego, i je, aby nie było tej niegodzliwości

wśród was. **15** Także mężczyzna, jeśli się położy ze żnią położycią, zabijesz kobietę i zwierzę. Poniosą śmierć, ich krew będzie na nich. **17** Jeśli mężczyzna pojmie swoją siostrę, córkę swego ojca albo córkę swojej matki i zobaczy jej nagość, i ona zobaczy jego nagość, to jest to hańba. Będą wytraceni na oczach swego ludu. Odsłonił nagość swej siostry, obciążał się swoją nieprawością. **18** A jeśli mężczyzna położy się z kobietą w czasie jej słabości i odkryje jej nagość, i obnaży jej źródło, a ona też odsłoni źródło swojej nagości, to jest to hańba. Będą wykluczeni spośród swego ludu. **19** Nie będziesz odsłaniał nagości siostry swej matki ani siostry swego ojca, bo [któ] obnaża swoją krewną, obciąża się swoją nieprawością. **20** Jeśli mężczyzna kładzie się z żoną swego stryja, odsłania nagość swego stryja. Obciążą się swoim grzechem, umrą bez dzieci. **21** Także jeśli mężczyzna pojmie żonę swego brata, to jest to nieczystość. Odsłania nagość swego brata, będą bezdzietni. **22** Przestrzegajcie więc wszystkich moich ustaw i wszystkich moich praw i wypełniajcie je, aby was nie wyrzuciła ziemia, do której was wprowadzę, abyście w niej mieszkali. **23** A nie postępujcie według obyczajów tego narodu, który wypędzam przed wami. To wszystko bowiem czynili i obrzydzałem ich sobie. **24** Wam zaś powiedziałem: Wy posiądzcie ich ziemię i dam ją wam jako posiadłość – ziemię opływającą mlekiem i miodem. Ja jestem PAN, wasz Bóg, który oddzielił was od [innych] narodów. **25** Będzicie więc rozróżniać między zwierzęciem czystym a nieczystym i między ptakiem nieczystym a czystym. Nie kalajcie waszych dusz przez zwierzęta i ptactwo, i wszystko, co pełza po ziemi, co oddzieliłem od was jako nieczyste. **26** I będącie dla mnie świętymi, bo ja, PAN, jestem świętym i oddzieliłem was od [innych] narodów, abyście byli moimi. **27** Mężczyzna lub kobieta, w których będzie duch czarownika albo wróżby, poniosą śmierć: będą ukamienowani, ich krew [spadnie] na nich.

21 PAN powiedział też do Mojżesza: Mów do kapłanów, synów Aarona i powiedz im: Niech nikt z was nie zanieczyści się z powodu umarłych spośród swego ludu; z wyjątkiem najbliższych krewnych, czyliowej matki, swego ojca, swego syna, swej córki i swego brata; **3** A także swej siostry dziewczyny, bliskiej mu, która nie miała męża; z jej powodu może się zanieczyścić. **4** Jako przełożony wśród swego ludu nie zanieczyści się, tak żeby był skalany. **5** Nie będą sobie czynili lisy na swej głowie ani nie będą golić skrajów swej brody, ani nie będą naciągać swego ciała. **6** Będą świętym dla swego Boga i nie będą bezczesiili imienia

swego Boga, składają bowiem ofiary PANA spalane w mego oblicza. Ja [jestem] PAN. 4 Ktokolwiek z ogniu oraz chleb swego Boga. Będą więc święci. 7 potomstwa Aarona będzie trędowaty albo będzie Nie pojmy sobie za żonę nierzadnicy lub naruszonej cierpią na wyciek, nie będzie spożywał z rzeczy [w panieństwie]; nie będą także pojmować kobiety poświęconych, dopóki nie stanie się czysty. A kto oddalonej przez jej męża, gdyż każdy [z nich] jest dotknięty jakiejś nieczystości z powodu zmarłego lub święty dla swego Boga. 8 Miej go więc za świętego, bo tego, z którego wypływa nasienie; 5 Lub kto dotknie on składa w ofierze chleb twoego Boga; dlatego będzie czegoś, co pełza po ziemi, przez co stanie się nieczysty, święty dla ciebie, bo ja, PAN, który was poświęca, lub człowieka, który uczyni go nieczystym z powodu jestem święty. 9 Jeśli córka kapłana zbezczesi się jakiekolwiek jego nieczystości; 6 Ten, kto dotknie przez nierząd, zbezczesi swego ojca. Będzie spalona czegoś takiego, będzie nieczysty aż do wieczora i w ogniu. 10 Najwyższy kapłan wśród swoich braci, na nie będzie jadł z rzeczy poświęconych, aż obmyje którego głowę została wylana oliwa namaszczania i swoje ciało w wodzie. 7 Po zachodzie słońca będzie który został poświęcony, aby włożyć [na siebie świętę] czysty i potem będzie jeść z rzeczy poświęconych, szaty, nie będzie odsłaniał swej głowy i nie rozedrzesz bo to jest jego pokarm. 8 Nie będzie jadł padliny swoich szat; 11 I nie zbliży się do żadnego zmarłego, ani [mięsa] rozszarpanego [przez zwierzę], aby się [nawet] nie zanieczyści się z powodu swego ojca lub tym nie zanieczyć się. Ja jestem PAN. 9 Będą więc z powodu swej matki. 12 Nie wyjdzie ze świątyni i przestrzegać mojego nakazu, aby nie obciążyli się nie zbezczesi świątyni swego Boga, gdyż korona grzechem i nie umarli za to, że go zbezczesili. Ja oliwy namaszczania swego Boga [jest] na nim: Ja jestem PAN, który ich poświęca. 10 Żaden obcy nie jestem PAN. 13 I weźmie sobie dziewczę za żonę. będzie jadł z rzeczy świętych: ani gość kapłana, ani 14 Nie weźmie sobie ani wdowy, ani oddalonej, ani jego najemnika nie będzie jadł z rzeczy świętych. 11 A zhaśbionej, ani nierzadnicy, lecz weźmie sobie za żonę jeśli kapłan kupi człowieka za swoje pieniądze, to ten dziewczę ze swego ludu. 15 I nie zbezczesi swego może jeść, również urodzony w jego domu; oni mogą potomstwa wśród swego ludu, bo ja jestem PAN, który jeść z jego pokarmów. 12 A jeśli córka kapłana wyjdzie go uświęca. 16 Przemówił dalej PAN do Mojżesza, za mąż za obcego, to nie będzie ona jeść z ofiar rzeczy mówiąc: 17 Powiedz Aaronowi tymi słowy: Ktokolwiek świętych. 13 Jeśli zaś córka kapłana zostanie wdową z twego potomstwa w ich pokoleniach miał jakąś albo [zostanie] oddalona [przez męża] i nie ma dzieci, wadę, niech nie zbliża się, aby składać w ofierze chleb a wróci do domu swego ojca jak w swojej młodości, to swego Boga. 18 Żaden mężczyzna, który ma jakąś będzie mogła jeść chleb swego ojca, lecz żaden obcy wadę, nie zbliży się: ani niewidomy, ani chromy, ani nie będzie z niego jadł. 14 A jeśli ktoś przez nieuwagę mający płaski nos, ani nieproporcjonalnie zbudowany; zje z rzeczy świętych, to doda do tego jedną piątą i 19 Ani ten, który ma złamianą nogę lub rękę; 20 Ani odda kapłanowi wraz z rzeczą świętą. 15 Nie będą garbaty, ani z bielmem na oku, ani chory na świerzb, bezczescią rzeczy świętych, które synowie Izraela ani pokryti liszajami, ani eunuch: 21 Żaden mężczyzna ofiarując PANU; 16 I [tak] obciążać ich nieprawością z potomków kapłana Aarona, który ma jakąś wadę, nie za występek, gdy będą jedli ich świętę rzeczy, gdyż zbliży się, aby składać ofiary PANA spalane w ogniu. ja, PAN, ich uświęcam. 17 Potem PAN powiedział Ma wadę, więc nie zbliży się, aby składać w ofierze do Mojżesza: 18 Przemów do Aarona, jego synów i chleb swego Boga. 22 Może [jednak] spożywać chleb wszystkich synów Izraela i powiedz im: Ktokolwiek z swego Boga, zarówno świętę, jak i najświętszy. 23 domu Izraela lub spośród przybyszów w Izraelu złoży Lecz nie może wchodzić poza zaslonę ani zbliżać się swoją ofiarę zgodnie ze wszystkimi swoimi ślubami lub do ołtarza, bo ma wadę, żeby nie zbezczesi mojej wszystkimi dobrowolnymi darami, które złoży PANU na świątyni. Ja bowiem jestem PAN, który ją poświęca. ofiarę całopalenia; 19 To [złoży] ze swojej woli samca 24 I Mojżesz powiedział to Aaronowi, jego synom i bez skazy, z bydła, owiec lub kóz. 20 Nie będziecie ofiarować niczego, co ma wadę, bo nie zostanie przyjęte od was. 21 Jeśli ktoś składa PANU ofiarę pojednawczą, wypełniając ślub lub jako dobrowolny dar z bydła albo z trzody, musi to być bez wady, aby zostało przyjęte. Nie będzie na nim żadnej zmazy. 22 Nie będziecie ofiarowywać PANU [zwierzęcia] ślepego, kulawego, okaleczonego, owrzodzonego, chorego na świerzb, pokrytego liszajami. Nie będziecie też składać go PANU na ołtarz jako ofiary spalanej. 23 Wołu albo

22 I powiedział PAN do Mojżesza: 2 Powiedz Aaronowi i jego synom, aby powstrzymywali się od świętych rzeczy synów Izraela i nie zbezczesili mojego świętego imienia [w tym], co mi poświęcają. Ja [jestem] PAN. 3 Powiedz im: Ktokolwiek z waszego potomstwa w waszych pokoleniach zbliży się do świętych [rzeczy], które synowie Izraela poświęcają PANU, będąc nieczystym, ten będzie wytracony sprzed

jagnię niekształtne lub niewyrośnięte możesz złożyć dwie dziesiąte efy maği pszennej zmieszanej z oliwą jako ofiarę dobrowolną, ale jako ofiara ślibowana nie jako ofiarę spalaną PANU na miłą woń, a do tego będą przyjęte. 24 Nie będziecie ofiarowywać PANU także ofiarę z płynów, jedną czwartą hinu wina. 14 [nic] zgniecionego, posiniaczonego, rozerwanego lub Nie będziecie jeść chleba ani prażonego ziarna, ani skałeczonego. Nie będziecie tego czynić w waszej świeżych kłosów aż do dnia, w którym przyniesiecie ziemi. 25 Nie będziecie też ofiarowywać na chleb ofiarę waszemu Bogu. Będzie to wieczna ustawa przez waszego Boga z ręki cudzoziemca takich [zwierząt], bo wszystkie wasze pokolenia, we wszystkich waszych jest w nich skaza, mają wadę. Nie zostaną przyjęte od mieszkańców. 15 I odliczycie sobie od pierwszego was. 26 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 27 Gdy dnia po szabacie, od dnia, w którym przyniesieście się urodzi wół, owca lub koza, to będzie przez siedem snop kołysania, siedem pełnych tygodni. 16 Aż do dni przy swej matce, a od ósmego dnia i dalej będzie pierwszego dnia po siódmym szabacie odliczycie przyjęte jako ofiara spalona dla PANA. 28 Nie zabijajcie pięćdziesiąt dni i wtedy złożycie PANU nową ofiarę w tym samym dniu krowy lub owcy wraz z jej małym. pokarmową. 17 Przyniesiecie z waszych domów 29 A gdy będziecie składali PANU ofiarę dziękczynną, dwa chleby na [ofiare] kołysania. Będą one z dwóch będziecie ją składać z własnej woli. 30 Tego samego dziesiątych efy maği pszennej, upiezione na zakwasie; dnia zostanie spożыта; nie zostawicie z niej nic do rana. [to] będą pierwociny dla PANA. 18 Razem z tym Ja jestem PAN. 31 Dlatego będziecie przestrzegać chlebem złożycie w ofierze siedem rocznych baranków moich przykazań i wypełniać je. Ja jestem PAN. 32 I bez skazy, jednego młodego cielca i dwa barany. nie będziecie bezcześcić mojego świętego imienia, bo Będą one na ofiarę całopalenia dla PANA wraz z będę uświęcony pośród synów Izraela. Ja jestem PAN, ich ofiarą pokarmową i ofiarami z płynów. Będzie to który was uświęca; 33 Który was wyprowadził z ziemi ofiara spalana na miłą woń dla PANA. 19 Złożycie Egiptu, aby być waszym Bogiem. Ja jestem PAN.

23 I PAN powiedział do Mojżesza: 2 Przemów do synów Izraela i powiedz im: Uroczyste święta PANA, które będziecie ogłaszać jako święte zgromadzenia. One są moimi uroczystymi świętami. 3 Przez sześć dni będziecie wykonywać pracę, ale siódmy dzień będzie szabatem odpoczynku, świętym zgromadzeniem, nie będziecie wykonywać [wtedy] żadnej pracy. Jest to szabat PANA we wszystkich waszych domach. 4 Oto uroczyste święta PANA, święte zgromadzenia, które będziecie ogłaszać w ich oznaczonych porach: 5 W pierwszym miesiącu, czternastego dnia [tego miesiąca], o zmierzchu, jest Pascha PANA. 6 A piętnastego dnia tego miesiąca [będzie] Święto Przaśników dla PANA. Przez siedem dni będziecie jeść przaśne chleby. 7 Pierwszego dnia będziecie mieć święte zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać żadnej uciążliwej pracy. 8 Lecz będziecie składali PANU ofiarę spalaną przez siedem dni. Siódmego dnia będzie święte zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. 9 I PAN powiedział do Mojżesza: 10 Przemów do synów Izraela i powiedz im: Gdy wejdziecie do ziemi, którą was daje, i będziecie zbierać plony, wtedy przyniesiecie do kapłana snop z pierwocin waszego plonu. 11 I on będzie koływał tym snopem przed PANEM, aby był przyjęty za was. Nazajutrz po sabacie kapłan będzie nim koływał. 12 W dniu kołysania tym snopem złożycie w ofierze rocznego baranka bez skazy jako całopalenie dla PANA; 13 Wraz z nim na ofiarę pokarmową,

dwie dziesiąte efy maği pszennej zmieszanej z oliwą jako ofiarę spalaną PANU na miłą woń, a do tego będą przyjęte. 24 Nie będziecie ofiarowywać PANU także ofiarę z płynów, jedną czwartą hinu wina. 14 [nic] zgniecionego, posiniaczonego, rozerwanego lub Nie będziecie jeść chleba ani prażonego ziarna, ani skałeczonego. Nie będziecie tego czynić w waszej świeżych kłosów aż do dnia, w którym przyniesiecie ziemi. 25 Nie będziecie też ofiarowywać na chleb ofiarę waszemu Bogu. Będzie to wieczna ustawa przez waszego Boga z ręki cudzoziemca takich [zwierząt], bo wszystkie wasze pokolenia, we wszystkich waszych jest w nich skaza, mają wadę. Nie zostaną przyjęte od mieszkańców. 15 I odliczycie sobie od pierwszego was. 26 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 27 Gdy dnia po szabacie, od dnia, w którym przyniesieście się urodzi wół, owca lub koza, to będzie przez siedem snop kołysania, siedem pełnych tygodni. 16 Aż do dni przy swej matce, a od ósmego dnia i dalej będzie pierwszego dnia po siódmym szabacie odliczycie przyjęte jako ofiara spalona dla PANA. 28 Nie zabijajcie pięćdziesiąt dni i wtedy złożycie PANU nową ofiarę w tym samym dniu krowy lub owcy wraz z jej małym. pokarmową. 17 Przyniesiecie z waszych domów 29 A gdy będziecie składali PANU ofiarę dziękczynną, dwa chleby na [ofiare] kołysania. Będą one z dwóch będziecie ją składać z własnej woli. 30 Tego samego dziesiątych efy maği pszennej, upiezione na zakwasie; dnia zostanie spożыта; nie zostawicie z niej nic do rana. [to] będą pierwociny dla PANA. 18 Razem z tym Ja jestem PAN. 31 Dlatego będziecie przestrzegać chlebem złożycie w ofierze siedem rocznych baranków moich przykazań i wypełniać je. Ja jestem PAN. 32 I bez skazy, jednego młodego cielca i dwa barany. nie będziecie bezcześcić mojego świętego imienia, bo Będą one na ofiarę całopalenia dla PANA wraz z będę uświęcony pośród synów Izraela. Ja jestem PAN, ich ofiarą pokarmową i ofiarami z płynów. Będzie to który was uświęca; 33 Który was wyprowadził z ziemi ofiara spalana na miłą woń dla PANA. 19 Złożycie Egiptu, aby być waszym Bogiem. Ja jestem PAN.

23 I PAN powiedział do Mojżesza: 2 Przemów do synów Izraela i powiedz im: Uroczyste święta PANA, które będziecie ogłaszać jako święte zgromadzenia. One są moimi uroczystymi świętami. 3 Przez sześć dni będziecie wykonywać pracę, ale siódmy dzień będzie szabatem odpoczynku, świętym zgromadzeniem, nie będziecie wykonywać [wtedy] żadnej pracy. Jest to szabat PANA we wszystkich waszych domach. 4 Oto uroczyste święta PANA, święte zgromadzenia, które będziecie ogłaszać w ich oznaczonych porach: 5 W pierwszym miesiącu, czternastego dnia [tego miesiąca], o zmierzchu, jest Pascha PANA. 6 A piętnastego dnia tego miesiąca [będzie] Święto Przaśników dla PANA. Przez siedem dni będziecie jeść przaśne chleby. 7 Pierwszego dnia będziecie mieć święte zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać żadnej uciążliwej pracy. 8 Lecz będziecie składali PANU ofiarę spalaną przez siedem dni. Siódmego dnia będzie święte zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. 9 I PAN powiedział do Mojżesza: 10 Przemów do synów Izraela i powiedz im: Gdy wejdziecie do ziemi, którą was daje, i będziecie zbierać plony, wtedy przyniesiecie do kapłana snop z pierwocin waszego plonu. 11 I on będzie koływał tym snopem przed PANEM, aby był przyjęty za was. Nazajutrz po sabacie kapłan będzie nim koływał. 12 W dniu kołysania tym snopem złożycie w ofierze rocznego baranka bez skazy jako całopalenie dla PANA; 13 Wraz z nim na ofiarę pokarmową,

dwie dziesiąte efy maği pszennej zmieszanej z oliwą jako ofiarę spalaną PANU na miłą woń, a do tego będą przyjęte. 24 Nie będziecie ofiarowywać PANU także ofiarę z płynów, jedną czwartą hinu wina. 14 [nic] zgniecionego, posiniaczonego, rozerwanego lub Nie będziecie jeść chleba ani prażonego ziarna, ani skałeczonego. Nie będziecie tego czynić w waszej świeżych kłosów aż do dnia, w którym przyniesiecie ziemi. 25 Nie będziecie też ofiarowywać na chleb ofiarę waszemu Bogu. Będzie to wieczna ustawa przez waszego Boga z ręki cudzoziemca takich [zwierząt], bo wszystkie wasze pokolenia, we wszystkich waszych jest w nich skaza, mają wadę. Nie zostaną przyjęte od mieszkańców. 15 I odliczycie sobie od pierwszego was. 26 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 27 Gdy dnia po szabacie, od dnia, w którym przyniesieście się urodzi wół, owca lub koza, to będzie przez siedem snop kołysania, siedem pełnych tygodni. 16 Aż do dni przy swej matce, a od ósmego dnia i dalej będzie pierwszego dnia po siódmym szabacie odliczycie przyjęte jako ofiara spalona dla PANA. 28 Nie zabijajcie pięćdziesiąt dni i wtedy złożycie PANU nową ofiarę w tym samym dniu krowy lub owcy wraz z jej małym. pokarmową. 17 Przyniesiecie z waszych domów 29 A gdy będziecie składali PANU ofiarę dziękczynną, dwa chleby na [ofiare] kołysania. Będą one z dwóch będziecie ją składać z własnej woli. 30 Tego samego dziesiątych efy maği pszennej, upiezione na zakwasie; dnia zostanie spożыта; nie zostawicie z niej nic do rana. [to] będą pierwociny dla PANA. 18 Razem z tym Ja jestem PAN. 31 Dlatego będziecie przestrzegać chlebem złożycie w ofierze siedem rocznych baranków moich przykazań i wypełniać je. Ja jestem PAN. 32 I bez skazy, jednego młodego cielca i dwa barany. nie będziecie bezcześcić mojego świętego imienia, bo Będą one na ofiarę całopalenia dla PANA wraz z będę uświęcony pośród synów Izraela. Ja jestem PAN, ich ofiarą pokarmową i ofiarami z płynów. Będzie to który was uświęca; 33 Który was wyprowadził z ziemi ofiara spalana na miłą woń dla PANA. 19 Złożycie Egiptu, aby być waszym Bogiem. Ja jestem PAN.

będzie to wieczysta ustanowiona przez wszystkie wasze pokolenia, we wszystkich waszych domach. 32 Będzie położysz czystego kadzidła, aby było pamiątką na to dla was szabat odpoczynku i będziecie trąpić swoje chlebie, ofiarę spaloną dla PANA. 8 W każdy dzień dusze. Dziewiątego dnia tego miesiąca, wieczorem, szabatu [kapłan] będzie je nieustannie układać przed od wieczora aż do wieczora, będziecie obchodzić PANEM, biorąc je od synów Izraela jako wieczne wasz szabat. 33 PAN dalej mówił do Mojżesza: 34 przymierze. 9 I będą [należały] do Aarona i jego Przemów do synów Izraela i powiedz im: Piętnastego synów: będą jeść w miejscu świętym, gdyż jest to dnia tego siódmego miesiąca będzie Święto Namiotów dla nich najświętsza rzecz ze spalanych ofiar PANA przez siedem dni dla PANA. 35 Pierwszego dnia jako wieczysta ustanowiona. 10 W tym czasie syn Izraelitki, będzie świętą zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać którego ojcem był Egipcjanin, wyszedł między synów żadnej uciążliwej pracy. 36 Przez siedem dni będziecie Izraela. I pokłocił się w obozie syn [tej] Izraelitki z składać PANU ofiarę spaloną. Ósmego dnia będziecie pewnym Izraelitą. 11 I syn Izraelitki bluźnili imieniu mieć świętą zgromadzenie i będziecie składać PANU [PANA] i przeklinali. Przyprowadzono go więc do ofiarę spaloną. Jest to święto, żadnej uciążliwej Mojżesza. A jego matce było na imię Szelomit, [była] pracy nie będziecie wykonywać. 37 To są święta córką Dibriego, z pokolenia Dana. 12 I osadzili go PANA, które ogłosicie jako świętą zgromadzenia, pod strażą, żeby im oznajmiono, co PAN rozkaże abyście składali PANU ofiarę spaloną, całopalenie, uczynić. 13 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: 14 ofiarę pokarmową, ofiarę [pojednawczą] i ofiary z Wyprawdź bluźniercę poza obóz i niech wszyscy, płynów, każdą w swój dzień; 38 Oprócz szabatów którzy to słyszelni, położą swoje ręce na jego głowie i PANU, oprócz waszych darów, oprócz wszystkich niech ukamienuje go całe zgromadzenie. 15 A synom waszych ślubów i wszystkich waszych dobrowolnych Izraela powiedz tak: Któżkolwiek przeklnie swego Boga, ofiar, które będziecie składać PANU. 39 Piętnastego obciąży się swym grzechem. 16 Ten również, kto dnia siódmego miesiąca, gdy zbierzecie plony ziemi, zbluźnili imieniu PANA, poniesie śmierć: Ukamienuje go będziecie obchodzili święto dla PANA przez siedem całe zgromadzenie. Zarówno przybysz, jak i rodowity dni; w pierwszym dniu będzie odpoczynek, także w mieszkaniu, jeśli zbluźnili imieniu PANA, poniesie ósmym dniu będzie odpoczynek. 40 Pierwszego dnia śmierć. 17 Każdy, kto zabije jakiegokolwiek człowieka, weźmiecie sobie owoce z najlepszych drzew, gałązki poniesie śmierć. 18 A kto zabije zwierzę, zwróci inne: palmowe, gałązki gęstych drzew i wierzbiny nadzwierzę za zwierzę. 19 Kto też ranił swego bliźniego, potoku i będziecie się weselić przed PANEM, waszym niech mu uczynią tak, jak on uczynił. 20 Złamanie za Bogiem, przez siedem dni. 41 Będziecie obchodzić to złamanie, oko za oko, ząb za ząb; jak ranił człowieka, święto dla PANA przez siedem dni, co rok. Będzie to tak niech mu oddadzą. 21 Kto zabije zwierzę, zwróci wieczysta ustanowiona przez wszystkie wasze pokolenia. W innej; lecz kto zabije człowieka, poniesie śmierć. 22 siódmym miesiącu będziecie je obchodzić. 42 Przez Będziecie mieli jedno prawo zarówno dla przybysza, siedem dni będziecie mieszkać w szatasach. Wszyscy jak i dla rodowitego mieszkańców, gdyż ja jestem PAN, urodzeni Izraelici będą mieszkać w szatasach; 43 Aby wasz Bóg. 23 I Mojżesz przemówił do synów Izraela, wasze pokolenia wiedziały, że kazalem synom Izraela mieszkać w szatasach, gdy wyprawdziłem ich z ziemi Egiptu. Ja jestem PAN, wasz Bóg. 44 I ogłosił Mojżesz synom Izraela te świętą PANĄ.

24 1 PAN powiedział do Mojżesza: 2 Rozkaż synom Izraela, aby przynieśli ci czystą, wycisnąłą oliwę z oliwek, na oświetlenie, aby lampy ciągle się paliły. 3 Aaron sporządzi je na zewnątrz zasłony Świadectwa, w Namiocie Zgromadzenia, [aby się paliły] od wieczora aż do poranka przed PANEM nieustannie. Będzie to wieczysta ustanowiona przez wszystkie wasze pokolenia. 4 Będzie ustawała lampy na czystym świeczniku przed PANEM nieustannie. 5 Weźmiesz też mąki pszennej i upieczesz z niej dwanaście placków, każdy placzek będzie z dwóch dziesięciątek efy. 6 Potem ułożysz je w dwóch rzędach, po sześć w [każdym] rzędzie,

na czystym stole przed PANEM. 7 Na [każdy] rząd będzie położysz czystego kadzidła, aby było pamiątką na to dla was szabat odpoczynku i będziecie trąpić swoje chlebie, ofiarę spaloną dla PANA. 8 W każdy dzień dusze. Dziewiątego dnia tego miesiąca, wieczorem, szabatu [kapłan] będzie je nieustannie układać przed od wieczora aż do wieczora, będziecie obchodzić PANEM, biorąc je od synów Izraela jako wieczne wasz szabat. 33 PAN dalej mówił do Mojżesza: 34 przymierze. 9 I będą [należały] do Aarona i jego Przemów do synów Izraela i powiedz im: Piętnastego synów: będą jeść w miejscu świętym, gdyż jest to dnia tego siódmego miesiąca będzie Święto Namiotów dla nich najświętsza rzecz ze spalanych ofiar PANA przez siedem dni dla PANA. 35 Pierwszego dnia jako wieczysta ustanowiona. 10 W tym czasie syn Izraelitki, będzie świętą zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać którego ojcem był Egipcjanin, wyszedł między synów żadnej uciążliwej pracy. 36 Przez siedem dni będziecie Izraela. I pokłocił się w obozie syn [tej] Izraelitki z składać PANU ofiarę spaloną. Ósmego dnia będziecie pewnym Izraelitą. 11 I syn Izraelitki bluźnili imieniu mieć świętą zgromadzenie i będziecie składać PANU [PANA] i przeklinali. Przyprowadzono go więc do ofiarę spaloną. Jest to święto, żadnej uciążliwej Mojżesza. A jego matce było na imię Szelomit, [była] pracy nie będziecie wykonywać. 37 To są święta córką Dibriego, z pokolenia Dana. 12 I osadzili go PANA, które ogłosicie jako świętą zgromadzenia, pod strażą, żeby im oznajmiono, co PAN rozkaże abyście składali PANU ofiarę spaloną, całopalenie, uczynić. 13 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: 14 ofiarę pokarmową, ofiarę [pojednawczą] i ofiary z Wyprawdź bluźniercę poza obóz i niech wszyscy, płynów, każdą w swój dzień; 38 Oprócz szabatów którzy to słyszelni, położą swoje ręce na jego głowie i PANU, oprócz wszystkich niech ukamienuje go całe zgromadzenie. 15 A synom waszych ślubów i wszystkich waszych dobrowolnych Izraela powiedz tak: Któżkolwiek przeklne swego Boga, ofiar, które będziecie składać PANU. 39 Piętnastego obciąży się swym grzechem. 16 Ten również, kto dnia siódmego miesiąca, gdy zbierzecie plony ziemi, zbluźnili imieniu PANA, poniesie śmierć: Ukamienuje go będziecie obchodzili święto dla PANA przez siedem całe zgromadzenie. Zarówno przybysz, jak i rodowity dni; w pierwszym dniu będzie odpoczynek, także w mieszkaniu, jeśli zbluźnili imieniu PANA, poniesie ósmym dniu będzie odpoczynek. 40 Pierwszego dnia śmierć. 17 Każdy, kto zabije jakiegokolwiek człowieka, weźmiecie sobie owoce z najlepszych drzew, gałązki poniesie śmierć. 18 A kto zabije zwierzę, zwróci inne: palmowe, gałązki gęstych drzew i wierzbiny nadzwierzę za zwierzę. 19 Kto też ranił swego bliźniego, potoku i będziecie się weselić przed PANEM, waszym niech mu uczynią tak, jak on uczynił. 20 Złamanie za Bogiem, przez siedem dni. 41 Będziecie obchodzić to złamanie, oko za oko, ząb za ząb; jak ranił człowieka, święto dla PANA przez siedem dni, co rok. Będzie to tak niech mu oddadzą. 21 Kto zabije zwierzę, zwróci wieczysta ustanowiona przez wszystkie wasze pokolenia. W innej; lecz kto zabije człowieka, poniesie śmierć. 22 siódmym miesiącu będziecie je obchodzić. 42 Przez Będziecie mieli jedno prawo zarówno dla przybysza, siedem dni będziecie mieszkać w szatasach. Wszyscy jak i dla rodowitego mieszkańców, gdyż ja jestem PAN, urodzeni Izraelici będą mieszkać w szatasach; 43 Aby wasz Bóg. 23 I Mojżesz przemówił do synów Izraela, wasze pokolenia wiedziały, że kazalem synom Izraela mieszkać w szatasach, gdy wyprawdziłem ich z ziemi Egiptu. Ja jestem PAN, wasz Bóg. 44 I ogłosił Mojżesz synom Izraela te świętą PANĄ.

25 Potem PAN powiedział do Mojżesza na górze Synaj: 2 Przemów do synów Izraela i powiedz im: Gdy wejdziecie do ziemi, którą wam daję, wtedy ziemia będzie obchodzić szabat dla PANA. 3 Przez sześć lat będzieś obsiewał swoje pole i przez sześć lat będziesz obcinąć swoją winnicę, i zbierać z niej plony; 4 Lecz w siódmym roku ziemia będzie mieć szabat odpoczynku, szabat dla PANA. Nie będziesz obsiewał swoego pola ani obcinąć swojej winnicy. 5 Nie będziesz żał tego, co samo wyrośnie po dwóch żniwach, ani nie będziesz zbierać winogron twojej zaniechanej winnicy. To będzie rok odpoczynku dla ziemi. 6 I szabat ziemi będzie dla was pokarmem: dla ciebie, dla twoego sługi, dla twojej służącej, dla twoego najemnika i dla przybysza,

który mieszka u ciebie. 7 Także dla twego bydła i posiadłości. 29 Jeśli ktoś sprzedaje dom mieszkalny w zwierząt, które są w twojej ziemi; cały jej plon będzie mieście otoczonym murami, będzie miał prawo wykupu służyć za pokarm. 8 Policzysz też sobie siedem lat do końca roku sprzedawy; będzie miał prawo wykupu szabatowych, [to jest] siedem razy po siedem lat; okres przez cały rok. 30 A jeśli nie zostanie wykupiony do siedmiu szabatowych lat będzie wynosił czterdzieści końca roku, wtedy ten dom w mieście otoczymy dziewięć lat. 9 Wtedy [w] dziesiątym [dniu] siódmego murami zostanie własnością na zawsze tego, który go miesiąca każesz zatrąbić w trąbę o donośnym dźwięku; kupił, oraz jego potomków. Nie będzie zwolniony w Dniu Przeblegania zatrąbicie po całej waszej ziemi. roku jubileuszowym. 31 Ale domy we wsiach, które 10 Poświęcicie pięćdziesiąt rok i ogłosicie wolność nie są otoczone murami, będą traktowane na równi w ziemi wszystkim jej mieszkańcom. Będzie to dla z polami ziemi. Będą podlegały prawu wykupu i w was rok jubileuszowy. Każdy z was wróci do swojej roku jubileuszowym zostaną zwolnione. 32 Co do posiadłości i do swojej rodziny. 11 Rok pięćdziesiąt miast Lewitów i domów w miastach ich posiadłości, to będzie dla was rokiem jubileuszowym. Nie będziecie Lewitom zawsze przysługuje prawo wykupu. 33 A jeśli siać ani żać tego, co samo wyrósło, ani zbierać ktoś kupuje od Lewitów, to kupiony dom lub miejska winogrona z winnic zaniechanych. 12 Jest to bowiem rok posiadłość zostaną zwolnione w roku jubileuszowym, jubileuszowy, będzie dla was święty. Będziecie jeść to, gdyż domy miast Lewitów są ich posiadłością pośród co na polu urośnie. 13 W tym roku jubileuszowym każdy synów Izraela. 34 Ale pole wokół ich miast nie będzie z was wróci do swojej posiadłości. 14 Jeśli sprzedasz sprzedawane, gdyż jest ich wieczystą posiadłością. 35 coś swemu bliźniemu albo kupisz coś od niego, niech Jeśli twój brat zubożeje i jego ręka osłabnie przy tobie, jeden nie oszukuje drugiego. 15 Według liczby lat wspomożesz go, aby mógł żyć przy tobie jako gość lub po roku jubileuszowym kupisz od swego bliźniego i przybysz. 36 Nie bierz od niego lichwy ani odsetek, według liczby lat plonów on sprzedża tobie. 16 Im więcej lecz bój się swego Boga, aby twój brat mógł się żywić będzie lat, tym wyższa będzie cena, a im mniej będzie przy tobie. 37 Nie dasz mu swoich pieniędzy na lichwę lat, tym niższa będzie cena, ponieważ on sprzedaje ci ani nie pożyczysz mu swojej żywności dla zysku. 38 ilość rocznych plonów. 17 Nie będziecie oszukiwać Ja jestem PAN, wasz Bóg, który was wyprowadził jeden drugiego, lecz będziesz się bał swego Boga, z ziemi Egiptu, aby dać was ziemię Kanaan i być gdyż ja jestem PAN, wasz Bóg. 18 Wykonujcie moje waszym Bogiem. 39 Jeśli też zubożeje twój brat przy ustawy i przestrzegajcie moich praw, i wypełniajcie tobie i zaprzedą się tobie, nie będziesz go obarczał je, a będziecie mieszkać w tej ziemi bezpiecznie. niewolniczą pracą; 40 Będzie u ciebie jako najemnik i 19 Ziemia wyda swój plon i będziecie jedli do syta, jako przybysz; aż do roku jubileuszowego będzie ci i będziecie bezpiecznie w niej mieszkać. 20 A jeśli służyć. 41 Potem odejdzie od ciebie, on i jego dzieci z powiecie: Cóż będziemy jeść w siódmym roku, jeśli nim, i wróci do swojej rodziny i do posiadłości swoich nie będziemy siać ani zbierać naszych plonów? 21 przodków. 42 Oni bowiem są moimi sługami, których Wtedy rozkażę, żeby moje błogosławieństwo [przyszło] wyprowadziłem z ziemi Egiptu. Nie będą sprzedawani na was w szóstym roku i wyda plon na trzy lata. 22 jako niewolnicy. 43 Nie będziesz srogo panował nad I będziecie siać w ósmym roku, ale będziecie jeść nimi, ale będziesz się bał swego Boga. 44 Twój ze starego plonu aż do dziewiątego roku; dopóki nie niewolnik i twoja niewolnica, których będziesz miał, nadzieję jego plony, będziecie jeść stare. 23 Ziemia [będą] z tych narodów, które są wokoło was; od nich nie będzie sprzedawana na zawsze, gdyż ziemia będziecie kupować niewolnika i niewolnicę. 45 Także należy do mnie, a wy jesteście u mnie gośćmi i spośród synów przybyszów mieszkających wśród was przybyszami. 24 A w całej ziemi waszej posiadłości będziecie kupować i z potomstwa tych, którzy są z ustancowicie dla ziemi prawo wykupu. 25 Jeśli twój wami, urodzonych w waszej ziemi. Oni będą waszą brat zubożeje, a sprzedża [coś] ze swojej własności i własnością. 46 Będziecie ich przekazywać waszym przyjazdzie najbliższy krewny, mający prawo wykupu, to dzieciom w dziedzictwie, na dziedziczną własność; niech wykupi, co jego brat sprzedał. 26 A jeśli ktoś nie będą wam służyć na zawsze. Lecz nad waszymi ma nikogo, kto może to wykupić, lecz sam będzie mógł braćmi, synami Izraela, nikt z was nie będzie srogo i znajdzie środki na wykup; 27 To odliczy lat od swojej panował. 47 A jeśli gość lub przybysz wzbogaci się sprzedawy, wróci resztę temu, komu sprzedał, i wróci przy tobie, a twój brat zubożeje przy nim i sprzedża się do swojej posiadłości. 28 Lecz jeśli nie ma środków, gościowi lub przybyszowi przy tobie lub potomstwu aby zwrócić, to pozostanie to, co sprzedał, w ręku rodziny przybyszego; 48 To po sprzedaniu może zostać tego, który to kupił aż do roku jubileuszowego. W roku wykupiony; ktokolwiek z jego braci może go wykupić; jubileuszowym zwolni mu to, a ten wróci do swojej 49 Albo jego stryj, albo syn jego stryja może go wykupić,

albo ktokolwiek z jego bliskich krewnych z jego rodziny może go wykupić, albo jeśli go stać, sam siebie wykupi. **50** I rozliczy się ze swoim nabywcą od roku swego sprzedania aż do roku jubileuszowego; a pieniądze, za które się sprzedał, zostaną obliczone według liczby lat; postąpi z nim jak z najemnikiem. **51** Jeśli zostało jeszcze wiele lat, to według ich liczby zwróci swój wykup z pieniędzy, za które został kupiony. **52** A jeśli do roku jubileuszowego zostało niewiele lat, to rozliczy się z nim według ich liczby tych lat zwróci swój wykup. **53** jak z żelaza, a waszą ziemię jak z miedzi; **20** I wasza Będzie u niego jako najemnik, rok po roku; nie będzie praca będzie szła na próżno, bo wasza ziemia nie nad nim srogo panowała na twoich oczach. **54** A jeśli wyda swego plonu, a drzewa ziemi nie wydadzą, nie zostanie wykupiony tymi sposobami, wtedy wyjdzie wolny w roku jubileuszowym, on razem ze swoimi moimi sługami, których wyprowadziłem z ziemi Egiptu. Ja jestem PAN, wasz Bóg.

które wyniszczą wasze oczy i napełnią wasze dusze bolesią. Na próżno będącie siąć wasze ziarno, bo zjedzą je wasi wrogowie; **17** I zwróci moje oblicze przeciwko wam, i zostaniecie pobici przez waszych wrogów. Ci, którzy was nienawidzą, będą panować nad wami i będącie uciekali, choć nikt was nie będzie ścigać. **18** A jeśli mimo to nie posłuchacie mnie, będę karał was siedem razy więcej za wasze grzechy; **19** Złamię pycę waszej potęgi i niebo nad wami uczynię swego owocu. **21** A jeśli będącie postępować na przekór mnie i nie zechcecie mnie słuchać, to przydam wasie plag za wasze grzechy. **22** Ześlę też na was dzikie zwierzęta, które was osieroćą, wyniszczą wasze bydło i zmniejszą waszą liczbę, tak

26 Nie czyście sobie bożków ani rzeźbionego posagu ani nie stawiajcie stel, ani kamiennych rzeźb w waszej ziemi, by im oddawać poklon, bo ja jestem PAN, wasz Bóg. **2** Będziecie zachowywać moje szabaty i czcić moją świętynię. Ja jestem PAN. **3** Jeśli będziecie postępować według moich ustaw i przestrzegać moich przykazań, i wykonywać je; **4** To ześlę wam deszcze we właściwym czasie i ziemia wyda swój plon, i drzewa polne wydadzą swój owoc; **5** Młocka będzie trwać do winobrania, a winobranie do siewu; będziecie jeść swój chleb do syta i mieszkać bezpiecznie w swojej ziemi. **6** Udzielę ziemi pokoju, położycie się i nikt was nie będzie straszył. Usunę z ziemi groźne zwierzę i miecz nie przejdzie przez waszą ziemię. **7** Będziecie ścigać waszych wrogów i upadną przed wami od miecza. **8** Pięciu z was będzie ścigać stu, a stu z was będzie ścigać dziesięć tysięcy. I wasi wrogowie padną przed wami od miecza. **9** Zwrócić się bowiem ku wam i rozplenię was, rozmnożę was i utwierdę moje przymierze z wami. **10** I będziecie jedli [zboże] z poprzednich zbiorów, potem wyniesiecie stare, gdy nastaną nowe. **11** Umieszczę też mój przybytek wśród was i moja dusza nie obrzydzi was sobie. **12** I będę przechadzał się wśród was, i będę waszym Bogiem, a wy będziecie moim ludem. **13** Ja jestem PAN, wasz Bóg, który wyprowadził was z ziemi Egiptu, abyście już nie byli ich niewolnikami; i połamalem więzy waszego jarzma, abyście chodzili wyprostowani. **14** Jeśli jednak nie posłuchacie mnie i nie wykonacie wszystkich tych przykazań; **15** I jeśli wzgardzicie moimi ustawami, i wasza dusza będzie się brzydzić moimi sądami, tak że nie wykonacie wszystkich moich przykazań i złamiecie moje przymierze; **16** To i ja z wasi tak postaję: Dotknę was przerążeniem, wycieńczeniem i gorączką,

26 Nie czyńcie sobie bożków ani rzeźbionego posagu ani nie stawiajcie stel, ani kamiennych rzeźb w waszej ziemi, by im oddawać poklon, bo ja jestem PAN, wasz Bóg. **2** Będziecie zachowywać moje szabaty i czcić moją świętynię. Ja jestem PAN. **3** Jeśli będziecie postępować według moich ustaw i przestrzegać moich przekazań, i wykonywać je; **4** To ześlę wam deszcze we właściwym czasie i ziemia wyda swój plon, i drzewa polne wydadzą swój owoc; **5** Młocka będzie trwać do winobrania, a winobranie do siewu; będziecie jeść swój chleb do syta i mieszkać bezpiecznie w swojej ziemi. **6** Udzielę ziemi pokoju, położycie się i nikt was nie będzie straszył. Usunę z ziemi groźne zwierzę i miecz nie przejdzie przez waszą ziemię. **7** Będziecie ścigać waszych wrogów i upadną przed wami od miecza. **8** Pięciu z was będzie ścigać stu, a stu z was będzie ścigać dziesięć tysięcy. I wasi wrogowie padną przed wami od miecza. **9** Zwrócić się bowiem ku wam i rozplenie was, rozmnożę was i utwierdę moje przymierze z wami. **10** I będziecie jedli [zboże] z poprzednich zbiorów, potem wyniesiecie stare, gdy nastaną nowe. **11** Umieszczę też mój przybytek wśród was i moja dusza nie obrzydzi was sobie. **12** I będę przechadzał się wśród was, i będę waszym Bogiem, a wy będziecie moim ludem. **13** Ja jestem PAN, wasz Bóg, który wyprowadził was z ziemi Egiptu, abyście już nie byli ich niewolnikami; i połamalem więzy waszego jarzma, abyście chodzili wyprostowani. **14** Jeśli jednak nie posłuchacie mnie i nie wykonacie wszystkich tych przekazań; **15** I jeśli wzgardzicie moimi ustawami, i wasza dusza będzie się brzydzić moimi sądami, tak że nie wykonacie wszystkich moich przekazań i złamiecie moje przymierze; **16** To i ja z wami tak postąpię: Dotknę was przerażeniem, wycieńczeniem i gorążką, że opustoszę wasze drogi. **23** A jeśli przez to nie poprawicie się, ale będziecie postępować na przekór mnie; **24** To i ja postąpię na przekór wam i będę was karał siedmiokrotnie za wasze grzechy; **25** I sprowadzę na was miecz, który pomści [złamane] przymierze; [gdys] zbierzecie się w swych miastach, wtedy ześlę zarazę pomiędzy was i będziecie wydani w ręce wroga. **26** A gdy złamę podporę waszego chleba, dziesięć kobiet będzie piec wasz chleb w jednym piecu i będą was wydzielać wasz chleb na wagę; będziecie jeść, lecz się nie nasycicie. **27** A jeśli mimo to nie posłuchacie mnie, ale będziecie postępować na przekór mnie; **28** To ja też postąpię na przekór wam z gniewem; też będę was karać siedmiokrotnie za wasze grzechy. **29** I będziecie jeść ciało waszych synów i ciało waszych córek. **30** Zniszczę wasze wyżyny, zburzę wasze posagi i rzucę wasze szczątki na szczątki waszych bożków, a moja dusza będzie się wami brzydzić. **31** I zamienię wasze miasta w ruiny, i zburzę wasze świętynie, i więcej nie przyjmę waszych wdzięcznych wonności. **32** I spustoszę ziemię tak, że zdumieją się nad nią wasi wrogowie, którzy w niej mieszkają. **33** A was rozproszę między narodami i dobędę miecz za wami; wasza ziemia będzie spustoszona i wasze miasta zburzone. **34** Wtedy ziemia ucieszy się swoimi szabatami przez wszystkie dni swojego spustoszenia, a wy będziecie w ziemi waszych wrogów. Wtedy ziemia odpocznie i ucieszy się swoimi szabatami. **35** Przez wszystkie dni swojego spustoszenia będzie odpoczywać, gdyż nie odpoczywała w czasie waszych szabatów, kiedy w niej mieszkaliście. **36** A tym, którzy z was pozostaną, ześlę do ich serc lękliwość w ziemiach ich wrogów, tak że będzie ich ścigać szelest opadającego liścia i będą uciekać [jak] przed mieczem, i będą padać, chociaż nikt nie będzie ich ścigać. **37**

I padną jeden na drugiego jakby od miecza, choć ślubował, oszacuje go kapłan. **9** Jeśli to, co będzie nikt ich nie będzie ścigać. Nie będziecie mogli się PANU składane w ofierze, jest ze zwierząt, to wszystko ostać przed waszymi wrogami. **38** Zginiecie wśród z tego, które będzie oddane PANU, będzie święte; **10** narodów i pożre was ziemia waszych wrogów. **39** Nie zamieni go ani nie zastąpi go czym innym, ani A ci z was, którzy zostana, zgnią z powodu swojej lepszego gorszym, ani gorszego lepszym. Jeśli jednak nieprawości w ziemi swoich wrogów; także z powodu nawet zastąpi zwierzę innym zwierzęciem, to ono i nieprawości swoich ojców zgnią wraz z nimi. **40** Ale to, czym [zostało] zastapione, będzie święte. **11** A jeśli wyznają swoją nieprawość i nieprawość swoich jeśli to będzie nieczyste zwierzę, którego nie składa ojców oraz przewinienie, którymi wystąpili przeciwko się PANU w ofierze, wtedy stawi to zwierzę przed mnie, oraz to, że postępowali na przekór mnie; **41** I kapłanem; **12** I kapłan je oszacuje, według tego, czy że ja postępowałem na przekór im, i wprowadziłem [jest] dobre, czy marne. Jak ty, kapłanie, je oszaczujesz, ich do ziemi ich wrogów; jeśli wtedy ukorzą się ich tak będzie. **13** A jeśli zechce je wykupić, to doda jedną nieobrzędane serca i będą znosić [karę za] swoje piątkę do twojego oszacowania. **14** Jeśli ktoś poświęci nieprawości; **42** Wtedy wspomnę na moje przymierze swój dom, żeby był święty dla PANA, wtedy kapłan z Jakubem i na moje przymierze z Izakiem, wspomnę oszacuje go według tego, czy jest dobry, czy marny. też na moje przymierze z Abrahalem, wspomnę i na Jak kapłan go oszacuje, tak zostanie. **15** A jeśli ten, tę ziemię. **43** A ziemia będzie przez nich opuszczona i który poświęci, zechce wykupić swój dom, to doda ucieczy się swoimi szabatami, gdy będzie spustoszona jedną piątką wartości twoego oszacowania i [dom] będzie z ich powodu. Będą cierpliwie nosić [karę za] swoją, jego. **16** Jeśli ktoś poświęci PANU część pola swojej nieprawość, ponieważ wzgardzili moimi sądami i ich posiadłości, wtedy twoje oszacowanie będzie według dusza obrzydziła sobie moje ustawy. **44** Lecz mimo ilości wysianego ziarna; chomer jęczmienia odpowiada tego wszystkiego, gdy będą w ziemi swoich wrogów, pięćdziesięciu syklom srebra. **17** Jeśli poświęci swoje nie odrzucię ich ani nie obrzydzię ich sobie tak, by pole do roku jubileuszowego, to zostanie według twoego ich wytrępić i złamać moje przymierze z nimi, gdyż ja oszacowania. **18** Ale jeśli poświęci swoje pole po roku jestem PAN, ich Bóg. **45** Ale dla nich wspomnę na jubileuszowym, wtedy kapłan obliczy mu pieniądze przymierze ich przodków, których wprowadziłem z według lat, które zostają do roku jubileuszowego, i ziemi Egiptu na oczach pogan, aby być ich Bogiem. zostanie to odjęte od twoego szacowania. **19** A jeśli ten, Ja jestem PAN. **46** To są ustawy, sądy i prawa, które który poświęci pole, zechce je wykupić, to doda jedną ustanowił PAN między sobą a synami Izraela na górze piątką wartości twoego oszacowania i [pole] będzie jego. Synaj za pośrednictwem Mojżesza.

27 Potem PAN powiedział do Mojżesza: **2** Przemów do synów Izraela i powiedz im: Jeśli ktoś złoży PANU szczególny ślub, [da okup] według twojego oszacowania. **3** A [takie] będzie twoje oszacowanie: Za mężczyznę w wieku od dwudziestu do sześćdziesięciu lat będzie wynosiło pięćdziesiąt syklów srebra według sykla świętynnego. **4** A jeśli to jest kobieta, twoje oszacowanie będzie wynosiło trzydzieści syklów; **5** A jeśli to będzie ktoś w wieku od pięciu do dwudziestu lat, wtedy twoje oszacowanie za osobę płci męskiej będzie wynosiło dwadzieścia syklów, a za osobę płci żeńskiej – dziesięć syklów. **6** A jeśli to jest dziecko w wieku od [jednego] miesiąca do pięciu lat, wtedy twoje oszacowanie za chłopca będzie wynosiło pięć syklów srebra, a za dziewczynkę twoje oszacowanie będzie wynosiło trzy sykle srebra. **7** A jeśli to jest ktoś w wieku od sześćdziesięciu lat wzwyż, jeśli to jest mężczyzna, wtedy twoje szacowanie będzie wynosiło piętnaście syklów, a za kobietę – dziesięć syklów. **8** Lecz jeśli jest tak ubogi, że nie może zapłacić twoego oszacowania, wtedy postawię go przed kapłanem i kapłan go oszacuje. Według możliwości tego, który

bo wszelka rzecz poświęcona jest najświętsza dla PANA. 29 To, co poświęcone, które będzie poświęcone przez człowieka, nie będzie odkupione, [ale] poniesie śmierć. 30 Wszelka dziesiątina ziemi – czy to z nasienia ziemi, czy z owocu drzewa – należy do PANA. Jest ona poświęcona PANU. 31 Ale jeśli ktoś zechce wykupić [część] swoich dziesięciny, doda do nich jedną piątą. 32 Także wszelka dziesiątina z bydła i z trzody, ze wszystkiego, co przechodzi pod laską [pasterską], każde dziesiąte będzie poświęcone PANU. 33 [Nikt] nie będzie przebierał między dobrym a marnym ani nie będzie go zamieniać; a jeśli je nawet zamieni, to ono i to, na co [zostało] zamienione, będzie święte. Nie można tego wykupić. 34 To są przykazania, które PAN rozkazał Mojżeszowi dla synów Izraela na górze Synaj.

Liczb

1 PAN przemówił do Mojżesza na pustyni Synaj, w Namiocie Zgromadzenia, pierwszego [dnia] drugiego miesiąca, w drugim roku po ich wyjściu z ziemi Egiptu, tymi słowami: z Policzcie całe zgromadzenie synów Izraela według ich rodzin i według domów ich ojców, licząc imiona wszystkich mężczyzn, głowa po głowie; **3** Od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich w Izraelu zdolnych do walki. Ty i Aaron policzycie ich według ich oddziałów. **4** I będzie z wami jeden mężczyzna z każdego pokolenia, głowa domu swoich ojców. **5** A oto imiona mężczyzn, którzy będą z wami: z [pokolenia] Rubena – Elizur, syn Szedeura; **6** Z Symeona – Szelumiel, syn Suriszaddaja; **7** Z Judy – Nachszon, syn Amminadaba; **8** Z Issachara – Netaneel, syn Suara; **9** Z Zebulona – Eliab, syn Chelona; **10** Z synów Józefa: z Efraima – Eliszama, syn Ammihuda, z Manassesa – Gamliel, syn Pedahsura; **11** Z Beniamina – Abidan, syn Gideoniego; **12** Z Dana – Achiezer, syn Ammiszaddaja; **13** Z Aszera – Pagiel, syn Okrana; **14** Z Gada – Eliasaf, syn Deuela; **15** Z Neftalego – Achira, syn Enana. **16** Ci powołani, [sławni] spośród zgromadzenia, byli naczelnikami pokoleń swych ojców, wodzami tysięcy w Izraelu. **17** Mojżesz i Aaron przyjęli więc tych mężczyzn, którzy zostali imiennie wyznaczeni. **18** I zebrali całe zgromadzenie w pierwszym dniu drugiego miesiąca, a każdy podawał swoje pochodzenie według swych rodzin, według domów swych ojców i według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, głowa po głowie. **19** Jak PAN rozkazał Mojżeszowi, tak policzył ich na pustyni Synaj. **20** Synów Rubena, pierworodnego Izraela, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, głowa po głowie, wszystkich mężczyzn od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **21** Naliczono z pokolenia Rubena czterdzieści sześć tysięcy pięciuset. **22** Synów Symeona, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, naliczonych według liczby imion, głowa po głowie, wszystkich mężczyzn od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **23** Naliczono z pokolenia Symeona pięćdziesiąt dziewięć tysięcy trzystu. **24** Synów Gada, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **25** Naliczono z pokolenia Gada czterdzieści pięć tysięcy sześciuset pięćdziesięciu. **26** Synów Judy, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **27** Naliczono z pokolenia Judy siedemdziesiąt cztery tysięce sześciuset. **28**

Synów Issachara, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **29** Naliczono z pokolenia Issachara pięćdziesiąt cztery tysiące czterystu. **30** Synów Zebulona, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **31** Naliczono z pokolenia Zebulona pięćdziesiąt siedem tysięcy czterystu. **32** Synów Józefa, z synów Efraima, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **33** Naliczono z pokolenia Efraima czterdzieści tysięcy pięciuset. **34** Synów Manassesa, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **35** Naliczono z pokolenia Manassesa trzydzieści dwa tysiące dwustu. **36** Synów Beniamina, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **37** Naliczono z pokolenia Beniamina trzydzieści pięć tysięcy czterystu. **38** Synów Dana, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **39** Naliczono z pokolenia Dana sześćdziesiąt dwa tysiące siedmiuset. **40** Synów Aszera, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **41** Naliczono z pokolenia Aszera czterdzieści jeden tysięcy pięciuset. **42** Synów Neftalego, ich potomków według ich rodzin, według domów ich ojców, według liczby imion, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki; **43** Naliczono z pokolenia Neftalego pięćdziesiąt trzy tysiące czterystu. **44** To są ci, których policzyli Mojżesz, Aaron i księżata Izraela, dwunastu mężczyzn, po jednym z każdego domu swych ojców. **45** I było wszystkich policzonych synów Izraela, według domów ich ojców, od dwudziestu lat wzwyż, wszystkich zdolnych do walki w Izraelu; **46** Wszystkich policzonych było sześćset trzy tysiące pięciuset pięćdziesięciu. **47** Lecz Lewici nie zostali policzeni z nimi według pokolenia swych ojców. **48** PAN rozkazał bowiem Mojżeszowi: **49** Tylko pokolenia Lewiego nie spisuj i nie licz go razem z synami Izraela; **50** Lecz ustanowisz Lewitów nad Przybytkiem Świadectwa i nad wszystkimi jego naczyniami, i nad wszystkim, co do niego należy. Oni będą nosić przybytek i wszystkie jego sprzęty; oni też będą go obsługiwać i rozbijać obóz dokoła przybytku. **51** A gdy przybytek będzie miał wyruszyć, Lewici go rozbiorą; także gdy przybytek ma być wznoszony, Lewici ustawią go; a obcy, który się do

niego zbliży, poniesie śmierć. 52 I synowie Izraela trzydzieści dwa tysiące dwustu [ludzi]. 22 Następnie będą rozbijać namioty, każdy w swoim obozie i każdy pokolenie Beniamina, a wodzem synów Beniamina pod swoim sztandarem, według swych zastępów. 53 [będzie] Abidan, syn Gideoniego; 23 A jego policzony Lecz Lewici rozbiją obóz wokół Przybytku Świadectwa, zastęp [wynosił] trzydzieści pięć tysięcy czterystu aby gniew nie spadł na zgromadzenie synów Izraela. [ludzi]. 24 Wszystkich policzonych w obozie Efraima Lewici będą pełnić straż przy Przybytku Świadectwa. [było] sto osiem tysięcy stu według swoich zastępów. 54 I synowie Izraela uczynili zgodnie ze wszystkim, co PAN rozkazał Mojżeszowi, tak właśnie uczynili.

2 Potem PAN przemówił do Mojżesza i Aarona:

Każdy z synów Izraela rozbije obóz przy swoim sztandarze, pod znakami domów swych ojców. Będą rozbijać obóz w pewnej odległości od Namiotu Zgromadzenia, wokół [niego]. 3 Od strony wschodniej rozbiją obóz ludzie pod sztandarem obozu Judy, według swych oddziałów, a wodzem nad synami Judy [będzie] Nachszon, syn Amminadaba; 4 A jego policzony zastęp [wynosił] siedemdziesiąt cztery tysiące sześciuset [ludzi]. 5 Obok niego rozbiję obóz pokolenie Issachara, a wodzem synów Issachara [będzie] Netaneel, syn Suara; 6 A jego policzony zastęp [wynosił] pięćdziesiąt cztery tysiące czterystu [ludzi]. 7 [Obok nich] – pokolenie Zebulona, a wodzem synów Zebulona [będzie] Eliab, syn Chelona; 8 A jego policzony zastęp [wynosił] pięćdziesiąt siedem tysięcy czterystu [ludzi]. 9 Wszystkich policzonych w obozie Judy, według ich zastępów, [było] sto osiemdziesiąt sześć tysięcy czterystu. Oni wyruszą pierwsi. 10 Od strony południowej będzie sztandar obozu Rubena, według swych zastępów, a wodzem synów Rubena [będzie] Elisur, syn Szedeura; 11 A jego policzony zastęp [wynosił] czterdzieści sześć tysięcy pięciuset [ludzi]. 12 Obok niego rozbiję obóz pokolenie Symeona, a wodzem synów Symeona [będzie] Szelumiel, syn Suriszaddaja; 13 A jego policzony zastęp [wynosił] pięćdziesiąt dziewięć tysięcy trzystu [ludzi]. 14 Następnie pokolenie Gada, a wodzem synów Gada [będzie] Eliasaf, syn Reuela; 15 A jego policzony zastęp [wynosił] czterdzieści pięć tysięcy sześciuset pięćdziesięciu [ludzi]. 16 Wszystkich policzonych w obozie Rubena, według ich zastępów, [było] sto pięćdziesiąt jeden tysięcy czterystu pięćdziesięciu. Oni wyruszą w drugiej kolejności. 17 Następnie wyruszy Namiot Zgromadzenia z obozem Lewitów pośrodku obozu. Jak będą obozować, tak będą wyruszać, każdy na swoim miejscu, pod swoim sztandarem. 18 Od strony zachodniej [będzie] sztandar obozu Efraima, według swych zastępów, a wodzem synów Efraima [będzie] Eliszama, syn Ammihuda; 19 mu całkowicie oddani spośród synów Izraela. 20 A jego policzony zastęp [wynosił] czterdzieści tysięcy Arona zaś i jego synów ustanowisz, aby pełnili swoje pięciuset [ludzi]. 21 Obok niego pokolenie Manassesa, kapłaństwo. A obcy, który się zbliży, poniesie śmierć. a wodzem synów Manassesa [będzie] Gamliel, syn Pedahsura. 22 A jego policzony zastęp [wynosił]

[będzie] Abidan, syn Gideoniego; 23 A jego policzony Lecz Lewici rozbiją obóz wokół Przybytku Świadectwa, zastęp [wynosił] trzydzieści pięć tysięcy czterystu aby gniew nie spadł na zgromadzenie synów Izraela. [ludzi]. 24 Wszystkich policzonych w obozie Efraima Lewici będą pełnić straż przy Przybytku Świadectwa. [było] sto osiem tysięcy stu według swoich zastępów. 25 Od strony północnej [będzie] sztandar obozu Dana, według swych zastępów, a wodzem synów Dana [będzie] Achiezer, syn Ammisadaja; 26 A jego policzony zastęp [wynosił] sześćdziesiąt dwa tysiące siedmiuset [ludzi]. 27 Obok niego rozbiję obóz pokolenie Aszera, a wodzem synów Aszera [będzie] Pagiel, syn Okrana; 28 A jego policzony zastęp [wynosił] czterdzieści jeden tysięcy pięciuset [ludzi]. 29 Następnie pokolenie Neftalego, a wodzem synów Neftalego [będzie] Achira, syn Enana; 30 A jego policzony zastęp [wynosił] pięćdziesiąt trzy tysięce czterystu [ludzi]. 31 Wszystkich policzonych w obozie Dana [było] sto pięćdziesiąt siedem tysięcy sześciuset. Oni wyruszą ostatni pod swoimi sztandarami. 32 To są policzeni spośród synów Izraela według domów ich ojców. Wszystkich policzonych w obozach, według ich zastępów, było sześćset trzy tysięce pięciuset pięćdziesięciu. 33 Lewitów zaś nie liczono wśród synów Izraela, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. 34 I synowie Izraela uczynili zgodnie ze wszystkim, co PAN rozkazał Mojżeszowi: tak rozbijali obozy przy swych sztandarach i tak wyruszali, każdy według swych rodzin [i] według domów swych ojców.

3 To są dzieje rodu Aarona i Mojżesza w dniu, w którym PAN rozmawiał z Mojżeszem na górze Synaj. 2 A to [sa] imiona synów Aarona: pierwodny Nadab, potem Abihu, Eleazar i Itamar. 3 To [sa] imiona synów Aarona, namaszczone kapelanów, których poświęcił, aby pełnili urząd kapłański. 4 Lecz Nadab i Abihu umarli przed PANEM, gdy ofiarowali inny ogień przed PANEM na pustyni Synaj, i odeszli bez potomków. Eleazar i Itamar pełnili więc urząd kapłański przed obliczem swego ojca Aarona. 5 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: 6 Każ się zbliżyć pokoleniu Lewiego i postaw ich przed kapelanem Aaronom, aby mu służyły; 7 I pełnili straż, która go obowiązuje oraz straż całego zgromadzenia, przed Namiotem Zgromadzenia, wykonując służbę przybytku. 8 Będą strzec wszystkich sprzętów Namiotu Zgromadzenia i pełnić straż synów Izraela, wykonując służbę przybytku. 9 Oddasz więc Lewitów Aaronowi i jego synom; będą mu całkowicie oddani spośród synów Izraela. 10 Arona zaś i jego synów ustanowisz, aby pełnili swoje pięciuset [ludzi]. 11 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 12 Oto wzajem Lewitów spośród synów Izraela na miejsce wszystkich

pierworodnych, którzy otwierają łono wśród synów Israela, i dlatego Lewici będą należeć do mnie. **13** Do 38 A przed przybytkiem od strony wschodniej, przed mną bowiem należy wszystko, co pierworodne. W Namiotem Zgromadzenia, rozbiją obóz Mojżesz, Aaron dniu, kiedy zabiłem wszystko, co pierworodne w ziemi i jego synowie, pełniący straż w świątyni za synów Egipu, poświęciłem sobie wszystko, co pierworodne w Izraela; a obcy, który się zbliży, poniesie śmierć. **39** Izraelu, od człowieka aż do zwierzęcia. Będą należeć Wszystkich Lewitów policzonych przez Mojżesza i do mnie; ja jestem PAN. **14** PAN powiedział też do Aarona na rozkaz PANA według ich rodzin, wszystkich Mojżesza na pustyni Synaj: **15** Policz synów Lewiego mężczyzn w wieku od jednego miesiąca wzwyż [było] według domów ich ojców i według ich rodzin. Policzysz dwadzieścia dwa tysiące. **40** Wtedy PAN powiedział do każdego mężczyznę w wieku od jednego miesiąca Mojżesza: Policz wszystkich pierworodnych mężczyzn wzwyż. **16** I Mojżesz policzył ich według słowa PANA, spośród synów Izraela w wieku od jednego miesiąca jak mu rozkazano. **17** Oto imiona synów Lewiego: wzwyż i sporządź spis ich imion. **41** I wezmiesz Gerszon, Kehat i Merari. **18** A imiona synów Gerszona dla mnie Lewitów – ja jestem PAN – w zamian za według ich domów: Libni i Szimei. **19** A synowie Kehata wszystkich pierworodnych spośród synów Izraela, według swych domów: Amram, Ishar, Chebron i Uzziel. a także bydła Lewitów zamiast wszystkiego, co **20** Synowie zaś Merariego według swych domów: pierworodne, wśród bydła synów Izraela. **42** Mojżesz Machli i Muszi. To są rodziny Lewiego według domów policzył więc wszystkich pierworodnych spośród synów ich ojców. **21** Od Gerszona [pochodzi] rodzina Libnitów Izraela, tak jak PAN mu rozkazał. **43** A liczba wszystkich i rodzina Szimeitów. To są rodziny Gerszonitów. **22** pierworodnych mężczyzn w wieku od jednego miesiąca Liczba wszystkich policzonych mężczyzn w wieku od wzwyż, według liczby imion, wynosiła dwadzieścia jednego miesiąca wzwyż [wynosiła] u nich siedem tysiące dwieście siedemdziesiąt trzy. **44** I PAN tysiący pięciuset. **23** Rodziny Gerszonitów rozbiją powiedział do Mojżesza: **45** Weź Lewitów na miejsce obóz za przybytkiem od strony zachodniej. **24** A wszystkich pierworodnych spośród synów Izraela, a wodzem domu ojca Gerszonitów [będzie] Eliasaf, także bydło Lewitów na miejsce ich bydła; i Lewici będą syn Laela. **25** A pod strażą synów Gerszona w należeć do mnie. Ja jestem PAN. **46** A jako wykup za Namiocie Zgromadzenia [będzie] przybytek i namiot, tych dwustu siedemdziesięciu trzech pierworodnych jego przykrycie i zasłona u wejścia do Namiotu spośród synów Izraela, którzy przewyższają [liczbę] Zgromadzenia; **26** I zasłony dziedzińca, zasłona u Lewitów; **47** Wezmiesz po pięć syków na głowę wejścia na dziedziniec, który otacza przybytek i ołtarz według sykla świątynnego: sykl po dwadzieścia ger. wokół, oraz jego sznury potrzebne do wszelkich prac. **48** I oddasz te pieniądze Aaronowi i jego synom jako **27** Od Kehata zaś [pochodzą] rodziny: Amramitów, wykup za tych, którzy przewyższają ich liczbę. **49** Isharytów, Chebroniów i Uzzielitów. To są rodziny Kehaty. **28** Liczba wszystkich mężczyzn w wieku Mojżesz wziął więc pieniądze wykupu od tych, którzy Kehaty. **29** Liczba wszystkich mężczyzn w wieku od jednego miesiąca wzwyż [wynosiła] osiem tysięcy sześciuset pełniących straż w świątyni. **30** Rodziny synów Kehata rozbiją obóz po południowej stronie przybytku; **31** A wodzem domu ojca rodziny Kehaty. **32** Od Merariego [będzie] Elisafan, syn Uzziela. **33** Pod ich strażą będzie arką, stół, świecznik, ołtarze i sprzęty świątyni, którymi będą usługiwać, oraz zasłona wraz z całą jej obsługą. **34** Naczelnym wodzem Lewitów [będzie] Eleazar, syn kapłana Aarona, on będzie miał nadzór nad tymi, którzy pełnią straż w świątyni. **35** Od Merariego [pochodzą] zaś rodziny Machlitów i Muszytów. To są rodziny Merarytów. **36** A liczba wszystkich policzonych mężczyzn w wieku od jednego miesiąca wzwyż [wynosiła] u nich sześć tysięcy dwustu. **37** Wodzem zaś domu ojca rodzin Merariego [był] Suriel, syn Abichaila. [Oni] rozbiją obóz po stronie północnej przybytku. **38** A pod nadzorem i strażą synów Merariego będą deski przybytku, jego drażki, słupy i podstawki oraz wszystkie jego sprzęty wraz z całą jego obsługą; **39** Także słupy przewyższali [liczbę] wykupionych przez Lewitów. **50** Od pierworodnych synów Izraela wziął tysiąc trzysta sześćdziesiąt pięć [syków] według sykla świątynnego. **51** I Mojżesz oddał te pieniądze wykupu Aaronowi i jego synom według słowa PANA, tak jak PAN rozkazał Mojżeszowi.

4 I PAN przemówił do Mojżesza i Aarona tymi słowy:

2 Policz synów Kehata spośród synów Lewiego według ich rodzin i według domów ich ojców; **3** Od trzydziestego roku życia wzwyż aż do pięćdziesiątego roku życia; wszystkich, którzy są zdolni do службы, aby wykonywali pracę w Namiocie Zgromadzenia. **4** Służbą synów Kehata w Namiocie Zgromadzenia [będzie] troska] o rzeczy najświętsze. **5** Gdy obóz będzie ruszał, przyjdzie Aaron ze swymi synami i zdejmą zaslonę okrywającą, którą okryją arkę świadectwa. **6** A położą na niej przykrycie ze skór borsuczych i na tym rozciągną nakrycie z błękitnej [tkaniny], i założą jej drażki. **7** Stół [chlebow] pokładanych również przykryją tkaniną z błękitu i położą na nim misy, czasze, przystawki

i kubki do nalewania; a będzie na nim nieustanny wszystkimi ich ciężarami oraz z całą ich służbą ma chleb. **8** I rozciągną na tym tkaninę karmazynową i odbywać się zgodnie z rozkazem Aarona i jego synów; przykryją to przykryciem ze skór borsuczych, i założą i powierzycie im troskę o wszystkie ich ciężary. **28** To jego drażki. **9** Wezmą też tkaninę z błękitu, którą będzie zadanie rodzin synów Gerszonitów w Namiocie okryją świecznik do świecenia i jego lampy, szcypce, Zgromadzenia, a nadzór nad nimi będzie miał Itamar, naczynia na popiół oraz wszystkie jego naczynia na syn kapłana Aarona. **29** A synów Merariego policzysz oliwę, których się przy nim używa; **10** I owiąz go wraz według ich rodzin i według domów ich ojców; **30** ze wszystkimi jego naczyniami przykryciem ze skór Policzysz tych, którzy są w wieku od trzydziestu lat borsuczych i umieszcza na drażkach. **11** Rozciągną wzwyż aż do lat pięćdziesięciu, wszystkich zdolnych nad złotym ołtarzem tkaninę z błękitu i przykryją go do tej pracy, aby mogli pełnić służbę przy Namiocie przykryciem ze skór borsuczych, i założą jego drażki. Zgromadzenia. **31** A to będzie ich zadanie przy **12** Wezmą też wszystkie sprzęty do służby, którymi służbie w Namiocie Zgromadzenia: [będą nosić] deski służą w świątyni, owiąz je tkaniną z błękitu, przykryją je przybytku, jego drażki, słupy i podstawki; **32** Słupy okryciem ze skór borsuczych i umieszcza na drażkach. otaczające dziedziniec, ich podstawki, kołki i sznury **13** Następnie oczyszczą ołtarz z popiołu i rozciągną na wraz ze wszystkimi ich przyborami oraz wszystko, co nim purpurową tkaninę; **14** I położą na nim wszystkie należy do ich służby. A z przedmiotów, które są im jego sprzęt używane do służby przy nim: kadzielnice, powierzone do noszenia, zrobicie wykaz według nazw. widełki, łypatki i kropielnice, wszystkie naczynia ołtarza, **33** To będzie zadanie rodzin synów Merariego według i rozciągną na nim przykrycie ze skór borsuczych, i całej ich służby przy Namiocie Zgromadzenia pod założą jego drażki. **15** Kiedy Aaron i jego synowie nadzorem Itamara, syna kapłana Aarona. **34** Mojżesz, skończą przykrywanie świątyni wraz ze wszystkimi jej Aaron i naczelnicy zgromadzenia policzyli synów naczyniami, gdy obóz będzie miał wyruszyć, wtedy Kehata według ich rodzin i według domów ich ojców; przyjdą synowie Kehata, aby [je] nieść. Lecz nie będą **35** Tych będących w wieku od trzydziestu lat wzwyż aż dotykać świętych przedmiotów, aby nie umarli. To jest do lat pięćdziesięciu, którzy byli zdolni do tej pracy, służba synów Kehata przy Namiocie Zgromadzenia. **16** aby mogli pełnić służbę przy Namiocie Zgromadzenia. A Eleazar, syn kapłana Aarona, [będzie troszczył się] **36** A policzonych według ich rodzin było dwa tysiące o oliwę do oświetlenia, wonne kadzidło, stałą ofiarę siedmiuset pięćdziesięciu. **37** Byli to ci policzeni z pokarmową i oliwę do namaszczania oraz będzie rodzin Kehatytów, wszyscy, którzy mieli pełnić służbę doglądał przybytku i wszystkiego, co w nim jest, i w przy Namiocie Zgromadzenia, których policzyli Mojżesz miejscu świętym i przy jego naczyniach. **17** Potem PAN i Aaron zgodnie z rozkazem PANA przekazanym powiedział do Mojżesza i Aarona: **18** Nie pozwölcie, by przez Mojżesza. **38** A policzonych synów Gerszona pokolenie rodzin Kehatytów zostało wycięte spośród według ich rodzin i według domów ich ojców; **39** Tych, Lewitów. **19** Ale to im uczynicie, aby żyli i nie pomarli, którzy byli w wieku od trzydziestu lat wzwyż aż do lat gdy będą się zbliżać do rzeczy najświętszych: Aaron i pięćdziesięciu, zdolnych do pracy, aby mogli pełnić jego synowie przyjdą i wyznaczą każdemu z nich, co służbę przy Namiocie Zgromadzenia; **40** Policzonych ma czynić i co ma nieść. **20** Lecz niech nie wchodzą się według ich rodzin i domów ich ojców było dwa tysiące przyglądać, kiedy rzeczy święte będą przykrywane, by sześciuset trzydziestu. **41** Byli to ci policzeni z rodzin nie pomarli. **21** PAN dalej mówił do Mojżesza: **22** Policz synów Gerszona, wszyscy, którzy mieli pełnić służbę w synów Gerszona według domów ich ojców i według ich Namiocie Zgromadzenia, których policzyli Mojżesz i rodzin; **23** Policz tych, którzy są w wieku od trzydziestu Aaron zgodnie z rozkazem PANA. **42** A policzonych z lat wzwyż aż do lat pięćdziesięciu; wszystkich, którzy rodzin synów Merariego według ich rodzin i domów są zdolni do tej pracy, aby mogli pełnić służbę przy ich ojców; **43** Tych, którzy byli w wieku trzydziestu lat Namiocie Zgromadzenia. **24** A to będzie zadanie wzwyż aż do lat pięćdziesięciu, zdolnych do pracy, rodzin Gerszonitów, do służby i do noszenia. **25** Będą aby mogli pełnić służbę przy Namiocie Zgromadzenia; nosić zasłony przybytku, Namiot Zgromadzenia, jego **44** A policzonych według ich rodzin [było] trzy tysiące przykrycie i przykrycie borsucze, które jest na wierzchu, dwustu. **45** A to są policzeni z rodzin synów Merariego, oraz zaslonę wejścia do Namiotu Zgromadzenia; **26** których policzyli Mojżesz i Aaron zgodnie z rozkazem Zasłony dziedzińca i zaslonę u bramy wejściowej na PANA przekazanym przez Mojżesza. **46** Wszystkich dziedziniec, który otacza przybytek i ołtarz wokolo, ich Lewitów policzonych, których policzyli Mojżesz, Aaron sznury i wszystkie przybory do pracy przy nich oraz i naczelnicy Izraela według ich rodzin i domów ich wszystko, co jest do tego zrobione; tak będą służyć. ojców; **47** W wieku trzydziestu lat wzwyż aż do **27** Wszelka służba synów Gerszonitów związana ze lat pięćdziesięciu; wszystkich policzonych, którzy

przychodzili pełnić zadanie służby i [noszenia] ciężarów w Namiocie Zgromadzenia; **48** Było osiem tysięcy pięciuset osiemdziesięciu. **49** Zgodnie z rozkazem PANA zostali policzeni przez Mojżesza, każdy z osobna według jego służby i według jego ciężaru. Policzeno tych, których PAN rozkazał liczyć Mojżeszowi.

5 I PAN powiedział do Mojżesza: **2** Rozkaż synom Izraela, aby usunęli z obozu każdego trędowatego, każdego cierpiącego na wyciek i każdego, który zanieczyścił się przy umarłym. **3** Usuniecie zarówno mężczyznę, jak i kobietę; usuniecie ich poza obóz, aby nie zanieczyśli obozu tych, wśród których mieszkam. **4** I synowie Izraela tak uczynili, i usunęli ich poza obóz. Jak PAN rozkazał Mojżeszowi, tak uczynili synowie Izraela. **5** I powiedział PAN do Mojżesza: **6** Powiedz synom Izraela: Jeśli mężczyzna lub kobieta popełnią jakikolwiek grzech ludzki, popełniając występek przeciwko PANU, a ta osoba byłaby winna; **7** Wtedy wyzna swój grzech, którego się dopuściła, i wróci w całości to, czym zawiniła, dodając do tego jedną piątą, i odda temu, wobec kogo zgreszyła. **8** A jeśli człowiek ten nie ma krennego, któremu można by zwrócić odszkodowanie, niech będzie ono oddane PANU i [niech przypadnie] kapelanowi z wyjątkiem barana przebłagania, którym dokona za niego przebłagania. **9** Każda też ofiara ze wszystkich poświęconych rzeczy synów Izraela, które przyniosą do kapłana, będzie należeć do niego. **10** Poświęcone rzeczy każdego [człowieka] będą należeć do niego; cokolwiek ktoś odda kapelanowi, będzie należeć do niego. **11** Potem PAN powiedział do Mojżesza: **12** Przemów do synów Izraela i powiedz im: Jeśli czyjaś żona zblądzi i dopuści się grzechu przeciwko niemu; **13** A inny mężczyzna obcuje z nią, lecz będzie to ukryte przed oczami jej męża i tajne, i stanie się ona nieczysta, a nie będzie żadnego świadka przeciwko niej ani nie zostanie ona przyłapana; **14** Gdyby dopadł go duch zazdrości i podejrzewałby swoją żonę, która stała się nieczysta, albo gdyby dopadł go duch zazdrości i podejrzewałby ją, choć nie stała się nieczysta; **15** Wówczas ten mąż przyprowadzi swoją żonę do kapłana i przyniesie ofiarę za nią – jedną dziesiątą efy mąki jęczmiennej. Nie wyleje na nią oliwy ani nie nałoży na nią kadzidła, gdyż jest [to] ofiara podejrzenia, ofiara pamięci, przypominająca grzech. **16** A kapłan każe się jej zbliżyć i stawi ją przed PANEM. **17** I kapłan weźmie wodę poświęconą do glinianego naczynia, weźmie też trochę prochu, który jest na podłodze przybytku, i doda do wody. **18** Potem kapłan postawi kobietę przed PANEM, odkryje jej głowę i poloży na jej rękach ofiarę pamięci, czyli ofiarę podejrzenia. Kapłan zaś będzie swego oddzielenia dla PANA. **19** Nie zanieczyści się miał w ręku wodę gorzką, niosącą przekleństwa.

I kapłan zaprzysięgne ja, i powie do kobiety: Jeśli dopuściła się grzechu nieczystości wobec swego męża, to bądź nietknięta przez tę wodę gorzką niosącą przekleństwa; **20** Jeśli jednak byłaś niewierna swemu mężowi i stałaś się nieczysta, ponieważ oprócz twoego męża obcowałeś z tobą inny mężczyzna; **21** Wtedy kapłan zaprzysięgne tę kobietę przysięgą przekleństwa i powie do niej: Niech PAN uczyni cię przekleństwem i klątwą wśród twoego ludu, gdy PAN sprawi, że twoje biodro zwiotczeje i twoje łono spuchnie. **22** Niech ta woda niosąca przekleństwo przeniknie twoje wnętrznosci, aby spuchło twoje łono i zwiotczało twoje biodro. I odpowie kobieta: Amen, amen. **23** Potem kapłan napisze te przekleństwa w księdze i zmyje je tą gorzką wodą; **24** I da wypić kobiecie gorzką wodę niosącą przekleństwo; i woda przekleństwa przeniknie ja, i zamieni się w gorycz. **25** Potem kapłan weźmie z rąk tej kobiety ofiarę podejrzenia i będzie ją kołytał przed PANEM, i złoży ją na ołtarzu. **26** Kapłan weźmie też pełną garść ofiary jako pamiątkę i spali to na ołtarzu, potem da kobiecie wypić tę wodę. **27** A gdy da jej wypić tę wodę, stanie się tak, że jeśli stała się nieczysta i sprzeniewierzyła się swemu mężowi, to woda przekleństwa przeniknie ją i zamieni się w gorycz, i spuchnie jej łono, i zwiotczeje jej biodro, i kobieta stanie się przekleństwem wśród swego ludu. **28** Jeśli jednak kobieta ta nie stała się nieczysta, ale jest czysta, to będzie bez winy i będzie rodzić dzieci. **29** Takie jest prawo dotyczące podejrzenia, gdy żona będzie niewierna swemu mężowi i stanie się nieczysta; **30** Albo gdy dopadnie męża duch zazdrości i będzie podejrzewał swoją żonę, i stawi ją przed PANEM, a kapłan postąpi z nią według tego prawa; **31** Wówczas mąż nie będzie winny grzechu, a kobieta obciąży się nieprawością.

6 I PAN powiedział do Mojżesza: **2** Przemów do synów Izraela i powiedz do nich: Gdy mężczyzna albo kobieta złoży szczególny ślub nazirejczyka, aby się poświęcić PANU; **3** Niech powstrzyma się od wina i mocnego napoju; nie będzie pił octu z wina i octu z mocnego napoju; nie będzie pił żadnego soku z winogron i nie będzie jeść winogron, ani świeżych, ani suszonych. **4** Przez wszystkie dni swego oddzielenia nie będzie jeść niczego, co pochodzi z winorośli, od ziarenka aż do łupiny. **5** Przez wszystkie dni ślubu swego oddzielenia brzytwa nie dotknie jego głowy. Dopóki nie wypełni się czas, na który poświęcił się PANU, będzie święty i zapuszczy włosy na swojej głowie. **6** Nie zbliży się do umarłego przez cały okres jego oddzielenia dla PANA. **7** Nie zanieczyści się przy ojcu, matce, bracie czy siostrze, którzy umarli,

gdyż ma na głowie poświęcenie dla swego Boga. 8 W dniu, w którym Mojżesz zakończył wznoszenie Przez wszystkie dni swego oddzielenia będzie świętym przybytku, namaścił go i poświęcił wraz ze dla PANA. 9 I gdyby ktoś nagle przy nim umarł i wszystkimi jego sprzętami, a także ołtarz ze wszystkimi zanieczyścił jego poświęconą głowę, to ogoli swoją jego naczyniami, namaścił je i poświęcił. 2 Naczelnicy głowę w dniu swego oczyszczenia; ogoli ją siódmego Izraela, głowy domów swoich ojców, którzy byli dnia. 10 A ósmego dnia przyniesie dwie synogarlice naczelnikami z [każdego] pokolenia i przełożonymi lub dwa małe gołębie do kapłana, przed wejście do nad tymi, którzy zostali spisani, złożyli ofiary. 3 Namiotu Zgromadzenia; 11 I kapłan złoży jednego [na Przynieśli swoje ofiary przed PANA: sześć krytych ofiarę] za grzech, a drugiego na ofiarę całopalenia, i wozów, dwanaście wołów, po jednym wozie na dokona za niego przeblagania za to, że zgrzeszył przy dwóch naczelników i po jednym wole na każdego, umarłym, i tego samego dnia poświęci jego głowę. i przyprowadzili to przed przybytek. 4 Wtedy PAN 12 Potem poświęci PANU dni swego oddzielenia i powiedział do Mojżesza: 5 Weź to od nich na potrzebę przyniesie rocznego baranka za przewinienie. Minione służby w Namiocie Zgromadzenia i oddaj to Lewitom, dni jednak przepadną, gdyż jego oddzielenie zostało każdemu według potrzeby jego służby. 6 Mojżesz wziął zanieczyszczone. 13 A takie [jest] prawo nazirejczyka: więc te wozy i woły i oddał je Lewitom. 7 Dwa wozy i Gdy wypełnią się dni jego oddzielenia, przyprowadzi się cztery woły dał synom Gerszona według potrzeby ich go przed wejście do Namiotu Zgromadzenia; 14 I złożyły służby. 8 Cztery zaś wozy i osiem wołów dał synom PANU w ofierze jednego rocznego baranka bez skazy Merariego według potrzeby ich służby, pod nadzorem na ofiarę całopalenia, jedną roczną owcę bez skazy na Itamara, syna kapłana Aarona. 9 Ale synom Kehata nie ofiarę za grzech i jednego barana bez skazy na ofiarę dał nic, bo ich służba w świątyni polegała na noszeniu pojedawczą; 15 Do tego kosz praśnych chlebów z na ramionach. 10 Naczelnicy ofiarowali swoje dary mąki pszennej, placki zmieszane z oliwą oraz praśne przed ołtarzem na jego poświęcenie, w tym dniu, w podplomyki pomazane oliwą z ich ofiarą pokarmową i którym został namaszczony. 11 I PAN powiedział do ofiarą z płynów. 16 I kapłan przyniesie [to] przed PANA Mojżesza: Niech złoży swoje ofiary, inny naczelnik i złoży jego ofiarę za grzech oraz jego całopalenie. każdego dnia, na poświęcenie ołtarza. 12 Pierwszego 17 Barana zaś złoży PANU na ofiarę pojedawczą dnia swoją ofiarę złożył Nachszon, syn Amminadaba, wraz z koszem praśnych chlebów. Kapłan złoży też z pokolenia Judy. 13 A jego ofiarę stanowiły: jedna jego ofiarę pokarmową oraz jego ofiarę z płynów. 18 I srebrna misa wagii stu trzydziestu syklów, jedna srebrna nazirejczyk ogoli swoją poświęconą głowę u wejścia czasza [wagi] siedemdziesięciu syklów według sykla do Namiotu Zgromadzenia i weźmie włosy ze swojej świątynnego, obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej poświęconej głowy, i poloży je na ogień, który jest z oliwą, na ofiarę pokarmową; 14 Jedna czara z pod ofiarą pojedawczą. 19 Następnie kapłan weźmie dziesięciu [syklów] złota pełna kadzidła; 15 Jeden młody ugotowaną łopatkę barana, jeden prański placzek z cielem, jeden baran i jedno roczne jagnię na ofiarę kosza i jeden prański podplomyk i złoży to w ręce całopalną; 16 Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; nazirejczyka, gdy ten ogoli swoje poświęcone [włosy]; 17 A na ofiarę pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, 20 I kapłan będzie to kołysał jako ofiarę kołysania przed pięć kozłów i pięć jednorocznych jagniąt. To była ofiara PANEM; jest to świętą rzeczą i należy do kapłana wraz Nachszona, syna Amminadaba. 18 Drugiego dnia ofiarę z mostkiem kołysania i łopatką wzniesienia. Potem złożył Netaneel, syn Suara, naczelnik [z pokolenia] nazirejczyk będzie mógł pić wino. 21 Takie [jest] prawo Issachara. 19 Złożył on w ofierze jedną srebrną misę [dotyczącej] nazirejczyka, który składa ślub, jak i jego wagii stu trzydziestu syklów, jedną srebrną czaszę wagii ofiary dla PANA za jego oddzielenie, oprócz tego, na siedemdziesięciu syklów według sykla świątynnego, co go stać. Zgodnie ze swoim ślubem, który złożył, tak obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, uczyni według prawa swego oddzielenia. 22 Potem na ofiarę pokarmową; 20 Jedną czarę z dziesięciu PAN powiedział do Mojżesza: 23 Powiedz Aaronowi i [syklów] złota pełną kadzidła; 21 Jednego młodego jego synom: Tak będziecie błogosławić synów Izraela, cielca, jednego barana i jedno roczne jagnię na ofiarę mówiąc do nich: 24 Niech ci błogosławi PAN i niech całopalną; 22 Jednego kozła z kóz na ofiarę za grzech; cię strzeże; 25 Niech PAN rozjaśni nad tobą swoje 23 A na ofiarę pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, oblicze i niech ci będzie łaskawy; 26 Niech PAN wróci pięć kozłów i pięć jednorocznych jagniąt. To [była] ku tobie swoje oblicze i niech da ci pokój. 27 I będą ofiara Netaneela, syna Suara. 24 Trzeciego dnia [ofiara] wzywać mojego imienia nad synami Izraela, a ja im złożył naczelnik synów Zebulona Eliab, syn Chelona. będę błogosławił.

25 Jego ofiarę stanowiły: jedna srebrna misa wagii stu trzydziestu [syklów], jedna srebrna czasza [wagi]

siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; **52** obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **53** A na ofiarę na ofiarę pokarmową; **26** Jedna czara z dziesięciu pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, pięć kozłów i [syków] złota pełna kadzidła; **27** Jeden młody cielec, pięć jednorocznych jagniąt. To [była] ofiara Eliszamy, jeden baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; syna Ammihuda. **54** Ośmego dnia [ofiara złożył] **28** Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **29** A na naczelnik synów Manassesa Gamliel, syn Pedahsura. ofiarę pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, pięć **55** Jego ofiarę [stanowiły]: jedna srebrna misa wagi kozłów i pięć jednorocznych jagniąt. To [była] ofiara stu trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] Eliaba, syna Chelona. **30** Czwartego dnia [ofiara] siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, złożył naczelnik synów Rubena Elizur, syn Szedeura. obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, na **31** Jego ofiarę [stanowiły]: jedna srebrna misa wagi ofiarę pokarmową; **56** Jedna czara z dziesięciu [syków] stu trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] złota pełna kadzidła; **57** Jeden młody cielec, jeden siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; **58** obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, na **32** Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **59** A na ofiarę ofiarę pokarmową; **33** Jedna czara z dziesięciu syków pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, pięć kozłów i złota pełna kadzidła; **34** Jeden młody cielec, jeden pięć jednorocznych jagniąt. To była ofiara Gamliela, baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; **35** syna Pedahsura. **60** Dziewiątego dnia [ofiara złożył] Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **36** A na ofiarę naczelnik synów Beniamina Abidan, syn Gideoniego. pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, pięć kozłów i **61** Jego ofiarę [stanowiły]: jedna srebrna misa wagi pięć jednorocznych jagniąt. To była ofiara Elizura, syna stu trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] Szedeura. **36** Piątego dnia [ofiara złożył] naczelnik siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, synów Symeona Szelumiela, syn Suriszaddaja. **37** obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, na Jego ofiarę stanowiły: jedna srebrna misa wagi stu ofiarę pokarmową; **62** Jedna czara z dziesięciu [syków] trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] złota pełna kadzidła; **63** Jeden młody cielec, jeden siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; **64** obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **65** A na ofiarę na ofiarę pokarmową; **38** Jedna czara z dziesięciu pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, pięć kozłów i [syków] złota pełna kadzidła; **39** Jeden młody cielec, pięć jednorocznych jagniąt. To [była] ofiara Abidana, jeden baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; syna Gideoniego. **66** Dziesiątego dnia [ofiara złożył] **40** Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **41** A naczelnik synów Dana Achiezer, syn Ammiszaddaja. na ofiarę pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, **67** Jego ofiarę [stanowiły]: jedna srebrna misa wagi pięć kozłów i pięć jednorocznych jagniąt. To [była] stu trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] ofiara Szelumiela, syna Suriszaddaja. **42** Szóstego siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, dnia [ofiara złożył] naczelnik synów Gada Eliasaf, syn obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, na Deuela. **43** Jego ofiarę [stanowiły]: jedna srebrna ofiarę pokarmową; **68** Jedna czara z dziesięciu [syków] misa wagi stu trzydziestu [syków], jedna srebrna złota pełna kadzidła; **69** Jeden młody cielec, jeden czasza [wagi] siedemdziesięciu syków według sykla baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; **70** świątynnego, obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **71** A na ofiarę z oliwą, na ofiarę pokarmową; **44** Jedna czara z pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, pięć kozłów i dziesięciu [syków] złota pełna kadzidła; **45** Jeden młody pięć jednorocznych jagniąt. To [była] ofiara Achiezera, cielec, jeden baran i jedno roczne jagnię na ofiarę syna Ammiszadaja. **72** Jedenastego dnia [ofiara] całopalna; **46** Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; złożył naczelnik synów Aszera Pagiel, syn Okrana. **47** A na ofiarę pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, **73** Jego ofiarę [stanowiły]: jedna srebrna misa wagi pięć kozłów i pięć jednorocznych jagniąt. To była ofiara stu trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] Eliasafa, syna Deuela. **48** Siódmeego dnia [ofiara złożył] siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, naczelnik synów Efraima Eliszama, syn Ammihuda. obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, **49** Jego ofiarę [stanowiły]: jedna srebrna misa wagi na ofiarę pokarmową; **74** Jedna czara z dziesięciu stu trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] [syków] złota pełna kadzidła; **75** Jeden młody cielec, siedemdziesięciu syków według sykla świątynnego, jeden baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; obydwie pełne mąki pszennej zmieszanej z oliwą, na **76** Jeden koziół z kóz na ofiarę za grzech; **77** A na ofiarę pokarmową; **50** Jedna czara z dziesięciu [syków] ofiarę pojedawczą – dwa woły, pięć baranów, pięć złota pełna kadzidła; **51** Jeden młody cielec, jeden kozłów i pięć jednorocznych jagniąt. To [była] ofiara

Pagiela, syna Okrana. **78** Dwunastego dnia [ofiarenę Izraela; **10**] I przyprowadzisz Lewitów przed PANA, a złożył ją naczelnik synów Neftalego Achira, syn Enana. synowie Izraela położą na nich swoje ręce. **11** Wtedy **79** Jego ofiarę [stanowią] jedna srebrna misa wagi Aaron przedstawi Lewitów przed PANEM jako ofiarę stu trzydziestu [syków], jedna srebrna czasza [wagi] od synów Izraela, aby pełnili służbę dla PANA. **12** siedemdziesięciu syków według sykla świętynnego, Lewici zaś położą swoje ręce na głowy cielców. Ty obydwie pełne maki pszennej zmieszanej z oliwą, złożysz jednego na ofiarę za grzech, a drugiego na na ofiarę pokarmową; **80** Jedna czara z dziesięciu ofiarę całopalną dla PANA, aby dokonać przebłagania [syków] złota pełna kadzidła; **81** Jeden młody cielec, za Lewitów. **13** Następnie postawisz Lewitów przed jeden baran i jedno roczne jagnię na ofiarę całopalną; Aaronem i przed jego synami i przedstawisz ich jako **82** Jeden koźiół z kóz na ofiarę za grzech; **83** A ofiarę dla PANA. **14** W ten sposób oddzielisz Lewitów na ofiarę pojedawną – dwa woły, pięć baranów, spośród synów Izraela i Lewici będą należeć do pięć kozłów i pięć jednorocznego jagniąt. To [była] mnie. **15** Potem Lewici wejdą, aby służyć w Namiocie ofiara Achiry, syna Enana. **84** To było poświęcenie Zgromadzenia, gdy ich oczyściszt i przedstawisz jako ołtarza, w tym dniu, w którym został namaszczony ofiarę. **16** Oni bowiem są mi oddani spośród synów przez naczelników Izraela: dwanaście srebrnych mis, Izraela; w miejsce każdego, kto otwiera łono, w miejsce dwanaście srebrnych czasz, dwanaście złotych czar; wszystkich pierworodnych synów Izraela wziąłem **85** Każda srebrna misa [ważyła] sto trzydzieści [syków], ich sobie. **17** Gdyż do mnie należy wszystko, co każda czasza – siedemdziesiąt [syków]. Całego srebra pierworodne wśród synów Izraela, zarówno z ludzi, w tych naczyniach było dwa tysiące czterysta syków jak i ze zwierząt. Poświęciłem ich sobie w dniu, w według sykla świętynnego; **86** Złoty czar było którym zabiłem wszystko, co pierworodne w ziemi dwanaście, pełnych kadzidła; każda [ważyła] dziesięć Egiptu. **18** Wziąłem Lewitów w zamian za wszystkich syków według sykla świętynnego. Całego złota w tych pierworodnych wśród synów Izraela. **19** I dalem czarach [było] sto dwadzieścia [syków]. **87** Wszystkich Lewitów jako dar Aaronowi i jego synom spośród synów zwierząt na ofiarę całopalną było: dwanaście cielców, Izraela, aby pełnili służbę synów Izraela w Namiocie dwanaście baranów, dwanaście jednorocznego jagniąt Zgromadzenia i dokonywali przebłagania za nich, aby wraz z ich ofiarą pokarmową i dwanaście kozłów nie spadła na synów Izraela żadna kara, gdy będą z kóz na ofiarę za grzech. **88** A wszystkich zblizać się do świątyni. **20** Wtedy Mojżesz i Aaron oraz zwierząt na ofiarę pojedawną [było]: dwadzieścia całe zgromadzenie synów Izraela postąpili z Lewitami cztery woły, sześćdziesiąt baranów, sześćdziesiąt kozłów i sześćdziesiąt jednorocznego jagniąt. To było poświęcenie ołtarza po jego namaszczaniu. **89** A gdy wyprali swoje szaty, a Aaron przedstawił ich jako ofiarę Mojżesz wchodził do Namiotu Zgromadzenia, aby przed PANEM i dokonał przebłagania za nich, aby ich rozmawiać z [Bogiem], wtedy słyszał głos mówiącego przed PANEM i dokonał przebłagania za nich, aby ich oczyścić. **22** Potem Lewici weszli, aby pełnić swoją do niego z przebłagalni, która była nad arką świadectwa, służebę w Namiocie Zgromadzenia przed Aaronem spomiędzy dwóch cherubinów. I przemawiał do niego. i przed jego synami. Jak PAN rozkazał Mojżeszowi odnośnie do Lewitów, tak z nimi postąpili. **23** I PAN powiedział do Mojżesza: **24** Oto co [dotyczy] Lewitów: Od dwudziestego piątego roku życia wzwyż przystąpią, by pełnić służbę w Namiocie Zgromadzenia. **25** A od piećdziesiątego roku [życia] przestaną pełnić służbę i więcej nie będą służyć. **26** Będą jednak usługiwać swym braciom w Namiocie Zgromadzenia w pełnieniu straży, lecz samej службы nie będą pełnić. Tak postąpisz z Lewitami w sprawie ich służby.

8 I PAN przemówił do Mojżesza tymi słowy: **2** Powiedz Aaronowi: Gdy zapalisz lampy, siedem lamp ma rzucać światło na przednią stronę świecznika. **3** I Aaron tak uczynił. Z przedniej strony świecznika zapalił lampy, tak jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **4** Świecznik był wykuty ze złota, od trzonu aż po kwiaty był kuty. Zgodnie ze wzorem, który PAN pokazał Mojżeszowi, tak zrobił świecznik. **5** Potem PAN powiedział do Mojżesza: **6** Weź Lewitów spośród synów Izraela i oczyść ich. **7** I tak postąpisz z nimi, aby ich oczyścić: Pokrop ich wodą oczyszczenia, a oni niech ogolą całe swoje ciało i wypiorą swoje szaty, wtedy będą czysti. **8** Następnie niech wezmą młodego cielca wraz z jego ofiarą pokarmową z maki pszennej zmieszanej z oliwą, drugiego zaś młodego cielca weźmiesz na ofiarę za grzech. **9** I przyprowadzisz Lewitów przed Namiot Zgromadzenia, i zbierziesz całe zgromadzenie synów

9 I przemówił PAN do Mojżesza na pustyni Synaj, w pierwszym miesiącu drugiego roku po ich wyjściu z ziemi Egiptu, tymi słowy: **2** Niech synowie Izraela obchodzą Paschę w wyznaczonym czasie. **3** Będziecie ją obchodzić w wyznaczonym czasie, czternastego dnia tego miesiąca pod wieczór; macie ją obchodzić według wszystkich jej obrzędów i wszystkich jej ceremonii. **4** Mojżesz nakazał więc synom Izraela, aby obchodzili

Paschę. 5 I obchodzili Paschę w pierwszym miesiącu, rozkaz PANA wyruszali. Przestrzegali nakazu PANA, czternastego dnia, pod wieczór, na pustyni Synaj. tak jak PAN rozkazał przez Mojżesza.

Zgodnie ze wszystkim, co PAN nakazał Mojżeszowi, tak synowie Izraela uczynili. 6 Byli jednak pewni ludzie, którzy zanieczyśli się przy zwłokach ludzkich, i nie mogli obchodzić Paschy tego dnia. Przyszli więc w tym dniu do Mojżesza i Aarona; 7 I powiedzieli do niego: Zanieczyśliśmy się przy zwłokach ludzkich. Czemu nie będzie nam wolno złożyć PANU ofiar w wyznaczonym czasie wspólnie z synami Izraela? 8 Mojżesz odpowiedział im: Stójcie, a ja posłucham, co PAN rozkaże o was. 9 Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: 10 Powiedz synom Izraela tak: Jeśli kto z was lub z waszych potomków zanieczyści się przy zmarłym albo też będzie w dalekiej podróży, [mimo to] będzie obchodził Paschę dla PANA. 11 Będą ją obchodzić w drugim miesiącu, czternastego dnia, pod wieczór, i będą ją jeść z praśnymi chlebami i z gorzkimi ziolami. 12 Nie pozostawią z niej nic do rana ani nie połamią jej kości. Zgodnie ze wszystkimi przepisami Paschy będą ją obchodzić. 13 Lecz człowiek, który jest czysty, a nie znajduje się w drodze, i nie będzie obchodził Paschy, to ta dusza będzie wykluczona ze swego ludu, bo ofiary PANA nie złożyła w wyznaczonym czasie. Ten człowiek obciąża się grzechem. 14 A jeśli przybysz, który mieszka pośród was, będzie obchodził Paschę dla PANA, to ma ją obchodzić według ustawy i zwyczajów Paschy. Będzie jedna ustawa dla was, zarówno dla przybysza, jak i dla rodowitego mieszkańców ziemi. 15 W dniu, w którym wystawiono przybytek, obłok okrył przybytek, czyli Namiot Świadectwa, a wieczorem był nad przybytkiem i przypominał z wyglądu ogień, aż do rana. 16 Tak było stale: obłok okrywał go [w dzierfi], a w nocy jakby ogień. 17 A gdy obłok unosił się nad namiotu, wtedy synowie Izraela wyruszali, a gdziekolwiek obłok zatrzymał się, tam synowie Izraela rozbijali obóz. 18 Na rozkaz PANA synowie Izraela wyruszali i na rozkaz PANA rozbijali obóz. Przez wszystkie dni, w których obłok pozostawał nad przybytkiem, stali obozem. 19 A kiedy obłok pozostawał nad przybykiem przez wiele dni, wtedy synowie Izraela przestrzegali rozkazu PANA i nie wyruszali. 20 Lecz gdy obłok pozostawał nad przybykiem przez kilka dni, na rozkaz PANAstawali obozem i na rozkaz PANA wyruszali. 21 A gdy obłok pozostawał od wieczora do rana i unosił się rano, wówczas wyruszali. Czy obłok unosił się za dnia, czy w nocy, oni wyruszali. 22 A jeśli obłok trwał i pozostawał nad przybykiem przez dwa dni albo przez miesiąc bądź też przez rok, synowie Izraela stali obozem i nie wyruszali, lecz gdy się unosił, wyruszali. 23 Na rozkaz PANAstawali obozem i na

10 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 2 Zrób sobie dwie srebrne trąby. Wykonasz je robotą kutą, a będą ci służyć do zwoływania ludu i do nawoływania w drogę obozów. 3 A gdy w nie zadma, wtedy cały lud zgromadzi się do ciebie, u wejścia do Namiotu Zgromadzenia. 4 A jeśli zadma [tylko] w jedną [trąbę], zejdą się do ciebie wodzowie, naczelnicy tysięcy Izraela. 5 Gdy zatrąbicie, wydając urwany [dźwięk], wtedy wyruszą obozy rozłożone po stronie wschodniej. 6 A gdy drugi raz zatrąbicie, wydając urwany głos, wyruszą obozy rozłożone po stronie południowej. Będą trąbić, wydając urwany dźwięk, kiedy mają wyruszyć. 7 Ale gdy będziecie zwoływać lud, zatrąbicie bez wydawania urywanego dźwięku. 8 A synowie Aarona, kapłani, zadma w trąby. Będzie to wieczysta ustawa dla was przez wszystkie wasze pokolenia. 9 A gdy w waszej ziemi wyruszyte na wojnę przeciw wrogowi, który was gnębi, zadmiecie w trąby urwanym dźwiękiem; a przypomnijcie się PANU, waszemu Bogu, i zostaniecie wybawieni od waszych wrogów. 10 Także w dniu waszej radości, w wasze uroczyste święta oraz podczas waszych nowów zadmiecie w trąby przy waszych ofiarach całopalnych i przy waszych ofiarach pojednawczych; będą one dla was pamiątką przed waszym Bogiem. Ja jestem PAN, wasz Bóg. 11 I w drugim roku, drugiego miesiąca, dwudziestego dnia tego miesiąca uniósł się obłok nad Przybytku Świadectwa. 12 I synowie Izraela wyruszyli z pustyni Synaj, a obłok zatrzymał się na pustyni Paran. 13 I po raz pierwszy wyruszyli tak, jak PAN rozkazał przez Mojżesza. 14 Pierwsza ruszyła chorągiew obozu synów Judy według swoich zastępów, a na czele jego wojska [był] Nachszon, syn Amminadaba. 15 Na czele wojska pokolenia synów Issachara [był] Netaneel, syn Suara. 16 Na czele wojska pokolenia synów Zebulona [był] Eliab, syn Chelona. 17 Potem złożono przybytek i wyruszyli synowie Gerszona i synowie Merariego, niosąc przybytek. 18 Następnie ruszyła chorągiew obozu Rubena według swoich zastępów, a na czele jego wojska [był] Elizur, syn Szedeura. 19 Na czele wojska pokolenia synów Symeona [był] Szelumiel, syn Suriszaddaja. 20 Na czele wojska pokolenia synów Gada [był] Eliasaf, syn Duela. 21 Następnie wyruszyli Kehatyci, niosąc świętynię. Zanim przyszli, [inni] ustawiali przybytek. 22 Potem ruszyła chorągiew obozu synów Efraima według swoich zastępów, a na czele jego wojska był Eliszama, syn Ammihuda. 23 Na czele wojsk pokolenia synów Manassesa [był] Gamliel, syn Pedahsura. 24 Na czele wojska pokolenia synów Beniamina [był] Abidan, syn Gideoniego. 25 Następnie

ruszyła chorągiew obozu synów Dana, tworząc tylną ludu? 12 Czy ja poczałem cały ten lud? Czy ja go straż wszystkich obozów, według swoich zastępów, a zrodziłem, że mówisz do mnie: Nieś go na swoim łonie na czele jego wojska był Achiezer, syn Ammiszaddaja. jak opiekun nosi niemowlę do ziemi, którą przysiąłeś 26 Na czele wojska pokolenia synów Aszera [był] ich ojcom? 13 Skąd wezmę mięso, aby dać całeemu Pagiel, syn Okrana. 27 Na czele wojska pokolenia temu ludowi? Płaczą bowiem przede mną i mówią: synów Neftalego [był] Achira, syn Enana. 28 Taki był Daj nam mięsa, abyśmy mogli jeść. 14 Nie mogę sam [porządek] marszu synów Izraela według ich zastępów znosić całego tego ludu, gdyż jest dla mnie zbyt ciężki. i tak ruszali. 29 Potem Mojżesz powiedział do Chobaba, 15 A jeśli tak ze mną postępujesz, to raczej zabij mnie, syna Reuela Midianity, swego teścia: Wyruszamy proszę, jeśli znalazłem laskę w twoich oczach, abym do miejsca, o którym PAN powiedział: Dam je wam. nie patrzysz na swoją niedolę. 16 I PAN powiedział Chodź z nami, a wyświadczymy ci dobro, ponieważ do Mojżesza: Zbierz mi siedemdziesięciu mężczyzn PAN obiecał [wiele] dobrego Izraelowi. 30 Ten mu spośród starszych Izraela, o których wiesz, że są odpowiedzialny: Nie pójdę, lecz wróć do mojej ziemi i starszymi ludu oraz jego przełożonymi, przyprowadź do mojej rodziny. 31 Mojżesz powiedział: Proszę, nie ich do Namiotu Zgromadzenia i niech tam staną wraz z opuszczać nas, bo ty wiesz, gdzie na pustyni możemy toba. 17 A ja zstąpię i będę tam z tobą rozmawiał. Potem rozbić obóz, i możesz być naszym przewodnikiem. wezmę z ducha, który jest na tobie, i złożę na nich. 32 Jeśli pojedziesz z nami, wyświadczymy ci to dobro, Będą nosić razem z tobą brzemię ludu, abyś nie musiał które PAN nam uczyni. 33 I wyruszyli od góry PANA go nosić ty sam. 18 A do ludu powiesz: Poświęćcie się w drogę na trzy dni, a arka przymierza PANA szla na jutro, a będąciejeśćmięso. Płakaliście bowiem, a przed nimi podczas tych trzech dni drogi, aby upatrzyć to dotarło do uszu PANA: Ktoż nas nakarmi mięsem? dla nich [miejsce] odpoczynku. 34 A obrok PANA był Bo było nam lepiej w Egipcie! PAN da wam więcej nad nimi za dnia, gdy wyruszali z obozu. 35 A gdy mięso i będąciejeść. 19 Będziecie jeść nie przez arka miała ruszyć, wtedy Mojżesz mówił: Powstań, jeden dzień ani [nie] przez dwa dni, ani przez pięć, PANIE, a niech rozproszą się twoi wrogowie i niech ani przez dziesięć dni, ani przez dwadzieścia dni; uciekają przed tobą ci, którzy cię nienawidzą. 36 Gdy 20 Lecz przez cały miesiąc, aż wam wyjdzie przez zaś się zatrzymywała, wtedy mówił: Wróć, PANIE, do nozdrza i zupełnie [wam] obrzydnie. Wzgardziliście niezliczonych tysięcy Izraela.

11 A lud zaczął się skarżyć, co się PANU nie podobało. Gdy więc PAN to usłyszał, bardzo się rozgrywał. I ogień PANA zapalił się przeciwko niemu i pochłonął krańce obozu. 2 Wtedy wołał lud na Mojżesza, a Mojżesz pomodlił się do PANA i ogień zgasił. 3 I nazwał to miejsce Tabera, bo ogień PANA zapalił się przeciwko nim. 4 A pospóstwo, które było wśród nich, ogarnęło pragnienie. Synowie Izraela też płakali na nowo i mówili: Ktoż nas nakarmi mięsem? 5 Wspominamy ryby, które jedliśmy w Egipcie za darmo, ogórków, melony, pory, cebulę i czosnek. 6 A teraz nasza dusza wyschła, bo nic innego [przed] oczami [nie mamy] oprócz tej manny. 7 A manna była jak nasienie kolendry, a jej kolor jak kolor bdellium. 8 Ludzie wychodzili i zbierali ją, i miali w żarnach albo tłukli w moździerzach, potem gotowali w kotłach i robili z niej placki. Jej smak był jak smak świeżej oliwy. 9 Gdy bowiem nocą opadała rosa na obóz, spadała też na niego manna. 10 Wtedy Mojżesz usłyszał, że lud płacze w swoich rodzinach, każdy przy wejściu do swojego namiotu. Wówczas mocno zapłoniał gniew PANA, a i Mojżeszowi to się nie podobało. 11 I Mojżesz powiedział do PANA: Dlaczego tak źle się obchodzisz ze swoim sługą? Dlaczego nie znalazłem laski w twoich oczach, że włożyłeś na mnie ciężar całego tego

Mojżesz powiedział: Sześćset tysięcy pieszych liczy ten lud, pośród którego mieszkam, a ty powiedziałeś: Dam im mięsa i będą jeść przez cały miesiąc. 22 Czy można zabić [tylko] owiec i wołów, aby im wystarczyło? Czy można dla nich zebrać wszystkie ryby morskie, aby mieli dosyć? 23 PAN powiedział do Mojżesza: Czy ręka PANA jest zbyt krótką? Teraz zobaczysz, czy moje słowo się wypełni, czy też nie. 24 Mojżesz wyszedł więc i opowiedział ludowi słowa PANA. Następnie zebrał siedemdziesięciu mężczyzn spośród starszych ludu i postawił ich wokół namiotu. 25 Wtedy PAN zstąpił w obłoku i przemówił do niego. Potem wziął z ducha, który był na nim, i dał go siedemdziesięciu starszym. A gdy spoczął na nich duch, prorokowali i nie przestali. 26 Lecz dwaj mężczyźni pozostali w obozie: jeden miał na imię Eldad, a drugi – Medad. Na nich też spoczął duch, bo oni byli wśród spisanych, choć nie przybyli do namiotu. Prorokowali [jednak] w obozie. 27 Wtedy młodzieniec przybiegł i powiedział do Mojżesza: Eldad i Medad prorokują w obozie. 28 A Jozue, syn Nuna, sluga Mojżesza i jeden z jego młodzieńców, powiedział: Mojżesz, panie mój, zabron im. 29 Mojżesz odpowiedział: Czy jesteś zazdrośnie o mnie? Oby cały lud PANA zamienił się w proroków, aby

PAN złożył na nim swego ducha! 30 Wtedy Mojżesz wrócił do obozu wraz ze starszymi Izraela. 31 I zerwał się wiatr od PANA, który porwał od morza przepiórki i zrzucił je na obóz, na jeden dzień drogi z jednej strony i na jeden dzień drogi z drugiej strony, wokół obozu, [wysoko] na dwa łokcie nad ziemią. 32 Lud stał pustyni Paran, zgodnie z rozkazem PANA. Wszyscy ci przez cały dzień, przez całą noc i przez cały następny dzień i zbierał przepiórki. Ten, kto zebrał najmniej, [miał] dziesięć chomerów. I rozłożyli je sobie wokół obozu. 33 Lecz gdy mięso było między ich zębami, jeszcze nieprzeżute, gniew PANA zapłonął przeciw ludowi i uderzył go wielką plagą. 34 I nazwano to miejsce Kibrot-Hattaawa, bo tam pochowano lud, który zapragnął [mięsa]. 35 A z Kibrot-Hattaawy lud wyruszył do Chaserot; i mieszkał w Chaserot.

12 Wtedy Miriam i Aaron mówili [źle] przeciwko Mojżesowi z powodu etiopskiej kobiety, która pojął. Pojął bowiem za żonę Etiopkę; 2 I mówili: Czy PAN przemawiał tylko przez Mojżesza? Czy nie przemawiał też przez nas? A PAN to usłyszał. 3 A Mojżesz był człowiekiem bardzo pokornym, najbardziej ze wszystkich ludzi, którzy [żyli] na ziemi. 4 I nagle PAN powiedział do Mojżesza, Aarona i Miriam: Wyjdźcie we troje do Namiotu Zgromadzenia. I wyszli we troje. 5 Wtedy PAN zstąpił w słupie obłoku, stanął u wejścia do namiotu i wezwał Aarona i Miriam; a oni przyszli oboję. 6 I powiedział [do nich]: Słuchajcie teraz moich słów: Jeśli będzie wśród was prorok, ja, PAN, objawię mu się w widzeniu, będę mówił do niego we śnie. 7 Lecz nie tak jest z moim slugą Mojżeszem, który [jest] wierny w całym moim domu. 8 Z ust do ust mówię do niego, jawnie, a nie w zagadkach; on ogląda postać PANA. Dlaczego nie baliście się mówić [źle] przeciwko memu śluźce Mojżeszowi? 9 I zapłonął gniew PANA przeciwko nim, i odszedł. 10 Obłok także odstąpił znał namiotu i oto Miriam stała się trędowata, [biała] jak śnieg. Gdy Aaron spojrzał na Miriam, oto była trędowata. 11 Wtedy Aaron powiedział do Mojżesza: Ach, mój panie! Proszę, nie poczytaj nam tego grzechu, że głupio postąpiliśmy i zgrzeszyliśmy. 12 Niech ona nie będzie jak martwy [plód], którego ciało jest już na wpół rozłożone, gdy wychodzi z łona swojej matki. 13 Wtedy Mojżesz zawała do PANA: Boże, proszę, uzdrów ją teraz. 14 I PAN odpowiedział Mojżeszowi: Gdyby jej ojciec plunął jej w twarz, czyż nie musiałaby się wstydzić przez siedem dni? Niech przez siedem dni będzie wyłączona z obozu, a potem zostanie przyjęta. 15 I Miriam została wyłączona z obozu na siedem dni. Lud jednak nie wyruszył, póki Miriam nie została przyjęta. 16 Potem lud wyruszył z Chaserot i rozbił obóz na pustyni Paran.

13 I PAN powiedział do Mojżesza: 2 Wyślij mężczyzn, aby wyszpiegowali ziemię Kanaan, którą daje synom Izraela. Z każdego pokolenia [ich ojców] wyślecie po jednym mężczyźnie; tych, którzy są A to są ich imiona: z pokolenia Rubena – Szamua, Beniamina – Palti, syn Rafua. 10 Z pokolenia Zebulona – Gaddiel, syn Sodiego. 11 Z pokolenia Józefa, to jest z potomstwa Manassesa – Gaddi, syn Susiego. 12 Z pokolenia Dana – Ammiel, syn Gemalliego. 13 Z pokolenia Aszera – Setur, syn Mikaela. 14 Z pokolenia Neftalego – Nachbi, syn Wafsiego. 15 Z pokolenia Gada – Geuel, syn Makiego. 16 To są imiona mężczyzn, których Mojżesz wysłał, aby wyszpiegowali ziemię. A Ozeaszowi, synowi Nuna, nadał imię Jozue. 17 A gdy Mojżesz wysłał ich, aby wyszpiegowali ziemię Kanaan, powiedział do nich: Idźcie w tę stronę, na południe, i wejdźcie na góre; 18 I obejrzyjcie ziemię, jaka ona jest, oraz lud, który w niej mieszka, czy jest silny, czy słaby, czy jest ich mało, czy wielu. 19 I jaka [jest] ziemia, w której mieszka: czy jest dobra, czy zła. I jakie są miasta, w których mieszkają: czy to są obozowiska, czy warownie. 20 I jaka jest ziemia: czy urodzajna, czy jałową; czy są na niej drzewa, czy nie. Bądźcie odważni i przynieście nam z owocu tamtej ziemi. A był to czas dojrzewania winogron. 21 Poszli więc i wyszpiegowali ziemię, od pustyni Syn aż do Rechob, których wchodzi się do Chamat. 22 A kierując się na południe, dotarli do Hebronu, gdzie byli Achiman, Szeszaj i Talmaj, synowie Anaka; a Hebron zbudowano siedem lat przed Soan w Egipcie. 23 Potem przybyli do potoku Eszkol i ucięli tam gałąz z jedną kicią winogron, i nieśli ją we dwóch na drażku; [wzieli] też jabłka granatu i figi. 24 I nazwano to miejsce potokiem Eszkol od winogrona, które synowie Izraela tam ucięli. 25 I po czterdziestu dniach wrócili z wyszpiegowania ziemi. 26 A kiedy wrócili, przyszli do Mojżesza, Aarona i całego zgromadzenia synów Izraela na pustynię Paran, do Kadesz; zdali sprawę im oraz całemu zgromadzeniu, pokazali im też owoce tej ziemi. 27 I opowiedzieli mu: Przyszliśmy do ziemi, do której nas wysłałeś. Ona rzeczywiście opływa mlekiem i miodem, a to są jej owoce; 28 Tylko że lud, który mieszka w tej ziemi, jest silny, a miasta są obwarowane i bardzo wielkie; widzieliśmy tam również synów Anaka. 29 Amalekici mieszkają w

południowej części ziemi, a Chetyci, Jebusyci, Amoryci mieszkają w górach; Kananejczycy zaś mieszkają nad morzem i nad brzegiem Jordanu. **30** Wtedy Kaleb uspokajał lud szemrący przeciwko Mojżeszowi i mówił: Pójdzmy i posiądmy ziemię, bo zdolamy ją podbić. **31** Lecz mężczyźni, którzy z nim poszli, powiedzieli: Nie możemy wyruszyć przeciw tamtemu ludowi, bo jest silniejszy od nas. **32** I rozpuścili wśród synów Izraela złą wieść o ziemi, którą wyszpiegowali, mówiąc: Ziemia, której pożera swoich mieszkańców, a wszyscy ludzie, których w niej widzieliśmy, to ludzie wysokiego wzrostu. **33** Tam też widzieliśmy olbrzymów, synów Anaka, pochodzących od olbrzymów. [Przy nich] wydalismy się sobie jak szarańcza, takimi też byliśmy w ich oczach.

14 Wtedy całe zgromadzenie podniosło donośny

lament i lud płakał tej nocy. **2** I wszyscy synowie Izraela szemrali przeciwko Mojżeszowi i Aaronom; i całe zgromadzenie mówiło do nich: Obyśmy pomarli w ziemi Egipu albo na tej pustyni! **3** Po co PAN prowadzi nas do tej ziemi? Abyśmy padli od miecza? Aby nasze żony i dzieci stały się łupem? Czy nie lepiej nam wrócić do Egipu? **4** I mówili między sobą: Ustanówmy sobie wodza i wróćmy do Egipu. **5** Wtedy Mojżesz i Aaron upadli na twarz przed całym zgromadzeniem synów Izraela. **6** A Jozue, syn Nuna, i Kaleb, syn Jefunnego, [którzy] byli wśród tych, co wyszpiegowali ziemię, rozdarli swoje szaty; **7** i powiedzieli do całego zgromadzenia synów Izraela: Ziemia, przez którą przeszliśmy, aby ją wyszpiegać, jest ziemią bardzo dobrą. **8** Jeśli PAN upodoba nas sobie, to wprowadzi nas do tej ziemi i da ją nam – tę ziemię, która opływa mlekiem i miodem. **9** Tylko nie buntujcie się przeciwko PANU ani nie bójcie się ludu tej ziemi, bo będą naszym chlebem; ich obrona odwróciła się od nich, a PAN jest z nami. Nie bójcie się ich. **10** I całe zgromadzenie mówiło, aby ich ukamienować; ale chwała PANA ukazała się wszystkim synom Izraela nad Namiotem Zgromadzenia. **11** I PAN powiedział do Mojżesza: Jak długo ten lud będzie mnie drażnić? Jak długo nie będzie mi wierzyć pomimo tych wszystkich znaków, które wśród nich uczyniłem? **12** Uderzę ich zarazą i wydziedziczę, a ciebie uczynię narodem większym i silniejszym niż oni. **13** Lecz Mojżesz powiedział do PANA: Usłyszą [o tym] Egipcjanie, spośród których wyprowadziłeś ten lud swoją mocą; **14** I opowiadzą o tym obywatelom tej ziemi. [Gdyż] słyszeli, że ty, PANIE, jesteś pośród tego ludu, że ty, PANIE, bywasz widziany twarzą w twarz, że twój obłok stoi nad nimi i że kroczyłeś przed nimi w słupie obłoku za dnia, a w słupie ognia w nocy. **15** Gdybyś więc zabił ten lud jak jednego człowieka, to narody, które słyszały o twojej sławie,

mówili by tak: **16** Ponieważ PAN nie mógł wprowadzić tego ludu do ziemi, którą im przysiągl, to zabił ich na pustyni. **17** Teraz więc proszę, niech się okaże wielka moc mojego PANA, jak powiedziałeś: **18** PAN Pójdzmy i posiądmy ziemię, bo zdolamy ją podbić. **19** nierychły do gniewu i [pełen] wielkiego miłosierdzia, przebaczący nieprawość i przestępstwo, który nie uniewinnia winnego, lecz nawiedza nieprawość ojców na synach do trzeciego i czwartego pokolenia. **20** Wtedy PAN Przebacz, proszę, nieprawość twoego ludu według wielkości twoego miłosierdzia, tak jak przebaczałeś temu ludowi od Egiptu aż dotąd. **21** Wtedy PAN powiedział: Przebaczyłem według twoego słowa. **22** Tam też widzieliśmy olbrzymów, synów Anaka, Ale jak żyję i [jak] cała ziemia jest napełniona chwałą PANA; **23** Tak wszyscy, którzy widzieli moją chwałę i moje znaki, które czyniłem w Egipcie i na pustyni, a wystawiali mnie na próbę już dziesięciokrotnie i nie słuchały moego głosu; **24** Nie zobaczą tej ziemi, którą przysiąglem ich ojcom, a żaden z tych, którzy mnie rozdrażnili, nie zobaczy jej. **25** Ale mojego slugę Kaleda za to, że był w nim inny duch i trwał całkowicie przy mnie, wprowadzę do ziemi, do której wszędzie, a jego potomstwo ją odziedziczy. **26** A ponieważ Amalekici i Kananejczycy mieszkają w dolinie, [to] jutro zawróćcie i wyruszcie na pustynię, w kierunku Morza Czerwonego. **27** Ponadto PAN powiedział do Mojżesza i Aarona: **28** Jak długo mam znosić ten zły lud, który szemrze przeciwko mnie? Słyszałem szemrania synów Izraela, jakie mówią przeciwko mnie. **29** Na tej pustyni legną wasze trupy i wszyscy spisani wśród was, w pełnej liczbie, od dwudziestu lat wzwyż, którzy szemraliście przeciwko mnie; **30** Nie wejdziecie do tej ziemi, którą przysiąglem dać wam na mieszkanie, z wyjątkiem Kaleda, syna Jefunnego, i Jozuego, syna Nuna; **31** A wasze dzieci, o których mówiliście, że stana się łupem, te wprowadzę i one zobaczą ziemię, którą wy wzgardziliście. **32** Wasze trupy zaś legną na tej pustyni; **33** A wasi synowie będą się tułali po tej pustyni przez czterdzieści lat i poniosą [kare] za wasze cudzołóstwa, aż wasze trupy zniszczą na pustyni. **34** Według liczby dni, w ciągu których wyszpiegowaliście ziemię, [to znaczy] czterdzieści dni, dzień za rok, będziecie ponosić [kare] za wasze nieprawości przez czterdzieści lat i poznacie [ponstę] za odstępnie ode mnie. **35** Ja, PAN, powiedziałem, że tak postąpię z całym tym niegodziwym zgromadzeniem, które się zmówiło przeciwko mnie; na tej pustyni zginą i tu pomrą. **36** Wtedy mężczyźni, których Mojżesz wysłał na wyszpiegowanie ziemi, a po powrocie pobudzili całe zgromadzenie do szemrania przeciwko niemu, rozpuszczając złą wieść o tej ziemi; **37** Ci mężczyźni, którzy rozpowiadali złą wieść o ziemi, pomarli przed

PANEM wskutek plagi. **38** Lecz Jozue, syn Nuna, i jedno prawo i jeden sąd dla was i przybysza, który Kaleb, syn Jefunnego, pozostał żywi spośród tych mieszka wśród was. **17** I PAN powiedział do Mojżesza: mężczyźni, którzy poszli wyszpiegać ziemię. **39** I **18** Przemów do synów Izraela i powiedz im: Gdy Mojżesz powtórzył te słowa wszystkim synom Izraela, wejdziecie do ziemi, do której was wprowadzę; **19** i lud bardzo płakał. **40** Wstali więc wcześnie rano, A będziecie jeść chleb tej ziemi, to złożycie PANU wstępili na szczyt góry i powiedzieli: Oto jesteśmy, ofiarę wznieśienia. **20** Złożycie jako ofiarę wznieśienia pójdzemy na to miejsce, o którym PAN nam powiedział, placek z pierwocin waszych ciast; złożycie go tak jak bo zgrzeszyliśmy. **41** Lecz Mojżesz powiedział im: ofiarę wznieśienia z klepiska. **21** Będziecie składać Dlaczego przekraczacie słowo PANA? To się wam nie PANU ofiarę wznieśienia z pierwocin waszych ciast uda. **42** Nie wyruszajcie, ponieważ nie ma PANA wśród was, abyście nie zostali pobici przez waszych wrogów. zblądziли i nie wypełnili wszystkich tych przykazań, **43** Gdyż Amalekici i Kananejczycy są [tam] przed wami które PAN nadal przez Mojżesza; **23** Tego wszystkiego, i polegniecie od miecza. Ponieważ odwróciłeś się od PANA, to PAN nie będzie z wami. **44** Oni jednak uparli co PAN wam rozkazał przez Mojżesza, od tego dnia, w się, by wejść na szczyt góry. Lecz arka przymierza którym PAN to nakazał, i potem przez wszystkie wasze PANA i Mojżesz nie oddalił się z obozu. **45** Wtedy pokolenia; **24** Jeśli popełniono ten błąd nieświadomie Amalekici i Kananejczycy mieszkający na tej górze przez zgromadzenia, to całe zgromadzenie złoży zstąpili, pobili ich i ścigali aż do Chormy.

15 I PAN powiedział do Mojżesza: **2** Przemów do synów Izraela i powiedz im: Gdy przyjdziecie do ziemi waszego mieszkania, którą wam daje; **3** I będziecie chcieli złożyć PANU ofiarę spalaną na całopalenie, ofiarę bądź poślubioną, bądź dobrowolną, lub też w wasze uroczyste święta, aby złożyć PANU miłą woń z wołów albo z owiec; **4** To niech składający PANU ofiarę złoży na ofiarę pokarmową dziesiątą część efy mąki pszennej zmieszanej z czwartą częścią hinu oliwy. **5** A czwartą część hinu wina na ofiarę z płynów przygotujesz przy całopalniu lub innej ofierze na każde jagnię. **6** Przy baranie zaś złożysz na ofiarę pokarmową dwie dziesiąte efy mąki pszennej zmieszanej z trzecią częścią hinu oliwy. **7** A na ofiarę z płynów złożysz jedną trzecią hinu wina jako miłą woń dla PANA. **8** Gdy zaś będziesz składał cielca na ofiarę całopalną lub na ofiarę wypełnienia ślubu albo na ofiarę pojedawczą dla PANA; **9** Wtedy wraz z cielcem złożysz na ofiarę pokarmową trzy dziesiąte efy mąki pszennej zmieszanej z połową hinu oliwy. **10** Na ofiarę pokarmową złożysz też połowę hinu wina, na ofiarę spalaną [jako] miłą woń dla PANA. **11** Tak należy postąpić przy każdym wole, przy każdym baranie, jagnięciu lub koźleciu. **12** Według liczby, która składacie, tak uczynicie z każdą ich sztuką według ich liczby. **13** Każdy rodowity mieszkańców postąpi w ten sposób, gdy będzie składał ofiarę spalaną jako miłą woń dla PANA. **14** A jeśli obcy gości u was lub mieszka z wami od pokoleń i będzie chciał złożyć ofiarę spalaną jako miłą woń dla PANA, uczyni to tak, jak [wy] czynicie. **15** Będzie jedna ustanawa dla was i dla przybysza, który mieszka [wśród was]; będzie to ustanawa wieczysta przez wszystkie wasze pokolenia. Przybysz będzie przed PANEM tak jak wy. **16** Będzie

panu ofiarę wznieśienia z pierwocin waszych ciast przez wszystkie wasze pokolenia. **22** A gdybyście zblądziли i nie wypełnili wszystkich tych przykazań, które PAN nadal przez Mojżesza; **23** Tego wszystkiego, co PAN wam rozkazał przez Mojżesza, od tego dnia, w którym PAN to nakazał, i potem przez wszystkie wasze pokolenia; **24** Jeśli popełniono ten błąd nieświadomie przez zgromadzenia, to całe zgromadzenie złoży jednego młodego cielca na całopalenie, na miłą woń dla PANA, wraz z jego ofiarą pokarmową i ofiarą z płynów według zwyczaju, oraz jednego kozła ze stada na ofiarę za grzech. **25** I kapłan dokona przebłagania za całe zgromadzenie synów Izraela, i będzie im przebaczone, gdyż stało się [to] nieświadomie. A oni pryniosą PANU swoją ofiarę na ofiarę spalaną i swoją ofiarę za grzech przed PANEM za swój błąd. **26** I będzie przebaczone całemu zgromadzeniu synów Izraela i przybyszowi, który mieszka pośród nich, ponieważ cały lud popełnił to nieświadomie. **27** A jeśli tylko jedna osoba zgrzeszy nieświadomie, wtedy pryniesie roczną kożę na ofiarę za grzech; **28** I kapłan dokona przebłagania za człowieka, który zblądził, grzesząc wobec PANA nieświadomie; dokona za niego przebłagania i będzie mu przebaczone. **29** Będzie jedno prawo dla tego, który grzeszy nieświadomie, zarówno dla rodowitego mieszkańca wśród synów Izraela, jak i dla przybysza, który mieszka pośród nich. **30** Lecz człowiek, który bezczelnie zgrzeszy świadomie, zarówno rodowity mieszkańców, jak i przybysz, zniewala PANA; człowiek ten zostanie wykluczony spośród swego ludu. **31** Wzgardził bowiem słowem PANA i złamał jego przekazanie; taki człowiek musi zostać wykluczony; na nim [ciaży] jego nieprawość. **32** A gdy synowie Izraela byli na pustyni, spotkali człowieka zbierającego drwa w dzień szabatu. **33** I ci, którzy go spotkali zbierającego drwa, przyprowadzili go do Mojżesza i Aarona, i do całego zgromadzenia. **34** I osadzili go pod strażą, bo jeszcze im nie oznajmiono, jak należy z takim postąpić. **35** Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: Ten człowiek musi ponieść śmierć; niech całe zgromadzenie go ukamienuje poza obozem. **36** Całe zgromadzenie wyprowadziło go poza obóz i ukamienowało, i umarł, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **37** I PAN powiedział do Mojżesza: **38** Przemów do

synów Izraela i powiedz im, aby robili sobie frędzle na ofiarę. Nie wziąłem od nich żadnego osła ani też nikogo skrajach swoich szat przez wszystkie pokolenia, a do z nich nie skrywdziłem. 16 Potem Mojżesz powiedział frędzli niech przyprawią sznurek z błękitnej [tkaniny]. 39 do Koracha: Ty i cała twoja gromada stawcie się jutro I będziecie mieć te frędzle, żebyście na nie spoglądali i przed PANEM; ty, oni i Aaron: 17 Każdy z was niech przypominali sobie wszystkie przykazania PANA, aby je weźmie swoją kadzielnicę i nałoży w nią kadzidła, i wypełnić, a nie podząli za własnym sercem i własnymi oczami, za którymi idąc, cudzołybyście; 40 Abyście niech każdy przyniesie przed PANA swoją kadzielnicę, pamiętali i wypełniali wszystkie moje przykazania, i byli i Aaron; każdy [przyniesie] swoją kadzielnicę. 18 święci dla waszego Boga. 41 Ja [jestem] PAN, wasz Bóg, który was wyprowadził z ziemi Egiptu, aby być Każdy więc wziął swoją kadzielnicę, włożył w nią waszym Bogiem. Ja [jestem] PAN, wasz Bóg.

16 Wtedy Korach, syn Ishara, syna Kehata, syna Lewiego, oraz Datan i Abiram, synowie Eliaba,

i On, syn Peleta, synowie Rubena, wzięli ludzi; 2 I powstali przeciw Mojżeszowi, a [wraz z nimi] dwustu pięćdziesięciu mężczyzn spośród synów Izraela, naczelników zgromadzenia powołanych do rady, ludzi poważanych. 3 Zebrali się oni przeciw Mojżeszowi i Aaronowi i powiedzieli do nich: [Bierzecie] zbyt dużo na siebie! Przecież całe to zgromadzenie, wszyscy oni są świętymi i wśród nich [jest] PAN. Dlaczego więc wynosicie się ponad zgromadzenie PANA? 4 Gdy Mojżesz to usłyszał, upadł na twarz; 5 I powiedział do Koracha i do całej jego gromady: Jutro rano PAN pokaże, [któ jest] jego, kto jest świętym i może zbliżyć się do niego. Kogo bowiem wybrał, temu pozwoli zbliżyć się do siebie.

6 Tak [więc] uczynicie: Weźcie sobie kadzielnice, ty, Korach i cała twoja gromada. 7 I włóżcie w nie ogień,

i jutro umieście w nich kadzidło przed PANEM; a ten człowiek, którego PAN wybierze, [będzie] świętym.

[Bierzecie] zbyt dużo na siebie, synowie Lewiego. 8 I

powiedział Mojżesz do Koracha: Słuchajcie, proszę, synowie Lewiego; 9 Czy wam to mało, że Bóg Izraela oddzielił was od zgromadzenia Izraela, aby zbliżyć was do siebie, abyście pełnili służbę w przybytku

PANA i abyście stali przed zgromadzeniem, i mu służyli? 10 I ciebie, a wraz z tobą wszystkich twoich

braci, synów Lewiego, zbliżył do siebie, a wy jeszcze zabiegacie o kapłaństwo? 11 Dlatego ty i cała twoja

gromada zbuntowaliście się przeciw PANU, bo kim jest Aaron, że szemracie przeciw niemu? 12 Wtedy

Mojżesz kazał przywołać Datana i Abirama, synów

Eliaba, lecz oni odpowiedzieli: Nie przyjdziemy. 13

Nie dość, że nas wyprowadziłeś z ziemi opływającej

mlekiem i miodem, aby nas uśmiercić na tej pustyni, to jeszcze chcesz obwołać się naszym władcą? 14

Ponadto nie wprowadziłeś nas do ziemi opływającej

mlekiem i miodem ani nie dałeś nam w dziedzictwo

pól i winnic. Czy chcesz tym mężczyznom wylupić

oczy? Nie przyjdziemy. 15 Wtedy Mojżesz bardzo się

rozgniewał i powiedział do PANA: Nie zważaj na ich

kadzielnice z tego pogorzeliska, a ogień niech rozrzuci PANEM w Namiocie Świadectwa. 8 Nazajutrz, gdy dalej. Są bowiem poświęcone. 38 A kadzielnice tych, Mojżesz przyszedł do Namiotu Świadectwa, oto laska którzy zgrzeszyli przeciwko własnym duszom, rozbijcieAaroną, z domu Lewiego, zakwitła, wypuściła pączki, na blachy na pokrycie ołtarza. Ofiarowali je bowiem wydała kwiat i dojrzałe migdały. 9 Wtedy Mojżesz przed PANEM, są więc poświęcone. Dlatego będą wyniósł wszystkie laski sprzed PANA do wszystkich znakiem dla synów Izraela. 39 Pozbierał więc kapłan synów Izraela; a gdy [je] ujrzał, każdy z nich wziął Eleazar miedziane kadzielnice, w których ofiarowali swoją laskę. 10 I PAN powiedział do Mojżesza: Położ ci, którzy spłonęli, i rozbito je na blachy na pokrycie laskę Aaroną z powrotem przed Świadectwem, aby ołtarza; 40 Na pamiątkę dla synów Izraela, aby żaden była zachowana na znak dla buntowników, a położysz obcy, który nie jest z potomstwa Aarona, nie zbliżał kres ich szemranii przeciwko mnie, aby nie pomarli. się do składania kadzidła przed PANEM i żeby go nie spotkało to, co spotkało Koracha i jego gromady, jak 11 I Mojżesz [tak] uczynił; jak PAN mu rozkazał, tak PAN mu powiedział przez Mojżesza. 41 A nazajutrz uczynił. 12 I synowie Izraela powiedzieli do Mojżesza: całe zgromadzenie synów Izraela szemrało przeciwko Oto umieramy, ginemy, wszyscy ginemy; 13 Każdy, Mojżeszowi i Aaronowi: Wy spowodowaliście śmierć kto zbliża się do przybytu PANA, umrze. Czy mamy doszczętnie zginąć?

ludu PANA. 42 I gdy zgromadzenie zbierało się przeciw Mojżeszowi i Aaronowi, spojrzałi w stronę Namiotu Zgromadzenia, a oto okrył go obłok i ukazała się chwała PANA. 43 Wtedy Mojżesz z Aaronem przyszli przed Namiot Zgromadzenia. 44 I PAN powiedział do Mojżesza: 45 Wyjdźcie spośród tego zgromadzenia, a zniszczcie ją w mgnieniu oka; i upadli na twarz. 46 Potem Mojżesz powiedział do Aarona: Weź kadzielnice, włóż w nią ogień z ołtarza, nałoż też kadzidła i pojdz szybko do zgromadzenia, i zrób przebłaganie za nich, bo już wyszedł gniew od PANA i już zaczęła się plaga. 47 Aaron wziął więc [kadzielnice], jak mu rozkazał Mojżesz, i pobiegł w środek zgromadzenia, a oto [już] zaczęła się plaga wśród ludzi; nałożył kadzidła i dokonał przebłagania za lud. 48 I Aaron stał między umarłymi i żywymi i plaga została powstrzymana. 49 Tych, co umarli od tej plagi, było czternaście tysięcy siedemset, oprócz tych, którzy umarli w związku ze sprawą Koracha. 50 Potem Aaron wrócił do Mojżesza przed wejście do Namiotu Zgromadzenia, a plaga została zatrzymana.

17 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 2 Mów do synów Izraela i weź od każdego z nich polasce według domów ich ojców, od wszystkich ich naczelników według domów ich ojców dwanaście lasek, [a] imię każdego napisz na jego lasce. 3 A imię Aarona napisz na lasce Lewiego, gdyż jedna laska będzie [dla każdego] naczelnika z domu ich ojców. 4 I położysz je w Namiocie Zgromadzenia przed Świadectwem, gdzie się z wami spotykam. 5 I stanie się tak, że laska tego, kogo wybiorę, zakwitnie; i uśmierzę przed sobą szemrania synów Izraela, jakie kierują przeciwko wam. 6 Gdy Mojżesz przekazał to synom Izraela, wszyscy ich naczelnicy oddali mu swoje laski, po jednej lasce od każdego naczelnika z domu swego ojca, razem dwanaście lasek. Wśród nich lasek była też laska Aarona. 7 Potem Mojżesz złożył te laski przed

18 Potem PAN powiedział do Aarona: Ty, twoi synowie i dom twoego ojca z tobą, odpowiecie za nieprawość świątyni. Ty i twoi synowie z tobą również odpowiecie za nieprawość waszego kapłaństwa. 2 A twoim braciom z pokolenia Lewiego, z rodu twoego ojca, pozwól do siebie przychodzić, aby dołączyli do ciebie i usługiwały tobie; ty zaś i twoi synowie z tobą [będziecie pełnić służbę] przed Namiotem Świadectwa. 3 Oni będą przestrzegać twoego nakazu i pełnić straż nad całym namiotem. Nie mogą jednak zbliżać się do sprzętów świątyni i do ołtarza, żeby nie pomarli ani oni, ani wy. 4 Przyłączą się do ciebie i będą pełnić straż przy Namiocie Zgromadzenia, przy każdej służbie namiotu. Lecz żaden obcy niech się do was nie zbliża. 5 Wy będziecie pełnić straż w świątyni i straż przy ołtarzu, aby już nie spadł gniew na synów Izraela. 6 Oto wziąłem waszych braci Lewitów spośród synów Izraela. Oni są wasm oddani jako dar dla PANA, aby pełnili służbę w Namiocie Zgromadzenia. 7 Ty zaś i twoi synowie z tobą będziecie strzec waszego kapłaństwa przy każdej służbie ołtarza i poza zasłoną, i będziecie służyć. Dałem [wam] urząd waszego kapłaństwa jako dar; obcy, który się zbliży, poniesie śmierć. 8 PAN mówił dalej do Aarona: Oto dałem tobie pod straż moje ofiary wzniesione ze wszystkich poświęconych rzeczy synów Izraela. Z powodu namaszczenia dałem je tobie i twoim synom prawem wieczystym. 9 To będzie należeć do ciebie z rzeczy najświętszych, które nie zostaną spalone: każda ich ofiara, każda ich ofiara pokarmowa, każda ich ofiara za grzech i każda ich ofiara za przewinienie, które będą mi składać, będą to rzeczy najświętsze dla ciebie i twoich synów. 10 W miejscu najświętszym będziesz to jeść; wszyscy mężczyźni będą z tego jedli. Będzie to dla ciebie rzeczą świętą. 11 To też [będzie] dla ciebie: ofiara wzniesienia ich darów ze wszystkimi ofiarami kolysania synów Izraela. Daję je tobie, twoim synom i twoim córkom

z tobą prawem wieczystym. Każdy czysty w twoim domu będzie je spożywać. 12 Wszystko, co najlepsze waszych darów będziecie składać PANU wszelką ofiarę z oliwy, i wszystko, co najlepsze z wina, oraz zboże, wzniesienia; ze wszystkiego, co najlepsze, ofiarujcie ich Pierwociny ze wszystkich rzeczy znajdujących się w ich ziemi, które przyniosą PANU, będą twoje. 13 jego poświęconą część. 14 Powiesz im też: Gdy Pierwociny ze wszystkich rzeczy znajdujących się w ich ziemi, które przyniosą PANU, będą twoje. Każdy czysty to poczytane Lewitom jako plon z klepiska i jako plon w twoim domu będzie je spożywać. 15 Wszystko, [co] z tłoczni winnej. 16 I będziecie to jeść na każdym festiwalu, który jest poświęcony w Izraelu, będącego twoje. 17 Wszystko, miejscu, wy i wasi domownicy, ponieważ to jest wasza ofiara, która otwiera łono wszelkiego ciała, które przynoszą zapłata za waszą służbę w Namiocie Zgromadzenia; PANU, zarówno ludzi, jak i bydła, będącego twoje; lecz 18 Wszystko, które pierworodne z ludzi wykupisz, także pierworodne z kóz nie wykupisz; są one święte. Ich krew wylejesz na ołtarz, a ich tłuszcz zapalisz jako ofiarę spalonej, jako miłą woń dla PANA. 19 Ale ich mięso będzie twoje, podobnie jak mostek wzniesienia i prawa łopatka są twoje. 20 Wszystkie ofiary wzniesienia z poświęconych rzeczy, które będą przynosić PANU synowie Izraela, daję tobie, twoim synom i twoim córkom z tobą prawem wieczystym. Jest to wieczyste przymierze soli przed PANEM, dla ciebie i twojego potomstwa wraz z tobą. 21 Potem PAN powiedział do Aarona: Nie będziesz miał dziedzictwa w ich ziemi i nie będziesz miał żadnego działu wśród nich. Ja jestem twoim dzialem i twoim dziedzictwem pośród synów Izraela. 22 Oto zaś synom Lewiego dałem jako dziedzictwo wszystkie dziesięciny w Izraelu za ich służbę, którą pełnią w Namiocie Zgromadzenia. 23 A niech synowie Izraela nie zbliżają się już do Namiotu Zgromadzenia, aby nie obciążyci się grzechem i nie umarli; 24 Ale sami Lewici będą pełnić służbę w Namiocie Zgromadzenia i sami poniosą [karę za] swoją nieprawość. [Będzie] to ustanowienie wieczyste przez wszystkie wasze pokolenia, że Lewici nie będą mieli dziedzictwa pośród synów Izraela. 25 Dałem bowiem Lewitom w dziedzictwo dziesięciny synów Izraela, które przynoszą PANU jako ofiarę wzniesienia. Dlatego powiedziałem o nich: Nie będą mieli dziedzictwa pośród synów Izraela. 26 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 27 Przemów do Lewitów i powiedz im: Gdy przyjmujecie od synów Izraela dziesięciny, które dałem wam od nich jako wasze dziedzictwo, wtedy złożycie PANU [jako] ofiarę wzniesienia dziesiątą część z dziesięciny. 28 A wasza ofiara wzniesienia będzie wam poczytana za zboże z klepiska i za obfitość z tłoczni winnej. 29 W ten sposób też i wy macie składać PANU ofiarę wzniesienia ze wszystkich waszych dziesięciny, które przyjmujecie od synów Izraela; kapłanowi Aaronowi oddacie z nich

poświęconych synów Izraela, i nie umrzecie.

ma jeden miesiąc, dasz według twoego oszacowania pięć sykłów srebra według sykla świętynnego, który [wynosi] dwadzieścia ger. 17 Ale pierworodnego z krowy, pierworodnego z owcy lub pierworodnego z kóz nie wykupisz; są one święte. Ich krew wylejesz na ołtarz, a ich tłuszcz zapalisz jako ofiarę spalonej, jako miłą woń dla PANA. 18 Ale ich mięso będzie twoje, podobnie jak mostek wzniesienia i prawa łopatka są twoje. 19 Wszystkie ofiary wzniesienia z poświęconych rzeczy, które będą przynosić PANU synowie Izraela, daję tobie, twoim synom i twoim córkom z tobą prawem wieczystym. Jest to wieczyste przymierze soli przed PANEM, dla ciebie i twojego potomstwa wraz z tobą. 20 Potem PAN powiedział do Aarona: Nie będziesz miał dziedzictwa w ich ziemi i nie będziesz miał żadnego działu wśród nich. Ja jestem twoim dzialem i twoim dziedzictwem pośród synów Izraela. 21 Oto zaś synom Lewiego dałem jako dziedzictwo wszystkie dziesięciny w Izraelu za ich służbę, którą pełnią w Namiocie Zgromadzenia. 22 A niech synowie Izraela nie zbliżają się już do Namiotu Zgromadzenia, aby nie obciążyci się grzechem i nie umarli; 23 Ale sami Lewici będą pełnić służbę w Namiocie Zgromadzenia i sami poniosą [karę za] swoją nieprawość. [Będzie] to ustanowienie wieczyste przez wszystkie wasze pokolenia, że Lewici nie będą mieli dziedzictwa pośród synów Izraela. 24 Dałem bowiem Lewitom w dziedzictwo dziesięciny synów Izraela, które przynoszą PANU jako ofiarę wzniesienia. Dlatego powiedziałem o nich: Nie będą mieli dziedzictwa pośród synów Izraela. 25 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 26 Przemów do Lewitów i powiedz im: Gdy przyjmujecie od synów Izraela dziesięciny, które dałem wam od nich jako wasze dziedzictwo, wtedy złożycie PANU [jako] ofiarę wzniesienia dziesiątą część z dziesięciny. 27 A wasza ofiara wzniesienia będzie wam poczytana za zboże z klepiska i za obfitość z tłoczni winnej. 28 W ten sposób też i wy macie składać PANU ofiarę wzniesienia ze wszystkich waszych dziesięciny, które przyjmujecie od synów Izraela; kapłanowi Aaronowi oddacie z nich

19 I PAN powiedział do Mojżesza i Aarona: 2 To jest ustanowienie prawa, którą nadał PAN: Powiedz synom Izraela, aby przyprowadzili do ciebie czerwoną jalówkę, zdrową i bez skazy, na której jeszcze nie było jarzma. 3 Oddacie ją kapłanowi Eleazarowi, który ją wyprawdzi poza obóz, i zostanie przed nim zabita. 4 A kapłan Eleazar weźmie nieco z jej krwi na swój palec i pokropi nią siedem razy na wprost przed Namiotem Zgromadzenia. 5 Potem każe spalić jalówkę na swoich oczach: spali jej skórę, mięso, krew wraz z jej odchodami. 6 I kapłan weźmie drewno cedrowe, hizop i karmazyn i wrzuci to do ognia, w którym plonie jalówka. 7 Wtedy kapłan wypierze swoje szaty i umyje swoje ciało wodą; potem wejdzie do obozu i będzie nieczysty do wieczora. 8 Również ten, który ją będzie palić, wypierze swoje szaty w wodzie i umyje swoje ciało wodą, i będzie nieczysty do wieczora. 9 Człowiek czysty zbierze popiół tej jalówki i złoży go poza obozem na miejscu czystym; będzie on przechowywany dla zgromadzenia synów Izraela do wody oczyszczenia; jest to ofiara za grzech. 10 Ten, który zbiera popiół jalówki, wypierze swoje szaty i będzie nieczysty do wieczora. Będzie to ustanowienie wieczyste dla synów Izraela i dla przybysza mieszkającego wśród was. 11 Kto dotknie jakiegokolwiek ludzkiego trupa, będzie nieczysty przez siedem dni. 12 Taki oczyści się ta [woda] w trzecim i siódmym dniu i będzie czysty. Jeśli jednak nie oczyści się w trzecim i siódmym dniu, będzie nieczysty. 13 Kto dotknie zwłok człowieka zmarłego, a nie oczyści się, ten zanieczyści przybytek PANA; ta dusza będzie wykluczona z Izraela. Człowiek ten nie został bowiem pokropiony wodą oczyszczenia; będzie nieczysty, a jego nieczystość pozostanie na nim. 14 Taka [jest] ustanowienie, gdy człowiek umrze w namiocie: ktokolwiek wejdzie do tego namiotu i cokolwiek [znajduje się] w tym namiocie będzie nieczysty przez siedem dni. 15 Każde naczynie odkryte, które nie ma przymocowanej pokrywy, będzie nieczyste. 16 Kto dotknie na polu zabitego mieczem lub umarłego, lub kości ludzkich, lub grobu będzie nieczysty przez

siedem dni. **17** Wezmą dla [tego] nieczystego nieco popiołu [jałówki] spalonej za grzech i na to wlej do naczynia śródlanej wody. **18** Człowiek czysty weźmie hizop, zmoczy go w tej wodzie i pokropi namiot oraz wszystkie naczynia i wszystkich ludzi, którzy tam byli, także tego, który dotknął kości lub zabitego, lub zmarłego, lub grobu. **19** [Człowiek] czysty pokropi nieczystego w trzecim i siódmym dniu, a gdy go oczyści w siódmym dniu, wypierze on swoje szaty i umyje się woda, i wieczorem będzie czysty. **20** A człowiek, który stał się nieczysty, a nie oczyścił się, zostanie wykluczony spośród zgromadzenia, gdyż ta dusza zbezczeszła świątynię PANA. Człowiek ten nie został pokropiony wodą oczyszczenia i jest nieczysty. **21** Będzie to dla nich ustawą wieczystą: kto skrapia wodą oczyszczenia, wypierze swoje szaty, a kto dotknie tej wody oczyszczenia, będzie nieczysty do wieczora.

w nich. **14** Potem Mojżesz wysłał z Kadesz posłańców do króla Edomu, [mówiąc]: Tak mówi twój brat Izrael: Ty znasz całą udkę, która nas spotkała; **15** Jak nasi ojcowie zstąpili do Egiptu i mieszkaliśmy w Egipcie wiele lat; i Egipcjanie dręczyli nas i naszych ojców; **16** I wolaliśmy do PANA, a wysłuchał naszego głosu i posłał Anioła, i wyprowadził nas z Egiptu. [Teraz] jesteśmy w Kadesz, w mieście przy twojej granicy. **17** Pozwól nam, proszę, przejść przez twoją ziemię; nie pójdziesz w prawo, ani w lewo, dopóki nie przejdziemy twoich studni. Pójdziemy drogą królewską, nie zboczamy ani granic. **18** Edom odpowiedział mu: Nie przejdziesz pokropioną ziemię, bo inaczej wyjdę przeciwko tobie i synowie Izraela powiedzieli mu: Pójdziemy główną drogą, a jeśli będziemy pili twoją wodę, my i nasze zwierzęta, zapłacimy za to. Niczego innego [nie żądamy]; tylko przejdziemy pieszo. **20** A on odpowiedział: Nie przejdziesz. I Edom wyruszył naprzeciwko nim z licznym ludem i mocną ręką. **21** Tak Edom nie pozwolił Izraelowi przejść przez swoje granice. Izrael więc odstał od niego. **22** I synowie Izraela, całe zgromadzenie, wyruszyli z Kadesz i przeszli do góry Hor. **23** I PAN powiedział do Mojżesza i Aaronu na górze Hor, na granicy ziemi Edomu: **24** Aaron zostanie przyłączony do swego ludu; nie wejdzie bowiem do ziemi, którą dałem synom Izraela, ponieważ sprzeciwiłeś się mojemu słowu przy wodach Meriba. **25** Weź Aarona i jego syna Eleazara i przyprowadź ich na góre Hor; **26** I zdejmij z Aarona jego szaty, a ubierz w nie jego syna Eleazara. Aaron zaś zostanie przyłączony [do swego ludu] i tam umrze. **27** I Mojżesz uczył tak, jak PAN rozkazał; i wstąpili na góre Hor na oczach całego zgromadzenia. **28** Mojżesz zdjął z Aarona jego szaty i ubrał w nie jego syna Eleazara. Aaron umarł tam na wierzchu góry, a Mojżesz i Eleazar zeszli z góry. **29** Gdy całe zgromadzenie zobaczyło, że Aaron nie żyje, opłakały Aarona cały dom Izraela przez trzydzieści dni.

20 I przyszło całe zgromadzenie synów Izraela na pustynię Syn w pierwszym miesiącu. I lud zamieszał w Kadesz. Tam umarła Miriam i tam została pogrzebana. **2** A gdy zabrakło wody dla ludu, zebrali się przeciwko Mojżeszowi i Aaronowi. **3** Lud spierał się z Mojżeszem, mówiąc: Obyśmy umarli, gdy nasi bracia umarli przed PANEM. **4** Dlaczego przyprowadziliście to zgromadzenie PANA na tę pustynię, abyśmy tu pomarli wraz z naszym bydłem? **5** Po co wyprowadziliście nas z Egiptu, aby nas wprowadzić na to złe miejsce; na miejsce, w którym nie ma ani zboża, ani fig, ani winogron, ani jabłek granatu, nie ma nawet wody do picia? **6** Wtedy Mojżesz i Aaron przeszli przed ludu przed wejście do Namiotu Zgromadzenia i upadli na twarze. A chwała PANA ukazała się im. **7** I PAN powiedział do Mojżesza: **8** Weź laskę, zgromadźcie [cały] lud, ty i twój brat Aaron, i przemówcie na ich oczach do tej skały, a ona wyda z siebie wodę; wydobędziesz dla nich wodę ze skały i dasz pić caemu zgromadzeniu oraz ich zwierzętom. **9** Wziął więc Mojżesz laskę sprzed oblicza PANA, tak jak mu rozkazał. **10** I Mojżesz z Aaronem zgromadził [cały] lud przed skałą, i [Mojżesz] mówił do nich: Słuchajcie teraz, buntownicy! Czy z tej skały mamy wyprowadzić dla was wodę? **11** Następnie Mojżesz podniósł rękę i uderzył swoją laską dwa razy w skałę. Wtedy wypłynęła obficie woda i napiło się zgromadzenie oraz jego bydło. **12** I PAN powiedział do Mojżesza i Aaron: Ponieważ nie uwierzyliśmy mi, by mnie uswięcić na oczach synów Izraela, dlatego nie wprowadzicie tego zgromadzenia do ziemi, którą im daję. **13** To są wody Meriba, gdzie synowie Izraela spierali się z PANEM i został uswięcony

21 A gdy król Aradu, Kananejczyk, który mieszkał na południu, usłyszał, że Izrael nadciąga drogą, którą [przeszli] szpiedzy, stoczył walkę z Izraelem i wzajem jenów. **2** Wtedy Izrael złożył PANU Ślub, mówiąc: Jeśli wydasz ten lud w moje ręce, całkowicie zniszczę ich miasta. **3** I PAN wysłuchał głosu Izraela, i wydał mu Kananejczyków. Całkowicie zniszczyci ich oraz ich miasta, a nadano temu miejscu nazwę Chorma. **4** Potem wyruszyli od góry Hor w kierunku Morza Czerwonego, aby obejść ziemię Edom. I lud bardzo się zniechęcił w drodze. **5** Lud zaczął więc mówić przeciw Bogu i Mojżeszowi: Dlaczego wyprowadziliście nas

z Egiptu, abyśmy pomarli na tej pustyni? Bo nie ma odbuduje, i umocni miasto Sichona. **28** Ponieważ ogień chleba ani wody, a nasza dusza obrzydziła sobie ten wyszedł z Cheszonu, plomień z miasta Sichona; cienki chleb. **6** Zesłał więc PAN na lud węże jadowite, i pochłonął Ar moabskie oraz wzgórza Arnonu. **29** które go kasały; i pomarło wiele osób z Izraela. **7** I lud Biada tobie, Moabie! Zginąłeś, ludu Kemosza! Wydał przyszedł do Mojżesza, i powiedział: Zgrzeszyliśmy swoich synów na tułaczkę i swoje córki w niewołę przez to, że mówiliśmy przeciw PANU i przeciw tobie. Sichonowi, królowi Amorytów. **30** Strzelaliśmy do nich, Módl się do PANA, aby oddalił od nas te węże. I zginął Cheszon aż do Dibon; a zburzyliśmy [je] aż do Mojżesz modlił się za lud. **8** Wtedy PAN powiedział do Nofach, które [idzie] aż do Medeby. **31** Tak to Izrael Mojżesz: Wykonaj jadowitego węża i umieść go na zamieszkał w ziemi Amorytów. **32** Wtedy Mojżesz drzewcu. I stanie się tak, że każdy ukąszyony, kiedy wysiądł [wywiadowców] do Jazer na wyszpiegowanie, a spojrzy na niego, będzie żył. **9** Mojżesz wykonał więc oni zdobyli jego wsie i wypędzili Amorytów, którzy tam węża miedzianego i umieścił go na drzewcu; gdy wąż [byli]. **33** Potem zawrócili i poszli w kierunku Baszanu; kogoś ukaścił, a ten spojrzał na węża miedzianego, tam Og, król Baszanu, wyszedł przeciwko nim, on i cały pozostawał przy życiu. **10** I wyruszyli synowie Izraela, i jego lud, do walki w Edre. **34** Wtedy PAN powiedział rozbili obóz w Obot. **11** A z Obot wyruszyli i rozbili obóz do Mojżesza: Nie bój się go, gdyż wydałem go w twoje w Ijje-Haabirim na pustyni, która leży naprzeciw Moabu ręce wraz z całym jego ludem i ziemią i uczynisz z nim ku wschodowi słońca. **12** Stamtaąd wyruszyli i rozbili mieszkańców w Chesonbie. **35** I pobili go i jego synów obóz nad potokiem Zered. **13** Stamtaąd wyruszyli i rozbili obóz po drugiej stronie [rzeki] Arnon, która wypływa na oraz cały jego lud, tak że nikogo z niego nie pozostawili pustyni od granicy Amorytów; Arnon stanowi bowiem przy życiu, i wzięli w posiadanie jego ziemię.

granicę Moabu między Moabitami a Amorytami. **14**

Dlatego jest powiedziane w księdze wojen PANA: Jak uczynił w Morzu Czerwonym i w potokach Arnonu; **15** U ujścia tych potoków, które ciągnie się ku osadzie Ar i przylega do granicy Moabu. **16** Stamtaąd udali się do Beer; to jest ta studnia, o której PAN powiedział do Mojżesza: Zgromadź lud, a dam mu wody. **17** Wtedy Izrael śpiewał tę pieśń: Wzbierz studni! Śpiewajcie o niej. **18** To studnia, którą wykopali naczelnicy; wykopali ją dostojnicy ludu wraz z prawodawcą swoimi laskami. A z tej pustyni [poszli] do Mattany; **19** A z Mattany do Nahalielu, a z Nahalielu do Bamot; **20** A z Bamot do kotliny, która [jest] w ziemi Moabu, i do szczytu Pizga wznoszącego się nad Jeszimonem. **21** I Izrael wysłał posłańców do Sichona, króla Amorytów, mówiąc: **22** Pozwól nam przejść przez twoją ziemię; nie pójdziemy ani przez pola, ani przez winnice; nie będziemy pić wód ze studni. Pójdziemy drogą królewską, dopóki nie przejdziemy twoich granic. **23** Sichon jednak nie pozwolił Izraelowi przejść przez swoją granicę; Sichon zebrał cały swój lud i wyszedł przeciw Izraelowi na pustynię, a gdy przyszedł do Jahazy, stoczył bitwę z Izraelem. **24** I Izrael pobił go ostrzem miecza, i wziął w posiadanie jego ziemię od Arnonu do Jabboku, aż do [ziemi] synów Ammona, gdyż granica Ammonitów była silna. **25** Wtedy Izrael zdobył wszystkie te miasta i zamieszkał we wszystkich miastach Amorytów, w Cheszonie i we wszystkich przylegających do niego wsiach. **26** Cheszon był miastem Sichona, króla Amorytów, który walczył z królem Moabu i zabrał mu z rąk całą jego ziemię aż po Arnon. **27** Dlatego mówią w przypowieści: Wejdźcie do Cheszonu i niech się

22 Potem synowie Izraela wyruszyli i rozbili obóz na równinach Moabu, z tej strony Jordanu [naprzeciw] Jerycha. **2** A Balak, syn Sippora, widział wszystko, co Izrael uczynił Amorytom. **3** Wtedy Moab bardzo się złąknął tego ludu, bo był liczny; i zatrwożył się Moab z powodu synów Izraela. **4** Powiedział więc Moab do starszych Midianu: Teraz [to] mnóstwo pożre wszystko wokół nas, jak wół pożera trawę na polu. A w tym czasie królem Moabu był Balak, syn Sippora. **5** I wysłał posłańców do Balaama, syna Beora, do Petor, które leży nad rzeką ziemi synów jego ludu, aby go wezwać tymi słowami: Oto z Egiptu wyszedł lud, który okrył powierzchnię ziemi i stanął naprzeciwko mnie. **6** Dlatego teraz przyjdź, proszę, i przeklinij mi ten lud, bo jest silniejszy ode mnie. Może zdołam go pobić i wypędzić z ziemi, bo wiem, [że] komu błogosławisz, [będzie] błogosławiony, a kogo przeklinasz, będzie przeklęty. **7** Wtedy starsi Moabu i starsi Midianu wybrali się w drogę, mając w swych rękach zapłatę za wróżbę. Przyszli do Balaama i przekazali mu słowa Balaka. **8** On zaś powiedział do nich: Pozostańcie tu na noc, a dam wam odpowiedź, jaką mi oznajmi PAN. I zostali ksiąŜeta Moabu u Balaama. **9** I przyszedł Bóg do Balaama, i powiedział: Cóż to za ludzie [sa] u ciebie? **10** Balaam odpowiedział Bogu: Balak, syn Sippora, król Moabu, wysłał [ich] do mnie, [mówiąc]: **11** Oto z Egiptu wyszedł lud, który okrył powierzchnię ziemi. Przyjdź więc teraz, przeklinij mi go; może zdołam go pokonać i wypędzić. **12** Bóg powiedział do Balaama: Nie idź z nimi i nie przeklinaj tego ludu, bo jest on błogosławiony. **13** Gdy Balaam wstał rano, powiedział do ksiąŜata Balaka: Wracajcie do waszej ziemi, bo PAN

nie pozwala mi iść z wami. **14** Wstali więc książęta Moabu, przyszli do Balaka i powiedzieli: Balaam nie chciał iść z nami. **15** Wtedy Balak ponownie wysłał ludźmi, ale będziesz mówił tylko to, co tobie powiem. książąt – liczniejszych i dostojniejszych od pierwszych. I poszedł Balaam z książętami Balaka. **36** A [gdy] **16** Przybyli oni do Balaama i powiedzieli mu: Tak mówią Balak, syn Sippora: Nie zwlekaj z przyjściem naprzeciw, do pewnego miasta Moabu, które leżało do mnie; **17** Ja bowiem wielce cię uczczę i uczynię na granicy Arnonu, na końcu granicy. **37** I Balak wszysktko, co mi powiesz, tylko przyjdź, proszę, i powiedział do Balaama: Czyż nie posłałem do ciebie przeklń mi ten lud. **18** Balaam odpowiedział slugom pilnie, aby cię wezwać? Dlaczego nie przyszedłeś Balaka: Choćby Balak dał mi swój dom pełen srebra i złota, nie mógłbym przekroczyć słowa PANA, mego Boga, i uczynić [przeciwko niemu] czegoś małego czy wielkiego. **19** Lecz zostańcie tu i wy, proszę, na noc, a dowiem się, co PAN jeszcze będzie do mnie mówił. **20** I przyszedł Bóg do Balaama w nocy, i powiedział do niego: Jeśli ci mężczyźni przyjdą, aby cię wezwać, wstanij i idź z nimi; uczynisz jednak, co ci rozkażę. **21** Wstał więc Balaam rano, osiodłał swoją oślicę i pojechał z książętami Moabu. **22** I zapłonął gniew Boga, że on poszedł; i stanął Anioł PANA na drodze jako przeciwnik. On zaś jechał na swojej oślicy i z nim dwaj jego słudzy. **23** A [gdy] oślica zobaczyła Anioła PANA stojącego na drodze z obnażonym mieczem w ręku, zboczyła z drogi i poszła w pole. Balaam zaś był oślicę, aby ją zawrócić na drogę. **24** Wtedy Anioł PANA stanął na ścieżce między winnicami, a plot był z jednej i z drugiej strony. **25** A gdy oślica zobaczyła Anioła PANA, przyparła do muru i przgniotła do niego nogę Balaama; a on znowu ją był. **26** Potem Anioł PANA poszedł dalej i stanął w ciasnym miejscu, gdzie nie można go było wyminać ani z prawej, ani z lewej [strony]; **27** A gdy oślica zobaczyła Anioła PANA, padła pod Balaamem. Wtedy Balaam bardzo się rozgniewiał i był oślicę kijem. **28** Wtedy PAN otworzył usta tej oślicy, a ona powiedziała do Balaama: Cóż ci uczyniłam, że już trzy razy mnie zbiłeś? **29** Balaam odpowiedział oślicy: Ponieważ drwisz ze mnie. Gdybym miał miecz w ręku, teraz bym cię zabił. **30** Oślica powiedziała do Balaama: Czy nie jestem twoją oślicą, na której jeździsz, odkąd mnie dostaleś aż do dziś? Czy miałam zwyczaj tak tobio czynić? A on odpowiedział: Nie. **31** Wówczas PAN otworzył oczy Balaama i zobaczył Anioła PANA stojącego na drodze z obnażonym mieczem w ręku; i pochylił się, i upadł na twarz. **32** A Anioł PANA powiedział do niego: Dlaczego zbiłeś swoją oślicę trzy razy? Oto wyszedłem, by się tobio sprzeciwić, bo twoja droga jest przewrotna przede mną; **33** A oślica widziała mnie i ustępowała przede mną trzy razy; gdyby nie ustąpiła przede mną, już bym cię teraz zabił, a ją pozostawił przy życiu. **34** Balaam powiedział więc do Anioła PANA: Zgrzeszyłem, bo nie wiedziałem, że stanałeś naprzeciwko mnie na drodze; dlatego teraz, jeśli to ci się nie podoba, zatróć. **35** Lecz Anioł PANA powiedział do Balaama: Jedź z [tym] przeklń mi ten lud. **36** I Balaam z książętami Balaka. **37** I Balak usłyszał, że Balaam nadchodzi, wyszedł mu odpowiedział Balakowi: Oto przybyłem do ciebie. Czy mogę cokolwiek powiedzieć? Będę mówił słowo, które Bóg włoży w moje usta. **38** Poszedł więc Balaam z Balakiem i przyszli do Kiriat-Chusot. **39** Balak złożył w ofierze woły i owce i posłał do Balaama oraz do księcia, którzy z nim [byli]. **40** A nazajutrz Balak zabrał Balaama i zaprowadził go na wyżyny Baala, skąd mógł widzieć krańec [obozu] ludu.

23 I Balaam powiedział do Balaka: Zbuduj mi tu siedem ołtarzy i przygotuj mi tu siedem cielców i siedem baranów. **2** Uczynił więc Balak tak, jak powiedział Balaam; potem Balak i Balaam ofiarowali po [jednym] cielcu i [jednym] baranie na [każdym] ołtarzu. **3** Wtedy Balaam powiedział do Balaka: Pozostań przy swoim całopalaniu, a ja pójdę; może PAN spotka się ze mną, a cokolwiek mi objawi, powiem ci. I poszedł na wzgórze. **4** I Bóg spotkał się z Balaamem; i [Balaam] powiedział do niego: Postawiłem siedem ołtarzy i ofiarowałem po [jednym] cielcu i [jednym] baranie na [każdym] ołtarzu. **5** Wówczas PAN włożył słowa w usta Balaama i powiedział: Wróć do Balaka i tak [mu] powiedz. **6** I wrócił do niego, a oto stał przy swoim całopalaniu, on i wszyscy książęta Moabu. **7** I rozpoczął swą przypowieść, mówiąc: Balak, król Moabu, sprowadził mnie z Aramu, z górzystych [tym] słów: Przyjdź, przeklń mi Jakuba, przyjdź, złorzecz Izraelowi. **8** Jakże mam przeklinać tego, kogo Bóg nie przeklął? I jak mam złorzeczyć temu, komu PAN nie złorzeczył? **9** Gdyż widzę go ze szczytu skał, spoglądam na niego z pagórków; oto [ten] lud będzie mieszkać osobno, do innych narodów nie będzie zaliczony. **10** Któz policyj proch Jakuba, [któz] policyj [choćby] czwartą część Izraela? Niech umrę śmiercią sprawiedliwych i niech mój koniec będzie taki jak ich. **11** Wtedy Balak powiedział do Balaama: Cóż mi uczyniłeś? Sprowadziłem cię, abyś przeklął moich wrogów, a oto ty [im] wielce błogosławieś. **12** A on odpowiedział: Czy nie mam pilnować tego, by mówić to, co PAN włożył w moje usta? **13** I Balak powiedział do niego: Chodź, proszę, ze mną na inne miejsce, z którego będziesz mógł ich widzieć; zobaczysz tylko ich skraj, wszystkich nie zobaczysz. Przeklń mi ich

stamtąd. **14** I zaprowadził go na pole Sofim, na szczyt [będzie] w wielu wodach, jego król przewyższy Agaga i góry Pizga; tam zbudował siedem ołtarzy i ofiarował po jego królestwo będzie wyniesione. **8** Bóg wyprowadził [jednym] cielcu i [jednym] baranie na [każdym] ołtarzu. **9** go z Egiptu, jego moc jest jak u jednorożca; pożre 15 I powiedział do Balaka: Pozostań tu przy swoim wrogie sobie narody, pokruszy ich kości i przeszyje [je] całopaleniu, a ja pójdę tam na spotkanie [PANA]. **16** I swymi strzałami. **9** Położył się, leży jak lew, jak silny lew: PAN wyszedł na spotkanie z Balaarem, włożył słowa który go obudzi? Błogosławiony ten, kto cię błogosławi, w jego usta i powiedział: Wróć do Balaka i tak [mu] a przeklęty ten, kto cię przekлина. **10** Wtedy zapłonął powiedz. **17** Przyszedł więc do niego, a oto on stał przy gniew Balaka na Balaama i klasnął w dłonie. I Balak swoim całopaleniu, a z nim księżyca Moabu. I Balak powiedział do Balaama: Wezwalem cię, abyś przekliniał zapytał go: Cóż ci PAN powiedział? **18** I rozpoczął moich wrogów, a oto już trzy razy ich błogosławileś. swą przypowieść tymi słowy: Wstań, Balaku, i słuchaj; **11** Uciekaj więc teraz do siebie. Powiedziałem, że naklon swego ucha, synu Sippora. **19** Bóg nie jest wielce cię uczczę, lecz oto PAN pozbawił cię [tej] człowiekiem, aby miał kłamać, ani synem człowieczym, czci. **12** I Balaam powiedział do Balaka: Czy i twoim żebry miał żałować. Czy on powie [coś], a [tego] nie posłom, których do mnie wysłałeś, nie powiedziałem: uczyni? Czy wypowie, a nie spełni? **20** Oto otrzymałem **13** Choćby Balak dał mi swój dom pełen srebra i złota, [rozkaz], żebry błogosławić; on błogosławił, a [ja] tego nie będę mógł przekroczyć słowa PANA, bym sam nie moge odwrócić. **21** Nie dostrzegł nieprawości z siebie uczynił coś dobrego lub zlego; co PAN mi w Jakubie ani nie widział przestępstwa w Izraelu. powie, to będę mówił. **14** Teraz idę do mego ludu, ale PAN, jego Bóg, jest z nim, a okrzyk króla – przy nim. chodź i oznajmię ci, co ten lud uczyni twemu ludowi w **22** Bóg wyprowadził ich z Egiptu, jego moc jest jak przeszłość. **15** I rozpoczął swoją przypowieść tymi u jednorożca. **23** Nie ma bowiem zaklęcia przeciw słowy: Wypowiedź Balaama, syna Beora, wypowiedź Jakubowi ani wróżby przeciw Izraelowi. Już od tego człowieka, który ma otwarte oczy; **16** Wypowiedź czasu będzie się mówić o Jakubie i o Izraelu: Czego tego, który słyszał słowa Boga, który ma wiedzę o dokonał Bóg! **24** Oto lud powstanie jak silny lew, jak Najwyższym, który miał widzenie Wszechmocnego, młody lew się podnosi; nie położy się, aż pożre zdobycz a padając, miał otwarte oczy: **17** Ujrzę go, ale nie i wypije krew zabitych. **25** Wtedy Balak powiedział teraz; zobaczę go, ale nie z bliska; gwiazda wejdzie do Balaama: Ani ich nie przeklinaj więcej, ani im też z Jakuba, berło powstanie z Izraela i pobiże księżąt nie błogosław. **26** I Balaam odpowiedział Balakowi: Moabu oraz wytraci wszystkich synów Seta. **18** Edom Czy nie powiedziałem ci, że cokolwiek powie PAN, to stanie się posiadłością, Seir też stanie się posiadłością uczyni? **27** Balak powiedział do Balaama: Chodź, swoich wrogów, a Izrael będzie sobie poczynał mążnie. proszę, zaprowadź cię na inne miejsce, może się **19** Z Jakuba powstanie władców i wyniszczyc resztki spodoba Bogu, żebryś ich stamtąd przeklął. **28** Wtedy miasta. **20** A gdy spojrzał na Amaleka, rozpoczął swą Balak [wziął] Balaama na szczyt Peor, który wznowi przypowieść tymi słowy: Amalek [był] pierwszym z się nad pustynią. **29** I Balaam powiedział do Balaka: Potem spojrzał na Kenitów i rozpoczął swą przypowieść Zbuduj mi siedem ołtarzy i przygotuj mi tu siedem cielców i siedem baranów. **30** Balak uczynił więc tak, jak [mu] rozkazał Balaam, i ofiarował po [jednym] cielcu i [jednym] baranie [na każdym] ołtarzu.

24 Gdy Balaam zauważył, że PAN upodobał sobie

błogosławia Izraela, nie poszedł jak przedtem szukać wróżby, lecz zwrócił swoją twarz ku pustyni. **2** I Balaam podniósł swoje oczy, i zobaczył Izraela obozującego według swoich pokoleń. Wtedy Duch Boży spoczął na nim. **3** I rozpoczął swoją przypowieść tymi słowy: Wypowiedź Balaama, syna Beora, wypowiedź człowieka, który ma otwarte oczy; **4** Wypowiedź tego, który słyszał słowa Boga, który miał widzenie Wszechmocnego, a padając, miał otwarte oczy: **5** i oddawał pokłon ich bogom. **3** I Izrael przyłączył Jak piękne są twoje namioty, Jakubie, twoje przybytki, się do Baal-Peora, i PAN bardzo rozgniewał się na Izraelu! **6** Rozciagnęły się jak doliny, jak ogrody przy Izraela. **4** Wtedy PAN powiedział do Mojżesza: Zbierz rzecze, jak aloesy, które PAN zasadził, jak cedry nad wodami. **7** Popłynie woda z jego wiadra, jego nasienie

uprawiać nierząd z córkami Moabu. **2** One zapraszały lud do ofiar swoich bogów. A lud jadł potem Kenitów i rozpoczęła swą przypowieść tymi słowy: Twoje mieszkanie jest mocne, a swoje gniazdo założyleś na skale; **22** A jednak Kenita będzie spustoszony, aż Aszszur weźmie cię w niewolę. **23** Znowu rozpoczął swą przypowieść tymi słowy: Ach! Któż żyć zostanie, gdy Bóg to uczyni? **24** [Przypłyń] bowiem okręty od wybrzeża Kittim i pogięnią Aszszur, pogięnią też Eber; lecz i oni sami zginą na zawsze. **25** Potem Balaam wstał i odszedł, i wrócił do siebie. Balak także poszedł swoją drogą.

25 Potem Izrael zamieszkał w Szittim i lud zaczął uprawiać nierząd z córkami Moabu. **2** One zapraszały lud do ofiar swoich bogów. A lud jadł wszystkich naczelników ludu i powieś ich przed PANEM na słońcu, aby zapalczywość gniewu PANA odwróciła

się od Izraela. 5 Mojżesz powiedział więc do sędziów przeciwko Mojżeszowi i Aaronowi z gromadą Koracha, Izraela: Niech każdy z was zabije swoich ludzi, którzy gdy zbruntowali się przeciwko PANU. 10 I ziemia przyłączyły się do Baal-Peora. 6 A oto jeden z synów otworzyła swoją paszczę, i pochłonęła ich razem z Izraela przyszedł i przyprowadził do swoich braci Korachem, podczas gdy cała gromada zginęła; ogień Midianitkę na oczach Mojżesza i na oczach całego pochłonął dwustu pięćdziesięciu mężczyzn. Stali się zgromadzenia synów Izraela, którzy płakali [przed] oni znakiem; 11 Lecz synowie Koracha nie umarli. 12 wejściem do Namiotu Zgromadzenia. 7 Gdy zobaczył Synowie Symeona według swych rodzin to: Nemuel, to Pinchas, syn Eleazara, syna Aarona, kapłana, wstał od [którego pochodzi] rodzina Nemuelitów, Jamin, spośród zgromadzenia i wziął do ręki oszczep. 8 I od [którego] rodzina Jaminitów, Jachin, od [którego] poszedł za [tym] Izraelitą do namiotu, przebił oboje, rodzina Jachinitów; 13 Zerach, od [którego] rodzina tego Izraelitę oraz kobietę przez jej podbrzesze. I Zerachitów, Szaul, od [którego] rodzina Szaulitów. 14 To plaga wśród synów Izraela została powstrzymana. 9 A są rodzin Symeonitów; a [było ich] dwadzieścia dwa tych, którzy umarli od tej plagi, było dwadzieścia cztery tysiące dwustu. 15 Synowie Gada według swych rodzin tysiące. 10 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 11 to: Sefon, od [którego pochodzi] rodzina Sefonitów, Pinchas, syn Eleazara, syna Aarona, kapłana, odwrócił Chaggi, od [którego] rodzina Chaggitów, Szuni, od mój gniew od synów Izraela, gdyż okazał wśród nich [którego] rodzina Szunitów; 16 Ozni, od [którego] gorliwość ze względu na mnie, tak że nie wytracilem rodzina Oznitów, Er, od [którego] rodzina Erytów; synów Izraela w mojej zazdrości. 12 Dlatego powiedz 17 Arod, od [którego] rodzina Arodytów, Ariel, od mu: Oto zawieram z nim moje przymierze pokoju; [którego] rodzina Arielitów. 18 To są rodzin synów 13 Będzie to dla niego i dla jego potomstwa po nim 19 Synowie Judy to Er i Onan. Er i Onan umarli w ziemi gorliwość o swego Boga i dokonał przebłagania za Kanaan. 20 Synowie Judy według swych rodzin to: synów Izraela. 14 A imię [tego] Izraelity, który został Szela, od [którego] pochodzi rodzina Szelitów, Peres, zabity wraz z Midianitką, było Zimri; [był to] syn Salu, od [którego] rodzina Peresytów, Zerach, od [którego] naczelnika domu swego ojca, [z pokolenia] Symeona. 21 Synowie Peresa to: Chesron, 15 Imię zabitej Midianitki [było] Kozbi, [była to] córka Szela, od [którego] pochodzi rodzina Chesronitów, Chamul, od [którego] Sura, naczelnika w swoim narodzie i w domu swego 22 To są rodzin Judy według ojca w Midanie. 16 I PAN powiedział do Mojżesza: 17 ich spisu, siedemdziesiąt sześć tysięcy pięciuset. 23 Odnoście się wrogo do Midianitów i pobijcie ich; 18 Synowie Issachara według swych rodzin to: Tola, Ponieważ oni odnosili się wrogo do was przez swoje 24 Jaszub, od [którego] podstęp, a podezli was przez Baal-Peora i przez rodzina Jaszubitów, Szimrona, od [którego] rodzina zabita w dniu plagi z powodu Peora.

26 A po tej pladze PAN powiedział do Mojżesza i Eleazara, syna Aarona, kapłana: 2 Policzcie całe zgromadzenie synów Izraela, od dwudziestego roku życia wzwyż, według domów ich ojców, wszystkich zdolnych do walki w Izraelu. 3 Przemówił więc Mojżesz i kapłan Eleazar do nich na równinach Moabu, nad Jordanem, [nапрzeciw] Jerycha: 4 [Policzcie lud], od dwudziestego roku życia wzwyż, jak PAN rozkazał Mojżeszowi i synom Izraela, którzy wyszli z ziemi Egipu. 5 Ruben, pierwodrny Izraela: synowie Rubena to Henoch, [od którego] pochodzi rodzina Hencchitów; Pallu, [od którego] pochodzi rodzina Palluitów; 6 Chesron, [od którego] pochodzi rodzina Chesronitów, i Karmi, [od którego] pochodzi rodzina Karmitów. 7 To są rodzin Rubenitów; a było ich policzonych czterdzieści trzy tysiące siedmiuset trzydziestu. 8 A synowie Pallu to Eliab. 9 Synowie zaś Eliaba to Nemuel, Daten i Abiram. To ten Daten i Abiram, osławieni wśród zgromadzenia, którzy zbruntowali się przeciwko Mojżeszowi i Aaronowi z gromadą Koracha, Izraela: Niech każdy z was zabije swoich ludzi, którzy gdy zbruntowali się przeciwko PANU. 10 I ziemia przyłączyły się do Baal-Peora. 6 A oto jeden z synów otworzyła swoją paszczę, i pochłonęła ich razem z Izraela przyszedł i przyprowadził do swoich braci Korachem, podczas gdy cała gromada zginęła; ogień Midianitkę na oczach Mojżesza i na oczach całego pochłonął dwustu pięćdziesięciu mężczyzn. Stali się zgromadzenia synów Izraela, którzy płakali [przed] oni znakiem; 11 Lecz synowie Koracha nie umarli. 12 wejściem do Namiotu Zgromadzenia. 7 Gdy zobaczył Synowie Symeona według swych rodzin to: Nemuel, to Pinchas, syn Eleazara, syna Aarona, kapłana, wstał od [którego pochodzi] rodzina Nemuelitów, Jamin, spośród zgromadzenia i wziął do ręki oszczep. 8 I od [którego] rodzina Jaminitów, Jachin, od [którego] poszedł za [tym] Izraelitą do namiotu, przebił oboje, rodzina Jachinitów; 13 Zerach, od [którego] rodzina tego Izraelitę oraz kobietę przez jej podbrzesze. I Zerachitów, Szaul, od [którego] rodzina Szaulitów. 14 To plaga wśród synów Izraela została powstrzymana. 9 A są rodzin Symeonitów; a [było ich] dwadzieścia dwa tych, którzy umarli od tej plagi, było dwadzieścia cztery tysiące dwustu. 15 Synowie Gada według swych rodzin tysiące. 10 Potem PAN powiedział do Mojżesza: 11 to: Sefon, od [którego pochodzi] rodzina Sefonitów, Pinchas, syn Eleazara, syna Aarona, kapłana, odwrócił Chaggi, od [którego] rodzina Chaggitów, Szuni, od mój gniew od synów Izraela, gdyż okazał wśród nich [którego] rodzina Szunitów; 16 Ozni, od [którego] gorliwość ze względu na mnie, tak że nie wytracilem rodzina Oznitów, Er, od [którego] rodzina Erytów; synów Izraela w mojej zazdrości. 12 Dlatego powiedz 17 Arod, od [którego] rodzina Arodytów, Ariel, od mu: Oto zawieram z nim moje przymierze pokoju; [którego] rodzina Arielitów. 18 To są rodzin synów 13 Będzie to dla niego i dla jego potomstwa po nim 19 Synowie Judy to Er i Onan. Er i Onan umarli w ziemi gorliwość o swego Boga i dokonał przebłagania za Kanaan. 20 Synowie Judy według swych rodzin to: synów Izraela. 14 A imię [tego] Izraelity, który został Szela, od [którego] pochodzi rodzina Szelitów, Peres, zabity wraz z Midianitką, było Zimri; [był to] syn Salu, od [którego] rodzina Peresytów, Zerach, od [którego] naczelnika domu swego ojca, [z pokolenia] Symeona. 21 Synowie Peresa to: Chesron, 15 Imię zabitej Midianitki [było] Kozbi, [była to] córka Szela, od [którego] pochodzi rodzina Chesronitów, Chamul, od [którego] Sura, naczelnika w swoim narodzie i w domu swego 22 To są rodzin Judy według ojca w Midanie. 16 I PAN powiedział do Mojżesza: 17 ich spisu, siedemdziesiąt sześć tysięcy pięciuset. 23 Odnoście się wrogo do Midianitów i pobijcie ich; 18 Synowie Issachara według swych rodzin to: Tola, Ponieważ oni odnosili się wrogo do was przez swoje 24 Jaszub, od [którego] podstęp, a podezli was przez Baal-Peora i przez rodzina Jaszubitów, Szimrona, od [którego] rodzina zabita w dniu plagi z powodu Peora.

dwa tysiące siedmiuset. **35** To są synowie Efraima Amrama. **59** A żonie Amrama było na imię Jochebed, według swych rodzin: Szutelach, od [którego pochodzi] [była to] córka Lewiego, która mu się urodziła w rodzinie Szutelachitów, Becher, od [którego] rodzinie Egipcie; to ona urodziła Amramowi Aarona i Mojżesza Becherytów, Tachan, od [którego] rodzinie Tachanitów; oraz ich siostrę Miriam. **60** Aaronowi urodzili się **36** A to są synowie Szutelacha: Eran, od [którego] Nadab i Abihu, Eleazar i Itamar. **61** Ale Nadab i rodzinie Eranitów. **37** To są rodzinie synów Efraima Abihu umarli, gdy ofiarowali inny ogień przed PANEM. według ich spisu: trzydzieści dwa tysiące pięciuset. **62** A ich liczba wynosiła dwadzieścia trzy tysiące, To są synowie Józefa według swych rodzin. **38** A wszystkich mężczyzn od miesiąca wzwyż; nie zostali synowie Beniamina według swych rodzin to: Bela, jednak policzeni wśród synów Izraela, gdyż nie данo od [którego pochodzi] rodzinie Belaitów, Aszbel, od im dziedzictwa pośród synów Izraela. **63** To są, ci [którego] rodzinie Aszbelitów, Achiram, od [którego] policzeni przez Mojżesza i kapłana Eleazara; oni rodzinie Achiramitów; **39** Szufam, od [którego] rodzinie policzyli synów Izraela na równinach Moabu, nad Szufamitów, Chufam, od [którego] rodzinie Chufamitów. Jordanem, [naprzeciw] Jerycha. **64** Lecz wśród nich **40** Synowie Beli to Ard i Naaman, od Arda rodzinie nie było nikogo z [tych] policzonych przez Mojżesza i Ardytów, a od Naamana rodzinie Naamitów. **41** To są kapłana Aarona, gdy policzyli synów Izraela na pustyni synowie Beniamina według swych rodzin. Ich liczba Synaj; **65** PAN bowiem powiedział o nich: Z pewnością umrą na pustyni. I nie pozostał żaden z nich oprócz [wynosi] czterdzieści pięć tysięcy sześciuset. **42** To są synowie Dana według swych rodzin: Szucham, od Kaleba, syna Jefunnego, i Jozuego, syna Nuna. [którego pochodzi] rodzinie Szuchamitów. To są rodzinie Dana według swych rodzin. **43** Wszystkich rodzin Szuchamitów według ich spisu [były] sześćdziesiąt cztery tysiące czterystu. **44** Synowie Aszera według swych rodzin [to]: Jimna, od [którego pochodzi] rodzinie Jimnaitów, Jiszwi, od [którego] rodzinie Jiszwitów, Beria, od [którego] rodzinie Beriaitów; **45** Synowie Berii to: Cheber, od [którego] rodzinie Cheberytów, Malkiel, od [którego] rodzinie Malkielitów. **46** A córce Aszera [były] na imię Sarah. **47** To są rodzinie synów Aszera według ich spisu: pięćdziesiąt trzy tysiące czterystu. **48** Synowie Neftalego według swych rodzin to: Jachseel, od [którego pochodzi] rodzinie Jachseelitów, Guni, od [którego] rodzinie Gunitów; **49** Jeser, od [którego] rodzinie Jeserytów, Szillem, od [którego] rodzinie Szillemitytów. **50** To są rodzinie Neftalego według ich rodzin. Ich liczba [wynosi] czterdzieści pięć tysięcy czterystu. **51** To jest liczba synów Izraela: sześćset jeden tysięcy siedmiuset trzydziestu. **52** I PAN powiedział do Mojżesza: **53** Pomiędzy nich zostanie podzielona ziemia jako dziedzictwo według liczby imion. **54** Liczniejszemu dasz większe dziedzictwo, a mniej licznemu dasz mniejsze dziedzictwo. Każdemu będzie dane jego dziedzictwo według liczby policzonych. **55** Ziemia jednak będzie rozzielona przez losowanie; otrzymają dziedzictwo według imion pokoleń swoich ojców. **56** Zgodnie z losem [będzie] rozzielone dziedzictwo pomiędzy liczne i nieliczne. **57** Oto policzeni z Lewitów według swych rodzin: Gerszon, od [którego pochodzi] rodzinie Gerszonitów, Kehat, od [którego] rodzinie Kehatytów, Merari, od [którego] rodzinie Meraritów. **58** To są rodzinie Lewiego: rodzinie Libnitów, rodzinie Chebronitów, rodzinie Machlitów, rodzinie Muszitów, rodzinie Korachitów; a Kehat spłodził

27 Wtedy przyszły córki Selofchada, syna Chefera, syna Gileada, syna Makira, syna Manassesa, z rodu Manassesa, syna Józefa; a to są imiona jego córek: Machla, Noa, Chogla, Milkę i Tirsa. **2** I stanęły przed Mojżeszem, przed kapłanem Eleazarem, przed naczelnikami i całym zgromadzeniem wejścia do Namiotu Zgromadzenia i powiedziały: **3** Nasz ojciec umarł na pustyni, ale nie należał do zgrai tych, którzy zbuntowali się przeciw PANU w gromadzie Koracha. Umarł za własny grzech, a nie miał synów. **4** Dlaczego imię naszego ojca miałoby zniknąć z jego rodzinie przez to, że nie miał syna? Dajcie nam posiadłość pośród braci naszego ojca. **5** Mojżesz przedstawił więc ich sprawę PANU. **6** I PAN powiedział do Mojżesza: **7** Córki Selofchada słusznie mówią: Daj im koniecznie dziedziczną posiadłość pośród braci ich ojca, a przenieś na nie dziedzictwo ich ojca. **8** I przemówił do synów Izraela tak: Jeśli ktoś umrze, a nie miał syna, wtedy przeniesiecie jego dziedzictwo na jego córkę. **9** A jeśli nie miał córki, to dacie jego dziedzictwo jego braciom. **10** A jeśli nie miał braci, to dacie jego dziedzictwo braciom jego ojca. **11** A jeśli jego ojciec nie miał braci, to dacie jego dziedzictwo najbliższemu krewnemu z jego rodzinie, aby je odziedziczył. I będzie to dla synów Izraela ustawą prawną, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **12** Potem PAN powiedział do Mojżesza: Wstęp na tę górę Abarim i spojrz na ziemię, którą dałem synom Izraela. **13** A gdy ją zobacysz, zostaniesz i ty przyłączony do swego ludu, jak został przyłączony twój brat Aaron. **14** Dlatego że sprzeciwiliście się mojemu rozkazowi na pustyni Syn, podczas buntu zgromadzenia, i nie uświeciście mnie na ich oczach u tych wód. [To są] wody Meriba w Kadesz, na pustyni Syn. **15** Wtedy Mojżesz powiedział do PANA: **16** Niech

PAN, Bóg duchów wszelkiego ciała, ustanowi męża dziesiątą efy mąki pszennej zmieszanej z oliwą na nad zgromadzeniem; 17 Który będzie wychodził przed ofiarę pokarmową na każdego baranka jako całopalenie nim i który będzie wchodził przed nim, który będzie na miłą woń, ofiarę spalaną dla PANA. 14 Ich ofiarami je wyprowadzał i który będzie je przyprowadzał, aby z płynów będą: pół hinu wina na każdego cielca, jedna zgromadzenie PANA nie było jak owce, które nie mają trzecia hinu na każdego barana i jedna czwarta hinu na pasterza. 18 PAN powiedział do Mojżesza: Weź do każdego baranka; to jest całopalenie na nowiu księżyca siebie Jozuego, syna Nuna, męża, w którym jest [mój] przez wszystkie miesiące roku. 15 Także jednego kozła Duch, i połów na nim swoją rękę; 19 I postaw go przed ze stada jako ofiarę za grzech będziecie składać PANU kapłanem Eleazarem i przed całym zgromadzeniem, oprócz nieustannego całopalenia oraz jego ofiary i na ich oczach daj mu polecenie; 20 I przenieś na z płynów. 16 A pierwszego miesiąca, czternastego niego część swojej godności, aby [go] słuchało całe dnia, [jest] Pascha PANA. 17 A piątnastego dnia tego zgromadzenie synów Izraela. 21 Będzie on stawał miesiąca [jest] uroczyste święto: przez siedem dni przed kapłanem Eleazarem, aby ten za niego radził będziecie jeść praśne chleby. 18 Pierwszego dnia się przed PANEM za pośrednictwem sądu Urim. Na będzie święte zgromadzenie, nie będziecie wykonywać jego rozkaz będą wychodzić i na jego rozkaz będą żadnej ciężkiej pracy. 19 Lecz złożycie PANU ofiarę wchodzić – on, a z nim wszyscy synowie Izraela, spalaną na całopalenie: dwa małe cielce, jednego całe zgromadzenie. 22 I Mojżesz uczynił tak, jak barana i siedem rocznych baranków. Mają być bez PAN mu rozkazały. Wziął Jozuego i postawił go przed kapłanem Eleazarem i przed całym zgromadzeniem. 23 Następnie położył na niego swoje ręce i dał mu polecenie, tak jak PAN nakazał przez Mojżesza.

28 I PAN powiedział do Mojżesza: 2 Rozkaż synom Izraela i powiedz im: Przestrzegajcie składania mi w wyznaczonym czasie mojej ofiary, mojego pokarmu dla moich spalanych ofiar na miłą woń dla mnie. 3 I powiedz im: To jest ofiara spalana, którą będziecie składać PANU: dwa roczne baranki bez skazy codziennie, na nieustanne całopalenie; 4 Jednego baranka będziesz składać rankiem, a drugiego wieczorem. 5 Do tego na ofiarę pokarmową, jedną dziesiątą efy mąki pszennej zmieszanej z jedną czwartą hinu wylatowanej oliwy. 6 [To jest] nieustanne całopalenie, które ustalonono na górze Synaj jako miłą woń, ofiarę spalaną dla PANA. 7 A jej ofiarą z płynów [będzie] jedna czwarta hinu na jednego baranka; ofiarę z płynów, z mocnego napoju, wylejesz w miejscu świętym dla PANA. 8 Drugiego baranka będziesz składać wieczorem; złożysz go podobnie jak poranną ofiarę pokarmową i ofiarę z płynów – jako ofiarę spalaną na miłą woń dla PANA. 9 Lecz w dniu szabatu [złożysz] dwa roczne baranki bez skazy i dwie dziesiąte efy mąki pszennej zmieszanej z oliwą na ofiarę z pokarmów wraz z jej ofiarą z płynów. 10 [To jest] całopalenie sobotnie w każdy szabat, oprócz nieustannego całopalenia i jego ofiary z płynów. 11 A na początku [każdego] waszego miesiąca będziecie składać PANU całopalenie: dwa małe cielce, jednego barana, siedem rocznych baranków bez skazy; 12 I trzy dziesiąte efy mąki pszennej zmieszanej z oliwą na ofiarę pokarmową na każdego cielca oraz dwie dziesiąte efy mąki pszennej zmieszanej z oliwą na jednego barana oraz siedem rocznych baranków bez ofiarę pokarmową na każdego barana; 13 I jedną skazy; 3 A ich ofiarą pokarmową z mąki pszennej

dziesiątą efy mąki pszennej zmieszanej z oliwą na nad zgromadzeniem; 17 Który będzie wychodził przed ofiarę pokarmową na każdego baranka jako całopalenie nim i który będzie wchodził przed nim, który będzie na miłą woń, ofiarę spalaną dla PANA. 14 Ich ofiarami je wyprowadzał i który będzie je przyprowadzał, aby z płynów będą: pół hinu wina na każdego cielca, jedna zgromadzenie PANA nie było jak owce, które nie mają trzecia hinu na każdego barana i jedna czwarta hinu na pasterza. 18 PAN powiedział do Mojżesza: Weź do każdego baranka; to jest całopalenie na nowiu księżyca siebie Jozuego, syna Nuna, męża, w którym jest [mój] przez wszystkie miesiące roku. 15 Także jednego kozła Duch, i połów na nim swoją rękę; 19 I postaw go przed ze stada jako ofiarę za grzech będziecie składać PANU kapłanem Eleazarem i przed całym zgromadzeniem, oprócz nieustannego całopalenia oraz jego ofiary i na ich oczach daj mu polecenie; 20 I przenieś na z płynów. 16 A pierwszego miesiąca, czternastego niego część swojej godności, aby [go] słuchało całe dnia, [jest] Pascha PANA. 17 A piątnastego dnia tego zgromadzenie synów Izraela. 21 Będzie on stawał miesiąca [jest] uroczyste święto: przez siedem dni przed kapłanem Eleazarem, aby ten za niego radził będziecie jeść praśne chleby. 18 Pierwszego dnia się przed PANEM za pośrednictwem sądu Urim. Na będzie święte zgromadzenie, nie będziecie wykonywać jego rozkaz będą wychodzić i na jego rozkaz będą żadnej ciężkiej pracy. 19 Lecz złożycie PANU ofiarę wchodzić – on, a z nim wszyscy synowie Izraela, spalaną na całopalenie: dwa małe cielce, jednego całe zgromadzenie. 22 I Mojżesz uczynił tak, jak barana i siedem rocznych baranków. Mają być bez PAN mu rozkazały. Wziął Jozuego i postawił go przed kapłanem Eleazarem i przed całym zgromadzeniem. 23 Następnie położył na niego swoje ręce i dał mu polecenie, tak jak PAN nakazał przez Mojżesza.

29 Pierwszego [dnia] siódmego miesiąca będziecie mieli święte zgromadzenie; nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. Będzie to dla was dzień wesolego trąbienia. 2 I złożycie jako całopalenie, na miłą woń dla PANA, jednego młodego cielca, dwa małe cielce, jednego barana, siedem rocznych baranków bez skazy; 3 A ich ofiarą pokarmową z mąki pszennej

zmieszanej z oliwą [będzie]: trzy dziesiąte [efy] dziesięć cielków, dwa barany, czternaście rocznych na cielca, dwie dziesiąte części na barana; 4 I baranków bez skazy; 24 Ich ofiarę pokarmową i ich jedna dziesiąta na każdego baranka z [tych] siedmiu ofiary z płynów do każdego cielca, do każdego barana baranków; 5 Oraz jednego kozła z kóz jako ofiarę i do każdego baranka, według ich liczby i według za grzech, by dokonać za was przebłagania; 6 [ich] przepisów; 25 Oraz jednego kozła z kóz [na Oprócz comiesięcznego całopalenia i jego ofiary ofiare] za grzech oprócz nieustanego całopalenia, pokarmowej, [oprócz] nieustanego całopalenia i jego ofiary pokarmowej i jego ofiary z płynów. 26 A ofiary pokarmowej oraz ich ofiar z płynów, zgodnie z piątego dnia złożycie dziewięć cielków, dwa barany, ich przepisem, na miłą woń; [będzie to] ofiara spalana czternaście rocznych baranków bez skazy; 27 I ich dla PANA. 7 Dziesiątego dnia tego siódmego miesiąca ofiarę pokarmową, i ich ofiary z płynów do każdego będziecie mieć święte zgromadzenie i będziecie trapić cielca, do każdego barana i do każdego baranka, swoje dusze. Nie będziecie wykonywać żadnej ciężkiej według ich liczby i według [ich] przepisów; 28 Oraz pracy. 8 I złożycie PANU całopalenie, na miłą woń, jednego kozła na ofiarę za grzech oprócz nieustanego jednego młodego cielca, jednego barana i siedem całopalenia, jego ofiary pokarmowej i jego ofiary z rocznych baranków. Mają być bez skazy. 9 A ich płynów. 29 A szóstego dnia [złożycie] osiem cielków, ofiarą pokarmową z mąki pszennej zmieszanej z oliwą, dwa barany, czternaście rocznych baranków bez skazy; [będzie]: trzy dziesiąte [efy] na cielca, dwie dziesiąte 30 I ich ofiarę pokarmową, i ich ofiary z płynów do na barana; 10 I jedna dziesiąta na każdego baranka każdego cielca, do każdego barana i do każdego z tych siedmiu baranków; 11 Oraz jednego kozła baranka, według ich liczby i według [ich] przepisów; z kóz na ofiarę za grzech oprócz ofiary za grzech 31 Oraz jednego kozła na ofiarę za grzech oprócz na przebłaganie i oprócz nieustanego całopalenia i nieustanego całopalenia, jego ofiary pokarmowej i jego ofiary pokarmowej oraz ich ofiar z płynów. 12 A jego ofiar z płynów. 32 A siódmego dnia [złożycie] piętnastego dnia [tego] siódmego miesiąca będziecie siedem cielków, dwa barany, czternaście rocznych mieć święte zgromadzenie. Nie będziecie wykonywać baranków bez skazy; 33 I ich ofiarę pokarmową, i żadnej ciężkiej pracy, lecz będziecie obchodzić święto ich ofiary z płynów do każdego cielca, do każdego dla PANA przez siedem dni. 13 I złożycie całopalenie barana i do każdego baranka, według ich liczby i jako ofiarę spalana, na miłą woń dla PANA, trzynaście według [ich] przepisów; 34 Oraz jednego kozła na młodych cielków, dwa barany i czternaście rocznych ofiarę za grzech oprócz nieustanego całopalenia, baranków. Mają być bez skazy. 14 A ich ofiarą jego ofiary pokarmowej i jego ofiary z płynów. 35 A pokarmową z mąki pszennej zmieszanej z oliwą ósmego dnia będziecie mieli uroczyste święto. Nie [będzie]: trzy dziesiąte efy na każdego cielca z tych będziecie wykonywać żadnej ciężkiej pracy. 36 Złożycie trzynastu cielków i dwie dziesiąte na każdego barana z całopalenie jako ofiarę spalana, na miłą woń dla PANA, tych dwóch baranów; 15 I jedna dziesiąta na każdego jednego cielca, jednego barana, siedem rocznych baranka z tych czternastu baranków; 16 Oraz jednego baranków bez skazy; 37 Ich ofiarę pokarmową i ich kozła z kóz [na ofiarę] za grzech oprócz nieustanego ofiary z płynów do cielca, do barana i do każdego całopalenia, jego ofiary pokarmowej i jego ofiary z baranka, według ich liczby i według [ich] przepisów; płynów. 17 A drugiego dnia [złożycie] dwanaście 38 Oraz jednego kozła na ofiarę za grzech oprócz młodych cielków, dwa barany, czternaście rocznych nieustanego całopalenia, jego ofiary pokarmowej baranków bez skazy; 18 I ich ofiarę pokarmową, i i jego ofiary z płynów. 39 To [wszystko] będziecie ich ofiary z płynów do każdego cielca, do każdego składać PANU podczas waszych uroczystych świąt barana i do każdego baranka, według ich liczby i oprócz waszych ślubów i dobrowolnych ofiar na wasze według ich przepisów; 19 Oraz jednego kozła z kóz na całopalenia, na wasze ofiary pokarmowe, na wasze ofiarę za grzech, oprócz nieustanego całopalenia, ofiary z płynów i na wasze ofiary pojedawcze. 40 I jego ofiary pokarmowej i ich ofiar z płynów. 20 A Mojżesz powiedział synom Izraela wszystko, co PAN trzeciego dnia [złożycie] jedenaście cielków, dwa mu rozkazał.

30 Potem Mojżesz powiedział do naczelników pokoleń pośród synów Izraela: Oto co PAN rozkazał. 2 Jeśli mężczyzna złoży PANU ślub lub przysięgę i zwiąże swoją duszę zobowiązaniem, to nie złamie swego słowa; wypełni wszystko według tego, co wyszło z jego ust. 3 Jeśli kobieta złoży PANU ślub i zwiąże się zobowiązaniem w domu swego

ojca, w swojej młodości; **4** A jej ojciec usłyszy ślub wszystkich mężczyzn. **8** Oprócz innych zabitych, zabili i zobowiązanie, którym związała swoją duszę, a jej też królów Midanu: Ewiego, Rekema, Sura, Chura ojciec będzie milczą o tym, wtedy wszystkie jej śluby i Rebę – pięciu królów Midanu. Zabili też mieczem będą ważne i każde zobowiązanie, którym związała Balaama, syna Beora. **9** Synowie Izraela wzięli do swą duszę, będzie ważne. **5** Lecz jeśli jej ojciec niewoli kobiety Midanu i ich dzieci; zabrali też całe sprzeciw się jej w dniu, kiedy usłyszy o wszystkich ich bydło i trzody, i cały ich majątek; **10** Spalili też jej ślubach i zobowiązaniach, którymi związała swoją ogniem wszystkie ich miasta, w których mieszkali, duszę, wtedy nie będą ważne; PAN przebaczy jej, gdyż oraz wszystkie ich zamki; **11** I zabrali cały łup oraz jej ojciec sprzeciwiał się temu. **6** Ale jeśli mając męża, całą zdobycz zarówno z ludzi, jak i ze zwierząt; **12** I złożyła ślub lub wypowiedziała swymi ustami coś, czym przyprowadzili więźniów, zdobycz i łup do Mojżesza, do związała swoją duszę; **7** A jej mąż to usłyszał i milczą kaplana Eleazara i do zgromadzenia synów Izraela, do o tym w dniu, gdy to usłyszał, to jej śluby będą ważne i obozu na równinach Moabu, które są nad Jordanem, jej zobowiązania, którymi związała swoją duszę, będą, [naprzeciw] Jerycha. **13** A Mojżesz, kapłan Eleazar i ważne. **8** Lecz jeśli w dniu, gdy jej mąż usłyszał o wszyscy naczelnicy zgromadzenia wyszli im naprzeciw tym, sprzeciwiał się temu, to unieważnia jej ślub, który poza obóz. **14** I Mojżesz bardzo się rozgniewał na złożyła, i to, co wypowiedziała swymi ustami, czym dowódców wojska, tysiączników i setników, którzy związała swoją duszę; a PAN jej przebaczy. **9** Ale wrócili z walki. **15** I mówił do nich Mojżesz: Czy każdy ślub wdowy i rozwiedzionej, którym związały zostawiliście przy życiu wszystkie kobiety? **16** Oto one swoją duszę, będzie ważny. **10** Lecz jeśli w domu za radą Balaama spowodowały, że synowie Izraela swego męża złożyła ślub lub związała swoją duszę dopuścili się przewinienia przeciwko PANU w związku zobowiązaniem przysięgi; **11** A jej mąż usłyszał to i z Peorem, a to sprowadziło plagę na zgromadzenie milczą o tym, i nie sprzeciwiał się temu, wtedy wszystkie PANA. **17** Zabijcie więc teraz wszystkich chłopców jej śluby będą ważne i każdy obowiązek, którym spośród dzieci, zabijcie też każdą kobietę, która związała swoją duszę, będzie ważny. **12** Ale jeśli obcowała z mężczyzną; **18** Lecz wszystkie dziewczyny, jej mąż sprzeciwiał się temu w dniu, kiedy to usłyszał, to które nie obcowała z mężczyzną, zostawcie przy życiu wszelki ślub i zobowiązanie, jakie padły z jej ust, będą dla siebie. **19** A wy sami zostańcie przez siedem dni nieważne; jej mąż je unieważni; a PAN jej przebaczy. poza obozem. Każdy, kto zabił człowieka, i każdy, kto **13** Wszelki ślub i wszelką przysięgę zobowiązania na dotknął zabitego, niech się oczyści trzeciego i siódmeego trapienie duszy może jej mąż potwierdzić lub może dnia, wy i wasi jeficy. **20** Oczyśćcie również każdą unieważnić. **14** A jeśli jej mąż będzie milczą dzierż po szatę, wszelkie przedmioty skórzane i wszystko, co dniu, to potwierza wszystkie jej śluby i wszystkie jej wykonano z koziej sierści, a także wszelkie drewniane zobowiązania, które ją wiążą. Potwierdzi je, ponieważ przedmioty. **21** Potem kapłan Eleazar powiedział do milczą o tym w dniu, kiedy [je] usłyszał; **15** Lecz jeśli wojowników, którzy wyruszyli na wojnę: Taka jest je usłyszał i dopiero później unieważni, to poniesie ustanowiona prawa, którą PAN nadał Mojżeszowi: **22** Tylko jej nieprawość. **16** To są ustawy, które PAN przyniósł złoto, srebro, miedź, żelazo, cynę i ólow; **23** Wszystko, Mojżeszowi, między mężem a jego żoną, między ojcem co może znieść ogień, przeprowadzicie przez ogień i a jego córką w jej młodości, [póki jest] w domu swego ojca. **24** Siódmego dnia będzie czyste; jednak [najpierw] będzie oczyszczone wodą oczyszczenia. Wszystko zaś, co nie może znieść ognia, oczyśćcie wodą. **25** Następnie PAN powiedział do Mojżesza: **26** Razem z kapłanem Eleazarem i głowami spośród ojców zgromadzenia policz całą zdobycz uprowadzoną w ludziach i zwierzętach; **27** I podziel zdobycz na dwie części: pomiędzy tych, którzy wyruszyli na wojnę, i pomiędzy całe zgromadzenie. **28** Od wojowników, którzy wyruszyli na wojnę, pobierz też daninę dla PANA, po jednym na pięćset, [tak] z ludzi, [jak] i wołów, osłów i owiec; **29** Weź to z ich połowy i oddaj kapłanowi Eleazarowi na ofiarę wznesienia dla PANA. **30** A z połowy synów Izraela weź po jednym z pięćdziesięciu z ludzi, wołów, osłów,

31 I PAN powiedział do Mojżesza: z Pomścij krzywdy synów Izraela na Midianitach. Potem zostaniesz przyłączony do swego ludu. **3** Mojżesz powiedział więc do ludu: Przygotujcie spośród siebie mężczyzn do bitwy, aby wyruszyli przeciw Midianitom i dokonali na nich zemsty PANA. **4** Wyślecie na wojnę po tysiącu z każdego pokolenia, ze wszystkich pokoleń Izraela. **5** I wyznaczono z tysięcy Izraela po tysiącu [z każdego] pokolenia, dwanaście tysięcy gotowych do walki. **6** I Mojżesz wysłał ich na wojnę po tysiącu [z każdego] pokolenia; [posłał też] z nimi Pinchasa, syna kapłana Eleazara, na wojnę, a w jego ręku [były] święte sprzęty i trąby sygnałowe. **7** Wtedy walczyli z Midianitami, jak PAN rozkazał Mojżeszowi, i pozabijali

owiec, [słowem] ze wszystkich zwierząt, i oddaj to Nimra, Cheszbon, Eleale, Sebam, Nebo i Beon; 4 Lewitom, którzy pełnią straż przy przybytku PANA. 31 I Ziemia, którą PAN podbił przed zgromadzeniem Izraela, Mojżesz, i kapłan Eleazar uczynili tak, jak PAN rozkazał: jest ziemią [odpowiednią] dla bydła, a twoi słudzy mają Mojżeszowi. 32 A zdobycz z pozostałoego łupu, który [liczne] bydło. 5 Mówili dalej: Jeśli znaleźliśmy łaskę zdobyli wojskownicy, wynosiła sześćset siedemdziesiąt w dwóch oczach, niech ta ziemia będzie dana twoim pięciu tysięcy owiecom; 33 Siedemdziesiąt dwa tysiące sługom w posiadanie, a nie przeprowadzaj nas za wołów; 34 Sześćdziesiąt jeden tysięcy osłów; 35 I Jordan. 6 Wtedy Mojżesz odpowiedział synom Gada i trzydziest dwa tysiące kobiet, które nie obcowały z synem Rubena: Czy wasi bracia pójdą na wojnę, a wy mężczyzną? 36 Połowa przypadająca w udziale tym, tu będącie siedzieć? 7 Dlaczego zniechęcasie serca którzy wyruszyli na wojnę, wynosiła trzysta trzydzieści synów Izraela, aby nie przeprawili się do ziemii, którą siedem tysięcy pięćset owiec. 37 Danina dla PANA dał im PAN? 8 Tak właśnie postępowali wasi ojcowie, z tych owiecom wynosiła sześćset siedemdziesiąt pięć gdy ich posłałem z Kadesz-Barnea, aby wyszpiegowali [sztuk]. 38 Wołów [były] trzydzieści sześć tysięcy, tę ziemię. 9 Kiedy dotarli aż do doliny Eszkol i zobaczyli a z tego danina dla PANA – siedemdziesiąt dwie; ziemię, zniechęcili serca synów Izraela, aby nie weszli 39 Oslów [były] trzydzieści tysięcy pięćset, a z tego do ziemi, którą PAN im dał; 10 Dlatego w tym dniu danina dla PANA – sześćdziesiąt jeden. 40 Ludzi zapłonął gniew PANA i przysiągl: 11 Na pewno nikt z [były] szesnaście tysięcy, a z tego danina dla PANA – tych ludzi, którzy wyszli z Egiptu, od dwudziestego trzydziestu dwie osoby. 41 I Mojżesz oddał kapłanowi roku życia wzwyż, nie ujrzy tej ziemi, która przysiagłem Eleazarowi daninę na ofiarę wznowienia dla PANA, Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi, ponieważ nie szli tak jak PAN rozkazał Mojżeszowi. 42 A z połowy za mną w pełni; 12 Oprócz Kaleba, syna Jefuniego, należącej do synów Izraela, którą Mojżesz oddzielił od Kenityty, i Jozuego, syna Nuna, ponieważ oni w pełni tych, którzy wyruszyli na wojnę; 43 (Połowa [należąca] szli za PANEM. 13 I zapłonął gniew PANA na Izraela, i do zgromadzenia wynosiła trzysta trzydzieści siedem sprawiła, że tułali się po pustyni przez czterdzieści lat, tysięcy pięćset owiec; 44 Trzydziest sześć tysięcy aż wyginęło całe pokolenie, które czyniło złe w oczach wołów; 45 Trzydziest tysięcy pięćset osłów; 46 I PANA. 14 A oto powstaliście w miejsce waszych ojców szesnaście tysięcy osób). 47 Z tej połowy [należącej] jako plemię grzesznych ludzi, aby jeszcze bardziej synów Izraela Mojżesz wziął po jednym na pięćdziesiąt wzmaczyć zapalczystość gniewu PANA przeciw Izraelowi. z ludzi i zwierząt, i dał to Lewitom pełniącym straż przy 15 Jeśli bowiem odwróciście się od kroczenia za nim, przybytku PANA, tak jak PAN rozkazał Mojżeszowi. wtedy on znowu pozostawi ich na tej pustyni, a w 48 Wtedy przyszli do Mojżesza dowódcy wojska, ten sposób zgubicie cały ten lud. 16 Wtedy zbliżyły tysiącznicy i setnicy. 49 I powiedzieli do niego: My, się do niego i powiedzieli: Tu zbudujemy zagrody dla twoi słudzy, policzyliśmy wojskowników, którzy [byli] naszego bydła i miasta dla naszych dzieci; 17 My pod naszym dowództwem, i nie brakuje z nas ani zaś sami zbrojnie i ochoczo [pójdzimy] przed synami jednego. 50 Dlatego przynieśmy na ofiarę dla PANA Izraela, aż zaprowadzimy ich na ich miejsce, a nasze [to], co każdy zdobył: złote przedmioty, łańcuszki, dzieci będą mieszkały w miastach obwarowanych ze bransolety, pierścienie, kolczyki i naszyjniki, by dokonać względu na mieszkańców tej ziemi. 18 Nie wróćmy do przebilowania za nasze dusze przed PANEM. 51 swoich domów, dopóki każdy spośród synów Izraela Mojżesz i kapłan Eleazar przyjęli więc od nich to złoto, nie otrzyma swojego dziedzictwa; 19 Nie weźmiemy wszystkie wykonane przedmioty. 52 A całego złota tej dziedzictwa razem z nimi po tamtej stronie Jordanu i ofiary, którą oddali PANU, od tysiączników i setników, dalej, ponieważ nasze dziedzictwo przypadło nam po było szesnaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt syków. tej stronie Jordanu, po stronie wschodniej. 20 Mojżesz 53 Wojownicy bowiem zatrzymali łup, każdy dla powiedział im: Jeśli uczynicie to, co powiedzieliście, siebie. 54 Mojżesz i kapłan Eleazar przyjęli to złoto i uzbrojeni pójdziecie przed PANEM na wojnę; 21 I od tysiączników i setników i zanieśli do Namiotu każdego z was zbrojnie przejdzie Jordan przed PANEM, Zgromadzenia jako pamiątkę synów Izraela przed aż wypędzi swoich wrogów przed sobą; 22 I ziemia PANEM, a potem wróćcie, to będziecie niewinni przed PANEM i przed Izraelem; a ta PANEM. 23 Lecz jeśli nie uczynicie tego, oto zgrzeszycie przeciw PANU, a wiedziecie, że wasz grzech was znajdzie. 24 Budujecie więc miasta dla waszych dzieci i zagrody dla waszych owiecom; uczynicie to, co wyszło z waszych ust.

32 A synowie Rubena i synowie Gada mieli bardzo liczne stada. Gdy zobaczyli ziemię Jazer i ziemię Gilead, że jest to miejsce [odpowiednie] dla bydła; 2 Przyszli [ci] synowie Gada i synowie Rubena i powiedzieli do Mojżesza, kapłana Eleazara oraz do naczelników zgromadzenia: 3 Atarot, Dibon, Jazer,

25 Wtedy synowie Gada i synowie Rubena powiedzieli naprzeciw Baal-Sefon, i rozbili obóz przed Migdol. 8 do Mojżesza: Twoi słudzy uczynią tak, jak nasz pan Wyruszyli z Pi-Hachirot, przeszli przez środek morza rozkazuje. 26 Nasze dzieci, nasze żony, nasze trzody i na pustyni i po trzech dniach drogi po pustyni Etam całe nasze bydło pozostań tu, w miastach Gileadu; rozbili obóz w Mara. 9 Wyruszyli z Mara i przyszli 27 Twoi słudzy natomiast, wszyscy uzbrojeni na wojnę, do Elim. A w Elim [było] dwanaście źródeł wody i pójdu, przed PANEM, jak mówi nasz pan. 28 I Mojżesz siedemdziesiąt palm i tam rozbili obóz. 10 Wyruszyli wydał rozkaz o nich kapelanowi Eleazarowi, Jozuemu, z Elim i rozbili obóz nad Morzem Czerwonym. 11 synowi Nuna, i naczelnikom spośród ojców pokoleń Wyruszyli znad Morza Czerwonego i rozbili obóz na synów Izraela; 29 Mojżesz powiedział im: Jeśli synowie pustyni Sin. 12 Wyruszyli z pustyni Sin i rozbili obóz w Gada i synowie Rubena przejdą z wami za Jordan, Dofka. 13 Wyruszyli z Dofka i rozbili obóz w Alusz. 14 wszyscy uzbrojeni do wojny przed PANEM, a ziemia Wyruszyli z Alusz i rozbili obóz w Refidim, gdzie lud zostanie podbita przed wami, wtedy dacie im ziemię nie miał wody do picia. 15 Wyruszyli z Refidim i rozbili Gilead w posiadanie; 30 Lecz jeśli uzbrojeni nie przejdą obóz na pustyni Synaj. 16 Wyruszyli z pustyni Synaj i z wami, wtedy otrzymają dziedzictwo pośród was w rozbili obóz w Kibrot-Hattaawa. 17 Wyruszyli z Kibrot-ziemi Kanaan. 31 Synowie Gada i synowie Rubena Hattaawa i rozbili obóz w Chaserot. 18 Wyruszyli z odpowiedzieli: Uczynimy to, co PAN powiedział do Chaserot i rozbili obóz w Ritma. 19 Wyruszyli z Ritma i twoich sług; 32 Pójdziemy uzbrojeni przed PANEM rozbili obóz w Rimmon-Peres. 20 Wyruszyli z Rimmon-do ziemi Kanaan, a posiadłość naszego dziedzictwa Peres i rozbili obóz w Libnie. 21 Wyruszyli z Libny i zostanie po tej stronie Jordana. 33 Mojżesz dał wtedy rozbili obóz w Rissa. 22 Wyruszyli z Rissa i rozbili obóz synom Gada, synom Rubena i połowie pokolenia w Kehelata. 23 Wyruszyli z Kehelata i rozbili obóz na Manassesa, syna Józefa, królestwo Sichona, króla górze Szefer. 24 Wyruszyli z góry Szefer i rozbili obóz Amorytów, i królestwo Oga, króla Baszanu, ziemię w Charada. 25 Wyruszyli z Charada i rozbili obóz w z jej miastami i granicami, a także miasta tej ziemi Makhelot. 26 Wyruszyli z Makhelot i rozbili obóz w dokola. 34 I synowie Gada odbudowali Dibon, Atarot Tachat. 27 Wyruszyli z Tachat i rozbili obóz w Terach. 28 i Aroer; 35 Atrot, Szofan, Jazer i Jogboha; 36 Bet-Nimra, Bet-Haran, miasta warowne i zagrody dla stad. 29 Wyruszyli z Terach i rozbili obóz w Mitka. 30 Wyruszyli z Mitka i rozbili obóz w Chaszmona. 31 Wyruszyli z 37 Synowie Rubena zaś odbudowali Cheszon, Eleale Chaszmona i rozbili obóz w Moserot. 32 Wyruszyli z i Kiriataim; 38 Nebo, Baal-Meon, ich nazwy zmieniono, Moserot i rozbili obóz w Bene-Jaakan. 33 Wyruszyli także Sybma; a miasta, które zbudowali, nazwali od BENE-JAAKAN i rozbili obóz w Chor-Haggidgad. 33 swoich imion. 39 Synowie Makira, syna Manassesa, Wyruszyli z Chor-Haggidgad i rozbili obóz w Jotbata. poszli do Gileadu, zdobyli go i wypędzili Amorytów, 34 Wyruszyli z Jotbata i rozbili obóz w Abrona. 35 którzy tam mieszkali. 40 I Mojżesz dał Gilead Makiowi, Wyruszyli z Abrona i rozbili obóz w Esjon-Geber. 36 synowi Manassesa, a ten w nim zamieszkał. 41 Potem Wyruszyli z Esjon-Geber i rozbili obóz na pustyni Syn, Jair, syn Manassesa, poszedł i zdobył ich wsie, które to [jest] w Kadesz. 37 Wyruszyli z Kadesz i rozbili nazwał Chawot-Jair. 42 Także i Nobe poszedł i zdobył obóz na górze Hor, na granicy ziemi Edomu. 38 Wtedy Kenat z jego wioskami, które nazwał Nobe, od swojego wstąpił kapelan Aaron na górę Hor na rozkaz PANA imienia.

33 Oto miejsca postojów synów Izraela, którzy wyszli z ziemi Egiptu ze swymi zastępami pod wodzą Mojżesza i Aarona. 2 Na rozkaz PANA Mojżesz spisał ich wymarsze według etapów. A oto ich wymarsze według etapów: 3 Wyruszyli z Ramses w pierwszym miesiącu, piętnastego dnia tego pierwszego miesiąca; nazajutrz po święcie Paschy synowie Izraela wyszli pod potężną ręką na oczach wszystkich Egipcjan; 4 Podczas gdy Egipcjanie grzebali wszystkich pierworodnych, których PAN zabił wśród nich. Także i nad ich bogami PAN dokonał sądu. 5 Wyruszyli więc synowie Izraela z Ramses i rozbili obóz w Sukkot. 6 Wyruszyli z Sukkot i rozbili obóz w Etam, które leży na skraju pustyni. 7 Wyruszyli z Etam i wrócili do Pi-Hachirot, które leży

Abel-Szittim, na równinach Moabu. **50** I PAN przemówił już otrzymała swoje dziedzictwo i połowa pokolenia do Mojżesza na równinach Moabu, nad Jordanem, Manassesa już otrzymała swoje dziedzictwo. **15** Te naprzeciw Jerycha, tymi słowy: **51** Przemów do synów dwa i pół pokolenia otrzymała swoje dziedzictwo po tej Izraela i powiedz im: Gdy przeprawicie się przez stronie Jordanu, naprzeciw Jerycha, na wschodzie. **16** I Jordan do ziemi Kanaan; **52** Wtedy wypędzicie przed PAN powiedział do Mojżesza: **17** Oto imiona mężczyzn, sobą wszystkich mieszkańców tej ziemi i zniszczenie którzy rozdzielał waszem: kapłan Eleazar i Jozue, wszystkie ich obrazy i wszystkie ich odlane posagi i syn Nuna. **18** Weźmiecie też po jednym naczelniku z spustoszenie wszystkie ich wyżyny. **53** A wypędziwszy każdego pokolenia do rozdzielenia ziemi w dziedzictwo. mieszkańców ziemi, zamieszkacie w niej, gdyż dałem **19** A oto imiona tych mężczyzn: z pokolenia Judy – waszem tę ziemię w posiadanie. **54** I rozdzielicie tę ziemię Kaleb, syn Jefunego. **20** Z pokolenia synów Symona przez losowanie jako dziedzictwo, według waszych – Samuel, syn Ammihuda. **21** Z pokolenia Beniamina rodzin. Liczniejszemu dacie większe dziedzictwo, a – Eliad, syn Kisłona. **22** Z pokolenia synów Dana – mniej liczemu dacie mniejsze dziedzictwo. Gdzie naczelnik Bukki, syn Jogliego. **23** Z synów Józefa, z komu los przypadnie, to będzie jego; otrzymacie pokolenia synów Manassesa – naczelnik Channiel, syn dziedzictwo według pokolenia waszych ojców. **55** Jeśli Efoda; **24** A z pokolenia synów Efraima – naczelnik jednak nie wypędzicie przed sobą mieszkańców tej Kemuel, syn Sziftana. **25** Z pokolenia Zebulona – ziemi, wtedy ci, których z nich pozostawicie, będą jak naczelnik Elisafan, syn Parnacha. **26** Z pokolenia ciernie w waszych oczach i jak kolce dla waszych synów Issachara – naczelnik Paltiel, syn Azzana. **27** boków i będą was gnębić w tej ziemi, w której będziecie Z pokolenia synów Aszera – naczelnik Achihud, syn mieszać. **56** Wtedy uczynię was to, co zamierzałem Szelomiego. **28** A z pokolenia synów Neftalego – uczynić im. **29** To są ci, którym PAN rozkazał rozdzielić dziedzictwo synom Izraela w ziemi Kanaan.

34 Potem PAN powiedział do Mojżesza: **2** Rozkaż synom Izraela i powiedz im: Gdy wejdziecie do

ziemi Kanaan, to jest ziemia, która waszym przypadnie jako dziedzictwo, ziemia Kanaan w swoich granicach;

3 Wasza południowa granica będzie od pustyni Syn wzduż granic Edomu, a granica południowa pobiegnie

od brzegu Morza Ślonego, od wschodu. **4** Granica ta skręci od południa ku Maale-Akrabbim i pobiegnie aż do Syn, i dojdzie od południa do Kadesz-Barnea. Stamąd

pobiegnie do Chasar-Addar i przejdzie aż do Asmon. **5** A ta granica skręci od Asmon aż do rzeki Egipciu, a skończy się przy morzu. **6** Jako zachodnią granicę również poza miastem dwa tysiące łokci po stronie

będziecie mieli Morze Wielkie – ono będzie waszą wschodnią, po stronie południowej też dwa tysiące zachodnią granicą. **7** A to będzie wasza północna łokci, także po stronie zachodniej dwa tysiące łokci

granica: od Morza Wielkiego wymierzycie sobie do góry Hor. **8** Potem od góry Hor wymierzycie granicę aż do wejścia do Hemat; a krańce tej granicy sięgną do Sedada. **9** Następnie granica ta pobiegnie aż do Zifronu, a skończy się w Chasar-Enan. To będzie wasza północna granica. **10** A wschodnią granicę od Chasar-Enan do Szefam. **11** Granica

i ta granica jezdzie w dół, i dosięgnie brzegu morza Kinneret od wschodu. **12** Następnie ta granica jezdzie ku Jordanowi, a zakończy się przy Morzu Ślonym.

To będzie wasza ziemia ze swymi granicami wokół. **13** Wtedy Mojżesz rozkazał synom Izraela: To jest Izrael i powiedz im: Gdy przejdziecie przez Jordan do

ziemia, którą odziedziczycie przez losowanie, którą ziemie Kanaan; **11** Wyznaczcie sobie miasta, które będą

PAN rozkazał dać dziewięciu i pół pokoleniu. **14** Bo dla was miastami schronienia, aby mógł tam uciec

pokolenie synów Rubena według domów swych ojców zabójca, który zabił kogoś nieumyślnie. **12** Te miasta i pokolenie synów Gada według domów swych ojców będą dla was miastami schronienia przed mścicielem,

35 I PAN powiedział do Mojżesza na równinach Moabu, nad Jordanem, [naprzeciw] Jerycha:

2 Rozkaż synom Izraela, aby dali Lewitom ze swojej dziedziczej posiadłości miasta na zamieszkanie, dacie

Lewitom też pastwiska dokola ich miast. **3** Będą mieli miasta na zamieszkanie, a ich pastwiska będą dla ich

bydła, dla ich dobytku i dla wszystkich ich zwierząt. **4** Pastwiska miast, które dacie Lewitom, będą rozciągać

i się na tysiąc łokci wokół murów miasta. **5** Odmiernicie miasta na tysiąc łokci, a miasto

góry Hor. **6** Jako zachodnią granicę również poza miastem dwa tysiące łokci po stronie południowej też dwa tysiące łokci, a miasto

wymierzycie od Chasar-Enan do Szefam. **7** Wszystkich miast, które dacie Lewitom, sześć będzie

miastami schronienia, które przekażecie, aby mógł tam uciec zabójca. Oprócz nich dacie im czterdzieści

miasta, które im dacie, [będą pochodzili] z posiadłości spośród tych miast, które dacie Lewitom, szesnaście

miast stosownie do otrzymanego dziedzictwa. **9** Potem To będzie wasza ziemia ze swymi granicami wokół. PAN powiedział do Mojżesza: **10** Przemów do synów

11 Granica będzie czterdzieści osiem wraz z ich pastwiskami. **8** A ta pobiegnie od Szefam aż do Rible, od wschodu Ain; miasta, które im dacie, [będą pochodzili] z posiadłości

i ta granica jezdzie w dół, i dosięgnie brzegu morza synów Izraela; od liczniejszego dacie więcej, a od mniej Kinneret od wschodu. **12** Następnie ta granica jezdzie licznego dacie mniejszej, każdy da Lewitom ze swoich

miast stosownie do otrzymanego dziedzictwa. **9** Potem To będzie wasza ziemia ze swymi granicami wokół. PAN powiedział do Mojżesza: **10** Przemów do synów

11 Wyznaczcie sobie miasta, które będą

aby zabójca nie poniósł śmierci, zanim nie stanie przed nie może być inaczej oczyszczona od przelanej w zgromadzeniem na sąd. **13** A z miast, które oddacie, niej krwi jak tylko krvią tego, który ją przelał. **34** Nie sześć będzie dla was miastami schronienia. **14** Trzy zanieczyszczajcie więc ziemi, w której mieszkacie, w miasta dacie z tej strony Jordanu, a trzy miasta dacie w której przebywam też ja. Ja bowiem [jestem] PAN, ziemi Kanaan; będą one miastami schronienia. **15** Tych który przebywa wśród synów Izraela.

sześć miast będzie schronieniem dla synów Izraela, dla obcego i dla przybysza, który mieszka wśród was, aby mógł tam uciec każdy, kto by zabił człowieka nieumyślnie. **16** Jeśli jednak uderzy go przedmiotem żelaznym, tak że ten umrze, jest mordercą. Morderca poniesie śmierć. **17** Jeśli uderzy go kamieniem, który ma w ręce i którym można zabić, a ten umrze, jest mordercą. Morderca poniesie śmierć. **18** Albo jeśli uderzy go ręcznym przedmiotem drewnianym, którym można zabić, a ten umrze, jest mordercą. Morderca poniesie śmierć. **19** Mściciel krwi sam zabije tego mordercę. Gdziekolwiek go spotka, sam go zabije. **20** Jeśli z nienawiści popchnie go albo rzuci w niego czymś z zasadzki, a ten umrze; **21** Albo jeśli z wrogości uderzy go ręka, a ten umrze, to ten, który uderzył, poniesie śmierć, bo jest mordercą. Mściciel krwi zabije mordercę, gdziekolwiek go spotka. **22** Lecz jeśli niespodziewanie i bez wrogości go popchnie albo rzuci w niego czymkolwiek bez zasadzki; **23** Albo jeśli nie widząc, upuści na niego jakiś kamień, którym można zabić, a ten umrze, chociaż nie był jego wrogiem ani nie szukał jego krzywdy; **24** Wtedy zgromadzenie rozsądzi pomiędzy tym, który zabił, a między mścicielem krwi według tych praw. **25** I zgromadzenie wybawi zabójcę z rąk mściciela krwi; zgromadzenie też przekaże go miastu schronienia, do którego uciekł. Tam będzie mieszkał aż do śmierci najwyższego kapłana, namaszczonego olejem świętym. **26** Lecz jeśli zabójca wyjdzie poza granice swojego miasta schronienia, do którego uciekł; **27** I mściciel trafi tam na niego poza granicą jego miasta schronienia, i zabije zabójcę, to nie będzie winien krwi. **28** [Ten] bowiem ma mieszkać w swoim mieście schronienia aż do śmierci najwyższego kapłana. Lecz po śmierci najwyższego kapłana zabójca może wrócić do ziemi swojej posiadłości. **29** To będzie dla was ustawa prawna przez wszystkie wasze pokolenia, we wszystkich waszych domach. **30** Ktakolwiek zabije człowieka, to na podstawie zeznania świadków zostanie zabity zabójca. Lecz jeden świadek nie może świadczyć przeciwko komuś, by [skazać] go na śmierć. **31** Nie weźmiecie też okupu za życie zabójcy, który zasługuje na śmierć. Musi ponieść śmierć. **32** Nie weźmiecie też okupu od tego, który uciekł do swojego miasta schronienia, aby mógł wrócić i zamieszkać w swojej ziemi, zanim umrze kapłan; **33** Abyście nie beczęscili ziemi, w której będziecie, gdyż krew beczęsci ziemię; a ziemia nie może być inaczej oczyszczona od przelanej w

36 Wtedy przystąpili naczelnicy spośród ojców synów Gileada, syna Makira, syna Manassesa, z domów Józefa, i mówili przed Mojżeszem i przed książetami, naczelnikami ojców synów Izraela:

2 PAN nakazał memu panu rozdzielić ziemię w dziedzictwo synom Izraela przez losowanie; mojemu panu rozkazano też przez PANA dać dziedzictwo naszego brata Selofchada jego córkom. **3** Jeśli więc któryś z synów [innego] pokolenia synów Izraela pojmie je [za żony], to ich dziedzictwo zostanie odjęte od dziedzictwa naszych ojców i przyłączone do dziedzictwa pokolenia, do którego będą należeć; w ten sposób nasze dziedzictwo się zmniejszy. **4** A gdy nadziejde rok jubileuszowy dla synów Izraela, wtedy ich dziedzictwo zostanie przyłączone do dziedzictwa pokolenia, do którego będą należeć; i tak ich dziedzictwo zostanie odjęte od dziedzictwa pokolenia naszych ojców. **5** Wtedy Mojżesz rozkazał synom Izraela zgodnie ze słowem PANA: Słusznie mówi pokolenie synów Józefa. **6** Oto co PAN rozkazał w sprawie córek Selofchada: Niech wychodzą za męż, za kogo chcą, ale mogą wyjść tylko za kogoś z domu pokolenia swoich ojców; **7** Aby dziedzictwo synów Izraela nie było przenoszone z [jednego] pokolenia na [drugie] pokolenie. Każdy bowiem z synów Izraela ma pozostać przy dziedzictwie pokolenia swoich ojców. **8** I każda córka, która posiada dziedzictwo w jakimś pokoleniu synów Izraela, wyjdzie za męż za kogoś z domu pokolenia swego ojca, aby synowie Izraela dziedziczyli, każdy dziedzictwo swoich ojców. **9** Dziedzictwo bowiem nie będzie przenoszone z [jednego] pokolenia na drugie pokolenie, lecz każde z pokoleń synów Izraela ma pozostać przy swoim dziedzictwie. **10** Jak PAN rozkazał Mojżeszowi, tak uczyniły córki Selofchada. **11** Bo Machla, Tirsa, Chogla, Milka i Noa, córki Selofchada, wyszły za męż za synów swoich stryjów. **12** Wyszły za męż w rodzinach synów Manassesa, syna Józefa; w ten sposób ich dziedzictwo pozostało przy pokoleniu domu ich ojca. **13** To są przykazania i prawa, które PAN nakazał synom Izraela przez Mojżesza na równinach Moabu, nad Jordanem, [naprzeciw] Jerycha.

Powtórzonego

1 Oto słowa, które Mojżesz wypowiedział do całego Izraela po tej stronie Jordanu na pustyni, na równinie, naprzeciw Morza Czerwonego, pomiędzy Faran, Tofel, Laban, Chaserot a Dizahab. **2** A jedenaste dni drogi jest od Horebu [przez] góru Seir do Kadesz-Barnea. **3** W czterdziestym roku, jedenastego miesiąca, pierwszego dnia [tego] miesiąca, Mojżesz powiedział synom Izraela to wszystko, co PAN mu dla nich rozkazał. **4** Gdy pobił Sichona, króla Amorytów, który mieszkał w Cheszonie, i Oga, króla Baszanu, który mieszkał w Asztarot w Edrei; **5** Po tej stronie Jordanu, w ziemi Moabu, Mojżesz zaczął objaśniać to prawo: **6** PAN, nasz Bóg, przemówił do nas na Horebie: Dość długo przebywacie na tej górze. **7** Zawróćcie i wyruszcie, a idźcie w stronę góry Amorytów oraz do wszystkich miejsc leżących w jej pobliżu, na równinie, w górach i w dolinie, na południu i na wybrzeżu morza, do ziemi Kanaan i do Libanu, aż do wielkiej rzeki, rzeki Eufrat. **8** Oto położyłem przed wami tą ziemię. Wejdźcie [do niej] i weźcie w posiadanie tą ziemię, którą PAN przysiągł dać waszym ojcom: Abramowi, Izaakowi i Jakubowi oraz ich potomstwu po nich. **9** I powiedziałem wam w tamtym czasie: Nie mogę [już] sam was nosić. **10** PAN, wasz Bóg, rozmnożył was, a oto jesteście dziś tak liczni jak gwiazdy na niebie. **11** Niech PAN, Bóg waszych ojców, rozmnoży was jeszcze tysiąkroć i błogosławi was, tak jak was obiecał. **12** Jak mogę sam znosić troskę o was, wasz ciężar i wasze spory? **13** Wybierzcie spośród siebie mężczyzn mądrych, rozumnych i doświadczonych w waszych pokoleniach, a ja ustanowię ich waszymi przywódcami. **14** Wtedy odpowiedzieliście mi: Dobra to rzecz, którą nakazałeś uczynić. **15** I wybrałem naczelników z waszych pokoleń, mężczyzn mądrych i doświadczonych, i ustanowiłem ich waszymi zwierzchnikami: przełożonymi nad tysiącami, nad setkami, nad pięćdziesięcioma i nad dziesięcioma oraz urzędnikami dla waszych pokoleń. **16** I rozkazałem waszym sędziom w tym czasie: Wysłuchujcie [spraw] między waszymi braćmi i sądzie sprawiedliwie pomiędzy [każdym] mężczyzną a jego bratem czy obcym. **17** Nie miećcie względu na osoby w sądzie; wysłuchujcie zarówno małego, jak i wielkiego. Nie bójcie się nikogo, ponieważ jest to sąd Boga. Jeśli sprawa będzie dla was zbyt trudna, przedstawicie ją mnie i ja jej wysłucham. **18** I przykazałem wam w tamtym czasie wszystko, co macie czynić. **19** Potem wyruszyliśmy z Horebu i przeszliśmy przez całą tą wielką i straszną pustynię, którą widzieliście po drodze do góry Amorytów, jak nakazał nam PAN, nasz Bóg, i przyszliśmy aż do

Kadesz-Barnea. **20** I powiedziałem do was: Przyszliście do góry Amorytów, którą daje nam PAN, nasz Bóg. **21** Oto PAN, twój Bóg, położył przed tobą tą ziemię. Idź i weź ją w posiadanie, jak ci powiedział PAN, Bóg twoich ojców; nie bój się i nie lękaj się. **22** I przyszliście do mnie wszyscy, i tak powiedzieliście: Wyślijmy mężczyzn przed sobą, aby wyszpiegowali nam tą ziemię i zdali nam sprawę o drodze, którą mamy iść, i o miastach, do których mamy wejść. **23** To mi się spodobało, więc wybrałem spośród was dwunastu mężczyzn, po jednym z każdego pokolenia. **24** Oni zaś wyruszyli i weszli na górę, potem dotarli do doliny Eszkol i przebadali ziemię. **25** Zabrali też ze sobą owoc tej ziemi i przynieśli do nas, i zdając nam o tym sprawę, powiedzieli: Ziemia, którą daje nam PAN, nasz Bóg, jest dobra. **26** Lecz nie chcieliście iść i buntowaliście się przeciw nakazowi PANA, swojego Boga. **27** I szemraliście w swoich namiotach, mówiąc: Z nienawiści do nas PAN wyprowadził nas z ziemi Egiptu, aby nas wydać w ręce Amorytów na naszą zgubę. **28** Dokąd pójdzimy? Nasi bracia napełnili nasca serca strachem, gdy mówili: Ten lud jest wyższy i roślejszy od nas, miasta [są] wielkie i obwarowane aż do nieba, a ponadto widzieliśmy tam synów Anakitów. **29** Wtedy mówiłem do was: Nie lękajcie się ani nie bójcie się ich. **30** PAN, wasz Bóg, który idzie przed wami, będzie walczyć za was, tak jak wam uczynił w Egipcie na waszych oczach; **31** I na pustyni, gdzie widziałeś, jak PAN, twój Bóg, nosił cię tak, jak ojciec nosi swego syna, przez całą drogę, którą szliście, aż przybyliście na to miejsce. **32** Lecz mimo to nie uwierzyliście PANU, swojemu Bogu; **33** Który szedł przed wami w drodze, wypatrując dla was miejsca do rozbicia obozu, nocą w ogniu, aby wskazać wam drogę, którą macie iść, we dnie zaś w obłoku. **34** A PAN usłyszał głos waszych słów i bardzo się rozniewał, i przysiągł tymi słowami: **35** Żaden człowiek z tego złego pokolenia nie zobaczy tej dobrej ziemi, którą przysiąglem dać waszym ojcom; **36** Oprócz Kaleba, syna Jefuniego; on ją zobaczy i jemu dam ziemię, którą stąpał, a także jego synom, gdyż chodził całkowicie za PANEM. **37** Także na mnie rozniewał się PAN z waszego powodu, mówiąc: Ty również tam nie wejdziesz. **38** Jozue, syn Nuna, który ci służy, on tam wejdzie. Umacnij go, gdyż on ją poda w dziedzictwo Izraelowi. **39** Także wasze dzieci, o których mówiliście, że staną się lupidem, i wasi synowie, którzy w tym dniu nie odróżniali dobra od zła, oni tam wejdą i im ją oddam, a oni ją wezmą w posiadanie; **40** A wy zawróćcie i idźcie na pustynię drogą ku Morzu Czerwonemu. **41** Wtedy odpowiedzieliście mi: Zgrzeszyliśmy przeciwko PANU, pójdzimy i będziemy walczyć zgodnie z tym

wszystkim, co nakazał nam PAN, nasz Bóg. I każdy z nimi, aby wyniszczyć ich z obozu, aż wyginęli. **16** A gdy was przypasał sobie broń wojenną i chcieliście wejść wszyscy wojownicy spośród ludu wyginęli i umarli; **17** na górę. **42** I PAN powiedział do mnie: Powiedz im: Nie PAN przemówił do mnie: **18** Dziś przejdziesz przez Ar, wstępujcie ani nie walczcie, gdyż nie ma mnie wśród granicę Moabu; **19** I zbliżysz się do synów Ammona; was, abyście nie byli pobici przez swoich wrogów. **43** nie napadaj na nich i nie rozniecaj z nimi wojny, bo nie Powiedziałem wam o tym, lecz nie słuchaliście, ale dam ci w posiadanie ziemi synów Ammona, dalej zbuntowaliście się przeciw nakazowi PANA i uparliście ją, bowiem w posiadanie synom Lota. **20** (Także i się, i weszliście na górę. **44** Wtedy Amoryci, którzy tę ziemię uważano za ziemię olbrzymów. Olbrzymi mieszkali na tej górze, wystąpili przeciwko wam i ścigali mieszkańców w niej wcześniej, a Ammonici nazwują ich was, jak to czynią pszczoły, i pobili was w Seirze aż Zamzummitami; **21** Lud potężny, liczny i wysoki jak do Chorma. **45** Potem wróciliście i płakaliście przed PANEM; lecz PAN nie wysłuchał waszego głosu i nie Anakici; lecz PAN wygubił ich przed nimi, a [Ammonici] naklonił ku wam swego ucha. **46** I mieszkaliście w ich wypędzili i zamieszkali na ich miejscu; **22** Podobnie Kadesz przez wiele dni, według [liczby] dni, ile tam jak uczynił synom Ezawa mieszkającym w Seirze, przed mieszkali w Chazerim aż do Gazy, wytracili Kaftoryci, którymi wytracił Chorytów; i wypędzili ich, i zamieszkali na ich miejscu aż do dziś. **23** Także Awwitów, którzy mieszkali w Chazerim aż do Gazy, wytracili Kaftoryci, który wyszli z Kaftor, i zamieszkali na ich miejscu).

2 Potem zatrzyliśmy i wyruszyliśmy na pustynię, drogą w kierunku Morza Czerwonego, tak jak mi PAN powiedział, i przez wiele dni krażyliśmy dokoła góry Seir. **2** I PAN powiedział do mnie: **3** Dosyć krażyliśmy dokoła tej góry. Skierujcie się na północ; **4** i rozkaż ludowi: Będziecie przeходить przez granice waszych braci, synów Ezawa, którzy mieszkają w Seirze. Oni będą się was bać, lecz wy strzeżcie się bardziej. **5** Nie prowokujcie ich, gdyż nie dam wam ich ziemi nawet na szerokość stopy, bo Ezawowi dalem w posiadanie górę Seir. **6** Żywność będziecie kupowali od nich za pieniądze, abyście mieli co jeść; także wodę od nich będziecie kupować za pieniądze, abyście mieli co pić. **7** Gdyż PAN, twój Bóg, błogosławił cię w każdym dziele twoich rąk i znał twoją drogę na tej wielkiej pustyni. Już przez czterdzieści lat PAN, twój Bóg, był z tobą, a niczego ci nie brakowało. **8** Ominieliśmy więc naszych braci, synów Ezawa, mieszkających w Seirze, drogą równinną od Elat i od Esjon-Geber, po czym skręciliśmy i udaliśmy się w stronę pustyni Moabu. **9** I PAN powiedział do mnie: Nie napadaj na Moabitów ani nie rozniecaj z nimi wojny, bo nie dam ci ich ziemi w posiadanie; Ar bowiem dalem w posiadanie synom Lota. **10** Poprzednio mieszkali w niej Emici, lud potężny, liczny i wysoki jak Anakici; **11** Uważano ich też za olbrzymów jak Anakitów, lecz Moabici nazywają ich Emitami. **12** Przedtem w Seirze mieszkali również Choryci, ale synowie Ezawa wypędzili ich i wyniszczyli przed sobą, po czym zamieszkali na ich miejscu, jak uczynił Izrael w ziemi swego posiadania, która dał im PAN. **13** Wstańcie więc i przeprawcie się przez potok Zered. I przeprawiliśmy się przez potok Zered. **14** A czas, który upłynął od naszego wyjścia z Kadesz-Barnea aż do przeprowadzenia się przez potok Zered, wynosił trzydzieści osiem lat, aż wyginęło z obozu całe pokolenie wojowników, tak jak im to PAN poprzysiągl. **15** Ręka PANA bowiem zaciążyła nad

24 Wstańcie więc, wyruszcie i przeprawcie się przez rzekę Arnon. Oto daję w twoje ręce Sichona, króla Cheszbonu, Amorytę, oraz jego ziemię. Zacznij ją zajmować i rozpoczęj z nim wojnę. **25** Od dzisiaj zaczniję wzbudzać strach i lęk przed tobą wśród narodów, które są pod całym niebem; kiedy usłyszą wieść o Tobie, będą drżeć i będą się ciebie lękać. **26** Wysłałem więc posłańców z pustyni Kedemot do Sichona, króla Cheszbonu, ze słowami pokoju: **27** Pozwól mi przejść przez twoją ziemię. Pójdę tylko drogą, nie zboczę ani na prawo, ani na lewo. **28** Sprzedasz mi za pieniądze żywność, abym mógł się pożywić; wody także za pieniądze mi dasz, abym pił. Tylko przejdę pieszo; **29** Jak mi to uczynili synowie Ezawa, którzy mieszkają w Seirze, i Moabici, którzy mieszkają w Ar, aż się przeprowadzę przez Jordan, do ziemi, którą daje nam PAN, nasz Bóg. **30** Lecz Sichon, król Cheszbonu, nie pozwolił nam przejść przez swoją [ziemię], gdyż PAN, twój Bóg, zatwardził jego ducha i uczynił jego serce uparte, aby go wydać w twoje ręce, jak to dzisiaj widzisz. **31** Wtedy PAN powiedział do mnie: Oto zacząłem już wydawać ci Sichona i jego ziemię. Zacznij ją zajmować, abyś odziedziczył jego ziemię. **32** Wtedy Sichon wyruszył przeciwko nam, on i cały jego lud, aby zmierzyć się z nami w bitwie w Jahaz; **33** Lecz PAN, nasz Bóg, wydał go nam i pobiliśmy go, jego synów i cały jego lud. **34** I zdobyliśmy w tym czasie wszystkie jego miasta, i zniszczyliśmy doszczętnie we wszystkich miastach mężczyzn, kobiety i dzieci; nie pozostawiłyśmy [spośród nich] nikogo. **35** Tylko bydło zagarnieliśmy dla siebie i łupy z miast, które zdobyliśmy. **36** Od Aroera, leżącego nad brzegiem rzeki Arnon, i od miasta położonego w dolinie aż do Gileadu nie było miasta nie do zdobycia; wszystkie wydał nam PAN, nasz Bóg. **37** Tylko do ziemi synów

Ammona nie zbliżyłeś się, do żadnego miejsca na brzegu rzeki Jabbok ani do miast w górach, ani do żadnych miejsc, których PAN, nasz Bóg, nam zabronił.

3 Potem zatrzymaliśmy i poszliśmy drogą w kierunku

Baszanu. I wyszedł nam naprzeciw Og, król Baszanu – on i cały jego lud – by stoczyć z nami bitwę w Edrei. 2 Wtedy PAN powiedział do mnie: Nie bój się go, gdyż wydałem go w twoje ręce wraz z całym jego ludem i ziemią; uczynisz mu, jak uczyniłeś Sichonowi, królowi Amorytów, który mieszkał w Cheszbonie. 3 PAN, nasz Bóg, wydał więc w nasze ręce również Oga, króla Baszanu, i cały jego lud. Pobiliśmy go tak, że nikt po nim nie pozostał. 4 Zdobyczyliśmy w tym czasie wszystkie jego miasta; nie było miasta, którego im nie zabraliśmy: sześćdziesiąt miast, całą krainę Argob, królestwo Oga w Baszanie. 5 Wszystkie te miasta [były] obwarowane wysokimi murami, bramami i ryglami, a oprócz tego [były] bardzo wiele nieobwarowanych miasteczek. 6 I spustoszyliśmy je, jak uczyniliśmy Sichonowi, królowi Cheszbonu, zniszczyliśmy we wszystkich miastach mężczyzn, kobiety i dzieci. 7 Lecz całe bydło i łupy z miast zgarnęliśmy dla siebie. 8 W tym czasie wznieśliśmy również z ręki dwóch królów Amorytów ziemię, która leży po tej stronie Jordanu, od rzeki Arnon aż do góry Hermon; 9 (Sydonijscy nazywają Hermon Sirionem, a Amoryci – Sanirem). 10 Wszystkie miasta na równinie i cały Gilead oraz cały Baszan aż do Salki i Edrei, miasta królestwa Oga w Baszanie. 11 Gdyż tylko sam Og, król Baszanu, pozostał z olbrzymów; a jego łożę, łożę żelazne, czy nie [znajduje się] w Rabbie synów Ammona? Długie na dziewięć lokci, a szerokie na cztery lokcie, według lokcia męskiego. 12 A ziemię, którą wznieśliśmy w posiadanie w tym czasie od Aroera, który leży nad rzeką Arnon, i połowę góry Gilead oraz jej miasta dałem Rubenitom i Gadytom. 13 A resztę Gileadu i cały Baszan, królestwa Oga, dałem poowie pokolenia Manassesa: całą krainę Argob i cały Baszan nazwano ziemią olbrzymów. 14 Jair, syn Manassesa, posiadał całą krainę Argob aż do granicy Geszurytów i Machaty i nazwał ją od swego imienia Baszan-Chawot-Jair; [nazywa się tak] aż do dziś. 15 Makirowi zaś dałem Gilead. 16 A Rubenitom i Gadytom dałem [krainę] od Gileadu aż do rzeki Arnon, ze środkiem rzeki jako granicą, aż do rzeki Jabbok, [która jest] granicą synów Ammona; 17 Do tego równinę i Jordan z granicą od Kinneret aż do Morza Równinnego, czyle Morza Słonego, pod górami Pizga na wschodzie. 18 W tym czasie rozkazałłem wam: PAN, wasz Bóg, dał wam tę ziemię w posiadanie. Pójdzcie uzbrojeni przed waszymi braćmi, synami Izraela, wszyscy wojownicy. 19 Tylko wasze żony i dzieci oraz wasze bydło (gdyż wiem,

które wam dałem. 20 Aż PAN da odpoczynek waszym braciom, jak również wam, i [aż] oni posiadą ziemię, którą PAN, wasz Bóg, dał im za Jordanem. Wtedy każdy wróci do swojej posiadłości, która wam dałem. 21 W tym czasie przypakałem też Jozuemu: Twoje oczy widziały wszystko, co PAN, wasz Bóg, uczynił tym dwom królom. Tak samo uczyni PAN wszystkim królestwom, do których pójdziesz. 22 Nie bójcie się ich, ponieważ sam PAN, wasz Bóg, walczy za was. 23 I prosiłem PANA w tym czasie: 24 Panie BOŻE, ty zaczaruj okazywać twemu słudze swoją wielkość i swoją potężną rękę; który bóg na niebie albo na ziemi potrafi czynić takie potężne dzieła jak ty? 25 Pozwól mi, proszę, przejść i zobaczyć tę dobrą ziemię, która jest za Jordanem, tę dobrą górującą Liban. 26 Lecz PAN rozniewiał się na mnie z waszego powodu i nie wysłuchał mnie. I PAN powiedział do mnie: Dosyć, nie mów już do mnie w tej sprawie. 27 Wejdź na szczyt [góry] Pizga i podnieś oczy na zachód, na północ, na południe i na wschód, i przypatrz się [temu] własnymi oczami, gdyż nie przejdiesz tego Jordanu; 28 Ale rozkaż Jozuemu, zachęć go i wzmacnij, gdyż on pójdziesz przed tym ludem i on da mu w dziedzictwo ziemię, którą zobacysz. 29 Mieszkaliśmy więc w dolinie naprzeciw Bet-Peor.

4 Teraz więc, o Izraelu, słuchaj nakazów i praw, których

uczę was wypełniać, abyście żyli i wesli, i posiedli ziemię, którą daje wam PAN, Bóg waszych ojców. 2 Nie dodawajcie do słowa, które ja wam nakazuję, ani z niego nie ujmujcie, abyście przestrzegali przekazań PANA, waszego Boga, które ja wam nakazuję. 3 Wasze oczy widziały, co PAN uczynił z powodu Baal-Peora, jak każdego człowieka, który poszedł za Baal-Peorem, PAN, twój Bóg, wytraścili spośród was. 4 A wy, którzy przygnęliście do PANA, swojego Boga, życie wszyscy aż do dziś. 5 Spójrzcie, nauczyłem was nakazów i praw, jak mi nakazał PAN, mój Bóg, abyście tak czynili w tej ziemi, do której wchodzicie, aby ją wznieść w posiadanie. 6 Przestrzegajcie [ich] więc i wypełniajcie je; to bowiem [jest] wasza mądrość i wasz rozum w oczach narodów, które usłyszą o wszystkich tych nakazach i powiedzą: Zaprawdę, ten wielki naród jest mądrym i rozumnym ludem. 7 Który bowiem naród jest tak wielki, by mieć bogów tak bliskich jak PAN, wasz Bóg, we wszystkim, ilekroć go wzywamy? 8 Albo który naród [jest tak] wielki, by mieć nakazy i prawa [tak] sprawiedliwe jak całe to prawo, które dziś wam przedkładam? 9 Tylko miej się na bacznosci i strzeż swej duszy pilnie, abyś nie zapomniał o tych rzeczach, które twoje oczy widziały, i aby nie odstępowały [one] od twoego serca po wszystkie dni twoego życia. Ale że macie wiele stad) zostaną w waszych miastach, ucz ich swoich synów i synów swoich synów. 10 [Nie

zapominaj] o dniu, w którym stałeś przed PANEM, was między narodami i mało z was zostanie pośród swoim Bogiem, na Horebie, gdy PAN powiedział do narodów, do których PAN was zaprowadzi. 28 Tam mnie: Zgromadź mi lud, abym im przekazał swoje będącie sługami bogom, dzieciom ludzkich rąk, drewnu słowa, aby nauczyli się mnie bać przez wszystkie dni i kamieniowi, które nie widzą ani nie słyszą, nie jedzą, swego życia na ziemi i żeby uczyli [tego] swoich synów. ani nie wachają. 29 Jeśli jednak stamtąd będziesz 11 Wtedy zbliżyliście się i staneliście pod góra, a góra szukać PANA, swego Boga, wtedy znajdziesz [go], plonęła ogniem aż po samo niebo, [okryta] ciemnością, jeśli będziesz go szukać całym swym sercem i całą obłokiem i mrokiem. 12 I PAN przemówił do was swą duszą. 30 Gdy znajdziesz się w ucisku i spotka cię spośród ognia. Usłyszeliście dźwięków, lecz nie to wszystko w ostatnich dniach, jeśli wtedy zawińcisz widzieliście żadnej postaci, tylko głos [usłyszeliście]. do PANA, swego Boga, i będziesz słuchać jego głosu; 13 Wówczas oznajmił wam swoje przymierze, które 31 Ponieważ PAN, twój Bóg, jest miłosiernym Bogiem, nakazał wam wypełniać, dziesięć przykazań, które nie opuści cię ani cię nie zniszczy, ani nie zapomni napisała na dwóch kamiennych tablicach. 14 W tym o przymierzu z dwoma ojцami, które im poprzysiągły. czasie PAN rozkazał mi nauczać was nakazów i praw, 32 Zapytaj się bowiem dawnych czasów, które były abyście je wypełniali w ziemi, do której idziecie, aby ją przed tobą od dnia, kiedy Bóg stworzył człowieka na wziąć w posiadanie. 15 Strzeżcie więc pilnie swoich ziemi, i od jednego krańca nieba aż do drugiego, czy dusz, gdyż nie widzieliście żadnej postaci w dniu, w stała się kiedykolwiek rzecz podobna do tej tak wielkiej którym PAN przemówił do was na Horebie spośród albo czy słyszano kiedykolwiek o czymś takim? 33 Czy ognia; 16 Abyście się nie zepsuli i nie czynili sobie słyszał [kiedykolwiek jakiś] naród głos Boga mówiącego rzeźbionego posagu, podobizny wszelkiej postaci spośród ognia, tak jak ty słyszales, i pozostał żywy? w kształcie mężczyzny lub kobiety; 17 W kształcie 34 Albo czy Bóg spróbował przyjść i wząć sobie jakiegokolwiek zwierzęcia, które jest na ziemi, w naród spośród [innego] narodu przez doświadczenia, kształcie wszelkiego ptaka skrzydłatego, który lata w przez znaki, przez cuda i przez wojny, potężną ręką i powietrzu; 18 W kształcie czegokolwiek, co pełza po wyciągniętym ramieniem, wśród wielkich i straszych ziemi, w kształcie wszelkiej ryby, która jest w wodach [dziel] jak to wszystko, co na dwóch oczach PAN, pod ziemią. 19 I abyś – gdy podniesiesz swoje oczy ku wasz Bóg, uczynił dla was w Egipcie? 35 Tobie to niebu i ujrzyz słońce, księżyc i gwiazdy, cały zastęp ukazano, abyś wiedział, że PAN jest Bogiem i nie ma niebios – nie dał się zwieść, by oddać im poklon innego oprócz niego. 36 Dał ci słyszeć swój głos z i im służyć, ponieważ PAN, twój Bóg, przydzielił je nieba, aby cię pouczyć, a na ziemi ukazał ci swój wielki wszystkim ludom pod całym niebem. 20 Lecz PAN ogień i usłyszałeś jego słowa spośród ognia. 37 A was wziął i wyprowadził z pieca do topienia żelaza, z ponieważ umiłował twoich ojców, wybrał ich potomstwo Egiptu, abyście byli jego ludem, jego dziedzictwem, jak po nich i wyprowadził cię z Egiptu przed sobą swoją, dziś [jesteście]. 21 I PAN rozgniewał się na mnie z wielką mocą; 38 Aby wypędzić przed tobą narody waszego powodu, i przysiągl, że nie przejdę Jordanu i PAN jest Bogiem wysoko na niebie i nisko na ziemi. posiądzicie tę dobrą ziemię. 23 Strzeżcie się, abyście Nie ma innego. 40 Przestrzegaj więc jego nakazów i nie zapomniali o przymierzu PANA, swojego Boga, przykazań, które dziś tobie nakładam, aby się dobrze które z wami zawały, i nie czynili sobie żadnego powodziło tobie i twoim synom po tobie; abyś też rzeźbionego posagu lub podobizny czegokolwiek, przedłużył swe dni na ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje czego ci zakazał PAN, twój Bóg. 24 Bo PAN, twój tobie przez wszystkie dni. 41 Wtedy Mojżesz wydzielił Bóg, jest ogniem trawiącym, Bogiem zazdrośnym. 25 trzy miasta po tej stronie Jordanu na wschodzie; 42 Aby Gdy urodzisz synów i wnuki i zestarzejecie się w tej mógł tam uciec zabójca, który zabił swego bliźniego ziemi, jeśli popsujecie się i uczynicie [sobie] rzeźbiony nieumyślnie i wcześniej nie nienawidził go, aby uciekł posag lub podobiznę czegokolwiek, i dopuścicie się [on] do jednego z tych miast i pozostał żywy: 43 Beser zła w oczach PANA, swojego Boga, pobudzając go na pustyni, w ziemi równinnej Rubenitów, Ramot w do gniewu; 26 To biorę dziś na świadków przeciwko Gileadzie Gadytów i Golani Baszanie Manassytów. wam niebo i ziemię, że przedko wyginiecie doszczętnie 44 Oto prawo, które Mojżesz przedłożył synom Izraela. z ziemi, do której przejdziecie przez Jordan, aby 45 To są świadectwa, nakazy i prawa, które Mojżesz ją posiąść; nie przedłużycie w niej swych dni, bo ogłosił synom Izraela, kiedy wyszli z Egiptu; 46 Po zostaniecie całkowicie wytępieni. 27 PAN rozproszy tej stronie Jordanu, w dolinie naprzeciw Bet-Peor,

w ziemi Sichona, króla Amortów, mieszkającego w Chesbonie, którego Mojżesz i synowie Izraela pobili po wyjściu z Egiptu; **47** I posiedli jego ziemię i ziemię Oga, króla Baszanu – dwóch królów Amortów, którzy [byli] po tej stronie Jordanu na wschodzie; **48** Od Aroeru, leżącego nad brzegiem rzeki Arnon, aż do góry Sirion, czyli Hermon; **49** I całą równinę po tej stronie Jordanu na wschodzie aż do Morza Pustego, pod zdrojami Pizga.

5 I Mojżesz zwołał całego Izraela, i powiedział do nich:

Sluchaj, Izraelu, nakazów i praw, które dziś mówię do twoich uszu; nauczcie się ich i przestrzegajcie, i wypełniajcie je. **2** PAN, nasz Bóg, zawał z nami przymierze na Horebie. **3** PAN zawał to przymierze nie z naszymi ojczami, ale z nami, którzy tu wszyscy dziś jesteśmy przy życiu. **4** Twarzą w twarz rozmawiał z wami PAN na górze spośród ognia; **5** Ja stałem w tym czasie pomiędzy PANEM a wami, aby oznajmić was słowo PANA, gdyż baliście się ognia i nie wstapiliście na górę. A on powiedział: **6** Ja jestem PAN, twój Bóg, który cię wyrowadził z ziemi Egiptu, z domu niewoli. **7** Nie będziesz miał innych bogów przede mną. **8** Nie czynisz sobie rzeźbionej posagu ani żadnej podobizny [czegokolwiek], co jest w górze na niebie, co jest nisko na ziemi ani tego, co jest w wodach pod ziemią; **9** Nie będziesz oddawał im poklonu ani nie będziesz im służył, gdyż ja jestem PAN, twój Bóg, Bóg zazdrosty, nawiedzający nieprawość ojców na synach do trzeciego i czwartego [pokolenia] tych, którzy mnie nienawidzą; **10** Akazujący miłosierdzie tysiącom tych, którzy mnie miują i strzegą moich przekazań. **11** Nie będziesz brał imienia PANA, twego Boga, nadaremnie, gdyż PAN nie zostawi bez kary tego, który bierze jego imię nadaremnie. **12** Przestrzegaj dnia szabatu, abyś go świętował, tak jak ci nakazał PAN, twój Bóg. **13** Przez sześć dni będziesz pracował i wykonywał wszelką swoją pracę; **14** Lecz siódmy dzień jest szabatem PANA, twego Boga. Nie będziesz wykonywał żadnej pracy w [tym dniu] ani ty, ani twój syn, ani twoja córka, ani twój sługa, ani twoja służąca, ani twój wół, ani twój osioł, ani żadne twoje bydło, ani twój gość, który jest w twoich bramach; aby odpoczął twój sługa i twoja służąca – jak i ty. **15** I pamiętaj, że byłeś niewolnikiem w ziemi Egiptu i że PAN, twój Bóg, wyrowadził cię stamtąd potężną ręką i wyciągniętym ramieniem. Dlatego PAN, twój Bóg, nakazał ci obchodzić dzień szabatu. **16** Czci swego ojca i swoją matkę, tak jak nakazał ci PAN, twój Bóg, aby przedłużone były twoje dni i żeby ci się dobrze powodziło na ziemi, którą PAN, twój Bóg, da tobie. **17** Nie będziesz zabijał. **18** Nie będziesz cudzołyżyl. **19** Nie będziesz kradł. **20** Nie będziesz mówił falszywego

świadczenia przeciw twemu bliźniemu. **21** Nie będziesz pragnął żony swego bliźniego ani nie będziesz pożądał domu swego bliźniego, ani jego pola, ani jego sługi czy służącej, ani jego wołu czy osły, ani żadnej rzeczy, która [byli] po tej stronie Jordanu na wschodzie; **22** Od PAN do całego waszego zgromadzenia na górze góry Sirion, czyli Hermon; **23** I całą równinę po tej stronie Jordanu na wschodzie aż do Morza Pustego, nic nie dodał. Potem napisał je na dwóch tablicach kamiennych i dał mi je. **24** A gdy usłyszeliście głos spośród ciemności, a góra plonęła ogniem, zbliziliście się do mnie, wszyscy naczelnicy waszych pokoleń oraz starsi; **25** I powiedzieliście: Oto PAN, nasz Bóg, ukazał nam swoją chwałę i wielkość i słyszałem jego głos spośród ognia. Dziś widzieliśmy, że Bóg przemawia do człowieka, a [ten] pozostaje przy życiu. **26** Dlaczego więc teraz mamy umrzeć? Bo ten wielki ogień nas pochłonię. Jeśli nadal będziemy słyszeć głos PANA, naszego Boga, pomrzemy. **27** Któz bowiem spośród wszelkiego ciała słyszał głos Boga żywego mówiącego spośród ognia, tak jak my, a pozostał przy życiu? **28** Zbliź się ty i wysłuchaj wszystkiego, co będzie mówił PAN, nasz Bóg. Ty zaś powiesz nam wszystko, co powie do ciebie PAN, nasz Bóg, a my posłuchamy i wykonamy to. **29** I PAN wysłuchał głosu waszych słów, kiedy mówiliście do mnie, i powiedział PAN do mnie: Słyszałem głosów tego ludu, które wypowiedzieli do ciebie. Wszystko, co powiedzieli, jest słusze. **30** Oby ich serce było takie, by się mnie bali i przestrzegali wszystkich moich przekazań przez wszystkie dni, aby dobrze się powodziło im i ich synom na wieki. **31** Idź i powiedz im: Wróćcie do swoich namiotów. **32** A ty zostań tu przy mnie, a powiem ci wszystkie przekazania, nakazy i prawa, których będę ci nauczał, aby je wypełniali w ziemi, którą daję im w posiadanie. **33** Dopiłnujcie wypełniania tego tak, jak wam nakazał PAN, wasz Bóg. Nie zbaczajcie ani w prawo, ani w lewo. **34** Będziecie chodzić wszelką drogą, którą wam nakazał PAN, wasz Bóg, abyście żyli, aby dobrze się wam powodziło i żebyście przedłużyli [swoje] dni na ziemi, którą posiądzicie.

6 A oto przekazania, nakazy i prawa, których PAN, wasz Bóg, nakazał was nauczyć, żebyście je wypełniali w ziemi, do której idziecie, by ją posiąść; **2** Ażebyś bał się PANA, swego Boga, tak byś przestrzegał wszystkich jego nakazów i przekazań, które tobie nakazuję, tobie, twojemu synowi i synowi twoego syna, po wszystkie dni twoego życia, i aby twoje dni się przedłużyły. **3** Sluchaj więc, Izraelu, i pilnuj wypełniania tego, aby dobrze ci się powodziło i żebyście się bardzo rozmnożyli, tak jak obiecał ci PAN, Bóg twoich ojców, w ziemi opływającej mlekiem i miodem. **4** Sluchaj, Izraelu! PAN, nasz Bóg, PAN [jest] jeden. **5** Będziesz

miłował PANA, swego Boga, całym swym sercem, – siedem narodów liczniejszych i potężniejszych niż całą swą duszą i z całej swej siły; **6** A te słowa, ty; **z** [Gdy] więc PAN, twój Bóg, wyda je tobie, które ja dziś nakazuję tobie, będą w twoim sercu; wypisz je, doszczętnie je wyniszczysz, nie zawrzesz **7** I będziesz je często przypominał swoim synom i z nimi przymierza i nie złitujesz się nad nimi; **8** Nie rozmawiał o nich, przebywając w swoim domu, idąc będziesz z nimi zawierał małżeństw: swej córki nie droga, kładąc się i wstając. **9** Wypisz je też na odrzwiach swego za mną, by służyły innym bogom. Wtedy rozpalilby domu i na swoich bramach. **10** A gdy PAN, twój się gniew PANA na was i przedko by was wypiół. Bóg, wprowadzi cię do ziemi, którą poprzysiągł twoim **5** Lecz tak z nimi postapicie: Zburzycie ich ołtarze, ojcom: Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi, że da tobie pokruszycie ich pomniki, wytniecie ich gaje i spalicie miasta wielkie i dobre, których nie budowałeś; **11** I ogniem ich rzeźbione posagi. **6** Ty bowiem jesteś wypełnione dobrami domy, których nie napełniałeś, świętym ludem dla PANA, swego Boga: PAN, twój i wykute studnie, których nie wykuwałeś, winnice i Bóg, wybrał cię, abyś był dla niego szczególnym ogrody oliwne, których nie sadziłeś; gdy więc będziesz ludem spośród wszystkich narodów, które są na ziemi, jadł do syta; **12** Strzeż się, abyś nie zapomniał PANA, **7** PAN umiłował was i wybrał was nie dlatego, że który cię wyprowadził z ziemi Egiptu, z domu niewoli. byliście liczniejsi od innych narodów, gdyż byliście **13** Będziesz się bał PANA, swego Boga, i [będziesz] mu najmniej liczni ze wszystkich narodów; **8** Lecz ponieważ służyć, i na jego imię przysięgać. **14** Nie pójdzicie za PAN was umiłował i chciał dochować przysięgi, którą obcymi bogami, za bogami narodów, które są dokoła złożył waszym ojcom, PAN wyprowadził was potężną was; **15** (PAN bowiem, twój Bóg, znajdujący się pośród rąk i wykupił was z domu niewoli, z ręki faraona, ciebie, jest Bogiem zazdrosnym), by nie rozpalil się króla Egiptu. **9** Uznaj więc, że PAN, twój Bóg, jest gniew PANA, twego Boga, przeciw tobie i aby nie Bogiem, Bogiem wiernym, który zachowuje przymierze wypiół cię z powierzchni ziemi. **16** Nie będziecie i milosierdzie do tysiącznego pokolenia względem tych, wystawiać na próbę PANA, swojego Boga, tak jak którzy go milują i przestrzegają, jego przykazań; **10** go wystawialiście na próbę w Massa. **17** Będzicie A odpłaca w twarz tym, którzy go nienawidzą, aby pilnie przestrzegać przykazań PANA, swojego Boga, ich zniszczyć. Nie zwleka [z karą] dla tego, który go jego świadectw i nakazów, które ci nakazał. **18** A nienawidzi; odpłaci mu w twarz. **11** Przestrzegaj więc czyni to, co jest prawe i dobre w oczach PANA, aby ci przykazań, nakazów i praw, które ja dziś nakazuję się dobrze powodziło, abyś wszedł i posiadał tę dobrą ci wypełnić. **12** Jeśli będziecie słuchać tych praw, ziemię, którą PAN przysiągł twoim ojcom; **19** Aby przestrzegać ich i wypełniać [je], wtedy PAN, twój Bóg, wypędzić przed tobą wszystkich twoich wrogów, jak to dochowią przymierza i milosierdzia, które poprzysiągł PAN powiedział. **20** A gdy twój syn zapyta cię kiedyś: twoim ojcom. **13** I będzie cię miłował, błogosławił ci i Co to za świadectwa, nakazy i prawa, które wam rozmnioły ci. I pobłogosławi owoc twoego łona i owoc nakazał PAN, nasz Bóg? **21** Wtedy powiesz swemu twojej ziemi: twoje zboże, twoje wino i twoją oliwę, synowi: Byliśmy niewolnikami faraona w Egipcie i PAN przyrost twoich królów i trzody twoich owiec na ziemi, wyprowadził nas z Egiptu potężną ręką. **22** I na naszych której poprzysiągł twoim ojcom dać tobie. **14** Będziesz oczach PAN czynił w Egipcie znaki i cuda, wielkie i błogosławiony ponad wszystkie narody. Nie będzie dotkliwe, nad faraonem i nad całym jego domem. **23** niepłodnego i niepłodnej ani wśród ciebie, ani wśród Lecz wyprowadził nas stamtąd, aby nas wyprowadzić i twego bydła. **15** PAN oddali też od ciebie każdą chorobę dać nam tę ziemię, którą przysiągl naszym ojcom. **24** i nie ześle na ciebie żadnych dotkliwych chorób Egiptu, I PAN nakazał nam wypełniać wszystkie te nakazy i które poznaleś, lecz ześle je na wszystkich, którzy cię bać się PANA, naszego Boga, żeby nam się dobrze nienawidzą. **16** I wypisz wszystkie narody, które PAN, powodziło po wszystkie dni, aby nas zachować przy twój Bóg, tobie wyda; nie złitujesz się nad nimi twoje oko. życia, tak jak dziś. **25** I będzie to nasza sprawiedliwość, I nie będziesz służył ich bogom, bo byłoby to dla ciebie gdy będziemy przestrzegać wszystkich tych przykazań sidlem. **17** Jeśli powiesz w swym sercu: Te narody są i wypełniać je przed PANEM, naszym Bogiem, tak jak liczniejsze ode mnie, jakże będę mógł je wypędzić? nam nakazał.

7 Gdy PAN, twój Bóg, wprowadzi cię do ziemi, do której wchodzisz, by ją posiąść, i [gdy] wypędzi przed tobą wiele narodów: Chetytów, Girsasytów, Amorytów, Kananejczyków, Peryzzytów, Chiwwitów i Jebusytów

twój Bóg, wszystkim narodom, których się boisz. **20** oraz wszystko, co będziesz miał, powiększy się; **14** Ponadto PAN, twój Bóg, ześle na nich szerszenie, aż Twoje serce nie uniosło się i abyś nie zapomniał PANA, wygnał ci, którzy pozostali, i ci, którzy ukryli się przed swego Boga, który cię wyprowadził z ziemi Egiptu, tobą. **21** Nie drżj przed nimi, gdyż PAN, twój Bóg, z domu niewoli; **15** Który cię przeprowadził przez tą [jest] pośród ciebie, Bóg wielki i straszliwy. **22** I PAN, wielką i straszną pustynię, [gdzie były] weże jadowite i twój Bóg, wypędzi przed tobą te narody z wolna i po skorpiony, [przez] suchą [ziemję], bez wody, i wydobył trosze: Nie będziesz mógł wytepić ich szybko, aby nie ci wodę z krzemiennej skały; **16** Który cię karmił na rozmnożyły się przeciw tobie zwierzęta polne. **23** Lecz pustynią manią, której nie znali twoi ojcowie, aby cię PAN, twój Bóg, wyda je tobie i porazi je wielką kłeską, ukorzyć i doświadczać, by w przyszłości wyświadczyć aż będą wyniszczone. **24** I wyda ich królów w twoje ci dobro; **17** Abyś nie mówił w swym sercu: Moja ręce i zgładzisz ich imię spod nieba. Nikt nie ostoi się moc i siła mojej ręki zdobyły mi to bogactwo; **18** przed tobą, aż ich wypisz. **25** Rzeźbione posagi ich Ale pamiętaj PANA, swego Boga, gdyż to on daje ci bogów spalisz w ogniu. Nie będziesz pożądał srebra siłę do zdobywania bogactwa, aby potwierdzić swoje ani złota, [które jest] na nich, ani nie będziesz brał go przymierze, które poprzysiągł twoim ojcom, jak się to dla siebie, byś nie został przez nie usidlony, ponieważ dziś okazuje. **19** Ale jeśli całkiem zapomnisz PANA, to budzi odrazę u PANA, twoego Boga. **26** Nie wnoś swego Boga, i pojdziesz za innymi bogami, będziesz im [takiej] obrzydliwości do swego domu, abyś się nie stał sługi i oddawał poklon, to oświadczam was dzisiaj, że przekleństwem tak jak i ona. Będziesz się nią bardzo na pewno zginięcie. **20** Jak narody, które PAN niszczy brzydził i czuł do niej ogromny wstręt, gdyż to jest przed wami, tak zginięcie, ponieważ nie słuchaliście przekleństwo. głosu PANA, waszego Boga.

8 Wszystkich przykazań, które ci dziś nakazuję, **9** Słuchaj, Izrael! Dziś przejdziesz przez Jordan, będziecie przestrzegać i wypełniać [je], abyście aby wejść i zawładnąć narodami większymi żyli, rozmnażali się, weszli i posiedli ziemię, którą PAN i potężniejszymi od ciebie, miastami wielkimi i przysiągł waszym ojcom. **2** Pamiętaj całą drogę, którą obwarowanymi aż po samo niebo; **2** Ludem wielkim i prowadził cię PAN, twój Bóg, przez te czterdzieści lat wysokim, synami Anakitów, których znasz i o których po pustyni, by cię ukorzyć i doświadczać, aby poznać, słyszałeś, [kiedy mówiono]: Któż się może ostać wobec co jest w twoim sercu, czy będziesz przestrzegał synów Anaka? **3** Wiedz zatem dzisiaj, że PAN, twój jego przykazań, czy nie. **3** Upokorzył cię, dawał ci Bóg, naprawia się przed tobą; [jak] ogień trawiący, odczuć głód i karmił cię manią, której nie знаłeś ani zniszczy ich i poniży przed tobą, abyś ich wypędził ty, ani twoi ojcowie, aby cię nauczyć, że nie samym i wytracił szybko, jak ci to obiecał PAN. **4** A gdy chlebem człowiek żyje, ale że człowiek żyje każdym PAN, twój Bóg, wypędzi ich przed tobą, nie mów w słowem, które wychodzi z ust PANA. **4** Twoja odzież nie swym sercu: Dzięki mojej sprawiedliwości PAN mnie zniszczyła się na tobie i twoja nogi nie opuchły [przez] wprowadził, abym posiadł tą ziemię. Lecz z powodu te czterdzieści lat. **5** Rozważ więc w swym sercu, że niegodzności tych narodów PAN wygnal je przed jak człowiek karze swego syna, [tak] PAN, twój Bóg, tobą. **5** Nie dzięki swojej sprawiedliwości ani prawości karze ciebie. **6** Dlatego przestrzegaj przykazań PANA, swego serca wchodzisz, aby posiąść ich ziemię, lecz swego Boga, abyś chodził jego drogami i bał się go. **7** z powodu niegodzności tych narodów PAN, twój PAN, twój Bóg, prowadzi cię bowiem do ziemi dobrej, Bóg, wypędza je przed tobą, i aby dopełnić słowo, [do] ziemi potoków wód, źródeł i glebin, wytryskujących które PAN poprzysiągł twoim ojcom: Abrahamowi, w dolinach i górach; **8** [Do] ziemi pszenicy i jęczmienia, Izaakowi i Jakubowi. **6** Wiedz zatem, że nie dzięki winorośli, figowców i drzew granatu; [do] ziemi oliwy twojej sprawiedliwości PAN, twój Bóg, daje ci tę dobrą i miodu; **9** [Do] ziemi, w której będziesz jeść chleb, ziemię w posiadanie, gdyż jesteś ludem twardego nie odczuwając niedostatku; w której niczego ci nie karku. **7** Pamiętaj, a nie zapominaj, jak pobudzałeś do zabraknie; do ziemi, której kamienie są żelazem, a z gniewu PANA, swego Boga, na pustyni. Od tego dnia, jej góra będziesz wydobywać miedź. **10** Gdy będziesz w którym wyszedłeś z ziemi Egiptu, aż do waszego jadł do syta, będziesz błogosławiał PANA, swego Boga, przyjścia na to miejsce buntowaliście się przeciwko za dobrą ziemię, która ci dał. **11** Strzeż się, byś nie PANU. **8** Także przy Horebie pobudziliście PANA do zapomniał PANA, swego Boga, i nie zaniebiał jego gniewu i rozniewał się PAN na was tak, że chciał przykazań, jego praw i jego nakazów, które ci dziś was wytepić. **9** Gdy wstąpiłem na górę, aby otrzymać nakazuj; **12** Aby – gdy najesz się do syta, pobudzjesz kamienne tablice, tablice przymierza, które PAN zawał piękne domy i zamieszkasz w nich; **13** I kiedy twoje z wami, przebywałem na górze przez czterdzieści bydło i owce rozmnożą się, przybędzie ci srebra i złota dni i czterdzieści nocy, nie jedząc chleba i nie pijąc

wody. **10** Wtedy PAN dał mi dwie kamienne tablice z głądzić na pustyni. **29** Oni są twoim ludem i twoim zapisane palcem Boga, na których były wszystkie te dziedzictwem, które wyprowadziłeś swą wielką mocą i słowa, które PAN powiedział wam na górze spośród ognia, w dniu waszego zgromadzenia. **11** A kiedy wyciągniętym ramieniem.

10 W tym czasie PAN powiedział do mnie: Wyciosaj sobie dwie tablice kamienne podobne do pierwszych i wstęp do mnie na góre; uczyn też drewnianą arkę. **2** A napiszę na tych tablicach słowa, które były na pierwszych tablicach, które rozbileś; potem włożysz je do arkii. **3** Uczyniłem więc arkę z drewna akacjowego i wyciosałem dwie tablice kamienne podobne do pierwszych, i wstępalem na góre, trzymając w rękach dwie tablice. **4** I PAN napisał na tych tablicach takie pismo jak poprzednio, dzieięć przykazań, które PAN wypowiedział do was na górze spośród ognia w dniu zgromadzenia. I dał mi je PAN. **5** Potem zawróciłem i zszedłem z góry, i włożyłem tablice do arkii, którą uczyniłem, i tam się znajdują, tak jak PAN mi rozkazał. **6** Wtedy synowie Izraela wyruszyli od Beerot należącego do synów Jaakana do Mosery. Tam umarł Aaron i tam został pogrzebany. A jego syn Eleazar sprawował urząd kapłański w jego miejscu. **7** Stamtąd wyruszyli do Gudgody, a z Gudgody do Jotbata, do ziemi potoków wód. **8** W tym czasie PAN oddzielił pokolenie Lewiego do noszenia arki przyzwojona PANU, do stawania przed PANEM, by mu służyć i błogosławić w jego imię aż do dziś. **9** Dlatego [pokolenie] Lewiego nie ma działa ani dziedzictwa wśród swoich braci; PAN jest jego dziedzictwem, jak mu powiedział PAN, twój Bóg. **10** A ja pozostałem na górze, jak poprzednio, czterdzieści dni i czterdzieści nocy; także tym razem PAN mnie wysłuchał i nie chciał cię wypuścić PAN. **11** Potem PAN powiedział do mnie: Wstań, wyrusz przed tym ludem, żeby weszl i posiedli ziemię, którą poprzysiąglem dać ich ojcom. **12** Teraz więc, Izraelu, czego żąda od ciebie PAN, twój Bóg? Tylko tego, abyś się bał PANA, swego Boga, abyś chodził wszystkimi jego drogami i abyś go miłował, i służył PANU, swemu Bogu, z całego swego serca i całą swoją duszą; **13** Abys przestrzegał przykazań PANA i jego nakazów, które ja ci dziś nakazuję dla twojego dobra. **14** Oto do PANA, twojego Boga, należą niebios, niebia niebios, ziemia i wszystko, co [jest] na niej. **15** Jednak PAN upodobał sobie twoich ojców i umiłował ich, i wybrał ich potomstwo po nich, [czyli] was, ze wszystkich narodów, jak [to jest] dzisiaj. **16** Obrzeźcie więc nieobrzecanie swojego serca i nie zatwardzajcie już swojego karku. **17** Gdyż PAN, wasz Bóg, jest Bogiem bogów i PANEM panów, Bogiem wielkim, potężnym i strasznym, który nie ma względu na osoby i nie przyjmuje darów. **18** On wymierza sprawiedliwość sierocie i wdowie i miłuje przybysza, dając mu chleb i odzież. **19** Miłujcie więc [i wy] przybysza, bo sami

byliście przybyszami w ziemi Egipcu. 20 Będziesz się wyginięcie z tej dobrej ziemi, którą PAN wam daje. bał PANA, swego Boga, jemu będziesz służył, do niego 18 Weźcie więc te moje słowa do swego serca i do będziesz Ignać i na jego imię będziesz przysiągał. 21 swojej duszy i przywiążcie je do swojej ręki jako znak, i On jest twoją chwałą i twoim Bogiem, który uczynił dla nich będą [jak] przepaski między waszymi oczami. ciebie wielkie i straszliwe rzeczy, które widziały twoje 19 I nauczcie ich swoje dzieci, rozmawiając o nich, oczy. 22 W liczbie siedemdziesięciu dusz zeszli twoje gdy siedzisz w domu i gdy będziesz w drodze, gdy ojcowie do Egipcu, a teraz PAN, twój Bóg, uczynił cię 20 Wypiszesz je też na [tak] licznym jak gwiazdy niebieskie.

11 Miluj więc PANA, swego Boga, i przestrzegaj jego nakazu, jego ustaw, jego praw i jego przekazań przez wszystkie dni. 2 A poznajcie dziś (bo nie [mówię] do waszych synów, którzy nie znali i nie widzieli karania PANA, waszego Boga) jego wielkość, jego potężna rękę i jego wyciągnięte ramię; 3 Jego cuda i jego dzieła, których dokonał w Egipcie na faraonie, królu Egipcu, i na całej jego ziemi; 4 I co uczynił wojskom Egipcu, ich koniom i ich rydwonom: sprawił, że wody Morza Czerwonego zalały je, gdy was gonili, i wytracił ich PAN aż do dziś; 5 Także i to, co uczynił dla was na pustyni, aż do waszego przybycia na to miejsce; 6 I to, co uczynił Datanowi i Abiramowi, synom Eliaba, syna Rubena, gdy ziemia otworzyła swe usta i pochłonęła ich spośród całego Izraela razem z ich rodzinami, namiotami i całym ich dobytkiem. 7 A wasze oczy widziały wszystkie te wielkie dzieła PANA, których dokonał. 8 Przestrzegajcie więc każdego przekazań, które wam dziś nakazuję, abyście się umocnili, weszli i posiedli ziemię, do której wchodzicie, aby ją wziąć w posiadanie; 9 I żebyście przedłużyli swoje dni na ziemi, którą PAN poprzasiał dać waszym ojcom i ich potomstwu, ziemię opływającą mlekiem i miodem. 10 Ziemia bowiem, do której wchodzisz, aby ją posiąść, nie jest jak ziemia Egipcu, z której wyszliście, która zasiewałeś swoim ziarnem i nawadniałeś [przy pomocy] swoich nóg, jak ogród jarzyn. 11 Lecz ziemia, do której wchodzicie, aby ją posiąść, [jest] ziemią górami i dolin, która pię wodę deszczu z nieba; 12 Jest to ziemia, o którą PAN, twój Bóg, się troszczy, i na której oczy PANA, twoego Boga, stale [spoczywają], od początku roku do jego końca. 13 A jeśli będziecie pilnie słuchać moich przekazań, które wam dziś nakazuję – żebyście miłowali PANA, swojego Boga, i służyli mu z całego swego serca i całą swoją duszą; 14 Wtedy dam waszej ziemi w odpowiednim czasie deszcz wczesny i późny i będziesz zbierał swoje zboża, swoje wino i swoją oliwę. 15 Dam też trawę na twoich polach dla twojego bydła, a będziesz jadł do syta. 16 Strzeżcie się, aby wasze serce nie dało się zwieść, abyście nie odstąpili i nie służyli innym bogom, i nie oddawali im poklonu; 17 Bo wówczas zapali się gniew PANA przeciwko wam i zamknie [on] niebo, aby nie było deszczu i aby ziemia nie wydała swego plonu, i szybko

wyginięcie z tej dobrej ziemi, którą PAN wam daje. 18 Weźcie więc te moje słowa do swego serca i do swojej duszy i przywiążcie je do swojej ręki jako znak, i 19 I nauczcie ich swoje dzieci, rozmawiając o nich, gdy siedzisz w domu i gdy będziesz w drodze, gdy 20 Wypiszesz je też na odrzwach swego domu i na swoich bramach; 21 Aby się pomnożyły wasze dni i dni waszych dzieci w ziemi, którą PAN poprzasiał dać waszym ojcom, dopóki niebo [będzie trwał] nad ziemią. 22 Bo jeśli będziecie pilnie przestrzegać wszystkich przekazań, które ja wasm nakazuję wypełniać, żebyście miłowali PANA, swojego Boga, i chodzili wszystkimi jego drogami, Ignać do niego; 23 Wtedy PAN wypędzi przed wami wszystkie te narody i zawładniecie narodami większymi i potężniejszymi od was. 24 Każde miejsce, po którym stapać będzie stopa waszej nogi, będzie wasze: od pustyni i Libanu, od rzeki Eufrat aż do morza zachodniego będzie wasza granica. 25 Nikt nie ostoi się przed wami. PAN, wasz Bóg, wzbuǳi strach i lęk przed wami po całej ziemi, którą będziecie deptać, jak wam powiedział. 26 Oto dziś kładę przed wami błogosławieństwo i przekleństwo. 27 Błogosławieństwo, jeśli będziecie posłuszní przekazań PANA, swojego Boga, które dziś wam nakazuję. 28 A przekleństwo, jeśli nie będziecie posłuszní przekazań PANA, swojego Boga, i zboczenie z drogi, którą wam dziś nakazuję, aby pójść za innymi bogami, których nie poznaliście. 29 Gdy PAN, twój Bóg, wprowadzi cię do ziemi, do której wchodzisz, aby ją posiąść, umieścisz [to] błogosławieństwo na górze Gerizim, a przekleństwo na górze Ebal. 30 Czy nie znajdują się [one] za Jordanem, po drodze w kierunku zachodu słońca, w ziemi Kananejczyków, którzy mieszkają na stepie, naprzeciwko Gilgal, przy równinie More? 31 Wy bowiem przejdziecie przez Jordan, aby wejść i posiąść ziemię, którą daje wam PAN, wasz Bóg, i posiądziecie ją i w niej zamieszkacie. 32 Dopolnijcie, abyście wypełniali wszystkie nakazy i prawa, które dziś wam przedkładam.

12 To są nakazy i prawa, których wypełnienia dopilnujcie w ziemi, którą daje ci PAN, Bóg waszych ojców, żebyś ją dziedzicznie otrzymał po wszystkie dni swojego życia na ziemi. 2 Doszczętnie zniszczycie wszystkie miejsca, w których narody, którymi wy zawładniecie, służyli swoim bogom na wysokich górnach, na wzgórzach i pod każdym zielonym drzewem. 3 Zburzycie ich ołtarze, potłuczcie ich pomniki i spalicie w ogniu ich gaje; porabiecie też wyrzeźbione posagi ich bogów i wytracicie ich imiona

z tego miejsca. 4 Nie postępujcie tak z PANEM, tak jak ci zapowiedział, a powiesz: Będęjadłmięso, swoim Bogiem; 5 Lecz do miejsca, które PAN, wasz ponieważ twoja dusza pragnie jeśćmięso, to możesz Bóg, wybierz ze wszystkichwaszych pokoleń, aby go spożyć tyle, ile tylko zapragnie twoja dusza. 21 A tam umieści swoje imię i zamieszkać, właśnie tam jeśli daleko od ciebie będzie miejsce, które PAN, twój będącie uczęszczać i tam będącie przychodzić. Bóg, wybierz, aby tam przebywało jego imię, wtedy 6 Tam będącie przynosić swoje całopalenia, ofiary, zabijesz ze swego bydła i ze swoich owiec, które da ci dziesięciny i ofiary wznieśienia, swoje ofiary ślubowane PAN, tak jak ci nakazałem, i będzieszjadł w swoich i dobrowolne oraz pierworodne ze swojego bydła i bramach cokolwiek twoja dusza zapragnie. 22 Jak owiec. 7 I tam będącie jeść przed PANEM, swoim się jesarnę lub jelenia, tak będziesz je spożywać. Bogiem, i będącie się radować ze wszystkiego, co osiągnęły wasze ręce, wy i wasze rodziny, w czym Zarówno nieczysty, jak i czysty może je spożywać. 23 po błogosławi cię PAN, twój Bóg. 8 Nie będącie jest zyciem, i nie będziesz spożywał życia razem z postępować zgodnie z tym wszystkim, co my tu dziś mięsem. 24 Nie będziesz jej spożywał, wylej ją na czynimy: każdy, co jest dobre w jego oczach; 9 ziemię jak wodę. 25 Nie będziesz jej spożywał, aby Jeszcze nie przyszliście bowiem do odpoczynku i do się dobrze powodziło tobie i twoim synom po tobie, dziedzictwa, które PAN, twój Bóg, daje tobie. 10 Ale gdy uczynisz to, co jest dobre w oczach PANA. 26 gdy przejdziecie przez Jordan, będącie mieszkać w Tylko twoje rzeczy święte, które będziesz miał, i twoje ziemi, którą PAN, wasz Bóg, daje wam w dziedzictwo, ofiary ślubowane weźmiesz i przyniesiesz na miejsce, gdy tam da wam odpoczynek od wszystkichwaszych które wybierz PAN; 27 I złożysz swoje całopalenia, wrogówokoło i zamieszkacie bezpiecznie; 11 Wtedy mięso i krew na ołtarzu PANA, swego Boga. Lecz krew na miejsce, które PAN, wasz Bóg, wybierz sobie, by w dwóch ofiar będzie wylana na ołtarzu PANA, twoego nim przebywało jego imię, przyniesicie wszystko, co Boga, mięso zaś spożyjesz. 28 Przestrzegaj i słuchaj wam nakazuję: wasze całopalenia, ofiary, dziesięciny wszystkich tych słów, które ci nakazuję, aby dobrze i ofiary wznieśienia, oraz wszystkie najlepsze ofiary się powodziło tobie i twoim synom po tobie aż na ślubowane, które będącie ślubować PANU. 12 I wieki, gdy będziesz czynić to, co dobre i prawe w będącie się radować przed PANEM, swoim Bogiem, oczach PANA, twojego Boga. 29 Gdy PAN, twój Bóg, wy, wasi synowie, wasze córki, wasi słudzy, wasze wytepili przed tobą narody, do których idziesz, by nimi służące oraz Lewita, który jest w waszych bramach, zawładnąć, i opanujesz je, i zamieszkasz w ich ziemi; ponieważ nie ma działa ani dziedzictwa z wami. 13 30 Strzeż się, byś się nie dał usiłlić, [i]dać za nimi, Strzeż się, abyś nie składał swoich całopaleń na gdy będą wytepione przed tobą; nie pytaj się też o każdym miejscu, które zobaczysz; 14 Lecz tylko ich bogów, mówiąc: W jaki sposób te narody służyły na miejscu, które wybierz PAN w jednym z dwóch swoim bogom? Tak samo i ja uczynię. 31 Nie uczynisz pokoleń, tam będąesz składał swoje całopalenia i tam tak PANU, swemu Bogu, gdyż wszystko, czym brzydzi będąesz czynił wszystko, co ci nakazuję. 15 Jeśli się PAN i czego nienawidzi, czynili swoim bogom; jednak twoja dusza zapragnie, możesz zabić i jeść nawet swoich synów i swoje córki palili w ogniu dla mięso według błogosławieństwa PANA, swego Boga, swoich bogów. 32 Cokolwiek wam nakazuję, pilnie które da tobie we wszystkichtwoich bramach. Może jeść nieczysty i czysty, podobnie jak sarnę albo jelenia.

16 Tylko krwi nie będącie spożywać; wylejecie ja na ziemię jak wodę. 17 Nie będąesz mógł w swoich bramach spożywać dziesięciny ze swego zboża, wina i oliwy, pierworodnych ze swego bydła i swoich owiec ani żadnej ze swoich ofiar ślubowanych, które ślubowałeś, ze swoich dobrowolnych ofiar lub z ofiary wznieśienia. 18 Lecz będąesz je spożywał przed PANEM, swoim Bogiem, na miejscu, które wybierz PAN, twój Bóg, [spożyjesz] ty, twój syn, twoja córka, twój sługa, twoja służąca oraz Lewita, który jest w twoich bramach. I będąesz się radował przed PANEM, swoim Bogiem, ze wszystkiego, co osiągnątwoje ręce. 19 Strzeż się, abyś nie opuszczał Lewity przez wszystkie twoje dni na ziemi. 20 Gdy PAN, twój Bóg, poszerzy twoją granicę,

13 Jeżeli powstanie pośród was prorok albo ktoś, kto ma sny, i ukaże ci znak lub cud; 2 I stanie się ten znak albo cud, o którym ci oznajmił, [i] powie: Pójdzmy za innymi bogami, których ty nie znasz, i słuchamy im; 3 Nie usłuchasz słów tego proroka ani tego, który ma sny, gdyż PAN, wasz Bóg, doświadcza was, aby poznać, czy miłujecie PANA, swego Boga, z całego swego serca i całą swoją duszą. 4 Za PANEM, swoim Bogiem, będącie chodzić, jego będącie się bać, przestrzegać jego przekazań i słuchać jego głosu, będącie mu służyć i do niego ignać. 5 A ten prorok albo ten, który ma sny, poniesie śmierć, gdyż namówił do odstępstwa od PANA, waszego Boga (który wyprowadził was z ziemi Egiptu i odkupił

was z domu niewoli), by sprowadzić cię z drogi, spośród zwierząt przeżuwa, te będącie jeść. 7 Lecz którą PAN, twój Bóg, nakazał ci iść. W ten sposób z tych, które przejuwają lub które mają rozdzielone wykorzenis to zło spośród siebie. 6 Jeśli twój brat, kopyta, nie będącie jeść wielbląda, zająca i królika. syn twojej matki, albo twój syn bądź twoja córka One bowiem przejuwają, ale nie mają rozdzielonych albo żona [spoczywającą] na tym łonie, albo twój kopyt; będą dla was nieczyste. 8 Także świni, bo przyjaciel, który jest dla ciebie jak twoja dusza, będą, choć ma kopyto rozdzielone, nie przeżuwa; będzie cię namawiać, mówiąc potajemnie: Pójdzmy i służmy dla was nieczysta. Ich mięsa nie będącie jeść i ich innym bogom, których nie poznaleś ani ty, ani twoi padliny nie będącie dotykać. 9 To będącie jeść ze ojcowie; 7 Któremuś z bogów tych narodów, które są wszystkiego, co jest w wodzie: wszystko, co ma pletwy dokola was, tych blisko ciebie lub daleko od ciebie, i łuski, będącie jeść. 10 Lecz wszystkiego, co nie od jednego końca ziemi aż do jej drugiego końca; 8 ma pletw i łusek, nie będącie jeść; będzie [to] dla Nie ulegniesz mu ani go nie usłuchasz; twoje oko nie was nieczyste. 11 Wszelkie czyste ptactwo będącie złituje się nad nim, nie zmilujesz się nad nim ani nie jeść. 12 Lecz oto te, których jeść nie będącie: orzeł, ukryjesz go; 9 Ale koniecznie go zabijesz; najpierw orłosęp i rybołów; 13 Sokół, kania i sęp według jego twoja ręka będzie nad nim, by go zabić, a potem ręka rodzaju; 14 I kruk według jego rodzaju; 15 Struś, sowa, całego ludu. 10 I ukamienujesz go na śmierć, ponieważ mewa i jastrząb według jego rodzaju; 16 Puszczyk, chciał odwieść cię od PANA, twoego Boga, który cię puchacz i łabędź; 17 Pelikan, ścierwnik i kormoran; 18 wyprowadził z ziemi Egiptu, z domu niewoli; 11 A cały Bocian i czapla według ich rodzaju, dudek i nietoperz. Izrael usłyszy [o tym] i będzie się bał, i już nie popełni 19 Wszelkie owady skrzydlate będą dla was nieczyste, takiego zła pośród was. 12 A jeśli usłyszysz, że w nie będącie ich jeść. 20 Możecie jeść każdego jednym z dwóch miast, które PAN, twój Bóg, daje ci ptaka czystego. 21 Nie będącie jeść żadnej padliny. na mieszkanie, ktoś powie: 13 Wyszli [pewni] ludzie Dasz to do spożycia przybyszowi, który jest w dwóch Beliala spośród ciebie i uwodzą mieszkańców miasta, bramach, albo sprzedasz cudzoziemcowi, gdyż jesteś mówiąc: Pójdzmy i służmy innym bogom, których nie ludem świętym dla PANA, swego Boga. Nie będziesz poznaliście; 14 Wtedy przeprowadzisz dochodzenie, gotować koźlęcia w mleku jego matki. 22 Ochoczo zbadasz i pełnie wypytasz. Jeśli okaże się prawdą będziesz dawać dziesięciny z całego zbioru swego i rzeczą pewną, że popełniono taką obrzydliwość nasienia, które co roku wydaje pole. 23 A będziesz pośród was; 15 Koniecznie wytracisz mieszkańców spożywać przed PANEM, swoim Bogiem, w miejscu, tego miasta ostrzem miecza, zniszczysz je doszczętnie które wybierze na mieszkanie dla swego imienia, i wszystko, co w nim [jest], również jego bydło, ostrzem dziesięciny ze swego zboża, wina i oliwy oraz z miecza. 16 A cały jego łup zbierzesz na środku placu i pierworodnych swoich wołów i trzód, byś uczył się doszczętnie spalić w ogniu miasto razem z całym bać PANA, swego Boga, po wszystkie dni. 24 A jeśli łupem dla PANA, swego Boga. I będzie zwaliskiem daleka będzie twoja droga i nie będziesz mógł tego tam wiecznym, nigdy nie zostanie odbudowane. 17 I nie zaniesić, jeśli odlegle jest od ciebie to miejsce, które zostanie w dwóch rękach nic z tych rzeczy przekletych, wybierze PAN, twój Bóg, na mieszkanie dla swego aby PAN odwrócił gniew swojej zapalczywości i okazał imienia, gdy PAN, twój Bóg, będzie cię błogosławić; 25 ci milosierdzie, i zmiłował się nad tobą, i rozmnożył cię, Wtedy spieniążysz to, pieniądze zawiniesz w swoich jak poprzysiągl twoim ojcom; 18 Gdy będziesz słuchał rękach i pojedziesz na miejsce, które wybierze PAN, głosu PANA, swego Boga, zachowując wszystkie jego twój Bóg. 26 I za te pieniądze kupisz wszystko, czego przykazania, które ci dziś nakazuję, byś czynił to, co zapagnie twoja dusza: woły, owce, wino czy mocny prawe w oczach PANA, twojego Boga.

14 Jesteście dziećmi PANA, swojego Boga. Nie będącie się kaleczyć ani robić lysiny między swymi oczyma po umarłym; 2 Jesteś bowiem ludem świętym dla PANA, swego Boga, i PAN wybrał cię, abyś był dla niego szczególnym ludem spośród wszystkich narodów, które są na ziemi. 3 Nie będziesz jeść nic obrzydliwego. 4 Oto zwierzęta, które możecie jeść: wół, owca i koza; 5 Jeleń, sarna, daniel, koziorożec, antylopa, dziki wół i kozica. 6 I każde zwierzę, które ma rozdzielone kopyto, podzielone na pół racice i które

będziesz tam jadł przed PANEM, swoim Bogiem, i będziesz się cieszył, ty i twój dom; 27 Oraz Lewita, który mieszka w dwóch bramach; nie opuścisz go, gdyż nie ma działu ani dziedzictwa z tobą. 28 Po upływie trzech lat odłożysz wszystkie dziesięciny ze zbiorów tego samego roku i złożysz ją w swoich bramach. 29 Wtedy przyjdzie Lewita, który nie ma działu ani dziedzictwa z tobą, oraz przybysz, sierota i wdowa, którzy są w dwóch bramach, i będą jeść do syta, aby PAN, twój Bóg, błogosławił cię w każdej pracy dwóch rąk, której się podejmiesz.

15 Po upływie [każdego] siódmego roku ustanowisz Bóg, będzie cię błogosławił we wszystkim, co uczynisz. darowanie [długów]. 2 A to jest sposób darowania: 3 Od każdego pierworodnego samca ze swego bydła każdy wierzyciel daruje pożyczkę, jakiej udzielił swemu bliźniemu; nie będzie domagał się [zwrotu] od swego bliźniego lub od swego brata, ponieważ obwoano darowanie [długów] dla PANA. 4 Do czasu, gdy nie będzie pośród was ubogich, ponieważ PAN będzie cię hojnie błogosławił w ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w dziedziczne posiadanie. 5 Jeśli tylko będziesz uważnie słuchał głosu PANA, swego Boga, byś pilnował wypełniania wszystkich przykazań, które dziś ci nakazuję; 6 Gdyż PAN, twój Bóg, będzie cię błogosławić, tak jak ci obiecał; będziesz pożyczał wielu narodom, a sam [od nikogo] nie będziesz pożyczał; będziesz panował nad wieloma narodami, a [one] nad tobą nie zapanują. 7 Jeśli będzie u ciebie jakiś ubogi spośród twoich braci w którymkolwiek z twoich miast w ziemi, którą ci daje PAN, twój Bóg, nie zatwardzaj swego serca ani nie zamkij swojej ręki przed swoim ubogim bratem; 8 Ale hojnie otworzysz mu swoją rękę i chętnie pożyczysz mu tyle, ile będzie potrzebował, czego mu będzie brakowało. 9 Strzeż się, by nie powstała w twoim sercu niegodziwa myśl, byś nie mówił: Zbliża się rok siódmy, rok darowania [długów] – i abyś nie patrzył surowo na swego ubogiego brata i [nic] mu nie dał; wtedy [on] wolałby do PANA przeciwko tobie i obciążałby się grzechem; 10 Chętnie mu dasz i twoje serce nie będzie ubolewało, gdy mu dajesz, gdyż PAN, twój Bóg, będzie cię za to błogosławił w każdym twoim dziele i w każdym twoim przedsięwzięciu. 11 Ubogich bowiem nie zabraknie w [waszej] ziemi. Dlatego nakazuję ci: Otworzysz hojnie swoją rękę swemu bratu, nędznemu i ubogiemu w twojej ziemi. 12 Jeśli zaprzedzisz ci się twój brat, Hebrajczyk lub Hebrajka, a będzie ci służyć przez sześć lat, to w siódmym roku wypuścisz go od siebie na wolność. 13 A gdy wypuścisz go od siebie na wolność, nie wypuścisz go z pustymi rękami. 14 Hojnie go obdarujesz ze swego bydła, klepiska i tłoczni. Dasz mu [z tego], w czym pobłogosławił cię PAN, twój Bóg. 15 I będziesz pamiętać, że sam byłeś niewolnikiem w ziemi Egipku i że, PAN, twój Bóg, wykupił cię. Dlatego ja nakazuję ci to dziś. 16 Ale jeśli on ci powie: Nie odejdę od ciebie – bo miłość ciebie i twój dom i ponieważ jest mu u ciebie dobrze; 17 Wtedy weźmiesz szydło i przeklujesz mu ucho, [przykładając je] o drzwi, i będzie twoim sługą na wieki. Tak samo postapisz ze swoją służącą; 18 Niech nie będzie ci przykro, że wypuścisz go od siebie na wolność, gdyż służąc ci przez sześć lat, wysłużyl podwójną zapłatę najemnika. A PAN, twój

19 Każdego pierworodnego samca ze swego bydła albo z owiec poświęcis PANE, swemu Bogu. Nie będziesz używał do pracy pierworodnego z cielców ani nie będziesz strzągły pierworodnego ze swoich owiec. 20 Będziesz je spożywać każdego roku przed PANEM, swoim Bogiem, ty i twój dom, w miejscu, które wybierze PAN; 21 A gdyby miało jakąś wadę, [było] kulawe, ślepe [lub miało] jakąkolwiek inną wadę, nie złożysz go na ofiarę PANU, swemu Bogu. 22 Zjesz je w swoich bramach. Zarówno nieczysty, jak i czysty może je jeść, tak jak sarnę i jelenia; 23 Tylko jego krwi nie będziesz spożywał; wylejesz ją na ziemię jak wodę.

16 Przestrzegaj miesiąca Abib i obchodź Paschę dla PANA, swego Boga, ponieważ w miesiącu Abib PAN, twój Bóg, wprowadził cię w nocy z Egiptu. 2 Złożysz PANU, swemu Bogu, ofiarę paschalną z owiec i wołów w miejscu, które PAN wybierze na mieszkanie dla swego imienia. 3 Nie będzieszjadł wraz z nią chleba kwaszonego; przez siedem dni będziesz jedąć z nią praśniaki, chleb utrapienia – gdyż w pośpiechu wyszedłeś z ziemi Egiptu – abyś pamiętał dzień swego wyjścia z ziemi Egiptu po wszystkie dni swego życia. 4 Nie zobaczy się u ciebie kwasu we wszystkich dwóch granicach przez siedem dni. Z mięsa, które złożyłeś pierwszego dnia wieczorem, nie zostawisz nic przez noc do rana. 5 Nie będziesz mógł składać [ofiary] paschalnej w żadnej twojej miejscowości, którą daje ci PAN, twój Bóg; 6 Lecz w miejscu, które PAN, twój Bóg, wybierze na mieszkanie dla swego imienia, tam będziesz składać [ofiary] paschalną wieczorem o zachodzie słońca, w porze swego wyjścia z Egiptu. 7 Upieczesz ją i spożyjesz w miejscu, które PAN, twój Bóg, wybierze. Potem rano zawrócisz i pojedziesz do swoich namiotów. 8 Przez sześć dni będziesz jedąć praśniaki, a siódmego dnia [będzie] uroczyste święto dla PANA, twego Boga. Nie będziesz [wtedy] wykonywał żadnej pracy. 9 Odliczysz sobie siedem tygodni. Zaczniesz liczyć te siedem tygodni od zapuszczenia sierpa w zboże. 10 Potem będziesz obchodził Święto Tygodni dla PANA, swego Boga, z dobrowolną ofiarą twojej ręki, którą dasz stosownie do tego, jak cię błogosławił PAN, twój Bóg. 11 A w miejscu, które PAN, twój Bóg, wybierze na mieszkanie dla swego imienia, będziesz się radował przed PANEM, swoim Bogiem, ty, twój syn i twoja córka, twój sługa i twoja służąca, Lewita, który jest w twoich bramach, przybysz, sierota i wdowa, którzy będą wśród was. 12 I będziesz pamiętać, że byłeś niewolnikiem w Egipcie. Dlatego pilnuj wypełniania tych nakazów. 13 Będziesz obchodził Święto Namiotów przez siedem dni, gdy zbierzesz [plony] ze swojego klepiska i tłoczni. 14 I

będziesz się radował podczas tego święta, ty, twój syn i twoja córka, twój sługa i Twoja służąca, Lewita, który jest w twoich bramach, przybysz, sierota i wdowa, którzy będą w obiebie twoich bram. 15 Przez siedem dni będziesz obchodzić uroczyste święto dla PANA, swego wszystko tak, jak cię pouczę. 11 Postąpisz zgodnie z rozstrzygnięciem, które ci przekażą, na tym miejscu, które PAN wybrał, i pilnie wykonasz zbiorach i w każdej pracy twoich rąk; i będziesz pełny od orzeczenia, które ci oznajnią ani na prawo, ani radości. 16 Trzy razy w roku wszyscy twoi mężczyźni na lewo. 12 A człowiek, który postąpi zuchwale i pokażą się przed PANEM, twoim Bogiem, w miejscu, nie posłucha kapłana pełniącego tam służbę przed którymi on wybierze: na Święto Prażników, na Święto PANEM, twoim Bogiem, lub sędzię, poniesie śmierć. Tygodni i na Święto Namiotów. A nikt nie pokaże się przed PANEM z pustymi rękami. 17 Każdy [przyjdzie] z tym i będzie się bał, i nie postąpi już zuchwale. 14 darem ze swojej ręki według błogosławieństwa PANA, Gdy wejdziesz do ziemi, którą daje ci PAN, twój Bóg, Twojego Boga, które on ci daje. 18 Ustanowisz sobie gdy posiądziesz ją, i zamieszkasz w niej, i powiesz sędziów i urzędników we wszystkich swoich miastach, sobie: Ustanowię nad sobą króla tak jak wszystkie które PAN, twój Bóg, daje ci dla wszystkich waszych okoliczne narody; 15 Tego tylko ustanowisz królem pokoleń, aby sądzili lud sprawiedliwym sądem. 19 Nie nad sobą, którego PAN, twój Bóg, wybierze. Spośród będziesz naginał sądu, nie będziesz miał względu na swoich braci ustanowisz nad sobą króla; nie możesz osobę i nie będziesz brał daru, gdyż dar zaślepią oczy ustanowić nad sobą cudzoziemca, który nie jest Twoim mądrych i wypacza słowa sprawiedliwych. 20 Podażaj bratem. 16 Tylko niech nie pomnaża sobie koni ani całkowicie za sprawiedliwość, abyś żył i posiadał ziemie, którą daje ci PAN, twój Bóg. 21 Nie posadzisz sobie gaju z żadnego drzewaokoła ołtarza PANA, swego Boga, jaki sobie zbudujesz. 22 Nie postawisz sobie posagu, [gdyż] PAN, twój Bóg, nienawidzi tego.

17 Nie złożysz PANU, swemu Bogu, ofiary z cielca lub owcy, które mają skazę lub jakakolwiek wadę, gdyż to budzi odrazę w PANU, Twoim Bogu. 2 Jeśli znajdzie się pośród was w jakimkolwiek z Twoich miast, którzy daje ci PAN, twój Bóg, mężczyznę czy kobietę, którzy dopuszczą się zła w oczach PANA, Twojego Boga, przekraczając jego przymierze; 3 i idąc, będą służyć innym bogom i oddawać poklon im lub słońcu, księżycom albo całemu zastępowi niebios, czego nie nakazałem; 4 i zostanie ci o tym doniesione, a ty wysłuchasz tego, zbadasz [to] dokładnie i okaże się [to] prawdą i rzeczą pewną, że popełniono taką obrzydliwość w Izraelu; 5 Wtedy wyrowadzisz do swoich bram tego mężczyznę lub tę kobietę, którzy dopuścili się tego zła, i tego mężczyznę lub tę kobietę ukamienujesz, aż umrą. 6 Na podstawie zeznania dwóch lub trzech świadków ma być zabity skazany na śmierć; nie wolno skazać go na śmierć na podstawie zeznania jednego świadka. 7 Ręka świadków będzie na nim, aby go zabić, a potem ręce całego ludu. Tak usuniesz zło spośród siebie. 8 Jeśli sprawa sądowa dotycząca przelania krwi, roszczeń, zranień oraz sporów w twoich bramach będzie dla ciebie za trudna, wtedy wstaniesz i pojedziesz do miejsca, które PAN, twój Bóg, wybierze. 9 I przyjdziesz do kapłanów Lewitów, i

do sędziego, który w tym czasie będzie [urzęduował], i poradzisz się ich, a oni oznajnią ci orzeczenie. 10 I postąpisz zgodnie z orzeczeniem, które ci przekażą, [będą] w obrębie twoich bram. 15 Przez siedem dni na tym miejscu, które PAN wybrał, i pilnie wykonasz postąpisko zgodnie z rozstrzygnięciem, które ci przekażą. Nie odstępisz od orzeczenia, które ci oznajnią ani na prawo, ani radości. 16 Trzy razy w roku wszyscy twoi mężczyźni na lewo. 12 A człowiek, który postąpi zuchwale i pokazać się przed PANEM, twoim Bogiem, w miejscu, nie posłucha kapłana pełniącego tam służbę przed którymi on wybierze: na Święto Prażników, na Święto PANEM, twoim Bogiem, lub sędzię, poniesie śmierć. Tygodni i na Święto Namiotów. A nikt nie pokaże się przed PANEM z pustymi rękami. 17 Każdy [przyjdzie] z tym i będzie się bał, i nie postąpi już zuchwale. 14 darem ze swojej ręki według błogosławieństwa PANA, Gdy wejdziesz do ziemi, którą daje ci PAN, twój Bóg, Twojego Boga, które on ci daje. 18 Ustanowisz sobie gdy posiądziesz ją, i zamieszkasz w niej, i powiesz sędziów i urzędników we wszystkich swoich miastach, sobie: Ustanowię nad sobą króla tak jak wszystkie które PAN, twój Bóg, daje ci dla wszystkich waszych okoliczne narody; 15 Tego tylko ustanowisz królem pokoleń, aby sądzili lud sprawiedliwym sądem. 19 Nie nad sobą, którego PAN, twój Bóg, wybierze. Spośród będziesz naginał sądu, nie będziesz miał względu na swoich braci ustanowisz nad sobą króla; nie możesz osobę i nie będziesz brał daru, gdyż dar zaślepią oczy ustanowić nad sobą cudzoziemca, który nie jest Twoim mądrych i wypacza słowa sprawiedliwych. 20 Podażaj bratem. 16 Tylko niech nie pomnaża sobie koni ani całkowicie za sprawiedliwość, abyś żył i posiadał ziemie, którą daje ci PAN, twój Bóg. 21 Nie posadzisz sobie gaju z żadnego drzewaokoła ołtarza PANA, swego Boga, jaki sobie zbudujesz. 22 Nie postawisz sobie posagu, [gdyż] PAN, twój Bóg, nienawidzi tego.

18 Kapłani lewiccy oraz całe pokolenie Lewiego nie będą mieli działu ani dziedzictwa z Izraelem. Będą spożywać ofiary ognione PANA i jego dziedzictwo. 2 Nie będą mieli dziedzictwa pośród swoich braci. PAN jest ich dziedzictwem, tak jak im powiedział. 3 A taka będzie należność kapłanów od ludu, od tych, którzy składają ofiarę, czy to wołu, czy owcę: oddadzą kapłanowi łopatkę, obie szczęki i żołądek. 4 Oddasz mu pierwociny swego zboża, wina i oliwy oraz pierwociny wełny ze swoich owiec. 5 Jego bowiem wybrał PAN, twój Bóg, ze wszystkich twoich pokoleń, aby stawał i służył w imię PANA, on i jego synowie, po wszystkie dni. 6 A jeśli przyjdzie Lewita z jednego z Twoich miast z całego Izraela, gdzie przebywa, a przyjdzie z całym pragnieniem swej duszy do miejsca, które PAN wybierze; 7 Wtedy będzie służyć w imię PANA,

swego Boga, tak jak wszyscy jego bracia Lewici, którzy umarłby, ucieknie on do jednego z tych miast, aby tam stoją przed PANEM. 8 Będą jeść równą część pozostałą przy życiu; 6 Aby mściciel krwi, gdy jego oprócz tego, co mają ze sprzedaży ojcowizny. 9 Gdy serce się rozpalii, nie ścigał zabójcy i nie dogonił go na wejdźiesz do ziemi, którą PAN, twój Bóg, ci daje, dalekiej drodze, i nie zabili go, ponieważ nie zasłużył nie uczy się postępować według obrzydliwości tych on na śmierć, gdyż wcześniej go nie nienawidził. 7 narodów. 10 Niech nie znajdzie się pośród was nikt, Dlatego nakazuję ci: Wydzieli sobie trzy miasta; 8 kto by przeprowadzał swego syna lub córkę przez A gdy PAN, twój Bóg, rozszerzy twoje granice, jak ogień, ani wróżbita, ani wróżbiarz, ani jasnowidz, ani poprzysiągł twoim ojcom, i da ci całą ziemię, którą czarownik; 11 Ani zaklinacz, ani nikt, kto by wywoływał obiecał dać twoim ojcom; 9 Jeśli będziesz przestrzegał duchy, ani czarnoksiężnik, ani nekromanta. 12 Każdy i wypełniał wszystkie te przykazania, które ja ci dziś bowiem, kto czyni takie rzeczy, budzi odrazę w PANU. nakazuję, abyś miłował PANA, swego Boga, i chodził Z powodu tych obrzydliwości PAN, twój Bóg, wypędza jego drogami po wszystkie dni, wtedy dodasz sobie przed tobą te [narody]. 13 Będziesz doskonały przed jeszcze trzy miasta do tamtych trzech miast; 10 Aby PANEM, swoim Bogiem. 14 Gdyż te narody, które nie była wylana krew niewinna pośrodku twojej ziemi, opanujesz, słuchają wieszczbiarzy i wróżbitów, lecz którą PAN, twój Bóg, daje ci w dziedzictwo, aby krew tobie nie pozwala na to PAN, twój Bóg. 15 PAN, twój na tobie nie ciążyła. 11 Ale jeśli ktoś nienawidzi Boga, wzbudzi ci proroka podobnego do mnie spośród swego bliźniego i będzie na niego czyhał, powstanie ciebie, spośród dwóch braci. Jego będziecie słuchać; przeciw niemu i śmiertelnie go uderzy, a ten umrze, a 16 Zgodnie z tym wszystkim, o co prosiłeś PANA, potem ucieknie do jednego z tych miast; 12 Wtedy swego Boga, na Horebie, w dniu zgromadzenia: Niech starsi tego miasta posła [po niego] i sprowadzą go już nie słucham głosu PANA, swego Boga, i niech już stamtąd, i wydadzą go w ręce mściciela krwi, aby nie patrzyć na ten wielki ogień, abym nie umarł. 17 poniósł śmierć. 13 Twoje oko nie zlituje się nad Wtedy PAN powiedział do mnie: Slusznie powiedzieli. nim, lecz usuniesz niewinną krew z Izraela, aby ci 18 Wzbudzę im proraka podobnego do ciebie spośród się dobrze powodziło. 14 Nie przesuniesz granicy ich braci i włożę moje słowa w jego usta, a on powie swego bliźniego założonej przez przodków w twoim im wszystko, co mu rozkażę. 19 I jeśli ktoś nie będzie dziedzictwie, które posiądziesz w ziemi, którą PAN, posłusznego moim słowom, które będzie on mówić w twój Bóg, daje ci w posiadanie. 15 Jeden świadek nie moim imieniu, zażądam od niego [zdania sprawy]. 20 może powstać przeciwko człowiekowi w jakiekolwiek Natomiast prorok, który odważy się mówić słowo w nieprawości lub w jakimkolwiek grzechu ze wszystkich moim imieniu, którego mu nie nakazałem mówić, albo grzechów, jakie ktoś popełni. Na podstawie zeznania będzie mówił w imieniu obcych bogów, taki prorok dwóch lub trzech świadków oparte będzie [każde] poniesie śmierć. 21 A jeśli powiesz w swym sercu: Jak słowo. 16 Jeśli fałszywy świadek powstanie przeciwko rozpoznamy to słowo, którego PAN nie wypowiedział? komuś, by oskarżać go o przestępstwo; 17 Wtedy obaj 22 Gdy prorok będzie coś mówić w imieniu PANA, mężczyźni, którzy mają spór, staną przed PANEM i a to się nie spełni ani nie nastąpi, to jest to słowo, przed kapłanami, i sędziami, którzy będą [sprawować] którego PAN nie wypowiedział, lecz prorok mówił to z w tym czasie [urząd]; 18 I sędziowie dokładnie zbadają z sprawą]. Jeśli się okaże, że ten świadek jest fałszywym świadczeniem, że złożył fałszywe zeznanie przeciwko swemu bratu; 19 Uczynicie mu tak, jak on zamierzał uczynić swemu bratu. I usuniesz zło spośród siebie. 20 A pozostali usłyszą o tym, złkną się i nie dopuszczą już takiego złego czynu pośród ciebie. 21 Twoje oko się nie zlituje: życie za życie, oko za oko, ząb za ząb, ręka za rękę, noga za nogę.

19 Gdy PAN, twój Bóg, wypełni narody, których ziemię ci daje PAN, twój Bóg, a posiądziesz ją i zamieszkasz w ich miastach i w ich domach; 2 Wydzieli sobie trzy miasta pośród twojej ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w posiadanie; 3 Przygotujesz sobie drogi i podzielisz na trzy części obszar twojej ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w posiadanie, aby mógł tam uciekać każdy zabójca. 4 A to będzie prawo zabójcy, który będzie mógł tam uciec, aby pozostać przy życiu: Kto zabije swego bliźniego nieumyślnie, a wcześniej nie nienawidził go; 5 Na przykład gdyby ktoś szedł ze swym bliżnim do lasu ściąnał drzewa, uchwycił ręką siekierę, by ściąć drzewo, a siekiera odpadła z toporzyska i trafila jego bliźniego tak, że

20 Gdy wyruszyz na wojnę przeciw swoim wrogom i zobaczyz konie, rydwany i lud liczniejszy od ciebie, nie bój się ich, gdyż [jest] z tobą PAN, twój Bóg, który cię wyprowadził z ziemi Egiptu. 2 A gdy będziecie się zbliżać do walki, kapłan wystąpi i przemówi do ludu; 3 I powie do niego: Słuchaj, Izrael! Dziś staczacie bitwę ze swymi wrogami. Niech wasze serce nie słabnie, nie bójcie się, nie trwoźcie ani nie lękajcie się

ich; **4** Gdyż PAN, wasz Bóg, idzie z wami, aby za was której jeszcze nie użyto do pracy i która jeszcze walczyć z waszymi wrogami i was wybawić. **5** Dowódcy nie ciagnęła w jarzmie; **4** I zaprowadzą starsi tego również przemówią do ludu i powiedzą: Jeśli jest ktoś, miasta jałówkę do kamienistej doliny, gdzie nigdy nie kto zbudował nowy dom, a jeszcze go nie poświęcił, uprawiano ani nie zasiewano, i tam utną kark jałówki w niech idzie i wraca do swego domu, aby nie zginął w tej dolinie. **5** Potem przyjdą kapłani, synowie Lewiego, bitwie i aby ktoś inny go nie poświęcił. **6** Albo jeśli jest gdyż ich wybrał PAN, twój Bóg, aby mu służyli i ktoś, kto zasadził winnicę i jeszcze nie spożywał z niej aby błogosławili w imię PANA, a według ich uznania owocu, niech idzie i wraca do swego domu, by nie ma być rozstrzygnięty każdy spór i każde zranienie; zginął w bitwie i aby ktoś inny z niej nie spożywał. **7** **6** I wszyscy starsi tego miasta, które leży najbliżej Albo jeśli jest ktoś, kto poślubił żonę, a jeszcze jej nie zabitego, umyją swoje ręce nad jałówką, którą ścięto pojął, niech idzie i wraca do swego domu, by nie zginął w dolinie; **7** I oświadczają: Nasze ręce nie wylały tej w bitwie i aby inny jej nie pojął. **8** Dowódcy jeszcze krwi i nasze oczy [tego] nie widziały. **8** PANIE, przyjmij przemówią do ludu i powiedzą: Jeśli ktoś jest bojaźliwy przebłaganie za twój lud Izraela, który odkupiłeś, a nie i lękliwego serca, niech idzie i wraca do swego domu, poczytaj twemu ludowi Izraela niewinnej krwi. I będą, aby serce jego braci nie było słabe jak jego serce [jest] oczyszczeni od tej krwi. **9** W ten sposób usuniesz słabej. **9** A gdy dowódcy przestaną mówić do ludu, niewinną krew spośród siebie, gdy uczynisz to, co wtedy wyznaczą dowódców wojsk na czele ludu. **10** jest prawe w oczach PANA. **10** Gdy też wyruszysz Gdy podejdziesz do [jakiegoś] miasta, aby je zdobyć, na wojnę przeciwko swoim wrogom i PAN, twój Bóg, zaoferujesz mu pokój. **11** A jeśli odpowie ci z pokojem wyda ich w twoje ręce, i weźmiesz z nich jeńców; i otworzy ci [bramy], wtedy cały lud znajdujący się w **11** I zobaczysz wśród jeńców piękną kobietę, która nim stanie się twoim holdownikiem i będzie ci służył. sobie upodobasz, i chciałbyś pojąć ją za żonę; **12** **12** Jeśli jednak nie zawrze z tobą pokoju, lecz wznieci Wtedy przyprowadzisz ją do swego domu, a ona ogoli przeciw tobie wojnę, oblegniesz je. **13** A gdy PAN, twój swoją głowę i obetnie sobie paznokcie; **13** I złoży z Bóg, wyda je w twoje ręce, zabijesz w nim każdego siebie szatę, w której została pojmana, zostanie w mężczyznę ostrzem miecza. **14** Tylko kobiety, dzieci, twoim domu i będzie opłakiwać swego ojca i matkę bydło oraz wszystko, co będzie w mieście, cały łup przez cały miesiąc. Potem będziesz z nią obcował i z niego, weźmiesz sobie jako zdobycz; i będziesz będziesz jej mężem, a ona będzie twoją żoną. **14** A jaśl z łupu swoich wrogów, których daje ci PAN, twój jeśli nie będzie ci się podobać, wtedy pozwolisz jej Bóg. **15** Tak postapisz ze wszystkimi miastami bardzo odejść, dokąd zechce; żadną miarą nie sprzedasz oddalonymi od siebie, które nie należą do miast tych jej za pieniądze i nie będziesz nią kupczyć, gdyż ją narodów. **16** Ale z miast tych narodów, które PAN, poniyleś. **15** Gdyby mężczyzna miał dwie żony, jedną twój Bóg, daje ci w dziedzictwo, żadnej duszy nie kochaną, a drugą znienawidzoną, i one urodzą mu zostawisz przy życiu. **17** Lecz doszczętnie je wytipisz: synów – kochana i znienawidzona – a pierworodny Chetytów, Amorytów, Kananejczyków, Peryzzytów, będzie synem znienawidzonej; **16** To gdy będzie Chiwwitów i Jebusytów, jak ci nakazał PAN, twój Bóg; przydzielał dobra swoim synom w dziedzictwo, nie **18** Aby nie uczyli was czynić według wszystkich swoich będzie mógł ustaności pierworodnym syna kochanej obrzydliwości, jakie czynili swym bogom, i abyście przed pierworodnym synem znienawidzonej; **17** Ale nie zgrzeszyli przeciw PANU, swojemu Bogu. **19** za pierworodnego uzna syna znienawidzonej, dając Gdy przez wiele dni będziesz oblegał jakieś miasto, mu podwójną część wszystkiego, co ma, gdyż on walcząc przeciwko niemu, aby je zdobyć, nie niszczyć [jest] początkiem jego siły, jemu przysługuje prawo jego drzew, wycinając je siekierą. Będziesz bowiem z pierworodztwa. **18** Jeśli ktoś ma syna upartego i nich jeść, więc nie wycinaj ich (bo drzewa polne są dla krnabrnego, który nie słucha ani głosu swojego ojca, ani [życia] człowieka), aby ich użyć do oblężenia. **20** Tylko głosu swojej matki, a choć go karca, nie słucha ich; **19** te drzewa, o których wiesz, że nie rodzą owoców, Wtedy jego ojciec i matka wezmą go i przyprowadzą do zniszczysz i wytniesz; i zbudujesz narzędzia przeciwko starszych swego miasta i do bramy jego miejscowości; temu miastu, które tobą walczy, aż je opanujesz. **20** I powiedzą do starszych miasta: Ten nasz syn jest

21 Jeśli w ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w posiadanie, zostanie znaleziony zabity człowiek leżący na polu, a nie wiadomo, kto go zabił; **2** Wtedy twoi starsi i sędziowie wyjdą i zmierzą odległość do miast [leżących]okoła zabitego. **3** A starsi tego miasta, które leży najbliżej zabitego, wezmą jałówkę,

go na drzewie; **23** Jego trup nie pozostanie na drzewie oskarżenie będzie słuszne, a nie znajdą się [dowody] przez noc, lecz musisz go pochować tego samego dziewczęcia tej dziewczyny; **21** Wtedy wyprowadzą dnia, bo ten, kto wiś, [jest] przeklęty przez Boga. Nie tę dziewczynę do drzwi domu jej ojca i mężczyźni będziesz plugawił twojej ziemi, którą PAN, twój Bóg, tego miasta ukamienują ją na śmierć, gdyż popełniła daje ci w dziedzictwo. hanebny czyn w Izraelu, uprawiając nierząd w domu swego ojca. Tak usuniesz zło spośród siebie. **22** Jeśli

22 Jeśli zobacysz zabłąkanego wołu albo owcę swego brata, nie omijaj ich, [lecz] koniecznie odprowadź je do swego brata. **2** A jeśli twój brat nie jest blisko ciebie albo nie znasz go, to zaprowadź je do swego domu i będą u ciebie, aż twój brat będzie ich poszukiwał i [wtedy] mu je zwróciś. **3** Tak samo postapisz z jego osłem, tak samo postapisz z jego szatą i tak samo postapisz z każdą zgubioną rzeczą swego brata, która mu zginęła, a ty [ja] znalazłeś. Nie omijaj jej. **4** Jeśli zobacysz, że osioł albo wół twoego brata upadł na drodze, nie omijaj ich, lecz niezwłocznie pomóż mu je podnieść. **5** Kobieta nie będzie nosiła ubrania mężczyznę ani mężczyzna nie włoży na siebie ubrania kobiety, gdyż ci, którzy tak czynią, budzą odrazę u PANA, twoego Boga. **6** Jeśli przed sobą na drodze napotkasz ptasie gniazdo na jakimkolwiek drzewie lub na ziemi, z pisklętami lub jajkami, a matka wysiaduje pisklęta lub jajka, nie zabierzesz matki z młodymi; **7** Lecz wypuścisz matkę na wolność, a małe weźmiesz sobie, aby ci się dobrze powodziło i abyś przedłużał [swoje] dni. **8** Gdy zbudujesz nowy dom, wtedy uczynisz na swoim dachu ogrodzenie, byś nie sprawdził krwi na swój dom, gdyby ktoś z niego spadł. **9** Nie zasiewaj w swojej winnicy różnych rodzajów ziarna, abyś nie splugawił plonu posianego ziarna i zbioru winnicy. **10** Nie będziesz orał wołem razem z osłem. **11** Nie będziesz nosił szaty utkanej z wełny razem z lnem. **12** Sporządzisz sobie frędzle na czterech rogach swego płaszczu, którym będziesz się okrywał. **13** Jeśli mężczyzna pojmie żonę, będzie z nią obcował, a potem ją znienawidzi; **14** I sprawi, że będą o niej mówić [złe], i zniesławi jej imię, mówiąc: Pojałem tę żonę, lecz gdy obcowałem z nią, nie stwierdziłem u niej dziewczęcia; **15** Wtedy ojciec i matka dziewczyny wezmą i zaniosą dowody dziewczęcia tej dziewczyny do starszych miasta, do bramy; **16** I ojciec tej dziewczyny powie do starszych: Dalem swoją córkę temu mężczyźnie za żonę, a on jej nienawidzi; **17** A oto sam daje powód, aby mówiono o niej [złe], mówiąc: Nie stwierdziłem u twej córki dziewczęcia; lecz oto są dowody dziewczęcia mojej córki. Wtedy rozłożą prześcieradło przed starszymi miasta. **18** Wtedy starsi miasta wezmą tego mężczyznę i ukarzą go. **19** I nałożą na niego grzywnę wynoszącą sto syków srebra, które oddadzą ojcu tej dziewczyny, ponieważ zniesławili dziewczę Izraela. Pozostanie jego żoną i nie będzie mógł jej oddalić po wszystkie swoje dni. **20** Lecz jeśli

oskarżenie będzie słuszne, a nie znajdą się [dowody] tę dziewczynę do drzwi domu jej ojca i mężczyźni tego miasta ukamienują ją na śmierć, gdyż popełniła hanebny czyn w Izraelu, uprawiając nierząd w domu swego ojca. Tak usuniesz zło spośród siebie. **22** Jeśli znajdzie się mężczyznę leżącego z zamężną kobietą, wtedy oboje umrą, mężczyzna, który leżał z kobietą, i ta kobieta. Tak usuniesz zło z Izraela. **23** Jeśli dziewczynę, która jest dziewczą zaślubioną mężowi, napotka jakiś mężczyzna w mieście i będzie z nią obcował; **24** Wtedy wyprowadzisz oboje do bramy miasta i ukamienujecie ich na śmierć; dziewczynę za to, że [będąc] w mieście, nie krzyczała, a mężczyznę za to, że zhańbił żonę swego bliźniego. Tak usuniesz zło spośród siebie. **25** Lecz jeśli mężczyzna napotka zaślubioną dziewczynę w polu, porwie ją i zgwałci, wtedy poniesie śmierć tylko mężczyzna, który z nią obcował. **26** Ale dziewczynie nic nie uczynisz; dziewczyna nie zasługuje na śmierć, gdyż jest podobnie jak w przypadku, gdy ktoś powstaje przeciwko swemu bliźniemu i morduje go. **27** Napotka ją bowiem w polu, [a gdy] zaślubiona dziewczyna krzyczała, nie było nikogo, kto by ją uratował. **28** Jeśli mężczyzna napotka dziewczynę, która jest dziewczą i niezaślubioną, pochwyci ją i będzie z nią obcował, i zostaną przyłapani; **29** Wtedy mężczyzna, który z nią obcował, da ojcu dziewczyny pięćdziesiąt syków srebra i będzie ona jego żoną; a ponieważ ją zhańbił, nie będzie mógł jej oddalić po wszystkie swoje dni. **30** Nie pojmie mężczyzna żony swego ojca i nie odkryje brzegu szaty swego ojca.

23 Ten, kto ma zgniecone jądra lub odcięty członek, nie wejdzie do zgromadzenia PANA. **2** Żaden bękart nie wejdzie do zgromadzenia PANA; nawet jego dziesiąte pokolenie nie wejdzie do zgromadzenia PANA. **3** Nie wejdzie też Ammonita ani Moabita do zgromadzenia PANA; nawet [ich] dziesiąte pokolenie nie wejdzie do zgromadzenia PANA aż na wieki; **4** Dlatego że nie wyszli do was z chlebem i wodą w czasie, gdy wyszliście z Egiptu [i byliście] w drodze, i ponieważ najeli za opłatę przeciw tobie Balaama, syna Beora, z Petor w Mezopotamii, aby cię przeklińał. **5** PAN, twój Bóg, nie chciał jednak wysłuchać Balaama, lecz zamienił ci PAN, twój Bóg, przekleństwo w błogosławieństwo, gdyż umiłował cię PAN, twój Bóg. **6** Oto nie zabiegaj o ich pokój ani dobro po wszystkie swoje dni na wieki. **7** Nie będziesz się brzydził Edomita, który jest on twoim bratem. Nie będziesz się brzydził Egipcjaninem, gdyż byłes przybyszem w jego ziemi. **8** Dzieci, które urodzą się im w trzecim pokoleniu, wejdą do zgromadzenia PANA. **9** Gdy wyruszysz z wojskiem przeciwko swoim wrogom, wystrzegaj się

wszelkiej niegodziwości. **10** Jeśli będzie pośród was człowiek nieczysty z powodu nocnego zdarzenia, to wyjdzie za obóz i nie wróci do niego. **11** A pod wieczór przed PANEM. Nie dopuszcaj do popelnienia takiego umyje się woda, a gdy zajdzie słońce, wejdzie do grzechu w ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w obozu. **12** Będziesz też miał miejsce za obozem, gdzie będziesz wychodzić; **13** I wśród swoich przyborów nie pójdziesz na wojnę ani nie będzie obciążony żadnym będącym przedmiotem; a gdy wyjdiesz na zewnątrz obowiązkiem pracy. Będzie wolny w swym domu przez za potrzebą, wykopiesz nia dołek, potem odwróciś jeden rok i będzie cieszyć się swoją żoną, którą pojawił się i przykryjesz swoje nieczistości. **14** PAN, twój **6** Nikt nie weźmie w zastaw kamienia młyńskiego Bóg, przechadza się bowiem pośród twoego obozu, górnego ani dolnego, gdyż to brałby [jakby] jego życie aby cię wybawić i wydać ci dwóch wrogów; niech w zastaw. **7** Jeśli znajdziesz się człowiek, który porwał więc twój obóz będzie świętym, aby nie widział u ciebie kogoś ze swych braci, z synów Izraela, i handluje nim żadnej nieprzyzwoitości i nie odwrócił się od ciebie. lub go sprzedał, to ten zlodziej poniesie śmierć; tak **15** Nie wydasz panu sługi, który uciekł do ciebie od swego pana. **16** Będzie z tobą mieszkał pośród ciebie w miejscu, które sobie wybierze w jednym z dwóch ucza kapłani Lewici. Dopolnijcie wypełnienia tego, co miast, gdzie mu się podoba. Nie będziesz go gnębić. im nakazałem. **9** Pamiętaj o tym, co PAN, twój Bóg, **17** Nie będzie żadnej nierzadnicy wśród córek Izraela uczyńił Miriam w drodze, gdy wyszliście z Egiptu. **10** ani nie będzie sodomity wśród synów Izraela. **18** Nie Gdy coś pożyczysz swemu bliźniemu, nie wchodź do przyniesiesz do domu PANA, swego Boga, zapłaty jego domu, aby wziąć od niego zastaw. **11** Będziesz stał nierzadnicy ani zarobku psa jako ofiary ślubowanej, na dworze, a człowiek, któremu pożyczyleś, wyniesie gdyż obie rzeczy budzą odrazę u PANA, swego Boga. **19** Nie będziesz brał odsetek od brata za pożyczone Koniecznie zwróciś mu zastaw o zachodzie słońca, pieniądze, żywność ani cokolwiek, co się pożyczca na procent. **20** Obcemu możesz pożyczać na procent, żeby móc spać w swojej odzieży i błogosławić cię. lecz swemu bratu nie pożyczysz na procent, aby PAN, To zostanie ci poczytane za sprawiedliwość przed twój Bóg, błogosławili cię w każdym dziele twoich rąk PANEM, twoim Bogiem. **14** Nie wyrządzisz krzywdy w ziemi, do której wchodzisz, by ją posiąść. **21** Jeśli ubogiemu i nędznemu najemnikowi spośród swoich złożysz PANU, swemu Bogu, jakiś ślub, nie zwlekaj z braci lub obcych, którzy są w twojej ziemi, w obrębie jego spełnieniem, gdyż PAN, twój Bóg, z pewnością twoich bram. **15** Tego samego dnia dasz mu jego będzie się tego domagał od ciebie, a na tobie będzie zapłać, przed zachodem słońca. Jest bowiem ubogi [ciały] grzech. **22** Lecz jeśli nie będziesz ślubował, i z tego się żywili; by nie wołał do PANA przeciwko grzech nie będzie na tobie [ciały]. **23** [To], co wyjdzie tobie, a to obciążycie cię grzeczem. **16** Ojcowie nie z dwóch ust, wypechnisz i uczynisz, gdyż dobrowolnie poniosą śmierć za dzieci ani dzieci nie poniosą śmierci ślubowaleś PANU, swemu Bogu, co powiedziałeś za ojców. Każdy za swój grzech poniesie śmierć. **17** swoimi ustami. **24** Gdy wejdzieś do winnicy swego Nie naginaj sądu obcego ani sieroty i nie bierz w bliźniego, możesz jeść do syta tyle winogron, ile zastaw odzieży wdowy; **18** Ale pamiętaj, że byłeś chcesz, lecz do swego naczynia nie wkładaj. **25** Gdy wejdzieś w zboże swego bliźniego, możesz zrywać kłosy swoją ręką, lecz sierpa nie zapuszczaj w zboże swego bliźniego.

24 Jeśli mężczyzna poślubi kobietę i zostanie jej mężem, a potem zdarzy się, że nie znajdzie ona upodobania w jego oczach, gdyż znalazła u niej coś nieprzyzwoitego, wtedy wypisze jej list rozwodowy, wręczy go jej i odprawi ją ze swego domu. **2** A gdy ona opuści jego dom, może wyjść za mąż za innego. **3** A jeśli drugi mąż ją znenawidzi, wypisze jej list rozwodowy, wręczy go jej i odprawi ją ze swego domu, albo jeśli umrze ten drugi mąż, który pojawił się za żonę; **4** To ten pierwszy mąż, który ją odprawił,

nie będzie mógł powtórnie pojąć jej za żonę, gdyż jest ona splugawiona; to bowiem jest obrzydliwością wyjdzie za obóz i nie wróci do niego. **11** A pod wieczór przed PANEM. Nie dopuszcaj do popelnienia takiego umyje się woda, a gdy zajdzie słońce, wejdzie do grzechu w ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w obozu. **12** Będzie cieszyć się swoją żoną, którą pojawił się i przykryjesz swoje nieczistości. **14** PAN, twój **6** Nikt nie weźmie w zastaw kamienia młyńskiego Bóg, przechadza się bowiem pośród twoego obozu, górnego ani dolnego, gdyż to brałby [jakby] jego życie aby cię wybawić i wydać ci dwóch wrogów; niech w zastaw. **7** Jeśli znajdziesz się człowiek, który porwał więc twój obóz będzie świętym, aby nie widział u ciebie kogoś ze swych braci, z synów Izraela, i handluje nim żadnej nieprzyzwoitości i nie odwrócił się od ciebie. lub go sprzedał, to ten zlodziej poniesie śmierć; tak **15** Nie wydasz panu sługi, który uciekł do ciebie od swego pana. **16** Będzie z tobą mieszkał pośród ciebie w miejscu, które sobie wybierze w jednym z dwóch ucza kapłani Lewici. Dopolnijcie wypełnienia tego, co miast, gdzie mu się podoba. Nie będę go gnębić. im nakazałem. **9** Pamiętaj o tym, co PAN, twój Bóg, **17** Nie będzie żadnej nierzadnicy wśród córek Izraela uczyńił Miriam w drodze, gdy wyszliście z Egiptu. **10** ani nie będzie sodomity wśród synów Izraela. **18** Nie Gdy coś pożyczysz swemu bliźniemu, nie wchodź do przyniesiesz do domu PANA, swego Boga, zapłaty jego domu, aby wziąć od niego zastaw. **11** Będziesz stał nierzadnicy ani zarobku psa jako ofiary ślubowanej, na dworze, a człowiek, któremu pożyczyleś, wyniesie gdyż obie rzeczy budzą odrazę u PANA, swego Boga. **19** Nie będziesz brał odsetek od brata za pożyczone Koniecznie zwróciś mu zastaw o zachodzie słońca, pieniądze, żywność ani cokolwiek, co się pożyczca na procent. **20** Obcemu możesz pożyczać na procent, żeby móc spać w swojej odzieży i błogosławić cię. lecz swemu bratu nie pożyczysz na procent, aby PAN, To zostanie ci poczytane za sprawiedliwość przed twój Bóg, błogosławili cię w każdym dziele twoich rąk PANEM, twoim Bogiem. **14** Nie wyrządzisz krzywdy w ziemi, do której wchodzisz, by ją posiąść. **21** Jeśli ubogiemu i nędznemu najemnikowi spośród swoich złożysz PANU, swemu Bogu, jakiś ślub, nie zwlekaj z braci lub obcych, którzy są w twojej ziemi, w obrębie jego spełnieniem, gdyż PAN, twój Bóg, z pewnością twoich bram. **15** Tego samego dnia dasz mu jego będzie się tego domagał od ciebie, a na tobie będzie zapłać, przed zachodem słońca. Jest bowiem ubogi [ciały] grzech. **22** Lecz jeśli nie będziesz ślubował, i z tego się żywili; by nie wołał do PANA przeciwko grzech nie będzie na tobie [ciały]. **23** [To], co wyjdzie tobie, a to obciążycie cię grzeczem. **16** Ojcowie nie z dwóch ust, wypechnisz i uczynisz, gdyż dobrowolnie poniosą śmierć za dzieci ani dzieci nie poniosą śmierci ślubowaleś PANU, swemu Bogu, co powiedziałeś za ojców. Każdy za swój grzech poniesie śmierć. **17** swoimi ustami. **24** Gdy wejdzieś do winnicy swego Nie naginaj sądu obcego ani sieroty i nie bierz w bliźniego, możesz jeść do syta tyle winogron, ile zastaw odzieży wdowy; **18** Ale pamiętaj, że byłeś chcesz, lecz do swego naczynia nie wkładaj. **25** Gdy wejdzieś w zboże swego bliźniego, możesz zrywać kłosy swoją ręką, lecz sierpa nie zapuszczaj w zboże swego bliźniego.

25 Jeśli powstanie spór między mężczyznami i staną oni przed sądem, by ich sądzono, wtedy usprawiedliwią sprawiedliwego i potępią niegodziwego.

2 A jeśli niegodziwy zasłuży na karę chłosty, to wybierze PAN, twój Bóg, na mieszkanie dla swego sędzia każe go położyć i w jego obecności bić w imienia. **3** I przyjdiesz do kapłana, który w tym czasie liczbie odpowiadającej jego niegodziwości. **3** Może będzie pełnić służbę, i powiesz do niego: Wyznaję mu wymierzyć czterdzieści razów, ale nie więcej, dziś PANU, twemu Bogu, że wszedłem do ziemi, którą, gdyż przez większą liczbę razów twój brat zostałby PAN poprzsiągl naszym ojcom, że nam ją da. **4** wzgardzony w twoich oczach. **4** Nie zawiązesz pyska Wtedy kapłan weźmie kosz z twojej ręki i postawi go młóczącemu wołowi. **5** Jeśli bracia mieszkają razem, a przed ołtarzem PANA, twoego Boga. **5** I odezwiesz jeden z nich umrze, nie pozostawiając dziecka, żona się, i powiesz przed PANEM, swoim Bogiem: Mój zmarłego nie wyjdzie za mąż za obcego, lecz brat ojciec [był] Syryjczykiem bliskim śmierci, zstąpił do jej męża wejdzie do niej, pojmie ją sobie za żonę i Egiptu, gdzie przebywał w nielicznej garstce i stał się wypełni wobec niej obowiązek powinowactwa. **6** A tam wielkim narodem, potężnym i licznym. **6** Lecz pierworodny [syn], którego ona urodzi, przejmie imię Egipcjanie źle nas traktowali, dręczyli nas i nakładali zmarłego brata, aby jego imię nie zginęło z Izraela. **7** A na nas ciężką pracę. **7** Wtedy wołaliśmy do PANA, jeśli ten mężczyzna nie zechce pojąć swojej bratowej, Boga naszych ojców, i PAN wysłuchał naszego głosu, to jego bratowa pojedzie do bramy, do starszych, i i wejrzał na nasze utrapienie, naszą pracę i nasz powie: Brat mego męża nie chce wzbudzić swemu ucisk; **8** I wywrócił nas PAN z Egiptu potężną ręką i bratu imienia w Izraelu i nie chce wypełnić wobec wyciągniętym ramieniem wśród wielkiej grozy, znaków mnie obowiązku powinowactwa. **8** Wtedy starsi miasta i cudów; **9** I przyprowadził nas na to miejsce, i dał nam przywołają go i przemówią do niego. Jeśli będzie stał tą ziemię, ziemię opływającą mlekiem i miodem. **10** przy swoim i powie: Nie chcę jej pojąć [za żonę]; **9** Teraz oto przyniosłem pierwociny z owoców ziemi, Wówczas jego bratowa podejdzie do niego na oczach której mi daleś, PANIE. I położysz je przed PANEM, starszych, zdejmie mu z nogi jego but, plunie mu swoim Bogiem, i oddasz poklon przed PANEM, swoim w twarz i powie: Tak postępuje się z mężczyzną, Bogiem; **11** I będziesz się radował ze wszystkich dóbr, który nie chce odbudować domu swego brata. **10** I które PAN, twój Bóg, dał tobie i twemu domowi, ty, nazwa go w Izraelu: Dom tego, któremu zdjęto but. Lewita i przybysz, który jest pośród ciebie. **12** A gdy **11** Jeśli dwaj mężczyźni będą się kłócić ze sobą i zakończysz składanie wszystkich dziesięciń swoich żona jednego z nich zbliża się, aby wyrwać swego zbiorów w trzecim roku, roku dziesięciu, gdy oddasz je męża z ręki tego, który go bije, i wyciągnie ona rękę, Lewicie, przybyszowi, sierocie oraz wdowie, aby najedli i uchwyci go za wstydliwe części; **12** To odetniesz się do syta w twoich bramach; **13** Wtedy powiesz przed jej rękę, nie złituje się [nad nią] twoje oko. **13** Nie PANEM, swoim Bogiem: Wziąłem z domu to, co jest będziesz miał w swym worku dwojakich odważników, poświęcone, i dałem też z tego Lewicie, przybyszowi, większego i mniejszego. **14** Nie będziesz miał w swoim sierocie oraz wdowie zgodnie ze wszystkimi twoimi domu dwojakiej efy, większej i mniejszej. **15** Będziesz przykazaniami, które mi nakazałeś. Nie przekroczyłem miał wagę dokładną i sprawiedliwą, będziesz [też] dwóch przykazań ani nie zapomniałem ich. **14** Nie miał efę dokładną i sprawiedliwą, aby się przedłużły jadłem z tego w czasie żałoby, niczego z tego nie twoje dni na ziemi, którą daje ci PAN, twój Bóg. **16** odjem do użytku pospolitego, ani też nic z tego Gdyż każdy, kto postępuje niesprawiedliwie, budzi nie dałem dla zmarłych. Usłuchałem głosu PANA, odrazu u PANA, twoego Boga. **17** Pamiętaj, co ci mojego Boga, uczyniłem wszystko, co mi nakazałeś. uczynił Amalek w drodze, kiedy wyszliście z Egiptu; **15** Spójrz ze swego świętego przybytku z nieba, i **18** Jak spotkał cię w drodze i napadł na twoje tylę, błogosław swemu ludowi Izraela oraz ziemi, którą na wszystkich słabych [idących] za tobą, gdy byłeś zmęczony i znużony, i nie bał się Boga. **19** Gdy więc ziemie mlekiem i miodem płynącej. **16** Dziś PAN, PAN, twój Bóg, da ci odpoczynek od wszystkich twoich wrogów dokoła w ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w dziedziczenie posiadanie, to wymażesz spod nieba serca i całą swoją duszę. **17** Dziś oświadczyleś, że PAN jest twoim Bogiem, że będziesz chodził jego drogami, przestrzegał jego ustaw, przykazań i praw oraz że będziesz słuchał jego głosu. **18** PAN zaś oświadczył dziś, że będziesz jego szczególnym ludem, jak ci obiecał, i że masz przestrzegać wszystkich jego przykazań; **19** Że wywyższys cię ponad wszystkie narody, które uczynił, w chwale, w sławie i we czci, i

26 Gdy wejdiesz do ziemi, którą PAN, twój Bóg, daje ci w dziedzictwo, gdy posiądziesz ją, i zamieszkasz w niej; **2** Wtedy weźmiesz pierwociny ze wszystkich owoców ziemi, które złożysz w ofierze ze swojej ziemi danej ci przez PANA, twojego Boga, i włożyisz je do kosza, i udasz się na miejsce, które

że masz być ludem świętym dla PANA, swego Boga, zabić niewinnego człowieka. A cały lud powie: Amen. tak jak powiedział.

27 Wtedy Mojżesz i starsi Izraela nakazali ludowi:

Przestrzegajcie wszystkich przykazań, które wam dziś nakazuję. 2 A w dniu, w którym przeprawicie się przez Jordan do ziemi, którą daje ci PAN, twój Bóg, ustawisz sobie wielkie kamienie i pobieliś je wapnem. 3 I wypiszesz na nich wszystkie słowa tego prawa, gdy tylko przeprawisz się, abyś wszedł do ziemi, która daje ci PAN, twój Bóg, do ziemi mlekiem i miodem płynącej, jak ci obiecał PAN, Bóg twoich ojców. 4 Gdy więc przeprawicie się przez Jordan, ustawicie te kamienie, o których wam dziś nakazuję, na górze Ebal, i pobieliś je wapnem. 5 Tam też zbudujesz ołtarz PANU, swemu Bogu, ołtarz z kamieni. Nie będziesz ich ciosał narzędziem z żelaza. 6 Z kamieni nieciosanych zbudujesz ołtarz PANU, swemu Bogu, i na nim będziesz składał całopalenia PANU, swemu Bogu. 7 Złożysz też ofiary pojednawcze i będziesz tam jadł, i radował się przed PANEM, swoim Bogiem; 8 I na tych kamieniach bardzo wyraźnie wypiszesz wszystkie słowa tego prawa. 9 Potem Mojżesz i kapłani Lewici powiedzieli do całego Izraela: Milcz i słuchaj, Izraelu. Dziś stałeś się ludem PANA, swego Boga. 10 Będziesz więc słuchał głosu PANA, swego Boga, i będziesz wypełniał jego przykazania i ustawy, które dziś ci nakazuję. 11 W tym samym dniu Mojżesz nakazał ludowi: 12 Oto ci, którzy staną, by błogosławić lud na górze Gerizim, gdy przeprawicie się przez Jordan: Symeon, Lewi, Juda, Issachar, Józef i Beniamin. 13 Oto zaś ci staną na górze Ebal, by przeklinać: Ruben, Gad, Aszer, Zebulon, Dan i Neftali. 14 I odezwą się Lewici, i przemówią donośnym głosem do wszystkich mężczyzn Izraela: 15 Przeklęty człowiek, który wykona wyrzeźbiony lub odlewany posąg – obrzydliwość dla PANA, dzieło rąk rzemieślnika, i postawi w ukrytym miejscu. A cały lud odpowie: Amen. 16 Przeklęty, kto lekceważy swego ojca i swoją matkę. A cały lud powie: Amen. 17 Przeklęty, kto przesuwa granicę swego bliźniego. A cały lud powie: Amen. 18 Przeklęty, kto sprowadza ślepego z drogi, aby błądził. A cały lud powie: Amen. 19 Przeklęty, kto nagina sądu przybysza, sieroty i wdowy. A cały lud powie: Amen. 20 Przeklęty, kto obcuje z żoną swego ojca, bo odkrywa brzeg płaszcza swego ojca. A cały lud powie: Amen. 21 Przeklęty, kto obcuje z jakimkolwiek zwierzęciem. A cały lud powie: Amen. 22 Przeklęty, kto obcuje ze swoją siostrą, córką swego ojca lub córką swojej matki. A cały lud powie: Amen. 23 Przeklęty, kto obcuje ze swoją teściową. A cały lud powie: Amen. 24 Przeklęty, kto zabija potajemnie swego bliźniego. A cały lud powie: Amen. 25 Przeklęty, kto przyjmuje dary, by

zabić niewinnego człowieka. A cały lud powie: Amen. 26 Przeklęty, kto nie trwa w wypełnianiu słów tego prawa. A cały lud powie: Amen.

28 Jeśli będziesz pilnie słuchał głosu PANA, swego

Boga, by przestrzegać i wypełniać wszystkie jego przykazania, które ci dziś nakazuję, to PAN, twój Bóg, wywyższy cię ponad wszystkie narody ziemi. 2 I spłyną na ciebie te wszystkie błogosławieństwa, i dosiągną cię, jeśli będziesz słuchał głosu PANA, swego Boga: 3 Błogosławiony będziesz w mieście i błogosławiony będziesz na polu. 4 Błogosławiony będzie owoc twoego łona, owoc twojej ziemi, owoc twoego bydła, przyrost twoego stada oraz trzody twoich owiec. 5 Błogosławiony będzie twój kosz i twoja dzieża. 6 Błogosławiony będziesz, gdy będziesz wchodził, i błogosławiony, gdy będziesz wychodził. 7 PAN sprawi, że twoi wrogowie, którzy powstaną przeciwko tobie, zostaną побici przed tobą. Jedną drogą wyruszą przeciwko tobie, a siedmioma drogami będą przed tobą uciekać. 8 PAN przykaże, aby było z tobą błogosławieństwo w twoich spichlerzach i we wszystkim, do czego wyciągniesz swoją rękę; i będzie ci błogosławić w ziemi, która daje ci PAN, twój Bóg. 9 PAN ustanowi cię dla siebie świętym ludem, tak jak ci poprzysiągł, jeśli będziesz przestrzegać przykazań PANA, swego Boga, i chodził jego drogami. 10 I wszystkie narody ziemi zobaczą, że jesteś nazywany imieniem PANA, i będą się ciebie lękać. 11 PAN obdarzy cię obfitością dobra, owocu twoego łona, owocu twoego bydła, owocu twoego pola, w ziemi, którą PAN poprzysiągł twoim ojcom, że ja, tobie da. 12 PAN otworzy dla ciebie swój bogaty skarbiec, niebo, aby dawać deszcz twojej ziemi w odpowiednim czasie i błogosławić wszelką pracę twoich rąk. Będziesz pożyczał wielu narodom, a sam [od nikogo] nie będziesz pożyczał. 13 I PAN umieści cię na czele, a nie na końcu; i będziesz tylko na górze, a nie będziesz na dole, jeśli będziesz słuchał przykazań PANA, swego Boga, które ci dziś nakazuję, abyś [ich] przestrzegał i [je] wypełniał. 14 I nie odstapiš od żadnego słowa, które ja wam dziś nakazuję, ani na prawo, ani na lewo, by iść za innymi bogami i im służyć. 15 Lecz jeśli nie będziesz słuchał głosu PANA, swego Boga, by przestrzegać wszystkich jego przykazań i ustaw, które ci dziś nakazuję, i wypełniać je, to spadną na ciebie wszystkie te przekleństwa i cię dosiągną: 16 Przeklęty będziesz w mieście, przeklęty będziesz na polu. 17 Przeklęty będzie twój kosz i twoja dzieża. 18 Przeklęty będzie owoc twoego łona, owoc twojej ziemi, przyrost twoego bydła oraz trzody twoich owiec. 19 Przeklęty będziesz, kiedy będziesz wchodził, i przeklęty, kiedy będziesz wychodził. 20 PAN ześlę na ciebie przekleństwo, twoję

i karę we wszystkim, do czego wyciągniesz swoją opadną. **41** Spłodzisz synów i córki, ale nie będą twoje, rękę i co czynić będziesz, aż zostaniesz zniszczony bo pójdą w niewole. **42** Wszystkie twoje drzewa i owoc i szybko zginiesz z powodu niegodziwości swoich twojej ziemi pożre szarańcza. **43** Cudzoziemiec, który czynów, przez które mnie opuścisłeś. **21** PAN sprawi, jest pośród ciebie, wzniesie się wielce nad tobą, a ty że przylgnie do ciebie zaraza, aż cię wyniszczy z schyliś się bardzo nisko. **44** On będzie tobie pożyczał, ziemi, do której idziesz, by ją posiąść. **22** PAN uderzy a ty jemu nie będziesz pożyczał. On będzie na czele, a cię suchotami, febrą, zapaleniem, silną gorączką, ty będziesz na końcu. **45** I spadną na ciebie wszystkie mieczem, suszą i pleśnią, które będą cię prześladować, te przekleństwa, i będą cię ścigały, i dosięgną cię, aż zginiesz. **23** Niebo nad twoją głową stanie się aż cię zniszcza, ponieważ nie słuchałeś głosu PANA, miedzia, a ziemia pod tobą – żelazem. **24** PAN ześle swego Boga, by przestrzegać jego przykazań i ustaw, na twą ziemię jak deszcz proch i pył, [które] na ciebie które ci nakazał. **46** A [te plagi] będą na tobie i na spadną z nieba, aż cię zniszczy. **25** PAN sprawi, że twym potomstwie jako znak i cud na wieki. **47** Dlatego, zostaniesz pobity przed swymi wrogami. Jedną drogą, że nie służyłeś PANU, swemu Bogu, w radości i z wyruszyłeś przeciwko nim, lecz siedmioma drogami weselem serca, gdy miałeś obfitość wszystkiego. **48** będziesz uciekał przed nimi, i będziesz wysiedlony I będziesz służył swoim wrogom, których PAN ześle do wszystkich królestw ziemi. **26** A twój trup będzie na ciebie, w głodzie, w pragnieniu, w nagości i w pokarmem dla wszelkiego ptactwa nieba i zwierząt niedostatku wszystkiego. I włoży żelazne jarzmo na ziemi i nikt [ich] nie odpędzi. **27** PAN dotknie cię twoją szyję, aż cię wyniszczy. **49** PAN sprowadzi na wrzodem egipskim, hemoroidami, świerzbem i liszajem, ciebie naród z daleka, z krańców ziemi, [który] przyleci z których nie zdolasz się wyleczyć. **28** PAN dotknie jak orzeł; naród, którego języka nie zrozumiesz. **50** cię obłędem, ślepotą i przerażeniem serca. **29** W Naród o srogim obliczu, który nie będzie miał wzgłędu południe będziesz chodził po omacku, jak ślepy w na starego ani się nad dziekiem nie zlituje; **51** I pożre ciemności, i nie powiedzie ci się na twoich drogach. owoc twoego bydła i owoc twojej ziemi, aż cię zniszczy. Będziesz uciskany i łupiony po wszystkie dni, a nikt I nie zostawi ci ani zboża, ani moszczu, ani oliwy, [ani] cię nie wybawi. **30** Poślubisz [sobie] żonę, lecz inny przyrostu twoich wołów, ani trzód twoich owiec, aż cię mężczyzna będzie z nią obcować. Zbudujesz dom, lecz wyniszczy. **52** I oblegnie cię we wszystkich twoich w nim nie zamieszkasz. Zasadzisz winnicę, lecz z niej bramach, aż w całej twojej ziemi upadną twoje wysokie nie skorzystasz. **31** Twój wół zostanie zabity na twoich i obronne mury, w których pokładałeś ufność. Oblegnie oczach, ale nie będziesz go jadł. Twój osioł zostanie ci cię we wszystkich twoich bramach, na całej twojej zabrany sprzed twoego oblicza, ale nie wróci ci go. ziemi, która daje ci PAN, twój Bóg. **53** Będziesz jadł Twoje owce zostaną oddane twoim wrogom, ale nikt plód swego łona, ciało swoich synów i córek, których cię nie uratuje. **32** Twoi synowie i twoje córki zostaną dał ci PAN, twój Bóg, w czasie oblężenia i ucisku, wydani innemu narodowi, a twoje oczy, wypatrując jakimi twój wróg cię przytloczy. **54** Mężczyzna delikatny [ich], zasłabną z tęsknoty za nimi przez cały dzień, pośród was i w rozkoszy wychowany będzie spoglądał a twoja ręka będzie bezsilna. **33** Owoc twojej ziemi i złym okiem na swego brata, na swą własną żonę i całą twoją pracę pożre naród, którego ty nie znasz, i na resztę swych dzieci, które pozostały. **55** I nie da będziesz tylko uciskany i dręczony po wszystkie dni. żadnemu z nich z ciała swych dzieci, które będzie **34** I oszalejesz na widok tego, co zobaczą twoje oczy. jadł, dlatego że nic innego mu nie zostało w oblężeniu **35** PAN dotknie cię złośliwym wrzodem na kolanach i ucisku, jakimi twój wróg cię uciśnie we wszystkich i na goleniach, którego nie będzie można wyleczyć, twoich bramach. **56** [Kobieta] delikatna pośród was i od stopy aż po czubek głowy. **36** PAN zaprowadzi w rozkoszy wychowana, która nie chciała postawić ciebie i twojego króla, którego ustanowisz nad sobą, do swojej nogi na ziemi z powodu delikatności i rozkoszy, narodu, którego nie znałeś ani ty, ani twoi ojcowie. Tam będzie spoglądała złym okiem na męża swego łona, będziesz służył innym bogom, drewnu i kamieniowi. na swego syna i na swoją córkę; **57** I na swe lożysko, **37** I będziesz dziwowniskiem, tematem przysłowia i które wychodzi z niej przy porodzie, i na swoje dzieci, pośmiewiskiem wśród wszystkich narodów, do których które urodzi. Potajemnie będzie je bowiem jeść z braku PAN cię zaprowadzi. **38** Dużo ziarna wynieszesz na wszystkiego w czasie oblężenia i ucisku, jakimi twój pole, lecz mało zbierzesz, gdyż pożre je szarańcza. wróg przytloczy cię w twoich bramach. **58** Jeśli nie **39** Winnicę zasadzisz i uprawisz, ale nie będziesz pilnował wypełnienia wszystkich słów tego wina ani zbierał [winogron], gdyż pożre je robactwo. **40** prawa, które są napisane w tej księdze, żebyś się bał Będziesz miał drzewa oliwne we wszystkich swoich tego chwałebnego i strasznego imienia: PAN, twój granicach, lecz nie namaścisz się oliwą, bo twoje oliwki Bóg; **59** PAN ześle na ciebie i na twoje potomstwo

niezwykłe plagi, plagi wielkie i niekończące się, także Bogiem: naczelnicy waszych pokoleń, wasi starsi, wasi ciężkie i długotrwałe choroby. **60** I sprowadzi na ciebie przełożeni, wszyscy mężczyźni Izraela; **11** Wasze wszystkie choroby egipskie, których się lękaleś, i dzieci, wasze żony i przybysz, który [mieszka] w twoim przylgną [onej] do ciebie. **61** Także wszelką chorobę i obozie; od tego, który rąbie drwa, po tego, który czerpie wszelką plagę, która nie jest napisana w księdze tego wodę; **12** Aby wejść w przymierze z PANEM, swoim prawem, PAN sprowadzi na ciebie, aż cię wypęti. **62** Bogiem, i w jego przysięgę, którą PAN, twój Bóg, I pozostanie was niewielu, którzy przedtem byliście zawiera dziś z tobą; **13** Aby cię dziś ustanowić dla tak liczni jak gwiazdy niebieskie, bo nie posłuchaleś siebie ludem i żeby on sam był dla ciebie Bogiem, tak głosu PANA, swego Boga. **63** I będzie tak, że jak PAN jak ci powiedział i tak jak poprzysiągl twoim ojcom: radował się wami, czyniąc was dobrze i rozmnażając Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi. **14** Nie tylko z was, tak PAN będzie się wami radował, niszcząc was i wami zawieram to przymierze i tę przysięgę; **15** Lecz gładząc was; i będziecie wykorzenieni z ziemi, do której z każdym, kto dziś stoi tu z nami przed PANEM, idziecie, aby ją posiąść. **64** I PAN rozproszy cię wśród naszym Bogiem, i z każdym, kogo tu dziś z nami wszystkich narodów, od jednego krańca ziemi aż do nie ma. **16** Wy bowiem wiecie, jak mieszkaliśmy w drugiego; tam będziesz służył innym bogom, których ziemi Egiptu i jak przechodziliśmy wśród narodów, nie znałeś ani ty, ani twoi ojcowie – [nawet] drewnu i które minęliśmy; **17** I widzieliście ich obrzydliwości i kamieniowi. **65** A wśród tych narodów nie zaznasz posagi z drewna i kamienia, ze srebra i złota, które są wytchnienia ani stopa twojej nogi nie odpocznie. A PAN u nich. **18** Niech nie będzie wśród was mężczyzny da ci tam lękiowe serce, wyczerpane oczy i smutek ani kobiety, ani rodziny, ani pokolenia, których serce duszy. **66** I twoje życie będzie przed tobą [jakby] w odwróciłoby się dziś od PANA, naszego Boga, by iść i zawieszeniu, będziesz się lękiał w nocy i we dniu i nie służyć bogom tych narodów i żeby nie było wśród was bądźesz pewien swego życia. **67** Rano powiesz: Oby korzenia wydającego żółć i piotrun; **19** Który gdy usłyszy już był wieczór, a wieczorem powiesz: Oby już był słowa tego przekleństwa, pobłogosławi sobie w sercu, ranek; z powodu strachu w twoim sercu, który będzieś mówiąc: Będę miał pokój, chociaż będę postępował odczuwać, i z powodu tego, co zobaczą twoje oczy. według zdania mego serca, dodając pijaństwo do **68** I PAN zawróci cię do Egiptu na okrętach droga, pragnienia. **20** PAN nie zechce mu przebaczyć, lecz o której ci powiedziałem, że już jej nie zobaczysz. zapali się gniew PANA i jego zazdrość przeciwko temu Tam będziecie się sprzedawać swoim wrogom jako człowiekowi, spadną na niego wszystkie przekleństwa, niewolnicy i niewolnice, ale [nikt] was nie kupi.

29 To są słowa przymierza, które PAN nakazał Mojżeszowi zawiąźć z synami Izraela w ziemi Moabu, oprócz przymierza, które zawiązł z nimi na Horebie. **2** I Mojżesz zwołał cały Izrael, i przemówił do nich: Widzieliście wszystko, co PAN uczynił na waszych oczach w ziemi Egiptu faraonowi, wszystkim jego slugom i całej jego ziemi: **3** Te wielkie próby, które widziały twoje oczy, znaki i wielkie cuda. **4** Ale PAN nie dał was serca do zrozumienia ani oczu do patrzenia, ani uszu do słuchania aż do dziś. **5** I prowadziłem was przez czterdzieści lat po pustyni. Wasze szaty nie zniszczyły się na was i wasze obuwie na waszych nogach się nie zużyło. **6** Nie jedliście chleba, nie piliście wina i mocnego napoju, abyście poznali, że ja jestem PAN, wasz Bóg. **7** A gdy przyszliście na to miejsce, Sichon, król Cheszbonu, i Og, król Baszanu, wyruszyli przeciwko nam do walki, i pobiliśmy ich. **8** I wzajemnie ich ziemię, i daliśmy ją jako dziedzictwo Rubenitom, Gadytom i połowie pokolenia Manassesa. **9** Przestrzegajcie więc słów tego przymierza i wypełniajcie je, aby się was szczęśliwie powodziło we wszystkim, co będziecie czynić. **10** Stoicie dziś wszyscy przed PANEM, swoim

Bogiem: naczelnicy waszych pokoleń, wasi starsi, wasi ciężkie i długotrwałe choroby. **11** Wasze wszystkie choroby egipskie, których się lękaleś, i dzieci, wasze żony i przybysz, który [mieszka] w twoim przylgną [onej] do ciebie. **12** Aby wejść w przymierze z PANEM, swoim prawem, PAN sprowadzi na ciebie, aż cię wypęti. **13** Bogiem, i w jego przysięgę, którą PAN, twój Bóg, I pozostanie was niewielu, którzy przedtem byliście zawiera dziś z tobą; **14** Aby cię dziś ustanowić dla tak liczni jak gwiazdy niebieskie, bo nie posłuchaleś siebie ludem i żeby on sam był dla ciebie Bogiem, tak głosu PANA, swego Boga. **15** I będzie tak, że jak PAN jak ci powiedział i tak jak poprzysiągl twoim ojcom: radował się wami, czyniąc was dobrze i rozmnażając Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi. **16** Wy bowiem wiecie, jak mieszkaliśmy w drugiego; tam będziesz służył innym bogom, których ziemi Egiptu i jak przechodziliśmy wśród narodów, nie znałeś ani ty, ani twoi ojcowie – [nawet] drewnu i które minęliśmy; **17** I widzieliście ich obrzydliwości i kamieniowi. **18** A wśród tych narodów nie zaznasz posagi z drewna i kamienia, ze srebra i złota, które są wytchnienia ani stopa twojej nogi nie odpocznie. A PAN u nich. **19** Niech nie będzie wśród was mężczyzny da ci tam lękiowe serce, wyczerpane oczy i smutek ani kobiety, ani rodziny, ani pokolenia, których serce duszy. **20** I PAN zawróci cię do Egiptu na okrętach droga, pragnienia. **21** Który gdy usłyszy już był wieczór, a wieczorem powiesz: Oby korzenia wydającego żółć i piotrun; **22** Który powstanie po was, i cudzoziemiec, który przyjdzie z dalekiej ziemi, powiedzą, gdy zobaczą plagę tej ziemi i choroby, którymi PAN ją dotknął; **23** Bo siarka i sól wypałą całą tę ziemię, że nie będzie obsiewana ani też nie będzie wydawać owocu i nie urośnie na niej żadna trawa jak w przypadku zniszczenia Sodomy i Gomory, Admy i Seboim, które PAN zniszczył w swoim gniewie i zapalczystości; **24** A zapytają wszystkie narody: Dlaczego PAN tak postąpił z tą ziemią? Cóż to za żar tej wielkiej zapalczystości? **25** I odpowiadzą: Ponieważ porzucili przymierze PANA, Boga swych ojców, które zawiązał z nimi, gdy ich wyprowadził z ziemi Egiptu. **26** Poszli bowiem służyć innym bogom i oddali im poklon – bogom, których nie znali i których im nie przydzielił. **27** Dlatego gniew PANA zapłonął przeciw tej ziemi, aby sprowadzić na nią wszelkie przekleństwa zapisane w tej księdze. **28** I PAN wykorzenił ich z ich ziemi w gniewie i zapalczystości oraz w wielkim oburzeniu i wyrzucił ich do obcej ziemi, jak to dziś [widzicie]. **29**

Rzeczy tajemne [należą] do PANA, naszego Boga, a i im służył; 18 Oznajmiam wam dziś, że na pewno objawione – do nas i naszych synów na wieki, abyśmy zginiecie i nie przedłużycie swych dni na ziemi, do wypełniali wszystkie słowa tego prawa.

30 A gdy spadnie na ciebie to wszystko, błogosławieństwo i przekleństwo, które przedłożyłem przed tobą, a wspomnisz je sobie w swym sercu pośród wszystkich narodów, do których PAN, twój Bóg, cię wypędzi; 2 I zwróciś się do PANA, swego Boga, i będziesz słuchał jego głosu we wszystkim, co ci dziś nakazuję, ty i twoi synowie, z całego swego serca i całą swoją duszą; 3 Wtedy PAN, twój Bóg, wyprowadzi cię z twoego więzienia i złituje się nad tobą, i przywróci, i zgromadzi cię ze wszystkich narodów, wśród których PAN, twój Bóg, cię rozproszył. 4 Choćby twoi wygnani byli na krańcu nieba, stamtąd zgromadzi cię PAN, twój Bóg, i stamtąd cię zabierz; 5 I PAN, twój Bóg, przyprowadzi cię do ziemi, którą odziedziczyli twoi ojcowie, i posiadziesz ja, i będzie ci wyświadczać dobro oraz rozmnoży cię bardziej niż twoich przodków. 6 PAN, twój Bóg, obrzeza twoje serce i serce twoego potomstwa, abyś miłował PANA, swego Boga, z całego swego serca i całą swoją duszą, abyś żył. 7 I włoży PAN, twój Bóg, wszystkie te przekleństwa na twoich wrogów i na tych, którzy cię nienawidzą i którzy cię prześladowali. 8 A ty zwróciś się i będziesz słuchał głosu PANA i wypełniać wszystkie jego przykazania, które ci dziś nakazuję. 9 I PAN, twój Bóg, poszcześci tobie w każdej sprawie twoich rąk, w owocu twoego łona, w owocu twoego bydła i w owocu twojej ziemi, ku dobremu. PAN bowiem znowu będzie się cieszyć tobą, czyniąc ci добро, jak się cieszył twoimi ojцami; 10 Jeśli będziesz słuchał głosu PANA, swego Boga, by przestrzegać jego przykazań i ustaw zapisanych w księdze tego Prawa, i jeśli zwróciś się do PANA, swego Boga, z całego swego serca i całą swoją duszą. 11 To przykazanie bowiem, które ci dziś nakazuję, nie jest zakryte przed tobą ani nie [jest] zbyt dalekie; 12 Nie jest w niebie, byś miał mówić: Ktoż dla nas wstąpi do nieba i przyniesie je nam, i opowie je nam, abyśmy je wypełniali? 13 Nie jest też ono za morzem, byś miał mówić: Ktoż dla nas popłynie za morze i przyniesie je nam, i opowie je nam, abyśmy je wypełniali. 14 Lecz to słowo [jest] bardzo blisko ciebie, w dwóch ustach i w twoim sercu, abyś je wypełniał. 15 Oto dziś położyłem przed tobą życie i dobro oraz śmierć i złość; 16 Gdyż dziś ci nakazuję, abyś miłował PANA, swego Boga, i chodził jego drogami, i przestrzegał jego przykazań, ustaw i praw, abyś żył i rozmnożył się, i PAN, twój Bóg, będzie ci błogosławił w ziemi, do której idziesz, aby ją posiąść. 17 Jeśli zaś twoje serce odwróci się i nie posłuchasz, ale dasz się odwieść, będziesz oddawał poklon innym bogom

i im służył; 18 Oznajmiam wam dziś, że na pewno niebo i ziemię, że położyłem przed tobą życie i śmierć, błogosławieństwo i przekleństwo. Wybierz więc życie, abyś żył, ty i twoje potomstwo; 20 I miłował PAN, swego Boga, słuchał jego głosu i do niego ignał. On bowiem [jest] twoim życiem i przedłużeniem twoich dni, abyś mieszkał w ziemi, którą PAN poprzysiągł dać twoim ojcom: Abrahamowi, Izakowi i Jakubowi.

31 Potem Mojżesz poszedł i powiedział te słowa caemu Izraelowi. 2 Powiedział do nich: Mam dziś sto dwadzieścia lat, nie mogę już wychodzić i wchodzić. A PAN powiedział mi też: Nie przejdiesz przez Jordan. 3 Sam PAN, twój Bóg, przejdzie przed tobą i on wypełni te narody przed tobą, a ty je posiądziesz. A Jozue przejdzie przed tobą, jak PAN powiedział. 4 I PAN uczyni im tak, jak uczynił Sichonowi i Ogowi, królom Amorytów, i ich ziemi, gdy ich zniszczył. 5 PAN wyda ich wam, a wy uczynicie im zgodnie ze wszystkimi przykazaniami, które wam nakazałem. 6 Wzmocnijcie się i bądźcie mężni, nie bójcie się ani się nie lękajcie, iż, gdyż PAN, twój Bóg, on sam pojedzie z tobą, nie porzuci cię ani cię nie opuści. 7 Następnie Mojżesz przywołał Jozuego i powiedział do niego przed całym Izraelem: Wzmocnij się i bądź męski, bo ty wejdziesz z tym ludem do ziemi, którą PAN poprzysiągł dać ich ojcom, a ty im ją dasz w dziedzictwo. 8 A sam PAN pojedzie przed tobą, on będzie z tobą, nie porzuci cię ani cię nie opuści. Nie bój się ani się nie lękaj. 9 Wtedy Mojżesz zapisał to prawo i oddał je kapłanom, synom Lewiego, którzy nosili arkę przymierza PANA, i wszystkim starszym Izraela. 10 Mojżesz nakazał do PANA, twój Bóg, i pilnowali wypełnienia wszystkich słów tego prawa. 13 Ich synowie, którzy [jeszcze] nie znają, niech i obcych, którzy są w [obrębę] twoich bram, aby słuchały i uczyły się, aby się bali PANA, swojego Boga, i pilnowali wypełnienia wszystkich słów tego prawa. 13 Ich synowie, którzy [jeszcze] nie znają, niech też słuchają i uczą się bać PANA, waszego Boga, po wszystkie dni waszego życia na ziemi, do której przeprawiacie się przez Jordan, aby ją posiąść. 14 Potem PAN powiedział do Mojżesza: Oto zbliżają się dni twojej śmierci. Przywołaj Jozuego i stawcie się w Namiocie Zgromadzenia, a ja mu wydam polecenie. Poszedł więc Mojżesz i Jozue i stawili się w Namiocie

Zgromadzenia. **15** I PAN ukazał się w namiocie w słupie bowiem głosił imię PANA. Uznajcie wielkość naszego obłoku. A słup obłoku stanął nad wejściem do namiotu. Boga. **4** On jest Skala, a jego dzieło [jest] doskonale, **16** I PAN powiedział do Mojżesza: Oto zaśniesz ze bo wszystkie jego drogi są sprawiedliwe. Jest Bogiem swoimi ojczami, a ten lud powstanie i będzie uprawiał prawdziwym i bez nieprawości, sprawiedliwym i nierząd, idąc za bogami cudzoziemców tej ziemii, do prawym. **5** Zepsuł się, ich skaza nie [jest skazą] jego której wchodzili, [by] wśród nich [zamieszkac], i opuści dzieci; pokolenie zle i przewrotne. **6** Tak to odpłacasz mnie, i złamie moje przymierze, które z nim zawarłem. PANU, ludu głupi i niemądry? Czy nie jest on twoim **17** W tym dniu zaplonie mój gniew przeciwko nim, ojcem, który cię nabył dla siebie? Czy nie on cię opuszczać ich i skryję swe oblicze przed nimi, a oni uczyni i utwierdzi? **7** Wspomnij dni dawne, rozważ będą pożarci i spotka ich wiele nieszczęść i utrapień i lata wielu pokoleń. Zapytaj swego ojca, a oznajmi ci; powiedzą w tym dniu: Czy nie dlatego, że naszego swoich starszych, a powiedzą ci. **8** Gdy Najwyższy Boga nie ma pośród nas, spotkały nas te nieszczęścia? rozdzielał dziedzictwa narodom, a oddzielał synów **18** Lecz ja zupełnie zakryję swe oblicze w tym dniu Adama, wyznaczył granice narodom według liczby z powodu całego zła, które czynili, zwracając się ku synów Izraela. **9** Działem PANA [jest] bowiem jego innym bogom. **19** Teraz więc zapiszcie sobie tę pieśń i lud, Jakub jest jego wydzielonym dziedzictwem. **10** naucz jej synów Izraela. Włóź ją w ich usta, aby ta Znalazł go na pustynnej ziemi i na wielkim, strasznym pieśń była dla mnie świadectwem przeciwko synom pustkowi. Obwodził go, uczył, strzegł jak żrenicy Izraela. **20** Gdy bowiem wprowadzę ich do ziemi, którą swego oka. **11** Jak orzeł pobudza swoje młode, poprzysiaglem ich ojcom, [do ziemi] mlekiem i miodem trzepocze [skrzydłami] nad swymi orłami, rozpościera płynącej, i będą jeść do syta, i utyją, [wtedy] zwrócią się swoje skrzydła, bierze je i nosi je na skrzydłach; **12** ku innym bogom i będą im służyć, a mnie rozdrażnią i Tak PAN sam prowadził go i nie było z nim żadnego złamię moje przymierze; **21** I kiedy spotka ich wiele obcego boga. **13** Wzniósł go po wysokich miejscach nieszczęść i utrapień, ta pieśń będzie świadkiem ziemi, aby żywiał się plonami pól, i pozwolił mu ssać przeciwko nim, gdyż nie zostanie zapomniana w ustach miód ze skały i oliwę ze skalnego krzemienia; **14** ich potomstwa. Znam bowiem ich zamysł i to, co Masło od krów i mleko od owiec wraz z tłuszczem [jeszcze] dziś będą czynić, zanim wprowadzę ich do jagniąt, barany odchowane w Baszanie, kozły razem ziemi, którą [im] poprzysiaglem. **22** I Mojżesz napisał z tłuszczem ziaren pszenicy, a pieśń z wybornej krwi tę pieśń tego dnia, i nauczył jej synów Izraela. **23** winogron. **15** Lecz Jeszurun utył i wierzgał – otyłeś, Potem nakazał Jozuemu, synowi Nuna: Wzmocnij się obrosłeś w tłuszcz, zgrubiałeś; opuścieś Boga, który i bądź mężczyzna, bo ty wprowadzisz synów Izraela do cię uczynił, i lekceważyłeś Skalę swego zbawienia. **16** ziemi, którą im poprzysiaglem, a ja będę z tobą. **24** I Pobudzili go do zazdrości obcymi [bogami], rozdrażnili kiedy Mojżesz skończył zapisywać słowa tego prawa go obrzydliwością. **17** Składali ofiary demonom, a w księdze; **25** Nakazał Mojżesz Lewitom, którzy nosili nie Bogu; nowym bogom, których nie znali, świeża arkę przymierza PANA: **26** Weźcie księgu tego Prawa i przybylym, których się nie bały wasi ojcowie. **18** O położcie ją obok arki przymierza PANA, waszego Boga, Skale, która cię spłodziła, zapomniałeś, i zapomniałeś aby tam była świadkiem przeciwko tobie. **27** Znam Boga, swego Stwórcę. **19** Gdy PAN to zobaczył, bowiem twój upór i twój twardy kark. Oto dziś, dopóki wzgardził nimi z powodu rozdrażnienia swoich synów jeszcze żyję z wami, buntujecie się przeciwko PANU, i córek. **20** I powiedział: Zakryję przed nimi swoje a cóż dopiero po mojej śmierci? **28** Zgromadźcie u oblicze, zobaczę, jaki będzie ich koniec. Są bowiem mnie wszystkich starszych waszych pokoleń i waszych pokoleniem przewrotnym, synami, w których nie ma dowódców, żebym mówił do ich uszu te słowa i wezwali wiary. **21** Oni mnie pobudzili do zazdrości tym, [co] na świadków przeciwko nim niebo i ziemię. **29** Wiem nie jest Bogiem; rozdrażnili mnie swymi marnościami. bowiem, że po mojej śmierci zepsujecie się całkowicie Ja też pobudzę ich do zazdrości tymi, [który] nie są i zboczycie z drogi, którą was nakazałem. I spotka ludem, rozdrażnię ich przez głupi naród. **22** Zapłonał was nieszczęście w ostateczne dni, gdyż będziecie czynić to, co zle w oczach PANA, drażniąc go dziełem piekła, i później ziemię i jej plony, i wypali posady góր. (Sheol h7585) **23** Zgromadzę na nich nieszczęścia, zużyję na nich moje strzały. **24** [Będą] wyczerpani z głodu i strawieni gorączką i gorzką zarazą. Wyślę na nich też żęby bestii, z jadem gadów ziemskich. **25** Na zewnątrz osieroci ich miecz, a w domach – strach, tak młodzieńca, jak i dziewczę, niemowlę i jak drobny deszcz na zioła, jak krople na trawę. **3** Będę

32 Słuchajcie, niebiosa, a będę mówić; niech i ziemia słucha słów moich ust. **2** Moja nauka będzie kroić jak deszcz, moja mowa będzie ściekać jak rosa, jak drobny deszcz na zioła, jak krople na trawę. **3** Będę

sędziwego. **26** Powiedziałem: Rozproszę ich po kątach, wstapisz, i zostaniesz przyłączony do swego ludu, wymażę pamięć o nich wśród ludzi; **27** Gdybym się nie tak jak umarł twój brat Aaron na górze Hor i został obawiał psychy wroga, by ich wrogowie nie powstały i przyłączony do swego ludu; **51** Za to, że wystąpiliście nie powiedzieli: Nasza wielka ręka, a nie PAN, uczyniła przeciwko mnie pośród synów Izraela przy wodach to wszystko. **28** Ten naród bowiem jest pozbawiony Meriba w Kadesz, na pustyni Syn, i nie poświęciliście rady i nie ma rozumu. **29** Oby byli mądrzy, zrozumieliby mnie pośród synów Izraela. **52** Przed sobą zobacysz to i zważyliby na swój koniec. **30** Jakże mogliby jeden ziemię, lecz nie wejdźiesz do tej ziemi, którą daję gonić tysiąc i dwóch zmusić do ucieczki dziesięć synom Izraela.

tysięcy, gdyby ich Skała nie zaprzedała ich i PAN ich nie wydał? **31** Bo ich skała nie jest jak nasza Skała, nasi wrogowie [samii] są sędziami. **32** Ich winorośl bowiem pochodzi z winorośli Sodomy i z pól Gomory, ich grona to grona trujące, ich kiście są gorzkie. **33** Ich wino jest jadem smoków, okrutną trucizną żmij. **34** Czy to nie jest u mnie ukryte, zapieczętowane w moich skarbcach? **35** Do mnie należy zemsta i odpłata; ich noga poślizgnie się w [wyznaczonym] czasie. Bliski bowiem jest dzień ich klęski, a ich przyszłość spieszycie się do nich. **36** PAN bowiem będzie sądzić swój lud, złituje się nad swymi slugami, gdy zobaczy, że ich siła ustala i że nie ma ani niewolnika, ani wolnego. **37** I powie: Gdzie są ich bogowie? [Ta] skała, w której pokładali ufność? **38** Ci, co jadali tłuszcz ich ofiar i pili wino ich ofiar z płynów? Niech wstaną i was pomoga, niech będą waszym schronieniem. **39** Spójrzcie teraz, że to ja, tylko ja jestem, a nie ma innych bogów oprócz mnie. Ja zabijam i ozywiam, ja ranię i ja leczę, i nikt nie wyrwie z mojej ręki. **40** Podnoszę bowiem swą rękę ku niebu i mówię: Ja żyję na wieki. **41** Jeśli zaostrzę swój błyszczący miecz i moja ręka chwyci sąd, dokonam zemsty na swoich wrogach i odpłacie tym, którzy mnie nienawidzą. **42** Krwią upoję moje strzały, mój miecz naję się mięsa, krwią zabitych i pojmanych, jak tylko zacznę mścić się nad wrogami. **43** Weselcie się, narody, z jego ludem, gdyż on pomści krew swoich slug i odpłaci zemstą swoim wrogom, a będzie łaskawy dla swej ziemi i swego ludu. **44** Przyszedł więc Mojżesz i powiedział wszystkie słowa tej pieśni do uszu tego ludu, on i Ozeasz, syn Nuna. **45** A [gdy] Mojżesz skończył mówić wszystkie te słowa do całego Izraela; **46** Powiedział do nich: Weźcie sobie do serca wszystkie te słowa, które was dzisiaj oświadczam, byście przykazywali je waszym dzieciom, by pilnowały wypełnienia wszystkich słów tego prawa; **47** Nie jest to bowiem dla was słowem pustym, gdyż jest waszym życiem. I dzięki niemu przedłużycie swoje dni na ziemi, do której się przeprowadzacie przez Jordan, aby ją posiąść. **48** I tego samego dnia PAN powiedział do Mojżesza: **49** Wstęp na tę górę Abarim, na górę Nebo, która jest w ziemi Moabu naprzeciw Jerycha, i spójrz na ziemię Kanaan, którą daję synom Izraela w posiadanie. **50** I umrzesz na tej górze, na którą

33 A to jest błogosławieństwo, którym Mojżesz, mąż Boży, pobłogosławił synów Izraela przed swoją śmiercią. **2** Powiedział: PAN przyszedł z Synau i z Seiru wzeszedł dla nich, zajaśniał z góry Paran i przyszedł z dziesięcioma tysiącami świętych; z jego prawicy [wyszło] dla nich ogniste prawo. **3** Doprawdy, on umiłował lud; wszyscy jego świętici są w tych rękach i oni usiedli u twoich stóp; przyjmują twoje słowa. **4** Mojżesz dał nam prawo, dziedzictwo zgromadzenia Jakuba. **5** I był królem w Jeszurunie, gdy się zebrały naczelnicy ludu wraz z pokoleniami Izraela. **6** Niech żyje Ruben i niech nie umiera; niech jego mężczyzna będzie dużo. **7** Potem też dał [błogosławieństwo] dla Judy i powiedział: Wysłuchaj, PANIE, głosu Judy, i przyprowadź go do jego ludu. Niech starczy mu [sił] jego rąk, a [ty] bądź mu pomocą przeciw jego wrogom. **8** A o Lewim powiedział: [Niech] twoje Tumimim i Urim [będą] przy twoim świętym, którego doświadczyleś w Massa, z którym spierałeś się u wód Meriba; **9** Który powiedział swemu ojcu i matce: Nie widziałem go; nie znał też swych braci ani nie znał swych synów. Oni bowiem przestrzegają twoich słów i zachowują twoje przymierze. **10** Będą uczyć Jakuba twoich sądów, a Izraela twoego prawa. Będą kłaść kadzidło przed tobą i calopalenia na twoim ołtarzu. **11** Błogosław, PANIE, jego siłę, i przyjmij dzieło jego rąk; skrusz biodra jego wrogów i tych, którzy go nienawidzą, aby już nie powstałi. **12** [A] o Beniaminie powiedział: Umilowany przez PANA będzie mieszkał przy nim bezpiecznie; [PAN] będzie go bronił każdego dnia, a on będzie przebywał między jego ramionami. **13** O Józefie powiedział: Niech jego ziemia będzie błogosławiona przez PANA, z najlepszych rzeczy niebos, z rosy i z ochronieli rozłożonej pod ziemią. **14** I z najcenniejszych plonów słońca, z najcenniejszych plonów księżyca; **15** I z najlepszych skarbów górnego starożytnego, z najlepszych darów odwiecznych pagórków; **16** I z najcenniejszych [owoców] ziemi i jej obfitości oraz z przychylności tego, który przebywał w krzaku. Niech to [błogosławieństwo] splynie na głowę Józefa i na czubek głowy tego, który został oddzielony od swoich braci. **17** Jego chwała jest [jak] pierworodny wół, a jego rogi jak rogi jednorożca. Nimi będzie ból wszystkie narody aż po krańce ziemi; a są to dziesiątki tysięcy Efraima i tysiące

Manassesa. **18** A o Zebulonie powiedział: Wesel się, równy Mojżeszowi, którego PAN znał twarzą w twarz; Zebulonie, gdy wyruszasz, a [ty], Issacharze, w swoich **11** We wszystkich znakach i cudach, dla których namiotach. **19** Zwoląj ludy na górę, tam będą składać PAN posła go, by je czynił w ziemi Egipu [wobec] ofiary sprawiedliwości. Będą bowiem ssać z obfitości faraona, wszystkich jego sług i całej jego ziemi; **12** morza i ze skarbów ukrytych w piasku. **20** A o Gadzie I we wszystkich [sprawach] potężnej ręki, i w całej powiedział: Błogosławiony ten, kto rozprzestrzeni wielkiej grozie, którą Mojżesz wywołał na oczach Gada. Będzie mieszkać jak lew, a urwie ramię i głowę, całego Izraela.

21 Upatrzył sobie najlepszą [część], gdyż tam został mu wyznaczony dział przez prawodawcę; przyszedł z naczelnikami ludu i wykonał sprawiedliwość PANA i jego sądy z Izraelem. **22** A o Danie powiedział: Dan [to] szczenię lwie, wyskoczy z Baszanu. **23** A o Neftalim powiedział: Neftali, nasycony przychylnością i pełen błogosławieństwa PANA, posiądz zachód i południe. **24** A o Aszerze powiedział: Aszer będzie błogosławiony dziećmi, niech się podoba swoim braciom i niech kapie swoje nogi w oliwie. **25** Twoje obuwie będzie z żelaza i miedzi; a ile twoich dni, [taka będzie] twoja siła. **26** Nikt nie jest jak Bóg Jeszuruna, który jeździ po niebie, by tobie pomóc, i po obłokach w swym majestacie. **27** Twoim schronieniem jest wieczny Bóg, a pod tobą [są] wieczne ramiona. On wypędzi przed tobą wroga i powie: Wyniszcz [go]. **28** Wtedy Izrael będzie mieszkać bezpiecznie sam. Źródło Jakuba – w ziemi zboża i wina, a niebiosa spuszczą rozę. **29** Błogosławiony jesteś, Izraelu! Któz do ciebie podobny, ludu zbawiony przez PANA, który jest tarczą twego ratunku i mieczem twoego dostojeństwa! Twoi wrogowie poddadzą się tobie obłudnie, a ty zdepczesz ich wyniosłość.

34 Potem Mojżesz wstąpił z równin Moabu na góre

Nebo, na szczyt Pizga, który jest naprzeciw Jerycha. I PAN pokazał mu całą ziemię, od Gileadu aż po Dan; **2** I całą ziemię Neftalego, ziemię Efraima i Manassesa oraz całą ziemię Judy aż po Morze Zachodnie; **3** I [stronę] południową, i równinę doliny Jerycha, miasta palm aż po Soar. **4** Wtedy PAN mu powiedział: To jest ziemia, którą poprzyiąglem Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi, mówiąc: Dam ją twemu potomstwu. Pozwoliłem ci ją zobaczyć na własne oczy, ale do niej nie wejdziesz. **5** Tam właśnie umarł Mojżesz, sluga PANA, w ziemi Moabu, według słowa PANA. **6** I pogrzebał go w dolinie, w ziemi Moabu, naprzeciw Bet-Peor, a nikt nie zna jego grobu aż po dziś dzień. **7** Mojżesz miał sto dwadzieścia lat, gdy umarł. Jego wzrok nie był przyćmiony i jego siła go nie opuściła. **8** I synowie Izraela opłakiwali Mojżesza na równinach Moabu przez trzydzieści dni. Potem skończyły się dni płaczu i żałoby po Mojżeszu. **9** A Jozue, syn Nuna, był pełen ducha mądrości, bo Mojżesz włożył na niego swoje ręce. I synowie Izraela byli mu posłuszní i czynili tak, jak PAN nakazał Mojżeszowi. **10** I nie powstał już prorok w Izraelu

Jozuego

1 Po śmierci Mojżesza, sługi PANA, powiedział PAN do Jozuego, syna Nuna, sługi Mojżesza: **2** Mojżesz, mój sługa, umarł; teraz więc wstań, przepraw się przez ten Jordan, ty i cały ten lud, do ziemi, którą daję im, synom Izraela. **3** Każde miejsce, po którym będzie stąpać wasza noga, dałem wam, jak obiecałem Mojżeszowi. **4** Od pustyni i od Libanu aż do wielkiej rzeki, rzeki Eufrat, cała ziemia Chetytów, aż do Morza Wielkiego na zachodzie, będzie wasza granica. **5** Nikt nie ostoi się przed tobą po wszystkie dni twoego życia; jak byłem z Mojżeszem, [tak] będę z tobą. Nie porzucę cię ani cię nie opuszczę. **6** Wzmocnij się i bądź mężczyzna. Ty bowiem dasz temu ludowi w dziedzictwo ziemię, którą przysiagłem dać ich ojcom. **7** Tylko wzmacnij się i bądź bardzo mężczyzną, abyś pilnował wypełniania wszystkiego według prawa, które nakazał ci Mojżesz, mój sługa. Nie odstępuj od niego ani na prawo, ani na lewo, aby ci się wiodło, dokądkolwiek pójdziesz. **8** Niech ta księga Prawa nie oddala się od twoich ust, ale rozmyślaj o niej we dniu i w nocy, abyś pilnował wypełnienia wszystkiego, co w niej jest napisane. Wtedy bowiem poszcześni się twojej drodze i będzie ci się wiodło. **9** Czyż ci nie nakazałem? Wzmocnij się i bądź mężczyzna. Nie lękaj się i nie przerażaj, gdyż PAN, twój Bóg, jest z tobą, dokądkolwiek pójdziesz. **10** Wtedy Jozue rozkazał przełożonym ludu: **11** Przejźcie przez obóz i rozkażcie ludowi: Przygotujcie sobie żywność, bo za trzy dni przejdziecie przez ten Jordan, aby wejść i posiąść ziemię, którą PAN, wasz Bóg, daje wam w posiadanie. **12** A do Rubenitów, Gadytów i połów pokolenia Manassesa Jozue powiedział: **13** Przypomnijcie sobie słowo, które nakazał wam Mojżesz, sługa PANA: PAN, wasz Bóg, zapewnił wam odpoczynek i dał wam tę ziemię; **14** Niech wasze żony, dzieci i bydło zostaną w ziemi, którą Mojżesz dał wam po tej stronie Jordanu; wy zaś, wszyscy dzielni wojownicy, pójdzicie uzbrojeni przed waszymi braćmi i będziecie im pomagać; **15** Aż PAN da odpoczynek waszym braciom, jak i wam, i oni posiądą ziemię, która daje im PAN, wasz Bóg. Potem wróćcie do ziemi swojej posiadłości, którą dał wam Mojżesz, sługa PANA, po tej stronie Jordanu na wschodzie, i posiądzcie ją. **16** I odpowiedzieli Jozuemu: Wszystko, co nam nakazałeś, uczynimy i gdziekolwiek nas poślesz, pójdziesz. **17** Jak byliśmy posłuszní Mojżeszowi we wszystkim, tak będziemy posłuszní i tobie. Niech tylko PAN, twój Bóg, będzie z tobą, jak był z Mojżeszem. **18** Ktokołwiek sprzecwi się twemu rozkazowi i nie będzie posłuszný twoim słowom we wszystkim, co mu rozkażesz, niech umrze. Tylko wzmacnij się i bądź mężczyzną.

2 Potem Jozue, syn Nuna, wysłał potajemnie z Szittim dwóch szpiegów, mówiąc: Idźcie, obejrzyjcie ziemię i Jerycho. Poszli więc i weszli do domu [pevnnej] nierządnicy, która miała na imię Rachab, i tam odpoczęli. **2** I doniesiono królowi Jerycha: Oto [jacyś] mężczyźni spośród synów Izraela przyszli tu tej nocy, aby wybadać tę ziemię. **3** Król Jerycha posłał więc do Rachab, rozkazując: Wyprowadź mężczyzn, którzy przyszli do ciebie i weszli do twoego domu, bo przyszli wybadać całą tę ziemię. **4** Kobieta jednak wzięła tych dwóch mężczyzn, ukryła ich i powiedziała: To prawda, że przyszli do mnie mężczyźni, ale nie wiedziałam, skąd oni są. **5** A gdy miano zamknąć bramę o zmierzchu, mężczyźni ci wyszli i nie wiem, dokąd poszli. Ścigajcie ich prędko, to ich dogonicie. **6** Ona zaś zaprowadziła ich na dach i przykryła więzkami Inu, które rozłożyła na dachu. **7** [Wysłani] mężczyźni ścigali ich w kierunku Jordanu aż do brodów; i jak tylko ścigający wyszli, zamknęto bramę. **8** A zanim usnęli, ona wyszła do nich na dach; **9** I powiedziała do tych mężczyzn: Wiem, że PAN dał wam tę ziemię, bo strach przed wami padł na nas i wszyscy obywatele tej ziemi truchleją przed wami. **10** Słyszeliśmy bowiem, jak PAN wysuszył przed wami wody Morza Czerwonego, gdy wychodziliście z Egiptu, i co uczyniliście dwóm królom amoryckim, którzy byli po tamtej stronie Jordanu, Sichonowi i Ogowi, których pobiliście. **11** Gdy [o tym] słyszeliśmy, nasze serca struhały i nie było już odwagi w nikim z waszego powodu; bo PAN, wasz Bóg, jest Bogiem wysoko na niebie i nisko na ziemi. **12** Dlatego teraz, proszę, przysięgnijcie mi na PANA, że jak ja okazałam wam miłosierdzie, tak i wy okażecie miłosierdzie domowi mego ojca, i dajcie mi pewny znak; **13** Że zachowacie przy życiu mego ojca i moją matkę, moich braci i moje siostry, i wszystko, co do nich należy, i ocalicie nas od śmierci. **14** Odpowiedzieli jej mężczyźni: Ręczymy za was naszym życiem, jeśli nie wydacie tej naszej sprawy, i gdy PAN odda nam tę ziemię, okażemy ci miłosierdzie i wierność. **15** Potem spuściła ich na sznurze z okna, bo jej dom przylegał do muru i ona mieszkała w murze. **16** I powiedziała im: Idźcie w góry, by nie spotkali was ścigający; ukryjcie się tam przez trzy dni, aż powrócią ścigający, a potem pójdzicie swoją drogą. **17** Mężczyźni powiedzieli jej: Będziemy wolni od tej przysięgi, którą kazałaś nam złożyć; **18** Gdy wejdziemy do ziemi, przywiążesz do okna czerwony sznur, po którym nas spuściłaś, i zbierzesz u siebie, w domu swego ojca, swoją matkę, swoich braci i cały dom swego ojca. **19** Ktokołwiek bowiem wyjdzie poza drzwi twoego domu, jego krew [spadnie] mu na głowę, a my [będziemy] bez winy. Lecz krew każdego, kto będzie z tobą w domu, [spadnie]

na naszą głowę, jeśli czyjaś ręka go dotknie. **20** Jeśli Wtedy wody płynące z góry zatrzymały się i stanęły jak jednak wydasz naszą sprawę, będziemy wolni od jeden wał bardzo daleko od miasta Adam [leżącego] przysięgi, którą kazala nam złożyć. **21** I odpowiedziała: w pobliżu Sartan. A te, które płyły w dół do Morza Jak powiedzieliście, niech tak będzie. Wtedy wypuściła Pustyni, czyli do Morza Ślonego, odpłynęły zupełnie. I ich i poszli. I przywiązała czerwony sznur do okna. **22** tak lud przeprowadził się naprzeciw Jerycha. **17** A kapłani Odeszli więc i przeszli na góre, i pozostali tam przez trzy dni, aż powrócił ściągający. A ściągający szukali ich po wszystkich drogach, ale nie znaleźli. **23** I zatrącili suchej ziemi, aż cały lud przeprowadził się przez Jordan. ci dwaj mężczyźni, zeszl z góry, przeprowadzili się [przez rzekę], przeszli do Jozuego, syna Nuna, i opowiedzieli mu wszystko, co się z nimi działo; **24** I mówili do Jozuego: PAN oddał w nasze ręce całą tę ziemię, bo wszyscy obywatele tej ziemi struchleli przed nami.

3 Jozue wstał wcześnie rano i on oraz wszyscy synowie Izraela wyruszyli z Szittim, i przeszli nad Jordan; i tam przenocowali, zanim się przeprowadzili [przez rzekę]. **2** A po upływie trzech dni przełożeni przeszli przez obóz; **3** I rozkazał ludowi: Gdy ujrzycie arkę przymierza PANA, swojego Boga, i niosących ją kapelanów Lewitów, wy także wyruszycie ze swego miejsca i pojedziecie za nią. **4** Pomiędzy wami a nią niech będzie jednak odległość około dwóch tysięcy łokci. Nie zbliżajcie się do niej, abyście poznali drogę, którą macie iść, gdyż nie szliście tą drogą nigdy dotąd. **5** Wtedy Jozue powiedział do ludu: Poświęćcie się, gdyż jutro PAN dokona cudów pośród was. **6** Do kapelanów zaś Jozue powiedział: Weźcie arkę przymierza i idźcie przed ludem. Wzięli więc arkę przymierza i szli przed ludem. **7** I PAN powiedział do Jozuego: Dzisiaj zacznę cię wywyższać na oczach całego Izraela, aby poznali, że jak byłem z Mojżeszem, [tak] będę i z tobą. **8** Rozkazał kapelanom niosącym arkę przymierza: Gdy dojdziecie do brzegu wód Jordanu, zatrzymajcie się w Jordanie. **9** Wtedy Jozue powiedział do synów Izraela: Zbliżcie się i słuchajcie słów PANA, swojego Boga. **10** I Jozue dodał: Po tym poznacie, że Bóg żywy jest wśród was i że na pewno wypędzi przed wami Kananejczyków, Chetytów, Chiwitów, Peryzzytów, Girgaszytów, Amorytów i Jебusytów. **11** Otoarka przymierza PANA całej ziemi przejdzie przed wami przez Jordan. **12** Teraz więc wybierzcie sobie dwunastu mężczyzn z pokoleń Izraela, po jednym z każdego pokolenia; **13** A gdy stopy kapelanów niosących arkę PANA, Pana całej ziemi, staną w wodzie Jordanu, wtedy wody Jordanu się rozdzielią i wody płynące z góry staną jak jeden wał. **14** Gdy więc lud wyruszy ze swoich namiotów, aby przeprowadzić się przez Jordan, a kapłani niosący arkę przymierza [szli] przed ludem;

15 I kiedy niosący arkę przeszli nad Jordan, a nogi kapelanów, którzy nieśli arkę, zanurzyły się w wodzie przy brzegu (Jordan bowiem wzbiiera i wylewa na wszystkie swoje brzegi przez cały czas zimny); **16** ich stanęły na suchej ziemi, wody Jordanu wróciły 4 A gdy cały lud zakończył przeprowadzę przez Jordan, PAN powiedział do Jozuego: **2** Wybierzcie sobie z ludu dwunastu mężczyzn, po jednym z każdego pokolenia. **3** I rozkażcie im: Weźcie sobie stąd, ze środka Jordanu, z tego miejsca, gdzie nogi kapelanów stały pewnie, dwanaście kamieni, zabierzcie je ze sobą i położcie w miejscu, gdzie tej nocy będącie nocować. **4** Jozue wezwał więc dwunastu mężczyzn, których wybrał spośród synów Izraela, po jednym z każdego pokolenia. **5** I Jozue powiedział do nich: Pójście przed arką PANA, swojego Boga, na środek Jordanu i niech każdy weźmie po jednym kamieniu na swe ramię, według liczby pokoleń synów Izraela; **6** Aby to było znakiem wśród was, gdy potem wasi synowie zapytają: Co [znaczą] dla was te kamienie? **7** Wtedy powiecie im, że wody Jordanu rozdzieliły się przed arką przymierza PANA; gdy przechodziła przez Jordan, rozdzieliły się wody Jordanu; i te kamienie będą pamiątką dla synów Izraela na wieki. **8** I synowie Izraela uczynili tak, jak rozkazał Jozue. Wzięli dwanaście kamieni ze środka Jordanu, jak powiedział PAN do Jozuego, według liczby pokoleń synów Izraela, zaniesli je ze sobą na miejsce noclegu i tam je złożyli. **9** Jozue też postawił dwanaście kamieni na środku Jordanu, w miejscu, gdzie stały nogi kapelanów niosących arkę przymierza. Pozostają tam aż do dziś. **10** Kapłani zaś niosący arkę stali na środku Jordanu, aż wypełniło się to wszystko, co PAN rozkazał Jozuemu powiedzieć ludowi zgodnie ze wszystkim, co Mojżesz nakazał Jozuemu. Lud natomiast spieszyl się i przeszedł. **11** Gdy cały lud przeszedł, przeszli też i arka PANA, i kapłani przed ludem. **12** Synowie Rubena, synowie Gada i połowa pokolenia Manassesa również przeszli uzbrojeni przed synami Izraela, jak im Mojżesz nakazał. **13** Około czterdziestu tysięcy uzbrojonych wojowników przeszło przed PANEM do walki na równinach Jerycha. **14** W tym dniu PAN wywyższył Jozuego na oczach całego Izraela i bali się go, jak bali się Mojżesza przez wszystkie dni jego życia. **15** Potem PAN powiedział do Jozuego: **16** Rozkazał kapelanom niosącym arkę świadectwa, aby wyszli z Jordanu. **17** Rozkazał więc Jozue kapelanom: Wyjdźcie z Jordanu. **18** A gdy kapłani niosący arkę przymierza PANA wyszli ze środka Jordanu i stopy ich stanęły na suchej ziemi, wody Jordanu wróciły

na swoje miejsce i płynęły jak przedtem, wypełnione niego z wydobytym mieczem w ręku. Jozue podszedł po brzegi. **19** Lud wyszedł z Jordanu dziesiątego do niego i zapytał: Czy ty jesteś po naszej stronie, czy [dnia] pierwszego miesiąca i rozbił obóz w Gilgal, po po stronie naszych wrogów? **14** A on odpowiedział: wschodniej stronie Jerycha. **20** A te dwanaście kamieni, Nie, gdyż jako wódz wojska PANA teraz przyszedłem. które wyniesiono z Jordanu, Jozue ustawił w Gilgal. Wtedy Jozue upadł twarzą do ziemi, oddał poklon i **21** I powiedział do synów Izraela: Gdy w przyszłości zapytał: Co mój Pan rozkaże swemu słudze? **15** I wasi synowie zapytają swoich ojców: Co [znaczą] te wódz wojska PANA powiedział do Jozuego: Zdejmij kamienie? **22** Wtedy powiecie swoim synom: Izrael obuwie ze swoich nóg, bo miejsce, na którym stoisz, przeszedł przez Jordan po suchej ziemi; **23** PAN Bóg jest święte. I Jozue tak uczynił. bowiem osuszył wody Jordanu przed wami, aż się przeprawiliście – tak jak PAN, wasz Bóg, uczynił z Morzem Czerwonym, które wysuszył przed nami, aż przeszliśmy; **24** Aby wszystkie narody ziemi poznaly, że ręka PANA jest potężna, i żebyście bali się PANA, swojego Boga, po wszystkie dni.

5 A gdy wszyscy królowie amoryccy, którzy [mieszkaliby] po zachodniej stronie Jordanu, i wszyscy królowie Kanaanu, którzy [mieszkaliby] nad morzem, usłyszeli, że PAN wysuszył wody Jordanu przed synami Izraela, aż się przeprawili, struchlało ich serce i stracili całą odwagę wobec synów Izraela. **2** W tym czasie PAN powiedział do Jozuego: Zrób sobie ostre noże i ponownie obrzezaj synów Izraela. **3** Jozue zrobił więc sobie ostre noże i obrzezał synów Izraela na pagórku napletek. **4** A oto powód, dla którego Jozue ich obrzezał: Cały lud, który wyszedł z Egiptu, plci męskiej, wszyscy wojownicy, pomarli na pustyni, w drodze po wyjściu z Egiptu. **5** Cały lud, który wyszedł, był obrzezany. Lecz cały lud, który urodził się na pustyni, w drodze po wyjściu z Egiptu, nie był obrzezany. **6** Czterdzieści lat bowiem synowie Izraela chodzili po pustyni, aż wymarł cały naród wojowników, którzy wyszli z Egiptu, gdyż nie słuchali głosu PANA. Przysiągły im PAN, że nie pozwoli im zobaczyć ziemi, którą PAN pod przysięgą obiecał ich ojom, że nam ją da, ziemię opływającą mlekiem i miodem. **7** Ich synów, których wzbudził na ich miejsce, Jozue obrzezał. Byli bowiem nieobrzecani, gdyż ich nie obrzezano w drodze. **8** A gdy już cały lud został obrzezany, pozostał on na swoim miejscu w obozie aż do wyzdrowienia. **9** Potem PAN powiedział do Jozuego: Dzisiaj zdążę z was harię Egiptu. Dlatego to miejsce nazywa się Gilgal aż do dziś. **10** Wtedy synowie Izraela rozbiili obóz w Gilgal i obchodzili święto Paschy czternastego dnia tego miesiąca, wieczorem, na równinach Jerycha. **11** Nazajutrz po święcie Paschy jedli z plonów tej ziemi, chleby praśnie i prażone ziarno, tego samego dnia. **12** I następnego dnia po tym, jak zaczęli jeść zboża tej ziemi, ustala manna; i synowie Izraela już więcej manny nie mieli, ale jedli tegoroczne plony ziemi Kanaan. **13** A gdy Jozue był w pobliżu Jerycha, podniósł oczy i spojrzał, a oto mąż stał naprzeciw

6 A Jerycho było szczerle zamknięte z powodu synów Izraela. Nikt z niego nie wychodził i nikt do niego nie wchodził. **2** Wtedy PAN powiedział do Jozuego: Oto dalem w twoje ręce Jerycho, jego króla i [jego] dzielnych wojowników. **3** I wy, wszyscy wojownicy, będziecie obchodzić miasto, okrążając je raz. Uczynicie tak przez sześć dni. **4** A siedmiu kapelanów będzie niosło przed arką siedem trąb [z rogów] baranich. Siódmego zaś dnia obejdziecie miasto siedem razy, a kapłani będą dąć w trąby. **5** A gdy przeciągle będą [trąbić] w baranie rogi i usłyszenie głos trąby, cały lud wznieśnie wielki okrzyk, a mury miasta runą i lud wejdzie [do miasta], każdy wprost przed siebie. **6** Wtedy Jozue, syn Nuna, wezwał kapelanów i powiedział im: Weźcie arkę przymierza i niech siedmiu kapelanów niesie siedem trąb z baranich [rogów] przed arką PANA. **7** Potem powiedział do ludu: Idźcie i obejdźcie miasto, a uzbrojeni wojownicy niech idą przed arką PANA. **8** A gdy Jozue powiedział [to] ludowi, siedmiu kapelanów noszących siedem trąb [z] baranich [rogów] wyruszyły przed arką PANA i dęły w trąby. A arka przymierza PANA szła za nimi. **9** Uzbrojeni wojownicy zaś szli przed kapelanami, którzy dęli w trąby, a pozostałe oddziały szły za arką. Gdy szli, dęto w trąby. **10** A Jozue nakazał ludowi: Nie krzyczęcie, niech nie będzie słyszać waszego głosu ani niech żadne słowo nie wyjdzie z waszych ust aż do dnia, w którym wasz powiem: Wznieście okrzyk! Wtedy wydadzie okrzyk. **11** Tak więc arka PANA okrążyła miasto raz, po czym wróciły do obozu i przenocowali w nim. **12** Jozue wstał wcześnie rano, a kapłani wzięli arkę PANA. **13** A siedmiu kapelanów noszących siedem trąb [z rogów] baranich szli nieprzerwanie przed arką PANA, dmąc w trąby. Uzbrojeni wojownicy szli przed nimi, a pozostałe oddziały szły za arką PANA. Gdy szli, dęto w trąby. **14** Na drugi dzień okrążyli miasto raz i wrócili do obozu. Tak czynili przez sześć dni. **15** Lecz dnia siódmego wstały rano o świcie i okrążyły miasto w ten sam sposób siedem razy. Tylko tego dnia okrążyli miasto siedem razy. **16** A za siódmym razem, gdy kapłani zadęli w trąby, Jozue powiedział do ludu: Wznieście [teraz] okrzyk, bo PAN wydaje was miasto. **17** I miasto będzie

przeklęte dla PANA, ono samo i wszystko, co się w serce ludu omdlało i stało się jak woda. 6 Wtedy Jozue nim znajduje. Tylko nierządnica Rachab zostanie przy rozdarł swoje szaty, upadł twarzą na ziemię przed życiem, ona i wszyscy, którzy są z nią w domu, gdyż arką PANA [i leżał tak] aż do wieczora, on i starsi ukryła posłańców, których wysłaliśmy. 18 Wy jednak Izraela, i sypali proch na swoje głowy. 7 Potem Jozue strzeźcie się tego, co przeklęte, abyście sami nie powiedział: Ach, Panie BOŻE, czemu przeprowadziłeś stali się przekleństwem, gdy weźmiecie z obłożonego ten lud za Jordan? Czy po to, aby nas wydać w ręce przekleństwem, i byście nie ściagnęli przekleństwa na Amorytów na zniszczenie? Obyśmy raczej pozostały za obóz Izraela, i nie sprowadzili na niego nieszczęścia. Jordanem! 8 O Panie, cóż powiem, gdy Izrael uciekł 19 Wszelkie srebro i złoto oraz przedmioty miedziane przed swymi wrogami? 9 Usłyszą [o tym] bowiem i żelazne będą poświęcone PANU. Zostaną złożone Kananejczycy i wszyscy mieszkańców tej ziemi i otoczą do skarbca PANA. 20 Wtedy lud wydał okrzyk, gdy nas zewsząd, i wymażą nasze imię z ziemi. I cóż zadęto w trąby. A kiedy lud usłyszał dźwięk trąb i uczynisz dla swego wielkiego imienia? 10 Wtedy PAN wydał potężny okrzyk, runęły mury, a lud wszedł do powiedział do Jozuego: Wstań! Dlaczego tak leżysz miasta, każdy prosto przed siebie, i zdobyli miasto; 21 I na swej twarzy? 11 Izrael zgrzeszył, złamali także zniszczyli ostrzem miecza wszystko, co było w mieście: moje przymierze, które im nakazałem. Wzięli bowiem z mężczyzn i kobiety, dzieci i starców, woły, owce i osły. tego, co przeklęte, ukradli, skłamali i schowali to wśród 22 Lecz dwóm mężczyznom, którzy wybadali tę ziemię, swoich rzeczy. 12 Dlatego synowie Izraela nie mogli Jozue powiedział: Wejdźcie do domu nierządnicy i się ostać przed swymi wrogami, ale uciekli przed nimi, wyprowadźcie stamtąd tą kobietę oraz wszystko, co bo stali się przekleństwem. Nie będę więcej z wami, do niej należy, tak jak jej przysięgiście. 23 Weszli jeśli nie wytipicie spośród was tego, co przeklęte. więc młodzieńcy, zwiadowcy, i wyprowadzili Rachab, 13 Wstań, poświeć lud i powiedz: Poświęćcie się na jej ojca, jej matkę i jej braci oraz wszystko, co do niej jutro, bo tak mówi PAN, Bóg Izraela: Pośród ciebie, [należało]. Wyprowadzili całą jej rodzinę i zostawili ich Izraelu, [jest to], co przeklęte. Nie staniecie przed poza obozem Izraela. 24 A miasto i wszystko, co w nim swymi wrogami, dopóki nie usuniecie spośród siebie było, spalili ogniem. Tylko srebro i złoto oraz przedmioty tego, co obłożone jest przekleństwem. 14 Wystapicie miedziane i żelazne złożyli do skarbca domu PANA. więc jutro rano według waszych pokoleń. Wówczas 25 Jozue zostawił przy życiu nierządnicę Rachab, dom pokolenie, które PAN wskaże, wystąpi według rodzin; jej ojca i wszystko, co do niej należało; mieszka ona a rodziną, którą PAN wskaże, wystąpi według domów; w Izraelu aż do dziś, ponieważ ukryła posłańców, a z domu, który PAN wskaże, wystąpią poszczególni których Jozue wysłał na wybadanie Jerycha. 26 W tym mężczyźni. 15 A ten, u kogo zostanie znalezione to, co czasie Jozue złożył przysięgę: Niech będzie przeklęty przeklęte, będzie spalony ogniem, on i wszystko, co przed PANEM człowiek, który powstanie i odbuduje do niego należy, bo złamał przymierze PANA i dopuścił to miasto, Jerycho. Na swoim pierworodnym założy się haniebnego czynu w Izraelu. 16 Jozue wstał więc jego fundament, a na swoim najmłodszym postawi wcześniej rano i kazał wystąpić Izraelowi według ich jego bramy. 27 I PAN był z Jozuem, którego sława pokoleń; i zostało wskazane pokolenie Judy. 17 I kazał rozchodziła się po całej ziemi. wystąpić rodzinom Judy, i została wskazana rodzina

7 Lecz synowie Izraela dopuścili się przestępstwa na tym, co przeklęte. Akan bowiem, syn Karmiego, syna Zabdiego, syna Zeracha, z pokolenia Judy, wziął z tego, co przeklęte. I zapłonął gniew PANA przeciw synom Izraela. 2 Tymczasem Jozue posłał [kilku] mężczyzn z Jerycha do Aj, które leży blisko Bet-Awen, na wschód od Betel, i powiedział do nich: Idźcie i zbadajcie [te] ziemię. Mężczyźni poszli więc i zbadali Aj. 3 Potem wrócili do Jozuego i powiedzieli mu: Niech nie wyrusza cały lud. Niech wyruszy około dwóch lub trzech tysięcy mężczyzn i niech zburzą Aj. Nie trudź całego ludu, bo tamtych jest niewielu. 4 Wyruszyło więc z ludu około trzech tysięcy mężczyzn. Uciekli jednak przed ludźmi z Aj. 5 Ludzie z Aj zabili około trzydziestu sześciu z nich. Ścigali ich bowiem od bramy aż do Szebarim i zabili ich, gdy ci [schodzili] z góry. Dlatego

18 Następnie kazał wystąpić wszystkim osobom z jego domu i został wskazany Akan, syn Karmiego, syna Zabdiego, syna Zeracha, z pokolenia Judy. 19 I Jozue powiedział do Akana: Synu mój, oddaj, proszę, chwałę PANU, Bogu Izraela, i złóż mu wyznanie. Powiedz mi, co uczyniłeś, a nie ukrywaj [tego] przede mną. 20 Wtedy Akan odpowiedział Jozuemu: Rzeczywiście, to ja zgrzeszyłem przeciw PANU, Bogu Izraela. Oto co uczyniłem: 21 Gdy zobaczyłem wśród ląpów piękny płaszcz babiloński, dwieście syków srebra i preć złota ważący pięćdziesiąt syków, pożądałem ich i wziąłem je. Oto są one zakopane w ziemi, w środku mego namiotu, a srebro pod nimi. 22 Jozue wypiął więc posłańców, którzy pobiegli do namiotu, a oto te [rzeczy]

były ukryte w jego namiocie, a srebro pod nimi. 23 I równiną. Nie wiedział jednak, że za miastem została zabrali je z namiotu, przynieśli do Jozuego oraz do przygotowana na nich zasadzka. 15 Wtedy Jozue i cały wszyskich synów Izraela i położyli je przed PANEM. Izrael udawali pokonanych przez nich i uciekali drogą [wiodącą] ku pustyni. 16 I zwolano cały lud, który był w Zeracha, srebro, płaszcz i pręt złota, jego synów i córki, miejsce, aby ich ścigać. Ścigali więc Jozuego i zostali jego woły, osły, owce, namiot oraz wszystko, co miał, i odciagnięci od miasta. 17 W Aj i Betel nie pozostał nikt, zaprowadzili ich do doliny Akor. 25 I Jozue powiedział: kto by nie wyruszył za Izraelem; i pozostawili miasto Dlaczego sprowadziłeś na nas nieszczęście? PAN otwarte, i ścigali Izraelitów. 18 Wtedy PAN powiedział dzisiaj sprowadzi nieszczęście na ciebie. I cały lud do Jozuego: Podnieś oszczep, który masz w ręce, w Izraela ukamienował go, a po ukamienowaniu ich kierunku Aj, gdyż dam je w twoje ręce. I Jozue podniósł spalili ogniem. 26 Potem wzniósł nad nim wielki stos oszczep, który [miał] w ręce, w kierunku miasta. 19 A kamieni, [który trwał] aż do dziś. I PAN odwrócił się gdy tylko podniósł rękę, ludzie, którzy byli w zasadzce, od zapalczystości swego gniewu. Dlatego to miejsce powstali szybko ze swego miejsca, pobiegli i weszli do nazywa się doliną Akor aż do dziś.

8 Potem PAN powiedział do Jozuego: Nie bój się ani się nie lękaj. Weź ze sobą wszystkich wojowników, powstanie i wyrusz do Aj. Patrz, daję w twoje ręce króla Aj, jego lud i jego ziemię. 2 I postapisz z Aj i jego królem tak, jak postąpiłeś z Jerychem i jego królem. Tym razem weźmiecie sobie jego lupy i bydło. Zastaw zasadzkę na miasto od jego tyłu. 3 Powstali więc Jozue i wszyscy wojownicy, by wyruszyć przeciwko Aj. Jozue wybrał trzydziestkę tysięcy bardzo dzielnych mężczyzn i wysłał ich nocą. 4 I rozkazał im: Uważajcie, przygotujcie zasadzkę za miastem. Nie oddalajcie się od miasta zbyt daleko i bądźcie wszyscy w pogotowiu. 5 Ja zaś i cały lud, który [jest] ze mną, podejdziemy pod miasto; a gdy oni wyjdą nam naprzeciw, jak za pierwszym razem, ucieknijmy przed nimi. 6 A oni pójdą za nami, aż ich odciagniemy od miasta, bo powiedzą: Uciekają przed nami, tak jak za pierwszym razem, gdyż będziemy uciekać przed nimi. 7 Wtedy wyjdziecie z zasadzki i opanujecie miasto. PAN bowiem, wasz Bóg, odda je w wasze ręce. 8 A gdy zdobędziecie miasto, podpalicie je. Postąpicie zgodnie ze słowem PANA. Patrzcie, ja to was rozkazuję. 9 Jozue więc ich wysłał, a oni poszli przygotować zasadzkę; i zostali między Betel a Aj, na zachód od Aj. Jozue zaś spędził tę noc wśród ludu. 10 Następnego dnia Jozue wstał wcześnie rano, obliczył lud i poszedł przed nim wraz ze starszymi Izraela przeciwko Aj. 11 Wszyscy wojownicy, którzy z nim byli, wyruszyli, przybyli pod miasto i rozbili obóz po północnej stronie Aj, tak że między nimi a Aj była dolina. 12 Następnie wziął około pięciu tysięcy mężczyzn, których umieścił w zasadzce między Betel a Aj, po zachodniej stronie miasta. 13 I ustawił lud, całe wojsko po północnej stronie miasta, a tych, którzy przygotowali zasadzkę – po zachodniej stronie. Jozue zaś wyruszył tej nocy na środek doliny. 14 Gdy spostrzegł to król Aj, ludzie z miasta pośpieszyli się, wstali wcześnie rano i wyruszyli do walki z Izraelem – on i cały jego lud – w wyznaczonym czasie przed równiną. Nie wiedział jednak, że za miastem została zasadzka.

15 Wtedy Jozue i cały Izrael udawali pokonanych przez nich i uciekali drogą [wiodącą] ku pustyni. 16 I zwolano cały lud, który był w Zeracha, srebro, płaszcz i pręt złota, jego synów i córki, miejsce, aby ich ścigać. Ścigali więc Jozuego i zostali jego woły, osły, owce, namiot oraz wszystko, co miał, i odciagnięci od miasta. 17 W Aj i Betel nie pozostał nikt, zaprowadzili ich do doliny Akor. 25 I Jozue powiedział: Dlaczego sprowadziłeś na nas nieszczęście? PAN otwarte, i ścigali Izraelitów. 18 Wtedy PAN powiedział dzisiaj sprowadzi nieszczęście na ciebie. I cały lud do Jozuego: Podnieś oszczep, który masz w ręce, w kierunku Aj, gdyż dam je w twoje ręce. I Jozue podniósł oszczep, który [miał] w ręce, w kierunku miasta. 19 A gdy tylko podniósł rękę, ludzie, którzy byli w zasadzce, powstali szybko ze swego miejsca, pobiegli i weszli do miasta, zajęli je i szybko podpalili. 20 A gdy ludzie z Aj obejrzeli się, zobaczyli, że dym wznosi się z miasta ku niebu, a nie mieli siły uciekać ani w jedną, ani w drugą stronę. Tymczasem lud, który uciekał na pustynię, zwrócił się przeciw ścigającym. 21 Jozue bowiem i cały [lud] Izraela zobaczyli, że ludzie z zasadzki zajęli miasto i że z miasta unosi się dym, zatrącili [więc] i [zaczeli] zabijać ludzi z Aj. 22 A [drudzy] wyszli im naprzeciw z miasta i zostali oni otoczeni przez Izraelitów, jedni z jednej, a drudzy z drugiej strony. I zabili ich tak, że nikt z nich nie pozostał przy życiu ani nie uciekł. 23 Króla Aj jednak pojmały żywcem i przyprowadzili do Jozuego. 24 Gdy więc Izraelici wybili wszystkich mieszkańców Aj na polu, na pustyni, gdzie ich ścigali, i gdy wszyscy oni polegli od miecza, aż zostali zgładzeni, wszyscy Izraelici zatrącili do Aj i pobili je ostrzem miecza. 25 Wszystkich poległych tego dnia, mężczyzn i kobiet, było dwanaście tysięcy, [byli to] wszyscy mieszkańcy Aj. 26 A Jozue nie opuścił ręki, która wyciągnął z oszczepem, aż zgładził wszystkich mieszkańców Aj. 27 Tylko bydło i lupy tego miasta Izraelici podzielili między siebie według słowa PANA, które przekazał on Jozuemu. 28 Wtedy Jozue spalił Aj i uczynił je wieczną mogilą i pustynią aż do dziś. 29 A króla Aj powiesił na drzewie aż do wieczora. A gdy słońce zaszło, Jozuekazał zdjąć jego zwłoki z drzewa i porzucić je [przy samej] bramie miasta, i wznieść nad nim wielki stos kamieni, [który trwał] aż do dziś. 30 Wtedy Jozue zbudował ołtarz dla PANA, Boga Izraela, na górze Ebal; 31 Jak nakazał synom Izraela Mojżesz, sluga PANA, [i] jak jest napisane w księdze Prawa Mojżesza: ołtarz z całych kamieni, których nie tknęło [żadne] żelazo. I na nim złożyli PANU całopalenia i ofiary pojednawcze. 32 Tam też napisał na kamieniach odpis Prawa Mojżesza, który napisał w obecności synów Izraela. 33 A cały Izrael oraz jego starsi, przełożeni i sędziowie stali po obu stronach arkii przed kapelanami lewitami, którzy nosili arkę przymierza PANA, zarówno przybysz, jak i rodowity, połowa ich

naprzeciw góry Gerizim, a połowa naprzeciw góry Ebal jak przedtem nakazał Mojżesz, sluga PANA, aby błogosławić lud Izraela. 34 Potem czytał wszystkie słowa prawa, błogosławieństwa i przekleństwa według wszystkiego, co zostało napisane w księdze Prawa. 35 Nie było ani jednego słowa ze wszystkiego, co Mojżesz nakazał, którego Jozue nie odczytał przed całym zgromadzeniem Izraela, przed kobietami, dziećmi i przybyszami, którzy mieszkali wśród nich.

9 A gdy usłyszeli o tym wszyscy królowie, którzy byli po tej stronie Jordanu w górzach, na równinach i nad całym brzegiem Morza Wielkiego aż po Liban: Chetyci, Amoryci, Kananejczycy, Peryzzyci, Chiwici i Jebuscy: z Zebrali się razem, aby jednomyślnie walczyć przeciw Jozuemu i Izraelowi. 3 Lecz mieszkańców Gibeonu, gdy usłyszeli o tym, co Jozue uczynił z Jerychem i Aj: 4 Użyli podstępów i wyruszyli, udając posłów, i wzięli stare wory na swoje osły i stare, popękane i polatane bukłaki na wino; 5 I stare, i polatane obuwie na nogi, stare szaty na siebie, a cały chleb, który ze sobą zabrali w drogę, był suchy i spleśniąły. 6 Wtedy przybyli do Jozuego, do obozu w Gilgal, i powiedzieli do niego i do mężczyzn Izraela: Przyszliśmy z dalekiego kraju. Zawrzycie więc teraz przymierze z nami. 7 Lecz mężczyźni Izraela odpowiedzieli Chiwwitom: A może mieszkacie wśród nas, jakże więc możemy zawrzeć z wami przymierze? 8 A oni powiedzieli Jozuemu: Jesteśmy twoimi slugami. I Jozue zapytał ich: Kim jesteście i skąd przybywacie? 9 Odpowiedzieli mu: Twoi śludzy przybyli z bardzo dalekiego kraju ze względu na imię PANA, twego Boga. Usłyszeliśmy bowiem o jego sławie oraz o wszystkim, co uczynił w Egipcie; 10 I o wszystkim, co uczynił dwóm królom amoryckim, którzy byli za Jordanem, Sichonowi, królowi Cheszonu, i Ogowi, królowi Baszanu, który [był] w Asztarot. 11 I nasi starsi i wszyscy mieszkańcy naszego kraju nakazali nam: Weźcie ze sobą żywność na drogę, wyjdziecie im naprzeciw i powiedziecie im: Jesteśmy waszymi slugami, zawrzycie więc teraz przymierze z nami. 12 Ten nasz chleb był jeszcze ciepły, gdy wzięliśmy go z naszych domów w dniu, kiedy wyruszyliśmy do was; a teraz jest suchy i spleśniąły. 13 I te bukłaki na wino, które napelniliśmy, były nowe, a oto popękały. Także nasze szaty i obuwie zniszczyły się z powodu bardzo długiej podróży. 14 A mężczyźni [Izraela] wzięli z ich żywności, lecz nie radzili się PANA. 15 Wtedy Jozue zaważył z nimi pokój i ustanowił z nimi przymierze, że zachowa ich przy życiu. Także naczelnicy zgromadzenia im przysięgli. 16 Lecz po trzech dniach, po zawarciu z nimi przymierza, usłyszeli, że są oni sąsiadami i że mieszkają wśród nich. 17 Wtedy synowie Izraela

wyruszyli i po trzech dniach dotarli do ich miast. Miastami ich były: Gibeon, Kefira, Beerot i Kiriat-błogosławieństwa i przekleństwa według naczelnicy zgromadzenia przysięgli im na PANA, na PANA, Boga Izraela. I całe zgromadzenie szemrało przeciw naczelnikom. 19 I wszyscy naczelnicy powiedzieli do całego zgromadzenia: Przysięgliśmy im na PANA, Boga Izraela, dlatego teraz nie możemy ich tknąć. 20 Tak więc postąpimy z nimi: zachowamy ich przy życiu, żeby nie spadł na nas gniew z powodu przysięgi, którą im złożyliśmy. 21 Ponadto naczelnicy powiedzieli im: Niech pozostaną przy życiu, ale niech rąbją drewno i noszą wodę dla całego zgromadzenia – zgodnie z tym, co obiecali naczelnicy. 22 Potem Jozue wezwał ich i zapytał: Dlaczego nas oszukaliście, mówiąc: Jesteśmy z bardzo daleka, skoro mieszkacie wśród nas? 23 Teraz więc jesteście przeklęci i nie przestaniecie być niewolnikami rąbiącymi drewno i noszącymi wodę dla domu mego Boga. 24 Oni odpowiedzieli Jozuemu: Ozajmiono dokładnie twoim slugom, że PAN, twój Bóg, rozkazał swemu śladze Mojzeszowi dać wam całą ziemię i zgładzić przed wami wszystkich mieszkańców tej ziemi. Dlatego bardzo się baliśmy o nasze życie z waszego powodu i dlatego tak postąpiliśmy. 25 A teraz oto jesteśmy w twoich rękach. Uczyn z nami to, co uważasz za dobre i słusze. 26 I postąpił tak z nimi, i wybałił ich z rąk synów Izraela, żeby ich nie zabili. 27 I w tym dniu Jozue nakazał im narąbać drewna i nosić wodę dla zgromadzenia oraz dla ołtarza PANA w miejscu, które miał wybrać. I jest tak aż do dziś.

10 A gdy Adonisedek, król Jerozolimy, usłyszał, że Jozue zdobył Aj i zburzył je – bo jak uczynił z Jerychem i jego królem, tak uczynił z Aj i jego królem – i że mieszkańcy Gibeonu zawarli pokój z Izraelem i mieszkają wśród nich; 2 Bardzo się przestraszył, ponieważ Gibeon był wielkim miastem, jak jedno z miast królewskich, i ponieważ [był] większy niż Aj, a wszyscy jego mężczyźni byli waleczni. 3 Adonisedek, król Jerozolimy, posłał więc wezwanie do Hohama, króla Hebronu, do Pirama, króla Jarmutu, do Jafii, króla Lakisz, i do Debira, króla Eglonu: 4 Przyjdźcie do mnie i pomóżcie mi, abyśmy zwalczli Gibeonitów, ponieważ zawarli pokój z Jozuem i synami Izraela. 5 Zebral się więc i wyruszyło pięciu królów amoryckich: król Jerozolimy, król Hebronu, król Jarmutu, król Lakisz, król Eglonu, oni sami i całe ich wojska, rozbili obóz naprzeciwko Gibeonu i uderzyli na niego. 6 Wtedy mieszkańcy Gibeonu posłali prośbę do Jozuego i do obozu w Gilgal: Nie cofaj swej ręki od swych slug. Przybądź do nas szybko, wybaw nas i pomóż nam, gdyż zebrali się przeciwko nam wszyscy królowie amoryccy, którzy mieszkają w górzach. 7 Wyruszył więc

Jozue z Gilgal, on i wszyscy wojownicy z nim, i wszyscy do wieczora. 27 A gdy zaszło słońce, Jozue rozkazał, dzielni wojownicy. 8 I PAN powiedział do Jozuego: Nie aby zdjęto ich z drzew i wrzucono do jaskini, w której bój się ich, gdyż oddałem ich w twoje ręce i żaden z się ukrywali, a wejście [do] jaskini zawałono wielkimi nich nie ostoi się przed tobą. 9 Jozue uderzył więc na kamieniami, [które są tam] aż do dziś. 28 Tego samego nich zniemacka – całą noc ciągnął z Gilgal. 10 I PAN dnia Jozue zdobył Makkedę i pobili ją ostrzem miecza; rozgromił ich przed Izraelem, który zadał im wielką zabili też jej króla oraz wszelką duszę, która tam była. klęskę w Gibeonie, i ścigał ich drogą wznoszącą się do Nikogo nie pozostawił przy życiu i uczynił z królem Bet-Choron, i bił ich aż do Azeki i Makkedy. 11 A gdy Makkedy tak, jak uczynił z królem Jerycha. 29 Potem uciekali przed Izraelem i zbiegali do Bet-Choron, PAN Jozue wraz z całym Izraelem wyruszył z Makkedy do zrzucił na nich z nieba wielkie kamienie aż do Azeki, i Libny i walczył przeciw Libnie. 30 A PAN także i ją umarli. Więcej ich zginęło od kamieni gradowych niż oraz jej króla oddał w ręce Izraela, i pobili ją ostrzem tych, których synowie Izraela zabiili mieczem. 12 Tego miecza, i wszelką duszę, która w niej była. Nikogo w dnia, kiedy PAN oddał Amortów w ręce synów Izraela, niej nie pozostawił przy życiu i uczynił z jej królem tak, Jozue powiedział do PANA na oczach Izraela: Słońce, jak uczynił z królem Jerycha. 31 Potem Jozue wraz zatrzymaj się nad Gibeonem, a ty, księzcu, w dolinie z całym Izraelem wyruszył z Libny do Lakisz, obiegł Ajalonu! 13 I zatrzymało się słońce, i księzcem stanął, je i walczył przeciw niemu. 32 I PAN oddał Lakisz aż zemścił się lud na swych wrogach. Czy nie jest w ręce Izraela, i zdobył je na drugi dzień, i pobili je to napisane w księdze Jaszara? Zatrzymało się więc ostrzem miecza, a także wszelką duszę, która w nim słońce pośrodku nieba i nie spieszyło się zachodzić była, tak samo jak uczynił w Libnie. 33 Wtedy Horam, niemal [przez] cały dzień. 14 I nie było podobnego król Gezer, przybył na ratunek Lakisz, ale Jozue pobili dnia, w którym PAN wysłuchał głosu człowieka, ani go i jego lud, tak że nikogo w nim nie pozostawił przy przedtem, ani potem. PAN bowiem walczył za Izraela. 34 Potem Jozue wraz z całym Izraelem wyruszył 15 Potem Jozue wrócił wraz z całym Izraelem do obozu z Lakisz do Eglonu; obiegli go i walczyli przeciwko w Gilgal. 16 A tych pięciu królów uciekło i skryło się w nielu; 35 I zdobyli go tego samego dnia, i pobili go jaskini w Makkedzie. 17 I doniesiono o tym Jozuemu: ostrzem miecza. Wszelką duszę, która w nim była, Znaleziono pięciu królów, którzy się ukryli w jaskini w zabili tego samego dnia, tak samo jak uczynił w Lakisz. Makkedzie. 18 I Jozue powiedział: Zatoczcie wielkie 36 Potem Jozue wraz z całym Izraelem wyruszył z kamienie do wejścia jaskini i postawcie przy niej ludzi, Eglonu do Hebronu i walczyli przeciwko niemu; 37 I aby ich strzegli. 19 Wy zaś nie zatrzymujcie się, zdobyli go, i pobili ostrzem miecza wraz z jego królem, ścigajcie waszych wrogów i uderzcie na nich od tyłu. wszystkie jego miasta, a także wszelką duszę, która w Nie pozwölacie im uciec do swoich miast. PAN bowiem, nim była. Nikogo nie pozostawił przy życiu, tak samo wasz Bóg, oddał ich w wasze ręce. 20 A gdy Jozue i jak uczynił w Eglonie. Wytracił go oraz wszelką duszę, synowie Izraela zadali im wielką klęskę, wytracając która w nim [była]. 38 Stamąd Jozue wraz z całym ich doszczętnie, wtedy ci, którzy pozostały przy życiu, Izraelem wrócił do Debiru i walczył przeciwko niemu. uciekli do warownych miast. 21 Wtedy cały lud wrócił 39 I zdobył go, jego króla i wszystkie jego miasta; pobili bezpiecznie do obozu, do Jozuego w Makkedzie. Nikt go ostrzem miecza i wytracili wszystkie dusze, które w nie odważył się nawet ust otworzyć przeciw synom nim były. Nikogo nie pozostawił przy życiu; jak uczynił Izraela. 22 Potem Jozue powiedział: Otwórzcie wejście z Hebronem, tak uczynił z Debirem i jego królem, i do jaskini i wyprowadźcie do mnie tych pięciu królów z jak [przedtem] uczynił z Libną i jej królem. 40 W ten sposób Jozue pobił całą ziemię górną i południową, i pięciu królów z jaskini: króla Jerozolimy, króla Hebronu, polną, i podgórną oraz wszystkich ich królów. Nikogo króla Jarmutu, króla Lakisz i króla Eglonu. 24 A gdy nie pozostawił przy życiu, ale wytracił wszystkie dusze, wyprowadzili tych królów do Jozuego, Jozue zwołał tak jak mu rozkazał PAN, Bóg Izraela. 41 I Jozue pobił wszystkich mężczyzn Izraela i powiedział do dowódców ich od Kadesz-Barnea aż do Gazy oraz całą ziemię wojowników, którzy mu towarzyszli: Zbliźcie się i Goszen aż do Gibeonu. 42 A wszystkich tych królów postawcie swoje nogi na karkach tych królów. Zbliżyli oraz ich ziemię Jozue zdobył za jednym razem, gdyż się więc i postawili swoje nogi na ich karkach. 25 PAN, Bóg Izraela, walczył za Izraela. 43 Potem Jozue Wtedy Jozue powiedział do nich: Nie bójcie się ani nie lękajcie, wzmacnijcie się i bądźcie mężni. Tak bowiem uczyni PAN wszystkim waszym wrogom, z którymi będziecie walczyć. 26 Potem Jozue uderzył ich, zabił i powiesił na pięciu drzewach. I wisielni na drzewach aż wrócił wraz z całym Izraelem do obozu w Gilgal.

11 A gdy usłyszał o tym Jabin, król Chasoru, posłał wiadomość do Jobaba, króla Madonu, do króla Szimronu, do króla Akszafu; 21 do królów, którzy byli na północy, w górach i na polach, na południe od

Kinneret, na równinach i w krainach Dor na zachodzie; razem z ich miastami. **22** Nikt z Anakitów nie został do Kananejczyków na wschodzie i na zachodzie, w ziemi synów Izraela; zostali tylko w Gaze, w Gat i do Amorytów, Chetytów, Peryzzytów, Jebusytów w Azzdodzie. **23** Zdobył więc Jozue całą ziemię, tak jak PAN powiedział do Mojżesza, i oddał ją Jozue i Chiwwitów pod [góra] Hermon, w ziemi Mispa. **4** I wyruszyli oni wraz z całym swym wojskiem, lud liczny jak piasek na brzegu morskim, mający bardzo wiele koni i rydwanych. **5** A gdy wszyscy ci królowie zgromadzili się, przybyli i razem rozbili obóz nad wodami Meromu, aby walczyć przeciwko Izraelowi. **6** I PAN powiedział do Jozuego: Nie bój się ich, bo jutro o tej porze wydam ich wszystkich pobitych Izraelowi. Ich koniom podetniesz ścięgna, a ich rydwany spalisz ogniem. **7** Wtedy Jozue i cały waleczny lud z nim wyruszyli niespodziewanie przeciwko nim nad wody Meromu i napadli na nich. **8** I PAN wydał ich w ręce Izraela, który pobił ich i ścigał aż do Sydonu Wielkiego i aż do Misrefet-Maim, i aż do doliny Mispa na wschodzie. Pobili ich tak, że nikogo nie pozostawili przy życiu. **9** I Jozue uczynił im tak, jak mu PAN rozkazał: ich koniom podciął ścięgna, a ich rydwany spalił ogniem. **10** W tym czasie Jozue zawrócił i zdobył Chasor, a jego króla zabił mieczem. Chasor bowiem był przedtem głową wszystkich tych królestw. **11** Każdą duszę, która w nim była, pobili ostrzem miecza, wytracając [ja]. Nikt nie pozostał przy życiu, a Chasor spalił ogniem. **12** Jozue [zdobył] też wszystkie miasta tych królów i pojmał wszystkich królów, pobił ich ostrzem miecza i wytracił, tak jak nakazał Mojżesz, sługa PANA. **13** Izrael nie spalił jednak żadnego z miast warownych, oprócz samego Chasoru, [który] spalił Jozue. **14** Cały łup tych miast oraz bydło synowie Izraela zabrali dla siebie; tylko wszystkich ludzi pobili ostrzem miecza, aż ich zgładzili, nie zostawiając nikogo przy życiu. **15** Jak PAN rozkazał Mojżeszowi, swemu słudze, tak Mojżesz nakazał Jozuemu i tak Jozue uczynił; nie zaniedbał niczego z tego wszystkiego, co PAN rozkazał Mojżeszowi. **16** Tak Jozue zdobył całą ziemię: góry i całą ziemię na południu, całą ziemię Goszen, równiny, pola i górę Izrael z jej równiną; **17** Od góry Halak, która wznosi się ku Seirowi, aż do Baal-Gad w dolinie Libanu pod górą Hermon. A wszystkich królów pojmał, pobił i pozabijał. **18** Przez długi czas Jozue prowadził wojnę z tymi wszystkimi królami. **19** Nie było miasta, które by zawało pokój z synami Izraela, oprócz Chiwwitów, [którzy] mieszkali w Gibeonie; wszystkie [inne] zdobyli podczas wojny. **20** Od PANA bowiem wyszło, by zatwardzić ich serca, aby wyruszali na bitwę z Izraelem i żeby ich wyniszczył bez miłosierdzia, aż do wytracenia, jak PAN rozkazał Mojżeszowi. **21** W tym czasie Jozue wyruszył i wytracił Anakitów z góra, z Hebronu, z Debiru, z Anabu, ze wszystkich góra Judy i ze wszystkich góra Izraela. Jozue zniszczył ich razem z ich miastami.

12 A oto królowie ziemi, których pobili synowie Izraela i posiedli ich ziemię za Jordanem na wschodzie, od rzeki Arnon aż do góry Hermon, i całą równinę na wschodzie: **2** Sichon, król Amorytów, który mieszkał w Cheszonie, a panował od Aroeru, [leżącego] nad brzegiem rzeki Arnon, i od połowy tej rzeki oraz połowy Gileadu aż do rzeki Jabok, granicy synów Ammona; **3** A od równin aż do morza Kinneret na wschodzie, i aż do Morza Równiny, czyli Morza Słonego, na wschód, w kierunku Bet-Jeszmot, i od południa pod góru Pisga. **4** I obszar Oga, króla Baszanu, który pozostał z Refaitów i mieszkał w Asztarot i w Edrei; **5** Panował on na górze Hermon, i w Salce oraz w całym Baszanie aż do granic Geszurytów i Maakatytów i nad połową Gileadu, granicą Sichona, króla Cheszonu. **6** Pobił ich Mojżesz, sługa PANA, wraz z synami Izraela. I Mojżesz, sługa PANA, dał tę ziemię w posiadanie Rubenitom i Gadytom, i połowie pokolenia Manassesa. **7** A oto królowie ziemi, których pobili Jozue i synowie Izraela po zachodniej stronie Jordanu, od Baal-Gad w dolinie Libanu aż do góry Chalak, która wznosi się ku Seirowi, a których obszar Jozue dał pokoleniom Izraela w posiadanie według ich przydziałów; **8** Na górah, na równinach, na polach, na nizinach, na pustyni i na południowej ziemi; [ziemie] Chetytów, Amorytów, Kananejczyków, Peryzzytów, Chiwwitów i Jebusytów. **9** Król Jerycha – jeden; król Aj, które [jest] obok Betel – jeden. **10** Król Jerozolimy – jeden; król Hebronu – jeden. **11** Król Jarmutu – jeden; król Lakisz – jeden. **12** Król Eglonu – jeden; król Gezer – jeden. **13** Król Debir – jeden; król Gederu – jeden. **14** Król Chormy – jeden; król Aradu – jeden. **15** Król Libny – jeden; król Adullam – jeden. **16** Król Makkedy – jeden; król Betel – jeden. **17** Król Tappuach – jeden; król Cheferu – jeden. **18** Król Afek – jeden; król Laszaronu – jeden. **19** Król Madonu – jeden; król Chasoru – jeden. **20** Król Szimron-Meronu – jeden; król Achszafu – jeden. **21** Król Tanaku – jeden; król Megiddo – jeden. **22** Król Kedeszu – jeden; król Jokneamu z Karmelu – jeden. **23** Król Doru z krainy Dor – jeden; król narodów z Gilgal – jeden. **24** Król Tirsy – jeden. Wszystkich królów było trzydziest jeden.

13 I gdy Jozue zestała się i był w podeszłym wieku, PAN powiedział do niego: Zestałaś się i posunąłeś się w latach, a pozostało jeszcze duzo

ziemi do zdobycia. **2** Oto ziemia, która pozostała: według ich rodzin. **25** A ich granice obejmowały Jazer i wszystkie okręgi Filistynów i Geszurytów; **3** Od wszystkie miasta Gileadu oraz połowę ziemi synów Szchoru, który jest naprzeciw Egipciu, aż do granicy Ammona aż do Aroeru [leżącego] naprzeciw Rabby; Akaronu na północy – [jest to ziemia] przynależąca do **26** I od Cheszbonu aż do Ramat-Mispia i Betonim oraz Kananejczyków, pięciu książąt filistyńskich: z Gazy, od Machanaim aż do granicy Debiru. **27** W dolinie Aszdodu, Aszkelonu, Gat i Ekonu, oraz Awwici; **4** zaś: Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot i Safon, resztę Od południa: całą ziemią Kananejczyków oraz Meara, królestwa Sichona, króla Cheszbonu, Jordan i [jego] która należy do Sydończyków, aż do Afek [i] aż do pogranicze aż do koñca morza Kinneret po wschodniej granicy Amorytów; **5** I ziemia Gibilitów i cały Liban stronię Jordana. **28** Oto dziedzictwo synów Gada na wschodzie, od Baal-Gad pod góre Hermon, aż według ich rodzin, miast i przyległych do nich wsi. do wejścia do Chamatu. **6** Wszystkich mieszkańców **29** Mojżesz dał też [posiadłość] poowie pokolenia góra od Libanu aż do Misrefot-Maim [i] wszystkich Manassesa; przypadła ona poowie pokolenia synów Sydończyków wypędzając przed synami Izraela. Tylko Manassesa według ich rodzin. **30** Ich granica była od podziel ją losem między Izraelitów jako dziedzictwo, tak Machanaim, obejmowała cały Baszan [i] całe królestwo jak ci rozkazałem. **7** Rozdzieli więc teraz tę ziemię jako Oga, króla Baszana oraz wszystkie wsie Jaira, które są dziedzictwo dziewięciu pokoleniom i poowie pokolenia w Baszanie, sześćdziesiąt miast. **31** Połowę Gileadu, Manassesa; **8** Gdyż z drugą, [połową] Rubenici i Asztarot i Erdei, miasta królestwa Oga w Baszanie, Gadyci otrzymali już swoje dziedzictwo, które dał im [dał] synom Makira, syna Manassesa, a ścisłe – Mojżesz za Jordanem na wschodzie, jak przydzielał poowie synów Makira według ich rodzin. **32** Oto im Mojżesz, sługa PANA; **9** Od Aroeru, leżącego nad brzegiem rzeki Arnon, i od miasta, które jest w środku rzeki, wraz z całą równiną Medeby aż do Dibonu; **10** Lecz pokoleniu Lewiego Mojżesz nie dał dziedzictwa, I wszystkie miasta Sichona, króla Amorytów, który królował w Cheszbonie, aż do granicy synów Ammona; jak im to powiedział. **11** Także Gilead i obszar Geszurytów i Maakatytów, całą góre Hermon i cały Baszan aż do Salki; **12** Całe królestwo Oga w Baszanie, który królował w Asztarot i w Edrei; był on ostatnim z Refaitów, których Mojżesz pobił i wypędził. **13** Lecz synowie Izraela nie wypędzili Geszurytów i Maakatytów, dlatego Geszuryci i Maakatyści mieszkają pośród Izraelitów do dziś. **14** Tylko pokoleniu Lewiego nie dał dziedzictwa; ofiary spalone dla PANA, Boga Izraela, są jego dziedzictwem, jak mu [Bóg] powiedział. **15** Mojżesz dał więc pokoleniu synów Rubena [dziedzictwo] według ich rodzin. **16** Ich granica była od Aroeru, leżącego nad brzegiem rzeki Arnon, i od miasta, które jest w środku rzeki, wraz z całą równiną ku Medebie; **17** Cheszbon i wszystkie przyległe do niego miasta, które były na równej: Dibon, Bamot-Baal i Bet-Baal-Meon; **18** Jahaza, Kedemot i Mefaat; **19** Kiriataim, Sibma i Seret-Haszszachar na górze w dolinie; **20** Bet-Peor, Aszdod-Pisga i Bet-Jeszimot. **21** I wszystkie miasta na równej oraz całe królestwo Sichona, króla Amorytów, który królował w Cheszbonie, a którego Mojżesz zabił tak jak książąt Midianu: Ewi, Rekem, Sur, Chur, Reba, księcia Sichona zamieszkał w [tej] ziemi. **22** I wróbił Balaama, syna Beora, wraz z innymi zabitymi synowie Izraela zabili mieczem. **23** Granicą synów Rubena był Jordan ze [swymi] granicami. Oto dziedzictwo synów Rubena według ich rodzin, miast i przyległych do nich wsi. **24** Mojżesz dał też [dziedzictwo] pokoleniu Gada, synom Gada

14 A oto co synowie Izraela odziedziczyli w ziemi Kanaan, co przydzielił im jako dziedzictwo kapłan Eleazar i Jozue, syn Nuna, oraz naczelnicy wśród ojców pokoleń synów Izraela. **2** Ich dziedzictwa [dokonano] za pomocą losów, jak PAN rozkazał przez Mojżesza, dla dziewięciu i pół pokolenia. **3** Gdyż Mojżesz dał dziedzictwo dwóm pokoleniom i poowie pokolenia za Jordanem, ale Lewitom nie dał dziedzictwa wśród nich. **4** Synowie Józefa stanowili bowiem dwa pokolenia: Manassesa i Efraima. Lewitom więc nie dano udziału w ziemi oprócz miast do zamieszkania z przyległymi do nich pastwiskami dla ich stad i dobytku. **5** Jak PAN rozkazał Mojżeszowi, tak postąpili synowie Izraela i podzieliли ziemię. **6** Wtedy synowie Judy przyszli do Jozuego w Gilgal i powiedział do niego Kaleb, syn Jefunnego, Kenizztya: Ty wiesz, co PAN powiedział Mojżeszowi, mężowi Boga, o mnie i o tobie w Kadesz-Barnea. **7** Miałem czterdzieści lat, gdy Mojżesz, sługa PANA, posłał mnie z Kadesz-Barnea na wybadanie ziemi i przyniósł mi wiadomość zgodnie z tym, co miałem w sercu. **8** Lecz moi bracia, którzy chodzili ze mną, zatrwożyli serce ludu. Ja [zaś] poszedłem całkowicie za PANEM, swoim Bogiem. **9** W tym dniu Mojżesz przysiągł: Zaprawdę, ziemia, którą deptała twoja nogi, stanie się dziedzictwem twoim i twoich synów na wieki, ponieważ całkowicie poszedłeś za PANEM, moim Bogiem. **10** A teraz oto PAN zachował

mnie przy życiu, jak powiedział; już minęło czterdzieści pięć lat od tego czasu, kiedy PAN powiedział to do Moiszeza, gdy Izraelici wędrowali po pustyni. I oto mam dziś osiemdziesiąt pięć lat; **11** A jeszcze dziś jestem tak silny, jak byłem w tym dniu, gdy Moiszez mnie wysłał. Jaka wtedy [była] moja siła, taka jest teraz moja Jozuego. I stamtąd wychodziła do Jabneel i kończyła się przy morzu. **12** A granicą zachodnią było Morze Wielkie i jego wybrzeże. Oto granica synów Judy dokonała według ich rodzin. **13** Kalebowi zaś, synowi Jefunnego, dał [Jozue] dział pośród synów Judy, jak PAN nakazał. **14** I Kaleb wypędził stamtąd trzech synów Anaka: Szeszaja i Achimana, i Talmaja, potomków Anaka. **15** Stamtąd Sam bowiem słyszałeś tego dnia, że tam są Anakici, a wyruszył przeciwko mieszkańców Debiru, które dawniej miasta [sa] wielkie i warowne. Jeśli PAN będzie ze mną, wypędzę ich, jak [mi] PAN obiecał. **16** I Kaleb powiedział: Kto pobiije Kiriat-Sefer i zdobędzie je, temu dam swoją błogosławieństwo, i dał Kalebowi, synowi Jefunnego, córkę Aksę za żonę. **17** I zdobył je Otniel, syn Kenaza, Hebron w dziedzictwo. **18** A dlatego Hebron stał się brata Kaleda; i dał mu swoją córkę Aksę za żonę. **19** A [ona] odpowiedziała: Daj mi dziedzictwem Kaleba, syna Jefunnego Kenizyty, aż do dziś, bo całkowicie [poszedł] za PANEM, Bogiem Izraela. **20** A Hebron zwano wcześniej Kiriat-Bara. **21** A [Bara] był wielkim człowiekiem wśród Anakitów. A ziemia zaznała pokoju od wojny.

15 Taki był los pokolenia synów Judy według ich rodzin: aż do granic Edomu przy pustkowiu Cin na południu sięgał kraniec granicy południowej. **2** A ich granica południowa biegła od krańca Morza Ślonego, od zatoki zwróconej ku południowi. **3** I biegła od południa, ku Maale-Akrabbim, i ciągnęła się aż do Cin; a wznosząc się na południu do Kadesz-Barnea, przebiegała do Chesronu, i wznosiła się do Addary, i skręcała do Karka. **4** Stamtąd przechodziła do Asmon i dochodziła do rzeki Egiptu, a kończyła się przy morzu. Taka będzie wasza granica na południu. **5** Granicą zaś od wschodu [było] Morze Ślone aż do końca Jordanu, a granica północna była od zatoki morskiej przy ujściu Jordanu. **6** Granica ciągnęła się do Bet-Chogla i biegła od północy aż do Bet-Araba; [stamtąd] granica wznosiła się do kamienia Bohana, syna Rubena. **7** Następnie granica wznosiła się do Debiru od doliny Akor i zwracała się ku północy do Gilgal leżącego naprzeciw wzniesienia Adummim, [położonego] na południe od rzeki. Dalej granica ciągnęła się do wód En-Szemesz i kończyła się przy En-Rogiel. **8** Dalej granica wznosiła się doliną syna Hinnom do stoku Jebusyty od południa, [czyli] do Jerozolimy. Stamtąd wznosiła się na szczyt góry położonej naprzeciw doliny Hinnom na zachodzie i na krańcu doliny Refaimów na północy. **9** Potem granica skręcała od szczytu góry aż do źródła wody Netfoach i biegła aż do miast góry Efron; dalej ciągnęła się do Baala, czyli Kiriat-Jearim. **10** Następnie granica skręcała od Baala na zachodzie do góry Seir i przechodziła do zbocza góry Jearim od północy, czyli Kesalon, potem schodziła do Bet-Szemesz i przechodziła do Timny. **11** Później granica wychodziła do zbocza Ekonu na północy i skręcała do Szikronu, i przebiegała przez górę Baala;

stamtąd wychodziła do Jabneel i kończyła się przy morzu. **12** A granicą zachodnią było Morze Wielkie i jego wybrzeże. Oto granica synów Judy dokonała według ich rodzin. **13** Kalebowi zaś, synowi Jefunnego, dał [Jozue] dział pośród synów Judy, jak PAN nakazał. **14** I Kaleb wypędził stamtąd trzech synów Anaka: Szeszaja i Achimana, i Talmaja, potomków Anaka. **15** Stamtąd Sam bowiem słyszałeś tego dnia, że tam są Anakici, a wyruszył przeciwko mieszkańcom Debiru, które dawniej nazywało się Kiriat-Sefer. **16** I Kaleb powiedział: Kto gdy ona przyszła do niego, namawiała go, aby prosił jej ojca o pole. Kiedy zsiadła z osła, Kaleb zapytał ją: Czego sobie zyczysz? **19** A [ona] odpowiedziała: Daj mi błogosławieństwo; skoro dałeś mi ziemię południową, daj mi też źródła wód. I dał jej źródła górne i źródła dolne. **20** Oto dziedzictwo pokolenia synów Judy według ich rodzin. **21** Miastami granicznymi pokolenia synów Judy w stronę granicy Edomu na południu były: Kabseel, Eder, Jagur; **22** Kina, Dimona, Adada; **23** Kedesz, Chasor, Jetnan; **24** Zif, Telam, Bealot; **25** Chasor-Chadatta i Keriot-Chesron, czyli Chasor; **26** Aman, Szema, Molada; **27** Hasar-Gadda, Cheszmon, Bet-Pele; **28** Chasar-Szual, Beer-Szeba, Biziota; **29** Baala, Ijjim, Esem; **30** Eltolad, Kesil, Chorma; **31** Siklag, Madmana, Sansanna; **32** Lebaot, Szilchim, Ain i Rimmon. Wszystkich miast było dwadzieścia dziewięć z przyległymi do nich wioskami. **33** Na nizinie: Esztaol, Sorea, Aszna; **34** Zanoach, En-Gannim, Tappuach, Enam; **35** Jarmut, Adullam, Soko, Azeka; **36** Szaaraim, Aditaim, Gedera i Gederotaim: czternaście miast wraz z przyległymi do nich wioskami. **37** Senan, Chadasza, Migdal-Gad; **38** Dilan, Mispe, Jokteel; **39** Lakisz, Boskat, Eglon; **40** Kabon, Lachmas, Kitlisz; **41** Gederot, Bet-Dagon, Naama i Makkeda: szesnaście miast wraz z przyległymi do nich wioskami. **42** Libna, Eter, Aszan; **43** Jeftach, Aszna, Nesib; **44** Keila, Akzib i Maresza: dziewięć miast wraz z przyległymi do nich wioskami. **45** Ekon i przylegle do niego miasteczka i wioski; **46** Od Ekonu aż do morza wszystkie [miasta], które leżą w pobliżu Aszdodu, i przyległe do nich wioski; **47** Aszdod i przyległe do niego miasteczka i wioski, Gaza i przyległe do niej miasteczka i wioski, aż do rzeki Egiptu i Morza Wielkiego, które jest granicą. **48** A w górach: Szamir, Jattir, Soko; **49** Danna, Kiriat-Sanna, czyli Debir; **50** Anab, Esztemo, Anim; **51** Goszen, Cholon i Gilo: jedenaście miast wraz z przyległymi do nich wioskami. **52** Arab, Duma, Eszan; **53** Janum, Bet-Tappuach, Afeka; **54** Chumta, Kiriat-Bara, czyli Hebron, Sijor: dziewięć miast wraz z przyległymi do

nich wioskami. 55 Maon, Karmel, Zif, Jutta; 56 Jizreel, aby dał nam dziedzictwo pośród naszych braci; i [Jozue] Jokdeam, Zanoach; 57 Kain, Gibea i Timna: dziesięć dat im zgodnie z rozkazem PANA dziedzictwo pośród miast wraz z przyległymi do nich wioskami. 58 Chalchul, braci ich ojca. 59 I przypadło Manassesowi dziesięć Bet-Sur, Gedor; 59 I Maarat, Bet-Anot i Eltekon: sześć miast wraz z przyległymi do nich wioskami. 60 Kiriat-Jordanem. 60 Kiriat-Baal, czyli Kiriat-Jearim i Rabba: dwa miasta wraz z dziedzictwo pośród jego synów, a ziemia Gilead przyległymi do nich wioskami. 61 A na pustyni: Bet- przypadła pozostały synom Manassesa. 7 I granica Araba, Middin, Sekaka; 62 Nibszan, miasto Soli i En-Gedi: sześć miast wraz z przyległymi do nich wioskami. Manassesa ciągnęła się od Aszera do Michmetat, 63 Lecz Jebusytów, mieszkańców Jerozolimy, synowie które leży naprzeciw Szechem, a dalej biegła na prawo Judy nie mogli wypędzić; dlatego Jebusycy mieszkają do mieszkańców w En-Tappuach. 8 Ziemia Tappuach synami Judy w Jerozolimie aż do dziś. Manassesa należała do Manassesa, ale Tappuach na granicy Manassesa należało do synów Efraima. 9 Granica ta biegła do potoku Kana, na południe od tego potoku. Te miasta Efraimitów [leżą] wśród miast Manassesa, ale granica Manassesa biegła od północy tego potoku, a kończyła się przy morzu. 10 Na południu [był dział] Efraima, a na północy Manassesa, a jego granicą było morze. Z Aszerem graniczna na północy, a z Issacharem na wschodzie. 11 I Manasses [posiadał] w działach Issachara i Aszera Bet-Szean i przylegle do niego miasteczka, Jibleam i przylegle do niego miasteczka, mieszkańców Dor i przylegle do niego miasteczka, mieszkańców Endor i przylegle do niego miasteczka, mieszkańców Tanaku i przylegle do niego miasteczka oraz mieszkańców Megiddo i przylegle do niego miasteczka – trzy okręgi. 12 Lecz synowie Manassesa nie mogli wypędzić z tych miast [ich mieszkańców], dlatego Kananejczycy dalej mieszkali w tej ziemi. 13 A gdy synowie Izraela wzmacnili się, kazali Kananejczykom płacić daninę, ale nie wypędzili ich całkowicie. 14 Wtedy synowie Józefa powiedzieli do Jozuego: Dlaczego dalej nam w dziedzictwo jeden los i jeden dział? Jesteśmy przecież ludem wielkim i PAN dotychczas nam błogosławił. 15 I Jozue odpowiedział im: Jeśli jesteście ludem wielkim, idźcie do lasu i wykarczujcie tam sobie miejsce w ziemi Peryzzytów i Refaitów, skoro za ciasno jest wam na górze Efraim. 16 Synowie Józefa odpowiedzieli: Góra nam nie wystarczy, a wszyscy Kananejczycy, którzy mieszkają w dolinach, mają żelazne rydwany, zarówno ci, którzy mieszkają w Bet-Szean i w przyległych do niego miasteczkach, jak i ci, [którzy mieszkają] w dolinie Jizreel. 17 Wtedy Jozue powiedział do domu Józefa, do Efraima i Manassesa: Jesteś ludem wielkim i twoja moc jest wielka, nie będziesz miał [tylko] jednego losu; 18 Lecz otrzymasz góre; a że tam [jest] las, to go wykarczujesz i będziesz miał jego granice. Wypędzisz bowiem Kananejczyków, choć mają żelazne rydwany [i] są potężni.

16 Los synów Józefa przypadł od Jordanu przy Jerychu do wód Jerycha na wschodzie, do pustyni, która rozciąga się od Jerycha przez górę Betel; 2 Od Betel biegnie do Luz i dalej do granic Archy, do Atarot. 3 Potem ciągnie się ku zachodowi do granicy Jafety, aż do granicy dolnego Bet-Choron i aż do Gezer, i kończy się przy morzu. 4 Tak więc synowie Józefa, Manasses i Efraim, wzięli dziedzictwo. 5 A granica synów Efraima według ich rodzin – granica ich dziedzictwa na wschodzie – była [od] Atarot-Addar aż do górnego Bet-Choron. 6 I ta granica biegła w kierunku morza do Mikmetat na północy, potem skręcała na wschód do Taanat-Szilo i przechodziła obok jej wschodniej strony aż do Janocha; 7 I ciągnęła się od Janocha do Atarot i Naarat, i dochodziła do Jerycha, a kończyła się przy Jordanie. 8 Od Tappuach granica biegła na zachód do potoku Kana, a kończyła się przy morzu. Takie było dziedzictwo pokolenia synów Efraima według ich rodzin. 9 Synowie Efraima [mieli] też wydzielone miasta pośrodku dziedzictwa synów Manassesa – wszystkie te miasta wraz z przyległymi do nich wioskami. 10 I nie wygnali Kananejczyków, mieszkających w Gezer. I mieszkają Kananejczycy pośród Efraimitów aż do dziś, i stali się sługami składającymi daninę.

17 Los przypadł też pokoleniu Manassesa, bo był on pierworodnym Józefa. [Przypadł] Makirowi, pierworodnemu Manassesa, ojcu Gileada, a ponieważ był wojownikiem, otrzymał Gilead i Baszan. 2 [Dział] otrzymali też inni synowie Manassesa według ich rodzin: synowie Abiezera, synowie Cheleka, synowie Asriela, synowie Sychema, synowie Chefera i synowie Szemidy. Ci byli synami Manassesa, syna Józefa – mężczyźni według ich rodzin. 3 Lecz Selofchad, syn Chefera, syna Gileada, syna Makira, syna Manassesa, nie miał synów, tylko córki. Oto imiona jego córek: Machla, Noa, Chogla, Milka i Tirsa. 4 Przyszły one przed kapłana Eleazara, przed Jozuego, syna Nuna, oraz przed naczelników i powiedziały: PAN rozkazał Mojżeszowi,

18 Wtedy całe zgromadzenie synów Izraela zebrało się w Szilo i wznieśli tam Namiot Zgromadzenia, gdyż ziemia została przez nich opanowana. 2 A pozostało wśród synów Izraela siedem pokoleń, którym

nie przydzielono ich dziedzictwa. 3 Wtedy Jozue ujścia Jordanu. To [była] granica południowa. 20 Jordan powiedział do synów Izraela: Jak długo będącie zaś stanowią granicę od strony wschodniej. To było zwiększać z tym, aby wejść i posiąść ziemię, którą dał dziedzictwo synów Beniamina według otaczających was PAN, Bóg waszych ojców? 4 Wybierzcie spośród jego granic, według ich rodzin. 21 A miastami pokolenia siebie po trzech mężczyzn [z każdego] pokolenia, synów Beniamina według ich rodzin były: Jerycho, których poślę, aby obeszli ziemię i opisali ją według ich Bet-Chogla i dolina Kesis; 22 Bet-Araba, Semaraim, dziedzictwa, a potem powróć do mnie. 5 I podzieli ją Betel; 23 Awwim, Para, Ofra; 24 Kefar-Ammonaj, Ofni i na siedem części: Juda pozostanie w swych granicach Geba: dwanaście miast wraz z przyległymi do nich na południu, a dom Józefa pozostanie w swych wioskami. 25 Gibeon, Rama, Beerot; 26 Mispa, Kefira, granicach na północy. 6 Sporządzie więc opis ziemi, Mosa; 27 Rekem, Jerpeel, Tarala; 28 Sela, Elef, Jebus, [dzielicą ją] na siedem części, i przynieście [go] tu do czystego Jerozolima, Gibeat i Kiriat: czternaście miast wraz mnie, a ja rzucę dla was losy przed PANEM, naszym z przyległimi do nich wioskami. To było dziedzictwo Bogiem. 7 Lewici bowiem nie mają działu pośród was, synów Beniamina według ich rodzin.

gdyż ich dziedzictwem jest kapłaństwo PANA; a Gad, Ruben i połowa pokolenia Manassesa otrzymali swoje dziedzictwa po wschodniej stronie Jordanu, które dały im Mojżesz, sługa PANA. 8 Wtedy ci mężczyźni wstali i poszli, a Jozue nakazał tym, którzy szli, aby opisali ziemię: Idźcie i obejdźcie ziemię, i opiszcie ją, a potem wróćcie do mnie, a ja rzucę dla was losy przed PANEM tu, w Szilu. 9 Odeszli więc ci mężczyźni i obchodzili ziemię, i opisali ją w księdze według miast, [dzielicą] na siedem części; potem wrócili do Jozuego, do obozu w Szilu. 10 I Jozue rzucił dla nich losy w Szilu przed PANEM, i tam podzielił Jozue ziemię synom Izraela według ich przydziałów. 11 I padł los dla pokolenia synów Beniamina według ich rodzin, a granica ich losu wypadła między synami Judy a synami Józefa. 12 Ich granica po stronie północnej zaczynała się od Jordanu, biegła na północne zbocze Jerycha, ciągnęła się przez góry na zachód i kończyła się przy pustyni Bet-Awen. 13 A stamtąd granica biegła do Luz, od strony południowej Luz, czyli Betel, a schodziła do Atarot-Addar pod górem, która leży na południe od dolnego Bet-Choron. 14 Potem granica skręcała obok morza na południe od góry położonej naprzeciw Bet-Choron na południu, i kończyła się w Kiriat-Baal, czyli Kiriat-Jearim, mieście synów Judy. To jest strona zachodnia. 15 Strona zaś południowa [zaczynała się] od końca Kiriat-Jearim; następnie granica biegła na zachód i dochodziła do źródła wód Neftoach. 16 I granica ta ciągnęła się do końca góry położonej naprzeciw doliny syna Hinnom, leżącej w dolinie Refaim na północy, i schodziła do doliny Hinnom po stronie Jebus na południe, i stamtąd biegła do źródła Rogiel. 17 Potem skręcała na północ i dochodziła do En-Szemesz, i dalej do Gelilot, które jest naprzeciw wznesienia Adummim, stamtąd schodziła do kamienia Bohana, syna Rubena. 18 Następnie przebiegała ku zboczu, które było naprzeciw Araby na północ, i ciągnęła się do Araby. 19 Stamtąd granica biegła do zbocza Bet-Chogla na północy, a kończyła się przy zatoce północnej Morza Ślonego, na południu od

19 Potem padł drugi los dla Symeona, dla pokolenia synów Symeona według ich rodzin, a ich dziedzictwo znajdowało się pośród dziedzictwa synów Judy. 2 A otrzymali oni w dziedzictwie: Beer-Szeba, Szeba, Molada; 3 Chasar-Szual, Bala, Esem; 4 Eltolad, Betul, Chorma; 5 Siklag, Bet-Markabot, Chasar-Susa; 6 Bet-Lebaot i Szaruchen: trzynaście miast wraz z przyległymi do nich wioskami. 7 Ain, Rimmon, Eter, Aszan: cztery miasta wraz z przyległymi do nich wioskami. 8 Oraz wszystkie wioski, które były dokola tych miast, aż do Baalat-Beer, Ramat południowy. To było dziedzictwo pokolenia synów Symeona według ich rodzin. 9 Dziedzictwo synów Symeona zostało wzięte z działu synów Judy, ponieważ dział synów Judy był dla nich zbyt wielki. Synowie Symeona otrzymali więc dziedzictwo pośród ich dziedzictwa. 10 Potem padł trzeci los dla synów Zebulona według ich rodzin, a granica ich dziedzictwa sięgała aż do Sarid. 11 A ich granica wznosiła się w kierunku morza do Marala, dochodząc do Dabbeszet i ciągnęła się aż do potoku, który jest naprzeciw Jokneam. 12 I zwracała się od Sarid na wschód do granicy Kislot-Tabor, a [stamtąd] biegła do Daberat i wznosiła się [do] Jafia; 13 Stamtąd biegła na wschód do Gat-Chefer, do Et-Kasin, dochodząc do Rimmon i skręcała do Nea. 14 Następnie granica otaczała od północy do Channaton i kończyła się w dolinie Jiftach-El. 15 [Obejmowała] również Kattat, Nahalal, Szimron, Idala i Betlejem: dwanaście miast wraz z przyległymi do nich wioskami. 16 Otto dziedzictwo synów Zebulona według ich rodzin, te miasta i przylegle do nich wioski. 17 Czwarty los przypadł Issacharowi, [czyli] synom Issachara według ich rodzin. 18 A ich granica obejmowała: Jizreel, Kesulot, Szunem; 19 Chafaraim, Szijon, Anacharat; 20 Rabbit, Kiszjon, Ebos; 21 Remet, En-Gannim, En-Chadda i Bet-Passes. 22 A [ich] granica dochodziła do Taboru, Szachasima i Bet-Szemesz, a kończyła się przy Jordanie: szesnaście miast i przylegle do nich wioski. 23 Otto dziedzictwo pokolenia synów Issachara

według ich rodzin, te miasta oraz przyległe do nich wioski. 24 Potem padł piąty los dla pokolenia synów Aszera według ich rodzin. 25 I ich granica obejmowała: Chelkat, Chali, Beten, Akszaf; 26 Alammelek, Amad i Miszal, a dochodziła do Karmelu na zachodzie i do Miszal, a dochodziła do Karmelu na zachodzie i do Szichor-Libnat. 27 Stamąd skręcała na wschód do Bet-Dagon i biegła aż do Zebulona i do doliny Jiftach-El na północ od Bet-Emek i Neiel i wychodziła do Kabulu po lewej stronie; 28 I [do] Ebronu, Rechobu, Chammonu i Kany aż do Wielkiego Sydonu. 29 Potem granica skręcała do Rama aż do warownego miasta Tyr, aż do Akzibu. 30 [Obejmowała] również do nich wioski. 31 Oto dziedzictwo pokolenia synów Aszera według ich rodzin, te miasta i przyległe do nich wioski. 32 [Potem] dla synów Neftalego padł los, dla synów Neftalego według ich rodzin. 33 Ich granica biegła od Chelef, od Helon do Saanannim, czyl Nekeb, oraz Jabneel aż do Lakum i Arba, [czyli] Hebron, na górze Judy. 34 Następnie ta granica skręcała na zachód [do] Aznot-Tabor, a stamtąd biegła do Chukkok i ciągnęła się na południe do Zebulona, do zachodzie dochodziła do Aszera, a do Judy nad Jordanem na wschodzie. 35 A miastami warownymi ojców Neftalego według ich rodzin, te miasta oraz przyległe do nich wioski. 40 [Potem] padł siódmy los dla pokolenia synów Dana według ich rodzin. 41 A granica ich dziedzictwa obejmowała: Sorea, Esztaol, Ir-Szemesz; 42 Szaalabin, Ajjalon, Jitla; 43 Elon, Timna, Ekron; 44 Elteke, Gibbeton, Baalat; 45 Jehud, Bene-Berak, Gat-Rimmon; 46 Me-Jarkon i Rakkon z granicą naprzeciw Jafy. 47 Lecz obszar synów Dana był zbyt mały. Synowie Dana wyruszyli więc do walki z Leszem, zdobyli je, pobili je ostrzem miecza, wzięli je w dziedzictwo i mieszkali w nim. I nazwali Leszem Dan, od imienia swego ojca. 48 Oto dziedzictwo pokolenia synów Dana według ich rodzin, te miasta oraz przyległe do nich wioski. 49 A gdy dokonczyli dzielenie ziemi według jej granic, synowie Izraela dali spośród siebie dziedzictwo Jozuemu, synowi Nuna. 50 Zgodnie z rozkazem PANA dali mu miasto, o które poprosił, Timnat-Serach na górze Efraim, gdzie zbudował miasto i mieszkał w nim. 51 Oto dziedzictwa, które losem podzielili w posiadanie kapłan Eleazar, Jozue, syn Nuna, i naczelnicy ojców pokoleni synów Izraela w Szilo przed PANEM, u wejścia do Namiotu Zgromadzenia, i dokonczyli podział ziemi.

20 Potem PAN powiedział do Jozuego: 2 Powiedz synom Izraela: Wyznaczcie sobie miasta schronienia, o których mówiłem wam przez Mojżesza; 3 Aby tam uciekał zabójca, który by zabił człowieka niechcący i mimowolnie. Będą dla was schronieniem przed mściwcem krwi. 4 Gdy [któś] ucieknie do jednego z tych miast i stanie przy wejściu do bramy miejskiej, opowie do uszu starszych tego miasta swoją sprawę, a oni przyjmą go do miasta do siebie i dadzą mu miejsce, i będzie z nimi mieszkał. 5 A gdy będzie go ścigał mściwiec krwi, to nie wydadzą zabójcy w jego ręce, gdyż nieumyślnie zabił swego bliźniego i nie czuł się do niego przedtem nienawiści. 6 I będzie mieszkał w Umma, Afek i Rechob: dwadzieścia dwa miasta oraz tym mieście, dopóki nie stanie przed zgromadzeniem przyległe do nich wioski. 31 Oto dziedzictwo pokolenia synów Aszera według ich rodzin, te miasta i przyległe do nich wioski. 32 [Potem] dla synów Neftalego padł los, dla synów Neftalego według ich rodzin. 33 Ich granica biegła od Chelef, od Helon do Saanannim, czyl Nekeb, oraz Jabneel aż do Lakum i Arba, [czyli] Hebron, na górze Judy. 34 Następnie ta granica skręcała na zachód [do] Aznot-Tabor, a stamtąd biegła do Chukkok i ciągnęła się na południe do Zebulona, do zachodzie dochodziła do Aszera, a do Judy nad Jordanem na wschodzie. 35 A miastami warownymi ojców Neftalego według ich rodzin, te miasta oraz przyległe do nich wioski. 40 [Potem] padł siódmy los dla pokolenia synów Dana według ich rodzin. 41 A granica ich dziedzictwa obejmowała: Sorea, Esztaol, Ir-Szemesz; 42 Szaalabin, Ajjalon, Jitla; 43 Elon, Timna, Ekron; 44 Elteke, Gibbeton, Baalat; 45 Jehud, Bene-Berak, Gat-Rimmon; 46 Me-Jarkon i Rakkon z granicą naprzeciw Jafy. 47 Lecz obszar synów Dana był zbyt mały. Synowie Dana wyruszyli więc do walki z Leszem, zdobyli je, pobili je ostrzem miecza, wzięli je w dziedzictwo i mieszkali w nim. I nazwali Leszem Dan, od imienia swego ojca. 48 Oto dziedzictwo pokolenia synów Dana według ich rodzin, te miasta oraz przyległe do nich wioski. 49 A gdy dokonczyli dzielenie ziemi według jej granic, synowie Izraela dali spośród siebie dziedzictwo Jozuemu, synowi Nuna. 50 Zgodnie z rozkazem PANA dali mu miasto, o które poprosił, Timnat-Serach na górze Efraim, gdzie zbudował miasto i mieszkał w nim. 51 Oto dziedzictwa, które losem podzielili w posiadanie kapłan Eleazar, Jozue, syn Nuna, i naczelnicy ojców pokoleni synów Izraela w Szilo przed PANEM, u wejścia do Namiotu Zgromadzenia, i dokonczyli podział ziemi.

21 Wtedy naczelnicy wśród ojców Lewitów przyszli do kapłana Eleazara, do Jozuego, syna Nuna, i do naczelników wśród ojców pokoleń synów Izraela. 2 I powiedzieli do nich w Szilo, w ziemi Kanaan: PAN rozkazał przez Mojżesza, abyście nam dali miasta do mieszkania wraz z ich pastwiskami dla naszego bydła. 3 Synowie Izraela dali więc Lewitom ze swego dziedzictwa zgodnie ze słowem PANA te miasta oraz ich pastwiska. 4 Padł los dla rodzin Kehatyów: synowie kapłana Aarona spośród Lewitów otrzymali losem trzynaście miast od pokolenia Judy, od pokolenia Symeona i od pokolenia Beniamina. 5 A pozostały synowie Kehata [otrzymali] losem dziesięć miast od rodzin pokolenia Efraima, od pokolenia Dana i od połowy pokolenia Manassesa. 6 A synowie Gerszona [otrzymali] losem trzynaście miast od rodzin pokolenia Issachara, od pokolenia Aszera, od pokolenia Neftalego i od połowy pokolenia Manassesa w Baszanie. 7 [Także] synowie Merariego według swoich rodzin [otrzymali] dwanaście miast od pokolenia Rubena, od pokolenia Gada i od pokolenia Zebulona. 8 Synowie Izraela dali więc Lewitom przez losowanie te miasta i ich pastwiska, jak rozkazał PAN przez Mojżesza.

9 Dali z pokolenia synów Judy i z pokolenia synów pastwiska, Mefaat i jego pastwiska: cztery miasta Symeona następujące miasta wymienione z nazwy. **38** Od pokolenia Gada [dano] miasta schronienia i otrzymali je synowie Aarona, z rodzin Kehatytów, dla zabójcy: Ramot w Gileadzie i jego pastwiska, spośród synów Lewiego, gdyż dla nich padł pierwszy Machanaim i jego pastwiska; **39** Cheszon i jego los. **11** I dano im miasto Arba, ojca Anaka, czyle pastwiska, Jazer i jego pastwiska: razem cztery miasta. Hebron, w górnictwie Judy i leżące wokół niego pastwiska; **40** Wszystkich miast przydzielonych losem dla synów **12** Ale pole tego miasta i przyległe do niego wioski Merariego według ich rodzin, którzy jeszcze pozostały dano w posiadanie Kalebowi, synowi Jefunnego. **13** z rodzin Lewitów, było dwanaście. **41** Wszystkich Synom kapłana Aarona dano miasto schronienia dla miast Lewitów pośród dziedzictwa synów Izraela było zabójcy: Hebron i jego pastwiska, a także Libnę i jej czterdzieści osiem wraz z ich pastwiskami. **42** A każde pastwiska; **14** Jattir i jego pastwiska, Esztemoia i jego z tych miast miało dokoła siebie pastwiska; tak [było] z pastwiska; **15** Cholon i jego pastwiska, Debir i jego każdym z tych miast. **43** Dał więc PAN Izraelowi całą pastwiska; **16** Ain i jego pastwiska, Juttę i jej pastwiska ziemię, którą przysiągł dać ich ojcom; i posiedli ja, i oraz Bet-Szemesz i jego pastwiska: dziewięć miast od mieszkali w niej. **44** Dał im PAN także odpoczynek ze tych dwóch pokoleń. **17** A od pokolenia Beniamina: wszystkich stron, tak jak przysiągł ich ojcom. Nieostał Gibeon i jego pastwiska, Gebę i jej pastwiska; **18** się przed nimi nikt spośród wszystkich ich wrogów, Anatot i jego pastwiska, Almon i jego pastwiska: wszystkich ich wrogów wydał PAN w ich ręce. **45** cztery miasta. **19** Wszystkich miast synów Aarona, Nie zawiodło [żadne] słowo ze wszystkich dobrych kapelanów, było trzynaście wraz z ich pastwiskami. **20** słów, które PAN obiecał domowi Izraela; wszystko się Ale rodzinom synów Kehata, Lewitom, którzy pozostali wypełniło.

z synów Kehata, [dano] przez losowanie miasta od pokolenia Efraima. 21 A dano im miasto schronienia dla zabójcy: Sychem i jego pastwiska na górze Efraim, a także Gezer i jego pastwiska; 22 Kibsaim i jego pastwiska oraz Bet-Choron i jego pastwiska: cztery miasta. 23 Także od pokolenia Dana: Elteko i jego pastwiska, Gibbaton i jego pastwiska; 24 Ajjalon i jego pastwiska, Gat-Rimmon i jego pastwiska: cztery miasta. 25 A od połowy pokolenia Manassesa: Tanak i jego pastwiska oraz Gat-Rimmon i jego pastwiska: dwa miasta. 26 Wszystkich miast wraz z ich pastwiskami dla pozostałych rodzin synów Kehata [było] dziesięć. 27 Synom Gerszona, z rodzin Lewiego, dano od połowy pokolenia Manassesa miasta schronienia dla zabójcy: Golan w Baszanie i jego pastwiska oraz Beeszterę i jej pastwiska: dwa miasta. 28 Od pokolenia Issachara Kiszonj i jego pastwiska, Dobrat i jego pastwiska; 29 Jarmut i jego pastwiska oraz En-Gannim i jego pastwiska: cztery miasta. 30 A od pokolenia Aszera Miszeal i jego pastwiska, Abdon i jego pastwiska; 31 Chelkat i jego pastwiska oraz Rechob i jego pastwiska: cztery miasta. 32 A od pokolenia Neftalego [dano] miasto schronienia dla zabójcy: Kedesz w Galilei i jego pastwiska, Chammot-Dor i jego pastwiska oraz Kartan i jego pastwiska: trzy miasta. 33 Wszystkich miast dla Gerszonitów według ich rodzin [było] trzynaście wraz z ich pastwiskami. 34 Potem rodzinom synów Merariego, pozostałym Lewitom, [dano] od pokolenia Zebulona: Jokneam i jego pastwiska, Kartę i jej pastwiska; 35 Dimnę i jej pastwiska, Nahalal i jego pastwiska: cztery miasta. 36 A od pokolenia Rubena Beser i jego pastwiska, Jahaza i jej pastwiska; 37 Kedemot i jego

22 Wtedy Jozue przywołał Rubenitów, Gadytów oraz połowę pokolenia Manassesa; **2** I powiedział do nich: Strzegliście wszystkiego, co wam nakazał Mojżesz, sługa PANA, i byliście posłuszní menu głosowi we wszystkim, co wam nakazałem. **3** Nie opuściliście swoich braci przez [ten] długi czas aż do dziś, ale strzegliście pilnie rozkazu PANA, waszego Boga. **4** A teraz PAN, wasz Bóg, dał odpoczynek waszym braciom, jak im obiecał. Zawróćcie więc teraz i idźcie do waszych namiotów i do ziemi waszej własności, którą dał wam Mojżesz, sługa PANA, po drugiej stronie Jordanu. **5** Tylko uważajcie pilnie, by zachować przykazanie i prawo, które nakazał wam Mojżesz, sługa PANA – abyście miłowali PANA, swojego Boga, kroczyli wszystkimi jego drogami, zachowywali jego przykazania, Ignęli do niego i służyli mu z całego swego serca i z całej swej duszy. **6** Potem Jozue błogosławiał im i odesłał ich, a oni odeszli do swoich namiotów. **7** Mojżesz bowiem dał [jednej] poowie pokolenia Manassesa [posiadłość] w Baszanie, [ale drugiej] jego poowie Jozue dał [dzia] z ich braćmi po zachodniej stronie Jordanu. A gdy Jozue odesłał ich do ich namiotów, błogosławił im. **8** I powiedział do nich: Wracajcie z wielkimi bogactwami do waszych namiotów, z bardzo licznymi stadami, ze srebrem, złotem, miedzią i żelazem oraz z wielką liczbą szat. Podzielcie się ze swymi braćmi łupem po waszych wrogach. **9** Wtedy synowie Rubena i synowie Gada oraz połowa pokolenia Manassesa zawrócili i opuścili synów Izraela w Szilo, które leży w ziemi Kanaan, aby pójść do ziemi Gilead, do ziemi swojej własności, która, dziedzicznie otrzymali zgodnie ze słowem PANA za

pośrednictwem Mojżesza. **10** I gdy przybyli w okolice synowie odwróca naszych synów od bojaźni PANA. Jordanu [położone] w ziemi Kanaan synowie Rubena **26** Dlatego powiedzieliśmy: Uczyńmy tak i zbudujmy i synowie Gada oraz połowa pokolenia Manassesa, sobie ołtarz, nie do całopalień ani do [innych] ofiar; zbudowali tam ołtarz nad Jordanem, ołtarz wielki i **27** Lecz aby był świadkiem między nami a wami i okazały. **11** I synowie Izraela usłyszeli, że mówiono: Oto między naszymi pokoleniami po nas i abyśmy służyli synowie Rubena, synowie Gada i połowa pokolenia PANU przed jego obliczem w naszych całopaleniach, Manassesa zbudowali ołtarz naprzeciw ziemi Kanaan ofiarach pokarmowych i ofiarach pojednawczych, aby w okolicy Jordanu, gdzie przeszli synowie Izraela. **12** W przyszłości wasi synowie nie powiedzieli nam Gdy więc synowie Izraela o tym usłyszeli, zebrało synom: Nie macie udziału w PANU. **28** Powiedzieliśmy się całe zgromadzenie synów Izraela w Szilo, aby więc: Gdy w przyszłości tak powiedzą nam albo wyruszyć przeciw nim na wojnę. **13** I synowie Izraela naszemu potomstwu, wtedy odpowiemy: Patrzcie wysłali do synów Rubena, synów Gada i połowy na podobieństwo ołtarza PANA, który wzniесły nasi pokolenia Manassesa, do ziemi Gilead, Pinchasa, syna ojcowie, nie dla całopalień ani dla [innych] ofiar, ale kapłana Eleazara; **14** A z nim dziesięciu naczelników, żeby był świadkiem między nami a wami. **29** Nie daj po jednym z każdego rodu ze wszystkich pokoleń Boże, żebyśmy mieli buntować się przeciw PANU Izraela; każdy naczelnik był głową rodu swoich ojców i odwrócić się dziś od PANA, budując ołtarz do wśród tysięcy Izraela. **15** [Ci] przyszli do synów całopalień, ofiar pokarmowych i [innych] ofiar poza Rubena, synów Gada i połowy pokolenia Manassesa, ołtarzem PANA, naszego Boga, który znajduje się do ziemi Gilead, i powiedzieli do nich: **16** Tak mówi całe przed jego przybytkiem. **30** A gdy kapłan Pinchas, zgromadzenie PANA: Cóż to za przestępstwo, którego naczelnicy zgromadzenia i przełożeni nad tysiącami się dopuściliście wobec Boga Izraela, że odwróciłeś Izraela, którzy z nim byli, usłyszeli słowa, które mówili się dziś od PANA, budując sobie ołtarz, aby zbuntować synowie Rubena, synowie Gada i synowie Manassesa, się dziś przeciw PANU? **17** Czy mało nam nieprawości uznali [je] za słusze. **31** I Pinchas, syn kapłana popelniejew w Peor, z której nie jesteśmy oczyszczeni Eleazara, powiedział do synów Rubena, synów Gada po dziś dzień, a za którą na zgromadzenie PANA spadła i synów Manassesa: Dzisiaj przekonaliśmy się, że plaga; **18** Że wy dziś odwróciłeś się, [żeby nie pojść] PAN jest pośród nas, bo nie dopuściliście się tego za PANEM? A ponieważ buntujecie się dziś przeciw przestępstwa przeciw PANU i wyzwoliliście synów PANU, jutro on rozgniewa się na całe zgromadzenie Izraela z ręki PANA. **32** Wtedy Pinchas, syn kapłana Izraela. **19** A jeśli ziemia waszej posiadłości jest Eleazara, oraz naczelnicy powrócili od synów Rubena nieczysta, przeprowadźcie się do ziemi dziedzictwa i od synów Gada z ziemi Gilead do ziemi Kanaan, do PANA, w której znajduje się przybytek PANA, i weźcie synów Izraela, i zdali im sprawę. **33** I spodobało się to sobie posiadłości pośród nas; tylko nie buntujecie się przeciwko nam, mówili [więcej] o wyruszeniu przeciw nim na wojnę, by przeciw PANU ani nie buntujecie się przeciwko nam, budując sobie ołtarz poza ołtarzem PANA, naszego zniszczyć ziemię, w której mieszkały synowie Rubena i Boga. **20** Czy to nie Akan, syn Zeracha, dopuścił synowie Gada. **34** Synowie Rubena i Gada nazwali ten się przestępstwa przy rzeczach przeklętych i czy ołtarz Ed, [mówiąc]: Świadkiem będzie między nami, gniew nie spadł na całe zgromadzenie Izraela? I że PAN [jest] Bogiem.

nie tylko on umarł za swoją nieprawość. **21** Wtedy synowie Rubena, synowie Gada i połowa pokolenia Manassesa odpowiedzieli naczelnikom nad tysiącami Izraela: **22** PAN, Bóg bogów, PAN, Bóg bogów, on wie, i Izrael też się dowie: Jeśli stało się to przez bunt albo przestępstwo przeciw PANU – niech nas dziś nie oszczędzi; **23** Jeśli zbudowaliśmy sobie ołtarz, aby się odwrócić od PANA i aby składać na nim całopalenia i ofiary pokarmowe lub pojednawcze, to niech PAN to rozezna; **24** Czy nie zrobiliśmy tak [raczej] z obawy przed tym, że w przyszłości wasi synowie powiedzą nam synom: Cóż wy macie wspólnego z PANEM, Bogiem Izraela? **25** Oto PAN ustanowił Jordan granicą między nami a wami, synowie Rubena i synowie Gada; nie macie działa w PANU. W ten sposób wasi

synowie odwróca naszych synów od bojaźni PANA.

23 A po długim czasie, gdy PAN dał Izraelowi odpoczynek od wszystkich ich okolicznych wrogów, a Jozue był już stary i w podeszłym wieku; **2** Jozue przywołał całego Izraela, jego starszych, jego naczelników, jego sędziów i jego przełożonych i powiedział do nich: Jestem już stary i w podeszłym wieku. **3** A wy widzieliście wszystko, co PAN, wasz Bóg, uczynił wszystkim tym narodom ze względu na was, gdyż PAN, wasz Bóg, sam walczył za was. **4** Spójrzcie, podzieliliem was i osem narody, które pozostały, jako dziedzictwo dla waszych pokoleń, i wszystkie narody, które wytraciłem, od Jordanu aż do Morza Wielkiego na zachodzie. **5** A PAN, wasz Bóg, sam je wypędzi przed wami i wygna je sprzed

waszych oczu, i posiądzcie dziedzicznie ich ziemię, nad morze, a Egipcjanie ścigali waszych ojców na jak wam to powiedział PAN, wasz Bóg. 6 Umacniajcie rydwanach i koniach aż do Morza Czerwonego. 7 się bardzo, by strzec i wypełniać wszystko, co jest napisane w księdze Prawa Mojżesza, nie odstępując wami Egipcjanami i sprowadził na nich morze, od niego na prawo [ani] na lewo. 7 Nie mieszajcie które ich okryło. Wasze oczy widziały, co uczynilem w się z tymi narodami, które pozostały pośród was, ani Egipcie. I przebywaście na pustyni przez długi czas. nie wspominajcie imion ich bogów, ani [na nich] nie przysięgajcie, ani im nie służcie, ani nie oddawajcie im poklonu; 8 Ale Ignicie do PANA, swojego Boga, tak jak was, ale oddałem ich w wasze ręce i posiedliście ich czyniliście aż do dziś. 9 PAN bowiem wypędził przed ziemię, a zgłodziłem ich przed wami. 9 Powstał też wami narody wielkie i potężne i nikt nie mógł ostać Balak, syn Sippora, król Moabu, aby walczyć przeciw się przed wami aż do dziś. 10 Jeden z was będzie Izraelowi. Posłał też i wezwał Balaama, syna Beora, ścigał tysiąc, gdyż PAN, wasz Bóg, sam walczy za aby was przeklinał. 10 I nie chciałem słuchać Balaama; was, jak wam obiecał. 11 Strzeżcie się więc pilnie, dlatego raczej błogosławią wam. I tak wybailem byście miłowali PANA, waszego Boga. 12 Jeśli bowiem was z jego rąk. 11 Przeprawiliście się potem przez odwrócenie się i przygniecie do pozostałych narodów, Jordan i przysiącie do Jerycha. I walczyli przeciwko do tych, które pozostały pośród was, i spowinowacicie wam ludzie z Jerycha, [a także] Amoryci, Peryzzyci, się z nimi, i pomieszacie się z nimi, a one z wami; 13 Kananejczycy, Chetyci, Girsazy, Chiwici i Jebusycy. To wiedziecie na pewno, że PAN, wasz Bóg, nie będzie ale oddałem ich w wasze ręce. 12 I wyskałem przed więcej wyganiał tych narodów przed wami, ale będą dla wasi szerszenie, które wypędziły przed wami dwóch was sidlem i pułapką, biczem na wasze boki i cierniem królów amoryckich – nie twoim mieczem ani twoim dla waszych oczu, aż wyginiecie z tej przewybornej łukiem. 13 I dałem wam ziemię, na której nie trudziliście ziemi, którą dał wam PAN, wasz Bóg. 14 A oto idę dziś się, i miasta, których nie budowaliście, a w których drogą całej ziemi; poznajcie więc z całego swojego mieszkacie; spożywacie z winnic i sadów oliwnych, serca i całą swoją duszą, że nie zawiódło żadne słowo których nie sadziliście. 14 Teraz więc bojcie się PANA i ze wszystkich dobrych słów, które mówił o was PAN, służcie mu w szcerości i prawdzie. Usuńcie bogów, wasz Bóg; wszystkie wasi się wypełniły, a nie zawiódło którym służyli wasi ojcowie za rzeką i w Egipcie, a żadne słowo. 15 Dlatego tak jak wam się wypełniło służcie PANU. 15 A jeśli wasi się zdaje, że złe jest każde dobre słowo, które obiecał wam PAN, wasz Bóg, tak PAN sprowadzi na was każde złe słowo, aż was wytraci z tej przewybornej ziemi, którą wam dał PAN, wasz Bóg. 16 Jeśli złamiecie przymierze PANA, swojego Boga, które wam przykazał, i pojedziecie służyć obcym bogom, i będzietecie oddawać im poklon, wtedy gniew PANA rozpal się przeciw wam i zginiecie prędko z tej przewybornej ziemi, którą wam dał.

24 Potem Jozue zebrał wszystkie pokolenia Izraela w Sychem i zwołał starszych Izraela, jego naczelników, jego sędziów i jego przełożonych, a ci stawili się przed Bogiem. 2 I Jozue powiedział do całego ludu: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Po drugiej stronie rzeki mieszkali od dawnych czasów wasi ojcowie, Terach, ojciec Abrahama i Nachora, i słuzyli obcym bogom. 3 Wtedy zebrałem waszego ojca Abrahama z drugiej strony rzeki i prowadziłem go przez całą ziemię Kanaan, i rozmnożyłem jego potomstwo, dając mu Izaaka. 4 Dałem też Izaakowi Jakuba i Ezawowi dałem górę Seir, aby ją posiadał, ale Jakub i jego synowie zeszli do Egiptu. 5 I posłałem Mojżesza i Aaroną, i ukarałem Egipt plagami, które uczynilem pośród niego. Potem wyprowadziłem was. 6 I wyprowadziłem waszych ojców z Egiptu, i przybyliśmy

do Egiptu, wybórcomie służyć PANU, wybierając sobie dzisiaj, komu będącie służyć: czy bogom, którym służyli wasi ojcowie po drugiej stronie rzeki, czy bogom Amorytów, w których ziemi mieszkacie. Lecz ja i mój dom będąmy służyli PANU. 16 I lud odpowiedział: Nie daj Boże, byśmy mieli opuścić PANA, a służyć cudzym bogom. 17 PAN bowiem, nasz Bóg, to on wyprowadził nas i naszych ojców z ziemi Egiptu, z domu niewoli, i uczył na naszych oczach te wielkie znaki, i strzegł nas przez całą drogę, która szliśmy, i wśród wszystkich ludów, między którymi przechodziliśmy; 18 I PAN wypędził przed nami wszystkie ludy i Amorytów mieszkające na tej ziemi. Tak więc będziemy służyli PANU, bo on [jest] naszym Bogiem. 19 Wtedy Jozue powiedział do ludu: Nie możecie służyć PANU, gdyż on jest Bogiem świętym, Bogiem zazdrośnym, nie przebaczy waszych przestępstw ani waszych grzechów. 20 Jeśli opuścicie PANA, a będącie służyli cudzym bogom, odwróci się [od was], ześle na was nieszczęście i zniszczy was, choć przedtem dobrze was czynił. 21 I lud odpowiedział Jozuemu: Nie tak, ale PANU będąmy służyć. 22 Wtedy Jozue powiedział do ludu: Sami jesteście świadkami przeciwko sobie, że wybraliście sobie PANA, aby mu służyć. A oni powiedzieli: Jesteśmy świadkami. 23

[I powiedział]: Teraz więc usuńcie cudzych bogów, którzy są pośród was, i zwróćcie wasze serca ku PANU, Bogu Izraela. 24 I lud odpowiedział Jozuemu: PANU, naszemu Bogu, będziemy służyć i jego głosu będziemy słuchać. 25 Tak zawał Jozue w tym dniu przymierze z ludem i nadał mu w Sychem prawo i nakaz. 26 I Jozue spisał te słowa w księdze Prawa Bożego, wziął też wielki kamień i postawił go pod dębem, który był przy świątyni PANA. 27 Wtedy Jozue powiedział do całego ludu: Oto ten kamień będzie dla nas świadkiem, gdyż słyszał wszystkie słowa PANA, które powiedział do nas, i będzie świadkiem przeciwko wam, byście się nie wyparli swojego Boga. 28 Potem Jozue odesłał lud, każdego do swego dziedzictwa. 29 Po tych wydarzeniach umarł Jozue, syn Nuna, sługa PANA, mając sto dziesięć lat. 30 I pogrzebali go na obszarze jego dziedzictwa w Timnat-Serach, które znajduje się na górze Efraim, na północ od góry Gaasz. 31 Izrael służył PANU przez wszystkie dni Jozuego i przez wszystkie dni starszych, którzy przeżyli Jozuego, a którzy znali wszystkie dzieła PANA, jakie czynił dla Izraela. 32 A kości Józefa, które synowie Izraela przenieśli z Egiptu, pogrzebali w Sychem, na części pola, które Jakub kupił od synów Chamora, ojca Sychema, za sto monet. I stało się ono dziedzictwem synów Józefa. 33 Umarł również Eleazar, syn Aarona, i pogrzebali go na pagórkku Pinchasa, jego syna, który został mu dany na górze Efraim.

Księga Sędziów

1 Po śmierci Jozuego synowie Izraela pytali PANA: Któż z nas wyruszy pierwszy przeciwko Kananejczykom, aby walczyć z nimi? **2** I PAN powiedział: Wyruszy Juda. Oto dalem ziemię w jego ręce. **3** Juda powiedział do swego brata Symeona: Chodź ze mną do mego losu, a będziemy walczyć z Kananejczykami. Potem ja pójdę z tobą do twoego losu. I Symeon poszedł z nim. **4** Wyruszył więc Juda, a PAN wydał Kananejczyków i Peryzzytów w ich ręce i zabilili w Bezek dziesięć tysięcy mężczyzn. **5** W Bezek znaleźli Adoni-Bezeka i walczyli z nim, i zabilili Kananejczyków i Peryzzytów. **6** I Adoni-Bezek uciekł, oni zaś ścigali go; a gdy go pojmaли, ucięli mu kciuki u rąk i [paluchy] u nóg. **7** Wtedy Adoni-Bezek powiedział: Siedemdziesięciu królów z obciętymi kciukami u rąk i [paluchami] u nóg zbierało [okruchy] pod moim stołem. Jak ja uczyniłem, tak mi Bóg odpłacił. I przyprowadził go do Jerozolimy, i tam umarł. **8** Przedtem bowiem synowie Judy walczyli przeciwko Jerozolimie, zdobyli ją i pobili ostrzem miecza, a miasto spalili ogniem. **9** Potem synowie Judy wyruszyli, aby walczyć z Kananejczykami mieszkającymi w górach, na południu i na nizinie. **10** Następnie Juda wyruszył przeciwko Kananejczykom, którzy mieszkali w Hebronie (a Hebron przedtem nazywał się Kiriat-Arba), i pobił Szeszaja, Achimana i Talmaja. **11** Stamtąd wyruszył przeciwko mieszkańcom Debiru, a Debir przedtem nazywał się Kiriat-Sefer. **12** I Caleb powiedział: Temu, kto побije Kiriat-Sefer i zdobędzie je, dam swoją córkę Aksę za żonę. **13** Zdobył je Otniel, syn Kenaza, młodszego brata Kaleba. I dał mu swoją córkę Aksę za żonę. **14** A gdy ona przyszła do niego, namawiała go, aby prosił jej ojca o pole; i zsiadła z osła, a Caleb zapytał ją: Czego sobie życzysz? **15** A ona odpowiedziała: Daj mi błogosławieństwo. Skorodaleś mi ziemię południową, daj mi też źródła wód. I Caleb dał jej źródła górne i źródła dolne. **16** Synowie Kenity, teściwa Mojżesza, wyruszyli z miasta palm razem z synami Judy na pustynię Judy leżącą na południu od Arad. Gdy tam przybyli, zamieszkali z ludem. **17** Potem Juda wyruszył ze swym bratem Symeонem i zabilili Kananejczyków mieszkających w Sefat, i zburzyli je, i nazwali to miasto Chorma. **18** Juda zdobył też Gazę wraz z jej granicami, Aszkelon wraz z jego granicami i Ekon wraz z jego granicami. **19** I PAN był z Judy, który posiadał góre, lecz nie mógł wypędzić mieszkańców doliny, bo ci mieli żelazne rydwany. **20** Kalebowi zaś dano Hebron, jak powiedział Mojżesz. Stamtąd wygnał [on] trzech synów Anaka. **21** Ale synowie Beniamina nie wygnali Jebusyci mieszkających w Jerozolimie; dlatego

Jebusyci mieszkają z synami Beniamina w Jerozolimie aż do dziś. **22** Wyruszył też dom Józefa przeciwko Betel, a PAN był z nim. **23** I dom Józefa wyspiegał Betel – a miasto [to] przedtem nazywało się Luz. **24** A gdy szpiedzy zobaczyli człowieka wychodzącego z miasta, powiedzieli do niego: Prosimy, pokaż nam wejście do miasta, a okażemy ci miłosierdzie. **25** I pokazał im wejście do miasta, a oni pobili miasto ostrzem miecza, lecz tego człowieka wraz z całą jego rodziną puścili wolno. **26** I tak człowiek ten udał się do ziemi Chetytów, zbudował miasto i nadał mu nazwę Luz. To jest jego nazwa aż do dziś. **27** Manasses nie wypędził też [mieszkańców] Bet-Szean i jego miasteczek ani [mieszkańców] Tanaku i jego miasteczek, ani mieszkańców Dor i jego miasteczek, ani mieszkańców Jibleam i jego miasteczek, ani mieszkańców Megiddo i jego miasteczek. Kananejczycy nadal mieszkali więc w tej ziemi. **28** A gdy Izrael się wzmacnił, kazał Kananejczykom płacić daninę i nie wygnał ich. **29** Także i Efraim nie wypędził Kananejczyków mieszkających w Gezer, dlatego Kananejczycy mieszkali wśród nich w Gezer. **30** Zebulon [również] nie wypędził mieszkańców Kitron ani mieszkańców Nahalol, dlatego Kananejczycy mieszkali wśród nich i placili [im] daninę. **31** Aszer także nie wypędził mieszkańców Akko ani mieszkańców Sydonu, Achlab, Akzibu, Chelba, Afik i Rechob. **32** I Aszer mieszkał pośród Kananejczyków mieszkających w tej ziemi, gdyż ich nie wypędził. **33** Neftali [też] nie wypędził mieszkańców Bet-Szemesz ani mieszkańców Bet-Anat i mieszkał wśród Kananejczyków mieszkających w tej ziemi. Jednakże mieszkańcy Bet-Szemesz i Bet-Anat placili [mu] daninę. **34** Amoryci zaś wyparli synów Dana w góry, tak że nie pozwalali im schodzić do doliny. **35** Amoryci utrzymali się i mieszkali na górze Cheres, w Ajjalonie i w Szaalbin, lecz wzmacniała się ręka domu Józefa i zaczęli mu płacić daninę. **36** A granica Amorytów [biegła] od wznesienia do Akrabbim, od skały i wyżej.

2 I wstąpił Anioł PANA z Gilgal do Bokim, i powiedział: Wyprowadziłem was z Egiptu i przyprowadziłem was do ziemi, którą przysiąglem waszym ojcom, i powiedziałem: Nigdy nie naruszę swego przymierza z wami; **2** Wy jednak nie zawierajcie przymierza z mieszkańcami tej ziemi, a ich ołtarze zburzcie. Lecz nie słuchaliście mojego głosu. Dlaczego tak postąpiliście? **3** Dlatego też powiedziałem: Nie wypędzę ich przed wami, lecz będą was [jak ciernie] na boki, a ich bogowie będą dla was sidłem. **4** Gdy Anioł PANA wypowiedział te słowa do wszystkich synów Izraela, lud podniósł głos i zapłakał. **5** Nadali temu miejscu nazwę

Bokim i tam złożyli PANU ofiarę. 6 Gdy Jozue rozesłał sztuki wojennej, te, które jej przedtem nie zaznały: 3 lud, synowie Izraela rozeszli się, każdy do swego Pięciu książąt filistyńskich oraz wszyscy Kananejczycy, dziedzictwa, aby posiąść ziemię. 7 Lud służył PANU Sydończycy i Chiwiwci mieszkający na górze Libanu, przez wszystkie dni Jozuego i przez wszystkie dni od góry Baal-Hermon aż do wejścia do Chamat. 4 starszych, którzy przeżyli Jozuego i widzieli wszystkie Oni pozostały, aby przez nich doświadczyć Izraela; by wielkie dzieła PANA, jakie uczynił dla Izraela. 8 A poznąć, czy będą posłuszní przykazaniom PANA, które Jozue, syn Nuna, sługa PANA, umarł w wieku stu dał ich ojcom przez Mojżesza. 5 Tak więc synowie dziesięciu lat; 9 I pogrzebali go na obszarze jego Izraela mieszkali pośród Kananejczyków, Chetytów, dziedzictwa w Timnat-Cheres, na górze Efraim, na Amorytów, Peryzzytów, Chiwitów i Jebusytów. 6 I północ od góry Gaasz. 10 Także całe to pokolenie brali sobie ich córki za żony, a swe córki dawali ich zostało przyłączone do swoich ojców. I powstało po synom i służyli ich bogom. 7 I synowie Izraela czynili nim inne pokolenie, które nie знаło PANA ani też to, co złe w oczach PANA: zapomnieli o PANU, swym dzieł, których dokonał dla Izraela; 11 I synowie Izraela Bogu, i służyli Baalom i gajom. 8 Wtedy zapłonął czynili to, co złe w oczach PANA, i służyli Baalom; 12 I gniew PANA przeciw Izraelowi i wydał ich w ręce opuściły PANA, Boga swoich ojców, który wprowadził Kuszan-Riszataima, króla Mezopotamii. I synowie ich z ziemi Egiptu, i poszli za cudzymi bogami, za Izraela służyli Kuszan-Risztaimowi przez osiem lat. 9 bogami okolicznych narodów, i oddawali im poklon, A gdy synowie Izraela wołali do PANA, PAN wzbudził i tak pobudził PANA do gniewu. 13 Opuścili PANA, synom Izraela wybawcę, który ich wybawił – Otniela, a służyli Baalowi i Asztartom. 14 Wtedy zapłonął syna Keneza, młodszego brata Kaleba. 10 Zstąpił na gniew PANA przeciw Izraelowi, wydał ich w ręce niego Duch PANA i sądził Izraela; a [gdy] wyruszył na grabieżców, którzy ich grabili, i sprzedał ich w ręce ich wojnę, PAN wydał w jego ręce Kuszan-Riszataima, okolicznych wrogów, tak że nie mogli się dalej ostać króla Mezopotamii, i jego ręka wzmościła się nad przed swymi wrogami. 15 A gǳiekolwiek wyruszyli, Kuszan-Riszataimem. 11 I ziemia zaznała pokoju przez rękę PANA była przeciwko nim ku nieszczerściu, jak czterdzieści lat, aż umarł Otniel, syn Keneza. 12 Potem PAN powiedział i jak PAN im przysiągł; i byli bardzo synowie Izraela znów czynili to, co złe w oczach uciskani. 16 Potem PAN wzbudził sędziów, którzy ich PANA. I PAN wzmościł przeciw Izraelowi Eglonowi, króla wyzwalały z rąk grabieżców; 17 Lecz także swoich Moabu, bo czynili to, co złe w oczach PANA. 13 Ten sędziów nie słuchali, ale uprawiali nierząd z obcymi zgromadził przy sobie synów Ammona i Amaleka, bogami i oddawali im poklon. Szybko zboczyli z drogi, wyruszył i pobił Izraela, i zajął miasto palm. 14 Tak która kroczyli ich ojcowie, słuchający przykazań PANA; więc synowie Izraela służyli Eglonowi, królowi Moabu, ci tak nie postępowali. 18 A gdy PAN wzbiadał im przez osiemnaście lat. 15 A gdy synowie Izraela sędziów, to PAN był z każdym sędzią i wybawiał wolali do PANA, PAN wzbiadał im wybawcę – Ehuda, ich z rąk ich wrogów przez wszystkie dni sędziego. syna Gery, Beniaminę, człowieka leworęcznego. I PAN bowiem litował się nad ich jękiem z powodu synowie Izraela posłali przez niego dar Eglonowi, tych, którzy ich uciskali i trapili. 19 Jednak po śmierci królowi Moabu. 16 I Ehud sporządził sobie miecz o sędziego odwracali się i psuli się bardziej niż ich dwóch ostrzach, długości jednego łokcia, i przypaszał go ojcowie, chodząc za cudzymi bogami i służąc im sobie pod szatą do prawego biodra. 17 I przyniósł dar oraz oddając im poklon; nie odstępowali od swoich Eglonowi, królowi Moabu. Egon zaś był człowiekiem czynów ani od swej upartej drogi. 20 Zapłonął więc bardzo otym. 18 A gdy oddał dar, odprawił ludzi, gniew PANA przeciw Izraelowi i powiedział: Ponieważ który dar przynieśli; 19 A sam wrócił z kamiennych ten naród złamał moje przymierze, które zawarłem z górami, które były w Gilgal, i powiedział: Mam do ciebie jego ojcam, i nie usłuchał mojego głosu; 21 Ja też tajną sprawę, o królu. A ten odpowiedział: Cisza! I odtąd nie wypędzę przed nim żadnego z narodów, wyszli od niego wszyscy, którzy przed nim stali. 20 które pozostawił Jozue, kiedy umarł; 22 Aby przez nie Wtedy Ehud podszedł do niego. On zaś siedział w doświadczyć Izraela, aby będą strzec drogi PANA, aby letniej komnacie, którą miał tylko dla siebie. I Ehud po niej kroczyć, jak strzegli [jej] ich ojcowie, czy też powiedział: Mam dla ciebie słowo od Boga. A [ten] nie. 23 PAN więc pozostawił te narody, nie wypędzając powstał z tronu. 21 Wtedy Ehud wyciągnął lewą rękę, ich szybko, ani ich nie wydał w ręce Jozuego. dobył miecz ze swego prawego biodra i wbil go w jego brzuch. 22 A rękojeść weszła razem z ostrzem i tłuszcz zamknął się za ostrzem tak, że nie mógł wyjąć miecza z jego brzucha; i wyszły z niego nieczystości. 23 Potem Ehud wyszedł przez przedsionek, zamknął za

3 A oto narody, które PAN pozostawił, aby przez nie doświadczyć Izraela, czyli tych wszystkich, którzy nie zaznali żadnych wojen o Kanaan; 2 Aby pokolenia synów Izraela [ich] doświadczyły, aby nauczyły się

4 A po śmierci Ehuda synowie Izraela znów czynili to, co złe w oczach PANA. 2 I PAN wydał ich w ręce Jabina, króla Kanaanu, który królował w Chasor. Dowódca jego wojska był Sisera, który mieszkał w pogańskim Charoszcie. 3 I synowie Izraela wołali do PANA. Miał tamten bowiem dziewięćset żelaznych rydwanów i mocno uciskał synów Izraela przez dwadzieścia lat. 4 W tym czasie sędziła Izraela prorokini Debora, żona Lappidota. 5 I mieszkała pod palmą Debory, między Rama a Betel, na górze Efraim, a synowie Izraela przychodzili do niej na sąd. 6 Posłała ona i wezwała Baraka, syna Abinoama, z Kedesz-Neftali, i powiedziała do niego: Czy PAN, Bóg Izraela nie rozkazał: Idź, udaj się na górę Tabor i weź ze sobą dziesięć tysięcy mężczyzn z synów Neftalego i z synów Zebulona? 7 I przyprowadzę do ciebie, do rzeki Kiszon, Siserę, dowódcę wojska Jabina, jego rydwany i jego liczne oddziały, i wydam go w twoje ręce. 8 Barak zaś powiedział do niej: Jeśli pojediesz ze mną, pójdę, lecz jeśli nie pojediesz ze mną, nie pójdę. 9 Ona odpowiedziała: Na pewno pójdę z tobą. Nie tobie jednak przypadnie chwała z tej wyprawy, na którą wyruszyisz. PAN bowiem wyda Siserę w ręce kobiety. I Debora wstała, i udała się z Barakiem do Kedesz. 10 Wtedy Barak wezwał Zebulona i Neftalego do Kedesz i wyruszył, a za nim dziesięć tysięcy mężczyzn. Szła z nim także Debora. 11 A Cheber Kenita odłączył się od Kenitów, od synów Chobaba, teścia Mojżesza, i rozbił swój namiot aż do równin w Saananim, które jest przy Kedesz. 12 I doniesiono Siserze, że Barak, syn Abinoama, wyruszył na góre

5 Tego dnia Debora i Barak, syn Abinoama, śpiewali: **2**
Błogosławie PANA za zemstę dokonaną w Izraelu,
za to, że lud dobrowolnie się ofiarował. **3** Słuchajcie,
królowie, nadstawcie uszu, książęta: Ja PANU, ja będę
śpiewać, będę śpiewać PANU, Bogu Izraela. **4** PANIE,
gdy wyszedłeś z Seiru, gdy przechodzileś przez pole
Edom, ziemia drżała, niebiała kropily, a obłoki kropili
wodą. **5** Góry topniały przed PANEM jak [góra] Synaj –
przed PANEM, Bogiem Izraela. **6** Za dni Szamgara,
syna Anata, za dni Jael wyłudniły się drogi, a ci,
którzy wyruszyli w drogę, chodzili krętymi ścieżkami. **7**
Opustoszały wsie w Izraelu, opustoszały, aż powstałam
[ja], Debora, aż powstałam jako matka w Izraelu. **8**
Gdy [Izrael] wybrał sobie nowych bogów, wtedy w

bramach nastąpała wojna; tarczy [jednak] ani włóczni różnobarwne łupy oddają Siserze, różnobarwne łupy nie było widać wśród czterdziestu tysięcy w Izraelu. 9 haftowane, różnobarwne łupy haftowane z obu stron, Moje serce [skłania się] ku wodzom Izraela, tym, którzy na szypie biorących łupy. 10 Tak niech zginą wszyscy dobrześliwie się ofiarowali. Błogosławcie PANA. 11 Wy, twoi wrogowie, PANIE. A ci, którzy ciebie miują, niech którzy jeździcie na białych oślicach i zasiadacie na sądach, i którzy chodzicie po drogach, opowiadajcie; 12 żyła w pokoju przez czterdzieści lat.

Że [ucichł] trzask strzelców w miejscowościach, gdzie czerpie się wodę; tam niech opowiadają o sprawiedliwości PANA, sprawiedliwości w jego wsiahach w Izraelu. Wtedy lud PANA zstąpi do bram. 13 Przebudź się, przebudź, Debora; przebudź się, przebudź i zaśpiewaj pieśń! Powstań, Baraku, i prowadź do niewoli swych jeńców, synu Abinoama. 14 Wtedy ci, którzy pozostały, panowali nad moźnymi z ludu. PAN dopomógł mi panować nad mocarzami. 15 Z Efraima [wyszedł] ich korzeń przeciw Amalekowi, za tobą Beniamin wśród twoego ludu; z Makir wyszli przywódcy, a z Zebulona pisarze. 16 Także księęta Issachara [byli] z Debora; Issachara też, jak i Baraka pieszo posłano do doliny. [Lecz] w oddziałach Rubena [toczyły się] wielkie rozważania serca. 17 Czemu siedziałeś między oborami, słuchając wrzasku stad? W oddziałach Rubena [toczyły się] wielkie rozważania serca. 18 Gilead mieszkał za Jordanem, a dlaczego Dan przebywał na okrątach? Aszer pozostał na brzegu morskim i mieszkał w swoich zatokach. 19 Zebulon [to] lud, który naraża swoje życie, podobnie jak Neftali – na wzniesieniach pół. 20 Przybyli królowie i walczyli, walczyli wówczas królowie Kanaanu w Tanak, nad wodami Megiddo; nie odniesły [jednak] korzyści w srebrze. 21 Z nieba walczyli; gwiazdy ze swoich miejsc walczyły z Siserą. 22 Rzeką Kiszon ich porwała, pradawna rzeka, rzeka Kiszon. Podeptałaś, o duszo moja, mocarzy. 23 Wtedy się roztrzaskały kopyta końskie od rozpoczęcia mocarzy. 24 Przeklinajcie Meroz, powiedział Anioł PANA, przeklinajcie srodze jego obywateli, bo nie przyszli na pomoc PANU, na pomoc PANU przeciwko mocarzom. 25 Błogosławiona między kobietami Jael, żona Chebera Kenity; będzie błogosławiona nad kobietami [mieszkającymi] w namiocie. 26 Prosił o wodę, [a ona] dała mleka, a w okazałym naczyniu przyniosła masło. 27 Swą lewą ręką sięgnęła po kolej, a prawą – po młot kowalski; uderzyła Siserę, przebiła jej głowę, przeszłyła i przekląła jego skronie. 28 Zwinął się u jej nóg, padł, leżał; zwinął się u jej nóg, padł; gdzie się zwinął, tam padł zabity. 29 Matka Sisery wyglądała przez okno i wołała przez kratę: Dlaczego jego rydwan opóźnia się z przybyciem? Dlaczego zwlekają koła jego zaprzęgów? 30 Najmadrzejszego z jej kobiet odpowiedziały, jak i ona sama sobie odpowiadała: 31 Czyż nie trafili na łup i [nie] dzielą go? Każdy mężczyzna dostanie pannę albo dwie;

6 Potem synowie Izraela czynili to, co złe w oczach PANA. Wydał ich więc PAN w ręce Midianitów na siedem lat. 7 A ręka Midianitów wzmacniła się nad Izraelem, [tak że] synowie Izraela kopali sobie przed Midianitami kryjówki w górach, jaskinie i warownie. 8 Bywało, że gdy Izrael coś zasiął, przychodzili Midianici, Amalekici i ludzie ze wschodu i najeżdżali go; 9 i rozbijali obóz naprzeciwko niego, i niszczycy plony ziemi aż po granice Gazy. Nie pozostawiali nic na pożywienie Izraelitom – ani owiec, ani wołów, ani osłów. 10 Przybywali bowiem ze swymi stadami i namiotami, a przychodzili jak szarańcza tak licznie, że nie można było zliczyć ich ani ich wielbłądów. Tak wkraaczali do ziemi, aby ją spustoszyć. 11 Dlatego Izrael bardzo zubożał z powodu Midianitów i synowie Izraela wołali do PANA. 12 A gdy synowie Izraela wołali do PANA z powodu Midianitów; 13 PAN posłał do synów Izraela proroka, który powiedział do nich: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Ja wyprowadziłem was z ziemi Egiptu i wywiódłem was z domu niewoli. 14 I wyrwałem was z rąk Egipcjan oraz z rąk wszystkich, którzy was trąpili. Wypędziłem ich przed wami i dałem wasm ich ziemię; 15 I powiedziałem was: Ja jestem PAN, wasz Bóg, nie bójcie się bogów Amorytów, w których ziemi mieszkacie; lecz nie posłuchaliście mego głosu. 16 Wtedy przyszedł Anioł PANA i stanął pod drzewem, który stał w Ofra, należącym do Joasza, Abiezera. A jego syn Gedeon mógł zboże w tloczni, aby [je] ukryć przed Midianitami. 17 Wówczas ukazał mu się Anioł PANA i powiedział do niego: PAN z tobą, dzielny wojownik. 18 Gedeon mu odpowiedział: Mój Panie, proszę, jeśli PAN jest z nami, dlaczego przyszło na nas to wszystko? Gdzie są teraz wszystkie jego cuda, o których opowiadali nam nasi ojcowie, mówiąc: Czy PAN nie wyprowadził nas z Egiptu? A teraz PAN nas opuścił i wydał w ręce Midianitów. 19 Wtedy PAN spojrzał na niego i powiedział: Idź w tej swojej mocy, a wybawisz Izraela z rąk Midianitów. Czyż nie ja cię posłałem? 20 [On] zaś powiedział do niego: Mój Panie, proszę, czym wybawię Izraela? Oto moja rodzina jest biedna w Manassesie, a ja [jestem] najmniejszy w domu swego ojca. 21 I PAN powiedział do niego: Ponieważ [ja] będę z tobą, pobijesz Midianitów jak jednego męża. 22 A [on] mu odpowiedział: Jeśli znalazłem łaskę w twoich oczach, daj mi znak, że to ty rozmawiasz ze mną. 23 Nie odchodź stąd, proszę, aż wrócę do ciebie

i przyniosę ci swoją ofiarę i położę ją przed tobą. I odpowiedział: Poczekam, aż wrócisz. **19** Gedeon poszedł więc i przyrządził koźlę oraz prasańskie chleby z jednej efy mąki. Mięso włożył do kosza, a polewkę mięsną włą do garnka i przyniósł to do niego pod dąb, i ofiarował. **20** I Anioł Boga powiedział do niego: Weź bowiem Anioła PANA twarzą w twarz. **21** I PAN mu powiedział: Pokój z tobą. Nie bój się, nie umrzesz. **24** Dlatego więc Gedeon zbudował tam ołtarz dla PANA i nazwał go: PAN jest pokojem. Do dziś znajduje się [on] w Ofra Abiezertyów. **25** Tej nocy PAN mu powiedział: Weź młodego cielca, który [należy do] twoego ojca, [oraz] drugiego cielca siedmioletniego i zburz ołtarz Baala należący do twoego ojca, i zetnij gaj, który jest przy nim; **26** A zbuduj ołtarz dla PANA, swego Boga, na szczytce tej skały, na równym miejscu; weź tego drugiego cielca i złóż z niego całopalenie na drwach z gaju, który zetniesz. **27** Wziął więc Gedeon dziesięciu mężczyzn spośród swoich slug i uczynił tak, jak PAN mu rozkazał. A ponieważ bał się domu swego ojca i mieszkańców miasta, nie uczynił tego za dnia, lecz uczynił to w nocy. **28** A gdy mieszkańcy miasta wstali wczesnym rankiem, zobaczyli zburzony ołtarz Baala i ścieżty gaj, który był obok niego, i tego drugiego cielca złożonego na całopalenie na zbudowanym ołtarzu. **29** I mówili jeden do drugiego: Któz to uczynił? A gdy się o to pytali i dowiadywali, powiedzieli: Uczynił to Gedeon, syn Joasza. **30** Wtedy mieszkańcy miasta powiedzieli do Joasza: Wyprowadź swego syna, niech umrze, gdyż zburzył ołtarz Baala i ścieżę gaj, który był przy nim. **31** A Joasz odpowiedział wszystkim, którzy stali dokola niego: Czy chcecie stawać w obronie Baala? Czy chcecie go wybaczyć? Kto chciałby go bronić, niech umrze tego ranka. Jeśli jest bogiem, niech sam się spiera o to, że zburzono jego ołtarz. **32** I nazwano go tego dnia Jerubbaal, mówiąc: Niech Baal się spiera z nim, bo zburzył on jego ołtarz. **33** Wtedy wszyscy Midianici i Amalekici oraz ludzie ze wschodu zebrał się razem, przeprawili się [przez Jordan] i rozbili obóz w dolinie Jizreel. **34** Lecz Duch PANA ogarnął Gedeona, a on zadał w trąbę i zwolał do siebie dom Abiezera. **35** I wyrównał posłańców do całego [pokolenia] Manassesa, które zebrało się przy nim. Wysłał też posłańców do Aszera, do Zebulona i Neftalego; i wyruszyli im na spotkanie. **36** Wtedy

Gedeon powiedział do Boga: Jeśli moją ręką wybawisz Izraela, jak powiedziałeś; **37** To ja położę runo wełny na klepisku. Jeśli rosa spadnie tylko na runo, a cała ziemia [będzie] sucha, wtedy będę wiedział, że moją ręką mięsną włą do garnka i przyniósł to do niego pod dąb, wybawisz Izraela, jak powiedziałeś. **38** I tak się stało. Gdy wstał nazajutrz, ścisał runo i wycisnął rosę z runamięso i przasańskie chleby i położ na tej skale, a polewkę – pełną czaszę wody. **39** Gedeon powiedział jeszcze wylej. I tak uczynił. **21** Wtedy Anioł PANA wyciągnął do Boga: Niech nie zaplonie twój gniew przeciwko koniec laski, którą miał w ręce, i dotknął mięsa oraz mnie, że przemówię jeszcze raz. Pozwól, proszę, że przasańników; i wydobył się ogień ze skały i strawił mięso i przasańskie chleby. Potem Anioł PANA zniknął sprzed jego oczu. **22** A gdy Gedeon zrozumiał, że to był Anioł PANA, powiedział: Ach, Panie BOŻE! Widziałem powtórę doświadczeniu z runem: niech będzie suche przed mną, mówiąc: **40** I Bóg tak uczynił tej nocy: samo runo było suche, a na całej ziemi była rosa.

7 Wstał więc Jerubbaal, czyli Gedeon, wcześnie rano, wraz z całym ludem, który był z nim, i rozbili obóz przy źródle Charod. A obóz Midianitów był na północ od nich, u stóp wzgórza More, w dolinie. **2** I PAN powiedział do Gedeona: Lud, który przebywa z tobą, jest zbyt liczny, abym wydał Midianitów w jego ręce, gdyż Izrael mógłby się chępić przede mną, mówiąc: Moja ręka mnie wybawiła. **3** Wołaj więc teraz do uszu ludu: Kto jest lekki i bojaźliwy, niech zawróci, a rano niech idzie precz ku górze Gilead. Wtedy z ludu zawróciły dwadzieścia dwa tysiące, a dziesięć tysięcy pozostało. **4** I PAN powiedział do Gedeona: Lud jest jeszcze zbyt liczny. Zaprowadź go do wody, a tam go doświadcz. Ten, o którym ci powiem: Ten pojedzie z tobą, on pojedzie z tobą, a ten, o którym ci powiem: Ten nie pojedzie z tobą, on nie pojedzie. **5** Zaprowadził więc lud nad wodę, a PAN powiedział do Gedeona: Każdego, kto będzie chleptał wodę swym językiem, jak chlepcie pies, postawisz osobno; także każdy, który ukłęknie na kolana, aby pić, [stanie osobno]. **6** A liczba tych, którzy chleptali [wodę] z ręki podnoszonej do ust, wynosiła trzystu mężczyzn; cała zaś reszta ludu klękała na kolana, aby pić wodę. **7** Wtedy PAN powiedział do Gedeona: Przez tych trzystu mężczyzn, którzy chleptali wodę, wybawię was i wydam Midianitów w twoje ręce, a reszta ludu niech wraca – każdy do siebie. **8** Ten lud wziął więc ze sobą żywność oraz swe trąby. A pozostałych mężczyzn Izraela odesłał, każdego do swego namiotu, i zatrzymał tylko trzystu mężczyzn; a obóz Midianitów był ponizej, w dolinie. **9** Tej nocy PAN powiedział do niego: Wstań, zejdź do obozu, bo wydałem go w twoje ręce; **10** A jeśli boisz się iść, zejdź do obozu z Purą, swoim slugą. **11** I usłyszał, co będą mówić, a potem twoje ręce wzmacnią się, aby wyruszyć na obóz. Zeszli więc [on] i Pura, jego sluga, aż do krańca przedniej straży obozu. **12** A Midianici, Amalekici oraz cały lud ze wschodu leżeli w dolinie, liczni jak szarańcza, a ich wielbłądów było bez liku, jak niezliczony jest piasek na morskim brzegu. **13** Gdy

Gedeon tam przyszedł, pewien człowiek opowiadał uspokoił się wobec niego. 4 A gdy Gedeon przybył do swemu towarzyszowi sen: Oto miałem sen. Bochen Jordanu, przeprawił się przez niego wraz z trzystoma chleba jęczmiennego wtoczył się do obozu Midianitów, mężczyznami, którzy z nim byli, znużonymi i w pościgu. dotarł aż do namiotu i uderzył w niego, aż upadł, i 5 I powiedział do mieszkańców Sukkot: Dajcie, proszę, wywrócił go dołem do góry, i zapadł się namiot. 14 Jego po bochenku chleba ludowi, który idzie za mną, bo towarzysz odpowiedział: To [nic innego] jak tylko miecz jest znużony, a ja ścigam Zebacha i Salmunnę, królów Gedeona, syna Joasza, męża Izraela; Bóg wydał w Midianu. 6 Lecz książęta Sukkot odpowiedzieli mu: Czy jego ręce Midianitów i cały obóz. 15 Gdy Gedeon dlonie Zebacha i Salmunny są już w twoich rękach, usłyszał opowiadanie o tym śnie i jego wytlumaczenie, żebyśmy mieli dać twemu wojsku chleba? 7 Gedeon podziękował [Bogu], a gdy wrócił do obozu Izraela, odpowiedział: Kiedy PAN wyda Zebacha i Salmunnę w powiedział: Wstańcie, gdyż PAN dał w wasze ręce obóz moje ręce, wtedy wymlocę wasze ciała cierniem pustyni Midianitów. 16 Wtedy podzielił tych trzystu mężczyzn i ostami. 8 Potem wyruszył stamtąd do Penuel i mówił na trzy oddziały i dał w ręce każdemu z nich trąby do nich podobnie, ale ludzie z Penuel odpowiedzieli oraz puste dzbany, a w dzbanach – pochodnie. 17 I mu [tak samo] jak odpowiedzieli mieszkańcy Sukkot. powiedział do nich: Patrzcie na mnie i czyście to samo, 9 Powiedział więc też mężczyznom z Penuel: Gdy co [ja]. Oto pójdę do krańca obozu, a co ja będę czynić, wrócę w pokoj, zburzę tę wieżę. 10 A Zebach i to i wy czyście. 18 Gdy zadmrę w trąbę, ja i wszyscy, Salmunna byli w Karkor, a z nimi ich wojsko w liczbie którzy są ze mną, wtedy wy też zadmiecie w trąby około piętnastu tysięcy, wszyscy, którzy pozostały wokół całego obozu i będącie mówili: [Miecz] PANA z całego wojska ludzi ze wschodu; a poległo sto i Gedeona. 19 Przyszedł więc Gedeon wraz ze stu dwadzieścia tysięcy mężczyzn dobijających miecz. mężczyznami, którzy z nim byli, do krańca obozu, właśnie 11 Wtedy Gedeon ciągnął drogą tych, którzy mieszkali wtedy, gdy zaczęła się śródnowa straż. I zadęli w trąby, w namiotach, na wschód od Nobach i Jorgbeh, i i potłukli dzbany, które mieli w rękach. 20 Zadęły w uderzył na obóz, który czuł się bezpieczny. 12 A gdy trąby więc te trzy oddziały i potłukły dzbany; trzymając Zebach i Salmunna uciekli, ścigał ich i pojmał obu w lewej ręce pochodnie, a w prawej ręce trąby, aby królów Midianu, Zebacha i Salmunnę, całe zaś wojsko zadać, wołały: Miecz PANA i Gedeona. 21 I stanęli, rozgrumieli. 13 Potem Gedeon, syn Joasza, wrócił z każdy na swoim miejscu, dokoła obozu, a wszyscy bitwy, zanim wszeszo słońce; 14 I schwytał młodzieńca w obozie powstańcy, krzycząc i uciekali. 22 Gdy więc spośród mieszkańców Sukkot, i wypytał go, a ten spisał tych trzystu [mężczyzn] zadęło w trąby, PAN obrócił mu książąt Sukkot i jego starszych, siedemdziesięciu miecz jednego przeciw drugiemu w całym obozie. I siedmiu mężczyzn. 15 Wtedy przyszedł do mężczyzn tak wojsko uciekło aż do Bet-Szitta w Serera, aż do Sukkot i powiedział: Oto Zebach i Salmunna, z powodu granicy Abel-Mechola, w stronę Tabbat. 23 Wtedy których mi uragaliście, mówiąc: Czy dlonie Zebacha zebrali się mężczyźni Izraela z Neftalego, z Aszera i Salmunna są już w twoich rękach, abyśmy mieli całego [pokolenia] Manassesa i ścigali Midianitów. 24 dać chleba twoim znużonym mężczyznom? 16 Wziął Potem Gedeon rozesłał posłańców po całym pogórzu więc starszych tego miasta oraz ciernie z pustyni i Efraim, mówiąc: Zejdźcie na spotkanie Midianitom, a osty i wysmagał nimi mężczyzn Sukkot. 17 Zburzył zajmując przed nimi wody aż do Bet-Bara i Jordanu. także wieżę Penuel i zabił mężczyzn tego miasta. Zebrali się więc wszyscy mężczyźni z Efraima i zajęli 18 Potem powiedział do Zebacha i Salmunny: Co wody aż do Bet-Bara i Jordanu. 25 Pojmali przy tym to byli za mężczyźni, których zabiiliście w Tabor? A dwóch książąt Midianu, Oreba i Zeeba; Oreba zabili na oni odpowiedzieli: Byli tacy jak ty; każdy z nich z skale Oreba, a Zeeba zabili przy głowach Zeeba. Ścigali wyglądu jak syn króla. 19 I powiedział: [To byli] moi dalej Midianitów, a głowy Oreba i Zeeba przynieśli do bracia, synowie mojej matki. Jak żyje PAN, gdybyście Gedeona za Jordan.

8 I mężczyźni z Efraima powiedzieli do niego:

Dlaczego tak z nami postąpiłeś, że nie wezwales nas, gdy wyruszyłeś do walki z Midianitami? I mocno się z nim spierali. 2 A [on] powiedział: Cóż takiego uczynilem w porównaniu z wami? Czyż nie lepszy jest ostatni zbiór winogron Efraima niż pierwszy zbiór Abiezera? 3 Bóg wydał w wasze ręce książąt Midianu – Oreba i Zeeba. Cóż mogłem takiego uczynić w porównaniu z wami? Gdy to powiedział, ich duch

z rąk Midianitów. **23** Lecz Gedeon odpowiedział im: mężczyźni Sychem i cały dom Millo, poszli i obwołali Nie ja będę panował nad wami ani nie mój syn będzie Abimeleka królem na równinie, gdzie stał słup w panował nad wami. PAN będzie panował nad wami. Sychem. **7** Gdy doniesiono o tym Jotamowi, poszedł, **24** Gedeon powiedział jeszcze do nich: Będę was stanął na szczytce góry Gerizim, podniósł głos i zawała prosił o jedną rzeczą, aby każdy z was dał mi kolczyki do nich: Posłuchajcie mnie, panowie Sychem, a was ze swoego łupu. Mieli bowiem złote kolczyki, bo byli [też] Bóg usłyszy. **8** Zebrali się drzewa, aby namaścić Izmaelim. **25** I powiedzieli: Chętnie damy. Rozpostarli nad sobą króla. I powiedziały do oliwki: Króluj nad szatę i każdy rzuciła na nią kolczyki ze swoich łupów. nami. **9** Lecz oliwka odpowiedziała: Czy mam porzucić **26** I waga [tych] złotych kolczyków, o które poprosił, swój tłuszcz, przez który czci się Boga i ludzi, i pójść, wyniosła tysiąc siedemset sykłów złota, nie licząc aby być postawiona nad drzewami? **10** Potem drzewa klejnotów i wiśniówek, i szkarłatnych szat, które nosili powiedziały do drzewa figowego: Chodź ty i króluj nad królowie Midianu, i nie licząc łańcuchów, które były nami. **11** Lecz drzewo figowe odpowiedziało im: Czy na sztychach ich wielbłądów. **27** A Gedeon zrobił z mam porzucić swoją słodycz i wyborny owoc i pójść, tego efod i umieścił go w swoim mieście, w Ofra. aby być postawione nad drzewami? **12** Następnie Tam cały Izrael, chodząc za nim, uprawiał nierządz, drzewa powiedziały do winorośli: Chodź ty i króluj nad a stało się to sidłem dla Gedeona i jego domu. **28** nami. **13** Lecz winorośl odpowiedziała im: Czy mam Tak Midianici zostali poniżeni przed synami Izraela i porzucić swój moszcz, który cieszy Boga i ludzi, i pójść, nie podnieś już swoich głów. A ziemia żyła w pokoju aby być postawiona nad drzewami? **14** I wszystkie przez czterdzieści lat za dni Gedeona. **29** Wrócił więc drzewa powiedziały do ostu: Chodź ty i króluj nad Jerubbaalem, syn Joasza, i mieszkał w swoim domu. **30** nami. **15** A oset odpowiedział drzewom: Jeśli naprawdę A Gedeon miał siedemdziesięciu synów, którzy wyszli chcecie namaścić mnie na króla nad sobą, chodźcie i z jego biader. Miał bowiem wiele żon. **31** Również chrońcie się w moim cieniu. A jeśli nie, niech ogień jego nałożnica, która była w Sychem, urodziła mu wyjdzie z ostu i spali cedry libańskie. **16** Teraz więc, syna i nadała mu imię Abimelek. **32** Potem Gedeon, jeśli postąpiliście uczciwie i szczerze, ustanawiając syn Joasza, umarł w szczęśliwej starości i został sobie Abimeleka królem, i jeśli dobrze obeszliście się pogrzebany w grobie swego ojca Joasza, w Ofra z Jerubbalem i jego domem i odpłaciście mu za Abiezerytów. **33** A gdy Gedeon umarł, synowie Izraela dobrodziejstwa jego ręki; **17** Mój ojciec walczył bowiem odwrócił się i uprawiał nierządz, idąc za Baalami, i za was i narażał swe życie na niebezpieczeństwo, aby ustanowili sobie Baal-Berita swoim bogiem. **34** I synowie was wyrwać z ręki Midianitów; **18** Wy zaś powstaliście Izraela nie pamiętały o PANU, swym Bogu, który ich dziś przeciw domowi mego ojca i zabiliście na jednym wyrwał z rąk wszystkich okolicznych wrogów; **35** I nie kamieniu jego synów, siedemdziesięciu ludzi, a syna okazały miłosierdzia domowi Jerubbala, Gedeona, jego służącej, Abimeleka, ustanowiliście królem nad wszystkie dobrodziejstwa, jakie wywiadczył on Izraelowi.

9 Wtedy Abimelek, syn Jerubbala, poszedł do Sychem, do braci swej matki, i mówił do nich oraz do całej rodziny domu ojca swej matki: **2** Powiedzcie do uszu wszystkich przełożonych Sychem: Co jest dla was lepsze: aby panowało nad wami siedemdziesięciu ludzi, wszyscy synowie Jerubbala, czy żeby panował nad wami jeden człowiek? Pamiętajcie, że jestem z waszej kości i waszego ciała. **3** Wtedy bracia jego matki opowiadali o nim wszystkie te słowa do uszu wszystkich przełożonych Sychem, a ich serce skloniło się ku Abimelekwui, bo powiedzieli: To jest nasz brat. **4** I dali mu siedemdziesiąt srebrników z domu Baal-Berita, a Abimelek najął za nie ludzi, lekomyślnych próżniaków, którzy poszli za nim. **5** Potem przyszedł do domu swojego ojca w Ofra i na jednym kamieniu zabił swoich braci, synów Jerubbala, siedemdziesięciu ludzi. Został tylko Jotam, najmłodszy syn Jerubbala, ponieważ się ukrył. **6** Wtedy zebrali się wszyscy

Jeśli więc uczciwie i szczerze obeszliście się dziś z Jerubbalem i z jego domem, cieszczie się z Abimeleka, a on niech się też cieszy z was. **20** Lecz jeśli nie, niech wyjdzie ogień z Abimeleka i pożre mężczyzn Sychem i dom Millo; niech też wyjdzie ogień od mężczyzn Sychem i z domu Millo i pożre Abimeleka. **21** Wtedy Jotam umknął, uciekł i przybył do Beer, gdzie mieszkał z obawy przed swym bratem Abimelekiem. **22** A gdy Abimelek panował nad Izraelem przez trzy lata; **23** Bóg posłał złego ducha między Abimeleka a mężczyzn Sychem; i mężczyźni Sychem zbuntowali się przeciw Abimelekwui; **24** Aby została pomszczona krzywdą dokonaną na siedemdziesięciu synach Jerubbala, aby ich krew spadła na ich brata Abimeleka, który ich zabił, i na mężczyzn Sychem, którzy pomogli mu zabić swoich braci. **25** I mężczyźni Sychem zasadzili się na niego na szczytce góra i napadali na każdego, kto przechodził tamtą drogą. I doniesiono o tym Abimelekwui. **26** Przyszedł też Gaal, syn Obeda, wraz ze swoimi braćmi,

i przybył do Sychem, a mężczyźni Sychem zaufali mu. tam wszyscy mężczyźni z wieży Sychem. 48 Wtedy 27 Potem wyszli na pola, zbierali [plony] swoich winnic, Abimelek wszedł na góre Salmon, on i cały lud, który z tłoczyli [winogrona] i urządzili zabawę. Następnie nim był; zabrał ze sobą siekierę, uciął gałąź z drzewa, weszli do domu swoich bogów, jedli, pili i złorzeczyli wziął ja, włożył na swoje ramiona i powiedział do ludu, Abimelekowi. 28 Wtedy Gaal, syn Obeda, powiedział: który z nim był: Co widzicie, że uczyniłem, szybko Kim jest Abimelek i czym jest Sychem, żebyśmy mu czycie się to samo. 49 Każdy więc z całego ludu uciął służyli? Czy to nie jest syn Jerubbaala, a Zebul nie swoją gałąź i poszedł za Abimelekiem; potem kładli jest jego urzędnikiem? Służcie [raczej] mężczyznom je dokola twierdzy i spalili nimi twierdę ogniem. I Chamora, ojca Sychema. Dlaczego mielibyśmy służyć zginęły tam wszyscy ludzie z wieży Sychem, około jemu? 29 Oby kto dał ten lud w moje ręce, abym tysiąca mężczyzn i kobiet. 50 Potem Abimelek poszedł usunął Abimeleka! I powiedział Abimelekowi: Zbierz do Tebes, rozbił obóz naprzeciwko Tebes i zdobył sobie wojsko i wyjdź. 30 A gdy Zebul, przełożony tego je. 51 Lecz w środku miasta była potężna wieża, do miasta, usłyszał słowa Gaala, syna Obeda, zapłonął której uciekli wszyscy mężczyźni, kobiety i wszyscy gniewem. 31 I potajemnie wyprawił posłańców do naczelnicy miasta. Zamknęli ją za sobą i weszli na dach Abimeleka, mówiąc: Oto Gaal, syn Obeda, wraz ze wieżą. 52 Wtedy Abimelek poszedł aż do samej wieży swoimi braćmi przeszędł do Sychem i oto podburzają, i nacierał na nią. Kiedy stanął u samych drzwi wieży, miasto przeciwko tobie. 32 Wstańcie więc nocą, ty i chcieli ją spalić ogniem. 53 A pewna kobieta rzuciła lud, który jest z tobą, i uczyńcie zasadzkę w polu. 33 kawałek kamienia myliskiego na głowę Abimeleka A rano, gdy słoneczko wzajdzie, wstaniesz i uderzysz i rozbija mu czaszkę. 54 On natychmiast zawołał na miasto. A gdy on i lud, który [jest] z nim, wyjdą młodzieńca, który nosił jego broń, i powiedział mu: przeciwko tobie, uczynisz z nim według swego uznania. Dobądź swój miecz i zabij mnie, by nie mówiono o 34 Wstał więc w nocy Abimelek wraz z całym ludem, mnie: Kobieta go zabiła. Przebił go więc jego giermek, który z nim był, i zasadził się na Sychem w czterech tak że umarł. 55 A gdy mężczyźni Izraela zobaczyli, że oddziałach. 35 A Gaal, syn Obeda, wyszedł i stanął w Abimelek umarł, rozeszli się, każdy do swego miejsca. samej bramie miasta; wtedy Abimelek wraz z ludem, 56 Tak Bóg odpłacił Abimelekom za zło, które wyrządził który z nim był, wyszedł z zasadzki. 36 A gdy Gaal swemu ojcu, zabijając siedemdziesięciu swych braci. zobaczył lud, powiedział do Zebula: Oto lud schodzi ze 57 I całe zło mężczyzn Sychem Bóg obrócił na ich szczytu góra. Zebul odpowiedział mu: Widzisz cień góra i głowy. Tak przyszło na nich przekleństwo Jotama, syna bierzesz go za ludzi. 37 I Gaal powiedział powtórnie: Jerubbaala.

Oto lud schodzi z góry, a jeden oddział idzie drogą
przez równinę Meonem. 38 Wtedy Zebul powiedział
do niego: Gdzież teraz są twoje usta, które mówią:
Kim jest Abimelek, abyśmy mu mieli służyć? Czyż to
nie ten lud, którym wzgardziliście? Wyjdź teraz i walcz
z nim. 39 Wyszedł więc Gaal na czele mężczyzn
Sychem i walczył z Abimelekiem. 40 I Abimelek ścigał
go, gdy przed nim uciekał, a poległo wielu rannych aż
do samej bramy. 41 Potem Abimelek został w Arum. A
Zebul wygnał Gaala z jego braćmi tak, że nie mogli
mieszkać w Sychem. 42 Nazajutrz lud wyszedł w pole
i doniesiono o tym Abimelekowi. 43 Wziął więc lud,
podzielił go na trzy oddziały i zasadził się w polu; a
gdy zobaczył, że lud wychodzi z miasta, uderzył na
niego i pokonał [go]. 44 Abimelek i oddziały, które z nim
były, wyruszyli i stanęli u samej bramy miasta, inne
dwa oddziały zaś uderzyły na wszystkich, którzy [byli]
na polu, i pokonały ich. 45 I Abimelek nacierał na miasto
przez cały ten dzień, i zdobył je; a lud, który w nim
[był], zabił, miasto zaś zburzył i rozsiały na nim sól. 46
A kiedy usłyszeli o tym wszyscy mężczyźni, którzy
byli w wieży Sychem, weszli do twierdzy domu boga
Berit. 47 I doniesiono Abimelekowi, że zgromadzili się

10 Po Abimeleku powstał, aby bronić Izraela, Tola, syn Puy, syna Doda, mężczyzna z [pokolenia] Issachara. Mieszkał on w Szamir, na górze Efraim. **2** Sędził on Izraela przez dwadzieścia trzy lata, po czym umarł i został pogrzebany w Szamir. **3** A po nim powstał Jair Gileadczyk, który sędził Izraela przez dwadzieścia dwa lata. **4** Miał on trzydziestu synów, którzy jeździli na trzydziestu osłętach, a mieli trzydzieści miast zwanych do dziś Chawot-Jair, a [są one] w ziemi Gilead. **5** Umarł Jair i został pogrzebany w Kamon. **6** A synowie Izraela znów czynili to, co złe w oczach PANA, służąc Baalom i Asztartom, bogom Syrii, bogom Sydonu, bogom Moabu, bogom synów Ammona i bogom filistyńskim, a opuścili PANA i nie służyli mu. **7** Dlatego gniew PANA zapłonął przeciw Izraelowi i wydał ich w ręce Filistynów oraz w ręce synów Ammona. **8** Oni trapili i uciskali synów Izraela od tego roku przez osiemnaście lat – wszystkich synów Izraela, którzy byli za Jordanem w ziemi Amorytów, która jest w Gileadzie. **9** Synowie Ammona przeprawili się też za Jordan, aby walczyć z Judą i Beniaminem, a także z domem Efraima, i Izrael był bardzo uciskany. **10** Wtedy synowie Izraela wołały do PANA: Zgrzeszyliśmy przeciw tobie, bo

opuszciliśmy naszego Boga, a służyliśmy Baalom. **11** I mojej ziemi? **13** Król synów Ammona odpowiedział PAN powiedział do synów Izraela: Czy [nie wybawilem] posłańcom Jeftego: Ponieważ Izrael po wyjściu z was od Egipcjan, od Amorytów, od synów Ammona Egiptu zajął moją ziemię od Arnonu aż do Jabbok i aż i od Filistynów? **12** I od Sydończyków, Amalekitów do Jordanu. Dlatego teraz zwróć mi ją pokojowo. **14** i Mahanitów, którzy was gnębi? Gdy wołaście do Jeftego raz drugi wyprawił posłańców do króla synów mnie, czy nie wybawilem was z ich rąk? **13** Lecz wy Ammona. **15** I powiedział mu: Tak mówi Jefte: Izrael mnie opuściliście i służyliście obcym bogom. Dlatego nie zajął ziemi Moabu ani ziemi synów Ammona. **16** już was więcej nie wybawię. **14** Idźcie i wołajcie Lecz gdy Izrael wychodził z Egiptu przez pustynię do bogów, których sobie wybrałeś. Niech oni was aż do Morza Czerwonego i przeszędź do Kadesz; wybawią w czasie waszego ucisku. **15** Synowie Izraela **17** Wtedy Izrael wyprawił posłów do króla Edomu, odpowiedzieli PANU: Zgrzeszyliśmy. Uczyni z nami, [mówiąc]: Pozwól mi, proszę, przejść przez twoją co wydaje się dobre w twoich oczach, tylko wybaw ziemię. Lecz król Edomu nie pozwolił. Posłał także do nas, prosimy, dzisiaj. **16** Wyrzuciли więc obcych bogów króla Moabu, i [on] nie pozwolił. Izrael więc pozostał w spośród siebie i służyli PANU, a [PAN] wzruszył się Kadesz. **18** A gdy szedł przez pustynię, obszedł ziemię niedoł Izraela. **17** Tymczasem synowie Ammona zebrały się i rozbili obóz w Gileadzie. Także synowie Edomu i ziemię Moabu i przeszędź od wschodniej strony ziemi Moabu, i rozbili obóz za Arnonem, lecz Izraela zebrały się i rozbili obóz w Mispie. **18** Wtedy lud nie wszedł w granice Moabu, bo Arnon [jest] granicą przelóżni Gileadu mówili między sobą: Kto pierwszy Moabu. **19** Dlatego Izrael wyprawił posłańców do podejmie walkę z synami Ammona, ten stanie na czele Sichona, króla Amorytów, króla w Cheszonie, i Izrael wszystkich mieszkańców Gileadu.

11 A Jefte Gileadczyk był dzielnym wojownikiem, a był synem nierządniczy. Jeftego spłodził Gilead. **2** [Ale] również żona Gileada urodziła mu synów; gdy więc synowie tej żony dorosły, wygnali Jeftego, mówiąc mu: Nie będziesz brał dziedzictwa w domu naszego ojca, gdyż jesteś synem obcej kobiety. **3** Jefte uciekł więc przed swoimi braćmi i zamieszkał w ziemi Tob. Przyłączyli się do niego ludzie próżni i wyruszyli z nim. **4** Po pewnym czasie synowie Ammona walczyli z Izraelem. **5** A gdy Ammonici zaczęli walczyć z Izraelem, starsi z Gileadu poszli sprowadzić Jeftego z ziemi Tob. **6** I powiedzieli mu: Chodź i bądź naszym dowódcą, a będziemy walczyć przeciwko synom Ammona. **7** Lecz Jefte odpowiedział starszym Gileadu: Czy wy nie znienawidziliście mnie i nie wygnaliście mnie z domu mego ojca? Dlaczego przyszliście do mnie teraz, gdy [znajdujecie się] w ucisku? **8** Wtedy starsi Gileadu powiedzieli do Jeftego: Dlatego teraz zwracamy się do ciebie, abyś poszedł z nami i walczył przeciwko synom Ammona, i był naszym wodzem nad wszystkimi mieszkańcami Gileadu. **9** I Jefte odpowiedział starszym z Gileadu: Jeśli sprowadzicie mnie, abym walczył przeciwko synom Ammona, a PAN mi ich wyda, czy będę waszym wodzem? **10** I starsi Gileadu odpowiedzieli Jeftemu: PAN będzie świadkiem między nami, jeśli nie postąpimy według twoego słowa. **11** Wtedy Jefte poszedł ze starszymi Gileadu i lud ustanowił go nad sobą dowódcą i wodzem. I Jefte powtórzył wszystkie te słowa przed PANEM w Mispie. **12** Potem Jefte wyprawił posłańców do króla synów Ammona, mówiąc: Co zaszło między mną a tobą, że wyruszyłeś przeciwko mnie, aby walczyć w

PAN powiedział do synów Izraela: Czy [nie wybawilem] posłańcom Jeftego: Ponieważ Izrael po wyjściu z Egiptu zajął moją ziemię od Arnonu aż do Jabbok i aż i od Filistynów? **13** Idźcie i wołajcie Lecz gdy Izrael wychodził z Egiptu przez pustynię do bogów, których sobie wybrałeś. Niech oni was aż do Morza Czerwonego i przeszędź do Kadesz; wybawią w czasie waszego ucisku. **14** Wtedy Izrael wyprawił posłów do króla Edomu, [mówiąc]: Pozwól mi, proszę, przejść przez twoją co wydaje się dobre w twoich oczach, tylko wybaw ziemię. Lecz król Edomu nie pozwolił. Posłał także do nas, prosimy, dzisiaj. **15** Wtedy Izrael powiedział mu: Pozwól nam, proszę, przejść przez twoją ziemię aż do mego miejsca. **16** Lecz Sichon nie dowierzał Izraelowi, że chce przejść przez jego granicę; przeciwnie, Sichon zebrał cały swój lud i rozbil obóz w Jahaza, i stoczył bitwę z Izraelem. **17** PAN, Bóg Izraela, wydał zaś Sichona i cały jego lud w ręce Izraela, który ich pobił. Izrael wziął więc w posiadanie całą ziemię Amorytów, którzy w niej mieszkali. **18** Tak wziął w posiadanie wszystkie granice Amorytów: od Arnon aż do Jabbok i od pustyni aż do Jordanu. **19** Teraz więc PAN, Bóg Izraela, wypędził Amorytów przed swym ludem Izraelem, a ty chcesz ją posiąść? **20** Czyż nie wezmiesz w posiadanie tego, co daje ci ziemię tego, kogo PAN, nasz Bóg, wygnął przed nami. **21** A teraz – czy jesteś lepszy od Balaka, syna Sippora, króla Moabu? Czy on się kiedyś spierał z Izraelem? Czy kiedyś z nim walczył? **22** Oto przez trzysta lat Izrael mieszkał w Cheszonie i w przyległych do niego wioskach, także w Aroerze i w przyległych do niego wioskach oraz we wszystkich miastach, które są przy granicy Arnonu. Dlaczego nie próbowaliście ich odzyskać przez ten czas? **23** Nie ja zawiśniem tobie, ale ty tworząsz mi zło, że walczysz ze mną. Niech PAN, który jest Sędzią, rozsądzi dziś między synami Izraela a synami Ammona. **24** Lecz król synów Ammona nie posłuchał słów Jeftego, które mu przekazał. **25** Wtedy Duch PANA zstąpił na Jeftego, który przeszędź przez Gilead i Manassesę, przeszędź też przez Mispę w Gileadzie, a z Mispy w Gileadzie ciągnął przeciw synom Ammona. **26** Tam Jefte złożył PANU ślub, mówiąc: Jeśli naprawdę wydasz synów Ammona w moje ręce; **27** Wtedy to, co wyjdzie z drzwi mego

domu naprzeciw mnie, gdy wróćę w pokoju od synów Ammona, będzie należało do PANA albo ofiaruję to na całopalenie. **32** Wyruszył więc Jefte przeciwko synom Ammona, by walczyć z nimi, a PAN wydał ich poniżeni przed synami Izraela. **33** I zadał im wielką klęskę od Aroera aż do wejścia do Menit – w dwudziestu miastach – i poniżeni przed synami Izraela. **34** A gdy Jefte wracał do Mispy, do swego domu, oto jego córka wyszła mu naprzeciw, z bębnami i muzyką. A była ona jedynaczką, [bo] nie miał żadnego syna ani innej córki. **35** I gdy zobaczył, rozdarł swoje szaty i powiedział: Ach, moja córko, bardzo mnie zasmuciłaś! I jesteś z tych, tak, jak wypowiedziały twoje usta; PAN bowiem dał ci pomstę na twoich wrogach, na synach Ammona.

37 Powiedziała też do swego ojca: Tylko uczyń dla mnie to jedno: wypuść mnie na dwa miesiące, bym mogła pójść i chodzić po górach, i opłakiwać moje dziewczętwo, ja i moje towarzyszki. **38** A [on] powiedział: Idź. I wypuścił ją na dwa miesiące. Poszła więc wraz ze swoimi towarzyszkami i opłakiwała swoje dziewczętwo w górach. **39** A gdy minęły dwa miesiące, wróciła do swego ojca i wypełnił on na niej swój ślub, który złożył, a ona nie obcowała z mężczyzną. I weszło to w zwyczaj w Izraelu; **40** [że] każdego roku schodziły się córki Izraela, aby przez cztery dni w roku rozmawiać z córką Jeftego Gileadczyka.

12 Potem zebrał się mężczyźni Efraimici i wyruszyli na północ, po czym powiedzieli do Jeftego: Dlaczego poszedłeś walczyć przeciwko synom Ammona, a nas nie wezwalałeś, abyśmy poszli z tobą? Spalim ogniem twój dom nad tobą. **2** I Jefte powiedział im: Ja i mój lud mieliśmy niemały spór z synami Ammona; i wzywałem was, lecz nie wybawiliście mnie z ich rąk. **3** A widząc, że nie chcieliście mnie wybawić, naraziłem swoje życie i wyruszyłem na synów Ammona, a PAN wydał ich w moje ręce. Dlaczego więc przyszliście dziś do mnie, by walczyć ze mną? **4** Zebrał więc Jefte wszystkich mężczyzn z Gileadu i walczył z Efraimem. I mężczyźni z Gileadu pobili Efraima, gdyż ci mówili: Wy, Gileadczycy, [którzy mieszkacie] między Efraimitami a Manassesytami, jesteście zbiegami z Efraima. **5** I Gileadczycy odebrali brody Jordanu Efraimowi. A gdy uciekający Efraimita mówił: Pozwólcie mi przejść, wtedy mężczyźni Gileadu pytali: Czy jesteś Efraimitem? A jeśli odpowidał: Nie; **6** Wtedy mówili do niego: Wymów teraz: szibbole, a ten mówił: szibbole, bo inaczej nie mógł wymówić. Wtedy chwytali go i zabijali przy brodach Jordanu. I poległy

w tym czasie z Efraima czterdzieści dwa tysiące. **7** A Jefte Gileadczyk sądził Izraela przez sześć lat. Potem umarł Jefte Gileadczyk i został pogrzebany w [jednym] z miast Gileadu. **8** Po nim sądził Izraela Ibsan z Betlejem. **9** A miał trzydziestu synów i trzydzięciu córek, które powydawały z domu [za mąż], a spora domu sprowadził trzydziestu żon dla swoich synów. **10** Potem Ibsan sądził Izraela Elon Zebulonita. Sądził on Izraela przez siedem lat. **11** Po nim umarł Ibsan i został pogrzebany w Betlejem. **12** A po nim sądził Izraela Abdon, syn Hillela, Piratończyk. **13** Miał on czterdziestu synów i trzydziestu wnuków, którzy jeździli na siedemdziesięciu osłetchach. Sądził on Izraela przez osiem lat. **14** Potem umarł Abdon, syn Hillela, Piratończyk, i został pogrzebany w Piratonie, w ziemi Efraima, na górze Amalekitów.

13 Potem synowie Izraela znów czynili to, co złe w oczach PANA. I wydał ich PAN w ręce Filistynów na czterdzieści lat. **2** A był pewien mężczyzna z Sorea, z pokolenia Dana, imieniem Manoach, a jego żona była nieplodna i nie rodziła. **3** I Anioł PANA ukazał się tej kobiecie, i powiedział do niej: Oto jesteś nieplodna i nie rodziłaś, ale poczniesz i urodzisz syna. **4** Dlatego teraz strzeż się, nie pij wina ani mocnego napoju i nie jedz nic nieczystego; **5** Bo oto poczniesz i urodzisz syna, a brzytwa nie dotknie jego głowy, bo to dziecko będzie nazirejczykiem dla Boga [już] od lona. I zacznie on wybawiać Izraela z rąk Filistynów. **6** Wtedy kobieta przyszła i powiedziała swemu mężowi: Przyszedł do mnie mąż Boży, którego oblicze było jak oblicze Anioła Boga, bardzo straszne. Nie pytałem go, skąd jest, nie oznajmił mi też swego imienia. **7** Powiedział mi tylko: Oto poczniesz i urodzisz syna. Teraz więc nie pij wina ani mocnego napoju i nie jedz niczego nieczystego, gdyż dziecko będzie nazirejczykiem dla Boga [już] od lona aż do dnia swojej śmierci. **8** Wtedy Manoach modlił się do PANA, mówiąc: Proszę, Panie mój, niech mąż Boży, którego posłałeś, przyjdzie znów do nas i nauczy nas, co mamy czynić z dzieckiem, które się urodzi. **9** I Bóg wysłuchał głosu Manoacha. Przyszedł znów Anioł Boga do tej kobiety, gdy siedziała na polu, lecz nie było przy niej jej męża Manoacha. **10** Kobieta pobiegła więc szybko i opowiedziała swemu mężowi: Oto ukazał mi się ten mąż, który przyszedł do mnie tamtego dnia. **11** A Manoach wstał i poszedł za swoją żoną. Gdy przyszedł do tego męża, powiedział mu: Czy jesteś tym mężem, który rozmawiał z [moją] żoną? A on odpowiedział: Jestem. **12** Manoach powiedział: Niech się teraz spełni twoje słowo. Lecz jak mamy postępować z dzieckiem i co mamy dla niego zrobić? **13**

I Anioł PANA odpowiedział Manoachowi: Niech [twoja] wrócił, aby ją pojąć [za żonę], zboczył [z drogi], aby żona wystrzega się wszystkiego, co jej powiedziałem. obejrzeć padlinę lwa. A oto rój pszczół i miód [były] 14 Niech nie je niczego, co pochodzi z winorośli; także w padlinie lwa. 9 Wziął go do rąk, szedł drogą i jadł, niech nie pije wina ani mocnego napoju, ani niech a gdy przeszędł do swego ojca i [swej] matki, dał im nie je żadnej rzeczy nieczystej. Niech przestrzega i jedli. Nie powiedział im jednak, że miodu nabrał z wszystkiego, co jej przykazałem. 15 Wtedy Manoach padliny lwa. 10 Potem jego ojciec poszedł do tej kobiety powiedział do Anioła PANA: Pozwól, proszę, że cię i Samson wyprawi tam wesele. Tak bowiem zwykli zatrzymamy i przygotujemy dla ciebie koźlątko. 16 czynią młodzieńcy. 11 A gdy [Filistyni] ujrzel go, wzięli Lecz Anioł PANA odpowiedział Manoachowi: Choćbyś trzydziestu towarzyszy, aby przy nim byli. 12 I Samson mnie zatrzymał, nie będę jadł twoego chleba. Ale jeśli powiedział do nich: Zadam wam zagadkę. Jeśli ja chcesz złożyć całopalenie, złoż j PANU. Manoach nie rozwiążecie w ciągu siedmiu dni wesela i wyjaśnienie mi wiedział bowiem, że to był Anioł PANA. 17 I Manoach ja, dam wam trzydzieści prześcieradeł i trzydzieści szat powiedział do Anioła PANA: Jakie jest twoje imię, zamiennych. 13 A jeśli mi [jej] nie rozwiążecie, wtedy [abyśmy] cię uczcili, gdy spełni się twoje słowo? 18 to wy dacie mi trzydzieści prześcieradeł i trzydzieści Anioł PANA odpowiedział: Dlaczego pytasz o moje szat zamiennych. Odpowiedzieli mu: Zadaj swoją imię, które jest tajemnicze? 19 Wziął więc Manoach zagadkę, a my jej posłuchamy. 14 I powiedział do koźla oraz ofiarę pokarmową i złożył to na skale PANU. nich: Z pożerającego wyszedł pokarm, a z mocnego A uczynił on cud, a Manoach i jego żona patrzyli [na to]. wyszła słodycz. I przez trzy dni nie mogli rozwiązać 20 A gdy płomień wzniósł się z ołtarza ku niebu, wtedy tej zagadki. 15 I powiedzieli siódmego dnia do żony Anioła PANA wstąpił w płomień ołtarza, a Manoach i Samsona: Namów swego męża, aby nam zdradził jego żona, widząc to, upadli na twarze na ziemię. 21 I zagadkę, inaczej spalimy ogniem ciebie i dom twoego Anioła PANA już więcej nie ukazał się Manoachowi ani ojca. Czy po to nas wezwaliście, aby nas ograbić? jego żonie. Wtedy Manoach poznał, że to był Anioł Czy nie po to? 16 Plakała więc żona Samsona przed PANA. 22 Potem Manoach powiedział do swojej żony: nim, mówiąc: Tak naprawdę nienawidzisz mnie i nie Na pewno umrzemy, bo widzieliśmy Boga. 23 Jego kochasz mnie. Zadaleś synom mego ludu zagadkę i żona zaś odpowiedziała mu: Gdyby PAN chciał nas nie chcesz mi jej wyjaśnić. I powiedział jej: Oto nie zabić, nie przyjąłby z naszych rąk całopalenia i ofiary wyjaśniłem jej swojemu ojcu i [swojej] matce, a tobie pokarmowej ani nie ukazałby nam tego wszystkiego, miałbym ją wyjaśnić? 17 I plakała przed nim przez ani nie objawiłby nam teraz takich rzeczy. 24 Kobieta siedem dni, póki trwało wesele. A siódmego dnia urodziła więc syna i nadała mu imię Samson. I dziecko wydała jej, bo mu się naprzykrzała. A ona powiedziała rosło, a PAN mu błogosławiał. 25 I Duch PANA zaczął zagadkę synom swego ludu. 18 A siódmego dnia przed go pobudzać w obozie Dan, między Soreą a Esztąolem. zachodem słońca mężczyźni tego miasta powiedzieli do niego: Cóż słodsze nad miód, a co mocniejszego nad lwa? On im odpowiedział: Gdybyście nie orali moją jalowicą, nie odgadlibyście mojej zagadki. 19 Potem zstąpił na niego Duch PANA i poszedł do Aszkelonu, zabił trzydziestu mężczyzn spośród nich, zdjął z nich lupy i dał [szaty] zamienne tym, którzy rozwiażali zagadkę. I rozpalil się jego gniew, i poszedł do domu swojego ojca. 20 Żona Samsona zaś została oddana jego towarzyszowi, który był jego przyjacielem.

14 Samson poszedł do Timny i zobaczył tam kobietę z córek Filistynów. 2 A gdy wrócił, oznajmił swemu ojcu i swej matce: Widziałem w Timnie kobietę z córek Filistynów. Weźcie mi ją więc za żonę. 3 Jego ojciec i matka powiedzieli mu: Czy nie ma kobiety wśród córek twoich braci ani w całym moim ludzie, że chcesz iść i wziąć sobie żonę spośród nieobrzecanych Filistynów? Samson odpowiedział swemu ojcu: Weźcie mi tę, bo spodobała się moim oczom. 4 A jego ojciec i matka nie wiedzieli, że to wyszło od PANA, bo on szukał sposobności przeciwko Filistynom. W tym czasie bowiem Filistyni panowali nad Izraelem. 5 Samson poszedł więc ze swoim ojcem i [swoją] matką do Timny i przyszli do winnic Timny. A oto młody, ryczący lew wybiegł mu naprzeciw. 6 Wtedy Duch PANA zawładnął nim i rozdarł on lwa, jakby rozdarł koźlę, choć nie miał nic w ręku. Jednak swojemu ojcu i [swojej] matce nie powiedział o tym, co uczynił. 7 Potem przeszędł i rozmawiał z tą kobietą, a ona podobała się Samsonowi. 8 A kiedy po kilku dniach

15 Po [kilku] dniach, w czasie żniw pszenicy, Samson odwiedził swoją żonę. Przyśnił jej koźlątko i mówił: Wejdź do swojej żony, do jej pokoju. Lecz jej ojciec nie pozwolił mu wejść. 2 Jej ojciec powiedział: Myślalem, że ją znienawidzileś, dałem ją więc twemu towarzyszowi. Czy jej młodsza siostra nie jest piękniejsza od niej? Weź ją sobie zamiast niej. 3 I Samson odpowiedział im: Już teraz będę bez winy wobec Filistynów, choć uczynię im coś złego. 4 Poszedł więc Samson i nałapał trzysta lisów, wziął

pochodnie, przywiązał ogon do ogona, a pośrodku między dwoma ogonami uwiązał po jednej pochodni. 5 Potem podpalił pochodnie i wypuścił [je] na zboża Filistynów, i spalił tak stogi, jak i stojące zboża oraz winnice z oliwkami. 6 Wtedy Filistyni powiedzieli: Któż to uczynił? I odpowiedzieli: Samson, zięć przyszli do niej księcia Filistynów i powiedzieli jej: Timnity, ponieważ ten odebrał mu żonę i dał ją jego towarzyszowi. Poszli więc Filistyni i spalili ją i jej ojca. 7 Samson powiedział im: Chociaż tak uczyniście, jeszcze się zemszczę na was, a potem ustapię. 8 I więc Dalila do Samsona: Powiedz mi, proszę, w czym zadał im wielką klęskę, bijąc od bioder aż do goleni, tkwi twoja wielka siła i czym można by cię związać, by po czym odszedł i zamieszkał na wierzchołku skały. 9 Judy wówczas powiedzieli: Dlaczego wyruszyliście człowiek. 10 I księcię Filistynów przynieśli jej siedem przeciwko nam? I odpowiedzieli: Przyszliśmy, aby świeżych witek, które jeszcze nie wyschły, związały go związać Samsona i uczynić mu tak, jak [on] nam nimi. 11 Wyruszyło więc trzy tysiące mężczyzn z komorze. Wtedy powiedziała mu: Filistyni nad tobą, Judy na szczyt skały Etam i powiedzieli do Samsona: Samsonie! Lecz [on] zerwał witek, jakby ktoś zerwał Czy nie wiesz, że Filistyni panują nad nami? I co nam zgrobna nić, gdy dotkniesz jej ogień. Nie poznano więc, uczyniłeś? I odpowiedział im: Jak oni mi uczynili, tak [w czym tkwiła] jego siła. 12 Potem Dalila powiedziała im: Jak oni mi uczynili, tak [w czym tkwiła] jego siła. 13 I powiedzieli mu: Przyszliśmy, aby związać i wydać w ręce Filistynów. Samson powiedział mi, proszę, czym można by cię związać? 14 A odpowiedział im: Przysięgnijcie mi, że sami się na on jej odpowiedział: Gdyby mnie związały nowymi mnie nie targniecie. 15 A oni mu odpowiedzieli: Nie, powrozami, których [jeszcze] nie używano, wtedy tylko zwiążemy cię i wydamy w ich ręce, lecz cię nie osłabnę i będę jak każdy inny człowiek. 16 Dalila wzięła aby cię związać i wydać w ręce Filistynów. Samson powiedział mi, proszę, czym można by cię związać? 17 A oni mu odpowiedzieli: Nie, powrozami, których [jeszcze] nie używano, wtedy tylko zwiążemy cię i wydamy w ich ręce, lecz cię nie osłabnę i będę jak każdy inny człowiek. 18 Potem Samson głowy w osnowę przeczytał. 19 Ona wtedy przybiła [je] głowę w osnowę przeczytał. 20 I sędził Izraela za dni jego ramionach, stały się jak Iniane nici spalone ogniem. 21 Samsonie! Lecz [on] obudził się ze snu i wyrwał kolek głowy, bo jestem naziręczkiem dla Boga [już] z łona mojej matki. Jeśli zostanę ogolony, odejdzie ode mnie moja siła, osłabnię i będę jak każdy inny człowiek. 22 A gdy Dalila spostrzegła, że otworzył przed nią całe swoje serce, wezwała księcia Filistynów, mówiąc: Przyjdźcie raz [jeszcze], gdyż otworzył przede mną całe swoje serce. Przyszli więc do niej księcia Filistynów, niosąc srebro w rękach. 23 Wtedy uspila go na swoich

16 Potem Samson poszedł do Gazy i gdy zobaczył tam nierządnicę, obcował z nią. 21 powiadomiono mieszkańców Gazy: Przybył tu Samson. Otoczyli go więc i czyhali na niego przez całą noc w bramie miasta. Zachowywali się cicho przez całą noc, mówiąc: Gdy zacznie świtać, zabijemy go. 3 Ale Samson spał

kolanach, przywołała [pewnego] człowieka i kazała dlatego teraz oddaję ci je. 4 Lecz on zwrócił to srebro zgolić siedem pasm jego głowy; potem zaczęła go swojej matce. Wtedy jego matka wzięła dwieście gnębić, a jego siła odeszła od niego. 20 I powiedziała: srebrników, dala je złotnikowi, a on uczynił z nich Filistyni nad tobą, Samsonie! A gdy się obudził ze posag ryty oraz posag odlany, które stały [potem] w snu, powiedział: Wyjdź jak poprzednio i otrząsnę się. domu Micheasza. 5 A Micheasz miał u siebie kaplicę Lecz nie wiedział, że PAN odstąpił od niego. 21 Wtedy bogów, sporządził też efod i terafim i poświęcił jednego Filistyni pojmali go, wyłupili mu oczy i zaprowadzili do ze swych synów, aby był jego kapłanem. 6 W tych Gazy, a tam związał go dwoma spiżowymi łańcuchami dniach nie było króla w Izraelu, każdy czynił to, co było i musiał mleć w domu więźniów. 22 Potem włosy słuszne w jego oczach. 7 Był pewien młodziec z na jego głowie zaczęły odrastać po ogoleniu. 23 A Betlejem judzkiego, z pokolenia Judy. Był on Lewitą księcia Filistynów zebrał się, aby złożyć swemu bogu i tam przebywał. 8 Ten człowiek wyruszył z miasta Dagonowi wielką ofiarą i radować się. Mówili bowiem: Betlejem judzkiego, aby zamieszkać, gdzie mu się trafi. Nasz bóg wydał w nasze ręce Samsona, naszego Wędrując tak, przyszedł na górę Efraim aż do domu wroga. 24 Kiedy ludzie widzieli go, chwaliли swego boga, Micheasza. 9 Micheasz powiedział do niego: Skąd bo mówili: Nasz bóg wydał w nasze ręce naszego przychodziś? I odpowiedział mu: Jestem Lewitą z wroga, tego, który pustoszył naszą ziemię i który wielu Betlejem judzkiego, a idę, aby zamieszkać, gdzie mi się z naszych pozabijał. 25 A gdy ich serca się rozweseliły, trafi. 10 I Micheasz powiedział mu: Zostań u mnie i bądź powiedzieli: Zawołajcie Samsona, aby nas zabawał. mi za ojca i za kapłana, a dam ci dziesięć srebrników Przywołano więc Samsona z domu więźniów, aby ich rocznie, drugą szatą i wyżywienie. I Lewita poszedł zabawała. I postawił go między dwiema kolumnami. [za nim]. 11 I spodobało się Lewicie mieszkać z tym 26 Wtedy Samson powiedział do chłopca, który go człowiekiem; a ten młodziec stał się dla niego jakby trzymał za rękę: Poprowadź mnie, abym mógł dotknąć jednym z jego synów. 12 Micheasz poświęcił Lewitę kolumn, na których stoi dom, abym się o nie oparł. 27 i młodziec ten został jego kapłanem, i mieszkał A dom był pełen mężczyzn i kobiet, [byli] tam wszyscy w domu Micheasza. 13 Wtedy Micheasz powiedział: księcia Filistynów, na dachu zaś [było] około trzech Teraz wiem, że PAN będzie mnie błogosławiał, gdyż tysięcy mężczyzn i kobiet, którzy się przyglądali, gdy mam Lewitę za kapłana.

Samson [ich] zabawiał. 28 Wówczas Samson wezwał PANA i powiedział: Panie BOŻE, wspomnij na mnie, proszę, i wzmacnij mnie tylko ten jeden raz, Boże, abym mógł się zemścić już na Filistynach za dwoje moich oczu. 29 Ujął więc Samson obie środkowe kolumny, na których stał dom i o które się wspark, jedną swoją prawą ręką, a drugą swoją lewą ręką. 30 Potem Samson powiedział: Niech umrę z Filistynami. A gdy się o nie mocno oparł, dom upadł na księżą i na cały lud, który w nim był. A martwych, których zabił przy swojej śmierci, było więcej niż tych, których zabił za swego życia. 31 I przyszli jego bracia i cały dom jego ojca, wzięli go, wrócili i pogrzebali go między Soreą a Esztaolem, w grobie Manoacha, jego ojca. A sądzili on Izraela przez dwadzieścia lat.

17 A był pewien człowiek z góry Efraim imieniem Micheasz. 2 Powiedział on do swojej matki: Te tysiąc sto srebrników, które ci ukradziono, z powodu których przeklinałaś i o których mówiłaś do moich uszu, otóż [to] srebro jest u mnie, ja je wziąłem. I jego matka powiedziała: Bogosławiony jesteś, mój synu, [przez] PANA. 3 I zwrócił swej matce owe tysiąc sto srebrników, po czym matka powiedziała: Poświęciłam to srebro PANU ze swojej ręki [dla ciebie], mój synu,

18 W tych dniach nie było króla w Izraelu, toteż w tych dniach pokolenie Dana szukalo sobie dziedzictwa do zamieszkania. Aż do tego dnia bowiem nie przypadło im dziedzictwo pośród pokoleń Izraela. 2 Synowie Dana wyprawili więc ze swoich granic pięciu mężczyzn ze swego pokolenia, walecznych mężczyzn z Sorea i Esztaolem, aby wyszpiegowali ziemię i zbadali ją. Powiedzieli do nich: Idźcie, zbadajcie ziemię. Ci przybyli [na] górę Efraim, aż do domu Micheasza, i tam przenocowali. 3 Gdy byli blisko domu Micheasza, poznali głos młodzieńca Lewity. Wstąpili więc tam i zapytali go: Kto cię tu przyprowadził? I co tu robisz? I jaką masz tu sprawę? 4 A on im odpowiedział: Tak a tak postąpił ze mną Micheasz, naiał mnie i jestem jego kapłanem. 5 I powiedzieli do niego: Prosimy, poradź się Boga, abyśmy się dowiedzieli, czy poszcześci się nam nasza droga, którą idziemy. 6 I kapłan im odpowiedział: Idźcie w pokoju. PAN bowiem czuwa nad waszą drogą, którą idziecie. 7 Poszło więc tych pięciu mężczyzn i przybyli do Lajisz. I zobaczyli, że lud, który w nim był, spokojnie i bezpiecznie, i że nie było władców, których trapił w tej ziemi. Ponadto byli daleko od Sydończyków, i nie mieli z nikim [żadnych] interesów. 8 aby uczyniono [z niego] posag ryty oraz posag odlany,

ich bracia zapytali ich: Co [powiecie]? 9 Odpowiedzieli: którego miał, i przybyli do Lajisz, do ludu spokojnego i Wstańcie i wyruszajmy przeciwko nim. Widzieliśmy bezpiecznego. I pobili go ostrzem miecza, a miasto bowiem ziemię, a jest ona bardzo dobra. A wy stoicie? Nie ociągajcie się z wyruszeniem i wejściem do tej ziemi, aby ją posiąć. 10 Gdy wejdziecie, przyjdziecie do ludu bezpiecznego, do ziemi przestronnej. Bóg bowiem dał ją w wasze ręce; to miejsce, gdzie nie brakuje niczego z tego wszystkiego, co jest na ziemi.

11 I wyruszyły stamtąd z pokolenia Dana, z Sorea i Esztaol, sześciuset mężczyzn uzbrojonych do walki. 12 Będąc w drodze, rozbili obóz przy Kiriat-Jearim w Judzie. Dlatego to miejsce nazywa się Machane-Dan aż do dziś. [A znajduje się] za Kiriat-Jearim. 13 A kiedy wyruszyły stamtąd na góre Efraim, przybyły aż do domu Micheasza; 14 I odezwały się tych pięciu mężczyzn, którzy szli, aby wyszpiegować ziemię Lajisz, i powiedzieli do swych braci: Czy wiecie, że w tych domach znajduje się efod i terafim, a także posag ryty oraz posag odlany? Rozważcie więc teraz, co macie czynić. 15 Skierowali się więc tam i przyszli do domu młodzieńca Lewity, do domu Micheasza, i pożdrowili go. 16 Lecz sześciuset mężczyzn uzbrojonych do walki, którzy byli z synów Dana, stało u wejścia do bramy. 17 I tych pięciu mężczyzn, którzy poszli, aby wyszpiegować ziemię, zabralo ryty posag, efod, terafim i odlany posag. A kapłan stał u wejścia do bramy wraz z sześciuset mężczyznami uzbrojonymi do walki. 18 A gdy ci, którzy weszli do domu Micheasza, wznieśli ryty posag, efod, terafim i odlany posag, kapłan powiedział do nich: Co robicie? 19 Oni odpowiedzieli mu: Milcz! Położ rękę na usta i chodź z nami, i bądź dla nas ojcem i kapłanem. Czyż lepiej ci być kapłanem w domu jednego człowieka, czy być kapłanem całego pokolenia i rodu w Izraelu? 20 I uradował się serce kapłana. Wzniósł więc efod, terafim i ryty posag i przyłączył się do tego ludu. 21 A oni zatrzymali i poszli, a przed sobą puścili dzieci i bydło oraz [to, co] kosztowniejsze. 22 A gdy byli już daleko od domu Micheasza, wtedy mężczyźni, którzy [mieszkali] w domach blisko domu Micheasza, zebrali się i zaczęli ścigać synów Dana. 23 I wołały za synami Dana. Ci zaś odwrociли się i powiedzieli do Micheasza: Co ci jest, że zebrałeś tych ludzi? 24 I odpowiedział: Zabraliście moich bogów, które uczynilem, oraz kapłana i poszliście sobie. Co mi więc pozostaje? Jak jeszcze możecie mówić: Co ci jest? 25 Na to synowie Dana odpowiedzieli: Niech nie słyszmy za sobą twoego głosu, by się nie rzuciłeś na was rozgniewani ludzie, a straciłeś swoje życie i życie swego domu. 26 Poszli więc synowie Dana swoją drogą, a Micheasz, widząc, że byli silniejsi od niego, zatrzymał i poszedł do swego domu. 27 Oni zaś zabrali to, co wykonał Micheasz, oraz kapłana,

spalił ogniem. 28 A nie było nikogo, kto by ich ratował, gdyż byli daleko od Sydonu i nie mieli z nikim [zadnych] interesów. A [miasto] to [leżało] w dolinie, która jest w Bet-Rechob. Oni odbudowali miasto i zamieszkały w nim. 29 I nazwali to miasto Dan od imienia swego ojca Dana, który urodził się Izraelowi. A przedtem miasto to nosiło nazwę Lajisz. 30 I synowie Dana ustawiili sobie ryty posag. A Jonatan, syn Gerszona, syna Manassesa, on i jego synowie byli kapłanami dla pokolenia Dana aż do czasu uprowadzenia do niewoli [mieszkańców] tej ziemii. 31 Postawili sobie ten ryty posag, który uczynił Micheasz, po wszystkie dni, póki dom Boży był w Szilo.

19 W tych dniach, kiedy nie było króla w Izraelu, [pewien] Lewita, mieszkający przy zbożcu góry Efraim, wzniósł sobie nałożnicę z Betlejem judzkiego. 2 A jego nałożnica dopuściła się nierzządu przeciwko niemu, potem odeszła od niego do domu swego ojca, do Betlejem judzkiego; i była tam u niego przez cztery miesiące. 3 Wstał więc jej mąż i poszedł za nią, aby przebłagać ją i sprowadzić z powrotem. Miał ze sobą swego sługi i parę osłów. Wtedy [ona] wprowadziła go do domu swego ojca, a gdy ojciec tej dziewczyny zobaczył go, uradował się z jego przyjścia. 4 I zatrzymał go jego teść, ojciec [tej] dziewczyny, i zamieszkał u niego przez trzy dni. Jedli, pili i nocowali tam. 5 A czwartego dnia, gdy obudził się wcześnie rano, wstał on, aby odejść. Ale ojciec tej dziewczyny powiedział do swego zięcia: Posil swoje serce odrobiną chleba, a potem pojedziecie. 6 Usiedli więc i jedli obaj razem, i napili się. Potem ojciec tej dziewczyny powiedział do [jej] męża: Zostań, proszę, i przenocuj tu, i niech twoje serce się raduje. 7 A gdy ten mężczyzna wstał, aby wyruszyć w drogę, jego teść nalegał na niego, znowu więc przenocował tam. 8 Piątego dnia wstał wcześnie rano, aby iść; lecz ojciec tej dziewczyny powiedział: Posil, proszę, swoje serce. I zwlekały aż do schyłku dnia, i jedli obaj razem. 9 Kiedy ten mężczyzna wstał, aby wyruszyć w drogę wraz ze swoją nałożnicą i swoim sługą, jego teść, ojciec tej dziewczyny, powiedział: Oto dzień już chyił się ku wieczorowi, przenocujcie tu, proszę. Oto dzień się kończy, przenocujcie tu i niech twoje serce się raduje. Jutro rano wyprawicie się w drogę i pojedziecie do swego domu. 10 Lecz mężczyzna ten nie chciał zostać na noc, ale wstał i odszedł, i przyszedł do miejsca naprzeciw Jebus, czyli do Jerozolimy. Miał ze sobą dwa juczne osły i swoją nałożnicę. 11 A gdy byli blisko Jebus, a dzień chyił się ku końcowi, wtedy sługa powiedział do swego pana: Chodź, proszę, wstąpmy do tego miasta Jebusytów i

przenocujmy w nim. **12** Jego pan mu odpowiedział: Nie wstępujemy do miasta cudzoziemców, którzy nie należą do synów Izraela, ale idźmy aż do Gibea. **13** Powiedział jeszcze do swego slugi: Chodźmy i zbliźmy się do jednego z tych miejsc, aby przenocować w Gibea lub w Rama. **14** Przeszli więc i poszli dalej, a słońce zaszło im przy Gibea, które należy do [pokolenia] Beniamina. **15** I udali się tam, aby wejść i przenocować w Gibea. A [gdy] wszedł, usiadł na ulicy w mieście, gdyż nie było nikogo, kto by ich przyjął do domu i przenocował. **16** A oto pewien starzec szedł wieczorem ze swojej pracy na polu; ten człowiek [pochodził] z góry Efraim i był przybyszem w Gibea. Ludzie zaś tego miejsca byli Beniaminatami. **17** Gdy podniósł swe oczy, zobaczył tego podróżnego na ulicy miasta. I zapytał go starzec: Dokąd idziesz i skąd przybyłeś? **18** On odpowiedział mu: Idziemy z Betlejem judzkiego aż na zbocze góry Efraim, skąd pochodzę. Poszedłem do Betlejem judzkiego, a [teraz] idę do domu PANA, ale nie ma nikogo, kto by mnie przyjął do domu. **19** Mamy słomę i siano dla naszych osłów, także chleb i wino [mam] dla siebie i dla twojej służącej, i dla sługi, który jest z twoimi sługami. Nie brak nam niczego. **20** Wtedy starzec mu powiedział: Pokój z tobą. Każdy twój brak będzie moją sprawą; tylko nie nocuj na ulicy. **21** Wprowadził go więc do swego domu i dał osłom obrok; a gdy umyli swe nogi, jedli i pili. **22** A gdy rozweselili swoje serca, oto mężczyźni tego miasta, synowie Beliala, otoczyli dom i kołatały do drzwi, i mówili do gospodarza tego domu, do starca: Wyprowadź człowieka, który wszedł do twoego domu, abyśmy z nim obcowali. **23** A ten człowiek, gospodarz domu, wyszedł do nich i powiedział im: Nie, moi bracia, nie czycie, proszę, tej niegodziwości, gdyż ten człowiek wszedł do mego domu, nie czyście tej sprośności. **24** Oto [jest tu] moja córka, dziewczica, oraz jego nałożnica; wyprowadzę je zaraz, żebyście je znieważali i uczynili z nimi, co wydaje się wam słuszne. Tylko temu człowiekowi nie czyście tej niegodziwości. **25** Lecz ci mężczyźni nie chcieli słuchać jego głosu. Wziął więc ten człowiek swoją nałożnicę i wyprowadził ją do nich na dwór; obcowali z nią i gwałcili ją przez całą noc aż do rana. Potem ją puścili, gdy wschodziła zorza. **26** A o świcie ta kobieta przeszła i upadła przy drzwiach domu tego człowieka, gdzie przebywał jej pan; [leżała tam], aż się rozwidniło. **27** Potem jej pan wstał rano, otworzył drzwi domu i wyszedł, aby wyruszać w drogę. A oto kobieta, jego nałożnica, [leżała] u drzwi domu z rękami na progu. **28** I powiedział do niej: Wstań, pójdzmy. Lecz ona nic nie odpowiedziała. Wziął ją więc ten człowiek na osła i poszedł do swego miejsca. **29** A gdy przyszedł do swego domu, wziął nóż, chwycił swoją nałożnicę, rozciął ją wraz z kościemi na dwanaście części i rozesłał ją po wszystkich granicach Izraela. **30** A każdy, kto to widział, mówił: Nigdy nie wydarzyło się nic takiego ani nie widziano niczego takiego od dnia wyjścia synów Izraela z Egiptu aż do tego dnia. Zastanówcie się nad tym, naradźcie się i mówcie o tym.

20 Wtedy wyszli wszyscy synowie Izraela i zebrało się całe zgromadzenie jednomyślnie od Dan aż do Beer-Szeby i do ziemi Gilead do PANA w Mispie. **2** I przywódcy całego ludu, wszystkich pokoleń Izraela, stanęli w zgromadzeniu ludu Bożego: czterysta tysięcy pieszych dobijających miecz. **3** I synowie Beniamina usłyszeli, że synowie Izraela zebrały się w Mispie. Wtedy synowie Izraela powiedzieli: Powiedzcie, jak doszło do tej niegodziwości? **4** I ten Lewita, mąż zabitej kobiety, odpowiedział: Przybyłem wraz z moją nałożnicą do Gibea, która należy do Beniamina, aby tam przenocować. **5** I mężczyźni z Gibea powstali przeciwko mnie i w nocy otoczyli dom, zamierząc mnie zabić, a moją nałożnicę tak gwałcili, aż umarła. **6** Wziąłem więc swoją nałożnicę, rozciąłem ją na części i rozesłałem ją do wszystkich krajów dziedzictwa Izraela. Dopuszczono się bowiem w Izraelu haniebnego i sprośnego czynu. **7** Oto wy wszyscy jesteście synami Izraela, rozwacacie to między sobą i radźcie o tym. **8** I powstał cały lud jednomyślnie, mówiąc: Nikt z nas nie pójdzie do swego namiotu ani nie odesjdzie do swego domu. **9** Ale teraz tak uczynimy miastu Gibea: Wyruszymy przeciwko niemu według losu. **10** Z każdego pokolenia Izraela weźmiemy po dziesięciu mężczyzn ze stu, stu z tysiąca i tysiąc z dziesięciu tysięcy, żeby dostarczali żywność dla ludu, który wyruszy do Gibea Beniamina, by pomścić wszelką sprośność, której się dopuszczono w Izraelu. **11** Zebrał się więc cały lud Izraela przeciwko miastu, zzyty ze sobą, jak jeden mąż. **12** Potem pokolenia Izraela wysyłyły mężczyzn do wszystkich domów synów Beniamina, mówiąc: Co to za niegodziwość popełniona wśród was? **13** Wydadziecie więc teraz tych mężczyzn, synów Beliala, którzy są w Gibea, abyśmy ich pozabijali i usunęli z Izraela. Lecz synowie Beniamina nie chcieli słuchać głosu swoich braci, synów Izraela. **14** Co więcej, zebrał się synowie Beniamina z [innych] miast w Gibea, aby walczyć z synami Izraela. **15** I tego dnia liczniono synów Beniamina z [ich] miast dwadzieścia sześć tysięcy mężczyzn dobijających miecz, oprócz mieszkańców Gibea, których liczniono siedmiuset doborowych mężczyzn. **16** Wśród całego ludu było siedmiuset doborowych mężczyzn, leworęcznych, a każdy z nich [potrafił] ciskać z procą kamieniem do włosa i nie chybiał. **17** Izraelitów zaś liczniono, oprócz [synów] Beniamina, czterysta tysięcy mężczyzn

dobywających miecz, wszyscy byli wojownikami. **18** przed Izraelem i w tym dniu synowie Izraela zabili Wtedy synowie Izraela powstały, poszli do domu dwadzieścia pięć tysięcy stu mężczyzn z Beniamina, Bożego i radzili się Boga, mówiąc: Któz z nas ma wszystkich dobywających miecz. **36** Wtedy synowie wyruszyły pierwsi do walki z synami Beniamina? I PAN Beniamina widzieli, że są pobici; mężczyźni Izraela odpowiedział: Juda [wyruszy] pierwsi. **19** Powstali ustępowali bowiem miejsca przed Beniaminem, licząc więc synowie Izraela rano i rozbili obóz naprzeciw na zasadzki, które przygotowali naprzeciw Gibea. **37** A Gibea. **20** Potem synowie Izraela wyruszyły do walki ci, którzy uczestniczyli w zasadzce, pospieszyły się i z synami Beniamina i ustawili się w szyku bojowym uderzyły na Gibeę, a następnie pobili ostrzem miecza do walki przeciw Gibeę. **21** Lecz synowie Beniamina wszystkich, którzy byli w mieście. **38** A mężczyźni wyszli z Gibeą i zabili tego dnia dwadzieścia dwa Izraela mieli umówiony znak z tymi, którzy ukryli się w tysiące mężczyzn z Izraela. **22** Potem mężczyźni z zasadzce, że ci wypuszczą z miasta wielki dym. **39** ludu Izraela pokrzelili się i znowu ustawili się w szyku Gdy więc mężczyźni Izraela cofnęli się przed bitwą, bojowym do walki na tym miejscu, gdzie ustawili się synowie Beniamina zaczęli bić i zabili około trzydziestu pierwszego dnia. **23** [Najpierw] jednak synowie Izraela mężczyzn z Izraela. Mówili bowiem: Na pewno są poszli i płakali przed PANEM aż do wieczora, i pytali pobici przed nami, jak i w pierwszej bitwie. **40** Ale PANA: Czy mamy jeszcze iść i walczyć z synami gdy płomień i dym jak słup zaczęły wznać się z Beniamina, naszego brata? I PAN odpowiedział: Idźcie miasta, wtedy synowie Beniamina obejrzały się, a przeciwko nim. **24** i wyruszyły synowie Izraela przeciwko oto ogień z miasta wznał się aż ku niebu. **41** A synom Beniamina drugiego dnia. **25** Lecz synowie kiedy mężczyźni Izraela zawrócili, mężowie Beniamina Beniamina wyszli przeciwko nim z Gibeą drugiego dnia przerazili się, widząc, że spadło na nich nieszczęście. i znowu zabili osiemnaście tysięcy mężczyzn z synów **42** I uciekali przed mężczyznami Izraela drogą na Izraela, wszystkich mężczyzn dobywających miecz. **26** pustynię, a wojsko doganiało ich i ci, którzy wybiegli Wtedy wszyscy synowie Izraela i cały lud udali się i z miast, zabijali ich pośród siebie. **43** Otoczyły więc przyszli do domu Bożego, i płacząc, trwali tam przed Beniamina i gonili ich bez przerwy, a pokonali ich PANEM i pościli w tym dniu aż do wieczora, i składali naprzeciw Gibeę na wschodzie. **44** Poległo wtedy z całopalenia i ofiary pojednawcze przed PANEM. **27** Beniamina osiemnaście tysięcy mężczyzn, wszyscy I synowie Izraela pytali PANA (tam bowiem w tych byli wojownikami. **45** Z tych zaś, którzy zawrócili i dniach była arka przymierza Boga; **28** A Pinchas, syn uciekali na pustynię, na skałę Rimmon, wylapali po Eleazarą, syna Aarona, sprawował przy niej służbę w drogach i zabili pięć tysięcy mężczyzn. Gonili ich aż do tych dniach): Czy mamy jeszcze wyruszać do walki Gidom, gdzie zabili dwa tysiące mężczyzn spośród z synami Beniamina, naszego brata, czy też tego nich. **46** A tak wszystkich poległych z Beniamina zaniechać? I PAN odpowiedział: Wyruszcie, gdyż jutro tego dnia było dwadzieścia pięć tysięcy mężczyzn wydam ich w wasze ręce. **29** Wtedy Izrael przygotował dobywających miecz, wszyscy [byli] wojownikami. **47** zasadzki zewsząd dokoła Gibeę. **30** I trzeciego dnia Tylko sześciuset mężczyzn zawróciło i uciekło na synowie Izraela wyruszyli przeciwko synom Beniamina pustynię, na skałę Rimmon, i zostali na skale Rimmon i ustawili się w szyku bojowym przeciwko Gibeę jak przez cztery miesiące. **48** Potem mężczyźni Izraela za pierwszym i drugim razem. **31** Synowie Beniamina wrócili do synów Beniamina i wybili ich ostrzem miecza także wyszli przeciwko ludowi i zostali odciagnięci od miasta. Zaczęli bić lud i zabijać jak za pierwszym i znalezli. Spalili ogniem także wszystkie miasta, które drugim razem na drogach, z których jedna prowadziła do Betel, a druga do Gibeę na polu, a [zabili] około trzydziestu mężczyzn z Izraela. **32** I synowie Beniamina powiedzieli: Są побici przez nas jak i poprzednio. Lecz synowie Izraela mówili: Uciekajmy i odciagnijmy ich od miasta aż na drogi. **33** Powstali więc wszyscy mężczyźni Izraela ze swego miejsca i ustawili się w szyku bojowym w Baal-Tamar; tymczasem ci z Izraela, którzy przygotowali zasadzkę, wyszli ze swych miejsc, z ląk Gibeę. **34** A tak wyszli naprzeciw Gibeę dziesięć tysięcy doborowych mężczyzn z całego Izraela; była to bitwa zacięta, a tamci nie wiedzieli, że ma ich spotkać nieszczęście. **35** I PAN pobił Beniamina

21 Mężczyźni Izraela przysięgli też w Mispie: Żaden z nas nie da swojej córki Beniaminowi za żonę. **2** Udał się więc lud do domu Bożego, gdzie trwał aż do wieczora przed Bogiem, podnosząc lament i gorzko płacząc. **3** I powiedzieli: O PANIE, Boże Izraela, dlaczego to się stało w Izraelu, że ubyło dzisiaj z Izraela jedno pokolenie? **4** A nazajutrz lud wstał wcześnie rano i zbudował tam ołtarz, i złożył całopalenia oraz ofiary pojednawcze. **5** Potem synowie Izraela powiedzieli: Kto spośród wszystkich pokoleń Izraela nie przyszedł do zgromadzenia do PANA? Złożyli bowiem uroczystą przysięgę przeciw temu, który

by nie przyszedł do PANA do Mispy, mówiąc: Poniesie poszedł stamtąd do swego dziedzictwa. 25 W tych śmierć. 6 I synom Izraela było żal Beniamina, swego dniach nie było króla w Izraelu. Każdy czynił to, co brata, i mówili: Dziś zostało odcięte jedno pokolenie było słuszne w jego oczach.
od Izraela. 7 Co uczynimy dla tych, którzy pozostali, aby mieli żony, skoro przysięgliśmy na PANA, że im nie damy naszych córek za żony? 8 Powiedzieli więc: Czy jest ktoś wśród pokoleń Izraela, kto nie przyszedł do Mispy do PANA? A oto nie przyszedł do obozu zgromadzenia nikt z Jabel-Gilead. 9 [Gdy] bowiem przeliczono lud, nie było tam nikogo z mieszkańców Jabel-Gilead. 10 Wtedy zgromadzenie wysłało tam dwanaście tysięcy wałeczych mężczyzn, nakazując im: Idźcie i zabijcie mieszkańców Jabel-Gilead ostrzem miecza wraz z kobietami i dziećmi. 11 A tak macie postąpić: Każdego mężczyznę i każdą kobietę, która obcowała z mężczyzną, zabijecie. 12 I znaleźli wśród mieszkańców Jabel-Gilead czterysta młodych dziewcząt, które nie obcowały z mężczyzną, i przyprowadzili je do obozu w Szilo, które [było] w ziemi Kanaan. 13 Potem całe zgromadzenie posłało do synów Beniamina, którzy [byli] na skale Rimmon, aby oznajmiać im pokój. 14 Wrócił więc Beniamin w tym czasie i dano im żony, które zachowali przy życiu spośród kobiet z Jabel-Gilead, lecz nie starczyło [ich] dla nich. 15 A ludowi było żal Beniamina, ponieważ PAN uczynił wyłom wśród pokoleń Izraela. 16 Wtedy starsi zgromadzenia powiedzieli: A co uczynimy dla pozostałych, [aby mieli] żony, skoro zostały zgładzone kobiety z Beniamina? 17 Ponadto powiedzieli: [Musi być] dziedzictwo dla pozostałych z Beniamina, aby nie zginęło pokolenie z Izraela. 18 My jednak nie możemy im dać żon z naszych córek, gdyż synowie Izraela przysięgli: Przeklęty ten, kto da żonę Beniaminowi. 19 Potem powiedzieli: Oto co roku [odbywa się] uroczyste święto PANA w Szilo, które [leży] na północ od Betel, na wschód od drogi wiodącej od Betel do Sychem, a na południe od Lebony. 20 Nakazali więc synom Beniamina: Idźcie i przygotujcie zasadzkę w winnicach; 21 I wypatrujcie, gdy córki Szilo wyjdą gromadnie do tarica, wtedy wyjdziecie z winnic i niech każdy z was porwie sobie żonę spośród córek Szilo, a potem idźcie do ziemi Beniamina. 22 A gdy przyjdą ich ojcowie albo bracia, by skarżyć się przed nami, powiemy im: Zmiliujcie się nad nimi ze względu na nas, ponieważ nie wzieleliśmy dla każdego z nich żony na wojnie, a wy też im ich nie daliście, gdyż bylibyście wtedy winni. 23 Wtedy synowie Beniamina uczynili tak i wzieleli sobie żony spośród tańczących, które porwali, odpowiednio do swojej liczby. Potem odeszli i wrócili do swego dziedzictwa, odbudowali miasta i zamieszkały w nich. 24 W tym czasie synowie Izraela rozeszli się stamtąd, każdy do swego pokolenia i do swego domu, a każdy

Rut

1 Zdarzyło się, że w czasach, kiedy rządzili sędziowie, nastąpił głód na ziemi. I [pewien] człowiek z Betlejem judzkiego wyruszył wraz ze swoją żoną i dwoma synami, aby zamieszkać w ziemi Moabu. **2** Ten człowiek [miał] na imię Elimelech, jego żona – Noemi, a jego dwaj synowie – Machlon i Kilion. [Byli oni] Efratejczykami z Betlejem judzkiego. Przybyli do ziemi Moabu i tam zamieszkali. **3** Potem umarł Elimelech, mąż Noemi, a ona pozostała sama z dwoma synami. **4** Ci pojęli sobie za żony Moabitki: jedna miała na imię Orfa, a druga – Rut. I mieszkali tam około dziesięciu lat. **5** Potem obaj, Machlon i Kilion, również umarli; i tak kobieta ta pozostała sama bez swoich dwóch synów i bez męża. **6** Wtedy powstała wraz ze swoimi synowymi, aby wrócić z ziemi Moabu, gdyż usłyszała w ziemi Moabu, że PAN nawiedził swój lud i dał mu chleb. **7** Wyszła więc z miejsca, w którym była, a wraz z nią jej dwie synowe i udały się w drogę powrotną do ziemi Judy. **8** I powiedziała Noemi do swych dwóch synowych: Idźcie, niech każda z was powróci do domu swojej matki. Niech PAN okaże wam miłosierdzie, tak jak okazałyście [jej] zmarłym i mnie. **9** Niech PAN sprawi, aby każda z was znalazła pokój w domu swego męża. I pocałowała je, a one podnosły głosy i zaplakaly. **10** I mówiły do niej: Wróćmy raczej z tobą do twoego ludu. **11** Lecz Noemi odpowiedziała: Zawróćcie, moje córki. Czemu chcecie iść ze mną? Czy mam jeszcze w swoim łonie synów, którzy zostaliby waszymi mężczyznami? **12** Zawróćcie, moje córki, idźcie, bo jestem zbyt stara, aby wyjść za mąż. A nawet gdybym powiedziała: mam jeszcze nadzieję, to choćbym tej nocy wyszła za mąż i również urodziła synów; **13** Czy czekałybyście na nich, aż dorosną? Czy ze względu na nich pozostałybyście bez męża? Nie, moje córki. Odczuwam bowiem wielką gorycz ze względu na was, gdyż ręka PANA obróciła się przeciwko mnie. **14** A [one] znowu podnosły głosy i zaczęły płakać. I Orfa pocałowała swoją teściową, ale Rut pozostała przy niej. **15** Wtedy [Noemi] powiedziała do niej: Oto twoja szwagierka wróciła do swego ludu i do swoich bogów. Wróć [także] ty za swoją szwagierką. **16** Rut jednak odpowiedziała: Nie nalegaj na mnie, abym cię opuściła i odeszła od ciebie. Gdziekolwiek bowiem pojedziesz i ja pójdę, a gdziekolwiek zamieszkasz i ja zamieszkam. Twój lud będzie moim ludem, a twój Bóg będzie moim Bogiem. **17** Gdzie ty umrzesz, [tam i] ja umrę, i tam będę pogrzebana. Niech mi to PAN uczyni i niech do tego dorzuci, jeśli coś innego niż śmierć oddzieli mnie od ciebie. **18** A gdy [Noemi] widziała, że uparła się, aby z nią iść, przestała jej odradzać. **19** I szły

obie razem, aż przyszły do Betlejem. A gdy przybyły do Betlejem, całe miasto ogarnęło poruszenie z ich powodu i mówiono: Czy to jest Noemi? **20** Lecz ona powiedziała do nich: Nie nazywajcie mnie Noemi, lecz nazywajcie mnie Mara, ponieważ Wszechmogący napełnił mnie wielką goryczą. **21** Wyszłam [stąd] pełna, a PAN sprowadził mnie pustą. Czemu nazywacie mnie Noemi, skoro PAN wystąpił przeciwko mnie i Wszechmogący sprowadził na mnie nieszczęście? **22** Wróciła więc Noemi, a z nią Rut Moabitka, jej synowa, która wróciła z kraju Moabu. A przyszły do Betlejem na początek żniw jęczmienia.

2 A Noemi miała krewnego ze strony męża, człowieka bardzo zamożnego z domu Elimelecha. Miał on na imię Boaz. **3** I Rut Moabitka powiedziała do Noemi: Powól mi pójść na pole zbierać kłosy za tym, w którego oczach znajdę łaskę. A ona odpowiedziała: Idź, moja córko. **4** Poszła więc, a gdy przybyła, zbierała na polu za żniwiarzami. I zdarzyło się przypadkiem, że trafiła na część pola Boaza, który był z rodziną Elimelecha. **5** A oto Boaz przybył z Betlejem i powiedział do żniwiarzy: PAN z wami. A oni mu odpowiedzieli: Niech ci PAN błogosławi. **6** Wtedy Boaz zapytał swego sługę postawionego nad żniwiarzami: Czyja to dziewczyna? **7** I sługa postawiony nad żniwiarzami odpowiedział mu: To jest ta młoda Moabitka, która przyszła z Noemi z ziemi Moabu. **8** Powiedziała: Powól mi, proszę, zbierać i gromadzić [kłosy] między snapami za żniwiarzami. Przyszła więc i pozostała od rana aż dotąd, a w domu krótko odpoczywała. **9** Wtedy Boaz powiedział do Rut: Słuchaj mnie, moja córko! Nie chodź zbierać [kłosów] na inne pole i nie odchodź stąd, ale pozostań tu z moimi służącymi. **10** Spójrz na pole, na którym będą żać, i chodź za nimi, ponieważ nakazałem swoim slugom, żeby cię nie tykali. A jeśli będziesz spragniona, idź do naczyń i napij się z tego, co czerpią moi słudzy. **11** Wtedy upadła na twarz i pokloniła się aż do ziemi, i powiedziała do niego: Dlaczego znalazłam łaskę w twoich oczach, że zwracasz na mnie uwagę, choć jestem cudzoziemką? **12** Boaz odpowiedział jej: Dokładnie opowiedziano mi o wszystkim, co uczyniła dla swojej teściowej po śmierci swego męża, i to, jak opuściła swego ojca i swą matkę oraz ziemię, w której się urodziła, i przyszła do ludu, którego przedtem nie знаła. **13** Niech PAN wynagrodzi twój uczynek i niech będzie pełna twoja zapłata od PANA, Boga Izraela, pod którego skrzydła przyszła się schronić. **14** A ona odpowiedziała: Znalazłam łaskę w twoich oczach, mój panie. Pocieszyleś mnie bowiem i mówiłeś do serca swej służącej, chociaż nie jestem równa żadnej z twoich służących. **15** I Boaz jej powiedział: Gdy będzie czas posiłku, przychodź tu i jedz chleb, i maczaj swój

kawałek w occie. I usiadła przy żniwarzach, on zaś gdyż nie poszła za młodzieńcami, czy to ubogimi, podał jej prażone ziarno, które jadła aż do syta, i jeszcze czy bogatym. 11 Teraz więc, moja córko, nie bój się, jej zostało. 15 A gdy wstała, aby zbierać kłosy, Boaz Uczynię wszystko, co powiedziałaś, gdyż całe miasto nakazał swoim slugom: Pozwólcie jej zbierać nawet mego ludu wie, że jesteś cnotliwą kobietą. 12 A chociaż między snopami i nie zawstydzacie jej. 16 Co więcej, to prawda, że jestem z tobą blisko spokrewniony, to umyślnie upuszczajcie dla niej kłosy i zostawiajcie jednak bliżej jest z tobą spokrewniony inny ode mnie. je, aby mogła je zbierać, i nie gańcie jej. 17 Tak 13 Zostań tu przez noc, a rankiem, jeśli zechce cię on zbierała na tym polu aż do wieczora, potem wymóciła wykupić, dobrze, niech wykupi. Lecz jeśli nie zechce to, co zebrała. Było tego około efy jęczmienia. 18 cię wykupić, ja cię wykupię, jak żyje PAN! Śpij tu Następnie wzięła to i poszła do miasta, i jej teściowa aż do rana. 14 Spała więc u jego stóp aż do rana. zobaczyła to, co nazbierała. Wyjęła też i dala jej [to], Wstała jednak w porze, gdy człowiek nie jest w stanie co pozostało jej z posiłku. 19 I teściowa zapytała rozpoznać drugiego. Mówił bowiem Boaz: Niech nikt ja: Gdzie zbierała dziś kłosy i gdzie pracowałaś? się nie dowie, że kobieta przyszła na klepisko. 15 I Niech będzie błogosławiony ten, który zwrócił na dodał: Daj okrycie, które masz na sobie, i trzymaj je. A ciebie uwagę. I opowiedziała swej teściowej, u kogo [gdy] trzymała je, odmierzył jej sześć [miar] jęczmienia pracowała: Człowiek, u którego dziś pracowałałam, ma i włożył to na nią. Potem poszła do miasta. 16 A gdy na imię Boaz. 20 Potem Noemi odezwała się do swojej przyszły do teściowej, ta zapytała ją: Kto ty jesteś, moja synowej: Niech będzie błogosławiony przez PANA, córko? I opowiedziała jej wszystko, co ten człowiek który nie zaniechał swego miłosierdzia dla żywych i uczynił dla niej. 17 I dodała: [Oto] dał mi sześć [miar] umarłych. Ponadto Noemi powiedziała: Ten człowiek jęczmienia. Powiedział bowiem do mnie: Nie możesz jest naszym krewnym, jednym spośród blisko z nami wrócić z pustymi rękami do swojej teściowej. 18 Wtedy spokrewnionych. 21 Wtedy Rut Moabitka powiedziała: Noemi powiedziała: Bądź spokojna, moja córko, aż się [Ten człowiek] powiedział jeszcze do mnie: Pozostań z doriesz, jak potoczą się rzeczy, gdyż ten człowiek nie moimi slugami, póki nie skończy całego mojego żniwa. spocznie, dopóki nie zakończy dzisiaj tej sprawy.

22 Noemi powiedziała do Rut, swej synowej: To dobrze, moja córko, że będziesz chodziła z jego służącymi, aby cię nie spotkali na innym polu. 23 Pozostała więc ze służącymi Boaza i zbierała kłosy, dopóki nie skończyły się żniwa jęczmienia i pszenicy, a mieszkała ze swoją teściową.

3 Potem Noemi, jej teściowa, powiedziała do niej: Moja córko, czy nie powinnam ci szukać odpoczynku, abyś się dobrze miała? 2 I czyż Boaz nie jest naszym krewnym, z którego służącymi byłaś? Oto dziś w nocy będzie on przewiewał jęczmienie na klepisku. 3 Umyj się więc i namaść, nałoż na siebie swoje szaty i jejdź na klepisko, lecz nie daj się poznać temu człowiekowi, dopóki nie skończy jeść i pić. 4 A gdy położy się spać, upatrz miejsce, na którym się położy, podejdź, odkryj jego nogi i polóż się, a on ci powie, co masz czynić. 5 I [Rut] powiedziała do niej: Uczynię wszystko, co mi każesz. 6 Zeszła więc na klepisko i uczyniła to, co jej nakazała teściowa. 7 A [gdy] Boaz najadł się i napił, i jego serce się rozweseliło, poszedł położyć się przy stose zboża. Wtedy ona przyszła po cichu, odkryła jego nogi i położyła się. 8 O północy mężczyzna zlał się, obrócił, a oto kobieta leżała u jego stóp. 9 I powiedział: Kto ty jesteś? Odpowiedziała: Jestem Rut, twoja służąca. Rozciagnij swój płaszcz nad swoją służącą, bo jesteś ze mną blisko spokrewniony. 10 A on odpowiedział: Błogosławiona jesteś przez PANA, moja córko. Większą miłość okazała teraz niż na początku,

4 Potem Boaz udał się do bramy i tam usiadł. A oto przechodził spokrewniony, o którym mówił Boaz. I powiedział do niego: Człowieku! Podejdź i usiadź tutaj. Tamten więc przyszedł i usiadł. 2 Wtedy [Boaz] wziął dziesięciu starszych tego miasta i mówił do nich: Usiądźcie tutaj. I usiedli. 3 I przemówił do tamtego spokrewnionego: Noemi, która wróciła z ziemi Moabu, sprzedaje kawałek ziemi, która [należała] do naszego brata Elimelecha. 4 I pomyślałem sobie, że należy cię o tym powiadomić tymi słowy: Kup [go] w obecności siedzących tutaj i starszych mego ludu. Jeśli chcesz go wykupić, wykup. Lecz jeśli nie chcesz go wykupić, powiedz mi, abym wiedział. Nikt bowiem nie ma [prawa] wykupu przed tobą, ja zaś jestem po tobie. Wtedy on odpowiedział: Ja wykupię. 5 Boaz jeszcze dodał: W dniu, kiedy wykupisz pole z rąk Noemi, kupisz je [również] od Rut Moabitki, żony zmarłego, aby wzbudzić imię zmarłego na jego dziedzictwie. 6 Spokrewniony odpowiedział: Nie mogę [go] wykupić, żebyem czasem nie poniosł szkody na własnym dziedzictwie. Ty wykup dla siebie moje prawo wykupu, gdyż [ja] nie mogę go wykupić. 7 A taki był dawniej zwyczaj w Izraelu co do prawa wykupu i co do zamiany dla zatwierdzenia każdej sprawy: człowiek zdejmował swój but i dawał [go] swojemu bliźniemu. Było to poświęceniem w Izraelu. 8 Wtedy ów spokrewniony powiedział do Boaza: Wykup je sobie.

I zdjął swój but. 9 Potem Boaz przemówił do starszych i całego ludu: Dziś jesteście świadkami, że nabyłem z ręki Noemi wszystko, co [należało] do Elimelecha, oraz wszystko, co [należało] do Kilonia i Machlona. 10 Także Rut Moabitkę, żonę Machlona, nabyłem sobie za żonę, aby wzbudzić imię zmarłego na jego dziedzictwie, aby nie zginęło imię zmarłego wśród jego braci ani z bramy jego miejsca. Wy [jesteście] dziś [tego] świadkami.

11 I cały lud, który [był] w bramie miasta, oraz starsi powiedzieli: [Jesteśmy] świadkami. Niech PAN sprawi, aby kobieta, która wchodzi do twojego domu, [była] jak Rachel i jak Lea, które zbudowały dom Izraela. Postępuj godnie w Efrata i zdobądź [sobie] imię w Betlejem. 12 Niech twój dom – przez potomstwo, które PAN da ci z tej młodszej kobiety – będzie jak dom Peresa, którego Tamar urodziła Judzie. 13 Boaz wziął więc sobie Rut i stała się jego żoną. A gdy z nią obcował, PAN sprawił, że poczęła i urodziła syna. 14 Wtedy kobiety powiedziały do Noemi: Blogosławiony PAN, który nie zostawił cię dziś bez spokrewnionego, aby jego imię było znane w Izraelu. 15 On będzie pociechą dla twojej duszy i żywicielem w twojej starości. Urodziła go bowiem twoja synowa, która cię miluje i która jest dla ciebie lepsza niż siedmiu synów. 16 Wzięła więc Noemi dziecko, położyła je na swym łonie i była dla niego piastunką. 17 I sąsiadki nadały mu imię. Mówili bowiem: Narodził się syn Noemi. I nadały mu imię Obed. On to jest ojcem Jessego, ojca Dawida. 18 A oto potomkowie Peresa: Peres spłodził Chesrona; 19 A Chesron spłodził Rama, a Ram spłodził Amminadaba; 20 A Amminadab spłodził Nachszona, a Nachszon spłodził Salmona; 21 A Salmon spłodził Boaza, a Boaz spłodził Obeda; 22 A Obed spłodził Jessego, a Jesse spłodził Dawida.

I Samuela

1 Był pewien człowiek z Ramataim-Sofim, z góry Efraim, imieniem Elkana, syn Jerochama, syna Elihu, syna Tochu, syna Sufa Efratejczyka. **2** Miał on dwie żony, jednej było na imię Anna, a drugiej – Peninna. Peninna miała dzieci, Anna zaś była bezdzietna. **3** Człowiek ten co roku udawał się ze swego miasta, aby oddać część i złożyć ofiarę PANU zastępów w Szilo. Tam byli dwaj synowie Helego, Chofni i Pinchas, kapłani PANA. **4** A gdy nadszedł dzień, w którym Elkana składał ofiarę, dał swojej żonie Peninnie oraz wszystkim jej synom i córkom części [z ofiary]; **5** Ale Annie dał jedną wyborną część, gdyż miłował Annę, choć PAN zamknął jej lono. **6** Jej przeciwniczka zaś bardzo jej dokuczała, aby tylko ją rozniewierać z tego powodu, że PAN zamknął jej lono. **7** I tak [Elkana] czynił każdego roku, a ilekroć [Anna] przychodziła do domu PANA, w ten sposób [Peninna] jej dokuczała. Ta zaś płakała i nie jadła. **8** Wtedy Elkana, jej mąż, powiedział do niej: Anno, czemu płaczesz? Dlaczego nie jesz? Czemu tak smuci się twoje serce? Czy ja nie jestem dla ciebie lepszy niż dziesięciu synów? **9** I gdy najedli się, i napili w Szilo, Anna wstała. A kapłan Heli siedział na krześle przy odrzwiach świątyni PANA. **10** A ona, z goryczą w duszy, modliła się do PANA i strasznie płakała. **11** I złożyła ślub, mówiąc: PANIE zastępów, jeśli wejrzysz na utrapienie swojej służącej i wspomnisz na mnie, i nie zapomnisz swojej służącej, ale dasz swej służącej męskiego potomka, wtedy oddam go PANU na wszystkie dni jego życia, a brzytwa nie dotknie jego głowy. **12** A gdy długo modliła się przed PANEM, Heli przypatrywał się jej ustom. **13** Lecz Anna mówiła w swym sercu i tylko jej wargi się poruszały, ale jej głosu nie było słychać. Heli sądził więc, że jest pijana. **14** I Heli powiedział do niej: Jak długo będziesz pijana? Wytrzeźwiej od swego wina. **15** Anna zaś odpowiedziała: Nie, mój panie. Jestem kobietą utrapionego ducha. Nie piłam ani wina, ani mocnego napoju, lecz wylałam swoją duszę przed PANEM. **16** Nie uważaj swojej służącej za kobietę Beliala, gdyż z nadmiaru troski i smutku aż dotąd mówiliam. **17** Wtedy Heli odpowiedział: Idź w pokoj, a niech Bóg Izraela spełni twoją prośbę, którą zaniosłaś do niego. **18** I powiedziała: Niech Twoja służąca znajdzie łaskę w twoich oczach. I ta kobieta poszła swoją drogą, i jadła, a jej twarz już nie była [smutna]. **19** Nazajutrz wstali wcześnie rano, poklonili się przed PANEM, wrócili się i przybyli do swego domu w Rama. I Elkana obcował z Anną, swoją żoną, a PAN wspomniał na nią. **20** I gdy się wypełniły dni potem, jak Anna poczęła,

urodziła syna i nadała mu imię Samuel, gdyż [mówią]: Uprosiłam go u PANA. **21** Potem ten człowiek, Elkana, wraz z całym swoim domem udał się, aby złożyć PANU doroczną ofiarę oraz [wypełnić] swój ślub. **22** Lecz Anna nie poszła, bo mówią swemu mężowi: [Nie pójdę], aż dziecko będzie odstawione od piersi, potem je zaprowadzę, żeby ukazało się przed PANEM i zostało tam na zawsze. **23** Jej mąż Elkana odpowiedział: Czyż to, co ci [się wydaje] słuszne; pozostań, aż go odstawiš. Niech tylko PAN utwierdzi swoje słowo. Kobieta pozostała więc i karmiła piersią swego syna, aż do odstawienia go od piersi. **24** A gdy go odstawiła, wzięła go ze sobą wraz z trzema cielcami, z jedną efą mąki i bukłakiem wina i przyprowadziła go do domu PANA w Szilo; a dziecko [było] małe. **25** I zabił cielcia, i przyprowadzili dziecko do Heliego. **26** A ona powiedziała: Proszę, mój panie! Jak żyje Twoja dusza, mój panie, to ja [jestem] ta kobietą, która stała tu przy Tobie, modląc się do PANA. **27** Prosiłam o to dziecko i PAN spełnił moją prośbę, którą zaniosłam do niego. **28** Dlatego też oddaję je PANU. Na wszystkie dni jego życia zostaje oddane PANU. I oddał tam poklon PANU.

2 Wtedy Anna modliła się i powiedziała: Moje serce raduje się w PANU, mój róg jest wywyższony w PANU. Moje usta szeroko otworzyły się przeciwko moim wrogom, gdyż raduję się z twoego zbawienia. **2** Nikt nie jest tak święty jak PAN. Nie ma bowiem nikogo oprócz ciebie i nikt nie jest taką skałą jak nasz Bóg. **3** Nie mówcie już pysznych słów i niech z waszych ust nie wychodzą słowa wyniosłe. PAN bowiem [jest] Bogiem wiedzy, on waży czyny. **4** Łuki mocarzy [zostały] złamane, a slabí są przepasani mocą. **5** Syci najmują się za chleb, a głodni przestali [głodować]. Nawet nieplodna urodziła siedmioro, a wielodzietna wieśnie. **6** PAN zabija i ożywia, wprowadza do grobu i wyprowadza. (*Sheol h7585*) **7** PAN czyni ubogim i bogatym, poniża i wywyższa. **8** Podnosi z prochu ubogiego, a z gnoju podnosi żebraka, by posadzić ich z książetami i pozwolić im odziedziczyć tron chwały. Do PANIA bowiem należą filary ziemi, na nich osadził świat. **9** Strzeże stóp swych świętych, a bezbożni zamilkną w ciemności, bo nie swoją siłą zwycięży człowiek. **10** PAN pokruszy swoich przeciwników i zagrzmi przeciwko nim z nieba. PAN będzie sądził krańce ziemi, udzieli siły swemu królowi i wywyższy róg swego pomazańca. **11** Potem Elkana wrócił do Rama, do swego domu, a dziecko służyło PANU przy kapłanie Helim. **12** Lecz synowie Heliego byli synami Beliala i nie znali PANA. **13** Był bowiem taki zwyczaj kapłanów wobec ludu: kiedy ktoś składał ofiarę, sługa kapłana przychodził, gdy mięso się gotowało, z trójzębnymi widelcami w

ręce. 14 I wkładał je do garnka, kotła, rondla lub gdy odetnę twe ramię i ramię domu twoego ojca, aby misy i to, co wyjął widelkami, kapłan zabierał dla już nie było starca w twoim domu; 32 I zobaczy sziebie. Tak czynili w Szilo wszystkim Izraelitom, którzy przeciwnika w przybytku, wśród całego szczęścia, tam przychodzili. 15 Ponadto, zanim jeszcze spalono którego Bóg udzieli Izraelowi, i nie będzie starca w tłuszcza, przychodził sługa kapłana i mówił do człowieka twoim domu po wszystkie dni. 33 Lecz nie wytracę składającego ofiary: Dajmię na pieczęć dla kapłana, od swego ołtarza każdego człowieka spośród ciebie, bo nie weźmie on od ciebie mięsa gotowanego, tylko aby trąpić twe oczy i ścisnąć bolesią twoją duszę. surowe. 16 A jeśli taki człowiek mu odpowiedział: Cały przyrost twoego domu umrze w sile wieku. 34 A Niech najpierw spałą tłuszcza, a potem weź sobie, to będzie znakiem, który przyjdzie na dwóch dwóch czego pragnie twoja dusza, wtedy on mówił: Nic z synów, Chofniego i Pinchasa: obydwaj umrą tego tego! Daj teraz! A jeśli nie dasz, zabiorę siłę. 17 Tak samego dnia. 35 I wzbudzę sobie kapłana wiernego, więc grzech tych sług był bardzo wielki przed PANEM, [który] będzie postępował według mego serca i mojej gdyż ludzie lekceważyli ofiary PANA. 18 Samuel zaś myślał. Zbuduję mu trwały dom, a on będzie chodził służył przed PANEM jako chłopiec, przepasany Inianym przed moim pomazańcem po wszystkie dni. 36 I stanie efodem. 19 A jego matka robiła mu mały płaszcz i się tak, że ktokolwiek pozostało w twoim domu, ten przynosiła mu [go] co roku, gdy chodziła z mężem przyjdzie i pokloni mu się za srebrną monetę i za składać doroczną ofiarę. 20 I Heli błogosławiał Elkanie kawałek chleba, mówiąc: Dopusz mnie, proszę, do i jego żonie, mówiąc: Niech PAN da ci potomstwo z jednego z [urzędów] kapłańskich, abym mógł jeść tej kobiety za uproszonego, którego oddała PANU. I kawałek chleba.

wracali do swojego domu. 21 I PAN nawiedził Annę, a ona poczęła i urodziła trzech synów i dwie córki. A chłopiec Samuel dorastał przed PANEM. 22 Heli zaś bardzo się zestarzał i usłyszał o wszystkim, co jego synowie czynili wobec całego Izraela, oraz o tym, że obcowali z kobietami, które się zbierały przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia. 23 I powiedział do nich: Dlaczego czynicie takie rzeczy? Słyszę o waszych złych czynach od całego ludu. 24 Nie, moi synowie, gdyż niedobra to wieść, którą słyszę. Doprzedstawcie lud PANĘ do przestępstwa. 25 Jeśli człowiek zgrzeszy przeciw człowiekowi, będzie go sądzić sędzia, ale jeśli człowiek zgrzeszy przeciw PANU, który się za nim wstawi? Oni jednak nie posłuchali głosu swego ojca, bo PAN chciał ich zabić. 26 A chłopiec Samuel rósł i podobał się zarówno PANU, jak i ludziom. 27 Potem przyszedł mąż Boży do Heliego i powiedział mu: Tak mówi PAN: Czy nie objawiłem się wyraźnie domowi twoego ojca, gdy byli w Egipcie w domu faraona? 28 I wybrałem go sobie spośród wszystkich pokoleń Izraela na kapłana, aby składał ofiary na moim ołtarzu, palił kadzidło i nosił eford przede mną. Dalem też domowi twoego ojca wszystkie ofiary ogniove od synów Izraela. 29 Dlaczego podeptaliście moją ofiarę krwawą i pokarmową, które rozkazałem [składać] w przybytku? Dlaczego [bardziej] uczciłeś swoich synów ode mnie, abyście utuczyli się z pierwocin wszystkich ofiar pokarmowych Izraela, mojego ludu? 30 Dlatego PAN, Bóg Izraela, mówi: Wprawdzie powiedziałem: Twój dom i dom twoego ojca będzie chodzić przede mną na wieki, ale teraz PAN mówi: Nie będzie tak! Tych bowiem, którzy mnie czczą, ja będę czcić, a ci, którzy mną gardzą, będą wzgardzeni. 31 Oto nadchodzą dni,

3 A chłopiec Samuel służył PANU przed Helim. W tych dniach słowo PANA było drogocenne i nie było jawnego widzenia. 2 Pewnego dnia, gdy Heli leżał na swoim miejscu, a jego oczy już zaczęły słabnąć i nie mógł widzieć; 3 A lampa Boża jeszcze nie zgasła w świątyni PANA, gdzie była arka Boga, i Samuel też się położył; 4 PAN zawałał Samuela, a on odpowiedział: Oto jestem. 5 I przybiegł do Heliego, i powiedział: Oto jestem, gdyż mnie wołałeś. A on odparł: Nie woałem, wróć i położ się. Poszedł więc i położył się. 6 PAN ponownie zawałał Samuela. I Samuel wstał, poszedł do Heliego i powiedział: Oto jestem, gdyż mnie wołałeś. On [mu] odpowiedział: Nie woałem, mój synu; wróć i położ się. 7 A Samuel jeszcze nie znał PANA i słowo PANA nie zostało mu jeszcze objawione. 8 I PAN zawałał Samuela po raz trzeci. Wstał więc, poszedł do Heliego i powiedział: Oto jestem, gdyż mnie wołałeś. Wtedy Heli zrozumiał, że PAN wołał chłopca. 9 I Heli powiedział do Samuela: Idź, położ się, a jeśli cię zawała, powiedz: Mów, PANIE, bo twój sluga słucha. Samuel poszedł więc i położył się na swoim miejscu. 10 Potem PAN przyszedł, stanął i zawałał tak jak poprzednio: Samuelu, Samuelu! I Samuel odpowiedział: Mów, bo twój sluga słucha. 11 Wtedy PAN powiedział do Samuela: Oto uczyni [taką] rzecz w Izraelu, że każdemu, kto o niej usłyszy, zadzwoni w obu uszach. 12 W tym dniu dokonam na Helim wszystkiego, co mówiłem przeciwko jego domowi, od początku do końca. 13 I dalem mu poznać, że osądzę jego dom na wieki za nieprawość, o której wiedział. Jego synowie bowiem postępowały nikczemnie, a on ich nie poskromił. 14 Dlatego przysiąłem domowi Heliego, że nieprawość domu Heliego nigdy nie

będzie oczyszczona [żadna] ofiarą [krwawa] ani ofiarą wyczekwał, bo jego serce drżało o arkę Boga. Gdy ten pokarmową. 15 I Samuel do rana leżał, po czym człowiek przyszedł do miasta i opowiedział o tym, całe otworzył drzwi domu PANA. Samuel jednak bał się miasto podniósł krzyk. 14 I kiedy Heli usłyszał ten oznajmić Heliemu o widzeniu. 16 Wtedy Heli zawała krzyk, powiedział: Cóż to za zgiefk? A ten człowiek Samuel: Samuelu, synu mój. Ten odpowiedział: Oto śpiesznie przyszedł i oznajmił o tym Heliemu. 15 A jestem. 17 I zapytał: Cóż to za słowa, które [PAN] ci Heli miał już dziewięćdziesiąt osiem lat i jego oczy tak powiedział? Nie ukrywaj tego, proszę, przede mną, zasłaby, że nie mógł [nic] widzieć. 16 Człowiek ten Niech Bóg tak ci uczyni i tamto dorzuci, jeśli ukryjesz powiedział do Hiego: Przychodzę z bitwy, bo dziś przede mną cokolwiek z tego, co ci powiedział. 18 z niej uciekłem. On zaś zapytał: Cóż [tam] się stało, Samuel opowiedział mu więc wszystko i nie ukrył [nic] mój synu? 17 Posłaniec odpowiedział: Izrael uciekł przed nim. A [on] odpali: To PAN. Niech czyni to, co przed Filistynami i lud poniósł wielką klęskę. Zginęły dobre w jego oczach. 19 I Samuel rósł, a PAN był z nim także dwaj synowie, Chofni i Pinchas, a arka i nie pozwolił upaść na ziemię [żadnemu] z jego słów. Boga została zabrana. 18 A gdy wspomniał o arce 20 A cały Izrael od Dan aż do Beer-Szeby poznął, że Boga, [Heli] spadł z krzesła na wznak obok bramy, Samuel stał się wiernym prorokiem PANA. 21 PAN zaś złamał sobie kark i umarł. [Był] bowiem człowiekiem ukazywał się znowu w Szilo. PAN bowiem objawił się starym i ociężałym, a sądził Izraela przez czterdzieści Samuelowi w Szilo przez słowo PANA.

4 I słowo Samuela dotarło do całego Izraela. W tym czasie Izrael wyruszył przeciwko Filistynom do walki i rozbili obóz koło Ebenezer. Filistyni zaś rozbili obóz w Afek. 2 Wtedy Filistyni ustawili się w szyku bojowym przeciwko Izraelowi. Gdy walka rozgorzała, Izrael został pobity przez Filistynów, którzy zabili na polu bitwy około czterech tysięcy ludzi. 3 I kiedy lud wrócił do obozu, starsi Izraela powiedzieli: Dlaczego PAN pobił nas dziś przed Filistynami? Sprowadźmy do siebie z Szilo arkę przymierza PANA, by weszła między nas i wybała nas z rąk naszych wrogów. 4 Posłał więc lud do Szilo, by sprowadzić stamtąd arkę przymierza PANA zastępów, który zasiada między cherubinami. Byli tam też z arką przymierza Boga dwaj synowie Helego, Chofni i Pinchas. 5 A gdy arka przymierza PANA przybyła do obozu, cały Izrael zawała wielkim glosem, że aż ziemia zadrżała. 6 Kiedy Filistyni usłyszeli ten okrzyk, pytali: Cóż to za wielki okrzyk w obozie Hebrajczyków? I dowiedzieli się, że arka PANA przybyła do obozu. 7 I Filistyni zlekli się, gdyż mówiono: Bóg przybył do ich obozu. I mówili: Biada nam, bo czegoś takiego nigdy przedtem nie było. 8 Biada nam! Któz nas wybawi z rąk tych potężnych bogów? To są ci bogowie, którzy porazili Egipt wszelką plagą na pustyni. 9 Umacniajcie się i bądźcie mężni, o Filistyni, abyście nie służyli Hebrajczykom, tak jak [oni] wam służyli. Bądźcie więc mężni i walczcie! 10 Wtedy Filistyni walczyli, a Izrael został pokonany i każdy uciekał do swego namiotu. Była to wielka klęska, gdyż poległo trzydzieści tysięcy z piechoty Izraela. 11 I arka Boga została zabrana, a dwaj synowie Hiego, Chofni i Pinchas, polegli. 12 A pewien Beniaminita uciekł z bitwy i przyszedł do Szilo tego samego dnia w podartej szacie i z prochem na swojej głowie. 13 Kiedy przyszedł, oto Heli siedział na krześle przy drodze i

przed Filistynami i lud poniósł wielką klęskę. Zginęły także dwaj synowie, Chofni i Pinchas, a arka Boga została zabrana. 18 A gdy wspomniał o arce Boga, [Heli] spadł z krzesła na wznak obok bramy, złamał sobie kark i umarł. [Był] bowiem człowiekiem starym i ociężałym, a sądził Izraela przez czterdzieści lat. 19 Jego synowa, żona Pinchasa, była brzemienna i bliska porodu, a gdy usłyszała wieści o zabraniu arki Bożej i o śmierci jej teścia i męża, skuliła się i urodziła. Dosięgły ją bowiem bóle [porodowe]. 20 Gdy umierała, [kobiety], które były przy niej, powiedziały: Nie bój się, bo urodziła syna. Lecz ona nic nie odpowiedziała ani nie zwróciła [na to] uwagi. 21 I nazwała dziecko Iakob, mówiąc: Odeszła chwała od Izraela – z powodu zabrania arki Boga i z powodu jej teścia i męża. 22 Dlatego powiedziała: Odeszła chwała od Izraela, gdyż arka Boga została zabrana.

5 A Filistyni wzięli arkę Boga i zanieśli ją z Ebenezer do Aszdodu. 2 Następnie Filistyni wzięli arkę Boga i wprowadzili do świątyni Dagona, i postawili obok Dagona. 3 A gdy nazajutrz rano Aszdodyci wstali, oto Dagon leżał twarzą do ziemi przed arką PANA. Podniśnił więc Dagona i postawili go na swoim miejscu. 4 Gdy [zaś] wstali kolejnego dnia rano, oto Dagon leżał twarzą do ziemi przed arką PANA. Głowa Dagona i obie dłonie jego rąk [leżały] odcięte na progu, z Dagona pozostała tylko [tułów]. 5 Dlatego kapłani Dagona i wszyscy, którzy wchodzili do świątyni Dagona, nie stapają na progu Dagona w Aszdodzie aż do dziś. 6 Lecz ręka PANA zaciągnęła nad mieszkańców Aszdodu i niszczyła ich. Ukarali ich wrzodami – zarówno Aszdod, jak i jego okolice. 7 Gdy więc mieszkańcy Aszdodu zauważili, co się działo, powiedzieli: Arka Boga Izraela nie może z nami zostać, gdyż jego ręka jest surowa wobec nas i wobec Dagona, naszego boga. 8 Zwolali więc i zebrali u siebie wszystkich książąt filistyńskich i powiedzieli: Co mamy zrobić z arką Boga Izraela? I odpowiedzieli: Niech arka Boga Izraela zostanie przeniesiona do Gat. I przeniesiono [tam] arkę Boga Izraela. 9 A gdy ją przenieśli, ręka PANA powstała przeciwko miastu i dotknęła je wielkim uciskiem. Pokarała mieszkańców miasta, od najmniejszego do

największego, i pojawiły się u nich wrzody w ukrytych [miejscach]. **10** Wysłali więc arkę Boga do Ekonu. A gdyarka Boga przybyła do Ekonu, Ekonici zwołali: Przynieś do nas arkę Boga Izraela, aby zgładzić nas nasz lud. **11** Dlatego zwołali i zgromadzili wszystkich książąt filistyjskich, i powiedzieli: Odeslijcie arkę Boga Izraela, niech powróci na swoje miejsce, aby nie zabiła nas i naszego ludu. W całym mieście panował bowiem śmiertelny strach i bardzo zaciągała tam ręka Boga. **12** A mieszkańców, którzy nie umarli, byli dotknięci wrzodami. I krzyk miasta wznosił się ku niebu.

6 Iarka PANA przebywała w ziemi Filistynów przez siedem miesięcy. **2** Wtedy Filistyni zwołali kapłanów i wróżbitów i zapytali: Co mamy zrobić z arką PANA? Powiedziecie nam, jak mamy ją odesłać na swoje miejsce? **3** Ci odpowiedzieli: Jeśli odsyłacie arkę Boga Izraela, nie odsyłajcie jej z niczym, lecz koniecznie oddajcie mu ofiarę za grzech: wtedy będziecie uzdrawieni i dowiecie się, czemu jego ręka nie odstąpiła od was. **4** I powiedzieli: Jaka ofiarę za grzech mamy mu złożyć? Odpowiedzieli: Według liczby książąt filistyjskich pięć wrzodów złotych i pięć myszy złotych. Ta sama bowiem plaga dotknęła was wszystkich i waszych książąt. **5** I sporządzicie podobizny waszych wrzodów i podobizny waszych myszy, które niszczą ziemię, i oddacie chwałę Bogu Izraela. Może odejmie swoją rękę od was, waszych bogów i waszej ziemi. **6** Dlaczego zatwardzacie swoje serca tak, jak Egipcjanie i faraon zatwardzali swoje serca? Czy [nie dopiero] wtedy, gdy czynił wśród nich cudowne rzeczy, wypuściли ich, aby wyszli? **7** Teraz więc przygotujcie nowy wóz, weźcie dwie mleczne krowy, na które nie nałożono jarzma, i zaprzegnijcie te krowy do wozu, a ich cielęta odprowadźcie od nich do domu. **8** Weźcie też arkę PANA i włóżcie ją na wóz; a złote przedmioty, które oddajecie jako ofiarę za grzech, włóżcie do skrzynki obok niej. Po czym puśćcie go i niech jedzie. **9** Wtedy patrzcie – jeśli pojedzie drogą, własnej granicy do Bet-Szemesz, [to PAN] wyzrądzi nam to wielkie зло. Lecz jeśli nie, to będziemy wiedzieli, że to nie jego ręka nas dotknęła, [ale] to, co nas spotkało, było przypadkiem. **10** I ci ludzie tak uczynili: wzięli dwie mleczne krowy i zaprzęgły je do wozu, a ich cielęta zamknęli w domu. **11** Potem włożyli arkę PANA na wóz oraz skrzynkę ze złotymi myszami i z podobiznami swoich wrzodów. **12** I krowy poszły prostą drogą ku Bet-Szemesz. Szły jednym gościńcem, a idąc, ryczały i nie zbaczły ani w prawo, ani w lewo. A książęta filistyjscy szli za nimi aż do granicy Bet-Szemesz. **13** W tym czasie mieszkańcy Bet-Szemesz żeli pszenicę w dolinie, a gdy podnieśli swe oczy,

zobaczyli arkę i uradowali się na jej widok. **14** Wóz zatrzymał, tam też był wielki kamień. Wtedy porobili drewno [z tego] wozu i złożyli PANU krowy na ofiarę calopalną. **15** Lewici zdjęli arkę PANA oraz skrzynkę obok niej, w której [były] złote przedmioty, i postawili to na tym wielkim kamieniu. Ludzie zaś z Bet-Szemesz w tym dniu złożyli PANU calopalenia i ofiary. **16** Gdy bowiem śmiertelny strach i bardzo zaciągała tam ręka pięciu książąt filistyjskich zobaczyło to [wszystko], tego samego dnia powrócili do Ekonu. **17** A oto złote wrzody, które Filistyni oddali PANU jako ofiarę za grzech: za Aszrod – jeden, za Gazę – jeden, za Aszkelon – jeden, za Gat – jeden i za Ekon – jeden. **18**

Dodatkowo złote myszy według liczby wszystkich miast filistyjskich [należących] do pięciu książąt, [zarówno] warownych miast, jak i wiosek bez muru, i aż do [tego] wielkiego kamienia, na którym postawili arkę PANA. [Znajduje się] aż do dziś na polu Jozuego z Bet-Szemesz. **19** Lecz PAN wytracił spośród ludzi z Bet-Szemesz, ponieważ zagładali do arki PANA, zabił z ludu pięćdziesiąt tysięcy siedemdziesiąt osób. I lud [ich] oplakiwał, ponieważ PAN zadał ludowi wielką klekszę. **20** Ludzie z Bet-Szemesz mówili: Któż zdola ostać się przed tym świętym PANEM Bogiem? I do kogo on pojedzie od nas? **21** Wyprawili więc posłańców do mieszkańców Kiriat-Jearim z wiadomością: Filistyni zwrócili arkę PANA. Przyjdźcie i zabierzcie ją do siebie.

7 Przyszli więc ludzie z Kiriat-Jearim, zabrali arkę PANA i wnieśli ją do domu Abinadaba na wzgórzu. Eleazara zaś, jego syna, poświęcili, aby strzegł arki PANA. **2** A od dnia przybycia arki do Kiriat-Jearim uplynęło dużo czasu, to jest dwadzieścia lat, a cały dom Izraela płakał za PANEM. **3** I Samuel powiedział do całego domu Izraela: Jeśli z całego swego serca nawrócicie się do PANA, wyrzuccie spośród siebie obcych bogów oraz Asztarty i przygotujcie swoje serce PANU, i służcie tylko jemu. Wtedy wybawi was z ręki Filistynów. **4** Synowie Izraela usunęli więc Baałów i Asztarty i służyli tylko PANU. **5** Wtedy Samuel powiedział: Zgromadźcie całego Izraela w Mispie, a ja będę modlił się za wami do PANA. **6** Zgromadzili się więc w Mispie i czerpali wodę, którą wylewali przed PANEM. Pościeli tam tego dnia i mówili: Zgrzeszyliśmy przeciw PANU. A Samuel sądził synów Izraela w Mispie. **7** A [gdy] Filistyni usłyszeli, że synowie Izraela zgromadzili się w Mispie, wyruszyli książęta filistyjscy przeciw Izraelowi. Kiedy usłyszeli o tym synowie Izraela, zlekli się Filistynów. **8** I synowie Izraela powiedzieli do Samuela: Nie przestawaj wołać za nami do PANA, naszego Boga, aby nas wybawił z ręki Filistynów. **9** Samuel wziął więc jedno jagnię ssące i złożył je PANU w ofierze calopalnej. I Samuel wołał

do PANA za Izraelem, a PAN go wysłuchał. **10** A kiedy wasze pola, winnice i sady oliwne, te najlepsze, i da Samuel składał całopalenie, Filistyni nadciagnęli, aby swoim slugom. **15** Z waszych zasiewów i winnic będzie walczyć z Izraelem. Lecz w tym dniu PAN zagrzmiął pobierał dziesięciny i odda ją swoim urzędnikom i wielkim grzmotem nad Filistynami i rozproszył ich slugom. **16** Weźmie również wasze slugi i służące oraz tak, że zostali pobici przed Izraelem. **11** A Izraelici waszych najlepszych młodzieńców, a także wasze wyruszyli z Mispy, gonili Filistynów i bili ich aż pod osły, i zatrudni w swojej pracy. **17** Pobierze dziesięciny Bet-Kar. **12** Wtedy Samuel wziął kamień, ustał go z waszych trzód, a wy będziecie jego slugami. **18** I między Miszą a Szen i nazwał go Ebenezer, mówiąc: będziecie wołać tego dnia z powodu waszego króla, Aż dotąd pomagał nam PAN. **13** Tak zostali upokorzeni którego sobie wybraliście, a PAN nie wysłucha was w Filistyni i już nie przekraczali granic Izraela, a ręka tym dniu. **19** Lud jednak nie chciał posłuchać głosu PANA była przeciwko Filistynom po wszystkie dni Samuela i mówił: Nie tak, ale niech będzie król nad Samuela. **14** Izraeli zostały przywrócone miasta, nami; **20** Abyśmy też byli jak wszystkie narody – aby które Filistyni zabrali Izraelowi, od Ekonu aż do Gat, a nasz król sądził nas, aby nam przewodził i prowadził ich granice wyzwolił Izrael z ręki Filistynów. I pokój nasze wojny. **21** A Samuel wysłuchał wszystkich słów panował między Izraelem a Amorytami. **15** A Samuel ludu i powtórzył je do uszu PANA. **22** I PAN powiedział sądził Izraela po wszystkie dni swego życia. **16** Co do Samuela: Postułaj ich głosu i ustanów nad nimi roku chodził też i obchodził Betel, Gilgal i Miszę i króla. Samuel powiedział więc do mężczyzn Izraela: sądził Izraela we wszystkich tych miejscach. **17** Potem Idźcie każdy do swego miasta.

wracał do Rama, ponieważ tam był jego dom. Tam sądził Izraela i tam też zbudował ołtarz PANU.

9 Był pewien człowiek z [pokolenia] Beniamina, któremu na imię było Kisz – syn Abiela, syna

8 A gdy Samuel zestarzał się, ustanowił swoich Cerora, syna Bekorata, syna Afiacha, Beniaminita, synów sędziami nad Izraelem. **2** Jego pierworodny dzielny mąż. **2** Miał on syna imieniem Saul, syn miał na imię Joel, a drugi [syn] – Abija; [byli oni] urodziwego młodzieńca. Nie [było] nikogo spośród sędziami w Beer-Szbie. **3** Jednak jego synowie nie synów Izraela przystojniejszego niż on. Wzrostem chodzili jego drogami, lecz skłaniały się ku zyskowi, brali o głowę przewyższały cały lud. **3** A zginęły oślice łapówki i wypaczali sąd. **4** Zebrali się więc wszyscy Kisza, ojca Saula. Wtedy Kisz powiedział do swego starsi Izraela i przyszli do Samuela, do Rama; **5** I syna Saula: Weź teraz ze sobą jednego ze slug i powiedzieli mu: Otto zestarzałeś się, a twoi synowie wstarłi, idź, poszukaj oślic. **4** Przeszedł więc przez nie chodzą dwoma drogami. Ustanów nam więc króla, góre Efraim i przez ziemię Szalisza, lecz [ich] nie aby nas sądził, jak to [jest] u wszystkich narodów. **6** znalezli. Przeszli także przez ziemię Szaalim, ale [ich] Lecz Samuelowi nie podobało się to, że mówili: Daj nie [znalezli]. Przeszli też przez ziemię Beniamina i nam króla, aby nas sądził. I modlił się Samuel do [ich] nie znalezli. **5** Kiedy przyszli do ziemi Suf, Saul PANA. **7** Wtedy PAN powiedział do Samuela: Posłuchaj powiedział do swego slugi, który z nim był: Chodź, głosu tego ludu we wszystkim, co ci powiedzą, gdyż wracajmy, by czasem mój ojciec nie zaniechał [troski] o nie tobą wzgardzili, ale mną wzgardzili, abym nie oślice i nie martwił się o nas. **6** Ten mu odpowiedział: królował nad nimi. **8** A zgodnie ze wszystkim, co Oto teraz w tym mieście [jest] mąż Boży, człowiek uczynili od [tego] dnia, kiedy wyprowadziłem ich z szanowanego; wszystko, co mówi, spełnia się. Pójdźmy Egiptu, aż do dziś, gdy mnie opuścili i służyli obcym więc tam, może wskaże nam drogę, którą mamy bogom, tak też czynią z tobą. **9** Teraz więc posłuchaj iść. **7** Wtedy Saul odpowiedział swemu slugie: Jeśli ich głosu, ale stanowco ostrzeż ich i oznajmij [im] pójdzimy, cóż przyniesiemy temu człowiekowi? Chleb prawo króla, który będzie nad nimi panować. **10** I bowiem wyczerpał się już w naszych torbach i nie Samuel powiedział wszystkie słowa PANA do ludu, mamy podarunku, który moglibyśmy przynieść mężowi który go prosił o króla; **11** I mówił: Takie będzie prawo Bożemu. Cóż mamy? **8** Sluga znów odpowiedział króla, który będzie panował nad wami: Będzie brał Saulowi: Oto mam przy sobie ćwierć srebrnego waszych synów, by ich osadzić w swych rydwanych, sykla. Dam to mężowi Bożemu, aby oznajmił nam ustanowić ich jeźdźcami, a [inni] będą biegać przed naszą drogą. **9** Dawniej w Izraelu, kiedy ktoś szedł jego rydwarem; **12** I ustanowi ich sobie dowódcami nad poradzić się Boga, tak mówił: Chodźcie, pójdzmy tysiącami i nad pięćdziesiątkami; [wyznaczy ich], aby do widzącego. Dzisiejszego proroka bowiem dawniej uprawiali jego rolę i zbierali jego plony, i robili sprzęt na którym był nazywano widzącym. **10** Wtedy Saul powiedział wojenny oraz sprzęt do jego rydwanów. **13** Wasze do swego slugi: Słuszne [jest] twoje słowo, chodź, córki również zabierz, aby przyrządały wonności pójdzmy. I udali się do miasta, w którym był mąż oraz aby były kucharkami i piekarkami. **14** Zabierze też Boży. **11** A gdy wchodzili na góre do miasta, spotkali

dzieńcęta, które wyszły naczerpać wody. I zapытаł je: Czy jest tu widzący? 12 One odpowiedziały im: Tak, oto jest przed tobą. Pośpiesz się, dziś bowiem przyszedł do miasta, gdyż dziś lud [składa] ofiary na wyżynie. 13 Gdy wejdziecie do miasta, znajdziecie go, zanim pojedzie na wyżynę na posilek. Lud bowiem nie będzie jadł, dopóki [on] nie przyjdzie, gdyż on błogosławi ofiarę. Dopiero potem jedzą zaproszeni. Idźcie więc, bo właśnie teraz go spotkacie. 14 Ruszyli dla swego syna? 3 A gdy odejdzieš tamtąd dalej i więcej do miasta. A gdy wchodzili do miasta, oto Samuel wychodził im naprzeciw, udając się na wyżynę. 15 A PAN wykazał Samuelowi na dzień przed przybyciem Saula, mówiąc mu: 16 Jutro w tym czasie wyśle do ciebie człowieka z ziemi Beniamina. Jego namaścisz na wodza nad moim ludem Izraelem; a on wybawi mój lud z rąk Filistynów. Wejrzalem bowiem na swój lud, gdyż jego lament dotarł do mnie. 17 A gdy Samuel zobaczył Saula, PAN mu powiedział: Oto człowiek, o którym ci powiedziałem. Właśnie on będzie panował nad moim ludem. 18 Wtedy Saul zbliżył się do Samuela w bramie i powiedział: Proszę, powiedz mi, gdzie jest dom widzącego? 19 Samuel odpowiedział Saulowi: Ja jestem widzący. Idź przede mną na wyżynę. Dzisiaj będziecie jeść ze mną, a jutro rano odprawię cię i powiem ci wszystko, co jest w twoim sercu. 20 A co do oślic, które ci zaginęły trzy dni temu, nie martw się, bo już się znalazły. I na kogo jest zwrócone wszelkie pragnienie Izraela? Czy nie na ciebie i na cały dom twego ojca? 21 Saul odpowiedział: Czyż nie jestem Beniaminą – z najmniejszego pokolenia Izraela? I czyż moja rodzina nie jest najmniejsza ze wszystkich rodzin pokolenia Beniamina? Dlaczego więc mówisz do mnie takie słowa? 22 I Samuel zabrał Saula i jego sługe, zaprowadził ich do sali i dał im pierwsze miejsce wśród zaproszonych, a było ich około trzydziestu ludzi. 23 Wtedy Samuel powiedział do kucharza: Podaj tę część, którą ci dałem i o której ci mówiłem: Zatrzymaj ją u siebie; 24 Kucharz przyniósł łopatę i to, co było na niej, i położył przed Saulem, a [Samuel] powiedział: Oto co zostało, polóż to przed sobą i jedz, bo [kiedy] powiedziałem: Wezwalem lud – zostało [to] zachowane dla ciebie na tę chwilę. I Saul jadł razem z Samuelem tego dnia. 25 A gdy zeszli z wyżyny do miasta, Samuel rozmawiał z Saulem na dachu. 26 Potem wstali wcześnie rano. I gdy zaczęło świtać, Samuel zwołał Saula na dach, mówiąc: Wstań, a wyprawię cię. Saul wstał więc i obaj wyszli z domu, on i Samuel. 27 A gdy schodzili ku granicy miasta, Samuel odezwał się do Saula: Powiedz słudze, aby poszedł przed nami. I gdy ten poszedł, [dodał]: Ty zaś zatrzymaj się na chwilę, abym ci oznajmił słowo Boże.

10 Wtedy Samuel wziął flakonik oliwy i wylał ją na jego głowę, po czym powiedział: Czyż PAN nie namaścił cię na wodza nad swoim dziedzictwem? 2 Gdy dzisiaj odejdzieš ode mnie, spotkasz dwóch mężczyzn przy grobie Racheli, na granicy Beniamina w Celcach, którzy ci powiedzą: Znalazły się oślice, których poszedłeś szukać, a twój ojciec zaniechał troski o oślice i martwi się o was, mówiąc: Cóż mam uczynić dla swego syna? 3 A gdy odejdzieš tamtąd dalej i przjdzieš aż na pole Tabor, spotkają cię tam trzej mężczyźni idący do Boga, do Betel. Jeden będzie niósł troje koźla, drugi będzie niósł trzy bochenki chleba, a trzeci będzie niósł bukłak wina. 4 I pozdrawią cię w pokoju, i dadzą ci dwa chleby, które wezmiesz z ich rąk. 5 Potem przjdzieš na pagórek Boży, gdzie jest załoga filistyńska. A gdy tam będziesz wchodził do miasta, spotkasz się z gromadą proroków schodzących z wyżyny. Przed nimi będą: cytra, bęben, flet i harfa, a oni będą prorokować. 6 Wtedy zstąpi na ciebie Duch PANA i będziesz prorokować wraz z nimi, i przemienisz się w innego człowieka. 7 A gdy te znaki spełnią się na Tobie, czyż wszystko, co zdola [zrobić] Twoja ręka, gdyż Bóg [jest] z tobą. 8 Potem pojedzieš przed mną do Gilgal, a ja przyjdę do ciebie, aby złożyć całopalenia ofiary pojednawcze. Przez siedem dni będziesz czekał, aż przyjdę do ciebie i pokażę to, co masz czynić. 9 I kiedy odwrócił się, aby odejść od Samuela, Bóg przemienił mu serce na inne i w tym dniu spełniły się wszystkie te znaki. 10 I gdy przybyli na pagórek, spotkała go gromada proroków i spoczął na nim Duch Boży, i prorokował pośród nich. 11 A kiedy wszyscy, którzy go wcześniej znali, zobaczyli, że prorokuje razem z prorokami, mówili jeden do drugiego: Cóż się stało synowi Kisza? Czy również Saul [jest] wśród proroków? 12 [Pewien] człowiek spośród nich zapytał: A kto jest ich ojcem? Dlatego powstało przysowie: Czyż i Saul [jest] wśród proroków? 13 A kiedy przestał prorokować, przeszedł na wyżynę. 14 Potem stryj Saula powiedział do niego i do jego sługi: Gdzie byliście? I odpowiedział: Szukaliśmy oślic. A widząc, że ich nie ma, poszliśmy do Samuela. 15 I stryj Saula powiedział: Powiedz mi, proszę, co was powiedział Samuel. 16 Saul odpowiedział swemu stryjowi: Zapewnili nas, że oślice się znalazły. Lecz nie powiedział mu o sprawie królestwa, o którym Samuel mówił. 17 Potem Samuel zwołał lud do PANA do Mispy. 18 I przemówił do synów Izraela: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Ja wyprowadziłem was z Egiptu i wybawiłem was z rąk Egipcjan oraz z Izraela z Egiptu i wybawiłem was z rąk Egipcjan oraz z rąk wszystkich królestw, które was uciskaly; 19 Lecz wydziały odrzuciły waszego Boga, który was wybawił od wszystkich nieszczytelnych ucisków, i powiedzieliście mu: Ustanów króla nad nami. Teraz więc ustawcie się przed

PANEM według waszych pokoleń i według waszych straży porannej i były Ammonitów aż do dziennej tysięcy. 20 A gdy Samuel kazał zbliżyć się wszystkim spiekoty. Ci, którzy pozostały, rozpierzchli się tak, że pokoleniom Izraela, [los] padł na pokolenie Beniamina. 21 Potem kazał zbliżyć się pokoleniu Beniamina według jego rodzin i [los] padł na dom Matriego i trafił na Saula, syna Kisza. I szukali go, lecz go nie znaleźli. 22 Pytali więc PANA znowu: Czy przyjdzie jeszcze ten człowiek? PAN odpowiedział: Oto ukrył się wśród tobołów. 23 Pobiegli i przyprowadzili go stamtąd. Gdy stanął pośród ludu, wzrostem przewyższał o głowę cały lud. 24 I Samuel powiedział do całego ludu: Widzicie, kogo wybrał sobie PAN – że wśród całego ludu nie ma mu równego? A cały lud krzyknął: Niech żyje król! 25 Wtedy Samuel ogłosił ludowi prawo królewskie, spisał je w księdze i złożył przed PANEM. Potem Samuel odesłał cały lud, każdego do swego domu. 26 Również i Saul poszedł do swego domu do Gibea. A szli za nim wojsznicy, których serca Bóg dotknął. 27 Lecz synowie Beliala powiedzieli: Ten ma nas wybawić? Wzgardzili nim i nie przynieśli mu żadnych darów. On zaś milczał.

11 Wtedy nadciągnął Nachasz Ammonita i rozbił obóz przeciwko Jabesz-Gilead. I wszyscy mieszkańców Jabesz powiedzieli do Nachasza: Zawrzyj z nami przymierze, a będziemy ci służyć. 2 Odpowiedział im Nachasz Ammonita: Zawrę z wami [przymierze], pod warunkiem że każdemu z was wyłupię prawe oko i będzie to hańba dla całego Izraela. 3 Starsi z Jabesz odpowiedzieli mu: Daj nam siedem dni na rozesywanie posłańców po wszystkich granicach Izraela. A jeśli nie będzie nikogo, kto by nas uratował, wtedy wyjdziemy do ciebie. 4 Przyszli więc posłańcy do Gibea, [miasta] Saula, i powtórzyli te słowa do uszu ludu. Cały lud zaś podniósł donośny lament i płakał. 5 A oto Saul wracał za wołami z pola i pytał się: Co [się stało] ludowi, że płacze? I opowiedzieli mu wszystkie słowa mieszkańców Jabesz. 6 Gdy Saul usłyszał te słowa, zstąpił na niego Duch Boży i [Saul] zapalał wielkim gniewem. 7 I wziął parę wołów, rozrąbał je na części i rozesyłał je przez posłańców po wszystkich granicach Izraela, mówiąc: Tak się stanie z wołami każdego, kto nie wyruszy za Saulem i Samuelem. I padł strach PANA na lud, i wyruszyli jak jeden mąż. 8 Potem dokonał ich przeglądu w Bezek – było trzysta tysięcy synów Izraela, a mężczyzn Judy trzydzieści tysięcy. 9 I powiedzieli posłańcom, którzy przyszli: Tak powiedziecie mieszkańcom Jabesz-Gilead: Jutro, gdy przygrzeje słońce, zostanietce wybawieni. Posłańcy wrócili więc i oznałmili to mieszkańcom Jabesz, a oni ucieszyli się. 10 Wtedy mieszkańcy Jabesz powiedzieli: Jutro wyjdziemy do was i uczynimy z nami wszystko, co się wam podoba. 11 Nazajutrz Saul podzielił lud na trzy oddziały. One wtargnęły do środka obozu podczas

strawy porannej i były Ammonitów aż do dziennej

dwoch razem nie zostało. 12 Wtedy lud powiedział do Samuela: Kto to mówił: Czy Saul będzie królować nad nami? Wydajcie [tych] ludzi, abyśmy ich zabili. 13 I Saul odpowiadał: Nikt nie zostanie zabity w tym dniu, gdyż dzisiaj PAN dokonał wybawienia w Izraelu. 14 Potem Samuel odezwał się do ludu: Chodźcie, pojedziemy do Gilgal i tam odnowimy królestwo. 15 Cały lud wyruszył więc do Gilgal i tam ustanowili Saula królem przed PANEM w Gilgal. Tam też składali ofiary pojedawcze przed PANEM i bardzo się radowali, Saul i wszyscy Izraelici.

12 Wtedy Samuel przemówił do całego Izraela: Posłuchajem waszego głosu we wszystkim, o czym mi mówiliście, i ustanowię nad wami króla. 2 A teraz król chodzi przed wami. Ja zaś zestarzałem się i osiąłem. Oto moi synowie są z wami, a ja chodziłem przed wami od mojej młodości aż do dziś. 3 Oto jestem tu. Świadcicie przeciwko mnie przed PANEM i przed jego pomazańcem: Czy komu zabrałem wołu? Czy komu zabrałem osła? Czy kogoś oszukałem? Czy kogoś uciskałem? Czy z czyjejś ręki przyjąłem podarunek, aby na coś przymknąć oczy? [Jeśli tak], oddam wam wszystko. 4 I odpowiedzieli: Nie oszukałeś nas ani nie uciszałeś nas, ani nie wziąłeś żadnej rzeczy zniczyjej ręki. 5 Wtedy powiedział do nich: PAN jest świadkiem przeciwko wam, świadkiem jest też dzisiaj pomazaniec, że nic nie znaleźliście w mojej ręce. A [oni] odpowiedzieli: [On jest] świadkiem. 6 Samuel przemówił dalej do ludu: To PAN, który ustanowił Mojżesza i Aarona i który wprowadził waszych ojców z ziemi Egiptu. 7 Dlatego teraz stańcie, abym spierał się z wami przed PANEM o wszystkie sprawiedliwe dzieła PANA, które czynił wam i waszym ojcom. 8 Gdy Jakub przybył do Egiptu, a wasi ojcowie wołali do PANA, posłał PAN Mojżesza i Aarona, którzy wprowadzili waszych ojców z Egiptu i posadzili ich na tym miejscu. 9 A [gdy] zapomnieli PANA, swego Boga, wydał ich w ręce Sisery, dowódcy wojska Chasoru, w ręce Filistynów i w ręce króla Moabu, a oni walczyli z nimi. 10 Lecz [gdy] wołali do PANA, mówiąc: Zgrzeszyliśmy, bo opuściliśmy PANA i służyliśmy Baalom i Asztartom. Teraz jednak wybaw nas z rąk naszych wrogów, a będziemy tobie służyli; 11 Wtedy PAN posłał Jerubaala, Bedana, Jeftego i Samuela i wyniósł was z rąk waszych wrogów, którzy was otaczali, i mieszkaliście bezpiecznie. 12 A gdy widzieliście, że Nachasz, król synów Ammona, nadciągnął przeciwko wam, powiedzieliście do mnie: Nie tak, lecz król będzie panował nad nami. Choć PAN, wasz Bóg, był waszym królem. 13 Teraz więc oto jest król, którego sobie

wybrałeś, którego żądaliście. Oto PAN ustanowił A gdy Izraelici widzieli, że są w niebezpieczeństwie nad wami króla. 14 Jeśli będziecie się bali PANA, – gdyż lud był strąpiony – ukryli się w jaskiniach, jemu służyli, słuchali jego głosu i nie sprzeciwiali się zaroślach, skałach, twierdzach i jamach. 7 [Niektórzy] słowu PANA, wtedy i wy, i król, który panuje nad Hebrajczycy przeprowadili się za Jordan, do ziemi Gad wami, będziecie [szczęśliwie chodzić] za PANEM, i Gilead. Lecz Saul jeszcze został w Gilgal, a cały swoim Bogiem. 15 Lecz jeśli nie będziecie słuchać lud szedł za nim strwożony. 8 I czekał przez siedem głosu PANA, a sprzeciwicie się słowu PANA, to ręka dni zgodnie z czasem wyznaczonym przez Samuela. PANA będzie przeciwko wam, [tak jak] była przeciwko Kiedy jednak Samuel nie przyszedł do Gilgal, cały waszym ojcom. 16 Teraz stójcie więc i zobaczcie tę lud odszedł od niego. 9 Wtedy Saul powiedział: wielką rzeczą, którą PAN uczyni na waszych oczach. Przynieście mi całopalenie i ofiary pojednawcze. I złożył 17 Czy nie dziś są żniwa pszenicznne? Będę wzywał całopalenie. 10 Gdy skończył składać całopalenie, oto PANA, a on zeše grzmoty i deszcz, abyście poznali przyszedł Samuel, a Saul wyszedł mu naprzeciw, aby zobaczyć, jak wielka jest wasza niegodziwość, której go przywitać. 11 I Samuel zapytał: Co uczyniłeś? Saul się dopuściłeś w oczach PANA, żądając dla siebie odpowiedział: Ponieważ widziałem, że lud rozechodzi króla. 18 Samuel wołał więc do PANA, a PAN zesłał się ode mnie, że ty nie przyszedłeś w oznaczonym grzmoty i deszcz tego samego dnia. I cały lud bardzo czasie, a Filistyni zgromadzili się w Mikmas; 12 bał się PANA i Samuela. 19 Wtedy cały lud powiedział Wtedy powiedziałem: Oto Filistyni zstąpią na mnie do Samuela: Módl się za swoimi slugami do PANA, do Gilgal, a ja jeszcze nie zjednałem sobie PANA. swego Boga, abyśmy nie pomarli. Dodaliśmy bowiem Przewzyciężyłem się więc i złożyłem całopalenie. do wszystkich naszych grzechów to zło, że prosiliśmy 13 Samuel powiedział do Saula: Głupio postąpiłeś. dla siebie o króla. 20 Samuel odpowiedział ludowi: Nie zachowalesz przykazania PANA, swego Boga, Nie bójcie się. Wprawdzie uczyniliście całe to zło. które ci nadał. PAN bowiem teraz utwierdziłby twoje Nie odstępujcie jednak od PANA, lecz służcie PANU królestwo nad Izraelem aż na wieki. 14 Lecz teraz z całego swego serca; 21 A nie zbaczajcie [z tej twoje królestwo się nie ostoi. PAN wyszukał sobie drogi], by iść za marnościami, które w niczym was nie pomogą ani was nie wybawią, gdyż są marnością. 22 wodzem nad swoim ludem, gdyż nie zachowalesz tego, PAN bowiem nie opuści swego ludu przez wzgląd na co ci PAN rozkazał. 15 Wtedy Samuel wstał i wyruszył swoje wielkie imię, gdyż spodobało się PANU uczynić z Gilgal do Gibeon Beniamina. I Saul policzył lud, który was swoim ludem. 23 A jeśli chodzi o mnie, nie daj znajdował się przy nim: [było ich wszystkich] około Boże, bym miał grzeszyć przeciw PANU, przestając sześciuset mężczyzn. 16 Saul więc i jego syn Jonatan się modlić za was. Przeciwnie, będę was uczyć dobrej oraz lud, który znajdował się przy nich, zostali w Gibeon Beniamina. Filistyni zaś rozbili obóz w Mikmas. 17 I prostej drogi. 24 Tylko bójcie się PANA i służcie mu w prawdzie całego swego serca. Spójrzcie, jak wielkie [rzeczy] wasm uczynił. 25 Lecz jeśli będziecie trwać w niegodziwości, to zarówno wy, jak i wasz król zginięcie.

13 Saul królował [już] rok, a gdy królował dwa lata nad Izraelem; 2 Wybrał sobie trzy tysiące [ludzi] z Izraela. Dwa tysiące było przy Saulu w Mikmas i na górze Betel, a tysiąc był z Jonatanem w Gibeon Beniamina. Resztę ludu rozsłał, każdego do swego namiotu. 3 Wtedy Jonatan pobił załogę Filistynów, która [była] w Geba, o czym usłyszeli Filistyni. Saul zadał więc w trąbę po całej ziemi i powiedział: Niech usłyszą [o tym] Hebrajczycy. 4 I cały Izrael usłyszał, że mówiono: Saul pobił załogę Filistynów i z tego powodu Izrael stał się obmierzły dla Filistynów. I zwolano lud, [by wyruszył] za Saulem do Gilgal. 5 Filistyni też zgromadzili się do walki z Izraelem: trzydzieści tysiące rydwanych i sześć tysięcy jeźdźców, a ludu tak dużo jak piasku nad brzegiem morza. I nadciagnęli, i rozobili obóz w Mikmas, na wschód od Bet-Awen. 6

14 Pewnego dnia Jonatan, syn Saula, powiedział do swego giermka: Chodź, pojedziemy do załogi Filistynów, która jest po tamtej stronie. Lecz swemu ojcu nic [o tym] nie powiedział. 2 Saul zaś pozostał

na krańcu Gibea pod drzewem granatu, które było w Izraelitów, którzy byli z Saulem i Jonatanem. 22 Migron. A lud, który [był] z nim, [liczył] około sześciuset Wszyscy też Izraelici, którzy ukryli się na górze Efraim, mężczyzn. 3 A Achiasz, syn Achituba, brata Iakoba, gdy usłyszeli, że Filistyni uciekają, wyruszyli za nimi syna Pinchasa, syna Helego, kapłana PANA w Szilo, po pościg w tej bitwie. 23 I PAN wybawił Izraela w nosił [wtedy] efod. Lud zaś nie wiedział, że Jonatan tym dniu, bitwa zaś przeniosła się aż do Bet-Awen. odszedł. 4 Między przełączami, gdzie Jonatan chciał 24 A Izraelici byli strudzeni w tym dniu. Saul bowiem przejść do załogi Filistynów, [była] ostra skała po zaprzysiągł lud, mówiąc: Przeklęty człowiek, który jednej stronie i ostra skała po drugiej stronie; jedną jadłby [jakikolwiek] posiłek przed wieczorem, dopóki nie z nich nazywano Boses, a drugą – Senne. 5 Jedna zemszczę się na swoich wrogach. Dlatego nikt z ludu skała była zwrócona na północ, naprzeciw Mikmas, a nie skosztował [żadnego] posiłku. 25 Wtedy cały [lud] druga – na południe, naprzeciw Gibea. 6 I Jonatan tej ziemi przeszedł do lasu, gdzie był miód na ziemi. powiedział do swego giermka: Chodź, pójdzmy do 26 A gdy lud wszedł do lasu, ujrzał spływający miód. załogi tych nieobrzeszanych, może PAN zadziała dla Nikt jednak nie podniósł ręki do ust, bo lud bał się tej nas, gdyż PANU nietrudno wybać przez wielu czy przysięgi. 27 Lecz Jonatan nie słyszał, jak jego ojciec przez niewielu. 7 Jego giermek odpowiedział mu: zaprzysiągał lud. Ściągnął więc koniec laski, którą Czyń wszystko, co jest w twoim sercu. Idź, oto ja miał w ręku, namoczył go w plastrze miodu i podniósł jestem z tobą według twojej woli. 8 Wtedy Jonatan rękę do ust, a jego oczy rozbłysły. 28 Wtedy ktoś z powiedział: Pójdzmy do tych ludzi i pokażemy się ludu odezwał się: Twój ojciec zaprzysiągł lud, mówiąc: im. 9 Jeśli powiedzą nam: Czekajcie, aż przyjdziemy Przeklęty człowiek, który jadłby dzisiaj posiłek. A lud do was, to zatrzymamy się na swym miejscu i nie był wyczerpany. 29 Jonatan odpowiedział: Mój ojciec pójdzmy do nich; 10 Lecz jeśli powiedzą: Chodźcie sprawdza nieszczęście na ziemię. Patrzcie, proszę, do nas, to pójdzmy, gdyż PAN wydał ich w nasze jak rozbłysły moje oczy, dlatego że skosztowałem ręce. To będzie dla nas znakiem. 11 Pokazali się trochę tego miodu. 30 Co dopiero, gdyby lud najadł więc obaj straży filistyńskiej. I Filistyni powiedzieli: Oto się dziś z łupu swoich wrogów, który zdobył! Czy Hebrajczycy wychodzą z nor, w których się ukryli. 12 I kleńska wśród Filistynów nie byłaby większa? 31 W ludzie ze straży odezwieli się do Jonatana i giermka: tym dniu pobili Filistynów od Mikmas [aż] do Ajalon, Podejdźcie do nas, a pokażemy wam coś. Jonatan a lud był bardzo wyczerpany. 32 Wtedy lud rzucił powiedział do swego giermka: Chodź za mną, gdyż się na łup, brał owce, woły i cielęta i zarzynał je na PAN wydał ich w ręce Izraela. 13 Jonatan wspiął się ziemi, i jadł [je] razem z kwiąką. 33 I doniesiono [o tym] na swych rękach i nogach, a jego giermek szedł za Saulow: Oto lud grzeszy przeciw PANU, jedząc razem nim. I padali przed Jonatanem, a jego giermek, [idący] z kwiąką. A on powiedział: Zgrzeszyliście. Przytoczcie za nim, dobijaj [ich]. 14 To była pierwsza kleńska, jaką do mnie teraz wielki kamień. 34 Potem Saul powiedział: [zadali] Jonatan i jego giermek. Zabili około dwudziestu Rozprosźcie się między ludem i powiedzcie mu: Niech ludzi, na przestrzeni około morgi pola. 15 I padł strach każdy przyprowadzi do mnie swego wołu i swoją owcę, na obóz w polu i na cały lud. Przeraziły się także zabijajcie je tu i jedzcie, a nie grzeszcie przeciwko załoga oraz łupieży, a ziemia zatrzasła się, wywolując PANU, jedząc razem z kwiąką. Każdy więc z ludu wielką twogę. 16 I strażnicy Saula w Gibea Beniamina przyprowadził tej nocy własnoręcznie swego wołu i zobaczyli, że tłum się rozpierzchł i biegł w bezładzie. tam go zabijał. 35 Saul zbudował też ołtarz dla PANA. 17 Wtedy Saul powiedział do ludu, który przy nim Był to pierwszy ołtarz, który zbudował dla PANA. 36 [był]: Dokonajcie przeglądu i zobaczcie, kto od nas Następnie Saul powiedział: Puściny się w pogóju za odszedł. A gdy dokonali przeglądu, okazało się, że nie Filistynami nocą, łupmy ich aż do świtu, a nie zostawmy [były] Jonatana i jego giermka. 18 Saul powiedział do ani jednego z nich. Odpowiedzieli mu: Czyń wszystko, Achiasza: Przynieś arkę Boga, gdyż arka Boga była w co ci się wydaje słuszne. Kapłan zaś powiedział: tym czasie u synów Izraela. 19 Kiedy Saul jeszcze Przystąpmy tu do Boga. 37 Saul zapytał więc Boga: mówił do kapłana, zamieszanie w obozie filistyńskim Czy mam puścić się w pogóju za Filistynami? Czy trwało i coraz bardziej się wzmagalo. Saul powiedział wydasz ich w ręce Izraela? Lecz nie odpowiedział więc do kapłana: Cofnij rękę. 20 Potem Saul i cały lud, mu tego dnia. 38 Wtedy Saul powiedział: Zbliźcie się który z nim był, zebrał się i przyszedł na miejsce bitwy, wszyscy przywódcy ludu, zbadajcie i zobaczcie, na a miecz każdego był zwrocony przeciwko drugiemu czym polega ten dzisiejszy grzech. 39 Bo jak żyje i porażka [była] bardzo wielka. 21 A Hebrajczycy, PAN, który wybawia Izraela, choćby [to] był [grzech] którzy byli przedtem z Filistynami i którzy zewsząd z mego syna Jonatana, poniesie śmierć. I [nikt] z całego nimi wyruszyli do obozu, również [przeszli] na stronę ludu mu nie odpowiedział. 40 Potem rzekł do całego

Izraela: Wy będziecie po jednej stronie, a ja i mój syn do Szur, leżącego naprzeciw Egiptu. 8 Pochwycił Jonatan będącym po drugiej stronie. I lud odpowiedział żywcom Agaga, króla Amalekitów, a cały lud zgładził Saulowi: Czyń, co uważasz za słuszne. 41 Saul ostrzem miecza. 9 Lecz Saul i lud oszczędzili Agaga powiedział więc do PANA, Boga Izraela: Okaż prawdę. i to, co najlepsze z owiec, wołów, tłustych zwierząt, I [los] padł na Jonatana i Saula, a lud [z tego] uszedł. baranów, oraz wszystko, co było dobre i nie chcieli tego 42 Potem Saul powiedział: Rzuć los między mną a zniszczyć. Zniszczyli zaś wszystko, co było nikczemne moim synem Jonatanem. I [los] padł na Jonatana. 43 i nędzne. 10 Wtedy doszło do Samuela słowo PANA: Wtedy Saul powiedział do Jonatana: Powiedz mi, co 11 Żałuję, że ustanowiłem Saula królem. Odwrócił się uczyniłeś? Jonatan odpowiedział mu: Skosztowałem bowiem ode mnie i nie wypełnił mego słowa. I Samuel tylko trochę miodu końcem laski, którą miałem w ręku. bardo się rozgniewał, i wołał do PANA przez całą Oto mam umrzeć. 44 Saul odpowiedział: Niech mi noc. 12 A gdy Samuel wstał wcześnie rano, by spotkać to Bóg uczyni, a do tego dorzuci. Musisz umrzeć, się z Saulem, doniesiono Samuelowi: Saul przybył do jego głowy nie spadnie na ziemię, gdyż [z pomocą] Karmelu i tam właśnie postawił sobie pomnik, po czym umrzej Jonatan, który uczynił to wielkie wydanie w zawrócił, poszedł i przybył do Gilgal. 13 A gdy Samuel Izraelu? Nie daj Boże! Jak żyje PAN, ani jeden włos z przyszedł do Saula, Saul mu powiedział: Błogosławiony swymi wrogami dokola: z Moabem, synami Ammona, aby je ofiarować PANU, twemu Bogu. To zaś, co Edomem, królami Soby i Filistynami. I gdziekolwiek się pozostało, wytepliśmy. 16 Wtedy Samuel powiedział objął królestwo nad Izraelem i walczył ze wszystkimi zwrócił, zwyciężał. 48 Zebrał również wojsko, pobił bowiem oszczędzili to, co najlepsze z owiec i wołów, Amalekitów i wyrwał Izraela z rąk tych, którzy go nocy. Odpowiedział mu: Powiedz. 17 Samuel rzekł: pustoszyli. 49 Synami Saula byli: Jonatan, Jiszw'i Czyż to nie wtedy, gdy byłeś mały w swoich oczach, Malkiszua. Imiona jego dwóch córek: imię pierwodonnej – Merab, a młodszej – Mical; 50 Żona Saula miała stałeś się głową pokoleń Izraela i PAN namaścił cię na imię Achinoam, [była] córką Achimaasa. Wódz króla nad Izraelem? 18 Potem PAN posłał cię w drogę jego wojska miał na imię Abner, [był] synem Nera, stryja Saula. 51 Kisz był ojcem Saula, a Ner, ojciec i powiedział: Idź, wytrać tych grzeszników, Amalekitów, Abnera, był synem Abiela. 52 Przez całe życie Saula i walcz z nimi, aż ich wytepisz. 19 Dlaczego więc trwała zacięta wojna z Filistynami. A gdy Saul zobaczył nie posłuchałeś głosu PANA, lecz rzuciłeś się na jakiegoś silnego i dzielnego mężczyznę, zabierał go do siebie. łup i uczyniłeś to złoto w oczach PANA? 20 Wtedy Saul odpowiedział Samuelowi: Przecież posłuchałem głosu PANA. Poszedłem drogą, którą mnie posłał PAN, i przyprowadziłem Agaga, króla Amalekitów, a Amalekitów wytraciłem. 21 Lud natomiast wziął z łupu owce i woły, najlepsze z tego, co miało być zniszczone, aby je ofiarować PANU, twemu Bogu, w Gilgal. 22 Samuel odpowiedział: Czy PAN ma takie [samo] upodobanie w całopalenach i ofiarach jak w posłuszeństwie głosowi PANA? Oto posłuszeństwo jest lepsze niż ofiara, [lepiej jest] słuchać, niż [ofiary]wać tłuściuchy baranów. 23 Bunt bowiem [jest jak] grzech czarów, a upór jest jak nieprawość i bałwochwalstwo. Ponieważ odrzuciłeś słowo PANA, on także odrzuci cię jako króla. 24 Wtedy Saul powiedział do Samuela: Zgrzeszyłem, ponieważ przekroczyłem rozkaz PANA i twoje słowa, gdyż bałem się ludu i posłuchałem jego głosu. 25 Teraz jednak przebacz [mi], proszę, mój grzech i zawróć ze mną, abym oddał poklon PANU. 26 Lecz Samuel odpowiedział Saulowi: Nie zawróć z tobą, ponieważ odrzuciłeś słowo PANA, a PAN odrzucił ciebie, abyś nie był [już] królem nad

15 Potem Samuel powiedział do Saula: PAN zesłał mnie, abym cię namaścił na króla nad jego ludem, nad Izraelem. Teraz więc posłuchaj głosu słów PANA. 2 Tak mówi PAN zastępów: Wspomniałem [na to], co Amalek uczynił Izraelowi, jak się na niego zasadził na drodze, gdy wychodził z Egiptu. 3 Teraz idź, pobij Amaleka i zniszcz wszystko, co ma. Nie lituj się nad nimi, lecz zabijaj i mężczyzn, i kobiety, dzieci i niemowlęta, woły i owce, wielbłądy i osły. 4 Saul zebrał więc lud i policzył go w Telaim: [było] dwieście tysięcy pieszych i dziesięć tysięcy mężczyzn z Judy. 5 Potem Saul przybył do miasta Amaleka i urządził zasadzkę w dolinie. 6 I Saul powiedział do Kenitów: Idźcie, odstąpcie od Amalekitów i wyjdźcie spośród [nich], abym was nie wytracił wraz z nimi. Okazałście bowiem życzliwość wszystkim synom Izraela, gdy wychodzili z Egiptu. I tak Kenici odstąpili od Amalekitów. 7 Wtedy Saul pobił Amalekitów od Chawila aż do wejścia

Izraelem. 27 A [gdy] Samuel odwrócił się, aby odejść, Jessego: PAN nie wybrał tych. 11 Potem Samuel [Saul] chwycił skraj jego płaszczu i [ten] rozdarł się. zapytał Jessego: Czy to już wszyscy [twoi] synowie? 28 Wtedy Samuel powiedział mu: PAN oddał ci dziś królestwo Izraela i dał je twemu bliźniemu, lepszemu od ciebie. 29 Ponadto Mocar Izraela nie kłamie i nie będzie żałować, gdyż nie jest człowiekiem, aby miał poklon PANU, twemu Bogu. 31 Zawrócił więc Samuel i szedł za Saulem, a Saul oddał poklon PANU. 32 Potem Samuel rzekł: Przyprowadźcie do mnie Agaga, króla Amalekitów. Agag podszedł do niego odważnie i powiedział: Na pewno ustąpiła gorycz śmierci. 33 Lecz Samuel powiedział: Jak twój miecz pozbawił kobiety ich dzieci, tak wśród kobiet twoja matka będzie pozbawiona dzieci. I Samuel posiekiał Agaga na kawałki przed PANEM w Gilgal. 34 Potem Samuel udał się do Rama, a Saul poszedł do swego domu w Gibeonie. 35 I Samuel nie zobaczył już Saula aż do dnia swojej śmierci. Bolał jednak Samuel nad Saulem, a PAN żałował, że uczynił Paula królem nad Izraelem.

go, aby nie królował nad Izraelem? Napełnij swój róg oliwą i idź, posyłam cię do Jessego Betlejemity. Tam bowiem upatrzyłem sobie króla wśród jego synów. 2 Samuel powiedział: Jak mam pojść? Saul bowiem o tym usłyszy i zabije mnie. PAN odpowiedział: Weź ze sobą jałowicę ze stada i powiedz: Przyszedłem, aby złożyć PANU ofiarę. 3 I wezwij Jessego na ofiarę, a ja ci oznajmię, co masz czynić. A namaścisz mi [tego], którego ci wskażę. 4 Samuel uczynił więc tak, jak mu powiedział PAN, i przybył do Betlejem. Wtedy starsi miasta z drżeniem wyszli mu naprzeciw i zapytali: Czy przychodzisz w pokoju? 5 Odpowiedział: W pokoju. Przyszedłem, aby złożyć PANU ofiarę. Poświęcenie się i przyjście ze mną na [składanie] ofiary. Poświęcił też Jessego i jego synów i zaprosił ich na [składanie] ofiary. 6 A gdy przyszli, ujrzał Eliaha i powiedział: Na pewno [stoi] przed PANEM jego pomazaniec. 7 Lecz PAN powiedział do Samuela: Nie patrz na jego urodę ani na jego wysoki wzrost, gdyż go odrzuciłem. [PAN] bowiem [nie patrzy] na to, na co patrzy człowiek, bo człowiek patrzy [na to, co jest] przed oczami, ale PAN patrzy na serce. 8 Jesse zawołał wtedy Abinadaba i kazał mu przejść przed Samuelem. A on powiedział: Tego też PAN nie wybrał. 9 Potem Jesse kazał przejść Szammie. A on powiedział: Tego też PAN nie wybrał. 10 W ten sposób Jesse kazał przejść siedmiu swoim synom przed Samuelem. I Samuel powiedział do

Odpowiedział: Został jeszcze najmłodszy, który pasie owce. Wtedy Samuel powiedział do Jessego: Poślij po niego i przyprowadź go, gdyż nie usiądziemy, dopóki on tu nie przyjdzie. 12 Posłał więc [po niego] i przyprowadził go. Był on rudy i miał piękne oczy oraz ładny wygląd. I PAN powiedział: Wstań, namaść go, bo to jest on. 13 Samuel wziął więc róg z oliwą i namaścił go pośród jego braci. I od tego dnia Duch PANA zstępował na Dawida. Samuel zaś wstał i poszedł do Rama. 14 Lecz Duch PANA opuścił Saula i zaczął go trapić zły duch od PANA. 15 Wtedy słudzy Saula powiedzieli do niego: Oto teraz trapi cię zły duch od Boga. 16 Niech nasz pan rozkaże swoim slugom, którzy są przed tobą, by poszukali człowieka, który umie grać na harfie. A gdy będzie na tobie ten zły duch od Boga, człowiek ten zagra swą ręką i ulży ci. 17 Saul odpowiedział swoim slugom: Proszę, upatrzcie mi człowieka, który umiałby dobrze grać, i przyprowadźcie [go] do mnie. 18 Jeden ze slug odpowiedział: Oto widziałem syna Jessego Betlejemity, który umie grać. Jest to dzielny wojownik, człowiek waleczny, roztropny i przystojny, a PAN jest z nim. 19 Saul wysłał więc posłańców do Jessego i powiedział: Poślij do mnie swego syna Dawida, który jest przy trzodzie. 20 Wtedy Jesse wziął osła, chleb, bukłak wina oraz jedno koźlę i posłał [do wszystko] Saulowi przez swego syna Dawida. 21 I Dawid przybył do Saula, i stanął przed nim. [Ten] ukochał go bardzo i [Dawid] został jego gierkiem. 22 Potem Saul posłał do Jessego, mówiąc: Proszę, niech Dawid stoi przede mną, bo znalazłem łaskę w moich oczach. 23 A gdy [zły] duch od Boga zstępował na Paula, Dawid brał harfę i grał swą ręką [melodię]. Wtedy Saul doznawał ulgi i czuł się lepiej, a zły duch odchodził od niego.

16 Wtedy PAN powiedział do Samuela: Jak długo będziesz bolą nad Saulem, skoro odrzuciłem go, aby nie królował nad Izraelem? Napełnij swój róg oliwą i idź, posyłam cię do Jessego Betlejemity. Tam bowiem upatrzyłem sobie króla wśród jego synów. 2 Samuel powiedział: Jak mam pojść? Saul bowiem o tym usłyszy i zabije mnie. PAN odpowiedział: Weź ze sobą jałowicę ze stada i powiedz: Przyszedłem, aby złożyć PANU ofiarę. 3 I wezwij Jessego na ofiarę, a ja ci oznajmię, co masz czynić. A namaścisz mi [tego], którego ci wskażę. 4 Samuel uczynił więc tak, jak mu powiedział PAN, i przybył do Betlejem. Wtedy starsi miasta z drżeniem wyszli mu naprzeciw i zapytali: Czy przychodzisz w pokoju? 5 Odpowiedział: W pokoju. Przyszedłem, aby złożyć PANU ofiarę. Poświęcenie się i przyjście ze mną na [składanie] ofiary. Poświęcił też Jessego i jego synów i zaprosił ich na [składanie] ofiary. 6 A gdy przyszli, ujrzał Eliaha i powiedział: Na pewno [stoi] przed PANEM jego pomazaniec. 7 Lecz PAN powiedział do Samuela: Nie patrz na jego urodę ani na jego wysoki wzrost, gdyż go odrzuciłem. [PAN] bowiem [nie patrzy] na to, na co patrzy człowiek, bo człowiek patrzy [na to, co jest] przed oczami, ale PAN patrzy na serce. 8 Jesse zawołał wtedy Abinadaba i kazał mu przejść przed Samuelem. A on powiedział: Tego też PAN nie wybrał. 9 Potem Jesse kazał przejść Szammie. A on powiedział: Tego też PAN nie wybrał. 10 W ten sposób Jesse kazał przejść siedmiu swoim synom przed Samuelem. I Samuel powiedział do

17 Wtedy Filistyni zebrali swoje wojska do walki i zgromadzili się w Soko, które należy do Judy, rozbili obóz między Soko a Azeką, w Efes-Dammim. 2 Saul zaś i Izraelici zebrali się i rozbili obóz w dolinie Ela, i ustawnili się w szyku bojowym przeciw Filistynom. 3 Filistyni stali na górze po jednej stronie, Izraelici zaś stali na górze po drugiej stronie, a między nimi była dolina. 4 Wtedy z obozu Filistynów wyszedł pewien wojownik z Gath imieniem Goliat, wysoki na sześć lokci i jedną pięćdziesiąt. 5 Na głowie [miała] spiczasty hełm i był ubrany w luskowy pancerz; waga pancerza wynosiła pięć tysięcy sykłów miedzi. 6 Miał również spiczowe nagolenice na nogach i spiczową tarczę między ramionami. 7 Drzewce jego włóczni były jak wały tkacki, grot jego włóczni [ważył] sześćset sykłów żelaza, a przed nim szedł człowiek niosący [jego] tarczę. 8 Stanął

on i zawała do wojsk Izraela: Po co ustawiacie się w co tu przyszedłeś i komu zostawiłeś tych parę owiec szyku bojowym? Czy ja nie jestem Filistynem, a wy na pustyni? Znam twoją psychę i przewrotność twoego sługami Saula? Wybierzcie spośród siebie człowieka i serca, bo przyszedłeś, aby przypatrywać się bitwie. **29** niech jezdzie do mnie. **9** Jeśli zdola ze mną walczyć i Wtedy Dawid powiedział: Cóż teraz uczynię? Czy nie zabije mnie, będącimi waszymi niewolnikami. Lecz mam [tu] sprawy? **30** I odwrócił się od niego do kogoś jeśli ja go pokonam i go zabiję, wy będącie naszymi innego, i pytał się jak przedtem. A lud odpowiedział niewolnikami i będącie nam służyć. **10** Filistyn dodał: mu tak jak poprzednio. **31** I usłyszano słowa, które Rzucam dziś wyzwanie wojskom Izraela. Dajcie mi wypowiedział Dawid, i powtórzonej je Saulowi. [Saul] człowieka, a będącimi ze sobą walczyć. **11** Gdy Saul i wezwał go więc do siebie. **32** Wtedy Dawid powiedział cały Izrael usłyszeli słowa Filistyna, zlekli się i bardzo do Paula: Niech niczyje serce nie upada z jego powodu. zatrwożyły. **12** Dawid [był] synem tego Efratejczyka z Twój sługa pojedzie i będzie walczył z tym Filistynem. Betlejem judzkiego, imieniem Jesse, który miał ośmioro synów. Za czasów Paula był on stary i podeszły w iść przeciwko temu Filistynowi, by z nim walczyć. latach. **13** Trzej starsi synowie Jessego wyruszyli i udali Jesteś bowiem chłopcem, a on jest wojownikiem od się za Sauliem na wojnę. Imiona jego trzech synów, swojej młodości. **34** Dawid odpowiedział Saulowi: Twój którzy poszli na wojnę, [to]: Eliab, pierworodny, drugi sługa pasł trzodę swego ojca, a gdy przychodził lew po nim – Abinadab i trzeci – Szamma. **14** A Dawid lub niedźwiedź i porywał barana z trzody; **35** Wtedy był najmłodszy, a trzej najstarsi poszli za Sauliem. **15** gonilem go, uderzałem na niego i wyrywałem mu [go] Dawid zaś odchodził od Paula i wracał, aby paść trzodę z paszczy. I [kiedy] rzucił się na mnie, chwytałem go swego ojca w Betlejem. **16** A Filistyn występował rano za gardło, bilem i zabijałem go. **36** Twój sługa zabił i i wieczorem i stawał tak przez czterdzieści dni. **17** I lwa, i niedźwiedzia. Ten nieobyczany Filistyn będzie Jesse powiedział do swego syna Dawida: Weź teraz jak jeden z nich, gdyż rzucił wyzwanie wojskom Boga dla swych braci tę efę prażonego ziarna i tych dziesięć żywego. **37** Ponadto Dawid powiedział: PAN, który chlebów i biegł do obozu, do swoich braci. **18** Zanieś wyrwał mnie z łapy lwa i niedźwiedzia, wyrwie mnie też tych dziesięć serów dowódcy oddziału, dowiedz również z rąk tego Filistyna. Wtedy Saul powiedział do się, jak się mają twoi bracia, i weź ich zastaw. **19** A Dawida: Idź i niech PAN będzie z tobą. **38** I Saul ubrał Saul wraz z nimi i wszystkimi synami Izraela byli w Dawida w swoją zbroję, włożył mu na głowę spiczasty dolinie Ela, walcząc z Filistynami. **20** Wstał więc Dawid helm i ubrał go w pancerz. **39** Dawid przypasał też jego wcześnie rano, powierzył trzodę stróżowi, zabrał to miecz do swojej zbroi i próbował chodzić, bo nigdy wszystko i wyruszył, tak jak mu Jesse nakazał. Gdy [wcześniej] tego nie nosił. Wtedy Dawid powiedział do przybyły do obozu, wojsko wyruszało do bitwy i wydało Saula: Nie mogę w tym chodzić, bo nie przywykłem do okrzyk wojenny. **21** Izraelici i Filistyni ustawiли się [już] tego. I Dawid zdjął to z siebie. **40** Potem wziął do ręki bowiem w szyku bojowym, szyk przeciwko szykowi. swój kij i wybrał sobie pięć gładkich kamieni z potoku, i **22** Wtedy Dawid zastał toby pod opieką stróża włożył je do torby pasterskiej, którą miał przy sobie, i taboru i pobiegł na pole bitwy. Gdy przybył, przywitał z procą w ręku przybliżył się do Filistyna. **41** Filistyn się ze swoimi braćmi. **23** Gdy z nimi rozmawiał, oto również ruszył i zbliżył się do Dawida, a jego giermek wojownik imieniem Goliat, Filistyn z Gat, wystąpił z szedł przed nim. **42** A gdy Filistyn spojrzał i zobaczył szeregi filistyńskich i zaczął wypowiadać te same Dawida, wzgardził nim, dlatego że był młodzieńcem – słowa. I Dawid to usłyszał. **24** A wszyscy Izraelici na rudym i przystojnym. **43** I Filistyn powiedział do Dawida: widok tego człowieka uciekali przed nim i bardzo się Czyż jestem psem, że przychodzisz do mnie z kijem? bali. **25** I Izraelici mówili: Czy widzicie tego człowieka, I przeklinał Filistyn Dawida przez swoich bogów. **44** który występuje? Występuje, by rzucić wyzwanie Filistyn powiedział jeszcze do Dawida: Chodź do mnie, Izraelowi. Lecz tego, kto go zabije, król wzbiogaci a dam twoje ciało ptakom powietrznym i zwierzętom wielkim bogactwem i da mu swoją córkę, a dom jego polnym. **45** Wtedy Dawid odpowiedział Filistynowi: Ty ojca uczyni wolnym w Izraelu. **26** Wtedy Dawid zapytał przychodzisz do mnie z mieczem, włócznią i tarczą, a ludzi stojących przy nim: Co dadzą temu, kto zabije ja przychodzę do ciebie w imię PANA zastępów, Boga tego Filistyna i odejmie hańbę z Izraela? Bo kim jest wojsk Izraela, któremu rzuciłeś wyzwanie. **46** Dziś ten nieobyczany Filistyn, że rzuci wyzwanie wojskom PAN wyda cię w moje ręce, a ja cię zabiję i odetnę ci Boga żywego? **27** I lud odpowiedział mu te same głowę, a dam dzisiaj trupy wojsk Filistynów ptakom słowa: To dadzą temu, kto go zabije. **28** A jego starszy powietrznym i dzikim zwierzętom. I cała ziemia pozna, brat, Eliab, usłyszał, że rozmawia z tymi ludźmi. I że jest Bóg w Izraelu; **47** I całe to zgromadzenie pozna, Eliab zapłonął gniewem na Dawida, i powiedział: Po że nie mieczem ani włócznią wybawia PAN, gdyż walka

należy do PANA i on wyda was w nasze ręce. **48** A pośrodku domu, a Dawid grał swą ręką [melodię] – jak gdy Filistyn wstał, ruszył i zbliżał się do Dawida, Dawid przedtem. Saul zaś trzymał w ręku włócznię. **11** I Saul również pośpiesznie pobiegł na pole walki naprzeciw Filistyna. **49** I Dawid sięgnął ręką do torby, wyjął z niej rzucił włócznię, bo myślał: Przybiję Dawida do ściany. Filistyna. **50** Tak Dawid zwyciężył Filistyna procą i uczyńił go dowódcą nad tysiącem, a on wyruszał kamień, cisnął [go] z procy i ugrodził Filistyna w czoło [zaczął] bać się Dawida, ponieważ PAN był z nim, a tak, że kamień utknął mu w czole. I [ten] upadł twarzą od Saula odstąpił. **13** Saul oddalił go więc od siebie na ziemię. **51** Tak Dawid zwyciężył Filistyna procą i uczyńił go dowódcą nad tysiącem, a on wyruszał kamieniem. Uderzył Filistyna i zabił go, choć Dawid nie powracał przed ludem. **14** We wszystkich swoich miał w ręku miecza. **52** Wtedy powstali Izraelici i drogach Dawid postępował roztrąpnie, gdyż PAN [był] Filistynem, wziął jego miecz, dobył go z pochwy, zabił z nim. **15** Gdy Saul widział, że tak bardzo roztrąpnie go i odciągnął mu nim głowę. A kiedy Filistyni zobaczyli, że postępuje, bał się go. **16** Lecz cały Izrael i Juda kochali ich bohater umarł, uciekli. **53** Wtedy powstali Izraelici i Dawida, bo on wyruszał i powracał przed nimi. **17** Judejczycy, wydali okrzyk i ścigali Filistynów aż do I Saul powiedział do Dawida: Oto moja najstarsza wejścia do doliny i aż do bram Ekonu. I ranni Filistyni córka Merab. Dam ci ją za żonę, tylko bądź dla mnie padali na drodze od Szaaram do Gat i Ekonu. **54** A Dawid wziął głowę tego Filistyna ale niech go dosiegnie reka Filistynów. **18** Wtedy Dawid i przyniósł ją do Jerozolimy, a jego zbroję włożył do powiedział do Saula: Kim jestem i czym jest moje swego namiotu. **55** Gdy Saul zobaczył, że Dawid życie [lub] rodzina mojego ojca w Izraelu, żebym miał wyruszał naprzeciw Filistyna, zapytał Abnera, dowódcę zostać zięciem króla? **19** Gdy jednak przyszedł czas wojska: Czym synem jest ten młodziec, Abnerze? oddania Dawidowi córki Saula, Merab, oddano ją za Abner odpowiedział: Jak żyje twoja dusza, królu, nie żonę Adrielowi z Mecholi. **20** Ale Mikal, córka Saula, wiem. **56** Wtedy król powiedział: Dowiedz się, czym pokochała Dawida. Gdy więc doniesiono o tym Saulowi, synem jest ten młodziec. **57** Kiedy Dawid wracał spodobało mu się [to]. **21** I Saul powiedział: Dam mu po zabiciu Filistynów, Abner wzął go i przyprowadził ja, aby była dla niego sidlem i aby ręka Filistynów była przed Saula, a głowa Filistyna była jeszcze w jego na nim. Powiedział więc Saul do Dawida: Zostaniesz ręku. **58** I Saul zapytał go: Czym synem jesteś, dzisiaj moim zięciem z moją drugą [córką]. **22** Wtedy młodziecze? Dawid odpowiedział: [Jestem] synem Saul nakazał swoim slugom: Powiedzcie do Dawida w twego sługi Jessego Betlejemity.

18 Kiedy przestał rozmawiać z Saulem, dusza Jonatana związała się z duszą Dawida i Jonatan umiłował go jak własną duszę. **2** I Saul wzął go tego dnia, i nie pozwolił mu wrócić do domu swego ojca. **3** A Jonatan zaważył z Dawidem przymierze, bo miłował go jak własną duszę. **4** Jonatan zdążył płaszczy, który miał na sobie, dał go Dawidowi, podobnie jak swoje szaty – aż do miecza, łuku i pasa. **5** I Dawid wyruszał, dokądkolwiek Saul go posyłał, i postępował roztrąpnie. Saul ustanowił go więc nad wojownikami, a on zyskał przychylność w oczach całego ludu, a także w oczach slug Saula. **6** A gdy wracali, a Dawid [też] wracał po zabiciu Filistyna, kobiety ze wszystkich miast Izraela wyszły na spotkanie królowi Saulowi ze śpiewem, pląśaniem i radością – z bębunami i gęślami. **7** Kobiety śpiewały na przemian, graly i mówily: Saul pobił swoje tysiące, ale Dawid swoich dziesiątki tysięcy. **8** I Saul bardzo się rozgniewał, gdyż nie podobały mu się te słowa. Powiedział: Przynali Dawidowi dziesiątki tysięcy, a mnie przynali [tylko] tysiące. Czego mu brak? Tylko królestwa. **9** Od tego dnia Saul nieprzychylnie patrzył na Dawida. **10** Następnego dnia zły duch od Boga zstąpił na Saula i on prorokował

pośrodku domu, a Dawid grał swą ręką [melodię] – jak gdy Filistyn wstał, ruszył i zbliżał się do Dawida, Dawid przedtem. Saul zaś trzymał w ręku włócznię. **11** I Saul również pośpiesznie pobiegł na pole walki naprzeciw Filistyna. **49** I Dawid sięgnął ręką do torby, wyjął z niej rzucił włócznię, bo myślał: Przybiję Dawida do ściany. Filistyna. **50** Tak Dawid zwyciężył Filistyna procą i uczyńił go dowódcą nad tysiącem, a on wyruszał kamień, cisnął [go] z procy i ugrodził Filistyna w czoło [zaczął] bać się Dawida, ponieważ PAN był z nim, a tak, że kamień utknął mu w czole. I [ten] upadł twarzą od Saula odstąpił. **13** Saul oddalił go więc od siebie na ziemię. **51** Tak Dawid zwyciężył Filistyna procą i uczyńił go dowódcą nad tysiącem, a on wyruszał kamieniem. Uderzył Filistyna i zabił go, choć Dawid nie powracał przed ludem. **14** We wszystkich swoich miał w ręku miecza. **52** Wtedy powstali Izraelici i drogach Dawid postępował roztrąpnie, gdyż PAN [był] Filistynem, wziął jego miecz, dobył go z pochwy, zabił z nim. **15** Gdy Saul widział, że tak bardzo roztrąpnie go i odciągnął mu nim głowę. A kiedy Filistyni zobaczyli, że postępuje, bał się go. **16** Lecz cały Izrael i Juda kochali ich bohater umarł, uciekli. **53** Wtedy powstali Izraelici i Dawida, bo on wyruszał i powracał przed nimi. **17** Judejczycy, wydali okrzyk i ścigali Filistynów aż do I Saul powiedział do Dawida: Oto moja najstarsza wejścia do doliny i aż do bram Ekonu. I ranni Filistyni córka Merab. Dam ci ją za żonę, tylko bądź dla mnie padali na drodze od Szaaram do Gat i Ekonu. **54** A Dawid wzął głowę tego Filistyna ale niech go dosiegnie reka Filistynów. **18** Wtedy Dawid i przyniósł ją do Jerozolimy, a jego zbroję włożył do powiedział do Saula: Kim jestem i czym jest moje swego namiotu. **55** Gdy Saul zobaczył, że Dawid życie [lub] rodzina mojego ojca w Izraelu, żebym miał wyruszał naprzeciw Filistyna, zapytał Abnera, dowódcę zostać zięciem króla? **19** Gdy jednak przyszedł czas wojska: Czym synem jest ten młodziec, Abnerze? oddania Dawidowi córki Saula, Merab, oddano ją za Abner odpowiedział: Jak żyje twoja dusza, królu, nie żonę Adrielowi z Mecholi. **20** Ale Mikal, córka Saula, wiem. **56** Wtedy król powiedział: Dowiedz się, czym pokochała Dawida. Gdy więc doniesiono o tym Saulowi, synem jest ten młodziec. **57** Kiedy Dawid wracał spodobało mu się [to]. **21** I Saul powiedział: Dam mu po zabiciu Filistynów, Abner wzął go i przyprowadził ja, aby była dla niego sidlem i aby ręka Filistynów była przed Saula, a głowa Filistyna była jeszcze w jego na nim. Powiedział więc Saul do Dawida: Zostaniesz ręku. **58** I Saul zapytał go: Czym synem jesteś, dzisiaj moim zięciem z moją drugą [córką]. **22** Wtedy młodziecze? Dawid odpowiedział: [Jestem] synem Saul nakazał swoim slugom: Powiedzcie do Dawida w twego sługi Jessego Betlejemity.

niż wszyscy słudzy Saula, tak że jego imię stało się bardzo sławne.

19 Wtedy Saul mówił do swego syna Jonatana i do wszystkich swoich sług, aby zabili Dawida. **2** Lecz Jonatan, syn Saula, bardzo miłował Dawida. I Jonatan doniósł Dawidowi, mówiąc: Mój ojciec Saul chce cię zabić. Teraz więc strzeż się od rana i siedź w ukryciu. **3** A ja wyjdę i stanę przy swoim ojcu na polu, tam gdzie ty będziesz. Będę rozmawiał o tobie ze swoim ojcem, a cokolwiek zobaczę, powiadomię cię o tym. **4** Jonatan mówił więc dobrze o Dawidzie ze swym ojcem Saulem i powiedział mu: Niech król nie grzeszy przeciwko swemu słudze Dawidowi, gdyż on nie zgryzł przeciw tobie, a jego czyny [sa] raczej dla ciebie bardzo pożyteczne: **5** On przecież naraża swoje życie i zabił Filistyna, i PAN dokonał wielkiego wybawienia dla całego Izraela. Sam [to] widziałeś i uradowałę się. Dlaczego więc miałbyś grzeszyć przeciw niewinnej krwi i bez powodu zabić Dawida? **6** I Saul posłuchał słów Jonatana, i przysiągł: Jak żyje PAN, nie zostanie zabity. **7** Jonatan zawała więc Dawida i powtórzył mu wszystkie te słowa. Potem Jonatan przyprowadził Dawida do Saula i przebywał z nim, tak jak poprzednio. **8** Gdy znów wybuchła wojna, Dawid wyruszył przeciw Filistynom i walczył z [nim], i zadał im wielką klęskę tak, że uciekli przed nim. **9** A zły duch od PANA opanował Saula, kiedy siedział w swym domu, trzymając włócznię w ręku, Dawid zaś grał [swą] ręką [melodię]. **10** I Saul chciał przybić Dawida włócznią do ściany, lecz ten wymknął się Saulowi i włócznia utknęła w ścianie, a Dawid wybiegł i uciekł tej nocy. **11** Potem Saul wysłał posłańców do domu Dawida, aby go pilnowali i rano zabili. Lecz Mikal, jego żona, powiedziała o tym Dawidowi: Jeśli nie ujdiesz z życiem tej nocy, jutro zostaniesz zabity. **12** Mikal spuściła więc Dawida przez okno, a on odszedł, uciekł i ocalał. **13** A Mikal wzięła bożkę i położyła na łóżu, a poduszkę z koziej [sierści] umieściła pod jego głową i przykryła szatą. **14** Gdy Saul wysłał posłańców, aby porwali Dawida, powiedziała: Jest chory. **15** Saul znów wysłał posłańców, aby zobaczyli Dawida, nakazując: Przynieście go do mnie na łóżu, abym go zabił. **16** A gdy posłańcy przyszli, oto na łóżu był bożek, a poduszka z koziej skóry była pod jego głową. **17** I Saul powiedział do Mikal: Dlaczego mnie tak oszukałaś i wypuściłaś mego wroga, aby uszedł? Mikal odpowiedziała Saulowi: On mi powiedział: Puść mnie, dlaczego miałbym cię zabić? **18** Dawid uciekł więc i ocalał, następnie przybył do Samuela, do Rama, i opowiedział mu wszystko, co Saul mu uczynił. Potem wraz z Samuelem poszli do Najot i tam zamieszkali. **19** I doniesiono Saulowi: Oto Dawid jest w Najot, w Rama.

20 Wtedy Saul wysłał posłańców, aby pojmał Dawida. Gdy zobaczyli gromadę prorukujących proroków oraz Samuela stojącego na ich czele, Duch Boży zstąpił na posłańców i oni także zaczęli prorokować. **21** Kiedy doniesiono o tym Saulowi, wysłał innych posłańców, lecz i oni prorokowali. Saul wysłał i trzech posłańców, lecz także i ci prorokowali. **22** Potem on sam poszedł do Rama i gdy przyszedł do wielkiej studni, która [jest] w Seku, zapytał: Gdzie jest Samuel i Dawid? Odpowiedziano mu: Oto [sa] w Najot, w Rama. **23** I szedł stamtąd do Najot w Rama, lecz na niego też zstąpił Duch Boży, tak że idąc, prorokował, aż przyszedł do Najot w Rama. **24** I zdjął z siebie szaty i także prorokował przed Samuelem, leżąc nagi przez cały dzień i całą noc. Stąd powiedzenie: Czyż i Saul między prorokami?

20 Tymczasem Dawid uciekł z Najot w Rama, przyszedł do Jonatana i mówił przed nim: Cóż uczynilem? Jaka jest moja nieprawość? Jaki jest mój grzech wobec twoego ojca, że czyha na moje życie? **2** Odpowiedział mu: Nie daj Boże! Nie umrzesz. Oto mój ojciec nie czyni niczego wielkiego ani małego, zanim mnie o tym nie powiadomi. Czyż mój ojciec miałby to przede mną ukrywać? Nie uczyni tego. **3** Lecz Dawid przysiągł: Na pewno twój ojciec wie, że znalazłem laskę w twoich oczach i myśli: Niech o tym nie wie Jonatan, żeby się nie martwił. Zaprawdę jednak, jak żyje PAN i jak żyje Twoja dusza, tylko jeden krok dzieli mnie od śmierci. **4** Jonatan odpowiedział Dawidowi: Czegokolwiek Twoja dusza pragnie, uczynię to dla ciebie. **5** Wtedy Dawid powiedział do Jonatana: Oto jutro [jest] nowy księżyca, a ja zwykle zasiadam z królem przy stole. Pozwól mi odejść i ukryć się w polu aż do wieczora trzeciego [dnia]. **6** Jeśli twój ojciec będzie o mnie wypytywał, odpowiesz: Dawid bardzo mnie prosił, aby mógł pobiec do swego miasta, Betlejem, gdyż tam cała rodzina [składa] doroczną ofiarę. **7** Jeśli odpowie: Dobrze – [będzie] to oznaczać pokój dla twoego sługi. Lecz jeśli się rozgniewa, wiedz, że postanowił coś złego. **8** Okaż więc miłosierdzie swemu słudze, gdyż doprowadziłeś swego sługę do przymierza PANA z tobą. Jeśli jednak jest we mnie jakąś nieprawość, to ty mnie zabij. Po co masz mnie prowadzić do swego ojca? **9** Jonatan odpowiedział: Nie daj Boże! Gdybym rzeczywiście wiedział, że mój ojciec postanowił coś złego względem ciebie,czyłbym cię o tym nie powiadomić? **10** I Dawid powiedział do Jonatana: Któz mnie powiadomi, jeśli twój ojciec da ci surową odpowiedź? **11** Jonatan odpowiedział Dawidowi: Chodź, wyjdźmy na pole. I obaj wyszli na pole. **12** Wtedy Jonatan powiedział do Dawida: [Niech] PAN, Bóg Izraela – gdy jutro o tej porze [lub] pojutrze

wybadam swego ojca, i jeśli to będzie coś dobrego o przyprowadź go do mnie, bo musi umrzeć. 32 Wtedy Dawidzie, a nie pośl do ciebie ani nie powiadomię Jonatan odpowiedział swemu ojcu Saulowi: Dlaczego cię o tym; 13 To niech PAN odpłaci Jonatanowi i ma umrzeć? Cóż uczynił? 33 I Saul rzucił w niego do tego dorzuci. Lecz jeśli mój ojciec będzie chciał włóczę, aby go przebić. Przez to Jonatan wiedział, że wyrządzić ci zło, to powiadomię cię [o tym] i odprawię jego ojciec postanowił zabić Dawida. 34 Jonatan wstał cię, abyś mógł odejść w pokoju. A niech PAN będzie z wiec od stołu w wielkim gniewie i nie jadł już posiłku w toba, jak był z moim ojcem. 14 I jeśli będę żył, okaż drugim dniu po nowiu. Martwił się bowiem o Dawida, mi miłosierdzie PANA, ale choćbym i umarł; 15 Nie bo jego ojciec tak go żałował. 35 Rankiem Jonatan odbierał swego miłosierdzia memu domowi na wieki, wyszedł w pole o czasie umówionym z Dawidem, a nawet gdy PAN wytraci wszystkich wrogów Dawida z był z nim mały chłopiec. 36 I powiedział do swego powierzchni ziemi. 16 Jonatan zawał wciąż przymierze chłopca: Biegij i poszukaj strzał, które wypuszczę. z domem Dawida, [mówiąc]: Niech PAN szuka [tego] z Gdy chłopiec biegł, on wypuścił strzałę, [by padła] ręki wrogów Dawida. 17 Jonatan ponownie przysiągł dalej, przed nim. 37 A gdy chłopiec dotarł na miejsce, Dawidowi, gdyż go miłował. Miłował go bowiem, [jak] [gdzie była] strzała, którą Jonatan wypuścił, zawałał miłował własną duszę. 18 Wtedy Jonatan powiedział Jonatan za chłopcem i powiedział: Czyż strzała nie do niego: Jutro [jest] nów. Zauważa, że ciebie nie jest dalej od ciebie? 38 I Jonatan wołał za chłopcem: ma, ponieważ twoje miejsce będzie puste. 19 Po Szybko, pośpiesz się, nie stój! Chłopiec Jonatana trzech dniach w ukryciu udał się szybko na miejsce, zebrał strzały i przeszedł do swego pana. 39 Lecz gdzie ukrywałeś się, gdy [omawialiśmy] sprawę, i chłopiec nic nie wiedział, tylko Jonatan i Dawid znali zatrzymasz się przy kamieniu Ezel. 20 A ja wypuszczę sprawę. 40 I Jonatan oddał swój orzeź swemu chłopcu, trzy strzały obok niego, jak gdyby do celu. 21 A potem i powiedział mu: Idź, odnieś to do miasta. 41 A gdy pośl chłopca, [mówiąc mu]: Idź, znajdź strzały. Jeśli chłopiec odszedł, Dawid wstał [z miejsca], od strony powiem chłopcu: Oto strzały [znajdują się] za tobą, południowej, upadł twarzą na ziemię i ukłonił się trzy bliżej, przynieś je – wtedy przyjdź, gdyż będzie [to] razy. Potem pociałowali się wzajemnie i razem płakali, oznaczać dla ciebie pokój i [nie stanie ci się] nic a Dawid oficjalnie. 42 I Jonatan powiedział do Dawida: zlego, jak żyje PAN. 22 Jeśli zaś powiem chłopcu: Idź w pokoj. Obaj bowiem poprzysięgli się sobie w Oto strzały [znajdują się] przed tobą, tam dalej – to imię PANA, mówiąc: Niech PAN będzie między mną a idź, bo PAN cię wypuścił. 23 A co do sprawy, o której tobą i między moim potomstwem a twoim potomstwem rozmawialiśmy, PAN [będzie świadkiem] między mną a tobą na wieki. Wstał więc i odszedł, a Jonatan wszedł do miasta.

21 Potem Dawid przeszedł do Nob, do kapłana Achimeleka. Achimelek wyszedł przestraszony naprzeciw Dawida i zapytał go: Dlaczego jesteś sam i nie ma z tobą nikogo? 2 Dawid odpowiedział kapłanowi Achimeleku: Król zlecił mi [pewną] sprawę, nakazując: Niech nikt nie wie o tej sprawie, z którą ci wysyłam i którą ci zleciłem. Z tego powodu umówiłem się ze swoimi slugami w pewnym miejscu. 3 Teraz więc, co masz pod ręką? Daj mi do ręki piec chlebów lub cokolwiek się znajdzie. 4 Kapłan odpowiedział Dawidowi: Nie mam pod ręką zwykłego chleba, tylko chleb poświęcony. [Dam ci go], ale pod warunkiem, że słudzy wstrzymali się od kobiet. 5 Dawid odpowiedział kapłanowi: Na pewno kobiety były oddalone od nas przez trzy dni, odkąd wyruszyłem. Naczynia młodzieńców są więc święte. A [chleb] jest w pewien sposób zwykły, chociaż został dziś poświęcony w naczyniu. 6 Kapłan dał mu więc poświęcony [chleb], gdyż nie było tam innego chleba oprócz chleba pokładnego, który zabrano sprzed oblicza PANA, aby w dniu jego usunięcia położyć świeży chleb. 7 W tym dniu był tam pewien człowiek spośród slug Saula,

zatrzymany przed PANEM. Miał na imię Doeg, [był że mój syn podburzył mego sługę przeciwko mnie, to] Edomita, przełożony nad pasterzami Saula. **8** I aby czyhał na mnie, jak to [jest] dzisiaj? **9** Wtedy Dawid zapytał Achimeleka: Czy nie masz tu pod ręką Doeg Edomita, przełożony slug Saula, odpowiedział: włóczni albo miecza? Bo nie wziąłem ze sobą ani Widziałem syna Jessego, gdy przyszedł do Nob, do swego miecza, ani żadnej swojej broni, gdyż sprawa Achimeleka, syna Achituba. **10** Ten radził się PANA króla była pilna. **9** Kapłan odpowiedział: Miecz Goliata, w jego sprawie i dał mu żywność, dał mu też miecz Filistyna, którego zabiłeś w dolinie Ela, jest zawinięty Goliata Filistyna. **11** Wtedy król posłał, by wezwać w szatę za efodem. Jeśli chcesz go sobie wziąć, kapłana Achimeleka, syna Achituba, i cały dom jego weź. Nie ma tu bowiem innego oprócz tego. Dawid ojca, czyli kapłanów, którzy [byli] w Nob. I wszyscy oni odpowiedział: Nie ma od niego lepszego. Daj mi go. przyszli do króla. **12** Saul powiedział: Słuchaj teraz, **10** Dawid wstał więc i uciekł tego dnia przed Saulem, synu Achituba. A ten odpowiedział: Oto jestem, mój i przybył do Akisza, króla Gat. **11** A słudzy Akisza panie. **13** Saul zapytał go: Dlaczego sprzygłyście się mówili do niego: Czy to nie jest Dawid, król ziemi? przeciwko mnie, ty i syn Jessego, że dałeś mu chleb i Czy nie o nim śpiewano wśród płasów: Saul pobił miecz i radził się Boga w jego sprawie, by powstał swoje tysiące, a Dawid swoich dziesiątki tysięcy? **12** I przeciwko mnie, czyniąc na mnie, jak to [jest] dzisiaj? Dawid wziął sobie te słowa do serca, i bardzo się bał **14** Achimelek odpowiedział królowi: I który spośród Akisza, króla Gat. **13** Zmienił więc przed nimi swoje wszystkich twoich slug jest tak wierny jak Dawid, zięć zachowanie i udawał szalonego w ich rękach, bazgrał króla, który wyrusza na twój rozkaz i jest szanowany w na wrotach bramy i pozwalał, aby ślina spływała mu twoim domu? **15** Czyż dopiero dziś zacząłem radzić po brodzie. **14** Wtedy Akisz powiedział do swoich się Boga w jego sprawie? Dalekie to ode mnie! Niech slug: Oto widzicie człowieka szalonego. Dlaczego król nie obciąża swego slugi ani całego domu mego przyprowadziliście go do mnie? **15** Czy brakuje mi ojca o nic takiego. Twój sluga bowiem nie miał o tym szaleńców, że przyprowadziliście tego, aby szalał przed mną? Czy on ma wejść do mego domu?

22 Potem Dawid odszedł stamtąd i uciekł do jaskini Adullam. Kiedy jego bracia i cała rodzina jego ojca usłyszały o tym, przyszli tam do niego. **2** I zebrały się wokół niego wszyscy, którzy byli uciszeni, wszyscy, którzy byli zadłużeni, oraz wszyscy, którzy byli rozgoryczeni, a on stał się ich przywódcą. I było przy nim około czterystu mężczyzn. **3** Stamtąd Dawid poszedł do Mispy w Moabie i powiedział do króla Moabu: Pozwól, proszę, by mój ojciec i moja matka przyszli i [mieszkały] z wami, aż się dowiem, co Bóg ze mną uczyni. **4** Przyprowadził ich więc przed króla Moabu i mieszkali u niego przez wszystkie dni, kiedy Dawid przebywał w warowni. **5** Potem prorok Gad powiedział do Dawida: Nie pozostawaj w warowni. Wyrusz i wróć do ziemi judzkiej. Dawid wyruszył więc i przybył do lasu Cheret. **6** W czasie gdy Saul usłyszał, że pojawił się Dawid oraz ludzie, którzy z nim byli, Saul przebywał w Gibeon pod drzewem w Rama, z włócznią w ręku, a wszyscy jego słudzy stali przy nim. **7** Saul powiedział więc do swych slug, którzy stali przy nim: Słuchajcie, Beniaminici: Czy syn Jessego da wam wszystkim pola i winnice i czy wszystkich was ustanowią tysiącznikami i setnikami? **8** Czy dlatego sprzygłyście się wszyscy przeciwko mnie i nie ma nikogo, kto by mi wyjawił, że mój syn zawarł przymierze z synem Jessego, i nie ma nikogo wśród was, kto by mi współczuł i powiadomił mnie,

Musisz umrzeć, Achimeleku, ty i cały dom twoego ojca. **17** Potem król nakazał slugom, którzy stali przy nim: Odwróćcie się i zabijcie kapłanów PANA, gdyż ich ręka także [jest] z Dawidem, a chociaż wiedzieli, że on uciekł, nie powiadomili mnie. Lecz słudzy króla nie chcieli podnieść ręki na kapłanów PANA i rzucić się [na nich]. **18** Wtedy król powiedział do Doega: Odwróć się i rzuć na kapłanów. I Doeg Edomita odwrócił się i rzucił na kapłanów, i zabił w tym dniu osiemdziesięciu pięciu mężczyzn noszących Iniany efod. **19** Również Nob, miasto kapłanów, wybrał ostrzem miecza: mężczyzn i kobiety, dzieci i niemowlęta, woły, osły i owce – [wszystko to] ostrzem miecza. **20** Uszedł tylko jeden syn Achimeleka, syna Achituba, imieniem Abiatar, uciekł on do Dawida. **21** Abiatar zawiadomił Dawida, że Saul zabił kapłanów PANA. **22** I Dawid powiedział do Abiatar: Wiedziałem już tego dnia, gdy był tam Doeg Edomita, że z pewnością doniesie o tym Saulowi. To ja spowodowałem [śmierć] wszystkich osób domu twoego ojca. **23** Zostań ze mną, nie bój się. Kto bowiem czyna na moje życie, czyni też na twoje życie. Lecz u mnie będziesz bezpieczny.

23 Wtedy doniesiono Dawidowi: Oto Filistyni zdobywają Keilę i plażąają klepiska. **2** I Dawid radził się PANA: Czy mam iść i uderzyć na tych Filistynów? PAN odpowiedział Dawidowi: Idź i pobij Filistynów, i wybawisz Keilę. **3** Ludzie Dawida powiedzieli mu: Oto boimy się tu, w ziemi judzkiej, a cóż dopiero, jeśli pojedziemy do Keili przeciw wojskom

Filistynów. 4 Dawid ponownie radził się PANA. A wróćcie do mnie z pewną wiadomością, a pójdę z PAN odpowiedział mu: Wstań, idź do Keili, gdyż wami. Jeśli będzie w ziemi, wtedy będę go szukał wydam Filistynów w twoje ręce. 5 Dawid wyruszył wśród wszystkich tysięcy w Judzie. 24 Wstali więc i więc ze swoimi ludźmi do Keili, walczył z Filistynami, poszli do Zif przed Saulem. Dawid zaś i jego ludzie uprowadził ich stada i zadał im wielką klęskę. Tak byli na pustyni Maon, na równinie po południowej Dawid wybawił mieszkańców Keili. 6 A gdy Abiatar, stronie Jeszimona. 25 Saul wraz z jego ludźmi również syn Achimeleka, uciekł do Dawida do Keili, przyniósł poszli, aby go szukać. Gdy doniesiono o tym Dawidowi, w swej ręce efod. 7 Potem doniesiono Saulowi, że ten zstąpił do skały i mieszkał na pustyni Maon. Dawid przybył do Keili. I Saul powiedział: Bóg wydał Kiedy Saul o tym usłyszał, ścigał Dawida na pustyni go w moje ręce, gdyż sam się zamknął, wchodząc do Maon. 26 I Saul szedł po jednej stronie góry, a Dawid miasta mającego bramy i rygle. 8 Saul zwołał więc cały i jego ludzie [szli] po drugiej stronie góry. I Dawid lud na wojnę, by wyruszyć do Keili i oblać Dawida spieszył się, aby ujść przed Saulem, gdyż Saul i oraz jego ludzi. 9 A gdy Dawid dowiedział się, że jego ludzie już otaczali Dawida i jego ludzi, aby ich Saul potajemnie knuje zło przeciw niemu, powiedział pojmać. 27 Tymczasem posłaniec przybył do Saula, do kapłana Abiatara: Przynieś tu efod. 10 I Dawid mówiąc: Pośpiesz się i chodź, bo Filistyni wtargnęli do przemówił: PANIE, Boże Izraela, twój sługa usłyszał ziemie. 28 Saul zawrócił więc od pościgu za Dawidem dokładnie, że Saul chce przyjść do Keili, aby zburzyć i wyruszył przeciw Filistynom. Dlatego nazwano to miasto z mego powodu. 11 Czy starsi Keili wydadzą miejsce Sela-Hammalekot. 29 Dawid zaś wyruszył mnie w jego ręce? Czy przyjdzie też Saul, jak twój stamtąd i przebywał w miejscach obronnych w En-sługa usłyszał? PANIE, Boże Izraela, proszę, powiedz Gedi.

twemu słudze. PAN odpowiedział: Przyjdzie. 12 Wtedy

Dawid zapytał: Czy starsi Keili wydadzą mnie i moich ludzi w ręce Saula? PAN odpowiedział: Wydadzą. 13 Dawid wstał więc wraz ze swoimi ludźmi, których było około sześciuset, wyszli z Keili i udali się, gdzie mogli. A gdy doniesiono Saulowi, że Dawid uciekł z Keili, zaniechał wyprawy. 14 Dawid zaś przebywał na pustyni w miejscach obronnych i pozostał na górze w pustyni Zif. A Saul szukał go przez wszystkie te dni, lecz Bóg nie wydał go w jego ręce. 15 A gdy Dawid zobaczył, że Saul wyruszył, aby czytać na jego życie, został w lesie na pustyni Zif. 16 Wtedy Jonatan, syn Saula, wstał i udał się do Dawida do lasu, i wzmacnił jego rękę w Bogu. 17 I powiedział do niego: Nie bój się, bo nie znajdziesz cię ręka Saula, mego ojca. Ty będziesz królował nad Izraelem, ja zaś będę drugim po tobie. Wie o tym także Saul, mój ojciec. 18 I obaj zawarli przymierze przed PANEM, po czym Dawid pozostał w lesie, a Jonatanwrócił do domu swego ojca. 19 Wtedy mieszkańcy Zif przyszli do Saula do Gibea i powiedzieli: Czyż Dawid nie ukrywa się u nas w miejscach obronnych w lesie, na wzgórzu Chakila, które [leży] po prawej stronie Jeszimona? 20 Teraz więc, królu, według pragnienia swojej duszy, by jeździć, zejdź czym przedzej, a my postaramy się wydać go w ręce króla. 21 Saul odpowiedział: Błogosławieni jesteście przez PANA, że złitowaliście się nad mną. 22 Idźcie, proszę, i przygotujcie się pilnie; dowiedziecie się, kto go tam widział, i wypatracie miejsce, w którym przebywa. Mówiono bowiem, że postępuje bardzo przebiegle. 23 Wypatracie więc wszystkie jego kryjówki, w których się ukrywa, i wywiadujcie się o nie. Potem

24 A gdy Saul wrócił z pościgu za Filistynami, doniesiono mu: Oto Dawid przebywa na pustyni En-Gedi. 2 Saul wziął więc tysiące doborowych mężczyzn spośród całego Izraela i wyruszył na poszukiwanie Dawida i jego ludzi po skałach dzikich kóz. 3 I przybył do owczych zagrod przy drodze, gdzie była jaskinia. Wszedł do niej Saul, by zakryć sobie nogi. Dawid zaś i jego ludzie siedzieli w głębi jaskini. 4 Ludzie Dawida powiedzieli do niego: Oto dzień, o którym PAN ci powiedział: Oto wydam twoego wroga w twoje ręce, abyś z nim uczynił to, co wyda ci się słuszne. Dawid wstał więc i po cichu odciągnął skraj płaszcza Saula. 5 Potem jednak serce Dawida zadrżało z tego powodu, że odciągnął skraj płaszcza Saula. 6 I zwrócił się do swoich ludzi: Nie daj Boże, żebym miał to uczynić memu panu, pomazańcowi PANA, bym miał wyciągnąć swoją rękę na niego, ponieważ jest pomazańcem PANA. 7 Tymi słowami Dawid powstrzymał swych ludzi i nie pozwolił im powstać przeciw Saulowi. Saul zaś wyszedł z jaskini i poszedł swoją drogą. 8 Potem Dawid również wstał, wyszedł z jaskini i zwołał za Saulem: Mój panie, król! Kiedy Saul obejrzał się za siebie, Dawid schylił się twarzą ku ziemi i poklonił się. 9 Następnie Dawid powiedział do Saula: Dlaczego słuchasz opowieści ludzi, którzy mówią: Oto Dawid pragnie twojej zguby? 10 Oto dziś twoje oczy widzą, że PAN wydał cię w jaskini w moje ręce. I namawiano [mnie], bym cię zabił, lecz oszczędziłem cię i powiedziałem: Nie wyciągnę swojej ręki na mego pana, bo jest pomazańcem PANA. 11 Zobacz, mój ojciec, zobacz skraj swego płaszcza w mojej ręce. Odcinając ci bowiem skraj twoego płaszcza,

nie zabiłem cię. Wiedz i zobacz, że nie ma w mojej ręce złości ani nieprawości, ani też nie zgrzeszyłem przeciwko tobie. A ty czyhasz na moje życie, by [mi] je przekazać? 12 Niech PAN rozsądzi między mną a tobą, i niech PAN za mnie zemści się na tobie. Lecz nie podniosę swojej ręki na ciebie. 13 Jak mówi starodawne przysłowie: Od niegodziwych pochodzi niegodziwość, ale nie podniosę swojej ręki na ciebie. 14 Za kim zabiłem dla strzygących moje owce, i dać ludziom, o których nie wiem, skąd są? 15 Niech PAN będzie sędzią i niech rozsądzi między mną a tobą, niech zobaczy i ujmie się w mojej sprawie, i niech mnie wyzwoli z twojej ręki. 16 I kiedy Dawid przestał mówić te słowa do Saula, Saul zawała: Czy to jest twój głos, synu mój, który pokazałeś, że świadczyłeś mi dobro. Choć bowiem PAN wydał mnie w twoje ręce, nie zabiłeś mnie. 17 Gdy ktoś spotka swego wroga, to czy wypuści go na dobrą drogę? Niech PAN odpłaci ci dobrem za to, co mi dziś uczyniłeś. 18 A teraz oto wiem, że z pewnością będziesz królem i że królestwo Izraela ostoi się w twojej ręce. 19 Przysiagnij mi więc na PANA, że nie wypisz mojego potomstwa po mnie i nie wytracisz mojego imienia z domu mego ojca. 20 I Dawid przysiągnął Saulowi. Potem Saul wrócił do swego domu, a Dawid i jego ludzie udali się do miejsca obronnego.

25 Tymczasem Samuel umarł. I zebrali się wszyscy Izraelici, opłakiwali go i pogrzebali go w jego domu w Rama. Wtedy Dawid wstał i udał się na pustynię Paran. 2 A [był pewien] człowiek w Maon, który miał posiadłość w Karmelu. Był to człowiek zamożny: miał bowiem trzy tysiące owiec i tysiąc kóz. Wtedy właśnie strzygł swoje owce w Karmelu. 3 Człowiek ten [miał] na imię Nabal, a jego żona nazywała się Abigail. Była to kobieta roztropna i piękna, ale jej mąż był nieokrzesany i występny, [pochodził] z [rodu] Kaleba. 4 Gdy Dawid dowiedział się na pustyni, że Nabal strzyże swoje owce; 5 Posłał dziesięciu slug i powiedział im: Idźcie do Karmelu i udajcie się do Nabala, i pozdrówcie go w moim imieniu; 6 I tak powiecie do tego, który żyje [spokojnie]: Pokój niech będzie tobie, pokój twemu domowi i pokój wszystkiemu, co posiadasz! 7 Właśnie słyszałem, że u ciebie strzyga [owce]. Gdy dwi星星 pasterze przebywali z nami, nie wyrządziliśmy im żadnej krzywdy i nic im nie zginęło przez cały czas ich pobytu w Karmelu. 8 Zapytaj swoich slug, a powiedzą ci. Niech więc [my, twoi] slugi, znajdziemy laskę w twoich oczach, gdyż przybyliśmy w dobrym dniu. Daj, proszę, swoim

slugom i twemu synowi Dawidowi cokolwiek znajdzie twoja ręka. 9 Przyszli więc slugi Dawida i powtórzyli czekali. 10 Nabal odpowiedział slugom Dawida: Które i to jest Dawid? Które to jest syn Jessego? Wielu slug ucieka dzisiaj od swoich panów. 11 Czyż mam wziąć przysłowie: Od niegodziwych pochodzi niegodziwość, swój chleb, swoją wodę imię swego [bydła], które ale nie podniosę swojej ręki na ciebie. 12 Sługi Dawida zawrócili Jedną pchłę? 13 Wtedy Dawid powiedział swym ludziom: Niech każdy przypasze swój miecz. Każdy których nie wiem, skąd są? 14 Tymczasem Potem powiedział do Dawida: Jesteś sprawiedliwszy jeden ze slug doniosły [o tym] Abigail, żonie Nabala: Oto ode mnie, bo oddałem mi dobrem, a ja tobie oddałem złem. 15 Ale ludzie ci naszemu panu, lecz on ich zwymyślał. 16 Byli dla nas bardzo dobrzy i nie wyrządzili nam żadnej krzywdy ani nic nam nie zginęło przez cały czas, gdy przebywaliśmy z nimi w polu. 17 Teraz zatem wiedz o Dawid przysłał posłańców z pustyni, aby błogosławić naszemu panu, lecz on ich zwymyślał. 18 Ale ludzie ci zarówno w nocy, jak i w dzień, przez cały czas, kiedy byliśmy z nimi, pasąc trzodę. 19 Wtedy Abigail, żona Nabala, zaczęła się zaniechać, aby nie przeszkadzać swemu mężowi Nabalowi i nie powiedziała o tym. 20 I gdy jechała na osły, i zjeżdżała pod osloną góry, oto Dawid i jego ludzie zjeżdżali naprzeciwko niej i spotkała ich. 21 Tymczasem Dawid powiedział: Naprawdę, niepotrzebnie strzegłem na pustyni wszystkiego, co należało do tego człowieka, tak że nie zginęło ze wszystkiego, co ma, bo on odpłaca mi złem za dobre. 22 Niech to uczyni Bóg wrogom Dawida i niech do tego dorzuci, jeśli do rana pozostawię ze wszystkich, co do niego należą, aż do najmniejszego szczęścia. 23 Kiedy Abigail zobaczyła Dawida, pośpiesznie zsiadła z osły i upadła przed Dawidem na twarz, i pokloniła się aż do ziemi; 24 Potem upadła mu do nóg i powiedziała: Niech na mnie spadnie nieprawość, mój panie. Pozwól, proszę, by Twoja służąca przemówiła do ciebie i posłuchaj słów swojej służącej. 25 Niech mój pan, proszę, nie obraża się na tego syna Beliala, Nabala, gdyż jest on jak jego imię. Na imię [ma] Nabal i jest w nim głupota. Ja zaś, Twoja służąca, nie widziałam slug mego pana, które przysłałeś. 26 Teraz więc, mój

panie, jak żyje PAN i jak żyje twoja dusza, skoro PAN powstrzymał cię od [rozlew] krwi i od dokonania zemsty twoją własną ręką, to niech teraz będą jak Nabali twoi wrogowie i ci, którzy pragną krzywdy żoną. 27 Teraz więc to błogosławieństwo, które zostały jego żonami. 28 Tymczasem Saul oddał swoją twoją służącą przyniosła swemu panu, niech będzie córkę Mikal, żonę Dawida, Paltiemu, synowi Lajjsza z oddane slugom, którzy chodzą za moim panem. 29 Przebacz, proszę, występek swojej służącej, gdyż PAN z pewnością uczyni memu panu trwały dom, ponieważ mój pan prowadzi walki PANA, a nie znaleziono zła w tobie przez wszystkie twoje dni. 30 Lecz pewien człowiek powstał, by cię prześladować i czyhać na twoje życie, ale dusza mego pana będzie zachowana w wiązance życia u PANA, twego Boga. Dusze zaś twoich wrogów wyrzuci on jak z procy. 31 A gdy PAN uczyni memu panu wszystko dobre, co wypowiedział o tobie, i ustanowi cię władcą nad Izraelem; 32 Wtedy nie będzie to dla ciebie strapieniem ani wyrzutem sumienia mego pana, że przelałeś niewinną krew bądź dokonałeś zemsty. Gdy więc PAN dobrze uczyni memu panu, wspomnij na swoją służącą. 33 I Dawid powiedział do Abigail: Błogosławiony niech będzie PAN, Bóg Izraela, który wysłał cię dziś na spotkanie ze mną. 34 Błogosławiony twój rozsadek, błogosławiona bądź i ty, która powstrzymałaś mnie dzisiaj od rozlewu krwi i od dokonania zemsty moją własną ręką. 35 Zaprawdę bowiem, jak żyje PAN, Bóg Izraela, który powstrzymał mnie od wyrządzenia ci krzywdy, gdybyś się nie pośpieszyła i nie zajechała mi drogi, to Nabala nie pozostałby do świtu nikt, aż do najmniejszego szczenięcia. 36 Dawid przyjął więc z jej ręki to, co mu przyniosła, i powiedział do niej: Idź w pokoj do swego domu. Oto wysuchałem twoego głosu i przyjąłem cię łaskawie. 37 A gdy Abigail wróciła do Nabala, oto wyprawiała ucztę w swoim domu niczym ucztę królewską. A serce Nabala było w nim wesołe, gdyż był bardzo pijany, toteż nie powiedziała mu żadnego słowa aż do świtu. 38 Lecz rano, gdy Nabal wytrzeźwił od wina, jego żona opowiedziała mu o wszystkim, a jego serce w nim zamarło i stał się on [jak] kamień. 39 A gdy minęło mniej więcej dziesięć dni, PAN poraził Nabala, tak że umarł. 40 Gdy Dawid usłyszał, że Nabal umarł, powiedział: Błogosławiony PAN, który pomścił mnie na Nabalu za wyrządzoną mi zniewagę, swego slugę powstrzymał od zła, a niegodziwość Nabala zwrócił PAN na jego głowę. Potem Dawid posłał po Abigail i rozmówili się z [nią], chcąc ją pojąć za żonę. 41 Sludzy Dawida przybyli więc do Abigail do Karmelu i powiedzieli do niej: Dawid przysiął nas do ciebie, by pojąć cię za żonę. 42 Wtedy Abigail wstała pośpiesznie i wsiadła na osła z pięcioma swymi dziewczętami, które z nią chodziły. I 43 Dawid wziął też Achinoam z Jizreel i obie jego pana. 44 Tymczasem Saul oddał swoją córkę Mikal, żonę Dawida, Paltiemu, synowi Lajjsza z Gallim.

Przebacz, proszę, występek swojej służącej, gdyż PAN z pewnością uczyni memu panu trwały dom, ponieważ mój pan prowadzi walki PANA, a nie znaleziono zła w tobie przez wszystkie twoje dni. 29 Lecz pewien człowiek powstał, by cię prześladować i czyhać na twoje życie, ale dusza mego pana będzie zachowana w wiązance życia u PANA, twego Boga. Dusze zaś twoich wrogów wyrzuci on jak z procy. 30 A gdy PAN uczyni memu panu wszystko dobre, co wypowiedział o tobie, i ustanowi cię władcą nad Izraelem; 31 Wtedy nie będzie to dla ciebie strapieniem ani wyrzutem sumienia mego pana, że przelałeś niewinną krew bądź dokonałeś zemsty. Gdy więc PAN dobrze uczyni memu panu, wspomnij na swoją służącą. 32 I Dawid powiedział do Abigail: Błogosławiony niech będzie PAN, Bóg Izraela, który wysłał cię dziś na spotkanie ze mną. 33 Błogosławiony twój rozsadek, błogosławiona bądź i ty, która powstrzymałaś mnie dzisiaj od rozlewu krwi i od dokonania zemsty moją własną ręką. 34 Zaprawdę bowiem, jak żyje PAN, Bóg Izraela, który powstrzymał mnie od wyrządzenia ci krzywdy, gdybyś się nie pośpieszyła i nie zajechała mi drogi, to Nabala nie pozostałby do świtu nikt, aż do najmniejszego szczenięcia. 35 Dawid przyjął więc z jej ręki to, co mu przyniosła, i powiedział do niej: Idź w pokoj do swego domu. Oto wysuchałem twoego głosu i przyjąłem cię łaskawie. 36 A gdy Abigail wróciła do Nabala, oto wyprawiała ucztę w swoim domu niczym ucztę królewską. A serce Nabala było w nim wesołe, gdyż był bardzo pijany, toteż nie powiedziała mu żadnego słowa aż do świtu. 37 Lecz rano, gdy Nabal wytrzeźwił od wina, jego żona opowiedziała mu o wszystkim, a jego serce w nim zamarło i stał się on [jak] kamień. 38 A gdy minęło mniej więcej dziesięć dni, PAN poraził Nabala, tak że umarł. 39 Gdy Dawid usłyszał, że Nabal umarł, powiedział: Błogosławiony PAN, który pomścił mnie na Nabalu za wyrządzoną mi zniewagę, swego slugę powstrzymał od zła, a niegodziwość Nabala zwrócił PAN na jego głowę. Potem Dawid posłał po Abigail i rozmówili się z [nią], chcąc ją pojąć za żonę. 40 Sludzy Dawida przybyli więc do Abigail do Karmelu i powiedzieli do niej: Dawid przysiął nas do ciebie, by pojąć cię za żonę. 41 Ona wstała, pokloniła się twarzą do ziemi i powiedziała: Oto niech twoja służąca będzie slugą do obmywania stóp slugom mego pana.

26 Zifejczycy przyszli do Saula, do Gibea, i powiedzieli: Czy Dawid nie ukrywa się na wzgórzu Hakila, naprzeciwko Jeszimonu? 27 Saul wysunął więc i udał się na pustynię Zif, a razem z nim trzy tysiące dobrorowych mężczyzn spośród Izraela, aby szukać Dawida na pustyni Zif. 28 Saul rozbił obóz na wzgórzu Hakila, które [leży] naprzeciwko Jeszimonu, przy drodze. Dawid zaś przebywał na pustyni i dowiedział się, że Saul przybył za nim na pustynię. 29 Dawid wysłał więc zwiajadowców i przekonał się, że Saul rzeczywiście przybył. 30 Wtedy Dawid wstał i przybył na miejsce, gdzie Saul rozbił obóz. I Dawid spostrzegł miejsce, gdzie leżeli Saul i Abner, syn Nera, dowódca jego wojska. Saul bowiem spał w środku obozu, a ludzie leżeli wokół niego. 31 I Dawid odezwał się do Achimeleka Chetyty i do Abiszaja, syna Serui, brata Joaba: Kto pójdzie ze mną do Saula do obozu? Abiszaj odpowiedział: Ja pójdę z tobą. 32 Przyszli więc Dawid i Abiszaj w noc do tych ludzi. I oto Saul, leżąc, spał w środku obozu, a jego włócznia była wbita w ziemię przy jego głowie. Abner zaś i ludzie leżeli dokola niego. 33 Wtedy Abiszaj powiedział do Dawida: Dziś Bóg wydał twoego wroga w twoje ręce. Pozwól mi więc teraz go przybić włócznią do ziemi jeden raz, drugiego nie będzie trzeba. 34 Ale Dawid odpowiedział Abiszajowi: Nie zabij go, bo który może wyciągnąć rękę na pomazańca PANA i pozostać niewinny? 35 Dawid dodał: Jak żyje PAN, sam PAN go zabije albo nadejdzie jego dzień i umrze, albo wyruszy na wojnę i zginie. 36 Nie daj Boże, abym miał wyciągnąć swoją rękę na pomazańca PANA. Tylko weź, proszę, włócznię, która jest przy jego głowie, oraz dzban na wodę i odepóżmy. 37 Dawid wziął więc włócznię i dzban na wodę, które leżały przy głowie Saula, i odeszli. Nikt tego nie widział ani nie zauważał, ani się nie obudził, bo wszyscy spali. Spadł na nich bowiem twardy sen od PANA. 38 Potem Dawid przeszedł na drugą stronę i stanął na szczytce góry daleko [od obozu], tak że odległość między nimi była wielka. 39 Wtedy Dawid zawołał do ludzi i do Abnera, syna Nera: Czy nie odezwiesz się, Abnerze? Abner odpowiedział: Kto ty jesteś, który wołasz do króla? 40 Dawid odpowiedział Abnerowi: Czy ty nie jesteś dzielnym mężczyzną? A który w Izraelu jest jak ty? Dlaczego więc nie strzegłeś

króla, swego pana? Przyszedł bowiem jeden z ludu, z tobą? 6 Akisz dał mu więc w tym dniu Siklag. Dlatego aby zabić króla, twoego pana. 16 Nie jest dobre to, Siklag należy do królów Judy aż do dziś. 7 A okres, co uczyłeś. Jak żyje PAN, zasługujecie na śmierć, który Dawid przebywał w krainie Filistynów, wynosił bo nie strzegliście swojego pana, pomazańca PANA. 8 Dawid i jego ludzie wyprawiali A teraz patrz, gdzie jest włócznia króla i dzban na wodę, które były przy jego głowie. 17 Wtedy Saul Ci bowiem od dawna mieszkał w tej ziemi leżącej rozpoznał głos Dawida i zawała: Czy to twój głos, przy wejściu do Szur aż do ziemi Egiptu. 9 I Dawid mój synu, Dawidzie? Dawid odpowiedział: [To] mój pustoszył tę ziemię, i nie pozostawał przy życiu ani głos, mój panie, królu. 18 I dodał: Dlaczego mój pan mężczyzny, ani kobiety. Zabierał zaś owce, woły, osły ściga swego sługę? Cóż bowiem uczyniłem? A jakież i wielbłądy, a także szaty, zwracał i przybywał do zła [znajduje się] w moich rękach? 19 Teraz więc, Akisz. 10 A gdy Akisz pytał: Gdzie byliście dzisiaj na proszę, niech mój pan, król, posłucha słów swego wyprawie? Dawid odpowiadał: Na południu Judy, na sługi. Jeśli PAN pobudził cię przeciwko mnie, niech przyjmie ofiary. Lecz jeśli synowie ludzcy, to niech będą przeklęci przed PANEM, gdyż wypędzają mnie dzisiaj, abym nie mieszkał w dziedzictwie PANA, mówiąc: Idź, służ obcym bogom. 20 A teraz niech moja krew nie zostanie wylana na ziemię przed obliczem PANA. 21 Wtedy Saul powiedział: Zgrzeszyłem. Wróć, mój synu, Dawidzie, bo nie uczyni ci już nic złego, ponieważ dziś moja dusza była cenna w twoich oczach. Oto głupio postąpiłem i wielce zblądziłem. 22 Dawid odpowiedział: Oto włócznia króla. Niech przyjdzie jeden ze slug i ja, odbierzę. 23 I niech PAN wynagrodzi każdemu za jego sprawiedliwość i wierność. PAN bowiem wydał cię dzisiaj w moje ręce, ale nie chciałem wyciągnąć swojej ręki na pomazańca PANA. 24 Oto jak poważane było dzisiaj twoje życie w moich oczach, tak niech będzie poważane moje życie w oczach PANA i niech mnie PAN wybawi z wszelkiego ucisku. 25 Wtedy Saul powiedział do Dawida: Będz błogosławiony ty, mój synu, Dawidzie. Wielu dzieł dokonasz i będziesz zwyciężała. Potem Dawid poszedł swoją drogą, a Saul wrócił na swoje miejsce.

27 Dawid jednak powiedział sobie w sercu: Któregoś dnia zginę z ręki Paula. Nie ma dla mnie nic lepszego, niż bym uszedł szybko do ziemi Filistynów. Wtedy Saul będzie zrozpaczony szukaniem mnie po wszystkich granicach Izraela. I tak ujdę z jego rak. 2 Powstał więc Dawid i wraz z sześciuset ludźmi, którzy byli z nim, poszedł do Akisza, syna Maoka, króla Gat. 3 I Dawid mieszkał u Akisza w Gat, on i jego ludzie, każdy ze swoją rodziną: Dawid i jego dwie żony, Achinoam Jizreelitka i Abigail, [dawną] żona Nabal, Karmelitka. 4 A gdy doniesiono Saulowi, że Dawid uciekł do Gat, przestał go szukać. 5 I Dawid powiedział do Akisza: Jeśli teraz znalazłem łaskę w twoich oczach, niech mi dadzą miejsce w jednym z miast tego kraju, abym tam mieszkał. Dlaczego bowiem twój sługa miałby mieszkać w mieście królewskim wraz

z Tobą? 6 Akisz dał mu więc w tym dniu Siklag. Dlatego co uczyłeś. Jak żyje PAN, zasługujecie na śmierć, który Dawid przebywał w krainie Filistynów, wynosił bo nie strzegliście swojego pana, pomazańca PANA. 8 Dawid i jego ludzie wyprawiali się i najeżdżali Geszurytów, Girzytów i Amalekitów. Ci bowiem od dawna mieszkał w tej ziemi leżącej rozpoznał głos Dawida i zawała: Czy to twój głos, przy wejściu do Szur aż do ziemi Egiptu. 9 I Dawid mój synu, Dawidzie? Dawid odpowiedział: [To] mój pustoszył tę ziemię, i nie pozostawał przy życiu ani głos, mój panie, królu. 10 A gdy Akisz pytał: Gdzie byliście dzisiaj na proszę, niech mój pan, król, posłucha słów swego wyprawie? Dawid odpowiadał: Na południu Judy, na sługi. Jeśli PAN pobudził cię przeciwko mnie, niech nie skarzyli na nas i nie mówili: Tak uczynił Dawid i taki był jego zwyczaj przez wszystkie dni, kiedy mieszkał w ziemi Filistynów. 11 Dawid nie zostawał przy życiu ani mężczyzny, ani kobiety, aby ich nie przyprowadzić do Gat. Mówiąc: Aby nie zostało nas i nie mówili: Tak uczynił Dawid i taki był jego zwyczaj przez wszystkie dni, kiedy mieszkał w ziemi Filistynów. 12 Akisz zaś wierzył Dawidowi i Wyszedł bowiem król Izraela, aby szukać jednej pchły, mówiąc: Został znienawidzony przez swój lud, Izrael. jak [wtedy, gdy] poluje się na kuropatwę w górzach. 13 Pozostanie więc moim sługą na zawsze.

28 W tym czasie Filistyni zgromadzili swe wojska na wojnę, aby walczyć z Izraelem. Wtedy Akisz powiedział do Dawida: Na pewno wiesz, że razem ze mną wyruszysz na wojnę, ty i twoi ludzie. 2 Dawid odpowiedział Akiszowi: Sam się przekonasz, co uczyni twój sługa. Akisz powiedział do Dawida: Ustanowię więc ciebie stróżem swojej głowy na zawsze. 3 A Samuel już umarł i oplakiwał go cały Izrael, i pogrzebali go w jego mieście, Rama. Saul zaś usunął czarowników i wróżbiów z ziemi. 4 Wtedy Filistyni zebraли się, nadciagnęli i rozobili obóz w Szunem. Saul również zgromadził cały Izrael i rozbił obóz w Gilbo. 5 A gdy Saul zobaczył obóz Filistynów, zlał się i jego serce mocno zadrżało. 6 I Saul radził się PANA, lecz PAN mu nie odpowiedział ani przez sny, ani przez Urim, ani przez proroków. 7 Saul zwrócił się więc do swoich slug: Poszukajcie mi kobiety czarownicy, a pójdę do niej i poradzę się jej. Jego słudzy odpowiedzieli mu: Oto jest w Endor kobieta czarownica. 8 Wtedy Saul przebrał się, wkładając inne szaty, poszedł wraz z dwoma mężczyznami i przeszli do tej kobiety w nocy. I powiedział: Proszę cię, powróź mi przez ducha wieszczego, a wywołaj mi tego, kogo ci wymienię. 9 Lecz kobieta odpowiedziała mu: Ty wiesz, co uczynił Saul – że zgładził czarowników i wróżbiów z ziemi. Czemu zastawiasz sidła na moje życie, by wydać mnie na śmierć? 10 Saul przysiągł jej na PANA: Jak żyje PAN, nie spadnie na ciebie żadna kara z tego powodu. 11 Wtedy kobieta zapytała: Kogo mam ci wywołać? A on odpowiedział: Wywołaj mi Samuela. 12 A gdy kobieta zobaczyła Samuela, krzyknęła głośno i powiedziała do Paula: Czemu mnie oszukałeś?

Przecież ty jesteś Saul! 13 Król powiedział do niej: Nie mu wyznaczyłeś. Niech nie idzie z nami do bitwy, aby w bój się. Cóż widziałaś? Kobieta odpowiedziała Saulowi: czasie walki nie stał się naszym przeciwnikiem. Czym Widziałam bogów wstępujących z ziemi. 14 Pytał bowiem mógłby odzyskać łaskę u swego pana jak nie dalej: Jak wygląda? Odpowiedziała: Wstępuję stary głowami tych mężczyzn? 5 Czyż to nie jest ten Dawid, mężczyzna, a jest on ubrany w płaszcz. I Saul poznał, o którym śpiewano wśród tańców: Pobił Saul swoje że to Samuel, schylił się twarzą do ziemi i poklonił. 15 tysiące, lecz Dawid swoich dziesiątki tysięcy? 6 Wtedy Samuel zaś powiedział do Saula: Dlaczego nie dajesz Akisz wezwał Dawida i powiedział mu: Jak żyje PAN, mi spokoju i wywołujesz mnie? Saul odpowiedział: jesteś prawy, a twoje wchodzenie ze mną obozu i Jestem w wielkim ucisku, gdyż Filistyni walczą ze wchodzenie [do niego] było dobre w moich oczach. mną, a Bóg odstąpił ode mnie i już nie odpowiada Nie znalazłem bowiem w tobie nic złego od dnia, mi ani przez proroków, ani przez sny. Dlatego cię kiedy przybyłeś do mnie, aż do dziś. Nie podobasz przyzwalałem, abyś mi oznajmił, co mam czynić. 16 się jednak księżetom. 7 Teraz więc zawróć i idź w Samuel powiedział: Czemu więc mnie pytasz, skoro pokoju, byś nie czynił niczego, co byłoby złe w oczach PAN odstąpił od ciebie i stał się twoim wrogiem? 17 I PAN uczynił mu, jak zapowiedział przeze mnie: PAN Cóż uczyniłem? Co znalazłeś u swego sługi od dnia, wyrwał królestwo z twoich rąk i dał je twemu bliźniemu w którym byłem przy tobie, aż do dziś, że nie mogę – Dawidowi. 18 Ponieważ nie byłeś posłusznym PANANIA ani nie wykonalesz jego srogiego gniewu nad Akisz odpowiedział Dawidowi: Wiem, że jesteś dobry Amalekiem, PAN tak ci dzisiaj uczynił. 19 Ponadto PAN w moich oczach, jak anioł Boga, ale księżyca filistyńskiego wyda Izraela wraz z tobą w ręce Filistynów, a jutro ty i powiedzieli: Niech nie wyrusza z nami do bitwy. 10 twoi synowie [będziecie] ze mną. PAN wyda również Dlatego wstał wcześnie rano wraz ze sługami swego wojsko Izraela w ręce Filistynów. 20 Saul natychmiast upadł jak długi na ziemię, bo bardzo się złąkł słów Samuela. Nie było w nim też siły, gdyż nic nie jadł przez cały dzień i całą noc. 21 Potem kobieta podeszła do Saula, a widząc, że bardzo się złąkł, powiedziała mu: Oto Twoja służąca posłuchała Twoego głosu, naraziłam swoje życie i posłuchałam Twoich słów, które mówileś do mnie. 22 Teraz więc posłuchaj i ty, proszę, głosu swojej służącej. Położę przed Tobą kawałek chleba, abyś zjadł i posiłki się, zanim wyruszysz w drogę. 23 Lecz on wzbraniał się i mówił: Nie będę jadł. Jego słudzy zaś wraz z kobietą przymusili go. I posłuchał ich głosu, wstał z ziemi i usiadł na łózku. 24 A ta kobieta miała w domu tuczne cielę. Pośpieszyła więc i zabiła je, potem wzięła mąkę, rozczyniła ją i upiekała z niej praśniaki. 25 Następnie przyniosła to przed Saula i przed jego sługi, a gdy zjedli, powstały i poszli tej samej nocy.

29 Wtedy Filistyni zebraли wszystkie swoje wojska w Afek. Izraelici zaś rozbili obóz przy źródle, które jest w Jizreel. 2 A księżyca filistyńscy ciągnęli setkami i tysiącami, a Dawid i jego ludzie ciągnęli na koniec z Akiszem. 3 Księżyca filistyńscy zapytali: Po co tutaj ci Hebrajczycy? Akisz odpowiedział księżetom filistyńskim: Czyż to nie jest Dawid, sługa Saula, króla Izraela, który był przy mnie przez te dni, nawet przez te lata, a nie znalazłem w nim żadnej winy od tego dnia, kiedy zbiegł do mnie, aż po dziś dzień? 4 Lecz księżyca filistyńscy rozgniewali się i powiedzieli mu: Odpraw tego człowieka i niech wróci do swego miejsca, które

30 A gdy trzeciego dnia Dawid i jego ludzie przybyli do Siklag, Amalekici najechali już na południe i na Siklag, zburzyli Siklag i spalili go ogniem; 2 I zabrali do niewoli kobiety, które w nim były. Nikogo nie zabili, od najmniejszego aż do wielkiego, ale uprowadzili [ich] i odeszli swoją drogą. 3 A gdy Dawid i jego ludzie przyszli do miasta, było ono spalone ogniem, a ich żony, synów i córki zabrano do niewoli. 4 Wtedy Dawid i lud, który z nim był, podnieśli swój głos i płakali, aż im zabrakło sił do płaczu. 5 Zabrano do niewoli także obie żony Dawida: Achinoam Jizreelitkę i Abigail, [dawną] żonę Nabala z Karmelu. 6 I Dawid znalazł się w wielkim utrapieniu, bo lud chciał go ukamienować. Dusza całego ludu bowiem była rozgorzczena z powodu swoich synów i córek. Dawid zaś wzmacnił się w PANU, swym Bogu. 7 Wtedy Dawid powiedział do kapłana Abiatara, syna Achimeleka: Przynieś mi, proszę, efod. I Abiatar przyniósł efod Dawidowi. 8 I Dawid radził się PAN, pytając: Czy mam ścigać to wojsko? Czy je dogonię? PAN odpowiedział mu: Ścigaj, bo na pewno dogonisz i na pewno odbierzesz [lup]. 9 Dawid wyruszył więc, on i sześciuset ludzi, których miał ze sobą, i dotarli do potoku Besor. Tam niektórzy pozostali. 10 Dawid zaś ścigał ich wraz z czterystu ludźmi. Dwustu ludzi bowiem pozostało, gdyż byli zbyt zmęczeni, żeby przejść przez potok Besor. 11 A w polu natknęli się na Egipcjanina i przyprowadzili

go do Dawida. Dali mu chleba i jadł, dali mu też wody we wszystkich miejscach, gdzie pomieszczał Dawid i pił; **12** Dali mu także kawałek placka figowego i wraz ze swymi ludźmi.

dwa pęczki rodzynków. Kiedy to zjadł, ożyl w nim jego duch, gdyż przez trzy dni i trzy noce nie jadł chleba ani nie pił wody. **13** Wtedy Dawid zapytał go: Do kogo należysz? Skąd jesteś? Odpowiedział: Jestem młodym Egipcjaninem, sługą Amalekitów. Mój pan porzucił mnie, bo zaczorowałem trzy dni temu. **14** Najechaliśmy na południe od Keretytów, obszar Judy i na południe od Kaleba i podpaliliśmy Siklag ogniem. **15** Dawid zapytał go: Czy mógłbyś mnie zaprowadzić do tej zgrai? Odpowiedział: Przysięgnij mi na Boga, że mnie nie zabijesz ani mnie nie wydasz w ręce mego pana, a zaprowadzę cię do tej zgrai. **16** I zaprowadził go, a oto byli rozproszeni po całej ziemi, jedli, pili i świętowali z powodu całego tego wielkiego łupu, który zabrali z ziemi Filistynów i z ziemi Judy. **17** I Dawid bił ich od zmierzchu aż do wieczora dnia następnego. Żaden z nich nie ocalał oprócz czterystu młodzieńców, którzy wsiedli na wielblady i uciekli. **18** Tak Dawid odzyskał wszystko, co zabrali Amalekiti. Dawid uratował także swoje dwie żony. **19** Nie zabrakło im nikogo, od najmniejszego do największego, ani synów, ani córek, ani łupu, ani niczego, co im zabrali. Dawid odzyskał wszystko. **20** Potem Dawid zabrał wszystkie trzody i stada, które pędzono przed jego dobytkiem, i mówiono: To jest łup Dawida. **21** I Dawid przybył do tych dwustu ludzi, którzy byli tak zmęczeni, że nie mogli iść za Dawidem, i którym kazał zostać przy potoku Besor. Wyszli oni naprzeciw Dawida i naprzeciw ludzi, którzy z nim byli. A gdy Dawid zbliżył się do tych ludzi, pozdrowił ich. **22** Lecz wszyscy żli ludzie i synowie Beliala, którzy poszli z Dawidem, powiedzieli: Ponieważ ci nie poszli z nami, nie damy im nic z łupu, który odzyskaliśmy, oddamy tylko każdemu jego żonę i dzieci. Niech ich wezmą i odejdą. **23** Wtedy Dawid powiedział: Moi bracia, nie uczynicie tak z tym, co PAN nam dał. On nas strzegi i wydał w nasze ręce zgraję, która na nas napadła. **24** I ktoż was posłucha w tej sprawie? Bo jaki jest udział tego, który wyruszył na bitwę, taki też będzie udział tego, który został przy taborze; jednakowo się podzielią. **25** I tak zostało od tego dnia na przyszłość: ustalono to jako prawo i zwyczaj w Izraelu aż do dziś. **26** A gdy Dawid przybył do Siklag, posłał część łupu starszym Judy, swym przyjaciółom, ze słowami: Oto błogosławieństwo dla was z łupu wrogów PANA; **27** Tym, którzy byli w Betel, i tym w Ramat na południu, i tym w Jattir; **28** I tym w Aroerze, i tym w Sifmot, i tym w Esztemoa; **29** I tym w Rachal, i tym w miastach Jerachmeelitów, i tym w miastach Kenitów; **30** I tym w Chorma, i tym w Choraszan, i tym w Atach; **31** I tym w Hebronie, i tym

31 Tymczasem Filistyni walczyli z Izraelem, a Izraelici uciekli przed Filistynami i polegli na górze Gilboa. **2** Wtedy Filistyni ścigali Saula i jego synów i zabili Jonatana, Abinadaba i Malkiszuę, synów Saula. **3** A gdy rozgorzała bitwa przeciwko Saulowi, łucznicy trafiły na niego i został przez nich ciężko zraniony. **4** I Saul powiedział do swego giermka: Dobądź swój miecz i przebij mnie nim, aby nie przyszli ci nieobrzecani i nie przebili mnie, i nie znęcali się nadem mną. Ale jego giermek nie chciał, ponieważ bardzo się bał. Saul wziął więc miecz i sam rzucił się na niego. **5** A gdy jego giermek zobaczył, że Saul umarł, rzucił się i on na swój miecz i umarł razem z nim. **6** Tego dnia umarli więc razem Saul, jego trzej synowie, jego giermek oraz wszyscy jego ludzie. **7** A gdy Izraelici, którzy mieszkali po tamtej stronie doliny i którzy mieszkali za Jordanem, zobaczyli, że Izraelici uciekali i że Saul i jego synowie umarli, opuścili miasta i uciekli. Przyszli więc Filistyni i mieszkali w nich. **8** Kiedy nazajutrz Filistyni przyszli, aby złupić zabitych, znaleźli Saula i jego trzech synów leżących na górze Gilboa. **9** Odcięli mu głowę, zdarli z niego zbroję i posłali po całej ziemi filistyńskiej, aby obwieścić [o tym] w świątyni swoich bożków i wśród ludu. **10** Jego zbroję położyli w świątyni Asztarty, a jego ciało przybili do muru Bet-Szean. **11** Kiedy mieszkańców Jabel-Gilead usłyszały o tym, co Filistyni uczynili Saulowi; **12** Powstali wszyscy dzielni mężczyźni i szli przez całą noc, i zdjęli ciało Saula oraz ciała jego synów z muru Bet-Szean, po czym wrócili do Jabelu i tam je spalili. **13** Wzięli potem ich kości i pogrzebali [je] pod drzewem w Jabelu. I pościli przez siedem dni.

II Samuela

1 Po śmierci Saula, gdy Dawid po rozgromieniu Amalekitów wrócił i zatrzymał się w Siklag przez dwa dni; **2** Trzeciego dnia pewien człowiek przybył z obozu Saula z podartymi szatami i z prochem na głowie. Gdy przeszedł do Dawida, padł na ziemię i poklonił [mu] się. **3** Dawid zapytał go: Skąd przybywasz? Odpowiedział mu: Uciekłem z obozu Izraela. **4** Dawid znowu zapytał: Co się stało? Proszę, powiedz mi. Odpowiedział: Lud uciekł z pola bitwy, a wielu ludzi padło i poległo, także Saul i jego syn Jonatan polegli. **5** Wtedy Dawid zapytał młodzieńca, który mu to powiedział: Skąd wiesz, że Saul i jego syn Jonatan umarli? **6** Młodzieńiec, który mu to oznajmił, odpowiedział: Przypadkiem znalazłem się na górze Gilboa, a oto Saul opierał się na swojej włóczni, a rydwany i jeźdźcy doganiali go. **7** Kiedy obejrzał się i zobaczył mnie, zawołał na mnie. Odpowiedziałem: Oto jestem. **8** I zapytał mnie: Kim jesteś? Odpowiedziałem mu: Jestem Amalekitą. **9** Wtedy powiedział mi: Stań, proszę, nadę mną i zabij mnie, bo ogarnęła mnie udręka, a moje życie [jest] jeszcze we mnie. **10** Stanąłem więc nad nim i zabiłem go, bo wiedziałem, że nie przeżyje po swoim upadku. Potem wziąłem koronę, która [była] na jego głowie, oraz naramiennik, który [miała] na ramieniu, i przyniosłem je tutaj do swojego pana. **11** Wtedy Dawid chwycił swoje szaty i rozdał je, [tak uczynił] również wszyscy ludzie, którzy z nim byli. **12** Lamentowali i płakali, i pościeli aż do wieczora po Saulu i jego synu Jonatanem, po ludzie PANA i po domu Izraela, że padli od miecza. **13** I Dawid zapytał młodzieńca, który mu [to] powiedział: Skąd jesteś? Odpowiedział: Jestem synem przybysza, Amalekity. **14** Dawid znowu zapytał go: Jakże nie bałeś się wyciągnąć swej ręki, aby zabić pomazańca PANA? **15** Następnie Dawid zawałał jednego ze slug i rozkazał: Podejdź i zabij go. Ten uderzył go [tak], że umarł. **16** Dawid powiedział do niego: Twoja krew na twoją głowę, bo twoje usta świadczyły przeciw tobie, gdy mówili: Zabiłeś pomazańca PANA. **17** Wtedy Dawid podniósł lament nad Saulem i jego synem Jonatanem; **18** Polecił także, aby synów Judy uczoно [strzelac] z luku. Oto co napisane jest w księdze Jaszara: **19** Piękno Izraela poległo na dwóch wzgórzach. Jakże padli mocarze! **20** Nie opowiadajcie o tym w Gat ani nie rozmawiajcie [tego] po ulicach w Aszkelonie, aby się nie cieszyły córki Filistynów, by się nie radowały córki nieobrzędnych. **21** O góry Gilboa! Niech nie [pada] na was ani rosa, ani deszcz i niech tam nie [będzie] pól żyznych. Tam bowiem została skalana tarcza mocarzy, tarcza Saula, [jakby] nie była namaszczena oliwą. **22** Od krwi zabitych, od tłuszczu mocarzy nie cofał się luk

Jonatana, a miecz Saula nie wracał daremnie. **23** Saul i Jonatan, ukochani i milii za życia, a w śmierci nie byli rozdzieleni, szybsi od orłów, silniejsi od lwów. **24** Córki Izraela, płaczcie nad Saulem, który was przyodziewał w piękny szkarłat i który włożył złote klejnoty na wasze szaty. **25** Jakże padli mocarze pośród bitwy! Jonatanie, na tych wzgórzach zostałeś zabity. **26** Żał mi ciebie, mój bracie, Jonatanie. Byłeś mi bardzo miły. Twoja miłość była dla mnie cenniejsza niż miłość kobiety. **27** Jakże padli mocarze i przepadły narzędzia wojny!

2 Po tym wydarzeniu Dawid zapytał PANA: Czy mam iść do któregoś z miast Judy? PAN mu odpowiedział: Idź. I Dawid zapytał: Dokąd mam pójść? Odpowiedział: Do Hebronu. **2** Dawid wyruszył więc tam razem ze swoimi dwiema żonami: Achinoam Jizreelitką i Abigail, [dawną] żoną Nabala z Karmelu. **3** Dawid zabrał także ludzi, którzy z nim byli, każdego z jego rodziną. I zamieszkał w miastach Hebronu. **4** Wtedy przyszli mężczyźni Judy i namaścili tam Dawida na króla nad domem Judy. Wówczas też doniesiono Dawidowi, że to mieszkańców Jabel-Gilead pogrzebali Saula. **5** Dawid wyprawił więc posłańców do mieszkańców Jabel-Gilead z takim przesaniem: Błogosławieni jesteście przez PANA, ponieważ okazałyście tę łaskę swemu panu Saulowi i pogrzebaliście go. **6** Niech teraz PAN okażecie wam łaskę i prawdę, a ja też odwdzięczę się wam za to dzieło dobroci, którego dokonałście. **7** Teraz więc niech wasze ręce się umocnią i bądźcie dzielni, bo choć umarł wasz pan Saul, to mnie dom Judy namaścił na króla nad sobą. **8** Lecz Abner, syn Nera, dowódca wojsk Saula, wziął Iszboszeta, syna Saula, i przyprowadził go do Machanaim; **9** I ustanowił go królem nad Gileadem, Aszerem, Jizreelem, Efraimem, Beniaminem i całym Izraelem. **10** Iszboszet, syn Saula, miał czterdzieści lat, kiedy zaczął królować nad Izraelem, a panował dwa lata. Tylko dom Judy poszedł za Dawidem. **11** A okres, w którym Dawid był królem w Hebronie nad domem Judy, wynosił siedem lat i sześć miesięcy. **12** Potem Abner, syn Nera, i słudzy Iszboszeta, syna Saula, wyruszyli z Machanaim do Gibeonu. **13** Także Joab, syn Serui, wraz ze slugami Dawida wyruszyli i spotkali się przy stawie gibeńskim. Jedni zatrzymali się po jednej stronie stawu, a drudzy po drugiej stronie stawu. **14** Wtedy Abner zawałał do Joaba: Niech teraz wstaną młodzieńcy i niech się bawią przed nami. I Joab odpowiedział: Niech wstaną. **15** Wstali więc i wystąpiła liczba dwunastu Beniaminitów ze strony Iszboszeta, syna Saula, i dwunastu spośród slug Dawida. **16** Każdy pochwycił swego przeciwnika za głowę i [utopił] swój miecz w jego boku, tak że padli razem. Dlatego miejsce to nazwano Helkatassurym, leży ono w Gibeonie. **17** W tym dniu

rozgorzała bardzo zacięta walka. Abner i wojskownicy dopóki trwała wojna między domem Saula a domem Izraela zostali pokonani przez sługę Dawida. 18 Były tam Dawida, Abner wzmacniał się w domu Saula. 7 A również trzej synowie Serui: Joab, Abiszaj i Asahel. Saul miał nałożnicę, której na imię [było] Rispa, córkę Asahela [był] szybkonogi jak dzika sarna. 19 I Asahel Aji. [Iszboszeta] zapytał Abnera: Czemu wszedłeś do ruszył w pogoń za Abnerem, i nie zbaczał ani w prawo, nałożnicy mego ojca? 8 Wtedy Abner bardzo się ani w lewo w tym pościgu za Abnerem. 20 A kiedy rozniewał z powodu słów Iszboszety i powiedział: Abner obejrzał się za siebie, zapytał: Czy to ty jesteś, Czy jestem głową psa? Dziś okazałem przeciw Judzie Asaheli? A on mu odpowiedział: To ja. 21 Wtedy Abner miłosierdzie domowi Saula, twoego ojca, jego braciom i powiedział mu: Skrć w prawo albo w lewo i schwytaj przyjaciolom, i nie wydałem cię w ręce Dawida, a ty dziś sobie jednego z młodzieńców, i zabierz sobie jego obciążasz mnie winą z powodu tej kobiety. 9 Niech Bóg zbroję. Lecz Asahel nie chciał od niego odstąpić. 22 to uczyni Abnerowi i do tego dorzuci, jeśli nie dokonam Abner ponownie więc powiedział do Asahela: Odstęp tego, co PAN przysiągł Dawidowi; 10 Aby przenieść ode mnie. Czemu miałbym cię powalić na ziemię? królestwo z domu Saula i umocnić tron Dawida nad Jakże mógłbym wtedy podnieść swoją twarz na Joaba, Izraelem i nad Judyą, od Dan aż do Beer-Szeby. 11 I nie twego brata? 23 Gdy jednak nie chciał odstąpić, Abner mógł odpowiedzieć Abnerowi ani słowa, bo się go bał. uderzył go koścem włóczni pod pięte [żebro], tak że 12 Wtedy Abner wyprawił posłańców do Dawida, aby włócznia wyszła z drugiej strony. Padł tam i umarł powiedzieli w jego imieniu: Czyja [jest] ziemia? I żeby na miejscu, a wszyscy, którzy przychodzili do tego mówili: Zawrzyj ze mną przymierze, a oto moja ręka miejsca, gdzie Asahel padł i umarł, przystawali. 24 będzie z tobą, by sprowadzić do ciebie cały Izrael. Lecz Joab i Abiszaj rzucili się w pogoń za Abnerem. 13 Odpowiedział: Dobrze, zawrę z tobą przymierze. I gdy zachodziło słońce, dotarli do wzgórza Amma, Ale żądam od ciebie jednej rzeczy: Nie zobaczysz które leży naprzeciw Giach, przy drodze na pustynię mojej twarzy, dopóki nie przyprowadzisz do mnie Mikal, Gibeon. 25 Wtedy synowie Beniamina zebrali się wokół córki Saula, gdy przyjdiesz mnie zobaczyć. 14 I Abnera, utworzyli jeden oddział i stanęli na szczytce Dawid wyprawił posłańców do Iszboszety, syna Saula, pewnego wzgórza. 26 I Abner zawołał do Joaba: Czy żądając: Oddaj mi moją żonę Mikal, którą posłużyłem miecz będzie pożerał na zawsze? Czy nie wiesz, sobie za sto napletków filistyńskich. 15 Iszboszet że koniec będzie gorzki? Kiedy wreszcie powiesz postać więc [po nią] i zabrał ją od męża, Paltiela, syna ludowi, aby zwrócił od ścigania swych braci? 27 Joab Lajisza. 16 Jej mąż szedł z nią i płakał, idąc za nią aż odpowiedział: Jak żyje Bóg, gdybędź się nie odezwał, to do Bachurim. Wtedy Abner powiedział do niego: Idź, dopiero rano lud odstąpiłby, każdy od ścigania swego wracaj. I wrócił. 17 Potem Abner prowadził rozmowy brata. 28 Joab zadał więc w trąbę i cały lud zatrzymał ze starszymi Izraela: Już dawno chcieliście, aby Dawid się, i nie ściągał dalej Izraela ani nie wznowiono walki. był królem nad wami. 18 Teraz więc uczyście [to]. 29 A Abner i jego ludzie szli całą noc przez step, PAN bowiem powiedział o Dawidzie tak: Przez rękę przeparwili się przez Jordan i przeszli przez cały Bitron, swojego slugi Dawida wybawię swój lud Izraela z ręki aż dotarli do Machanaim. 30 Joab zaś, gdy zwrócił się przed swoimi starszymi Izraeli, co wydało się słusze Izraelowi i caemu i spośród Abnera, że zmarło trzystu sześćdziesięciu domowi Beniamina. 20 A gdy Abner przybył wraz z mężczyzn. 31 Abner poszedł, aby zawiadomić Dawida w Hebronie o Słudzy Dawida natomiast tak pobili ludzi z Beniamina wszystkim, co wydało się słusze Izraelowi i caemu i spośród Abnera, że zmarło trzystu sześćdziesięciu domowi Beniamina. 20 A gdy Abner przybył wraz z mężczyzn. 32 Następnie zabrali Asahela i pogrzebali dwudziestoma mężczyznami do Dawida do Hebronu, go w grobie jego ojca, w Betlejem. Potem Joab i jego ludzie szli całą noc i o świcie [dotarli] do Hebronu. Dawid wyprawił uczęstę dla Abnera i dla mężczyzn, którzy z nim byli. 21 Wtedy Abner powiedział do Dawida: Wstanę i pójdę, aby zgromadzić przy królu, moim panu, cały Izrael, żeby zawarli z tobą przymierze i żebyś królował nad wszystkim, czego pragnie twoja dusza. Potem Dawid odprawił Abnera, który poszedł w pokój. 22 A oto słudzy Dawida wraz z Joabem wracali z wyprawy, przynosząc ze sobą obfity łup. Abnera zaś już nie było u Dawida w Hebronie, gdyż go odprawił, i tamten odszedł w pokój. 23 Kiedy przybył Joab wraz z całym wojskiem, które z nim było, doniesiono Joabowi: Abner, syn Nera, przyszedł do króla, lecz żony Dawida. Ci urodzili się Dawidowi w Hebronie. 6 I

3 A wojna między domem Saula a domem Dawida trwała długo. Dawid jednak stawał się mocniejszy, a dom Saula stawał się coraz słabszy. 2 I Dawidowi w Hebronie urodzili się synowie. Jego pierworodnym był Amnon z Achinoam Jizreelitki; 3 Drugim był Kilab z Abigail, [dawnej] żony Nabala z Karmelu, trzecim – Absalom, syn Maaki, córki Talmaja, króla Geszur; 4 Czwartym [był] Adoniasz, syn Chaggity, piątym – Szefatiasz, syn Abitali; 5 I szóstym [był] Jitream z Egli, żony Dawida. Ci urodzili się Dawidowi w Hebronie. 6 I

on go odprawił, i tamten odszedł w pokoju. **24** Joab Saula, miał jednego syna chromego na [obie] nogi. Gdy przyszedł więc do króla i zapytał: Cóż uczyniłeś? Oto miał on [bowiem] pięć lat, a nadeszła wieś z Jizreel [o przyszedł do ciebie Abner. Dlaczego go odprawiłeś, Śmierci] Saula i Jonatana, jego piastunka pochwyciła aby mógł odejść? **25** Znasz Abnera, syna Nera, [wiesz], go i uciekła. Ale w pośpiechu tej ucieczki upadł i został że przyszedł cię zdradzić i poznać twoje wyjście i kaleką. Miał na imię Mefiboszet. **5** Synowie Rimmona wejście, i dowieź się o wszystkim, co czynisz. **26** Beerotczyka, Rekab i Baana, wyruszyli więc i przyszli Wtedy Joab wyszedł od Dawida i wyprawił posłańców do domu Iszboszeta w najgorętszej porze dnia, w za Abnerem, którzy zawrócili go od studni Sira. Dawid południe, gdy spał on w łóżu. **6** Weszli oni do jego zaś o tym nie wiedział. **27** A gdy Abner wrócił do domu pod pretekstem zakupu pszenicy i tam przebili Hebronu, Joab odprowadził go na bok do bramy, aby go pod piątym żebrem. Potem Rekab i jego brat Baana nim porozmawiać po cichu, i tam przebił go pod piątym uciekli. **7** Gdy bowiem weszli do domu, on spał na żebrem, tak że umarł, za krew swego brata Asahela. **28** Kiedy Dawid usłyszał o tym później, powiedział: swoim łóżu w sypialni. Wtedy przebili go, uśmiercili i ucięli mu głowę. Potem zabrali ją i szli drogą pustynną. Ja i moje królestwo jesteśmy niewinni przed PANEM przez całą noc. **8** I przynieśli głowę Iszboszeta do na wieki za krew Abnera, syna Nera. **29** Niech ona Dawida do Hebronu, i powiedzieli do króla: Oto głowa spadnie na głowę Joaba i na cały dom jego ojca i niech Iszboszeta, syna Saula, twojego wroga, który czytał nie braknie w domu Joaba człowieka cierpiącego na na swoją duszę. PAN dzisiaj dokonał za mojego pana, wyciek ani trędowatego, ani chodzącego o lasce, ani króla, zemsty na Saulu i jego potomstwie. **9** Lecz Dawid upadającego od miecza, ani niemającego chleba. **30** odpowiedział Rekabowi i jego bratu Baanie, synom Tak to Joab i jego brat Abiszaj zabili Abnera za to, że Rimmona Beerotczyka: Jak żyje PAN, który wybawił on zabił ich brata Asahela w bitwie pod Gibeonem. **31** moją duszę z wszelkiego ucisku; **10** Jesli tego, który Potem Dawid nakazał Joabowi i całemu ludowi, który z mi powiedział: Oto umarł Saul, sądząc, że przynosi nim był: Porozdzierajcie wasze szaty, nałożyćcie wory i dobrą nowinę, pojmałem i zabiłem w Siklag, chociaż opłakujcie Abnera. A król Dawid szedł za marami. **32** [myślą], że wynagrodzę go za [jego] wieści; **11** Tym Gdy pogrzebali Abnera w Hebronie, król podniósł swój głos i zapłakał nad grobem Abnera, płakał też cały lud. **33** Król lamentował z powodu Abnera i powiedział: Czyż [tak] miał umrzeć Abner, jak umiera nikczemnik? nad nim. **35** Gdy cały lud przyszedł, by [sklonić] Dawida do zjedzenia posiłku jeszcze za dnia, Dawid przysiągł: Niech mi Bóg to uczyni i do tego dorzuci, jeśli przed zachodem słońca skosztuję chleba lub czegoś innego. **36** Kiedy cały lud to zobaczył, uznał to za słuszne, podobnie jak wszystko, co czynił król. **37** Tego dnia cały lud przekonał się, że nie od króla wyszło, żeby zabić Abnera, syna Nera. **38** I król powiedział do swoich slug: Czyż nie wiecie, że dziś poległ w Izraelu wielki dowódca? **39** A ja dziś jestem słaby, choć zostałem namaszczony na króla. Ci zaś ludzie, synowie Serui, są dla mnie zbyt uciążliwi. Niech PAN odpłaci czyniącemu zło według jego niegodziwości.

5 Wtedy wszystkie pokolenia Izraela zeszyły się u Dawida w Hebronie i powiedziały: Oto jesteśmy twoją kością i twoim ciałem. **2** Już dawniej, gdy Saul był królem nad nami, ty wyprowadzałeś i przyprowadzałeś Izraela. I PAN powiedział do ciebie: Ty będziesz pasować lud Izraela i ty będziesz wodzem nad Izraelem. **3** Wszyscy starsi Izraela przyszli więc do króla do Hebronu i król Dawid zaważył z nimi przymierze w Hebronie przed PANEM, a oni namaściли Dawida na króla nad Izraelem. **4** Dawid miał trzydzieści lat, gdy zaczął królować, a królował czterdzieści lat. **5** W Hebronie królował nad Judą siedem lat i sześć miesięcy, w Jerozolimie zaś królował trzydzieści

4 Gdy syn Saula [Iszboszet] usłyszał, że Abner poległ w Hebronie, opadły mu ręce i cały Izrael był przerażony. **2** Syn Saula miał też dwóch ludzi, dowódców oddziałów: jeden miał na imię Baana, a drugi – Rekab. [Byli oni] synami Rimmona Beerotczyka, ślepych i chromych. Myśleli [bowiem]: Dawid tu nie synów Beniamina. Beerot był bowiem także zaliczany do Beniamina; **3** Bo Beerotczycy uciekli do Gittaim i byli tam przybyszami, i [są nimi] aż do dziś. **4** A Jonatan, syn Ktokoliek pokona Jebusytów, wchodząc przez kanał,

i [zabije] ślepych i chromykh, których nienawidzi dusza jodłowego: na harfach, cytrach, bębnach, piszczałkach Dawida, [ustanowię go dowódcą]. Dlatego mówiono: i cymbałach. 6 A [gdy] przybyli do klepiska Nachona, Ślepi i chromi nie wejdą do tego domu. 7 I tak Uzza wyciągnął [rękę] do arkii Boga i pochwycił ją, gdyż zamieszkał Dawid w tej twierdzy, i nazwał ją miastem woli ją szarpnęły. 8 I zapłonął gniew PANA przeciwko Dawidowi. Dawid obudował je też wokoło, od Millo i Uzzie, i Bóg zabił go za uchybienie. I umarł tam przy wnętrzu. 9 I Dawid stale wzrastał w potędze, a PAN arce Boga. 10 I Dawid był wielce niezadowolony, że Bóg zastępów był z nim. 11 Wtedy Hiram, król Tyru, PAN tak srogo poraził Uzzę, i nazwał to miejsce Peres-wysiął posłańców do Dawida z drzewem cedrowym, Uzza, i tak jest do dziś. 12 I Dawid złąkł się PANA tego cieślami i murarzami i zbudowali dom dla Dawida. 13 I dnia i powiedział: Jakże ma przyjść do mnie arkia Dawid poznął, że PAN utwierdził go jako króla nad PANA? 14 Dlatego Dawid nie chciał sprowadzić arkii Izraelem i że wywyższył jego królestwo ze względu PANA do siebie, do swego miasta, lecz wprowadził na swój lud Izraela. 15 A po przybyciu z Hebronu ją do domu Obed-Edoma, Gittty. 16 I arkia PANA Dawid wziął sobie jeszcze więcej nałożnic i żon z pozostała w domu Obed-Edoma, Gittty, przez trzy Jerozolimy. I urodziło się Dawidowi więcej synów i miesiące. A PAN błogosławiał Obed-Edomowi i caemu córek. 17 Oto imiona tych, którzy mu się urodzili w jego domowii. 18 A doniesiono królowi Dawidowi: PAN Jerozolimie: Szammua, Szobab, Natan i Salomon; 19 błogosławili domowi Obed-Edoma i wszystkiemu, co Jibchar, Eliszua, Nefeg i Jafia; 20 Eliszama, Eliada i posiada, ze względem na arkę Boga. Dawid poszedł Elifelet. 21 A gdy Filistyni usłyszeli, że Dawid został więc i sprowadził z wielką radością arkę Boga z domu namaszczony na króla nad Izraelem, wszyscy Filistyni Obed-Edoma do miasta Dawida. 22 A gdy ci, którzy wyruszyli, aby szukać Dawida. Kiedy Dawid o tym nieśli arkę PANA, zrobili sześć kroków, składał w usłyszał, zstąpił do twierdzy. 23 Wtedy Filistyni przybyli oficerze woły i tuczne [zwierzęta]. 24 I Dawid tańczył i rozciągnął się w dolinie Refaim. 25 I Dawid radził się przed PANEM z całych sił; był przepasany Inianym PANA: Czy mam ruszyć na Filistynów? Czy wydasz efodem. 26 Tak Dawid i cały dom Izraela sprowadzili ich w moje ręce? PAN odpowiedział Dawidowi: Idź, arkę PANA z okrzykami i przy dźwiękach trąby. 27 A gdyż z całą pewnością wydam Filistynów w twoje ręce. 28 gdy arka PANA weszła do miasta Dawida, Mikal, córka 29 Dawid przybył więc do Baal-Perasim i tam ich pobił, Saula, wyglądała przez okno i zobaczyła króla Dawida, i powiedział: PAN rozerwał moich wrogów przede mną, jak skakał i tańczył przed PANEM, i wzgardziła nim w jak rwąca woda. Dlatego nazwał to miejsce Baal-Perasim. 30 I porzucili tam swoje boże, a Dawid i ją na swoim miejscu w środku namiotu, który rozwiązał dla jego ludzie spalił je. 31 I Filistyni znów nadciagnęli, niej Dawid. I Dawid złożył przed PANEM całopalenia i rozciagnęli się w dolinie Refaim. 32 Gdy Dawid ofiary pojednawcze. 33 A gdy Dawid skończył składać radził się PANA, [PAN] odpowiedział: Nie ruszaj [na] całopalenia i ofiary pojednawcze, błogosławili ludowi w nich, lecz obejdź ich z tyłu i uderz na nich od strony imię PANA zastępów. 34 I rozdał wśród całego ludu i drzew morowych. 35 A gdy usłyszył odgłos kroków całego zgromadzenia Izraela, zarówno mężczyznom, [dochodzących] od wierzchołków drzew morowych, jak i kobietom, każdemu po jednym bochenku chleba, wtedy wyruszył, gdyż wtedy PAN wyjdzie przed tobą, po jednym kawałku mięsa i po jednym buklaku [wina]. aby pokonać wojska Filistynów. 36 I Dawid uczynił tak, jak mu PAN rozkazał, i pobił Filistynów od Geba aż do wejścia do Gezer.

6 I Dawid ponownie zebrał wszystkich doborowych [mężczyzn] z Izraela, trzydzieści tysięcy. 2 Potem Dawid wraz z całym ludem, który z nim był, powstał i wyruszył z Baali judzkiej, aby przenieść stamtąd arkę Boga, która nosi imię PANA zastępów zasiadającego [między] cherubinami. 3 I umieściли arkę Boga na nowym wozie, i wywieźli ją z domu Abinadaba położonego w Gibe. A Uzza i Achio, synowie Abinadaba, prowadzili ten nowy wóz. 4 I wprowadzili go z domu Abinadaba położonego w Gibe wraz z arką Boga. A Achio szedł przed arką. 5 Dawid zaś i cały Izrael grali przed PANEM na wszelkich [instrumentach] z drewna

jodłowego: na harfach, cytrach, bębnach, piszczałkach Dawida, [ustanowię go dowódcą]. Dlatego mówiono: i cymbałach. 6 A [gdy] przybyli do klepiska Nachona, Ślepi i chromi nie wejdą do tego domu. 7 I tak Uzza wyciągnął [rękę] do arkii Boga i pochwycił ją, gdyż zamieszkał Dawid w tej twierdzy, i nazwał ją miastem woli ją szarpnęły. 8 I zapłonął gniew PANA przeciwko Dawidowi. Dawid obudował je też wokoło, od Millo i Uzzie, i Bóg zabił go za uchybienie. I umarł tam przy wnętrzu. 9 I Dawid stale wzrastał w potędze, a PAN arce Boga. 10 I Dawid był wielce niezadowolony, że Bóg zastępów był z nim. 11 Wtedy Hiram, król Tyru, PAN tak srogo poraził Uzzę, i nazwał to miejsce Peres-wysiął posłańców do Dawida z drzewem cedrowym, Uzza, i tak jest do dziś. 12 I Dawid złąkł się PANA tego cieślami i murarzami i zbudowali dom dla Dawida. 13 I dnia i powiedział: Jakże ma przyjść do mnie arkia Dawid poznął, że PAN utwierdził go jako króla nad PANA? 14 Dlatego Dawid nie chciał sprowadzić arkii Izraelem i że wywyższył jego królestwo ze względu PANA do siebie, do swego miasta, lecz wprowadził na swój lud Izraela. 15 A po przybyciu z Hebronu ją do domu Obed-Edoma, Gittty. 16 I arkia PANA Dawid wziął sobie jeszcze więcej nałożnic i żon z pozostała w domu Obed-Edoma, Gittty, przez trzy Jerozolimy. I urodziło się Dawidowi więcej synów i miesiące. A PAN błogosławiał Obed-Edomowi i caemu córek. 17 Oto imiona tych, którzy mu się urodzili w jego domowii. 18 A doniesiono królowi Dawidowi: PAN Jerozolimie: Szammua, Szobab, Natan i Salomon; 19 błogosławili domowi Obed-Edoma i wszystkiemu, co Jibchar, Eliszua, Nefeg i Jafia; 20 Eliszama, Eliada i posiada, ze względem na arkę Boga. Dawid poszedł Elifelet. 21 A gdy Filistyni usłyszeli, że Dawid został więc i sprowadził z wielką radością arkę Boga z domu namaszczony na króla nad Izraelem, wszyscy Filistyni Obed-Edoma do miasta Dawida. 22 A gdy ci, którzy wyruszyli, aby szukać Dawida. Kiedy Dawid o tym nieśli arkę PANA, zrobili sześć kroków, składał w usłyszał, zstąpił do twierdzy. 23 Wtedy Filistyni przybyli oficerze woły i tuczne [zwierzęta]. 24 I Dawid tańczył i rozciagnął się w dolinie Refaim. 25 I Dawid radził się przed PANEM z całych sił; był przepasany Inianym PANA: Czy mam ruszyć na Filistynów? Czy wydasz efodem. 26 Tak Dawid i cały dom Izraela sprowadzili ich w moje ręce? PAN odpowiedział Dawidowi: Idź, arkę PANA z okrzykami i przy dźwiękach trąby. 27 A gdyż z całą pewnością wydam Filistynów w twoje ręce. 28 gdy arka PANA weszła do miasta Dawida, Mikal, córka 29 Dawid przybył więc do Baal-Perasim i tam ich pobił, Saula, wyglądała przez okno i zobaczyła króla Dawida, i powiedział: PAN rozerwał moich wrogów przede mną, jak skakał i tańczył przed PANEM, i wzgardziła nim w jak rwąca woda. Dlatego nazwał to miejsce Baal-Perasim. 30 I porzucili tam swoje boże, a Dawid i ją na swoim miejscu w środku namiotu, który rozwiązał dla jego ludzie spalił je. 31 I Filistyni znów nadciagnęli, niej Dawid. I Dawid złożył przed PANEM całopalenia i rozciagnęli się w dolinie Refaim. 32 Gdy Dawid ofiary pojednawcze. 33 A gdy Dawid skończył składać radził się PANA, [PAN] odpowiedział: Nie ruszaj [na] całopalenia i ofiary pojednawcze, błogosławili ludowi w nich, lecz obejdź ich z tyłu i uderz na nich od strony imię PANA zastępów. 34 I rozdał wśród całego ludu i drzew morowych. 35 A gdy usłyszył odgłos kroków całego zgromadzenia Izraela, zarówno mężczyznom, [dochodzących] od wierzchołków drzew morowych, jak i kobietom, każdemu po jednym bochenku chleba, wtedy wyruszył, gdyż wtedy PAN wyjdzie przed tobą, po jednym kawałku mięsa i po jednym buklaku [wina]. aby pokonać wojska Filistynów. 36 I Dawid uczynił tak, jak mu PAN rozkazał, i pobił Filistynów od Geba aż do wejścia do Gezer.

I Mikal, córka Saula, wyszła naprzeciw Dawidowi, i powiedziała: O jakże wspaniały był dziś król Izraela, który się obnażył dziś na oczach służących swych slug, tak jak się obnaża jakiś niepoważny [człowiek]! 21 Wtedy Dawid powiedział do Mikal: [Gralem] przed PANEM, który wybrał raczej mnie niż twoego ojca i niż cały jego dom, aby ustanowić mnie wodzem nad ludem PANA, nad Izraelem. Będę więc grał przed PANEM. 22 I poniżej się jeszcze bardziej niż dodaj, i będę jeszcze bardziej godny pogardy w swoich oczach, lecz u służących, o których mi mówiąłeś, będę poważany. 23 Mikal, córka Saula, nie miała więc dzieci aż do dnia swej śmierci.

7 Gdy król zamieszkał w swoim domu, a PAN dał mu odpoczynek od wszystkich jego wrogów wokoło; **2** twemu słudze. **22** Dlatego jesteś wielki, PANIE Boże. Król powiedział do proroka Natana: Zobacz, proszę, ja mieszkam w domu cedrowym, a arka Boga mieszka za zasłoną. **3** Wtedy Natan odpowiedział królowi: Idź i uczyń wszystko, co jest w twoim sercu, gdyż PAN jest jak twój lud Izrael, dla którego Bóg wyruszył, aby z tobą. **4** Lecz tej samej nocy doszło do Natana słowo wykupić [go] sobie jako lud, by uczynić [wielkim] swoje PANA: **5** Idź i powiedz mojemu słudze Dawidowi: imię i dokonać dla nich wielkich i straszliwych rzeczy. Tak mówi PAN: Czy ty zbudujesz mi dom, abym w w twojej ziemi, przed twoim ludem, który wykupiłeś nim mieszkal? **6** Nie mieszkałem bowiem w żadnym domu od dnia, w którym wyprowadziłem synów Izraela z Egiptu, aż do dziś, lecz wędrowałem w namiocie i w przybytku. **7** I wszędzie, gdzie wędrowałem ze wszystkimi synami Izraela, czy powiedziałem do któregoś z sędziów Izraela, którym nakazałem paść domu, i czyń, jak powiedziałeś; **8** Teraz więc tak powiesz mojemu słudze jest Bogiem nad Izraelem, a dom twoego sługi Dawida Dawidowi: Tak mówi PAN zastępów: Wziąłem ciebie wodzem nad moim ludem, nad Izraelem. **9** I byłem z tobą wszędzie, dokądkolwiek chodziłeś, wytracilem toba wszystkich dwóch wrogów i uczynilem z nimi wielkim jak imię wielkich ludzi, którzy są na ziemi. **10** Ustanowię miejsce dla mojego ludu Izraela i zasadzę go [tam], by mógł mieszkać na swoim miejscu, a on będzie mi synem. Jeśli zgreszy, skarczę go rózgą ludzką i razami synów ludzkich. **11** Od czasu, kiedy ustanowiłem sędziów nad moim ludem Izraelem i dałem ci odpoczynek od wszystkich dwóch wrogów. Tobie też PAN ozajmia, że zbuduje ci dom. **12** Gdy się dopełnią twoje dni i zaśniesz ze swoimi ojcam, wzbudzę po tobie twojego potomka, który wyjdzie z twoego wnętrza, i umocnię jego królestwo. **13** On zbuduje dom dla mojego imienia, a [ja] utwierdę tron jego królestwa na wieki. **14** Ja będę mu ojcem, a on będzie mi synem. Jeśli zgreszy, skarczę go rózgą ludzką i razami synów ludzkich. **15** Lecz moje miłosierdzie nie odstąpi od niego, tak jak je cofnałem od Saula, którego odrzuciłem przed tobą. **16** I twój dom, i twoje królestwo będą utwierdzone na wieki przed tobą, a twój tron będzie trwał na wieki. **17** Zgodnie z tymi wszystkimi słowami i zgodnie z tym całym widzeniem mówił Natan do Dawida. **18** Wtedy wszedł król Dawid, usiadł przed PANEM i przemówił: Kimże ja [jestem], Panie BOŻE, i czymże jest mój dom, że doprowadziłeś mnie aż dotąd? **19** Lecz i to było jeszcze mało w twoich oczach, Panie BOŻE, gdyż złożyłeś również obietnicę o domu twojego sługi na daleką przyszłość. Czy taki jest zwyczaj u ludzi, Panie BOŻE? **20** I coż więcej może powiedzieć ci Dawid? Ty bowiem znasz swojego sługi, Panie BOŻE. **21** Ze względu na twoje słowo i zgodnie z twoim sercem uczyniłeś wszystkie te wielkie rzeczy, dając poznać je Boga oprócz ciebie, zgodnie z tym, co usłyszeliśmy na własne uszy. **23** I czyż jest taki naród na ziemi na własne uszy. **24** I czyż jest taki naród na ziemi, który wykupiłeś dla ciebie ludem na wieki. A ty, PANIE, stałeś się jego Ustanowiłeś sobie bowiem swój lud, Izraela, aby był dla ciebie ludem na wieki. **25** Teraz więc, PANIE Boże, utwierz d' na wieki słowo, które wypowiedziałeś o swoim słudze i o jego domu, i czyń, jak powiedziałeś; **26** Aby twoje imię było wielbione na wieki, aby mówiono: PAN zastępów cedrowego? **27** Ty bowiem, PANIE z owczarni, gdzie chodziłeś za owcami, abyś był zastępów, Boże Izraela, objawiłeś swemu słudze, Bożemu, ty jesteś tym Bogiem, a twoje słowa są prawda, twoje imię wielkim jak imię wielkich ludzi, którzy są na obiecałeś swemu słudze tę dobroć. **28** Teraz więc racz zasiedzić, dokądkolwiek chodziłeś, wytracilem się skierować do ciebie tę modlitwę. **29** A teraz, Panie przed tobą wszystkich twoich wrogów i uczynilem z nimi wielkim jak imię wielkich ludzi, którzy są na zasadę go [tam], by mógł mieszkać na swoim miejscu, na wieki. Ty bowiem, Panie BOŻE, to powiedziałeś i nie poruszy się więcej ani już nie będą go uciskać i dzięki twojemu błogosławieństwu dom twoego sługi synowie nieprawości jak dawniej; **30** Od czasu, kiedy zasiedzić, dokądkolwiek chodziłeś, wytracilem się skierować do ciebie tę modlitwę. **31** Po tych wydarzeniach Dawid pobił Filistynów i ujarzmił ich. Dawid zabrał też z rąk Filistynów Meteg-Amma. **2** Pobił także Moabitów, których zmierzył sznurem i ułożył na ziemi. Wymierzył ich dwa sznury do zabicia, a jeden cały sznur do zachowania przy życiu. **3** Moabici zostali sługami Dawida płacącymi daninę. **4** Dawid pobił również Hadadezera, syna Rechoba, króla Soby, kiedy ten wyruszał, aby przywrócić swoją granicę nad rzeką Eufrat. **5** I Dawid zabrał mu tysiąc rydwanych, siedmiuset jeźdźców i dwadzieścia tysięcy piechoty. I Dawid popodcinał ścięgna wszystkim [koniom] zaprzęgowym, zostawiając z nich tylko tyle, ile potrzeba do stu rydwanych. **6** Kiedy Syryjczycy z Damaszku przybyli na pomoc Hadadezerowi, królowi Soby, Dawid pobił spośród Syryjczyków dwadzieścia dwa tysiące ludzi. **7** Potem Dawid umieścił załogi w Syrii, w Damaszku, a Syryjczycy zostali sługami Dawida płacącymi daninę. **8** I PAN bronił Dawida wszędzie, dokądkolwiek się udał. **9** Dawid zabrał też złote tarcze, które mieli słudzy Hadadezera, i przyniósł je do Jerozolimy. **10** I z Betachu i z Berotaj, miast Hadadezera, król Dawid zabrał bardzo dużo brązu. **11** Gdy Toi, król Chamat, usłyszał, że Dawid pokonał całe wojsko Hadadezera; **12** Wysłał swego syna Jorama do króla Dawida, aby go pozwolił w pokoju i aby powinszował

mu tego, że walczył z Hadadezerem i pokonał go. stole. A Siba miał piętnastu synów i dwudziestu sług. Hadadezer bowiem prowadził wojnę z Toi. I [Joram] 11 Siba odpowiedział królowi: Wszystko, co mój pan, przyniósł ze sobą przedmioty ze srebra, ze złota i z brązu. 12 Również i te król Dawid poświęcił PANU A Mefiboszet – dodał król – będzie jadał przy moim wraz ze srebrem i złotem, które poświęcił, [zabranym] stole jak jeden z synów króla. 12 Mefiboszet miał od wszystkich narodów, które podbił; 12 Od Syrii, od Moabu, od synów Ammona, od Filistynów, od Amaleka i z łupów Hadadezera, syna Rechoba, króla Soby. 13 I Tak Mefiboszet mieszkał w Jerozolimie, gdyż zawsze tak Dawid uczynił [sławnym swoje] imię, gdy wrócił po pokonaniu Syryjczyków w Dolinie Soli [w liczbie] osiemnastu tysięcy mężczyzn. 14 Umieścił w Edomie załogi, na całej [ziemi] Edomu rozmieścił je. I wszyscy Edomczycy stali się slugami Dawida. I PAN bronił Dawida wszędzie, dokądkolwiek się udał. 15 I Dawid królował nad całym Izraelem, i sprawował sąd nad całym swym ludem, i [wymierzał] mu sprawiedliwość. 16 Joab, syn Serui, [był postawiony] nad wojskiem, a Jehoszafat, syn Achiluda, [był] kronikarzem. 17 Sadok, syn Achituba, i Achimelek, syn Abiatara, [byli] kapelanami, a Serajasz – pisarzem. 18 Benajasz, syn Jehojudy, był [postawiony] nad Keretytami i Peletytami, a synowie Dawida byli książętami.

10 Po tych wydarzeniach umarł król synów Ammona, a jego syn Chanun królował w jego miejscu. 2 Wtedy Dawid powiedział: Okażę zyczliwość Chanunowi, synowi Nachasza, tak jak jego ojciec okazał mi zyczliwość. I Dawid wysłał swe sługi, by pocieszyć go po [stracie] jego ojca. Sludzy Dawida przyszli więc do ziemi synów Ammona. 3 Lecz księążęta synów Ammona powiedzieli do swego pana Chanuna: Czy myślisz, że Dawid chce uczcić twoego ojca i dlatego przysiął do ciebie pocieszczyli? Czy nie po to raczej Dawid posyla swoje slugi do ciebie, aby przypatrzyli się miastu i przespiegowali je, by potem je zburzyć? 4 Chanun wziął więc slugi Dawida, zgolił im brody do połowy, poobcinął ich szaty do połowy, aż do pośladków, i odesłał ich. 5 A gdy doniesiono o tym Dawidowi, wysłał im na spotkanie [posłów], ponieważ ci mężczyźni byli bardzo znieważeni. I król powiedział im: Zostańcie w Jerychu, aż wam brody [To ja], twój sluga. 3 Król pytał dalej: Czy nie ma jeszcze kogoś z domu Saula, abym mógł okazać mu milosierdzie ze względu na Jonatana? 2 A z domu Saula [był] sluga imieniem Siba. Został on wezwany do Dawida i król zapytał go: Czy ty jesteś Siba? Odpowiedział: [Jest] jeszcze syn Jonatana, chromy na nogi. 4 Rekob i Syryjczyków z Soby, od króla Maaki tysiąc Król zapytał go: Gdzie on jest? Siba odpowiedział królowi: Oto jest w domu Makira, syna Ammiela, w Lo-Debar. 5 Król Dawid posłał więc, by go sprowadzić z domu Makira, syna Ammiela, z Lo-Debar. 6 A gdy Mefiboszet, syn Jonatana, syna Saula, przybył do Dawida, upadł na twarz i poklonił [mu] się. I Dawid powiedział: Mefiboszecie! Ten odpowiedział: Oto twój sluga. 7 Dawid powiedział do niego: Nie bój się, bo całą pewnością okażę ci milosierdzie ze względu na twoego ojca Jonatana i przywróci ci wszystkie ziemie twego ojca Saula, a ty zawsze będziesz jadał chleb przy moim stole. 8 Wtedy uklonił się i powiedział: Czym [jest] twój sluga, że zwracasz się do zdechłego psa, jakim jestem? 9 Następnie król wezwał Sibę, sługę Saula, i powiedział mu: Wszystko, co należało do Saula i do całego jego domu, dałem synowi twoego pana. 10 Będziesz więc uprawiał jego ziemię, ty, twoi synowie i twoi słudzy. Będziesz zbierał [plony], aby syn twego pana mógł jeść chleb. Mefiboszet natomiast,

a jego syn Chanun królował w jego miejscu. 2 Wtedy Dawid powiedział: Okażę zyczliwość Chanunowi, synowi Nachasza, tak jak jego ojciec okazał mi zyczliwość. I Dawid wysłał swe sługi, by pocieszyć go po [stracie] jego ojca. Sludzy Dawida przyszli więc do ziemi synów Ammona. 3 Lecz księążęta synów Ammona powiedzieli do swego pana Chanuna: Czy myślisz, że Dawid chce uczcić twoego ojca i dlatego przysiął do ciebie pocieszczyli? Czy nie po to raczej Dawid posyla swoje slugi do ciebie, aby przypatrzyli się miastu i przespiegowali je, by potem je zburzyć? 4 Chanun wziął więc slugi Dawida, zgolił im brody do połowy, poobcinął ich szaty do połowy, aż do pośladków, i odesłał ich. 5 A gdy doniesiono o tym Dawidowi, wysłał im na spotkanie [posłów], ponieważ ci mężczyźni byli bardzo znieważeni. I król powiedział im: Zostańcie w Jerychu, aż wam brody [To ja], twój sluga. 3 Król pytał dalej: Czy nie ma jeszcze kogoś z domu Saula, abym mógł okazać mu milosierdzie ze względu na Jonatana? 2 A z domu Saula [był] sluga imieniem Siba. Został on wezwany do Dawida i król zapytał go: Czy ty jesteś Siba? Odpowiedział: [Jest] jeszcze syn Jonatana, chromy na nogi. 4 Rekob i Syryjczyków z Soby, od króla Maaki tysiąc Król zapytał go: Gdzie on jest? Siba odpowiedział królowi: Oto jest w domu Makira, syna Ammiela, w Lo-Debar. 5 Król Dawid posłał więc, by go sprowadzić z domu Makira, syna Ammiela, z Lo-Debar. 6 A gdy Mefiboszet, syn Jonatana, syna Saula, przybył do Dawida, upadł na twarz i poklonił [mu] się. I Dawid powiedział: Mefiboszecie! Ten odpowiedział: Oto twój sluga. 7 Dawid powiedział do niego: Nie bój się, bo z przodu i z tyłu, wybrał [ludzi] spośród wszystkich wyborowych [mężczyzn] w Izraelu i ustawił ich w szyku bojowym przed bramą. Syryjczycy zaś z Soby i z Rechob Debar, oraz ci z Isztobu i Maaki [stanęli] osobno w polu. 9 Gdy powiedział: Jeśli Syryjczycy będą silniejsi ode mnie, przyjdziesz mi z pomocą, a jeśli synowie Ammona będą silniejsi od ciebie, ja przyjdę tobie z pomocą. 10 A resztę ludzi oddał pod rękę swego brata Abiszaja, aby ich ustawił w szyku bojowym przeciwko synom Ammona. 11 I powiedział: Jeśli Syryjczycy będą silniejsi ode mnie, przyjdziesz mi z pomocą, a jeśli synowie Ammona będą silniejsi od ciebie, ja przyjdę tobie z pomocą. 12 Będź odważny i walczmy mężnie za swój lud i za miasta naszego Boga, a niech PAN uczyni to, co jest dobrze w jego oczach. 13 Joab wraz z ludem, który był z nim, wyruszył więc do bitwy z Syryjczykami. A [oni] syn twego pana, będzie zawsze jadał chleb przy moim uciekli przed nim. 14 Gdy synowie Ammona zobaczyli,

że Syryjczycy uciekli, uciekli i [oni] przed Abiszajem Jerozolimie przez ten i kolejny dzień. **13** Potem Dawid i weszli do miasta. Wtedy Joab zwrócił od synów wezwął go, aby jadł i pił w jego obecności, i upoił Ammona i przybył do Jerozolimy. **15** Kiedy Syryjczycy go. Lecz wieczorem wyszedł i spał na swoim łóżu ze zobaczyli, że są pobici przez Izraela, zebrały się razem. slugami swego pana, a do swego domu nie poszedł. **16** I Hadadezer posłał po Syryjczyków, którzy byli za rzeką, i sprowadził [ich]. Przybyli oni do Helam, a Szobak, dowódca wojska Hadadezera, prowadził ich. **17** Gdy doniesiono o tym Dawidowi, zebrał cały Izrael, przeprawił się przez Jordan i przybył do Helam. A Syryjczycy ustawili się w szynku bojowym przeciw Dawidowi i stoczyli z nim bitwę. **18** Lecz Syryjczycy uciekli przed Izraelem i spośród Syryjczyków Dawid zabił [ludzi z] siedmiuset rydwanychów oraz czterdzieści tysięcy jeźdźców. Zranił też Szobaka, dowódcę ich wojska, który tam zmarł. **19** Kiedy wszyscy królowie, poddani Hadadezera, zobaczyli, że są побici przez Izraela, zawarli pokój z Izraelem i służyli im. I Syryjczycy bali się odtąd iść na pomoc synom Ammona.

11 Na początku roku, w czasie, kiedy królowie zwykli wyjeżdżać [na wojnę], Dawid wysłał Joaba wraz ze swoimi slugami oraz cały Izrael. Spustoszyli oni synów Ammona i obiegli Rabbę. Dawid zaś został w Jerozolimie. **2** Pewnego dnia pod wieczór Dawid wstał z łóża i przechodził się po dachu domu królewskiego. I zobaczył z dachu kapiącą się kobietę, a kobieta była bardzo piękna. **3** I Dawid posłał, i zapytał o [tej] kobietę. I powiedziano mu: Czy to nie Batszeba, córka Eliama, żona Uriasz Chetyty? **4** Dawid wysłał więc [po nią] posłańców i wziął ją. A gdy przyszła do niego, położył się z nią, gdyż była oczyszczona od swojej nieczystości. Potem wróciła do swego domu. **5** Kobieta ta poczęła, więc posłała, by zawiadomić Dawida: Jestem brzemienna. **6** Wtedy Dawid posłał do Joaba [rozkaz]: Przyślij do mnie Uriasz Chetę. Joab wysłał więc Uriasz do Dawida. **7** A [gdy] Uriasz przybył do niego, Dawid pytał [go] o to, jak się wiedzie Joabowi, jak się wiedzie ludowi i jak przebiega wojna. **8** Następnie Dawid powiedział do Uriasza: Idź do swego domu i umyj sobie nogi. I Uriasz wyszedł z domu króla, a za nim niesiono potrawy od króla. **9** Lecz Uriasz spał przy bramie domu króla razem ze wszystkimi slugami swego pana, a do swojego domu nie poszedł. **10** I doniesiono Dawidowi: Uriasz nie poszedł do swego domu. Dawid zapytał Uriasza: Czy nie przybyłeś z podróży? Czemu więc nie poszedłeś do swego domu? **11** Uriasz odpowiedział Dawidowi: Arka, Izrael i Juda przebywają w namiotach, mój pan Joab i sluzby mojego pana obozują w otwartym polu, a ja miałbym wejść do swojego domu, aby jeść, pić i spać ze swoją żoną? Jak żyjesz i jak żyje twoja dusza, nie uczynię tego. **12** Wtedy Dawid powiedział do Uriasza: Zostań tu jeszcze dziś, a jutro cię odprawię. I Uriasz pozostał w

Jerozolimie przez ten i kolejny dzień. **13** Potem Dawid i weszli do miasta. Wtedy Joab obejrzał miasto, postawił Uriasa w miejscu, o którym wiedział, że byli tam dzielni ludzie. **17** A gdy ludzie z miasta wypadli, stoczyli bitwę z Joabem i padło z ludu [kilka] slug Dawida, poległ także Uriasz Chetę. **18** Wtedy Joab wysłał [posłańca] i zawiadomił Dawida o wszystkim, co działo się podczas bitwy. **19** A posłańcowi rozkazał: Gdy skończysz opowiadać królowi o tym, co się wydarzyło na bitwie; **20** i jeśli król się rozniewia, i zapyta: Czemu podeszliście tak [blisko] do miasta, by walczyć? Czyż nie wiedzieliście, że strzelają z muru? **21** Kto zabił Abimeleka, syna Jerubbeszeta? Czyż nie kobieta, która rzuciła na niego z muru kawałek kamienia myliskiego, tak że umarł w Tebes? Czemu podeszliście do muru? Wtedy powiesz: Zginał również twój sluga Uriasz Chetę. **22** Poszedł więc posłaniec, a gdy przybył, opowiedział Dawidowi wszystko, z czym wysłał go Joab. **23** Posłaniec mówił do Dawida: Tamci ludzie nas przemogli i wyszli przeciw nam na pole, a my ścigaliśmy ich aż do samej bramy. **24** Wtedy łucznicy strzelali z muru do dwóch slug i zgineło kilku ze slug króla. Zginał również twój sluga Uriasz Chetę. **25** Wtedy Dawid powiedział do posłańca: Tak powiesz Joabowi: Nie zamartwiaj się tą sprawą, bo miecz pożera raz tego, raz innego. Wzmocnij natarcie na miasto i zburz je, ty sam dodawaj mu otuchy. **26** A gdy żona Uriasza usłyszała, że jej mąż Uriasz umarł, zaczęła opłakiwać swego męża. **27** Kiedy żałoba przeminęła, Dawid posłał [po nią] i sprowadził ją do swego domu. Została jego żoną i urodziła mu syna. Lecz to, co zrobił Dawid, nie podobało się PANU.

12 Wtedy PAN posłał Natana do Dawida. Ten przybył do niego i powiedział: W pewnym mieście było dwóch ludzi, jeden bogaty, a drugi ubogi. **2** Bogaty miał bardzo dużo owiec i wołów. **3** A ubogi nie miał nic oprócz jednej małej owieczki, którą kupił i żywili. Wyrosła przy nim wraz z jego dziećmi, jadła jego chleb i piła z jego kubka, spała na jego łonie i była mu jak córka. **4** I przyszedł gość do tego bogatego, a jemu było żal wziąć ze swoich owiec albo ze swoich wołów, aby przyrządzić [uczczę] dla gościa, który do niego przyszedł. Wziął więc owieczkę tego bogiego i przyrządził ją dla człowieka, który do niego przyszedł.

5 Wtedy Dawid mocno zapłonął gniewem na tego teraz, gdy już umarło, dlaczego miałbym pościć? Czy człowieka i powiedział do Natana: Jak żyje PAN, mogę je przywrócić [do życia]? Ja pójdę do niego, ale człowiek, który to uczynił, zasługuje na śmierć; 6 Za ono do mnie nie wróci. 24 I Dawid pocieszał swoją owcę wynagrodzi poczwórnie, dlatego że tak uczynił i żonę Batszebę. Wszedł do niej i położył się z nią, nie miał litości. 7 Wtedy Natan powiedział do Dawida: Potem urodziła syna, a on nadał mu imię Salomon. A Ty jesteś tym człowiekiem. Tak mówi PAN, Bóg Izraela: PAN go umiłował. 25 Posłał więc przez Nataną proroka Ja cię namaściłem, abyś był królem nad Izraelem, i nadał mu imię Jedidja ze względu na PANA. 26 i ja cię wybawiłem z rąk Saula; 8 Dalem ci dom Potem Joab walczył przeciw Rabbie synów Ammona i twego pana i żony twoego pana na twe łono, dałem zdobył miasto królewskie. 27 I Joab wysłał posłańców ci dom Izraela i Judy, a gdyby tego było za mało, do Dawida, i powiedział: Walczyłem przeciw Rabbie i zdobyłem miasto wód. 28 Teraz więc zbierz resztę ludu, oblegaj miasto i zdobądź je, abym to nie ja zdobył mieczem Uriasz Chetytę, a jego żonę wziąłeś sobie miasto i aby nie przypisano zwycięstwa memu imieniu. za żonę, jego zaś zabiłeś mieczem synów Ammona. 29 Dawid zebrał więc cały lud, udał się do Rabby, 10 Teraz więc miecz nigdy nie odstąpi od twojego domu, ponieważ wzgardziłeś mną i wziąłeś żonę z głowy jej króla, która ważyła talent złota i [była] Uriasz Chetytę, by była twoją żoną. 11 Tak mówi PAN: ozdobiona drogocennymi kamieniami. I włożono ją na Oto wzbudzę przeciwko tobie nieszczęście z twoego własnego domu, wezmę twoje żony sprzed dwóch oczu i dam je twemu bliźniemu, a on położy się z dwiema żonami wobec tego słońca. 12 I chociaż ty uczyniłeś to potajemnie, ja jednak uczynię to przed całym Izraelem i przed słońcem. 13 Wtedy Dawid powiedział do Natana: Zgrzeszyłem przeciw PANU. Natan zaś odpowiedział Dawidowi: PAN też przebaczył ciwój grzech, nie umrzesz. 14 Ponieważ jednak przez ten czyn dależ wrogom PANA powód, by bluźnili, syn, który ci się urodził, na pewno umrze. 15 Potem Natan wrócił do swego domu. A PAN poraził dziecko, które żona Uriasz urodziła Dawidowi, i ciężko zachorowało. 16 Wtedy Dawid wstał się u Boga za dzieckiem. I Dawid pościł, a gdy wrócił [do siebie], leżał całą noc na ziemi. 17 I starsi jego domu przyszli do niego, aby go podnieść z ziemi. On jednak nie chciał i nie jadł z nimi chleba. 18 A siódmego dnia dziecko umarło. I słudzy Dawida bali się powiedzieć mu, że dziecko umarło. Mówili bowiem: Oto póki dziecko [jeszcze] żyło, mówiliśmy do niego, a on nie słuchał naszego głosu. Jak powiemy, że dziecko umarło, dopiero będzie się trafił. 19 Gdy jednak Dawid zobaczył, że jego słudzy szepczą [między sobą], zrozumiał, że dziecko umarło. Dawid więc zapytał swoich slug: Czy dziecko umarło? Odpowiedzieli: Umarło. 20 Wtedy Dawid wstał z ziemi, umyił się i namaścił, zmienił swoje szaty i wszedł do domu PANA, aby oddać [mu] poklon. Potem wrócił do swego domu i kazał przynieść posiłek, i położył przed nim chleb, i jadł. 21 Jego słudzy zapytali go: Co znaczy to, co uczyniłeś? Póki dziecko jeszcze żyło, pościłeś i płakaleś, a gdy dziecko umarło, wstałeś i jadłeś chleb. 22 Odpowiedział: Póki dziecko jeszcze żyło, pościłem i płakalem. Mówili bowiem: Któz wie, może PAN zmiluje się nade mną i dziecko będzie żyło. 23 Lecz

13 Później stało się tak: Absalom, syn Dawida, miał piękną siostrę imieniem Tamar. I zakochał się w niej Amnon, syn Dawida. 2 I dręczył się Amnon tak, że zachorował z powodu swojej siostry Tamar. Była bowiem dziewczątkiem i Amnonowi zdawało się rzeczą trudną, aby uczynić jej cokolwiek. 3 Lecz Amnon miał przyjaciela imieniem Jonadab, syna Szimy, brata Dawida. A Jonadab był człowiekiem bardziej przebiegły. 4 Ten go zapytał: Dlaczego ty, synu królewski, tak mizerniejsz z dnia na dzień? Dlaczego mi nic nie mówisz? Amnon odpowiedział: Zakochałem się w Tamar, siostrze mojego brata Absaloma. 5 Jonadab powiedział mu: Położ się do łóżka i udawaj chorego. Gdy twój ojciec przyjdzie, aby cię odwiedzić, powiesz mu: Pozwól, proszę, aby przyszła moja siostra Tamar i dała mi jeść, aby przygotowała posiłek na moich oczach, bym to widział i jadł z jej ręki. 6 Amnon położył się więc i udawał chorego. A gdy król przyszedł go odwiedzić, Amnon powiedział do króla: Pozwól, proszę, aby moja siostra Tamar przyszła i przygotowała na moich oczach dwa placki, abym jadł z jej ręki. 7 Wtedy Dawid posłał Tamar do domu, mówiąc: Idź teraz do domu twojego brata Amnona i przygotuj mu posiłek. 8 Tamar przyszła więc do domu swego brata Amnona, a on leżał. Wzięła mąkę i zagniotła [ciasto], po czym uczyniła placki na jego oczach i upiekła je. 9 Potem wzięła patelnię i wyłożyła [je] przed nim, lecz nie chciał jeść. I Amnon rozkazał: Niech wszyscy wyjdą ode mnie. Wszyscy wyszli więc od niego. 10

Wtedy Amnon powiedział do Tamar: Przynieś jedzenie odważni i sprawcie się dzielnie. **29** I słudzy Absaloma do sypialni, abym jadł z twojej ręki. Tamar wzięła uczynili z Amnonem tak, jak im nakazał Absalom. więc placki, które przyrządziła, i przyniosła je swemu bratu Amnonowi do sypialni. **11** A gdy podawała mu jedzenia, pochwycił ją i powiedział do niej: Chodź, polóż się ze mną, moja siostro. **12** Ona mu odpowiedziała: Nie, mój bracie, nie hańb mnie, bo tak się nie postępuje w Izraelu. Nie popełniaj tego haniebnego czynu. **13** Dokąd bowiem się udam ze swoją hańbą? A ty stanesz się jak jeden z [ludzi] nikczemnych w Izraelu. Proszę, porozmawiaj raczej z królem, bo on ci mnie nie odmówi. **14** Lecz on nie chciał posłuchać jej głosu, ale przemógl ją i zhańbił i położył się z nią. **15** Potem Amnon znienawidził jego siostrę Tamar. **16** Odpowiedziała: Absalom zaś uciekł. A gdy młodzieniec pełniący straż Z jakiego powodu? Wyrzucając mnie, czynisz [mi] większą krzywdę niż ta, którą już wyrządzileś. Ale nie chciał jej posłuchać. **17** Wtedy zawała swego sługę, który mu usługiwał, i rozkazał: Wyrowadź Stalo się tak, jak twój sługa powiedział. **18** A przestał mówić, oto przybyli synowie króla, podnieśli głos i płakali. Król i wszyscy jego słudzy również gorzko ubierały się córki króla, które były dziewczycami. Wtedy płakali. **19** I Tamar posyapała swą głowę popołem, rozdarła kolorową suknię, którą [nosila], położyła rękę na głowie swojego syna Ammihuada, króla Geszur. A [Dawid] opłakiwał swego syna przez wszystkie te dni. **20** Wtedy jej brat Absalom zapytał ją: Czy twój brat Amnon był z tobą? [Ale] milcz, moja siostro. To twój brat. Nie bierz tego do serca. Tamar mieszkała więc w osamotnieniu w domu swego brata Absaloma. **21** Gdy król Dawid usłyszał o tym wszystkim, bardzo się rozgniewał. **22** Absalom zaś nie rozmawiał z Amnonem ani źle, ani dobrze. Absalom bowiem nienawidził Amnona za to, że zhańbił jego siostrę Tamar. **23** Po upływie dwóch lat, gdy strzyżono [owce] Absaloma w Baal-Chasor, które znajduje się w poblizu Efraim, Absalom zaprosił wszystkich synów króla. **24** Absalom przyszedł do króla i powiedział: Oto teraz strzyżą [owce] twemu słudze. Proszę, niech król i jego słudzy pójdą z twoim sługą. **25** Lecz król powiedział do Absaloma: Nie, mój synu. Teraz nie pójdziemy wszyscy, aby nie być dla ciebie cieżarem. A chociaż nalegał na niego, on nie chciał iść, ale go błogosławił. **26** Wtedy Absalom powiedział: Jeśli nie, proszę, niech pójdzie z nami mój brat Amnon. Król zapytał go: Po cóż miałby iść z tobą? **27** A gdy Absalom nalegał na niego, posłał z nim Amnona i wszystkich synów króla. **28** Absalom zaś nakazał swoim slugom: Zauważcie, kiedy serce Amnona podochoci się winem, a gdy powiem wam: Zabijcie Amnona, zabijcie go, nie bójcie się. Ja bowiem nakazuję to wam. Bądźcie

Wtedy wszyscy synowie króla wstali, każdy z nich dosiadł swego muła, i uciekli. **30** A gdy jeszcze byli w [je] do jedzenia, pochwycił ją i powiedział do niej: drodze, dotarła do Dawida wieść: Absalom pozabijał Chodź, położ się ze mną, moja siostro. **31** Wtedy król wstał i rozdał swoje szaty, i położył się na ziemi. Wszyscy jego słudzy stali dokola niego w rozdartych szatach. **32** Wtedy odezwała się Jonadab, Amnon został zabity. Takie bowiem było postanowienie chciał Absaloma od tego dnia, w którym zhańbił i położył się z nią. **33** Teraz więc niech mój pan, jaką ją miłował. I Amnon wszyscy synowie króla, gdyż tylko Amnon zginał. **34** powiedział jej: Wstań, idź stąd! **16** Odpowiedziała: Absalom zaś uciekł. A gdy młodzieniec pełniący straż Z jakiego powodu? Wyrzucając mnie, czynisz [mi] podniósł oczy i spojrzał, oto za nim mnóstwo ludzi większą krzywdę niż ta, którą już wyrządzileś. Ale przychodziło drogą ze zbocza góry. **35** I Jonadab nie chciał jej posłuchać. **17** Wtedy zawała swego sługę, który mu usługiwał, i rozkazał: Wyrowadź Stalo się tak, jak twój sługa powiedział. **36** A gdy tę [kobiety] ode mnie i zarygluj za nią drzwi. **18** A przestał mówić, oto przybyli synowie króla, podnieśli głos i płakali. Król i wszyscy jego słudzy również gorzko ubierały się córki króla, które były dziewczycami. Wtedy płakali. **37** Absalom zaś uciekł i poszedł do Talmaja, jego sługa wyrowadził ją i zaryglował za nią drzwi. syna Ammihuada, króla Geszur. A [Dawid] opłakiwał swego syna przez wszystkie te dni. **38** Absalom uciekł więc i przeszedł do Geszur, gdzie przebywał przez i odeszła, głośno płacząc. **20** Wtedy jej brat Absalom trzy lata. **39** Potem król Dawid zapragnął zobaczyć Absaloma. Był już bowiem pocieszony po śmierci Amnona.

14 A Joab, syn Serui, spostrzegł, że serce króla skłaniało się ku Absalomowi. **2** Posłał więc Joab do Tekoa i sprowadził stamtąd pewną młodą kobietę, do której powiedział: Proszę, udawaj, że jesteś w żałobie, ubieraj się w szaty żałobne i nie namaszczaj się olejkiem, ale bądź jak kobieta, która od dłuższego czasu opłakuje zmarłego. **3** Potem idź do króla i mów do niego w ten sposób. I Joab pouczył ją, co ma mówić. **4** A gdy kobieta z Tekoa mówiła do króla, upadła twarzą do ziemi i oddała [mu] poklon. Powiedziała: Ratuj, król! **5** I król ją zapytał: Co ci jest? Ona zaś odpowiedziała: Jestem wdową, mój mąż umarł; **6** Twoja służąca miała dwóch synów, którzy pokłócieli się ze sobą na polu. A gdy nie było nikogo, kto by ich rozdzielił, jeden uderzył drugiego i zabił go. **7** A oto cała rodzina powstała przeciw twojej służącej i powiedziała: Wydaj tego, który zabił swego brata, byśmy mogli go zabić za życie jego brata, którego zamordował, a także zgładzimy dziedzica. W ten sposób zgasią mój weglelek, który pozostał, aby nie zostawić po moim mężu ani imienia, ani potomka na ziemi. **8** Wtedy król powiedział do kobiety: Idź do swego domu, a ja wydam rozkaz w

twojej [sprawie]. **9** I kobieta z Tekoa odpowiedziała twarzy króla nie zobaczył. **25** A w całym Izraelu nie królowi: Mój panie, królu, niech ta nieprawość spadnie na mnie i na dom mego ojca. A król i jego tron niech będzie bez winy. **10** Król powiedział: Jeśli ktoś będzie mówić przeciwko tobie, przyprowadź go do mnie, a już wieczę cię nie dotkniesz. **11** Wtedy ona powiedziała: Wspomnij, proszę, królu, na PAN, swego Boga, i nie pozwól mścicielom krwi sprowadzić większej zguby, aby mój syn nie został zgładzony. I odpowiedział: Jak żyje PAN, nie spadnie nawet jeden włos twoego syna na ziemię. **12** Kobieta powiedziała: Pozwól, proszę, że twoja służąca przemówi jeszcze jedno słowo do mego pana, króla. Odpowiedział: Mów. **13** Wtedy kobieta powiedziała: Czemu więc wymyśliłeś podobną rzecz przeciw ludowi Bożemu? Król bowiem mówi to samo, jak woda rozlana na ziemi, której nie można zebrać. Bóg jednak nie odebrał [mu] życia, ale obmyśla sposob [na to], by wygnaniec nie pozostawał na wygnaniu. **15** Przyszłam więc teraz, by móc o tym mojemu panu, królowi, gdyż lud przestraszył. Dlatego Twoja służąca powiedziała: Przemówię teraz do króla, może król spełni prośbę swojej służącej i wybawi ją, z ręki człowieka, który chce zgładzić mnie i mojego syna z Bożego dziedzictwa. **17** Twoja służąca też powiedziała: Teraz słowo mojego pana, króla, będzie pocieszeniem. Gdyż mój pan, król, jest jak anioł Boga, rozsądzając między dobrem a złem. Niech PAN, twój Bóg, będzie z tobą. **18** Wtedy król odezwał się do kobiety: Proszę, nie ukrywaj przed mną tego, o co zapytam. Kobieta odpowiedziała: Niech mówi mój pan, król. **19** Król więc zapytał: Czy nie ma w tym wszystkim ręki Joaba? Kobieta odpowiedziała: Jak żyje Twoja dusza, mój panie, królu, nic nie odbiega ani w prawo, ani w lewo od tego wszystkiego, co mówił mój pan, król. Istotnie twój sługa Joab mi to rozkazał i on to włożył w usta Twojej służącej wszystkie te słowa. **20** Twój sługa Joab sprawił, że zmieniłam postać tych słów. Mój pan jednak jest mądry mądrością anioła Boga, tak że wie wszystko, co się dzieje na ziemi. **21** Król więc powiedział do Joaba: Oto teraz uczyniącą tą rzeczą. Idź i sprawdź młodzienca Absaloma. **22** I Joab upadł twarzą do ziemi, poklonił się i błogosławił króla. Potem Joab powiedział: Dziś twój sługa poznali, że znalazłem łaskę w twoich oczach, mój panie, królu, ponieważ król spełnił prośbę swego slugi. **23** Wtedy Joab wstał i wyruszył do Geszur, i sprowadził Absaloma do Jerozolimy. **24** Król jednak powiedział: Niech wróci do swego domu, ale mojej twarzy nie zobaczy. Absalom wrócił więc do swego domu, ale było mężczyzn tak osławionego z powodu urody jak Absalom: od stóp jego nóg aż po czubek głowy nie było na nim skazy. **26** A gdy strzygł swoją głowę – strzygł ją co roku, bo [włosy] mu ciążyły i dlatego Była to kobieta o pięknym wyglądzie. **28** I Absalom mieszkał w Jerozolimie dwa lata, a twarzy króla nie zobaczył. **29** Absalom posłał więc po Joaba, aby ten go posłał do króla, lecz on nie chciał przyjść do niego. Potem posłał drugi raz, ale nie chciał przyjść. **30** Wtedy powiedział do swoich sług: Patrzcie, pole Joaba jest przede mną jeszcze [zostać]. Teraz pozwól mi więc zobaczyć ciebie, mówiąc: Przyjdź tutaj, a wyśle cię do króla, abyś oznajmil mu to. Gdy wezwał Absaloma, ten przyszedł do króla i poklonił się twarzą do ziemi przed królem. A król ucałował Absaloma.

15 Potem Absalom sprawił sobie rydwany i konie, a także pięćdziesięciu mężczyzn, którzy przed nim biegali. **2** Absalom wstał wczesnie rano i stawał przy drodze do bramy. A każdego, kto miał sprawę i udawał się do króla na sąd, Absalom przyzywał do siebie i pytał: Z jakiego miasta jesteś? Ten odpowiadał: Twój sługa jest z jednego z pokoleń Izraela. **3** Wtedy Absalom mówił mu: Patrz, Twoja sprawa jest dobra i sprawiedliwa, ale u króla nie ma nikogo, kto by cię wysłuchał. **4** Potem Absalom mówił: O gdyby mnie ustanowiono sędzią w tej ziemi, aby mógł przychodzić do mnie każdy, kto ma sprawę lub spór, to wymierząbym mu sprawiedliwość. **5** A gdy ktoś się zbliżał i poklonił mu się, wyciągał rękę, obejmował go i całował. **6** Tak Absalom postępował z całym Izraelem, który przychodził do króla na sąd. I Absalom wykradał serca ludu Izraela. **7** Po upływie czterdziestu lat Absalom powiedział do króla: Proszę, pozwól mi iść i wypełnić w Hebronie ślub, który złożyłem PANU. **8** Twój sługa bowiem złożył ślub, kiedy przebywał w Geszur w Syrii, mówiąc: Jeśli PAN naprawdę przywróci mnie do Jerozolimy, wtedy będę służyć PANU. **9** I król odpowiedział mu: Idź w pokoju. Wstał więc i udał się do Hebrona. **10** Lecz Absalom rozesłał szpiegów do wszystkich pokoleń Izraela, aby mówili: Gdy tylko

usłyszyście dźwięk traby, powiedzcie: Absalom króluje dopóki nie nadjejdzie od was słowo dające mi znać. **29** w Hebronie. **11** Z Absalomem wyruszyło dwustu Sadok i Abiatar odnieśli więc arkę Boga do Jerozolimy zaproszonych mężczyzn z Jerozolimy, którzy szli i tam pozostali. **30** Dawid zaś wstępował na Górę w swojej prostocie, nie wiedząc o niczym. **12** Gdy Oliwną, wstępował i plakał, a głowę miał zakrytą i szedł Absalom składał ofiary, wezwał [on] także Achitofela, boso. Cały lud, który był z nim, każdy z nakrytą głową, Gilonitę, doradcę Dawida, z jego miasta Gilo. I spisek wstępował i plakał. **31** Wtedy doniesiono Dawidowi: się wzmagał, bo coraz więcej ludzi przystawało do Achitofel [jest] wśród spiskowców z Absalomem. Dawid Absaloma. **13** Potem do Dawida przeszedł posłaniec, powiedział: O PANIE, proszę, obróć w głupstwo radę mówiąc: Serca ludzi Izraela zwróciły się do Absaloma. Achitofela. **32** Kiedy Dawid dotarł na szczyt [góry], **14** Wtedy Dawid powiedział do wszystkich swoich gdzie oddał poklon Bogu, oto wyszedł mu na spotkanie slug, którzy byli z nim w Jerozolimie: Wstańcie i Chuszaj Arkita w rozdartej szacie i z prochem na uciekajmy, bo inaczej nie ujdziemy przed Absalomem. głowie. **33** Dawid powiedział do niego: Jeśli pojdziesz Spieszcie się z wymarszem, żeby czasem nie dopadli ze mną, będziesz mi ciężarem; **34** Lecz jeśli wrócisz nas znienacka, nie sprowadził na nas nieszczęścia i do miasta i powiesz Absalomowi: Królu, będę twoim nie wytepili miasta ostrzem miecza. **15** Słudzy króla sługa. Jak byłem dotąd sługą twoego ojca, tak teraz powiedzieli do niego: Wszystko, co postanowi nasz pan, król, oto twoi słudzy uczynią. **16** Król wyszedł więc wniwez radę Achitofela. **35** Czyż nie ma tam z tobą pieszo, a z nim cały jego dom. Król zostawił jednak kapelanów Sadoka i Abiatarą? Cokolwiek więc usłyszysz dziesięć kobiet, nałożnic, aby pilnowały domu. **17** A gdy z domu króla, doniesz [o tym] kapelanom Sadokowi i król wyszedł pieszo wraz z całym ludem, zatrzymali się Abiatarowi. **36** Oto są tam też z nimi ich dwaj synowie, w pewnym odległym miejscu. **18** Wszyscy jego słudzy Achimaas, syn Sadoka, i Jonatan, syn Abiatarą. Przez szli przy nim, a wszyscy Keretyci, wszyscy Peletyci, wszyscy Gityci, w liczbie sześciuset mężczyzn, którzy przyszli za nim z Gat, przeszli przed królem. **19** Wtedy a Absalom także wjechał do Jerozolimy.
król zapytał Ittaja Gittyta: Czemu i ty idziesz z nami? Wróć do siebie i pozostań przy królu. Jesteś bowiem cudzoziemcem, a nawet wygnanicem. **20** Dopiero wczoraj przeszedłeś, a dziś miałbym cię zabrać, abyś się tułał z nami? Skoro sam nie wiem, dokąd idę, ty wróć i odprowadź swoich braci. [Niech będą] z tobą miłosierdzie i prawda. **21** Ale Ittaj odpowiedział królowi: Jak żyje PAN i jak żyje mój pan, król, gǳiekolwiek będzie mój pan, król, czy to na śmierć, czy na życie, tam też będzie twój sluga. **22** I Dawid powiedział do Ittaja: Idź więc i przejdź. Przeszedł więc Ittaj Gittyta i wszyscy jego mężczyźni, i wszystkie dzieci, które z nim [były]. **23** I cała ziemia głośno płakała, cały lud zaś przeszedł. Potem sam król przeszedł przez potok Cedron i w ten sposób cały lud przeszedł, i [skierował się] na drogę ku pustyni. **24** A oto [był] z nim i Sadok, i wszyscy Lewici niosący arkę przymierza Boga. Postawili arkę Boga, a Abiatar wstąpił, aż cały lud wyszedł z miasta. **25** Potem król powiedział do Sadoka: Odnieś arkę Boga do miasta. Jeśli znajdę łaskę w oczach PANA, to przywróci mnie i pokaże mi ją oraz jej przybytek. **26** Ale jeśli powie: Nie mam w tobie upodobania – oto jestem, niech mi uczyni, co jest dobre w jego oczach. **27** Król powiedział jeszcze do kapłana Sadoka: Czy nie jesteś widzącym? Wróć do miasta w pokoju wraz ze swoimi dwoma synami – Achimaasem, twoim synem, i Jonatanem, synem Abiatarą. **28** Oto będę czekał na równinach pustyni,

16 A gdy Dawid zszedł trochę ze szczytu góry, oto Siba, sluga Mefiboszeta, zszedł mu drogę z parą osiodlanych osłów, na których było dwieście chlebów, sto pęczków rodzynek, sto świeżych owoców i bukłak wina. **2** Wtedy król zapytał Sibę: Po co to? Siba odpowiedział: Osły są dla rodziny króla, by na nich jeździła, chleb i owoc na posiłek dla slug, a wino jest do picia dla znużonych na pustyni. **3** Zapytał król: A gdzie jest syn twoego pana? Siba odpowiedział królowi: Został w Jerozolimie. Powiedział bowiem: Dziś dom Izraela przywróci mi królestwo mojego ojca. **4** Wtedy król powiedział do Siby: Oto twoje jest wszystko, co należało do Mefiboszeta. Siba poklonił się i odpowiedział: Obym znalazł łaskę w twoich oczach, mój panie, królu. **5** Kiedy król Dawid przybył do Bachurim, oto wyszedł stamtąd człowiek z rodziną Saula imieniem Szimei, syn Gery. Ten wyszedł, a gdy szedł, przeklinając. **6** I rzucił kamieniami w Dawida i wszystkie slugi króla Dawida, chociaż cały lud i wszyscy wojskownicy [szli] po jego prawej i lewej stronie. **7** I tak mówił Szimei, przeklinając: Wyjdź, wyjdź, krwawy człowiek, człowiek Beliala. **8** PAN sprowadził na ciebie całą krew domu Saula, w miejsce którego zostałeś królem, i oddał PAN królestwo w ręce Absaloma, twoego syna. A oto twoje zło spotkało ciebie, bo jesteś krwawym człowiekiem. **9** Wtedy Abiszaj, syn Serui, powiedział do króla: Czemu ten zdechły pies

przeklina mojego pana, króla? Pozwól, że pójdę i utnę głowę. **10** Ale król odpowiedział: Co ja [mam] z Rada, która tym razem dał Achitofel, nie jest dobra. **11** Wtedy Chuszaj dodał: Znasz swego ojca i jego ludzi. **12** Kazał: Przeklinaj Dawida. Któż więc może powiedzieć: Są dzielnymi wojownikami rozjuszonymi w sercu jak Czemu tak czynisz? **13** Dawid powiedział jeszcze do niedźwiedzica na polu, której zabrano młode. Ponadto Abiszaia i do wszystkich swoich slug: Oto mój syn, twój ojciec jest wojownikiem i nie będzie nocował który wyszedł z mego wnętrza, nastaje na moje życie. **14** A teraz zapewne ukrywa się w jakiejś Cóż dopiero ten Beniaminita? Zostawcie go, niech jaskini albo w jakimś innym miejscu. I jeśli ktoś z przekliną, bo PAN mu [tak] rozkazał. **15** Może PAN twoich padnie na początku, to wtedy każdy, kto o tym wejrzy na moje utrapienie i odpłaci mi dobrem za jego usłyszy, powie: Kłęska spadła na lud, który [szedł] za dzisiejsze przekleństwo. **16** Dawid i jego ludzie szli Absalomem. **17** Wtedy nawet najdzielnieszy, którego więc droga, Szimei zaś szedł zboczem góry obok serce jest jak serce lwa, struchleje. Cały Izrael bowiem niego, a idąc, przeklinając, rzucił kamieniami w niego i wie, że twój ojciec jest dzielny, a [wszyscy], którzy są miotał prochem. **18** I tak król i cały lud, który był z nim, z nim, są mężczyźni. **19** Dlatego radzę, aby zgromadzić przybyły znużeni i odpoczęli tam. **20** Lecz Absalom i przy sobie cały Izrael, od Dan aż do Beer-Szeby, tak cały lud, mężczyźni Izraela, przyszli do Jerozolimy, a licznie, jak [liczny jest] piasek nad morzem, i abyś ty Achitofel [był] z nim. **21** A gdy Chuszaj Arkita, przyjaciel osobiście wyruszył na bitwę. **22** A tak napadniemy Dawida, przeszedł do Absaloma, Chuszaj powiedział na niego w którymś miejscu, gdzie się znajduje, i do Absaloma: Niech żyje król, niech żyje król! **23** spadniemy na niego, jak rosa spada na ziemię. I Wtedy Absalom zapytał Chusza: Taka to jest twoja nie pozostań ani on, ani żaden z tych wszystkich miłość do twoego przyjaciela? Czemu nie poszedłeś mężczyzn, którzy są z nim. **24** A jeśli schronił się [w ze swoim przyjacielem]? **25** Chuszaj odpowiedział któryś mieście, wtedy cały Izrael przyniesie do tego Absalomowi: Nie! Lecz kogo wybierze PAN, ten lud i miasta powozy, aściagnięty je aż do potoku, tak że wszyscy mężczyźni Izraela, do tego będą należały i nie zostanie tam ani jeden kamyk. **26** Wtedy Absalom i nim pozostań. **27** Po drugie: Komu będę służył? Czy wszyscy mężczyźni Izraela powiedzieli: Lepsza jest nie jego synowi? Jak służyłem twemu ojcu, tak będę i rada Chusza Arkity niż rada Achitofela. PAN bowiem tobie. **28** Wtedy Absalom powiedział do Achitofela: postanowił zniweczyć dobrą radę Achitofela, aby PAN Radźcie, co mam czynić. **29** Achitofel odpowiedział sprawdził nieszczęście na Absaloma. **30** I Chuszaj Absalomowi: Wejdź do nałożnic swego ojca, które opowiedział kapłanom Sadokowi i Abiatarowi: Tak a zostało, aby strzegły domu. A gdy cały Izrael usłyszy, tak radził Achitofel Absalomowi i starszym Izraela, lecz że zostało znienawidzony przez swego ojca, wtedy ja tak a tak radziłem. **31** Teraz więc szybko poślijcie wzmocnią się ręce wszystkich, którzy [sa] z tobą. **32** i donieście Dawidowi: Nie zatrzymuj się tej nocy w Rozbili więc dla Absaloma namiot na dachu. I Absalom równinach pustyni, lecz bezwłocznie przepraw się, aby wszedł do nałożnic swego ojca na oczach całego króla nie został pochłonięty wraz z całym ludem, który Izraela. **33** A rada Achitofela, której udzielał w tym jest z nim. **34** A Jonatan i Achimaas stali przy Enrogel. czasie, była niczym rada od Boga. Taka była wszelka I przyszła dziewczyna, i przekazała im [wieści], a oni rada Achitofela, zarówno u Dawida, jak i u Absaloma. poszli i donieśli o tym królowi Dawidowi. Nie mogli się bowiem pokazywać, wchodząc do miasta. **35** Zobaczył ich jednak [pewien] chłopiec i doniósł Absalomowi. Lecz oni obaj szybko poszli i weszli do domu [pewnego] człowieka w Bachurim, który miał studnię na swoim podwórzu, i weszli do niej. **36** Potem kobieta wzięła plachtę, rozcignęła ją z wierzchu na studni i rozsypała na niej ziarno. I niczego nie zauważono. **37** Kiedy przyszli słudzy Absaloma do domu tej kobiety, zapytali: Gdzie [sa] Achimaas i Jonatan? Kobieta odpowiedziała im: Przeszli przez rzekę. A gdy szukali ich i nie znaleźli, powrócili do Jerozolimy. **38** Po ich odejściu tamci wyszli ze studni i poszli powiadomić króla Dawida. Powiedzieli do niego: Wstańcie i przeprawcie się szybko przez wodę. Achitofel bowiem tak a tak radził przeciwko wam. **39** Dawid wstał więc wraz z całym ludem, który z

17 Potem Achitofel powiedział do Absaloma: Pozwól, że wybiorę dwanaście tysięcy mężczyzn i wyruszę tej nocy w pościg za Dawidem; **2** i napadnę na niego, póki jest znużony i ręce ma słabe, i przerażę go. Ucieknie cały lud, który jest z nim, a ja zabiję samego króla. **3** I przyprowadzę cały lud do ciebie, [gdzież] życie człowieka, na które nastajesz, jest jakby powrócili wszyscy do ciebie. Wtedy cały lud będzie miał pokój. **4** Spodobało się to Absalomowi i wszystkim starszym Izraela. **5** Absalom powiedział jednak: Zawołajcie szybko również Chusza Arkę i posłuchajmy także, co on powie. **6** A gdy Chuszaj przeszedł do Absaloma, Absalom powiedział do niego: Tak powiedział Achitofel – czy mamy postąpić według jego rady? Jeśli nie,

niem był, i przeprawili się przez Jordan. Do brzasku nie wiszącego na dębie. 11 Wtedy Joab powiedział do brakowało ani jednego [człowieka], który by się nie człowieka, który go o tym powiadomił: Jeśli widziałeś, przeprawił przez Jordan. 23 Kiedy Achitofel zobaczył, to czemu go tam nie zabiłeś i [nie rzuciłeś] na ziemię? że nie postąpiono zgodnie z jego radą, osiodłał osła. Dałbym ci dziesięć srebrników i jeden pas. 12 Człowiek wstał i wrócił do swego domu, do swego miasta. Potem ten odpowiadał Joabowi: Choćbym otrzymał na ręce wydał zarządzenia odnośnie do swego domu, powiesił tysiąc srebrników, nie podniósłbym ręki na syna króla. się i umarł, a został pogrzebany w grobie swego ojca. Słyszałem bowiem, jak król nakazał tobie, Abiszajowi 24 A Dawid już przybył do Machanaim, gdy Absalom i Ittajowi: Zachowajcie wszyscy młodzieńca, Absaloma. przeprawił się przez Jordan, on i wszyscy mężczyźni 13 Chyba że chciałbym postąpić zdradliwie przeciw Izraela z nim. 25 I Absalom ustanowił Amasę dowódcą własnej duszy, gdyż żadna sprawa nie jest tajona wojska w miejsce Joaba. Amasa był synem mężczyzny przed królem. Nawet ty sam byłbyś przeciwko mnie. imieniem Jitra, Izraelity, który obcował z Abigail, córką 14 Wtedy Joab odpowiadał: Nie będę z tobą tracić Nachasza, siostrą Serui, matki Joaba. 26 A Izrael i czasu. Wziął więc do ręki trzy strzały i wbił je w serce Absalom rozbili obóz w ziemi Gilead. 27 I kiedy Dawid Absaloma, gdy ten jeszcze [wisiał] żywy na dębie. przybył do Machanaim, Szobi, syn Nachasza z Rabby 15 Potem dziesięciu młodzieńców, giermków Joaba, synów Ammona, i Makir, syn Ammiela z Lo-Debar, i otoczyło Absaloma – bili go i zabili. 16 Wtedy Joab Barzillaj, Gileadczyk z Rogelim; 28 Przynieśli posłania, zadał w trąbę i lud wrócił z pogoni za Izraelem, bo misy, naczynia gliniane, pszenicę, jęczmień, mąkę, Joab zatrzymał lud. 17 Wzięli zaś Absaloma, wrzucili ziarno prażone, bób, soczewicę, prażony groch; 29 go do głębokiego dołu [w tym] lesie i wznieśli nad Miód, masło, owce i sery krowie. Przynieśli Dawidowi i nim wielki stos kamieni. I cały Izrael uciekł, każdy do ludowi, który był z nim, na pożwienie. Mówili bowiem: swego namiotu. 18 A Absalom za swego życia postawił Lud jest głodny, znużony i spragniony na pustyni.

18 Wtedy Dawid policyzł lud, który z nim [był], i ustanowił nad nim dowódców nad tysiącami i dowódców nad setkami. 2 Potem Dawid послął trzecią część ludu pod ręką Joaba, trzecią część pod ręką Abiszaja, syna Serui, brata Joaba, i trzecią część pod ręką Ittaja Gittity. I król powiedział do ludu: Ja również wyruszę z wami. 3 Ale lud odpowiadał: Nie wyruszysz. Jeśli bowiem my uciekniemy, oni nie zwrócią na nas uwagi, i choćby połowa z nas poległa, też nie zwrócią na nas uwagi. Ty zaś jesteś dla nas jak dziesięć tysięcy. Teraz więc będzie lepiej, abyś mógł przyjść nam z pomocą z miasta. 4 Odpowiedział im król: Uczyni to, co wydaje się wam słusze. Król stanął więc przy bramie, a cały lud wychodził setkami i tysiącami. 5 I król nakazał Joabowi, Abiszajowi i Ittajowi: Łagodnie [traktujcie] młodzieńca, Absaloma. A cały lud słyszał, jak król wydał wszystkim dowódcom rozkaz o Absalomie. 6 Lud wyruszył więc w pole przeciw Izraelowi i doszedł do bitwy w lesie Efraima. 7 Lud Izraela został tam pobity przez slugi Dawida i stała się wielka klęska tego dnia: [poległo] dwadzieścia tysięcy [osób]. 8 Bitwa bowiem rozproszyła się na całą okolicę, a las pochłonął tego dnia więcej ludzi, niż pożar miecz. 9 I Absalom natknął się na slugi Dawida. Absalom jechał na mule, a muł wbiegł pod gęste gałęzie wielkiego dębu. Wtedy jego głowa zaczepiła się o dąb i zawisła między niebem a ziemią. Lecz muł, który był pod nim, poszedł [dalej]. 10 Zobaczył to pewien człowiek i powiadomił Joaba: Oto widziałem Absaloma

sobie pomnik w dolinie królewskiej, bo mówił: Nie mam syna, który by upamiętnił moje imię. Nazwał więc ten pomnik swoim imieniem i zwie się on Miejscem Absaloma aż do dziś. 19 Wtedy Achimaas, syn Sadoka, powiedział: Pozwól mi iść i zanieść królowi dobrą nowinę, że PAN wybrał go z ręki jego wrogów. 20 Lecz Joab mu odpowiadał: Nie byłbyś dziś zwiastunem dobrej nowiny, lecz zaniesiesz ją w innym dniu. Dziś natomiast nie zaniesiesz dobrej nowiny, gdyż zginął syn króla. 21 Potem Joab odezwał się do Kuszego: Idź i opowiedz królowi, co widziałeś. Kuss poklonił się Joabowi i pobiegł. 22 Achimaas, syn Sadoka, ponownie powiedział do Joaba: Niech się dzieje, co chce, pozwól, proszę, bym pobiegł za Kuszem. Joab zapytał: Dlaczego miałbyś biec, mój synu, skoro nie masz żadnej dobrej wieści do zwiastowania? 23 [Odpowiedział]: Niech się dzieje, co chce, pobiegnę. Joab mu powiedział: Biegń. Achimaas pobiegł więc prostszą drogą i wyprzedził Kuszego. 24 A Dawid siedział między dwiema bramami. I strażnik wszedł na dach bramy przy murze, a gdy podniósł oczy, zobaczył, że jakiś mężczyzna biegnie samotnie. 25 Wtedy strażnik zawołał i powiadomił o tym króla. Król powiedział: Jeśli jest sam, to w jego ustach jest dobra nowina. [A gdy] ten szedł spiesznie i zbliżał się; 26 Strażnik zobaczył drugiego biegającego mężczyznę. I strażnik zawołał do odźwiernego: Oto biegnie samotnie [drugii] mężczyzna. Król powiedział: Ten również przynosi dobrą nowinę. 27 Wtedy strażnik powiedział: Wydaje mi się, że bieg pierwszego przypomina bieg Achimaasa, syna Sadoka. Król odpowiedział: To dobry człowiek,

przychodzi z dobrą nowiną. **28** Achimaas zawała do króla: Pokój! I poklonił się królowi twarzą do ziemi, i powiedział: Niech będzie błogosławiony PAN, twój Bóg, który wydał tych ludzi, którzy podnieśli ręce przeciw memu panu, królowi. **29** Król zapytał: Czy dobrze się ma młodzieniec Absalom? Achimaas odpowiedział: Widziałem wielkie zamieszanie, gdy Joab wysyłał sługę do króla i mnie, twoego słугę, ale nie wiem, co [to było]. **30** Potem król powiedział: Odejdź na bok i stani tam. On więc odstąpił i stanął. **31** Wtedy przybył Kusz i powiedział: Mam dobrą nowinę, mój panie, królu! PAN przeciwbawił dzisiaj z ręki wszystkich, którzy powstały przeciw tobie. **32** Król zapytał Kuszego: Czy dobrze się ma młodzieniec Absalom? Odpowiedział Kusz: Oby wrogowie mego pana, króla, i wszyscy, którzy powstają przeciw tobie na nieszczęście, byli jak [ten] młodzieniec! **33** Wtedy król zasmucił się, wstąpił do komnaty nad bramą i zapłakał. A idąc, tak mówił: Mój synu, Absalomie! Mój synu, mój synu, Absalomie! Obym ja umarł zamiast ciebie! Absalomie, mój synu, mój synu!

więc król Dawid do kapłanów Sadoka i Abiatara taką wiadomość: Powiedziecie starszym Judy: Dlaczego macie być ostatni przy sprowadzeniu króla z powrotem do jego domu? Słowa całego Izraela doszły bowiem do króla, do jego domu. **12** Jesteście moimi braćmi, moją kością i moim ciałem. Dlaczego więc macie być ostatnimi przy sprowadzeniu króla? **13** [A] do Amasy powiedziecie: Czy nie jesteś moją kością i moim ciałem? Niech Bóg mi to uczyni i tamto dorzuci, jeśli nie będziesz dowódca wojska przede mną po wszystkie dni na miejsce Joaba. **14** W ten sposób ujął cię wybawił dzisiaj z ręki wszystkich, którzy powstały serce wszystkich ludzi Judy jakby jednego człowieka, dlatego postali do króla wiadomość: Wracaj razem ze wszystkimi swoimi slugami. **15** Król wrócił więc i przybył nad Jordan. A lud Judy wyruszył do Gilgal, aby wyjść królowi na spotkanie i przeprowadzić króla przez Jordan. **16** Pospieszył się także Szimei, syn Gery, Beniaminita z Bachurim, i wyruszył z ludem Judy na spotkanie króla Dawida. **17** A było z nim tysiąc mężczyzn z Beniamina oraz Siba, sluga domu Saula, wraz ze swoimi piętnastoma synami i dwudziestoma slugami. I przeprawili się przez Jordan do króla. **18** Przepłynęła też tratwa, aby przewieziono dom króla i aby mogła służyć do czegokolwiek, co wydaje mu się słusze. A Szimei, syn Gery, upadł przed królem, gdy się przeprawił przez Jordan. **19** I powiedział do króla: Niech mój pan nie poczyta mi nieprawości i niech nie wspomina na to, co lekkoomyślnie uczynił twój sluga tego dnia, gdy mój pan, król, wychodził z Jerozolimy, i nie bierze sobie tego do serca. **20** Twój sluga wie bowiem, że zgrzeszył. A oto dziś przyszedłem pierwszy z całego domu Józefa, aby wyjść na spotkanie mojego pana, króla. **21** Wtedy odezwał się Abiszaj, syn Serui, i zapytał: Czy Szimei nie powinien zostać zabity za to, że przeklął pomazanego PANA? **22** Ale Dawid odpowiedział: Co ja mam z wami, synowie Serui, że dziś jesteście dla mnie przeciwnikami? Czy dziś ktoś powinien ponieść śmierć w Izraelu? Czyż nie wiem, że ja dzisiaj [zostałem] królem nad Izraelem? **23** I król powiedział do Szimejego: Nie umrzesz. I król mu to przysiągł. **24** Także Mefiboszet, syn Saula, wyszedł królowi na spotkanie. Nie mył on nóg ani nie strzygł brody, ani nie prał swoich szat od dnia odejścia króla aż do dnia, w którym wrócił w pokoju. **25** I kiedy przybył na spotkanie króla w Jerozolimie, zapytał go król: Dlaczego nie poszedłeś ze mną, Mefiboszecie? **26** A [on] mu odpowiedział: Mój panie, królu, mój sluga mnie oszukał. Twój sluga bowiem powiedział: Osiodłam sobie osła, żeby na nim pojechać z królem, gdyż twój sluga jest kulawy. **27** On zaś oczernił twoego slugę przed moim panem, królem. Lecz mój pan, król, jest jak anioł Boga. Uczyń więc, co jest dobre w

19 I zawiadomiono Joaba: Oto król płacze i lamentuje z powodu Absaloma. **2** Tak więc zwycięstwo tego dnia zamieniło się w żałobę dla całego ludu. Lud bowiem usłyszał w tym dniu, jak mówiono: Król ubolewa nad swoim synem. **3** I lud wkradał się tego dnia, gdy wchodzili do miasta, tak jak wkrada się lud, który jest okryty hańbą i ucieka z bitwy. **4** A król zasłonił swoją twarz i wołał donośnym głosem: Mój synu, Absalomie, Absalomie, mój synu, mój synu! **5** Wtedy Joab wszedł do króla do domu i powiedział: Okryłeś dziś wstępem twarze wszystkich swoich slug, którzy dzisiaj ocalili twoje życie, życie dwóch synów i córek oraz życie dwóch żon i nałożnic. **6** Milujesz tych, którzy cię nienawidzą, a nienawidzisz tych, którzy cię milują. Pokazałeś bowiem dziś, że dowódcy i słudzy są dla ciebie niczym. Gdyż dzisiaj poznałem, że gdyby Absalom przeżył, a my wszyscy dziś poleglibyśmy, to by ci się bardzo spodobało. **7** Teraz wstań więc, wyjdź i przemów łagodnie do swoich slug. Przysięgam bowiem na PANA, że jeśli nie wyjdziesz, nikt nie pozostanie przy tobie tej nocy, a będzie to gorsze niż całe зло, jakie spotkało cię od twej młodości aż dotąd. **8** Wtedy król wstał i zasiadł w bramie. Zawiadomiono cały lud: Oto król zasiadł w bramie. I cały lud stawił się przed królem. Izraelici zaś uciekli, każdy do swego namiotu. **9** I cały lud, we wszystkich pokoleniach, rozprawił [ze sobą]: Król wyrwał nas z rąk naszych wrogów i on nas wyrwał z rąk Filistynów, a teraz uciekł z ziemi przed Absalomem. **10** Lecz Absalom, którego namaściliśmy nad sobą, zginął w bitwie. Czemu więc teraz nic nie mówicie o sprowadzeniu króla z powrotem? **11** Posłał

twoich oczach. **28** Wszyscy bowiem z domu mego ojca byliśmy godni śmierci przed moim panem, królem. A **29** I jednak ty posadziłeś twego sługa między tymi, którzy zadzą w trąbę i powiedział: Nie mamy działa w Dawidzie jadając u twoego stołu. Jakie mam więc prawo skarżenia ani nie mamy dziedzictwa w synu Jessego. Każdy do się jeszcze przed królem? **30** Wtedy król powiedział swojego namiotu, o Izraelu! **31** Odstąpili więc od Dawida mu: Po co jeszcze mówisz o swoich sprawach? Już wszyscy ludzie Izraela [i poszli] za Szeba, synem powiedziałem: Ty i Siba podzielcie się polem. **32** A Bikriego. Ale ludzie Judy, od Jordanu aż do Jerozolimy, Mefiboszet powiedział do króla: Niech nawet weźmie trzymali się swego króla. **33** I Dawid przeszedł do swego wszystko, skoro mój pan, król, wrócił w pokoju do domu w Jerozolimie. Wtedy król wziął dziesięć kobiet, swego domu. **34** Również Barzillaj Gileadczyk przybył nałożnic, które pozostawił, aby strzegły domu, umieścił z Rogelim, przeprowadził się z królem przez Jordan, je w strzeżonym domu i utrzymywał, ale nie obcował z aby go odprowadzić za Jordan. **35** A Barzillaj był nimi. Pozostały one zamknięte aż do dnia swej śmierci, bardzo stary, miał osiemdziesiąt lat. On to zaopatrywał jakby we wdowierstwie. **36** Potem król powiedział do króla, dopóki przebywał w Machanaim, bo był bardzo Amasy: Zbierz mi mężczyzn Judy w ciągu trzech dni, bogatym człowiekiem. **37** Król powiedział do Barzillaja: ty także się staw. **38** Poszedł więc Amasa, by zebrać Chodź ze mną, a będę cię utrzymywał u siebie w lud Judy. Lecz przekroczył termin, który mu wyznaczył. Jerozolimie. **39** Lecz Barzillaj odpowiedział królowi: **40** I Dawid powiedział do Abiszaja: Teraz Szeba, syn ile lat pozostało, żebym miał iść z królem do Bikriego, uczyni nam gorzej niż Absalom. Weź [więc] Jerozolimy? **41** Mam dzisiaj osiemdziesiąt lat. Czy sługi twoego pana i ścigaj go, by nie znalazły sobie mogę rozróżnić między dobrem a złem? Czy twój sługa obronnych miast i nie wymknął się nam. **42** Wtedy wyszli poczuje smak tego, co je albo pije? Czy mogę jeszcze z nim ludzie Joaba oraz Keretyci, Peletyci i wszyscy słuchać głosu śpiewaków i śpiewaczek? Po co więc dzielni wojownicy. Wyruszyli z Jerozolimy w pościg twój sługa miałby być jeszcze ciężarem dla swego za Szeba, synem Bikriego. **43** A gdy byli przy wielkim pana, króla? **44** Twój sługa pojedzie jeszcze trochę za kamieniu, który [jest] w Gibeonie, Amasa wyszedł im Jordan z królem. Czemu król miałby mi dawać taką naprawę. A Joab miał na sobie przepasaną szatę, nagrodę? **45** Pozwól, proszę, twemu słudze powrócić, a na niej pas z mieczem w pochwie przypasany do abym umarł w swoim mieście, przy grobie swego bider. Gdy on się zbliżył, [miecza] wypadł mu. **46** I Joab ojca i swej matki. Lecz oto twój sługa Kimham, niech zapytał Amasę: Czy masz się dobrze, mój bracie? on pojedzie z moim panem, królem. Uczyń mu to, co **47** I Joab ujął Amasę prawą ręką za brodę, jakby miał jest dobre w twoich oczach. **48** Król odpowiedział: go pocałować. **49** Lecz Amasa nie zwrócił uwagi na Niech idzie ze mną Kimham, a ja mu uczynię to, miecz, który [był] w ręce Joaba. Ten uderzył go nim co będzie dobre w twoich oczach. A czegokolwiek pod pięte żebro i wylał jego wnętrzności na ziemię będziesz sobie życzył ode mnie, to uczynię. **50** I cały bez [zadawania] drugiego ciosu, i [Amasa] umarł. lud przeprawił się przez Jordan. Gdy król przeprowadził A Joab i jego brat Abiszaj puścili się w pogон za się, pocałował król Barzillaja i błogosławiał mu. Ten Szeba, synem Bikriego. **51** Wtedy stanął przy nim zaś wrócił do swego miejsca. **52** Potem król udał się jeden ze slug Joaba i powiedział: Ktokolwiek sprzyja do Gilgal, poszedł też z nim Kimham. Cały lud Judy Joabowi i ktokolwiek [jest] za Dawidem, niech idzie towarzyszył królowi, a także połowa ludu Izraela. **53** A za Joabem. **54** Tymczasem Amasa tarzał się we krwi oto wszyscy ludzie Izraela przyszli do króla i zapytali na środku drogi. A gdy ten człowiek zobaczył, że go: Czemu nasi bracia, ludzie z Judy, wykradli cię i cały lud zatrzymuje się, usunął Amasę z drogi na przeprowadzili króla i jego dom przez Jordan wraz ze pole i zarzucił na niego szatę. Zauważył bowiem, że wszystkimi ludźmi Dawida? **55** I wszyscy ludzie Judy każdy, kto obok niego przechodzi, zatrzymuje się. **56** A gdy usunięto go z drogi, wszyscy szli za Joabem, nami spokrewniony. A dlaczego gniewacie się z tego by ścigać Szeba, syna Bikriego. **57** Ten przeszedł powodu? Czy król [za to] dawał nam jeść albo czy przez wszystkie pokolenia Izraela aż do Abel i Bet-obdarował nas [jakimś] darem? **58** Wtedy ludzie Izraela Maaka, a wszyscy Berici zebrali się i poszli za nim. **59** A odpowiedzieli ludziom Judy: Mamy w królu dziesięć A kiedy tam nadciagnęli, oblegli go w Abel Bet-Maaka i części, toteż mamy większe prawo do Dawida niż wy. usypali wał przeciw miastu, tak że stali przed murem, Dlaczego nas lekceważałyście? Czy nie my pierwi i cały lud, który był z Joabem, uderzał, by zburzyć mówiliśmy o sprowadzeniu z powrotem swego króla? mur. **60** Wtedy [pewna] madra kobieta zawała z Ale słowa ludzi Judy były surowsze niż słowa ludzi miasta: Słuchajcie, słuchajcie! Powiedziecie, proszę, Izraela.

Gdy zblízył się do niej, kobieta zapytała: Czy ty jesteś synów [siostry] Mikal, córki Saula, których urodziła Joab? Odpowiedział: Jestem. Wtedy powiedziała: Adrielowi, synowi Barzillaja z Mecholi; **9** i wydał ich w Słuchaj słów twojej służącej. Odpowiedział: Słucham. ręce Gibeonitów, a oni powiesili ich na górze przed **18** Ona mówiła dalej: W dawnych czasach mówiono: PANEM. Razem umarło ich siedmiu, zostali zabici w Koniecznie należy radzić się w Abelu – i tak sprawa pierwsze dni żniw, na początku żniw jęczmienia. **10** się zakończyła. **19** Ja jestem [jednym] ze spokojnych Wtedy Rispa, córka Aji, wzięła wóz i rozciągnęła go i wiernych w Izraelu, a ty chcesz zniszczyć miasto i na skale, na początku żniw, aż do czasu, gdy spadł matkę w Izraelu. Dlaczego chcesz zburzyć dziedzictwo na nich deszcz z nieba, i nie pozwalała, aby ptactwo PANA? **20** Joab odpowiedział jej: Nie daj, nie daj powietrzne zbliązało się do nich za dnia, ani zwierzęta Boże, abym miał zburzyć albo zniszczyć. **21** Nie tak polne – nocą. **11** Potem doniesiono Dawidowi o tym, co ma się sprawa. Tylko pewien człowiek z góry Efraim uczyniła Rispa, córka Aji, nałożnicą Saula. **12** Dawid imieniem Szeba, syn Bikriego, podniósł rękę przeciw poszedł więc i wziął kości Saula i kości Jonatana, jego królowi Dawidowi. Wydajcie jego samego, a odstapię syna, od starszych Jabel-Gilead, którzy ukradli je od miasta. Kobieta odpowiedziała Joabowi: Oto jego z placu Bet-Szan, gdzie ich zawiesili Filistyni w dniu głowa zostanie ci rzucona przez mur. **22** Kobieta zabicia Saula przez Filistynów w Gilbo. **13** Wziął poszła więc do całego ludu w swojej mądrości. Święto więc stamtąd kości Saula i kości Jonatana, jego syna; głowę Szebie, synowi Bikriego, i rzucono ją do Joaba. zebrano też kości powieszonych; **14** I pogrzebali kości Ten zaś zadął w trąbę i [wszyscy] rozeszli się spod Saula i Jonatana, jego syna, w ziemi Beniamina w miasta, każdy do swojego namiotu. A Joab wrócił do Sela, w grobie Kisza, jego ojca. Uczynili wszystko, co króla do Jerozolimy. **23** I Joab był dowódcą całego króla nakazał. Potem Bóg dał się ublać co do ziemi. wojska Izraela. A Benajasz, syn Jehojady, [dowódca] Keretytów i Peletytów. **24** Adoram był poborą daniny, Izraelem. I Dawid wyruszył wraz ze swymi sługami i a Jehoszafat, syn Ahiluda, kronikarzem. **25** Szewa walczyli z Filistynami, a Dawid był znużony. **16** Wtedy – pisarzem, a Sadok i Abiatar [byli] kapłanami. **26** Iszbibenob, który wywodził się z synów pewnego Również Ira Jairyta był naczelnym dostojukiem u olbrzyma, a którego włócznia ważyła trzysta sykłów Dawida.

21 I za czasów Dawida panował głód przez trzy lata, rok po roku. Dawid szukał więc oblicza PANA, a PAN odpowiedział: To z powodu Saula i jego krawatego domu, ponieważ wymordował Gibeonitów. **2** Wtedy król wezwał Gibeonitów i przemówił do nich. A Gibeonici nie wywodzili się z synów Izraela, ale z resztki Amorytów. I chociaż synowie Izraela przysięgli im, Saul jednak usiłował wytepić ich w swej gorliwości względem synów Izraela i Judy. **3** Dawid zapytał więc Gibeonitów: Cóż mam dla was uczynić? A czym was ulagodzić, abyście błogosławili dziedzictwo PANA? **4** I odpowiedzieli mu Gibeonici: Nie chodzi nam o srebro ani o złoto od Saula i jego domu, ani o to, żeby zabito kogoś w Izraelu. A [on] odpowiedział: Cokolwiek powiecie, to dla was uczynię. **5** Oni powiedzieli do króla: [Co do] mężczyzn, który nas wygubił i zmierzał do tego, aby nas wytepić, żeby nikt z nas nie pozostał we wszystkich granicach Izraela; **6** Wydajcie nam siedmiu z jego synów, a my powiesimy ich przed PANEM w Gibea Saula, [który był] wybranicem PANA. Król odpowiedział: Wydam [ich]. **7** Lecz król oszczędził Mefiboszeta, syna Jonatana, syna Saula, z powodu przysięgi PANA, która [była] między nimi, między Dawidem a Jonatanem, synem Saula. **8** Ale król wziął dwóch synów Rispy, córki Aji, których urodziła Saulowi, Armoniego i Mefiboszeta, i pięciu

22 Dawid wypowiedział PANU słowa tej pieśni w dniu, gdy PAN go wybawił z rąk wszystkich jego wrogów i z ręki Saula; **2** Powiedział: PAN jest moją skałą, moją twierdzą i moim wybawicielem. **3** Bóg moją opoką, której będę ufał, moją tarczą i rogiem mojego zbewienia, moją wieżą i moją ucieczką, moim zbwicielem; wybawiasz mnie od przemocy. **4** Wzywałem PANA, [który jest] godny chwali, a będę wybawiony od moich wrogów. **5** Ogarnęły mnie bowiem

boleści śmierci i zatrwożyły mnie potoki bezbożnych. **6** Bolesći piekła mnie oplotły, pochwyciły mnie sidła śmierci. (*Sheol h7585*) **7** W moim utrapieniu wzywałem PANA i wołałem do mojego Boga. Ze swojej świątyni usłyszał mój głos, a moje wołanie [dotarło] do jego uszu. **8** Wtedy ziemia poruszyła się i zadźrała, a posady nieba zatrzesły się i zachwiały od jego gniewu. **9** Z jego nozdrzy unosił się dym, z jego ust [buchnął] ogień trawiący, węgle zapaliły się od niego. **10** [Spoglądali] na PANA, lecz ich nie wysłuchał. **11** Nachylił niebiosa i zstąpił, a ciemność [była] pod jego stopami. **12** Z ciemności uczynił wokół siebie namiot, z ciemnych wód i z gęstych obłoków nieba. **13** Od jego blasku rozpalły się węgle ogniste. **14** Zagrzmiął PAN z nieba, Najwyższy wydał swój głos. **15** Wypuścił strzały i rozproszył ich; blyskawicę i od podmucha tchnienia jego nozdrzy. **16** Posłał z mnie zemsty i oddał mi narody; **17** Posiągnął mnie, wyciągnął z wielkich wód. **18** Spośród moich wrogów. Ty wywyższyleś mnie ponad moich przeciwników, ocaliłeś mnie od gwałtownika. **19** Zaskoczyli mnie w dniu mego utrapienia, lecz PAN był moją podporą. **20** Wyprowadził mnie na miejsce przestronne, wybawił mnie, bo mnie sobie upodobał. **21** Nagrodził mnie PAN według mojej sprawiedliwości, oddał mi według czystości moich rąk. **22** Strzegłem bowiem dróg PANA i nie odstałem niegodziwie od mojego Boga. **23** Bo miałem przed oczyma wszystkie jego nakazy i od jego praw się nie odwróciłem. **24** Byłem wobec niego nienaganny i wystrzegałem się swojej nieprawości. **25** Dlatego oddał mi PAN według mojej sprawiedliwości, według mojej czystości przed jego oczyma. **26** [Ty] z miłosiernym miłosiernie się obejdiesz, a z człowiekiem nienagannym postąpisz nienagannie. **27** Wobec czystego okażesz się czysty, a wobec przewrotnego postąpisz przewrotnie. **28** Lecz wybawiasz lud strąpiony, a twoje oczy [sa] na wyniosłych, by ich poniąć. **29** Ty bowiem jesteś moja pochodnia, o PANIE; PAN rojaśni moje ciemności. **30** Bo z tobą przebiłem się przez wojsko, z moim Bogiem przeskoczyłem mur. **31** Droga Boga jest doskonała, słowo PANA w ogniu wypróbowane. Tarczą jest dla wszystkich, którzy mu ufają. **32** Bo który [jest] Bogiem oprócz PANA? Któz skałą oprócz naszego Boga? **33** Bóg [jest] moją siłą i mocą, on czyni doskonałą moją drogę. **34** Moje nogi czyni jak u łani i stawia mnie na wyżynach. **35** Ćwiczy moje ręce do walki, tak że mogę kruszyć spiżowy łuk swymi ramionami. **36** Daleś mi też tarczę swego zbawienia, a twoja dobroliwość uczyniła mnie wielkim. **37** Rozszerzyłeś ścieżkę dla moich kroków, tak że moje stopy się nie zachwiały. **38** Ścigałem moich wrogów i wytraciłem ich, nie zatrzymałem, aż ich nie wyniszczylem. **39** I wyniszczylem ich, i poważyłem, tak że nie mogli powstać, upadli pod moje stopy. **40** Przepasałeś mnie mocą do walki, poważyłeś pod moje stopy moich przeciwników. **41** Zmuszałeś moich wrogów do ucieczki, abym wykorzenił tych, którzy mnie nienawidzą. **42** Patrzyły, lecz nie było nikogo, kto by ich wybawił; Starłem ich jak proch ziemi, zdeptałem ich jak błoto na ulicach, rozrzuciłem ich. **43** Ty wyzwoliłeś mnie od kłotni ludzkich, zachowałeś mnie, aby był głową narodów. Będzie mi służył lud, [którego] nie znałem. **45** Cudzoziemcy będą udawać uległość. Jak tylko usłyszą, abym wykorzenił tych, którzy mnie nienawidzą. **46** Cudzoziemcy zmarnią i będą głos. **47** PAN żyje, niech będzie – i ich rozgromi. **48** I ukazały się głębiny morza, i błogosławiona moja skała, niech będzie wywyższony odsłoniły się fundamenty świata od upomnienia PANA, Bóg, skała mojego zbawienia. **49** Bóg dokonuje za od podmuchu tchnienia jego nozdrzy. **50** Posłał z mnie zemsty i oddaje mi narody; **51** Wyprowadza mnie wysoko, chwycił mnie, wyciągnął z wielkich wód. **52** Spośród moich wrogów. Ty wywyższyleś mnie ponad moich przeciwników, ocaliłeś mnie od gwałtownika. **53** Dlatego będę cię, PANIE, sławił wśród narodów i będę śpiewał twojemu imieniu. **54** [On jest] wieża zbawienia dla swego króla i na wieki okazuje miłosierdzie swemu pomazańcowi Dawidowi i jego potomstwu.

23 Oto ostatnie słowa Dawida. Dawid, syn Jessego, mężczyzna, który został wywyższony, pomazaniec Boga Jakuba i miły psalmista Izraela, powiedział: **2** Duch PANA mówił przeze mnie, a jego słowo [jest] na moim języku. **3** Bóg Izraela przemówił, Skala Izraela mówiła do mnie: Ten, który panuje nad ludem, ma być sprawiedliwy, ma panować w bojaźni Bożej. **4** [Będzie] jak światło poranka, gdy słońce wschodzi, jak poranek bez chmur [i jak] od jego blasku po deszczu wyrasta ruń z ziemi. **5** I choć mój dom nie [jest] taki przed Bogiem, to jednak zawarł ze mną wieczne przymierze, utwierdzone we wszystkim i pewne. A [to] jest całe moje zbawienie i całe [moje] pragnienie, chociaż [on] jeszcze nie daje temu wzrostu. **6** Lecz wszyscy [synowie] Beliala będą jak ciernie wyrzucone, których się ręką nie bierze. **7** Ten zaś, kto chce ich dotknąć, musi uzbroić się w żelazo i drzewce włóczni. Zostaną doszczętnie spaleni ogniem na miejscu. **8** Oto są imiona dzielnych wojowników, których miał Dawid: Tachmonita, który zajął główne miejsce wśród trzech [dowódców], to właśnie Adino Esrita. To on wywiązał [swoją włócznią] przeciw ośmiuset i pokonał ich za jednym razem. **9** Po nim był Eleazar, syn Dody, Achochita, jeden z trzech dzielnych wojowników, którzy byli z Dawidem, kiedy uragali Filistynom, którzy zebrałi się do bitwy, a Izraelici wycofali się; **10** To on powstał i bił się z

Filistynami, aż mu ręka omdlała i przywarła do miecza. Tego dnia PAN sprawił wielkie zwycięstwo. Lud zaś zwrócił tylko po to, żeby zabrać łupy. 11 A po nim [był] Szamma, syn Agego, Hararyta. Gdy bowiem Filistyni zebrały się w oddział, gdzie była działka pola pełnego soczewicy, a lud uciekł przed Filistynami; 12 Wtedy on stanął w środku tej działki, obronił ją i pobił Filistynów. A PAN sprawił wielkie zwycięstwo. 13 Ci trzej spośród trzydziestu dowódców zeszli się i przyszli do Dawida w czasie zniw do jaskini Adullam, podczas gdy oddział Filistynów rozbił obóz w dolinie Refaim. 14 A Dawid w tym czasie [przebywał] w miejscu obronnym, a załoga filistyńska [była] wtedy w Betlejem. 15 Wówczas Dawid poczuł pragnienie i powiedział: Oby ktoś dał mi się napić wody ze studni betlejemskiej, która jest przy bramie! 16 Wtedy ci trzej waleczni wojownicy przebili się przez obóz Filistynów i zaczepnęli wody ze studni betlejemskiej, która była przy bramie. Zabrali ją i przynieśli do Dawida. On jednak nie chciał jej pić, lecz wylał ją dla PANA; 17 I powiedział: Niech PAN mnie strzeże [od tego], abyem miał to uczynić. Czyż to nie krew mężczyzn, którzy poszli z narażeniem życia? I nie chciał jej pić. Tego dokonali ci trzej waleczni wojownicy. 18 Abiszaj, brat Joaba, syn Serui, był na czele trzech. On to podniósł swoją włócznię przeciw trzystu i pobił ich, i był sławny wśród tych trzech. 19 Z tych trzech był najsławniejszy i stał się ich dowódcą. Nie dorównał jednak [tamtemu] trzem. 20 Benajasz, syn Jehojoydy, syn dzielnego męża z Kabseel, który dokonał wielu czynów, to on zabił dwóch wojowników z Moabu. On też w śnieżnym dniu zszedł do jamy i zabił lwa. 21 Zabił również Egipcjanina, człowieka [godnego] podziwu. Egipcjanin ten [miał] w ręku włócznię. On zaś poszedł do niego z kijem, wyrwał włócznię z ręki Egipcjanina i zabił go jego własną włócznią. 22 Tego dokonał Benajasz, syn Jehojoydy, [był] najsławniejszy wśród tych trzech dzielnych wojowników. 23 Był sławniejszy niż trzydziestu, nie dorównał jednak owym trzem. I Dawid postawił go nad swoją strażą przyboczną. 24 Asahel, brat Joaba, [był] wśród trzydziestu. [A sa niimi]: Elchanan, syn Dodo z Betlejem; 25 Szamma Charodczyk, Elika Charodczyk; 26 Cheles Peletyta, Ira, syn Ikkesza, Tekoitczyk; 27 Abiezzer Anatotczyk, Mebuńaj Chuszatyta; 28 Salmon Achochita, Maharaj Netofatyta; 29 Cheleb, syn Baany, Netofatyta, Itaj, syn Ribaja, z Gibe'a synów Beniamina; 30 Benajasz Piratorczyk, Hiddaj z potoków Gaasz; 31 Abi-Albon Arbatczyk, Azmawet Barchumitczyk; 32 Eliachba Szaalbończyk, Jonatan, z synów Jaszena; 33 Szamma Hararyta, Achiam, syn Szarara, Hararyta; 34 Elifelet, syn Achasbaja, syna Maachatyty, Eliam, syn Achitofela Gilionity; 35 Chesraj Karmelita, Paaraj Arbitczyk; 36 Jigal, syn Natana z Soby, Bani Gadytczyk; 37 Sele Ammonita, Nacharaj Beerotczyk, giermek Joaba, syna Serui; 38 Ira Jitryta, Gareb Jitryta; 39 Uriasz Chetyta. Razem wszystkich trzydziestu siedmiu.

24 Wtedy znowu zapłonął gniew PANA przeciw Izraelowi, gdy [szatan] pobudził Dawida przeciwko nim, mówiąc: Idź, policz Izraela i Judę. 2 Król powiedział do Joaba, dowódcy wojska, który był z nim: Przebiegnij teraz wszystkie pokolenia Izraela od Dan aż do Beer-Szeby i policzcie lud, abym poznal jego liczbę. 3 Lecz Joab odpowiedział królowi: Niech PAN, twój Bóg, doda do ludu sto razy tyle, ile ich jest, i niech oczy mojego pana, króla, to zobaczą. Lecz czemu mój pan, król, żąda tego? 4 Słowo króla jednak przemogło Joaba i dowódców wojska. Joab i dowódcy wojska wyszli więc od króla, aby policzyć lud Izraela. 5 Przeprowadili się przez Jordan i rozbili obóz przy Aroerze, po prawej stronie miasta, które [leży] w środku rzeki Gad i przy Jazer. 6 Następnie przybyli do Gileadu i do ziemi Dolnej Hadsy, a stamtąd przybyli do Dan-Jaan, potem skręcili do Sydonu. 7 Później przyszli do twierdzy Tyru i do wszystkich miast Chiwwitów i Kananejczyków, skąd udali się na południe Judy aż do Beer-Szeby. 8 A gdy obeszli całą ziemię, przybyli do Jerozolimy po upływie dziewięciu miesięcy i dwudziestu dni. 9 I Joab podał królowi liczbę spisanej ludności. A w Izraelu było osiemset tysięcy dzielnych wojowników dobywających miecz, mężczyzn Judy było zaś pięćset tysięcy. 10 A serce Dawida zadrżało po tym, jak obliczył lud. I Dawid powiedział do PANA: Bardzo zgrzeszyłem, że [to] uczyniłem. Lecz teraz, PANIE, proszę, zgładź nieprawość swego slugi, gdyż bardzo głupio postąpiłem. 11 A gdy Dawid wstał rano, oto słowo PANA doszło do proroka Gada, widzącego Dawida: 12 Idź i powiedz Dawidowi: Tak mówi PAN: Trzy rzeczy daję ci do wyboru, wybierz jedną z nich, aby ci ja uczyńić. 13 Przyszedł więc Gad do Dawida, oznajmił mu i powiedział: Czy ma nastąć siedem lat głodu w twojej ziemi, czy chcesz uciekać przez trzy miesiące przed swoimi wrogami, którzy będą cię ścigać, czy też w twojej ziemi ma być przez trzy dni zaraza? Zastanów się teraz i rozważ, co mam odpowiedzieć temu, który mnie posłał. 14 Dawid odpowiedział Gadowi: Jestem w.udre. Wpadnijmy [raczej] w rękę PANA, gdyż wielkie jest jego milosierdzie. Niech nie wpadnę w rękę człowieka. 15 PAN zeszła więc na Izraela zarazę od rana do ustalonego czasu. Umarło z ludu od Dan do Beer-Szeby siedemdziesiąt tysięcy mężczyzn. 16 A gdy Anioł wyciągnął rękę nad Jerozolimą, aby ją zniszczyć, wtedy PAN użalił się nad tym nieszczęściem i powiedział do Anioła, który niszczył lud: Dosyć, powstrzymaj rękę. A Anioł PANA był przy klepisku Arawny Jebusyty. 17 I

gdy Dawid ujrzał Anioła karzącego lud, powiedział do PANA: Oto ja zgrzeszyłem, ja źle postąpiłem. Lecz te owce coż uczyniły? Proszę, niech twoja ręka obróci się na mnie i na dom mojego ojca. 18 Tego dnia przyszedł Gad do Dawida i powiedział mu: Idź, zbuduj PANU ołtarz na klepisku Arawny Jebusyty. 19 Dawid poszedł więc zgodnie ze słowem Gada, jak to PAN rozkazał. 20 Kiedy Arawna spojrzał, zobaczył króla i jego sługi zbliżających się do niego. I Arawna wyszedł, i poklonił się królowi twarzą do ziemi. 21 Wtedy Arawna zapytał: Dlaczego mój pan, król, przyszedł do swego sługi? Dawid odpowiedział: Aby kupić od ciebie to klepisko i [na nim] zbudować PANU ołtarz, żeby plaga została powstrzymana wśród ludu. 22 Arawna powiedział do Dawida: Niech mój pan, król, weźmie i złoży to, co uzna za słuszne. Oto woły na całopalenie, a sprzęty młocarskie i jazhma wołów na drwa. 23 [To] wszystko [jako] król dawał Arawna królowi. I Arawna powiedział do króla: Niech PAN, twój Bóg, ma w tobie upodobanie. 24 Lecz król powiedział do Arawny: Nie, ale koniecznie kupię [to] od ciebie za pieniądze. Nie będę składać PANU, swojemu Bogu, całopaleń, które nic nie kosztują. Kupił więc Dawid to klepisko i woły za pięćdziesiąt sykłów srebra. 25 I Dawid zbudował tam PANU ołtarz, i złożył całopalenia i ofiary pojednawcze. I PAN dał się ublaagać co do ziemi i plaga w Izraelu została powstrzymana.

I Królewska

1 Gdy król Dawid zestarzał się [i] posunął w latach, to choć okrywano go szatami, nie mógł się rozgrzać. **2** Jego słudzy powiedzieli mu więc: Niech poszukają dla naszego pana, króla, młodej dziewczyny, która stawałaby przed królem i pielęgnowała go. Niech kładzie się na twoim łonie, żeby nasz pan, król, mógł się rozgrzać. **3** Szukali więc pięknej dziewczyny po wszystkich obszarach Izraela i znalezły Abiszag Szunamitkę, i przyprowadzili ją do króla. **4** Dziewczyna ta [była] bardzo piękna; pielęgnowała króla i służyła mu, ale król z nią nie obcował. **5** Lecz Adoniasz, syn Chaggity, wywyższał się, mówiąc: Ja zostanę królem. Zaopatrzyl się w rydwany i jeźdźców oraz pięćdziesięciu mężczyzn, którzy biegali przed nim. **6** Jego ojciec nigdy go nie upominał, mówiąc: Czemu to uczyniłeś? Był on też bardzo przystojny, [jego matka] urodziła go po Absalomie. **7** Porozumiał się z Joabem, synem Serui, i z kapelanem Abiatarem, a oni przystali z Adoniaszem i pomogli [mu]. **8** Lecz kapłan Sadok, Benajasz, syn Jehojadi, prorok Natan, Szimej, Rei oraz dzielni wojownicy Dawida nie sprzyjali Adoniaszowi. **9** Potem Adoniasz zabił owce, woły i tuczne bydło przy kamieniu Zochelet, blisko źródła Rogel, i zaprosił wszystkich swych braci, synów króla, oraz wszystkich mężczyzn Judy, sług króla. **10** Lecz nie zaprosił proroka Natana, Benajasza i dzielnych wojowników oraz swego brata Salomona. **11** Wtedy Natan zapytał Batszebę, matkę Salomona: Czy nie słyszałaś, że Adoniasz, syn Chaggity, króluje, a nasz pan, Dawid, [o tym] nie wie? **12** Chodź więc teraz, proszę, dam ci radę, abyś ocaliła swoje życie i życie swego syna, Salomona. **13** Idź i wejdź do króla Dawida, i powiedz mu: Czyż ty, mój panie, królu, nie przysiagleś swojej służącej: Twój syn Salomon będzie królował po mnie i on zasiądzie na moim tronie? Dlaczego więc króluje Adoniasz? **14** A oto gdy ty będziesz tam jeszcze rozmawiała z królem, ja wejdę za tobą i potwierdę twoje słowa. **15** Batszeba weszła więc do króla do komnaty. Król już się bardzo zestarzał, a Abiszag Szunamitka usługiwała królowi. **16** Wtedy Batszeba ukleckła i oddała poklon królowi, a król zapytał: Czego chcesz? **17** A [oną] mu odpowiedziała: Mój panie, ty przysiagleś swojej służącej na PANA, swego Boga: Twój syn, Salomon, będzie królował po mnie i on zasiądzie na moim tronie. **18** A oto teraz Adoniasz króluje, a ty, mój panie, królu, [o tym] nie wiesz. **19** Zabił bowiem woły, tuczne bydło i bardzo dużo owiec i zaprosił wszystkich synów króla, kapłana Abiatara oraz dowódcę wojska, Joaba, ale twego sługi Salomona nie zaprosił. **20** Lecz ty, mój panie, królu, [wiesz], że oczy całego Izraela są zwrócone na ciebie,

abyś im oznajmił, kto zasiądzie na tronie mego pana, króla, po nim. **21** W przeciwnym razie, gdy mój pan, król, zaśnie ze swymi ojcamii, ja i mój syn Salomon będziemy uważani za przestępco. **22** A gdy jeszcze rozmawiała z królem, przeszedł prorok Natan. **23** I oznajmiono królowi: Oto prorok Natan. I gdy wszedł przed oblicze króla, poklonił się królowi twarzą do ziemi. **24** Potem Natan powiedział: Mój panie, królu, czy ty powiedziałeś: Adoniasz będzie królował po mnie i on zasiądzie na moim tronie? **25** Dzisiaj bowiem zstąpił i zabił woły, tuczne bydło oraz bardzo dużo owiec, i zaprosił wszystkich synów króla, dowódców wojsk oraz kapłana Abiatara, a oto oni jedzą z nim i piją, i mówią: Niech żyje król Adoniasz! **26** Lecz mnie, twego sługi, i kapłana Sadoka, i Benajasza, syna Jehojadi, oraz twego sługi Salomona nie zaprosił. **27** Czy wyszło to od mego pana, króla, a nie oznajmiles swemu słudze, kto zasiądzie po nim na tronie mego pana, króla? **28** Król Dawid odpowiedział: Zawołajcie mi Batszebę. Ta weszła przed oblicze króla i stanęła przed nim. **29** Wtedy król przysiągł: Jak żyje PAN, który wybiawił moją duszę z wszelkiego ucisku; **30** Jak przysiąglem ci na PANA, Boga Izraela: Twój syn Salomon będzie królować po mnie i on zasiądzie na moim tronie zamiast mnie, tak dziś uczynię. **31** Batszeba schyliła się twarzą ku ziemi i pokloniła się królowi, i powiedziała: Niech żyje mój pan, król Dawid, na wieki! **32** Potem król Dawid rozkazał: Zawołajcie mi kapłana Sadoka, proroka Natana i Benajasza, syna Jehojadi. I [tamci] weszli przed oblicze króla. **33** A król powiedział im: Weźcie ze sobą sługi waszego pana, wsadźcieatego syna Salomona na moją mulicę i sprowadźcie go do Gichonu. **34** A tam niech kapłan Sadok i prorok Natan namaszczą go na króla nad Izraelem. Następnie zadmijcie w trąbę i powiedziecie: Niech żyje król Salomon! **35** Potem pojedziecie za nim, a on przyjdzie i zasiądzie na moim tronie, i będzie królował na moje miejsce. Jego bowiem ustanowilem wodzem nad Izraelem i nad Judą. **36** Benajasz, syn Jehojadi, odpowiedział królowi: Amen. Niech to stwierdzi PAN, Bóg mego pana, króla. **37** Jak PAN był z moim panem, królem, tak niech będzie z Salomonem i niech wywyższy jego tron nad tron mego pana, króla Dawida. **38** Poszli więc kapłan Sadok, prorok Natan i Benajasz, syn Jehojadi, oraz Keretyci i Peletyci i wsadzili Salomona na mulicę króla Dawida, i zaprowadzili go do Gichonu. **39** Wtedy kapłan Sadok wziął róg olejku z namiotu i namaścił Salomona. Potem zadęto w trąbę, a cały lud powiedział: Niech żyje król Salomon! **40** I cały lud szedł za nim. Lud także grał na fletach i tak bardzo się radował, że ziemia drżała od jego głosu. **41** I usłyszeli to

Adoniasz oraz wszyscy zaproszeni, którzy z nim byli, wojnie, i zbroczył tą krwią wojny swój pas na biodrach a właśnie skończyli uczęst. A gdy Joab usłyszał głos swoje obuwie na nogach. **6** Uczynisz więc według traby, zapytał: Cóż to za krzyk poruszonego miasta? swojej mądrości, jednak nie dopuść, aby w sędziwym wieku zstąpił w pokoju do grobu. (**Sheol h7585**) **7** Lecz kapłana Abiatara. Adoniasz powiedział mu: Wejdź, syn Barzillaja Gileadczyka okaż łaskę i niech należą do tych, którzy jadają przy twoim stole. Oni bowiem nowinę. **43** Wtedy Jonatan odpowiedział Adoniaszowi: przyszli do mnie, kiedy uciekałem przed twoim bratem Nasz pan, król Dawid, ustanowił królemona Salomona. **44** Absalomem. **8** Oto jest też u ciebie Szimej, syn Gery, Król bowiem posłał z nim kapłana Sadoka i proroka Beniaminita z Bachurim, który złorzeczył mi ostro w Natana oraz Benajasza, syna Jehoady, do tego tym dniu, kiedy szedłem do Machanaim. Lecz wyszedł Keretytów i Peletytów, którzy wsadzili go na mulicę mi na spotkanie nad Jordanem i przysiąglem mu na króla; **45** Następnie kapłan Sadok i prorok Natan PANA: Nie zabiję cię mieczem. **9** Teraz jednak nie namaścili go na króla w Gichonie. I wyruszyli stamtąd, daruj mu [tego]. Jesteś bowiem człowiekiem mądrym tak się radując, że miasto zadrżało. Stąd ten krzyk, i będziesz wiedział, co masz mu uczynić, by posłać który usłyszeliście. **46** A Salomon zasiadł już na go w sędziwym wieku [zbroczonego] krwią do grobu. (**Sheol h7585**) **10** Potem Dawid zasnął ze swymi ojczami Natanie oraz Benajaszą, synem Jehoady, i został pogrzebany w mieście Dawida. **11** A czas Niech Bóg sławniejszym uczyni imię Salomona niż panowania Dawida nad Izraelem [wynosił] czterdzieści twoje imię i niech wywyższy jego tron ponad twój tron. lat. W Hebronie królował siedem lat, a w Jerozolimie A król skłonił się na [swym] łóżu. **48** Również sam król królował trzydzieści trzy lata. **12** Zasiadł więc Salomon powiedział: Błogosławiony [niech będzie] PAN, Bóg na tronie Dawida, swego ojca, i jego królestwo zostało Izraela, który dał dziś zasiadającego na moim tronie, mocno utwierdzone. **13** Potem przyszedł Adoniasz, a moje oczy to widzą. **49** Wtedy zlekli się wszyscy syn Chaggity, do Batszeby, matki Salomona. [Ta] zaproszeni, którzy byli z Adoniaszem, i wstali, i poszli go zapytały: Czy twoje przyjście oznacza pokój? A każdy swoją drogą. **50** Adoniasz także, bojąc się [on] odpowiedział: Pokój. **14** Następnie dodał: Mam Salomona, wstał, poszedł i uchwycił się rogów ołtarza. do ciebie sprawę. Odpowiedziała: Mów. **15** Wtedy **51** I doniesiono o tym Salomonowi: Oto Adoniasz powiedział: Ty wiesz, że do mnie należało królestwo i boi się króla Salomona i uchwycił się rogów ołtarza, że cały Izrael patrzył na mnie i chciał, abym królował. mówiąc: Niech mi dziś przysięgnie król Salomon, że Królestwo jednak uległo zmianie i dostało się memu nie zabije swego sługi mieczem. **52** Wtedy Salomon bratu, bo przypadło mu ono od PANA. **16** Teraz mam odpowiedział: Jeśli okaże się godziwym człowiekiem, więc do ciebie jedną prośbę, nie odmawiaj mi tego. nie spadnie mu nawet włos na ziemię, ale jeśli znajdzie Odpowiedziała: Mów. **17** Wtedy powiedział: Powiedz, się w nim zło, poniesie śmierć. **53** Król Salomon posłał proszę, do Salomona, króla – bo wiem, że tobie nie więc, aby go sprowadzono od ołtarza. Kiedy przyszedł, odmówi – aby dał mi Abiszag Szunamitkę za żonę. **18** poklonił się królowi Salomonowi. A powiedział mu Batszeba odpowiedziała: Dobre, przemówię za tobą Salomon: Idź do swego domu.

2 A gdy zbliżał się czas śmierci Dawida, rozkazał Salomonowi, swemu synowi: **2** Idę droga całej ziemi. [Ty] umacniaj się i okaż się mężczyzną; **3** Zachowuj nakaz PANA, swego Boga, abyś chodził jego drogami i przestrzegał jego ustaw, jego przekazań, jego praw i jego świadectw, jak jest napisane w Prawie Mojżesza, aby ci się wiodło we wszystkim, co będziesz czynił, i wszędzie, dokądkolwiek się zwróciś; **4** Aby PAN spełnił swoje słowo, które zapowiedział o mnie: Jeśli twoi synowie będą strzec swej drogi, postępując przede mną w prawdzie, z całego swego serca i z całej swej duszy, to wtedy nie zabraknie [ci] mężczyzny na tronie Izraela. **5** Ty wiesz także, co uczynił mi Joab, syn Serui, co uczynił dwóm dowódcom wojska Izraela, Abnerowi, synowi Nera, i Amasie, synowi Jetery, których zabił i przelał krew w czasie pokoju jak na

na jej spotkanie, poklonił się jej i usiadł na swym tronie. Kazał też postawić krzesło swojej matce, a ona usiadła po jego prawicy. **20** I powiedziała: Mam do ciebie jedną małą prośbę, nie odmawiaj mi. Król odpowiedział jej: Proś, moja matko, bo ci nie odmówię. **21** Wtedy powiedziała: Niech Abiszag Szunamitka będzie dana za żonę twemu bratu, Adoniaszem. **22** Król Salomon odpowiedział swojej matce: A dlaczego prosisz o Abiszag Szunamitkę dla Adoniasza? Poproś także dla niego o królestwo. Jest bowiem moim starszym bratem i ma za sobą kapłana Abiatara i Joaba, syna Serui. **23** I król Salomon przysiągł na PANA: Niech Bóg mi to uczyni i tamto dorzuci, jeśli Adoniasz nie wypowiedział tych słów przeciwko własnemu życiu. **24** A teraz, jak żyje PAN, który mnie ustanowił i posadził

na tronie Dawida, mego ojca, i który zbudował mi dom, Salomonowi, że Szimei poszedł z Jerozolimy do Gat i jak obiecał, Adoniasz dziś zostanie zabity. **25** Wtedy powrócił. **42** Wtedy król posłał po Szimejego i wezwał króla Salomon posłał Benajasza, syna Jehojadi, i ten go, i powiedział mu: Czy nie przysiąglem na PANA i nie oświadczyłem ci, mówiąc: Tego dnia, w którym król powiedział: Idź do Anatot, do swojej posiadłości, wyjdiesz, wiedz dobrze, że na pewno umrzesz? I gdyż zasłużyłeś na śmierć. Dziś jednak nie zabiję odpowiedziałeś mi: Dobre to słowo, [które] słyszałem. cię, ponieważ nosiłeś arkę PANA przed Dawidem, **43** Dlaczego więc nie przestrzegaleś przysięgi PANA i moim ojcem, i ponieważ wycierpiałeś wszystko, co mój nakazu, który ci dałem? **44** Następnie król powiedział ojciec wycierpiał. **27** I Salomon usunął Abiatara, by do Szimejego: Znasz całe зло, którego jest świadome nie był kapelanem PANA, aby spełniło się słowo PANA, twoje serce, a które wyrządziłeś memu ojcu Dawidowi. które wypowiedział o domu Helego w Szilo. **28** Gdy PAN sprowadzi więc twoje зло na twoją głowę. **45** wieść o tym doszła do Joaba – Joab bowiem dołączył A król Salomon będzie błogosławiony i tron Dawida do Adoniasza, chociaż do Absaloma nie dołączył – zostanie utwierdzony przed PANEM na wieki. **46** Tak Joab uciekł do namiotu PANA i uchwycił się rogów ołtarza. **29** I doniesiono królowi Salomonowi o tym, i ten wyszedł, zadał mu cios i zabił go. I tak królestwo że Joab uciekł do namiotu PANA i jest przy ołtarzu. zostało utwierdzone w ręce Salomona.

Wtedy Salomon posłał Benajasza, syna Jehojadi, mówiąc: Idź, zabij go. **30** Benajasz przyszedł więc do namiotu PANA i powiedział do niego: Tak mówi król: Wyjdź. Ten odpowiedział: Nie wyjdę, ale tu umrę. Benajasz przekazał odpowiedź królowi: Tak mówił Joab i tak mi odpowiedział. **31** I król mu polecił: Uczyni, jak powiedział. Zabij go i pogrzeb go, a oczyścisz mnie i dom mego ojca z niewinnej krwi, którą przelał Joab. **32** A PAN sprowadzi jego krew na jego własną głowę, ponieważ zadał cios dwom mężczyznom sprawiedliwszym i lepszym niż on sam i zabił ich mieczem bez wiedzy mego ojca Dawida – Abnera, syna Nera, dowódcę wojska Izraela, i Amasę, syna Jetery, dowódcę wojska Judy. **33** Ich krew spadnie na głowę Joaba i na głowę jego potomstwa na wieki. Dla Dawida zaś i jego potomstwa, jego domu i jego tronu niech będzie pokój od PANA na wieki. **34** Benajasz, syn Jehojadi, poszedł więc, rzucił się na niego i zabił go. I został pogrzebany w swoim domu na pustyni. **35** Król na jego miejsce postawił na czele wojska Benajasza, syna Jehojadi, a kapłana Sadoka król postawił na miejsce Abiatara. **36** Potem król posłał po Szimejego i przyzwał go, i powiedział mu: Zbuduj sobie dom w Jerozolimie i zamieszka tam, i nigdy stamtąd nie wychodź. **37** Tego dnia bowiem, w którym wyjdiesz i przekrocysz potok Cedron, wiedz dobrze, że na pewno umrzesz. Twoja krew spadnie na twoją głowę. **38** Wtedy Szimei powiedział do króla: Dobre jest to słowo. Jak mój pan, król, powiedział, tak twój sługa uczyni. I mieszkał Szimei w Jerozolimie przez wiele dni. **39** I zdarzyło się po trzech latach, że dwaj słudzy Szimejego uciekli do Akisza, syna Maaki, króla Gat. I dano znać Szimejemu: Oto twoi słudzy [sa] w Gat. **40** Szimei wstał więc, osiodłał swego osła i wyruszył do Gat, do Akisza, aby szukać swoich slug. Potem Szimei wrócił i przyprowadził swe slugi z Gat. **41** I doniesiono

3 I Salomon spowinowaścił się z faraonem, królem Egiptu. Pojął bowiem [za żonę] córkę faraona i przyprowadził ją do miasta Dawida, zanim skończył budować swój dom i dom PANA oraz mur dokola Jerozolimy. **2** Lud jednak składał ofiary na wyżynach, dlatego że do tego czasu nie został [jeszcze] zbudowany dom dla imienia PANA. **3** I Salomon miłował PANA, postępując zgodnie z przykazaniami Dawida, swego ojca, tylko że składał ofiary i spała kadzidło na wyżynach. **4** Król udał się więc do Gibeonu, aby tam złożyć ofiary, bo [tam] była wielka wyżyna. Na tym ołtarzu Salomon złożył tysiąc ofiar całopalnych. **5** W Gibeonie PAN ukazał się Salomonowi w nocy we śnie. Bóg powiedział: Proś o to, co mam ci dać. **6** Salomon odpowiedział: Ty okazałeś swemu słudze Dawidowi, memu ojcu, wielkie miłosierdzie, gdyż postępował przed tobą w prawdzie, sprawiedliwości i prawości serca przy tobie. I zachowałeś dla niego tę wielką laskę, że dałeś mu syna, który zasiadł na jego tronie, jak [to się dzieje] dziś. **7** Teraz więc, o PANIE, mój Boże, ty ustanowisz swego sługę królem w miejscu Dawida, mego ojca, a ja jestem małym dzieckiem i nie wiem, jak wyruszać ani jak wracać. **8** Twój sługa jest wśród twojego ludu, który wybrałeś, ludu wielkiego, którego z powodu wielkiej liczby nie można zliczyć ani spisać. **9** Daj więc swemu słudze serce rozumne, aby mógł sądzić twój lud i rozróżniać między dobrem a złem. Któż bowiem może sądzić ten twój tak wielki lud? **10** I spodobało się to PANU, że Salomon o to poprosił. **11** Wtedy Bóg powiedział do niego: Ponieważ poprosiłeś o to, a nie poprosiłeś dla siebie o długie życie ani nie poprosiłeś dla siebie o bogactwo, ani też nie poprosiłeś o wytracenie swoich wrogów, ale poprosiłeś dla siebie o rozum dla rozróżnienia w [sprawach] sądowych; **12** Oto uczyniłem według twoich słów: Dałem ci serce mądre i rozumne, tak że podobnego

tobie nie było przed tobą ani po tobie nie powstanie przyjaciel króla. **6** Achiszar, przełożony dworu, i nikt jak ty. **13** Dam ci także to, o co nie prosiłeś, a Adoniram, syn Abdy, odpowiedzialny za daninę. **7** więc bogactwo i sławę, tak że wśród królów nie będzie Salomon miał też dwunastu namiestników nad całym nikogo równego tobie po wszystkie twoje dni. **14** A Izraelem, którzy zaopatrywali króla i cały jego dwór w jeśli będziesz chodził moimi drogami, przestrzegając żywotność. Każdy z nich przez jeden miesiąc w roku miał moich ustaw i przykazań, jak postępował Dawid, twój dostarczać żywotność. **8** A oto ich imiona: syn Chura – ojciec, wtedy przedłużyę twoje dni. **15** A gdy Salomon na górze Efraim; **9** Syn Dekara – w Makas, Szaalbim obudził się, [zrozumiał, że] to był sen. Wrócił więc – w Bet-Szemesz i Elon-Bet-Chanan; **10** Syn Cheseda do Jerozolimy, stanął przed arką przymierza PANA i – w Arubot, do niego [należało] Soko i cała ziemia złożył całopalenia i ofiary pojednawcze oraz wyprawił Chefer; **11** Syn Abinadaba – nad całym obszarem Dor; uczęt wszystkim swoim slugom. **16** Wtedy przyszły do jego żoną była Tafat, córka Salomona. **12** Baana, syn króla dwie kobiety, nierządnice, i stanęły przed nim. **17** Achiluda, [do którego należały] Tanak i Megiddo oraz Jedna z kobiet powiedziała: Proszę cię, mój panie, ja i całe Bet-Szean, które leży przy Sartan pod Jizreelem, ta kobieta mieszkamy w jednym domu. Ja urodziłam od Bet-Szean aż do Abel-Mechola, aż poza Jokmeam, przy niej w tym domu. **18** A trzeciego dnia po moim **13** Syn Geber – w Ramot-Gilead, do niego należały porodzie urodziła również ta kobieta. I byłyśmy razem, wsie Jaira, syna Manassesa, które [leżą] w Gileadzie. nie było z nami nikogo innego w domu; tylko my dwie Do niego też należała kraina Argob, która [jest] w [byłyśmy] w tym domu. **19** W nocy umarł syn tej kobiety, Baszanie – sześćdziesiąt wielkich miast mających ponieważ przygniotła go. **20** Wstała więc o północy, mury i brązowe rygle. **14** Achinadab, syn Iddo – wzięła mego syna od mego boku, gdy twoja służąca Machanaim. **15** Achimaas – w Neftalim; on też pojął spała, i położyła go na swym łonie, a swego zmarłego za żonę Basemat, córkę Salomona. **16** Baana, syn syna położyła na moim łonie. **21** Kiedy wstałam rano, Chuszaia – w Aszer i ALOT. **17** Jehoszafat, syn Paruacha aby nakarmić swego syna piersią, oto był martwy. Lecz – w Issacharze. **18** Szimei, syn Eli – w Beniaminie. **19** gdy przyjrzałam się rano, zobaczyłam, że to nie był Geber, syn Uriego – w ziemi Gilead, ziemi Sichona, mój syn, którego urodziłam. **22** Wtedy druga kobieta króla Amortów, i Oga, króla Baszanu. Był on jedynym odezwała się: Nie! Moim synem [jest] ten żywy, a namiestnikiem tej ziemi. **20** A Juda i Izrael [byli] tak twoim synem [jest] ten umarły. Lecz tamta powiedziała: liczni jak piasek nad morzem. Jedli, pili i radowali się. Nie! Twoim synem jest ten umarły, a moim synem jest **21** A Salomon panował nad wszystkimi królestwami ten żywy. I tak się spierały przed królem. **23** Wtedy od rzeki aż do ziemi Filistynów, aż do granicy Egiptu. król powiedział: Ta mówi: Ten żywy jest moim synem, Płaciły one daninę i służyły Salomonowi po wszystkie a twoim synem ten umarły, a tamta mówi: Nie tak dni jego życia. **22** Wyżywienie dla Salomona na – twoim synem jest ten umarły, a moim synem jest jeden dzień wynosiło trzydzieści kor najlepszej małki i ten żywy. **24** Król powiedział więc: Przynieście mi sześćdziesiąt kor zwykłej małki. **23** Dziesięć tucznych miecz. I przyniesiono miecz przed króla. **25** Wtedy wołów, dwadzieścia wołów z pastwiska, sto owiec, król powiedział: Rozetnijcie żywe dziecko na dwoje i nie licząc jeleni, saren, danieli i tucznego drobiu. **24** dajcie połowę jednej i połowę drugiej. **26** Lecz kobieta, Panował bowiem nad całym obszarem z tej strony do której należał żywy syn, zdjęta litością nad swoim rzeką, od Tifsach aż do Gazy, nad wszystkimi krółami synem, powiedziała do króla: Proszę, mój panie, dajcie z tej strony rzeką. I miał pokój ze wszystkich stron jej to żywe dziecko, tylko nie zabijajcie go! Lecz druga dokola. **25** Juda i Izrael mieszkali bezpiecznie, każdy powiedziała: Niech nie będzie ani moje, ani dwoje, pod swoją winoroślą i pod swoim drzewem figowym, rozetnijcie [je]. **27** Wtedy król odpowiedział: Dajcie jej od Dan aż do Beer-Szeby, po wszystkie dni Salomona. żywe dziecko, a nie zabijajcie go. Ona jest jego matką. **26** Salomon miał też czterdzieści tysięcy koni w **28** A kiedy cały lud Izraela usłyszał o tym wyroku, który stajniach do swoich rydwanów i dwanaście tysięcy wydał król, bał się króla. Widzieli bowiem, że jest w jeźdźców. **27** Namiestnicy, każdy w swoim miesiącu, zaopatrywali w żywotność króla Salomona i wszystkich, którzy przychodzili do stołu króla Salomona, tak że niczego nie brakowało. **28** Także jęczmień i słomę dla koni i mulów sprowadzali na to miejsce, gdzie [one] przebywały, każdy według swojego obowiązku. **29** A Bóg dał Salomonowi mądrość i bardzo wielkie zrozumienie oraz przestronność serca jak piasek, który jest na brzegu morskim. **30** I mądrość Salomona była

4 Tak więc król Salomon był królem nad całym Izraelem. **2** A oto jego dostojnicy: Azariasz, syn Sadoka, kapłan. **3** Elichoref i Achiasz, synowie Sziszy, pisarze; Jehoszafat, syn Achiluda, kronikarz. **4** Benajasz, syn Jehojady, dowódca wojska; Sadok i Abiatar, kapłani. **5** Azariasz, syn Natana, przełożony namiestników, Zabud, syn Natana, naczelnego dostojnika,

większa od mądrości wszystkich narodów wschodnich i od wszelkiej mądrości Egiptu. **31** Był mądrzejszy niż wszyscy ludzie, niż Etan Ezrachita, Heman, Kalkol i Darda, synowie Machola. Był sławny wśród wszystkich okolicznych narodów. **32** Wypowiedział trzy tysiące przysłów, a jego pieśni było tysiąc pięć. **33** Wypowiadał się też o drzewach, [poczynając] od cedru na Libanie aż do hizopu, który wyrasta z muru. Mówił też o zwierzętach, ptakach, płazach i rybach. **34** Przychodzili więc [ludzie] ze wszystkich narodów, aby słuchać mądrości Salomona, od wszystkich królów ziemi, którzy słyszeli o jego mądrości.

5 Hiram, król Tyru, wysłał swoje slugi do Salomona, bo usłyszał, że namaszczono go na króla w miejsce jego ojca. Hiram bowiem kochał Dawida przez wszystkie dni. **2** Salomon [też] posłał do Hirama taką wiadomość: **3** Ty wiesz, że mój ojciec Dawid nie mógł budować domu dla imienia PANA, swego Boga, z powodu wojen, które go otaczały, dopóki PAN nie poddał jego [wrogów] pod stopy jego nóg. **4** Lecz teraz PAN, mój Bóg, dał mi zewsząd odpoczynek, nie ma żadnego przeciwnika ani złego wydarzenia. **5** Oto postanowiłem zbudować dom dla imienia PANA, swego Boga, zgodnie z tym, co PAN powiedział memu ojcu Dawidowi: Twój syn, którego posadzę po tobie na twoim tronie, on zbuduje dom dla mojego imienia. **6** Teraz więc rozkaż, aby ścięto dla mnie cedry z Libanu, a moi słudzy będą z twoimi slugami. Dam ci zapłatę dla twoich slug, jaką wyznaczysz. Ty wiesz bowiem, że wśród nas nie ma nikogo, kto by umiał rąbać drzewo [tak] jak Sydoryczycy. **7** Gdy Hiram usłyszał słowa Salomona, bardzo się ucieszył i powiedział: Błogosławiony [niech będzie] dzisiaj PAN, który dał Dawidowi mądrogo syna, [aby był] nad tym wielkim ludem. **8** Wtedy Hiram posłał do Salomona wiadomość: Wysłuchałem tego, co mi przesłałeś. Uczynię wszystko zgodnie z twoim życzeniem co do drewna cedrowego i drewna cyprysowego. **9** Moi słudzy sprowadzą [je] z Libanu nad morze, a ja każe je złożyć na tratwy [i przeprawić] przez morze aż do miejsca, które mi wskazesz. Tam je rozładuję, a ty je zabierzesz. Ty też spełnisz moje życzenie i dostarczysz żywność dla mojego dworu. **10** Hiram dostarczał więc Salomonowi drewno cedrowe i drewno cyprysowe, tyle ile [Salomon] chciał. **11** Salomon z kolei dostarczał Hiramowi dwadzieścia tysięcy kor pszenicy na żywność dla jego dworu i dwadzieścia kor czystej oliwy. Tyle Salomon dostarczał Hiramowi każdego roku. **12** A PAN dał Salomonowi mądrość, tak jak mu obiecał. I panował pokój między Hirarem a Salomonem, zawarli też ze sobą przymierze. **13** Potem król Salomon kazał wybrać robotników z całego Izraela,

a było tych robotników trzydziestu tysięcy mężczyzn. **14** Co miesiąc wysyłał ich do Libanu po dziesięć tysięcy na zmianę: miesiąc przebywali w Libanie, a dwa miesiące w domu. Przełożonym tych robotników był Adomiram. **15** Salomon miał też siedemdziesiąt tysięcy ludzi do dźwigania ciężarów oraz osiemdziesiąt tysięcy robotników w kamieniołomach w górach; **16** Oprócz tego mówiąc o naczelnym urzędniku Salomona, którzy nadzorowali zwierzętach, ptakach, płazach i rybach. **17** Król rozkazał również, aby przywieziono kamienie wielkie, kamienie drogie i kamienie ciosane na założenie fundamentów domu. **18** Ciosali [je] więc budowniczowie Salomona i Hirama oraz Gibilici. I tak przygotowali drewno i kamienie na budowę domu.

6 W roku czterysta osiemdziesiątym po wyjściu synów Izraela z ziemi Egiptu, w czwartym roku panowania Salomona nad Izraelem, w miesiącu Ziw, to jest drugim miesiącu, [Salomon] rozpoczął budować dom PANA. **2** A ten dom, który król Salomon budował dla PANA, miał sześćdziesiąt łokci długości, dwadzieścia [łokci] szerokości i trzydziestu łokci wysokości. **3** Przedsionek domu przed świątynią miał dwadzieścia łokci długości, stosownie do szerokości domu, i dziesięć łokci szerokości przed domem. **4** I zrobił okna w domu, od [wewnętrz] przestronne, a od [zewnętrz] wąskie. **5** Przy murze domu zbudował skrzydła dokola, przy murach domu dokola świątyni i Miejsc Najświętszego. Porobił też dokola pomieszczenia. **6** Dolna część skrzydła miała pięć łokci szerokości, środkowa – sześć łokci, a trzecia – siedem łokci. Uczynił bowiem uskoki dokola domu na zewnątrz, aby belki nie wchodziły do murów domu. **7** Podczas prac nad domem budowano [go] z wyrobionego kamienia, który przywożono. W czasie budowy nie było więc słyszać w domu ani młota, ani siekier, ani żadnego innego narzędzia z żelaza. **8** Drzwi do średniej części były po prawej stronie domu; po krętych schodach wchodziło się do środkowej [części], a ze środkowej – do trzeciej. **9** Tak więc zbudował dom i ukończył go, i pokrył sklepienie domu belkami i deskami cedrowymi. **10** Zbudował też przybudówkę przy całym domu wysoką na pięć łokci – była ona połączona z domem belkami cedrowymi. **11** Potem słowo PANA doszło do Salomona: **12** Odnośnie do domu, który budujesz – jeśli będziesz postępować według moich ustaw i wykonywać moje sądy, i zachowywać wszystkie moje przykazania, postępując według nich, wtedy spełnię moje słowo wobec ciebie, które wypowiedziałem do Dawida, twoego ojca. **13** I zamieszkam wśród synów Izraela, i nie opuszczę swego ludu Izraela. **14** Tak Salomon zbudował dom i wykończył go. **15** Mury domu obłożył wewnątrz deskami

cedrowymi, od podłogi domu aż do sufitu. Wyłożył je złotem dokładnie nałożonym na rzeźby. 36 Obudował drewnem wewnętrz, a podłogę domu pokrył deskami też dziedziniec trzema warstwami ociosanych kamieni cyprysowymi. 16 Zbudował też [przedogrę] z desek i [jedną] warstwą belek cedrowych. 37 W czwarty cedrowych [długa] na dwadzieścia lokci, od jednej roku, w miesiącu Ziw, położono fundamenty domu strony do drugiej strony domu, od podłogi aż do sufitu. PANA; 38 A w jedenastym roku, w miesiącu Bul, W ten sposób zbudował wewnętrzny przybytek, aby był to jest ósmym miesiącu, dom został wykończony Miejscem Najświętszym. 17 Sam dom, czyli świątynia we wszystkich szczegółach i ze wszystkimi jego przed Miejscem Najświętszym, miał czterdzieści lokci wymogami. A budował go przez siedem lat.

długości. 18 A na deskach cedrowych wewnątrz domu wyrzeźbiono pały i rozkwitłe kwiaty. Wszystko [było] z cedru, tak że kamienia nie było widać. 19 A Miejsce Najświętsze wewnątrz domu urządził tak, by tam umieścić arkę przymierza PANA. 20 To Miejsce Najświętsze, [umieszczone] w przedniej części domu, miało dwadzieścia łokci długości, dwadzieścia łokci szerokości i dwadzieścia łokci wysokości. I pokrył je szczerym złotem, ołtarz cedrowy także pokrył [złotem]. 21 I w ten sposób Salomon wyłożył wnętrze domu szczerym złotem, i przed [przegrodą], którą również pokrył złotem, rozciągnął złote łańcuchy przed Miejscem Najświętszym. 22 Cały dom pokrył złotem; tak go wykroiczył. Cały ołtarz, który [znajdował się] przed Miejscem Najświętszym, także pokrył złotem. 23 W Miejscu Najświętszym uczynił też dwa cherubiny z drzewa oliwnego wysokie na dziesięć łokci. 24 Pięć łokci miało jedno skrzydło cherubina i pięć łokci miało drugie skrzydło cherubina: dziesięć łokci było od końca jednego skrzydła aż do końca drugiego skrzydła. 25 Dziesięć łokci miał też drugi cherubin: oba cherubiny [miały] ten sam rozmiar i kształt. 26 Wysokość jednego cherubina wynosiła dziesięć łokci, tak samo [wysokość] drugiego cherubina. 27 I postawił cherubiny w głębi wnętrza domu, i skrzydła cherubinów rozpościerały się tak, że skrzydło jednego dotykało [tjednej] ściany, a skrzydło drugiego cherubina dotykało drugiej ściany; ich skrzydła dotykały się w środku domu. 28 I pokrył cherubiny złotem. 29 Nadto wszystkie ściany dokola domu wewnątrz i na zewnątrz ozdobił wyrytymi cherubinami, palmami i rozkwitłymi kwiatami. 30 Podłogę domu wyłożył złotem wewnątrz i na zewnątrz. 31 U wejścia do Miejsca Najświętszego wykonał drzwi z drzewa oliwnego. Nadproża i węgary zajmowały piątą część [muru]. 32 Podwójne drzwi [wykonane] były z drzewa oliwnego; wyrzeźbił na nich cherubiny, palmy i rozkwitłe kwiaty i pokrył je złotem. Cherubiny i palmy też wyłożył złotem. 33 W ten sam sposób uczynił odrzwia z drzewa oliwnego u wejścia do świątyni – zajmowały [one] jedną czwartą część [muru]. 34 A podwójne drzwi [wykonane były] z drewna cyprysowego. Dwie obracające się deski tworzyły jedno skrzydło i dwie obracające się deski – drugie. 35 [Na nich] wyrył cherubiny, palmy i rozkwitłe kwiaty i pokrył

7 Swój dom natomiast Salomon budował trzydziestę lat i cały swój dom wykończył. 2 Zbudował też dom lasu Libanu, długi na sto łokci, szeroki na pięćdziesiąt łokci i wysoki na trzydzieści łokci. Na czterech rzędach kolumn cedrowych [wspierały się] belki cedrowe. 3 Był on pokryty dachem cedrowym, zbudowanym na belkach, które wznosiły się na czterdziestu pięciu kolumnach, po piętnaście w każdym rzędzie. 4 Były też trzy rzędy okien, [jedno] okno naprzeciwko drugiego w trzech szeregach. 5 Wszystkie drzwi i odrzwi były prostokątne, [również] okna. Okna były naprzeciw siebie w trzech rzędach. 6 Zbudował też przedsionek kolumnowy, długi na pięćdziesiąt łokci i szeroki na trzydzieści łokci. A przed nim znajdował się przedsionek, przed nim były także kolumny i belki. 7 Ponadto zbudował przedsionek tronowy, w którym sądził, przedsionek sądowy. Był on pokryty cedrem od podłogi aż do sufitu. 8 A w swoim domu, w którym mieszkał, [znajdował się] drugi dziedzic za przedsionkiem i był tak samo wykonany. Salomon zbudował także dom podobny do tego przedsionka dla córki faraona, którą poślubił. 9 To wszystko [wykonane] było z kosztownych kamieni wyciosanych na miarę i ciętych piła, wewnątrz i na zewnątrz, od podłogi aż do sufitu, od dworu aż do wielkiego dziedzińca. 10 A fundament [wykonany] był z kosztownych kamieni, kamieni wielkich, z kamieni na dziesięć łokci i z kamieni na osiem łokci. 11 A nad tym były kamienie kosztowne wyciosane na miarę, z deskami cedrowymi. 12 Wielki dziedzic miał dokola trzy rzędy oczosanych kamieni i jeden rzząd belek cedrowych, tak samo jak wewnętrzny dziedzic domu PANA i przedsionek tego domu. 13 Król Salomon posłał po Hirama i sprowadził go z Tyru. 14 Był on synem wdowy z pokolenia Neftalego, a jego ojciec był obywatelem Tyru. Był brązownikiem, pełnym mądrości, zrozumienia i umiejętności wykonania wszelkich wyrobów z brązu. Przybył do króla Salomona i wykonał wszystkie zlecone przez niego prace. 15 Odlał dwie kolumny z brązu – jedna kolumna [miała] osiemnaście łokci wysokości, a jej obwód wynosił dwanaście łokci. [Taka] sama [była] druga kolumna. 16 Potem wykonał dwie głowice, aby je umieścić na wierzchu kolumn, odlane [były] z brązu. Jedna i druga głowica [miały] pieć łokci wysokości. 17

Wykonał też siatki na kształt krat i plecionki na kształt podpory, które razem z podstawą stanowiły całość. 35 Na wierzchu podstawy [umieszczonej] była obręcz kolumn – siedem dla jednej głowicy i siedem dla wysoka na pół łokcia. A na wierzchu podstawy były drugiej. 18 Po wykonaniu kolumn [sporządził] dwa [jej] szczeble i listwy, [które tworzyły] z nią całość. 36 Na płaszczyznach tych szczebelków i na listwach pokrywały głowice na wierzchołkach kolumn. Tak samo wyrył cherubiny, lwy i palmy, stosownie do miejsca zrobili na drugiej głowicy. 19 Głowice, które [znajdowały] dla każdego, oraz inne elementy dokola. 37 W ten sposób na wierzchołkach kolumn w przedsionku, [były] w sam sposób uczynił dziesięć podstawa: wszystkie miały kształć lili wielkości czterech łokci. 20 Głowice na ten sam odlew, ten sam wymiar i ten sam kształt. 38 obu kolumnach, zarówno w górnej części, jak i przy Potem wykonał dziesięć kadzi z brązu. Jedna każda środkowej części pod siatką, miały jabłka granatu. Było mieściła czterdzieści bat i każda z nich miała cztery ich dwieście, umieszczone w dwóch rzędach dokola, łokcie. Na każdej z dziesięciu podstawa stała jedna na [jednej] i na drugiej głowicy. 21 Potem postawił każdą. 39 I umieścił pięć podstawa po prawej stronie te kolumny w przedsionku świątyni. Postawił [jedną] domu i pięć po lewej stronie domu. Umieścił też morze kolumnę po prawej stronie i nazwał ją Jakin. Postawił po prawej stronie domu na południowym wschodzie. [drugą] kolumnę po lewej stronie i nazwał ją Boaz. 40 Hiram wykonał też kociołki, łypatki i miednice. Hiram 22 A na wierzchołkach tych kolumn wykonana [była] zakończył więc wykonywanie całej pracy, którą uczynił ozdobą na kształt lili. Tak została wykończona praca dla króla Salomona do domu PANA. 41 [Wykonał] nad kolumnami. 23 Wykonał też odlewane morze na mianowicie dwie kolumny, [dwie] okrągle głowice, które dziesięć łokci od brzegu do brzegu. Było ono idealnie okrągłe, miało pięć łokci wysokości i trzydziestu łokci były na szczytce dwóch kolumn, dwie siatki do pokrycia obwodu. 24 A pod jego brzegiem znajdowały się paki, Czterysta jabłek granatu do tych dwóch siatek, po dwa wszędzie dokola, po dziesięć na łokieć, a otaczały rzędy jabłek granatu na każdą siatkę, które okrywały morze dokola. Odlano dwa rzędy tych paków. 25 dwie okrągłe głowice na szczytce kolumn; 43 Dziesięć [Morze] stało na dwunastu wołach. Trzy były zwrócone podstawa i dziesięć kadzi na podstawa; 44 Jedno na północ, trzy – na zachód, trzy – na południe i morze i pod nim dwanaście wołów; 45 Oraz garnki, trzy – na wschód. Morze [stało] na nich z wierzchu, łypatki i miednice. Wszystkie naczynia, które Hiram a wszystkie ich zady były zwrócone do środka. 26 uczynił dla króla Salomona do domu PANA, [były] z Jego grubością była na [szerokość] dłoni, a jego brzeg polerowanego brązu. 46 Król odlewał je na równinie wykonany był jak brzeg kielicha, [na kształt] kwiatu nad Jordanem w gliniastej ziemi, między Sukkot a lili. Mieściło w sobie dwa tysiące bat. 27 Uczynił też Sartan. 47 Ale Salomon nie [ważył] wszystkich tych dziesięć podstawa z brązu, każda podstawa miała cztery naczynia, gdyż było ich mnóstwo, i nie obliczono wagi łokcie długości, cztery łokcie szerokości i trzy łokcie brązu. 48 Salomon uczynił też wszystkie przedmioty wysokości. 28 Podstawy wykonano w ten sposób: do domu PANA: złoty ołtarz, złoty stół, na którym [miały] listwy dokola i te listwy [umieszczone] były leżały chleby pokładne; 49 Świeczniki ze szczerego między szczeblami. 29 A na tych listwach, [znajdujących się] przed Najświętszym Miejscem – oraz kwiaty, lampy i szczeblach [umieszczone] była podstawa z wierzchu, a szcypce ze złota; 50 Misy i nożyce, miednice, czasze, pod tymi lwami i wołami – elementy plecone. 30 Każda kadzielnice ze szczerego złota i [złote] zawiasy do drzwi podstawa [miała] cztery koła z brązu oraz płyty z brązu. wewnętrzne domu, [czyli] Miejsca Najświętszego, Na czterech rogach znajdowały się [podpory], które także do drzwi domu świątyni. 51 Tak więc ukończono [były] odlane pod kadzią, obok każdego z plecionych wszelką pracę, którą wykonał król Salomon dla domu elementów. 31 Otwór podstawy od wewnętrz głowicy i PANA. I Salomon wniosł tam rzeczy, które poświęcił wzwyż miał łokieć, był on okrągły jak kształt podstawy jego ojciec Dawid – srebro, złoto i naczynia – [i] włożył – na półtora łokcia. Na otworze [umieszczone] były je do skarbców domu PANA.

plaskorzeźby i listwy czworokątne, nie okrągłe. 32 Pod listwami [znajdowały się] cztery koła, a osie kół były przymocowane do podstawy, a każde koło [miało] półtora łokcia wysokości. 33 A wykonano te koła, jak [wykonuje się] koło rydwana. Ich osie, dzwony, szprychy i piasty były wszystkie odlewane. 34 Na czterech rogach każdej podstawy znajdowały się cztery

8 Potem Salomon zebrał starszych Izraela i wszystkich naczelników pokoleń, przywódców rodów synów Izraela, u siebie w Jerozolimie, aby przenieść arkę przymierza PANA z miasta Dawida, którym jest Syjon. 2 Zebrał się więc u króla Salomona wszyscy mężczyźni Izraela na święto w miesiącu Etanim, to [jest] siódmym miesiącu. 3 A gdy przybyli wszyscy starsi Izraela,

kapłani wzięli arkę. 4 I przenieśli arkę PANA, Namiot który przestrzegałby przymierza i miłosierdzia wobec Zgromadzenia i wszystkie święte naczynia, które swoich sług, którzy postępują przed tobą całym swoim [były] w Namiocie. Przenieś je kapłani i Lewici. 5 sercem. 24 Dotrzymałeś swojemu śladze Dawidowi, Król Salomon i całe zgromadzenie Izraela zebrane u memu ojcu, tego, co mu obiecaleś. Swoimi ustami [to] niego przed arką złożyli wraz z nim w ofierze owce powiedziałeś i swoją ręką [to] wypełniłeś, jak to jest i woły, których nie można było zliczyć ani spisać z dziś. 25 Teraz więc, PANIE, Boże Izraela, dotrzymaj powodu wielkiej liczby. 6 Następnie kapłani wnieśli arkę swemu śladze Dawidowi, memu ojcu, obietnicy, którą przymierza PANA na jej miejsce do wnętrza domu, mu daleś, kiedy mówileś: Nie zabraknie ci przede do Miejsca Najświętszego, pod skrzydła cherubinów. mną potomka, który zasiadałby na tronie Izraela, jeśli 7 Cherubiny bowiem miały rozpostarte skrzydła nad tylko twoi synowie będą strzec swej drogi, postępując miejscem arki i okrywały od góry arkę i jej drażki. 8 przede mną tak, jak ty postępowałś przede mną. 26 A I powyciągali drażki, tak że ich końce było widać z teraz, Boże Izraela, proszę, niech będzie potwierdzone Miejsca Świętego przed Miejscem Najświętszym, ale twoje słowo, które wypowiedziałeś do swego ślugi nie były widoczne na zewnątrz. I są tam aż do dziś. 9 W Dawida, mego ojca. 27 Czyż naprawdę jednak Bóg arce nie było nic oprócz dwóch kamiennych tablic, które zamieszka na ziemi? Oto niebiosa i niebiosa niebios Mojżesz włożył do niej na Horebie, gdy PAN zawał nie mogą cię ogarnąć, a cóż dopiero ten dom, który przymierze z synami Izraela po ich wyjściu z Egiptu. 10 zbudowałem? 28 Zważ na modlitwę swego ślugi i na A gdy kapłani wyszli z Miejsca Świętego, obłok napełnił jego prośbę, PANIE, mój Boże, wysłuchaj wołania i dom PANA; 11 Tak że kapłani nie mogli pozostać modlitwy, które twój śluga zanosi dziś do ciebie; 29 i pełnić służby z powodu tego obłoku, bo chwała. Aby twoje oczy były otwarte nad tym domem w nocy i PANA napełniła dom PANA. 12 Wtedy przemówił we dniu, nad tym miejscem, o którym powiedziałeś: Salomon: PAN powiedział, że będzie mieszkać w Tam będzie moje imię; abyś wysłuchał modlitwy, mroku. 13 Już zbudowałem ci dom na mieszkanie którą w tym miejscu zanosi twój ślug. 30 Wysłuchaj – miejsce, w którym będziesz przebywać na wieki. prośby swego ślugi i swego ludu Izraela, gdy będą się 14 Potem król obrócił swą twarz i błogosławili calemu modlić w tym miejscu. Wysłuchaj z miejsca swojego zgromadzeniu Izraela, a całe zgromadzenie Izraela zamieszkania – z nieba, a gdy wysłuchasz, przebaczą. stało. 15 I przemówił: Błogosławiony niech będzie PAN, 31 Jeśli ktoś zgrzeszy przeciw swemu bliźniemu, a ten Bóg Izraela, który swymi ustami mówił do mego ojca zobowiąże go do przysięgi, a ta przysięga przyjdzie Dawida i swą ręką wypełnił to, co obiecał: 16 Od dnia, przed twój ołtarz w tym domu; 32 Ty wysłuchaj w w którym wyprowadziłem swój lud Izraela z Egiptu, niebie, racz działać i osądź swoje ślugi, potępiając nie wybrałem żadnego miasta spośród wszystkich niegodziwego, sprowadzając mu na głowę jego czyny, pokoleń Izraela do zbudowania domu, by moje imię a usprawiedliwią sprawiedliwego, oddając mu według tam przebywało. Lecz wybrałem Dawida, aby był jego sprawiedliwości. 33 Gdy twój lud Izraela zostanie [postawiony] nad moim ludem Izraela. 17 Dawid, mój pobity przez wroga za to, że zgrzeszył przeciw tobie, ojciec, postanowił w [swoim] sercu, że zbuduje dom dla a nawróci się do ciebie, wyzna twoje imię i będzie imienia PANA, Boga Izraela. 18 Lecz PAN powiedział się modlić, i błagać cię w tym domu; 34 Ty wysłuchaj do mego ojca Dawida: Ponieważ postanowiłeś w swoim w niebie i przebaczą grzech swemu ludowi Izraela, i sercu, by zbudować dom dla mojego imienia, dobrze przyprowadź ich znów do ziemi, którą daleś ich ojcom. uczyniłeś, że tak postanowiłeś w sercu. 19 Nie ty 35 Kiedy niebo będzie zamknięte i nie będzie deszczu jednak będziesz budował ten dom, ale twój syn, który z powodu tego, że zgrzeszyli przeciwko tobie, ale będą, wyjdzie z twoich bioder, on zbuduje dom dla mego się modlić w tym miejscu i wyznawać twoje imię, i imienia. 20 PAN wypełnił swoje słowo, które powiedział: odwrócią się od swoich grzechów, bo ich upokorzyłeś; A [ja] powstałem w miejscu Dawida, swego ojca, i 36 Ty wysłuchaj z nieba i przebaczą grzech swoich ślug usiadłem na tronie Izraela, jak PAN zapowiedział, i swego ludu Izraela, naucz ich dobrej drogi, po której zbudowałem dom dla imienia PANA, Boga Izraela. 21 I mają kroczyć, i spuść deszcz na swoją ziemię, którą przeznaczyłem tam miejsce dla arki, w której znajduje daleś swojemu ludowi w dziedzictwo. 37 Jeśli będzie w sieć przymierze PANA, które zawał z naszymi ojczami, ziemi głód, jeśli będzie zaraza, susza, rdza, szarańcza gdy wyprowadził ich z ziemi Egiptu. 22 Następnie lub robactwo, jeśli jego wróg będzie go uciskął w ziemi Salomon stanął przed ołtarzem PANA wobec całego jego zamieszkania, [jeśli będzie] jakakolwiek plaga [lub] zgromadzenia Izraela i wyciągną swoje ręce ku niebu; choroba; 38 Wszelkiej modlitwy i wszelkiego błagania, 23 I powiedział: PANIE, Boże Izraela, nie ma Boga w jakie zaniesie jakikolwiek człowiek [lub] cały twój lud górze na niebie ani w dole na ziemi podobnego tobie, Izraela, kto tylko uzna plagę swego serca i wyciągne

swoje ręce ku temu domowi; **39** Wtedy ty wysłuchaj w PANA, [gdzie] klęczał, i ręce wyciągał ku niebu; **55** niebie, w miejscu swego zamieszkania, i przebacz, Stanął i błogosławił całe zgromadzenie Izraela, mówiąc racz działać i oddaj każdemu według wszystkich jego donośnym głosem: **56** Błogosławiony [niech będzie] dróg, bo ty znasz jego serce – gdyż jedynie ty znasz PAN, który dał odpoczynek swemu ludowi Izraela, serca wszystkich synów ludzkich; **40** Aby się ciebie zgodnie z tym wszystkim, co powiedział. Nie uchybił bali po wszystkie dni, które będą żyć na ziemi, którą jednemu słowu ze wszystkich swoich dobrych obietnic, daleś naszym ojcom. **41** Również i cudzoziemca, który które wypowiedział przez swego sługę Mojżesza. **57** nie jest z twoego ludu Izraela, a jednak przybędzie z Niech PAN, nasz Bóg, będzie z nami, jak był z naszymi dalekiej ziemi przez wzgląd na twoje imię; **42** (Usłyszą ojcami. Niech nas nie opuści ani nas nie porzuci; **58** bowiem o twoim wielkim imieniu, twojej mocnej ręce i Niech skłoni ku sobie nasze serca, abyśmy kroczyli twoim wyciągniętym ramieniu), gdy przyjdzie i będzie wszystkimi jego drogami i strzegli jego przekazań, się modlić ku temu domowi; **43** Ty wysłuchaj w niebie, nakazów i praw, które rozkazał nam ojcom. **59** A w miejscu swego zamieszkania, i uczyń wszystko, niech te moje słowa, którymi wyraziłem swoje błaganie o co ten cudzoziemiec będzie do ciebie wołać, aby przed PANEM, będą bliskie PANU, naszemu Bogu wszystkie narody ziemi poznali twoje imię i bały we dnie i w nocy, aby bronił sprawy swego sługi i się ciebie tak, jak twój lud Izraela, i aby wiedziały, sprawy swego ludu Izraela, według potrzeby każdego że twoje imię jest wzywane nad tym domem, który dnia; **60** Żeby wszystkie narody ziemi poznali, że zbudowałem. **44** Jeśli twój lud wyruszy na wojnę PAN jest Bogiem, a innego nie ma. **61** Niech więc przeciwko swemu wrogowi droga, która go poślesz, i wasze serce będzie doskonale wobec PANA, naszego będzie się modlić do PANA, zwracając się ku miastu, Boga, abyście postępowali według jego nakazów i które wybrałeś, i ku domowi, który zbudowałem dla przestrzegali jego przekazań tak jak dzisiaj. **62** Potem twoego imienia; **45** To wysłuchaj w niebie ich modlitwy i król, a z nim cały Izrael, złożyli ofiary przed PANEM. błagania i broń ich sprawy. **46** Jeśli zgrzeszą przeciw **63** Salomon złożył jako ofiarę pojednawczą, która tobie – bo nie ma człowieka, który by nie zgrzeszył ofiarował PANU, dwadzieścia dwa tysiące wołów i sto – i rozgniewasz się na nich, i podasz ich wrogowi, dwadzieścia tysięcy owiec. Tak król i wszyscy synowie który uprowadzi ich w niewolę, do ziemi nieprzyjaciół, Izraela poświęcili dom PANU. **64** W tym samym dniu dalekiej czy bliskiej; **47** Lecz jeśli wezmą to do serca w król poświęcił środkową część dziedzińca, która była tej ziemi, do której zostali uprowadzeni w niewolę, i przed domem PANA. Tam bowiem złożył całopalenia, odwrócią się, i będą cię błagać w ziemi tych, którzy ofiary z pokarmów i tłuszcz ofiar pojednawczych, ich pojmalci, mówiąc: Zgrzeszyliśmy i postąpiliśmy ponieważ ołtarz z brązu, który znajdował się przed przewrotnie, popełniliśmy niegodziwość; **48** I zwrócią PANEM, był zbyt mały, aby pomieścić całopalenia, do ciebie całym swym sercem i całą swą duszą, w ofiary z pokarmów i tłuszcz ofiar pojednawczych. **65** ziemi swoich wrogów, którzy ich pojmalci, i będą się W tym czasie Salomon, a wraz z nim cały Izrael, modlić do ciebie zwrócenia ku swojej ziemi, która daleś wielkie zgromadzenie od wejścia do Chamat aż do ich ojcom, ku miastu, które wybrałeś, i ku domowi, który rzeki Egiptu, obchodzili święto przed PANEM, naszym zbudowałem dla twoego imienia; **49** Wtedy wysłuchaj w Bogiem, przez siedem dni i przez siedem dni, [razem] niebie, w miejscu swego zamieszkania, ich modlitwy czternaście dni. **66** A w ósmym dniu odprawił lud. i ich prośby i broń ich sprawy; **50** Przebacz swemu Błogosławili króla i rozeszli się do swoich namiotów ludowi, który zgrzeszył przeciw tobie, i wszystkie ich radośni i ciesząc się w [swoich] sercach z powodu występków, które popełnili przeciw tobie, a skoń do całego dobra, które PAN wyśniądczył Dawidowi, miłosierdzia tych, którzy ich pojmalci, aby zmiliowali się nad nimi. **51** Są bowiem twoim ludem i twoim swemu śladze, oraz Izraelowi, swemu ludowi.

9 Kiedy Salomon ukończył budowę domu PANA i domu królewskiego oraz wszystkiego, czego pragnął i co chciał wykonać; **2** PAN ukazał się Salomonowi po raz drugi, podobnie jak mu się ukazał w Gibeonie. **3** PAN przemówił do niego: Wysłuchałem twojej modlitwy i prośby, które zanosisz przede mną. Poświęciłem ten dom, który zbudowałeś, aby tam przebywało moje imię na wieki. Tam będą moje oczy i serce po wszystkie dni. **4** A jeśli będziesz postępował wobec mnie tak, jak postępował twój ojciec Dawid, w doskonałości

serca i prawości, i będziesz czynił wszystko, co ci dowódcami jego rydwanów i jeźdźców. **23** Naczelnych nakazałem, i będziesz przestrzegał moich nakazów przełożonych, którzy nadzorowali pracę dla Salomona, i praw; **5** Wtedy utwierdzę tron twoego królestwa [było] pięciuset pięćdziesięciu. Oni to kierowali ludźmi, nad Izraelem na wieki, jak obiecałem Dawidowi, którzy wykonywali pracę. **24** Gdy tylko córka faraona twemu ojcu, mówiąc: Nie zabraknie ci potomka na przeprowadziła się z miasta Dawida do swego domu, tronie Izraela. **6** Jeśli jednak wy lub wasi synowie który jej zbudował [Salomon], wtedy zbudował Millo. **25** zupełnie odwróciście się ode mnie i nie będziecie Trzy razy w roku Salomon składał całopalenia i ofiary strzec moich przykazań [i] nakazów, które wam dałem, pojednawcze na ołtarzu, który zbudował dla PANA, a ale pojedziecie służyć innym bogom, i będziecie im spalał kadzidło na [ołtarzu], który był przed PANEM. oddawać poklon; **7** Wtedy wytracę Izraela z ziemi, Tak ukonczył dom. **26** Król Salomon zbudował też którą mu dałem, a dom, który poświęciłem swojemu okręty w Esjon-Geber kolo Elat, nad brzegiem Morza imieniu, odrzucę sprzed swojego oblicza. Izrael zaś Czerwonego, w ziemi Edomu. **27** I Hiram posłał na tych będzie [przedmiotem] przypowieści i pośmiewiskiem okrętach swoje slugi, żeglarzy obeznychanych z morzem, u wszystkich narodów. **8** A temu domowi, który był razem ze slugami Salomona; **28** Przypłynęli oni do wyniosły, każdy przechodzący obok zdziwi się i świeśnie. Ofiru i wzęli stamtąd czterysta dwadzieścia talentów I będą pytać: Dlaczego PAN uczynił tak tej ziemi i temu złota, i przywieźli [je] do króla Salomona.

domowi? **9** Wtedy odpowiedzą: Ponieważ opuścili PANA, swego Boga, który wyrowadził ich ojców z ziemi Egiptu, a uchwycili się innych bogów, oddawali im poklon i służyli im. Dlatego PAN sprowadził na nich całe to nieszczęście. **10** A po upływie dwudziestu lat, w [czasie] których Salomon zbudował oba domy, dom PANA i dom królewski; **11** ([A] Hiram, król Tyru, dostarczał Salomonowi drzew cedrowych i drzew cyprysowych, i złota, ile tylko chciał), król Salomon dał Hiramowi dwadzieścia miast w ziemi galilejskiej. **12** Hiram wyruszył więc z Tyru, aby obejrzeć miasta, które dał mu Salomon, ale mu się nie spodobały. **13** I zapytał: Cóż to za miasta, które mi dałeś, mój bracie? I nazwał je ziemią Kabul, i [nazwywają się tak] aż do dziś. **14** Hiram bowiem posłał królowi sto dwadzieścia talentów złota. **15** A to [była] przyczyna poboru do robót, który król Salomon rozkazał na budowę domu PANA, swojego domu, Millu, muru Jerozolimy, Chasor, Megiddo i Gezer. **16** Faraon [bowiem], król Egiptu, wyruszył i zdobył Gezer, i spalił je ogniem, a Kananejczyków, którzy mieszkali w tym mieście, wymordował, i dał je w posagu swojej córce, żonie Salomona. **17** Salomon odbudował więc Gezer i Bet-Choron dolne; **18** Baalat i Tadmor na pustyni w tej ziemi; **19** I wszystkie miasta spichlerze, które należały do Salomona, miasta dla rydwanów i miasta dla jeźdźców [oraz wszystko], co Salomon pragnął wybudować w Jerozolimie, Libanie i całej ziemi swego panowania. **20** Wszystkie ludy, które ocalały spośród Amorytów, Chetytów, Peryzzytów, Chiwwitów i Jebusytów, które nie były z synów Izraela; **21** [Mianowicie] potomstwo tych, którzy pozostały po nich w ziemi, których synowie Izraela nie mogli wytracić, Salomon obciążał pracą przymusową aż do dziś. **22** Lecz spośród synów Izraela Salomon nikogo nie uczynił niewolnikiem, byli tylko żołnierzami, jego slugami, dostojnikami, oficerami oraz

10 A gdy królowa Saby usłyszała o sławie Salomona [i] o imieniu PANA, przybyła, aby go przez zagadki poddać próbie. **2** Przybyła do Jerozolimy z bardzo wielkim orszakiem, z wielbladami niosącymi wonności, bardzo dużo złota i drogocenne kamienie. Gdy przyszła do Salomona, rozmawiała z nim o wszystkim, co leżało jej na sercu. **3** Salomon zaś odpowiadał na wszystkie jej pytania. Nie było nic nieznanego królowi, czego nie mógłby jej odpowiedzieć. **4** Gdy więc królowa Saby ujrzała całą mądrość Salomona i dom, który zbudował; **5** A także potrawy jego stołu, siadanie jego slug, stawianie jego służących, ich szaty, jego podczaszych oraz schody, po których wstępował do domu PANA, dech zamarł jej [w piersi]; **6** Wtedy przemówiła do króla: Prawdziwa była ta wieść, którą słyszałam w swojej ziemi o twoich dzielach i twojej mądrości. **7** Jednak nie wierzyłam tym słowom, aż przybyłam i zobaczyłam [to] na własne oczy. I oto nie powiedziano mi nawet połowy. Twoja mądrość i [twoj] dobrobyt są większe od sławy, o której słyszałam. **8** Błogosławieni twoi ludzie, błogosławieni twoi slugi, którzy zawsze stoją przed tobą i słuchają twojej mądrości. **9** Niech będzie błogosławiony PAN, twój Bóg, który cię sobie upodobał, aby cię posadzić na tronie Izraela; a ponieważ PAN umiłował Izraela na wieki, ustanowił cię królem, abyś czynił sąd i sprawiedliwość. **10** Następnie dała królowi sto dwadzieścia talentów złota i bardzo wiele wonności oraz drogocennych kamieni. Nigdy więcej nie przyniesiono tyle wonności, ile królowi Salomonowi dała królowa Saby. **11** Ponadto okręty Hirama, które przywoziły złoto z Ofiru, przywozyły także z Ofiru wielką ilość drewna sandałowego i drogocennych kamieni. **12** Z tego drzewa sandałowego król wykonał schody do domu PANA i do domu królewskiego oraz harfy i cytry dla śpiewaków. Nigdy nie sprowadzono takiego drzewa sandałowego i nie widziano aż do dziś. **13**

Król Salomon zaś dał królowej Saby wszystko, czego zapragnęła [i] o co poprosiła, nie licząc [tego], co jej dał ze swojej królewskiej hojności. Potem odjechała i wróciła do swojej ziemii razem ze swoimi sługami. **14** nie było więc doskonale wobec PANA, jego Boga, jak A waga złota, które wpływało do Salomona w ciągu jednego roku, wynosiła sześćset sześćdziesiąt sześć talentów złota; **15** Nie licząc tego, [co dostawał] kupców i handlarzy wonności, i od wszystkich królów arabskich oraz namiestników ziemi. **16** Król Salomon PANEM jak Dawid, jego ojciec, wykonał więc dwieście tarcz z kutego złota. Na każdą, tarczę wychodziło sześćset [syków] złota. **17** [Wykonał] trzy miny złota na każdy puklerz. Król umieścił je dla wszystkich swoich żon obcej narodowości, które domu lasu Libanu. **18** Król również sporządził wielki tron z kości słoniowej i pokrył go czystym złotem. **19** PAN rozgniewał się więc na Salomona [za to], że Tron [miał] sześć stopni i okrągły szczyt z tyłu. Po obu stronach siedzenia były poręcze, a przy poręczach stały dwa lwy. **20** Dwanaście lwów stało na tych sześciu stopniach po obu stronach. Czegoś takiego nie było, co PAN przykazał. **21** Wszystkie uczyńono w żadnym [innym] królestwie. **22** Wszystkie do Salomona: Ponieważ dopuściłeś się tego i nie naczynia, których król Salomon używało do picia, były przestrzegane mojego przymierza ani moich nakazów, ze złota, a także wszystkie naczynia domu lasu Libanu [były] ze szczególnego złota. Nie było nic ze srebra, który dwukrotnie mu się ukazał; **10** I zakazał mu twego życia ze względu na Dawida, twoego ojca, [ale] **22** Królewska flota Tarszisz [była] bowiem na morzu wraz z flotą Hirama. Raz na trzy lata przypływała flota Tarszisz, przywożąc złoto, srebro, kość słoniową, małpy i pawie. **23** Tak więc król Salomon przewysyzał na Jerozolimę, której wybrałem. **14** PAN wzbudził wszystkich królów ziemi bogactwem i mądrością. **24** I więc Salomonowi przeciwnika, Hadada Edomite, z całego ziemia pragnęła zobaczyć Salomona, aby słuchać rodu królewskiego w Edomie. **15** Stało się bowiem jego mądrości, która Bóg włożył w jego serce. **25** Każdy tak, że kiedy Dawid był w Edomie, a Joab, dowódca przynosił mu swoje dary: srebrne i złote naczynia, wojska, wyruszył, aby pogrzebać zabitych, gdyż zabił szaty, zbroje, wonności, konie i muly, rokrocznie. **26** Wszystkich mężczyzn w Edomie; **16** (Bo Joab mieszkał Salomon nagromadził rydwanów i jeźdźców, tak że miał tysiąc czterysta rydwanów i dwanaście tysięcy jeźdźców, których rozmieścił po miastach rydwanów) aż wytracił wszystkich mężczyzn w Edomie). **17** Rydwan wywożono i sprowadzono z Egiptu za sześćset srebro w Jerozolimie było jak kamienie, a cedry tak liczne jak sykomory na nizinie. **28** Sprowadzono też przybyli do Paran. Z Paran zabrali ze sobą mężczyzn dla Salomona konie z Egiptu i nić Inianą. A kupcy i przybyli do Egiptu, do faraona, króla Egiptu. Ten królewscy brali nić Inianą za [ustaloną] cenę. **29** dał mu dom, zapewnił mu żywność i dał mu ziemię. Rydwan wywożono i sprowadzono z Egiptu za sześćset srebrników, a konia – za sto pięćdziesiąt. W ten sposób tak że [ten] dał mu za żonę siostrę swojej żony, wszyscy królowie chetyccy i królowie Syrii dostawali [je] za ich pośrednictwem.

11 Król Salomon jednak oprócz córki faraona kochał wiele obcych kobiet: Moabitki, Ammonitki, Edomitki, Sydonitki i Chetytki; z Spośród tych narodów, o których PAN powiedział synom Izraela: Nie łączcie się z nimi i niech one nie łączą się z wami; z pewnością bowiem skłonią wasze serca ku swoim bogom. Salomon przylgnął do nich miłością. **3** Miał więc siedemset żon,

księżniczek, i trzysta nałożnic. A jego żony odwiodły z domu lasu Libanu. **4** Gdy bowiem Salomon się zestarzał, jego serce Dawida, jego ojca. **5** Salomon bowiem poszedł za Asztartą, boginią Sydonczyków, i za Milkomenem, za obrzydliwością Ammonitów. **6** Salomon więc czynił to, co zle w oczach PANA, i nie chodził całkowicie za synów Ammona. **8** Podobnie uczynił dla wszystkich swoich żon obcej narodowości, które spalały kadzidła i składały ofiary swoim bogom. **9** PAN rozgniewał się więc na Salomona [za to], że jego serce odwróciło się od PANA, Boga Izraela, który dwukrotnie mu się ukazał; **10** I zakazał mu twego życia ze względu na Dawida, twoego ojca, [ale] **11** PAN powiedział więc na Jerozolimie, na pewno wyrwę ci królestwo i które ci przekazałem, na pewno wyrwę ci królestwo i twego życia ze względu na Dawida, twoego ojca, [ale] **12** Lecz nie uczynię tego za który dwukrotnie mu się ukazał; **10** I zakazał mu twego życia ze względu na Dawida, twoego ojca, [ale] **13** Nie wyrwę jednak całego królestwa. Dam jedno pokolenie twemu synowi twego życia ze względu na Dawida, mego sługę, i ze względu na Jerozolimę, którą wybrałem. **14** PAN wzbudził całą ziemię pragnęła zobaczyć Salomona, aby słuchać rodu królewskiego w Edomie. **15** Stało się bowiem jego mądrości, która Bóg włożył w jego serce. **25** Każdy tak, że kiedy Dawid był w Edomie, a Joab, dowódca przynosił mu swoje dary: srebrne i złote naczynia, wojska, wyruszył, aby pogrzebać zabitych, gdyż zabił szaty, zbroje, wonności, konie i muly, rokrocznie. **26** Wszystkich mężczyzn w Edomie; **16** (Bo Joab mieszkał Salomon nagromadził rydwanów i jeźdźców, tak że miał tysiąc czterysta rydwanów i dwanaście tysięcy jeźdźców, których rozmieścił po miastach rydwanów) aż wytracił wszystkich mężczyzn w Edomie). **17** Rydwan wywożono i sprowadzono z Egiptu za sześćset srebro w Jerozolimie było jak kamienie, a cedry tak liczne jak sykomory na nizinie. **28** Sprowadzono też przybyli do Paran. Z Paran zabrali ze sobą mężczyzn dla Salomona konie z Egiptu i nić Inianą. A kupcy i przybyli do Egiptu, do faraona, króla Egiptu. Ten królewscy brali nić Inianą za [ustaloną] cenę. **29** dał mu dom, zapewnił mu żywność i dał mu ziemię. Rydwan wywożono i sprowadzono z Egiptu za sześćset srebrników, a konia – za sto pięćdziesiąt. W ten sposób tak że [ten] dał mu za żonę siostrę swojej żony, siostrę królowej Tachpenes. **20** Siostra Tachpenes urodziła mu syna, Genubata, którego wychowała Tachpenes w domu faraona. Genubat przebywał więc w domu faraona wśród jego synów. **21** A gdy Hadad usłyszał w Egipcie, że Dawid zasnął ze swoimi ojcam i że umarł Joab, dowódca wojska, wtedy powiedział do faraona: Pozwól mi wrócić do swojej ziemi. **22** Faraon zapytał go: Czego ci u mnie brakuje, że chcesz wrócić do swojej ziemi? Odpowiedział: Niczego.

Pozwól mi jednak wrócić. **23** Bóg wzbudził mu też **39** Dlatego upokorzę potomstwo Dawida, jednak nie przeciwnika [w osobie] Rezona, syna Eliady, który po wszystkie dni. **40** Salomon usiłował więc zabić uciekł od swego pana Hadadezera, króla Soby. **24** Jeroboama, ale Jeroboam wstał i uciekł do Egiptu, Zebrał on wokół siebie ludzi i został przywódcą zgrai, do Sziszaka, króla Egiptu. I pozostał w Egipcie aż do gdy Dawid pobili mieszkańców [z Soby]. Potem udali śmiertelni Salomona. **41** A pozostałe dzieje Salomona się do Damaszku, gdzie mieszkały, a [potem] panowali oraz wszystko, co czynił, i jego mądrość, czy nie są nad Damaszkiem. **25** Był on przeciwnikiem Izraela zapisane w księdze dziejów Salomona? **42** A czas, w przez wszystkie dni Salomona, oprócz tego zła, jakie którym Salomon panował w Jerozolimie nad całym [wyrządził mu] Hadad. Znienawidził Izraela, gdy został Izraelem, [obejmował] czterdzieści lat. **43** I Salomon królem Syrii. **26** Jeroboam, syn Nebata Efratejczyka zasnął ze swymi ojцami i został pogrzebany w mieście z Seredy i sługa Salomona, którego matka miała na Dawida, swego ojca. I jego syn Roboam królował w imię Serua [i była] wdową, również podniósł rękę jego miejscu.

przeciw królowi. **27** A taka była przyczyna, dla której podniósł rękę przeciwko królowi: Salomon zbudował Millo i zamknął wyłomy w mieście Dawida, swego ojca. **28** A Jeroboam był dzielnym wojownikiem. Gdy Salomon zauważył, że młodzieniec dobrze wykonuje swoją pracę, ustanowił go przełożonym nad wszystkimi sprawami domu Józefa. **29** I zdarzyło się w tym czasie, gdy Jeroboam wyszedł z Jerozolimy, że spotkał go na drodze prorok Achiasz Szilonita, odziany w nowy płaszcz. I ci dwaj byli sami na polu. **30** Wtedy Achiasz chwycił nowy płaszcz, który miał na sobie, i rozdał go na dwanaście części. **31** I powiedział do Jeroboama: Weź sobie dziesięć części. Tak bowiem mówi PAN, Bóg Izraela: Oto wyrwę królestwo z ręki Salomona, a tobie dam dziesięć pokoleń. **32** Jemu zaś pozostało jedno pokolenie ze względu na mego sługę Dawida i ze względu na Jerozolimę, miasto, które wybrałem spośród wszystkich pokoleń Izraela; **33** Dlatego że opuścili mnie i oddali poklon Asztarcie, bogini Sydończyków, Kemoszowi, bogu Moabitów, i Milkomowi, bogu synów Ammona, a nie chodzili moimi drogami, aby czynić to, co prawe w moich oczach, i [przestrzegać] moich nakazów i praw, jak [to czynił] Dawid, jego ojciec. **34** Nie odbiorę całego królestwa z jego ręki, ale pozostawię go księciem po wszystkie dni jego życia ze względu na Dawida, swego sługę, którego wybrałem i który przestrzegał moich przekazań i nakazów. **35** Zabiorę natomiast królestwo z ręki jego syna i dam je tobie – dziesięć pokoleń. **36** A jego synowi dam jedno pokolenie, aby Dawid, mój sługa, miał po wszystkie dni pochodnię przed mną w Jerozolimie, w mieście, które sobie wybrałem, aby tam przebywało moje imię. **37** Ciebie zaś wezmę i będziesz panował nad wszystkim, czego zapragnie twoja dusza, i będziesz królem nad Izraelem. **38** Jeśli więc będziesz słuchał wszystkiego, co ci rozkażę, i będziesz kroczyć moimi drogami, i czynić to, co prawe w moich oczach, i przestrzegać moich nakazów i przekazań, jak czynił mój sługa Dawid, wtedy będę z tobą, zbuduję ci dom trwały, jak zbudowałem Dawidowi, i powierzę ci Izraela.

12 Roboam udał się do Sychem, gdyż do Sychem przybył cały Izrael, aby ustanowić go królem. **2** I gdy usłyszał [o tym] Jeroboam, syn Nebata, który był jeszcze w Egipcie (bo uciekł przed królem Salomonem i zamieszkał w Egipcie); **3** Posłano [po niego] i wezwano go. Jeroboam oraz całe zgromadzenie Izraela przybyli więc i przemówili do Roboama: **4** Twój ojciec włożył na nas ciężkie jarzmo. Teraz więc ty ulóż [nam] w srogiej służbie swego ojca i w jego ciężkim jarzmie, które włożył na nas, a będziemy ci służyć. **5** Odpowiedział im: Odejdźcie i wróćcie do mnie po trzech dniach. I lud odszedł. **6** Wtedy król Roboam radził się starszych, którzy stawali przed Salomonem, jego ojcem, gdy jeszcze żył, i zapytał: Jak doradzacie odpowiedzieć temu ludowi? **7** Odpowiedzieli mu: Jeśli dziś staniesz się sługą tego ludu i będziesz mu służył, a dając odpowiedź, będziesz mówił do nich łagodne słowa, to będą twoimi sługami przez wszystkie dni. **8** Ale on odrzucił radę starszych, którą mu dali, i radził się młodzieńcom, którzy razem z nim wzrosły i którzy stawali przed nim; **9** I zapytał ich: A co wy radzicie odpowiedzieć temu ludowi, który poprosił mnie: Ulóż [nam] w jarzmie, które włożył na nas twój ojciec. **10** Wtedy młodzieńcy, którzy razem z nim wzrosły, odpowiedzieli mu: Tak odpowiesz temu ludowi, który mówił do ciebie: Twój ojciec włożył na nas ciężkie jarzmo, ale ty ulóż nam; tak im powiesz: Mój mały [palec] jest grubszы niż biodra mojego ojca. **11** Teraz więc, chociaż mój ojciec nałożył na was ciężkie jarzmo, ja dolożę do waszego jarzma. Mój ojciec karcił was biczami, ale ja będę was karciał skorpionami. **12** Przyszedł więc Jeroboam i cały lud do Roboama trzeciego dnia, tak jak król nakazał, mówiąc: Wróćcie do mnie na trzeci dzień. **13** I król dał ludowi surową odpowiedź, gdyż odrzucił radę starszych, którą mu dali; **14** I przemówił do niego według rady młodzieńców, mówiąc: Mój ojciec obciążył was ciężkim jarzem, ale ja dolożę do waszego jarzma. Mój ojciec karciał was biczami, ale ja będę was karciał skorpionami. **15** Król nie usłuchał więc ludu. Sprawa bowiem wyszła od PANA,

aby spełnił swoje słowo, które PAN wypowiedział przez Achiasza Szilonitę do Jeroboama, syna Nebata. **16** A gdy cały Izrael zobaczył, że król go nie usłuchał, lud odpowiedział królowi: Jakiż dział mamy w Dawidzie? Nie mamy dziedzictwa w synu Jessego. Do swoich namiotów, o Izrael! A ty, Dawidzie, troszcz się teraz o swój dom. I rozszedł się Izrael do swoich namiotów. **17** Roboam zaś królował [tylko] nad synami Izraela, którzy mieszkali w miastach Judy. **18** Wtedy król Roboam posłał Adorama, który był poborą, ale cały Izrael ukamienował go tak, że umarł. Król Roboam wsiadł więc w pośpiechu na rydwan i uciekł do Jerozolimy. **19** W ten sposób Izrael zbuntował się przeciwko domowi Dawida i trwa to aż do dziś. **20** Gdy cały Izrael usłyszał o tym, że Jeroboam wrócił, posłali [po niego], wezwali go do zgromadzenia i ustanowili go królem nad całym Izraelem. Przy domu Dawida nie pozostał nikt oprócz pokolenia Judy. **21** A gdy Roboam przybył do Jerozolimy, zebrał cały dom Judy i pokolenie Beniamina, [razem] sto osiemdziesiąt tysięcy doborowych wojowników, aby walczyć z domem Izraela i przywrócić królestwo Roboamowi, synowi Salomona. **22** Lecz słowo Boże doszło do Szemajasza, męża Bożego: **23** Powiedz Roboamowi, synowi Salomona, królowi Judy, caemu domowi Judy i Beniamina i reszcie ludu: **24** Tak mówi PAN: Nie wyruszajcie ani nie walczcie ze swoimi braćmi, synami Izraela. Niech każdy wróci do swego domu, bo ta rzecz wyszła ode mnie. I posłuchali rozkazu PANA, i wrócili zgodnie ze słowem PANA. **25** Potem Jeroboam zbudował Sychem na górze Efraim i zamieszkał w nim. Następnie wyszedł stamtąd i zbudował Penuel. **26** Wtedy Jeroboam powiedział sobie w sercu: Wkrótce królestwo powróci do domu Dawida; **27** Bo jeśli lud będzie chodził na składanie ofiary do domu PANA w Jerozolimie, to serce tego ludu zwróci się do swego pana, [do] Roboama, króla Judy. Zabiją mnie i powrócą do Roboama, króla Judy. **28** Król zasięgnął więc rady, po czym sporządził dwa złote cielce i powiedział ludowi: Dość już waszego chodzenia do Jerozolimy. Oto twoi bogowie, Izraelu, którzy cię wyprowadzili z ziemi Egiptu. **29** I postawił jednego w Betel, a drugiego umieścił w Dan. **30** I stało się to [przyczyną] grzechu, bo lud chodził do jednego z nich, aż do Dan. **31** Pobudował też dom na wyżynach i ustanowił kapłanów spośród pospolstwa, którzy nie pochodzili od synów Lewiego. **32** Następnie Jeroboam ustanowił święto w ósmym miesiącu, piętnastego dnia [tego] miesiąca, na wzór święta, które [obchodzono] w Judzie, i składał ofiary na ołtarzu. Tak uczynił w Betel, składając ofiary cielcom, które sporządził. Ustanowił też w Betel kapłanów wyżyn, które pobudował. **33** Tak więc składał ofiary na ołtarzu, który sporządził w Betel,

piętnastego dnia ósmego miesiąca, w tym miesiącu, który sobie wymyślił, i ustanowił święto dla synów Izraela. I przystąpił do ołtarza, aby spalić kadzidło.

13 A gdy Jeroboam stał przy ołtarzu, aby spalić kadzidło, oto mąż Boży przyszedł z Judy do Betel na słowo PANA. **14** I na słowo PANA zawołał przeciw ołtarzowi: Ołtarzu, ołtarzu, tak mówi PAN: Oto domowi Dawida urodzi się syn imieniem Jozjasz. Ten złoży na tobie kapłanów wyżyn spalających na tobie kadzidła i na tobie spałą kości ludzkie. **15** I dał znak tego samego dnia, mówiąc: Taki jest znak, że PAN [to] powiedział: Oto ołtarz rozpadnie się i rozsypie się popiół, który [jest] na nim. **16** A gdy król Jeroboam usłyszał słowo męża Bożego, który zawołał przeciw ołtarzowi w Betel, wyciągnął rękę znad ołtarza, mówiąc: Schwytajcie go. I uschnę jego ręka, którą wyciągnął przeciw niemu, i nie mógł jej cofnąć ku sobie. **17** Ołtarz zaś rozpadł się, a popiół rozsypał się z ołtarza zgodnie ze znakiem, który dał mąż Boży na słowo PANA. **18** Wtedy król zwrócił się do męża Bożego: Przebłagaj oblicze PANA, swego Boga, i módl się za mnie, aby moja ręka wróciła do mnie. Mąż Boży przebłagał PANA i ręka króla wróciła do niego, i była jak poprzednio. **19** Następnie król poprosił męża Bożego: Chodź ze mną do domu i posil się, a złożę ci dar. **20** Lecz mąż Boży odpowiedział królowi: Choćbędz mi dał połowę swego domu, nie pójdę z tobą ani nie będę jadł chleba, ani pił wody w tym miejscu. **21** Tak bowiem mi rozkazano na słowo PANA: Nie będziesz jadł chleba ani nie będziesz pił wody, ani nie wrócisz tą drogą, którą przyszedłeś. **22** Poszedł więc inną drogą i nie wrócił tą drogą, którą przyszedł do Betel. **23** A mieszkał w Betel pewien stary prorok. Przyszli do niego jego synowie i opowiedzieli mu o wszystkich czynach, których w tym dniu dokonał mąż Boży w Betel. Powtórzyli [też] swojemu ojcu słowa, które wypowiedział do króla. **24** Ich ojciec zapytał ich: Która drogą poszedł? Jego synowie bowiem widzieli, którą drogą poszedł mąż Boży, który przyszedł z Judy. **25** I powiedział swoim synom: Osiodlajcie mi osła. Osiodłali mu więc osła i wsiadł na niego; **26** I podążył za mężem Bożym, a gdy znalazł go siedzącego pod drzewem, zapytał go: Czy ty jesteś tym mężem Bożym, który przyszedł z Judy? Odpowiedział: Jestem. **27** Wtedy powiedział do niego: Chodź ze mną do domu, abyś się posilił chlebem. **28** Lecz odpowiedział mu: Nie mogę wrócić z tobą ani pójść z tobą. Nie będę jadł chleba ani pił wody z tobą w tym miejscu; **29** Powiedziano bowiem do mnie na słowo PANA: Nie będziesz tam jadł chleba ani pił wody, ani nie pójdziesz z powrotem tą drogą, którą szedłeś. **30** I odpowiedział mu: Ja również jestem prorokiem jak ty. Anioł też powiedział do mnie na słowo PANA: Zaprowadź go

ze sobą do swego domu, aby jadł chleb i pił wodę. 4 Żona Jeroboama tak uczyniła. Wstała i poszła do [Lecz] oklął go. 19 Zawrócił więc z nim i jadł chleb w Szilo, i przybyła do domu Achiasza. Lecz Achiasz już jego domu oraz pił wodę. 20 A gdy siedzieli przy stole, nie widział, gdyż jego oczy osłabły z powodu jego doszło słowo PANA do proraka, który go zawrócił; 21 i starości. 5 A PAN powiedział do Achiasza: Oto żona zawała na męża Bożego, który przyszedł z Judy: Tak Jeroboama nadchodzi, aby dowiedzieć się czegoś mówi PAN: Ponieważ byłeś nieposłusznym słownu PANA od ciebie o swoim synu, gdyż jest chory. Powiesz i nie przestrzegałeś rozkazu, który dał ci PAN, twój jej tak i tak, bo gdy wejdzie, będzie udawała kogoś Bóg; 22 Ale zwróciłeś i jadłeś chleb oraz pieleś wodę innego. 6 Gdy więc Achiasz usłyszał odgłos jej kroków, w miejscu, o którym [PAN] ci powiedział: Nie będziesz gdy wchodziła przez drzwi, powiedział: Wejdź, żono [tam] jadł chleba ani pił wody, twoje zwłoki nie będą Jeroboama. Dlaczego udajesz kogoś innego? Zostalem pochowane w grobie dwóch ojców. 23 A gdy najadł posłany do ciebie z przykrytą nowiną. 7 Idź, powiedz się chleba i napił, osiodłał osła dla proraka, którego Jeroboamowi: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Mimo zwróciłeś. 24 A gdy [ten] odjechał, spotkał go lew w że wywyższyłem cię spośród ludu i ustanowiłem cię drodze, który go zabił. A jego zwłoki leżały porzucone księciem nad moim ludem Izraelem; 8 Wyrwałem na drodze i osioł stał obok nich, lew także stał przy domu Dawida królestwo i dałem je tobie, ty jednak zwłokach. 25 A oto pewni ludzie przechodzili i zobaczyli nie byłeś jak mój sługa Dawid, który przestrzegał moich porzuconych zwłok na drodze oraz lwa stojącego przy przykazań i który chodził za mną całym swym sercem, nich. Przyszli więc i opowiedzieli [o tym] w mieście, czyniąc tylko to, co jest prawe w moich oczach; 9 w którym mieszkał stary prorok. 26 Kiedy usłyszał [o Lecz postępowała gorzej niż wszyscy, którzy byli tym] prorok, który go zwrócił z drogi, powiedział: To przed tobą. Ty bowiem poszledłeś i uczyniłeś sobie jest mąż Boży, który był nieposłusznym słownu PANA. obcych bogów i odlane posagi, aby mnie pobudzić Dlatego PAN wydał go lwu, który go rozszarpał i zabił, do gniewu, mnie zaś rzuciłeś za plecy. 10 Dlatego zgodnie ze słowem PANA, które wypowiedział do sprawdżę nieszczerście na dom Jeroboama i wytępię z niego. 27 Następnie powiedział do swoich synów: Jeroboama każdego, aż do najmniejszego szczenięcia, Osiodlajcie mi osła. I osiodlali. 28 Wtedy pojechał i każdego więźnia i opuszczonego w Izraelu, i usunę查找 jego zwłoki porzucone na drodze oraz osła ostatki domu Jeroboama, jak usuwa się gnój, aż do i lwa stojących przy zwłokach. [Lecz] lew nie pożarł końskiego. 11 Tego, kto [z domu] Jeroboama umrze w zwłok ani nie rozszarpał osła. 29 Wtedy prorok podniósł mieście, zjedzą psy, a tego, kto umrze na polu, zjedzą zwłoki męża Bożego, włożył je na osła i zabrał z powietrzne ptaki, ponieważ tak powiedział PAN. 12 powrotem. I stary prorok przybył do swego miasta, Ty zaś wstań i idź do swego domu, [a] gdy wejdziesz aby go opłakiwać i pogrzebać. 30 Złożył więc jego do miasta, dziecko umrze. 13 I cały Izrael będzie je zwłoki w swoim grobie. I opłakiwali go, mówiąc: Ach, opłakwał, i pogrzebie je, bo jedynie ono [z domu] mój bracie! 31 A kiedy już go pogrzebali, powiedział Jeroboama jezdzie do grobu, gdyż w nim znalazło się do swoich synów: Gdy umrę, pogrzebicie mnie w tym [coś] dobrego względem PANA, Boga Izraela, w domu grobie, w którym został pogrzebany mąż Boży. Złożcie Jeroboama. 14 PAN zaś ustanowi sobie króla nad moje kości obok jego kości. 32 Spelni się bowiem Izrael, który wytępi dom Jeroboama w tym samym [to], co zawała na słowo PANA przeciw ołtarzowi dniu. A co [mówię, wzbudzi]? I owszem, już [wzbudzi]. w Betel i przeciwko wszystkim domom wyżyn, które 15 I PAN uderzy Izraela [tak], że [się zachwieje], jak znajdują się w miastach Samarii. 33 [Jednak] po tych się chwieje trzciną w wodzie, i wykorzeni Izraela z wydarzeniach Jeroboama nie odwrócił się od swojej tej dobrej ziemi, którą dał ich ojcom, i rozproszył ich zlej drogi, ale znów ustanawiał kapelanów wyżyn z rzeką za to, że uczynili sobie gaje, pobudzając pospółstwa. Kto [tylko] chciał, tego poświęcał i [ten] PANA do gniewu. 16 I tak porzuci on Izraela z powodu stawał się kapelanem wyżyn. 34 Sprawa ta stała się grzechów Jeroboama, który grzeszył i skłonił Izraela do [przyczyna] grzechu dla domu Jeroboama, aby został wykorzeniony i zgładzony z powierzchni ziemi.

14 W tym czasie zachorował Abiasz, syn Jeroboama.

2 I Jeroboam powiedział do swojej żony: Wstań teraz, przebierz się, aby nie poznano, że jesteś żoną Jeroboama, i idź do Szilo. [Jest] tam prorok Achiasz, który mi powiedział, że będę królem nad tym ludem. 3 Weź ze sobą dziesięć chlebów, placki i dzban miodu i idź do niego. On ci oznajmi, co się stanie z dzieckiem.

i przybyła do Tirsy. Gdy przekroczyła próg domu, dziecko umarło. 18 I pogrzebali je, i cały Izrael je opłakwał zgodnie ze słowem PANA, które zapowiedział przez swego sługi, proroka Achiasza. 19 Pozostałe zaś dzieje Jeroboama, jak walczył i jak królował, są zapisane w kronikach o królach Izraela. 20 A czas, który królował Jeroboam, wynosił dwadzieścia dwa lata. Potem zasnął ze swoimi ojcamami, a jego syn

Nadab królował w jego miejsce. 21 Roboam zaś, matka miała na imię Maacha [i była] córką Abiszaloma, syn Salomona, królował w Judzie. Roboam [miał] 11 Asa czynił to, co było prawe w oczach PANA, jak czterdzieści jeden lat, gdy zaczął królować, a królował Dawid, jego ojciec. 12 Usunął z ziemi sodomitów siedemnaście lat w Jerozolimie, w mieście, które i wszystkie boże, które wykonali jego ojcowie. 13 PAN wybrał spośród wszystkich pokoleń Izraela, aby Również Maachę, swoją matkę, odsunął od panowania tam przebywało jego imię. Jego matka miała na imię za to, że sporządziła bożka w gaju. Asa zniszczył więc Naama, [była] Ammonitką. 22 I Juda czynił to, co zle w jej bożka i spalił [go] przy potoku Cedron. 14 I chociaż oczach PANA, i swoimi grzechami, które popełniali, wyżyny nie zostały zniszczone, jednak serce Asy było pobudzało go do zazdrości bardziej niż to wszystko, doskonałe wobec PANA przez wszystkie jego dni. 15 co czynili ich ojcowie. 23 Pobudowali sobie bowiem I wniosły do domu PANA rzeczy poświęcone przez wyżyny, posagi i gaje na każdym wysokim wzgórzu swego ojca i rzeczy, które sam poświęcił: srebro, złoto i pod każdym zielonym drzewem. 24 Byli też w tej i naczynia. 16 I między Asą a Baszą, królem Izraela, ziemi sodomici. Postępowały oni według wszystkich trwała wojna przez wszystkie ich dni. 17 Basza, król obrzydliwości pagan, których PAN wypędził sprzed Izraela, nadciągnął przeciwko Judzie i rozbudował synów Izraela. 25 A w piątym roku króla Roboama, Rama, aby [nikomu] nie pozwolić wychodzić od Asy, przeciw Jerozolimie nadciągnął Sziszak, król Egiptu. króla Judy, i przychodzić do niego. 18 Asa wziął więc 26 I zabrał skarby domu PANA oraz skarby domu całe srebro i złoto, które pozostało w skarbca domu królewskiego, zabrał wszystko. Zabrał też wszystkie PANA i w skarbca domu królewskiego, i dał je w złote tarcze, które wykonał Salomon. 27 Zamiast nich ręce swoich sług. Następnie król Asa posłał ich do król Roboam wykonał spiżowe tarcze i powierzył je Ben-Hadada, syna Tabrimona, syna Chezjona, króla dowódcy straży przybocznej, która strzegła drzwi domu Syrii, który mieszkał w Damaszku, mówiąc: 19 Jest królewskiego. 28 Ilekroć król wchodził do domu PANA, przymierze między mną a tobą, między moim ojcem straż je nosiła, a potem odnoсиła do wartowni. 29 A a twoim ojcem. Oto posylam ci dar: srebro i złoto. pozostałe dzieje Roboama i wszystko, co czynił, czyż Idź, zerwij swoje przymierze z Baszą, królem Izraela, nie są zapisane w kronikach królów Judy? 30 I trwała aby odstąpił ode mnie. 20 I Ben-Hadad posłuchał wojna między Roboamem a Jeroboamem po wszystkie króla Asy, i posłał dowódców swoich wojsk przeciwko dni. 31 Potem Roboam zasnął ze swoimi ojczami i miastom Izraela, napadł na Ijon, Dan i Abel-Bet-Maaka zostało pogrzebany z nimi w mieście Dawida. A jego oraz całe Kinerot wraz z całą ziemią Neftalego. 21 matka miała na imię Naama, [była] Ammonitką. I jego Gdy Basza [o tym] usłyszał, przestał rozbudowywać syn Abijam królował w jego miejscu. Rama i mieszkał w Tirsie. 22 Wtedy król Asa zwołał cały lud Judy, bez wyjątku, a lud zabrał z Rama kamienie i drewno, z których Basza budował. I król Asa rozbudował nimi Gibea Beniamina oraz Mispę. 23

A pozostałe dzieje Asy, cała jego potęga i wszystko, co czynił, oraz miasta, które zbudował, czyż nie są zapisane w kronikach królów Judy? Jednak w okresie swojej starości zachorował na nogi. 24 I Asa zasnął ze swoimi ojczami, i został pogrzebany z nimi w mieście Dawida, swego ojca. A jego syn Jehoszafat królował w jego miejscu. 25 W drugim roku Asy, króla Judy, nad Izraelem zaczął królować Nadab, syn Jeroboama i królował nad Izraelem dwa lata. 26 I czynił to, co zle w oczach PANA, idąc drogami swego ojca i w jego grzechu, którym doprowadził Izraela do grzechu. 27 I Basza, syn Achiasza, z domu Issachara, uknuł spisek przeciw niemu. Basza zabił go w Gibbeton, który należał do Filistynów. Nadab bowiem i cały Izrael oblegali Gibbeton. 28 Basza zabił go w trzecim roku Asy, króla Judy, i [sam] królował w jego miejscu. 29 Kiedy zaczął królować, wymordował cały dom Jeroboama i nie pozostawił żywej duszy [z rodu] Jeroboama, dopóki nie wytracił go zgodnie ze słowem PANA, które

wypowiedział przez swego sługę Achiasza Szilonitę; króla Judy, Zimri królował siedem dni w Tirsie. Lud 30 Z powodu grzechów Jeroboama, które popełnił i oblegał wtedy Gibbeton, który należy do Filistynów. 16 do których skłonił Izraela; z powodu rozdrażnienia, A gdy lud oblegający [miasto] usłyszał wieść: Zimri którym pobudził do gniewu PANA, Boga Izraela. 31 A uknął spisek i zabił króla, wtedy cały Izrael w tym pozostałe dzieje Nadaba i wszystko, co czynił, czyż samym dniu w obozie ustanowił królem Omriego, który nie są zapisane w kronikach królów Izraela? 32 I był dowódcą wojska Izraela. 17 Wtedy Omri wyruszył między Asą a Baszą, królem Izraela, trwała wojna spod Gibbeton wraz z całym Izraelem i obiegły Tirę. po wszystkie ich dni. 33 W trzecim roku Asy, króla Judy, nad całym Izraelem zaczął królować w Tirsie 18 A gdy Zimri zobaczył, że miasto zostało zdobyte, wszedł do pałacu domu królewskiego i podpalił nad Baszą, syn Achiasza. [i królował] przez dwadzieścia sobą dom królewski, i umarł. 19 [Stał się tak] z cztery lata. 34 I czynił to, co złe w oczach PANA, powodu jego grzechów, których się dopuścił, czyniąc idąc drogami Jeroboama i w jego grzechu, do którego to, co złe w oczach PANA, idąc drogą Jeroboama i w jego grzechu – którego się dopuszczał i do którego skłonił Izraela. 20 A pozostałe dzieje Zimriego i spisek, który uknął, czyż nie są zapisane w kronikach królów Izraela? 21 Wtedy lud Izraela podzielił się na dwie części: połowa ludu szła za Tibnim, synem Ginata, aby go obwolać królem, a połowa szła za Omrim. 22 Lecz lud, który był za Omrim, przemógl lud, który był za Tibnim, synem Ginata. I umarł Tibni, a królował Omri. 23 W trzydziestym pierwszym roku Asy, króla Judy, nad Izraelem zaczął królować Omri [i panował] dwanaście lat. W Tirsie królował sześć lat. 24 I kupił wzgórze Samarii od Szemera za dwa talenty srebra, i pobudował na tym wzgórzu, a miasto, które zbudował, nazwał Samarią, od imienia właściciela wzgórza, Szemera. 25 Lecz Omri czynił to, co złe w oczach PANA, i dopuszczał się gorszych rzeczy niż wszyscy, którzy [byli] przed nim. 26 Chodził bowiem wszystkimi drogami Jeroboama, syna Nebata, i w jego grzechu, do którego przywiódł Izraela, pobudzając PANA, Boga Izraela, do gniewu swymi marnościami. 27 A pozostałe dzieje Omriego, których dokonał, i jego potęga, którą pokazywał, czyż nie są zapisane w kronikach królów Izraela? 28 I Omri zasnął ze swoimi ojczami, i został pogrzebany w Samarii. A jego syn Achab królował w jego miejsce. 29 W trzydziestym ósmym roku Asy, króla Judy, nad Izraelem zaczął królować Achab, syn Omriego. Achab, syn Omriego, królował nad Izraelem w Samarii dwadzieścia dwa lata. 30 I Achab, syn Omriego, czynił to, co złe w oczach PANA, bardziej niż wszyscy, którzy byli przed nim. 31 A jakby nie wystarczyło mu popełnianie grzechów Jeroboama, syna Nebata, to jeszcze pojął za żonę Jezabel, córkę Etbaala, króla Sydończyków, i zaczął służyć Baalowi i oddawać mu poklon. 32 I wzniósł ołtarz dla Baala w domu Baala, który zbudował w Samarii. 33 Achab zasadził też gaj. Achab czynił więcej, by pobudzać PANA, Boga Izraela, do gniewu niż wszyscy królowie Izraela, którzy byli przed nim. 34 Za jego czasów Chiel z Betel odbudował Jerycho. Założył fundamenty na Abiramie, swoim pierworodnym, a na Segubie, swoim

16 Wtedy słowo PANA doszło do Jehu, syna Chananiego, przeciw Baszy: 2 Ponieważ wywyższyłem cię z prochu i ustanowiłem cię wodzem nad swoim ludem Izraelem, a ty poszedłeś drogą Jeroboama i skłoniłeś do grzechu mój lud, Izraela, aby mnie pobudzić do gniewu jego grzechami; 3 Otto zgładzę potomstwo Baszy i potomstwo jego domu i postąpię z twoim domem jak z domem Jeroboama, syna Nebata. 4 Tego, kto [z rodu] Baszy umrze w mieście, zjadą psy, a tego, kto umrze na polu, zjadą powietrzne ptaki. 5 A pozostałe dzieje Baszy i to, co czynił, i jego potęga, czyż nie są zapisane w kronikach królów Izraela? 6 Potem Basza zasnął ze swoimi ojczami i został pogrzebany w Tirsie, a jego syn Ela królował w jego miejscu. 7 Ponownie przez proroka Jehu, syna Chananiego, doszło słowo PANA przeciw Baszy i przeciw jego domowi za całe зло, które czynił w oczach PANA, pobudzając go do gniewu czynami swoich rąk, stając się podobnym do domu Jeroboama, i za to, że go zabił. 8 W dwudziestym szóstym roku Asy, króla Judy, nad Izraelem w Tirsie zaczął królować Ela, syn Baszy, i [królował] dwa lata. 9 A jego sługa Zimri, dowódca polowy rydwanów, uknął spisek przeciw niemu, gdy w Tirsie Ela oddawał się pijaństwu w domu Arsy, szafarza domu [królewskiego] w Tirsie. 10 Zimri wszedł tam, uderzył go i zabił – w dwudziestym siódmym roku Asy, króla Judy, i królował w jego miejscu. 11 A gdy tylko zaczął królować i zasiadł na swoim tronie, wymordował cały dom Baszy. Nie pozostawił z niego nikogo – ani z jego krewnych, ani przyjaciół – aż do najmniejszego szczećnia. 12 W ten sposób Zimri wytracił cały dom Baszy zgodnie ze słowem PANA, które wypowiedział przeciw Baszy przez proroka Jehu; 13 Z powodu wszystkich grzechów Baszy i grzechów jego syna Eli, które popełnił i którymi doprowadził Izraela do grzechu, pobudzając PANA, Boga Izraela, do gniewu swymi marnościami. 14 A pozostałe dzieje Eli i wszystko, co czynił, czyż nie są zapisane w kronikach królów Izraela? 15 W dwudziestym siódmym roku Asy,

najmłodszym [synu], postawił jego bramy – według PANA, i powiedział: PANIE, mój Boże, proszę, niech słowa PANA, które wypowiedział przez Jozuego, syna dusza tego dziecka wróci do niego. 22 I PAN wysłuchał Nuna.

17 Wtedy Eliasz Tiszbita, [jeden] z mieszkańców Gileadu, powiedział do Achaba: Jak żyje PAN, Bóg Izraela, przed którym stoję, nie będzie w tych latach ani rosy, ani deszczu jak tylko na moje słowo. 2 I doszło do niego słwo PANA: 3 Odejdź stąd, skieruj się na wschód i skryj się przy potoku Kerit, który jest przed Jordanem. 4 I będziesz pić z potoku, krukom zaś rozkazałem, aby cię tam żywili. 5 Poszedł więc i uczynił według słowa PANA: Poszedł i zamieszkał przy potoku Kerit, [leżącym] przed Jordanem. 6 A kruki przynosiły mu chleb i mięso rano oraz chleb i mięso wieczorem, wodę zaś pił z potoku. 7 Lecz po pewnym czasie potok wysechł, gdyż nie było deszczu w tej ziemi. 8 I doszło do niego słwo PANA: 9 Wstań, idź do Sarepty sydońskiej i tam zamieszkaj. Oto rozkazałem tam pewnej kobiecie, wdowie, aby cię żywili. 10 Wstał więc i poszedł do Sarepty. Kiedy przybył do bramy miasta, oto kobieta, wdowa, zbierała drwa. Zawała ją i powiedział: Przynieś mi, proszę, trochę wody w naczyniu, abym się napił. 11 A gdy szła, by przynieść [wody], zawała ją i powiedział: Przynieś mi [też], proszę, kromkę chleba w swojej ręce. 12 I odpowiedziała: Jak żyje PAN, twój Bóg, nie mam pieczonego chleba, [mam] tylko garść mąki w dzbanie i trochę oliwy w baryłce. Oto zbieram trochę drew, potem przyjdę i przyrządę to dla siebie i dla mojego syna. A to zjemy, potem umrzemy. 13 Wtedy Eliasz powiedział do niej: Nie bój się. Idź, uczyń, jak powiedziałaś. Najpierw jednak zrób z tego dla mnie mały podplomyk i przynieś mi [go]. Dla siebie zaś i swego syna zrobisz potem. 14 Tak bowiem powiedział PAN, Bóg Izraela: Mąka w dzbanie nie skończy się i oliwy w baryłce nie braknie aż do dnia, w którym PAN spuści deszcz na ziemię. 15 Poszła więc i uczyniła według słowa Eliasza. Ona i on oraz jej dom jedli przez [wiele] dni. 16 Nie skończyła się mąka w dzbanie ani nie zabrakło oliwy w baryłce według słowa PANA, które wypowiedział przez Eliasza. 17 Po tych wydarzeniach zachorował syn tej kobiety, pani tego domu, a jego choroba była tak ciężka, że przestał oddychać. 18 Wtedy powiedziała do Eliasza: Cóż ja mam z tobą, mężu Boży? Przyszedłeś do mnie, aby przypomnieć mi mój grzech i uśmiercić mego syna? 19 I odpowiedział jej: Daj mi swego syna. I wziął go z jej łona, zniósł na góru do pokoju, w którym mieszkał, i położył go na swoim łóżku. 20 I wołał do PANA, i powiedział: PANIE, mój Boże, czy także na tę wdowę, u której mieszkam, chcesz sprowadzić nieszczęście, uśmiercając jej syna? 21 I rozciągnął się trzykrotnie nad dzieckiem, i wołał do PANA, i powiedział: PANIE, mój Boże, proszę, niech głosu Eliasza. Dusza dziecka wróci do niego i ożyło. 23 Wtedy Eliasz wzяł dziecko, zniósł je z pokoju do domu i oddał je matce. I Eliasz powiedział: Patrz, twój syn żyje. 24 I kobieta powiedziała do Eliasza: Teraz wiem, że jesteś mężem Bożym i słowo PANA w twoich ustach jest prawdą.

18 Po upływie wielu dni, w trzecim roku, doszło do Eliasza słwo PANA: Idź, pokaż się Achabowi, a ja ześlę deszcz na ziemię. 2 Eliasz poszedł więc, aby pokazać się Achabowi. A w Samarii panował wielki głód. 3 Achab zawała wówczas Abdiasza, który był zarządcą jego domu. (A Abdiasz bardzo bał się PANA.) 4 Gdy bowiem Jezabel mordowała proroków PANA, Abdiasz wzął stu proroków, ukrył ich po pięćdziesięciu w jaskiniach i żywili ich chlebem i wodą. 5 I Achab powiedział do Abdiasza: Przejdź przez ziemię do wszystkich źródeł wód i do wszystkich potoków. Może znajdziemy trawę, abyśmy zachowali przy życiu konie i muły i nie utracili całego bydła. 6 I podzielił między siebie ziemię, którą mieli obejść. Achab poszedł jedną drogą, a Abdiasz poszedł drugą. 7 A gdy Abdiasz [był] w drodze, Eliasz wyszedł mu naprzeciw. A on go poznał, upadł na twarz i powiedział: Czy to ty, mój panie, Eliaszu? 8 Odpowiedział mu: To ja jestem. Idź i powiedz swemu panu: Oto [jest tu] Eliasz. 9 On zaś powiedział: Czym zgrzeszyłem, że wydajesz swego sługię w ręce Achaba, aby mnie zabił? 10 Jak żyje PAN, twój Bóg, nie ma narodu ani królestwa, gdzie mój pan nie pośłał [ludzi], aby cię szukać. A [gdy] powiedziano, że cię nie ma, wtedykazał przysięgać królestwom i narodom, że cię nie znaleziono. 11 A ty teraz mówisz: Idź, powiedz swemu panu: Oto Eliasz. 12 I stanie się tak, że gdy odejdę od ciebie, Duch PANA zaniesie cię, nie wiem dokąd. Gdy przyjdę powiedzieć Achabowi, a on cię nie znajdzie, wtedy mnie zabije. A twój sługa boi się PANA od swej młodości. 13 Czyż nie powiedziano memu panu, co uczyniłem, gdy Jezabel mordowała proroków PANA – jak ukryłem stu mężczyzn spośród proroków PANA, po pięćdziesięciu mężczyzn w jaskiniach, i żywiliem ich chlebem i wodą? 14 A teraz mówisz: Idź, powiedz swemu panu: Oto Eliasz. On mnie zabije. 15 Eliasz odpowiedział: Jak żyje PAN zastępów, przed którego obliczem stoję, dziś mu się pokażę. 16 Abdiasz poszedł więc, aby spotkać się z Achabem, i oznajmił mu to. I Achab wyruszył na spotkanie z Eliaszem. 17 Kiedy Achab zobaczył Eliasza, zapytał go: Czy ty jesteś tym, który dręczy Izrael? 18 Odpowiedział: Nie ja dręczę Izrael, ale ty i dom twoego ojca – gdyż porzuciliście przykazania PANA, a ty poszedłeś za Baalami. 19 Teraz więc poślij

[i] zgromadź przy mnie cały Izrael na górze Karmel ty jesteś Bogiem w Izraelu, a ja twoim sługa, i że na oraz czterystu pięćdziesięciu proroków Baala, a także twoje słowo uczyniłem to wszystko. 37 Wysłuchaj mnie, czterystu proroków z gajów, którzy jadają u stólu PANIE, wysłuchaj mnie, aby ten lud poznał, że ty, Jezabel. 20 Achab posłał więc po wszystkich synów PANIE, [jesteś] Bogiem i że ty z powrotem nawrócisz Izraela i zgromadzisz proroków na górze Karmel. 21 jego serca. 38 Wtedy spadł ogień PANA i pochłonął Wtedy Eliasz zbliżył się do całego ludu i powiedział: Jak ofiarę całopalną i drwa, i kamienie, i proch. A wodę, dłużej będziecie się wachać między dwoma zdaniami? która była w rowie, wysuszył. 39 Kiedy cały lud to Jeśli PAN jest Bogiem, idźcie za nim, a jeśli Baal, idźcie zobaczył, [wszyscy] upadli na twarz i mówili: PAN jest za nim. A lud nie odpowiedział mu ani słowa. 22 Wtedy Eliasz powiedział do ludu: Tylko ja sam pozostałem do nich: Chwytajcie proroków Baala, niech żaden z jako prorok PANA; a proroków Baala jest czterystu nich nie ujdzie. I schwytano ich. A Eliasz sprowadził pięćdziesięciu. 23 Niech nam dadzą dwa cielce. Niech ich do potoku Kiszon i tam ich zabił. 41 Potem Eliasz wybiorą sobie jednego cielca, porąbią go na części i powiedział do Achaba: Idź, jedz i pij. Słyszać bowiem położą na drwach, ale ognia niech nie podkładają. Ja szum ulewnego deszczu. 42 Achab poszedł więcjść i również przygotuję drugiego cielca i położę na drwach, pić. A Eliasz wstąpił na szczyt Karmelu. Następnie ale ognia nie podłożę. 24 Potem wzywajcie imienia padł na ziemię i włożył twarz między kolana; 43 I swoich bogów, a ja wezwę imienia PANA. A ten Bóg, powiedział do swego sługi: Idź teraz i popatrz w stronę który odpowie ogniem, niech będzie Bogiem. Cały lud morza. Ten poszedł, popatrzył i powiedział: Nie ma nic. odpowiedział: Dobre jest to, co powiedziałeś. 25 Eliasz Wtedy powiedział: [Idź i] wracaj siedem razy. 44 A za powiedział więc do proroków Baala: Wybierzcie sobie siódmym [razem] powiedział: Oto mała chmurka, jak jednego cielca i przygotujcie go pierwsi, bo was jest dłoń człowieka, podnosi się z morza. Wtedy polecił mu: więcej. Wzywajcie imienia swoich bogów, ale ognia Idź, powiedz Achabowi: Zapręgaj [rydwan] i zjeżdżaj, nie podkładjcie. 26 Wzięli więc cielca, którego im aby cię deszcz nie zatrzymał. 45 Tymczasem niebo dał, a gdy go przygotowali, wzywali imienia Baala, od zaćmiło się od chmur i wiatru i spadł ulewny deszcz. poranku aż do południa, mówiąc: O Baalu, wysłuchaj Achab zaś wsiadł [do rydwanu] i pojechał do Jizreel. nas! Ale nie było glosu ani odpowiedzi. I podsłakiwali 46 A ręka PANA była nad Eliaszem. Przepasał swoje wokół ołtarza, który zrobili. 27 A gdy nastąpiło południe, biodra i pobiegł przed Achabem, aż przybył do Jizreel. Eliasz naśmiewał się z nich, mówiąc: Wołajcie głośniej, przecież to jest bóg, ale może tylko zamyslił się albo jest zajęty, albo też może jest w drodze, albo może śpi i musi się obudzić. 28 Wołali więc głośno i nacinali się według swego zwyczaju nożami i włóczniami, aż krew z nich tryskała. 29 I kiedy minęło południe, oni dalej prorokowali aż do [czasu] składania ofiary z pokarmów, ale nie było glosu ani odpowiedzi, ani znaku uwagi. 30 Wtedy Eliasz powiedział do całego ludu: Zblizcie się do mnie. Cały lud zbliżył się więc do niego. On wtedy naprawił zburzony ołtarz PANA. 31 Potem Eliasz wziął dwanaście kamieni, według liczby pokoleń synów Jakuba, do którego doszło słowo PANA: Izrael będzie twoje imię. 32 I tych kamieni zbudował ołtarz w imię PANA, i wykopał wokół ołtarza rów zdolny pomieścić dwie miary zboża. 33 Potem ułożył drwa, porąbał cielca na części i położył [go] na drwach. Następnie powiedział: Napełnijcie wodą cztery wiadra i wylejcie [ja] na ofiarę całopalną i na drwa. 34 I powiedział: Powtórzcie to. I powtórzyli. Potem powiedział: Zróbcie to trzeci raz. I zrobili to po raz trzeci. 35 I woda spłynęła dokola ołtarza. I napełniono wodą także rów. 36 A gdy nadszedł czas składania ofiary z pokarmów, prorok Eliasz zbliżył się i powiedział: PANIE, Boże Abrahama, Izaaka i Izraela, niech dziś poznają, że

ty jesteś Bogiem w Izraelu, a ja twoim sługa, i że na czterystu pięćdziesięciu proroków Baala, a także twoje słowo uczyniłem to wszystko. 37 Wysłuchaj mnie, czterystu proroków z gajów, którzy jadają u stólu PANIE, wysłuchaj mnie, aby ten lud poznał, że ty, Jezabel. 20 Achab posłał więc po wszystkich synów PANIE, [jesteś] Bogiem i że ty z powrotem nawrócisz Izraela i zgromadzisz proroków na górze Karmel. 21 jego serca. 38 Wtedy spadł ogień PANA i pochłonął Wtedy Eliasz zbliżył się do całego ludu i powiedział: Jak ofiarę całopalną i drwa, i kamienie, i proch. A wodę, dłużej będziecie się wachać między dwoma zdaniami? która była w rowie, wysuszył. 39 Kiedy cały lud to Jeśli PAN jest Bogiem, idźcie za nim, a jeśli Baal, idźcie zobaczył, [wszyscy] upadli na twarz i mówili: PAN jest za nim. A lud nie odpowiedział mu ani słowa. 22 Wtedy Eliasz powiedział do ludu: Tylko ja sam pozostałem do nich: Chwytajcie proroków Baala, niech żaden z jako prorok PANA; a proroków Baala jest czterystu nich nie ujdzie. I schwytano ich. A Eliasz sprowadził pięćdziesięciu. 23 Niech nam dadzą dwa cielce. Niech ich do potoku Kiszon i tam ich zabił. 41 Potem Eliasz wybiorą sobie jednego cielca, porąbią go na części i powiedział do Achaba: Idź, jedz i pij. Słyszać bowiem położą na drwach, ale ognia niech nie podkładają. Ja szum ulewnego deszczu. 42 Achab poszedł więcjść i również przygotuję drugiego cielca i położę na drwach, pić. A Eliasz wstąpił na szczyt Karmelu. Następnie ale ognia nie podłożę. 24 Potem wzywajcie imienia padł na ziemię i włożył twarz między kolana; 43 I swoich bogów, a ja wezwę imienia PANA. A ten Bóg, powiedział do swego sługi: Idź teraz i popatrz w stronę który odpowie ogniem, niech będzie Bogiem. Cały lud morza. Ten poszedł, popatrzył i powiedział: Nie ma nic. odpowiedział: Dobre jest to, co powiedziałeś. 25 Eliasz Wtedy powiedział: [Idź i] wracaj siedem razy. 44 A za powiedział więc do proroków Baala: Wybierzcie sobie siódmym [razem] powiedział: Oto mała chmurka, jak jednego cielca i przygotujcie go pierwsi, bo was jest dłoń człowieka, podnosi się z morza. Wtedy polecił mu: więcej. Wzywajcie imienia swoich bogów, ale ognia Idź, powiedz Achabowi: Zapręgaj [rydwan] i zjeżdżaj, nie podkładjcie. 26 Wzięli więc cielca, którego im aby cię deszcz nie zatrzymał. 45 Tymczasem niebo dał, a gdy go przygotowali, wzywali imienia Baala, od zaćmiło się od chmur i wiatru i spadł ulewny deszcz. poranku aż do południa, mówiąc: O Baalu, wysłuchaj Achab zaś wsiadł [do rydwanu] i pojechał do Jizreel. nas! Ale nie było glosu ani odpowiedzi. I podsłakiwali 46 A ręka PANA była nad Eliaszem. Przepasał swoje wokół ołtarza, który zrobili. 27 A gdy nastąpiło południe, biodra i pobiegł przed Achabem, aż przybył do Jizreel. Eliasz naśmiewał się z nich, mówiąc: Wołajcie głośniej, przecież to jest bóg, ale może tylko zamyslił się albo jest zajęty, albo też może jest w drodze, albo może śpi i musi się obudzić. 28 Wołali więc głośno i nacinali się według swego zwyczaju nożami i włóczniami, aż krew z nich tryskała. 29 I kiedy minęło południe, oni dalej prorokowali aż do [czasu] składania ofiary z pokarmów, ale nie było glosu ani odpowiedzi, ani znaku uwagi. 30 Wtedy Eliasz powiedział do całego ludu: Zblizcie się do mnie. Cały lud zbliżył się więc do niego. On wtedy naprawił zburzony ołtarz PANA. 31 Potem Eliasz wziął dwanaście kamieni, według liczby pokoleń synów Jakuba, do którego doszło słowo PANA: Izrael będzie twoje imię. 32 I tych kamieni zbudował ołtarz w imię PANA, i wykopał wokół ołtarza rów zdolny pomieścić dwie miary zboża. 33 Potem ułożył drwa, porąbał cielca na części i położył [go] na drwach. Następnie powiedział: Napełnijcie wodą cztery wiadra i wylejcie [ja] na ofiarę całopalną i na drwa. 34 I powiedział: Powtórzcie to. I powtórzyli. Potem powiedział: Zróbcie to trzeci raz. I zrobili to po raz trzeci. 35 I woda spłynęła dokola ołtarza. I napełniono wodą także rów. 36 A gdy nadszedł czas składania ofiary z pokarmów, prorok Eliasz zbliżył się i powiedział: PANIE, Boże Abrahama, Izaaka i Izraela, niech dziś poznają, że

19 Wtedy Achab opowiedział Jezabel o wszystkim, co Eliasz uczynił, oraz o tym, jak zabił mieczem wszystkich proroków. 2 Jezabel wysłała więc posłańca do Eliasza ze słowami: Niech to mi uczynią bogowie i tamto dorzuca, jeśli jutro o tym czasie twojego życia nie uczynię takim jak życie jednego z nich. 3 Kiedy to zrozumiał, wstał i odszedł, aby [ocalić] swoje życie. Przybył do Beer-Szeby, która należy do Judy, i zostawił tam swego sługi. 4 A sam poszedł na pustynię na jeden dzień drogi, a gdy tam doszedł, usiadł pod jałowcem i życzył sobie śmierci, mówiąc: Dosyć już, PANIE. Zabierz moją duszę, bo nie jestem lepszy od swoich ojców. 5 Potem położył się i zasnął pod tym jałowcem. A wtedy Anioł dotknął go i powiedział mu: Wstań i jedz. 6 A gdy spojrzał, oto przy jego głowie leżał placzek pieczony na węgielkach i dzban wody. Jadł więc i pił, i znowu się położył. 7 Anioł PANA wrócił ponownie, dotknął go i powiedział: Wstań i jedz, bo masz przed sobą daleką drogę. 8 Wstał więc i jadł, i pił, i szedł dzięki mocy tego pokarmu czterdziest dni i czterdziest nocą aż do Horebu, góry Boga. 9 Tam wszedł do jaskini, gdzie przenocował. A oto słowo PANA doszło do niego: Co tu robisz, Eliaszu? 10 Odpowiedział: Byłem bardzo gorliwy względem PANA, Boga zastępów. Synowie Izraela bowiem porzucili

twoje przymierze, zburzyli twoje ołtarze i pomordowali żony i swoich synów oddasz mi. 6 Jednak jutro o tej mieczem twoich proroków. Ja sam tylko pozostałem i porę poślę swoje slugi do ciebie. Oni przeszukują szukając mojej duszy, aby mi ją odebrać. 11 Wtedy on twój dom i domy twoich slug, a wszystko, co jest PAN przechodził, a potężny i gwałtowny wiatr rozrywał porze poszę swoje slugi do ciebie. Oni przeszukują góry i kruszyły skały przed PANEM, [ale] PAN nie był w powiedział [im]: Rozwaźcie, proszę, i zobacacie, że tym wietrze. Po wietrze było trzęsienie ziemi, [ale] PAN ten [człowiek] szuka nieszcześci. Posłał bowiem do nie był i w tym trzęsieniu ziemi. 12 Po trzęsieniu ziemi mnie po moje żony i moich synów, po moje srebro i był ogień, [ale] PAN nie był w ogniu. A po tym ogniu złoto, a nie odmówilem mu. 8 Wszyscy starsi i cały był cichy i delikatny głos. 13 Gdy Eliasz go usłyszał, lud odpowiedzieli: Nie słuchaj [go] i nie gódź się. 9 zasłonił płaszczem swoją twarz, wyszedł i stanął w Odpowiedział więc posłom Ben-Hadada: Powiedziecie wejścia do jaskini. A oto głos przemówił do niego: Co królowi, memu panu: Wszystko, czego na początku tu robisz, Eliaszu? 14 A on odpowiedział: Byłem bardziej żądany od swego slugi, uczynię. Lecz tej rzeczy gorliwy względem PANA, Boga zastępów. Synowie nie mogę uczynić. Posłały odeszli i zanieśli mi Izraela bowiem porzucili twoje przymierze, zburzyli odpowiedź. 10 Ben-Hadad znów posłał do niego twoje ołtarze i pomordowali mieczem twoich proroków. [slugi] i powiedział: Niech mi to uczynią bogowie i Ja sam tylko pozostałem i szukając mojej duszy, aby tamto dorzucią, jeśli starczy prochu Samarii po pełnej mi ją odebrać. 15 Ale PAN powiedział do niego: Idź, garści dla każdego spośród całego ludu, który idzie za wróć tą samą drogą na pustynię Damaszku. A kiedy mna. 11 Król Izraela odpowiedział: Powiedziecie [mu]: [tam] przybędziesz, namaścisz Chazaela na króla nad Syria. 16 A Jehu, syna Nimsziego, namaścisz na króla nad Izraelem. Elizeusz zaś, syna Szafata, z Abel Mechola, namaścisz na proroka po tobie. 17 I stanie swoich slug: Ruszajcie. I ruszyli na miasto. 13 A oto się tak, że ktokolwiek uniknie miecza Chazaela, tego pewien prorok przyszedł do Achaba, króla Izraela, i zabije Jehu, a ktokolwiek uniknie miecza Jehu, [tego] powiedział: Tak mówi PAN: Czy widzisz cały ten wielki zabije Elizeusz. 18 Jednak zachowałem sobie w Izraelu tłu? Oto wydam go dziś w twoje ręce, abyś wiedział, siedem tysięcy, których kolana nie zginaly się przed że ja jestem PANEM. 14 Wtedy Achab zapytał: Przez Baalem i których usta nie całowały go. 19 Odszedł kogo? Odpowiedział: Tak mówi PAN: Przez slugi więc stamtąd i znalazł Elizeusza, syna Szafata, gdy książąt prowincji. Zapytał dalej: Kto rozpocznie bitwę? orał. Dwanaście zaprzęgów [wołów szło] przed nim, a Odpowiedział mu: Ty. 15 Dokonał więc przeglądu slug on [był] przy dwunastym. Eliasz przeszedł obok niego książąt prowincji i [były] ich dwustu trzydziestu dwóch. i wrzucił na niego swój płaszcz. 20 Wtedy opuścił A po nich policzył cały lud, wszystkich synów Izraela, i woły, pobiegł za Eliaszem i powiedział: Pozwól mi było ich siedem tysięcy. 16 I wyszłyli w południe. A ucałować swego ojca i swoją matkę, a pójdę za tobą. Ben-Hadad oddawał się pijaństwu w namiotach, a z Odpowiedział: Idź, wróć. Cóż bowiem ci uczynię? 21 nim trzydziestu dwóch królów, którzy go wspierali. 17 Odszedł więc od niego, wziął zaprzęg wołów i zabił je. Wyszli więc jako pierwsi slugi książąt prowincji. Gdy A na sprzeście tych wołów ugotował ichmięso i dał Ben-Hadad posłał [slugę], powiedziano mu: Ludzie i urodowi, a oni jedli. Potem wstał i poszedł za Eliaszem, wyszli z Samarii. 18 Polecił: Jeśli wyszli [prosici] o pokój, i służył mu.

20 Wtedy Ben-Hadad, król Syrii, zebrał całe swoje wojsko, a było z nim trzydzieści dwóch królów, konie i rydwany. Wyruszył, obiegł Samarię i walczył przeciwko niej. 2 I wyprawił posłańców do Achaba, króla Izraela, do miasta, i powiedział mu: Tak mówi Ben-Hadad: 3 Twoje srebro i złoto są moje; także twoje żony i twoi najpiękniejsi synowie są moi. 4 Król Izraela odpowiedział: Według twoego słowa, królu, mój panie – twój jestem ja i wszystko, co mam. 5 Potem posłańcy wrócili [do niego] i powiedzieli: Tak powiedział Ben-Hadad: Wprawdzie posłałem do ciebie [ludzi], aby ci powiedzieli: Oddasz swoje srebro i złoto, swoje

żony i swoich synów oddasz mi. 6 Jednak jutro o tej mieczem twoich proroków. Ja sam tylko pozostałem i porę poślę swoje slugi do ciebie. Oni przeszukują góry i kruszyły skały przed PANEM, [ale] PAN nie był w powiedział [im]: Rozwaźcie, proszę, i zobacacie, że tym wietrze. Po wietrze było trzęsienie ziemi, [ale] PAN ten [człowiek] szuka nieszcześci. Posłał bowiem do nie był i w tym trzęsieniu ziemi. 12 Po trzęsieniu ziemi mnie po moje żony i moich synów, po moje srebro i był ogień, [ale] PAN nie był w ogniu. A po tym ogniu złoto, a nie odmówilem mu. 8 Wszyscy starsi i cały był cichy i delikatny głos. 13 Gdy Eliasz go usłyszał, lud odpowiedzieli: Nie słuchaj [go] i nie gódź się. 9 zasłonił płaszczem swoją twarz, wyszedł i stanął w Odpowiedział więc posłom Ben-Hadada: Powiedziecie wejścia do jaskini. A oto głos przemówił do niego: Co królowi, memu panu: Wszystko, czego na początku tu robisz, Eliaszu? 14 A on odpowiedział: Byłem bardziej żądany od swego slugi, uczynię. Lecz tej rzeczy gorliwy względem PANA, Boga zastępów. Synowie nie mogę uczynić. Posłały odeszli i zanieśli mi Izraela bowiem porzucili twoje przymierze, zburzyli odpowiedź. 10 Ben-Hadad znów posłał do niego twoje ołtarze i pomordowali mieczem twoich proroków. [slugi] i powiedział: Niech mi to uczynią bogowie i Ja sam tylko pozostałem i szukając mojej duszy, aby tamto dorzucią, jeśli starczy prochu Samarii po pełnej mi ją odebrać. 15 Ale PAN powiedział do niego: Idź, garści dla każdego spośród całego ludu, który idzie za wróć tą samą drogą na pustynię Damaszku. A kiedy mna. 11 Król Izraela odpowiedział: Powiedziecie [mu]: [tam] przybędziesz, namaścisz Chazaela na króla nad Syria. 16 A Jehu, syna Nimsziego, namaścisz na króla nad Izraelem. Elizeusz zaś, syna Szafata, z Abel Mechola, namaścisz na proraka po tobie. 17 I stanie swoich slug: Ruszajcie. I ruszyli na miasto. 13 A oto się tak, że ktokolwiek uniknie miecza Chazaela, tego pewien prorok przyszedł do Achaba, króla Izraela, i zabije Jehu, a ktokolwiek uniknie miecza Jehu, [tego] powiedział: Tak mówi PAN: Czy widzisz cały ten wielki zabije Elizeusz. 18 Jednak zachowałem sobie w Izraelu tłu? Oto wydam go dziś w twoje ręce, abyś wiedział, siedem tysięcy, których kolana nie zginaly się przed że ja jestem PANEM. 14 Wtedy Achab zapytał: Przez Baalem i których usta nie całowały go. 19 Odszedł kogo? Odpowiedział: Tak mówi PAN: Przez slugi więc stamtąd i znalazł Elizeusza, syna Szafata, gdy książąt prowincji. Zapytał dalej: Kto rozpocznie bitwę? orał. Dwanaście zaprzęgów [wołów szło] przed nim, a Odpowiedział mu: Ty. 15 Dokonał więc przeglądu slug on [był] przy dwunastym. Eliasz przeszedł obok niego książąt prowincji i [były] ich dwustu trzydziestu dwóch. i wrzucił na niego swój płaszcz. 20 Wtedy opuścił A po nich policzył cały lud, wszystkich synów Izraela, i woły, pobiegł za Eliaszem i powiedział: Pozwól mi było ich siedem tysięcy. 16 I wyszłyli w południe. A ucałować swego ojca i swoją matkę, a pójdę za tobą. Ben-Hadad oddawał się pijaństwu w namiotach, a z Odpowiedział: Idź, wróć. Cóż bowiem ci uczynię? 21 nim trzydziestu dwóch królów, którzy go wspierali. 17 Odszedł więc od niego, wziął zaprzęg wołów i zabił je. Wyszli więc jako pierwsi slugi książąt prowincji. Gdy A na sprzeście tych wołów ugotował ichmięso i dał Ben-Hadad posłał [slugę], powiedziano mu: Ludzie i urodowi, a oni jedli. Potem wstał i poszedł za Eliaszem, wyszli z Samarii. 18 Polecił: Jeśli wyszli [prosici] o pokój, i służył mu.

uczyń: Usuń każdego z królów z jego stanowiska, a na ich miejsce ustanów dowódców. **25** Następnie odlicz sobie wojska takiego jak [to] wojsko, które ci poległy, koni jak tamte konie i rydwany jak tamte rydwany. Wtedy stoczymy z nimi bitwę na równinie i na pewno ich pokonamy. I posłuchał ich głosu, i tak uczynił. **26** A gdy upłynął rok, Ben-Hadad dokonał przeglądu nadciągnął do Afek, aby walczyć z Syryjczyków i nadechnął do Afek, aby walczyć z sprawę. **27** Również u synów Izraela dokonano przeglądu, a gdy się zebrali, wyruszyli przeciwko nim. I **28** A gdy upłynął rok, Ben-Hadad dokonał przeglądu nadciągnął do Afek, aby walczyć z sprawę. **29** Wtedy synowie Izraela rozbili obóz przed nimi jak dwa małe stadka kóz. Syryjczycy zaś napełnili ziemię. **30** Pozostali zaś uciekli do Afek, do miasta, i runął mur na dwadzieścia siedem tysięcy pozostałycych mężczyzn. Ben-Hadad uciekł i wszedł do miasta, gdzie [ukrył się] wewnętrznej komnacie. **31** Wtedy jego słudzy powiedzieli mu: Oto słyszeliśmy, że królowie domu Izraela są królami milosiernymi. Pozwól, proszę, że włożymy wory na nasze biodra, powrozy na nasze głowy i wyjdziemy do króla Izraela, może zostawi nas przy życiu. **32** Opasali więc worami swoje biodra, [włożyli] powrozy na swoje głowy, przeszli do króla Izraela i powiedzieli: Ben-Hadad, twój sluga, mówi: Proszę, zachowaj moją duszę przy życiu. Zapytał: Czy jeszcze żyje? To jest mój brat. **33** Ci ludzie wzięli to za dobry znak i szybko podchwycili [to słowo] od niego, i powiedzieli: Twój brat Ben-Hadad. On zaś powiedział: Idźcie i przyprowadźcie go. Ben-Hadad wyszedł więc do niego i kazał mu wsiąść na rydwan. **34** [Ben]-[Hadad] powiedział do niego: Miasta, które mój ojciec zabrał twemu ojcu, zwrócię, a ty uczynisz sobie ulice w Damaszku, jak uczynił mój ojciec w Samarii. [I odpowiedział]: Puszczę cię wolno na podstawie tego przymierza. Tak więc zawał z nim przymierze i puścił go wolno. **35** Wtedy pewien mąż spośród synów proroków powiedział do swego bliźniego na słowo PANIA: Uderz mnie, proszę. Ale ten człowiek nie chciał go uderzyć. **36** I powiedział mu: Ponieważ nie posłuchałeś głosu PANA, oto gdy tylko odejdiesz ode mnie, zabije cię lew. A gdy odszedł od niego, spotkał go lew i zabił go. **37** Potem spotkał drugiego mężczyznę i powiedział mu: Uderz mnie, proszę. Człowiek ten tak go uderzył, że go zranił. **38** Prorok poszedł więc i czekał na króla na drodze, i zmienił swój wygląd dzięki zasłoniętym twarzy. **39** A gdy król przejeżdżał, zawałał

do króla: Twój sluga wszedł w sam środek bitwy, a oto podszedł pewien mężczyzna i przyprowadził do mnie człowieka, i powiedział: Pilnuj tego człowieka. Jeśli ci się wymknie, zapłacisz swoim życiem za jego życie albo zapłacisz talent srebra. **40** A gdy twój sluga zajął się tym i owym, on zniknął. Król Izraela powiedział do siebie: Taki [jest] twój wyrok, ty sam rozstrzygnąłeś [te] sprawę. **41** Wtedy on szybko zdjął zasłonę z twarzy i Izraelem. **42** Również u synów Izraela dokonano przeglądu, a gdy się zebrali, wyruszyli przeciwko nim. I **43** I powiedział do niego: Tak mówi PAN: Ponieważ synowie Izraela rozbili obóz przed nimi jak dwa małe stadka kóz. Syryjczycy zaś napełnili ziemię. **44** Wtedy król Izraela rozpoznał, że jest on jednym z proroków. do swego domu smutny i rozgniewany i przybył do Samarii.

21 Po tych wydarzeniach miała miejsce taka sprawa: Nabot Jizreelite miał winnicę, która znajdowała się w Jizreel obok pałacu Achaba, króla Samarii. **2** I Achab powiedział do Nabota: Daj mi swoją winnicę, abym zrobił sobie z niej ogród warzywny, gdyż [leży] ona blisko mojego domu. Dam ci za nią lepszą winnicę albo – jeśli wolisz – dam ci pieniądze według wartości. **3** Nabot odpowiedział Achabowi: Nie daj, PANIE, abym ci dał dziedzictwo swoich ojców. **4** Achab przyszedł więc do swego domu smutny i zagniewany z powodu słów, które Nabot Jizreelite wypowiedział do niego: Nie dam ci dziedzictwa swoich ojców. I położył się na swoim łóżu, odwrócił swoją twarz i nie jadł chleba. **5** Wtedy przyszła do niego Jezabel, jego żona, i zapytała go: Czemu twój duch jest tak smutny, że nie [chcesz] jeść chleba? **6** Odpowiedział jej: Bo rozmawiałem z Nabotem Jizreelite i powiedziałem mu: Daj mi swoją winnicę za pieniądze albo – jeśli chcesz – dam ci za nią [inną] winnicę. Lecz [on] odpowiedział: Nie dam ci swojej winnicy. **7** Jego żona Jezabel powiedziała do niego: Czyż nie ty teraz sprawujesz [władzę] nad królestwem Izraela? Wstań, jedz chleb i bądź dobrej myśli. Ja dam ci winnicę Nabota Jizreelite. **8** Napisała więc listy w imieniu Achaba, opieczętowała [je] jego pieczęcią i wysłała te listy do starszych i do dostojników, którzy [byli] w jego mieście i mieszkali z Nabotem. **9** W listach tak napisała: Ogłoście post i posadźcie Nabota przed ludem. **10** I postawcie przed nim dwóch synów Beliala, aby zaświadczyli przeciwko niemu, mówiąc: Zlorzeczyłeś Bogu i królowi. Potem wyprowadźcie go i ukamienujcie, aby umarł. **11** I mężczyźni tego miasta, mianowicie starsi i dostojnicy mieszkający w jego mieście, uczynili tak, jak im poleciła Jezabel, zgodnie z tym, co [bylo] napisane w listach, które do nich wysłała. **12** Ogłosili post i posadzili Nabota przed ludem. **13** Potem przyszło dwóch synów Beliala i usiadło przed nim. Ci niegodziwi ludzie zaświadczyli przeciwko

niemu, [czyli] przeciw Nabotowi, przed ludem, mówiąc: mój lud tak, jak i twój lud, moje konie, jak i twoje konie. Nabot zlorzeczył Bogu i królowi. I wyprowadzili go za 5 Jehoszafat powiedział jeszcze królowi Izraela: Zapytaj miasto, i ukamienowali go, i umarł. 14 I posłali do dziś, proszę, o słowo PANA. 6 Król Izraela zebrał Jezabel wiadomość: Nabot został ukamienowany i więc około czterystu proroków i zapytał ich: Czy mam umarł. 15 A gdy Jezabel usłyszała, że Nabot został wyruszyć na wojnę do Ramot-Gilead, czy mam [tego] ukamienowany i umarł, powiedziała do Achaba: Wstań, zaniechać! Odpowiedzieli mu: Wyrusz, bo PAN wyda weź w posiadanie winnicy Nabota Jizreelity, której nie [je] w ręce króla. 7 Ale Jehoszafat zapytał: Czy nie ma chciał dać ci za pieniądze. Nabot bowiem nie żyje, ale tu jeszcze jakiegoś proroka PANA, abyśmy mogli go umarł. 16 Kiedy Achab usłyszał, że Nabot umarł, wstał zapytać? 8 Król Izraela odpowiedział Jehoszafatowi: i poszedł do winnicy Nabota Jizreelity, aby ją wziąć w posiadanie. 17 Wtedy słowo PANA doszło do Eliasza Tiszbity: 18 Wstań, zejdź naprzeciw Achaba, króla Izraela, który przebywa w Samarii. Oto [jest] w winnicy Jimli. Jehoszafat powiedział: Niech król tak nie mówi. Nabota, do której zszedł, aby ją wziąć w posiadanie. 19 I powiesz takie słowa: Tak mówi PAN: Czy zabiłeś polcił mu: Przyprowadź tu szybko Micheasza, syna i wzięłeś w posiadanie? Powiesz mu jeszcze: Tak Jimli. 10 Tymczasem król Izraela i Jehoszafat, król Judy, mówi PAN: Na miejscu, gdzie psy lizały krew Nabota, siedzieli na swoich tronach ubrani w królewskie szaty psy będą lizać twoją krew, właśnie twoją. 20 Achab na placu przed wejściem do bramy Samarii, a przed powiedział do Eliasza: Już mnie znalazłeś, mój wrogu? nimi prorokowali wszyscy prorocy. 11 A Sedeckasz, syn Odpowiedział: Znalazłem, gdyż zaprzedaleś się, aby Kenaany, sporządził sobie żelazne rogi i powiedział: czynić зло na oczach PANA. 21 Oto sprowadzę na Achaba: 22 I PAN bowiem wyda je w ręce króla. 13 Wtedy posłaniec, postąpię z twoim domem jak z domem Jeroboama, który poszedł, aby przywołać Micheasza, powiedział syna Nebata, i z domem Baszy, syna Achiasza, z do niego: Oto teraz słowa proroków jednomyślnie powodu obrazy, którą pobudziłeś mnie do gniewu i przekazują królowi to, co dobre. Niech twoje słowo, przywiódleś Izraela do grzechu. 23 Także o Jezabel proszę, będzie jak słowo jednego z nich i mów to, PAN powiedział: Psy zjadą Jezabel przy murze Jizreel. 24 Tego, kto z domu Achaba umrze w mieście, zjadą do domu wytepisz. 25 Nie było bowiem nikogo takiego jak Achab, kto by do króla, król powiedział do niego: Micheasz, czy 25 Nie było bowiem nikogo takiego jak Achab, kto by mamy wyruszyć na wojnę do Ramot-Gilead, czy mamy się zaprzedać, aby czynić niegodziwość na oczach [tego] zaniechać? Odpowiedział: Wyrusz, a poszcześci PANA, do czego skłoniła go Jezabel, jego żona. 26 ci się. PAN bowiem wyda je w ręce króla. 16 I król Postępował bardzo obrzydliwie, chodząc za bożkami pości, spał w worze i chodził pokornie. 27 Kiedy Achab usłyszał te słowa, rozdarł swoje szaty, włożył wóz na swoje ciało, pościerał spa w worze i chodził pokornie. 28 Wtedy słowo pasterza. A PAN powiedział: Oni nie mają pana. Niech PANA doszło do Eliasza Tiszbity: 29 Czy widziałeś, jak Achab upokorzył się przede mną? Ponieważ upokorzył Izraela powiedział do Jehoszafata: Czy nie mówię się przede mną, nie sprowadzę tego nieszczęścia za ci, że nie będzie mi prorokować nic dobrego, tylko to, jego dni; [ale] sprowadzę nieszczęście na jego dom za co zle? 19 [Tamtent] powiedział: Słuchaj więc słowa dnia jego syna.

22 A przez trzy lata nie było wojny między Syrią a Izraelem. 2 I w trzecim roku Jehoszafat, król Judy, przyjechał do króla Izraela. 3 Wtedy król Izraela powiedział do swoich sług: Czy wiecie, że Ramot-Gilead należy do nas? A my zwlekamy z odebraniem go z ręki króla Syrii. 4 Zapytał więc Jehoszafat: Czy wyruszysz ze mną na wojnę do Ramot-Gilead? Jehoszafat odpowiedział królowi Izraela: Ja tak, jak i ty,

Idź i tak uczyń. **23** Teraz więc PAN włożył ducha dobre w oczach PANA. Jednak wyżyn nie usunięto. kłamiwego w usta tych wszystkich twoich proroków, Lud bowiem jeszcze składał ofiary i palił kadzidło gdyż PAN zapowiedział ci nieszczeście. **24** Wtedy na wyżynach. **44** Jehoszafat także zawarł pokój z Sedekiaszem, synem Kenaany, podszedł do Micheasza i królem Izraela. **45** A pozostałe sprawy Jehoszafata uderzyły go w policzek, mówiąc: Którędy odszedł ode mnie i jego potęga, którą pokazywał, i to, jak walczył – mnie Duch PANA, aby mówić z tobą? **25** Micheasz czyż nie są zapisane w kronikach królów Judy? **46** odpowiedział: Ty sam to zobaczyłeś tego dnia, kiedy Usunął też z ziemi resztę sodomitów, którzy pozostań wejdzieś do najskrytszej komnaty, aby się ukryć. **26** za dni Asy, jego ojca. **47** W tym czasie nie [było] Król Izraela powiedział: Weź Micheasza i zaprowadź króla w Edomie. Królem był namiestnik. **48** Jehoszafat go do Amona, namiesnika miasta, i do Joasza, syna zbudował okręty Tarszisz, aby płynęły do Ofiru po króla. **27** I powiesz: Tak mówi król: Wtrąćcie tego złoto. Lecz nie dopłynęły, bo okręty rozbili się w Esjon-[człowieka] do więzienia i żywiego go chlebem utrapienia Geber. **49** Wtedy Achazjasz, syn Achaba, powiedział i wodzą ucisku, aż wrócę w pokoju. **28** Ale Micheasz do Jehoszafata: Niech moi słudzy płyną na okrętach odpowiedział: Jeśli rzeczywiście wróciś w pokoju, z dwoma sługami. Ale Jehoszafat nie chciał. **50** I to PAN nie mówił przeze mnie. I dodał: Słuchajcie Jehoszafata zasnął ze swymi ojcam, i został pogrzebany wszyscy ludzie. **29** Tak więc król Izraela i Jehoszafat, wraz z nimi w mieście Dawida, swego ojca. W jego król Judy, wyruszyli do Ramot-Gilead. **30** I król Izraela miejsce królował jego syn Joram. **51** Achazjasz, syn powiedział do Jehoszafata: Przebiorę się i pojdę na Achaba, zaczął królować nad Izraelem w Samarii w bitwę, ty zaś ubierz się w swoje szaty. Następnie siedemnastym roku Jehoszafata, króla Judy, i królował król Izraela przebrał się i poszedł na bitwę. **31** A król nad Izraelem dwa lata. **52** Czynił to, co zle w oczach Syrii rozkazał swoim trzydziestu dwóm dowódcom PANA, idąc drogą swego ojca, drogą swej matki i rydwanów: Nie walczcie ani z małym, ani z wielkim, drogą Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela tylko z samym królem Izraela. **32** A gdy dowódcy do grzechu. **53** Służył bowiem Baalowi, oddawał mu rydwanów zobaczyli Jehoszafata, powiedzieli: Na poklon i pobudzał do gniewu PANA, Boga Izraela, pewno on jest królem Izraela. I zwrócił się przeciwko według wszystkiego, co czynił jego ojciec.

niemu, aby z nim walczyć, ale Jehoszafat wydał okrzyk.
33 Kiedy dowódcy rydwanów zobaczyli, że on nie jest królem Izraela, odstąpili od niego. **34** A pewien mężczyzna na ślepo naciągnął łuk i ugrodził króla Izraela między spojenia pancerza. A ten powiedział swojemu woźnicy: Zawróć i wywieź mnie z pola bitwy, bo jestem ranny. **35** I bitwa wzbiła się tego dnia. Król stał w rydwanie naprzeciw Syryjczyków i wieczorem umarł, a krew spływała z [jego] rany na dno rydwanu. **36** O zachodzie słońca w obozie wydano rozkaz: Każdy do swego miasta i każdy do swojej ziemi. **37** Tak więc król umarł i przywieziono go do Samarii, i pogrzebano go w Samarii. **38** A gdy myto rydwan w sadzawce Samarii, psy lizaly jego krew, myto także jego zbroję, według słowa PANA, które zapowiedział. **39** A pozostałe sprawy Achaba i wszystko, co uczynił, oraz dom z kości słoniowej, który wzniósł, a także wszystkie miasta, które zbudował – czy nie są opisane w kronikach królów Izraela? **40** I Achab zasnął ze swymi ojcam, a królował jego syn Achazjasz w jego miejscu. **41** A Jehoszafat, syn Asy, zaczął królować nad Judą w czwartym roku Achaba, króla Izraela. **42** Jehoszafat miał trzydzieści pięć lat, gdy zaczął królować, a dwadzieścia pięć lat królował w Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Azuba [i była] córką Szilchiego. **43** I szedł wszystkimi drogami Asy, swego ojca, i nie zboczył z nich, czyniąc to, co było

II Królewska

1 Po śmierci Achaba Moab zbruniał się przeciw Izraelowi. **2** A Achazjasz wypadł przez kratę swojej górnej komnaty w Samarii i zachorował. Wyprawił więc posłańców, mówiąc im: Idźcie i zapytajcie Belzebuba, boga Ekonu, czy wyzdrowieję z tej choroby. **3** Lecz Anioł PANA powiedział do Eliasza Tiszbytu: Wstań, wyjdź naprzeciw posłańcom króla Samarii i powiedz im: Czyż nie ma Boga w Izraelu, że idziecie radzić się Belzebuba, boga Ekonu? **4** Dlatego tak mówi PAN: Z łoża, na które się położyłeś, już nie wstaniesz, ale na pewno umrzesz. I Eliasz odszedł. **5** A gdy posłańcy wrócili do niego, zapytał ich: Czemu wróciliście? **6** Odpowiedzieli mu: [Pewien] człowiek wyszedł nam naprzeciw i powiedział do nas: Idźcie, wróćcie do króla, który was послał, i powiedzcie mu: Tak mówi PAN: Czyż nie ma Boga w Izraelu, że posyłasz posłańców, aby się radzić Belzebuba, boga Ekonu? Z tego powodu z łoża, na którym się położyłeś, nie wstaniesz, ale na pewno umrzesz. **7** I zapytał ich: Jak wyglądał ten człowiek, który wyszedł wam naprzeciw i powiedział do was te słowa? **8** Odpowiedzieli mu: Był to owłosiony mężczyzna, przepasany skórzanym pasem na biodrach. I powiedział: To Eliasz Tiszbita. **9** Posłał więc do niego pięćdziesiętnika wraz z jego pięćdziesięcioma. Ten podszedł do niego, a oto siedział na szczytce góry. Powiedział mu: Mężu Boży, król rozkazał, abyś zszedł. **10** Eliasz zaś odpowiedział pięćdziesiętnikowi: Jeśli jestem mężem Bożym, niech ogień spadnie z nieba i pochłonie ciebie oraz dwóch pięćdziesięciu. Wtedy spadł ogień z nieba i pochłonął go oraz jego pięćdziesięciu. **11** Znowu posłał do niego drugiego pięćdziesiętnika wraz z jego pięćdziesięcioma. Ten powiedział do niego: Mężu Boży, tak mówi król: Zejdź natychmiast. **12** A Eliasz odpowiedział mu: Jeśli jestem mężem Bożym, niech spadnie ogień z nieba i pochłonie ciebie oraz dwóch pięćdziesięciu. Wtedy ogień Boży spadł z nieba i pochłonął go oraz jego pięćdziesięciu. **13** Wtedy znowu posłał trzeciego pięćdziesiętnika wraz z jego pięćdziesięcioma. Poszedł więc trzeci pięćdziesiętnik, a gdy przybył, upadł na kolana przed Eliaszem i poprosił go pokorne: Mężu Boży, proszę, niech moje życie i życie dwóch pięćdziesięciu slug będzie cenne w twoich oczach. **14** Oto ogień spadł z nieba i pochłonął dwóch poprzednich pięćdziesiętników wraz z ich pięćdziesięcioma. Teraz więc niech moje życie będzie cenne w twoich oczach. **15** Wtedy Anioł PANA powiedział do Eliasza: Zejdź z nim, nie bój się go. Wstał więc i zszedł z nim do króla. **16** I powiedział mu: Tak mówi PAN: Ponieważ wysłałeś posłańców, aby radzić się Belzebuba, boga

Ekonu, jakby nie było Boga w Izraelu, którego można pytać o jego słowo, z tego powodu z łoża, na którym się położyłeś, nie wstaniesz, ale na pewno umrzesz. **17** Umarł więc zgodnie ze słowem PANA, które wypowiedział Eliasz. A ponieważ nie miał syna, królował w jego miejsce Joram – w drugim roku Jorama, syna Jehoszafata, króla Judy. **18** A pozostałe dzieje Achazjasza, które czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Izraela?

2 I kiedy PAN miał unieść Eliasza wśród wichru do nieba, Eliasz wyruszył z Elizeuszem z Gilgal. **2** I Eliasz powiedział do Elizeusza: Proszę, zostań tu, bo PAN posyła mnie do Betel. Elizeusz odpowiedział: Jak żyje PAN i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię. Przyszli więc do Betel. **3** Wtedy synowie proroków, którzy [byli] w Betel, wyszli do Elizeusza i zapytali go: Czy wiesz, że PAN dzisiaj zabierze twoego pana nad twojej głowy? Odpowiedział: Wiem, [lecz] milczcie. **4** A Eliasz ponownie powiedział mu: Elizeusu, proszę, zostań tu, bo PAN posyła mnie do Jerycha. Odpowiedział: Jak żyje PAN i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię. Przyszli więc do Jerycha. **5** Wtedy synowie proroków, którzy byli w Jerychu, zapytali Elizeusza: Czy wiesz, że PAN dzisiaj zabierze twoego pana nad twojej głowy? Odpowiedział: Tak, wiem, lecz milczcie. **6** Eliasz znowu powiedział mu: Proszę, zostań tu, bo PAN posyła mnie do Jordanu. Odpowiedział: Jak żyje PAN i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię. Szli więc dalej obydwaj. **7** A pięćdziesięciu mężów spośród synów proroków poszło i stanęło naprzeciwko [nich] z daleka. Oni zaś obaj stanęli nad Jordanem. **8** Wtedy Eliasz wziął swój płaszcz, zwinął go i uderzył nim wody, a one rozdzieliły się w obydwie strony, tak że przeszli obaj po suchej ziemi. **9** A gdy przeszli, Eliasz powiedział do Elizeusza: Proś [o to], co mam dla ciebie uczynić, zanim będę od ciebie zabrany. Elizeusz odpowiedział: Proszę, niech spocznę na mnie podwójna część twojego ducha; **10** On zaś powiedział: Poprosiłeś o trudną rzecz. Jeśli mnie zobaczysz, gdy będę zabierany od ciebie, tak ci się stanie. Lecz jeśli nie, to się nie stanie. **11** Kiedy więc szli i rozmawiali, oto ognisty rydwan i ogniste konie oddzieliły ich obu. I Eliasz wstąpił wśród wichru do nieba. **12** Elizeusz zaś zobaczył to i zawołał: Mój ojciec, mój ojciec! Rydwanie Izraela i jego jeźdźcze. I nie zobaczył go już więcej. Chwycił swoje szaty i rozdał je na dwie części. **13** Potem podniósł płaszcz Eliasza, który spadł z niego, zawrócił i stanął nad brzegiem Jordanu; **14** i wziął płaszcz Eliasza, który spadł z niego, uderzył nim wody i powiedział: Gdzie jest PAN, Bóg Eliasza? Również gdy on uderzył nim wody, rozdzieliły

się na dwie strony. I Elizeusz przeszedł. 15 A gdy król Judy i król Edomu. A gdy krażyli drogą przez synowie proroków, którzy [byli] w Jerychu, zobaczyli siedem dni, zabrakło wody dla wojska i dla bydła, go z naprzeciwka, powiedzieli: Duch Eliasza spoczął które szlo za nimi. 16 Wtedy król Izraela powiedział: na Elizeuszu. Wyruszyli mu więc naprzeciw i poklonili Ach! Oto PAN zwołał tych trzech królów, aby oddać mu się aż do ziemi. 17 I powiedzieli do niego: Oto ich w ręce Moabu. 18 Lecz Jehoszafat rzekł: Czy teraz wśród twoich sług jest pięćdziesięciu dzielnych nie ma tu proroka PANA, abyśmy przez niego radzili mężczyzn. Proszę, niech idą i niech szukają twego się PANA? Jeden ze sług króla Izraela odpowiedział: pana; może Duch PANA uniósł go i spuścił na jakąś Jest tu Elizeusz, syn Szafata, który polewał wodą góre albo w jakąś dolinę. Lecz on powiedział: Nie ręce Eliasza. 19 Jehoszafat powiedział: U niego jest posyłacie. 20 A gdy tak nalegal, aż do uprzyciskowania, słowo PANA. Poszli więc do niego – król Izraela, powiedział: Poślijcie. Postali więc tych pięćdziesięciu Jehoszafat i król Edomu. 21 Wtedy Elizeusz powiedział mężczyzn, którzy szukali przez trzy dni, lecz nie do króla Izraela: Co ja mam z tobą? Idź do proroków znaleźli go. 22 A gdy wrócili do niego – bo przebywał w swojego ojca i do proroków swojej matki. Król Izraela Jerychu – powiedział do nich: Czyż nie mówiłem wam: odpowiedział: Nie, bo PAN zwołał tych trzech królów, Nie idziecie? 23 Potem ludzie tego miasta powiedzieli aby oddać ich w ręce Moabu. 24 Elizeusz odpowiedział: do Elizeusza: Oto położenie tego miasta jest dobre – Jak żyje PAN zastępów, przed którego obliczem jak ty, mój panie, widzisz. Lecz woda jest niedobra i stój, gdybym nie miał względu na Jehoszafata, króla ziemia nieurodzajna. 25 Wtedy powiedział: Przynieście Judy, nie zważybym na ciebie ani bym na ciebie nie mi nowy dzbanek i włóczę do niego soli. I przynieśli spojrzał. 26 Teraz jednak przyprowadźcie mi harfiarza. mu. 27 Wówczas poszedł do źródła wód, wrzucił do A gdy harfiarz grał, spoczęła na nim ręka PANA. 28 I niego sól i powiedział: Tak mówi PAN: Uzdrowię te A gdy harfiarz grał, spoczęła na nim ręka PANA. 29 I powiedział: Tak mówi PAN: Wykopcie w tej dolinie dużo wody, już nie wyjdzie stąd ani śmierć, ani nieurodzaj. rowów. 30 Tak bowiem mówi PAN: Nie zobaczycie 31 Wody więc zostały uzdrawione [i są takie] aż do wiatru ani nie zobaczycie deszczu, a jednak ta dolina dziś, według słowa Elizeusza, które wypowiedział. napełni się wodą tak, że będziecie pić wy, wasze trzody 32 Potem wyruszył stamtąd do Betel. A gdy podążał i wasze bydło. 33 Ale to jeszcze mało w oczach PANA. droga, małe dzieci wyszły z miasta i naśmiewały się Wyda także Moabitów w wasze ręce. 34 Pobijecie z niego, mówiąc mu: Wstęp lysy, wstęp lysy! 35 On wszystkie obwarowane miasta i wszystkie znaczne zaś odwrócił się, spojrzał na nie i przeklął je w imieniu miasta, zetniecie wszystkie dobre drzewa, zasypicie PANA. Wtedy dwie niedźwiedzice wyszły z lasu i wszystkie źródła wód i spustoszyście każde dobre pole rozszarpały czterdzieści dwoje dzieci spośród nich. kamieniami. 36 Rankiem, w porze składania ofiary z 37 Stamtaąd poszedł na góre Karmel, skąd wrócił do pokarmów, oto przypłynęły wody od strony Edomu i Samarii. ziemia napełniła się wodą. 38 Kiedy wszyscy Moabici usłyszeli, że królowie wyruszyli, aby walczyć z nimi, zwołali wszystkich zdolnych do noszenia zbroi, od najmłodszych do najstarszych, i stanęli na granicy. 39 Wstali rano, a gdy słońce wzeszło nad wodą, Moabici zobaczyli z naprzeciwka wodę czerwoną jak krew. 40 I powiedzieli: To krew! Z pewnością królowie pobili się i zabiili jeden drugiego. Teraz więc po kupy, o Moabie! 41 A gdy przyszli do obozu Izraela, Izraelici powstali i pobili Moabitów, tak że ci uciekali przed nimi. Oni zaś szli naprzód, bijąc Moabitów. 42 Zburzyli miasta, na wszystkie dobre pola każdy rzucił swój kamień, aż je pokryli, zasypali wszystkie źródła wód i pościnali wszystkie dobre drzewa. Pozostały tylko kamienne mury Kir-Chareszet, ale procarze otoczyli je i zdobyli. 43 Kiedy król Moabu zobaczył, że nie podola walce, wziął ze sobą siedmiuset mężczyzn dobywających miecz, aby się przebić do króla Edomu, ale nie zdolał. 44 Wziął więc swego pierworodnego syna, który miał królować w jego miejscu, i złożył go jako całopalenie na murze. Wtedy powstało wielkie oburzenie przeciw

3 Joram, syn Achaba, zaczął królować nad Izraelem w Samarii w osiemnastym roku Jehoszafata, króla Judy, i królował dwanaście lat. 2 Czynił on to, co złe w oczach PANA, choć nie tak jak jego ojciec i matka. Usunął bowiem posag Baala, który sporządził jego ojciec. 3 Trwał jednak w grzechach Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu, [i] nie odstąpił od nich. 4 Mesza, król Moabu, był hodowcą owiec i dawał królowi Izraela sto tysięcy jagniąt oraz sto tysięcy baranów wraz z wełną. 5 Lecz kiedy Achab umarł, król Moabu zbuntował się przeciwko królowi Izraela. 6 W tym samym dniu król Joram wyszedł z Samarii i dokonał przeglądu całego Izraela. 7 A gdy szedł, posłał do Jehoszafata, króla Judy, taką wiadomość: Król Moabu zbuntował się przeciwko mnie. Czy wyruszyłeś ze mną na wojnę przeciwko Moabowi? Odpowiedział: Wyruszę. Ja tak, jak i ty, mój lud tak, jak i twój lud, moje konie tak, jak i twoje konie. 8 I zapytał: Która drogą pojedziemy? Odpowiedział: Drogą przez pustynię Edomu. 9 Wyruszyli więc król Izraela,

Izraelowi. Oni więc odstąpili od niego i wrócili do swej ziemi.

4 A pewna kobieta spośród żon synów proroków wołała do Elizeusza: Twój sługa, mój mąż, umarł. Ty wiesz, że twój sługa bał się PANA. Lecz teraz przyszedł wierzycał, aby zabrać moich dwóch synów jako niewolników. z Elizeusz zapytał ją: Co mogę uczynić dla ciebie? Powiedz mi, co masz w domu? Odpowiedziała: Twoja służąca nie ma nic więcej w domu prócz dzbana oliwy. **3** Powiedział: Idź, pożycz sobie naczynia z zewnątrz od wszystkich swoich sąsiadów, naczynia puste – niemało. **4** Potem wejdź [do domu], zamknij drzwi za sobą i za swymi synami i nalewaj do wszystkich tych naczyń, a napełnione odstaw. **5** Odeszła więc od niego, zamknęła drzwi za sobą i za swymi synami. Ci przyniosili jej [naczynia], a ona nalewała. **6** Kiedy naczynia były pełne, powiedziała do swego syna: Przynes mi jeszcze naczynie. Odpowiedział jej: Nie ma już naczyń. I oliwa przestała płynąć. **7** Potem przyszła i opowiedziała [o tym] mężowi Bożemu. On powiedział jej: Idź, sprzedaj oliwę i spłaci dług. Z reszy zaś utrzymuj siebie i swoich synów. **8** Zdarzyło się pewnego dnia, że Elizeusz przechodził przez Szunem, gdzie mieszkała zacna kobieta, która zatrzymała go, aby spożył posiłek. Ilekroć więc tamtego przechodził, wstępował do niej, by spożyć posiłek. **9** Wtedy powiedziała do swego męża: Oto teraz wiem, że ten człowiek, który tedy ciągle przechodzi, jest świętym mężem Bożym. **10** Zróbmy mały górný pokój i wstawmy tam dla niego łóżko, stół, krzesło i świecznik. I kiedy przyjdzie do nas, uda się tam. **11** Pewnego dnia, gdy tam przybył, udał się do tego pokoju i tam się położył. **12** I powiedział do Gehaziego, swego sługi: Zawołaj tę Szunamitkę. Zawołał ją i stanęła przed nim. **13** Wtedy mu rzekł: Powiedz jej: Oto troszczysz się i starasz się o wszystkie nasze potrzeby. Co chcesz, abym dla ciebie uczynił? Czy można przemówić za tobą do króla lub dowódcy wojska? Odpowiedziała: Ja mieszkam pośród swojego ludu. **14** On zapytał: Co więc można dla niej uczynić? Gehazi odpowiedział: Oto nie ma syna, a jej mąż jest stary. **15** Polecił więc: Zawołaj ją. Zawołał ją i stanęła w drzwiach. **16** I powiedział: O tej porze za rok będziesz piastowała syna. Odpowiedziała: Nie, mój panie, mężu Bożym, nie oszukuj swojej służącej. **17** Ale kobieta poczęła i urodziła syna po roku o tej porze, jak jej powiedział Elizeusz. **18** A gdy chłopiec podrósł, wyszedł pewnego dnia do swego ojca, do żniwarzy. **19** I zawałał do swego ojca: Moja głowa! Moja głowa! [On] zaś powiedział słudze: Zanieś go do jego matki. **20** Wziął go więc i zaniósł do jego matki. I siedział na jej kolanach aż do południa, a [potem] umarł. **21** Wtedy ona poszła na góre i położyła go

na łóżku męża Bożego, zamknęła drzwi i wyszła. **22**

Potem zawałała swego męża i powiedziała: Proszę cię, przyślij mi jednego ze sług i jedną oślicę. Pobiegnę aż do męża Bożego i wrócę. **23** On zapytał: Po co chcesz jechać do niego? Nie ma dziś ani nowiu, ani szabatu. Ale [ona] rzekła: [Będzie] dobrze. **24** Osiodłała więc oślicę i powiedziała do swego sługi: Popędzaj [ja] i jedź! Nie wstrzymuj jazdy dla mnie, chyba że ci rozkażę. **25** Wyruszyła więc i przyjechała do męża Bożego na góre Karmel. A gdy mąż Boży zobaczył ją z daleka, powiedział do Gehaziego, swego sługi: Oto owa Szunamitka. **26** Wybiegnij, proszę, na jej spotkanie i zapytaj ją: Czy masz się dobrze? Czy dobrze się ma twój mąż? Czy dobrze się ma twój syn? Odpowiedziała: Dobrze. **27** A gdy przyszła do męża Bożego na góre, objęła go za nogi. A Gehazi zbliżył się, aby ją oddechnąć. Lecz mąż Boży powiedział: Zostaw ją, bo jej dusza jest grożąca w smutku, a PAN zataił to przede mną i nie oznajmił mi [tego]. **28** Wtedy odezwała się: Czy prosiłem swego pana o syna? Czy nie powiedziałam: Nie oszukuj mnie? **29** Wtedy on powiedział do Gehaziego: Przepasz swoje biodra, weź moją laskę do ręki i idź. Jeśli spotkasz kogoś, nie pozdrawiaj go, a jeśli ktoś ciebie pozdrowi, nie odpowiadaj mu. Położ moją laskę na twarzy chłopca. **30** Lecz matka [tego] chłopca powiedziała: Jak żyje PAN i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię. Wstał więc i poszedł za nią. **31** Gehazi zaś wyprzedził ich i położył laskę na twarzy chłopca, lecz nie było ani głosu, ani słuchu. Wrócił więc naprzeciw niego i oznajmił mu: Chłopiec się nie obudził. **32** Wtedy Elizeusz wszedł do domu, a oto zmarły chłopiec leżał na jego łóżku. **33** Wszedł więc, zamknął drzwi za nimi obydwoma i modlił się do PANA. **34** Następnie wszedł [na łóżko], położył się na chłopcu, przyłożył swoje usta do jego ust, swoje oczy do jego oczu i swoje ręce do jego rąk. I rozciągnął się na nim, a ciało chłopca się rozgrzało. **35** Potem wyszedł od niego, przechadzał się po domu tam i z powrotem, po czym wstąpił [do pokoju] i położył się na nim. Wtedy chłopiec kichnął siedem razy i otworzył oczy. **36** Wówczas zawałał Gehaziego i powiedział: Zawołaj Szunamitkę. Zawołał ją, a gdy przyszła do niego, powiedział: Zabierz swego syna. **37** Ona więc weszła, upadła u jego nóg i ukloniła się aż do ziemi, potem zabrała swego syna i wyszła. **38** Następnie Elizeusz wrócił do Gilgal, a w tej ziemi panował głód. Gdy synowie proroków siedzieli przed nim, powiedział do swego sługi: Wstaw wielki kocioł i ugotuj zupę dla synów proroków. **39** Jeden [z nich] więc wyszedł na pole, aby nazbierać ziół, znalazł dzikie pnącze i narwał z niego pełen płaszcz dzikich owoców. Potem przyszedł i wkroił je do kotła z zupą, bo ich nie znano.

40 Następnie nalano tym mężczyznom do jedzenia. A gdy jedli tę zupę, zawałali: Śmierć w kotle, mężu Boży! I nie mogli jeść. **41** On zaś powiedział: Przynieście więc mąki. Wrzucił ją do kotła i powiedział: Nalej ludowi, aby jadł. I nie było już nic szkodliwego w kotle. **42** Pewien człowiek przyszedł z Baal-Szalisza i przyniósł chlebów jęczmiennych i pełne kłosy świeżego zboża. On powiedział: Daj ludowi, aby jadł. **43** Ale jego sługa zapytał: Jak mam to położyć przed stu mężczyznami? Znowu powiedział: Daj ludowi, aby jadł. Tak bowiem mówi PAN: Będą jeść i jeszcze pozostańcie. **44** Położył więc przed nimi, a ci jedli i jeszcze zostawili, według słowa PANA.

Odwrócił się więc i odjechał w gniewie. **13 Lecz jego słudzy podeszli i powiedzieli do niego: Mój ojciec, gdyby ten prorok rozkazał ci [zrobić] coś wielkiego, czy byś się, a będziesz czysty. **14** Poszedł więc i zanurzył się w Jordanie siedem razy, według słowa męża Bożego. I jego ciało stało się jak ciało małego dziecka, i został oczyszczony. **15** Potem wrócił do męża Bożego wraz z całym swoim orszakiem, a gdy przybył, stanął przed nim i powiedział: Oto teraz poznalem, że nie ma Boga na całej ziemi poza Izraelem. Przyjmij więc, proszę, dar od swego sługi. **16** Lecz on powiedział: Jak żyje PAN, przed którego obliczem stoję, nic nie wezmę. [Tamten] nalegał na niego, aby wziął, ale odmówił. **17** Wtedy Naaman powiedział: Proszę więc, niech dadzą twemu słudze tyle ziemi, ile udźwignie para mulów. Twój sługa bowiem nie będzie już składał ani całopalenia, ani [innych] ofiar obcym bogom, tylko PANU. **18** [Jednak] w tej sprawie niech PAN przebaczy twemu słudze: gdy mój pan wchodzi do świątyni Rimmona, aby tam oddać pokłon, a opiera się na moim ramieniu, wtedy i ja klaniam się w świątyni Rimmona. Gdy więc ja się klaniam w świątyni Rimmona, niech PAN przebaczy twemu słudze w tej sprawie. **19** Odpowiedział mu: Idź w pokoju. A gdy odjechał od niego kawałek drogi; **20** Gehazi, sługa Elizeusza, męża Bożego, powiedział: Oto mój pan oszczędził tego Naamana, Syryjczyka, nie przyjmując z jego rąk tego, co przwiózł. Jak żyje PAN, pobiegne za nim i wezmę coś od niego. **21** Gehazi więc pobiegł za Naamanem. Kiedy Naaman zobaczył, że biegnie za nim, zszedł z rydwanu i wyszedł mu naprzeciw, i zapytał: Czy [wszystko] jest dobrze? **22** Odpowiedział: Dobrze. Mój pan postał mnie, abym ci powiedział: Oto dopiero teraz przyszli do mnie dwaj młodzieńcy z góry Efraim spośród synów proroków. Daj im, proszę, talent srebra i dwie szaty na zmianę. **23** Naaman odpowiedział: Racz wziąć dwa talenty. Nalegał na niego i zawiązał dwa talenty srebra w dwóch workach oraz dwie szaty na zmianę, i włożył na dwóch jego slug, którzy [je] nieśli przed nim. **24** A gdy przyszedł do twierdzy, wziął [to] z ich rąk i złożył w domu. Potem odprawił mężczyzn, a oni odeszli. **25** Sam zaś wszedł i stanął przed swoim panem. Elizeusz zapytał go: Skąd [wracasz], Gehazi? Odpowiedział: Twój sługa nigdzie nie chodził. **26** Lecz powiedział mu: Czy moje serce nie szło [z tobą], kiedy tamten człowiek odwrócił się na swym rydwanie na twoje spotkanie? Czy to był czas przyjmowania srebra, przyjmowania szat, sadów oliwnych, winnic, owiec, wołów, slug i służących? **27** Dlatego też trąd Naamana przylgnie do ciebie i do twojego potomstwa na wieki. I wyszedł od niego trędowaty, [biały] jak śnieg.**

5 Naaman, dowódca króla Syrii, był człowiekiem bardzo poważanym u swego pana i osobą czcigodną. Przez niego bowiem PAN dał wybawienie Syryjczykom. Był on także dzielnym wojownikiem, [ale] trędowatym. **2** Gdy pewnego razu Syryjczycy wyszli w gromadach, uprowadzili z ziemi Izraela małą dziewczynkę, a ona służyła żonie Naamana. **3** Powiedziała do swojej pani: O gdyby mój pan udał się do proroka, który jest w Samarii! Ten na pewno uzdrawiłby go z trądu. **4** [Naaman] poszedł więc i oznajmił to swemu panu: Tak a tak powiedziała dziewczynka, która jest z ziemi Izraela. **5** Na to król Syrii odpowiedział: Idź, jedź tam, a pośl list do króla Izraela. Wyruszył więc i wziął ze sobą dziesięć talentów srebra, sześć tysięcy [syklów] złota i dziesięć szat na zmianę. **6** I przyniósł list do króla Izraela o następującej treści: Kiedy ten list do ciebie dojdzie, wiedz, że posyłam do ciebie Naamana, swego sługę, abyś go uzdrawił z trądu. **7** A gdy król Izraela przeczytał list, rozdał swoje szaty i powiedział: Czy ja jestem Bogiem, abym mógł uszmiercać i ozywać, że ten posyła do mnie, abym uzdrawił człowieka z trądu? Zauważcie, proszę, i zobaczcie, że szuka on zaczepki ze mną. **8** Kiedy Elizeusz, mąż Boży, usłyszał, że król Izraela rozdał swoje szaty, послał do króla wiadomość: Czemu rozdarłeś swoje szaty? Niech on przyjdzie do mnie, a dowie się, że jest prorok w Izraelu. **9** Naaman przybył więc ze swymi kołniami i swym rydwanem i stanął przed drzwiami domu Elizeusza. **10** Elizeusz zaś wysłał do niego posłańca z tymi słowami: Idź i umyj się siedem razy w Jordanie, a twoje ciało powróci do [zdrowia] i będziesz czysty. **11** Lecz Naaman rozgniewał się i odszedł, mówiąc: Oto myślałem sobie, że na pewno wyjdzie, stanie [przy mnie], wezwie imienia PANA, swego Boga, poruszy swoją ręką nad miejscem [trądu] i uzdrawi trędowatego. **12** Czyż Abana i Parpar, rzeki Damaszku, nie są lepsze od wszystkich wód Izraela? Czy nie mógłbym się w nich obmyć i być czysty?

6 I synowie proroków powiedzieli do Elizeusza: Oto miejsce, w którym mieszkały wraz z tobą, jest zbyt ciasne dla nas. 2 Pozwól, że pójdziemy aż nad Jordan, wodę, aby jedli i pili, i wrócili do swego pana. 3 weźmiemy stamtąd każdy po jednej belce i zbudujemy tam sobie miejsce na mieszkanie. Odpowiedział: Idźcie. 4 I poszedł z 5 I zdarzyło się, że jednemu z nich przy ścinaniu drzewa [siekiera] zetknął się z głodem w Samarii. Tak bowiem ją oblegali, że głowa osła drzewa [siekiera] zetknęła się z głodem w Samarii. 6 Maż gołębiego gnoju – pięć srebrników. 7 A gdy król Izraela Boży zapytał: Gdzie wpadłeś? I wskazał mu miejsce. A przechodził po murze, [pewną] kobietą zwołała do on uciął drewno, wrzucił tam i zetknął się z głodem w Samarii. 8 Potem Ben-Hadad, król Syrii, zebrał całe swoje nimi. Kiedy przybyli nad Jordan, zaczęli ścinać drzewa. wojsko, wyruszył i obiegł Samarię. 9 Wtedy król zapytał: Co ci jest? Odpowiedziała: Ta oto kobieta powiedziała tym miejscu będzie mój obóz. 10 Wtedy król Ben-Hadad powiedział: Daj swojego syna, abyśmy go zjadły dzisiaj, a jutro do króla Izraela wiadomość: Strzeż się przechodzących, zjemy mojego syna. 11 Serce króla Ben-Hadadu zatruło tej kobiety, rozdarł swoje szaty. I kiedy przechodził się z tego powodu. Zwołał więc swoje sługi i zapytał po murze, lud zobaczył, że pod spodem nosił wóz: Czemu mi nie powiecie, kto z nas [donosi] królowi na swoim cieles. 12 Jeden z jego sług zapytał: Nikt, mój to uczyni Bóg i tamto dorzuci, jeśli głowa Elizeusza, panie, królu. To prorok Elizeusz, który jest w Izraelu, syna Szafata, ostoi się na nim dzisiaj. 13 Elizeusz oznajmia królowi Izraela słowa, które wypowiadasz zaś siedział w swoim domu i starsi siedzieli razem z w swoim pokoju sypialnym. 14 Wtedy król Ben-Hadad powiedział: Niech mi Izraela? 15 Kiedy sługa męża Bożego wstał wcześnie rano i wyszedł, oto wojsko otoczyło miasto razem z kościołem i rydwaniem. Jego sługa powiedział do niego: Ach, mój panie! Cóż mamy czynić? 16 Odpowiedział: Nie bój się, bo więcej jest tych, którzy [sa] z nami, niż tych, którzy [sa] z nimi. 17 Wtedy modlił się Elizeusz: PANIE, otwórz, jego oczy, aby widział. PAN otworzył oczy tego sługi i ten zobaczył: oto góra była pełna koni i ognistych rydwów wokół Elizeusza. 18 A gdy [Syryczycy] zeszli do niego, Elizeusz modlił się do PANA i powiedział: Proszę, dotknij ten lud ślepotą. I [PAN] dotknął go ślepotą według słowa Elizeusza. 19 Wtedy Elizeusz powiedział do nich: To nie ta droga ani nie to miasto. Pójdzcie za mną, a zaprowadzę was do człowieka, którego szukacie. I zaprowadził ich do Samarii. 20 A gdy weszli do Samarii, Elizeusz powiedział: PANIE, otwórz im oczy, aby przejrzel. PAN otworzył im oczy i zobaczyli, że [sa] w środku Samarii. 21 Gdy król Izraela zobaczył ich, zapytał Elizeusza: Czy mam ich zabić, mój ojcze? 22 Odpowiedział: Nie zabijaj. Czy zabijasz tych, których pojmałeś swoim mieczem i swoim łukiem? Położ przed nimi chleb i weźmy stamtąd każdy po jednej belce i zbudujmy Przygotował więc dla nich wielką ucztę. A gdy jedli tam swoimi sługami. Odpowiedział: Pójdę. 23 I poszedł z 24 Potem Ben-Hadad, król Syrii, zebrał całe swoje wojsko, wyruszył i obiegł Samarię. 25 I nastąpił wielki dzień, kiedy przybyli nad Jordan, zaczęli ścinać drzewa. 26 A gdy król Izraela Boży zapytał: Gdzie wpadłeś? I wskazał mu miejsce. A przechodził po murze, [pewną] kobietą zwołała do on uciął drewno, wrzucił tam i zetknął się z głodem w Samarii. 27 Odpowiedział: Weź [je] sobie. Wyciągnął więc rękę i wziął. 28 Następnie król zapytał ją: naradzał się ze swoimi sługami, mówiąc: W tym a w Co ci jest? Odpowiedziała: Ta oto kobieta powiedziała tym miejscu będzie mój obóz. 29 Wtedy król Ben-Hadad powiedział: Daj swojego syna, abyśmy go zjadły dzisiaj, a jutro do króla Izraela wiadomość: Strzeż się przechodzących, zjemy mojego syna. 30 A gdy król usłyszał słowa syna i zjadły go. Potem powiedziała jej na drugi dzień: Daj swojego syna, abyśmy go zjadły. Lecz ona powiedziała maż Boży, ostrzegając go, i [król] uratował ukryła swojego syna. 31 A gdy król usłyszał słowa się nie raz i nie dwa. 32 Elizeusz oznajmia królowi Izraela słowa, które wypowiadasz zaś siedział w swoim domu i starsi siedzieli razem z w swoim pokoju sypialnym. 33 Wtedy król Ben-Hadad powiedział: Niech mi Izraela? 34 Wtedy król Ben-Hadad powiedział: Nikt, mój to uczyni Bóg i tamto dorzuci, jeśli głowa Elizeusza, panie, królu. To prorok Elizeusz, który jest w Izraelu, syna Szafata, ostoi się na nim dzisiaj. 35 Elizeusz oznajmia królowi Izraela słowa, które wypowiadasz zaś siedział w swoim domu i starsi siedzieli razem z w swoim pokoju sypialnym. 36 Wtedy król Ben-Hadad powiedział: Niech mi Izraela? 37 Wtedy Elizeusz powiedział: Słuchajcie słowa PANA. 38 Tak mówi PANA: Jutro o tej porze w bramie Samarii jedna miara małki pszennej będzie za jednego sykla i dwie miary jęczmienia [też] za sykla. 39 Wówczas książę, na którego ramieniu król się wspierał, odezwał się do męża Bożego: Choćby PAN zrobił okna w niebie, czy mogłoby tak się stać? Odpowiedział mu: Oto zobaczysz to na własne oczy, ale jeść z tego nie będziesz. 40 A było czterech trędowatych mężczyzn w wejściu bramy. Mówili oni jeden do drugiego: Po co tu siedzimy, aż umrzymy? 41 Jeśli powiemy: Wejdziemy do miasta, w mieście jest głód i tam umrzymy. A jeśli zostaniemy tu, również umrzymy. Teraz więc chodźcie i przejdźmy do obozu Syryczyców. Jeśli pozostawią nas przy życiu, będziemy żyć, a jeśli nas zabiją, umrzymy. 42 Wstali więc o zmierzchu, aby

przejść do obozu Syryjczyków. A gdy dotarli do krańca obozu Syryjczyków, oto nikogo tam nie było. **6** PAN bowiem sprawił, że w obozie Syryjczyków słychać było turkot rydwanów, tętent koni i gwar wielkiego wojska. Mówili jeden do drugiego: Oto król Izraela najął przeciwko nam królów chetyckich i królów Egiptu, aby na nas napadli. **7** Wstali więc i uciekli o zmierzchu, zostawiając swoje namioty, swoje konie [i] osły – cały obóz tak, jak był, i uciekli, aby ratować swoje życie. **8** A gdy trędowaci dotarli do krańca obozu, weszli do jednego namiotu, jedli, pili, wynieśli stamtąd srebro, złoto i szaty, po czym poszli i ukryli to. Następnie wrócili, weszli do drugiego namiotu, [również] wynieśli stamtąd [i] up, odeszli i ukryli [go]. **9** Wtedy powiedzieli jeden do drugiego: Niedobrze czynimy. Ten dzień jest dniem dobrej nowiny, a my milczymy. Jeśli będziemy czekać aż do brzasku, spotka nas kara. Chodźcie więc teraz, pojďmy i opowiadajmy o tym domowi króla. **10** Przyszli więc i zawałoi na strażnika bramy miejskiej. Powiedzieli im: Przyszliśmy do obozu Syryjczyków, a oto nikogo tam nie było, nie słyszać było głosu ludzkiego, widzieliśmy tylko uwiązane konie i osły oraz namioty, tak jak były. **11** Wtedy zawałał on innych strażników, a ci opowiedzieli o tym we wnętrzu domu króla. **12** Wówczas król wstał w nocy i powiedział do swoich slug: Powiem wam, co nam uczynili Syryjczycy: wiedzą, że głodujemy. Wyszli więc z obozu i ukryli się w polu, mówiąc: Gdy wyjdą z miasta, pojmiemy ich żywych i wejdziemy do miasta. **13** Jeden z jego slug odpowiedział: Niech wezma, proszę, pięć spośród reszty koni, które zostały w mieście – oto są one jak całe mnóstwo Izraela, które zostało w nim, oto [sa] one jak całe mnóstwo Izraela, które już zginęło – wysłemy [je] i zobaczymy. **14** Wzięli więc dwa konie zaprzęgowe, które król posłał do obozu Syryjczyków, mówiąc: Idźcie i zobacacie. **15** Szli za nimi aż do Jordanu. A oto cała droga była pełna szat i naczyń, które Syryjczycy porzucili w pośpiechu. Wtedy posłanci wrócili i oznajmili to królowi. **16** Wówczas lud wyszedł i złupił obóz Syryjczyków. I jedna miara mąki pszennej była za sykla i dwie miary jęczmienia za sykla, według słowa PANA. **17** A król ustanowił tego księcia, na którego ramieniu się wspierał, [nadzorzą] bramy. Lud jednak zadeptał go w bramie na śmierć, jak powiedział mąż Boży, który [o tym] mówił, gdy król zszedł do niego. **18** I stało się tak, jak powiedział królowi mąż Boży: Dwie miary jęczmienia za sykla i jedna miara mąki pszennej za sykla będą jutro o tej porze w bramie Samarii. **19** Wtedy ten książę odpowiedział mężowi Bożemu: Choćby PAN zrobił okna w niebie, czy mogłoby tak się stać? Odpowiedział: Oto zobaczysz to na własne oczy,

ale jeść z tego nie będziesz. **20** I tak się z nim stało. Lud bowiem zadeptał go w bramie i [książę] umarł.

8 Potem Elizeusz odezwał się do tej kobiety, której syna wskrzesił: Wstarń i idź, ty i twój dom, zamieszkaj jako przybysz tam, gdziekolwiek będziesz mogła zamieszkać. PAN bowiem wezwał głód, który nawiedzi ziemię na siedem lat. **2** Wstała więc kobieta i uczyniła według słowa męża Bożego. Wyruszyła wraz ze swoim domem i przebywała w ziemi Filistynów przez siedem lat. **3** Po upływie siedmiu lat kobieta wróciła z ziemi Filistynów. I udała się do króla, aby wołać o swój dom i swoje pole. **4** A w tym czasie król rozmawiał z Gehazim, sługą męża Bożego: Opowiedz mi, proszę, o wszystkich wielkich dziełach, których dokonał Elizeusz. **5** A gdy on opowiadał królowi, jak wskrzesił umarłego, oto kobieta, której syna wskrzesił, zawałała na króla o swój dom i swoje pole. Gehazi powiedział: Mój panie, królu, to jest ta kobieta i to jej syn, którego wskrzesił Elizeusz. **6** Wtedy król wypytał kobietę, a ona mu odpowiedziała. I król przydzielił jej pewnego urzędnika, mówiąc: Przywróć jej wszystko, co do niej należało, oraz wszystkie dochody z pola od dnia, w którym opuściła ziemię, aż do teraz. **7** Potem Elizeusz przyszedł do Damaszku, a Ben-Hadad, król Syrii, chorował. I oznajmiono mu: Mąż Boży przyszedł tutaj. **8** Wtedy król powiedział do Chazaela: Weź w ręce dar, wyjdź naprzeciw męża Bożego i przez niego zapytaj PANA: Czy wyzdrowieję z tej choroby? **9** Chazael wyszedł więc naprzeciw niego i wziął ze sobą dar ze wszystkich dóbr Damaszku, założony na czterdziestu wielblądach. Przyszedł i stanął przed nim, i powiedział: Twój syn Ben-Hadad, król Syrii, postał mnie do ciebie z pytaniem: Czy wyzdrowieję z tej choroby? **10** Elizeusz odpowiedział mu: Idź i powiedz mu: Na pewno wyzdrowiejesz. Lecz PAN objawił mi, że na pewno umrze. **11** Wtedy z twarzą zastygłą patrzył na niego, aż tamten się zastydził. I mąż Boży zapłakał. **12** Chazael zapytał go: Czemu mój pan płacze? Odpowiedział: Bo wiem, jakie зло wyrządzisz synom Izraela. Ich twierdzi spalisz ogniem, ich młodzieńców pomordujesz mieczem, ich dzieci roztrzaskasz i ich brzemienne rozprujesz. **13** Wtedy Chazael powiedział: Co? Czy twój sluga jest psem, żeby miał czynić tak straszną rzeczą? Elizeusz odpowiedział: PAN pokazał mi, że ty będziesz królem nad Syrią. **14** Potem odszedł od Elizeusza i przyszedł do swego pana, który zapytał go: Co ci powiedział Elizeusz? Odpowiedział: Powiedział mi, że na pewno wyzdrowiejesz. **15** A nazajutrz [Chazael] wziął koldrę, zamoczył ją w wodzie i rozciągnął na jego twarzy, tak że umarł. Chazael zaś królował w jego miejscu. **16** W piątym roku Jorama, syna Achaba, króla Izraela,

gdy Jehoszafat [był jeszcze] królem Judy, zaczął Izraela: Namaściłem cię na króla nad ludem PANA, nad królować Jehoram, syn Jehoszafata, król Judy. 17 Miał Izraelem. 7 Wytracisz dom Achaba, swego pana, ja trzydzieści dwa lata, kiedy zaczął królować, i królował bowiem pomścę krew swoich sług, proroków i krew osiem lat w Jerozolimie. 18 Lecz szedł drogami królów wszystkich sług PANA z ręki Jezabel. 8 I tak zginie Izraela, tak jak to czynił dom Achaba, bo miał za żonę cały dom Achaba. Wytepię [z domu] Achaba każdego, córkę Achaba i czynił to, co złe w oczach PANA. 9 I uczyńmy z domem Achaba aż do najmniejszego szczećcia, każdego więźnia i 19 PAN jednak nie chciał wytracić Judy ze względu opuszczonego w Izraelu. 9 I uczyńmy z domem Achaba na Dawida, swego słугę, tak jak mu obiecał, że da jak z domem Jeroboama, syna Nebata, i jak z domem pochodnię jemu oraz jego synom po wszystkie dni. Baszy, syna Achiasza. 10 Psy zjadą Jezabel na polu 20 Za jego dni Edom wyzwolił się spod ręki Judy i Jizreel i nie będzie nikogo, kto ją pogrzebie. Potem ustanowili nad sobą króla. 21 Wyruszył więc Joram do otworzył drzwi i uciekł. 11 A gdy Jehu wyszedł do slug Seiru wraz ze wszystkimi rydwaniem. Wstał on w nocy swego pana, jeden z nich zapytał go: Czy wszystko i pobił Edomitów, którzy go otoczyli, oraz dowódców dobrze? Po co ten szaleniec przyszedł do ciebie? rydwaniów. Lud zaś uciekał do swoich namiotów. 22 Odpowiedział im: Wy znacie tego człowieka i jego Edom jednak wyzwolił się spod ręki Judy [i jest tak] aż słowa. 12 Oni powiedzieli: To nieprawda. Powiedz, do dziś. W tym czasie wyzwoliła się również Libna. proszę. A on powiedział: Tak a tak przemówił do 23 A pozostałe dzieje Jorama i wszystko, co czynił, mnie: Tak mówi PAN: Namaściłem cię na króla nad czy nie są zapisane w kronikach królów Judy? 24 I Izraelem. 13 Wtedy wszyscy pospiesznie wzięli swoje Joram zasnął ze swoimi ojczami, i został pogrzebany z szaty, podłożyli je pod niego na najwyższym stopniu, nimi w mieście Dawida. W jego miejsce królował jego zadęli w trąbę i zwołali: Jehu jest królem! 14 Wtedy syn Achazjasz. 25 W dwunastym roku Jorama, syna Jehu, syn Jehoszafata, syna Nimsziego, uknął spisek Achaba, króla Izraela, zaczął królować Achazjasz, syn przeciw Joramowi. (A w tym czasie Joram wraz z całym Joramą, króla Judy. 26 Achazjasz miał dwadzieścia Izraelem strzegł Ramot-Gilead przed Chazaelem, dwa lata, kiedy zaczął królować, i królował jeden królem Syrii. 15 Lecz król Joram wrócił, by leczyć się w rok w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Atalia Jizreel z ran, które mu zadali Syryjczycy, gdy walczył z [i była] córką Omriego, króla Izraela. 27 Szedł on Chazaelem, królem Syrii). Jehu powiedział: Jeśli się drogą domu Achaba i czynił to, co złe w oczach na to zgadzacie, niech nikt nie wychodzi z miasta, aby PANA, jak dom Achaba. Był bowiem zięciem domu pójść i oznajmić to w Jizreel. 16 Następnie Jehu wiązł Achaba. 28 Wyruszył z Joramem, synem Achaba, na na rydwan i pojechał do Jizreel, bo tam leżał Joram. wojnę z Chazaelem, królem Syrii, do Ramot-Gilead, Także Achazjasz, król Judy, przyjechał, aby odwiedzić ale Syryjczycy zranili Joramą. 29 Król Joram wrócił Joramą. 17 A gdy strażnik, który stał na wieży w Jizreel, więc, aby się leczyć w Jizreel z ran, które mu zadali zobaczył nadjeżdżający oddział Jehu, powiedział: Syryjczycy w Rama, gdy walczył z Chazaelem, królem Widzę oddział. Joram rzekł: Weź jeźdźca i wyślij [go] Syrii. I Achazjasz, syn Jorama, króla Judy, przybył naprzeciw [nich], niech zapyta: Czy jest pokój? 18 odwiedzić Joramę, syna Achaba, w Jizreel, ponieważ Jeździec więc wyruszył mu naprzeciw i zapytał: Tak był chory.

9 A prorok Elizeusz zwołał jednego z synów proroków i powiedział mu: Przepasz swoje biodra, weź do ręki ten dzban z oliwą i idź do Ramot-Gilead. 2 A gdy tam przybędziesz, zobaczyś tam Jehu, syna Jehoszafata, syna Nimsziego. Wejdź [tam], spraw, by powstał spośród swych braci i wprowadź go do najskrytszej komnaty. 3 Następnie weź dzban oliwy, wylej na jego głowę i powiedz: Tak mówi PAN: Namaściłem cię na króla nad Izraelem. Potem otwórz drzwi i uciekaj, nie zwlekaj. 4 Poszedł więc ten młodzieniec – młody prorok – do Ramot-Gilead. 5 A gdy przybył, oto dowódcy wojska siedzili. A on powiedział: Wodzu! Mam do ciebie słowo. Jehu zapytał: Do którego z nas wszystkich? I odpowiedział: Do ciebie, wodzu! 6 Wtedy wstał i wszedł do domu, a tamten wylał oliwę na jego głowę i powiedział mu: Tak mówi PAN, Bóg

24 A Jehu wziął do rąk łuk i trafił Joramę między Jehu wiadomość: Jesteśmy twoimi sługami. Uczynimy ramiona tak, że strzała przesyła jego serce, a on wszystko, co nam rozkażesz. Nie ustanowimy żadnego padł na swój rydwan. 25 Potem [Jehu] odezwał się król. Czyż, co uznasz za dobre w swoich oczach. 6 I do Bidkara, swego dowódcy: Weź go i porzuć na napisal do nich drugi list ze słowami: Jeśli jesteście polu Nabota Jizreelity. Pamiętasz bowiem: gdy ja i ty moi i chcecie słuchać mego głosu, weźcie głowy synów jechaliśmy razem za Achabem, jego ojcem, PAN wydał waszego pana i przyjdzie do mnie jutro o tym czasie przeciwko niemu ten wyrok: 26 Z pewnością widziałem do Jizreela. A synów królewskich było siedemdziesięciu wczoraj krew Nabota i krew jego synów – mówi PAN. I mężczyźni, przebywający w znakomitych obywatele zemszczę się na tobie na tym polu – mówi PAN. Teraz miasta, którzy ich wychowywali. 7 A gdy doszedł do więc weź go i porzuć na polu według słowa PANA. 27 nich list, wzęli synów królewskich, zabili wszystkich. Gdy zobaczył to Achazjasz, król Judy, zaczął uciekać siedemdziesięciu, włożyli ich głowy do koszy i posłali drogą do domu ogrodowego. Lecz Jehu ścigał go i je do niego do Jizreela. 8 Posłaniec przyszedł i oznajmił polecił: Tego także zabicie na jego rydwanie. I [zranili mu: Przyniesiono głowy synów królewskich. A [on] go] na wzniesieniu Gur, które jest przy Jibleam. Uciekł powiedział: Ulóżcie je w dwa stosy u wejścia bramy – do Megiddo i tam umarł. 28 Jego słudzy przewieźli go do poranku. 9 Rano zaś wyszedł, stanął i przemówił do Jerozolimy i pogrzebali w jego grobie z jego do całego ludu: Jesteście sprawiedliwi. Oto uknułem ojcam w mieście Dawida. 29 W jedenastym roku spisek przeciw swemu panu i zabił go, ale kto zabił Joramę, syna Achaba, Achazjasz zaczął królować nad tych wszystkich? 10 Wiedziecie teraz, że nie upadnie na Judę. 30 Potem Jehu przybył do Jizreela. Gdy Jezabel ziemię [nic] ze słowa PANA, które PAN wypowiedział usłyszała o tym, pomalowała swoją twarz, upiększyła przeciwko domowi Achaba. PAN bowiem uczynił to, co włosy i wyglądała przez okno. 31 A gdy Jehu wjeżdżał wypowiedział przez swego sługa Eliasza. 11 Jehu więc przez bramę, zaprosiła: Czy miał pokój Zimri, który zabił wszystkich, którzy pozostały z domu Achaba w zabił swego pana? 32 On zaś podniósł twarz ku oknu i Jizreel, wszystkich jego moźnich, jego bliskich i jego zawała: Kto [jest] ze mną? Kto? Wtedy wyjrzał ku kapelanów, tak że nie zostawił spośród nich żadnego niemu dwaj [albo] trzej eunuchowie. 33 Powiedział przy życiu. 12 Potem wstał, odszedł i wyruszył do im: Zrzuccie ją. Wtedy rzuciła ją. Jej krew obryzgała Samarię. Po drodze, [gdys] był w domu, gdzie pasterze mur i konie, a on podeptał ją. 34 A gdy [tam] wszedł, strzegli owce; 13 Jehu spotkał braci Achazjasza, najadrą się i napił, potem powiedział: Zajmijcie się króla Judy, i zapytał: Kim jesteście? Odpowiedzieli: teraz ta przeklęta i pogrzebcie ją. Jest bowiem córką Jesteśmy braćmi Achazjasza i idziemy pozdrowić króla. 35 Poszli, aby ją pogrzebać, lecz nie znaleźli synów króla i synów królowej. 14 Wtedy rozkazał: z niej nic poza czaszką, stopami i dlonimi. 36 Wrócili Pojmijcie ich żywcom. I pojmały ich żywcom, i zabili więc i oznajmili mu to. On zaś powiedział: [Wypełniło przy studni tego domu, gdzie strzyżono owce [w liczbie] się] słowo PANA, które wypowiedział przez swego czterdziestu dwóch mężczyzn. Nie oszczędził żadnego sługę Eliasza Tiszbitę: Na polu Jizreel psy zjadą ciało z nich. 15 Potem odjechał stamtąd i spotkał Jonadabę, Jezabel. 37 A trup Jezabel będzie jak gnój leżący na syna Rechaba, idącego mu naprzeciw. Pozdroił go powierzchni roli, na polu Jizreel, tak że nikt nie powie: i zapytał: Czy twoje serce jest tak szczerze jak moje serce wobec twojego serca? Jonadab odpowiedział: Jest. A jeśli jest, to daj mi swoją rękę. Wtedy dał mu swą rękę i wziął go do siebie na rydwan. 16 Potem powiedział: Jedź ze mną i zobaczysz moją gorliwość dla PANA. I wiózł go na swoim rydwanie. 17 A gdy przyjechał do Samarii, zabił wszystkich, którzy pozostały [z domu] Achaba w Samarii, i wytracił ich według słowa PANA, które wypowiedział do Eliasza.

10 Achab zaś miał siedemdziesięciu synów w Samarii. I Jehu napisał list, i wysłał [go] do Samarii do księcia Jizreela – do starszych i do tych, którzy wychowywali [synów] Achaba – ze słowami: 2 Jak tylko dotrze do was ten list, a są przecież z wami synowie waszego pana, macie też rydwany, konie, miasto obronne i uzbrojenie; 3 Upatrzcie sobie najlepszego i najodpowiedniejszego z synów waszego pana, posadźcie na tronie jego ojca i walczcie o dom waszego pana. 4 Lecz oni bardzo się przerażili i powiedzieli: Oto dwaj królowie nie остali się przed nim, a jakże my się ostojmy? 5 Wtedy ten, który był [postawiony] nad domem, i ten, który był nad miastem, starsi oraz wychowawcy [synów króla] wysłali do

Ogłoscie święto dla Baala. I obwołano [je]. 21 Potem sypialnym, i nie został zabity. 3 I przebywał z nią Jehu rozesłał posłańców po całym Izraelu. I zeszły sześć lat ukryty w domu PANA. Tymczasem Atalia się wszyscy czcili Baala, tak że nie było [spośród królowała nad ziemią. 4 A w siódmym roku Jehojudy nich] nikogo, kto by nie przyszedł. Weszli do domu posłał i wezwał setników, dowódców i gwardzistów, Baala i wypełnił się dom Baala od krańca aż do przyprowadził ich do siebie, do domu PANA, zawarł z krańca. 22 Następnie powiedział przełożonemu szatni: nimi przymierze, kazał im złożyć przysięgę w domu Wyłóż szaty dla wszystkich czcicieli Baala. I wyłożył PANA i pokazał im syna króla. 5 I rozkazał im: dla nich szaty. 23 Wtedy Jehu wraz z Jonadabem, Oto co macie uczynić: trzecia część z was, którzy synem Rechaba, wszedli do domu Baala i powiedział przychodzicie w szabat, niech pełni straż w domu czcicielom Baala: Zbadajcie i upewnijcie się, że nie królewskim; 6 Trzecia część zostanie w bramie Sur ma z wami nikogo z czcicieli PANA, ale tylko czciciele i trzecia część będzie w bramie za gwardzistami. Baala. 24 Weszli więc, aby złożyć ofiary i całopalenia. Będziecie trzymali straż nad domem w razie ataku. 7 A Lecz Jehu postawił sobie na zewnątrz osiemdziesięciu dwie części spośród was – wszyscy, którzy wychodzą mężczyzn, którym powiedział: Jeśli ujdzie ktokolwiek z w szabat, niech trzymają straż w domu PANA przy tego ludu, który wydaje w wasze ręce, to wasze życie królu. 8 A tak otoczyście króla wokół, każdy z bronią będzie [zapłatał] za jego życie. 25 A gdy dokoniono w ręku. Ktokolwiek zbliży się do szeregow, niech składanie całopalenia, Jehu powiedział żołnierzom i będzie zabity. A [wy] bądźcie przy królu, gdy będzie dowódcom: Wejdzie i zabijacie ich, [aby] nikt nie wychodzić i wchodzić. 9 Setnicy uczynili wszystko tak, uszedł. Zabili więc [ich] ostrzem miecza i żołnierze jak rozkazał kapelan Jehojudy. Każdy wziął swoich ludzi, i dowódcy powyrzucali ich. Potem poszli do miasta który przychodzili w szabat, i tych, którzy odchodziли domu Baala. 26 Wyrzucili posagi z domu Baala i spalili w szabat, i przyszli do kapłana Jehojudy. 10 Wtedy je. 27 Rozbili też posąg Baala, zburzyli dom Baala kapelan dał setnikom włócznie i tarcze króla Dawida, i uczynili z niego wychodek, [i jest tak] aż do dziś. które [były] w domu PANA. 11 A gwardzisci stali, każdy 28 W ten sposób Jehu wytępił Baala z Izraela. 29 z bronią w ręku, dokoła króla, od prawej strony świątyni Nie odstąpił jednak od grzechów Jeroboama, syna aż do lewej strony świątyni, przy ołtarzu i świątyni. 12 Nebata, który do grzechu przywiódł Izraela – od złotych Wtedy wyprowadził syna króla, włożył na niego koronę cielców, które [były] w Betel i w Dan. 30 Wtedy PAN i [wręczyl mu] Świadectwo. I ustanowiono go królem, i powiedział do Jehu: Ponieważ dobrze postąpiłeś, namaszczono go, a klaskając w dłonie, wołano: Niech wykonując to, co słuszne w moich oczach, i uczyniłeś żyje król! 13 Kiedy Atalia usłyszała okrzyk gwardzistów domowi Achaba według wszystkiego, co było w moim i ludu, przyszła do ludu, do świątyni PANA. 14 A sercu, to twoi synowie aż do czwartego pokolenia będą, gdy spojrzała, oto król stał przy kolumnie według zasiadać na tronie Izraela. 31 Lecz Jehu nie pilnował zwyczaju, a wokół króla księcia i trębaczce. Cały lud [tego], aby postępować z całego swego serca według ziemii radował się i dął w trabę. Wtedy Atalia rozdarła prawa PANA, Boga Izraela. Nie odstąpił od grzechów swoje szaty i wołała: Zdrada! Zdrada! 15 Lecz kapelan Jeroboama, który przywiódł Izraela do grzechu. 32 W Jehojudy wydał rozkaz setnikom i dowódcom wojska tych dniach PAN zaczął umniejszać Izrael: Chazał i powiedział do nich: Wyprowadźcie ją ze świątyni pobił ich na całym obszarze Izraela; 33 Od Jordanu ku poza szeregi, a ktokolwiek pojedzie za nią, niech będzie wschodowi, całą ziemię Gileadu, Gadytów, Rubenitów zabiły mieczem. Kapelan bowiem powiedział: Niech nie i Manassytów, od Aroeru, który leży nad rzeką Arnon – będzie zabita w domu PANA. 16 Pochwycili więc ja, a Gilead i Baszan. 34 A pozostałe dzieje Jehu i wszystko, gdy weszła na drogę, którą wjeżdżają konie do domu co czynił, cała jego potęga, czy nie są zapisane w kronikach królów Izraela? 35 I Jehu zasnął ze swymi królewskiego, została tam zabita. 17 Wtedy Jehojudy ojcam, i pogrzebano go w Samarii. A w jego miejsce zawiązł przymierze między PANEM a królem i ludem, królował jego syn Jehoachaz. 36 A czas, w którym Jehu zawiązał przymierze między królem a ludem, królował nad Izraelem w Samarii, [wynosił] dwadzieścia osiem lat.

11 Kiedy Atalia, matka Achazjasza, zobaczyła, że jej syn umarł, powstała i zgładziła całe potomstwo królewskie. 2 Ale Jehoszeba, córka króla Jorama, siostra Achazjasza, wzięła Joasza, syna Achazjasza, i wykradła go spośród synów króla, których zabito; i ukryła go przed Atalią wraz z jego mamką w pokoju

królewskim. **21** Jehoasz miał siedem lat, gdy zaczął więc wszystkie rzeczy poświęcone, które poświęcili królować.

12 W siódmym roku Jehu zaczął królować Jehoasz i królował czterdzieści lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Sibia, [była] z Beer-Szeby. **2** Jehoasz czynił to, co słusze w oczach PANA, przez wszystkie swoje dni, w których uczył go kapłan Jehojada. **3** Wyżyn jednak nie zniesiono i lud jeszcze składał ofiary, i palił kadzidło na tych wyżynach. **4** I Jehoasz powiedział do kapłanów: Wszystkie pieniądze z ofiar poświęconych, które przynoszone są do domu PANA, pieniądze tych, którzy są spisani, pieniądze każdego według jego oszacowania i wszystkie pieniądze, które ktokolwiek dobrowolnie wnosi do domu PANA; **5** Niech wezmą dla siebie kapłani, każdy od swego znajomego, i niech naprawią szkody domu [PANA], gdziekolwiek taka szkoda się znajdzie. **6** Lecz jeszcze w dwudziestym trzecim roku króla Jehoasza kapłani nie naprawili szkód domu. **7** Wtedy król Jehoasz wezwał kapłana Jehojadę oraz [pozostałych] kapłanów i mówił do nich: Czemu nie naprawiacie szkód domu? Teraz więc nie biercie pieniądzy od swoich znajomych, ale oddajcie je na [naprawę] szkód domu. **8** I kapłani zgodzili się na to, aby nie brać pieniądzy od ludu, oraz [na to], że nie będą naprawiali szkód domu. **9** Wtedy kapłan Jehojada wziął jedną skrzynię, zrobił otwór w jej wieku i postawił ją przy ołtarzu po prawej stronie, którymi wchodzono do domu PANA. Kapłani zaś, którzy strzegli progu, wrzucali tam wszystkie pieniądze, które wnoszono do domu PANA. **10** A gdy widzieli, że w skrzyni było dużo pieniądzy, przychodził pisarz króla i najwyższy kapłan, którzy liczyli i chowali pieniądze znajdujące się w domu PANA. **11** I odważone pieniądze dawali do rąk kierowników robót, przełożonych nad domem PANA. Ci zaś wydawali je na cieśli i budowniczych, którzy naprawiali dom PANA; **12** Na murarzy, na kamieniarzy, na kupno drewna i ciosanych kamieni do naprawy szkód w domu PANA i na wszelkie inne wydatki związane z naprawą tego domu. **13** Jednakże z pieniądzy, które przynoszono do domu PANA, nie sporządzono dla domu PANA srebrnych mis, nożyc, czasz, trąb ani żadnych złotych i srebrnych naczyn; **14** Lecz dawano je robotnikom, którzy naprawiali za nie dom PANA. **15** I nie rozliczano ludzi, którym dawano pieniądze do ręki na opłacenie robotników, ponieważ postępowali uczciwie. **16** Lecz pieniądzy z ofiar za występek i pieniądzy z ofiar za grzech nie wnoszono do domu PANA, [lecz] należały do kapłanów. **17** Wtedy Chazael, król Syrii, wyruszył, aby walczyć z Gat i zdobył je. Potem Chazael postanowił wyruszyć przeciw Jerozolimie. **18** Jehoasz, król Judy, wziął

Jehoszafat, Joram i Achazjasz, jego ojcowie, królowie Judy, i to, co sam poświęcił, oraz całe złoto, które znalazło się w skarbcach domu PANA i domu króla, i posłał [to] do Chazaela, króla Syrii. I ten wycofał się z Jerozolimy. **19** A pozostałe dzieje Jehoasza i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w kronikach królów Judy? **20** Potem jego słudzy powstańcy i uknuli spisek [przeciwko niemu], i zabili Joasza w domu na Millo, na [drodze] schodzącej do Silla; **21** Jozachar, syn Szimeata, i Jozabad, syn Szomera, byli właśnie tymi slugami, którzy zabili go. A pogrzebali go z jego ojcam i w mieście Dawida, a jego syn Amazjasz królował w jego miejscu.

13 W dwudziestym trzecim roku Joasza, syna Achazjasza, króla Judy, Jehoachaz, syn Jehu, zaczął królować nad Izraelem w Samarii [i królował] siedemnaście lat. **2** A czynił to, co zle w oczach PANA, naśladowując grzechy Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu, [i] nie odstąpił od nich. **3** I zapalił się gniew PANA przeciw Izraelowi, i wydał go w rękę Chazaela, króla Syrii, i w rękę Ben-Hadada, syna Chazaela, po wszystkie [ich] dni. **4** Ale gdy Jehoachaz błagał PANA, PAN go wysłuchał. Widział bowiem ucisk Izraela dręczonego przez króla Syrii. **5** I PAN dał Izraelowi wybawcę, tak że wyszli spod ręki Syryjczyków, i synowie Izraela mieszkali w swoich namiotach jak dawniej. **6** Jednakże nie odstąpili od grzechów domu Jeroboama, który przywiódł Izraela do grzechu, ale chodzili w nich. A do tego jeszcze w Samarii zostało gaj. **7** I Jehoachazowi nie pozostało więcej wojska jak tylko pięćdziesiąt jeźdźców, dziesięć rydwanych i dziesięć tysięcy pieszych, gdyż król Syrii wytracił ich i starł w proch. **8** A pozostałe dzieje Jehoachaza i wszystko, co czynił, oraz jego potęga, czy nie są zapisane w kronikach królów Izraela? **9** I Jehoachaz zasnął ze swymi ojcam, i pogrzebano go w Samarii, a jego syn Joasz królował w jego miejscu. **10** W trzydziestym siódmym roku Joasza, króla Judy, Jehoasz, syn Jehoachaza, zaczął królować nad Izraelem w Samarii [i królował] szesnaście lat; **11** I czynił to, co zle w oczach PANA, nie odstępując od żadnych grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu – ale chodząc w nich. **12** A pozostałe dzieje Joasza i wszystko, co czynił, oraz jego potęga – [to], jak walczył z Amazjaszem, królem Judy, czy nie są zapisane w kronikach królów Izraela? **13** I Joasz zasnął ze swymi ojcam, a Jeroboam zasiadł na jego tronie. I Joasz został pogrzebany w Samarii razem z królami Izraela. **14** A Elizeusz zapadł na ciężką chorobę, na którą [miał] umrzeć. Przyszedł do niego Joasz, król Izraela, i płakał nad nim, mówiąc: Mój

ojcze, mój ojcze! Rydwanie Izraela i jego jeźdźce! Jehoachaza, syna Jehu, króla Izraela, ze słowami: 15 Wtedy Elizeusz powiedział mu: Weź łuk i strzały. Chodź, spójrzmy sobie w twarze. 9 Jehoasz zaś, Wziął więc łuk i strzały. 16 Potem powiedział do króla król Izraela, wysłał do Amazjasza, króla Judy, taką Izraela: Weź łuk w rękę. I wziął go w rękę. Elizeusz odpowiedź: Oset w Libanie posłał do cedru w Libanie zaś położył swoje ręce na ręce króla. 17 I powiedział: prośbę: Daj swoją córkę mojemu synowi za żonę. Lecz Otwórz okno na wschód. A gdy [jej] otworzył, Elizeusz dziki zwierz w Libanie przeszedł i podeptał oset. 10 polecił: Strzelaj! I strzelił, a on powiedział: Strzała Rzeczywiście, pobileś Edomitów i twoje serce uniosło wybawienia PANA i strzała wybawienia od Syryjczyków. się pycha. Chwał się [tym] i siedź w domu. Po co masz Pobijesz bowiem Syryjczyków w Afek doszczętnie. 18 wdawać się w nieszczęście, abyś upadł ty i Juda z Następnie powiedział: Weź strzały! I wziął. Wtedy rzekł tobą? 11 Lecz Amazjasz nie posłuchał. Wyruszył więc do króla Izraela: Uderz w ziemię! I uderzył trzy razy, Jehoasz, król Izraela, i spojrzał sobie w twarze, on i i zaprzestał. 19 Wtedy mąż Boży rozgniewał się na Amazjasz, król Judy, w Bet-Szemesz, które należy do niego i powiedział: Trzeba było uderzyć pięć lub sześć Judy. 12 I Juda został pobity przez Izraela, i uciekł – razy. Wtedy byś pokonał Syrię doszczętnie. Lecz teraz każdy do swego namiotu. 13 A Jehoasz, król Izraela, pokonasz Syrię tylko trzy razy. 20 Potem Elizeusz pojmał Amazjasza, króla Judy, syna Jehoasza, syna umarł i pogrzebali go. A z nastaniem roku moabskie Achazjasza, w Bet-Szemesz, przyszedł do Jerozolimy i zgraje napadły na ziemię. 21 I zdarzyło się, że gdy zburzył mur Jerozolimy od Bramy Efraim aż do Bramy grzebanego [pevnego] człowieka, zobaczyli [taką] zgraję. Narożnej, na czterysta lokci. 14 I zabrał całe złoto i Wrzucili więc tego człowieka do grobu Elizeusza. A srebro oraz wszystkie naczynia, które znajdowały się gdy ten człowiek został tam wrzucony, dotknął kości w domu PANA i w skarbcach domu królewskiego, a Elizeusza, ożyi i wstał na nogi. 22 Chazael zaś, król także zakładników, po czym wrócił do Samarii. 15 A Syrii, uciskał lud Izraela po wszystkie dni Jehoachaza. pozostale dzieje Jehoasza, które czynił, i jego potęga, 23 PAN jednak złitował się nad nimi, był dla nich i [to], jak walczył z Amazjaszem, królem Judy, czy nie miłosierny i zwrócił się ku nim ze względu na swoje są zapisane w księdze kronik królów Izraela? 16 I przyierce z Abrahämem, Izaakiem i Jakubem. Nie Jehoasz zasnął ze swymi ojczami, i został pogrzebany oblicza aż dotąd. 24 I Chazael, król Syrii, umarł, a jego w Samarii wraz z królami Izraela, a jego syn Jeroboam królował w jego miejsce. 17 Amazjasz zaś, syn Joasz, syn Ben-Hadad królował w jego miejscu. 25 Jehoasz, król Judy, żył piętnaście lat po śmierci Jehoasza, syn Jehoachaza, króla Izraela. 18 A pozostałe dzieje syna Jehoachaza, króla Izraela. 19 Potem uknuto przeciwko niemu spisek w Jerozolimie. Uciekł do Lakisz, lecz posłano za nim do Lakisz i tam go zabito. 20 Przywieziono go na koniach i został pogrzebany w Jerozolimie ze swymi ojczami, w mieście Dawida. 21 Cały lud Judy wziął Azariasza, który miał szesnaście lat, i ustanowili go królem po jego ojcu Amazjaszu. 22 On odbudował Elat i przywrócił je Judzie, po tym jak król zasnął ze swymi ojczami. 23 W piętnastym roku Amazjasza, syna Joasza, króla Judy, Jeroboam, syn Joasza, króla Izraela, [zaczął] królować w Samarii i [królował] czterdzieści jeden lat. 24 Czynił on to, co zle w oczach PANA. Nie odstąpił od żadnego z grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu. 25 On przywrócił granice Izraela od wejścia do Chamatu aż do Morza Stepowego, według słowa PANA, Boga Izraela, które wypowiedział przez swego sługi Jonasza, syna Amitaja, proroka z Gath-Chefer. 26 PAN bowiem widział gorzkie utrapienie Izraela. Nie było ani więźnia, ani opuszczonego, ani kogokolwiek, kto by pomógł Izraelowi. 27 A PAN nie powiedział, że miał wymazać imię Izraela spod niebios. Wybawił ich więc przez rękę Jeroboama, syna

14 W drugim roku Joasza, syna Jehoachaza, króla Izraela, zaczął królować Amazjasz, syn Joasza, króla Judy. 2 Miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował dwadzieścia dziewięć lat w Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Jehoaddan, [była] z Jerozolimy. 3 Czynił on to, co słusze w oczach PANA, ale nie tak jak Dawid, jego ojciec. Czynił wszystko tak, jak czynił Joasz, jego ojciec. 4 Wyżyn jednak nie zniesiono i lud jeszcze składał ofiary, i palił kadzidło na tych wyżynach. 5 A gdy królestwo umocniło się w jego ręku, zabił tych spośród swoich slug, którzy zabili króla, jego ojca. 6 Lecz synów morderców nie zabił zgodnie z tym, co jest napisane w księdze Prawa Mojżesza, gdzie PAN rozkazał: Ojcowie nie ponoszą śmierci za synów ani synowie nie ponoszą śmierci za ojców, ale każdy poniesie śmierć za swój grzech. 7 On też pobił dziesięć tysięcy Edomitów w Dolinie Soli i zdobył w walce Selę, i nadał jej nazwę Jokteel, [i tak nazywa się] aż do dzis. 8 Wtedy Amazjasz wysłał posłańców do Jehoasza, syna

Joasza. 28 A pozostałe dzieje Jeroboama i wszystko, na ziemię, Menachem dał Pulowi tysiąc talentów co czynił, oraz jego potęga, [to], jak walczył i jak srebra, aby [ten] mu pomógł umocnić królestwo w przywrócił Izraelowi Damaszek i Chamat judzkie – czy swoim ręku. 29 I Menachem wymusił te pieniądze od nie są zapisane w księdze kronik królów Izraela? 29 I Izraela, od wszystkich zamożnych – po pięćdziesiąt syków srebra od każdego – aby je dać królowi Asyrii. Wycofał się więc król Asyrii i nie pozostał w tej ziemi.

15 W dwudziestym siódmym roku Jeroboama, króla

Izraela, Azariasz, syn Amazjasza, króla Judy, zaczął królować. 2 Miał szesnaście lat, kiedy zaczął królować, i królował pięćdziesiąt dwa lata w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jekolia, [była] z Jerozolimy. 3 Czynił on to, co słusne w oczach PANA, wszystko tak jak czynił Amazjasz, jego ojciec. 4 Wyżyn jednak nie znieśiono. Lud jeszcze składał ofiary i palil kadzidło na wyżynach. 5 I PAN dotknął króla – i był trędowaty aż do [dnia] swojej śmierci, i mieszkał w odosobnionym domu. Jotam więc, syn króla, zarządzał domem i sądził lud ziemi. 6 A pozostałe dzieje Azariasza i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? 7 I Azariasz zasnął ze swymi ojcamy, i pogrzebano go wraz z nimi w mieście Dawida, a Jotam, jego syn, królował w jego miejscu. 8 W trzydziestym ósmym roku Azariasza, króla Judy, Zachariasz, syn Jeroboama, [zaczął] królować nad Izraelem w Samarii i [królował] sześć miesięcy.

9 I czynił to, co złe w oczach PANA, jak czynili jego ojcowie. Nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu. 10 Szallum, syn Jabelsa, uknął przeciwko niemu spisek i zranił go przed ludem, zabił go i królował w jego miejscu.

11 A pozostałe dzieje Zachariasza oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela. 12 Takie było słowo PANA, które wypowiedział do Jehu: Twoi synowie do czwartego pokolenia będą zasiadać na tronie Izraela. I tak się stało. 13 Szallum, syn Jabelsa, zaczął królować w trzydziestym dziewiątym roku Uzjasza, króla Judy, i królował jeden miesiąc w Samarii. 14 Bo Menachem, syn Gadiego, przyszedł z Tirsy i wszedł do Samarii, i pobił Szalluma, syna Jabelsa w Samarii, zabił go i królował w jego miejscu. 15 A pozostałe dzieje Szalluma i jego spisek, który uknął, oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela. 16 Wtedy Menachem pobił Tifsach i wszystkich, którzy w nim byli, oraz wszystkie jego okolice, [począwszy] od Tirsy, gdyż nie otworzyli mu [bram] – dlatego je pobił, a wszystkie brzemienne mieszkańców rozpruwały. 17 W trzydziestym dziewiątym roku Azariasza, króla Judy, Menachem, syn Gadiego, [zaczął] królować nad Izraelem i [królował] dziesięć lat w Samarii. 18 Czynił on to, co złe w oczach PANA. Przez wszystkie swoje dni nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu. 19 A gdy Pul, król Asyrii, napadł

na ziemię, Menachem dał Pulowi tysiąc talentów co czynił, oraz jego potęga, [to], jak walczył i jak srebra, aby [ten] mu pomógł umocnić królestwo w przywrócił Izraelowi Damaszek i Chamat judzkie – czy swoim ręku. 20 I Menachem wymusił te pieniądze od

Izraela, od wszystkich zamożnych – po pięćdziesiąt syków srebra od każdego – aby je dać królowi Asyrii. Wycofał się więc król Asyrii i nie pozostał w tej ziemi. 21 A pozostałe dzieje Menachema i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Izraela? 22 I Menachem zasnął ze swymi ojcamy, a Pekachiasz, jego syn, królował w jego miejscu. 23 W pięćdziesiątym roku Azariasza, króla Judy, Pekachiasz, syn Menachema, [zaczął] królować nad Izraelem w Samarii i [królował] dwa lata. 24 Czynił on to, co złe w oczach PANA. Nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu.

25 A Pekach, syn Remaliasza, jego dowódca, uknął spisek przeciwko niemu i zabił go w Samarii, w pałacu domu królewskiego, a wraz z nim Argoba i Aria oraz pięćdziesięciu ludzi spośród Gileadczyków. Zabił go i królował po nim. 26 A pozostałe dzieje Pekachiasza i wszystko, co czynił, oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela. 27 W pięćdziesiątym drugim roku Azariasza, króla Judy, Pekach, syn Remaliasza, [zaczął] królować nad Izraelem w Samarii i [królował] dwadzieścia lat. 28 Czynił on to, co złe w oczach PANA. Nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu. 29 Za dni Pekacha, króla Izraela, nadciągnął Tiglat-Pileser, król Asyrii, i zdobył Ijon, Abel-Bet-Maaka, Janoach, Kedesz, Chasor, Gilead i Galileę, i całą ziemię Neftalego, a pojmanych uprowadził do Asyrii. 30 Wtedy Ozeasz, syn Eli, uknął spisek przeciwko Pekachowi, synowi Remaliasza. Pobił go i zabił, i [zaczął] królować w jego miejscu w dwudziestym roku Jotama, syna Uzjasza.

31 A pozostałe dzieje Pekacha i wszystko, co czynił, oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela. 32 W drugim roku Pekacha, syna Remaliasza, króla Izraela, Jotam, syn Uzjasza, króla Judy, [zaczął] królować. 33 Miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował szesnaście lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jerusza [i była] córką Sadoka. 34 Czynił on to, co słusne w oczach PANA. Czynił wszystko tak, jak czynił Uzjasz, jego ojciec. 35 Wyżyn jednak nie znieśiono. Lud jeszcze składał ofiary i palil kadzidło na wyżynach. On zbudował Górną Bramę domu PANA.

36 A pozostałe dzieje Jotama i wszystko, co czynił, są zapisane w księdze kronik królów Judy. 37 W tych dniach PAN zaczął posyłać przeciw Judzie Resina, króla Syrii, i Pekacha, syna Remaliasza. 38 I Jotam zasnął ze swymi ojcamy, i został pogrzebany z nimi w mieście Dawida, swego ojca. I Achaz, jego syn, królował w jego miejscu.

16 W siedemnastym roku Pekacha, syna wołów z brązu, które pod nim były, a postawił je Remaliasza, Achaz, syn Jotama, króla Judy, na posadzce kamiennej. **18** Zadaszenie na szabat, [zaczął] królować. **2** Achaz miał dwadzieścia lat, które zbudowano w domu, oraz zewnętrzne wejście kiedy zaczął królować, i królował szesnaście lat w królewskie usunął z domu PANA ze względu na króla Jerozolimie, ale nie czynił tego, co słuszne w oczach Asyrii. **19** A pozostałe dzieje Achaza, które czynił, są PANA, swego Boga, jak Dawid, jego ojciec; **3** Lecz zapisane w księdze kronik królów Judy. **20** I Achaz chodził drogami królów Izraela, a nawet swojego syna przeprowadził przez ogień według obrzydliwości zasnął ze swymi ojцami, i został pogrzebany z nimi w mieście Dawida. A Ezechiasz, jego syn, królował w pogon, których PAN wypędził sprzed oblicza synów Israela jego miejsce.

4 Składał ofiary i palili kadzidło na wyżynach, na pagórkach i pod każdym zielonym drzewem. **5** Wtedy Resin, król Syrii, i Pekach, syn Remaliasza, król Izraela, wyruszyli na wojnę przeciwko Jerozolimie i obiegli Achaza, ale nie mogli go pokonać. **6** W tym samym czasie Resin, król Syrii, przywrócił Syrii Elat i wypędził Żydów z Elat, a Syryjczycy przybyli do Elat i mieszkają tam aż do dzisiaj. **7** Achaz więc wysłał posłańców do Tiglat-Pilesera, króla Asyrii, ze słowami: Jestem twoim sługą i twoim synem. Przyjdź i wybaw mnie z ręki króla Syrii i z ręki króla Izraela, którzy powstali przeciwko mnie. **8** Wtedy Achaz wziął srebro i złoto, które znajdowały się w domu PANA i w skarbcach domu królewskiego, i posłał [je jako] dar królowi Asyrii. **9** I król Asyrii wysłuchał go. Wyruszył bowiem król Asyrii przeciwko Damaszkowi, zdobył go i uprowadził jego [mieszkańców] do Kir, a Resina zabił. **10** Potem król Achaz udał się do Damaszku na spotkanie z Tiglat-Pilszerem, królem Asyrii. Gdy zobaczył w Damaszku ołtarz, król Achaz posłał do kapłana Uriasa wzór tego ołtarza i cały plan jego budowy. **11** I kapłan Uriasz zbudował ołtarz dokładnie według tego, co król Achaz przesłał z Damaszkiem. Tak to uczynił kapłan Uriasz, zanim król Achaz wrócił z Damaszku. **12** A gdy król wrócił z Damaszku, zobaczył ołtarz, zbliżył się do niego i złożył na nim ofiary. **13** Spalił swoje całopalenie i ofiarę z pokarmów, wylał swoją ofiarę z płynów i pokropił ołtarz krwią swoich ofiar pojednowczych. **14** Ołtarz zaś z brązu, który był przed PANEM, przeniósł z przedniej części domu, gdzie znajdował się między ołtarzem a domem PANA, i postawił go po północnej stronie ołtarza. **15** Król Achaz rozkazał też kapłanowi Uriaszowi: Na wielkim ołtarzu będziesz palili poranną ofiarę całopalną i wieczorną ofiarę z pokarmów, [a także] całopalną ofiarę króla i jego ofiarę z pokarmów oraz całopalną ofiarę całego ludu ziemi, ich ofiarę z pokarmów i ich ofiary z płynów. Będziesz też kropić na nim wszelką krwią całopalenia i wszelką krwią z ofiar [krwawych], ale ołtarz z brązu będzie dla mnie do szukania rady. **16** I kapłan Uriasz uczynił wszystko zgodnie z tym, jak rozkazał król Achaz. **17** Król Achaz odciął też listwy podstawek i wyjął z nich kadzie. Zdziął również morze sponad

17 W dwunastym roku Achaza, króla Judy, Ozeasz, syn Eli, zaczął królować w Samarii nad Izraelem [i królował] dziewięć lat. **2** Czynił on to, co zle w oczach PANA, jednak nie tak jak królowie Izraela, którzy byli przed nim. **3** Przeciw niemu wyruszył Salmanaser, król Asyrii, a Ozeasz został jego sługa i placił mu daninę. **4** I król Asyrii wykrył spisek Ozeasaza. Ten bowiem wyprawił posłańców do So, króla Egiptu, i nie posłał coroczej daniny królowi Asyrii. Król Asyrii więc pojmał go i zamknął w więzieniu. **5** Król Asyrii najechał całą ziemię, przybył do Samarii i oblegał ją przez trzy lata. **6** A w dziewiątym roku Ozeasaza król Asyrii zdobył Samarię, uprowadził Izraela do Asyrii i osiedlił ich w Chalach i Chaborze, nad rzeką Gozan, oraz w miastach Medów. **7** A stało się tak, [dla]tego że synowie Izraela zgromadzili przeciwko PANU, swemu Bogu, który ich wyprowadził z ziemi Egiptu, spod ręki faraona, króla Egiptu, a bali się obcych bogów; **8** Postępując według ustaw pagan, których PAN wypędził sprzed oblicza synów Izraela, oraz [ustaw] królów Izraela, które stwarzali. **9** Synowie Izraela robili potajemnie przeciwko PANU, swemu Bogu, to, co nie było słuszne, i pobudowali sobie wyżyny we wszystkich swoich miastach, od wieży strażników aż do miasta warownego. **10** Ustawiali sobie posagi i gaje na każdym wyniosłym pagórkiku i pod każdym zielonym drzewem; **11** I palili tam kadzidła na wszystkich wyżynach, tak jak narody, które PAN wypędził przed nimi, i popełniali niegodzive czyny, pobudzając PANA do gniewu; **12** Służyli bożkom, o których PAN im powiedział: Nie czynicie tego. **13** A PAN świadczył przeciw Izraelowi i przeciw Judzie przez wszystkich proroków [i] wszystkich widzących, mówiąc: Odwrójcie się od swoich złych dróg i przestrzegajcie moich przekazań i moich nakazów według całego prawa, które nadałem waszym ojcom, a które przekazałem wam przez moje sługi, proroków. **14** Lecz nie słuchali, ale uczynili twardym swój kark, jak kark ich ojców, którzy nie wierzyli w PANA, swego Boga. **15** I wzgardzili jego nakazami i przymierzem, które zawarł z ich ojcam, oraz jego świadectwami, którymi Świadczył przeciwko nim, i chodzili za marnościami, stali się

prójni i naśladowali pogan, którzy ich otaczali, co zwyczajów tych narodów, skąd zostali uprowadzeni. **34** do których PAN im rozkazał, aby nie czynili tak jak Aż do tego dnia postępują według dawnych zwyczajów. oni. **16** I opuścili wszystkie przykazania PANA, swego Boga, i wykonali sobie lase posagi – dwa cielce. Zrobili synom Jakuba, któremu nadal imię Izrael. **35** PAN niebieskim i służyli Baalowi. **17** Przeprowadzali swoich synów i swoje córki przez ogień, uprawiali wróżbiarstwo i czarnoksięstwo i zaprzedały się, aby czynić to, co zle ani nie składajcie im ofiar; **36** Lecz PANA, który was w oczach PANA, pobudzając go do gniewu. **18** Dlatego wyrowadził z ziemi Egiptu wielką mocą i wyciągniętym PAN bardzo się rozniewał na Izraela i odrzucił go przed swego oblicza. Nic nie pozostało oprócz samego pokolenia Judy. **19** Ale również i Juda nie przestrzegał przekazań PANA, swego Boga, lecz postępował według wypełniając je po wszystkie dni, a nie bójcie się nakazów, które Izrael stworzył. **20** PAN więc odrzucił innych bogów. **38** Nie zapominajcie o przymierzu, które całe potomstwo Izraela, trapił ich i wydał w ręce zawiarem z wami, i nie bójcie się innych bogów. **39** Ale grabieźców, aż [wreszcie] odrzucił ich przed swego PANA, wszego Boga, bójcie się, a on was wybawi oblicza. **21** Oderwał bowiem Izraela od domu Dawida, z ręki wszystkich waszych wrogów. **40** Lecz oni nie a oni ustanowili królem Jeroboama, syna Nebata. usłuchali, ale postępowały według dawnych zwyczajów. Jeroboam zaś odwrócił Izraela od naśladowania PANA **41** Te narody więc bały się PANA i służyły swoim rytem i przywiódł go do popełnienia wielkiego grzechu. **22** bożkom, zarówno ich dzieci, jak i dzieci ich dzieci. Jak synowie Izraela chodzili we wszystkich grzechach czynili ich ojcowie, tak i oni czynią aż do dzisiaj. **23** Aż PAN odrzucił Izraela przed swego oblicza, jak zapowiedział przez wszystkie swoje sługi, proroków. I tak Izrael został uprowadzony ze swojej ziemi do Asyrii, [i tak jest] aż do dzisiaj. **24** Potem król Asyrii sprowadził [ludzi] z Babilonu, z Kuta, z Awwa i z Chamatu, i z Sefarwaim i osiedlił ich w miastach Samarii zamiast synów Izraela. Oni zaś posiedli Samarię i mieszkali w jej miastach. **25** A gdy zaczęli tam mieszkać, nie bali się PANA. PAN więc zesłał na nich lwy, które ich zabijały. **26** I doniesiono o tym królowi Asyrii: Narody, które uprowadziłeś i osiedliłeś w miastach Samarii, nie znają zwyczajów Boga tej ziemi. Dlatego zesłał na nich lwy, a oto zabijają ich, ponieważ nie znają zwyczajów Boga tej ziemi. **27** Wtedy król Asyrii rozkazał: Zaprowadźcie tam jednego z kapelanów, których stamtąd uprowadziliście, aby poszedł i tam zamieszkał, i nauczał ich zwyczajów Boga tej ziemi. **28** Przybył więc jeden z kapelanów, których uprowadzono z Samarii, i zamieszkał w Betelu, i nauczał ich, jak mają się bać PANA. **29** Jednakże każdy naród czynił sobie własnych bogów i stawiał ich w domach wyżyn, które Samarytanie pobudowali, każdy naród w swoich miastach, w których mieszkał. **30** Babilończycy zrobili Sukkot-Benota, a ludzie z Kuta zrobili Nergala, a ludzie z Chamatu zrobili Aszimę. **31** Awwici zrobili Nibchaza i Tartaka, a Sefarwaci palili swoje dzieci w ogniu dla Adrameleka i Anameleka, bogów Sefarwaim. **32** Tak więc bali się PANA i ustanowili spośród siebie kapelanów wyżyn, którzy składali dla nich [ofiary] w domach wyżyn. **33** Bali się PANA i służyli swoim bogom według

18 W trzecim roku Ozeasza, syna Eli, króla Izraela, Ezechiasz, syn Achaza, króla Judy, [zaczął] królować. **2** Miał on dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował dwadzieścia dziewięć lat w Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Abi [i była] córką Zachariasza. **3** Czynił on to, co było słusne w oczach PANA, wszystko tak, jak czynił Dawid, jego ojciec. **4** Zniosł wyżyny, rozbił posagi, powycinał gaje i potukł węża miedzianego, którego uczynił Mojżesz, bo aż do tego czasu synowie Izraela palili mu kadzidło, i nazwał go Nehustan. **5** Zaufał PANU, Bogu Izraela. I spośród wszystkich królów Judy nie było nikogo podobnego do niego ani [z tych, którzy byli] po nim, ani [z tych], którzy byli przed nim. **6** Przylgnął bowiem do PANA i nie odstępował od niego, ale przestrzegał jego przekazań, które PAN nadal Mojżeszowi. **7** A PAN był z nim i powodziło mu się, gdziekolwiek wyruszał. Zbuntował się przeciw królowi Asyrii i nie służył mu. **8** To on pokonał Filistynów aż do Gazy i jej granic, od wieży strażników aż do miasta warownego. **9** W czwartym roku króla Ezechiasza – był to siódmy rok Ozeasza, syna Eli, króla Izraela – Salmanaser, król Asyrii, wyruszył przeciwko Samarii i obległ ją. **10** I zdobył ją pod koniec trzeciego roku. W szóstym roku Ezechiasza – był to dziewiąty rok Ozeasza, króla Izraela – Samaria została zdobyta. **11** Wtedy król Asyrii uprowadził Izraela do Asyrii i osiedlił ich w Chalach i Chaborze, przy rzece Gozanu, i w miastach Medów; **12** Ponieważ nie posłuchali głosu PANA, swego Boga, ale przekroczyli jego przymierze [oraz] to wszystko, co nakazał Mojżesz, sługa PANA. Nie

słuchali tego i nie wypełniali. **13** W czternastym roku bo nie będzie mógł wyrwać was z mojej ręki. **30** I nie króla Ezechiasza Sennacheryb, król Asyrii, wyruszył dając się przekonać Ezechiaszowi, by zaufać PANU, przeciw wszystkim warownym miastom Judy i zdobył gdy mówi: Na pewno PAN nas wybawi i to miasto nie je. **14** Wtedy Ezechiasz, król Judy, posłał do króla będzie wydane w ręce króla Asyrii. **31** Nie słuchajcie Asyrii do Lakisz, mówiąc: Postąpiłem źle, odstęp ode Ezechiasza. Tak bowiem mówi król Asyrii: Zawrzyjcie mnie. Cokolwiek na mnie nałożysz, poniosę. Król Asyrii ze mną przymierze i wyjdźcie do mnie, a każdy będzie nałożył więc na Ezechiasza, króla Judy, trzysta talentów jeść ze swojej winorośli i ze swego drzewa figowego srebra i trzydzięci talentów złota. **15** I Ezechiasz dał i każdy będzie pić wodę ze swojej studni; **32** Aż przyjdę i zabiorę was do ziemi podobnej do waszej, mu całe srebro, które się znalazło w domu PANA i do ziemi zboża i wina, do ziemi chleba i winnic, do skarbcach domu królewskiego. **16** W tym samym czasie Ezechiasz zerwał złoto z drzwi domu PANA oraz ziemi drzew oliwnych, oliwy i miodu. Będziecie żyć, ze słupów, które obił [sam] Ezechiasz, król Judy, i dał a nie umierać. Nie słuchajcie Ezechiasza, bo was je królowi Asyrii. **17** Jednakże król Asyrii posłał z Lakisz zwodzi, mówiąc: PAN nas wybawi. **33** Czy bogowie Tartana, Rabsarisa i Rabszaka z wielkim wojskiem do [innych] narodów mogli wybawić swoją ziemię z ręki Jerozolimy, do króla Ezechiasza. Wyruszyli i przybyli król Asyrii? **34** Gdzie są bogowie Chamatu i Arpadu? do Jerozolimy. Gdy przybyli, przyszli i zatrzymali się Gdzie są bogowie Sefarwaim, Heny i Iwwy? Czy przy kanale górnej sadzawki, która jest przy drodze wyrwali Samarię z moich rąk? **35** Którzy spośród pola folusznika. **18** A gdy wołali do króla, wyszli do nich wszystkich bogów tych ziem wybawili swoją ziemię Eliakim, syn Chilkiasza, przełożony domu, Szebna, z mojej ręki, żeby PAN miał wybawić Jerozolimę z pisarz, oraz Joach, syn Asafa, kronikarz. **19** Wtedy mojej ręki? **36** Lecz lud milczał i nie odpowiedział mu Rabszak powiedział do nich: Powiedzcie Ezechiaszowi: ani słowa, bo taki był rozkaz króla: Nie odpowiadajcie Tak mówi wielki król, król Asyrii: Co to za ufność, na mu. **37** Wtedy przyszli przełożony domu Eliakim, syn Chilkiasza, pisarz Szebna i kronikarz Joach, syn Asafa, do Ezechiasza, z rozdartymi szatami, i ozajmili mu słowa Rabszaka.

21 Oto teraz opierasz się na tej nadłamanej lasce trzcinowej – na Egipcie – która gdy ktoś się oprze na niej, wbija mu się w dłoń i przebiją ją. Taki jest faraon, król Egiptu, dla wszystkich, którzy mu ufają. **22** A jeśli mi powiecie: Ufamy PANU, naszemu Bogu – czy on nie jest tym, którego wyżyny i ołtarze zniósł Ezechiasz i nakazał Judzie i Jerozolimie: Przed tym ołtarzem w Jerozolimie będziecie oddawać pokłon? **23** Dlatego teraz proszę, daj zastaw memu panu, królowi Asyrii, a dam ci dwa tysiące koni, jeśli zdolasz posadzić na nich jeźdźców. **24** Jakże więc stawisz opór jednemu dowódcy z najmniejszych sług mego pana, a pokładasz nadzieję w Egipcie, że [otrzymasz] rydwany i jeźdźców? **25** Poza tym – czy bez [woli] PANA wyruszyłem przeciw temu miejscu, aby je zburzyć? PAN powiedział do mnie: Wyrusz przeciwko tej ziemi i spustosz ją. **26** Wtedy Eliakim, syn Chilkiasza, Szebna i Joach powiedzieli do Rabszaka: Proszę, mów do swoich sług po syryjsku, bo rozumiemy, a nie mów z nami po hebrajsku wobec ludu, który jest na murze. **27** Lecz Rabszak odpowiedział: Czy do twego pana i do ciebie posłał mnie mój pan, abym mówił te słowa? Czyż nie do tych mężczyzn siedzących na murze, aby jedli swój kał i pili swój mocz razem z wami? **28** Wstał więc Rabszak i zawałał donośnym głosem po hebrajsku tymi słowami: Słuchajcie słów wielkiego króla, króla Asyrii. **29** Tak mówi król: Niech was nie zwodzi Ezechiasz,

19 A gdy król Ezechiasz to usłyszał, rozdał swoje szaty, oblekl się w wór i wszedł do domu PANA. **2** I posłał Eliakima, przełożonego domu, pisarza Szebnę i starszych spośród kapelanów, obyczonych w wory, do proroka Izajasza, syna Amosa. **3** I powiedzieli mu: Tak mówi Ezechiasz: Ten dzień jest dniem utrapienia, upomnienia i bluźnierstwa. Nadszedł bowiem czas porodu dzieci, a nie ma siły, aby je urodzić. **4** Może PAN, twój Bóg, usłyszy wszystkie słowa Rabszaka, którego przysiął król Asyrii, jego pan, aby zniewalać Boga żywego, i pomści słowa, które usłyszał PAN, twój Bóg. Zanieś więc modlitwę za reszkę, która pozostaje. **5** Tak to słudzy króla Ezechiasza przyszli do Izajasza. **6** A Izajasz im odpowiedział: Tak powiedzcie waszemu panu: Tak mówi PAN: Nie bój się tych słów, które słyszałeś, którymi mi bluźnili słudzy króla Asyrii. **7** Oto ześlę na niego ducha i usłyszy [pewna] wieść, wróci do swojej ziemii i sprawię, że padnie od miecza w swojej ziemii. **8** Wrócił więc Rabszak i zastał króla Asyrii walczącego przeciwko Libnie. Usłyszał bowiem, że odstąpił od Lakisz. **9** Gdy usłyszał, że mówiono o Tirhace, królu Etiopii: Oto wyruszył na wojnę przeciwko tobie, ponownie wysłał posłańców do Ezechiasza, mówiąc: **10** Tak powiedzcie Ezechiaszowi, królowi Judy: Niech cię nie zwodzi twój Bóg, któremu ufasz, mówiąc: Jerozolima nie będzie wydana w ręce króla Asyrii. **11** Oto słyszałeś, co uczynili królowie Asyrii wszystkim

ziemiom, niszcząc je. A ty miałbyś zostać wybawiony? Judy ponownie zapaści korzenie w głąb i wyda owoc w 12 Czy bogowie narodów wybawili tych, których wygubili górze. 31 Z Jerozolimy bowiem wyjdzie resztką i ci, moi ojcowie: Gozan, Charan, Resef, i synów Edenu, którzy ocaleli – z góry Syjon. Sprawi to gorliwość PANA którzy byli w Telassar? 13 Gdzie jest król Chamatu, zastępów. 32 Tak więc mówi PAN o królu Asyrii: Nie król Arpadu i król miasta Sefarwaim, Henry i Iwy? 14 wejdzie do tego miasta ani nie wypuści tam strzały, nie Gdy Ezechiasz wziął list z rąk posłów, przeczytał go, wyruszy przeciw niemu z tarczą i nie usypie szarów wszedł do domu PANA i rozwinał go przed PANEM. 15 przeciwko niemu. 33 Drogą, którą przyszedł, powróci, I Ezechiasz modlił się przed PANEM, mówiąc: PANIE, a do tego miasta nie wejdzie, mówi PAN. 34 Będę Boże Izraela, który zasiadasz pomiędzy cherubinami, bowiem bronił tego miasta i ocalę je ze względu na ty jedynie jesteś Bogiem wszystkich królestw ziemi. Ty siebie i ze względu na Dawida, swego slugę. 35 Tej stworzyłeś niebo i ziemię. 16 Nakłoń ucha, PANIE, i samej nocy Anioł PANA wyszedł i zabił w obozie wysłuchaj. Otwórz swe oczy, PANIE, i spójrz. Słuchaj Asyryjczyków sto osiemdziesiąt pięć tysięcy [ludzi]. A słów Sennacheryba, które przesłał, aby zniewalać gdy wstali wcześnie rano, oto wszędzie [było] pełno Boga żywego. 17 To prawda, PANIE, że królowie trupów. 36 Sennacheryb, król Asyrii, wycofał się więc Asyrii spustoszyli narody i ich ziemie; 18 I powrzucały i wyruszyły. Wrócił i zamieszkał w Niniwie. 37 A gdy ich bogów do ognia. Nie byli bowiem bogami, ale oddawały poklon w domu swego boga Nisroka, jego dzielem rąk ludzkich, drewnem i kamieniem; dlatego synowie – Adramelek i Sareser – zabili go mieczem. ich zniszczyli. 19 Teraz więc, PANIE, nasz Boże, wybaw Potem uciekli do ziemi Ararat. I Asarchaddon, jego nas, proszę, z jego ręki, aby wszystkie królestwa syn, królował w jego miejsce.

ziemi poznaly, że jedynie ty, PANIE, jesteś Bogiem. 20 Wtedy Izajasz, syn Amosa, posłał do Ezechiasza, mówiąc: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Wysłuchałem tego, o co mnie prosiłeś w sprawie Sennacheryba, króla Asyrii. 21 Oto słowo, które PAN o nim mówił: Dziewica, córka Syjonu, wzgardziła tobą i śmiała się z ciebie. Córka Jerozolimy kiwała głową za tobą. 22 Kogo zniewalałeś i komu bliźniłeś? Przeciwko komu podniosłeś swój głos i wysoko podniosłeś swoje oczy? Przeciw Świętemu Izraela. 23 Przez swoich posłańców zniewalałeś Pana i powiedziałeś: Z mnóstwem moich rydwanych wyszedłem na wysokie góry i zbocza Libanu. Wytnę jego wysokie cedry [i] jego wyborne cyprysy i przydę aż do najdalszych jego przybytków, do jego lasu i urodzajnego pola. 24 Ja wykopalem [studnię] i pitem obce wody, stopami swoich nóg wysuszyłem wszystkie potoki oblężonych [miejsc]. 25 Czy nie słyszałeś, że ja dawno to uczyniłem i za dawnych dni to sprawiłem? A teraz wypełniam, gdy [obracasz] warowne miasta [w] stoso gruzów. 26 Ich mieszkańców stali się słabi, przestraszyli się i zawstydzili. Byli jak trawa polna, jak świeża zieleń i trawa na dachach, jak [zboże], które uschło, zanim dojrzało. 27 Znam twoje miejsce pobytu, twoje wyjście i twoje wejście, a także twoją wściekłość przeciwko mnie. 28 Ponieważ twoja wściekłość przeciwko mnie i twoje zamieszanie doszły do moich uszu, włożę swoje kółko w twoje nozdrza i swoje węzidło na twoje wargi i zatróć cię tą drogą, którą przyszedłeś. 29 A to będzie znakiem dla ciebie: Tego roku będziesz jadł [zboże] samorodne, w drugim roku także [zboże] samorodne, w trzecim roku zaś siejcie i zbierajcie żniwo, sadźcie winnice i jedzcie ich owoce. 30 Resztką ocalonych z domu

20 W tych dniach Ezechiasz śmiertelnie zachorował. Przyszedł do niego prorok Izajasz, syn Amosa, i powiedział mu: Tak mówi PAN: Rozporządź swym domem, bo umrzesz i nie będziesz żył. 2 Wtedy [Ezechiasz] odwrócił swoją twarz do ściany i modlił się do PANA: 3 O PANIE, proszę cię, wspomnij teraz, że postępowałem wobec ciebie w prawdzie i z doskonałym sercem, czyniąc to, co dobre w twoich oczach. I płakał Ezechiasz rzewnie. 4 Ale zanim Izajasz wyszedł do środkowego dziedzińca, doszło do niego słowo PANA: 5 Wróć i powiedz Ezechiaszowi, wodzowi mego ludu: Tak mówi PAN, Bóg Dawida, twojego ojca: Wysłuchałem twojej modlitwy [i] widziałem twoje lzy. Oto uzdrawiam cię: trzeciego dnia wejdziesz do domu PANA. 6 Dodam też do twoich dni piętnaście lat i wybawię ciebie i to miasto z ręki króla Asyrii. I będę bronić tego miasta ze względu na siebie i ze względu na Dawida, swego slugę. 7 Następnie Izajasz powiedział: Przynieście garstkę suchych fig. Gdy wzięli [je] i położyli na wrzód, wyzdrowiał. 8 Ezechiasz zapytał Izajasza: Jaki [będzie] znak [tego], że PAN mnie uzdrowi i że na trzeci dzień pójdę do domu PANA? 9 Izajasz odpowiedział: To [będzie] znakiem od PANA, że uczyni PAN tę rzecz, która obiecał: Czy cień ma się posunąć o dziesięć stopni, czy ma się cofnąć o dziesięć stopni? 10 Ezechiasz odpowiedział: Łatwo cieniowi posunąć się o dziesięć stopni. Nie – niech cień cofnie się o dziesięć stopni. 11 Wtedy prorok Izajasz zawołał do PANA. I on cofnął cień o dziesięć stopni, po których przesunął się na zegarze słonecznym Achaza. 12 W tym czasie Berodach-Baladan, syn Baladana, król Babilonu, posłał listy i dar do Ezechiasza. Usłyszał bowiem, że Ezechiasz

chorował. **13** I Ezechiasz wysłuchał [posłańców], wszystkiego, co im nakazałem, i całego prawa, które i pokazał im cały skarbiec swoich kosztowności, im nadal mój sluga Mojżesz. **9** Lecz oni nie słuchali. A srebro, złoto, wonności, drogocenne olejki oraz swoją Manasses zwiódł ich, aby czynili gorzej niż narody, zbrojownię, a także wszystko, co się znajdowało w które PAN wytracił przed synami Izraela. **10** Wtedy jego składach. Nie było nic, czego Ezechiasz by PAN przemówił przez swoje slugi, proroków, mówiąc: im nie pokazał w swoim domu i w całym swoim **11** Ponieważ Manasses, król Judy, dopuścił się tych państwie. **14** Wtedy prorok Izajasz przyszedł do króla obrzydliwości, czyniąc gorsze rzeczy niż wszystko, Ezechiasza i zapytał go: Co powiedzieli ci mężczyźni co czynili Amoryci, którzy byli przed nim, a przywołł i skąd przybyli do ciebie? Ezechiasz odpowiedział: Judę do grzechu przez swoje boże; **12** Dlatego tak Przybyli z dalekiej ziemi, z Babilonu. **15** Znowu zapytał: mówi PAN, Bóg Izraela: Oto sprowadzę nieszczęście Co widzieli w twoim domu? Ezechiasz odpowiedział: na Jerozolimę i na Judy, tak że każdemu, kto o tym Widzieli wszystko, co jest w moim domu. Nie było usłyszy, zadzwoni w obu uszach. **13** Rozciągnę bowiem nic, czego bym im nie pokazał w swoich skarbcach. nad Jerozolimą sznur Samarii i pion domu Achaba. **16** Wtedy Izajasz powiedział do Ezechiasza: Słuchaj I wytrę Jerozolimę, tak jak wyciera się miskę, a po słowa PANA. **17** Oto przyjdą dni, kiedy wszystko, co wytarcie odwraca się dnem do góry. **14** I porzucę jest w twoim domu i co zgromadzili twoi ojcowie aż resztę swojego dziedzictwa, i wydam je w ręce jego do tego dnia, zostanie zabrane do Babilonu. Nic nie wrogów; staną się łupem i pastwą wszystkich swoich pozostanie, mówi PAN. **18** Z dwóch synów, którzy wrogów. **15** Ponieważ dopuszczali się tego, co zle będą pochodzić od ciebie i których spłodzisz, zabiorą w moich oczach, i drażnili mnie od dnia, kiedy ich [niektórych] i będą eunuchami w pałacu króla Babilonu. ojcowie wyszli z Egiptu, aż do dziś. **16** Ponadto nawet **19** Wtedy Ezechiasz powiedział do Izajasza: Dobre krwi niewinnej Manasses przeiał bardzo dużo, tak jest słowo PANA, które wypowiedziałeś. I dodał: Czyż że napełnił [nią] Jerozolimę od krańca do krańca, [ono] nie jest [dobrem], jeśli za moich dni będzie pokój i nie licząc swojego grzechu, przez który przywołł do prawda? **20** A pozostałe dzieje Ezechiasza, cała jego grzechu Judy, czyniąc to, co zle w oczach PANA. **17** A potęga i [to], jak zbudował sadzawkę i kanał, którymi pozostałe dzieje Manassesa i wszystko, co czynił, i sprowadził wodę do miasta, czy nie są zapisane w jego grzech, którego się dopuścił, czy nie są zapisane księdze kronik królów Judy? **21** I Ezechiasz zasnął ze w księdze kronik królów Judy? **18** I Manasses zasnął swoimi ojcam, a jego syn Manasses królował w jego ze swymi ojcam, i został pogrzebany w ogrodzie swego domu, w ogrodzie Uzzy. I Amon, jego syn, królował w jego miejscu. **19** Amon miał dwadzieścia dwa lata, kiedy zaczął królować, i królował dwa lata w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Meszullemet [i była] córką Charusa z Jotba. **20** Czynił on to, co zle w oczach PANA, tak jak czynił jego ojciec Manasses. **21** Szedł wszystkimi drogami, którymi szedł jego ojciec, i służył bożkom, którym służył jego ojciec, i oddawał im poklon; **22** Opuścił PANA, Boga swoich ojców, a nie szedł drogą PANA. **23** I słudzy Amona uknuli spisek przeciw niemu, i zabili króla w jego domu. **24** Wtedy lud tej ziemi zabili wszystkich, którzy uknuli spisek przeciw królowi Amonowi. I lud tej ziemi ustanowił w jego miejsce królem Jozjasza, jego syna. **25** A pozostałe dzieje Amona, które czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? **26** I pogrzebano go w jego grobie, w ogrodzie Uzzy. A jego syn Jozjasz królował w jego miejscu.

21 Manasses miał dwanaście lat, kiedy zaczął królować, i królował pięćdziesiąt pięć lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Chefsiba. **2** Czynił on to, co zle w oczach PANA, według obrzydliwości tych narodów, które PAN wypędził przed synami Izraela. **3** Odbudował bowiem wyżyny, które zburzył jego ojciec Ezechiasz, wznosił ołtarze dla Baala, posadził gaj, tak jak uczynił Achab, król Izraela, i oddawał poklon caemu zastępowi nieba, i służył mu. **4** Zbudował też ołtarze w domu PANA, o którym PAN powiedział: W Jerozolimie umieszcę swoje imię. **5** Zbudował też ołtarze caemu zastępowi nieba w obydwu dziedzirzach domu PANA. **6** Przeprowadził swojego syna przez ogień, uprawiał wróżbiarstwo i czary, ustanowił czarowników i czarnoksiężników. Bardzo wiele złego czynił w oczach PANA, pobudzając [go] do gniewu. **7** Postawił też rzeźbę gaju, którą wykonał, w domu, o którym PAN powiedział do Dawida i do jego syna Salomona: W tym domu i w Jerozolimie, które wybrałem spośród wszystkich pokoleń Izraela, umieszcę swoje imię na wieki; **8** A już więcej nie dopuszczać, by nogi Izraela opuściły ziemię, **9** A już którą dałem ich ojcom, aby tylko pilnie przestrzegali

22 Jozjasz miał osiem lat, kiedy zaczął królować, i królował trzydzieści jeden lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jedida [i była] córką Adajasza z Boskat. **2** Czynił on to, co było słuszone w oczach PANA, i szedł wszystkimi drogami Dawida, swego ojca, a nie zbaciwał ani na prawo, ani na lewo. **3**

A w osiemnastym roku króla Jozjasza król posłał również [ciebie] wysuchałem, mówi PAN. 20 Dlatego pisarza, Szafana, syna Azaliasza, syna Meszullama, oto przyłączę cię do twoich ojców i będziesz złożony w do domu PANA, mówiąc: 4 Idź do najwyższego kapłana Chilkiasza. Niech zbiera pieniądze, które przyniesiono do domu PANA, a które stróże progu zebrały od ludu; 5 I niech je dadzą do rąk kierownikom robót, przełożonym nad domem PANA. A ci niech przekażą je robotnikom pracującym w domu PANA, aby naprawiali szkody domu; 6 [To jest] cieśлом, budowniczym i murarzem, oraz na zakup drewna i ciosanego kamienia na naprawę domu. 7 Jednak nie trzeba było rozliczać się [z nimi] z pieniędzy, które dali im do rąk, bo oni postępowali uczciwie. 8 Wtedy najwyższy kapłan Chilkiasz powiedział do pisarza, Szafana: Znalazłem księgo Prawa w domu PANA. I Chilkiasz dał księgo Szafanowi, a ten ją czytał. 9 Następnie pisarz Szafan przyszedł do króla i zdał sprawę królowi, mówiąc: Twoi słudzy zebrały pieniądze, które znajdowały się w domu [PANA], i dali je w ręce kierownikom robót, przełożonym nad domem PANA. 10 Pisarz Szafan oznał także królowi: Kapłan Chilkiasz dał mi księgo. I Szafan czytał ją wobec króla. 11 A gdy król usłyszał słowa księgi Prawa, rozdarł swoje szaty. 12 Potem król rozkazał kapłanowi Chilkiaszowi, Achikamowi, synowi Szafana, Akborowi, synowi Micheasza, pisarzowi Szafanowi i swojemu słudze Asajaszowi: 13 Idźcie, radźcie się PANA co do mnie, co do ludu i co do całej Judy w związku ze słowami tej księgi, która znaleziona. Wielki bowiem jest gniew PANA, którym zapłonął przeciwko nam, dlatego że nasi ojcowie nie posłuchali słów tej księgi, aby czynić zgodnie ze wszystkim, co jest dla nas napisane. 14 Tak więc kapłan Chilkiasz, Achikam, Akbor, Szafan i Asajasz poszli do prorokini Chuldy, żony Szalluma, syna Tikwy, syna Charchasza, strażnika szat – mieszkała ona w Jerozolimie, po drugiej stronie [miasta] – i opowiedzieli jej [o tej sprawie]. 15 Ona zaś powiedziała im: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Powiedziecie mężczyźnie, który was posłał do mnie; 16 Tak mówi PAN: Oto sprowadzę nieszczęście na to miejsce i na jego mieszkańców, [zgodnie ze] wszystkimi słowami tej księgi, które czytał król Judy; 17 Za to, że mnie opuścili i palili kadzidło innym bogom, aby pobudzić mnie do gniewu wszystkimi dzielami swoich rąk. Dlatego zapłonie moj gniew przeciwko temu miejscu i nie zagaśnie. 18 A królowi Judy, który posłał was, aby radzić się PANA, tak powiedziec: Tak mówi PAN, Bóg Izraela, co do słów, które słyszałeś; 19 Ponieważ twoje serce zmiękło i upokorzyłeś się przed PANEM, gdy usłyszałeś, co powiedziałem przeciw temu miejscu i przeciw jego mieszkańcom – że stana się spustoszeniem i klątwą – rozdarłeś swoje szaty i płakałeś przede mną, to i ja

oto przyłączę cię do twoich ojców i będziesz złożony w swoim grobie w pokoju, aby twoje oczy nie oglądały całego nieszczęścia, które sprowadzę na to miejsce. A oni zanieśli tę odpowiedź królowi.

23 Wtedy król posłał, aby zebrały się wokół niego wszyscy starsi Judy i Jerozolimy. 2 Następnie król udał się do domu PANA, a wraz z nim wszyscy mężczyźni Judy, wszyscy mieszkańcy Jerozolimy, kapłani, prorocy oraz cały lud – od najmniejszych do największych. I czytał do ich uszu wszystkie słowa księgi przymierza, którą znaleziono w domu PANA. 3 Potem król stanął przy kolumnie i zawarł przymierze przed PANEM, że będą szli za PANEM i będą przestrzegać jego przekazań, świadectw i nakazów z całego serca i całą duszą i wypełniać słowa przymierza, które zostały napisane w tej księdze. I cały lud przystąpił do przymierza. 4 Wtedy król nakazał najwyższemu kapłanowi Chilkiaszowi, kapłanom drugiego rzędu i stróżom progu wynieść ze świątyni PANA wszystkie przedmioty wykonane dla Baala, do gaju i dla całego zastępu niebieskiego. I spalił je poza Jerozolimą na polu Cedronu, i zaniósł ich popiół do Betel. 5 Zwolnił też [z urzędu] bałwochwalczych kapłanów, których ustanowili królowie Judy, aby palili kadzidło na wyżynach w miastach Judy i w okolicach Jerozolimy, oraz tych, którzy palili kadzidło Baalowi, słońcu, księżycom, planetom i całemu zastępowi niebieskiemu. 6 Wynioś gaj z domu PANA poza Jerozolimę, do potoku Cedron, i spalił go przy potoku Cedron, starł go na proch i rozrzucił na grobach synów ludu. 7 Zburzył też domy Sodomitów, które znajdowały się przy domu PANA, gdzie kobiety tkały zasłony do gaju. 8 I zwołał wszystkich kapłanów z miast Judy, i splugawił wyżyny, na których kapłani palili kadzidło, od Geba aż do Beer-Szeby, i zburzył wyżyny przy bramach [znajdujących się] wejścia bramy Jozuego, namiestnika miasta, po lewej stronie, gdy się wchodzi przez bramę miejską. 9 Jednakże kapłani wyżyn nie przystąpili do ołtarza PANA w Jerozolimie, ale mogli jeść praśne chleby wśród swoich braci. 10 Splugawił również Tofet, które było w dolinie syna Hinnom, aby nikt więcej nie przeprowadził swego syna ani córki przez ogień [ku czci] Molocha. 11 Usunął też konie, które królowie Judy poświęcili słońcu u wejścia do domu PANA, obok komnaty dworzanina Natanmeleka, która była na przedmieściu, a rydwany słońca spalił ogniem. 12 Król zburzył także ołtarze, które znajdowały się na dachu górnej komnaty Achaza, zbudowane przez królów Judy, oraz ołtarze, które uczynił Manasses w obu dziedzińcach domu PANA. Usunął je stamtąd i wrzucił ich proch do potoku Cedron. 13 Król splugawił wyżyny,

które stały przed Jerozolimą po prawej stronie Góry Zatracenia i które zbudował Salomon, król Izraela, dla Asztary, obrzydliwości Sydończyków, dla Kemosza, dla obrzydliwości Moabitów, i dla Milkoma, obrzydliwości synów Ammona. **14** I pokruszył posagi, powycinał gaje, a ich miejsca napełnił kością ludzkimi. **15** Ponadto Jeroachaza, syna Jozjasza, namaścił go i ustanowił ołtarz, który był w Betel, [i] wyżynę uczynioną przez go królem w miejscu jego ojca. **16** Jeroachaz miał Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do dwudziestu trzy lata, kiedy zaczął królować, i królował grzechu – także ten ołtarz i wyżynę zburzył. Spalił trzy miesiące w Jerozolimie. Jego matka miała na wyżynie, starała się o proch i spalił gaj. **17** A gdy Jozjasz imię Chamutal [i była] córką Jeremiasza z Libny. **18** Odwrócił się, zobaczył groby, które były tam na górze. Czynił on to, co złe w oczach PANA, zupełnie tak, Posłał i zabrał kości z tych grobów, i spalił je na ołtarzu, jak czynili jego ojcowie. **19** Faraon Necho uwieził plugawiąc go zgodnie ze słowem PANA wygłoszonym go w Ribla w ziemi Chamat, aby nie królował w przeszędź z Judy i zapowiedział rzeczy, które wykonałeś miejsce jego ojca Jozjasza, i zmienił jego imię na nad ołtarzem w Betel. **20** Wtedy powiedział: Zostawcie go, niech nikt nie rusza jego kości. Pozostawiono więc jego kości wraz z kością proraka, który przybył z Samarii. **21** Jozjasz usunął też wszystkie świątynie na wyżynach, które były w miastach Samarii zbudowanych przez królów Izraela, aby drażnić [PANA]. Postąpił z nimi tak samo, jak uczynił w Betel. **22** Pozabijał także wszystkich kapłanów wyżyn, którzy tam [byli] przy ołtarzach, i spalił na nich ludzkie kości. Potem wrócił do Jerozolimy. **23** I król nakazał caemu ludowi: Obchodźcie świętą Paschę dla PANA, waszego Boga, tak jak jest napisane w księdze tego przymierza. **24** Takiej Paschy nie obchodzono od czasów sędziów, którzy sądzili Izraela, i przez wszystkie dni królów Izraela i królów Judy. **25** Dopiero w osiemnastym roku króla Jozjasza obchodzono taką Paschę dla PANA w Jerozolimie. **26** Jozjasz usunął również czarowników, wróżbiarzy, posagi, bożki i wszystkie obrzydliwości, które widziano w ziemi Judy i w Jerozolimie, aby wypełnić słowa prawa napisane w księdze, którą znalazł kapłan Chilkiasz w domu PANA. **27** I nie było przed nim króla podobnego do niego, który by wrócił do PANA z całego swego serca, całą swoją duszą i z całej swojej siły, według całego Prawa Mojżesza, i po nim nie powstał nikt jemu podobny. **28** PAN jednak nie odwrócił się od zapalczystości swego wielkiego gniewu, którym zapłonął przeciwko Judzie z powodu wszelkich zniewag, którymi rozdrażnił go Manasses. **29** PAN więc powiedział: Również Judę odrzucę sprzed swojego oblicza, jak odrzuciłem Izraela, i wzgardzę tym miastem, które wybrałem, Jerozolimą, i domem tym, o którym powiedziałem: Tam będzie moje imię.

28 A pozostałe dzieje Jozjasza i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy?

29 Za jego dni faraon Necho, król Egiptu, wyruszył przeciwko królowi Asyrii nad rzekę Eufrat. Król Jozjasz Zatracenia i które zbudował Salomon, król Izraela, dla wyruszył przeciwko niemu, a gdy ten go zobaczył, zabił go w Megiddo. **30** I jego służby przewieźli go zmarłego z Megiddo, sprowadzili go do Jerozolimy i synów Ammona. **31** Jehoachaz, syna Jozjasza, namaścił go i ustanowił ołtarz, który był w Betel, [i] wyżynę uczynioną przez go królem w miejscu jego ojca. **32** Jehoachaz miał Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do dwudziestu trzy lata, kiedy zaczął królować, i królował grzechu – także ten ołtarz i wyżynę zburzył. Spalił trzy miesiące w Jerozolimie. Jego matka miała na wyżynie, starała się o proch i spalił gaj. **33** A gdy Jozjasz imię Chamutal [i była] córką Jeremiasza z Libny. **34** Faraon Necho uwieził plugawiąc go zgodnie ze słowem PANA wygłoszonym go w Ribla w ziemi Chamat, aby nie królował w przeszędź z Judy i zapowiedział rzeczy, które wykonałeś miejsce jego ojca Jozjasza, i zmienił jego imię na Joakim, a Jehoachaza zabrał. Ten przeszędź do Egiptu i tam umarł. **35** A Joakim dał faraonowi srebro i złoto, ale opodatkował ziemię, aby mógł oddać pieniądze według rozkazu faraona. Pobierał srebro i złoto od ludu ziemi, od każdego według oszacowania, aby je oddać faraonowi Necho. **36** Joakim miał dwudziestu pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Zebidda [i była] córką Pedajasza z Rumi. **37** Czynił on to, co złe w oczach PANA, zupełnie tak, jak czynili jego ojcowie.

24 Za jego dni wyruszył Nabuchodonozor, król Babilonu, i Joakim stał się jego sługą przez trzy lata. Potem zbuntował się przeciwko niemu. **2** A PAN posłał przeciwko niemu oddziały Chaldejczyków, oddziały Syryjczyków, oddziały Moabitów i oddziały synów Ammona. Posłał ich na Judeę, aby go zniszczyć zgodnie ze słowem PANA, które wypowiedział przez swoje slugi, proroków. **3** Owszem, zgodnie z poleceniem PANA spotkało to Judeę, aby odrzucić go sprzed jego oblicza za grzechy Manassesa, za to wszystko, co uczynił; **4** A także za krew niewinną, którą przełał, bo napełnił Jerozolimę krwią niewinną, czego PAN nie chciał przebaczyć. **5** A pozostałe dzieje Joakima i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? **6** I Joakim zasnął ze swymi ojцami, a jego syn Joachim królował w jego miejscu. **7** A król Egiptu już więcej nie wyruszał ze swojej ziemi, gdyż król Babilonu wziął [wszystko], co należało do króla Egiptu, od rzeki Egiptu aż do rzeki Eufrat. **8** Joachim miał osiemnaście lat, kiedy zaczął królować, i królował trzy miesiące w Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Nechuszta [i była] córką Elnatana z Jerozolimy. **9** Czynił on to, co złe w oczach PANA, zupełnie tak, jak czynił jego ojciec. **10** W tym czasie służby Nabuchodonozora, króla Babilonu, wyruszyli

przeciw Jerozolimie i przyszło do oblżenia miasta. **11** słuza króla Babilonu; **9** I spalił dom PANA i dom Potem sam Nabuchodonozor, król Babilonu, nadciągnął króla; wszystkie domy Jerozolimy i wszystkie wielkie przeciw miastu, a jego słudzy je oblegali. **12** Wtedy budowle spalił ogniem. **10** Całe wojsko Chaldejczyków, Joachin, król Judy, wyszedł do króla Babilonu, on i jego które było z dowódcą gwardii, zburzyły mury wokół matka, jego słudzy, jego książęta i jego dworzanie. Jerozolimy. **11** Resztę ludu, która pozostała w mieście, I król Babilonu pojmał go w ósmym roku swego zbiegów, którzy przeszli do króla Babilonu, oraz panowania. **13** I wyniósł stamtąd wszystkie skarby resztę pospolitwa Nebuzaradan, dowódca gwardii, domu PANA i skarby domu królewskiego i pokruszył uprowadził do niewoli. **12** Lecz dowódca gwardii wszystkie przedmioty złote, które wykonał Salomon, pozostawił niektórych spośród ubogich tej ziemi, aby król Izraela, dla świątyni PANA, tak jak zapowiedział byli winogrodnikami i rolnikami. **13** Chaldejczycy rozbili PAN. **14** I przesiedliły całą Jerozolimę: wszystkich kolumny z brązu, które były w domu PANA, podstawy książąt, wszystkich dzielnych wojowników – dziesięć i morze z brązu, które było w domu PANA, a brąz tysiące jeńców, oraz wszystkich rzemieślników i kowali. z nich przenieśli do Babilonu. **14** Zabrali też kotły, Nie pozostał nikt oprócz ubogiego ludu tej ziemi. **15** szufle, nożyce, miski oraz wszystkie naczynia z brązu, Przeniósł też do Babilonu Joachina. A także matkę których używano do służby. **15** Dowódca gwardii zabrał króla, żony króla, jego dworzan i dostojuników tej ziemi kadzelnice, miednice i to, co było ze złota, jako złoto, i zabrał do niewoli z Jerozolimy do Babilonu. **16** Także to, co było ze srebra, jako srebro; **16** Dwie kolumny, wszystkich dzielnych mężów [w liczbie] siedmiu tysięcy, jedno morze, podstawy, które wykonał Salomon dla tysiąc rzemieślników i kowali oraz wszystkich zdolnych domu PANA, a nie było można [zmierzyć] wagę brązu do walki – tych zabrał król Babilonu do niewoli do tych wszystkich przedmiotów. **17** Osiemnaście łokci Babilonu. **17** W jego miejsce król Babilonu ustanowił wysokość miała jedna kolumna, a głowica na niej była z królem jego stryja Mattaniasza i zmienił mu imię na brązu. Wysokość głowicy wynosiła trzy łokcie, a siatka i Sedekiasz. **18** Sedekiasz miał dwadzieścia jeden lat, jabłka granatu naokoło głowicy – wszystko było z brązu. kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Tak samo było na siatce drugiej kolumny. **18** Dowódca Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Chamutal [i gwardii zabrał też najwyższego kapłana Serajasza, była] córką Jeremiasza z Libny. **19** Czynił on to, co zle drugiego kapłana Sofoniasza i trzech stróżów progu. **19** w oczach PANA, zupełnie tak, jak czynił Joakim. **20** Z miasta zaś zabrał dworzanina, który był przełożonym powodu gniewu PANA przyszło to na Jerozolimę i Judyę, nad wojownikami, pięciu spośród tych, którzystawali aż odrzucił ich przed swego oblicza. A Sedekiasz zbuntował się przeciw królowi Babilonu.

25 W dziewiątym roku jego panowania, dziesiątego miesiąca, dziesiątego [dnia tego] miesiąca, Nabuchodonozor, król Babilonu, wraz z całym swoim wojskiem wyruszył przeciw Jerozolimie, rozbił obóz pod nią i zbudował przeciwko niej szarce dokola. **21** Miasto było oblężone aż do jedenastego roku króla Sedekiasza. **3** A w dziewiątym dniu [czwartego] miesiąca wzniósł się głód w mieście i nie było chleba dla ludu [tej] ziemi. **4** Kiedy zrobiono wylom [w murze] miasta, wszyscy wojownicy [uciekli] w nocy przez bramę między dwoma murami obok królewskiego ogrodu. Chaldejczycy zaś znajdowali się dokola miasta, a [król] uszedł w stronę pustyni. **5** I wojsko Chaldejczyków ścigało króla, i dogoniło go na równinach Jerycha, a całe jego wojsko rozpierechło się od niego. **6** Pojmali więc króla i przyprowadzili go do króla Babilonu, do Ribla, gdzie ten wydał na niego wyrok. **7** I synów Sedekiasza zabili na jego oczach, a Sedekiaszowi wyłupili oczy, zakuli go spiowymi lańcuchami i uprowadzili do Babilonu. **8** W piątym miesiącu, siódmeego [dnia] tego miesiąca – był to dziewiętnasty rok Nabuchodonozora, króla Babilonu – do Jerozolimy przybył Nebuzaradan, dowódca gwardii,

pisarza wojskowego dokonującego poboru ludu tej ziemi oraz sześćdziesięciu mężczyzn spośród ludu tej ziemi, których znaleziono w mieście. **20** Tych pojmał Nebuzaradan, dowódca gwardii, i zaprowadził do króla Babilonu do Ribla. **21** I król Babilonu pobił ich, i uśmiercił w Ribla, w ziemi Chamat. Tak zostało uprowadzony Juda ze swojej ziemi. **22** Nad ludem zaś, który jeszcze pozostał w ziemi Judy, a który Nabuchodonozor, król Babilonu, zostawił, ustanowił on Gedaliasza, syna Achikama, syna Szafana. **23** A gdy wszyscy dowódcy wojska usłyszeli, oni i ich ludzie, że król Babilonu ustanowił Gedaliasza namiestnikiem, przeszli do Gedaliasza do Mispy. Byli to: Izmael, syn Netaniasza, Jochanan, syn Kareacha, Serajasz, syn Tanchumeta Netofatyta, i Jaazaniasz, syn Maakatczyka, oni i ich ludzie. **24** Wtedy Gedaliasz przysiągł im i ich ludziom: Nie bójcie się służyć Chaldejczykom. Mieszkaćcie w ziemi i służcie królowi Babilonu, a będzie wam dobrze. **25** Lecz w siódmym miesiącu przybył Izmael, syn Netaniasza, syna Eliszamy, z rodu królewskiego, a z nim dziesięciu ludzi, i pobili Gedaliasza, i umarł, a także Żydów i Chaldejczyków, którzy byli z nim w Mispie. **26** Wówczas cały lud, od najmniejszego do największego,

oraz dowódcy wojsk powstali i poszli do Egiptu, bo się bali Chaldejczyków. 27 A w trzydziestym siódmym roku uprowadzenia Joachina, króla Judy, dwunastego miesiąca dwudziestego siódmego [dnia] tego miesiąca, Ewil-Merodak, król Babilonu, w pierwszym roku jego panowania, ulaskawił Joachina, króla Judy, i [wypuścił go] z więzienia. 28 Rozmawiał z nim łaskawie i wystawił jego tron ponad tron innych królów, którzy [byli] z nim w Babilonie. 29 Zdjął też jego szaty więzienne i jadł chleb zawsze w jego obecności przez wszystkie dni swego życia. 30 Codziennie otrzymywał od króla stałe utrzymanie, przez wszystkie dni swego życia.

I Kronik

1 Adam, Set, Enosz; **2** Kenan, Mahalaleel, Jered; **3** Henoch, Matuzalem, Lamech; **4** Noe, Sem, Cham i Jafet. **5** Synowie Jafeta: Gomer, Magog, Madaj, Jawan, Tubal, Meszek i Tiras. **6** A synowie Gomera: Aszkenaz, Rifat i Togarma. **7** A synowie Jawana: Elisa i Tarszisz, Cytym i Dodanim. **8** Synowie Chama: Kusz, Misraim, Put i Kanaan. **9** A synowie Kusza: Seba, Chaawila, Sabta, Rama i Sabteka. A synowie Ramy: Szeba i Dedan. **10** Kusz spłodził Nimroda, który zaczął być mocarzem na ziemi. **11** Misraim spłodził Ludima, Ananima, Lahabima i Naftuchima; **12** Oraz Patrusyna, Kasluchima, od których wywodzą się Filistyni, i Kaftoryma. **13** Kanaan zaś spłodził Sidona, swego pierworodnego, i Cheta; **14** Jebusytę, Amortę i Girgaszytę; **15** Chiwitę, Arkitę i Sinitę; **16** Arwadytę, Semarytę i Chamatyę. **17** Synowie Sema: Elam, Assur, Arpachszad, Lud, Aram, Us, Chul, Geter i Meszek. **18** Arpachszad spłodził Szelacha, a Szelach spłodził Ebera. **19** Eberowi zaś urodziły się dwaj synowie: jeden [miał] na imię Peleg, gdyż za jego czasów ziemia została rozzielona, a imię brata jego – Joktan. **20** Joktan spłodził Almodada, Szelefa, Chasarmaweta i Jeracha; **21** Hadorama, Uzala i Dikle; **22** Ebala, Abimaela i Szeba; **23** Ofira, Chawila i Jobaba. Wszyscy ci byli synami Joktana. **24** Sem, Arpachszad, Szelach; **25** Eber, Peleg, Reu; **26** Serug, Nachor, Terach; **27** Abram, to jest Abraham. **28** Synowie Abrahama: Izaak i Izmael. **29** A oto [są] ich rody: pierworodny Izmaela – Nebajot, następnie Kedar, Abdeel i Mibsam; **30** Miszma, Duma, Massa, Hadad i Tema; **31** Jetur, Nafisz i Kedma. [Byli] oni synami Izmaela. **32** A [oto] synowie Ketury, nałożnicy Abrahama: urodziła ona Zimrana, Jokszana, Medana, Midiana, Jiszabaka i Szuacha. A synowie Jokszana: Szeba i Dedan. **33** Synowie Midiana: Efa, Efer, Henoch, Abida i Eldaa. Oni wszyscy [byli] synami Ketury. **34** I Abraham spłodził Izaaka. Synowie Izaaka: Ezaw i Izrael. **35** A synowie Ezawa: Elifaz, Rehuel, Jeusz, Jalam i Korach. **36** Synowie Elifaza: Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz, Timna i Amalek. **37** Synowie Rehuela: Nachat, Zerach, Szamma i Mizza. **38** A synowie Seira: Lotan, Szobal, Sibeon, Ana, Diszon, Eser i Diszan. **39** A synowie Lotana: Chori, Homam; a siostra Lotana [była] Timna. **40** Synowie Szobala: Alian, Manachat, Ebal, Szefo i Onam. A synowie Sibeona: Ajja i Ana. **41** Synowie Any: Diszon. Synowie Diszona: Chamran i Eszban, Jitrani i Keran. **42** Synowie Esera: Bilhan, Zaawan i Jaakan. Synowie Diszana: Us i Aran. **43** To byli królowie, którzy panowali w ziemi Edomu, zanim zapanował król nad synami Izraela: Bela, syn Beora, a jego miasto

nazywało się Dinhaba. **44** A gdy Bela umarł, królował w jego miejsce Jobab, syn Zeracha z Bosry. **45** A gdy Jobab umarł, królował w jego miejsce Chuszam z ziemi Temanitów. **46** A gdy Chuszam umarł, królował w jego miejsce Hadad, syn Bedada, który pobił Midianitów na polu Moabu. A jego miasto nazywało się Awit. **47** A gdy Hadad umarł, królował w jego miejsce Samla z Masreki. **48** A gdy Samla umarł, królował w jego miejsce Szaul z Rechobot nad Rzeką. **49** A gdy Szaul umarł, królował w jego miejsce Baalchanan, syn Akbora. **50** A gdy Baalchanan umarł, królował w jego miejsce Hadad. Jego miasto nazywało się Pai, a jego żona miała na imię Mehetabel, [była to] córka Matredy, córki Mezahaba. **51** I Hadad umarł. A książętami Edomu byli: książę Timna, książę Alia, książę Jetet; **52** Książę Oholibama, książę Ela, książę Pinon; **53** Książę Kenaz, książę Teman, książę Mibsar; **54** Książę Magdiel, książę Iram. Oni [byli] książętami Edomu.

2 Oto są synowie Izraela: Ruben, Symeon, Lewi i Juda, Issachar i Zebulon; **2** Dan, Józef, Beniamin, Neftali, Gad i Aszer. **3** Synowie Judy: Er, Onan i Szela. Ci trzej urodzili mu się z córki Szui, Kananejki. Ale Er, pierworodny Judy, był zły w oczach PANA, dlatego go zabił. **4** Tamar zaś, jego synowa, urodziła mu Peresa i Zeracha. Wszystkich synów Judy było pięciu. **5** Synowie Peresa: Chesron i Chamul. **6** Synowie Zeracha: Zimri, Etan, Heman, Kalkol i Dara, wszystkich ich [było] pięciu. **7** Synowie Karmiego: Achar, który sprowadził nieszczęście na Izraela, gdy zgromeszył przy rzeczach przeklętych. **8** Synowie Etana: Azariasz. **9** Synowie Chesrona, którzy mu się urodzili: Jerachmeel, Ram i Kelubaj. **10** Ram zaś spłodził Amminadaba, a Amminadab spłodził Nachszona, księcia synów Judy. **11** A Nachszon spłodził Salmę, a Salma spłodził Boaza. **12** A Boaz spłodził Obeda, a Obed spłodził Jessego. **13** A Jesse spłodził swego pierworodnego Eliaba, [jako] drugiego – Abinadaba, trzeciego – Szimeę; **14** Czwartego – Netaneela, piątego – Raddaja; **15** Szóstego – Osema, siódmego – Dawida. **16** A ich siostry to Seruja i Abigail. Synowie Serui: Abiszaj, Joab i Asahel – ci trzej. **17** Abigail zaś urodziła Amasę, ojcem Amasy [był] Jeter, Izmaelita. **18** Kaleb, syn Chesrona, spłodził [dzieci] z Azuba, [swoją] żoną, i z Jeriotą. A jej synami byli: Jeszer, Szobab i Ardon. **19** A gdy Azuba umarła, Kaleb pojął sobie za żonę Efratę, która urodziła mu Chura. **20** A Chur spłodził Uriego, a Uri spłodził Besaleela. **21** Potem Chesron obcował z córką Makira, ojca Gileada, i wziął ją za żonę, mając sześćdziesiąt lat, a ta urodziła mu Seguba. **22** A Segub spłodził Jaira, który miał dwadzieścia trzy miasta w ziemi Gilead. **23** Zabrał bowiem Geszurze i Aramowi wsie Jaira oraz Kenat i przylegle do niego miasteczka: razem

sześćdziesiąt miast. Wszystkie one [należały do] synów Jizreelitki, drugi Daniel z Abigail, Karmelitki; 2 Trzeci Makira, ojca Gileada. 24 Po śmierci Chesrona w Kaleb- Absalom, syn Maaki, córki Talmaja, króla Geszuru, Efrata, żona Chesrona, Abija, urodziła mu Aszura, czwarty Adoniasz, syn Chaggity; 3 Piąty Szefatiasz ojca Tekoa. 25 Synami Jerachmeela, pierworodnego z Abitali, szósty Jitream z jego żony Egli. 4 Tych Chesrona, byli: pierworodny Ram, następnie Buna, sześciu urodziło mu się w Hebronie, gdzie królował Oren, Ozem i Achiasz. 26 Jerachmel miał także drugą, przez siedem lat i sześć miesięcy. A trzydzięci trzy żonę imieniem Atara. [Była] ona matką Onama. 27 lata królował w Jerozolimie. 5 Ci zaś urodzili mu się Synami Rama, pierworodnego Jerachmeela, [byli]: w Jerozolimie: Szima, Szobab, Natan i Salomon – ci Maas, Jamin i Eker. 28 Synami Onama byli Szammaj i czterej z Batszui, córki Ammiela. 6 I Ibchar, Eliszama, Jada. Synami Szammaja: Nadab i Abiszur. 29 Żona Elifelet; 7 Nogah, Nefeg, Jafia; 8 Eliszama, Eliada i Abiszura miała na imię Abihail i urodziła mu Achbana i Elifelet – dziewięciu. 9 Ci wszyscy byli synami Dawida, Molida. 30 Synowie Nadaba: Seled i Appaim. Lecz nie licząc synów z nałożnic, a ich siostrą była Tamar. Seled umarł bez potomstwa. 31 Synowie Appaima: 10 Synem Salomona [był] Roboam, a jego synem Abia, Jiszi. Synowie Jisziego: Szeszan, a córka Szeszana: jego synem Asa, jego synem Jehoszafat; 11 Jego Achlaj. 32 Synowie Jady, brata Szammaja: Jeter i synem Joram, jego synem Achazjasz, jego synem Jonatan. A Jeter umarł bez potomstwa. 33 Synowie Joasz; 12 Jego synem Amazjasz, jego synem Azariasz, Jonatana: Pelet i Zaza. Byli oni synami Jerachmeela. jego synem Jotam; 13 Jego synem Achaz, jego synem 34 Lecz Szeszan nie miał synów, tylko córki. Miał Ezechiasz, jego synem Manasses; 14 Jego synem też Szeszan slugę Egipcjanina imieniem Jarcha. 35 Amon, jego synem Jozjasz; 15 A synami Jozjasza Dał więc Szeszan swemu słudze Jarsze swoją córkę [byli]: pierworodny Jochanan, drugi Joakim, trzeci za żonę, a ona urodziła mu Attaja. 36 Attaj spłodził Sedekiasz, czwarty Szallum. 16 Synowie Joakima: Natana, a Natan spłodził Zabada. 37 Zabad spłodził jego syn Jechoniasz i jego syn Sedekiasz. 17 Eflala, a Eflal spłodził Obeda. 38 Obed spłodził Jehu, a Synowie Jechoniasza: Assir, jego syn Szealtiel; 18 Jehu spłodził Azariasza. 39 Azariasz spłodził Chelesa, Malkiram, Pedajasz, Szeneassar, Jekamiasz, Hoszama a Cheles spłodził Eleasę. 40 Eleasa spłodził Sismaję, i Nedabiasz. 19 Synowie Pedajasza: Zorobabel, a Sismaj spłodził Szalluma. 41 A Szallum spłodził Szimei. Synowie Zorobabela: Meszullam i Chananiausz, Jekamiasza, a Jekamiasz spłodził Eliszamę. 42 Synami a ich siostra – Szelomit; 20 I Chaszuba, Ohel, Kaleba, brata Jerachmeela, [byli]: jego pierworodny Berechiasz, Chasadiasz i Juszabchesed – pięciu. 21 Mesza, który był ojcem Zifa, i synowie Mareszy – ojcem Synowie Chananiazasz: Pelatiasz i Jesajasz. Synowie Chebrona. 43 Synowie Chebrona: Korach, Tappuach, Refajasza, synowie Arnana, synowie Obadiasza, Rekem i Szema. 44 Szema spłodził Rachama, syna synowie Szekaniasza. 22 Synowie Szekaniasza: Jorkoama, a Rekem spłodził Szammaja. 45 Synem Szemajasz; a synowie Szemajasz: Chattusz, Jigal, Szammaja [był] Maon, a Maon [był] ojcem Bet-Sura. Bariach, Neariasz i Szafat – sześciu. 23 Synowie 46 Efa, nałożnica Kaleba, urodziła Charana, Mosę Neariasza: Elioenaj, Ezechiasz i Azrikam – trzech. i Gazeza, a Charan spłodził Gazeza. 47 Synowie 24 Synowie Elioenaja: Hodawiasz, Eliaszib, Pelajasz, Jahdaja: Regem, Jotam, Geszan, Pelet, Efa i Szaaf. Akkub, Jochanan, Delajasz, Anani – siedmiu. 48 Maaka, [druga] nałożnica Kaleba, urodziła Szebera i Tyrchanę. 49 Urodziła również Szaafa, ojca Madmanny, i Szewę, ojca Makbeny i Gibea. A córką Kaleba [była] Aksa. 50 Ci byli synami Kaleba, syna Chura, pierworodnego Efraty: Szobel, ojciec Kiriat-Jearima; 51 Salma, ojciec Betlejema, i Charef, ojciec Bet-Gadera. 52 Szobel, ojciec Kiriat-Jearima, miał synów: Haroego i połowę Manachytów. 53 A rodzinę Kiriat-Jearima [to]: Jitryci, Putyci, Szumatyci i Mirzaici, od których wywodzą się Soreatyci i Esztaloci. 54 Synowie Salmy: Betlejem, Netofatyci, Atrot, rodzina Joaba i połowa Manachytów, Soreici; 55 Rodziny pisarzy mieszkających w Jabes: Tyratyci, Szimatecy i Sukatyci. Ci są Kenitami, którzy wywodzili się od Chamata, ojca domu Rechaba.

3 Oto synowie Dawida, którzy urodzili mu się w Hebronie: pierworodny Ammon z Achinoam,

Jizreelitki, drugi Daniel z Abigail, Karmelitki; 2 Trzeci Makira, ojca Gileada. 24 Po śmierci Chesrona w Kaleb- Absalom, syn Maaki, córki Talmaja, króla Geszuru, Efrata, żona Chesrona, Abija, urodziła mu Aszura, czwarty Adoniasz, syn Chaggity; 3 Piąty Szefatiasz ojca Tekoa. 25 Synami Jerachmeela, pierworodnego z Abitali, szósty Jitream z jego żony Egli. 4 Tych Chesrona, byli: pierworodny Ram, następnie Buna, sześciu urodziło mu się w Hebronie, gdzie królował Oren, Ozem i Achiasz. 26 Jerachmel miał także drugą, przez siedem lat i sześć miesięcy. A trzydzięci trzy żonę imieniem Atara. [Była] ona matką Onama. 27 lata królował w Jerozolimie. 5 Ci zaś urodzili mu się Synami Rama, pierworodnego Jerachmeela, [byli]: w Jerozolimie: Szima, Szobab, Natan i Salomon – ci Maas, Jamin i Eker. 28 Synami Onama byli Szammaj i czterej z Batszui, córki Ammiela. 6 I Ibchar, Eliszama, Jada. Synami Szammaja: Nadab i Abiszur. 29 Żona Elifelet; 7 Nogah, Nefeg, Jafia; 8 Eliszama, Eliada i Abiszura miała na imię Abihail i urodziła mu Achbana i Elifelet – dziewięciu. 9 Ci wszyscy byli synami Dawida, Molida. 30 Synowie Nadaba: Seled i Appaim. Lecz nie licząc synów z nałożnic, a ich siostrą była Tamar. Seled umarł bez potomstwa. 31 Synowie Appaima: 10 Synem Salomona [był] Roboam, a jego synem Abia, Jiszi. Synowie Jisziego: Szeszan, a córka Szeszana: jego synem Asa, jego synem Jehoszafat; 11 Jego Achlaj. 32 Synowie Jady, brata Szammaja: Jeter i synem Joram, jego synem Achazjasz, jego synem Jonatan. A Jeter umarł bez potomstwa. 33 Synowie Joasz; 12 Jego synem Amazjasz, jego synem Azariasz, Jonatana: Pelet i Zaza. Byli oni synami Jerachmeela. jego synem Jotam; 13 Jego synem Achaz, jego synem 34 Lecz Szeszan nie miał synów, tylko córki. Miał Ezechiasz, jego synem Manasses; 14 Jego synem też Szeszan slugę Egipcjanina imieniem Jarcha. 35 Amon, jego synem Jozjasz; 15 A synami Jozjasza Dał więc Szeszan swemu słudze Jarsze swoją córkę [byli]: pierworodny Jochanan, drugi Joakim, trzeci za żonę, a ona urodziła mu Attaja. 36 Attaj spłodził Sedekiasz, czwarty Szallum. 16 Synowie Joakima: Natana, a Natan spłodził Zabada. 37 Zabad spłodził jego syn Jechoniasz i jego syn Sedekiasz. 17 Eflala, a Eflal spłodził Obeda. 38 Obed spłodził Jehu, a Synowie Jechoniasza: Assir, jego syn Szealtiel; 18 Jehu spłodził Azariasza. 39 Azariasz spłodził Chelesa, Malkiram, Pedajasz, Szeneassar, Jekamiasz, Hoszama a Cheles spłodził Eleasę. 40 Eleasa spłodził Sismaję, i Nedabiasz. 19 Synowie Pedajasza: Zorobabel, a Sismaj spłodził Szalluma. 41 A Szallum spłodził Szimei. Synowie Zorobabela: Meszullam i Chananiausz, Jekamiasza, a Jekamiasz spłodził Eliszamę. 42 Synami a ich siostra – Szelomit; 20 I Chaszuba, Ohel, Kaleba, brata Jerachmeela, [byli]: jego pierworodny Berechiasz, Chasadiasz i Juszabchesed – pięciu. 21 Mesza, który był ojcem Zifa, i synowie Mareszy – ojcem Synowie Chananiazasz: Pelatiasz i Jesajasz. Synowie Chebrona. 43 Synowie Chebrona: Korach, Tappuach, Refajasza, synowie Arnana, synowie Obadiasza, Rekem i Szema. 44 Szema spłodził Rachama, syna synowie Szekaniasza. 22 Synowie Szekaniasza: Jorkoama, a Rekem spłodził Szammaja. 45 Synem Szemajasz; a synowie Szemajasz: Chattusz, Jigal, Szammaja [był] Maon, a Maon [był] ojcem Bet-Sura. Bariach, Neariasz i Szafat – sześciu. 23 Synowie 46 Efa, nałożnica Kaleba, urodziła Charana, Mosę Neariasza: Elioenaj, Ezechiasz i Azrikam – trzech. i Gazeza, a Charan spłodził Gazeza. 47 Synowie 24 Synowie Elioenaja: Hodawiasz, Eliaszib, Pelajasz, Jahdaja: Regem, Jotam, Geszan, Pelet, Efa i Szaaf. Akkub, Jochanan, Delajasz, Anani – siedmiu. 48 Maaka, [druga] nałożnica Kaleba, urodziła Szebera i Tyrchanę. 49 Urodziła również Szaafa, ojca Madmanny, i Szewę, ojca Makbeny i Gibea. A córką Kaleba [była] Aksa. 50 Ci byli synami Kaleba, syna Chura, pierworodnego Efraty: Szobel, ojciec Kiriat-Jearima; 51 Salma, ojciec Betlejema, i Charef, ojciec Bet-Gadera. 52 Szobel, ojciec Kiriat-Jearima, miał synów: Haroego i połowę Manachytów. 53 A rodzinę Kiriat-Jearima [to]: Jitryci, Putyci, Szumatyci i Mirzaici, od których wywodzą się Soreatyci i Esztaloci. 54 Synowie Salmy: Betlejem, Netofatyci, Atrot, rodzina Joaba i połowa Manachytów, Soreici; 55 Rodziny pisarzy mieszkających w Jabes: Tyratyci, Szimatecy i Sukatyci. Ci są Kenitami, którzy wywodzili się od Chamata, ojca domu Rechaba.

4 Synowie Judy: Peres, Chesron, Karmi, Chur i Szobel. 2 A Reajasz, syn Szobala, spłodził Jachata, a Jachat spłodził Achumaja i Lahada. To są rody Soreatyców. 3 A ci pochodzą od ojca Etama: Jizreel, Jiszma i Jidbasz, a ich siostra miała na imię Haseleponi. 4 Penuel [był] ojcem Gedora, a Ezer – ojcem Chuszy. To są synowie Chura, pierworodnego Efraty, ojca Betlejema. 5 A Aszur, ojciec Tekoa, miał dwie żony: Chełę i Naarę. 6 I Naara urodziła mu Achuzama, Chefera, Temniego i Achasztariego. Ci [byli] synami Naary. 7 Synowie Cheli: Seret, Jesochar i Etnan. 8 A Koz spłodził Anuba, Zobeba i rody Acharchela, syna Haruma. 9 A Jabes był bardziej poważany niż jego bracia. Jego matka dała mu na imię Jabes, mówiąc: Ponieważ urodziłem go w bólu. 10 I Jabes wzywał Boga Izraela, mówiąc: Obyś mi naprawdę

błogosławiał i rozszerzył moje granice, aby twoja ręka oraz ziemię obszerną, spokojną i bezpieczną. Tam była ze mną, abyś zachował [mnie] od zła, abym nie bowiem mieszkał przedtem Chamici. **41** Zapisani był utrapiony. I Bóg spełnił to, o co go prosił. **11** A [tu] imiennie przyszli za czasów Ezechiasza, króla Kelub, brat Szuchy, spłodził Mechira, który był ojcem Judy, zniszczyl ich namioty i przybytki, które się tam Esztona. **12** A Eszton spłodził Betrafe, Paseacha i znajdowały, doszczętnie wygubili ich i osiedlili się na ich Techinne, ojca Imachasza. To [sa] mężczyźni z Rechy. miejscu. Tam bowiem były pastwiska dla ich trzód. **42** **13** Synowie Kenaza: Otniel i Serajasz, a synowie [Niektoří] z nich, pięciuset mężczyzn spośród synów Otniela: Chatat [i Meonotaj]. **14** Meonotaj spłodził Symeona, udali się na górę Seir, a ich przywódcami Ofre. Serajasz zaś spłodził Joaba, ojca Charaszimów byli: Pelatiasz, Neariasz, Refajasz i Uzziel, synowie mieszkających w dolinie – byli bowiem rzemieślnikami. Jisziego. **43** I pobili resztę ocalałych Amalekitów, i **15** Synowie Kaleba, syna Jefunego: Iru, Ela i Naam. zamieszkali tam do dziś.

A synem Eli był Kenaz. **16** Synowie Jehalleleela: Zif, Zifa, Tiria i Asareel. **17** Synowie Ezry: Jeter, Mered, Efer i Jalon. [A żona Mereda] urodziła Miriam, Szammaja i Iszbacha, ojca Esztemoi. **18** Jego żona Jehudaja urodziła Jereda, ojca Gedora, Chebera, ojca Soko, i Jekutiela, ojca Zanoacha. To [sa] synowie Bitii, córki faraona, która pojął za żonę Mered. **19** Synowie jego żony Hodijji, siostry Nahama, ojca Keili: Garmity i Esztemoa, Maakatyta. **20** Synowie Szimona: Amnon, Rinna, Benchanan i Tilon. A synowie Jisziego: Zochet i Benzochet. **21** Synowie Szeli, syna Judy: Er, ojciec Leki, Laada, ojciec Mareszy i tych rodów, które wytwarzaly bisior w domu Aszbea; **22** Jokim i mężczyźni Kozęby oraz Joasz i Saraf, którzy panowali w Moabie, a także Jaszubilechem. To [sa] dawne wydarzenia. **23** Byli oni garncarzami i mieszkałi w sadach i między płotami. Mieszkali tam przy królu i pracowali dla niego. **24** Synowie Symeona: Nemuel, Jamin, Jarib, Zerach i Saul. **25** Jego syn Szallum, jego syn Mibsam, jego syn Miszma. **26** A synowie Miszmy: jego syn Chamuel, jego syn Zakkur, jego syn Szimei. **27** Szimei miał szesnastu synów i sześć córek, lecz jego bracia nie mieli wielu synów i wszystkie ich rody nie były tak liczne jak [rody] synów Judy. **28** Mieszkali oni w Beer-Szbie, Molada i w Chasar-Szual; **29** W Bilha, Esem i Tolad; **30** W Betuel, Chorma i Siklag; **31** W Bet-Markabot, Chasar-Susim, Bet-Birei i Szaaram. To były ich miasta aż do panowania Dawida. **32** A ich wioskami [były]: Etam, Ain, Rimmon, Token i Aszan, pięć miast; **33** Oraz wszystkie ich wioski [położone] dokola tych miast aż do Baal. To były ich miejsca zamieszkania i spisy ich rodów. **34** Meszobab, Jamlek i Josza, syn Amazjasza; **35** Joel i Jehu, syn Joszibiasza, syna Serajasza, syna Asiela; **36** I Elionaj, Jaakoba, Jeszochajasz, Asajasz, Adiel, Jesimiel i Benajasz; **37** Ziza, syn Szifiego, syna Allona, syna Jedajasza, syna Szimiego, syna Semajasza. **38** Ci wymienieni imiennie byli naczelnikami w swoich rodach, a rodzin ich ojców bardzo się rozrosły. **39** I dotarli aż do wejścia do Gedor, aż na wschodnią stronę doliny, szukając pastwiska dla swych trzód. **40** I znaleźli obfite i dobre pastwiska

oraz ziemie obszerną, spokojną i bezpieczną. **5** Synowie Rubena, pierworodnego Izraela. Był on pierworodnym, ale ponieważ zbezczeszcił łóżo swego ojca, jego pierworództwo zostało dane synom Józefa, syna Izraela. Nie spisano więc rodowodu według pierworództwa. **2** Juda bowiem był najpotężniejszy wśród swoich braci i od niego pochodził władca, lecz pierworództwo [należało] do Józefa. **3** Synami Rubena, pierworodnego Izraela, [byli]: Henoch, Pallu, Chesron i Karmi. **4** Synowie Joela: jego syn Szemajasz, jego syn Gog, jego syn Szimei; **5** Jego syn Micheasz, jego syn Reajasz, jego syn Baal; **6** Jego syn Beera, którego Tiglat-Pileser, król Asyrii, wziął do niewoli. On był księciem Rubenitów. **7** Jego braćmi według swoich rodzin, gdy spisywano rodowody ich pokoleń, [byli] naczelnicy: Jejel, Zachariasz; **8** I Bela, syn Azaza, syna Szemii, syna Joela, który zamieszkiwał w Aroerze aż po Nebo i Baal-Meon. **9** A na wschodzie zamieszkiwał aż do wejścia na pustkowie od rzeki Eufrat. Ich stada bowiem pomnożyły się w ziemi Gilead. **10** Za czasów Saula prowadzili wojnę z Hagrytami, którzy zostali przez nich pokonani. Zamieszkiwał więc w ich namiotach w całej wschodniej [części] Gileadu. **11** A synowie Gada mieszkali naprzeciw nich w ziemi Baszanu, aż [do] Salki. **12** Joel [był] zwierzchnikiem, potem Szafam, następnie Janaj i Szafat w Baszanie. **13** A ich braćmi według domów swoich ojców [byli]: Mikael, Meszullam, Szeba, Joraj, Jakan, Zija i Eber – siedmiu. **14** Ci są synami Abichaila, syna Churiego, syna Jaroacha, syna Gileada, syna Mikaela, syna Jesziszaja, syna Jachdo, syna Buza; **15** Achi, syn Abdiela, syna Guniego – głowa domu ich ojców. **16** I mieszkali w Gileadzie, w Baszanie, w jego miasteczkach i na wszystkich pastwiskach Szaronu aż po ich krańce. **17** Wszyscy oni spisani zostali według rodowodów za czasów Jotama, króla Judy, i za czasów Jeroboama, króla Izraela. **18** Synów Rubena i Gada oraz połowy pokolenia Manassesa, dzielnych wojowników zdolnych do noszenia tarczy i miecza i do strzelania z luku i wyciączonych w boju, było czterdzięciu czterystu tysiące siedmiuset sześćdziesięciu wyruszających do bitwy.

19 Oni prowadzili wojnę z Hagrytami, z Jeturem, z synem Tachat, jego syn Uriel, jego syn Uzjasz, jego syn Nafiszem i Nodabem; **20** I otrzymali pomoc przeciwko Saulowi. **25** Synowie Elkany: Amasaj, Achimot i Elkana. Wydano więc w ich ręce Hagrytów wraz ze wszystkimi, którzy z nimi byli. Podczas walki bowiem wołali do Boga, a [on] ich wysłuchał, bo pokładał w nim ufność. **21** I zabrali z ich stad: pięćdziesiąt tysięcy wielbłądów, dwieście pięćdziesiąt tysięcy owiec, dwa tysiące osłów, a ludzi – sto tysięcy. **22** Wielu bowiem poległo, gdyż wojna ta [wyszła] od Boga. I mieszkali na ich miejscu aż do uprowadzenia do niewoli. **23** od kąd spoczęła [tam] arka. **32** I posługiwały śpiewem Ale synowie połowy pokolenia Manassesa mieszkali przed przybytkiem, [czyli] Namiotem Zgromadzenia, aż w tej ziemi i rozmnożyli się od Baszanu aż do Baal-Chermon i Seniru, i do góry Hermon. **24** A oto [sa] ludzie sławni, naczelnicy domu swoich ojców. **25** Lecz zgrzeszyli przeciw Bogu swoich ojców i cudzołyzyli, idąc za bogami narodów [tej] ziemi, które Bóg zniszczył przed nimi. **26** Wtedy Bóg Izraela pobudził ducha Adu, który stawali wraz ze swoimi synami: spośród synów Jeremiasza, Hodawiasza i Jachdiela, dzielni wojownicy, Kehata – śpiewak Heman, syn Joela, syna Samuela; ludzie sławni, naczelnicy domu swoich ojców. **27** Szimej, jego syn Uzza; **30** Jego syn Szimea, jego syn Chaggiasz, jego syn Asajasz. **31** To są ci, których Dawid ustanowił do prowadzenia śpiewu w domu PANA, Synowie Merariego: Machli, jego syn Libni, jego syn Salomon zbudował dom PANA w Jerozolimie. Stawali przed przybykiem, [czyli] Namiotem Zgromadzenia, aż do swojej służby według swego porządku. **33** A oto ci, naczelnicy domów ich ojców: Efer, Jiszi, Eliel, Azriel, ludzie sławni, naczelnicy domu swoich ojców. **28** Synowie Samuela: pierworodny Waszni i Abiasz. **29** Synowie Elkany: jego syn Sofaj, jego syn Nachat; **32** I posługiwały śpiewem Salomon zbudował dom PANA w Jerozolimie. Stawali przed przybykiem, [czyli] Namiotem Zgromadzenia, aż do swojej służby według swego porządku. **33** A oto ci, naczelnicy domów ich ojców: Efer, Jiszi, Eliel, Azriel, Kehata – śpiewak Heman, syn Joela, syna Samuela; ludzie sławni, naczelnicy domu swoich ojców. **25** Lecz 34 Syna Elkany, syna Jerochama, syna Eliela, syna Toacha; **35** Syna Sufa, syna Elkany, syna Machata, idąc za bogami narodów [tej] ziemi, które Bóg zniszczył syna Amasaja; **36** Syna Elkany, syna Joela, syna Pula, króla Asyrii, i ducha Tiglat-Pilesera, króla Asyrii, i Azariasza, syna Sofoniasza; **37** Syna Tachata, syna Assira, syna Ebiasafa, syna Koracha; **38** Syna Ishara, uprowadził Rubenitów i Gadytów oraz połowę pokolenia syna Kehata, syna Lewiego, syna Izraela. **39** Oraz Manassesa i zaprowadził ich do Chalach, do Chabor, syn Berechiasza, syna Szimej; **40** Syna Mikaela, syna do Hara i do rzeki Gozan; [sa tam] aż do dziś.

6 Synowie Lewiego: Gerszom, Kehat i Merari. **2** A synowie Kehata: Amram, Ishar, Chebron i Uzziel. **3** A dzieci Amrama: Aaron, Mojżesz i Miriam. Synowie Aarona: Nadab, Abihu, Eleazar i Itamar. **4** Eleazar spłodził Pinchasa, a Pinchas spłodził Abiszczę. **5** Abiszua spłodził Bukiego, a Bukki spłodził Uzkiego. **6** Uzzi spłodził Zerachiasza, a Zerachiasz spłodził Merajotą. **7** Merajot spłodził Amariasza, a Amariasz spłodził Achituba. **8** Achitub spłodził Sadoka, a Sadok spłodził Achimaasa. **9** Achimaas spłodził Azariasza, a Azariasz spłodził Jochanana. **10** Jochanan spłodził Azariasza. On to sprawował urząd kapłaski w świątyni, którą Salomon zbudował w Jerozolimie. **11** Azariasz spłodził Amariasza, a Amariasz spłodził Achituba. **12** Achitub spłodził Sadoka, a Sadok spłodził Szalluma. **13** Szallum spłodził Chilkiasza, a Chilkiasz spłodził Azariasza. **14** Azariasz spłodził Serajasza, a Serajasz spłodził Jehocadaka. **15** A Jehocadak trafił [do niewoli], gdy PAN uprowadził Judę i Jerozolimę przez Nabuchodonozora. **16** Synowie Lewiego: Gerszom, Kehat i Merari. **17** A to [sa] imiona synów Gerszoma: Libni i Szimej. **18** A synowie Kehata: Amram, Ishar, Chebron i Uzziel. **19** Synowie Merariego: Machli i Muszi. A to są rody Lewitów według ich ojców. **20** Od Gerszoma: jego syn Libni, jego syn Jachat, jego syn Zimma; **21** Jego syn Joach, jego syn Iddo, jego syn Zerach, jego syn Jeatraj. **22** Synowie Kehata: jego syn Amminadab, jego syn Korach, jego syn Assir; **23** Jego syn Elkana, jego syn Ebiasaf, jego syn Assir; **24** Jego synie Kadzidło na ołtarzu całopalenia i na ołtarzu kadzenia, [byli odpowiedzialni] za wszelką posługę w Miejscu Najświętszym i za dokonywanie przebłagania za Izraela według wszystkiego, co nakazał Mojżesz, sługa Bożego. **50** A to synowie Aarona: jego syn Eleazar, jego syn Pinchas; **51** Jego syn Abiszua, jego syn Bukki, jego syn Uzzi, jego syn Zerachiasz; **52** Jego syn Merajot, jego syn Amariasz, jego syn Achitub; **53** Jego syn Sadok, jego syn Achimaas. **54** A to są ich mieszkania według ich wieży w ich obszarze, [to jest] synów Aarona, według rodu Kehatyów. Był [to] bowiem ich los. **55** Oddano im Hebron w ziemi Judy wraz z pastwiskami dokoła niego; **56** Lecz pola miasta i jego wsie dano Kalebowi, synowi Jefunnego. **57** Synom Aarona zaś dano spośród miast Judy [miasta] schronienia: Hebron, Libnę z jego pastwiskami, Jattir i Esztemoę wraz z ich pastwiskami; **58** I Chilen z jego pastwiskami, Debir z jego pastwiskami; **59** Aszan z jego

pastwiskami i Bet-Szemesz z jego pastwiskami. 60 A dwadzieścia dwa tysiące sześciuset. 3 Synowie od pokolenia Beniamina: Geba z jego pastwiskami, Uzziego: Izrachiasz, a synowie Izrachiasza: Mikael, Alemet z jego pastwiskami i Anatot z jego pastwiskami. Obadiasz, Joel i Jeszijasz, pięciu – wszyscy naczelnicy. Wszystkich ich miast było trzynaście według ich rodzin. 4 A z nimi, według rodowodów, według domów ich ojców, 61 A pozostałym synom Kehata, spośród rodziny były oddziały zbrojne do walki w liczbie trzydziestu tego pokolenia, przypadło losem dziesięć miast od sześciu tysięcy. Mieli bowiem wiele żon i synów. połowy pokolenia Manassesa. 62 A synom Gerszoma 5 Ich bracia według wszystkich rodów Issachara, według ich rodzin przypadło od pokolenia Issachara, dzielni wojownicy, liczyli osiemdziesiąt siedem tysięcy, od pokolenia Aszera, od pokolenia Neftalego i od wszyscy spisani [byli] według rodowodów. 6 [Synowie] pokolenia Manassesa w Baszanie – trzynaście miast. Beniamina: Bela, Beker i Jediael, trzej. 7 Synowie 63 Synom Merariego według ich rodzin przypadło Beli: Eszon, Uzzi, Uziel, Jerimot i Iri, pięciu – losem od pokolenia Rubena, od pokolenia Gada i od naczelnicy domów ojców, dzielni wojownicy; spisani pokolenia Zebulona – dwanaście miast. 64 Synowie według rodowodu [liczyli] dwadzieścia dwa tysiące Izraela dali Lewitom te miasta wraz z ich pastwiskami. trzydziestu czterech. 8 Synowie Bekera: Zemira, 65 A dali przez los od pokolenia synów Judy, od Joasz, Eliezer, Elioenaj, Omri, Jerimot, Abiasz, Anatot pokolenia synów Symeona i od pokolenia synów i Alamet. Ci wszyscy byli synami Bekera. 9 A spisani Beniamina te miasta, którym nadali ich imiona. 66 według swoich rodowodów, naczelnicy domów swoich A ci, którzy pochodzili z rodu synów Kehata, mieli ojców, dzielni wojownicy, [liczyli] dwadzieścia tysięcy miasta w granicach pokolenia Efraima. 67 Dano im dwustu [mężczyzn]. 10 Synowie Jediaela: Bilhan, a z miast schronienia: Sychem z jego pastwiskami synowie Bilhana: Jehusz, Beniamin, Ehud, Kenaana, na górze Efraim i Gezer z jego pastwiskami; 68 Zetan, Tarsisz i Achiszachar. 11 Ci wszyscy synowie Jokmeam z jego pastwiskami, Bet-Choron z jego Jediaela, naczelnicy rodów, dzielni wojownicy, [liczyli] pastwiskami; 69 Ajjalon z jego pastwiskami i Gat- siedemnaście tysięcy dwustu wyruszających na wojnę Rimmon z jego pastwiskami. 70 Od połowy pokolenia do bitwy; 12 Także Szuppim i Chuppim, synowie Ira, Manassesa: Aner z jego pastwiskami, Bileam z jego oraz Chuszym, synowie Achera. 13 Synowie Neftalego: pastwiskami. [Dano to] rodzinie pozostałych synów Jachasjel, Guni, Jeser i Szallum, synowie Bilhy. 14 Kehata. 71 Synom Gerszoma [dano] od połowy Synowie Manassesa: Asriel, którego urodziła mu pokolenia Manassesa Golan w Baszanie z jego żona (a jego nałożnica Aramejka urodziła Makira, pastwiskami i Asztarot z jego pastwiskami; 72 Od ojca Gileada; 15 A Makir wziął sobie za żonę siostrę pokolenia Issachara – Kedesz z jego pastwiskami, Chuppima i Szuppima, która miała na imię Maaka); Daberat z jego pastwiskami; 73 Ramot z jego drugi syn miał na imię Selofchad. Selofchad zaś miał pastwiskami i Anem z jego pastwiskami. 74 Od [tylko] córki. 16 Maaka, żona Makira, urodziła syna i pokolenia Aszera: Maszal z jego pastwiskami, Abdon nadała mu imię Peresz. Jego brat miał na imię Szeresz, z jego pastwiskami; 75 Chukok z jego pastwiskami i jego synami byli Ulam i Rekiem. 17 Synowie Ulama: Rechob z jego pastwiskami. 76 Od pokolenia Neftalego: Bedon. To są synowie Gileada, syna Makira, syna Kedesz w Galilei z jego pastwiskami, Chammon z Manassesa. 18 Jego siostra Hammoleket urodziła jego pastwiskami i Kiriataim z jego pastwiskami. 77 Iszhoda, Abiezera i Machlę. 19 Synowie Szemidy: Pozostały synom Merariego [dano] od pokolenia Achian, Szekem, Likchi i Aniam. 20 Synowie Efraima: Zebulona Rimmon z jego pastwiskami i Tabor z jego Szutelach, jego syn Bered, jego syn Tachat, jego syn pastwiskami. 78 A po drugiej stronie Jordanu koło Elada, jego syn Tachat; 21 Jego syn Zabad, jego syn Jerycha, na wschód od Jordanu, [dano] od pokolenia Szutelach, a także Eser i Elad, których zabiili ludzie z Rubena: Beser na pustyni z jego pastwiskami, Jahazę Gat urodzeni w tej ziemi. Wtargnęli bowiem, aby zabrać z jej pastwiskami; 79 Kedemot z jego pastwiskami i ich stada. 22 Ich ojciec Efraim opłakiwał [ich] przez Mefaat z jego pastwiskami. 80 Od pokolenia Gada: wiele dni, a jego bracia przyszli, aby go pocieszyć. Ramot w Gileadzie z jego pastwiskami, Machanaim z 23 Potem obcował ze swoją żoną, a ona poczęła i jego pastwiskami; 81 Cheszon z jego pastwiskami i urodziła syna, i nadała mu imię Beria, ponieważ stało się nieszczęście w jego domu. 24 Jego córką [była] Szeera, która zbudowała Bet-Choron dolne i górne oraz Uzen-Szeera. 25 I jego syn Refach, i Reszef, a jego syn Telach, jego syn Tachan; 26 Jego syn Ladan, jego syn Ammihud, jego syn Eliszama; 27 Jego syn Nun, jego syn Jozue. 28 A ich posiadłości i

7 Synami Issachara [byli]: Tola, Pua, Jaszub, Szimron – czterej. 2 Synowie Tolego: Uzzi, Refajasz, Jeriel, Jachmaj, Jebsam i Szemuel – naczelnicy rodów Toli. [Byli oni] dzielnymi wojownikami w swoich czasach. Ich liczba za czasów Dawida [wynosiła]

miejsca zamieszkania to Betel i należące do niego Szechariasz, Ataliasz; 27 Jaaresjasz, Eliasz i Zikri miejscowości, na wschód – Naaran, a na zachód – to synowie Jerochama. 28 Ci [byli] naczelnikami – Gezer i należące do niego miejscowości, a także rodów, przywódcami według swoich rodowodów, a Sychem i należące do niego miejscowości; aż do zamieszkali w Jerozolimie. 29 W Gibeonie mieszkał Gazy i należących do niej miejscowości. 29 I aż ojciec Gibeona, a jego żona miała na imię Maaka. 30 do granic synów Manassesa, które stanowiły Bet- Jego pierworodnym synem [był] Abdon, a następni to: Szean i należące do niego miejscowości, Tanak i Sur, Kisza, Baal, Nadab; 31 Gedor, Achio i Zakir. 32 należące do niego miejscowości, Megiddo i należące Miklot spłodził Szimeę. Oni także mieszkały ze swoimi do niego miejscowości oraz Dor i należące do niego braćmi w Jerozolimie, naprzeciw swoich braci. 33 miejscowości. W nich mieszkały synowie Józefa, syna Ner spłodził Kisza, a Kisza spłodził Saula, Saul zaś Izraela. 30 Synowie Aszera: Jimna, Jiszwa, Jiszwi, spłodził Jonatana, Malkiszuę, Abinadaba i Eszbaala. Beria i Sera, ich siostra. 31 Synowie Berii: Cheber i 34 Synem Jonatana [był] Meribbaal, Meribbaal zaś Malkiel, który [jest] ojcem Birzaita. 32 A Cheber spłodził spłodził Micheasza. 35 Synowie Micheasza: Piton, Jafleta, Szomera, Chotama oraz ich siostrę Szuę. Melek, Tarea i Achaz. 36 Achaz spłodził Jehoaddę, 33 Synowie Jafleta: Pasak, Bimhal i Aszwat. To [sa] a Jehoadda spłodził Alemeta, Azmaweta i Zimriego, synowie Jafleta. 34 Synowie Szomera: Achi, Rohga, a Zimri spłodził Mose; 37 Mosa spłodził Bineę, jego Jechubba i Aram. 35 Synowie jego brata Chelema: synem był Rafa, jego synem był Eleasa, jego synem Sofach, Jimna, Szelesz i Amal. 36 Synowie Sofacha: był Asel. 38 Asel miał sześciu synów, a oto ich imiona: Suach, Charnefer, Szual, Beri, Jimra; 37 Beser, Hod, Azrikam, Bokru, Izmael, Szariasz, Obadiasz i Chanan. Szamma, Szilsza, Jitran i Beera. 38 Synowie Jetera: Ci wszyscy byli synami Asela. 39 Synowie jego brata Jefunne, Pispa i Ara. 39 Synowie Ulli: Arach, Channiel Eszeka: Ulam, jego pierworodny, Jeusz – drugi, Elifelet i Risja. 40 Ci wszyscy [to] synowie Aszera, naczelnicy – trzeci; 40 Synowie Ulama byli dzielnymi wojskowymi, rodów, wyborowi i dzielni wojownicy, pierwsi wśród sprawnych łuczników, a mieli wielu synów i wnuków, książąt. Ich liczba spisana według rodowodu wynosiła razem – stu pięćdziesięciu. Ci wszyscy [pochodzili] z dwadzieścia sześć tysięcy zdolnych do walki. synów Beniamina.

8 Beniamin spłodził Belę, swego pierworodnego, 9 Tak wszyscy Izraelici byli spisani w rodowodach, a Aszbelę – drugiego, Achracha – trzeciego; 2 Nocha oto zostały one zapisane w księdze królów Izraela i – czwartego, Rafa – piątego. 3 Synami Beli [byli]: Judy, [a] ci zostali uprowadzeni do Babilonu z powodu Addar, Gera, Abihud; 4 Abiszua, Naaman, Achoach; swego przestępstwa. 2 Pierwszymi mieszkańcami, 5 Gera, Szefufan i Huram. 6 Oto synowie Ehuda – którzy weszli do swych posiadłości w swoich miastach, byli oni naczelnikami rodów mieszkańców w Geba i byli Izraelici, kapłani, Lewici i Netinici. 3 W Jerozolimie zostali przesiedleni do Manachat; 7 Byli to: Naaman, mieszkańcy spośród synów Judy, Beniamina, Efraima i Achiasz i Gera. On ich przesiedlił i potem spłodził Manassesa: 4 Utaj, syn Ammihuda, syna Omiego, syna Uzzę i Ahiuda. 8 A Sacharaim spłodził [dzieci] w Imrie, syna Baniego, z synów Peresa, syna Judy. krainie Moabu po odprawieniu swoich żon Chuszimy 5 Z Szilonitów: pierworodny Asajasz i jego synowie. i Baary. 9 Spłodził więc ze swojej żony Chodeszy 6 Z synów Zeracha: Jeuel i ich braci, sześciuset Jobaba, Sibię, Meszę, Malkoma; 10 Jeusa, Sakiasza i dziewięćdziesięciu. 7 Z synów Beniamina: Sallu, Mirmę. Ci [byli] jego synami, naczelnikami rodów. 11 syn Meszullama, syna Hodawiasza, syna Hassenu; Z Chuszimy spłodził Abituba i Elpaala. 12 Synowie 8 I Jibneasz, syn Jerochama, Ela, syn Uzziego, Elpaala: Eber, Miszam i Szemed, który zbudował syna Mikiego, i Meszullam, syn Szefatiasza, syna Ono i Lod oraz należące do niego miejscowości; 13 Reuela, syna Jibniasza. 9 Ich braci według rodowodów A także Beria i Szema, którzy [byli] naczelnikami [były] dziewięćset pięćdziesięciu sześciu. Ci wszyscy rodów mieszkańców w Ajalonie. To oni wypędzili [byli] naczelnikami rodów według domów swoich mieszkańców Gat. 14 A Achio, Szaszak, Jeremot; 15 ojców. 10 Z kapelanów: Jedajasz, Jehojarib, Jakin; 11 Zebadiasz, Arad, Eder; 16 Mikael, Jiszpa i Jocha – [byli] 1 Azariasz, syn Chilkiasza, syna Meszullama, syna to] synowie Berii. 17 A Zebadiasz, Meszullam, Chiszki, Sadoka, syna Merajota, syna Achituba, przełożonego Cheber; 18 Jiszmeraj, Jiszlia i Jobab – [byli] synami domu Bożego; 12 I Adajasz, syn Jerochama, syna Elpaala. 19 A Jakim, Zikri, Zabdi; 20 Elioenaj, Silletaj, Paszchura, syna Malkiasza, i Maasaj, syn Adiela, syna Eliel; 21 Adajasz, Berajasz, Szimrat – to synowie Jachzery, syna Meszullama, syna Meszillemita, syna Szimejego. 22 A Jiszpan, Eber, Eliel; 23 Abdon, Zikri, Immera; 13 Ich braci, naczelników swoich rodów, [były] Chanan; 24 Chananiasz, Elam i Antotiasz; 25 Jifdejasz tysiąc siedmiuset sześćdziesięciu, ludzi zdolnych do i Pnuel – to synowie Szaszaka. 26 A Szamszeraj, pełnienia służby w domu Bożym. 14 A z Lewitów:

Szemejasz, syn Chaszuba, syna Azrikama, syna mieszkali ze swoimi braćmi w Jerozolimie naprzeciw Chaszabiasza, z synów Merariego; 15 I Bakbakar, swoich braci. 39 Neer spłodził Kisza, a Kisza spłodził Cheresz, Galal, Mattaniasz, syn Micheasza, syna Saula, a Saul spłodził Jonatana, Malkiszuę, Abinadaba Zikiego, syna Asafa; 16 I Obadiasz, syn Szemajasza, i Eszbaala. 40 Synem Jonatana [był] Meribbaal, syna Galala, syna Jedutuna, i Berechiasz, syn Asy, a Meribbaal spłodził Micheasza. 41 Synowie zaś syna Elkany, który mieszkał we wsiah Netofatyów. 17 Micheasza to: Piton, Melek, Tarea i [Achaz]. 42 Achaz A odźwierni: Szallum, Akkub, Talmon, Achiman i ich spłodził Jarę, a Jara spłodził Alemeta, Azmaweta i bracia. Szallum [był ich] zwierzchnikiem; 18 [Który] aż Zimriego, a Zimri spłodził Mosę. 43 Mosa spłodził dotąd [stawał] przy bramie królewskiej od wschodu. Bineę, a jego synem [był] Rafa, jego synem [był] Elasa, Ci byli odźwiernymi w obozach synów Lewiego. 19 jego synem [był] Asel. 44 Asel miał sześciu synów, Szallum, syn Korego, syna Ebiazafa, syna Koracha, i a oto ich imiona: Azrikam, Bokru, Izmael, Szeariasz, jego bracia z domu jego ojca, Korachici, pełnili służbę, Obadiasz i Chanan. Ci [byli] synami Asela.

[byli] stróżami progów namiotu, a ich ojcowie byli stróżami wejścia do obozu PANA. 20 Pinchas, syn Eleazara, był niegdyż zwierzchnikiem nad nimi, a PAN był z nim. 21 Zachariasz, syn Meszelemiasza, [był] odźwiernym przy wejściu do Namiotu Zgromadzenia. 22 Wszystkich wybranych na odźwiernych przy bramach było dwustu dwunastu. Byli oni policzeni według ich rodowodu w swoich osiedlach, a ustanowił ich Dawid i Samuel, widzący. 23 Oni więc i ich synowie [czuwaliby] nad bramami domu PANA, w domu namiotu, jako stróż. 24 Odźwierni znajdowali się z czterech stron: od wschodu, od zachodu, od północy i od południa. 25 Ich bracia zaś, [mieszkający] w swoich osiedlach, przychodzili co siódmy dzień, w swoich porach, aby [być] z nimi. 26 Czterej bowiem naczelní odźwierni pełnili stałą służbę. [Byli] to Lewici [odpowiedzialni] za komnaty i skarbiec domu Bożego; 27 I nocowali dokola domu Bożego, gdyż do nich należała straż i obowiązek otwierania [go] każdego ranka. 28 [Niekortzy] z nich mieli pieczę nad naczyniami do służby, by je wnosić i wynosić w tej samej liczbie. 29 [Inni] spośród nich byli ustanowieni [do opieki] nad naczyniami i przyborami Miejsca Najświętszego – nad mąką pszenną, winem, oliwą, kadzidlem i wonnościemi. 30 A niektórzy z synów kapłanów sporządzali olejki z wonności. 31 Mattitiasz, spośród Lewitów, pierworodny Szalluma Korachity, był przełożonym nad tym, co przygotowane w patelniach. 32 [Niekortzy] ich bracia spośród synów Kehata [byli] ustanowieni [do opieki] nad chlebami pokładnymi, aby [je] przygotowywać w każdy szabat. 33 Ci [byli] śpiewakami, naczelnikami rodów Lewitów, którzy mieszkają w komnatach; byli wolni od innych zajęć, gdyż we dnie i w nocy zajmowali się tą służbą. 34 Byli oni naczelnikami rodów Lewitów, naczelnikami według swoich rodowodów, a mieszkali w Jerozolimie. 35 W Gibeonie mieszkał Jejel, ojciec Gibeona, a jego żona miała na imię Maaka; 36 A jego synem pierworodnym był Abdon, a następni to: Sur, Kisza, Baal, Neer, Nadab; 37 I Gedor, Achio, Zachariasz, i Miklot. 38 A Miklot spłodził Szimmeama. Tamci również twój Bóg, powiedział ci: Ty będziesz pasł mój lud Izraela.

10 Gdy Filistyni walczyli z Izraelem, Izraelici uciekli przed nimi i padli zabici na górze Gilboa. 2 I Filistyni ścigali Saula i jego synów, i zabili Jonatana, Abinadaba i Malkiszuę, synów Saula. 3 A gdy rozgorzała bitwa przeciw Saulowi, łucznicy trafili w niego i został przez nich ciężko ranny. 4 Wtedy Saul powiedział do swego giermka: Dobądź swój miecz i przebij mnie nim, aby nie przyszli ci nieobrzecani i nie znęcali się nad mną. Ale jego giermek nie chciał [tego zrobić], ponieważ bardzo się bał. Saul więc wziął miecz i sam rzucił się na niego. 5 A gdy jego giermek zobaczył, że Saul umarł, rzucił się i on na swój miecz i umarł. 6 Tak umarli Saul i jego trzej synowie, a cały jego dom zginął razem z nim. 7 A gdy wszyscy Izraelici, którzy [mieszkali] w dolinie, zobaczyli, że [Izraelici] uciekli oraz że Saul i jego synowie umarli, opuścili swoje miasta i uciekli. Przyszli więc Filistyni i mieszkali w nich. 8 Kiedy nazajutrz Filistyni przyszli, aby złupić zabitych, znaleźli Saula i jego synów poległych na górze Gilboa. 9 Obdarli go więc [z szat], wzięli jego głowę i zbroję i rozeszli po całej ziemi filistyńskiej, aby ogłosić radosną wieść swoim bożkom i swojemu ludowi. 10 Jego zbroję położyli w domu swoich bogów, a jego głowę powiesili w świątyni Dagona. 11 Kiedy wszyscy mieszkańców Jabel-Gilead usłyszeli o wszystkim, co Filistyni uczynili Saulowi; 12 Powstali wszyscy waleczni mężczyźni, wzięli ciało Saula oraz ciała jego synów, przynesli [je] do Jabelu i pogrzebali ich kości pod dębem w Jabelu. Potem pośili przez siedem dni. 13 Tak umarł Saul z powodu swojego przestępstwa, które popełnił przeciwko PANU i przeciwko słowu PANA, którego nie przestrzegał, oraz za to, że szukał rady czarownika; 14 A nie radził się PANA. [PAN] zabił go więc i przeniósł królestwo na Dawida, syna Jessego.

11 Wtedy cały Izrael zebrał się przy Dawidzie w Hebronie, mówiąc: Oto jesteśmy twoją kością i twoim ciałem. 2 Już przedtem, gdy jeszcze Saul był królem, wyprowadzałeś i wprowadzałeś Izraela. I PAN, Miklot. 38 A Miklot spłodził Szimmeama. Tamci również twój Bóg, powiedział ci: Ty będziesz pasł mój lud Izraela

i ty będziesz wodzem nad moim ludem, Izraelem. syn walecznego męża z Kabseela, który dokonał 3 Przysły więc wszyscy starsi Izraela do króla do wielu czynów, zabił dwóch wojowników z Moabu. On Hebronu i Dawid zawarł z nimi przymierze w Hebronie też zszedł do jamy i zabił lwa w śnieżnym dniu. 23 przed PANEM. Namaściли Dawida na króla nad Izraelem Zabił również Egipcjanina, człowieka o wzroście pięciu zgodnie ze słowem PANA, [które wypowiedział] przez łokci. Egipcjanin miał w ręku włócznię, [gruba] jak Samuela. 4 I Dawid wyruszył wraz z całym Izraelem wał tkacki. On zaś zszedł do niego z kijem, wyrwał do Jerozolimy, to jest Jebus; mieszkańców tej ziemi włócznię z ręki Egipcjanina i zabił go jego własną, byli Jebusyci. 5 Wtedy mieszkańców Jebus powiedzieli włóczęnią. 24 Tego dokonał Benajasz, syn Jehojadę, do Dawida: Nie wejdziesz tutaj. Dawid jednak zdobył i miał sławę wśród tych trzech dzielnych. 25 Wśród twierdzę Syjon, to [jest] miasto Dawida. 6 Potem trzydziestu był on sławny, ale nie dorównał tamtem Dawid powiedział: Kto pierwszy pokona Jebusytów, trzem. I Dawid postawił go na czele swojej straży będzie wodzem i naczelnikiem. Wystąpił więc jako przybocznej. 26 Dzielnymi wojownikami wojska [byli]: pierwszy Joab, syn Serui, i został wodzem. 7 I Dawid Asahel, brat Joaba, Elchanan, syn Dodo z Betlejem; zamieszkał w twierdzy, dlatego nazwano ją miastem 27 Szammot z Harodi, Cheles Pelonita; 28 Ira, syn Dawida. 8 Rozbudował miasto wokoko, od Millo, a Ikkesa, Tekoitczyk, Abiezer Anatotczyk; 29 Sibbekaj Joab odbudował resztę miasta. 9 A Dawid stawał się Chuszatyta, Ilaj Achochita; 30 Maharaj Netofatyta, coraz potężniejszy, ponieważ PAN zastępów [był] z Cheled, syn Baany, Netofatyta; 31 Itaj, syn Ribaja, nim. 10 Oto naczelnicy spośród dzielnych wojowników, z Gibeja synów Beniamina, Benajasz Piratorczyk; których miał Dawid i którzy dzielnie starali się z nim o 32 Churaj z potoków Gaasz, Abiel Arbatczyk; 33 jego królestwo wraz z całym Izraelem, aby uczynić Szagiego, Hararyta; 35 Achiam, syn Sakara, Hararyta, Jaszobeam, syn Chakmoniego, naczelnik dowódców. Elifal, syn Ura; 36 Chefer Mekeratyta, Achiasz Pelonita; On to podniósł swoją włócznię przeciw trzystu i pobił 37 Chesro Karmelita, Naaraj, syn Ezbaja; 38 Joel, brat ich za jednym razem. 12 Po nim Eleazar, syn Dodo, Natana, Mibchar, syn Hagriego; 39 Selek Ammonita, Achochita, jeden spośród trzech dzielnych. 13 Był on z Nacharaj Berotczyk, giermek Joaba, syna Serui; 40 Dawidem w Pas-Dammim, gdzie Filistyni zebrałi się do Ira Jitryta, Gareb Jitryta; 41 Uriasz Chetyta, Zabad, walki. Było tam pole pełne jęczmienia, a lud uciekał syn Achlaja; 42 Adina, syn Szizy, Rubenita, naczelnik przed Filistynami. 14 I stanęli na środku tego pola, Rubenitów, a wraz z nim trzydziestu; 43 Chanana, syn obronili je i pobili Filistynów. Tak dokonał PAN wielkiego Maaki, Joszafat Mitnia; 44 Uziasz Aszteratczyk, Szama wybawienia. 15 A trzej spośród trzydziestu dowódców i Jejel, synowie Chotamy Aroerczyka; 45 Jedael, syn zeszli po skale do Dawida, do jaskini Adullam, podczas Szimriego, i jego brat Jocha, Tityza; 46 Eiel Machawita, gdy wojsko Filistynów obozowało w dolinie Rafa'im. 16 Dawid bowiem [przebywał] w tym czasie w miejscu Jeribaj i Joscawiasz, synowie Elnaama, Jitma Moabita; obronnym, a załoga Filistynów [znajdowała się] wtedy 47 Eiel, Obed i Jaasiel Mezobata.

12 Oto ci, którzy przyszli do Dawida w Siklag, gdy w Betlejem. 17 Dawid poczuł wówczas pragnienie i ukrywał się przed Saulem, synem Kisza. Należeli powiedział: Oby ktoś dał mi się napić wody ze studni do dzielnych wojowników, którzy wspierali go w Betlejem, która jest przy bramie! 18 Wtedy ci trzej walce. 2 Byli uzbrojeni w luki i [potrafili] prawą i lewą ręką przebili się przez wojsko Filistynów i zaczepnęli wody [miotać] kamieniami i strzelać z luku, [a wywodzili się] ze studni w Betlejem, która jest przy bramie. Zabrali z braci Saula, z Beniamina. 3 Naczelnikiem [był] Achiezer, ją i przynieśli do Dawida. Dawid jednak nie chciał jej potem Joasz, synowie Szemajasa Gibeatczyka, Jeziel pić, ale wylał ją [na ofiarę] dla PANA. 19 I powiedział: Niech PAN mnie strzeże [od tego], abym miał to i Pelet, synowie Azmaweta, Beraka i Jehu Anatotczyk; uczyć. Czy mam pić krew tych ludzi, którzy narażali 4 I Jiszmaja Gibeonita, dzielny wojownik spośród swego życia? Przynieśli bowiem [wodę] z narażeniem trzydziestu i dowodzący trzydziestoma, Jeremiasz, swego życia. I nie chciał jej pić. Tych [dziel] dokonali Jachaziel, Jochanan i Jozabad Gederatyta; 5 Eluzaj, ci trzej najdzielniejsi. 20 A Abiszaj, brat Joaba, stał Jerimot, Bealiasz, Szemariasz i Szefatiasz Charufita; na czele tych trzech. On to podniósł swoją włócznię 6 Elkana, Jiszjasz, Azareel, Joezer i Jaszobam – przeciw trzystu i pobił [ich], i miał sławę wśród tych Korachici; 7 Joela i Zebadiasz, synowie Jerochama z trzech. 21 Wśród tych trzech był on sławniejszy od Gedoru. 8 Z [pokolenia] Gada w warowni na pustyni pozostały dwóch i był ich dowódcą. Nie dorównał do Dawida przyłączyli się dzielni wojownicy, żołnierze jednak [tamtem] trzem. 22 Benajasz, syn Jehojadę, sprawni w boju, noszący tarczę i dzidę, ich twarde [były] jak twarde lwów, a [byli] zwinni jak sarny w

góra; 9 Ezer pierwszy, Obadiasz drugi, Eliab trzeci; 10 Miszmanna czwarty, Jeremiasz piąty; 11 Attaj szósty, stawali na ich rozkazy. 33 [Z pokolenia] Zebulona Eliel siódmy; 12 Jochanan ósmy, Elzabad dziewiąty; 13 [tych], którzy wychodzili na wojnę, wyćwiczonych w Jeremiasz dziesiąty, Makbanaj jedenasty. 14 [Wydowzieli walce wszelką bronią wojenną – piećdziesiąt tysięcy się] oni z synów Gada, dowódcy wojska: najmniejszy stających w szyku bojowym i niemających dwoistego był nad stu, a największy – nad tysiącem. 15 To są ci, serca. 34 Z [pokolenia] Neftalego – tysiąc dowódców, a którzy przeszli przez Jordan w pierwszym miesiącu, z nimi trzydzieści siedem tysięcy [uzbrojonych] w tarcze kiedy wylął na wszystkie brzegi, i zmusili do ucieczki i włócznie. 35 Z [pokolenia] Dana gotowych do boju było wszystkich [mieszkańców] dolin na wschód i na zachód. dwadzieścia osiem tysięcy sześciuset [mężczyzn]. 36 16 Do warowni do Dawida przyszli także [niektórzy] z Z [pokolenia] Aszera tych, którzy wychodzili na wojnę, synów Beniamina i Judy. 17 I Dawid wyszedł naprzeciw wyćwiczonych w walce – czterdziest tysięcy. 37 Z nich, i odpowiedział: Jeśli przyszliście do mnie w drugiej strony Jordana z [pokolenia] Rubena i Gada oraz pokoju, aby mi pomóc, moje serce połączy się z z połowy pokolenia Manassesa w pełnym uzbrojeniu wami. Lecz jeśli [przyszliście], aby mnie wydać moim wojennym – sto dwadzieścia tysięcy [mężczyzn]. 38 Ci wrogom, choć moje ręce są wolne od nieprawości, wszyscy wojownicy, którzy stawali w szyku bojowym, niech wejrzy w to Bóg naszych ojców i niech osądzi. 18 całym sercem przyszli do Hebronu, aby ustanowić Wtedy Duch ogarnął Amasaja, naczelnika dowódców, Dawida królem nad całym Izraelem. Również i cała [i powiedział]: Jesteśmy dwójka, Dawidzie, i [Jesteśmy] z resztą Izraela [były] jednomyślni w tym, aby ustanowić tobą, synu Jessego. Pokój, pokój tobie i pokój twoim Dawida królem. 39 I byli tam z Dawidem przez trzy dni, pomocnikom! Gdyż tobie pomaga twój Bóg. Dawid jedząc i pijąc, gdyż ich bracia przygotowali to dla nich, więc przyjął ich i ustanowił dowódcami oddziałów. 19 40 Również ci, którzy byli w ich pobliżu, aż po Issachara i Zebulona, i Neftalego, przynosili żywność na osłach, na wielblądach, na mułach i na wołach: potrawy, mają, Saulowi. Lecz nie pomogli im, gdyż księżyca Filistynów figi, rodzynki, wino, oliwę oraz woły i owce w wielkiej ilości, bo zapanowała radość w Izraelu.

13 A Dawid odbył naradę z tysiącznikami i setnikami oraz ze wszystkimi dowódcami. 2 Potem Dawid powiedział do całego zgromadzenia Izraela: [Jeśli] wam się to podoba i jeśli jest to od PANA, naszego Boga, roześlijmy wiadomość wszędzie do naszych braci, którzy pozostali we wszystkich krainach Izraela, a także do kapelanów i Lewitów – po miastach i ich pastwiskach – i niech się zgromadzą u nas; 3 Abyśmy sprowadzili do nas arkę naszego Boga. Nie pytaliśmy bowiem o nią za czasów Saula. 4 I całe zgromadzenie powiedziało, aby tak czynić, bo ta rzecz podobała się caemu ludowi. 5 Dawid więc zebrał cały Izrael od egipskiego Szichoru aż do wejścia do Chamat, aby sprowadzić arkę Boga z Kiriat-Jearim. 6 Dawid wyruszył wraz z całym Izraelem do Baali, w Kiriat-Jearim, które [znajduje się] w Judzie, aby sprowadzić stamtąd arkę PANA Boga zasiadającego nad cherubinami, gdzie wzywane jest jego imię. 7 I wywieźli arkę Boga na nowym wozie z domu Abinadaba, a Uzza i Achio prowadzili wóz. 8 Dawid zaś i cały Izrael grali przed Bogiem ze wszystkich sił, śpiewając przy dźwiękach harf, cytr, bębnów, cymbałów i trab. 9 A gdy przyszli na klepisko Kidona, Uzza wyciągnął rękę, aby przytrzymać arkę, bo woły się potknęły. 10 I zaplonął gniev PANA przeciwko Uzzie i [PAN] go zabił, dlatego że wyciągnął rękę do arki. I umarł tam przed Bogiem. 11 I Dawid był wielce niezadowolony, że PAN tak srogo poraził

Uzzę, dlatego nazwał to miejsce Peres-Uzza i tak [jest nazywane] do dziś. 12 I Dawid złąkł się Boga tego dnia, i powiedział: Jak mam wprowadzić do siebie arkę Boga? 13 Dlatego Dawid nie wprowadził arkę do siebie, do miasta Dawida, lecz wprowadził ją do domu Obed-Edoma Gittty. 14 I arka Boga pozostała z domownikami Obed-Edoma w jego domu przez trzy miesiące. A PAN błogosławiał domowi Obed-Edoma i wszystkiemu, co miało.

synów Aarona i Lewitów: 5 Z synów Kehata: Uriela Merariego: Asajasza naczelnika i jego braci – stu dwudziestu; 6 Z synów Szemajasza naczelnika i jego braci – dwustu dwudziestu; 7 Z synów Gerszoma: Joelu naczelnika i jego braci – stu trzydziestu; 8 Z synów Elisafana: Szemajasza naczelnika i jego braci – dwustu; 9 Z synów Chebrona: Eliela naczelnika i jego braci – osiemdziesięciu; 10 Z synów Uzziela: Amminadaba naczelnika i jego braci – stu dwunastu. 11 Wtedy Dawid wezwał kapłanów Sadoka i Abiatara oraz Lewitów: Uriela, Asajasza, Joelę, Szemajasza, Eliela i Amminadabę; 12 I powiedział do nich: Jesteście naczelnikami rodów lewickich. Poświęćcie się wy i wasi bracia, abyście mogli przenieść arkę PANA, Boga Izraela, na miejsce, które dla niej przygotowałem. 13 Ponieważ za pierwszym razem tego nie uczyniliście, PAN, nasz Bóg, zesłał na nas nieszczęście, bo nie szukaliśmy go tak, jak należy. 14 Poświęcili się więc kapłani i Lewici, aby przenieść arkę PANA, Boga Izraela. 15 Synowie Lewitów nieśli arkę Boga, jak rozkazał Mojesz według słowa PANA, na swoich ramionach na drążkach, które przy niej były. 16 Potem Dawid rozkazał naczelnikom Lewitów, aby ustanowili swoich braci śpiewakami przy instrumentach muzycznych: cytrach, harfach i cymbałach, aby rozbrzmiewał dołożny głos pełen radości. 17 Lewici ustanowili Hemana, syna Joela, a z jego braci – Asafa, syna Berechiasza, a z synów Merariego, ich braci – Etana, syna Kuszasjasza; 18 A z nimi braci ich drugiego [stopnia]: Zachariasza, Bena, Jaaziela, Szemiramota, Jechiela, Unniego, Eliaba, Benajasza, Maasejasza, Mattitiasza, Elifela, Miknejasza, Obed-Edoma i Jejela – odźwiernych. 19 A śpiewacy Heman, Asaf i Etan grali głośno na cymbałach z brzązu. 20 Zachariasz, Jaziel, Szemiramot, Jechiel, Unni, Elijab, Maasejasz i Benajasz [grali] na cytrach na Alamot. 21 A Mattitiasz, Elifel, Miknejasz, Obed-Edom, Jejel i Azaziasz [grali] na harfach na Seminit i prowadzili śpiew. 22 A Kenaniasz, naczelnik Lewitów, odpowiadał za pieśni. Kierował śpiewaniem, bo był uzdolniony. 23 Berekiasz i Elkana [byli] odźwiernymi przy arce. 24 A kapłani: Szebaniasz, Joszafat, Netaneel, Amasaj, Zachariasz, Benajasz i Eliezer grali na trąbach przed arką Boga, a Obed-Edom i Jechiasz [byli] odźwiernymi przy arce. 25 Tak więc Dawid, starsi Izraela i tysiącznicy wyruszyli, aby z radością przenieść arkę przymierza PANA z domu Obed-Edoma. 26 I kiedy Bóg wspomógł Lewitów niosących arkę przymierza PANA, złożyli w ofierze siedem wołów i siedem baranów. 27 A Dawid [był] ubrany w szatę z bisioru, podobnie jak wszyscy Lewici, którzy nieśli arkę, śpiewacy i Kenaniasz, kierujący śpiewem. Dawid miał także na sobie Iniany efod. 28 I w ten sposób cały Izrael prowadził arkę

14 Potem Hiram, król Tyru, wysłał posłów do Dawida wraz z drewnem cedrowym, murarzami i cieślałmi, aby mu zbudowali dom. 2 I Dawid poznął, że PAN potwierdził jego królowanie nad Izraelem, gdyż wywyższył jego królestwo ze względu na swój lud Izraela. 3 Dawid pojął więcej żon w Jerozolimie i spłodził więcej synów i córek. 4 A oto imiona tych, którzy mu się urodzili w Jerozolimie: Szammua, Szobab, Natan, Salomon; 5 Jibchar, Eliszua, Elpalet; 6 Noga, Nefeg, Jafia; 7 Eliszama, Beeliada i Elifelet. 8 Kiedy Filistyni usłyszeli, że Dawid został namaszczony na króla nad całym Izraelem, wszyscy Filistyni wyruszyli, aby go szukać. Gdy Dawid usłyszał o tym, wyszedł naprzeciw nich. 9 Filistyni przybyli i rozciagnęli się w dolinie Refaim. 10 I Dawid radził się Boga, mówiąc: Czy mam wyruszyć przeciw Filistynom i czy wydasz ich w moje ręce? PAN mu odpowiedział: Wyruszaj, a wydam ich w twoje ręce. 11 A gdy przybyli do Baal-Perasim, tam Dawid ich pobili. Wtedy Dawid powiedział: Bóg rozerwał moich wrogów przez moją rękę, jak rozrywają się wody. Dlatego nazwał to miejsce Baal-Perasim. 12 I porzucili tam swoje boże, a Dawid rozkazał spalić je ogniem. 13 Lecz Filistyni znowu rozciagnęli się w dolinie. 14 Dawid więc ponownie radził się Boga, a Bóg mu odpowiedział: Nie ruszaj na nich, ale odwróć się od nich, abyś natarł na nich od strony drzew morwowych. 15 A gdy usłyszysz odgłos kroków wśród wierzchołków drzew morwowych, wtedy wyruszyż do bitwy, gdyż Bóg wyruszył przed tobą, aby pobić wojska Filistynów. 16 I Dawid uczynił tak, jak mu rozkazał Bóg, i pobili wojska Filistynów od Gibeonu aż do Gezer. 17 I w ten sposób rozsławio się imię Dawida na wszystkich ziemiach, a PAN sprawił, że bały się go wszystkie narody.

15 A gdy [Dawid] zbudował sobie domy w mieście Dawida, przygotował miejsce dla arki Boga i rozbił jej namiot. 2 Wtedy Dawid powiedział: Nie [wolno nikomu] nosić arki Boga oprócz Lewitów. Ich bowiem wybrał PAN, aby nosili arkę Boga i aby służyli mu na wieki. 3 Dawid więc zebrał całego Izraela w Jerozolimie, aby przenieść arkę PANA na miejsce, które dla niej przygotował. 4 Zgromadził też Dawid

przymierza PANA wśród radosnych okrzyków, przy moc i radość w jego przybytku. 28 Oddajcie PANU, dźwięku kornetu, trąb i cymbałów, grając na cytrach i rodzinę narodów, oddajcie PANU chwałę i moc. 29 harfach. 29 I kiedy arka przymierza PANA wchodziła Oddajcie PANU chwałę jego imienia. Przynoście dary do miasta Dawida, Mikal, córka Saula, wyglądała przez i przychodzić przed jego oblicze. Oddajcie PANU okno i zobaczyła króla Dawida tańczącego i grającego. poklon w ozdobie świętości. 30 Zadrżyj przed nim, cała I wzgardziła nim w swoim sercu. ziemi. Świat będzie utwierdzony, aby się nie poruszył.

16 A gdy przynieś arkę Boga i umieścili ją pośrodku namiotu wznieśionego przez Dawida, złożyły całopalenia i ofiary pojednawcze przed Bogiem. 2 A gdy Dawid skończył składanie całopaleń i ofiar pojednawczych, błogosławił lud w imię PANA. 3 I rozdał wszystkim Izraelitom, tak mężczyźnie, jak i kobiecie, po bochenku chleba i po kawałku mięsa oraz po bukłaku [wina]. 4 Ustanowił też niektórych Lewitów slugami przed arką PANA, aby wspominali i chwalili [go], i dziękowali PANU, Bogu Izraela: 5 Asafa, naczelnika, a po nim Zachariasza, Jejela, Szemiramota, Jechiela, Mattitiasza, Eliaba, Benajasza i Obed-Edoma: Jejela [do gry] na instrumentach: cytrach i harfach, a Asafa – na cymbałach; 6 A kapłanów Benajasza i Jachaziela, aby [stali] nieustannie z trąbami przed arką przymierza Boga. 7 Wtedy w tym dniu Dawid postanowił po raz pierwszy, aby Asaf i jego bracia chwalili PANA [tym psalmem]: 8 Wysławiajcie PANA, wzywajcie jego imienia, opowiadajcie między narodami sprawy jego. 9 Śpiewajcie mu, śpiewajcie mu psalmy, rozmawiajcie o wszystkich jego cudach. 10 Chlubcie się jego świętym imieniem, niech się raduje serce szukających PANA. 11 Szukajcie PANA i jego mocy, szukajcie zawsze jego oblicza. 12 Przypominajcie sobie dzieła, które czynił, jego cuda i wyroki jego ust. 13 Wy, potomkowie Izraela, jego slugi; wy, synowie Jakuba, jego wybrańcy! 14 On [jest] PANEM, naszym Bogiem, jego sądy na całej ziemi. 15 Pamiętajcie zawsze o jego przymierzu, o słowie, które nakazał po tysiąc pokoleń; 16 [O przymierzu], które zawarł z Abrahalem, i o przysiedze złożonej Izaakowi. 17 Ustanowił je jako prawo dla Jakuba, jako wieczne przymierze dla Izraela; 18 Mówiąc: Tobie dam ziemię Kanaan jako działy waszego dziedzictwa; 19 Kiedy było was niewielu, zasłonami. 2 Natan powiedział do Dawida: Uczyń [byliście] nieliczni i obcy w niej. 20 I wędrowali od wszystko, co jest w twoim sercu, gdyż Bóg jest z narodu do narodu, z jednego królestwa do innego toba. 3 Lecz tej samej nocy doszło do Natana słowo ludu; 21 Nikomu nie pozwolił ich krzywdzić, nawet Boże, mówiące: 4 Idź i powiedz mojemu słudze karcili królów z ich powodu, [mówiąc]; 22 Nie dotykajcie moich pomazańców, a moim prorokom nie czyrjajcie [nic] zlego. 23 Śpiewaj PANU, całą ziemię, opowiadajcie dzień po dniu o jego zbawieniu. 24 Głoście wśród narodów jego chwałę, pośród wszystkich ludów – jego cudowne dzieła; 25 Wielki bowiem [jest] PAN i godny wszelkiej chwały, straszliwszy nad wszystkich bogów; 26 Gdyż wszyscy bogowie narodów [są] bożkami, a PAN uczynił niebiosa. 27 Chwała i cześć przed nim, mi pokon w ozdobie świętości. 30 Zadrzyj przed nim, cała ziemi. Świat będzie utwierdzony, aby się nie poruszył.

Izmio. Świąt będzie utwierdzony, aby się nie poruszył. 31 Niech się weselą niebiosa i niech się raduje ziemia, niech mówią wśród narodów: PAN króluje! 32 Niech zaszumi morze i to, co je napełnia, niech radują się pola i wszystko, co [jest] na nich. 33 Wtedy radośnie wykrzykną leśne drzewa przed PANEM, bo idzie, aby sędzić ziemię. 34 Wysławiajcie PANA, bo jest dobry, bo jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 35 I mówcie: Zbaw nas, BOŻE naszego zbawienia, i zgromadź nas, i wybaw nas od pogan, abyśmy wielbili twoje święte imię i chlubili się twoją chwałą. 36 Błogosławiony PAN, Bóg Izraela, na wieki wieków. I cały lud powiedział: Amen i chwalił PANA. 37 I [Dawid] zostawił tam przed arką przymierza PANA Asafa i jego braci, aby nieustannie pełnili służbę przed arką, według potrzeby każdego dnia; 38 Także Obed-Edoma i ich braci, sześćdziesięciu osmiu; a Obed-Edoma, syna Jedutuna, i Chosę [uczynił] odźwiernymi. 39 Kapłana Sadoka i jego braci kapłanów [pozostawił] przed przybytkiem PANA na wyżynie w Gibeonie; 40 Aby składały PANU nieustannie, rano i wieczorem, całopalenia na ołtarzu całopaleń, zgodnie ze wszystkim, co jest napisane w Prawie PANA, które nadal on Izraelowi; 41 A z nimi [pozostawił] Hemana i Jedutuna oraz resztę wybranych, imiennie wyznaczonych, aby chwalili PANA, bo jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 42 I u nich, u Hemana i Jedutuna, [pozostawił] trąby i cymbały dla grających na tych i na [innych] instrumentach muzycznych dla Boga. Synowie zaś Jedutuna [byli] odźwiernymi. 43 Potem cały lud się rozszedł, każdy do swego domu. Dawid też wrócił, aby błogosławi swojemu domowi.

17 Kiedy Dawid zamieszkał w swoim domu, powiedział do proroka Natana: Oto mieszkam w domu cedrowym, a arka przymierza PANA pod zasłonami. 2 Natan powiedział do Dawida: Uczyń wszystko, co jest w twoim sercu, gdyż Bóg jest z w żadnym domu od dnia, w którym wyprowadziłem synów Izraela, aż do dziś, ale przechodziłem z narodów jego chwałę, pośród wszystkich ludów – jego namiotu do namiotu i z przybytku [do przybytku]. 6 Wszędzie, gdziekolwiek chodziłem z całym Izraelem, czy powiedziałem do któregoś z sędziów Izraela, którym nakazałem paść mój lud: Dlaczego nie zbudowałeś PAN uczynił niebiosa. 27 Chwała i cześć przed nim, mi domu cedrowego? 7 Teraz więc tak powiesz

mojemu słudze Dawidowi: Tak mówi PANIE zastępów: teraz, PANIE, ty jesteś Bogiem i obiecałeś takie dobro Ja wziąłem ciebie z owczarni od chodzenia za trzoda, swemu słudze. 27 Racz więc błogosławić dom swego abyś był dowódcą nad moim ludem Izraelem. 8 sługi, aby trwała na wieki przed tobą. [Co] bowiem ty, I byłem z tobą wszędzie, dokądkolwiek chodziłeś, wytraciłem przed tobą wszystkich twoich wrogów i uczyniłem twoje imię jak imię wielkich [ludzi], którzy są na ziemi. 9 Ustanowię miejsce dla swego ludu Izraela i zasadzę go [tam], i będzie mieszkał na swoim miejscu, i nie poruszy się więcej ani już nie będą go gnębić synowie nieprawości jak dawniej; 10 Od czasu, kiedy ustanowiłem sędziów nad swoim ludem Izraela, i ujarzmiałem wszystkich twoich wrogów. Oznajmiam ci też, że PAN zbuduje ci dom. 11 Gdy się wypełniątwoje dni i będziesz musiał odejść do swoich ojców, wzbudzę po tobie twoego potomka, który będzie spośród twoich synów, i utwierdę jego królestwo. 12 On zbuduje mi dom i utwierdę jego tron na wieki. 13 Ja będę mu ojcem, a on będzie mi synem. Nie cofnę od niego swojego miłosierdzia, jak je cofałem od [tego], który był przed tobą. 14 Ustanowię go w moim domu i w moim królestwie na wieki, jego tron będzie utwierdzony na wieki. 15 Zgodnie z tymi wszystkimi słowami i zgodnie z całym tym widzeniem, tak mówił Natan do Dawida. 16 Przyszedł więc król Dawid, usiadł przed PANEM i powiedział: Kim ja jestem, PANIE Boże, i czym [jest] mój dom, że doprowadziłeś mnie do tego? 17 Lecz i to było jeszcze mało w twoich oczach, Boże, gdyż złożyłeś też obietnicę o domu swego sługi na daleką przyszłość i wejrziałeś na mnie jak na człowieka wysokiego stanu, PANIE Boże. 18 Co więcej [może] ci [powiedzieć] Dawid za taką chwałę [okazaną] twemu słudze? Ty bowiem znasz swego sługę. 19 PANIE, przez wzgląd na swego sługę i według swego serca uczyniłeś te wszystkie wielkie rzeczy, dając poznać te wszystkie wspaniale sprawy. 20 PANIE, nie ma nikogo podobnego do ciebie i nie ma Boga oprócz ciebie według wszystkiego, co słyszeliśmy na własne uszy. 21 I czy jest taki naród na ziemi, jak twój lud Izrael, dla którego Bóg wyruszył, aby [go] sobie wykupić jako swój lud, a przez to uczynić swoje imię wielkim i strasliwym, wypędzając narody przed swoim ludem, który wykupiłeś z Egiptu? 22 Uczyniłeś bowiem twój lud Izraela swoim ludem na wieki i ty, PANIE, stałeś się jego Bogiem. 23 Teraz więc, PANIE, niech słowo, które wypowiedziałeś o swoim słudze i o jego domu, będzie utwierdzone na wieki i uczynią, jak powiedziałeś. 24 Niech stanie się tak, aby twoje imię było uwielbione na wieki, aby mówiono: PAN zastępów, Bóg Izraela, jest Bogiem nad Izraelem; niech dom Dawida, twoego sługi, będzie utwierdzony przed tobą. 25 Ty bowiem, mój Boże, objawiłeś swemu słudze, że zbudujesz mu dom. Dlatego twój sługa ośmielił się modlić przed tobą. 26 A

18 Po tych wydarzeniach Dawid pobił Filistynów, ujarzmiał ich i zabrał z ich rąk Gat i jego wioski. 2 Pobił też Moab i Moabici stali się sługami Dawida składającymi daninę. 3 Dawid pobił też Hadadezera, króla Soby w Chamat, gdy ten wyprawił się, aby rozciągnąć swoją władzę nad rzeką Eufrat. 4 Dawid zabrał mu wtedy tysiąc rydwanów, siedem tysięcy jeźdźców i dwadzieścia tysięcy pieszych. I popodciążał Dawid [Ściegna] wszystkich [koniom] zaprzęgowym, zostawiając z nich tylko [tyle, ile potrzeba] do stu rydwanów. 5 Kiedy Syryjczycy z Damaszku przybyli na pomoc Hadadezerowi, królowi Soby, Dawid pobił spośród nich dwadzieścia dwa tysiące ludzi. 6 Potem Dawid umieścił [załogi] w Syrii damasceńskiej, a Syryjczycy stali się sługami Dawida składającymi daninę. Tak PAN zachowywał Dawida, dokądkolwiek [ten] się udał. 7 Dawid zabrał też złote tarcze, które mieli słudzy Hadadezera, i przyniósł je do Jerozolimy. 8 Również z Tibchat i Kun, miast Hadadezera, Dawid zabrał bardzo dużo brązu, z którego Salomon wykonał morze brązowe, słupy i naczynia brązowe. 9 A gdy usłyszał Tou, król Chamatu, że Dawid pobił całe wojsko Hadadezera, króla Soby; 10 Posłał swego syna Hadorama do króla Dawida, aby go pożdrowił w pokoju i aby mu powinsował tego, że walczył z Hadadezerem i pokonał go – Hadadezer bowiem prowadził wojnę z Tou – i [Hadoram] przyniósł ze sobą wszelkiego rodzaju naczynia złote, srebrne i brązowe. 11 Również i je król Dawid poświęcił PANU wraz ze srebrem i złotem, które pobrał od wszystkich narodów: od Edomu, od Moabu, od synów Ammona, od Filistynów i od Amaleka. 12 I Abiszaj, syn Serui, pobił w Dolinie Soli osiemnaście tysięcy Edomitów. 13 I umieścił w Edomie załogi, a wszyscy Edomici stali się sługami Dawida. Tak PAN zachowywał Dawida, dokądkolwiek [ten] się udał. 14 Dawid więc królował nad całym Izraelem i sprawował sąd nad całym swym ludem, i [wymierzał] mu sprawiedliwość. 15 Joab, syn Serui, [był postawiony] nad wojskiem, a Jehoszafat, syn Achiluda, [był] kronikarzem. 16 Sadok, syn Achituba, i Abimelek, syn Abiatara, [byli] kapłanami, a Szawsza [był] pisarzem. 17 Benajasz, syn Jehojady, był [postawiony] nad Keretytami i Peletytami, a synowie Dawida [byli] pierwszymi przy królu.

19 Potem umarł Nachasz, król synów Ammona, a jego syn królował w jego miejscu. 2 Wtedy Dawid powiedział: Okażę życzliwość Chanunowi, synowi

Nachasza, bo jego ojciec mnie okazał życzliwość. I oni walczyli z nim. **18** Lecz Syryjczycy uciekli przed Dawidem i spośród nich Dawid zabił siedem tysięcy jego ojca. Przyszli więc słudzy Dawida do ziemi synów Ammona, do Chanuna, aby go pocieszyć. **3** Lecz książęta synów Ammona powiedzieli do Chanuna: Czy myślisz, że Dawid chce uczcić twoego ojca i dlatego przyszedł do ciebie pocieszyciel? Czy nie po to raczej przyszli jego słudzy do ciebie, aby przypatrzyć się tej ziemi, przeszpiegować ją i zburzyć? **4** Chanun wziął więc slugi Dawida, ogolił ich, obciął ich szaty do połowy, aż do pośladków, i odesłał ich. **5** Wtedy [niektórzy] poszli i donieśli Dawidowi o tych ludziach. I wysłał [posłów] naprzeciw nich, ponieważ ci mężczyźni byli bardzo znieważeni. Król powiedział [im]: Zostańcie w Jerychu, aż was brody odrosną, a potem wróćcie. **6** Gdy synowie Ammona spostrzegli, że obrzędli Dawidowi, Chanun i synowie Ammona posłali tysiąc talentów srebra, aby sobie wynająć [za te] pieniądze rydwany i jeźdźców z Mezopotamii, z Syrii-Maaka i z Soby. **7** I najęli sobie za te pieniądze trzydzieści dwa tysiące rydwanych oraz króla Maaki wraz z jego ludem. Przybyli i rozbili obóz naprzeciw Medeby, a synowie Ammona zebrały się ze swoich miast i ustawiły się do bitwy. **8** [A] gdy Dawid usłyszał o tym, wysłał Joaba z całym zastępem dzielnych wojowników. **9** Ruszyli więc synowie Ammona i ustawiły się w szyku bojowym przed bramą miejską. Królowie zaś, którzy przybyli [na pomoc, stanęli] osobno w polu. **10** Gdy Joab zobaczył, że wojsko szykuje walkę przeciwko niemu z przodu i z tyłu, wybrał [mężczyzn] spośród wszystkich wyborowych [wojowników] w Izraelu i ustawił ich w szyku bojowym przeciw Syryjczykom. **11** A resztę ludzi oddał pod rękę swego brata Abiszaja – oni ustawiły się w szyku bojowym przeciw synom Ammona. **12** I powiedział: Jeśli Syryjczycy będą silniejsi ode mnie, przyjdiesz mi na pomoc, a jeśli synowie Ammona będą silniejsi od ciebie, ja przyjdę tobie na pomoc. **13** Bądź odważny i walczmy męcznie za nasz lud i za miasta naszego Boga, a niech PAN uczyni to, co jest dobre w jego oczach. **14** Joab więc wraz z ludem, który [był] z nim, wyruszył do bitwy z Syryjczykami. A oni uciekli przed nim. **15** Gdy synowie Ammona zobaczyli, że Syryjczycy uciekli, również i oni uciekli przed jego bratem Abiszajem i weszli do miasta. Wtedy Joab wrócił do Jerozolimy. **16** Kiedy Syryjczycy zobaczyli, że są pobici przez Izraela, wyprawili posłańców i sprowadzili Syryjczyków, którzy [byli] za rzeką. I Szofak, dowódca wojska Hadadezera, prowadził ich. **17** Gdy doniesiono o tym Dawidowi, ten zebrał cały Izrael, przeprowadził się przez Jordan, przybył do nich i ustawił wojsko przeciwko nim w szyku bojowym. A gdy Dawid ustawił wojsko w szyku bojowym przeciwko Syryjczykom, oni walczyli z nim. **18** Lecz Syryjczycy uciekli przed Izraelem i spośród nich Dawid zabił siedem tysięcy ludzi walczących na rydwaniach oraz czterdzieści tysięcy pieszych. Zabił również Szofaka, dowódcę wojska. **19** Kiedy słudzy Hadadezera zobaczyli, że zostali pokonani przez Izraela, zawarli pokój z Dawidem i zostali jego poddanymi. Potem Syryjczycy już nie chcieli udzielić pomocy synom Ammona.

20 A na początku roku, w czasie, gdy królowie zwykli wyjeżdżać [na wojnę], Joab poprowadził potężne wojsko i spustoszył ziemię synów Ammona, potem nadciągnął i obiegł Rabbę, Dawid tymczasem pozostał w Jerozolimie. I Joab zdobył Rabbę, i zburzył ją. **2** Wtedy Dawid zdjął koronę jej króla z jego głowy, a okazało się, że waży ona talent złota, była też ozdobiona drogocennymi kamieniami. I włożono ją na głowę Dawida. Wywiózł też z miasta bardzo dużo łupów. **3** Lud, który [był] w nim, wyprowadził i przeciął piłami, bronami żelaznymi i siekierami. Tak uczynił Dawid ze wszystkimi miastami synów Ammona. Potem Dawid wrócił wraz z całym ludem do Jerozolimy. **4** Następnie doszło do wojny z Filistynami w Gezer. Wtedy to Sibbekaj Chuszaty zabił Sippaja z rodu olbrzymia i tak [Filistyni] zostali pokonani. **5** I znów była wojna z Filistynami, kiedy Elchanan, syn Jaira, zabił Lachmiego, brata Goliata Gittty, którego drzewce włóczni było jak wał tkacki. **6** I była jeszcze wojna w Gat, gdzie znajdował się człowiek wysokiego wzrostu, który miał po sześć palców [u rąk i nóg, razem] – dwadzieścia cztery [palce]. On również pochodził z rodu tego olbrzyma. **7** A gdy wyzywał Izraela, zabił go Jonatan, syn Szimei, brata Dawida. **8** Ci byli synami jednego olbrzyma z Gat, a polegli z ręki Dawida i z rąk jego sług.

21 Wtedy szatan powstał przeciwko Izraelowi i pobudził Dawida, aby policzył Izraela. **2** Dawid więc powiedział do Joaba i do przełożonych nad ludem: Idźcie, policzcie Izraela od Beer-Szeby aż do Dan i donieście mi o ich liczbie, abym ją poznał. **3** Lecz Joab odpowiedział: Niech PAN pomnoży swój lud sto razy tyle, ile go jest. Lecz, mój panie, królu, czy nie są oni wszyscy sługami mego pana? Czemu mój pan żąda tego? Czemu miałoby to być przyczyną grzechu dla Izraela? **4** Słowo króla jednak przemogło Joaba. Wyszedł więc Joab, obszedł całego Izraela i wrócił do Jerozolimy. **5** I podał Joab Dawidowi liczbę policzonych. A było wszystkich w Izraelu milion sto tysięcy mężczyzn dobywających miecz, a z Judy – czterysta siedemdziesiąt tysięcy mężczyzn dobywających miecz. **6** Lecz Lewitów i Beniaminów nie policzył razem z nimi, gdyż rozkaz króla budził

odrażę w Joabie. 7 Nie podobała się też Bogu ta bowiem dla PANA tego, co jest twoje, ani nie będzie rzecz, więc ukarał Izraela. 8 Wtedy Dawid powiedział ofiarował całopaleń, które nic nie kosztują. 25 Dał więc do Boga: Zgrzeszyłem bardzo, czyniąc tę rzecz. Lecz Dawid Ornanowi za [to] miejsce sykle złota w wadze teraz, proszę, zoglądź nieprawość swego sługi, gdyż sześciuset. 26 I Dawid zbudował tam PANU ołtarz, bardzo głupio postąpiłem. 9 I PAN powiedział do złożył całopalenia i ofiary pojednawcze i wzywał PANA, Gada, widzącego Dawida: 10 Idź i powiedz Dawidowi: a on mu odpowiedział z nieba, [spuszczając] ogień Tak mówi PAN: Trzy rzeczy ci przedstawiam, wybierz na ołtarz całopalenia. 27 I PAN rozkazał Aniołowi, by sobie jedną z nich, abym ci uczynił. 11 Przyszedł schował swój miecz do pochwy. 28 Wtedy Dawid, więc Gad do Dawida i powiedział mu: Tak mówi PAN: widząc, że PAN go wysłuchał na klepisku Ornana Wybierz sobie: 12 Albo trzy lata głodu, albo trzy miesiące klęsk od dwóch wrogów, podczas których miecz dwóch wrogów będzie cię ściszał, albo trzy dni miecza PANA i zarazy w ziemi, kiedy Anioł PANA będzie niszczył wszystkie granice Izraela. Teraz więc rozważ, co mam odpowiedzieć temu, który mnie posłał. 13 Dawid odpowiedział Gadowi: Jestem w wielkiej rozterce. Niech wpadnę raczej w ręce PANA, gdyż wielkie jest jego miłosierdzie. Niech nie wpadnę w ręce człowieka. 14 Zesłał więc PAN zarazę na Izraela. I poległ z Izraela siedemdziesiąt tysięcy mężczyzn. 15 Posłał też Bóg Anioła do Jerozolimy, aby ją zniszczyć. A gdy ją zniszczył, wejrzał PAN i użalił się nad tym nieszczęściem i powiedział do Anioła, który zniszczył: Dosyć już, powstrzymaj rękę. A Anioł PANA stał obok klepiska Ornana Jebusyty. 16 Gdy Dawid podniósł oczy, ujrzał Anioła PANA stojącego między ziemią a niebem, a w jego ręce dobyty miecz wyciągnięty nad Jerozolimą. Wtedy Dawid i starsi, ubrani w wory, upadli na twarze. 17 I Dawid powiedział do Boga: Czy nie ja rozkazałem policzyć lud? Ja jestem tym, który zgrzeszył i bardzo źle uczynił, ale te owce, co uczyniły? PANIE, mój Boże, błagam, niech się obróci twoja ręka przeciwko mnie, domowi mego ojca. Lecz niech się nie rozprzestrzenia ta plaga przeciwko twemu ludowi. 18 Wtedy Anioł PANA powiedział do Gada, aby oznajmił Dawidowi, że ma iść i zbudować PANU ołtarz na klepisku Ornana Jebusyty. 19 Dawid więc poszedł według słowa Gada, który mówił w imieniu PANA. 20 Wtedy Ornan obrócił się i ujrzał Anioła, a jego czterej synowie, którzy [byli] z nim, ukryli się. A Ornan młocił pszenicę. 21 Gdy Dawid przyszedł do Ornana, ten spojrzał i zobaczył Dawida. Wyszedł więc z klepiska i poklonił się Dawidowi twarzą do ziemi. 22 I Dawid powiedział do Ornana: Odstęp mi miejsce [tego] klepiska, abym zbudował na nim ołtarz PANU. Oddaj mi je za pełną cenę, aby plaga odstąpiła od ludu. 23 Ornan odpowiedział Dawidowi: Weź [jej] sobie i niech mój pan, król, uczyni, co uważa za słusze. Oto oddaję też woły na całopalenia, sprzęty młocarskie na drwa i pszenicę na ofiarę z pokarmów – [to] wszystko daję. 24 I król Dawid powiedział do Ornana: Nie, raczej kupię [wszystko] za pełną cenę. Nie wezmę

22 Wtedy Dawid powiedział: To jest dom PANA Boga i to jest ołtarz całopalenia dla Izraela. 2 Dawid rozkazał zgromadzić cudzoziemców, którzy [byli] w ziemi Izraela, i ustanowił [spośród nich] kamieniarzy do obróbki kamieni ciosanych na budowę domu Bożego. 3 Dawid przygotował też bardzo dużo żelaza na gwoździe do drzwi w bramach i na spojenie oraz niezliczoną wagę brzus; 4 Także drzewa cedrowego niezliczoną ilość, bo Sydończycy i Tyryjczycy przywieźli Dawidowi bardzo wiele drewna cedrowego. 5 Dawid powiedział: Salomon, mój syn, [jest] młody i niedoświadczony, a dom, który ma być zbudowany dla PANA, musi być niezmiernie okazały, aby był znany i sławny we wszystkich krajach. Teraz więc poczynię przygotowania zaiego. I wiele przygotował Dawid przed swoją śmiercią. 6 Potem zawałał swego syna Salomona i nakazał mu zbudować dom dla PANA, Boga Izraela. 7 I Dawid powiedział do Salomona: Synu mój! Pragnąłem zbudować dom dla imienia PANA, swego Boga. 8 Lecz doszło do mnie słowo PANA mówiące: Rozlałeś wiele krwi i prowadziłeś wielkie wojny. Nie będziesz budował domu dla mojego imienia, ponieważ rozlałeś wiele krwi na ziemię przed moim obliczem. 9 Oto urodzi ci się syn, który będzie człowiekiem pokoju, bo dam mu odpoczynek od wszystkich jego wrogów wokół. Będzie miał na imię Salomon, ponieważ za jego dni dam Izraelowi pokój i odpoczynek. 10 On zbuduje dom dla mojego imienia i on będzie mi synem, a ja [będę] mu ojcem i utwierdę tron jego królestwa nad Izraelem na wieki. 11 Teraz więc, mój synu, niech PAN będzie z tobą i niech ci się powodzi, abyś zbudował dom dla PANA, swego Boga, jak zapowiedział o tobie. 12 Oby tylko PAN ci dał roztropność i rozwagę i niech cię ustanowi nad Izraelem, abyś strzegł prawa PANA, swego Boga. 13 Wtedy będzie ci się powodziło, jeśli będziesz strzegł i wypełniał przykazania i prawa, które PAN dał Mojżeszowi dla Izraela. Bądź silny i męski, nie bój się ani się lękaj. 14 A oto w moim trudzie

przygotowałem na dom PANA sto tysięcy talentów złota i tysiąc tysięcy talentów srebra, brązu i żelaza. **20** Synowie Uzziela: pierwszy Mika i drugi zaś bez wagi, bo [tego] jest wiele. Przygotowałem Synowie Machliego: Eleazar i Kisza. **21** Synowie Merariego: Machli i Muszi, również drewno i kamień, a [ty możesz] do tego nie mając synów, tylko córki. Pojęli je [za żony] synowie dokładać. **15** Masz też u siebie wielu rzemieślników, Kisza, ich bracia. **23** Synowie Musziego: Machli, kamieniarzy, murarzy, cieśli i wszelkich biegłych w Eder i Jeremot – trzej. **24** To są synowie Lewiego każdym rzemiośle. **16** Złota, srebra, brązu i żelaza jest według swych rodów, głów rodzin, policzeni według bez liku. Wstań więc i działaj, a PAN [niech] będzie liczby imion, głowa po głowie, którzy pełnili służbę z tobą. **17** Dawid też nakazał wszystkim książętom w domu PANA od lat dwudziestu wzwyż. **25** Dawid Izraela, aby pomagali jego synowi Salomonowi; **18** bowiem powiedział: PAN, Bóg Izraela, dał odpoczynek [Mówiąc]: Czy PAN, wasz Bóg, [nie jest] z wami? swemu ludowi i będzie mieszkał w Jerozolimie na Czy nie dał wam odpoczynku wokół? Dał bowiem w wieki. **26** A Lewici już nie będą nosić przybytku ani moją rękę mieszkańców [tej] ziemi, a ziemia została wszelkich jego naczyń do jego obsługi. **27** Według poddana PANU i jego ludowi. **19** Teraz więc oddajcie ostatnich postanowień Dawida Lewici zostali policzeni swoje serce i swoją duszę ku szukaniu PANA, waszego od lat dwudziestu wzwyż; **28** Ich stanowisko bowiem Boga. Wstańcie i budujcie świątynię PANA Boga, polegało na posługiwaniu synom Aarona w służbie abyście [mogli tam] wniesć arkę przymierza PANA domu PANA: na dziedzińcach, w komnatach, przy oraz święte naczynia Boga, do domu, który będzie oczyszczaniu wszelkich rzeczy poświęconych i przy zbudowany dla imienia PANA.

23 Gdy więc Dawid był już stary i syty dni, ustanowił swego syna Salomona królem nad Izraelem. **21** zgromadził wszystkich książąt Izraela oraz kapłanów i Lewitów. **3** Lewitów policzono od trzydziestu lat wzwyż, a ich liczba według głów wynosiła trzydzieści osiem tysięcy. **4** Spośród nich dwadzieścia cztery tysiące ustanowiono na służبę w domu PANA, a urzędników i sędziów było sześć tysięcy. **5** Ponadto – cztery tysiące odźwiernych i cztery tysiące chwałących PANA na instrumentach, które sporządził – [powiedział Dawid] – ku uwielbieniu [Boga]. **6** Dawid podzielił ich na zmiany według synów Lewiego: Gerszona, Kehata i Merariego. **7** Z Gerszoną [byli] Ladan i Szimei. **8** Synowie Ladana: pierwszy Jechiel, potem Zetam i Joel – [ci] trzej. **9** Synowie Szimejego: Szelomit, Chaziel i Haran – [ci] trzej [byli] naczelnikami rodów Ladana. **10** A synowie Szimejego: Jachat, Zina, Jeusz i Beria. Ci czterej byli synami Szimejego. **11** Jachat był pierwszy, a Ziza drugi. Ale Jeusz i Beria nie mieli wielu synów i dlatego zostali policzeni jako jeden ród. **12** Synowie Kehata: Amram, Ishar, Chebron i Uzziel – czterej. **13** Synowie Amrama: Aaron i Mojżesz. Lecz Aaron został odłączony, aby poświęcić najbliższe rzeczy, on i jego synowie, aż na wieki – by spalać kadzidło przed PANEM, służyć mu i błogosławić w jego imieniu na wieki. **14** Ale synowie Mojżesza, męża Bożego, zostali zaliczeni do pokolenia Lewiego. **15** Synowie Mojżesza: Gerszon i Eliezer. **16** Synowie Gerszona: pierwszy Szebel. **17** Synowie Eliezera: pierwszy Rechabiasz. Eliezer nie miał innych synów, ale synowie Rechabiasza bardzo się rozmnożyli. **18** Synowie Ishara: pierwszy Szelomit. **19** Synowie Chebrona: pierwszy Jeriasz, drugi Amariasz, trzeci Jachaziel, a czwarty

w domu PANA od lat dwudziestu wzwyż. **25** Dawid Izraela, aby pomagali jego synowi Salomonowi; **18** bowiem powiedział: PAN, Bóg Izraela, dał odpoczynek [Mówiąc]: Czy PAN, wasz Bóg, [nie jest] z wami? swemu ludowi i będzie mieszkał w Jerozolimie na Czy nie dał wam odpoczynku wokół? Dał bowiem w wieki. **26** A Lewici już nie będą nosić przybytku ani moją rękę mieszkańców [tej] ziemi, a ziemia została wszelkich jego naczyń do jego obsługi. **27** Według Boga. Wstańcie i budujcie świątynię PANA Boga, polegało na posługiwaniu synom Aarona w służbie abyście [mogli tam] wniesć arkę przymierza PANA domu PANA: na dziedzińcach, w komnatach, przy oraz święte naczynia Boga, do domu, który będzie oczyszczaniu wszelkich rzeczy poświęconych i przy pracy wokół służby domu Bożego; **29** I przy chlebie pokładnym, przy mące na ofiarę z pokarmów, przy plackach niekwaszonych, przy tym, co pieczone, i tym, co smażone, i przy wszystkim, co ważone i mierzone. **30** Mieli stawać każdego poranka, by dziękować PANU i wychwalać go, i tak samo wieczorem; **31** Ponadto, mieli składać PANU wszelkie całopalenia w każdy szabat, w czasie nowiu księżyca i w uroczyste święta, według liczby [wynikającej z] ustalonego porządku – ustawnicznie przed PANEM. **32** I mieli pełnić straż przy Namiocie Zgromadzenia, straż przy świątyni i straż przy synach Aarona, swych braci, w służbie domu PANA.

24 A [oto] podział synów Aarona. Synami Aarona [byli]: Nedab, Abihu, Eleazar i Itamar; **2** Ale Nadab i Abihu umarli przed swoim ojcem i nie mieli synów, dlatego Eleazar i Itamar sprawowali urząd kapłani. **3** I Dawid podzielił ich, [to jest] Sadoka z synów Eleazara i Achimeleka z synów Itamara, według ich urzędu w ich służbie. **4** I okazało się, że spośród synów Eleazara było więcej naczelników niż spośród synów Itamara. Tak więc ich podzielono: spośród synów Eleazara [były] szesnaście naczelników według rodów, a spośród synów Itamara według rodów – ósmiu. **5** A zostali podzieleni przez losowanie, zarówno jedni, jak i drudzy, gdyż przełożeni świątyni i przełożeni domu Bożego byli spośród synów Eleazara, jak i spośród synów Itamara. **6** A Szemajasz, syn Netaneela, pisarz z [pokolenia] Lewiego, spisał ich wobec króla i książąt, kapłana Sadok, Achimeleka, syna Abiatara, oraz naczelników rodów kapłańskich i lewickich. Losowano [na przemian] jeden dom z rodem Eleazara, drugi – z Itamara. **7** Pierwszy los padł na Jehojariba, drugi na Jedajasza; **8** Trzeci na

Charima, czwarty na Seorima; 9 Piąty na Malkiasza, Jedutunowi i Hemanowi. 7 A liczba ich wraz z ich szósty na Mijamina; 10 Siódmy na Hakkosa, ósmy braćmi wyćwiczonymi w pieśniach PANA, wszystkich na Abiasza; 11 Dziewiąty na Jeszue, dziesiąty na uzdolnionych, wynosiła dwieście osiemdziesiąt osiem. Szekaniasza; 12 Jedenasty na Eliasziba, dwunasty 8 I rzucali losy co do swej służby, tak mały, jak i wielki, na Jakima; 13 Trzynasty na Chuppę, czternasta na tak mistrz, jak i uczeń. 9 Pierwszy los padł na Asafa i Jeszebaba; 14 Piętnasty na Bilę, szesnasta na na Józefa, drugi – na Gedaliasza wraz z jego braćmi Immera; 15 Siedemnasty na Chezira, osiemnasty i synami, razem [było ich] dwunastu. 10 Trzeci – na na Happisesa; 16 Dziewiętnasty na Petachiasza, Zakkura, na jego synów i braci, razem dwunastu. 11 dwudziesty na Ezechiego; 17 Dwudziesty pierwszy na Czwarty – na Jisriego, na jego synów i braci, razem Jachina, dwudziesty drugi na Gamula; 18 Dwudziesty dwunastu. 12 Piąty – na Netaniasza, na jego synów i trzeci na Delajasza, dwudziesty czwarty na Maazjasza. braci, razem dwunastu. 13 Szósty – na Bukkiasza, na 19 Taka [była] kolejność w służbie, aby wchodzili do jego synów i braci, razem dwunastu. 14 Siódmy – na domu PANA zgodnie z ustaleniem, jakie pochodziło od Jesarela, na jego synów i braci, razem dwunastu. 15 ich ojca Aarona, jak mu rozkazał PAN, Bóg Izraela. Ósmy – na Jeszajasza, na jego synów i braci, razem 20 A pozostały z synów Lewiego to: z synów Amrama dwunastu. 16 Dziewiąty – na Mattaniasza, na jego – Szubael; z synów Szubaela – Jechdejasz. 21 Z synów i braci, razem dwunastu. 17 Dziesiąty – na Rechabiasza: z synów Rechabiasza pierwszym [był] Szimejego, na jego synów i braci, razem dwunastu. 18 Jisziasz. 22 Z Ishara – Szelomit; z synów Szelomita Jedenasty – na Azarela, na jego synów i braci, razem – Jachat. 23 A synowie Chebrona: pierwszy Jeriasz, dwunastu. 19 Dwunasty – na Chaszabiasza, na jego drugi Amariasz, trzeci Jachaziel, czwarty Jekameam. synów i braci, razem dwunastu. 20 Trzynasty – na 24 Synowie Uzziela: Mika; z synów Miki – Szamir. 25 Szubaela, na jego synów i braci, razem dwunastu. 21 Brat Miki: Jisziasz; z synów Jisziasza – Zachariasz. 26 Czternasty – na Mattitiasza, na jego synów i braci, Synowie Merariego: Machli i Muszi; synowie Jaazjasza: razem dwunastu. 22 Piętnasty – na Jeremota, na Beno. 27 Synowie Merariego z Jaazjasza: Beno, jego synów i braci, razem dwunastu. 23 Szesnasty Szoham, Zakkur i Ibi. 28 Z Machiego: Eleazar, który – na Chananięsa, na jego synów i braci, razem nie miał synów. 29 Z Kisza, synowie Kisza: Jerachmeel. dwunastu. 24 Siedemnasty – na Joszbekasza, na jego 30 A synowie Musziego: Machli, Eder i Jerimot. Ci [byli] synów i braci, razem dwunastu. 25 Osiemnasty – na synami Lewitów według ich rodów. 31 Oni również Chaniego, na jego synów i braci, razem dwunastu. rzucali losy tak samo jak ich bracia, synowie Aarona, przed królem Dawidem, Sadokiem, Achimelekiem oraz naczelnikami rodów kapłańskich i lewickich – naczelnicy rodów na równi z młodszymi ich braćmi.

25 Dawid wraz z dowódcami wojska przydzielił do służby synów Asafa, Hemana i Jedutuna, którzy mieli prorokować przy harfach, cytrach i cymbałach. A oto liczba pełniących tę służbę: z synów Asafa – Zakkur, Józef, Netaniasz i Asarela. Synowie Asafa zależni od Asafa, który prorokował pod kierownictwem króla. 3 Z Jedutuna – synowie Jedutuna: Gedaliasz, Seri, Jeszajasz, Chaszabiasz, Mattitiasz [i Szimej], sześciu, pod kierunkiem ich ojca Jedutuna, który prorokował przy harfie, dziękując PANU i wychwalając go. 4 Z Hemana – synowie Hemana: Bukkiasz, Mattaniasz, Uzziel, Szebuel, Jerimot, Chananięsa, Chanani, Eliata, Giddalti, Romamtiezer, Joszbekasza, Malloti, Hotir i Machaziot. 5 Ci wszyscy [byli] synami Hemana, widzącego królewskiego w słowach Bożych, dla podnoszenia rogu. I Bóg dał Hemanowi czternastu synów i trzy córki. 6 Ci wszyscy [byli] pod kierownictwem swego ojca, [przeznaczeni] do śpiewu w domu PANA przy cymbałach, cytrach i harfach, do służby w domu Bożym, tak jak król rozkazał Asafowi,

26 Co do zmiany odźwiernych: z Korachitów był Meszelemiasz, syn Koracha, z synów Asafa. 2 A z synów Meszelemiasza: pierworodny Zachariasz, drugi Jediael, trzeci Zebadiasz, czwarty Jatniel; 3 Piaty Elam, szósty Jehochanan, siódmy Elioenaj. 4 A z synów Obed-Edoma: pierworodny Szemajasz, drugi Jehozabad, trzeci Joach, czwarty Sakar, piąty Netaneel; 5 Szósty Ammiel, siódmy Issachar, ósmy Peulletaj. Bóg bowiem mu błogosławiał. 6 Również jego synowi Szemajaszowi urodzili się synowie, którzy rzadzili swoim rodem. [Byli] bowiem bardzo dzielnymi ludźmi. 7 Synowie Szemajasza: Otni, Rafael, Obed, Elzabad i ich bracia, ludzie mocni – Elihu i Semakiasz. 8 Wszyscy ci byli z synów Obed-Edoma, oni, ich

synowie i bracia, mężczyźni bardzo mocni i zdolni do służby, razem sześćdziesięciu dwóch z Obed-Edoma. 9 I Meszelemiasz miał synów i braci, ludzi mocnych – osiemnastu. 10 Również Chosa, [który był] synów Merariego, miał synów: Szimri zwierzchnik, bo chociaż nie był pierwodrönym, jego ojciec ustanowił go zwierzchnikiem; 11 Drugi Chilkiasz, trzeci Tebaliasz, czwarty Zachariasz. Wszystkich synów i braci Chosy [były] trzynastu. 12 Spośród nich wyznaczono zmiany odźwiernych, spośród naczelników, którzy [pełnili] straż na przemian ze swoimi braćmi przy służbie w domu PANA. 13 I rzucali losy o każdą bramę, tak mały, jak i wielki, według swoich rodów. 14 Los dla Szelemiasza padł na stronę wschodnią. Potem rzucili los dla jego syna Zachariasza, mądrego doradcy, i jego los padł na stronę północną; 15 Dla Obed-Edoma – na południową, a jego synom [przypadła] składnica. 16 Dla Szuppima i Chosy – na stronę zachodnią wraz z bramą Szalleket, przy drodze wiodącej ku górze, straż naprzeciw straży. 17 Od wschodu [były] sześciu Lewitów, od północy czterech na dzień, od południa czterech na dzień i przy składnicy po dwóch. 18 Przy Parbar na zachodzie: czterech przy drodze, [a] dwóch przy Parbar. 19 Takie [sa] zmiany odźwiernych spośród synów Koracha i spośród synów Merariego. 20 A z [pozostałych] Lewitów Achiasz [postawiony był] nad skarbcami domu Bożego i nad skarbcami rzeczy poświęconych. 21 Synowie Ladana, [którzy byli] z synów Gerszonity: z Ladana Gerszonity naczelnicy rodów, Jechiel. 22 Synowie Jechiela: Zetam i jego brat Joel; [oni byli postawieni] nad skarbcami domu PANA. 23 Spośród Amramitów, Isharytów, Chebronitów i Uzzielitów: 24 Szuebel, syn Gerszoma, syna Mojżesza, przełożony nad skarbcami. 25 A jego bracia, od strony Eliezera, to: jego syn Rechabiasz, jego syn Jeszajasz, jego syn Joram, jego syn Zikri i jego syn Szelomit. 26 Szelomit i jego bracia [byli postawieni] nad wszystkimi skarbcami rzeczy poświęconych, które poświęcił król Dawid, naczelnicy rodów, tysiącznicy, setnicy i dowódcy wojska. 27 [To, co] zdobyli z wojen i luptów, poświęcali na utrzymanie domu PANA. 28 I wszystko, co poświęcił Samuel, widzący, [a także] Saul, syn Kisza, Abner, syn Nera, i Joab, syn Serui, oraz wszystko, co zostało poświęcone, [były] pod opieką Szelomita i jego braci. 29 Spośród Isharytów: Kenaniasz i jego synowie [zajmowali się] sprawami zewnętrznymi Izraela jako urzędnicy i sędziowie. 30 Spośród Chebronitów: Chaszabiasz i jego bracia, ludzie dzielni, [były ich] tysiąc siedemset przełożonych nad Izraelem po zachodniej stronie Jordanu, odpowiadali za każdą sprawę PANA i służbę dla króla. 31 Spośród Chebronitów [pochodził] Jeriasz, naczelnik Chebronitów, według rodowodów jego ojców.

W czterdziestym roku panowania Dawida szukano i

naleziono pośród nich bardzo dzielnych ludzi w Jazer

król Dawid ustanowił zwierzchnikami nad Rubenitami,

nad Gadytami i nad połową pokolenia Manassesa, by

byli odpowiedzialni za wszystkie sprawy Boże i sprawy

króla.

27 A oto synowie Izraela według ich liczby: naczelnicy rodów, tysiącznicy, setnicy i urzędnicy, którzy służyli królowi we wszelkiej sprawie związanej z oddziałami przychodząymi i odchodzącyymi co miesiąc, przez wszystkie miesiące w roku. Każdy oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 2 Nad oddziałem w miesiącu pierwszym [stał] Jaszobeam, syn Zabdiela, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 3 On pochodził z synów Peresa, a [był] wodzem wszystkich dowódców wojska w miesiącu pierwszym. 4 Nad oddziałem w miesiącu drugim [stał] Dodaj, Anochita. [Po nim] dowódcą był Miklot, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 5 Trzecim dowódcą wojska, na miesiąc trzeci, [był] Benajasz, syn Jehojady, naczelnego kapłana, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 6 Ten to Benajasz [był] waleczny wśród trzydziestu i dowodził trzydziestoma, a jego syn Ammizabad należał do jego oddziału. 7 Czwartym dowódcą, na miesiąc czwarty, [był] Asahel, brat Joaba, a po nim jego syn Zebadiasz – jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 8 Piątym dowódcą, na piąty miesiąc, [był] Szamut Jirachita, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 9 Szóstym, na miesiąc szósty, [był] Ira, syn Ikkesza Tekoitczyka, a jego oddział [liczył] dwudziestu czterech. 10 Siódmy, na miesiąc siódmy, [był] Cheles Pelonita, z synów Efraima, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 11 Osmym, na miesiąc ósmy, [był] Sibbekaj Chuszatyta, z Zerachitów, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 12 Dziewiątym, na miesiąc dziewiąty, [był] Abiezer Anatotczyk, z synów Beniamina, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 13 Dziesiątym, na miesiąc dziesiąty, [był] Maharaj Netofatyta, z Zerachitów, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 14 Jedenastym, na miesiąc jedenasty, [był] Benajasz Piratorczyk, z synów Efraima, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 15 Dwunastym, na miesiąc dwunasty, [był] Cheldaj Netofatyta, z Otniela, a jego oddział [liczył] dwadzieścia cztery tysiące. 16 Ponadto nad pokoleniami Izraela [postawieni byli]: nad Rubenitami przełożonym [był] Eliezer, syn Zikriego; nad Symeonitami – Szefatiasz, syn Maaki; 17 Nad Lewitami – Chaszabiasz, syn Kemuela, nad Aaronitami – Sadok; 18 Nad Judą –

Elihu, [jeden] z braci Dawida, nad Issacharytami – zaś wszystkich moich synów – wielu bowiem synów Omri, syn Mikaela; **19** Nad Zebulonitami – Jiszmajasz, dał mi PAN – wybrał mego syna Salomona, aby syn Obadiasza, nad Neftalitami – Jerimot, syn Azriela; zasiadł na tronie królestwa PANA nad Izraelem. **6** **20** Nad synami Efraima – Ozeasz, syn Azazjasza, nad połową pokolenia Manassesa – Joel, syn Pedajasza; zbuduje mój dom i moje dziedzictwo. Jego bowiem **21** Nad [drugą] połową [pokolenia] Manassesa w wybrałem sobie za syna, a ja mu będę ojcem. **7** I Gileadzie – Iddo, syn Zachariasza, nad Beniaminatami utwierdzi jego królestwo na wieki, jeśli podobnie jak – Jaasiel, syn Abnera. **22** Nad Danitami – Azareel, syn dzisiaj będzie trwał w wypełnianiu moich przekazań Jerochama. Ci [byli] książętami pokoleń Izraela. **23** i praw. **8** Teraz więc na oczach całego Izraela, Dawid nie włączył jednak do spisu [nikogo], kto miał zgromadzenia PANA, i wobec naszego Boga [nakazuję dwadzieścia lat lub mniej]. PAN powiedział bowiem, że **wam**: Przestrzegajcie i szukajcie wszystkich przekazań rozmnoży Izraela jak gwiazdy na niebie. **24** Joab, syn PANA, waszego Boga, abyście mogli posiadać tę Serui, zaczął [ich] liczyć, ale nie dokończył, gdyż za to dobrą ziemię i zostawić ją jako dziedzictwo swoim spadł gniew na Izraela. Nie włączono więc tej liczby do dzieciom po was – na wieki. **9** A ty, Salomonie, mój spisu w kronikach króla Dawida. **25** Nad skarbcami króla synu, poznawaj Boga swego ojca i służ mu sercem [postawiony byl] Azmawet, syn Adiela; nad dochodami doskonałym i dobrowolnym umysłem. PAN bowiem z pól, miast, wsi i zamków – Jonatan, syn Uzjasza; przenika wszystkie serca i zna wszystkie zamysły [i] **26** Nad rolnikami, [który] uprawiał ziemię, [stał] Ezri, myśli. Jeśli będziesz go szukać, znajdziesz go, a jeśli syn Keluba. **27** Nad winnicami – Szimei Ramatczyk; go opuścisz, on odrzuci cię na wieki. **10** Miej się teraz nad plonami winnic w piwnicach – Zabdi Szifmita. **28** na baczości, gdyż PAN cię wybrał, abyś zbudował Nad drzewami oliwnymi i sykomorami, które [rosły] na dom na świątynię; bądź mocny i wykonaj [to]. **11** Wtedy równinach, [postawiony byl] Baalchanan Gederczyk, a Dawid przekazał swojemu synowi Salomonowi wzór nad składami oliwy – Joasz. **29** Nad bydłem pasącym przedsiębiorstwa [świątyni], jej domów, jej skarbców, jej się w Szaronie – Szitraj Szarończyk, nad bydłem zaś komnat górnego, jej pomieszczeń wewnętrznych oraz w dolinach – Szafat, syn Adlaja. **30** Nad wielbładami – domu dla przebłagani. **12** Do tego wzór wszystkiego, Obil Izmaelita, nad oślicami – Jechdejasz Meronotya. co zaplanował: dziedzictwo domu PANA, wszystkich **31** I nad owcami – Jaziz Hagryta. Ci wszyscy [byli] komnat dokola oraz wszystkich skarbców domu Bożego zarządcami dobytku króla Dawida. **32** Jonatan, stryj i skarbców rzeczy poświęconych. **13** Także [wskażówka] Dawida, [był] doradca, człowiekiem mądrym i uczonym. co do zmian kapłańskich i lewickich, wszelkiej pracy w Jechiel, syn Chakmoniego, [był] z synami króla. **33** służbie domu PANA i co do wszelkich naczyni służby w Achitofel też [był] doradca króla, a Chuszaj Arkita – domu PANA. **14** [Dał] także odpowiednią wagę złota przyjacielem króla. **34** Po Achitofelu [był] Jehojada, syn na wszystkie naczynia złote do każdej posługi; również Benajasza, i Abiatar. Joab zaś [był] dowódcą wojska króla.

28 Potem Dawid zgromadził w Jerozolimie wszystkich książąt Izraela, książąt pokoleń i dowódców oddziałów, którzy służyli królowi, tysiączników, setników i zarządców całego dobytku i posiadłości króla i jego synów, a także urzędników, walecznych i wszystkich dzielnych wojowników. **2** Wtedy król Dawid powstał i przemówił: Słuchajcie mnie, moi bracia i ludu mój! Moim pragnieniem było zbudować dom odpoczynku dla arki przymierza PANA i jako podnóżek naszego Boga i poczyniłem [przygotowania] do budowy. **3** Lecz Bóg powiedział do mnie: Nie zbudujesz domu dla mego imienia, ponieważ jesteś wojownikiem i rozlewając krew. **4** Wybrał mnie jednak PAN, Bóg Izraela, spośród całego domu mego ojca, abym był królem nad Izraelem na wieki. Judę bowiem wybrał na władcę, spośród rodu Judy – dom mego ojca, a spośród synów mego ojca, mnie sobie upodobał ustanowić królem nad całym Izraelem. **5** Spośród

15 Mianowicie [odpowiednia] wagę na świeczniki złote i ich lampy złote według wagi [każdego] świecznika i jego lamp, i na świeczniki srebrne według wagi każdego świecznika i jego lamp, stosownie do użycia każdego świecznika. **16** Również [dał] odpowiednią wagę złota na stoły chlebowe pokładnich, na każdy stół, oraz srebra – na stoły srebrne; **17** I szczerze złoto na widelki, miednice i kubki, na czasze złote, [określona] wagę na każdy z tych [przedmiotów] i na czasze srebrne – określona wagę na każdą z nich; **18** Także na ołtarz kadzenia [dał określona] wagę szczerego złota oraz złoto na wzór wozu cherubinów, którzy swoimi rozpostartymi skrzydłami okrywali arkę przymierza PANA. **19** To wszystko – [powiedział Dawid] – przyszło do mnie na piśmie z ręki PANA, abym mógł zrozumieć, jak wykonać ten plan. **20** Dawid powiedział do swego syna Salomona: Bądź mocny i dzielny i wykonaj to. Nie bój się ani się nie lękaj, bo PAN Bóg, mój Bóg,

[będzie] z tobą, nie porzuci cię ani nie opuści, dopóki i przychodniami przed tobą, tak jak wszyscy nasi nie dokończysz wszelkiej pracy wokół służby domu ojcowie. Nasze dni na ziemi są jak cień i nie ma czego PANA. 21 A oto zmiany kapłanów i Lewitów do każdej oczekiwać. 16 O PANIE, Boże nasz, cały ten dostatek, posługi w domu Bożym [będą] z tobą w każdej pracy; który przygotowaliśmy dla ciebie na budowę domu każdy ochotny i zdolny do wszelkiej posługi. Także dla twojego świętego imienia, pochodzi z twojej ręki księęta i cały lud [stawią się] na każdy twój rozkaz. i twoje jest to wszystko. 17 Wiem ja, mój Boże, że

29 Potem król Dawid przemówił do całego zgromadzenia: Mój syn Salomon, jedyny, którego Bóg wybrał, jest jeszcze młody i niedoświadczony, a dzieło jest wielkie. Ten pałac bowiem nie [jest] dla człowieka, ale dla PANA Boga. 2 Według wszystkich swoich sił przygotowałem na dom swojego Boga złoto na [przedmioty] złote, srebro – na srebrne, brąz – na brązowe, żelazo – na żelazne, drewno – na drewniane, kamienie onyksowe i do osadzania, kamienia błyszczące i różnokolorowe, wszelkiego rodzaju drogie kamienie i marmur w obfitości. 3 Ponadto z miłości do domu swego Boga oddaję ze swojego skarbcia na dom mego Boga złota i srebra – poza tym wszystkim, co [już] przygotowałem na święty dom; 4 [Mianowicie] trzy tysiące talentów złota, złota z Ofiru, i siedem tysięcy talentów najczystsze srebra na pokrycie ścian budynków; 5 Złoto – na [przedmioty] złote, a srebro – na srebrne i na wszelkie ręczne prace rzemieślników. A kto jeszcze chciałby dziś dobrowolnie złożyć PANU dar? 6 Wtedy dobrowolne dary złożyły naczelnicy rodów, księęta pokoleń Izraela, tysiącznicy, setnicy oraz przełożeni nad robotami króla. 7 I złożyły na służbę domu Bożego pięć tysięcy talentów złota, dziesięć tysięcy darejków, dziesięć tysięcy talentów srebra, osiemnaście tysięcy talentów brązu oraz sto tysięcy talentów żelaza. 8 Ci, którzy mieli drogie kamienie, oddali [je] do skarbcia domu PANA na rękę Jechiela Gerszonity. 9 I radował się lud [z tego], że tak dobrowolnie złożono dary, gdyż sercem doskonałym, chętnie ofiarowywano PANU. Także i król Dawid wielce się radował. 10 Dawid więc błogosławiał PANU przed całym zgromadzeniem i powiedział: Błogosławiony jesteś, PANIE, Boże Izraela, naszego ojca, na wieki wieków. 11 Twoja, PANIE, jest wielkość, moc, chwała, zwycięstwo i majestat. Wszystko bowiem, co jest na niebie i na ziemi, jest twoje. Do ciebie należy królestwo, a ty jako głowa jesteś wyniesiony ponad wszystko. 12 I bogactwo, i sława pochodzą od ciebie i ty panujesz nad wszystkimi; w twoich rękach [jest] moc i siła i w twojej ręce [jest] to, aby wywyższyć i umocnić wszystko. 13 Teraz więc, Boże nasz, dziękujemy ci i wychwalamy chwalebne imię twoje. 14 Lecz kim ja jestem i czym jest mój lud, żebyśmy zdolali ofiarować dobrowolnie te rzeczy? Od ciebie bowiem [pochodzi] wszystko i daliśmy tobie to, co z twojej ręki [otrzymaliśmy]. 15 Jesteśmy bowiem pielgrzymami

i przychodniami przed tobą, tak jak wszyscy nasi ojcowie. Nasze dni na ziemi są jak cień i nie ma czego oczekiwać. 16 O PANIE, Boże nasz, cały ten dostatek, który przygotowaliśmy dla ciebie na budowę domu dla twojego świętego imienia, pochodzi z twojej ręki i twoje jest to wszystko. 17 Wiem ja, mój Boże, że badasz serca i upodobałeś sobie prawość. Dlatego w prawości swego serca dobrowolnie złożyłem w ofierze do wszystko. Teraz z radością widzę, że również twój lud, który znajduje się tutaj, dobrowolnie składa ci ofiary. 18 PANIE, Boże Abrahama, Izaaka i Izraela, naszych ojców, zachowaj na wieki te zamiary i myśli serca swego ludu i skoń jego serca ku sobie. 19 Salomonowi, mojemu synowi, daj serce doskonale, aby strzegł twoich przekazań, świadectw i ustaw, aby wykonał to wszystko i aby zbudował dom, do którego poczynilem [przygotowania]. 20 Potem Dawid przemówił do całego zgromadzenia: Błogosławcie teraz PANU, waszemu Bogu. I całe zgromadzenie błogosławiało PANU, Bogu swoich ojców – pochyliły się i oddali pokłon PANU i królowi. 21 Następnie złożyli PANU ofiary. Nazajutrz złożyli PANU całopalenia: tysiąc wołów, tysiąc baranów, tysiąc jagniąt wraz z ofiarami z płynów i mnóstwem innych ofiar, za całego Izraela. 22 Jedli i pili przed PANEM tego dnia z wielką radością. I po raz drugi ustanowili królem Salomona, syna Dawida, i namaszczały [go] dla PANA na władcę, a Sadoka na kapłana. 23 Tak więc zasiadł Salomon na tronie PANA jako król po swoim ojcu Dawidzie i powódziło mu się, a cały Izrael był mu posłuszny. 24 Również wszyscy księęta i dzielni ludzie, a także wszyscy synowie króla Dawida oddali się królowi Salomonowi. 25 I PAN wielce wywyższył Salomona przed całym Izraelem i dał mu chwałę królewską, jakiej żaden król przed nim nie miał w Izraelu. 26 Tak to Dawid, syn Jessego, królował nad całym Izraelem. 27 A czas jego panowania nad Izraelem [wynosił] czterdzieści lat: w Hebronie królował siedem lat, a w Jerozolimie królował trzydzieści trzy lata. 28 I umarł w późnej starości, syty dni, bogactw i sławy. A w jego miejsce królował Salomon, jego syn. 29 A dzieje króla Dawida, pierwsze i ostatnie, oto zapisane są w księdze Samuela widzącego, w księdze proroka Natana i w księdze Gada widzącego; 30 Wraz z całym jego panowaniem, jego potęgą i wydarzeniami, które dotyczyły jego, Izraela i wszystkich królestw tej ziemi.

II Kronik

pięćdziesiąt. W ten sposób wszyscy królowie chetyccy i królowie Syrii dostawali [je] za ich pośrednictwem.

1 Salomon, syn Dawida, umocnił się w swoim królestwie, a PAN, jego Bóg, [był] z nim i bardzo go wywyższył. **2** I Salomon przemówił do całego Izraela, do dowódców nad tysiącami, setników i sędziów oraz wszystkich przełożonych nad całym Izraelem, naczelników rodów. **3** Salomon więc poszedł, a z nim całe zgromadzenie, na wyżynę, która [była] w Gibeonie. Tam bowiem znajdował się Namiot Zgromadzenia Dawidem, gdy przysłałeś mu [drzewa] cedrowego, aby Bożego, który sporządził Mojżesz, sluga PANA, na zbudował sobie dom na mieszkanie, [tak postęp ze pustyni]. **4** Ale arkę Boga przeniósł Dawid z Kiriat- mna]. **5** Oto chcę budować dom dla imienia PANA, Jearim [na miejscu], które dla niej przygotowało, bo swego Boga, aby mu go poświęcić i aby palić przed nim rozbili namiot dla niej w Jerozolimie. **6** A także ołtarz z wonne kadzidło, składać nieustannie chleb pokładny brązu, który zrobił Besaleel, syn Uriego, syna Chura, oraz całopalenia poranne i wieczorne – w szabaty, wznajdował się tam przed przybytkiem PANA. I tam dni nowiu oraz w uroczyste święta PANA, naszego udał się po radę Salomon oraz [całe] zgromadzenie. **7** Boga. [To jest] wieczny [nakaz] w Izraelu. **8** A dom, **9** I Salomon przystąpił przed PANEM do ołtarza z który mam zbudować, [będzie] wielki, gdyż nasz Bóg brązu, który [był] przed Namiotem Zgromadzenia, i jest większy od wszystkich bogów. **10** Któz jednak złożył na nim tysiąc ofiar całopalnych. **11** Tej samej zdola zbudować mu dom, skoro niebiosa i niebiosa nocy Bóg ukazał się Salomonowi i powiedział do niebios nie mogą go ogarnąć? A kim jestem ja, żebym niego: Proś, o co [chcesz], a dam tobie. **12** Wtedy miał mu dom zbudować? Chyba tylko do palenia Salomon powiedział do Boga: Ty okazałeś mojemu przed nim kadzidła. **13** Dlatego więc przyślij mi teraz ojcu Dawidowi wielkie milosierdzie i ustanowileś mnie człowieka uzdolnionego w obróbce złota, srebra, brązu, królem w jego miejscu. **14** A teraz, PANIE Boże, niech żelaza, purpury, karmazynu i błękitu, i który umie się spełni twoje słowo, [które powiedziałeś] do mego rzeźbić wraz z innymi rzemieślnikami będącymi przy ojcu Dawida, bo uczyniłeś mnie królem nad ludem, mnie w Judzie i Jerozolimie, wyznaczonymi przez który jest tak liczny, jak proch ziemi. **15** Daj mi więc mego ojca Dawida. **16** Przyślij mi też z Libanu drzewa mądrości i wiedzę, abym wychodził i wchodził przed tym cedrowego, cyprysowego i sandałowego, bo wiem, że ludem; który bowiem zdola sądzić ten twój lud, [który] twoi słudzy umieją rąbać drzewa w Libanie, a oto moi jest tak wielki? **17** Wtedy Bóg powiedział do Salomona: słudzy [będą] z twoimi slugami; **18** Aby przygotowali Ponieważ było to w twoim sercu, a nie prosiłeś o mi jak najwięcej drzewa. Dom bowiem, który chcę bogactwo, majątki i sławę ani o śmierć tych, którzy zbudować, ma być nad podziw wielki. **19** A oto twoim cię nienawidzą, ani też nie prosiłeś o długie życie, slugom, robotnikom, którzy mają wycinać drzewo, ale prosiłeś dla siebie o mądrość i wiedzę, abyś mógł dam dwadzieścia tysięcy kor wymiłconej pszenicy, sądzić mój lud, nad którym ustanowilem cię królem; **20** dwadzieścia tysięcy kor jeczmienia, dwadzieścia Mądrość i umiejętność będzie ci dana, ponadto dam ci tysięcy bat wina oraz dwadzieścia tysięcy bat oliwy. bogactwo, majątki i sławę, jakich nie miał żaden **21** Wtedy Huram, król Tyru, odpowiedział w piśmie, z królów, którzy byli przed tobą, ani nie będzie miał które wysłał do Salomona: Ponieważ PAN umiłował żaden z tych, którzy po tobie nastąpią. **22** Salomon swój lud, ustanowił cię nad nim królem. **23** Huram wrócił z tej wyżyny, która [była] w Gibeonie, sprzed mówił dalej: Błogosławiony [niech będzie] PAN, Bóg Namiotu Zgromadzenia, do Jerozolimy i królował Izraela, który uczynił niebo i ziemię, który dał królowi nad Izraelem. **24** I Salomon zgromadził rydwany i Dawidowi syna mądrego, zdolnego, rozumnego i jeźdźców, tak że miał tysiąc czterysta rydwanych i roztropnego, aby zbudował dom dla PANA oraz pałac dwanaście tysięcy jeźdźców, których rozmieścił w królewski dla siebie. **25** Posyłam ci więc człowieka miastach rydwanych i przy sobie w Jerozolimie. **26** mądrego, zdolnego i roztropnego: Hurama-Abiego; Król złożył w Jerozolimie złota i srebra, jak kamieni, a **27** Syna kobiety spośród córek Dana, którego ojcem cedrów złożył jak sykomor, których na równinie rośnie był mieszkańców Tyru, a który umie pracować przy bardzo dużo. **28** Srowadzono też dla Salomona konie złocie, srebrze, brązie, żelazie, kamieniu, drewnie – z Egiptu i nić Inianą, bo kupcy króla nabywali ją za z purpurową, błękitem, bisiorem i karmazynem, który określona cenę. **29** I wychodzili, i przywozili z Egiptu [umie] wykonywać wszelkie rzeźby i obmyślać każdą rywan za sześćset syklów srebra, a konia za sto powierzoną mu pracę, razem z twimi rzemieślnikami

i rzemieślnikami mego pana Dawida, twojego ojca. Zrobił też łańcuszki, [jak] w Miejscu Najświętszym, a 15 Teraz więc niech mój pan przysły swoim slugom umieścił [je] na wierzchołkach tych kolumn, wykonał też pszenicę, jęczmień, oliwę i wino, o których mówił. 16 A sto jablek granatu, które zawiesił na tych łańcuszkach. my nawycinamy drzew z Libanu, ile ci będzie potrzeba, 17 Wzniósł [te] kolumny przed świątynią, jedną po i sprowadzimy je morzem na trawach do Jafy, a ty je prawej, a drugą po lewej stronie; prawą nazwał Jakin, każesz sprowadzić do Jerozolimy. 17 Wtedy Salomon a lewą – Boaz.

obliczył wszystkich cudzoziemców, którzy [byli] w ziemi Izraela po tym spisie, którego dokonał jego ojciec Dawid, i znalazło się ich sto pięćdziesiąt trzy tysiące sześciuset. 18 I przeznaczył z nich siedemdziesiąt tysięcy do dźwigania ciężarów, osiemdziesiąt tysięcy do ciosania w górnach i trzy tysiące sześciuset nadzorców nad robotami ludu.

3 Wtedy Salomon zaczął budować dom PANA w Jerozolimie na górze Moria, która została wskazana Dawidowi, jego ojcu, na miejscu, które Dawid przygotował na klepisku Ornana Jebusyty. 2 A zaczął [go] budować w drugim miesiącu, drugiego [dnia], w czwartym roku swojego panowania. 3 Takie są wymiary, według których Salomon zbudował dom Boży: długość – sześćdziesiąt łokci, w łokciach według miary dawnej, szerokość – dwadzieścia łokci. 4 Przedsionek zaś, który był przed domem i odpowiadał jego szerokości, miał dwadzieścia łokci długości i sto dwadzieścia [łokci] wysokości. Wewnątrz pokrył [go] szczytem złotem. 5 A [wnętrze] wielkiego domu wyłożył drzewem cyprysowym i pokrył czystym złotem, a na wierzchu przyozdobił [je] palmami i łańcuchami. 6 Pokrył też dom drogocennymi kamieniami dla ozdoby, a złoto [było] złotem z Parwaim. 7 Ponadto złotem pokrył dom, belki, odrzwa, jego ściany i jego drzwi, a na ścianach wyrzeźbił cherubiny. 8 Zbudował też dom najświętszy, który długość [odpowiadała] szerokości domu – bramy do dziedzińca, a bramy pokrył brązem. 10 dwadzieścia łokci, a jego szerokość – dwadzieścia łokci; i pokrył go czystym złotem [o wadze] sześciuset talentów. 9 Gwoździe ważyły pięćdziesiąt syków złota. Górné sale także pokrył złotem. 10 Wykonał też w domu najświętszym dwa cherubiny misternie rzeźbione i pokrył je złotem. 11 A skrzydła cherubinów [były] długie na dwadzieścia łokci. Skrzydło jednego, na pięć łokci, sięgało ściany domu, a drugie skrzydło, także na pięć łokci, sięgało skrzydła drugiego cherubina. 12 Także skrzydło drugiego cherubina, na pięć łokci, sięgało ściany domu, a drugie skrzydło, na pięć łokci, sięgało skrzydła drugiego cherubina. 13 [W ten sposób] skrzydła tych cherubinów rozciągały się na dwadzieścia łokci. Stały one na swoich nogach, a ich twarze [były] zwrócone] ku domowi. 14 Wykonał też zaslonę z błękitu, purpurowego, karmazynu i bistoru oraz wyhaftowaną na niej cherubiną. 15 Uczynił też przed domem dwie kolumny wysokie na trzydziestu pięć łokci, a głowice,

4 Uczynił też ołtarz z brązu długi na dwadzieścia łokci, szeroki na dwadzieścia łokci, a na dziesięć łokci wysoki. 2 Wykonał również odlewane morze na dziesięć łokci od brzegu do brzegu. Było ono dokładnie okrągłe, miało pięć łokci wysokości i trzydziestu łokci obwodu. 3 A pod nim dokoła znajdowały się podobizny wołów, których było po dziesięć na każdym łokciu, a otaczały morze dokoła. Były dwa rzędy tych wołów odlanych razem z morzem. 4 Stało ono na dwunastu wołach, z których trzy spoglądały na północ, trzy spoglądały na zachód, trzy spoglądały na południe, a trzy spoglądały na wschód. Morze [stało] na nich na wierzchu, a wszystkie ich zady były zwrócone do środka. 5 Jego grubość była na [szerokość] dłoni; a jego brzeg był wykonany jak brzeg kielicha, [w kształcie] kwiatu lili. Mieściło w sobie trzy tysiące bat. 6 Wykonał również dziesięć kadzi do obmywania w nich wszystkiego, co należało do całopalenia, i postawił pięć po prawej i pięć po lewej stronie. Ale morze [służyło] do obmywania się w nim kapłanów. 7 Uczynił też dziesięć złotych świeczników w kształcie, jaki miały mieć, i postawił [je] w świątyni, pięć po prawej i pięć po lewej stronie. 8 Uczynił też dziesięć stołów, które postawił w świątyni, pięć po prawej i pięć po lewej stronie. Wykonał też sto złotych czasz. 9 Zbudował również dziedziniec kapłanów i wielki dziedziniec oraz A morze postawił po prawej stronie na południowy wschód. 11 Huram uczynił kociołki, łopatki i miednice. Tak ukończył Huram pracę, którą miał wykonać dla króla Salomona, dla domu Bożego. 12 [Mianowicie]: dwie kolumny z okrągłymi głowicami na wierzchu tych dwóch kolumn oraz dwie siatki, które okrywały dwie okrągłe głowice na szczyt kolumn; 13 I czterysta jablek granatu do tych dwóch siatek, po dwa rzędy jablek granatu na każdej siatce, do pokrycia dwóch okrągłych głowic na wierzchach kolumn. 14 Porobił także podstawy oraz kadzie na tych podstawach; 15 jedno morze i dwanaście wołów pod nim. 16 Do tego kociołki, łopatki, widełki i wszystkie naczynia do nich porobił Huram-Abi dla króla Salomona, do domu PANA z polerowanego brązu. 17 Na równinach Jordanu król odlewał je w gliniastej ziemi, między Sukkot i Seredatą. 18 Salomon sporządził więc wszystkie te naczynia kolumny wysokie na trzydziestu pięć łokci, a głowice, w tak wielkiej liczbie, że nie można było obliczyć które [były] na ich wierzchach miały po pięć łokci. 16 wag i brązu. 19 Sporządził także Salomon wszystkie

naczynia, które [należały] do domu Bożego: złoty powodu tego obłoku, bo chwała PANA napełniła dom ołtarz i stoły, na których [składano] chleby pokładne; Boży.

20 Także świeczniki i ich lampy ze szczegnego złota, aby je rozpalano według zwyczaju przed Miejscem Najświętszym; **21** Ponadto kwiaty, lampy i szczypce ze złota, i to z wybornego złota; **22** [Do tego] nożyce, miednice, czasze i kadzielnice ze szczegnego złota; bramy do domu, bramy wewnętrzne do Najświętszego Miejsca oraz drzwi domu, [czyli] świątyni, ze złota.

5 A tak ukończono wszelką pracę, którą wykonał

Salomon dla domu PANA. I Salomon wniósł tam rzeczy, które poświęcił jego ojciec Dawid: srebro, złoto i wszystkie naczynia włożyl do skarbców domu Bożego.

2 Potem Salomon zebrał starszych z Izraela, wszystkich naczelników z każdego pokolenia, przywódców rodów synów Izraela, w Jerozolimie, aby przenieśli arkę przymierza PANA z miasta Dawida, którym jest Syjon.

3 Zebrał się więc u króla wszyscy mężczyźni Izraela na święto w siódmym miesiącu. **4** A gdy się zeszli wszyscy starsi z Izraela, Lewici wzięli arkę; **5** I przenieśli ją, Namiot Zgromadzenia i wszystkie naczynia święte, które [były] w namiocie. Przenieśli je kapłani [i] Lewici.

6 Potem król Salomon i całe zgromadzenie Izraela – zebrane u niego przed arką – złożyły w ofierze owce i woły, których nie można było zliczyć ani spisać z powodu wielkiej liczby. **7** Wtedy kapłani wniesli arkę przymierza PANA do wnętrza domu na jej miejsce, do Miejsca Najświętszego, pod skrzydła cherubinów.

8 Cherubiny miały bowiem rozpostarte skrzydła nad miejscem [położenia] arki i okrywały od góry arkę i jej drażki. **9** I powyciągali drażki, tak że ich końce było widać z arki przed Miejscem Najświętszym, ale nie były widoczne na zewnątrz. I są tam aż do dziś. **10** W arce nie było nic oprócz dwóch tablic, które Mojżesz tam włożył na Horebie, gdy PAN zawarł [przymierze] z synami Izraela po ich wyjściu z Egiptu. **11** A gdy kapłani wyszli z miejsca świętego (gdzie wszyscy kapłani, którzy byli obecni, poświęcili się, nie przestrzegając podziału na zmiany); **12** Stali też Lewici śpiewacy i wszyscy, którzy byli z Asafa, Hemana, Jedutuna wraz ze swoimi synami i braćmi, ubrani w szaty z bisiorku, z cymbałami, lutniami i cytramami, stali na wschodniej stronie ołtarza, a z nimi stu dwudziestu kapelanów grających na trąbach); **13** I kiedy tak zgodnie trąbili, i śpiewali, i wydawali jeden głos, chwałąc i sławiąc PANA; i gdy podnosili głos [przy wtórze] trąb, cymbałów i [innych] instrumentów muzycznych, chwałąc PANA, że jest dobry, że na wieki [trwa] jego miłosierdzie, wtedy dom, dom PANA, napełnił się obłokiem;

14 Tak że kapłani nie mogli tam ustać, aby pełnić służbę, z

6 Wtedy przemówił Salomon: PAN powiedział, że będzie mieszkać w mroku. **2** A ja zbudowałem dom na mieszkanie dla ciebie i miejsce twojego zamieszkania na wieki. **3** Potem król odwrócił się i błogosławił caemu zgromadzeniu Izraela, a całe zgromadzenie Izraela stało. **4** I powiedział: Błogosławiony [niech będzie] PAN, Bóg Izraela, który swoimi rękami wypełnił to, co mówił swoimi ustami do mojego ojca Dawida: **5** Od dnia, w którym wyprowadziłem swój lud z ziemi Egiptu, nie wybrałem żadnego miasta spośród wszystkich pokoleń Izraela, aby zbudować [tam] dom, gdzie przebywałoby moje imię, ani nie wybrałem żadnego mężczyzny, który byłby władcą nad moim ludem Izraela. **6** Ale wybrałem Jerozolimę, aby tam przebywało moje imię; wybrałem też Dawida, aby był [postawiony] nad moim ludem Izraela. **7** Mój ojciec Dawid postanowił w swoim sercu, że zbuduje dom dla imienia PANA, Boga Izraela. **8** Ale PAN powiedział do Dawida, mego ojca: Ponieważ postanowileś w swoim sercu, że zbudujesz dom dla mojego imienia, dobrze uczyniłeś, że tak postanowileś w sercu; **9** Nie ty jednak będziesz budował ten dom, ale twój syn, który wyjdzie z twoich bioder, on zbuduje dom dla mojego imienia. **10** PAN więc wypełnił swoje słowo, które powiedział. Powstałem bowiem w miejscu Dawida, swojego ojca, i zasiadłem na tronie Izraela, tak jak PAN powiedział, i zbudowałem ten dom dla imienia PANA, Boga Izraela. **11** Tam też umieściłem arkę, w której jest przymierze PANA, jakie zawarł z synami Izraela. **12** Wtedy [Salomon] stanął przed ołtarzem PANA, przed całym zgromadzeniem Izraela, i wyciągnął swoje ręce. **13** Salomon bowiem uczynił podwyższenie z brązu, które postawił pośrodku dziedzińca, długie na pięć łokci, szerokie na pięć łokci i wysokie na trzy łokcie. I wstąpił na nie, uklęknął na swoich kolana przed całym zgromadzeniem Izraela, wyciągnął ręce do nieba; **14** I powiedział: PANIE, Boże Izraela, nie ma Boga na niebie i na ziemi podobnego tobie, przestrzegającego przymierza i miłosierdzia wobec swoich sług, którzy postępują przed tobą całym swoim sercem. **15** Dotrzymałeś swojemu słudze Dawidowi, memu ojcu, tego, co mu obiecaleś; swoimi ustami to wypowiedziałeś i swoją ręką wypełniłeś, jak to jest dziś. **16** Teraz więc, PANIE, Boże Izraela, dotrzymaj swemu słudze Dawidowi, memu ojcu, tego, co mu obiecaleś, mówiąc: Nie zabraknie ci przed moim obliczem potomka, który by zasiadał na tronie Izraela, jeśli tylko twoi synowie będą strzec swej drogi i postępować według mojego prawa, tak jak ty postępowałeś przede mną. **17** A teraz, PANIE,

Boże Izraela, niech będzie potwierdzone twoje słowo, będzie się modlić w tym domu; 33 Ty wysłuchaj z nieba, które wypowiedziałeś do swego slugi Dawida. 18 Czyż z miejsca swojego zamieszkania, i uczyń wszystko, naprawdę jednak Bóg zamieszka z człowiekiem na ziemi? Oto niebios i niebios nie mogą cię wszystkie narody ziemi poznały twoje imię i bały się ogarnąć; o ileż mniej ten dom, który zbudowałem? 19 ciebie tak jak twój lud Izraela, i aby wiedziały, że twoje Zwaź więc na modlitwę swego slugi i na jego prośbę, imię jest wzywane nad tym domem, który zbudowałem. PANIE, mój Boże, wysłuchaj wołania i modlitwy, które 34 Jeśli twój lud wyruszy na wojnę przeciwko swoim twój sluga zanosi przed tobą; 20 Aby twoje oczy wrogom, drogą, którą go poślesz, i będzie się modlić, były otwarte nad tym domem we dnie i w nocy, nad zwracając się ku temu miastu, które wybrałeś, i ku tym miejscem, o którym powiedziałeś, że będzie tu domowi, który zbudowałem dla twojego imienia; 35 przebywać twoje imię; abyś wysłuchiwał modlitwy, Wysłuchaj z nieba ich modlitwy i błagania i broń ich którą twój sluga zanosi w tym miejscu. 21 Wysłuchaj sprawy. 36 Jeśli zgrzeszą [przeciw] tobie – bo nie ma więcej prośby swego slugi i swego ludu Izraela, którą człowieka, który by nie zgrzeszył – i rozgniewasz się będą zanosić w tym miejscu. Wysłuchaj z miejsca nich, i poddasz ich wrogowi, który uprowadzi ich w swojego zamieszkania, z nieba, a gdy wysłuchasz, niewolę do ziemi dalekiej lub bliskiej; 37 Jeśli wezmą przebacz. 22 Jeśli ktoś zgrzeszy przeciwko swemu to do serca w tej ziemi, do której zostali uprowadzeni bliźniemu, a ten zobowiązże go do przysięgi, a ta w niewoli, i odwrócić się, i będą się modlić w ziemi przysięga przyjdzie przed twój ołtarz w tym domu; swojej niewoli, mówiąc: Zgrzeszyliśmy, że uczyniliśmy 23 Ty wysłuchaj z nieba, racz działać i osądź swoje i niegodziwie postępowaliśmy; 38 I jeśli zawróca do sługi; potępiaj niegodziwego, sprowadzając mu na ciebie z całego swego serca i całą swoją duszą, w głowę jego czyny, a usprawiedliwiąj sprawiedliwego, ziemi swojej niewoli, do której [został] uprowadzeni, i oddając mu według jego sprawiedliwości. 24 Jeśli będą się modlić, zwrócići ku swojej ziemi, którą daleś twój lud Izrael zostanie pobity przez wroga za to, ich ojcom, i ku miastu, które wybrałeś, i ku domowi, że zgrzeszył przeciwko tobie, a nawróci się, wyzna który zbudowałem dla twojego imienia; 39 Wysłuchaj z twoje imię i będzie się modlić, i błagać cię w tym nieba, z miejsca swojego zamieszkania, ich modlitwy domu; 25 Ty wysłuchaj z nieba i przebacz grzech i ich błagania, broń ich sprawy i przebacz swemu ludowi Izraela, i przyprowadź go znów do ludowi, który zgrzeszył przeciw tobie. 40 A teraz, o ziemi, którą daleś jemu oraz jego ojcom. 26 Kiedy Boże, proszę, niech twoje oczy będą otwarte i niech niebo będzie zamknięte i nie będzie deszczu z tego twoje uszy będą uważne na modlitwę [zaniezioną] w powodu, że zgrzeszyli przeciwko tobie, ale będą się tym miejscu. 41 Powstań więc teraz, PANIE Boże, i modlić w tym miejscu, wyznając twoje imię i odwrócić wejdź do miejsca swego odpoczynku, ty i arka twojej się od swojego grzechu, bo ich upokorzyłeś; 27 Ty mocy. Niech dwi kapłani, PANIE Boże, ubiorą się w wysłuchaj z nieba i przebacz grzech swoich slug i z uwie, a dwi święci niech się radują dobrem. swojego ludu Izraela, gdy nauczysz ich dobrej drogi, 42 PANIE Boże, nie odwracaj oblicza od swojego po której mają kroczyć, i ześl deszcz na swoją ziemię, pomazańca; pamiętaj o milosierdziu [wobec] Dawida, którą daleś swojemu ludowi w dziedzictwo. 28 Jeśli swego slugi.

będzie w ziemi głód, jeśli nastanie zaraza, susza, rdza, szarańcza lub robactwo; jeśli wróg będzie uciskał [lud] w ziemi jego zamieszkania, [jeśli będzie] jakakolwiek plaga lub choroba; 29 Wszelkiej modlitwy i wszelkiego błagania, jakie zaniesie którykolwiek człowiek lub cały lud Izraela – kto tylko uzna swoją kłęskę i swój ból i podniesie swoje ręce w tym domu; 30 Ty wysłuchaj z nieba, z miejsca swojego zamieszkania, przebacz i oddaj każdemu według wszystkich jego dróg, ty, który znasz jego serce – gdyż jedynie ty znasz serca synów ludzkich; 31 Aby się ciebie bali i kroczyli twoimi drogami po wszystkie dni, które będą żyć na ziemi, którą daleś naszym ojcom. 32 Również i cudzoziemca, który nie jest z twojego ludu Izraela, a jednak przyjdzie z dalekiej ziemi przez wzgląd na twoje wielkie imię, na potężną rękę i wyciągnięte ramię, gdy przyjdzie i

7 A gdy Salomon skończył się modlić, spadł z nieba ogień i pochłonął całopalenie oraz [pozostale] ofiary, a chwała PANA wypełniła ten dom. 2 I kapłani nie mogli wejść do domu PANA, bo chwała PANA napełniła dom PANA. 3 Wszyscy synowie Izraela, widząc spadający ogień i chwałę PANA nad domem, upadli twarzą do ziemi, na posadzkę, oddali poklon PANU i chwaliли [go], mówiąc: Bo [jest] dobry, bo na wieki [trwa] jego milosierdzie. 4 Wtedy król i cały lud złożyli ofiary przed PANEM. 5 Król Salomon złożył w ofierze dwadzieścia dwa tysiące wołów i sto dwadzieścia tysięcy owiec. I tak król i cały lud poświęcili dom Boży. 6 Kapłani zaś stali na swoich stanowiskach, również Lewici z instrumentami muzycznymi PANA, które wykonał król Dawid na chwałę PANA – bo na wieki trwa jego milosierdzie – i oddał nimi chwałę.

Naprzeciw nich trąbili kapłani, a cały lud Izraela stał. 7 Salomon poświęcił również środek dziedzińca, który znajdował się przed domem PANA, bo tam złożył w ofierze całopalenia i tłuszcz ofiar pojedawczych, gdyż na ołtarzu z brązu, który Salomon wykonał, nie mogły się pomieścić całopalenia, ofiary z pokarmów i tłuszcz. 8 W tym czasie Salomon obchodził Święto przez siedem dni, a z nim cały Izrael, bardzo wielkie zgromadzenie, od wejścia do Chamat aż do rzeki Egiptu. 9 Potem ósmego dnia obchodziły uroczyste Święto. Poświęcenie ołtarza trwało bowiem siedem dni i uroczyste Święto [obchodziły] przez siedem dni. 10 A dwudziestego trzeciego dnia siódmego miesiąca, [król] odesłał lud do jego namiotów, radosny i cieszący się w sercu z powodu dobrodzieństwa, które PAN uczynił Dawidowi, Salomonowi i Izraelowi, swojemu ludowi. 11 I tak Salomon ukończył dom PANA i dom królewski i szczęśliwie wykonał wszystko, co zamierzył w sercu uczynić w domu PANA i w swoim domu. 12 Potem PAN ukazał się Salomonowi w nocy i powiedział do niego: Wysłuchałem twojej modlitwy i wybrałem sobie to miejsce na dom ofiary. 13 Jeśli zamknę niebo, żeby nie było deszczu, jeśli rozkażę szarańczy, aby pożarła ziemię, jeśli też ześlę zarazę na swój lud; 14 I jeśli mój lud, który jest nazywany moim imieniem, ukorzy się, będzie modlić się i szukać mojego oblicza, i odwróci się od swoich złych dróg, wtedy wysłucham go z nieba, przebaczę mu grzech i uzdrowią jego ziemię. 15 Teraz moje oczy będą otwarte, a moje uszy uważne na modlitwę [zaniezioną] w tym miejscu. 16 Teraz bowiem wybrałem i poświęciłem ten dom, aby tu przebywało moje imię na wieki. Tam będą moje oczy i moje serce po wszystkie dni. 17 Ty zaś, jeśli będziesz chodził przede mną, tak jak chodził Dawid, twój ojciec, i będziesz postępował według wszystkiego, co ci nakazałem, i przestrzegał moich nakazów i praw; 18 Wtedy utwierdzę tron twojego królestwa, tak jak przyrzekłem Dawidowi, twojemu ojcu: Nie zabraknie ci potomka panującego nad Izraelem. 19 A jeśli odwróciście się [ode mnie] i opuście moje nakazy i przykazania, które wam podałem, a pójdzicie służyć innym bogom i będziecie im oddawać poklon; 20 Wtedy wykorzenię ich ze swojej ziemi, którą im dałem, a ten dom, który poświęciłem swojemu imieniu, odrzucę przed swojego oblicza i uczynię z niego [przedmiot] przypowieści i pośmiewiskiem wśród wszystkich narodów. 21 A ten dom, który był wyniosły, będzie dla każdego przechodzącego obok przedmiotem zdziwienia, tak że powie: Czemu PAN tak uczynił tej ziemi i temu domowi? 22 Wtedy odpowiedzą: Ponieważ opuścili PANA, Boga swoich ojców, który ich wyprowadził z ziemi Egiptu, a uchwycili się innych bogów, oddawali im poklon i służyli im. Dlatego sprowadził na nich całe to nieszczęście.

8 A po upływie dwudziestu lat, w których Salomon zbudował dom PANA i swój dom; 2 Odbudował też miasta, które Huram zwrócił Salomonowi, i oddał je na mieszkanie synom Izraela. 3 Potem Salomon wyruszył do Chamat Soby i zdobył je. 4 Odbudował też Tadmor na pustyni oraz wszystkie miasta, [w których miał] składy, a które zbudował w Chamat. 5 Odbudował także Bet-Choron górne i Bet-Choron dolne, miasta warowne, z murami, bramami i ryglami; 6 Również Baalat i wszystkie miasta, w których Salomon miał składy, wszystkie też miasta rydwanych i miasta jeźdźców i wszystko to, co mu się podobało wybudować w Jerozolimie, w Libanie i w całej ziemi swego panowania. 7 A wszystkie ludy, które ocalały spośród Chetytów, Amortów, Peryzzytów, Chiwitów i Jebusytów, które nie były z Izraelem; 8 Lecz [stanowią] potomstwo tych, którzy pozostali po nich w ziemi, a których synowie Izraela nie mogli wytracić – te Salomon obciążał pracą przymusową aż do dziś. 9 Ale z synów Izraela Salomon nie uczynił niewolników do swoich prac, byli tylko dzielonymi wojownikami, naczelnikami jego dowódców i przełożonymi nad jego rydwanami i jeźdźcami. 10 Ci byli naczelnikami spośród wodzów, których miał król Salomon; było ich dwustu pięćdziesięciu, którzy panowali nad ludem. 11 Lecz córka faraona Salomon przeniosła z miasta Dawida do domu, który jej zbudował. Powiedział bowiem: Moja żona nie będzie mieszkała w domu Dawida, króla Izraela, bo jest świętym przez to, że weszła do niego arka PANA. 12 Wtedy Salomon złożył PANU całopalenia na ołtarzu PANA, który zbudował przed przedsiękiem; 13 Zgodnie ze zwyczajem, składając każdego dnia według nakazu Mojżesza, w szabaty, w dni nowiu księtyca i w uroczyste Święta, trzy razy w roku: w Święto Przaśników, w Święto Tygodni i w Święto Namiotów. 14 I ustanowił według rozporządzenia Dawida, swojego ojca, zmiany kapelanów w ich służbie oraz Lewitów w ich obowiązkach, aby chwaliли [Boga] i służyli przy kapelanach według ustalonego porządku każdego dnia. Odźwiernych też ustanowił według ich zmian przy każdej bramie. Taki bowiem [był] rozkaz Dawida, męża Bożego. 15 I nie odstąpiono w żadnej sprawie od rozkazu króla dotyczącego kapelanów i Lewitów oraz skarbow. 16 I tak zostały przygotowane wszystkie dzieła Salomona od dnia, w którym położono fundamenty domu PANA, aż do jego ukończenia. W ten sposób został dokonczony dom PANA. 17 Wtedy Salomon wyruszył do Esjon-Geber i do Elot nad brzegiem morza w ziemi Edomu. 18 I Huram za pośrednictwem swoich sług, posłał mu okręty i żeglarzy

obeznanych z morzem. Wraz ze slugami Salomona popłynęli do Ofiru, wzięli stamtąd czterysta pięćdziesiąt talentów złota i przywieźli [je] do króla Salomona.

9 A gdy królowa Saby usłyszała o sławie Salomona, przybyła do Jerozolimy, aby przez zagadki poddać go próbie. [Przybyła] z bardzo wielkim orszakiem, z wielbłądami niosącymi wonności, bardzo dużo złota i drogocennych kamieni. Gdy przyszła do Salomona, rozmawiała z nim o wszystkim, co leżało jej na sercu. **2** Salomon zaś odpowiedział na wszystkie jej pytania. Nie było nic tajemnego dla Salomona, na co nie mógłby jej odpowiedzieć. **3** Gdy więc królowa Saby ujrzała mądrość Salomona i dom, który zbudował; **4** A także potrawy jego stołu, siadanie jego slug, stawanie jego służących, ich szaty, jego podczaszych i ich szaty oraz schody, po których wstępował do domu PANA, dech zamarł jej [w piersi]. **5** Wtedy przemówiła do króla: Prawdziwa była ta wieść, którą słyszałam w mojej ziemi o twoich dziełach i twojej mądrości. **6** Jednak nie wierzyłam ich słowom, aż przybyłam i zobaczyłam [to wszystko] na własne oczy. I oto nie powiedziano mi nawet połowy o twojej wielkiej mądrości. Przeszedłeś bowiem sławę, o której słyszałam. **7** Błogosławieni twoi ludzie i błogosławieni twoi sludzy, którzy zawsze stoją przed tobą i słuchają twojej mądrości. **8** Niech będzie błogosławiony PAN, twój Bóg, który cię sobie upodobał, aby cię posadzić na swoim tronie jako króla [dla] PANA, twojego Boga. A ponieważ twój Bóg umiłował Izraela, aby go umocnić na wieki, dlatego ustanowił cię królem nad nimi, abyś czynił sąd i sprawiedliwość. **9** I dała królowi sto dwadzieścia talentów złota i bardzo wiele wonności oraz drogocennych kamieni. Nigdy nie [przywieziono] takich wonności, jakie królowa Saby dała królowi Salomonowi. **10** Ponadto sludzy Hurama i sludzy Salomona, którzy przywieźli złoto z Ofiru, sprowadzili także drzewa sandałowe i drogocenne kamienie. **11** Z tego drzewa sandałowego król wykonał schody do domu PANA i do domu królewskiego oraz harfy i cytry dla śpiewaków. Nigdy przedtem nie widziano takich rzeczy w ziemi Judy. **12** Król Salomon dał królowej Saby wszystko, czego zapragnęła i o co poprosiła, nie licząc [daru za to], co przyniosła do króla. Potem odjechała i wróciła do swojej ziemii razem ze swoimi slugami. **13** A waga złota, które wpływało do Salomona w ciągu jednego roku, wynosiła sześćset sześćdziesiąt sześć talentów złota; **14** Nie licząc [tego], co dostawał od kupców i handlarzy. Także wszyscy królowie arabscy i namiestnicy ziemi przywozili złoto i srebro Salomonowi. **15** Wykonał więc król Salomon dwieście tarczy z kutego złota. Na każdą tarczę wychodziło sześćset [syklów] kutego złota. **16** [Wykonał] także trzysta puklerzy z kutego złota. Na

każdy puklerz wychodziło trzysta [syklów] złota. I król umieścił je w domu lasu Libanu. **17** Król sporządził także wielki tron z kości słoniowej i pokrył go szczerym złotem. **18** Tron [miał] sześć stopni, a podnóżek był ze złota, przymocowany do tronu. Po obu stronach siedzenia były poręcze, a przy poręczach stały dwa lwy. **19** Dwanaście lwów stało na tych sześciu stopniach po obu stronach. Czegoś takiego nie uczyniono w żadnym [innym] królestwie. **20** Wszystkie też naczynia, z których pił król Salomon, były złote, i wszystkie sprzęty w domu lasu Libanu [były] ze szczerego złota. [Nie było] nic ze srebra, gdyż nie uważało go za cenne w czasach Salomona. **21** Królewskie okręty pływały bowiem do Tarszisz wraz ze slugami Hurama. Raz na trzy lata okręty wracały z Tarszisz, przywożąc złoto, srebro, kości słoniowe, małpy i pawie. **22** I tak król Salomon przewyższał wszystkich królów ziemi bogactwem i mądrością. **23** Wszyscy więc królowie ziemi pragnęli widzieć Salomona, aby słuchać jego mądrości, która Bóg włożył w jego serce. **24** Każdy z nich przynosił mu swoje dary: naczynia srebrne i złote, szaty, zbroje, wonności, konie i muly, rokocznie. **25** I Salomon miał cztery tysiące przegród dla koni i rydwanych oraz dwanaście tysięcy jeźdźców, których rozmieścił po miastach rydwanych i przy królu w Jerozolimie. **26** I panował nad wszystkimi królami od rzeki aż do ziemi Filistynów i do granicy Egiptu. **27** Król sprawił, że srebro w Jerozolimie było jak kamienie, a cedry tak liczne jak sykomory na nizinie. **28** Sprowadzono też dla Salomona konie z Egiptu i ze wszystkich [innych] ziem. **29** A pozostałych dziejów Salomona, od pierwszych do ostatnich, czy nie zapisano w księdze proroka Natana, w proroctwie Achiasza Szilonity i w widzeniach Jeddo widzącego przeciw Jeroboamowi, synowi Nebata? **30** I Salomon królował w Jerozolimie nad całym Izraelem czterdzieści lat. **31** Potem Salomon zasnął ze swoimi ojcam i pochowano go w mieście Dawida, jego ojca, a syn jego Roboam królował w jego miejscu.

10 Roboam udał się do Sychem, gdyż do Sychem przybył cały Izrael, aby ustanowić go królem. **2** A gdy usłyszał o tym Jeroboam, syn Nebata, który był w Egipcie, dokąd uciekł przed królem Salomonem, wrócił z Egiptu; **3** Wtedy posłano [po niego] i wezwano go. Przyszedł więc Jeroboam wraz z całym Izraelem i powiedzieli do Roboama: **4** Twój ojciec włożył na nas ciężkie jarzmo. Teraz więc [ty] ulży [nam] w srogiej niewoli swego ojca i w ciężkim jarzmie, które włożył na nas, a będziemy ci służyć. **5** Odpowiedział im: Wróćcie do mnie po trzech dniach. I lud odszedł. **6** Wtedy król Roboam radził się starszych, którzy stawali przed Salomonem, jego ojcem, gdy jeszcze żył, pytając: Jaką odpowiedź radzicie dać temu ludowi? **7** Odpowiedzieli

mu: Jeśli będziesz dla tego ludu dobry, okażesz im Adoraim, Lakisz i Azekę; **10** Sorea, Ajalon i Hebron,życzliwość i będziesz mówić do nich łagodne słowa, warowne miasta w Judzie i Beniaminie. **11** A gdy to będą twoimi slugami przez wszystkie dni. **8** Ale wzmacnił te twierdze, ustanowił w nich dowódców [on] odrzucił radę starszych, którą mu dali, i radził się i [zaopatrzyl] w składy zboża, oliwy i wina. **12** A w młodzieńców, którzy razem z nim wzrosły i stawali przed każdym mieście [złożył] tarcze i włócznie i bardzo nim. **9** I zapytał ich: A co wy radicie odpowiedzieć je umocnił. Tak należały do niego Juda i Benamin. temu ludowi, który poprosił mnie: Ulżyj nam w jarzmie, **13** Kapłani też i Lewici, którzy [byli] w całym Izraelu, które włożył na nas twój ojciec? **10** Wtedy młodzieżicy, zebrał się u niego, [przybywszy] ze wszystkich swoich którzy razem z nim wzrosły, odpowiedzieli mu: Tak granic. **14** Lewici bowiem opuścili swoje pastwiska i odpowiedzeli temu ludowi, który powiedział tobie: Twój posiadłości i przyszli do Judy i do Jerozolimy, gdyż ojciec włożył na nas ciężkie jarzmo, ale ty nam ulży; Jeroboam i jego synowie odsunęli ich od pełnienia tak im powiesz: Mój mały [palec] jest grubszy niż biodra służby kapłańskiej dla PANA. **15** I ustanowił sobie mojego ojca. **11** Teraz więc chociaż mój ojciec nałożył kapłanów na wyżynach dla [kultu] demonów i cielców, na was ciężkie jarzmo, ja dołożę do waszego jarzma. które sporządził. **16** A za nimi przybywali do Jerozolimy Mój ojciec karcił was biczami, ale ja [będę] was [karcił] ze wszystkich pokoleń Izraela ci, którzy zwrócił swoje skorpionami. **12** Przyszedł więc Jeroboam i cały lud do serca ku szukaniu PANA, Boga Izraela, aby składać Roboama trzeciego dnia, tak jak król nakazał, mówiąc: ofiary PANU, Bogu swoich ojców. **17** I tak przez trzy Wróćcie do mnie na trzeci dzień. **13** I król odpowiedział lata umocnili królestwo Judy, i utwierdzili Roboama, im surowo, bo odrzucił król Roboam radę starców. syna Salomona. Trzy lata bowiem chodzili drogą, **14** I przemówił do nich według rady młodzieńców, Dawida i Salomona. **18** Potem Roboam wziął sobie za mówiąc: Mój ojciec obciążył was ciężkim jarzmem, żonę Machałat, córkę Jerimota, syna Dawida, [oraz] ale ja dołożę do niego. Mój ojciec karcił was biczami, Abihail, córkę Eliaba, syna Jessego; **19** Która mu ale ja będę was karcił skorpionami. **15** Król więc nie urodziła synów: Jeusza, Szemariasza i Zahama. **20** usłuchał ludu, sprawia bowiem wyszła od Boga, aby A po niej wziął za żonę Maakę, córkę Absaloma, PAN spełnił swoje słowo, które wypowiedział przez która urodziła mu Abiasza, Attaję, Zizę i Szelomitu. **21** Achiasza Szilonitę do Jeroboama, syna Nebata. **16** A Roboam ukochał Maakę, córkę Absaloma, najbardziej gdy cały Izrael [zobaczył], że król ich nie usłuchał, lud ze wszystkich swoich żon i nałożnic. Pojął bowiem odpowiedział królowi: Jakże działać mamy w Dawidzie? osiemnaście żon i sześćdziesiąt nałożnic i spłodził Nie mamy dziedzictwa w synu Jessego. [Idźcie] każdy dwudziestu osmiu synów i sześćdziesiąt córek. **22** do swoich namiotów, Izrael! A ty, Dawidzie, troszcz I Roboam ustanowił na czele Abiasza, syna Maaki, się teraz o swój dom. I rozszedł się cały Izrael do aby był wodzem wśród jego braci. [Zamierzał] bowiem swoich namiotów. **17** [Tylko] nad synami Izraela, którzy uczynić go królem. **23** A postępując roztropnie, rozesłał mieszkali w miastach Judy, królował Roboam. **18** Wtedy wszystkich [pozostałych] swoich synów po wszystkich król Roboam posłał do synów Izraela Hadorama, który krainach Judy i Benamina, po wszystkich miastach był poborca, a [oni] ukamienowali go tak, że umarł. Król warownych, i zaopatrzyl ich w zapasy żywności. I Roboam wsiadł więc w pośpiechu na rydwan i uciekł pragnął wielu żon.

do Jerozolimy. **19** I w ten sposób Izrael zbuntował się przeciwko domowi Dawida aż do dziś.

11 Kiedy Roboam przybył do Jerozolimy, zebrał spośród domu Judy i Benamina sto osiemdziesiąt tysięcy [mężczyzn] – wyborowych wojowników – aby walczyć z Izraelem i przywrócić królestwo Roboamowi. Lecz słowo PANA doszło do Szemajasza, męża Bożego: **3** Powiedz Roboamowi, synowi Salomona, **2** Lecz kiedy wróci do swego domu, bo Szemajasz przyszedł do Roboama i do księży Judy, ta rzecz wyszła ode mnie. I posłuchali słowa PANA, i którzy zebrał się w Jerozolimie [z obawy] przed zawiązali dżugę przeciw Roboamowi. **5** I Roboam Sziszakiem, i powiedział do nich: Tak mówi PAN: zamieszkał w Jerozolimie, i odbudował miasta obronne Wy mnie opuściliście, dlatego i ja was opuściłem i w Judzie. **6** Odbudował Betlejem, Etam i Tekoa; **7** [poddałem] w ręce Sziszaka. **6** Wtedy księżyca Izraela Bet-Sur, Soko i Adullam; **8** Gat, Mareszę i Zif; **9** i król ukorzyli się i powiedzieli: Sprawiedliwy [jest]

12 A gdy Roboam utwierdził [swoje] królestwo i umocnił je, opuścił prawo PANA, a wraz z nim cały Izrael. **2** I w piątym roku panowania Roboama

Sziszak, król Egiptu, nadciągnął przeciw Jerozolimie, nadciągnął z nim z Egiptu: Libijczykami, Sukkijczykami i Kusytami. **4** I zdobył warowne miasta, które były i Kusytami. **4** I zdobył warowne miasta, które były 4 Tak mówi PAN: Nie wyruszajcie ani nie walczcie ze w Judzie, i dotarł aż do Jerozolimy. **5** Wtedy prorok swoimi braćmi. Niech każdy wróci do swego domu, bo Szemajasz przyszedł do Roboama i do księży Judy, ta rzecz wyszła ode mnie. I posłuchali słowa PANA, i którzy zebrał się w Jerozolimie [z obawy] przed zawiązali dżugę przeciw Roboamowi. **5** I Roboam Sziszakiem, i powiedział do nich: Tak mówi PAN: zamieszkał w Jerozolimie, i odbudował miasta obronne Wy mnie opuściliście, dlatego i ja was opuściłem i w Judzie. **6** Odbudował Betlejem, Etam i Tekoa; **7** [poddałem] w ręce Sziszaka. **6** Wtedy księżyca Izraela Bet-Sur, Soko i Adullam; **8** Gat, Mareszę i Zif; **9** i król ukorzyli się i powiedzieli: Sprawiedliwy [jest]

PAN. 7 A gdy PAN zobaczył, że się ukorzyli, słowo zamierzacie przeciwstawić się królestwu PANA, które PANA doszło do Szemajasza: [Ponieważ] ukorzyli jest w rękach synów Dawida; jesteście wielkim tłumem się, nie wytracę ich, [lecz] nieco ich wyzwolę, a i [macie] ze sobą złote cielce, które Jeroboam wykonał mój gniew nie wyleje się na Jerozolimę przez ręce was jako bogów. 9 Czy nie odrzuciliście kapłanów Sziszaka. 8 Staną się jednak jego slugami, aby PANA, synów Aarona, i Lewitów i czy nie ustanowiliście wiedzieli, co [znaczy] służyć mnie, a co królestwom sobie kapłanów jak [inne] narody ziemi? Ktoko wiek ziemska. 9 Nadciągnął więc Sziszak, król Egiptu, przychodzi z młodym cielcem i siedmioma baranami, przeciw Jerozolimie i zabrał skarby domu PANA oraz aby się poświęcić, staje się kapłanem tych, którzy nie skarby domu królewskiego – zabrał wszystko. Wziął też [sa] bogami. 10 Ale dla nas PAN jest naszym Bogiem i złote tarcze, które wykonał Salomon. 11 Zamianie nich nie opuściliśmy go. Kapłani, którzy służą PANU, [sa] król Roboam wykonał spiżowe tarcze i powierzył [je] synami Aarona, a Lewici pełnią swoje obowiązki. 11 I dowódcom straży przybocznej, którzy strzegli wejścia każdego ranka i wieczora składają PANU w ofierze do domu królewskiego. 12 A gdy król wchodził do całopalenia i wonności oraz układają chleby pokładne domu PANA, straż przyboczna przychodziła po nie, a na czystym stole, [przygotowują] także złoty świecznik potem odnosila je do wartowni. 12 A ponieważ [król] i jego lampy, aby płonęły co wieczór. W ten oto sposób się ukorzył, odwrócił się od niego gniew PANA i [PAN] przestrzegamy rozkazu PANA, naszego Boga, ale wy nie wytracili go całkowicie. Również w Judzie działały go opuściliście. 12 Oto więc z nami na czele jest Bóg się rzeczy dobre. 13 Umocnił się więc król Roboam wraz ze swoimi kapłanami mającymi głośne trąby, aby Jerozolimie i królował. Roboam miał czterdzieści jeden grzmiące przeciwko was. Synowie Izraela, nie walczcie lat, kiedy zaczął królować, i królował siedemnaście lat z PANEM, Bogiem waszych ojców, bo was się nie w Jerozolimie, w mieście, które PAN wybrał spośród powiedzie. 13 Tymczasem Jeroboam rozkazał uczynić wszystkich pokoleń Izraela, aby tam przebywało jego zasadzkę i napaść ich od tyłu. I stali oni przed Judy, imię. Jego matka [miała] na imię Naama [i była] a zasadzka [była] na tyłach. 14 Gdy [synowie] Judy Ammonitką. 14 On zaś czynił to, co złe, bo nie zobaczył, że walka [toczy się] z przodu i z tyłu, wołali przygotował swojego serca, aby szukać PANA. 15 do PANA, a kapłani zadali w trąby. 15 Mężczyźni Judy Ale dzieje Roboama, od pierwszych do ostatnich, wydali też okrzyk. I kiedy wydali okrzyk, Bóg poraził czy nie są zapisane w księdze proroka Szemajasza Jeroboama i całego Izraela przed Abiaszem i Judy. 16 oraz widzącego Iddo w opisie rodowodów? A [między] I synowie Izraela uciekali przed Judy, ale Bóg wydał Roboamem i Jeroboamem [toczyły się] wojny po wszystkie [ich] dni. 16 Potem Roboam zasnął ze ich w ich ręce. 17 I Abiasz i jego lud zadali im wielką swoimi ojcam i został pogrzebany w mieście Dawida, klęską, tak że spośród Izraela poległo pięćset tysięcy a jego syn Abiasz królował w jego miejsce. wyborowych mężczyzn. 18 W tym czasie więc synowie Izraela zostali upokorzeni, a umocnili się synowie Judy, ponieważ polegali na PANU, Bogu swoich ojców.

13 W osiemnastym roku króla Jeroboama [zaczął] królować Abiasz nad Judy. 2 Trzy lata królował w Jerozolimie, a jego matka [miała] na imię Maaka [i była] córką Uriela z Gibea. I trwała wojna między Abiaszem a Jeroboamem. 3 Abiasz więc przysykał wojsko liczące czterysta tysięcy dzielnych wojowników, wyborowych mężczyzn. Jeroboam także przysykał przeciwko niemu osiemset tysięcy wyborowych mężczyzn, dzielnych wojowników. 4 Wtedy Abiasz stanął na szczycie góry Semarami, [położonej] wśród gór Efraim, i powiedział: Słuchajcie mnie, Jeroboamie i cały Izrael! 5 Czy nie [powiniennie] wiedzieć, że PAN, Bóg Izraela, dał Dawidowi panowanie nad Izraelem na wieki – jemu i jego synom – przymierzem soli? 6 Lecz powstał Jeroboam, syn Nebata, sługa Salomona, syna Dawida, i zbruntował się przeciw swojemu panu. 7 I zebrał się u niego lekkomyślni mężczyźni, synowie Beliala, i wzmacnili się przeciw Roboamowi, synowi Salomona. A Roboam, będąc młodzieńcem i lęgliwego serca, nie mógł się im mądrze oprzeć. 8 A wy teraz

14 A gdy Abiasz zasnął ze swoimi ojcam, pogrzebano go w mieście Dawida. Wtedy jego syn Asa królował w jego miejscu. Za jego dni w ziemi panował pokój przez dziesięć lat. 2 Asa czynił to, co [było] dobre i prawe w oczach PANA, jego Boga. 3 Usunął bowiem ołtarze obcych bogów i wyzyny, pokruszył posagi i wyrwał gaje. 4 Nakazał Judzie szukać PANA, Boga swoich ojców, i przestrzegać prawa i przekazań. 5 Zniosł też ze wszystkich miast Judy wyzyny i posagi, a królestwo za jego czasów

zaznało pokoju. 6 Ponadto zbudował miasta warowne [stał] przed przedsionkiem PANA. 9 Potem zebrał w Judzie, ponieważ w ziemi panował pokój i nie cały [lud z] Judy i Beniamina oraz przybyszów, [którzy było wojny przeciwko niemu w tych latach. PAN byli] z nimi z Efraima, Manassesa i Symeona. Bardzo bowiem dał mu odpoczynek. 7 I powiedział do Judy: wielu bowiem zbiegły z Izraela do niego, widząc, że Zbudujmy te miasta i otoczmy [je] murami, wieżami, z nim był PAN, jego Bóg. 10 Zgromadzili się więc w bramami i ryglami, póki ziemia jest w naszej mocy. Jerozolimie w trzecim miesiącu, w piętnastym roku Szukaliśmy bowiem PANA, naszego Boga, szukaliśmy panowania Asy. 11 W tym dniu złożyli PANU ofiary z go i dał nam zewsząd odpoczynek. Budowali więc i łupów, [które] przynieśli: siedemset wołów i siedem powodziło się im. 8 I Asa miał wojsko z Judy – trzysta tysięcy owiec. 12 I zobowiązali się przymierzem szukać tysięcy noszących tarcze i włócznie, i z Beniamina – PANA, Boga swoich ojców, z całego swego serca i dwieście osiemdziesiąt tysięcy noszących puklerz i całą swoją duszę; 13 I że ktokolwiek nie będzie szukał napinających łuk. Wszyscy oni [byli] bardzo dzielni. 9 PANA, Boga Izraela, poniesie śmierć – czy to mały, czy Wtedy przeciwko nim nadciągnął Zerach Etiopczyk wielki, mężczyzna czy kobieta. 14 I przysięgli PANU z wojskiem [liczącym] tysiąc tysięcy oraz trzystu donośnym głosem, wśród okrzyków oraz [dźwięków] rydwanami i dotarł aż do Mareszy. 10 Nadciągnął też i trąb i kornetów. 15 A cały lud Judy radował się z tej Asa przeciw niemu i stanęli w szyku bojowym w Dolinie przysięgi, ponieważ przysięgli z całego serca i z całą Sefaty w Mareszy. 11 Wtedy Asa zwołał do PANA, chęcią szukali go, a dał się im odnaleźć. I dał im PAN swego Boga, i powiedział: PANIE, ty nie potrzebujesz odpoczynek ze wszystkich stron. 16 Ponadto nawet wielu, aby uratować tego, który nie ma siły. Ratuj [swoją] matkę Maakę króla Asa pozbawił godności nas, PANIE, nasz Boże, gdyż na tobie polegamy i w królowej, ponieważ sporządziła posąg w gaju. I Asa twoje imię idziemy przeciwko temu mnóstwu. Ty jesteś ściał jej posąg, pokruszył go i spalił przy potoku PANEM, naszym Bogiem. Niech człowiek nie zyska przewagi nad tobą. 12 A PAN poraził Etiopczyków Izraela, to jednak serce Asy było doskonale przez przed Asą i Judą tak, że Etiopczycy uciekli. 13 I Asa wszystkie jego dni. 18 Sprowadził też do domu Bożego wraz z ludem, który był z nim, ścigał ich aż do Gerary. I polegli Etiopczycy tak, że nikt się nie uratował, bo zostali starci przed PANEM i jego wojskiem. I nabrano bardzo dużo łupów. 14 Ponadto pobili wszystkie miasta dokoła Gerary, bo padł na nie strach PANA i złupili wszystkie miasta. Była bowiem w nich wielka zdobycz. 15 Napadli także na namioty trzód, uprowadzając wiele owiec i wielblądów i wrócili do Jerozolimy.

15 Wtedy Duch Boży zstąpił na Azariasza, syna Obeda. 2 I wyszedł on naprzeciw Asy, i powiedział mu: Słuchajcie mnie, Aso i całe [pokolenie] Judy i Beniamina. PAN [jest] z wami, dopóki jesteście z nim. Jeśli go szukać będziecie, znajdziecie go, ale jeśli go opuścicie, on opuści was. 3 Przez wiele dni Izrael był bez prawdziwego Boga, bez nauczającego kapłana i bez prawa. 4 Gdy jednak w swoim nieszczęściu nawrócili się do PANA, Boga Izraela, i szukali go, dawał się im odnaleźć. 5 W tamtych czasach nie było pokoju ani dla wychodzącego, ani dla wchodzącego, gdyż wielkie udreki spotkały wszystkich mieszkańców ziemi. 6 I naród występował przeciw narodowi, a miasto – przeciw miastu, ponieważ Bóg ich zatrważył wszelkim nieszczęściem. 7 Wy więc umacniajcie się i niech nie słabną wasze ręce, bo czeka [was] zapłata za waszą pracę. 8 A gdy Asa usłyszał te słowa i proroctwo proroka Obeda, umocnił się i usunął obrzydliwości z całej ziemi Judy i Beniamina, a także z miast, które zdobył na górze Efraim, i odnowił ołtarz PANA, który

16 W trzydziestym szóstym roku panowania Asy nadciągnął przeciw Judzie Basza, król Izraela, i zbudował Rama, aby [nikt] nie mógł wychodzić od Asy, króla Judy, i wchodzić do niego. 2 Wtedy Asa wziął srebro i złoto ze skarbców domu PANA i domu królewskiego i posłał [je] do Ben-Hadada, króla Syrii, który mieszkał w Damaszku, mówiąc: 3 [Trwa] przymierze między mną a tobą, jak było między moim ojcem a twoim ojcem. Oto posyłam ci srebro i złoto. Idź i zerwij swoje przymierze z Baszą, królem Izraela, aby odstąpił ode mnie. 4 I Ben-Hadad posłuchał króla Asy, i posłał dowódców swoich wojsk przeciwko miastom Izraela. Uderzyli na Ijon, Dan i Abelmaim oraz wszystkie miasta spichlerze Neftalego. 5 Kiedy Basza o tym usłyszał, przestał budować Rama i przerwał swoje roboty. 6 Wtedy król Asa wziął ze sobą cały lud Judy i zabrali z Rama kamienie i drewno, z którego budowała Basza, a zbudował z niego Geba i Miszę. 7 A w tym czasie widzący Chanani przyszedł do Asy, króla Judy, i powiedział mu: Ponieważ polegałeś na królu Syrii, a nie na PANU, swoim Bogu, wojsko króla Syrii uszło ci z ręki. 8 Czyż Etiopczycy i Libijczycy nie mieli ogromnego wojska z mnóstwem rydwanów i jeźdźców? A jednak, ponieważ polegałeś na PANU, oddał ich w twoją rękę. 9 Oczy PANA przebiegają bowiem całą ziemię, aby

pokazywał on swoją moc dla tych, których serce [jest] a z nim dwieście osiemdziesiąt tysięcy. **16** Przy nim – doskonale wobec niego. Głupio postąpiłeś; z tego Amazjasz, syn Zikriego, który dobrowolnie poświęcił się powodu odtąd będziesz miał wojny. **10** Wtedy Asa PANU, a z nim dwieście tysięcy dzielnych wojowników. rozgniewał się na widzącego i wracił go do więzienia, **17** A z synów Beniamina: Eliada, dzielny wojownik, bo był tym wzburzony. W tym czasie Asa uciskał także a z nim dwieście tysięcy mężczyzn uzbrojonych w [niektórych] z ludu. **11** Ale pozostałe dzieje Asy, od łuki i tarcze. **18** A przy nim – Jehozabad, a z nim pierwszych do ostatnich, są zapisane w księdze królów sto osiemdziesiąt tysięcy gotowych do boju. **19** Oni Judy i Izraela. **12** I w trzydziestym dziewiątym roku służyli królowi, nie licząc tych, których król roz mieścił w swojego panowania Asa rozchorował się na nogi, a warownych miastach po całej ziemi Judy. choroba była bardzo ciężka. Jednak w swojej chorobie nie szukał PANA, lecz lekarzy. **13** I tak Asa zasnął ze swoimi ojczami, i umarł w czterdziestym pierwszym roku swojego panowania. **14** I pogrzebano go w jego grobie, który sobie przygotował w mieście Dawida. Położono go na łożu wypełnionym wonnościami i rozmaitymi maściami przygotowanymi według sztuki aptekarskiej. I rozpalono mu wielki ogień.

17 Potem w jego miejsce królował Jehoszafat, jego syn, i umocnił się przeciwko Izraelowi. **2** I umieścił wojska we wszystkich warownych miastach Judy. Umieścił też załogi w ziemi Judy i w miastach Efraima, które zdobył Asa, jego ojciec. **3** A PAN był z Jehoszafatem, ponieważ chodził on pierwszymi drogami swego ojca Dawida i nie szukał Baalów; **4** Lecz szukał Boga swego ojca i postępował według jego przekazań, a nie według czynów ludu Izraela. **5** I PAN utwierdził królestwo w jego rękach, a cały lud Judy składał dary Jehoszafatowi, tak że miał wiele bogactwa i wielką sławę. **6** Umocniło się jego serce w drogach PANA, tym bardziej więc znosił wyżyny i gaje z ziemi Judy. **7** Potem w trzecim roku swojego panowania posłał swoich książąt: Ben-Chaila, Obadiaszę, Zachariasza, Netaneela i Micheasza, aby nauczali w miastach Judy. **8** [Posłał] z nimi także Lewitów: Szemajasza, Netanięszę, Zebadięszę, Asahelu, Szemiramotę, Jehonatanę, Adonięszę, Tobiaszową i Tobadonięszę – Lewitów, a z nimi Eliszamę i Jehoramę, kapłanów. **9** Nauczali oni w Judzie, mając ze sobą księgu Prawa PANA, i obchodzili wszystkie miasta Judy, i nauczali lud. **10** A bojaźń PANA padła na wszystkie królestwa ziemi [położone] dokola Judy i nie śmiały walczyć przeciwko Jehoszafatowi. **11** [Niektórzy] z Filistynów przynosili Jehoszafatowi dary i daniny w srebrze. Arabowie przyprowadzili mu trzody: siedem tysięcy siedemset baranów i siedem tysięcy siedemset kozłów. **12** I Jehoszafat wzrastał coraz bardziej w potęgę, i budował w Judzie zamki oraz miasta spichlerze. **13** Podjął wiele prac w miastach Judy. I miał wielu dzielnych i potężnych wojowników w Jerozolimie. **14** A oto [jest] ich spis według ich rodów: z Judy tysiącznikami byli: dowódca Adna, a z nim trzysta tysięcy dzielnych wojowników. **15** Przy nim [stał] dowódca Jehochanan,

18 I Jehoszafat miał wiele bogactwa i wielką sławę, i spokrewnił się z Achabem. **2** Po [kilku] latach przybył do Achaba do Samarii. I Achab zabił dla niego i dla ludu, który z nim [był], wiele owiec i wołów i namówił go, aby wyruszył do Ramot-Gilead. **3** Achab, król Izraela, zapytał Jehoszafata, króla Judy: Czy wyruszysz ze mną do Ramot-Gilead? A on mu odpowiedział: Ja tak, jak i ty; mój lud, jak i twój lud, [będziemy] z tobą na wojnie. **4** Jehoszafat powiedział jeszcze do króla Izraela: Zapytaj dziś, proszę, o słowo PANA. **5** Zebrał więc król Izraela czterystu proroków i zapytał ich: Czy mamy wyruszyć na wojnę do Ramot-Gilead, czy mam [tego] zaniechać? A oni odpowiedzieli: Wyrusz, bo Bóg wyda [je] w ręce króla. **6** Ale Jehoszafat zapytał: Czy nie ma tu jeszcze [jakiegoś] proroka PANA, abyśmy mogli go zapytać? **7** Król Izraela odpowiedział Jehoszafatowi: [Jest] jeszcze jeden człowiek, przez którego moglibyśmy radzić się PANA, ale ja go nienawidzę, bo nie prorokuje mi nic dobrego, tylko zawsze to, co złe. Jest to Micheasz, syn Jimli. Jehoszafat powiedział: Niech król tak nie mówi. **8** Wtedy król Izraela zawołał pewnego dworzanina i polecił [mu]: Przyprowadź tu szybko Micheasza, syna Jimli. **9** Tymczasem król Izraela i Jehoszafat, król Judy, siedzieli na swoich tronach ubrani w [królewskie] szaty na placu przed wejściem do Samarii, u jej bramy, a przed nimi prorokowali wszyscy prorocy. **10** A Sedekiasz, syn Kenaany, sporządził sobie rogi żelazne i powiedział: Tak mówi PAN: Nimi będziesz bolić Syryjczyków, aż ich wytipisz. **11** Tak samo prorokowali wszyscy prorocy, mówiąc: Wyrusz do Ramot-Gilead, a poszcześni ci się. PAN bowiem wyda je w ręce króla. **12** Wtedy posłaniec, który poszedł, aby przywołać Micheasza, powiedział do niego: Oto słowa proroków jednomyślnie wypowiadają królowi to, co dobre. Niech twoje słowo, proszę, będzie jak słowo jednego z nich i mów [to, co] dobre. **13** Micheasz odpowiedział: Jak żyje PAN, będę mówić to, co Bóg mi rozkaże. **14** A gdy przyszedł do króla, król powiedział do niego: Micheasz, czy mamy wyruszyć na wojnę przeciw Ramot-Gilead, czy tego zaniechać? Odpowiedział: Wyruszcie, a poszcześni się wasm, i będą oddani w wasze ręce. **15** I król

powiedział do niego: Ile razy mam cię zaprzysiągać, abyś mi nie mówił nic innego, [jak tylko] prawdę w imieniu PANA? 16 Powiedział więc: Widziałem całego Izraela rozproszonego po góram jak owce niemające pasterza. A PAN powiedział: Oni nie mają pana. Niech każdy wraca do swego domu w pokoju. 17 Wtedy król Izraela powiedział do Jehoszafata: Czyż nie mówilem ci, że nie będzie mi prorokować nic dobrego, tylko to, co złe? 18 Tamten powiedział: Słuchaj więc słowa PAN: Widziałem PANA siedzącego na swoim tronie, a wszystkie zastępy niebieskie stojące po jego prawicy i lewicy. 19 I PAN zapytał: Kto zwiedzie Achaba, króla Izraela, aby wyruszył do Ramot-Gilead i poległ [tam]? I jeden mówił tak, a drugi inaczej. 20 Wtedy wystąpił duch, stanął przed PANEM i powiedział: Ja go zwiadzę. PAN zapytał go: Jak? 21 Odpowiedział: Wyjdę i będę duchem klamiwym w ustach wszystkich jego proroków. [PAN] powiedział: Zwiedziesz [go], na pewno ci się uda: Idź i uczyń tak. 22 Teraz więc oto PAN włożył ducha klamiwego w usta tych dwóch proroków, w policzek, mówiąc: Któreś odszedł ode mnie Duch PAN, aby mówić z tobą? 24 Micheasz odpowiedział: Oto ty sam zobacysz tego dnia, kiedy wejdiesz do najskrytszej komnaty, aby się ukryć. 25 Król Izraela powiedział: Weźcie Micheasza i zaprowadźcie go do Amona, namiestnika miasta, i do Joasza, syna królewskiego; 26 I powiecie: Tak mówi król: Wtrąćcie tego [człowieka do] więzienia i żywcie go chlebem utrapienia i wodą ucisku, aż wrócę w pokoju. 27 Ale Micheasz odpowiedział: Jeśli rzeczywiście wrócisze w pokoju, [to] PAN nie mówił przeze mnie. I dodał: Następnie król Izraela przebrał się i poszły na bitwę. 30 A król Syrii rozkazał swoim dowódcom rydwanów: Nie walczcie ani z małym, ani z wielkim, tylko z samym królem Izraela. 31 A gdy dowódcy rydwanów zobaczyli Jehoszafata, powiedzieli: To jest król Izraela. I otoczyli go, aby [z nim] walczyć. Ale Jehoszafat zawała i PAN go wspomogł. I Bóg odwrócił ich od niego. 32 Kiedy dowódcy rydwanów zobaczyli bowiem, że nie był to król Izraela, odwrócili się od niego. 33 A [pewien] mężczyzna na ślepo naciągnął luku i ugrodził króla Izraela między spojenia pancerza. A ten powiedział [swojemu] woźnicy: Zawróć i wywieź mnie z pola bitwy, bo jestem ranny. 34 I bitwa wzmościła się tego dnia, a król Izraela stał w rydwanie naprzeciw Syryjczykom aż do wieczora. I umarł, gdy zachodziło słońce.

19 A Jehoszafat, król Judy, wrócił do swojego domu w pokoju, do Jerozolimy. 2 I wyszedł mu naprzeciw widzący Jehu, syn Chananiego, i powiedział do króla Jehoszafata: Czy powinieneś być pomagać bezbożnym i milować tych, którzy nienawidzą PANA? Przez to właśnie [wisł] nad tobą gniew PANA. 3 Znalazły się jednak dobre czyny w tobie, bo powycinaleś gaje z ziemi i przygotowałeś swoje serce, aby szukać Boga. 4 Zamieszała więc Jehoszafat w Jerozolimie. I znowu PAN: Widziałem PANA siedzącego na swoim tronie, wyruszył na objazd do ludu, od Beer-Szeby aż do góry Efraim, i nawrócił ich do PANA, Boga swoich ojców. 5 I ustanowił sędziów w ziemi we wszystkich warownych miastach Judy, w każdym mieście. 6 I powiedział do sędziów: Uważajcie na to, co czynicie, bo sądzicie nie dla człowieka, ale dla PANA, który zwiadzę. 7 Niech i będę duchem klamiwym w waszych ustach, abyście nie przewidziały, co będzie w was bojaźń PANA. Strzeżcie się i czynicie [sprawiedliwość]. Nie ma bowiem nieprawości u PANA, Boga naszego, i nie ma względu na osoby u których, ani przyjmowania darów. 8 Także i w Jerozolimie gdyż PAN zapowiedział ci nieszczęście. 23 Podbiegł Jehoszafat ustanowił [niektórych] spośród Lewitów, wtedy Sedekiasz, syn Kenaany, i uderzył Micheasza kapelanów i naczelników rodów Izraela dla sądu PANA i w policzek, mówiąc: Któreś odszedł ode mnie Duch do [rozstrzygania] sporów tych, którzy się udawali do Jerozolimy. 9 I nakazał im: Czynicie to w bojaźni PANA, Oto ty sam zobacysz tego dnia, kiedy wejdiesz do wiernie i doskonałym sercem. 10 A przy wszystkich najskrytszej komnaty, aby się ukryć. 25 Król Izraela sporach, które wam przedłożą wasi bracia mieszkający powiedział: Weźcie Micheasza i zaprowadźcie go w swoich miastach, czy dotyczą one przelania krwi, czy do Amona, namiestnika miasta, i do Joasza, syna prawa, przykazania, ustaw czy sądów, napominajcie królewskiego; 26 I powiecie: Tak mówi król: Wtrąćcie tego [człowieka do] więzienia i żywcie go chlebem utrapienia i wodą ucisku, aż wrócę w pokoju. 27 Ale Micheasz odpowiedział: Jeśli rzeczywiście wrócisze w pokoju, [to] PAN nie mówił przeze mnie. I dodał: Słuchajcie wszyscy ludzie. 28 Tak więc król Izraela – we wszystkich sprawach króla. Lewici będą również i Jehoszafat, król Judy, wyruszyli do Ramot-Gilead. 29 I król Izraela powiedział do Jehoszafata: Przebijąc się i pójdę na bitwę, ty zaś ubierz się w swoje szaty. Następnie król Izraela przebrał się i poszły na bitwę. 30 A król Syrii rozkazał swoim dowódcom rydwanów: Nie walczcie ani z małym, ani z wielkim, tylko z samym królem Izraela. 31 A gdy dowódcy rydwanów zobaczyli Jehoszafata, powiedzieli: To jest król Izraela. I otoczyli go, aby [z nim] walczyć. Ale Jehoszafat zawała i PAN go wspomogł. I Bóg odwrócił ich od niego. 32 Kiedy dowódcy rydwanów zobaczyli bowiem, że nie był to król Izraela, odwrócili się od niego. 33 A [pewien] mężczyzna na ślepo naciągnął luku i ugrodził króla Izraela między spojenia pancerza. A ten powiedział [swojemu] woźnicy: Zawróć i wywieź mnie z pola bitwy, bo jestem ranny. 34 I bitwa wzmościła się tego dnia, a król Izraela stał w rydwanie naprzeciw Syryjczykom aż do wieczora. I umarł, gdy zachodziło słońce.

20 Potem na wojnę przeciwko Jehoszafatowi wyruszyli synowie Moabu i synowie Ammona, a wraz z nimi niektórzy [mieszkający] z Ammonitami. 2 Wtedy jacyś ludzie przeszli do Jehoszafata i powiedzieli do niego: Nadciąga przeciwko tobie wielki tłum zza morza, z Syrii, a oto są w Chaseson-Tamar, to [jest] w En-Gedi. 3 Jehoszafat więc uląkł się i postanowił szukać PANA, i zapowiedział post w całej Judzie. 4 Wówczas lud Judy zgromadził się, aby szukać PANA. Zeszyli się także ze wszystkich miast Judy, aby szukać PANA. 5 Jehoszafat stanął pośrodku zgromadzenia Judy i Jerozolimy w domu PANA, przed nowym dziedziźcem. 6 I powiedział: PANIE, Boże naszych ojców! Czy ty nie jesteś sam Bogiem na niebie? Czy nie ty panujesz nad wszystkimi królestwami narodów? Czy nie w twoich rękach jest moc i siła, tak że nie ma

nikogo, kto by mógł się ostać przed tobą? 7 Czy to nie mieszkańców góry Seir, aby ich pobić i wytracić. A gdy ty, nasz Boże, wypędziłeś mieszkańców tej ziemi przed skończyli z mieszkańcami góry Seir, jeden pomagał swoim ludem Izraelem i dałeś ją potomstwu Abrahama, drugiemu, aż się wspólnie wytracili. 24 A kiedy [lud] swojego przyjaciela, na wieki? 8 Zamieszkał w niej Judy przybył do wieży strażniczej, blisko pustyni, i zbudowali ci w niej świątynię dla twojego imienia, [spojrzał] na to mnóstwo, a oto trupy leżały na ziemi, mówiąc: 9 Jeśli spadnie na nas nieszczęście, miecz nikt nie ocalął. 25 Przyszedł więc Jehoszafat i jego pomsty, zaraza albo głód, a staniemy przed tym lud, aby zebrać ich łupy. Znaleźli przy nich, pośród domem i przed tobą, gdyż twoje imię przebywa w zwłok, bardzo dużo bogactwa i kosztownych klejnotów, tym domu, i zawałamy do ciebie w naszym ucisku, które zdarli [z trupów], tak [wiele], że nie mogli tego wtedy wysłuchasz [nas] i wybawisz. 10 Oto teraz udźwignąć. Przez trzy dni zbierali te łupy, bo [były] ich synowie Ammona i Moabu oraz [lud] z góry Seir, przez tak dużo. 26 A w czwartym dniu zebrali się w Dolinie których nie dopuściłeś Izraelowi przejść, gdy szedł Beraka, bo tam błogosławi PAN. Dlatego nazwano z ziemi Egiptu, tak że ominęli ich i nie wytracili; 11 to miejsce Doliną Beraka i tak [nazywa się] aż do 12 O nasz Boże, czy nie osądisz ich? Nie mamy Jerozolimy z radością. PAN bowiem ich rozradował z Oto [jak] nam odpłacają! Przyszli, aby wyrzucić nas z dziś. 27 Potem zawrócili wszyscy mężczyźni Judy i twojego dziedzictwa, które nam dałeś w posiadanie. Jerozolimy, z Jehoszafatem na czele, aby wrócić do 13 A cały lud Boży padł na wszystkie królestwa ziemi, gdy usłyszały, Judy stał przed PANEM z małymi dziećmi, żonami że PAN walczył przeciw wrogom ludu Izraela. 30 I i synami. 14 Wówczas pośród zgromadzenia Duch tak królestwo Jehoszafata żyło w pokoju. Jego Bóg PANA zstąpił na Jehaziela, syna Zachariasza, syna bowiem dał mu odpoczynek ze wszystkich stron. 31 I Benajasza, syna Jejela, syna Mattaniasza, Lewitę Jehoszafat królował nad Judą. Miał trzydzieści pięć lat, z synów Asafa; 15 Który powiedział: Słuchajcie, kiedy zaczął królować, i dwadzieścia pięć lat królował w wszyscy z Judy i mieszkańcy Jerozolimy, i ty, król Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Azuba [i była] Jehoszafacie. [Tak] mówi do was PAN: Nie bójcie córką Szilchiego. 32 A kroczył on drogą swojego ojca się ani nie lękajcie tego wielkiego mnóstwa, bo nie Asy i nie zboczył z niej, czyniąc to, co było prawe w wasza [jest] ta walka, ale Boża. 16 Jutro ruszajcie oczach PANA. 33 Wyżyny jednak nie zostały zniesione, przeciwko nim. Oto będą iść zboczem [góry] Sis i bo lud jeszcze nie przygotował swojego serca ku Bogu znajdziecie ich na końcu potoku przed pustynią Jeruel. swoich ojców. 34 A pozostałe dzieje Jehoszafata, 17 Nie wy będziecie się potykać w tej [bitwie]. Stawcie od pierwszych do ostatnich, są zapisane w księdze się, stojcie i oglądajcie wybawienie PANA nad wami, Jehu, syna Chananiego, o którym [jest] napisane w o Judo i Jerozolimie. Nie bójcie się ani nie lękajcie. księdze królów Izraela. 35 Potem Jehoszafat, król Judy, Jutro wyruszajcie przeciwko nim, a PAN [będzie] z sprzymierzył się z Achazjaszem, królem Izraela, który wami. 18 I poklonił się Jehoszafat twarzą ku ziemi, a postępował niegodziwie. 36 A sprzymierzył się z nim cały lud Judy oraz mieszkańcy Jerozolimy padli przed po to, aby zbudować okręty płynące do Tarszisz. Te PANEM, oddając PANU poklon. 19 A Lewici z synów okręty zbudowali w Esjon-Geber. 37 Dlatego Eliezer, Kehata i z synów Koracha wstali i chwaliли PANA, Boga syn Dodawahu z Mareszy, prorokowały przeciwko Izraela, donośnym i wysokim głosem. 20 Wstali potem Jehoszafatowi, mówiąc: Ponieważ sprzymierzyłeś się wczesnym rankiem i wyruszyli na pustynię Tekoa. A gdy z Achazjaszem, PAN zniszczył twoje dzieło. I rozbily wyruszały, Jehoszafat stanął i powiedział: Słuchajcie się okręty tak, że nie mogły popływać do Tarszisz. mnie, Judo i mieszkańcy Jerozolimy. Wiercie PANU, waszemu Bogu, a będziecie bezpieczni, wiercie jego prorokom, a poszczęści się wam. 21 Potem naradził się z ludem i ustanowił śpiewaków dla PANA, by [go] chwaliли w ozdobie świętobliwości i szli przed wojskiem, mówiąc: Wysławiajcie PANA, bo na wieki [trwa] jego miłosierdzie. 22 A w tym czasie, gdy oni zaczęli śpiewać i chwalić, PAN zastawił zasadzkę na synów Ammona i Moabu oraz na [mieszkańców] góry Seir, którzy przyszli przeciw Judzie i zostali побici. 23 Powstali bowiem synowie Ammona i Moabu przeciwko

21 Potem Jehoszafat zasnął ze swoimi ojczami i został pogrzebany z nimi w mieście Dawida, a jego syn Joram królował w jego miejscu. 2 Ten [mia] braci, synów Jehoszafata: Azariasza, Jechiela, Zachariasza, Azariasza, Mikaela i Szefatiasza. Ci wszyscy byli synami Jehoszafata, króla Izraela. 3 Ich ojciec dał im wiele darów w srebrze i złocie oraz kosztowności wraz z warownymi miastami w Judzie. Ale królestwo oddał Joramowi, ponieważ on był pierworodnym. 4 Kiedy Joram objął władzę

w królestwie swojego ojca, umocnił się i pozabijał do obozu. Tak więc [zaczął] królować Achazjasz, syn mieczem wszystkich swoich braci, a także [niektórych] z Joramą, króla Judy. 2 Achazjasz [miała] czterdzieści książąt Izraela. 5 Joram miał trzydzieści dwa lata, kiedy dwa lata, kiedy [zaczął] królować, i królował jeden rok zaczął królować, i królował osiem lat w Jerozolimie. w Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Atalia [i była] 6 I chodził drogami królów Izraela, tak jak to czynił córką Omriego. 3 On również kroczył drogami domu dom Achaba, bo córka Achaba była jego żoną. I czynił Achaba, bo jego matka radziła mu, aby postępował to, co złe w oczach PANA. 7 PAN jednak nie chciał niegodziwie. 4 Czynił więc to, co złe w oczach PANA, wytracić domu Dawida ze względu na przymierze, tak jak dom Achaba. Oni bowiem na jego zgubę byli które zawarł z Dawidem, i ponieważ obiecał dać jego doradcami po śmierci ojca. 5 Chodził za ich pochodnię jemu oraz jego synom, po wszystkie dni, radą i wyruszył z Joramem, synem Achaba, królem 8 Za jego dni Edomici wyzwolili się spod panowania Izraela, na wojnę przeciw Chazaelem, królowi Syrii, do Judy i ustanowili nad sobą króla. 9 Wyruszył więc Ramot-Gilead. Tam Syryjczycy zranili Joramę. 6 Wrócił Joram wraz ze swoimi dowódcami i wszystkimi swoimi więc, aby się leczyć w Jizreel z ran, które zadano rydwaniem. I powstał w nocy, i uderzył na Edomitów, mu w Rama, gdy walczył z Chazaelem, królem Syrii. którzy otoczyli jego i dowódców jego rydwaniem. 10 Wtedy Azariasz, syn Joramia, króla Judy, przybył do Edomici jednak wyzwolili się spod ręki Judy i [tak jest] Jizreel, aby odwiedzić Joramę, syna Achaba, bo był aż do dziś. W tym czasie również Libna wyzwoliła chory. 7 A to, że przybył do Joramia, było od Boga na się spod jego ręki, dlatego że [Joram] opuścił PANA, zgubę Achazjasza. Kiedy bowiem przybył, wyjechał z Boga swoich ojców. 11 Ponadto pobudował wyzyny Joramem przeciw Jehu, synowi Nimsziego, którego w górach Judy i przywiódł mieszkańców Jerozolimy PAN namaścił, aby wytracić dom Achaba. 8 I kiedy do cudzołówstwa, do tego też skłonił Judę. 12 Wtedy Jehu dokonywał sądu nad domem Achaba, znalazły przyszło do niego pismo od proroka Eliasza tej treści: [niektórych] książąt Judy i synów braci Achazjasza, Tak mówi PAN, Bóg Dawida, twego ojca: Ponieważ nie którzy służyli Achazjaszowi, i zabił ich. 9 Potem szukał chodziłeś drogami swego ojca Jehoszafata i drogami Achazjasza i pojmano go, gdy ukrywał się w Samarii. Asy, króla Judy; 13 Ale chodziłeś drogą królów Izraela Przyprowadzili go do Jehu i zabili. Potem pogrzebali go, i przywiódłeś do cudzołówstwa Judę i mieszkańców bo mówili: To jest syn Jehoszafata, który szukał PANA Jerozolimy, tak jak cudzołożył dom Achaba, ponadto całym swoim sercem. I tak już nie było [nikogo] w domu wymordowałeś swoich braci z domu swego ojca – Achazjasza, kto by mógł przejąć królestwo. 10 Kiedy lepszych od ciebie; 14 Oto PAN uderzy wielką plagą, twój lud, twoich synów, twoje żony i cały twój majątek; 15 Na ciebie też [przyjdzie] ciężka choroba, choroba Atalia, matka Achazjasza, zobaczyła, że jej syn umarł, wstała i zgładziła całe potomstwo królewskie z domu Judy. 11 Ale Jehoszaba, córka króla, wzięła Joasza, syna Achazjasza, wykradła go spośród synów króla, będą wypływać twoje wnętrznosci. 16 PAN pobudził których [potem] zabito, i ukryła go wraz z jego mamką, również przeciw Joramowi ducha Filistynów i Arabów, w pokoju sypialnym. Tak to ukryła go Jehoszaba, którzy mieszkali obok Etiopczyków; 17 Wtargnęli oni do Judy, spustoszyli ją i zabrali cały majątek, który Achazjasza, przed Atalią, aby ta go nie zabiła. 12 I znajdował się w domu króla, [uprowadzili] też jego synów i jego żony, tak że nie pozostał mu żaden syn przebywał z nimi ukryty w domu Bożym przez sześć lat, podczas gdy Atalia królowała nad ziemią.

23 W roku siódmym Jehojada umocnił się i zawarł przymierze z setnikami: Azariaszem, synem Jerochama, Izmaelem, synem Jochanana, Azariaszem, synem Obeda, Maasejaszem, synem Adajasza, i Elisafatem, synem Zikriego. 2 Obeszli oni ziemię Judy, zebrali Lewitów ze wszystkich miast Judy oraz naczelników rodów Izraela i przybyli do Jerozolimy. 3 Cale to zgromadzenie zawarło z królem przymierze w domu Bożym. I powiedział im: Oto syn króla będzie królował, tak jak PAN zapowiedział o synach Dawida. 4

22 Potem mieszkańcy Jerozolimy ustanowili Achazjasza, jego najmłodszego syna, królem na jego miejscu, gdyż wszystkich starszych [jego braci] wymordowała zgraja, która razem z Arabami wtargnęła

fundamentu. Cały zaś lud [zostanie] w dziedzińcach domu PANA. 6 Niech [nikt] nie wchodzi do domu PANA prócz kapłanów i usługujących Lewitów. Oni mogą wchodzić, gdyż są poświęcieni. A cały lud niech trzyma straż PANA. 7 Lewici otoczą króla ze wszystkich stron, każdy z bronią w ręku. Ktokolwiek wejdzie i spłodził synów i córki. 8 I uczyznili kapłanów i Lewitów i powiedział do nich: Wyjście do Lewici oraz cały lud Judy według wszystkiego, co miast Judy i zbierajcie od całego Izraela pieniądze na rozkaz kapłana Jehojady. Każdy wziął swoich ludzi, coroczną naprawę domu waszego Boga. Pospieszcie którzy przychodzili w szabat, i tych, którzy odchodzili w się z tym. Lewici jednak nie spieszli się. 6 Wówczas szabat, bo kapłan Jehojada nie zwolnił [tych] zmian. 9 król wezwał najwyższego [kapłana] Jehojadę i zapytał: I kapłan Jehojada rozdał setnikom włócznie, tarcze go: Czemu nie pilnujesz Lewitów, aby przynosili z Judy i puklerze, które [należały do] króla Dawida, a które Jerozolimy ofiarę na Namiot Świadectwa [ustanowioną] [znajdowały się] w domu Bożym. 10 Ustawił też cały lud, przez Mojżesza, slugę PANA, i zgromadzenie Izraela? lud, a każdy miał broń w ręku, od prawej strony 7 Bezbożna Atalia i jej synowie złupili bowiem dom domu aż do lewej strony domu, [przy] ołtarzu i domu, Boży, a wszystkie rzeczy poświęcone z domu PANA dokola króla. 11 Wtedy wyprowadzili syna króla, włożyli oddali Baalom. 8 Król więc rozkazał, aby wykonano mu koronę, [wręczyli mu] Świadectwo i ustanowili skrzynię i umieszczone ją przed bramą domu PANA. 9 go królem. Jehojada i jego synowie namaścili go i ogłoszono w Judsie i Jerozolimie, aby przynoszono wołali: Niech żyje król! 12 Kiedy Atalia usłyszała krzyk PANU ofiarę [nałożoną] na Izraela [przez] Mojżesza, zbiegającego się ludu, który chwalił króla, przyszła slugę Bożego, na pustyni. 10 I radowali się wszyscy do ludu do domu PANA. 13 A gdy spojrzała, oto król książęta oraz cały lud. Przynosili [ją] i rzucali do tej stał przy kolumnie w wejściu, a wokół króla książęta i skrzyni, aż ją napełnili. 11 A kiedy Lewici przyniosili traby. Cały lud tej ziemi radował się i dął w traby, także skrzynię do urzędu królewskiego i gdy widzieli, że śpiewacy z instrumentami muzycznymi oraz ci, którzy [były] już wiele pieniędzy, przychodzili pisarz królewski kierowali śpiewem. Wtedy Atalia rozdarła swoje szaty, oraz pełnomocnik najwyższego kapłana i wypróżniał mówiąc: Zdrada! Zdrada! 14 Wówczas kapłan Jehojada skrzynię, a potem ją odnosił z powrotem na swoje rozkazał wystąpić setnikom dowodzącym wojskiem i miejsce. Tak czynili codziennie i zebrał bardzo dużo powiedział do nich: Wyprowadźcie ją poza szeregi, a pieniędzy. 12 Król i Jehojada dawali je kierownikom ktokolwiek pojedzie za nią, niech będzie zabity mieczem. robót domu PANA, a ci najmowali kamieniarzy i Kaplan bowiem powiedział: Nie zabijajcie jej w domu cieśli do naprawy domu PANA, a także kowali i PANA. 15 Pochwycili ją więc, a gdy przyszła do wejścia brązowników – do umocnienia domu PANA. 13 Tak Bramy Końskiej przy domu królewskim, tam ją zabilili. więc robotnicy pracowali i dzięki nim dzieło zostało 16 Wtedy Jehojada zawał przymierze między nim a wykonane. Doprowadzili dom Boży do właściwego całym ludem i królem, aby byli ludem PANA. 17 Potem stanu i umocnili go. 14 A gdy skończyli, przynieśli cały lud wszedł do domu Baala i zburzył go. Pokruszyli przed króla i Jehojadę resztę pieniędzy, za które jego ołtarze i posagi, a Mattana, kapłana Baala, zabilili sporządzono naczynia do domu PANA: naczynia do przed ołtarzami. 18 I Jehojada ustanowił przełożonych służby i składania ofiar, czasze oraz [inne] naczynia nad domem PANA pod władzą kapłanów i Lewitów, złote i srebrne. I nieustannie składali calopalenia w których Dawid podzielił w domu PANA, aby z radością i domu PANA przez wszystkie dni Jehojady. 15 Potem pieśniami składali PANU calopalenia, jak jest napisane Jehojada zestarał się i umarł, będąc syty dni. Miał w Prawie Mojżesza, według rozporządzenia Dawida. sto trzydzieści lat, gdy umarł. 16 I pogrzebano go w 19 Postawił też odźwiernych przy bramach domu PANA, mieście Dawida razem z królami, dlatego że czynił aby nie wchodził nikt, kto byłby w jakikolwiek sposób dobrze w Izraelu: i względem Boga, i względem jego nieczysty. 20 Potem wziął setników, dostojeników i domu. 17 Po śmierci Jehojady przyszli książęta Judy przełożonych ludu oraz cały lud ziemi i wyprowadzili i poklonili się królowi. Wtedy król ich usłuchał. 18 króla z domu PANA. Przeszli przez bramę wyższą do Opuścili dom PANA, Boga swoich ojców, i służyli domu królewskiego i posadzili króla na tronie królestwa. gajom oraz posagom. Spadł więc gniew na Judę i 21 radował się cały lud ziemi. A miasto zaznało pokoju, Jerozolimę z powodu tego wystąpienia. 19 I posyłał Jerozolimę z powodu tego wystąpienia. 19 I posyłał do nich proroków, żeby ich nawrócić do PANA. A [choć] świadczyli przeciwko nim, nie usłuchali ich. 20

Wówczas Duch Boży zstąpił na Zachariasza, syna męża Bożego: A co mam czynić ze stoma talentami, kapłana Jehojady, który stanął przed ludem i powiedział: które dałem wojsku Izraela? Mąż Boży odpowiedział: im: Tak mówi Bóg: Czemu przekraczacie przykazania PAN może ci dać o wiele więcej niż to. **10** Oddzielił PANA? Nie powodzi się wam. Skoro wy opuściliście więc Amazjasz to wojsko, które przybyło do niego PANA, [on] też was opuścił. **21** Wtedy sprzyiędli się z Efraima, aby wróciło do siebie. I rozgniewali się przeciwko niemu i ukamienowali go na rozkaz króla bardzo na Jude, i wrócili do siebie w wielkim gniewie. na dziedzińcu domu PANA. **22** I nie pamiętał król **11** Lecz Amazjasz umocnił się, wyprowadził swój lud Joasz o dobrodziejstwie, jakie wyściadczył mu jego i nadciągnął do Doliny Soli, i pobił dziesięć tysięcy ojciec Jehojada, ale zabił jego syna. Kiedy ten umierał, synów Seiru. **12** A synowie Judy uprowadzili dziesięć powiedział: Niech PAN [to] zobaczy i zemści się. **23** A tysięcy żywych, przyprowadzili ich na szczyt skały i po upływie roku przeciwko niemu nadciągnęło wojsko zrzucili stamtąd, tak że się wszyscy porozbijali. **13** Syrii. Przybyło do Judy i Jerozolimy i wyniszczyło z Żołnierze wojska zaś, których Amazjasz odesłał, aby ludu wszystkich książąt, a wszystkie jego łupy posłano nie ruszyli z nim na wojnę, wtargnęli do miast Judy, od królowi Damaszku. **24** Przybyło bowiem wojsko Syrii z Samarii aż do Bet-Choron. Zabili w nich trzy tysiące niewielką liczbą ludzi, a PAN wydał w ich ręce bardzo [ludzi] i zebrał wielką zdobycz. **14** Kiedy Amazjasz liczne wojsko, dlatego że opuścili PANA, Boga swoich wrócił po porażce Edomitów, przyprowadził [ze sobą] ojców. I tak dokonano sądu nad Joaszem. **25** A gdy się bogów synów Seiru i postawił ich jako swoich bogów. od niego oddalił, zostawiając go w ciężkiej chorobie, Kłaniał się przed nimi i pałł im kadzidło. **15** PAN więc jego słudzy sprzyiędli się przeciwko niemu, z powodu rozgniewał się bardzo na Amazjasza i posłał do niego krwi synów kapłana Jehojady, i zabił go na jego łóżu. proroka, który mu powiedział: Czemu szukasz bogów [Tak więc] umarł i pogrzebano go w mieście Dawida, [tego] ludu, który nie potrafił wyrwać swojego ludu ale nie w grobach królewskich. **26** A oto są ci, którzy z twojej ręki? **16** A gdy on do niego mówił, [król] mu sprzyiędli się przeciw niemu: Zabad, syn Szimeata, powiedział: Czy wybrano cię doradcą króla? Przestań. Ammonitki, i Jehozabad, syn Szimrit, Moabitki. **27** O Po co mają cię zabić? Prorok więc zaprzestał, ale jego synach zaś, o wielkim ciężarze nałożonym na dodał: Wiem, Bóg zamierza cię zniszczyć za to, że niego i o naprawie domu Bożego, jest zapisane w to uczyniłeś i nie posłuchałeś mojej rady. **17** Wtedy księdze królewskiej. I królował jego syn Amazjasz w Amazjasz, król Judy, naradził się i posłał [sługę] do Jóasza, syna Jehoachaza, syna Jehu, króla Izraela, ze słowami: Przyjdź i spójrzmy sobie w oczy. **18** A Jóasz, król Izraela, posłał do Amazjasza, króla Judy, odpowiedź: Oset w Libanie posłał do cedru w Libanie prośbę: Daj swoją córkę mojemu synowi za żonę. Wtedy przechodził dziki zwierz z Libanu i podeptał oset. **19** Myślisz: Oto pobilem Edomitów – dlatego uniosło się twoje serce, by się chubić. Siedź teraz w domu. Po co masz się narządzić na nieszczęście, abyś upadł ty i Juda z tobą? **20** Ale Amazjasz nie posłuchał, a [było] to od Boga, aby ich wydać w ręce [wrogów] za to, że szukali bogów Edomu. **21** Wyruszył więc Jóasz, król Izraela, i spojrzał sobie w oczy, on i Amazjasz, król Judy, w Bet-Szemesz, które [należy do] Judy. **22** I Juda został rozgromiony przez Izraela, i każdy uciekał do swojego namiotu. **23** A Jóasz, król Izraela, pojmał w Bet-Szemesz Amazjasza, króla Judy, syna Jóasza, syna Jehoachaza, i przyprowadził go do Jerozolimy, gdzie zburzył mur Jerozolimy od Bramy Efraima aż do Bramy Narożnej – na czterysta łokci. **24** I [zabrał] całe złoto i srebro oraz wszystkie naczynia, które znajdowały się w domu Bożym u Obed-Edoma i w skarbca domu królewskiego, a także zakładników, i wrócił do Samarii. **25** Amazjasz, syn Jóasza, król Judy, żył jeszcze piętnaście lat po śmierci Jóasza,

25 Amazjasz miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował dwadzieścia dziewięć lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jehoaddan, [była] z Jerozolimy. **2** I czynił to, co dobre w oczach PANA, ale niedoskonały sercem. **3** I kiedy jego królestwo było utwierdzone, zabił te spośród swoich slug, które zabiły króla, jego ojca. **4** Ich synów jednak nie zabił. [Postąpił] tak, jak jest napisane w prawie, w Księdze Mojżesza, gdzie PAN dał nakaz, mówiąc: Nie umrą ojcowie za synów ani synowie nie umrą za ojców, ale każdy umrze za swój własny grzech. **5** Wtedy Amazjasz zgromadził lud Judy i ustanowił nad nim dowódców nad tysiącami i setników, według ich rodów, dla całej Judy i Beniamina. Następnie policzył tych, [którzy mieli] dwadzieścia lat i więcej, a było ich trzysta tysięcy wyborowych mężczyzn gotowych do boju, uzbrojonych w dzidę i tarczę. **6** Najął też z Izraela sto tysięcy dzielnych wojowników za sto talentów srebra. **7** Lecz przybył do niego mąż Boży i powiedział: Królu, niech wojsko Izraela nie wyrusza z tobą, bo PAN nie jest z Izraelem, z nikim spośród synów Efraima. **8** Ale jeśli [chcesz], idź i umocnij się do bitwy, a Bóg powali cię przed wrogiem. Bóg bowiem ma moc i wspomagać, i przywieść do upadku. **9** Wtedy Amazjasz zapytał

syna Jehoachaza, króla Izraela. 26 A pozostałe dzieje Amazjasza, od pierwszych do ostatnich, czy nie są zapisane w księdze królów Judy i Izraela? 27 A od czasu, kiedy Amazjasz odwrócił się od PANA, uknuli przeciwko niemu spisek w Jerozolimie. Uciekł więc do Lakisz, lecz wysłali za nim [pościg] do Lakisz i tam go zabili. 28 Potem przywieźli go na koniach i pogrzebali go z jego ojczami w mieście Judy.

26 Wtedy cały lud Judy wziął Uzjasza, który miał

szesnaście lat, i ustanowił go królem w miejscu jego ojca Amazjasza. 2 Ten odbudował Elat i przywrócił go do Judy, kiedy król już zasnął ze swoimi ojczami. 3 Uzjasz miał szesnaście lat, kiedy zaczął królować, i królował pięćdziesiąt dwa lata w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jekolia, [była] z Jerozolimy. 4 Czynił on to, co prawe w oczach PANA, według wszystkiego, co czynił jego ojciec Amazjasz. 5 I szukał Boga, dopóki żył Zachariasz, który miał rozeznanie w widzeniach Bożych. A przez te wszystkie dni, kiedy szukał PANA, Bóg darzył go powodzeniem. 6 Wyruszył do walki z Filistynami, zburzył mury Gat, Jabne i Aszdodu, a odbudował miasta w okolicy Aszdodu i [w ziemi] Filistynów. 7 Wspomagał go bowiem Bóg [przeciw] Filistynom i Arabom, którzy mieszkali w Gur-Baal, i przeciw Meunitom. 8 Ammonici dawali Uzjaszowi daniny, a [sława] jego imienia rozeszła się aż do wejścia do Egiptu, bo wielce się umocnił. 9 I Uzjasz zbudował wieże w Jerozolimie nad Bramą Narożną, nad Bramą Doliną i nad Narożnikiem i umocnił je. 10 Zbudował też wieże na pustyni i wykopał wiele studni, ponieważ miał bardzo dużo stad, zarówno w dolinach, jak i na równinach, także rolników i uprawiających winnice na górzach i na Karmelu. Był bowiem rozmiłowany w uprawie ziemi. 11 Uzjasz miał też wojsko [gotowe] do bitwy, które wyruszało na wojnę w odliczonych oddziałach, według spisu dokonanego przez pisarza Jejela i urzędnika Maasejasza, pod nadzorem Chananiasa, [jednego] z dowódców króla. 12 Całkowita liczba naczelników rodów [postawionych] nad dzielnymi wojownikami wynosiła dwa tysiące sześciuset. 13 A pod ich rozkazami [stało] wojsko [złożone z] trzystu siedmiu tysięcy pięciuset wojowników gotowych do wojny z wielką siłą, aby wesprzeć króla przeciw wrogowi. 14 Uzjasz przygotował calemu wojsku tarcze, włócznie, hełmy, pancerze, luki oraz kamienie do proc. 15 Sporządził w Jerozolimie maszyny wojenne wymyscone przez zdolnych ludzi, aby stały na wieżach i na narożnikach w celu ciskania strzał i wielkich kamieni. Jego sława rozeszła się daleko, ponieważ doznawał cudownej pomocy, aż stał się potężny. 16 Ale kiedy się umocnił, uniosło się jego serce ku jego własnej zgubie. Zgrzeszył przeciw PANU, swemu Bogu,

gdzie wszedł do świątyni PANA, aby palić kadzidło na ołtarzu kadzenia. 17 Wszedł za nim kapłan Azariasz, a z nim osiemdziesięciu kapłanów PANA, odważnych mężczyzn. 18 I sprzeciwili się królowi Uzjaszowi, i powiedzieli mu: Nie do ciebie, Uzjaszu, należy palenie kadzidła PANU, lecz do kapłanów, synów Aarona, którzy są poświęcieni, aby palić kadzidło. Wyjdź ze świątyni. Zgrzeszyłeś bowiem i nie [przynosisi ci] to chwały od PANA Boga. 19 Wtedy Uzjasz rozgniewał się, mając w ręku kadzielnicę, by spalić kadzidło. A gdy pałał gniewem na kapłanów, pojawił się trąd na jego czole przed kapłanami w domu PANA, przy ołtarzu kadzenia. 20 Kiedy najwyższy kapłan Azariasz i wszyscy kapłani spojrzaли na niego, oto miał trąd na czole. Wypchnęli go więc stamtąd, a i on sam spieszyl się z wyjściem, bo dotknął go PAN. 21 I tak król Uzjasz był trędowaty aż do dnia swojej śmierci i jako trędowaty mieszkał w domu odosobnienia. Został bowiem wyłączony z domu PANA. W tym czasie jego syn Jotam zarządał domem królewskim i sądził ludziem. 22 A pozostałe dzieje Uzjasza, od pierwszych do ostatnich, opisał prorok Izajasz, syn Amosa. 23 Zasnął więc Uzjasz ze swoimi ojczami i pogrzebali go z nimi na polu grobów królewskich, gdzie mówili: Trędowaty jest. A jego syn Jotam królował w jego miejscu.

27 Jotam miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował szesnaście lat w Jerozolimie.

Jego matka miała na imię Jerusza, [była] córką Sadoka. 2 Czynił on [to, co] prawe w oczach PANA, według wszystkiego, co czynił jego ojciec Uzjasz, tylko nie wchodził do świątyni PANA. Ale lud [był] nadal zepsuty. 3 On zbudował bramę górną domu PANA i wykonał wiele prac na murach Ofelu. 4 Ponadto pobudował miasta w górzach Judy, a w lasach pobudował zamki i wieże. 5 Walczył również z królem Ammonitów i pokonał ich. Synowie Ammona dali mu tego roku sto talentów srebra i dziesięć tysięcy kor pszenicy oraz dziesięć tysięcy [kor] jęczmienia. Tyle samo dali mu synowie Ammona w drugim i trzecim roku. 6 A tak Jotam umocnił się, gdyż przygotował swoje drogi przed PANEM, swoim Bogiem. 7 A pozostałe dzieje Jotama, wszystkie jego wojny i jego drogi, są zapisane w księdze królów Izraela i Judy. 8 Miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował szesnaście lat w Jerozolimie. 9 Potem Jotam zasnął ze swoimi ojczami i pogrzebano go w mieście Dawida. A jego syn Achaz królował w jego miejscu.

28 Achaz miał dwadzieścia lat, kiedy zaczął królować, i królował szesnaście lat w Jerozolimie.

Nie czynił jednak tego, co prawe w oczach PANA, jak jego ojciec Dawid. 2 Chodził raczej drogami królów

Izraela i sporządził lane posagi dla Baalów. 3 Palił też miejscowościami i tam zamieszkał. 19 PAN bowiem kadzidło w dolinie syna Hinnom i spalił swoich synów poniżył Judę z powodu Achaza, króla Izraela, gdyż w ogniu, naśladowując obrzydliwości pagan, których PAN wygnął przed synami Izraela. 4 Składał także ofiary i 20 i przybył do niego Tiglat-Pileser, król Asyrii, który go palili kadzidło na wyżynach, na wzgórzach i pod każdym [raczej] ucisnął, niż wspomógł. 21 Bo choć Achaz wziął zielonym drzewem. 5 Dlatego PAN, jego Bóg, wydał go [skarby] z domu PANA, z domu królewskiego oraz w ręce króla Syrii. Pokonali go i uprowadzili z jego [ludu] książąt i dał to królowi Asyrii, ten go nie wspomógł. 22 wielu więźniów, i przyprowadzili ich do Damaszku. A w czasie największego ucisku król Achaz grzeszył Został też wydany w ręce króla Izraela, który zadał jeszcze bardziej przeciwko PANU. Taki to był król mu wielką kłęskę. 6 Pekach, syn Remaliasza, zabił Achaz. 23 Składał bowiem ofiary bogom z Damaszku, bowiem w Judzie jednego dnia sto dwadzieścia tysięcy którzy go pokonali, i mówił: Ponieważ bogowie królów samych dzielnych wojowników, ponieważ opuścili Syrii wspomagają ich, będę im składał ofiary, aby i PANA, Boga swoich ojców. 7 I Zikri, wojownik z mnie wspomagali. Ale oni stali się przyczyną upadku Efraima, zabił Maasejasza, syna króla, Azrikama, dla niego i całego Izraela. 24 Achaz zabrał naczynia przełożonego jego domu, oraz Elkanę, następcę króla. z domu Bożego i pokruszył je. Zamknął też bramy 8 Synowie Izraela wzięli też do niewoli spośród ich domu PANA i pobudował sobie ołtarze po wszystkich braci dwieście tysięcy kobiet, synów i córek, zabrali od zaułkach Jerozolimy. 25 W każdym mieście Judy nich bardzo dużo łupów i uprowadzili całą zdobycz do ustanowił wyżyny, aby tam palono kadzidło innym Samarii. 9 A był tam prorok PANA o imieniu Obed, bogom, i pobudził do gniewu PANA, Boga swoich który wyszedł naprzeciw wojska, kiedy wracało do ojców. 26 A pozostałe jego dzieje i wszystkie jego drogi, Samarii, i powiedział im: Oto PAN, Bóg waszych ojców, od pierwszych do ostatnich, są zapisane w księdze rozgryewał się na Judę i wydał ich w wasze ręce, a wy królów Judy i Izraela. 27 I Achaz zasnął ze swoimi ich wymordowaliście z wściekłością, [która] dosiąęła aż ojcam, i pogrzebali go w mieście w Jerozolimie. Ale nieba. 10 A teraz chcecie jeszcze podbić lud z Judy i z nieba wprowadzili do grobów królów Izraela. A Ezechiasz, Jerozolimy i uczynić z niego niewolników i niewolnice. jego syn, królował w jego miejscu.

Czy sami nie macie grzechów wobec PANA, waszego Boga? 11 Teraz więc posłuchajcie mnie i odeslijcie jeńców, których uprowadziliście spośród waszych braci, gdyż zapalczystość gniewu PANA wisi nad wami. 12 Wtedy niektórzy z naczelników spośród synów Efraima: Azariasz, syn Jochanana, Berechiasz, syn Meszillemota, Ezechiasz, syn Szalluma, i Amasa, syn Chadlaja, wystąpili przeciwko tym, którzy wracali z wojny. 13 I powiedzieli do nich: Nie wprowadzajcie tutaj tych jeńców, gdyż będzie to grzechem wobec PANA, którym zamierzacie nas [obciążyć], dołączając go do naszych występów. Wielki bowiem jest nasz grzech i zapalczystość gniewu [ciążą] nad Izraelem. 14 Wojsko więc pozostawiło jeńców i łupy przed książętami i całym zgromadzeniem. 15 A mężczyźni, którzy zostali wyznaczeni imiennie, wystąpili i zajęli się jeńcami: korzystając z łupów, przydziali wszystkich nagich, ubrali ich, dali im obuwie, nakarmili ich i napoili, i namaścili, a słabych odprowadzili na osłach. Wtedy przyprowadzili ich do Jerycha, miasta palm, do ich braci. Potem wrócili do Samarii. 16 W tym czasie król Achaz posłał do królów Asyrii [proszenie] o pomoc. 17 Znowu bowiem Edomici nadciagnęli, pobili Judę i uprowadzili jeńców. 18 Ponadto Filistyni wtargnęli do miast na równinach i na południu Judy i zdobyli Bet-Szemesz, Ajjalon, Gederot, Soko i podległe im miejscowości oraz Timnę i Gimzo z podległymi im

29 Ezechiasz miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował dwadzieścia dziewięć lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Abijja, [była] córką Zachariasza. 2 A czynił to, co prawe w oczach PANA, według wszystkiego, co czynił jego ojciec Dawid. 3 On to w pierwszym roku swego panowania, w pierwszym miesiącu, otworzył bramy domu PANA i naprawił je. 4 Przyprowadził kapłanów i Lewitów, zgromadził ich na ulicy wschodniej; 5 I powiedział do nich: Słuchajcie mnie, Lewici! Poświęćcie się teraz, poświęćcie też i dom PANA, Boga waszych ojców, i usuńcie plugastrowo ze świątyni. 6 Nasi ojcowie bowiem zgrzeszyli i czynili to, co złe w oczach PANA, naszego Boga. Opuścili go, odwrócili swoje oblicze od przybytku PANA i odwrócili się [do niego] tylem. 7 Zamknęli też bramy przedsionka, pogasili lampy, nie palili kadzidła ani nie składali Bogu Izraela ofiar całopalnych w świątyni. 8 Dlatego gniew PANA [spadł] na Judę i Jerozolimę i [PAN] wydał ich na rozproszenie, na zdumienie i na pośmiewisko, jak sami widzicie swoimi oczami. 9 Oto bowiem z tego powodu nasi ojcowie polegli od miecza, a naszych synów, [nasze] córki i żony uprowadzono do niewoli. 10 Teraz więc postanowiłem zawrzeć przymierze z PANEM, Bogiem Izraela, aby odwrócił od nas zapalczystość swojego gniewu. 11 Moi synowie, nie bądźcie już niedbali, gdyż PAN wybrał was, abyście stali przed nim i służyli

mu, abyście byli jego slugami i palili kadzidło. 12 poklon. 30 Wówczas król Ezechiasz i książęta rozkazali Powstali więc Lewici: Machat, syn Amasaja, Joel, syn Lewitom, by wysławiali PANA słowami Dawida i Asafa Azariasza, z synów Kehata; a z synów Merariego: widzącego. I wysławiali z wielką radością, kłaniali się i Kisza, syn Abdiego, i Azariasz, syn Jehallela; a z oddali poklon. 31 Potem Ezechiasz powiedział: Teraz Gerszonitów: Joach, syn Zimmy, i Eden, syn Joacha; poświęciliście się PANU. Przystąpcie i przyprowadźcie 13 Z synów Elisafana: Szimri i Jejel; z synów Asafa: ofiary pojednawcze i dziękczynne do domu PANA. Zachariasz i Mattaniasz; 14 Z synów Hemana: Jechiel Zgromadzenie przyprowadziło więc ofiary pojednawcze i Szimej; z synów Jedutuna: Szemajasz i Uzziel. 15 i dziękczynne, a każdy, kto pragnął – ofiary na I zgromadzili swoich braci, poświęcili się i przyszli całopalenie, które zgodnie z rozkazem króla [oraz] ze słowami PANA, przyprowadziło zgromadzenie, wynosiła siedemdziesiąt aby oczyścić dom PANA. 16 Wtedy kapłani weszli do wolów, sto baranów i dwieście jagniąt – wszystko to na wnętrza domu PANA, aby [go] oczyścić, i wynieśli na całopalenie dla PANA. 33 Jako dary poświęconych dziedzинiec domu PANA wszelkie plugastwo, które [było]: sześćset wołów i trzy tysiące owiec. 34 Lecz znaleźli w świątyni PANA. Następnie Lewici zabierali kapłanów było zbyt mało i nie zdolali obedrzeć ze to i wynosili precz do potoku Cedron. 17 Zaczęli skóry wszystkich ofiar całopalnych. Pomagali im poświęcenie w pierwszym [dniu] pierwszego miesiąca, więc ich bracia Lewici, dopóki nie dokonczyli tej a ósmego dnia tego miesiąca weszli do przedsionka pracy i dopóki nie poświęcili się inni kapłani. Lewici PANA. Poświęcali dom PANA przez osiem dni i bowiem bardziej ochoćnie poświęcili się niż kapłani. 35 dokonczyli szesnastego dnia pierwszego miesiąca. Ponadto [było] też wiele ofiar całopalnych, z tłuszczyem 18 Potem poszli do króla Ezechiasza i powiedzieli: ofiar pojednawczych i z ofiarami z płynów na każde Oczyszciliśmy cały dom PANA, ołtarz całopalenia i całopalenie. Tak została ustawiona służba w domu wszystkie jego przedmioty, stół pokładny i wszystkie PANA. 36 I Ezechiasz wraz z całym ludem radował się jego naczynia. 19 Wszystkie też naczynia, które król z tego, co Bóg przygotował ludowi, gdyż ta rzecz stała Achaz odrzucił podczas swojego panowania, kiedy sie nieoczekiwanie.

zgrzeszył, przygotowaliśmy i poświęciliśmy, a oto są przed ołtarzem PANA. 20 Wstał więc król Ezechiasz o poranku, zgromadził naczelników miasta i poszedł do domu PANA. 21 I przyprowadzono [mu] siedem cielców, siedem baranów, siedem jagniąt i siedem kozłów na ofiarę za grzech, za królestwo, za świętynię i za Judę. I rozkazał kapłanom, synom Aarona, by złożyli [je] na ołtarzu PANA. 22 Zabito więc woły, a kapłani wzięli krew i pokropili ołtarz. Zabili też barany i pokropili ołtarz ich krwią. Zabili także jagnięta i pokropili ołtarz [ich] krwią. 23 Następnie przyprowadzili przed króla i zgromadzenie kozły na ofiarę za grzech, a oni włożyli na nie swoje ręce. 24 Potem kapłani je zabili i dokonali na ołtarzu oczyszczenia ich krwią na przebłaganie za całego Izraela. Król bowiem rozkazał złożyć całopalenie i ofiarę za grzech za całego Izraela. 25 Postawił też Lewitów w domu PANA z cymbałami, cytrami i harfami, według rozkazu Dawida, Gada, widzącego króla, oraz proroka Natana, gdyż był to rozkaz PANA przez jego proroków. 26 Stanęli więc Lewici z instrumentami Dawida, a kapłani z trąbami. 27 I Ezechiasz rozkazał złożyć całopalenie na ołtarzu. A gdy rozpoczęło się całopalenie, zaczęto też śpiewać PANU przy dźwiękach trąb i instrumentów Dawida, króla Izraela. 28 Wtedy całe zgromadzenie oddało poklon, śpiewacy śpiewali i trębacze trąbili. To wszystko [trwało] aż do końca całopalenia. 29 A gdy skończyło się całopalenie, król oraz wszyscy, którzy z nim byli, ukleklili i oddali

30 Potem Ezechiasz rozesłał [posłańców] do całego Izraela i Judy, a do Efraima i Manassesa napisala także listy, aby przybyli do domu PANA w Jerozolimie i obchodzili święto Paschy dla PANA, Boga Izraela. **2** Król bowiem postanowił wraz z książętami i całym zgromadzeniem w Jerozolimie, aby obchodzić święto Paschy w drugim miesiącu; **3** Gdyż nie mogli [go] obchodzić w owym czasie, ponieważ liczba poświęconych kapłanów nie była wystarczająca, a i lud nie zgromadził się jeszcze w Jerozolimie. **4** Sprawa ta podobała się królowi i caemu zgromadzeniu. **5** Postanowili więc ogłosić w całym Izraelu, od Beer-Szeby aż do Dan, aby przybyto do Jerozolimy obchodzić święto Paschy dla PANA, Boga Izraela. Już dawno bowiem [go] nie obchodzili, jak to było przepisane. **6** Ruszyli więc posłańcy z listami od króla i od jego książąt po całym Izraelu i Judzie, zgodnie z rozkazem króla, mówiąc: Synowie Izraela! Powróćcie do PANA, Boga Abrahama, Izaaka i Izraela, a on powróci do ostańców, które spośród was ocalały z rąk królów Asyrii. **7** I nie bądźcie jak wasi ojcowie i jak wasi bracia, którzy zgrzeszyli przeciwko PANU, Bogu swoich ojców, który wydał ich na spustoszenie, jak to sami widzicie. **8** Teraz więc nie zatwardzajcie waszego karku, jak wasi ojcowie. Poddajcie się PANU, przyjdźcie do jego świątyni, którą poświęcił na wieki, i służcie PANU, waszemu Bogu, a odstapi

od was zapalczystość jego gniewu. **9** Jeśli bowiem oraz całe zgromadzenie, które przybyło z Izraela, powrócie do PANA, wasi bracia i synowie otrzymają, a także przybysze, którzy przyszli z ziemi Izraela, i miłosierdzie u tych, którzy uprowadzili ich w niewoły, tak że powróćą do tej ziemi, bo PAN, wasz Bóg, jest łaskawy i miłosierny i nie odwróci od was swojego oblicza, jeśli powrócie do niego. **10** A gdy posłańcy chodzili od miasta do miasta przez ziemię Efraima i Manassesa aż do Zebulona, naśmiewano się z nich i szydzono. **11** [Niektórzy] jednak z Aszera, Manassesa i Zebulona ukorzyli się i przyszli do Jerozolimy.

12 W Judzie też działała ręka Boża, dając im jedno serce, aby wypełnili rozkaz króla i książąt, według słowa PANA. **13** I zebrało się w Jerozolimie wielu ludzi, aby obchodzić w drugim miesiącu Święto Przaśników. [Było to] niezmiernie wielkie zgromadzenie. **14** Wtedy powstały i usunęły ołtarze, które były w Jerozolimie, wszystkie też ołtarze, na których palono kadzidło, usunęły i wrzucili do potoku Cedron. **15** Potem zabili baranka paschalnego czternastego dnia, w drugim miesiącu. A kapłani i Lewici, będąc zawstydzeni, poświęcili się i przyprowadzili całopalenia do domu PANA. **16** I stali na swoich miejscach według swego urzędu i według prawa Mojżesza, męża Bożego. Kapłani kropili krwią, [która brał] z rąk Lewitów. **17** Wielu bowiem [było] w zgromadzeniu, którzy [jeszcze] się nie poświęcili, dlatego Lewici ofiarowali baranki paschalne za każdego nieczystego, aby go poświęcić PANU. **18** Bo wielka liczba tego ludu, [zwłaszcza] wielu z Efraima, Manassesa, Issachara i Zebulona, nie była oczyszczona i jedli baranką paschalnego niezgodnie z przepisami. Lecz Ezechiasz modlił się za nich, mówiąc: Niech dobrzyli PAN przebaczy każdemu; **19** Kto przygotował swoje serce, aby szukać Boga, PANA Boga swoich ojców, choćby [nie był oczyszczony] według oczyszczenia świątyni. **20** I PAN wysłuchał Ezechiasza, i uzdrawił lud. **21** Tak więc synowie Izraela, którzy byli w Jerozolimie, obchodzili Święto Przaśników przez siedem dni z wielką radością. A Lewici i kapłani wysławiali PANA każdego dnia, [śpiewając] PANA przy głośnych instrumentach. **22** Wtedy Ezechiasz przemówił łaskawie do wszystkich Lewitów, którzy wykazywali dobre rozeznanie [w sprawach] PANA. I jedli przez siedem dni tego święta, składając ofiary pojednawcze i wyznając [grzechy] PANU, Bogu swoich ojców. **23** Potem całe zgromadzenie postanowiło obchodzić [Święto] przez drugie siedem dni. Obchodzili więc [Święto] z radością przez kolejne siedem dni. **24** Ezechiasz bowiem, król Judy, dał zgromadzeniu tysiąc cielków i siedem tysięcy owiec, a książęta dali zgromadzeniu tysiąc cielków i dziesięć tysięcy owiec. I poświęciło się bardzo wielu kapłanów. **25** Tak więc radowało się całe zgromadzenie Judy, kapłani, Lewici

ci, którzy mieszkali w Judzie. **26** I panowała wielka radość w Jerozolimie, gdyż od czasów Salomona, syna Dawida, króla Izraela, nic podobnego nie wydarzyło się w Jerozolimie. **27** Potem powstali kapłani i Lewici i błogosławili ludowi. A ich głos został wysłuchany i ich modlitwa dotarła do świętego przybytku [PANA], do nieba.

31 A gdy to wszystko się zakończyło, cały lud Izraela, który tam się znajdował, wyruszył do miast Judy i potulkł posagi, wyciął gaje, i zburzył do szczętu wyżyny oraz ołtarze w całej Judzie i Beniaminie, w Efraimie i Manassesie. Potem wszyscy synowie Izraela wrócili, każdy do swojej posiadłości [i] do swego miasta. **2** I Ezechiasz ustanowił zmiany kapłanów i Lewitów według ich podziałów, każdego według jego służby, kapłanów i Lewitów do [składania] całopalień i ofiar pojednawczych, aby służyli i dziękowali PANU, a także wysławiali go w bramach [jego] obozu.

3 Przeznaczył także część z majątku królewskiego na całopalenia poranne i wieczorne, na całopalenia w szabaty, nowy księżyca i w uroczyste święta, jak to napisane jest w Prawie PANA. **4** Rozkazał też ludowi mieszkającemu w Jerozolimie, aby oddawał należny dział kapłanom i Lewitom, aby mogli wytrwać w prawie PANA. **5** A gdy ten rozkaz rozszedł się, synowie Izraela przynieśli pod dostatek pierwocin zboża, moszczu, oliwy, miodu oraz wszelkich plodów rolnych, przynieśli także obfite dziesięciny ze wszystkiego.

6 Ponadto synowie Izraela i Judy, którzy mieszkali w miastach Judy, również przynieśli dziesięciny z wołów i owiec oraz dziesięciny z rzeczy świętych poświęconych PANU, ich Bogu, i składali to wszystko na stosey. **7** W trzecim miesiącu rozpoczęli układać te stosey, a w siódmym miesiącu zakończyli. **8** Kiedy przyszedł Ezechiasz wraz z książetami i zobaczyli te stosey, błogosławili PANU i jego ludowi Izraelowi. **9** Wtedy Ezechiasz wypytywał kapłanów i Lewitów o te stosey. **10** Odpowiedział mu Azariasz, najwyższy kapłan z domu Sadoka: Kiedy zaczęto prynosić te ofiary do domu PANA, jedliśmy i nasyciliśmy się, a jeszcze wiele pozostało, gdyż PAN błogosławiał swojemu ludowi, a pozostało tego wiele. **11** Rozkazał więc Ezechiasz, aby przygotowano spichlerze w domu PANA. I przygotowano je; **12** I złożono tam wiernie ofiary, dziesięciny i rzeczy poświęcone. Przełożonym nad nimi był Konaniasz, Lewita, a jego brat Szimej [był] drugi. **13** A Jechiel, Azariasz, Nachat, Asahel, Jerimot, Jozabad, Eliel, Ismakiasz, Machat i Benajasz [byli] nadzorcami pod kierunkiem Konaniasza i jego brata

Szimejego, zgodnie z rozkazem króla Ezechiasza i i prowadzić nasze wojny. Lud więc zaufał słowom Azariasza, przełożonego domu Bożego. 14 Kore, syn Ezechiasza, króla Judy. 9 Potem Sennacheryb, król Jimny, Lewita, odźwierny [przy bramie] wschodniej, Asyrii, podczas gdy zdobywał Lakisz wraz z całym czuwał nad dobrowolnymi ofiarami dla Boga, rozdzielał swoim wojskiem, posłał swoje sługi do Jerozolimy, do ofiary PANA i rzeczy najświętsze. 15 Jego pomocnikami Ezechiasza, króla Judy, oraz do wszystkich z Judy, [byli]: Eden, Miniamin, Jeszua, Szemejasz, Amariasz którzy byli w Jerozolimie, aby oznajmić: 10 Tak mówi i Szekaniasz, w miastach kapelanów, aby wiernie Sennacheryb, król Asyrii: W czym pokładacie swoja, rozdawać [zaopatrzenie] swoim braciom według ich ufność, że pozostajecie w oblężonej Jerozolimie? zmian, zarówno wielkiemu, jak i małemu; 16 A także 11 Czy Ezechiasz nie zwodzi was, abyście wydali mężczyznom z ich rodowodu w wieku od trzech lat siebie na śmierć z głodu i pragnienia, mówiąc: PAN, wzwyż, každemu wchodzącemu do domu PANA, nasz Bóg, wybawi nas z ręki króla Asyrii? 12 Czy to dzienny dział za ich służbę, według ich obowiązków nie ten Ezechiasz zniósł jego wyżyny i ołtarze, po i zmian; 17 Zarówno tym, którzy spośród rodowodu czym rozkazał Judzie i Jerozolimie: Przed jednym kapłańskiego byli policzeni według ich rodów, jak i tylko ołtarzem będącie oddawać poklon i na nim Lewitom od dwudziestego roku życia wzwyż, według palić kadzidło? 13 Czy nie wiecie, co ja i moi ojcowie ich obowiązków i zmian; 18 Oraz wszystkim dzieciom, uczyniliśmy wszystkim ludom [innych] ziemi? Czyż żonom, synom i córkom z ich rodu, [wśród] całego bogowie narodów tych ziem mogli w jakiś sposób zgromadzenia. Oni bowiem, pełniąc swój urząd, wyrwać ich ziemie z mojej ręki? 14 Kto spośród poświęcali się w świętości. 19 Także i synom Aarona, wszystkich bogów tych narodów, które moi ojcowie kapelanom [mieszkającym] na polach pastwisk ich wytracili, mógł wybawić swój lud z mojej ręki, aby [też] miast, we wszystkich miastach, tym mężczyznom, wasz Bóg mógł wyrwać was z mojej ręki? 15 Teraz wyznaczonym imiennie, aby oddano należyży dział więc nie dajcie się zwodzić Ezechiaszowi i niech was wszystkim mężczyznom spośród kapelanów oraz nie ludzi w ten sposób ani mu nie wierzcie, gdyż żaden wszystkim spisanym według rodowodów spośród bóg spośród wszystkich narodów i królestw nie mógł Lewitów. 20 Tak Ezechiasz uczynił w całej Judzie i wyrwać swego ludu z mojej ręki i z ręki moich ojców. czynił [to, co] dobre i prawe, i prawdziwe przed PANEM, Tym bardziej wasz Bóg nie wyrwie was z mojej ręki! swoim Bogiem. 21 W każdej sprawie, którą rozpoczął 16 Jego słudzy jeszcze [więcej] mówili przeciw PANU w służbie domu Bożego, w prawie i przykazaniach, Bogu i przeciwko jego ludze Ezechiaszowi. 17 Napisał by szukać swojego Boga, czynił [wszystko] z całego też listy, aby zniewajać PANA, Boga Izraela, mówiąc serca, i szczęściło mu się.

32 Po tych sprawach oraz ich ustanowieniu nadciągnął Sennacheryb, król Asyrii, wkroczył do Judy, rozbił obóz naprzeciwko warownych miast i zamierzał je zdobyć dla siebie. **2** Gdy Ezechiasz zobaczył, że nadciągnął Sennacheryb i że ma zamierzać walczyć przeciw Jerozolimie; **3** Naradzał się ze swoimi książętami i wojownikami, aby zatkać źródła wód, które [były] za miastem, a oni pomogli mu. **4** Zebral się więc wielki lud, który zatkał wszystkie źródła oraz potok płynący przez środek ziemi, mówiąc: Czemu nadciągający królowie Asyrii mieliby znaleźć tak wiele wody? **5** Pokrzepił się i odbudował cały zburzony mur, wznosząc go aż do wież, do tego drugi zewnętrzny mur. Umocnił także Millo w mieście Dawida i sporządził wiele włóczni oraz tarcz. **6** Ustanowił też dowódców wojska nad ludem, których zgromadził przy sobie na placu bramy miejskiej, i mówił do nich łagodnie: **7** Umacniajcie się i bądźcie mężni, nie bójcie się ani nie lękajcie widoku króla Asyrii ani widoku całego mnóstwa, które jest z nim. Więcej bowiem jest z nami aniżeli z nim. **8** Z nim jest ramię cielesne, lecz z nami jest PAN, nasz Bóg, aby nam pomóc, ratować [nas]

innych ziemi nie wyrwali swego ludu z mojej ręki, tak Bóg Ezechiasza nie wyrwie swego ludu z mojej ręki. 18 Potem wołali donośnym głosem w języku hebrajskim do ludu Jerozolimy, który [był] na murze, aby go przestraszyć i przerazić, i [tak] zdobyć miasto. 19 A mówili o Bogu Jerozolimy jak o bogach narodów ziemi, którzy [sa] dziełem rąk ludzkich. 20 Z tego powodu król Ezechiasz i prorok Izajasz, syn Amosa, modlili się i wołali do nieba. 21 I PAN послał Anioła, który wytracił wszystkich dzielnych wojowników, dowódców i naczelników w obozie króla Asyrii. Okryty wstydem, wrócił on do swojej ziemi. A gdy wszedł do domu swojego boga, ci, którzy wyszli z jego biader, zabili go tam mieczem. 22 Tak więc PAN wybawił Ezechiasza i mieszkańców Jerozolimy z rąk Sennacheryba, króla Asyrii, i z rąk wszystkich innych [wrogów], i zapewnił im pokój ze wszystkich stron. 23 Wtedy wielu przynosiło PANU ofiary do Jerozolimy oraz kosztowne dary dla Ezechiasza, króla Judy. A od tego czasu był wielce poważany w oczach wszystkich narodów. 24 W tych dniach Ezechiasz śmiertelnie zachorował. Modlił się do PANA, a on przemówił do niego i dał

mu znak. **25** Ezechiasz jednak nie odwdzięczył się za całego prawa, nakazów i ustaw [przekazanych] przez dobrodziejstwa, [które zostały] mu wywiadczone, gdyż Mojżesza. **9** Manasses zwrócił Judę i mieszkańców jego serce uniosło się pchą. Dlatego powstał gniew Jerozolimy tak, że postępowali gorzej niż narody, które przeciw niemu i przeciwko Judzie oraz Jerozolimie. **26** PAN wytracił przed synami Izraela. **10** [Chociaż] bowiem Ale Ezechiasz ukorzył się za wyniosłość swojego serca – on i mieszkańcy Jerozolimy – i nie spadł na nich słuchali. **11** Dlatego PAN sprowadził na nich dowódców gniew PANA za dni Ezechiasza. **27** Ezechiasz posiadał wojska króla Asyrii, którzy pojali Manassesa spośród bardzo dużo bogactwa i wielką sławę. Uczynił sobie cierni, zakuli go w lańcuchy i zaprowadzili do Babilonu. skarbce na srebro i złoto, drogie kamienie, wonności, **12** Kiedy znalazł się w ucisku, modlił się do PANA, tarcze oraz wszelkie kosztowne przedmioty. **28** [Miał] swego Boga, i bardzo się ukorzył przed Bogiem też spichlerze na zbiory zboża, wina i oliwy, obory swoich ojców; **13** I modlił się do niego. A on dał się dla wszelkiego gatunku bydła i zagrody dla trzód. **29** przebłągać, wysłuchał jego modlitwy i przywrócił go do Pobudował sobie miasta i [miał] liczne stada owiec i Jerozolimy, do jego królestwa. Wtedy Manasses uznał, wołów, gdyż Bóg dał mu wielki majątek. **30** To właśnie że PAN [jest] Bogiem. **14** Potem zbudował zewnętrzny Ezechiasz zatkał źródło wód w górnym Gichonie mur miasta Dawida, na zachód w kierunku Gichonu, przeprowadził je dolem po zachodniej stronie miasta w dolinie, aż do wejścia do Bramy Rybnej, otoczył Dawida. I powodziło się Ezechiaszowi we wszystkich [nim] Ofel i wzniósł go bardzo wysoko. Ustanowił jego działaniach. **31** Jednak z powodu posłów książących też dowódców we wszystkich warownych miastach Babilon wysłanych do niego, aby dowiedzieć się o Judy. **15** Usunął również cudzych bogów i posąg z znaku, który się wydarzył w ziemi, opuścił go Bóg, aby domu PANA oraz wszystkie ołtarze, które zbudował wystawić go na próbę i poznać wszystko, [co było] na górze domu PANA i w Jerozolimie, następnie w jego sercu. **32** Ale pozostałe dzieje Ezechiasza i jego życzliwość są zapisane w widzeniu proroka Izajasza, syna Amosa, i w księdze królów Judy i Izraela. **33** I Ezechiasz zasnął ze swoimi ojцami, i został jeszcze składał ofiary na wyżynach, ale tylko PANU, pogrzebany w najlepszych grobach synów Dawida. swemu Bogu. **18** A pozostałe dzieje Manassesa, A po śmierci cała Juda oraz mieszkańcy Jerozolimy jego modlitwa do swojego Boga i słowa widzących, złożyli mu hold. I jego syn Manasses królował w jego której przemawiali do niego w imię PANA, Boga miejsce.

33 Manasses miał dwanaście lat, kiedy zaczął królować, i królował pięćdziesiąt pięć lat w Jerozolimie. **2** Czynił on to, co zle w oczach PANA, według obrzydliwości tych narodów, które PAN wypędził przed synami Izraela. **3** Odbudował bowiem wyżyny, które zburzył jego ojciec Ezechiasz, wzniósł ołtarze dla Baalów, posadził gaje i oddawał poklon całemu zastępowi nieba, i służył im. **4** Zbudował też ołtarze w domu PANA, o którym PAN powiedział: W Jerozolimie będzie moje imię na wieki. **5** Ponadto zbudował ołtarze całemu zastępowi nieba w obydwu dziedzińcach domu PANA. **6** Przeprowadził swoich synów przez ogień w dolinie syna Hinnom. Uprawiał wróżbiarstwo, czary i magię, ustanowił czarowników i czarnoksięźników. Bardzo dużo zlego czynił w oczach PANA, pobudzając go do gniewu. **7** Postawił też posąg rzeźbiony, który wykonał, w domu Bożym, o którym Bóg powiedział do Dawida i do jego syna Salomona: W tym domu i w Jerozolimie, które wybrałem spośród wszystkich pokoleń Izraela, umieszcę swoje imię na wieki; **8** A już nie dopuszczę, by nogi Izraela opuściły ziemię, którą przeznaczyłem waszym ojcom, jeśli tylko pilnie będą przestrzegali wszystkiego, co im nakazałem, [według]

całego prawa, nakazów i ustaw [przekazanych] przez Jerozolimy tak, że postępowali gorzej niż narody, które PAN wytracił przed synami Izraela. **10** [Chociaż] bowiem Ale Ezechiasz ukorzył się za wyniosłość swojego serca – on i mieszkańcy Jerozolimy – i nie spadł na nich słuchali. **11** Dlatego PAN sprowadził na nich dowódców gniew PANA za dni Ezechiasza. **27** Ezechiasz posiadał wojska króla Asyrii, którzy pojali Manassesa spośród bardzo dużo bogactwa i wielką sławę. Uczynił sobie cierni, zakuli go w lańcuchy i zaprowadzili do Babilonu. skarbce na srebro i złoto, drogie kamienie, wonności, **12** Kiedy znalazł się w ucisku, modlił się do PANA, tarcze oraz wszelkie kosztowne przedmioty. **28** [Miał] swego Boga, i bardzo się ukorzył przed Bogiem też spichlerze na zbiory zboża, wina i oliwy, obory swoich ojców; **13** I modlił się do niego. A on dał się dla wszelkiego gatunku bydła i zagrody dla trzód. **29** przebłągać, wysłuchał jego modlitwy i przywrócił go do Pobudował sobie miasta i [miał] liczne stada owiec i Jerozolimy, do jego królestwa. Wtedy Manasses uznał, wołów, gdyż Bóg dał mu wielki majątek. **30** To właśnie że PAN [jest] Bogiem. **14** Potem zbudował zewnętrzny Ezechiasz zatkał źródło wód w górnym Gichonie mur miasta Dawida, na zachód w kierunku Gichonu, przeprowadził je dolem po zachodniej stronie miasta w dolinie, aż do wejścia do Bramy Rybnej, otoczył Dawida. I powodziło się Ezechiaszowi we wszystkich [nim] Ofel i wzniósł go bardzo wysoko. Ustanowił jego działań. **31** Jednak z powodu posłów książących też dowódców we wszystkich warownych miastach Babilon wysłanych do niego, aby dowiedzieć się o Judy. **15** Usunął również cudzych bogów i posąg z znaku, który się wydarzył w ziemi, opuścił go Bóg, aby domu PANA oraz wszystkie ołtarze, które zbudował wystawić go na próbę i poznać wszystko, [co było] na górze domu PANA i w Jerozolimie, następnie w jego sercu. **32** Ale pozostałe dzieje Ezechiasza i jego życzliwość są zapisane w widzeniu proroka Izajasza, syna Amosa, i w księdze królów Judy i Izraela. **33** I Ezechiasz zasnął ze swoimi ojцami, i został jeszcze składał ofiary na wyżynach, ale tylko PANU, pogrzebany w najlepszych grobach synów Dawida. swemu Bogu. **18** A pozostałe dzieje Manassesa, A po śmierci cała Juda oraz mieszkańcy Jerozolimy jego modlitwa do swojego Boga i słowa widzących, złożyli mu hold. I jego syn Manasses królował w jego której przemawiali do niego w imię PANA, Boga miejsce.

34 Jozjasz miał osiem lat, kiedy zaczął królować, i królował trzydzieści jeden lat w Jerozolimie. **2** Czynił on to, co prawe w oczach PANA, chodząc drogami swego ojca Dawida, i nie zbaczwał [z nich] ani na prawo, ani na lewo. **3** Bo w ósmym roku

swego królowania, gdy był jeszcze chłopcem, zaczął Szafanowi oraz słudze króla Asajaszowi: **21** Idźcie, szukać Boga swego ojca Dawida, a w dwunastym poradzie się PANA co do mnie i co do reszty [ludu] roku zaczął oczyszczać Judę i Jerozolimę z wyżyn, w Izraelu i Judzie w związku ze słowami tej księgi, gajów, rzeźbionych i odlewanych posągów. **4** Na którą znaleziono. Wielki bowiem jest gniew PANA, jego oczach zburzono ołtarze Baalów i ściął posagi który został wylany na nas za to, że nasi ojcowie nie słoneczne umieszczone wysoko nad nimi. Także gaje strzegli słowa PANA, aby czynić wszystko, co jest oraz rzeźbione i odlewane posagi pokruszyły i starły, a ich napisane w tej księdze. **22** Tak więc poszedł Chilkiasz [pył] rozsypał po grobach tych, którzy im składali ofiary. wraz z tymi, którzy byli przy królu, do prorokini Chuldy, **5** Kości kapłanów spalił na ich ołtarzach i oczyścił żony Szalluma, syna Tikwy, syna Chasry, strażnika Judę i Jerozolimę. **6** Podobnie czynił w miastach szat – mieszkała ona w Jerozolimie, po drugiej stronie Manassesa, Efraima i Symeona, aż do Neftalego, [miasta] – i opowiedzieli jej [o tej sprawie]. **23** Ona zaś wszędzie dokola za pomocą kilofów. **7** A kiedy zburzył powiedziała im: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Powiedzcie ołtarze i gaje, starły posagi na proch i ściął wszystkie mężczyźnie, który was posłał do mnie: **24** Tak mówi posagi słoneczne w całej ziemi Izraela, wtedy wrócił do PAN: Oto sprowadzę nieszczęście na to miejsce i na Jerozolimę. **8** A w osiemnastym roku swego panowania, jego mieszkańców, wszystkie przekleństwa zapisane w po oczyszczeniu ziemi i domu [PANA], posłał Szafana, tej księdze, którą czytali przed królem Judy; **25** Za to, syna Azaliasza, Maasejasza, namiestnika miasta, oraz że mnie opuścili i palili kadzidło innym bogom, aby Joacha, syna Joachaza, kronikarza, aby naprawili dom pobudzić mnie do gniewu wszystkimi dzielami swoich PANA, jego Boga. **9** Kiedy przybyły do najwyższej rąk. Dlatego mój gniew zostanie wylany na to miejsce kapłana Chilkiasza, oddali pieniądze przyniesione do i nie zagaśnie. **26** A królowi Judy, który was posłał domu Bożego – które Lewici, stróż bram, zebrały [od] po radę do PANA, powiedzcie: Tak mówi PAN, Bóg synów Manassesa i Efraima, od całej reszty Izraela Izraela, o słowach, które słyszałeś: **27** Ponieważ twoje i od całej Judy i Beniamina – po czym wrócili do serce zmiękkło i ukorzyłeś się przed obliczem Boga, Jerozolimy. **10** I oddali [je] w ręce rzemieślników, gdy usłyszaleś jego słowa przeciwko temu miejscu i którzy mieli nadzór nad pracami w domu PANA, a przeciwko jego mieszkańcom, a ukorzyłeś się przede oni je wypłacili robotnikom, którzy pracowali w domu mna, rozdarłeś swoje szaty i plakaleś przede mną, to PANA, naprawiając i umacniając dom. **11** Wypłacili również i ja wysłuchalem [ciebie], mówi PAN; **28** Oto je cieśлом i murarzom na zakup kamienia ciosanego przyłączę cię do twoich ojców i będziesz złożony w i drzewa na wiązania i na podłogi domów, które swoim grobie w pokoju, aby twoje oczy nie oglądały zniszczyli królowie Judy. **12** Ci mężczyźni wykonywali całego nieszczęścia, które sprowadzam na to miejsce i tę pracę wiernie. Ich przełożonymi [byli]: Jachat i jego mieszkańców. I zanieśli tę odpowiedź królowi. Obadiasz, Lewici, z synów Merariego, oraz Zachariasz **29** Wtedy król posłał po wszystkich starszych Judy i Meszullam, z synów Kehata, aby kierowali pracami, Jerozolimy i zgromadził [ich]. **30** Następnie udał się oraz każdy Lewita, który umiał grać na instrumentach do domu PANA, a wraz z nim wszyscy mężczyźni muzyczni. **13** Postawieni byli też nad tymi, którzy Judy, mieszkańcy Jerozolimy, kapłani i Lewici oraz nosili ciężary, i nadzorowali robotników przy każdej cały lud, od największych do najmniejszych. I czytał pracy, a spośród Lewitów [byli] pisarze, dozorcy i do ich uszu wszystkie słowa księgi przymierza, którą odzwierni. **14** A gdy wynoszono pieniądze przyniesione znalezione w domu PANA. **31** Potem król stanął na do domu PANA, kapłan Chilkiasz znalazł księgę swoim miejscu i zawał przymierze przed PANEM, Prawa PANA, [przekazaną] przez Mojżesza. **15** Wtedy że będą szli za PANEM i będą przestrzegać jego Chilkiasz powiedział do pisarza Szafana: Znalazłem przykazań, świadectw, nakazów z całego serca, całą księgę Prawa w domu PANA. I Chilkiasz dał księgę swoją duszą i wypełniać słowa tego przymierza, Szafanowi. **16** Szafan zaniósł księgę królowi i dał które zostały zapisane w tej księdze. **32** Wtedy król mu sprawę, mówiąc: Twoi słudzy wykonują wszystko, nakazał przystąpić do [przymierza] wszystkim, którzy co im polecileś; **17** Zebrały bowiem pieniądze, które znajdowali się w Jerozolimie i Beniaminie. I mieszkańcy znajdowali się w domu PANA, i oddali je do rąk Jerozolimy postąpili zgodnie z przymierzem Boga, nadzorców i robotników. **18** Ponadto pisarz Szafan Boga swoich ojców. **33** Wówczas Jozjasz usunął powiedział królowi: Kapłan Chilkiasz dał mi księgę. I wszystkie obrzydliwości ze wszystkich ziem synów czytał ją Szafan przed królem. **19** A gdy król usłyszał Izraela i zobowiązał wszystkich, którzy się znajdowali słowa prawa, rozdarł swoje szaty. **20** Potem król w Izraelu, aby służyli PANU, swemu Bogu. Przez rozkazał Chilkiaszowi, synowi Szafana, Achikamowi, wszystkie jego dni nie odstąpiły od naśladowania PANA, synowi Micheasza, Abdonowi, a także pisarzowi Boga swoich ojców.

35 Potem Jozjasz obchodził w Jerozolimie święto według rozkazu króla Jozjasza. 17 Synowie Izraela, Paschy dla PANA. I zabito baranka paschalnego który tam się znajdowali, obchodzili w tym czasie czternastego [dnia] pierwszego miesiąca. 2 Ustanowił święto Paschy, a Święto Przaśników przez siedem dni. też kapłanów na swoich urzędach i zachęcił ich 18 Żadne święto Paschy podobne do tego nie było do służby w domu PANA. 3 I powiedział Lewitom, obchodzone w Izraelu od czasów proroka Samuela którzy nauczali całego Izraela i byli poświęceni PANU: i żaden z królów Izraela nie obchodził tak święta Ustawcie świętą arkę w domu, który zbudował syn Paschy, jak obchodzili [je] Jozjasz, kapłani, Lewici, Dawida Salomon, król Izraela. Nie będziecie już jej cały lud Judy i Izraela, który się tam znajdował, oraz dźwigać na swoich ramionach. Teraz służcie PANU, mieszkańców Jerozolimy. 19 Paschę tę obchodzono swojemu Bogu, i jego ludowi Izraela; 4 Przygotujcie w osiemnastym roku panowania Jozjasza. 20 Po się według waszych rodów i według waszych zmian, tym wszystkim, gdy Jozjasz naprawił dom [Boży], jak napisał Dawid, król Izraela, i jak napisał jego syn nadciągnął Necho, król Egiptu, aby walczyć przeciw Salomon; 5 I stójcie w świątyni według podziału na rody Karkemisz nad [rzeką] Eufrat, a Jozjasz wysunął mu waszych braci, którzy są z ludu, i według podziału na naprzeciw. 21 Ale on posłał do niego swoich posłańców rody Lewitów. 6 Wtedy zabijcie baranka paschalnego, ze słowami: Co ja mam z tobą, królu Judy? Nie przeciw poświęcenie się i przygotujcie waszych braci, by tobie [ciagnę] dzisiaj, lecz przeciwko domowi, który ze wszystko czynić według słowa PANA [przekazanego] mną walczy. I Bóg nakazał mi, abym się pospieszył. przez Mojżesza. 7 Potem Jozjasz dał ludowi jagnięta i Przeznał walczyć z Bogiem, który [jest] ze mną, aby koźlęta z trzody, wszystkie na ofiary świętą Paschy dla cię nie zniszczył. 22 Ale Jozjasz nie odwrócił się od wszystkich obecnych w liczbie trzydziestu tysięcy, oraz niego, lecz zmienił swoje szaty, aby z nim walczyć, trzy tysiące wołów. To [wszystko] pochodziło z dóbr i nie posłuchał słów Necho, [które pochodząły] z ust króla. 8 Jego książęta złożyli dobrowolne dary ludowi, Boga. Tak więc wysunął, aby walczyć na równinie kapłanom i Lewitom: Chilkiasz, Zachariasz, Jechiel, Megiddo. 23 A łucznicy ugrodzili króla Jozjasza i przełożeni domu Bożego, dali kapłanom na ofiary wtedy król powiedział do swoich slug: Wyrowadźcie świętą Paschy dwa tysiące sześćset [jagniąt] i trzysta mnie, bo jestem ciężko ranny. 24 Jego ludzy więc wołów. 9 Ponadto Konaniasz i jego bracia Szemejasz i wyciągnęli go z rydwana i wsadzili na inny rydwan, Netaneel oraz Chaszabiasz, Jejel i Jozabad, naczelnicy który należał do niego: zawieźli go do Jerozolimy i tam z Lewitów, dali [innym] Lewitom na ofiary świętą Paschy umarł. Potem pogrzebali go w grobach jego ojców, pięć tysięcy [jagniąt] i pięćset wołów. 10 Wszystko a cały lud Judy i Jerozolimy opłakawał Jozjasza. 25 więc zostało przygotowane do służby, kapłani stanęli Jeremiasz też lamentował nad Jozjaszem, a wszyscy na swoich miejscowościach, a Lewici w swoich zmianach śpiewacy i śpiewaczki wspominają Jozjasza w swoich według rozkazu króla. 11 I zabili baranki paschalne, lamentacjach aż do dziś, i uczynili z tego zwyczaj kapłani kropili [ich] krwią, a Lewici obdzierali [je] w Izraelu. Oto są zapisane w lamentacjach. 26 A ze skóry. 12 Następnie oddzieliли [część] z nich na pozostałe dzieje Jozjasza, jego życzliwość według całopalenie, aby dać [je] ludowi według podziału na tego, co jest napisane w Prawie PANA; 27 I jego czyny rody jako ofiarę dla PANA, tak jak jest napisane pierwsze i ostatnie są zapisane w księdze królów w księdze Mojżesza. Podobnie też [uczyniono] z Izraela i Judy. 13 I piekli baranki paschalne na ogniu według zwyczaju, inne zaś [ofiary] świętę gotowali w garnkach, kotłach i rondlach, po czym rozdawali szybko caemu ludowi. 14 Potem też przygotowali [posiłek] dla siebie i kapłanów. Kapłani bowiem, synowie Aarona, byli [zajęci] składaniem całopaleń i tłuszczu aż do nocy. Lewici więc przygotowali [posiłek] dla siebie i dla kapłanów, synów Aarona. 15 Śpiewacy, synowie Asafa, [stali] na swoich stanowiskach według rozkazu Dawida, Asafa, Hemana i Jedutuna, widzącego króla. Odźwierni też [stali] przy każdej bramie. Nie musieli opuszczać swojej służby, ponieważ ich bracia Lewici przygotowywali dla nich [posiłki]. 16 Tak więc cała służba została przygotowana w tym dniu, aby obchodzić świętą Paschy i składać całopalenia na ołtarzu PANA

36 Wtedy lud ziemi wziął Jehoachaza, syna Jozjasza, i ustanowił go królem w miejsce jego ojca w Jerozolimie. 2 Jehoachaz miał dwadzieścia trzy lata, kiedy zaczął królować, i królował trzy miesiące w Jerozolimie. 3 Król Egiptu usunął go [z tronu] w Jerozolimie i nalożyl na ziemię danię [w wysokość] stu talentów srebra i jednego talentu złota. 4 Potem król Egiptu ustanowił Eliakima, jego brata, królem nad Judą i Jerozolimą i zmienił jego imię na Joakim. A jego brata Jehoachaza Necho pojmał i uprowadził do Egiptu. 5 Joakim miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jerozolimie. Czynił on to, co zle w oczach PANA, swego Boga. 6 Nadciągnął przeciw niemu Nabuchodonozor, król Babilonu, i związał go

łańcuchami, aby go uprowadzić do Babilonu. 7 Persji: Wszystkie królestwa ziemi dał mi PAN, Bóg Nabuchodonozor zabrał też do Babilonu [część] naczyń nieba, i on rozkazał mi, abym mu zbudował dom w z domu PANA i złożył je w swojej świątyni w Babilonie. Jerozolimie, która jest w Judzie. Kto z całego jego ludu 8 A pozostałe dzieje Joakima i obrzydliwości, które [jest] wśród was, niech PAN, jego Bóg, będzie z nim, i czynił, i cokolwiek się znajdowało w nim, są zapisane ten niech wyrusza w drogę.

w księdele królów Izraela i Judy. A jego syn Joachim królował w jego miejsce. 9 Joachim miał osiem lat, kiedy zaczął królować, i królował trzy miesiące i dziesięć dni w Jerozolimie. Czynił on to, co złe w oczach PANA.

10 Na początku roku król Nabuchodonozor posłał [po niego] ikazał go przyprowadzić do Babilonu, razem z kosztownymi naczyniami domu PANA, a królem nad Judą i Jerozolimą ustanowił jego brata Sedekiasza. 11 Sedekiasz miał dwadzieścia jeden lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jerozolimie. 12 Czynił on to, co złe w oczach PANA, swego Boga, i nie ukorzył się przed prorokiem Jeremiaszem, [który mówił] z ust PANA. 13 Zbuntował się również przeciwko królowi Nabuchodonozorowi, który go zaprzysiągł na Boga. Uczynił twardym swój kark i zatwardził swoje serce, aby się nie nawrócić do PANA, Boga Izraela. 14 Również wszyscy przedniejsi kapłani oraz lud bardzo mnożyli nieprawości, naśladowując wszystkie obrzydliwości pagan, i zbezczęściли dom PANA, który on poświęcił w Jerozolimie. 15 A PAN, Bóg ich ojców, posyłał do nich swoich posłańców, a posyłał, wstając rankiem, ponieważ litował się nad swoim ludem i nad miejscem swego przybytku. 16 Ale oni szydzili z posłańców Boga, lekceważyli sobie jego słowa i naśmiewali się z jego proroków, aż gniew PANA na jego lud wzniósł się tak, że nie było już żadnego ratunku. 17 Sprowadził więc na nich króla Chaldejczyków, który zabił mieczem ich młodzieńców w domu ich świątyni, a nie złutował się nad młodzieńcem ani panną, ani starcem, ani sędziwym. Wydał wszystkich w jego ręce. 18 Wszystkie naczynia domu Bożego, wielkie i małe, skarby domu PANA i skarby królewskie, i jego książąt, wszystko to wywiózł do Babilonu. 19 Potem spalili dom Boży i zburzyli mur Jerozolimy; wszystkie jej pałace spalili ogniem i wszystkie jej kosztowne naczynia zniszczyli. 20 A tych, którzy ocaleli od miecza, [król] uprowadził do Babilonu, tam byli niewolnikami jego i jego synów aż do panowania króla Persji; 21 Żeby wypełniło się słowo PANA [wyowiedziane] przez usta Jeremiasza, dopóki ziemia nie odprawiła swoich szabatów. Dopóki [bowiem] ziemia leżała odlogiem, wypełniła szabaty, aż się wypełniło siedemdziesiąt lat. 22 A w pierwszym roku Cyrusa, króla Persji – żeby wypełniło się słowo PANA [wyowiedziane] przez usta Jeremiasza – PAN wzbudził ducha Cyrusa, króla Persji, aby nakazał ogłosić i rozpisać po całym swoim królestwie, co następuje: 23 Tak mówi Cyrus, król

Ezdrasza

1 W pierwszym roku Cyrusa, króla Persji – aby wypełniło się słowo PANA z ust Jeremiasza – PAN wzbudził ducha Cyrusa, króla Persji, [tak] że ogłosił [ustnie] po całym swoim królestwie, a także na piśmie, co następuje: 2 Tak mówi Cyrus, król Persji: PAN, Bóg niebios, dał mi wszystkie królestwa ziemi. On też rozkazał mi, abym zbudował dla niego dom w Jerozolimie, która jest w Judzie. 3 Kto [więc] spośród was należy do jego ludu, niech będzie z nim jego Bóg; [ten] niech uda się do Jerozolimy w Judzie i niech buduje dom PANA, Boga Izraela – on [jest] Bogiem – który [jest] w Jerozolimie. 4 A każdego, kto został w jakimkolwiek miejscu, gdzie [teraz] przebywa, niech ludzie tego miejsca wspomagają go srebrem, złotem, dobytkiem i bydłem, a także dobrowolnymi ofiarami dla domu Bożego, który [jest] w Jerozolimie. 5 Wtedy powstały przywódcy rodów Judy i Beniamina, kapłani i Lewici, wszyscy, których ducha Bóg pobudził, aby poszli budować dom PANA, będący w Jerozolimie. 6 Wszyscy, którzy [mieszkaliby] dokonań nich, wspomogli ich naczyniem srebrnym, złotem, dobytkiem, bydłem i kosztownościami, poza tym wszystkim, co dobrowolnie ofiarowano. 7 Również król Cyrus wyniósł naczynia domu PANA, które Nabuchodonozor zabrał z Jerozolimy, i złożył w domu swego boga. 8 Wyniósł je Cyrus, król Persji, przez ręce skarbnika Mithredata, który rozliczył się z nich z Szeszbassarem, księciem Judy. 9 A oto ich liczba: trzydzieści czasz złotych, tysiąc czasz srebrnych, dwadzieścia dziewięć noży; 10 Trzydzieści złotych pucharów, czterysta dziesięć pucharów mniejszej wartości i tysiąc innych naczyń. 11 Wszystkich naczyń złotych i srebrnych – pięć tysięcy czterysta. Wszystko to zabrał Szeszbassar, gdy lud powrócił z niewoli, z Babilonu do Jerozolimy.

2 A oto są ludzie prowincji, którzy wyszli z niewoli i wygnania, uprowadzeni do Babilonu przez Nabuchodonozora, króla Babilonu, a powrócili oni do Jerozolimy i Judy – każdy do swojego miasta. 2 Przybyli razem z Zorobabelem, Jeszua, Nehemiaszem, Serajaszem, Reelajaszem, Mardocheuszem, Bilszanem, Misparem, Bigwajem, Rechumem i Baaną. A oto liczba mężczyzn ludu Izraela: 3 Synów Parosza – dwa tysiące stu siedemdziesięciu dwóch; 4 Synów Szefatiasza – trzystu siedemdziesięciu dwóch; 5 Synów Aracha – siedmiuset siedemdziesięciu pięciu; 6 Synów Pachat-Moaba, synów Jeszuy i Joaba – dwa tysiące osiemset dwunastu; 7 Synów Elama – tysiąc dwustu pięćdziesięciu czterech; 8 Synów Zattua – dziewięćset czterdziestu pięciu; 9 Synów

Zakkaja – siedmiuset sześćdziesięciu; 10 Synów Baniego – sześciuset czterdziestu dwóch; 11 Synów Bebaja – sześciuset dwudziestu trzech; 12 Synów Azgada – tysiąc dwustu dwudziestu dwóch; 13 Synów Adonikama – sześciuset sześćdziesięciu sześciu; 14 Synów Bigwaja – dwa tysiące pięćdziesięciu sześciu; 15 Synów Adina – czterystu pięćdziesięciu czterech; 16 Synów Atera, z [linii] Ezechiasza – dziewięćdziesięciu ośmiu; 17 Synów Besaja – trzystu dwudziestu trzech; 18 Synów Jory – stu dwunastu; 19 Synów Chaszuma – dwustu dwudziestu trzech; 20 Synów Gibbara – dziewięćdziesięciu pięciu; 21 Synów z Betlejem – stu dwudziestu trzech; 22 Mężczyzn z Netofy – pięćdziesięciu sześciu; 23 Mężczyzn z Anatot – stu dwudziestu ośmiu; 24 Synów z Azmawet – czterdziestu dwóch; 25 Synów z Kiriat-Jearim, Kefiry i Beerot – siedmiuset czterdziestu trzech; 26 Synów z Rama i Geba – sześciuset dwudziestu jeden; 27 Mężczyzn z Mikmas – stu dwudziestu dwóch; 28 Mężczyzn z Betela i Aj – dwustu dwudziestu trzech; 29 Synów Nebo – pięćdziesięciu dwóch; 30 Synów Magbisza – stu pięćdziesięciu sześciu; 31 Synów drugiego Elama – tysiąc dwustu pięćdziesięciu czterech; 32 Synów Charima – trzystu dwudziestu; 33 Synów z Loda, Chadida i Ono – siedmiuset dwudziestu pięciu; 34 Synów z Jerycha – trzystu czterdziestu pięciu; 35 Synów Senai – trzy tysiące sześciuset trzydziestu. 36 Kapłani: synów Jedajasza, z domu Jeszuy – dziewięćset siedemdziesięciu trzech; 37 Synów Immera – tysiąc pięćdziesięciu dwóch; 38 Synów Paszchura – tysiąc dwustu czterdziestu siedmiu; 39 Synów Charima – tysiąc siedemnastu. 40 Lewici: synów Jeszuy i Kadmiela, synów Hodawiasza – siedemdziesięciu czterech. 41 Śpiewacy: synów Asafa – stu dwudziestu ośmiu. 42 Synowie odźwiernych: synów Szalluma, synów Atera, synów Talmona, synów Akkuba, synów Chatity, synów Szobaja, wszystkich [razem] – stu trzydziestu dziewięciu. 43 Netinici: synów Sichy, synów Chasufy, synów Tabbaota; 44 Synów Kerosa, synów Sijachy, synów Padona; 45 Synów Lebany, synów Hagaby, synów Akkuba; 46 Synów Chagaba, synów Szalmaja, synów Chanana; 47 Synów Giddela, synów Gachara, synów Reajasza; 48 Synów Resina, synów Nekody, synów Gazzama; 49 Synów Uzzy, synów Paseacha, synów Besaja; 50 Synów Asny, synów Mehuнима, synów Nefusima; 51 Synów Bakbuka, synów Chakufy, synów Charchura; 52 Synów Basluta, synów Mechidy, synów Charszy; 53 Synów Barkosa, synów Sisery, synów Tamacha; 54 Synów Nesjacha, synów Chatify; 55 Synów slug Salomona, synów Sotaja, synów Sofereta, synów Perudy; 56 Synów Jaali, synów Darkona, synów Giddela; 57 Synów Szefatiasza,

synów Chattila, synów Pocheret-Hassebaima, synów żywnoścę, napój i oliwę Sydończykom i Tyryjczykom, Amiego; 58 Wszystkich Netinitów oraz synów sług aby przywozili drzewo cedrowe z Libanu morzem do Salomona – trzystu dziewięćdziesięciu dwóch. 59 A oto Jafy, zgodnie z zezwoleniem Cyrusa, króla Persji. 8 ci, którzy wyruszyli z Tel-Melach, Telcharsa, Keruba, A w drugim roku po ich przybyciu do domu Bożego Addan i Immer, ale nie mogli wykazać [pochodzenia] w Jerozolimie, w drugim miesiącu, Zorobabel, syn domu swoich ojców ani swego potomstwa – czy Szealtiela, i Jeszua, syn Jocadaka, i pozostały ich są z Izraela. 60 Synów Delajasza, synów Tobiasza, bracia kapłani i Lewici oraz wszyscy, którzy powrócili z synów Nekody – sześciuset pieczętni dwóch. 61 niewoli do Jerozolimy, zaczęli [odbudowę], a ustanowili A synowie kapłanów: synowie Chobajasza, synowie Lewitów od dwudziestu lat wzwyż, aby byli nadzorcami Kosa, synowie Barzillaja, który pojął za żonę [jedną] robot wokół domu PANA. 9 I Jeszua, jego synowie i z córek Barzillaja Gileadczyka i przybrał jego imię; bracia: Kadmiel i jego synowie, synowie Judy, stanęli 62 Ci szukali swego opisu w rodowodach, ale [go] jak jeden mąż, aby kierować tymi, którzy pracowali nie znaleźli. Zostali więc jako nieczyści wykluczeni przy [budowie] domu Bożego: synami Chenadada, ich z kapłaństwa. 63 I Tirschata zakazała im spożywać z synami i ich braćmi, Lewitami. 10 A gdy budowniczowie rzeczy najświętszych, dopóki nie powstanie kapłan z położyl fundamenty świątyni PANA, postawili kapłanów, Urim i z Tummim. 64 Całe to zgromadzenie [liczyło] ubranych w szaty i z trąbami, oraz Lewitów, synów czterdzięci dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt [osób]: Asafa, z cymbałami, aby chwalić PANA zgodnie z 65 Nie licząc ich sług i służących, których było siedem postanowieniem Dawida, króla Izraela. 11 I śpiewali tysięcy trzysta trzydzieści siedem, a między nimi jedni po drugich, chwalać PANA i dziękując mu [za to], [znajdowało się] dwieście śpiewaków i śpiewaczek. że jest dobry – że jego miłosierdzie nad Izraelem [trwa] 66 Koni mieli siedemset trzydzieści sześć, mułów – na wieki. Cały lud wznał głośny okrzyk, gdy chwalił dwieście czterdzięci pięć; 67 Wielbłdów – czterysta PANA za to, że zostały położone fundamenty domu trzydzieści pięć, ośłów – sześć tysięcy siedemset PANA. 12 Lecz wielu kapłanów, Lewitów i naczelników dwadzieścia. 68 A [niektórzy] z naczelników rodów, rodów, którzy byli starcami i widzieli tamten pierwszy gdy przyszli do domu PANA, który [był] w Jerozolimie, dom, głośno płakało, gdy na ich oczach zakładano składali dobrowolne [dary], aby odbudować dom Boży fundamenty tego domu, wielu natomiast innych głośno na jego miejscu. 69 Według swoich możliwości dali krzycało z radości; 13 Tak że lud nie mógł odróżnić do skarbcu na odbudowę sześćdziesiąt jeden tysięcy głośnego krzyku radości od głośnego płaczu ludu. Lud drachm złota, pięć tysięcy min srebra i sto szat bowiem wznał tak wielki okrzyk, że było go słyszać z kapłańskich. 70 A więc kapłani, Lewici i [część] ludu oraz śpiewacy, odźwierni i Netinici zamieszki w swoich miastach, a cała [reszta] Izraela w swoich miastach.

3 A gdy nadszedł siódmy miesiąc, a synowie Izraela znajdowali się w miastach, zgromadził się lud jak jeden mąż w Jerozolimie. 2 Wtedy powstał Jeszua, syn Jocadaka, ze swymi braćmi kapłanami, oraz Zorobabel, syn Szealtiela, wraz ze swymi braćmi, i zbudowali ołtarz Boga Izraela, aby na nim składać całopalenia, jak jest napisane w Prawie Mojżesza, męża Bożego. 3 Potem postawili ołtarz na swoich fundamentach i chociaż bali się sąsiennych narodów, składali na nim PANU całopalenia – rano i wieczorem. 4 Obchodzili też Święto Namiotów, jak jest napisane, i [składali] codzienne całopalenia w liczbie ustalonej według zwyczaju na każdy dzień; 5 Potem składali całopalenie nieustanne – zarówno w dni nowiu, jak i każde święto poświęcone PANU – oraz [dary] od każdego, kto składał PANU dobrowolną ofiarę. 6 Od pierwszego dnia siódmego miesiąca zaczęli składać PANU całopalenia, chociaż fundamenty świątyni [jeszcze] nie zostały położone. 7 Dali też pieniądze kamieniarzom i cieślom oraz

4 A gdy wrogowie Judy i Beniamina usłyszeli, że lud, [który powrócił] z niewoli, budował świątynię PANU, Bogu Izraela; 2 Wówczas przybyli do Zorobabela i naczelników rodów i powiedzieli im: Będziemy budować z wami, gdyż szukamy waszego Boga tak jak wy i składamy mu ofiary od czasów Asarchaddona, króla Asyrii, który nas tu przyprowadził. 3 Ale Zorobabel, Jeszua i pozostały naczelnicy rodów z Izraela odpowiedzieli im: Nie wolno wam razem z nami budować domu naszemu Bogu, ale my sami będziemy budować PANU, Bogu Izraela, jak nam rozkazał Cyrus, król Persji. 4 Wtedy lud tej ziemi zaczął zniechęcać lud Judy i przeszkaądał im w budowie. 5 Ponadto przekupywał przeciwko nim radców, aby udaremnić ich zamiar po wszystkie dni Cyrusa, króla Persji, aż do panowania Dariusza, króla Persji. 6 Za panowania Aswerusa, na początku jego panowania, napisali skargę przeciwko obywatełom Judy i Jerozolimy; 7 A za czasów Artaksersesa Biszlam, Mitredat, Tabeel wraz z pozostałymi towarzyszami napisali do Artaksersesa, króla Persji. List [był] sporządzony pismem syryjskim i przetłumaczony na język syryjski.

8 Kanclerz Rechum i pisarz Szimszaj napisali do króla Artakserksesa list przeciwko Jerozolimie 9 Kanclerz Rechum, pisarz Boga Izraela, [mówiąc] do nich. 10 Wtedy powstały Szimszaj i pozostali ich towarzysze: Dynajczycy, Zorobabel, syn Szealtela, i Jeszua, syn Jocadaka, Afarsadchajczycy, Tarpelajczycy, Afarsajczycy, i zaczęli budować dom Boży w Jerozolimie; a z Arkewijczycy, Babilończycy, Susanchici, Dehawici [i] nimi prorocy Boga, którzy im pomagali. 11 W tym Elamici; 12 I reszta narodów, które wielki i sławny czasie przyszli do nich Tattenaj, namiestnik zarzecza, i Asnappar przyprowadził i osiedlił w miastach Samarii, Szetarboznaj oraz ich towarzysze i tak mówili do nich: oraz pozostali, którzy są za rzeką – otóż; 13 To [jest] Kto wam rozkazał budować ten dom i wznowić jego odpis listu, który posłali do króla Artakserksesa – Twoi mury? 14 Odpowiedzieliśmy im, jakie są imiona tych ludzy, ludzie mieszkający za rzeką – otóż: 15 Niech mężczyźni, którzy pracują przy tej budowli. 16 Lecz królów będzie wiadomo, że Żydzi, którzy wyszli odoko ich Boga czuwało nad starszymi z Żydów, tak ciebie, przybyli do nas, do Jerozolimy, i odbudowują to że nie mogli im przeszkadzać, dopóki sprawa ta nie buntownicze i niegodziwe miasto, już wzrosły mury i dotarła do Dariusza – o niej donosili [mu] przez list. położyli fundamenty. 17 Niech więc będzie królów 18 [To jest] odpis listu, który do króla Dariusza posłali wiadomo, że jeśli to miasto zostanie odbudowane i Tattenaj, namiestnik zarzecza, Szetarboznaj i jego [jego] mury będą wzniezione, wtedy podatku, danin towarzysze Afarsachajczycy, którzy byli za rzeką. 19 ani dla oni nie będą płacić, a to przyniesie szkodę Postali mu list, w którym było napisane tak: Królowi dochodom króla. 20 Teraz więc, ponieważ jesteśmy na Dariuszowi wszelkiej pomyślności! 21 Niech będzie utrzymania [twego] pałacu i nie przystoi nam patrzeć królów wiadomo, że przybyliśmy do prowincji Judy, na zniewagę króla, posyłamy królów tę wiadomość; do domu wielkiego Boga, który jest odbudowywany 22 Aby poszukano w księdze kronik twoich ojców, z wielkich kamieni, a [którego] ściany są wykłaniane a znajdziesz w niej i dowiesz się, że to miasto jest drewnem. Ta praca posuwa się szybko i szczęściem i miastem buntowniczym i przynosi szkodę królom i się w ich rękach. 23 Pytaliśmy wtedy tych starszych, prowincjom i że od dawien dawna wzniecano w nim mówiąc do nich: Kto wam rozkazał budować ten buntu. Z tego powodu to miasto zostało zburzone. dom i wznowić te mury? 24 Pytaliśmy także o ich 25 Zawiadamiamy króla, że jeśli to miasto zostanie imiona, abyśmy mogli ci je oznajmić i zapisać imiona odbudowane i jego mury będą wzniezione, wtedy mężczyzn, którzy stoją na ich czele. 26 A tak nam już nie będziesz miał udziału za rzeką. 27 [Wtedy] odpowiedzieli: My jesteśmy slugami Boga nieba i ziemi król wysłał taką odpowiedź: Kanclerzowi Rechumowi, i odbudowujemy dom, który został wznieziony przed pisarzowi Szimszajowi i pozostałym ich towarzyszom, wieloma laty, a który zbudował i wystawił wielki król którzy mieszkają w Samarii, a także i pozostałym za Izraela. 28 Lecz gdy nasi ojcowie pobudzili do gniewu rzeką: Pokój! Otóż: 29 List, który do nas przysłaliście, Boga nieba, on wydał ich w ręce Nabuchodonozora, został przede mną dokładnie odczytany. 30 Dlatego król Babilonu, Chaldejczyka, który zburzył ten dom, rozkazał, aby poszukano. I znaleziono, że to a lud uprowadził do niewoli w Babilonie. 31 Jednak miasto od dawna powstawało przeciwko królom, a w pierwszym roku Cyrusa, króla Babilonu, sam król bunt i rozruchy były w nim wzniecane; 32 Ponadto Cyrus wydał dekret, aby odbudować ten dom Boży. 33 potężni królowie panowali nad Jerozolimą i rządzili nad Cyrus wydał dekret, aby odbudować ten dom Bożego, które wszystkimi za rzeką, i płacono im podatek, daninę i Nabuchodonozor zabrał ze świątyni w Jerozolimie i clo. 34 Wydajcie więc wyrok, aby powstrzymać tych umieścił w świątyni w Babilonie, król Cyrus wyniósł ze mężczyzn, żeby to miasto nie zostało odbudowane, świątyni w Babilonie i zostały przekazane niejakiemu dopóki [inny] rozkaz nie będzie przeze mnie wydany. Szeszbassarowi, którego ustanowił namiestnikiem. 35 Pilnujcie, abyście nie zaniedbali tego. Dlaczego 36 I powiedział mu: Weź te naczynia, idź i złoż je w miałooby to wzrastać na szkodę królów? 37 Gdy więc świątyni, która jest w Jerozolimie, a niech dom Boży odpis listu króla Artakserksesa został odczytany przed zostanie odbudowany na swoim miejscu. 38 Wtedy Rechumem, pisarzem Szimszajem i ich towarzyszami, ten Szeszbassar przyszedł i położył fundamenty domu udali się spiesznie do Żydów w Jerozolimie i siłą i Bożego w Jerozolimie, i od tego czasu aż do dzisiaj mocą wstrzymali budowę. 39 W ten sposób ustala buduje się go, ale nie jest ukończony. 40 Jeśli więc król praca przy domu Bożym, który był w Jerozolimie. I uzna to za dobrą rzecz, niech poszukają w skarbcahs została wstrzymana aż do drugiego roku panowania królewskich w Babilonie, czy [rzeczywiście] tak jest, że Dariusza, króla Persji.

Jerozolimie, i niech król powiadomi nas o swej woli w tej sprawie.

6 Wtedy król Dariusz rozkazał, aby szukano w archiwum, gdzie przechowywano skarby w Babilonie. **1** I znaleziono w Achmecie, w pałacu w prowincji Medii, pewien zwój, w którym tak było napisane: **3** W pierwszym roku króla Cyrusa, król Cyrus wydał dekret w sprawie domu Bożego w Jerozolimie: Dom ten ma być odbudowany, to miejsce, gdzie składano ofiary. Fundamenty mają być położone. Jego wysokość – sześćdziesiąt łokci i jego szerokość – sześćdziesiąt łokci. **4** Trzy rzedy z kamienia wielkiego i jeden rząd z nowego drewna. Koszty ma pokryć dom królewski. **5** Ponadto złote i srebrne naczynia z domu Bożego, które zabrał Nabuchodonozor ze świątyni w Jerozolimie i przeniósł do Babilonu, mają być zwrócone i przeniesione do świątyni w Jerozolimie na swoje miejsce, i złożone w domu Bożym. **6** Teraz więc ty, Tattenaj, namiestniku zarzecza, Szetarbozna, [i] wy, Afarsachajczy, ich towarzysze, którzy jesteście za rzeką, trzymajcie się z dala od tego miejsca. **7** Zostawcie w spokoju prace nad tym domem Bożym. Niech namiestnik Żydów i starsi żydowscy odbudują,

ten dom Boży na swoim miejscu. **8** Wydaję też dekret o tym, co macie uczynić dla starszych spośród Żydów na budowę tego domu Bożego, mianowicie: koszty mają być bezzwłocznie wypłacone tym ludziom z dochodów króla, z danin [pobieranych] za rzeką, aby nie przestawali [budować]. **9** Także i to, co będzie potrzebne do całopaleń dla Boga niebios: cielce, barany i jagnięta oraz pszenica, sól, wino i oliwa, według rozkazu kapłanów w Jerozolimie, niech im będzie dawane każdego dnia bez zaniechania; **10** Aby mogli składać wonne ofiary Bogu niebios i aby modlili się za życie króla i jego synów. **11** Ponadto wydaję taki dekret: Ktoko wiek zmieni ten rozkaz, to belka z jego domu ma być wyrwana i podniesiona, a on będzie na niej powieszony; jego dom zaś zostanie zamieniony w gnojowisko. **12** A Bóg, który uczynił tam mieszkanie dla swojego imienia, niech zniszczy każdego króla i [każdy] naród, który by się odważył zmienić [ten rozkaz] i zniszczyć ten dom Boży w Jerozolimie. Ja, Dariusz, wydałem ten dekret; niech będzie wykonany bezzwłocznie. **13** Wtedy Tattenaj, namiestnik zarzecza, Szetarboznaj i ich towarzysze niezwłocznie uczynili tak, jak król Dariusz rozkazał. **14** A starsi żydowscy budowali i szczęściło im się według prorocztwa Aggeusza, proroka, i Zachariasza, syna Iddo. Budowali i dokonczyli [dom] zgodnie z rozkazem Boga Izraela oraz z rozkazem Cyrusa, Dariusza oraz Artakserksesa, króla Persji. **15** I ten dom został zakończony w trzecim dniu miesiąca Adar, w

szóstym roku panowania króla Dariusza. **16** Wówczas synowie Izraela, kapłani, Lewici oraz reszta ludu, który powrócił z niewoli, z radością obchodzili poświęcenie tego domu Bożego. **17** I złożyli ofiary przy poświęcaniu tego domu Bożego: sto cielków, dwieście baranów, czterysta jagniąt, a jako ofiarę za grzech za całego Izraela – dwanaście kozłów, według liczby pokoleń Izraela. **18** Do służby Bożej w Jerozolimie ustanowili kapłanów – według ich oddziałów, i Lewitów – według ich zmian, jak jest napisane w księdze Mojżesza. **19** Ci, którzy powrócili z niewoli, obchodzili też Paschę w czternastym [dniu] pierwszego miesiąca. **20** Kapłani bowiem i Lewici oczyślili się jak jeden mąż, wszyscy byli oczyszczeni. Zabili więc [baranka] paschalnego dla wszystkich, którzy przybyli z niewoli, dla swoich braci kapłanów i dla siebie samych. **21** I spożywali to synowie Izraela, którzy powrócili z niewoli, i każdy, kto odłączył się od nieczystości pogan tej ziemi i [przyłączył się] do nich, aby szukać PANA, Boga Izraela. **22** Przez siedem dni z radością obchodzili też Święto Prażników, gdyż PAN napełnił ich radością i zwrócił ku nim serce króla Asyrii, aby wzmacnił ich ręce przy pracy [wokół] domu Bożego, Boga Izraela.

7 Po tych wydarzeniach, za panowania Artakserksesa, króla Persji, Ezdrasz, syn Serajasza, syna Azariasza, syna Chilkiasza; **2** Syna Szalluma, syna Sadoka, syna Achituba; **3** Syna Amariasza, syna Azariasza, syna Merajota; **4** Syna Zerachiasza, syna Uzziego, syna Bukkiego; **5** Syna Abiszui, syna Pinchasa, syna Eleazara, syna Aarona, najwyższego kapłana; **6** Tenże Ezdrasz wyruszył z Babilonu, a był człowiekiem uczonym w prawie Mojżesza, które dał PAN, Bóg Izraela. A król spełnił wszystkie jego prośby, gdyż ręka PANA, jego Boga, była nad nim. **7** Wyruszyli też [niektórzy] z synów Izraela oraz z kapłanów, Lewitów, śpiewaków, odźwiernych i z Netinitów do Jerozolimy w siódmym roku króla Artakserksesa. **8** [Ezdrasz] przybył do Jerozolimy w piątym miesiącu – było to w siódmym roku króla. **9** Wyruszył z Babilonu w pierwszym [dniu] pierwszego miesiąca, a do Jerozolimy przybył w pierwszym [dniu] piątego miesiąca, ponieważ była nad nim łaskawa ręka jego Boga. **10** Ezdrasz bowiem przygotował swoje serce, aby szukać prawa PANA i wykonywać je, a także by nauczać w Izraelu ustaw i sądów. **11** A otó odpis listu, który król Artakserkses dał Ezdraszowi, kapłanowi i uczonemu, biegłemu w słowach przykazań PANA i w jego ustawach w Izraelu: **12** Artakserkses, król królów, Ezdraszowi, kapłanowi, uczonemu w prawie Boga niebios, [meżowią] doskonalemu, otóż; **13** Wydaje dekret [o tym], że każdy z ludu Izraela, spośród jego kapłanów i Lewitów w moim państwie, kto dobrowolnie

pragnie udać się do Jerozolimy, może iść z tobą. **14** Ty synów Itamara – Daniel; z synów Dawida – Chattusz; **3** bowiem zostałeś wysłany przez króla i jego siedmiu Z synów Szekaniasza, z synów Parosza – Zachariasz, doradców, abyś według prawa swego Boga, które masz a z nim spisanych według rodowodów było stu w swoim ręku, zbadał sprawy w Judei i Jerozolimie; pięćdziesięciu mężczyzn; **4** Z synów Pachat-Moaba – **15** I abyś zaniósł srebro i złoto, które król i jego Elionaj, syn Zerachiasza, a z nim dwustu mężczyzn; doradcy dobrowolnie ofiarowali Bogu Izraela, którego **5** Z synów Szekaniasza – syn Jahazela, a z nim przybytek [jest] w Jerozolimie; **16** Oraz całe srebro trzystu mężczyzn; **6** Z synów Adina – Ebed, syn i złoto, które otrzymasz w całej prowincji Babilonu Jonatana, a z nim pięćdziesięciu mężczyzn; **7** Z wraz z dobrowolnymi darami od ludu i kapłanów, synów Elama – Jeszajasz, syn Ataliasza, a z nim które dobrowolnie ofiarują na dom swego Boga w siedemdziesięciu mężczyzn; **8** Z synów Szeftaliasza Jerozolimie; **17** Abyś za te pieniądze bezzwłocznie – Zebadiasz, syn Mikaela, a z nim osiemdziesięciu kupił cielce, barany, jagnięta wraz z przynależnymi mężczyzn; **9** Z synów Joaba – Obadiasz, syn Jechiela, do nich ofiarami z pokarmów i płynów i złożył je a z nim dwustu osiemnastu mężczyzn; **10** Z synów na ołtarzu domu waszego Boga w Jerozolimie; **18** Szemolita – syn Josifiasza, a z nim stu sześćdziesięciu Z pozostałym srebrem i złotem uczyście zaś to, co mężczyzn; **11** Z synów Bebaja – Zachariasz, syn ty i twoi bracia uznacie za słuszne, tak czyście, Bebaja, a z nim dwudziestu ośmiu mężczyzn; **12** Z według woli waszego Boga. **19** Naczynia też, które synów Azgada – Johanan, syn Hakkatana, a z nim stu zostały ci dane do służby w domu twojego Boga, dziesięciu mężczyzn; **13** Z synów Adonikama [wyruszyli] oddaj przed Bogiem w Jerozolimie; **20** Także i inne ostatni, a oto ich imiona: Elifelet, Jejel i Szemajasz, potrzeby do domu twojego Boga, za które przyjdzie a z nimi sześćdziesięciu mężczyzn; **14** Z synów ci zapłacić, opłać ze skarbcia królewskiego. **21** A Bigwaja – Utaj i Zabbud, a z nimi siedemdziesięciu ja, król Artakserkses, wydaję wszystkim podskarbim mężczyzn. **15** I zgromadziłem ich nad rzeką, która zarzecza rozkaz o tym, że wszystko, czegokolwiek płynie do Achawy, i obozowaliśmy tam przez trzy zażąda od was kapłan Ezdrasz, uczony w prawie Boga dni. Potem dokonałem przeglądu ludu i kapłanów, a niebios, ma być bezzwłocznie wykonane; **22** Aż do stu z synów Lewiego nie znalazłem tam [zadnego]. **16** talentów srebra, stu kor pszenicy, stu bat wina, stu Posłalem więc Eliezera, Ariela, Szemajasz, Elnatana, bat oliwy, a soli bez ograniczenia. **23** Wszystko, co Jariba, Elnatana, Natana, Zachariasza i Meszullama, nakazuje Bóg niebios, ma być wykonane starannie dla naczelników, a także Jojariba i Elnatana, [ludzi] domu Boga niebios, bo dlaczego ma być wzbudzony rozumnych; **17** I dałem przez nich polecenie Iddo, jego gniew przeciwko państwu króla i jego synów? przełożonemu w miejscowości Kasifia, i przekazałem **24** Zawiadamiamy was również, że na żadnego z im słowa, które mieli powiedzieć do niego i jego braci kapłanów, Lewitów, śpiewaków, odźwiernych, Netinitów Netinitów w miejscowości Kasifia; poleciłem, aby nam oraz [pozostałych] sług tego domu Boga nie wolno przyprowadzili sługi dla domu naszego Boga. **18** I nakładać podatku, danin ani cła. **25** A ty, Ezdrasu, ponieważ łaskawa ręka naszego Boga była nad nami, według mądrości swego Boga, która jest w tobie, przyprowadzili do nas, człowieka rozumnego spośród ustanów urzędników i sędziów, którzy będą sądzić cały synów Machliego, syna Lewiego, syna Izraela, oraz lud zarzecza, wszystkich, którzy znają prawo twoego Szerebiasza wraz z jego synami i braćmi – razem Boga; a tych, którzy go nie znają, macie uczyć. **26** Na osiemnaście [osób]; **19** I Chaszabiasza, a z nim każdego, kto nie wykona prawa twoego Boga i prawa Jeszajasz spośród synów Merarego wraz z jego braćmi króla, niech bezzwłocznie będzie wydany wyrok – i ich synów – razem dwadzieścia [osób]; **20** Ponadto albo śmierci, albo wygnania, albo przepadku mienia, spośród Netinitów, których Dawid i naczelnicy ustanowili albo więzienia. **27** [Ezdrasz powiedział]: Błogosławiony do posługiwania Lewitom – dwieście dwadzieścia niech będzie PAN, Bóg naszych ojców, który włożył Netinitów. Ci wszyscy zostali imiennie wyznaczeni. **21** w serce króla [pragnienie], aby ozdobić dom PANA, Wtedy tam, nad rzeką Achawa, ogłosilem post, abyśmy który [jest] w Jerozolimie; **28** A mnie okazał łaskę ukorzyli się przed naszym Bogiem i abyśmy uprosili u wobec króla i jego doradców oraz wszystkich możliwych niego szczęśliwą drogę dla nas, naszych dzieci i całego dostojuńników króla. A ja, będąc wzmacniony ręką PANA, naszego dobytku. **22** Wstydziłem się bowiem prosić swego Boga, [która była] nade mną, zgromadziłem króla o żołnierzy i jeźdźców, aby nas w drodze ratowali naczelników z Izraela, aby wyruszyli ze mną. przed wrogami, ponieważ powiedzieliśmy królowi:

8 A oto naczelnicy rodów i rodowody tych, którzy wyruszyli ze mną z Babilonu za panowania króla Artakserksesa: **2** Z synów Pinchasa – Gerszom; z

więc i prosiliśmy o to naszego Boga. A on nas słowem Boga Izraela z powodu przestępstwa tych, wysłuchał. **24** Wtedy spośród przedniejszych kapelanów [którzy powrócili] z niewoli, a ja siedziałem osłupiony aż wydzieliłem dwunastu: Szerebiasza, Chaszbiasza, do ofiary wieczornej. **5** Ale w czasie ofiary wieczornej a z nimi dziesięciu ich braci; **25** I odważyłem im wstałem ze swego przygnębienia i w rozdarnej szacie i srebro, złoto i naczynia, czyl ofiarę dla domu naszego płaszcza upadłem na kolana i wyciągnąłem swoje ręce Boga, którą złożyli: król, jego doradcy, jego dostojnicy do PANA, swojego Boga; **6** I powiedziałem: Mój Boże! oraz cały Izrael tam obecny. **26** Odważyłem im więc Wstydzę się i nie śmiem podnieść twarzy do ciebie, do rąk sześćset pięćdziesiąt talentów srebra, sto mój Boże. Nasze nieprawości bowiem urosły ponad talentów naczyń srebrnych, sto talentów złota; **27** głowę, a nasz grzech dosiągnął aż nieba. **7** Od dni Dwudziestu złotych pucharów, [ważących] po tysiąc naszych ojców aż do dziś tkwimy w wielkim grzechu, a darejków, i dwa naczynia z wybornego mosiądu, tak z powodu naszych nieprawości my, nasi królowie i nasi piękne jak złoto. **28** Potem powiedziałem do nich: kapłani zostaliśmy wydani w ręce królów tych ziem Wy jesteście poświęceni PANU, naczynia [także] są pod miecz w niewolę, na łup i wstyd na twarzy, jak poświęcone, a to srebro i złoto [są] dobrowolnym to [jest] dzisiaj. **8** Ale teraz, jakby na krótką chwilę, darem dla PANA, Boga waszych ojców. **29** Pilnujcie PAN, nasz Bóg, okazał [nam] łaskę, bo pozostawił i strzeżcie [ich], dopóki nie odważyicie [ich] przed nam resztkę ocalonych i dał nam mieszkanie w przedniejszymi kapelanami, Lewitami i naczelnikami swoim miejscu świętym, aby nasz Bóg oświecił nasze rodów Izraela w Jerozolimie, w komnatach domu oczy i podarował nam trochę wytchnienia od naszej PANA. **30** Wzięli więc kapłani i Lewici odważone niewoli. **9** Chociaż bowiem [byliśmy] niewolnikami, srebro, złoto i naczynia, aby [je] zanieść do Jerozolimy, nasz Bóg nie opuścił nas w naszej niewoli, lecz do domu naszego Boga. **31** Potem wyruszyliśmy okazał nam łaskę wobec królów Persji, aby dać nam znad rzeki Achawa dwunastego [dnia] pierwszego wytchnienie, abyśmy wznieśli dom naszego Boga miesiąca, aby udać się do Jerozolimy. A ręka naszego i naprawili jego spustoszenie, i aby dać nam mur Boga była nad nami i wyrwała nas z ręki wrogów i ochrony w Judzie i Jerozolimie. **10** Teraz więc, o nasz czyhających [na nas] w drodze. **32** I przybyliśmy do Boże, co powiemy po tym wszystkim? Opuściliśmy Jerozolimy, i zamieszkalismy tam przez trzy dni. **33** A bowiem twoje przykazania; **11** Które nadałeś przez czwartego dnia odważono srebro, złoto i naczynia w swoje sługi, proroków, mówiąc: Ziemia, do której domu naszego Boga – do ręki Meremota, syna kapłana wchodźcie, by ją wziąć w posiadanie, jest ziemią Uriasz, z którym był Eleazar, syn Pinchasa; z nimi też nieczystą, splamioną nieczystością ludu tych ziem [byli] Jozabad, syn Jeszuy, i Noadiasz, syn Binnuja, przez jego obrzydliwości, który swoją nieczystością Lewici; **34** Wszystko według liczby i wag; i zapisano napełnił ją od końca do końca. **12** Dlatego nie dawajcie wagę tego wszystkiego w tym czasie. **35** Następnie swoich córek ich synom ani nie bierzcie ich córek dla ci, którzy zostali pojmani, a powrócili z niewoli, złożyli swoich synów, ani nie szukajcie nigdy pokoju z nimi Bogu Izraela ofiarę całopalną; dwanaście cielców ani ich pomyślności, abyście się wzmacnili i spożywali za całego Izraela, dziewięćdziesiąt sześć baranów, dobra tej ziemi oraz pozostawili ją w dziedzictwo swoim siedemdziesiąt siedem jagniąt i dwanaście kozłów na ofiarę za grzech, wszystko jako całopalenie PANU. **36** I przekazano rozporządzenie króla jego satrapom i nas za nasze złe czyny i nasz wielki grzech, chociaż ty, nasz Boże, wymierzyłeś nam [karę] mniejszą niż nasze nieprawości i dalej nam [takie] wybawienie;

14 Czy mamy znów przekraczać twoje przykazania i spowinować się z tymi obrzydliwymi narodami? Czy nie rozgniewaś się na nas aż do [naszego] wyniszczenia, tak że nie zostaną spośród nas ani resztki, ani ocaleni? **15** PANIE, Boże Izraela, ty jesteś sprawiedliwy, bo pozostajemy ocaleni, jak się to dziś [okazuje]. Oto stojmy przed tobą w naszym przewinieniu, choć z tego powodu nie godzi się stać przed tobą.

10 A gdy Ezdrasz modlił się i wyznawał [grzechy] z płaczem, kłcząc przed domem Bożym, zebrał się wokół niego bardzo wielki tłum mężczyzn, kobiet i dzieci z Izraela, a lud bardzo gorzko płakał. **2**

Wtedy Szekaniasz, syn Jechiela z synów Elama, sprawę ze wszystkimi mężczyznami, którzy pojęli obce powiedział do Ezdrasza: My zgrzeszyliśmy przeciwko żonie. **18** Wśród synów kapłanów znaleźli się tacy, naszemu Bogu, bo pojęliśmy obce żony z ludu tej którzy pojęli obce żony: spośród synów Jeszuy, syna ziemi. Ale jest jeszcze nadzieję dla Izraela w tej Jocadaka i jego braci: Maasejasz, Eliezer, Jarib i sprawie. **3** Teraz więc zawrzymy przymierze z naszym Gedaliasz. **19** Ci zaręczyli, że odprawią swoje żony, Bogiem – odprawmy wszystkie żony i [dzieci] z nich a jako że byli winni – [każdy złoży] barana ze stada urodzone, według rady PANA i tych, którzy drzą przed za swój występ. **20** A z synów Immera: Chanani i przykazaniem naszego Boga. Niech to się stanie Zebadiasz; **21** A z synów Charima: Maasejasz, Eliasz, według prawa. **4** Wstań, bo do ciebie należy ta sprawa, Szemajasz, Jechiel i Uzjasz; **22** A z synów Paszchura: a my [będziemy] z tobą. Wzmocnij się i działaj. **5** Elionaj, Maasejasz, Izmael, Netaneel, Jozabad i Wtedy Ezdrasz wstał i zaprzysiągł przedniejszych Elasa; **23** A z Lewitów: Jozabad, Szimej, Kelajasz, kapłanów, Lewitów i całego Izraela, by postąpili według to jest Kelita, Petachiasz, Juda i Eliezer; **24** A ze tego słowa. I przysięgli. **6** Potem Ezdrasz opuścił śpiewaków: Eliaszb; a z odzwiernych: Szallum, Telem i dom Boży i udał się do komnaty Jochanana, syna Uri; **25** A z Izraela, z synów Parosza: Ramiasz, Jezjasz, Eliasziba. Kiedy tam wszedł, nie jadł chleba ani nie pił Malkiasz, Miamin, Eelazar, Malkijasz i Benajasz; **26** wody, gdyż smucił się z powodu przestępstwa tych, A z synów Elama: Mattaniasz, Zachariasz, Jechiel, którzy powrócili z niewoli. **7** Następnie ogłoszono Abdi, Jeremot i Eliasz; **27** A z synów Zattua: Elionaj, w Judzie i Jerozolimie wszystkim, którzy powrócili z Eliaszb, Mattaniasz, Jeremot, Zabad i Aziza; **28** A niewoli, że mają zgromadzić się w Jerozolimie. **8** A z synów Bebjaja: Jehochanan, Chananiasz, Zabbaj ktokolwiek nie przyjdzie w ciągu trzech dni, według i Atlaj; **29** A z synów Baniego: Meszullam, Malluk, postanowienia naczelników i starszych, ten zostanie Adajasz, Jaszub, Szeal i Jeremot; **30** A z synów Pachat-pozbawiony całego mienia, a sam będzie wykluczony Moaba: Adna, Kelal, Benajasz, Maasejasz, Mattaniasz, ze zgromadzenia tych, którzy powrócili z niewoli. **9** Besaleel, Binnuj i Manasses; **31** A z synów Charima: Zgromadzili się więc wszyscy mężczyźni z Judy i Eliezer, Jeszsziasz, Malkiasz, Szemajasz, Szymon; **32** Beniamina w Jerozolimie w ciągu trzech dni. Było to w Beniamin, Maluk i Szemariasz; **33** Z synów Chaszuma: dwudziestym [dniu] dziewiątego miesiąca. A cały lud Mattenaj, Mattatta, Zabad, Elifelet, Jeremaj, Manasses siedział na placu przed domem Bożym, driąc z powodu i Szimej; **34** Z synów Baniego: Maadaj, Amram, Uel; **35** tej sprawy i z powodu deszczu. **10** Wtedy Ezdrasz Benajasz, Bedejasz, Cheluhu; **36** Waniasz, Meremot, powstał i powiedział do nich: Wy zgrzeszyście, bo Eliaszb; **37** Mattaniasz, Mattenaj, Jaasaj; **38** I Bani, pojęliście obce żony, a przez to pomnożyście grzech Binnuj, Szimej; **39** I Szelemiasz, Natan, Adajasz; **40** Izraela. **11** Teraz więc wyznajcie [grzech] PANU, Machnadbjaj, Szaszaj, Szaraj; **41** Asarel, Szelemiasz, Bogu waszych ojców, i spełnijcie jego wolę. Odlączęcie Szemariasz; **42** Szallum, Amariasz i Józef; **43** Z synów się od ludu tej ziemi i od obcych żon. **12** A całe Nebo: Jejel, Mattitiasz, Zabad, Zebina, Jaddaj, Joel zgromadzenie odpowiedziało donośnym głosem: Jak i Benajasz. **44** Ci wszyscy pojęli obce żony. A były nam powiedziały, tak uczynimy. **13** Ale lud jest liczny i wśród nich żony, które urodziły [im] dzieci. pora deszczowa i nie możemy stać na dworze. Ponadto ta sprawa nie jest na jeden dzień ani dwa, gdyż jest nas wielu, którzy dopuściliśmy się tego przestępstwa. **14** Prosimy więc, niech nasi przywódcy będą postawieni przed całym zgromadzeniem i wszyscy, którzy w naszych miastach pojęli obce żony, niech przyjdą o wyznaczonej porze – z nimi starsi z każdego miasta oraz ich sędziowie, abyśmy w ten sposób odwrócić od nas zapalczystość gniewu naszego Boga z powodu tej sprawy. **15** Tylko Jonatan, syn Asahela, i Jachzejasz, syn Tikwy, zajmowali się tym. I Meszullam i Szabbetaj, Lewici, pomagali im. **16** Tak więc postąpili ci, którzy powrócili z niewoli. I kapłan Ezdrasz wraz z naczelnikami poszczególnych rodów, wszyscy zostali [odłączeni] imiennie. I zasiedli w pierwszym dniu dziesiątego miesiąca, aby zbadać tę sprawę. **17** I do pierwszego dnia pierwszego miesiąca zakończyli

Nehemiasza

1 Słowa Nehemiasza, syna Chakaliasza. Oto w miesiącu Kislew, dwudziestego roku, gdy przebywałem w pałacu Suza; **2** Przyszedł Chanani, jeden z moich braci, a [wraz z nim niektórzy] mężczyźni z Judy. Zapytałem ich o ocalałych Żydów, którzy przeżyli niewolę, i o Jerozolimę. **3** I odpowiedzieli mi: Ostatki spośród tych, którzy w tamtej prowincji przeżyli niewolę, są w wielkim utrapieniu i pohäbieniu; ponadto mur Jerozolimy jest zburzony i jej bramy zostały spalone ogniem. **4** A gdy usłyszałem te słowa, usiadłem, plakałem i smuciłem się przez [kilka] dni, pościlem i modliłem się przed Bogiem niebios. **5** I powiedziałem: Ach PANIE, Boże niebios, Boże wielki i straszy, który zachowujesz przymierze i [okazujesz] milosierdzie tym, którzy cię milują, i przestrzegają twoich przekazań. **6** Niech twoje ucho będzie uważne, a twoje oczy będą otwarte, aby wysłuchać modlitwy twoego sługi, którą teraz zanoszę do ciebie dniem i nocą za synów Izraela, twoje sługi, i [w której] wyznaje grzechy synów Izraela, które popełniliśmy przeciwko tobie. Również ja i dom mego ojca zgrzeszyliśmy. **7** Postąpiliśmy bardzo niegodziwie wobec ciebie i nie przestrzegaliśmy przekazań, ustaw ani praw, które nakazałeś Mojżeszowi, swemu słudze. **8** Wspomnij, proszę, na słowo, które przekazałeś Mojżeszowi, swemu słudze, gdy powiedziałeś: [Jeśli] przekroczycie [moje przekazania], to rozproszę was między narodami; **9** Lecz jeśli nawrócicie się do mnie i będziecie przestrzegać moich przekazań i wypełniać je, to choćby wasi wygnanci byli na krańcu nieba, zgromadzę ich stamtąd i przyprowadzę na miejsce, które wybrałem, aby tam przebywało moje imię. **10** Oni bowiem są twoimi sługami i twoim ludem, który odkupiłeś swoją wielką mocą i silną ręką. **11** Proszę, Panie, niech twoje ucho będzie uważne na modlitwę twoego sługi i na modlitwę twoich sług, którzy pragną bać się twego imienia. Spraw dziś, proszę, aby poszczęściło się twemu słudze, i okaż mu łaskę na oczach tego człowieka. Byłem bowiem podczaszym króla.

2 I oto zdarzyło się w miesiącu Nisan, w dwudziestym roku króla Artaksersesa, gdy [stało] przed nim wino, że wziąłem [je] i podałem królowi, a nigdy [przedtem] nie byłem taki smutny w jego obecności. **2** Król więc zapytał mnie: Czemu [tak] smutno wyglądasz, skoro nie jesteś chory? Nic innego to jak smutek serca. I bardzo się przeraziłem. **3** I powiedziałem do króla: Niech król żyje na wieki. Jakże nie mam wyglądać smutno, gdy miasto, dom grobów moich ojców, jest zburzone, a jego bramy pochłonął ogień? **4** Król ponownie zapytał

mnie: O co chciałbyś prosić? Modliłem się więc do Boga niebios. **5** Potem powiedziałem do króla: Jeśli król uważa [to] za dobre i jeśli twój sługa znalazła łaskę w twoich oczach, [proszę], abyś mnie posłał do Judy, do miasta grobów moich ojców, abym je odbudował. **6** Król – obok którego siedziała królowa – zapytał mnie: Jak długo potrwa twoja podróż i kiedy powrócisz? Gdy podałem mu termin, spodobało się to królowi i posłał mnie. **7** Potem powiedziałem królowi: Jeśli król uważa to za dobre, niech mi dadzą listy do namiestników zarzecza, aby mnie przeprowadzili, aż przyjdę do Judy; **8** Także list do Asafa, dozorcy lasu królewskiego, aby mi dał drewno na belki do bram pałacu przy domu, na mur miejski i na dom, do którego się wprowadzę. Król więc dał mi [listy], gdyż była nad mną łaskawa ręka mego Boga. **9** A gdy przyszedłem do namiestników zarzecza, oddałem im listy króla. A król wyprawił ze mną dowódców wojskowych i jeźdźców. **10** Kiedy Sanballat Choronita i Tobiasz, sługa ammonicki, usłyszeli o tym, bardzo im się nie spodobało to, że przyszedł człowiek, który będzie zabiegał o dobro synów Izraela. **11** Gdy więc przyszedłem do Jerozolimy, spędziłem tam trzy dni. **12** Potem wstałem w nocy, ja i kilku mężczyzn ze mną – a nikomu nie wyjawiłem, co mój Bóg położył mi na sercu, abym uczynił w Jerozolimie, nie miałem też ze sobą żadnego zwierzęcia oprócz tego, na którym jechałem; **13** I wyjechałem nocą przez Bramę nad Doliną w kierunku Źródła Smoczego do Bramy Gnonej, i oglądałem mury jerozolimskie, które były zburzone, a [których] bramy były strawione ogniem. **14** Potem dotarłem do Bramy Źródlanej i do Stawu Królewskiego, gdzie dla zwierzęcia, na którym jechałem, nie było już przejścia. **15** Jechałem więc nocą przez potok i oglądałem mur, po czym zawróciłem i przejechałem przez Bramę nad Doliną, i tak powróciłem. **16** Ale przełożeni nie wiedzieli, dokąd się udałem ani co uczyniłem. Dotychczas bowiem nie oznajmiłem [tego] ani Żydom, ani kapłanom, ani dostojuńkom, ani przełożonym, ani żadnemu z budowniczych. **17** Wtedy powiedziałem do nich: Widzicie, w jakiej niedoli się znajdujemy, Jerozolima jest spustoszona i jej bramy spalone są ogniem. Chodźcie i odbudujmy mur Jerozolimy, abyśmy już nie byli zharbieni. **18** A gdy opowiedziałem im [o tym], jak łaskawa ręka mego Boga była nad mną, także o słowach, które wypowiedział do mnie król, powiedzieli: Wstaśmy i budujmy. I zachęcali się do tego dobrego dzieła. **19** Kiedy usłyszeli o tym Sanballat Choronita i Tobiasz, sługa ammonicki, oraz Geszem Arab, szydzili z nas i wzgardzili nami, mówiąc: Co to za rzecz, którą robicie? Czy buntujecie się przeciw królowi? **20** Odpowiedziałem im: Bóg niebios

poszcześci nam; my więc, jego słudzy, powstaniemy i odbudujemy. Wy zaś nie macie ani działu, ani prawa, ani pamiątki w Jerozolimie.

3 Potem powstał najwyższy kapłan Eliaszb wraz ze swoimi braćmi kapłanami i odbudowali Bramę Owczą. Poświęcili ją i wstawili jej wrota. Poświęcili ją aż do wieży Mea i aż do wieży Chananeela. **2** Obok niego budowali mężczyźni z Jerycha, a obok nich budował Zakkur, syn Imriego. **3** A Bramę Rybną budowali synowie Senaa, którzy założyli też jej belki, wstawili jej wrota, zamki i rygle. **4** Obok nich naprawiał Meremot, syn Uriasza, syna Kosa, a obok nich naprawiał Meszullam, syn Berechiasza, syna Meszezabeela. Obok nich naprawiał Sadok, syn Baany. **5** Obok nich naprawiali Tekoici, lecz ich dostońnicy nie ugięli swego karku do pracy dla swego Pana. **6** A Bramę Starą naprawiali Jojada, syn Paseacha, i Meszullam, syn Besodiasza. Założyli jej belki i wstawili jej wrota, zamki i rygle. **7** Obok nich naprawiali Melatiasz Gibeonita, Jadon Meronoty oraz mężczyźni z Gibeonu i Mispy aż do tronu namiestnika z tej strony rzeki. **8** Obok nich naprawiał Uzziel, syn Charchajasza, [jeden] ze złotników, a obok niego naprawiał Chananiasz, syn aptekarza. Obwarowali Jerozolimę aż do Muru Szerokiego. **9** Obok nich naprawiał Refajasz, syn Chura, przełożony połowy okręgu Jerozolimy. **10** Obok nich naprawiał Jedajasz, syn Charumafa, naprawcę swego domu. A obok niego naprawiał Chattusz, syn Chaszabnejasza. **11** Drugi odcinek i Wieże Pieców zaś naprawiał Malkiasz, syn Charima, i Chaszub, syn Pachat-Moaba. **12** Obok niego naprawiał Szallum, syn Halochesza, przełożony połowy okręgu Jerozolimy, on i jego córki. **13** Bramę nad Doliną naprawiali Chanun i mieszkańcy Zanoach. Odbudowali ją, wstawili jej wrota, zamki i rygle i [naprawili] tysiąc łokci muru aż do Bramy Gnonej. **14** Lecz Bramę Gnojną naprawiał Malkiasz, syn Rekaba, przełożony okręgu Bet-Hakkerem. On ją odbudował i wstał jej wrota, zamki i rygle; **15** kamienie z kupy gruzu, które spalono? **3** Ale Tobiasz Bramę Źródlaną naprawiał Szallum, syn Kol-Chozego, Ammonita, który stał obok niego, powiedział: Nawet przełożony okręgu Mispa. On ją zbudował, pokrył jeśli zbudują, przyjdzie lis i przewróci ich kamienny [dachem] i wstał jej wrota, zamki i rygle oraz wzniósł mur. **4** Wysłuchaj, nasz Boże, bo jesteśmy wzgardzeni, mur nad stawem Sziloach przy ogrodzie królewskim aż i odwróci ich zhańbienie na ich głowę, i wydaj ich na do schodów prowadzących do miasta Dawida. **16** Za lupid w ziemi niewoli. **5** Nie zakrywaj ich nieprawości, nim naprawiał Nehemiasz, syn Azbuka, przełożony a niech ich grzech nie będzie wymazany przed połowy okręgu Bet-Sur, aż [do miejsca] naprawcę tobą. Ciebie bowiem pobudzili do gniewu na oczach grobów Dawida i aż do stawu sztucznego, i aż do budujących. **6** Lecz my nadal odbudowywaliśmy ten domu mocarzy. **17** Za nim naprawiali Lewici: Rechum, mur i mur został spojony aż do połowy, bo lud miał syn Baniego, obok niego naprawiał Chaszabiasz, serce do pracy. **7** Gdy Sanballat i Tobiasz, Arabowie, przełożony połowy okręgu Keila, za swój okręg. **18** Ammonici i Aszdodyci usłyszeli, że mury Jerozolimy Za nim naprawiali ich bracia: Bawaj, syn Chenadada, są odbudowywane, że wyłomu zaczęły się wypełniać, przełożony połowy okręgu Keila. **19** Obok niego bardzo się rozgniewali. **8** I wszyscy sprzyięgli się naprawiał Ezer, syn Jeszuy, przełożony Mispy, następny razem, aby przyjść i walczyć przeciw Jerozolimie, i odcinek naprawcę wejścia do zbrojowni przy rogu.

20 Za nim naprawiał gorliwie Baruch, syn Zabbaja, dalszy odcinek od rogu aż do drzwi domu arcykapłana Eliasziba. **21** Za nim naprawiał Meremot, syn Uriasza, syn Kosa, następny odcinek od drzwi domu Eliasziba aż do końca jego domu. **22** Za nim naprawiali kapłani, którzy mieszkali na równinie. **23** Za nimi naprawiali Beniamin i Chaszub, naprawcę swoich domów. Za nimi naprawiał Azariasz, syn Maasejasza, syna Ananiasza, obok swego domu. **24** Za nim naprawiał Binnuj, syn Chenadada, następny odcinek od domu Azariasza aż do zakrętu i do narożnika. **25** Palal, syn Uzaja, [naprawiał] naprawcę rogu i wieży wystającej z domu królewskiego, która [była] przy więzieniu. Za nim [naprawiał] Pedajasz, syn Parosza. **26** A Netinici, mieszkający na Ofelu, [naprawiali] aż naprawcę Bramy Wodnej na wschodzie i do wieży wystającej. **27** Za nimi naprawiali Tekoici dalszy odcinek, naprawcę wielkiej wieży wystającej aż do muru Ofel. **28** Znad Bramy Końskiejskiej naprawiali kapłani, każdy naprawcę swego domu. **29** Za nimi naprawiał Sadok, syn Immera, naprawcę swego domu, a za nim naprawiał Szemajasz, syn Szekaniasza, stróż Bramy Wschodniej. **30** Za nim naprawiał Chananiasz, syn Szelemiasza, i Chanun, szósty syn Salafa, następny odcinek. Za nim naprawiał Meszullam, syn Berechiasza, naprawcę swojej komnaty. **31** Za nim naprawiał Malkiasz, syn złotnika, aż do domu Netinitów i handlarzy, naprawcę Bramy Sądowej i aż do Sali Narożnej. **32** A pomiędzy Salą Narożną a Bramą Owczą naprawiali złotnicy i handlarze.

4 A gdy Sanballat usłyszał, że odbudowujemy mur, rozgniewał się i bardzo się oburzył, i zaczął szydzić z Żydów. **2** I powiedział wobec swoich braci i wojska Samarii: Co ci niedolężni Żydzi naprawiają? Czy pozwolimy im na to? Czy będą składać ofiary? Czy zdolają to skończyć w jeden dzień? Czy wskrzeszą kamienie z kupy gruzu, które spalone? **3** Ale Tobiasz Ammonita, który stał obok niego, powiedział: Nawet przełożony okręgu Mispa. On ją zbudował, pokrył jeśli zbudują, przyjdzie lis i przewróci ich kamienny [dachem] i wstał jej wrota, zamki i rygle oraz wzniósł mur. **4** Wysłuchaj, nasz Boże, bo jesteśmy wzgardzeni, mur nad stawem Sziloach przy ogrodzie królewskim aż i odwróci ich zhańbienie na ich głowę, i wydaj ich na do schodów prowadzących do miasta Dawida. **16** Za lupid w ziemi niewoli. **5** Nie zakrywaj ich nieprawości, nim naprawiał Nehemiasz, syn Azbuka, przełożony a niech ich grzech nie będzie wymazany przed połowy okręgu Bet-Sur, aż [do miejsca] naprawcę tobą. Ciebie bowiem pobudzili do gniewu na oczach grobów Dawida i aż do stawu sztucznego, i aż do budujących. **6** Lecz my nadal odbudowywaliśmy ten domu mocarzy. **17** Za nim naprawiali Lewici: Rechum, mur i mur został spojony aż do połowy, bo lud miał syn Baniego, obok niego naprawiał Chaszabiasz, serce do pracy. **7** Gdy Sanballat i Tobiasz, Arabowie, przełożony połowy okręgu Keila, za swój okręg. **18** Ammonici i Aszdodyci usłyszeli, że mury Jerozolimy Za nim naprawiali ich bracia: Bawaj, syn Chenadada, są odbudowywane, że wyłomu zaczęły się wypełniać, przełożony połowy okręgu Keila. **19** Obok niego bardzo się rozgniewali. **8** I wszyscy sprzyięgli się naprawiał Ezer, syn Jeszuy, przełożony Mispy, następny razem, aby przyjść i walczyć przeciw Jerozolimie, i

przeszkadzać w [robocie]. 9 My jednak modliliśmy naszych braci, [a] nasi synowie są jak ich synowie. A się do naszego Boga i postawiliśmy przeciwko nim jednak to my musimy oddać naszych synów i nasze straż we dnie i w nocy, ponieważ się ich baliśmy. 10 I córki w niewolię i [niektóre] z naszych córek są już Judejczycy powiedzieli: Osłabła siła dźwigających, a zapredane w niewolię, a my nie mamy siły w naszych gruzu [jeszcze] wiele. Nie będziemy mogli odbudować rębach, aby [je odkupić], gdyż nasze pola i winnice muru. 11 Ponadto nasi wrogowie powiedzieli: Zanim [należą] do innych. 6 I rozniewałem się bardzo, gdy się dowiedział i spostrzega, przyjdziemy między nich usłyszałem ich wołanie i te słowa. 7 Rozważyłem i ich wymordujemy, i wstrzymamy tę pracę. 12 A to w swoim sercu, po czym skarciłem dostońników i gdy Żydzi mieszkający obok nich przyszli, powiedzieli przełożonych, mówiąc do nich: Każdy z was uprawia nam dziesięć razy: Ze wszystkich miejsc, z których lichwę wobec swoich braci. Zebrałem więc wielkie przyjdziecie do nas, [oni przyjdą na was]. 13 Ustawiłem zgromadzenie przeciwko nim; 8 I powiedziałem do nich: więc lud w niższych miejscowościach za murem [i] na My według naszych możliwości odkupiliśmy swoich wysokich miejscowościach; ustawiłem [ich] według rodzin z nich braci Żydów, którzy zostali zapredani paganom, a wy mieczami, włóczniami i łukami. 14 A gdy popatrzyłem, chcecie sprzedać swoich braci? Chcielibyście ich nam wstałem i powiedziałem do dostońników, przełożonych i sprzedać? Oni zamilkli, nie znajdując odpowiedzi. 9 pozostały z ludu: Nie bójcie się ich. Wspomnijcie Ponadto powiedziałem: Nie jest dobre to, co czynicie. na PANA, wielkiego i budzącego grozę, i walczcie za Czy nie powinniście kroczyć w bojaźni naszego Boga, swoich braci, za swoich synów i swoje córki, za swoje by uniknąć zharbienia od pagan, naszych wrogów? 10 żony i domy. 15 I kiedy nasi wrogowie usłyszeli, że nam Także ja i moi bracia oraz moi śluzby pożyczylismy im to oznajmiono, Bóg zniweczył ich radę, a my wszyscy pieniądze i zboże. Porzućmy, proszę, tę lichwę. 11 wróciłyśmy do muru, każdy do swojej pracy. 16 Jednak Zwrócić im, proszę, ich pole, winnice, oliwniki i domy od tego czasu połową moich slug pracowała, a druga oraz setną część pieniędzy, zboża, wina i oliwy, którą połowa trzymała włócznie, tarcze, luki i pancerze. od nich pobieracie. 12 Wtedy odpowiedzieli: Zwrócimy i Naczelnicy zaś [stali] za całym domem Judy. 17 Ci, nie będziemy domagać się [niczego] od nich. Uczynimy którzy odbudowywali mur, i ci, którzy dźwigali ciężar, tak, jak ty powiedziałeś. Wezwalem więc kapelanów i i ci, którzy go nakładali, każdy z nich jedną ręką kazalem przysiąć [wierzycielom], że postąpią według pracował, a w drugiej trzymał broń. 18 A z tych, tej obietnicy. 13 Potem wytrząsnąłem swoje zanadrze i którzy budowali, każdy miał swój miecz przypasany do powiedziałem: Tak niech Bóg wytrząśnie każdego z boku i [tak] budowali. A třebacz [stał] obok mnie. 19 jego domu i z [owocu] jego pracy, kto nie dotrzyma tej Powiedziałem bowiem do dostońników, przełożonych obietnicy. Niech tak będzie wytrząsnęty i ogolony. i pozostałych z ludu: Praca jest wielka i rozległa, a I całe zgromadzenie powiedziało: Amen. I chwalili my jesteśmy rozdzieleni na murze, jeden z dala od PANA. I lud postąpił według tej obietnicy. 14 Również drugiego. 20 W jakimkolwiek miejscu usłyszycie dźwięk od dnia, w którym ustanowiono mnie ich namiestnikiem traby, tam ruszajcie do nas. Nasz Bóg będzie walczył w ziemi Judy, od dwudziestego aż do trzydziestego za nas. 21 Pracowaliśmy więc przy tym dziele, a druga drugiego roku króla Artakserksesa, przez dwanaście połowa trzymała włócznie, od pojawiения się zorzy aż lat, ja i moi bracia nie jedliśmy chleba przysługującego do wzejścia gwiazd. 22 W tym czasie powiedziałem namiestnikowi. 15 Dawni namiestnicy, którzy byli przed też do ludu: Niech każdy nocuje ze swoim slugą w mną, obciążali lud, pobierając od niego chleb i wino, a Jerozolimie, aby w nocy [słudzy] trzymali straż, a w ponadto czterdzieści syków srebra. Ich śluzby również dzień pracowali. 23 Tak więc ani ja, ani moi bracia, wykorzystywali lud. Lecz ja tak nie postępowałem z ani moi śluzby, ani straż, która była przy mnie, nie bojaźni Bożej. 16 Także pracowałem przy naprawie zdejmowaliśmy swoich szat, [zrobiliśmy to] wyłącznie tego muru, a pola nie kupiłem. Wszyscy też moi przy obmywaniu.

5 I podniósł się wielki krzyk ludu i ich żon przeciwko swym braciom Żydom. 2 Niektoří bowiem mówili: Jest nas wielu wraz z synami i córkami i musimy nabyć zboża, abyśmy mogli jeść i żyć. 3 Inni zaś mówili: Nasze pola, winnice i domy musimy dać pod zastaw, aby nabyć zboża na czas głodu. 4 Jeszcze inni mówili: Pożyczylismy pieniądze, aby dać podatek królowi, [zastawiając] nasze pola i nasze winnice. 5 A przecież nasze ciało jest jak ciało

stu pięćdziesięciu oraz ci, którzy przychodzili do nas spośród okolicznych pagan. 18 Przygotowywano więc dla mnie każdego dnia jednego wołu, sześć wybornych owiec oraz drób, a co dziesięć dni rozmaite wino. Mimo to nie domagałem się chleba przysługującego namiestnikowi, gdyż niewola ciążyła nad tym ludem. 19 Wspomnij na mnie, mój Boże, ku [memu] dobru, ze względu na wszystko, co czynilem dla tego ludu.

6 A gdy Sanballat, Tobiasz, Geszem Arab i pozostały nasi wrogowie usłyszeli, że zbudowałem mur i że nie pozostał w nim żaden wylom, chociaż jeszcze w tym czasie nie wstawiłem wrót do bram; **7** Wtedy Sanballat i Geszem wysłali do mnie [posełstwo] ze słowami: Przyjdź, spotkajmy się razem w [jednej ze] wsi, na równinie Ono. Lecz oni mieli zamiar uczynić mi coś złego. **8** Wysłałem więc do nich posłańców z taką odpowiedzią: Wykonuję wielką pracę i nie mogę zejść. Czemu miałaby stańć ta praca, gdybym jej zaniechał, by zejść do was? **9** Cztery razy przysłali do mnie [posełstwo] w tej sprawie, a ja odpowidałem im tak samo. **10** Potem Sanballat po raz piąty przysłał do mnie w ten sam sposób swego sługę z otwartym listem w ręku; **11** A było w nim napisane: Wśród pogan kraży pogłoska – jak powiada Gaszmu – że ty i Żydzi zamierzacie się zbruntować. Dlatego budujesz mur, abyś był ich królem, według tych słów. **12** Kraży też pogłoska, że ustanowiliś proroków, aby opowiadaли o tobie w Jerozolimie, mówiąc: Jest król w Judzie. Teraz te słowa dotrą do króla. Przyjdź więc i naradzimy się wspólnie. **13** Lecz ja wysłałem do niego taką odpowiedź: Nie jest tak, jak powiadasz, ale sam sobie to wymyślasz. **14** Oni wszyscy bowiem straszyli nas, mówiąc: Ich ręce osłabną od tej pracy i nie zostanie dokonana. Teraz więc, [Boże], wzmacnij moje ręce. **15** A gdy wszedłem do domu Szemajasza, syna Delajasza, syna Mehetabeela, gdzie był zamknięty, powiedział [mi]: Zejdźmy się w domu Bożym, w świątyni, i zamknijmy drzwi. Przyjdą bowiem, aby cię zabić. Tej nocy przyjdą, aby cię zabić. **16** A ja odpowidałem: Czy człowiek taki jak ja miałby uciekać? Czy ktoś taki jak ja wszedłby do świątyni, aby się ratować? Nie wejdę. **17** I poznalem, że to nie Bóg go послał, ale wypowiedział to proroctwo przeciwko mnie, bo Tobiasz i Sanballat przekupili go. **18** Został przekupiony, abym się ulił i tak uczyni, i zgrzeszył, aby posłużyło [to] do zniesławienia [mnie], by mnie zhańbić. **19** Mój Boże, pamiętaj o Tobiaszu i Sanballacie, według ich uczynków, także o prorokini Noadzie oraz pozostałych prorokach, którzy chcieli mnie straszyć. **20** A mur został ukończony dwudziestego piątego [dnia miesiąca] Elul, w ciągu pięćdziesięciu dwóch dni. **21** A gdy usłyszeli [tym] wszyscy nasi wrogowie i gdy widzieli to wszyscy poganie, którzy byli wokół nas, bardzo się zniechęcili. Poznali bowiem, że to dzieło zostało wykonane przez naszego Boga. **22** W te dni dostoynicy z Judy wysyłali wiele listów do Tobiasza, a także listy od Tobiasza przychodły do nich. **23** Wielu bowiem w Judzie [było] z nim związanych przysięga, gdyż był on zięciem Szekaniasa, syna Aracha; a jego syn Jochanan pojął za żonę córkę Meszullama, syna Berechiasza. **24**

Opowiadali także przede mną jego dobre czyny i moje słowa donosiły jemu. Tobiasz zaś wysyłał listy, aby mnie zastraszyć.

7 A gdy mur został odbudowany i wstawiłem wrota, gdy ustanowiono odźwiernych, śpiewaków i Lewitów; **8** Nad Jerozolimą postawiłem Chananiego, swojego brata, a Chananiaza [ustanowiłem] dowódcą pałacu. On bowiem był wiernym człowiekiem i bał się Boga bardziej niż wielu [innych]; **9** I powiedziałem do nich: Niech nie otwierają bram Jerozolimy, aż słofice będzie dopiekać; a póki tam stoją, niech zamkną bramy i zaryglują je. Należy ustanowić straż spośród mieszkańców Jerozolimy, każdego na jego posterunku i każdego naprzeciwko własnego domu. **10** A miasto [było] przestronne i wielkie, ale ludu w jego murach było niewiele, a domy [jeszcze] nie zostały odbudowane. **11** Mój Bóg położył mi na sercu, abym zebrał dostoyników, przełożonych i lud, aby zostali spisani według rodowodów. Wtedy znalazłem księgi rodowodów tych, którzy pierwsi powrócili, a znalazłem w niej taki zapis. **12** Oto ludzie tej prowincji, którzy przybyli z niewoli, dokąd zostali uprowadzeni, których uprowadził Nabuchodonozor, król Babilonu, a powrócili do Jerozolimy i do Judy, każdy do swego miasta. **13** Przyszli z Zorobabelem, z Jeszuą, Nehemiaszem, Azariaszem, Raamiaszem, Nachamanim, Mardocheuszem, Bilszanem, Misperetem, Bigwajem, Nechumem i Baaną. Oto liczba mężczyzn ludu Izraela: **14** Synów Parosa – dwa tysiące stu siedemdziesięciu dwóch; **15** Synów Szefatasza – trzystu siedemdziesięciu dwóch; **16** Synów Aracha – sześciuset pięćdziesięciu dwóch; **17** Synów Pachat-Moaba, synów Jeszuy i Joaba – dwa tysiące ośmiuset osiemnastu; **18** Synów Elama – tysiąc dwustu pięćdziesięciu czterech; **19** Synów Zattua – ośmiuset czterdziestu pięciu; **20** Synów Zakkaja – siedmiuset sześćdziesięciu; **21** Synów Binnuja – sześciuset czterdziestu ośmiu; **22** Synów Bebaja – sześciuset dwudziestu ośmiu; **23** Synów Azgada – dwa tysiące trzystu dwudziestu dwóch; **24** Synów Adonikama – sześciuset sześćdziesięciu siedmiu; **25** Synów Bigwaja – dwa tysiące sześćdziesięciu siedmiu; **26** Synów Adina – sześciuset pięćdziesięciu pięciu; **27** Synów Atera, z [linii] Ezechiasza – dziewięćdziesięciu ośmiu; **28** Synów Chaszuma – trzystu dwudziestu ośmiu; **29** Synów Besaja – trzystu dwudziestu czterech; **30** Synów Charifa – stu dwunastu; **31** Synów z Gibeonu – dziewięćdziesięciu pięciu. **32** Mężczyźni z Betlejem i Netofy – stu osiemdziesięciu ośmiu; **33** Mężczyźni z Anatot – stu dwudziestu ośmiu; **34** Mężczyźni z Bet-Azmawet – czterdziestu dwóch; **35** Mężczyźni z Kiriat-Jearim, Kefiry i Beerot – siedmiuset czterdziestu trzech; **36** Mężczyźni z

Rama i Geba – sześciuset dwudziestu jeden; 31 i służących, których było siedem tysięcy trzysta Mężczyźni z Mikmas – stu dwudziestu dwóch; 32 trzydzieści ror siedmioro. A wśród nich [było] dwieście Mężczyźni z Betel i Aj – stu dwudziestu i trzech; 33 czterdzieści ror pięciu śpiewaków i śpiewaczek. 34 Mężczyźni z drugiego Nebo – pięćdziesięciu dwóch; 35 Ich koni – siedemset trzydzięci sześć. Ich mułów – Synów drugiego Elama – tysiąc dwustu pięćdziesięciu dwoje; 36 Synów Charima – trzystu dwudziestu; trzydzieści pięć. Oslów – sześć tysięcy siedemset Synów Jerycha – trzystu czterdziestu pięciu; 37 dwadzieścia. 38 A niektórzy z naczelników rodów Synów z Lod, Chadida i Ono – siedmiuset dwudziestu dali na prace. Tirsata dał do skarbcia tysiąc drachm jeden; 39 Synów Senai – trzy tysiące dziewięciuset złota, pięćdziesiąt czasz i pięćset trzydzięci szat trzydziestu. 40 Kapłani: synów Jedajasza, z domu kapłańskich. 41 Niektořy też z przedniejszych rodów Jeszuy – dziewięciuset siedemdziesięciu trzech; dali do skarbcia na pracę dwadzieścia tysięcy drachm 42 Synów Immera – tysiąc pięćdziesięciu dwóch; złota i dwa tysiące dwieście min srebra. 43 A to, Synów Paszchura – tysiąc dwustu czterdziestu co dała reszta ludu, [wynosiło] dwadzieścia tysięcy siedmiu; 44 Synów Charima – tysiąc siedemnastu. drachm złota, dwa tysiące min srebra i sześćdziesiąt Lewici: synów Jeszuy, Kadmiela, z synów Hodwy siedem szat kapłańskich. 45 Tak więc kapłani, Lewici, – siedemdziesięciu czterech. 46 Śpiewacy: synów odźwierni, śpiewacy, część ludu, Netinici i cały Izrael Asafa – stu czterdziestu ósmiu. 47 Odźwiernych: osiedlili się w swoich miastach. A [gdy] nastąpił siódmy synów Szalluma, synów Atera, synów Talmona, miesiąc, synowie Izraela mieszkali w swoich miastach. synów Akkuba, synów Chatity, synów Szobaja – stu trzydziestu ósmiu. 48 Netinici: synowie Sichy, synowie Chaszufy, synowie Tabbaota; 49 Synowie Kerosa, synowie Sii, synowie Padona; 50 Synowie Lebana, synowie Chagaby, synowie Szalmaja; 51 Synowie Chanana, synowie Giddela, synowie Gachara; 52 Synowie Reajasza, synowie Resina, synowie Nekody; 53 Synowie Gazzama, synowie Uzzy, synowie Paseacha; 54 Synowie Besaja, synowie Meunitów, synowie Nefisytów; 55 Synowie Bakbuka, synowie Chakufy, synowie Charchura; 56 Synowie Baslita, synowie Mechidy, synowie Charszy; 57 Synowie Barkosa, synowie Sisery, synowie Tamacha; 58 Synowie Nesjacha, synowie Chatify; 59 Synowie sług Salomona: synowie Sotaja, synowie Sofereta, synowie Peridy; 60 Synowie Jaali, synowie Darkona, synowie Giddela; 61 Synowie Szefatiasza, synowie Chattila, synowie Pocheret-Hassebaima, synowie Amona. Wszystkich Netinitów i synów sług Salomona – trzystu dziewięćdziesięciu dwóch. 62 A oto ci, którzy przybyli z Tel-Melach, Tel-Charsza, Kerub, Addan i Immer, ale nie mogli wykazać domu swoich ojców i swego potomstwa – [tego], czy pochodzą z Izraela. 63 Synów Delajasza, synów Tobiasza, synów Nekody – sześciuset czterdziestu dwóch. 64 A z kapłanów: synowie Chobajasza, synowie Kosa, synowie Barzillaja, który pojął za żonę jedną z córek Barzillaja Gileadczyka i przybrał ich imię. 65 Ci szukali swego spisu według rodowodu, ale nie znaleźli, toteż zostali wykluczeni z kapłaństwa. 66 Tirsata zakazał im spożywać z pokarmów najświętszych, dopóki nie pojawi się kapłan z Urim i Tummim. 67 Cale to zgromadzenie [liczyło] czterdzieści dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt [osób]; 68 Nie licząc ich sług

8 Wówczas zebrał się cały lud jak jeden mąż na placu, który [był] przed Bramą Wodną, i powiedział do Ezdrasza, uczonego w Piśmie, aby przyniósł księgo Prawa Mojżesza, które PAN nadal Izraelowi. 2 Wtedy Ezdrasz, kapłan, przyniósł Prawo przed zgromadzenie mężczyzn i kobiet oraz wszystkich, którzy mogli słuchać i rozumieć, [a działa się] to pierwszego dnia siódmego miesiąca. 3 I czytał je przed tym placem, który znajdował się przed Bramą Wodną, od rana aż do południa, przed mężczyznami i kobietami oraz tymi, którzy mogli zrozumieć; a uszy całego ludu były skupione na księdze Prawa. 4 Ezdrasz, uczony w Piśmie, stanął na drewnianym podwyższeniu, które przygotowano na ten cel, a obok niego, po prawej stronie, stali: Mattitiasz, Szema, Ananiasz, Uriasz, Chilkiasz i Maasejasz, a po lewej [stronie]: Pedajasz, Miszael, Malkiasz, Chaszum, Chaszbadana, Zachariasz [i] Meszullam. 5 Ezdrasz otworzył księgo na oczach całego ludu – gdyż stał wyżej niż on – a gdy ją otworzył, cały lud powstał. 6 I Ezdrasz błogosławił PANU, wielkiemu Bogu, a cały lud, podnosząc ręce, odpowiadał: Amen! Amen! Potem skłonili głowy i oddali poklon PANU, padając twarzą ku ziemi. 7 Także Jeszua, Bani, Szerebiasz, Jamin, Akkub, Szabbetaj, Hodiasz, Maasejasz, Kelita, Azariasz, Jozabad, Chanan, Pelajasz i Lewici nauczali lud prawa. A lud stał na swoim miejscu. 8 Czytali więc z księgi Prawa Bożego wyraźnie i wyjaśniali znaczenie tak, żeby zrozumiano to, co czytali. 9 Potem Nehemiasz, to [jest] Tirsata, i Ezdrasz, kapłan i uczony w Piśmie, oraz Lewici, którzy nauczali lud, powiedzieli do całego ludu: Ten dzień jest poświęcony PANU, waszemu Bogu. Nie smućcie się ani nie płaczcie. Cały lud bowiem płakał, słuchając słowa Prawa. 10 I powiedział im: Idźcie, jedźcie tłuste potrawy i pijcie

słodki napój, i poślijcie porcje tym, którzy sobie [nic] Bogiem, który wybrał Abrama. Wyprowadziłeś go z Ur nie przygotowali. Dzień ten jest bowiem święty dla chaldejskiego i nadależ mu imię Abraham. 8 A uznałeś, naszego PANA. Dlatego nie smućcie się, gdyż radość że jego serce jest wierne przed tobą i zawałeś z nim PANA jest waszą siłą. 11 A Lewici uspokajali cały lud, przymierze, że ziemię Kananejczyka, Chetyty, Amorty, mówiąc: Uciszcie się, bo ten dzień jest święty. Nie Peryzzyty, Jebusyty i Girgaszyty dasz jego potomstwu. smućcie się. 12 Rozszedł się więc cały lud, aby jeść i I dotrzynałeś swojego słowa, bo jesteś sprawiedliwy. pić, aby rozsyłać porcje i radować się bardzo, gdyż 9 Widziałeś utrapienie naszych ojców w Egipcie i zrozumiał słowa, które mu ogłoszono. 13 Następnego wysłuchałeś ich wołania nad Morzem Czerwonym. 10 dnia naczelnicy rodów całego ludu, kapłani i Lewici Dokonałeś znaków i cudów na faraonie, na wszystkich zebrali się wokół Ezdrasza, uczonego w Piśmie, aby jego sługach i na całym ludzie jego ziemi. Wiedziałes zrozumieć słowa Prawa. 14 I znaleźli przepis w Prawie, bowiem, że zuchwale postępowali z nimi. I w ten które PAN nadał przez Mojżesza, aby synowie Izraela sposób uczyniłeś [wielkim] swoje imię, jak to [jest] mieszkali w szallasach podczas święta siódmeego dzisiaj. 11 Rozdzieliłeś morze przed nimi, a oni przeszli miesiącą; 15 I aby ogłoszono i obwieszczono we przez środek morza po suchej ziemi; ścigających ich wszystkich ich miastach i w Jerozolimie: Wejście na wrzuściłeś zaś w głębię jak kamień w wody wzburzone. górnę i przynieście gałęzie oliwne, gałęzie sosnowe 12 I słupem obłoku prowadziłeś ich we dnie, a słupem i gałęzie mirtowe, gałęzie palmowe i gałęzie drzew ognia w nocy, aby oświetlić im drogę, którą mieli iść. gęstych, abyście czynili szallas, jak jest napisane. 16 13 Potem zstąpiłeś na góre Synaj i mówiąłeś do nich z Lud więc wyszed i przyniósł [je], i czynił sobie szallas, nieba. Daleś im sprawiedliwe sądy, słusze prawa, każdy na swoim dachu, na swoich dziedzicach, na dobre ustawy i przykazania. 14 Oznajmiałeś im swój dziedzicach domu Bożego, na placu Bramy Wodnej święty szabat i nadależ im przykazania, ustawy i prawa i na placu Bramy Efraima. 17 Całe zgromadzenie, przez swego sługa Mojżesza. 15 Daleś im też chleb z wszyscy, którzy powrócili z niewoli, czynili szallas nieba, kiedy byli głodni, i wyprowadziłeś im wodę ze i mieszkali w nich, gdyż synowie Izraela nie czynili skały, kiedy byli spragnieni. Rozkazałeś im wejść do tego od dni Jozuego, syna Nuna, aż do tego dnia. I ziemi, która przysiagleś im dać w posiadanie. 16 Ale panowała wielka radość. 18 I [Ezdrasz] czytał z księgi oni i nasi ojcowie zuchwale sobie postąpili i uczynili Prawa Bożego każdego dnia, od pierwszego dnia aż twardym swój kark, i nie słuchali twoich przykazań. do ostatniego. Przez siedem dni obchodzili święto, 17 Odmówili posłuszeństwa i nie pamiętały o twoich według zwyczaju.

9 A dwudziestym czwartym dniu tego miesiąca zgromadzili się synowie Izraela i pościli [zdziani] w wory oraz posypani prochem. 2 I potomstwo Izraela odłączyło się od wszystkich cudzoziemców, stanęli i wyznawali swoje grzechy i nieprawości swoich ojców. 3 Stali na swoim miejscu i czytali księgu Prawa PANA, swego Boga, przez čwierć dnia, a przez drugą čwierć dnia wyznawali [grzechy] i oddawali poklon PANU, swemu Bogu. 4 Potem na podwyższeniu dla Lewitów stanęli: Jeszua, Bani, Kadmiel, Szebaniasz, Bunni, Szerebiasz, Bani i Kenani i wołali donośnym głosem do PANA, swego Boga. 5 Następnie Lewici: Jeszua, Kadmiel, Bani, Chaszabnejasz, Szerebiasz, Hodiasz, Szebaniasz i Petachiasz powiedzieli: Powstańcie i błogosławcie PANU, waszemu Bogu, na wieki wieków. I niech będzie błogosławione twoje chwalebne imię, wywyzszone nad wszelkie błogosławieństwo i wszelką chwałą. 6 Ty, ty jedynie jesteś PANEM. Ty uczyniłeś niebios, niebios niebios i całe ich wojsko, ziemię i wszystko, co jest na niej, morza i wszystko, co w nich jest, ty też utrzymujesz to wszystko; a wojska niebios oddają tobie poklon. 7 Ty PANIE jesteś tym

Bogiem, który wybrał Abramę. Wyprowadziłeś go z Ur nie przygotowali. Dzień ten jest bowiem święty dla chaldejskiego i nadależ mu imię Abraham. 8 A uznałeś, naszego PANA. Dlatego nie smućcie się, gdyż radość że jego serce jest wierne przed tobą i zawałeś z nim PANA jest waszą siłą. 11 A Lewici uspokajali cały lud, przymierze, że ziemię Kananejczyka, Chetyty, Amorty, mówiąc: Uciszcie się, bo ten dzień jest święty. Nie Peryzzyty, Jebusyty i Girgaszyty dasz jego potomstwu. smućcie się. 12 Rozszedł się więc cały lud, aby jeść i I dotrzynałeś swojego słowa, bo jesteś sprawiedliwy. pić, aby rozsyłać porcje i radować się bardzo, gdyż 9 Widziałeś utrapienie naszych ojców w Egipcie i zrozumiał słowa, które mu ogłoszono. 10 Następnego wysłuchałeś ich wołania nad Morzem Czerwonym. 11 dnia naczelnicy rodów całego ludu, kapłani i Lewici Dokonałeś znaków i cudów na faraonie, na wszystkich zebrali się wokół Ezdrasza, uczonego w Piśmie, aby jego sługach i na całym ludzie jego ziemi. Wiedziałes zrozumieć słowa Prawa. 12 I znaleźli przepis w Prawie, bowiem, że zuchwale postępowali z nimi. I w ten które PAN nadał przez Mojżesza, aby synowie Izraela sposób uczyniłeś [wielkim] swoje imię, jak to [jest] mieszkali w szallasach podczas święta siódmeego dzisiaj. 13 Potem zstąpiłeś na góre Synaj i mówiąłeś do nich z Lud więc wyszed i przyniósł [je], i czynił sobie szallas, nieba. Daleś im sprawiedliwe sądy, słusze prawa, każdy na swoim dachu, na swoich dziedzicach, na dobre ustawy i przykazania. 14 Oznajmiałeś im swój dziedzicach domu Bożego, na placu Bramy Wodnej święty szabat i nadależ im przykazania, ustawy i prawa i na placu Bramy Efraima. 15 Całe zgromadzenie, przez swego sługa Mojżesza. 16 Daleś im też chleb z wszyscy, którzy powrócili z niewoli, czynili szallas nieba, kiedy byli głodni, i wyprowadziłeś im wodę ze i mieszkali w nich, gdyż synowie Izraela nie czynili skały, kiedy byli spragnieni. Rozkazałeś im wejść do tego od dni Jozuego, syna Nuna, aż do tego dnia. I ziemi, która przysiagleś im dać w posiadanie. 17 Ale panowała wielka radość. 18 I [Ezdrasz] czytał z księgi oni i nasi ojcowie zuchwale sobie postąpili i uczynili Prawa Bożego każdego dnia, od pierwszego dnia aż twardym swój kark, i nie słuchali twoich przykazań. do ostatniego. Przez siedem dni obchodzili święto, 18 Odmówili posłuszeństwa i nie pamiętały o twoich cudach, które dla nich czyniłeś, ale uczynili twardym swój kark i w swoim buncie ustanowili sobie wodza, aby wrócić do swojej niewoli. Lecz ty jesteś Bogiem przebaczenia – łaskawym i miłosiernym, nieskorym do gniewu i [pełnym] wielkiej dobroci – i nie opuścileś ich. 19 Nawet gdy uczynili sobie lanego cielca i powiedzieli: To jest twój Bóg, który cię wyprowadził z ziemi Egiptu, i dopuścili się wielkich bliźnierzstw; 20 Ty jednak w swoim wielkim miłosierdziu nie opuścileś ich na pustyni. Słup obłoku nie odstępował od nich we dnie, prowadząc ich na drodze, ani słup ognisty w nocy, oświetlając ich i drogę, którą mieli iść. 21 Ponadto daleś [im] swego dobrego ducha, aby ich pouczęał; swojej manny od ich ust nie odjałeś i daleś im wodę, gdy byli spragnieni. 22 I tak przez czterdzieści lat żywileś ich na pustyni i niczego im nie brakowało; ich szaty nie starzały się, a ich nogi nie puchły. 23 Daleś im królestwa i narody i rozmieściłeś ich po zakątkach, tak że posiedli ziemię Sichona, ziemię króla Heszonu, i ziemię Oga, króla Baszanu. 24 Ich synów rozmnożyłeś jak gwiazdy na niebie i wyprowadziłeś ich do ziemi, którą obiecaleś ich ojcom, [mówiąc], że wejdą, aby ją posiąść. 25 Weszli więc synowie i posiedli tą ziemię, gdy poniżeś przed nimi mieszkańców tej ziemi, Kananejczyków, których

wydałeś w ich ręce, oraz ich królów i narody tej ziemi, aby postąpili z nimi według swojej woli. **25** Zdobyle warowne miasta i tątę ziemią i posiedli domy pełne wszelkich dóbr, wykopane studnie, winnice, oliwniki i drzewa owocowe w obfitości. Jedli do syta i utyli, i rozkoszowali się w twojej wielkiej dobroci. **26** Ale stali się oporni i zbuntowali się, rzucili twoje Prawo za siebie, zabili twoich proroków, którzy świadczyli przeciwko nim, aby ich nawrócić do ciebie, i dopuszczali się wielkich bluźnierstw. **27** Wydałeś ich więc w ręce ich wrogów, którzy ich uciskali. A gdy w czasie swego ucisku wołali do ciebie, ty z nieba wysłuchałeś ich i według swego wielkiego miłosierdzia dawałeś im wybawicieli, którzy ich wybawiali z rąk wrogów. **28** Lecz gdy mieli spokój, znów czynili зло przed tobą. Dlatego pozostawiłeś ich w ręce ich wrogów, aby panowali nad nimi. Lecz gdy [znów] zwracali i wołali do ciebie, ty z nieba wysłuchiwałeś ich i wielokrotnie wybawiałeś ich według swojej litości. **29** I świadczyłeś przeciwko nim, aby ich nawrócić ku twojemu Prawu. Oni jednak zuchwale postępowali i nie słuchali twoich przekazań, i grzeszyli przeciwko twoim sądom, przez które – jeśli człowiek je zachowa, będzie żył. Odwracali plecy, czynili twardym swój kark i nie chcieli słuchać. **30** Przez wiele lat znośniłeś ich, świadcząc przeciwko nim przez swego Ducha za pośrednictwem swoich proroków, lecz nie chcieli słuchać. Wtedy wydałeś ich w ręce narodów tych ziem. **31** Ale ze wzgledu na swoje wielkie miłosierdzie nie wyniszczyleś i nie opuścileś ich, gdyż jesteś Bogiem łaskawym i miłosiernym. **32** Teraz więc, nasz Boże, Boże wielki, potężny i wzbudzający grozę, dotzymujący przymierza i miłosierdzia, niech nie wydac się małe całe utrapienie, które przyszło na nas, na naszych królów, na naszych książąt, na naszych kapłanów, na naszych proroków, na naszych ojców i na cały twój lud, od czasów królów Asyrii aż do dziś. **33** Aczkolwiek ty jesteś sprawiedliwy we wszystkim, co nam przyszło, bo postąpiliś sprawiedliwie, a my postąpiliśmy niegodziwie. **34** Nasi królowie, nasi książęta, nasi kapłani i nasi ojcowie nie wypełnili twojego prawa ani nie przestrzegali twoich przekazań i świadectw, przez które świadczyłeś przeciwko nim. **35** Oni bowiem, [żując] w swoim królestwie, pośród twojej wielkiej dobroci, którą im okazałeś, w ziemi przestronnej i tątę, którą im dałeś, nie służyli tobie ani nie odwróciłi się od swoich niegodziwych uczynków. **36** Oto jesteśmy dziś niewolnikami w ziemi, którą dałeś nam ojcom, aby jedli jej owoc i dobrą, oto jesteśmy niewolnikami. **37** Ona [wydaże] obfite plony królom, których ustanowiliśmy nad nami za nasze grzechy. Oni panują nad naszym ciałem i nad naszym bydłem według swojej woli, a my jesteśmy w wielkim ucisku.

38 W związku z tym wszystkim zawieramy mocne przymierze i zapisujemy [je], a nasi książęta, Lewici [i] kapłani pieczętują je.

10 A oto [ci], którzy pieczętowali: Nehemiasz, Tirsata, syn Chakaliasza, następnie Sedekiasz; **2** Serajasz, Azariasz, Jeremiasz; **3** Paszchur, Amariasz, Malkiasz; **4** Chattusz, Szebaniasz, Malluk; **5** Charim, Meremot, Obadiasz; **6** Daniel, Ginneton, Baruch; **7** Meszullam, Abiasz, Mijamin; **8** Maazjasz, Bilgaj i Szemajasz. To [byli] kapłani. **9** A Lewici: Jeszua, syn Azaniasza, Binnuj, [jeden] z synów Chenadada, Kadmiel; **10** I bracia ich: Szebaniasz, Hodiasz, Kelita, Pelajasz, Chanan; **11** Mika, Rechob, Chaszbiasz; **12** Zakkur, Szerebiasz, Szebaniasz; **13** Hodiasz, Bani i Beninu. **14** Naczelnicy ludu: Parosz, Pachat-Moab, Elam, Zattu, Bani; **15** Bunni, Azgad, Bebjaj; **16** Adoniasz, Bigwaj, Adin; **17** Ater, Ezechiasz, Azzur; **18** Hodiasz, Chaszum, Besaj; **19** Charif, Anatot, Nebaj; **20** Magpiasz, Meszullam, Chezir; **21** Meszezabeel, Sadok, Jaddua; **22** Pelatiasz, Chanana, Anajasz; **23** Ozeasz, Chananiausz, Chaszub; **24** Hallochesz, Pilcha, Szobek; **25** Rechum, Chaszabna, Maasejasz; **26** I Achiasz, Chanana, Anan; **27** Malluk, Charim i Baana. **28** A pozostały z ludu, kapłani, Lewici, odźwierni, śpiewacy, Netinici i wszyscy, którzy odłączyli się od narodów tych ziem do prawa Bożego: ich żony, synowie i córki, każdy zdolny i rozumny; **29** Przyłączyli się do swoich braci i do swoich dostojeników, [zobowiązując] się pod klatwą i przysięgą, że będą postępować według prawa Bożego, które zostało nadane przez Mojżesza, sługę Boga, że będą zachowywać i wypełniać wszystkie przekazania PANA, naszego Pana, oraz jego sądy i ustawy; **30** I że nie damy naszych córek narodom tej ziemii ani ich córek nie weźmiemy dla naszych synów. **31** A jeśli ludy tej ziemii będą przynosiły na sprzedaż w dzień szabatu [jakkolwiek] towar albo zboże, nie będziemy brać od nich w szabat ani w święto. Siódmego roku zaniechamy [uprawy ziemi] oraz żądania wszelkiego dlużu. **32** Ustanowiliśmy sobie też zobowiązanie, że [każdego] roku będziemy dawać jedną trzecią sykla na służbę w domu naszego Boga; **33** Na chleb pokładny, na nieustanną ofiarę z pokarmów, na nieustanne całopalenia, w szabaty, w dni nowiu, w święta uroczyste, na rzeczy Święte, na przeblegalne ofiary za grzech dla Izraela i na wszelkie prace w domu naszego Boga. **34** Rzuciliśmy też losy w sprawie ofiary drewna: kapłani, Lewici i lud, aby przynoszono je do domu naszego Boga według rodów, rokrocznie w oznaczonym czasie, aby było spalane na ołtarzu PANA, naszego Boga, jak jest napisane w Prawie. **35** [Będziemy] też rokrocznie przynosić do domu PANA pierwociny naszej ziemii i pierwociny

wszelkiego owocu każdego drzewa; **36** I pierworodnych Achzaja, syna Meszillemota, syna Immera. **14** I ich naszych synów, pierworodne naszego bydła, jak jest bracia, dzielni wojownicy – stu dwudziestu ośmiu. Ich napisane w Prawie, i pierworodne naszych wołów przełożonym był Zabdiel, syn Haggedolima. **15** A i owiec – będącmy przynosić do domu naszego Lewitów: Szemejasz, syn Chaszuba, syna Azrikama, Boga, do kapłanów służących w domu naszego syna Chaszabiasza, syna Bunniego. **16** Szabbetaj i Boga. **37** Również pierwociny naszych ciast i ofiar Jozabad, z przełożonych Lewitów, [byli] odpowiedzialni podniesionych, owoc wszelkiego drzewa, moszczu i oliwy – przyniesiemy [to] do kapłanów, do komnat domu syn Miki, syna Zabdiego, syna Asafa, kierował pieśń naszego Boga, a dziesięcina naszej ziemi do Lewitów, dziękczyńską przy modlitwie. A Bakbukiasz był drugim aby ci Lewici otrzymali dziesięciny z naszej pracy we spośród swoich braci, potem Abda, syn Szammuy, wszystkich miastach. **38** Kapłan, syn Aarona, będzie z syna Galala, syna Jedutuna. **18** Wszystkich Lewitów Lewitami, gdy będą oni pobierać dziesięciny. A Lewici w świętym mieście [było] dwustu osiemdziesięciu wniosą dziesięciny z dziesięciny do domu naszego czterech. **19** Odzwierni: Akkub, Talmon i ich bracia, Boga, do komnat skarbcia. **39** [Do tych] bowiem komnat synowie Izraela i Lewiego mają przynosić ofiarę zboża, moszczu i oliwy, [tam] gdzie są naczynia świątyni, kapłani pełniący służbę, odzwierni i śpiewacy. Tak oto nie zamieściliśmy domu naszego Boga.

11 Przełożeni ludu zamieszczali więc w Jerozolimie, a reszta ludu rzuciła losy, aby wyznaczyć jednego z dziesięciu na zamieszkanie w Jerozolimie, w świętym mieście, a dziewięciu pozostałych w [innych] miastach. **2** I lud błogosławił wszystkim mężczyznom, którzy dobrowolnie postanowili zamieszkać w Jerozolimie. **3** Oto naczelnicy tej prowincji, którzy zamieszczali w Jerozolimie – ale w innych miastach Judy mieszkały Izraelici, kapłani, Lewici, Netinici i synowie sług Salomona, każdy w swojej posiadłości, w swoim mieście: **4** I tak w Jerozolimie mieszkały [neki]tórzy z synów Judy i Beniamina. Z synów Judy: Ataja, syn Uzjasza, syna Zachariasza, syna Amarasza, syna Szefatiasza, syna Mahalaleela z synów Peresa; **5** Także Maasejasz, syn Barucha, syna Kol-Chozego, syna Chasajasza, syna Chadajasza, syna Jojariba, syna Zachariasza, syna Szilonity. **6** Wszystkich synów Peresa mieszkających w Jerozolimie było czterystu sześćdziesięciu ośmiu dzielnych mężczyzn. **7** A to są synowie Beniamina: Sallu, syn Meszullama, syna Joeda, syna Pedajasza, syna Kolajasza, syna Maasejasza, syna Itiela, syna Jesajasza; **8** A po nim Gabbaj, Sallaj, [razem] dziewięciuset dwudziestu ośmiu. **9** I Joel, syn Zikriego, był ich przełożonym, a Juda, syn Senua, był [postawiony jako] drugi nad miastem. **10** Z kapłanów: Jedajasz, syn Jojariba, [i] Jachyn; **11** Serajasz, syn Chilkiasza, syna Meszullama, syna Sadoka, syna Merajota, syna Achituba – był on przełożonym domu Bożego. **12** I ich bracia, którzy pełnili służbę w domu – razem ośmiuset dwudziestu dwóch. Potem Adajasz, syn Jerochama, syna Pelaliasza, syna Amsiego, syna Zachariasza, syna Paszchura, syna Malkiasza. **13** I jego bracia, naczelnicy rodów – dwustu Jedajasz. To [byli] przedniejsi z kapłanów i ze swoich czterdziestu dwóch. I Amaszaj, syn Asareel, syna braci za dni Jeszuy. **8** A Lewici: Jeszua, Binnuj,

Achzaja, syna Meszillemota, syna Immera. **14** I ich naszych synów, pierworodne naszego bydła, jak jest bracia, dzielni wojownicy – stu dwudziestu ośmiu. Ich napisane w Prawie, i pierworodne naszych wołów przełożonym był Zabdiel, syn Haggedolima. **15** A i owiec – będącmy przynosić do domu naszego syna Chaszabiasza, syna Bunniego. **16** Szabbetaj i Boga. **37** Również pierwociny naszych ciast i ofiar Jozabad, z przełożonych Lewitów, [byli] odpowiedzialni podniesionych, owoc wszelkiego drzewa, moszczu i oliwy – przyniesiemy [to] do kapłanów, do komnat domu syn Miki, syna Zabdiego, syna Asafa, kierował pieśń naszego Boga, a dziesięcina naszej ziemi do Lewitów, dziękczyńską przy modlitwie. A Bakbukiasz był drugim aby ci Lewici otrzymali dziesięciny z naszej pracy we spośród swoich braci, potem Abda, syn Szammuy, wszystkich miastach. **38** Kapłan, syn Aarona, będzie z syna Galala, syna Jedutuna. **18** Wszystkich Lewitów Lewitami, gdy będą oni pobierać dziesięciny. A Lewici w świętym mieście [było] dwustu osiemdziesięciu wniosą dziesięciny z dziesięciny do domu naszego czterech. **19** Odzwierni: Akkub, Talmon i ich bracia, Boga, do komnat skarbcia. **39** [Do tych] bowiem komnat synowie Izraela i Lewiego mają przynosić ofiarę zboża, moszczu i oliwy, [tam] gdzie są naczynia świątyni, kapłani pełniący służbę, odzwierni i śpiewacy. Tak oto nie zamieściliśmy domu naszego Boga.

którzy trzymali straż przy bramach – razem stu siedemdziesięciu dwóch. **20** A pozostały z Izraela, z kapłanów i z Lewitów [mieszkali] we wszystkich miastach Judy, każdy w swoim dziedzictwie. **21** Ale Netinici mieszkały na Ofelu, a Sicha i Giszpa [stali] na czele Netinitów. **22** Przełożonym nad Lewitami w Jerozolimie [był] Uzzi, syn Baniego, syna Chaszabiasza, syna Mattaniasza, syna Miki. [Ci] z synów Asafa [byli] śpiewakami przy służbie w domu Bożym. **23** [Istniał] bowiem co do nich rozkaz króla, wyznaczający śpiewakom dzienną porcję na ich utrzymanie. **24** Petachiasz, syn Meszzezabeela, z synów Zeracha, syna Judy, [był] przy boku króla w każdej sprawie dotyczącej ludu. **25** A co do wsi i ich pól, niektórzy z synów Judy mieszkały w Kiriat-Arba i przynależnych do niego wsiach, w Dibonie i przynależnych do niego wsiach oraz w Jekkabseel i przynależnych do niego wsiach; **26** W Jeszua, Moladzie i Bet-Pelet; **27** W Chasar-Szual i w Beer-Szebie i przynależnych do niej wsiach; **28** W Siklag i w Mekona i przynależnych do niego wsiach; **29** W En-Rimmon, Sorea i Jarmut; **30** W Zanoach i w Adullam i przynależnych do nich wsiach, w Lakisz i na przynależnych do niego polach i w Azece i przynależnych do niej wsiach. Mieszkali więc od Beer-Szeby aż do doliny Hinnom. **31** Synowie Beniamina z Geba [mieszkali] w Mikmas, Ajja i w Betel i przynależnych do niego wsiach; **32** W Anatot, Nob i Anania; **33** W Chasor, Rama i Gittaim; **34** W Chadid, Seboim i Neballat; **35** W Lod i Ono, i w Dolinie Rzemieśników. **36** A spośród Lewitów [mieszkali niektórzy] w działach Judy i Beniamina.

12 A oto kapłani i Lewici, którzy przybyli z Zorobabelem, synem Szealtiela, i z Jeszua: Serajasz, Jeremiasz, Ezdrasz; **2** Amariasz, Malluk, Chattusz; **3** Szekaniasz, Rechum, Meremot; **4** Iddo, Ginneton, Abiasz; **5** Mijamin, Maadiasz, Bilga; **6** Szemajasz, Jojarib, Jedajasz; **7** Sallu, Amok, Chilkiasz, Malkiasza. **13** I jego bracia, naczelnicy rodów – dwustu Jedajasz. To [byli] przedniejsi z kapłanów i ze swoich czterdziestu dwóch. I Amaszaj, syn Asareel, syna braci za dni Jeszuy. **8** A Lewici: Jeszua, Binnuj,

Kadmiel, Szerebiasz, Juda i Mattaniasz, który wraz z Dawida, męża Bożego, a Ezdrasz, uczony w Piśmie, braćmi kierował śpiewem [pieśni dziękkazannych]. **9** A [szedł] przed nimi. **37** Następnie przy Bramie Źródlanej, Bakbukiasz i Unni, ich bracia, [stali] naprzeciw nich która [była] naprzeciw nich, szli po schodach miasta w [swoich] służbach. **10** Jeszua spłodził Jojakima, a Dawida, które prowadzą na mur, nad domu Dawida Jojakim spłodził Eliasziba, a Eliaszib spłodził Jojade; **11** aż do Bramy Wodnej na wschodzie. **38** A drugi zespół Jojada spłodził Jonatana, a Jonatan spłodził Jaddue. **12** dziękkazny, a ja za nim, szedł po murze w lewo A za dni Jojakima naczelnikami rodu byli [następujący] z drugą połową [przełożonych], od Wieży Pieców kapłani: z Serajasza – Merajasz, z Jeremiasza – aż do Muru Szerokiego; **39** I znad Bramy Efraima, Chananiaasz; **13** Z Ezdrasza – Meszullam, z Amariasza nad Bramą Starą, nad Bramą Rybną, obok Wieży – Jehochanan; **14** Z Malluki – Jonatan, z Szebaniasza Chananeela i Wieży Mea, aż do Bramy Owcej. I – Józef; **15** Z Charima – Adna, z Merajota – Chelkaj; stanęli u Bramy Więziennej. **40** A tak stanęły oba **16** Z Iddo – Zachariasz, z Ginneto – Meszullam; **17** zespoły dziękkazne w domu Bożym, a wraz z nimi Z Abiasza – Zikri, z Miniamina i Moadiasza – Piltaj; ja i połowa przełożonych ze mną. **41** Także kapłani: **18** Z Bilgi – Szammua, z Szemajasza – Jonatan; **19** Eliakim, Maasejasz, Miniamin, Michajasz, Elioenaj, A z Jojariba – Mattenaj, z Jedajasza – Uzzi; **20** Z Zachariasz, Chananiaasz, z trąbami; **42** I Maasejasz, Sallaj – Kallaj, z Amoka – Eber; **21** Z Chilkiasza – Szemajasz, Eleazar, Uzzi, Jehochanan, Malkiasz, Chaszabiasz, z Jedajasza – Netanaeel. **22** Za dni Elam i Ezer. Śpiewacy głośno śpiewali, a Jizrachiasz Eliasziba, Jojady, Jochanana i Jadduy Lewici zostali był [ich] kierownikiem. **43** Tego dnia składali także spisani jako naczelnicy rodów, a także kapłani, aż wielkie ofiary i radowali się. Bóg bowiem dał im wielką do panowania Dariusza Persa. **23** Synowie Lewiego, radość. Również kobiety i dzieci radowały się, a radość naczelnicy rodów, [zostałi] spisani w księdze kronik aż Jerozolimy słyszać było z daleka. **44** W tym czasie do dni Jochanana, syna Eliasziba. **24** Naczelnikami ustanowiono mężczyzn nad składnicami dla skarbów, Lewitów [byli]: Chaszabiasz, Szerebiasz, Jeszua, syn ofiar, pierwocin i dziesięciny, aby w nich zgromadzono Kadmiela, i ich bracia, którzy stali naprzeciw nich, straż dla kapłanów i Lewitów udziały przyznane im przez przy straży, aby chwalić i dziękować, według rozkazu Prawo z pól miejskich. Juda bowiem cieszył się z Dawida, męża Bożego. **25** Mattaniasz i Bakbukiasz, powodu kapłanów i Lewitów pełniących służbę; **45** I Obadiasz, Meszullam, Talmon i Akkub [jako] odźwierni śpiewacy i odźwierni pełnili służbę dla swego Boga i trzymali straż przy składnicach u bram. **26** Ci [zyli] służbę oczyszczenia, według rozkazu Dawida [i] jego za dni Jojakima, syna Jeszuy, syna Jocadaka, i za syna Salomona. **46** Już bowiem dawno, za dni Dawida dni namiestnika Nehemiasza i Ezdrasza, kapłana i Asafa, [byli ustanowieni] przełożeni nad śpiewakami i uczonego w Piśmie. **27** I na poświęcanie muru oraz [były ustalone] pieśni pochwalne i dziękkaznienia Jerozolimy odszukano Lewitów ze wszystkich ich dla Boga. **47** Cały Izrael więc za dni Zorobabela i za miejsc, aby ich przyprowadzić do Jerozolimy, by mogli dni Nehemiasza dawał porcje śpiewakom i odźwiernym obchodzić poświęcenie z radością, dziękkaznieniem, na codzienne utrzymanie. Oddawali Lewitom to, co przy śpiewaniu, cymbałach, cytrach i harfach. **28** poświęcili, Lewici zaś oddawali [to] synom Aarona. Zgromadzili się więc synowie śpiewaków, z równin wokół Jerozolimy i ze wsi Netofatyów; **29** Także z domu Gilgal, z pól Geba i z Azmawet. Śpiewacy bowiem zbudowali sobie wsie wokół Jerozolimy. **30** Wtedy kapłani i Lewici oczyśli się, po czym oczyśli też lud, bramy i mur. **31** Następnie kazałem przełożonym Judy wstąpić na mur i ustawiłem dwa wielkie zespoły dziękkazne, z których [jeden] szedł po murze na prawo, w kierunku Bramy Gnojnej. **32** Za nim szedł Hoszajasz i połowa przełożonych Judy; **33** Także Azariasz, Ezdrasz i Meszullam; **34** Juda, Beniamin, Szemajasz i Jeremiasz; **35** Potem [szli] z trąbami niektórzy z synów kapłanów, [mianowicie]: Zachariasz, syn Jonatana, syna Szemajasza, syna Mattaniasza, syna Michajasza, syna Zakkura, syna Asafa; **36** I jego bracia: Szemajasz, Azarel, Milalaj, Gilalaj, Maaj, Netaneel, Juda, Chanani z instrumentami muzycznymi

13 W tym dniu odczytano wobec ludu [fragment] z księgi Mojzesza. I znaleziono w niej zapis o tym, że Ammonita ani Moabita nigdy nie wejdzie do zgromadzenia Bożego; **2** Ponieważ nie wyszli synom Izraela na spotkanie z chlebem i wodą, lecz wynajęli przeciwko nim Balaama, aby ich przeklął. Nasz Bóg jednak przemienił przekleństwo w błogosławieństwo. **3** A gdy usłyszeli to prawo, odrzuczyli od Izraela wszystkich mieszanego pochodzenia. **4** Jakiś czas przedtem kapłan Eliaszib, przełożony nad komnatą domu naszego Boga, spowinowacony z Tobiaszem; **5** Przygotował dla niego wielką komnatę, w której składano wcześniej ofiary z pokarmów, kadzidło, naczynia, dziesięciny zboża, moszczu i oliwy, przysługujące Lewitom, śpiewakom i odźwiernym, a także ofiary dla kapłanów. **6** Ale przy tym wszystkim nie było mnie w Jerozolimie, gdyż w trzydziestym drugim roku Artakserksesa, króla

Babilonu, przyszedłem do króla, a po [pevnym] czasie Boże, i zmiluj się nade mną według obfitości swojego wyprosilem od króla zezwolenie [na powrót]: 7 A miłosierdzia. 23 W tych dniach widziałem też Żydów, gdy przybyłem do Jerozolimy, dowiedziałem się o którzy pojęli sobie żony aszdodzkie, ammonickie i występuki, którego dopuścił się Eliaszb na korzyć moabskie. 24 A połowa ich dzieci mówiła w języku Tobiasza – [o tym], że przygotowała dla niego komnatę aszdodzkim, nie umiejąc mówić po hebrajsku, ale w dziedzińcach domu Bożego. 8 A to bardzo mnie [każdy] według języka swego narodu. 25 Dlatego oburzyło. Wyrzuciłem więc wszystkie sprzęty domu zgromiłem ich i przekląłem, a niektórych z nich biłem, Tobiasza z komnaty. 9 Kazalem wtedy oczyścić te wyrwałem ich włosy i zaprzysiągłem ich na Boga: Nie komnaty i z powrotem wniosłem tam sprzęty domu wydawajcie swoich córek ich synom ani nie bierzcie Bożego, dary i kadzidło. 10 Dowiedziałem się także, że ich córek dla waszych synów ani dla siebie. 26 Lewitom nie dostarczono ich przydziałów, a Lewici i Czy nie przez to zgrzeszył Salomon, król Izraela? A śpiewacy, którzy wykonywali pracę, rozbiegli się, każdy przecież wśród wielu narodów nie było króla jak on, do swojego pola. 11 Zgromiłem więc przełożonych, był umiłowany przez swego Boga, a Bóg ustanowił mówiąc: Czemu dom Boży jest opuszczony? Potem go królem nad całym Izraelem. A przecież nawet zebrałem ich i postawiłem na ich stanowiskach. 12 A jego przywiodły do grzechu cudzoziemskie kobiety, cały Juda przyniósł dziesięciny ze zboża, moszczu i oliwy do składnic. 13 I nad składnicami ustanowiłem się tego wielkiego zła i grzeszyli przeciwko naszemu dozorcami Szelemiasza, kapłana, Sadoka, uczonego Bogu, pojmując za żony cudzoziemki? 28 A [jeden] z w Piśmie, i Pedajasza, z Lewitów. Do pomocy [mieli] synów Jojady, syna arcykapłana Eliasziba, był złociem Chanana, syna Zakkura, syna Mattaniasza. Oni Choronty Sanballata. Wygnałem go więc od siebie. bowiem uchodzili za wiernych, a ich obowiązkiem 29 Zapamiętaj im, mój Boże, że splamili kapłaństwo i było rozdzielenie [przydziałów] swoim braciom. 14 przymierze z kapłanami i Lewitami. 30 I oczyściłem Wspomnij na mnie, mój Boże, za to i nie wymazuj ich od wszelkiego cudzoziemca, i ustaliłem obowiązki moich dobrych uczynków, których dokonałem dla kapłanów i Lewitom, każdemu w swojej służbie; 31 domu swojego Boga i dla jego służb. 15 W tych I [przepisy] dotyczące ofiary drewna w ustalonym dniach widziałem w Judzie ludzi tłoczących prasy w czasie, [a] także pierwocin. Wspomnij na mnie, mój szabat i noszących snopy, które kładli na osły, także Boże, dla [mojego] dobra.
winogrona, figi i wszelkie ciężary, które przywozili do Jerozolimy w dzień szabatu. I zgromiłem ich [za to], że w ten dzień sprzedają żywność. 16 Także Tyryjczycy, którzy tam mieszkali, przynosili ryby i wszelki towar, a sprzedawali w szabat synom Judy i w Jerozolimie. 17 Dlatego zgromiłem przełożonych w Judzie i powiedziałem do nich: Cóż to jest za nieprawość, której się dopuszcacie, bezczeszcząc dzień szabatu? 18 Czy nie tak postępowali wasi ojcowie, za co nasz Bóg sprowadziłcale to nieszczęście na nas i na to miasto? A wy ściagacie jeszcze większy gniew na Izraela, bezczeszcząc szabat. 19 A gdy mrok okrył bramy Jerozolimy przed szabatem, rozkazałłem zamknąć wrota. Nakazałem też, aby ich nie otwierać aż dopiero po szabacie. Postawiłem również [niektórych] z moich sług przy bramach, aby nie wnoszono żadnych ciężarów w dzień szabatu. 20 Tak więc handlarze i sprzedawcy wszelkiego towaru nocowali raz czy dwa razy poza Jerozolimą. 21 Świadczyłem przeciwko nim i powiedziałem do nich: Dlaczego nocujecie przy murze? Jeśli uczynicie to jeszcze raz, podniosę rękę na was. [I tak] od tego czasu nie przychodzili już w szabat. 22 Następnie rozkazałłem Lewitom, aby się oczyścili i przyszli czuwać przy bramach, aby uświecić dzień szabatu. I pamiętaj mnie za to, mój

Estery

1 I stało się za dni Aswerusa – tego Aswerusa, który krował od Indii aż do Etiopii nad stu dwudziestoma siedmioma prowincjami; **2** Że w tych dniach, gdy król Aswerus zasiadał na tronie swego królestwa w pałacu Suza; **3** W trzecim roku swego panowania wyprawił u siebie uczęć dla wszystkich swoich książąt i slug. Stawili się przed nim dowódcy Persów i Medów oraz dostoynicy i książęta prowincji. **4** I pokazywał bogactwa i chwałę swego królestwa oraz wspaniałość swego mająstata przez wiele dni, [mianowicie] przez sto osiemdziesiąt dni. **5** A po upływie tych dni król wyprawił uczęć dla wszystkich ludzi znajdujących się w pałacu Suza, od największego aż do najmniejszego, [przez] siedem dni na dziedzińcu, w ogrodzie pałacu króla. **6** [Wisiały w nim] białe, zielone i błękitne tkaniny przymocowane sznurami z bisiur i purpury do srebrnych pierścieni na słupach z marmuru. Złote i srebrne łóża [stały] na posadzce z kryształu i marmuru, z białego i czarnego marmuru. **7** A napój podawano w złotych naczyniach, każde z naczyń było zaś inne, a wina królewskiego było pod dostatkiem, jak przystało na króla. **8** Ale do picia, według polecenia, nikt nikogo nie przymuszał. Tak bowiem rozkazał król wszystkim zarządcom swego domu, aby czynili według woli każdego. **9** Królowa Waszti także wyprawiła uczęć dla kobiet w domu królewskim, który należał do króla Aswerusa. **10** A dnia siódmego, gdy serce króla rozweseliło się winem, rozkazał on Mechumanie, aby Bizzecie, Charbonie, Bigcie, Abagcie, Zetarowi i Karkasowi, siedmiu eunuchom, którzy służyli przy królu Aswerusie; **11** Aby przyprowadzili przed oblicze królową Waszti w koronie królewskiej, chcąc pokazać ludowi i książętom jej piękność. Była bowiem bardziej piękna. **12** Ale królowa Waszti odmówiła przyjścia na rozkaz króla, przekazany przez eunuchów. Król więc bardzo się rozgniewał, a gniew w nim zapłonął. **13** Wtedy król zapytał mędrców obeznanych z czasami (gdyż taki był zwyczaj, aby [sprawy] królewskie przedkładać wszystkim znawcom prawa i z czasami (gdyż taki był zwyczaj, aby [sprawy] królewskie przedkładać wszystkim znawcom prawa i za to, że nie wykonała rozkazu króla Aswerusa [przekazanego] przez eunuchów? **16** Wtedy Memukan odpowiedział przed królem i książętami: Królowa Waszti wystąpiła nie tylko przeciw samemu królowi, ale przeciw wszystkim książętom i wszystkim ludom, które tak że od razu [kazał] dać jej środki pielęgnacyjne, [życią] we wszystkich prowincjach króla Aswerusa. **17** należną jej część, oraz siedem dobranych dziewcząt z

Kiedy bowiem postępek królowej rozniesie się wśród wszystkich kobiet, wzgardzą one swoimi mężami w swoich oczach i powiedzą: Król Aswerus rozkazał przyprowadzić królową Waszti przed swoje oblicze, a ona nie przyszła. **18** Jeszcze dzisiaj księżniczki perskie i medyjskie, które słyszały o postęku królowej, będą mówiły to samo wszystkim książętom króla, a będzie wiele pogardy i gniewu. **19** [Dlatego więc], jeśli król uzna to za słusne, niech wyjdzie od króla wyrok i niech będzie wpisany do praw perskich i medyjskich, które są nieodwoalne: Że Waszti nie przyjdzie już przed oblicze króla Aswerusa, a jej godność królewską niech król da innej, lepszej od niej. **20** A gdy ten wyrok, wydany przez króla, będzie ogłoszony w całym jego królestwie – a jest ono wielkie – wtedy wszystkie żony okażą szacunek swoim mężom, od wielkiego aż do małego. **21** Ta rada podobała się królowi i książętom i król uczynił według rady Memukana. **22** I rozestał listy do wszystkich prowincji królewskich, do każdej prowincji [napisany] jej własnym pismem, i do każdego ludu w jego języku, aby każdy mężczyzna był panem w swoim domu. A ogłoszono to w języku każdego narodu.

2 Po tych wydarzeniach, gdy ustąpił gniew króla Aswerusa, wspomniał on na Waszti i na to, co uczyniła, oraz dekret, który został wydany przeciwko niej. **3** I dworzanie króla, którzy mu usługiwali, powiedzieli: Niech poszukują dla króla młodych dziewcząt o pięknej urodzie; **3** I niech król ustanowi urzędników we wszystkich prowincjach swego królestwa, aby zgromadzili wszystkie małe dziewczęta o pięknej urodzie w pałacu Suza, w domu kobiet, pod opieką Hegaja, eunucha królewskiego, stróża kobiet, i niech im dadzą [środków] do ich pielęgnacji. **4** A ta panienka, która spodoba się królowi, zostanie królową w miejscu Waszti. Spodobała się ta rada królowi i tak uczynił. **5** A w pałacu Suza był pewien Żyd imieniem Mardocheusz, syn Jaira, syna Szimejego, syna Kisza, z pokolenia Beniamina. **6** Został on uprowadzony z Jerozolimy wraz z innymi pojmanymi, których uprowadzono razem z Jechoniaszem, królem Judy, którego wziął do niewoli sądu; **7** Był [on] opiekunkiem Hadassy, to jest Estery, córki swego stryja, nie miała ona bowiem ani ojca, ani matki. A [była to] panna piękna i urodziwa. Mardocheusz, po śmierci jej ojca i matki, przyjął ją za córkę. **8** A gdy ogłoszono rozkaz króla i jego dekret i gdy zgromadzono wiele panien w pałacu Suza pod opieką Hegaja, wzięto też i Estera do domu króla pod opieką Hegaja, stróża kobiet. **9** I spodobała mu się dziewczyna, i znalazła laskę w jego oczach, przeciwnie wszystkim książętom i wszystkim ludom, które tak że od razu [kazał] dać jej środki pielęgnacyjne, [życią] we wszystkich prowincjach króla Aswerusa. **10** należną jej część, oraz siedem dobranych dziewcząt z

domu króla. Następnie przeniósł ją i jej dziewczęta do bramie królewskiej, klękali przed Hamanem i oddawali najlepszej części w domu kobiet. **10** [Ale] Estera nie mu poklon. Tak bowiem rozkazał co do niego król. Ale oznajmiła swojego ludu ani pochodzenia, ponieważ Mardocheusz nie klękał przed nim ani nie oddawał Mardocheusz nakazał jej, by tego nie ujawniała. **11** A Mardocheusz każdego dnia przechadzał się w bramie królewskiej, pytali Mardocheusza: Czemu przed dziedzicem domu kobiet, aby się dowiedzieć przekraczasz rozkaz króla? **4** A gdy tak do niego o zdrowie Estery i co się z nią stanie. **12** A gdy dzień po dniu mówili, a on ich nie słuchał, donieśli [o nadchodziła kolej na każdą z tych panien, aby wejść tym] Hamanowi, aby się przekonać, czy Mardocheusz do króla Aswerusa po upływie dwunastu miesięcy będzie obstawał przy swoim. Powiedział im bowiem, że zgodnie z prawem dla kobiet – był to bowiem okres ich pielegnacji: sześć miesięcy olejkiem z mirry, a sześć miesięcy wonnościami i [innymi] środkami pielegnacji dla kobiet; **13** Wtedy panna udawała się do króla, [a] rękę na samego Mardocheusza, ponieważ doniesiono czegokolwiek żądała, dawano jej, aby z tym szła z mu, z jakiego ludu pochodzi Mardocheusz. Szukał domu kobiet aż do domu królewskiego. **14** Wieczorem więc Haman sposobności, aby wytracić wszystkich wychodziła, rano zaś wracała do drugiego domu kobiet. Żydów, którzy byli w całym królestwie Aswerusa, to pod opiekę Szaaszgaza, eunucha królewskiego, stróża jest lud Mardocheusza. **7** [Tak więc] w pierwszym nałożnic. Nie przychodziła już więcej do króla, chyba miesiąc, w miesiącu Nisan, w dwunastym roku króla że spodobała się królowi i wzywano ją po imieniu. **15** A Aswerusa, rzucano przed Hamanem Pur, czyli los, gdy przyszła kolej na Esterę, córkę Abichaila, stryja od dnia do dnia i od miesiąca do miesiąca, [aż] do Mardocheusza, który ją przyjął za córkę – aby udała dwunastego [miesiąca], to jest miesiąca Adar. **8** Potem się do króla, nie żądała niczego prócz tego, co polecił Haman powiedział do króla Aswerusa: Jest pewien Hegaj, eunuch króla, stróż kobiet. I Estera zyskała lud rozproszony i rozsypany pomiędzy ludami we łaskę w oczach wszystkich, którzy na nią patrzyli. wszystkich prowincjach twego królestwa. Jego prawa **16** Zabrano więc Esterę do króla Aswerusa, do jego są inne od [praw] wszystkich ludów, a praw króla nie domu królewskiego, w dziesiątym miesiącu, to jest w przestrzega. Dlatego więc nie jest korzystne dla króla miesiącu Tebet, w siódmym roku jego panowania. **17** I tak go pozostawić. **9** Jeśli król uzna to za słuszne, król umiłował Esterę nad wszystkie kobiety, i znalazła niech zostanie zapisane, że [ten lud] ma być wytracony. ona łaskę i jego przychylność ponad wszystkie panny. A [ja] odważę się dziesięć tysięcy talentów srebra do tak że włożył jej na głowę koronę królewską i uczynił rąk przełożonych nad tą pracą, aby je wnieśli do ją królową w miejsce Waszti. **18** Potem król wyprawił skarbca królewskiego. **10** Wtedy król zdjął pierścień wielką ucztę dla wszystkich swoich książąt i sług, ucztę ze swojej ręki i dał go Hamanowi Agagicie, synowi Estery, a prowincje uwolnił od podatków i porozdawał Hammedaty, wrogowi Żydów. **11** Król powiedział od dary, jak przystało na króla. **19** Gdy ponownie zebrano Hamana: Przekazuję ci to srebro i ten lud, abyś dziewczę, Mardocheusz siedział przy bramie króla. **20** uczynił z nim, co ci się podoba. **12** Wezwano więc A Estera nie oznajmiła [jeszcze] swego pochodzenia pisarzy króla w pierwszym miesiącu, dnia trzynastego ani ludu, tak jak jej rozkazała Mardocheusz. Estera tego miesiąca, i napisano wszystko tak, jak Haman wykonała polecenie Mardocheusza, tak jak dawniej, rozkazała, do satrapów królewskich, do namiestników gdy była jeszcze pod jego opieką. **21** W tych dniach, z każdej prowincji i do dowódców każdego ludu z gdy Mardocheusz siedział przy bramie króla, dwaj każdej prowincji według jej pisma i do każdego narodu eunuchowie króla, Bigtan i Teresz, stróże progu, według jego języka. [Listy] napisano w imieniu króla byli rozniewani i szukali sposobności, aby podnieść Aswerusa i opieczętowano [je] sygnetem króla. **13** rękę na króla Aswerusa. **22** Dowiedział się o tym Potem rozesłano je przez gorów do wszystkich Mardocheusz i oznajmił [to] królowej Esterze, a Estera prowincji królewskich, aby zgładzono, wymordowano i oznajmiła to królowi w imieniu Mardocheusza. **23** wytracono wszystkich Żydów, od młodego do starca, A gdy tę sprawę zbadano, okazała się prawdziwa. dzieci i kobiety, w jeden dzień, mianowicie trzynastego Powieszono więc obydwu na szubienicy i zapisano to [dnia] dwunastego miesiąca, miesiąca Adar, a ich w księgach kronik przed królem.

3 Po tych wydarzeniach król Aswerus uczynił wielkim Hamana, syna Hammedaty, Agagitę, wywyższył go i umieścił jego tron ponad wszystkimi książętami, którzy [byli] przy nim. **2** A wszyscy ludzi, którzy [stali] w

dekret ogłoszono także w pałacu Suza. A król i Haman Mardocheusz i uczyńił wszystko, co mu rozkazała zasiedli, aby pić, lecz miasto Suza było zatrwożone. Ester.

4 Kiedy Mardocheusz dowiedział się o wszystkim, co się stało, rozdarł swoje szaty i przyodział się w wóz, który przewoził jasne i czarne ubrania.

następnie [posyпал się] popiołem, wyszedł na środek miasta i lamentował głośno i gorzko. 2 I doszedł aż do bramy królewskiej, gdyż nie wolno było wejść w bramę królewską przyodzianemu w wór. 3 W każdej prowincji, gdzie tylko dotarł rozkaz króla i jego dekret, [nastała] wielka żałoba wśród Żydów, nastąpił też post, płacz i lament, a wielu leżało w worze i w popiele. 4 Przyszły więc służące Estery i jej eunuchowie i opowiedzieli jej [o tym]. Wtedy królowa bardzo się zasmuciła i posłała szaty, aby ubrać Mardocheusza i zdjąć z niego wór. Ale [on ich] nie przyjął. 5 Wtedy Estera zwołała Hatakę, [jednego] z eunuchów króla, którego on dał jej do posługi, i rozkazała mu pójść do Mardocheusza, aby się dowiedział, co to ma znaczyć i dlaczego tak się stało. 6 Wyszedł więc Hatak do Mardocheusza na plac miejski, który był przed bramą królewską; 7 I Mardocheusz opowiedział mu wszystko, co mu się przydarzyło, także o sumie srebra, którą Haman obiecał odważyć do skarbcia królewskiego za Żydów, aby zostali wytraceni. 8 Ponadto dał mu odpis dekretu o ich zagładzie, który ogłoszono w Suzie, aby pokazał [go] Esterze, powiadomił ją i rozkazał, aby poszła do króla, błagając go o swój lud i wstawiając się za nim. 9 Przyszedł więc Hatak i przekazał Esterze słowa

Mardocheusza. **10** I Estera odpowiedziała Hatakowi i poleciła mu iść do Mardocheusza: **11** Wszyscy słudzy króla oraz lud z prowincji królewskich wiedzą, że ktokolwiek – mężczyzna lub kobieta – wejdzie do króla na dziedziniec wewnętrzny, nie będąc wezwany, podlega tylko jednemu prawu – ma zostać zabity, z wyjątkiem tego, nad którym król wyciągnie złote berło, ten zostanie przy życiu. Ale mnie nie wezwano, aby wejść do króla, już od trzydziestu dni. **12** I powiedziano Mardocheuszowi słowa Estery. **13** Wtedy Mardocheusz polecił przekazać Esterze taką odpowiedź: Nie myśl sobie, że ty jedna spośród wszystkich Żydów ocalejesz w domu królewskim. **14** Jeśli bowiem ty całkowicie będziesz milczeć w tym czasie, uwolnienie i wybawienie dla Żydów przyjdzie z innego miejsca, ale ty i dom twoego ojca zginiecie. A kto wie, czy nie na tę właśnie chwilę dostąpiłaś godności królestwa? **15** Estera poleciła, by odpowiedziano Mardocheuszowi: **16** Idź, zbierz wszystkich Żydów, którzy się znajdują w Suzie, i poscie za mnie, nie jedzcie ani nie pijcie przez trzy

dni, nocą i dniem. Ja także i moje służące będąemy pościć, a potem wejdę do króla, choć to niezgodne z prawem. A jeśli zginę, to zginę. 17 Poszedł więc

5 Trzeciego dnia Estera ubrała się w szaty królowej, stanęła na wewnętrznym dziedzińcu domu króla, naprzeciw domu króla. A król siedział na swoim królewskim tronie w domu króla naprzeciw bramy domu. **2** A gdy król zobaczył królową Esterę, stojącą na dziedzińcu, znalazła ona łaskę w jego oczach i król wyciągnął do Estery złote berło, które [trzymał] w ręku. Estera więc zbliżyła się i dotknęła końca berła. **3** Król zapytał ją: Co ci jest, królowo Estero? Jaka jest twoja prośba? [Choćbyś prosiła o] połowę królestwa, będzie ci dane. **4** Estera odpowiedziała: Jeśli to się królowi podoba, to niech przyjdzie król i Haman dzisiaj na ucztę, którą dla niego przygotowałam. **5** Król powiedział: Zawołajcie szybko Hamana, aby spełnił prośbę Estery. Przyszedł więc król i Haman na ucztę, którą wyprawiła Estera. **6** Potem król zapytał Esterę, gdy się napił wina: Jaka jest twoja prośba, a będzie ci dane. Jakie jest twoje życzenie? Choćbyś prosiła o połowę królestwa, będzie ci dane. **7** Na to Estera odpowiedziała: [Oto] moje życzenie i moja prośba: **8** Jeśli znalazłam łaskę w oczach króla i jeśli królowi się podoba, aby spełnić moją prośbę i wykonać moje życzenie, to niech przyjdzie król i Haman na ucztę, którą im przygotuję, a jutro uczynię według słowa króla. **9** I wyszedł Haman tego dnia wesoły i dobrej myśli. Ale gdy Haman zobaczył Mardocheusza w

my... Ale gdy Haman zaszczyt Mardocheusza w bramie królewskiej, że on ani nie powstał, ani się nie poruszył przed nim, napełnił się gniewem na Mardocheusza. 10 Opanował się jednak Haman, a gdy przyszedł do domu, posłał po swoich przyjaciół i Zeresz, swoją żonę. 11 I opowiadał im Haman o wspaniałości jego bogactwa, o mnóstwie swoich synów oraz o tym wszystkim, jak wielkim król go uczynił i jak go wywyższył ponad [innych] książąt i slugi króla. 12 Ponadto Haman powiedział: Nawet królowa Estera nikogo oprócz mnie nie zaprosiła na ucztę z królem, którą przygotowała, a jeszcze na jutro zostałem do niej zaproszony z królem. 13 Ale to wszystko jest dla mnie niczym, dopóki widzę Żyda Mardocheusza, siedzącego w bramie królewskiej. 14 Wtedy jego żona Zeresz oraz wszyscy jego przyjaciele powiedzieli mu: Niech postawią szubienicę wysoką, na pięćdziesiąt lokci, a rano powiedz królowi, aby powieszono na niej Mardocheusza. Potem idź wesół z królem na ucztę. I spodobała się Hamanowi ta rada, i rozkazał postawić szubienicę.

6 A tej nocy król nie mógł spać, kazał więc przynieść księgi pamiątkową kronik. I odczytano ją przed królem, a tam znaleziono zapiszek, że to Mardoniusz

doniósł na Bigtana i Teresza, dwóch eunuchów bowiem sprzedani, ja i mój lud, aby nas zgładzić, króla, stróżów progu, że usiłowali podnieść rękę na wymordować i wytracić. Gdybyśmy zostali sprzedani króla Aswerusa. 3 Wtedy król zapytał: Jaka część jako niewolnicy i niewolnice, milczałabym, chociaż wróg i jaki zaszczyt przyznano za to Mardocheuszowi? nigdy by nie mógł wynagrodzić tej szkody [wyrządzonej] Odpowiedzieli słudzy króla, jego dworzanie: Niczego królowi. 5 Wtedy król Aswerus odpowiedział do królowej mu nie przyznano. 4 Król zapytał: Kto jest na Esterze: Którz jest i gdzie jest ten, którego serce jest dziedzicu? A właśnie Haman przyszedł na zewnętrzny tak nadęte, aby osmielił się tak uczynić? 6 Estera dziedziniec domu królewskiego, aby porozmawiać z odpowiedziała: Tym przeciwnikiem i wrogiem jest królem, by powiesić Mardocheusza na szubienicy, którą niegodziwy Haman. I Haman zatrwożył się przed dla niego przygotował. 5 Słudzy króla odpowiedzieli królem i królową. 7 Wówczas król wstał w gniewie, mu: Oto Haman stoi na dziedzicu. Król powiedział: opuścić uczęstę [i poszedł] do ogrodu pałacowego. Niech wejdzie. 6 I Haman wszedł. A król zapytał Haman zaś stał, aby błagać królową Esterę o życie, go: Co uczynić temu mężczyźnie, którego król chce gdyż widział, że król postanowił jego zgubę. 8 Potem uczcić? A Haman myślał w swoim sercu: Kogo by król wrócił z ogrodu pałacowego do domu, gdzie się król chciał uczcić bardziej niż mnie? 7 Odpowiedział odbywała uczta, a Haman upadł na łóżko, na którym Haman królowi: Dla mężczyzny, którego król chce siedziła Estera. Wtedy król powiedział: Czy jeszcze uczcić; 8 Niech przyniosą szatę królewską, w której chce gwałcić królową przy mnie w domu? A gdy te się ubiera król, [niech przyprowadzą] konia, na którym słowa wyszły z ust króla, natychmiast zakryto twarz jeździ król, i niech włożą mu koronę królewską na Hamana. 9 I Charbona, jeden z eunuchów, powiedział głos: 9 Potem niech przekażą tę szatę i konia do króla: Oto szubienica przygotowana przez Hamaną, dla Mardocheusza, który dbał o dobro króla, stoi przy ubioru tego mężczyznę, którego król chce uczcić, domu Hamana, wysoka na pięćdziesiąt lokci. Król niech go prowadzą na koniu po placu miejskim i powiedział: Powieście go na niej. 10 I powieszono niech wolają przed nim: Tak postąpi się z mężczyzną, Hamana na tej szubienicy, która przygotowała dla którego król chce uczcić. 10 Wtedy król powiedział Mardocheusza. I tak gniew króla się uspokoił.

8 Tego dnia król Aswerus dał królowej Esterze dom Hamana, wroga Żydów, a Mardocheusz przyszedł przed króla, gdyż Estera powiedziała [mu], kim on jest dla niej. 2 Wtedy król zdjął swój pierścień, który zabrał Hamanowi, i dał go Mardocheuszowi. Estera zaś ustanowiła Mardocheusza nad domem Hamana. 3 Potem Estera jeszcze mówiła do króla, upadła mu do nog i z płaczem prosiła go, aby odwrócił złość Hamana, Agagity, i jego zamiar, który powiązał przeciwko Żydom. 4 Wtedy król wyciągnął ku Esterze złote berło, a Estera wstała i stanęła przed królem. 5 I powiedziała: Jeśli królowi się podoba, jeśli znalazłam laskę w jego oczach, jeśli król uzna to za słusze i jeśli ja jestem miła w jego oczach, niech zostanie napisane, aby wycofano listy obmyślone przez Hamaną, syna Hammedaty, Agagity, które napisał, aby wytracić Żydów, którzy [sa] we wszystkich prowincjach królewskich. 6 Jakże bowiem mogłabym patrzeć na to nieszczęście, które spotka mój lud? Jak mogłabym patrzeć na zgubę mojej rodziny? 7 Wtedy król Aswerus powiedział do królowej Estery i do Żyda Mardocheusza: Oto dałem Esterze dom Hamana, a jego powieszono na szubienicy, ponieważ podniósł rękę na Żydów. 8 Napiszcie więc do Żydów to, co uznacie za słusze, w imieniu króla i zapieczętujcie pierścieniem królewskim. To bowiem, co zostało napisane w imieniu króla i zapieczętowane pierścieniem królewskim, nie może być odwołane. 9

Zwołano więc pisarzy króla w tym czasie, trzeciego swego upodobania. 6 Nawet i w pałacu Suza Żydzi miesiąca, to jest miesiąca Siwan, dwudziestego zabili i wytracili pięciuset mężczyzn; 7 I Parszandatę, trzeciego [dnia] tego [miesiąca], i napisano wszystko, Dalfona i Aspatę; 8 I Poratę, Adalię i Arydą; 9 tak jak nakazał Mardocheusz, do Żydów, do satrapów, I Parmasztę, Arisaja, Aridaja i Wajezatę; 10 Tych do namiestników i do przełożonych prowincji, które dziesięciu synów Hamana, syna Hammedaty, wroga rozcigrają się od Indii aż do Etiopii, do stu dwudziestu Żydów, zabili, ale po łupy nie wyciągnęli swej ręki. siedmiu prowincji, do każdej prowincji jej pismem i do 11 Tego samego dnia dotarła do króla wiadomość o każdego ludu w jego języku, i do Żydów ich pismem i w liczbie zabitych w pałacu Suza. 12 I król powiedział do ich języku. 10 A gdy napisał w imieniu króla Aswerusa królowej Estery: W pałacu Suza Żydzi zabili i wytracili i zapieczętował pierścieniem królewskim, rozesłał listy pięciuset mężczyzn oraz dziesięciu synów Hamana. [A] przez gońców jeżdżących na koniach szybkich i na w pozostałych prowincjach królewskich, cóż uczynili? mulach młodych; 11 Że król dał wolność Żydom, którzy Jaką masz jeszcze prośbę, a będzie spełniona. Czego byli we wszystkich miastach, aby zgromadzili się i jeszcze sobie życzyli, a stanie ci się. 13 Estera stanęły w obronie swego życia, aby też wytracili, zabili i odpowiedziała: Jeśli się królowi spodoba, niech wolno wygubili wszystkich zbrojnych napadających na nich będzie jutro Żydom, którzy są w Suzie, uczynić według wśród ludu i prowincji, wraz z ich dzieciimi i kobietami, a dekretu dzisiejszego i niech powieszą dziesięciu synów ich mienie [zabrali] jako łup; 12 [I to] w jednym dniu we Hamana na szubienicy. 14 I król rozkazał, aby tak wszystkich prowincji króla Aswerusa, [mianowicie] uczyniono. Ogłoszono dekret w Suzie i powieszono trzynastego dnia dwunastego miesiąca, to jest miesiąca dziesięciu synów Hamana. 15 A Żydzi, którzy [byli] w Adar. 13 Odpis tego pisma, w którym wydano dekret Suzie, zgromadzili się także dnia czternastego miesiąca dla każdej prowincji, ogłoszono wszystkim ludom, że Adar i zabili w Suzie trzystu mężczyzn, lecz po łupy nie Żydzi będą gotowi na ten dzień do pomsty nad swymi wyciągnęli swojej ręki. 16 Pozostali zaś Żydzi, którzy wrogami. 14 [Wtedy] wyruszyli gońcy, jeżdżący na byli w prowincjach królewskich, zebrali się w obronie szybkich koniach i na mulach, przynaglani rozkazem swojego życia i mieli odpoczynek od swoich wrogów. króla. Dekret ogłoszono także w pałacu Suza. 15 A Zabili siedemdziesiąt pięć tysięcy swoich wrogów, Mardocheusz wyszedł od króla [ubrany] w niebieskie i lecz po łupy nie wyciągnęli swojej ręki; 17 W dniu białe szaty królewskie, z wielką koroną złotą i w płaszczu trzynastym miesiąca Adar, a odpoczywali czternastego z bisioru i purpurowego. A miasto Suza weseliło i radowało [dnia] tego [miesiąca] i obchodzili go jako dzień uczty się. 16 Dla Żydów nastąpiło święto i wesele, radość i wesela. 18 Ale Żydzi, którzy byli w Suzie, zebrali cześć. 17 A w każdej prowincji i w każdym mieście, się dnia trzynastego i czternastego tego miesiąca, dokądkolwiek rozkaz króla i jego dekret dotarły, Żydzi a piętnastego [dnia] odpoczęli i obchodzili go jako mieli wesele, radość, uczęstę i doniosły dzień. Wielu zaś dzień uczty i wesela. 19 Dlatego Żydzi mieszkający we spośród ludu tych ziem zostało Żydami. Padł bowiem na nich strach przed Żydami.

9 A dwunastego [miesiąca], czyli miesiąca Adar, trzynastego dnia tego miesiąca, gdy nadszedł czas wypełnienia rozkazu króla i jego dekretu, tego dnia, kiedy wrogowie Żydów spodziewali się, że będą panować nad nimi, stało się wprost przeciwnie, ponieważ Żydzi panowali nad tymi, którzy ich nienawidzili. 2 Żydzi bowiem zebrali się w swoich miastach we wszystkich prowincjach króla Aswerusa, aby podnieść rękę na tych, którzy pragnęli ich zguby. A nikt nie mógł im stawić oporu, gdyż strach przed nimi padł na wszystkie ludy. 3 I wszyscy przełożeni prowincji, satrapowie, namiestnicy i urzędnicy królewscy popierali Żydów, bo padł na nich strach przed Mardocheuszem. 4 Mardocheusz był bowiem wielki w domu króla, a jego sława rozchodziła się po wszystkich prowincjach, gdyż Mardocheusz stawał się coraz większy. 5 Tak to Żydzi zabili wszystkich swoich wrogów mieczem, mordując i niszcząc, a czynili z tymi, co ich nienawidzili, według

czternasty dzień miesiąca Adar jako dzień radości, uczty i jako doniosły dzień, w którym posyłają sobie dary żywnościowe. 20 A Mardocheusz spisał te wydarzenia i rozesłał listy do wszystkich Żydów, którzy [byli] we wszystkich prowincjach króla Aswerusa, bliskich i dalekich; 21 Zobowiązując ich, aby obchodzili czternasty dzień miesiąca Adar i piętnasty dzień tego samego [miesiąca], rokrocznie; 22 Jako dni, w których Żydzi odpoczęli od swoich wrogów, i miesiąc, który obrócił się im ze smutku w radość, a z płaczu w dzień radości – aby obchodzili je jako dni uczty i wesela oraz posylania sobie darów żywnościowych, a ubogim darów. 23 [Wszyscy] Żydzi przyjęli to, co sami zaczęli czynić, a co napisał im Mardocheusz; 24 Haman bowiem, syn Hammedaty, Agagity, wróg wszystkich Żydów, wymyślił plan przeciw Żydom, aby ich wytracić, i rzucił Pur, czyli los, aby ich wytracić i zniszczyć; 25 Ale gdy Estera przyszła przed króla, ten wydał dekret na piśmie, aby jego niegodziwy zamiar,

który obmyślił przeciwko Żydom, obrócił się na głowę jego, i aby powiesić jego i jego synów na szubienicy. **26** Dlatego nazwali te dni Purim, od nazwy Pur. A z powodu wszystkich słów tego listu oraz na podstawie tego, co widzieli i co ich spotkało; **27** Żydzi postanowili i wzięli na siebie, na swoje potomstwo i na wszystkich, którzy się do nich przyłączyli, nieustający [obowiązek], aby obchodzono te dwa dni stosownie do pisma i zgodnie z ustalonym czasem każdego roku; **28** I że te dni [będą] wspominane i obchodzone we wszystkich pokoleniach, w każdej rodzinie, w każdej prowincji i w każdym mieście; że te dni Purim nie zaginą wśród Żydów, a pamięć o nich nie ustanie u ich potomstwa. **29** Królowa Estera, córka Abichaila, i Żyd Mardocheusz napisali z całą powagą, aby potwierdzić ten drugi list dotyczący Purim. **30** Mardocheusz posłał ten list do wszystkich Żydów, do stu dwudziestu siedmiu prowincji królestwa Aswerusa, ze słowami pokoju i prawdy; **31** Aby ustanowić te dni Purim w ustalonym czasie, jak to Żyd Mardocheusz i królowa Estera ustanowili je i jak zobowiązali samych siebie i swoje potomstwo, na pamiątkę postu i ich lamentacji. **32** Nakaz Estery potwierdził ustawę dotyczącą tych [dni] Purim i zostało to zapisane [w] księdze.

10 Potem król Aswerus nałożył podatek na [swoja] ziemię i na wyspy morskie. **2** A wszystkie dzieła jego potęgi i mocy oraz opis wielkości Mardocheusza, którą wyróżnił go król, czy nie są zapisane w księgach kronik królów Medii i Persji? **3** Żyd Mardocheusz [był] bowiem drugi po królu Aswerusie, wielki w oczach Żydów i cieszący się uznaniem wśród wielu swoich braci, troszczył się o dobro swego ludu i głosił pokój całemu swemu ludowi.

Hioba

1 Był w ziemi Uz człowiek imieniem Hiob; ten człowiek był doskonały i prawy, i bojący się Boga, a stroniący od zła. **2** I urodziło mu się siedmiu synów i trzy córki. **3** A jego dobytek stanowiło siedem tysięcy owiec, trzy tysiące wielbłądów, pięćset jarzm wołów i pięćset oślic; [miał też] bardzo liczną służbę. Był on człowiekiem najmoźniejszym wśród wszystkich ludzi Wschodu. **4** Jego synowie schodzili się i urządzali ucztę, każdy w [swoim] domu w ustalonym dniu. Posyłali po swoje trzy siostry i zapraszali je, aby jadły i pili wraz z nimi. **5** A gdy minęły dni uczy, Hiob posyłał i poświęcał ich. Potem wstawał wczesnym rankiem i składał całopalenia [stosownie do] ich liczby. Mówił bowiem Hiob: Może moi synowie zgrzeszyli i złorzeczyli Bogu w swoich sercach. Tak Hiob czynił zawsze. **6** Zdarzyło się [pewnego] dnia, gdy synowie Boży przybyli, aby stanąć przed PANEM, że też szatan pojawił się wśród nich. **7** Wtedy PAN zapytał szatana: Skąd przychodzisz? Szatan odpowiedział PANU: Krażylem po ziemi i przechadzałem się po niej. **8** PAN powiedział do szatana: Czy zwróciłeś uwagę na mojego sługę Hioba – że nie ma nikogo mu równego na ziemi? [To] człowiek doskonały i prawy, bojący się Boga i stroniący od zła. **9** A szatan odpowiedział PANU: Czy Hiob za darmo boi się Boga? **10** Czy nie ogrodziłeś zewsząd jego samego, jego domu i wszystkiego, co ma? Błogosławileś dziełom jego rąk, a jego dobytek rozmnożył się na ziemi. **11** Ale wyciągnij tylko swoją rękę i dotknij wszystkiego, co ma, a [na pewno] będzie ci w twarz złorzeczył. **12** Wtedy PAN powiedział do szatana: Oto wszystko, co ma, [jest] w twojej mocy, tylko na niego nie wyciągaj ręki. I szatan odszedł sprzed oblicza PANA. **13** Zdarzyło się [któregoś] dnia, gdy jego synowie i córki jedli i pili wino w domu najstarszego brata; **14** Że do Hioba przybył posłaniec i powiedział: Woły orały, a oślice pasły się obok nich; **15** I napadli Sabejczycy, i zabrali je, a sługи pozabijali ostrzem miecza. Uszedlem tylko ja sam, aby cie [o tym] powiadomić. **16** A gdy ten jeszcze mówił, przyszedł inny i powiedział: Ogień Boży spadł z nieba, spalił owce i ślgi i pochłonął ich. Uszedlem tylko ja sam, aby cie [o tym] powiadomić. **17** A gdy ten jeszcze mówił, przyszedł inny i powiedział: Chaldejczycy podzieleni na trzy oddziały napadli na wielbłądy, zabrali je, a ślgi pozabijali ostrzem miecza. Uszedlem tylko ja sam, aby cie [o tym] powiadomić. **18** A gdy ten jeszcze mówił, przyszedł inny i powiedział: Twoi synowie i córki jedli i pili wino w domu najstarszego brata; **19** A oto gwałtowny wiatr powiął od pustyni i uderzył w cztery węgły domu, tak że zawalił się na dzieci i pomarły.

Uszedlem tylko ja sam, aby cię [o tym] powiadomić. **20** Wtedy Hiob wstał, rozdał swój płaszcz, ogolił swoją głowę, potem upadł na ziemię i oddał poklon; **21** I powiedział: Nagi wyszedlem z łona swojej matki i nagi tam powróczę. PAN dał, PAN też wziął, niech imię PANA będzie błogosławione. **22** W tym wszystkim Hiob nie zgrzeszył ani nie oskarżał Boga o nic niewłaściwego.

2 I [znowu pewnego] dnia, gdy synowie Boży przybyli, aby stanąć przed PANEM, wśród nich przyszedł też szatan, aby stanąć przed PANEM. **2** Wtedy PAN powiedział do szatana: Skąd przychodzisz? Szatan odpowiedział PANU: Krażylem po ziemi i przechadzałem się po niej. **3** PAN zapytał szatana: Czy zauważałeś mojego sługę Hioba – że nie ma nikogo mu równego na ziemi? [To] człowiek doskonały i prawy, bojący się Boga i stroniący od zła. On jeszcze trwa w swojej prawości, choć ty mnie pobudziłeś przeciw niemu, abym go niszczył bez powodu. **4** Szatan odpowiedział PANU: Skórę za skórę; wszystko, co człowiek ma, odda za swoje życie; **5** Ale wyciągnij tylko swoją rękę i dotknij jego kości i ciała, a [na pewno] będzie ci w twarz złorzeczył. **6** Wtedy PAN powiedział do szatana: Oto jest w twojej ręce, ale jego życie zachowaj. **7** Wyszedł więc szatan sprzed oblicza PANA i dotknął Hioba bolesnymi wrzodami, od stóp aż po czubek głowy. **8** A [ten] wziął skorupę, aby się nią skrobać, i siedział w popiele. **9** Jego żona powiedziała mu: Jeszcze trwasz w swojej prawości? Zlorzecz Bogu i umieraj. **10** I odpowiedział jej: Mówisz, tak jak mówią głupie kobiety. Czy [tylko] dobro będądziemy przyjmować od Boga, a zła przyjmować nie będziemy? W tym wszystkim Hiob nie zgrzeszył swymi ustami. **11** A gdy trzej przyjaciele Hioba usłyszeli o całym nieszczęściu, które spadło na niego, przyszli, każdy ze swego miejsca: Elifaz z Temanu, Bildad z Szuach i Sofar z Naamy. Umówili się bowiem, aby przyjść i wraz z nim lamentować, i pocieszyć go. **12** A gdy z daleka podnieśli swoje oczy, nie poznali go. Podnieśli swój głos i płakali, a potem każdy z nich rozdał swój płaszcz i rzucał proch w górę na swoją głowę; **13** I siedzieli z nim na ziemi przez siedem dni i siedem nocy i żaden z nich nie przemówił do niego ani słowem. Widzieli bowiem ogrom [jego] bólu.

17 Potem Hiob otworzył swoje usta i przeklinał swój dzień. **2** Hiob odezwał się i zawała: **3** Niech zginie dzień, w którym się urodziłem, i noc, [w której] powiedzano: Poczęty mężczyzna. **4** Niech ten dzień stanie się ciemnością, niech o niego nie troszczy się Bóg z wysokości i nie oświetla go światłość. **5** Niech go pokryje ciemność i cień śmierci, niech go ogarnie obłok i przerazi mrok dnia. **6** Niech tą nocą zawiadnie

ciemność, niech nie będzie liczona wśród dni roku [i] zadrąły. 15 Wtedy duch przeszedł przed moją twarzą, nie wejdzie w liczbę miesięcy. 7 Niech ta noc będzie zjeżyły się włosy na moim ciele. 16 Stanął, lecz nie samotna, niech nie będzie w niej radosnego śpiewu. 8 rozpoznałem jego wyglądu, [tylko jakiś] kształt [był] Niech przeklną ją ci, którzy przeklinają dzień, którzy przed moimi oczami; nastąpiła cisza, a potem usłyszałem sę, gotowi podnieść swój lament. 9 Niech gwiazdy głos [mówiący]: 17 Czy śmiertelny człowiek może być zaćmia się [o] zmierzchu, niech nie doczeka się światła sprawiedliwego niż Bóg? Czy człowiek [może być] ani nie zobaczy zorzy porannej; 10 Bo nie zamknęła czystszy niż jego Stwórca? 18 Oto swoim slugom nie drzwi łona mej [matki] i nie ukryła smutku przed moimi ufa i w swoich aniołach dostrzega braki; 19 O ileż oczami. 11 Czemu nie umarłem w łonie? [Czemu] nie bardziej w tych, którzy mieszkają w domach glinianych, zginąłem, kiedy wyszedłem z łona? 12 Czemu przyjęły których podstawa jest w prochu – łatwiej [ich] zgnięść mnie kolana? Czemu [przyjęły mnie] piersi, abym mógł niż mola. 20 Od poranka aż do wieczora są gładzeni; [je] ssać? 13 Teraz bowiem leżałbym i trwał w spokoju, giną na wieki, a nikt [tego] nie zauważa. 21 Czy ich spałbym i odpoczywał; 14 Z królami i z doradcami wspaniałość nie przemija wraz z nimi? Umierają, ale ziemii, którzy sobie budowali opustoszałe miejsca; 15 nie w mądrości.

Albo z książętami, którzy mieli złoto i napełnili swe domy srebrem; 16 Albo [czemu] nie stałem się jak ukryty, martwy plód, jak niemowlęta, [które] nie widziały światła? 17 Tam bezbożni przestają straszyć, tam pozbawieni siły odpoczywają. 18 Tam wieźnionie razem wypoczywają i nie słyszą głosu ciemności. 19 Mały i wielki [są] tam sobie równi i niewolnik jest wolny od swego pana. 20 Czemu nędznemu dane jest światło, a życie [tym], którzy są rogorodzeni na duszy; 21 Którzy z tępknątą wypatrują śmierci, a [ta] nie przychodzi, choć jej szukają pilniej niż ukrytych skarbów; 22 Którzy wielce się radują i cieszą, kiedy grób znajdują? 23 [Czemu dane jest światło] człowiekowi, którego droga jest ukryta i którego Bóg oszczył? 24 Kiedy bowiem mam jeść, przychodzi moje wzduchanie, a moje jęki rozchodzą się jak woda; 25 Bo to, czego się bałem, spotkało mnie, a to, czego się obawiałem, spadło na mnie. 26 Nie byłem bezpieczny, nie miałem spokoju ani odpoczynku, a jednak nadeszła trwoga.

4 Wtedy Elifaz z Temanu odpowiedział: 2 Jeśli będziemy rozmawiać z tobą, nie będzie ci przykro? Ale który może się od mówienia powstrzymać? 3 Oto nauczałeś wielu i ręce słabe umocniłeś. 4 Twoje słowa podnosili upadającego, a omdlałe kolana wzmacniałeś. 5 A teraz, gdy [to] przyszło na ciebie, opadasz z sił, dotknęły cię i się twożysz. 6 Czy twoja bojaźń nie była twoją ufnością, a prawość twoich dróg – twoją nadzieję? 7 Przypomnij sobie, proszę, czy kiedykolwiek zginął ktoś niewinny? Albo gdzie sprawiedliwych wypetiono? 8 Według tego, co zauważylem, ci, którzy orzą zło i sieją niegodziwość, zbierają je. 9 Od tchnienia Boga giną i od powiewu jego gniewu niszczeją. 10 Ryk lwa, glos dzikiego lwa i zęby lwiątek są złamane. 11 Lew ginie z braku łupu i młode lwicy rozpraszały się. 12 Oto bowiem przymierze z kamieniami na polu, a okrutny potajemnie doszło do mnie słowo i moje ucho usłyszało zwierz polny będzie żyć z tobą w pokoju. 24 I poznasz, szepc. 13 W rozmyślaniu o nocnych widzeniach, że twój przybytek [jest] spokojny; odwiedzisz swoje gody twardy sen spada na ludzi; 14 Ogarnęły mnie mieszkanie, a nie zgrzeszysz. 25 Poznasz też, że strach i drżenie, od których wszystkie moje kości twoje potomstwo się rozmnoży, a twoje dzieci [będą]

5 Wołaj więc, jeśli jest ktoś, kto by ci odpowiedział; i do którego ze świętych się zwróciś? 2 Gniew bowiem zabija głupiego, a prostaka uśmierca zawiść. 3 Widziałem głupiego, jak zapuścił korzenie, lecz zaraz przekląłem jego mieszkanie. 4 Jego synowie są daleko od ratunku, zostają zdęptani w bramie, a nie [ma] nikogo, kto by [ich] ocalił. 5 Jego żniwo głodny pożera, wydobywa je spośród [samych] cierni, a chciwy pochłania ich bogactwa. 6 Utrapienie bowiem nie powstaje z prochu ani z ziemi nie wyrasta niedola; 7 Lecz człowiek rodzi się na niedolię, jak iskry z węgla wzlatują w górę. 8 Ja jednak szukalbym Boga i Bogu przedstawił swoją sprawę; 9 Który czyni rzeczy wielkie i niezbadane, cudowne i niezliczone; 10 Który zsyła deszcz na ziemię i spuszcza wody na pola; 11 Który pokornych stawia wysoko, a smutnych wywyższa ku zbawieniu; 12 Który wniwez obraca zamysły przebiegłych, tak że ich ręce nie wykonują ich zamiaru;

13 Który chwytą mądrych w ich przebiegłości, tak że rada przewrotnych szybko upada. 14 Za dnia napotykają ciemność, a w południe idą po omacku jak w nocy. 15 On wybawia ubogiego od miecza, od ich ust, i z ręki mocarza. 16 Tak to uciśniony ma nadzieję, a nieprawość zamknięta swe usta. 17 Oto błogosławiony człowiek, którego Bóg karze; nie gardź dotknie cię złem. 18 On bowiem rani, ale i opatruje, uderza, a jego ręce uzdrawiają. 19 Z sześciu nieszczęść cię wyrwie, a w siódmym nie potoknie cię złem. 20 W głodzie wybawi cię od śmierci, a na wojnie od mocy miecza. 21 Przed biczem języka będziesz zasłonięty i nie ulęknesz się spustoszenia, gdy nadejdzie. 22 Będziesz się śmiały ze spustoszenia i głodu, nie będziesz się bał zwierząt ziemi. 23 Zawrzesz bowiem przymierze z kamieniami na polu, a okrutny potajemnie doszło do mnie słowo i moje ucho usłyszało zwierz polny będzie żyć z tobą w pokoju. 24 I poznasz, szepc. 13 W rozmyślaniu o nocnych widzeniach, że twój przybytek [jest] spokojny; odwiedzisz swoje gody twardy sen spada na ludzi; 14 Ogarnęły mnie mieszkanie, a nie zgrzeszysz. 25 Poznasz też, że strach i drżenie, od których wszystkie moje kości twoje potomstwo się rozmnoży, a twoje dzieci [będą]

jak trawa ziemi. 26 W sędziwym wieku zejdzieś do grobu, jak snop zboża zbierany w swym czasie. 27 Oto do tego doszliśmy i tak jest. Słuchaj tego i rozważ to sobie.

6 Hiob zaś odpowiedział tymi słowami: 2 O gdyby dokładnie zważono moją udrękę i włożono na szalę całe moje nieszczęście! 3 Byłyby to cięższe niż piasek morski. Dlatego moje słowa płaczą się. 4 [Tkwią] we mnie bowiem strzały Wszechmocnego, których jad osuszył mego ducha, [a] strachy Boże walczą przeciwko mnie. 5 Czy dziki osioł ryczy, gdy ma trawę? Czy wół ryczy nad swoją paszą? 6 Czy można zjeść niesmaczną rzeczą bez soli? Czy ma jakiś smak biało jajka? 7 [Czego się przedtem] moja dusza nie chciała dotknąć, jest to [teraz] moim bolesnym pokarmem. 8 Oby się spełniła moja prośba i Bóg dał mi to, czego pragnę! 9 Oby się Bogu spodobało to, aby mnie zniszczyć, aby opuścić rękę i mnie odciąć! 10 Wtedy miałbym jeszcze pociechę – chociaż pałam bolescia, niech [Bóg] mi nie folguje – nie zatailem bowiem słów Świętego. 11 Jaka [jest] moja siła, abym miał wytrwać? Jaki jest mój koniec, abym przedłużył swoje życie? 12 Czy moja siła jest siłą kamieni? Czy moje ciało jest ze spiżu? 13 Czy moja obrona nie jest we mnie? Czy mój rozsadek odszedł ode mnie? 14 Strapiomemu należy się litość od przyjaciela, ale on opuścił bojaźń Wszechmogącego. 15 Moi bracia zawiedli jak potok, odpływają jak gwałtowne potoki; 16 Które są mętne od lodu, w których śnieg się ukrywa; 17 W czasie roztopów znikają; [w czasie] upałów nikną ze swego miejsca. 18 Wiążą się ścieżki ich dróg; rozpływają się w nicco i giną. 19 Podróżni z Temi wypatrywali ich; wędrowcy z Seby pokładali w nich nadzieję. 20 Ale zawiedli się w oczekiwaniu, przyszli tam i zawszydzili się. 21 Staliście się niczym; widzicie moją niedole i lękacie się. 22 Czy powiedziałem: Przynieście mi [coś]? lub: Dajcie mi z waszego majątku? 23 Lub: Wybawcie mnie z rąk wroga? lub: Wykupcie mnie z rąk okrutników? 24 Pouczcie mnie, a zamilknę; pokażcie mi, w czym zbldziłem. 25 O jak mocne są słowa prawdziwe! Ale cóż sprawi wasze obwinianie? 26 Czy zamierzacie ganić [moje] słowa i mowę zrozpaczonego, jakby były wiatrem? 27 Nawet sierotę przytaczacie i kopiecie [doly] pod swoim przyjacielem. 28 Teraz więc zechciejcie spojrzeć na mnie, a [zobaczcie], czy kłamię wam w oczy. 29 Zawróćcie, proszę, a niech nie będzie [w was] nieprawości; zwróćcie, a [poznacie] moją sprawiedliwość w tym. 30 Czy w moim języku jest nieprawość? Czy moje podniebienie nie rozeznaje przewrotności?

7 Czy człowiekowi nie jest wyznaczony czas na ziemi? Czy jego dni [nie sa] jak dni najemnika? 2 Jak sługa pragnie cienia, jak najemnik oczekuje [zapłaty] za swoją pracę; 3 Tak moim udziałem są miesiące późne, a przeznaczono mi noce bolesne. 4 Gdy się kładę, mówię: Kiedy minie noc, abym mógł wstać? I jestem pełny niepokoju aż do świtu. 5 Moje ciało pokryte jest robactwem i strupami w prochu, moja skóra pęka i ropieje. 6 Moje dni biegają szybciej niż czoleńko tkackie i przemijają bez nadziei. 7 Pamiętaj, że moje życie [jest] wiatrem, moje oko już nie zobaczy dobra. 8 Oko, które mnie widziało, już mnie nie zobaczy. Twoje oczy [są zwrócone] na mnie, a mnie [już] nie ma. 9 [Jak] oblok się rozchodzi i przemija, tak ten, kto zstępuję do grobu, nie wraca. (Sheol h7585) 10 Nie wróci już do swego domu ani nie pozna go już jego miejsce. 11 Dlatego nie mogę powstrzymać swoich ust, będę mówił w utrapieniu swego ducha, będę narzekał w goryczy swojej duszy. 12 Czy jestem morzem albo wielorybem, że postawiłeś przy mnie straż? 13 Gdy mówię: Pociesz mnie moje łóżko i moje posłanie ulży mojemu narzekaniu; 14 Wtedy straszysz mnie snami i przerzązasz mnie widzeniami; 15 Tak że moja dusza wybrałaby sobie uduszenie, raczej śmierć niż życie. 16 Uprzykrzyło mi się [życie], nie chcę żyć wiecznie. Zostaw mnie, bo moje dni są marnością. 17 Czym [jest] człowiek, że go tak wywyższasz i że zwracasz ku niemu swoje serce? 18 Ze nawiedzasz go każdego ranka i w każdej chwili doświadczasz? 19 Kiedy odwróciś się ode mnie i zostawisz mnie, abym mógł przeknąć swoją ślnę? 20 Zgrzeszyłem, cóż mam czynić, strózu człowieka? Czemu mnie wzięłeś za cel, abym był sam dla siebie ciężarem? 21 Czemu nie przebaczyłeś mojego przestępstwa i nie zmażesz mojej nieprawości? Teraz bowiem położę się w prochu i [gdy] rano będziesz mnie szukał, nie będzie mnie.

8 Wtedy Bildad z Szuach odpowiedział: 2 Jak długo będziesz mówił takie rzeczy? [Jak długo] słowa z twoich ust [będą jak] gwałtowny wiatr? 3 Czy Bóg wypacza sąd? Czy Wszechmocny wypacza sprawiedliwość? 4 Jeśli twoi synowie zgrzeszyli przeciwko niemu, a on ich odrzucił za ich nieprawość; 5 Jeśli zwrócisz się pilnie do Boga i będziesz błagać Wszechmocnego; 6 Jeśli jesteś czysty i prawy, wtedy na pewno obudzi się dla ciebie i poszczęści mieszkaniu twojej sprawiedliwości. 7 A [choćby] twój początek był niewielki, jednak twój koniec bardzo się rozmnogi. 8 Bo zapytaj, proszę, dawnych pokoleń i rozważ doświadczenie ich ojców; 9 (My bowiem jesteśmy wzorajsi i nic nie wiemy, ponieważ nasze dni na ziemi są [jak] cień). 10 Czy oni nie pouczą cię i nie powiedzą ci, i czy z ich serc nie wypłyną słowa? 11 Czy

siowie urośnie bez wilgoci? Czy trzcina urośnie bez wody? 12 Chociaż jeszcze jest świeża i nieskoszona, przedżej usysza niż inna trawa. 13 Takie [sa] drogi wszystkich, którzy zapominają Boga, i [tak] zginie nadzieja obłudnika. 14 Jego nadzieja zostanie podcięta, jak orzeł, który rzuca się na żer. 15 Jeśli powiem: a jego ufność [będzie] jak pajęczyna. 16 Zieleni się na słońcu i w ogrodzie moje cierpienia, bo wiem, że nie uznasz mnie za jego świeżą latorośl wyrasta. 17 Jego korzenie są niewinnego. 18 Jeśli jestem niegodziwy, to czemu splątane wśród kamieni i wyrastają spośród nich. 19 Oprze się Zapomnę o swojej skardze, zaniecham swego gniewu o swój dom, ale się nie ostoi; uchwyci się go, ale i pocieszę się; 20 Wtedy przerażają mnie wszystkie nie przetwa. 21 Zielony jestem, a z ziemi wyrosną brzydki. 22 On bowiem nie jest człowiekiem jak ja, inni. 23 Oto Bóg nie odrzuci [człowieka] prawego, ale złoczyńcom nie poda ręki; 24 Aż się napełnią twoje usta uśmiechem, a twoje wargi radością. 25 Gdyż ci, którzy cię nienawidzą, okryją się hańbą, a namiotu niegodziwych [już] nie będzie.

9 A Hiob odpowiedział: 2 Doprawdy, wiem, że tak [jest]. Lecz jak człowiek miałby być usprawiedliwiony przed Bogiem? 3 Gdyby chciał się z nim spierać, nie odpowie mu ani raz na tysiąc. 4 Ma on mądre serce i potężną siłę. Kto mu się sprzeciwił i powodziło mu się? 5 On przenosi góry, a [ludzie] nie zauważają, przewraca je w swoim gniewie. 6 On wstrząsa ziemią z jej miejsca i trzęsą się jej filary. 7 On rozkaże słońcu i ono nie wschodzi, zamknie też gwiazdy pieczęcią. 8 On sam rozciąga niebiosa i kroczy po falach morza. 9 On stworzył Niedźwiedzicę, Oriona, Plejadę i gwiazdozbiory południa. 10 On czyni rzeczy wielkie i niezbadane, cuda, których zliczyć nie można. 11 Oto przechodzi obok mnie, a nie widzę go; miję mnie, a ja go nie dostrzegam. 12 Oto gdy zabiera, który go powstrzyma? Któz mu powie: Co czynisz? 13 Gdyby Bóg nie odwrócił swego gniewu, zuchwali pomocnicy upadliby pod nim. 14 Jakże ja mu odpowiem? [Jaki] słowa wybiorę, aby się z nim spierać? 15 Choćbym był sprawiedliwy, nie odpowiedziałbym mu, lecz błagalbym swojego sędzięgo. 16 Choćbym go wzwał, a on by się odezwał, jeszcze nie uwierzyłbym, że mnie wysłuchał; 17 Kruszy mnie bowiem burzą i pomaga moje rany bez powodu. 18 Nie pozwala mi odetchnąć, raczej napełnia mnie goryczą. 19 Jeśli [chodzi] o siłę, oto jest potężny, a jeśli chodzi o sąd, który przed nim przyprowadzi? 20 Jeśli się usprawiedliwię, moje usta mnie potępia. Jeśli powiem, że jestem doskonały, to one wykażą, że jestem przewrotny. 21 Choćbym był doskonały, przecież nie znałbym swojej duszy; gardziłbym swoim życiem. 22 Jedno jest [pewne], dlatego powiedziałem: On niszczy [zarówno] doskonałego, [jak] i niegodziwego; 23 Jeśli bicz nagle zabija, śmieje się on z doświadczenia niewinnych.

24 Ziemia została wydana w ręce niegodziwego. On zakrywa oblicze sędziów. A jeśli nie on, który [to czyni]? 25 Ale moje dni są szybsze niż goniec, uciekły i nie i nie przeminęły jak szybkie łodzie, nadzieja obłudnika. 26 Przeminęły jak szybkie łodzie, nadzieja obłudnika. 27 Jeśli powiem: a jego ufność [będzie] jak pajęczyna. 28 Wtedy przerażają mnie wszystkie nie przetwa. 29 Wtedy przerażają mnie wszystkie nie przetwa. 30 Wtedy przerażają mnie wszystkie nie przetwa. 31 Ty i tak ze śniegu i oczyścił mydlem swoje ręce; 32 On bowiem nie jest człowiekiem jak ja, abym śmiały mu odpowiedzieć i abyśmy razem stanęli przed sądem. 33 Nie ma między nami rozjemcy, który mógłby położyć rękę na nas obu. 34 Niech tylko zdejmie ze mnie swoją rózgę, a jego groza niech mnie już nie przeraża; 35 Wtedy będę mówił i nie będę się go bać; ale tak nie jest ze mną.

10 Moja dusza zmęczona jest życiem; dam upust swemu narzekaniu, będę mówił w goryczy swej duszy. 2 Powiem Bogu: Nie potępiaj mnie. Oznajmij mi, czemu wiedziesz ze mną spór? 3 Czy dobrze ci z tym, że mnie uciskasz, że odrzucasz dzieło swoich rąk i sprzyjasz radzie niegodziwych? 4 Czy masz oczy cielesne? Czy widzisz, jak człowiek widzi? 5 Czy twoje dni są jak dni człowieka, a twoje lata jak lata ludzkie; 6 Że się wywiądujesz o moją nieprawość i dochodzisz mojego grzechu? 7 Ty wiesz, że nie jestem niegodziwy i nikt nie wyrwie [mnie] z twoich rąk. 8 Twoje ręce ukształtowały mnie i uczyniły mnie całego ze wszystkich stron, lecz mnie niszcysz. 9 Pamiętaj, proszę, że ulepileś mnie jak glinę; czy obróciś mnie w proch? 10 Czy nie wylałes mnie jak mleko i nie sprawiłeś, że jak ser stęzałem? 11 Przyoblekleś mnie skórą i ciałem, a kościemi i żyłami pospinaleś mnie. 12 Obdarzyłeś mnie życiem i miłosierdziem, a twoja opatrzość strzegła mego ducha. 13 I chociaż ukryłeś to wszystko w swoim sercu, wiem jednak, że to jest z twojej woli. 14 Jeśli grzeszę, ty to spostrzegasz i nie uwolnisz mnie od mojej nieprawości. 15 Jeśli jestem niegodziwy, biada mi, a [choćbym też] był sprawiedliwy, nie podniosę swojej głowy. Jestem syty hańbą, zważ na moje utrapienie; 16 Gdyż go przybywa; gonisz mnie jak okrutny lew i zachowujesz się dziwnie wobec mnie. 17 Stawiasz przeciwko mnie nowych świadków i pomagaš nadę mną swój gniew; wojsko za wojskiem naciera na mnie. 18 Czemu wyprowadziłeś mnie z łona? Obym umarł i nie widziało mnie żadne oko! 19 Byłbym, jakby mnie nie było, od łona zanieśliby mnie do grobu! 20 Czy nie zostało mi niewiele dni? Przestań więc i odejdź ode mnie, abym nabrął trochę otuchy;

21 Zanim odejdę tam, skąd już nie powróć, do ziemi ciemności i cienia śmierci; **22** Do ziemi ciemnej jak noc [i do] cienia śmierci i bezładu, gdzie świeci tylko ciemność.

11 Wtedy Sofar z Naamy odpowiedział: **2** Czy nie należy odpowiedzieć na takie mnóstwo słów?

Czy człowiek gadatliwy ma być usprawiedliwiony? **3**

Czy ludzie mają milczeć na twoje kłamstwa? A gdy kpisz, nikt cię nie zawiódzie? **4** Powiedziałeś bowiem:

Moja nauka jest czysta, jestem czysty w twoich oczach.

5 O gdyby Bóg zechciał przemówić i otworzyć usta przeciwko tobie; **6** Gdyby objawił tajemnice mądrości – że zasługujesz na dwa razy większą [kare]. Poznaj więc, ile Bóg ci przebaczył za swoją nieprawość. **7** Czy wybadasz tajemnice Boga? Czy zgłębisz doskonałość Wszechmocnego? **8** Są wyżej niż niebiosa, co [możesz z tym] uczynić? Głębsze niż piekło, czy [możesz je] poznać? (*Sheol h7585*) **9** Ich miara jest dłuższa niż ziemia i szersza niż morze. **10** Jeśli wycina, zamknięta albo gromadzi, który go powstrzyma? **11** On bowiem zna marność ludzi i widzi niegodziwość. Czy miałby na to nie zważyć? **12** Człowiek nierożumny może nabyc rozumu, choć człowiek rodzi się jak źrebię dzikiego osła. **13** Jeśli przygotujesz swoje serce i wyciągniesz do niego swoje ręce; **14** Jeśli w twoich rękach [jest] nieprawość, oddal ją i nie pozwól, aby niegodziwość mieszkala w twoich przybytkach. **15** Wtedy podniesiesz swoje oblicze bez zmazy, będziesz stały i nie będziesz się bał. **16** Zapomnisz bowiem o swojej udręce i wspomnisz ją tak jak wody, które przepłynęły. **17** I [twoje] życie będzie [jaśniejsze] niż południe; Twoja ciemność będzie jak poranek. **18** Będziesz ufał, mając nadzieję; będziesz kopać dokola i odpoczniesz bezpiecznie. **19** Położysz się i nikt cię nie przestraszy; wielu uniży się [przed] twoim obliczem. **20** Ale oczy niegodziwych przygasną i nie będzie dla nich ucieczki, a ich nadzieja [będzie jak] wzционiecie ducha.

12 Potem Hiob odpowiedział: **2** Doprawdy jesteście ludem i wraz z wami zginie mądrość. **3** Ale ja również mam rozum, jak [i] wy, i nie jestem od was gorszy. Kto nie zna tych rzeczy? **4** Jestem pośmiewiskiem dla swojego przyjaciela; ja, który wołam do Boga, a on odpowiada; sprawiedliwy [i] doskonały [jest] pośmiewiskiem. **5** Ten, który jest bliski upadku, to pochodnia wzgardzona w umyśle [tego], który żyje w pokoju. **6** Namioty łupieżców są spokojne i bezpieczne są ci, którzy drażnią Boga, a którym Bóg [oficie] daje w ręce. **7** Ale zapytaj zwierząt, a one cię pouczą, i ptaków nieba, a powiedzą tobie. **8** Albo rozmawiaj z ziemią, a ona cię nauczy, i opowiadzą ci ryby morskie.

9 Któż spośród nich wszystkich nie wie, że ręka PANA to wykonała? **10** W jego ręku jest dusza wszelkiej istoty żywej i duch wszelkiego człowieka. **11** Czy ucho nie bada mowy, a podniebienie nie smakuje pokarmu? **12** U starców jest mądrość, a w długosci dni rozropność. **13** [Ale] u niego jest mądrość i siła, u niego rada i rozropność. **14** Oto on burzy, [a] nikt nie może odbudować, zamknięty, a nikt nie może otworzyć. **15** Oto gdy zatrzyma wody, wysychają, gdy je wypuści, wywracają ziemię. **16** U niego jest moc i mądrość. Do niego należy zwiedziony i zwodziciel. **17** Pozbawia radców [mądrości] i sędziów czyni głupcami. **18** Rozwiązuje więzy królów i przepasuje ich biodra pasem. **19** Odprowadza złupionych książąt i wywraca mocarzy. **20** Odbiera mowę prawdomównym i zabiera starcom rozsądek. **21** Wyleva pogardę na książąt i osłabia siły mocarzy. **22** [On] odślania głębokie rzeczy z ciemności i wyprowadza na światło cień śmierci. **23** Rozmnaża narody i wytraca je, rozszerza narody i pomniejsza je. **24** On zabiera serca przełożonym ludu ziemi i sprawia, że błądzą po pustyni bezdrożnej; **25** I chodzą po omacku w ciemności bez światła, i sprawia, że zataczają się jak pijani.

13 Oto moje oko widziało [to] wszystko, moje ucho słyszało i zrozumiało. **2** Co wiecie wy, ja także wiem, nie jestem od was gorszy. **3** Dlatego chciałbym mówić z Wszechmocnym i pragnę prawować się z Bogiem. **4** Wy bowiem jesteście sprawcami kłamstwa, wszyscy jesteście marnymi lekarzami. **5** Obyście raczej zamilkli, a uznano by was to za mądrość. **6** Słuchajcie teraz mojego rozumowania, zważajcie na obronę moich warg. **7** Czy w obronie Boga będziecie mówić przewrotnie? Czy za niego będziecie mówić kłamliwie? **8** Czy macie wzgląd na jego osobę? Czy chcecie spierać się po stronie Boga? **9** Czy byłoby dobrze, gdyby was doświadczył? Czy chcecie go oszukać, jak się oszukuje człowieka? **10** Na pewno będzie was karać, jeśli w ukryciu będziecie stronniczy. **11** Czy jego majestat was nie przeraża? Czy jego groza na was nie padnie? **12** Wasza pamięć jest jak popiół, a wasze ciała jak ciała z gliny. **13** Milczcie, zostawcie mnie, abym przemówił, a niech przyjdzie na mnie, co chce. **14** Czemu mam szarpać swoje ciało zębami i kłaść swoje życie w swoje ręce? **15** Oto choćby mnie zabił, jeszcze będę [mu] ufać. Moich dróg będę jednak przed nim bronić. **16** On sam będzie moim zbawieniem, bo żaden obludnik nie przyjdzie przed jego oblicze. **17** Słuchajcie uważnie mojej mowy, niech wasze uszy przyjmą moją wypowiedź. **18** Oto teraz jestem gotowy na sąd i wiem, że zostanę usprawiedliwiony. **19** Któż będzie się spierał ze mną? Jeśli bowiem zamilknę, to umrę. **20** Tylko dwóch rzeczy mi nie czyń, a nie

beiter się krył przed tobą. 21 Oddał swoją rękę ode mnie i niech twoja groza mnie nie przeraża. 22 Potem zwołaj mnie, a ja ci odpowiem, albo ja przemówię, a [ty] mi odpowiedz. 23 Ile mam nieprawości i grzechów? Daj mi poznać moje przestępstwo i grzech. 24 Czemu zakrywasz swoje oblicze i uważaś mnie za swego wroga? 25 Czy skruszysz liść miotany [wiatrem]? Czy będziesz gonić suche źródło? 26 Piszesz bowiem przeciwko mnie gorzkie rzeczy, każesz mi dziedziczyć nieprawości mojej młodości; 27 Zakuleś moje nogi w dyby, śledzisz wszystkie moje ścieżki i zaznaczasz ślady moich stóp. 28 Niszczeję jak próchno, jak szata, która zepsują mole.

14 Człowiek, urodzony przez kobietę, ma dni niewiele i ma pełno kłopotów; 2 Wyrasta jak kwiat i zostaje podcięty, znika jak cień i się nie ostaje. 3 A jednak na takiego otwierasz swoje oczy i wzywasz mnie przed siebie na sąd. 4 Ktoż może wydobyć czystego z nieczystego? Ani jeden. 5 Gdyż jego dni są ustalone, liczba jego miesięcy jest u ciebie; wyznaczyłeś mu kres, którego nie może przekroczyć. 6 Odstęp od niego, aby odpoczął, aż zakończy swój dzień jak najemnik. 7 [Dla] drzewa bowiem jest nadzieja, choć je wytną, że znowu odrośnie, że jego latorośl nie ustanie. 8 Choć jego korzeń zestarzeje się w ziemi i jego pierń umrze w prochu; 9 [To jednak] gdy poczuje wodę, odrasta i rozpuszcza gałęzie jak sadzonka. 10 Ale człowiek umiera i marnieje; a gdy oddaje ducha, gdzie on jest? 11 Jak ubywa wód z morza i rzeka opada, i wysycha; 12 Tak jest z człowiekiem, gdy się położy i już nie wstanie; dopóki niebiosa będą trwać, nie ocknie się ani nie będzie obudzony ze swego snu. 13 Obyś mnie w grobie ukrył i schował, aż twój gniew się uciszy, wyznaczył mi czas i wspomniał na mnie. (*Sheol h7585*) 14 Gdy człowiek umrze, czy [znowu] ożyje? Przez wszystkie dni wyznaczonego mi czasu będę czekał, aż nadziejde moja zmiana. 15 Zwołasz, a ja ci odpowiem; zatęsknisz za dziełem swoich rąk. 16 Teraz jednak liczysz moje kroki. Czy nie zważasz na mój grzech? 17 Mój wystąpek jest zapieczętowany w woreczku, gromadzisz moje nieprawości. 18 Doprawdy, góra pada i rozsypuje się, i skała przesuwa się ze swego miejsca. 19 Wody wydrążają kamienie, ulewa podrywa to, co wyrośnie z prochu ziemi, a ty nadziejcz człowieka obracasz wniwecz. 20 Stale pokonujesz go, a on odchodzi; zmieniasz jego oblicze i odprawiasz go. 21 Jego synowie darzeni są szacunkiem, lecz on o tym nie wie; żyją w pogardzie, lecz na to nie zważy. 22 Ale jego własne ciało odczuwa ból, a jego dusza w nim płacze.

15 Wtedy Elifaz z Temanu odpowiedział: 2 Czy mądry [człowiek] ma odpowiadać próżną wiedzą i napelniać swoje wnętrze wiatrem wschodnim? 3 Czy ma się spierać słowami bezużytecznymi i mową, która powstrzymujesz modlitwę przed Bogiem. 5 Twoje usta nie przynosi pozytku? 4 Ty nawet odrzucasz bojaźń i bowiem pokazują twą nieprawość, posługujesz się mową przebiegłą. 6 Twoje usta cię potępiaja, a nie ja; twoje wargi świadczą przeciwko tobie. 7 Czy jesteś pierwszym człowiekiem, który się urodził? Czy zostałeś stworzony przed pagórkami? 8 Czy słuchales tajemnic Boga? Czy tylko w tobie jest mądrość? 9 Cóż ty wiesz, czego my nie wiemy? Cóż ty rozumiesz, czego my nie rozumiemy? 10 Wśród nas są i sędziwi, i starcy, starsi od twoego ojca. 11 Czy lekceważysz pociechę Boga? Czy masz w sobie coś tajemnego? 12 Czemu cię tak uniosło twoje serce? Czemu swoimi oczami tak mrugasz; 13 Że zwracasz przeciwko Bogu swego ducha i wypuszczasz ze swoich ust takie słowa? 14 Czym jest człowiek, aby miał być czysty, urodzony z kobiety, aby miał być sprawiedliwy? 15 Oto nawet swoim świętym on nie ufa i niebiosa nie są czyste w jego oczach. 16 Tym bardziej obrzydły i nikczemny jest człowiek, [który] pije nieprawość jak wodę. 17 Wykaż ci, [tylko] mnie posłuchaj; opowiem ci, co widziałem; 18 Co mądrzy powiedzieli, a nie zataili, [co mieli] od przodków swoich; 19 Im samym dana była ziemia i żaden obcy nie przeszedł wśród nich. 20 Niegodziwy żyje w udręce przez wszystkie [swoje] dni i niewiele lat wyznaczono ciemczęcy. 21 Głos przerżenia [brzmii] w jego uszach, że w czasie pokoju napadnie go niszczyciel. 22 Nie wierzy, że miałby wrócić z ciemności, obawia się [zewsząd] miecza. 23 Tuła się za chlebem, [pytając], gdzie [go znaleźć]. Wie, że dzień ciemności został dla niego przygotowany. 24 Przerża go utrapienie i ucisk; wzmacnia się przeciwko niemu jak król gotowy do boju. 25 Wyciągnął bowiem swą rękę przeciw Bogu, przeciwko Wszechmocnemu się umocnił. 26 Naciera na niego, na [jego] sztyje, [która jest okryta] pod gestymi grzbietami jego tarcz. 27 Swoją, twarz kryje bowiem w tłuszczu, a jego tusza zaokrąglila się na lędźwiach. 28 Mieszką w opustoszałych miastach i domach, w których nikt nie przebywa, które niebawem staną się ruiną. 29 Nie wzbogaci się i nie przetrwa jego majątek ani jego doskonałość nie rozszerzy się na ziemi. 30 Nie wyjdzie z ciemności, płomień ususzy jego latorośle, a zginie od tchnienia jego ust. 31 Niech złudzony nie ufa marności, gdyż marność będzie jego zapłata. 32 Przed wypełnieniem jego dni nastąpi, a jego galążka nie zakwitnie. 33 Jak winna latorośl utraci swoje niedojrzałe grona, jak oliwka rzuci swój kwiat. 34 Zgromadzenie obłudników będzie bowiem

spustoszone, a ogień strawi namioty przekupstwa. 35 Poczęli krzywdę i urodzili nieprawość, a ich lono przygotowuje oszustwo.

16 Wtedy Hiob odpowiedział: 2 Słyszałem wiele takich rzeczy; wy wszyscy jesteście przykrymi pocieszycielami. 3 Kiedy [będzie] koniec tych próżnych słów? Albo co cię skłania do tego, że tak odpowiadasz? 4 Ja także mógłbym mówić jak wy; gdybyście byli w moim położeniu, mógłbym nagromadzić słów przeciwko wam i potrząsać głową nad wami. 5 Ja jednak pokrzepiałbym was swoimi ustami i poruszanie moich warg ulżyłoby [waszym cierpieniom]. 6 [Ale] jeśli będę mówił, mojemu bólowi to nie ulży, a jeśli przestanę, czyż opuści mnie? 7 A teraz zmęczył mnie. Spustoszyłeś całe moje zgromadzenie. 8 Pomarszczyłeś mnie na świadectwo, a moje wychudzenie powstaje i świadczy przeciwko mnie w twarz. 9 Jego gniew [mnie] porwał, nienawidzi mnie; zgrzyta na mnie zębami. Mój wróg przesywa mnie wzrokiem. 10 Otworzyły na mnie swe usta; znieważając, bili mnie po policzkach; zebrali się razem przeciwko mnie. 11 Bóg wydał mnie przewrotnemu, oddał mnie w ręce niegodziwych. 12 Żylem w spokoju, ale on mnie pokruszył; chwycił mnie za kark, roztrzaskał i postawił sobie za cel. 13 Otoczyły mnie jego strzelcy; przeszywa moje nerki, a nie oszczędził; wylał na ziemię moją żółć. 14 Rozbija mnie, ranę za raną; naciara na mnie jak olbrzym. 15 Uszyłem wóz na swoją skórę i prochem zbezczeszcilem swój róg. 16 Moja twarz jest czerwona od płaczu i na moich powiekach [jest] cień śmierci. 17 Chociaż nie ma żadnej krzywdy na moich rękach, a moja modlitwa jest czysta. 18 Ziemio, nie zakrywaj mojej krwi i niech moje wołanie nie znajdzie miejsca! 19 Oto teraz mój świadek jest w niebie, mój obrońca na wysokości. 20 Moi przyjaciele szydzą ze mnie, ale moje oko wylewa łzy ku Bogu. 21 Oby ktoś spierał się z Bogiem o człowieka jak człowiek [spiera się] o swego bliźniego! 22 Uplynie bowiem niewiele lat, a pójdę ścieżką, skąd nie powrócę.

17 Mój oddech jest skażony, moje dni gasną, groby na mnie [czekają]. 2 Czy nie szydlercy są przy mnie? Czy moje oko nie czuwa przez ich znewagi? 3 Złoż więc zastaw za mnie u siebie. Któz jest ten, który za mnie poręczy? 4 Ich serce bowiem ukryłeś przed zrozumieniem, dlatego [ich] nie wywyższysz. 5 Kto pochlebia przyjaciołom, tego dzieciom zgasną oczy. 6 Uczynił mnie tematem przysłowia wśród ludzi i pośmiewiskiem przed nimi. 7 Moje oko zaćmiło się od smutku, a wszystkie moje członki są jak cień. 8 Prawi zdumiewają się nad tym, a niewinny powstanie przeciwko obłudnikowi. 9 Sprawiedliwy będzie trwał przy swojej

drodze, a kto ma czyste ręce, nabierze siły. 10 Lecz wy wszyscy zawróćcie i przyjdźcie; bo mądrogo wśród was nie znajduję. 11 Moje dni przeminęły, rozwiały się moje zamiary, myśli mego serca. 12 Noc zamieniają w dzień, światłość skraca się z powodu ciemności. 13 Gdybym czegoś oczekwał, grób [będzie] moim domem, w ciemności rozłożyłem swoje posłanie. (Sheol h7585) 14 Powiedziałem do zniszczenia: Jesteś moim ojcem, a robactwu: Moja matka i moja siostra. 15 Gdzie jest więc teraz moja nadzieja? Kto zobaczy moją nadzieję? 16 Zstąpią do zasuwanego grobu, gdy razem odpocznieniemy w prochu. (Sheol h7585)

18 Wtedy Bildad z Szuach odpowiedział: 2 Kiedy wreszcie położycie kres tym słowom? Pomyślcie, potem będącimi mówić. 3 Czemu uważacie nas za bydło? Czemu jesteśmy obrzydliwi w waszych oczach? 4 Ty, który szarpiesz gniewem swą duszę – czy z twojego powodu będzie opuszczone ziemia i skały będą przesunięte ze swego miejsca? 5 Tak, światło niegodziwych zgaśnie, a iskra jego ognia już nie zaświeci. 6 Światło jego przybytku się zaćmi i jego pochodnia nad nim zagaśnie. 7 Kroki jego silny będą skrepowane, jego własna rada powali go. 8 Jego nogi bowiem zawiodą go w sieć, chodzi po sidłach. 9 Sidło uchwyci go za pięć i przemoże go łupieżca. 10 Sidło dla niego ukryte jest w ziemi, a pułapka na niego – na drodze. 11 Zewsząd będą go przerażać strachy, ścigają go na każdym kroku. 12 Głód osłabi jego siły i zniszczenie [będzie] czyhało u jego boku. 13 Pożre żyły jego skóry, pierworodny śmiertci pożre jego członki. 14 Jego ufność będzie wykorzeniona z jego namiotu i zostanie on przyprowadzony do króla strachów. 15 [Strach] będzie mieszkał w jego namiocie, bo [ten] nie należy do niego; jego mieszkanie będzie posypyane siarką. 16 Od spodu uschną jego korzenie, a z wierzchu będzie obcięta jego gałąź. 17 Pamięt o nim zginie z ziemi, a jego imienia nie [wspomnij] na ulicach. 18 Wypędzą go ze świata do ciemności i wyrzucą go z okręgu świata. 19 Nie będzie miał syna ani wnuka pośród swego ludu i nikt nie pozostanie w jego mieszkaniach. 20 Ci, którzy przyjdą po nim, osłupią na jego dzień, tak jak poprzednich ogarną strach. 21 Takie są mieszkania niegodziwych i takie jest miejsce tego, który nie zna Boga.

19 Wtedy Hiob odpowiedział: 2 Jak długo będącie dręczyć moją duszę [i] miażdżyć mnie słowami? 3 Już dziesięć razy znieważyliście mnie. Nie wstęp wam, [że] tak się znęcasie nade mną? 4 A niech tak będzie, że zbladziłem, błęd zostaje po mojej stronie. 5 A jeśli rzeczywiście chcecie się wynosić nade mną i dowodzić mi mojej hańby; 6 Wiedziecie, że to Bóg mnie

powalił i swoją siecią mnie otoczył. 7 Oto wołam o ubogim, jego ręce zwrócą swe bogactwo. 11 Jego krzywdę, ale nikt nie słucha; krzyczę, ale nie ma sądu. kości są pełne [grzechów] jego młodości, razem z nim 8 Zagrodził mi drogę, abym nie mógł przejść, i na moich spoczną w prochu. 12 A choć zło jest słodkie w jego ścieżkach rozpostał ciemność. 9 Odarł mnie z mojej ustach i zataja je pod swoim językiem; 13 Chociaż chwały i zdjął koronę z mojej głowy. 10 Zniszczył mnie rozkoszuje się nim i nie opuszcza go, zatrzymując je ze wszystkich stron i ginę; moja nadzieję wyrwał jak na swoim podniebieniu; 14 [To jednak] jego pokarm we drzewo. 11 Zapłonął przeciwko mnie swoim gniewem i wnętrznościach przemienia się, [staje się] żółcią żmii w uważa mnie za swego wroga. 12 Przysłytał razem jego jego wnętrzu. 15 Polknął bogactwa i zwrócił je; Bóg oddziały, utorowały przeciw mnie swoją drogi i rozbily je wyrzuci z jego brzucha. 16 Będzie ssał jad żmii, obóz dokola mojego namiotu. 13 Moich braci oddalił zabije go język węża. 17 Nie zobaczy rzek, potoków, ode mnie, a moi znajomi ode mnie stronią. 14 Opuścili strumieni miodu ani masła. 18 Zwrócił swój zysk i nie mnie moi bliscy, a moi przyjaciele o mnie zapomnieli. połknie go; i choć znowu zdobędzie wielki majątek, 15 Przebywający w moim domu i moje służące uważają nie uteszy się [z niego]. 19 Bo uciskał [i] opuszczał mnie za obcego. Stałem się cudzoziemcem w ich ubogich, przemoczą zabrał dom, którego nie zbudował. oczach. 16 Wołałem na swego sługę, ale on się nie 20 Dlatego nie zazna pokoju w swoim wnętrzu, nie odzywa, chociaż go błagam swoimi ustami. 17 Moim zatrzyma tego, czego pragnął. 21 Z jego pokarmów nic oddechem brzydzi się moja żona, choć błagam ze nie zostanie, nie rozmnożą się jego dobra. 22 Mimo wzgledu na synów z mojego ciała. 18 Nawet małe obfitości jego dostatku dosięgnie go bieda. Wszelka dzieci mną gardzą; gdy powstaje, uragają mi. 19 ręka nikczemnych uderzy na niego. 23 Gdy będzie Brzydzą się mną wszyscy moi najbliżsi; ci, których miał czym napełnić swój brzuch, [Bóg] ześlę na niego kocham, stanęli przeciw mnie. 20 Moje kości przygnęły zapalczystość swego gniewu, wyleje na niego [i] na do mojej skóry i do mego ciała; pozostała tylko skóra jego pokarmy. 24 [Gdy] będzie uciekał przed żelazną wokół zębów. 21 Zlitujcie się nad mną, zlitujcie bronią, przebije go łuk spiżowy. 25 Wyjęta będzie się nad mną, moi przyjaciele, bo ręka Boża mnie [strzala] z grzbietu, a grot przeszyje jego wątrobę; dotknęła. 22 Czemu mnie prześladujecie jak Bóg? ogarnie go strach. 26 Wszelka ciemność zaczai się w Czy nie dość was mojego ciała? 23 Oby teraz zostały jego kryjkach. Pożre go ogień niewzniecony, a ten, zapisane moje słowa! Oby je w księdze utrwalono! kto pozostał w jego przybytku, będzie udręczony. 27 24 Oby rylcem z żelaza i ołowiem zostały na wieczną Niebo odkryje jego nieprawość, a ziemia powstanie pamiątkę wyryte na skale! 25 Wiem bowiem, że mój przeciwko niemu. 28 Dobytka jego domu przepadnie, Odkupiciel żyje i że [w] ostateczny [dzierż] stanie na ziemi. 26 A [choć] moja skóra się rozłoży, to w swoim [jego dobra] rozplyną się w dniu [Bożego] gniewu. 29 ciele ujrzę Boga. 27 Ujrzę go ja sam, ujrzą go moje Taki [jest] dział Boga dla niegodziwego i dziedzictwo oczy, a nie kto inny, choć moje nerki zniszczały w moim wnętrzu. 28 Powinnicie mówić: Czemu go prześladujemy? Gdyż we mnie znajduje się korzeń sprawy. 29 Wy sami lękacie się miecza, bo gniew za nieprawość sprowadza miecz, abyście wiedzieli, że jest sąd.

20 Wtedy Sofar z Naama odpowiedział: 2 Dlatego moje myśli skłaniają mnie do odpowiedzi i z tego powodu [mówię] pośpiesznie. 3 Słuchałem obraźliwego upomnienia i duch mojego zrozumienia podsufa mi odpowiedź: 4 Czy nie wiesz, że od wieków, odkąd człowieka postawiono na ziemi; 5 Radość niegodziwych [jest] krótka, a wesołość obłudnika [trwa] okamgnienie? 6 Choćby jego wyniosłość sięgała aż do niebios, a jego głowa – do obłoków; 7 [To jednak] zginię on na wieki jak jego własny gnój, [a] ci, którzy go widzieli, powiedzą: Gdzie [on] się podział? 8 Uleci jak sen i nie znajdę go; ucieknę jak nocne widzenie. 9 Oko, które go widziało, nie zobaczy go więcej, i już nie ujrzy go jego miejsce. 10 Jego synowie będą się korzyć przed

21 Wtedy Hiob odpowiedział: 2 Słuchajcie uważnie moich słów, a to będzie dla mnie wasza pociecha. 3 Pozwólcie mi mówić, a potem, gdy powiem, naśmiewajcie się ze mnie. 4 Czy swoją skargę kieruję do człowieka? A jeśli tak, to dlaczego mój duch nie miałby być wzburzony? 5 Spójrzcie na mnie, zdumiewajcie się i połóżcie rękę na swoje usta. 6 Gdy tylko sobie przypomnę, jestem przerażony i strach ogarnia moje ciało. 7 Czemu niegodziwi żyją, starzeją się, a nawet wzrastają w bogactwie? 8 Ich potomstwo utrwała się przed nimi, a ich rodzina [wzrasta] na ich oczach. 9 Ich domy są bezpieczne, bez strachu i nie dotyka ich rózga Boga. 10 Ich byk zapładnia i nie zawodzi, ich krowa cieli się i nie roni. 11 Wypuszczają swe malutkie [dzieci] jak trzodę, a ich synowie podskakują. 12 Chwytają za bęben i harfę i weselą się przy dźwięku fletu. 13 Spędzają swoje dni w dobrobycie, a w mgnieniu oka zstępnią do grobu. (Sheol h7585) 14 Dlatego mówią do Boga: Odejdź od nas, bo nie chcemy poznać twoich dróg. 15 Kim jest

Wszechmocny, abyśmy mieli mu służyć? Cóż nam po okręgu niebios się przechadza. **15** Czy zwróciłeś pomoże [to], że będziemy się modlić do niego? **16** uwagę na stare ścieżki, którymi kroczyli niegodziwcy? Oto ich dobra nie są w ich rękach. Rada niegodziwych **16** Oni zostali wykorzenieni przed czasem, powódź daleka [jest] ode mnie. **17** Jak często gaśnie pochodnia zalała ich fundamenty. **17** Mówili Bogu: Odejdź od nas. niegodziwych? [Jak często] przychodzi na nich zguba? Cóż może im uczynić Wszechmogący? **18** Przecież [Bóg] im wydziela cierplenie w swoim gniewie. **18** Sa, napełni ich domy dobrem. Ale rada niegodziwych jak słoma na wietrze i jak plewa, którą wicher porywa. jest daleka ode mnie. **19** Widzą [to] sprawiedliwi i **19** Bóg zachowuje jego nieprawość dla jego synów; cieszą się, a niewinny naśmiewią się z nich. **20** Nasz odpłaca mu, aby to poczuł. **20** Jego oczy ujrzą jego dobytek bowiem nie zostaje zniszczony, lecz ich resztkę nieszczęście i będzie pił z gniewu Wszechmocnego. pochłonął ogień. **21** Zapoznaj się z nim i zawrzyj z nim **21** Jaka bowiem ma on rozkosz w swoim domu, po pokój, bo będzie ci się szczęściło. **22** Przymij, proszę, swojej [śmierci], gdy liczba jego miesięcy zostanie prawo z jego ust i złóż jego słowa w swoim sercu. **23** skrócona? **22** Czy [ktoś] może uczyć Boga wiedzy, Jeśli się nawrócisz do Wszechmocnego, zostaniesz wiedząc, że on sam sądzi najwyższych? **23** Jeden odbudowany i oddalisz nieprawość od swego namiotu. umiera w pełni swoich sił, bezpieczny ze wszystkich **24** Wtedy zgromadzisz złota jak prochu, a [złota] z stron i spokojny; **24** Jego piersi są pełne mleka, a jego Ofiru jak kamienia z potoku. **25** Wszechmocny będzie kości zwilża szpik. **25** Drugi zaś umiera w goryczy twoim złotem, srebrem i swoją siłą. **26** Wtedy będziesz ducha i nigdy nie jadał z uciechą. **26** Razem będą się rokosaować we Wszechmocnym i podniesiesz do leżeć w prochu i okryją ich robaki. **27** Oto znam Boga swoje oblicze. **27** Będziesz się modlić do niego, wasze myśli i zamiary, [jakie] przeciwko mnie złośliwie a on cię wysłucha, a ty wypełnisz swoje śluby. **28** obmyślacie. **28** Mówicie bowiem: Gdzie [jest] dom Cokolwiek postanowisz, to ci się spełni, a na dwóch księcia? A gdzie mieszkanie niegodziwych? **29** Czy drogach rozblýśnie światłość. **29** Gdy [inni] będą nie pytaliście podróźnych? Czy nie chcecie poznać upokorzeni, ty powiesz: Będzie wywyższenie, bo Bóg ich znaków; **30** Że niegodziwy jest zachowany na zbawia pokornego. **30** Wybawi także tego, który nie dzień zatracenia? Zostanie przyprowadzony na dzień jest bez winy, a zostanie wybawiony dzięki czystości gniewu. **31** Któż mu wypomni w oczy jego drogę? A twoich rąk.

kto mu odpłaci za to, co uczynił? **32** Zaprowadzą go do grobu i zostanie w grobowcu. **33** Słodkie mu będą bryły ziemi z doliny i pociagnie za sobą wszystkich ludzi; a ci, którzy szli przed nim, są niezliczeni. **34** Czemu więc daremnie mnie pocieszacie, skoro w waszych odpowiedziach pozostaje falsz?

22 Wtedy Elifaz z Temanu odpowiedział: **2** Czy człowiek może być użyteczny dla Boga? Mądry jest raczej użyteczny dla samego siebie. **3** Czy Wszechmocny ma upodobanie [w tym], że jesteś sprawiedliwy? Czy ma zysk z tego, że doskonaliłeś swoje drogi? **4** Czy będzie cię karać z powodu strachu przed tobą? Czy stawia cię przed sądem? **5** Czy twoja niegodziwość nie jest wielka i twoje nieprawości nie mają końca? **6** Brałeś bowiem zastaw od swoich braci bez powodu i nagich z szat obdzierałeś. **7** Nie podałesz wody zmęczonemu, a głodnemu odmówiłeś chleba. **8** Ale możnemu [dalej] ziemię, a poważany mieszkał w niej. **9** Wdowy odprawiłeś z niczym, a sierotom polamałeś ramiona. **10** Dlatego ogarnęły cię sidła, a twoży cię nagły strach; **11** Lub [ogarnęła] cię ciemność, [bo] nie widzisz, a wezbrane wody okryły cię. **12** Czy Bóg nie jest na wysokości niebios? Spójrz na najwyższe gwiazdy, jakże są wysoko! **13** A ty mówisz: Cóż Bóg wie? Czy przez chmury będzie sądził? **14** Obłoki [sa] jego zasłona, więc nie widzi,

23 Wtedy Hiob odpowiedział: **2** Również dziś moja skarga jest gorzka, [choć] moje nieszczęście jest cięższe niż moje jęki. **3** O gdybym wiedział, gdzie mógłbym go znaleźć, udałbym się aż do jego tronu. **4** Przedstawiłbym mu [swoją] sprawę, a moje usta napełniłbym dowodami; **5** Poznałbym słowa jego odpowiedzi i zrozumiałbym, co chce mi powiedzieć. **6** Czy w swojej wielkiej mocy będzie się spierał ze mną? Nie, raczej sam doda mi [sily]. **7** Tam człowiek prawy rozprawiałby z nim, a ja na zawsze byłbym wolny od mojego sędziego. **8** [Ale] oto idę prosto, a jego nie ma; cofam się, a nie dostrzegam go. **9** [Idę] w lewo, gdzie on działa, a nie oglądam go; idę na prawo, a nie widzę go. **10** Gdyż on zna drogę, którą krocę; kiedy mnie doświadczy, wyjdę jak złoto. **11** Moja noga trzymała się jego Śladu, przestrzegałem jego drogi i nie zbaczałem [z niej]. **12** Od przykazania jego ust nie odchodziłem; cenilem słowa jego ust bardziej niż mój własny [pokarm]. **13** Lecz on jest [niezmienny], który go odwróci? Czego bowiem jego dusza zapragnie, to uczyni; **14** Bo on wykona, co postanowił o mnie; u niego jest wiele takich [przykładów]. **15** Dlatego drżę przed jego obliczem; gdy to rozważam, lękam się go. **16** Bóg osłabił moje serce, Wszechmocny

mnie zatrwożył. 17 O mało bowiem nie zginałem od ciemności, [nie] zakrył mroku przed moim obliczem.

24 Czemu, [skoro] od Wszechmocnego nie są zakryte czasy, ci, którzy go znają, nie widzą

jego dni? 2 [Niektórzy] przesuwają granice, zabierają trzody i pasą je. 3 Osła sierot pędzą i wołu wdowy biorą w zastaw.

4 Spychają z drogi ubogich, biedni ziemi [muszą] się kryć razem. 5 Oto jak dzikie osły na pustyni wychodzą oni do swojej pracy, wstając rano na łup.

Pustynia [wydaje] chleb dla nich oraz ich dzieci. 6 Na polu żną zboże i zbierają [grona] w winnicy niegodziwych.

7 Nagich zmuszają nocować bez ubrania, tak że nie mają czym się nakryć w czasie chłodów; 8 Przemoczeni ulewą górską, bez schronienia przytulają się do skały. 9 Odrywają od piersi sieroty, od ubogiego biorą zastaw.

10 Nagiego zmuszają do chodzenia bez ubrania, a głodnym zabierają snopy. 11 [A ci, którzy] pośród ich murów wyciskają oliwę i tłoczą w prasach, są spragnieni.

12 Ludzie w mieście wzduchają, dusze śmiertelnie rannych wożą, a Bóg im w tym nie przeszkadza.

13 To są ci, którzy się sprzeciwiają światłości, nie znają jej dróg ani nie trwają na jej ścieżkach. 14 Morderca wstaje przed światem i zabija ubogiego i potrzebującego, a w nocy jest jak złodziej.

15 Oko cudzołożnika czeka na zmierzch, mówiąc: Nikt mnie nie zobaczy, i zakrywa on [swoje] oblicze. 16 W ciemności podkopują domy, które sobie za dnia oznaczyły, nie znajdują światła.

17 Dla nich bowiem poranek jest jak cień śmierci. Jeśli ktoś ich rozpozna, ogarnia ich strach cienia śmierci. 18 Lekko unoszą się na wodach, przeklęty jest ich dział na ziemi, nie patrzą na drogę [do] winnic.

19 [Jak] susza i upala trawią wody śniegu, [tak] grób [trawi] grzeszników. (Sheol h7585) 20 Zapomni o nim łono [jego] matki, a robak będzie się nim karmić jak słodycz; nikt go więcej nie wspomni, a nieprawość zostanie połamana jak drzewo.

21 Dręczy niepłodną, która nie rodziła, a wdowie nie czyni dobra. 22 Pociąga też mocarzy swoją siłą; [gdys] powstaje, nikt nie jest pewien swego życia.

23 Dano mu, że może oprzeć się bezpiecznie; jego oczy jednak [patrzą] na ich drogi. 24 Na chwilę zostali wywyższeni, ale już [ich] nie ma; zostali ponizeni [i] ściśnięci jak wszyscy inni, a jak wierzch klosa zostaną wycięci.

25 A jeśli tak nie jest, kto mi udowodni kłamstwo i obróci wniwece moje słowa?

25 Wtedy Bildad z Szuach odpowiedział: 2 Przy

nim jest panowanie i strach, [on] czyni pokój na swoich wysokościach. 3 Czy można zliczyć jego wojska? A nad kim nie wschodzi jego światło? 4 Jak więc może człowiek być usprawiedliwiony przed Bogiem? Albo jak może być czysty ten, kto się urodził

z kobiety? 5 Oto nawet księżyc nie świeci i gwiazdy nie są czyste w jego oczach; 6 Tym bardziej człowiek, [który jest] robakiem, i syn człowieczy, [który jest] czwieriem.

26 A Hiob tak odpowiedział: 2 Jakże uratowałeś tego, który nie ma mocy? Jakże wybawiłeś ramię, który nie ma siły? 3 Jakże doradziłeś temu, który nie ma mądrości? Jakże dokładnie nauczyłeś tej sprawy? 4 Komu powiedziałeś te słowa? Czy to duch wyszedł od ciebie? 5 Rzeczy martwe rodzą

się pod wodami oraz ich mieszkańców. 6 Piekło jest odkryte przed nim i zatrucie nie ma przykrycia. (Sheol h7585) 7 Rozciągnął północ nad pustym miejscem [i]

ziemię zawiesił na niczym. 8 Zawijały wody w swoich obłokach, a obłok nie pęka pod nimi. 9 Zatrzymuje widok swego tronu, rozciąga nad nim swój obłok.

10 Wodom nakreślił granice, aż nastąpi koniec światłości i ciemności. 11 Filary niebios trzęsą się i zdumiewają się jego gromem. 12 Swoją mocą dzieli morze, a swoją

roztopnością uśmierza jego nawałnicę. 13 Swoim duchem przyozdobił niebiosa, a jego ręka stworzyła pokrywionego węża. 14 Oto tylko cząstka jego dróg, ale jakie mało o nim słyszmy! A kto pojmie grzmot jego wielkiej potęgi?

27 Hiob ciągnął dalej swoją odpowiedź: 2 Jak żyje Bóg, [który] odrzucił mój sąd, i Wszechmocny,

[który] rogorzyczył moją duszę; 3 Dopóki jest we mnie tchnienie i duch Boży w moich nozdrzach;

4 Moje wargi nie będą mówiły niegodziwości, a mój język nie wypowie fałszu. 5 Nie daj Boże, abym miał

was usprawiedliwić; do śmierci nie odstąpię od swej niewinności. 6 Będę trzymał się swojej sprawiedliwości i nie puszczę jej; moje serce nie oskarży mnie, póki żyję.

7 Niech mój wróg będzie jak niegodziwiec, a ten, który powstaje przeciwko mnie, jak niesprawiedliwy. 8 Jaka bowiem jest nadzieję obłudnika, choćby zysk osiągnął,

gdy Bóg zabiera mu duszę? 9 Czy Bóg usłyszy jego wołanie, gdy spadnie na niego nieszczęście? 10 Czy będzie się rozkoszować Wszechmocnym? Czy będzie wciąż wzywał Boga? 11 Pouczę was, [będąc] w ręce Boga, nie zataję niczego o Wszechmocnym. 12 Oto wy wszyscy [to] widzicie; po co więc te próżne słowa? 13

Taki jest dział niegodziwca u Boga i takie dziedzictwo, które otrzymają od Wszechmocnego ciemyczcy. 14

Jeśli rozmnożą się jego synowie, [pójdą] pod miecz; a jego potomstwo nie nasyci się chlebem. 15 Ci,

którzy po nim pozostaną, będą pogrzebani w śmierci, a jego wdowy nie będą [go] opłakiwać; 16 Choćby nagromadził srebra jak prochu i przygotował sobie szat jak gliny; 17 To choć je przygotuje, włoży je sprawiedliwy, a niewinny będzie dzielić srebro. 18

Zbuduje swój dom jak mól, jak szałas, który stawia stróż. **19** Bogaty zaśnie, a nie będzie pogrzebany; otworzy oczy, ale [już] go nie ma. **20** Ogarnie go strach jak wody, w nocy porwie go wicher. **21** Uniesie go wiatr wschodni, a odeadzie; bo wicher wyrwie go z jego miejsca. **22** To bowiem [Bóg] rzuci na niego i nie oszczędzi [go], choć bardzo chciał uciekać przed jego ręką. **23** Będą klaskać nad nim w dłoni i wygwizdywać go z jego miejsca.

28 Doprawy, istnieją złoża, [z których pochodzi] srebro, i miejsca, [gdzie] złoto się oczyszczają.

2 Żelazo się wydobywa z ziemi, a miedź wytapia z kamienia. **3** Kładzie się kres ciemności i przeszukuje się wszystko dokładnie, kamienie [leżące] w ciemności i cieniu śmierci. **4** Rzeka wyleje ze swego miejsca, tak że nie sposób ją przejść, zostaje [jednak] zahamowana przemysłem człowieka i odchodzi. **5** Z ziemi pochodzi chleb, lecz pod nią zamienia się jakby w ogień. **6** Jej kamienie zawierają szafiry i piasek złoty; **7** Ścieżki do nich nie zna ptak ani nie widziało jej oko sępa. **8** Nie kroczą po niej dzikie zwierzęta ani lew nią, nie przeszedł. **9** Wyciąga swą rękę po krzemień, wywraca góry od korzenia; **10** Ze skały wykuwa strumienie, a jego oko wypatruje każdej kosztownej rzeczy. **11** Nie pozwala rozlewać się rzekom, a ukryte rzeczy wywodzi [na] światło. **12** Ale gdzie można znaleźć mądrość? Gdzie znajduje się miejsce rozumu? **13** Człowiek nie zna jej ceny ani nie można jej znaleźć w ziemi żyjących. **14** Głębia mówi: Nie ma jej we mnie. Morze powiada: U mnie też jej [nie ma]. **15** Nie nabiera się jej za szczerze złoto ani nie odważa się zapłaty [za] nią w srebrze. **16** Nie można jej wycenić w złocie z Ofiru ani w onyksie drogocennym, ani w szafirze. **17** Złoto i kryształ nie dorównają jej, nie można jej wymienić na klejnoty z czystego złota. **18** Nie [wypada] wspominać o koralach i perłach, bo nabycie mądrości przewyższa perły. **19** Nie dorówna jej topaz z Etiopii i nie [można] jej wycenić w szczerym złocie. **20** Skąd więc mądrość pochodzi? I gdzie znajduje się miejsce rozumu? **21** Przecież jest zakryta dla oczu wszystkich żyjących i utajona przed ptactwem niebieskim. **22** Zniszczenie i śmierć mówią: Własnymi uszami usłyszaliśmy o jej sławie. **23** Bóg rozumie jej drogi, on zna jej miejsce. **24** On bowiem patrzy na krańce ziemi i widzi wszystko, co jest pod niebem. **25** Określił wagę wiatrom i odważył miarą wody. **26** Gdy ustanowił prawo dla deszczu i drogę dla błyskawicy gromu; **27** Wtedy ją widział i ogłosił; przygotował ją i przebadał. **28** A do człowieka powiedział: Oto bojaźń Pana, ona jest mądrością, a odstępstwie od zła [jest] rozumem.

29 Hiob ciągnął swoją przypowieść i mówił: **2**

Obym był taki jak za dawnych miesięcy, za [tych] dni, w których Bóg mnie strzegł; **3** Gdy jego pochodnia świeciła nad moją głową, a przy jego świetle przechodziłem w ciemności; **4** Taki, jaki byłem za dni swojej młodości, gdy tajemnica Boga pozostawała nad moim namiotem; **5** Gdy Wszechmocny był jeszcze ze mną i otaczały mnie moje dzieci; **6** Gdy moje ścieżki opływały w masło, a opoka wylewała mi źródła oliwy; **7** Gdy wychodziłem do bramy przez miasto i na rynku przygotowałem sobie miejsce. **8** Widząc mnie, młodzi ukrywali się, a stacy podnosili się i stali. **9** Księęta przestawali mówić i kładli rękę na swoich ustach. **10** Głos dostojuników cichł, a ich język przylegał im do podniebienia. **11** Ucho, które mnie słyszało, błogosławiło mnie, a oko, które mnie widziało, dawało o mnie świadectwo; **12** Bo wybawiałem ubogiego, gdy wołał, sierotę oraz tego, który nie miał pomocnika. **13** Błogosławieństwo ginącego przychodziło do mnie, a serce wdowy radowałem. **14** Przyoblekiem się w sprawiedliwość i ona mnie okryła. Mój sąd był jak płaszcz i korona. **15** Byłem oczami dla ślepego, a nogami dla chromego. **16** Byłem ojcem ubogich, a sprawę, której nie znałem, badałem. **17** I kruszyłem szczękę niegodziwca, a z jego zębów wydzierałem lup. **18** Dlatego powiedziałem: Umrę w swoim gnieździe, rozmnozę [swoje] dni jak piasek. **19** Mój korzeń rozciągnął się przy wodach, a rosa trwała całą noc na moich gałązkach. **20** Moja chwała odświeżała się we mnie, a mój łuk odnowił się w mojej ręce. **21** Słuchali mnie i oczekiwali, przyjmowali moją radę w milczeniu. **22** Po moich słowach już nie mówili, moja mowa kropiła na nich. **23** Oczekiwali mnie jak deszczu, otwierali swe usta jak na późny deszcz. **24** [Jeśli] się śmialem do nich, nie wierzyli, a światła mojej twarzy nie odrzucali. **25** Wytyczalem im drogę, siadałem na czele i przybywałem jak król wśród wojska, jak [ten], który smutnych pociesza.

30 Ale teraz śmieją się ze mnie młodsi ode mnie, ci, których ojców nie uznałbym za godnych, by postawić ich z psami swojej trzody. **2** Na cóż by mi się przydała siła ich rąk, u których zginęła starość? **3** Byli samotni z powodu niedostatku i głodu i uciekali na pustkowie ciemne, jałowe i spustoszone. **4** Zrywają sobie malwę przy krzakach i korzenie jałowcowe na pokarm. **5** Wygnano ich spośród [ludzi], wołano za nimi jak [za] złodziejem; **6** Tak że musieliby mieszkać w rozpadlinach dolin, w jaskiniach podziemnych i skałach. **7** Między krzakami ryczeli, gromadzili się pod pokrywami. **8** [To byli] synowie ludzi wzgardzonych i synowie [ludzi] nikczemnych, podlejsi niż [proch] ziemi. **9** Ale teraz jestem [tematem] ich pieśni, stałem

się [tematem] ich przysłowia. **10** Brzydzą się mną i czyn, karygodna nieprawość; **12** To jest ogień, który oddalażą się ode mnie, nie wstydzą się pluć mi w twarz. pożera aż do zatracenia i może wykorzenić cały mój **11** A ponieważ on rozluźnił mój sznur i upokorzył mnie, dobytek. **13** Jeśli zlekceważyłem sprawę swojego oni też rzucili przed mnie wędźdło. **12** Po [mojej] sługi albo swojej służącej, gdy wiedli spór ze mną; **14** prawicy powstają młodzieńcy, odtrącają moje nogi i Co zrobię, gdy Bóg powstanie? Gdy mnie nawiedzi, torują przeciwko mnie swoje drogi zguby. **13** Popsuli co mu odpowiem? **15** Czy ten, który mnie stworzył moją ścieżkę i przyczynili się do mojej nędzy, a nie w łonie, nie stworzył też jego? Czy nie on jeden mają pomocnika. **14** Napadli [na mnie] niczym przez ukształtował nas w łonie? **16** Jeśli odmówilem prośbie szeroki wylom i wśród spustoszenia nacierali [na mnie]. ubogich i jeśli zasmucilem oczy wdowy; **17** Jeśli sam **15** Strach obrócił się przeciwko mnie, ściga moją duszę jadłem swoją kromkę [i] nie jadła z niej sierota; **18** jak wiatr. Moje szczęście przemija jak chmura. **16** A (Od swojej młodości bowiem wychowywałem ją jak teraz rozplyna się we mnie moja dusza, ogarnęły mnie ojciec, a od łona swojej matki prowadziłem [wdowę]); dni cierpienia; **17** W nocy ból przesywa moje kości, a **19** Jeśli widziałem ginącego z powodu braku ubrania moje żyły nie mają odpoczynku. **18** Z powodu wielkiego albo biedaka bez okrycia; **20** Jeśli jego biodra nie cierpienia zmieniła się moja szata i ściska mnie jak błogosławiły mi dlatego, że się zagrzał wełną moich kolnierz mej tuniki. **19** Wrzucił mnie w błoto, stałem się podobny do prochu i popiołu. **20** Wołam do ciebie, gdy widziałem w bramie swoją pomoc; **22** Wtedy niech ale nie słuchasz mnie; staję, a na mnie nie patrzysz. odpadnie mój bark od karku, a niech moje ramię **21** Stałeś się dla mnie okrutny, sprzeciwiasz mi się wyjdzie ze stawu. **23** Bałem się bowiem klęski od Boga, swoją mocną ręką. **22** Unosisz mnie na wietrze [i] a przed jego majestatem nie mógłbym [się ostać]. wsadzasz mnie na niego, a rozwiewasz mój dobytek. **24** Jeśli pokładałem w złocie swoją nadzieję, a do **23** Wiem bowiem, że wydasz mnie na śmierć i do czystego złota mówiłem: [Ty jesteś] moją ufnością; **25** domu przeznaczonego dla wszystkich żyjących. **24** Jeśli radowałem się ze swojego wielkiego bogactwa i Do grobu jednak nie ściagnie [swej] ręki, choćby [tego], że moja ręka nabyla wiele; **26** Jeśli patrzyłem na wołali, gdy będzie niszczyć. **25** Czy nie płakałem nad słonice, gdy świeciło, i na księżyce, gdy sunął wspaniale; strapionym? Czy moja dusza nie smuciła się nad **27** A moje serce dało się uwieść potajemnie i moje ubogim? **26** Gdy oczekiwalem dobra, oto przyszło зло; usta całowały moją rękę; **28** I to byłaby nieprawość a gdy spodziewałem się światła, przyszła ciemność. **27** karygodna, bo zaparłbym się Boga z wysoka. **29** Jeśli Moje wnętrze zawrzało [i] nie uspokoilo się; zaskoczyły cieszyłem się z upadku tego, który mnie nienawidzi, mnie dni utrapienia. **28** Chodzę szczeriąły, [ale] nie od jeśli wyniosłem się, gdy mu się źle wiodło; **30** (Nawet słońca; powstaje i wołam w zgromadzeniu. **29** Stałem nie pozwoliłem zgrzeszyć swoim ustom, pragnąc się bratem smoków, a towarzyszem młodych strusów. przekleństwa na jego duszy); **31** Czy ludzie z mojego **30** Moja skóra poczerniała na mnie i moje kości są namiotu nie mówili: Obyśmy mieli z jego mięsa! spalone od gorączki. **31** Moja harfa zamieniła się w lament, a mój flet – w głos płaczących.

31 Zawarłem przymierze ze swoimi oczami; jak mógłbym więc myśleć o pannie? **2** Jaki bowiem byłby dział od Boga z góry? I jakie byłoby dziedzictwo od Wszechmocnego z wysoka? **3** Czy zatracenie nie jest [przygotowane] dla niegodziwych i sroga pomsta dla czyniących nieprawość? **4** Czyż on nie widzi moich dróg i nie liczy wszystkich moich kroków? **5** Jeśli postępowałem klamliwie, jeśli moja nogą spieszyla się do oszustwa; **6** To niech zważy mnie na wadze sprawiedliwej i niech Bóg pozna moją prawość. **7** Jeśli moja nogą zboczyła z drogi i moje serce poszło za moimi oczami, i jeśli jakaś zmaza przylgnęła do moich rąk; **8** Wtedy niech ja sieję, a inny spożywa, niech moje latorośle będą wykorzenione. **9** Jeśli moje serce uwiodła kobieta i jeśli czyhałem pod drzwiami swego bliźniego; **10** To niech moja żona mieli innemu i niech inni się nad nią schylają. **11** [Jest] to bowiem haniebny

Nie możemy się najeść. **32** Obcy nie nocowały na dworze, swoje drzwi otwierałem podróżnemu. **33** Jeśli ukrywałem swoje przestępstwa jak Adam i chowalem w zanadrzu swoją nieprawość; **34** Czy strach przed wielką zgrą, albo pogarda bliskich przeraziły mnie, abym milczał i nie wychodził [za] drzwi? **35** Obym miał kogoś, kto mnie wysłuchał! Oto moja prośba, [aby] Wszechmogący odpowiedział mi i aby mój wróg napisał księgę. **36** Czy nie nosiłbym jej na swoim ramieniu i nie przywiązałbym jej sobie [jak] koronę? **37** Oznałbym mu liczbę swoich kroków; zblżybym się do niego jak książę. **38** Jeśli moja ziemia wołała przeciwko mnie, jeśli razem z nią płakały jej brudzy; **39** Jeśli spożywałem z jej plonów bez zapłaty, jeśli jej właściciel pozbawiłem życia; **40** Niech rosną ciernie zamiast pszenicy i sam kąkol zamiast jęczmienia. Skończyły się słowa Hioba.

32 A [gdy] ci trzej mężczyźni przestali odpowiadać Hiobowi, ponieważ był sprawiedliwy we własnych

oczach; 2 Wtedy zapłonął gniewem Elihu, syn tym nie jesteś sprawiedliwy. Powiem ci, że Bóg jest Barakeela, Buzyta, z rodu Ram; rozgniewał się na większy od człowieka. 3 Dlaczego z nim się spierasz? Hioba, gdyż usprawiedliwał siebie bardziej niż Boga. 4 Przecież on nie tłumaczy się z żadnych swoich spraw. Rozpalil się także jego gniew na jego trzech przyjaciół, 5 Bóg bowiem mówi raz i drugi, ale człowiek tego nie bo nie znaleźli żadnej odpowiedzi, a jednak potępiali dostrzega. 6 We śnie, w nocnym widzeniu, gdy twardy Hioba. 7 Elihu czekał, aż Hiob skończy odpowiadź, sen spada na ludzi, w czasie drzemki na łóżku; 8 gdyż oni byli od niego starsi. 9 Gdy Elihu zauważył, że Wtedy otwiera ucho ludzkie i pieczętuje ich pouczenie; w ustach trzech mężczyzn nie ma żadnej odpowiedzi, 10 Aby odwieść człowieka od [złego] czynu i zabrać zapłonął gniewem. 11 Elihu, syn Barakeela, Buzyta, od niego pychę. 12 Powstrzymuje jego duszę od odpowiedział: Ja jestem młody, a wy jesteście starzy, dolu, a jego życie [chroni] przed śmiercią od miecza. dlatego balem się i nie śmiałem wyjawić wasmu swemu 13 Całe [go] też cierpieniem na jego łóżu i [ból] zdania. 14 Myślałem: Niech przemówią dni, a mnogość we wszystkich jego kościach; 15 Tak że jego życiu lat [niech] uczy mądrości. 16 Ale to duch jest w człowieku obrzydza chleb, a jego duszy przysmaki. 17 Jego i tchnienie Wszechmogącego daje rozum. 18 Wielcy nie ciało niszczeje nie do poznania, a wystają jego kości, [zawsze są] mądrzy, a starcy nie [zawsze] rozumieją, które nie były widoczne. 19 Jego dusza zbliża się sąd. 20 Dlatego mówię: Posłuchajcie mnie, ja też do grobu, a jego życie do niosących śmierć. 21 Jeśli wypowiem swoje zdanie. 22 Oto czekałem na wasze będzie przy nim jakiś anioł, pośrednik, jeden z tysiąca, słowa, przysłuchiwał się waszym dowodom, gdy aby oznajmić człowiekowi jego powinność; 23 Wtedy przygotowywaliście mowę. 24 I przypatrywałem się zlituje się nad nim i powie: Wybaw go od zejścia do was, a oto żaden z was nie przekonał Hioba i nikt dołu, [bo] znalazłem okup. 25 I jego ciało odzyska nie odpowiedział na jego słowa; 26 I nie możecie dzieciętą świeżość, wróci do dni swojej młodości. 27 powiedzieć: Znaleźliśmy mądrość. [Sam] Bóg go Będzie się modlił do Boga i on przyjmie go łaskawie, strąca, nie człowiek. 28 Nie do mnie skierował swoje ujrzy jego oblicze z radością i przywrócił człowiekowi słowa, a ja nie odpowiem mu waszymi słowami. 29 jego sprawiedliwość; 30 Spojrzy na ludzi i [jeśli ktoś] Zaniepokoili się i już nie odpowiadali; przestali mówić. powie: Zgrzeszyłem, wypaczyłem to, co prawe, i to 31 Czekałem, lecz nie mówili, ale stanęli i już nic nie nie było [dla mnie] korzystne; 32 On wybawi jego powiedzieli. 33 Odpowiem ze swojej strony, wypowiem duszę od zejścia do dolu, a jego życie ujrzy Światło. 34 też swoje zdanie. 35 Jestem bowiem pełny słów, mój Wszystko to czyni Bóg z człowiekiem kilkakrotnie; 36 duch przymusza mnie. 37 Oto moje wnętrze jest jak Aby odwrócić jego duszę od dolu i aby był oświadczenie wino, które nie ma ujścia; jak nowe bukłaki [zagrożone] Światłem żyjących. 38 Zważ na to, Hiobie, słuchaj pęknięciem. 39 Będę więc mówić, aby ulżyć sobie; mnie; milcz, a ja będę mówił. 40 Jeśli [jednak] masz otworzę swoje wargi i odpowiem. 41 Nie będę miał co do powiedzenia, odpowiedz mi; mów, bo chciałbym wzgórza na nikogo i nikomu nie będę schlebiał. 42 Nie cię usprawiedliwić. 43 A jeśli nie, słuchaj mnie; milcz, a umiem bowiem schlebiać, gdyż mój Stwórca wnet by nauczę cię mądrości.

mnie porwał.

34 Elihu mówił dalej: 2 Słuchajcie, mądrzy, moich słów i wy, uczeni, posłuchajcie mnie. 3 Ucho bowiem bada słowa, jak podniebienie smakuje pokarm. 4 Wybierzmy sobie sąd, rozeznajmy między sobą, co jest dobre. 5 Hiob bowiem powiedział: Jestem sprawiedliwy, a Bóg odrzucił moją sprawę. 6 Czy mam kłamać wbrew swojej racji? Nieuleczalna jest moja rana, bez przestępstwa. 7 Czy jest człowiek podobny do Hioba, który pije obelgi jak wodę? 8 I który obraca się w towarzystwie czyniących nieprawość i chodzi z niegodziwcami? 9 Powiedział bowiem: Nic to nie pomoże człowiekowi, że ma upodobanie w Bogu. 10 Dlatego posłuchajcie mnie, ludzie rozumi: Daleki jest Bóg od niegodziwości, Wszechmocny – od nieprawości. 11 Bo odpłaci człowiekowi według jego czynu i wynagrodzi każdemu według jego drogi. 12 Nie, naprawdę Bóg nie czyni przewrotnie, Wszechmocny nie wypacza sądu. 13 Któż mu powierzył ziemię?

Kto urządził cały okrag świata? 14 Gdyby zwrócił ku z twojej ręki? 8 Twoja niegodziwość [zaszkodzi] człowiekowi swoje serce, gdyby wziął do siebie jego człowiekowski takiemu jak ty, a twoja sprawiedliwość ducha i tchnienie; 15 To zginęłyby wszelkie ciało razem, [pomoże] synowi człowieka. 9 [Ludzie] krzyczą z a człowiek w proch by się obrócił. 16 Jeśli więc masz powodu mnóstwa ucisków, wołają z powodu ramienia rozum, posłuchaj tego [i] nadstaw uszu na moje słowa. mocarzy. 10 [Ale] nikt nie mówi: Gdzie jest Bóg, 17 Czy ma panować ten, który nienawidzi prawości? Czy potępisz tego, który jest bardzo sprawiedliwy? uczy nas więcej niż zwierzęta ziemskie i czyni nas 18 Czy wypada do króla mówić: Nikczemniku? A do mądrzejszymi od ptactwa niebieskiego? 12 Tak więc książąt: Bezbożni? 19 Tym bardziej do tego, który wolają, ale nikt nie wysłuchuje z powodu pychy złych nie ma względu na książąt i nie stawia bogacza nad ludzi. 13 Doprawy, Bóg nie wysłucha [słów] obłudy, ubogim? Oni wszyscy bowiem są dziełem jego rąk. Wszechmocny na nią nie zważy. 14 Choć mówisz, 20 Umrą nagle, o północy lud będzie wzruszony i że go nie widzisz, sąd jest przed nim, więc mu zaufaj. przeminie, a mocarz zostanie usunięty bez [udziału] 15 Teraz jednak jego gniew spadł na ciebie w niewielkim ręki [ludzkiej]. 21 Jego oczy bowiem patrzą na drogi stopniu, jakby nie znał wielkości twoich [grzechów]. człowieka i [on] widzi wszystkie jego kroki. 22 Nie ma 16 Dlatego Hiob na próżno otwiera swe usta; mnoży ciemności ani cienia śmierci, gdzie mogliby się ukryć słowa bez poznania.

ci, którzy czynią nieprawość. 23 Na człowieka bowiem nie wkłada więcej [niż to, co słuszcne], aby stawił się na sąd przed Bogiem. 24 Rozbiję wielu mocarzy i innych osadzi w ich miejsce. 25 A ponieważ zna ich czyny, wywraca ich w nocy, aby byli zmiażdżeni. 26 Chłoszcze ich jako niegodziwych w miejscu widocznym; 27 Za to, że odstąpili od niego i nie zważyali na żadne jego drogi; 28 Z tego powodu dochodzi do niego wołanie biednych, a on wysłuchuje wołania ubogich. 29 Gdy zaprowadzi pokój, który go zburzy? A gdy zakryje swoje oblicze, który go ujrzy? [A czyni] tak zarówno narodowi, jak i człowiekowi; 30 Aby obłudnik już nie panował i nie był pułapką dla ludzi. 31 Doprawy, powinieneś mówić do Boga: Poniosłem [karę], a nie będę [już] grzeszyć. 32 Naucz mnie tego, [czego] nie widzę; jeśli popełniłem nieprawość, [już] więcej tego nie uczynię. 33 Czy [wszystko] ma być po twojej myśli? On odpłaci, czy odrzucisz, czy wybierzysz, a nie ja. Ale jeśli wiesz lepiej, to powiedz. 34 Niech mi powiedzą ludzie rozumni, niech człowiek mądry posłucha mnie: 35 Hiob mówi niemądrze, a jego słowa nie są roztropne. 36 Niech Hiob zostanie doświadczony do końca za swoje odpowiedzi odnośnie do niegodziwych ludzi. 37 Dodaje bowiem buntu do swego grzechu, klaszcze przy nas rękoma i mnoży swoje słowa przeciwko Bogu.

35 Elihu mówił dalej: 2 Czy uważasz to za słusze, że powiedziałeś: Mam więcej sprawiedliwości niż Bóg? 3 Powiedziałeś bowiem: Cóż mi pomoże? Jaki będę miał pożytek [z tego, że zostanę] oczyszczony z grzechu? 4 Odpowiem dowodnie tobie i twoim towarzyszom wraz z tobą. 5 Spójrz w niebo i zobacz, przypatrz się obłokom, które są wyżej od ciebie. 6 Jeśli zgrzeszysz, co zrobisz przeciwko niemu? A jeśli pomnożą się twoje nieprawości, co mu uczynisz? 7 Jeśli jesteś sprawiedliwy, co mu dajesz? Albo co otrzymuje

36 Elihu mówił jeszcze: 2 Poczekaj trochę, a poczęcię, bo jeszczego przemówię za Boga. 3 Z daleka przyniosę swą wiedzę i uznam sprawiedliwość mego Stwórcy. 4 Bo naprawdę moje słowa nie [sa] klamstwem, a [człowiek] z doskonałą wiedzą [stoi] przed tobą. 5 Oto Bóg [jest] potężny, a nie gardzi [nikim]. On jest potężny w sile serca. 6 Nie pozostawia niegodziwych przy życiu, a ubogim przyznaje prawa. 7 Nie odwraca swoich oczu od sprawiedliwego, ale sadza ich na wieki z królami na tronie – i są wywyższeni. 8 A jeśli są związani okowami albo spętani powrożami utrapienia; 9 Wtedy oznajmia im ich czyny i przestępstwa – to, że się wzmogły. 10 Otwiera im ucho, aby [przyjęli] karę, i każe im odwrócić się od nieprawości. 11 Jeśli będą posłuszní i będą [mu] służyć, dopełnią swoich dni w dobrobycie, a swoich lat w rozkoszach. 12 Ale jeśli nie usłuchają, zginą od miecza, umrą bez poznania. 13 Lecz [ludzie] obłudnego serca gromadzą gniew, nie wołają, kiedy ich wiążę. 14 Umierają w młodości, swoje życie spędzają wśród rozpustników. 15 Wyrywa ubogiego z utrapienia i otwiera ich uszy w ucisku. 16 Również ciebie wyrwałaby z ciasnego miejsca na [miejsce] przestronne, gdzie nie ma ucisku, a [zastawiły] twój stół pełnię tłuszczu. 17 Ale ty zasłużyłeś na sąd niegodziwego, [dlatego] prawo i sąd będą cię trzymać. 18 Gniew [wiś], więc uważaj, by nie poraził cię kara, gdyż nie wybawił cię żaden okup. 19 Czy będzie zwała na twoje bogactwa? [Nie], ani [na] złoto, ani [na] jakiekolwiek siły [lub] potęgi. 20 Nie teskniż za nocą, kiedy ludzie są porwani ze swojego miejsca. 21 Strzeż się, abyś nie zwała na nieprawość; gdyż wybrałeś to sobie zamiast utrapienia. 22 Oto Bóg jest najwyższy w swojej potędze, który może tak nauczyć jak on? 23 Kto mu wytyczył jego drogę? Albo kto mu powie: Popełniłeś nieprawość? 24 Pamiętaj, abyś wysławiał jego dzieło, któremu przypatrują się

ludzie. 25 Wszyscy ludzie je widzą, człowiek przypatruje się nim z daleka. 26 Oto Bóg [jest] wielki, a poznąć [go] nie możemy, a liczba jego lat jest niezbadana. 27 On wyciąga bowiem krople wód, które padają z pary [jako] deszcz; 28 Który spuszczają chmury i [który] obficie spływa na ludzi. 29 (A kto zrozumie rozmieszczenie chmur i grzmot jego namiotu? 30 Oto rozciąga nad nim swoją światłość i okrywa głębiny morskie. 31 Przez te rzeczy bowiem sądzi narody i daje pokarm w obfitości. 32 Chmurami okrywa światłość i rozkazuje [jej ukrywać] się za wyznaczoną [chmurą]. 33 Grzmot daje o nim znać, a także bydło – o parze unoszącej się w górze.

37 1 Drży z tego powodu moje serce, i wyrwą się ze swego miejsca. 2 Słuchajcie uważnie grzmotu jego głosu i dźwięku, który wychodzi z jego ust. 3 Pod całym niebem go wypuszcza, a jego błyskawicę – na krańce ziemi. 4 Po niej huczy grzmot, grzmi głosem swojego majestatu, i nie powstrzymuje ich, gdy słyszać jego głos. 5 Bóg cudownie grzmi swoim głosem, czyni wielkie rzeczy, których nie możemy zrozumieć. 6 Mówią bowiem do śniegu: Padaj na ziemię, a także do deszczu i do ulewy jego potęgi. 7 Pieczętuje rękę każdego człowieka, aby wszyscy ludzie poznali jego dzieło. 8 Wtedy zwierzęta wchodzą do jaskini i zostają w swoich jamach. 9 Od południa przychodzi wichera, a zima od wiatrów północnych. 10 Swoim tchnieniem Bóg czyni lód i ścinają się szerokie wody. 11 Także wilgocią [ziemi] obciąża obłok, rozpędza chmurę swoim światłem. 12 One krążą według jego rady, aby czyniły wszystko, co rozkazuje na powierzchni okręgu ziemi. 13 A on sprawia, że się pojawiają – czy to dla karania, czy dla swojej ziemi, czy dla [okazywania] miłosierdzia. 14 Słuchaj tego uważnie, Hiobie; zastanów się i rozważ cudowne dzieła Boga. 15 Czy wiesz, kiedy i [co] postanawia Bóg o tych sprawach albo kiedy rozjaśnia światło swej chmur? 16 Czy wiesz, jak wiszą chmury – cuda tego, który jest doskonały we wszelkiej wiedzy? 17 [Czy wiesz], jak twoje szaty się rozgrzewają, gdy on uspokaja ziemię wiatrem południowym? 18 Czy rozpościerałeś z nim niebiosa, [które są] trwałe i podobne do zwierciadła odlanego? 19 Poucz nas, co mamy mu powiedzieć, [bo] nie możemy ułożyć słów z powodu ciemności. 20 Czy należy go powiadomić, że przemawiam? [Przecież] jeśli ktoś przemówi, zostanie na pewno pożarty. 21 Teraz jednak [ludzie] nie mogą patrzyć na światło, gdy jaśnieje w chmurach, gdy wiatr przechodzi [i] rozprasza je. 22 Od północy przychodzi [jakby] złoty [blask, ale] w Bogu jest straszliwy majestat. 23 On jest Wszechmocny, nie możemy go doścignąć. On jest

Nie uciska [nikogo]. 24 Dlatego boją się go ludzie. On nie ma względu na żadnego, który jest mądry w sercu.

38 Potem PAN odpowiedział Hiobowi spośród wichru: 2 Kim jest ten, co zaciemnia radę słowami bez poznania? 3 Przepaszą teraz swe biodra jak mężczyzna, będę cię pytał, a ty mi odpowiadaj. 4 Gdzie byłeś, kiedy zakładałem fundamenty ziemi? Powiedz, jeśli masz [te] wiedzę. 5 Kto określił jej rozmiary? Czy wiesz? Kto rozciągnął nad nią sznur? 6 Na czym są oparte jej podstawy? Kto położył jej kamień węgielny? 7 Gdy gwiazdy poranne razem śpiewały i radowały się wszyscy synowie Boży? 8 Kto zamknął bramą morze, gdy się wyrywało [jakby] wychodzące z łona? 9 Gdy chmurę uczyniłem jego szatą, a ciemność jego pieluszkami; 10 Gdy ustanowiłem o nim swój dekret i poustawiłem rygle i bramy; 11 I powiedziałem: Dotąd dojdzieś, a nie dalej; tu polożysz swe nadęte fale. 12 Czy kiedykolwiek w swoim życiu rozkazywał rankowi i wskazałeś zorzy jej miejsce; 13 Aby ogarnęła krańce ziemi i aby niegodziwi zostali z niej strąnieni? 14 Ona zmienia się jak glina pod pieczęcią, [a wszystko] stoi jak szata. 15 Niegodziwym jest odebrana ich światłość, a wyniosłe ramię będzie złamane. 16 Czy dotarłeś aż do źródeł morza? Czy przechadzałeś się po dnie głębin? 17 Czy bramy śmierci zostały przed tobą odkryte? Czy widziałeś bramy cienia śmierci? 18 Czy pojaśniłeś szerokość ziemi? Powiedz mi, jeśli to wszystko wiesz. 19 Gdzie jest droga do miejsca przebywania światłości? Gdzie swoje miejsce [ma] ciemność; 20 Abyś ją zaprowadził do jej granic i mógł poznąć ścieżki do jej domu? 21 Czy wiesz to, bo wtedy się urodziłeś i liczba twoich dni [jest] wielka? 22 Czy dotarłeś do skarbnic śniegu? Czy widziałeś skarbnice gradu; 23 Który zachowuję na czas ucisku, na dzień bitwy i wojny? 24 Jaką drogą dzieli się światłość, która rozpędza wiatr wschodni po ziemi? 25 Kto podzielił kanał dla ulewy i drogę dla błyskawicy grzmotu; 26 Aby padał deszcz na ziemię, w której nikt nie mieszka, i na pustynię, gdzie nie ma człowieka; 27 Aby nasycił [miejsce] puste i jałowe oraz zasilił rosnącą [tam] trawę? 28 Czy deszcz ma ojca? A kto spłodził krople rosły? 29 Z czegoż łona wychodzi lód? A kto spłodził szron niebieski? 30 Wody zostają przykryte niczym kamieniem, gdy powierzchnia głębiny zamarza. 31 Czy możesz związać jasne gwiazdy Plejad albo rozluźnić więzy Oriona? 32 Czy wprowadzisz w swym czasie gwiazdy południowe? Czy poprowadzisz Niedźwiedzicę z jej synami? 33 Czy znasz porządek nieba? Czy możesz ustanościć jego panowanie na ziemi? 34 Czy podniesiesz swój głos ku chmurom, aby cię ulewa przykryła? 35 Czy możesz wypuścić błyskawice, aby przyszły i mówili: Oto jesteśmy? 36 Kto włożył we

wnętrze [ludzkie] mądrość? Kto dał sercu rozum? 37 Kto zdola policzyć chmury [swoją] mądrością? Kto uspokoi, kiedy leje z nieba; 38 Gdy proch twardnieje, a bryły przylegają do siebie? 39 Czy lwu zdobyczy nałowisz, czy zaspokoisz głód lwiątek; 40 Gdy tulą się w swoich jaskiniach i czynią w cieniu swoich jam? 41 Kto dostarcza krukowi pokarmu, gdy jego młode wolają do Boga [i] tulają się bez pożywienia?

39 Czy znasz pore, kiedy rodzą górskie kozice?

Czy wiesz, kiedy rodzą łanie? 2 Czy możesz zliczyć miesiące, w których noszą [młode]? Czy znasz czas ich porodu? 3 Przykucają, rodzą swoje młode, pozbywając się ich z bólem; 4 Ich młode wzmacniają się, rosną wśród zboża, odchodzą i już do nich nie wracają. 5 Kto wypuścił dzikiego osła na wolność i kto rozwiązał jego pęta? 6 [Za] dom dałem mu pustynię, a [za] jego mieszkanie słone miejsca. 7 On naśmiewa się ze zgłębi miejskiego i nie słucha głosu poganiacza. 8 Wypatruje w górach paszy i szuka wszelkiej zielonej trawy. 9 Czy jednorózec zechce ci służyć albo nocować przy twoim złobie? 10 Czy możesz powrotem zaprzęgać jednorózca do brudzy? Czy będzie bronował doliny za tobą? 11 Czy zaufasz mu, ponieważ jego siła jest wielka? Czy powierzysz mu swoją pracę? 12 Czy zawierzasz mu, że zwiezie twoje ziarno i zgromadzi je w twoim spichlerzu? 13 Czy [dalej] pawiovi piękne skrzydła, a skrzydła i pióra strusioru? 14 Składa swoje jaja na ziemię i ogrzewa je w prochu; 15 I zapomina, że nogi może je rozgnieść lub dzikie zwierzę może zdeptać. 16 Jest twardy [dla] swoich młodych, [jakby] nie [były] jego. Nie boi się, że jego trud jest próźny; 17 Bo Bóg pozbawił go mądrości i nie udzielił mu rozumu. 18 Kiedy jednak podnosi się wysoko, naśmiewa się z konia i z jego jeźdźca. 19 Czy możesz dać koniowi moc? Czy rżeniem ozdobisz jego szyję? 20 Czy przestraszysz go jak szarańczę? Parskanie jego nozdrzy [jest] straszne. 21 Grzebie [kopytem] w ziemi i cieszy się [swą] siłą, biegnie przeciwko uzbrojonym. 22 Drwi sobie z lęku i nie boi się, i nie ustępuje przed ostrzem miecza. 23 Kolczan na nim chrzęści, błyszczy oszczep i dzida. 24 Z grzmotem i z gniewem pochłania ziemię i nie staje spokojnie na głos traby. 25 Na głos traby mówi: Ha, ha; z daleka czuje bitwę, grom dowódców i okrzyk. 26 Czy dzięki twojemu rozumowi lata jastrząb [i] rozciąga swe skrzydła ku południu? 27 Czy na twój rozkaz orzeł wzbią się i zakłada swoje gniazdo wysoko? 28 Mieszka na skale, przebywa na iglicach jak na zamku. 29 Stamtąd wypatruje [sobie] pokarmu, jego oczy widzą daleko. 30 Jego młode też piją krew, a gdzie są zabici, tam jest on.

40 PAN mówił dalej do Hioba: 2 Czy ten, co wiezie spór z Wszechmogącym, będzie go pouczał? Niech na to odpowie ten, który strofuje Boga. 3 Wtedy Hiob odpowiedział PANU: 4 Oto jestem nędzny, cóż ci odpowiem? Przyłożę swoją rękę do ust. 5 Raz mówilem i drugi, ale [więcej] nie odpowiem, niczego więcej nie dodam. 6 Nadto PAN odpowiedział Hiobowi spośród wichru: 7 Przepasz teraz swe biodra jak mężczyzna: będę cię pytał, a ty mnie pouczysz. 8 Czy chcesz wniweć obrócić mój sąd? Czy potępisz mnie, aby usprawiedliwić samego siebie? 9 Czy masz ramię jak Bóg? Czy zagrzmiś głosem jak on? 10 Ozdob się teraz w majestacie i dostojeństwo, przyoblecz się w chwałę i piękno. 11 Rozlej swój gwałtowny gniew, spójrz na każdego pysznego i poniż go. 12 Spójrz na każdego pysznego i upokörz go, zdepocz niegodziwych na ich miejscu. 13 Zakryj ich razem w prochu, zamknij w ukryciu ich oblicza. 14 Wtedy i ja ci wyznam, że Twoja prawica może cię wybawić. 15 Oto behemet, którego stworzyłem wraz z tobą; je trawę jak wół. 16 Oto jego siła jest w jego biodrach, a jego moc w pęku jego brzucha. 17 Rusza swoim ogonem jak cedrem, ścięgna jego bioder są splecone. 18 Jego kości jak rury spiżowe; jego kości jak dragi żelazne. 19 On jest przednim dziełem Boga. Ten, który go uczynął, sam może na niego natrzeć swoim mieczem. 20 Żywność dostarczają mu góry, gdzie wszystkie polne zwierzęta hasują. 21 Leży pod cienistymi drzewami, w ukryciu trzcin i bagien. 22 Drzewa cieniste osłaniają go cieniem, wierzby potoku otaczają go. 23 Oto wypija rzekę i nie spieszy się, będąc pewny, że może wchlonać Jordan do swojej paszczy. 24 Czy można go złapać za oczy albo powrozy przeciągnąć mu przez nozdrza?

41 Czy lewiatana wyciągniesz wędką? Czy za jego język [wyciągniesz go] sznurem opuszczonym? 2 Czy przewleczesz hak przez jego nozdrza? Czy kolcem przebijesz mu szczenię? 3 Czy będzie cię błagać? Czy będzie z tobą rozmawiał łagodnie? 4 Czy zawierte z tobą przymierze? Czy przyjmiesz go za sługę na zawsze? 5 Czy będziesz z nim igrał jak z ptaszkiem? Czy uwijałeś go dla swoich córek? 6 Czy [twoi] towarzysze wyprawią sobie z niego uczętle? Czy podzielą go między siebie kupcy? 7 Czy poprzebijasz jego skórę grotami albo jego głowę harpunami? 8 Położ tylko rękę na niego i wspomnij o walce, więcej tego nie zrobisz. 9 Oto nadzieja pojmania go jest złudna. Czy na sam jego widok nie zostanie człowiek powalony? 10 Nikt nie odważy się go obudzić. Kto zdola więc stanąć przede mną? 11 Kto mi coś dał, abym mu odpłacił? [Cokolwiek znajduje się] pod całym niebem należy do mnie. 12 Nie będę milczał o jego członkach ani o jego potędze, ani o jego wspaniałej budowie.

13 Kto odkryje wierzch jego szaty? Kto przystąpi [do rozkaza]. PAN także przyjął Hioba. **10** PAN przywrócił niego z podwójnym węzidłem? **14** Kto otworzy wrota to, co zostało zabrane Hiobowi, gdy się modlił za jego paszczy? Groza roztacza się wokół jego zębów. swoich przyjaciół. PAN także pomnożył Hiobowi w **15** [Jego] łuski to jego pycha, Ściśle spięte razem dwójnasób wszystko, co miał. **11** Wtedy zeszedli się do [jakby] pieczęcią. **16** Jedna do drugiej tak przylega, że niego wszyscy jego bracia, wszystkie jego siostry i powietrze nie wejdzie między nie. **17** Jedna z drugą jest wszyscy dawni znajomi i jedli z nim chleb w jego domu. spojona, są tak złączone, że nie można ich rozdzielić. Ubolewali nad nim i pocieszali go z powodu wszystkich **18** Przez jego kichanie błyszczą światło, a jego oczy nieszczęść, które PAN sprowadził na niego. Każdy [sa] jak powieki zorzy. **19** Z jego paszczy wychodzą dał mu po jednym srebrniku i każdy po jednym złotym pochodnie, tryskają iskry ognia. **20** Z jego nozdrzy kolczyku. **21** I tak PAN błogosławiał ostatnie [lata] Hioba wychodzi dym jak z wrżącego garnca lub kotła. **21** bardziej niż początkowe. Miał bowiem czternaście Jego oddech rozpala węgle, z jego paszczy wychodzi tysiąc owiec, sześć tysięcy wielblądów, tysiąc jarzm płomień. **22** W jego szyni spoczywa moc i przed nim wołów i tysiąc oślic. **13** Miał też siedmiu synów i trzy ucieka smutek. **23** Warstwy jego ciała są spojone, tak córki. **14** I nadal pierwszej imię Jemima, drugiej Kecja i twarde, że się nie poruszają. **24** Jego serce jest twarde trzeciej Kerenhappuk. **15** W całej ziemi nie można było jak kamień, tak twarde jak część dolnego kamienia znaleźć kobiet tak pięknych jak córki Hioba. Ich ojciec młyńskiego. **25** Gdy się podnosi, drżą mocarze, a od dał im dziedzictwo wśród ich braci. **16** Potem Hiob żył strachu oczyszczającą się. **26** Miecz, który go dosięga, jeszcze sto czterdzieści lat i oglądał swoich synów i nie ostaje się, podobnie drzewce, strzała i pancerz. **27** synów swoich synów aż do czwartego pokolenia. **17** I Żelazo uważa za słomę, a miedź za zbutwiałe drewno. umarł Hiob stary i syty dni.

28 Strzała nie spłoszy go, a kamienie z procą są dla niego jak źródło. **29** Oszczep uważa za słomę, a drwi sobie z szarpania włócznią. **30** Pod nim [sa] ostre skorupy; w blocie ścieli [sobie wszelkim] ostrymi rzecznami. **31** Sprawia, że głębiny wrą jak kocioł, a morze maści jak w moździerzu. **32** Zostawia za sobą błyszczącą ścieżkę, tak że się wydaje, że głębiny mają siwiznę. **33** Nie ma na ziemi jemu podobnego, który został tak stworzony, że niczego się nie boi. **34** Lekceważy wszelką wysoką rzecz. On jest królem nad wszystkimi synami pychy.

42 Wtedy Hiob odpowiedział PANU: **2** Wiem, że ty wszystko możesz i że żaden twój zamysł nie może być powstrzymany. **3** Kim jest ten, który zaciemnia radę bez wiedzy? Właśnie dlatego mówiłem to, czego nie rozumiałem; mówiłem o rzeczach zbyt cudownych, których nie mogłem pojąć. **4** Wysłuchaj, proszę, a będę mówił; będę cię pytał, a ty mnie pouczysz. **5** [Dotąd] tylko [moje] ucho słyszało o tobie, lecz teraz moje oko cię ujrzało. **6** Dlatego żałuję i pokutuję w prochu i popiele. **7** A gdy PAN wypowiedział te słowa do Hioba, powiedział PAN do Elifaza z Temanu: Mój gniew zapłonął przeciw tobie i przeciw dwóm twoim przyjaciołom, ponieważ nie mówiliście o mnie prawdę jak mój sługa Hiob. **8** Teraz więc weźcie sobie siedem cielków i siedem baranów, idźcie do mego slugi Hioba i złóżcie całopalenie za siebie; a Hiob, mój sługa, będzie się modlił za was, bo jego przyjmę, abym nie uczynił z wami według waszej głupoty. Nie mówiliście bowiem o mnie prawdy jak mój sługa Hiob. **9** Poszli więc Elifaz z Temanu, Bildad z Szuach i Sofar z Naamy i uczynili, jak PAN im

Psalmów

1 Bogosławiony człowiek, który nie idzie za radą niegodziwych, nie stoi na drodze grzeszników i nie zasiada w gronie szydlerów; **2** Lecz ma upodobanie w prawie PANA i nad jego prawem rozmyśla we dnie i w nocy. **3** Będzie on bowiem jak drzewo zasadzone nad strumieniami wód, które wydaje swój owoc w swoim czasie; jego liść nie zwiednie i wszysktko, co robi, powiedzie się. **4** Nie tak niegodziwi; oni są jak plewa, którą wiatr rozmiata. **5** Dlatego niegodziwi nie ostojań się na sądzie ani grzesznicy w zgromadzeniu sprawiedliwych. **6** PAN bowiem zna drogę sprawiedliwych, ale droga niegodziwych zaginie.

2 Dlaczego poganie się buntują, a narody knują próźne zamysły? **2** Królowie ziemscy powstają, a władcy naradzają się wspólnie przeciwko PANU i jego pomazańcowi, [mówiąc]: **3** Zerwijmy ich więzy i zrzucmy z siebie ich pęta. **4** Lecz ten, który mieszka w niebie, będzie się śmiał, Pan będzie z nich szydził. **5** Wtedy przemówi do nich w swoim gniewie i swą zapalczliwością ich zatrwoży: **6** Ja ustanowiłem mojego króla na Syjonie, mojej świętej górze. **7** Ogłoszę dekret: PAN powiedział do mnie: Ty jesteś moim Synem, ja ciebie dziś zrodziłem. **8** Poproś mnie, a dam ci narody w dziedzictwo i krańce ziemi na własność. **9** Potłuczesz je laską żelazną, jak naczynie gliniane je pokruszysz. **10** Teraz więc, królowie, zrozumcie, przyjmijcie poczucie, sędziowie ziemi! **11** Służcie PANU z bojąnią i radujcie się z drżeniem. **12** Pocałujcie Syna, by się nie rozgniewał i abyście nie zginęli w drodze, gdyby jego gniew choć trochę się zapalił. Bogosławieni wszyscy, którzy mu ufają.

3 Psalm Dawida, gdy uciekał przed swoim synem Absalomem. PANIE, jakże się namnożyło moich nieprzyjaciół, [jak] wielu powstaje przeciwko mnie! **2** Wielu mówi o mojej duszy: Nie ma dla niego ratunku u Boga. (Sela) **3** Ale ty, PANIE, jesteś moją tarczą, moją chwałą, tym, który podnosi moją głowę. **4** Swym głosem wołałem do PANA i wysłuchał mnie ze swojej świętej góry. (Sela) **5** Położyłem się i zasnąłem, i obudziłem się, bo PAN mnie podtrzymał. **6** Nie przestraszę się dziesiątek tysięcy ludzi, którzy zewsząd na mnie nastają. **7** Powstań, PANIE! Wybaw mnie, mój Boże! Uderzyłeś bowiem w szczękę wszystkich moich wrogów i polamałeś zęby niegodziwych. **8** Od PANA jest zbawienie. Twoje błogosławieństwo [jest] nad twoim ludem. (Sela)

4 Przewodnikowi chóru, na Neginot i Seminit. Psalm Dawida. Wysłuchaj mnie, gdy [cię] wzywam, Boże mojej

sprawiedliwości! Ty wyzwoliłeś mnie w [czasie] ucisku. Zmiluj się nade mną i wysłuchaj mojej modlitwy. **2** Synowie ludzcy, jak długo [będziecie] zniewajać moją chwałę? [Jak długo] będącie miłość marność [i] szukać kłamstwa? (Sela) **3** Wiedzieć, że PAN oddzielił dla siebie pobożnego. PAN wysłucha, gdy zwołam do niego. **4** Zadrżycie i nie grzeszcie. Rozmyślajcie w swym sercu na łóżu i zamilczcie. (Sela) **5** Składajcie ofiary sprawiedliwości i ufajcie PANU. **6** Wielu mówi: Któz pokaże nam dobro? PANIE, wznieś nad nami światło twoego oblicza. **7** Właścę w moje serce więcej radości niż w czasie, gdy obfitowały ich zboże i wino. **8** W spokoju się położę i zasnę, bo ty sam, PANIE, sprawiasz, że mieszkam bezpiecznie.

5 Przewodnikowi chóru, na Nechylot. Psalm Dawida. Nakłoń ucha ku moim słowom, PANIE, zważa na moje westchnienie. **2** Słuchaj pilnie glosu mego wołania, mój Królu i mój Boże, bo się do ciebie modlę. **3** PANIE, z rana usłyszysz mój głos, z rana zaniosę do ciebie [modlitwę] i będę czekał. **4** Ty bowiem nie jesteś Bogiem, który miłuje nieprawość, zły z tobą nie zamieszka. **5** Głupcy nie ostojań się przed twymi oczyma. Nienawidzisz wszystkich czyniących nieprawość. **6** Wytracisz tych, którzy mówią kłamstwa. PAN brzydzi się człowiekiem krwawym i podstępny. **7** Lecz ja dzięki obfitości twoego miłosierdzia wejdę do twoego domu, oddam poklon przed twoim świętym przybytkiem w twojej bojaźni. **8** Prowadź mnie, PANIE, w swojej sprawiedliwości ze względu na moich wrogów; wyprostuj przede mną swoją drogę. **9** Bo w ich ustach nie ma szczerości, ich wnętrze pełne przewrotności, ich gardło jest grobem otwartym, swoim językiem pochlebiają. **10** Spustosz ich, Boże! Niech upadną przez własne zamiary. Z powodu ich licznych występków odtrąć ich, ponieważ buntują się przeciwko tobie. **11** Lecz niech się radują wszyscy, którzy tobie ufają; niech zawsze wykrzykują [z radości], bo ty będziesz ich osłaniał. Niech rozradzą się w tobie ci, którzy miują twoje imię. **12** Ty bowiem, PANIE, będziesz błogosławieństwem, osłoniętym go dobocią jak tarczą.

6 Przewodnikowi chóru, na Neginot i Seminit. Psalm Dawida. PANIE, nie karć mnie w swoim gniewie i nie karz mnie w swojej zapalczliwości. **2** Zmiluj się nade mną, PANIE, bo jestem słaby; uzdrów mnie, PANIE, bo moje kości drżą; **3** I moja dusza bardzo się zatrwożyła; lecz ty, PANIE, jak długo jeszczesz? **4** Zawróć, PANIE, ocal moją duszę; wybaw mnie ze względu na twe miłosierdzie. **5** W śmieci bowiem nie ma pamięci o tobie, a w grobie który cię będzie wysławiać? (Sheol h7585) **6** Zmęczyłem się moim wzdychaniem, co noc zalewam [zami] moje posłanie, moje łóże jest mokre od

placzu. 7 Moje oko zaćmiło się od smutku, zestarzało chwałą i czcią go ukoronowałeś. 6 Dalej mu panowanie się z powodu wszystkich moich wrogów. 8 Odstępcie nad dzielami twoich rąk, wszystko poddałeś pod jego ode mnie, wszyscy czyniący nieprawość, bo PAN stopy: 7 Owce i wszelkie bydło, a także zwierzęta usłyszał głos mego płaczu. 9 Usłyszał PAN moją polne; 8 Płactwo niebieskie i ryby morskie, [i] wszystko, prośbę, PAN przyjął moją modlitwę. 10 Niech się co przemierza szlaki mórz. 9 O PANIE, nasz Panie, zawstydzą i bardzo zatrwożą wszyscy moi wrogowie, jak sławne jest twoje imię na całej ziemi! niech uciekną i będą pohäbieni w jednej chwili.

7 Syggajon Dawida, które śpiewał PANU z powodu słów Kusza Beniaminty. PANIE, mój Boże, tobie ufam, wybaw mnie od wszystkich moich prześladowców i ocal mnie; 2 By [ktoś] jak lew nie porwał mojej duszy i nie rozszarpał, gdy nie będzie nikogo, kto by ją ocalił. 3 PANIE, mój Boże, jeśli to zrobiłem, jeśli nieprawość jest na moich rękach; 4 Jeśli złem odpłaciłem temu, kto żył ze mną w pokoju, jeśli nie wyratowałem tego, który mnie dręczył bez przyczyny; 5 To niech wróg prześlada mnie moją duszę i niech pochwyci i wdepce w ziemię moje życie, niech moja godność w proch obróci. (Sela) 6 Powstań, PANIE, w swoim gniewie; podnieś się przeciwko wściekłości moich wrogów. Przebudź się w mojej obronie, bo ustanowileś sąd. 7 Wtedy otoczy cię zgromadzenie narodów, a ty zasiądź na wysokości ze względu na nich. 8 PAN będzie sędził narody. Osądź mnie, PANIE, według mojej sprawiedliwości i według mojej uczciwości, która jest we mnie. 9 Niech skończy się zło niegodziwych, a umocnij sprawiedliwego, Boże sprawiedliwy, ty, który badasz serca i nerki. 10 Moja tarczą jest Bóg, który wybawia [ludzi] prawego serca. 11 Bóg jest sędzią sprawiedliwym, Bóg codziennie gniewa się [na bezbożnego]. 12 Jeśli się nie nawróci, on swój miecz naostrzy; swój łuk napiął i przygotował go. 13 Przygotował na niego broń śmiertelną, a swoje strzały sporządził na prześladowców. 14 Oto [bezbożny] rodzi nieprawość, jest brzemienny krzywdą i zrodził kłamstwo. 15 Wykopał dół i pogłębił go, lecz sam wpadnie do jamy, którą przygotował. 16 Krzywda, którą wyrządził, obróci się przeciwko niemu, a jego nieprawość spadnie mu na głowę. 17 Będę wysławiać PANA według jego sprawiedliwości, będę śpiewał imieniu PANA Najwyższego.

8 Przewodnikowi chóru, na Gitty. Psalm Dawida.

O PANIE, nasz Panie, jak sławne jest twoje imię na całej ziemi! Ty, który swoją chwałą wyniosłeś nad niebiosa. 2 Przez usta niemowląt i ssących ugruntowałeś [swą] potęgę z powodu twoich wrogów, aby poskromić nieprzyjaciela i mściciela. 3 Gdy przypatruję się twoim niebiosom, dzielu twoich palców, księżycowi i gwiazdom, które utwierdzileś; 4 [Wtedy mówię]: Czymże jest człowiek, że o nim pamiętasz, albo syn człowieczy, że troszczysz się o niego? 5 Uczyniłeś go bowiem niewiele mniejszym od aniołów,

9 Przewodnikowi chóru, na Halmutlabben. Pieśń Dawida. Będę [ciej] wysławiał, PANIE, całym mym sercem; będę opowiadał o wszystkich twoich cudach. 2 Będę się cieszył i radował toba, będę śpiewał twemu imieniu, o Najwyższemu! 3 Gdy cofną się moi nieprzyjaciele, upadną i znikną przed twoim obliczem. 4 Ty bowiem przeprowadziłeś mój sąd i moją sprawę, zasiadłeś na tronie jako sędzia sprawiedliwy. 5 Skarcileś pagan, wytracieś niegodziwych, wymazaleś ich imię na wieki wieków. 6 O nieprzyjacielu, twoje spustoszenia skończyły się na zawsze, zburzyłeś miasta, ich pamięć przepadła razem z nimi. 7 Ale PAN trwa na wieki, ustawił swój tron, by sądzić. 8 On będzie sędził świat sprawiedliwie, osądzi narody według słuszności. 9 I będzie PAN ucieczką dla uciśnionego, schronieniem w czasie niedoli. 10 I będą ufać tobie ci, którzy znają twoje imię, bo nie opuszczasz, PANIE, tych, którzy cię szukają. 11 Śpiewajcie PANU, który mieszka na Syjonie, opowiadającce wśród narodów o jego działach. 12 Bo on dopomina się krwi i pamięta o nich, a nie zapomina wołania strąpionych. 13 Zmiluj się nad mną, PANIE, spójrz, jak mnie uciskają ci, którzy mnie nienawidzą, ty, który podnosił mnie z bram śmierci; 14 Abym głośił wszelką twoją chwałę w bramach córki Syjonu; będę się radował twoim zbawieniem. 15 Poganie wpadli w dół, [który] wykopali; w sidłach, które zastawili, uwieźla ich nogi. 16 PAN dał się poznać, gdy odbył sąd, w dzieła swoich rąk uwikłał się niegodziwy. (Higgajon, Sela) 17 Niegodziwi zstąpią do piekła, wszystkie narody, które zapominają Boga. (Sheol h7585) 18 Bo biedak nie będzie zapomniany na zawsze, nadzieja ubogich nie zginie na wieki. 19 Powstań, PANIE, niech nie triumfuje człowiek, niech narody zostaną osądzone przed twoim obliczem. 20 PANIE, ześlij na nie strach, aby narody poznaly, że są tylko ludźmi. (Sela)

10 Dlaczego, PANIE, stoisz z daleka? [Dlaczego] ukrywasz się w czasie niedoli? 2 Niegodziwi w swej pysze prześladaacje ubogiego, niech niegodziwi uwiklają się w zamysły, które uknuli. 3 Bo niegodziwi chępi się pragnieniem swej duszy, a chciwiec błogosławi [sobie i] zniewaja PANA. 4 Niegodziwy przez pychę, którą po sobie pokazuje, nie szuka [Boga]; całe jego myślenie to że nie ma Boga. 5 Jego drogi zawsze są ciężkie, twoje sądy są zbyt daleko

od niego, parska na wszystkich swoich wrogów. 6 Mówi w swoim sercu: Nie zachwieję się, nie [zaznam] zła po wszystkie pokolenia. 7 Jego usta pełne są przekleństw, zdrady i podstęp, pod jego językiem krzywdą i nieprawość. 8 Siedzi w zasadzkach wsi, w ukryciach zabija niewinnego, jego oczy wypatrują ubogiego. 9 Czyha w kryjówce jak lew w swej jaskini; czatuje, by schwytać ubogiego, porywa go i wciąga w swe sieci. 10 Schyla się, zniża się, od jego mocy padają ubodzy. 11 Mówi w swym sercu: Bóg zapomniał, zakrył swoje oblicze, nigdy nie zobaczy. 12 Powstań, PANIE Boże, podnieś swą rękę; nie zapominaj o ubogich. 13 Dlaczego niegodziwy znieważa Boga? Mówi w swym sercu: Nie będziesz się upominał. 14 Lecz ty widzisz utrapienie i patrzysz na krzywdę, aby za nie odpłacić twą ręką. Na ciebie się zdaje ubogi, ty jesteś pomocnikiem sierocie. 15 Złam ramię niegodziwego i zlego, dochodź jego nieprawości, aż jej już nie będzie. 16 PAN [jest] Królem na wieki wieków, z jego ziemi zniknęły narody. 17 Usłyszałeś pragnienia pokornych, PANIE, utwierdzisz ich serca, naklonisz swego ucha; 18 Aby bronić sieroty i udręczonego, aby śmiertelny człowiek nie gnębił już na ziemi.

11 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. W PANU pokładam ufność. Jakże więc możecie mówić mojej duszy: Odleć [jak] ptak na twoją górę? 2 Bo oto niegodziwi napinają luk, kładą strzał na cięciwę, aby w ciemności strzelać do tych, którzy są prawego serca. 3 Gdy zostaną zburzone fundamenty, coż może zrobić sprawiedliwy? 4 PAN [jest] w swym świętym przybytku, tron PANA [jest] w niebie, jego oczy patrzą, jego powieki badają synów ludzkich. 5 PAN doświadcza sprawiedliwego, ale jego dusza nienawidzi niegodziwego i tego, kto kocha bezprawie. 6 Spuści na niegodziwych deszcz sidła, ognia i siarki, a [palący] wicher będzie udziałem ich kielicha. 7 Bo sprawiedliwy PAN kocha sprawiedliwość, jego oczy patrzą na prawego.

12 Przewodnikowi chóru, na Seminit. Psalm Dawida. Ratuj, PANIE, bo [już] nie ma pobożnego, zniknęli wierni spośród synów ludzkich. 2 Wszyscy mówią klamiwie do bliźniego, mówią schlebiającymi wargami i z obłudnym sercem. 3 Niech PAN wyłepi wszystkie wargi schlebiające [i] język mówiący przechwałki. 4 Oni mówią: Swoim językiem zwycięzymy, nasze wargi należą do nas, który jest naszym panem? 5 Ze względu na ucisk ubogich [i] jęk nędzarzy teraz powstanę – mówi PAN – zapewnić bezpieczeństwo [temu], na kogo zastawiają sidła. 6 Słowa PANA to słowa czyste jak srebro wypróbowane w ziemnym tyglu, siedmiokrotnie oczyszczone. 7 Ty, PANIE, zachowasz

ich, będziesz ich strzegł od tego pokolenia aż na wieki. 8 Niegodziwi krążą wokoło, gdy najpodlejsi z ludzi zostają wywyższeni.

13 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. Jak długo, PANIE? Zapomnisz o mnie na wieki? Jak długo będziesz ukrywał przede mną swoje oblicze? 2 Jak długo będę szukał rady w swojej duszy i codziennie trąpił się w sercu? Jak długo mój wróg będzie się nadzieć mnie wynosił? 3 Spójrz i wysłuchaj mnie, PANIE, mój Boże! Oświeć moje oczy, bym nie zasnął w śmierci; 4 By nie powiedział mój wróg: Pokonałem go! Niech się nie cieszą moi nieprzyjaciele, gdy się zachwieję. 5 Lecz ja zaufałem twemu miłosierdziu; moje serce rozradza się twoim zbawieniem. 6 Będę śpiewał PANU, bo obdarzył mnie dobrem.

14 Przewodnikowi chóru. Dawidowy. Głupi powiedział w swoim sercu: Nie ma Boga. Są zepsuci, popełniają obrzydliwe czyny. Nie ma nikogo, kto by czynił добро. 2 PAN spojrzał z niebios na synów ludzkich, aby zobaczyć, czy jest ktoś rozumny i szukający Boga. 3 Wszyscy zboczyli z drogi, wszyscy jednakowo znikczemnieli. Nie ma nikogo, kto by czynił добро, nie ma ani jednego. 4 Czyż są nierożumni wszyscy czyniący nieprawość, którzy pożerają mój lud, [jakby] chleb jedli, [a] PANA nie wzywają? 5 Tam ogarnie ich strach, gdyż Bóg jest pośród pokolenia sprawiedliwych. 6 Szydzicie z rady ubogiego, ale PAN jest jego ucieczką. 7 Oby przyszło z Syjonu zbawienie Izraela! Gdy PAN odwrócił niewolę swego ludu, Jakub się rozradza i Izrael się rozweseli.

15 Psalm Dawida. PANIE, kto będzie przebywał w twoim przybytku? Kto zamieszka na twojej świętej górze? 2 [Ten], kto postępuje nienagannie i czyni sprawiedliwość, a w swoim sercu mówi prawdę; 3 Kto nie obmawia swym językiem, nie wyrządza bliźniemu nic złego, nie znieważa bliźniego; 4 Ten, przed którego oczami bezbożny jest wzgardzony, a który szanuje [tych], co się boją PANA; kto, choć przysięga na własną niekorzyść, nie wycofuje się; 5 Kto swych pieniędzy nie pożyczca na lichwę i nie daje się przekupić przeciwko niewinnemu. Kto tak postępuje, nigdy się nie zachwieje.

16 Miktam Dawida. Strzeż mnie, o Boże, bo tobie ufam. 2 [Moja dusza] mówi do PANA: Ty jesteś [moim] Panem, a moja dobroć nie przynosi ci żadnej korzyści; 3 Lecz świętym, którzy są na ziemi, i szlachetnym, w których całe moje upodobanie. 4 Rozmnożą się bolesći tych, którzy chodzą za obcymi [bogami]. Nie złożę im ofiar z krwi i nie wymówię ich imion swoimi ustami. 5 PAN [jest] udziałem mego

dziedzictwa i kielicha; ty strzeżesz mojego losu. 6 piekła mnie opłotły, pochwyciły mnie sidła śmierci.
Sznury [miernicze] wyznaczyły mi przyjemne [miejsca] (Sheol h7585) 6 W moim utrapieniu wzywałem PANA i
i mile jest moje dziedzictwo. 7 Będę błogosławiał PANA, który udzielił mi rady, [bo] nawet w nocy pouczają mnie moje nerki. 8 Stawiam PANA zawsze przed oczami; skoro on jest po mojej prawicy, nie zachwieję się. 9 Dlatego cieszy się moje serce i raduje się moja chwała, a moje ciało będzie spoczywać bezpiecznie. 10 Nie zostawisz bowiem mojej duszy w piekle ani nie dopuścisz swemu Świętemu doznać zniszczenia. (Sheol h7585) 11 Dasz mi poznać drogę życia, pełnię radości przed twoim obliczem, rozkosze po swojej prawicy na wieki.

17 Modlitwa Dawida. Wysłuchaj, PANIE, [mojej]

słusznej sprawy, zważ na moje wołanie, nakłoń ucha na modlitwę moich nieobłudnych ust. 2 Niech wyrok o mnie wyjdzie sprzed twoego oblicza, niech twoje oczy widzą to, co słuszne. 3 Doświadczyleś moje serce, nawiedziłeś [mnie] nocą, wypróbowałś mnie ogniem, ale nic nie znalazłeś. Postanowilem, że moje usta nie zgrzeszą. 4 Co się tyczy spraw ludzkich, dzięki słowom twoich ust wystrzegałem się dróg okrutnika. 5 Zatrzymaj moje kroki na twoich drogach, aby nie zachwiały się moje nogi. 6 Wzywam cię, Boże, bo mnie wysłuchasz. Nakłoń ku mnie swego ucha, wysłuchaj moich słów. 7 Okaż swoje miłosierdzie, ty, który wybawiasz ufających tobie od tych, którzy powstają przeciwko twojej prawicy. 8 Strzeż mnie jak żrenicy oka, ukryj mnie w cieniu swych skrzydeł; 9 Przed niegodziwymi, którzy mnie gnębią, [przed] wrogami mojej duszy, którzy mnie osacyli. 10 Okryli się swoim tłuszczerem, zuchwale mówią swymi ustami. 11 Gdziekolwiek idziemy, otaczają nas, wytężają swój wzrok, aby nas powalić na ziemię. 12 Podobni są do lwa żądnego łupu, do lwiątka siedzącego w ukryciu. 13 Powstan, PANIE, wystep przeciwko niemu i powal go, swoim mieczem ocal moją duszę od niegodziwego; 14 A swoją ręką, PANIE, od ludzi, od ludzi tego świata, których udziałem jest to życie, a których brzuchy napelniasz swymi skarbami, tak że nasyceni są [nawet] ich synowie, a resztę zostawiają ich dzieciom. 15 Ja [zaś] w sprawiedliwości ujrzę twoje oblicze, a gdy się obudzę, nasycę się twoim podobieństwem.

18 gdy go PAN ocalił z rąk wszystkich jego wrogów i z ręki Saula. Powiedział wtedy: Będę cię miłował, PANIE, mocy moja. 2 PAN moją skałą, moją twerdzą i wybawicielem. Mój Bóg moją opoką, której będę ufał, moją tarczą i rogiem mego zbawienia, moją warownią. 3 Wezwę PANA, [który jest] godny chwały, a będę wybawiony od moich wrogów. 4 Ogarnęły mnie bolesći śmierci i zatrwożyły mnie potoki bezbożnych. 5 Bolesći

pochwyciły mnie sidła śmierci. (Sheol h7585) 6 W moim utrapieniu wzywałem PANA i wołałem do mego Boga. Ze swojej świątyni usłyszał mój głos, a moje wołanie dotarło przed jego oblicze, do jego uszu. 7 Wtedy ziemia poruszyła się i zadrżała, a posady góra zatrzesły się i zachwiały od jego gniewu. 8 Z jego nozdrzy unosił się dym, z jego ust [buchnął] ogień trawiący, węgle zapaliły się od niego. 9 Nachylił niebiosa i zstąpił, a ciemność [była] pod jego stopami. 10 Dosiadł cherubina i latał; latał na skrzydłach wiatru. 11 Z ciemności zrobił sobie ukrycie, namiotem wokół niego były ciemne wody i gęste obłoki nieba. 12 Przed jego blaskiem rozeszły się jego obłoki, grad i węgle ogniste. 13 I za grzmiał PAN na niebiosach, Najwyższy wydał swój głos, grad i węgle ogniste. 14 Wypuścił swe strzały i rozproszył ich, [cisnął] błyskawicami i ich rozgromił. 15 I ukazały się głębiny wód, i odsłoniły się fundamenty świata od twojego upomnienia, PANIE, i od podmuchu tchnienia twoich nozdrzy. 16 Posłał z wysoka, chwycił mnie, wyciągnął mnie z wielkich wód. 17 Ocalił mnie od potężnego wroga mego i od tych, którzy mnie nienawidzą, choć byli ode mnie mocniejsi. 18 Zaskoczyli mnie w dniu mego utrapienia, lecz PAN był moją podporą. 19 Wyprowadził mnie na miejsce przestronne, wybałwił mnie, bo mnie sobie upodobał. 20 Nagrodził mnie PAN według mojej sprawiedliwości, oddał mi według czystości moich rąk. 21 Strzegłem bowiem dróg PANA i nie odstąpiłem niegodziwie od mego Boga. 22 Bo miałem przed oczyma wszystkie jego nakazy i nie odrzucałem od siebie jego praw. 23 Byłem wobec niego nienaganny i wystrzegałem się swojej nieprawości. 24 Dlatego oddał mi PAN według mojej sprawiedliwości, według czystości moich rąk przed jego oczyma. 25 [Ty] z miłosiernym miłosiernie się obejdźesz, a z człowiekiem nienagannym postapisz nienagannie. 26 Wobec czystego okażesz się czysty, a wobec przewrotnego postapisz przewrotnie; 27 Ty bowiem lud strąpiony wybawisz, a oczy wyniosłe poniżysz. 28 Bo ty zapalisz moją pochodnię; PAN, Bóg mój, rozjaśni moje ciemności. 29 Bo z tobą przebiłem się przez wojsko, z moim Bogiem przeskoczyłem mur. 30 Droga Boga [jest] doskonała, słowo PANA w ogniu wypróbowane. Tarczą jest dla wszystkich, którzy mu ufają. 31 Bo który jest Bogiem oprócz PANA? Ktoż skałą oprócz naszego Boga? 32 To Bóg, który przepasuje mnie mocą i doskonałą czyni moją drogę. 33 Moje nogi czyni jak u łani i stawia mnie na wyżynach. 34 Ćwiczy moje ręce do walki, tak że mogę kruszyć spiżowy łuk swymi ramionami. 35 Daleś mi też tarczę swego zbawienia i wspierała mnie twoja prawica, a twoja dobrociliwość uczyńała mnie wielkim. 36 Rozszerzyłeś ścieżkę dla mych kroków, tak że moje stopy się nie

zachwiały. **37** Ścigałem moich wrogów i dopadłem [ich], nie zatrąciłem, aż ich nie wytracilem. **38** Powaliłem ich tak, że nie mogli powstać, upadli pod moje stopy. **39** Przepasaleś mnie mocą do walki, powaliłeś pod moje stopy moich przeciwników. **40** Zmuszałeś moich wrogów do ucieczki, abym wykorzeni tych, którzy mnie nienawidzą. **41** Wołali, lecz nie [było] nikogo, kto by [ich] wybawił; [wołał] do PANA, lecz ich nie wysłuchał. **42** Starłem ich jak proch na wietrze, wyrzuciłem jak błoto uliczne. **43** Wyzwoliłeś mnie od kłotni ludzkich, ustanowileś mnie głową narodów. Będzie mi służył lud, którego nie znałem. **44** Jak tylko usłyszą [o mnie], będą mi połuszczy, cudzoziemcy będą udawać uległość. **45** Cudzoziemcy zmarnują i będą drzeć w swoich warowniach. **46** PAN żyje, [niech będzie] błogosławiona moja skała, niech będzie wywyższony Bóg mego zbwienia. **47** Bóg dokonuje za mnie zemsty i poddaje mi narody. **48** [Ty] wyzwalał mnie od moich wrogów; ty wywyższyłeś mnie ponad moich przeciwników, ocaliłeś mnie od gwałtownika. **49** Dlatego będę cię, PANIE, sławił wśród narodów i będę śpiewał twemu imieniu. **50** Bo dajesz wielkie wybawienie swemu królowi i na wieki okazujesz miłosierdzie swemu pomazańcowi Dawidowi i jego potomstwu.

19 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. Niebios głoszą chwałę Boga, a firmament obwieszcza dzieło jego rąk. **2** Dzień dniowi opowiada słowo, a noc nocy ozajmija wiedzę. **3** Nie ma języka ani mowy, w których nie słychać ich glosu. **4** Ich zasięg rozchodzi się po całej ziemi i na krańce świata ich słowa. Na nich wystawił namiot słońca. **5** A ono wychodzi jak oblubieniec ze swojej komnaty, cieszy się jak mocarz, który rozpoczyna bieg. **6** Wyrusza z jednego krańca nieba i obchodzi je aż na drugi kraniec, a nic nie ukryje się przed jego żarem. **7** Prawo PANA jest doskonałe, nawracające duszę; świadectwo PANA pewne, dające mądrość prostemu. **8** Nakazy PANA [sa] prawe, radujące serce; przykazanie PANA czyste, oświecające oczy. **9** Bojaźń PANA jest czysta, trwająca na wieki; sądy PANA prawdziwe, wszystkie są słuszne. **10** Bardziej pożąданie niż złoto, niż mnóstwo szczerego złota, i słodsze niż miód, nawet niż plaster miodu. **11** Także twój sługa jest przez nie pouczony, a kto ich przestrzega, otrzymuje wielką nagrodę. **12** Lecz kto dostrzeże [własne] błędy? Oczyszć mnie z [tych, które są] ukryte przede mną. **13** Chroń też swego sługa od zuchwały [grzechów], aby nie panowali nad mną. Wtedy będę nienaganny i wolny od wielkiego przestępstwa. **14** Niech będą ci mile słowa moich ust i rozmyślanie mego serca, PANIE, moja Skała i mój Odkupicielu!

20 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. Niech cię wysłucha PAN w dniu utrapienia, niech cię chroni imię Boga Jakuba. **2** Niech ciześlesie pomoc ze świątyni i niech cię wesprze z Syjonu. **3** Niech pamięta wszystkie twoje ofiary i niech przyjmie twoje całopalenia. (Sela) **4** Niech da ci [wszystko], czego pragnie twoje serce, i każdy twój zamysł niech wypełni. **5** Będziemy się radować z twojego zbwienia i w imię naszego Boga sztandary podniesiemy. Niech PAN spełni wszystkie twoje prośby. **6** Teraz wiem, że PAN wybacza swego pomazańca, wysłucha go ze swego świętego nieba zbwącej mocą swojej prawicy. **7** Jedni [pokładają ufność] w rydwanach, inni w koniach, lecz my będziemy wspominać imię PANA, naszego Boga. **8** Tamci zachwiały się i upadli, a my powstaliśmy i ostoimy się. **9** PANIE, wybaw [nas], a król niech nas wysłucha w dniu naszego wołania.

21 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. PANIE, król cieszy się z twojej mocy i bardzo się raduje twoim zbwieniem. **2** Spełniłeś pragnienie jego serca i prośbie jego ust nie odmówili. (Sela) **3** Wyszedłeś mu bowiem naprzeciw z hojnymi błogosławieństwami, koronę szczerozłotą włożyłeś mu na głowę. **4** Prosiłeś o życie i daleś mu [je], długie dni na wieki wieków. **5** Wielka jest jego chwała dzięki twemu zbwieniu, okryłeś go sławą i dostojeństwem; **6** Bo uczyniłeś go błogosławieństwem na wieki, rozradowałeś go swoim obliczem. **7** Król bowiem w PANU pokłada nadzieję i nie zachwieje się dzięki miłosierdziu Najwyższego. **8** Twoja ręka znajdzie wszystkich twoich wrogów; twoja prawica dosięgnie [wszystkich], którzy cię nienawidzą. **9** Uczynisz ich jakby piecem ognistym w czasie twoego gniewu; PAN w swojej zapalczwości pochłonie ich, a ogień ich strawi. **10** Wytracisz z ziemi ich ród, a ich potomstwo spośród synów ludzkich. **11** Bo zamierzali zło przeciwko tobie, uknuli spisek, [którego] nie mogli [wykonąć]. **12** Dlatego ich zmusisz do ucieczki, [strzały] na twojej cięciwie wymierzysz w ich twarze. **13** Powstań, PANIE, w swojej mocy; będziemy śpiewać i wysławiać twoją potęgę.

22 Przewodnikowi chóru, na Ajelet haszahar. Psalm Dawida. Boże mój, Boże mój, czemu mnie opuściszes? [Czemu] jesteś [tak] daleki od wybawienia mnie, od słów mego jękiu? **2** Boże mój, wołam we dnie, a nie odzywasz się do mnie; w nocy, a nie mogę się uspokoić. **3** Ale ty jesteś Święty, mieszkający wśród chwały Izraela. **4** Tobie ufali nasi ojcowie, ufali i wyzwoliłeś ich. **5** Do ciebie wołali i zostali wybawieni, tobie ufali i się nie zawiedli. **6** Ja jako jestem robakiem, a nie człowiekiem, pośmiewiskiem ludzi i wzgardą ludu. **7** Wszyscy, którzy mnie widzą,

szydzą ze mnie, wykrzywiają usta, potrąsają głową, [mówiąc]: 8 Zaufał PANU, niech go wyzwoli; niech go ocali, skoro go kocha. 9 Ale to ty mnie wydobyłeś z łona, napełniłeś mnie ufnością jeszcze u piersi mojej matki. 10 Na ciebie byłem zdany od narodzenia, od łona matki ty jesteś moim Bogiem. 11 Nie oddalał się ode mnie, bo utrapienie bliskie, a nie ma nikogo, kto by [mnie] wspomogł. 12 Otoczyło mnie mnóstwo cielców, osacyły mnie byki Baszanu. 13 Rozwarły na mnie swe paszcze jak lew drapieżny i ryczący. 14 Rozplynałem się jak woda i rozczałyły się wszystkie moje kości; moje serce stało się jak wosk, roztopiło się w moim wnętrzu. 15 Moja siła wyschła jak skorupa, a mój język przylgnął do podniebienia; położyłeś mnie w prochu śmierci. 16 Psy bowiem mnie osacyły, obiegły mnie zgraja złoczyńców; przebili moje ręce i nogi. 17 Mogę policzyć wszystkie moje kości; a oni patrzą na mnie, przypatrują się. 18 Dzielą między siebie moje szaty i o moją tunikę rzucają losy. 19 Ale ty, PANIE, nie oddalaj się; mocy moja, spiesz mi na ratunek. 20 Ocal od miecza moją duszę, od mocy psów cenna [duszę] moją. 21 Wybaw mnie z lwej paszczы, [bo] i od rogów jednorożców mnie ocaliłeś. 22 Będę głosił twoje imię moim braciom, będę cię chwalił pośród zgromadzenia. 23 Chwalcie PANA, wy, którzy się go boicie; wysławiajcie go, całe potomstwo Jakuba; bójcie się go, wszyscy potomkowie Izraela. 24 Bo nie wzgardzi ani się nie brzydzi utrapieniem ubogiego, ani nie ukrył przed nim swego oblicza, lecz gdy [ten] do niego wołał, wysłuchał go. 25 Od ciebie [pochodzi] moja chwała w wielkim zgromadzeniu; wypełni swoje śluby wobec tych, którzy się ciebie boją. 26 Ubodzy będą jeść i nasycą się, chwalić PANA będą ci, którzy go szukają; wasze serce będzie żyć na wieki. 27 Przypomną sobie i nawróczę się do PANA wszystkie krańce ziemi i oddadzą poklon przed twoim obliczem wszystkie rodziny narodów. 28 Do PANA bowiem należy królestwo i on panuje nad narodami. 29 Wszyscy bogaci ziemi będą jeść i oddawać mu poklon, upadną przed jego obliczem wszyscy, którzy zstępują w proch, którzy nie mogą swej duszy zachować przy życiu. 30 Potomstwo będzie mu służyć i będzie poczytane Panu za pokolenie. 31 Przyjdą i ludowi, którzy się narodzi, opowiedzą jego sprawiedliwość – że on tak uczynił.

23 Psalm Dawida. PAN jest moim pasterzem, niczego mi nie zabraknie. 2 Sprawia, że kładę się na zielonych pastwiskach, prowadzi mnie nad spokoje wody. 3 Posila moją duszę, prowadzi mnie ścieżkami sprawiedliwości ze względu na swoje imię. 4 Choćbym nawet chodził doliną cienia śmierci, zla się nie ulękne, bo ty jesteś ze mną; twoja laska i kij pocieszą mnie. 5 Zastawiasz przede mną stół wobec

moich wrogów, namaszczasz mi głowę olejkiem, mój kielich przelewa się. 6 Zaprawdę dobroć i miłosierdzie pójdu w ślad za mną po wszystkie dni mego życia i będę mieszkał w domu PANA przez długie czasy.

24 Psalm Dawida. Do PANA należy ziemia i wszystko, co ją napełnia, świat i jego mieszkańców.

2 Na morzach bowiem ugruntował go i utwierdził na rzekach. 3 Któż wstapi na góre PANA? Kto stanie w jego świętym miejscu? 4 [Człowiek] rąk nieskalanych i czystego serca, który nie skłania swej duszy ku marności i nie przysięga podstępnie. 5 On otrzyma błogosławieństwo od PANA i sprawiedliwość od Boga, swego Zbawiciela. 6 To jest pokolenie tych, którzy go szukają, którzy szukają twoego oblicza, [Boże] Jakuba. (Sela) 7 Podnieście, o bramy, wasze głowy; podnieście się, wrota odwieczne, aby wszedł Król chwały. 8 Któż jest tym Królem chwały? PAN mocny i potężny, PAN potężny w boju. 9 Podnieście, o bramy, wasze głowy; podnieście się, wrota odwieczne, aby wszedł Król chwały. 10 Któż jest tym Królem chwały? PAN zastępów, on [jest] Królem chwały. (Sela)

25 Psalm Dawida. Do ciebie, PANIE, wznoszę moją duszę. 2 Mój Boże, tobie ufam, niech nie doznam wstydu; niech moi wrogowie nie tryumfują nad mną. 3 Zaprawdę nikt, kto ciebie oczekuje, nie dozna wstydu; zawstydzą się ci, którzy bez powodu popełniają nieprawość. 4 PANIE, daj mi poznać twe drogi, naucz mnie twoich ścieżek. 5 Prowadź mnie w twojej prawdzie i pouczaj mnie, bo ty jesteś Bogiem mego zbawienia; ciebie co dzień oczekuję. 6 Pamiętaj o swoim miłosierdziu, PANIE, i o twoich łaskach, które trwają od wieków. 7 I nie wspominaj grzechów mojej młodości i moich występów; pamiętaj o mnie według twoego miłosierdzia, ze względu na twą dobroć, PANIE.

8 PAN [jest] dobry i prawy, dlatego grzeszników naucza drogi. 9 Poprowadzi pokornych w sprawiedliwości, pokornych nauczy swojej drogi. 10 Wszystkie ścieżki PANA [to] miłosierdzie i prawda dla tych, którzy strzegą jego przymierza i świadectwa. 11 PANIE, przez wzgląd na twoje imię przebacz moją nieprawość, bo jest wielka. 12 Który to człowiek, co się boi PANA? Nauczy go drogi, która ma wybrać. 13 Jego dusza będzie trwać w szczęściu i jego potomstwo odziedziczy ziemię. 14 Tajemnica PANA jest objawiona tym, którzy się go boją, oznajmi im swoje przymierze. 15 Moje oczy nieustannie [patrzą] na PANA, bo on wyrwie z sidła moje nogi. 16 Zwrócić się ku mnie i zmiluj się nad mną, bo jestem nędzny i opuszczony. 17 Utrapienia mego serca rozmnożyły się, wyrzucił mnie z moich uדרczeń.

18 Spójrz na moje utrapienie i trud i przebacz wszystkie moje grzechy. 19 Popatrz, jak wielu jest moich wrogów

i jak strasznie mnie nienawidzą. **20** Strzeż mojej duszy i ocal mnie, abym nie doznał wstydu; w tobie bowiem pokładam nadzieję. **21** Niech mnie strzegą uczciwość i prawość, bo ciebie oczekuję. **22** Boże, wybaw Izraela ze wszystkich jego udręczeń.

26 Psalm Dawida. Osądź mnie, PANIE, bo postępuję uczciwie, zaufałem PANU i nie zachwieję się. **2** Zbadaj mnie, PANIE, i doświadcz mnie; poddaj próbce moje nerki i serce. **3** Mam bowiem twoje miłosierdzie przed oczyma i postępuję w twojej prawdzie. **4** Nie zasiadałem z ludźmi próźnymi i nie zadaje się z obłudnikami. **5** Nienawidzę zgromadzenia złoczyńców i z niegodziwymi nie usiądę. **6** Umyję w niewinności swoje ręce i obejdę twój ołtarz, PANIE; **7** Aby wznowić głos dziękczenia i opowiadać o wszystkich twoich cudach. **8** PANIE, miluję dom, w którym mieszkasz, i miejsce, gdzie przebywa twoja chwała. **9** Nie zabieraj mojej duszy z grzesznikami ani mojego życia z krwawymi ludźmi; **10** W ich rękach jest przewrotność, a ich prawica pełna [jest] przekupstwa. **11** Lecz ja będę postępować uczciwie, odkup mnie i zmiłuj się nade mną. **12** Moja noga stoi na równej drodze, będę błogosławiał PANA w zgromadzeniach.

27 Psalm Dawida. PAN jest moją światością i moim zbawieniem, kogoż będę się bać? PAN jest mocą mego życia, kogoż mam się lękać? **2** Gdy złoczyńcy, moi przeciwnicy i wrogowie, wystąpili przeciwko mnie, aby pożrć moje ciało, potknęły się i upadli. **3** Choćby wojsko rozbiło naprzeciw mnie obóz, moje serce się nie ulęknie; choćby wojna wybuchła przeciw mnie, nawet wtedy będę ufał. **4** O jedno proszę PANA i o to będę zabiegał: abym mieszkał w domu PANA po wszystkie dni mego życia, abym oglądał piękno PANA i dowiadzał się w jego świątyni. **5** Skryje mnie bowiem w dniu niedoli w swoim przybytku, schowa mnie w ukryciu swego namiotu [i] wyniesie mnie na skałę. **6** A teraz moja głowa będzie wzniесiona nad moimi nieprzyjaciółmi, którzy mnie otaczają; będę składał w jego przybytku ofiary radości, będę śpiewał i oddawał PANU chwałę. **7** Usłysz, PANIE, mój głos, [gdy] wołam; zmiłuj się nade mną i wysłuchaj mnie. **8** [Gdy mówileś]: Szukajcie mojego oblicza, moje serce mówiło do ciebie: Twojego oblicza, PANIE, będę szukać. **9** Nie ukrywaj przede mną twojego oblicza ani nie odtrącą w gniewie swego sługi; ty jesteś moją pomocą, nie opuszczaj mnie i nie odchodź, Boże mego zbawienia. **10** Choćby ojciec i matka opuścili mnie, to PAN mnie przygarnie. **11** Naucz mnie, PANIE, twojej drogi i prowadź mnie ścieżką prostą ze względu na moich wrogów. **12** Nie wydawaj mnie na pastwę moich nieprzyjaciół, bo powstały przeciwko mnie fałszywi świadkowie i ci,

którzy dyszą okrucieństwem. **13** [Zniechęciłbym się], gdybym nie wierzył, że będę oglądał dobroć PANA w ziemi żyjących. **14** Oczekuj PANA, bądź dzielny, [a on] umocni twoje serce; oczekuj więc PANA.

28 Psalm Dawida. Do ciebie wołam, PANIE, Skała moja; nie bądź głuchy na moje [wołanie], abym jeśli się nie odezwasz, nie stał się podobny do zstępujących do dolu. **2** Usłysz głos mego błagania, gdy wołam do ciebie, gdy podnoszę ręce ku twojemu miejscu najświętszemu. **3** Nie zabieraj mnie z niegodziwimi i z czyniącymi nieprawość, którzy mówią o pokoju z bliźnimi, a zło [jest] w ich sercach. **4** Oddaj im według ich uczynków i według złych postępów; według czynów ich rąk odpłać im, oddaj im, co im się należy. **5** Skoro nie zważają na czyny PANA ani na dzieła jego rąk, on zniszczy ich i nie odbuduje. **6** Błogosławiony [niech będzie] PAN, bo wysłuchał głosu mego błagania. **7** PAN jest moją siłą i tarczą, moje serce jemu zaufało i doznałem pomocy; dlatego moje serce się rozweseliło i moją pieśnią będę go chwalić. **8** PAN jest siłą dla swoich i twierdzą zbawienia swego pomazańca. **9** Wybawwój lud, [PANIE], błogosław twemu dziedzictwu, paś ich i nieś na wieki.

29 Psalm Dawida. Oddajcie PANU, synowie mocarzy, oddajcie PANU chwałę i moc. **2** Oddajcie PANU chwałę [należną] jego imieniu, oddajcie PANU poklon w ozdobie świętości. **3** Głos PANA nad wodami; zagrzmiął Bóg chwały, PAN nad wielkimi wodami. **4** Głos PANA potężny, głos PANA pełen majestatu. **5** Głos PANA łamie cedry, PAN łamie cedry Libanu; **6** I sprawia, że skaczą jak cielę, Liban i Sirion jak młody jednorózec. **7** Głos PANA krzesze plomienie ognia. **8** Głos PANA wstrząsa pustynią, PAN wstrząsa pustynią Kadesz. **9** Głos PANA sprawia, że z bólem rodzą łanie i ogolaczą się lasy, a w jego świątyni każdy opowiada o [jego] chwale. **10** PAN zasiada nad potopem, PAN zasiada [jako] Król na wieki. **11** PAN doda mocy swojemu ludowi, PAN pobłogosławi swój lud pokojem.

30 Psalm i pieśń na poświęcenie przybytku Dawida. PANIE, będę cię wywyższać, bo podniosłeś mnie i nie pozwoliłeś mym wrogom cieszyć się z mojego powodu. **2** PANIE, Boże mój, woałem do ciebie i uzdrawiłeś mnie. **3** PANIE, wprowadziłeś moją duszę z piekła, zachowawszy mnie przy życiu, abym nie zstąpił do dolu. (*Sheol h7585*) **4** Śpiewajcie PANU, święci jego, i wysławiajcie [go], wspominając jego świętost. **5** Jego gniew bowiem trwa tylko chwilę, a jego łaskawość przez [całe] życie; choćby płacz trwał przez noc, rankiem nastanie radość. **6** Powiedziałem w czasie mej pomyślności: Nigdy się nie zachwieję. **7** PANIE,

w swojej łaskawości umocniłeś moją góre; ale gdy językami. **21** Błogosławiony [niech będzie] PAN, bo ukryłeś swoje oblicze, strwożyłem się. **8** Wolałem do okazał mi swą cudowną łaskę w mieście warownym. ciebie, PANIE, modliłem się do PANA: **9** Jaki pozytek z **22** Powiedziałem w pośpiechu: Odrzuciłeś mnie sprzed mojej krwi, gdybym zstąpił do dół? Czy proch będzie twych oczu; lecz ty wysuchałeś głosu mego błagania, cię chwalić? Czy będzie głosić twoją prawdę? **10** gdy wolałem do ciebie. **23** Milujcie PANA, wszyscy jego Usłysz, PANIE, i zmiłuj się nadę mna; PANIE, bądź świeci, [bo] PAN strzeże wiernych, a postępującym moim pomocnikiem. **11** Mój płacz zmieniłeś w taniec, wyniośle odpłaca z nawiązką. **24** Bądźcie dzielni, zdjąłeś [ze mnie] wór [pokutny], a przepasałeś mnie wszyscy, którzy pokładacie nadzieję w PANU, a [on] radość; **12** Aby [moja] chwała śpiewała ci i nie milkła; umocni wasze serca.

PANIE, mój Boże, będę cię wysławiać na wieki.

31 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. W tobie, PANIE, pokładam nadzieję, niech nigdy nie doznam wstydu, wyzwól mnie w swojej sprawiedliwości. **2** Nakłóż k mię swego ucha, czym przedzej mnie ocal; bądź mi mocną skałą, domem obronnym, aby mnie wybawił. **3** Ty bowiem jesteś moją skałą i twierdzą; dlatego przez względ na twoje imię kieruj mnie i prowadź. **4** Wyciągnij mnie z sieci, którą zastawili na mnie, bo ty jesteś moją siłą. **5** W twoje ręce powierzam mego ducha; odkupiłeś mnie, PANIE, Boże wierny. **6** Nienawidzę tych, którzy zważają na próżne marności, bo ja w PANU pokładam nadzieję. **7** Będę się radował i weselił w twoim miłosierdziu, bo wejrzałeś na moje utrapienie [i] poznaleś udręki mojej duszy; **8** I nie wydałeś mnie w ręce wroga, postawiłeś moje nogi na miejscu przestronnym. **9** Zmiłuj się nadę mna, PANIE, bo jestem ucisniony, od żałości osłabły moje oczy, [a także] moja dusza i moje wnętrzości. **10** W bólu bowiem upływa moje życie, a moje lata na wzdręcaniu; moja siła osłabła z powodu mej nieprawości, a moje kości wyschły. **11** Stałem się pośmiewiskiem dla wszystkich moich wrogów, zwłaszcza dla moich sąsiadów, i postrachem dla znajomych; ci, którzy mnie widzą na dworze, uciekają, przede mną. **12** Zapomniano o mnie jak o umarłym, stałem się jak rozbite naczynie. **13** Słyszę bowiem oszczerstwa wielu; strach [czai się] zewsząd; gdy wspólnie naradzają się przeciwko mnie, spiskują, jak odebrać mi życie. **14** Ale ja zaufałem tobie, PANIE; powiedziałem: Ty jesteś moim Bogiem. **15** Mój czas [jest] w twoich rękach, ocal mnie z ręki moich nieprzyjaciół i od tych, którzy mnie prześlądują. **16** Rozjaśnił swe oblicze nad twoim sługa, wybaw mnie w twoim miłosierdziu. **17** PANIE, niech nie doznam wstydu, skoro cię wzywam; niech niegodziwi się wstydzą i zamilkną w grobie. (*Sheol h7585*) **18** Niech zaniemówią wargi klamliwe, które w pysze i pogardzie mówią krzywdzące [słowa] przeciwko sprawiedliwemu. **19** Jakże wielka [jest] twoja dobroć, która zachowujesz dla bojących się ciebie i okazujesz tym, co ufają tobie wobec synów ludzkich! **20** Uköpriesz ich pod osłoną twojej obecności przed puchą człowieka, ochronisz ich w namiocie przed kłopotliwymi

32 Psalm Dawida. Pieśń pouczająca. Błogosławiony [ten], komu przebaczono występek, komu grzech zakryto. **2** Błogosławiony człowiek, któremu PAN nie poczytuje nieprawości i w którego duchu nie ma podstępu. **3** Gdy milczałem, moje kości schły od moich całodziennych narzeków. **4** We dniu i w nocy bowiem ciążyła na mnie twoja ręka, usykałem jak podczas letniej suszy. (Sela) **5** Wyznałem ci swój grzech i nie kryłem mojej nieprawości. Powiedziałem: Wyznam moje występy PANU, a ty przebaczyłeś nieprawość mego grzechu. (Sela) **6** Dlatego do ciebie będzie się modlił każdy pobożny w czasie, gdy można cię znaleźć; nawet w czasie powodzi wielkich wód, one go nie dosięgną. **7** Ty jesteś moim schronieniem, zachowasz mnie od ucisku; otaczasz [mnie] pieśniami wybawienia. (Sela) **8** Pouczę cię i nauczę cię drogi, którą masz kroczyć, poprowadzę cię swoim okiem. **9** Nie bądźcie bezrozumni jak koń [czy] jak muł, których pyski trzeba okielzać uzdą i wędzidłem, aby się na ciebie nie porywały. **10** Wiele cierpień [spada] na niegodziwego, lecz ufającego PANU otoczy miłosierdzie. **11** Weselcie się w PANU i radujcie się sprawiedliwi, wykrzykujcie [radośnie], wszyscy prawego serca.

33 Weselcie się w PANU, sprawiedliwi, [bo] prawym przystoi chwała. **2** Wysławiajcie PANA na harfie, śpiewajcie mu przy cytrze [i] z instrumentem o dziesięciu strunach. **3** Śpiewajcie mu nową pieśń, pięknie i głośno mu grajcie. **4** Słowo PANA bowiem [jest] prawe i wszystkie jego dzieła [są dokonane w] wierności. **5** On miłuje sprawiedliwość i sąd, pełna jest ziemia miłosierdzia PANA. **6** Słodem PANA zostały uczynione niebiosa i tchnieniem jego ust wszystkie ich zastępy. **7** On gromadzi wody morskie jak na stos i w skarbcach zbiera głębiny. **8** Niech cała ziemia boi się PANA, niech się go lękają wszyscy mieszkańców świata. **9** On bowiem przemówił i stało się; on rozkazał i powstało. **10** PAN udaremnia zamiary narodów, niweczy zamysły ludów. **11** Zamiar PANA trwa na wieki, myśli jego serca z pokolenia na pokolenie. **12** Błogosławiony naród, którego Bogiem jest PAN; lud, który on wybrał sobie na dziedzictwo. **13** PAN patrzy z nieba, widzi wszystkich synów ludzkich. **14** Z miejsca, w którym

przebywa, spogląda na wszystkich mieszkańców ziemi. 15 Ukształtował serce każdego z nich, przygląda się wszystkim ich czynom. 16 Nie wybawi króla liczne wojsko [ani] nie ocali wojownika wielka siła. 17 Koń jest zwodniczy w wybawieniu, nie ocali swą wielką siłą. 18 Oto oko PANA nad tymi, którzy się go boją, nad tymi, którzy ufają jego miłosierdziu; 19 Aby ocalić od śmierci ich duszę i żywić ich w czasie głodu. 20 Nasza dusza oczekuje PANA, on [jest] naszą pomocą i tarczą. 21 W nim bowiem rozraduje się nasze serce, bo ufamy jego świętemu imieniu. 22 Niech będzie nad nami twoje miłosierdzie, PANIE, według pokładanej w tobie nadziei.

3 Dobądź włóczni i zagrodź drogę tym, którzy mnie prześladują. Powiedz mojej duszy: Ja [jestem] twoim zbawieniem. 4 Niech hariba i wstyd okryją tych, którzy czyhają na moją duszę; niech cofną się i niech będą, zawstydzeni ci, którzy obmyślają zło przeciwko mnie. 5 Niech będą jak plewy na wietrze i niech anioł PANA ich rozproszy. 6 Niech droga ich będzie ciemna i śiska i niech anioł PANA ich ściga. 7 Bez powodu bowiem zastawili na mnie w dole sieci, bez powodu wykopali [dół] na moją duszę. 8 Niech niespodziewanie przyjdzie na nich zniszczenie; niech złowi ich sieć, którą zastawili. Niech w nią wpadną ku zniszczeniu. 9 A moja dusza będzie się radować w PANU, będzie się weselić jego zbawieniem. 10 Wszystkie moje kości powiedzą: PANIE, który podobny do ciebie, który uwalnasz uciśnionego od silniejszego, a nędnego i ubogiego od łupieżcy? 11 Powstają fałszywi świadkowie i pytają mnie o to, czego nie wiem. 12 Odpłacają mi ziem za добро, [chcąc] pozbawić mnie mojej duszy. 13 Lecz ja, gdy oni chorowali, wkładałem wóz [pokutny], umartwiałem postem moją duszę i moja modlitwa wracała do mojej piersi. 14 Postępowałem jak [z] przyjacielem, jak [z] bratem, uginałem się pod brzemieniem smutku jak w żałobie po matce. 15 Lecz gdy ja byłem strąpiony, oni się cieszyli i zbierali się; gromadzili się przeciwko mnie nikczemni, a tego nie widzialem; szarpali mnie nieustannie. 16 Wraz z obłudnikami, szydercami i pochlebcami zgrzytali na mnie zębami. 17 Panie, jak długo będziesz na to patrzeć? Wybaw od zniszczenia moją duszę, od lwów drogi [duszę] moją. 18 Będę cię wysławiał w wielkim zgromadzeniu, wśród liczniego ludu będę cię chwalił. 19 Niech się nie cieszą z mojego powodu ci, którzy bez przyczyny są moimi wrogami, niech nie mrugają okiem ci, którzy niesłusznie mnie nienawidzą. 20 Nie mówią bowiem o pokoju, lecz przeciwko spokojnym na ziemi obmyślają zdradliwe słowa. 21 Owszem, otwierają przeciw mnie swe usta, mówiąc: Ha, ha! Widzieliśmy [to] na własne oczy. 22 Widziałeś [to], PANIE, nie milcz; Panie, nie oddalaj się ode mnie. 23 Obudź się i wystąp w mojej obronie, w mojej sprawie, mój Boże i Panie! 24 Osądź mnie według swojej sprawiedliwości, PANIE, mój Boże! Niech się nie cieszą z mojego powodu. 25 Niech nie mówią w swoim sercu: Ha! Tego chcieliśmy! Niech nie mówią: Pożarliśmy go! 26 Niech się zawstydzą i zawiadzą wszyscy, którzy cieszą się z mojego nieszczęścia; niech się okryją wstydem i hariba ci, którzy wynoszą się nade mną. 27 Ale niech śpiewają i radzą się ci, którzy sprzyjają mojej słuszarnej sprawie; niech mówią nieustannie: Niech będzie wywyższony PAN, który pragnie pokoju

34 Psalm Dawida, gdy zmienił swoje zachowanie przed Abimelekiem i wypędzony przez niego, odszedł. Będę błogosławiał PANA w każdym czasie, jego chwała zawsze [będzie] na moich ustach. 2 Moja dusza będzie się chlubić PANEM; pokorni [to] usłyszą i rozradują się. 3 Uwiejbajcie PANA ze mną i wspólnie wywyższajmy jego imię. 4 Szukalem PANA, a on mnie wysłuchał i uwolnił od wszystkich mych trwógi. 5 Spojrzeli na niego i rozpromienili się, a ich oblicza nie doznały wstydu. 6 Ten oto biedak wołał, a PAN wysłuchał i wybawił go ze wszystkich jego utrapień. 7 Anioł PANA rozbija obóz dokola tych, którzy się go boją, i wybawia ich. 8 Skosztujcie i zobacacie, jak dobrą jest PAN: Błogosławiony człowiek, który mu ufa. 9 Bójcie się PANA, jego świętą, bo niczego nie braknie tym, którzy się go boją. 10 Lwiąta cierpią niedostatek i głód, lecz szukającym PANA nie zabraknie żadnego dobra. 11 Chodźcie, synowie, słuchajcie mnie; nauczę was bojaźni PANA. 12 Który człowiek chce [długo] żyć i pragnie [wiele] dni, aby móc oglądać добро? 13 Strzeż swego języka od zła, a swoich warg od podstępnej mowy. 14 Odwróć się od zła i czyn dobrze, szukaj pokoju i dąż do niego. 15 Oczy PANA [są zwrcone] na sprawiedliwych, a jego uszy [nachylone] na ich wołanie; 16 [Lecz] oblicze PANA [jest] przeciwko złoczyńcom, aby pamięć o nich wymazać z ziemi. 17 Wołają [sprawiedliwi], a PAN wysłuchuje ich i uwalnia od wszelkich trudności. 18 Bliski [jest] PAN skruszonym w sercu i wybawia złamanych na duchu. 19 Liczne [są] cierpienia sprawiedliwego, ale PAN uwalnia go od nich wszystkich. 20 On strzeże wszystkich jego kości; ani jedna z nich nie będzie złamana. 21 Zło zabija niegodziwego i ci, którzy nienawidzą sprawiedliwego, będą zniszczeni; 22 PAN odkupi dusze swoich slug i nie będą zniszczeni ci, którzy mu ufają.

35 Psalm Dawida. Spieraj się, PANIE, z tymi, którzy się ze mną spierają; walcz z tymi, którzy walczą ze mną. 2 Chwyć tarczę i puklerz i powstanь mi na

dla swego sługi. **28** A mój język będzie głosił twoją sprawiedliwość [i] chwałę twoją przez cały dzień.

36 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida, sługi PANA. Nieprawość niegodziwego świadczy w mym sercu, [że] nie ma bojaźni Bożej przed jego oczyma. **2** Schlebia sobie bowiem w swoich oczach, [aż] jego nieprawość okaże się obrzydliwa. **3** Słowa jego ust to niegodziwość i fałsz, porzucił mądrość i czynienie dobra. **4** Na swoim łóżu obmyśla nieprawość, stoi na drodze niedobrej [i] nie brzydzi się złem. **5** PANIE, twoje miłosierdzie sięga niebios, twoja wierność aż do obłoków. **6** Twoja sprawiedliwość jak najwyższe góry, twoje sądy [jak] wielka przepaść; ty, PANIE, zachowujesz ludzi i zwierzęta! **7** Jak cenne jest twoje miłosierdzie, Boże! Dlatego synowie ludzcy chronią się w cieniu twoich skrzydeł. **8** Nasycą się obfitością twoego domu, napisz ich strumieniem dwóch rozkoszy. **9** U ciebie bowiem jest źródło życia, w twojej światłości ujrzymy światłość. **10** Roztocz twe miłosierdzie nad tymi, którzy cię znają, a twoją sprawiedliwość nad ludźmi prawego serca. **11** Niech nie następuje na mnie nogą pyszanka, niech nie wygania mnie ręka niegodziwego. **12** Oto tam upadli czyniący nieprawość, zostali powaleni i nie będą mogli powstać.

37 Psalm Dawida. Nie oburzaj się z powodu złoczyńców ani nie zazdrość czyniącym nieprawość. **2** Jak trawa bowiem prędko zostaną podcięci i zwiędną jak świeża zieleń. **3** Ufaj PANU i czyn dobrze; będziesz mieszkał na ziemi i na pewno będziesz nakarmiony. **4** Rozkoszuj się PANEM, a on spełni pragnienia twego serca. **5** Powierz PANU swoją drogę i zaufaj mu, a on wszystko wykona; **6** I wyniesie twoją sprawiedliwość jak światłość, a twoją prawość jak południe. **7** Poddaj się PANU i oczekuj go; nie oburzaj się na tego, komu powodzi się w drodze, na człowieka, który spełnia swe złe zamiary. **8** Zaprzestań gniewu i zaniechaj zapalczystości; nie zapalaj się gniewem do czynienia zła. **9** Złoczyńcy bowiem będą wytepiani, a ci, którzy oczekują PANA, odziedziczą ziemię. **10** Jeszcze chwila, a nie będzie niegodziwego; spojrzysz na jego miejsce, a już go nie będzie. **11** Lecz pokorni odziedziczą ziemię i będą się rozkoszować obfitością pokoju. **12** Niegodziwy knuje przeciwko sprawiedliwemu i zgrzyta na niego zębami. **13** Lecz Pan śmieje się z niego, bo widzi, że nadchodzi jego dzień. **14** Niegodziwi dobyle miecz i napinają swój łuk, aby powalić ubogiego i potrzebującego, aby zgładzić tych, którzy idą prawą drogą; **15** Lecz ich miecz przeszyje ich własne serca, a ich łuki będą złamane. **16** Lepsza jest odrobina, którą ma sprawiedliwy, niż wielkie bogactwa wielu niegodziwych;

17 Ramiona bowiem niegodziwych będą połamane, ale sprawiedliwych PAN podtrzymuje. **18** PAN zna dni nienagannych, ich dziedzictwo będzie trwać na wieki.

19 W czasie nieszczęścia nie doznają wstydu, a w dniach głodu będą nasyceni. **20** Niegodziwi zaś wygina, a wrogowie PANA znikną jak tłuszcz barani, jak dym się rozwieja. **21** Niegodziwy pożyczca i nie wraca, a sprawiedliwy lituje się i rozdaje. **22** Błogosławieni przez [PANA] odziedziczą ziemię, a przeklęci przez niego zostaną wytepiani. **23** PAN kieruje krokami [dobrego] człowieka i jego droga mu się podoba. **24** Choćby upadł, nie zostanie [całkowicie] powałony, bo PAN podtrzymuje [go] swoją ręką. **25** Byłem młody i jestem już stary, [lec] nie widziałem sprawiedliwego, który był opuszczony, ani żeby jego potomstwo żebrało o chleb. **26** Każdego dnia lituje się i pożyczca, a jego potomstwo [jest] błogosławione. **27** Odstęp od złego i czyn dobrze, a będziesz trwał na wieki. **28** PAN bowiem miluje prawość i nie opuszcza swoich świętych, strzeże ich na wieki; a potomstwo niegodziwych będzie wytepione. **29** Sprawiedliwi odziedziczą ziemię i będą na niej mieszkać na wieki. **30** Usta sprawiedliwego wypowiadają mądrość, a jego język mówi o sądzie. **31** Prawo jego Boga [jest] w jego sercu, jego kroki się nie zachwieją, **32** Niegodziwy czyna na sprawiedliwego i szuka [sposobności], aby go zabić. **33** [Lec] PAN nie zostawi go w jego ręku i nie potępi, gdy będzie sądzony. **34** Oczekuj PANA i strzeż jego drogi, a on cię wyżyszy, abyś odziedziczył ziemię; zobaczyisz zatracenie niegodziwych. **35** Widziałem niegodziwego bardzo wyniosłego i rozpierającego się jak zielone drzewo laurowe; **36** Lecz przeminął i oto już go nie było; szukałem go, ale nie mogłem go znaleźć. **37** Spójrz na nienagannego i przypatruj się prawemu, bo ten na końcu osiągnie pokój. **38** Lecz przestępcy razem zgina, niegodziwi na końcu zostaną wytepiani. **39** Zwabienie zaś sprawiedliwych [pochodzi] od PANA; [on jest] ich siłą w czasie utrapienia. **40** PAN ich wspomoże i wyzwoli; wyzwoli ich od niegodziwych i wybawi, bo w nim pokładają nadzieję.

38 Psalm Dawida. Dla przypomnienia. PANIE, nie karć mnie w swym gniewie i nie karz mnie w swojej zapalczystości. **2** Twoje strzały utkwili bowiem we mnie i ciąży na mnie twoja ręka. **3** Nie ma nic zdrowego w moim ciele wskutek twoego gniewu, nie ma odpoczynku dla moich kości z powodu mojego grzechu. **4** Bo moje nieprawości sięgają ponad moją głowę, obciążają mnie jak ciężkie brzemień. **5** Cuchną i ropią moje rany z powodu mej głupoty. **6** Jestem zgnębiony i bardzo pochylony, przez cały dzień chodzę smutny. **7** Moje wnętrze bowiem pali straszna [dolegliwość] i nie ma nic zdrowego w moim ciele. **8** Jestem

osłabiony i bardzo załamany, zawodzę z powodu twojego mego serca. 9 Panie, przed tobą [sa] wszystkie moje pragnienia i moje wzdychanie nie jest przed tobą ukryte. 10 Moje serce trzepocze, opuściła mnie siła, a Światło moich oczu znikło. 11 Moi bliscy i stopy na skale, i umocnił moje kroki. 3 I włożył w moje przyjaciele stronią od moich ran, a moi krewni stoją z usta nową pieśń, chwałę [dla] naszego Boga. Wielu to daleka. 12 Ci, którzy czyhają na moją duszę, zastawiają zobaczy i ulknie się, i zaufa PANU. 4 Błogosławiony siedła, a ci, którzy pragną mego nieszczęścia, mówią człowiek, który pokłada w PANU swoją nadzieję, a nie przewrotnie i przez cały dzień knują podstępę. 13 ma względem na pysznych ani na tych, którzy podążają Lecz ja niczym głuchy nie słyszałem i [byłem] jak za kłamstwem. 5 Wiele uczyniłeś cudów, PANIE, mój niemy, [który] nie otwiera swych ust. 14 I stałem się Boże, a dwóch zamysłów wobec nas nikt nie potrafi jak człowiek, który [nic] nie słyszy i nie ma w ustach wyliczyć przed tobą; gdybym chciał je opowiedzieć i upomnień. 15 Ciebie bowiem, PANIE, oczekuję; ty ogłosić, jest ich więcej, niż zdolabym wypowiedzieć. 6 odpowiesz, Panie, mój Boże. 16 Bo powiedziałem: Ofiary i daru nie chciałeś, lecz otworzyłeś mi uszy; Niech się nie cieszą z mojego powodu; gdy moja noga nie żądałeś całopalenia i ofiary za grzech. 7 Wtedy poślizgnie się, niech nie wynoszą się nad mnie. 17 powiedziałem: Oto przychodzę, na początku księgi jest Jestem bowiem bliski upadku i moja boleść zawsze napisane o mnie; 8 Pragnę czynić twoją wolę, mój jest przede mną. 18 Wyznaję więc moją nieprawość i boże, a twoje prawo jest w moim wnętrzu. 9 Glosilem boleję nad swoim grzechem. 19 Lecz moi wrogowie są, [twoja] sprawiedliwość w wielkim zgromadzeniu; oto zdrowi i silni i namnożyły się tych, którzy bez powodu nie powiązałem moich ust; ty wiesz [o tym], PANIE. mnie nienawidzą. 20 Od płacają mi złem za dobro i 10 Twojej sprawiedliwości nie kryłem w głębi serca, sprzeciwiają mi się, bo podążam za dobrem. 21 Nie opowiadałem twoją wierność i zbawienie; nie tailem opuszczaj mnie, PANIE, mój Boże, nie oddalaj się twego milosierdzia i prawdy w wielkim zgromadzeniu. 22 Pospiesz mi z pomocą, Panie, moje 11 Dlatego ty, PANIE, nie odmawiaj mi twej litości; twoje zbwienie. milosierdzie i prawda niech mnie zawsze strzega.

39 Przewodnikowi chóru, Jedutunowi. Psalm Dawida. Powiedziałem: Będę strzegł moich dróg, abym nie zgreszył językiem; nałożę na usta węzidło, dopóki niegodziwy [będzie] przede mną. 2 Zaniemówiłem oniemały, zamilkłem [nawet] w dobrej [sprawie], lecz moja boleść się wzmagała. 3 Rozgorzało we mnie serce; gdy rozmyślałem, zaplonął ogień, a [wtedy] mój język tak przemówił: 4 PANIE, daj mi poznać mój kres i miarę moich dni, abym wiedział, jak jestem słaby. 5 Oto wymierzyleś moje dni na szerokość dłoni, a mój wiek jest niczym przed tobą; zaprawdę każdy człowiek, nawet najlepszy, jest całkowitą marnością. (Sela) 6 Doprawdy człowiek przemija jak cień; doprawdy na próżno się kłopocze; gromadzi, a nie wie, kto to zabierze. 7 A teraz czego mam oczekwać, Panie? W tobie jest moja nadzieja. 8 Uwolij mnie od wszystkich moich występków, nie wystawiaj mnie na pośmiewisko głupca. 9 Zamilkłem i nie otworzyłem moich ust, bo ty [to] sprawiłeś. 10 Oddał ode mnie twoje karanie, bo ginę od uderzeń twojej ręki. 11 Gdy karą chłoszczesz człowieka za nieprawość, [to] jak mól niszczysz jego piękno; doprawdy marnością jest każdy człowiek. (Sela) 12 Wysłuchaj mojej modlitwy, PANIE, i naklon ucha na moje wołanie; nie bądź głuchy na moje łzy, bo jestem gościem u ciebie [i] przychodniem, jak wszyscy oszczędzaj mnie, abym się wzmacniał, zanim odejdę i już mnie nie będzie.

40 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. Z tesknotą czekałem na PANA, a skłonił się ku mnie i wysłuchał mojego wołania. 2 Wyciągnął mnie ze strasznego dolu [i] z blota grząskiego [i] postawił moje 3 I włożył w moje przyjaciele stronią od moich ran, a moi krewni stoją z usta nową pieśń, chwałę [dla] naszego Boga. Wielu to daleka. 12 Ci, którzy czyhają na moją duszę, zastawiają zobaczy i ulknie się, i zaufa PANU. 4 Błogosławiony siedła, a ci, którzy pragną mego nieszczęścia, mówią człowiek, który pokłada w PANU swoją nadzieję, a nie przewrotnie i przez cały dzień knują podstępę. 13 ma względem na pysznych ani na tych, którzy podążają Lecz ja niczym głuchy nie słyszałem i [byłem] jak za kłamstwem. 5 Wiele uczyniłeś cudów, PANIE, mój niemy, [który] nie otwiera swych ust. 14 I stałem się Boże, a dwóch zamysłów wobec nas nikt nie potrafi jak człowiek, który [nic] nie słyszy i nie ma w ustach wyliczyć przed tobą; gdybym chciał je opowiedzieć i upomnień. 15 Ciebie bowiem, PANIE, oczekuję; ty ogłosić, jest ich więcej, niż zdolabym wypowiedzieć. 6 odpowiesz, Panie, mój Boże. 16 Bo powiedziałem: Ofiary i daru nie chciałeś, lecz otworzyłeś mi uszy; Niech się nie cieszą z mojego powodu; gdy moja noga nie żądałeś całopalenia i ofiary za grzech. 7 Wtedy poślizgnie się, niech nie wynoszą się nad mnie. 17 powiedziałem: Oto przychodzę, na początku księgi jest Jestem bowiem bliski upadku i moja boleść zawsze napisane o mnie; 8 Pragnę czynić twoją wolę, mój jest przede mną. 18 Wyznaję więc moją nieprawość i boże, a twoje prawo jest w moim wnętrzu. 9 Glosilem boleję nad swoim grzechem. 19 Lecz moi wrogowie są, [twoja] sprawiedliwość w wielkim zgromadzeniu; oto zdrowi i silni i namnożyły się tych, którzy bez powodu nie powiązałem moich ust; ty wiesz [o tym], PANIE. mnie nienawidzą. 20 Od płacają mi złem za dobro i 10 Twojej sprawiedliwości nie kryłem w głębi serca, sprzeciwiają mi się, bo podążam za dobrem. 21 Nie opowiadałem twoją wierność i zbawienie; nie tailem opuszczaj mnie, PANIE, mój Boże, nie oddalaj się twego milosierdzia i prawdy w wielkim zgromadzeniu. 22 Pospiesz mi z pomocą, Panie, moje 11 Dlatego ty, PANIE, nie odmawiaj mi twej litości; twoje milosierdzie i prawda niech mnie zawsze strzega. 12 Otoczyły mnie bowiem nieszczęścia, których nie sposób zliczyć; dosięgły mnie moje nieprawości, tak że nie mogę [ich] przejrzeć; więcej ich niż włosów na mej głowie, więc serce we mnie ustaje. 13 PANIE, racz mnie ocalić; PANIE, pospiesz mi na pomoc. 14 Niech się zawiodą i zawstydzą wszyscy, którzy czyhają, by zatracić moją duszę; niech się cofną i zawstydzą ci, którzy mi źle życzą. 15 Niech będą spustoszeni wskutek swej harfy ci, którzy mi mówią: Ha, ha! 16 Niech się radują i weselą w tobie wszyscy, którzy cię szukają; niech ci, którzy milczą twoje zbawienie, mówią zawsze: Niech PAN będzie wywyższony. 17 Ja [wprawdzie] jestem ubogi i nędzny, lecz Pan myśli o mnie. Ty jesteś moją pomocą i wybawicielem, mój Boże, nie zwlekaj.

41 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. Błogosławiony, kto zważa na ubogiego, PAN go wybawi w dniu niedoli. 2 PAN będzie go strzegł, zachowa przy życiu, będzie mu błogosławiał na ziemi i nie wyda go na pastwę jego wrogów. 3 PAN pokrzespi go na łóżu bólesci, w czasie choroby poprawi całe jego posłanie. 4 Powiedziałem: PANIE, zmiuł się nad mną, uzdrów moją duszę, bo zgryzeszyłem przeciwko tobie. 5 Moi wrogowie źle o mnie mówią: Kiedy on umrze i zginię jego imię? 6 Jeśli któryś przychodzi mnie odwieźć, mówi obłudnie; w swoim sercu gromadzi nieprawość, a gdy wychodzi, rozpowiada. 7 Wszyscy,

kterzy mnie nienawidzą, szepczą wspólnie przeciwko mnie, przeciwko mnie obmyślają zło; 8 [Mówiąc]: Spadła na niego złośliwa zaraza, położył się i już nie wstanie. 9 Nawet mój przyjaciel, któremu ufalem, który jadł mój chleb, podniósł przeciwko mnie pięć. 10 Ale ty, PANIE, zmięknił się nadem mną i podnieś mnie, uczeń i na wieki postawisz mnie przed swoim obliczem. 11 Błogosławiony PAN, Bóg Izraela, od wieków aż na wieki. Amen, amen.

42 Przewodnikowi chóru. Psalm pouczający dla synów Korego. Jak jeleń pragnie wód strumieni, tak moja dusza pragnie ciebie, Boże. 2 Moja dusza jest spragniona Boga, Boga żywego. Kiedy przydę i ukażę się przed obliczem Boga? 3 Łzy stały się dla mnie chlebem we dnie i w nocy, gdy mówią do mnie co dzień: Gdzie jest twój Bóg? 4 Wylewam swą duszę, gdy wspominam, jak krocząc w tłumie, szedłem z nimi do domu Bożego wśród głosów radości i chwały, pośród świętującego tłumu. 5 Dlaczego się smucisz, moja duszo, i czemu się we mnie twożysz? Zaufaj Bogu, bo jeszcze będę go wysławiał [aż] jego zbawcze oblicze. 6 Mój Boże, smuci się we mnie moja dusza, dlatego wspominam cię z ziemi Jordanu i Hermonu, z góry Misar. 7 Przepaść przyzwa przepaść szumem twoich upustów; wszystkie twoje fale i nawalnice przewalażą się nadem mną. 8 Lecz we dnie PAN udzieli mi swego miłosierdzia, a w nocy [będzie] we mnie jego pieśń [i] moja modlitwa do Boga mego życia. 9 Powiem Bogu, mojej skale: Czemu o mnie zapomniałeś? Czemu chodzę smutny z powodu ucisku wroga? 10 Jak rana w moich kościach, tak mnie uragają moi wrogowie, gdy mówią do mnie każdego dnia: Gdzie jest twój Bóg? 11 Czemu się smucisz, moja duszo, i czemu się we mnie twożysz? Zaufaj Bogu, bo jeszcze będę go wysławiał, [gdyż on jest] zbawieniem mego oblicza i moim Bogiem.

43 Osadź mnie, Boże, broń mojej sprawy przeciwko narodowi bezbożnemu; wybaw mnie od człowieka podstępego i bezbożnego; 2 Bo ty jesteś Bogiem mojej siły. Czemu mnie odrzuciłeś? Czemu chodzę smutny z powodu ucisku wroga? 3 Ześlij twoje światło i prawdę, niech mnie wiodą i wprowadzą na twoją świętą góru i do twoich przybytków. 4 Wtedy przystąpię do ołtarza Bożego, do Boga, mojego wesela i radości; będę cię wysławiał na harfie, Boże, mój Boże. 5 Czemu się smucisz, moja duszo, i czemu się we mnie twożysz? Zaufaj Bogu, bo jeszcze będę go wysławiał, gdyż on jest zbawieniem mego oblicza i moim Bogiem.

44 Przewodnikowi chóru. Psalm pouczający dla synów Korego. Boże, słyszeliśmy na własne uszy, nasi ojcowie opowiadali nam o tym, czego dokonałeś za ich dni, w czasach dawnych. 2 Ty własną ręką wypędziłeś pogani, a ich osadziłeś; 3 Nie abym im odpłacił. 11 Po tym poznam, że mnie sobie zdobyli bowiem ziemi swym mieczem ani ich nie upodobałeś, że mój wróg nie będzie triumfował nadem mną. 12 Ty zaś wesprzesz mnie ze wzgledu na moją ramię, i światło twoego oblicza, bo upodobałeś ich sobie.

4 Ty jesteś moim Królem, o Boże; daj wybawienie Jakubowi. 5 Dzięki tobie pokonamy naszych wrogów, w twoje imię zdępczemy naszych przeciwników. 6 Nie

zaufam bowiem mojemu łukowi i nie wybawi mnie mój miecz; 7 Lecz ty nas wybawiłeś od naszych wrogów i zawstydzileś tych, którzy nas nienawidzą. 8 Każdego dnia chlubimy się Bogiem, a twoje imię będziemy ślać na wieki. (Sela) 9 [Teraz] jednak odrzuciłeś nas i zawstydzileś, i nie wyruszasz z naszymi wojskami.

10 Sprawiłeś, że cofnęliśmy się przed wrogiem, a ci, którzy nas nienawidzą, złupili nas. 11 Wydaleś nas na rzeź jak owce i rozproszyłeś nas wśród pogan. 12 Sprzedaleś swój lud za bezcen i nie zyskałeś na jego sprzedaży. 13 Wystawiłeś nas na wzgardę naszym sąsiadom, na sztyderstwo i pośmiewisko tym, którzy nas otaczają. 14 Uczyniłeś nas tematem przysłowia wśród pogan, tak że narody kiwają głowami nad nami.

15 Mój wstyd wciąż jest przed mną, a hańba mi twarz okrywa; 16 Na głos tego, który gardzi i bliuźni, z powodu wroga i mściwca. 17 To wszystko nas spotkało, a [jednak] nie zapomnieliśmy o tobie ani nie naruszyliśmy twojego przymierza. 18 Nasze serce się nie odwróciło ani nasze kroki nie zboczyły z twej ścieżki; 19 Chociaż powaliłeś nas w miejscu smoków i okryłeś nas cieniem śmierci. 20 Gdybyśmy zapomnieli imienia naszego

Boga i wyciągnęli ręce do obcego boga; 21 Czyż Bóg by się o tym nie dowiedział? Przecież on zna tajniki serca. 22 Lecz z powodu ciebie przez cały dzień nas zabijają, uważają nas za owce przeznaczone na rzeź. 23 Ocknij się; czemu śpisz, Panie? Obudź się, nie odrzucaj nas na wieki. 24 Czemu ukrywasz swoje oblicze i zapominasz o naszym utrapieniu i ucisku? 25 Nasza dusza bowiem pograżała się w prochu, nasz brzuch przylgnął do ziemi. 26 Powstań nam na pomoc, odkup nas ze wzgledu na twoje miłosierdzie.

45 Przewodnikowi chóru, na Szoszanim dla synów Korego. Psalm pouczający. Pieśń miłosna. Wezbrało moje serce dobrym słowem; dzieła, które wypowiadam, dotyczą króla; mój język będzie jak pióro biegłego pisarza. 2 Ty jesteś najpiękniejszym z synów ludzkich; wdzięk rozlał się na twoich wargach, dlatego Bóg pobłogosławił cię na wieki. 3 Przypasz do biodra swój miecz, mocarzu, w swej chwale i majestacie. 4 A

w swym dostojeństwie wyrusz szczęśliwie ze słowem prawdy, łagodności i sprawiedliwości, a twoja prawica dokona strasznych rzeczy. 5 Twoje ostre strzały, [od których] upadają narody pod twoje stopy, [przenikają] serce wrogów króla. 6 Twój tron, o Boże, na wieki wieków, berłem sprawiedliwości [jest] berło twego królestwa. 7 Miłujesz sprawiedliwość, a nienawidzisz nieprawości, dlatego namaścił cię, o Boże, twój Bóg olejkiem radości bardziej niż twoich towarzyszy. 8 Wszystkie twoje szaty [pachną] mirra, aloesem [i] kasją, [gdy wychodzisz] z pałaców z kości słoniowej, z których cię rozweselają. 9 Córki królewskie są wśród dwóch czcigodnych [kobiet], królowa w złocie z Ofiru stoi po twojej prawicy. 10 Posłuchaj, córko, spójrz i nakłoń ucha, zapomnij o swoim narodzie i o domu swojego ojca; 11 A król zapagnie twojego piękna, bo on jest twoim Panem; oddaj mu poklon. 12 Także córka Tyru przyjdzie z darami, najbogatsi z narodów będą zabiegać o twą przychylność. 13 Córka królewska jest pełna chwały w [swej] komnacie, a jej szaty złotem tkane. 14 W szacie haftowanej będą ją wieś do króla, za nią dziewczice, jej towarzyszki, przyprowadzą do ciebie. 15 Wiodą [je] z weselem i z radością i wejdą do królewskiego pałacu. 16 Miejsce dwóch ojców zajmą twoi synowie, których ustanowisz książetami po całej ziemi. 17 Upamiętnię twoje imię po wszystkie pokolenia; dlatego narody będą cię wysławiać na wieki wieków.

46 Przewodnikowi chóru dla synów Korego. Pieśń na Alamot. Bóg [jest] naszą ucieczką i siłą, najpewniejszą pomocą w utrapieniu. 2 Dlatego nie będziemy się bać, choćby się poruszyła ziemia, choćby się przeniosły góry w sam środek morza; 3 Choćby huczały i burzyły się jego wody i zatrzasnęły się góry od jego nawalnicy. (Sela) 4 [Jest] rzeka, której strumienie rozweselają miasto Boże, [miejscie] święte przybytków Najwyższego. 5 Bóg [jest] pośrodku niego, nie będzie zachwiane; Bóg je wspomoże zaraz o świecie. 6 Wzburzyły się narody, zachwiały się królestwa, on wydał swój głos i rozpuściła się ziemia. 7 PAN zastępów [jest] z nami; Bóg Jakuba [jest] naszą twierdzą. (Sela) 8 Chodźcie, zobaccie dzieła PANA, jakie spustoszenia uczynił na ziemi. 9 On kładzie kres wojnom aż po krańce ziemi, kruszy luki i łamie włócznie, a rydwany pali ogniem. 10 Uspokójcie się i uznajcie, że ja jestem Bogiem; będę wywyższony wśród narodów, będę wywyższony na ziemi. 11 PAN zastępów [jest] z nami, Bóg Jakuba [jest] naszą twierdzą. (Sela)

47 Przewodnikowi chóru. Psalm dla synów Korego. Klaszczcie w dlonie, wszystkie narody, wykrzykujcie Bogu radosnym głosem. 2 Gdyż PAN

Najwyższy budzi grozę, [jest] wielkim Królem nad całą ziemią. 3 Podda nam ludzi i narody pod nasze stopy. 4 Wybrał nam nasze dziedzictwo, chlubę Jakuba, którego umiłował. (Sela) 5 Wstąpił Bóg wśród okrzyków, PAN przy dźwięku trąby. 6 Śpiewajcie Bogu, śpiewajcie; śpiewajcie naszemu Królowi, śpiewajcie. 7 Bóg bowiem [jest] Królem całej ziemi, śpiewajcie pieśni pouczające. 8 Bóg króluje nad narodami, Bóg zasiada na swym świętym tronie. 9 Władcy narodów zebrały się z ludem Boga Abrahama, bo do Boga [należą] tarcze ziemi; on jest wielce wywyższony.

48 Pieśń i psalm dla synów Korego. Wielki jest PAN i godzien wielkiej chwały w mieście naszego Boga, na swej świętej górze. 2 Pięknie wznesiona, radością całej ziemi [jest] góra Syjon na krańcach północy, miasto wielkiego Króla. 3 Bóg w pałacach jego jest uznany za twierdę. 4 Bo oto zgromadzili się królowie i razem ruszyli. 5 Gdy zobaczyli, zdumiali się, przerazili się i uciekli. 6 Strach ich tam ogarnął i ból, jak rodzącą kobietę. 7 Wiatrem wschodnim rozbijasz okręty Tarszisz. 8 To, co słyszeliśmy, [to] zobaczyliśmy w mieście PANA zastępów, w mieście naszego Boga; Bóg je ugruntuje na wieki. (Sela) 9 Rozważamy, o Boże, twoje miłosierdzie we wnętrzu twojej świątyni. 10 Jak twoje imię, Boże, tak i chwała twoja [sięga] aż po krańce ziemi; twoja prawica pełna jest sprawiedliwości. 11 Niech się weseli góra Syjon, niech się radują córki Judy z powodu twoich sądów. 12 Okräźcie Syjon i obejdźcie go, policzcie jego wieże. 13 Przyjrzyjcie się jego wałom obronnym, oglądajcie jego pałace, abyście mogli opowiadać przyszłemu pokoleniu. 14 Bo ten Bóg jest naszym Bogiem na wieki wieków, on będzie nas prowadził aż do śmierci.

49 Przewodnikowi chóru. Psalm dla synów Korego. Sluchajcie tego wszystkie narody, nadstawcie ucha wszyscy mieszkańców świata. 2 Zarówno wy, prosić, jak i wy, możni; zarówno bogaty, jak i ubogi. 3 Moje usta wypowiedzą mądrość, a rozmyślaniem mego serca [będzie] roz tropność. 4 Naklonię ucha ku przypowieści, przy harfie rozwiążę moją zagadkę. 5 Dlaczego mam się bać w dniach niedoli, [gdy] otacza mnie nieprawość tych, którzy mnie depczą? 6 Ci, którzy ufają swym bogactwom i chlubią się swym wielkim dostatkiem; 7 Nikt [z nich] w żaden sposób nie odkupi swego brata ani nie może dać Bogu [za niego] okupu; 8 (Kosztowny bowiem jest okup za ich dusze i nigdy się nie zdarzy); 9 Aby żył na wieki i nie doznał zniszczenia. 10 Każdy bowiem widzi, że mądrzy umierają, tak samo jak ginię głupiec i prostak, i zostawiają obcym swoje bogactwa. 11 Myślą, [ze] ich domy [sa] wieczne, a ich mieszkania [będą] trwać z pokolenia na pokolenie;

nazywają ziemie swymi imionami. **12** Lecz człowiek, ofiaruje chwałę, ten oddaje mi cześć; a temu, kto choć otoczony czcią, nie przetrwa; podobny jest do chodzi [prosta] droga, ukażę Boże zbawienie. **13** bydlat, które giną. **13** Ich droga jest ich głupstwem, ofiaruje chwałę, ten oddaje mi cześć; a temu, kto mimo to ich potomkowie pochwalają ich mowę. (Sela) **14** Jak owce będą złożeni w grobie, śmierć ich pożre; według twojego milosierdzia; według twojej wielkiej prawi będą nad nimi panować o poranku, ich postać litości zgładź moje występki. **2** Obmyj mnie zupełnie z zostanie zniszczona w grobie, gdy opuszczą swoje mojej nieprawości i oczyść mnie z mego grzechu. **3** mieszkanie. (Sheol h7585) **15** Ale Bóg wykupi moją duszę Uznaję bowiem moje występki, a mój grzech zawsze z mocy grobu, bo mnie przyjmie. (Sela) (Sheol h7585) **16** Nie bój się, gdy się ktoś wzboogaci, gdy się rozmnoży jest przede mną. **4** Przeciw tobie, tobie samemu, sława jego domu; **17** Bo gdy umrze, niczego [ze sobą] zgrzeszyłem i zło uczyniłem na twoich oczach, abyś nie weźmie i nie pójdziesz za nim jego sława. **18** Chociaż okazał się sprawiedliwy w swoich słowach i czysty w za życia swej duszy pochlebiał i chwałono go, gdy swoim sądzie. **5** Oto zostałem zrodzony w nieprawości dobrze się urządził; **19** Pójdziesz jednak do grona swych i w grzechu poczęła mnie moja matka. **6** Oto milujesz ojców; nigdy nie ujrza światła. **20** Człowiek, który jest prawdę wewnętrzną i w głębi serca dasz mi poznać otoczony czcią, a nie rozumie [tego], podobny jest do mądrość. **7** Oczyść mnie hizopem, a będę oczyszczony; bydlat, które giną.

50 Psalm Asafa. Bóg nad bogami, PAN, przemówił Psalmy usłyśać radość i wesele; niech się rozradują kości, i wezwał ziemię od wschodu słońca aż do jego które skruszyłeś. **9** Odwróć swe oblicze od moich zachodu. **2** Z Syjonu, doskonałego piękna, zajaśniał Bóg. **3** Nasz Bóg przyjdzie i nie będzie milczą; ogień grzechów i zgładź wszystkie moje nieprawości. **10** będzie trawił przed nim, a wokół niego powstanie Stwórz we mnie serce czyste, o Boże, i odnow we potężna burza. **4** Wezwie z góry niebios i ziemię, aby mnie ducha prawego. **11** Nie odrzucaj mnie sprzed sądzić swój lud: **5** Zgromadźcie mi moich świętych, twego oblicza i nie odbieraj mi swego Ducha Świętego. którzy zawarli ze mną przymierze przez ofiarę. **6** Wtedy **12** Przywróć mi radość twoego zbawienia i wesprzyj mnie duchem ochoczym. **13** [Wtedy] będę nauczał niebiosa ogłoszą jego sprawiedliwość, bo sam Bóg przestępów twoich dróg i grzesznicy nawróca się do [jest] sędzią. (Sela) **7** Słuchaj, mój ludu, a będę mówił; ciebie. **14** Uwolnij mnie od winy [za przelanie] krwi, słuchaj, Izraelu, a będę świadczył przeciw tobie: Ja o Boże, Boże mego zbawienia, a mój język będzie [jestem] Bogiem, twoim Bogiem. **8** Nie będę cię ganił za wysławiał twoją sprawiedliwość. **15** Panie, otwórz moje twoje ofiary ani za twoje całopalenia, które są zawsze wargi, a moje usta będą głośić twoją chwałę. **16** Ty przede mną. **9** Nie przyjmę cielca z twojego domu ani bowiem nie pragniesz ofiar, choćbym ci je dał, ani kozłów z twoich zagród. **10** Do mnie bowiem należy nie przyjmiesz całopalenia. **17** Ofiary dla Boga [to] wszelkie zwierzę leśne i tysiące bydła na górzach. **11** duch skruszony; sercem skruszonym i zgnębionym Znam wszelkie ptactwo górskie i moje są zwierzęta nie wzgardzisz, o Boże! **18** Okaż dobroć Syjonowi polne. **12** Gdybym był głodny, nie mówiłbym ci o tym, według twego upodobania; odbuduj mury Jerozalem. bo mój [jest] świat i wszystko, co go napełnia. **13** **19** Wtedy przyjmiesz ofiary sprawiedliwości, ofiary Czyż będę jadłmięso wołów albo pił krew kozłów? **14** ogniste i całopalenia; wtedy będą składać cielce na Ofiaruj Bogu dzięczynienie i spełnij swoje śluby wobec twoim ołtarzu.

Najwyższego; **15** I wzywaj mnie w dniu utrapienia; wtedy cię wybawię, a [ty] mnie uwielbisz. **16** Lecz do niegodziwego Bóg mówi: Po co ogłaszasz moje prawa i masz na ustach moje przymierze; **17** Skoro nienawidzisz karności i rzucasz za siebie moje słowa? **18** Gdy widzisz złodzieja, pochwalasz go, i zadajesz się z cudzołóżnikami. **19** Pozwalasz swym ustom źle mówić, a twój język knuje podstępny. **20** Siedzisz i mówisz przeciwko twemu bratu, obmawiasz syna swej matki. **21** To czynisz, a ja milczę; sądziłeś, że jestem do ciebie podobny, [ale] będę cię napominał i postawię ci to przed oczy. **22** Zrozumcie to teraz wy, którzy zapominacie o Bogu, bym [was] nie rozszarpał, a nie byłoby [nikogo], kto [by] was ocalił. **23** Kto [mi]

51 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida, gdy do niego przyszedł prorok Natan po tym, jak on wszedł do Batszeby. Zmiluj się nadę mną, Boże, według twojego milosierdzia; według twojej wielkiej litości zgładź moje występki. **2** Obmyj mnie zupełnie z mojej nieprawości i oczyść mnie z mego grzechu. **3** Uznaję bowiem moje występki, a mój grzech zawsze jest przede mną. **4** Przeciw tobie, tobie samemu, zgrzeszyłem i zło uczyniłem na twoich oczach, abyś okazał się sprawiedliwy w swoich słowach i czysty w swoim sądzie. **5** Oto zostałem zrodzony w nieprawości i w grzechu poczęła mnie moja matka. **6** Oto milujesz prawdę wewnętrzną i w głębi serca dasz mi poznać mądrość. **7** Oczyść mnie hizopem, a będę oczyszczony; obmyj mnie, a stanę się bielszy od śniegu. **8** Daj mi usłyszeć radość i wesele; niech się rozradują kości, które skruszyłeś. **9** Odwróć swe oblicze od moich grzechów i zgładź wszystkie moje nieprawości. **10** Stwórz we mnie serce czyste, o Boże, i odnow we mnie ducha prawego. **11** Nie odrzucaj mnie sprzed twego oblicza i nie odbieraj mi swego Ducha Świętego. **12** Przywróć mi radość twoego zbawienia i wesprzyj mnie duchem ochoczym. **13** [Wtedy] będę nauczał niebiosa ogłoszą jego sprawiedliwość, bo sam Bóg przestępów twoich dróg i grzesznicy nawróca się do [jest] sędzią. (Sela) **14** Uwolnij mnie od winy [za przelanie] krwi, ciebie. **15** Panie, otwórz moje twoje ofiary ani za twoje całopalenia, które są zawsze wargi, a moje usta będą głośić twoją chwałę. **16** Ty przede mną. **17** Ofiary dla Boga [to] wszelkie zwierzę leśne i tysiące bydła na górzach. **18** Okaż dobroć Syjonowi polne. **19** Wtedy przyjmiesz ofiary sprawiedliwości, ofiary Czyż będę jadłmięso wołów albo pił krew kozłów? **20** ogniste i całopalenia; wtedy będą składać cielce na twoim ołtarzu.

52 Dawid wszedł do domu Achimeleka. Czemu chlubisz się złem, mocarzu? Miłosierdzie Boże [trwa] nieustannie. **2** Twój język knuje przewrotność, ostry jak brzytwa, działający podstępnie. **3** Milujesz zło bardziej niż добро i kłamstwo bardziej niż mowę sprawiedliwości. (Sela) **4** Milujesz wszelkie słowa szkodliwe, podstępny języku. **5** Dlatego Bóg zniszczy cię na wieki, pochwyci cię i wyrwie z namiotu, i wykorzeni cię z ziemi żyjących. (Sela) **6** Zobaczą to sprawiedliwi i złekną się, i będą się z niego śmiać: **7** Oto człowiek, który nie uczynił Boga swoją siłą, ale ufał swym wielkim bogactwom i umacniał się w swojej nieprawości. **8** Ja zaś [jestem] jak zielone drzewo

oliwne w domu Bożym, zaufałem miłosierdziu Boga na wieki wieków. 9 Będę cię wysławiał na wieki, że [to] uczyniłeś, i będę oczekiwał twego imienia, gdyż jest dobre w oczach twoich świętych.

53 Przewodnikowi chóru, na Machalat. Psalm pouczający Dawida. Glupi mówi w swoim sercu: Nie ma Boga. Są zepsuci i czynią obrzydliwą nieprawość; nie ma [nikogo], kto by czynił добро. 2 Bóg spojrzał z niebios na synów ludzkich, aby zobaczyć, czy jest ktoś rozumny [i] szukający Boga. 3 Wszyscy zboczli z drogi, [wszyscy] jednakowo znikczemnieli; nie ma [nikogo], kto by czynił добро, nie ma ani jednego. 4 Czyż są nierożumni czyniący nieprawość, którzy pożerają mój lud, jakby chleb jedli, [a] Boga nie wzywają? 5 Tam ogarną ich strach, gdzie nie było [powodu] do strachu. Bóg bowiem rozproszył kości tych, którzy cię oblegali; [ty] okryjesz [ich] harią, bo Bóg nimi wzgardził. 6 Któz ześle z Syjonu zbwawienie Izraelowi? Gdy Bóg odwrócił niewołę swego ludu, Jakub się rozraduje i rozweseli się Izrael.

54 i powiedzieli do Saula: [Dawid się u nas ukrywa.] Boże, wybaw mnie twoim imieniem i twoją mocą broń mojej sprawy. 2 Boże, wysłuchaj mojej modlitwy, nakłoń ucha ku słowom moich ust. 3 Gdyż obcy powstali przeciwko mnie, a okrutnicy czyniący na moja duszę; nie mają Boga przed oczami. (Sela) 4 Oto Bóg jest moim pomocnikiem; Pan jest z tymi, którzy podtrzymują moje życie. 5 Odpłaci złem moim wrogom; w twojej prawdzie wytrać ich. 6 Będę ci dobrowolnie składał ofiary, będę wysławiał twoje imię, PANIE, bo jest dobre. 7 Uwolniłeś mnie bowiem z każdego utrapienia, a moje oko widziało [zemstę] nad moimi wrogami.

55 Przewodnikowi chóru, na Neginot. Pieśń pouczająca Dawida. Boże, nakłoń ucha ku mojej modlitwie i nie ukrywaj się przed moją prośbą. 2 Posłuchaj uważnie i wysłuchaj mnie; uskarżam się w swej modlitwie i jęczę; 3 Z powodu głosu wroga, z powodu ucisku niegodziwego; zwalają na mnie nieprawość i w gniewie sprzeciwiają mi się. 4 Moje serce boleje we mnie i dopadł mnie strach przed śmiercią. 5 Przyszły na mnie bojaźń i drżenie i przejęła mnie trwoga. 6 I powiedziałem: O, gdybym miał Tobie, Boże, Śluby złożyłem, [dlatego też] tobie oddam skrzydła jak gołębica, uleciałbym i odpoczął. 7 Oto bym uleciał daleko i zamieszkał na pustyni. (Sela) 8 moje nogi od upadku, abym chodził przed Bogiem w Pospieszylbym, aby ujść [przed] wicherem i nawalnicą. 9 Zniszcz, Panie, rozdziel ich język, bo widzę przemoc i niezgodę w mieście. 10 Dniem i nocą krają wokoło po jego murach, a wewnątrz niego зло i ucisk. 11 Wewnątrz niego [jest] niegodziwość, a z jego ulic nie znika oszustwo i podstęp. 12 Bo [to] nie wrógnie

lżył, co mógłbym znieść; nie powstał przeciwko mnie ten, który mnie nienawidził – [wtedy] ukrylibym się przed nim; 13 Ale ty, człowiek równy mi, mój wódz i przyjaciel. 14 Mile naradzaliśmy się ze sobą i razem chodziliśmy do domu Bożego. 15 Niech śmierć ich zaskoczy, niech żywcom zstąpią do piekła, bo w ich domach i wśród nich [mieszka] zło. (*Sheol h7585*) 16 Ja zaś do Boga zwołałam i PANIE mnie wybawi. 17 Wieczorem, rano i w południe będę się modlić i głośno wołać, a on wysłucha mego głosu. 18 Odkupił moją duszę, abym miał spokój od walki, jaką ze mną toczyli, bo wielu ich było przy mnie. 19 Bóg wysłucha i będzie ich trapić ten, który trwa od wieków. (Sela) [Bo] nie poprawią się i nie boją się Boga. 20 Podniósł rękę na tych, którzy utrzymywali z nim pokój; złamał swoje przymierze. 21 Gładzce niż masło były [słowa] jego ust, lecz wrogosć [miała] w sercu; większe niż oliwa jego słowa, ale były jak obnażone miecze. 22 Przerzuć swój ciężar na PANA, a on cię podrzyma; nie dopuści nigdy, by miał się zachwiać sprawiedliwy. 23 Ale ty, Boże, wtracisz ich w dół zatrucenia; ludzie krwawi i podstępni nie dożyją połowy swoich dni; ja zaś zaufam tobie.

56 Przewodnikowi chóru, na Jonat elem rechokim. Miktam Dawida, gdy Filistyni schwytali go w Gat. Zmiliuj się nad mną, Boże, bo chce mnie pochłonąć człowiek; każdego dnia uciska mnie walką. 2 Moi wrogowie każdego dnia chcą mnie połknąć; wielu bowiem walczy przeciwko mnie, o Najwyższy. 3 Ilekroć strach mnie ogarnia, ufam tobie. 4 W Bogu będę wysławiać jego słowo; Bogu ufam i nie będę się bał tego, co człowiek może mi uczynić. 5 Przez cały dzień przekręcają moje słowa, przeciwko mnie kierują wszystkie swe zamysły, ku memu nieszczęściu. 6

Zbierają się, ukrywają i śledzą moje kroki, czyniąc na moją duszę. 7 Czy unikną [zemsty] za nieprawość? 2 Boże, pował te narody w swoim gniewie. 8 Ty policzyłeś dni mojej tułaczki, zbierz [też] moje lzy do swego bukłaka; czyż nie są [spisane] w twojej księdze? 9 Gdy zwołałam, cofnę się moi wrogowie; to wiem, bo Bóg jest ze mną. 10 W Bogu będę wysławiać jego słowa, w PANU będę chwalić jego słowo. 11 Bogu ufam, nie będę się bał tego, co mi może uczynić człowiek. 12 Zmiliuj się nad mną, Boże, zmiliuj się nad mną, bo moja dusza ufa tobie; w cieniu twoich skrzydeł będę światłości żyjących.

57 Przewodnikowi chóru. Al taschet. Miktam Dawida, kiedy uciekał przed Saulem do jaskini. Zmiliuj się nad mną, Boże, zmiliuj się nad mną, bo moja dusza ufa tobie; w cieniu twoich skrzydeł będę

się chronił, aż przeminie nieszczęście. 2 Będę wołał nawiedzić wszystkie narody; nie lituj się nad żadnym do Boga Najwyższego, do Boga, który doprowadzi z tych nikczemnych przestępco. (Sela) 6 Wracają moją sprawę do końca. 3 On ześle [pomoc] z nieba wieczorem, ujadają jak psy i kräą po mieście. 7 Oto i wybawi mnie [od] uragania tego, który chce mnie bluzgają swymi ustami, miecze na ich wargach. [Mówią] pochłonąć. (Sela) Ześle mi Bóg swoje miłosierdzie i bowiem: Któz słyszy? 8 Lecz ty, PANIE, będziesz się prawdę. 4 Moja dusza przebywa wśród lwów; leżę śmiały z nich, szydźć będziesz ze wszystkich narodów. [wśród] płonących, [wśród] synów ludzkich, których 9 Z powodu jego mocy będę się trzymać ciebie, bo zęby [są] jak włócznie i strzały, a język jak miecz ostry. [ty], Boże, jesteś moją twierdzą. 10 Mój miłosierny 5 Bądź wywyższony, Boże, ponad niebiosa, [a] twoja Bóg wyjdzie mi naprzeciw, Bóg pozwoli mi oglądać chwałą ponad całą ziemię. 6 Zastawili sidła na moje [zemstę] nad moimi wrogami. 11 Nie zabijaj ich, aby kroki, zgnębiły moją duszę, wykopali przede mną dół, mój lud nie zapomniał, [lecz] rozprosz ich swoją mocą i ale sami do niego wpadli. (Sela) 7 Gotowe [jest] moje serce; będę śpiewał i powal, o Panie, naszą tarczo. 12 [Za] grzech ich ust i serce, Boże, gotowe [jest] moje serce; będę śpiewał i słowa ich warg niech schwytani będą w swej pysze; za oddawał chwałę. 8 Obudź się, moja chwała, obudź złorzeczenia i kłamstwa, które mówią. 13 Wytrać ich w się, cytro i harfo; ja się zbudzę o świecie. 9 Będę cię gniewie, wytrać, by już ich nie było. Niech poznają, wysławiał wśród ludu, Panie, będę ci śpiewał wśród narodów. 10 Bo wielkie jest twoje miłosierdzie, aż 14 I niech wracają wieczorem, niech ujadają jak psy do niebios, i aż pod obłoki twoja prawda. 11 Bądź i kräą po mieście. 15 Niech się włóczę, szukając wywyższony ponad niebiosa, Boże, a ponad całą pokarmu; niech warczą, gdy się nie nasycą. 16 Ale ja ziemię twoja chwała.

58 Przewodnikowi chóru. Al taszhet. Miktam

Dawida. O zgromadzenie, czy rzeczywiście mówicie to, co sprawiedliwe? Czy słusznie sądzicie, synowie ludzcy? 2 Przeciwnie, w sercu knuje nieprawości, wymierzacie przemoc waszych rąk na ziemi. 3 Niegodziwi zeszli na bezdroża już od lona [matki], od urodzenia błędą, mówiąc kłamstwo. 4 Ich jad podobny do jadu węża, są jak głucha zmija, która zatyka uszy; 5 Aby nie słyszeć głosu zaklinaczy ani czarownika, co biegłe zaklina. 6 Boże, skrusz zęby w ich ustach; PANIE, połam zęby trzonowe lwiąt. 7 Wstrząsnąłeś ziemią i rozdarłeś ją; ulecz jej rozpadliny, Niech znikną jak spływająca woda, niech będą jak ten, który naciąga [tuk], lecz jego strzały się łamią. 8 Niech przeminą jak ślimak, który się rozpływ; jak poroniony plód kobiety niech nie zobaczą słońca. 9 Zanim wasze ciernie wypuszcza kolce, gdy jeszcze są zielone, porwie je wicher gniewu [Boga]. 10 Będzie się weselił sprawiedliwy, gdy ujrzy pomstę; swoje stopy umyje we krwi niegodziwego. 11 A ludzie powiedzą: Jest, doprawdy, nagroda dla sprawiedliwego; doprawdy jest Bóg, który sądzi na ziemi.

59 którzy pilnowali domu Dawida, aby go zabić.

Ocal mnie od moich wrogów, mój Boże; obróź mnie przed tymi, którzy powstają przeciwko mnie. 2 Ocal mnie od czyniących nieprawość i wybaw mnie przed krwawymi ludźmi. 3 Oto bowiem czyhają na moją duszę; zbierają się przeciwko mnie mocarze, chociaż nie zawiñem ani nie zgrzeszyłem, PANIE. 4 Chociaż nie popełniłem nieprawości, biegną i szykują się; powstań, wyjdź mi na spotkanie i zobacz. 5 Ty, PANIE, Boże zastępów, Boże Izraela, obudź się, aby

9 Z powodu jego mocy będę się trzymać ciebie, bo zęby [są] jak włócznie i strzały, a język jak miecz ostry. [ty], Boże, jesteś moją twierdzą. 10 Mój miłosierny 5 Bądź wywyższony, Boże, ponad niebiosa, [a] twoja Bóg wyjdzie mi naprzeciw, Bóg pozwoli mi oglądać chwałą ponad całą ziemię. 6 Zastawili sidła na moje [zemstę] nad moimi wrogami. 11 Nie zabijaj ich, aby kroki, zgnębiły moją duszę, wykopali przede mną dół, mój lud nie zapomniał, [lecz] rozprosz ich swoją mocą i ale sami do niego wpadli. (Sela) 7 Gotowe [jest] moje serce; będę śpiewał i powal, o Panie, naszą tarczo. 12 [Za] grzech ich ust i serce, Boże, gotowe [jest] moje serce; będę śpiewał i słowa ich warg niech schwytani będą w swej pysze; za oddawał chwałę. 8 Obudź się, moja chwała, obudź złorzeczenia i kłamstwa, które mówią. 13 Wytrać ich w się, cytro i harfo; ja się zbudzę o świecie. 9 Będę cię gniewie, wytrać, by już ich nie było. Niech poznają, wysławiał wśród ludu, Panie, będę ci śpiewał wśród narodów. 10 Bo wielkie jest twoje miłosierdzie, aż 14 I niech wracają wieczorem, niech ujadają jak psy do niebios, i aż pod obłoki twoja prawda. 11 Bądź i kräą po mieście. 15 Niech się włóczę, szukając wywyższony ponad niebiosa, Boże, a ponad całą pokarmu; niech warczą, gdy się nie nasycą. 16 Ale ja ziemię twoja chwała.

60 Przewodnikowi chóru, n[ia] Sussanetu. Miktam

Dawida dla poczucia; [gdy walczył przeciw Syryjczykom Nacharamim i przeciw Syryjczykom Soby, gdy Joab, wracając, pobił dwanaście tysięcy Edomitów w Dolinie Soli.] Boże, odrzuciłeś nas, rozproszyłeś nas [i] rozgniewałeś się; powróć znów do nas. 2 Wstrząsnąłeś ziemią i rozdarłeś ją; ulecz jej rozpadliny, bo się chwieje. 3 Okazywałeś twemu ludowi ciężkie rzeczy, napoileś nas winem odurzającym. 4 Daleś chorągiew tym, którzy się ciebie boją, aby wynieśli ją z powodu [twej] prawdy. (Sela) 5 Aby byli ocaleni twoi umiłowani, wybaw [ich] swoją prawicą i wysłuchaj mnie. 6 Bóg przemówił w swojej świętości; będę się radował, rozdzielę Sychem i wymierzę dolinę Sukkot. 7 Mój [jest] Gilead, mój i Manasses, Efraim moc mojej głowy, Juda moim prawodawcą. 8 Moab moją misą do mycia, na Edom wrzucę mój but; Filisteo, wykrzykuj z mojego powodu. 9 Kto mnie wprowadzi do miasta warownego? Kto mnie doprowadzi aż do Edomu? 10 Czy nie ty, o Boże, który nas odrzuciłeś i nie wychodziłeś, Boże, z naszymi wojskami? 11 Udziel nam pomocy w utrapieniu, bo prózna jest pomoc ludzka. 12 W Bogu będziemy mężni, bo on podepcze naszych nieprzyjaciół.

61 Przewodnikowi chóru, n[ia] Neginot. Psalm Dawida.] Wysłuchaj, Boże, mojego wołania, miej wzgląd na moją modlitwę. 2 Z krańców ziemi wołam

do ciebie, gdy moje serce jest zatrwożone; wprowadź do ciebie, twoja prawica mnie podtrzymuje. 9 Ale ci, mnie na skałę, która jest wyższa ode mnie. 3 Ty którzy dążą do zguby mojej duszy, sami zejdą do głębi bowiem jesteś moją ucieczką i wieżą warowną przed ziemi. 10 Będą wydani pod ostrze miecza, staną się wrogiem. 4 Będę mieszkał w twoim przybytku na wieki, łupem lisów. 11 Lecz król będzie się weselić w Bogu, chroniąc się pod osłoną tych skrzydeł. (Sela) 5 Bo ty, Boże, wysłuchałeś moich ślubów; dalek dziedzictwo będzie się chlubił każdy, kto na niego przysięga, a usta kłamców zostaną zamknięte.

tym, którzy się boją twoego imienia. 6 Przedłużysz dni króla, jego lata – z pokolenia na pokolenie. 7 Będzie trwał na wieki przed Bogiem; przygotuj miłosierdzie i prawdę, niech go strzega. 8 Tak będę śpiewał twemu imieniu na wieki i będę spełniał moje śluby każdego dnia.

62 Przewodnikowi chóru, dla Jedutuna. Psalm Dawida. Tylko w Bogu spoczywa moja dusza, od niego [pochodzi] moje zbawienie. 2 Tylko on jest moją skałą i zbawieniem, moją twierdzą; nie zachwieję się za bardzo. 3 Jak długo będąście knuć zło przeciwko człowiekowi? Wy wszyscy [będziecie] zabici, będąście jak pochylona ściana i jak walący się [mur]. 4 Oni tylko naradzają się, jak go strącić z dostojeństwa; mają upodobanie w kłamstwie, ustami swymi błogosławia, ale w sercu złorzeczą. (Sela) 5 Tylko w Bogu spoczyni, moja dusza, bo od niego pochodzi moja nadzieję. 6 On jedynie jest moją skałą i zbawieniem, moją twierdzą; nie zachwieję się. 7 W Bogu moje wybawienie i moja chwała; skała mojej mocy, moja ucieczka [jest] w Bogu. 8 Ufajcie mu w każdym czasie, o narody, wylewając przed nim wasze serca; Bóg jest naszą ucieczką. (Sela) 9 Doprawdy synowie ludzcy [są] marność, synowie mocarzy – zawodni; położeni na wagę, wszyscy razem są lejpsi niż marność. 10 Nie pokładajcie ufności w ucisku ani nie ludźcie się grabcie; jeśli przybędzie [wam] bogactw, nie przywiążcie [do nich] serca. 11 Bóg raz przemówił, dwa razy to słyszałem, że moc należy do Boga; 12 I do ciebie, Panie, należy miłosierdzie, bo ty oddajesz każdemu według jego uczynków.

63 Psalm Dawida, gdy przebywał na Pustyni Judzkiej. Boże, ty jesteś moim Bogiem, od rana cię szukam; pragnie ciebie moja dusza, tęskni do ciebie moje ciało w ziemi suchej i spragnionej, [w której] nie ma wody; 2 Abym widział twoją moc i chwałę tak, jak cię ujrzałem w twojej świątyni; 3 Skoro lepsze jest twoje miłosierdzie niż życie, moje wargi będą cię chwaliły; 4 Tak błogosławić cię będę póki żyję, wzniósł swe ręce w imię twoje. 5 Jak tłuszczem i sadłem będzie nasycona moja dusza, moje usta będą cię wielbić radosnymi wargami; 6 Gdy cię wspominam na moim posłaniu i rozmyślam o tobie podczas nocnych straży. 7 Ponieważ byłeś mi pomocą, w cieniu twoich skrzydeł będę się weselić. 8 Moja dusza przylgnęła

do ciebie, twoja prawica mnie podtrzymuje. 9 Ale ci, o Boże, mego głosu, gdy się modlę; zachowaj moje życie od strachu przed wrogiem. 2 Ukryj mnie przed tajemną radą złoczyńców, przed zgraja, czyniących nieprawość; 3 Którzy naostrzyli swój język jak miecz, nałożyli swoje strzały, słowa jadowite; 4 Aby strzelać z ukrycia w niewinnego; strzelają znenacka i nikogo się nie boją. 5 Utwierdzają się w złym zamarze, zmawiają się, jak ukryć pułapki, i mówią: Któz je zobaczy? 6 Szukają nieprawości, starannie jej poszukują; ich wnętrze i serce są głębokie. 7 Ale Bóg wypuści na nich strzałę, nagle odniosą rany; 8 Własny język doprowadzi ich do upadku; wszyscy, którzy ich zobaczą, uciekną. 9 I złekną się wszyscy ludzie, będą opowiadali o dziele Boga i zrozumieją jego czyny. 10 A sprawiedliwy będzie się weselić w PANU i będzie mu ufał; i będą się chlubili wszyscy prawego serca.

65 Przewodnikowi chóru. Psalm i pieśń Dawida. Tobie, Boże, należy się chwała na Syjonie i tobie [złożone] śluby należy wypełnić. 2 Ty wysłuchujesz modlitwy, dlatego do ciebie przyjdzie wszelkie ciało. 3 Wielkie nieprawości wzięły góruję nad nami; ty oczyszczasz nasze występki. 4 Błogosławiony, [kogo] ty wybierasz i przyjmujesz, aby mieszkał w twoich przedsięwzięciach; będą temu nasyceni dobrami twoego domu, twojej świętej świątyni. 5 Straszliwymi rzeczami odpowiesz nam według sprawiedliwości, Boże naszego zbawienia, nadzieję wszystkich krańców ziemi i mórz dalekich. 6 Ty, który utwierdzasz góry swoją mocą, przepasany potęgą; 7 Ty, który uciszasz szum morza, szum jego fal, i wrzawę narodów; 8 Mieszkańcy krańców [ziemi] boją się twoich znaków; ty radujesz [ich] nastawaniem poranka i wieczora. 9 Nawiedzasz ziemię i zraszasz ją, wzbogacasz ją obficie strumieniem Bożym pełnym wody. Przygotowujesz im zboże, gdy tak przysposabiasz ziemię. 10 Nawadniasz jej zagony, wyrównujesz jej brudne, zmiękczasz ją deszczami i błogosławisz jej urodzaje. 11 Wierczysz rok swoją dobrocią, a twoje ścieżki oczekują tłuszcza. 12 Skrapiasz pustynne pastwiska, a pagórki przepasują się radością. 13 Łąki przydzielają się stadami, a doliny okrywają się zbożem; wykrzykują [radośnie] i śpiewają.

66 Przewodnikowi chóru. Pieśń i psalm. [Radośnie] wykrzykujcie Bogu, wszystkie ziemie; 2

Wyśpiewujcie chwałę jego imienia, oddawajcie mu A sprawiedliwi będą się weselić i cieszyć przed chwalebną cześć. 3 Powiedzcie Bogu: Jak straszliwe obliczem Boga, i będą się radować niezmiernie. 4 [są] twe dzieła! Z powodu twojej wielkiej mocy Śpiewajcie Bogu, śpiewajcie psalmy jego imieniu, poddązą się twoi wrogowie. 4 Cała ziemia odda ci wywyższajcie tego, który przemierza niebiosa; PAN poklon i śpiewać ci będzie; śpiewać będzie twemu to jego imię, radujcie się przed jego obliczem. 5 imieniu. (Sela) 5 Chodźcie, zobaczcie dzieła Boże, Ojcem dla sierot i sędzią dla wdów jest Bóg w swym straszliwe są [jego] dzieła pośród synów ludzkich. 6 świętym przybytku. 6 Bóg samotnym daje dom, Zamienił morze [w] suchą [ziemię], pieszo przeszli więźniów uwalnia z oków, ale oporni mieszkają w przez rzekę; tam się nim weseliliśmy. 7 Panuje w suchej ziemi. 7 Boże, gdy wyruszałeś przed swoim swej mocy na wieki, jego oczy patrzą na narody, ludem, gdy kroczyłeś przez pustynię. (Sela) 8 Ziemia buntownicy nie wywyższą się. (Sela) 8 Błogosławcie, się trzęsie, a niebiosa rozpływają się przed obliczem narody, naszego Boga i rozgłaszajcie jego chwałę. Boga i sama góra Synaj [zadrżała] przed obliczem 9 Zachował przy życiu naszą duszę i nie dał się Boga, Boga Izraela. 9 Zesłałeś obfitą deszcz, Boże, zachwiać naszej nodze. 10 Doświadczyłeś nas bowiem, otrzeźwiłeś swoje dziedzictwo, gdy omdlewało. 10 Boże, wypróbowałeś nas ogniem, jak srebro jest Twoje zastępy mieszkają w nim; ty, Boże, w swojej oczyszczone. 11 Zaprowadziłeś nas w sidła, włożyłeś dobroci przygotowałeś [je] dla ubogiego. 11 Pan ucisk na nasze biodra. 12 Pozwoliłeś ludziom deptać dał [swoje] słowo, wielki był zastęp zwiastujących nam po głowach, przeszliśmy przez ogień i wodę, ale dobre wieści. 12 Królowie wojsk uciekali, uciekali; a nas wyprowadziłeś na [miejsce] obfitości. 13 [Dlatego] ta, która doglądała domu, dzieliła łupy. 13 Chociaż wejdę do twego domu z całopalaniem [i] wypełnię musieliście leżeć wśród kotłów, [będziecie] jak skrzydła ślubu; 14 Które wyrazili moje wargi i wypowiedziały gołębicy pokryte srebrem, a jej pióra żółtym złotem. moje usta w utrapieniu. 15 Będę ci składał w ofierze 14 Gdy Wszechmogący rozproszył królów w ziemi, całopalenia z tłustych zwierząt wraz z wonnością była biała jak śnieg na [górze] Salmon. 15 Góra baranów, ofiaruję ci woły i kozły. (Sela) 16 Chodźcie, Boża jest jak góra Baszanu, wzgórze wysokie, jak słuchacie, wszyscy, którzy się boicie Boga, a opowiem, góra Baszanu. 16 Dlaczego wyskakujecie, wzgórza co uczynił dla mojej duszy. 17 Do niego wołałem moimi wysokie? Na tej górze spodobało się Bogu mieszkać, ustami i wychwałałem go moim językiem. 18 Gdybym tam PAN będzie mieszkał na wieki. 17 Rydwany zwałał na nieprawość w swoim sercu, Pan by mnie nie Bożych [jest] dwadzieścia tysięcy, wiele tysięcy aniołów; wysuchała. 19 A jednak Bóg wysłuchał, przychyił się Pan [przebywa] wśród nich w świątyni, [jak na] do głosu mojej modlitwy. 20 Błogosławiony Bóg, który Synaju. 18 Wstąpiłeś na wysokość, poprowadziłeś nie odrzucił mojej modlitwy i nie [odebrał] mi swego pojmanych jeńców, przyjałeś dary dla ludzi, nawet dla miłośników, aby PAN Bóg mógł [z nimi] zamieszkać. 19 Błogosławiony Pan; codziennie obsypuje nas [swymi dobrami] Bóg naszego zbawienia. (Sela) 20 Nasz Bóg jest Bogiem zbawienia, Pan BÓG wybawia od śmierci.

21 Bóg zrani głowę swoich wrogów i owłosiona czaszkę tego, który trwa w swoich grzechach. 22 Pan powiedział: Wyprowadzę znów [swoich] z Baszanu, wyprowadzę [ich] znowu z głębin morskich; 23 Aby twoja stopa była skapana we krwi, a język dwóch psów [we krwi] wrogów. 24 Widzieli twoje pochody, Boże; pochody mego Boga, mego Króla w świątyni. 25 Przodem szli śpiewacy, za nimi grający na instrumentach, wśród nich dziewczęta uderzające w bębenki. 26 W zgromadzeniach błogosławcie Boga, Pana, wy, którzy pochodzicie ze źródła Izraela. 27 Tam [jest] mały Beniamin, który im przewodzi, władcy Judy i ich hufce, władcy Zebulona i władcy Neftalego. 28 Twój Bóg obdarzył cię siłą; umocnij, Boże, to, co dla nas uczyniłeś. 29 Ze względu na twoją świątynię w Jerozalem królowie będą przynosić ci dary. 30 [tak] niegodziwi poginą przed obliczem Boga. 3 Zgrom rzeszę kopijników, stado byków z cielcami ludu,

67 Przewodnikowi chóru, na Neginot. Psalm i pieśń.

Niech Bóg się zmiłuje nad nami i błogosławi nam, niech rozjaśni nad nami swoje oblicze. (Sela) 2 Aby poznano na ziemi twoją drogę, wśród wszystkich narodów twoje zbawienie. 3 Niech cię wysławiają ludy, o Boże, niech cię wysławiają wszystkie ludy. 4 Niech narody się radują i wykrzykują, bo ty będziesz sądzić ludy sprawiedliwie i rzadzić będziesz narodami na ziemi. (Sela) 5 Niech cię wysławiają ludy, o Boże, niech cię wysławiają wszystkie ludy. 6 [Wtedy] ziemia wyda swój plon i Bóg, nasz Bóg, będzie nam błogosławić. 7 Niech nam Bóg błogosławi i niech się go boją wszystkie krańce ziemi.

68 Przewodnikowi chóru. Psalm i pieśń Dawida.

Niech Bóg powstanie, a rozproszeni będą jego wrogowie; niech pouciekają przed jego obliczem ci, którzy go nienawidzą. 2 Jak dyg jest rozwiany, tak [ich] rozpedzisz; jak wosk się rozplyna od ognia, [tak] niegodziwi poginą przed obliczem Boga. 3 Zgrom rzeszę kopijników, stado byków z cielcami ludu,

chlubiących się kawałkiem srebra; rozprosz narody się dla nich sidłem, a ich pomyślność – pułapką. **23** pragnące wojny. **31** Przyjdą dostojnicy z Egiptu; Etiopia Niech zaćmią się ich oczy, aby nie widzieli, a ich biodra szybko wyciągnie swe ręce do Boga. **32** Śpiewajcie niech się zawsze chwieją. **24** Wylej na nich swoje Bogu, królestwa ziemi, wysławiajcie Pana. (Sela) **33** oburzenie, a żar twoego gniewu niech ich dosięgnie. **25** Temu, który przemierza najwyższe niebiosa odwieczne; Niech ich dom opustoszeje, w ich namiotach niech oto wydaje swój głos, głos potężny. **34** Uznajcie moc nikt nie mieszka. **26** Bo prześladują [tego], którego ty Boga, jego majestat [jest] nad Izraelem i jego moc w uderzyłeś, i rozpowiadają o bolesciach tych, których obłokach. **35** Groźny jesteś, Boże, ze swych świętych zraniłeś. **27** Dodaj nieprawość do ich nieprawości i przybytków; Bóg Izraela sam daje moc i siłę [swemu] niech nie dostąpią twojej sprawiedliwości. **28** Niech ludowi. [Niech będzie] Bóg błogosławiony. będą wymazani z księgi żyjących i niech nie będą zapisani ze sprawiedliwymi. **29** Ja zaś jestem strąpiony aż do [mój] duszy. **2** Grzędzę w głębokim blocie, i zbolaty; [niech] twoje zbawienie, Boże, podniesie gdzie nie ma dna; dostałem się w głębokie wody i nurt mnie porywa. **3** Zmęczyłem się wołaniem, wyschło mi gardło; słabną moje oczy, gdy czekam na mojego mnie. **30** Będę chwałić imię Boga pieśnia, będę go Boga. **31** I będzie to milsze wywyższał dziękkczyniem. PANU niż wół albo cielec rogaty z kopytami. **32** Pokorni [to] ujrzą i rozradują się, ożyje serce szukających Boga. **33** PAN bowiem wysłuchuje ubogich i swymi więziami nie gardzi. **34** Niech go chwałą niebiosa i ziemia, morze i wszystko, co się w nich porusza. **35** Bóg bowiem wybawi Syjon i odbuduje miasta Judy; będą tam mieszkać i posiadać te [ziemię]. **36** Także i potomstwo jego sług ją odziedziczy i zamieszkają w niej ci, którzy miują jego imię.

69 Przewodnikowi chóru, na Sosannim. Psalm Dawida. Wybaw mnie, Boże, bo wody sięgają aż do [mój] duszy. **2** Grzędzę w głębokim blocie, gdzie nie ma dna; dostałem się w głębokie wody i nurt mnie porywa. **3** Zmęczyłem się wołaniem, wyschło mi gardło; słabną moje oczy, gdy czekam na mojego Boga. **4** Więcej niż włosów na mojej głowie jest tych, którzy mnie nienawidzą bez powodu; ci, którzy niesłusznie [sa] moimi wrogami i chcą mnie zniszczyć, wzmacnili się; musiałem zapłacić za to, czego nie zabrałem. **5** Boże, ty znasz moją głupotę, a moje grzechy nie są ukryte przed tobą. **6** Niech nie zaznają wstydu z mego powodu ci, którzy ciebie oczekują, Panie BOŻE zastępów, niech nie rumienią się z mego powodu ci, którzy ciebie szukają, Boże Izraela. **7** Bo dla ciebie znoś uraganie, hańba okrywa moją twarz. **8** Stałem się obcy dla moich braci i cudzoziemcem dla synów mojej matki; **9** Bo gorliwość o twój dom zżarła mnie i spadły na mnie uragania uragających tobie. **10** Plakalem i umartwiałem postem swą duszę, a stało się [to] moja hańba. **11** Założyłem wór [pokutny] jako szatę i stałem się dla nich pośmiewiskiem. **12** Mówili o mnie ci, którzy siedzą w bramie, i byłem [tematem] pieśni pijaków. **13** Ale ja [kieruję] swoją modlitwę do ciebie, PANIE, w czasie pomyślnym; Boże, wysłuchaj mnie według twoego wielkiego miłosierdzia, dla prawdy twoego zbwienia. **14** Uwolnij mnie z blota, abym nie ugrzązł; ocal mnie od tych, którzy mnie nienawidzą, i z głębokich wód. **15** Niech nie zalej mnie wezbrane wody ani nie pożre głębia i niech otchłań nie zamknie nadę mną, swej paszczy. **16** Wysłuchaj mnie, PANIE, bo dobre jest twoje miłosierdzie, według twojej wielkiej litości spójrz na mnie. **17** Nie zakrywaj twoego oblicza przed swoim sługa, bo jestem w utrapieniu; wysłuchaj mnie czym przedzej. **18** Zbliż się do mojej duszy i wybaw ja, odkup mnie ze względu na moich wrogów. **19** Ty znasz moją hańbę, mój wstęp i niesławę, przed tobą [sa] wszyscy moi wrogowie. **20** Hańba złamała moje serce, ogarnęło mnie przygnębienie; oczekiwaliem współczującego, ale go nie było; [szukałem] pocieszającego, ale nie znalazłem. **21** Zamiast pokarmu podali mi żółć, a gdy pragnąłem, napoili mnie octem. **22** Niech ich stół stanie

70 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida dla przypomnienia. Boże, racz mnie ocalić; PANIE, pospiesz mi na pomoc. **2** Niech się zawstydzą i okryją hańbą ci, którzy czynią na moją duszę; niech się cofną ze wstydem ci, którzy mi źle życzą. **3** Niech się cofną wskutek swej hańby ci, którzy mi mówią: Ha, ha! **4** Niech się weselą i radują w tobie wszyscy, którzy cię szukają; niech ci, którzy miują twoje zbwienie, mówią zawsze: Niech Bóg będzie wywyższony! **5** Ja zaś jestem nędzny i ubogi, Boże, pospiesz ku mnie, ty jesteś moją pomocą i wybawicielem; PANIE, nie zwlekaj.

71 W tobie, PANIE, pokładam ufność, niech nigdy nie będę zawstydzony. **2** Według swej sprawiedliwości ocal mnie i wyzwól; nakłoń ku mnie ucha i wybaw mnie. **3** Bądź mi skałą schronienia, gdzie zawsze mogę uciec; przykazales, aby mnie wybawiono, bo ty jesteś moją skałą i twierdzą. **4** Mój Boże, wyzwól mnie z ręki niegodziwego, z ręki przewrotnego i ciemięzyciela. **5** Ty bowiem jesteś moją nadzieję, Panie BOŻE, moją ufnością od młodości. **6** Ty byłeś moją podporą od narodzin, ty mnie wprowadziłeś z łona mojej matki; w tobie zawsze będzie moja chwała. **7** Dla wielu jestem jakby cudem, lecz ty jesteś moim potężnym schronieniem. **8** Niech moje usta będą pełne twojej chwały, twojej sławy przez cały dzień. **9** Nie odrzucaj mnie w czasie starości; gdy ustanie moja siła, nie opuszczaj mnie. **10** Moi wrogowie bowiem

mówili przeciwko mnie, a ci, którzy czynią na moją codziennie mu błogosławić. 16 Gdy się zasieje garść duszę, wspólnie się naradzają; 11 Mówiąc: Bóg go zboża w ziemi na szczytach gór, jego plon zaszumia jak opuścił, gońcie go i schwytajcie, bo nie ma [nikogo], Liban, a mieszkańcy miast zakwitną jak polna trawa. kto by go ocalił. 12 Boże, nie oddalaj się ode mnie; mój 17 Jego imię [trwać] będzie na wieki; póki słońce trwa, Boże, pospiesz mi na pomoc. 13 Niech się zawstydzą i trwać będzie jego imię; [ludzie] będą błogosławieni w zginą przeciwnicy mojej duszy, niech się okryją hańbą nim, a wszystkie narody nazwą go błogosławionym. 18 i wstydem ci, którzy szukają mego nieszczęścia. 14 Ja Błogosławiony niech będzie PAN Bóg, Bóg Izraela, zaś zawsze będę ufal i jeszcze bardziej pomnożę twoją który sam jeden czyni cuda. 19 I błogosławione na chwałę. 15 Moje usta głosić będą twoją sprawiedliwość wieki jego chwalebne imię; niech cała ziemia będzie i twoje zbawienie przez cały dzień, choć nie znam napelniiona jego chwałą. Amen, amen. 20 [I tu] się [ich] miary. 16 Pójdę w wielkiej mocy Pana BOGA, kończą modlitwy Dawida, syna Jessego.

będę wspominał tylko twoją sprawiedliwość. 17 Boże, uczyłeś mnie od mojej młodości i dotąd głoszę twoje cudowne dzieła. 18 Dlatego i w starości, gdy będę już siwy, nie opuszczaj mnie, Boże, aż opowiem o twojej mocy [temu] pokoleniu i wszystkim potomkom o twojej potędze. 19 Twoja sprawiedliwość, Boże, jest wywyższona, czynisz wielkie rzeczy; Boże, który jest podobny do ciebie? 20 Zesłałeś na mnie wielkie i ciężkie utrapienia, lecz znowu przywróciś mi życie i z głębi ziemi znów mnie wydobędziesz. 21 Pomnożysz moje dostojeństwo i znowu mnie pocieszysz. 22 A ja na instrumentach muzycznych będę wysławiać ciebie i twoją prawdę, mój Boże; będę ci śpiewał z harfą, Święty Izrael! 23 Rozradują się moje wargi, gdy będę ci śpiewał, i moja dusza, którą odkupiłeś. 24 Również mój język będzie głosił przez cały dzień twoją sprawiedliwość, bo okryli się wstydem i hańbą ci, którzy szukali mego nieszczęścia.

72 Psalm dla Salomona. Boże, daj królowi swoje sądy i swoją sprawiedliwość synowi króla; 2 Będzie sądziłwój lud w sprawiedliwości, a dwóch ubogich w prawości. 3 Góry przyniosą ludowi pokój, a pagórki sprawiedliwość. 4 Będzie sądził ubogich z ludu, wybawi synów potrzebującego, a zgniecie ciemięzyciela. 5 Będą się bać ciebie, póki trwać będzie słońce i księżyc, z pokolenia na pokolenie. 6 Zstąpi jak deszcz na skoszoną trawę, jak krople deszczu nawadniające ziemię. 7 Za jego dni zakwitnie sprawiedliwy i [będzie] obfitość pokoju, dopóki księżyca trwa. 8 Będzie panował od morza do morza, od rzeki aż po krańce ziemi. 9 Przed nim upadną mieszkańców pustyni, a jego wrogowie będą proch lizać. 10 Królowie Tarsisz i wysp przyniosą dary, królowie Szeby i Saby złożą daninę. 11 I oddadzą mu poklon wszyscy królowie; wszystkie narody będą mu służyć. 12 Ocali bowiem ubogiego, gdy zawała, i niedźwiedzia, który nie ma pomocnika. 13 Zmiliuje się nad ubogim i potrzebującym i wybawi dusze nędrzarzy. 14 Wybawi ich dusze od podstępów i przemocy, bo ich krew [jest] cenna w jego oczach. 15 I będzie żył, i dadzą mu złoto z Szeby; nieustannie będą się za niego modlić i

73 Psalm Asafa. Doprądry Bóg [jest] dobry dla Izraela; dla tych, którzy są czystego serca. 2 Ale moje nogi niemal się potknęły, moje kroki omal się nie zachwiały; 3 Bo zazdrościłem głupcom, widząc pomyślność niegodziwych. 4 Nie mają bowiem więzów aż do śmierci, ale w całości zostaje ich siła. 5 Nie doznają trudu ludzkiego ani cierpień jak inni ludzie. 6 Dlatego są opasani puchą jak złotym lajcuchem i odziani w okrucieństwo jak w szatę ozdobną. 7 Ich oczy wystają od tłuszczu; mają więcej niż serce mogłoby sobie zczyścić. 8 Oddali się rozpuście i mówią przewrotnie o ucisku, mówią wyniośnie. 9 Zwracają swe usta przeciwko niebu, a ich język kraży po ziemi. 10 Dlatego jego lud wraca dotąd i obficie leżą się na nich wody; 11 Bo mówią: Jakże Bóg może o tym wiedzieć? Czy Najwyższy ma wiedzę? 12 Oto ci są niegodziwi, a powodzi im się na świecie i pomnażają bogactwa. 13 A więc na próżno oczyściłem swoje serce i w niewinności obmywałem ręce. 14 Cały dzień bowiem znoszę cierpienia i co rano jestem chłostany. 15 Gdybym powiedział: Będę mówił tak samo, skrzywdziłbym ród dwóch synów. 16 Starałem się to rozumieć, ale było dla mnie zbyt trudne; 17 Aż wszedłem do świątyni Bożej [i] tu zrozumiałem, jaki jest ich koniec. 18 Doprądry na ślepkich miejscach ich postawiłeś i strącasz ich na zatrucenie. 19 [Oto] jak doznali zguby! Nagle nieszczęścia, strawieni przerażeniem. 20 Jak sen po przebudzeniu, Panie, gdy się ockniesz, wzgardzisz ich obrazem. 21 Gdy gorycz miałem w sercu, a w nerkach czułem kłucie; 22 Byłem głupi i nic nie rozumiałem, byłem przed tobą [jak] zwierzę. 23 A jednak zawsze [jestem] z tobą, [bo] mnie trzymałę za prawą rękę. 24 Poprowadzisz mnie według swej rady, a potem przyjmiesz mnie do chwały. 25 Kogo [innego] mam w niebie? I na ziemi oprócz ciebie w nikim [innym] nie mam upodobania. 26 Choć moje ciało i serce ustanie, Bóg jest skałą mego serca i moim dziedzictwem na wieki. 27 Oto bowiem ci, którzy się oddalają od ciebie, zginą; wytracasz tych, którzy cudzołożą, [odstępując] od ciebie. 28 Mnie za dobrze jest zbliżyć się do Boga; pokładam w Panu

BOGU moją ufność, aby opowiadać wszystkie jego dzieła.

74 Pieśń pouczająca. Asafa. Boże, dlaczego odrzuciłeś nas na zawsze? [Czemu] plonie twój gniew przeciwko owcom twoego pastwiska? 2 Wspomnij na swoje zgromadzenie, które dawno nabyleś; na szczep twoego dziedzictwa, który odkupiłeś; na góru Syjon, na której mieszkasz. 3 Pospiesz na [miejsce] ciągłych spustoszeń; o, jak wróg zburzył wszystko w świątyni! 4 Ryknęli twoi wrogowie pośrodku twoego zgromadzenia, a na znak zatknęli swoje sztandary. 5 Za sławnego uważało tego, który wzniósł wysoko siekierę na gęste drzewo. 6 A teraz już jego rzeźby rabią siekierami i młotami. 7 Oddali na pastwę ognia swoją [obaliwszy] na ziemię, zbezczeszili przybytek twego imienia. 8 Mówili w swym sercu: Zburzmy ich razem! Spalili wszystkie miejsca zgromadzeń Bożych na ziemi. 9 Nie widzimy naszych znaków; już nie ma proroka i nikt spośród nas nie wie, jak długo to [ma trwać]. 10 Jak długo, Boże, przeciwnik będzie uragać? [Czy] wróg będzie wiecznie bliźnił [przeciwko] twemu imieniu? 11 Dlaczego cofasz swoją rękę i swojej prawicy z zanadrza nie wyjmujesz? 12 Przecież ty, Boże, jesteś moim Królem od dawna, ty dokonujesz zbawienia na ziemi. 13 Ty swoją mocą rozdzieliłeś morze, zmiażdżyłeś głowy smoków w wodach. 14 Ty skruszyłeś głowy Lewiatana, dałeś go na pokarm mieszkańców pustyni. 15 Ty rozszczepiłeś źródła i potoki, ty osuszyłeś potężne rzeki. 16 Twój jest dzień, twoja i noc, ty ustanowienie światło i słońce. 17 Ty wyznaczyłeś wszystkie granice ziemi, ty ustanowienie lato i zimę. 18 Pamiętaj o tym, [że] wróg zelzył [ciebie], PANIE, a głupi lud uragał twemu imieniu. 19 Nie wydawaj tej zgrai duszy twojej synogarlicy, nie zapominaj nigdy o stadku twoich ubogich. 20 Zważ na [twoje] przymierze, bo ciemne zakątki ziemi pełne [sa] siedlisk przemocy. 21 Niechuciśnień nie wraca ze wstydem, niech ubogi i potrzebujący chwali twoje imię. 22 Powstań, Boże, broń swojej sprawy; pamiętaj o zniewadze, [która] co dzień wyrządza ci głupiec. 23 Nie zapominaj krzyku twoich wrogów, wciąż rosnącej wrzawy tych, którzy powstają przeciwko tobie.

75 Przewodnikowi chóru. Al taschet. Psalm i pieśń Asafa. Wysławiamy cię, Boże, wysławiamy, bo bliskie twoje imię; opowiadają [to] twoje cudowne dzieła. 2 Gdy wyznaczę czas, będę sądzić sprawiedliwie. 3 Roztopiła się ziemia i wszyscy jej mieszkańcy, [ale] ja umacniaj jej filary. (Sela) 4 Powiedziałem głupcom: Nie szalejcie, a niegodziwym: Nie podnoście rogu. 5 Nie podnoście wysoko swego rogu [i] nie mówcie wyniośle; 6 Bo nie ze wschodu ani z zachodu, ani

z południa [przychodzi] wywyższenie. 7 Lecz Bóg [jest] sędzia; tego poniża, a tamtego wywyższa. 8 W ręku PANA bowiem [jest] kielich mętnego wina, pełnego przypraw; z niego nalewa tak, że wszyscy niegodziwi ziemi wycisną nawet metę i wypią je. 9 Ja zaś będę zawsze opowiadał, będę śpiewał Bogu Jakuba. 10 I połamię wszystkie rogi niegodziwych, a rogi sprawiedliwego będą wzniezione.

76 Przewodnikowi chóru, n[a Neginot. Psalm i pieśń Asafa.] Bóg znany jest w Judzie, jego imię [jest] wielkie w Izraelu. 2 W Salem jest jego przybytek, a jego mieszkanie na Syjonie. 3 Tam połamał ogniste strzały luku, tarczę i miecz i [położył kres] bitwie. (Sela) 4 Wspanialszy jesteś i dostańniejszy niż góra zdobyczy. 5 Odważni stali się łupem, pograżyli się we śnie, mężni nie znaleźli siły w swych rękach. 6 Od twoego gromienia, Boże Jakuba, mocno zasnęły wozy i konie. 7 Ty, ty sam, jesteś straszliwy; i który się ostoi przed twoim obliczem, gdy się rozgniewasz? 8 Z nieba dajesz słyszeć swój wyrok, ziemia się złekla i zamilkła; 9 Gdy Bóg powstał na sąd, aby wybawić wszystkich pokornych [na] ziemi. (Sela) 10 Doprawdy nawet gniew człowieka będzie cię chwalić, [a ty] Boże, jesteś moim Królem od dawna, ty dokonujesz resztkę [tego] gniewu powstrzymasz. 11 Składajcie śluby i wypełniajcie [je] wobec PANA, waszego Boga; [wszyscy] otaczający go, przenosicie dary temu, który napawa strachem. 12 On zabierze ducha książąt, [on] wzbudza strach u królów ziemi.

77 Przewodnikowi chóru dla Jedutuna. Psalm Asafa. [Wzniosłem] swój głos do Boga i zawałam; [wzniosłem] swój głos do Boga i mnie wysłuchał. 2 W dniu mego utrapienia szukałem Pana, moje ręce wyciągałem w nocy nieustannie, moja dusza nie dała się pocieszyć. 3 Gdy wspominałem Boga, byłem strwożony; rozmyślałem, a mój duch był ogarnięty utrapieniem. (Sela) 4 Ty zatrzymujesz otwarte powieki mych oczu, jestem [tak] zaniepokojony, że nie potrafię mówić. 5 Rozpamiętauję dni przeszłe [i] dawne lata. 6 Przypominam sobie mój śpiew; nocą rozmyślam w sercu i mój duch docieka: 7 Czy Pan odrzuci na wieki i już więcej nie okaże łaski? 8 Czy jego miłosierdzie ustalo na zawsze i jego obietnica nigdy się nie spełni? 9 Czy Bóg zapomniał o litości? Czy w gniewie stłumił swoją łaskawość? (Sela) 10 I powiedziałem: To jest moja niemoc; [jednak będę wspominał] lata prawicy Najwyższego. 11 Będę wspominał dzieła PANA, będę wspominał twoje dawne cuda. 12 Będę rozmyślał o wszystkich twoich działach i o twoich czynach będę mówił. 13 Boże, święta jest Twoja droga; który bóg jest tak wielki, jak [nasz] Bóg? 14 Ty [jestes] Bogiem, który czyni cuda; dałeś poznać narodom swoją moc. 15

Odkupił [swoim] ramieniem twój lud, synów Jakuba i na niebie wiatr ze wschodu i sprowadził swą mocą Józefa. (Sela) 16 Widziały cię wody, o Boże, widziały wiatr południowy. 27 Zesłał im mięso jak pył i ptactwo cię wody [i] ulękły się, poruszyły się głębiny. 17 Chmury skrzydlate jak piasek morski. 28 Spadło ono pośrodku spłynęły woda, niebiosa wydały gromy i poleciąły ich obozu, wokół ich namiotów. 29 Jedli i w pełni się twoje strzały. 18 Huk twego grzmotu wśród obłoków, nasciili; dał im, czego pragnęli. 30 [A gdy] jeszcze nie błyskawice oświetliły świat, ziemia poruszyła się i zaspokoili swego pragnienia, [gdy] jeszcze pokarm zatrzęsła. 19 Twoja droga [wiodła] przez morze, twoje ścieżki przez wielkie wody i nie było znać dwóch śladów. 20 Prowadziłeś swój lud jak stado owiec ręką Mojżesza i Aarona.

78 Pieśń pouczająca. Asafa. Słuchaj, mój ludu, mego prawa, nakróćcie uszu ku słowom moich ust. 2 Otworzę moje usta do przypowieści, opowiem starodawne tajemnice; 3 Cośmy słyszeli i poznali i [co] nam opowiadał nasi ojcowie. 4 Nie zataimy [tego] przed ich synami, opowiem przyszłemu pokoleniu o chwale PANA, o jego mocy i cudach, które czynił. 5 Ustanowił bowiem świadectwo w Jakubie, nadał prawo w Izraelu i nakazał naszym ojcom, aby je oznajmiali swoim synom; 6 Aby poznało przyszłe pokolenie, synowie, którzy się urodzą; aby powstawszy, przekazywali [je] swoim synom; 7 Żeby pokładaли w Bogu nadzieję i nie zapominali o dziełach Boga, lecz strzegli jego przykazań; 8 Żeby nie byli, jak ich ojcowie, pokoleniem opornym i nieposłuszny; pokoleniem, które nie przygotowało swego serca i którego duch nie był wierny Bogu. 9 Synowie Efraima, uzbrojeni i wyposażeni w łuki, w dniu bitwy wycofali się. 10 [Bo] nie strzegli przymierza Boga i nie chcieli postępować według jego prawa. 11 Zapomnieli o jego dziełach i cudach, które im ukazał. 12 Przed ich ojcamy czynili cuda w ziemi Egipcu, na polu Soanu. 13 Rozdzielił morze i przeprowadził ich, i sprawił, że wody stanęły jak wał. 14 Prowadził ich w obłoku za dnia, a całą noc w blasku ognia. 15 Rozszczepił skały na pustyni i napoił ich jakby z wielkich głębin. 16 Wydobył strumienie ze skały i sprawił, że wody płynęły jak rzeki. 17 Lecz [oni] jeszcze więcej grzeszyli przeciwko niemu i pobudzili do gniewu Najwyższego na pustyni; 18 I wystawiali Boga na próbę w swych sercach, żądając pokarmu według swego pragnienia. 19 I mówili przeciwko Bogu tymi słowy: Czy Bóg może zastawić stół na tej pustyni? 20 Oto uderzył w skałę i wypłynęły wody, i wezbrały strumienie; czy będzie mógł też dać chleb? Czy przygotuje mięso swemu ludowi? 21 Gdy PAN [to] usłyszał, rozgniewał się i ogień zapłonął przeciw Jakubowi, i gniew wybuchnął przeciw Izraelowi; 22 Bo nie uwierzyli Bogu i nie zaufali jego zbawieniu; 23 Choć rozkazał chmurom w górze i bramy nieba otworzył. 24 I zesłał im [jak] deszcz manę do jedzenia, i zboże z nieba im dał. 25 Człowiek jadł chleb anielski; zesłał im pokarm do syta. 26 Wzbudził

na niebie wiatr ze wschodu i sprowadził swą mocą Józefa. (Sela) 27 Zesłał im mięso jak pył i ptactwo cię wody [i] ulękły się, poruszyły się głębiny. 28 Spadło ono pośrodku spłynęły woda, niebiosa wydały gromy i poleciąły ich obozu, wokół ich namiotów. 29 Jedli i w pełni się twoje strzały. 30 [A gdy] jeszcze nie błyskawice oświetliły świat, ziemia poruszyła się i zaspokoili swego pragnienia, [gdy] jeszcze pokarm zatrzęsła. 31 Spadł na nich gniew Boży i zabił ich tłustych, a znakomitszych z Izraela powalił. 32 Mimo to nadal grzeszyli i nie wierzyli jego cudom; 33 Dlatego sprawił, że ich dni przemijały w marności, a ich lata – w trwodze. 34 Gdy ich zabiął, szukali go; nawracali się i o świecie szukali Boga; 35 Przypominali sobie, że Bóg [jest] ich skała, że Bóg Najwyższy – ich Odkupicielem; 36 Pochlebiał mu jednak swoimi ustami i okłamywali go swym językiem; 37 A ich serce nie było przed nim szczerze i nie byli wierni jego przymierzu. 38 On jednak, będąc miłośnikiem, przebaczał ich nieprawości i nie wytracal [ich]; często odwracał swój gniew i nie pobudzałcalej swej zapalczwości; 39 Bo pamiętał, że są ciałem; wiatrem, który ulatuje i nie wraca. 40 Jak często pobudzali go do gniewu na pustyni [i] zasmucili go na pustkowiu! 41 Odwracali się i wystawiali Boga na próbę, i stawiali granice Świętemu Izraela. 42 Nie pamiętali jego ręki [ani] dnia, w którym ich wybawił z utrapienia; 43 Gdy czynili swe znaki w Egipcie i swe cuda na polu Soanu; 44 Gdy zamienił w krew ich rzeki i ich strumienie, tak że nie mogli [z nich] pić. 45 Zesłał na nich rozmaite muchy, aby ich kasały, i żaby, aby ich niszczyły; 46 I dał robactwu ich plony, a ich pracę szarańczy. 47 Zniszczył gradem ich winorośle, a sykomory szronem. 48 Ich bydło wydał na pastwę gradu, a ich stada [na pastwę] błyskawic. 49 Wylał na nich żar swojego gniewu, zapalczwość, oburzenie i udrękę, zesławyszy na nich złych aniołów. 50 Otworzył drogę dla swego gniewu, nie zachował ich duszy od śmierci, a ich życie wydał zarazie; 51 Wytracił wszystko pierworodne w Egipcie, pierwociny [ich] mocy w namiotach Chama; 52 Ale swój lud wyprowadził jak owce i wiódł ich po pustyni jak stado. 53 Prowadził ich bezpiecznie, tak że się nie lękali, a ich wrogów przykryło morze; 54 I przyprowadził ich do swej świętej granicy; do góry, którą nabyła jego prawica. 55 Wypełdził przed nimi narody, sznurem wyznaczył im dziedzictwo, żeby pokolenia Izraela mieszkały w swoich namiotach. 56 Oni jednak wystawiali na próbę i pobudzali do gniewu Boga Najwyższego, i nie strzegli jego świadectw. 57 Lecz odwrócił się i postępowały przewrotnie jak ich ojcowie, schodzili z drogi jak łuk zawodny. 58 Pobudzali go bowiem do gniewu przez swe wyzyny i rzeźbionymi posagami wzburzali jego zazdrość. 59 Gdy Bóg [to] usłyszał, rozgniewał się i wielce wzgardził Izraelem. 60 I opuścił przybytek w

Szilo; namiot, [który] rozbił wśród ludzi; **61** I oddał w moc i przyjdź nas zbawić. **3** Boże, odnów nas, rozjaśnij niewołę swoją moc i swoją chwałę w ręce wroga. **62** [nad nami] swoje oblicze, a będziemy wybawieni. **4** Wydał swój lud pod miecz i rogniewał się na swoje PANIE, Boże zastępów, jak długo będziesz się gniewał dziedzictwo. **63** Ich młodzieńców pochłonął ogień, a na modlitwę swego ludu? **5** Nakarmiłeś ich chlebem ich dziewczę nie wydano za mąż. **64** Ich kapłani padli od płaczu i napoileś ich Izami nad miarę. **6** Zrobileś z nas miecza, a ich wdowy nie lamentowały. **65** Lecz potem przedmiot sporu dla naszych sąsiadów, a nasi wrogowie Pan ocknął się jak ze snu, jak mocarz wykrzykujący śmieją się z nas. **7** Boże zastępów, odnów nas, rozjaśnij od wina. **66** I uderzył na tyły swoich wrogów, okrył [nad nami] swoje oblicze, a będziemy wybawieni. **8** Ty ich wieczna hańba. **67** Ale choć wzgardził namiotem przeniosłeś winorośl z Egiptu; wygnaleś pogan, a ja Józefa i pokolenia Efraima nie wybrał; **68** Jednak zasadziłeś. **9** Przygotowałaś jej miejsce i sprawiłeś, że wybrał pokolenie Judy, górę Syjon, którą umiłował. zapuściła korzenie i napełniła ziemię. **10** Góry okryły **69** I zbudował swoją świątynię jak wysoki [pałac]; jak się jej cieniem, a jej gałęzie [były jak] najwyższe cedry. ziemię, którą ugruntował na wieki. **70** Wybrał też **11** Wypuściła swe latorośle aż do morza i swoje pędy aż Dawida, swego sługę; wziął go z owczych zagrod; **71** do rzeki. **12** Dlaczego [więc] zburzyłeś jej ogrodzenie, Przywołał go, gdy chodził za karmiącymi [owcami], aby tak że obrywają ją wszyscy, którzy przechodzą drogą? pasł Jakuba, jego lud, i Izraela, jego dziedzictwo. **72** A **13** Niszczy ją dzik leśny, a zwierzę polne pożera ją, on ich pasł w prawości swego serca i prowadził ich **14** O Boże zastępów, proszę, powróć, spójrz z nieba i zobacz, nawiedź tę winorośl; **15** Tę winnicę, którą, roztropną ręką.

79 Psalm Asafa. Boże, poganie wtargnęli do twoego dziedzictwa, slugawili twoją świętą świątynię, Jerozalem zamienili w ruiny. **2** Zwłoki twoich sług dali na żer ptactwu niebieskiemu, ciała twoich świętych bestiom ziemskim. **3** Rozlali ich krew jak wodę wokół Jerozalem i nie było nikogo, kto by ich pogrzebał. **4** Staliśmy się hańbą dla naszych sąsiadów, pośmiewiskiem i drwiną dla tych, którzy są wokoło nas. **5** Jak dugo, PANIE? Czy wiecznie będziesz się gniewać? Czy Twoja zapalczystość będzie płonąć jak ogień? **6** Wylej twój gniew na pagan, którzy cię nie znają, i na królestwa, które nie wzywają twoego imienia. **7** Pożarli bowiem Jakuba i spustoszyli jego mieszkanie. **8** Nie pamiętaj nam dawnych nieprawości naszych, niech nas przedko spotka twoje miłosierdzie, bo jesteśmy bardzo wynędzniali. **9** Wspomóż nas, Boże naszego zbwienia, dla chwały imienia twego; ocal nas i przebacz nam grzechy ze względu na twoje imię. **10** Dlaczego poganie mają mówić: Gdzieś jest ich Bóg? Niech będzie znany wśród pagan na naszych oczach przez dokonanie zemsty za przelaną krew twoich sług. **11** Niech dotrze do ciebie jęk więźniów, według potęgi twoego ramienia zachowaj skazanych na śmierć. **12** I odpłać naszym sąsiadom siedmiokrotnie w ich zanadre za zniewagę, która ci wyrządzili, Panie! **13** My zaś, twój lud i owce twoego pastwiska, będziemy cię wielbić na wieki, będziemy głośić twoją chwałę z pokolenia na pokolenie.

80 Przewodnikowi chóru, na Sosannim. Psalm świadectwa Asafa. Posłuchaj, Pasterzu Izraela, ty, który prowadzisz Józefa jak stado owiec, ty, który zasiadasz między cherubinami, zabłyśnij. **2** Przed Efraimem, Beniaminem i Manassesem wzbudź swoją

szczęście Bogu, naszej mocy; [radośnie] wykrzykujcie Bogu Jakuba. **2** Weźcie psalm, przynieście bęben, wdzięczną harfę i cytrę. **3** Zadmijcie w trąbę w czas nowiu, w czasie wyznaczonym, w dniu naszego uroczystego święta. **4** Jest bowiem taki nakaz w Izraelu, prawo Boga Jakuba. **5** Ustanowił to świadectwem dla Józefa, kiedy wyszedł przeciw ziemi Egiptu, gdzie słyszałem język, którego nie zrozumiałem. **6** Uwolniłem od brzemienia jego barki, a jego ręce od [dzwigania] kotłów. **7** Wzywałeś mnie w ucisku i wybawiłem cię; odpowiedziałem ci w skrytości gromu, doświadczylem cię u wód Meriba. (Sela) **8** Słuchaj, mój ludu, a oświadczę ci; Izraelu, jeśli będziesz mnie słuchał; **9** Nie będziesz miał cudzego boga ani nie oddasz pokłonu obcemu bogu; **10** Ja, PAN, [jestem] twoim Bogiem, który cię wyprowadził z ziemi Egiptu; otwórz usta, a ja je napełnię. **11** Lecz mój lud nie usłuchał mego głosu, a Izrael nie chciał mnie. **12** Zostawiłem ich więc żądżom ich serca i postępowali według swoich zamysłów. **13** O, gdyby mój lud mnie posłuchał, a Izrael chodził moimi drogami! **14** W krótkim czasie poniżybym ich nieprzyjaciół i zwróciłbym rękę przeciw ich wrogom. **15** Nienawidzący PANA, choć obłudnie, musieliby mu się

poddać, a ich czas trwałby wiecznie. **16** I karmilbym ich wyborną pszenicą, a nasycilbym cię miodem ze skały.

82 Psalm Asafa. Bóg stoi w zgromadzeniu Bożym, pośród bogów sprawuje sąd: **2** Jak długo będącie sądzić niesprawiedliwie i trzymać stronę niegodziwych? (Sela) **3** Bierzcie w obronę ubogiego i sierotę, oddajcie sprawiedliwość strapiónemu i potrzebującemu. **4** Wyzwólcie biedaka i nędzarza, ocalcie go z ręki niegodziwych. **5** [Lecz oni] nic nie wiedzą i nie rozumieją, ciągle chodzą w ciemności; zachwiały się wszystkie fundamenty ziemi. **6** Powiedziałem: Jesteście bogami i wszyscy wy jesteście synami Najwyższego. **7** Lecz pomrzecie jak [inni] ludzie i upadniecie jak jeden z książąt. **8** Powstań, Boże, osądź ziemię, bo ty otrzymasz w dziedzictwo wszystkie narody.

83 Pieśń i psalm Asafa. Boże, nie milcz; nie bądź głuchy i bezczynny, Boże! **2** Bo oto burzą się dwi wrogowie, a ci, którzy cię nienawidzą, podnoszą głowę. **3** Przeciwko twemu ludowi knują spisek i naradzali się przeciw tym, których ochraniasz; **4** Mówiąc: Chodźcie, wypełmy ich, niech nie będą narodem, żeby więcej nie wspominano imienia Izraela. **5** Zmówili się bowiem jednomyslnie, przeciwko tobie zawarli przymierze: **6** Namioty Edomitów i Izmaelitów, Moab i Hagaryci; **7** Gebal, Ammon i Amalek; Filistyni z mieszkańcami Tyru. **8** Także Assur przyłączył się do nich, wsparł [swym] ramieniem synów Lota. (Sela) **9** Uczyń im [tak], jak Midianitom, jak Syserze, jak Jabinowi nad potokiem Kiszon; **10** Którzy zostali wytepleni w Endor, stali się jak gnój dla ziemi. **11** Z ich dostojnikami postąp jak z Orebem i Zeebem, jak z Zebachem i Salmunna, ze wszystkimi ich książetami; **12** [Którzy] mówili: Weźmy w posiadanie przybytki Boże. **13** Mój Boże, uczyń ich jak kolo i jak źdzbło na wietrze. **14** Jak ogień, który pali las, i jak płomień, [który] wypala góry; **15** Tak ty ich ściągaj swoją nawalnicą i swoją burzą zatrówz ich. **16** Okryj ich twarze hańbą, aby szukali twoego imienia, PANIE! **17** Niech się zawstydzą i zatrwożą na wieki, niech się okryją hańbą i zginą. **18** Niech poznają, że jedynie ty, którego imię jest PAN, ty jesteś Najwyższy ponad całą ziemią.

84 Przewodnikowi chóru, na Gitty. Psalm dla synów Korego. O, jak mile [sa] twoje przybytki, PANIE zastępów! **2** Moja dusza wzducha i omdlewa z tępknaty do przedsiornków PANA; moje serce i ciało wołają radośnie do Boga żywego. **3** Oto nawet wróbel znalazł sobie dom i jaskółka gniazdo, gdzie składa swe pisklęta, u dwóch ołtarzy, PANIE zastępów, mój Królu i mój Boże! **4** Błogosławieni ci, którzy mieszkają w twoim domu,

nieustannie będą cię chwalić. (Sela) **5** Błogosławiony człowiek, którego siła [jest] w tobie, w którego sercu są twoje drogi; **6** Ci, którzy przechodząc przez dolinę Baka, zmieniają ją w źródło, a deszcz okrywa [ja] błogosławieństwem. **7** I idą z mocą w moc, i ukażą się przed Bogiem na Syjonie. **8** O PANIE, Boże zastępów, wysłuchaj mojej modlitwy, nakłoń ucha, Boże Jakuba. (Sela) **9** Spójrz, Boże, nasza tarczo, i wejrzyj na oblicze twoego pomazańca. **10** Lepszy bowiem jest jeden dzień w twoich przedsiornach niż tysiąc gdzie indziej; wolę raczej stać w progu domu mego Boga, niż mieszkać w namiotach niegodziwców. **11** PAN Bóg bowiem jest słońcem i tarczą, PAN obdarza łaską i chwałą, nie odmawia dobra tym, którzy postępują nienagannie. **12** PANIE zastępów, błogosławiony człowiek, który ufa tobie.

85 Przewodnikowi chóru. Psalm dla synów Korego. PANIE, okazałeś łaskę swej ziemi, przyprowadziłeś z niewoli Jakuba. **2** Przebaczyłeś nieprawość twoego ludu, zakryłeś wszystkie ich grzechy. (Sela) **3** Uśmierzyłeś całe swoje zagniewanie, odwróciłeś się od zapalczystości twojego gniewu. **4** Odnowią nas, Boże naszego zbawienia, i odwróć od nas swój gniew. **5** Czy wiecznie będziesz się na nas gniewać? Czy rozciągniesz swój gniew na wszystkie pokolenia? **6** Czy nie ożywisz nas na nowo, aby twój lud rozradował się w tobie? **7** PANIE, okaż nam twoje miłosierdzie i daj nam swoje zbawienie. **8** Posłucham, co będzie mówił Bóg, PAN; zaprawdę, ogłosi pokój swojemu ludowi i swoim świętym, aby tylko nie wracali do [swojej] głupoty. **9** Doprawdy jego zbawienie jest blisko tych, którzy się go boją, [aby jego] chwała zamieszkała w naszej ziemi. **10** Miłosierdzie i prawda spotkają się ze sobą, sprawiedliwość i pokój ucalują się. **11** Prawda wyrośnie z ziemi, a sprawiedliwość wyjrzycie z nieba. **12** PAN też obdarzy [tym, co] dobre, a nasza ziemia wyda swój plon. **13** Sprawiedliwość przed nim pojedzie i będzie wytyczać drogę jego krokom.

86 Modlitwa Dawida. Nakłoń swego ucha, PANIE, wysłuchaj mnie, bo jestem nędzny i ubogi. **2** Strzeż mojej duszy, bo jestem pobożny; mój Boże, wybaw twoego sługi, który ufa tobie. **3** Zmiliu się nade mną, Panie, bo do ciebie codziennie wołam. **4** Rozraduj duszę twoego sługi, bo do ciebie, Panie, wznoszę swą duszę. **5** Bo ty, Panie, jesteś dobry i przebaczający, i pełen miłosierdzia dla wszystkich, którzy cię wzywają. **6** Wysłuchaj, PANIE, mojej modlitwy i zważ na głos mojego błagania. **7** Wzywam cię w dniu mego ucisku, bo [ty] mnie wysłuchasz. **8** Nie ma wśród bogów podobnego tobie, Panie, i nie ma dzieł takich jak twoje. **9** Wszystkie narody, które stworzyłeś, przyjdą i oddadzą

ci poklon, Panie, i będą wielbić twoje imię; **10** Bo ty odrzucasz moją duszę i ukrywasz przede mną swoje jesteś wielki i czynisz cuda; tylko ty jesteś Bogiem. **11** oblicze? **15** Jestem strapiony i od młodości bliski Naucz mnie, PANIE, twojej drogi, abym chodził w twojej prawdzie; nakloni moje serce ku bojaźni twoego imienia. **12** Będę cię chwalił, Panie, mój Boże, z całego serca i będę wielbił twoje imię na wieki; **13** Bo wielkie jest twoje milosierdzie dla mnie; [ty] ocaliłeś moją duszę z najgłębszego piekła. (Sheol h7585) **14** Boże, pyszni powstali przeciwko mnie i zgraja gwałtowników czyhała na moją duszę, a nie mają ciebie przed oczyma. **15** Ale ty, Panie, jesteś Bogiem łaskawym i litościwym, nieskorym do gniewu, pełnym milosierdzia i prawdy. **16** Spójrz na mnie i zmiluj się nadę mną, udziel swojej mocy twemu słudze i wybaw syna twojej służącej. **17** Daj mi znak [twojej] dobroci, aby ci, którzy mnie nienawidzą, zobaczyli i zawsydzili się, że ty, PANIE, wspomogłeś mnie i pocieszyleś.

87 Psalm i pieśń dla synów Korego. Jego fundament jest na świętych górach. **2** PAN miluje bramy Syjonu bardziej niż wszystkie przybytki Jakuba. **3** Chwalebne [rzeczy] mówi się o tobie, o miasto Boże. (Sela) **4** Wspomnę Rahab i Babilon wśród tych, którzy mnie znają; oto Filistea i Tyr, i Etiopia: Ten się tam urodził. **5** O Syjonie też będą mówić: Ten i tamten urodził się w nim; a sam Najwyższy go utwierdzi. **6** PAN wyliczy, spisując narody: Ten się tam urodził. (Sela) **7** I płasząc, będą śpiewać: [W tobie] są wszystkie mé źródła.

88 pouczający, od Hemana Ezrachity. PANIE, Boże mego zbawienia, we dniu i w nocy wołam do ciebie. **2** Niech dojdzie do ciebie moja modlitwa, nakloni swego ucha na moje wołanie. **3** Moja dusza bowiem jest nasyciona utrapieniem, a moje życie zbliża się do grobu. (Sheol h7585) **4** Zaliczono mnie do tych, którzy zchodzą do dołu; stalem się jak człowiek bez siły. **5** Zaliczono mnie do umarłych; [jestem] jak zabici, którzy leżą w grobie, o których już nie pamiętasz i którzy są odłączeni od twojej ręki. **6** Straciłeś mnie w najgłębszy dół, w ciemności, w głębie. **7** Twój gniew ciąży na mnie i przytaczyłeś mnie wszystkimi twymi falami. (Sela) **8** Oddaliłeś ode mnie moich znajomych, uczyniłeś mnie dla nich ohydę; jestem uwieńziony i nie mam wyjścia. **9** Moje oko płacze nad moim utrapieniem; wzywam cię, PANIE, codziennie, wyciągam do ciebie swe ręce. **10** Czy dla umarłych będziesz czynił cuda? Czy umarli powstaną, aby cię wysławiać? (Sela) **11** Czy w grobie będzie się opowiadać o twoim milosierdziu, a o twojej wierności – w zniszczeniu? **12** Czy twoje cuda pozna się w ciemnościach, a twoją sprawiedliwość w ziemi zapomnienia? **13** Lecz ja, PANIE, do ciebie wołam; rankiem wita cię moja modlitwa. **14** Dlaczego, PANIE,

odrzucasz moją duszę i ukrywasz przede mną swoje śmierci; znoszę twoją grozę i twozę się. **16** Twój strogi gniew spadł na mnie [i] wyniszczyła mnie twoja groza. **17** Ogarnią ją mnie co dzień jak woda, wszystkie mnie otaczają. **18** Oddaliłeś ode mnie przyjaciela i towarzysza, a moich znajomych – w ciemności.

89 Pieśń pouczający Etana Ezrachity. Będę śpiewać o milosierdziu PANA na wieki, swymi ustami będę głosił twoją wierność przez wszystkie pokolenia. **2** Powiedziałem bowiem: Milosierdzie będzie budowane na wieki, na niebiosach utwierdzisz swoją wierność. **3** Zawarłem przymierze z moim wybranym; przysiąglem Dawidowi, swemu słudze; **4** Na wieki utwierdę twoje potomstwo i zbuduję twój tron na wszystkie pokolenia. (Sela) **5** PANIE, niebiosa wysławiają twoje cuda i twoją wierność w zgromadzeniu świętych. **6** Któż bowiem na niebie może się równać z PANEM? [Kto] pośród synów mocarzy jest podobny do PANA? **7** Bóg jest straszliwy w zgromadzeniu świętych i budzi grozę wśród wszystkich, [którzy są] wokół niego. **8** PANIE, Boże zastępów, który [jest] jak ty, PAN mocny? Twoja wierność bowiem cię otacza. **9** Ty panujesz nad wzburzonym morzem; gdy się podnoszą jego fale, ty je poskrampiasz. **10** Ty zmiażdżłeś Rahaba jak rannego, mocą twoego ramienia rozproszyłeś swoich wrogów. **11** Twoje [są] niebiosa, twoja też ziemia; ty ugruntowałeś świat i wszystko, co go napełnia. **12** Ty stworzyłeś północ i południe; Tabor i Hermon śpiewają o twoim imieniu. **13** Twoje ramię jest mocne, Twoja ręka potężna, a Twoja prawica wznieciona. **14** Sprawiedliwość i sąd są podstawą twojego tronu, milosierdzie i prawda idą przed twoim obliczem. **15** Błogosławiony lud, który zna okrzyk radości; będzie chodzić w świetle twoego oblicza, PANIE. **16** W twoim imieniu będą się weselić każdego dnia, a w twojej sprawiedliwości będą wywyższeni. **17** Ty bowiem jesteś chwałą ich mocy i z twojej woli nasz róg będzie wznieziony. **18** Bo PAN jest naszą tarczą, a Święty Izraela naszym królem. **19** Powiedziałeś wtedy w widzeniu do twoego świętego: Uzdzieliem pomocy mocarzowi, wywyższylem wybranego z ludu. **20** Znalazłem Dawida, mego sługę, namaściłem go swoim świętym olejem. **21** Moja ręka będzie przy nim i wzmacni go moje ramię. **22** Nie będzie uciskany przez wroga, a syn nieprawości go nie pognębi. **23** Zetrę na jego oczach jego przeciwników, a tych, którzy go nienawidzą, powałę. **24** Ponadto moja prawda i milosierdzie będą z nim, a w moim imieniu jego róg będzie wznieziony. **25** I położę na morzu jego rękę i na rzekach jego prawicę. **26** On zawała: Ty jesteś moim ojcem, moim Bogiem i skałą mego zbawienia.

27 Ja też uczynię go pierworodnym [i] najwyższym nieprawości, nasze skryte [grzechy] w świetle twoego wśród królów ziemi. 28 Na wieki zachowam dla niego oblicza. 9 Wszystkie nasze dni przemijają z powodu swoje miłosierdzie, a moje przymierze z nim będzie twego gniewu, nasze lata nikną jak westchnienie. 10 trwale. 29 Jego potomstwo utrwało na wieki, a jego Liczbą naszych dni jest lat siedemdziesiąt, a jeśli sił tron – jak dni niebios. 30 Ale jeśli jego synowie porzucą starczy, lat osiemdziesiąt, a to, co w nich najlepsze, moje prawo i nie będą postępowali według moich to [tylko] kłopot i cierpień, bo [szybko] mijają, a nakazów; 31 Jeśli moje ustawy znieważą, a moich my odlatujemy. 11 Ktoż zna srogość twoego gniewu? przykazań nie będą przestrzegać; 32 Wtedy ukarzę Albo [kto], bojąc się ciebie, [zna] twoją zapalczyość? rózgą ich przestępstwo, a ich nieprawość biczami. 33 12 Naucz [nas] liczyć nasze dni, abyśmy przywiedli Ale nie odbiorę mu mojego miłosierdzia ani nie zawiodę serce do mądrości. 13 Powróć, PANIE. Jak długo w mojej wierności. 34 Nie złamię mego przymierza [jeszcze]? Zlituj się nad swymi slugami. 14 Nasyć nas ani nie zmienię tego, co wyszło z moich ust. 35 z rana twoim miłosierdziem, abyśmy mogli się cieszyć Raz przysiaglem na moją świętosc, że nie sklamię i radować przez wszystkie nasze dni. 15 Spraw nam Dawidowi. 36 Jego potomstwo będzie trwać na wieki, a radość według dni, w których nas trapiłeś; według lat, jego tron jak słońce przede mną; 37 Jak księżyc będzie w których zaznaliśmy zła. 16 Niech się ukaże twoim utwierdzone na wieki i [jak] wierny świadek na niebie. slugom twoje dzieło, a twoja chwała ich synom. 17 (Sela) 38 A jednak odrzuciłeś [go] i wzgardziłeś nim, Niech dobroć PANA, naszego Boga, będzie z nami; i rozgniewałeś się na twego pomazańca. 39 Zerwałeś utwierz wśród nas dzieło naszych rąk; utwierz dzieło przymierze z twoim slugą, strąciłeś na ziemię jego naszych rąk!

91 Kto mieszka pod osłoną Najwyższego, w cieniu Wszechmocnego przebywać będzie. 2 Będę mówił o PANU: Moja ucieczka i twierdza, mój Bóg, jemu będę ufał. 3 Zaprawdę, on wybawi cię z sieci łowcy [i] od zgubnej zarazy. 4 Okryje cię swymi piórami i pod jego skrzydłami będziesz bezpieczny; jego prawda [będzie ci] tarczą i puklerzem. 5 Nie ułekniesz się strachu nocnego ani strzały lecącej za dnia; 6 Ani zarazy, [która] przychodzi w ciemności, ani dżumy, [która] pustoszy w południe. 7 Tysiąc padnie u twego boku, a dziesięć tysięcy po twojej prawicy, [lecz] ciebie to nie dosiegnie. 8 Tylko zobacysz na własne oczy i ujrzyesz zapłatę daną niegodziwym. 9 Ponieważ PANA, moją ucieczkę [i] Najwyższego, uczyniłeś swoim mieszkaniem; 10 Nie spotka cię nic złego ani [żadna] plaga nie zbliży się do twoego namiotu. 11 Rozkaże bowiem o tobie swoim aniołom, aby cię strzegli na wszystkich twoich drogach. 12 Na rękach będą cię nosić, byś przypadkiem nie uderzył swojej nogi o kamień. 13 Będziesz stąpał po lwie i po żmii, lwiątko i smoka podepczesz. 14 Wybawię go, bo mnie umiłował; wywyższę go, bo poznał moje imię. 15 Będzie mnie wzywał, a ja go wysłucham; będę z nim w utrapieniu, wyrwę go i otoczę chwałą. 16 Długimi dniami go nasyczę i ukażę mu moje zbawienie.

90 Modlitwa Mojżesza, męża Bożego. Panie, ty byłeś naszą ucieczką z pokolenia na pokolenie. 2 Zanim zrodziły się góry, zanim ukształtowałeś ziemię i świat, od wieków na wieki ty [jesteś] Bogiem. 3 Obracasz człowieka w proch i mówisz: Wracajcie, synowie ludzcy. 4 Tysiąc lat bowiem w twoich oczach [jest] jak dzień wzorajszy, który minął, i jak straż nocna. 5 Porywasz ich jakby powodzią, są [jak] sen i jak trawa, która rośnie o poranku. 6 Rano kwitnie i rośnie, [a] wieczorem zostaje skoszona i usycha. 7 Giniemy bowiem od twego gniewu i jesteśmy przerażeni twoją zapalczyością. 8 Położyłeś przed sobą nasze

92 Psalm i pieśń na dzień szabatu. Dobrą rzeczą jest wysławiać PANA i śpiewać twemu imieniu, o Najwyższy. 2 Głośić rankiem twoje miłosierdzie, a nocami twoją wierność; 3 Na instrumencie o dziesięciu strunach, na cytrze i na harfie ze śpiewaniem. 4 Ty bowiem rozradzałeś mnie, PANIE, twymi czynami; będę śpiewać o dzielach twoich rąk. 5 Jakże wielkie są

twoje dzieła, PANIE; bardzo głębokie są twoje myśli. chwieje, twoje miłosierdzie, PANIE, mnie wsparło. 19
6 Prostak nie zna, a głupi tego nie rozumie: 7 Gdy W nieszczonych myślach mego serca twoje pociechy niegodziwi wyrastają jak ziele i kwitną wszyscy czyniący rozweselają moją duszę. 20 Czy sprzymierzy się z tobą nieprawość, [to tylko po to], aby byli wykorzenieni tron nieprawości, który wyrządza krzywdę pod pozorem aż na wieki; 8 Ty zaś, PANIE, jesteś Najwyższy prawa? 21 Zbierają się przeciw duszy sprawiedliwego na wieki. 9 Oto bowiem twoi wrogowie, PANIE, oto i krew niewinną potępiają. 22 Lecz PAN jest moja bowiem twoi wrogowie zgina, rozproszą się wszyscy twierdzą, mój Bóg – skała mojej ucieczki. 23 On obróci czyniący nieprawość. 10 Ale mój róg wznieśiesz jak u przeciwko nim ich nieprawość i za ich зло ich wytraci; jednoróżca, będę namaszczony świeżym olejem. 11 I wytraci ich PAN, nasz Bóg.
moje oko zobaczy [nieszczęście] tych, którzy na mnie czyhają; moje uszy usłyszą o [klęsce] złoczyńców, którzy powstają przeciwko mnie. 12 Sprawiedliwy zakwitnie jak palma, rozrośnie się jak cedr na Libanie. 13 Zasadzeni w domu PANA rozwitną na dziedzińcach naszego Boga. 14 Nawet w starości wydadzą owoc, pełni sił i kwitnący; 15 Aby opowiadać, że PAN jest prawy; [on jest] moją skałą i nie ma w nim żadnej nieprawości.

93 PAN króluje, przyoblekł się w majestat, odziaływał się PAN i przepasał potęgę; utwierdził też świat, że się nie zachwieje. 2 Twój tron jest utwierdzony od wieków, ty jesteś od wieczności. 3 Podniosły rzeki, PANIE, podniosły rzeki swój szum, podniosły rzeki swoje fale. 4 Nad szum wielkich wód, nad potężne fale morskie mocniejszy jest PAN na wysokości. 5 Twoje świadectwa są bardzo pewne; twemu domowi, PANIE, przystoi świętość na wieczne czasy.

94 Boże zemsty, PANIE Boże zemsty, objaw się!
2 Powstań, Sędzio [caej] ziemi, odpłać pysznym.
3 Jak długo niegodziwi, PANIE, jak długo niegodziwi będą się radować? 4 [Jak dugo] będą pleść, mówić jego imię, opowiadajcie o jego zbawieniu dzień po dniu. 3 Głoście wśród narodów jego chwałę, wśród zuchwale i chelpić się wszyscy czyniący nieprawość? wszystkich ludów jego cuda. 4 Wielki bowiem jest PAN 5 Depczą twój lud, PANIE, i gnębią twoje dziedzictwo. i godny wszelkiej chwały, straszliwszy nad wszystkimi 6 Mordują wdowy i przybyszsa, zabijają sieroty. 7 I bogów. 5 Gdyż wszyscy bogowie narodów [sa] bożkami, mówią: PAN tego nie widzi, nie dostrzega tego Bóg a PAN uczynił niebiosa. 6 Cześć i majestat przed jego Jakuba. 8 Zrozumcie, nierożumi wśród ludu! A wy, obliczem, moc i piękno w jego świętyni. 7 Oddajcie głupcy, kiedy zmądrzejecie? 9 Czy ten, który wszczępił PANU, rodziny narodów, oddajcie PANU chwałę i moc. ucho, nie słyszy? Czy ten, który ukształtował oko, nie 8 Oddajcie PANU chwałę jego imienia, przynieście dary widzi? 10 Czy ten, który chłoszcze narody, nie będzie i wejście do jego przedsięwzięć. 9 Oddajcie PANU karal? [Ten], który uczy człowieka wiedzy, [czy nie przed nim. 10 Mówcie wśród pogan: PAN króluje; świat wie?] 11 PAN zna myśli ludzkie; [wie], że są marnością. będzie utwierdzony, aby się nie poruszył, i [on] będzie i uczysz go twym prawem; 13 Aby dać mu odpocząć od i niech raduje się ziemia; niech zaszumi morze i to, co PAN bowiem nie odrzuci swego ludu i nie opuści swego wszyscy serca prawego [pójdą] za nim. 16 Któź stanie drzewa leśne; 13 Przed obliczem PANA, bo idzie, przy mnie przeciwko złoczyńcom? Kto ujmie się za zaprawdę idzie, aby sądzić ziemię. Będzie sądził świat mną przeciwko czyniącym nieprawość? 17 Gdyby PAN w sprawiedliwości, a narody w swojej prawdzie. nie przyszedł mi z pomocą, moja dusza przebywałaby w milczeniu. 18 Gdy powiedziałem: Moja noga się

95 Chodźcie, śpiewajmy PANU, wykrzykujmy [radośnie] skale naszego zbawienia. 2 Przyjdźmy przed jego oblicze z chwałą, [radośnie] śpiewajmy mu psalmy. 3 PAN bowiem [jest] wielkim Bogiem i wielkim Królem nad wszystkimi bogami. 4 W jego rękach [sa] głębiny ziemi i jego [sa] szczyty góra. 5 Jego jest morze, bo on je uczynił, i jego ręce ukształtowały suchy ląd. 6 Chodźcie, oddajmy poklon i padajmy przed nim; klęknijmy przed PANEM, naszym Stwórcą. 7 On bowiem jest naszym Bogiem, a my ludem jego pastwiska i owcami jego rąk. Dzisiaj, jeśli jego głos usłyszycie; 8 Nie zatwardzajcie waszych serc jak w Meriba, jak w czasie kuszenia na pustyni; 9 Kiedy mnie wystawiali na próbę wasi ojcowie, doświadczały mnie i widzieli moje dzieła. 10 Przez czterdzieści lat czułem odrażę do [tego] pokolenia i powiedziałem: Ten lud błądzi sercem i nie poznał moich dróg; 11 Przysiagłem im w gniewie, że nie wejdą do mego odpoczynku.

96 Śpiewajcie PANU nową pieśń, śpiewaj PANU, cała ziemia! 2 Śpiewajcie PANU, błogosławie jego imię, opowiadajcie o jego zbawieniu dzień po dniu. 3 Głoście wśród narodów jego chwałę, wśród 6 Mordują wdowy i przybyszsa, zabijają sieroty. 7 I bogów. 5 Gdyż wszyscy bogowie narodów [sa] bożkami, mówią: PAN tego nie widzi, nie dostrzega tego Bóg a PAN uczynił niebiosa. 6 Cześć i majestat przed jego Jakuba. 8 Zrozumcie, nierożumi wśród ludu! A wy, obliczem, moc i piękno w jego świętyni. 7 Oddajcie głupcy, kiedy zmądrzejecie? 9 Czy ten, który wszczępił PANU, rodziny narodów, oddajcie PANU chwałę i moc. ucho, nie słyszy? Czy ten, który ukształtował oko, nie 8 Oddajcie PANU chwałę jego imienia, przynieście dary widzi? 10 Czy ten, który chłoszcze narody, nie będzie i wejście do jego przedsięwzięć. 9 Oddajcie PANU karal? [Ten], który uczy człowieka wiedzy, [czy nie przed nim. 10 Mówcie wśród pogan: PAN króluje; świat wie?] 11 PAN zna myśli ludzkie; [wie], że są marnością. będzie utwierdzony, aby się nie poruszył, i [on] będzie i uczysz go twym prawem; 13 Aby dać mu odpocząć od i niech raduje się ziemia; niech zaszumi morze i to, co PAN bowiem nie odrzuci swego ludu i nie opuści swego wszyscy serca prawego [pójdą] za nim. 16 Któź stanie drzewa leśne; 13 Przed obliczem PANA, bo idzie, przy mnie przeciwko złoczyńcom? Kto ujmie się za zaprawdę idzie, aby sądzić ziemię. Będzie sądził świat mną przeciwko czyniącym nieprawość? 17 Gdyby PAN w sprawiedliwości, a narody w swojej prawdzie. nie przyszedł mi z pomocą, moja dusza przebywałaby w milczeniu. 18 Gdy powiedziałem: Moja noga się

- 97** PAN króluje, raduj się, ziemio, i weselcie się, niezliczone wyspy! 2 Chmury i ciemność wokół niego, sprawiedliwość i sąd podstawą jego tronu. 3 Ogień idzie przed nim i pożera jego wrogów wokoło. 4 Jego błyskawice oświetlają świat, widzi to ziemia i drży. 5 Góry topią się jak wosk przed obliczem PANA, przed obliczem Pana całej ziemi. 6 Niebiosa opowiadają jego sprawiedliwość, a wszystkie narody widzą jego chwałę. 7 Niech będą zawstydzeni wszyscy, którzy służą posagom, którzy chlubią się bożkami; oddajcie mu poklon, wszyscy bogowie. 8 Syjon to usłyszał i weseli się, a córki Judy będą się radować z powodu twoich sądów, PANIE! 9 Ty bowiem, PANIE, jesteś Najwyższy na całej ziemi, wywyższony ponad wszystkich bogów. 10 Wy, którzy miłujecie PANA, miećcie w nienawiści złe; on strzeże dusz swoich świętych, ocalą ich z ręki niegodziwych. 11 Światło jest zasiane dla sprawiedliwego i radość dla tych, którzy są prawego serca. 12 Weselcie się w PANU, sprawiedliwi, i wysławiajcie [go], pamiętając o jego świętości.
- 98** Psalm. Śpiewajcie PANU nową pieśń, bo cudownych rzeczy dokonał, jego prawica i święte ramię przyniosły mu zwycięstwo. 2 PAN objawił swoje zbawienie, okazał swoją sprawiedliwość na oczach pogan. 3 Pamiętał o swoim miłosierdziu i swojej prawdzie wobec domu Izraela; wszystkie krańce ziemi ujrzały zbawienie naszego Boga. 4 [Radośnie] wykrzykuj PANU, cała ziemia; wykrzykujcie, weselcie się i śpiewajcie. 5 Grajcie PANU na harfie, na harfie, przy słowach pieśni. 6 Przy trąbach i dźwięku kornetów wykrzykujcie [radośnie] przed PANEM, Królem. 7 Niech zaszumi morze i to, co w nim jest, świat i jego mieszkańców. 8 Niech rzeki klaszącą w dłoni, niech góry radują się wspólnie; 9 Przed PANEM, bo przychodzi, by sądzić ziemię. Będzie sądził świat sprawiedliwie i narody według słuszności.

99 PAN króluje, niech drżą narody; siedzi między cherubinami, niech zachwieje się ziemia. 2 Wielki jest PAN na Syjonie i wywyższony nad wszystkie narody. 3 Niech wysławiają twoje wielkie i straszne imię, bo jest święte. 4 Moc króla miłuje sąd, ty ustanowiłeś słuszność, ty wykonujesz sąd i sprawiedliwość w Jakubie. 5 Wywyższajcie PANA, naszego Boga, i oddajcie poklon u podnóżka jego stóp, [bo] on jest święty. 6 Mojżesz i Aaron wśród jego kapłanów, a Samuel wśród tych, którzy wzywają jego imienia; wołali do PANA, a on ich wysłuchał. 7 W slupie obłoku mówił do nich, [a] oni strzegli jego świadectw i praw, [które] im dał. 8 PANIE, nasz Boże, ty ich wysłuchiwałeś, byłeś dla nich Bogiem, który przebacza, choć karaleś ich za ich występki. 9 Wywyższajcie PANA, naszego

Boga, i oddajcie poklon na jego świętej górze, bo PAN, nasz Bóg, [jest] święty.

100 Psalm na dziękanie. [Radośnie] wykrzykujcie PANU, wszystkie ziemie! 2 Służcie PANU z weselem, przychodźcie z radością przed jego obliczem. 3 Wiedzieć, że PAN jest Bogiem, to on nas uczynił, a nie my sami siebie; jesteśmy jego ludem i owcami jego pastwiska. 4 Wejdźcie w jego bramy z dziękaniem [i] do jego przedsiornów z wychwalaniem; wysławiajcie go, błogosławie jego imię; 5 PAN bowiem jest dobry, jego miłosierdzie trwa na wieki, a jego prawda z pokolenia na pokolenie.

101 Psalm Dawida. Będę śpiewał o miłosierdziu i sądzie; tobie, PANIE, będę śpiewać. 2 Kroczyć będę mądrze drogą prawą. Kiedy przyjdiesz do mnie? Będę postępował w swoim domu w prawości serca. 3 Nie będę stawał przed oczami niegodziwej rzeczy; nienawidzę czynów ludzi występnich, nie przylgną one do mnie. 4 Serce przewrócone odstąpi ode mnie, nie chcę znać złego. 5 Zglądę tego, który potajemnie oczernia swego bliźniego, nie zniosę wyniosłych oczu i nadętego serca. 6 Moje oczy [zwrócone będą] na wiernych tej ziemi, aby mieszkały ze mną; kto chodzi drogą prawa, ten będzie miłuły. 7 Nie zamieszka w moim domu oszust, kłamca nie ostoi się przed mzym oczyma. 8 Każdego ranka będę tępić wszystkich niegodziwych na ziemi, aby tak wykorzenić z miasta PANA wszystkich złoczyńców.

102 Modlitwa strapionego, gdy ucisniony wylewa przed PANEM swoją skargę. PANIE, wysłuchaj mojej modlitwy i niech przyjdzie do ciebie moje wołanie. 2 Nie ukrywaj przede mną swego oblicza, w dniu mego ucisku nakłoń ku mnie swego ucha; w dniu, w którym cię wzywam, szybko mnie wysłuchaj. 3 Moje dni bowiem nikną jak dym, a moje kości są rozpalone jak ognisko. 4 Moje serce jest porażone i uszyta jak trawa, [tak] że zapomniałem jeść chleb. 5 Od głosu mego wołania moje kości przylgnęły mi do ciała. 6 Jestem podobny do pelikana na pustyni, jestem jak sowa na pustkowiu. 7 Czuwam i jestem jak samotny wróblik na dachu. 8 Przez cały dzień znieważają mnie moi wrogowie i przeklinają mnie ci, którzy szaleją przeciwko mnie. 9 Jadam bowiem popiół jak chleb, a mój napój mieszam ze łzami; 10 Z powodu twoego gniewu i zapalczystości, bo podniosłeś mnie i strąciłeś. 11 Moje dni są jak chylący się cierń, a ja usycham jak trawa. 12 Ale ty, PANIE, trwasz na wieki, a twoja pamięć z pokolenia na pokolenie. 13 Powstaniesz i zmilujesz się nad Syjonem, bo czas, byś się nad nim zlitował, gdyż nadszedł czas wyznaczony. 14 Twoi słudzy bowiem miłują jego kamienie i litują się nad

iego prochem; **15** A poganie będą się bać imienia PANA i wszyscy królowie ziemi – twojej chwały; **16** Gdy PAN odbuduje Syjon i ukaże się w swojej chwale; **17** Przychyli się do modlitwy opuszczonej i nie pogardzi ich modlitwą. **18** Zapiszą to dla przyszłego pokolenia, a lud, który ma być stworzony, będzie chwalić PANA. **19** Spojrzał bowiem z wysokości swojej świątyni; PAN popatrzył z nieba na ziemię; **20** Aby wysłuchać jąku więźnia i uwolnić skazanych na śmierć; **21** Aby głosili na Syjonie imię PANA i jego chwałę w Jerozalem; **22** Gdy się zgromadzą razem narody i królestwa, aby służyć PANU. **23** Ostabił w drodze moją siłę, skrócił moje dni. **24** Powiedziałem: Mój Boże, nie zabieraj mnie w połowie moich dni; twoje lata bowiem [trwają] z pokolenia na pokolenie. **25** Ty dawno założyłeś [fundamenty] ziemi i niebiosa są dziełem twoich rąk. **26** One przemina, ale ty pozostajesz; wszystkie jak szata się zestarzeją, zmienisz je jak płaszcz i będą odmienione. **27** Ale ty [zawsze jesteś] ten sam, a twoje lata nigdy się nie skończą. **28** Synowie twoich sług będą trwać [u ciebie], a ich potomstwo zostanie przed tobą utwierdzone.

103 Psalm Dawida. Błogosław, moja duszo, PANA, i całe moje wnętrze – jego święte imię. **2** Błogosław, moja duszo, PANA, i nie zapominaj o wszystkich jego dobrodzieństwach. **3** On przebacza wszystkie twoje nieprawości, on uzdrawia wszystkie twoje choroby; **4** On wybawia twoje życie od zguby, on cię koronuje miłosierdziem i wielką litością. **5** On nasycza dobrem twoje usta i odnawia twoją młodość, jak u orła. **6** PAN wymierza sprawiedliwość i sąd wszystkim uciśnionym. **7** Dał poznać swe drogi Mojżeszowi, a synom Izraela swoje dzieła. **8** Łaskawy i litościwy jest PAN, nieskory do gniewu i [pełen] wielkiego miłosierdzia. **9** Nie będzie się spierał bez końca ani wiecznie [gniewu] chował. **10** Nie postępuje z nami według naszych grzechów ani nie odpłaca nam według naszych nieprawości. **11** Jak wysoko bowiem są niebiosa nad ziemią, [tak] wielkie [jest] jego miłosierdzie nad tymi, którzy się go boją. **12** Jak daleko jest wschód od zachodu, [tak] daleko oddalił od nas nasze występkie. **13** Jak ojciec ma litość nad dziećmi, tak PAN ma litość nad tymi, którzy się go boją. **14** On bowiem wie, z czego jesteśmy ulepieni; pamięta, że jesteśmy prochem. **15** Dni człowieka są jak trawa, kwitnie jak kwiat polny. **16** Wiatr na niego powieje, a już go nie ma i nie pozna go już jego miejsce. **17** Ale miłosierdzie PANA od wieków na wieki nad tymi, którzy się go boją, a jego sprawiedliwość nad synami synów; **18** [Nad tymi], którzy strzegą jego przymierza i pamiętają, aby wypełnić jego przykazania. **19** PAN

na niebiosach ustanowił [swój] tron, a jego królestwo panuje nad wszystkimi. **20** Błogosławcie PANA, jego PANIowie, potężni siły, którzy wypełniacie jego rozkazy, będąc posłuszní głosowi jego słowa. **21** Błogosławcie PANA, wszystkie jego zastępy, jego słudzy, którzy spełniacie jego wołę. **22** Błogosławcie PANA, wszystkie jego dzieła, we wszystkich miejscach jego panowania. Błogosław, moja duszo, PANA.

104 Błogosław, moja duszo, PANA. PANIE, mój

Boże, jesteś bardzo wielki; odziałeś się w chwałę i majestat. **2** Okryłeś się światością jak szata, rozciągnąłeś niebiosa jak zaslonę. **3** Zbudowałeś na wodach swoje komnaty, czynisz obłoki swym rydwanem, chodzisz na skrzydłach wiatru. **4** Czynisz swoimi aniołami duchami, swe sługi ogniem płonącym. **5** Założyłeś fundamenty ziemi, tak że się nigdy nie zachwieje. **6** Okryłeś ją głębią jak szata, wody stanęły nad górami. **7** Na twoje zgromienie rozbiegły się, a na głos twoego grzmotu szybko pociekały. **8** Wzniosły się ponad góry, zniżyły się w doliny, na miejsce, które dla nich założyłeś. **9** Wyznaczyleś [im] granicę, aby jej nie przekroczyły ani nie powrócily, by okryć ziemię. **10** Wypuszczasz źródła po dolinach, [aby] płynęły między górami; **11** I napojujesz wszystkie zwierzęta polne, dzikie osły gaszą [w nich] swoje pragnienie. **12** Przy nich mieszka ptactwo niebieskie i śpiewa pośród gałęzi. **13** Nawadniasz góry ze swoich komnat, owocami twoich dziel syci się ziemia. **14** Sprawiasz, że rośnie trawa dla bydła i ziola na użytek człowieka, żeby dobywał chleb z ziemi; **15** I wino, które rozwesela serce człowieka, i oliwę, od której rozjaśnia się twarz, i chleb, który krzepi serce ludzkie. **16** Nasycone są drzewa PANA, cedry Libanu, które zasadził; **17** Na których ptaki mają swe gniazda; jedliny, na których bocian [ma] swój dom. **18** Wysokie góry są dla górskich kozłów, a skały [sa] schronieniem dla królików. **19** Uczynił księżyca, aby odmierzał czas; słońce zna swój zachód. **20** Sprowadzasz ciemność i nastaje noc, w której wychodzą wszystkie zwierzęta leśne. **21** Lwiątka ryczą, za luperem i szukają swego pokarmu od Boga. **22** Słońce wstaje, schodzą się razem i kładą się w swoich jamach. **23** [Wtedy] wychodzi człowiek do swojej roboty i do swojej pracy aż do wieczora. **24** O, jak liczne są twoje dzieła, PANIE! Wszystkie je uczyniłeś mądrze, ziemia jest pełna twoego bogactwa. **25** Oto morze wielkie i szerokie, w nim niezliczone istoty pełzające, zwierzęta małe i wielkie. **26** Po nim pływają okręty i Lewiatan, którego stworzyłeś, aby w nim igrał. **27** Wszystko to czeka na ciebie, abyś dał im pokarm we właściwym czasie. **28** [Gdy] dajesz im, zbierają; gdy otwierasz swą rękę, sycą się dobrami. **29** [Lecz gdy] ukrywasz swe oblicze, trwożą się; gdy odbierasz im ducha,

gią i obracają się w proch. 30 [Gdy] wysyłasz twoego i zjawiły się rozmaite muchy i wszy w całym ich ducha, zostają stworzone i odnawiasz oblicze ziemi. kraju. 32 Zesłał grad zamiast deszczu, ogień płonący na ich ziemię. 33 Zniszczył ich winnice i figowce i PAN swymi dziełami. 32 Patrzy na ziemię, a ona drży, połamała drzewa w ich kraju. 34 Rozkazał i zjawiła się dotyka góra, a dymią. 33 Będę śpiewał PANU, póki szarańcza, niezliczone mnóstwo larw; 35 I pożarły całą żyję; będę śpiewał memu Bogu, póki istnieje. 34 Moje zieleń w ich kraju, i zjadły plody ich ziemi. 36 Zabił rozmyślanie o nim wdzięczne będzie, rozradzie się w też wszystko, co pierworodne w ich ziemi, pierwociny PANU. 35 Niech zostaną wytraceni z ziemi grzesznicy wszelkiej ich siły. 37 Wyprowadził ich ze srebrem i złotem i nie było słabego wśród ich plemion. 38 Egipt się radował, gdy wychodzili, bo ogarnął go strach przed nimi. 39 Rozpostarł obłok jak osłonę, a ogień, by świecił w nocy. 40 Na [ich] żądanie zesłał przepiórki i nasycił ich chlebem z nieba. 41 Otworzył skały i trysnęła wody, popłynęły po suchych miejscach [jak] rzeka; 42 Pamiętał bowiem o swoim świętym słowie i o Abrahamie, swym słudze. 43 Wyprowadził swój lud wśród wesela, swoich wybranych wśród radości. 44 I dał im ziemię pagan, i zawładnęli dorobkiem narodów; 45 Aby zachowywali jego nakazy i przestrzegali jego praw. Alleluja.

105 Wysławiajcie PANA, wzywajcie jego imienia, opowiadajcie jego dzieła wśród narodów. 2 Śpiewajcie mu, śpiewajcie mu psalmy, rozmawiajcie o wszystkich jego cudach. 3 Chlubcie się jego świętym imieniem, niech się weseli serce szukających PANA. 4 Szukajcie PANA i jego mocy, szukajcie zawsze jego oblicza. 5 Przypominajcie sobie dzieła, które czynił; jego cuda i wyroki jego ust. 6 [Wy], potomkowie Abrahama, jego słudzy; [wy], synowie Jakuba, jego wybrańcy! 7 On jest PANEM, naszym Bogiem, jego sądy po całej ziemi.

8 Pamięta wiecznie o swoim przymierzu; o słowie, które nakazał po tysiąc pokoleń; 9 [O przymierzu], które zawarł z Abrahalem, i o przysiędze złożonej Izakowi. 10 Ustanowił je jako prawo dla Jakuba, dla Izraela jako wieczne przymierze; 11 Mówiąc: Tobie dam ziemię Kanaan jako działo waszego dziedzictwa; 12 Kiedy ich było niewielu, nieliczni i obcy w niej. 13 I wędrowali od narodu do narodu, z [jednego] królestwa do innego ludu; 14 Nikomu nie pozwolił ich krzywdzić, nawet karcił królów z ich powodu, [mówiąc]: 15 Nie dotykajcie moich pomazańców, a moim prorokom nie czycie [nic] zlego. 16 Potem przywołał głód na ziemię i zniszczył cały zapas chleba. 17 Posłał przed nimi męża, Józefa, który został sprzedany jako niewolnik; 18 Którego nogi ranili pętami, a w żelazo zakuto jego ciało; 19 Aż do [tego] czasu, gdy jego słowo się spełniło, słowo PANA doświadczało go. 20 Posłał król i kazał go uwolnić, władcę narodu wpuścił go na wolność. 21 Ustanowił go panem swego domu i władcą wszystkich swoich posiadłości; 22 Aby rzadził jego dostoynikami według swego uznania i jego starszych nauczał mądrości. 23 Potem Izrael wszedł do Egiptu, a Jakub był gościem w ziemi Chama; 24 Gdzie [Bóg] bardzo rozumnożył swój lud i uczynił go potężniejszym od jego wrogów. 25 Odmienił ich serca, żeby znenawidzili jego lud i postępowały przebiegle wobec jego sług. 26 Posłał Moiszeza, swego sługi, i Aarona, którego wybrał; 27 Pokazali im jego znaki i cuda w ziemi Chama. 28 Zesłał ciemności i nastąpił mrok, i nie buntowali się przeciw jego słowu. 29 Zamienił ich wody w krew i pozabijał ich ryby. 30 Ich ziemia wydała mnóstwo żab, [były] nawet w komnatach królewskich. 31 Rozkazał

106 Alleluja. Wysławiajcie PANA, bo [jest] dobry, bo jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 2 Ktoż wypowie wielkie dzieła PANA i ogłoszi całą jego chwałę? 3 Błogosławieni, którzy strzegą sądu i czynią sprawiedliwość w każdym czasie. 4 Pamiętaj o mnie, PANIE, przez miłość do swego ludu; nawiedź mnie swoim zbawieniem; 5 Abym widział szczęście dwóch wybranych, cieszył się radością twoego narodu i chlubił się razem z twoim dziedzictwem. 6 Zgrzeszyliśmy wraz z naszymi ojczami, popełniliśmy nieprawość i postąpiliśmy niegodziwie. 7 Nasi ojcowie w Egipcie nie zrozumieli twoich cudów, nie pamiętali wielkości twoego miłosierdzia, lecz buntowali się nad Morzem Czerwonym. 8 A jednak ich wybawił przez wzgląd na swoje imię, aby okazać swą moc. 9 Zgromił Morze Czerwone i wyschło; i przeprowadził ich przez głębiny [jak] przez pustynię. 10 Tak wybawił ich z ręki tego, który ich nienawidził, i odkupił ich z ręki wroga. 11 Wody okryły ich ciemnów, nie zostało ani jeden z nich. 12 Wtedy uwierzyli jego słowom i śpiewali na jego chwałę. 13 Szybko [jednak] zapomnieli o jego dziełach, nie czekali na jego rady. 14 Palali żądzą na pustyni, na próbę wystawiali Boga na pustkowiu. 15 I dał im, czego żądali, lecz zesłał na ich dusze wycieśnięcie. 16 Gdy w obozie zazdrościli Mojżeszowi i Aaronowi, świętemu PANA; 17 Otworzyła się ziemia i pochłonęła Datana, i zakryła zgromadzenie Abirama; 18 I zapłonął ogień w tym zgromadzeniu, płomień spalił niegodziwych. 19 Zrobili cielca na Horebie i odlanemu posagowi oddali poklon; 20 I zamienili swą chwałę na podobieństwo wołu jedzącego trawę. 21 Zapomnieli o Bogu, swoim wybawcy, który dokonywał wielkich czynów w Egipcie;

22 Cudownych dzieł w ziemi Chama, rzeczy strasznych mogliby zamieszkać. 8 Niech wysławiają PANA [za] nad Morzem Czerwonym. 23 Dlatego powiedział, że jego miłosierdzie i cudowne dzieła [wobec] synów wytraciły ich, gdyby Mojżesz, jego wybrany, nie stanął ludzkich; 9 Bo napołił spragnioną duszę, a głodną w wyłomie przed nim, aby odwrócić jego gniew, by [ich] duszę napełnił dobrami. 10 Siedzieli w ciemności i nie wytracili. 24 Wzgardzili też wspaniałą ziemią, nie w cieniu śmierci, spętani nędzą i żelazem; 11 Bo wierząc jego słowu. 25 I szemrząc w swoich namiotach, buntowali się przeciw słowom Boga i pogardzili rada, nie byli posłuszní głosowi PANA. 26 Dlatego podniósł Najwyższego. 12 Dlatego upokorzył ich serce trudem, na nich swoją rękę, aby ich wytrącić na pustyni; 27 upadli, a nie było nikogo, kto by im pomógł. 13 A Aby ich potomstwo rozrzucić wśród pagan i rozproszyć [gdy] wołały do PANA w swoim utrapieniu, wybawił ich ich po ziemiacach. 28 Przyłączyli się też do Baal-Peor z ucisku; 14 Wyrowadził ich z ciemności i z cienia i jedli ofiary [składane] umarłym. 29 Tak pobudzili śmierci, a ich pęta rozerwała. 15 Niech wysławiają [Boga] do gniewu swymi postępками, że spadła na PANA [za] jego miłosierdzie i za cudowne dzieła nich plaga; 30 Wtedy powstał Pinchas, dokonał sądu i [wobec] synów ludzkich. 16 Bo skruszył bramy spiżowe plaga ustała. 31 Poczytano mu to za sprawiedliwość i połamał żelazne rygle. 17 Głupcy z powodu swej po wszystkie pokolenia, na wieki. 32 Rozgniewali go występnzej drogi i nieprawości doznają utrapień. 18 znów u wód Meriba, [tak że] Mojżesz wiele ucierpiał. Ich dusza brzydzi się wszelkim pokarmem i zbliżała się z ich powodu; 33 Rozdrażnili bowiem jego ducha i się do bram śmierci. 19 A gdy wołają do PANA w mówili [nierozważnie] swymi ustami. 34 Nie wytępiły swoim utrapieniu, wybawia ich z.udrczeń. 20 Posłał narodów, jak im to PAN nakazał. 35 Lecz zmieszały swoje słowo i uzdrawiły ich, i wybawiły ich z grobu. się z tymi narodami i nauczyły się ich czynów; 36 I 21 Niech wysławiają PANA [za] jego miłosierdzie i służyły ich bożkom, które stały się dla nich pułapką. 37 cudowne dzieła [wobec] synów ludzkich; 22 I niech Ofiarowali bowiem demonom swoich synów i swoje składają ofiary dziękczynienia, i głoszą z radością córki; 38 I przelewali krew niewinną, krew swoich jego dzieła. 23 Ci, którzy na statkach wyruszają w synów i córek, których ofiarowali bożkom Kanaanu, morze, handlujący na wielkich wodach; 24 Widzą i ziemia została skalana rozlewem krwi. 39 Splamili dzieła PANA i jego cuda w głębinach. 25 Gdy daje się swymi czynami i cudzołożyły swymi postępками. rozkaz, powstaje wicher i podnoszą się fale morskie. 40 Dlatego PAN zapłonął gniewem przeciw swemu 26 Oni wstępują, aż [do] nieba i zstępnią w głębiny, ludowi, tak że obrzydził sobie swoje dziedzictwo. 41 I tak że ich dusza mdleje w niebezpieczeństwie. 27 wydał ich w ręce pagan, i panowali nad nimi ci, którzy Chwieją się i zataczają jak pijany, a cała ich mądrość ich nienawidzili. 42 I uciskali ich wrogowie, ujarzmili zanika. 28 Gdy wołają do PANA w swoim utrapieniu, ich swoją ręką. 43 Wielokrotnie ich ocalał, lecz oni wybawia ich z udrczeń. 29 Zamienia burzę w ciszę, rozgniewali go swymi zamysłami i zostali upokorzeni tak że uspokajają się jej fale. 30 Wtedy oni weselą się, przez swoje nieprawości. 44 A jednak wejrztał na ich że ucichły; i tak przyprowadza ich do upragnionego ucisk i usłyszał ich wołanie. 45 Przypomniał sobie portu. 31 Niech wysławiają PANA [za] jego miłosierdzie bowiem o swoim przymierzu z nimi i pożałował według i cudowne dzieła [wobec] synów ludzkich. 32 Niech go swej wielkiej litości. 46 Wzbudził też litość dla nich wywyższa w zgromadzeniu ludu i w radzie starszych u wszystkich, którzy ich uprowadzili w niewoli. 47 niech go chwałą. 33 Zamienia rzeki w pustynię, a źródła Wybaw nas, PANIE, nasz Boże, i zgromadź nas spośród pagan, abyśmy wysławiali twoje święte imię i chlubili się twoją chwałą. 48 Błogosławiony PAN, Bóg Izraela, od wieków na wieki; niech cały lud powie: Amen. Alleluja.

107 Wysławiając PANA, bo [jest] dobry, bo jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 2 Niech [to] mówią, odkupieni przez PANA, ci, których odkupił z ręki wroga; 3 I zgromadził z ziem, ze wschodu i zachodu, z północy i południa. 4 Błędzili po pustyni, po bezdrożnym pustkowiu, nie znajdująći miasta, gdzie mogliby zamieszkać. 5 [Byli] głodni i spragnieni, aż omdlewały w nich dusza. 6 A gdy zawałali do PANA w swoim utrapieniu, uwolnił ich z ucisku; 7 I prowadził ich prostą drogą, aby doszli do miasta, w którym

108 Pieśń. Psalm Dawida. Boże, moje serce jest jego kości. **19** Niech mu będzie jak płaszcz, który go gotowe; będą ci śpiewać i wysławiać cię, także okrywa, i jak pas, który go zawsze opasuje. **20** Taka i moja chwała. **2** Obudź się, cytro i harfo, gdy o świcie niech będzie zapłata od PANA dla moich przeciwników powstanę. **3** Będę cię wysławiać wśród ludu, PANIE, i tych, którzy źle mówią przeciwko mojej duszy. **21** Ale będę ci śpiewał wśród narodów. **4** Twoje miłosierdzie ty, BOŻE, Panie, ujmij się za mną przez wzgląd na bowiem jest wielkie, [siega] ponad niebiosa, a twoja twoje imię; ocal mnie, bo wielkie jest twoje miłosierdzie. prawda aż pod obłoki. **5** Bądź wywyższony ponad **22** [Jestem] bowiem ubogi i nędzny, a moje serce we niebiosa, Boże, a twoja chwała ponad całą ziemię; mnie jest zranione. **23** Niknę jak cień, który się chyli, **6** Aby twoi umiłowani byli ocaleni, wybaw ich swoją strząszą mnie jak szarańczę. **24** Moje kolana słabną prawicą i wysłuchaj mnie. **7** Bóg przemówił w swej od postu, a moje ciało wychudio bez tłuszcza. **25** świętości: Będę się weselić, rozdzielę Sychem, a Stalem się też dla nich pośmiewiskiem; [gdy] mnie dolinę Sukkot wymierzę. **8** Mój [jest] Gilead, mój widzą, kiwają głowami. **26** Wspomóż mnie, PANIE, i Manasses, Efraim mocą mojej głowy, Juda moim mój Boże; wybaw mnie według swego miłosierdzia; **27** prawodawcą. **9** Moab jest moją niedenicą do mycia, na Aby mogli poznać, że to twoja ręka; że ty, PANIE, to Edom rzucę moje obuwie, nad Filisteą zatrumfuję; uczyniłeś. **28** Niech oni przeklinają, ale ty błogosław; **10** Kto mnie wprowadzi do miasta warownego? Kto [gdy] powstają, niech będą zawstydzeni, a twój sługa mnie doprowadzi aż do Edomu? **11** Czy nie [ty], Boże, niech się weseli. **29** Niech moi przeciwnicy okryją [który] nas odrzuciłeś? Czy nie wyruszysz, Boże, z się hańbą i niech się okryją własnym wstydem jak naszymi wojskami? **12** Udziel nam pomocy w ucisku, płaszczem. **30** Będę wielce wysławiał PANA swymi bo prózna jest pomoc ludzka. **13** W Bogu będziemy ustami i pośród tłumu będę go chwalić; **31** Bo staje po mężni, on podepcze naszych wrogów. prawnicy nędznego, aby go wybawić od tych, którzy osądzają jego duszę.

109 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. Boże mojej chwały, nie milcz; **2** Bo otworzyły się przeciwko mnie usta niegodziwego i usta podstępego; mówili przeciwko mnie językiem kłamliwym; **3** Otoczyły mnie słowami nienawiści i walczą przeciwko mnie bez przyczyny. **4** Sprzeciwiają mi się w zamian za moją miłość, choć ja się [za nich] modliłem. **5** Odplacają mi złem za добро i nienawiścią za moją miłość. **6** Postaw nad nim niegodziwego, a szatan niech stoi po jego prawicy. **7** Gdy stanie przed sądem, niech wyjdzie potępiony, a jego modlitwa niech zamieni się w grzech. **8** Niech jego dni będą krótkie, a jego urząd niech przejmie inny. **9** Niech jego dzieci będą sierotami, a jego żona wdową. **10** Niech jego dzieci będą tułaczami i żebrzą, niech žebrzą [z dala] od swoich opustoszałych miejsc. **11** Niech lichwiarz przejmie wszystko, co ma, a obcy niech rozgrabią [owoc] jego pracy. **12** Niech nie będzie nikogo, kto by mu okazał miłosierdzie; niech nie będzie nikogo, kto by się złutował nad jego sierotami. **13** Niech jego potomkowie zostaną wykorzenieni, niech ich imię zginie w drugim pokoleniu. **14** Niech PAN pamięta nieprawość jego przodków, a grzech jego matki niech nie będzie zgładzony. **15** Niech będą zawsze przed PANEM, aż wykorzeni z ziemi pamięć o nich; **16** Dlatego że nie pamiętał, by okazać miłosierdzie, ale prześladował człowieka nędznego i ubogiego, a strapionego w sercu chciał zabić. **17** Skoro umiłował przekleństwo, niech na niego spadnie; [skoro] nie chciał błogosławieństwa, niech się od niego oddali. **18** Ubierał się w przekleństwo jak w szatę, więc niech wejdzie jak woda do jego wnętrzności i jak oliwa do

110 Psalm Dawida. Powiedział PAN do mego Pana: Usiądź po mojej prawicy, aż polożę twoich wrogów jako podnóżek pod twoje stopy. **2** Laskę twojej mocy pośle PAN z Syjonu, [mówiąc]: Panuj pośród twoich wrogów. **3** Twój lud będzie ochoczy w dniu twojej potęgi, w ozdobie świętości i z łoną jutrzenni; twoja jest rosa młodości. **4** PAN przysiągl i nie będzie żałował: Ty jesteś kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka. **5** Pan po twojej prawicy zetrze królów w dniu swego gniewu. **6** Będzie sądził narody i trupami napełni wszystko; roztrzaska głowy [panujące] nad wieloma ziemiami. **7** Ze strumienia będzie pił po drodze, dlatego podniesie głowę.

111 Alleluja. Będę wysławiał PANA całym sercem w radzie prawych i w zgromadzeniu. **2** Wielkie [sa] dzieła PANA, rozważane przez wszystkich, którzy je miują. **3** Jego dzieło jest chwalebne i wspaniale, a jego sprawiedliwość trwa na wieki. **4** Pamiętnymi uczynił swe cuda; miłosierny i litościwy [jest] PAN. **5** Dał pokarm tym, którzy się go boją, pamięta wiecznie o swoim przymierzu. **6** Okazał swemu ludowi potęgę swoich dzieł, dając mu dziedzictwo pogani. **7** Dzieła rąk jego to prawda i sąd, niezmienne [sa] wszystkie jego przykazania; **8** Ustalone na wieki wieków, ustanowione w prawdzie i prawości. **9** Zesłał swemu ludowi odkupienie, ustanowił na wieki swoje przymierze; jego imię [jest] święte i straszne. **10** Bojaźń PANA [jest] początkiem mądrości; prawdziwego rozumu [nabywają]

wszyscy, którzy wypełniają [jego przykazania]; jego głosu. 8 Niech będą do nich podobni ci, którzy je robia, chwała trwa na wieki.

112 Alleluja. Błogosławiony człowiek, który boi się PANA i ma upodobanie w jego przykazaniach.

2 Jego potomstwo będzie potężne na ziemi, pokolenie prawych będzie błogosławione. 3 Dobrobyt i bogactwo są w jego domu, a jego sprawiedliwość trwa na wieki. 4 Dla prawych wschodzi światłość w ciemności; [on jest] łaskawy, miłosierny i sprawiedliwy. 5 Dobry człowiek lituje się i pożyczca, [i] prowadzi swoje sprawy rozważnie. 6 Na pewno nigdy się nie zachwieje, sprawiedliwy na wieki pozostanie w pamięci. 7 Nie będzie się bał zlej nowiny, jego serce jest stateczne, ufa PANU. 8 Jego serce jest umoczone, nie będzie się bał, aż zobaczy [pomstę] nad swymi wrogami. 9 Rozrzucił i dał ubogim, jego sprawiedliwość trwa na wieki, jego róg będzie wywyższony w chwale. 10 Niedozwolony zobaczy to i rozgniewa się, zgrzytnie zębami i uschnie, pragnienie niedozwolnych zginie.

113 Alleluja. Chwalcie, słudzy PANA, chwalcie imię PANA. 2 Niech imię PANA będzie błogosławione, odtąd aż na wieki. 3 Od wschodu słońca aż do jego zachodu, niech imię PANA będzie pochwalone. 4 PAN jest wywyższony ponad wszystkie narody, jego chwała ponad niebiosą. 5 Ktoż jak PAN, nasz Bóg, który mieszka na wysokości; 6 Ktoż zniża się, aby patrzeć na to, co jest na niebie i na ziemi? 7 Podnosi nędznego z prochu, a z gnoju podnosi ubogiego; 8 Aby go posadzić z książetami, z książetami swego ludu; 9 On sprawia, że niepłodna staje się matką domu, cieszącą się dziećmi. Alleluja.

114 Gdy Izrael wychodził z Egiptu, dom Jakuba spośród ludu obcego języka; 2 Juda stał się jego świątynią, Izrael jego panowaniem. 3 Morze to ujrzało i uciekło, Jordan wstecz się odwrócił. 4 Góry skakały jak barany, pagórki jak jagnięta. 5 Morze, cóż ci [się stało], żeś uciekło, a tobie, Jordanie, że wstecz się odwróciłeś? 6 Góry, [że] skakałyście jak barany, a wy, pagórki, jak jagnięta? 7 Zadrzyj, ziemio, przed obliczem Pana, przed obliczem Boga Jakuba; 8 Który zamienia skałę w jezioro, [a] krzemień w źródło wód. Alleluja.

115 Nie nam, PANIE, nie nam, ale twemu imieniu daj chwałę za twoje miłosierdzie [i] prawdę. 2 Czemu mają mówić poganie: Gdzież teraz [jest] ich Bóg? 3 A nasz Bóg [jest] w niebie, czyni wszystko, co zechce. 4 Ich bożki [to] srebro i złoto, dzieło rąk ludzkich. 5 Usta mają, ale nie mówią; mają oczy, ale nie widzą, 6 Uszy mają, ale nie słyszą; mają nozdrza, ale nie czują, 7 Ręce mają, ale nie dotykają; mają nogi, ale nie chodzą; ani gardłem swoim nie wydają,

[i] wszyscy, którzy im ufają. 9 Izraelu, ufał PANU; on jest ich pomocą i tarczą. 10 Domu Aarona, ufał PANU; on jest ich pomocą i tarczą. 11 Wy, którzy się boicie PANA, ufajcie PANU; on jest ich pomocą i tarczą. 12 PAN pamięta o nas, będzie błogosławić; będzie błogosławiał domowi Izraela, będzie błogosławiał domowi Aarona. 13 Będzie błogosławiał tym, którzy boją się PANA, i małym, i wielkim. 14 Rozmnoży was PAN, was i waszych synów. 15 Błogosławieni jesteście przez PANA, który stworzył niebo i ziemię. 16 Niebiosa są niebiosami PANA, ale ziemię dał synom ludzkim. 17 Umarli nie będą chwalili PANA ani nikt z tych, którzy zstępować do [miejsca] milczenia. 18 Ale my będziemy błogosławili PANA, odtąd aż na wieki. Alleluja.

116 Miłuję PANA, bo usłyszał mój głos i moje prośby. 2 Naklonił bowiem swego ucha ku mnie, dlatego będę go wzywał za moich dni. 3 Otoczyły

mnie bolesći śmierci, utrapienia piekła przeniknęły mnie; przyszły na mnie ucisk i bolesć. (Sheol h7585) 4 Wtedy wezwalałem imienia PANA, [mówiąc]: PANIE, proszę, wybaw moją duszę. 5 Łaskawy jest PAN i sprawiedliwy, nasz Bóg jest miłosierny. 6 PAN strzeże ludzi prostych; byłem uciśniony, a wybawił mnie. 7 Powróć, moja dusza, do swego odpoczynku, bo PAN dobrze ci uczynił. 8 Wybawił bowiem moją duszę od śmierci, oczy moje od płaczu, moją nogę od upadku. 9 Będę chodził przed obliczem PANA w ziemi żyjących. 10 Uwierzyłem i dlatego przemówiłem; byłem bardzo strąpiony. 11 Powiedziałem w zatrwożeniu: Każdy człowiek to kłamca. 12 Cóż oddam PANU za wszystkie jego dobrodziesiąstwa, które mi [wyświedczy]? Alleluja.

13 Wezmę kielich zbawienia i będę wzywać imienia PANA. 14 Moje śluby złożone PANU wypełnię teraz przed całym jego ludem. 15 Cenna jest w oczach PANA śmierć jego świętych. 16 O PANIE, jestem twoim sługą; jestem twoim sługą i synem twojej służącej; rozerwałeś moje więzy. 17 Tobie złożę ofiarę chwały i będę wzywać imienia PANA. 18 Moje śluby złożone PANU wypełnię teraz przed całym jego ludem; 19 W dziedzińcach domu PANA, pośrodku ciebie, Jeruzalem! Alleluja.

117 Chwalcie PANA, wszystkie narody! Chwalcie go, wszyscy ludzie! 2 Wielkie jest bowiem jego miłosierdzie nad nami, a prawda PANA [trwa] na wieki. Alleluja.

118 Wysławiajcie PANA, bo jest dobry, bo jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 2 Niech powie teraz Izrael, że jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 3 Niech powie teraz dom Aarona, że jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 4 Niech powiedzą teraz ci, którzy się

boją PANA, że jego miłosierdzie [trwa] na wieki. 5 mnie twoich praw. 13 Swoimi wargami opowiadam Wzywalem PANA w ucisku; PAN mnie wysłuchał i wszystkie nakazy twoich ust. 14 Cieszę się drogą postawił mnie na miejscu przestronnym. 6 PAN jest ze twoich świadectw bardziej niż z wszelkiego bogactwa. mną, nie będę się bał; cóż może mi uczynić człowiek? 7 15 Rozmyślam o twoich przykazaniach i przypatruję się PAN jest ze mną wśród tych, którzy mi pomagają, więc twoim drogom. 16 Rozkoszuję się twoimi prawami i zobaczę [pomstę] nad tymi, którzy mnie nienawidzą. 8 nie zapominam twoich słów. Gimel 17 Okaź dobroć Lepiej ufać PANU, niż polegać na człowieku. 9 Lepiej swemu słudze, [aby] żył i przestrzegł twoich słów. 18 ufać PANU, niż polegać na władcach. 10 Wszystkie Otwórz moje oczy, abym ujrzał cuda twoego prawa. 19 narody mnie otoczyły, ale w imię PANA wytepiliem Jestem obcym na ziemi, nie ukrywaj przede mną twoich je. 11 Otoczyły mnie, tak, otoczyły mnie, ale w imię przykazań. 20 Moja dusza omdlewa, tępknąc cały czas PANA wytepiliem je. 12 Otoczyły mnie jak psczoły, ale za twoimi sądami. 21 Zgromiłeś pysznych, przeklęci zgasły [jak] ogień z cierni, bo w imię PANA wytepiliem [są ci], którzy odstępują od twoich przykazań. 22 Oddał je. 13 Pchnąłeś mnie silnie, abym upadł, ale PAN ode mnie hańbę i wzgardę, gdyż przestrzegam twoich mi pomogł. 14 PAN [jest] moją siłą i pieśnią, on stał świadectw. 23 Władcy też zasiadają i mówią przeciwko się moim zbawieniem. 15 Głos radości i zbawienia mnie, lecz twój sługa rozmyśla o twoich prawach. w namiotach sprawiedliwych: Prawica PANA działa 24 Twoje świadectwa też są moją rokosszą [i] moimi potężnie; 16 Prawica PANA jest wywyższona, prawica doradcami. Dalet 25 Moja dusza przylgnęła do prochu, PANA działa potężnie. 17 Nie umrę, lecz będę żył i ożyw mnie według twoego słowa. 26 Opowiedziałem opowiadał dzieła PANA. 18 PAN ukarał mnie surowo, [ci] moje drogi i wysłuchałeś mnie; naucz mnie twoich ale nie wydał mnie na śmierć. 19 Otwórzcie mi bramy praw. 27 Spraw, bym zrozumiał drogę twoich nakazów, sprawiedliwości, a wejdę w nie i będę wysławiać PANA. a będę rozmyślał o twoich cudownych działach. 28 20 To jest brama PANA, którą wchodzę sprawiedliwi. Dusza moja rozplyna się [we łzach] ze smutku, umocnij 21 Będę cię wysławiać, bo mnie wysłuchałeś i stałeś mnie według twoego słowa. 29 Oddał ode mnie drogę się moim zbawieniem. 22 Kamień, [który] odrzuciли klamsta, a obdarz mnie swoim prawem. 30 Wybrałem budujący, stał się kamieniem węgielnym. 23 PAN to drogę prawy, a twoje nakazy stawiam [przed sobą]. sprawi i jest to cudowne w naszych oczach. 24 Oto 31 Przylgnałem do twoich świadectw; PANIE, nie dzień, który PAN uczynił, weselmy się i radujmy się w pozwól mi zaznać wstydu. 32 Pobiegnę drogą twoich nim. 25 Proszę, PANIE, wybaw teraz; proszę, PANIE, przykazań, gdy rozszerzysz moje serce. He 33 Naucz daj pomyślność. 26 Błogosławiony, który przychodzi w imię PANA; błogosławimy was z domu PANA. 27 [aż] do końca. 34 Daj mi rozum, abym zachował twoje Bóg jest PANEM, on nas oświecił; przywiążcie baranki powrozami aż do rogów ołtarza. 28 Ty jesteś moim Bogiem, będę cię wysławiać; mój Boże, będę cię wywyższać. 29 Wysławiajcie PANA, bo [jest] dobry, bo twoich świadectw, a nie do chciwości. 37 Odwróć moje jego miłosierdzie [trwa] na wieki.

119 Alef Błogosławieni ci, których droga jest nieskalana, którzy zgodnie z prawem PANA postępują. 2 Błogosławieni ci, którzy strzegą jego świadectw i szukają go całym sercem; 3 [Którzy] nie czynią nieprawości, [ale] chodzą jego drogami. 4 Ty rozkazałeś pilnie przestrzegać twoich nakazów. 5 Oby moje drogi były skierowane na przestrzeganie twoich praw! 6 Wtedy nie doznam wstydu, gdy będę zważał na wszystkie twoje przykazania. 7 Będę cię wysławiał w szczerości serca, gdy nauczę się twoich sprawiedliwych praw. 8 Będę przestrzegał twoich praw, nigdy mnie nie opuszczaj. Bet 9 W jaki sposób oczyści młodzieniec swoją ścieżkę? Gdy zachowuje się według twoego słowa. 10 Z całego serca cię szukam, nie pozwól mi zboczyć od twoich przykazań. 11 W swoim sercu zachowuję twoje słowa, aby nie zgrzeszyć przeciwko tobie. 12 Błogosławiony jesteś, PANIE; naucz

ocy, aby nie patrzyć na marność, ożyw mnie na twojej drodze. 38 Utwierdź swoje słowo względem twoego sługi, który się oddał twojej bojaźni. 39 Oddał ode mnie mą hańbę, której się boję, bo twoje sądy [są] dobre. 40 Oto pragnę twoich nakazów; ożyw mnie w swej sprawiedliwości. Waw 41 Niek zstąpi na mnie twoja łaskawość, PANIE, twoje zbawienie według twoego słowa; 42 Abym mógł dać odpowiedź temu, który mi urąga, bo ufam twojemu słwu. 43 I nie wyjmuj z moich ust słowa prawdy, bo twoich sądów oczekuję. 44 I będę zawsze strzegł twoego prawa, na wieki wieków. 45 A będę chodził drogą przestronną, bo szukam twoich nakazów. 46 Owszem, będę mówił o twoich świadectwach przed krółami i nie doznam wstydu. 47 Będę się rozkoszował twoimi przykazaniami, które umiłowałem. 48 Wznoszę też swoje ręce ku twoim przykazaniom, które miłuję, i będę rozmyślał o twoich prawach. Zain 49 Pamiętaj

o słowie danym twemu śladze, na którym [to słowie] 83 Chociaż jestem jak bukłak w dymie, [jednak] nie kazalesz mi polegać. 50 To jest moja pociecha w zapomnięciu twoich praw. 84 Ile będzie dni twoego utrapienia, bo twoje słowo mnie ożywia. 51 Pyszni ślugi? Kiedy wykonasz wyrok na tych, którzy mnie bardziej się ze mnie naśmiewają, lecz nie odstępuję prześladają? 85 Doly wykopali dla mnie zuchwali, którzy od twoego prawa. 52 Pamiętam o twoich wiecznych nie postępujących według twoego prawa. 86 Wszystkie twoje sądach, PANIE, i pocieszą się nimi. 53 Strach mnie przykazania są prawda; bez powodu mnie prześladają; ogarnął z powodu niegodziwych, którzy porzucają pomóż mi. 87 Omal nie zgładzili mnie na ziemi; ja zaś twoje prawo. 54 Twoje prawa są dla mnie pieśniami w nie porzucilem twoich przykazań. 88 Według twoego domu mego pielgrzymowania. 55 Nocą wspominam miłosierdzia ożyw mnie, aby strzegł świadectwa twoje imię, PANIE, i strzegę twoego prawa. 56 To mam, twoich ust. Lamed 89 Na wieki, o PANIE, twoje słowo bo przestrzegam twoich przykazań. Het 57 PANIE, trwa w niebie. 90 Z pokolenia na pokolenie twoja [ty jesteś] moim udziałem, przyrzeklem przestrzegać prawa; ugruntowałeś ziemię i trwa. 91 [Wszystko] trwa twoich słów. 58 Modliłem się przed twoim obliczem z do dziś według twoego rozporządzenia; to wszystko całego serca, złituj się nad mną według twoego słowa. 92 Służby tobie. 93 Gdyby twoje prawo nie było moją 59 Rozmyślałem nad moimi drogami i wracałem rozkoszą, dawno zginąłbym w moim utrapieniu. 93 kroki ku twoim świadectwom. 60 Spieszylem się i nie Nigdy nie zapomnę twoich przykazań, bo nimi mnie zwlekałem z przestrzeganiem twoich przykazań. 61 ożywileś. 94 Twoim jestem, wybaw mnie, bo szukam Hufce niegodziwych złupili mnie, [ale] nie zapominam twoich przykazań. 95 Czyhają na mnie niegodziwi, aby twojego prawa. 62 O północy wstaję, aby wysławiać cię mnie stracić, [ale ja] rozważam twoje świadectwa. 96 za twoje sprawiedliwe sądy. 63 Jestem przyjacielem Widziałem koniec wszelkiej doskonałości, [ale] twoje wszystkich, którzy boją się ciebie, i tych, którzy przykazanie jest bezkresne. Mem 97 O, jakże miłoję przestrzegają twoich przykazań. 64 PANIE, ziemia twoje prawo! Przez cały dzień o nim rozmyślam. 98 jest pełna twoego miłosierdzia; naucz mnie twoich Czynisz mnie mądrzejszym od moich nieprzyjaciół praw. Tet 65 Wyświadczyleś dobro twemu śladze, dzięki twoim przykazaniom, bo mam je zawsze przed PANIE, według twoego słowa. 66 Naucz mnie trafnego sobą. 99 Stałem się rozumniejszy od wszystkich moich sądu i wiedzy, bo uwierzyłem twoim przykazaniom. nauczyciel, bo rozmyślam o twoich świadectwach. 100 67 Zanim doznałem utrapienia, błądziłem; lecz teraz Jestem roztropniejszy od starszych, bo przestrzegam przestrzegam twoego słowa. 68 Jesteś dobry i czynisz twoich przykazań. 101 Powstrzymuję swoje nogi od dobra; naucz mnie twoich praw. 69 Zuchwali zmyślili wszelkiej drogi złej, aby strzegli twoego słowa. 102 Nie przeciwko mnie kłamstwo, [ale] ja całym sercem odstępuję od twoich nakazów, bo ty mnie uczysz. 103 strzegę twoich przykazań. 70 Serce ich utyło jak sadło, O, jakże słodkie są twoje słowa dla mego podniebienia! [ale] ja rozkoszuję się twoim prawem. 71 Dobrze to [Są słodsze] niż miód dla moich ust. 104 Dzięki twoim dla mnie, że zostałem uciśniony, abym się nauczył przykazaniom nabywam rozumu; dlatego nienawidzę twoich praw. 72 Prawo twoich ust [jest] lepsze dla mnie wszelkiej ścieżki fałszywej. Nun 105 Twoje słwo jest niż tysiące [sztuk] złota i srebra. Jod 73 Twoje ręce pochodzią dla moich nóg i światością na mojej ścieżce. mnie uczynili i ukształtowali; daj mi rozum, abym 106 Złożyłem przysięgę i wypełnię ja, będę przestrzegał się nauczył twoich przykazań; 74 Bojący się ciebie, twoich sprawiedliwych nakazów. 107 Jestem bardziej widząc mnie, będąc się radować, że pokładam nadzieję strąpiony; PANIE, ożyw mnie według słowa twoego. w twoim słowie. 75 Wiem, PANIE, że twoje sądy [są] 108 PANIE, przyjmij dobrowolne ofiary moich ust i sprawiedliwe i [że] słusznio mnie trafiłeś. 76 Proszę naucz mnie twoich nakazów. 109 Moja dusza jest stale cię, niech mnie ucieczy twoje miłosierdzie według w niebezpieczeństwie, ale nie zapominam twojego twego słowa do twoego ślugi. 77 Niech przyjdzie na prawa. 110 Niegodziwi zastawili na mnie sidła, lecz [ja] mnie twoje miłosierdzie, abym żył; bo twoje prawo jest nie odstępuję od twoich przykazań. 111 Wziąłem twoje moją rozkoszą. 78 Niech się zawstydzą zuchwali, bo świadectwa jako wieczne dziedzictwo, bo są radością niesłusznie znieważali mnie, ale ja będę rozmyślać mego serca. 112 Nakoniłem moje serce, by zawsze o twoich przykazaniach. 79 Niech się zwróci do wykonywać twoje prawa, aż do końca. Samech 113 mnie ci, którzy się boją ciebie, i ci, którzy znają twoje Nienawidzę [chwiejnych] myśli, ale miłoję twoje prawo. świadectwa. 80 Niech moje serce będzie nienaganne w 114 Ty jesteś moją ucieczką i tarczą, pokładam nadzieję twoich prawach, abym nie doznał wstydu. Kaf 81 Moja w twoim słowie. 115 Odstąpcie ode mnie, zloczyńcy, dusza tępkną do twoego zbawienia, pokładam nadzieję będę strzegł przykazania mojego Boga. 116 Wesprzyj w twoim słowie. 82 Moje oczy słabną, [czekając] na mnie według słowa twoego, abym żył, i niech nie doznam twoje słwo, gdy mówię: Kiedy mnie pocieszysz? wstydu ze względu na moją nadzieję. 117 Podtrzymaj

mnie, a będę wybawiony i będę rozmyślał zawsze o Resz 153 Wejrzyj na moje utrapienie i wyzwól mnie, dwóch prawach. 118 Podeptałeś wszystkich, którzy bo nie zapomniałem twojego prawa. 154 Broń mojej odstępują od twoich praw, bo ich zdrada to fałsz. 119 sprawy i wybaw mnie; ożyw mnie według twoego słowa. Odrzucasz [jak] żużel wszystkich niegodziwych ziemi; 155 Zbawienie [jest] daleko od niegodziwych, bo nie dlatego miłuję twoje świadectwa. 120 Moje ciało drży ze szukając twoich praw. 156 Wielka jest twoja litość, strachu przed tobą, bo lękam się twoich sądów. Ajn 121 PANIE; ożyw mnie według twoich wyroków. 157 Liczni Sprawowałem sąd i sprawiedliwość; nie wydawaj mnie są moi prześladowcy i nieprzyjaciele; [lecz] nie uchylam moim ciemieżcom. 122 Bądź poręczycielem dla twoego się od twoich świadectw. 158 Widziałem przestępcołów slugi ku dobremu, aby nie uciskali mnie zuchwalcy. i czułem odrażę, że nie przestrzegali twego słowa. 123 Moje oczy słabna, [czekając] na twoje zbawienie 159 Patrz, jak miłuję twoje nakazy, PANIE; ożyw mnie i na słowo twojej sprawiedliwości. 124 Postąp ze według twoego miłosierdzia. 160 Podstawą twoego słowa swoim sługą według twoego miłosierdzia i naucz mnie [jest] prawda, a wszelki wyrok twojej sprawiedliwości twoich praw. 125 Jestem twoim slugą, daj mi rozum, [trwa] na wieki. Szin 161 Władcy prześlądują mnie abym poznal twoje świadectwa. 126 Już czas, PANIE, bez przyczyny; moje serce zaś boi się twoich słów. abyś działał, [bo] naruszono twoje prawo. 127 Dlatego 162 Raduję się z twoego słowa jak ten, który znajduje umiłowałem twoje przykazania nad złoto, nad szczerze wielki łup. 163 Nienawidzę kłamstwa i brzydę się złoto. 128 Bo wszystkie [twoje] przykazania uznaję za [nim, ale] miłuję twoje prawo. 164 Chwałę cię siedem prawdziwe, [a] nienawidzę wszelkiej fałszywej drogi. razy dziennie za twoje sprawiedliwe sądy. 165 Wielki Pe 129 Twoje świadectwa są przedziwne, dlatego pokój dla tych, którzy miłują twoje prawo, a nie doznają moja dusza ich strzeże. 130 Początek twoich słów żadnego zgorszenia. 166 PANIE, oczekuję na twoje oświeca [i] daje rozum prostym. 131 Otwieram usta zbawienie i zachowuję twoje przykazania. 167 Moja i wzdycham, bo pragnąłem twoich przykazań. 132 dusza przestrzega twoich świadectw, bo bardzo je Spójrz na mnie i zmiluj się nade mną, jak postępujesz z miłuję. 168 Przestrzegam twoich przykazań i świadectw, tymi, którzy miłują twoje imię. 133 Utwierdź moje kroki bo wszystkie moje drogi są przed tobą. Taw 169 PANIE, w twoim słowie, niech nie panuje nade mną żadna niech dotrze moje wołanie przed twoje oblicze, daj mi nieprawość. 134 Wybaw mnie z ludzkiego ucisku, abym zrozumienie według słowa twoego. 170 Niech dojdzie strzegł twoich nakazów. 135 Rozjaśnił swe oblicze nad moja prośba przed twoje oblicze, ocal mnie według twoim sługą i naucz mnie twoich praw. 136 Strumieniem twojej obietnicy. 171 Moje wargi wygłoszą chwałę, gdy wód płyną z mych oczu, bo nie strzegą twoego prawa. nauczysz mnie twoich praw. 172 Mój język będzie Cade 137 Sprawiedliwy jesteś, PANIE, i słuszne [sa] głosił twoje słowo, bo wszystkie twoje przykazania twoje sądy. 138 Twoje świadectwa, które nadaleś, są są sprawiedliwością. 173 Niech twoja ręka będzie mi sprawiedliwe i bardzo wierne. 139 Gorliwość pożarła pomocą, [bo] wybrałem twoje przykazania. 174 PANIE, mnie, bo moi nieprzyjaciele zapominają twoje słowa. pragnę twoego zbawienia, a twoje prawo [jest] moją 140 Twoje słowo jest w pełni wypróbowane, dlatego rozkoszą. 175 Pozwól mojej duszy żyć, a będzie cię twój sluga je kocha. 141 Ja jestem mały i wzgardzony, chwalić; niech twoje nakazy będą dla mnie pomocą. [lecz] nie zapominam twoich przykazań. 142 Twoja 176 Błędzę jak zgubiona owca; szukaj twoego slugi, bo sprawiedliwość jest sprawiedliwością wieczną, a twoje prawo jest prawdą. 143 Ucisk i utrapienie spadły na mnie, lecz twoje przykazania są moją rozkoszą. 144 Sprawiedliwość twoich świadectw [trwa] na wieki; daj mi rozum, a będę żył. Kof 145 Wołam z całego serca, wysłuchaj mnie, o PANIE, a będę strzegł twoich praw. 146 Wołam do ciebie, wybaw mnie, a będę strzegł twoich świadectw. 147 Wstaję przed światem i wołam, oczekuję na twoje słowo. 148 Moje oczy wyprzedzają straże nocne, abym mógł rozmyślać o twoim słowie. 149 PANIE, usłysz mój głos według twoego miłosierdzia; ożyw mnie według twoego wyroku. 150 Zbliążają się niegodziwi prześladowcy, są daleko od twoego prawa. 151 Blisko [jesteś], PANIE, i wszystkie twoje przykazania [sa] prawda. 152 Od dawna wiem o twoich świadectwach, że ugruntowałeś je na wieki.

120 Pieśń stopni. Wołałem do PANA w swoim utrapieniu i wysłuchał mnie. 2 Ocal, PANIE, moją duszę od warg kłamliwych [i] od zdradliwego języka. 3 Cóż będzie ci dane albo co się stanie z tobą, zdradliwy języku? 4 Ostre strzały mocarza i węgle z jałowca. 5 Biada mi, że przebywam w Meszek i mieszkam w namiotach Kedaru. 6 Moja dusza długo mieszka z tymi, którzy nienawidzą pokoju. 7 Ja [jestem] za pokojem, ale gdy [o tym] mówię, oni są za wojną.

121 Pieśń stopni. Oczy moje podnoszę ku górom, skąd przyjdzie mi pomoc. 2 Moja pomoc [jest] od PANA, który stworzył niebo i ziemię. 3 Nie pozwoli zachwiać się twojej nodze; twój stróż nie drzemie. 4 Oto ten, który strzeże Izraela, nie zdrzemnie się ani nie

zaśnie. 5 PAN jest twoim stróżem, PAN [jest] cieniem twoim po twojej prawicy. 6 Słońce nie porazi cię za dnia ani księżyca w nocy. 7 PAN będzie cię strzegł od wszelkiego zła; on będzie strzegł twojej duszy. 8 PAN będzie strzegł twego wyjścia i przyjścia, odtąd aż na wieki.

122 Pieśń stopni Dawida. Uradowałem się, gdy mi powiedziano: Pójdziemy do domu PANA. 2 Nasze nogi stanęły w twoich bramach, o Jerozalem! 3 Jerozalem, [pięknie] budowane jak miasto, w jedną całość zespolone; 4 Bo tam wstępują pokolenia, pokolenia PANA, [do] świadectwa Izraela, aby wysławiać imię PANA. 5 Tam bowiem są postawione trony sądu, trony domu Dawida. 6 Proście o pokój dla Jerozalem: Niech się szczęści tym, którzy cię milują; 7 Niech będzie pokój w twoich murach i spokój w twoich pałacach. 8 Ze względu na moich braci i dla moich przyjaciół będę teraz ci życzył pokoju. 9 Ze względu na dom PANA, naszego Boga, będę zabiegając o twoje dobro.

123 Pieśń stopni. Do ciebie podnoszę moje oczy, który mieszkasz w niebie. 2 Oto jak oczy sług [są zwrócone] na ręce ich panów i jak oczy służącej na ręce jej pani, tak nasze oczy na PANA, Boga naszego, aż się zmięknie nad nami. 3 Zmięk się nad nami, PANIE; zmięk się nad nami, bo jesteśmy nad miarę nasyceni wzgardią. 4 Nasza dusza jest nad miarę nasyciona szyderstwem bezbożnych i wzgardią pysznych.

124 Pieśń stopni Dawida. Gdyby PAN nie był z nami, niech powie teraz Izrael; 2 Gdyby PAN nie był z nami, gdy ludzie powstawali przeciwko nam; 3 Wtedy polknęliby nas żywcem, gdy płonęliby gniewem przeciwko nam; 4 Wtedy wody zaalałyby nas, [a] potok porwałby nasze dusze; 5 Wtedy gwałtowne wody porwałby nasze dusze. 6 Błogosławiony PAN, który nas nie wydał na pastwę ich zębom. 7 Nasza dusza umknęła jak ptak z siedl ptaszników; sidła się podarły, a my uciekliśmy. 8 Nasza pomoc jest w imieniu PANA, który stworzył niebo i ziemię.

125 Pieśń stopni. Ci, którzy ufają PANU, są jak góra Syjon, która się nie porusza, [ale] trwa na wieki. 2 [Jak] góry otaczają Jerozalem, [tak] PAN otacza swój lud, teraz i na wieki. 3 Nie zaciąży bowiem berło niegodziwych nad losem sprawiedliwych, by sprawiedliwi nie wyciągali swych rąk ku nieprawości. 4 Czyż dobrze, PANIE, dobrym i tym, którzy są prawego serca. 5 A tych, którzy zbaczają na kręte swe drogi, niech PAN odprawi wraz z czyniącymi nieprawość. Niech [będzie] pokój nad Izraelem.

126 Pieśń stopni. Gdy PAN odwrócił niewołę Syjonu, byliśmy jak we śnie. 2 Wtedy usta nasze napęlniły się śmiechem, a nasz język radością; wtedy mówiono między narodami: PAN uczynił wielkie rzeczy dla nich. 3 PAN uczynił dla nas wielkie rzeczy i z tego się radujemy. 4 Odwróć, PANIE, naszą niewołę jak strumień na południu. 5 Ci, którzy sieją we łzach, będą żąć z radością. 6 Kto wychodzi z placzem, niosąc drogie ziarno, powróci z radością, przynosząc swoje snopy.

127 Pieśń stopni dla Salomona. Jeśli PAN nie zbuduje domu, na próżno trudzą się ci, którzy go wznoszą; jeśli PAN nie będzie strzegł miasta, na próżno czuwa strażnik. 2 Daremne jest dla was wstawać rano, wysiądysać do późna i jeść chleb bolesći, bo to on daje sen swemu umiłowanemu. 3 Oto dzieci [sa] dziedzictwem od PANA, a owoc lona nagrodą. 4 Jak strzały w ręku mocarza, tak [sa] dzieci [zrodzone] za młodo. 5 Błogosławiony mąż, który napełnił nimi swój kołczan; nie doznają wstydu, gdy się w bramie będą rozprawiać z nieprzyjaciółmi.

128 Pieśń stopni. Błogosławiony każdy, kto się boi PANA; kto kroczy jego drogami. 2 Bo będziesz spożywać z pracy twoich rąk; będziesz błogosławionym [i będzie] ci się dobrze wiodło. 3 Twoja żona [będzie] jak plodna winorośl obok twego domu; twoje dzieci jak sadzonki oliwne dokoła twego stołu. 4 Oto tak będzie błogosławiony mąż, który się boi PANA. 5 Niech ci PAN błogosławi z Syjonu, abyś oglądał dobro Jerozalem po wszystkie dni twoego życia; 6 I abyś oglądał dzieci twoich synów i pokój nad Izraelem.

129 Pieśń stopni. Bardzo mnie uciskali od mojej młodości, niech powie teraz Izrael; 2 Bardzo mnie uciskali od mojej młodości, lecz mnie nie przemogli. 3 Zorali mój grzbiet oracze i długie brudzy porobili. 4 [Ale] PAN jest sprawiedliwy; poprzecinał powrozy niegodziwych. 5 Niech się zawstydzą i cofną wszyscy, którzy nienawidzą Syjonu. 6 Będą jak trawa na dachu, która usycha, zanim zakwitnie; 7 Która żniwiarsz nie napełni swej garści ani swego naręcza ten, który wiąże snopy. 8 I nie powiedzą przechodnie: Niech będzie z wami błogosławieństwo PANA [albo]: Błogosławi wam w imię PANA.

130 Pieśń stopni. Z głębokości wołam do ciebie, PANIE. 2 Panie, wysłuchaj mego głosu. Naklon swych uszu na głos mojego błagania. 3 PANIE, jeśli będziesz zwałał na nieprawości, o Panie, który się ostoi? 4 Ale u ciebie jest przebaczenie, aby się ciebie bano. 5 Oczekuję PANA, moja dusza oczekuje; i w jego słowie pokładam nadzieję. 6 Moja dusza [oczekuje]

Pana bardziej niż strażnicy światu, [bardziej niż] ci, PANA. 2 Wznieście wasze ręce ku świątyni i którzy strzegą do poranka. 7 Niech Izrael oczekuje błogosławie PANA. 3 Niech cię błogosławi z Syjonu PANA; u PANA bowiem jest miłosierdzie i u niego obfite PAN, który stworzył niebo i ziemię. odkupienie. 8 On sam odkupi Izraela ze wszystkich jego nieprawości.

135 Alleluja. Chwalcie imię PANA; chwalcie, służdy PANA; 2 Którzy stoicie w domu PANA, w

131 Pieśń stopni Dawida. PANIE, moje serce nie wywyższa się i moje oczy nie są wyniosłe ani nie ubiegam się o wielkie rzeczy albo zbyt cudowne dla mnie. 2 Doprawdy uciszyłem i uspokoilem swoją duszę jak [dziecko] odstawione od [piersi] swej matki; moja dusza jest jak [dziecko] odstawione. 3 Niech Izrael pokłada nadzieję w PANU odtąd na wieki.

przedścionkach domu naszego Boga. 3 Chwalcie PANA, bo PAN jest dobry; śpiewajcie jego imieniu, bo [jest] wdzięczne. 4 PAN bowiem wybrał sobie Jakuba i Izraela na swoją szczególną własność. 5 Wiem, że wielki jest PAN, a nasz Pan jest ponad wszystkimi bogami. 6 Wszystko, co PAN chce, to czyni na niebie i na ziemi, w morzu i we wszystkich głębinach. 7

132 Pieśń stopni. Pamiętaj, PANIE, Dawida [i] wszystkie jego utrapienia; 2 Jak przysiągl PANU [i] ślubował potężnemu [Bogu] Jakuba, [mówiąc]: 3 Zaprawdę, nie wejdę do przybytku, do mego domu, i nie wstapię na posłanie mego łoża; 4 I nie dam zasnąć swoim oczom ani drzemać swoim powiekom; 5 Póki nie znajdę miejsca dla PANA, mieszkania dla potężnego [Boga] Jakuba. 6 Oto usłyszeliśmy o niej w Efrata, znaleźliśmy ją na polach leśnych. 7 Wejdźmy do jego przybytków, oddajmy poklon u podóżka jego stóp. 8 Powstań, PANIE, i [wejdź] do miejsca twoego odpoczynku, ty i arka twojej mocy. 9 Niech twoi kapłani ubiorą się w sprawiedliwość, a twoi święci niech się radują. 10 Ze wzgledu na Dawida, twoego sługę, nie odtrącaj oblicza twoego pomazańca. 11 Przysiągl PAN Dawidowi prawdę i nie wycofa się z tego: Z owocu twoich bioder posadzę na twoim tronie. 12 Jeśli twoi synowie będą strzegli mojego przymierza i moich świadectw, których ich nauczę, to wtedy i ich synowie aż na wieki będą siedzieli na twoim tronie. 13 PAN bowiem wybrał Syjon i upodobał [go] sobie na mieszkanie: 14 To będzie mój odpoczynek aż na wieki; tu będę mieszkał, bo go sobie upodobałem. 15 Będę oficjalnie błogosławiał jego żywność, a jego ubogich nasycę chlebem. 16 Jego kapłanów przyodzieję zbwaniem, a jego święci będą wołać radośnie. 17 [Tam] sprawię, że zakwitnie róg Dawida; tam zgrotuję pochodnię memu pomazańcowi. 18 Okryję jego nieprzyjaciół wstydem, ale nad nim rozkwitnie jego korona.

predsionkach domu naszego Boga. 3 Chwalcie PANA, bo PAN jest dobry; śpiewajcie jego imieniu, bo [jest] wdzięczne. 4 PAN bowiem wybrał sobie Jakuba i Izraela na swoją szczególną własność. 5 Wiem, że wielki jest PAN, a nasz Pan jest ponad wszystkimi bogami. 6 Wszystko, co PAN chce, to czyni na niebie i na ziemi, w morzu i we wszystkich głębinach. 7 On sprawia, że mgły wznoszą się z krańców ziemi; wywołuje błyskawice i deszcz, wydobywa wiatr ze swoich skarbców; 8 Poraził pierworodnych w Egipcie, od człowieka aż do zwierzęcia. 9 Zesłał znaki i cuda pośród ciebie, Egipcie; na faraona i na wszystkie jego sługi. 10 Pobił wiele narodów i zgładził potężnych królów; 11 Sychona, króla Amorytów, i Oga, króla Baszanu, i wszystkie królestwa Kanaanu; 12 I dał mi ziemię w dziedzictwo, w dziedzictwo Izraelowi, swemu ludowi. 13 Twoje imię, PANIE, [trwa] na wieki; twoja pamięć, PANIE, z pokolenia na pokolenie. 14 Bo PAN będzie sędzić swój lud i zmięknie się nad swymi sługami. 15 Bożki pagan to srebro i złoto, dzieło ludzkich rąk. 16 Mają usta, ale nie mówią; mają oczy, ale nie widzą; 17 Mają uszy, ale nie słyszą, i nie mają oddechu w ich ustach. 18 Podobni są do nich ci, którzy je robią, i wszyscy, którzy w nich pokładają ufność. 19 Domu Izraela, błogosławie PANA; domu Aarona, błogosławie PANA. 20 Domu Lewiego, błogosławie PANA; wy, którzy się boicie PANA, błogosławie PANA. 21 Niech będzie błogosławiony z Syjonu PAN, który mieszka w Jerozalem. Alleluja.

136 Wysławiajcie PANA, bo jest dobry; bo na wieki jego miłosierdzie. 2 Wysławiajcie Boga bogów, bo na wieki jego miłosierdzie. 3 Wysławiajcie Pana panów, bo na wieki jego miłosierdzie; 4 Tego, który sam czyni wielkie cuda, bo na wieki jego miłosierdzie. 5 Tego, który w mądrości uczynił niebiosa, bo na wieki jego miłosierdzie; 6 Tego, który rozpostarł ziemię nad wodami, bo na wieki jego miłosierdzie; 7 Tego, który uczynił wielkie światła, bo na wieki jego miłosierdzie; 8 Słońce, aby panowało we dnie, bo na wieki jego miłosierdzie; 9 Książyc i gwiazdy, aby panowały w nocy, bo na wieki jego miłosierdzie. 10 Tego, który poraził Egipt w jego pierworodnych, bo na wieki jego miłosierdzie. 11 Tego, który wyrowadził spośród niego Izraela, bo na wieki jego miłosierdzie; 12 Mocną ręką i wyciągniętym ramieniem, bo na wieki jego miłosierdzie. 13 Tego, który rozdzielił Morze Czerwone na części, bo

133 Pieśń stopni. Oto jak dobrze i jak miło, gdy bracia zgodnie mieszkają. 2 [Jest] to jak wyborny olejek na głowę, który spływa na brodę, na brodę Aarona; który spływa na brzeg jego szat; 3 Jak rosa Hermonu, która opada na góry Syjon; tam bowiem PAN daje błogosławieństwo i życie na wieki.

134 Pieśń stopni. Oto błogosławie PANA, wszyscy służdy PANA, którzy nocami stoicie w domu

na wieki jego miłosierdzie; **14** I przeprowadził środkiem miłosierdzie [trwa] na wieki; nie opuszczaj dzieł twoich Izraela, bo na wieki jego miłosierdzie. **15** I wrzucił rąk faraona z jego wojskiem w Morze Czerwone, bo na wieki jego miłosierdzie. **16** Tego, który prowadził swój lud przez pustynię, bo na wieki jego miłosierdzie. **17** Tego, który pobił wielkich królów, bo na wieki jego miłosierdzie; **18** I zgładził potężnych królów, bo na wieki jego miłosierdzie; **19** Sychona, króla Amorytów, bo na wieki jego miłosierdzie; **20** I Oga, króla Baszanu, bo na wieki jego miłosierdzie. **21** I dał ich ziemię w dziedzictwo, bo na wieki jego miłosierdzie; **22** W dziedzictwo Izraelowi, swemu słudze, bo na wieki jego miłosierdzie. **23** Tego, który w naszym poniżeniu pamiętał o nas, bo na wieki jego miłosierdzie. **24** I wybawił nas od naszych nieprzyjaciół, bo na wieki jego miłosierdzie. **25** Tego, który daje pokarm wszelkiemu ciału, bo na wieki jego miłosierdzie. **26** Wysławiajcie Boga niebios, bo na wieki jego miłosierdzie.

137 Nad rzekami Babilonu, tam siedzieliśmy i płakaliśmy, wspominając Syjon. **2** Na wierzbach tamtej krainy zawiesiliśmy nasze harfy; **3** Bo tam ci, którzy nas wzięli w niewolę, żądali od nas pieśni, a nasi ciemrzy - radości, [mówiąc]: Śpiewajcie nam [któraś] z pieśni Syjonu. **4** Jakże możemy śpiewać pieśń PANA na obcej ziemi? **5** Jeśli zapomnę o tobie, Jeruzalem, niech sama o sobie zapomni moja prawica. **6** Niech mi język przylgnie do podniebienia, jeśli nie będę pamiętał o tobie, jeśli nie postawię Jeruzalem ponad największą moją radość. **7** Pamiętaj, PANIE, synów Edomu [i] dzień Jeruzalem, gdy mówili: Zburzcie, zburzcie [je] aż do jego fundamentu. **8** O córko Babilonu, i ty będziesz spustoszona. Błogosławiony, kto ci odpłaci [za] złem, jakie nam uczyniłaś. **9** Błogosławiony, kto schwyci i roztrzaska twe dzieci o skałę.

138 Psalm Dawida. Będę cię wysławiał, [PANIE], z całego mego serca; będę ci śpiewał wobec bogów. **2** Oddam ci poklon ku twojej świętej świątyni i będę wysławiał twoje imię za miłosierdzie twoje i prawdę; bo wywyższyleś twoje imię i słowo ponad wszystko. **3** W dniu, gdy [cię] wzyszałem, wysłuchałeś mnie i mocą posiliłeś moją duszę. **4** Wszyscy królowie będą cię wysławiali, PANIE, gdy usłyszą słowa twoich ust. **5** I będą śpiewali o drogach PANA, że wielka jest chwała PANA. **6** A [choć] wywyższony jest PAN, jednak ma wzgląd na pokornego, a wyniosłego poznaje z daleka. **7** Choćbym chodził pośród utrapienia, ożywił mnie; wyciągniesz swoją rękę przeciw gniewowi moich nieprzyjaciół, a twoja prawica mnie wybawi. **8** PAN dokona [wszystkiego] za mnie. PANIE, twoje

miłosierdzie [trwa] na wieki; nie opuszczaj dzieł twoich Izraela, bo na wieki jego miłosierdzie. **139** Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. PANIE, przeniknaleś [mnie] i znasz mnie. **2** Wiesz, kiedy siedzę i wstaję, z daleka znasz moje myśli. **3** Otaczasz moją ścieżkę i spoczynek, wszystkie moje drogi są ci znane. **4** Zanim na [moim] języku pojawi się słowo, ty, PANIE, już je znasz. **5** Otaczasz mnie z tyłu i z przodu i położyłeś na mnie swoją rękę. **6** Zbyt cudowna jest dla mnie [twoja] wiedza; jest wzniósła, nie mogę jej pojąć. **7** Dokąd ujdę przed twoim duchem? Dokąd ucieknę przed twoim obliczem? **8** Jeśli wstąpię do nieba, [jestes] tam; jeśli przygotuję sobie posanie w piekle, tam też jesteś. (*Sheol h7585*) **9** Gdybym wziął skrydła zorzy porannej, aby zamieszkać na kraiku morza; **10** I tam Twoja ręka prowadziłaby mnie i Twoja prawica by mnie podtrzymała. **11** Jeśli powiem: Na pewno zakryją mnie ciemności, to i noc [będzie] dokola mnie światłem. **12** Nawet ciemność [nic] przed tobą nie skryje, dla ciebie noc świeci jak dzień, ciemność jest jak światłość. **13** Ty bowiem panujesz nad moimi nerkami; okryłeś mnie w łonie mojej matki. **14** Wysławiam cię, bo zostałem stworzony w sposób zadziwiający i cudowny; przedziwne są Twoje dzieła, a moja dusza zna [je] bardzo dobrze. **15** Żadna moja kość nie była zakryta przed tobą, gdy zostałem stworzony w skrytości i misternie złożony w głębiach ziemi. **16** Twoje oczy widziały niedoskonały płód mego [ciała]; w Twojej księdze są zapisane wszystkie [moje] członki i dni, w [który] były kształtuowane, gdy jeszcze żadnego z nich nie było. **17** Jak drogie są dla mnie Twoje myśli, Boże! Jak wielka jest ich liczba! **18** Gdybym chciał je zliczyć, byloby ich więcej niż piasku; gdy się budzę, jeszcze jestem z tobą. **19** Zgładzisz, Boże, niegodziwego; niech odstapią ode mnie ludzie krwawi; **20** [Którzy] mówią obrzydliwości przeciwko tobie, twoi wrogowie nadaremnie biorą [twoje imię]. **21** Czy nie nienawidzę tych, PANIE, którzy nienawidzą ciebie? I nie brzydzę się tymi, którzy przeciwko tobie powstają? **22** Nienawidzę ich pełnią nienawiści i mam [ich] za wrogów. **23** Przeniknij mnie, Boże, i poznaj moje serce; wypróbuj mnie i poznaj moje myśli; **24** I zobacz, czy [jest] we mnie droga nieprawości, a prowadź mnie drogą wieczną.

140 Przewodnikowi chóru. Psalm Dawida. Wybaw mnie, PANIE, od złego człowieka; strzeż mnie od okrutnika; **2** [Od tych], którzy knują w sercu zle rzeczy, każdego dnia zbierają się na wojnę. **3** Wyostrzają swe języki jak weże,jad żmii pod ich wargami. (Sela) **4** Zachowaj mnie, PANIE, od rąk niegodziwego, strzeż mnie od okrutnika; [od tych],

kterzy postanowili zwalić mnie z nóg. 5 Pyszni zastawili mego wołania, bo jestem bardzo udręczony; ocal mnie na mnie sidła i [przygotowali] powrozy; rozcignęli od moich prześladowców, bo są mocniejsi ode mnie. sieci przy ścieżce; zastawili na mnie pułapkę. (Sela) 7 Wyprowadź moją duszę z więzienia, abym chwalił 6 Powiedziałem PANU: Ty jesteś moim Bogiem; twoje imię; sprawiedliwi otoczą mnie, gdy okażesz mi wysłuchaj, PANIE, głosu moich błagań. 7 Panie dobroć.

BOŻE, mocy mego zbawienia, który osłaniaś moją głowę w dniu bitwy; 8 Nie spełniaj, PANIE, pragnień niegodziwego; nie wspomagaj jego złych zamysłów, aby się nie podniósł. (Sela) 9 Niech nieprawość ich [własnych] warg okryje wodza tych, którzy mnie otoczyli. 10 Niech na nich spadną rozżarzone węgle; niech będą wrzuceni do ognia [i] do głębokich dołów, by już nie powstały. 11 Niech oszczerca nie będzie utwierdzony na ziemi, a człowiek okrutny upadnie przygnieciony złem. 12 Wiem, że PAN ujmie się za strapionym i pomści krzywdę nędzarzy. 13 Zaprawdę sprawiedliwi będą wysławiać twoje imię, a prawi będą mieszkać przed twoim obliczem.

141 Pieśń Dawida. PANIE, wołam do ciebie, pospiesz ku mnie; wysłuchaj mego głosu, gdy wołam do ciebie. 2 Niech moja modlitwa będzie przed tobą [jak] kadzidło, [a] podniesienie moich rąk przed tobą wieczorna ofiara. 3 PANIE, postaw straż przy moich ustach; strzeż drzwi moich warg. 4 Nie skłaniaj mego serca ku złemu, abym nie popełniał czynów niegodziwych z ludźmi, którzy czynią nieprawość, i żebym się nie karmił ich rozkoszami. 5 Niech mnie bije sprawiedliwy, a [przymę to za] milosierdzie; i niech mnie strofuje, a [będzie mi to] jak wyborny olejek, który nie zaszodzi mojej głowie; bo jeszcze będę się modlił [w czasie] ich nieszczęścia. 6 Gdy ich sędziowie będą zrzuceni do miejsc skalistych, usłyszą moje słowa, bo są wdzięczne. 7 Jak [gdyby kto] rąbał i łupał [drwa] na ziemi, [tak] nasze kości są rozrzucone przy wejściu do grobu. (Sheol h7585) 8 Ale [podnoszę] swoje oczy do ciebie, BOŻE, Panie; tobie ufam, nie porzucaj mojej duszy. 9 Strzeż mnie od sidła, [które] zastawili na mnie, i od pułapek czyniących nieprawość. 10 Niech niegodziwi wpadną w swoje sieci, podczas gdy ja ujęę cało.

142 Pieśń pouczająca Dawida, jego modlitwa, gdy był w jaskini. Swoim głosem wołam do PANA; swoim głosem modlę się do PANA. 2 Wylewam przed nim swoją troskę i opowiadam mu swoje utrapienie. 3 Gdy mój duch jest we mnie zdruzgotany, ty znasz moją ścieżkę; na drodze, którą chodziłem, zastawili na mnie sidło. 4 Oglądałem się na prawo i spojrzałem, [ale] nie było nikogo, kto mnie znał; nie było dla mnie ucieczki, nikt się nie troszczył o moją duszę. 5 PANIE, wołam do ciebie, mówiąc: Ty jesteś moją nadzieję, [ty jesteś] moim udziałem w ziemi żyjących. 6 Wysłuchaj

143 Psalm Dawida. PANIE, wysłuchaj mojej modlitwy [i] nadstaw ucha na moje prośby;

wysłuchaj mnie w swojej wierności [i] sprawiedliwości.

2 A nie stawiaj przed sądem swojego slugi, bo nikt z żyjących nie będzie usprawiedliwiony przed tobą. 3 Nieprzyjaciel bowiem prześladuje moją duszę, powalił na ziemię moje życie; sprawił, że muszę mieszkać w ciemności jak dawno umarły. 4 I mój duch jest zdruzgotany we mnie, serce we mnie niszczęce. 5 Wspominam dawne dni, rozmyślam o wszystkich twoich dziełach i rozważam czyny twoich rąk. 6 Wyciągam ku tobie swoje ręce; moja dusza [pragnie] ciebie jak sucha ziemia. (Sela) 7 Wysłuchaj mnie

prędko, PANIE; mój duch omdlewa; nie ukrywaj przede mną swego oblicza, bym się nie stał jak ci, którzy schodzą do dołu. 8 Spraw, abym rano słyszał o twoim milosierdziu, bo tobie ufam; oznajmij mi drogę, którą mam chodzić, bo do ciebie wznoszę moją duszę. 9 Ocal mnie od moich wrogów, PANIE; do ciebie się uciekam. 10 Naucz mnie czynić twoją wolę, bo ty jesteś moim Bogiem; twój duch jest dobry; prowadź mnie do ziemi prawości. 11 Ożyw mnie, PANIE, dla twojego imienia; ze względu na twoją sprawiedliwość wyrowadź moją duszę z utrapienia. 12 W swoim milosierdziu wytrać moich wrogów i zgładź wszystkich przeciwników mojej duszy, bo jestem twoim sługa.

144 Pieśń Dawida. Błogosławiony PAN, moja skała,

który zaprawia moje ręce do walki, a moje palce do wojny. 2 Moje milosierdzie i moja twierdza, moja warownia, mój wybawiciel i moja tarcza; ten, któremu ufam, on mi poddaje mój lud. 3 PANIE, czym jest człowiek, że zwracasz na niego uwagę? [Albo] syn człowieczy, że go poważasz? 4 Człowiek jest podobny do marności; jego dni jak cień, który przemija.

5 PANIE, nachyl twoich niebios i zstąp; dotknij góra, a będą dymić. 6 Zabłyśnij błyskawicą i rozprosz ich; wypuść swoje strzały i poraż ich. 7 Wyciągnij swą rękę z wysokości; wybaw mnie i ocal z wielkich wód, z rąk cudzoziemców; 8 Których usta mówią kłamstwo, a ich prawica jest prawicą fałszywą. 9 Boże, zaśpiewam tobie nową pieśń; będę ci śpiewał przy [dźwiękach] lutni i harfy o dziesięciu strunach. 10 [Ty] dajesz królom zwycięstwo, [a] Dawida, swego sługę, wybawiasz od srogiego miecza. 11 Wybaw mnie i ocal z rąk cudzoziemców, których usta mówią kłamstwo, a ich prawica jest prawicą fałszywą. 12 Aby nasi synowie

byli jak szczepy wyrosłe w swojej młodości, [a] nasze Jakuba, kto nadzieję pokłada w PANU, jego Bogu; córki jak kamienie węgielne, wyrzeźbione na wzór 6 Który uczynił niebo i ziemię, morze i wszystko, co pałacu; 13 [Aby] nasze spichlerze były pełne, obficie w nich [jest]; który dochowuje prawdy na wieki; 7 zaopatrzone we wszystko, nasze stada rodziły tysiące i Który oddaje sprawiedliwość pokrzywdzonym [i] daje dziesięć tysięcy w naszych zagrodach; 14 [Aby] nasze chleb głodnym; PAN uwalnia więźniów. 8 PAN otwiera woły były tłuste, żeby nie było włamań ani ucieczek, [oczy] ślepych; PAN podnosi przygnębionych; PAN ani narzekania na naszych ulicach. 15 Błogosławiony miluje sprawiedliwych. 9 PAN strzeże przychodniów, lud, któremu się tak dzieje. Błogosławiony lud, którego wspomaga sierotę i wdowę, ale krzyżuje drogę Boga, o Syjonie, z pokolenia na pokolenie. Alleluja. Bogiem jest PAN.

145 Pieśń pochwalna Dawida. Będę cię wywyższać, Boże mój, królu [mój], i będę błogosławić two imię na wieki wieków. 2 Każdego dnia będę cię błogosławić i chwalić twoje imię na wieki wieków. 3 Wielki jest PAN i godzien wielkiej chwały, a jego wielkość jest niezbadana. 4 Pokolenie pokoleniu będzie wychwalać twoje dzieła i opowiadać o twoich potężnych czynach. 5 Będę wysławiać wspaniołość chwały twojego majestatu i twoje cudowne dzieła. 6 I będą mówić o mocy twoich straszliwych [czynów], a [ja] będę opowiadać twoją wielkość. 7 Będę wysławiać pamięć twojej wielkiej dobroci i śpiewać o twojej sprawiedliwości. 8 Łaskawy jest PAN i litościwy, nieskory do gniewu i bardzo miłosierny. 9 Dobry jest PAN dla wszystkich, a jego miłosierdzie nad wszystkimi jego dzielami. 10 Twoje dzieła będą cię wysławiać, PANIE, a twoi święci będą ci błogosławić. 11 Będą opowiadać o chwale twoego królestwa i mówić o twojej potędze; 12 Aby oznajmić synom ludzkim jego potężne czyny [i] wspaniałą chwałę jego królestwa. 13 Twoje królestwo [jest] królestwem wiecznym, a twoje panowanie [trwa] przez wszystkie pokolenia. 14 PAN podtrzymuje wszystkich, którzy upadają, i podnosi wszystkich przygnębionych. 15 Oczy wszystkich oczekują ciebie, a ty im dajesz pokarm we właściwym czasie. 16 Otwierasz swoją rękę i nasycasz do woli wszystko, co żyje. 17 Sprawiedliwy [jest] PAN we wszystkich swoich drogach i miłosierny we wszystkich swoich działach. 18 Bliski [jest] PAN wszystkim, którzy go wzywają; wszystkim, którzy go wzywają w prawdzie. 19 Spełni pragnienia tych, którzy się go boją; usłyszy ich wołanie i wybawi ich. 20 PAN strzeże wszystkich, którzy go miują; a wytraci wszystkich niegodziwych. 21 Moje usta będą głośić chwałę PANA i niech wszelkie ciało błogosławi jego święte imię na wieki wieków.

146 Alleluja. Chwał, duszo moja, PANA. 2 Będę chwalić PANA, póki żyję; będę śpiewał memu Bogu, póki będę istniał. 3 Nie pokładajcie ufności we władcach [ani w żadnym] synu ludzkim, u którego nie ma wybawienia. 4 Opuszcza go duch i wraca do swojej ziemi; w tymże dniu zginą [wszystkie] jego myśli. 5 Błogosławiony ten, kogo pomocą jest Bóg

Jakuba, kto nadzieję pokłada w PANU, jego Bogu; 6 Który uczynił niebo i ziemię, morze i wszystko, co w nich [jest]; który dochowuje prawdy na wieki; 7 Który oddaje sprawiedliwość pokrzywdzonym [i] daje chleb głodnym; PAN uwalnia więźniów. 8 PAN otwiera [oczy] ślepych; PAN podnosi przygnębionych; PAN miluje sprawiedliwych. 9 PAN strzeże przychodniów, wspomaga sierotę i wdowę, ale krzyżuje drogę niegodziwych. 10 PAN będzie królował na wieki, twoj Bóg, o Syjonie, z pokolenia na pokolenie. Alleluja.

147 Chwałcie PANA, bo dobrze [jest] śpiewać naszemu Bogu; jest [to] bowiem mile i piękna jest chwała. 2 PAN buduje Jeruzalem [i] gromadzi rozproszonych Izraela. 3 On uzdrawia skruszonych w sercu i opatruje ich rany. 4 On liczy gwiazdy, nazywa każdą z nich po imieniu. 5 Wielki [jest] nasz Pan i zasobny w moc; jego mądrość jest niezmierniona. 6 PAN podnosi pokornych, [a] niegodziwych poniża aż do ziemi. 7 Śpiewajcie PANU z dziękczeniem; śpiewajcie naszemu Bogu przy dźwiękach harfy; 8 Który okrywa niebiosa oblokami [i] przygotowuje deszcz dla ziemi; który sprawia, że trawa rośnie na górzach; 9 Który daje pokarm bydłu i młodym krukom wołającym [do niego]. 10 Nie lubuje się w mocy konia ani nie ma upodobania w goleniach mężczyzn. 11 PAN ma upodobanie w tych, którzy się go boją, którzy ufają jego miłosierdziu. 12 Chwał PANA, Jeruzalem; chwał swego Boga, Syjonie. 13 On bowiem umacnia zasuwy twoich bram i błogosławi synów twoich pośród ciebie. 14 Zapewnia pokój w twoich granicach i syci cię najwyborniejszą pszenicą. 15 On wysyla swój rozkaz na ziemię; szybko biegnie jego słowo. 16 On daje śnieg jak wełnę, rozsypuje szron jak popiół. 17 Rzuca swój lód jak okruchy; który stoi się przed jego zimnem? 18 Posyła swoje słowo i [lody] topnieją; wionie swym wiatrem i wody spływają. 19 Oznajmia swe słowo Jakubowi, swe prawa i sądy Izraelowi. 20 Nie uczynił tak żadnemu narodowi, nie poznali jego sądów. Alleluja.

148 Alleluja. Chwałcie PANA z niebios, chwałcie go na wysokościach. 2 Chwałcie go, wszyscy jego aniołowie; chwałcie go, wszyscy jego zastępy. 3 Chwałcie go, słońce i księżyca; chwałcie go, wszyskie gwiazdy świecące. 4 Chwałcie go, niebiosa nad niebiosami i wody, które są nad niebiosami. 5 Niech chwałą imię PANA, on bowiem rozkazał i zostały stworzone. 6 I ustanowił je na wieki wieków; dał prawo, które nie przeminie. 7 Chwałcie PANA z ziemi, smoki i wszystkie głębiny. 8 Ogniu i gradzie, śniegu i paro, wietrze gwałtowny, wykonujący jego rozkaz; 9 Góry i wszystkie pagórki, drzewa owocowe i wszystkie cedry;

10 Zwierzęta i wszelkie bydło, istoty pełzające i ptactwo skrzydlate. **11** Królowie ziemscy i wszystkie narody; władcy i wszyscy sędziowie ziemi; **12** Młodzieńcy, a także dziewczęce, starzy i dzieci; **13** Niech chwalą imię PANA, bo tylko jego imię jest wzniósłe, [a] jego chwała nad ziemią i niebem. **14** I wywyższył róg swego ludu, chwałę wszystkich jego świętych, [zwłaszcza] synów Izraela, ludu mu bliskiego. Alleluja.

149 Alleluja. Śpiewajcie PANU nową pieśń; niech jego chwała zabrzmi w zgromadzeniu świętych.

2 Niech Izrael cieszy się swoim Stwórcą; niech synowie Syjonu radują się swoim Królem. **3** Niech chwalą jego imię tańcem; niech grają mu na bębnie i na harfie. **4** PAN bowiem swój lud upodobał sobie; zdobi pokornych zbawieniem. **5** Niech świętą się radują w chwale [Bożej], niech śpiewają na swych posłaniach. **6** Niech chwała Boża będzie na ich ustach, a miecz obosieczny w ich rękach; **7** Aby dokonali zemsty na paganach i ukarali narody; **8** Aby zakuli ich królów w kajdany, a ich dostoyników w żelazne okowy; **9** Aby wykonali na nich zapisany wyrok. Taka jest chwała wszystkich jego świętych. Alleluja.

150 Alleluja. Chwalcie Boga w jego świętyni; chwalcie go na firmamencie jego mocy. **2** Chwalcie go za jego potężne dzieła; chwalcie go za jego wielką dostoинstwo. **3** Chwalcie go na głośnych trąbach; chwalcie go na cytrze i na harfie. **4** Chwalcie go bębnem i tańcem; chwalcie go na strunach i na fletach. **5** Chwalcie go na głośnych cymbałach; chwalcie go na cymbałach brzeczyjących. **6** Niech wszystko, co oddycha, chwali PANA. Alleluja.

Przysłów

1 Przysłownia Salomona, syna Dawida, króla Izraela; **2** Do poznania mądrości i karności, do zrozumienia słów roztropnych; **3** Do zdobycia pouczenia w mądrości, w sprawiedliwości, w sądzie i w prawości; **4** Do udzielenia prostym rozwagi, a młodemu – wiedzy i roztropności. **5** Mądry posłucha i przybędzie mu wiedzy, a rozumny nabędzie rad; **6** Aby rozumieć przysłownia i [ich] wykładnię, słowa mądrych i ich zagadki. **7** Bojaźń PANA jest początkiem wiedzy, ale głupcy gardzą mądrością i karnością. **8** Synu mój, słuchaj pouczenia swego ojca i nie odrzucaj nauki swojej matki; **9** Bo one będą wdzięczną ozdobą na twojej głowie i [kosztownym] łańcuchem na szyi. **10** Synu mój, jeśli grzesznicy cię namawiają, nie pozwalaj. **11** Jeśli mówią: Chodź z nami, czynijmy na krew, zaczajmy się na niewinnego bez powodu; **12** Pożeremy ich żywcem jak grób, całych, jak zstępujących do dolu; (*Sheol h7585*) **13** Znajdziemy wszelkie kosztowności, napełnimy swoje domy lupidem; **14** Dziel z nami swój los; miejmy wszyscy jedną sakiewkę. **15** Synu mój, nie wyruszaj z nimi w drogę; powstrzymaj swoją nogę od ich ścieżki. **16** Ich nogi bowiem biegą do zła i spieszają się do przelania krwi. **17** Na próżno zastawia się sieci na oczach wszelkiego ptactwa. **18** Oni też czynią na własną krew, czają się na własne życie. **19** Takie są ścieżki każdego, który jest chciwy zysku; swojemu właścicielowi [taki zysk] odbiera życie. **20** Mądrość woła na dworze, podnosi swój głos na ulicach. **21** Woła w największym zgiełku, u wrót bram, w mieście wygłasza swoje słowa: **22** Jak długo, prosi, będziecie kochać głupotę, szydlercy – lubować się w swoim sztyderstwie, a głupi – nienawidzić wiedzy? **23** Nawróćcie się na moje upomnienie; oto wyleję na was mojego ducha, oznajmię wam moje słowa. **24** Ponieważ wołałam, a odmawialiście; wyciągałam rękę, a nikt nie zważył; **25** Owszem, odrzuciliście całą moją radę i nie chcieliście [przyjąć] mojego upomnienia; **26** Dlatego będę się śmiać z waszego nieszczęścia, będę szydzić z was, gdy przyjdzie to, czego się boicie. **27** Gdy nadziejdie jak spustoszenie to, czego się boicie, i [gdys] wasze nieszczęście nadciagnie jak wicher, gdy nadziejdie na was ucisk i cierpienie; **28** Wtedy będą mnie wzywać, a nie wysłucham; będą mnie szukać pilnie, lecz mnie nie znajdę. **29** Bo znienawidzili wiedzę i nie wybrali bojaźni PANA; **30** Ani nie chcieli mojej rady, [ale] gardzili każdym moim upomnieniem. **31** Dlatego spożyją owoc swoich dróg i będą nasyceni swymi radami. **32** Bo odstępstwo prostych zabije ich i szczęście głupich zgubi ich. **33** [Ale] kto mnie słucha, będzie mieszkać bezpiecznie i będzie wolny od strachu przed złem.

2 Synu mój, jeśli przyjmiesz moje słowa i zachowasz u siebie moje przykazania; **2** Nadstawiając swego ucha na mądrość i naklaniając swe serce ku rozumowi; **3** Tak, jeśli przywołasz roztropność i swoim głosem wezwiesz rozum; **4** Jeśli będziesz jej szukać jak srebra i poszukiwać jej jak ukrytych skarbów; **5** Wtedy zrozumiesz bojaźń PANA i dojdzieś do poznania Boga. **6** PAN bowiem daje mądrość, z jego ust [pochodzi] wiedza i rozum. **7** On [zachowuje] prawdziwą mądrość dla prawych; [on jest] tarczą dla tych, którzy postępują uczciwie; **8** Strzeże ścieżek sądu i chroni drogę swoich świętych. **9** Wtedy zrozumiesz sprawiedliwość, sąd, prawość i wszelką dobrą ścieżkę. **10** Gdy mądrość wejdzie do twojego serca i wiedza będzie miła twojej duszy; **11** [Wtedy] rozwaga będzie cię strzegła i rozum cię zachowa. **12** By uwolnić cię od zlej drogi [i] od człowieka, który mówi przewrotnie; **13** [Od tych], którzy opuszczają ścieżki prawości, żeby chodzić drogami ciemności; **14** [Który] się radują, gdy czynią зло, a cieszą się w złośliwej przewrotności; **15** Których ścieżki są kręte i [samii] są przewrotni na swoich drogach; **16** Aby cię uwolnić od cudzej kobiety, od obcej, która pochlebia łagodnymi słowami; **17** Która opuszcza przewodnika swojej młodości i zapomina o przymierzu swojego Boga; **18** Bo jej dom chyli się ku śmierci, a jej ścieżki ku umarłym; **19** Nikt z tych, którzy do niej wchodzą, nie wraca ani nie trafia na ścieżkę życia; **20** Abyś chodził drogą dobrych i przestrzegał ścieżek sprawiedliwych. **21** Prawi bowiem będą mieszkały na ziemi i nienaganni na niej pozostaną; **22** Ale niegodziwi będą wykorzenieni z ziemi i przewrotni będą z niej wyrwani.

3 Synu mój, nie zapominaj mego prawa, a niech twoje serce strzeże moich przykazań; **2** Bo przyniosą ci długie dni i lata życia oraz pokoju. **3** Niech cię nie opuszczają milosierdzie i prawda, przywiąż je do swojej szyi, wypisz je na tablicy swojego serca. **4** Wtedy znajdziesz laskę i uznanie w oczach Boga i ludzi. **5** Ufaj PANU z całego swego serca i nie polegaj na swoim rozumie. **6** Zważaj na niego we wszystkich swoich drogach, a on będzie prostować twoje ścieżki. **7** Nie bądź mądrym we własnych oczach, [ale] bój się PANA i odstęp od zła. **8** [To] da twemu ciału zdrowie i pokrzepienie twoim kościołom. **9** Czcij PANA swoim majątkiem i pierwocinami wszystkich twoich dochodów. **10** A twoje spichrza będą napełnione dostatkiem i twoje prasy będą przelewać się od nowego wina. **11** Synu mój, nie gardź karciennem PANA i nie zniechęcaj się jego upomnieniem. **12** Bo kogo PAN miluje, tego karze, jak ojciec syna, [którego] kocha. **13** Błogosławiony człowiek, który znajduje mądrość, i człowiek, który nabiera rozumu; **14** Gdyż jego nabycie jest lepsze niż

nabycie srebra, jego zdobycie [bardziej pożyteczne] jej, bo ona jest twoim życiem. **14** Nie chodź ścieżką niż złoto. **15** Jest droższa nad perły i żadna rzecz, niegodziwych i nie wchodź na drogę złych ludzi. **15** której pragniesz, nie dorówna jej. **16** Długie dni są w jej Unikaj jej, nie chodź po niej; odwróć się od niej i prawej ręce, a w lewej bogactwa i chwała. **17** Jej drogi omią [ja]; **16** Bo [oni] nie zasną, dopóki nie zrobią są drogami rozkoszy i wszystkie jej ścieżki spokojne. czegoś zlego; sen ich odleci, aż przywiodą [kogoś] **18** Jest drzewem życia dla tych, którzy się jej chwycą; do upadku; **17** Jedzą bowiem chleb nieprawości i piją a ci, którzy się jej trzymają, są błogosławieni. **19** Wino przemocy. **18** Ale ścieżka sprawiedliwych [jest] PAN ugruntował ziemię mądrości, a niebiosa umocnił jak jasne światło, które świeci coraz jaśniej aż do rozumem. **20** Dzięki jego wiedzy rozstąpiły się głębiny, dnia doskonałego. **19** Droga niegodziwych [jest] jak a obłoki spuszczają rosę. **21** Synu mój, niech [one] ci ciemność; nie wiedzą, o co mogą się potknąć. **20** Synu [z] oczu nie schodzą; strzeż prawdziwej mądrości i mój, zważaj na moje słowa; ku moim naukom naklon roz tropności; **22** A będą życiem twojej duszy i ozdobą swe ucho. **21** Niech nie schodzą ci z oczu, zachowaj je twojej szyi. **23** Wtedy będziesz bezpiecznie chodził w głębi twego serca. **22** [Sa] bowiem życiem dla tych, swoją drogą, a noga twoja się nie potknie. **24** Gdy którzy je znajdują, i lekarstwem dla całego ich ciała. się położysz, nie będziesz się lękał; a gdy zaśniesz, **23** Strzeż twego serca z całą pilnością, bo z niego twój sen będzie przyjemny. **25** Nie lękaj się nagiego tryska życia. **24** Odsuń od siebie przewrotność ust, strachu ani spustoszenia niegodziwych, gdy przyjdzie. oddał od siebie złośliwe wargi. **25** Niech twoje oczy **26** PAN bowiem będzie twoją ufnością i twojej nogi patrzą na wprost, a twoje powieki niech będą zwrócone będzie strzegł od sieci. **27** Nie wzbraniaj się dobrze przed siebie. **26** Uważaj na ścieżkę twoich nóg, aby czynić potrzebującemu, gdy stać cię na to, aby [dobrze] wszystkie twoje drogi były pewne. **27** Nie zbaczaj ani czynić. **28** Nie mów bliźniemu: Idź i przyjdź znowu, na prawo, ani na lewo; odwróć swoją nogę od zła. dam ci jutro, gdy masz to u siebie. **29** Nie knuj zła przeciwko swemu bliźniemu, gdy spokojnie mieszka obok ciebie. **30** Nie spieraj się z człowiekiem bez przyczyny, jeśli ci nic zlego nie wyrządził. **31** Nie zazdrość ciemieżcy i nie wybieraj żadnej z jego dróg. **32** Przewrotny bowiem budzi w PANU odrażę, ale jego tajemnica [jest] z prawymi. **33** Przekleństwo PANA [jest] w domu niegodziwego, lecz [PAN] błogosławi mieszkanie sprawiedliwych. **34** On szczydzi z szydrców, ale daje łaskę pokornym. **35** Mądrzy odziedziczą chwałę, a głupi poniosą harięb.

4 Słuchajcie, synowie, pouczenia ojca i zważajcie na to, abyście poznali roz tropność; **2** Bo daję wam dobrą naukę, nie porzucajcie mego prawa. **3** Byłem bowiem synem mego ojca i [mym] jedynakiem w oczach mojej matki. **4** On mnie uczył, mówiąc mi: Niech twoje serce zachowa moje słowa; strzeż moich przykazań, a będziesz żył. **5** Zdobwaj mądrość, zdobywaj roz tropność; nie zapominaj i nie odstępuj głosu moich wychowawców i nie nakłaniałem ucha od słów moich ust. **6** Nie opuszczaj jej, a będzie ku tym, którzy mnie nauczali! **14** O mało co nie cię strzegła; ukochaj ją, a zachowa cię. **7** Podstawą wpadłem we wszelkie nieszczęście wśród zebrania [wszystkiego jest] mądrość; zdobywaj mądrość i za cały i zgromadzenia. **15** Pij wodę z własnego zdroju i swój majątek zdobywaj roz tropność. **8** Wywyższaj ją, a wody płynące z twojego źródła! **16** Niech rozproszą ona wywyższy ciebie, rozsławi cię, gdy ją przyjmiesz. **9** Wdzięczną ozdobę włoży ci na głowę, obdarzy Nichech należą tylko do ciebie, a nie do obcych wraz cię koroną chwały. **10** Słuchaj, synu mój, i przyjmij z tobą. **18** Niech twój zdrój będzie błogosławiony i moje słowa, a pomnożą się lata twojego życia. **11** ciesz się żoną twojej młodości. **19** [Niech będzie jak] Nauczyłem cię drogi mądrości, po ścieżkach prawości wdzięczna łania i rozkoszna sarna; niech jej piersi cię wiodą; **12** Gdy [nim] pojdziesz, twoje kroki nie zawsze cię nasycają, nieustannie zachwycaj się jej będą sklepowane; a jeśli pobiegnesz, nie potkniesz miłością. **20** Dlaczego, synu mój, masz zachwycać się. **13** Trzymaj się karności, nie opuszczaj [jej], strzeż się obcą kobietą i obejmować piersi cudzej? **21** Gdyż

drogi człowieka są przed oczami PANA [i] waży [on] 32 Lecz kto cudzołyży z kobietą, jest pozbawiony wszystkie jego ścieżki. 22 Niegodziwego schwytają, rozsądku; kto tak robi, gubi swoją duszę. 33 Znajdzie jego własne nieprawości i uwikła się w powrozy swego grzechu. 23 Umrze z braku karności i będzie błądził z chłostę i wstyd, a jego harba nie będzie zmazana. 34 Bo zazdrość rozpala gniew mężczyznny i nie będzie poblaża w dniu zemsty. 35 Nie będzie miał względu na żaden okup i nie przyjmie darów, choćbyś najwięcej mu dawał.

6 Synu mój, jeśli poręczyłeś za swego bliźniego i dałeś porękę za obcego; związałeś się słowami ust twoich, schwytany jesteś mową twoich ust. 3 Uczyni więc tak, synu mój, uwolnij się, gdy wpadłeś w ręce swego bliźniego; idź, upokörz się i nalegaj na twego bliźniego. 4 Nie daj snu swoim oczom i nie pozwól powiekom drzemać. 5 Uwolnij się jak sarna z rąk [mysliwego] i jak ptak z ręki ptasznika. 6 Idź do mrówki, leniwce, przypatrz się jej drogom i bądź mądry; 7 Chociaż nie ma ona wodza ani przełożonego, ani pana; 8 To w lecie przygotowuje swój pokarm i gromadzi w żniwa swą żywność. 9 Jak długo będziesz leżał, leniwce? Kiedy wstaniesz ze swego snu? 10 Jeszcze trochę snu, trochę drzemania, trochę założenia rąk, aby zasnąć; 11 A twoje ubóstwo przyjdzie jak podróźny i twój niedostatek jak mąż uzbrojony. 12 Człowiek nikczemny i niegodziwy chodzi z przewrotnością na ustach; 13 Mruga swymi oczyma, mówi swymi nogami, wskazuje swymi palcami; 14 Przewrotność [jest] w jego sercu, stale kruje zło [i] sieje niezgodę. 15 Dlatego nagle spadnie na niego nieszczęście; nagle zostanie złamany i pozbawiony ratunku. 16 Jest sześć rzeczy, które nienawidzi PAN, siedem budzi w nim odraże: 17 szukając pilnie twojej twarzy i znalazłam cię. 18 Wyniosłe oczy, kłamiwy język i ręce, które przelewają, kobiercami swoje łożę, [przystrojone] rzeźbieniem i krew niewinną; 19 Serce, które kruje złe myśli; nogi, przeszceradłami z Egiptu. 20 Skropiłam swoje posłanie które spiesznie biegą do zła; 21 Fałszywy świadek, mirra, aloesem i cynamonem. 22 Chodź, upójmy się który mówi kłamstwa, i ten, który sieje niezgodę między miłośćią aż do rana, nacieszmy się miłością. 23 Bo braćmi. 24 Synu mój, strzeż przekazania twoego ojca i [mojego] męża nie ma w domu; pojedą w daleką nie odrzucaj prawa twojej matki. 25 Przywiąż je na drogę. 26 Wziął ze sobą worek pieniędzy; umówionego zawsze do serca twoego i zawieś je sobie na szyi. 27 Czy może ktoś wziąć ogień w zanadrze, a jego szaty się nie spalą? 28 Czy może ktoś chodzić po rozżarzonych węglach, a jego nogi się nie poparzą? 29 Tak ten, kto wchodzi do żony swego bliźniego; ktokolwiek ją dotknie, nie będzie bez winy. 30 Nie pogardza się złodziejem, jeśli kradnie, by nasycić swoją duszę, będąc głodnym; 31 Ale [jeśli] go złapią, zwróci siedmiokrotnie [albo] odda cały dobytek swego domu.

7 Synu mój, strzeż moich słów i przechowuj u siebie moje przekazania. 2 Strzeż moich przekazań, a będziesz żyły; [strzeż] mojego prawa jak żrenicy swych oczu. 3 Przywiąż je do swoich palców, wypisz je na tablicy twoego serca. 4 Mów do mądrości: Jesteś moją siostrą, a roztropność nazywaj przyjaciółką; 5 Aby cię strzegły przed cudzą żoną i przed obca, [która] mówi gładkie słowa. 6 Bo z okna swego domu wyglądałem przez kratę; 7 I zobaczyłem wśród prostych, zauważałem wśród chłopców nierożumnego młodzieńca; 8 Który przechodził ulicą blisko jej narożnika, idąc drogą do jej domu. 9 O zmierzchu, pod wieczór, w ciemności nocnej i w mroku. 10 A oto spotkała go kobieta w stroju nierządniczy, chytrego serca; 11 Wrzaskliwa i nieopanowana, której nogi nie mogą pozostać w domu: 12 Raz na dworze, raz na ulicach i czyha na każdym rogu. 13 Chwyciła go i pocałaowała, z bezczelną miną powiedziała do niego: 14 U mnie są ofiary pojednawcze; spełniłam złamany i pozbawiony ratunku. 15 Dlatego wyszłam ci naprzeciw, skoro szukaliłam pilnie twojej twarzy i znalazłam cię. 16 Obiłam serca; 17 Skropiłam swoje śluby. 18 Dlatego go i pocalała, z bezczelną miną powiedziała do niego: 19 U mnie są ofiary pojednawcze; spełniłam złamany i pozbawiony ratunku. 17 Skropiłam swoje posłanie które spiesznie biegą do zła; 18 Chodź, upójmy się który mówi kłamstwa, i ten, który sieje niezgodę między miłośćią aż do rana, nacieszmy się miłością. 19 Bo braćmi. 20 Synu mój, strzeż przekazania twoego ojca i [mojego] męża nie ma w domu; pojedą w daleką nie odrzucaj prawa twojej matki. 21 Przywiąż je na drogę. 22 Wziął ze sobą worek pieniędzy; umówionego zawsze do serca twoego i zawieś je sobie na szyi. 23 Bo kramiła go mnóstwem swoich Gdy będziesz chodził, poprowadzi cię; gdy zaśniesz, słów i zniewoliła go pochlebstwem swoich warg. 22 strzec cię będzie, a gdy się obudzisz, będzie mówić Wnet poszedł za nią jak wół prowadzony na rzeź i jak do ciebie; 23 Bo przekazanie [jest] pochodnia, prawo głupi na karę pęt. 23 Aż strzała przebije mu wątrobę; światłością, a upomnienia do karności są droga życia; spieszysz jak ptak w sidła, nie wiedząc, że [chodzi] o 24 Aby cię strzegły przed złą kobietą [i] przed gładkim jego życie. 24 Więc teraz słuchajcie mnie, synowie, i językiem obcej kobiety. 25 Nie pożądaj w twoim sercu zważajcie na słowa moich ust. 25 Niech twoje serce nie jej piękności i niech cię nie lowi swymi powiekami. zbacz na jej drogi i nie tułaj się po jej ścieżkach. 26 Bo 26 Bo dla kobiety nierządnej [zubożaje człowiek] o wielu zranionych strąciła i wielu mocarzy pozabijała. kawałek chleba, a żona cudzołyżna czyha na cenne życie. 27 Jej dom [jest] drogą do piekła, która wiedzie do 27 Jej dom [jest] drogą do piekła, która wiedzie do komnat śmierci. (Sheol h7585)

8 Czy mądrość nie woła i rozum nie wydaje swego głosu? 2 Stoi na szczytach wysokich miejsc, przy drodze, na rozstajach dróg. 3 Przy bramach, przy wejściu do miasta, przy wejściu, u drzwi wola: 4 Do was wołam, o mężowie, mój głos [kieruję] do synów ludzkich. 5 Prości, uczcie się rozwagi, a wy, głupi,

badźcie rozumnego serca. 6 Słuchajcie, bo będę mówić o rzeczach wzniosłych, a wargi moje otworzą się, aby [głosić] prawość. 7 Moje usta bowiem mówią zastawiła stół; 8 szczycach najwyższych miejsc miasta: 9 Sprawiedliwe są wszystkie słowa moich ust; nie ma w nich nic fałszywego ani przewrotnego. 10 Wszystkie są jasne dla rozumnego i prawe dla tych, którzy znajdują się, aby [glossać] prawość. 11 Lepsza bowiem jest mądrość niż wyborne złoto. 12 Ja, mądrość, mieszkam z rozwagą i odkrywam wiedzę rozropności. 13 Bojaźń PANA to jest prostym, niech wstapi; [a] do nierożumnego i wiedzę [raczej] niż wyborne złoto. 14 Moja [jest] rada i początkiem mądrości [jest] bojaźń PANA, a wiedza o prawdziwa mądrość, ja [jestem] rozropnością i moja jest moc. 15 Dzięki mnie królowie rządzą i władcy stanowią sprawiedliwość. 16 Dzięki mnie panują władcy i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 17 Miuję tych, twoja mądrość; a jeśli sztyderca, sam poniesiesz który mnie miło, a ci, którzy szukają mnie pilnie, szkodę. 18 Przy mnie [jest] bogactwo i chwała, lepszy niż złoto, nawet najczystsze złoto, a moje plony [lepsze] niż wyborne srebro. 19 Prowadzę ścieżką sprawiedliwości, pośród ścieżek sądu; 20 Aby tym, którzy mnie miło, dać w dziedzictwo majątek wieczny i napełnić ich skarbcy. 21 PAN posiadł mnie na początku swej drogi, przed swymi dziełami, przed wszystkimi czasy. 22 Przed wiekami zostałam ustanowiona, od początku; zanim powstała ziemia; 23 Gdy jeszcze nie było głębin, zostałam zrodzona, kiedy jeszcze nie było źródeł obfitujących w wody. 24 Zanim góry zostały założone, nim były pagórki, zostałam zrodzona. 25 Gdy jeszcze nie stworzył ziemii ani pól, ani początku prochu okręgu ziemskiego; 26 Kiedy przygotowywał niebiosa, byłam tam; gdy odmierzał okrag nad powierzchnią glebi; 27 Gdy w górze utwierdzał obłoki i umacniał źródła głębin; 28 Gdy wyznaczał morzu jego granice, by wody nie przekraczały jego rozkazu, kiedy ustalał fundamenty ziemi; 29 Byłam wtedy przy nim [jak] wychowanka i byłam [jego] radością każdego dnia, ciesząc się zawsze przed nim; 30 Radując się na okręgu jego ziemi, rozkoszując się synami ludzkimi. 31 Teraz więc, synowie, słuchajcie mnie, bo błogosławieni są ci, którzy strzegą moich dróg. 32 Słuchajcie pouczeń, nabądźcie mądrości i nie odrzucajcie jej. 33 Błogosławiony człowiek, który mnie słucha, czuwając u moich wrót każdego dnia i strzegąc odrzwi moich bram. 34 Bo kto mnie znajduje, znajduje życie i otrzyma łaskę od PANA. 35 Ale kto grzeszy przeciwko mnie, wyrządza krzywdę swojej duszy; wszyscy, którzy mnie nienawidzą, miło, śmierć.

9 Mądrość zbudowała sobie dom [i] wyciosała siedem słupów; 2 Zabiła swoje bydło, zmieszała wino i słypów; 3 Rozesłała swoje służące, woła na zupy, które zmieszałam. 4 Ktokoliek jest prostym, niech wstapi; [a] do nierożumnego i wiedzę [raczej] niż wyborne złoto. 5 Chodźcie, jedźcie mój chleb i pijcie wino, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię żyli, i chodźcie drogą rozropności. 6 Porzućcie głupotę, a będziecie i odkrywam wiedzę rozropności. 7 Kto upomina się twoje dni i przedłużą się lata [twojego] życia. 8 Nie strofuj sztydercy, nie dorówna jej. 9 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 10 zlej drogi i ust przewrotnych. 11 Lepsza bowiem sztyderce, ściaga na siebie hańbę, a kto strofuje jest mądrość niż perły i żadna rzecz, której pragniesz, niegodziwego, ten się plami. 12 Ja, mądrość, mieszkam z rozwagą, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię i odkrywam wiedzę rozropności. 13 Bojaźń PANA to miłował. 14 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 15 Dzieki mnie królów rządzą i władcy Jeśli będziesz mądry, tobie samemu będzie [służyła] i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 16 Dzieki mnie panują władcy i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 17 Miuję tych, twoja mądrość; a jeśli sztyderca, sam poniesiesz który mnie miło, a ci, którzy szukają mnie pilnie, szkodę. 18 Przy mnie [jest] bogactwo i chwała, lepszy niż złoto, nawet najczystsze złoto, a moje plony [lepsze] niż wyborne srebro. 19 Prowadzę ścieżką sprawiedliwości, pośród ścieżek sądu; 20 Aby tym, którzy mnie miło, dać w dziedzictwo majątek wieczny i napełnić ich skarbcy. 21 PAN posiadł mnie na początku swej drogi, przed swymi dziełami, przed wszystkimi czasy. 22 Przed wiekami zostałam ustanowiona, od początku; zanim powstała ziemia; 23 Gdy jeszcze nie było głębin, zostałam zrodzona, kiedy jeszcze nie było źródeł obfitujących w wody. 24 Zanim góry zostały założone, nim były pagórki, zostałam zrodzona. 25 Gdy jeszcze nie stworzył ziemii ani pól, ani początku prochu okręgu ziemskiego; 26 Kiedy przygotowywał niebiosa, byłam tam; gdy odmierzał okrag nad powierzchnią glebi; 27 Gdy w górze utwierdzał obłoki i umacniał źródła głębin; 28 Gdy wyznaczał morzu jego granice, by wody nie przekraczały jego rozkazu, kiedy ustalał fundamenty ziemi; 29 Byłam wtedy przy nim [jak] wychowanka i byłam [jego] radością każdego dnia, ciesząc się zawsze przed nim; 30 Radując się na okręgu jego ziemi, rozkoszując się synami ludzkimi. 31 Teraz więc, synowie, słuchajcie mnie, bo błogosławieni są ci, którzy strzegą moich dróg. 32 Słuchajcie pouczeń, nabądźcie mądrości i nie odrzucajcie jej. 33 Błogosławiony człowiek, który mnie słucha, czuwając u moich wrót każdego dnia i strzegąc odrzwi moich bram. 34 Bo kto mnie znajduje, znajduje życie i otrzyma łaskę od PANA. 35 Ale kto grzeszy przeciwko mnie, wyrządza krzywdę swojej duszy; wszyscy, którzy mnie nienawidzą, miło, śmierć.

9 Mądrość zbudowała sobie dom [i] wyciosała siedem słupów; 2 Zabiła swoje bydło, zmieszała wino i słypów; 3 Rozesłała swoje służące, woła na zupy, które zmieszałam. 4 Ktokoliek jest prostym, niech wstapi; [a] do nierożumnego i wiedzę [raczej] niż wyborne złoto. 5 Chodźcie, jedźcie mój chleb i pijcie wino, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię żyli, i chodźcie drogą rozropności. 6 Porzućcie głupotę, a będziecie i odkrywam wiedzę rozropności. 7 Kto upomina się twoje dni i przedłużą się lata [twojego] życia. 8 Nie strofuj sztydercy, nie dorówna jej. 9 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 10 zlej drogi i ust przewrotnych. 11 Lepsza bowiem sztyderce, ściaga na siebie hańbę, a kto strofuje jest mądrość niż perły i żadna rzecz, której pragniesz, niegodziwego, ten się plami. 12 Ja, mądrość, mieszkam z rozwagą, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię i odkrywam wiedzę rozropności. 13 Bojaźń PANA to miłował. 14 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 15 Dzieki mnie królów rządzą i władcy Jeśli będziesz mądry, tobie samemu będzie [służyła] i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 16 Dzieki mnie panują władcy i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 17 Miuję tych, twoja mądrość; a jeśli sztyderca, sam poniesiesz który mnie miło, a ci, którzy szukają mnie pilnie, szkodę. 18 Przy mnie [jest] bogactwo i chwała, lepszy niż złoto, nawet najczystsze złoto, a moje plony [lepsze] niż wyborne srebro. 19 Prowadzę ścieżką sprawiedliwości, pośród ścieżek sądu; 20 Aby tym, którzy mnie miło, dać w dziedzictwo majątek wieczny i napełnić ich skarbcy. 21 PAN posiadł mnie na początku swej drogi, przed swymi dziełami, przed wszystkimi czasy. 22 Przed wiekami zostałam ustanowiona, od początku; zanim powstała ziemia; 23 Gdy jeszcze nie było głębin, zostałam zrodzona, kiedy jeszcze nie było źródeł obfitujących w wody. 24 Zanim góry zostały założone, nim były pagórki, zostałam zrodzona. 25 Gdy jeszcze nie stworzył ziemii ani pól, ani początku prochu okręgu ziemskiego; 26 Kiedy przygotowywał niebiosa, byłam tam; gdy odmierzał okrag nad powierzchnią glebi; 27 Gdy w górze utwierdzał obłoki i umacniał źródła głębin; 28 Gdy wyznaczał morzu jego granice, by wody nie przekraczały jego rozkazu, kiedy ustalał fundamenty ziemi; 29 Byłam wtedy przy nim [jak] wychowanka i byłam [jego] radością każdego dnia, ciesząc się zawsze przed nim; 30 Radując się na okręgu jego ziemi, rozkoszując się synami ludzkimi. 31 Teraz więc, synowie, słuchajcie mnie, bo błogosławieni są ci, którzy strzegą moich dróg. 32 Słuchajcie pouczeń, nabądźcie mądrości i nie odrzucajcie jej. 33 Błogosławiony człowiek, który mnie słucha, czuwając u moich wrót każdego dnia i strzegąc odrzwi moich bram. 34 Bo kto mnie znajduje, znajduje życie i otrzyma łaskę od PANA. 35 Ale kto grzeszy przeciwko mnie, wyrządza krzywdę swojej duszy; wszyscy, którzy mnie nienawidzą, miło, śmierć.

9 Mądrość zbudowała sobie dom [i] wyciosała siedem słupów; 2 Zabiła swoje bydło, zmieszała wino i słypów; 3 Rozesłała swoje służące, woła na zupy, które zmieszałam. 4 Ktokoliek jest prostym, niech wstapi; [a] do nierożumnego i wiedzę [raczej] niż wyborne złoto. 5 Chodźcie, jedźcie mój chleb i pijcie wino, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię żyli, i chodźcie drogą rozropności. 6 Porzućcie głupotę, a będziecie i odkrywam wiedzę rozropności. 7 Kto upomina się twoje dni i przedłużą się lata [twojego] życia. 8 Nie strofuj sztydercy, nie dorówna jej. 9 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 10 zlej drogi i ust przewrotnych. 11 Lepsza bowiem sztyderce, ściaga na siebie hańbę, a kto strofuje jest mądrość niż perły i żadna rzecz, której pragniesz, niegodziwego, ten się plami. 12 Ja, mądrość, mieszkam z rozwagą, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię i odkrywam wiedzę rozropności. 13 Bojaźń PANA to miłował. 14 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 15 Dzieki mnie królów rządzą i władcy Jeśli będziesz mądry, tobie samemu będzie [służyła] i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 16 Dzieki mnie panują władcy i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 17 Miuję tych, twoja mądrość; a jeśli sztyderca, sam poniesiesz który mnie miło, a ci, którzy szukają mnie pilnie, szkodę. 18 Przy mnie [jest] bogactwo i chwała, lepszy niż złoto, nawet najczystsze złoto, a moje plony [lepsze] niż wyborne srebro. 19 Prowadzę ścieżką sprawiedliwości, pośród ścieżek sądu; 20 Aby tym, którzy mnie miło, dać w dziedzictwo majątek wieczny i napełnić ich skarbcy. 21 PAN posiadł mnie na początku swej drogi, przed swymi dziełami, przed wszystkimi czasy. 22 Przed wiekami zostałam ustanowiona, od początku; zanim powstała ziemia; 23 Gdy jeszcze nie było głębin, zostałam zrodzona, kiedy jeszcze nie było źródeł obfitujących w wody. 24 Zanim góry zostały założone, nim były pagórki, zostałam zrodzona. 25 Gdy jeszcze nie stworzył ziemii ani pól, ani początku prochu okręgu ziemskiego; 26 Kiedy przygotowywał niebiosa, byłam tam; gdy odmierzał okrag nad powierzchnią glebi; 27 Gdy w górze utwierdzał obłoki i umacniał źródła głębin; 28 Gdy wyznaczał morzu jego granice, by wody nie przekraczały jego rozkazu, kiedy ustalał fundamenty ziemi; 29 Byłam wtedy przy nim [jak] wychowanka i byłam [jego] radością każdego dnia, ciesząc się zawsze przed nim; 30 Radując się na okręgu jego ziemi, rozkoszując się synami ludzkimi. 31 Teraz więc, synowie, słuchajcie mnie, bo błogosławieni są ci, którzy strzegą moich dróg. 32 Słuchajcie pouczeń, nabądźcie mądrości i nie odrzucajcie jej. 33 Błogosławiony człowiek, który mnie słucha, czuwając u moich wrót każdego dnia i strzegąc odrzwi moich bram. 34 Bo kto mnie znajduje, znajduje życie i otrzyma łaskę od PANA. 35 Ale kto grzeszy przeciwko mnie, wyrządza krzywdę swojej duszy; wszyscy, którzy mnie nienawidzą, miło, śmierć.

9 Mądrość zbudowała sobie dom [i] wyciosała siedem słupów; 2 Zabiła swoje bydło, zmieszała wino i słypów; 3 Rozesłała swoje służące, woła na zupy, które zmieszałam. 4 Ktokoliek jest prostym, niech wstapi; [a] do nierożumnego i wiedzę [raczej] niż wyborne złoto. 5 Chodźcie, jedźcie mój chleb i pijcie wino, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię żyli, i chodźcie drogą rozropności. 6 Porzućcie głupotę, a będziecie i odkrywam wiedzę rozropności. 7 Kto upomina się twoje dni i przedłużą się lata [twojego] życia. 8 Nie strofuj sztydercy, nie dorówna jej. 9 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 10 zlej drogi i ust przewrotnych. 11 Lepsza bowiem sztyderce, ściaga na siebie hańbę, a kto strofuje jest mądrość niż perły i żadna rzecz, której pragniesz, niegodziwego, ten się plami. 12 Ja, mądrość, mieszkam z rozwagą, aby cię nie znienawidził; strofuj mądrogo, a będzie cię i odkrywam wiedzę rozropności. 13 Bojaźń PANA to miłował. 14 Upomij mądrogo, a będzie mądrzejszy; nienawidzić zła. Ja nienawidzę pychy, wyniosłości, poucz sprawiedliwego, a pomnoży swą wiedzę. 15 Dzieki mnie królów rządzą i władcy Jeśli będziesz mądry, tobie samemu będzie [służyła] i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 16 Dzieki mnie panują władcy i dostońnicy, wszyscy sędziowie ziemi. 17 Miuję tych, twoja mądrość; a jeśli sztyderca, sam poniesiesz który mnie miło, a ci, którzy szukają mnie pilnie, szkodę. 18 Przy mnie [jest] bogactwo i chwała, lepszy niż złoto, nawet najczystsze złoto, a moje plony [lepsze] niż wyborne srebro. 19 Prowadzę ścieżką sprawiedliwości, pośród ścieżek sądu; 20 Aby tym, którzy mnie miło, dać w dziedzictwo majątek wieczny i napełnić ich skarbcy. 21 PAN posiadł mnie na początku swej drogi, przed swymi dziełami, przed wszystkimi czasy. 22 Przed wiekami zostałam ustanowiona, od początku; zanim powstała ziemia; 23 Gdy jeszcze nie było głębin, zostałam zrodzona, kiedy jeszcze nie było źródeł obfitujących w wody. 24 Zanim góry zostały założone, nim były pagórki, zostałam zrodzona. 25 Gdy jeszcze nie stworzył ziemii ani pól, ani początku prochu okręgu ziemskiego; 26 Kiedy przygotowywał niebiosa, byłam tam; gdy odmierzał okrag nad powierzchnią glebi; 27 Gdy w górze utwierdzał obłoki i umacniał źródła głębin; 28 Gdy wyznaczał morzu jego granice, by wody nie przekraczały jego rozkazu, kiedy ustalał fundamenty ziemi; 29 Byłam wtedy przy nim [jak] wychowanka i byłam [jego] radością każdego dnia, ciesząc się zawsze przed nim; 30 Radując się na okręgu jego ziemi, rozkoszując się synami ludzkimi. 31 Teraz więc, synowie, słuchajcie mnie, bo błogosławieni są ci, którzy strzegą moich dróg. 32 Słuchajcie pouczeń, nabądźcie mądrości i nie odrzucajcie jej. 33 Błogosławiony człowiek, który mnie słucha, czuwając u moich wrót każdego dnia i strzegąc odrzwi moich bram. 34 Bo kto mnie znajduje, znajduje życie i otrzyma łaskę od PANA. 35 Ale kto grzeszy przeciwko mnie, wyrządza krzywdę swojej duszy; wszyscy, którzy mnie nienawidzą, miło, śmierć.

10 Przysłowia Salomona. Mądry syn sprawia ojcu radość, a głupi syn [jest] zgryzotą swojej matki. 2 Skarby niegodziwości nie przynoszą pozytku, lecz sprawiedliwość uwalnia od śmierci. 3 PAN nie pozwoli, by dusza sprawiedliwego cierpiąca głód, a rozproszy majątek niegodziwych. 4 Leniwa ręka prowadzi do nędzy, a ręka pracowita ubogaca. 5 Kto zbiera w lecie, jest synem rozropnym; syn, który śpi w czasie zniwa, przynosi hańbę. 6 Błogosławieństwa [sa] na głowie sprawiedliwego, a usta niegodziwych kryją nieprawość. 7 Pamięć sprawiedliwego jest błogosławiona, a imię niegodziwych zgnie. 8 [Człowiek] mądrogo serca przyjmuje przykazania, a gadatliwy głupiec upadnie. 9 Kto postępuje uczciwie, postępuje bezpiecznie, a kto jest przewrotny w swoich drogach, zostanie ujawniony. 10 Kto mruga okiem, przynosi cierpienie, a gadatliwy głupiec upadnie. 11 Usta sprawiedliwego są źródłem życia, a usta niegodziwych kryją nieprawość. 12 Nienawiść wzniecia kłopotnie, a miłość zakrywa wszystkie grzechy. 13 Na wargach rozumnego znajduje się mądrość, a kij na grzbiecie nierożumnego. 14 Mądrzy gromadzą wiedzę, a usta głupiego grożą zniszczeniem. 15 Majątek bogacza [jest] jego warownym miastem, a zniszczeniem ubogich jest ich nędza. 16 Praca sprawiedliwego [prowadzi]

do życia, a dochód niegodziwych do grzechu. 17 Kto przestrzega karności, [idzie] ścieżką życia, a kto gardzi upomnieniem, błądzi. 18 Kto kryje nienawiść klątwymi wargami i kto rozglasza oszczerstwo, jest głupcem. 19 Wielomówność nie bywa bez grzechu, a kto powściaga się swoje wargi, jest roztropny. 20 Język sprawiedliwego jest wybornym srebrem, [a] serce niegodziwych jest roztrąbem. 21 Wargi sprawiedliwego żywą wielu, a głupi umierają przez brak rozumu. 22 Błogosławieństwo PANIA wzbogaca i nie przynosi z sobą zmartwień. 23 Dla głupiego popelnić haniebny czyn to zabawa, a człowiek roztrąbem [trzyma się] mądrości. 24 Niegodziwego spotka to, czego się boi, a sprawiedliwym [Bóg] daje to, czego pragną. 25 Jak wicher przemija, [tak] niegodziwy Czym ocet dla zębów i dym dla oczu, tym [jest] leniwy dla tych, którzy go posyłają. 27 Bojaźń PANA przedłuża dni, a lata niegodziwego będą skrócone. 28 Oczekiwanie sprawiedliwych przynosi radość, a nadzieja niegodziwych zginie. 29 Droga PANA jest mocą dla prawego, a zgubą dla czyniących nieprawość. 30 Sprawiedliwy nigdy się nie zachwieje, a niegodziwi nie będą mieszkać na ziemi. 31 Usta sprawiedliwego wydają mądrość, a język przewrotny będzie wycięty. 32 Wargi sprawiedliwego wiedzą, co wypada, a usta niegodziwych są przewrotne.

do życia, a mocarze zdobywają bogactwa. 17 Człowiek miłośnny czyni dobrze swej duszy, a okrutnik dręczy własne ciało. 18 Niegodziwy czyni zwodnicze dzieło, a kto sieje sprawiedliwość, [ma] zapłatę pewną. 19 Jak sprawiedliwość [prowadzi] do życia, tak do przewrotnego serca budzą odrażę w PANU, a podobają mu się ci, których droga jest prawa. 21 Zły nie uniknie kary, choćby [innych] wezwał na pomoc, a potomstwo PANA ocalone. 22 [Czym] złoty kolczyk w ręku świń, [tym] piękna kobieta pozbawiona kary, choćby [innych] wezwał na pomoc, a potomstwo PANA ocalone. 23 Pragnieniem sprawiedliwych jest tylko Jeden hojnie rozdaje, a jednak mu przybywa, [drugi] nad miarę skąpi, a ubożeje. 25 Człowiek szczodry będzie bogatszy, a kto [innych] syci, sam też będzie nasyceny. 26 Kto zatrzymuje zboże, tego lud przeklinie, a błogosławieństwo [będzie] nad głową tego, który je sprzedaje. 27 Kto pilnie szuka dobrego, zdobędzie nadzieja niegodziwych zginie. 28 Droga PANA jest przychylność, lecz kto szuka zła, przyjdzie ono na niego. 28 Kto ufność pokłada w swych bogactwach, ten upadnie, a sprawiedliwi będą zielenić się jak latorośl. 29 Kto niepokoi swój dom, odziedziczy wiatr, a głupi będzie sługą mądrego. 30 Owoc sprawiedliwego [jest] drzewem życia; a kto zyskuje dusze, jest mądry. 31 [Jeśli] sprawiedliwy otrzyma zapłatę na ziemi, to tym bardziej niegodziwy i grzesznik.

11 Falszywa waga budzi odrażę w PANU, ale podobają mu się uczciwe odważniki. 2 Za puchą, przychodzi hańba, a u pokornych jest mądrość. 3 Uczciwość prawych poprowadzi ich, lecz grzeszników zgubi ich przewrotność. 4 Bogactwa nie pomogą w dniu gniewu, ale sprawiedliwość ocalą od śmierci. 5 Sprawiedliwość nienagannego toruje mu drogę, a niegodziwy upadnie przez swoją niegodziwość. 6 Sprawiedliwość prawych ocali ich, a przewrotni będą schwytani w swojej przewrotności. 7 Gdy umiera niegodziwy, ginie [jego] nadzieję, a oczekiwanie niesprawiedliwych znika. 8 Sprawiedliwy bywa wybawiony z ucisku, a na jego miejsce przychodzi niegodziwy. 9 Obludnik ustami niszczy swego bliźniego, a sprawiedliwi bywają wybawieni dzięki wiedzy. 10 Gdy sprawiedliwym się powodzi, miasto się cieszy, a gdy giną niegodziwi, panuje radość. 11 Dzięki błogosławieństwu prawych wznowi się miasto, a usta niegodziwych je burzą. 12 Nierozumny gardzi swym bliźnim, a człowiek roztropny milczy. 13 Plotkarz wyjawia tajemnice, ale człowiek wiernego serca ukrywa [powierzona] sprawę. 14 Gdzie nie ma dobrej rady, lud upada, a gdzie wielu radców, tam jest wybawienie. 15 Bardzo sobie szkodzi, kto ręczy za obcego, a kto nienawidzi poręki, jest bezpieczny. 16 Miła kobieta

dostępuje chwały, a mocarze zdobywają bogactwa. 17 Człowiek miłośnny czyni dobrze swej duszy, a okrutnik dręczy własne ciało. 18 Niegodziwy czyni zwodnicze dzieło, a kto sieje sprawiedliwość, [ma] zapłatę pewną. 19 Jak sprawiedliwość [prowadzi] do życia, tak do przewrotnego serca budzą odrażę w PANU, a podobają mu się ci, których droga jest prawa. 21 Zły nie uniknie kary, choćby [innych] wezwał na pomoc, a potomstwo PANA ocalone. 22 [Czym] złoty kolczyk w ręku świń, [tym] piękna kobieta pozbawiona kary, choćby [innych] wezwał na pomoc, a potomstwo PANA ocalone. 23 Pragnieniem sprawiedliwych jest tylko Jeden hojnie rozdaje, a jednak mu przybywa, [drugi] nad miarę skąpi, a ubożeje. 25 Człowiek szczodry będzie bogatszy, a kto [innych] syci, sam też będzie nasyceny. 26 Kto zatrzymuje zboże, tego lud przeklinie, a błogosławieństwo [będzie] nad głową tego, który je sprzedaje. 27 Kto pilnie szuka dobrego, zdobędzie nadzieję niegodziwych zginie. 28 Droga PANA jest przychylność, lecz kto szuka zła, przyjdzie ono na niego. 28 Kto ufność pokłada w swych bogactwach, ten upadnie, a sprawiedliwi będą zielenić się jak latorośl. 29 Kto niepokoi swój dom, odziedziczy wiatr, a głupi będzie sługą mądrego. 30 Owoc sprawiedliwego [jest] drzewem życia; a kto zyskuje dusze, jest mądry. 31 [Jeśli] sprawiedliwy otrzyma zapłatę na ziemi, to tym bardziej niegodziwy i grzesznik.

12 Kto kocha karność, kocha wiedzę, a kto nienawidzi upomnienia, jest głupi. 2 Dobry [człowiek] zdobędzie łaskę PANA, ale [PAN] potępi podstępego. 3 Człowiek nie umocni się niegodziwością, lecz korzeń sprawiedliwych nie będzie poruszony. 4 Żona cnotliwa [jest] koroną swego męża, ale ta, która go hańbi, [jest] jak zgnilizna w jego kościach. 5 Myśli sprawiedliwych są prawe, a rady niegodziwych zdradliwe. 6 Słowa niegodziwych czynią na krew, lecz usta prawych ocalą ich. 7 Niegodziwi zostają powaleni i już ich nie ma, a dom sprawiedliwych się ostoi. 8 Człowiek będzie chwalony za jego mądrość, a kto jest przewrotnego serca, zostanie wzgardzony. 9 Lepszy [jest człowiek] wzgardzony, który ma sługę, niż ten, kto się chwali, a któremu brak chleba. 10 Sprawiedliwy dba o życie swego bydła, a serce niegodziwych jest okrutne. 11 Kto uprawia swoją ziemię, nasyci się chlebem, a kto naśladuje próżnujących, jest nierozumny. 12 Niegodziwy pragnie sieci złych, a korzeń sprawiedliwych wydaje [owoc]. 13 Zły zostaje usidlony przez grzech swoich warg, a sprawiedliwy wyjdzie z ucisku. 14 Człowiek nasyci się dobrem z owocu swoich ust, a za [dzieł] swoich rąk otrzyma zapłatę. 15 Droga głupiego [wydaje się] słuszną w jego oczach, ale kto słucha rady, jest mądry. 16 Gniew

głupiego objawia się od razu, a roztropny skrywa od zła budzi odrazę w głupcach. 20 Kto przestaje z hańbą. 17 Kto mówi prawdę, wyraża sprawiedliwość, mądrymi, będzie mądry, a towarzysz głupców będzie ale fałszywy świadek – oszustwo. 18 Znajdzie się zniszczony. 21 Nieszczęście ściga grzeszników, a taki, którego [słowa] są jak miecz przesywający, lecz sprawiedliwych [Bóg] nagrodzi dobrem. 22 Dobry język mądrych [jest] lekarstwem. 19 Prawdomówne [człowiek] zostawia dziedzictwo dzieciom [swoich] wargi będą trwać na wieki, ale język kłamiły [trwa] dzieci, a majątek grzesznika jest zachowany dla króciutko. 20 Podstęp [jest] w sercu tych, którzy knują sprawiedliwego. 23 Obfita żywność jest na roli ubogich, zło, lecz u doradzających pokój [jest] radość. 21 lecz i ta może niszczyć przez nieroztropność. 24 Kto Sprawiedliwego nie spotka żadne зло, ale niegodziwi oszczędza swą rózgę, nienawidzi swego syna, a kto go będą pełni nieszczęścia. 22 Wargi kłamiły budzą kocha, karze w porę. 25 Sprawiedliwy je i syci swoją duszę, a żołądek niegodziwych cierpi niedostatek.

13 Mądry syn [przymyka] pouczenie ojca, a szyderca nie słucha strofowania. 2 Człowiek będzie spożywać dobro z owocu swoich ust, a dusza przewrotnych [będzie spożywać] przemoc. 3 Kto strzeże swych ust, strzeże swojej duszy; kto [szeroko] otwiera swe wargi, będzie zniszczony. 4 Dusza leniwego pragnie, a nic nie ma, a dusza pracowitych zostanie obficie nasycona. 5 Sprawiedliwy nienawidzi kłamiłego słowa, a niegodziwy staje się obrzydliwy i zhańbiony. 6 Sprawiedliwość strzeże tego, który postępuje uczciwie, a niegodziwość powala grzesznika. 7 Znajduje się taki, który czyni siebie bogatym, a nie ma nic; inny czyni siebie ubogim, choć ma wiele bogactw. 8 Okupem za życie człowieka jest jego bogactwo, a ubogi nie słucha strofowania. 9 Radośnie błyszczy światło sprawiedliwych, a pochodnia niegodziwych zgąśnie. 10 Spór powstaje tylko dzięki pysze, a mądrość jest przy tych, co przyjmują radę. 11 Łatwo zdobyte bogactwo zmniejsza się, a kto je gromadzi [swą] ręką, pomnaża je. 12 Przedłużająca się nadzieję sprawia ból sercu, a spełnione pragnienie [jest] drzewem życia. 13 Kto gardzi słowem [Bożym], ten zginie, a kto się boi przykazania, dostanie nagrodę. 14 Prawo mądrego jest źródłem życia, by uniknąć sideli śmierci. 15 Prawdziwy rozum daje laskę, a droga przewrotnych jest ciężka. 16 Każdy roztropny postępuje rozważnie, a głupi ujawnia głupotę. 17 Niegodziwy posłaniec popada w zło, a wierny wysłannik jest lekarstwem. 18 Ubóstwo i hańba [spadną na] tego, który odrzuca karność, a kto szanuje upomnienia, dozna czci. 19 Spełnione pragnienie jest słodkie dla duszy, a odwrócenie się

14 Mądra kobieta buduje swój dom, a głupia burzy go własnymi rękami. 2 Kto postępuje w sposób prawy, boi się PANA, a przewrotny na swoich drogach gardzi nim. 3 W ustach głupiego jest rózga pychy, a mądrych strzegą ich wargi. 4 Gdzie nie ma wołów, złób jest pusty, lecz dzięki sile wołów mnoży się obfitość zboża. 5 Wierny świadek nie kłamie, a fałszywy świadek mówi kłamstwa. 6 Szyderca szuka mądrości, a nie [znajduje], lecz rozumнемu wiedza [przychodzi] łatwo. 7 Odsuń się od głupiego, gdyż nie znajdziesz [u niego] warg rozumnych. 8 Mądrość roztropnego [to] poznanie swojej drogi, a głupota głupich [jest] oszustwo. 9 Głupcy szydżą z grzechu, a u prawych [jest] przychylność. 10 Serce zna własną gorycz, a obcy nie wtrąca się w jego radość. 11 Dom niegodziwych będzie zgładzony, a mieszkanie prawych zakwitnie. 12 Jest droga, która człowiekowi wydaje się słusza, lecz końcem jej jest droga do śmierci. 13 Nawet w śmiechu serceboleje, a końcem [takiej] wesołości [jest] smutek. 14 Serce odstępca nasyci się jego drogami, a dobry człowiek – swoimi. 15 Prosty wierzy każdemu słowu, a roztropny zważa na swoje kroki. 16 Mądry boi się i odwraca się od zła, ale głupi w swym szaleństwie jest pewny siebie. 17 [Człowiek] porywczy popełnia głupstwa, a podstępny jest zniemawidzony. 18 Prości ludzie dziedziczą głupotę, a roztropni są koronowani wiedzą. 19 Źli kłaniają się przed dobrymi, a niegodziwi u bram sprawiedliwego. 20 Ubogi jest zniemawidzony nawet przez swego bliźniego, a bogaty ma wielu przyjaciół. 21 Kto gardzi swym bliżnim, ten grzeszy, a kto lituje się nad ubogimi, jest błogosławiony. 22 Czyż nie błędą ci, którzy obmyślają zło? Ale miłosierdzie i prawda są z tymi, którzy obmyślają dobro. 23 Każda praca [przynosi] pożytek, a [puste] słowa [prowadzą] do nędzy. 24 Koroną mądrych [jest ich] bogactwo, ale głupota głupich [pozostaje] głupotą. 25 Prawdomówny świadek ocalą dusze, a fałszywy mówi kłamstwa. 26 W bojaźni PANA jest mocne zaufanie, a jego synowie będą mieć ucieczkę. 27 Bojaźń PANA jest źródłem życia, by uniknąć sideli śmierci. 28 Liczny lud to chwała

króla, a brak ludu to zguba władcę. 29 Nieskory do przyjemne. 27 Kto jest chciwy zysku, ściaga kłopoty gniewu jest bardzo roztropny, lecz porywczy wywyższa na własny dom, a kto nienawidzi darów, będzie żył głupotę. 30 Zdrowe serce jest życiem ciała, a zazdrość 28 Serce sprawiedliwego rozmyśla nad odpowiedzią, jest zgnilizną kości. 31 Kto gnębi ubogiego, uwłacza a usta niegodziwych tryskają złymi rzecząmi. 29 jego Stwórcy, a czci go ten, kto lituje się nad ubogim. PAN jest daleko od niegodziwych, ale wysłuchuje 32 Niegodziwy zostaje wygnany z powodu swojego zła, modlitwy sprawiedliwych. 30 Światło oczu rozwesela a sprawiedliwy ma nadzieję [nawet] w [czasie] swojej serce, a dobra wieś tuczy kości. 31 Ucho, które śmierci. 33 Mądrość spoczywa w sercu rozumnego, słucha upomnienia życia, będzie mieszkać pośród a [co jest] w sercu głupich, wychodzi na jaw. 34 mądrych. 32 Kto odrzuca karność, gardzi własną Sprawiedliwość wywyższa naród, a grzech jest hańbą duszą, a kto przyjmuje upomnienie, nabiera rozumu. 33 narodów. 35 Król jest przychylny dla roztropnego sługi, Bojaźń PANA [jest] pouczeniem w mądrości, a pokora lecz gniewa się [na tego], który [przynosi] hańbę. poprzedza chwałę.

15 Łagodna odpowiedź usmierza zapalczystość, a 16 W człowieku są zamysły serca, ale odpowiedź przykro słowa wzniecają gniew. 2 Język mądrych języka jest od PANA. 2 Wszystkie drogi człowieka zdobi wiedzę, ale usta głupich tryskają głupotą. 3 są czyste w jego oczach, ale PAN waży duchy. 3 Oczy PANA są na każdym miejscu, upatrują złych Powierz PANU swe dzieła, a twoje zamysły będą i dobrych. 4 Zdrowy język [jest] drzewem życia, a utwierdzone. 4 PAN uczynił wszystko dla samego jego przewrotność [jest] zniszczeniem dla ducha. 5 siebie, nawet niegodziwego na dzień zła. 5 Każdy, który Głupi gardzi pouczeniem swego ojca, a kto przyjmuje jest wyniosłego serca, budzi odrażę w PANU; choć upomnienia, jest roztropny. 6 W domu sprawiedliwego weźmie innych do pomocy, nie uniknie kary. 6 Dzięki [jest] wielki dostatek, a w dochodach niegodziwego miłosierdzia i prawdzie oczyszczają się nieprawość, jest zamieszanie. 7 Wargi mądrych szerzą wiedzę, a w bojaźni PANA oddalamy się od zła. 7 Gdy a serce głupich nie. 8 Ofiara niegodziwych budzi drogi człowieka podobają się PANU, to godzi z nim odrażę w PANU, [a] modlitwa prawych mu się podoba. nawet jego nieprzyjaciół. 8 Lepiej mieć mało ze 9 Droga niegodziwego wzbudza odrażę w PANU, a sprawiedliwością niż wiele dochodów nieprawnych. 9 miłuje on tego, kto podąża za sprawiedliwością. 10 Serce człowieka obmyśla swe drogi, ale PAN kieruje Sroga kara [należy się] temu, kto zbacza z drogi, a kto jego krokami. 10 Wyrok Boży [jest] na wargach króla; nienawidzi upomnień, umrze. 11 Piekło i zatrucie [sa] jego usta nie błądzą w sądzie. 11 Sprawiedliwa waga przed PANEM; o ileż bardziej serca synów ludzkich. i szale [należą do] PANA i wszystkie odważniki w (Sheol h7585) 12 Szyderca nie miłuje tego, który go worku są jego dzielem. 12 Popelnienie niegodziwości strofuje, ani nie pójdzie do mądrych. 13 Radosne budzi odrażę w królach, bo sprawiedliwością tron jest serce rozwesela twarz, [ale] gdy smutek w sercu, duch umocniony. 13 Wargi sprawiedliwe są rozkoszą królów, jest przygnębiony. 14 Serce rozumne szuka wiedzy, kochają oni tego, który mówi to, co słuszne. 14 Gniew a usta głupich karmią się głupotą. 15 Wszystkie dni króla jest posłańcem śmierci, ale mądry człowiek strapionego [sa] złe, ale kto jest wesołego serca, ma przeblaga go. 15 W jasności twarzy króla [jest] życie, a nieustanną uczęstę. 16 Lepiej [mieć] mało z bojaźnią, jego przychylność jest jak obłok z późnym deszczem. PANA niż wielki skarb z kłopotem. 17 Lepsza jest 16 O wiele lepiej jest nabyć mądrość niż złoto; a nabyć potrawa z jarzyn, gdzie miłość, niż tuczny wół, gdzie rozum lepiej niż srebro. 17 Droga prawych [to] odstąpić panuje nienawiść. 18 Człowiek gniewny wszczyna od zła; kto strzeże swojej drogi, strzeże swej duszy. 18 kłótnie, a nieskory do gniewu łagodzi spory. 19 Droga Pycha poprzedza zgubę, a wyniosły duch – upadek. leniwego jest jak plot cierniowy, a ścieżka prawych 19 Lepiej być uniżonego ducha z pokornymi, niż dzielić jest wyrównana. 20 Mądry syn jest radością ojca, łup z pysznymi. 20 Kto zważa na słowo, znajdzie się głupi gardzi własną matką. 21 Głupota dobro, a kto ufa PANU, [jest] błogosławiony. 21 Kto [jest] radością dla nierozumnego, a człowiek roztropny [jest] mądrością serca, zwie się rozumnym, a słodycz postępuje uczciwie. 22 Gdzie nie ma rady, nie udają, warg pomnaża wiedzę. 22 Rozum [jest] zdrojem życia się zamysły; powiodą się zaś przy mnóstwie doradców. dla tych, którzy go mają, a pouczenie głupich jest 23 Człowiek cieszy się z odpowiedzi swoich ust, a głupota. 23 Serce mądrogo czyni jego usta roztropnymi słowo powiedziane we właściwym czasie jakże jest i dodaje nauki jego wargom. 24 Miłe słowa są [jak] dobrze! 24 Droga życia dla mądrogo [jest] w górze, aby plaster miodu, słodycz dla duszy i lekarstwo dla kości. uniknąć głębokiego piekła. (Sheol h7585) 25 PAN zniszczy 25 Jest droga, która [wydaje się] człowiekowi słuszną, dom pysznych, a utwierdzi granicę wdowy. 26 Myśli ale jej końcem jest droga do śmierci. 26 Robotnik zlego budzą odrażę w PANU, a słowa czystych [sa] pracuje dla siebie, bo usta pobudzają go [do tego]. 27

Człowiek nikczemny wykopuje zło, a na jego wargach jakby ogień płonący. **28** Człowiek przewrotny rozsiewa spory, a plotkarz rozdziela przyjaciół. **29** Człowiek roztrąpny [jest] zacnego ducha. **28** Nawet głupi, gdy gwałtowny zwabia swego bliźniego i wprowadza go na drogę niedobrą. **30** Mruga swymi oczami, by knuć podstępę; rusza wargami i popełnia zło. **31** Siwa głowa [jest] koroną chwały, zdobywa się ją na drodze sprawiedliwości. **32** Lepszy jest nieskory do gniewu niż mocarz, a kto panuje nad swym duchem, [jest lepszy] niż ten, kto zdobywa miasto. **33** Losy wrzuca się w zanadrze, ale całe rozstrzygnięcie ich zależy od PANA.

17 Lepszy [jest] kęs suchego [chleba], a przy tym spokój, niż dom pełen bydła ofiarnego z kłotnią. **2** Śluga roztrąpny będzie panował nad synem, który przynosi hańbę, i wraz z [jego] braćmi będzie miał udział w dziedzictwie. **3** Tygiel dla srebra, piec dla złota, ale serca bada PAN. **4** Zły zważy na wargi fałszywe, a kłamca słucha przewrotnego języka. **5** Kto naśmiewa się z ubogiego, uwłacza jego Stwórcy, a kto się cieszy z nieszczęścia, nie uniknie kary. **6** Koroną starców są synowie synów, a chlubą synów są ich ojcowie. **7** Poważna mowa nie przystoi głupiemu, tym mniej kłamięce usta dostojuńkowi. **8** Dar jest [jak] drogocenny kamień w oczach tego, kto go posiada; gdziekolwiek [z nim] zmierza, ma powodzenie. **9** Kto kryje grzech, szuka miłości, a kto wyjawia sprawę, rozdziela przyjaciół. **10** Nagana lepiej działa na rozumnego niż sto razów na głupiego. **11** Zły szuka jedynie buntu; dlatego zostanie wysłany przeciw niemu okrutny posłaniec. **12** [Lepiej] człowiekowi spotkać się z niedźwiedzicą, której zabrano młode, niż z głupim w jego głupocie. **13** Kto odpłaca złem za добро, temu zło z domu nie ustąpi. **14** Kto zaczyna kłotnię, [jest jak] ten, co puszczają wodę; [dlatego] zaniechaj sporu, zanim wybuchnie. **15** Kto usprawiedliwia niegodziwego i kto potępia sprawiedliwego, obaj budzą odrazę w PANU. **16** Na co w ręku głupiego pieniądz, by zdobyć mądrość, [skoro] nie ma rozumu? **17** Przyjaciel kocha w każdym czasie, a brat rodzi się w nieszczęściu. **18** Nierozumny człowiek daje porękę i ręczy na oczach przyjaciela. **19** Kto kocha grzech, kocha spór, a kto podwyższa swoją bramę, szuka zagłady. **20** Przewrotny w sercu nie znajduje dobra, a kto ma przewrotny język, wpadnie w зло. **21** Kto spłodzi głupca, [zrobi to] na swój smutek, a ojciec głupiego nie doznaje radości. **22** Wesołe serce działa dobrze [jak] lekarstwo, a przygnębiony duch wysusza kości. **23** Niegodziwy bierze dar z zanadrza, aby wypaczać ścieżki sądu. **24** Mądrość [jest] przed obliczem rozumnego, a oczy głupca są aż na kraiku ziemi. **25** Głupi syn jest zmartwieniem dla ojca i goryczą dla rodzicielki. **26** Zaprawdę to niedobrze wymierzyć karę sprawiedliwemu ani bić władców za prawość.

27 Kto ma wiedzę, powiega swoje słowa, człowiek rozstrojny [jest] zacnego ducha. **28** Nawet głupi, gdy milczy, uchodzi za mądrego, [a] kto zamknię swoje wargi – za rozumnego.

18 Samolub szuka tego, co mu się podoba, i wraca się w każdą sprawę. **2** Głupi nie ma upodobania w rozumie, lecz w tym, co serce mu objawia. **3** Gdy przychodzi niegodziwy, przychodzi też pogarda, a z hańbą uraganie. **4** Słowa ust człowieka są jak głębokie wody, a źródło mądrości jak płynący potok. **5** Niedobrze przez względ na osobę niegodziwą krzywdzić sprawiedliwego w sądzie. **6** Wargi głupiego wchodzą w spór, a jego usta wołają o razy. **7** Usta głupiego [sa] jego zguba, a jego wargi sidłem jego duszy. **8** Słowa plotkarza są jak rany i przenikają do głębi wnętrznosci. **9** Kto jest niedbały w pracy, jest bratem marnotrawcy. **10** Imię PANA [jest] potężną wieżą, sprawiedliwy ucieka do niej i jest bezpieczny. **11** Zamożność bogacza [jest] jego warownym miastem i jak wysoki mur w jego wyobrażeniu. **12** Przed upadkiem serca człowieka jest wyniosłe, a chwałę poprzeda pokora. **13** Kto odpowiada, zanim wysłucha, [ujawnia] głupotę i [ściąga na] siebie hańbę. **14** Duch człowieka zniesie jego chorobę, ale który zniesie straponego ducha? **15** Serce rozumnego zdobywa wiedzę, a ucho mądrych szuka wiedzy. **16** Dar człowieka toruje mu drogę i prowadzi go przed wielkimi. **17** Ten, który jest pierwszy w swojej sprawie, [zdaje się] sprawiedliwy, ale przychodzi jego bliźni i sprawdza go. **18** Los kładzie kres sporom i rozstrzyga między moźnymi. **19** Brat obrażony [trudniejszy do zdobycia] niż warowne miasto, a spory są jak rygle w zamku. **20** Owocem swoich ust nasyci człowiek swoje wnętrze, nasyci się plonem swych warg. **21** Śmierć i życie są w mocy języka, a kto go miłuje, spożyje jego owoc. **22** Kto znalazł żonę, znalazł coś dobrego i dostąpił łaski od PANA. **23** Ubogi prosi pokorne, ale bogaty odpowiada surowo. **24** Człowiek, który ma przyjaciół, musi obchodzić się z nimi po przyjacielsku, a jest przyjaciół, który przylgnie bardziej niż brat.

19 Lepszy jest ubogi, który postępuje uczciwie, niż człowiek o przewrotnych wargach, który jest głupcem. **2** Nie jest też dobrze, by dusza nie miała wiedzy, a kto jest przedkich nóg, grzeszy. **3** Głupota człowieka wypacza jego drogę, a jego serce zapala się gniewem przeciwko PANU. **4** Bogactwo przyciąga wielu przyjaciół, ale ubogi zostaje odłączony od przyjaciela. **5** Fałszywy świadek nie uniknie kary, a [któ] mówi kłamstwa, nie ujdzie. **6** Wielu uprasza o przychylność dostojuńnika i każdy jest przyjacielem człowieka hojnego.

7 Wszyscy bracia ubogiego nienawidzą go, tym bardziej powiedzieć: Oczyściem swoje serce, jestem czysty oddalają się od niego [jego] przyjaciele; ściga ich od swego grzechu? 10 Dwojakie odważniki i dwojaka słowami, ale ich nie ma. 8 Kto zdobywa rozum, miłuje miara – obydwa budzą odrazę w PANU. 11 Nawet swoją duszę, a [któ] strzeże roz tropności, znajdzie dziecko poznaje się po uczynkach, czy jego czyn jest dobro. 9 Falszywy świadek nie uniknie kary, a kto mówi czysty i prawy. 12 Ucho, które słyszy, i oko, które kłamstwa, zginie. 10 Głupiemu nie przystoi życie w widzi, oba uczynił PAN. 13 Nie kochaj spania, byś rozkoszach, tym mniej służd panować nad książętami. nie zubożała; otwórz oczy, a nasycisz się chlebem. 11 Roz tropność człowieka powściąga jego gniew, a 14 [To] liche, [to] liche, mówi kupujący, ale chwali jego chwałą, [jest] darować wykroczenie. 12 Gniew się, gdy odchodzi. 15 Istnieje złoto i obfitość perel, króla jest jak ryk lwa, a jego przychylność jak rosa na ale wargi rozumne są kosztownym klejnotem. 16 trawie. 13 Głupi syn jest utrapieniem dla swego ojca, Zabierz szatę tego, [który ręczył] za obcego, a od a kłotliwa żona jest jak nieustanne kapanie z dachu. tego, [który ręczył] za cudzą kobietę, zabierz zastaw. 14 Dom i bogactwo [sa] dziedzictwem po ojcach, ale 17 Chleb oszustwa smakuje człowiekowi, ale potem roz tropna żona jest od PANA. 15 Lenistwo pograża w jego usta będą napełnione piaskiem. 18 Zamysły są twardym śnie, a leniwa dusza będzie cierpieć głód. 16 utwierdzone dzięki radzie, a wojnę prowadź z roz wagą. Kto przestrzega przykazania, zachowuje swoją duszę, 19 Plotkarz zdradza tajemnice; dlatego nie zadawaj [ale] kto gardzi swymi drogami, zginie. 17 Kto lituje się z tym, który pochlebia wargami. 20 Kto złorzeczy się nad ubogim, pożyczca PANU, a on mu odpłaci za swemu ojcu albo matce, tego pochodnia zgaśnie w jego dobrodziejstwo. 18 Karz swego syna, dopóki jest gęstych ciemnościach. 21 Dziedzictwo prędko nabycie nadzieja, i niech twoja dusza mu nie poblaża z powodu na początku nie będzie błogosławione na końcu. 22 Nie jego płaczu. 19 [Człowiek] wielkiego gniewu poniesie mów: Odpłacę ziem. Czekaj na PANA, a wybawi cię. 23 karę, a jeśli [go] uwolnisz, znówu będziesz musiał Dwojakie odważniki budzą odrazę w PANU, a falszywa [to zrobić]. 20 Posłuchaj rady i przyjmij pouczenie, waga nie jest dobra. 24 Od PANA pochodzą drogi abyś był mądry u kresu swych dni. 21 Wiele jest człowieka; jakże może człowiek zrozumieć własną zamysłów w sercu człowieka, ale rada PANA się ostoi. droge? 25 Sidlem dla człowieka jest pożreć to, co 22 Pragnienie człowieka to jego dobroczynność i lepszy świecie, i zastanowić się dopiero po złożeniu ślubów. jest ubogi niż kłamca. 23 Bojaźń PANA [prowadzi] 26 Mądry król rozprasza niegodziwych i wywiera na do życia, a kto ją ma, spocznie syty i nie nawiedzi nich zemstę. 27 Duch człowieka [jest] pochodnią go zło. 24 Leniwy kryje swą rękę pod pachę i do ust PANA, [która] bada wszystkie skrytości wnętrza. 28 jej nie podnosi. 25 Uderz szydercę, a prosty będzie Miłosierdzie i prawda strzegą króla, a jego tron oparty roz tropniejszy; strofuj rozumnego, a pojmie wiedzę. jest na miłosierdziu. 29 Chlubą młodzieńców jest ich 26 Kto trwoni [dobra] ojca i wypędza matkę, ten jest siła, a ozdobą starców – sędziwość. 30 Siność ran synem, który przynosi wstyd i hańbę. 27 Synu mój, oczyszczca zło, a razy – głębię wnętrza. przestał słuchać pouczeń, które cię odwodzą od słów rozumnych. 28 Nikczemny świadek naśmiewa się z sądu, a usta niegodziwych pożerają nieprawość. 29 Sądy są przygotowane dla szyderców, a razy na grzbiet głupców.

20 Wino [jest] szydercą, mocny trunek – wrzaskliwy, a każdy, kto zostaje zwiedziony przez nie, jest niemądry. 2 Strach, [który budzi] król, jest jak ryk lwa; kto go rozniewia, grzeszy przeciwko swojej duszy. 3 Zaprzestał sporu jest zaszczyciem dla człowieka, ale [każdy] głupiec się w niego wdaje. 4 Leniwy nie orze z powodu zimna; dlatego będzie żebrać we żniwa, ale nic nie [otrzyma]. 5 Rada w sercu człowieka jest jak głęboka woda, lecz człowiek roz tropny zaczepnie jej. 6 Większość ludzi przechwała się swoją dobocią, ale wiernego człowieka który znajdzie? 7 Sprawiedliwy postępuje uczciwie, błogosławione [sa] po nim jego dzieci. 8 Król siedzący na swoim sędziowskim tronie rozprasza swoimi oczami wszelkie zło. 9 Któż może powiedzieć: Oczyściem swoje serce, jestem czysty oddalają się od niego [jego] przyjaciele; ściga ich od swego grzechu? 10 Dwojakie odważniki i dwojaka słowami, ale ich nie ma. 8 Kto zdobywa rozum, miłuje miara – obydwa budzą odrazę w PANU. 11 Nawet swoją duszę, a [któ] strzeże roz tropności, znajdzie dziecko poznaje się po uczynkach, czy jego czyn jest dobro. 9 Falszywy świadek nie uniknie kary, a kto mówi czysty i prawy. 12 Ucho, które słyszy, i oko, które kłamstwa, zginie. 13 Głupiemu nie przystoi życie w widzi, oba uczynili PAN. 14 [To] liche, [to] liche, mówi kupujący, ale chwali jego chwałą, [jest] darować wykroczenie. 15 Istnieje złoto i obfitość perel, króla jest jak ryk lwa, a jego przychylność jak rosa na trawie. 16 Lenistwo pograża w jego usta będą napełnione piaskiem. 17 Chleb oszustwa smakuje człowiekowi, ale potem roz tropna żona jest od PANA. 18 Zamysły są twardym śnie, a leniwa dusza będzie cierpieć głód. 19 Plotkarz zdradza tajemnice; dlatego nie zadawaj [ale] kto gardzi swymi drogami, zginie. 20 Kto lituje się z tym, który pochlebia wargami. 21 Wiele jest człowieka; jakże może człowiek zrozumieć własną zamysłów w sercu człowieka, ale rada PANA się ostoi. droge? 22 Pragnienie człowieka to jego dobroczynność i lepszy świecie, i zastanowić się dopiero po złożeniu ślubów. 23 Bojaźń PANA [prowadzi] 24 Od PANA pochodzą drogi abyś był mądry u kresu swych dni. 25 Sidlem dla człowieka jest pożreć to, co 26 Mądry król rozprasza niegodziwych i wywiera na do życia, a kto ją ma, spocznie syty i nie nawiedzi nich zemstę. 27 Duch człowieka [jest] pochodnią go zło. 28 Nikczemny świadek naśmiewa się z sądu, a usta niegodziwych pożerają nieprawość. 29 Sądy są przygotowane dla szyderców, a razy na grzbiet głupców.

21 Serce króla [jest] w ręku PANA [jak] potoki wód; kieruje je, dokąd chce. 2 Wszelka droga człowieka jest słusza w jego oczach, ale PAN waży serca. 3 Czynienie sprawiedliwości i sądu bardziej się podobają PANU niż ofiara. 4 Wyniosłe oczy, pyszne serce [i] praca niegodziwych są grzechem. 5 Myśli pracowitego [przynoszą] pewny dostatek, a [myśli] każdego spieszącego się – niedostatek. 6 Gromadzenie skarbów kłamiącym językiem jest przemijającą marnością tych, którzy szukają śmierci. 7 Grabcie niegodziwych zniszczy ich, bo nie chcą czynić tego, co sprawiedliwe. 8 Droga człowieka jest przewrotna i obca, ale dzieło czystego jest prawe. 9 Lepiej mieszkać w kącie dachu niż z kłotliwą żoną w przestronnym domu. 10 Dusza niegodziwego pragnie zła, a jego bliźni nie znajduje łaski w jego oczach. 11 Gdy się karze szydercę, prosty mądrzeje, a gdy ucza mądrogo, przyjmuje wiedzę. 12 Sprawiedliwy zważy na dom niegodziwego, ale [Bóg] powala niegodziwych

za [ich] nieprawość. 13 Kto zatyka swe ucho na ubogiego, aby przysporzyć sobie [bogactwa, i] kto daje wołanie ubogiego, ten sam będzie wołał, a nie zostanie bogatemu, pewnie zubożeje. 17 Nadstaw ucha i słuchaj wysłuchany. 14 [Potajemny] dar łagodzi zapalczwość słów mędrców, i skłon swe serce do mojej wiedzy; 18 i upominek w zanadrzu uspokaja wielki gniew. 15 Bo to miło, jeśli zachowasz je w swoim sercu, będą Radością jest dla sprawiedliwego czynić sąd, a na razem ułożone na wargach. 19 Oznajmilem to dzisiaj czyniących nieprawość przyjdzie zniszczenie. 20 właściwie tobie, abyś pokładał ufność w PANU. 20 Czy Człowiek, który zbacz z drogi mądrości, odpocznie nie napisałem ci znamienitych rzeczy zawierających w zgromadzeniu umarłych. 21 Kto kocha zabawę, rady i wiedzę; 21 Aby dać ci poznać pewność słów zubożeje, a kto kocha wino i olejek, nie wzbogaci się, prawdy; abyś umiał odpowiedzieć słowami prawdy tym, 22 Nie godziwy [będzie] okupem za sprawiedliwego, a którzy do ciebie posyłają? 22 Nie okradaj nędzarza, przewrotny – za prawych. 23 Lepiej mieszkać na pustyni ponieważ jest ubogi, ani nie uciskaj w bramie biednego. niż z kłotliwością i gniewliwą żoną. 24 Pożądany skarb i 23 PAN bowiem będzie bronił ich sprawy i wydrze olej [sa] w mieszkaniu mądryego, ale głupiec je trwoni. duszę tym, którzy im wydzierają. 24 Nie przyjaźnij się 25 Kto podąża za sprawiedliwością i miłosierdziem, z człowiekiem gniewliwym i nie obcuj z człowiekiem znajduje życie, sprawiedliwość i chwałę. 22 Mądry porywczy. 25 Byś nie przywykł do jego dróg i nie wzdziera się do miasta mocarzy i burzy potęgi ich zastawił siedel na swą duszę. 26 Nie bądź z tych, ufnosci. 23 Kto strzeże swoich ust i języka, strzeże którzy dają porękę, ani z tych, którzy ręczą za długi; swojej duszy przed utrapieniem. 24 Hardy i pyszny 27 Jeśli nie masz czym zapłacić, dlaczego miałby szyderca – oto imię tego, kto działa w pysznym ktoś zabrać spod ciebie posłanie? 28 Nie przesuwaj gniewie. 25 Pragnienie leniwego zabija [go], bo jego dawnej granicy, którą ustallili twoi ojcowie. 29 Widzisz ręce nie chcą pracować. 26 Przez cały dzień pożąda człowieka pilnego w swoich sprawach? On będzie stał on zachlannie, a sprawiedliwy daje i nie szczerdzi. przed królami, nie będzie stał przed podlymi.

27 Ofiara niegodziwych budzi odrzą, a cóż dopiero, gdy ją w niegodziości ofiarują. 28 Fałszywy świadek zginie, lecz kto słucha, będzie mówił nieustannie. 29 Niegodziwy ma upór na twarzy, ale prawy wytycza swoją drogę. 30 Nie ma mądrości ani rozumu, ani rady przeciwko PANU. 31 Konia przygotowują na dzień bitwy, ale wybawienie zależy od PANA.

22 Cenniejsze [jest] dobre imię niż wielkie bogactwa, a przychylność lepsza niż srebro i złoto. 2 Bogaty i ubogi spotykają się, PAN jest stwórcą obydwu. 3 Roztropny dostrzega зло i ukrywa się, ale prości idą dalej i ponoszą karę. 4 Owocem pokory i bojaźni PANA jest bogactwo, chwała i życie. 5 Ciernie i sidła [sa] na drodze przewrotnego; kto strzeże swej duszy, trzyma się z dala od nich. 6 Pouczaj dziecko w drodze, która ma iść, a gdy się zestarzeje, nie odstapi od niej. 7 Bogaty panuje nad ubogimi, a ten, co pożyczca, jest sługą tego, który mu pożyczca. 8 Kto sieje nieprawość, będzie żać cierpienia, a rózga jego gniewu przepadnie. 9 Kto ma dobrzywe oko, będzie błogosławiony, bo dzieli się swym chlebem z ubogim. 10 Wyrzuć szydercę, a ustanie spór, owszem, zakończy się kłótnia i zniwaga. 11 Kto kocha czystość serca, tego wdzięk warg sprawi, że król [będzie] jego przyjacielem. 12 Oczy PANA strzegą wiedzy, a on obala słowa przewrotnego. 13 Leniwy mówi: Lew jest na dworze, będę zabity na środku ulicy. 14 Usta obcych [kobiet sa] głębokim dołem; wpadnie tam ten, na kogo PAN się gniewa. 15 Głupota jest przywiązana do serca dziecka, ale rózga karności wypędzi ją z niego. 16 Kto ciemięży

23 Gdy usiądzesz do posiłku z władcą, zważaj pilnie, co jest przed tobą; 2 I przyłożź nóż do gardła, jeśli jesteś łakomy. 3 Nie pragnij jego przysmaków, bo to pokarm zwodniczy. 4 Nie zabiegaj o bogactwo, porzuć swoją mądrość. 5 Czy obróćysz swoje oczy na to, co jest niczym? Bo bogactwa robią sobie skrzydła i ulatują do nieba jak orzeł. 6 Nie jedz chleba człowieka, który ma złe oko, ani nie pożądaj jego przysmaków. 7 Bo jak myśli w swym sercu, taki [on jest]. Jedz i pij – mówi do ciebie, ale jego serce nie jest z tobą. 8 Kęs, który zjadłeś, zwrócisz i utracisz swoje wdzięczne słowa. 9 Nie mów do uszu głupca, bo wzgardzi mądrością twoich słów. 10 Nie przesuwaj dawnej granicy i nie wchodź na pole sierot. 11 Bo ich obrońca jest mocny, przeprowadzi ich sprawę przeciwko tobie. 12 Nakłoń swoje serce na poczucie, a swe uszy na słowa rozumne. 13 Nie szczędź dziecku karcenia, [bo] jeśli je bijesz rózgą, nie umrze. 14 Będziesz je bił rózgą, a jego duszę ocalisz od piekła. (Sheol h7585) 15 Synu mój, jeśli twoje serce będzie mądre, moje serce będzie się radowało, właściwie moje; 16 I moje nerki będą się weselić, gdy twoje usta będą mówić to, co jest prawe. 17 Niech twoje serce nie zazdrości grzesznikom, lecz każdego dnia [postępuj] w bojaźni PANA; 18 Bo koniec jest pewny i Twoja nadzieja nie będzie zawiedziona. 19 Słuchaj, synu mój, i bądź mądry, i skieruj swoje serce na drogę. 20 Nie bywaj wśród pijaków ani wśród obżerujących się mięsem; 21 Bo pijak i żarłok zubożeja, a ospaly będzie chodził w

łachmanach. **22** Słuchaj ojca, który cię spłodził, a nie zło, i nie odwrócił od niego swojego gniewu. **19** Nie gardź matką, gdy się zestarzeje. **23** Kupuj prawdę i nie gniewaj się z powodu złoczyńców ani nie zazdrość sprzedawaj [jej]; [kupuj] mądrość, karność i rozum. **24** niegodziwym; **20** Bo zły nie otrzyma nagrody, pochodnia Ojciec sprawiedliwego będzie się wielce radował, a kto niegodziwych zostanie zgaszona. **21** Synu mój, bój spłodzi mądręgo, będzie się z niego cieszył. **25** Niech się PANA i króla, a nie przestawaj z chwiejnymi; **22** się wesoły twoj ojciec i matka i niech się raduje ta, która Bo ich nieszczęście nastąpi nagle, a który zna upadek cię rodziła. **26** Synu mój, daj mi swoje serce, a niech obydwóch? **23** I to też [należy] do mądrych. Niedobrze twoje oczy strzegą moich dróg. **27** Bo nierządnica [jest] jest mieć wzgląd na osobę w sądzie. **24** Kto mówi głębokim dołem, a cudza [kobieta jest] ciasną studnią niegodziwemu: Jesteś sprawiedliwy, tego będą ludzie **28** Ona też czyha jak zboj i pomaga przewrotnych przeklinać, a narody będą się nim brzydzić. **25** A wśród ludzi. **29** U kogo biada? U kogo żał? U kogo ci, którzy [go] strofują, będą szczęśliwi i przyjdzie kłótnie? U kogo szemranie? Kto ma rany bez powodu? na nich obfite błogosławieństwo. **26** Pocałują wargi Kto ma zaczerwienione oczy? **30** Ci, którzy przesiadują tego, który daje słuszną odpowiedź. **27** Przygotuj przy winie; ci, którzy idą szukać zmieszanego wina. **31** swoją pracę na zewnątrz, a wykonuj ją na swoim Nie patrz na wino, gdy się czerwieni; gdy wydaje lunę polu, a potem buduj swój dom. **28** Nie bądź bez swą w kielichu, a samo się przesuwa. **32** Na koniec powodu świadkiem przeciw swemu bliźniemu ani nie ugryzie jak waż i ukąsi jak żmija; **33** Twoje oczy będą oszukuj swymi wargami. **29** Nie mów: Zrobię mu, patrzenie na cudze kobiety, a twoje serce będzie mówić jak on mi zrobił, oddam temu człowiekowi według rzeczy przewrotne; **34** I będziesz jak ten, który leży na jego uczynku. **30** Szedłem koko pola leniwego i koło środka morza, i jak ten, który śpi na szczytce masztu; **31** A oto wszystko zarosło 35 [Powiesz]: Bili mnie, a nie boleły, uderzyli mnie, a cierkiem, pokrywy pokryły wszystko, a kamienny mur [nic] nie czułem. Gdy się obudzę, znów go poszukam.

24 Nie zazdrość złym ludziom ani nie pragnij z nimi przebywać; **2** Ich serce bowiem obmyśla przemoc, a ich wargi mówią o krzywdzie. **3** Dom buduje się mądrością, a umacnia się rozumem. **4**

Dzięki wiedzy komory będą napelnione wszelkimi kosztownymi i przyjemnymi bogactwami. **5** Mądry człowiek jest silny, a mąż, który ma wiedzę, dodaje siły. **6** Bo dzięki mądrzej radzie poprowadzisz wojnę, a mnóstwo doradców [da ci] wybawienie. **7** Mądrość jest dla głupca zbyt wzniósła; nie otwiera ust swoich w bramie. **8** Kto knuje зло, będzie zwany złośliwym. **9** Obmyślanie głupoty [jest] grzechem, a szyderca budzi odrażę w ludziach. **10** Jeśli w dniu ucisku ustaniesz, twoja siła jest słaba. **11** [Jeśli] odmówisz ratunku prowadzonym na śmierć i tym, którzy idą na stracenie; **12** Jeśli powiesz: Nie wiedzieliśmy o tym; czy ten, który waży serca, nie rozumie? A ten, który strzeże twojej duszy, nie pozną? I czy nie odda człowiekowi według jego uczynków? **13** Synu mój, jedz miód, bo jest dobry, i plaster miodu słodki dla twojego podniebienia. **14** Tak [będzie] poznanie mądrości dla twojej duszy; jeśli ją znajdziesz, będzie nagroda, a twoja nadzieję nie przed mieszkaniem sprawiedliwego, nie burz miejsca razy, jednak znowu powstaje; a niegodziwi popadną w nieszczęście. **15** Nie ciechaj, niegodziwce, przed mieszkaniem sprawiedliwego, nie burz miejsca razy, jednak znowu powstaje; a niegodziwi popadną w nieszczęście. **16** Bo sprawiedliwy upada siedem

25 To również są przysłowia Salomona, które przepisali mężowie Ezechiasza, króla Judy. **2** Chwałą Boga jest sprawę tać, ale chwałą królów – dociekać sprawy. **3** Wysokość niebios i głębia ziemi, i serca królów są niezbadane. **4** Usuń żużel ze srebra, a wyjdzie naczynie dla złotnika. **5** Usuń niegodziwego sprzed króla, a jego tron umocni się w sprawiedliwości. **6** Nie wywyższaj się przed królem i nie stawaj na odrażę w ludziach. **7** Bo lepiej, żeby ci powiedziano: miejsca wielkich; **8** Nie spiesz się do kłótni, **9** Załatw sprawę ze swoim bliżnim i nie zdradzaj tajemnicy drugiemu; **10** By ten, który słucha, nie zawstydził cię, a twoja niesława nie przylgnęła do ciebie. **11** Odpowiednio wypowiadane słowo [jest jak] złote jabłko w srebrych rzeźbach. **12** Jak złoty kolczyk i klejnot ze szczerego złota tak jest dla uszu posłużnego ten, który mądrze strofuje. **13** Czym chłód śniegu w czasie zniwa, [tym] wierny posłaniec dla tych, którzy go posyłają, bo pokrzepia dusze swych panów. **14** Człowiek, który się chlubi zmysłonym darem, jest jak chmur i wiatr bez deszczu. **15** Cierpliwością można przekonać władcę, a łagodny potknie; **16** Aby PAN tego nie widział i nie uznał za język łamie kości. **16** Czy znalazłeś miód? Zjedz tyle,

ile trzeba, byś objadłszy się, nie zwrócił go. **17** Oddał tak kłotliwy człowiek do wzniecenia sporu. **22** Słowa nogę od domu bliźniego, by nie miał cię dość i cię plotkarzy są [jak] rany; przenikają do głębi wnętrzości. nie znienawidził. **18** Kto mówi fałszywe świadectwo przeciw swemu bliźniemu, [jest] młotem i mieczem, i pokryta żużlem srebrnym. **24** Ten, kto nienawidzi, udaje ostrą strzałę. **19** Ufność w człowieka niewiernego w wargami, lecz w sercu knuje podstęp. **25** Gdy mówi dniu ucisku jest [jak] złamany żąb i zwicznia nogą. **20** milym głosem, nie wierz mu, bo siedem obrzydliwości [Jak] ten, kto zabiera odzienie w czasie zimy i jak ocet ma w swoim sercu. **26** Nienawiść [człowieka] bywa na saletrze taki [jest ten], kto śpiewa pieśni smutnemu pokryta podstępem, [ale] jego niegodziwość będzie sercu. **21** Jeśli twój nieprzyjaciel jest głodny, nakarm go odkryta na zgromadzeniu. **27** Kto kopie dół, wpadnie w chlebem, a jeśli jest spragniony, napój go wodą; **22** Bo niego; kto kamień toczy, na niego się on obróci. **28** zgarniesz rozżarzone węgle na jego głowę, a PAN cię Klamliwy język nienawidzi [tych, których] uciska, a usta nagrodzi. **23** [Jak] północny wiatr przepędza deszcz, pochlebce prowadzą do zguby.

tak gniewna twarz [przepędza] plotkarski język. **24**

Lepiej mieszkać w kącie pod dachem niż z kłotliwą żoną w przestronnym domu. **25** [Jak] zimna woda dla pragnącej duszy, [tak] dobra wieść z dalekiej ziemi. **26** [Jak] zmacone źródło i zepsuty zdrój, [tak] sprawiedliwy, który upada przed niegodziwym. **27** Niedobrze jest jeść za dużo miodu, a szukanie własnej chwały nie jest chwałą. **28** Człowiek, który nie panuje nad swoim duchem, jest [jak] miasto zburzone [i] bez muru.

26 Jak śnieg w lecie i jak deszcz we żniwa, tak głupiemu nie przystoi chwała. **2** Jak ptak się tuła [i] jak jaskółka lata, tak nie przyjdzie niezasłużone przekleństwo. **3** Bicz na konia, wędzidło na osła, a kij na grzbiet głupiego. **4** Nie odpowiadaj głupiemu według jego głupoty, abyś i ty nie był do niego podobny. **5** Odpowiedz głupiemu według jego głupoty, aby nie był mądry we własnych oczach. **6** Kto powierza głupiemu posłannictwo, odcina sobie nogi i pije na własną szkodę.

7 [Jak] nierówne są nogi chromego, tak przysowie w ustach głupich. **8** Jaki jest ten, kto przywiązuje kamień do procy, taki ten, kto oddaje cześć głupiemu. **9** Jak cierń wbija się w rękę pijaka, tak przysowie w ustach głupców. **10** Wielki [Bóg] stworzył wszystko i odpłaca głupiemu, odpłaca również przestępcom. **11** [Jak] pies powraca do swoich wymiocin, tak głupi powtarza swoją głupotę. **12** Widzisz człowieka, co mądry w swoich oczach? Więcej nadziei dla głupca niż dla niego. **13** Leniwy mówi: Lew na drodze, lew na ulicach. **14** Jak drzwi się obracają na swoich zawiasach, tak leniwy na swoim łóżku. **15** Leniwy kryje rękę pod pachę, a ciężko mu ją podnosić do ust. **16** Leniwy uważa się za mądrzejszego niż siedmiu odpowiadających rozsądnie. **17** Kto przechodzi i wraca się w cudzy spór, jest jak ten, który łapie psa za uszy. **18** Jak szalony wypuszcza iskry, strzały i śmierć; **19** Taki jest każdy, kto zwodzi swego bliźniego i mówi: Czy nie żartowałem? **20** Gdy nie ma drew, ogień gaśnie; tak gdy nie ma plotkarza, ustaje spór. **21** Jak węgiel dla żaru i drwa do ognia,

27 Nie chlub się dniem jutrzejszym, bo nie wiesz, co dzierż przyniesie. **2** Niech inny cię chwali, a nie twoje usta; ktoś obcy, a nie twoje wargi. **3** Ciężki jest kamień i piasek waży, ale gniew głupca cięższy od obu. **4** Okrutny jest gniew i straszliwa zapalczliwość, lecz który się ostoi przed zazdrością? **5** Lepsza jest jawna nagana niż skryta miłość. **6** Rany przyjaciela [sa] wierne, ale pocałunki wroga [sa] zwodnicze. **7** Dusza nasyciona podepcze plaster miodu, a dla głodnej duszy wszystko, co gorzkie, jest słodkie. **8** Jak ptak odlatuje od swego gniazda, tak człowiek odchodzi od swego miejsca. **9** Maść i kadzidło radują serce, tak słodycz przyjaciela dzięki radzie od serca. **10** Nie opuszczaj swego przyjaciela ani przyjaciela twoego ojca, a w dniu twoego nieszczęścia nie wchodź do domu twoego brata, bo lepszy [jest] sąsiad bliski niż brat daleki. **11** Bądź mądrym, synu mój, rozwesel moje serce, abym mógł odpowiedzieć temu, który mi uraga. **12** Roztropny dostrzega зло i ukrywa się, a prosi idą dalej i ponoszą karę. **13** Zabierz szatę temu, kto [ręczył za] obcego, i od tego, który ręczył za cudzą kobietę, weź zastaw. **14** Kto wczesnym rankiem błogosławi swemu przyjacielowi donośnym głosem, temu będzie to poczytane za przekleństwo. **15** Nieustające kapanie w dniu rzęsistego deszczu i kłotliwa żona są sobie podobne; **16** Kto ją ukrywa, ukrywa wiatr i w prawej ręce [wonny] olejek, który sam siebie wydaje. **17** Żelazo ostrzy się żelazem, tak człowiek zaostruza oblicze swego przyjaciela. **18** Kto strzeże drzewa figowego, spożyje jego owoc; tak kto posługuje swemu panu, dozna cacci. **19** Jak w wodzie odbija się twarz, tak w sercu człowieka – człowiek. **20** Piekło i zatrucie są nienasycone, tak oczy człowieka są niesyte. (*Sheol h7585*) **21** Czym dla srebra jest tygiel, a dla złota piec, tym dla człowieka pochwała. **22** Choćbyś zmiażdżył głupca w moździerzu tłuczkiem razem z ziarnami, nie opuści go głupota. **23** Doglądaj pilnie swego dobytku [i] troszcz się o [swe] stada. **24** Bo bogactwo nie [trwa] na wieki ani korona przez wszystkie pokolenia. **25** Trawa wyrasta, pojawią

się zieleń, z gór ziola zbierają. 26 Owce są na twoje ocalony. 27 Kto daje ubogiemu, nie zazna braku, a [na szaty, a kozły [sa] zapłata za pole. 27 I dosyć mleka tego], kto odwraca swe oczy [od niego], spadnie wiele koziego na pokarm dla ciebie, na wyżywienie twego przekleństw. 28 Gdy niegodziwi powstają, ludzie się domu i na utrzymanie twoich służebnic.

28 Niegodziwi uciekają, choć nikt ich nie goni, ale

sprawiedliwi są dzielni jak lew. 2 Z powodu grzechu ziemi wielu [jest] jej władców, ale dzięki

człowiekowi roztropnemu i rozumнемu będzie trwała.

3 Ubogi człowiek, który gnębi biednych, [jest jak] gwałtowny deszcz, po którym nie ma chleba. 4 Ci, którzy odstępują od prawa, chwałą niegodziwych,

którzy przestrzegają prawa, zwalczają ich. 5 który pochlebia swemu bliźniemu, rozciąga sieć przed

Žli ludzie nie rozumieją sądu, ale ci, którzy szukają, jego nogami. 6 Grzech złego człowieka jest jego sidłem,

PANA, rozumieją wszystko. 6 Lepszy jest ubogi, który ale sprawiedliwy śpiewa i weseli się. 7 Sprawiedliwy

postępuje uczciwie, niż człowiek przewrotny w [swych] zważa na sprawę ubogich, [a] niegodziwu nie zależy

drogach, chociaż jest bogaty. 7 Kto przestrzega prawa, na jej poznawaniu. 8 Szyderycy prowadzą miasto w

jest rozumnym synem, a towarzysz rozwiałych hanibali sidła, ale mądrzy odwracają gniew. 9 Jeśli mądry

swego ojca. 8 Kto pomnaża swój majątek lichwą, człowiek spiera się z głupim, czy się gniewa, czy się

i odsetkami, zbiera go dla tego, kto zlituje się nad śmieje, nie [ma] pokoju. 10 Krwiożercy nienawidzą

ubogimi. 9 Kto odwraca swe ucho, aby nie słyszeć prawego, ale sprawiedliwi szukają jego duszy. 11

prawa, nawet jego modlitwa budzi odrazę. 10 Kto sprawiedliwa prawych na złą drogę, sam wpadnie we

sprowadza prawych na wieki. 11 Jeśli władcza słucha kłamstw, to

własny dól, ale nienaganni odziedziczą dobro. 11 wszyscy jego słudzy są niegodziwi. 13 Ubogi i zdzierca

Bogacz jest mądry w swoich oczach, ale rozumny spotykają się, a PAN obu oświeca oczy. 14 Tron króla,

biedak go bada. 12 Gdy sprawiedliwi się radują, jest który sądzi ubogich według prawdy, będzie umocniony

wielka chwała, a gdy niegodziwi powstają, człowiek na wieki. 15 Różga i upomnienia dają mądrość, a

się kryje. 13 Kto ukrywa swe grzechy, nie będzie samowolne dziecko przynosi wstyd swojej matce. 16

miał szczęścia, ale kto [je] wyznaje i porzuca, dostapi Gdy niegodziwi się mnożą, to mnożą się i przestępstwo,

miłosierdzia. 14 Błogosławiony człowiek, który się lecz sprawiedliwi ujrzą ich upadek. 17 Karć swego

zawsze boi, ale kto zatwardza swoje serce, wpada syna, a da ci odpocząć i przyniesie rozkosz twojej

w nieszczęście. 15 Jak lew ryczący i zgłodniały duszy. 18 Gdy nie ma prorocsty, lud ginie, a kto

niedźwiedź, tak niegodziwy władcza panujący nad przestrzega prawa, jest błogosławiony. 19 Slugi nie

ubogim ludem. 16 Władca bezrozumny jest wielkim poprawi się słowami, bo choć rozumie, jednak nie

ciemieżca, [a] kto nienawidzi chciwości, przedłuży odpowiada. 20 Widzisz człowieka, który jest pochopny

swoje dni. 17 Człowiek, który przeleje krew ludzką, w swoich słowach? Więcej nadziei dla głupca niż dla

ucieknie aż do dołu; [niech] nikt go nie zatrzymuje. 21 Kto czule wychowuje slugę od młodości, na

18 Kto postępuje uczciwie, będzie wybawiony, a ostatek będzie go miał za syna. 22 Człowiek gniewliwy

przewrotny na [swoich] drogach nagle upadnie. 19 wszczyna spór, a człowiek porywczy mnoży grzechy.

Kto uprawia swoją ziemię, nasyci się chlebem, a kto 23 Pycha człowieka poniża go, ale pokorny w duchu

naśladuje próżniaków, nasyci się nędzą. 20 Wierny dostapi chwały. 24 Wspólnik złodzieja nienawidzi swojej

człowiek będzie opływał w błogosławieństwa, a kto duszy; słyszy przekleństwa, a nie wydaje [go]. 25

chce się szybko wzbogacić, nie będzie bez winy. 21 Kto chce władcę, ale sąd każdego człowieka pochodzi od PANA.

szynko się wzboić, ma źle oko, a nie wie, że 27 Bezbożny budzi odrazę w sprawiedliwych, a kto

przyjdzie na niego biedę. 23 Kto strofuje człowieka, postępuje uczciwie, budzi odrazę w niegodziwych.

znajdzie potem [więcej] przychylności niż ten, który

pochlebia językiem. 24 Kto kradnie ojcu lub matce

i mówi: To nie grzech, jest towarzyszem zbojcy. 25

Człowiek wyniosły wszczyna spór, ale kto pokłada

ufność w PANU, będzie nasycony. 26 Kto ufa własnemu

sercu, jest głupi, a kto mądrze postępuje, będzie

29 Człowiek, który czyni twardym [swój] kark mimo częstych nagan, zostanie nagle zniszczony i pozbawiony ratunku. 2 Gdy sprawiedliwi są u władzy, lud się weseli, a gdy panują niegodziwi, lud wzducha. 3

Kto miluje mądrość, raduje swego ojca, a kto zadaje się ale sprawiedliwy śpiewa i weseli się. 7 Sprawiedliwy

postępuje uczciwie, niż człowiek przewrotny w [swych] zważa na sprawę ubogich, [a] niegodziwu nie zależy

na jej poznawaniu. 8 Szyderycy prowadzą miasto w na jej poznawaniu. 8 Szyderycy prowadzą miasto w

jest rozumnym synem, a towarzysz rozwiałych hanibali sidła, ale mądrzy odwracają gniew. 9 Jeśli mądry

swego ojca. 8 Kto pomnaża swój majątek lichwą, człowiek spiera się z głupim, czy się gniewa, czy się

i odsetkami, zbiera go dla tego, kto zlituje się nad śmieje, nie [ma] pokoju. 10 Krwiożercy nienawidzą

ubogimi. 9 Kto odwraca swe ucho, aby nie słyszeć prawego, ale sprawiedliwi szukają jego duszy. 11

prawa, nawet jego modlitwa budzi odrazę. 10 Kto sprawiedliwa prawych na złą drogę, sam wpadnie we

sprowadza prawych na wieki. 11 Jeśli władcza słucha kłamstw, to

własny dól, ale nienaganni odziedziczą dobro. 11 wszyscy jego słudzy są niegodziwi. 13 Ubogi i zdzierca

Bogacz jest mądry w swoich oczach, ale rozumny spotykają się, a PAN obu oświeca oczy. 14 Tron króla,

biedak go bada. 12 Gdy sprawiedliwi się radują, jest który sądzi ubogich według prawdy, będzie umocniony

wielka chwała, a gdy niegodziwi powstają, człowiek na wieki. 15 Różga i upomnienia dają mądrość, a

się kryje. 13 Kto ukrywa swe grzechy, nie będzie samowolne dziecko przynosi wstyd swojej matce. 16

miał szczęścia, ale kto [je] wyznaje i porzuca, dostapi Gdy niegodziwi się mnożą, to mnożą się i przestępstwo,

miłosierdzia. 14 Błogosławiony człowiek, który się lecz sprawiedliwi ujrzą ich upadek. 17 Karć swego

zawsze boi, ale kto zatwardza swoje serce, wpada syna, a da ci odpocząć i przyniesie rozkosz twojej

w nieszczęście. 15 Jak lew ryczący i zgłodniały duszy. 18 Gdy nie ma prorocsty, lud ginie, a kto

niedźwiedź, tak niegodziwy władcza panujący nad przestrzega prawa, jest błogosławiony. 19 Slugi nie

ubogim ludem. 16 Władca bezrozumny jest wielkim poprawi się słowami, bo choć rozumie, jednak nie

ciemieżca, [a] kto nienawidzi chciwości, przedłuży odpowiada. 20 Widzisz człowieka, który jest pochopny

swoje dni. 17 Człowiek, który przeleje krew ludzką, w swoich słowach? Więcej nadziei dla głupca niż dla

ucieknie aż do dołu; [niech] nikt go nie zatrzymuje. 21 Kto czule wychowuje slugę od młodości, na

18 Kto postępuje uczciwie, będzie wybawiony, a ostatek będzie go miał za syna. 22 Człowiek gniewliwy

przewrotny na [swoich] drogach nagle upadnie. 19 wszczyna spór, a człowiek porywczy mnoży grzechy.

Kto uprawia swoją ziemię, nasyci się chlebem, a kto 23 Pycha człowieka poniża go, ale pokorny w duchu

naśladuje próżniaków, nasyci się nędzą. 20 Wierny dostapi chwały. 24 Wspólnik złodzieja nienawidzi swojej

człowiek będzie opływał w błogosławieństwa, a kto duszy; słyszy przekleństwa, a nie wydaje [go]. 25

chce się szybko wzbogacić, nie będzie bez winy. 21 Kto chce władcę, ale sąd każdego człowieka pochodzi od PANA.

szynko się wzboić, ma źle oko, a nie wie, że 27 Bezbożny budzi odrazę w sprawiedliwych, a kto

przyjdzie na niego biedę. 23 Kto strofuje człowieka, postępuje uczciwie, budzi odrazę w niegodziwych.

znajdzie potem [więcej] przychylności niż ten, który

pochlebia językiem. 24 Kto kradnie ojcu lub matce

i mówi: To nie grzech, jest towarzyszem zbojcy. 25

Człowiek wyniosły wszczyna spór, ale kto pokłada

ufność w PANU, będzie nasycony. 26 Kto ufa własnemu

sercu, jest głupi, a kto mądrze postępuje, będzie

30 Słowa Agura, syna Jake, proroctwo tego

człowieka do Itiela, do Itiela i Ukala. 2 Zaprawdę

jestem najgłupszym z ludzi i nie mam ludzkiego rozumu.

3 Ani nie nauczyłem się mądrości, ani nie mam wiedzy

o tym, co świętym. 4 Któż wstąpił do nieba i zstąpił? Któż

zebrał wiatr w swoje garście? Któż zgarnął wody do [swej] szaty? Któż utwierdził wszystkie krańce ziemi? Jakie [jest] jego imię? A jakie [jest] imię jego syna? synu mojego Iona? I cóż, synu moich ślibów? 3 Nie Czy wiesz? 5 Każde słowo Boga jest czyste; on [jest] oddawaj kobietom swej siły ani twoich dróg temu, co tarczą dla tych, którzy mu ufają. 6 Nie dodawaj nic do [prowadzi] do zguby królów. 4 Nie królom, o Lemuelu, jego słów, aby cię nie strofowały i abyś nie okazał się nie królom wypada pić wina i nie księżtom bawić się kłamcą. 7 Proszę cię o dwie rzeczy; nie odmawiaj mi mocnym napojem; 5 By pijąc, nie zapomnieli praw i nie [ich], zanim umrę. 8 Oddal ode mnie marność i słowo wypaczły sprawy wszystkich ludzi uciśnionych. 6 Dajcie klamliwe; nie dawaj mi ani ubóstwa, ani bogactwa; mocny napój ginacym, a wino strapionym na duchu. 7 żyw mnie odpowiednim dla mnie pokarmem; 9 Abym Niech się napią i zapomną o swoim ubóstwie, i niech będąc syty, nie zaparł się [ciebie] i nie mówił: Kim jest nie pamiętają więcej swego utrapienia. 8 Otwórz swe PAN? Albo zubożawszy, nie kradł i nie brał imienia usta dla niemych w sprawie wszystkich osądzonych na mego Boga [nadaremnie]. 10 Nie oczernią slugi przed śmiercią. 9 Otwórz swe usta, sądź sprawiedliwie i broń jego panem, aby ci nie złorzeczył i byś nie okazał się sprawy ubogiego i nędzarza. 10 Któż znajdzie kobietę winny. 11 [Jest] pokolenie, które złorzeczy swemu ojcu cnotliwą? Jej wartość przewyższa perły. 11 Serce męża i nie błogosławi swojej matce. 12 [Jest] pokolenie, jej ufa i zysku mu nie zabraknie. 12 Dobro mu będzie które we własnych oczach jest czyste, lecz nie jest wyświadczać, a nie zło, po wszystkie dni swego życia. obmyte ze swego plugastwa. 13 [Jest] pokolenie, 13 Szuka wełny i lnu i chętnie pracuje swymi rękami, którego oczy są wyniosłe i powieki wznieśione. 14 14 Podobna jest do okrętów handlowych; przywozi [Jest] pokolenie, którego zęby [są jak] miecze, a zęby żywność z daleka. 15 Wstaje, gdy jeszcze jest noc, trzonowe [jak] noże, by poźroć ubogich na ziemi i i daje pokarm swoim domownikom i odpowiednią nędzarzy spośród ludzi. 15 Pijawka ma dwie córki, porcję swym służącym. 16 Myśli o polu i kupuje je; z [które mówią]: Daj, daj. Trzy są rzeczy, które nie mogą zarobku swych rąk sadzi winnice. 17 Przepasuje swe się nasycić; cztery, które nie mówią: Dość. 16 Grób, biodra siłą i umacnia swoje ramiona. 18 Dostrzega, niepodobne lono, ziemia niesiąta wody i ogień, [który] nie że jej dorobek jest dobry, a jej pochodnia w nocy nie mówi: Dość. (Sheol h7585) 17 Oko, [które] wyśmiewa gaśnie. 19 Wyciąga ręce po kądzioł, a dlonią chwyta ojca i gardzi posłuszeństwem matce, wydziobią kruki wrzeciono. 20 Otwiera dłoń przed ubogim i wyciąga [nad] potokami i wyjedzą orleta. 18 Trzy [sa] rzeczy swe ręce do nędzarza. 21 Nie boi się śniegu dla dla mnie zbyt zdumiewające, czterech nie znam: 19 swych domowników, bo wszyscy jej domownicy są Drogi orła w powietrzu, drogi węża na skale, drogi ubrani w szkarłat. 22 Robi sobie kobierce; jej ubiór okrętu na środku morza i drogi mężczyzny z młodą jest z jedwabiem i purpurowy. 23 Jej mąż jest znany kobietą. 20 Taka [jest] droga kobiety cudzołożnej: je i w bramach, gdy siedzi wśród starszych ziemii. 24 obciera swoje usta, i mówi: Nie zrobiłam nic złego. 21 Wyrabia płótno i sprzedaje je, dostarcza pasy kupcowi. Pod trzema rzecząmi drży ziemia, czterech nie może 25 Siła i godność są jej strojem; będzie się cieszyła znieść: 22 Sługi, kiedy panuje, głupca, kiedy syci się jeszcze w przeszłości. 26 Otwiera swe usta mądrze chlebem; 23 Obmierzlej [kobiety], kiedy wychodzi za i na jej języku [jest] prawo miłosierdzia. 27 Dogląda mąż, [i] służącej, kiedy dziedziczy po swojej pani. 24 spraw swego domu i nie je chleba próżniactwa. 28 Cztery są rzeczy najmniejsze na ziemi, jednak mędrsze Jej dzieci powstają i błogosławią jej, mąż także ją nad mędrców: 25 Mrówka, lud słaby, a jednak ale ty przewyższasz je wszystkie. 30 Wdzięk [jest] budują swój dom w skale; 27 Szarańcze nie mają zwodniczy i piękność próżna, [lecz] kobieta, która się króla, a jednak wszystkie wyruszają chmara; 28 Pajak boi PANA, jest godna pochwały. 31 Dajcie jej z owocu pracuje ręka, a bywa w pałacach królewskich. 29 jej rąk i niech jej czyny chwalą ją w bramach.

Trzy są rzeczy, które poruszają się wspaniale, cztery kroczą dostojnie: 30 Lew, najsilniejszy wśród zwierząt, który przed nikim nie ustępuje; 31 Chart i kozioł, i król, przeciw któremu nikt nie powstaje. 32 Jeśli głupio postąpiłeś, wynosząc się, albo jeśli pomyślałeś źle, [polóż] rękę na ustach. 33 Jak ubijanie mleka daje masło i wycieranie nosa wywołuje krew, tak kto wzbuza gniew, wszczyna kłótnię.

Kaznodziei

1 Słowa Kaznodziei, syna Dawida, króla w Jerozolimie. **2** Marność nad marnościami – mówi Kaznodzieja – marność nad marnościami. Wszystko jest marnością. **3** Jaki pożytek ma człowiek z całego swego trudu, który podejmuje pod słońcem? **4** Jedno pokolenie przemija, [drugie] pokolenie przychodzi, lecz ziemia trwa na wieki. **5** Słońce wschodzi i słońce zachodzi, i spieszyszy do swego miejsca, z którego znów wschodzi. **6** Wiatr idzie na południe i zawraca na północ, kraży nieustannie i znowu wraca na drogę swego krążenia. **7** Wszystkie rzeki płyną do morza, lecz morze się nie przepelnią; do miejsca, z którego rzeki płyną, [znowu] wracają. **8** Wszystkie rzeczy [sa] pełne trudu, a człowiek nie zdola tego wyrazić. Oko nie nasyci się patrzeniem ani ucho nie napełni się słuchaniem. **9** To, co było, jest tym, co będzie; a to, co się stało, jest tym, co się stanie. I nie ma nic nowego pod słońcem. **10** Czy jest coś, o czym można by powiedzieć: Patrz, to jest coś nowego? I to już było w dawnych czasach, które były przed nami. **11** Nie ma pamięci o dawnych rzeczach; także o tych, które będą, nie będzie pamięci u tych, którzy potem nastaną. **12** Ja, Kaznodzieja, byłem królem nad Izraelem w Jerozolimie. **13** I przyłożyłem się w swoim sercu [do tego], aby mądrością szukać wszystkiego i wybadać wszystko, co się dzieje pod niebem. To uciążliwe zadanie Bóg dał synom ludzkim, aby się nim trudzili. **14** Widziałem wszystkie sprawy, jakie się dzieją pod słońcem, a oto wszystko jest marnością i utrapieniem ducha. **15** Tego, co krzywe, nie da się wyprostować, a tego, czego brak, nie da się policzyć. **16** Tak więc pomyślałem w swoim sercu: Oto wzbogaciłem się i dano mi więcej mądrości niż wszystkim, którzy byli przede mną w Jerozolimie. I moje serce doświadczyło wielkiej mądrości i wiedzy. **17** I przyłożyłem się w swoim sercu [do tego], aby poznać mądrość, a także by poznać szaleństwo i głupotę. [Ale] poznalem, że i to jest utrapieniem ducha. **18** Gdzie bowiem jest wiele mądrości, [tam] jest wiele smutku. A kto przysparza wiedzy, przysparza i cierpienia.

2 Powiedziałem w sercu: Niech teraz doświadczę cię w radości, zażywaj więc przyjemności. Lecz to także jest marnością. **3** O śmiechu powiedziałem: To szaleństwo, a o radości: Co to daje? **3** Postanowiłem w sercu, [że] poddam swoje ciało winu – serce jednak kierowałem mądrością – i że będę się trzymać głupoty, aż zobaczę, co dla synów ludzkich jest dobrem spośród tego, co mają czynić pod niebem, przez wszystkie dni ich życia. **4** Dokonałem wielkich dzieł, zbudowałem

sobie domy, zasadziłem sobie winnice. **5** Założyłem sobie ogrody i sady i posadziłem w nich wszelkiego rodzaju drzewa owocowe. **6** Zbudowałem też sobie stawy na wodę, by nawadniać nią las rosnących drzew. **7** Nabyłem sługi i służące, miałem też sługi urodzone w swoim domu. Posiadałem również stada wołów i trzody owiec większe niż wszyscy, którzy byli przede mną w Jerozolimie. **8** Zgromadziłem sobie srebro i złoto, i klejnoty królów i prowincji. Przygotowałem sobie śpiewaków i śpiewaczki, i [inne] rozkosze synów ludzkich oraz liczne instrumenty muzyczne. **9** I tak stałem się większy i możniejszy niż wszyscy, którzy byli przede mną w Jerozolimie. W dodatku moja mądrość pozostała przy mnie. **10** Nie wzbraniałem swoim oczom niczego, czego pragnęły, nie odmawiałem swemu sercu żadnej uciechy; moje serce bowiem radowało się z całego mojego trudu. A to był mój dział za cały mój trud. **11** Następnie przyjrzałem się wszystkim działom, jakich dokonały moje ręce, i trudowi, jaki podjąłem dla ich wykonania, a oto wszystko to marność i utrapienie ducha i nie ma żadnego pożytku pod słońcem. **12** Odwróciłem się więc, aby przyjrzeć się mądrości, szaleństwu i głupcio. Co bowiem może [uczynić] człowiek, który nastąpi po królu? To, co czynili już inni. **13** I zobaczyłem, że mądrość jest pozyteczniejsza od głupoty, tak jak światło jest pozyteczniejsze od ciemności. **14** Mądry ma oczy w swojej głowie, głupi zaś chodzi w ciemności. A poznałem, że ten sam los spotyka wszystkich. **15** Dlatego powiedziałem w sercu: Los, który spotyka głupiego, spotka również mnie. Po co więc przewyższyłem go mądrością? Wtedy powiedziałem w sercu, że to także jest marnością. **16** Nie ma bowiem pamięci zarówno o mądrym, jak i o głupcu na wieki, gdyż to, co jest teraz, w najbliższych dniach pojedzie w niepamięć. A jak umiera mądry? Tak jak głupi. **17** Dlatego obrzydło mi życie, gdyż przykro mi są wszystkie sprawy dokonane pod słońcem. Wszystko bowiem jest marnością i utrapieniem ducha. **18** Zbrzydzi mi nawet cały mój trud, który podejmowałem pod słońcem, gdyż muszę go zostawić człowiekowi, który przyjdzie po mnie. **19** A kto wie, czy będzie mądry, czy głupi? A jednak będzie władać całą moją pracą, w którą włożyłem swój trud i mądrość pod słońcem. Także i to jest marnością. **20** Doszedłem więc do tego, że zwątpilem w sercu w cały swój trud, jaki podjąłem pod słońcem. **21** Gdyż niejeden człowiek pracuje mądrze, umiejętnie i sprawiedliwie, a swój dział pozostawia innemu, który się nim nie trudził. Także i to jest marnością i wielkim złem. **22** Cóż bowiem ma człowiek z całej swojej pracy i z utrapienia swego serca, którymi się trudzi pod słońcem? **23** Bo wszystkie jego dni są cierpieniem, a jego zajęcie

– smutkiem; nawet w nocy jego serce nie zaznaje gdyż to jest jego dział. Któż bowiem doprowadzi go [do spokoju. Także i to jest marnością. 24 Nie ma nic tego], aby poznał to, co ma być po nim? lepszego dla człowieka, niż aby jadł i pił, i czynił dobrze swojej duszy przy swojej pracy. Zobaczyłem też, że pochodzi to z ręki Boga. 25 Kto bowiem potrafi jeść i cieszyć się tym słuszniej niż ja? 26 Bo człowiekowi, który mu się podoba, daje mądrość, wiedzę i radość. Ale gresznikowi zadaje trud, aby zbierał i gromadził, i potem zostawił to temu, który się Bogu podoba. Także i to jest marnością i utrapieniem ducha.

3 Jest pora na wszystko i czas na każdą sprawę pod niebem. 2 [Jest] czas rodzenia i czas umierania, czas sadzenia i czas wyrywania tego, co zasadzono; 3 Czas zabijania i czas leczenia, czas burzenia i czas budowania; 4 Czas placzu i czas śmiechu, czas smutku i czas płasów; 5 Czas rzucania kamieni i czas zbierania kamieni, czas uścisków i czas powstrzymywania się od uścisków; 6 Czas szukania i czas tracenia, czas zachowania i czas wyrzucania; 7 Czas rozdzierania i czas zszywania, czas milczenia i czas mówienia; 8 Czas miłośnictwa i czas nienawiści, czas wojny i czas pokoju. 9 Jaki pożytek ma ten, kto pracuje, z całego swego trudu? 10 Widziałem pracę, którą Bóg dał synom ludzkim, aby się nią trudzili. 11 Wszystko dobrze uczynił w swoim czasie. Włożył także świat w ich serca, mimo że człowiek nie zdola pojąć działań, którego Bóg dokonuje od początku do końca. 12 Dlatego wiem, że dla nich nie ma nic lepszego nad to, by się radowali i czynili dobrze za swego życia. 13 Również i to, gdy każdy człowiek je i pije, i cieszy się dobrem całego swego trudu, jest darem Boga. 14 Wiem i to, że cokolwiek czyni Bóg, będzie trwać na wieki. Nie można do tego nic dodać ani z tego odjąć, a Bóg czyni to, aby ludzie się go bali. 15 To, co było, jest teraz, a to, co będzie, już było. Bóg bowiem żąda tego, co przeminęło. 16 Widziałem jeszcze pod słońcem niegodziwość w miejscu sądu, a w miejscu sprawiedliwości – nieprawość. 17 I powiedziałem w sercu: Bóg osądzi zarówno sprawiedliwego, jak i niegodziwego, gdyż tam będzie czas na [osądzenie] każdego zamiaru i uczynku. 18 Powiedziałem w sercu o sprawie synów ludzkich: Oby Bóg im pokazał, aby wiedzieli, że są tylko zwierzętami. 19 Bo jednakowy jest los synów ludzkich i los zwierząt. Jak umiera ten, tak umiera i tamto. Wszyscy mają jednakowe tchnienie, a nie ma człowiek przewagi nad zwierzęciem, gdyż wszystko jest marnością. 20 Wszystko to idzie do jednego miejsca; wszystko jest z prochu i wszystko w proch się obraca. 21 A kto wie, że duch synów ludzkich idzie w górę, a duch zwierzęcia zstępnie do ziemi? 22 Dlatego zobaczyłem, że nie ma nic lepszego nad to, żeby człowiek się radował ze swoich działań,

4 Potem zwróciłem się w stronę wszystkich ucisków, jakie zdarzają się pod słońcem, i przyjrzałem się im. I oto [widziałem] lisy uciśnionych, a nie mieli pocieszyciela. Siła była w rękach ciemieżów, a tamci nie mieli pocieszyciela. 5 Dlatego chwaliłem umarłych, którzy już odeszli, bardziej niż żywych, którzy jeszcze żyją. 3 Nawet lepszy od nich obu jest ten, którego jeszcze nie było i który nie widział zła, jakie się dzieje pod słońcem. 4 Zobaczyłem też, że wszelka praca i każde dobre dzieło wywołują tylko zazdrość jednego wobec drugiego. Także i to jest marnością i utrapieniem ducha. 5 Głupi składa swoje ręce i zjada własne ciało. 6 Lepsza jest pełna garść z pokojem niż obie pełne garści z trudem i utrapieniem ducha. 7 Znowu obróciłem się i zobaczyłem kolejną marność pod słońcem. 8 Jest to człowiek samotny, bez towarzysza, nie ma ani syna, ani brata i nie ma końca wszelki jego trud, a jego oczy nie mogą nasycić się bogactwem. [Nie myślij: Dla kogo ja pracuję i odmawiam dobra swojej duszy? Także i to jest marnością i ciężką udręką. 9 Lepiej jest dwom niż jednemu, gdyż mają dobry pożytek ze swojej pracy. 10 Jeśli bowiem jeden upadnie, drugi podniesie swego towarzysza. Lecz biada samotnemu, gdy upadnie, bo nie ma drugiego, który by go podniósł. 11 Także jeśli dwoje [ludzi] śpi [razem], grzeją się wzajemnie. Ale jeden jakże się ogrzeje? 12 A jeśli [któ] przemaga jednego, to dwaj stawią mu czola, a potrójny sznur nie rozerwie się tak łatwo. 13 Lepszy jest chłopiec ubogi i mądry niż król stary i głupi, który nie potrafi już przyjmować napomnienia. 14 Bo [tamten] wychodzi z więzienia, aby królować, a ten urodzony w swoim królestwie zubożeje. 15 Widziałem, jak wszyscy żyjący, którzy chodzą pod słońcem, przestawiali z chłopcem, potomkiem, który miał wstąpić na miejsce tamtego. 16 Nierzliczony jest cały lud, jaki żył przed nimi. Lecz następni nie będą się z niego cieszyć. A tak i to jest marność i utrapienie ducha.

5 Pilnuj swoich kroków, gdy idziesz do domu Bożego, i bądź skłonny raczej ku temu, aby słuchać, niż dawać ofiarę głupich. Nie wiedzą oni bowiem, że źle czynią. 2 Nie mów pochopnie i niech twoje serce nie wypowiada pospiesznie słów przed Bogiem. Bóg bowiem [jest] w niebie, a ty na ziemi. Niech więc niewiele będzie twoich słów. 3 Bo z wielu zajęć przychodzi sen, a mowa głupca z wielu słów. 4 Gdy złożysz Bogu [jakis] ślub, nie zwlekaj z jego wypełnieniem, gdyż w głupcach nie ma on upodobania. Cokolwiek ślubujesz, wypełnij. 5 Lepiej jest nie ślubować, niż ślubować i tego nie wypełnić. 6 Nie pozwól, by twoje usta przywiodły do

grzechu twoje ciało i nie mów przed aniołem, że to był jego ust, a jednak jego dusza nie może się nasycić. błąd. Dlaczego Bóg miałby się gniewać na twoje słowa. 8 Czego więcej ma bowiem mądry od głupca? Albo i obrócić wniwez dzieło dwóch rąk? 7 Gdzie bowiem jest [ty] bój się Boga. 8 Jeśli widzisz w prowincji ucisk życia? 9 Lepsze jest to, co oczy widzą, niż ciągle ubogiego i wypaczanie sądu i sprawiedliwości, nie dziw ducha. 10 Temu, kto jest, już nadano imię i wiadomo, się temu, gdyż [ten, który jest] wyższy od najwyższych, że jest człowiekiem i że nie może się on spierać z czuwa, a są wyżsi od nich. 9 Korzyści z ziemi służą mocniejszym od siebie. 11 Ponieważ wiele jest rzeczy, wszystkim. Nawet królowi służy pole. 10 Kto kocha które pomnażają marność, jaką z nich [korzyść] ma pieniądze, nie nasyci się pieniędzmi, a kto kocha człowiek? 12 Któz bowiem wie, co jest dobre dla bogactwa, nie będzie miał z nich pozytku. Także i to jest marność. 11 Gdy dobra się mnożą, mnożą się życia, które jak cień przemijają? Albo kto oznajmi też ci, którzy je zjadają. Cóż więc za pozytek ma z człowiekiem, co po nim będzie pod słońcem?

tego właściciela? Jedynie to, że patrzy na nie swoimi oczami. 12 Słodki [jest] sen robotnika, czy je mało, czy dużo, ale obfitość bogatego nie daje mu spać. 13 Jest ciężka bieda, [która] widziałem pod słońcem: bogactwo przechowywane dla właściciela na jego własną szkodę. 14 Takie bogactwo bowiem przepada przez złe zajęcia. A syn, którego spłodzi, nie będzie miał nic w swoich rękach. 15 Jak wyszedł z łona swojej matki, tak też nagi wróci, jak przyszedł, i nie zabierze nic ze swojej pracy, co mógłby взять do ręki. 16 Także i to jest ciężka niedola, że jak przyszedł, tak odejdzie. Cóż więc za pozytek, że trudził się na wiatr? 17 Po wszystkie swoje dni jadał w ciemności, smutku, chorobie i gniewie. 18 Oto co zobaczyłem: rzecz dobra i piękna to jeść i pić, i cieszyć się dobrem ze wszelkiego swego trudu, który człowiek podejmuje pod słońcem po wszystkie dni swego życia, jakie dał mu Bóg. To bowiem [jest] jego działem. 19 Dla każdego też człowieka, któremu Bóg dał majątek i bogactwo, i dał mu możliwość, by z nich korzystał i odbierał swój dział i radował się ze swojego trudu – to jest dar Boga. 20 Nie będzie bowiem wiele pamiętało o dniach swego życia, gdyż Bóg go wysłuchuje, [napelniając] jego serce radością.

6 Jest zło, które widziałem pod słońcem i które jest powszechnie wśród ludzi: 2 Gdy jakiemuś człowiekowi Bóg dał bogactwo, majątek i sławę, tak że nie brakuje jego duszy nic z tego, czegokolwiek by pragnął, jednak Bóg nie daje mu możliwości spożywać tego, ale spozywa to obcy człowiek. Jest to marnością i ciężką niedolą. 3 Choćby ktoś spłodził stu [synów], żył wiele lat i dni jego lat się przedłużły, a jego dusza nie była nasycona dobrem i nie miał nawet pogrzebu, powiadam: lepszy jest od niego martwy plód. 4 [Ten] bowiem przychodzi w marności i odchodzi w ciemności, a jego imię zostaje okryte ciemnością. 5 Nie widział nawet słońca i nic nie wie. Ma on większy spokój niż tamten. 6 Bo choćby nawet żył przez dwa tysiące lat, nie zaznałby żadnego dobra. Czy wszyscy nie idą do jednego miejsca? 7 Wszelki trud człowieka [jest] dla

7 Lepsze jest [dobre] imię niż wyborny olejek, a dzień śmierci niż dzień urodzenia. 2 Lepiej iść do domu żałoby niż do domu wesela, gdyż w tamtym [widzimy] koniec każdego człowieka, a człowiek żyjący weźmie to sobie do serca. 3 Lepszy jest smutek niż śmiech, bo przez smutek twarzy serce szlachetnieje. 4 Serce mądrych jest w domu żałoby, ale serce głupich w domu wesela. 5 Lepiej [jest] słuchać upomnień mądrego niż pieśni głupców. 6 Czym bowiem jest trzaskanie cierni pod kotłem, tym jest śmiech głupca. Także i to jest marnością. 7 Doprawy, ucisk doprowadza mądrągo do szaleństwa, a dar psuje serce. 8 Lepsze jest dokończenie sprawy niż jej początek. Lepszy jest człowiek cierpliwego ducha niż [człowiek] wyniosłego ducha. 9 Nie bądź w duchu skory do gniewu, gdyż gniew spoczywa w piersi głupich. 10 Nie mów: Jak to jest, że dawne dni były lepsze niż te obecne? Bo niemądrze by o to pytały. 11 Dobra jest mądrość przy dziedzictwie i jest pozytna dla tych, którzy widzą słońce. 12 Mądrość bowiem jest osłona, osłoną [są] też pieniądz; lecz korzyść z poznania jest taka: mądrość daje życie tym, którzy ją mają. 13 Przypatrz się dziełu Boga. Kto bowiem może wyprostować to, co

on krzywym uczynił? 14 W dniu powodzenia raduj się, a w dniu nieszczęścia rozważaj: Bóg uczynił zarówno jedno, jak i drugie po to, aby człowiek nie docieknął tego, co po nim nastanie. 15 Wszystko widziałem za swych marnych dni: niejeden sprawiedliwy ginie w swojej sprawiedliwości, a niejeden niegodziwie żyje długo w swojej niegodzwiści. 16 Nie bądź przesadnie sprawiedliwy ani przesadnie mądry. Czemu miałbyś się sam do zguby prowadzić? 17 Nie bądź zbyt niegodziwy i nie bądź głupi. Czemu miałbyś umrzeć przed swoim czasem? 18 Dobrze będzie, jeśli będziesz się tego trzymał, ale i tamtego z rąk nie wypuszczaj. Kto bowiem boi się Boga, uniknie tego wszystkiego. 19 Mądrość daje mądremu [więcej] siły, niż [posiada ja] dziesięciu mocarzy, którzy są w mieście. 20 Doprawy, nie ma człowieka sprawiedliwego na ziemi, który czyniłby

dobre i nie grzeszył. **21** Nie zwracaj też uwagi na wszystkie słowa, które wypowiadają [ludzie], byś nie usłyszał, jak ci złorzeczy twój sluga. **22** Wie bowiem twoje serce, że i ty wielokroć złorzeczyłeś innym. Tego wszystkiego doświadczylem mądrością [i] uczynki sprawiedliwych. Powiedziałem, że i to jest powiedziałem: Będę mądry. Ale mądrość oddalała się marnością, dla człowieka nic lepszego pod słońcem nad to, by głębokie – który to może zgłębić? **25** Zwróciłem swoje serce ku poznaniu, badaniu i szukaniu mądrości oraz trudu po [wszystkie] dni jego życia, które pod słońcem rozeznaniu rzeczy, by poznać niegodziwość głupstwa, dał mu Bóg. **16** Gdy zwróciłem swoje serce na to, aby głupoty i szaleństwa. **26** I odkryłem, że bardziej gorzka niż śmierć jest kobieta, której serce jest jak sieć i ziemi, z powodu których oczy [człowieka] nie zaznają sidła, a jej ręce jak pęta. Kto się Bogu podoba, uwolni się od niej, ale grzesznik będzie przez nią usidlony. **27** Oto co odkryłem – mówi Kaznodzieja – [badając] jedną po drugiej, aby dojść do istoty rzeczy; **28** Czego jeszcze szuka moja dusza, lecz nie znajduje: Jednego mężczyznę spośród tysiąca znalazłem, ale kobiety spośród wszystkich nie znalazłem. **29** Oto to tylko odkryłem: Bóg stworzył człowieka prawego, ale oni szukali rozlicznych wymysłów.

8 Kto jest mądrym człowiekiem? Kto zna wyjaśnienie

rzeczy? Mądrość człowieka rozjaśnia jego oblicze i odmienia srogosć jego twarzy. **2** [Radzę ci], abyś

przestrzegał rozkazu króla, a to ze względu na i tego, który nie składa ofiar, zarówno dobrego, jak

przysięgi Boga. **3** Nie spiesz się z odejściem przed grzesznika, przysiegającego i tego, kto boi się

jego oblicza ani nie upiera się przy złej sprawie. **4** Czyni bowiem wszystko tak, jak mu się podoba.

4 pod słońcem: jeden los spotyka wszystkich. A przy

Gdzie słowo króla, tam i jego moc. Któż mu powie: Co

czynisz? **5** Kto przestrzega przykazania, nie zazna

niczego złego. A serce mądrogo zna czas i sąd. **6** do zmarłych.

Na każdą sprawę jest czas i sąd, dlatego wielkie

nieszczęście trzyma się człowieka. **7** Nie wie bowiem,

co będzie. Kto mu ozajmi, kiedy [co] się przydarzy? **8** że umrà, ale umarli o niczym nie wiedzą i nie mają już

Nie ma człowieka, który miałby władzę nad duchem, żadnej zapłaty, gdyż pamięć o nich uległa zapomnieniu.

żeby powstrzymać ducha, ani moc nad dniem śmierci. **6** Tak samo ich miłość, nienawiść i zazdrość już zginęły.

Nie ma też zwolnienia z tego boju, a niegodziwych nie wybawi ich niegodziwość. **9** To wszystko widziałem,

gdzie zwróciłem swoje serce do każdego dzieła, którego

przychodzili do miejsca świętego i odchodzili z niego, a zapomniano o nich w mieście, gdzie tak czynili. I to

również jest marnością. **11** Ponieważ wyroku za zły

czyn nie wykonuje się od razu, serce synów ludzkich jest w nich zawzięte [i gotowe] na to, aby popełniali zło. **12** I chociaż grzesznik po stokroć czyni zło i jego

dni się przedłuża, to jednak wiem, że szczęści się tym, którzy boją się Boga, którzy się boją jego oblicza. **13** Ale niegodziwemu nie szczęści się i nie przedłuży on

swoich dni, [przeminą bowiem] jak cień, ponieważ nie

do dzielnych, ani żywność do mądrych, ani bogactwo

boi się Boga. **14** Jest też marność, która się dzieje na

ziemi: są [ludzie] sprawiedliwi, którym się zdarza to, na

niegodziwi, którym się zdarza to, na co [zasługują]

23 Tego wszystkiego doświadczylem mądrością [i] uczynki sprawiedliwych. Powiedziałem, że i to jest

powiedziałem: Będę mądry. Ale mądrość oddalała się marnością, **15** Chwalilem więc radość, [gdyż] nie ma ode mnie. **24** To, co jest dalekie, i to, co jest bardzo głębokie – który to może zgłębić? **25** Zwróciłem swoje

jadł, pił i radował się. To bowiem zostanie mu z jego

całe dzieło Boga – [to], że człowiek nie potrafi zgłębić

sprawy, która się dzieje pod słońcem. Choćby człowiek

starał się do tego dojść, nie zgłębi tego; choćby nawet

mądry [zamierzył to] poznać, nie zdola tego zgłębić.

9 Zaprawdę, wszystko to rozważałem w swoim sercu

po to, aby to wszystko wyjaśnić – że sprawiedliwi i

mądrzy oraz ich dzieła [są] w rękach Boga. Człowiek

nie zna ani miłości, ani nienawiści ze wszystkich rzeczy,

które są przed nim. **2** Wszystkich [spotyka] to samo:

ten sam los spotyka sprawiedliwego i niegodziwego, dobrego i czystego, i nieczystego, składającego ofiary

i tego, który nie składa ofiar, zarówno dobrego, jak

przysięgi. **3** Jest takie зло we wszystkim, co się dzieje

Czyni bowiem wszystko tak, jak mu się podoba. **4** pod słońcem: jeden los spotyka wszystkich. A przy

Gdzie słowo króla, tam i jego moc. Któż mu powie: Co

czynisz? **5** Kto przestrzega przykazania, nie zazna

niczego złego. A serce mądrogo zna czas i sąd. **6** do zmarłych.

Na każdą sprawę jest czas i sąd, dlatego wielkie

wszystkimi żyjącymi, ma nadzieję, gdyż lepszy jest

nieszczęście trzyma się człowieka. **7** Nie wie bowiem,

życy pies niż zdechły lew. **5** Żyjący bowiem wiedzą,

co będą. Kto mu ozajmi, kiedy [co] się przydarzy? **8** że umrà, ale umarli o niczym nie wiedzą i nie mają już

Nie ma człowieka, który miałby władzę nad duchem, żadnej zapłaty, gdyż pamięć o nich uległa zapomnieniu.

żeby powstrzymać ducha, ani moc nad dniem śmierci. **6** Tak samo ich miłość, nienawiść i zazdrość już zginęły.

Nie ma też zwolnienia z tego boju, a niegodziwych nie wybawi ich niegodziwość. **9** To wszystko widziałem,

gdzie zwróciłem swoje serce do każdego dzieła, którego

przychodzili do miejsca świętego i odchodzili z niego, a zapomniano o nich w mieście, gdzie tak czynili. I to

również jest marnością. **11** Ponieważ wyroku za zły

czyn nie wykonuje się od razu, serce synów ludzkich jest w nich zawzięte [i gotowe] na to, aby popełniali zło. **12** I chociaż grzesznik po stokroć czyni zło i jego

dni się przedłuża, to jednak wiem, że szczęści się tym, którzy boją się Boga, którzy się boją jego oblicza. **13** Ale niegodziwemu nie szczęści się i nie przedłuży on

swoich dni, [przeminą bowiem] jak cień, ponieważ nie

do dzielnych, ani żywność do mądrych, ani bogactwo

boi się Boga. **14** Jest też marność, która się dzieje na

ziemi: są [ludzie] sprawiedliwi, którym się zdarza to, na

niegodziwi, którym się zdarza to, na co [zasługują]

23 Tego wszystkiego doświadczylem mądrością [i] uczynki sprawiedliwych. Powiedziałem, że i to jest

powiedziałem: Będę mądry. Ale mądrość oddalała się marnością, **15** Chwalilem więc radość, [gdyż] nie ma

ode mnie. **24** To, co jest dalekie, i to, co jest bardzo głębokie – który to może zgłębić? **25** Zwróciłem swoje

jadł, pił i radował się. To bowiem zostanie mu z jego

całe dzieło Boga – [to], że człowiek nie potrafi zgłębić

sprawy, która się dzieje pod słońcem. Choćby człowiek

starał się do tego dojść, nie zgłębi tego; choćby nawet

mądry [zamierzył to] poznać, nie zdola tego zgłębić.

9 Zaprawdę, wszystko to rozważałem w swoim sercu

po to, aby to wszystko wyjaśnić – że sprawiedliwi i

mądrzy oraz ich dzieła [są] w rękach Boga. Człowiek

nie zna ani miłości, ani nienawiści ze wszystkich rzeczy,

które są przed nim. **2** Wszystkich [spotyka] to samo:

ten sam los spotyka sprawiedliwego i niegodziwego,

dobrego i czystego, i nieczystego, składającego ofiary

i tego, który nie składa ofiar, zarówno dobrego, jak

przysięgi. **3** Jest takie зло we wszystkim, co się dzieje

Czyni bowiem wszystko tak, jak mu się podoba. **4** pod słońcem: jeden los spotyka wszystkich. A przy

Gdzie słowo króla, tam i jego moc. Któż mu powie: Co

czynisz? **5** Kto przestrzega przykazania, nie zazna

niczego złego. A serce mądrogo zna czas i sąd. **6** do zmarłych.

Na każdą sprawę jest czas i sąd, dlatego wielkie

wszystkimi żyjącymi, ma nadzieję, gdyż lepszy jest

nieszczęście trzyma się człowieka. **7** Nie wie bowiem,

życy pies niż zdechły lew. **5** Żyjący bowiem wiedzą,

co będą. Kto mu ozajmi, kiedy [co] się przydarzy? **8** że umrà, ale umarli o niczym nie wiedzą i nie mają już

Nie ma człowieka, który miałby władzę nad duchem, żadnej zapłaty, gdyż pamięć o nich uległa zapomnieniu.

żeby powstrzymać ducha, ani moc nad dniem śmierci. **6** Tak samo ich miłość, nienawiść i zazdrość już zginęły.

Nie ma też zwolnienia z tego boju, a niegodziwych nie wybawi ich niegodziwość. **9** To wszystko widziałem,

gdzie zwróciłem swoje serce do każdego dzieła, którego

przychodzili do miejsca świętego i odchodzili z niego, a zapomniano o nich w mieście, gdzie tak czynili. I to

również jest marnością. **11** Ponieważ wyroku za zły

czyn nie wykonuje się od razu, serce synów ludzkich jest w nich zawzięte [i gotowe] na to, aby popełniali zło. **12** I chociaż grzesznik po stokroć czyni zło i jego

dni się przedłuża, to jednak wiem, że szczęści się tym, którzy boją się Boga, którzy się boją jego oblicza. **13** Ale niegodziwemu nie szczęści się i nie przedłuży on

swoich dni, [przeminą bowiem] jak cień, ponieważ nie

do dzielnych, ani żywność do mądrych, ani bogactwo

boi się Boga. **14** Jest też marność, która się dzieje na

ziemi: są [ludzie] sprawiedliwi, którym się zdarza to, na

niegodziwi, którym się zdarza to, na co [zasługują]

23 Tego wszystkiego doświadczylem mądrością [i] uczynki sprawiedliwych. Powiedziałem, że i to jest

powiedziałem: Będę mądry. Ale mądrość oddalała się marnością, **15** Chwalilem więc radość, [gdyż] nie ma

ode mnie. **24** To, co jest dalekie, i to, co jest bardzo głębokie – który to może zgłębić? **25** Zwróciłem swoje

jadł, pił i radował się. To bowiem zostanie mu z jego

całe dzieło Boga – [to], że człowiek nie potrafi zgłębić

sprawy, która się dzieje pod słońcem. Choćby człowiek

starał się do tego dojść, nie zgłębi tego; choćby nawet

mądry [zamierzył to] poznać, nie zdola tego zgłębić.

9 Zaprawdę, wszystko to rozważałem w swoim sercu

po to, aby to wszystko wyjaśnić – że sprawiedliwi i

mądrzy oraz ich dzieła [są] w rękach Boga. Człowiek

nie zna ani miłości, ani nienawiści ze wszystkich rzeczy,

które są przed nim. **2** Wszystkich [spotyka] to samo:

ten sam los spotyka sprawiedliwego i niegodziwego,

dobrego i czystego, i nieczystego, składającego ofiary

i tego, który nie składa ofiar, zarówno dobrego, jak

przysięgi. **3** Jest takie зло we wszystkim, co się dzieje

Czyni bowiem wszystko tak, jak mu się podoba. **4** pod słońcem: jeden los spotyka wszystkich. A przy

Gdzie słowo króla, tam i jego moc. Któż mu powie: Co

czynisz? **5** Kto przestrzega przykazania, nie zazna

niczego złego. A serce mądrogo zna czas i sąd. **6** do zmarłych.

Na każdą sprawę jest czas i sąd, dlatego wielkie

wszystkimi żyjącymi, ma nadzieję, gdyż lepszy jest

nieszczęście trzyma się człowieka. **7** Nie wie bowiem,

życy pies niż zdechły lew. **5** Żyjący bowiem wiedzą,

co będą. Kto mu ozajmi, kiedy [co] się przydarzy? **8** że umrà, ale umarli o niczym nie wiedzą i nie mają już

Nie ma człowieka, który miałby władzę nad duchem, żadnej zapłaty, gdyż pamięć o nich uległa zapomnieniu.

żeby powstrzymać ducha, ani moc nad dniem śmierci. **6** Tak samo ich miłość, nienawiść i zazdrość już zginęły.

Nie ma też zwolnienia z tego boju, a niegodziwych nie wybawi ich niegodziwość. **9** To wszystko widziałem,

gdzie zwróciłem swoje serce do każdego dzieła, którego

przychodzili do miejsca świętego i odchodzili z niego, a zapomniano o nich w mieście, gdzie tak czynili. I to

również jest marnością. **11** Ponieważ wyroku za zły

czyn nie wykonuje się od razu, serce synów ludzkich jest w nich zawzięte [i gotowe] na to, aby popełniali zło. **12** I chociaż grzesznik po stokroć czyni zło i jego

dni się przedłuża, to jednak wiem, że szczęści się tym, którzy boją się Boga, którzy się boją jego oblicza. **13** Ale niegodziwemu nie szczęści się i nie przedłuży on

swoich dni, [przeminą bowiem] jak cień, ponieważ nie

do dzielnych, ani żywność do mądrych, ani bogactwo

boi się Boga. **14** Jest też marność, która się dzieje na

ziemi: są [ludzie] sprawiedliwi, którym się zdarza to, na

niegodziwi, którym się zdarza to, na co [zasługują]

23 Tego wszystkiego doświadczylem mądrością [i] uczynki sprawiedliwych. Powiedziałem, że i to jest

powiedziałem: Będę mądry. Ale mądrość oddalała się marnością, **15** Chwalilem więc radość, [gdyż] nie ma

ode mnie. **24** To, co jest dalekie, i to, co jest bardzo głębokie – który to może zgłębić? **25** Zwróciłem swoje

jadł, pił i radował się. To bowiem zostanie mu z jego

całe dzieło Boga – [to], że człowiek nie potrafi zgłębić

sprawy, która się dzieje pod słońcem. Choćby człowiek

starał się do tego dojść, nie zgłębi tego; choćby nawet

mądry [zamierzył to] poznać, nie zdola tego zgłębić.

9 Zaprawdę, wszystko to rozważałem w swoim sercu

po to, aby to wszystko wyjaśnić – że sprawiedliwi i

mądrzy oraz ich dzieła [są] w rękach Boga. Człowiek

nie zna ani miłości, ani nienawiści ze wszystkich rzeczy,

które są przed nim. **2** Wszystkich [spotyka] to samo:

ten sam los spotyka sprawiedliwego i niegodziwego,

dobrego i czystego, i nieczystego, składającego ofiary

i tego, który nie składa ofiar, zarówno dobrego, jak

przysięgi. **3** Jest takie зло we wszystkim, co się dzieje

Czyni bowiem wszystko tak, jak mu się podoba. **4** pod słońcem: jeden los spotyka wszystkich. A przy

Gdzie słowo króla, tam i jego moc. Któż mu powie: Co

czynisz? **5** Kto przestrzega przykazania, nie zazna

niczego złego. A serce mądrogo zna czas i sąd. **6** do zmarłych.

Na każdą sprawę jest czas i sąd, dlatego wielkie

wszystkimi żyjącymi, ma nadzieję, gdyż lepszy jest

nieszczęście trzyma się człowieka. **7** Nie wie bowiem,

życy pies niż zdechły lew. **5** Żyjący bowiem wiedzą,

co będą. Kto mu ozajmi, kiedy [co] się przydarzy? **8** że umrà, ale umarli o niczym nie wiedzą i nie mają już

Nie ma człowieka, który miałby władzę nad duchem, żadnej zapłaty, gdyż pamięć o nich uległa zapomnieniu.

żeby powstrzymać ducha, ani moc nad dniem śmierci. **6** Tak samo ich miłość, nienawiść i zazdrość już zginęły.

Nie ma też zwolnienia z tego boju, a niegodziwych nie wybawi ich niegodziwość. **9** To wszystko widziałem,

gdzie zwróciłem swoje serce do każdego dzieła, którego

przychodzili do miejsca świętego i odchodzili z niego, a zapomniano o nich w mieście, gdzie tak czynili. I to

również jest marnością. **11** Ponieważ wyroku za zły

czyn nie wykonuje się od razu, serce synów ludzkich jest w nich zawzięte [i gotowe] na to, aby popełniali zło. **12** I chociaż grzesznik po stokroć czyni zło i jego

dni się przedłuża, to jednak wiem, że szczęści się tym, którzy boją się Boga, którzy się boją jego oblicza. **13** Ale niegodziwemu nie szczęści się i nie przedłuży on

swoich dni, [przeminą bowiem] jak cień, ponieważ nie

do dzielnych, ani żywność do mądrych, ani bogactwo

boi się Boga. **14** Jest też marność, która się dzieje na

ziemi: są [ludzie] sprawiedliwi, którym się zdarza to, na

niegodziwi, którym się zdarza to, na co [zasługują]

23 Tego wszystkiego doświadczylem mądrością [i] uczynki sprawiedliwych. Powiedziałem, że i to jest

powiedziałem: Będę mądry. Ale mądrość oddalała się marnością, **15** Chwalilem więc radość, [gdyż] nie ma

ode mnie. **24** To, co jest dalekie, i to, co jest bardzo głębokie – który to może zgłębić? **25** Zwróciłem swoje

jadł, pił i radował się. To bowiem zostanie mu z jego

całe dzieło Boga – [to], że człowiek nie potrafi zgłębić

sprawy, która się dzieje pod słońcem. Choćby człowiek

starał się do tego dojść, nie zgłębi tego; choćby nawet

mądry [zamierzył to] poznać, nie zdola tego zgłębić.

9 Zaprawdę, wszystko to rozważałem w swoim sercu

po to, aby to wszystko wyjaśnić – że sprawiedliwi i

mądrzy oraz ich dzieła [są] w rękach Boga. Człowiek

nie zna ani miłości, ani nienawiści ze wszystkich rzeczy,

które są przed nim. **2** Wszystkich [spotyka] to samo:</p

do roztropnych, ani łaska do zdolnych, lecz czas i królowi ani w swojej sypialni nie przeklinaj bogatego, przypadek spotyka wszystkich. **12** Człowiek bowiem bo ptak niebieski zaniesie ten głos, a to, co skrzydlate, nie zna swojego czasu, ale jak ryby, które się łowi

szkodliwą siecią, i jak ptaki chwycone w sięla, tak synowie ludzcy są uwiklani w złej chwili, gdy ta nagle na nich spadnie. **13** Widziałem również tą mądrość pod słoncem, która wydała mi się wielka: **14** Było małe miasto, a w nim niewielu ludzi. I wyruszył przeciw niemu potężny król, obiegł je i zbudował przeciwko niemu wielkie wały. **15** I znalazła się w nim człowiek ubogi i mądry, który wybałwił to miasto przez swoją mądrość. Nikt jednak nie pamiętał tego ubogiego człowieka. **16** I powiedziałem: Lepsza jest mądrość niż siła. Lecz mądrość ubogiego bywa wzgardzona i jego słów nikt nie słucha. **17** Spokojnych słów ludzi mądrych należy słuchać bardziej niż krzyku tego, który panuje wśród głupców. **18** Lepsza jest mądrość niż orzeź wojenny, ale jeden grzesznik niszczy wiele dobrego.

10 Zdechłe muchy zasmradzają i psują olejek aptekarza. Tak samo odrobinę głupstwa psuje [człowieka] poważanego z powodu jego mądrości i sławy. **2** Serce mądrego jest po jego prawicy, ale serce głupca po jego lewicy. **3** Nawet gdy głupiec idzie drogą, brakuje mu rozumu, i mówi wszystkim, że jest głupcem. **4** Jeśli duch władczy powstaje przeciwko tobie, nie opuszczaj swego miejsca, gdyż pokora zapobiega wielkim wykroczeniom. **5** Jest zło, które widziałem pod słoncem, to błąd, który pochodzi od władczy. **6** Główota jest wywyższona do wielkiej godności, a bogaci [w mądrości] siedzą nisko. **7** Widziałem sługi na koniach, a książąt idących pieszo jak służby. **8** Kto kopie dół, [sam] w niego wpadnie, kto rozwala plot, tego ukąsi wąż. **9** Kto przenosi kamienie, porani się nimi, kto rabię drwa, naraża się na niebezpieczeństwo. **10** Jeśli stępi się żelazo, a nie naostrzy się jego ostrza, wtedy trzeba wytyzyć siły. Ale lepiej skutkuje mądrość. **11** Wąż ukąsi bez zakłucia, a gadula nie jest niczym lepszym. **12** Słowa z ust mądrego są łaskawe, ale wargi głupca pożerają jego samego. **13** Początek słów jego ust to głupota, a koniec jego mowy to wielkie szaleństwo. **14** Głupiec wiele mówi, [choć] człowiek nie wie, co nastąpi. Któź mu oznajmi, co po nim nastanie? **15** Glupi męczą się trudem, a nie wiedzą, nawet, jak dojść do miasta. **16** Biada tobie, ziemio, gdy twoim królem dziecko, a twoi książęta z rana biesiadują. **17** Błogosławiona jesteś, ziemio, gdy twój król pochodzi ze szlachetnego rodu, a twoi książęta we właściwym czasie jadają, by się posilić, a nie dla pijaństwa. **18** Z powodu lenistwa chylą się dach, a wskutek opieszalości rąk przecieka dom. **19** Dla uciechy wyprawia się uczęę i wino rozвесela życie, ale pieniądze umożliwiają wszystko. **20** Nawet w swoich myślach nie złorzecz

królowi ani w swojej sypialni nie przeklinaj bogatego, przypadek spotyka wszystkich. **12** Człowiek bowiem bo ptak niebieski zaniesie ten głos, a to, co skrzydlate, nie zna swojego czasu, ale jak ryby, które się łowi szkodliwą siecią, i jak ptaki chwycone w sięla, tak synowie ludzcy są uwiklani w złej chwili, gdy ta nagle na nich spadnie. **13** Widziałem również tą mądrość pod słoncem, która wydała mi się wielka: **14** Było małe miasto, a w nim niewielu ludzi. I wyruszył przeciw niemu potężny król, obiegł je i zbudował przeciwko niemu wielkie wały. **15** I znalazła się w nim człowiek ubogi i mądry, który wybałwił to miasto przez swoją mądrość. Nikt jednak nie pamiętał tego ubogiego człowieka. **16** I powiedziałem: Lepsza jest mądrość niż siła. Lecz mądrość ubogiego bywa wzgardzona i jego słów nikt nie słucha. **17** Spokojnych słów ludzi mądrych należy słuchać bardziej niż krzyku tego, który panuje wśród głupców. **18** Lepsza jest mądrość niż orzeź wojenny, ale jeden grzesznik niszczy wiele dobrego.

11 Rzucaj swój chleb na wody, bo po wielu dniach odnajdziesz go. **2** Rozdaj dział siedmiu lub ośmiu, bo nie wiesz, co zlego wydarzy się na ziemi. **3** Gdy chmury napelniają się deszczem, spuszczają go na ziemię. Gdy drzewo upada na południe lub na północ, w miejscu, gdzie upadnie to drzewo, tam zostanie. **4** Kto zważy na wiatr, [nigdy] nie będzie siał, a kto patrzy na chmury, nie będzie żąć. **5** Jak nie wiesz, jaka jest droga ducha, [i] jak [się] kształtuja kości w łonie brzemiennej, tak nie znasz spraw Boga, który wszystko czyni. **6** Rano siej swoje ziarno, a wieczorem nie pozwól spocząć swojej ręce, gdyż nie wiesz, co się uda, czy to, czy tamto, czy też oboje będą równie dobre. **7** Doprawdy, światło jest słodkie i miła to rzecz dla oczu widzieć słońce. **8** A choćby człowiek żył przez wiele lat i radował się nimi wszystkimi, to niech pamięta o dniach ciemności, bo będzie ich wiele. Wszystko, co nastąpi, to tylko marność. **9** [Dlatego] raduj się, młodzieńcze, w swojej młodości, niech twoje serce cieszy się za dni twojej młodości i krocza drogami swego serca oraz według zdania swoich oczu, ale wiedz, że za to wszystko Bóg przyprowadzi cię na sąd. **10** Usuń więc gniew ze swojego serca i odrzuć zło od swego ciała, gdyż dzieciństwo i młodość są marnością.

12 Pamiętaj więc o swoim Stwórcy w dniach swojej młodości, zanim nastaną złe dni i przyjdą lata, o których powiesz: Nie podobażą mi się. **2** Zanim zaćmią się słońce, światło, księżyc i gwiazdy, a chmury powróczą po deszczu. **3** W dzień, w którym trząść się będą stróż domu i pochyłą się silni mężczyźni, ustana mięiący, gdyż będzie ich mało, i zaćmią się patrzące przez okna; **4** I zamkną się drzwi na ulicę, gdy odgłos mielenia osłabnie, gdy będzie się wstawać na głos ptaków i przycichną wszystkie córki śpiewające. **5** Gdy też będą się bać wysokich miejsc i lękać na drodze, [gdyle] zakwitnie drzewo migdałowe i szarańca będzie ciężka i pragnienie ustanie, bo człowiek idzie do [swego] wiecznego domu, a płaczący będą chodzić po ulicach; **6** Zanim się zerwie srebrny sznur i stłucze złota czasza, nim rozbije się dzban u źródła i złamie się koło przy studni. **7** Wtedy proch powróci do ziemi, jak nią był, a duch powróci do Boga, który go dał. **8** Marność nad marnościami – mówi Kaznodzieja – wszystko to marność. **9** A poza tym, że Kaznodzieja był mądry, uczył lud wiedzy; rozwajał, badał i ułożył wiele przysłów. **10** Kaznodzieja starał się znaleźć słowa przyjemne i napisał to, co jest dobre – słowa prawdy. **11** Słowa mądrych są jak ościenie i jak gwoździe wbite przez

tych, którzy je złożyli, i pochodzą od jednego pasterza.

12 Ponadto, mój synu, przyjmij przestroगę z tych [słów]: Pisaniu wielu ksiąg nie ma końca, a wiele nauki męczy ciało. **13** Wysłuchaj podsumowania wszystkiego: Bój się Boga i przestrzegaj jego przykazań. Ponieważ to jest cały [obowiązek] człowieka. **14** Bóg przywiedzie bowiem każdy uczynek na sąd, nawet każdą rzecz utajoną, czy dobra, czy zła.

Pieśń nad Pieśniami

1 Pieśń nad pieśniami Salomona. 2 Niech mnie pocałuje pocałunkami swoich ust. Twoja miłość bowiem jest lepsza od wina. 3 Z powodu wonności twoich olejków twoje imię [jest jak] rozlany olejek; dlatego miłują cię dziewczę. 4 Pociągnij mnie, [a] pobiegniemy za tobą. Król wprowadził mnie [do] swoich komnat. Będziemy się cieszyć i radować tobą, będącymi pamiętać o twojej miłości bardziej niż o winie. Miłują cię prawi. 5 Czarna jestem, ale piękna, o córki Jerozolimy, jak namioty Kedaru, jak zasłyły Salomona. 6 Nie patrzcie na mnie, że jestem czarna, gdyż słonice mnie opaliło. Synowie mojej matki rozgњiewali się na mnie, postawili mnie na straży winnic; a mojej własnej winnicy nie ustrzegłam. 7 Powiedz mi [ty], którego miłuje moja dusza, gdzie wypasasz, gdzie dajesz swojej [trzodzie] odpocząć w południe. Czemu bowiem mam być jak b³adzica przy trzodach twoich towarzyszy? 8 Jeśli nie wiesz, najpiękniejsza wśród kobiet, to idź śladem trzody i paš swoje koźlaków przy szalaſach pasterzy. 9 Przyrównam cię, moja umiłowana, do zaprzedu rydwanów faraona. 10 Twoje lica są piękne, ozdobione klejnotami, [a] twoja szyja – łańcuchami. 11 Uczynimy ci złote klejnoty nakrapiane srebrem. 12 Dopóki król jest przy [swoim] stole, mój nard rozsiewa swoją woń. 13 [Jak] wiązka mirry jest dla mnie mój miły, spoczywa na moich piersiach. 14 Mój miły jest dla mnie [jak] grono cyprysu pośród winnic w En-Gedi. 15 O jaka ty jesteś piękna, moja umiłowana! O jaka ty jesteś piękna! Twoje oczy są [jak oczy] golebicy. 16 O jaki ty jesteś piękny, mój umiowany, i jak miły! Łoże nasze się zieleni. 17 Belki naszego domu są cedrowe, a nasze stropy – cyprysowe.

2 Jestem róžą Saronu i lilią dolin. 2 Jak lilia między cierniami, tak moja umiłowana między pannami. 3 Jak jabłoni między leśnymi drzewami, tak mój miły między młodzieńcami. Z wielkim pragnieniem usiadłam w jego cieniu, a jego owoc [jest] słodki memu podniebieniu. 4 Wprowadził mnie do komnaty biesiadnej, a jego chorągwia nade mną jest miłość. 5 Pokrzepcie mnie bukłakami, posilicie mnie jabłkami, bo jestem chora z miłości. 6 Jego lewa ręka pod moją głową, a jego prawa ręka mnie obejmuje. 7 Zaklinam was, córki Jerozolimy, na sarny i łanie polne: Nie budźcie mego umiowanego i nie przerywajcie [jego] snu, dopóki nie zechce. 8 Głos mego umiowanego! Oto idzie, skacząc po górah, a podskakując po pagórkach. 9 Mój umiowany podobny jest do sarny albo młodego jelenia. Oto stoi za naszym murem, zagląda przez okna, patrzy przez kraty. 10 Mój umiowany odezwał

się i powiedział mi: Wstań, moja umiłowana, moja piękna, i chodź! 11 Oto bowiem minęła zima, deszcz ustąpił i przeszedł. 12 Kwiatki pokazały się na ziemi, nadszedł czas śpiewania i głos synogarlicy słyszać w naszej ziemi. 13 Drzewo figowe już wypuściło swoje niedojrzale figi, a kwitnąca winorośl wydaje swoją woń. Wstań, moja umiłowana, moja piękna, i chodź! 14 Moja golebico, [mieszkająca] w skalnych szczelinach, w stromych kryjówkach, ukaź mi swoją twarz, daj mi usłyszeć swój głos, gdyż twój głos jest słodki i Twoja twarz piękna. 15 Schwytajcie nam lisy, małe lisy, które psują winnice, ponieważ nasze winnice kwitną. 16 Mój umiowany [jest] mój, a ja jestem jego. Pasie on wśród lili. 17 Nim zaświta dzień i znikną cienie, zauważ, mój umiowany, bądź jak sarna albo młode jelenie na górah Beter.

3 Na swoim łóżu wśród nocy szukałam tego, którego miłuje moja dusza. Szukałam go, ale go nie znalazłam. 2 Wstanę więc już i obiegnę miasto, po ulicach i placach będę szukać tego, którego miłuje moja dusza. Szukałam go, ale nie znalazłam. 3 Znaleźli mnie strażnicy, którzy obchodzili miasto, i [spytałam]: Widzieliście tego, którego miłuje moja dusza? 4 A gdy ledwie od nich odeszłam, zaraz znalazłam tego, którego miłuje moja dusza. Uchwyciłam go i nie puszczę, aż go wprowadzę do domu mojej matki, do pokoju mojej rodziniełki. 5 Zaklinam was, córki Jerozolimy, na sarny i łanie polne: Nie budźcie mego umiowanego i nie przerywajcie [jego] snu, dopóki nie zechce. 6 Kim jest ta, która wyłania się z pustyni jak słupy dymu, owiana wonią mirry i kadzidła oraz wszelkim wonnym proszkiem od kupca? 7 Oto łóża Salomona, dokola którego [stoi] sześćdziesięciu dzielnych wojowników spośród dzielnych Izraela. 8 Wszyscy trzymają miecz, wywiczeni w boju. Każdy z nich ma swój miecz u boku przez wzglód na strach nocny. 9 Król Salomon uczynił sobie lektykę z drzewa Libanu. 10 Jej słupki uczynił ze srebra, jej pokład ze złota, podniebienie z purpurowej, a wnętrze wyścielone miłością córek Jerozolimy. 11 Wyjdźcie, córki Syjonu, i popatrzcie na króla Salomona w koronie, którą ukoronowała go jego matka w dniu jego zaręczyn i w dniu radości jego serca.

4 O jaka ty jesteś piękna, moja umiłowana! O jaka ty jesteś piękna! Twoje oczy między twymi kędziorkami są [jak oczy] golebicy; twoje włosy są jak stado kóz, które widać na górze Gileadu. 2 Twoje zęby są jak stado strzyżonych [owiec], gdy wychodzą z kąpieli; wszystkie mają bliźnięta i nie ma żadnej niepłodnej wśród nich. 3 Twoje wargi [są] jak nić purpurowa, a Twoja wymowa pełna wdzięku. Twoje skronie [są] jak połówki granatu między twymi kędziorkami. 4

Twoja szyja [jest] jak wieża Dawida, zbudowana na powiedziecie mu, że jestem chora z miłości. 9 Czym zbrojownię, na której tysiąc puklerzy zawieszono, przewyższa twój umiłowany [innych] umiłowanych, o wszystko to tarcze dzielnych wojowników. 5 Twoje najpiękniejsza wśród kobiet? Czym przewyższa twój piersi są jak dwoje bliźniaczych sarniąt, które pasą się umiłowany [innych] umiłowanych, że tak nas zaklinasz? między liliami. 6 Nim zaświta dzień i znikną cienie, 10 Mój umiłowany jest biały i rumiany, i najznakomitszy wejdę na góre miry i na pagórkach kadzidła. 7 Cała spośród dziesięciu tysięcy. 11 Jego głowa jest [jak] [jesteś] piękna, moja umiłowana, i nie ma w tobie żadnej najczystsze złoto; jego kędziorzy faliste, czarne jak kruk. skazy. 8 Przyjdź ze mną z Libanu, [moja] oblubienico, 12 Jego oczy są jak gołębice nad strumieniami wody, [przyjdź] ze mną z Libanu. Spójrz ze szczytu [góry] [jakby] umyte w mleku, osadzone w swej oprawie. 13 Amana, ze szczytu [góry] Senir i Hermon, z jaskiniów i z gór lampartów. 9 Zachwyciła moje serce, moja kwiatki; jego wargi jak lilie oczekujące wyborną mirrą, siostro, [moja] oblubienico! Zachwyciła moje serce 14 Jego ręce [jak] złote pierścienie wysadzone berylem; jednym twoim okiem i jednym łańcuszkiem na twojej jego tors [jak] jasna kość słoniowa pokryta szafirem. szyci. 10 Jakże piękna jest twoja miłość, moja siostro, 15 Jego nogi [jak] słupy z marmuru, postawione na [moja] oblubienico! Jak daleko lepsza jest twoja miłość szczerzołotych podstawkach; jego oblicze [jak] Liban, od wina, a woń twoich olejków od wszystkich innych wyborne jak cedry. 16 Jego usta przesłodkie i jest on wonności! 11 Z twoich warg oczeka miód [jak] z plastrów, cały przepiękny. Taki jest mój umiłowany i taki jest mój [moja] oblubienico! Miód i mleko pod twoim językiem, przyjaciel, córki Jerozolimy.

a woń twoich szat jest jak woń Libanu. 12 [Jesteś] zamkniętym ogrodem, moja siostro, [moja] oblubienico; źródłem zamkniętym, zdrojem zapieczętowanym. 13 Twoje pędy to sad [drzew] granatu z wybornym owocem cyprysu i nardu; 14 Nard i szafran, tatarak i cynamon, ze wszelkimi drzewami, kadzidło, mirra i aloes, ze wszelkimi wybornymi wonnościami. 15 Źródło ogrodów, zdrój żywych wód, które płyną z Libanu! 16 Powstań, wietrze północny, i przyjdź, wietrze z południa, powie przez mój ogród, by się rozpułnyle jego wonności. Niech przyjdzie mój umiłowany do swego ogrodu i niech je swoje rozkoszne owoce.

5 Wszedłem do mojego ogrodu, moja siostro, [moja] oblubienico. Zbierałem moją mirrę z moimi wonnościami; zjadłem mój plaster z moim miodem, piję moje wino z moim mlekiem. Jedziecie, przyjaciele, pijcie, a pijcie obficie, moi mili. 2 Ja śpię, ale moje serce czuwa. [Oto] głos mego umiłowanego, który puka i [mówi]: Otwórz mi, moja siostro, moja umiłowana, moja gołębica, moja nieskalana. Moja głowa bowiem jest pełna rosy, moje kędziorzy – kropli nocy. 3 Zdjęłam już swoją suknię, jakże mam ją włożyć? Umyłam swoje nogi, jakże mam je pobrudzić? 4 Mój umiłowany wsunął swoją rękę przez otwór, a moje wnętrze poruszyło się we mnie. 5 Wstałam, aby otworzyć mojemu umiłowanemu, a oto z moich rąk kapała mirra, z moich palców mirra spływała na uchwyt zasuwy. 6 Otworzyłam mojemu umiłowanemu, lecz mój umiłowany [już] odszedł i zniknął. Moja dusza zasłabła na jego głos. Szukałam go, ale nie znalazłam, wołałam go, ale mi nie odpowiedział. 7 Znaleźli mnie strażnicy, którzy obchodzili miasto; pobili mnie i zranili, strażnicy murów zabrali mi zaślonek. 8 Zaklinam was, córki Jerozolimy: Jeśli znajdziecie mojego umiłowanego, to

6 Dokąd poszedł twój umiłowany, o najpiękniejszą wśród kobiet? Dokąd się zwrócił twój umiłowany, abyśmy szukali go wraz z tobą? 2 Mój umiłowany zstąpił do swojego ogrodu między grządki wonności, aby paść w ogrodach i zbierać lilie. 3 Ja należę do mego umiłowanego, a mój umiłowany [należy] do mnie; pasie on wśród lili. 4 Piękna jesteś, moja umiłowana, jak Tirsa; urodziwa jak Jerozolima; groźna jak wojsko [z] chorągwiami. 5 Odwróć ode mnie swoje oczy, gdyż one mnie urzekają. Twoje włosy są jak stado kóz, które schodzą z Gileadu. 6 Twoje zęby są jak stado owiec, które wychodzą z kapieli, wszystkie mają bliźnięta, a nie ma żadnej nieплодnej wśród nich. 7 Twoje skronie między twoimi kędziorkami są jak połówki granatu. 8 Sześćdziesiąt jest królowych i osiemdziesiąt nałożnic, a dziewic bez liku. 9 [Lecz] moja gołębica, moja nieskalana, jest jedna; jedynaczka u swojej matki, bez skazy u swojej rodzicielki. Widziały ją córki i nazwały ją błogosławioną, także królowe i nałożnice, i chwaliły ją, [mówiąc]: 10 Kim jest ta, która pokazuje się jak zorza poranna, piękna jak księżyca, czysta jak słońce, groźna jak uszykowane wojsko z chorągwiami? 11 Zeszłam do ogrodu orzechów, aby patrzeć na owoce [rosnące] w dolinach, by zobaczyć, czy winorośl kwitnie i czy granaty wypuszczają paczki. 12 Nim się zorientowałam, moja dusza wsadziła mnie jakby w rydwany książąt mego ludu. 13 Zawróć, zawróć, Szulamitko; zawróć, zawróć, abyśmy mogli na ciebie patrzeć. Cóż widzicie w Szulamite? [Widzimy] jakby oddziały wojenne.

7 Jak piękne są twoje nogi w sandałach, córko książęca! Linia twoich bioder jest jak klejnot, jak dzieło rąk rzemieślnika. 2 Twój pępek jest [jak] okrągła czasza, której nie brakuje napoju. Twój brzuch jest

[jak] stógi pszenicy okolony liliami. 3 Twoje piersi za jej owoc tysiąc srebrników. 12 Ale moja winnica, są jak dwoje sarniąt, bliźniąt. 4 Twoja szyja jest jak która mam, [jest] przede mną. Miej ty sobie tysiąc wieża z kości słoniowej; twoje oczy jak sadzawki srebrników, Salomonie, a dwieście [niech wezmą] ci, Cheszbonu przy bramie Bat-Rabbim; twój nos jak którzy strzegą jej owocu. 13 O ty, która mieszkasz w wieży Libanu zwrócona w stronę Damaszku. 5 Twoja ogrodach, przyjaciele słuchają twoego głosu; daj mi głowę na tobie jak Karmel, a włosy twojej głowy jak go usłyszeć. 14 Pospiesz się, mój umiłowany, i bądź purpurowa. Król [na swój widok] jest [jakby] przywiązyany podobny do sarny albo młodego jelenia na górzach w [swoich] krużgankach. 6 Jakże piękna jesteś i jak wonności.

mila, o miłości przerozkoszną! 7 Twój wzrost jest podobny do palmy, a twoje piersi do kisci [winogron].
8 Powiedziałem: Wejdę na palmę i uchwycę się jej gałęzi. Niech twoje piersi będą jak kiście winorośli, a woń twojego oddechu jak [zapach] jabłek; 9 Twoje usta jak wyborne wino, które mile spływa po podniebieniu i sprawia, że wargi śpiących mówią. 10 Ja [należę] do mojego umiłowanego i do mnie [zwroca się] jego pożądanie. 11 Chodź, mój umiłowany, wyjdźmy w pole [i] przenocujemy we wsiach. 12 Rankiem wstaniemy [i pojedziemy] do winnicy, zobaczymy, czy kwitnie winorośl, czy otworzyły się już pączki, czy już kwitną granaty. Tam cię obdarzę swoją miłością. 13 Mandragory wydają [swoją] woń, a przed naszymi drzwiami są wszelkie wyborne owoce, nowe i stare, które przechowałam dla ciebie, mój umiłowany.

8 O gdybyś był dla mnie jak brat, który ssał piersi mojej matki! Wtedy spotykałabym cię na dworze, całowałabym cię, a nie byłabym wzgardzona. 2 Powiodłabym cię i wprowadziła do domu swojej matki, gdzie byś mnie uczył. A ja dałabym ci do picia wino korzenne, moszcz ze swoich granatów. 3 Jego lewa ręka byłaby pod moją głową, a prawa ręka objęłaby mnie. 4 Zaklinam was, córki Jerozolimy: Nie budźcie mego umiłowanego ani nie przerywajcie [jego snu], dopóki on nie zechce. 5 Kim jest ta, która wylinia się z pustyni, wsparta na swym umiłowanym? Pod jablonią cię wzbudziłam. Tam cię urodziła twoja matka, tam cię urodziła twoja rodzicielka. 6 Przyłóż mnie do swego serca jak pieczęć, jak pieczęć na swoim ramieniu. Miłość bowiem jest silna jak śmierć, zawiść twarda jak grób. Jej żar [jak] żar ognia i [jak] żarliwy plomień. (*Sheol h7585*) 7 Wielkie wody nie zdolają zagasić miłości ani rzeki jej zatopić. Choćby ktoś oddał cały majątek swego domu za taką miłość, byłby z pewnością wzgardzony. 8 Mamy małą siostrę, która jeszcze nie ma piersi. Cóż uczynimy z naszą siostrą, w dniu, w którym będą o nią zabiegać? 9 Jeśli jest murem, zbudujemy na niej srebrny pałac; a jeśli drzwiami, oprawimy ją deskami z cedru. 10 Ja [jestem] murem, a moje piersi jak wieże. Odtąd byłam w jego oczach jak ta, która znalazła pokój. 11 Salomon miał winnicę w Baal-Hamon, [która] najął stróżom; każdy miał przynosić

Izajasza

1 Widzenie Izajasza, syna Amosa, dotyczące Judy i Jerozolimy, które miał za dni Uzjasza, Jotama, Achaza i Ezechiasza – królów Judy. **2** Słuchajcie, niebiosa, a ty, ziemio, nakłoń ucha. PAN bowiem przemówił: Wychowałem i wywyższylem synów, ale oni zbuntowali się przeciw mnie. **3** Wół zna swojego gospodarza i osioł złob swego pana, [lecz] Izrael [mnie] nie zna, mój lud się nie zastanawia. **4** Biada narodowi grzesznemu, ludowi obciążonemu nieprawością, potomstwu zloczyńców, synom powodującym zepsucie! Opuścili PANA, pobudzili do gniewu Świętego Izraela, odwrócili się od niego. **5** Po co was jeszcze bić, skoro mnożycie przestępstwa? Cała głowa chora, całe serce omdlałe. **6** Od stopy aż do głowy nie ma w nim nic zdrowego; same rany i sińce, i gnijące rany; nieopatrzone ani nieprzewiązane, ani niezmiekczone olejkiem. **7** Wasza ziemia [jest] spustoszona, wasze miasta – spalone ogniem. Waszą ziemię pożerają na waszych oczach cudzoziemcy i pustoszą, jak [to] zwykli [czynić] obcy. **8** I córka Syjonu została jak szalaś w winnicy, jak budka w ogrodzie ogórkowym, jak miasto oblężone. **9** Gdyby PAN zastępów nie zostawił nam malutkiej resztki, bylibyśmy jak Sodoma, staliśmy się podobni do Gomory. **10** Słuchajcie słowa PANA, przywódcy Sodomy! Nakłońcie ucha ku prawu naszego Boga, ludzie Gomory! **11** Co mi po mnóstwie waszych ofiar? – mówi PAN. Jestem syty całopaleń baranów i tłuszczu tuczonych zwierząt; nie pragnę krwi cielków, jagniąt i kozłów. **12** Gdy przychodzicie, by stanieć przede mną, kto od waszych rąk żądał tego, abyście deptali po moich dziedzińcach? **13** Nie składajcie już więcej daremnych ofiar. Kadzidło wzbudza we mnie odrazę; nowiów i szabatów, zgromadzeń nie mogę [znieść] – bo to nieprawość, ani uroczystości. **14** Waszych nowiów i świąt nienawidzi moja dusza. Stali się dla mnie ciążarem; znużyło mnie ich znoszenie. **15** Gdy wyciągniecie swoje ręce, skryję swoje oczy przed wami. A gdy będziecie mnożyć modlitwy, nie wysłucham, [gdzie] wasze ręce są pełne krwi. **16** Obmyjcie się i oczyśćcie; usuńcie sprzed moich oczu zło waszych uczynków; przestańcie źle czynić. **17** Uczcie się czynić dobrze; szukajcie tego, co sprawiedliwe, wspomagajcie uciśionego, brońcie sieroty, wstawiajcie się za wdową. **18** Chodźcie teraz, a rozsądzmy, mówi PAN: Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, jak śnieg wybieleją; choćby były czerwone jak karmazyn, staną się [białe] jak wełna. **19** Jeśli będziecie ulegli i posłuszni, będziecie zażywali dóbr ziemi. **20** Lecz jeśli będziecie nieposłuszní i uparci, miecz was pożre. Tak bowiem wyrzekły usta PANA. **21** Jakże to wierne miasto

stało się nierządnica! Niegdyś pełne sądu; mieszkała w nim sprawiedliwość, lecz teraz – mordercy. **22** Twoje srebro zamieniło się w żużel, twoje wino zmieszane z wodą. **23** Twoi książęta są buntownikami i wspólnikami złodziei. Każdy z nich kocha dary, goni za nagrodą; sierocie nie wymierzają sprawiedliwości, a sprawą wdwoj do nich nie dociera. **24** Dlatego mówi Pan, PAN zastępów, Mocarz Izraela: Biada! Ulżę sobie od swoich przeciwników i zemszczę się na moich wrogach. **25** I zwrócię moją rękę przeciwko tobie, wypałęwój żużel i usunę całą twoją cynę. **26** I przywrócię twoich sędziów, tak jak dawniej, i twoich doradców, jak na początek. Potem nazwać cię Miastem Sprawiedliwości, Miastem Wiernym. **27** Syjon zostanie odkupiony przez sąd, a jego nawróceni – przez sprawiedliwość. **28** Ale przestępcy i grzesznicy będą razem starci, a ci, którzy opuścili PANA, zginą. **29** Będziecie bowiem zawstydzeni z powodu dębów, których pożądaliście, i zarumienicie się z powodu ogrodów, które [sobie] wybraliście. **30** Staniecie się bowiem jak dąb, którego liście zwiędły, i jak ogród, w którym nie ma wody. **31** I mocarz będzie jak paźdierz, a ten, który go uczynił – jak iskra; i zaploną obaj razem, a nie będzie nikogo, kto by [ich] ugasił.

2 Słowo, które widział Izasz, syn Amosa, dotyczące Judy i Jerozolimy. **2** Stanie się w dniach ostatecznych, że góra domu PANA będzie utwierdzona na szczytce gór i wywyższona ponad pagórki; i wszystkie narody popłyną do niej. **3** I pojedzie wiele ludów, i powie: Chodźcie, wstąpmy na górę PANA, do domu Boga Jakuba; on będzie nas uczył swoich dróg, a my będziemy kroczyli jego ścieżkami. Z Syjonu bowiem wyjdzie prawo, a słowo PANA z Jerozolimy. **4** On będzie sądził wśród narodów i karciał wielu ludzi. I przekują swe miecze na lemesze, a swoje włócznie na sierpy. Naród przeciw narodowi nie podniesie już miecza i nie będą się już ćwiczyć do wojny. **5** Domu Jakuba, chodźcie, postępujmy w światłości PANA. **6** Ale ty opuścisz swój lud, dom Jakuba, gdyż pełen jest [obrzydliwości] wschodu i [są oni] wróżbitami jak Filistyni, a kochają się w cudzych synach. **7** Ich ziemia jest pełna srebra i złota i nie ma końca ich skarbów. Ich ziemia jest pełna koni i nie ma końca ich rydwaniom. **8** Ich ziemia jest pełna bożków, [oni] oddają poklon diełom własnych rąk, które wykonały ich palce. **9** Kłania się [przed nimi] prosty człowiek, poniża się też wielki; nie przebacza im. **10** Wejdź w skałę i ukryj się w prochu ze strachu przed PANEM i przed chwałą jego majestatu. **11** Wyniosłe oczy człowieka ukorzą się, ludzka pycha będzie poniżona, a sam tylko PAN zostanie wywyższony w tym dniu. **12** [Przyjdzie] bowiem

dzień PANA zastępów przeciwko każdemu pysznemu i i ich książąt: Wy spustoszyście [moją] winnicę, w wyniosłemu, i przeciwko każdemu wywyższonemu, a waszych domach znajduje się łup ubogich. 15 Po co [każdy] zostanie poniżony; 13 Przeciwko wszystkim miażdżycie mój lud i uciskacie oblicza ubogich? – mówi cedrom Libanu, które są wysokie a wyniosłe, i przeciwko Pan BÓG zastępów. 16 PAN powiedział: Ponieważ wszystkim dębom Baszanu; 14 Przeciwko wszystkim wynoszą się córki Syjonu i chodzą z wyciągniętą szyją, wysokim górom i przeciwko wszystkim wyniosłym uwodzą oczami, a chodząc, drepczą i pobrzekującą pagórkom; 15 Przeciwko każdej wysokiej wieży i swoimi nogami; 17 Dlatego Pan ogoli wierzch głowy przeciwko każdemu murowi obronnemu; 16 Przeciwko córek Syjonu i PAN obnaży ich nagość. 18 W tym wszystkim okrętem Tarszisz i przeciwko wszelkiemu dniu Pan odejmie ozdobne brzękadła [od ich stóp], ich pięknemu malarstwu. 17 I wyniosłość człowieka będzie czepce i księżyce; 19 Łancuszki, bransolety i welony; 20 ugięta i pycha ludzka będzie poniżona, a sam tylko Czapczki, ozdoby u nóg, opaski, naszyjniki i kolczyki; PAN zostanie wywyższony w tym dniu. 18 A boże zniszczy doszczętnie. 19 Wtedy wejdą do jaskiń skalnych i do jam podziemnych ze strachu przed PANEM i przed chwałą jego majestatu, gdy powstanie, by przerazić ziemię. 20 W tym dniu człowiek wrzuci kretom i nietoperzom swoje bożki srebrne i złote, które uczynił, aby oddawać im poklon; 21 I wejdzie w szczeliny skalne i na szczyty opok ze strachu przed PANEM i przed chwałą jego majestatu, gdy powstanie, aby przerazić ziemię. 22 Przestańcie [polegać] na człowieku, którego tchnienie [jest] w jego nozdrzach. Za co bowiem ma być uznany?

3 Oto bowiem Pan, PAN zastępów, odbierze

Jerozolimie i Judzie podporę i laskę, wszelką podporę w chlebie i wszelką podporę w wodzie. 2 Mocarza i męża walecznego, sędziego i proroka, mądrości i starca; 3 Dowódca pięćdziesiątki i dostojuńnika, doradcę, wybitnego rzemieślnika i krasomówcę. 4 Ksiażetami ustanowię chłopców, dzieci będą panować nad nimi. 5 Ludzie będą gnębić jeden drugiego, każdy swego bliźniego. Dziecko powstanie przeciwko starcowi, a podły przeciwko dostojuńnikowi. 6 Gdy człowiek uchwyci się swego brata z domu swego ojca i [powie]: Masz ubranie, bądź naszym wodzem, niech te ruiny będą pod twoją ręką; 7 Ten przysięgne w tym dniu, mówiąc: Nie będę opatrywał [tych ran]; w moim domu bowiem nie ma chleba ani ubrania; nie czyńcie mnie wodzem ludu. 8 Bo Jerozolima upada, a Juda się wali, gdyż ich język i czyny są przeciwko PANU, aby pobudzić do gniewu oczy jego majestatu. 9 Wyraz ich twarzy świadczy przeciwko nim: jak Sodoma ogłaszały swój grzech, nie kryją [go]. Biada ich duszy! Gdyż sami na siebie sprawdzają zło. 10 Powiedzcie sprawiedliwemu, że będzie mu dobrze, bo będzie spożywać owoc swoich rąk. 11 Biada niegodziwemu! Będzie mu źle, odpłacą [mu] bowiem według [czynów] jego rąk. 12 Ciemieżcami mego ludu są dzieci i kobiety nim rządzą. O ludu mój! Twoi wodzowie cię zwodzą i niszczą drogę twoich ścieżek. 13 PAN powstał, aby się rozprawić, stoi, aby sądzić lud. 14 PAN stawi na sąd starszych swego ludu

4 W tym dniu siedem kobiet uchwyci się jednego mężczyzny, mówiąc: Będziemyjadły swój chleb i ubierały się we własne ubranie, tylko niech zwróci się twoim imieniem, odejmij od nas hańbę. 2 W ten dzień latorośl PANA będzie piękna i chwalebna, a owoc ziemi wyborny i wspaniały dla ocalonych spośród Izraela. 3 I stanie się tak, że ten, kto zostanie na Syjonie, i ten, kto pozostanie w Jerozolimie, będą nazwani świętymi – każdy, kto jest zapisany wśród żywych w Jerozolimie; 4 Gdy PAN obmyje brud córek Syjonu i oczyści duchem sądu i duchem wypalenia krew Jerozolimy z jej wnętrza. 5 I PAN stworzy nad każdym miejscem zamieszkania góry Syjon i nad każdym jej zgromadzeniem obłok i dym za dnia, a blask płonącego ognia w nocy. Nad całą chwałą bowiem będzie osłona. 6 I będzie namiot, by za dnia [dawać] cień w upale; na schronienie i ukrycie przed burzą i deszczem.

5 Zaśpiewam teraz mojemu umiłowanemu pieśni mego ukochanego o jego winnicy. Mój umiłowany ma winnicę na urodzajnym pagórkku. 2 Ogrodził ją, oczyścił z kamieni, zasadził szlachetną winorośl, zbudował pośrodku niej wieżę i sporządził w niej tlocznię. I oczekiwali, że wyda winogrona, ale [ona] wydała dzikie winogrona. 3 Teraz więc, mieszkańców Jerozolimy i mężczyzni Judy, rozsądźcie, proszę, między mną a moją winnicą. 4 Co jeszcze należało uczynić dla mojej winnicy, czego dla niej nie uczynilem? Dlaczego gdy oczekiwalem, że wyda winogrona, wydała ona dzikie winogrona? 5 Oto oznajmię wam, co uczynię dla mojej winnicy: rozbiorę jej plot i będzie spustoszona, zniszczę jej ogrodzenie i będzie zdeptana. 6 I uczynię z niej

pustkowie. Nie będzie przycinana ani okopywana, ale jeszcze wyciągnięta. **26** I wzniesie on sztandar dla porośniętego cierniem i ostem; chmurom także nakażę, narodów z daleka, i zaświszcze na nie z krańców ziemi, aby nie spuszczały na nią deszczu. **7** Otóż winnicą, a oto śpiesznie i przedko przybędą. **27** Nie [będzie] PAN zastępów jest dom Izraela, a lud Judy jego wśród nich ani spracowanego, ani potykającego; nie rozkosznym szczepem. Oczekiwali sądu, a oto ucisk; będzie drzemiącego ani śpiącego, nikomu nie rozluźni [oczekiwali] sprawiedliwości, a oto krzyk. **8** Biada tym, się pas na biodrach ani nie pięknie rzemyk u sandałów. którzy przyłączają dom do domu i pole dodają do pola, tak że nie ma już wolnego miejsca, tak jakby mieli sami mieszkać na ziemi! **9** Do moich uszu mówił PAN zastępów: Zaprawdę wiele domów spustoszeje, zgrzytać i porywać łup, [z którym] uciekną i nikt im tego wielkie i piękne [domy] będą bez mieszkańców. **10** nie wyrwie. **30** W tym dniu będą ryczeć na nich jak Do tego dziesięć morgów winnicy wyda jeden bat, szum morza. Gdy spojrzysz się na ziemię, oto ciemność a [jeden] chomer ziarna wyda jedną efę. **11** Biada i ucisk, a na niebie przyćmi się światło.

tym, którzy od wczesnego ranka wstają, by gonić za mocnym trunkiem, a tak trwają do wieczoru, [aż] wino ich rozpala! **12** Na ich biesiadach [jest] harfa, lutnia, bęben, flet i wino. Lecz sprawy PANANIC ich nie obchodzą ani nie zwiążąją na dzieła jego rąk. **13** Mój lud pojedzie więc w niewolę, bo nie ma poznania, a jego dostoynicy [będą] głodni i jego pospółstwo wyschnie z pragnienia. **14** Dlatego piekło rozszerzyło swą gardziel, rozwarło swoją paszczę bez miary. I do niego zstąpi jego szlachta i pospółstwo, jego zgłębi i weselący się. (*Sheol h7585*) **15** W ten sposób zostanie upokorzony [prosty] człowiek, wielki człowiek [zostanie] poniżony i oczy wynioskich zostaną poniżone. **16** Ale PAN zastępów będzie wywyższony przez [swój] sąd, a Święty Bóg okaże się świętym w sprawiedliwości. **17** Baranki będą się paść według swego zwyczaju, a obcy pozywią się na opuszczonych polach bogaczy. **18** Biada tym, którzy ciągną nieprawość sznurami marności, a grzech – jakby powrotem wozu! **19** Tym, którzy mówią: Niech się pospieszy i niech przypieszy swoje dzieło, abyśmy je widzieli, niech się przybliży i przyjdzie zamysł Świętego Izraela, abyśmy go poznali. **20** Biada tym, którzy zło nazywają dobrem, a добро złem; którzy ciemność uważają za światłość, a światłość za ciemność; którzy gorycz uważają za słodczy, a słodycz za gorycz! **21** Biada tym, którzy we własnych oczach uchodzą za mądrych i uważają się za roztropnych! **22** Biada tym, którzy są mocni w piciu wina i dzielni w mieszanu mocnego napoju! **23** Tym, którzy za podarek usprawiedliwiają niegodziwego, a odejmują sprawiedliwym ich sprawiedliwość! **24** Dlatego jak ogień pożera ściernisko i jak płomień trawi plewy, [tak] ich korzeń będzie jak zgnilizna, a ich kwiat ku górze ulegi jak proch. Odrzucili bowiem prawo PANAN zastępów i wzgardzili słowem Świętego Izraela. **25** Zapłonął więc gniew PANAN na jego lud, wyciągnął na niego swą rękę i uderzył go, aż góry zadrżały i trupy leżały jak gnój [rozrzucony] po ulicach. Mimo tego wszystkiego jego gniew nie ustal, ale jego ręka jest

6 W roku, w którym umarł król Uzjasz, widziałem Pana siedzącego na wysokim i wyniosłym tronie, a tren jego szaty wypełnił świętynię. **2** Serafiny stały ponad nim, a każdy z nich miał po sześć skrzydeł: dwoma zakrywał swoją twarz, dwoma przykrywał swoje nogi, a dwoma latał. **3** I wołał jeden do drugiego: Święty, święty, święty, PAN zastępów. Cała ziemia jest pełna jego chwały. **4** I filary drzwi poruszyły się od głosu wołającego, a dom napełnił się dymem. **5** I powiedziałem: Biada mi! Już zginałem; jestem bowiem człowiekiem o nieczystych wargach i mieszkam wśród ludu o nieczystych wargach, a moje oczy widziały Króla, PANAN zastępów. **6** Wówczas przyleciał do mnie jeden z serafinów, mając w ręku rozjarzony węgiel, który wziął kleszczami z ołtarza; **7** I dotknął [nim] moich ust, i powiedział: Oto ten [węgiel] dotknąć twoich warg; twoja nieprawość jest usunięta, a twój grzech zgładzony. **8** Potem usłyszałem głos Pana mówiącego: Kogo poślę i kto nam pojedzie? Wtedy odpowiedziałem: Oto jestem, poślądź mnie. **9** A on powiedział: Idź i powiedz temu ludowi: Słuchajcie uważnie, ale nie rozumiejcie, patrzcie uważnie, ale nie poznawajcie. **10** Zatwardź serce tego ludu, uczyn jego uszy ciężkimi [do słuchania] i zaślep jego oczy, aby nie widział swoimi oczami, nie słyszał swoimi uszami i nie zrozumiał swoim sercem, aby nie nawrócił się i nie był uzdrawiony. **11** Wtedy zapytałem: Jak długo, Panie? A on odpowiedział: Aż miasta zostaną spustoszone i bez mieszkańców, domy bez ludzi, a ziemia zostanie doszczętnie spustoszona; **12** Aż PAN zapędzi ludzi daleko i będzie wielkie spustoszenie pośród ziemi. **13** Lecz zostanie w niej dziesiąta część, która powróci i ulegnie zniszczeniu. A jak po ścięciu terebintu lub dębu zostaje pierń, [tak] samo będzie ze Świętym potomstwem.

7 Za czasów Achaza, syna Jotama, syna Uzjasza, króla Judy, wyruszył Resin, król Syrii, wraz z Pekachem, synem Remaliasza, królem Izraela, przeciw

Jerozolimie, aby z nią walczyć, lecz nie mógł jej wszystkie góry, które uprawiano motyka, nie dojdzie zdobyć. **2** I doniesiono domowi Dawida: Syria zmówiła się z Efraimem. Wtedy zadrżało jego serce i serce jego ludu, jak drąż od wiatru drzewa w lesie. **3** Wtedy PAN powiedział do Izajasza: Wyjdź teraz naprzeciw Achaza, ty i Szear-Jaszub, twój syn, na koniec kanału górnej sadzawki przy drodze pola folusznika; **4** I powiedz mu: Uważaj i bądź spokojny; nie bój się i niech twoje serce nie lęka się z powodu dwóch niedopalków dymiących głowni, z powodu zapalczyciego gniewu Resina z Syrią oraz syna Remaliasza. **5** A ponieważ Syria, Efraim i syn Remaliasza uknuli przeciwko tobie złu, mówiąc: **6** Wyruszmy przeciw Judzie i nastraszmy ja, zrbomby sobie w niej wyłom i ustanówmy w niej królem syna Tabeela; **7** Tak mówi Pan BÓG: Nie stanie się to i nie dojdzie do tego. **8** Główną Syrii bowiem [jest] Damaszek, a główną Damaszku Resin; a po sześćdziesięciu pięciu latach Efraim będzie tak rozbity, że [już] nie będzie ludem. **9** A główną Efraima [jest] Samaria, główną zaś Samarii – syn Remaliasza. Jeśli nie uwierzycie, na pewno się nie ostoicie. **10** Ponadto PAN powiedział do Achaza: **11** Proś dla siebie o znak od PANA, twoego Boga, czy to z głębin, czy wysoko w górze. (*Sheol h7585*) **12** Wtedy Achaz odpowiedział: Nie będę prosił PANA ani wystawiał go na próbę. **13** A on powiedział: Posłuchaj teraz, domu Dawida! Czy mało wam naprzykrzać się ludziom, że naprzykrzacie się także mojemu Bogu? **14** Dlatego sam Pan da wam znak. Oto dziewczyna pocznie i urodzi syna, i nazwie go Emmanuel. **15** Będzie on jadł masło i miód, aż będzie umiał odrzucać зло, a wybierać добро. **16** Zanim bowiem to dziecko będzie umiało odrzucać зло i wybierać добро, ziemia, którą się brzydzisz, zostanie opuszczona przez dwóch swoich królów. **17** PAN sprowadzi na ciebie, na twój lud i na dom twego ojca dni, jakich nie było od dnia, w którym Efraim odstąpił od Judy – za sprawą króla Asyrii. **18** I stanie się w tym dniu, że PAN zaświscze na muchy, które są na krańcach rzek Egipctu, i na pszczoły, które są w ziemi Asyrii. **19** I przybędą, i wszystkie obsiądą puste doliny i rozpadliny skalne, wszelkie krzaki kolczaste i wszelkie krzewy. **20** W tym dniu Pan ogoli wynajętą brzytwą – tymi, którzy są za rzeką, [czyli] królem Asyrii – głowę i włosy na nogach, także i brodę obetnie. **21** I stanie się w tym dniu, że człowiek będzie hodował jedną krowę i dwie owce. **22** A dzięki obfitemu udojowi mleka będzie jadł masło. Każdy bowiem, kto pozostanie w ziemi, będzie jadł masło i miód. **23** Stanie się też w tym dniu, że każde miejsce, gdzie rosło tysiąc winorośli wartości tysiąca srebników, zarośnie ostem i cierniem. **24** Wtedy ze strzałami i z lukiem będą tam chodzić, bo cała ziemia zarośnie ostem i cierniem. **25** A na

strach przed ostem i cierniem. Ale będą [przeznaczone] na pastwisko dla wołów i do deptania przez trzodę.

8 I PAN powiedział do mnie: Weź sobie wielką księgo i napisz w niej ludzkim pismem: Maherszalalchaszbaz. **2** Wziąłem sobie wtedy za wiernych świadków Uriasa, kapłana, i Zachariasza, syna Jeberechiasza. **3** Potem zbliżyłem się do prorokini, a ona poczęła i urodziła syna. I PAN powiedział do mnie: Nazwij go: Maherszalalchaszbaz. **4** Zanim bowiem to dziecko nauczy się wołać: Mój ojciec i moja matka, bogactwa Damaszku i łupy Samarii zostaną wywiezione przed króla Asyrii. **5** Ponadto PAN powiedział do mnie: **6** Ponieważ ten lud wzgardził wodami Siloe, które płyną łagodnie, a chlubi się Resinem i synem Remaliasza; **7** Oto Pan sprowadzi na niego wody rzeki, gwałtowne i obfite – króla Asyrii i całą jego chwałę. Wystąpi ze wszystkich swoich strumieni i wyleje ze wszystkich swoich brzegów. **8** Wedrze się do Judy, zaleje i rozejedzie się, aż dosięgnie szyi; a jego rozpostarte skrzydła napełnią szerokość twojej ziemi, Emmanuel! **9** Zbierajcie się, ludy, a zostaniecie zgniecone, naklonicie ucha, wszyscy z dalekich ziem: Przepaszcie się, a zostaniecie zmiażdżeni; przepaszcie się, a zostaniecie zmiażdżeni. **10** Obmyślajcie plan, a będzie udaremnyony; wypowiedzcie słowo, a nie ostoi się, bo Bóg jest z nami. **11** Tak bowiem PAN powiedział do mnie, gdy chwycił mnie za rękę, i przestrzegł mnie, abym nie kroczył drogą tego ludu: **12** Nie mówcie: sprzyścieżenie, kiedy ten lud mówi: sprzyścieżenie; nie bójcie się tego, czego on się boi, ani się nie lękajcie. **13** PANA zastępów – jego uświęcajcie; [niech] on [będzie] waszą bojaźnią i on waszą trwogą. **14** On będzie [dla was] świątynią, ale kamieniem potknięcia i skałą zgorszenia dla obu domów Izraela, pułapką i sidłem dla mieszkańców Jerozolimy. **15** I wielu z nich się potknie, upadnie i rozbije, będą usidljeni i pojmani. **16** Zawiaż to świadectwo, zapieczętuj prawo wśród moich uczniów. **17** I będę czekał na PANA, który ukrył swoje oblicze przed domem Jakuba, i będę go oczekiwać. **18** Oto ja i dzieci, które PAN mi dał, jesteśmy znakami i cudami w Izraelu od PANA zastępów, który mieszka na górze Syjon. **19** A gdy będą wam mówić: Radźcie się czarowników i wróżbitów, którzy szepczą i mruczą, [powiedzcie]: [Czyż] lud nie powinien [radzić się] swego Boga? [Czy ma się radzić] umarłych w sprawie żywych? **20** Do prawa i do świadectwa! Jeśli nie będą mówić według tego słowa, to w nim nie ma żadnej światłości. **21** A będą się tułali [po ziemi], uciskani i wygładzeni; a cierpiąc głód, będą się złościć i złorzeczyć swemu królowi oraz swemu Bogu, spoglądając ku górze. **22**

I spojrzą na ziemię, a oto ucisk i ciemność, mrok i Manassesa, a obaj razem [będą] przeciwko Judzie. cierpienie, i będą zapędzeni w ciemności. Mimo tego wszystkiego jego gniew nie ustał, ale jego

ręka [jest] jeszcze wyciągnięta.

9 Mrok jednak nie będzie taki, jak [był] w czasie

jej ucisku, gdy [Bóg] dotknął ziemię Zebulona i ziemię Neftalego, ani [jak] potem, [gdy] trafił ją przy drodze morskiej za Jordanem, w Galilei pogan. **2** Lud, który chodził w ciemności, ujrzał wielką światłość, a mieszkającym w ziemi cienia śmierci zajaśniała światłość. **3** Rozmnożyłeś ten naród, ale nie zwiększyłeś radości. Będą się jednak radować przed tobą, jak się radują w czasie żniwa, jak się radują przy podziale łupów; **4** Gdyż złamałeś jarzmo jego ciężaru i laskę jego ramienia, pret jego ciemęczy, jak za dni Midianitów. **5** Każdej bitwie wojowników towarzyszą trzaski i szaty zbroczone krwią, lecz tej – spalenie i ogień. **6** Dziecko bowiem narodziło się nam, syn zostało nam dany. Na jego ramieniu spoczniesie władza, a nazwą go imieniem: Cudowny, Doradca, Bóg Mocny, Ojciec Wieczności, Książę Pokoju; **7** A rozszerzeniu jego władzy i pokoju nie będzie końca, [zasiądzie] na tronie Dawida i nad jego królestwem, aż je ustanowi i utwierdzi sądem i sprawiedliwością, odtąd i na wieki. Dokona tego gorliwość PANA zastępów. **8** Pan posłał słowo do Jakuba i spadło na Izraela. **9** Pozna je cały lud, Efraim i mieszkańcy Samarii, którzy mówią w pysze i wyniosłości serca: **10** Cegły rozsypały się, ale [my] będą im budować ciosanym kamieniem. Wycięto sykomory, ale [my] zastąpimy [je] cedrami. **11** PAN wywyższy wrogów Resina przeciwko niemu i zjednoczy jego nieprzyjaciół; **12** Syryjczyków z przodu i Filistynów z tyłu; i pożar Izraela całą paszczą. Mimo tego wszystkiego jego gniew nie ustał, ale jego ręka jest jeszcze wyciągnięta. **13** Lud bowiem nie nawraca się do tego, który go bije, ani nie szuka PANA zastępów; **14** Dlatego PAN odetnie Izraelowi głowę i ogon, gałąz i sitowie, w jednym dniu. **15** Starzec i dostojnik – to głowa, a prorok, który uczy kląstwa – to ogon. **16** Przywódcy tego ludu stali się bowiem zwodzicielami, a ci, którym przewodzą, giną. **17** Dlatego Pan nie uciecheszy się z jego młodzieńców i nie zlituje się nad jego sierotami i wdowami. Wszyscy bowiem są obludni i niegodziwi, a każde usta mówią sprośności. Mimo tego wszystkiego jego gniew nie ustał, ale jego ręka jest jeszcze wyciągnięta. **18** Niegodzliwość bowiem płonie jak ogień, pożre głogi i ciernie, potem zapali się w gęstwinach lasu, skąd jak dym unoszą się. **19** Od gniewu PANA zastępów zaćmi się ziemia, a ten lud będzie jak strawa dla ognia. Nikt nie oszczędzi swego brata. **20** A porwie, co [znajduje się] po prawej stronie, ale nadal będzie głodny; zje, co z lewej, ale nie nasyci się. Każdy z nich będzie pozerać ciało swego ramienia; **21** Manasses – Efraima, a Efraim –

Biada tym, którzy wydają niesprawiedliwe

ustawy, i tym, którzy wypisują dekrety ucisku;

2 Aby odepchnąć ubogiego od sądu i pozbawić sprawiedliwości ubogich mego ludu, aby wdowy stały

się ich łupem i aby mogli ograbić sieroty. **3** A co

uczynicie w dniu nawiedzenia i spustoszenia, który przyjdzie z daleka? Do kogo będziecie uciekać się o pomoc? I gdzie zostawicie swoją chwałę? **4** Beze mnie

skulą się wśród więźniów, upadną wśród zabitych.

Mimo tego wszystkiego jego gniew nie ustał, ale jego ręka jest jeszcze wyciągnięta. **5** Ach, Asyryjczyk, rózga mego gniewu; w jego ręku jest kij mojego oburzenia.

6 Wysły go przeciw obłudnemu narodowi, przeciw ludowi mojego gniewu przykaż mu, aby zebrał łup

i zdobycz, aby zdeptał go, jak błoto na ulicach. **7** Lecz on nie tak będzie mniemał i jego serce nie

będzie tak myślało, ponieważ w swoim sercu umyślił wytracić i wytepić niemało narodów. **8** Mówię bowiem:

Czy moi książęta nie są królami? **9** Czy Kalno nie jest jak Karkemisz? Czy Chamat nie jest jak Arpad?

Czy Samaria nie jest jak Damaszek? **10** Jak moja ręka dosiągnęła królestw bożków, chociaż ich bożki

[przewyższały] te w Jerozolimie i Samarii; **11** Czy nie uczyni z Jerozolimą i jej bożkami tak, jak uczyniłem z Samarią i jej bożkami? **12** I stanie się, że gdy Pan

dokona całego swojego dzieła nad góram Syjonu i nad Jerozolimą, ukarzę owoc wyniosłego serca króla Asyrii

i pychę jego zuchwałych oczu. **13** Mówię bowiem: Dokonałem [tego] mocą swojej ręki i własną mądrością,

bo jestem mądry. Zniosłem granice narodów, zabrałem ich skarby i powaliłem mieszkańców jak mocarz. **14** Moja ręka sięgnęła po bogactwo narodów jak do gniazda.

A jak się zbiera porzucone jajka, tak ja zgarniałem całą ziemię; i nikt nawet skrzydłem nie

poruszył, nie otworzył dzioba ani nie pisnął. **15** Czy chelphi się siekiera wobec tego, który nią rąbie? Czy

wynosi się piła nad tego, który nią piłuje? Jak gdyby rózga wywiąła tym, który ją podnosi, jak gdyby kij

podnosił się, jakby nie był drewnem. **16** Dlatego Pan, PAN zastępów, ześle wycieczzenie na jego opasły, a pod jego chwałą rozpali ogień, jakby płonący ogień.

17 A Światłość Izraela będzie ogniem, a jego Święty – płomieniem, który spali i strawi jego ciernie i osty w

jednym dniu. **18** Strawi także wspaniałość jego lasu i urodzajnych pól, od duszy aż do ciała, i stanie się tak jak [wtedy], gdy chorąży ucieka ze strachu. **19** A pozostałych drzew jego lasu będzie tak niewiele,

że nawet dziecko będzie mogło je spisać. **20** I w tym dniu stanie się, że resztki Izraela i ci, którzy ocialeli z

domu Jakuba, nie będą już polegać na tym, który ich bije, lecz będą prawdziwie polegać na PANU, Świętym Izraela. **21** Resztką zawróci, resztką Jakuba, do Boga mocnego. **22** Bo choćby twój lud, Izraelu, był jak piasek morski, [tylko] resztką z niego powróci. Postanowione wytracenie będzie oplylało w sprawiedliwość. **23** Pan BÓG zastępów dokona bowiem postanowionego wytracenia pośród całej tej ziemi. **24** Dlatego tak mówi Pan BÓG zastępów: Mój ludu, który mieszkasz na Syjonie, nie boj się Asyryjczyka. Uderzy cię rózgą ziemi. **25** Jeszcze chwila bowiem, a skończy się mój gniew i moja zapalczynoś – ku ich zniszczeniu. **26** I PAN zastępów wzbudzi bicz na niego, jak podczas porażki Midianitów przy skale Oreba, i podniesie swą laskę tak, jak ją [podniósł] nad morzem, w Egipcie. **27** I stanie się w tym dniu, że jego brzemię zostanie zdjęte z dwóch ramion i jego jarzmo z twojej szyi, a to jarzmo zostanie zniszczone z powodu namaszczenia. **28** Przybył do Ajjat, przeszedł przez Migron, w Mikmas zastępów odetnie latorośle gwałtownie. Wznoszące się zanocowali; złekła się Rama, uciekła Gibea Saula. **29** Podnieś swój głos, córko Gallim! Niech słyszą w Laisz, biedny Anatot! **30** Madmena ustąpiła, mieszkańców Gabim szukają się [do ucieczki]. **31** Jeszcze przez dzień zostanie w Nob, potraźnie swoja ręką przeciwko córce Syjonu, wzgórzu Jerozolimy. **32** Oto Pan, PAN zastępów odetnie latorośle gwałtownie. Wznoszące się wysoko zostaną święte, a wyniosłe będą poniżone. **33** Wytnie także gęstwiny lasu siekierą, a Liban upadnie od wielmożnego.

11 I wyjdzie gałązka z pnia Jessego, a latorośl z jego korzenia wyrośnie. **2** I spocznie na nim Duch PANA, duch mądrości i rozumu, duch rady i mocy, duch poznania i bojaźni PANA. **3** I będzie czujny w bojaźni PANA, nie będzie sądził według tego, co oczy widzą, ani karał według tego, co uszy słyszą. **4** Ale w sprawiedliwości będzie sądził ubogich, a w prawości będzie rozstrzygał sprawy cichych na ziemi. Uderzy ziemię rózgą swoich ust, a tchnieniem swoich warg zabije niegodziwego. **5** Sprawiedliwość będzie pasem jego bioder, a prawda pasem jego lędzwi. **6** I wilk będzie przebywał z barankiem, a lampart będzie leżał przy koźleciu; także cielę i młody lew, i tuczne bydło będą razem; a małe dziecko będzie je prowadziło. **7** Krowa i niedźwiedzica razem będą się pasły, ich młode będą leżały razem, a lew, jak wół, będzie jeść słomę. **8** Niemowlę będzie się bawić nad jamą żmii; a dziecko włoży swą rękę do nory jadowitego węża. **9** Nie będą wyrządzać krzywdy ani zabijać na całej mojej świętej górze, bo ziemia będzie napelniona poznaniem PANA, tak jak wody okrywają morze. **10** W tym dniu korzeń Jessego będzie stać jako sztandar dla narodów. Poganie będą się do niego zwracać, a jego odpoczynek będzie cudowny. **11** Stanie się też w tym dniu, że Pan ponownie wyciągnie swą rękę, aby wykupić resztkę swego ludu, który pozostanie, z Asyrii i Egipcie, z Patros i Chus, z Elamu i Szinear, i Chamat, i wysp morskich. **12** I podniesie sztandar wytracenia pośród narodów, i zgromadzi wygnanych z Izraela, a Judy zbierze z czterech kraiców na ramionach Filistynów ku zachodowi, razem złupią narody na wschodzie; na Edomitów i Moabitów położą swą rękę, a synowie Amona będą im posłuszní. **13** I PAN zniszczy odnогę morza Egipci i swoim potężnym wiatrem potraźnie swoją ręką nad rzeką, uderzy jej siedem strumieni i sprawi, że będą przez nią przechodzić w obuwiu. **14** Tak powstanie droga dla resztki jego ludu, który pozostanie z Asyrii, jak powstała dla Izraela w tym dniu, kiedy wychodził z ziemi Egipciu.

12 I w tym dniu powiesz: Wysławiać cię będę, PANIE, bo choć gniewałeś się na mnie, odwróciłeś swój gniew i pocieszyłeś mnie. **2** Oto Bóg jest moim zbawieniem, zaufam i nie będę się lękła, gdyż JEHOWA BÓG jest moją mocą i [moją] pieśnią; i on stał się moim zbawieniem. **3** Z radością więc będziecie czerpać wodę ze zdrojów zbawienia. **4** W tym dniu powiecie: Wysławiajcie PANA, wzywajcie jego imienia, rozgłasujcie wśród ludów jego dzieła, przypominajcie, że jego imię jest wywyższone. **5** Śpiewajcie PANU, gdyż uczynił wielkie rzeczy. Niech będzie o tym wiadomo w całej ziemi. **6** Wykrzykuj i śpiewaj, mieszkańców Syjonu! Wielki bowiem [jest] pośród ciebie Święty Izraela.

13 Brzemię Babilonu, które widział Izajasz, syn Amosa. **2** Na wysokiej górze wznieście sztandar, podnieście na nich głos, machajcie ręką, aby weszli w bramy książąt. **3** Ja nakazałem swoim poświęconym, wezwałem też swoich mocarzy [do okazywania] mojego gniewu, tych, którzy radują się z mojego majestatu. **4** Odgłosy zgrai na górnach jakby licznegu ludu, odgłosy zgiełku królestw, zgromadzonych narodów. PAN zastępów gromadzi wojsko na wojnę. **5** Przybywają z dalekiej ziemi, z kraiców nieba, PAN i narzędzi jego zapalczyni, aby spustoszyć całą ziemię. **6** Zawódźcie, bo bliski jest dzień PANA; przyjdzie jak spustoszenie od Wszechmocnego. **7** Dlatego wszelkie ręce opadną, a każde serce człowieka struchleje. **8** I będą przerażeni: ogarną ich skurcze i bolesći, będą wić się z bólu jak rodząca kobieta. Jeden na drugiego

spojrzy z osłupieniem, ich twarze będą podobne do plomieni. 9 Oto dzień PANA nadchodzi, okrutny, w zapalczystości i srogim gniewie, aby zamienić tę ziemię w pustynię i wytepić z niej grzeszników. 10 Gwiazdy nieba bowiem i ich konstelacje nie będą jaśniąły swoim światłem. Słońce się zaćmi, gdy tylko wzejdzie, a księżyc nie zabłyśnie swoim światłem. 11 I ukarzę świat za jego zło i niegodziwych za ich nieprawość; położę kres pysze zuchwałych i poniżę wyniosłość okrutników. 12 Uczynię człowieka droższym niż czyste złoto, a nawet droższym niż złoto z Ofiru. 13 Dlatego zatrąsnę niebem, a ziemia ruszy się ze swego miejsca pod zapalczystością PANA zastępów i w dniu jego srogiego gniewu. 14 I będzie jak spłoszona sarna i jak trzoda, której nikt nie gromadzi: każdy powróci do swego ludu i każdy ucieknie do swojej ziemi. 15 Każdy, kogo znajdę, zostanie przebitý; a każdy, kto się do nich przyłączy, polegnie od miecza. 16 Ich dzieci będą roztrzaskane na ich oczach, ich domy będą splądrowane, a ich żony – zgwałcone. 17 Oto pobudzę przeciwko nim Medów, którzy o srebro nie będą dbać, a w złocie nie będą się lubować. 18 Ich łuki roztrzaskają młodzieńców, nie złitują się nad płodem łona, ich oko nie przepuści dzieciom. 19 I Babilon, ozdoba królestw i chluba majestatu Chaldejczyków, stanie się jak Sodoma i Gomora, kiedy Bóg je zniszczył. 20 Nie będzie nigdy więcej zamieszkały ani zasiedlony z pokolenia na pokolenie; Arab nie rozbije tam namiotu ani pasterze nie odpocząną tam [z trzodami]. 21 Ale dziki zwierz pustyni będzie tam odpoczywać, a ich domy będą pełne wyujących bestii; zamieszkają tam sowy, a kozice będą tam podskakiwać. 22 Straszne bestie wysp będą wycić w ich opuszczonejach domach, a smoki w ich wspaniałych pałacach. Jego czas jest bliski, jego dni nie będą przedłużone.

14 PAN bowiem zlituje się nad Jakubem i znów wybierze Izraela, i osadzi ich w ich własnej ziemi. Cudzoziemcy przyłączą się do nich i przystaną do domu Jakuba. 2 Wezmą ich narody i przyprowadzą do ich miejsca. A dom Izraela weźmie ich w posiadanie w ziemi PANA jako sługi i służące. I będą trzymać w niewoli tych, u których byli w niewoli, i będą panować nad swoimi ciemieżcami. 3 W tym dniu, kiedy PAN da ci odpoczynek po twojej udręce, po twoim strachu i po twojej ciężkiej niewoli, w którą zostałeś podbity; 4 Podejmiesz tę przypowieść przeciw królowi Babilonu i powiesz: O jakże ustał ciemieżca! Jakże ustało złote miasto! 5 PAN złamał kij niegodziwych i berło panujących; 6 Tego, który smagał ludzi z wściekłością nieustannymi ciosami, który panował w gniewie [nad] narodami i dręczył bez litości. 7 [Teraz] cała ziemia odpoczywa i jest spokojna, [wszyscy] głośno śpiewają;

8 Nawet cyprysy radują się z powodu ciebie, a także cedry Libanu, [mówiąc]: [Odkad] ległeś, żaden drwal nie powstał przeciwko nam. 9 Piekło w dole poruszyło się przez ciebie, by wyjść ci na spotkanie; dla ciebie obudziło umarłych, wszystkich książąt ziemi; rozkazałło wszystkim królom narodów powstać ze swoich tronów. (Sheol h7585) 10 Ci wszyscy odezwą się i powiedzą ci: Czyż zasląłeś jak i my? Czy stałeś się podobny do nas? 11 Strącono do piekła twój przepych i dźwięk twojej lutni. Twoim posaniem jest robactwo, robactwo też jest twoim przykryciem. (Sheol h7585) 12 O jakże spadłeś z nieba, Lucyferze, synu jutrzenki! Powałony jesteś aż na ziemię, ty, który osłabiałeś narody! 13 Ty bowiem mówileś w swoim sercu: Wstąpię do nieba, ponad gwiazdy Boga wywyższę swój tron. Zasiądę na górze zgromadzenia, na krańcach północy; 14 Wzniosę się nad szczyty obłoków, będę równy Najwyższemu. 15 Lecz zostaniesz strącony aż do piekła, do krańców dolu. (Sheol h7585) 16 Ci, którzy cię ujrza, będą patrzyć na ciebie i zastanawiać się nad tobą, [mówiąc]: Czy to ten, który wprawił w drżenie ziemię i trząsł królestwami? 17 Ten, który świat zamienił w pustynię i zniszczył jego miasta, a swoich więźniów nie wypuścił z ciemnicy? 18 Wszyscy królowie narodów, wszyscy oni spoczywają w chwale, każdy w swoim domu. 19 Ale ty zostałeś wyrzucony ze swego grobu jak obrzydła latorośl, [jak] szata zabitych, których przeszyto mieczem, którzy zstępnią do kamiennego dolu, zdęptani jak padlina. 20 Nie będziesz uczestniczył wraz z nimi w pogrzebie, bo zniszczyłeś swoją ziemię i wymordowałeś swój lud. Potomstwo złoczyńców nie będzie wspominane na wieki. 21 Przygotujcie rzeź dla jego synów z powodu nieprawości ich ojców, aby nie powstali ani nie odziedziczyli ziemi, ani nie pokryli powierzchni ziemi miastami. 22 Powstanę bowiem przeciwko nim, mówi PAN zastępów, a zniszczę z Babilonu imię, resztkę, syna i wnuka, mówi PAN; 23 I uczynię go siedliskiem bąków i stawami wodnymi. I wymiotę go miotłą spustoszenia, mówi PAN zastępów. 24 Przysiągł PAN zastępów, mówiąc: Zaprawdę, jak obmyśliłem, tak będzie, a jak postanowilem, tak się stanie; 25 Złamię Asyryjczyka w mojej ziemi i na moich górzach zdepczę go. Wtedy spadnie z nich jego jarzmo i jego brzemień spadnie z ich ramion. 26 To jest powzięty zamiar co do całej ziemi i to jest ręka wyciągnięta nad wszystkie narody. 27 Skoro PAN zastępów postanowił, który to udaremni? Jego ręka jest wyciągnięta, który ją odwróci? 28 W roku, w którym umarł król Achaz, stało się takie [oto] prorocstwo: 29 Nie raduj się, cała ziemia Filisteo, z tego, że został złamany kij tego, który cię bił, bo z korzenia węża wyjdzie zmija, jego płodem [będzie] ognisty smok latający. 30 Pierworodni nędzarzy będą

się paść, a ubodzy odpoczną bezpiecznie. Lecz twój korzeń wytopię głodem, a zabiję twoją reszkę. 31 aż do Jazer, a szerzyły się na pustyni; jej latońskie Zawódź, bramo! Krzycz, miasto! Ty, cała Filisteo, już się rozplynęłaś. Od północy bowiem nadciąga dyd i nikt nie będzie stronił od jego szeregów. 32 I cóż odpowiedzieć posłom narodu? [To], że PAN ugruntował Syjon i w nim będą się chronić ubodzy jego ludu.

15 Brzemię Moabu. Ponieważ w nocy Ar-Moab został zburzony i spustoszony, ponieważ w nocy Kir-Moab został zburzony i spustoszony; 2 Wstąpił do Bajit i do Dibonu, na wyżyny, by płakać. Moab będzie lamentować nad Nebo i Medebą; wszystkie ich głowy będą ogolone, a każda broda będzie obcięta. 3 Na jego ulicach przepasują się worem; na jego dachach i placach każdy będzie zawodził, rozpluwając się we Izach. 4 Cheszbon i Eleale będą krzyczeć, a ich głos będzie słyszać aż w Jahaza. Dlatego uzbrojeni wojownicy Moabu będą biadać, a dusza każdego rozrzewni się w sobie. 5 Moje serce jęczy [nad] Moabem, jego uchodźcy [uciekna] aż do Zoar [jak] jałowica trzyletnia; bo drogą pod górę do Luchit pójdu z placzem, a na drodze do Choronaim podniosą krzyk [z powodu] klęski. 6 Wody Nimrim staną się bowiem pustkowiem, bo trawa uschła, zieleń zwiała, nie ma nic zielonego. 7 Dlatego swój majątek i to, co zgromadzili, przenoszą nad Potok Wierzbowy. 8 Bo krzyk obiega granicę Moabu, aż do Eglaim jego lament i aż do Beer-Elim jego zawodzenie; 9 Ponieważ wody Dimonu będą pełne krwi, gdyż sprowadzę na Dimon jeszcze więcej – lwy na tych, którzy uszl z Moabu i na reszkę tej ziemi.

16 Poślijcie baranki, władcy ziemi, od Sela aż do pustyni, do góry córki Syjonu. 2 Bo inaczej jak ptak wędrowny i z gniazda wypłoszony będą córki Moabu przy brodach Arnonu. 3 Naradź się, rozstrzygnij sprawę; rozlösź swój cień w pełne południe jak w nocy; ukryj wygnańców, nie wydawaj tułacza. 4 Niech mieszkają u ciebie moi wygnańcy, Moabie; bądź ich schronieniem przed grabieżcą. Ustanie bowiem gnębiciel, przeminie grabieżca, a ciemżca zostanie zgładzony z ziemi. 5 I tron będzie utwierdzony dzięki miłosierdziu; zasiądzie na nim w prawdzie, w przybytku Dawida, ten, który będzie sądził i dbał o prawo, i niezwłocznie wymierzy sprawiedliwość. 6 Słyszeliśmy o pysze Moabu, że jest bardzo pyszny, o jego zuchwałości, wyniosłości i gniewie. [Lecz] jego zamiary nie dojdą do skutku. 7 Dlatego Moab będzie zawodzić nad Moabem, wszyscy będą zawodzić. Nad gruntami [miasta] Kir-Chareset będą wzduchać, mówiąc: Już są zniszczone. 8 Spustoszone są bowiem pola Cheszbonu i winorośl Sibmy. Władcy narodów

stratowali najwyborniejsze jej latońskie, które sięgały rozłożyły się i przeszły morze. 9 Dlatego jak opłakuje Jazer, będę opłakiwał winorośl Sibmy. Zroszę cię swymi Izami, Cheszbonie i Eleale, bo na twój letni owoc i na twoje żniwo padł okrzyk wojenny. 10 Zniko wesele i znika radość z urodzajnego pola; w winnicach nie będzie śpiewania ani okrzyku. Nie będzie się tłoczyć wina w tłocznach; powstrzymałem okrzyki. 11 Dlatego moje wnętrze będzie jęczeć nad Moabem jak harfa, a moje serce nad Kir-Chares. 12 I stanie się, gdy się okaże, że Moab się męczył na wyżynie, że wejdzie [on] do swojej świątyni, aby się modlić, ale nie przemoże. 13 To jest słowo, które PAN nigdy powiedział o Moabie. 14 Ale teraz PAN powiedział: Po trzech latach, liczących jak lata najemnika, chwała Moabu zostanie wzgardzona wraz z całym [jego] wielkim tłumem, a [jego] reszka [będzie] bardzo mała i bezsilna.

17 Brzemię Damaszku. Oto Damaszek przestanie być miastem, a stanie się rumowiskiem. 2 Miasta Aroeru [będą] opuszczone. Będą dla trzóz, by się [tam] kładły, a nikt [ich] nie spłoszy. 3 Nastąpi koniec twierdzy Efraima i królestwa Damaszku. A z reszką Syrii będzie jak z chwałą synów Izraela, mówi PAN zastępów. 4 I stanie się w tym dniu tak, [że] chwała Jakuba zmaleje, a jego tłuste ciało schudnie. 5 I będzie tak jak [wtedy], gdy żniwiarz zbiera zboże, a jego ramię ścina kłosy; będzie jak ten, co zbiera kłosy w dolinie Refaim. 6 Pozostanie na nim jednak pokłosie, jak przy otrząsaniu drzewa oliwnego: dwie lub trzy oliwki [zostaną] na samym wierzchołku drzewa, a cztery lub pięć na urodzajnych gałęziach, mówi PAN, Bóg Izraela. 7 W tym dniu człowiek spojrzy na swego Stwórcę i jego oczy będą spoglądać na Świętego Izraela. 8 A nie popatrzy [więcej] na ołtarze, dzieło swoich rąk, ani nie będzie patrzeć [na to], co uczyniły jego palce ani na gaje, ani na posagi. 9 W tym dniu jego miasta warowne będą jak porzucony konar i sucha gałąź, które opuścili przed synami Izraela – i będzie spustoszenie. 10 A ponieważ zapomniałeś o Bogu twojego zbawienia i nie pamiętałeś o skale twojej mocy, to [choć] zasadzasz rokuszne sadzonki i sadzisz obce winorośle; 11 I w dniu sprawiasz, że sadzonka rośnie, i rano doprowadzasz swój siew do rozwitku, w dniu żniwa będziesz żąć mnóstwo smutku i nieuleczalnej rozpaczki. 12 Biada tłumom licznych ludów, [które] huczą jak rozhukane morze, i zgiefkowi narodów, które szumią jak szum wielkich wód, ale PAN je zgromi i uciekną daleko gnane wiatrem jak plewy na górnach i jak biegacz stepowy przed wichurą. 14 Oto w porze wieczornej trwoga, a nim nadejdzie poranek, już

go nie [ma]. Taki jest dział tych, którzy nas łupią, i los tych, którzy nas plądrują.

18 Biada ziemi, którą zacieniają skrzydła, [ziem] leżącej za rzekami Etiopii; 2 Która wysyła posłów przez morze w łodziach z sitowia po wodach, mówiąc: Idźcie, przedcy posłańcy, do narodu rozszarpanego i splądrowanego, do ludu, który budzi grozę, odkąd istnieje, do narodu zdeptanego do szczętu, którego ziemie rozrywają rzeki. 3 Wszyscy mieszkańców świata i osiedleńcy ziemi, zobaczycie, jak sztandar zostanie wzniesiony na górzach, i usłyszycie, gdy zadmą w trąby. 4 Tak bowiem mówi PAN do mnie: Będę spokojny i będę przypatrywać się z mojego przybytku – jak pogodne ciepło po deszczu, jak obłok rosły w upalne żniwo. 5 Bo przed żniwem, gdy puszczą pączki, a kwiat wyda dojrzewające cierpkie grono, wtedy obetnie gałązki nożami i gałęzie usunie i obetnie. 6 I będą pozostawione wszystkie razem ptakom górkim i zwierzętom polnym. Ptaki spędzą na nich lato, a wszystkie zwierzęta polne na nich przezimują. 7 W tym czasie będzie przyniesiony dar PANU zastępów od ludu rozszarpanego i splądrowanego, od ludu budzącego grozę, odkąd istnieje aż do dziś, od narodu do szczętu zdeptanego, którego ziemie rozrywają rzeki, na miejsce imienia PANA zastępów, na góre Syjon.

19 Brzemię Egiptu. Oto PAN jedzie na lekkim obłoku i przybędzie do Egiptu. Zadrzą przed nim božki Egiptu, a serce Egiptu stopnieje w jego wnętrzu. 2 Podburzę Egipcjan przeciw Egipcjanom, tak że każdy będzie walczyć przeciwko swemu bratu i każdy przeciwko swemu bliźniemu, miasto przeciwko miastu, królestwo przeciwko królestwu. 3 I osłabnie duch Egiptu, a jego zamiar obróćę wniweč. I będą się radzić božków i zaklinaczy, czarowników i wróżbiotów. 4 I wydam Egipcjan w ręce okrutnego pana, a srogi król będzie panować nad nimi, mówi Pan, PAN zastępów. 5 I zginią wody z morza, a rzeka opadnie i wyschnie. 6 Ustaną rzeki, opadną i powysychają potoki ujęte groblami, a trzcina i sitowie powiedzą, 7 Trawa przy brzegach potoków i przy ich ujściu oraz wszelki zasiew przy potokach wyschną i wyginą, i już ich nie będzie. 8 Rybacy będą się smucić, będą lamentować wszyscy, którzy w rzece zarzucają wędkę, i ci, którzy rozciągają sieci na wodzie, będą rozpaczlać. 9 Zawiedzeni będą też ci, którzy uprawiają wyborny len, i ci, którzy tkają sieci. 10 Będą przynębieni swoim losem wszyscy, którzy robią stawy do hodowli ryb. 11 Doprawdy, książęta Soanu są głupcami, zgłupiała rada mądrych doradców faraona. Jak możecie mówić do faraona: Jestem synem mądrów, synem starożytnych królów? 12 Gdzie teraz są twoi mądrzy? Niech ci teraz oznajmia,

jeśli wiedzą, co PAN zastępów postanowił wobec Egiptu. 13 Zgłupieli książęta Soanu, zwiedzeni są książęta Nof; zwiedli Egipt naczelnicy jego rodów. 14 PAN umieścił pośród nich wypaczonego ducha, a oni sprawili, że Egipt zblądził w każdej swojej sprawie, tak jak błądzi wymiotujący pijak. 15 I nie będzie żadnego dzieła w Egipcie, którego będą mogły dokonać głowa lub ogon, gałąz lub sitowie. 16 W tym dniu Egipt będzie podobny do kobiet, bo będzie się lękać i dręć przed ręką PANA zastępów, którą podniesie przeciwko niemu. 17 Ziemia Judy stanie się postrachem dla Egiptu. Każdy, kto o niej wspomni, będzie się lękał z powodu zamiaru, który powziął przeciwko niemu PAN zastępów. 18 W tym dniu w ziemi Egiptu będzie pięć miast mówiących językiem Kanaanu i przysięgających na PANA zastępów, a jedno z nich będzie nazwane Miastem Spustoszenia. 19 W tym dniu będzie ołtarz dla PANA pośród ziemi Egiptu i słup dla PANA przy jego granicy. 20 I będzie to znakiem i świadectwem dla PANA zastępów w ziemi Egiptu. A gdy zawołają do PANA z powodu ciemieżów, poše im zbawiciela i księcia, który ich wybawi. 21 I PAN będzie znany w Egipcie, gdyż Egipcjanie tego dnia poznają PANA i będą składać mu ofiary i dary, będą składać PANU śluby i wypełniać je. 22 A PAN uderzy Egipt, uderzy go i uzdrowi. Oni nawróczą się do PANA, a on da się im ublaagać i uzdrowi ich. 23 W tym dniu będzie droga z Egiptu do Asyrii i Asyryjczyk będzie chodzić do Egiptu, a Egipcjanin do Asyrii, i Egipcjanie będą służyć z Asyryjczykami. 24 W tym dniu Izrael będzie jako trzeci wraz z Egiptem i Asyrią, będzie błogosławieństwem pośrodku ziemi. 25 PAN zastępów bowiem będzie im błogosławił: Niech będzie błogosławiony mój lud Egipt i Asyria, dzieło moich rąk, oraz Izrael, moje dziedzictwo.

20 W roku, w którym Tartan przybył do Aszdodu, wysłany tam przez Sargona, króla Asyrii, walczył przeciw Aszdodowi i go zdobył; 2 W tym czasie PAN powiedział przez Izajasza, syna Amosa: Idź, zdejmij wór ze swych bioder i obuwie ze swoich nóg. I uczynił tak, chodząc nago i boso. 3 I PAN powiedział: Jak mój sluga Izajasz chodzi nago i boso przez trzy lata jako znak i cud dla Egiptu i Etiopii; 4 Tak król Asyrii uprowadzi więźniów Egiptu i jejów Etiopii, młodych i starych, nagich i bosych, z obnażonymi pośladkami, na pochówkienie Egiptu. 5 I przestraszą się, i zawsydzą z powodu Etiopii, ich nadziei, i z powodu Egiptu, ich chluby. 6 Tego dnia mieszkańców tej wyspy powie: Oto co się stało z naszą nadzieją, do której uciekliśmy się o pomoc, abyśmy zostali wyzwoleni od króla Asyrii. A teraz jak zdolamy ujść cało?

21 Brzemię pustynnego morza. Jak wicher na na góry. 6 Elam wziął kołczan z rydwanami ludu południe nadciąga, tak przyjdzie z pustyni, ze wojennego, a Kir odsłonił swoją tarczę. 7 I stało się strasznej ziemi. 2 Srogie widzenie jest mi pokazane. tak, że najpiękniejsze doliny były pełne rydwanów, a Zdrajca zdradza, niszczyciel niszczy. Nadciagnij, jeźdzcy ustawiли się później przy bramie. 8 I odkryto Elamie! Oblegaj, Medio! Położę kres wszelkiemu osłonę Judy, i w tym dniu spoglądałeś na zbrojownię wzdychnaniu. 3 Dlatego moje biodra są wypełnione w Domu Lasu. 9 I spoglądałeś na wyłomy miasta bólem, ogarnęły mnie skurcze jak skurcze rodzącej. Dawida – na to, że były liczne, i zgromadziliście wody Wstrząśnięty jestem tym, co słyszę, przerażony tym, Dolnej Sadzawki. 10 Policzyliście domy w Jerozolimie i co widzę. 4 Zlekło się moje serce, strach mnie ogarnął. burzyliście domy, aby wzmacnić mur. 11 Zrobiliście Noc moich rozkoszy zamieniła się w postrach. 5 też zbiornik między dwoma murami na wodę Starej Przygotuj stół, niech strażnik trzyma straż; jedz, pij. Sadzawki, ale nie spoglądałeś na jej twórcę ani nie Wstańcie, książęta, namaszczajcie tarcze. 6 Tak widzieliście tego, który od dawna ją ukształtował. 12 bowiem powiedział mi Pan: Idź, postaw strażnika, niech W tym dniu Pan, BÓG zastępów, wzywał do płaczu mówi, co widzi. 7 I zobaczył rydwan z dwoma jeźdźcami, i do żałoby, do ostrzyżenia się i do przepasania się który ciągnęły osły, i rydwan, który ciągnęły wielblady; i worem. 13 A oto radość i wesele, zabijanie wołów i przypatrywał się im z wielką uwagą. 8 Wtedy zawałał owiec, spożywanie mięsa i picie wina: Jedzmy, pijmy, [jak] lew: Panie mój! Stoję ciągle za dnia na wieży bo jutro umrzemy. 14 Ale PAN zastępów objawił mi to, strażniczej; stoję na warcie całymi nocami. 9 A oto [mówiąc] do [mych] uszu: Na pewno ta nieprawość nie nadciągają mężczyźni na rydwanię z dwoma jeźdźcami. będzie wam przebaczona aż do śmierci, mówi Pan, I zawałał: Upadł, upadł Babilon i wszystkie rzeźbione BÓG zastępów. 15 Tak mówi Pan, BÓG zastępów: Idź, posągi jego bogów roztrzaskane zostały o ziemię. 10 O udaj się do tego skarbnika, do Szembu, przełożonego moi wymłoceni i zboże mego klepiska! Co usłyszałem domu, i powiedz: 16 Co ty masz i kogo tu masz, że od PANA zastępów, Boga Izraela, to wam oznajmiłem. wykułeś sobie w tym miejscu grób? Wykułeś sobie grób 11 Brzemię Dumy. Z Seiru ktoś woła do mnie: Strażniku, wysoko, wydrażyleś sobie w skale swoje mieszkanie. co [się stało] w nocy? Strażniku, co [się stało] w 17 Oto PAN, który cię przykrył jak zacnego człowieka i nocy? 12 Strażnik odpowiedział: Nadchodzi poranek, który cię kosztownie przyoblekł; 18 Tocząc cię, zwinię i a także noc. Jeśli chcecie dopytywać, dopytujcie, rzuci jak kulę w przestronną ziemię. Tam umrzesz, tam nawróćcie się, przyjdzie. 13 Brzemię na Arabię. też rydwany twojej chwały będą hańbą domu twoego W lasach Arabii będziecie nocować, wy, karawany pana. 19 Wypędzę cię z twoego stanowiska, z twoego Dedanitów. 14 Niech mieszkańców Tema wyjdą z wodą urzędu ściągnę cię. 20 W tym dniu powołam swego naprzeciw spragnionych, ze swoim chlebem niech sługę Eliakima, syna Chilkiasza. 21 I ubiorę go w twoją wyjdą na spotkanie uciekającym. 15 Będą bowiem szatę, i przepaszę go twoim pasem, i oddam w jego uciekali przed mieczami, przed dobitym mieczem, ręce twoją władzę; i będzie on jecem dla mieszkańców przed napiętym lukiem, przed ciężką bitwą. 16 Gdyż Jerozolimy i domu Judy. 22 I położę klucz domu tak Pan powiedział do mnie: Za rok, liczony jak rok Dawida na jego ramieniu; gdy on otworzy, nikt nie najemnika, ustanie cała chwała Kedaru. 17 A reszta zamknie, a gdy zamknie, nikt nie otworzy. 23 I wbiję spośród łuczników, dzielni wojownicy spośród synów Kedaru, będzie zmniejszona. Tak bowiem powiedział go jak gwóźdź na miejscu pewnym, a będzie tronem chwały dla domu swego ojca. 24 I zawieszę na nim PAN, Bóg Izraela.

22 Brzemię Doliny Widzenia. Co ci się stało, że cała wystąpiła na dachy? 2 Miasto pełne wrzasku i zgiełku, miasto wesołe! Twoi zabici nie padli od miecza ani nie zginęli w bitwie. 3 Wszyscy twoi dowódcy pierzchli razem, związani przez łuczników.

Zostali związani razem ci, których znaleziono u ciebie, ci, którzy uciekli z daleka. 4 Dlatego powiedziałem: Odwróćcie swój wzrok ode mnie, abym gorzko zapłakał; nie próbujcie mnie pocieszać z powodu spustoszenia córki mojego ludu. 5 To jest bowiem dzień ucisku, deptania i zamieszania od Pana, BOGA zastępów, w Dolinie Widzenia, [dzień] burzenia murów i wołania

23 Brzemię Tyru. Zawódźcie, okręty Tarszisz, bo został zburzony tak, że nie ma ani domu, ani żadnego portu; oznajmiono im z ziemi Kittim. 2 Zamilczcie, mieszkańcy wyspy; którą napełnili kupcy Sydonu, przepływając przez morze. 3 I ziarno Szchoru, [sprowadzane] przez wielkie wody, żniwo rzeki, było jego dochodem; był też rynkiem narodów. 4 Wstydź się, Sydonie. Przemówiło bowiem morze, przemówiła

twardza morska: Nie wiję się w bólu ani nie rodzę, nie mało ludzi. 7 Młode wino smuci się, winorośl marnieje, wychowuję młodzieńców ani nie odchowuję dziewcząt. 8 Wzduchają wszyscy [ludzie] wesołego serca. 9 Ustała się jak na wieść o Egipcie tak będą się wić na wieść wesołość bębnów, skończył się krzyk weselących się, o Tyrze. 10 Przeprawcie się do Tarsisz, zawódźcie, ucichł radosny [dźwięk] harfy. 11 Nie będą pić wina mieszkańców wyspy! 12 Czy to jest wasze wesołe miasto, wśród pieśni; zgorzknieje mocny napój tym, którzy go którego historia sięga dawnych dni? Jego własne piją. 13 Zburzone jest miasto bezładu. Zamknięty jest nogi zawiodą je na daleką wędrówkę. 14 Kto powziął każdy dom, tak że wejść nie można. 15 Na ulicach takie postanowienie przeciw Tyrowi, który rozdawał wołanie o wino; zgasła wszelka radość, a wesołość korony, którego kupcy są książetami, a jego handlarze ziemi odeszła. 16 W mieście pozostało spustoszenie, a – szanowanymi ziemi? 17 PAN zastępów to postanowił, bramy zburzone. 18 Tak bowiem będzie pośród ziemi, aby poniżyć pychę całej jego chwały i aby zniewalać pośród ludu, jak przy otrząsaniu drzewa oliwnego, jak wszystkich szanowanych ziemi. 19 Przeprawcie się ostatki winogron po winobraniu. 20 Tamci podnoszą swój głos, będą śpiewać dla majestatu PANA, wykrzykną ma już siły. 21 Wyciągną swoją rękę nad morze, od strony morza. 22 Dlatego wysławiajcie PANA w zatrąsnął królestwami. PAN wydał rozkaz przeciwko dolinach, na wyspach morskich – imię PANA, Boga Kanaanowi, aby zburzyć jego twierdze; 23 I powiedział: Izraela. 24 Od krańców ziemi słyszeliśmy pieśni o Już nie będziesz się weselić, ty zhańbiona dziewczico, chwale sprawiedliwego. Ale ja powiedziałem: Jestem córką Sydonu. Powstań, przepraw się do Kittim; lecz i wynędzniali, jestem wynędzniali, biada mi! Zdrajcy tam nie będziesz miała odpocynku. 25 Oto ziemia zdradziła, tak, bardzo zdradziła zdrajcy. 26 Strach, dól i Chaldejczyków – ten lud nie był [ludem]. Asyryjczyk sidła na ciebie, mieszkała ziemi! 27 I stanie się, że założy ją dla mieszkańców pustyni. Wznieśli jej wieże, kto ucieknie przed głosem strachu, wpadnie w dól, a pobudowali jej pałace, ale on obrócił ją w gruzy. 28 Kto wyjdzie z dołu, będzie złapany w sidłach. Otworzą Zawódźcie, okręty Tarsisz, gdyż wasza twierdza jest się bowiem upusty w górze i zadrżą fundamenty ziemi. zburzona. 29 I stanie się w tym dniu, że Tyr pojedzie 30 Ziemia rozpadła się całkowicie, ziemia rozplynęła w zapomnienie na siedemdziesiąt lat, na okres dni się doszczętnie; jest wielce wstrząśnięta. 31 Ziemia jednego króla. A po upływie siedemdziesięciu lat Tyr będzie się ślańią jak pijany, będzie chwiać się jak będzie śpiewał jak nierządnica. 32 Weź harfę, obejdź lepiankę. Zaciąży na niej jej nieprawość i upadnie, a miasto, zapomniana nierządnico! Graj ładnie, śpiewaj już nie powstanie. 33 W tym dniu PAN nawiedzi zastęp duzo, by przypomniano sobie ciebie. 34 I stanie się po wysokich na wysokości, także i królów ziemskich upływie siedemdziesięciu lat, że PAN nawiedzi Tyr, a na ziemi. 35 I będą zgromadzeni jak więźniowie ten wróci do czerpania korzyści ze swego nierządu i zebrani w ciemnicy, i będą zamknięci w więzieniu, będzie go uprawiał ze wszystkimi królestwami świata a po wielu dniach zostaną nawiedzeni. 36 Wtedy na powierzchni ziemi. 37 Lecz jego dochody i jego księżyca zarumieni się i słońce się zawstydzi, gdy zysk będą poświęcone PANU. Nie będzie ich odkładać PAN zastępów będzie królować na górze Syjon, w i gromadzić. Jego dochody będą dla tych, którzy Jerozolimie, i wobec swoich starszych w swej wielkiej przebywają przed PANEM, aby mogli jeść do syta i chwale. mieć dobre ubranie.

24 Oto PAN opróżni ziemię i spustoszy ją, odmieni jej oblicze i rozproszy jej mieszkańców. 2 I będzie z ludem jak z kapłanem, ze slugą jak z jego panem, ze służącą jak z jej panią, z kupującym jak ze sprzedającym, z udzielającym pożyczki jak z biorącym ją, z lichwiarzem jak z placącym lichwę. 3 Ziemia zostanie całkowicie opróżniona i doszczętnie ograbiona, bo PAN wypowiedział to słowo. 4 Ziemia płacze i więdnie, świat marnieje i niszczy, marnieja wyniosłe ludy ziemi. 5 Ziemia jest splugowiona pod swoimi mieszkańcami; przekroczyli bowiem prawa, zmienili ustawy, złamali wieczne przymierze. 6 Dlatego przekleństwo pożre ziemię, a jej mieszkańcy zniszczą. Dlatego mieszkańcy ziemi są przypaleni, a zostało

25 PANIE, ty jesteś moim Bogiem; będę cię wywyższać i wysławiać twoje imię, bo uczyniłeś cudowne rzeczy; twoje postanowienia, z dawną powiązane, są wiernością i prawdą. 2 Bo obróciłeś miasto w rumowisko, miasto obronne w ruiny. Pałac cudzoziemców przestał być miastem, nigdy nie będzie odbudowany. 3 Dlatego będzie cię wielbić lud mocny; miasto okrutnych narodów będzie się ciebie bać. 4 Ty bowiem jesteś twierdzą dla ubogiego, twierdzą dla nędzarza w jego ucisku, ucieczką przed powodzią, zasłoną przed upałem, gdy wściekłość okrutników jest jak powódź bijąca w ścianę. 5 Wrzawę cudzoziemców stłumisz jak upał na wysuszonej ziemi, jak upał – cieniem obłoku. Okrucieństwo okrutników będzie poniżone. 6 Na tej górze PAN zastępów wyprawi wszystkim ludom uczęstę z tłustych potraw, uczęstę z

wystałego wina, z tłustych potraw ze szpikiem, z w boleściach, takimi byliśmy przed tobą, PANIE. 18 wina wystałego i czystego. 7 I zniszczy na tej górze Poczęliśmy, wiliśmy się z bólu, ale zrodziliśmy jakby zaslonę rozpostartą nad wszystkimi ludźmi i przykrycie tylko wiatr; żadnego wybawienia nie dokonaliśmy na rozciągnięte nad wszystkimi narodami. 8 Połknie ziemi i nie upadli mieszkańców świata. 19 Twoi umarli śmierć w zwycięstwie, a Pan BÓG otrze łzy z każdego ożyja, wraz z moim trupem powstaną. Ocućcie się i oblicza i zdejmie z całej ziemi hańbę swego ludu, śpiewajcie, wy, którzy spoczywacie w prochu! Twoja bo tak PAN powiedział. 9 I w tym dniu będzie się rosa bowiem będzie jak rosa na ziołach, a ziemia mówić: Oto nasz Bóg, jego oczekiwaliśmy i on nas wybawi. To jest PAN, jego oczekiwaliśmy; będącmy komnat i zamknij swoje drzwi za sobą. Skryj się na się weselić i radować z jego zbawienia. 10 Na tej górze krótką chwilę, aż gniew przeminie. 20 Oto bowiem bowiem spocznie ręka PANA, a Moab będzie zdeptany przez niego, jak depcze się słomę na gnojowisku. 11 I PAN wychodzi ze swojego miejsca, aby nawiedzić rozciągnie swoje ręce pośrodku niego, jak je rozciąga pływanek, by pływać, i poniży jego wyniosłość wraz z wysiłkami jego rąk. 12 A twoje wysokie mury obronne obali, zburzy i zrzuci na ziemię – [obróci je] w proch.

26 W tym dniu śpiewana będzie taka pieśń w ziemi

Judy: Mamy miasto obronne, [Bóg] zaopatrz ją w zbwabienie jako mur i wały obronne. 2 Otwórzcie bramy, niech wejdzie naród sprawiedliwy, który strzeże prawdy. 3 Człowieka polegającego [na tobie] zachowujesz w doskonałym pokoju, bo tobie ufa. 4 Pokładajcie nadzieję w PANU na wieki, bo JEHOWA BÓG jest wieczna skała. 5 On bowiem poniża tych, którzy mieszkają wysoko; burzy miasto wyniosłe, burzy je aż do ziemi, i strąca aż do prochu. 6 Depcze je nogą; nogi ubogiego, stopy nędzarzy. 7 Ścieżka sprawiedliwego jest prosta; wyrównujesz prostą drogę sprawiedliwego. 8 Na drodze dwóch sądów, o PANIE, oczekujemy cię; pragnieniem naszej duszy jest twoje imię i wspominanie ciebie. 9 Moja dusza pragnie cię w nocy; swoim duchem, który jest we mnie, szukam cię nawet rano. Gdy bowiem twoje sądy odbywają się na ziemi, mieszkańcy świata uczą się sprawiedliwości. 10 Choć niegodziwemu okaże się łaskę, nie nauczy się sprawiedliwości. W ziemi prawości będzie czynić nieprawość i nie będzie zważyć na majestat PANA. 11 PANIE, choć twoja ręka jest wywyższona, oni jednak tego nie widzą. Ale ujrzą i będą zawstydzeni z powodu ich zazdrości wobec twoego ludu; ponadto ogień twoich wrogów pożre ich. 12 PANIE, zaprowadzisz nam pokój, bo wszystko, co się działa przy nas, czyniłeś ku naszemu [dobremu]. 13 PANIE, nasz Boże, panowali nad nami inni panowie niż ty, ale my, [ufając] tylko tobie, wspominamy twoje imię. 14 Umarli oni i nie ożyją, są martwi i nie powstana, ponieważ nawiedziłeś ich i wyępileś, i zgładziłeś wszelką pamięć o nich. 15 Rozmnożyłeś naród, PANIE, rozmnożyłeś naród. Jesteś uwielbiony, choć go wypędziłeś na wszystkie krańce ziemi. 16 PANIE, w ucisku ciebie szukali; gdy ich karałeś, wylewali swoje modlitwy. 17 Jak brzemienią, gdy zbliża się poród, odczuwa ból i woła

27 W tym dniu PAN ukarze swoim mieczem srogim, wielkim i mocnym Lewiatana, węża długiego, Lewiatana, węża skróconego, i zabije smoka, który jest w morzu. 2 Tego dnia śpiewajcie o winnicy wybornego wina. 3 Ja, PAN, który jej strzeże, co chwila będę ją podlewać i żeby nikt jej nie zniszczył, będę jej strzegł nocą i dniem. 4 Nie ma we mnie [żadnej] zapalczystości. Kto wystawi osty i ciernie do walki ze mną, abym z nimi walczył? Spaliłbym je do szczeptu. 5 Niech raczej uchwyci moją siłę, aby zawrócić ze mną pokój, a pokój ze mną uczyni. 6 Przyjdzie dzień, gdy Jakub się rozkorzeni, Izrael zakwitnie, puści pędy i napełni powierzchnię ziemi owocem. 7 Czy uderzył go, jak uderzył jego wroga? Czy zabito go, jak inni zostali zabici przez niego? 8 Z umiarem go ukarze, bo gdy ten wypuści [gałązki], zabierze go swoim gwałtownym wiatrem w dniu wschodniego wichru. 9 Dlatego w ten sposób będzie oczyszczona nieprawość Jakuba; a taki będzie wszelki owoc usunięcia jego grzechu: rozrzući wszystkie kamienie ołtarza, jak rozbija się kamienie wapienne, a nie będą już stać gaje i posągi słoneczne. 10 Gdyż miasto obronne opustoszeje, a będzie mieszkaniem porzuconym i opuszczonejącym jak pustynia. Tam cielec będzie się paść, tam będzie leżeć i ogryzać jego gałązki. 11 Gdy jego gałązki uschną, będą się odłamywać; przyjdą kobiety i spałaje. Ten lud bowiem nie ma żadnego rozumu; dlatego ten, który go uczynił, nie złituje się nad nim, a ten, który go stworzył, nie okaże mu żadnej łaski. 12 Tego dnia PAN będzie młocił od koryta rzeki do potoku Egiptu; i wy, synowie Izraela, będziecie zbierani jeden po drugim. 13 I staniesz się też w tym dniu, że zadmą w wielką trąbę i przyjdą zaginieni w ziemi Asyrii oraz ci, którzy byli wygnani do ziemi Egiptu; i będą oddawać poklon PANU na świętej górze w Jerozolimie.

28 Biada koronie pychy, pijakom Efraima, których wspaniała ozdoba jest więdnącym kwiatem rosnącym na szczycie urodzajnych dolin odurzonych

winem! 2 Oto ktoś od Pana, mocny i silny, jak Perazym i rozniewia się jak w dolinie Gibeon, aby burza gradowa, jak niszcząca nawałnica, jak ulewa dokonać swego dzieła, swego niezwykłego dzieła, aby gwałtownych rwących wód, rzuci [ja] na ziemię swoją dokończyć swoje zadanie, swoje niezwykłe zadanie. 22 ręka. 3 Zostanie zdeptana nogami korona pychy, pijacy Teraz więc nie naśmiewajcie się, aby wasze węzły nie Efraima. 4 A wspaniała ozdoba, która jest na szczytce zaciśniły się mocniej, gdyż słyszałem od Pana, BOGA urodzajnej doliny, będzie wieńczącym kwiatem jak przed zastępów, że postanowione jest zniszczenie na całe latem wczesny owoc; kto go tylko zobaczy, weźmie ziemi. 23 Nadstawcie uszu, posłuchajcie mego głosu; do ręki i zje. 5 W tym dniu PAN zastępów będzie bądźcie uważni, słuchajcie mojej mowy. 24 Czyż oracz koroną chwały i diademem ozdoby dla resztki swojego codziennie orze, aby siać? [Czy] robi brudzy i bronuje ludu; 6 Duchem sądu dla zasiadającego w sądzie i swoją rolę? 25 Czyż gdy wyrówna jej powierzchnię, nie mocą dla tych, którzy odpierają atak aż do bramy. 7 rozsiewa czarnuszki, nie rozsiewa kminu i nie obsiewa Ale również ci od wina błądzą i od mocnego napoju pszenicą wybiorą, jęczmieniem przednim i orkiszem zataczają się. Kapłan i prorok błądzą od mocnego w odpowiednich miejscach? 26 Jego Bóg uczy go napoju, utonęli w winie, zataczają się od mocnego roztoprości i poucza go. 27 Czarnuszki bowiem nie napoju, błądzą w widzieniach, potykają się w sądzie. młoci się saniami mlockarskimi ani nie przetacza się 8 Wszystkie ich stoły bowiem są pełne wymiotów i kola wozu po kminku; ale kijem wybija się czarnuszkę, plugastwa, tak że nie ma [czystego] miejsca. 9 Kogo a kminek – laską. 28 Pszenicę młoci się, ale nie bez ma uczyć poznania? Komu ma wyjaśnić naukę? Czyż końska, i nie pociera jej kołem wozu ani jej nie kruszy odstawionym od mleka i odłożonym od piersi? 10 zaprzęgiem. 29 I to także pochodzi od PANA zastępów, Ponieważ podaje się przykazanie za przykazaniem, który jest cudowny w radzie i wielki w działaniu.

przykazanie za przykazaniem, przepis za przepisem,

przepis za przepisem, trochę tu, trochę tam. 11

Bo wargami jąkających się i obcym językiem będę mówił do tego ludu. 12 A gdy im powiedział: To jest odpoczynek, dajcie odpocząć spracowanemu; to jest wytchnienie. Ale oni nie chcieli słuchać. 13 I słowo PANA będzie im: przykazanie za przykazaniem, przykazanie za przykazaniem, przepis za przepisem, przepis za przepisem, trochę tu, trochę tam, po to, aby szli, padli na wznaik i rozbili się, aby zostali uwiklani i pojmani. 14 Dlatego słuchajcie słowa PANA, wy, mężowie szyderczy, panujący nad tym ludem, który jest w Jerozolimie. 15 Ponieważ mówicie: Zawarliśmy

przymierze ze śmiercią i z piekiem mamy układ; gdy przejdzie bicz gwałtowny, nie dosięgnie nas, gdyż kląstwo uczyniliśmy naszą ucieczką i skryliśmy się za fałszem; (*Sheol h7585*) 16 Dlatego tak powiedział Pan BÓG: Oto kładę jako grunt na Syjonie kamień, kamień wypróbowany, węgielny, drogocenny, utwierdzony fundament. Kto uwierzy, nie pospieszy się. 17 A wykonam sąd według sznura, a sprawiedliwość według pionu. I grad zmiecie schronienie kląstw, a wody zaleją kryjkówkę. 18 Wasze przymierze ze śmiercią zostanie zerwane, a wasz układ z piekiem nie ostoi się; gdy ten bicz gwałtowny przejdzie, zostaniecie przez niego zdeptani. (*Sheol h7585*) 19 Jak tylko zacznie przehodzić, pochwyci was, bo każdego poranka będzie przehodzić, dniem i nocą. Sam tylko postrach zaprowadzi was do zrozumienia tego, co słyszeliście; 20 Bo lóżko będzie za krótkie, aby się na nim rozciągnąć, przykrycie zbyt wąskie, by się nim owinąć. 21 PAN bowiem powstanie jak na górze

29 Biada Arielu, Arielu, miasto, w którym mieszkał

Dawid. Dodawajcie rok do roku, niech zarzynażą barany. 2 Ześlę jednak ucisk na Arielu i nastanie smutek i lament, i będzie mi jak Ariel. 3 Rozbiję obóz przeciwko tobie dokoła, otoczę cię wałami i wzniósę przeciwko tobie baszty. 4 Wtedy poniżony będziesz mówić z ziemi, z prochu ledwie wyjdzie twoja mowa i twój głos będzie mówić z ziemi jak głos czarownika, a twoja mowa z prochu jak szept. 5 Mnóstwo twoich wrogów będzie jak drobny pył, a zgraja okrutników jak rozwiane plewy. A stanie się to nagle, w okamgnieniu. 6 Zostaniesz nawiedzony od PANA zastępów grzmotem, trzęsieniem ziemi i wielkim hukiem, wichurą, burzą i płomieniem trawiącego ognia.

7 Jak sen nocnego widzenia będzie zgraja wszystkich narodów walczących przeciwko Arielowi i wszystkich, którzy walczą przeciwko niemu i jego twierdzom, oraz tych, którzy go uciskają. 8 Będzie tak jak [wtedy], gdy śni się głodnemu, że je, ale gdy się obudzi, ma pusty żołądek; i jak [wtedy], gdy śni się spragnionemu, że pije, a gdy się obudzi, nadal jest słaby i jego dusza jest spragniona. Tak będzie ze zgraja wszystkich narodów walczących przeciwko górze Syjon. 9 Zatrzymujcie się i zdumiewajcie; rozkoszujcie, choćbyście mieli wołać na pomoc. Upili się, ale nie winem; zataczają się, ale nie od mocnego napoju. 10 PAN bowiem wylał na was ducha twardego snu i zamknął wasze oczy. [Oczy] waszych proroków i książąt, widzących, zasłonił. 11 Dlatego całe to widzenie stało się dla was jak słowa zapieczętowanej księgi, którą podaje się temu, kto umie czytać, mówiąc: Przeczytaj to, proszę, na co odpowiada: Nie mogę, bo jest zapieczętowana. 12

A jeśli podaje się księgu temu, kto nie umie czytać, wieków: 9 Że ten lud jest uparty, że to synowie kłamiśli, mówiąc: Czytaj to, proszę, [ten] wtedy odpowiada: synowie, którzy nie chcą słuchać prawa PANA; 10 Nie umiem czytać. 13 Mówię więc PAN: Ponieważ Którzy mówią do widzących: Nie miećcie widzenia; a ten lud zbliża się do mnie swymi ustami i czci mnie prorokom: Nie prorokujcie nam, co jest prawe; mówcie swymi wargami, a jego serce jest daleko ode mnie i nam rzeczy przyjemne, prorokujcie oszustwa; 11 jego bojaźń wobec mnie jest wyuczona przez nakazy Zejdźcie z drogi, zejdźcie ze ścieżki, zabiercie sprzed ludzi; 14 Dlatego ja będę postępował przedziwnie z nas Świętego Izraela. 12 Dlatego tak mówi Święty tym ludem, przedziwnie i cudownie; zginie mądrość Izraela: Ponieważ gardzicie tym słowem, a pokładacie jego mądrych, a rozum jego roztropnych się skryje. ufność w krzywdzie i przewrotności i na nich polegacie; 15 Biada tym, którzy głęboko przed PANEM ukrywają, 13 Dlatego ta nieprawość będzie dla was jak pęknienie swój zamysł, których czyny są popełnione w ciemności grożące zawaleniem i jak wygięcie na wysokim murze, i mówią: Kto nas widzi? Kto o nas wie? 16 Wasze który zawala się nagle, w mglniu oka; 14 I rozbije przewrotnie myśli są jak glina garnarska. Czyż glina ja, jak rozbija się gliniane naczynie stłuczone tak powie o tym, co ją uczynił: Nie uczynił mnie? Czyż to, bezlitośnie, że nie znajdzie się wśród jego odłamków co ulepione, powie o tym, co je ulepił: Nie miał rozumu? skorupki, aby nabrać ognia z ogniska lub zaczerpnąć 17 Czyż nie w bardzo krótkim czasie Liban obróci się w wody ze zbiornika. 15 Tak bowiem mówi Pan BÓG, pole, a pole będzie uważane za las? 18 Tego dnia głosi Święty Izraela: W nawróceniu i spokoju będziecie usłyszą słowa księgi, a oczy ślepych przejrzą z mroku i zbawieni; w ciszy i ufnosci będzie wasza siła. Ale nie ciemności. 19 Cisi jeszcze bardziej się rozweselą w chcielisie; 16 Przeciwne, powiedzieliście: Nie tak, ale PANU, a ubodzy spośród ludzi rozradują się w Świętym na koniach uciekniemy! Dlatego będziecie uciekać. Na Izraela. 20 Gdyż nastanie kres dla okrutnika, zniszcze szybkich koniach pojedziemy! Dlatego będą szybysi szyderca i zostaną wytepleni wszyscy, którzy czynią ci, którzy będą was ścigać. 17 Tysiąc was ucieknie na nieprawość; 21 Którzy obwiniają człowieka za przed groźbą jednego, a przed groźbą pięciu wszyscy słowo, zastawiają sidło na tego, który ich strofuje w ucieknicie, aż zostaniecie jak maszt na szczytce bramie, i bez powodu doprowadzą sprawiedliwego góry i jak sztandar na pagórk. 18 I dlatego PAN do upadku. 22 Dlatego tak mówi PAN, który odkupił będzie czekać, aby okazać wam laskę, i dlatego będzie Abrahama, o domu Jakuba: Jakub już więcej nie zazna wywyższony, aby się złitować nad wami. PAN bowiem wstydu ani jego twarz już nie zbleśnie. 23 Gdy bowiem jest Bogiem sądu. Błogosławieni wszyscy, którzy na ujrz pośród siebie swoich synów, dzieło moich rąk, poświęca moje imię, poświęca Świętego Jakuba, i będą się bać Boga Izraela. 24 Ci, którzy błądzili duchem, niego czekają. 19 Lud bowiem będzie mieszkał na Syjonie, w Jerozolimie, nie będziesz już płakał. Na pewno złituje się nad tobą na głos twoego wołania, a gdy tylko [cie] usłyszy, odezwię się. 20 A choć Pan dał wam chleb niedoli i wodę ucisku, to jednak twoi nauczyciele nie będą już usunięci, ale twoje oczy zobaczą twoich nauczycieli; 21 Twoje uszy usłyszą słowo wożące za tobą: To jest droga, chodźcie nią – gdybyście zbozczyli na prawo lub na lewo. 22 Wtedy uznasz za nieczyste obicie swoich rzeźbionych posagów ze srebra i odzienie swoich odlanych posagów ze złota. Wyrzucisz je jako nieczystość miesiączkującej kobiety i powiesz im: Precz stąd. 23 Bóg ześle deszcz na twój siew, którym obsiewasz ziemię, i chleb z plonów ziemi będzie syty i obfitły. W tym dniu twoje bydło będzie się pasło na rozległych pastwiskach. 24 Także woły i osły uprawiające ziemię będą się karmić czystą paszą, która została przesiana wiejadłem i szuflą. 25 Na każdej wysokiej górze i na każdym wyniosłym pagórkubędą strumienie i potoki wód, w dniu wielkiej rzezi, gdy wieże upadną. 26 Światło księycza będzie jak światło słońca, światło słońca będzie siedmiokrotnie [jaśniejsze], jakby światło siedmiu dni – w dniu, kiedy PAN obwiąże złamanie swego ludu i uleczy zadaną mu

30 Biada upartym synom, mówi PAN, którzy naradzają się, ale nie ze mną, i zasłaniają nakryciem, ale nie z mojego ducha, aby dodawać grzech do grzechu; 2 Którzy wyruszają, by zejść do Egiptu, nie radząc się moich ust, aby umocnić się siłą faraona i schronić się w cieniu Egiptu. 3 Dlatego siła faraona będzie dla was zawstydzaniem, a schronienie w cieniu Egiptu waszą hańbą. 4 Jego księęta bowiem byli w Soan i jego posłowie dotarli do Chanes. 5 Wszyscy zawstydzili się przez lud, który nie był dla nich użyteczny ani pomocny i nie [przynosił żadnych] korzyści, lecz tylko wstęp i hańbę. 6 Brzemię zwierząt południa. Do ziemi ucisku i utrapienia, skąd pochodzi lew i lwiątko, żmija i ognisty smok latający, zaniosą swoje bogactwa na grzbietach osłów i swe skarby na garbach wielblądów do ludu, który im nic nie pomoże; 7 Bo pomoc Egipcjan będzie daremna i próżna. Dlatego ogłaszałam, że ich siła jest siedzieć w pokoju. 8 Teraz idź, napisz to na tablicy przy nich i utrwal w księǳie, aby zostało to zachowane na przyszłość i aż na wieki

ranę. 27 Oto imię PANA przybywa z daleka, jego gniew mężczyzna będzie jak zasłona przed wiatrem i jak plonie, jego brzemię ciężkie. Jego wargi są pełne schronienia przed burzą; jak strumienie wód w suchym gniewu, a jego język jak trawiący ogień. 28 A jego miejscu, jak cień wielkiej skały w spragnionej ziemi. 3 Tchnienie jest jak wezbrana rzeka, która aż po gardła Oczy patrzących nie będą zaćmione i uszy słuchających sięga, aby przesiewać narody rzeszotem zniszczenia będą uważnie słuchać. 4 Serce pochopnych zrozumie i włożyć na szczeć narodów zwodnicze wędzidło. wiedzę, a język jakający się będzie mówić pewnie i 29 Wtedy zaśpiewacie jak w noc, gdy obchodzi się wyraźnie. 5 Nieszlachetnego nie będą już nazywać uroczyście świętą, a rozweselcie się w sercu jak ten, szlachetnym ani o skąpym nie powie się, że [jest] który idzie wśród [dźwięków] fletu na góre PANA, szczodrość; 6 Nieszlachetny bowiem mówi nikczemnie do Skaly Izraela; 30 Gdy PAN da usłyszeć swój i jego serce obmyśla nieprawość, aby postępował wspaniały głos i pokaże swoje wyciągnięte ramię w obłudnie i mówił przeciwko PANU przewrotnie, by zapalczystości swego gniewu, w plomieniu trawiącego wyniszczył duszę głodnego i spragnionego pozbawił ognia, z rozproszeniem, wśród nawalnic i gradu. 31 napoju. 7 Zamierzenia skąpego są złe, bo chytrze Bo głosem PANA zostanie starty Asyryjczyk, który bil obmyśla, jak zniszczyć biednych słowami kłamstwa kijem. 32 I każde uderzenie utwierdzona rózga, którą i mówić przeciwko ubogim przed sądem. 8 Ale go PAN uderzy, [zadane] będzie z bębunami i harfami. szczodrość ma szczodrobiłe myśli i będzie obstawać A w srogich bitwach będzie walczyć z nim. 33 Od przy swojej szczodrobiłości. 9 Kobiety beztroskie, dawna bowiem przygotowane jest piekło, także dla powstanie, słuchajcie mego głosu; córki pewne samego króla jest przygotowane; uczynił je głębokim i siebie, nakłońcie ucha na moją mowę. 10 Przez wiele szerokim, jego stos to ogień i wiele drew. Tchnienie dni i lat będziecie zatrwożone, wy pewne siebie! Ustanie bowiem winobranie, zbioru nie będzie. 11 Przecież Egipcjanie są ludźmi, a nie Bogiem, ich konie Zatrwoźcie się, wy beztroskie, uleknijcie się, pewne są ciałem, a nie duchem. Gdy więc PAN wyciągne swoją siebie! Rozbierzcie się i obnaczcie się, a przepaszcie rękę, padnie i ten, co pomaga, padnie i ten, któremu [worem] biodra. 12 Nastanie lament nad piersiami, nad on pomaga, i tak wszyscy razem zginą. 4 Tak bowiem rozkosznymi polami i nad urodzajną winoroślą. 13 Na Przecież Egipcjanie są ludźmi, a nie Bogiem, ich konie ziemi mojego ludu wyrosną ciernie i osty – tak, we wszystkich wesolych domach w rozbawionym mieście. 14 Pałace bowiem zostaną opuszczone, ustanie wrzawa miasta, zamek i baszty staną się jaskiniami na zawsze, miejscem uciechy dla dzikich osłów, pastwiiskiem dla stad; 15 Aż zostanie wylany na nas duch z wysoka, pustynia obróci się w urodzajne pole, a urodzajne pole będzie uważało za las. 16 Sąd zamieszkana na pustyni, sprawiedliwość osiądzie na urodzajnym polu. 17 Dziełem sprawiedliwości będzie pokój, owocem sprawiedliwości odpoczynek i bezpieczeństwo na wieki. 18 Mój lud bowiem będzie mieszkał w przybytku pokoju, w bezpiecznych mieszkaniach i w spokojnych miejscowościach odpoczynku; 19 Gdy spadnie na las grad, a miasto będzie bardzo poniżone. 20 Błogosławieni jesteście, wy, którzy siejecie na wszelkich urodzajnych miejscowościach, puszczaając tam wolno woły i osły.

31 Biada tym, którzy zstępnią do Egiptu po pomoc, bolegają na koniach i ufają rydwonom, bo jest ich wiele, i jeźdzcom, bo są bardzo silni, a nie patrzą na Świętego Izraela i nie szukają PANA! 2 Ale on też jest mądry, dlatego sprowadzi zło, a swoich słów nie cofnie. Lecz powstanie przeciw domowi złoczyńców i przeciwko pomocy tych, którzy czynią nieprawość. 3 Przecież Egipcjanie są ludźmi, a nie Bogiem, ich konie są ciałem, a nie duchem. Gdy więc PAN wyciągne swoją rękę, padnie i ten, co pomaga, padnie i ten, któremu on pomaga, i tak wszyscy razem zginą. 4 Tak bowiem PAN powiedział do mnie: Jak ryczy lew lub lwiątko nad swym łupem, choć zwoła się przeciwko niemu gromadę pasterzy i nie lęka się ich wrzasku ani nie kuli się przed ich hałasem, tak zstąpi PAN zastępów, aby walczyć o góre Syjon i o jej pagórek. 5 Jak ptaki latają [około swego gniazda], tak PAN zastępów obroni Jerozolimę; [owszem], obroni i wybawi, a przechodząc, zachowa. 6 Nawróćcie się do tego, od którego synowie Izraela mocno odstąpili. 7 Tego dnia bowiem każdy porzuci swoje boże ze srebra i swoje boże ze złota, które wasze ręce uczyniły was na grzech. 8 Wtedy Asyryjczyk padnie od miecza, lecz nie [człowieka] walczącego, a miecz nieludzki pochłonie go. I ucieknie przed mieczem, a jego młodzieńcy będą podbici. 9 Swoją twierdę ominie ze strachu, a jego książęta ulekną się sztandaru, mówi PAN, którego ogień jest na Syjonie, a jego piec – w Jerozolimie.

32 Oto król będzie panował w sprawiedliwości, a książęta będą rządzić w prawości. 2 I ten

33 Biada tobie, który łapisz, chociaż sam nie był es złupiony, i który zdradzasz, chociaż sam nie był es zdradzony! Gdy przestaniesz łupić, też zostaniesz złupiony; gdy przestaniesz zdradzać, też będą cię zdradzać. 2 PANIE, złituj się nad nami, ciebie oczekujemy. Bądź ramieniem dla swoich każdego poranka i naszym zbawieniem w czasie ucisku. 3 Na głos wrzawy rozpierzchną się narody; gdy się podniesiesz, rozproszą się poganie. 4 I wasze łupy będą zebrane, jak się zbiera robactwo; a jak rzuca

się szarańcza, tak on przypadnie na nie. 5 PAN jest jego zapalczynoś – na wszystkie ich wojska. Wytracił wywyższony, bo mieszka na wysokości. Napeli Syjon je doszczętnie, wydał je na rzeź. 3 Ich zabici będą sądem i sprawiedliwością. 6 Mądrość i wiedza będą porzuceni, a z ich trupów będzie unosił się smród utwierdzeniem twoich czasów, siłą i twoim obfitym i ich krew z góra poplynie. 4 Cały zastęp niebios zbawieniem, a bojaźń PANA to jego skarb. 7 Oto ich stopnieje, a niebiosa jak zwój zostaną zwinięte, całe mocarze wolają na dworze, posłowie pokoju gorzko ich zastępy opadną, jak opada liść z winorośli i jak płaczą. 8 Opustoszały drogi, przechodzień przestał opada niedojrzały owoc z drzewa figowego. 5 Mój podążać ścieżką. Zerwał przymierz, znieważył miasta, miecz bowiem nasyci się na niebie. Oto spadnie na a z człowiekiem się nie liczy. 9 Ziemia płacze i marnieje; Edom i na lud, który przekląłem, na sąd. 6 Miecz Liban jest zawstydzony i usycha; Szaron stał się niczym PANA jest pełny krwi, pokrył się tłuszczem i krwią pustynia, a Baszan i Karmel [sa] ogolocone. 10 Teraz baranków i kozłów, tłuszczem nerek baranich, bo ofiara powstanę – mówi PAN – teraz się wywyższę, teraz się PANA dokonuje się w Bosra, a wielka rzeź w ziemi podniosę. 11 Pocznietie słomę i zrodzicie ściernisko; Edom. 7 Zstąpią z nimi jednoróżce i byki z wołami, wasze tchnienie pożre was jak ogień. 12 I narody ich ziemia nasiąknie krwią, a ich proch nasyci się będą jak wypalone wapno; jak ścięte ciernie będą, tłuszczem. 8 To jest bowiem dzień pomsty PANA i rok spalone ogniem. 13 Słuchajcie, wy, którzy jesteście odpłaty za spór z Syjonem. 9 Potoki obrócają się w daleko, co uczynilem, a wy, bliscy, poznajcie moją moc. smołę, a proch w siarkę, jego ziemia stanie się smożą 14 Grzesznicy na Syjonie złękle się, strach ogarnął płonącą. 10 Nie zagaśnie ani w nocy, ani w dzień, obłudników: Kto z nas może przebywać przy trawiącym jej dym będzie się unosił na wieki. Z pokolenia na ogniu? Kto z nas może przebywać przy wiecznym pokolenie będzie pustkowiem; na wieki wieków nikt plomieniu? 15 Ten, kto postępuje w sprawiedliwości przez nią nie przejdzie. 11 Ale pelikan i bąk ją posiada, i mówi to, co prawe; ten, kto brzydzi się zyskiem a sowa i kruk w niej zamieszkają. Rozciagnie on nad niesprawiedliwym, kto otrząsa swe ręce, by nie brać nią sznur spustoszenia i próżne wag. 12 Wezwą jej darów, kto zatyka uszy, by nie słuchać o rozlewie krwi, szlachtę na królestwo, ale nie będzie tam żadnego, a i zamknie oczy, by nie patrzeć na зло; 16 Ten będzie wszyscy jej książęta obrócią się wniwecz. 13 W ich mieszkąć na wysokościach, zamki na skałach będą pałacach wyrosną ciernie, w ich zamkach – pokrzywy i jego ucieczką; będzie mu dany chleb i wody mu nie osty. Będzie siediskiem smoków i dziedzińcem dla zabraknie. 17 Twoje oczy ujrzą króla w jego pięknie, strusów. 14 Tam będą się spotykać dzikie zwierzęta ujrzą ziemię daleką. 18 Twoje serce będzie wspominać pustyni ze strasznymi bestiami wysp, a kozice będą się grozę: Gdzie jest pisarz? Gdzie jest poborca? Gdzie nawoływać; tam leżeć będzie plomykówka i znajdzie jest ten, co liczył wieże? 19 Nie zobacysz już dla siebie odpoczynek. 15 Tam sowa się zagnieździ, okrutnego ludu, ludu o ciemnej, niewyraźnej mowie, zniesie jajka, wyleży [młode] i zbierze je w swoim o belkotliwym i niezrozumiałym języku. 20 Spójrz na cieniu. Tam też zleca się sępy, jeden z drugim. 16 Syjon, miasto naszych uroczystych świąt. Twoje oczy Szukajcie w księdze PANA i czytajcie. Ani jedno z nich zobaczą Jerozolimę, spokojne miejsce zamieszkania, nie przepadnie, żadne z nich nie będzie bez drugiego, namiot, który nie będzie przeniesiony; jego kołki nigdy nie zostaną wyciągnięte i żaden z jego sznurów nie będzie zerwany. 21 Wielmożny PAN sam będzie [to] sznurem mierniczym. Posiadać ją będą na wieki, dla nas miejscem szerokich rzek i strumieni, po których nie popłynie okręt wiosłowy ani [przez które] okazały statek się nie przeprawi. 22 PAN bowiem jest naszym sędzią, PAN naszym prawodawcą, PAN naszym królem. On nas zbawi. 23 Osłaby twoje liny, nie będą mogli utrzymać twoego masztu ani rozciągnąć żagla. Wtedy zostanie rozdzielony ogromny łup, chromi pochwycią zdobycz. 24 I żaden z mieszkańców nie powie: Zachorowałem. Ludowi, który mieszka w nim, zostanie przebaczona nieprawość.

34 Zbliźcie się, narody, aby słuchać, i wy, ludzi, słuchajcie uważnie! Niech słucha ziemia i to, co ją napelnia, świat i wszystko, co się na nim rodzi. 2 Bo oburzenie PANA spadło na wszystkie narody,

35 Będzie się weselić z tego pustkowie i spieczona ziemia, pustynia rozraduje się i zakwitnie jak róża. 2 Bujnie zakwitnie i rozweseli się w radości i wśród okrytków. Chwala Liban będzie jej dana, ozdoba Karmelu i Szaronu. Ujrzą chwałę PANA i wspaniałość naszego Boga. 3 Wzmacniajcie osłabe ręce i posilcie omdlane kolana. 4 Mówcie do zatrwożonych w sercu: Bądźcie mocni, nie bójcie się. Oto wasz Bóg przyjdzie z pomstą, z odpłatą przyjdzie sam Bóg i zbawi was. 5

Wtedy otworzą się oczy ślepych i otworzą się uszy głuchych. 6 Wtedy chromy podskoczy jak jeleń i język niemych będzie śpiewać. Wytrysną bowiem wody

na pustkowiu i potoki na pustyni. 7 Sucha ziemia króla, króla Asyrii. 14 Tak mówi król: Niech was nie stanie się jeziorem i spieczoza ziemia – zródlami wód. zwodzi Ezechiasz, bo nie będzie mógł was wybawić. W kryjkach smoków, gdzie odpoczywały, urośnie 15 A nie dajcie się przekonać Ezechiaszowi, by zaufać trawa, trzcina i sitowie. 8 I będzie tam ścieżka i droga, PANU, gdy mówi: Na pewno PAN nas wybawi i to którą nazwą Drogą Świętą. Nie będzie po niej chodził miasto nie będzie wydane w ręce króla Asyrii. 16 Nie nieczysty, ale będzie ona dla nich. Ci, którzy ta droga słuchajcie Ezechiasza. Tak bowiem powiedział król będą chodzić, nawet głupcy, nie zblądzą. 9 Nie będzie Asyrii: Zawrzyjcie ze mną przymierze i wyjdźcie do tam lwa i żadnego drapieżnego zwierza po niej nie będzie mnie, a każdy będzie jeść ze swojej winorośli i ze chodził ani się tam nie znajdzie, ale będą chodzić po swego drzewa figowego i każdy będzie pić wodę ze niej wybawieni. 10 Odkupieni PANA powrócią i przyjadą swojej studni; 17 Aż przyjdę i zabiorę was do ziemi na Syjon ze śpiewem, a wieczna radość będzie na podobnej do waszej ziemi, do ziemi zboża i wina, do ich głowach. Dostąpią radości i wesela, a smutek i ziemi chleba i winnic. 18 Niech Ezechiasz nie zwodzi was, mówiąc: PAN nas wybawi. Czy bogowie [innych] wzduchanie znika.

36 W czternastym roku królowania Ezechiasza

Sennacheryb, król Asyrii, wyruszył przeciwko wszystkim warownym miastom Judy i zdobył je. 2 I król Asyrii posłał Rabszaka z Lakisz do Jerozolimy, do króla Ezechiasza, z wielkim wojskiem. Ten stanął przy kanale górnej sadzawki przy drodze pola foluszniaka. 3 Wtedy wyszli do niego Eliakim, syn Chilkiasza, przełożony domu, i Szebna, pisarz, oraz Joach, syn Asafa, kronikarz. 4 Wtedy Rabszak powiedział do nich: Proszę, powiedzcie Ezechiaszowi: Tak mówi wielki król, król Asyrii: Co to za ufność, na której polegasz? 5

[Mówisz] – ale to słowa daremne – mam dość dużo rad i siły do wojny. Teraz więc w kim pokładasz ufność, że zbuntowałeś się przeciwko mnie? 6 Oto opierasz się na tej nadłamanej lasce trzcinowej – na Egipcie – która, gdy ktoś się oprze na niej, wbija mu się w dłoń i przebiją ją. Taki jest faraon, król Egiptu, dla wszystkich, którzy mu ufają. 7 A jeśli mi powiesz: Ufamy PANU, naszemu Bogu, czy on nie jest tym, którego wyżyny i ołtarze zniósł Ezechiasz i nakazał Judzie i Jerozolimie: Przed tym ołtarzem będziecie oddawać poklon? 8 Dlatego teraz proszę, daj zastaw memu panu, królowi Asyrii, a ja dam ci dwa tysiące koni, jeśli zdolasz posadzić na nich jeźdźców. 9 Jakże więc stawisz opór jednemu dowódcy z najmniejszych slug mego pana, a pokładasz nadzieję w Egipcie, że [otrzymasz] rydwany i jeźdźców? 10 Poza tym czy bez woli PANA wyruszyłem przeciw tej ziemi, aby ja, zniszczyć? PAN powiedział do mnie: Wyrusz przeciwko tej ziemi i spustosz ją. 11 Wtedy Eliakim, Szebna i Joach powiedzieli do Rabszaka: Proszę, mów do swoich slug po syryjsku, bo rozumiemy, a nie mów do nas po hebrajsku wobec ludu, który jest na murze. 12 Lecz Rabszak odpowiedział: Czy do twoego pana i do ciebie posłał mnie mój pan, abym mówił te słowa? Czyż nie do tych mężczyzn siedzących na murze, aby jedli swój kał i pili swój mocz razem z wami? 13 Stał więc Rabszak i zawołał donośnym głosem po hebrajsku tymi słowami: Słuchajcie słów wielkiego

37 A gdy król Ezechiasz to usłyszał, rozdarł swoje szaty, oblezł się w wór i wszedł do domu PANA. 2 I posłał Eliakima, przełożonego swego domu, pisarza Szebni i starszych spośród kapelanów, ubieganych w wory, do proroka Izajasza, syna Amosa. 3 I powiedzieli mu: Tak mówi Ezechiasz: Ten dzień jest dniem utrapienia, upomnienia i bliźnierzstwa. Nadszedł bowiem czas porodu dzieci, a nie ma siły, aby je urodzić. 4 Może PAN, twój Bóg, usłyszy słowa Rabszaka, którego przysłał król Asyrii, jego pan, aby zniewalać Boga żywego, i pomści słowa, które usłyszał PAN, twój Bóg. Zanieś więc modlitwę za reszkę, która pozostaje. 5 Tak to słudzy króla Ezechiasza przyszli do Izajasza. 6 A Izajasz im odpowiedział: Tak powiedzcie waszemu panu: Tak mówi PAN: Nie bój się tych słów, które słyszałeś, którymi bliźnili mi słudzy króla Asyrii. 7 Oto ześlę na niego ducha i usłyszy [pewną] wieść, [a potem] wróci do swojej ziemi i sprawię, że padnie od miecza w swojej ziemi. 8 Wrócił więc Rabszak i zastał króla Asyrii walczącego przeciwko Libnie. Usłyszał bowiem, że odstąpił od Lakisz. 9 A dotarło do niego, że mówiono o Tirhace, królu Etiopii: Oto wyruszył na wojnę przeciwko tobie. Gdy to usłyszał, wysłał posłańców do Ezechiasza z tymi słowami: 10 Tak powiedzcie Ezechiaszowi, królowi Judy: Niech cię nie zwodzi twój Bóg, któremu ufasz, mówiąc: Jerozolima nie zostanie wydana w ręce króla Asyrii. 11

Oto słyszałeś, co uczynili królowie Asyrii wszystkim ziemiom, niszcząc je. A ty miałbyś zostać wybawiony? 12 Czy bogowie narodów wybawili tych, których moi ojcowie wygubili: Gozan, Charan, Resef i synów Edenu, którzy byli w Telassar? 13 Gdzie jest król Chamatu, król Arpadu i król miasta Sefarwaim, Heny i Iwy? 14 Gdy Ezechiasz wziął list z rąk posłów, przeczytał go, wszedł do domu PANA i rozwinał go przed PANEM. 15 I Ezechiasz modlił się do PANA, mówiąc: 16 PANIE Boże Izraela, który zasiadasz pomiędzy cherubinami, ty, ty jedynie jesteś Bogiem wszystkich królestw ziemi, ty stworzyłeś niebo i ziemię. 17 Nakon swego ucha, PANIE, i słuchaj. Otwórz swe oczy, PANIE, i spojr. Słuchaj wszystkich słów Sennacheryba, które przesłał, aby znieważyć Boga żywego. 18 To prawda, że królowie Asyrii spustoszyli wszystkie narody i ich ziemie; 19 I powrzucali ich bogów do ognia. Nie byli bowiem bogami, ale dziełem rąk ludzkich, drewiem i kamieniem. Dlatego ich zniszczyli. 20 Teraz więc, PANIE, nasz Boże, wybaw nas z jego ręki, aby wszystkie królestwa ziemi poznaly, że jedynie ty jesteś PANEM. 21 Wtedy Izajasz, syn Amosa, posłał [wiadomość] do Ezechiasza: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Ponieważ modliłeś się do mnie w sprawie Sennacheryba, króla Asyrii; 22 Otto słowo, które PAN o nim wypowiedział: Dziewica, córka Syjonu, wzgardziła tobą i śmiała się z ciebie. Córka Jerozolimy kiwała głową za tobą. 23 Kogo znieważyłeś i komu bliźnileś? Przeciwko komu podniosłeś swój głos i wysoko podniosłeś swoje oczy? Przeciwko Świętemu Izraela. 24 Przez swoje sługi znieważyłeś Pana i powiedziałeś: Z mnóstwem swoich rydwianów wyszedłem na wysokie góry i zbocza Libanu. Wytnę jego wysokie cedry i jego wyborowe cyprysy i przyjdę aż do najwyższego jego szczytu, do lasów i do lasu jego pola. 25 Ja wykopalem studnie i pielem wody, swoimi stopami wysuszyłem wszystkie rzeki oblężonych miejsc. 26 Czy nie słyszałeś, że ja dawno to uczyniłem i za dawnych dni to sprawiłem? A teraz wypełniam, gdy obracasz warowne miasta w stosy gruzów. 27 Ich mieszkańców, bezsilni, przestraszyli się i zawstydzili. Byli jak trawa polna, jak świeża zieleń, jak trawa na dachach, jak [zboże], które uschło, zanim dojrzało. 28 Znam twoje miejsce pobytu, twoje wyjście i twoje wejście, a także twoją wściekłość przeciwko mnie. 29 Ponieważ twoja wściekłość na mnie i twoja zuchwałość doszły do moich uszu, włożę moje kółko w twoje nozdrza i moje wędrzidło na twoje wargi i zawróć cię tą drogą, którą przeszledłeś. 30 A to będzie znakiem dla ciebie: Tego roku będziesz jadł zboże samorodne, w drugim roku także zboże samorodne, w trzecim roku zaś siejcie i zbierajcie żniwo, sadźcie winnice i jedzcie ich owoce. 31 Resztką ocalonych z domu Judy ponownie zapanuje korzenie w głęb i wyda owoc w górze. 32 Z Jerozolimy wyjdą bowiem resztki i ci, którzy ocaleli z góry Syjon. Sprawi to gorliwość PANA zastępów. 33 Dlatego mówi PAN o królu Asyrii: Nie wejdzie do tego miasta ani nie wpuści tam strzały, nie wyruszy przeciw niemu z tarczą ani nie usypie szańców przeciwko niemu. 34 Drogą, którą przyszedł, powróci, a do tego miasta nie wejdzie, mówi PAN. 35 Będę bowiem bronił tego miasta i ocalę je ze względu na siebie i ze względu na Dawida, swego sługę. 36 Wtedy wyszedł Anioł PANA i zabił w obozie Asyrii sto osiemdziesiąt pięć tysięcy [osób]. A gdy wstali wcześnie rano, oto wszędzie pełno trupów. 37 Sennacheryb, król Asyrii, wyczołał się więc i wyruszył. Wrócił i zamieszkał w Niniwie. 38 A gdy oddawał poklon w domu swego boga Nisroka, jego synowie – Adramelek i Sareser – zabili go mieczem. Potem uciekli do ziemi Ararat. I Asarchaddon, jego syn, królował w jego miejscowości.

38 W tych dniach Ezechiasz śmiertelnie zachorował. Przyszedł do niego prorok Izajasz, syn Amosa, i powiedział do niego: Tak mówi PAN: Uporządkuj swój dom, bo umrzesz i nie będziesz żył. 2 Wtedy Ezechiasz odwrócił swoją twarz do ściany i modlił się do PANA; 3 I powiedział: O PANIE, proszę cię, wspomnij teraz, że postępowałem wobec ciebie w prawdziwej i doskonałym sercem, czyniąc to, co dobre w twoich oczach. I Ezechiasz płakał bardzo rzewnie. 4 Wtedy doszło do Izajasza słowo PANA: 5 Idź i powiedz Ezechiaszowi: Tak mówi PAN, Bóg Dawida, twoego ojca: Wysuchałem twojej modlitwy, widziałem twoje łzy. Oto dodam do twoich dni piętnaście lat; 6 Wybawię cię i to miasto z ręki króla Asyrii i będę bronić tego miasta. 7 A taki będzie znak dla ciebie od PANA, że PAN uczyńi to, o czym mówił: 8 Oto cofnę cię o dziesięć stopni w stopniach, po których przesunął się na zegarze słonecznym Achaza. I cofnęła się słońce o dziesięć stopni w tych stopniach, po których przesunęło się. 9 (Oto pismo Ezechiasza, króla Judy, gdy zachorował i wyzdrowiał: 10 Mówiłem, gdy skrócono moje dni: Zejdę do bram grobu, zostanę pozbawiony reszty swoich lat. (Sheol h7585) 11 Powiedziałem: Nie ujrzę PANA, PANA w ziemi żyjących. Już nie zobaczę człowieka pośród mieszkańców świata. 12 Moje życie przemieniło się i przenoszone jest ode mnie jak namiot pasterski. Odciąłem swoje życie jak tkacz, on mnie odetnie od krosien. Dziś, zanim noc nadjeźdz, zakończysz mnie. 13 Rozmyślałem sobie o poranku, że jak lew na zmiażdży wszystkie moje kości. Dziś, zanim noc nadjeźdz, wykończysz mnie. 14 Jak żuraw i jaskółka kwiliem, gruchalem jak gołąb. Moje oczy słabną, patrzę w górę. PANIE, cierpię w udreczę, przedłuż mi życie. 15

Cóż powiem? On przemówił do mnie i sam to uczynił. Każda dolina niech będzie podniesiona, a każda góra i Będę kroczyć przez wszystkie swoje lata z goryczą w każdy pagórek – obniżone. To, co krzywe, niech się swojej duszy. 16 Panie, przez te rzeczy [ludzie] żyją i wyprostuje, a wyboiste miejsca niech będą równiną, w nich wszystkich jest życie mego ducha. Przecież 5 Wtedy objawi się chwała PANA i ujrzy to razem przywróciłeś mi zdrowie i zachowałeś mnie przy życiu. wszelkie ciało. Tak bowiem mówiły usta PANA. 6 17 Oto w czasie pokoju zaznałem ciężkiej goryczy, ale z Glos przemówił: Wołaj. I zapytano: Co mam wołać? miłości do mojej duszy wyrwałeś ją z dołu zniszczenia, Wszelkie ciało jest trawą, a cały jego wdzięk jak kwiat gdyż rzuciłeś za siebie wszystkie moje grzechy. 18 polny. 7 Trawa usycha, kwiat wiennie, gdy wiatr PANA Grób bowiem nie wysławia cię ani śmierć cię nie chwali. powieje na nie. Zaprawdę ludzie są trawą. 8 Trawa Ci, którzy w dół zstępnią, nie oczekują twojej prawdy. usycha, kwiat wiennie, ale słowo naszego Boga trwa (Sheol h7585) 19 Żywy, żywy będzie cię wysławiać jak ja na wieki. 9 Wstęp na wysoką górę, Syjonie, który dzisiaj. Ojciec oznajmi dzieciom twoją prawdę. 20 PAN opowiadasz dobre wieści. Podnieś mocno swój głos, [zechciał] mnie wybawić. Dlatego będziemy śpiewać Jerozolimo, która opowiadasz dobre wieści; podnieś moje pieśni [przy dźwiękach strun] po wszystkie dni przed nim. 11 Jak pasterz będzie pasł swoją trzodę, naszego życia w domu PANA). 21 Izajasz bowiem swoim ramieniem zgromadzi baranki, na swoim łonie powiedział: Niech wezmą bryłę suchych fig i przyłożą będzie je nosił, a ciężarne poprowadzi ostrożnie. 12 na wrzód, a będzie uzdrawiony. 22 Ezechiasz zaś Kto zmierzył wody swoją garścią, a niebiosa piedzią powiedział: Jaki jest znak, że wejdę do domu PANA? wymierzył? Kto miara, odmierzył proch ziemi? Kto zważał góry na wadze, a pagórki na szalach? 13 Kto kierował Duchem PANA, a kto był jego doradcą, aby go począć? 14 Kogo się radził, aby nabyć rozumu? Kto pouczył go o ścieżkach sądu? Kto nauczył go wiedzy i wskazał mu drogę roztropności? 15 Oto narody są jak kropla w wiadrze, znaczą tyle, co pyłek na wadze. Oto porywa wyspy jak bardzo małą rzeczą.

39 W tym czasie Merodak-Baladan, syn Baladana, król Babilonu, posłał listy i dar do Ezechiasza. Usłyszał bowiem, że chorował, a potem wyzdrowiał. 2 I Ezechiasz ucieszył się z tego, i pokazał im cały skarbiec swoich kosztowności: srebro i złoto, wonności, drogocenne olejki oraz swoją zbrojownię, a także wszystko, co się znajdowało w jego skarbcaх. Nie było niczego, czego Ezechiasz by im nie pokazał w swoim domu i w całym swoim państwie. 3 Wtedy prorok Izajasz przyszedł do króla Ezechiasza i zapytał go: Co powiedzieli ci mężczyźni i skąd przyszli do ciebie? Ezechiasz odpowiedział: Przybyli do mnie z dalekiej ziemi, z Babilonu. 4 Znowu zapytał: Co widzieli w twoim domu? Ezechiasz odpowiedział: Widzieli wszystko, co jest w moim domu. Nie było niczego, czego bym im nie pokazał w swoich skarbcaх. 5 Wtedy Izajasz powiedział do Ezechiasza: Słuchaj słowa PANA zastępów: 6 Oto przyjdą dni, gdy zabiorą do Babilonu wszystko, co jest w twoim domu i co twoi ojcowie zgromadzili aż do tego dnia, mówi PAN. 7 A z dwóch synów, którzy będą pochodzić od ciebie i których spłodzisz, zabiorą [niektórych] i będą eunuchami w pałacu króla Babilonu. 8 Wtedy Ezechiasz powiedział do Izajasza: Dobre jest słowo PANA, które wypowiedziałeś. I dodał: Będzie bowiem pokój i prawda za moich dni.

40 Pocieszajcie, pocieszajcie mój lud, mówi wasz Bóg. 2 Przemawiajcie do serca Jerozolimy, wołajcie do niej, że dopełnił się jej postanowiony czas, że została przebaczona jej nieprawość, bo otrzymała z ręki PANA w dwójnásob za wszystkie swoje grzechy. 3 Glos wolającego na pustyni: Przygotujcie drogę PANA, prostujcie na pustyni ścieżkę naszego Boga. 4

16 Wtedy objawi się chwała PANA i ujrzy to razem przywróceniu mi zdrowia i zachowaniu mnie przy życiu. 17 Wtedy objawi się chwała PANA i ujrzy to razem przywróceniu mi zdrowia i zachowaniu mnie przy życiu. 18 Wtedy objawi się chwała PANA i ujrzy to razem przywróceniu mi zdrowia i zachowaniu mnie przy życiu. 19 Rzemieślnik odlewa posąg, a złotnik powleka go złotem i odlewa do niego srebrne łańcuszki. 20 Kogo z powodu ubóstwa nie stać na ofiarę, wybiera drzewo, które nie próchnieje; wyszukuje zdolnego rzemieślnika, aby przygotował rzeźbiony posąg, który się nie chwieje. 21 Czy nie wiecie? Czy nie słyszałeś? Czy wam nie opowiadano od początku? Czy nie zrozumieś [tego] od założenia fundamentów ziemi? 22 [To] ten, który zasiada nad okręgiem ziemi – jej mieszkańców są jak szarańcza; ten, który rozpostarł niebiosa jak zaslonę i rozciągnął je jak namiot mieszkalny; 23 Ten, który książąt obraca wniweč, sędziów ziemi czyni nicością. 24 Nie będą wszczępieni ani posiani ani ich pierś nie zakorzeni się w ziemi; powieje na nich, wnet usychają, a wicher unosi ich jak ściernisko. 25 Do kogo więc mnie przyównacie, abym był do niego podobny? – mówi Święty. 26 Podnieście w góre swoje oczy i patrzcie: Kto stworzył te rzeczy? Ten, kto wyprowadza ich zastępę według liczby i to wszystko po imieniu nazywa, według ogromu

jego siły i wielkiej potęgi, tak że ani jedna z nich nie zginie? 27 Czemu więc mówisz, Jakubie, i twierdzisz, uszycha z pragnienia, ja, PAN, wysłucham ich, ja, Izraelu: Zakryta jest moja droga przed PANEM, a Bóg Izraela, nie opuszczę ich. 18 Otworzę rzeki w moja sprawą nie dociera do mego Boga? 28 Czy miejscowości wysokich, a źródła pośrodku dolin. Zamienię nie wiesz? Czy nie słyszałeś, że wieczny Bóg, PAN, pustynię w jeziora wód, a suchą ziemię w strumieniu Stwórcy krańców ziemi, nie ustaje ani się nie męczy i wód. 19 Posadzę na pustkowiu cedry, akacie, mirty że jego mądrość jest niezgłębiona? 29 On dodaje siły i drzewa oliwne; posadzę na pustyni razem cyprys, spracowanemu i przymaża mocy temu, który nie ma wiąz i bukszpan; 20 Aby widzieli i poznali, rozważyli i żadnej siły. 30 Młodzież ustaje i mdleje, a młodzieńcy zrozumieli, że ręka PANA to uczyniła i Święty Izraela potykają się i padają; 31 Ale ci, którzy oczekują PANA, to stworzył. 21 Przedstawcie swoją sprawę, mówi PAN; nabiorą nowych sił; wzbią się na skrzydłach jak orły, pokażcie swoje mocne dowody, mówi Król Jakuba. będą biec, a się nie zmęczą, będą chodzić, a nie 22 Niech przystąpią i niech nam oznajmią to, co ma ustaną.

41 Zamilczcie przede mną, wyspy, a niech narody nabiorą sił. Niech się zbliżą, wtedy niech mówią: Zbliźmy się razem do sądu. 2 Kto wzbudził ze wschodu tego sprawiedliwego i wezwał go, aby go naśladował? Kto mu podbił narody, aby nad królami panował? Podał je jak proch pod jego miecz i jak rozproszone ściernisko pod jego łuk. 3 Ścigał ich, przeszedł spokojnie ścieżkę, po której swoimi nogami nie chodził. 4 Kto to sprawił i uczynił? Kto wzywał pokolenia od początku? Ja, PAN – pierwszy i ostatni – ja sam. 5 Widziały wyspy i złękły się; krańce ziemi przestraszyły się, zgromadziły się i zeszły. 6 Jeden drugiemu pomagał i mówił do swego brata: Bądź odważny! 7 Tak więc stolarz zachęcał złotnika, a ten, co młotem blachę wygładza – kującągo na kowadle, mówiąc: Jest gotowe do lutowania. Potem to przytwardził gwoździami, aby się nie chwiało. 8 Ale ty, Izraelu, mój sługo, ty, Jakubie, którego wybrałem, potomku Abrahama, mojego przyjaciela! 9 Ty, którego pochwyciłem z krańców ziemi, a pomijając znamienitych, powołałem cię i powiedziałem ci: Jesteś moim sługą, wybrałem cię i nie odrzuciłem. 10 Nie bój się, bo ja jestem z tobą. Nie lękaj się, bo ja jestem twoim Bogiem. Umocnię cię, wspomogę cię i podeprę cię prawicą swojej sprawiedliwości. 11 Oto zawstydzą się i będą poharbieni wszyscy, którzy płoną gniewem przeciwko tobie. Będą jak nicość i zginą ci, którzy tobie się sprzeciwiają. 12 Będziesz ich szukał, a nie znajdziesz ich; ci, którzy się tobie sprzeciwiają, będą jak nicość, a ci, którzy walczą z tobą, zostaną wniweccz obrócieni. 13 Ja bowiem, PAN, twój Bóg, wyspy. 14 Nie bój się, robaczku, Jakubie, garstko ludu Izraela; ja cię wspomogę, mówi PAN i twój Odkupiciel, Święty Izraela. 15 Oto uczynię z ciebie sanie młockarskie, nowe, z zębami po obu stronach. Będziesz młocił góry i zetrzesz je, a pagórki zamienisz w plewy. 16 Przewiesz ją, a wiatr je porwie i wicher je rozproszy. A ty się rozradujesz w PANU, tych, co siedzą w ciemności. 17 Gdy ubodzy moje imię, a mojej chwały nie oddam innemu ani

i niedzarze szukają wody, a jej nie ma, a ich język zgnie? 27 Czemu więc mówisz, Jakubie, i twierdzisz, uszycha z pragnienia, ja, PAN, wysłucham ich, ja, Izraelu: Zakryta jest moja droga przed PANEM, a Bóg Izraela, nie opuszczę ich. 18 Otworzę rzeki w moja sprawą nie dociera do mego Boga? 28 Czy miejscowości wysokich, a źródła pośrodku dolin. Zamienię nie wiesz? Czy nie słyszałeś, że wieczny Bóg, PAN, pustynię w jeziora wód, a suchą ziemię w strumieniu Stwórcy krańców ziemi, nie ustaje ani się nie męczy i wód. 19 Posadzę na pustkowiu cedry, akacie, mirty że jego mądrość jest niezgłębiona? 29 On dodaje siły i drzewa oliwne; posadzę na pustyni razem cyprys, spracowanemu i przymaża mocy temu, który nie ma wiąz i bukszpan; 20 Aby widzieli i poznali, rozważyli i żadnej siły. 30 Młodzież ustaje i mdleje, a młodzieńcy zrozumieli, że ręka PANA to uczyniła i Święty Izraela potykają się i padają; 31 Ale ci, którzy oczekują PANA, to stworzył. 21 Przedstawcie swoją sprawę, mówi PAN; nabiorą nowych sił; wzbią się na skrzydłach jak orły, pokażcie swoje mocne dowody, mówi Król Jakuba. będą biec, a się nie zmęczą, będą chodzić, a nie 22 Niech przystąpią i niech nam oznajmią to, co ma ustaną.

23 Oznajmijcie, co nastapi w przyszłości, a poznamy, że jesteście bogami. Tak, zróbcie coś dobrego lub złego, abyśmy się zdumiewali i razem [to] oglądali. 24 Oto wy jesteście niczym, a wasze dzieła też są niczym. Obrzydliwy jest ten, kto was sobie wybiera. 25 Wzbudziłem [lud] od północy, który nadciagnie, i od wschodu, który będzie wzywać mego imienia. Rozdepczę książąt jak błoto, jak garncarz depcze glinę. 26 Kto oznajmił [to] od początku, abyśmy wiedzieli od dawnych czasów, abyśmy powiedzieli: On jest sprawiedliwy? Nie ma nikogo, kto [to] oznajmił, nie ma nikogo, kto by [to] ogłosił ani kto by słyszał wasze słowa. 27 Ja pierwszy powiem Syjonowi: Oto, oto są. A Jerozolimie dam zwiaستuna dobrych wieści. 28 Spojrzałem bowiem, a nie było nikogo, nie było wśród nich doradców, który by na moje pytania mógł odpowiedzieć słowo. 29 Oto ci wszyscy są marnością, ich uczynki są niczym. Ich odlewane posagi są wiatrem i pustką.

42 Oto mój sługa, którego wspieram, mój wybrany, którego sobie upodobała moja dusza. Dałem mu swojego Ducha, on przyniesie narodom sąd. 2 Nie będzie wołał ani się wywyższał, nie będzie słyszać jego głosu na ulicy. 3 Trzciny nadłamanej nie złamie, a knota tłącego się nie zagasi. Wyda sąd według prawdy. 4 Nie ustanie ani się nie zniechęci, dopóki nie utrwalą sądu na ziemi, a jego prawa będą oczekiwane w dniu chodzącym po niej i ducha tym, co po niej chodzą. 6 Ja, PAN, na niej i ducha tym, co po niej chodzą. 6 Ja, PAN, który stworzył niebiosa wezwalem cię w sprawiedliwości i ujęłem cię za rękę, i je rozpostarł; który rozszerzył ziemię i to, co się z ja cię wspomogę. 14 Nie bój się, robaczku, Jakubie, niej rodzi; który daje tchnienie ludziom mieszkającym na niej i ducha tym, co po niej chodzą. 6 Ja, PAN, i twój Odkupiciel, Święty Izraela. 15 Oto uczynię z ciebie strzegli i dam cię jako przymierze dla ludu, stronach. Będziesz strzegli góry i zetrzesz je, a pagórki jako światłość dla narodów; 7 Abyś otwierał oczy zamienisz w ślepym, wyprowadził więźniów z ciemnicy i z więzienia i wicher je rozproszy. A ty się rozradujesz w PANU, tych, co siedzą w ciemności. 8 Ja, PAN, to jest będziesz się chubił w Świętym Izraela. 17 Gdy ubodzy moje imię, a mojej chwały nie oddam innemu ani

mojej czci – rzeźbionym posagom. **9** Oto nastąpiły ciebie, Etiopię i Sabę zamiast ciebie. **4** Ponieważ pierwsze rzeczy, a ja ogłaszałam nowe; zanim się jesteś w moich oczach drogi, jesteś uwielbiony, a zaczyna, dam wam o nich słyszeć. **10** Śpiewajcie ja cię umiłowałem – dlatego dałem ludzi za ciebie i PANU nową pieśń, jego chwałę od krańców ziemi, narody za twoje życie. **5** Nie bój się, bo ja jestem z wy, którzy się w morzu pławicie, i wszystko, co w nim tobą; ze wschodu przyprowadzę twoje potomstwo i z jest, wyspy i ich mieszkańców. **11** Niech podniosą głos zachodu cię zgromadzę. **6** Powiem północy: Oddaj; a pustynia i jej miasta oraz wsie, w których mieszka południu: Nie zatrzymuj. Przyprowadź moich synów Kedar. Niech wykrzykują mieszkańców skały, niech z daleka i moje córki z krańców ziemi; **7** Każdego, wolają ze szczytu góra. **12** Oddajcie cześć PANU i kto nazywany jest moim imieniem i którego dla swojej głośnie jego chwałę na wyspach. **13** PAN wyruszy jak chwały stworzyłem, ukształtowałem i uczyniłem. **8** mocarz, jak mały waleczny wzbudzi swoją gorliwość. Wyrowadź lud ślepy, który już ma oczy, i głuchy, który Zawoła, nawet zagrzmi i odniesie zwycięstwo nad już ma uszy. **9** Niech wszystkie narody zbiorą się swoimi wrogami; **14** [Mówiąc]: Milcząłem dość długo, w razem i niech się zgromadzą ludy. Kto spośród nich spokoju wstrzymywałem się; ale teraz będę krzyczeć może ogłosić i oznajmić nam przeszłe rzeczy? Niech jak rodząca, spustoszą i pożrą wszystkich razem. postawią swoich świadków, a będą usprawiedliwieni; **15** Góry i pagórki zamienię w pustynię i całą ich albo niech słyszą i powiedzą: To jest prawda! **10** Wy zieleń wysuszę. Zamienię rzeki w wyspy, a jeziora jesteście moimi świadkami, mówi PAN, i moim sługa, wysuszę. **16** Powiodę ślepych droga, której nie znali, którego wybrałem, abyście poznali mnie i wierzyli mi, poprowadzę ich ścieżkami, o których nie wiedzieli. i zrozumieli, że to ja jestem. Przede mną nie zostało Ciemność zamienię w światłość przed nimi, a miejsca stworzony żaden Bóg ani po mnie nie będzie. **11** Ja, ja nierówne – w równinę. To są rzeczy, które dla nich jestem PANEM i oprócz mnie nie ma zbawiciela. **12** uczynię, a nie opuszczę ich. **17** Cofną się i bardzo Ja ogłaszałem, wybawiałem i opowiadałem, gdy nie zawszyszą się ci, którzy ufają rzeźbionym posagom, było wśród was żadnego obcego [boga]. Wy jesteście którzy mówią odlanym posagom: Wy jesteście naszymi moimi świadkami, mówi PAN, że ja jestem Bogiem. **13** bogami. **18** O głusi, słuchajcie! Wy, ślepi, przejrzyście, Zanim powstał dzień, ja jestem, a nie ma nikogo, kto abyście widzieli. **19** Kto jest ślepy, jeśli nie mój sługa, by wyrwał [cokolwiek] z mojej ręki. Gdy coś uczynię, i głuchy, jeśli nie mój posłaniec, którego posłałem? który to odwróci? **14** Tak mówi PAN, wasz Odkupiciel, Kto jest tak ślepy jak [ten, który jest] doskonały, [któ] Święty Izraela: Ze względu na was posłałem do tak ślepy jak sługa PANA? **20** Widzi wiele rzeczy, Babilonu i zerwałem wszystkie rygle, i [powaliłem] lecz nie zważa [na nie]; otwarte ma uszy, ale nie Chaldejczyków, którzy się chlubią w swoich okrągach. słucha. **21** PAN go sobie upodobał ze względu na **15** Ja jestem PANEM, waszym Świętym, Stwórcą swoją sprawiedliwość; wywyższy prawo i uczyni je Izraela, waszym Królem. **16** Tak mówi PAN, który toruje sławnym. **22** Ale ten lud jest złupiony i ograbiony, drogę przez morze i ścieżkę przez potężne wody; **17** wszyscy spętani [sa] w ciemnicach; wydani są na łup, Który wyprowadza rydwan i konie, wojsko i siły; upadli a nie ma nikogo, kto by ich wybawił; wydani są na razem, a nie powstaną; zgasili, dotili się jak knot. **18** rabunek, a nikt nie mówi: Oddaj. **23** Kto z was nakloni Nie wspominajcie przeszłych rzeczy, na starodawne na to ucha? Kto usłyszy i posłucha na przyszły czas? nie zważajcie. **19** Oto ja czynię nową rzeczą i zaraz **24** Kto wydał Jakuba na rabunek, a Izraela łupieżcom? Nie pojawi. Czy nie poznacie tego? Utoruję drogę na Czy nie PAN, przeciwko któremu zgrzeszyliśmy? Nie pustkowiu i [uczynię] rzeki na pustyni. **20** Chwalić mnie chcieli bowiem kroczyć jego drogami ani słuchać jego będą zwierzęta polne, smoki i sowy, gdyż dostarczę prawa. **25** Dlatego PAN wylał na niego zapalczystość wodę na pustkowie i [uczynię] rzeki na pustyni, aby swego gniewu i gwałtowną wojnę. Rozgorzała wokół napoić swój lud, swój lud wybrany. **21** Ten lud, który dla niego, lecz on tego nie poznął, palila go, ale nie wziął siebie stworzyłem, będzie opowiadać moją chwałę. **22** A jednak ty nie wzywałeś mnie, Jakubie, lecz męczyłeś się mną, Izraelu. **23** Nie przyniosłeś mi baranka na swoje całopalenie, nie czciłeś mnie swymi ofiarami. Nie zmuszałem cię do służenia [mi] ofiarami i nie obciążałem cię ofiarą kadzidła; **24** Nie kupiłeś mi za pieniądze wonności ani mnie nie nasyciłeś tłuszczem swoich ofiar. Ale obciążyłeś mnie swoimi grzechami i utrudziłeś mnie swoimi nieprawościami. **25** Ja, właśnie ja, zmazuję twoje przestępstwa ze względu na siebie,

43 Ale teraz tak mówi PAN, który cię stworzył, Jakubie, i który cię ukształtował, Izraelu: Nie bój się, bo cię odkupiłem i wezwalem cię po imieniu; jesteś mój. **2** Gdy pojdziesz przez wody, będę z tobą, jeśli przez rzeki, one cię nie zaleją. Gdy pojdziesz przez ogień, nie spłoniesz i plomień cię nie spali. **3** Ja bowiem jestem PANEM, twoim Bogiem, Świętym Izraela, twoim Zbawicielem. Dałem Egipt na okup za

a dwóch grzechów nie wspomnę. **26** Przypomnij mi, reszty tego czyni boga, swój posąg. Pada przed nim, rozprawmy się ze sobą, powiedz, co masz na swoje oddaje mu poklon i modli się do niego, mówiąc: Ratuj usprawiedliwienie. **27** Twój pierwszy ojciec zgryzeszył, mnie, bo ty jesteś moim bogiem. **18** Nie wiedzą ani nie a twoi nauczyciele wykroczyli przeciwko mnie. **28** Rozumieją, bo [Bóg] zaślepił ich oczy, aby nie widzieli, Dlatego zhańbiłem książąt świątyni i wydałem Jakuba i ich serca, aby nie rozumieli. **19** I nie rozwajały kłatuwie, a Izraela znewagom.

44 A teraz słuchaj, Jakubie, mój sługo, i ty, Izraelu, którego wybrałem. **2** Tak mówi PAN, który cię uczynił i który cię ukształtował już od łona matki, i który cię wspomaga: Nie bój się, Jakubie, mój sługo, i Jeszurunie, którego wybrałem. **3** Wyleję bowiem wody na spragnionego, a potoki na suchą ziemię. Wyleję mego Ducha na twoje potomstwo i moje błogosławieństwo na twoich potomków. **4** I rozkrzewią się tak jakby pomiędzy trawą i jak wierzby nad potokami wód. **5** Jeden powie: Ja należę do PANA, drugi nazwie się imieniem Jakuba, a inny napisze swoją ręką: PANU, i będzie się nazywał imieniem Izraela. **6** Tak mówi PAN, Król Izraela i jego Odkupiciel, PAN zastępów: Ja jestem pierwszy i ja jestem ostatni, a oprócz mnie nie ma Boga. **7** Czy od czasów, gdy ustanowiłem pierwszy lud na świecie, znalaź się ktoś, kto jak ja jest w stanie ogłosić i opowiedzieć rzeczy przyszłe? Jeśli tak – niech więc powie, co ma nastąpić. **8** Nie bójcie się i nie lękajcie. Czy od dawna nie oznajmiałem wam [wszystkiego] i nie opowiadalem? Wy sami jesteście moimi świadkami. Czy jest Bóg oprócz mnie? Nie ma innej Skały; nie znam żadnej. **9** Wytwórcy rzeźbionych posągów są niczym, a ich piękne dzieła nic im nie pomoga; oni sami sobie są świadkami, że nic nie widzą ani nie rozumieją – ku swemu zawstydzieniu. **10** Kto utworzył boga i odlewał posąg, który nie przynosi żadnego pożytku? **11** Oto wszyscy jego towarzysze będą zawstydzeni. Rzemieślnicy są tylko ludźmi. Niech się zbiorą wszyscy i niech staną. Przelęknąc się muszą i razem będą zawstydzeni. **12** Kowal kleszczami pracuje przy węglu, młotami kształtuje posąg i wykonuje go siłą swoich ramion, aż z głodu jego siły opadają, wody nie pije i omdlewa. **13** Cieśla zaś rozciąga sznur, wyznacza farbowanym sznurem, ciosa toporem, zaznacza go cyrklem i wykonuje go na podobieństwo człowieka, na podobieństwo pięknego człowieka, aby pozostawał w domu. **14** Narabie sobie cedrów i bierze cyprys i dąb lub to, co jest najsielniejsze spośród drzew leśnych, wsadzi jesion, który rośnie dzięki deszczom. **15** Wtedy służy to człowiekowi na opał: bierze z tego, aby się ogrzać, także roznieca ogień, aby upiec chleb, ponadto robi sobie boga i oddaje mu poklon, czyni z tego posąg i pada przed nim. **16** Część tego spala w ogniu, przy drugiej części je mięso – przyrządza pieczeń i syci się. Także grzeje się i mówi: Ach, jak mi ciepło, widziałem ogień. **17** A z

reszty tego czyni boga, swój posąg. Pada przed nim, rozumieją, bo [Bóg] zaślepili ich oczy, aby nie widzieli, i ich serca, aby nie rozumieli. **19** I nie rozwajały tego w swoim sercu, nie mają wiedzy ani rozumu, by powiedzieć: Część tego spaliłem w ogniu, a na węglu z tego wypiekłem chleb, upiekłem mięso i najadłem się. Czyż z reszty tego mam uczynić coś obrzydliwego? Czyż mam padać przed kłosem drzewa? **20** Taki się karmi popiołem, jego zwiedzione serce wprowadziło go w błąd, tak że nie może wybawić swojej duszy ani powiedzieć: Czyż nie jest fałszem to, co znajduje się w mojej prawicy? **21** Pamiętaj o tym, Jakubie i Izraelu, gdyż jesteś moim sługą. Stworzyłem cię, jesteś moim sługą. O Izraelu, nie zapomnij o tobie. **22** Zmazałem twoje nieprawości jak obłok, a twoje grzechy jak mgłę. Nawróć się do mnie, bo cię odkupilem. **23** Śpiewajcie, niebiosa, bo PAN to uczynił. Wykrzykujcie, głębiny ziemi. Rozbrzmiewajcie śpiewaniem góry, lesie wraz ze wszystkimi drzewami; PAN bowiem odkupił Jakuba, a w Izraelu okrył się chwałą. **24** Tak mówi PAN, twój Odkupiciel, który cię stworzył już od łona matki: Ja, PAN, wszystko czynię: sam rozciągam niebiosa, rozpościeram ziemię swoją mocą; **25** Wniwez obracam znaki klamców i z wróżibów czynię szaleńców; międrców zmuszam do odwrotu, a ich wiedzę czynię głupstwem. **26** Potwierdzam słowa swego sługi i spełniam radę swoich posłańców. Ja mówię do Jerozolimy: Będziesz zamieszkana, do miasta Judy: Będziecie odbudowane, bu podniosę jej ruiny; **27** To ja mówię głębinie: Wysychaj, ja wysuszę twoje potoki; **28** I o Cyrusie mówię: On jest moim pasterzem, bo wypełni całą moją wolę; i mówię do Jerozolimy: Będziesz odbudowana, a do świątyni: Będziesz założona.

45 Tak mówi PAN do swego pomazańca Cyrusa, którego prawicę ująłem, by podbić przed nim narody, rozpinać biodra królów i otworzyć przed nim wrota, a bramy nie będą zamknięte. **2** Ja pójdę przed tobą, a krzywe drogi wyprostuję, skruszę spiżowe wrota, a połamię żelazne rygle. **3** I dam ci ukryte skarby i bogactwa schowane, abyś poznal, że ja jestem PANEM, Bogiem Izraela, który cię wzywa po imieniu. **4** Ze względu na swego sługę Jakuba i Izraela, swego wybrania, nazwałem cię twoim imieniem, nadałem ci zaszczytny tytuł, chociaż mnie nie znałeś. **5** Ja jestem PANEM i nie ma żadnego innego, oprócz mnie nie ma żadnego Boga. Przepasałem cię, chociaż mnie nie znałeś; **6** Aby poznali od wschodu i od zachodu, że nie ma nikogo oprócz mnie. Ja jestem PANEM i nie się i mówi: Ach, jak mi ciepło, widziałem ogień. **17** Ja tworzę światłość i stwarzam

ciemność. Czynię pokój i stwarzam nieszczęście. zhańbieni wszyscy, którzy płoną gniewem przeciwko Ja, PAN, czynię to wszystko. 8 Niebiosa, spuścicie niemu. 25 W PANU będzie usprawiedliwione i będzie roę z góry i niech obłoki wylewają sprawiedliwość. się chlubić całe potomstwo Izraela.

Niech ziemia się otworzy i niech wyrośnie zbawienie, a razem z nim niech zakwitnie sprawiedliwość. Ja, PAN, to stworzyłem. 9 Biada temu, który się spiera ze swoim Stwórcą, będąc skorupą jak inne skorupy gliniane. Czy glina powie swemu garncarzowi: Cóż czynisz? A twoje dzieło: On nie ma rąk? 10 Biada temu, który mówi ojcu: Cóż spłodziłeś? A do kobiety: Cóż urodziłaś? 11 Tak mówi PAN, Święty Izraela i jego Stwórca: Pytajcie mnie o przyszłe rzeczy moich synów i sprawę moich rąk pozostawcie mnie. 12 Ja uczyniłem ziemię i stworzyłem na niej człowieka. To ja – moje ręce rozciągnęły niebosia i całemu ich zastępowi rozkazuję. 13 Ja go wzbudziłem w sprawiedliwości i wyprostuję wszystkie jego drogi. On odbuduje moje miasto i wypuści moich więźniów, nie za okup ani za dar, mówi PAN zastępów. 14 Tak mówi PAN: Dorobek Egiptu i kupiectwo Etiopii i Sabejczyków, wysocy mężczyźni, przyjdą do ciebie i będą twoi. Pójdą za tobą; przyjdą w pętach, upadną przed tobą i będą błagać, mówiąc: Tylko u ciebie jest Bóg, a nie ma żadnego innego oprócz tego Boga. 15 Zaprawdę ty jesteś Bogiem ukrytym, Boże Izraela, Zbawicielu. 16 Wszyscy oni się zawstydzą i będą zhańbieni. Razem oędzią w hańbie twórcy bożków. 17 Ale Izrael będzie zbawiony przez PANA zbawieniem wiecznym. Nie zawstydzicie się ani nie będziecie zhańbieni aż na wieki wieków. 18 Bo tak mówi PAN, który stworzył niebosia, Bóg, który stworzył ziemię i uczynił ja, który ją utwardził, nie na próżno stworzył ja, [lecz] na mieszkanie ją utworzył: Ja jestem PANEM i nie ma żadnego innego. 19 Nie mówiłem potajemnie, w ciemnym miejscu na ziemi, nie mówiłem do potomstwa Jakuba: Na próżno mnie szukajcie. Ja, PAN, mówię sprawiedliwość i zwiastuję to, co słusze. 20 Zgromadźcie się i przyjdźcie; zbliźcie się razem, wy, którzy ocaleliście spośród narodów. Nic nie wiedzą ci, którzy noszą swoje drewniane bożki i modlą się do boga, który nie może zbawić. 21 Oznajmijcie i przyprowadźcie ich, niech naradzają się razem: Kto to od dawna przepowiadał? Kto od tamtego czasu to ogłaszał? Czy nie ja, PAN? A nie ma żadnego innego Boga oprócz mnie. Nie ma Boga sprawiedliwego ani innego Zbawiciela oprócz mnie. 22 Spójrzcie na mnie, abyście byli zbawieni, wszystkie kraice ziemi, gdyż ja jestem Bogiem i nie ma żadnego innego. 23 Przysiaglem na siebie, z moich ust wyszło słowo sprawiedliwe, które jest nieodwołalne: Przede mną będzie się zginać każde kolano, będzie przysięgać każdy język; 24 Mówiąc: Tylko w PANU mam wszelką sprawiedliwość i siłę. Ci do niego przyjdą, ale będą

46 Ugiąż się Bel, chyli się Nebo. Ich posagi włożono na zwierzęta i bydło, które będąc obciążone, zmęczyły się pod brzemieniem. 2 Pochylili się i ugięły się razem; nie mogły ratować brzemion, ale one same poszły w niewolę. 3 Słuchajcie mnie, domu Jakuba i cała resztko domu Izraela, których noszę od Iona, których piastuję od urodzenia: 4 Aż do waszej starości ja jestem ten sam i aż do siwizny będę was nosić. Ja was uczyniłem, ja też nosić będę; ja mówię, będę was nosić i was wybawię. 5 Do kogo mnie porównacie i z kim mnie zestawicie albo do kogo uczynicie [mnie] podobnym, abyśmy byli sobie równi? 6 Wysypują złoto z worka i odważają srebro na szalach, najmują złotnika, aby uczynił z nich bożka, przed którym padają i [któremu] oddają poklon. 7 Noszą go na ramieniu, dźwigają go i stawiają go na swoim miejscu. I stoi, nie ruszy się ze swego miejsca. Jeśli ktoś zawała do niego, nie odzywa się ani go nie wybawia z jego utrapienia. 8 Pamiętajcie o tym i wstydźcie się, weźcie to sobie do serca, przestępcy! 9 Wspomnijcie rzeczy dawne i odwieczne, bo ja jestem Bogiem, nie ma żadnego innego, [jestem] Bogiem i nie ma nikogo [podobnego] do mnie; 10 Zapowiadam od początku rzeczy ostatnie i od dawna to, czego jeszcze nie było. Mówię: Mój zamiar się spełni i wykonam całą swoją wolę. 11 Przywołuję ze wschodu ptaka drapieżnego, z dalekiej ziemi mężczyznę, który wykonuje moją radę. Powiedziałem i wykonam to, postanowiłem i uczynię to. 12 Słuchajcie mnie, wy, twardego serca, którzy jesteście dalecy od sprawiedliwości. 13 Zbliż moją sprawiedliwość, nie będzie [ona] daleko, a moje zbawienie nie odwieče się. I położę w Syjonie zbawienie, a w Izraelu moją chwałę.

47 Zstąp i usiądź w prochu, dziewczo, córko Babilonu! Siądź na ziemi, a nie na tronie, córko chaldejska, gdyż już cię nie będą nazywać delikatną i rozkoszną. 2 Weź żarnę i miel mąkę, odkryj swoje warkocze, obnaż nogi, odkryj uda, brnij przez rzeki. 3 Twoja nagość będzie odkryta i twoja hańba będzie widoczna. Dokonam pomsty, żaden człowiek mnie nie powstrzyma. 4 [Tak mówi] nasz Odkupiciel, jego imię [to] PAN zastępów, Święty Izraela. 5 Usiądź w milczeniu i wejdź w ciemność, córko chaldejska, bo już nie będą cię nazywali panią królestw. 6 Rozgniewałem się na mój lud, splugawiłem moje dziedzictwo i oddałem je w twoje ręce, ale ty nie okazałaś im miłosierdzia i starców niezmiernie obciążylaś swoim jarzmem. 7 I powiedziałaś: Będę panią na wieki. I nie wzięłaś

sobie tego do serca ani nie pamiętałaś o tym, jakie na moją chwałę powstrzymam swój gniew na ciebie, będzie tego zakończenie. 8 Dlatego słuchaj teraz, aby cię nie wytepić. 10 Oto wytapialem cię, ale nie rokrosznico, która mieszkasz bezpiecznie i mówisz w jak srebro; wybrałem cię w piecu utratienia. 11 Ze swoim sercu: Ja jestem i nie ma oprócz mnie żadnej względna na siebie, na siebie samego, to uczynię, bo innej, nie będę wdową ani nie zaznam bezdzietności! jakże miałoby być splugawione [moje imię]? Przecież 9 Lecz obie te rzeczy spadną na ciebie nagle, w mojej chwali nie oddam innemu. 12 Słuchaj mnie, jednym dniu: bezdzietność i wdowieństwo. W pełni Jakubie i Izraelu, mój wezwany: Ja jestem, ja jestem spadną na ciebie z powodu mnóstwa twoich guseł i z pierwszy i ja jestem ostatni. 13 To moja ręka założyła powodu twoich licznych czarów. 10 Zaufałaś bowiem ziemię i moja prawica zmierzyla niebiosa. Gdy na swojej niegodziwości i mówiłaś: Nikt mnie nie widzi. nie zawałam, zaraz staną. 14 Zbierzcie się wszyscy Twoja mądrość i twoja wiedza uczynią cię przewrotną, i słuchajcie. Któz spośród nich to opowiedział? PAN i mówiłaś w swoim sercu: Ja jestem i nie ma oprócz go umiłował, on wykona jego wolę na Babilonie i mnie żadnej innej. 11 Dlatego przyjdzie na ciebie jego ramię [będzie] przeciw Chaldejczykom. 15 Ja, zło, ale nie poznasz, skąd pochodzi, spadnie na ja mówiłem i ja go wezwałem; przyprowadziłem go i ciebie nieszczęście, którego nie będziesz mogła się powiedzie mu się jego droga. 16 Zbierzcie się do mnie i pozbyć, i przyjdzie na ciebie nagle spustoszenie, słuchajcie tego; od początku nie mówiłem w skrytości; którego nie spostrzeżesz. 12 Pozostań przy swoich ale od tego czasu, kiedy to się działa, tam byłem. czarach i mnóstwie swych guseł, którymi się trudziłaś A teraz Pan BÓG posłał mnie, i jego Duch. 17 Tak od młodości; może zdolaś sobie pomóc, może się mówi PAN, twój Odkupiciel, Święty Izraela: Ja jestem umocnisz. 13 Jesteś zmęczona mnóstwem swoich rad. PANEM, twoim Bogiem, który cię uczy tego, co jest Niech teraz staną astrolorzy, ci, którzy przypatrują się pozytyczne, i prowadzi cię drogą, którą masz chodzić. gwiazdom, ci, którzy przepowiadają co miesiąc, co 18 O gdybyś zważył na moje przykazania, twój pokój ma się wydarzyć, i niech cię wybawią z tego, co ma były jak rzeka i twoja sprawiedliwość jak fale morskie. przyjść na ciebie. 14 Oto są oni jak ściernisko, ogień 19 Twoje potomstwo byłoby jak piasek i plód twoego łona ich spali i nie wybawią swojej duszy z mocy plomienia. jak jego ziarnko; jego imię nie zostało wytepione Nie zostanie węgla do ogrzania się ani ognia, aby przy ani zgładzone sprzed mego oblicza. 20 Wyjdźcie z nim posiedzieć. 15 Tacy będą dla ciebie handlarze, z Babilonu, uciekajcie od Chaldejczyków. Głosem śpiewu którymi się zadawałaś od młodości: każdy z nich uda to obwieszczajcie, rozgłasujcie to, zwiastujcie to aż się w swoją stronę, nie będzie nikogo, kto by cię ocali. do krańców ziemi; mówcie: PAN odkupił swego sługa Jakuba. 21 Nie zaznali pragnienia, gdy ich prowadził przez pustynię. Sprawił, że wody trysnęły dla nich ze skał. Rozszczepił skałę i wypłynęły wody. 22 Nie ma pokoju dla niegodziwych, mówi PAN.

48 Słuchajcie tego, domu Jakuba, którzy jesteście nazywani imieniem Izraela i pochodzicie z wód Judy, którzy przysięgacie na imię PANA i wspominacie Boga Izraela, ale nie w prawdzie ani w sprawiedliwości; 2 Nazywacie się od miasta świętego i opieracie się na Bogu Izraela, jego imię to PAN zastępów. 3 Rzeczy przeszłe zapowiadałem od dawna, z moich ust wyszły i ogłaszałem je, wykonywałem je od razu i nastąpiły. 4 Ponieważ wiedziałem, że jesteś uparty i że twoja sztywa jest ścięgnem żelaznym, a twoje czoło – miedziane; 5 Oznajmiałem ci od dawna, ogłosiłem to, zanim nastąpiło, abyś nie powiedział: Mój bożek to uczyłeś, mój rzeźbiony posag i mój odlewany posag to nakazał. 6 Słyszałeś o tym, spojrzy na to wszystko. Czy wy tego nie opowiecie? Teraz już ogłasza nowe i tajemne rzeczy, o których nie wiedziałeś. 7 Teraz są stworzone, a nie od dawna, [rzeczy], o których przed tym dniem nic nie słyszałeś, byś nie powiedział: Oto wiedziałem o tym. 8 Ani nie słyszałeś, ani nie wiedział, ani twoje ucho nie było otwarte w tym czasie, bo wiedziałem, że postapisz przewrotnie i że nazwano cię przestępca od łona matki. 9 Ze względu na moje imię powściągam swój gniew i ze względu

49 Słuchajcie mnie, wyspy, a narody dalekie, uważajcie! PAN wezwał mnie od łona, od łona mojej matki wspomniał moje imię. 2 I uczył moje usta jak ostry miecz, w cieniu swej ręki ukrył mnie i uczył mnie wyostrzoną strzałą; w swoim kołczanie schował mnie; 3 I powiedział mi: Jesteś moim sługa, Izraelu, w tobie się rozślawię. 4 A ja powiedziałem: Na darmo się trudziłem, na późno i daremnie zużyłem swoją siłę. A jednak mój sąd jest u PANA i moje dzieło – u mojego Boga. 5 A teraz mówi PAN, który stworzył mnie na swego sługa już od łona, abym przyprowadził do niego Jakuba, a choćby Izrael nie był zebrany, będę jednak wystawiony w oczach PANA, a mój Bóg i przywrócić ocalonych z Izraela. Dlatego ustanowię przedtem, że postapisz przewrotnie i że cię światością dla pagan, abyś był moim zbawieniem. 6 I powiedział: To za mało, że jesteś moim sługa, aby podźwignąć pokolenia Jakuba aż do krańców ziemi. 7 Tak mówi PAN, Odkupiciel Izraela, jego Święty, do tego, którym każdy gardzi i

ktrzym brzydza si narody, do slugi wladcow: Krlowie tych, którzy cię gnobia, nakarmię ich własnym ciałem, zobaczą cię i powstana, ksiażeta oddadzą ci poklon a własną krvią się upią jak moszczem. I wszelkie przez wzgląd na PANA, który jest wierny, przez wzgląd ciało pozna, że ja jestem PANEM, twoim Zbawicielem i na Świętego Izraela, który cię wybrał. 8 Tak mówi

PAN: W czasie pomyślnym wysuchałem cię, a w dniu zbawienia przyszedłem ci z pomocą. Będę cię strzegi i ustanowię cię przymierzem dla ludu, abyś utwierdził ziemię i rozdzielił opustoszałe dziedzictwa; 9

Abyś mówił więźniom: Wyjdźcie; a tym, którzy są w ciemności: Pokażcie się. Będą się paści przy drogach i na wszystkich miejscach wysokich będą ich pastwiska.

10 Nie zaznają głodu ani pragnienia i nie porazi ich upał ani słońce, bo ten, który lituje się nad nimi, poprowadzi ich, poprowadzi ich do źródeł wód. 11 Na wszystkich moich górách utoruję drogę, a moje gościno będa wyżej wzniesione. 12 Oto ci przyjdą z daleka, drudzy z północy i od strony morza, a jeszcze inni z ziemi Sinim. 13 Śpiewajcie, niebiosa, rozraduj się, ziemio, głośno zabrzmiście, góry! PAN bowiem pocieszył swój lud i zlitował się nad swoimi ubogimi. 14 Ale Syjon powiedział: PAN mnie opuścił, PAN o mnie zapomniał.

15 Czy kobieta może zapomnieć o swoim niemowlęciu i nie zlitować się nad płodem swego lona? A choćby też i one zapomniły, ja jednak o tobie nie zapomnę.

16 Oto na swoich dloniach wyrylem cię; twoje mury są zawsze przede mną. 17 Pospieszą się twoi synowie, a ci, którzy cię burzili i pustoszyli, odejdą od ciebie. 18

Podnieś wokolo swoje oczy i zobacz: oni wszyscy się gromadzą i przychodzą do ciebie. Jak żyję ja, mówi PAN, przyzdosbisz się nimi jak klejnotem i przepaszesz się nimi jak oblubienica; 19 Bo twoje ruiny, twoje opustoszałe miejsca i zniszczona ziemia będą zbyt ciasne dla mieszkańców, oddałą się ci, którzy cię pożerali. 20 A synowie, których będziesz miała po utraceniu pierwszych, powiedzą ci do uszu: To miejsce jest zbyt ciasne; daj mi miejsce, abym mógł mieszkać.

21 I powiesz w swoim sercu: Kto mi tych splodził?

Przecież byłam osierocona i samotna, wgnana i tułałam się. Kto więc tych wychował? Oto ja sama pozostałam, gdzie więc oni byli? 22 Tak mówi Pan BÓG:

Oto wzniósę rękę ku narodom, podniosę swój sztandar ku ludom. I przyniosą twoich synów na rękach, i twoje córki będą nieść na ramionach. 23 I królowie będą twoimi piastunami, a ich księzne – twoimi mamkami. Z twarzą ku ziemi będą się tobie kłańcia i pył twoich nóg będą lizać. Wtedy poznasz, że ja jestem PANEM i że nie bywają zawistyzeni ci, którzy mnie oczekują. 24 Czy można odebrać mocarzowi zdobycz? Czy słusznie pojmany lud będzie wybawiony? 25 Ale tak mówi PAN: Pojmany lud zostanie odebrany mocarzowi i zdobycz okrutnika zostanie wybawiona. Ja bowiem sprzeciwię się twemu przeciwnikowi i ocalę twoich synów. 26 I

50 Tak mówi PAN: Gdzie jest list rozwodowy waszej matki, którym ją oddaliłem? Albo któremu ze swoich wierzycieli was sprzedalem? Oto z powodu waszych nieprawości sami siebie sprzedaliście, a z powodu waszych przestępstw wasza matka została oddalona. 2 Dlaczego gdy przyszedłem, nie było nikogo? A gdy wołałem, nikt się nie odezwał? Czy moja ręka jest zbyt krótką, aby odkupić? Czy nie ma we mnie mocy, aby wybawić? Oto swoją grobą osuszą morze, zamieniam rzeki w pustynię, tak że ich ryby śmierdzą z braku wody i zdychają z pragnienia. 3 Powlekam niebiosa ciemnością i wór im daję za osłonę. 4 Pan BÓG dał mi język uczonych, aby umiał znużenemu mówić słowo w odpowiednim czasie. Budzi mnie każdego ranka, pobudza moje uszy, aby słuchał tak jak uczeni. 5 Pan BÓG otworzył mi uszy, a ja się nie sprzeciwiłem ani się nie cofałem. 6 Podałem moje plecy bijącym, a moje policzki rwącym mi brodę. Nie zakrywałem mojej twarzy przed zniewagami i pluнием. 7 Bo Pan BÓG wspomoże mnie, dlatego nie będę zhańbiony. Dlatego uczyniłem swoją twarz jak krzemień i wiem, że nie będę zawistydzony. 8 Blisko jest ten, który mnie usprawiedliwi. Kto będzie się spierać ze mną? Stańmy razem. Kto chce prawować się ze mną, niech przystąpi do mnie. 9 Oto Pan BÓG pomoże mi; który mnie potępi? Oto wszyscy jak szata się zestarzeją, a mól ich pożre. 10 Kto wśród was boi się PANA? Kto słucha głosu jego slugi? Kto chodzi w ciemności i nie ma światłości? Niech zaufa imieniu PANA i polega na swoim Bogu. 11 Oto wy wszyscy, którzy rozniecatie ogień i przepasujecie się iskrami, chodźcie w światłości waszego ognia i w iskrach, które rozpaliliście. Spotka was to z mojej ręki, że będziecie leżeć w bolesci.

51 Słuchajcie mnie, wy, którzy podażacie za sprawiedliwością, którzy szukacie PANA. Spójrzcie na skalę, z której was wyciosano i na głebokość dołu, skąd was wykopano. 2 Spójrzcie na Abrahama, waszego ojca, i na Sarę, która was porodziła, gdyż jego jednego wezwałem, pobłogosławilem i rozmnożyłem. 3 PAN bowiem pocieszy Syjon, pocieszy wszystkie jego ruiny i uczyni jego pustkowia jak Eden, a jego pustynię jak ogród PANA. Znajdzie się w nim radość i wesele, dzięczynienie i głos śpiewania. 4 Słuchaj mnie, mój ludu, nadstaw ucha, mój narodzie. Ode mnie bowiem wyjdzie prawo, a wystawię mój sąd jako światłość dla

narodów. 5 Bliska jest moja sprawiedliwość, wyszło moje zbawienie, a moje ramiona będą sądzić narody. Wyspy będą mnie oczekwać i w moim ramieniu będą pokładać nadzieję. 6 Podnieście ku niebu swoje oczy i spójrzcie na dół, na ziemię: Niebiosa jak dyn się rozwijają, i ziemia jak szata się zestarzeję, a jej mieszkańców zginą jak one. Ale moje zbawienie będzie trwać na wieki i moja sprawiedliwość nie ustanie. 7 Słuchajcie mnie, wy, którzy znacie sprawiedliwość ludu, w którego sercu jest moje prawo! Nie bójcie się uragania ludzi i nie lękajcie się ich lżenia. 8 Mów bowiem pożre ich jak szatę, a robak pogryzie ich jak wełnę. Ale moja sprawiedliwość będzie trwać na wieki i moje zbawienie – z pokolenia na pokolenie. 9 Zbudź się, zbudź się, przyoblecz się w siłę, ramię PANA! Zbudź się jak za dawnych dni i jak za pokoleń minionych! Czyż to nie ty porząbało Egipt i zraniło smoka? 10 Czyż to nie ty wysuszyło morze, wody wielkiej głębi, i zamieniło głębiny morskie w drogę, aby przeszli odkupieni? 11 Powróć więc odkupieni przez PANA i przyjdą do Syjonu ze śpiewaniem, a wieczna radość będzie nad ich głową. Dostąpią wesela i radości i ucieknie smutek i wzduchanie. 12 Ja, to ja jestem waszym pocieszycielem. Kim jesteś, że się boisz człowieka śmiertelnego i syna człowieczego, który jest jak trawa; 13 I zapominasz o PANU, swoim Stwórcy, który rozciągnął nieboska i założył ziemię; że lękasz się nieustannie każdego dnia z powodu wściekłości ciemieżcy, gdy zmierza do tego, aby zniszczyć? Ale gdzie jest ta wściekłość ciemieżcy? 14 Jeniec spiesz się, aby zostać uwolniony, bo nie chce umrzeć w dole ani z braku chleba. 15 Doprawdy ja jestem PANEM, twoim Bogiem, który rozdziela morze tak, że szumią jego fale. PAN zastępów to moje imię. 16 Ja włożyłem swoje słowa w twoje usta i w cieniu swojej ręki cię zakryłem, aby osadzić nieboska i założyć ziemię, i powiedzieć Syjonowi: Ty jesteś moim ludem. 17 Zbudź się, zbudź się, powstań Jerozolimo, która piła z ręki PANA kubek jego gniewu; wypiłaś męty z kubka odurzenia i [je] wysiączyłaś. 18 Nikt jej nie prowadzi spośród wszystkich synów, których urodziła, i nikt jej za rękę nie trzyma ze wszystkich synów, których wychowała. 19 Dwie rzeczy cię spotkały, który się użali nad tobą? Spustoszenie i zniszczenie, głód i miecz; który cię pocieszy? 20 Twoi synowie leżeli omdlali na rogach wszystkich ulic, jak dziki wół w sieci. Są pełni gniewu PANA, upomnienia twoego Boga. 21 Dlatego teraz słuchaj tego, utrapiona i pijana, lecz nie winem: 22 Tak mówi twój PAN i twój Bóg, który wstawią się za swoim ludem: Oto zabieram z twojej ręki kubek odurzenia, męty kubka swojej wściekłości. Nie będziesz już pić z niego; 23 Ale podam go w rękę tych,

którzy cię trapią, którzy mówili twojej duszy: Nachyl się, abyśmy przeszli przez ciebie. A ty uczyniła swoje plecy jakby ziemią i jakby ulicą dla przechodzących.

52 Obudź się, obudź się; przyoblecz się w swoją siłę, Syjonie! Przyoblecz się w swą wspaniałą szatę, Jerozolimo, miasto święte! Już bowiem nie wtargnie do ciebie nieobrzędany ani nieczysty. 2 Otrząsnij się z prochu, powstań i usiądź, Jerozolimo! Uwolnij się z okowów swojej szyi, pojmana córko Syjonu! 3 Tak bowiem mówi PAN: Za darmo sprzedaliście się i bez pieniędzy zostaniecie odkupieni. 4 Tak bowiem mówi Pan BÓG: Mój lud niegdyś wstąpił do Egiptu, aby tam przebywać; ale Asyryjczyk bez przyczyny go trafił. 5 A teraz co mam czynić, mówi PAN, skoro mój lud został zabrany bez powodu, a ci, którzy panują nad nim, doprowadzają go do płaczu, mówi PAN, natomiast moje imię nieustannie każdego dnia jest blużnione? 6 Dlatego mój lud pozna moje imię. Dlatego pozna w tym dniu, że ja jestem tym, który mówi. Oto ja. 7 O jak piękne są na górnach nogi tego, kto zwiastuje dobre wieści i ogłasza pokój; tego, kto zwiastuje dobro i ogłasza zbawienie, kto mówi do Syjonu: Twój Bóg króluje! 8 Twoi stróże podnoszą głos, tym głosem wspólnie wznoszą okrzyki, bo oko w oko ujrza, jak PAN przywrócił Syjon. 9 Wykrzykujcie i śpiewajcie razem, ruiny Jerozolimy! PAN bowiem pocieszył swój lud, odkupił Jerozolimę. 10 PAN obnażył swoje święte ramię na oczach wszystkich narodów i wszystkie krańce ziemi zobaczą zbawienie naszego Boga. 11 Odstapcie, odstapcie, wyjdźcie stamtąd, nieczystego nie dotykajcie; wyjdźcie spośród niego; oczyśćcie się, wy, którzy nosicie naczynia PANA. 12 Nie wyjdziecie bowiem w pośpiechu ani nie będziecie uciekać, gdyż PAN pojedzie przed wami, a Bóg Izraela będzie za wami. 13 Oto się szczęśliwie powiedzie memu słudze. Będzie on wywyższony, wyniesiony i wielce uwielbiony. 14 Jak wielu przeraziło się z jego powodu, że zeszpecono jego wygląd bardziej niż innych ludzi, a jego postać – bardziej niż synów ludzkich; 15 Tak też pokropi wiele narodów, królowie zamkną przed nim swoje usta, dlatego że ujrzą to, czego im nie powiedziano, i zrozumieją to, o czym nie słyszeli.

53 Któż uwierzył naszemu głoszeniu, a komu jest objawione ramię PANA? 2 Wyrosł bowiem przed nim jak latorośl i jak korzeń z suchej ziemi. Nie miał kształtu ani urody; i gdy widzieliśmy go, nie było wyglądu, który by się nam podobał. 3 Wzgardzony i odrzucony przez ludzi; mają bolesci i doświadczony cierpieniem. I przed nim ukrywaliśmy jakby swoją twarz; wzgardzony tak, że mieliśmy go za nic. 4 Zaprawdę on wziął na siebie nasze cierpienia i nosił naszą bolesć. A

my uważaliśmy, że jest zraniony, uderzony przez Boga że nie rozniewam się na ciebie ani nie będę cię i utrapiony. 5 Lecz on był zraniony za nasze występkę, gromić. 10 A choćby i góry się poruszyły i pagórki się starty za nasze nieprawości. Kara dla naszego pokoju zachwiały, moje miłosierdzie nie odstąpi od ciebie, a była na nim, a jego ranami zostaliśmy uzdrawieni. 6 przymierze mojego pokoju nie zachwieje się, mówi Wszyscy jak owce zblądziliśmy, każdy z nas zboczył PAN, który lituje się nad tobą. 11 O utrapiona, smagana na swą drogę, a PAN włożył na niego nieprawość nas wichrem, niepocieszoną! Oto polożę twoje kamienie wszystkich. 7 Uciśniony i gnębiony, ale nie otworzył na błyszczących kamieniach, a twoje fundamenty na swoich ust. Jak baranek na rzeź prowadzony i jak owca szafirach. 12 I uczynię twoje okna z kryształu, twoje przed tymi, którzy ją strzyga, zamknięt i nie otworzył bramy z kamienia rubinowego i wszystkie twoje [mury] swoich ust. 8 Został zabrany z więzienia i z sądu. graniczne z drogich kamieni. 13 A wszystkie twoje dzieci Kto wypowie jego pokolenie? Został bowiem wyrwany będą wyuczone przez PANA, wielki będzie pokój twoich z ziemi żyjących i zraniony za przestępstwo mojego dzieci. 14 W sprawiedliwości będziesz utwierdzona, ludu. 9 I wyznaczono mu grób z niegodziwcami, a z będziesz daleka od ucisku, bo nie będziesz się go bać; bogaczami była jego śmierć, choć nieprawości nie i od trwogi, bo nie zbliży się do ciebie. 15 Oto zbiorą uczynił ani nie znaleziono falszu w jego ustach. 10 się razem, ale nie przeze mnie. Ktokolwiek zbierze się Lecz spodobało się PANU zetrzeć go i zgubić. A przeciwko tobie, upadnie ze względem na ciebie. 16 położeniu swojej duszy na ofiarę za grzech, ujrzy Oto stworzyłem kowala, który dmie na węgiel w ogniu swoje potomstwo, przedłuży swoje dni i to, co się i wyciąga narzędzia do obróbki. Ja stworzyłem też podoba PANU, przez jego rękę szczęśliwie się spełni. burzyciela, aby niszczyły. 17 Żadna broń przeciw tobie 11 Z udręki swojej duszy ujrzy [owoc] i nasyci się. Mój sporządzona nie będzie skuteczna, a każdy język, sprawiedliwy sługa swoim poznaniem usprawiedliwi który w sądzie występuje przeciw tobie, potepisz. wielu, bo sam poniesie ich nieprawości. 12 Dlatego To jest dziedzictwo sług PANA, a ich sprawiedliwość dam mu dział wśród wielkich, aby dzielił się zdobyczami [pochodzi] ode mnie, mówi PAN.

z mocarzami, ponieważ wylał swoją duszę na śmierć.
Został zaliczony do przestępów, sam poniósł grzech wielu i wstał się za przestępca.

54 Śpiewaj, niepłodna, która nie rodziła, śpiewaj głośno i krzyż, która nie zaznała bólu rodzenia. Więcej bowiem jest synów opuszczonej niż synów zamężnej, mówi PAN. 2 Rozszerz miejsce swego namiotu, a niech rozciągają zasłony twoich mieszkańców; nie oszczędzaj, wydłuż swoje powrozy i wzmacnij swoje kołki. 3 Rozprzestrzenisz się bowiem na prawo i lewo, a twoje potomstwo odziedziczy narody i zaludni spustoszone miasta. 4 Nie bój się, bo nie zostaniesz zawstydzona, nie rumień się, bo nie doznasz hańby, gdyż zapomnisz o wstydzie swojej młodości i o niesławie swego wdowieństwa już więcej nie wspomnisz. 5 Bo twoim małżonkiem jest twój Stwórca, PAN zastępów – to jego imię, a twoim Odkupicielem jest Święty Izraela – będzie nazywany Bogiem całej ziemi. 6 PAN bowiem powołał cię jak żonę opuszczoną i przygnębioną na duchu, jak młodą żonę, gdy była porzucona, mówi twój Bóg. 7 Na krótką chwilę cię opuściłem, ale w wielkim miłosierdziu przygarniam cię. 8 W niewielkim gniewie ukryłem na chwilę swoją twarz przed tobą, ale złituję się nad tobą w wiecznym miłosierdziu, mówi PAN, twój Odkupiciel. 9 Jest to bowiem dla mnie tak, jak [było] przy potopie Noego: jak przysięgałem, że wody Noego już więcej nie będą rozlewając się po ziemi, tak [też] przysięgałem,

55 O wszyscy spragnieni, przyjdźcie do wód, i wy, którzy nie macie pieniędzy, przyjdźcie, kupujcie i jedźcie; tak, przyjdźcie, kupujcie bez pieniędzy i bez zapłaty wino i mleko. 2 Czemu wydajecie pieniądze nie na chleb, swoją pracę na to, co nie nasyci? Słuchajcie mnie uważnie, a jedźcie to, co jest dobre, i niech wasza dusza rozkoszuje się tłuszczem. 3 Nakłońcie swego ucha i przyjdźcie do mnie, słuchajcie, a wasza dusza będzie żyć. I zawrę z wami wieczne przymierze, pewne miłosierdzia Dawida. 4 Oto ustanowiłem go świadkiem dla narodów, wodzem i dowódcą dla narodów. 5 Oto przywołasz naród, którego nie знаłeś, a narody, które cię nie znały, zbiegną się do ciebie ze względem na PANA, twoego Boga, i Świętego Izraela, bo [on] cię uwiebil. 6 Szukajcie PANA, póki może być znaleziony; wzywajcie go, póki jest blisko. 7 Niech bezbożny opuści swoją drogę, a człowiek nieprawy swoje myśli i niech wróci do PANA, a on się złituje; [niech wróci] do naszego Boga, gdyż jest on hojny w przebaczeniu. 8 Moje myśli bowiem nie są waszymi myślami ani wasze drogi nie są moimi drogami, mówi PAN; 9 Ale jak niebiosa są wyższe niż ziemia, tak moje drogi przewyższają wasze drogi, a moje myśli – wasze myśli. 10 Bo jak spada deszcz i śnieg z nieba i już tam nie wraca, ale nawadnia ziemię i czyni ją płodną, czyni ją też urodzajną, tak że wydaje siewcy nasienie, a chleb jedzącym; 11 Tak będzie z moim słowem, które wyjdzie z moich ust: nie wróci do mnie na próżno, ale uczyni to, co mi się podoba, i poszczęści mu się w tym, do

czego je pośle. 12 Dlatego wyjdziecie z radością i w nie jesteście synami nierządu, potomstwem falszu; pokoju poprowadzą was. Góry i pagórki będą śpiewać 5 [Wy], którzy uprawiacie nierząd z posagami pod głośno przed wami i wszystkie drzewa polne będą każdym zielonym drzewem, zabijając swoje dzieci klaskać w dłonie. 13 Zamiast cierni wyróżnie cyprys, przy potokach, pod wysokimi skałami? 6 Wśród zamiast pokrzywy wyróżnie mirt. I będzie to dla PANA gładkich kamieni potoku jest twój dział. Właśnie one na chwałę, na wieczny znak, który nigdy nie będzie wymazany.

56 Tak mówi PAN: Strzeżcie sądu i czyście sprawiedliwość, bo bliskie jest nadziejście mojego zbawienia i objawienie się mojej sprawiedliwości. 2 Błogosławiony człowiek, który to czyni, i syn człowieczy, który się tego trzyma, który przestrzega szabatu, aby go nie bezcześćić, który strzeże swej ręki, aby nie czyniła nic złego. 3 Niech więc nie mówi cudzoziemiec, który przyłączył się do PANA: PAN na pewno odłączył mnie od swego ludu. Niech też eunuch nie mówi: Oto jestem suchym drzewem. 4 Tak bowiem mówi PAN o eunuchach, którzy przestrzegają moich szabatów i wybierają to, co mi się podoba, i trzymają się mojego przymierza: 5 Dam im miejsce w swoim domu i w swoich murach oraz imię lepsze od synów i córek; dam im imię wieczne, które nie będzie zgładzone. 6 A cudzoziemców, którzy przyłączyli się do PANA, aby mu służyć, milować imię PANA i być jego slugami, wszystkich przestrzegających szabatu, by go nie bezcześćić, i trzymających się mojego przymierza; 7 Tych przyprowadzę na swoją świętą góru i rozraduję ich w swoim domu modlitwy. Ich całopalenia i ofiary będą przyjęte na moim ołtarzu, bo mój dom będzie nazywany domem modlitwy dla wszystkich narodów. 8 Tak mówi Pan BÓG, który gromadzi rozproszonych z Izraela: Jeszcze [innych] zgromadzę do niego i do jego zgromadzonych. 9 Wszystkie zwierzęta polne, przyjdźcie na żer, i [wy], wszystkie zwierzęta leśne. 10 Jego stróżowie są ślepi wszyscy, nic nie wiedzą, wszyscy są niemyimi psami, nie mogą szczekać; są ospali, leżą, kochają drzemąć. 11 A są to psy żarłoczne i nienasycone; są to pasterze niezdolni do zrozumienia. Wszyscy udali się w swoją drogę, każdy w swoim miejscu [szuka] własnego zysku, mówiąc: 12 Przyjdźcie, wezmę wino i upijemy się mocnym napojem; jutro będzie tak jak dziś i jeszcze bardziej oficie.

57 Sprawiedliwy ginie, a nikt nie bierze sobie tego do serca. Ludzie pobożni odchodzą, a nikt nie zważa na to, że sprawiedliwy jest zabierany przed nadziejściem zła. 2 Dostąpi pokoju i odpocznie na swoim łożu każdy, kto postępuje uczciwie. 3 Ale wy zblizcie się tutaj, synowie czarownicy, potomstwo cudzołożnika i nierzadnicy. 4 Z kogo się naigrawacie? Na kogo rozdziawiacie usta i wywieszacie język? Czy

nie jesteście synami nierządu, potomstwem falszu; każdym zielonym drzewem, zabijając swoje dzieci gładkich kamieni potoku jest twój dział. Właśnie one są twoim łemsem, na nie wylewasz ofiarę z płynów i ofiarowujesz ofiarę z pokarmów. Czyż w tym miałbym mieć upodobanie? 7 Na górze wysokiej i wynioszej postawiłaś swoje łożo i tam wstępowałaś, aby składać ofiary. 8 A za drzwiami i za odrzwiami postawiłaś swoją pamiątkę, gdyż odchodząc ode mnie, odkrywałaś się [inny], wstąpiła i rozszerzyła swoje łożo, czyniąc z nimi przymierze; kochała ich łożo w każdym miejscu, gdzie [je] widziałaś. 9 Chodziła także do króla z olejkiem i mnożyła swoje wonności; posłała daleko swoich posłańców, a poniżała się aż do grobu. (Sheol h7585) 10 Zmęczyła się licznymi swymi drogami, ale nie powiedziała: Na próżno. Znalazła pomoc w swojej ręce, dlatego nie osłabiała. 11 Kogo się bała i lękała, że sklamala, i nie pamiętała o mnie ani nie wzięła sobie tego do serca? Czy ja nie milczalem, i to od dawna, a ty mnie się nie boisz? 12 Opowiem twoją sprawiedliwość i twoje uczynki, które nic ci nie pomogą. 13 Gdy zawałysz, niech wybawi cię twoja zgraja; ale wszystkich ich wiatr roznieś i pochwyci marność. Lecz ten, który mi zaufa, odziedziczy ziemię i posiądzie moją świętą góru. 14 I powiedział: Wyrównajcie, wyrównajcie, przygotujcie drogę, usuńcie przeszkody z drogi mojego ludu. 15 Tak bowiem mówi Wysoki i Wyniosły, który zamieszkuje wieczność, którego imię to Święty: Ja, który mieszkam na wysokościach, na miejscu świętym, mieszkam i z tym, który jest skruszony i uniżony w duchu, aby ożywić ducha pokornych i ożywić serce skruszonych. 16 Nie będę się spierał na wieki ani nie będę wiecznie się gniewał, bo zemdrałby przede mną duch i dusze, które uczyniłem. 17 Z powodu jego niegodziwej chciwości rozniewałem się i uderzyłem go. Ukryłem się i rozniewałem, on jednak był uparty i poszedł drogą swego serca. 18 Widziałem jego drogi, lecz uzdrowią go. Poprowadzę go i przywrócić mu pociechę, również tym, którzy z nim płaczą. 19 Stworzę owoc warg: Pokój, pokój dalekiemu i bliskiemu, mówi PAN; i tak uzdrowią go. 20 Lecz bezbożni będą jak wzburzone morze niemogące się uspokoić, którego wody wyrzucają muł i błoto. 21 Nie ma pokoju dla bezbożnych, mówi mój Bóg.

58 Wolaj donośnie, nie wstrzymuj się, podnoś swój głos jak trąba i oznajmij mojemu ludowi ich przestępstwa, a domowi Jakuba ich grzechy. 2 Mimo że szukają mnie każdego dnia i chcą poznać moje drogi, niczym naród, który czyni sprawiedliwość i nie opuszcza sądu swego Boga. Pytają mnie o sądy

sprawiedliwości i pragną zbliżyć się do Boga, mówiąc: krzywdę i rodzą nieprawość. **5** Wylegają jaja węża
3 Czemu pościmy, a tego nie widzisz? Czemu trapimy i tkają pajęczynę. Kto spożywa ich jaja, umiera, a nasze dusze, a [tego] nie zauważasz? Oto w dzień jeśli je stłucze, wykluwa się żmija. **6** Ich pajęczyny waszego postu wykonujecie swoją wolę i żądacie nie nadają się na szatę ani nie okryją się swoimi wykonywania wszystkich prac. **4** Oto poście dla kłotni uczynkami. Ich uczynki to uczynki nieprawości i w ich i sporów i aby bić niegodziwą pięścią. Nie poście ręka są czyny przemocy. **7** Ich nogi biegą do zła i tak, jak [robicie] dzisiaj, aby wasz głos był słyszany w spieszą się do przelewania niewinnej krwi. Ich myślą są górze. **5** Czy to jest ten post, który wybrałem, dzień, myślami nieprawości, spustoszenie i zniszczenie na w którym człowiek trapi swoją duszę, żeby zwiesić ich drogach. **8** Drogi pokoju nie znają i nie ma na ich swoją głowę jak sitowie i ślać sobie posłanie z wora i drogach sprawiedliwości. Uczynili sobie kręte ścieżki; popiółu? Czyż to nazwiesz postem i dniem przyjemnym ten, kto po nich chodzi, nie zazna pokoju. **9** Dlatego sąd dla PANA? **6** Czy nie to jest tym postem, który jest daleki od nas i nie dociera do nas sprawiedliwość. wybrałem: rozerwać więzy niegodziwości, rozwiązać Czekamy na światłość – a oto ciemność, na jasność – ciężkie brzemiąca, puścić wolno uciążnionych i połamać ale kroczymy w mrokach. **10** Macamy ściany jak ślepi, wszelkie jarzmo; **7** Dzielić swój chleb z głodnym i macamy, jakbyśmy oczu nie mieli. Potykamy się w ubogich wygnańców wprowadzić do swego domu, a południe jak o zmierzchu; w miejscowościach opustoszałych widząc nagiego, przyodziąć go i nie ukrywać się przed – jak umarli. **11** Ryczymy wszyscy jak niedźwiedzie, nikim, kto jest twoim ciałem? **8** Wtedy twoje światło jak gołębie ciągle wzduchamy, oczekujemy sądu, ale zabłyśnie jak poranna zorza i twoje zdrowie szybko go nie ma; [oczekujemy] na wybawienie, ale jest zakwitnie. Twoja sprawiedliwość pojedzie przed tobą od nas daleko. **12** Rozmnożyły się bowiem nasze i chwała PANA będzie za tobą. **9** Wtedy będziesz przestępstwa przed tobą i nasze grzechy świadczą wzywał, a PAN wysłucha; zawałasz, a odpowie: przeciwko nam, ponieważ nasze nieprawości są przy Oto jestem. Jeśli usuniesz spośród siebie jarzmo, nas i uznajemy swoje przestępstwa; **13** Zgrzeszyliśmy przestaniesz wytykać palcem i mówić nieprawości; i klamaliśmy przeciw PANU i odwróciliśmy się od **10** Jeśli otworzysz swoją duszę głodnemu i nasycisz naszego Boga, aby nie chodzić za nim; mówiliśmy duszę utrapią, wtedy twoje światło wzejdzie wśród o ucisku i buncie, obmyślaliśmy i wypowiadaliśmy ciemności, a twój zmierzch będzie jak południe. **11** I słowa klamiły ze swego serca. **14** Dlatego sąd został PAN nieustannie będzie ci prowadził i nasyci twoją wycofany i sprawiedliwość stoi z daleka, bo prawda duszę w czasie suszy, i utucz twoje kości. I będziesz runęła na ulicy, a prawo nie może tam wejść. **15** jak nawodniony ogród i jak źródło wody, którego wody Tak, prawda zginała, a ten, kto odstępuje od zła, nie ustają. **12** Twoi potomni odbudują starodawne pada ofiarą łupu. PAN to widział i nie podobało mu ruiny, wznieśiesz fundamenty wielu pokoleń i nazwać się, że nie ma sądu. **16** Widział, że nie ma żadnego cię naprawcą wyłomów i odnowicielem ścieżek na człowieka i zdziwił się, że nie ma nikogo, kto by się zamieszkanie. **13** Jeśli powstrzymasz swoją nogę od wstawił. Dlatego jego ramię przyniosło mu zbawienie przekraczania szabatu, aby nie wykonać swojej woli i jego własna sprawiedliwość była jego podporą. **17** moim świętym dniu; jeśli nazwiesz szabat rozkoszą, Przyodził się bowiem w sprawiedliwość jak w pancerz [dzień] święty PANA – szanownym; jeśli go uczcisz, nie i włożył hełm zbawienia na swą głowę. Przybolekl się czyniąc swoich spraw ani nie wykonując swojej woli, w odzieniu pomsty jak w szatę i okrył się gorliwością ani nie mówiąc słowa próżnego; **14** Wtedy będziesz jak płaszczem. **18** Według uczynków, stosownie do rozkoszował się PANEM, a wprowadzę cię na wysokie nich, odpłaci gniewem swoim przeciwnikom, odwetem swoim wrogom; wypom odplaci odwetem. **19** I ci, którzy są na zachodzie, będą się bali imienia PANA, i ci, którzy na wschodzie – jego chwały. Gdy wróg przyjdzie jak rzeka, Duch PANA przepędzi go. **20** Przyjdzie bowiem Odkupiciel do Syjonu i do tych spośród Jakuba, którzy odwracają się od występów, mówi PAN. **21** A to będzie moje przymierze z nimi, mówi PAN: Mój Duch, który jest w tobie, i moje słowa, które włożyłem w twoje usta, nie odstąpią od twoich ust ani od ust twoego potomstwa, ani od ust potomków twoego potomstwa, mówi PAN, odtąd aż na wieki.

59 Oto ręka PANA nie jest skrócona, aby nie mogła zbawić, ani jego ucho nie jest przytępione, aby nie mogło wysłuchać. **2** Ale wasze nieprawości uczyniły przepaść między wami a waszym Bogiem i wasze grzechy sprawiły, że ukrył twarz przed wasi, tak że nie słyszy. **3** Wasze ręce bowiem są splamione krwią, a wasze palce – nieprawością. Wasze wargi mówią kłamstwa, a wasz język szepcze przewrotności. **4** Nikt nie woła o sprawiedliwość i nikt się nie spiera o prawdę. Ufają marności i mówią kłamstwa, wyrządzają

60 Powstań, zajaśniej, ponieważ przyszła twoja nie zaświeci ci swoim blaskiem; ale PAN będzie twoją światłość i chwała PANA wzeszła nad tobą. **2** Oto wieczną światłość, a twój Bóg – twoją chwałą, **20** bowiem ciemność okryje ziemię i mrok – ludy, ale nad tobą wzejdzie PAN i jego chwała pojawi się nad tobą. **3** I pójdą narody do twojej światłości, a królowie do blasku twojego wschodu. **4** Podnieś wokoło swe oczy i spójrz: ci wszyscy, którzy się zgromadzili, przyjdą do ciebie. Twoi synowie przyjdą z daleka i twoje córki będą wychowane przy twoim boku. **5** Wtedy zobaczyś i rozweselisz się, twoje serce zadrzy i rozszerzy się, gdyż nawróci się do ciebie tłum morski, a siły narodów przyjdą do ciebie. **6** Okryje cię mnóstwo wielbłodów, dromadery z Midianu i Efy. Przyjdą wszyscy z Szeby, przynoszą złoto i kadzidło i będą głośić chwałę PANA. **7** Wszystkie stada Kedaru zgromadzą się u ciebie, barany Nebajotu będą ci służyć: wstapią na mój ołtarz, gdzie będą przyjęte; i tak ozdobię dom mego majestatu. **8** I powiesz: Kim są ci, co nadciągają jak obłoki i jak gołębie do swoich okien? **9** Zaprawdę wyspy oczekują mnie, a na czele okręty Tarszisz, aby przyprowadzić twoich synów z daleka, a z nimi ich srebro i złoto, do imienia PANA, twoego Boga, i do Świętego Izraela, bo cię uwielbił. **10** Synowie cudzoziemców odbudują twoje mury i ich królowie będą ci służyć, gdyż w moim gniewie uderzyłem cię, a w mojej łaskawości złitołem się nad tobą. **11** I twoje bramy będą nieustannie otwarte, nie będą zamknięte ani w dzień, ani w nocy, aby można było przyprowadzić do ciebie siły narodów, i aby ich królowie byli przyprowadzeni. **12** Ten naród i królestwo, które nie będą ci służyć, zginą. Takie narody właśnie zostaną do szczeću spustoszone. **13** Chwała Libanu przyjdzie do ciebie: razem cyprys, sosna oraz bukszpan, na ozdobę miejsca mojej świątyni. I wślawię miejsce moich nóg. **14** Przyjdą też do ciebie w pokorze synowie tych, którzy cię trapili, i będą się kłaniać do twoich stóp wszyscy ci, którzy tobą wzgardzili. I nazwać cię Miastem PANA, Syjonem Świętego Izraela. **15** Za to, że byłaś opuszczona i znienawidzona tak, że nie było nikogo, kto by przez ciebie przechodził, uczynił cię wiecznym dostojeństwem, radością z pokolenia na pokolenie. **16** Będziesz ssać mleko narodów i piersiami królów będziesz karmiona. I poznasz, że ja jestem PANEM, twoim Zbawicielem i twoim Odkupicielem, Mocarzem Jakuba. **17** Zamiast miedzi naniosę złota, a zamiast żelaza naniosę srebra, zamiast drewna – miedzi, a zamiast kamieni – żelazo. Ustanowię nad tobą spokojnych zwierzchników i urzędników sprawiedliwych. **18** Nie będzie więcej słyszać o przemocy w twojej ziemi ani o spustoszeniu i zniszczeniu w twoich granicach; ale nazwiesz swoje mury Zbawieniem, a twoje bramy – Chwałą. **19** Słońce nie będzie już twoją światłością za dnia ani księżyca już nie zaświeci ci swoim blaskiem; ale PAN będzie twoją światością, a twój Bóg – twoją chwałą, **20** Nie zajdzie już więcej twoje słońce, a twój książyc nie ukryje się, bo PAN będzie twoją wieczną światłością i skończą się dni twojej żałoby. **21** Cały twój lud będzie sprawiedliwy. Odziedzicz ziemię na wieki, będzie latoróżą mego szczepu, dziełem moich rąk, abym był uwielbiony. **22** Najmniejszy rozmnoży się tysiąckrotnie, a malutki – w naród potężny. Ja, PAN, dokonam tego rychło, w swoim czasie.

61 Duch Pana BOGA jest nade mną, bo PAN mnie namaścił, abym głosił dobrą nowinę cichym, posłał mnie, abym opatrzył rany skruszonym w sercu, abym zwiastował uwiezionym wyzwolenie, a związany otworzenie więzienia; **2** Abym ogłosił miłośiwy rok PANA i dzień pomsty naszego Boga; abym pocieszył wszystkich płaczących; **3** Abym sprawił radość płaczącym w Syjonie i dał im ozdobę zamiast popiołu, olejek radości zamiast smutku, szatę chwały zamiast ducha przygnębienia; i będą nazwani drzewami sprawiedliwości, szczepelem PANA, aby był uwielbiony. **4** I odbuduję starodawne ruiny, naprawią dawne spustoszenia i odnowią zniszczone miasta, opustoszałe od wielu pokoleń. **5** I stawią się cudzoziemcy, i będą paść wasze stada, a synowie cudzoziemców będą waszymi oraczami i winogrodnikami. **6** Ale wy będziecie nazwani kapłanami PANA, będą was nazywać slugami naszego Boga. Będziecie korzystać z bogactwa narodów i będziecie się chlubić ich chwałą. **7** Za waszą hańbę [wynagrodzę] wasm podwójnie, a zamiast wstydzić się, będziecie śpiewać; dlatego posiądzicie podwójne dziedzictwo z ich działa i w ich ziemi. I będziecie mieć wieczną radość. **8** Ja bowiem, PAN, miluję sąd i nienawidzę grabieży dla całopalenia; dlatego sprawię, by wykonali swoje dzieła w prawdzie i zawrę z nimi wieczne przymierze. **9** Ich potomstwo będzie znane wśród pagan, a ich potomkowie pośród ludów; wszyscy, którzy ich zobaczą, poznają, że są potomstwem błogosławionym przez PANA. **10** Będę się wielce radować w PANU i moja dusza rozraduje się w moim Bogu, bo przyoblek mnie w szaty zbwienia i przyodział mnie w płaszcz sprawiedliwości, jak przyzdrobionego oblubieńca i jak oblubienicę ozdrobioną swoimi klejnotami. **11** Jak ziemia bowiem wydaje swe plony i jak ogród wydaje nasienie, tak Pan BÓG sprawi, że wzejdzie sprawiedliwość i chwała przed wszystkimi narodami.

62 Ze względu na Syjon nie będę milczeć, ze względu na Jerozolimę nie spoczę, dopóki jego sprawiedliwość nie wzejdzie jak blask i jego zbwienie nie zaplonie jak pochodnia. **2** I ujrzą narody twoją,

sprawiedliwość i wszyscy królowie – twoją chwałę. I 8 Powiedział bowiem: Na pewno są moim ludem, nazwą cię nowym imieniem, które usta PANA ustala. 3 synami, którzy mi się nie sprzeniewierzą. I tak stał się I będziesz koroną chwały w ręku PANA i królewskim ich Zbawicielem. 9 We wszelkim ich ucisku i on był diademem w ręce twoego Boga. 4 Nie będą cię więcejuciśni, a Anioł jego oblicza zbawił ich. W swojej zwać Opuszoną ani twoja ziemia nie będzie więcej miłości i litości on ich odkupił. Troszczył się o nich i nazwana Spustoszona. Ale ty będziesz nazywana nosi ich przez wszystkie dni wieków. 10 Ale oni się Chefsiba, a twoja ziemia Beula, bo PAN ma w tobie zbuntowali i zasmucili jego Świętego Ducha. Dlatego upodobanie i twoja ziemia będzie poślubiona. 5 zamienił się w ich wroga i walczył przeciwko nim. Jak bowiem młodzieniec poślubia dziewczę, tak twoi 11 Wówczas wspomniał dawne dni, Mojżesza i jego synowie cię poślubią. I jak oblubieniec raduje się lud, mówiąc: Gdzieś jest ten, który ich wyprowadził z oblubienicy, tak twój Bóg będzie się radować z z morza, z pasterzem swojej trzody? Gdzieś jest ciebie. 6 Na dwóch murach, Jerozolimo, postawiłem ten, który włożył w jego wnętrze swego Świętego stróżów, którzy przez cały dzień i całą noc nigdy nie Ducha? 12 Który prowadził ich prawicą Mojżesza zamkniętą. Wy, którzy wspominacie PANA, nie milczcie; dzięki swemu chwalebnowi ramieniu i rozdzieli wody 7 I nie dajcie mu odpoczynku, dopóki nie utwierdzi przed nimi, aby uczynić sobie wieczne imię? 13 Który i dopóki nie uczyni Jerozolimy chwałą na ziemi. 8 ich przeprowadził przez głębiny, jak konia na pustyni, PAN przysiągł na swoją prawicę i na ramię swojej tak że się nie potknęli? 14 Jak bydło schodzące w mocy: Nie wydam już twojej pszenicy na pokarm dolinę tak Duch PANA spokojnie ich prowadził. Tak twoim wrogom, a synowie cudzoziemców nie będą pić prowadziłeś swój lud, aby uczynić sobie chwalebne twoego wina, przy którym się trudziłaś. 9 Ale ci, którzy imię. 15 Spójrz z nieba i popatrz z przybytku swojej je zgromadzą, będą je spożywać i chwalić PANA; świętości i chwały. Gdzie twoja gorliwości i Twoja wielka a ci, którzy je zbierają, będą je pić w dziedzińcach siła? Gdzie poruszenie twoich uczuć i litości przede mojej świątyni. 10 Przechodźcie, przechodźcie przez mną? Czy powstrzymał [je]? 16 Przecież ty jesteś bramy! Torujcie drogę ludowi; wyrównajcie, wyrównajcie naszym ojcem, bo Abraham nas nie zna, a Izrael gościć; usuwajcie kamienie, podnieście sztandar nas nie uznaje. Ty, PANIE, jesteś naszym ojcem, dla narodów. 11 Oto PAN rozkaże wołać aż po krańce naszym Odkupicielem; twoje imię jest od wieków. 17 ziemi: Powiedzcie córce Syjonu: Oto nadchodzi twój Czemu, PANIE, pozwoliłeś nam zboczyć z twoich dróg Zbawiciel, oto jego zapłata z nim, a jego dzieło i zatwardziłeś nasze serce, abyśmy się ciebie nie przed nim. 12 Twoich synów nazwą Ludem Świętym, Odkupionymi PANA, a ciebie nazwą Poszukiwaną, Miastem Nieopuszczonym.

63 Kim jest ten, który przybywa z Edomu, w farbowanych szatach z Bosry? Ten wspaniały w

swoich szatach, krocący w swojej wielkiej mocy? To ja jestem, który mówię w sprawiedliwości, potężny w wybawieniu. 2 Dlaczego twoja odzież jest czerwona? A twoje szaty jak u tego, który tłoczy w prasie? 3 Sam jeden tłoczyłem prasę i spośród ludu nie było ze mną nikogo. Tłoczyłem go w swoim gniewie i deptałem go w swojej zapalczyni, aż pryskała jego krew na moje szaty, poplamilem całą swą odzież. 4 Dzień pomsty był bowiem w moim sercu, a rok moich Dni odkupionych nadszedł. 5 Rozglądałem się, ale nie było pomocnika, zdumiałem się, że nikogo nie było, i tych, którzy krocząc po dwóch drogach pamiętają zbawienie, a moja zapalczyni – ona mnie podparła. 6 Zdeptałem narody w swoim gniewie, upołem je ustawicznie, [nie krocząc] po tych [drogach], lecz w swojej zapalczyni i uderzyłem o ziemię ich, będziemy zbawieni. 7 My wszyscy jednak jesteśmy mocarzy. 8 Będę wspominać miłosierdzie PANA i jak nieczyści, a wszystkie nasze sprawiedliwości są chwałą PANA za wszystko, co nam PAN wyjaśnił, i jak szata splugawiona; wszyscy opadliśmy jak liść, za wielką dobroć, którą okazał domowi Izraela według nasze nieprawości uniosły nas jak wiatr. 9 I nie swego miłosierdzia i według swojej wielkiej łaskawości.

Obyś rozdarł niebiosa i zstąpił, aby góry

rozplynęły się przed tobą; 2 Jak płonie ogień rożarzony, ogień, który doprowadza wodę do wrzenia, abys oznajmił swoje imię twoim wrogom, tak by narody zadrżały przed tobą; 3 Jak kiedyś, gdy czyniłeś rzeczy przedziwne, których się nie spodziewaliśmy; zstąpiłeś, a góry rozplynęły się przed tobą! 4 Czego od początku świata nie słyszano ani do uszu nie dochodziło, ani oko nie widziało oprócz ciebie samego, Boże, który by odkupionych nadszedł. 5 Wychodzisz bylo pomocnika, naprzeciw radosnego i czyniącego sprawiedliwość, kto by mnie podparł. Dlatego moje ramię przyniosło mi i tobie. Oto się rozgniewałeś, gdyż grzeszyliśmy i tych, którzy krocząc po dwóch drogach pamiętają o tobie. 6 My wszyscy jednak jesteśmy mocarzy, [nie krocząc] po tych [drogach], lecz w swojej zapalczyni i uderzyłem o ziemię ich, będziemy zbawieni. 7 My wszyscy jednak jesteśmy mocarzy, a nasze nieprawości uniosły nas jak wiatr. 8 I nie swego miłosierdzia i według swojej wielkiej łaskawości. 9 Ma nikogo, kto by wzywał twoego imienia i zbudził

się, aby się ciebie chwycić. Zakryłeś bowiem swoje śluby będą się radować, a wy będącie zawstydzeni. oblicze przed nami i sprawiłeś, że niszczecemy z 14 Oto moi śludy będą śpiewać z radości serca, a powodu naszych nieprawości. 8 Ale teraz, PANIE, ty wy będącie krzyczeć z boleści serca i zawodzić jesteś naszym ojcem, my jesteśmy gliną, a ty jesteś z powodu zrozpaczonego ducha. 15 I zostawicie naszym garncarzem; i jesteśmy wszyscy dziełem swoje imię moim wybranym na przekleństwo, gdyż twojej ręki. 9 Nie gniewaj się, PANIE, tak bardzo Pan BÓG zabije was, a swoje sługi nazwie innym i nie pamiętaj o naszych nieprawościach na wieki. imieniem. 16 Ten, który będzie sobie błogosławiał na Oto spójrza, prosimy, my wszyscy jesteśmy twoim ziemii, będzie sobie błogosławiał w Bogu prawdziwym, ludem. 10 Twoje święte miasta zostały obrócone w a kto będzie przysięgał na ziemi, będzie przysięgał pustynię, Syjon jest pustynią, Jerozolima stała się na Boga prawdziwego, bo dawne uciski pojedą w spustoszeniu. 11 Nasz dom, święty i wspaniały, w zapomnienie i będą zakryte przed moimi oczami. 17 którym cię chwalli nasi ojcowie, został spalony w Oto bowiem stworzę nowe niebiosa i nową ziemię i nie ogniu, i wszystkie nasze najkosztowniejsze rzeczy będą wspominane pierwsze rzeczy ani nie przyjdą na leżą w gruzach. 12 Czy wobec tego powstrzymasz się, PANIE? Czy będziesz milczeć i tak bardzo nas trapić?

65 Objawiłem się tym, którzy o mnie nie pytali, zostałem znaleziony przez tych, którzy mnie nie szukali. Do narodu, który się nie nazywał moim imieniem, mówiłem: Oto jestem, oto jestem. 2 Cały dzień wyciągałem swoje ręce do ludu buntowniczego, który kroczy drogą niedobra, za własnymi myślami; 3 Do ludu, który stale i zuchwale pobudza mnie do gniewu, składając ofiary w ogrodach i pałac kadzidło na cegłach; 4 Który przesiaduje na grobach i nocuje przy swoich bożkach, który je mięso wieprzowe, a obrzydliwa polewka [jest] w jego naczyniach; 5 I mówię: Odsuń się, nie zbliżaj się do mnie, bo jestem świętym od ciebie. On jest dymem w moich nozdrzach i ogniem płonącym przez cały dzień. 6 Oto zapisano to przede mną. Nie zamilknę, ale oddam i odpłacię im w zanadrzu; 7 Za wasze nieprawości i nieprawości waszych ojców, mówi PAN, którzy palili kadzidło na górnach i hańbili mnie na pagórkach; dlatego wymierzę im w zanadrze za ich dawne czyny. 8 Tak mówi PAN: Jak wtedy, gdy znajduje się wino w kiści i mówi się: Nie psuj go, bo w nim jest błogosławieństwo, tak i ja uczynię przez wzgląd na moje sługi – nie zniszczę ich wszystkich. 9 Bo wywiodę z Jakuba potomstwo, a z Judy dziedzica moich górn. Moi wybrani posiadą je i moi śludy będą tam mieszkać. 10 A Szaron stanie się pastwiskiem dla owiec, a dolina Akor legowiskiem dla wołów – to dla mojego ludu, który mnie szukał. 11 Ale was, którzy opuściliście PANA, którzy zapominacie o mojej świętej górze, którzy zastawiacie stół dla tego wojska i składacie ofiary z płynów temu mnóstwu; 12 Was przeznaczę pod miecz i wy wszyscy schylicie się na rzeź, ponieważ woałem, a nie odezwaliście się, mówiłem, a nie słyszeliście, ale czyniliście to, co złe w moich oczach, i wybraliście to, co mi się nie podobało. 13 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto moi śludy będą jeść, a wy będącie głodni. Oto moi śludy będą pić, a wy będącie spragnieni. Oto moi

sludy będą się radować, a wy będącie zawstydzeni. oblicze przed nami i sprawiłeś, że niszczecemy z 14 Oto moi śludy będą śpiewać z radości serca, a powodu naszych nieprawości. 8 Ale teraz, PANIE, ty wy będącie krzyczeć z boleści serca i zawodzić jesteś naszym ojcem, my jesteśmy gliną, a ty jesteś z powodu zrozpaczonego ducha. 15 I zostawicie naszym garncarzem; i jesteśmy dziełem swoje imię moim wybranym na przekleństwo, gdyż twojej ręki. 9 Nie gniewaj się, PANIE, tak bardzo Pan BÓG zabije was, a swoje sługi nazwie innym i nie pamiętać o naszych nieprawościach na wieki. imieniem. 16 Ten, który będzie sobie błogosławiał na Oto spójrza, prosimy, my wszyscy jesteśmy twoim ziemii, będzie sobie błogosławiał w Bogu prawdziwym, ludem. 10 Twoje święte miasta zostały obrócone w a kto będzie przysięgał na ziemi, będzie przysięgał pustynię, Syjon jest pustynią, Jerozolima stała się na Boga prawdziwego, bo dawne uciski pojedą w spustoszeniu. 11 Nasz dom, święty i wspaniały, w zapomnienie i będą zakryte przed moimi oczami. 17 którym cię chwalli nasi ojcowie, został spalony w Oto bowiem stworzę nowe niebiosa i nową ziemię i nie ogniu, i wszystkie nasze najkosztowniejsze rzeczy będą wspominane pierwsze rzeczy ani nie przyjdą na leżą w gruzach. 12 Czy wobec tego powstrzymasz się, PANIE? Czy będziesz milczeć i tak bardzo nas trapić?

66 Lecz weselcie się i radujcie na wieki wieków z tego, co ja stworzę, bo oto stworzę Jerozolimę radością i jej lud weselem. 19 I będę się radować z powodu Jerozolimy i weselić z powodu mojego ludu, a nie będzie już słyszać w nim głosu płaczu ani narzekania. 20 Nie będzie tam już ani niemowlęcia [żyjącego] tylko kilka dni, ani starca, który by nie dożył swoich dni, bo dziecko umrze jako stuletni, ale grzesznik, choćby miał i sto lat, będzie przeklety. 21 Pobuduję też domy i będą w nich mieszkać, zasadzą winnice i będą jeść z nich owoce. 22 Nie będą budować, by ktoś inny tam mieszkał, nie będą sadzić, by ktoś inny jadł, bo dni mojego ludu będą jak dni drzewa i moi wybrani długo będą korzystać z dzieła swoich rąk. 23 Nie będą trudzić się na próżno ani rodzić, aby się bać, gdyż są potomstwem błogosławionym przez PANA, oni i ich potomkowie wraz z nimi. 24 I będzie tak, że zanim zawałają, ja się odezwę, gdy jeszcze będą mówić, ja wysłucham. 25 Wilk z barankiem paść się będą razem, lew jak wół będzie jeść słomy i proch będzie pokarmem węża. Nie będą szkodzić ani niszczyć na całej mojej świętej górze, mówi PAN.

słowo. Wasi bracia, którzy was nienawidzą, którzy nowiu do nowiu księżyca i od szabatu do szabatu wypędzają was ze względu na moje imię, mówią: Niech przychodzić będzie wszelkie ciało, aby oddać poklon PAN pokaże swoją chwałę. Ukaże się jednak dla waszej przede mną, mówi PAN. 24 I gdy wyjdą, zobaczą radości, a oni będą zawszydzieni. 6 Odgłos zgłęku trupy ludzi, którzy wystąpili przeciwko mnie. Ich robak z miasta, głos ze świątyni, głos PANA oddającego bowiem nie zdechnie i ich ogień nie zgaśnie, i będą zapłacić swoim wrogom. 7 Zanim odczuła bóle porodu, obrzydliwością dla wszelkiego ciała.

urodziła, zanim ogarnął ją ból, urodziła chłopca. 8 Kto słyszał o czymś takim? Kto widział coś podobnego? Czy ziemia może urodzić w jednym dniu? Czy naród rodzi się od razu? Ale Syjon ledwie zaczął odczuwać bóle, a już urodził swoich synów. 9 Czyżbym ja, który otwieram łono, nie doprowadził do rodzenia? – mówi PAN. Czyżbym ja, który doprowadzam do rodzenia, zamknął [łono]? – mówi twój Bóg. 10 Weselcie się z Jerozolimą i radujcie się z nią wszyscy, którzy ją milujecie. Cieszcie się z nią wielce wszyscy, którzy nad nią płaczecie; 11 Aby ssać do syta z piersi jej pociech; abyście ssali i rozkoszowali się pełnią jej chwały. 12 Tak bowiem mówi PAN: Oto skieruję do niej pokój jak rzekę i chwałę narodów jak strumień wezbrany. Wtedy będącie ssąć, będącie noszeni na rękach i pieszczeni na kolanach. 13 Jak tego, którego pociesza matka, tak ja was będę pocieszał; i tak w Jerozolimie doznacie pociechy. 14 Ujrzyście to i rozradujecie się wasze serce, a wasze kości zakwitną jak trawa. I będzie rozpoznana ręka PANA wobec jego slug, a jego gniew – wobec jego wrogów. 15 Oto bowiem PAN przyjdzie w ogniu, a jego rydwany będą jak wicher, by wylać zapalczystość swego gniewu i [ukazać] swoją grozę w plomieniu ognia; 16 Gdyż PAN będzie sądził ogniem i mieczem wszelkie ciało, a wielu będzie pobitych przez PANA. 17 I ci, którzy się uświęcą i oczyszczą w środku ogrodów, jeden za drugim, którzy jedząmięso wieprzowe oraz inną obrzydliwość, a także myszy, wszyscy razem zginą – mówi PAN. 18 Ja znam bowiem ich uczynki i myśli. I przyjdzie czas, że zgromadzę wszystkie narody i języki, a one przyjdą i ujrzą moją chwałę. 19 I ustanowię wśród nich znak i wyśle ocalałych spośród nich do narodów do Tarszisz, Pul i Lud, a tych, którzy naciągają łuk – do Tubala i Jawan, do wysp dalekich, które nic o mnie nie słyszały i nie widziały mojej chwały; i będą głosić moją chwałę wśród narodów. 20 I przyprowadzą wszystkich waszych braci jako dar dla PANA ze wszystkich narodów, na koniach, na rydwanych, w lektykach, na mułach i na wielbłądach, na moją świętą górę, do Jerozolimy, mówi PAN, tak jak synowie Izraela przynoszą dar w czystym naczyniu do domu PANA. 21 I z nich także wezmę sobie kapelanów i Lewitów, mówi PAN. 22 Jak bowiem to nowe niebo i ta nowa ziemia, które ja uczynię, będą trwać przede mną, mówi PAN, tak będzie trwać wasze potomstwo i wasze imię. 23 I stanie się tak, że od

Jeremiasza

1 Słowa Jeremiasza, syna Chilkiasza, z [rodu] kapłanów, którzy [byli] w Anatot, w ziemi Beniamina; **2** Do którego doszło słowo PANA za dni Jozjasza, syna Amona, króla Judy, w trzynastym roku jego panowania. **3** Doszło także za dni Joakima, syna Jozjasza, króla Judy, aż do końca jedenastego roku Sedekiasza, syna Jozjasza, króla Judy, aż do uprowadzenia do niewoli [mieszkańców] Jerozolimy w piątym miesiącu; **4** Doszło do mnie słowo PANA mówiące: **5** Zanim ukształtowałem cię w łonie, znałem cię, zanim wyszedłeś z łona, uswietniłem cię i ustanowiłem prorkiem dla narodów. **6** Wtedy powiedziałem: Ach, Panie BOŻE! Oto nie umiem mówić, bo jestem dzieckiem. **7** Ale PAN powiedział do mnie: Nie mów: Jestem dzieckiem. Pójdziesz bowiem, do kogokolwiek cię pośle, i będziesz mówił, cokolwiek ci rozkażę. **8** Nie bój się ich twarzy, bo ja [jestem] z tobą, aby cię wybawić, mówi PAN. **9** Wtedy PAN wyciągnął swoją rękę i dotknął moich ust. I powiedział do mnie PAN: Oto wkładam moje słowa do twoich ust. **10** Patrz, dziś ustanawiam cię nad narodami i królestwami, abyś wykorzeniał, burzył, wytraçał i niszczył, byś budował i sadził. **11** Potem doszło do mnie słowo PANA mówiące: Co widzisz, Jeremiaszu? I odpowiedziałem: Widzę gałązkę migdałowca. **12** I PAN powiedział do mnie: Dobrze widzisz. Ja bowiem przypiesząm swoje słowo, aby je wykonać. **13** Ponownie doszło do mnie słowo PANA mówiące: Co widzisz? Odpowiedziałem: Widzę wrzący kocioł, a jego przednia strona [skierowana jest] ku północy. **14** I PAN powiedział do mnie: Od północy spadnie nieszcześć na wszystkich mieszkańców tej ziemi; **15** Bo oto zwolam wszystkie rody z królestw północnych, mówi PAN, i przyjdą, a każdy z nich ustawi swój tron u wejścia do bram Jerozolimy, przeciw wszystkim jej murom i przeciw miastom Judy. **16** I ogłoszę przeciwko nim moje sądy za całą ich niegodziwość: [przeciwko] tym, którzy mnie opuścili, palili kadzidło innym bogom i oddali pokłon dielom swoich rąk. **17** Dlatego ty przepaszą swoje biodra, wstań i mów do nich wszystko, co ci nakazuję. Nie bój się ich twarzy, bym cię nie napuścił lękiem przed nimi. **18** Oto bowiem ustanawiam cię dziś miastem obronnym, żelazną kolumną i murem spiżowym przeciwko całej tej ziemi, przeciwko królom Judy, ich książetom, ich kapłanom i ludowi tej ziemi. **19** I będą walczyć przeciwko tobie, ale cię nie przemoga, bo ja jestem z tobą, mówi PAN, aby cię wybawić.

2 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Idź i wołaj do uszu Jerozolimy tymi słowy: Tak mówi PAN: Wspominam cię, życzliwość twojej młodości

[i] miłość twojego narzeczeństwa, gdy chodziłaś za mną na pustyni, w ziemi nieobsiewanej. **3** Izrael [był] świętością dla PANA [i] pierwocinami jego plonu. Wszyscy, którzy go pożerali, ściągali na siebie winę, spadało na nich nieszcześć, mówi PAN. **4** Słuchajcie słowa PANA, domu Jakuba, i wszystkie rody domu Izraela! **5** Tak mówi PAN: Jaka nieprawość znaleźli we mnie wasi ojcowie, że oddali się ode mnie, poszli za marnością i stali się próżni? **6** I nie pytali: Gdzie [jest] PAN, który nas wyprowadził z ziemi Egiptu, który nas prowadził przez pustkowie, przez ziemie pustą i pełną rozpadlin, przez ziemie suszy i cienia śmierci, przez ziemie, po której nikt nie chodził i gdzie żaden człowiek nie mieszkał? **7** Ja was wprowadziłem do ziemi obfitej, abyście spożywali jej owoce i dobra, lecz gdy weszliście, splugawiliście moją ziemię i moje dziedzictwo uczyniliście obrzydliwością. **8** Kapłani nie pytali: Gdzie [jest] PAN? Ci, którzy zajmowali się prawem, nie poznali mnie. Pasterze odstąpili ode mnie i prorocy prorokowali przez Baala, i chodzili za bezużytecznymi rzeczami. **9** Dlatego będę wiódł spór z wami, mówi PAN, i z synami waszych synów będę się spierać. **10** Przejździe bowiem na wyspy Kittim i zobacczę; poślijcie do Kedaru i rozwieźcie dokładnie, przypatrzyście się, czy zdarzyło się coś podobnego: **11** Czy [jakisi] naród zmienił [swoich] bogów, choć ci nie [sa] bogami? Ale mój lud zamienił swoją chwałę na to, co jest nieużyteczne. **12** Zdumiejcie się nad tym, niebiosa, ulejnijcie i bardzo się zatrwoźcie, mówi PAN; **13** Bo mój lud popełnił podwójne зло: opuścił mnie, źródło żywych wód, i wykopał sobie cysterny, cysterny popękane, które nie mogą utrzymać wody. **14** Czy Izrael [jest] sługą lub [niewolnikiem] z urodzenia? Czemu więc stał się łupem? **15** Lwięta ryczą na niego i wydają swój głos, i zamieniają jego ziemię w pustynię; jego miasta są spalone, pozbawione mieszkańców. **16** Ponadto synowie Nof i Tachpanes starli czubek twojej głowy. **17** Czy nie sprawiłeś tego sam sobie, opuszczając PANA, swego Boga, kiedy prowadził cię drogą? **18** A teraz, po co ci drogi Egiptu – by pić wodę z Nilu? Albo po co ci drogi Asyrii – by pić wodę z [jej] rzeki? **19** Twoja niegodziwość ukarze cię i twoje odstępstwo cię skarci. Dlatego poznaj i zobacz, że rzeczą złą i gorzką jest to, że opuścisłeś PANA, swego Boga, i że nie ma w tobie mojej bojaźni, mówi Pan, BÓG zastępów. **20** Dawno bowiem złamałem twoje jarzmo i rozerwałem twoje więzy, i mówiłaś: Nie będę służyła [bożkom]; a przecież tułałaś się na każdym wysokim pagórkiku i pod każdym zielonym drzewem jak nierządnicą! **21** A ja cię zasadziłem [jako] wyborną winorośl, nasienie zupełnie prawdziwe. Jakże więc zmieniłaś mi się w zwydrodniale pędy dzikiej winorośli?

22 Bo choćbyś mocno się obmyła, [i] saletra, i mydłem, pustyni, i splugawiła ziemię swoim nierządem i swą to [jednak] twoja nieprawość pozostanie widoczna niegodziwością. 3 I dlatego deszcze jesienne zostały przede mną, mówi Pan BÓG. 23 Jak możesz mówić: wstrzymane, i nie było deszczu wiosennego, lecz nadal Nie jestem splugawiona, za Baalam nie chodziłam? masz czoło nierządnicy i nie chcesz się wstydzić. 4 Spójrz na swą drogę w tej dolinie, zobacz, co uczyniłaś, Czy teraz nie będziesz wołać do mnie: Mój ojcze! Ty chyba wielbłądzico wikkajaca swoje drogi; 24 Dzika jesteś wodzem mojej młodości? 5 Czy [Bóg] będzie się osłico, przywykła do pustyni, która łapczywie chwytała gniewał na wieki? Czy zachowa [gniew] na zawsze? powietrze w swej namiętności. Któż powstrzyma jej [Tak] oto mówiła i czyniła zło, ile [tylko] mogłaś. 6 żądę? Wszyscy, którzy jej szukają, nie będą się Wtedy PAN powiedział do mnie za dni króla Jozasza: trudzić, znajdą ją w jej miesiącu. 25 Uważaj na swoją Czy widziałeś, co uczyniła odstępczyni Izrael? Chodziła nogę, aby nie była bosa, i swoje gardło – by nie na każdą wysoką górę i pod każde zielone drzewo i tam pragnęło. Lecz ty mówisz: Na próżno; nie uczyniła uprawiała nierząd. 7 I powiedziałem po tym wszystkim, [tego], bo rozkochała się w obcych i pójdę za nimi. co uczyniła: Powróć do mnie. Lecz nie powróciła. A 26 Jak złodziej wstydzi się, kiedy go schwytają, tak widziała to jej zdradliwa siostra Juda. 8 I widziałem, wstydzi się dom Izraela, jego królowie i książęta, jego gdy z powodu nierządu odstępczyni Izrael oddaliły ją kapłani i prorocy; 27 Którzy mówią do drewna: Ty jesteś i dałem jej list rozwodowy, jednak jej zdradliwa siostra moim ojcem, a do kamienia: Ty mnie zrodziłeś. Obróciły Juda nie ulekła się, lecz poszła i również uprawiała się bowiem do mnie plecami, a nie twarzą. Ale w nierząd. 9 I przez swój haniebny nierząd zbezczeszczała czasie swojej niedoli powiedzą: Powstań i wybaw nas! ziemię, i cudzołożyła z kamieniem i drewnem. 10 28 A gdzie są twoi bogowie, których sobie uczyniła? Mimo tego wszystkiego jej zdradliwa siostra Juda nie Niech powstana, jeśli cię mogą wybawić w czasie powróciła do mnie całym sercem, lecz pozornie, mówi twojej niedoli, bo ile dwóch miast, tyle jest dwóch PAN. 11 Dlatego PAN powiedział do mnie: Odstępczyni bogów, Judo! 29 Czemu chcecie się ze mną spierać? Izrael okazała się sprawiedliwsza niż zdradliwa Juda. Wy wszyscy odstąpiłeśście ode mnie, mówi PAN. 30 Na 12 Idź i głoś te słowa ku północy, i mów: Wróć, próżno bilem waszych synów, nie przyjęli pocuczenia. odstępczyni Izrael, mówi PAN, [a] nie wybuchnie na Wasz własny miecz pożarł waszych proroków, jak was mój gniew. Ja bowiem jestem milosierny, mówi niszczący lew. 31 Pokolenie, rozważaj słowa PANA. PAN, i nie chowam [gniewu] na wieki. 13 Tylko uznaj Czy byłem pustynią dla Izraela albo ziemią ciemności? swoją nieprawość, że odstąpiła od PANA, swego Czemu mój lud mówi: My panujemy, już nie przyjdziemy Boga, i biegała swoimi drogami do obcych pod każde do ciebie? 32 Czy panna zapomina o swoich ozdobach zielone drzewo, a mojego głosu nie słuchaliście, mówi albo oblubienica o swoich klejnotach? Ale mój lud PAN. 14 Nawrócie się, synowie odstępczy, mówi zapomniał o mnie od dni niezliczonych. 33 Czemu PAN, bo ja jestem waszym małżonkiem i przyjmę was przyzadbiasz swoją drogę w poszukiwaniu miłości? po jednym z miasta i po dwóch z każdego rodu i Przecież nauczyłaś inne nierządnic swoich złych dróg. zaprowadzę was do Syjonu; 15 I dam wam pasterzy 34 Ponadto na brzegach dwóch [szat] znajduje się krew według mego serca, i będą was paść umiejętnie i dusz ubogich [i] niewinnych. Nie znalazłem tego z roztrąbnie. 16 A gdy się rozmnożycie i rozpleniecie w tej trudnością, lecz widać na wszystkich dwóch [brzegach]. ziemi w tych dniach, mówi PAN, już nie będą mówić: 35 Lecz mówisz: Ponieważ jestem niewinna, na pewno Arka przymierza PANA. Nikomu nie przyjdzie [to] na jego gniew odwrócić się ode mnie. Oto będę cię sądzić myśl. Nie wspomną o niej ani nie odwiedzą jej, ani za to, że mówisz: Nie zgrzeszyłam. 36 Czemu tak już nie uczynią jejową. 17 W tym czasie Jerozolima ganiasz, zmieniając swoje drogi? Będziesz pohańbiona będzie nazwana tronem PANA, a wszystkie narody przez Egipt, jak byłaś pohańbiona przez Asyrię. 37 I zgromadzą się u niej, u imienia PANA, w Jerozolimie, i stamtąd wyjdzieś z rękami na głowie, bo PAN odrzucił już nie będą postępować według uporu swego złego tych, którym zaufałaś, a nie powiedzie ci się z nimi.

3 Jest powiedziane: Jeśli mąż oddali swoją żonę, a ona odeszle od niego i stanie się [żona] innego – czy on jeszcze do niej wróci? Czy ta ziemia nie byłaby wielce splugawiona? Ale ty uprawiałaś nierząd z wieloma kochankami. Powróć jednak do mnie, mówi PAN. 2 Podnieś swoje oczy na wyzyny i sprawdź, czy jest miejsce, gdzie nie uprawiałaś nierządu. Przy drogach siadałaś dla nich, jak Arab na

Izraela i przybędą razem z ziemią północnej do ziemi, którą dałem w dziedzictwo waszym ojcom. 19 Ja zaś powiedziałem [sobie]: Jakże miałbym cię zaliczyć do synów i dać ci ziemię rozkoszną, piękne dziedzictwo zastępów narodów? Chyba że będziesz do mnie wołać: Mój ojcze! I nie odwróciś się ode mnie. 20 Ponieważ [jak] żona sprzeniewierza się swemu mężowi, tak mi się sprzeniewierzyłeś, domu Izraela, mówi PAN. 21

Głos się rozlega na wyżynach, błągajny płacz synów dłucho będą trwać w tobie twoje niegodziwe myśli? Izraela, bo wypaczyli swe drogi i zapomnieli o PANU, 15 Glos bowiem opowiada od strony Dan i z góry swym Bogu. 22 Nawróćcie się, odstępcy synowie, [a] Efraim ogłasza kłęskę. 16 Przypominajcie narodom: uleczę wasze odstępstwa. Oto przychodzimy do ciebie, Oto ogłaszajcie Jerozolimie, że stróże nadciągają z bo ty jesteś PANEM, naszym Bogiem. 23 Zaprawdę dalekiej ziemi i wznoszą swój głos przeciwko miastom z ludna jest [nadzieja] w pagórkach i mnóstwie góra. Judy. 17 Jak stróże pół otoczą ją dokola, bo zbruntowała Zaprawdę w PANU, naszym Bogu, [jest] zbawienie się przeciwko mnie, mówi PAN. 18 Twoja droga i twoje Izraela. 24 Od naszej młodości bowiem ta hańba uczynki sprowadziły to na ciebie; twoja niegodziwość pożerała pracę naszych ojców, ich trzody i stada, ich [sprawia], że jest to gorzkie [i] że przenika aż do twoego synów i córki. 25 Leżymy w swojej hańbie i nasz wstęp do przekrywa, bo grzeszyliśmy przeciwko PANU, bolesci do samego serca! Twoży się we mnie moje swemu Bogu, my i nasi ojcowie, od swojej młodości serce, nie mogę milczeć, bo usłyszałaś, moja duszo, aż do dziś, i nie usłuchaliśmy głosu PANA, naszego głos trąby [i] okrzyk wojenny. 20 Kłęska za kłęską Boga.

4 Jeśli chcesz powrócić, Izraelu, mówi PAN, to wróć do mnie. A jeśli usuniesz swoje obrzydliwości przed mego oblicza, to już nie będziesz się tułał. 21 przysiagniesz: Jak żyje PAN w prawdzie, w sądzie i w sprawiedliwości. Wtedy narody będą sobie błogosławić w nim i w nim będą się chlubić. 3 Tak bowiem mówi PAN do mężczyzn z Judy i Jerozolimy: Przeorcie swoje ugory, a nie siejcie między cierniem; 4 Obrzeźcie się dla PANA i usuńcie napletki waszych serc, Judejczycy i mieszkańców Jerozolimy, aby moja zapalczystość nie wybuchała jak ogień i nie paliła się tak, że nikt nie zdoła jej zgasić z powodu zła waszych uczynków. 5 Opowiadajcie w Judzie, ogłaszajcie w Jerozolimie i mówcie: Dmijcie w trąbę w [całej] ziemi; wołajcie, zgromadźcie się i mówcie: Zbierzcie się i wejdźmy do miast warownych. 6 Podnieście sztandar w kierunku Syjonu, uciekajcie, nie zastanawiajcie się. Sprowadzam bowiem nieszczęście od północy i wielkie zniszczenie. 7 Lew wyszedł ze swojej jaskini, niszczyciel narodów wyruszył, wyszedł ze swego miejsca, aby zamienić twoją ziemię w pustkowie, a twoje miasta zostaną zburzone i pozbawione mieszkańców. 8 Dlatego przepaszcie się worami, lamentujcie i zawódźcie, bo nie odwróciła się od nas zapalczystość gniewu PANA. 9 I stanie się w owym dniu, mówi PAN, że zginie serce króla i serce książąt, a zdumieją się kapłani i prorocy dziwić się będą. 10 I powiedziałem: Ach, Panie BOŻE! Naprawdę bardzo zawiodłeś ten lud i Jerozolimę, mówiąc: Będziecie mieć pokój! A tymczasem miecz przeniknął nas aż do duszy. 11 W owym czasie będzie się mówić do tego ludu i do Jerozolimy: Gorący wiatr wyżynny z pustyni [idzie] prosto na mój lud, [lecz] nie po to, by go przewiać czy oczyścić. 12 Wiatr silniejszy niż oni przyjdzie do mnie; teraz ja też wydam na nich wyrok. 13 Oto nadciągnie jak obłoki, a jego rydwany jak wicher, jego konie są szybsze niż orły. Biada nam, bo jesteśmy spustoszeni. 14 Obmyj z nieprawości swoje serce, Jerozolimo, abyś została wybawiona. Jak Efraim ogłasza kłęskę. 16 Przypominajcie narodom: zobaczcie, szukajcie po jej ulicach, czy znajdzicie człowieka, kogoś, kto by wymierzał [sprawiedliwy] sąd [i] szukał prawdy, a przebaczę jej. 2 Ale choć mówią: Jak żyje PAN, to [przecież] przysięgają fałszywie. 3 PANIE, czy twoje oczy nie [są zwrócone] ku prawdzie? Bileś ich, ale oni nie czują bólu; obróciłeś ich wniwez, [mówiąc]: Biada mi teraz, bo moja dusza omdlewa z powodu morderców.

5 Przebiegnijcie ulice Jerozolimy, wpatrujcie się w kobiety, udrękę jakby rodzącej po raz pierwszy, głos córki Syjonu, która lamentuje i wyciąga swe ręce, [mówiąc]: Biada mi teraz, bo moja dusza omdlewa z powodu morderców.

twardszymi od skały, nie chcą się nawrócić. 4 Wtedy swoim sercu: Bójmy się PANA, naszego Boga, który powiedziałem: Naprawdę oni są nędzni i głupio daje deszcz jesienny i wiosenny w swoim czasie; postępują. Nie znają bowiem drogi PANA ani sądu [który] zapewnia nam ustalone tygodnie żniwa. 5 [Ale] swego Boga. 5 Pójdę do wielkich i będę mówił do nich, to wasze nieprawości to odwróciły, a wasze grzechy bo oni znają drogę PANA i sąd swego Boga. Lecz oni wstrzymały was to dobro. 6 Wśród mego ludu bowiem również złamali jarzmo, zerwali więzy. 6 Dlatego zabije znajdują się niegodziwcy, [którzy] czynią jak [łowcy], ich lew z lasu, wilk wieczorny wygubi ich, lampart rozcinają sieci, zastawiają sidła, łapią ludzi. 7 Jak będzie czyhać przy nich miastach. Ktokolwiek z nich klatka pełna jest ptaków, tak ich domy pełne są zdrady. wyjdzie, zostanie rozszarpany. Rozmnożyły się bowiem Dlatego stali się wielcy i bogaci. 8 Otyli i rozaśnieli się, ich przestępstwa i wzmagły ich odstępstwa. 7 Dlaczego [innych] przewyższają swoją nieprawością. Nie sądzą miałbym ci to przebaczyć? Twoi synowie opuścili mnie sprawy, nawet sprawy sierot; jednak powodzi się im, i przysięgają na tych, którzy nie są bogami. Jak tylko chociaż nie bronią sprawy ubogiego. 9 Czyż za to ich nakarmilem, zaraz cudzołyżyi i tłumnie zbierali się nie powiniensem [ich] nawiedzić? – mówi PAN. Czy w domu nierządnicy. 8 Gdy wstają rano, są jak konie nad takim narodem moja dusza ma się nie mścić? 10 Rzecz przedziwna i straszna dzieje się w tej ziemi: 9 Czyż za to nie powiniensem ich nawiedzić? – mówi PAN. Czy nad takim narodem moja dusza ma się nie ich ręce, a mój lud to kocha. Cóż uczynicie, kiedy zemścić? 10 Wstąpcie na jej mury i niszczcie, lecz nadajdzie koniec?

nie niszczcie doszczętnie. Usuńcie filary jej murów, gdyż nie są od PANA. 11 Bo dom Izraela i dom Judy zupełnie mi się sprzeniewierzyły, mówi PAN. 12 Zaparły się PANA i powiedziały: Nie tak, nie spadnie na nas nic zlego, nie doznamy miecza ani głodu. 13 A prorocy przeminią z wiatrem, nie ma w nich żadnego słowa [Bożego]. Tak im się właśnie stanie. 14 Dlatego tak mówi PAN, Bóg zastępów: Ponieważ tak mówiliście, oto uczynię moje słowa w twoich ustach ogniem, a ten lud drewnem i pożre ich. 15 Oto sprowadzę na was, domu Izraela, naród z daleka, mówi PAN. Naród mocny, naród starożytny, naród, którego języka nie znasz ani nie rozumiesz, co mówi. 16 Jego kołczan jest jak grób otwarty, wszyscy są wojownikami. 17 Pochloną twój plon i twój chleb, pochloną twoich synów i twoje córki. Pochloną twoje trzody i stada, pochloną twoją winorośl i twoje drzewa figowe, a twoje miasta warowne, w których pokładasz ufność, zniszczą mieczem. 18 Lecz w tych dniach, mówi PAN, nie zniszczę was doszczętnie. 19 Gdy bowiem powiecie: Za co PAN, nasz Bóg, uczynił nam to wszystko? Wtedy im odpowiesz: Jak wy mnie opuściliście i slużyliście obcym bogom w swojej ziemi, tak będziecie służyć cudzoziemcom w nie swojej ziemi. 20 Głoście to w domu Jakuba, a rozglaszajcie to w Judzie, mówiąc: 21 Słuchaj tego teraz, ludu głupi i bezrozumny, wy, którzy macie oczy, a nie widzicie, którzy macie uszy, a nie słyszycie. 22 Czy mnie nie będziecie się bać? – mówi PAN. Czy nie będziecie się lękać mnie, który położyłem piasek jako granicę morza mocą wieczystej ustawy, a ono jej nie przekroczy. Choćby fale się burzyły, jednak nie przemoga; choćby huczały, jednak nie przeskoczą go. 23 Ale ten lud ma serce krańborne i buntownicze; odstąpił [ode mnie] i odszedł. 24 I nie powiedzieli w

6 Synowie Beniamina, zgromadźcie się, by uciekać z Jerozolimy, zadrzmiście w trąbę w Tekoa, wznieście znak nad Bet-Kerem. Z północy bowiem nadchodzi nieszczęście i wielkie zniszczenie. 2 Przyrównałem córkę Syjonu do pięknej, rozkosznej [panny]; 3 Do niej przyjdą pasterze wraz ze swymi trzodami; rozbiją naprzeciwko niej namioty dokola, każdy będzie pasać w swoim miejscu. 4 Ogłoście przeciwko niej wojnę, wstącie, wyruszymy w południe. Biada nam, bo dzień się kończy, bo wydłużają się cienie wieczorne! 5 Wstąńcie, wtargniemy w nocy i zburzmy jej pałace. 6 Tak bowiem mówi PAN zastępów: Narąbcie drzewa i usypcie wał przeciw Jerozolimie. Jest to miasto, które ma być ukarane; pośrodku niej [jest] całkowity ucisk. 7 Jak źródło wylewa swe wody, tak ona wylewa swoją niegodziwość. Słuchać w niej ucisk i spustoszenie, [mam] przed sobą nieustannie cierpienie i bicie. 8 Przymij upomnienie, Jerozolimo, aby moja dusza nie odstąpiła od ciebie, bym cię nie zamienił w pustkowie, ziemię bez ludu. 9 Tak mówi PAN zastępów: Wyzbierają reszkę Izraela aż do grona, jak winorośl. Sięgaj swoją ręką do kosza, jak zbieracz. 10 Do kogo będę mówić i kogo ostrzegę, aby słyszeli? Oto ich uszy są nieobrzędzane, tak że nie mogą słuchać. Oto słowo PANA uważają za hańbę i nie mają w nim upodobania. 11 Dlatego jestem pełen zapalczliwości PANA, zamęczam się, aby [ja] powstrzymać. Wyleję ją, zarówno na dzieci na ulicy, [jak] i na gromadę młodzieńców, gdyż będą pojmani – mąż z żoną, starzec z podeszłym w wieku. 12 Ich domy przypadną innym, także ich pola i żony, gdyż wyciągnę swoją rękę na mieszkańców tej ziemi, mówi PAN; 13 Gdyż od najmniejszego z nich aż do największego – wszyscy oddani są chciwości i od proroka aż do kapłana –

wszyscy popełniają oszustwo. **14** I leczą rany córki przybysza, sieroty i wdowy, nie rozlejcie krwi niewinnej mego ludu [tylko] powierzchniowie, mówiąc: Pokój, w tym miejscu i za innymi bogami nie pójdzicie na pokój! Ale nie ma pokoju. **15** Czy zawstydzili się, że swoje nieszczęście; **7** Wtedy sprawię, że będziecie popełnić obrzydliwość? Bynajmniej, wcale nie wstydzili się ani nie potrafili rumieńić. Dlatego upadną wśród tych, którzy mają upać. W czasie gdy ich nawiedzę, nadzieję w słowach klamliwych, które nie pomogą, **9** upadną, mówi PAN. **16** Tak mówi PAN: Stancie na drogach, spójrzcie i pytajcie o stare ścieżki, gdzie jest ta dobra droga – i idźcie nią, a znajdziecie odpoczynek dla waszej duszy. Lecz powiedzieli: Nie pójdziemy. **17** I stawać przede mną, w tym domu, który nazwany ustanowiłem nad wami stróżów, [mówiąc]: Słuchajcie Czy będziecie kraść, zabijać, cudzołyżyć, przysięgać fałszywie, palić kadzidło Baalowi, iść za innymi bogami, **18** Dlatego słuchajcie, narody; poznaj, o zgromadzenie, co się wśród nich dzieje. **19** Słuchaj, ziemio! Oto waszych oczach jaskinia zbójców? Oto ja to widzę, sprowadzę nieszczęście na ten lud – owoc jego myśli, mówi PAN. **20** Ale idźcie teraz do mojego miejsca, gdyż nie słuchał moich słów ani mego prawa, ale je które było w Szilo, gdzie kiedyś ustanowiłem przybytek odrzucił. **21** Na cóż mi kadzidło z Szeby i cynamon dla mego imienia, i zobaczcie, co z nim zrobiłem ze wonny i wyborny z dalekiej ziemii? Wasze całopalenia względem na niegodzisko mego ludu Izraela. **13** A nie są [dla mnie] przyjemne i wasze ofiary nie podobają, teraz, ponieważ popełniliście te wszystkie czyny, mówi mi się. **22** Dlatego tak mówi PAN: Oto kładę przed tym PAN, a ja nieustannie mówię do was z wczesnym ludem przeskody, o które potykać się będą ojcowie wstawaniem, a wy nie słuchaliście; wołałem do was, wraz z synami; sąsiad i jego przyjaciel zginą. **23** Tak a nie odpowiadaliście; **14** Uczynię temu domowi, mówi PAN: Oto nadciagnie lud z ziemi północnej, wielki który jest nazwany moim imieniem, w którym wy naród powstanie z krańców ziemi. **24** Łuk i włócznię pokładacie ufność, oraz [temu] miejscu, które dałem trzymają, są okrutni i bezlitośni. Ich głos huczy jak was i waszym ojcom, jak uczyniłem Szilo. **15** I odrzucę morze i na koniach jeżdżą, gotowi jak jeden mąż was przed swego oblicza, jak odrzuciłem waszych do walki przeciwko tobie, o córko Syjonu! **24** Gdy braci – całe potomstwo Efraima. **16** Ty więc nie módl się o nich, nasze ręce osłabły, ogarnęły się o ten lud i nie zanoś za niego ani wołania, ani nas trwoga i ból, jak u rodzącej. **25** Nie wychodźcie na pole i nie idźcie po drodze, bo miecz wroga [i] strach dokola. **26** Córko mojego ludu, przepasź się worem i tarzaj się w popiele. Urządź sobie żałobę [jak po] jedynaku, gorzką żałobę, bo nagle spadnie na nas niszczyciel. **27** Ustanowiłem cię basztą i wieżą wśród mego ludu, abyś poznął i zbadął jego drogi. **28** Wszyscy są ogromnie krąbni, postępując jak oszczercy. [Są jak] miedź i żelazo; wszyscy są skażeni. **29** Miech uległ zużyciu, olów od ognia niszczycie; na późno przetapia [go] hutnik, bo żli nie zostali oddaleni. **30** Będą nazwani srebrem odrzuconym, bo PAN ich odrzucił.

7 Słowo, które doszło od PANA do Jeremiasza, mówiące: **2** Stanę w bramie domu PANA i głoś tam to słowo, i mów: Słuchajcie słowa PANA, wy wszyscy z Judy, którzy wchodzicie do tych bram, aby oddać PANU poklon. **3** Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Poprawcie swoje drogi i czyny, a sprawię, że będziecie mieszkać w tym miejscu. **4** Nie pokladajcie swojej nadziei w słowach klamliwych, mówiąc: Świątynia PANA, Świątynia PANA, to jest Świątynia PANA! **5** Ale jeśli naprawdę poprawiacie swoje drogi i czyny, jeśli będziecie sprawiedliwie sprawować sąd pomiędzy człowiekiem a jego bliżnim; **6** Jeśli nie będziecie uciskać

przybysza, sieroty i wdowy, nie rozlejcie krwi niewinnej mego ludu [tylko] powierzchniowie, mówiąc: Pokój, w tym miejscu i za innymi bogami nie pójdzicie na pokój! Ale nie ma pokoju. **7** Wtedy sprawię, że będziecie popełnić obrzydliwość? Bynajmniej, wcale nie wstydzili się ani nie potrafili rumieńić. Dlatego upadną wśród tych, którzy mają upać. W czasie gdy ich nawiedzę, nadzieję w słowach klamliwych, które nie pomogą, **9** upadną, mówi PAN. **10** A potem – przychodzić i dla waszej duszy. Lecz powiedzieli: Nie pójdziemy. **11** Czy będziecie kraść, zabijać, cudzołyżyć, przysięgać fałszywie, palić kadzidło Baalowi, iść za innymi bogami, **12** Ale idźcie teraz do mojego miejsca, który jest nazwany moim imieniem, jest w co się wśród nich dzieje. **13** Czy sam nie widzisz, co robią w miastach Judy i na ulicach Jerozolimy? **14** Synowie zbierają drwa, ojcowie rozniecąją ogień, a [ich] żony ugniatają ciasto, aby robić placki dla królowej niebios i wylewać ofiary z płynów innym bogom, aby mnie do gniewu pobudzać. **15** Czy to [jest] przeciwko mnie, [że mnie] do gniewu pobudzają? – mówi PAN. Czy nie raczej przeciwko nim, ku ich własnemu pocharybienniu? **20** Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto mój gniew i moja zapalczystość zostaną wylane na to miejsce, na ludzi i na zwierzęta, na drzewa polne i na owoce ziemi; rozpalą się i nie zgasną. **21** Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Dodajcie swoje całopalenia do swoich ofiar i jedzcie mięso. **22** Bo nie mówię waszym ojcom ani niczego im nie nakazałem o całopaleniach i ofiarach w dniu, kiedy wyprowadziłem ich z ziemi Egipku; **23** Ale to [jedno] im nakazałem, mówiąc: Słuchajcie mojego głosu i będę waszym Bogiem, a wy będziecie moim ludem; idźcie każdą drogą, którą wam nakazałem, aby się wam dobrze działało. **24** Lecz oni nie posłuchali ani nie naklonili swego ucha, ale szli za radą i według uporu swego złego serca. I odwróciły się plecami, a nie twarzą. **25** Od dnia, kiedy wasi ojcowie wyszli z ziemi

Egiptu, aż do dziś, posyłałem do was wszystkie moje pisarzy. **9** Mędrzy się zawstydzili. Są przestraszeni i slugi, proroków z wczesnym wstawianiem i przesłaniem. pojmani. Oto odrzucają słowo PANA, jaką więc mają **26** Oni jednak nie słuchali mnie i nie naklonili swego ucha, ale zatwardzili swój kark i gorzej czynili niż ich ojcowie. **27** Będziesz im mówił wszystkie te słowa, ale cię nie usłuchają; będziesz wołać do nich, ale nie odpowiedzą ci. **28** Dlatego mów do nich: To jest naród, który nie słucha głosu PANA, swego Boga, mówiąc: Pokój, pokój! Ale nie ma pokoju. **12** Czy ani nie przyjmuje pouczenia. Zginęła prawda, została zawstydzili się, że popełnili obrzydliwość? Bynajmniej, starta z ich ust. **29** Ostrzły swoje włosy, [Jerozolimo], wcale się nie zawstydzili ani nie potrafili rumienić. i odrzuć [je], podnieś lament na wyżynach, bo PAN Dlatego upadną wśród tych, co mają upać. W czasie odrzuci i opuścił to pokolenie, na które bardzo się gniewa. **30** Synowie Judy bowiem czynili зло przed go zbezczęścić. **31** Ponadto zbudowali wyżyny Tofet, Czemu [tu] siedzimy? Zbierzcie się, wejdźmy do miast która jest w dolinie syna Hinnom, aby palić swoich warownych i tam będądziemy milczeć. PAN bowiem, synów i swoje córki w ogniu, czego nie nakazałem nasz Bóg, każe nam milczeć i daje nam do picia i co nie przyszło mi nawet na myśl. **32** Dlatego oto nadchodzą dni, mówi PAN, gdy to już nie będzie nazywać się Tofet ani Doliną Syna Hinnom, lecz Doliną czasu uzdrawienia – a oto strach. **16** Od Dan słyszać Rzezi; i będą grzebać [zmarłych] w Tofet, [bo] nie parskanie jego koni, na odgłos rżenia jego mocarzy będzie [innego] miejsca. **33** I trupy tego ludu będą zadrągać całą ziemię. Nadciągają, aby pożreć ziemię i pokarmem dla ptactwa na niebie i zwierząt na ziemi, wszystko, co jest na niej, miasto i jego mieszkańców. a nikt ich nie spłoszy. **34** I sprawię, że w miastach kości królów Judy, kości ich książąt, kości kapłanów, kości proroków i kości mieszkańców Jerozolimy; **21** rozruczą je przed słotem, przed księżycem i przed całym zastępem nieba, które oni kochali, którym służyli, za którymi szli, których szukali i którym oddawali poklon. Nie będą zebrane ani pogrzebane, [lecz] staną się nawozem na powierzchni ziemi. **3** I cała reszta ocalałych z tego przewrotnego rodu będzie wybierać [raczej] śmierć niż życie we wszystkich miejscach, gdzie zostali, kiedy ich wygnałem, mówi PAN zastępów. **4** Dlatego powiesz do nich: Tak mówi PAN: Czy nie powstaje ten, który upadł? Czy nie zwraca ten, który zblądził? **5** Czemu więc odwrócił się ten lud Jerozolimy wiecznym odstępstwem? Trzymają się kłamstwa, nie chcą wrócić. **6** Uważałem i słyszałem: nie mówią właściwie, nikt nie żaluje swej niegodliwości, mówiąc: Cóż uczyniłem? Każdy biegnie swoją drogą, jak koń pędzący do bitwy. **7** Nawet bocian na niebiosach zna swoje ustalone pory; synogarlica, żuraw i jaskółka przestrzegają czasu swego przylotu. Lecz mój lud nie zna sądu PANA. **8** Jakże [możecie] mówić: My jesteśmy mądrzy, a prawo PANA [jest] przy nas? Oto zaprawdę na próżno uczynił je; daremne jest piórko

8 W tym czasie, mówi PAN, wydobędą z ich grobów kości krółów Judy, kości ich książąt, kości kapłanów, kości proroków i kości mieszkańców Jerozolimy; **21** rozruczą je przed słotem, przed księżycem i przed całym zastępem nieba, które oni kochali, którym służyli, za którymi szli, których szukali i którym oddawali poklon. Nie będą zebrane ani pogrzebane, [lecz] staną się nawozem na powierzchni ziemi. **3** I cała reszta ocalałych z tego przewrotnego rodu będzie wybierać [raczej] śmierć niż życie we wszystkich miejscach, gdzie zostali, kiedy ich wygnałem, mówi PAN zastępów. **4** Dlatego powiesz do nich: Tak mówi PAN: Czy nie powstaje ten, który upadł? Czy nie zwraca ten, który zblądził? **5** Czemu więc odwrócił się ten lud Jerozolimy wiecznym odstępstwem? Trzymają się kłamstwa, nie chcą wrócić. **6** Uważałem i słyszałem: nie mówią właściwie, nikt nie żaluje swej niegodliwości, mówiąc: Cóż uczyniłem? Każdy biegnie swoją drogą, jak koń pędzący do bitwy. **7** Nawet bocian na niebiosach zna swoje ustalone pory; synogarlica, żuraw i jaskółka przestrzegają czasu swego przylotu. Lecz mój lud nie zna sądu PANA. **8** Jakże [możecie] mówić: My jesteśmy mądrzy, a prawo PANA [jest] przy nas? Oto zaprawdę na próżno uczynił je; daremne jest piórko

powodu podstępu nie chcą mnie poznać, mówi PAN. 7 Dlatego tak mówi PAN zastępów: Oto przetopię ich i wypróbuje; jak bowiem mam postąpić z córką mego ludu? 8 Ich język [jest] śmiercionośną strzałą, wypowiada oszustwa. [Jeden] mówi ustami o pokoju ze swym przyjacielem, ale w sercu zastawia [na niego] sidła. 9 Czyż za to nie [powinienej] ich nawiedzić? – mówi PAN. Czyż nad takim narodem moja dusza nie powinna się zemścić? 10 Z powodu tych gór podniosę płacz i lament, z powodu pastwisk na pustkowiu – pieśń żałobną. Są bowiem spalone tak, że nikt tamtej nie przechodzi ani odgłosu bydła nie słyszać; ptactwo niebieskie i zwierzęta rozbiegły się i odeszły. 11 I zamienię Jerozolimę w gruzy, w legowisko smoków, a miasta Judy – w pustkowie, [zostaną] bez mieszkańców. 12 Któż jest tak mądry, aby [mógł] to zrozumieć? A do kogo mówiły usta PANA, aby [mógł] ogłościć, dlaczego ziemia ginie [i] jest spalona jak pustynia, tak że przez nią nikt nie przechodzi? 13 PAN bowiem mówi: Dlatego że porzucili moje prawo, które im przedłożyłem, a nie słuchali mojego głosu ani nie szli za nim; 14 Ale postępowali według uporu swego serca i [szli] za Baalami, jak ich nauczyli ich ojcowie; 15 Dlatego tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto nakarmię ich, ten lud, piłkiem i napoję ich wodą żółci. 16 Rozproszę ich między narodami, których nie znali oni ani ich ojcowie, i poślę za nimi miecz, aż ich doszczętnie wytrące. 17 Tak mówi PAN zastępów: Zastanówcie się i wezwijcie płaczki, i niech przyjdą; poślijcie po te, które są wyćwiczone w tym, i niech przyjdą. 18 Niech się pospieszą, niech podnoszą nad nami lament, aby Izami spływały nam oczy i powieki ociekały wodą. 19 Głos lamentu bowiem słyszać z Syjonu: Jakże jesteśmy spustoszeni! Jesteśmy bardzo zawstydzeni, bo opuściliśmy ziemię, zburzono nasze mieszkania. 20 Słuchajcie więc, kobiety, słowa PANA, niech wasze ucho przyjmie wyrok jego ust, abyście uczyły wasze córki lamentu, a jedna drugą – pieśni żałobnej. 21 Śmierć bowiem wtargnęła przez nasze okna, weszła do naszych pałaców, aby wytracić dzieci na rynku i młodzieżów na ulicach. 22 Mów: Tak mówi PAN: Nawet trupy ludzkie padną jak gnój na polu i jak snopy za żniwiarzem, a nikt ich nie zbierze. 23 Tak mówi PAN: Niech się nie chlubi mądry swoją mądrością, niech się nie chlubi mocarz swoją siłą i niech się nie chlubi bogaty swoim bogactwem; 24 Ale kto chce się chlubić, niech się chlubi tym, że rozumie i zna mnie, [wie], że ja [jestem] PAN, który okazuje miłosierdzie, sąd i sprawiedliwość na ziemi. To bowiem [mi] się podoba, mówi PAN. 25 Oto nadchodzą dni, mówi PAN, w których nawiedzę każdego obrzezanego i nieobrzezanego; 26 Egipt,

Judeę, Edom, Ammonitów, Moabitów i wszystkich, którzy są w najdalszych zakątkach i mieszkają na pustyni. Wszystkie te narody bowiem [są] nieobrzezane, a cały dom Izraela ma nieobrzezane serce.

10 Słuchajcie słowa, które PAN mówi do was, domu Izraela! 2 Tak mówi PAN: Nie uczcie się drogi pogani i nie bójcie się znaków na niebie, bo to poganie ich się boją. 3 Zwyczaje tych narodów są bowiem marnością, gdyż drzewo ścina w lesie siekierą, dzieło rąk rzemieślnika; 4 Przyozdabiają je srebrem i złotem, przytwierdzają je gwoździami i młotkiem, aby się nie chwiało. 5 Stoją prosto jak palma, ale nie mówią. Trzeba je nosić, bo nie mogą chodzić. Nie bójcie się ich, bo nie mogą czynić nic złego ani nic dobrego. 6 Nie ma nikogo jak ty, PANIE! Ty jesteś wielki i wielkie jest w mocy twoje imię. 7 Któż by się ciebie nie bał, Królu narodów? Tobie bowiem to się należy, ponieważ pośród wszystkich władców narodów i we wszystkich ich królestwach nie ma nikogo jak ty. 8 Wszyscy razem są głupi i nierożumni; czerpanie nauki z drewna to całkowita marność. 9 Srebro sklepiane, przywiezione z Tarszisz, a złoto z Ufas – dzieło rzemieślnika i rąk złotnika. Ich szaty z błękitu i purpurowego, wszystko to jest dziełem uzdolnionych rzemieślników. 10 Ale PAN jest prawdziwym Bogiem, jest Bogiem żywym i królem wiecznym. Od jego gniewu drży ziemia, a narody nie mogą znieść jego oburzenia. 11 Tak więc im powiecie: Ci bogowie, którzy nie stworzyli nieba i ziemi, znikną z ziemi i spod nieba. 12 On uczynił ziemię swoją mocą, utwierdził okrąg świata swoją mądrością i swoją roztrąpnością rozpostarł niebios. 13 Gdy on wydaje głos, huczą wody w niebiosach, on sprawia, że chmury wznoszą się z krańców ziemi; czyni błyskawice z deszczem i wyprowadza wiatr ze swoich skarbców. 14 Każdy człowiek jest głupcem i nie wie, że każdy złotnik jest okryty hańbą z powodu posagu, bo jego odlany posag jest falszem i nie ma w nich ducha. 15 Są marnością i dziełem błędów; w czasie swego nawiedzenia zginają. 16 Nie takim jak one jest dział Jakuba, bo on jest Stwórcą wszystkiego, a Izrael jest szczepelem jego dziedzictwa. PAN zastępów – to jego imię. 17 Pozbierzaj z ziemi swoje towary, ty, która mieszkasz w miejscu warownym. 18 Tak bowiem mówi PAN: Oto ja tym razem [jak] z procą cisnę w mieszkańców tej ziemi i udręczę ich, aby tego doznali. 19 Biada mi z powodu mego zniszczenia, moja rana jest bolesna, ale mówię: Właśnie to jest moje cierplenie, muszę je znieść. 20 Mój namiot został zburzony i wszystkie moje powrozy są zerwane. Moi synowie odeszli ode mnie i nie ma ich. Nie ma już nikogo, kto by rozbił mój namiot i rozciągnął moje zasłony. 21 Pasterze bowiem stali się głupi i nie szukali

PANA. Dlatego im się nie powiedzie, a cała ich trzoda wysłucham, gdy do mnie będzie wołać w czasie swego zostanie rozproszone. 22 Oto nadchodzi wieść i wielka utrapienia. 15 Cóż chce moja umiłowana w moim wrzawa z ziemi północnej, aby miasta Judy zamienić w pustkowie i w siedlisko smoków. 23 Wiem, PANIE, wieloma, a ofiary święte odeszły od ciebie? Radujesz że droga człowieka nie zależy od niego ani nie [leży] się, gdy czynisz зло. 16 PAN nazwał cię zielonym w mocy] człowieka kierować swoimi krokami, gdy drzewem oliwnym, pięknym, [dającym] piękny owoc, chodzi. 24 Karć mnie, PANIE, ale według słusznej [ale] wśród huku wielkiej burzy rozpalil nad nim ogień, miary, nie w swym gniewie, abyś mnie nie zniszczył. 25 Wylej swoją zapalczynoś na te narody, które cię polamane są jego gałęzie. 17 PAN zastępów bowiem, nie zna, i na rody, które nie wzywają twoego imienia. Pochlonęły bowiem Jakuba i pożarły go, strawiły go, a który cię zasadził, zapowiedział przeciwko tobie to nieszczęście z powodu niegodziwości domu Izraela i domu Judy, którą popełniły na własną szkodę, aby jego mieszkanie zamieniły w pustkowie.

11 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA, mówiące: 2 Słuchajcie słów tego przymierza i mówcie do mężczyzn Judy i do mieszkańców Jerozolimy; 3 Powiedz do nich: Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Przeklęty ten człowiek, który nie posłucha słów tego przymierza; 4 Które nakazałem waszym ojcom w dniu, kiedy wyprowadziłem ich z ziemi Egiptu, z pieca do topienia żelaza, mówiąc: Słuchajcie mojego głosu i czyście to wszystko, co wam nakazuję; i będziecie moim ludem, a ja będę waszym Bogiem; 5 Abym mógł wypełnić przysięgę, którą złożyłem waszym ojcom, że dam im ziemię opływaną mlekiem i miodem, jak to jest dzisiaj. A ja odpowiedziałem: Amen, PANIE! 6 I PAN powiedział do mnie: Głoś wszystkie te słowa w miastach Judy i po ulicach Jerozolimy, mówiąc: Słuchajcie słów tego przymierza i wypełniajcie je. 7 Usilnie bowiem ostrzegałem waszych ojców od dnia, kiedy wyprowadziłem ich z ziemi Egiptu, aż do dziś, z wczesnym wstawaniem i ostrzeganiem, mówiąc: Słuchajcie mego głosu. 8 Oni jednak nie usłuchali ani nie naklonili swego ucha, ale każdy postępował według uporu swego złego serca. Dlatego sprowadziłem na nich wszystkie słowa tego przymierza, które nakazałem im wypełniać, a nie wypełnili. 9 I PAN powiedział do mnie: Znalazł się spisek wśród mężczyzn Judy i mieszkańców Jerozolimy. 10 Wróciły do nieprawości swoich przodków, którzy nie chcieli słuchać moich słów; poszli i oni za innymi bogami, aby imłuć. Dom Izraela i dom Judy złamały moje przymierze, które zawarłem z ich ojcam. 11 Dlatego tak mówi PAN: Oto sprowadzę na nich nieszczęście, z którego nie będą mogli się wydostać; a choćby wołali do mnie, nie wysłucham ich. 12 I pójdu miasta Judy i mieszkańców Jerozolimy i będą wołać do bogów, którym pała kadzidło, lecz oni wcale ich nie wybawią w czasie ich utrapienia. 13 Ile bowiem [jest] dwóch miast, [tyl]u dwóch bogów, Judo! Ile ulic w Jerozolimie, tyle wznieślisz ołtarzy obrzydliwości, ołtarzy do palenia kadzidła Baalowi. 14 Dlatego ty się nie módl za ten lud i nie zanoż za niego wołania ani modlitwy, bo ja go nie

wysłucham, gdy do mnie będzie wołać w czasie swego domu, skoro bez wstydu dopuściła się sprośności z [ale] wśród huku wielkiej burzy rozpalil nad nim ogień, połamane są jego gałęzie. 17 PAN zastępów bowiem, który cię zasadził, zapowiedział przeciwko tobie to nieszczęście z powodu niegodziwości domu Izraela i domu Judy, którą popełniły na własną szkodę, aby mnie pobudzać do gniewu, pałac kadzidło Baalowi. 18 A PAN oznajmił mi to i zrozumiałem; wtedy ukazałeś mi ich uczynki. 19 Ja zaś byłem jak baranek [i] wół prowadzony na rzeź, bo nie wiedziałem, że przeciwko mnie knuli zamysły, [mówiąc]: Zniszczmy drzewo wraz z jego owocem i wykorześmy go z ziemi żyjących, aby jego imię już nie było wspominane. 20 Lecz, PANIE zastępów, który sądzisz sprawiedliwie i badasz nerki i serca, niech zobaczę twoją pomstę nad nimi. Wyjawilem ci bowiem swoją sprawę. 21 Dlatego tak mówi PAN o mężczyznach z Anatot, którzy nastają na twoje życie i mówią: Nie prorokuj w imię PANA, abyś nie zginał z naszej ręki. 22 Dlatego tak mówi PAN zastępów: Oto nawiedzę ich; [ich] młodzieńcy zginać od miecza, ich synowie i córki umrą z głodu. 23 I nikt z nich nie zostanie, bo sprowadzę nieszczęście na ludzi z Anatot w roku ich nawiedzenia.

12 Sprawiedliwy jesteś, PANIE, choćbym się z tobą spierał. Ja jednak będę rozmawiać z tobą o [twoich] sądach. Czemu szczęści się droga bezbożnych? [Czemu] spokojnie żyją wszyscy, którzy postępują bardzo zdradliwie? 2 Zasadziłeś ich, zapuścili też korzenie; rosną i nawet wydają owoc. Bliski jesteś ich ust, ale daleki od ich nerek. 3 Ale ty, PANIE, znasz mnie, wpatrujesz mnie i doświadczyles moje serce, [i] wiesz, że jest z tobą. Odłącz ich jak owce na rzeź i przygotuj ich na dzień zabicia. 4 Jak długo ziemia będzie płakać, a trawa na wszystkich polach będzie usychać z powodu niegodziwości jej mieszkańców? Giną wszystkie zwierzęta i ptactwo, bo mówią: Nie widzi naszego końca. 5 Jeśli biegłeś z pieszymi i zmęczyłeś się, to jak zmierzysz się z końmi? A jeśli [zmęczyłeś się] w spokojnej ziemi, w której pokładałeś nadzieję, co zrobisz przy wezbraniu Jordanu? 6 Nawet twoi bracia i dom twoego ojca sprzeniewierzyli się tobicie, oni też głośno wołają za tobą. Ale nie wierz im, choćby mówili do ciebie piękne słowa. 7 Opuściłem swój dom, porzuciłem swoje dziedzictwo; umiłowaną mojej duszy wydałem w ręce jej wrogów. 8 Moje dziedzictwo stało się dla mnie jak lew w lesie; podnosi przeciwko mnie swój głos, dlatego je znienawidziłem.

9 Moje dziedzictwo jest pstrym ptakiem, ptaki dokoła Izraela: Każdy dzban zostanie napełniony winem; a będą przeciwko niemu. Chodźcie, zbierzcie wszystkie zwierzęta polne, zejdźcie się na żer. **10** Wielu pasterzy zostanie napełniony winem? **11** Wtedy im odpowiesz: zniszczyło moją winnicę, zdeptało mój dział; mój Tak mówi PAN: Oto napełnię pijaństwem wszystkich rozkoszny dział zamienili w opustoszałe pustkowie. **12** mieszkaców tej ziemi i królów, którzy siedzą na tronie Zamienili go w pustkowie; a spustoszony leży w żałobie Dawida, i kapłanów oraz proroków, a także wszystkich przed mną; cała ziemia pustoszeje, bo nikt tego nie mieszkańców Jerozolimy; **13** I roztrzaskam jednych bierze [sobie] do serca. **14** Na wszystkie pustynne o drugich, zarówno ojców, jak i synów, mówi PAN. wzniesienia przyjdą niszczyciele, bo miecz PANA pożre Nie pożałuję i nie oszczędzę nikogo ani nie złituję się, [wszystko] od jednego krańca do drugiego krańca lecz zniszczę ich. **15** Słuchajcie i nakłoncie ucha, nie ziemi. Żadne ciało nie będzie miało pokoju. **16** Posiali wynoście się, bo PAN przemawia. **17** Oddajcie chwałę pszenicę, ale będą zbierać ciernie; natrudzili się, ale PANU, swemu Bogu, zanim sprowadzi ciemność i nic nie osiągną. Zawstydzą się ze swoich plonów z zanim potkną się wasze nogi w mrocznych górach; powodu zapalczego gniewu PANA. **18** Tak mówi gdy będziecie czekać na światłość, oto [Bóg] zamieni PAN o wszystkich moich złych sąsiadach dotykających je w cień śmierci [i] przemieni w mrok. **19** A jeśli tego mojego dziedzictwa, które dałem w dziedzictwo memu ludowi Izraelowi: Oto wykorzenię ich z ich ziemi, a dom powodu [waszej] pychy, a moje oko będzie nieustannie Judy wyrwę spośród nich. **20** Powiedz królowi i królowej: Ukorzecie się i usiądziecie zlituję się nad nimi i znowu przyprowadzę każdego z nich do jego dziedzictwa i każdego z nich do jego ziemi. **21** I jeśli dokładnie się nauczą dróż mojego ludu, chwaly. **22** Miasta południa będą zamknięte i nikt [i] będą przysięgać na moje imię, [mówiąc]: PAN żyje, ich nie otworzy. Cała Juda zostanie uprowadzona podobnie jak nauczali mój lud przysięgać na Baala, do niewoli, zostanie całkowicie uprowadzona. **23** wtedy zostaną zbudowani wśród mego ludu. **24** Ale Podnieście swoje oczy i patrzcie na tych, którzy jeśli nie usłuchają, wtedy wykorzenię ten naród, wyrwę przybywają z północy. Gdzie jest ta trzoda, którą ci i wytracę go, mówi PAN.

13 Tak powiedział PAN do mnie: Idź i kup sobie

Iniany pas, przepasź nim swoje biodra, ale nie kładź go do wody. **2** Kupilem więc pas według rozkazu PANA i przepasalem [nim] swoje biodra. **3** Potem ponownie doszło do mnie słowo PANA mówiące: **4** Weź ten pas, który kupiłeś i który jest na twoich biodrach, i wstań, idź nad Eufrat i ukryj go tam w szczelinie skalnej. **5** Poszedłem więc i ukryłem go nad Eufratem, jak mi PAN rozkazał. **6** A po upływie wielu dni PAN powiedział do mnie: Wstań, idź nad Eufrat i weź stamtąd pas, który ci rozkazałem tam ukryć. **7** Poszedłem wtedy nad Eufrat, wykopalem i wziąłem pas z miejsca, gdzie go ukryłem, a oto pas był zbutwiały tak, że do niczego się nie nadawał. **8** Potem doszło do mnie słowo PANA mówiące: **9** Tak mówi PAN: Tak zniszczę pychę Judy i wielką pychę Jerozolimy. **10** Ten zły lud, który się wzbrania słuchać moich słów, który postępuje według uporu swego serca i idzie za innymi bogami, aby im służyć i dać im poklon, stanie się jak ten pas, który się do niczego nie nadaje. **11** Jak bowiem pas przylega do biader mężczyzn, tak sprawiłem, że przylgnął do mnie cały dom Izraela i cały dom Judy, mówi PAN, aby był moim ludem, moją sławą, chwałą i ozdobą. Lecz nie posłuchali. **12** Dlatego powiedz im to słowo: Tak mówi PAN, Bóg

Izraela: Każdy dzban zostanie napełniony winem; a bramy osłabły, w szacie żałobnej siedzą na ziemi, a krzyk Jerozolimy się podnosi. **3** Ich szlachetni posyłają swoje sługi po wodę. A gdy przyszli do cystern, nie znaleźli wody i powrócili z pustymi naczyniami. **4** Zaplonęli i zawstydzili się, i zakryli swoje głowy. **5** Z powodu spękanej ziemi – bo nie było deszczu na

ziemi – oracze ze wstydu zakryli swoje głowy. 5 Nawet lania rodząca na polu porzuciła [młodej], bo nie było trawy. 6 A dzikie osły, stojąc na wysokich miejscach, chwyciły wiatr jak smoki; ich oczy osłabły, bo nie było trawy. 7 PANIE, chociaż nasze nieprawości świadczą przeciwko nam, działaj przez wzgląd na twoje imię. Liczne są bowiem nasze odstępstwa, zgrzeszyliśmy przeciwko tobie. 8 Nadziejo Izraela, jego Zbawicielu w czasie utrapienia, czemu jesteś jak przybysz w tej ziemi, jak podróżny, który zatrzymuje się na nocleg? 9 Czemu jesteś jak człowiek osiągnął [albo] jak mocarz, który nie może wybawić? Ty jednak jesteś pośród nas, PANIE, i twoje imię jest wzywane nad nami. Nie opuszczają nas. 10 Tak mówi PAN o tym ludzie: Tak kochają błędni, swoich nóg nie powstrzymają; dlatego PAN nie ma w nich upodobania, teraz wspomina ich nieprawość i nawiedza ich [za ich] grzechy. 11 Potem PAN powiedział do mnie: Nie módl się o dobro tego ludu. 12 Gdy będą pościć, nie wysłucham ich wołania, a gdy będą składać całopalenia i ofiarę z pokarmów, nie przyjmę tego, ale wytracę ich mieczem, głodem i zarzą. 13 Wtedy powiedziałem: Ach, Panie BOŻE! Oto prorocy mówią im: Nie zobaczycie miecza ani nie dotknijecie głodu, ale dam wam trwałego pokój na tym miejscu. 14 I PAN powiedział do mnie: Ci prorocy fałszywie prorokują w moje imię. Nie posłałem ich ani im [niczego] nie nakazywałem, ani nie mówiłem do nich. Prorokują wam klamięce widzenie i wróżbę, marność i urojenie swego serca. 15 Dlatego tak mówi PAN o prorokach, którzy prorokują w moje imię, chociaż ich nie posłałem, i którzy mówią: Miecz i głód nie będzie w tej ziemi. Ci sami prorocy od miecza i głodu zginą. 16 A ten lud, któremu oni prorokują, będzie wyrzucony na ulice Jerozolimy z powodu głodu i miecza i nie będzie nikogo, kto by pogrzebał ich samych ani ich żon, ani ich synów i córek. Tak wyleje na nich ich niegodziwość. 17 Dlatego powiesz im to słowo: Moje oczy wylewają łzy w nocy i we dnie, bez przerwy, bo dziewczyna córka mego ludu została dotknięta wielką klęską, ciosem bardzo bolesnym. 18 Jeśli wychodzę na pole – oto pobici mieczem, jeśli wchodzę do miasta – oto ginący od głodu. Tak, zarówno prorok, jak i kapłan kupczą ziemią, a [ludzie] tego nie zauważają. 19 Czy całkowicie odrzucasz Judę? Czy twoja dusza obrzydziła sobie Syjon? Czemu nas bijesz, tak że już nie ma dla nas uzdrawienia? Oczekiwaliśmy pokoju, ale nie [ma] nic dobrego; [oczekiwaliśmy] czasu uleczenia, a oto trwoga. 20 Uznajemy, PANIE, swoją niegodziwość i nieprawość naszych ojców, bo zgrzeszyliśmy przeciw tobie. 21 Nie odrzucaj [nas] przez wzgląd na twoje imię, nie dopuść do znieważenia tronu swojej chwały. Pamiętaj o swoim przymierzu i nie zrywaj go z nami.

22 Czy wśród marności pogan są takie, co spuszczają deszcz? Czy niebiosa mogą [same] dawać deszcze? Czy to nie ty, PANIE, nasz Boże? Dlatego oczekujemy ciebie, bo ty czynisz to wszystko.

15 Wtedy PAN powiedział do mnie: Choćby Mojżesz i Samuel stanęli przede mną, nie miałbym serca do tego ludu. Wypędź ich sprzed mego oblicza i niech idą precz. 2 A jeśli zapytają: Dokąd pójdziesz? Wtedy im powiesz: Tak mówi PAN: Kto [przeznaczony] na śmierć, [pójdzie] na śmierć; kto pod miecz – pod miecz, kto na głód – na głód, a kto na niewolę – w niewolę. 3 I nawiedzę ich czterema rodzajami [kar], mówi PAN: Mieczem, aby zabijał, psami, aby rozszarpały, ptactwem nieba i zwierzętami ziemi, aby pożerały i niszczyły. 4 I sprawię, że zostaną wysiedleni do wszystkich królestw ziemi z powodu Manassesa, syna Ezechiasza, króla Judy, za to, co uczynił w Jerozolimie. 5 Któz bowiem złituje się nad tobą, Jerozolimo? Któz się użali nad tobą? Któz zboczy z drogi, aby zapytać, jak ci się powodzi? 6 Ty mnie opuściłaś, mówi PAN, odwróciłaś się [ode mnie]. Dlatego wyciągnę na ciebie moją rękę, aby cię wytracić; zmęczę się żałaniem. 7 Rozwieję ich wiejadłem w bramach [tej] ziemi, osieroć [i] wygubić mój lud, [bo] nie zatrwićli ze swoich dróg. 8 Ich wdów więcej mi się namnożyło niż nadmorskich piasków. Sprowadziłem na nich, na matki młodzieńców, niszczyтеля w południe. Sprawię, że nagle napadnie na to miasto, a [jego mieszkańców] będą przestraszeni. 9 Mdleje ta, która urodziła siedmioro, wyzionęła ducha; jeszcze za dnia zaszło jej słońce. Zaplonęła i zawsze zdała się. A ich resztkę wydam na pastwę miecza przed ich wrogami, mówi PAN. 10 Biada mi, moja matko, że urodziła mnie, mężczyznę kłotni i sporu na całej ziemi. Nie pożyczylem [im] na lichwę ani oni na lichwę mnie nie pożyczali, a jednak każdy mi złorzeczy. 11 I PAN powiedział: Zapewniam, że będzie dobrze tym, którzy pozostańą. Sprawię, że wróg zatroszczy się o ciebie w czasie utrapienia i ucisku. 12 Czy [zwykle] żelazo pokruszy żelazo z północy i stal? 13 Twoje bogactwo, Judo, i twoje skarby wydam na ląd, bez opłaty, za wszystkie twoje grzechy we wszystkich twoich granicach. 14 I sprawię, że pójdziesz ze swymi wrogami do ziemi, której nie znasz. Rozpalil się bowiem ogień mojego gniewu i będzie płonąć nad wami. 15 Ty [mnie] znasz, PANIE, wspomnij i wejrzyj na mnie, a pomścij mnie wobec moich prześladowców. Nie porywaj mnie w swojej poblaźliwości [wobec nich]. Wiedz, że dla ciebie znoszę hańbę. 16 Gdy się znalazły twoje słowa, zjadłem je, a twoje słowo było dla mnie weselem i radością mego serca. Nazywam się bowiem twoim imieniem, PANIE, Boże zastępów! 17 Nie zasiadałem w radzie

naśmiewców ani się [z nimi] nie radowałem; [ale] będą mówić: Jak żyje PAN, który wyprowadził synów zasiadając samotnie z powodu twojej surowej ręki, Izraela z ziemi Egiptu; **15** Ale: Jak żyje PAN, który bo napełniłeś mnie gniewem. **18** Czemu mój ból ma wyprowadzić synów Izraela z ziemi północnej i ze trwać wiecznie i moja rana ma być nieuleczalna, i nie wszystkich ziem, do których ich wygnął. I sprowadzę chce się goić? Czy masz być dla mnie jak kłamca, ich znowu do ich ziemi, którą dałem ich ojcom. **16** Oto [jak] wody zawodne? **19** Dlatego tak mówi PAN: Jeśli poślę po wielu rybaków, mówi PAN, i ci ich wyłowią; zatróciś, wtedy zatróczę cię, abyś stał przede mną. I potem poślę po wielu myśliwych, i ci ich upolują na jeśli odłączysz to, co cenne, od tego, co nikczemne, każdej górze i na każdym pagórku, i w rozpadlinach będziesz jakby moimi ustami. Niech oni zatróczą do skalnych. **17** Moje oczy bowiem patrzą na wszystkie ciebie, ale ty nie zatracań do nich. **20** A uczynię cię dla ich drogi. Nie są ukryte przed moim obliczem ani ich tego ludu warownym murem spiżowym. Będą walczyć nieprawość nie jest zakryta przed moimi oczami. **18** przeciwko tobie, ale cię nie przemogać, bo ja jestem z Najpierw odpłacę im podwójnie za ich nieprawości i za tobą, aby cię wybawić i ocalić, mówi PAN. **21** Wyrwę ich grzechy, za to, że zbezczeszili moją ziemię trupami cię z rąk niegodziwców i odkupię cię z rąk okrutników. swoich obrzydliwości i napełnili moje dziedzictwo swoimi ohydami. **19** PANIE, moja moc i siła, moja ucieczko w dniu utrapienia! Do ciebie przyjdą poganie od krańców ziemi i powiedzą: Zaprawdę, nasi ojcowie odziedziczyli kłamstwa i marności, w których nie było żadnego pozytku. **20** Czy człowiek może uczynić sobie bogów? Przecież to nie są bogowie. **21** Dlatego oto ja sprawię, że poznają tym razem; sprawię, że poznają moją rękę i moc, i dowiedzą się, że moje imię to PAN.

16 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Nie pojmesz sobie żony ani nie będziesz miał synów i córek na tym miejscu. **3** Tak bowiem mówi PAN o synach i córkach urodzonych na tym miejscu, o ich matkach, które ich urodzą, i o ich ojbach, którzy ich spłodzą w tej ziemi: **4** Pomrą od ciężkich śmiertelnych [chorób]; nie będą opłakiwani ani pogrzebani, [lecz] staną się nawozem na powierzchni ziemi. Wyginą od miecza i głodu, a ich trupy będą pokarmem dla ptactwa nieba i zwierząt ziemi. **5** Tak bowiem mówi PAN: Nie wchodź do domu żałoby i nie chodź opłakiwać ani żałować ich, bo odjałem mój pokój od tego ludu, miłosierdzie i litość, mówi PAN. **6** Pomrą wielcy i mali w tej ziemi. Nie będą pogrzebani ani opłakiwani, nikt nie będzie dla nich się nacinał ani robił sobie lysiny; **7** Nikt nie będzie łamać [chleba] z tymi, którzy są w żałobie, aby ich pocieszyć po zmarłym, ani nie dadzą im pić z kubka pocieszenia za ich ojca lub matkę. **8** Nie wchodź do domu uczty, by zasiąść z nimi do jedzenia i picia. **9** Tak bowiem mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto sprawię, że na waszych oczach i za waszych dni ustanie na tym miejscu głos wesela i głos radości, głos oblubieńca i głos oblubienicy. **10** A gdy ogłosisz temu ludowi wszystkie te słowa, a zapytają cię: Czemu PAN zapowiedział przeciwko nam całe to wielkie nieszczęście? I jaka jest nasza nieprawość, i jaki nasz grzech, który popelniliśmy przeciwko PANU, naszemu Bogu? **11** Wtedy powiesz im: Dlatego, że wasi ojcowie opuścili mnie, mówi PAN, i poszli za innymi bogami, służyli im i oddawali im poklon, mnie zaś opuścili i nie przestrzegali mojego prawa. **12** A wy czyniliście jeszcze gorzej niż wasi ojcowie, bo oto każdy [z was] postępuje według uporu swego złego serca, nie słuchając mnie; **13** Dlatego wyrzuć was z tej ziemi do ziemi, której nie znaliście, [ani] wy, ani wasi ojcowie, i tam będziecie służyć innym bogom Dlatego oto nadchodzą dni, mówi PAN, że już nie

17 Grzech Judy jest zapisany żelaznym rylcem, ostrzem diamentu jest wyryty na tablicy ich serca i na rogach waszych ołtarzy; **2** Gdy ich synowie wspominają ich ołtarze i gaje pod drzewami zielonymi, na wysokich pagórkach. **3** [Moja] góra na polu! Twoje bogactwo [i] wszystkie twoje skarby wydam na łup z powodu grzechu twoich wyżyn we wszystkich twoich granicach. **4** A [ty] opuścisz swoje dziedzictwo, które ci dałem. I sprawię, że będziesz służył swoim wrogom w ziemi, której nie znasz, bo rozpaliłeś ogień mojej zapalczystości, [który] będzie płonąć na wieki. **5** Tak mówi PAN: Przeklęty człowiek, który ufa człowiekowi i który czyni ciało swoim ramieniem, a od PANA odstępuje jego serce. **6** Będzie bowiem jak wrzos na pustyni, który nie czuje, gdy przychodzi coś dobrego, ale wybiera suche miejsca na pustyni, w ziemi słonej i bezludnej. **7** Błogosławiony człowiek, który ufa PANU, a którego nadzieję jest PAN. **8** Będzie bowiem jak drzewo zasadzone nad wodami, które swoje korzenie zapuszcza nad strumieniem i nie zauważa, gdy upał przychodzi, ale jego liść pozostaje zielony. W roku suszy nie troszczy się i nie przestaje przynosić owocu. **9** Najzdradliwsze ponad wszystko [jest] serce i najbardziej przewrotne. Któz zdola je poznać? **10** Ja, PAN, badam serca i doświadczam nerki, aby oddać każdemu według jego dróg i według owocu jego uczynków. **11** [Jak] kuropatwa gromadzi [swoje jajka], ale ich nie wysiaduje, [tak] kto zbiera bogactwa niesprawiedliwie, zostawi je w połowie

swoich dni, a u swego kresu okaże się głupcem; 12 na kole. 4 A naczynie, które wykonywał z gliny, uległo Wzniósłym tronem chwały od początku [jest] miejsce zniekształceniu w ręce garncarza. Uczynił więc z niej naszej świątyni. 13 PANIE, nadzieję Izraela! Wszyscy, inne naczynie, jak mu się podobało uczynić. 5 I doszło którzy cię opuszczają, będą zawstydzeni; ci, którzy do mnie słowo PANA mówiące: 6 Czyż nie mogę z wami odstępują ode mnie, będą zapisani na ziemi, gdyż postąpić tak jak ten garncarz, domu Izraela? – mówi opuścili PANA, źródło żywych wód. 14 Uzdrówi mnie, PAN. Oto jak glina w ręce garncarza tak wy jesteście w PANIE, a będę uzdrawiony; zbaw mnie, a będę moim ręku, domu Izraela. 7 Gdy raz ogłoszę przeciwko zbwiony. Ty bowiem jesteś moją chwałą. 15 Oto narodowi i przeciwko królestwu, że je wykorzenię, oni mówią do mnie: Gdzie jest słowo PANA? Niech wywróci i zniszczy; 8 A jednak ten naród, przeciw się już spełni! 16 Ale ja nie zabiegałem, aby być kimkolwiek mówilem, odwrócić się od swojego zła, będę twoim pasterzem ani nie pragnąłem dnia bolesci; żałował nieszczęścia, które zamierzam na niego zesaść. ty wiesz: cokolwiek wyszło z moich ust, jest przed 9 Gdy innym razem ogłoszę o narodzie i o królestwie, twoim obliczem. 17 Nie bądź dla mnie postrachem. Ty że je zbuduję i zasadzę; 10 Jeśli jednak uczyni to, jesteś moją nadzieję w dniu utrapienia. 18 Niech będą co złe w moich oczach i nie usłucha mego głosu, ja zawstydzeni ci, którzy mnie prześlądują, lecz niech ja będę żałował tego dobrodziejstwa, jakim obiecałem je nie będę zawstydzony. Niech się oni lękają, lecz niech obdarzyć. 11 Dlatego powiedz teraz do Judejczyków ja się nie lękam. Sprowadź na nich dzień utrapienia i do mieszkańców Jerozolimy: Tak mówi PAN: Oto i zniszcz ich podwójnym zniszczeniem. 19 Tak PAN przygotowuję na was nieszczęście i obmyślam zamysł powiedział do mnie: Idź i stań w bramie synów [tego] przeciwko wam. Niech więc każdy zwróci ze swojej ludu, którą wchodzą i wychodzą królowie Judy, oraz zlej drogi; poprawcie wasze drogi i czyny. 12 Ale we wszystkich bramach Jerozolimy: 20 I powiedz im: [on] odpowiedzieli: Nic z tego. Pójdziemy raczej za Słuchajcie słowa PANA, królowie Judy, cała Judo i własnymi zamysłami, każdy będzie postępował według wszyscy mieszkańców Jerozolimy, którzy wchodzicie upor swego złego serca. 13 Dlatego tak mówi PAN: przez te bramy! 21 Tak mówi PAN: Strzeżcie pilnie Zapytajcie teraz wśród pogan, czy ktoś słyszał coś waszych dusz i nie noście [żadnego] ciężaru w dzień takiego. Straszny czyn popełniła dziewczyna Izraela. 14 szabatu ani nie wnoście [tego] przez bramy Jerozolimy; Czy [człowiek] opuści śnieg ze skalistych pól Libanu? 22 Nie wyrzucajcie ciężarów z waszych domów w dzień Czy ktoś opuści zimne wody płynące z daleka? 15 Ale szabatu ani nie wykonujcie żadnej pracy, ale święćcie mój lud zapomniał o mnie, pali kadzidło marnością, dzień szabatu, jak nakazałem waszym ojcom. 23 Oni [które sprawiły, że] potyka się na swoich drogach, na jednak nie usłuchali ani nie naklonili swego ucha, starodawnych ścieżkach, by chodzić po ścieżkach, lecz zatwardzili swój kark, aby nie słuchać i nie [po] drodze nieutorowanej; 16 Aby zamienić swoją przyjąć poczuczenia. 24 A jeśli będziecie mnie pilnie ziemię w spustoszenie, w wieczne świstanie. Każdy, słuchać, mówi PAN, i nie wnosić ciężarów przez bramy kto będzie przez nią przechodził, zdumieje się i będzie tego miasta w dzień szabatu, ale będziecie święcić kiwał głową. 17 Jak wschodni wiatr rozproszy ich dzień szabatu, nie wykonując w nim żadnej pracy; przed wrogiem. Pokaż im plecy, a nie twarz w dniu 25 Wtedy przez bramy tego miasta będą wchodzić ich zatracenia. 18 I powiedzieli: Chodźcie, obmyślimy królowie i książęta zasiadający na tronie Dawida, zamysły przeciwko Jeremiaszowi, bo nie zginie prawo będą wjeżdżać na rydwanych i na koniach, oni, ich od kapłana, ani rada od mądrego, ani słowo od proroka. książęta, Judejczycy i mieszkańcy Jerozolimy, a to Chodźcie, uderzymy go językiem i nie zważajmy na miasto będzie trwać na wieki. 26 I zbiegną się z miast żadne jego słowa. 19 Zważaj na mnie, PANIE, i słuchaj Judy, z okolic Jerozolimy i z ziemi Beniamina, z równin, głosu tych, którzy się spierają ze mną. 20 Czy odpłaca z góra i z południa, przynosząc całopalenia, ofiary, dary się ziem za dobrotę? Bo wykopali dół dla mojej duszy. i kadzidło i przynosząc także dziękczynienie do domu Wspomnij, że stawałem przed tobą, aby mówić za nimi PANA. 27 Ale jeśli mnie nie usłuchacie, aby święcić dla ich dobra i odwrócić od nich twój gniew. 21 Dlatego dzień szabatu i nie nosić ciężaru, gdy wchodzicie przez wydaj ich dzieci na głowę i spraw, aby padli od mocy bramy Jerozolimy w dzień szabatu, wtedy roznieć miecza; niech ich żony będą osierocone i owдовiałe, ogień w jej bramach, który pochłonię palace Jerozolimy ich mężczyźni haniebnie uśmierceni, a ich młodzieńcy i nie będzie ugaszony. zabici mieczem na wojnie. 22 Niech będzie słuchać krzyk z ich domów, gdy nagle sprowadzisz na nich wojsko. Wykopali bowiem dół, aby mnie schwycić, zastawili sidła na moje nogi. 23 Lecz ty, PANIE, znasz wszystkie ich plany przeciwko mnie, [chcia]

18 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA, mówiące: 2 Wstań i jezdź do domu garncarza, a tam sprawię, że usłyszysz moje słowa. 3 Zstąpiłem więc do domu garncarza, a oto on wykonywał pracę

mojej śmierci. Nie przebaczaj im ich nieprawości, przeciwko niemu, bo zatwardzili swój kark, aby nie a ich grzechu nie zmać przed swego oblicza, ale słuchać moich słów.

niech upadną przed tobą. Postęp z nimi [tak] w czasie twojego gniewu.

19 Tak mówi PAN: Idź i kup dzban gliniany od garncarza, [weź] ze sobą [kilka osób] spośród starszych ludu i starszych kapłanów; **2** Wyjdź do doliny syna Hinnom, która znajduje się przy wejściu do Bramy Wschodniej, [i] głoś tam słowa, które do ciebie będę mówić. **3** Powiedz: Słuchajcie słowa PANA,

królowie Judy i mieszkańców Jerozolimy! Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto sprowadzę nieszczęście na to miejsce, a każdemu, kto usłyszy, zaszumi w uszach. **4** Ponieważ mnie opuścili i zbezczeszili to miejsce, pałac w nim kadziło innym bogom, których nie znali oni ani ich ojcowie oraz królowie Judy, i

napełnili to miejsce krvią niewinnych; **5** I pobudowali wyżyny Baalowi, aby spalić swoich synów w ogniu jako całopalenia dla Baala, czego im nie nakazałem ani

Dlatego oto nadchodzą dni, mówi PAN, w których to miejsce nie będzie już nazywane Tofet ani Doliną Syna Hinnom, ale Doliną Rzezi. **7** I wniwez obróć radę Judy i Jerozolimy na tym miejscu i sprawię, że padną

zachwytu nieba i zwierzętom ziemi. **8** Wydam także to miasto na spustoszenie i na świąstanie; każdy, kto

będzie przechodził obok, zdumieję się i będzie świstać z powodu wszystkich jego plag. **9** I sprawię, że będą miały miejsce na grzebanie. **10** Potem stłucz [ten] dzban na oczach tych mężczyzn, którzy pójduą z tobą;

mówiąc: Tak mówi PAN zastępów: Tak samo mówiąc: Może da się zwabić, garncarskie, którego nie można potem naprawić. I potem przemożemy go i zemscimy się na nim. **11** Będą grzebać zmarłych w Tofet, bo nie będzie innego miejsca na grzebanie. **12** Tak uczynię temu miejscu, mówiąc: Także wiem, że nie powiodło się miastem tak jak z Tofet. **13** I domy Jerozolimy i domy wieczna hańba nie będzie zapomniana. **12** Dlatego, królów Judy będą nieczyste jak to miasto Tofet z PANIE zastępów, który doświadczasz sprawiedliwego,

powodu wszystkich domów, na których dachach palili kadziło wszystkim zastępom nieba i wylewali ofiary z płynów innym bogom. **14** Wtedy Jeremiasz wrócił z Tofet, dokąd wysłał go PAN, aby tam prorokował, stanął na dziedzińcu domu PANA i powiedział do całego ludu: **15** Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto sprowadzę na to miasto i na wszystkie okoliczne miasta całe to nieszczęście, które zapowiedziałem

20 A kapłan Paszchur, syn Immera, który był naczelnym przywódcą w domu PANA, usłyszał

Jeremiasza prorukującego o tym; **21** Paszchur uderzył proroka Jeremiasza, i zakłu go w dyby, które [były] w Górnnej Bramie Beniamina, przy domu PANA. **3** A nazajutrz, gdy Paszchur uwolnił Jeremiasza z dybów, Jeremiasz powiedział do niego: PAN nie nazwał cię

PAN: Oto uczynię z ciebie postrach dla ciebie samego i dla wszystkich twoich przyjaciół. Padną od miecza swoich wrogów, a twoje oczy będą na to patrzeć. **5** Wydam też wszystkie bogactwa tego miasta, cały Całą Judę wydam w ręce króla Babilonu, który ich uprowadzi do niewoli o Babilonu i pozabija mieczem. **6** Ale ty, nie mówiłem i [co] nie przyszło mi nawet na myśl. **6** Paszchurze, i wszyscy, którzy mieszkają w tym domu,

pójdzicie do niewoli. Przyjdzieś do Babilonu i tam umrzesz, i tam zostaniesz pogrzebany, ty i wszyscy twoi przyjaciele, którym kłamiwie prorokowałeś. **7** Namówileś mnie, PANIE, a dałem się namówić. Ty

jestem czyhają na ich życie. I wydam ich trupy na pożarcie wystawiony na pośmiewisko każdego dnia, każdy

ptactwu nieba i zwierzętom ziemi. **8** Wydam także się ze mnie naśmiewa. **8** Odkąd bowiem zacząłem to miasto na spustoszenie i na świąstanie; każdy, kto mówić, wołam; krzyczę o przemocy i spustoszeniu, będzie przechodził obok, zdumieję się i będzie świstać bo słowo PANA stało się dla mnie poahrainiem i z powodu wszystkich jego plag. **9** I sprawię, że będą pośmiewiskiem każdego dnia. **9** I powiedziałem: Nie

jeść ciała swoich synów i ciała swoich córek, a każdy będzie go wspominał ani nie będę już mówił w jego [z nich] będzie jeść ciało swego bliźniego podczas imię. Ale [słowo Boże] jest w moim sercu jakby ogień oblężenia i w ucisku, którymi ścisań ich wrogowie i płonący, zamknięty w moich kościach, i usiłowałem ci, którzy czyhają na ich życie. **10** Potem stłucz [ten] je wstrzymać, ale nie mogłem. **10** Słyszę bowiem dzban na oczach tych mężczyzn, którzy pójduą z tobą; oszczerstwo wielu, strach dokola. [Mówią]: Donoście,

11 I powiedz im: Tak mówi PAN zastępów: Tak samo a my o tym doniesiemy. Wszyscy moi przyjaciele rozbiję ten lud i to miasto, jak tłucze się naczynie czyhają na mój upadek, [mówiąc]: Może da się zwabić, mówią PAN, i jego mieszkańcom, i postąpię z tym Będą bardzo zawstydzeni, że im się nie powiodło. Ich

miastem tak jak z Tofet. **13** I domy Jerozolimy i domy wieczna hańba nie będzie zapomniana. **12** Dlatego, królów Judy będą nieczyste jak to miasto Tofet z PANIE zastępów, który doświadczasz sprawiedliwego, który widzisz nerki i serce, niech zobaczę twoją pomstę nad nimi. Tobie bowiem powierzyłem swoją sprawę. **13** Śpiewajcie PANU, chwalcie PANA, gdyż wybawił

Przeklęty człowiek, który oznajmił memu ojcu, mówiąc: Urodziło ci się dziecko, chłopiec, sprawiając mu wielką radość. **16** Niech ten człowiek będzie jak miasta, które

PAN zniszczył bez żalu. Niech słyszy krzyk o poranku i PANA, królu Judy, który zasiadasz na tronie Dawida, wołanie w południe; **17** Za to, że mnie nie zabił zaraz ty i twoi słudzy oraz twój lud, którzy wchodzicie od łona, by moja matka była moim grobem, a jej łono – wiecznie brzemienne! **18** Po co wyszedłem z łona – aby doznawać trudu i smutku, aby moje dni były ciemne. Nie krywdźcie ani nie uciskajcie obcego, strawione wśród hańby?

21 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA, gdy

król Sedekiasz posłał do niego Paszchura, syna Malkiasza, i Sofoniasza, syna Maasejasza, kapłana, aby powiedzieli: **2** Poradź się, proszę, PANA w naszej sprawie, bo Nabuchodonozor, król Babilonu, walczy przeciwko nam. Może PAN postąpi z nami zgodnie ze wszystkimi swoimi cudownymi dziełami, aby ten odstąpił od nas. **3** Jeremiasz odpowiedział im: Tak powiedziecie Sedekiaszowi: **4** Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Oto odwrócię sprzęt wojenny, który jest w waszych rękach, [i] którym walczycie przeciw królowi Babilonu i przeciwko Chaldejczykom, którzy was oblegli dokola muru, i zgromadzę ich w środku tego miasta. **5** A ja [sam] będę walczył przeciwko wam wyciągniętą ręką i mocnym ramieniem, z gniewem, zawiętością i wielką zapalczystością. **6** I pobiję mieszkańców tego miasta, zarówno ludzi, jak i zwierzęta. Umrą od wielkiej zarazy. **7** A potem, mówi PAN, wydam Sedekiasza, króla Judy, jego sługi i lud oraz ocalałych w tym mieście od zarazy, od miecza i od głodu w ręce Nabuchodonozora, króla Babilonu, w ręce ich wrogów i w ręce czyniących na ich życie. A on pobije ich ostrzem miecza, nie pożałuje ich ani nie oszczędzi, ani się nie zlituje. **8** A ludowi temu powiedz: Oto kładę przed wami drogę życia i drogę śmierci. **9** Ktoko wiek zostanie w tym mieście, zginie od miecza, z głodu i od zarazy. Kto zaś wyjdzie i podda się Chaldejczykom, którzy was oblegli, pozostanie żywy i jego życie będzie dla niego jak zdobycz. **10** Zwróciłem bowiem swoje oblicze przeciwko temu miastu na złość, a nie na dobro, mówi PAN. Będzie wydane w ręce króla Babilonu, a on spali je ogniem. **11** Ale do domu króla Judy [powiedz]: Słuchajcie słowa PANA. **12** Domu Dawida, tak mówi PAN: Sprawujcie sąd każdego poranka i wybawiajcie uciszonego z ręki ciemnych, aby moja zapalczystość nie wybuchła jak ogień i nie plonął on tak, że nikt nie zdąży go zgasić z powodu zła waszych uczynków. **13** Oto ja jestem przeciwko tobie, mieszkanko doliny, skały równiny, mówi PAN – [przeciwko] wam, którzy mówicie: Któz nadciągnie na nas? Któz wejdzie do naszych mieszkańców? **14** Lecz ja was nawiedzę według owocu waszych uczynków, mówi PAN. Roznieć ogień w jej lesie, który pochłonie wszystko dokola niego.

22 Tak mówi PAN: Zejdź do domu króla Judy i mów tam to słowo; **2** Powiedz: Słuchaj słowa

przez te bramy. **3** Tak mówi PAN: Wykonajcie sąd i sprawiedliwość i wybawiajcie uciszonego z ręki ciemnych. Nie krywdźcie ani nie uciskajcie obcego, sieroty i wdowy i nie przelewajcie krwi niewinnej na tym miejscu. **4** Jeśli bowiem rzeczywiście spełnicie to słowo, wtedy będą wchodzić przez bramy tego domu królowie zasiadający na tronie, jeżdżący na rydwaniach i na koniach, [sam] król i jego słudzy, i jego lud. **5** Lecz jeśli nie posłuchacie tych słów, sam na siebie przysięgam, mówi PAN, że ten dom stanie się pustkiem. **6** Tak bowiem mówi PAN o domu króla Judy: Ty jesteś mi Gileadem [i] szczytem Libanu, lecz naprawdę zamienię cię w pustynię [i] w miasta niezamieszkane. **7** I przygotuję przeciwko tobie niszczycieli, każdego ze swoim sprzętem. Wytną twoje wybrane cedry i wrzucą je w ogień. **8** I wiele narodów będzie przechodzić koło tego miasta, i powiedzą jeden do drugiego: Dlaczego PAN tak uczynił temu wielkiemu miastu? **9** Wtedy odpowiedzą: Dlatego że porzucili przymierze PANA, swego Boga, a oddawali poklon innym bogom i służyli im. **10** Nie oplakujcie zmarłego ani nie żałujcie go, [lecz] nieustannie płaczcie nad tym, który odchodzi, bo już nigdy nie wróci ani nie zobaczy swojej rodzinnej ziemi. **11** Tak bowiem mówi PAN o Szallumie, synu Jozjasza, króla Judy, który króował w miejscu Jozjasza, swego ojca, który wyszedł z tego miejsca: Już nigdy nie wróci; **12** Ale umrze na tym miejscu, gdzie go przeniosą, i już nie zobaczy tej ziemi. **13** Biada temu, kto buduje swój dom na niesprawiedliwości, a swoje komnaty na krzywdzie; kto swemu bliźniemu każe pracować za darmo i nie daje mu jego zapłaty; **14** Który mówi: Zbuduję sobie wielki dom i przestronne komnaty; wybija sobie okna, wykłada jego wnętrze drzewem cedrowym i maluje cynobrem. **15** Czy będziesz króował dlatego, że otaczasz się cedrem? Czyż twój ojciec nie jadal i nie pija? A kiedy wykonywał sąd i sprawiedliwość, wtedy było mu dobrze. **16** Gdy sądził sprawę ubogiego i niedźwiedzia, wtedy było mu dobrze. Czy nie [na tym polega] poznanie mnie? – mówi PAN. **17** Lecz twoje oczy i serce pragną jedynie własnej korzyści, przelania niewinnej krwi, wywierania ucisku oraz przemocy. **18** Dlatego tak mówi PAN o Joakimie, synu Jozjasza, króla Judy: Nie będą go oplakiwać [ani mówić]: Ach, mój bracie! Albo: Ach, sioстро! Nie będą go oplakiwać [ani mówić]: Ach, panie! Albo: Ach, jego majestat! **19** Będzie pogrzebany jak osioł, wywłoką go i wyrzucać poza bramy Jerozolimy. **20** Wejdź na Liban i wołaj, na Baszanie podnieś swój głos, wołaj też z przełęczy, gdy wszyscy twoi kochankowie zostali zniszczeni. **21**

Przemówilem do ciebie w czasie twojej pomyślności, z powodu proroków, wszystkie moje kości drżą; jestem [ale] powiedziałaś: Nie posłucham. Taka jest twoja jak człowiek pijany, jak człowiek, którego zmogło wino, droga od twej młodości, nie usłuchałaś mojego głosu. z powodu PANA i z powodu słów jego świętości. 10 22 Wiatr rozproszy wszystkich twoich pasterzy i twoi Ziemia bowiem jest pełna cudzołożników i płacze kochankowie pojda w niewolę. Wtedy będziesz się z powodu przekleństwa; pastwiska na pustkowiu rumieni i wstydzić z powodu całej twojej niegodziwości. wyschły; ich dążenia są niegodziwe, a ich siła jest 23 Ty, która mieszkasz na Libanie, która robisz sobie niewłaściwi. 11 Bo zarówno prorok, jak i kapłan gniazdo wśród cedrów, jakże będziesz pełna wdzięku, są obłudnikami, nawet w moim domu znajduje się gdy ogarną cię bólesią jak bóle rodzącej! 24 Jak żyje ich niegodziwość, mówi PAN. 12 Dlatego ich droga ja, mówi PAN, choćby Choniasz, syn Joakima, króla stanie się dla nich jak ślimacznicza w ciemności, na Judy, był synetem na mojej prawej ręce, zerwałbym którą będą popędzeni i upadną, gdy sprowadzę na cię stamtąd; 25 I wydam cię w ręce tych, którzy nich nieszczęście w roku, kiedy ich nawiedzę, mówi czyhają na twoje życie, i w ręce tych, których twarzy PAN. 13 Widziałem u proroków Samarii głupstwo: ty się lękas, to jest, w ręce Nabuchodonozora, prorokowali w imię Baala i zwodzili mój lud Izraela. króla Babilonu, i w ręce Chaldeczyków; 26 Wyrzucę 14 A u proroków Jerozolimy widziałem okropność: ciebie i swoją matkę, która cię urodziła, do obcej cudzołożą i postępują kłamliwie, utwierdzają też ręce ziemi, w której się nie urodziliście, i tam pomrzecie. złoczyńców, tak że żaden z nich nie odwraca się 27 Lecz do ziemi, za którą będą tesknić, aby tam od swojej niegodziwości. Wszyscy stali się dla mnie wrócić, nie wrócać. 28 Czy ten człowiek, Choniasz, jak Sodoma, a jego mieszkańców jak Gomora. 15 jest posagiem wzgardzonym i zdruzgotanym? Albo Dlatego tak mówi PAN zastępów o tych prorokach: Oto naczyniem, w którym nie ma żadnego piękna? Czemu nakarmię ich piórunem i napiję ich wodą żółci, bo od zostali odrzuceni on i jego potomstwo i wyrzuceni do proroków Jerozolimy rozeszła się niegodziwość na całą ziemi, której nie znają? 29 Ziemia, ziemia, ziemia! tę ziemię. 16 Tak mówi PAN zastępów: Nie słuchajcie Słuchaj słowa PANA. 30 Tak mówi PAN: Zapiszcie słów tych proroków, którzy wasz prorokują. Oni was tego człowieka jako bezpotomnego i że mu się nie zwodzą, zwiastują wasz widzenie własnego serca, [a] poszcześci za jego dni. Nie poszcześci się nikomu nie z ust PANA. 17 Nieustannie mówią tym, którzy z jego potomstwa, by zasiąść na tronie Dawida i mną gardzą: PAN mówi: Będziecie mieć pokój. A panować jeszcze w Judzie.

23 Biada pasterzom, którzy gubią i rozpraszają, trzodę mego pastwiska! – mówi PAN. 2 Dlatego tak mówi PAN, Bóg Izraela, do pasterzy, którzy paszą mój lud: Wy rozpraszacie moje owce i roznianacie [je], a nie nawiedzaliście ich. Oto nawiedzę was za zło waszych uczynków, mówi PAN. 3 I zgromadzę reszkę moich owiec ze wszystkich krajów, do których je rozpoczęłem, i sprowadzę je do ich owczarni; będą płodne i rozmnożą się. 4 Ustanowię nad nimi pasterzy, którzy będą je paść, aby już się nie lękały i nie twoły, i aby żadna z nich nie zginęła, mówi PAN. 5 Oto nadchodzą dni, mówi PAN, w których wzbudzę Dawidowi sprawiedliwą Latorośl i będzie panować Król, i będzie mu się szczęściło; będzie wykonywał sąd i sprawiedliwość na ziemi. 6 Za jego dni Juda będzie zbawiona, a Izrael będzie mieszkał bezpiecznie. A to jest jego imię, którym będą go nazywać: PAN NASZA, SPRAWIEDLIWOŚĆ. 7 Dlatego oto nadzieją dni, mówi PAN, że nie będą mówić już: Jak żyje PAN, który wyprowadził synów Izraela z ziemi Egiptu; 8 Ale: Jak żyje PAN, który wyprowadził i który sprowadził potomstwo domu Izraela z kraju północnego i ze wszystkich krajów, do których rozpoczęłem ich, i będą mieszkać w swojej ziemi. 9 Moje serce pęka we mnie

mówią: Nie spotka was nic złego. 18 Któż bowiem stał w radzie PANA, widział i słyszał jego słowo? Kto rozważył jego słowa i usłyszał je? 19 Oto wicher PANA wyjdzie z zapalczystością, wicher ciężki spadnie na głowę bezbożnych; 20 Nie odwróci się gniew PANA, aż spełni i wykona [on] myśl swego serca. W ostatecznych czasach dokładnie to zrozumiecie. 21 Nie posłałem tych proroków, a oni jednak pobiegli. Nie mówiłem do nich, oni jednak prorokowali. 22 Lecz gdyby stali w mojej radzie i głosili mojemu ludowi moje słowa, odwróciłbym go od jego złej drogi i od zła jego uczynków. 23 Czy jestem [tylko] Bogiem z bliska? – mówi PAN, a nie Bogiem [także] z daleka? 24 Czy może się ktoś schować w ukryciu, aby go nie widział? – mówi PAN. Czy nie wypełniam nieba i ziemi? – mówi PAN. 25 Słyszałem, co mówią prorocy, którzy prorokują kłamstwa w moje imię, mówiąc: Miałem sen, miałem sen. 26 Jak długo [to będzie] w sercu tych proroków, którzy prorokują kłamstwa? Są przecież prorokami złudy własnego serca; 27 Którzy zamierzają sprawić, aby mój lud zapomniał moje imię przez swoje sny, które każdy opowiada swemu bliźniemu, jak ich ojcowie zapomnieli o moim imieniu dla Baala. 28 Prorok, który ma sen, niech ten sen opowiada, ale

ten, który ma moje słowo, niech wiernie mówi moje słowo. Cóż plewie do pszenicy? – mówi PAN. 29 Czy nawiącą się do mnie całym swoim sercem. 8 A jak moje słowo nie jest jak ogień? – mówi PAN – i jak te złe figi, których nie można jeść, bo są tak złe, tak młot, który kruszy skałę? 30 Dlatego oto [powstaje] mówi PAN: Tak samo postąpię z Sedekiaszem, królem przeciwko tym prorokom, mówi PAN, którzy kradną Judy, z jego książetami, z resztą Jerozolimy, która moje słowa, każdy [kradnie je] swojemu bliźniemu. 31 pozostała w tej ziemi, oraz z tymi, którzy mieszkają w Oto [powstaje] przeciwko tym prorokom, mówi PAN, ziemi Egiptu. 9 Wydam ich na wysiedlenie i na ucisk którzy używają swego języka, aby mówić: [PAN] mówi. we wszystkich królestwach ziemi, na poahrainbienie i 32 Oto [powstaje], mówi PAN, przeciwko tym, którzy prorokują sny kłamliwe, opowiadają je i zwodzą mój lud swymi kłamstwami i plotkami, chociaż ja ich nie posałem ani im [niczego] nie rozkazałem. Dlatego nic nie pomagają temu ludowi, mówi PAN. 33 A gdy ten lud albo prorok lub kapłan zapytają cię: Jakie [jest] brzemię PANA? – wtedy odpowiesz: Jakie brzemię? – właśnie takie: Opuszczę was, mówi PAN. 34 A proroka i kapłana oraz ten lud, którzy powiedzą: Brzemię PANA, naprawdę nawiedzę [karą] – ich i ich dom. 35 [Ale] tak mówcie każdy do swego bliźniego i każdy do swego brata: Cóż odpowiedział PAN? albo: Cóż mówił PAN? 36 I nie wspomnijcie już brzemienia PANA, bo brzemienniem stanie się dla każdego jego słowo, gdyż wy wypaczyliście słowa Boga żywego, PANA zastępów, naszego Boga. 37 Tak [więc] powiesz do proraka: Cóż ci odpowiedział PAN? albo: Co mówił PAN? 38 Ale ponieważ mówicie: Brzemię PANA, to wtedy tak mówi PAN: Ponieważ mówicie to słowo: Brzemię PANA, chociaż nakazałem was, mówiąc: Nie mówcie: Brzemię PANA; 39 Oto ja zapomnę o was całkowicie i odrzucę przed mego oblicza was i to miasto, które dałem was i waszym ojcom. 40 I okryje was wieczną wzgardą i wieczną hańbą, która nigdy nie pojedzie w zapomnieniu.

24 PAN ukazał mi [widzenie], a oto dwa kosze fig [były] postawione przed świątynią PANA, gdy Nabuchodonozor, król Babilonu, uprowadził do niewoli Jechoniasza, syna Joakima, króla Judy, oraz książąt Judy, cieśli i kowali z Jerozolimy, i przyprowadził ich do Babilonu. 2 Jeden kosz zawierał bardzo dobre figi, jakimi [sa] figi dojrzałe, a drugi kosz zawierał bardzo złe figi, tak złe, że nie można było ich jeść. 3 I PAN zapytał mnie: Co widzisz, Jeremiaszu? Odpowiedziałem: Figi. Dobre figi [sa] bardzo dobre, a złe [sa] bardzo złe, tak złe, że nie można było ich jeść. 4 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 5 Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Jak [na] te dobre figi, tak spojrzę łaskawie na tych z Judy, którzy zostali uprowadzeni do niewoli, których wysłałem z tego miejsca do ziemi Chaldejczyków, dla ich dobra. 6 I zwrócię na nich swoje oko dla [ich] dobra i przyprowadzę ich do tej ziemi, gdzie ich odbuduję, a nie zburzę, i zasadzę, a nie wykorzenię. 7 Dam im niej, [mianowicie] to wszystko, co jest napisane w tej bowiem serce, aby mnie poznali, że ja jestem PAN.

Oni będą moim ludem, a ja będę ich Bogiem, gdyż te złe figi, których nie można jeść, bo są tak złe, tak młot, który kruszy skałę? 30 Dlatego oto [powstaje] mówi PAN: Tak samo postąpię z Sedekiaszem, królem przeciwko tym prorokom, mówi PAN, którzy kradną Judy, z jego książetami, z resztą Jerozolimy, która moje słowa, każdy [kradnie je] swojemu bliźniemu. 31 pozostała w tej ziemi, oraz z tymi, którzy mieszkają w Oto [powstaje] przeciwko tym prorokom, mówi PAN, ziemi Egiptu. 9 Wydam ich na wysiedlenie i na ucisk którzy używają swego języka, aby mówić: [PAN] mówi. we wszystkich królestwach ziemi, na poahrainbienie i 32 Oto [powstaje], mówi PAN, przeciwko tym, którzy prorokują sny kłamliwe, opowiadają je i zwodzą mój lud swymi kłamstwami i plotkami, chociaż ja ich nie posałem ani im [niczego] nie rozkazałem. Dlatego nic nie pomagają temu ludowi, mówi PAN. 33 A gdy ten lud albo prorok lub kapłan zapytają cię: Jakie [jest] brzemię PANA? – wtedy odpowiesz: Jakie brzemię? – właśnie takie: Opuszczę was, mówi PAN. 34 A proroka i kapłana oraz ten lud, którzy powiedzą: Brzemię PANA, naprawdę nawiedzę [karą] – ich i ich dom. 35 [Ale] tak mówcie każdy do swego bliźniego i każdy do swego brata: Cóż odpowiedział PAN? albo: Cóż mówił PAN? 36 I nie wspomnijcie już brzemienia PANA, bo brzemienniem stanie się dla każdego jego słwo, gdyż wy wypaczyliście słowa Boga żywego, PANA zastępów, naszego Boga. 37 Tak [więc] powiesz do proraka: Cóż ci odpowiedział PAN? albo: Co mówił PAN? 38 Ale ponieważ mówicie: Brzemię PANA, to wtedy tak mówi PAN: Ponieważ mówicie to słowo: Brzemię PANA, chociaż nakazałem was, mówiąc: Nie mówcie: Brzemię PANA; 39 Oto ja zapomnę o was całkowicie i odrzucę przed mego oblicza was i to miasto, które dałem was i waszym ojcom. 40 I okryje was wieczną wzgardą i wieczną hańbą, która nigdy nie pojedzie w zapomnieniu.

25 Słowo, które doszło do Jeremiasza o całym ludzie Judy w czwartym roku Joakima, syna Jozjasza, króla Judy, a był to pierwszy rok Nabuchodonozora, króla Babilonu; 2 Które wypowiedział prorok Jeremiasz do całego ludu Judy i do wszystkich mieszkańców Jerozolimy, mówiąc: 3 Od trzynastego roku Jozjasza, syna Amona, króla Judy, aż do dziś, to [znaczy] już [przez] dwadzieścia trzy lata, dochodziło do mnie słwo PANA i przemawiałem do was z wczesnym wstawaniem i mówieniem, ale nie słuchaliście. 4 PAN też posyłał do was wszystkie swoje sługi, proroków, z wczesnym wstawaniem i przesaniem, ale nie usłuchaliście ani nie nakloniliście swego ucha, aby usłyszeć. 5 Oni mówili: Niech teraz każdy z was się odwróci od swojej złej drogi i od zła swoich uczynków, a będącie mieszkać w tej ziemi, którą PAN dał was i waszym ojcom na wieki wieków. 6 Nie chodźcie za innymi bogami, aby im służyć i oddawać im poklon, i nie pobudzajcie mnie do gniewu uczynkami waszych rąk, a [ja] nie uczynię was nic złego. 7 Ale nie usłuchaliście mnie, mówi PAN, pobudzając mnie do gniewu uczynkami swoich rąk na własne nieszczęście. 8 Dlatego tak mówi PAN zastępów: Ponieważ nie usłuchaliście moich słów; 9 Oto poślę po wszystkie rody północne i zbiorę [je], mówi PAN, i Nabuchodonozora, króla Babilonu, swego sługa, i sprowadzę ich na tę ziemię, na jej mieszkańców i na te wszystkie okoliczne narody, a doszczętnie zniszczę ich i uczynię ich [przedmiotem] zdumienia i świstania, i wiecznym spustoszeniem. 10 I sprawię, że zniknie głoś wesela i głoś radości, głoś oblubieńca i głoś oblubienicy, odgłos żaren i światła pochodni. 11 I cała ta ziemia stanie się spustoszeniem i zdumieniem, a te narody będą służyć królowi Babilonu przez siedemdziesiąt lat. 12 A gdy się dopełni siedemdziesiąt lat, ukarzę króla Babilonu i ten naród, mówi PAN, za ich nieprawość, oraz ziemię Chaldejczyków, i zamienię ją w wieczne spustoszenie. 13 I sprowadzę na tę ziemię wszystkie moje słowa, które wypowiedziałem przeciw nie zburzę, i zasadzę, a nie wykorzenię. 7 Dam im niej, [mianowicie] to wszystko, co jest napisane w tej księdze, co prorokował Jeremiasz przeciw wszystkim

narodom. **14** Gdyż i one będą podbite i wzięte do tej trzody! Dopełniły się bowiem dni waszej rzezi niewoli przez liczne narody i wielkich królów. Odpłacie i rozproszenia i padniecie jak drogie naczynie. **15** Nie będzie ucieczki dla pasterzy ani ocalenia dla im według ich czynów i według uczynków ich rąk. **16** Nie będzie ucieczki dla pasterzy ani ocalenia dla Tak bowiem powiedział do mnie PAN, Bóg Izraela: przewodników tej trzody. **16** [Będzie słuchać] głos Weź z mojej ręki kubek wina tej zapalcywości i wołania pasterzy i zawodzenie przewodników tej trzody, daj z niego pić wszystkim narodom, do których cię bo PAN spustoszy ich pastwiska. **17** I będą zniszczone przed ostrzem miecza, który posyłam między nie. **18** Wziąłem więc kubek z ręki PANA i napoolem wszystkie spokojne łaki z powodu zapalcywości gniewu PANA. **19** Opuścił jak lew swoją jaskinię, bo ich ziemia jest narody, do których PAN mnie posłał: **20** Jerozolimę i spustoszona z powodu zapalcywości niszczyciela i miasta ziemi Judy, jej królów i książąt, aby uczynić ich zapalcywości jego gniewu.

26 Na poczatku królowania Joakima, syna Jozjasza, króla Judy, doszło to słowo od PANA mówiące: **2** Tak mówi PAN: Stań na dziedzińcu domu PANA i mów do wszystkich miast Judy, do tych, którzy przychodzą oddać poklon w domu PANA, wszystkie słowa, które nakazuję ci mówić do nich; nie ujmuj [anii] słowa. **3** Może usłuchają i odwrócią się, kiedy od swojej złej drogi, abym żałował nieszczęścia, które zamierzałem im uczynić z powodu zła ich uczynków. **4** I powiesz im: Tak mówi PAN: Jeśli mnie nie usłuchacie, by postępować według mojego prawa, które wam przedłożyłem; **5** By słuchać słów moich slug, proroków, których posłałem do was, z wczesnym wstawaniem i przesłaniem, a przecież nie usłuchaliście; **6** Wtedy postąpię z tym domem tak jak z Szilo, a to miasto uczynię przekleństwem dla wszystkich narodów ziemi. **7** A kapłani i prorocy oraz cały lud słyszeli Jeremiasza mówiącego te słowa w domu PANA. **8** A gdy Jeremiasz skończył mówić wszystko, co PAN mu nakazał powiedzieć całemu ludowi, pojmaliby go ci kapłani i prorocy oraz cały lud, mówiąc: Musisz umrzeć. **9** Czemu prorokowałeś w imię PANA, głosząc: Z tym domem stanie się jak z Szilo, a to miasto tak spustoszeje, że nie będzie w nim mieszkańców? I zgromadził się cały lud przeciwko Jeremiaszowi w domu PANA. **10** Gdy książęta Judy usłyszeli te rzeczy, przyszli z domu królewskiego do domu PANA i zasiedli u wejścia nowej bramy PANA. **11** Wtedy kapłani i prorocy powiedzieli do książąt i do całego ludu: Ten człowiek zasługuje na śmierć, bo prorokował przeciwko temu miastu, jak to słyszeliście na własne uszy. **12** Jeremiasz zaś odezwał się do wszystkich książąt i do całego ludu, mówiąc: PAN mnie posłał, abym prorokował przeciw temu domowi i przeciw temu miastu to wszystko, co słyszeliście. **13** Dlatego teraz poprawcie swoje drogi i swoje uczynki i usłuchajcie głosu PANA, swego Boga, a pożałujecie PAN tego nieszczęścia, jakie zapowiedział przeciwko wam. **14** Co do mnie, ja jestem w waszych rękach, czyście ze mną to, co dobre i sprawiedliwe w waszych oczach. **15** Wiedzieć jednak na pewno – jeśli mnie zabijecie, ściagniecie krew niewinną na siebie, na to

miasto i na jego mieszkańców. Naprawdę bowiem PAN taki naród nawiedzę mieczem, głodem i zarzą, mówi posłan mnie do was, abym mówił te wszystkie słowa do PAN, aż wytracę je jego ręką. 9 Dlatego nie słuchajcie waszych uszu. 16 Wtedy książęta i cały lud powiedzieli swoich proroków, wróżbiarzy ani tych, co mają sny, ani do kapelanów i do proroków: Ten człowiek nie zasługuje swoich wróżbiarzy, ani swoich czarowników, którzy na śmierć, ponieważ przemawiał do nas w imię PANA, was mówią: Nie będziecie służyć królowi Babilonu. 10 naszego Boga. 17 Powstali też niektórzy ze starszych Oni bowiem prorokują was kłamstwo, aby was oddalić tej ziemi i powiedzieli do całego zgromadzenia ludu: od waszej ziemi, abym was wygnal i abyście poginęli. 18 Micheasz z Moreszet prorokował za dni Ezechiasza, 11 A naród, który podda swój kark pod jarzmo króla króla Judy, i mówił do całego ludu Judy: Tak mówi PAN Babilonu i będzie mu służył, ten pozostawię w jego zastępów: Syjon będzie zaorany jak pole, Jerozolima ziemi, mówi PAN, aby ja uprawiał i mieszkał w niej. 12 stanie się rumowiskiem, a góra tego domu – jak A do Sedekiasza, króla Judy, powiedziałem zgodnie zalesione wzgórze. 19 Czy zabił go Ezechiasz, król ze wszystkimi tymi słowami: Poddajcie swoje karki Judy, i Juda? Czy nie ulegli się PANA i nie modlili się pod jarzmo króla Babilonu i słuźcie mu i jego ludowi, do PANA tak, że PAN żałował tego nieszczęścia, jakie a będziecie żyć. 13 Czemu macie zginać, ty i twój zapowiedział przeciwko nim? Przecież ściagniemy lud, od miecza, od głodu i od zarazy, jak mówił PAN o na nasze dusze wielkie nieszczęście. 20 Był także narodzie, który nie chce służyć królowi Babilonu? 14 człowiek, który prorokował w imię PANA, Uriasz, syn Szemajasza, z Kiriat-Jearim. Prorokował on przeciwko do was: Nie będziecie służyć królowi Babilonu. Oni temu miastu i przeciwko tej ziemi zgodnie ze wszystkimi bowiem prorokują was kłamstwo. 15 Nie posłałem słowami Jeremiasza. 21 A gdy król Joakim, wszyscy ich, mówi PAN, a jednak oni prorokują kłamliwie w jego wojownicy i wszyscy książęta usłyszeli jego moje imię, abym was wypędził i abyście zginięli, wy i słowa, król usiłował go zabić. Lecz gdy Uriasz o prorocy, którzy wasz prorokują. 16 Także do kapelanów tym usłyszał, zlał się, uciekł i przybył do Egiptu. i do całego ludu powiedziałem: Tak mówi PAN: Nie 22 Ale król Joakim posłał ludzi do Egiptu: Elnatana, słuchajcie słów swoich proroków, którzy prorokują syna Akbora, i innych razem z nim do Egiptu. 23 wam, mówiąc: Oto naczynia domu PANA zostaną już Ci sprowadzili Uriasz z Egiptu i przyprowadzili go wkrótce przywrócone z Babilonu. Oni bowiem prorokują do króla Joakima, a ten zabił go mieczem i wrzucił wasz kłamstwo. 17 Nie słuchajcie ich, słuźcie królowi jego zwłoki do grobów pospóstwa. 24 Natomiast ręka Babilonu, a będziecie żyć. Czemu to miasto miałoby Achikama, syna Szafana, była przy Jeremiaszu, aby stać się ruiną? 18 A jeśli oni są prorokami i jeśli słowo nie został wydany w ręce ludu i nie został zabity.

27 Na początku królowania Joakima, syna Jozjasza, króla Judy, doszło to słowo do Jeremiasza od PANA mówiące: 2 Tak mówi do mnie PAN: Sporządź sobie więzy i jarzma i nałoż je na swoją sztyję; 3 Potem poślij je do króla Edomu, do króla Moabu, do króla Ammonitów, do króla Tyrus i do króla Sydonu przez posłańców, którzy przyjdą do Jerozolimy, do Sedekiasza, króla Judy; 4 I rozkaż im, aby swym panom powiedzieli: Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela. Tak powiecie swym panom: 5 Ja uczyniłem ziemię, człowieka i zwierzęta, które są na powierzchni ziemi, swoją wielką mocą i wyciągniętym ramieniem, i daję temu, który w moich oczach ma upodobanie. 6 A teraz dałem te wszystkie ziemie do rąk Nabuchodonozora, króla Babilonu, mego sługi; oddałem mu nawet zwierzęta polne, aby mu służyły. 7 Dlatego będą mu służyły te wszystkie narody, jego synowi i synowi jego syna, aż nadiejdzie czas na jego ziemię. Wtedy ujarzmią go liczne narody i wielcy królowie. 8 A ten naród i to królestwo, które nie będzie służyło Nabuchodonozorowi, królowi Babilonu, i które nie podda swego karku pod jarzmo króla Babilonu,

taki naród nawiedzę mieczem, głodem i zarzą, mówi Oni bowiem prorokują was kłamstwo, aby was oddalić tej ziemi, abym was wygnal i abyście poginęli. 11 A naród, który podda swój kark pod jarzmo króla Babilonu i będzie mu służył, ten pozostawię w jego zastępów: Syjon będzie zaorany jak pole, Jerozolima ziemi, mówi PAN, aby ja uprawiał i mieszkał w niej. 12 stanie się rumowiskiem, a góra tego domu – jak A do Sedekiasza, króla Judy, powiedziałem zgodnie zalesione wzgórze. 13 Czemu macie zginać, ty i twój lud, od miecza, od głodu i od zarazy, jak mówił PAN o na nasze dusze wielkie nieszczęście. 14 Także do kapelanów tym usłyszał, zlał się, uciekł i przybył do Egiptu. i do całego ludu powiedziałem: Tak mówi PAN: Nie 22 Ale król Joakim posłał ludzi do Egiptu: Elnatana, słuchajcie słów swoich proroków, którzy prorokują syna Akbora, i innych razem z nim do Egiptu. 23 wam, mówiąc: Oto naczynia domu PANA zostaną już Ci sprowadzili Uriasz z Egiptu i przyprowadzili go wkrótce przywrócone z Babilonu. Oni bowiem prorokują do króla Joakima, a ten zabił go mieczem i wrzucił wasz kłamstwo. 17 Nie słuchajcie ich, słuźcie królowi jego zwłoki do grobów pospóstwa. 24 Natomiast ręka Babilonu, a będziecie żyć. Czemu to miasto miałoby stać się ruiną? 18 A jeśli oni są prorokami i jeśli słowo PANA jest u nich, proszę, niech wstawią się u PANA zastępów, aby te naczynia, które pozostały w domu PANA, w domu króla Judy i w Jerozolimie, nie dostały się do Babilonu. 19 Tak bowiem mówi PAN zastępów o tych kolumnach, o morzu, o podstawkach i reszcie naczyni, które pozostały w tym mieście; 20 Których nie zabrał Nabuchodonozor, król Babilonu, gdy uprowadził do niewoli Jechoniasza, syna Joakima, króla Judy, z Jerozolimy do Babilonu, oraz wszystkich dostojuńników z Judy i Jerozolimy. 21 Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela, o tych naczyniach, które pozostały w domu PANA, w domu króla Judy i w Jerozolimie: 22 Zostaną zawiezione do Babilonu i będą tam aż do dnia, w którym upomnę się o nie, mówi PAN. Wtedy sprowadzę je i przywrócię na to miejsce.

28 W tym samym roku, na początku królowania Sedekiasza, króla Judy, w piątym miesiącu czwartego roku, Chananiasz, syn Azzura, prorok, który [był] z Gibeonu, powiedział do mnie w domu PANA przed kapelanami i przed całym ludem: 2 Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Złamałem jarzmo króla Babilonu. 3 W ciągu dwóch lat sprowadzę z powrotem na to miejsce wszystkie naczynia domu PANA, które

Nabuchodonozor, król Babilonu, zabrał z tego miejsca on] tej treści: 4 Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela, i zawiódź je do Babilonu. 4 También Jechoniasza, syna do wszystkich wygnaniców, których uprowadziłem z Joakima, króla Judy, i wszystkich uprowadzonych z Jerozolimy do Babilonu: 5 Budujcie domy i mieszkajcie Judy, którzy dostali się do Babilonu, ja sprowadzę z [w nich]; zakładajcie ogrody i spożywajcie ich owoce; powrótem na to miejsce, mówi PAN. Skruszę bowiem 6 Pojmujcie żony i płodźcie synów i córki; wybierajcie jarzmo króla Babilonu. 5 Wtedy prorok Jeremiasz żony dla waszych synów i wydawajcie swoje córki powiedział do proroka Chananięsa wobec kapelanów i za mąż, aby rodziły synów i córki. Rozmnażajcie się wobec całego ludu, który stał w domu PANA; 6 Prorok tam i niech was nie ubywa. 7 Zabiegajcie o pokój dla Jeremiasza powiedział: Amen, niech PAN tak uczyni! tego miasta, do którego was uprowadziłem, i mówcie Niech PAN utwierdzi twoje słowa, które prorokowałeś, się za nie do PANA, bo od jego pokoju zależy wasze sprawadzi z Babilonu na to miejsce naczynia domu pokój. 8 Tak bowiem mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: PANA i wszystkich, którzy zostali uprowadzeni do Niech was nie zwodzą wasi prorocy i wróżbici, którzy niewoli. 7 Posłuchaj jednak teraz tego słowa, które ja [sa] wśród was, i nie zwracajcie uwagi na wasze sny, mówię do dwóch uszu i do uszu całego tego ludu: 8 które się was śnią. 9 Bo oni prorokują was kłamliwie Prorocy, którzy byli przede mną i przed tobą od dawna, w moje imię. Nie posłałem ich, mówi PAN. 10 Tak prorokowali przeciwko wielu ziemiom i przeciwko bowiem mówi PAN: Gdy westępni się dla Babilonu wielkim królestwom o wojnie, o nieszczęściu i o zarazie. siedemdziesiąt lat, nawiedzę was i spełnię wobec was 9 Ten prorok, który prorokuje o pokoju, [dopiero] będzie swoje dobre słowo, by was sprowadzić z powrotem uznany za proraka, którego PAN posłał, gdy spełni się na to miejsce. 11 Gdyż ja znam myśl, które mam o jego słowo. 10 Wtedy prorok Chananiasz zdjął jarzmo was, mówi PAN: myśl o pokoju, a nie o utrapieniu, z syi proroka Jeremiasza i złamał je. 11 I Chananiasz aby zapewnić was koniec, jakiego oczekujecie. 12 powiedział wobec całego ludu: Tak mówi PAN: Tak Wtedy będziecie mnie wzywać, pojedziecie i będziecie złamię jarzmo Nabuchodonozora, króla Babilonu, znad modlić się do mnie, a ja was wysłucham; 13 Będziecie syi wszystkich narodów w ciągu dwóch lat. I prorok mnie szukać i znajdziecie [mnie], gdy będziecie szukać Jeremiasza poszedł swoją drogą. 12 Po jakimś czasie całym swym sercem. 14 I dam was się znaleźć, mówi od złamania jarzma na syi proroka Jeremiasza przez PAN, i odwrócić waszą niewolę, i zgromadzę was proroka Chananięsa doszło do Jeremiasza słowo ze wszystkich narodów i ze wszystkich miejsc, do PANA mówiące: 13 Idź i powiedz Chananiaszowi: których was wygnałem, mówi PAN. I przyprowadzę Tak mówi PAN: złamałeś jarzma drewniane, ale was na [to] miejsce, z którego was uprowadziłem. 15 A sporządisz zamiast nich jarzma żelazne. 14 Tak ponieważ mówicie: PAN wzbudził nam proroków w bowiem mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Włoż Babilonie; 16 Tak mówi PAN o królu, który zasiada jarzmo żelazne na syję wszystkich tych narodów, na tronie Dawida, i o całym ludzie, który mieszka w aby służyły Nabuchodonozorowi, królowi Babilonu; i tym mieście, o waszych braciach, którzy nie poszli będą mu służyły. Poddalem mu nawet zwierzęta polne. z wami do niewoli; 17 Tak mówi PAN zastępów: 15 Potem prorok Jeremiasz powiedział do proroka Oto pośle na nich miecz, głód i zarazę i uczynię Chananięsa: Posłuchaj teraz, Chananiasz! PAN cię z nimi jak ze złymi figami, których nie można jeść, nie posłał, a sprawiasz, że ludzie ufają kłamstwu. 16 bo są tak złe. 18 Będę ich bowiem prześladować Dlatego tak mówi PAN: Oto usunę cię z powierzchni mieczem, głodem i zarazą i sprawię, że zostaną ziemi. Umrzesz w tym roku, bo glosileś bunt przeciwko wysiedleni do wszystkich królestw ziemi, uczynię ich PANU. 17 I umarł prorok Chananiasz w tym roku, w [przedmiotem] przekleństwa, zdumienia, poświstania i harfy wśród wszystkich narodów, do których ich wypędziłem; 19 Za to, że nie słuchali moich słów, mówi PAN, które posłałem do nich przez swoje sługi, proroków, z wczesnym wstawaniem i przesaniem. Ale nie słuchaliście, mówi PAN. 20 Dlatego słuchajcie słowa PANA, wy, wszyscy wygnanci, których wysłałem z Jerozolimy do Babilonu. 21 Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela, o Achabie, synu Kolajasza, i o Sedekiaszu, synu Maasejasza, którzy prorokują was kłamstwo w moje imię: Oto wydam ich w ręce Nabuchodonozora, króla Babilonu, a ten zabije ich na waszych oczach. 22 Od nich będzie wzięte przekleństwo przez wszystkich

29 A to [sa] słowa listu, który prorok Jeremiasz posłał z Jerozolimy do pozostałych starszych, którzy byli na wygnaniu, i do kapelanów, do proroków i do całego ludu – których Nabuchodonozor uprowadził z Jerozolimy do Babilonu. 2 [Było to] po wyjściu z Jerozolimy króla Jechoniasza, królowej, dworzan, książąt Judy i Jerozolimy oraz cieśli i kowali. 3 [List] wysłał przez Elasę, syna Szafana, i Gemariasza, syna Chilkiasza, których Sedekiasz, król Judy, posłał do Babilonu do Nabuchodonozora, króla Babilonu; [był

wygnańców z Judy, którzy są w Babilonie, [wyrażone] twoje potomstwo z ziemi jego niewoli. Powróci Jakub, w słowach: Niech PAN ci uczyni jak z Sedekiaszem aby zaznaczyć odpoczynku i spokoju i nikt nie będzie i jak z Achabem, których król Babilonu usmażył w [go] straszyl. 11 Ja bowiem jestem z tobą, mówi PAN, ogniu; 23 Za to, że popełniali nikczemność w Izraelu, aby cię wybawić. A chociaż położę kres wszystkim cudzołyżni z żonami swoich bliźnich i mówili słowa narodom, wśród których cię rozproszyłem, tobie jednak klamliwe w moje imię, czego im nie nakazałem. Ja o nie położę kresu, ale ukarzę cię sprawiedliwie, nie tym wiem i [jestem tego] świadkiem, mówi PAN. 24 A zostawię cię całkiem bez kary. 12 Tak mówi PAN: do Szemajasa Nechalatomy powiesz: 25 Tak mówi Twoje zranienie jest nieuleczalne, bardzo bolesna PAN zastępów, Bóg Izraela: Ponieważ we własnym twoja rana. 13 Nie ma nikogo, kto by bronił twojej imienia posłałeś listy do całego ludu, który [jest] sprawy, abyś była uleczona. Nie masz lekarstwa na w Jerozolimie, i do Sofoniasza, syna Maasejasza, gojenie [ran]. 14 Wszyscy twoi kochankowie zapomnieli kapłana, i do wszystkich kapłanów, tej treści: 26 PAN o tobie, nie szukają cię, gdyż zranilem cię ciosem ustanowił cię kapłanem w miejsce kapłana Jehojady wroga i okrutnym karaniem z powodu mnóstwa twoich i abyście mieli nadzór w domu PANA nad każdym nieprawości i twoich niezliczonych grzechów. 15 Czemu szaleńcem udającym proraka, abyś osadzał takiego wołasz z powodu swej rany i ciejskiej bolesci? Za w więzieniu i zakuwał w dyby. 27 Dlaczego więc nie ogrom twoich nieprawości i twoje niezliczone grzechy skarcieś Jeremiasza z Anatot, który wam prorokuje? uczyniłem ci to. 16 Wszyscy jednak, co cię pożerają, 28 Posłal bowiem do nas do Babilonu słowo: Będzie to zostaną pożarci; wszyscy, którzy cię uciskają, pojedą w trwało długo. Budujcie domy i mieszkajcie [w nich], niewole; ci, którzy cię ograbią, zostaną obrabieni; zakładajcie ogrody i spożywajcie ich owoce. 29 A a wszystkich, którzy cię łupią, wydam na łup. 17 kapłan Sofoniasz odczytał ten list do uszu proroka Przywróć ci bowiem zdrowie i uleczę cię z twoich ran, Jeremiasza. 30 I doszło słowo PANA do Jeremiasza mówi PAN, gdyż nazwali cię Odrzucona, [mówiąc]: mówiące: 31 Poślij do wszystkich uprowadzonych do To jest Syjon, o który nikt się nie troszczy. 18 Tak niewoli takie słowa: Tak mówi PAN o Szemajaszowi mówią PAN: Oto odwrócię niewolę namiotów Jakuba i Nechalamicie: Ponieważ Szemajasz prorokował wam, zlituję się nad jego mieszkaniem, i miasto [zostanie] chociaż ja go nie posłałem, a wywołuję w was ufność w kłamstwo; 32 Dlatego tak mówi PAN: Oto nawiedzę Szemajasza Nechalatę i jego potomstwo. Nie będzie miał nikogo, kto by mieszkał pośród [tego] ludu, ani nie i nie będzie ich ubywać, uwielbię ich i nie będą ujrzy tego dobra, które uczynię swemu ludowi, mówi poniżeni. 20 Jego synowie będą tak jak dawniej i PAN, bo głosił bunt przeciwko PANU.

30 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA, mówiące: **2** Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Napisz sobie w księdze wszystkie słowa, które powiedziałem do ciebie. **3** Oto bowiem nadchodzą dni, mówi PAN, gdy odwrócię niewolę swego ludu Izraela i Judy, mówi PAN, i sprowadzę ich do ziemi, którą dałem ich ojcom, i posiadą ją. **4** A to są słowa, które PAN mówił o Izraelu i o Judzie: **5** Tak mówi PAN: Słyszeliśmy głos strachu i lęku, a nie pokoju. **6** Pytajcie teraz i zobacacie: Czy mężczyzna może rodzić? Czemu więc widzę, że każdy mężczyzna trzyma ręce na biodrach – jak u rodzącej – i że ich twarze stały się blade? **7** Biada! Bo wielki jest ten dzień, że nie będzie mu równego. To jest czas utrapienia Jakuba, ale będzie z niego wybawiony. **8** W tym dniu bowiem, mówi PAN zastępów, złamię jego jarzmo nad twojej szty i rozerwę twoje więzy, i cudzoziemcy już nie będą go ujarzmiąć; **9** Ale będą służyć PANU, swemu Bogu, i Dawidowi, swemu królowi, którego im wzbudzę. **10** Dlatego nie bój się, mój sługo, Jakubie, mówi PAN, nie lękaj się, Izraelu! Oto bowiem wybawię cię z daleka,

31 W tym czasie, mówi PAN, będę Bogiem wszystkich rodów Izraela, a one będą moim ludem. **2** Tak mówi PAN: Lud, który ocalał od miecza, znalazł łaskę na pustyni, gdy kroczyłem przed nim, aby dać odpoczynek Izraelowi. **3** [Powiedz]: Dawno PAN mi się ukazał, [mówiąc]: Owszem, umiłowałem cię wieczną miłością, dlatego przyciągam cię swoim miłosierdziem. **4** Odbuduję cię znowu i będziesz odbudowana, dziewczo Izraela! Znowu przyzobisz się w swe bębenki i wystapisz wśród tańców pełnych

wesela. 5 Znów będziesz sadziła winnice na górnach zastępów, Bóg Izraela: Jeszcze będą mówić to słowo Samarii; siewcy będą sadzić i spożywać [z tego]. 6 w ziemi Judy i w jej miastach, gdy odwrócić ich niewołe: Nastanie bowiem dzień, kiedy stróże będą wołać na Niech PAN cię błogosławi, mieszkańców sprawiedliwości, górze Efraim: Wstarcie, wejdźmy na Syjon do PANA, góry świętości! 24 Zamieszkają bowiem w ziemi Judy swego Boga. 7 Tak bowiem mówi PAN: Śpiewajcie i we wszystkich jego miastach razem rolnicy i ci, radość dla Jakuba i wykrzykujcie przed przodującym którzy chodzą za stadem. 25 Napoim spragnioną wśród narodów. Głoście, wychwalajcie i mówcie: duszę i nasyciłem wszelką smutną duszę. 26 Wtedy PANIE, wybaw resztkę twoego ludu Izraela. 8 Oto się obudziłem i spojrzałem, a mój sen był dla mnie przyprowadzę ich z ziemi północnej i zgromadzę ich przyjemny. 27 Oto nadchodzą dni, mówi PAN, w z krańców ziemi; wśród nich będą ślepi i chromi, których zasieję dom Izraela i dom Judy nasieniem brzemienne i rodzące. Powróć tu wielką gromadę. 9 ludzi i nasieniem zwierząt. 28 A jak się starałem Przyjdą z płaczem i przyprowadzę ich wśród modlitw, a ich wykorzeniać, burzyć, obalać, niszczyć i trapić, poprowadzę ich nad strumienie wód prostą drogą, na tak będę nad nimi czuwał, by ich budować i sadzić, której się nie potkną. Jestem bowiem ojcem dla Izraela, mówi PAN. 29 W tych dniach już nie będą mówić: a Efraim jest moim pierworodnym. 10 Słuchajcie słowa Ojcowie jedli cierpkie winogrona, a synom ścierny PANA, o narody, głoście [je] na dalekich wyspach i zęby; 30 Lecz każdy umrze za swoją nieprawość. mówcie: Ten, który rozproszył Izraela, zgromadzi go Każdemu człowiekowi, który zje cierpkie winogrona, i będzie go strzec jak pasterz swoich trzód. 11 PAN ścierną zęby. 31 Oto nadchodzą dni, mówi PAN, bowiem wykupił Jakuba i wybawił go z ręki silniejszego kiedy zawrę z domem Izraela i z domem Judy nowe od niego. 12 Przyjdą więc i będą śpiewać na wyżynie przymierze; 32 Nie takie przymierze, jakie zawałem Syjonu, i zbiegną się do dobroci PANA za zboże, za z ich ojcam i dniu, kiedy ujałem ich za rękę, aby wino i za oliwę, za jagnięta i za cielęta, a ich dusza ich wprowadzić z ziemi Egiptu. Oni bowiem złamali będzie jak nawodniony ogród i już nie będą się smucić. moje przymierze, chociaż ja byłem ich mężem, mówi 13 Wtedy dziewczyna będzie radować się wśród płasów, PAN. 33 Ale takie będzie przymierze, które zawrę z takie młodzieńcy i starczy razem. Zamienię bowiem domem Izraela po tych dniach, mówi PAN: Włożo moje ich żałobę w radość, pocieszę ich i rozraduję po ich prawo w ich wnętrzu i wypisze je na ich sercach. I smutku. 14 I nasycę duszę ich kapłanów tłuszczem, będę ich Bogiem, a oni będą moim ludem. 34 I nikt a mój lud nasyci się moją dobrocą, mówi PAN. 15 nie będzie już uczył swego bliźniego ani nikt swego Tak mówi PAN: W Rama słyszać głos, lament i gorzki brata, mówiąc: Poznaj PANA, bo wszyscy będą mnie płacz: Rachel opłakuje swoich synów, nie daje się znali, od najmniejszego aż do największego z nich, pocieszyć po [stracie] swoich synów, bo ich już nie ma. mówi PAN. Przebaczę bowiem ich nieprawość, a ich 16 Tak mówi PAN: Powstrzymaj swój głos od płaczu, grzechów nigdy więcej nie wspomnę. 35 Tak mówi a swe oczy od łez, bo otrzymasz zapłatę za swoją PAN, który daje słoneczna światłość w dzień, prawa pracę, mówi PAN. Powróć z ziemi wroga. 17 Jest księżyca i gwiazd na światłość w nocy; który rozdziela nadzieję na twój kres – mówi PAN – [twoi] synowie morze tak, że huczą jego fale; PAN zastępów – to powróć do swojej krainy. 18 Zaprawdę, usłyszałem jego imię. 36 Gdyby te prawa ustaly przede mną, jak Efraim się użala: Karcileś mnie i poniosłem karę jak mówi PAN, wtedy [i] potomstwo Izraela przestanie być nieokiełzname cielę. Nawróć mnie, a będę nawrócony, narodem przede mną na wieki. 37 Tak mówi PAN: Jeśli bo ty jesteś PANEM, moim Bogiem. 19 Bo po moim można zmierzyć niebiosa w górze i zbadać fundamenty nawróceniu pokutowałem; gdy poznałem samego ziemi w dole, wtedy i ja odrzucę całe potomstwo siebie, uderzyłem się w biodro; wstydzę się i rumienię, Izraela za to wszystko, co uczynili, mówi PAN. 38 gdyż noszę hańbę swej młodości. 20 Czyż Efraim nie Oto nadchodzą dni, mówi PAN, w których to miasto jest moim drogim synem? Czyż nie [jest] rozkoszny? zostanie odbudowane PANU od Wieży Chananeela Ilekroć bowiem mówię przeciwko niemu, nieustannie aż do Bramy Narożej; 39 I będzie się ciągnął dalej go wspominam. Dlatego wzrusza się moje wnętrze sznur mierniczy na wprost ku wzgórzu Gareb, a potem z jego powodu; na pewno złituję się nad nim, mówi zwróci się ku Goa. 40 I cała dolina trupów i popiołu, PAN. 21 Postaw sobie drogowskazy, położ sobie stopy wszystkie pola aż do potoku Cedron i narożnika Bramy kamieni. Zwróć swoje serce na gościniec, na drogę, Końskiej ku wschodowi będą poświęcone PANU. Nie [która] chodziła. Powróć, dziewczyno Izraela! Powróć do tych swoich miast. 22 Jak długo będziesz się błąkać, córko uparta? PAN bowiem stworzył nową rzeczną ziemie: kobieta ogarnie mężczyznę. 23 Tak mówi PAN aż do Bramy Narożej; 39 I będzie się ciągnął dalej w dziesiątym roku Sedekiasza, króla Judy, a [był] to osiemnasty rok Nabuchodonozora. 2 W tym

32 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA w dziesiątym roku Sedekiasza, króla Judy, a [był] to osiemnasty rok Nabuchodonozora. 2 W tym

czasie wojsko króla Babilonu obiegło Jerozolimę, cuda w ziemi Egipcie aż do dziś, zarówno w Izraelu, a prorok Jeremiasz był zamknięty na dziedzińcu jak i [wśród] innych ludzi, i uczyniłeś sobie imię, jak więzienia, które [znajdowało się] w domu króla Judy. to [jest] dzisiaj. 21 Wyrowadziłeś swój lud Izraela z 3 Uwiąził go bowiem Sedekiasz, król Judy, mówiąc: ziemi Egipcie wśród znaków i cudów potężną ręką i Czemu prorokujesz tymi słowami: Tak mówi PAN: wyciągniętym ramieniem, i wśród wielkiego strachu; Oto wydam to miasto w ręce króla Babilonu, a on je 22 I daleś im tę ziemię, którą przysiagleś dać ich zdobędzie; 4 Sedekiasz zaś, król Judy, nie ujdzie z rąk ojcom, ziemię opływaną mlekiem i miodem. 23 A gdy Chaldejczyków, ale na pewno będzie wydany w ręce weszli i posiedli ją, nie usłuchali twojego głosu i nie króla Babilonu i będzie z nim rozmawiał z ust do ust, postępowali według twojego prawa; nie wypełnili nic z i zobaczy go oko w oko; 5 I uprowadzi Sedekiasza tego wszystkiego, co im rozkazałeś wypełnić. Dlatego do Babilonu, i będzie tam, aż go nawiedzę, mówi sprawiłeś, że spotkało ich to całe nieszczerście. 24 Oto PAN. A jeśli będziecie walczyć z Chaldejczykami, nie wały usypano przeciwko miastu, aby je zdobyć, miasto poszczęści się was. 6 Wtedy Jeremiasz odpowiedział: jest wydane w ręce Chaldejczyków, którzy walczą Doszło do mnie słowo PANA mówiące: 7 Oto przeciw niemu, przez miecz, głód i zarazę. Stało Chanameel, syn Szalluma, twego stryja, przyjdzie do siebie, jak powiedziałeś, sam to widzisz. 25 Ty jednak, ciebie i powie: Kup sobie moje pole, które [jest] w Panie BOŻE, powiedziałeś mi: Kup sobie to pole za Anatot, bo do ciebie należy prawo wykupu, aby [je] pieniądze i ujawnij to wobec świadków, choć miasto nabyc. 8 I Chanameel, syn mego stryja, przyszedł jest już wydane w ręce Chaldejczyków. 26 I doszło do mnie na dziedziniec więzienia zgodnie ze słowem słowo PANA do Jeremiasza mówiące: 27 Oto jestem PANA, i powiedział do mnie: Proszę, kup moje pole, PANEM, Bogiem wszelkiego ciała. Czy jakakolwiek które [jest] w Anatot, w ziemi Beniamina, bo do ciebie rzecz jest dla mnie zbyt trudna? 28 Dlatego tak mówi [należy] prawo dziedzictwa i wykupu; kup [je] sobie. PAN: Oto wydaję to miasto w ręce Chaldejczyków Wtedy zrozumiałem, że [było to] słowo PANA. 9 I i w ręce Nabuchodonozora, króla Babilonu, i on je kupił od Chanameela, syna mego stryja, pole, zdobędzie. 29 A Chaldejczycy, którzy walczą przeciwko które było w Anatot, i odważyłem mu pieniądze temu miastu, wejdą i podłożą ogień pod to miasto, – siedemnaście syków srebra. 10 Spisałem akt, i spała je wraz z domami, na których dachach palili zapieczętowałem go, ujawniłem wobec świadków i kadzidło Baalowi i wylewali ofiary z płynów innym odważyłem pieniądze na wadze. 11 Potem wziąłem bogom, aby mnie pobudzić do gniewu. 30 Synowie akt kupna, zarówno ten zapieczętowany zgodnie z Izraelem bowiem i synowie Judy od swojej młodości prawem i przepisami, jak i ten otwarty; 12 I oddałem czynią tylko to, co jest złe w moich oczach. Tak, ten akt kupna Baruchowi, synowi Neriasza, syna synowie Izraela tylko drażnili mnie działałam swoich rąk, Machsejasza, na oczach Chanameela, [syna] mego mówi PAN. 31 To miasto bowiem jest powodem mojej stryja, i na oczach świadków, którzy podpisali ten akt zapalczystości i gniewu od dnia, kiedy je zbudowali, aż kupna, i na oczach wszystkich Żydów, którzy siedzieli do dzisiaj, tak że usunę je przed mego oblicza; 32 Z na dziedzińcu więzienia. 13 I nakazałem Baruchowi w powodzie wszelkiego złła synów Izraela i synów Judy, ich obecności, mówiąc: 14 Tak mówi PAN zastępów, które popelniali, by pobudzić mnie do gniewu, oni, ich Bóg Izraela: Weź te akty, zarówno zapieczętowany królowie i książęta, ich kapłani i prorocy, Judejczycy i akt kupna, jak [i] ten otwarty, i włóż je do naczynia mieszkańców Jerozolimy. 33 Obrócili się do mnie tylem, glinianego, aby przetrwały wiele lat. 15 Tak bowiem a nie twarzą, i chociaż ich nauczałem w wczesnym mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Znowu będzie się wstawaniem i nauczaniem, oni jednak nie słuchali, aby kupowało domy, pola i winnice w tej ziemi. 16 A po przyjąć poczucie. 34 Umieścili swoje obrzydliwości przekazaniu aktu kupna Baruchowi, synowi Neriasza, w domu, nad którym jest nazwane moje imię, by go modliłem się do PANA tymi słowami: 17 Ach, Panie zbezczęścić. 35 Zbudowali wyżyny Baala w dolinie BOŻE! Oto uczyniłeś niebo i ziemię swoją wielką mocą syna Hinnom, by przeprowadzić swoich synów i swoje i wyciągniętym ramieniem i nie ma dla ciebie rzeczy córki [przez ogień] ku [czci] Molocha, czego im nie zbyt trudnej. 18 Okazujesz miłosierdzie tysiącom i nakazałem, nie przyszło mi nawet na myśl, by czynić tę odpłacasz nieprawość ojców w zanadrze ich synów obrzydliwość i Judę przywodzić do grzechu. 36 Dlatego po nich. Bóg wielki i potężny, PAN zastępów – to teraz tak mówi PAN, Bóg Izraela, o tym mieście, o twoje imię; 19 Wielki w radzie i potężny w dziele, którym wy mówicie: Zostanie wydane w ręce króla ponieważ twoje oczy są otwarte na wszystkie drogi Babilonu przez miecz, głód i zarazę: 37 Oto zgromadzę synów ludzkich, by oddać każdemu według jego dróg i ich ze wszystkich ziem, do których ich wygnalem według owoców jego uczynków. 20 Czyniłeś znaki i w swoim gniewie, w swoim oburzeniu i w wielkiej

zapalczystości i przyprowadzę ich z powrotem na to glos tych, którzy mówią: Wysławiajcie PANA zastępów, miejsce, i sprawię, że będą mieszkać bezpiecznie. bo PAN jest dobry, bo jego miłosierdzie [trwa] na wieki; 38 I będą moim ludem, a ja będę ich Bogiem. 39 I [to glos] przynoszących ofiarę chwali do domu PANA. dam im jedno serce i jedną drogę, aby bali się mnie Odwróć bowiem niewolę tej ziemi, jak na początku, przez wszystkie dni, dla dobra ich samych i ich dzieci mówi PAN. 12 Tak mówi PAN zastępów: Znowu na po nich. 40 I zawrę z nimi wieczne przymierze, że tym spustoszonym miejscu bez ludzi i zwierząt i się od nich nie odwrócić i nie przestanę im dobrze we wszystkich jego miastach będzie schronisko dla czynić, lecz włożyć w ich serca moją bojaźń, aby nie pasterzy, dających trzodom odpoczynek. 13 W miastach odstępowały ode mnie. 41 I będę się radował z nich, aby górskich, w miastach na równinach i w miastach na wyświadczyc im dobro, i osadzę ich z pewnością w tej poludnie, w ziemi Beniamina i w okolicach Jerozolimy ziemi z całego swego serca i całą swoją duszą. 42 Tak oraz w miastach Judy znowu będą przechodzić trzody bowiem mówi PAN: Jak sprowadziłem na ten lud całe pod ręką tego, który je liczy, mówi PAN. 14 Oto to nieszczęście, tak sprowadzę na niego całe dobro, nadchodzą dni, mówi PAN, kiedy utwierdę to dobre które mu obiecałem. 43 Wtedy będzie się kupować pola słowo, które zapowiedziałem domowi Izraela i domowi w tej ziemi, o której mówicie: Jest tak spustoszona, Judy. 15 W tych dniach i w tym czasie sprawię, że że nie ma w niej ani człowieka, ani zwierzęcia, jest wyróżnie Dawidowi Latorośl sprawiedliwa. Będzie on wydana w ręce Chaldejczyków. 44 Będą kupować sprawował sąd i [wymierzał] sprawiedliwość na ziemi. pola za pieniądze i spisywać akty, zapieczętowywać je 16 W tych dniach Juda będzie zbawiona, a Jerozolima [i] ujawniać wobec świadków w ziemi Beniamina, w będzie mieszkać bezpiecznie. [A takie jest] imię, którym okolicach Jerozolimy, w miastach Judy, w miastach będą [ja] nażywać: PAN naszą sprawiedliwość. 17 Tak górskich, w miastach dolin i w miastach na południu. bowiem mówi PAN: Nie zabraknie Dawidowi potomka zasiadającego na tronie domu Izraela. 18 Kapłanom Lewitom też nie zabraknie przede mną człowieka, by składał całopalenia, spalał ofiary z pokarmów i składał ofiary przez wszystkie dni. 19 Następnie do Jeremiasza doszło słwo PANA mówiące: 20 Tak mówi PAN: Jeśli będziecie mogli złamać moje przymierze z dniem i moje przymierze z nocą, aby nie było dnia ani nocy w swoim czasie; 21 [Wtedy] też będzie złamane moje przymierze z Dawidem, moim sługą, aby nie miał syna, który by krölował na jego tronie, i z Lewitami kapłanami, moimi sługami. 22 Jak niezliczone są zastępy niebios i niezmierzony piasek morski tak rozmniozę potomstwo Dawida, mojego sługi, i Lewitów, którzy mi służą. 23 Ponownie do Jeremiasza doszło słwo PANA mówiące: 24 Czyż nie widzisz, co ten lud mówi: Dwa rody, które PAN wybrał, już odrzuci! Tak więc gardzą moim ludem, [jakby] już nie był narodem w ich oczach. 25 Tak mówi PAN: Jeśli nie istnieje moje przymierze z dniem i nocą i [jesi] nie ustaliłem praw dla niebios i ziemi; 26 Wtedy potomstwo Jakuba i Dawida, mego sługi, odrzucę, aby nie brać z jego rodu tych, którzy mieliby panować nad potomstwem Abrahama, Izaaka i Jakuba. Odwróć bowiem ich niewolę i zlitudnią się nad nimi.

33 I słowo PANA doszło do Jeremiasza po raz drugi, gdy ten był jeszcze zamknięty na dziedzińcu więzienia, mówiąc: 2 Tak mówi PAN, Sprawca tego: PAN, który to ukształtował i utwierdził; PAN to jego imię. 3 Wołaj do mnie, o odpowiedzi ci i oznajmij ci rzeczy wielkie i ukryte, których nie znasz. 4 Tak bowiem mówi PAN, Bóg Izraela, o domach tego miasta i o domach królów Judy, które są zburzone dzięki taranom i mieczom: 5 Idź, aby walczyć z Chaldejczykami, ale napełnią te [domy] trupami ludzi, których pobiliem w swoim gniewie i w swojej zapalczystości i zakryłem swoje oblicze przed tym miastem z powodu całej ich niegodziwości. 6 Oto dam mu zdrowie i uleczenie, i uzdrawię ich oraz objawię im obfitość pokoju i prawdy. 7 Odwróć bowiem niewolę Judy i niewolę Izraela i odbuduję ich jak przedtem. 8 Oczyszczę ich z wszelkiej nieprawości, którą zgrzeszyli [przeciwko] mnie, i przebaczę im wszystkie winy, jakimi zgrzeszyli przeciwko mnie i jakimi wykroczyli przeciwko mnie. 9 A będzie dla mnie przyczyną radości, chwałą i ozdobą wśród wszystkich narodów ziemi, które usłyszą o wszelkim dobru, jakie im wyświadczam. Zleknią się i zadrżą z powodu całej tej dobroci i pomyślności, które im przygotowuję. 10 Tak mówi PAN: Na tym miejscu, o którym wy mówicie: Zostanie spustoszone, pozabawione człowieka i zwierzęcia, w miastach Judy i na ulicach Jerozolimy, spustoszonych, bezludnych i pozbawionych mieszkańców i zwierząt, znów będzie słyszać; 11 Glos radości i glos wesela, glos oblubieńca i glos oblubienicy,

34 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA, gdy Nabuchodonozor, król Babilonu, całe jego wojsko, wszystkie królestwa ziemi [podlegle] jego władzy oraz wszystkie ludy walczyli przeciwko Jerozolimie i przeciwko wszystkim jej miastom, mówiące: 2 Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Idź i przemów do Sedekiasza, króla Judy, i powiedz mu: Tak mówi PAN: Oto wydam

to miasto w ręce króla Babilonu, a on spali je ogniem; 3 wypowiedzieli przede mną, gdy rozcięli cielca na dwoje Ty też nie ujdzieś z jego ręką, lecz na pewno zostaniesz i przeszli pomiędzy jego częściami; 19 [To jest] książąt pojmany i wydany w jego ręce; twoje oczy zobaczą Judy i książąt Jerozolimy, dworzan i kapłanów oraz cały oczy króla Babilonu i on będzie z tobą rozmawiał z ust lud tej ziemi, tych, którzy przeszli pomiędzy częściami do ust, a ty pójdzieś do Babilonu. 4 Posłuchaj jednak tego cielca; 20 Właśnie ich wydam w ręce ich wrogów słowa PANA, Sedekiaszu, królu Judy: Tak mówi PAN o i w ręce czyniących na ich życie, i ich trupy będą tobie: Nie umrzesz od miecza. 5 Umrzesz w pokoju żerem dla ptactwa nieba i zwierząt ziemi. 21 Również i podobnie jak palono [wonneści] dla dwóch ojców, Sedekiasza, króla Judy, i jego książąt wydam w ręce dawniejszych królów, którzy byli przed tobą, tak będą ich wrogów i w ręce czyniących na ich życie, w ręce palić dla ciebie; i będą cię opłakiwać, [mówiąc]: Ach, wojska króla Babilonu, które odstąpiło od was. 22 Oto panie! Ja bowiem wyrzekłem [to] słowo, mówi PAN. 6 Wtedy prorok Jeremiasz powiedział wszystkie te słowa do Sedekiasza, króla Judy, w Jerozolimie; 7 Gdy zdobędą je i spalą ogniem. Miasta Judy zamienię w wojsko króla Babilonu walczące przeciwko Jerozolimie pustkowie, bez mieszkańców.

i przeciwko wszystkim pozostałym miastom Judy: przeciwko Lakisz i przeciw Azece. [Tylko] bowiem te warowne miasta pozostały z miast Judy. 8 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA, gdy król Sedekiasz zawarł przymierze z całym ludem, który był w Jerozolimie, dla ogłoszenia mu wolności; 9 Że każdy puści wolno swego niewolnika Hebrajczyka i niewolnicę Hebrajkę, aby nikt nie trzymał w niewoli Żyda, swego brata. 10 Wszyscy książęta i cały lud, którzy zawarli przymierze o tym, aby każdy wypuścił wolno swego niewolnika i swą niewolnicę, by ich już nie trzymano w niewoli, usłuchali i puścili [ich] wolno. 11 Lecz potem rozmyślili się i z powrotem ściagnęli niewolników i niewolnice, których puścili wolno, i zmusili ich do służby jako niewolników i niewolnice. 12 Dlatego od PANA doszło do Jeremiasza słowo PANA mówiące: 13 Tak mówi PAN, Bóg Izraela: Ja zawarłem przymierze z waszymi ojczami w dniu, w którym wprowadziłem ich z ziemi Egiptu, z domu niewoli, mówiąc: 14 Po upływie siedmiu lat niech każdy puści wolno swego brata Hebrajczyka, który się tobie zaprzedał; będzie ci slużył przez sześć lat, [po czym] puścisz go wolno od siebie. Ale wasi ojcowie nie słuchali mnie ani nie naklonili swego ucha. 15 Wy zaś nawróciliście się dzisiaj i uczyniliście to, co jest dobre w moich oczach, ogłaszaając wolność – każdy swemu bliźniemu, i zawarliście przymierze przede mną w domu nazywanym moim imieniem. 16 Lecz cofnęliście się i splugawiiliście moje imię, bo każdy z powrotem ściagnął swego niewolnika i swą niewolnicę, których poprzednio puścił wolno według życzenia, i zmusił ich do służby jako niewolników i niewolnice. 17 Dlatego tak mówi PAN: Nie posłuchaliście mnie, aby każdy ogłosił wolność swemu bratu i bliźniemu. Oto ogłaszam was, mówi PAN, wolność pod miecz, na zarazę i głód, i wydam was na wysiedlenie do wszystkich królestw ziemi. 18 Wydam tych ludzi, którzy przekroczyli moje przymierze i nie dotrzymali słów tego przymierza, jakie

35 Słowo, które doszło do Jeremiasza od PANA za dni Joakima, syna Jozjasza, króla Judy, mówiące: 2 Idź do domu Rekabitów, porozmawiaj z nimi i wprowadź ich do domu PANA, do jednej z komnat, i daj im wino do picia. 3 Zabrałem więc ze sobą Jaazaniasza, syna Jeremiasza, syna Chabasiniasza, jego braci, wszystkich jego synów i cały dom Rekabitów; 4 I wprowadziłem ich do domu PANA, do komnaty synów Chanana, syna Jigdaliasza, męża Bożego, która [była] obok komnaty książęcej nad komnatą Maasejasza, syna Szalluma, stróża progu. 5 Potem postawiłem przed synami domu Rekabitów czasze pełne wina i kubki i powiedziałem do nich: Pijcie wino. 6 Lecz oni odpowiedzieli: Nie pijemy wina, bo Jonadab, syn Rekaba, nasz ojciec, nakazał nam, mówiąc: Nie pijcie wina, ani wy, ani wasi synowie, aż na wieki. 7 Nie budujcie też domów ani nie obsiewajcie nasieniem, nie sadźcie winnic ani nie posiadajcie [żadnej], ale mieszkaćcie w namiotach przez wszystkie wasze dni, abyście żyli przez wiele dni na powierzchni ziemi, w której jesteście przybyszami. 8 Byliśmy więc posłuszní głosowi Jonadaba, syna Rekaba, naszego ojca, we wszystkim, co nam nakazał: nie piliśmy wina przez wszystkie nasze dni, my, nasze żony, nasi synowie i nasze córki; 9 I nie budowaliśmy sobie domów do zamieszkania ani nie mieliśmy winnicy ani pola, ani siewu. 10 Ale mieszkamy w namiotach; byliśmy posłuszní i postępujemy zgodnie ze wszystkim, co nam nakazał Jonadab, nasz ojciec. 11 A gdy Nabuchodonozor, król Babilonu, nadciągnął do [naszej] ziemi, powiedzieliśmy: Chodźcie, wejdźmy do Jerozolimy przed wojskiem Chaldejczyków i przed wojskiem Syryjczyków. Zostaliśmy więc w Jerozolimie. 12 Wówczas doszło słowo PANA do Jeremiasza mówiące: 13 Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Idź i powiedz Judejczykom i mieszkańcom Jerozolimy: Czy nie przyjmiecie poczęcia, by słuchać moich słów? – mówi PAN. 14 Wypełniane są słowa Jonadaba,

syna Rekaba, które przykazał swoim synom, aby syna Jozjasza, króla Judy, w dziewiątym miesiącu, nie pili wina. Nie piją go bowiem aż do dziś, bo są zapowiedziano post przed PANEM caemu ludowi w posłuszní przykazaniu swego ojca. Ja jednak mówiłem Jerozolimie i caemu ludowi, który przybył z miast Judy do was, z wczesnym wstawaniem i mówieniem, lecz nie słuchaliście mnie. 15 Posłałem też do was wszystkie swe sługi, prorókow, z wczesnym wstawaniem i przesłaniem, mówiąc: Niech każdy zawróci już ze swojej zlej drogi i poprawi swoje uczynki, nie chodźcie za innymi bogami ani im nie służcie, a będziecie mieszkać w tej ziemi, którą dałem wam i waszym ojcom. Ale nie nakloniliście swego ucha ani mnie nie usłuchaliście. 16 I chociaż synowie Jonadaba, syna Rekaba, wypełnili nakaz swego ojca, który im przekazał, to jednak ten lud nie był mi posłuszný. 17 Dlatego tak mówi PAN, Bóg zastępów, Bóg Izraela: Oto sprowadzę na Judę i na wszystkich mieszkańców Jerozolimy całe nieszczęście, które wypowiedziałem przeciwko nim, gdyż mówiłem do nich, a nie słuchali, wołałem ich, a nie odpowiedzieli. 18 Domowi Rekabitów Jeremiasza zaś powiedział: Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Ponieważ byliście posłuszní nakazowi Jonadaba, przeciwnego ojca, i przestrzegaliście wszystkich jego przykazań, i postępowaliście zgodnie ze wszystkim, co wam nakazał; 19 Dlatego tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Nie zabraknie Jonadabowi, synowi Rekaba, potomka, który by stał przede mną po wszystkie dni.

10 I Baruch odczytał z księgi słowa Jerozolimie i caemu ludowi, który przybył z miast Judy do Jerozolimy. 11 A [gdy] Micheasz, syn Gemariasza, syna Szafana, pisarza, na górnym dziedzińcu, u wejścia do Bramy Nowej domu PANA, do uszu całego ludu. 12 Zszedł tam wszyscy książęta: Eliszama, pisarz, Delajasz, syn Szemajasza, Elnatan, syn Akbora, Gemariusz, syn Szafana, Sedekiasz, syn Chananiaza, i pozostały

13 I Micheasz powiedział im wszystkie słowa, które usłyszał, gdy Baruch czytał z księgi do uszu ludu. 14 Wtedy wszyscy książęta posłali do Barucha, Jehudiego, syna Netaniasza, syna Szelemiasza, syna Kusziego, z poleceniem: Weź do ręki zwój, z którego czytałeś do uszu ludu, i przyjdź. Baruch więc, syn Nieriasza, wziął zwój do ręki i przeszedł do nich. 15 I powiedzieli do niego: Usiądź proszę i odczytaj to do naszych uszu. Czytał więc Baruch do ich uszu. 16 A gdy usłyszeli wszystkie te słowa, [spojrzeli] przerażeni jeden na drugiego i powiedzieli do Barucha: Musimy powiadomić króla o tych wszystkich słowach. 17 I zapytali Barucha: Powiedz nam teraz, jak spisywałeś wszystkie te słowa z jego ust? 18 Baruch odpowiedział: Ustnie podawał mi wszystkie te słowa, a ja spisałem [je] atramentem w księdze. 19 Wtedy książęta powiedzieli do Barucha: Idź, ukryj się, ty i Jeremiasz, a niech nikt nie wie, gdzie jesteście. 20 Potem weszli do króla na dziedziniec, ale księgi ukryli w komnacie Eliszamy, pisarza, i opowiedzieli do uszu króla wszystkie [te] słowa. 21 Król więc posłał Jehudiego, aby wziął zwój, a ten zabrał go z komnaty Eliszamy, pisarza. I Jehudi odczytał go do uszu króla i wszystkich książąt, którzy stali przed królem. 22 A król siedział w domu zimowym, w dziewiątym miesiącu, i [ogień] płonął na palenisku przed nim. 23 Gdy Jehudi przeczytał trzy lub cztery karty, odciąał je nożem pisarskim i wrzucił do ognia, który [rozpalony był] na palenisku, aż cały zwój spłonął w ogniu na palenisku. 24 Ale nie przerazili się i nie rozdarli swoich szat ani król, ani jego sług, którzy słyszeli wszystkie te słowa. 25 Elnatan jednak, Delajasz i Gemariusz nalegali na króla, aby nie palił tego zwroju, ale ich nie usłuchał. 26 I król rozkazał Jerachmeelowi, synowi Meleka, Serajaszowi, synowi Azriela, i Szelemiaszowi, synowi Abdeela, aby pojmaili Barucha, pisarza, i proroka Jeremiasza. Ale PAN ich ukrył. 27 I do Jeremiasza doszło słowo PANA po spaleniu przez króla zwroju i słowa, które Baruch spisał z ust Jeremiasza, mówiące: 28 Weź sobie jeszcze inny

36 W czwartym roku Joakima, syna Jozjasza, króla

Judy, doszło do Jeremiasza słwo od PANA mówiące: 2 Weź sobie zwój księgi i napisz na nim wszystkie słowa, które wypowiadałem do ciebie przeciw Izraelowi, przeciw Judzie i przeciw wszystkim narodom od dnia, kiedy [zacząłem] mówić do ciebie, od dni Jozjasza aż do dziś. 3 Może [gdy] dom Judy usłyszy o całym tym nieszczęściu, które zamierzam im uczynić, odwróci się każdy od swojej zlej drogi, abym przebaczył ich nieprawość i grzech. 4 Jeremiasz więc wezwał Barucha, syna Nieriasza, a Baruch spisał z ust Jeremiasza na swoju księgi wszystkie słowa PANA, które mówił do niego. 5 Potem Jeremiasz nakazał Baruchowi: Jestem powstrzymany i nie mogę wejść do domu PANA; 6 Dlatego ty idź i odczytaj z tego zwoju, co napisałeś z moich ust – słowa PANA – do uszu ludu w domu PANA, w dzień postu. Odczytaj [to] także do uszu wszystkich z Judy, którzy przychodzą ze swoich miast. 7 Może skierują swoje błaganie przed oblicze PANA i każdy odwróci się od swojej zlej drogi. Wielkie są bowiem gniew i zapalczliwość, które PAN wypowiedział przeciwko temu ludowi. 8 I postąpił Baruch, syn Nieriasza, zgodnie ze wszystkim, co prorok Jeremiasz mu nakazał, odczytując z księgi słowa PANA w domu PANA. 9 W piątym roku Joakima,

zwoj i zapisz na nim wszystkie poprzednie słowa, które nie przechodzę do Chaldejczyków. Ale [tamten] były na pierwszym zwoju, spalonym przez Joakima, nie chciał go słuchać. Jirijasz pojmał Jeremiasza i króla Judy. 29 A do Joakima, króla Judy, powiedz: przyprowadź go do książeł. 15 Książęta rozniewiali Tak mówi PAN: Ty spaliłeś ten zwoj, mówiąc: Czemu się na Jeremiasza, bili go i wsadzili do więzienia napisaleś na nim: Na pewno król Babilon nadciagnie, w domu Jonatana, pisarza, bo ten zamieniono na zniszczy tę ziemię i wytepłi w niej człowieka i zwierzęta. więzienie. 16 A gdy Jeremiasz wszedł do tego lochu i 30 Dlatego tak mówi PAN o Joakimie, królu Judy: Nie będzie miał nikogo, kto zasiadłby na tronie Dawida, a do celi, i siedział tam Jeremiasz przez wiele dni; 17 Wtedy król Sedekiasz posłał, aby go przyprowadzono. jego zwłoki będą rzucone na upał we dnie i na mróz I król wypytywał go potajemnie w swoim domu: Czy w nocy. 31 Nawiedzę go bowiem, jego potomstwo i jest [jakies] słowo od PANA? Jeremiasz odpowiedział: jego sługi za ich nieprawość i sprowadzę na nich, Jest. I dodał: Będziesz wydany w ręce króla Babilonu. na mieszkańców Jerozolimy i na Judejczyków całe 18 Nadtóż Jeremiasz powiedział do króla Sedekiasza: to nieszczęście, które im zapowiedziałem, ale nie słuchali. 32 Wtedy Jeremiasz wziął inny zwoj i dał go Baruchowi, synowi Neriasza, pisarzowi, a ten spisał 19 Gdzie są wasi prorocy, którzy wasi prorokowali, na nim z ust Jeremiasza wszystkie słowa [tamtego] zwoju, który spalił w ogniu Joakim, król Judy. Nadtóż mówiąc: Król Babilonu nie nadciagnie przeciwko wasi ani przeciwko tej ziemi. 20 Teraz więc słuchaj, proszę, królu, moi panie. Niech moja prośba dotrze do ciebie:

37 Potem królował król Sedekiasz, syn Jozjasza, w miejsce Choniasza, syna Joakima, którego Nabuchodonozor, król Babilonu, ustanowił królem w ziemi Judy. 2 Lecz ani on, ani jego słudzy, ani lud tej ziemi nie słuchali słów PANA, które wypowiedział przez proroka Jeremiasza. 3 Król Sedekiasz jednak posłał Jehuchala, syna Szelemiasza, i Sofoniasza, syna Maasejasza, kaplana, do proroka Jeremiasza, aby powiedzieli: Módl się za nas do PANA, naszego Boga. 4 Jeremiasz zaś chodził swobodnie wśród ludu, gdyż jeszcze nie wträcono go do więzienia. 5 Tymczasem wojsko faraona wyruszyło z Egiptu. A gdy usłyszeli tę wieść Chaldejczycy obiegający Jerozolimę, odstąpili od Jerozolimy. 6 I słowo PANA doszło do proroka Jeremiasza mówiące: 7 To mówi PAN, Bóg Izraela: Tak powiedzcie królowi Judy, który posłał was do mnie, abyście się mnie radzili: Oto wojsko faraona, które wyruszyło wam na pomoc, wróci do swojej ziemi, do Egiptu. 8 I Chaldejczycy powrócą, i będą walczyli przeciwko temu miastu, zdobędą je i spażą ogniem. 9 Tak mówi PAN: Nie zwódźcie samych siebie, mówiąc: Z pewnością Chaldejczycy odstąpią od nas. Bo nie odstąpią. 10 Choćbyście nawet pobili całe wojsko Chaldejczyków, którzy walczą z wami, i zostaliby z nich tylko ranni, to [ci] powstaliby ze swoich namiotów i ogniem spaliliby to miasto. 11 A gdy wojsko Chaldejczyków odstąpiło od Jerozolimy przed wojskiem faraona; 12 Jeremiasz wychodził z Jerozolimy, aby udać się do ziemi Beniamina, by tym sposobem ujść stamtąd pośród ludu. 13 A gdy był [już] w Bramie Beniamina, znajdował się tam dowódca straży, imieniem Jirijasz, syn Szelemiasza, syna Chanania; ten pojmał proroka Jeremiasza, mówiąc: Przechodzisz do Chaldejczyków! 14 Jeremiasz odpowiedział: Nieprawda,

I król wypytywał go potajemnie w swoim domu: Czy jest [jakies] słowo od PANA? Jeremiasz odpowiedział: Jest. I dodał: Będziesz wydany w ręce króla Babilonu. 18 Nadto Jeremiasz powiedział do króla Sedekiasza: Czym zgrzeszyłem [przeciwko] tobie, twoim slugom lub twemu ludowi, że wsadziliście mnie do tego więzienia? 19 Gdzie są wasi prorocy, którzy wasm prorokowali, mówiąc: Król Babilonu nie nadciągnie przeciwko was ani przeciwko tej ziemi. 20 Teraz więc słuchaj, proszę, królu, mój panie. Niech moja prośba dotrze do ciebie: Nie odsyłaj mnie do domu Jonatana, pisarza, abym tam nie umarł. 21 Król Sedekiasz rozkazał więc oddać Jeremiasza pod straż na dziedzińcu więzienia i aby dawano mu bochenek chleba dziennie z ulicy Piekarzy, póki nie został wyczerpany cały chleb w mieście. A Jeremiasz pozostał na dziedzińcu wiezienia.

38 Wtedy Szefatiasz, syn Matana, Gedaliasz, syn Paszchura, Jukal, syn Szelemiasza, i Paszchur, syn Malkiasza, usłyszał słowa, które Jeremiasz wypowiadał do całego ludu: **2** Tak mówi PAN: Kto zostanie w tym mieście, zginie od miecza, od głodu i od zarazy. Ale kto przejdzie do Chaldejczyków, będzie żyć; jego życie będzie dla niego jak zdobycz i pozostanie żywy. **3** Tak mówi PAN: To miasto na pewno będzie wydane w ręce wojska króla Babilonu i on je zdobędzie. **4** Dlatego książęta powiedzieli do króla: Ten człowiek musi umrzeć, ponieważ osłabia on ręce wojowników, którzy pozostali w tym mieście, i ręce całego ludu, gdy mówi do nich takie słowa. Ten człowiek bowiem nie szuka pomyślności tego ludu, lecz jego nieszczęścia. **5** Wtedy król Sedekiasz powiedział: Oto jest w waszych rękach, bo król nic nie może czynić przeciwko wam. **6** Zabrali więc Jeremiasza i wrzucili go do lochu Malkiasza, syna Meleka, który [zbudowany] był na dziedzińcu więzienia; spuścili Jeremiasza na sznurach. A w tym lochu nie było żadnej wody, tylko [samo] błoto. I Jeremiasz ugrzązł w [tym] blocie. **7** A gdy Ebedmelek, Etiopczyk, eunuch w domu króla, usłyszał, że Jeremiasza wrzucono do lochu – a król siedział w Bramie Beniamina; **8** Ebedmelek wyszedł z domu króla i powiedział do króla: **9** Królu, mój panie! Ci ludzie postapili źle we wszystkim, co uczynili wobec proroka Jeremiasza, którego wrzucili do tego lochu; umrą

z głodu w tym miejscu, ponieważ już nie ma chleba moją prośbę, aby mnie nie odsyłał do domu Jonatana, w mieście. 10 Wtedy król rozkazał Ebedmelekowi, abym tam nie umarł. 27 I wszyscy książęta przyszli do Etiopczykowi: Weź stąd ze sobą trzydziestu mężczyzn i wyciągnij proroka Jeremiasza z lochu, zanim umrze. 11 Wziął więc Ebedmelek tych mężczyzn ze sobą, wszedł do domu króla pod skarbinię i zabrał stamtąd stare, milczenia od niego, gdyż sprawa nie wyszła na jaw. 28 A Jeremiasz przebywał na dziedzińcu więzienia aż do tego dnia, kiedy zdobyto Jerozolimę. Był tam, gdy Jerozolima została zdobyta.

Etiopczyk, powiedział do Jeremiasza: Podłóż te stare, podarte lachmany i zbutwiałe szmaty pod pachy swoich rąk, pod sznury. I Jeremiasz tak uczynił. 13 Wyciągnęli więc Jeremiasza sznurami i wydobyli go z lochu. Potem Jeremiasz siedział na dziedzińcu więzienia. 14 Następnie król Sedekiasz posłał i wziął proroka Jeremiasza do siebie, do trzeciego wejścia domu PANA. I król powiedział do Jeremiasza: Zapytam cię o jedną rzecz, nie taj niczego przede mną. 15 Jeremiasz odpowiedział Sedekiaszowi: Jeśli ci powiem, czy na pewno nie zabijesz mnie? Jeśli ci [coś] poradzę, nie posłuchasz mnie. 16 Wtedy król Sedekiasz przysiągł Jeremiaszowi potajemnie: Jak żyje PAN, który stworzył nam dusze, nie zabiję cię ani nie wydam cię w ręce tych mężczyzn, którzy czynią na twoje życie. 17 Jeremiasz powiedział do Sedekiasza: Tak mówi PAN, Bóg zastępów, Bóg Izraela: Jeśli dobrowolnie wyjdiesz do książąt króla Babilonu, wtedy Twoja dusza będzie żyć, a to miasto nie zostanie spalone ogniem; pozostaiesz żywy ty i twój dom; 18 Ale jeśli nie wyjdiesz do książąt króla Babilonu, na pewno to miasto będzie wydane w ręce Chaldejczyków, którzy spalą je ogniem, a ty nie ujdiesz z ich rąk. 19 Król Sedekiasz powiedział do Jeremiasza: Bardzo się boję Żydów, którzy przeszli do Chaldejczyków, by czasem nie wydali mnie w ich ręce i nie szydzili ze mnie. 20 Jeremiasz odpowiedział: Nie wydadzą [cię]. Posłuchaj, proszę, głosu PANA, który ci przekazuję, a dobrze ci się powiedzie i Twoja dusza będzie żyć. 21 Jeśli zaś będziesz wzbraniał się wyjść, takie jest słowo, które PAN mi pokazał: 22 Oto wszystkie kobiety, które pozostały w domu króla Judy, będą wyprowadzone do książąt króla Babilonu i tak one powiedzą: Twi przyjaciele oszukali cię i przemogli, Twoje nogi ugrzęzły w błocie, [a] oni się wycofali. 23 Wszystkie Twoje żony i Twoich synów wyprowadzą do Chaldejczyków, a i ty nie ujdiesz ich rękom, lecz będziesz pojmany ręką króla Babilonu, a to miasto spala ogniem. 24 Wtedy Sedekiasz powiedział do Jeremiasza: Niech nikt nie wie o tej rozmowie, a ty nie umrzesz; 25 A jeśli książęta usłyszą, że rozmawiałem z tobą, przyjdą do ciebie i powiedzą: Powiedz nam, proszę, co mówileś do króla; nie ukrywaj przed nami, a nie zabijemy cię; a co ci mówił król? 26 Wtedy im powiesz: Przedłożylem królowi moją prośbę, aby mnie nie odsyłał do domu Jonatana, w mieście. 27 I wszyscy książęta przyszli do Jeremiasza, i pytali go, a on odpowiedział im zgodnie z tym wszystkim, co król mu rozkazał. I odstąpili w milczeniu od niego, gdyż sprawa nie wyszła na jaw. 28 A Jeremiasz przebywał na dziedzińcu więzienia aż do tego dnia, kiedy zdobyto Jerozolimę. Był tam, gdy Jerozolima została zdobyta.

39 W dziewiątym roku Sedekiasza, króla Judy, dziesiątego miesiąca, nadciągnął Nabuchodonozor, król Babilonu, z całym swoim wojskiem do Jerozolimy i obiegł ją. 2 [A] w jedenastym roku Sedekiasza, czwartego miesiąca, dziewiątego [dnia tego] miesiąca, zrobiono wylom [w murach] miasta. 3 I weszli do niego wszyscy książęta króla Babilonu, i zasiedli w Bramie Środkowej: Nergalsarezer, Samgarnebo, Sarsechim, Rabsaris, Nergalsarezer, Rabmag i pozostali książęta króla Babilonu. 4 Gdy zobaczył ich Sedekiasz, król Judy, i wszyscy wojownicy, uciekli, wychodząc nocą z miasta drogą ogrodu królewskiego, przez bramę między dwoma murami. [I król] szedł drogą w stronę równiny. 5 Lecz wojsko Chaldejczyków ścigało ich i doścignęło Sedekiasza na równinach Jerycha; pojmały go i przyprowadzili do Nabuchodonozora, króla Babilonu, do Ribla, w ziemi Chamat, gdzie [ten] wydał na niego wyrok. 6 Król Babilonu zabił synów Sedekiasza w Ribla na jego oczach. Król Babilonu zabił również wszystkich dostojników Judy. 7 Ale Sedekiaszowi wylupili oczy i zakuli go w lałuchy, aby go uprowadzić do Babilonu. 8 Chaldejczycy spalili ogniem dom króla i domy ludu, a mury Jerozolimy zburzyli. 9 Ale resztę ludu, który pozostał w mieście, i zbiegów, którzy przeszli do niego, oraz pozostałych ludzi Nebuzaradan, dowódca gwardii, uprowadzili do niewoli do Babilonu. 10 Natomiast ubogich spośród ludu, którzy nic nie mieli, Nebuzaradan, dowódca gwardii, pozostawił w ziemi Judy i dał im równocześnie winnice i pola. 11 A co do Jeremiasza Nabuchodonozor, król Babilonu, nakazał Nebuzaradanowi, dowódcy gwardii: 12 Weź go, zajmij się nim i nie czynь mu nic złego, lecz postąp z nim tak, jak on ci powie. 13 Posłali więc Nebuzaradan, dowódca gwardii, oraz Nebuszasban, Rabsaris, Nergalsarezer, Rabmag i wszyscy dostojnicy króla Babilonu [po niego]; 14 Oni wszyscy posłali po Jeremiasza i zabrali go do dziedzińca więzienia, i przekazali Gedaliaszowi, synowi Achikama, syna Szafana, aby go zaprowadził do domu. Zamieszkał więc pośród ludu. 15 I słowo PANA doszło do Jeremiasza, gdy ten [jeszcze] był zamknięty na dziedzińcu więzienia, mówiąc: 16 Idź i powiedz Ebedmelekowi, Etiopczykowi: Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto spełnię swoje słowa

[wypowiedziane] nad tym miastem ku złemu, a nie z Judy i że ustanowił nad nimi Gedaliasza, syna ku dobremu, i wypełniał się w owym dniu na dwóch Achikama, syna Szafana; 12 Wrócili wszyscy ci Żydzi oczach. 17 Ale ciebie wybawię w tym dniu, mówi ze wszystkich miejsc, do których zostali wygnani, i PAN, i nie będziesz wydany w ręce mężczyzn, których przyszli do ziemi Judy, do Gedaliasza do Mispy, i się boisz. 18 Na pewno bowiem cię wybawię i nie nazbierali bardzo oficjalnie wina i letnich owoców. 13 Ale padniesz od miecza, ale twoje życie będzie dla ciebie Jochanan, syn Kareacha, i wszyscy dowódcy wojsk, jak zdobycz, gdyż złożyleś ufność we mnie, mówi którzy przebywali na polach, przyszli do Gedaliasza PAN.

40 Słowo, które doszło od PANA do Jeremiasza,

po uwolnieniu go z Rama przez Nebuzaradana, dowódcę gwardii, gdy go zabrał związanego lałuchami spośród wszystkich więźniów Jerozolimy i Judy, których uprowadzono do Babilonu. 2 Dowódca gwardii wziął Jeremiasza i powiedział do niego: PAN, twój Bóg, zapowiedział to nieszczęście przeciwko temu miejscu. 3 PAN więc sprowadził je i spełnił, jak powiedział. Zgrzeszyście bowiem przeciwko PANU i nie słuchaliście jego głosu, dlatego was to spotkało. 4 Teraz oto uwalniam cię dzisiaj z tych lałuchów, które [sa]

na dwóch rękach. Jeśli uważasz za słusze pójść ze mną do Babilonu, chodź; ja zatrzaszę się o ciebie. A jeśli uważasz za niesłuszne pójść ze mną do Babilonu, zaniechaj tego. Oto cała ziemia [jest] przed tobą. Gdzie uważasz, że dobrze i słusznie byłoby pójść, tam idź.

5 A gdy on jeszcze nie odchodził, [powiedział]: Udał się do Gedaliasza, syna Achikama, syna Szafana, którego król Babilonu ustanowił namiestnikiem nad miastami Judy, i zamieszkał z nim pośród ludu albo idź, gdziekolwiek uważasz za słusze. I dowódca gwardii dał mu żywność i podarunek i odprawił go.

6 Wtedy Jeremiasz udał się do Gedaliasza, syna Achikama, do Mispy, i mieszkał z nim wśród ludu, po zabójstwie Gedaliasza, gdy nikt o tym jeszcze nie

który pozostał w ziemi. 7 A [gdy] wszyscy dowódcy wojsk, którzy przebywali na polach, oni i ich ludzie, w liczbie osiemdziesięciu, z ogólnymi brodami, w usłyszel, że król Babilonu ustanowił Gedaliasza, syna Achikama, namiestnikiem w ziemi i że powierzył mu

mężczyzn, kobiety, dzieci i ubogich tej ziemi, których nie uprowadzono do Babilonu; 8 Do Gedaliasza do Mispy naprzeciw z Mispy, [a] gdy szedł, płakał. Gdy ich przyszli: Izmael, syn Netaniasza, Jochanan i Jonatan, spotkał, powiedział do nich: Chodźcie do Gedaliasza,

synowie Kareacha, Serajasz, syn Tanchumeta, synowie syna Achikama. 9 Ale gdy weszli do miasta, zabił Efaja Netofatyty, oraz Jezaniasz, syn Maachatyty, oni i ich Izmael, syn Netaniasza, i [wrzucił] do cysterny, ich ludzie. 10 Wtedy Gedaliasz, syn Achikama, syna on i mężczyzni, którzy z nim byli. 8 Lecz pośród Szafana, przysiągł im i ich ludziom: Nie bójcie się tamtych znalazło się dziesięciu, którzy powiedzieli

służyć Chaldejczykom. Pozostańcie w ziemi i służcie do Izmaela: Nie zabijaj nas, bo mamy ukryte w polu

królowi Babilonu, a będzie wam dobrze. 10 Oto bowiem skarby: pszenicę i jęczmier, oliwę i miód. Wstrzymał

mieszkan w Mispie, aby służyć Chaldejczykom, którzy się więc i nie zabił ich razem z ich braćmi. 9 A

przyjdą do nas; a wy zbierajcie wino, letnie owoce i

cysterna, do której Izmael wrzucił wszystkie zwłoki tych

oliwę, gromadźcie w swoich naczyniach i mieszkaćcie mężczyzn, których zabił z powodu Gedaliasza, była ta

w swoich miastach, które zajmujecie. 11 Także i sama, która wykona król Asa z obawy przed Baszą,

wszyscy Żydzi, którzy byli w Moabie, pośród synów królem Izraela. Tę [cysternę] Izmael, syn Netaniasza,

Ammona, w Edomie i we wszystkich [innych] ziemiach, wypełnił zabitymi. 10 Potem Izmael uprowadził do

gdy usłyszał, że król Babilonu pozostawił resztkę niewoli resztę ludu, który był w Mispie: córki króla i cały

do Mispy; 14 I powiedzieli do niego: Czy wiesz o tym, że Baalis, król synów Ammona, posłał Izmaela, syna Netaniasza, aby cię zabić? Ale Gedaliasz, syn Achikama, nie uwierzył im. 15 Wtedy Jochanan, syn Kareacha, powiedział potajemnie do Gedaliasza w Mispie: Pozwól mi pójść, proszę, i zabiję Izmaela, syna Netaniasza, a nikt się o tym nie dowie. Dlaczego ma cię zabić, aby zostali rozproszeni wszyscy Żydzi, którzy się zebrali u ciebie, i aby zginęła reszta Judy? 16 Ale Gedaliasz, syn Achikama, odpowiedział Jochananowi, synowi Kareacha: Nie czyni tego, bo to, co mówisz o Izmaelu, jest nieprawda.

41 Zdarzyło się, że w siódmym miesiącu Izmael, syn

Netaniasza, syna Eliszamy, z potomstwa króla, a wraz z nim dowódcy króla w liczbie dziesięciu mężczyzn przybyli do Gedaliasza, syna Achikama, do Mispy, i razem spożywali tam posiłek, w Mispie. 2 Potem wstał Izmael, syn Netaniasza, oraz dziesięciu mężczyzn, którzy z nim byli, i zabił mieczem Gedaliasza, syna Achikama, syna Szafana; zabił tego, którego król Babilon ustanowił namiestnikiem w ziemi. 3 Izmael zabił też wszystkich Żydów, którzy byli z nim, z gwardii, w Mispie, oraz Chaldejczyków, którzy się tam znajdowali, a także wojowników. 4 Na drugi dzień Gedaliaszem, w Mispie, po zabójstwie Gedaliasza, gdy nikt o tym jeszcze nie

który pozostał w ziemi. 5 Przyszli ludzie z Sychem, z Szilo i Samarii w ręках ofiary i kadzidła, aby [je] złożyć w domu mężczyzn, kobiety, dzieci i ubogich tej ziemi, których nie

PANA. 6 Wtedy Izmael, syn Netaniasza, wyszedł im naprzeciw z Mispy, [a] gdy szedł, płakał. Gdy ich przyszli: Izmael, syn Netaniasza, Jochanan i Jonatan, spotkał, powiedział do nich: Chodźcie do Gedaliasza, synowie Kareacha, Serajasz, syn Tanchumeta, synowie syna Achikama. 7 Ale gdy weszli do miasta, zabił

Efaja Netofatyty, oraz Jezaniasz, syn Maachatyty, oni i ich Izmael, syn Netaniasza, i [wrzucił] do cysterny,

ich ludzie. 8 Wtedy Gedaliasz, syn Achikama, syna on i mężczyzni, którzy z nim byli. 8 Lecz pośród

Szafana, przysiągł im i ich ludziom: Nie bójcie się tamtych znalazło się dziesięciu, którzy powiedzieli

służyć Chaldejczykom. Pozostańcie w ziemi i służcie do Izmaela: Nie zabijaj nas, bo mamy ukryte w polu

królowi Babilonu, a będzie wam dobrze. 10 Oto bowiem skarby: pszenicę i jęczmier, oliwę i miód. Wstrzymał

mieszkan w Mispie, aby służyć Chaldejczykom, którzy się więc i nie zabił ich razem z ich braćmi. 9 A

przyjdą do nas; a wy zbierajcie wino, letnie owoce i

cysterna, do której Izmael wrzucił wszystkie zwłoki tych

oliwę, gromadźcie w swoich naczyniach i mieszkaćcie mężczyzn, których zabił z powodu Gedaliasza, była ta

w swoich miastach, które zajmujecie. 11 Także i sama, która wykona król Asa z obawy przed Baszą,

wszyscy Żydzi, którzy byli w Moabie, pośród synów królem Izraela. Tę [cysternę] Izmael, syn Netaniasza,

Ammona, w Edomie i we wszystkich [innych] ziemiach, wypełnił zabitymi. 10 Potem Izmael uprowadził do

gdy usłyszał, że król Babilonu pozostawił resztę ludu, który był w Mispie: córki króla i cały

lud, który pozostał w Mispie, a których Nebuzaradan, nich: Tak mówi PAN, Bóg Izraela, do którego mnie dowódca gwardii, powierzył Gedaliaszowi, synowi posłańcy, abym przedłożył mu waszą prośbę; 10 Achikama. Izmael, syn Netaniasza, uprowadził ich i Jeśli pozostanie na stałe w tej ziemi, odbuduję was wyruszył, by przejść do synów Ammona. 11 Gdy jednak i nie zburzę, zasadzę was i nie wykorzenię. Żal mi Jochanan, syn Kareacha, i wszyscy dowódcy wojsk, bowiem tego nieszczęścia, które wam uczyniłem. 11 którzy byli z nim, usłyszeli o całej tej niegodzności, Nie bójcie się króla Babilonu, którego [tak] się boicie. którą popełnił Izmael, syn Netaniasza; 12 Zebrał Nie bójcie się go, mówi PAN, bo ja jestem z wami, wszystkich mężczyzn i nadciągnęli, aby walczyć z aby was wybawić i wynieść z jego ręki. 12 Okażę wam Izmaelem, synem Netaniasza. I znaleźli go przy łasce, aby on się zlitował nad wami i dał wam wrócić do wielkich wodach, które są w Gibeonie. 13 Gdy cały waszej ziemi. 13 Ale jeśli powiecie: Nie zostaniemy w lud, który był z Izmaelem, zobaczył Jochanana, syna tej ziemi, nie usłuchamy głosu PANA, waszego Boga; Kareacha, i wszystkich dowódców wojsk, którzy z 14 Mówiąc: Żadną miarą! Lecz pójdziemy do ziemi nim byli, uradował się. 14 Cały lud więc, który Izmael Egiptu, gdzie nie zobaczymy wojny ani nie usłyszmy uprowadził do niewoli z Mispy, odwrócił się i ruszył z dźwięku trąby, ani nie będziemy łknąć chleba; tam powrotem, i przeszedł do Jochanana, syna Kareacha. będziemy mieszkać; 15 To posłuchajcie teraz słowa 15 Izmaela zaś, syn Netaniasza, uciekł z ośmioma PANA, resztko Judy: Tak mówi PAN zastępów, Bóg mężczyznami przed Jochananem i przybył do synów Izraela: Jeśli w uporze przy tym zostaniecie, aby pójść Ammona. 16 Wtedy Jochanan, syn Kareacha, wraz do ziemi Egiptu, i pójdziecie, aby tam przebywać; 16 ze wszystkimi dowódcami wojsk, którzy z nim byli, Wtedy miecz, którego się boicie, dosięgnie was tam w zebrał całą resztę ludu, który odzyskał od Izmaela, ziemi Egiptu, a głód, którego się obawiacie, będzie syna Netaniasza, z Mispy, po zabójstwie Gedaliasza, was ścigał tam w Egipcie, i tam pomrzecie. 17 Tak syna Achikama, walecznych wojowników, kobiety, się stanie wszystkim, którzy koniecznie chcą iść do dzieci i eunuchów, których przywiódł z powrotem z Egiptu, aby tam przebywać: umrą od miecza, od głodu Gibeonu; 17 Odeszli i zatrzymali się w gospodzie i od zarazy, żaden z nich nie pozostanie ani nie ujdzie Kimhama, w pobliżu Betlejem, zamierając udąć się przed tym nieszczęściem, jakie na nich sprowadzę. 18 do Egiptu; 18 Z obawy przed Chaldejczykami. Bali się Tak bowiem mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Jak się ich bowiem, ponieważ Izmael, syn Netaniasza, zabił wylały mój gniew i moja zapalczystość na mieszkańców Gedaliasza, syna Achikama, którego król Babilonu Jerozolimy, tak się wyleje moja zapalczystość na was, ustanowił namiestnikiem w ziemi.

42 Potem wszyscy dowódcy wojsk, Jochanan, syn Kareacha, Jezaniasz, syn Hoszajasza, oraz cały lud, od małego do wielkiego, przystąpili; 2 I powiedzieli do proroka Jeremiasza: Niech nasza prośba dotrze do ciebie i módl się za nami do PANA, twojego Boga, za całą tę reszkę, bo mało nas pozostało z wielkiej liczby, jak sam widzisz na własne oczy; 3 I niech PAN, twój Bóg, wskaże nam drogę, którą mamy iść, i to, co mamy czynić. 4 Wtedy prorok Jeremiasz odpowiedział im: Słyszałem. Oto będę się modlić do PANA, waszego Boga, według waszych słów, a cokolwiek PAN waszemu odpowiedzie, ja was oznajmię, niczego przed wami nie zataję. 5 Oni zaś powiedzieli do Jeremiasza: Niech PAN będzie między nami prawdziwym i wiernym świadkiem, jeśli nie postapimy według każdego słowa, z którym PAN, twój Bóg, pośle cię do nas. 6 Czy będzie dobrze, czy zle – usłuchamy głosu PANA, naszego Boga, do którego cię posylamy; aby nam się dobrze powodziło, gdy będziemy słuchać głosu PANA, naszego Boga. 7 A po upływie dziesięciu dni doszło do Jeremiasza słowo PANA. 8 Zawała więc Jochanana, syna Kareacha, i wszystkich dowódców wojsk, którzy z nim byli, oraz cały lud, od małego do wielkiego; 9 I powiedział do

przed tym nieszczęściem, jakie na nich sprowadzę. 18 Tak bowiem mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Jak się zlorzeczenia, zdumienia, przekleństwa i harfy, a nie zobaczycie już tego miejsca. 19 PAN do was mówi, resztko Judy: Nie idzie do Egiptu. Wiedziecie na pewno, że dziś was ostrzegam. 20 Zwiedliście bowiem swoje dusze, gdy posłaliście mnie do PANA, waszego Boga, mówiąc: Módl się za nami do PANA, naszego Boga, i ozajmij nam wszystko, co powie PAN, nasz Bóg, a [my] wykonamy. 21 Dzisiaj to wasz oznajmiany, we jednak nie słuchacie głosu PANA, waszego Boga, we wszystkim, z czym mnie do was posłał. 22 Dlatego mówię: Wiedziecie na pewno, że umrzecie od miecza, od głodu i od zarazy w tym miejscu, do którego pragniecie iść, aby tam przebywać.

43 Gdy Jeremiasz przestał mówić do całego ludu te wszystkie słowa PANA, ich Boga, z którymi posłał go do nich PAN, ich Bóg, wszystkie te słowa; 2 Azariasz, syn Hoszajasza, i Jochanan, syn Kareacha, oraz wszyscy pyszni mężczyźni powiedzieli do Jeremiasza: Klamstwo mówisz! Nie posłał cię PAN, nasz Bóg, byś mówił: Nie idzie do Egiptu, aby tam przebywać; 3 Ale Baruch, syn Neriasza, podburza cię przeciwko nam, aby nas wydać w ręce Chaldejczyków, żeby nas pobili albo uprowadzili do niewoli do Babilonu. 4 Dlatego

Jochanan, syn Kareacha, oraz wszyscy dowódcy wojsk, nie pozostał; **8** Gdyż pobudzacie mnie do gniewu a także cały lud nie słuchali głosu PANA, aby pozostać uczynkami swoich rąk, paląc kadzidło innym bogom w w ziemi Judy. **5** Lecz Jochanan, syn Kareacha, i ziemie Egiptu, do której weszliście, by tam mieszkać – wszyscy dowódcy wojsk zabrali całą resztkę Judy, i abyście byli wyniszczeni, i stali się przekleństwem która powróciła ze wszystkich narodów, do których i hańbą u wszystkich narodów na ziemi? **9** Czy została wygnana, by zamieszkać w ziemi Judy: **6** zapomnieliście o niegodziwości waszych ojców, o Mężczyzn, kobiety, dzieci, córki króla oraz każdą duszę, niegodziwości królów Judy, o niegodziwości ich żon, którą pozostawił Nebuzaradan, dowódca gwardii, z o waszej niegodziwości i o niegodziwości waszych Gedaliaszem, synem Achikama, syna Szafana, z żon, których się dopuszczały w ziemi Judy i na ulicach prorokiem Jeremiaszem i z Baruchem, synem Neriaszą; Jerozolimy? **10** Po dziś dzień nie ukorzyli się ani się **7** I poszli do ziemi Egiptu, bo nie usłuchali głosu nie boja, ani nie postępują według mojego prawa i PANA. I przybyli do Tachpanches. **8** I w Tachpanches moich ustaw, które dałem wam i waszym ojcom. **11** doszło do Jeremiasza słowo PANA mówiące: **9** Weź Dlatego tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto do rąk wielkie kamienie i ukryj je w glinie w piecu zwrócić swoje oblicze przeciwko wam na nieszczęście, do wypalania cegieł, który jest przy wejściu do domu aby wyniszczyć całą Judę. **12** Wezmę resztę Judy, faraona w Tachpanches, na oczach mężczyzn Judy; [tych], którzy z uporem poszli do ziemi Egiptu, aby tam **10** I powiedz im: Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: przebywać, i wyginą wszyscy w ziemi Egiptu; wyginą Oto poślę po Nabuchodonozora, króla Babilonu, mego od miecza i od głodu, wyginą od najmniejszego do sługi, i sprowadzę [go], i ustawię jego tron na tych największego; pomrać od miecza i od głodu. I będą kamieniach, które ukryłem; i rozciagnie swój baldachim [przedmiotem] złorzeczenia, zdumienia, przekleństwa na nich. **11** Gdy przyjdzie, pobije ziemię Egiptu, a i hańby. **13** Bo nawiedzę [tych], którzy mieszkają w [oddani] na śmierć na śmierć [pójda], oddani do niewoli ziemi Egiptu, jak nawiedziłem Jerozolimę – mieczem, do niewoli pójdą, i oddani pod miecz pod miecz pójdą. głodem i zarazą. **14** I z reszty Judy, która przybyła **12** Podłożę ogień w domach bogów Egiptu i on je spali, do ziemi Egiptu, by tam przebywać, nikt nie ujdzie i uprowadzi. Przyzdrobi się ziemią Egiptu, jak pasterz ani nie ocaleje, by powrócić do ziemi Judy, do której zakłada swoją szatę, i wyjdzie stamtąd w pokoju. **13** pragną wrócić, by tam zamieszkać. Nikt bowiem nie Rozbiję posagi w Betszemesz, które [jest] w ziemi Egiptu, oraz ogniem spali domy bogów egipskich. mężczyźni, którzy wiedzieli, że ich żony paliły kadzidło innym bogom, wszystkie kobiety stojące w wielkiej gromadzie i cały lud, który mieszkał w ziemi Egiptu, w Patros, odpowiedzieli Jeremiaszowi: **16** Co do słowa, które mówileś do nas w imię PANA, nie usłuchamy cię.

44 Słowo, które doszło do Jeremiasza o wszystkich Żydach mieszkających w ziemi Egiptu, którzy mieszkali w Migdol, w Tachpanches, w Nof i w ziemi Patros, mówiące: **2** Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Wy widzieliście wszystkie nieszczęścia, które sprowadziłem na Jerozolimę i na wszystkie miasta Judy, a oto są dzisiaj spustoszeniem, nie ma w nich mieszkańców. **3** Z powodu ich niegodziwości, którą popełniali, aby pobudzać mnie do gniewu, gdy palili kadzidło i służyli innym bogom, których nie znali ani oni, ani wy, ani wasi ojcowie; **4** Chociaż posyłałem do was wszystkie moje sługi, proroków, z wczesnym wstawaniem i przesłaniem, mówiąc: Nie czyście, proszę, tej obrzydliwości, której nienawidzę. **5** Ale oni nie usłuchali ani nie naklonili swego ucha, aby odwrócić się od swojej niegodziwości i nie pałić kadzidła innym bogom. **6** Dlatego został wylany mój gniew i moja zapalczystość zapłonęła w miastach Judy i na ulicach Jerozolimy, tak że stały się pustkowiem [i] spustoszeniem, jak to jest dzisiaj. **7** Dlatego teraz tak mówi PAN, Bóg zastępów, Bóg Izraela: Czemu wyrządzacie swoim duszom [to] wielkie зло, przyczyniając się do wyniszczenia mężczyzn, kobiet, dzieci i niemowląt spośród Judy, tak, aby nikt z was

ani nie ocaleje, by powrócić do ziemi Judy, do której zakłada swoją szatę, i wyjdzie stamtąd w pokoju. **13** pragną wrócić, by tam zamieszkać. Nikt bowiem nie powróci oprócz tych, którzy ujdą. **15** Wtedy wszyscy mężczyźni, którzy wiedzieli, że ich żony paliły kadzidło innym bogom, wszystkie kobiety stojące w wielkiej gromadzie i cały lud, który mieszkał w ziemi Egiptu, w Patros, odpowiedzieli Jeremiaszowi: **16** Co do słowa, które mówileś do nas w imię PANA, nie usłuchamy cię. **17** Ale na pewno wypełnimy każde słowo, które wyjdzie z naszych ust: będziemy spałać kadzidło królowej niebios i wylewać dla niej ofiary z płynów, jak [dotąd] czyniliśmy, my i nasi ojcowie, nasi królowie i nasi książęta, w miastach Judy i na ulicach Jerozolimy. Wtedy bowiem najadaliśmy się chleba, było nam dobrze i [nic] zlego nas nie spotkało. **18** Lecz odkąd przestaliśmy paść kadzidło królowej niebios i składać jej ofiary z płynów, brakuje nam wszystkiego i giniemy od miecza i głodu. **19** A gdy pałaliśmy kadzidło królowej niebios i wylewaliśmy dla niej ofiary z płynów, czy bez [zgody] naszych mężów czyniliśmy placki ku jej czci i składaliśmy jej ofiary z płynów? **20** Wtedy Jeremiasz powiedział do całego ludu: do mężczyzn i kobiet oraz do wszystkich ludzi, którzy mu tak odpowiedzieli: **21** Czy PAN nie pamięta kadzidła, które pałaliście w miastach Judy i na ulicach Jerozolimy, wy i wasi ojcowie, wasi królowie i wasi książęta oraz lud ziemi, i czy nie wziął sobie [tego] do serca? **22** Tak że PAN nie mógł już dłużej znosić zła waszych

uczynków i obrzydliwości, które popełnialiście. Dlatego wasza ziemia stała się spustoszeniem i [przedmiotem] zdumienia i przekleństwa, bez mieszkańców, jak to [jest] dzisiaj. 23 Ponieważ paliliście kadzidło i grzeszyliście przeciw PANU, a nie słuchaliście głosu PANA i nie postępowaliście według jego prawa, jego ustaw i jego świadectw, spotkało was to nieszczęście, jak to [jest] dzisiaj. 24 Następnie Jeremiasz powiedział do całego ludu i do wszystkich kobiet: Słuchajcie słowa PANA, wszyscy z Judy, którzy jesteście w ziemi Egipcu. 25 Tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Wy i wasze żony wypowiadaliście to własnymi ustami i spełnialiście swoimi rękami, mówiąc: Na pewno wypełnimy swoje śluby, które złożyliśmy, aby palić kadzidło królowej niebios i składać jej ofiary z płynów. Tak, na pewno jak rzeka, a jego wody pietrzą się jak rzeki? 26 Spełnicie swoje śluby i wykonacie swoje śluby. 27 Oto przysięgam miasto i jego mieszkańców. 28 I tylko mała liczba ujdzie spod miecza, i powróci z ziemi Egipcu do ziemi Judy, a cała reszta Judy, która weszła do ziemi Egipcu, aby tam przebywać, pozna moje słowo się spełni: moje czy jej. 29 A to będzie dla was znakiem, mówi PAN, że ja was ukarzę w tym miejscu, abyście wiedzieli, że moje słowa na pewno się spełnią ku waszemu nieszczęściu. 30 Tak mówi PAN: Oto wydam faraona Chofre, króla Egipcu, w ręce jego wrogów i w ręce tych, którzy czynią na jego życie, tak jak wydałem Sedekiasza, króla Judy, w ręce Nabuchodonozora, króla Babilonu, jego wroga, który czynił na jego życie.

46 Słowo PANA, które doszło do proroka Jeremiasza przeciw pogromom; 2 Przeciw Egypciowi, przeciw wojsku faraona Neko, króla Egiptu, które znajdowało się nad rzeką Eufrat pod Karkemisz, a które pobił Nabuchodonozor, król Babilonu, w czwartym roku Joakima, syna Jozjasza, króla Judy: 3 Przygotujcie konie i wiadające jeźdźcy, stanie w hełmach, ostrzecie zatrwożonych i cofających się? Ich mocarze są pobici i 4 Zaprzegajcie konie i wiadające jeźdźcy, stanie w hełmach, ostrzecie zatrwożonych i cofających się? Ich mocarze są pobici i 5 Czemu widzę ich nie ujdzie; na północy, nad brzegiem rzeki Eufrat, 6 Prędkie nie ucieknie i mocarze wszędzie, mówi PAN. 7 Kim jest ten, co się podnosi nad swoimi wrogami. Miecz będzie pożerał i nasyci 8 Egipt podnosi się jak rzeka, a jego wody pietrzą się jak w 9 Nacierajcie, konie, na swoje wielkie imię, mówi PAN, że moje imię nie będzie już wzywane ustami żadnego człowieka z Judy i Libańczyzny noszący tarcze, Ludyczycy, którzy noszą w całej ziemi Egipcu, który by mówił: Jak żyje Pan i napinają łuk. 10 Ten dzień bowiem należy do Pana BÓG! 11 Oto będę czuwał nad nimi ku złemu, a nie ku BOGA zastępów i jest dniem pomsty, aby się zemścił dobremu. I wszyscy ludzie z Judy, którzy są w ziemi nad swoimi wrogami. Miecz będzie pożerał i nasyci Egiptu, zginą od miecza i głodu, doszczętnie wyginą. 12 Narody słyszały o twojej hańbie dla was znakiem, mówi PAN, że ja was ukarzę w tym i twój lament napełnił ziemię, gdyż mocarz potknął się o mocarza i obaj razem upadli. 13 Słowo, które się spłynie: moje czy jej. 14 A to będzie dla was znakiem, mówi PAN, że ja was ukarzę w tym miejscu, abyście wiedzieli, że moje słowa na pewno się spełnią: moje czy jej. 15 Czemu twoi mocarze zostali powaleni? Nie mogli się ostać, gdyż natarał na nich PAN. 16 Wielu potknęło się, a padli jeden na drugiego. Mówili: Wstań, wróćmy do naszego ludu i do ziemi ojczystej przed ostrzem niszczycielskiego miecza. 17 Tam zawołali: Faraon, król Egiptu, [to tylko próżny] trzask; [jego] ustaloną czas już minął. 18 Jak żyję ja – mówi Król, a jego imię PAN zastępów – jak Tabor wśród gór i jak Karmel nad mormem, [tak] on przyjdzie. 19 Córko, która mieszka w Egipcie, przygotuj swoje rzeczy na niewolę, bo Nof będzie pustkowiem i spustoszeniem, bez mieszkańców. 20 Egipt [jest jak] piękna jałówka, [ale jej] zniszczenie nadchodzi, idzie z północy. 21 Najemnicy pośród niego [sa] jak tuczone cielęta, bo oni także odwróciłi się i uciekli razem. Nie остali się, bo przeszedł na nich dzień ich porażki, czas ich nawiedzenia. 22 Jego głos jak [głos] węża, bo nadciagną z wojskiem, z siekierami

45 Słowo, które prorok Jeremiasz wypowiedział do Barucha, syna Neriasza, gdy spisał te słowa w księdze z ust Jeremiasza w czwartym roku Joakima, syna Jozjasza, króla Judy: 2 Tak mówi PAN, Bóg Izraela, do ciebie, Baruchu: 3 Powiedzales: Biada mi teraz! Bo PAN przydaje smutku do mojego bólu; utrudziłem się swoim wzdychaniem i nie znajduje odpoczynku. 4 Tak powiesz do niego: Tak mówi PAN: Oto co zbudowałem, zburzę, co zasadziłem, wypienię, tę całą ziemię. 5 A ty szukasz dla siebie wielkich rzeczy? Nie szukaj. Oto bowiem sprawdzę nieszczęście na wszelkie ciało, mówi PAN. Ale tobie dam twoje życie jako zdobycz we wszystkich miejscach, dokądkolwiek pojdziesz.

przyjdą przeciw niemu jak rabiący drzewa. 23 Wyrabię nad zniszczeniem. 6 Uciekajcie, ratujcie swoje życie i jego las, mówi PAN, choć nie da się [go] policzyć. bądźcie jak wrzos na pustyni. 7 Ponieważ pokładasz Są bowiem liczniejsi od szarańczy i niezliczeni. 24 Ufność w swoich dziełach i skarbach, ty też będziesz Zawstydzi się córka Egiptu, będzie wydana w ręce ludu zdobyty. Kemosz pojedzie do niewoli wraz ze swoimi z północy. 25 PAN zastępów, Bóg Izraela, mówi: Oto kapelanami i książetami. 8 Niszczyciel przyjdzie do ukarę cały liczny lud miasta No, także faraona i Egipt, każdego miasta i [zadnej] miasto nie ocaleje. Dolina też jego bogów i królów, faraona i tych, którzy pokładają w zginie i równina będzie spustoszona, jak mówi PAN. 9 nim ufnosć. 26 I wydam ich w ręce tych, którzy czyhają. Dajcie skryzda Moabowi, niech szybko uleci, bo jego na ich życie, w ręce Nabuchodonozora, króla Babilonu, miasta zostaną spustoszone, tak że nie będzie [w i w ręce jego slug. Lecz potem będzie zamieszkały nich] mieszkańców. 10 Przeklęty, kto wykonuje dzieło jak za dawnych dni, mówi PAN. 27 Ale ty się nie bój, PANA podstępnie; przeklęty także, kto swój miecz mój slugo, Jakubie, i nie lękaj się, Izraelu. Oto bowiem powstrzymuje od krwi. 11 Moab miał pokój od swojej młodości, spoczywał na swoich drożdżach i nie był niewoli. Jakub powróci i zazna odpoczynku i pokoju, a przelewany z naczynia do naczynia, nie poszedł do nikt go nie zatrwoży. 28 Nie bój się, Jakubie, mój slugo, niewoli. Dlatego zachował się w nim jego smak i jego mówi PAN, bo ja jestem z tobą. Położ kres wszystkim zapach się nie zmienił. 12 Dlatego oto nadchodzą narodom, do których cię wypędziłem. Tobie jednak dni, mówi PAN, że poślę na niego najeźdźców, którzy nie poloże kresu, ale będą cię karą sprawiedliwie; nie go uprowadzą, a opróżnia jego naczynia i potłuką jego dzbany. 13 I Moab będzie się wstydzić Kemosza, jak dom Izraela wstydził się Betel, jego nadziei. 14 Jakże możecie mówić: Jesteśmy mocnymi i dzielnymi wojskownikami w walce? 15 Moab jest zburzony i wyszedł ze swoich miast, a wyborni jego młodzieńcy pójdu na rzeź, mówi Król, jego imię to PAN zastępów. 16 Zbliza się klęska Moabu, jego nieszczęście nadchodzi spiesznie. 17 Oplakujcie go, wszyscy, jego [sąsiedzi]; wszyscy, którzy znacie jego imię, mówcie: Jakże się złamała mocna laska i berło ozdobne! 18 Zejdź ze swej chwały i siądź w pragnieniu, córko, mieszkanko Dibonu! Bo niszczyciel Moabu nadciagnie przeciwko tobie, rozrzuci twoje twierdze. 19 Stań na drodze i przypatrz się uważnie, mieszkanko Aroeru! Spytaj tego, który ucieka, i tej, która uchodzi: Co się dzieje? 20 Moab jest zawstydzony, bo jest rozgromiony; zawódzie i krzyczcie, opowiadajcie w Arnon, że Moab jest spustoszony. 21 Sąd nadszedł na ziemię tej równiny, na Cholon, na Jahazę i na Mefaat; 22 Na Dibon, na Nebo i na Bet-Dyblataim; 23 Na Kiriataim, na Betgamul i na Bet-Meon. 24 Na Keriot, na Bosrę i na wszystkie miasta ziemi Moabu, dalekie i bliskie. 25 Róg Moabu został odcięty i jego ramię złamane, mówi PAN.

47 Słowo PANA, które doszło do proroka Jeremiasza przeciw Filistynom, zanim faraon pobił Gazę. 2 Tak mówi PAN: Oto wody wznoszą się od północy i będą jak gwałtowna powódź, zatopią ziemię i wszystko, co na niej jest, miasto i jego mieszkańców. Wtedy ludzie będą wołać, zawyją wszyscy mieszkańcy ziemi. 3 Na odgłos tężtu kopyt jego silnych [konj], z powodu turkotu jego rydwanów [i] trzasku jego kół ojcowie nie obejrzą się na synów, gdyż zasłabną im ręce; 4 Z powodu dnia, który nadchodzi, by zniszczyć wszystkich Filistynów i wytępić z Tyru i Sydonu każdą pozostałą pomoc. PAN bowiem zniszczy Filistynów, resztę z wyspy Kaftron. 5 Przyszło na Gazę łysienie; wyniszczony został Aszkelon i resztki ich doliny. Jak długo będzieś czynić sobie nacięcia? 6 Mieczu PANA, jak długo jeszczе nie spoczniesz? Wróć do swojej pochwy, powstrzymaj się i uspokój. 7 [Ale] jakże ma się uspokoić, skoro PAN wydał mu rozkaz przeciwko Aszkelonowi i przeciwko brzegowi morskiemu? Tam go skierowało.

48 Przeciw Moabowi tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Biada [miastu] Nebo, bo jest spustoszone. Kiriataim jest poahrainione i zdobyte. Misgab jest zawstydone i przerązione. 2 Nie będzie już chwały dla Moabu, w Chesbonie obmyślono przeciwko niemu nieszczęście: Chodźcie, wytępmi go spośród narodów. I ty, Madmenie, zostaniesz wykorzeniony, miecz będzie cię ścigał. 3 Głos krzyku z Choronaim, spustoszenie i wielkie zniszczenie. 4 Moab jest zmiażdżony, usłyszy się krzyk jego małych. 5 Będzie bowiem ciągły płacz przy wchodzeniu do Luchit, a przy schodzeniu do Choronaim wrogowie usłyszą krzyk

z radości. 28 Opuszczajcie miasta i zamieszkajcie na skale, mieszkańcy Moabu! Bądźcie jak gołębica, która się gnieździ na ścianach gardzieli urwiska. 29 Słyszeliśmy o pysze Moabu, że jest niezmiernie pyszny, o jego zuchwałość, o jego zarozumiałość, o jego dumie i o wyniosłości jego serca. 30 Znam

jego gniew, mówi PAN, lecz mu się nie poszcześni; a inne jej miasta [będą] spalone ogniem. Wtedy Izrael jego kłamstwa nie dojdą do skutku. 31 Dlatego nad posiadzie swoich dzierżawców, mówi PAN. 3 Zawódź, Moabem będę zawodził, nad całym Moabem będę Cheszbonie, bo Aj jest spustoszone. Krzyczcie, córki wołał, i nad ludźmi z Kir-Cheres [moje serce] będzie Rabby, przepaszcie się worami, lamentujcie i biegajcie wzduchało. 32 Płacz nad tobą, jak opłakiwano Jazer, wśród płotów, bo wasz król pojedzie do niewoli [wraz] ze winorośl Siemy! Twoje latońskie sięgają aż za morze, swoimi kapelanami i książetami. 4 Czemu się chlubisz dochodzą aż do morza Jazer. Na twoje letnie owoce i dolinami? Twoja dolina spłynęła, córko buntownicza, na twoje winobranie wpadł niszczyciel. 33 I znikały która ufasz swym skarbom, [mówiąc]: Któż nadciagnie wesele i radość z urodzajnych pól i z ziemi Moabu, przeciwko mnie? 5 Oto sprowadzę na ciebie strach, i sprawilem, że wino się skończyło z pras; nie będą, mówi Pan BÓG zastępów, od wszystkich, którzy są go tłoczyć wśród okrzyków, a ich okrzyk nie będzie dokola ciebie; będziecie wygnani każdy osobno, a nikt okrzykiem. 34 Od krzyku Cheszbonu aż do Eleale nie pozbiera tułaczy. 6 Potem jednak odwrócić niewolę i aż do Jahazy wydają swój głos, z Soaru aż do synów Ammona, mówi PAN. 7 O Edomie tak mówi PAN Choronaim, [jak] trzyletnia jałówka; bo wody Nimrim zastępów: Czyż nie ma już mądrości w Temanie? Czyż też staną się spustoszeniem. 35 I sprawię, mówi zgineła rada od roztropnych [i] obróciła się wniwez PAN, że już nie będzie w Moabie nikogo, kto składa ich mądrość? 8 Uciekajcie, zawracajcie, ukryjcie się ofiarę na wyżynach lub pali kadzidło swoim bogom. 36 w głębokich kryjówkach, mieszkańców Dedanu, bo Dlatego moje serce będzie jęczeć nad Moabem jak flet; sprowadzę na niego klęskę Ezawa, w czasie gdy go nad ludźmi z Kir-Cheres moje serce zawodzi jak flet, nawiedzę. 9 Gdyby zbieracze przyszli do ciebie, czy gdyż ich zgromadzony dobytek wniwez się obrócił. nie zostawili by [jakichś] winogron? Gdyby [się wkradli] 37 Na każdej bowiem głowie będzie lysina i każda złodziej w nocy, szkodziliby [dotąd], aż mieliby dość. broda zostanie ogolona. Na wszystkich rękach [będą] 10 Lecz ja obnażę Ezawa, odkryję jego kryjówki, tak nacięcia i na biodrach wory. 38 Na wszystkich dachach że nie będzie mógł się ukryć. Zniszczone jest jego Moabu i na jego ulicach tylko powszechny lament, bo potomstwo, jego bracia i jego sąsiedzi, i nie będzie rozbiłem Moab jak naczynie nieużyteczne, mówi PAN. 39 Będą zawodzić, [mówiąc]: Jakże jest rozbity! Jak twoje wdowy niech mi zaufają. 12 Tak bowiem mówi haniebnie uciekł Moab! Moab będzie pośmiewiskiem i PAN: Oto ci, którzy nie byli skazani na picie z tego postrachem dla wszystkich, którzy są dokola niego. 40 kielicha, musieli pić [z niego], a ty miałbyś ujść z Tak bowiem mówi PAN: Oto [wróg] jak orzeł przyleci i tego bezkarnie? Nie ujdzieś, ale na pewno będziesz rozciągnie swe skrzydła nad Moabem. 41 Keriot jest pil. 13 Przysięgam bowiem na siebie samego, mówi zdobyty i twierdze są wzięte, a serce mocarzy Moabu PAN, że Bosra stanie się spustoszeniem, hańba, w tym dniu będzie jak serce rodzącej kobiety. 42 Moab ruiną i przekleństwem, a wszystkie jej miasta będą zostanie zniszczony, przestanie być ludem, bo wynosił ruiną na wieki. 14 Usłyszałem wieść od PANA, że do się przeciwko PANU. 43 Strach, dół i sidło nad tobą, narodów wysłany jest poseł [mówiący]: Zgromadźcie który mieszkasz w Moabie, mówi PAN. 44 Kto ucieknie się, wyruszcie przeciw niej, powstańcie do bitwy. przed strachem, wpadnie w dół, a kto wyjdzie z dołu, 15 Oto bowiem sprawię, że będziesz mały wśród wpadnie w siedla. Sprowadzę bowiem na niego, na narodów [i] wzgardzony między ludźmi. 16 Zdradziła Moab, rok jego nawiedzenia, mówi PAN. 45 W cieniu cię twoja zuchwałosć [i] pycha twoego serca, ty, który Cheszbonu zatrzymali się ci, którzy uciekali przed mieszkasz w rozpadlinach skalnych, który trzymasz się przemocą. Ale ogień wyjdzie z Cheszbonu i płomień wysoko jak orzeł, nawet stamtąd cię strące, mówi PAN. tych, którzy czynią zgpielk. 46 Biada tobie, Moabie! 17 Edom będzie spustoszeniem, ktokolwiek będzie Ginie lud Kemosza, bo twoi synowie zostali zabrani do niewoli i twoje córki – na wygnanie. 47 Odwrócić jednak niewolę Moabu w dniach ostatecznych, mówi PAN. Dotąd sąd nad Moabem.

49 O Ammonitach tak mówi PAN: Czyż Izrael nie ma synów? [Czyż] nie ma [żadnego] dziedzica? [Czemu] ich król dziedzicznie opanował Gad, a jego lud mieszka w jego miastach? 2 Dlatego oto nadchodzą dni, mówi PAN, gdy sprawię, że usłyszą okrzyk wojenny w Rabbie synów Ammona i stanie się [ona] rumowiskiem,

PANA, które powziął przeciwko Edomowi, i jego ostatecznych dniach, że odwrócić niewolę Elamu, mówi zamysłów, które przygotował przeciwko mieszkańcom PAN.

Temanu: Zaprawdę, wywołają ich najmniejsi z tej trzody, spustoszą ich i ich mieszkania. 21 Od grzmotu ich upadku ziemia się porusza, głos ich krzyku słychać nad Morzem Czerwonym. 22 Oto jak orzeł wzbiże się i przyleci, i rozciągnie swoje skrzydła nad Bosrą. W tym dniu serce mocarzy Edomu stanie się jak serce rodzącej kobiety. 23 O Damaszku. Wstydzą się Chamat i Arpad, bo usłyszały złą wieść. Zatrwożyły się tak, że nawet morze się wzruszy, a nie będzie mogło się uspokoić. 24 Osłabił Damaszek i rzuca się do ucieczki, strach go ogarnął. Udręka i bóle ogarnęły go jak rodzącą kobietę. 25 [Ale powiedział]: Jakże się nie miało ostać miasto sławne, miastonej radości? 26 Dlatego jego młodzieńcy upadną na jego ulicach, a wszyscy waleczni wojownicy w tym dniu zostaną wytraceni, mówi PAN zastępów. 27 I wzniecę ogień w murze Damaszku, który strawi pałace Ben-Hadada. 28 O Kedarze i królestwach Chasoru, które ma pobić Nabuchodonozor, król Babilonu, tak mówi PAN: Wstańcie, wyruszajcie na Kedar i spustoszcie narody wschodnie. 29 Zabiorą ich namioty i trzody, wezmą ze sobą ich zasłony, wszystkie ich sprzęty oraz ich wielbłady. I zawołają na nich: Strach dokola. 30 Uciekajcie, rozbiegajcie się przedko, ukryjcie się w głębokich kryjówkach, mieszkańców Chasoru, mówi PAN. Radził się bowiem przeciwko wam Nabuchodonozor, król Babilonu, i obmyślił przeciwko wam zdradę. 31 Wstańcie, ruszajcie na naród spokojny, mieszkający bezpiecznie, mówi PAN, nie ma ani wrót, ani rygli, mieszka samotnie. 32 Ich wielbłady będą łupem, a liczne ich stada – zdobyczą. Rozproszę na wszystkie wiatry tych, którzy mieszkają w najdalszych zakątkach, i sprowadzę na nich klęskę ze wszystkich stron, mówi PAN. 33 Chasor stanie się siedliskiem smoków, pustkowiem na wieki. Nikt tam nie zamieszka i żaden syn człowieka nie będzie w nim gościł. 34 Słowo PANA, które doszło do proroka Jeremiasza przeciwko Elamowi na początku królowania Sedekiasza, króla Judy, mówiące: 35 Tak mówi PAN zastępów: Oto złamię luk Elamu, podstawę jego potęgi; 36 I sprowadzę na Elam cztery wiatry z czterech stron świata, i rozproszę go na wszystkie te wiatry tak, że nie będzie narodu, do którego by nie przyszli wygnańcy Elamu. 37 I napełnię Elam twogą przed jego wrogami i przed tymi, którzy czynią na jego życie. Sprowadzę na nich nieszczęście, zapalczyność mego gniewu, mówi PAN, i poślę też za nimi miecz, aż ich wyniszczę. 38 I ustawię swój tron w Elamie i stamtąd wyteepię króla i książąt, mówi PAN. 39 Stanie się jednak w

50 Słowo, które PAN wypowiedział przeciwko Babilonowi i przeciwko ziemi Chaldejczyków przez proroka Jeremiasza: z Opowiadajcie wśród narodów, rozgłasajcie, podnieście sztandar, głoście i nie zatajajcie. Mówcie: Babilon wzięty, Bel poahniony, Merodach rozbity; jego posagi poahnione, jego bożki pokruszone. 3 Nadciągnie bowiem przeciwko niemu naród z północy, który zamieni jego ziemię w pustkowie, tak że nikt w niej nie zamieszką. Uciekną [i] odejdą zarówno ludzie, jak i zwierzęta. 4 W tych dniach i w tym czasie, mówi PAN, przyjadą synowie Izraela, a wraz z nimi synowie Judy: będą szli w płaczu i będą szukać PANA, swego Boga. 5 Będą pytać o drogę na Syjon i [zwróciwszy] tam swoje twarze, [powiedział]: Chodźcie i przyłączmy się do PANA wiecznym przymierzem, które nie ulegnie zapomnieniu. 6 Mój lud był trzodą owiec zbląkanych, ich pasterze wiedli ich na manowce, po górzach ich rozegnali. Schodził z góry na pagórek, zapomniał o swoim legowisku. 7 Wszyscy, którzy ich spotykali, pożerali ich, a ich wrogowie mówią: Nie jesteśmy nic winni, bo to oni zgrzeszyli [przeciwko] PANU, przybytkowi sprawiedliwości, [przeciwko] PANU, nadziei ich ojców. 8 Uchodźcie ze środka Babilonu, wychodźcie z ziemi Chaldejczyków i bądźcie jak kozły przed trzodą. 9 Oto bowiem wzbudzę i sprowadzę na Babilon gromadę wielkich narodów z ziemi północnej. I uszykują się przeciwko niemu, i stamtąd będzie zdobyty. Ich strzały będą jak u wprawnego mocarza, żadna nie wróci bez skutku. 10 Chaldea będzie łupem, [a] wszyscy, którzy ją złupią, zostaną nasyceni, mówi PAN. 11 Ponieważ się cieszyliście, ponieważ się radowaliście, grabieżcy mego dziedzictwa; ponieważ utyliście jak jałówka na trawie i ryczyście jak wół; 12 Wasza matka będzie bardzo zawstydzona, splonie ze wstydu wasza rodzicielka. Oto [stanie się] ostatnią z narodów, pustkowiem, ziemią suchą i pustynną. 13 Z powodu gniewu PANA nie będzie zamieszkania, ale cała zostanie spustoszona. Któżkolwiek będzie przechodził obok Babilonu, zdumieje się i będzie świastował nad wszystkimi jego plagami. 14 Ustawcie się przeciw Babilonowi w koło. Wszyscy, którzy napinacie luk, strzelajcie do niego, nie żałujcie strzału, bo zgrzeszył przeciwko PANU. 15 Wolajcie przeciwko niemu zewsząd. Poddał się, upadły jego fundamenty, jego mury są zburzone. Jest to bowiem zemsta PANA. Pomścijcie się nad nim; jak on czynił [innym, tak] jemu też uczyńcie. 16 Wyniszczę z Babilonu siewcę i tego, który chwyta sierp w czasie zniwa. Przed mieczem niszczycielskim każdy się wróci do swego ludu i każdy ucieknie do swojej

ziemi. 17 Izrael jest owcą przegnana, [która] spłoszyły 36 Miecz na kłamców, aby zgłupieli, miecz na jego lwy. Najpierw król Asyrii pożarł go, a na koniec ten wojowników, aby byli przerażeni; 37 Miecz na jego Nabuchodonozor, król Babilonu, pokruszył jego kości. konie i rydwany oraz na całą różnorodną ludność, 18 Dlatego tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto która jest pośród niego, aby była jak kobiety; miecz ukarzę króla Babilonu i jego ziemię, jak ukarałem na jego skarby, aby były zagrabione; 38 Susza na króla Asyrii. 19 I znowu przyprowadzę Izraela do jego wody, aby wyschły. Ziemia bowiem jest [pełna] swego mieszkania, i będzie się paść na Karmelu i w rzeźbionych obrazów, a szaleją przy [swoich] bożkach. Baszanie, i jego dusza nasyci się na górze Efraim i w 39 Dlatego zamieszkają tam dzikie zwierzęta pustyni i Gileadzie. 20 W tych dniach i w tym czasie, mówi PAN, straszne bestie wysp, zamieszkają w nim też młode będą szukać nieprawości Izraela, ale jej nie będzie, i sowy. Nie będzie już zaludniony na wieki i nie będą [w grzechów Judy, ale nie będą znalezione. Przebaczę nim] mieszkańców po wszystkie pokolenia. 40 Jak Bóg bowiem tym, których pozostawię. 21 Wyrusz przeciwko zniszczył Sodomę i Gomorę oraz sąsiednie miasta, ziemi Meratajim, przeciwko niej i mieszkańcom Pekod. mówi PAN, [tak] też nikt tam nie zamieszka ani Spustosz i zniszcz doszczętnie, goniąc ich, mówi syn człowieczy nie będzie w nim gościł. 41 Oto lud PAN, i uczyń wszystko, jak ci rozkazałem. 22 Wrzawa nadciagnie z północy, naród wielki, i liczni królowie wojenna w tej ziemi i wielkie spustoszenie. 23 Jakże zostaną wzbudzeni w krańcach ziemi. 42 Pochwycają jest rozbity i złamany młot całej ziemi? Jakże Babilon łuk i włócznię, są okrutni i bezlitośni; ich głos huczy stał się spustoszeniem wśród narodów? 24 Zastawiłem jak morze i jeżdżą na koniach, każdy uszykowany do na ciebie sidła i zostałeś schwytany, Babilonie, a walki przeciwko tobie, córko Babilonu! 43 Król Babilonu nie zauważyleś tego. Znaleziono cię i pochwycono, usłyszał o nich wieść i osłabły mu ręce. Ogarnęła go ponieważ spierałeś się z PANEM. 25 PAN otworzył udręka [i] bóle jak rodzącą kobietę. 44 Oto jak lew swoją zbrojownię i wyniósł orzeź swego gniewu. To wystąpi z wezbrania Jordanu przeciwko przybytkowi bowiem jest dzieło Pana BOGA zastępów w ziemi mocarza. Wypędzę go jednak nagle z tej ziemi, a Chaldejczyków. 26 Ruszajcie przeciwko niemu z ustanowieniem nad nią mojego wybranego. Któz bowiem krańców [ziemi], otwórzcie jego spichlerze. Zbierzcie jest mi równy? Kto wyznaczy mi termin rozprawy? go w sterty i zniszczcie go doszczętnie, by nic z niego A kto jest tym pasterzem, który się ostoi przede nie pozostało. 27 Pozabijajcie wszystkie jego cielce, mną? 45 Dlatego słuchajcie postanowienia PANA, niech idą na rzeź. Biada im, bo nadszedł ich dzień, które powziął przeciwko Babilonowi i jego zamysłów, czas ich nawiedzenia. 28 [Słychać] głos uciekających które przygotował przeciwko ziemi Chaldejczyków. i tych, co uchodzą z ziemi Babilonu, aby ogłosić na Syjonie pomstę PANA, naszego Boga, pomstę za jego świętynię. 29 Zgromadźcie przeciwko Babilonowi spustoszą ich i [ich] mieszkańców. 46 Od huku przy wszystkich strzelów, którzy napinają łuk; rozbijcie obóz przeciw niemu dokola, aby [nikt] nie uszedł. Odpłaćcie mu według jego uczynków, według wszystkiego, co [innym] czynił, uczyńcie mu. Wynosił się bowiem przeciwko PANU, przeciwko Świętemu Izraela. 30 Dlatego jego młodzież polegną na ulicach i wszyscy jego wojownicy zostaną zgładzeni w tym dniu, mówi PAN. 31 Oto jestem przeciwko tobie, zuchwalcze, mówi Pan, BÓG zastępów. Nadszedł bowiem twój dzień [i] czas, gdy cię nawiedzę. 32 Potknie się zuchwalec i upadnie, i nikt go nie podniesie. Wznieć ogień w jego miastach, który pochłonie wszystko wokół niego. 33 Tak mówi PAN zastępów: Synowie Izraela i synowie Judy razem cierpią ucisk. Wszyscy, którzy ich pojmaili, trzymają ich i nie chcą ich wypuścić. 34 [Ale] ich Odkupiciel jest potężny, jego imię to PAN zastępów, skutecznie będzie bronił ich sprawy, aby zapewnić pokój tej ziemi i twożyć mieszkańców Babilonu. 35 Miecz [spadnie] na Chaldejczyków, mówi PAN, i na mieszkańców Babilonu, na jego książąt i mędrców;

36 Miecz na kłamców, aby zgłupieli, miecz na jego lwy. Najpierw król Asyrii pożarł go, a na koniec ten wojowników, aby byli przerażeni; 37 Miecz na jego Nabuchodonozor, król Babilonu, pokruszył jego kości. konie i rydwany oraz na całą różnorodną ludność, 18 Dlatego tak mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: Oto która jest pośród niego, aby była jak kobiety; miecz ukarzę króla Babilonu i jego ziemię, jak ukarałem na jego skarby, aby były zagrabione; 38 Susza na króla Asyrii. 19 I znowu przyprowadzę Izraela do jego wody, aby wyschły. Ziemia bowiem jest [pełna] swego mieszkania, i będzie się paść na Karmelu i w rzeźbionych obrazów, a szaleją przy [swoich] bożkach. Baszanie, i jego dusza nasyci się na górze Efraim i w 39 Dlatego zamieszkają tam dzikie zwierzęta pustyni i Gileadzie. 20 W tych dniach i w tym czasie, mówi PAN, straszne bestie wysp, zamieszkają w nim też młode będą szukać nieprawości Izraela, ale jej nie będzie, i sowy. Nie będzie już zaludniony na wieki i nie będą [w grzechów Judy, ale nie będą znalezione. Przebaczę nim] mieszkańców po wszystkie pokolenia. 40 Jak Bóg bowiem tym, których pozostawię. 21 Wyrusz przeciwko zniszczył Sodomę i Gomorę oraz sąsiednie miasta, ziemi Meratajim, przeciwko niej i mieszkańcom Pekod. mówi PAN, [tak] też nikt tam nie zamieszka ani Spustosz i zniszcz doszczętnie, goniąc ich, mówi syn człowieczy nie będzie w nim gościł. 41 Oto lud PAN, i uczyń wszystko, jak ci rozkazałem. 22 Wrzawa nadciagnie z północy, naród wielki, i liczni królowie wojenna w tej ziemi i wielkie spustoszenie. 23 Jakże zostaną wzbudzeni w krańcach ziemi. 42 Pochwycają jest rozbity i złamany młot całej ziemi? Jakże Babilon łuk i włócznię, są okrutni i bezlitośni; ich głos huczy stał się spustoszeniem wśród narodów? 24 Zastawiłem jak morze i jeżdżą na koniach, każdy uszykowany do na ciebie sidła i zostałeś schwytany, Babilonie, a walki przeciwko tobie, córko Babilonu! 43 Król Babilonu nie zauważyleś tego. Znaleziono cię i pochwycono, usłyszał o nich wieść i osłabły mu ręce. Ogarnęła go ponieważ spierałeś się z PANEM. 25 PAN otworzył udręka [i] bóle jak rodzącą kobietę. 44 Oto jak lew swoją zbrojownię i wyniósł orzeź swego gniewu. To wystąpi z wezbrania Jordanu przeciwko przybytkowi bowiem jest dzieło Pana BOGA zastępów w ziemi mocarza. Wypędzę go jednak nagle z tej ziemi, a Chaldejczyków. 26 Ruszajcie przeciwko niemu z ustanowieniem nad nią mojego wybranego. Któz bowiem krańców [ziemi], otwórzcie jego spichlerze. Zbierzcie jest mi równy? Kto wyznaczy mi termin rozprawy? go w sterty i zniszczcie go doszczętnie, by nic z niego A kto jest tym pasterzem, który się ostoi przede nie pozostało. 27 Pozabijajcie wszystkie jego cielce, mną? 45 Dlatego słuchajcie postanowienia PANA, niech idą na rzeź. Biada im, bo nadszedł ich dzień, które powziął przeciwko Babilonowi i jego zamysłów, czas ich nawiedzenia. 28 [Słychać] głos uciekających które przygotował przeciwko ziemi Chaldejczyków. i tych, co uchodzą z ziemi Babilonu, aby ogłosić na Syjonie pomstę PANA, naszego Boga, pomstę za jego świętynię. 29 Zgromadźcie przeciwko Babilonowi spustoszą ich i [ich] mieszkańców. 46 Od huku przy wszystkich strzelów, którzy napinają łuk; rozbijcie obóz przeciw niemu dokola, aby [nikt] nie uszedł. Odpłaćcie mu według jego uczynków, według wszystkiego, co [innym] czynił, uczyńcie mu. Wynosił się bowiem przeciwko PANU, przeciwko Świętemu Izraela. 30 Dlatego jego młodzież polegną na ulicach i wszyscy jego wojownicy zostaną zgładzeni w tym dniu, mówi PAN. 31 Oto jestem przeciwko tobie, zuchwalcze, mówi Pan, BÓG zastępów. Nadszedł bowiem twój dzień [i] czas, gdy cię nawiedzę. 32 Potknie się zuchwalec i upadnie, i nikt go nie podniesie. Wznieć ogień w jego miastach, który pochłonie wszystko wokół niego. 33 Tak mówi PAN zastępów: Synowie Izraela i synowie Judy razem cierpią ucisk. Wszyscy, którzy ich pojmaili, trzymają ich i nie chcą ich wypuścić. 34 [Ale] ich Odkupiciel jest potężny, jego imię to PAN zastępów, skutecznie będzie bronił ich sprawy, aby zapewnić pokój tej ziemi i twożyć mieszkańców Babilonu. 35 Miecz [spadnie] na Chaldejczyków, mówi PAN, i na mieszkańców Babilonu, na jego książąt i mędrców;

51 Tak mówi PAN: Oto wzbudzę niszczący wiatr przeciwko Babilonowi i przeciwko tym, którzy mieszkają pośród powstających przeciwko mnie; 2 I posle do Babilonu obcych, którzy będą go przewiewać, i opróżniać jego ziemię, gdyż zewsząd zwrócią się przeciwko niemu w dniu ucisku. 3 Niech łuczniczki napina swoj łuk przeciwko niemu i przeciwko stającym do walki w swoich pancerzach. Nie oszczędzajcie jego młodzieńców, zgładźcie całe jego wojsko. 4 Tak padną zabici w ziemi Chaldejczyków i przebici na jego ulicach. 5 Nie są bowiem opuszczone Izrael ani Juda przez swego Boga, PANA zastępów, choć ich ziemia była pełna grzechu przeciwko Świętemu Izraela. 6 Uciekajcie ze środka Babilonu i niech każdy ratuje swoją duszę. Nie giście w jego nieprawości, bo jest to czas zemsty PANA, on oddaje mu zapłatę. 7 Babilon był złotym kielichem w ręce PANA, upajającym całą ziemię. Z jego wini piły narody, dlatego narody szaleją. 8 Nagle upadł Babilon i został rozbity. Zawódzie nad

nim, weźcie balsam na jego ból, może da się go rządów, oraz całą ziemię pod ich władzą; 29 Wtedy wyleczyć. 9 Leczyliśmy Babilon, ale nie został uleczyony. ziemia zadrży i będzie w bólestach, gdyż spełnią się Opuścmy go i niech każdy pójdzie do swojej ziemi, bo przeciwko Babilonowi zamiary PANA, [aby] zamienić jego sąd aż do nieba sięga i wznoси się aż po obłoki. 10 ziemię Babilonu w pustkowie, bez mieszkańców. PAN ujawnił naszą sprawiedliwość. Chodźcie, głośmy 30 Mocarze Babilonu przestali walczyć, siedzą w na Syjonie dzieło PANA, naszego Boga. 11 Wyostrzcie warowniach, osłabio ich męstwo, stali się jak kobiety, strzały, przygotujcie tarcze. PAN wzbudził ducha królów Spalono jego mieszkania, wylamano jego rygle. 31 Medii, bo jego zamiar jest przeciwko Babilonowi, aby Goniec wybiegnie na spotkanie górica, posłaniec – na go zniszczyć. Jest to bowiem pomsta PANA, pomsta spotkanie posłańca, aby opowiedzieć królowi Babilonu, za jego świętynię. 12 Podnieście sztandar na murach że wzięto jego miasto z jednej strony; 32 [Że] brody są Babilonu, wzmacnijcie straże, postawcie stróżów, zajęte, sitowią spalone ogniem, a wojownicy przerażeni, przygotujcie zasadzki. PAN bowiem obmyśli i wykonał 33 Tak bowiem mówi PAN zastępów, Bóg Izraela: to, co wypowiedział przeciwko mieszkańcom Babilonu. Córka Babilonu [jest] jak klepisko, [nadszedł] czas, gdy 13 Ty, który mieszkasz nad wieloma wodami, bogaty w się je udepteję; jeszcze chwila, a przyjdzie czas jej skarby! Nadszedł twój koniec, kres twojej chciwości. 14 żniwa. 34 Pożarł mnie i zmiażdżył Nabuchodonozor, PAN zastępów przysiągł na siebie samego: Zaprawdę, król Babilonu, uczynił mnie pustym naczyniem, polknął napełnię cię ludźmi jak szarańczą, wzniósą nad tobą mnie jak smok, napełnił swój brzuch moimi rozkoszami okrzyk wojenny. 15 On uczynił ziemię swoją mocą, i wypędził mnie. 35 Krzywdza zadana mi i memu utwierdził świat swoją mądrością i rozpostarł niebiosa ciału [niech spadnie] na Babilon, powie mieszanką swoją roztropnością. 16 Gdy on wydaje głos, huczą Syjonu, a moja krew – na mieszkańców Chaldei, powie wody w niebiosach, on sprawia, że chmury wznoszą Jerozolima. 36 Dlatego tak mówi PAN: Oto będę bronił się z krańców ziemi. I czyni błyskawice z deszczem, twojej sprawy i pomóżcie cię; wysuszę jego morze i a wywodzi wiatr ze swoich skarbców. 17 Glupi jest sprawię, że wyschną jego źródła. 37 I Babilon stanie każdy człowiek, kto tego nie zna, każdy złotnik jest się rumowiskiem, legowiskiem smoków, zdumieniem zawstydzony z powodu posagu, bo jego odlany posąg i świastaniem, pozbawionym mieszkańców. 38 Będą jest fałszem i nie ma w nich ducha. 18 Są marnością i rycie razem jak lwy, warczeć jak lwe szczenięta. 39 dzielem błędów; zginą w czasie swego nawiedzenia. Gdy się rozpalą, uczynią im ucztę i upoje ich tak, aby 19 Nie takim jak one jest dział Jakuba, bo on jest weselił się i zasnął wiecznym snem, by już się nie Stwórcą wszystkiego, a [Izrael] jest szczepem jego obudził, mówi PAN. 40 Sprowadzę ich jak baranki dziedzictwa. PAN zastępów – to jego imię. 20 Jesteś na rzeź, jak barany wraz z kozłami. 41 Jakże został moim młotem i orężem wojennym. Tobą zmiażdżę zdobyty Szeszak! Jakże została wzięta chwała całej narody, tobą zniszczę królestwa; 21 Tobą zmiażdżę ziemi! Jakże Babilon stał się spustoszeniem wśród konia i jeźdza, tobą zmiażdżę rydwan i jego woźnice; narodów! 42 Wystąpiło morze przeciwko Babilonowi, 22 Tobą zmiażdżę mężczyznę i kobietę, tobą zmiażdżę zostało przykryty mnóstwem jego fal. 43 Jego miasta starca i dziecko, tobą zmiażdżę młodzieńca i pannę; 23 stały się spustoszeniem, ziemią suchą i pustynną, Tobą zmiażdżę pasterza i jego trzodę, tobą zmiażdżę ziemią, w której nikt nie mieszka, i przez którą nie oracza i jego zaprzęg, tobą zmiażdżę dowódców przechodzi [żaden] syn człowieczy. 44 Nawiedzę też i rządów. 24 Ale odpłacie Babilonowi i wszystkim Bela w Babilonie i wyrwę mu z paszczy to, co pochłonął. mieszkańcom Chaldei za całe ich зло, które czynili na Narody już nie będą napływać do niego; upadnie też Syjonie na waszych oczach, mówi PAN. 25 Oto jestem mur Babilonu. 45 Wyjdźcie spośród niego, mój ludu, i przeciwko tobie, góra niszczycielska, mówi PAN, która niech każdy ratuje swoją duszę przed zapalczystością niszczysz całą ziemię. Wyciągnę swoją rękę przeciwko gniewu PANA. 46 A niech wasze serce nie omdlewa tobie i strąć cię ze skały, i uczynię cię górami wypaloną. ani się nie lękajcie wieści, którą będzie słyszać w 26 A nie wezmą z ciebie kamienia węgielnego ani tej ziemi, gdy przyjdzie [jednego] roku wieść, potem kamienia na fundamenty, bo staniesz się wiecznym drugiego roku wieść, ucisk w ziemi, władcą przeciwko pustkowiemu, mówi PAN. 27 Podnieście sztandar w władcy. 47 Dlatego oto nadchodzą dni, gdy nawiedzę ziemi, zadmijcie w trałę wśród narodów, przygotujcie rzeźbione obrazy Babilonu. Cała jego ziemia zostanie przeciwko niemu narody, zwołajcie przeciwko niemu pohańbiona i wszyscy jego zabici padną pośród niego. królestwa Ararat, Minni i Aszkenaz; ustanówcie 48 Wtedy niebo, ziemia i wszystko, co w nich jest, będą przeciwko niemu dowódcę, sprowadźcie konie jak śpiewać nad Babilonem. Z północy bowiem przyjdą na najeżone szarańcze. 28 Przygotujcie przeciwko niemu niego niszczyciele, mówi PAN. 49 Jak przez Babilon narody, królów Medii, ich dowódców i wszystkich ich padli zabici Izraela, tak w Babilonie padną zabici całej

ziemi. **50** Wy, którzy uszliście spod miecza, idźcie, nie król Babilonu, wraz z całym swym wojskiem wyruszył zatrzymujcie się! Wspominajcie PANA z daleka i niech przeciw Jerozolimie, rozbił obóz pod nią i zbudował przyjdzie wam na myśl Jerozolimę. **51** [Powiedzieć]: przeciwko niej szańce dokola. **5** Miasto więc było Wstydzimy się, że słyszmy zniewagi, hańba okryła oblężone aż do jedenastego roku króla Sedekiasza. nasze twarze. Weszli bowiem cudzoziemcy do świętych **6** A w czwartym miesiącu, dziesiątego [dnia] tego miejsc domu PANA. **52** Dlatego oto nadchodzią dni, miesiąca, wzmości się głód w mieście i nie było chleba mówią PAN, że nawiedzę jego rzeźbione obrazy, a po dla ludu tej ziemi. **7** Kiedy zrobiono wylom w [murze] całej jego ziemi będą jęczeć jego zranieni. **53** Choćby miasta, wszyscy wojownicy uciekli i wyszli z miasta Babilon wstąpił do nieba i obwarował szczyty swojej w nocy przez bramę między dwoma murami obok potęgi, mimo to wyjdą ode mnie jego niszczyciele, królewskiego ogrodu; Chaldejczycy zaś leżeli wokół mówi PAN. **54** [Słuchać] głos krzyku z Babilonu i miasta, a [tamci] poszli w stronę pustyni. **8** Lecz wojsko wielkie zniszczenie z ziemi Chaldejczyków; **55** Bo PAN Chaldejczyków ścigało króla i dogoniło Sedekiasza na pustoszy Babilon i wytraci z niego wielki głos, choćby równinach Jerycha, a całe jego wojsko rozpierzchło ich fale huczały jak wielkie wody [i] rozlegał się szum się od niego. **9** Pojmali więc króla i przyprowadzili ich głosu. **56** Niszczyciel bowiem nadciąga na niego, go do króla Babilonu, do Ribla w ziemi Chamat, na Babilon, i jego mocarze zostaną pojmani, ich łuki gdzie ten wydał na niego wyrok. **10** Król Babilonu będą połamane. PAN bowiem, Bóg odpłaty, odpłaci im zabił synów Sedekiasza na jego oczach, a także niezawodnie; **57** Upiję jego książąt i mędrców, jego wszystkich książąt Judy pozabijał w Ribla. **11** A dowódców i rządów oraz jego mocarzy, aby zasnęli Sedekiaszowi wylipiły oczy, potem król Babilonu zakuł wiecznym snem i już się nie obudzili, mówi Król, PAN go w łaruchy, uprowadził go do Babilonu i wsadził do zastępów to jego imię. **58** Tak mówi PAN zastępów: więzienia aż do jego śmierci. **12** W piątym miesiącu, Szerokie mury Babilonu będą doszczętnie zniszczone dziesiątego dnia [tego] miesiąca – był to dziewiętnasty i jego wysokie bramy zostaną spalone ogniem; ludzie rok Nabuchodonozora, króla Babilonu – do Jerozolimy będą trudzić się na darmo i narody – przy ogniu, a przybył Nebuzaradan, dowódca gwardii, sługa króla osłabną. **59** Słowo, które prorok Jeremiasz polecił Babilonu. **13** I spalił dom PANA i dom króla; wszystkie Serajaszowi, synowi Neriasza, syna Machsejasza, domy Jerozolimy i wszystkie wielkie budowle spalił gdy [ten] udał się z Sedekiaszem, królem Judy, do ogniem. **14** Całe wojsko Chaldejczyków, które [były] Babilonu, w czwartym roku jego królowania. A Serajasz z dowódcą gwardii, zburzyło wszystkie mury wokół był spokojnym księciem. **60** Jeremiasz więc spisał w Jerozolimy. **15** A część ubogich z ludu i resztę ludu, jednej księdze całe nieszczęście, które miało spaść która pozostała w mieście, zbiegów, którzy przeszli do na Babilon, wszystkie słowa, które zostały napisane króla Babilonu, oraz resztę pospolita Nebuzaradan, przeciwko Babilonowi. **61** I Jeremiasz powiedział do dowódcą gwardii, uprowadził do niewoli; **16** Lecz Serajasza: Gdy przybędziesz do Babilonu i zobaczyś pozostały niektórych z ubogich tej ziemi, aby byli go, i przeczytasz wszystkie te słowa; **62** Powiesz: winogrodnikami i rolnikami. **17** Chaldejczycy rozbili PANIE, ty mówileś przeciwko temu miejscu, że je kolumny z brazu, które [były] w domu PANA, podstawy wyniszczysz, aby nikt w nim nie mieszkał, ani człowiek, i morze z brazu, które [były] w domu PANA, a brąz ani zwierzę, ale żeby było wiecznym pustkowiem. **63** z nich przenieśli do Babilonu. **18** Zabrali też kotły, A gdy dokończysz czytanie tej księgi, przywiążesz szufle, nożyce, miski, czasze oraz wszystkie naczynia do niej kamień i wrzucisz ją w środek Eufratu; **64** I z brazu, których używano do służby. **19** Dowódca powiesz: Tak utonie Babilon i już nie powstanie z tego gwardii zabral kropielnice, kadzielnice, misy, kotły, nieszczęścia, które na niego sprowadzę, i osłabną. Dotąd słowa Jeremiasza.

52 Sedekiasz miał dwadzieścia jeden lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jerozolimie. Jego matka [miała] na imię Chamutal [i była] córką Jeremiasza z Libny. **2** Czynił on to, co złe w oczach PANA, zupełnie tak, jak czynił Joakim. **3** Z powodu gniewu PANA przyszło to na Jerozolimę i Judę, aż odrzucił ich przed swego oblicza. Sedekiasz bowiem zbruntował się przeciw królowi Babilonu. **4** W dziewiątym roku jego panowania, dziesiątego miesiąca, dziesiątego [dnia] tego miesiąca Nabuchodonozor,

kolumny. 23 A tych jablek granatu było dziewięćdziesiąt sześć [po każdej] stronie; wszystkich jablek granatu było po sto na siatce wokoło. 24 Dowódca gwardii pojmał też najwyższego kapłana Serajasza, drugiego kapłana Sofoniasza i trzech stróżów progu. 25 Z miasta zaś zabrał dworzanina, który był przełożonym nad wojownikami, siedmiu [z tych, którzy] stawali przed królem, a których znalezione w mieście, naczelnego pisarza wojskowego, dokonującego spisu ludu tej ziemi, oraz sześćdziesięciu mężczyzn spośród ludu tej ziemi, których znalezione w mieście. 26 Tych więc zabrał Nebuzaradan, dowódca gwardii, i zaprowadził ich do króla Babilonu do Ribla. 27 I król Babilonu pobił ich, i uśmiercił w Ribla, w ziemi Chamat. Tak został uprowadzony Juda ze swojej ziemi. 28 Taka jest [liczba] ludu, który Nabuchodonozor uprowadził do niewoli: w siódmym roku trzy tysiące dwudziestu trzech Żydów. 29 W osiemnastym roku Nabuchodonozora, uprowadził z Jerozolimy osiemset trzydzieści dwie osoby. 30 W dwudziestym trzecim roku Nabuchodonozora dowódca gwardii Nebuzaradan uprowadził spośród Żydów siedemset czterdzieści pięć osób. Razem cztery tysiące sześćset osób. 31 A w trzydziestym siódmym roku po uprowadzeniu do niewoli Joachina, króla Judy, w dwunastym miesiącu, dwudziestego piątego [dnia] tego miesiąca, Ewil-Merodak, król Babilonu, w roku objęcia królestwa, wywyższył głowę Joachina, króla Judy, i uwolnił go z więzienia; 32 Rozmawiał z nim łaskawie i ustawił jego tron wyżej niż tron królów, którzy [byli] z nim w Babilonie; 33 I zmienił jego szaty więzienne. I jadał on chleb zawsze przed nim po wszystkie dni swego życia. 34 Na jego utrzymanie zapewniono mu dzienną porcję przez króla Babilonu aż do jego śmierci, po wszystkie dni jego życia.

Lamentacje

1 Ach, jak samotnie siedzi miasto niegdyś tak pełne ludzi! Stało się jak wdowa! [Niegdyś] wielka wśród narodów i księżniczka wśród prowincji, [teraz] stała się podwładną, z Nieustannie płacze w nocy, a na jej policzkach łzy. Nie ma nikogo, kto by ją pocieszył pośród wszystkich jej kochanków. Wszyscy jej przyjaciele zdradzili ją i stali się jej wrogami. 3 Juda poszedł na wygnanie z powodu ucisku i wielkiej niewoli, mieszka między paganami i nie znajduje odpoczynku. Wszyscy jego prześladowcy dopadli go pośród ucisków. 4 Drogie Syjonu płaczą, bo nikt nie przychodzi na uroczyste święta. Wszystkie jego bramy opustoszały, jego kapłani wzduchają, jego dziewczęta są smutne, a on sam jest pełny goryczy. 5 Jego wrogowie są zwierzchnikami, jego przeciwnikom szczęśliwie się powodzi. PAN bowiem trąpił go z powodu mnóstwa jego występów. Jego dzieci poszły do niewoli przed ciemczętą. 6 A tak odjęte zostało od córki Syjonu całe jej dostojeństwo. Jej książęta stali się jak jelenie, które nie znajdują pastwiska, i uchodzą bez siły przed tym, który je ściga. 7 W dniach swego utrapienia i [swej] niedoli Jerozolima wspomina wszystkie swoje kosztowności, jakie miała za dawnych dni, gdy jej lud wpadł w ręce wroga, a nikt jej nie pomógł; nieprzyjaciele, widząc ją, naśmiewali się z jej szabatów. 8 Jerozolima ciążko zgrzeszała, dlatego została odłączona jako nieczysta. Wszyscy, którzy ją szanowali, gardzą nią, gdyż widzą jej nagość, a ona wzducha i odwraca się plecami. 9 Jej nieczystość jest na brzegach jej szat, nie pamięta swego końca; dlatego wielce ją poniżono i nikt jej nie pociesza. Spójrz, PANIE, na moje utrapienie, bo wróg się wywyższył. 10 Wróg wyciągnął swoją rękę po wszystkie jej kosztowności. Patrzy, jak poganie, którym zakazałeś wchodzić do twoego zgromadzenia, wchodzią do jej świątyni. 11 Cały jej lud wzducha i szuka chleba, daje swoje kosztowności za pokarm, aby posilić duszę. Spójrz, PANIE, i zobacz, że zostałam znieważona. 12 Czy nic was to nie obchodzi, wszyscy, którzy przechodzicie obok? Spójrzcie i zobacacie, czy jest bolesć podobna do mojej bolesci, jaką mi zadano, która dotknęła mnie PAN w dniu swojego zapalczego gniewu. 13 Z wysoka zesłał ogień na moje kości, który je pokonał. Rozciągnął sięc na moje nogi i zawrócił mnie, wydał mnie na spustoszenie i przez cały dzień omdlewan. 14 Jarzmo moich nieprawości jest związane jego ręką, splotły się i weszły na moją szyję, a [to] poraziło moją siłę. Pan wydał mnie w ręce [wrogów] i nie mogę powstać. 15 Pan podeptał wszystkich moich mocarzy, [którzy są] pośród mnie, zwołał przeciwko mnie gromadę, aby zmiażdżyć moich młodzieńców.

Pan, jak w tłocznii, podeptał dziewczę, córkę Judy. 16 Dlatego ja płaczę; z oczu, z moich oczu, ciekną wody, gdyż daleko jest ode mnie pocieszyciel, który by pokrzepił moją duszę; moi synowie są wytracieni, bo wróg zwyciężył. 17 Syjon wyciąga swoje ręce, nie ma nikogo, kto by go pocieszył. PAN pobudził dokola Jakuba jego wrogów; Jerozolima jest wśród nich [jak kobieta] oddalona z powodu [jej] nieczystości. 18 PAN jest sprawiedliwy, bo zbuntowałem się przeciwko jego słowu. Słuchajcie, proszę, wszyscy ludzie, i zobaccie moje bolesci. Moje dziewczęta i moi młodzieńcy poszli do niewoli. 19 Wołałam do moich kochanków, lecz oni mnie zdradzili. Moi kapłani i starcy zginęli w mieście, kiedy szukali pokarmu dla siebie, aby posilić swoją duszę. 20 Spójrz, PANIE, bo jestem utrapiona, moje wnętrzności drżą, moje serce przewraca się we mnie, gdyż uparcie się buntowałam. Na dworze miecz osieroca, [a] w domu nie ma nic oprócz śmierci. 21 Słyszą, że wzducham, [ale] nie ma nikogo, kto by mnie pocieszył; wszyscy moi wrogowie słyszeli o moim nieszczęściu i cieszą się, że to uczyniłeś. Sprawdzasz dzień, który zapowiedziałeś, a staną się podobni do mnie. 22 Niech cała ich niegodziwość przyjdzie przed ciebie; uczyń im tak, jak mnie uczyniłeś z powodu wszystkich moich przestępstw. Wiele bowiem jest moich westchnień, a moje serce omdlewa.

2 Jakże zaciemnił Pan córkę Syjonu chmurą w swoim gniewie, rzucił z nieba [na] ziemię chwałę Izraela, a nie wspomniał na podnóżek swoich nóg w dniu swej zapalczliwości! 2 Pan pochłonął bez litości wszystkie domy Jakuba, zburzył w swej zapalczwości twierdze córki Judy, rzucił ją o ziemię i zhańbił królestwo i jego książąt. 3 Odciął w zapalczwości swego gniewu cały róg Izraela, cofnął swoją prawicę od wroga i zapłonął przeciwko Jakubowi jak ogień plonący, który pożera do szczętu wokoko. 4 Naciągnął swój lük jak wróg, postawił swoją prawicę jak przeciwnika i zabił wszystkich miłych dla oczu. W namiocie córki Syjonu wylał jak ogień swoją zapalczwość. 5 Pan stał się jak wróg, pochłonął Izraela, pochłonął wszystkie jego palace, zniszczył jego twierdze i pomnożył płacz i lament u córki Judy. 6 Oderwał siłą swój namiot jak ogród, zniszczył swoje mieszkanie. PAN skazał na zapomnienie uroczyste święta i szabaty na Syjonie i w zapalczwości swego gniewu wzgardził królem i kapłanem. 7 Pan odrzucił swój ołtarz, zbrzydla mu jego świątynia, wydał w ręce wroga mury jej pałacu. Podnieśli krzyk w domu PANA jak w dzień uroczystego święta. 8 PAN postanowił zburzyć mur córki Syjonu, rozciągnął sznur [mierniczy] i nie cofnął swej ręki od zniszczenia. Pograżył w żałobie baszty i mur, tak że razem omdlewają. 9

Jej bramy zapadły się w ziemię, połamał i pokruszył 4 Sprawił, że zestarzały się moje ciało i moja skóra, jej rygle. Jej król i książęta [sa] pośród pogan, nie połamał moje kości. 5 Obudował mnie i otoczył żółcią i ma już Prawa i jej prorocy nie mają widzenia od trudem; 6 Posadził mnie w ciemnych miejscach jak PANA. 10 Starsi córki Syjonu usiedli na ziemi i dawno umarły. 7 Ogrodził mnie, abym nie mógł zamilkli. Posypali prochem swe głowy i przepasali wyjście, obciążyl moje kajdany. 8 A choć wołam i krzyczę, się worami. Dzwice Jerozolimy pochylają do ziemi zatyka [uszy na] moją modlitwę. 9 Zagrodził moją swoje głowy. 11 Moje oczy osłabły od lez, strwołyły się drogę kamieniem ciosanym, popiął moje ścieżki. 10 moje wnętrznosci, moja wątroba wylała się na ziemię z Stał się dla mnie [jak] niedźwiedź czajzący na mnie, powodu zniszczenia córki mojego ludu, [gdy] dzieci i [jak] lew w ukryciu. 11 Zmylił moje drogi, rozszarpał niemowlęta omdlewają na ulicach miasta. 12 Mówią mnie i uczynił mnie spustoszonym. 12 Napiął swój swoim matkom: Gdzie [jest] zboże i wino? – gdy mdleją łuk i uczynił ze mnie cel dla swej strzały. 13 Przebił jak zranieni na ulicach miasta i oddają swoją duszę na moje nerki strzałami swego kołczana. 14 Stałem się łonie swoich matek. 13 Kogo na świadka ustanowię? pośmiewiskiem dla całego mojego ludu, [tematem] Do kogo cię przyównam, o córko Jerozolimy? Do kogo jego pieśni przez cały dzień. 15 Napęnił mnie gorycza, cię porównam, abym cię pocieszył, dziewczyna córko upoi mnie piolunem. 16 Ponadto wykruszył żywrem Syjonu? Twoja kleska bowiem jest wielka jak morze. moje zęby i pograżył mnie w popiele. 17 Oddaliłeś moją. Któż cię uleczy? 14 Twoi prorocy przepowiadali ci duszę od pokoju. Zapomniałem, co to pomyślność. kłamstwo i marność, a nie odkrywali twojej nieprawości, 18 I powiedziałem: Zginęła moja siła i moja nadzieja, aby zapobiec twojej niewoli, lecz przepowiadali jaką pokładałem w PANU. 19 Wspominam swoje kłamiwe brzemiona [przyczyniające się do twojego] utrapienie i [swój] płacz, piolun i żółć. 20 Moja dusza wygnania. 15 Klaskając nad tobą w dłoni wszyscy, nieustannie [to] wspomina i uniża się we mnie. 21 którzy przechodzą drogą; świstają i kiwają głowami Biorę to sobie do serca, [dlatego] mam nadzieję nad córką Jerozolimy, [mówiąc]: Czyż to jest miasto, 22 To wielkie miłosierdzie PANA, że nie zginęliśmy, które nazywano doskonałą pięknością i radością, gdyż nie ustaje jego litość. 23 Każdego poranka się całej ziemi? 16 Otworzyli przeciw tobie swe usta odnawia, wielka jest twoja wierność. 24 PAN jest wszyscy twoi wrogowie, świstają i zgrzytają zębami, moim działem – mówi moja dusza – dlatego mam mówiąc: Pochłonęliśmy [je]. Oto jest dzień, na który w nim nadzieję. 25 Dobry [jest] PAN dla tych, którzy czekaliśmy; znaleźliśmy [i] zobaczyliśmy [go]. 17 PAN go oczekują, dla duszy, która go szuka. 26 Dobrze uczynił, jak postanowił, wypełnił swoje słowo, które jest cierpliwie oczekując na zbawienie PANA. 27 zapowiedział w dniach dawnych. Zburzył bez litości, Dobrze jest człowiekowi nosić jarzmo od swej młodości. pozwolił wrogowi radować się nad tobą, wywyższył róg 28 Siedzi samotnie w milczeniu, gdyż na niego [je] dwóch przeciwników. 18 Ich serce wołało do Pana. włożono. 29 Kładzie swe usta w prochu, może jest Murze córki Syjonu, wylewaj łzy we dnie i w nocy jeszcze nadzieję. 30 Nadstawa bijącemu policzek, jak strumień, nie dawaj sobie odpoczynku i niech nie jest nasycony znewagą. 31 Pan bowiem nie odrzuca uspokaja się źrenica twoego oka. 19 Wstań, wołaj w na wieki; 32 A jeśli zasmuca, znów się lituje według nocy na początku straży, wylewaj swe serce jak wodę obfitości swego miłosierdzia; 33 Gdyż nie trapi chętnie przed obliczem Pana. Podnoś do niego swe ręce ani nie zasmuca synów ludzkich. 34 Miądrożenie pod za duszę swych dzieci, które omdlewają z głodu na nogami wszystkich więźniów ziemi; 35 Naginanie rogach wszystkich ulic. 20 Spójrz, PANIE, i zobacz, prawa człowieka przed obliczem Najwyższego; 36 komu tak uczyłeś. Czy kobiety mają mieć swój plód, Krzywdzenie człowieka w jego sprawie – Pan nie ma pieszczone niemowlęta? Czy kapłan i prorok mają być [w tym] upodobania. 37 Któż może powiedzieć, że coś zabici w świątyni Pana? 21 Leżą na ziemi, na ulicach, się stanie, gdy Pan tego nie rozkazał? 38 Czyż z ust dziecko i starzec. Moje dwieice i moi młodzieńcy Najwyższego nie pochodzi zło i dobro? 39 Czemu więc polegli od miecza; pobiliś [ich] w dzień swego gniewu, żali się człowiek żyjący, człowiek – z powodu kary za zabiłeś [ich] bez litości. 22 Zwołałeś zewsząd, jak w swoje grzechy? 40 Doświadczajmy i badajmy nasze dnia święta, moje twogi, w dniu gniewu PANA nikt nie drogi, nawróćmy się do PANA. 41 Wznieśmy swoje uszedł, nikt nie ocalał. Tych, których piastowałam i serca i ręce do Boga w niebiosach. 42 Zgrzeszyliśmy i wychowałam, mój wróg wyniszczył.

3 Ja [jestem tym] człowiekiem, który widział utrapienie pod rózgą jego gniewu. 2 Prowadził mnie i zawiódł do ciemności, a nie do światła. 3 Oburzył się na mnie, zwraca swoją rękę [przeciwko mnie] przez cały dzień.

nasi wrogowie. **47** Spadły na nas strach i pułapka, swego wzburzenia, wylał swój zapalczyny gniew i spustoszenie i zniszczenie. **48** Strumienie wód płyną rozpalili ogień na Syjonie, który strawił jego fundamenty, z moich oczu z powodu zniszczenia córki mojego **49** Nigdy nie uwierzyliby królowie ziemi i wszyscy ludu. **50** Z moich oczu bez przerwy spływają [Izy], mieszkający świata, że przeciwnik i wróg mógłby bo nie ma żadnej ulgi; **50** Póki nie spojrzy i nie wejśc w bramy Jerozolimy. **13** Z powodu grzechów jej zobaczy PAN z nieba. **51** Moje oczy trapią moją proroków i nieprawości jej kapelanów, którzy przelewali duszę z powodu wszystkich córek mojego miasta. krew sprawiedliwych pośród niej; **14** Tułali się [jak] **52** Moi wrogowie polowali na mnie nieustannie jak ślepi po ulicach, sslugawili się krwią, tak że nie na ptaka, bez powodu. **53** Wyniszczyli moje życie można było dotknąć ich szat. **15** [Dlatego] wołano na w lochu i przywaliли mnie kamieniem. **54** Wezbrały nich: Odstępcie, nieczyści! Odstępcie, odstępcie, nie wody nad moją głową i powiedziałem: Już po mnie! **55** Dotykajcie! Gdy odeszli i tułali się, mówiono wśród Wzywałem twoego imienia, PANIE, z głębokiego lochu. pogan: Nie będą już mogli [tam] zamieszkać. **16** **56** Usłyszałeś mój głos, nie zakrywaj swego ucha Oblicze PANA rozproszyło ich, już więcej nie spojrzysz przed moim wzdychaniem i przed moim wołaniem. **57** na nich; nie ma szacunku dla kapelanów ani nie ma Zbliżyłeś się [do mnie] w dniu, kiedy cię wzywałem, i litości dla starców. **17** Aż dotąd nasze oczy słabły z powiedziałeś: Nie bój się. **58** Broniłeś, Panie, sprawy powodu naszej daremnej pomocy. Wypatrywaliśmy mojej duszy, wybawisz moje życie. **59** PANIE, widzisz czujnie narodu, który nie mógł nas wybawić. **18** Śledzą moją krzywdę, osądzają moją sprawę. **60** Widzisz całą nasze kroki tak, że nie możemy chodzić po naszych ich zemstę i wszystkie ich zamysły przeciwko mnie. ulicach. Zbliżył się nasz koniec, wypełniły się nasze dni, **61** Słyszysz ich uraganie, PANIE, [i] wszystkie ich nadszedł nasz kres. **19** Nasi prześladowcy są szybsi niż zamysły przeciwko mnie; **62** [Słyszysz słowa z] warg orły niebieskie; ścigają nas po górah i czyhają na nas tych, którzy powstają przeciwko mnie, i ich zamiary, na pustyni. **20** Oddech naszych nozdrzy, pomazaniec [jakie obmyślają] przeciwko mnie przez cały dzień. **63** PANA, zostało schwytany w ich doli; o nim mówiliśmy: Zobacz – gdy siedzą i gdy wstają, jestem [treścią] ich W jego cieniu będziemy żyć wśród pogan. **21** Raduj się i wesel, córko Edomu, która mieszkasz w ziemi Us; rąk. **65** Daj im zatwardziałe serce i [ześlij] na nich twoje przekleństwo; **66** Ścigaj ich w gniewie [i] zgładź ich przejedzie też do ciebie kielich, upijesz się i obnażysz. **22** Skończyła się twoja kara, o córko Syjonu; [on] nie będzie cię dłużej trzymał na wygnaniu. Nawiedzi twoją nieprawość, córko Edomu, i odkryje twoje grzechy.

4 O jakie zaśniedziało złoto! [Jakże] zmieniło się najczystsze złoto! Rożrzucono kamienie świątyni po rogach wszystkich ulic. **2** Szlachetni synowie Syjonu, cenieni jak czyste złoto, jakże są poczytywani za gliniane naczynia, za dzieło rąk garncarza! **3** [Nawet] smoki dają pierś i karmią swoje młode, [ale] córka mojego ludu stała się okrutna jak strusie na pustyni. **4** Język ssącego przylgnął do podniebienia z powodu pragnienia, dzieci prosiły o chleb, lecz nikt im go nie ułamał. **5** Ci, którzy jadali wyborne potrawy, giną na ulicach. Ci, którzy byli wychowani w szkarłacie, przytulają się do gnoju. **6** Większa jest nieprawość córki mojego ludu niż grzech Sodomy, co została zniszczona w okamgnieniu, a nie dotknęła jej żadna reka. **7** Jej nazarejczycy byli czystsi niż śnieg, bielsi niż mleko, ich ciała bardziej rumiane niż rubiny, [byli] wyciosani jak szafir. **8** Ale [teraz] ich wygląd jest czarniejszy niż węgiel, nie poznaje się ich na ulicach. Ich skóra przyszła do kości, wyschła i stała się jak drewno. **9** Lepiej jest tym, którzy zostali pobici od miecza, niż tym, co umierają z głodu, gdyż oni giną, będąc przebici brakiem plonów pola. **10** Ręce czułych kobiet gotowały własne dzieci. Były ich pokarmem w czasie klęski córki mojego ludu. **11** Dopełnił PAN

5 Wspomnij, PANIE, na to, co nas spotkało. Spójrz i zobacz nasze poahrainienie. **2** Nasze dziedzictwo przypadło obcym, a nasze domy – cudzoziemcom. **3** Staliśmy się sierotami, bez ojca; nasze matki są jak wdowy. **4** Własną wodę pijemy za pieniądze, nasze drwa za pieniądze kupujemy. **5** Prześladowanie ciąży na naszym karku. Pracujemy, [a] nie dają nam odpocząć. **6** Podawaliśmy rękę Egipcjanom i Asyryjczykom, aby nasycić się chlebem. **7** Nasi ojcowie zgrzeszyli, nie ma ich, a my nosimy ich nieprawość. **8** Niewolnicy panują nad nami, nie ma nikogo, kto by nas wybawił z ich ręki. **9** Z narażeniem życia szukamy swego chleba z powodu miecza [na] pustyni. **10** Nasza skóra jak piec zaciemniła się od strasznego głodu. **11** Kobiety na Syjonie hańbiono, a panny – w miastach Judy. **12** Książęta byli wieszani ich rękami, oblicza starszych nie uszanowano. **13** Młodzieńców wzięli do młocenia, dzieci padały pod [ciężarem] drewna. **14** Starcy w bramach już nie siadają, młodzieńcy przestali [śpiewać] swoje pieśni. **15** Radość zniknęła z naszych serc, nasze płaszczenie zamieniło się w żałobę. **16** Spadła korona z naszej głowy. Biada nam, bo zgrzeszyliśmy! **17** Dlatego nasze serce omdlewa, dlatego nasze oczy

są zaćmione. **18** Z powodu spustoszonej góry Syjonu
lisy chodzą po niej. **19** Ty, PANIE, trwasz na wieki, twój
tron z pokolenia na pokolenie. **20** Czemu zapominasz
o nas na wieki i opuszczasz nas na tak długim czas? **21**
Nawróć nas do siebie, PANIE, a będziemy nawróceni;
odnów nasze dni, jak dawniej. **22** Czy odrzuciłeś nas
całkowicie? Czy bardzo się na nas gniewałeś?

Ezechiela

1 I stało się w trzydziestym roku, w czwartym [miesiącu], piątego [dnia] tego miesiąca, gdy byłem wśród uprowadzonych nad rzeką Kebar, że otworzyły się niebiosa i miałem widzenie Boże. 2 Piątego [dnia] tego miesiąca – [był] to piąty rok od uprowadzenia do niewoli króla Jozafata; 3 Słowo PANA doszło wyraźnie do kapłana Ezechiela, syna Buziego, w ziemi Chaldejskiej nad rzeką Kebar, a była nad nim ręka PANA. 4 I spojrzałem, a oto gwałtowny wiatr nadszedł od północy, a [z nim] wielka chmura, ogień palący oraz blask dokola niego, a z jego środka [widoczne było] coś jakby blask bursztynu – ze środka ognia. 5 Także ze środka [ukazało się] coś na kształt czterech istot żywych. A wyglądały tak: miały one postać człowieka. 6 Każda z nich miała po cztery twarze i każda po cztery skrzydła. 7 Ich nogi były proste, a ich stopy jak stopy u cielca; lśniły jak polerowany brąz. 8 Pod skrzydłami, po czterech bokach, [miały] ręce ludzkie; a one cztery miały twarze i skrzydła. 9 Ich skrzydła były złączone jedno z drugim; gdy szły, nie odwracały się, ale każda [istota] szła prosto przed siebie. 10 A ich twarze miały [taki] wygląd: wszystkie cztery miały [z przodu] twarz ludzką, z prawej strony – twarz lwa, z lewej strony wszystkie cztery [miały] twarze wołu, a także [z tyłu] miały wszystkie twarz orła. 11 A ich twarze i skrzydła [były] rozwinięte ku górze; dwa skrzydła każdej [istoty] łączyły się ze sobą, a dwa okrywały ich ciało; 12 A każda z istot szła prosto przed siebie. Dokądkolwiek duch zmierzał, tam szły, a gdy szły, nie odwracały się. 13 A wygląd tych istot był taki: wyglądały jak węgle rozjarzone w ogniu, jak palące się pochodnie. Ten ogień krały między istotami, jaśniął blaskiem, a z niego wychodziła błyskawica. 14 Te istoty biegły tam i z powrotem jak blysk pioruna. 15 A gdy się przypatrywałem tym istotom żywym, oto znajdowało się jedno koło na ziemi przy tych czterech istotach mających cztery twarze; 16 Wygląd tych kół i ich wykonanie były jak blask berylu i wszystkie cztery koła miały jednakowy kształt, a tak wyglądały i tak były wykonane, jakby [jedno] koło [było] w środku [drugiego] koła; 17 Gdy się poruszały, szły w czterech kierunkach, a idąc, nie odwracały się. 18 Obręcze [były] tak wysokie, że wzburzały strach, a te cztery obręcze miały pełno oczu wokół. 19 A gdy istoty żywe szły, koła szły obok nich; gdy istoty żywe podnosili się ponad ziemię, podnosili się także koła. 20 Dokądkolwiek zmierzał duch, tam szły – właśnie [tam], gdzie zmierzał duch; a koła podnosili się przed nimi, bo duch istot żywych był w kołach. 21 Gdy one szły, poruszały się [i koła]; gdy one stawały,

zatrzymywały się [i koła]; a gdy podnosili się ponad ziemię, wraz z nimi podnosili się też koła, bo duch istot żywych był w kołach. 22 Nad głowami istot żywych [były] coś na kształt sklepienia jak blask straszliwego kryształu, rozpostartego w górze nad ich głowami. 23 A pod sklepieniem skrzydła ich [były] podniesione, jedno z drugim [złączone]; każda [istota] miała po dwa, którymi okrywała [jedną stronę], i każda [miała] po dwa, którymi okrywała [drugą stronę] swego ciała. 24 I gdy szły, słyszałem szum ich skrzydeł jak szum wielkich wód, jak głos Wszechmocnego i głos huku, jak zgiętek wojska. [A gdy] stały, opuszczały swoje skrzydła. 25 Gdy stały i opuszczały swoje skrzydła, rozległ się głos znad sklepienia, które [były] nad ich głową. 26 A ponad sklepieniem, które było nad ich głową, było coś podobnego do tronu, z wyglądu jak kamień szafiru. I u góry, na tym, co było podobne do tronu, [znajdowało się] coś z wyglądu przypominające człowieka. 27 I widziałem jakby kolor bursztynu niczym ogień wewnątrz niego wokół; od jego bioder wzwyż i od jego bioder w dół widziałem coś, co wyglądało jak ogień, a wokół niego blask. 28 Jak widok tęczy, która pojawia się w chmurze w dzień deszczowy, tak wyglądał blask wokół. To [było] widzenie podobieństwa chwały PANA. A gdy [ja] zobaczyłem, upadłem na twarz i usłyszałem głos mówiącego.

2 I powiedział do mnie: Synu człowieczy, stań na nogi, a będę do ciebie mówić. 2 I wstąpił we mnie duch, gdy przemówił do mnie, i postawił mnie na nogi; potem słyszałem tego, który mówił do mnie. 3 Powiedział mi: Synu człowieczy, ja cię posyłam do synów Izraela, do narodu buntowniczego, który mi się sprzeciwił. Oni i ich ojcowie występowali przeciwko mnie aż do dziś. 4 Są to synowie o bezczelnych twarzach i zatwardziały sercu. Do nich cię posyłam. Powiesz im: Tak mówi Pan BÓG. 5 A oni, czy posłuchają, czy nie – gdyż są domem buntowniczym – przecież będą wiedzieć, że był wśród nich prorok. 6 Ale ty, synu człowieczy, nie bój się ich ani nie lękaj się ich słów, chociaż otaczają cię osty i ciernie i mieszkasz wśród skorpionów. Nie bój się ich słów ani nie lękaj się ich twarzy, gdyż są domem buntowniczym. 7 Powiedz im moje słowa, czy usłuchają, czy nie, gdyż są zbuntowani. 8 Lecz ty, synu człowieczy, słuchaj, co mówię do ciebie: Nie bądź zbuntowany jak [ten] dom buntowniczy. Otwórz swe usta i zjedz, co ci daję. 9 I spojrzałem, a oto ręka [była] wyciągnięta do mnie, a w niej zwój księgi; 10 A on rozwinał go przede mną. Był zapisany z jednej i z drugiej strony, a spisane były w nim lamenty, żał i biadania.

3 I powiedział do mnie: Synu człowieczy, zjedz to, co sprawiedliwości, którą czyni, lecz jego krwi zażadam jest przed tobą; zjedz ten zwój i idź, przemawiaj do z twojej ręki. **21** Ale jeśli ostrzeżesz sprawiedliwego, domu Izraela. **2** Otworzyłem więc swe usta i dał mi aby sprawiedliwy nie zgrzeszył, i on nie zgrzeszy, na zjeść ten zwój. **3** I powiedział mi: Synu człowieczy, pewno będzie żył, bo przyjął ostrzeżenie, a ty ocalisz nakarm swój brzuch i napełnij swoje wnętrzości tym swoją duszę. **22** I spoczęła tam nadę mną ręka PANA, zwojem, który ci daje. Zjadłem [go], a był w moich ustach słodki jak miód. **4** Potem powiedział do mnie: będę z tobą mówił. **23** Wstałem więc i wyszedłem Synu człowieczy, idź, udaj się do domu Izraela i mów na równinę, a oto chwała PANA stała tam, taka jak do niego moimi słowami. **5** Bo nie posyłam cię do ludu chwała, którą widziałem nad rzeką Kebar, i upadłem na o niezrozumiałej mowie lub trudnym języku, [ale] do twarz. **24** Wtedy duch wstąpił we mnie, postawił mnie domu Izraela; **6** Nie do wielu narodów o niezrozumiałej mowie i trudnym języku, których słów byś nie zrozumiał, ponieważ mnie [samego] nie chce usłuchać. Cały dom Izraela ma bowiem twarde czoło i zatwardziałe serce. **7** Lecz dom Izraela nie będzie chciał cię słuchać, mówie i trudnym języku, których słów byś nie zrozumiał, ponieważ mnie [samego] nie chce usłuchać. Cały dom Izraela ma bowiem twarde czoło i zatwardziałe serce. **8** Oto uczyniłem twoją twarz twardą przeciwko ich twarzom, a twoje czoło twarde przeciwko ich czołom. **9** Uczyniłem twoje czoło jak diament, twardszym od twego podniebienia i będziesz niemi, i nie będziesz dla nich człowiekiem, który strofuje, gdyż są domem buntowniczym. **10** I powiedział do mnie: Synu człowieczy, weź sobie do serca wszystkie moje słowa, które będę do ciebie mówić, i słuchaj ich uszami. **11** Idź, udaj się do pojmanych, do synów twoego ludu, i powiedz im: Tak mówi Pan BÓG – czy będą słuchać, czy nie. **12** Wtedy duch uniósł mnie i usłyszałem za sobą huk wielkiego grzmotu: [Niech będzie] błogosławiona chwała PANA ze swego miejsca. **13** [Usłyszałem też] szum skrzydeł tych istot żywych, które się dotykały nawzajem, głos kół naprzeciwko nich i głos wielkiego grzmotu. **14** A duch uniósł mnie i zabrał. I poszedłem w goryczy i w gniewie swego ducha, lecz ręka PANA mocno ciążyła nadę mną. **15** I przyszedłem do pojmanych w Tel-Abib, którzy mieszkali nad rzeką Kebar, i usiadłem [tam], gdzie oni mieszkali, pozostałem tam osiąpany wśród nich przez siedem dni. **16** A gdy minęło siedem dni, doszło do mnie słowo PANA mówiące: **17** Synu człowieczy, ustanowiłem cię stróżem domu Izraela. Usłysz więc słowo z moich ust i upominaj go ode mnie. **18** Gdy powiem bezbożnemu: Z pewnością umrzesz, a nie upomnisz go ani nie ostrzeżesz, aby go odwieść od jego bezbożnej drogi, aby uratować jego życie, to ten bezbożny umrze w swojej nieprawości, ale jego krwi zażadam z twojej ręki. **19** Lecz jeśli ostrzeżesz bezbożnego, a on nie odwróci się od swej bezbożności i od swej bezbożnej drogi, to on umrze w swojej nieprawości, ale ty wybawisz swoją duszę. **20** Gdy zaś sprawiedliwy odwróci się od swojej sprawiedliwości i popełni nieprawość, a ja zesień na niego przeszkodę, to on umrze. Ponieważ nie ostrzegłeś go, umrze w swym grzechu i nie będzie się pamiętać o jego sprawiedliwości, którą czyni, lecz jego krwi zażadam jest przed tobą; zjedz ten zwój i idź, przemawiaj do z twojej ręki. **21** Ale jeśli ostrzeżesz sprawiedliwego, domu Izraela. **2** Otworzyłem więc swe usta i dał mi aby sprawiedliwy nie zgrzeszył, i on nie zgrzeszy, na zjeść ten zwój. **3** I powiedział mi: Synu człowieczy, pewno będzie żył, bo przyjął ostrzeżenie, a ty ocalisz nakarm swój brzuch i napełnij swoje wnętrzości tym swoją duszę. **22** I spoczęła tam nadę mną ręka PANA, zwojem, który ci daje. Zjadłem [go], a był w moich ustach słodki jak miód. **4** Potem powiedział do mnie: będę z tobą mówił. **23** Wstałem więc i wyszedłem Synu człowieczy, idź, udaj się do domu Izraela i mów na równinę, a oto chwała PANA stała tam, taka jak do niego moimi słowami. **5** Bo nie posyłam cię do ludu chwała, którą widziałem nad rzeką Kebar, i upadłem na o niezrozumiałej mowie lub trudnym języku, [ale] do twarz. **24** Wtedy duch wstąpił we mnie, postawił mnie domu Izraela; **6** Nie do wielu narodów o niezrozumiałej mowie i trudnym języku, których słów byś nie zrozumiał, ponieważ mnie [samego] nie chce usłuchać. Cały dom Izraela ma bowiem twarde czoło i zatwardziałe serce. **7** Lecz dom Izraela nie będzie chciał cię słuchać, mówie i trudnym języku, których słów byś nie zrozumiał, ponieważ mnie [samego] nie chce usłuchać. Cały dom Izraela ma bowiem twarde czoło i zatwardziałe serce. **8** Oto uczyniłem twoją twarz twardą przeciwko ich twarzom, a twoje czoło twarde przeciwko ich czołom. **9** Uczyniłem twoje czoło jak diament, twardszym od twego podniebienia i będziesz niemi, i nie będziesz dla nich człowiekiem, który strofuje, gdyż są domem buntowniczym. **10** I powiedział do mnie: Synu człowieczy, weź sobie glinianą tabliczkę, położ ją przed sobą i wyryj na niej miasto Jerozolimę; **11** Sporządź jego oblężenie, zbuduj przeciwko niemu szarice, usyp przeciwko niemu wał, uszykuj przeciwko niemu wojska i ustaw przeciwko niemu tarany dokoła. **12** Następnie weź sobie patelnię żelazną, postaw ją [jakby] mur żelazny pomiędzy sobą a miastem i odwróć swą twarz przeciwko niemu. Ono będzie oblężone, a ty będziesz je oblegał. To [będzie] znak dla domu Izraela. **13** Potem położ się na lewym boku i złoż na nim nieprawość domu Izraela. Ile dni będziesz na nim leżał, tak długo będziesz znośić ich nieprawość. **14** A ja wyznaczam ci lata ich nieprawości według liczby dni: trzysta dziewięćdziesiąt dni. Tak długo będziesz znośić nieprawość domu Izraela. **15** A [gdy] je wypełnisz, położysz się na prawym boku i będziesz znośić nieprawość domu Judy przez czterdzieści dni. Wyznaczam ci jeden dzień za każdy rok. **16** Tak więc obróć swoją twarz na oblężenie Jerozolimy, obnaż swoje ramię i prorokuj przeciwko niej. **17** A oto kładę na ciebie pęta, abyś nie mógł się obrócić z jednego boku na drugi, aż wypełnisz dni swego oblężenia. **18** Weź sobie też pszenicę, jęczmień, bób, soczewicę, proso i orkisz, włóż to do jednego naczynia i przygotuj sobie z tego chleb, a będziesz go jadł przez tyle dni, ile będziesz leżeć na swym boku – przez trzysta dziewięćdziesiąt dni. **19** A waga twoego pokarmu, który będziesz jadł, wyniesie dwadzieścia sykłów na dzień. Będziesz go jadł w ustalonym czasie. **20** Także wodę będziesz pić w określonej ilości; szóstą [częścią] hinu będziesz pić w ustalonym czasie. **21** [Chleb] będziesz jadł jak podpłomyki jęczmienne,

upieczesz go na ich oczach na ludzkich odchodach. 13 gniew i natrę na nich swoją zapalczywością, i ucieczę I PAN powiedział: Tak synowie Izraela będą jeść swój się. I poznają, że ja, PAN, powiedziałem to w swojej nieczysty chleb wśród pogan, do których ich wypędzę. zapalczywości, gdy wykonam na nich swój gniew. 14 I 14 I powiedziałem: Ach, Panie BOŻE! Oto moja dusza zamienię cię w spustoszenie i w hańbę narodów, które [nigdy] się nie splamiła: od mojego dzieciństwa aż są wokoło ciebie, na oczach każdego przechodnia. 15 do tej pory nie jadłem padliny ani tego, co [zwierzę] A tak stanieś się hańbą, pośmiewiskiem, przykładem rozszarpało; żadne mięso obrzydłe nie weszło do i przerażeniem dla narodów, które cię otaczają, gdy moich ust. 15 Ale on powiedział do mnie: Oto daję ci wykonam na tobie sądy w zapalczywości i gniewie, i w odchody wołowe zamiast odchodów ludzkich, abyś srogich upomnieniach. Ja, PAN, [to] powiedziałem. sobie na nich upiekł chleb. 16 Potem powiedział do 16 Gdy wypuszczę przeciw wam srogie strzały głodu, mnie: Synu człowiek, oto ja zniszczę zapas chleba w które będą [lęcały] ku zniszczeniu, a które wypuszczę, Jerozolimie, tak że będą jedli chleb w odważonej ilości aby was wyniszczyć, wzmożę głód przeciwko wam i i w zmartwieniu i będą pić wodę w odmierzonej ilości i zniszczę wasz zapas chleba. 17 Ześlę więc na was przerażeniem; 17 Aby im brakowało chleba i wody, głód i okrutne zwierzęta, które cię osieroć. Przejdę aby każdy z nich był przerażony i niszczą w swoich przez ciebie zaraza i krew i sprowadzę na ciebie miecz. nieprawościach. Ja, PAN, [to] powiedziałem.

5 Ty zaś, synu człowiek, weź sobie ostry nóż, weź 6 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu sobie brzytwę fryzjerską i ogólnią sobie głowę oraz człowieczy, zwróć swoją twarz ku górom Izraela brodę. Potem weź sobie wagę i rozdziel [włosy]. 2 i prorokuj przeciwko nim; 3 I mów: Góry Izraela, [Jedna] trzecią spal w ogniu w środku miasta, gdy słuchajcie słowa Pana BOGA. Tak mówi Pan BÓG do wypełnią się dni oblężenia. Potem weź trzecią część i góry i pagórków, do strumieni i dolin: Oto ja, właśnie ja posiekaj mieczem dokola, a trzecią część rozrzuci na sprowadzę na was miecz i zniszczę wasze wyżyny. 4 wiatr, bo ja będę mieć na nich. 3 Ale weź z nich małą. Wasze ołtarze będą spustoszone i wasze posagi będą ilość i zawiść w polu swojej [szaty]. 4 Z tych weź jeszcze połamane, a porozrzucam waszych pobitych przed [trochę], wrzuć je w środek ognia i spal je w ogniu; waszymi bożkami. 5 Trupy synów Izraela położę przed stamtąd wyjdzie ogień na cały dom Izraela. 5 Tak mówi ich bożkami i rozrzucę wasze kości wokół waszych Pan BÓG: To [jest] Jerozolima, którą umieściłem pośród ołtarzy. 6 Wszędzie, gdzie mieszkacie, miasta zostaną pagan, otoczona zewsząd krajami. 6 Ale zamienią spustoszone i wyżyny spustoszeją, tak że wasze moje sądy w niegodziwość, bardziej niż paganie, a ołtarze będą zburzone i zniszczone, wasze bożki moje ustawy – bardziej niż kraje, które ją otaczają, będą rozbite i przestaną istnieć, wasze posagi będą Wzgardzili bowiem moimi sądami i nie postępowali wycięte, a wasze dzieła wyniszczone. 7 I pobici padną według moich ustaw. 7 Dlatego tak mówi Pan BÓG: pośród was, a poznacie, że ja jestem PANEM. 8 Lecz Ponieważ przewyższyście swoimi [grzechami] pagan, pozostawię niektórych spośród was, którzy ujdą spod którzy was otaczają, a nie postępowaliście według miecza pagan, gdy będziecie rozproszeni po krajach. moich ustaw i nie przestrzegaliście moich sądów, nawet 9 Ci z was, którzy ocaleją, będą o mnie pamiętać nie czyniliście według sądów pagan, którzy są dokola pośród narodów, do których zostaną uprowadzeni, was; 8 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto [występuję] bo ubolewam nad ich cudzołólnym sercem, które przeciwko tobie i wykonam sądy pośrodku ciebie, odstąpiło ode mnie, i nad ich oczami, które uprawiały na oczach pagan. 9 I z powodu wszystkich twoich nierząd, idąc za swymi bożkami. I poczują, wstret obrzydliwości uczynię ci to, czego [wcześniej] nie do samych siebie z powodu zła, które popełnili we uczyniłem, i czego już więcej nie uczynię. 10 Dlatego wszystkich swoich obrzydliwościach. 10 I poznają, ojcowie będą jeść synów pośród ciebie, a synowie będą, że ja [jestem] PANEM i że nie na próżno mówiłem, jeść swoich ojców. Wykonam sądy nad tobą i rozproszę, że sprowadzę na nich to nieszczęście. 11 Tak mówi całą twoją resztkę na wszystkie wiatry. 11 Dlatego jak Pan BÓG: Klaśnij swą dłonią, tupnij swą nogą i mów: żyję, mówi Pan BÓG: Ponieważ zbezczeszłeś moją Biada z powodu wszystkich złych obrzydliwości domu świątynię wszelkimi twymi nieczystościami i wszelkimi Izraela! Padną bowiem od miecza, od głodu i od twymi obrzydliwościami, ja także poniż ciebie, moje zarazy. 12 Ten, co będzie daleko, umrze od zarazy, ten, oko nie oszczędzi [cię] i nie złituję się [nad tobą]. 12 co blisko, polegnie od miecza, a ten, co pozostało i Trzecią część twoich [ludzi] umrze od zarazy i wyginie będzie oblężony, umrze od głodu. Tak dopełnię na nich z głodu pośród ciebie, trzecią część padnie od miecza swej zapalczywości. 13 Wtedy poznacie, że ja jestem wokół ciebie, a trzecią część rozproszę na wszystkie PANEM, gdy ich pobici będą leżeli wśród ich bożków i wiatry i miecz na nich dobędę. 13 Tak dopełni się mój dokola ich ołtarzy, na każdym wysokim pagórkowi, po

wszystkich szczytach górskich, pod każdym drzewem porzucą na ulice, a ich złoto będzie jak nieczystość. zielonym i pod każdym rozłożystym dębem, gdzie Ich srebro i złoto nie będzie ich mogło wybawić w składali miłą woń wszystkim swoim bożkom. 14 dzień gniewu PANA. Nie nasycą [nim] swojej duszy Wyciągne swoją rękę przeciwko nim i uczynię tą ziemię ani nie napełnią swych wnętrzności, bo były [dla spustoszoną, bardziej spustoszoną od pustyni Diblat, nich kamieniem] potknienia do nieprawości; 20 W wszędzie, gdzie mieszkają. I tak poznają, że ja jestem sławie swojej ozdoby, którą [Bóg] wystawił na [swoja PANEM. chwałę, uczynili posągi swoich obrzydliwości i plugawstw.

7 Potem doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2

Synu człowieczy, tak mówi Pan BÓG do ziemi Izraela: Koniec, koniec nadszedł dla [wszystkich] czterech stron ziemi. 3 Teraz nadejdzie koniec dla ciebie. Ześlę na ciebie swój gniew, będę cię sądził według twoich dróg i oddam ci według wszystkich twoich obrzydliwości. 4 Moje oko nie oszczędzi cię i nie złituję się [nad tobą], ale oddam ci za twoje drogi, a twoje obrzydliwości zostaną pośród ciebie, i poznacie, że ja jestem PANEM. 5 Tak mówi Pan BÓG: Utrapienie, oto nadchodzi jedno utrapienie. 6 Nadszedł koniec, przyszedł koniec, ocknął się przeciwko tobie, oto nadszedł. 7 Nadszedł poranek dla ciebie, obywatelu ziemi. Nadszedł czas, zbliża się dzień grzmotu, a nie głosu rozlegającego się po górach. 8 Już wkrótce wyleje swój gniew na ciebie i dopełnię na tobie swojej zapalczwości. Osadzę cię według twoich dróg i

oddam ci za wszystkie twoje obrzydliwości. 9 Moje oko nie oszczędzi cię i nie złituję się [nad tobą], ale oddam ci według twoich dróg i twoich obrzydliwości, które znajdują się pośród ciebie. I tak poznacie, że ja jestem PANEM, który uderza. 10 Oto ten dzień

ja jestem i ANEM, który ducza. 10 Oto ten dzień, oto nadszedł; nastął poranek, zakwitła różga, wyrosła pycha. 11 Przemoc wyrosła w rózgę niegodziwości. Nie pozostanie z nich [nic] – ani z ich mnóstwa, ani z ich mocy, ani z ich bliskością, ani z ich bliskimi.

ich bogactwa i nie [będzie] żadnego zawodzenia nad nimi. **12** Nadszedł czas, zbliża się dzień. Kto kupuje, niech się nie cieszy, a kto sprzedaje, niech się nie

smuci, bo [przyjdzie] gniew na całe ich mnóstwo. 13 Bo ten, kto sprzedał, nie wróci do rzeczy sprzedanej, choćby jeszcze żył. Widzenie bowiem dotyczące

całego ich mnóstwa nie będzie cofnięte i nikt nie wzmacni się w nieprawości swego życia. 14 Zadęli w trąbę i wszyscy przygotowali, lecz nikt nie ruszy

do walki. Mój gniew bowiem [jest skierowany] na całe ich mnóstwo. **15** Miecz na zewnątrz, a zaraza i głód wewnątrz. Kto będzie na polu, umrze od miecza, a kto

w mieście, tego pochłona głód i zaraza. **16** Lecząc ci, którzy z nich uciekną, będą w górach jak gołębice z dolin. Wszyscy będą lamentować, każdy nad swoja-

17 Wszystkie ręce opadną i wszystkie kolana osłabną [jak] woda. 18 Obleką się w wory, okryje ich strach, na wszelkiej twarzy będzie wstyd i na wszystkich ich głowach lysina. 19 Swoje srebro

porzucą na ulice, a ich złoto będzie jak nieczystość. Ich srebro i złoto nie będzie ich mogło wybawić w dzień gniewu PANA. Nie nasycą [nim] swojej duszy ani nie napelnią swych wnętrzności, bo były [dla nich kamieniem] potknienia do nieprawości; 20 W sławie swojej ozdoby, którą [Bóg] wystawił na [swoja] chwałę, uczynili posągi swoich obrzydliwości i plągawstw.

Dlatego zamienię im ją w nieczystość. 21 Wydam ją w ręce cudzoziemców na grabieże i bezbożnych ziemi na ląd, a oni ją splugawią. 22 Odwrócić też od nich swoją twarz, a zbezczeszczą moją świątynię. Wejdą bowiem do niej zbójcy i splugawią ją. 23 Uczyń lańcuch, bo ziemia jest pełna krvawych wyroków, a miasto pełne przemocy. 24 Dlatego sprowadzę najgorszych z pagan, aby posiedli ich domy. Położę kres pysze mocarzy, a ich miejsca święte będą splugawione. 25 Nadchodzi zniszczenie, dlatego będą szukać pokoju, ale [go] nie będzie. 26 Przyjdzie klęska za klęską, wieść za wieścią nadziejde; będą szukać widzenia od proroka, ale prawo przepadnie kapłanowi, a rada starcom. 27 Król będzie w żałobie, księże okryje się smutkiem i ręce ludu ziemi będą strożone. Uczynię im według ich drogi i według ich sądów osądzę ich. I poznają, że ja jestem PANEM.

8 A w szóstym roku, w szóstym miesiącu, piątego [dnia], kiedy siedziałem w swym domu, a starsi Judy siedzieli przede mną, dotknęła mnie tam ręka Pana BOGA. z Spojrzałem, a oto coś z wyglądu podobnego do ognia: od bioder w dół wyglądało jak ogień, a od bioder wzwyż wyglądało [jak] blask, jak blask bursztynu. 3 Wtedy wyciągnął coś w kształcie

ręki i uchwycił mnie za kędziorzy mojej głowy; a duch uniósł mnie między ziemią a niebem i zaprowadził mnie w widzeniach Bożych do Jerozolimy, do wejścia bramy wewnętrznej zwróconej ku północy, gdzie znajdował się

tron posagu zawiści, pobudzający do zazdrości. 4 A oto [była] tam chwała Boga Izraela, podobna do tej, którą widziałem na równinie. 5 I powiedział do mnie: Synu

człowieczy, podnieś teraz swe oczy w kierunku północy. Podniosłem więc swe oczy w kierunku północy, a oto na północ od bramy ołtarza, u wejścia, [stał] bożek

[pobudzający] do zazdrości. 6 Znowu powiedział do mnie: Synu człowiek, czy widzisz, co oni czynią? Te wielkie obrzydliwości, które czyni tu dom Izraela,

tak że muszę się oddalić od swojej świątyni? Ale odwróć się i ujrzyś jeszcze większe obrzydliwości. 7 I przyprowadził mnie do drzwi dziedzińca, a gdy

11 przypomniałem mię o drzwiach zbrojnych, a gdy spojrzałem, oto dziura w ścianie. 12 powiedział do mnie: Synu człowieczy, przebij teraz tę ścianę. I przebiłem ścianę, a oto drzwi. 13 powiedział do mnie: Wejdź i zobacz te niegodziwe obrzydliwości, które oni tu

czynią. **10** Wszedłem więc i patrzyłem, a oto wszelkiego panny, dzieci i kobiety, ale nie przystępuje do nikogo, rodzaju zwierzęta pełzające, zwierzęta obrzydłe i na którym będzie ten znak. Rozpocznijcie od mojej wszystkie posągi domu Izraela były wyrite na ścianie, świątyni. Zaczęli więc od starszych, którzy byli przed wszędzie dokola. **11** Siedemdziesięciu mężów spośród domem. **7** Powiedział im: Plugawcie ten dom i starszych domu Izraela – wśród nich stał Jaazaniasz, napełnijcie dziedziniec zabitymi. Idźcie. Wyszli więc i syn Szafana – stało przed nimi, każdy miał w ręku zabijali w mieście. **8** A gdy ich zabijali, a ja pozostałem, swoją kadzielnicę, a unosił się gesty obłok kadzidła. **12** Wtedy padłem na twarz i zawałałem: Ach, Panie BOŻE! Wtedy zapytał mnie: Czy widziałeś, synu człowiek, Czy wytracisz całą resztkę Izraela, wylewając swoją co starsi domu Izraela czynią w ciemności, każdy w zapalczystość na Jerozolimę? **9** Odpowiedział mi: swoich komnatach pełnych obrazów? Mówią bowiem: Nieprawość domu Izraela i Judy jest niezmiernie wielka, PAN nas nie widzi, PAN opuścił tę ziemię. **13** Ponadto ziemia jest pełna krwi i miasto pełne przewrotności. powiedział do mnie: Odwróć się znowu i zobaczysz Mówią bowiem: PAN opuścił tę ziemię, PAN nas nie jeszcze większe obrzydliwości, które oni czynią. **14** I [nikogo] i nie złituję się [nad nikim], złożę im na głowę zaprowadził mnie do wejścia bramy domu PANA, która znajdowała się po stronie północnej, a oto siedziały Mówią bowiem: PAN opuścił tę ziemię, PAN nas nie widzi. **10** A więc ja [to uczynię], moje oko nie oszczędzi tam kobiety opłakujące Tammuza. **15** I zapytał mnie: Inianą szatę, który miał kałamarz u boku, oznajmil: Czy widziałeś to, synu człowiek? Odwróć się znowu Uczyniłem tak, jak mi rozkazałeś.

i zobaczysz jeszcze większe obrzydliwości niż te. **16** Wtedy wprowadził mnie na wewnętrzny dziedziniec domu PANA, a oto u wejścia do świątyni PANA, między przedświątyniem a ołtarzem, [były] około dwudziestu pięciu mężczyzn. Każdy z nich był odwrócony plecami do świątyni PANA, ich twarze [były zwrócone] na wschód i oddawali poklon słońcu w kierunku wschodu. **17** I zapytał mnie: Czy widziałeś, synu człowiek? Czy to zbyt mało dla domu Judy czynić takie obrzydliwości, jakie tu czynią? Napełnili bowiem ziemię nieprawością, odwrócili się, aby pobudzać mnie do gniewu, i oto przykładają gałązkę do swoich nosów. **18** Dlatego ja również postąpię z nimi w zapalczystości. Moje oko [ich] nie oszczędzi i nie złituję się [nad nimi]. Będą wołać do moich uszu donośnym głosem, lecz ich nie wysłucham.

9 Potem zawałał donośnym głosem do moich uszu, mówiąc: Zbliźcie się straże miasta, każda z niszczyścielską bronią w ręku. **2** A oto sześciu mężów przeszło drogą od górnej bramy, która jest zwrócona ku północy, i każdy z nich miał w ręku niszczyścielską broń. Jeden mąż wśród nich był ubrany w Inianą szatę, z kałamarzem pisarskim u boku. Weszli i stanęli obok ołtarza z brazu. **3** A chwała Boga Izraela uniosła się nad cherubinami, na którym spoczywała, [i sięgnęła] do progu świątyni. Potem zawałał na tego męża ubranego w Inianą szatę, który miał kałamarz pisarski u boku; **4** PAN powiedział do niego: Przejdź przez środek miasta, przez środek Jerozolimy, i uczyń znak na czołach mężczyzn, którzy wzduchają i lamentują nad wszystkimi obrzydliwościami, jakie popełnia się pośród nich. **5** A słyszałem, że tamtemu powiedział tak: Idźcie za nim przez miasto i zabijajcie. Niech wasze oko nie oszczędzi [nikogo] i nie złituję się [nad nikim]. **6** Wybijcie do szczętu starców i młodzieńców,

10 Potem spojrzałem, a oto na firmamencie, który [był] nad głową cherubinów, ukazało się nad nimi coś jakby kamień szafiru, z wyglądu podobne do tronu. **2** Wtedy powiedział do tego męża ubranego w Inianą szatę: Wejdź między koła pod cherubinami, napełnij swe ręce rozjarzonymi węglami spomiędzy cherubinów i rozrzuć po mieście. I wszedł tam na moich oczach. **3** A cherubiny stały po prawej stronie domu, gdy wchodził ten mąż, a obłok napełnił dziedziniec wewnętrzny. **4** Następnie chwała PANA uniosła się nad cherubinów [i sięgnęła] do progu domu, a dom napełnił się obłokiem i dziedziniec napełnił się chwałą PANA. **5** I szum skrzydeł cherubinów było słышać aż na dziedzińcu zewnętrznym, jak głos Boga Wszechmocnego, gdy mówi. **6** Gdy rozkazał więc temu mężowi ubranemu w Inianą szatę, mówiąc: Weź ognia spomiędzy kół, spomiędzy cherubinów; to ten wszedł i stanął obok kół.

7 Wtedy jeden cherubin wyciągnął rękę spomiędzy cherubinów do ognia, który był pomiędzy cherubinami, wziął i podał go do rąk [męża] ubranego w Inianą szatę. Ten [go] wziął i wyszedł. **8** A przy cherubinach, pod ich skrzydłami, ukazał się kształt ręki ludzkiej. **9** Potem spojrzałem, a oto cztery koła przy cherubinach, jedno koło obok jednego cherubina, każde koło obok każdego cherubina, a koła z wyglądu miały barwę kamienia berylu. **10** Co do wyglądu, wszystkie cztery miały jednakowy kształt, jakby koło znajdowało się w środku koła. **11** Gdy się poruszały, szły w czterech swoich kierunkach. A idąc, nie odwracały się, ale podążały w tym kierunku, w którym zwracała się głowa, i nie odwracały się, gdy szły. **12** A całe ich ciało, ich plecy, ich ręce i ich skrzydła, a także koła [były] pełne oczu dokoła, one cztery i ich koła. **13** A słyszałem, że te koła nazwał kręgiem. **14** A każda istota miała cztery twarze: pierwsza to twarz cherubina, druga to

twarz człowieka, trzecia to twarz lwa, a czwarta to Pelatiasz, syn Benajasza. Wtedy upadłem na twarz i twarz orła. **15** I cherubiny się podniosły. Była to ta zawałałem donośnym głosem: Ach, Panie BOŻE! Czy sama istota, którą widziałem nad rzeką Kebar. **16** A doszczętnie wyniszczył reszkę Izraela? **14** I doszło gdy się poruszały cherubiny, poruszały się także koła do mnie słowo PANA mówiące: **15** Synu człowieczy, obok nich. A gdy cherubiny podnosili swoje skrzydła, twoi bracia, [właśnie] twoi bracia, twoi krewni i cały aby się unieść ponad ziemię, koła nie odwracały się dom Izraela [są tymi], do których mówili mieszkańcy od nich. **17** Gdy tamci stawali, one stały, a gdy tamci Jerozolimy: Oddalcie się od PANA. Nam została dana się podnosili, one też się podnosili wraz z nimi, bo ta ziemia w posiadanie. **16** Dlatego mów: Tak mówi [był] w nich duch istoty żywej. **18** Potem chwała PANA Pan BÓG: Chociaż wygnałem ich daleko pomiędzy odeszła od progu domu i stanęła nad cherubinami. **19** pogan i chociaż rozproszyłem ich po krajobrazach, jednak A cherubiny podnosili swoje skrzydła i uniósły się z przez krótki czas będę dla nich świątynią w krajobrazach, ziemi na moich oczach. Gdy odchodziły, koła były przy do których przybędą. **17** Dlatego mów: Tak mówi Pan ich boku. Stanęły u wejścia do wschodniej bramy domu BÓG: Zgromadzę was z pogan i zbiorę was z krajów, PANA, a chwała Boga Izraela [była] nad nimi u góry. **20** To jest ta istota, która widziałem pod Bogiem Izraela do których zostałeś rozproszeni, i dam wam ziemię Izraela. **18** Wejdą tam i usuną z niej wszystkie jej nad rzeką Kebar; i poznalem, że były to cherubiny. **21** plugastwa i wszystkie jej obrzydliwości. **19** I dam im Każdy z nich miał po cztery twarze i każdy miał po jedno serce, i włożę nowego ducha w wasze wnętrze; cztery skrzydła, a pod skrzydłami [były] coś w kształcie usunę z ich ciała serce kamienne, a dam im serce rąk ludzkich. **22** A wygląd ich twarzy [był] taki sam jak twarze, które widziałem nad rzeką Kebar. [Tak] i strzegli moich sądów oraz czynili je. I będą moim właśnie [wyglądały] ich twarze i oni sami. Każdy z nich ludem, a ja będę ich Bogiem. **21** Ale co do tych, których poruszał się prosto przed siebie.

11 Potem duch uniósł mnie i zaprowadził do wschodniej bramy domu PANA, która jest zwrócona na wschód. A oto u wejścia tej bramy [były] dwudziest pięciu mężczyzn, wśród których zobaczyłem Jaazaniasza, syna Azzura, i Pelatiasza, syna Benajasza, księżą lutu. **2** Wtedy powiedział mi: Synu człowieczy, to są mężczyźni, [którzy] obmyślają nieprawość i dają złe rady w tym mieście; **3** Mówią: To nie tak blisko, budujmy domy. Oto [miasto] jest kotłem, a my – mięsem. **4** Dlatego prorokuj przeciwko nim, prorokuj, synu człowieczy! **5** Wtedy zstąpił na mnie Duch PANA i powiedział do mnie: Mów: Tak mówi PAN: Tak mówiliście, domu Izraela. Znam bowiem wszystko, co was przychodzi na myśl. **6** Zabiliście wielkie mnóstwo [ludzi] w tym mieście i napełniście ulice zabitymi. **7** Dlatego tak mówi Pan BÓG: Wasi zabici, którzy położyliście w środku miasta, są mięsem, a miasto – kotłem. Lecz wyprowadzę was z niego. **8** Baliście się miecza, a ja sprowadzę na was miecz, mówi Pan BÓG. **9** A wyprowadzę was z niego, wydam was w ręce obcych i wykonam nad wami sądy. **10** Padniecie od miecza, osądzę was na granicy Izraela i dowiecie się, że ja jestem PANEM. **11** Miasto nie będzie dla was kotłem ani wy nie będziecie w nim mięsem; na granicy Izraela osądzę was. **12** I dowiecie się, że ja jestem PANEM, ponieważ nie postępowałeś według moich ustaw, nie wykonaliście moich sądów, ale czyniliście według sądów tych pogan, którzy [są]okoła was. **13** A gdy prorokowałem, umarł

do których zostałeś rozproszeni, i dam wam ziemię Izraela. **18** Wejdą tam i usuną z niej wszystkie jej plugastwa i wszystkie jej obrzydliwości. **19** I dam im jedno serce, i włożę nowego ducha w wasze wnętrze; usunę z ich ciała serce kamienne, a dam im serce mięsiste; **20** Aby postępowali według moich ustaw i strzegli moich sądów oraz czynili je. I będą moim ludem, a ja będę ich Bogiem. **21** Ale co do tych, których serce chodzi za żądztwami ich plugastw i obrzydliwości, złożę im na głowę ich własną drogę, mówi Pan BÓG. **22** Wtedy cherubiny podnosili swoje skrzydła i wraz z nimi koła, a chwała Boga Izraela [była] nad nimi u góry. **23** I odeszła chwała PANA z pośrodku miasta, i stanęła na górze, która [jest] na wschód od miasta. **24** A duch uniósł mnie i przyprowadził w widzeniu przez Ducha Bożego do ziemi Chaldei, do pojmanych. I odeszło ode mnie widzenie, które miałem. **25** Następnie opowiedziałem pojmanym te wszystkie rzeczy, które PAN mi ukazał.

12 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Synu człowieczy, mieszkasz pośród domu buntowniczego, który ma oczy, aby widzieć, a nie widzi, ma uszy, aby słyszeć, a nie słyszy. Jest bowiem domem buntowniczym. **3** Ty więc, synu człowieczy, przygotuj sobie toboły wygnania i wyprowadź się za dnia na ich oczach; przenieś się na ich oczach ze swego miejsca na inne. Może zrozumieją, chociaż są domem buntowniczym. **4** Wyniesiesz swoje rzeczy za dnia na ich oczach, jak toboły wygnania; wyjdź wieczorem na ich oczach, jak wychodzą wygnanci. **5** Na ich oczach przebij sobie mur i wynieś przez niego [swoje rzeczy]. **6** Na ich oczach podnieś [je] na ramiona i wynieś o zmierzchu, zakryj sobie twarz i nie patrz na ziemię. Dalem cię bowiem [jak] znak domowi Izraela. **7** I uczynilem [tak], jak mi rozkazano: wyniosłem swoje rzeczy za dnia, jak toboły wygnania, a wieczorem przebiłem ręką mur; o zmierzchu wyniosłem [je], na ramionach niosąc [je] na ich oczach. **8** A rano doszło do mnie słowo PANA mówiące: **9** Synu człowieczy,

czy dom Izraela, ten dom buntowniczy, nie zapytał własnego serca: Słuchajcie słowa PANA. 3 Tak mówi się: Cóż ty czynisz? 10 Powiedz im: Tak mówi Pan Pan BÓG: Biada głupim prorokom, którzy idą za swoim BÓG: To brzemię [odnosi się] do księcia, który jest duchem, choć nic nie widzieli! 4 Izraelu, twoi prorocy w Jerozolimie, i do całego domu Izraela, który tam są jak lisy na pustyniach. 5 Nie wstąpiliście na wyłomy się znajduje. 11 Powiedz im: Ja jestem waszym ani nie uzupełniście muru wokół domu Izraela, aby znakiem. Jak uczynilem, tak się im stanie: Pójdu na mógl ostać się w bitwie w dzierz PANA. 6 Widzą uldę wygnanie, w niewoli. 12 A książę, który jest pośród i kłamliwe wróżby i mówią: PAN mówi, choć PAN ich nich, weźmie [toboly] na ramieniu o zmierzchu i wyjdzie. nie postał. I dają nadzieję [ludowi], że [ich] słowo się spełni. 7 Czy nie mieliście złudnego widzenia i nie Zakryje sobie twarz, aby [swym] oczami nie widział głosiliście kłamliwej wróżby? Mówicie bowiem: PAN ziemi. 13 Rozciągnę bowiem nad nim swoją sieć i mówi, chociaż ja nie mówiłem. 8 Dlatego tak mówi zostanie schwytany w moje siedła. Zaprowadzę go Pan BÓG: Ponieważ mówicie rzeczy złudne i widzicie do Babilonu, do ziemi Chaldejczyków, lecz jej nie kłamstwo, oto ja jestem przeciwko wam, mówi Pan zobaczy, a tam umrze. 14 A wszystkich, którzy go BÓG. 9 I moja ręka będzie przeciwko prorokom, którzy otaczają, by mu pomóc, i wszystkie jego oddziały widzą rzeczy złudne i wróżą kłamstwo. Nie będą w rozprosze na wszystkie wiatry i miecz na nich dobędę. zgromadzeniu mego ludu i w poczet domu Izraela 15 I poznaja, że ja jestem PANEM, gdy ich rozproszę nie będą wpisani, i do ziemi Izraela nie wejdą. A między narody i rozzrucę po krajach. 16 Zachowam poznacie, że ja jestem Pan BÓG. 10 Dlatego, [właśnie] jednak niewielu z nich od miecza, głodu i zarazy, dlatego, że zwiodziły mój lud, mówiąc: Pokój, choć aby opowiadali o wszystkich swoich obrzydliwościach nie było pokoju; jeden zbudował glinianą ścianę, a pomiędzy narodami, do których przybędą; i poznaja, inni tynkowali ją słabym [tynkiem]. 11 Mów do tych, że ja jestem PANEM. 17 I znowu doszło do mnie słowo który ją tynkują słabym [tynkiem]: Zawali się. Przyjdzie PANA mówiące: 18 Synu człowieczy, jedz swój chleb ulewny deszcz, a wy, wielkie kule gradu, spadniecie, w strachu i pij swoją wodę z drżeniem i smutkiem; 19 i gwałtowny wiatr [ja] zburzy. 12 A oto [gdy] ściana I powiedz do ludu tej ziemi: Tak mówi Pan BÓG o runie, czy nie powiedzą wam: Gdzie jest tynk, którym mieszkańcach Jerozolimy, o ziemi Izraela: Będą jeść tynkowaliście? 13 Dlatego tak mówi Pan BÓG: W swój chleb w smutku i będą pić swą wodę w trwodze, mojej zapalczystości zburzę ją gwałtownym wiatrem; aby ich ziemia była ograbiona ze swoich dostatków z na skutek mojego gniewu przyjdzie ulewny deszcz i na powodu bezprawia wszystkich jej mieszkańców; 20 skutek [mojego] oburzenia przyjdzie wielki grad, by [ja] Także miasta, w których mieszkają, będą spustoszone, zniszczyć. 14 I zburzę tę ścianę, którą tynkowaliście a ziemia opustoszeje: I poznacie, że ja jestem PANEM. słabym [tynkiem], zrównam ją z ziemią tak, że jej 21 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 22 Synu fundamenty zostaną odsłonięte, i runie, a wy zginiecie człowieczy, cóż to jest za przysowie u was o ziemi pośród niej. I poznacie, że ja jestem PANEM. 15 A Izraela, które brzmi: Dłużą się dni, a każde widzenie [gdy] dopełni mojego gniewu nad tą ścianą i nad zawodzi? 23 Dlatego mów do nich: Tak mówi Pan tymi, którzy ją tynkowali słabym [tynkiem], powiem BÓG: Sprawię, że to przysowie ustanie i nie będą do was: Nie ma [już] tej ściany, nie ma tych, którzy go więcej powtarzać w Izraelu. Powiedz im: Zbliżają ją tynkowali; 16 [To jest] proroków Izraela, którzy się te dni i spełnienie wszelkiego widzenia. 24 Nie prorokują o Jerozolimie i mają o niej widzenia pokoju, będzie już bowiem żadnego marnego widzenia ani choć nie ma pokoju, mówi Pan BÓG. 17 Ale ty, synu pochlebnej wróżby pośród domu Izraela; 25 Gdyż ja, człowiek, zwróci swą twarz przeciwko córkom swego PAN, będę mówić, a słowo, które wypowiem, spełni się ludu, które prorokują z własnego serca, i prorokuj i nie ulegnie więcej opóźnieniu. Za waszych dni, domu przeciwko nim; 18 I mów: Tak mówi Pan BÓG: Biada buntowniczy, wypowiem słowo i wypełnię je, mówi Pan [tym kobietom], które sztyją poduszki pod wszystkie BÓG. 26 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 27 Łokcie rąk mego [ludu] i robią nakrycia głowy [dla ludzi] Synu człowieczy, oto dom Izraela mówi: To widzenie, każdego wzrostu, aby kować dusze! Czy będziecie kować które on ma, [odnosi się] do dni odległych, on prorokuje dusze mego ludu, aby zachować dusze, które przybędą o czasach dalekich. 28 Dlatego powiedz im: Tak mówi do was? 19 Bo bezczeście mnie wobec mego ludu Pan BÓG: Żadne z moich słów już się nie opóźni, [ale] dla garści jęczmienia i dla kęsa chleba, zabijając słowo, które wypowiem, spełni się, mówi Pan BÓG. dusze, które nie powinny umrzeć, a oszczędzając słowe, które nie powinny żyć – gdy oklamujecie mój lud, który słucha kłamstwa. 20 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto [wystąpię] przeciwko waszym poduszkom,

13 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, prorokuj przeciwko prorokom Izraela, którzy prorokują, i mów do tych, którzy prorokują z

kotyimi łowicie dusze, aby je zwieść. Zerwę je z [tylko] własne dusze, mówi Pan BÓG. 15 [A] jeśli ześlę waszych ramion i wypuszczę dusze, które łowicie, aby na ziemię dzikie zwierzęta, a one ją wyludnią i będzie je zwięść. 21 I rozerwę wasze nakrycia, i wybawię swój spustoszoną tak, że nikt nie będzie mógł przechodzić lud z waszej ręki, aby już nie był lupelem w waszym z powodu zwierząt; 16 Jak żyję, mówi Pan BÓG, że ręku. I poznacie, że ja jestem PANEM. 22 Ponieważ choćby ci trzej mężowie [byli] pośród niej, żadną miarą zasmucacie kłamstwem serce sprawiedliwego, chociaż nie wybawiliby ani synów, ani córek. Tylko oni sami ja go nie zasmuciłem, i wzmacnacie ręce bezbożnego, byliby wybawieni, lecz ziemia byłaby spustoszona. 17 aby się nie odwrócił od swojej zlej drogi, ozywiając Albo jeśli sprowadzę miecz na tę ziemię i powiem do go; 23 Dlatego nie będziecie już mieć widzeń złudnych miecza: Przejdź przez tę ziemię; i wytracę z niej ludzi i nie będziecie prorokować [żadnej] wróżby. Wyrwę bowiem swój lud z waszej ręki i poznacie, że ja jestem PANEM.

14 Potem przyszli do mnie niektórzy spośród starszych Izraela i usiedli przede mną. 2 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 3 Synu człowieczy, ci ludzie postawili swoje boże w swym sercu, a [kamień] potknienia do nieprawości położyli przed twarzą. Czy uważasz, że szczerze pytają mnie o radę? 4 Dlatego przemów do nich i powiedz im: Tak mówi Pan BÓG: Każdemu z domu Izraela, który stawia swoje boże w swym sercu i położy przed twarzą [kamień] potknienia do nieprawości, a przyjdzie do proraka, ja, PAN, odpowiem według liczby jego bożków; 5 Aby uchwycić dom Izraela za serce, gdyż oni wszyscy odeszli ode mnie z powodu swoich bożków.

6 Dlatego powiedz do domu Izraela: Tak mówi Pan BÓG: Nawróćcie się i odwróćcie się od swoich bożków, i odwróćcie swoje twarze od wszystkich waszych obrzydliwości. 7 Każdemu bowiem z domu Izraela i z obcych przebywających w Izraelu, który odwróci się od naśladowania mnie, a postawi swoje boże w swym sercu, położy przed twarzą [kamień] potknienia do nieprawości i przyjdzie do proraka, aby radzić się mnie przez niego, ja, PAN, sam mu odpowiem. 8 I zwrócię swoją twarz przeciw temu człowiekowi, i uczynię z niego znak i przysłowie, i wytracę go spośród mego ludu. I poznacie, że ja jestem PANEM. 9 A jeśli prorok dał się zwięść i mówił słowo, ja, PAN, zwiodłem tego proroka. Wyciągnę na niego swoją rękę i zgładzę go spośród mego ludu Izraela. 10 I poniosą [karę] za swoją nieprawość: kara proraka będzie taka sama jak kara tego, który u niego się radził; 11 Aby dom Izraela już więcej nie oddalał się ode mnie ani nie plamił się więcej swymi przestępstwami; aby był moim ludem, a ja – ich Bogiem, mówi Pan BÓG. 12 Słowo PANA ponownie doszło do mnie mówiące: 13 Synu człowieczy, jeśli ziemia zgryzeszy przeciwko mnie, niezmiernie dopuszczając się przestępstwa, wtedy wyciągnę na nią swą rękę, zniszczę jej zapas chleba,

ześlę na nią głód i wytracę z niej ludzi i zwierzęta. 14 Choćby [byli] pośród niej ci trzej mężowie: Noe, Daniel i Hiob, to oni przez swoją sprawiedliwość wybawiliby

na ziemię dzikie zwierzęta, a one ją wyludnią i będzie je zwięść. 15 Jak żyję, mówi Pan BÓG, że choćby ci trzej mężowie [byli] pośród niej, żadną miarą zasmucacie kłamstwem serce sprawiedliwego, chociaż nie wybawiliby ani synów, ani córek. Tylko oni sami byliby wybawieni, lecz ziemia byłaby spustoszona. 17 Albo jeśli sprowadzę miecz na tę ziemię i powiem do niej ludzi i zwierzęta; 18 Jak żyję, mówi Pan BÓG – choćby ci trzej mężowie byli pośrodku niej, żadną miarą nie wybawiliby ani synów, ani córek, ale tylko oni sami byliby wybawieni. 19 Albo jeśli ześlę zarazę na tę ziemię i wyleję na nią swoją zapalczystość w sposób krwawy, aby wyniszczyć z niej ludzi i zwierzęta; 20 Choćby Noe, Daniel i Hiob [byli] pośród niej, jak żyję, mówi Pan BÓG, żadną miarą nie wybawiliby ani syna, ani córki; oni przez swoją sprawiedliwość wybawiliby [tylko] swoje dusze. 21 Tak bowiem mówi Pan BÓG: Tym bardziej, gdy ześlę na Jerozolimę moje cztery ciężkie kary: miecz, głód, dzikie zwierzęta i zarazę, aby wytracili z niej ludzi i zwierzęta. 22 Oto jednak zostanie w niej resztki, która zostanie wyprowadzona – synowie i córki. Oto oni wyjdą do was i zobaczycie ich drogę i czyny, a wy będziecie pocieszeni z powodu tego nieszczęścia, które sprowadziłem na Jerozolimę – wszystkiego, co sprowadziłem na nią. 23 I oni będą was pocieszać, gdy zobaczycie ich drogę i czyny. I zrozumiecie, że tego wszystkiego, co w niej uczynilem, nie uczynilem bez przyczyny, mówi Pan BÓG.

15 Wtedy doszło do mnie słwo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, w czym jest lepsze drzewo winogronowe od wszelkiego [innego] drzewa [albo] od latorośli, która jest wśród drzew leśnych? 3 Czy weźmie się z niego drewno do zrobienia czegoś? Czy zrobią z niego kolek do zawieszania na nim jakiegoś naczynia? 4 Oto w ogień rzuci się je na spalenie; ogień strawi oba jego końce, a środek jego jest zwęglony. Na co się [jeszcze] przyda? 5 Oto póki było całe, nic nie można było [z niego] zrobić. Tym bardziej gdy strawił je ogień i spaliło się, na nic się więcej nie przyda. 6 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Jak wśród drzew leśnych jest drzewo winogronowe, które wydałem ogniom na spalenie, tak też wydam mieszkańców Jerozolimy. 7 Zwrócię bowiem swoją twarz przeciwko nim; z jednego ognia wyjdą, a drugi ogień ich strawi. I poznacie, że ja jestem PANEM, gdy zwrócię swoją twarz przeciwko nim. 8 I zamienię ich ziemię w spustoszenie, bo dopuścili się przestępstwa, mówi Pan BÓG.

16 I doszło do mnie słwo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, uświadom Jerozolimie jej

obrzydliwości; 3 I powiedz: Tak mówi Pan BÓG do na pożarcie. Czy za mało było twojego nierządu? 21 Jerozolimy: Twoje pochodzenie i twój ród wywodzą Zabijałaś przecież moje dzieci i oddawałaś je, aby się z ziemi Kanaan; twój ojciec był Amoryta, a twoja przenoszoną je [przez ogień] dla [bożków]. 22 We matka – Chetytką. 4 A [takie] były twoje narodziny: W wszystkich swoich obrzydliwościach i nierządach nie dniu, kiedy się urodziłaś, nie odcięto ci pępowiny ani pamiętałaś o dniach twojej młodości, gdy byłaś naga, nie obmyto cię wodą, aby cię oczyścić; nie natarto cię oczyszczenia ani oddana na podeptanie w swojej krwi. 23 cię sola ani w pieluszki nie owinięto. 5 Żadne oko nie A po całej twojej niegodziwości (biada, biada tobie! złitowało się nad tobą, aby uczynić wobec ciebie jedną – mówi Pan BÓG); 24 Zbudowałaś sobie wzniósł z tych rzeczy i okazać ci współczucie. Ale porzucono miejsce i zrobiłaś sobie wyżyny na każdej ulicy. 25 Na cię na otwartym polu, brzydząc się tobą w dniu, kiedy każdem rozstaju dróg budowałaś swoje wyżyny i swoją się urodziłaś. 6 A gdy przechodziłem obok ciebie i piękność uczyniłaś wstępna; rozkładałaś swoje nogi widziałem cię podaną na podeptanie w twojej krwi, przed każdem, kto przechodził, i rozmnożyłaś swoje powiedziałem ci [leżącej] w swojej krwi: Żyj! Tak, nierządne czyny. 26 Uprawiałaś nierząd z Egipcjanami, powiedziałem do ciebie, [leżącej] w swojej krwi: Żyj! 7 z twoimi sąsiadami o potężnych ciałach, i rozmnożyłaś Rozmnożyłem cię jak kwiat polny, a rozmnożyłaś się i swoje nierządy, aby pobudzić mnie do gniewu. 27 stałaś się wielka, i doszłaś do pełnej urody. Twoje piersi Dlatego oto ja wyciągnąłem przeciw tobie swoją rękę nabrali kształtów, a twoje włosy urosły, chociaż byłaś i zmniejszyłem twoją porcję, i wydałem cię żądzy naga i odkryta. 8 A gdy przechodziłem obok ciebie nienawidzących cię córek Filistynów, które się wstydzą i spojrzałem na ciebie, oto [był to] twój czas, czas twojej rozwiazłej drogi. 28 Uprawiałaś też nierząd z miłości, rozciągnąłem połę [swojej szaty] na ciebie i Asyryjczykami, bo byłaś nienasycona; cudzołyżałaś zakryłem twoją nagość, związałem się z tobą przysięgą, z nimi, a i tak się nie nasyciłaś. 29 Rozmnożyłaś i zawałem z tobą przymierze, mówi Pan BÓG. I stałaś też swoje nierządy w ziemi Kanaan i Chaldei, a i tak się moja. 9 Potem obmyłem cię wodą, zmyłem z ciebie się nie nasyciłaś. 30 [O] jak słabe jest twoje serce – twoja krew i namaściłem cię olejkiem. 10 Następnie mówi Pan BÓG – że się dopuszczaś tych rzeczy, przyodziłem cię szatą haftowaną, włożyłem ci buty postępów bezwystydnej nierządnicy; 31 Budując sobie z kosztownej skóry, opasałem bisiorami i okryłem cię wzniósł miejsca na każdym rozstaju dróg i stawiając jedwabiem. 11 Przystroilem cię klejnotami, włożyłem sobie wyżynę na każdej ulicy; gardząc jednak zapłatą, bransolety na twoje ręce i złoty łańcuch na sztyję. 12 nie byłaś podobna do nierządnicy; 32 [Lecz do] żony Włożyłem wiśniorek na twoje czoło, kolczyki w twoje cudzołyżnej, która zamiast swego męża dopuszcza uszy i ozdobną koronę na twoją głowę. 13 Tak zostałaś obcych. 33 Wszystkim nierządnicom daje się zapłatę, przystrojona złotem i srebrem, a twoje szaty były lecz ty dajesz swe dary wszystkim swoim kochankom i z bisioru, jedwabiu i [z tkaniny] haftowanej; jadałaś wynagradzasz im, aby przychodziли do ciebie zewsząd najlepszą mąkę, miód i oliwę. Byłaś bardzo piękna i uprawiali z tobą nierząd. 34 U ciebie, w twoim i tak ci się powodziło, że stałaś się królestwem. 14 nierządzie, dzieje się odwrotnie niż u innych kobiet. Twoja sława rozeszła się wśród narodów z powodu Nikt nie goni za tobą, by uprawiać nierząd. To ty twojej piękności. Była bowiem doskonała dzięki mojej dajesz zapłatę, a tobie nie dają zapłaty. U ciebie jest ozdobie, którą włożyłem na ciebie, mówi Pan BÓG. 15 na odwrót. 35 Dlatego, nierządnico, słuchaj słowa Ale zaufałaś swojej piękności i uprawiałaś nierząd, PANA. 36 Tak mówi Pan BÓG: Ponieważ wylała się będąc tak sławna; uprawiałaś nierząd z każdem, kto twoja nieczystość i odkryła się twoja nagość przez przechodził. Jemu się oddawałaś. 16 Nabralaś swoich twój nierząd z twoimi kochankami i ze wszystkimi szat i uczyniłaś sobie wyżyny o rozmaitych barwach, twymi obrzydłymi bożkami i przez [rozlanie] krwi twoich i na nich uprawiałaś nierząd, co nigdy [więcej] nie dzieci, które im dałaś; 37 Oto zgromadzę wszystkich przyjdzie ani [czego nigdy więcej] nie będzie. 17 kochanków, z którymi obcowałaś, i wszystkich, których Ponadto nabralaś swoich pięknych klejnotów z mojego kochałaś, wraz ze wszystkimi, których nienawidziłaś; złota i srebra, które ci dałem, uczyniłaś sobie posagi zgromadzę ich zewsząd przeciwko tobie i odkryję mężczyzn i uprawiałaś z nimi nierząd. 18 Wziałaś też twoją nagość przed nimi, aby widzieli całą twoją swe haftowane szaty i odziałaś je, kładłaś przed nimi nagość. 38 I osądzę cię tak, jak sądzi się cudzołóżnice moją oliwą i moje kadzidło; 19 Nawet moj chleb, który i przelewających krew; i oddam ci [w zamian] krew w ci dałem, najlepszą mąkę, oliwę i miód, [którymi] cię gniewie i zazdrości. 39 Wydam cię w ich ręce, a oni karmilem, kładłaś przed nimi jako miłą woń. Tak było, zburzą twoje wzniósł miejsca, zniszczą twoje wyżyny, mówi Pan BÓG. 20 Bralaś też swoich synów i swoje rozbiorą cię z twoich szat, zabiorą ci twoje piękne córki, które mi urodziłaś, i składałaś je im w ofierze klejnoty i zostawią cię nagą i odkrytą. 40 Zwołają

przeciw tobie zgromadzenie i ukamienują cię, i przebiją Syrii i wszystkich, którzy są dokoła nich, [od] córek cię swoimi mieczami. 41 I spała twoje domy w ogniu, Filistynów, które tobą gardzą ze wszystkich stron. 58 i wykonają na tobie sąd na oczach wielu kobiet. I Ponosisz [karę za] swoją rozwiązłość i obrzydliwość, sprawię, że przestaniesz być nierządnicą, i więcej nie mówi PAN. 59 Tak bowiem mówi Pan BÓG: Uczynię będziesz dawała zapłaty. 42 Tak uśmierzę swój gniew ci tak, jak ty uczyniłaś, gdy wzgardziłaś przysięgą na tobie i odstąpi od ciebie moja zazdrość; uspokój się i złamałaś przymierze. 60 Ja jednak wspomnę na i już nie będę się gniewał. 43 Ponieważ nie pamiętałaś swoje przymierze z tobą [zawarte] za dni twojej o dniach swojej młodości, ale tym wszystkim mnie młodości i ustanowię z tobą wieczne przymierze. 61 drażniłaś, oto i ja złożę ci na głowę twoją własną drogę, Wtedy wspomnisz swoje drogi i zawstydzisz się, gdy mówi Pan BÓG. Nie popełnisz już tej rozwiązłości przyjmiesz swoje siostry, starsze i młodsze od ciebie, i ponad wszystkie twoje obrzydliwości. 44 Oto każdy, dam ci je za córki, ale nie według twego przymierza. kto mówi przysłowia, wypowie o tobie takie przysłowie: 62 Tak ustanowię swoje przymierze z tobą. I poznasz, Jaka matka, [taka] jej córka. 45 Ty [jesteś] córką swojej matki, która obrzydziła sobie swego męża i swoje dzieci; jesteś siostrą obu swoich sióstr, które obrzydziły się, i nigdy więcej nie otworzyła ust ze wstydu, gdy cię oczyszczę ze wszystkiego, co uczyniłaś, mówi Pan BÓG.

była Chetytką, a wasz ojciec – Amortą. 46 Twoją starszą siostrą jest Samaria, która wraz z córkami mieszka po twojej lewicy; a swoją młodszą siostrą jest Sodoma, która mieszka wraz z jej córkami po twojej prawicy. 47 Ty jednak nie kroczyłaś ich drogami ani nie popełniłaś takich obrzydliwości jak one. Ale uważając to za małą rzecz, zepsułaś się [bardziej] niż one na wszystkich swoich drogach. 48 Jak żyje, mówi Pan BÓG, twoja siostra Sodoma i jej córki nie czyniły tak, jak ty czyniłaś wraz ze swoimi córkami. 49 Oto taka była nieprawość Sodomy, twojej siostry: pycha, dostatek chleba i wielkie próżniactwo były w niej i jej córkach, nie wzmacniała też ręki ubogiego i nędznego. 50 Były wyniosłe i popełniały obrzydliwość przede mną. Dlatego usunąłem je, jak uważałem za słuszne. 51 A Samaria nie popełniła nawet połowy twoich grzechów, bo rozmnóżała swoje obrzydliwości bardziej niż ona i usprawiedliwiła swoje siostry wszystkimi twymi obrzydliwościami, które popełniłaś. 52 Ty więc, która sądziłaś swoje siostry, znoś swoją hańbę z powodu twoich grzechów, bo obrzydliwsze od nich popełniłaś. One są sprawiedliwsze od ciebie. Wstydź się więc i znoś swoją hańbę, gdyż usprawiedliwiła swoje siostry. 53 Kiedy odwrócić ich niewolę, [to jest] niewolę Sodomy i jej córek i niewolę Samarii i jej córek, to wtedy też [odwrócić] niewolę dwóch pojmanych pośród nich; 54 Abyś znośała swoją hańbę i wstydziła się z powodu wszystkiego, co uczyniłaś, sprawiając im pociechę. 55 Jeśli twoje siostry, Sodoma i jej córki, wrócą do swego [pierwotnego] stanu, a także Samaria i jej córki wrócą do swego [pierwotnego] stanu, wtedy również i ty ze swoimi córkami wróciś do swego [pierwotnego] stanu. 56 W dniu twojej pychy bowiem nie było mowy w twoich ustach o twojej siostrze Sodomie; 57 Dopóki nie [została] odkryta twoja niegodzliwość; jak za czasu twojego pohańbienia [doznanego od] córek

17 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: z Synu człowieczy, zadaj zagadkę i opowiedz domowi Izraela przypowieść; 3 I powiedz: Tak mówi Pan BÓG: Wielki orzeł o wielkich i długich skrzydłach, pełen pstrygo pierza, przyleciał nad Liban i wziął wierzchołek cedru. 4 Ułamał koniec jego pędów, zaniósł go do ziemi kupieckiej i złożył go w mieście kupieckim. 5 Wziął też nasienie tej ziemi i zasadził na urodzajnym polu; umieścił je nad wielkimi wodami jak wierzbę. 6 I urosło, i stało się bujną winoroślą, [choć] niskiego wzrostu; jej latoroście zwrałyły się ku niemu, a korzenie były mu poddane. I stało się winoroślą, która wydała latoroście i wypuściła pędy. 7 Ale był inny wielki orzeł o wielkich skrzydłach i gęstym pierzu, a oto ta winorośl zwróciła swoje korzenie ku niemu i rozciągnęła swe latoroście do niego, aby on ją nawadniał z bruzd swego sadu. 8 A [była] przecież zasadzona na dobrym polu, nad wielkimi wodami, aby wypuściła latoroście, wydała owoc i stała się wspaniałą winoroślą. 9 Wtedy powiedz: Tak mówi Pan BÓG: Czy się jej poszcześci? Czy [orzeł] nie wyrwie jej korzeni i nie oberwie jej owocu [tak], by uschnąć? Uschną wszystkie listki, które wypuści, i nie będzie trzeba wielkiej mocy ani liczniego ludu, aby ją wyrwać z korzeniami. 10 Oto jakkolwiek będzie zasadzona, czy się [jej] poszcześci? Czy doszczętnie nie uschnie, gdy dotnie ją wiatr wschodni? Uschnie w bruzdach, w których wyrósła. 11 Potem doszło do mnie słowo PANA: 12 Mów teraz do domu buntowniczego: Czyż nie wiecie, co znaczą te [rzeczy]? Powiedz: Oto król Babilonu przybył do Jerozolimy, zabrał jej króla i książąt i uprowadził ich ze sobą do Babilonu. 13 Wziął też jednego z potomków króla, zawał z nim przymierze i związał go przysięgą. Zabrał też możnych tej ziemi; 14 Aby królestwo było poniżone, tak by się nie podnosiło, [ale] by tak trwało, zachowując jego przymierze. 15 Lecz on zbuntował się przeciwko niemu, wysyłając

swych posłów do Egiptu, aby dano mu koni i liczny lud. będzie, mówi Pan BÓG. 10 A [jeśli] spłodził syna Czy mu się poszczęści? Czy ujdzie zemsty ten, który zbojęcę i rozlewającego krew, który popełnił jedną z tak czyni? Czy ocali się ten, który złamał przymierze? tych rzeczy; 11 Który żadnej z tamtych dobrych rzeczy 16 Jak żyję, mówi Pan BÓG, w miejscu tego króla, nie czynił, ale raczej jadał na górzach, hańbił żony który go uczynił królem, a którego przysięgą wzgardził i swego bliźniego; 12 Ucisnął ubogiego i niedżnego, którego przymierze złamał, u niego w Babilonie umrze. popełniał grabież, nie zwracał zastawu, podnosił oczy 17 I ani faraon z wielkim wojskiem i z licznym zastępem ku bożkom, czynił obrzydliwość; 13 Uprawiał lichwę nie pomoże mu na wojnie, gdy usypie waly i pobuduje i brał odsetki – czy ten będzie żył? Nie będzie żył, wieże, aby zniszczyć mnóstwo ludzi; 18 Ponieważ [ponieważ] popełnił te wszystkie obrzydliwości. Ten wzgardził przysięgą, łamiąc przymierze. Oto bowiem na pewno umrze. Jego krew spadnie na niego. 14 A dał na to swą rękę, a to wszystko uczynił. Nie ujdzie zemsty. 19 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Jak żyję, moja przysięgę, którą wzgardził, i moje przymierze, które złamał, złożę mu na głowę. 20 Rozciągnę na nim swoją sieć i zostanie schwytany w moje sidła, i zaprowadzę go do Babilonu, a tam się z nim rozprawię za jego występek, którym zgrzeszył przeciwko mnie. 21 A głodnemu i przyodziewał szatą nagiego; 17 Odwracał wszyscy, którzy uciekli od niego wraz ze wszystkimi jego hufcami, od miecza polegną, a pozostali zostaną rozproszeni na wszystkie wiatry. I poznacie, że ja, PAN, [to] powiedziałem. 22 Tak mówi Pan BÓG: Wezmę wierzchołek tego wysokiego cedru i zasadzę z najwyższych jego gałązek odlamię młodą gałązkę i zasadzę [ja] na wysokiej i wyniosłej górze; 23 Na wysokiej górze Izraela ją zasadzę. Wypuści gałązki, wyda owoc i stanie się cedrem wspaniałym. I będzie mieszkać pod nim wszelkie ptactwo skrzydlate; pod cieniem jego gałęzi będą mieszkać. 24 A tak wszystkie drzewa polne poznają, że ja, PAN, poniżyłem drzewo wysokie, a wywyższylem drzewo niskie, ususzyłem drzewo zielone, a sprawiłem, że zakwitło drzewo suche. Ja, PAN, to powiedziałem i uczyni.

18 I doszło do mnie słowo PANA mówiące:

2 Dlaczego powtarzacie między sobą takie przysłowie o ziemi Izraela, mówiąc: Ojcowie jedli kwaśne winogrona, a synom zęby cierpną. 3 Jak żyję, mówi Pan BÓG, nie będziecie więcej powtarzać tego przysłowia w Izraelu. 4 Oto wszystkie dusze są moje, tak dusza ojca, jak i dusza syna jest moja. Dusza, która grzeszy, ona umrze. 5 Lecz jeśli człowiek jest sprawiedliwy i wykonuje sąd i sprawiedliwość; 6 I nie jadał na górzach, nie podnosił swych oczu ku bożkom domu Izraela ani nie hańbił żony swego bliźniego, ani nie zbliżał się do kobiety podczas jej nieczystości; 7 Nikogo nie uciskał, zwracał zastaw dłużnikowi, nie popełnił grabieży, dawał swój chleb głodnemu i przyodziewał nagiego szatą; 8 Nie uprawiał lichwy i nie brał odsetek, odwracał swą rękę od nieprawości i sprawiedliwy sąd wykonywał między jednym człowiekiem a drugim; 9 Postępował według moich ustaw i przestrzegał moich sądów, czyniąc to, co prawe – ten jest sprawiedliwy, na pewno żyć

będzie, mówią Pan BÓG. 10 A [jeśli] spłodził syna Czy mu się poszczęści? Czy ujdzie zemsty ten, który zbojęcę i rozlewającego krew, który popełnił jedną z tak czyni? Czy ocali się ten, który złamał przymierze? tych rzeczy; 11 Który żadnej z tamtych dobrych rzeczy 16 Jak żyję, mówi Pan BÓG, w miejscu tego króla, nie czynił, ale raczej jadał na górzach, hańbił żony który go uczynił królem, a którego przysięgą wzgardził i swego bliźniego; 12 Ucisnął ubogiego i niedżnego, którego przymierze złamał, u niego w Babilonie umrze. popełniał grabież, nie zwracał zastawu, podnosił oczy 17 I ani faraon z wielkim wojskiem i z licznym zastępem ku bożkom, czynił obrzydliwość; 13 Uprawiał lichwę nie pomoże mu na wojnie, gdy usypie waly i pobuduje i brał odsetki – czy ten będzie żył? Nie będzie żył, wieże, aby zniszczyć mnóstwo ludzi; 18 Ponieważ [ponieważ] popełnił te wszystkie obrzydliwości. Ten wzgardził przysięgą, łamiąc przymierze. Oto bowiem na pewno umrze. Jego krew spadnie na niego. 14 A dał na to swą rękę, a to wszystko uczynił. Nie ujdzie zemsty. 19 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Jak żyję, moja przysięgę, którą wzgardził, i moje przymierze, które złamał, złożę mu na głowę. 20 Rozciągnę na nim swoją sieć i zostanie schwytany w moje sidła, i zaprowadzę go do Babilonu, a tam się z nim rozprawię za jego występek, którym zgrzeszył przeciwko mnie. 21 A głodnemu i przyodziewał szatą nagiego; 17 Odwracał wszyscy, którzy uciekli od niego wraz ze wszystkimi jego hufcami, od miecza polegną, a pozostali zostaną rozproszeni na wszystkie wiatry. I poznacie, że ja, PAN, [to] powiedziałem. 22 Tak mówi Pan BÓG: Wezmę wierzchołek tego wysokiego cedru i zasadzę z najwyższych jego gałązek odlamię młodą gałązkę i zasadzę [ja] na wysokiej i wyniosłej górze; 23 Na wysokiej górze Izraela ją zasadzę. Wypuści gałązki, wyda owoc i stanie się cedrem wspaniałym. I będzie mieszkać pod nim wszelkie ptactwo skrzydlate; pod cieniem jego gałęzi będą mieszkać. 24 A tak wszystkie drzewa polne poznają, że ja, PAN, poniżyłem drzewo wysokie, a wywyższylem drzewo niskie, ususzyłem drzewo zielone, a sprawiłem, że zakwitło drzewo suche. Ja, PAN, to powiedziałem i uczyni.

Czy syn nie ponosi [kary] za nieprawość ojca? Gdy syn czynił to, co prawe i sprawiedliwe, i przestrzegał wszystkich moich ustaw, i wypełniał je, na pewno będzie żył. 20 Dusza, która grzeszy, umrze. Syn nie poniesie kary za nieprawość ojca ani ojciec nie poniesie kary za nieprawość syna. Sprawiedliwość sprawiedliwego pozostałe na nim, a niegodziwość niegodziwego pozostałe na nim. 21 A jeśli niegodziwy odwróci się od wszystkich swoich grzechów, które popełnił, będzie strzegł wszystkich moich ustaw i będzie czynił to, co prawe i sprawiedliwe, na pewno będzie żył, nie umrze; 22 Żadne jego występkę, których się dopuścił, nie będą mu wspominane. Będzie żył w swej sprawiedliwości, którą czynił. 23 Czyż ja mam upodobanie w śmierci niegodziwego? – mówi Pan BÓG, a nie raczej w tym, aby się odwrócił od swoich dróg i żył? 24 Ale [jeśli] sprawiedliwy odwróci się od swojej sprawiedliwości i popełni nieprawość, czyniąc według wszystkich obrzydliwości, które popełnia niegodziwy, czy taki będzie żył? Wszystkie jego sprawiedliwości, które czynił, nie będą wspominane. Z powodu swego przestępstwa, które popełniał, i z powodu swego grzechu, którego się dopuścił, z powodu tych [rzeczy] umrze. 25 Ale mówicie: Droga PANA nie jest słuszna. Słuchajcie teraz, domu Izraela: Czy moja droga nie jest prosta? Czy raczej wasze drogi są niesłuszne? 26 Gdy sprawiedliwy odwróci się od swojej sprawiedliwości, a czyniąc nieprawość umrze, to z powodu swojej

nieprawości, którą czynił, umrze. 27 Ale gdy niegodziwy odwróci się od swojej niegodziwości, której się dopuścił, a czyni to, co prawe i sprawiedliwe, ten zachowią swoją duszę. 28 Ponieważ zastańowią się i odwrócił się od wszystkich swoich występów, których się dopuścił, na pewno będzie żył, nie umrze. 29 [A jednak] dom Izraela mówi: Droga PANA nie jest słuszna. Czy moje drogi nie są słuszne, domu Izraela? Czy [raczej] wasze drogi [sa] niesłuszne? 30 Dlatego, domu Izraela, będę sędzić każdego z was według jego dróg, mówi Pan BÓG. Nawiązanie się i odnawić się od wszystkich swoich występów, aby nieprawość nie stała się waszą zgubą. 31 Odrzućcie od siebie wszystkie swoje przestępstwa, których się dopuszczaliście, i uczyćcie sobie nowe serce i nowego ducha. Czemu macie umrzeć, domu Izraela? 32 Nie mam bowiem żadnego upodobania w śmierci umierającego, mówi Pan BÓG. Odnawić się więc, a będziecie żyć.

19 A ty podnieś lament nad książetami Izraela; 2 I mów: Czym była twoja matka? Lwica leżąca między lwami, która karmiła swoje szczenięta wśród lwiąt. 3 A gdy odchowała jedno ze swoich szczeniąt, stało się [młodym] lwem, który się nauczył chwytać łup; pożerał też ludzi. 4 Narody o nim usłyszały, został schwytany w ich dół i zaprowadzony w lałuchach do ziemi Egiptu. 5 Gdy [lwica] zobaczyła, że daremnie czeka i że jej nadzieja przepadła, wzięła inne ze swoich szczeniąt i uczyniła je [młodym] lwem; 6 Chodziło w środku lwów i stało się [młodym] lwem, który nauczył się chwytać łup; pożerał też ludzi. 7 Burzył ich pałace i pustoszył ich miasta tak, że ziemia i to, co ją napełnia, stały się spustoszone od jego głośnego ryku. 8 Wtedy zebrały się przeciwko niemu narody z okolicznych krain i zarzuciły na niego swoją sieć. Został schwytany w ich dół. 9 I wsadziły go do klatki w lałuchach, i przyprowadziły do króla Babilonu. Wprowadził go do ciężkiego więzienia, aby jego głos nie był więcej słyszany na górzach Izraela. 10 Twoja matka [była] jak winorośl w twojej krwi, zasadzona przy wodach. Była płodna i gałęzista dzięki obfitości wód. 11 I miała potężne rózgi na berla dla panujących, a jej wzrost górował nad gęstymi gałęziami tak, że była widoczna z powodu swej wysokości dzięki mnóstwu swoich gałęzi. 12 Ale w gniewie została wyrwana i rzucona na ziemię, a wschodni wiatr wysuszył jej owoc. Jej potężne rózgi zostały złamane i uschły, ogień je strawił. 13 A teraz została zasadzona na pustyni, na ziemi suchej i spragnionej. 14 Nadtogo ogień wyszedł z rózgi jej gałęzi i pochłonął jej owoc tak, że nie ma na niej potężnej rózgi na berla dla panującego. Jest to lament i będzie to lamentem.

20 W siódmym roku, w piątym [miesiącu], dziesiątego [dnia] tego miesiąca, przyszli niektórzy spośród starszych Izraela, aby radzić się PANA, i usiedli przede mną. 2 Wtedy doszło do mnie słowo PANA mówiące: 3 Synu człowieczy, przemów do starszych Izraela i powiedz im: Tak mówi Pan BÓG: Czy przychodzicie, aby się mnie radzić? Jak żyję, nie pozwolę wam radzić się mnie, mówi Pan BÓG; 4 Czy będziesz ich sądził, synu człowieczy, czy będziesz [ich] sądził? Uświadom im obrzydliwości ich ojców. 5 Powiedz im: Tak mówi Pan BÓG: W dniu, kiedy wybrałem Izraela i podniosłem rękę ku potomstwu domu Jakuba, i dałem się im poznać w ziemi Egiptu, kiedy podniosłem rękę ku nim, mówiąc: ja [jestem] PANEM, waszym Bogiem; 6 Tego dnia podniosłem ku nim swoją rękę, że wyprowadzę ich z ziemi Egiptu do ziemi, którą im wyszukałem, opływającej mlekiem i miodem, która jest ozdobą wszystkich ziem. 7 I powiedziałem im: Niech każdy z was porzuci obrzydliwości [sprzed] swych oczu, a nie kalajcie się bożkami Egiptu. Ja [jestem] PANEM, waszym Bogiem. 8 Ale buntowali się i nie chcieli mnie słuchać: żaden z nich nie odrzucił obrzydliwości [sprzed] swych oczu ani nie opuścił bożków Egiptu. Wtedy powiedziałem: Wylej na nich swój gniew, aby dopełnić na nich mojej zapalczyności w środku ziemi Egiptu. 9 Działałem ze względu na moje imię, aby nie było zbezczeszczone na oczach tych narodów, wśród których byli i przed których oczami dałem się im poznać, wyprowadzając ich z ziemi Egiptu. 10 A tak wyprowadziłem ich z ziemi Egiptu i przyprowadziłem na pustynię. 11 Dałem im moje ustawy i objawiłem im moje prawa, które jeśli człowiek wypełnia, będzie przez nie żył. 12 Ponadto dałem im moje szabaty, aby były znakiem między mną a nimi, aby wiedzieli, że ja jestem PANEM, który ich uświęca. 13 Ale dom Izraela zbuntował się przeciwko mnie na pustyni: nie postępowali według moich ustaw i wzgardzili moimi prawami, które jeśli człowiek wypełnia, będzie przez nie żył. Również moje szabaty bezczeszli. Dlatego powiedziałem, że wylej na nich moją zapalczyność na pustyni, aby ich wytracić. 14 Lecz działałem ze względu na moje imię, aby nie było zbezczeszczone na oczach tych narodów, przed których oczami ich wyprowadziłem. 15 Ponadto podniosłem ku nim swoją rękę na tej pustyni, że nie wprowadzę ich do ziemi, której im dałem, opływającej mlekiem i miodem, która jest ozdobą wszystkich ziem; 16 Ponieważ wzgardzili moimi prawami, nie postępowali według moich ustaw i bezczeszli moje szabaty, gdyż ich serce poszło za ich bożkami. 17 Ale moje oko złitowało się nad nimi tak, że ich nie wytraciłem i nie wyniszczylem

na pustyni. **18** Powiedziałem do ich synów na tej wyciągniętym ramieniem i w wyłanej zapalczystości; **35** pustyni: Nie postępujcie według ustaw waszych ojców. Zaprowadzę was na pustynię tych narodów i tam będę i nie przestrzegajcie ich praw ani nie kalajcie się ich was sądzić twarzą w twarz. **36** Jak sądzilem waszych bożkami. **19** Ja [jestem] PANEM, waszym Bogiem; ojców na pustyni ziemi Egipu, tak was będę sądzić, postępujcie według moich ustaw, a strzeżcie moich mówi Pan BÓG; **37** I przeprowadzę was pod rózgą, i praw i wypełniajcie je; **20** Święćcie też moje szabaty, wprowadzę was w związek przymierza. **38** I oddzielię będą one znakiem między mną a wami, abyście od was buntowników i tych, którzy grzeszą przeciwko wiedzieli, że ja jestem PANEM, waszym Bogiem. **21** mnie. Wyprowadzę ich z ziemi, gdzie przebywają, lecz Lecz ci synowie zbuntowali się przeciwko mnie: nie do ziemi Izraela nie wejdą. I poznacie, że ja jestem postępowali według moich ustaw, nie przestrzegali PANEM. **39** Wy więc, domu Izraela, tak mówi Pan moich praw, aby je wypełnić: [praw], które jeśli człowiek BÓG: Idźcie i służcie, każdy swoim bożkom, nawet i wypełnia, będzie przez nie żył, i zbezczeszli moje w przyszłości, ponieważ mnie nie słuchacie; ale [już] szabaty. Wtedy powiedziałem: Wyleję na nich swój więcej nie kalajcie mego świętego imienia waszymi gniew, aby dopełnić na nich mojej zapalczystości na tej darami i waszymi bożkami. **40** Na mojej świętej górze pustyni. **22** Lecz cofałem moją rękę i działałem ze bowiem, na wysokiej górze Izraela, mówi Pan BÓG, względem na moje imię, aby nie było zbezczeszczone tam cały dom Izraela będzie mi służyć, wszyscy, którzy na oczach tych narodów, przed których oczami ich [będą] w tej ziemi. Tam ich przyjmę i tam będę żądał wyprowadziłem. **23** Podniosłem ku nim moją rękę waszych ofiar, waszych ofiar z pierwocin wraz ze na pustyni, że ich rozproszę pomiędzy poganami i wszystkimi waszymi świętymi rzeczami. **41** Z waszą rozzruczę po ziemiach; **24** Ponieważ nie wykonywali miłą wonią przyjmę was łaskawie, gdy was wyprowadzę moich sądów, wzgardzili moimi ustawami, zbezczeszli spośród narodów i zgromadzę was z tych ziem, do moje szabaty, a ich oczy zwracały się ku bożkom których zostaliście rozproszeni; i będę uwieńczony w ich ojców. **25** Dlatego dałem im też ustawy, [które] was na oczach tych narodów. **42** I poznacie, że ja nie [były] dobre, i sądy, według których nie mogli jestem PANEM, gdy was wyprowadzę do ziemi Izraela, żyć; **26** I splugawiłem ich własnymi ich darami, gdy do tej ziemi, co do której podniosłem swoją rękę, że przeprowadzili [przez ogień] wszystko, co pierwodne, dam ją waszym ojcom. **43** Tam wspomnacie o waszych aby ich spustoszyć, i aby poznali, że ja jestem PANEM. drogach i o wszystkich waszych czynach, którymi się **27** Dlatego, synu człowiek, przemów do domu Izraela splugawicie; i obrzydziecie sobie siebie samych za i powiedz mu: Tak mówi Pan BÓG: Jeszcze i w tym wszystkie wasze złe czyny, które popełniliście. **44** Tam lżyli mnie wasi ojcowie, dopuszczając się przeciwko poznacie, że ja jestem PANEM, gdy postąpię z wami mnie przestępstwa. **28** [Gdy] bowiem wprowadziłem ich przez wzgląd na swoje imię, a nie według waszych do ziemi, którą przysiąglem im dać, to gdy zobaczyli złych dróg ani według waszych zepsutych czynów, jakkolwiek wysoki pagórek i jakkolwiek drzewa domu Izraela, mówi Pan BÓG. **45** I doszło do mnie gałęziste, zaraz tam składali swoje ofiary i tam oddawali słowo PANA mówiące: **46** Synu człowiek, odwróć swoje drażniące dary, tam też składali swoją miłą woń i swoją twarz w stronę południa i krop [swoją mowę] ku wylewali swoje ofiary z płynów. **29** I zapytałem ich: Cóż południu, i prorokuj przeciwko lasowi południowego to za wyżyną, do której wy chodzicie? A nazywa się ją pola; **47** Powiedz do południowego lasu: Słuchaj słowa Bamah aż do dziś. **30** Dlatego powiedz domowi Izraela: PANA: Tak mówi Pan BÓG: Oto rozniecę w tobie ogień, Tak mówi Pan BÓG: Czy kalacie się drogami swoich który strawi w tobie wszelkie drzewo zielone i wszelkie ojców i uprawiacie nierząd z ich obrzydliwościami? **31** drzewo suche. Nie zostanie ugaszony plomień palący Gdy składacie swoje ofiary i przeprowadzacie swoich i spłoną w nim wszystkie twarze od południa aż do synów przez ogień, to kalacie się wszystkimi waszymi północy. **48** I wszelkie ciało ujrzy, że ja, PAN, go bożkami aż do dziś. Czy mam pozwolić wam radzić się rozpalitem; nie będzie ugashony. **49** I powiedziałem: Ach, Panie BOŻE! Oni mówią o mnie: On tylko mówi w pozwolę wam się radzić u mnie. **32** A to, co wam na myśl przychodzi, nigdy się nie stanie. Mówicie bowiem: Będziemy jak [inne] narody, jak plemiona innych ziem, [będziemy] służyć drewnu i kamieniowi; **33** Jak żyję, mówi Pan BÓG, potężną ręką, wyciągniętym ramieniem i w wyłanej zapalczystości będę królował nad wami. **34** I wyprowadzę was spośród narodów i zgromadzę was z ziem, do których zostaliście rozproszeni, potężną ręką,

21 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Synu człowieczy, odwróć swoją twarz w stronę Jerozolimy i krop [swoją mowę] ku świętym miejscom, i prorokuj przeciwko ziemi Izraela; **3** Powiedz ziemi Izraela: Tak mówi Pan BÓG: Oto ja [jestem] przeciwko tobie i dobędę swój miecz z pochwy, i wytnę spośród ciebie sprawiedliwego i bezbożnego. **4** Ponieważ wytnę

spośród ciebie sprawiedliwego i bezbożnego, mój miecz wyjdzie ze swojej pochywy przeciwko wszelkiemu ciałau od południa [aż] do północy. 5 I pozna wszelkie ciało, że ja, PAN, dobyłem swój miecz z pochywy i już [do niej] nie wróci. 6 A ty, synu człowieczy, wzduchaj, jakbyś miał złamane biodro, w goryczy wzduchaj na ich oczach. 7 A gdy zapytają: Dlaczego wzduchasz? – to odpowiesz: Z powodu wieści, która nadchodzi, bo każde serce się rozplynie, wszystkie ręce oslabią, wszelki duch omdleje i wszystkie kolana rozplyną się [jak] woda. Oto nadchodzi to i stanie się, mówi Pan BÓG. 8 I doszło do mnie słowo PANA: 9 Synu człowieczy, prorokuj i mów: Tak mówi PAN. Mów: Miecz, miecz jest wyostrzony i wypolerowany. 10 Wyostrzony, aby dokonać rzezi, wypolerowany, aby lśnił. Czy mamy się cieszyć? Gdyż gardzi rózgą, mego syna jak każdym drzewem. 11 Dał go na wypolerowanie, aby mógł być ujęty w dłoń, ten miecz jest wyostrzony, jest też wypolerowany, aby dać go w ręce zabójcy. 12 Wołaj i zawódź, synu człowieczy, gdyż ten [miecz] będzie przeciwko memu ludowi, przeciwko wszystkim księztom Izraela. Strach miecza przyjdzie na mój lud, dlatego uderz się w biodro. 13 Jest to bowiem próba, a cóż jeśli [miecz] będzie gardzić rózgą? Już jej nie będzie, mówi Pan BÓG. 14 Ty więc, synu człowieczy, prorokuj i bij dlonią o dłoń. Niech przyjdzie miecz drugi i trzeci raz, miecz zabitych, ten wielki miecz zabitych, przenikający aż do ich komnat. 15 Postawiłem strach miecza we wszystkich ich bramach, aby ich serce się rozplynęło i pomnożyły się ich upadki. Ach! [Jest] wypolerowany, aby błyszczeć, wyostrzony, aby zabić. 16 Zbierz się, [mieczu], udaj się w prawo i w lewo, dokądkolwiek twoja twarz jest zwrócona. 17 Ja również uderzę dlonią o dłoń i uspokoję swoją zapalczyność. Ja, PAN, [to] powiedziałem. 18 Potem [znowu] doszło do mnie słowo PANA mówiące: 19 A ty, synu człowieczy, wyznacz sobie dwie drogi, którymi ma przyjść miecz króla Babilonu. Obie niech wychodzą z jednej ziemi, wybierz miejsce na rozstaj dróg wiodących do miasta, wybierz je. 20 Wyznacz drogę, którą ma przyjść miecz: do Rabby synów Ammona i do Judy w obwarowanej Jerozolimie. 21 Król Babilonu bowiem stanął na rozdrożu, na początku dwóch dróg, aby zasięgnąć wróżby: polerował strzały, radził się bożków, patrzył na wątrobę. 22 Wyrocznia wskazała na jego prawą rękę, na Jerozolimę, aby szykał dowódców, którzy mieli wydać rozkaz rzezi i podnieść okrzyk bojowy, aby ustawić tarany pod bramami, aby usypać wał i budować szaniec. 23 I w ich oczach będzie to fałszywa wróżba, gdyż zobowiązali się przysięgami, lecz on im przypomni ich nieprawość, aby zostali pojmani. 24

Dlatego tak mówi Pan BÓG: Ponieważ przypominacie mi swoją nieprawość, odsłaniając wasze przestępstwo tak, że wasze grzechy są jawne we wszystkich waszych czynach – ponieważ przypominacie mi [o tym], zostaniecie pojmani tą ręką. 25 A ty, nieczysty bezbożniku, księciu Izraela, którego dzień nadejdzie, gdy nastanie koniec ich nieprawości; 26 Tak mówi Pan BÓG: Zdejmij diadem, zrzuć koronę. Ta już nigdy takie będzie. To, co niskie, będzie wywyższone, a to, co wysokie, będzie poniżone. 27 Wniweč, wniweč, wniweč ją obróć. I już jej nie będzie, aż przyjdzie ten, który [do niej] ma prawo, i jemu ją oddam. 28 Ale ty, synu człowieczy, prorokuj i mów: Tak mówi Pan BÓG o synach Ammona i o ich hańbie. Powiedz: Miecz, miecz jest dobyty, jest wypolerowany na rzeź, błyszczy, aby wytracić wszystko; 29 Chociaż opowiadają ci złudne widzenia i wróżą kłamstwo, aby cię przyłożyć do szyn bezbożnych pobitych, których dzień nadejdzie, gdy nastanie koniec ich nieprawości. 30 Schowaj [jednak miecz] do pochwy. Będę cię sądzić w miejscu, gdzie zostałeś stworzony, w ziemi twoego pochodzenia. 31 I wyleję na ciebie swoją zapalczliwość, tchnę przeciwko tobie ogniem swojego gniewu i wydam cię w ręce okrutnych ludzi i uprawnych w wytraceniu. 32 Staniesz się strawą dla ognia, twoja krew będzie [rozlana] po całej ziemi, nie będziesz [już] wspominany, bo ja, PAN, to powiedziałem.

22 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 A ty, synu człowieczy, czy zechcesz sądzić, czy zechcesz sądzić to krvawe miasto? Uświadom mu więc wszystkie jego obrzydliwości. 3 Powiedz: Tak mówi Pan BÓG: O miasto, które rozlewasz krew u siebie, aby przyszedł [twój] czas, i czynisz sobie božki przeciwko sobie, aby się nimi plugawić. 4 Przez krew, któryś przełało, jesteś winne, i przez swoje božki, któryś robiło, jesteś skalane, i tyś sprawiło, że przybliżyły się twoje dni, tyś doszło do swoich lat. Dlatego wydam cię [na] poahrainie narodom i na pośmiewisko wszystkim ziemiom. 5 Ci, którzy są blisko, i ci, którzy są daleko od ciebie, będą się z ciebie śmiewać, o [miasto] złej sławy i pełne zgriefu. 6 Oto księęta Izraela, każdy był w tobie, po to, aby [całą] siłą krew rozlewać. 7 W tobie ojca i matkę znieważają, u ciebie czynią krzywdę przybyszowi, w tobie uciiskają sierotę i wdowę. 8 Wzgardzasz moimi świętymi rzeczami i zbezczeszczasz moje szabaty. 9 W tobie są oszczercy w celu rozlania krwi, w tobie jadają na górnach, u ciebie popelniają czyny haniebne. 10 W tobie odkrywa się nagość ojca, w tobie hańbią oddaloną z powodu jej nieczystości. 11 Jeden popełnia obrzydliwość z żoną swego bliźniego, drugi sprośnie plami swoją synową, inny zaś u ciebie hańbi swoja

siostrę, córkę swego ojca. **12** W tobie biorą dary za **23** I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** rozlanie krwi, pobierasz lichwę i odsetki, wyzyskujesz Synu człowieczy, były dwie kobiety, córki jednej swego bliźniego przez ucisk i zapominasz o mnie, matki; **3** One uprawiały nierząd w Egipcie, w swojej mówi Pan BÓG. **13** Dlatego oto ja klasnąłem w swą młodości uprawiały nierząd; tam ściskano ich piersi dłoń z powodu twoego [nieuczciwego] zysku, któreś i tam przygniatano piersi ich dziewczątwa. **4** A ich zdobyły, i z powodu krwi, która u ciebie rozlana. **14** Czy imiona: starsza Ohola, a jej siostra – Oholiba. One twoje serce wytrzyma? Czy twoje ręce będą na tyle były moje i urodziły synów i córki. Ich imiona: Samaria mocne w dniach, kiedy ja będę miał z tobą sprawę? to Ohola, a Jerozolima to Oholiba. **5** Ohola uprawiała Ja, PAN, to powiedziałem i uczynię. **15** Rozproszę cię nierząd, będąc moją, zapalała namiętnością do swoich między paganami i rozrzucię cię po ziemiach, i usunę kochanków, do Asyryjczyków, sąsiadów; **6** Którzy ciebie swoją nieczystość. **16** I będziesz splugawione byli odziani w błękit, dowódcy i rządcy, wszyscy oni na oczach pagan, i poznasz, że ja jestem PANEM. to powabni młodzieżicy, jeźdzcy dosiadający koni; **7** **17** Potem doszło do mnie słwo PANA mówiące: **18** Popelniła z nimi nierząd, ze wszystkimi najlepszymi Synu człowieczy, dom Izraela zamienił mi się w żużel; synami Asyrii i ze wszystkimi, do których pałała wszyscy [sa] miedią, cyną, żelazem i ołowiem w namiętnością; plamiła się wszystkimi ich bozkami. **8** środka pieca; stali się żużlem srebra. **19** Dlatego tak Nie porzuciła też swego nierażenia z Egiptu, bo spali z mówi Pan BÓG: Ponieważ wy wszyscy staliście się nią w jej młodości, przygniatali piersi jej dziewczątwa i żużlem, oto zgromadzę was w środku Jerozolimy. **20** wylali na nią swój nierząd. **9** Dlatego wydałem ją w [Jak] gromadzi się srebro, miedź, żelazo, ołów i cynę ręce jej kochanków, w ręce Asyryjczyków, do których we wnętrzu pieca, aby rozdmuchano na nie ogień, by je pałała namiętnością. **10** Oni odsłoniły jej nagość, zabrali roztopić, tak was zgromadzę w swojej zapalczystości jej synów i córki, a ja samą zabili mieczem. I stała się i w swoim gniewie, złożę was i roztopię. **21** Tak, osławiona wśród kobiet, gdy wykonano na niej sąd. **11** zgromadzę was i rozdmucham na was ogień swojej A choć widziała to jej siostra Oholiba, bardziej niż ona zapalczystości i zostanie roztopieni w jej środku. **22** zapalała [rozwiązała] miłością, a jej nierząd był [jeszcze] Jak topi się srebro w środku pieca, tak i wy zostaniecie większy niż nierząd jej siostry. **12** Do swych sąsiadów roztopieni w jej środku; i poznacie, że ja, PAN, wylałem Asyryjczyków pałała namiętnością, do dowódców i na was swoją, zapalczystość. **23** Ponadto doszło do rządów, i władców, ubranych w kosztowne szaty, do mnie słwo PANA: **24** Synu człowieczy, mów do niej: Ty jeźdzów dosiadających konie, wszyscy oni to powabni jesteś ziemią nieoczyszczoną i nieobmytą deszczem młodzieńcy. **13** I widziałem, że się hanibila [i że] w dniu mojej zapalczystości. **25** W środku tej [ziemi] obydwie [kroczyły] ta samą drogą. **14** Ale ta posunęła znajduje się spisek jej proroków, podobni są oni się jeszcze dalej w swoich nierażnych czynach, bo do ryczącego lwa, co rozdziela zdobycz. Pożerają, widząc mężczyzn wymalowanych na ścianie, obrazy dusze, zabierają bogactwa i kosztowności i mnóstwa Chaldejczyków malowane farbami; **15** Opasanych wdowy pośród nich. **26** Jej kapłani złamali moje prawo i wokół biader pasami, z zawojami ufarbowanymi na plugawią moje święte rzeczy. Nie czynią różnicę między głowach – [a] wszyscy oni z wyglądu jak bohaterowie, tym, co święte, a tym, co pospolite, nie rozsądzają podobni do Babilończyków pochodzących z ziemi między nieczystym a czystym. Ponadto zakrywają Chaldei; **16** Pałała do nich namiętnością, jak tylko sobie oczy przed moimi szabatami, tak że doznaje spojrzała na nich swymi oczami, i wyprawiła do nich zniewagi pośród nich. **27** Jej książęta pośród nich są posłańcami, do Chaldei. **17** Wtedy Babilończycy weszli jak wilki rozdzierające zdobycz, rozlewające krew i do niej, na łóżko miłości, i plamili ją swoim nierzędziem; a traczące dusze, aby zdobyć nieuczciwy zysk. **28** A gdy się skalała z nimi, jej dusza odwróciła się od nich. jej prorocy tynkują słabym tynkiem, głosząc złudne **18** I gdy ujawniła swoje czyny nierażdne i odsłoniła widzenia i wróając im kląstwo, mówiąc: Tak mówi Pan swoją nagość, moja dusza odwróciła się od niej, tak BÓG, choć PAN nie mówił. **29** Lud tej ziemi dopuszcza jak odwróciła się moja dusza od jej siostry. **19** Lecz ona się ucisku i dokonuje grabieży; krzywdzi ubogiego mnożyła swoje czyny nierażdne, przypominając sobie i niedźwiedzia i bezprawnie uciska cudzoziemca. **30** I dni swojej młodości, kiedy uprawiała nierząd w ziemi szukałem wśród nich męża, który by naprawił mur i Egiptu. **20** I pałała namiętnością do ich kochanków, stanął wylomie przede mną w obronie ziemi, abym jej których ciała [sa] jak ciała osłów, a ich wytrysk jak nie zniszczył. Ale nie znalazłem żadnego. **31** Wylałem wytrysk koni. **21** Tak powróciła do rozwiązałości więc na nich swój gniew, wyniszczyłem ich ogniem swojej młodości, gdy Egipcjanie przygniatali twoje swojej zapalczystości. Złożyłem [im] na głowę ich piersi dla piersi swojej młodości. **22** Dlatego, Oholiba, własną drogę, mówi Pan BÓG: Oto pobudzę przeciwko tobie

twoich kochanków, tych, od których odwróciła się twoja dusza, i sprowadzę ich zewsząd przeciwko tobie; 23 przygotowany stół i na którym kładła moje kadzidło i Babilończyków, wszystkich Chaldejczyków, Pekod, mój olejek. 24 I rozległ się u niej głos beztroskiego Szoa, Koa, a z nimi wszystkich Asyryjczyków. Oni tłumu, a wraz z ludem pospolitym przyprowadzono z wszyscy to powabni młodzieńcy, dowódcy i rządcy, pustyni Sabejczyków, którzy wkładali bransolety na ich dostońnicy i zacni [ludzie], wszyscy jeżdżący na koniach. ręce i ozdobne korony na ich głowy. 25 I powiedziałem 24 I wyruszą przeciwko tobie na rydwanach, na wozach do tej cudzołożnicy zestarzałej: Czy oni będą uprawiać żelaznych, na furmankach i z gromadą narodów. nierząd z nią, a ona z nimi? 26 I obcowali z nią, Zewsząd rozłożył się przeciwko tobie z puklerzami, jak się obcuję z nierządnicą. Tak właśnie obcowali z tarczami i hełmami. I dam im prawo, aby cię sądzili Oholą i Oholibą, kobietami rozwiązonymi. 27 Dlatego według swoich praw. 28 I wyleję na ciebie swoją mężowie sprawiedliwi będą je sądzić, jak się sądzi zazdrość, i obejdą się z tobą z gniewem. Odetną cudzołożnice i jak się sądzi przelewających krew, gdyż ci nos i uszy, a twoja resztką polegnie od miecza. one są cudzołożnicami, a krew jest na ich rękach. Wezmą twoich synów i twoje córki, a to, co z ciebie 29 Tak bowiem mówi Pan BÓG: Sprowadzę na nie zostanie, strawi ogień. 26 I zdejmą z ciebie twoje wojsko i wydam je na wysiedlenie i na łup. 27 I ta szaty, i zabiorą ci twoje piękne klejnoty. 28 Tak położę gromada ukamienuje je, i rozsiecze swymi mieczami, kres twojej rozwiązłości i twojemu nierządowi, [które] zabije ich synów i córki, a ich domy spali ogniem. przyniosłaś z ziemi Egiptu. Nie podniesiesz [już] ku 28 Tak usunę rozwiązłość z tej ziemi, aby wszystkie nim swych oczu ani nie będziesz więcej wspominać kobiety otrzymały ostrzeżenie i nie czyniły według Egiptu. 29 Tak bowiem mówi Pan BÓG: Oto wydam waszej rozwiązłości. 30 I będzie nałożona na was cię w ręce tych, których nienawidzisz, w ręce tych, wasza rozwiązłość, i poniesiecie grzechy waszych od których odwróciła się twoja dusza. 29 I postąpią bożków. I poznacie, że ja jestem Panem BOGIEM.

z tobą z nienawiścią, zabiorą ci cały twój dorobek, zostawią cię nagą i obnażoną i zostaną odkryte nagość twoego nierządu, twoja rozwiązłość i twoje czyny nierządne. 30 To ci się przydarzy, dlatego że uprawiałaś nierząd, naśladowując pogan; dlatego że skalałaś się ich bożkami. 31 Chodziłaś drogą swojej siostry, dlatego dam jej kielich w swoją rękę. 32 Tak mówi Pan BÓG: Będziesz pić z kielicha swojej siostry, głębokiego i szerokiego, będziesz pośmiewiskiem i szysterstwem, bo on wiele zmieści. 33 Będziesz napełniona pijarnistwem i bólem, kielichem spustoszenia i smutku, kielichem twojej siostry Samarii. 34 Wypijesz go i wychylisz do dna, potem go rozbijesz na kawałki, a swoje piersi poobrywasz. Ja bowiem to powiedziałem, mówi Pan BÓG. 35 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Ponieważ zapomniałaś o mnie i rzuciłaś mnie za swoje plecy, ty także znoś swoją rozwiązłość i swój nierząd. 36 I PAN powiedział do mnie: Synu człowiek, czy będziesz sądził Oholę i Oholibę? Uświadom im ich obrzydliwości; 37 Że cudzołyły i krew jest na ich rękach; z bożkami cudzołyły, także swych synów, których mi urodziły, przeprowadziły [przez ogień], by byli strawieni. 38 I jeszcze to mi uczyniły, że moją świątynię splugawiły w tym samym dniu i zbezczęściły moje szabaty. 39 Gdy bowiem zabiły swoje dzieci dla swoich bożków, wchodziły do mojej świątyni w tym samym dniu, aby ją zbezczęścić; oto tak czyniły wewnątrz mego domu. 40 Ponadto posyłyły po mężczyzn, aby przyszli z daleka; wysłano więc posłańca, a oni przyszli. Dla nich się myłaś, barwiłaś swoje oczy i stroiłaś się w ozdoby;

24 W dziewiątym roku, w dziesiątym miesiącu, dziesiątego [dnia] tego miesiąca, znów doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowiek, napisz sobie datę tego dnia, tego właśnie dnia. W tym dniu [bowiem] król Babilonu obiegł Jerozolimę. 3 I opowiedz przypowieść temu domowi buntowniczemu. Powiedz do niego: Tak mówi Pan BÓG: Postaw kocioł, postaw i nalej do niego wody. 4 Włóz do niego kawałki [mięsa], każdy dobry kawałek, udziec i łopatkę, napełnij [go] najlepszymi kości. 5 Weź [to], co najlepsze ze stada, rozpal pod nim ogień z kości, aby wrzała i kipiła, i niech się ugotują w nim kości. 6 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Biada miastu krwawemu, kotłowi, w którym jest jego szumowina i z którego szumowina nie wychodzi. Wyciągaj z niego kawałek po kawałku, niech nie padnie na niego los. 7 W nim bowiem jest krew przelana przez niego; wystawiono ją na wierzchu skały, nie wylano jej na ziemię, aby była przykryta prochem; 8 Aby roznieść zapalczystość dla dokonania zemsty. Wystawiłem [więc] jego krew na wierzchu skały, aby nie była przykryta. 9 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Biada miasta krwawemu! Ja ułożę wielki stos [drew]. 10 Nakładaj drwa, rozniecaj ogień, ugotuj mięso i przypraw korzeniem, niech kości się spałą. 11 Potem postaw pusty kocioł na węglach, aby się rozgrzał i rozpalilla jego miedź, by się roztopiła w nim jego nieczystość i jego szumowina była zniszczona. 12 Zmęczyła się [swymi] klamstwami, a ogrom jej szumowiny nie wychodzi z niej, jej szumowina [będzie strawiona] w ogniu. 13

W twojej nieczystości [jest] rozwiązłość. Ponieważ trzód. I poznacie, że ja jestem PANEM. 6 Tak bowiem [chciałem] cię oczyścić, a nie dałaś się oczyścić, to mówi Pan BÓG: Ponieważ klaskaleś rękami, tupaleś już nie będziesz oczyszczona ze swojej nieczystości, nogami i cieszyłeś się w sercu z całą pogardą wobec aż uśmierzę na tobie swoją zapalczynoś. 14 Ja, ziemi Izraela; 7 Oto wyciągnę swą rękę przeciwko PAN, powiedziałem. Przyjdzie [to] i dokonam [tego], tobie i wydam cię na łup paganom; wytnę cię spośród nie cofnę się i nie złituję się ani nie będę żałował; narodów, wytracę cię z ziemi i wyniszczę cię. I poznasz, według twoich dróg i według twoich czynów będę cię że ja jestem PANEM. 8 Tak mówi Pan BÓG: Ponieważ sądzić, mówi Pan BÓG. 15 I doszło do mnie słowo Moab i Seir mówią: Oto dom Judy jest jak wszystkie PANA mówiące: 16 Synu człowiek, oto zabiorę ci inne narody; 9 Dlatego odsłonię zbocze Moabu od nagle rozkosz twoich oczu, ale ty nie lamentuj ani nie miast, od jego granicznych miast, [które są] ozdobą płacz, niech twoje łzy się nie wylewają. 17 Zaniechaj ziemi: Bet-Jeszimot, Baal-Meon i Kiriataim; 10 Przed zawodzenia, nie urządżaj żałoby [po] zmarłej; zawiąż narodami Wschodu wraz z Ammonitami; dam je w sobie zawój, nałożyć obuwie na nogi, nie zasłaniaj warg i posiadanie, aby nie wspominano Ammonitów między nie jedz niczyjego chleba. 18 Rano przemówiłem więc narodami. 11 I dokonam sądów nad Moabem, i do ludu, a wieczorem umarła moja żona; i uczyniłem poznając, że ja jestem PANEM. 12 Tak mówi Pan rano, jak mi rozkazano. 19 I lud zapytał mnie: Czy BÓG: Ponieważ Edom srodze się mścił nad domem nie powiesz nam, co [znacza] dla nas te rzeczy, Judy i ciężko zawiinił, mszcząc się nad nim; 13 Tak które czynisz? 20 Wtedy odpowiedziałem im: Słowo mówi Pan BÓG: Wyciągnę też swoją rękę na [ziemię] PANA doszło do mnie mówiące: 21 Powiedz domowi Edomu i wytracę z niej ludzi i zwierzęta, i zamienię Izraela: Tak mówi Pan BÓG: Oto zbezczeszczę swoją, ją w pustynię; od Temanu aż do Dedanu polegną świątynię, chlubę waszej potęgi, rozkosz waszych od miecza. 14 I dokonam swojej zemsty na Edomie oczu i miłość waszej duszy, a wasi synowie i wasze przez ręce mego ludu Izraela, a postąpią z Edomem córki, które pozostawiliście, polegną od miecza. 22 I według mojej zapalczynoś i według mojego gniewu. I uczynicie tak, jak ja uczyniłem: nie zasłonicie warg i poznając moją pomstę, mówi Pan BÓG. 15 Tak mówi nie będziecie jeść niczyjego chleba; 23 Wasze zwoje Pan BÓG: Ponieważ Filistyni się mściili i dokonali [będą] na waszych głowach i wasze obuwie na nogach; zemsty złośliwym sercem, aby prowadzić do zguby z nie będziecie zawodzić ani płakać, lecz będziecie powodu odwiecznej nieprzyjaźni; 16 Dlatego tak mówi schnąć z powodu waszych nieprawości i będziecie Pan BÓG: Oto wyciągnę swoją rękę na Filistynów, wzduchać jeden do drugiego. 24 I Ezechiel będzie dla wykorzenię Keretytów i wytracę resztkę wybrzeża wasznikiem: wszystko, co on uczynił, wy będziecie czynić. [A] gdy to nastąpi, poznacie, że ja jestem Panem BOGIEM. 25 A ty, synu człowiek, czy w tym dniu, w którym zabiorę im ich moc, radość ich chluby, rozkosz ich oczu i tępnotę duszy, ich synów i córki; 26 [Czy] w tym dniu nie przyjdzie do ciebie ten, co ucieknie, aby przynieść wieść dla twoich uszu? 27 W tym dniu otworzą się twoje usta przed tym, który uszedł, i będziesz mówić, a nie będziesz już niemy. Będziesz dla nich znakiem i poznaja, że ja jestem PANEM.

25 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowiek, zwróć swoją twarz przeciwko Ammonitom i prorokuj przeciwko nim. 3 Powiedz Pan BÓG: Ponieważ mówiłeś: Ha! na moją świątynię, gdy została zbezczeszczona, i na ziemię Izraela, gdy była spustoszona, i na dom Judy, gdy poszedł w niewolę; 4 Oto wydam cię w posiadanie narodom Wschodu. Pobudzą swoje pałace u ciebie i urządzą u ciebie swoje mieszkania. Będą jeść twoje plony i będą pić twoje mleko. 5 I uczynię z Rabby legowisko dla wielbłądów, a z [miast] Ammonitów – legowisko dla

2 W jedenastym roku, pierwszego [dnia] miesiąca, doszło do mnie słwo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, ponieważ Tyr mówił o Jerozolimie: Ha! Zniszczona została brama ludu, obróciła się do mnie. [Teraz] będę nalepiony, [gdyz] ona jest spustoszona. 3 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto [wystąpię] przeciwko tobie, Tyrze, i sprowadzę na ciebie wiele narodów, jak morze podnosi swoje fale. 4 Zburzą mury Tyru i wywrócią jego wieże. Wymiotę z niego jego proch i uczynię go wierzchołkiem gładkiej skały. 5 Stanie się miejscem suszenia sieci pośród morza, bo ja [to] powiedziałem, mówi Pan BÓG. Stanie się łupem narodów. 6 A jego córki, które [będą] na polu, zostaną zabite mieczem; i poznaja, że ja jestem PANEM. 7 Tak bowiem mówi Pan BÓG: Oto sprowadzę z północy przeciwko Tyrowi Nabuchodonozora, króla Babilonu, króla królów, z końmi, rydwaniami, jeździami, oddziałami i z wielkim ludem. 8 Twoje córki na polu zabiję mieczem, zbuduję przeciwko tobie baszty, usypie przeciwko tobie wał i podniesie przeciwko tobie tarczę.

9 Skieruje tarany przeciwko twoim murom i zburzy Bisior haftowany z Egiptu był twoim plótnem, z którego twoje wieże swymi młotami [wojennym]. 10 Z powodu zrobiłeś swoje żagle; błękit i purpurowy z wysp Eliszy mnóstwa jego koni okryje cię ich kurz; od grzmotu były twoim nakryciem. 8 Mieszkańcy Sydonu i Arwadu jeźdźców, wozów i rydwanów zadrzą twoje mury, gdy byli twoimi żeglarzami. Twoi mędrcy, Tyrze, [którzy] wjedzie w twoje bramy, jak [wtedy, gdy] wjeżdża się do pochodzili z ciebie, byli twoimi sternikami. 9 Starcy zburzonego miasta. 11 Kopytami swoich koni zdępcze z Gebalu i jego mędrcy naprawiali u ciebie twoje wszystkie twoje ulice, twój lud zabije mieczem i twoje pęknięcia; wszystkie okręty morskie i ich żeglarze potężne słupy runą na ziemię. 12 Ląpują twoje bogactwo przebywali u ciebie, aby prowadzić z tobą handel. 10 i zrabują twoje towary, zburzą twoje mury i zniszczą Mieszkańcy Persji, Lud i Put służyli w twoim wojsku twoje wspaniałe domy, a twoje kamienie, drewno i jako twoi wojownicy. Wieszali u ciebie tarczę i hełm proch wrzucą do wody. 13 I sprawię, że ustanie głos i dodawali ci piękna. 11 Synowie Arwadu wraz z dwóch pieśni, a dźwięku dwóch harf nie będzie już twoim wojskiem stali na dwóch murach dokola, także słyszać. 14 I uczynię cię wierzchołkiem gładkiej skały, Gammadejczycy czuwali na dwóch wieżach, wieszali staniesz się [miejscem] suszenia sieci i nie będziesz swoje tarcze na dwóch murach dokola. Oni uczynili już odbudowany, bo ja, PAN, [to] powiedziałem, mówi doskonałą twoją piękność. 12 Tarszisz prowadził Pan BÓG. 15 Tak mówi Pan BÓG do Tyru: Czy nie z tobą handel ze względu na obfitość wszelkiego zadrzą wyspy na huk twoego upadku, gdy ranni będą bogactwa. Na dwóch jarmarkach handlowali srebrem, wołać, gdy będzie okrutna rzeź pośród ciebie? 16 żelazem, cyną i ołowiem. 13 Jawan, Tubal i Meszek Wtedy wszyscy książęta morscyzeją ze swoich prowadzili z tobą handel. Za twoje towary dawali tronów, złożą z siebie swoje płaszczes i zdejmą swoje ludzi i naczynia z brażu. 14 Dom Togarmy handlował haftowane szaty. Przyobleka się w strach, usiąda na koñmi, jeździami i mulami na dwóch jarmarkach. 15 ziemi, będą drzeć nieustannie i zdumiewać się nad Synowie Dedanu prowadzili z tobą handel i wiele toba. 17 I podnoszą lament nad tobą, i będą mówić wysp kupowało towary twojej ręki. Dawali ci w zamian do ciebie: Jakżeś zginęło, [miasto] zamieszkane z rogi, kość słoniową i drewno hebanu. 16 Syryjczycy powodu [swej bliskości] do morza, miasto sławne, które prowadzili z tobą handel ze względu na mnóstwo było potężne na morzu, ono i jego mieszkańców, którzy dwóch wyrobów. Handlowali karbunkułami, purpurową, budzili grozę w wszystkich mieszkańców na morzu! 18 haftowaną tkaniną, bisiorem, koralam i kryształami Wtedy zadrzą wyspy w dniu twoego upadku; tak, wyspy na dwóch jarmarkach. 17 Juda i ziemia Izraela morskie zatrwożą się z powodu twoego zginienia. 19 prowadziły z tobą handel; dawali ci w zamian pszenicę Tak bowiem mówi Pan BÓG: Gdy uczynię cię miastem z Minnit i Pannag, miód, oliwę i balsam. 18 Damaszek spustoszonym jak miasta, w których nikt nie mieszka, prowadził z tobą handel ze względu na mnóstwo [gdy] sprowadzę na ciebie głębinę, tak że przykryją twoich wyrobów i ze względu na obfitość wszelkiego cię wielkie fale; 20 Gdy strączę cię do tych, którzy bogactwa; [handlował] winem z Chelbonu i białą wełną, zstępnią do dołu, do ludu dawnego, i umieszcę cię w 19 Także Dan i Jawan, wędrowni handlarze na dwóch najniższych stronach ziemi – w dawnych miejscach jarmarkach, dawali ci w zamian żelazo polerowane, opustoszałych – z tymi, co zstępnią do dołu, abyś kasję i ziela tataraku. 20 Dedan prowadził handel u nie było zamieszkane, [wtedy] pokażę sławę w ziemi ciebie kosztowną tkaniną na rydwany. 21 Arabia i żyjących. 21 Uczynię z ciebie postrach i przestaniesz wszyscy książęta Kedaru prowadzili z tobą handel istnieć; a choć będą cię szukać, nigdy cię nie znajdę, jagniętami, baranami i kozłami; tym handlowali u mówi Pan BÓG.

27 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 A ty, synu człowieczy, podnieś lament nad Tyrem; 3 I powiedz Tyrowi, który leży u wejścia do morza i prowadzi handel z narodami na wielu wyspach: Tak mówi Pan BÓG: Tyrze, ty powiedziałeś: Ja [jestem] doskonały w [swojej] piękności. 4 Twoje granice [są] w środku morza, twoi budowniczowie uczynili doskonałą twoją piękność. 5 Z cyprysów Seniru pobudowali wszystkie twoje deski [pokładowe], braли cedry z Libanu, aby zrobić maszty dla ciebie. 6 Z dębów Baszanu wykonywali twoje wiosła, urobili twoje ławy z kości słoniowych i bukszpanu z wysp Kittim. 7

którzy naprawiali twoje pęknienia, twoi nabywcy, kupcy był wszelki drogi kamień: karneol, topaz i jaspis, dwóch towarów, wszyscy twoi wojownicy, którzy są, chryzolit, onyks i beryl, szafir, karbunkuł i szmaragd u ciebie, i cały twój tłum, który znajduje się u ciebie, oraz złoto. Wykonanie twoich bębenków i fletów zostało wpadnię do środka morza w dniu twoego upadku. 28 Na przygotowane w dniu, kiedy zostałeś stworzony. 14 głos krzyku twoich sterników zadrżały wybrzeża. 29 I Ty jesteś namaszczonym cherubinem nakrywającym; zejdu ze swoich okrętów wszyscy wioślarze, żeglarze i ja cię ustanowię. Byłeś na świętej górze Boga, wszyscy sternicy morscy, i staną na lądzie. 30 Będą przechadzać się wśród kamieni ognistych. 15 Byłeś lamentować nad tobą donośnym głosem i gorzko będą doskonały w swoich drogach od dnia, kiedy zostałeś zawodzić; posypią prochem swoje głowy i w popiele stworzony, aż znalazła się w tobie nieprawość. 16 będą się tarząc. 31 Z powodu ciebie ogoli sobie głowy, przepaszą się vorami i będą płakać nad tobą, bezprawia, i zgryzeszyleś. Dlatego zrzucę cię z góry w goryczy [swej] duszy i gorzkim zawodzeniu. 32 Boga, cherubinie nakrywający, wyniszczę cię spośród Uczynią nad tobą lament żałosny i będą nad tobą kamieni ognistych. 17 Uniosło się twoje serce z powodu zawodzić, [mówiąc]: Które [miasto] jest podobne do Tyru, [który] zniszczono pośrodku morza? 33 Gdy twojego blasku. Rzucę cię na ziemię i postawię cię przed królami, aby się tobie przypatryli. 18 Mnóstwem mnóstwem twoich bogactw i wyrobów wzbogacileś twoich nieprawości [i] nieprawością, twoego handlu królów ziemi. 34 [Ale] gdy będziesz zdruzgotany przez plugawieś swoją świętynię. Dlatego wywodę ogień morza w głębinach wód, twoje towary i cały twój z twoego wnętrza, który cię pożre, a zamienię cię w tłum pośrodku ciebie upadnie. 35 Wszyscy mieszkańców popiół na ziemi na oczach wszystkich, którzy na ciebie wysp będą zdumiewać się nad tobą, a ich królowie patrzą. 19 Wszyscy, którzy cię znają wśród narodów, będą zdjęci strachem, zatrwożoną twarzą. 36 Kupcy spośród narodów świsną nad tobą; będziesz dla nich postrachem i przestaniesz istnieć na wieki.

28 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, powiedz księciu Tyru: Tak mówi Pan BÓG: Ponieważ uniosło się twoje serce i powiedziałeś: Ja jestem Bogiem, zasiadam na Bożym tronie w sercu mórz – ale ty jesteś człowiekiem, a nie Bogiem, choć twoje serce stawiasz na równi z sercem Boga; 3 Oto jesteś mądrzejszy od Daniela, żadna tajemnica nie jest zakryta przed tobą; 4 Swoją mądrością i roz tropnością zdobyłeś sobie bogactwo i nagromadziłeś złota i srebra w swoich skarbcach; 5 Dzięki wielkości twojej mądrości i twojemu kupiectwu rozmnożyłeś swoje bogactwa; a tak uniosło się twoje serce z powodu twoich bogactw; 6 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Ponieważ postawiłeś swoje serce jak serce Boga; 7 Oto sprowadzę na ciebie cudzoziemców, najrozszerze z narodów. Dobędą swoje miecze przeciwko piękności twej mądrości i plugawią twój blask. 8 Strąć cię do dołu i umrzesz srogą śmiercią w sercu mórz. 9 Czy powiesz przed tym, który cię zabije: Jestem Bogiem? Przecież jesteś człowiekiem, a nie Bogiem w ręku tego, który cię zabije. 10 Umrzesz śmiercią nieobrzędzanych, z ręki cudzoziemców. Ja bowiem [to] powiedziałem, mówi Pan BÓG. 11 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 12 Synu człowieczy, podnieś lament nad królem Tyru i mów do niego: Tak mówi Pan BÓG: Ty pieczętujesz sumę, pełen mądrości i doskonały w swej piękności; 13 Byłeś w Edenie, ogrodzie Bożym; twoim nakryciem

Przez twój ogromny handel pełno pośrodku ciebie głowy, przepaszą się vorami i będą płakać nad tobą, bezprawia, i zgryzeszyleś. Dlatego zrzucę cię z góry w goryczy [swej] duszy i gorzkim zawodzeniu. 32 Boga, cherubinie nakrywający, wyniszczę cię spośród Uczynią nad tobą lament żałosny i będą nad tobą kamieni ognistych. 17 Uniosło się twoje serce z powodu zawodzić, [mówiąc]: Które [miasto] jest podobne do Tyru, [który] zniszczono pośrodku morza? 33 Gdy twojego blasku. Rzucę cię na ziemię i postawię cię przed królami, aby się tobie przypatryli. 18 Mnóstwem mnóstwem twoich bogactw i wyrobów wzbogacileś twoich nieprawości [i] nieprawością, twoego handlu królów ziemi. 34 [Ale] gdy będziesz zdruzgotany przez plugawieś swoją świętynię. Dlatego wywodę ogień morza w głębinach wód, twoje towary i cały twój z twoego wnętrza, który cię pożre, a zamienię cię w tłum pośrodku ciebie upadnie. 35 Wszyscy mieszkańców popiół na ziemi na oczach wszystkich, którzy na ciebie wysp będą zdumiewać się nad tobą, a ich królowie patrzą. 19 Wszyscy, którzy cię znają wśród narodów, będą zdjęci strachem, zatrwożoną twarzą. 36 Kupcy spośród narodów świsną nad tobą; będziesz dla nich postrachem i przestaniesz istnieć na wieki. 20 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 21 Synu człowieczy, zwróć swoją twarz przeciw Sydonowi i prorokuj przeciw niemu; 22 Mów: Tak mówi Pan BÓG: Oto [jestem] przeciwko tobie, Sydonie, będę uwielbiony pośrodku ciebie. I poznaję, że ja jestem PANEM, gdy wykonam na niego sądy i będę w nim uświęcony. 23 I ześlę na niego zarazę i krew na jego ulice; zranieni upadną pośrodku niego od miecza, który [spadnie] na nich ze wszystkich stron. I poznaję, że ja jestem PANEM. 24 I tak dla domu Izraela nie będzie już kłującego ciernia ani bolesnego kolca spośród wszystkich okolicznych mieszkańców, którzy nim wzgardzili. I poznaję, że ja jestem Panem BOGIEM. 25 Tak mówi Pan BÓG: Gdy zgromadzę dom Izraela spośród narodów, wśród których został rozproszony, i będę w nich uświęcony na oczach pagan, wtedy będą mieszkać w swojej ziemi, którą dalem swemu słudze Jakubowi. 26 I będą w niej mieszkać bezpiecznie, pobudzą domy i zasadzą winnice. Będą mieszkać bezpiecznie, gdy wykonam sądy na wszystkich dokoła nich, którzy nimi wzgardzili. I poznaję, że ja jestem PANEM, ich Bogiem.

29 W dziesiątym roku, dziesiątego [miesiąca], dwunastego [dnia] tego miesiąca doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, zwróć swoją twarz przeciwko faraonowi, królowi Egiptu, i prorokuj przeciw niemu i caemu Egiptowi. 3 Przemów i powiedz: Tak mówi Pan BÓG: Oto [jestem] przeciwko tobie, faraonie, królu Egiptu, wielki smoku leżący wśród swoich rzek, który mówisz: Moja jest rzeka, ja [ja] sobie

uczyniłem. 4 Dlatego włożę haki w twoje szczenki i pozwolę otworzyć usta pośród nich. I poznają, że ja sprawię, że ryby twoich rzek przylgną do twoich łusek. **I** jestem PANEM.

Wyciągnę cię spośród twoich rzek i wszystkie ryby twoich rzek przylgną do twoich łusek. 5 I zostawię cię na pustyni, ciebie i wszystkie ryby twoich rzek. Upadniesz na otwartym polu i nie będziesz zebrany ani zgromadzony. Dam cię na pożarcie zwierzętom ziemi i ptactwu nieba. 6 I poznają wszyscy mieszkańców Egiptu, że ja jestem PANEM, ponieważ byłeś laską z trzciny dla domu Izraela. 7 Gdy chwytaли się ciebie ręka, łamałeś się i rozcinałeś im całe ramię. Gdy się opierali na tobie, kruszyłeś się i unieruchamiałeś im wszystkie biodra. 8 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto sprowadzę na ciebie miecz i wytracę z ciebie człowieka i zwierzę. 9 A ziemia Egiptu będzie spustoszeniem i pustkiem; i poznają, że ja jestem PANEM, ponieważ mówileś: Moja jest rzeka, ja [są] sobie uczyniłem. 10 Dlatego oto ja będę przeciwko tobie i przeciwko twojej rzece i zamienię ziemię Egiptu w straszną ruinę i spustoszenie, od wieży Sewene aż do granic Etiopii. 11 Nie przejdzie przez nią nogą człowieka ani też nie przejdzie przez nią nogą zwierzęcia, i nie będzie zamieszkana przez czterdzieści lat. 12 I uczynię z ziemi Egiptu pustkowie pośród spustoszonych ziem, a jej miasta wśród zrujnowanych miast będą spustoszone [przez] czterdzieści lat. I rozproszę Egipcjan między narodami, i rozrzucę ich po ziemiach. 13 Jednak tak mówi Pan BÓG: Po upływie czterdziestu lat zgromadzę Egipcjan z narodów, wśród których zostali rozproszeni. 14 I odwrócić niewolę Egiptu, i przyprowadzę ich do ziemi Patros, do ziemi ich zamieszkania, i będą tam nieznaczonym królestwem. 15 Będzie ono najmniej znaczące spośród królestw i nie wyniesie się więcej nad [inne] narody. Umnieszę ich, aby nie panowali nad narodami. 16 I nie będzie już ufnością domu Izraela, co przypominałoby o jego nieprawości, gdy zwraçał się do niego. I poznają, że ja jestem Panem BOGIEM. 17 Potem, w roku dwudziestym siódmym, w pierwszym miesiącu, pierwszego [dnia] tego miesiąca, doszło do mnie słowo PANA: 18 Synu człowieczy, Nabuchodonozor, król Babilonu, zmusił swoje wojsko do ciężkiej służby przeciwko Tyrowi: każda głowa wyłyiała i każde ramię się obnażyło, [lecz] ani on, ani jego wojsko nie otrzymali zapłaty z Tyru za tę służbę, którą podejmował, [walcząc] przeciwko niemu. 19 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto daję Nabuchodonozorowi, królowi Babilonu, ziemię Egiptu, i zabierz jej dostałek, weźmie jej łup, i pochwyci jej zdobycz, aby to było zapłatą dla jego wojska. 20 Daję im ziemię Egiptu za ich pracę, którą dla mnie podjęli, gdyż dla mnie pracowali, mówi Pan BÓG. 21 W tym dniu sprawię, że wyrośnie róg domu Izraela, tobie też

pozwolę otworzyć usta pośród nich. I poznają, że ja jestem PANEM. **30** I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, prorokuj i mów: Tak mówi Pan BÓG: Zawódzie, [mówiąc]: Ach, jakiż to dzień! 3 Bliski bowiem jest dzień, bliski jest dzień PANA; będzie to dzień pochmurny i czas pogan. 4 I spadnie miecz na Egipt, i będzie wielka trwoga w Etiopii, gdy polegną zabici w Egipcie, gdy zabiorą jego dostałek i jego fundamenty będą zburzone. 5 Etiopia, Put i Lud, cała różnorodna ludność, Kub i mieszkańcy sprzymierzonej ziemi padną [razem] z nimi od miecza. 6 Tak mówi PAN: Upadną ci, którzy wspierają Egipt, i runie pycha jego mocy. Od wieży Sewene padną w niej od miecza, mówi Pan BÓG. 7 I będą spustoszeni wśród spustoszonych ziem, a ich miasta znajdą się wśród zburzonych miast. 8 I poznają, że ja jestem PANEM, gdy rozpalę ogień w Egipcie, i wszyscy jego pomocnicy zostaną skruszeni. 9 W tym dniu posłanci wyruszą ode mnie w okrętach na postrach spokojnej ziemi Etiopii; i ogarnie ich wielka trwoga, jaka była w dniu [porażki] Egiptu. Oto bowiem nadchodzi. 10 Tak mówi Pan BÓG: Poloż kres mnóstwu Egiptu przez rękę Nabuchodonozora, króla Babilonu. 11 On i z nim jego lud, najsrożsi z narodów, będą sprowadzeni, aby zniszczyć tę ziemię. Dobędą swe miecze przeciw Egypciowi i napełnią ziemię pobitymi. 12 Wysuszę rzeki i sprzedam ziemię w ręce niegodziwych. Ręką cudzoziemców spustoszę ziemię wraz ze wszystkim, co ją napełnia. Ja, PAN, [to] powiedziałem. 13 Tak mówi Pan BÓG: Zniszczę boże i usunę posagi z Nof, i nie będzie już księcia w ziemi Egiptu. Ześl strach na ziemię Egiptu. 14 Spustoszę Patros, roznieć ogień w Soan i wykonam sąd w No. 15 Wyleję swoją zapalczwość na Sin, twierdę Egiptu, i wytracę tłumy z No. 16 Roznieć ogień w Egipcie, Sin będzie cierpieć z bólu, No zostanie zniszczone i Nof będzie codziennie dręczone. 17 Młodzieńcy z Awen i Pibeset polegną od miecza, te [miasta] pójdą do niewoli. 18 W Tachpanches dzień ogarną ciemności, gdy złami tam jarzma Egiptu, i ustanie w nim pycha jego mocy. Okryje go chmura i jego córki pójdą do niewoli. 19 Tak wykonam sądy nad Egiptem. I poznają, że ja jestem PANEM. 20 W roku jedenastym, w pierwszym miesiącu, siódmego [dnia miesiąca], doszło do mnie słowo PANA mówiące: 21 Synu człowieczy, złamałem ramię faraona, króla Egiptu, i oto nie będzie ono obwiązane w celu uleczenia ani nie zostanie owinięte bandażami, ani nie będzie związane, by je wzmacnić, aby mogło trzymać miecz. 22 Dlatego tak mówi Pan BÓG: Oto jestem przeciwko faraonowi, królowi Egiptu, skruszę mu ramiona, zarówno to mocne, jak i to złamane, i wytracę miecz z jego ręki.

23 I rozproszę Egipcjan między narodami, i rozrzucę na śmierć, wrzuceni do najgłębszych stron ziemi, ich po ziemiach. **24** Wzmocnię ramiona króla Babilonu wśród synów ludzkich wraz z tymi, którzy zstępą do dolu. **15** Tak mówi Pan BÓG: W dniu, kiedy zstąpił do grobu, wzburdziłem lament, zamknąłem dla niego głębinę i wstrzymałem jej strumienie, i zastawiłem wielkie wody. Sprawiłem, że Liban okrył się ciemnością z jego powodu i z jego powodu wszystkie drzewa polne zemdlały. (*Sheol h7585*) **16** Na huk jego upadku zadrżały narody, gdy go wrzucałem do piekła z tymi, co do dolu zstępą. Wszystkie drzewa Edenu, najwyborniejsze i najlepsze z Libanu, które piją wodę, doznają pociechy w najgłębszych stronach ziemi. (*Sheol h7585*) **17** One także zstępąły z nim do piekła, do zabitych mieczem, którzy byli jego ramieniem i którzy mieszkałi w jego cieniu wśród narodów. (*Sheol h7585*) **18** Do kogo byłeś podobny chwałą i wielkością między drzewami Edenu? Oto zostaniesz zrzucony wraz z drzewami Edenu do najgłębszych stron ziemi. Będziesz leżał wśród nieobrzeczanych wraz z pobitymi mieczem. To jest z faraonem i całą jego rzeszą – mówi Pan BÓG.

31 Potem, w jedenastym roku, w trzecim [miesiącu], pierwszego [dnia] tego miesiąca, doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Synu człowieczy, mów do faraona, króla Egiptu, i do jego ludu: Do kogo jesteś podobny w swojej wielkości? **3** Oto Assur [był] jak cedr na Libanie, o pięknych gałęziach i szeroko rzucającym cieniu, o wysokim wzroście, a jego wierzchołek był wśród gęstych gałęzi. **4** Wody dodawały mu wzrostu i głębinę go wywyższyły, ich rzeki roztoczyły dokoła jego korzeń i puściły swoje strumienie ku wszystkim drzewom polnym. **5** Dlatego swym wzrostem przewyższył wszystkie drzewa polne i jego konary rozkrzeliły się, a dzięki obfitości wód rozszerzyły się jego gałęzie, które wypuścił. **6** Na jego gałęziach uwiło sobie gniazda wszelkie ptactwo niebieskie, pod jego gałęziami rodziły się wszelkie zwierzęta polne i w jego cieniu siadały wszystkie wielkie narody. **7** Był piękny w swojej wielkości przez długość swoich gałęzi, gdyż jego korzeń był nad obfitymi wodami. **8** Cedry w ogrodzie Bożym nie przewyższały go. Cyprysy nie były podobne do jego gałęzi i drzewa kasztanowe nie były podobne do jego konarów. Żadne drzewo w ogrodzie Bożym nie dorównało mu swoją pięknością. **9** Ja uczyńilem go pięknym przez mnóstwo jego gałęzi. Zazdrościły mu wszystkie drzewa Edenu, które [były] w ogrodzie Bożym. **10** Dlatego tak mówi Pan BÓG: Ponieważ wysoko wyrósł, wywyższył swój wierzchołek wśród gęstych gałęzi i jego serce podniósło się z powodu jego wysokości; **11** Wydałem go w rękę najmocniejszego z narodów, aby się z nim srogo obszedł. Odrzuciłem go z powodu jego niegodziwości. **12** A cudzoziemcy, ci najsrożsi z narodów, wycięli go i porzucili. Jego gałęzie padły na górnach i we wszystkich dolinach i jego konary połamały się nad wszystkimi strumieniami tej ziemi. Wszystkie ludy ziemi ustąpiły spod jego cienia i opuścili go. **13** Na jego powałonym [pniu] osiądzie wszelkie ptactwo niebieskie i na jego gałęziach będzie wszelki zwierz polny; **14** Aby żadne drzewo [stojące] nad wodami nie wynosiło się z powodu swego wzrostu i nie wypuszczało swoich wierzchołków wśród gęstych gałęzi, i nie pyszniło się swoją wysokością żadne drzewo, które pije wodę. Ci wszyscy bowiem są wydani

32 W dwunastym roku, w dwunastym miesiącu, pierwszego [dnia] tego miesiąca, doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Synu człowieczy, podnieś lament nad faraonem, królem Egiptu, i powiedz mu: Jesteś podobny do młodego lwa pośród narodów, jesteś jak wieloryb w morzu, gdyż bujając po swoich rzekach, mączęs wody swoimi nogami i mieszasz jego rzeki. **3** Tak mówi Pan BÓG: Rozciągnę nad tobą swoją sieć w zgromadzeniu wielu narodów, a wyciągnę cię w swoim niewodzie. **4** I zostawię cię na ziemi, porzucę cię na otwartym polu i sprawię, że obsiądzę cię wszelkie ptactwo niebieskie, i nasycę tobą zwierzęta całej ziemi. **5** Rozrzuc twoje ciało po górnach i napełnię doliny twoją wysokością. **6** Twoją ziemię, w której płynasz, napoję twoją krwią aż do góra, i rzeki będą napełnione tobą. **7** A gdy cię zgaszę, zakryję niebo i zaciemnię jego gwiazdy, słońce zakryję chmurą, a księżyca nie da swego światła. **8** Wszystkie świecące światła na niebie zaciemnią z twojego powodu i sprowadzę ciemność na twoją ziemię, mówi Pan BÓG. **9** Nadto zasmucę serce wielu narodów, gdy za moją sprawą nadziejcie [wieść] o twoim zniszczeniu do narodów, do ziem, których nie знаłeś. **10** Tak, sprawię, że zdumieje się nad tobą wiele narodów, a ich królowie bardzo się zatrwożą z twojego powodu, gdy zacznę wywiązać swoim mieczem przed nimi; i będą drzeć nieustannie – każdy o swoją duszę – w dniu twego upadku. **11** Tak bowiem mówi Pan BÓG: Miecz króla Babilonu spadnie na ciebie. **12** Mieczami mocarzy powałę twoją rzeszę. Najokrutniejsi ze wszystkich narodów zniszczą pychę Egiptu i będzie zgładzone całe jego mnóstwo. **13** Wytepęią całe jego bydło nad wielkich wód, tak że

nie zamaci ich stopa ludzka ani nie zamaci ich kopyto bydlectwa. 14 Wtedy sprawie, ze ich wody uspokoją sie, a ich rzeki poplyną jak oliwa – mówi Pan BÓG. 15 Gdy zamienię ziemię Egiptu w spustoszenie, a ziemia zostanie pozbawiona tego, co ja napełnia, gdy pobiję wszystkich jej mieszkańców, wtedy poznają, że ja jestem PANEM. 16 To jest lament, który podniosą nad nią. Córki narodów będą ją opłakiwać. Nad Egiptem i nad całą jego rzeszą będą lamentować, mówi Pan BÓG. 17 Potem, w dwunastym roku, piętnastego [dnia] miesiąca, doszło do mnie słowo PANA mówiące: 18 Synu człowieczy, zawódź nad rzeszą Egiptu, zepchnij ją i córki tych sławnych narodów aż do najniższych stron ziemi, do tych, którzy zstępują do dołu. 19 I [mów]: Kogo przewyższasz pięknem? Zstąp i położ się z nieobrzecanymi. 20 Padną pośród pobitych mieczem; został wydany pod miecz, wywleczcie go z całą jego rzeszą. 21 Najmocniejsi z mocarzy będą do niego mówić spośród piekła wraz z jego pomocnikami. Zstąpili [tam], leżą z nieobrzecanymi pobitymi mieczem. (Sheol h7585) 22 Tam [jest] Assur i cała jego rzesza, wokół niego [sa] jego groby; wszyscy ci pobici upadli od miecza. 23 Ich groby są położone po stronach dołu, jego rzesza jest dokola jego grobu. Ci wszyscy pobici polegli od miecza, ci, którzy szerzyli postrach w ziemi żyjących. 24 Tam [jest] Elam i cała jego rzesza dokola jego grobu, ci wszyscy pobici upadli od miecza i zstąpili nieobrzecani do najgłębszych stron ziemi; szerzyli swój postrach w ziemi żyjących. Już znoszą swoją hańbę z tymi, którzy zstępują do dołu. 25 Postawili mu łóżko pośród pobitych z całą jego rzeszą, wokół niego są jego groby. Wszyscy ci nieobrzecani są pobici mieczem. Ich postrach szerzył się w ziemi żyjących, ale już ponoszą swoją hańbę z tymi, którzy zstąpili do dołu, a wśród pobitych zostali położeni. 26 Tam [jest] Meszek, Tubal i cała jego rzesza, i wokoło niego jego groby. Ci wszyscy nieobrzecani [zostałi] pobici mieczem, choć szerzyli swój postrach w ziemi żyjących. 27 Oni jednak nie będą leżeć z mocarzami, którzy spośród nieobrzecanych upadli i zstąpili do grobu ze swym orężem wojennym i położono im miecze pod głowy. Ich nieprawości zaś zostaną na ich kościach, chociaż byli postrachem dla mocarzy w ziemi żyjących. (Sheol h7585) 28 I ty będziesz skruszony wśród nieobrzecanych, i będziesz leżał pośród pobitych mieczem. 29 Tam [jest] Edom, jego królowie i wszyscy jego książęta, którzy zostali położeni ze swoją mocą i wraz z pobitymi mieczem. Ci będą leżeć z nieobrzecanymi i z tymi, którzy zstępują do dołu. 30 Tam [sa] wszyscy książęta północy i wszyscy Sydończycy, którzy zstępują do pobitych; wstydzą się swego postrachu, jaki szerzyli swoją mocą, i leżą nieobrzecani z pobitymi mieczem.

Znoszą swoją hańbę z tymi, którzy zstępują do dołu. 31 Zobacz ich faraon i uciecze się z całej swojej rzeszy, a którą pobito mieczem, faraon i całe jego wojsko – mówi Pan BÓG. 32 Szerzyłem bowiem swój postrach w ziemi żyjących i zostanie położony wśród nieobrzecanych z pobitymi mieczem – faraon i cała jego rzesza – mówi Pan BÓG.

33 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, przemów do synów twoego ludu i powiedz im: Gdy sprowadzam miecz na jakąś ziemię, a lud tej ziemi weźmie jakiegoś mężczyznę spośród siebie i ustanowi go sobie strózem; 3 A [on], gdy zobaczy nadciągający miecz na tę ziemię, zadmie w trąbę i ostrzeże lud; 4 A ktoś usłyszy dźwięk trąby i nie przyjmie przestrogi, a miecz przyjdzie i zabierze go, to jego krew spadnie na jego [własną] głowę. 5 Dźwięk trąby usłyszał, ale nie przyjął przestrogi, jego krew spadnie na niego. Ten jednak, który przyjmie przestrogi, ocali swoją duszę. 6 Ale jeśli stróż zobaczy nadciągający miecz, a nie zadmie w trąbę i ludu nie ostrzeże, a przyjdzie miecz i zabierze kogoś z nich, to ten [jest] porwany w swojej nieprawości, ale jego krwi zażądam z ręki tego stróża. 7 Ciebie, synu człowieczy, ciebie ustanowilem strózem dla domu Izraela. Gdy usłyszysz słowo z moich ust, ostrzeżesz go ode mnie. 8 Gdy mówię do bezbożnego: Bezbożniku, na pewno umrzesz – a ty mu [tego] nie powiesz, aby przestrzec bezbożnika przed jego drogą, to ten bezbożnik umrze z powodu swojej nieprawości; ale jego krwi zażądam z twojej ręki. 9 Jeśli jednak ostrzeżesz bezbożnego przed jego drogą, aby odwrócił się od niej, a on się nie odwróci od swojej drogi, to umrze on z powodu swojej nieprawości; ale ty ocalisz swoją duszę. 10 Ty więc, synu człowieczy, mów do domu Izraela: Tak mówicie: Skoro ciążą na nas nasze występki i nasze grzechy, tak że w nich marnujemy, to jakże możemy żyć? 11 Powiedz im: Jak żyję, mówi Pan BÓG: Nie pragnę śmierci bezbożnego, ale aby bezbożny odwrócił się od swojej drogi i żył. Odwrócić się, odwrócić się od swoich złych dróg. Dlaczego macie umrzeć, domu Izraela? 12 Ty więc, synu człowieczy, mów do synów swego ludu: Sprawiedliwość sprawiedliwego nie wybawi go w dniu jego przestępstwa, a bezbożność bezbożnego nie zgubi go w dniu, kiedy się odwróci od swojej bezbożności. Sprawiedliwy nie będzie mógł żyć dzięki swojej [sprawiedliwości] w dniu, kiedy zgrzeszy. 13 Jeśli powiem sprawiedliwemu: Na pewno będziesz żyć, a on, polegając na swojej sprawiedliwości, uczyni nieprawość, to żadna jego sprawiedliwość nie będzie wspomniana, ale umrze z powodu swojej nieprawości, którą uczynił. 14 A jeśli powiem bezbożnemu: Na

pewno umrzesz, a on odwróci się od swego grzechu i uczyni to, co prawe i sprawiedliwe; **15** Jeśli bezbożny zwróci zastaw, odda to, co wydarł, i będzie chodził według praw życia, nie czyniąc nieprawości, na pewno będzie żył i nie umrze. **16** Żadne jego grzechy, które popełnił, nie będą mu wspominane. Czynił to, co prawe i sprawiedliwe; na pewno będzie żył. **17** Lecz synowie twoego ludu mówią: Droga Pana nie jest słuszna, choć to ich droga nie jest słuszna. **18** Jeśli sprawiedliwy odwróci się od swojej sprawiedliwości i będzie czynił nieprawość, to umrze z jej powodu. **19** Ale jeśli bezbożny odwróci się od swojej bezbożności i będzie czynił to, co prawe i sprawiedliwe, to dzięki temu będzie żył. **20** Wy jednak mówicie: Droga Pana nie jest słuszna. Domu Izraela, będę sądził każdego z was według jego drogi. **21** I stało się w dwunastym roku naszego uprowadzenia, w dziesiątym [miesiącu], piątego [dnia] tego miesiąca, że przyszedł do mnie jeden zbieg z Jerozolimy, mówiąc: Zdobyto miasto. **22** A ręka PANA była nade mną wieczorem, zanim przyszedł ten zbieg, i otworzyła moje usta, aż ten przyszedł do mnie rano. Otworzyła moje usta i nie byłem już niemy. **23** I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **24** Synu człowieczy, mieszkańców tych spustoszonych miejsc w ziemi Izraela mówią: Abraham był jeden i wziął ziemię w posiadanie. Ale nas jest wielu, nam więc dana jest ta ziemia w posiadanie. **25** Dlatego mów do nich: Tak mówi Pan BÓG: Jadacie z krwią, podnosicie swe oczy ku swoim bożkom i przelewacie krew, a ziemię chcielibyście wziąć w posiadanie? **26** Opieracie się na swoim mieczu, popełnijcie obrzydliwość i każdy plugawi żonę swego bliźniego, a ziemię chcielibyście wziąć w posiadanie? **27** Tak im powiedz: Tak mówi Pan BÓG: Jak żyję, ci, którzy są w spustoszonych miejscowościach, polegną od miecza, a [któ jest na] otwartym polu, tego wydam zwierzętom na pożarcie, a ci, którzy są w warowniach lub w jaskiniach, umrą od zarazy. **28** I wydam ziemię na wielkie spustoszenie, i ustanie puchy jej mocy; spustoszą góry Izraela i nikt przez nie nie będzie przechodził. **29** I pozają, że ja jestem PANEM, gdy wydam [ich] ziemię na wielkie spustoszenie z powodu wszystkich ich obrzydliwości, które czynili. **30** Ale co do ciebie, synu człowieczy, synowie twoego ludu często rozmawiają o tobie przy murach i w drzwiach domów, i mówią jeden do drugiego, każdy do swego bliźniego: Chodźcie i posłuchajcie, co za słowo wyszło od PANA. **31** I przychodzą do ciebie, tak zwykły przychodzić lud, zasiadają przed tobą [jak] mój lud i słuchają twoich słów, ale ich nie wypełniają. Mają bowiem miłość na ustach, lecz ich serce podąża za niegodziwym zyskiem. **32** A oto jesteś dla nich jak urokliwa pieśń [tego, który] ma piękny głos i cudownie gra. Słuchają bowiem twoich słów, ale ich nie wykonują. **33** Lecz gdy to nadejdzie – oto nadejdzie – wtedy pozają, że prorok był pośród nich.

34 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Synu człowieczy, prorokuj przeciwko pasterzom Izraela, prorokuj i powiedz im: Tak mówi Pan BÓG do tych pasterzy: Biada pasterzom Izraela, którzy sami siebie pasą! Czy pasterze nie [powinni] paść trzody? **3** Jadacie tłuszcz, okrywacie się wełną i zabijacie tuczne [zwierzęta], lecz trzody nie pasiecie. **4** Ślabych nie posiacie, chorego nie leczycie, złamanej nie obwiązujecie, spłoszonego nie przyprowadzacie ani zgubionego nie szukacie, ale siłą i okrucieństwem panujecie nad nimi. **5** Tak że rozproszyły się, bo nie było pasterza, i stały się żerem dla wszelkiego zwierzęcia polnego, ponieważ się rozpierzchnęły. **6** Moje owce błakają się po wszystkich górach i po każdym wysokim pagórkowi. Moja trzoda rozproszyła się po całej ziemi, a nikt ich nie szukał i nikt [o niej] nie pytał. **7** Dlatego wy, pasterze, słuchajcie słowa PANA: **8** Jak żyję, mówi Pan BÓG: Ponieważ moja trzoda stała się łupem i moje owce stały się żerem wszelkiego zwierzęcia polnego, bo nie [ma] pasterza, a moi pasterze nie szukali moich owiec, ale pasterze paśli [tylko] samych siebie, a moich owiec nie paśli; **9** Dlatego, pasterze, słuchajcie słowa PANA. **10** Tak mówi Pan BÓG: Oto jestem przeciwko pasterzom. Zażądam [moich] owiec z ich ręki i sprawię, że przestaną paść moje owce i pasterze nie będą już paśli samych siebie. Wyrwę moje owce z ich paszczy i nie będą już dla nich pokarmem. **11** Tak bowiem mówi Pan BÓG: Oto ja sam będę szukać moich owiec i o nie pytać. **12** Jak pasterz troszczy się o swoją trzodę, kiedy znajduje się wśród swoich rozproszonych owiec, tak ja będę troszczył się o moje owce i wyrwę je ze wszystkich miejsc, dokąd zostały rozproszone w dzień pochmurny i mroczny. **13** Wyprowadzę je z narodów, zgromadzę je z ziemi i przyprowadzę je do ich ziemi, i będę je paś na górach Izraela nad strumieniami i po wszystkich zamieszkałych miejscowościach tej ziemi. **14** Będę je paś na dobrym pastwisku, a ich pastwisko będzie na wysokich górach Izraela. Tam będą odpoczywać na bujnych blıoniach i na tłustych pastwiskach będą się pasły na górzach Izraela. **15** Ja [sam] będę paś moje owce i sprawię, że położą się, mówi Pan BÓG. **16** Będę szukać zagubionej i przyprowadzę spłoszoną, obwiąże [to, co] złamane, i posię słabą. Ale wytracę tłustą i mocną, [bo] będę je paś w prawości. **17** A do was, moja trzoda, tak mówi Pan BÓG: Oto będę rozsądał między owcą a owcą, [między] baranami a kozłami. **18** Czy mało wam, że się pasiecie na dobrym pastwisku, a resztę waszych pastwisk depczecie swoimi nogami; że pijecie czystą

wodę, a resztę mąćcie swoimi nogami? **19** A moje tam przebywa; **20** Jak żyję, mówi Pan BÓG, uczynię owce muszą się paść na tym, co zdeptałeś swoimi według twojego gniewu i według twojej zawiści, z jaką nogami, i pić to, co zmąciliście swoimi nogami. **21** Ponieważ bokiem postąpiłaś w swej nienawiści względem nich, i dam się Dlatego tak mówi do nich Pan BÓG: Oto sam rozsądę poznąć wśród nich, gdy cię ośądzę. **22** I poznasz, że między owcą tłustą i owcą chudą. **23** Ponieważ bokiem ja jestem PANEM i słyszałem wszystkie twoje obelgi, i ramieniem odpychaliście i swoimi nogami bodliście które wypowiedziałaś przeciw górom Izraela, mówiąc: wszystkie słabe, tak że je rozpedziliście; **24** Ocalę moje Są spustoszone, zostały nam dane na pożarcie. **13** owce i nie będą już łupem. Rozsądę między owcą Tak się wynosiście swoimi ustami przeciwko mnie a owcą. **25** I ustanowię nad nimi jednego pasterza, i mnożyliście swoje słowa przeciwko mnie. Ja [to] który będzie je pasł, mego sługę Dawida. On będzie je słyszałem. **26** Ponadto dam błogosławieństwo im oraz okolicy mojego pagórka. Będę zsyłał deszcz w swoim czasie, będą [to] deszcze błogosławieństwa. **27** Drzewo polne wyda swój owoc i ziemia wyda swój plon. Będą oni bezpieczni na swojej ziemi i poznają, że ja jestem PANEM, gdy połamię drążki ich jarzma i wyrwę ich z ręki tych, którzy ich zniewolili. **28** I już nie będą łupem narodów ani zwierzęta ziemi nie będą ich pożerały, ale będą bezpiecznie mieszkali i nikt ich nie będzie straszył. **29** Wzbudzę im sławną latorośl i już nie będą niszczeni głodem w ziemi, ani nie będą znowisili zniewag pagan. **30** I poznają, że ja, PAN, ich Bóg, jestem z nimi, a oni, dom Izraela, są moim ludem, mówi Pan BÓG. **31** A wy, moje owce, owce mego pastwiska, jesteście ludźmi, a ja jestem waszym Bogiem, mówi Pan BÓG.

35 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **2** Synu człowieczy, zwróć swoją twarz przeciwko górze Seir i prorokuj przeciwko niej. **3** Mów do niej: Tak mówi Pan BÓG: Oto jestem przeciwko tobie, góra Seir, wyciągnę moją rękę przeciwko tobie i wydam cię na wielkie spustoszenie. **4** Twoje miasta zamienię w ruiny i będziesz spustoszona. I poznasz, że ja jestem PANEM. **5** Ponieważ żywiała wieczną nienawiść i wydała synów Izraela pod ostrze miecza w czasie ich utrapienia, w czasie wykonywania ich kary; **6** Dlatego, jak żyję, mówi Pan BÓG, wydam cię na zabicie i krew będzie cię ścigać. Ponieważ nie znienawidziła krwi, krew będzie cię ścigać. **7** I zamienię góru Seir w wielkie spustoszenie, wygubię z niej każdego, który przechodzi i który wraca. **8** Jej góry napełnię jej zabitymi. Na dwóch pagórkach, na dwóch dolinach i [we] wszystkich dwóch strumieniach padną побici mieczem. **9** Zamienię cię w wieczne spustoszenie i twoje miasta nie będą zamieszkane. I poznacie, że ja jestem PANEM. **10** Ponieważ powiedziałaś: Te dwa narody i te dwa kraje będą moje, weźmiemy je w posiadanie, chociaż PAN

36 A ty, synu człowieczy, prorokuj o górach Izraela i mów: Góry Izraela, słuchajcie słowa PANA. **2** Tak mówi Pan BÓG: Ponieważ wróg powiedział o was: Ha! Prastare wysokości stały się naszą posiadłością; **3** Prorokuj i mów: Tak mówi Pan BÓG: Ponieważ zburzono was i pochłonięto zewsząd, abyście się stały dziedzictwem reszty narodów i wzięto was na język oraz na obmowę ludzi; **4** Dlatego, góra Izraela, słuchajcie słowa Pana BOGA. Tak mówi Pan BÓG do gór i pagórków, do strumieni i dolin, do spustoszonych ruin i opuszczaonych miast, które stały się łupem i pośmiewiskiem dla reszty okolicznych narodów. **5** Dlatego tak mówi Pan BÓG: Zaprawdę, w ogniu swojej zapalczystości będę mówił przeciw reszcie tych narodów i przeciwko całemu Edomowi, którzy wzięli sobie moją ziemię w posiadanie z radością całego serca i z pogardą duszy, aby siedisko jej wygnanów stało się łupem. **6** Dlatego prorokuj o ziemi Izraela i mów do gór i pagórków, do strumieni i dolin: Tak mówi Pan BÓG: Oto przemówiłem w swojej zazdrości i w swojej zapalczystości, ponieważ znowisiliście zniewagi narodów. **7** Dlatego tak mówi Pan BÓG: Ja podniosłem swoją rękę: Zaprawdę, te narody, które są wokół was, same będą znowić swoją hańbę. **8** A wy, góra Izraela, wypuścicie swe gałązki i wydajcie swój owoc memu ludowi Izraela, bo zbliża się jego przyjście. **9** Oto bowiem [ide] do was i powróć do was, będziecie uprawiane i obsiane. **10** I rozmnożę na was ludzi, cały dom Izraela, miasta będą zamieszkane i miejsca zburzone zostaną odbudowane. **11** Rozmnożę na was ludzi i bydło, będą liczni i płodni. I sprawię, że będziecie mieszkać jak za waszych dawnych czasów i będę wam czynić lepiej niż na początku. I poznacie, że ja jestem PANEM. **12** Bo przyprowadzę na was ludzi, swój lud Izraela. Posiądą cię i będziesz dla nich dziedzictwem, i nigdy więcej nie pozbawisz ich potomstwa. **13** Tak mówi Pan BÓG: Ponieważ mówią

do was: Ty jesteś tą [ziemią], która pożera ludzi i mówi Pan BÓG: W dniu, w którym was oczyszczę pozbawia narody potomstwa; **14** Już nie będziesz ze wszystkich waszych nieprawości, zaludnię miasta pożerać ludzi ani pozbawiać potomstwa swoje narody, i miejsca zburzone zostaną odbudowane. **34** A mówi Pan BÓG. **15** I już nie dopuszcę, aby w spustoszała ziemia będzie uprawiana, zamiast być tobie były słyszane obelgi narodów, nie będziesz już spustoszeniem na oczach wszystkich przechodniów. znosić zniewag ludzi i nie będziesz już doprowadzać **35** I powiedział: Ta spustoszona ziemia stała się jak swoich narodów do upadku, mówi Pan BÓG. **16** ogród Eden; miasta puste, opuszczone i zniszczone, I doszło do mnie słowo PANA mówiące: **17** Synu [sa] teraz obwarowane i zamieszkale. **36** I narody, człowiek, gdy dom Izraela mieszkał w swej ziemi, które wokół was pozostały, poznają, że ja, PAN, plugawiłam ją swymi drogami i czynami. Jego droga odbudowałem to, co zburzone, i zasadziłem to, co wobec mnie była jak nieczystość odłączoną [kobiety]. spustoszone. Ja, PAN, to powiedziałem i uczyniłem. **37** **18** Dlatego wylałem na nich swój gniew z powodu krwi, którą wylali na ziemię, i z powodu ich bożków, uprosić domowi Izraela, aby im [to] uczynić: Pomnożę którymi ją splugawiłam. **19** I rozproszyłem ich między [liczbę] ich ludzi jak trzodę. **38** Jak trzodę na ofiary, jak narodami, i zostali rozrzuconi po ziemiach. Osadziłem ich według ich dróg i według ich czynów. **20** A [gdy] weszli do narodów, do których przybyli, zbezczeszcili [tam] moje święte imię, gdy o nich mówiono: To jest lud PANA, a z jego ziemi wyszli. **21** Ale żał mi się zrobiło mojego świętego imienia, które zbezczeszcili dom Izraela wśród narodów, do których przybył. **22** Dlatego mów do domu Izraela: Tak mówi Pan BÓG: Nie dla was ja [to] czynię, domu Izraela, ale przez wzgląd na moje święte imię, które zbezczeszciliście wśród narodów, do których przybyliście. **23** I uświećcie moje wielkie imię, które było zbezczeszczone wśród narodów, które wy zbezczeszciliście pośród nich. I poznają narody, że ja jestem PANEM, mówi Pan BÓG, gdy będę uświecony w was na ich oczach. **24** Zabiore was bowiem spośród narodów, zgromadzę was ze wszystkich ziem i przyprowadzę was do waszej ziemi. **25** I pokropię was czystą wodą, i będziecie czysti. Oczyszczę was ze wszystkich waszych nieczystości i ze wszystkich waszych bożków. **26** I dam wam nowe serce, i włożę nowego ducha do waszego wnętrza. Wyjmę serce kamienne z waszego ciała, a dam wam serce mięsiste. **27** Włożę mega Ducha do waszego wnętrza i sprawię, że będziecie chodzić według moich ustaw [i będziecie] przestrzegać moich sądów, i wykonywać je. **28** Zamieszkacie w ziemi, którą dałem waszym ojcom, będziecie moim ludem, a ja będę waszym Bogiem. **29** I wyzwolę was od wszystkich waszych nieczystości. Przywołam zboża i rozmnożę je, a nie dopuszcę do was głodu. **30** Rozmnożę też owoc drzew i plony pól, abyście już nie znowiły hanfy głodu wśród narodów. **31** Wtedy przypomnijcie sobie wasze złe drogi i wasze czyny, które nie [były] dobre, i samych siebie będziecie się brzydzić z powodu waszych nieprawości i obrzydliwości. **32** Nie ze wzrokiem na was [to] czynię, mówi Pan BÓG, niech was to będzie wiadome. Wstydźcie się i rumieńcie się z powodu waszych dróg, domu Izraela. **33** Tak Tak mówi Pan BÓG: Jeszcze w tym [jednym] dam się zburzone. Ja, PAN, to powiedziałem i uczyniłem. **37** **37** Ręka PANA była nade mną i on wyprowadził mnie w duchu PANA, i postawił mnie w środku doliny, która była pełna kości; **2** Przeprowadził mnie obok nich dokoła, a oto było ich bardzo dużo na obszarze tej doliny, a oto były bardzo wyschłe. **3** I powiedział do mnie: Synu człowiek, czy te kości ożyją? Odpowiedziałem: Panie BOŻE, ty wiesz. **4** Wtedy powiedział do mnie: Prorokuj o tych kościach i mów do nich: Wyschłe kości, słuchajcie słowa PANA. **5** Tak mówi Pan BÓG do tych kości: Oto sprawię, że wstapi w was tchnienie i ożyjecie; **6** Nałożę na was ścięgna i sprawię, że obrośniecie ciałem, oblekę was w skórę, i włożę w was tchnienie, i ożyjecie. I poznacie, że ja jestem PANEM. **7** Prorokowałem więc, jak mi rozkazano. A gdy prorokowałem, powstał szum, a oto poruszenie; i kości zblizły się [do siebie], kość do swojej kości. **8** I spojrzałem, a oto pojawiły się na nich ścięgna, obrosły ciałem i skóra je powlekła z wierzchu, ale nie było w nich tchnienia. **9** I powiedział do mnie: Prorokuj do wiatru, prorokuj, synu człowiek, i powiedz do wiatru: Tak mówi Pan BÓG: Przyjdź od czterech wiatrów, tchnienie, i powie na tych zabitych, i niech ożyją. **10** Prorokowałem więc, jak mi rozkazał, i wstąpiło w nie tchnienie, a ożyły i stanęły na nogach, bardzo, bardzo liczne wojsko. **11** I powiedział do mnie: Synu człowiek, te kości to cały dom Izraela. Oto mówią: Nasze kości wyschły, nasza nadzieja przepadła, jesteśmy zgubieni. **12** Dlatego prorokuj i mów do nich: Tak mówi Pan BÓG: Oto otworzę wasze groby i wyprowadzę was z waszych grobów, ludu mój, i przyprowadzę was do ziemi Izraela. **13** I poznacie, że ja jestem PANEM, gdy otworzę wasze groby i wyprowadzę was z waszych grobów, ludu mój. **14** Włożę w was mojego ducha i ożyjecie, i osadzę was w waszej ziemi. I poznacie, że ja, PAN, to powiedziałem i

uczynilem, mówi PAN. 15 I doszło do mnie słowo PANA północnych stron i wszystkie jego oddziały, liczne mówiące: 16 A ty, synu człowieczy, weź sobie kawałek narody z tobą, 7 Przygotuj się i bądź gotowy, ty i twoje drewna i napisz na nim: Dla Judy i synów Izraela, jego wszystkie zastępy, które się zebraly u ciebie, i bądź ich towarzyszy. Weź też drugi [kawałek] drewna i napisz stróżem. 8 Po wielu dniach zostaniesz nawiedzony, przy na nim: Dla Józefa, drewno Efraima i całego domu końca lat przybędziesz do ziemi uwolnionej od miecza, Izraela, jego towarzyszy. 17 I złoż je jedno z drugim której [lud] został zebrany spośród wielu narodów, w jeden kawałek, aby stanowiły jedno w twoim ręku. na góry Izraela, które były dugo spustoszeniem, a 18 A gdy synowie twoego ludu zapytają cię: Czy nie będąc wyprowadzeni spośród narodów, oni wszyscy oznajmisz nam, co przez to rozumiesz? 19 Powiesz zamieszkającą bezpiecznie. 9 Wyruszysz i nadciagniesz im: Tak mówi Pan BÓG: Oto wezmę drewno Józefa, jak burza, będziesz jak chmura okrywająca ziemię, ty i które jest w ręku Efraima oraz pokolenia Izraela, jego wszystkie twoje zastępy oraz liczne ludy z tobą. 10 towarzyszy, i przyłożę je do tamtego, do drewna Judy, Tak mówi Pan BÓG: W tym dniu zrodzą się myśli w i uczynię je jednym drewnem, i staną się jednym w twoim sercu i będziesz miał złe zamiary; 11 I powiesz: moim ręku. 20 A te drewna, na których napiszesz, Wyrusz do ziemi o nieobwarowanych wsiach; napadnię będą w twoim ręku na ich oczach. 21 Potem powiedz na [ludzi] spokojnych, którzy mieszkają bezpiecznie, do nich: Tak mówi Pan BÓG: Oto wezmę synów Izraela na wszystkich, którzy mieszkają bez murów i nie mają spośród narodów, do których przybyli, zgromadzę ich ani rygli, ani bram; 12 Aby zabrać lupy i zagarnąć zewsząd i przyprowadzę ich do ich ziemi. 22 I uczynię zdobycze, aby swą rękę położyć na spustoszone ich jednym narodem w ziemi, na górah Izraela, i jeden miejsca, [które znów] zostały zamieszkane, i na lud król będzie królem nad nimi wszystkimi. Nie będą zgromadzony spośród narodów, który zdobył bydło i już dwoma narodami i już nie podzielią się na dwa dobra, a mieszka w środku ziemi. 13 Szeba, Dedan i królestwa. 23 Nie spugnię się już swymi bożkami i kupcy Tarszisz oraz wszystkie jego lwiąta zapytają cię: obrzydliwością i wszelkimi występками. Wybawię Czy przybyłeś, aby zabrać lupy? Czy na zagarnięcie ich ze wszystkich ich miejsc zamieszkania, gdzie zdobyczy zgromadziłeś swoje zastępy, aby zabrać zgrzeszyli, i oczyścić ich. I będą moim ludem, a ja srebro i złoto, zabierać bydło i dobra, aby zgarnąć będę ich Bogiem. 24 Mój sluga Dawid będzie królem wielki lupid? 14 Dlatego prorokuj, synu człowieczy, i mów nad nimi i wszyscy będą mieli jednego pasterza. Będą do Goga: Tak mówi Pan BÓG: Czy w dniu, gdy mój chodzić według moich sądów, [będą] przestrzegać lud Izraela będzie mieszkał bezpiecznie, nie będziesz moich ustaw i wykonywać je. 25 I zamieszkają w tej [o tym] wiedzial? 15 I przyjdzieś ze swego miejsca ziemi, którą dałem mojemu śladzie Jakubowi, w której z północnych stron, ty i liczne ludy z tobą, wszyscy mieszkali wasi ojcowie; będą w niej mieszkały, oni, ich jadący na koniach, wielki zastęp i liczne wojsko; 16 synowie i synowie ich synów, aż na wieki, a mój sluga I nadciagniesz przeciwko mojemu ludowi Izraela jak Dawid [będzie] ich księciem na wieki. 26 Zawrę też chmura, by okryć tę ziemię. W dniach ostatecznych z nimi przymierze pokoju, które będzie przymierzem przyrowadzę cię do swojej ziemi, aby poznali mnie wiecznym z nimi. Osadzę ich i rozmnożę, i umieszcę narody, gdy będę uświęcony w tobie, Gogu, na ich swoją świątynię pośród nich na wieki. 27 Mój przybytek oczach. 17 Tak mówi Pan BÓG: Czyty nie [jestes] tym, będzie wśród nich i będę ich Bogiem, a oni będą moim o którym mówiłem w dawnych dniach przez moje slugi, ludem. 28 I poznają narody, że ja jestem PANEM, który proroków Izraela, którzy prorokowali za dni tamtych uświęca Izraela, gdy moja świątynia będzie wśród nich lat, że ja sprowadzę cię na nich? 18 Ale w dniu, w którym Gog nadciagnie przeciwko ziemi Izraela, mówi Pan BÓG, wzmoże się zapalczliwość mego gniewu; 19 Powiedziałem bowiem w swojej gorliwości i w ogniu swojego gniewu: Zaprawdę, w tym dniu będzie wielkie trzęsienie w ziemi Izraela; 20 I zadrżą, przede mną ryby morskie i ptactwo niebieskie, zwierzęta polne i wszelkie zwierzęta pełżące po ziemi, a także wszyscy ludzie, którzy są na powierzchni ziemi; rozpadną się góry, upadną wysokie wieże i każdy mur runie na ziemię. 21 Przywołam miecz przeciwko niemu po wszystkich moich górah, mówi Pan BÓG. Miecz każdego zwróci się przeciwko swemu bratu. 22 I osadzę go zarazą i krwią, ześlę ulewny deszcz i kamienie gradu, ogień

38 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 2 Synu człowieczy, zwróć swoją twarz przeciwko Gogowi w ziemi Magog, naczelnemu księciu w Meszek i Tubal, i prorokuj przeciw niemu. 3 I mów: Tak mówi Pan BÓG: Oto jestem przeciw tobie, Gogu, naczelnego księciu w Meszek i Tubal. 4 Zawróć cię i włoż haki w twoje szczeiki, i wyprowadzę ciebie i całe twoje wojsko, konie i jeźdźców, wszystkich w pełnym uzbrojeniu, wielki zastęp z tarczami i puklerzami, wszystkich władających mieczem; 5 A z nimi Persów, Etiopczyków i Putejczyków, wszystkich uzbrojonych w tarczę i helm; 6 Gomer i wszystkie jego oddziały, dom Togarmy z

i siarkę – na niego, na jego wojska i na liczne ludy, z Baszanu. **19** Najecie się tłuszczu do syta i upoicie które z nim [będą]. **20** Okażę się wielki i święty i dam się krwią z mojej ofiary, którą wam przygotowałem. się poznać na oczach wielu narodów, i poznają, że ja **20** I nasciccie się przy moim stole koroni, jeźdzcami, iestem PANEM. mocarzami i wszystkimi wojownikami, mówi Pan BÓG.

39 Ty więc, synu człowieczy, prorokuj przeciwko
Czegovi i mów: Tak mówi Pan BÓB: Oto jestem.

Gogow i mów: Tak mówi Pan BÓG: Oto jestem przeciwko tobie, Gogu, naczelnego księciu w Meszek i Tubal. 2 Zawróć cię i zostawię z ciebie tylko szóstą, częścię, wyprowadzę cię z północnych stron i wprowadzę cię na góry Izraela. 3 Wytrączę twój łuk z twej lewej ręki i wybiję twoje strzały z twej prawej ręki. 4 Na górzach Izraela padniesz ty i wszystkie twoje zastępy oraz ludy, które będą z tobą. Wydam cię na pożarcie ptactwu, wszelkim istotom skrzydlatym i zwierzętom polnym. 5 Padniesz na otwartym polu, bo ja to wypowiedziałem, mówi Pan BÓG. 6 I ześlę ogień na Magoga i na tych, którzy bezpiecznie mieszkają na wyspach. I poznają, że ja jestem PANEM. 7 A dam poznac moje święte imię pośród mojego ludu Izraela i nie pozwolę już zbezczesić mojego świętego imienia. I poznają narody, że ja jestem PANEM, Święty w Izraelu. 8 Oto nadchodzi [to] i spełni się, mówi Pan BÓG. To jest dzień, o którym mówiłem. 9 Wtedy mieszkańcy miast Izraela wyjdą, roznieć ogień i spała oręże: tarcze i puklerze, łuki i strzały, oszczepy i włócznie. I będą tym palić ogień przez siedem lat. 10 Nie będą znośić drwa z pola ani rąbać go w lasach, ale oręzem będzie się palić. A złupią tych, którzy ich łupili, i będą pładrować tych, którzy ich pładrowali, mówi Pan BÓG. 11 I stanie się w tym dniu, że dam Gogowi miejsce na grób, tam w Izraelu, dolinę przechodzących na wschód od morza, która zatka [usta] przechodniów. Pogrzebią tam Goga i całą jego rzeszę i nazwać ją Doliną Hamon-Gog. 12 Dom Izraela będzie ich grzebać przez siedem miesięcy, aby oczyścić ziemię. 13 A tak będzie ich grzebać cały lud tej ziemi i wyjdzie mu to na chwałę w dniu, w którym będę uwielbiony, mówi Pan BÓG. 14 I wyznaczą mężczyzn, którzy będą stale przechodzić po tej ziemi, aby wraz z przechodniami grzebać tych, którzy pozostali na ziemi, by ją oczyścić. Po uplywie siedmiu miesięcy zaczna przeszukiwanie. 15 A gdy przybysze będą przechodzić przez ziemię, a któryś [z nich] zobaczy kość ludzką, postawią przy niej znak, aż grabarze ja pogrzebią w Dolinie Hamon-Gog. 16 A nazwa tego miasta będzie Hamona. I tak oczyszczą ziemię. 17 A ty, synu człowieczy, tak mówi Pan BÓG: Powiedz ptactwu, wszelkim istotom skrzydlatym i zwierzętom polnym: Zbierzcie się i przyjdźcie, zgromadźcie się zewsząd na moją ofiarę, którą wam przygotowałem, wielką ofiarę na górzach Izraela, abyście jedli mięso i pili krew. 18 Będziecie jeść mięso mocarzy i pić krew książąt ziemi, baranów, jagniąt, kozłów i cielców, wszystkie tuczniki

z Baszanu. **19** Najecie się tłuszczu do syta i upoicie się krwią z mojej ofiary, którą wam przygotowałem. **20** I nasycicie się przy moim stole kościami, jeżdżcami, mocarczami i wszystkimi wojownikami, mówi Pan BÓG. **21** Tak objawię moją chwałę wśród narodów. Wszystkie narody zobaczą mój sąd, który wykonalem, i moją rękę, którą na nie wyciągnąłem. **22** I pozna dom Izraela, że ja jestem PANEM, ich Bogiem, od tego dnia i na zawsze. **23** Poznają też narody, że dom Izraela z powodu swojej nieprawości został uprowadzony do niewoli, ponieważ wystąpił przeciwko mnie. [Dlatego] też zakryłem przed nim swoje oblicze i wydałem go w ręce jego wrogów, i polegli wszyscy od miecza. **24** Według ich nieczystości i według ich występków postąpiłem z nimi i zakryłem przed nimi swoje oblicze. **25** Dlatego tak mówi Pan BÓG: Teraz odwrócić niewolę Jakuba i zmięknię się nad całym domem Izraela, i będę zazdrośnie o moje święte imię; **26** Gdy już zniosą swoją hańbę i wszystkie swoje przestępstwa, którymi wystąpili przeciwko mnie, wtedy gdy bezpiecznie mieszkali w swojej ziemi, a nikt ich nie twożył. **27** A gdy sprowadzę ich z narodów i zgromadzę z ziem ich wrogów, i będę w nich uświecony na oczach wielu narodów; **28** Wtedy poznają, że ja jestem PANEM, ich Bogiem, który uprowadził ich do niewoli wśród narodów, ale teraz zgromadzę ich znów w ich ziemi, a nie pozostawię tam żadnego z nich. **29** I nie zakryję już przed nimi mojego oblicza, gdyż wyleję mojego ducha na dom Izraela, mówi Pan BÓG.

40 W dwudziestym piątym roku naszego wygnania, na początku roku, dziesiątego [dnia] miesiąca, czternaście lat po zburzeniu miasta, w tym właśnie dniu spoczęła na mnie ręka PANA i zaprowadził mnie tam. 2 W widzeniach Bożych przywiódł mnie do ziemi Izraela i postawił na bardzo wysokiej górze, na której było coś jakby budowa miasta, na południu. 3 I zaprowadził mnie tam, a oto mąż, który z wyglądu był jakby ze spiżu, miał lniany sznur w ręku i preć mierniczy, a stał w bramie. 4 I przemówił do mnie ten mąż: Synu człowieczy, popatrz swymi oczami, słuchaj swymi uszami i weź sobie do serca wszystko, co ci pokażę. Po to bowiem zostałeś tu przyprowadzony, aby ci to pokazać. Oznajmij wszystko, co widzisz, domowi Izraela. 5 I oto mur otaczał dom ze wszystkich stron dokola, a w ręku tego męża [był] preć mierniczy na sześć łokci – liczonych jako łokieć i szerokość dloni – i wymierzył grubość budowli – jeden preć, i wysokość – jeden preć. 6 Potem wszedł do bramy, która była [zwrócona] ku wschodowi, wszedł po schodach i zmierzył próg bramy: jeden preć szerokości, a drugi próg [miał] jeden preć szerokości. 7 Każda wnęka miała jeden preć długości i jeden preć szerokości, a między wnękami był [odstęp] na pięć łokci; próg bramy obok

przedsonka bramy od wewnętrz [wynosił] jeden pręt. przez bramę południową i zmierzył bramę południową; 8 I zmierzył przedsonek bramy od wewnętrz – jeden [miała] te same wymiary. 29 A jej wnęki, jej filary i pręt. 9 Zmierzył też przedsonek bramy – osiem łokci, a jej przedsonek [miały] te same wymiary. [Miała] ona jej filary – dwa łokcie. Przedsonek bramy był wewnętrz. również, jak i jej przedsonek, okna wokoło. Miała 10 Wnęki bramy wschodniej [były] trzy z jednej i trzy z pięćdziesiąt łokci długości i dwadzieścia pięć łokci drugiej strony; wszystkie trzy miały ten sam wymiar. szerokości. 30 Dokola był przedsonek na dwadzieścia Jeden wymiar miały też filary po obu stronach. 11 pięć łokci długości i pięć łokci szerokości. 31 A jej Zmierzył też szerokość wejścia bramy – dziesięć łokci, przedsonek [był] na dziedzińcu zewnętrznym, a na jej [a] długość bramy – trzynaście łokci. 12 Przed wnękami filarach [były] palmy. Prowadziło do niej osiem stopni. była także przegroda na jeden łokieć, jeden łokieć miała 32 Zaprowadził mnie też na dziedziniec wewnętrzny też przegroda po drugiej stronie. [Każda] wnęka miała w stronę wschodu i zmierzył bramę: m[iała] te same po sześć łokci z jednej i sześć łokci z drugiej strony. wymiary. 33 Jej wnęki, jej filary i jej przedsonek 13 Potem zmierzył bramę od dachu [jednej] wnęki miały te same wymiary. Miała ona również, tak jak aż do dachu drugiej, szerokość była na dwadzieścia jej przedsonek, okna wokoło. Miała pięćdziesiąt łokci pięć łokci, a drzwi [były] naprzeciwko siebie. 14 I długości, dwadzieścia pięć łokci szerokości. 34 A jej uczynił filary na sześćdziesiąt łokci, a każdy filar na przedsonek był na dziedzińcu zewnętrznym, a na dziedzińcu u bramy wokoło [miała jedną miarę]. 15 A jej filarach były palmy po obu stronach. Prowadziło od fasady bramy wejściowej do fasady przedsonka do niej osiem stopni. 35 Potem zaprowadził mnie wewnętrz bramy [było] pięćdziesiąt łokci. 16 [Były] do bramy północnej i zmierzył ją: [miała] te same też wąskie okna we wnękach, przy filarach wewnętrz wymiary; 36 Jej wnęki, jej filary i jej przedsonek, a także bramy dokola, a także przy przedsonikach. Dokola jej okna wokoło. Jej długość [wynosiła] pięćdziesiąt od wewnętrz były okna, a na filarach [były] palmy. 17 łokci, a jej szerokość – dwadzieścia pięć łokci. 37 Potem przyprowadził mnie na dziedziniec zewnętrzny, a Jej filary były na dziedzińcu zewnętrznym, a na jej oto [znajdowały] się [tam] komory i posadzka uczyniona filarach były palmy po obu stronach. Prowadziło do na dziedzińcu zewsząd dokola: trzydziestu komór [było] niej osiem stopni. 38 [Były] też komory i wejście na tej posadzce. 18 A posadzka [była] wzduż bram, do nich przy filarach bram, tam obmywano ofiarę odpowiednio do długości bram. Była to posadzka całopalna. 39 W przedsonku bramy były dwa stoly dolna. 19 Potem zmierzył odległość od fasady bramy po jednej stronie i dwa stoly po drugiej stronie, na dolnej do fasady [bramy] dziedzińca wewnętrznego z których zabijano ofiarę całopalną, ofiarę za grzech zewnętrz: sto łokci w kierunku wschodnim i północnym. i ofiarę za przewinienie. 40 Na stronie zewnętrznej, 20 Zmierzył też długość i szerokość bramy północnej przy wejściu bramy północnej, [były] dwa stoly, także i na dziedzińcu zewnętrznym. 21 Miała trzy wnęki z po drugiej stronie, która jest przy przedsonku bramy, jednej i trzy z drugiej strony; jej filary i przedsonki [były] dwa stoly. 41 Cztery stoly z jednej i cztery stoly z miały taki sam wymiar jak pierwsza brama: pięćdziesiąt drugiej strony, z boku bramy; [wszystkich] stolów, na łokci długości i dwadzieścia pięć łokci szerokości. których zabijano ofiary, było osiem. 42 Te cztery stoly 22 Jej okna, przedsonek i palmy [miały] taki sam do całopalenia [były] z kamienia ciosanego, długie na wymiar jak brama wschodnia. Po siedmiu stopniach półtora łokcia, szerokie na półtora łokcia i wysokie na wchodziło się do niej, a jej przedsonek był tuż przed jeden łokieć. Na nich kładziono sprzęt do zabijania schodami. 23 Brama dziedzińca wewnętrznego była ofiary całopalnej i [innych] ofiar. 43 Wokoło [były] naprzeciwko bramy północnej, jak [brama] wschodnia; też przymocowane haki o grubości jednej dłoni, a i zmierzył od bramy do bramy – sto łokci. 24 Potem mięso [leżało] na stolach dla ofiar. 44 Na zewnętrz zaprowadził mnie w stronę południa, a oto była brama bramy wewnętrznej, na dziedzińcu wewnętrznym, były południowa; i zmierzył jej filary i przedsonek – [miały] komory dla śpiewaków. [Jeden rząd był] z boku bramy te same wymiary. 25 [Miała] ona, podobnie jak jej północnej, zwrócony w kierunku południa, drugi rząd przedsonek, okna wokoło, tak jak tamte okna. Miała był z boku bramy wschodniej, zwrócony w kierunku pięćdziesiąt łokci długości i dwadzieścia pięć łokci północy. 45 I powiedział do mnie: Te komory, które są szerokości. 26 Prowadziło do niej siedem stopni, a zwrócone w kierunku południa, są dla kapelanów, którzy jej przedsonek był przed nimi. Miała ona palmy na pełnią straż w domu. 46 [Te zaś] komory, które są filarach z jednej i z drugiej strony. 27 Była też brama zwrócone w kierunku północy, są dla kapelanów, którzy południowa na dziedzińcu zewnętrznym; i zmierzył pełnią straż przy ołtarzu. Są to synowie Sadoka, którzy od bramy do bramy w stronę południa – sto łokci. 28 spośród synów Lewiego zbliżają się do PANA, aby mu Potem zaprowadził mnie na dziedziniec wewnętrzny służyć. 47 I zmierzył dziedziniec: długość wynosiła sto

łokci, szerokość – sto łokci, był to kwadrat; a oltarz też długość budowli przed obszarem wyznaczonym, [był] przed domem. 48 Potem wprowadził mnie do która była za nim, także i jej krużganki z jednej i przedsionka domu i zmierzył filary przedsionka: pięć z drugiej strony, i [wynosiła] sto łokci, a tak samo łokci z jednej i pięć łokci z drugiej strony. Szerokość było z wewnętrzną świątynią wraz z przedsionkami bramy [wynosiła] trzy łokcie z jednej i trzy łokcie dziedzińca. 16 Progi, wąskie okna, krużganki wokoło z drugiej strony. 49 Długość przedsionka wynosiła trzech stron naprzeciwko progu pokryte były deskami dwadzieścia łokci, a szerokość – jedenaście łokci. Wstępowało się do niego po stopniach; [były] też deskami; 17 Od wierzchu drzwi aż doewnętrznej i kolumny przy filarach, jedna z jednej, druga z drugiej strony, zewnętrznej strony domu, i cały mur wszędzie dokola, strony.

41 Potem wprowadził mnie do świątyni i zmierzył filary: sześć łokci wynosiła szerokość z jednej strony i sześć łokci szerokość z drugiej strony, według szerokości przybytku. 2 A szerokość drzwi [wynosiła] dziesięć łokci, a boczne ściany wejścia miały pięć łokci z jednej i pięć łokci z drugiej [strony]. I zmierzył jej długość: czterdzieści łokci, a jej szerokość: dwadzieścia łokci. 3 Następnie wszedł do wnętrza i zmierzył filary przy wejściu – dwa łokcie, drzwi – sześć łokci, a szerokość drzwi – siedem łokci. 4 Zmierzył też długość – dwadzieścia łokci, jego szerokość – dwadzieścia łokci, odpowiednio do świątyni. I powiedział do mnie: To jest Miejsce Najświętsze. 5 Potem zmierzył mur domu – sześć łokci, a szerokość [każdej] bocznej komory – cztery łokcie wokół całego domu. 6 Boczne komory [znajdowały się] na trzech poziomach, jedna nad drugą, w liczbie trzydziestu. Wchodziły one w mur otaczający dom, aby komory na nim się opierały, ale nie opierały się na murze domu. 7 I rozszerzały się boczne komory dokola domu, odpowiednio do wzrastającej wysokości, gdyż mur dokola domu tracił na grubości. Dlatego szerokość domu wzrastała od najniższych komór do najwyższych, [do których się wchodziło schodami] poprzez te środkowe. 8 Widziałem też wysokość domu dokola i fundament tych komór, a miał pełny prêt – sześć łokci. 9 Grubość zewnętrznego muru bocznych komór wynosiła pięć łokci, a przed komorami, które były przy domu, pozostała wolna przestrzeń. 10 A między komorami i komórkami odległość wynosiła dwadzieścia łokci wszędzie wokół domu. 11 A drzwi bocznych komór [wychodziły] na wolną przestrzeń, jedne drzwi na północ, a drugie na południe. Szerokość tej wolnej przestrzeni wynosiła pięć łokci wszędzie dokola. 12 A budowla, która była poza obszarem wyznaczonym na stronie zachodniej, miała szerokość siedemdziesięciu łokci, mur tej budowli miał grubość pięciu łokci wszędzie wokolo i jej długość wynosiła dziewięćdziesiąt łokci. 13 Potem zmierzył dom – [miała] długość stu łokci; a obszar wyznaczony, budowla i jej mury miały długość stu łokci; 14 Także szerokość fasady domu oraz obszaru wyznaczonego od strony wschodniej wynosiła sto łokci. 15 Zmierzył

dokola, od ziemi aż do okien, a okna były pokryte deskami; 17 Od wierzchu drzwi aż do wewnętrznej i zewnętrznej strony domu, i cały mur wszędzie dokola, wewnętrz i zewnętrz, [dobrze] wymierzony. 18 Takoto były wykonane cherubiny i palmy: każda palma [była] między dwoma cherubinami, a [każdy] cherubin miał dwie twarze; 19 Twarz ludzka [była] zwrócona w stronę palmy z jednej strony, a twarz młodego lwa zwrocona w stronę palmy z drugiej strony. Tak wykonano to w całym domu wszędzie wokoło. 20 Od ziemi aż ponad wejście [były] wyrzeźbione cherubiny i palmy, także na ścianie świątyni. 21 Filary świątyni [były] czworokątne, a wygląd Miejsca Najświętszego był jak wygląd świątyni. 22 Ołtarz drewniany był wysoki na trzy łokcie i szeroki na dwa łokcie; jego rogi, jego podstawa i jego ściany [były] z drewna. Wtedy powiedział do mnie: To jest stół, który stoi przed PANEM. 23 A świątynia i Miejsce Najświętsze miały podwójne drzwi. 24 A drzwi były dwuskrzydłowe, [miały] dwa skrzydła obrotowe; dwa skrzydła miały jedne drzwi i dwa miały drugie. 25 A wykonano na nich, na tych drzwiach świątyni, cherubiny i palmy, tak jak wykonano [je] na ścianach; [były] także drewniane belki nad przedsionkiem na zewnątrz. 26 Na wąskich oknach [były] palmy po obu stronach, na bokach przedsionka, także na bocznych komorach domu i na belkach.

42 I wyprowadził mnie na dziedziniec zewnętrzny w kierunku północy, i wprowadził mnie do tych komórek, które stały naprzeciwko obszaru wyznaczonego i naprzeciwko budowli, od [strony] północy. 2 Ich długość od strony północnych drzwi [wynosiła] sto łokci, a ich szerokość pięćdziesiąt łokci. 3 Naprzeciw dziedzińca wewnętrznego, który miał dwadzieścia łokci, i naprzeciw posadzki dziedzińca zewnętrznego, [były] krużganki naprzeciw krużganków na trzech [poziomach]. 4 A przed komórkami [było] przejście szerokie na dziesięć łokci wewnętrz i ścieżka do nich na jeden łokcie, a ich drzwi [były] od północy. 5 A górne komórki były węższe, ponieważ ich krużganki [były] szersze od tych w dolnej i środkowej [części] budowli. 6 Były bowiem trzypiętrowe, ale nie miały słupów jak słupy dziedzińców. Dlatego były węższe niż dolne i środkowe, [począwszy] od ziemi. 7 A mur, który był na zewnątrz naprzeciw tych komórek w kierunku dziedzińca zewnętrznego przed komórkami, miał pięćdziesiąt łokci długości. 8 Długość bowiem

komórek, które [były] na dziedzińcu zewnętrznym, mojego tronu i miejsce dla moich stóp, gdzie będę [wynosiła] pięćdziesiąt łokci, a [tych] przed świątynią – mieszkać pośród synów Izraela na wieki. Dom Izraela sto łokci. 9 A poniżej tych komórek było wejście od wschodu, przez które wchodzi się do nich z dziedzińca zewnętrznego. 10 Na szerokości muru dziedzińca od strony wschodniej naprzeciw obszaru wyznaczonego i naprzeciw budowli [były także] komórki. 11 A ścieżka i ścianę między mną a sobą, zbezczeszili bardzo przed nimi była taka sama jak ścieżka tamtych komórek, moje święte imię przez swoje obrzydliwości, które znajdowały się po stronie północnej: [miały] taką popelniali. Dlatego zniszczyłem ich w swoim gniewie. samą długość i taką samą szerokość. Takie same były 9 [Ale] teraz niech oddał ode mnie swój nierząd i ich wyjścia, ich drzwi oraz ich układ. 12 A drzwi do zwłoki swoich królów, a zamieszkam wśród nich na tych komórkach, które były po stronie południowej, były wieki. 10 Ty, synu człowiek, powiedz domowi Izraela podobne do drzwi na początku przejścia, właśnie tego przejścia przed murem w stronę wschodu, którydu Niech [sobie] wymierzą [jego] plan. 11 A jeśli się się do nich wchodzi. 13 Wtedy powiedział do mnie: zawstydzą wszystkiego, co uczynili, wtedy opisz im Komórki północne i komórki południowe, które są wygląd tego domu, jego układ, jego wyjście i wejścia, przed obszarem wyznaczonym, to komórki święte, cały jego kształt i wszystkie jego ustawy, cały kształt gdzie kapłani, którzy zbliżają się do PANA, będą i wszystkie jego prawa. Zapisz to przed ich oczami, jadali najświętsze rzeczy. Tam będą kłaść rzeczy aby przestrzegali całego jego kształtu i wszystkich najświętsze, ofiary z pokarmów, ofiary za grzech i jego ustaw i czynili je. 12 A takie [jest] prawo tego ofiary za przewinienie. Jest to bowiem miejsce święte. domu: Na szczytce góry cały jego obszar wszędzie 14 Gdy kapłani wejdą tam, nie wyjdą ze świątynią na dokoła [ma być] bardzo świętą. Oto takie [jest] prawo dziedziniec zewnętrzny, ale tam złożą swoje szaty, w tego domu. 13 I takie [sa] wymiary ołtarza w łokciach których służyli, bo są święte. I założą inne szaty, i wtedy [liczonych] na łokieć i cztery palce: jego podstawa będą mogli zbliżyć się do tego, co [należy] do ludu. [wysoka] na łokieć i szeroka na łokieć, a obramowanie 15 A gdy ukończył mierzenie domu wewnętrznego, na jego brzegu wokoło ma wynosić jedną pięćdziesiąt mierniczym zmierzył stronę wschodnią – pięćset pretów szerokości; od mniejszego odstępu do większego wokół według preta mierniczego. 17 Zmierzył także stronę północną – pięćset pretów wokół według szerokości. 15 Potem obrócił się na dwanaście łokci długości i dwanaście szerokości, [ma stronę zachodnią i zmierzył – pięćset pretów według szerokości, po czterech swoich bokach. 17 Górnego preta mierniczego. 20 Zmierzył po czterech stronach mur zewsząd dokoła: długi na pięćset [pretów] i szeroki na pięćset [pretów], aby oddzielić miejsce święte od szerokości, po czterech bokach, a obramowanie wokół niego [ma być] na pół łokcia, jego podstawa – na łokieć wokół i jego stopnie skierowane ku wschodowi. 18 I powiedział do mnie: Synu człowiek, tak mówi Pan BÓG: To są ustawy ołtarza na dzień, w którym zostanie zbudowany, aby na nim składać całopalenia i skrapiać go krwią. 19 A kapłanom, Lewitom, którzy są z potomstwa Sadoka i zbliżają się do mnie, aby mi służyć, mówi Pan BÓG, dasz młodego cielca na ofiarę za grzech. 20 Wtedy weźmiesz z jego krwi i nałożysz na cztery rogi, na cztery narożniki odstępu i na obramowanie wokół. W ten sposób oczyściszt go i poświecisz. 21 Potem weźmiesz tego cielca za grzech i spalisz go w oznaczonym miejscu domu poza świątynią. 22 A drugiego dnia złożysz kozła bez skazy na ofiarę za grzech i oczyszczą ołtarz, tak jak oczyścili go cielcem. 23 A gdy dokonasz oczyszczenia,

43 Potem zaprowadził mnie do bramy, do bramy, która była zwrócona w kierunku wschodnim. 2 A oto chwała Boga Izraela przybyła od wschodu i jego głos [był] jak szum wielkich wód, a ziemia jaśniała od jego chwały. 3 A to widzenie, które miałem, było podobne do tego widzenia, które miałem, gdy przybyłem, aby zniszczyć miasto; widzenie, podobne do tego widzenia, które miałem nad rzeką Kebar. I upadłem na twarz. 4 Gdy chwała PANA weszła do domu przez bramę wschodnią; 5 Wtedy uniósł mnie duch i wprowadził na dziedziniec wewnętrzny, a oto dom był pełen chwały PANA. 6 I usłyszałem, jak ktoś mówił do mnie z domu, a jakiś mąż stał obok mnie. 7 I powiedział do mnie: Synu człowiek, [oto] miejsce

będziesz ofiarowywać młodego cielca bez skazy i będą się zbliżać do mnie, aby sprawować mi urząd barana z trzody bez skazy. **24** Gdy je ofiarujesz kapłański, i nie będą zbliżać się do moich świętych przed PANEM, kapłani rzucą na nie sól i złożą ją na całopalenie dla PANA. **25** Przez siedem dni codziennie będziesz składać kozła [na ofiarę] za grzech. Ma być przygotowany także młody cielec i baran z trzody bez skazy. **26** Przez siedem dni będą oczyszczać ołtarz i poświętać go. I poświętać się. **27** A po upływie tych dni, dnia ósmego i w następne kapłani będą składali na ołtarzu wasze całopalenia i ofiary pojednawcze i przyjmę was łaskawie, mówi Pan BÓG.

44 Potem zaprowadził mnie w stronę bramy świątyni

zewnętrznej, która była zwrocona ku wschodowi, a [była] zamknięta. **2** I PAN powiedział do mnie: Ta brama będzie zamknięta i nie będzie otwierana ani nikt nie będzie przez nią wchodził. PAN bowiem, Bóg Izraela, wszedł przez nią i dlatego będzie zamknięta. **3** [Jest] dla księcia. Jedynie książe będzie zasiadać w niej, aby jeść chleb przed PANEM. Będzie wchodził przez przedsionek tej bramy i ta samą drogą będzie wychodził. **4** Następnie zaprowadził mnie przez bramę północną do przedniej strony domu. I spojrzałem, a oto chwała PANA napełniła dom PANA. I upadłem na twarz. **5** A PAN powiedział do mnie: Synu człowieczy, zwróć uwagę, patrz swoimi oczami i słuchaj swoimi uszami wszystkiego, co ci powiem o wszystkich ustawach domu PANA i o wszystkich jego prawach. Zwróć uwagę na wejście do domu i na wszystkie wyjścia ze świątyni. **6** I powiedz buntownikom, domowi Izraela: Tak mówi Pan BÓG: Dosyć już wszystkich waszych obrzydliwości, domu Izraela! **7** Wprowadziliście tu cudzoziemców nieobyczanych na sercu i nieobyczanych na ciele, aby przebywali w mojej świątyni i zbezczeszili mój dom, gdy ofiarowaliście mój chleb, tłuszcz i krew, a oni lamali moje przymierze przez wszystkie wasze obrzydliwości. **8** A nie pełniliście straży przy moich świętych rzeczach, ale ustanowiliście sobie stróżów nad moją służbą w mojej świątyni. **9** Tak mówi Pan BÓG: Żaden cudzoziemiec nieobyczany na sercu i nieobyczany na ciele nie wejdzie do mojej świątyni, żaden spośród cudzoziemców, którzy [są] wśród synów Izraela. **10** Także i Lewici, którzy się oddaliли ode mnie, gdy Izrael blądził i odszedł ode mnie za swoimi bożkami, obciążą się swoją nieprawością. **11** Lecz będą slugami w mojej świątyni, pełniąc obowiązki przy bramach domu, i będą służyć przy domu: będą zabijać ofiary na całopalenie i ofiary dla ludu i będą stać przed nimi, aby im służyć. **12** Ponieważ służyli im przed ich bożkami i byli dla domu Izraela przyczyną upadku w nieprawość, podniósł rękę przeciwko nim, mówi Pan BÓG, i obciążą się swoją nieprawością. **13** Nie rzeczy ani do najświętszych, ale poniosą swoją hańbę i obrzydliwość, które popełnili. **14** Dlatego ustanowię ich stróżami porządku domu do każdej posługi i do wszystkiego, co będzie w nim wykonywane. **15** Lecz kapłani, Lewici, synowie Sadoka, którzy pełnili straż w mojej świątyni, gdy synowie Izraela odeszli ode mnie, oni zbliżą się do mnie, aby mi służyć, i staną przede mną, aby mi ofiarować tłuszcz i krew, mówi Pan BÓG. **16** Oni będą wchodzić do mojej świątyni i będą przystępować do mego stołu, aby mi służyć i pełnić moją służbę. **17** A gdy będą mieli wchodzić przez bramę dziedzińca wewnętrznego, ubiorą się w liniane szaty. Nie włożą na siebie nic wełnianego, gdy będą pełnić służbę w bramach dziedzińca wewnętrznego i wewnętrz. **18** Liniane mitry będą mieli na swej głowie i liniane spodnie na swych biodrach; nie będą się opasywać niczym, co wywołuje pot. **19** A gdy będą wychodzić na dziedziniec zewnętrzny, do ludu na dziedzińcu zewnętrznym, zdejmą z siebie swoje szaty, w których pełnili służbę, a złożą je w komorach świątyni i ubiorą się w inne szaty; nie będą uświetali ludu swoimi szatami. **20** Nie będą golić swojej głowy ani nie będą zapuszczać włosów, ale będą równo strzyc swoje głowy. **21** Żaden kapłan nie będzie pił wina, gdy będzie miał wchodzić na dziedziniec wewnętrzny. **22** Nie będą brały sobie za żonę ani wdowy, ani porzucone, ale wezmą sobie dziewczę z potomstwa domu Izraela lub wdowę, która została wdową po kaplanie. **23** Będą uczyć mój lud [różnicy] pomiędzy tym, co święte, a tym, co nieświęte, a także mają uczyć rozróżniać pomiędzy tym, co nieczyste, a tym, co czyste. **24** A gdy będzie [jakis] spór, oni stanać, aby sądzić, i będą sądzić według moich sądów. Będą przestrzegali moich praw i moich ustaw we wszystkie moje uroczyste święta i będą święcili moje szabaty. **25** Nie będą się zbliżać do człowieka zmarłego, aby się nie zanieczyć. Mogą się jednak zanieczyć przy ojcu lub matce, przy synu lub córce i przy bracie lub siostrze, która jeszcze nie była zamężna. **26** A po jego oczyszczeniu odliczą mu siedem dni. **27** W tym dniu, w którym będzie wchodził do świątyni, na dziedziniec wewnętrzny, aby pełnić służbę w świątyni, złoży ofiarę za swój grzech, mówi Pan BÓG. **28** To będzie ich dziedzictwo: Ja jestem ich dziedzictwem. Nie będzie się im dawać posiadłości w Izraelu. Ja jestem ich posiadłością. **29** Będą spożywali ofiarę z pokarmów, ofiarę za grzech i ofiarę za przewinienie. Do nich będzie należała wszelka rzecz ofiarowana Bogu w Izraelu. **30** I to, co najlepsze ze wszystkich pierwocin wszystkiego, i każda ofiara podniesiona ze wszystkich rzeczy, wszystkie wasze

ofiary będą należeć do kapłana. To, co najlepsze z pokarmów, na całopalenie i na ofiary pojednawcze, aby waszych ciast, również dacie kapłanowi, aby sprawił, dokonać przebłagania za nich, mówi Pan BÓG. **16** Cały że błogosławieństwo spocznie na twoim domu. **31** lud tej ziemi ma składać te ofiary wznowienia księciu Kapłani nie będą jedli żadnej padliny ani tego, co rozszarpane, czy to z ptactwa, czy z bydła.

45 Gdy będziecie dzielić tę ziemię w dziedzictwo

przez losowanie, oddacie na ofiarę PANU [dział] święty z tej ziemi, długi na dwadzieścia pięć tysięcy [prętów] i szeroki na dziesięć tysięcy. Będzie to święty [dział] we wszystkich waszych granicach dokola. **2** Z tego będzie kwadrat na świętynię pięćset [prętów długości] na pięćset [szerokości] dokola; a wokół niego [będzie] wolna przestrzeń na pięćdziesiąt łokci. **3** Z tej [pierwszej] miary odmierzysz dwadzieścia pięć tysięcy długości i dziesięć tysięcy szerokości, a na tym będzie świętynia i Miejsce Najświętsze. **4** Ten święty dział ziemi będzie należeć do kapłanów pełniących służbę w świętyni, którzy przystępują, aby służyć PANU. Będzie to miejsce na ich domy i miejsce święte na świętynię. **5** A [obszar] długi na dwadzieścia pięć tysięcy i szeroki na dziesięć tysięcy też będzie dla Lewitów, którzy służą w domu, na posiadłość [liczącą] dwadzieścia komórek. **6** A na własność dacie miastu [obszar] szeroki na pięć tysięcy i długi na dwadzieścia pięć tysięcy wzduż [działu] świętej ofiary. Będzie to dla całego domu Izraela. **7** Dla księcia będzie obszar z obu stron [działu] świętej ofiary i własności miasta, przed [działem] świętej ofiary i przed własnością miasta, od strony zachodniej ku zachodowi i od strony wschodniej ku wschodowi, a długość [będzie] naprzeciwko każdego z tych działów od granicy zachodniej [aż] do granicy wschodniej. **8**

[Ten dział] ziemi będzie jego posiadłością w Izraelu, a moi książęta nie będą już uciskać mojego ludu; ale wydzielą ziemię domowi Izraela według jego pokoleń.

9 Tak mówi Pan BÓG: Dosyć tego, książęta Izraela! Zaniechajcie przemocy i grabieży, wykonujcie sąd i sprawiedliwość i wycofajcie wasze obciążenia od mego ludu, mówi Pan BÓG; **10** Będziecie mieli sprawiedliwe

wagi, sprawiedliwą efę i sprawiedliwy bat. **11** Efa i bat będą miały jednakową miarę, tak by bat zawierał

dziesiątą część chomera, a także efa dziesiątą część chomera. Chomer będzie podstawą miary. **12** Sykl

[będzie miał] dwadzieścia ger. Dwadzieścia syków, dwadzieścia pięć syków i piętnaście syków stanowi dla

was minę. **13** A taka [będzie] ofiara wznowienia, którą

będziecie ofiarowywać: szóstą część efy z chomera pszenicy; [dacie] również szóstą część efy z chomera jęczmienia. **14** Ustawa dotycząca oliwy jest taka: bat

jest miarą oliwy. Będziecie dawać dziesiątą część bat

stanowi chomer. **15** Także jedną owcę z trzody liczącej

dwieście [owiec] z bujnych pastwisk Izraela na ofiarę z

całopaleń i ofiar z pokarmów i z płynów na świętą, na dni nowiu, na szabaty i na wszystkie uroczyste świętą domu Izraela. On będzie sprawować ofiarę za grzech, ofiarę z pokarmów i całopalną oraz ofiary pojednawcze, aby dokonać przebłagania za dom Izraela. **18** Tak mówi Pan BÓG: Pierwszego dnia pierwszego miesiąca weźmiesz młodego cielca bez skazy i oczyścisz świętynię. **19** Kapłan weźmie nieco krwi z ofiary za grzech i pomaże odrzwią domu, cztery narożniki podstawy tego ołtarza i odrzwią bramy dziedzińca wewnętrznego. **20** Tak samo uczynisz siódmego dnia tego miesiąca za każdego, który [zgrzeszył] nieświadomie, i za prostego. Tak oczyścicie dom. **21** W pierwszym miesiącu, czternastego [dnia] tego miesiąca, będziecie mieli święto Paschy, święto siedmiu dni, w [których] będą spożywane chleby praśne. **22** I w tym dniu książę złoży cielca [na ofiarę] za grzech za siebie i za cały lud tej ziemi. **23** Przez siedem dni tego święta będzie ofiarowywać PANU na całopalenie siedem cielców i siedem baranów bez skazy, codziennie, przez siedem dni, a na ofiarę za grzech codziennie jednego kozła. **24** A na ofiarę z pokarmów złoży efę na cielca, efę na barana i hin oliwy na efę. **25** W siódmym miesiącu, piętnastego dnia tego miesiąca, w święto, będzie ofiarowywać właśnie to samo przez siedem dni, jak również ofiarę za grzech, całopalenie, ofiarę z pokarmów i oliwę.

46 Tak mówi Pan BÓG: Brama dziedzińca

wewnętrznego, która jest zwrócona ku wschodowi, będzie zamknięta przez sześć dni roboczych. Ale w dniu szabatu będzie otwarta, także

i w dniu nowiu będzie otwarta. **2** I książę wejdzie przez przedsionek bramy zewnętrznej, i stanie przy

odrzwiach tej bramy. Następnie kapłani złożą jego wagi, całopalenie i ofiary pojednawcze, a on odda poklon na

bat będą miały jednakową miarę, tak by bat zawierał progu bramy. Potem wyjdzie, lecz brama nie będzie zamknięta aż do wieczora. **3** Podobnie lud tej ziemi

będzie oddawał poklon przed PANEM w dniu szabatu, bramy w dni szabatu i w [czasie] nowiu. **4** A całopalenie,

które książę będzie ofiarowywał PANU w dniu szabatu, [będzie się składało z] sześciu baranków bez skazy i jednego barana bez skazy. **5** Ofiara z pokarmów z efą

na barana, a na baranki ofiara z pokarmów będzie według woli jego ręki oraz hin oliwy na efę. **6** A na

dzień nowiu ma to być młody cielec bez skazy oraz sześć baranków i baran bez skazy. **7** Na ofiarę z pokarmów ma ofiarować efę na cielca, efę na barana i

ef. 8 A gdy książę będzie wchodził, wejdzie przez przedsionek tej bramy i wyjdzie tą samą drogą. 9 Ale gdy lud tej ziemi wejdzie przed oblicze PANA na święta uroczyste, to ten, który wejdzie przez bramę północną, aby oddać poklon, wyjdzie przez bramę południową; a kto wejdzie przez bramę południową, wyjdzie przez bramę północną. Nie wróci przez bramę, którą wszedł, ale wyjdzie przeciwległą. 10 A gdy oni będą wchodzić, książę wśród nich wejdzie; a gdy będą wychodzić, wyjdzie. 11 Także na święta i na uroczyste święta ofiarą z pokarmów będzie efa na cielca, efa na barana, a na baranki według woli jego ręki oraz hin oliwy na efę. 12 A gdy książę będzie składał PANU dobrowolną ofiarę całopalną lub dobrowolną ofiarę pojednawczą, to niech mu otworzą wschodnią bramę, a złoży swoje całopalenie i ofiary pojednawcze, jak to czyni w dniu szabatu. Potem wyjdzie, a po jego wyjściu niech zamkną bramę. 13 Ponadto codziennie złożysz PANU baranka rocznego bez skazy na całopalenie. Każdego rana złożysz go. 14 Także ofiarę z pokarmów będziesz ofiarowywał przy nim każdego ranka: szóstą [część] efy, trzecią część hinu oliwy, aby pokropić najlepszą mąkę, [jako] nieustanną ofiarę z pokarmów dla PANA wiecznym postanowieniem. 15 Tak więc mają składać baranka, ofiarę z pokarmów i oliwę każdego rana [jako] całopalenie nieustanne. 16 Tak mówi Pan BÓG: Jeśli książę da [jakiś] dar któremuś ze swych synów, będzie to dziedzictwem jego synów. Będzie to ich własność dziedziczna. 17 Ale jeśli przekaże dar ze swego dziedzictwa któremuś ze swoich sług, wtedy będzie to jego aż do roku wyzwolenia, a potem wróci do tego księcia. Ale do synów będzie należeć jego dziedzictwo. 18 Książę nie będzie brał dziedzictwa ludu, pozbawiając go [siłę] jego posiadłości. Lecz ze swojej posiadłości da dziedzictwo swoim synom, aby niikt z mojego ludu nie był wyrzucony ze swojej posiadłości. 19 Następnie wprowadził mnie przez wejście, które było z boku bramy, do komórek świątych dla kapelanów, które były zwrócone na północ, a oto [było] tam miejsce po obu stronach na zachód. 20 I powiedział do mnie: To jest miejsce, gdzie kapłani będą gotować ofiarę za przewinienie i ofiarę za grzech, gdzie będą piec ofiarę z pokarmów, aby nie musieli wynosić ich na dziedziniec zewnętrzny na uświecanie ludu. 21 Potem wprowadził mnie na dziedziniec zewnętrzny i oprowadził mnie po czterech rogach dziedzińca, a oto [były] dziedziniec w każdym rogu dziedzińca. 22 W czterech kątach dziedzińca [były] dziedzińce długie na czterdzieści [lokci] i szerokie na trzydzieści [lokci]. Te cztery narożne [dziedzińce] miały ten sam wymiar. 23 A dokola nich czterech [były] rzędy pomieszczeń, a pod tymi rzędami uczyniono wokół paleniska. 24 I powiedział mi: To [są] miejsca dla tych, którzy gotują, gdzie śluzy domu będą gotować ofiary ludu.

47 Potem zaprowadził mnie do wejścia domu, a oto wody wypływały spod progu domu w kierunku wschodnim, gdyż przednia strona domu [była zwrócona] ku wschodowi, a wody spływały spod prawej strony domu ku południowej stronie od ołtarza. 2 Stamąd wprowadził mnie przez bramę północną i poprowadził mnie drogą zewnętrzną do bramy zewnętrznej, drogą wschodnią; a oto wody wypływały z prawej strony. 3 A gdy ten mąż ze sznurem w ręku wyszedł w kierunku wschodnim, odmierzył tysiąc łokci i przeprowadził mnie przez wodę, a woda [sięgała] aż do kostek. 4 Potem odmierzył [drugi] tysiąc i przeprowadził mnie przez wodę, a woda [sięgała] aż do kolani; i [znów] odmierzył tysiąc i przeprowadził mnie przez wodę, a ta [sięgała] aż do bioder. 5 A gdy znów odmierzył tysiąc, [była] rzeka, której nie mogłem przebrnąć, gdyż woda wezbrała. [Była to] woda, którą trzeba było przepływać, i rzeka, której nie mogłem przejść. 6 Wtedy powiedział do mnie: Czy widziasz [to], synu człowieczy? Potem poprowadził mnie i zaprowadził na brzeg tej rzeki. 7 A gdy się odwróciłem, oto na brzegu tej rzeki [było] bardzo wiele drzew po obu stronach; 8 I powiedział do mnie: Te wody wypływają ku krainie wschodniej, schodzą do równin i wpadają do morza. A gdy wpadają do morza, wody zostają uzdrawione. 9 I stanie się, że każda istota żyjąca, która się porusza, gdziekolwiek popłyną potoki, będzie żyć. I będzie bardzo dużo ryb, [bo] dotrą tam wody i zostaną uzdrawione. Wszystko będzie żyć, dokładkolwiek dotrze potok. 10 Stanie się i to, że rybacy staną nad nim od En-Gedi aż do zdroju Eglaim; [tam] będą rozciągać sieci; będzie bardzo dużo ryb rozmaitego rodzaju, [będą] jak ryby wielkiego morza. 11 [Lecz] jego błota i bajora nie będą uzdrawione, ale będą przeznaczone na sól. 12 A nad rzeką wyrosną na jego brzegu po obu stronach wszelkie drzewa wydające owoce, [drzewa], których liść nie wiecznie ani owoc nie ustaje. W swoich miesiącach wydadzą pierwociny, bo wody dla nich wypływają ze świętyni. Dlatego ich owoc będzie na pokarm, a ich liście na lekarstwo. 13 Tak mówi Pan BÓG: To [jest] granica, według której podzielicie ziemię w dziedzictwo według dwunastu pokoleń Izraela: Józef [będzie miał] dwie części. 14 Posiadźcie ją dziedzicznie, po równo jedno [pokolenie], jak i drugie – [ziemię], którą przysiąglem dać waszym ojcom. I ta ziemia przypadnie wam w dziedzictwo. 15 To jest więc granica tej ziemi od strony północnej: od Wielkiego Morza, w kierunku Chetlon, idąc do Sedada. 16 Chamat, Berota, Sibraim, które [są] pomiędzy granicą Damaszku a granicą Chamat, Chasar-Hattikon, które

jest przy granicy Chauranu. 17 Granicą od morza synowie Izraela, jak błądzili [inni] Lewici. 12 I ten będzie Chasar-Enan, granica Damaszku i północna święty dział z ofiar tej ziemi będzie rzeczą najświętszą strona na północy, i granica Chamat. To jest strona obok granicy Lewitów. 13 Obok granicy kapłanów północna. 18 A strona wschodnia: między Chauran i [będzie dział] Lewitów o długości dwudziestu pięciu między Damaszkiem, między Gileadem i między ziemią tysięcy [prętów] i o szerokości dziesięciu tysięcy. Cała Izraela przy Jordanie. Będziecie mierzyć od tej granicy długość będzie wynosiła dwadzieścia pięć tysięcy, a przy Morzu Wschodnim. To jest strona wschodnia. 19 szerokość dziesięć tysięcy. 14 I nie będą mogli go A strona południowa na południu: od Tamar aż do wód sprzedać ani zamienić, ani pierwocin ziemi przekazać sporu w Kadesz, od rzeki aż do Wielkiego Morza. To [innym], gdyż jest poświęcony PANU. 15 A pieć jest strona południowa na południu. 20 Strona zaś tysięcy [prętów], które pozostaną z szerokości wzdułż zachodnia: Wielkie Morze od granicy aż do miejsca, dwudziestu pięciu tysięcy, stanowi miejsce pospolite skąd idzie się do Chamat. To jest strona zachodnia. 21 A tak podzielicie sobie tę ziemię według pokoleń na miasto, na zamieszkanie i na pastwiska. A miasto będzie w jego środku. 16 Oto jego wymiary: strona Izraela. 22 A gdy ją podzielicie, [przypadnie ona] w północna – cztery tysiące pięćset [prętów], strona dziedzictwo was i cudzoziemcom, którzy przebywają wśród was, którzy zrodzą synów wśród was. Będą – cztery tysiące pięćset i strona zachodnia – cztery dla was jak zrodzeni w ziemi pośród synów Izraela. Z tysiące pięćset. 17 Pastwiska miasta na północ – wami będą mieli dziedzictwo pośród pokoleń Izraela. 23 A w którymkolwiek pokoleniu cudzoziemiec będzie dwieście pięćdziesiąt [prętów], na południe – dwieście przebywał, tam mu dacie jego dziedzictwo – mówi Pan pięćdziesiąt, na wschód – dwieście pięćdziesiąt i na BÓG.

48 A oto imiona pokoleń: Na północnym krańcu wzdułż drogi Chetlon, w kierunku Chamat, Chasar-Enan, do granicy Damaszku na północy i aż do Chamat, od strony wschodniej aż na zachód, jeden [dział dla] Dana. 2 A obok granicy Dana, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Aszera. 3 A obok granicy Aszera, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Neftalego. 4 A obok granicy Neftalego, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Manassesa. 5 A obok granicy Manassesa, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Efraima. 6 A obok granicy Efraima, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Rubena. 7 A obok granicy Rubena, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Judy. 8 A obok granicy Judy, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, będzie święty dział, szeroki na dwadzieścia pięć tysięcy [prętów] i długi jak każdy z pozostałych działów od strony wschodniej do strony zachodniej, a w jego środku będzie świątynia. 9 Ten dział, który macie ofiarować PANU, [będzie] długi na dwadzieścia pięć tysięcy [prętów] i szeroki na dziesięć tysięcy. 10 Do nich, [to jest] kapłanów, będzie należał ten święty dział: na północy dwadzieścia pięć tysięcy [prętów], na zachodzie dziesięć tysięcy szerokości, na wschodzie dziesięć tysięcy szerokości i na południe dwadzieścia pięć tysięcy długości. W jego środku będzie świątynia PANA. 11 [To ma być] dla uświęconych kapłanów spośród synów Sadoka, którzy pełnili swoją służbę i nie błądzili, gdy błądzili

wysokość [prętów], które pozostaną z szerokości wzdułż zachodnia: Wielkie Morze od granicy aż do miejsca, dwudziestu pięciu tysięcy, stanowi miejsce pospolite skąd idzie się do Chamat. To jest strona zachodnia. 21 A tak podzielicie sobie tę ziemię według pokoleń Izraela. 22 A gdy ją podzielicie, [przypadnie ona] w północna – cztery tysiące pięćset [prętów], strona dziedzictwo was i cudzoziemcom, którzy przebywają wśród was, którzy zrodzą synów wśród was. Będą – cztery tysiące pięćset i strona zachodnia – cztery dla was jak zrodzeni w ziemi pośród synów Izraela. Z tysiące pięćset. 17 Pastwiska miasta na północ – wami będą mieli dziedzictwo pośród pokoleń Izraela. 23 A w którymkolwiek pokoleniu cudzoziemiec będzie dwieście pięćdziesiąt [prętów], na południe – dwieście przebywał, tam mu dacie jego dziedzictwo – mówi Pan pięćdziesiąt, na wschód – dwieście pięćdziesiąt i na zachód – dwieście pięćdziesiąt. 18 To, co pozostanie wzdułż świętego działu, [będzie mieć] dziesięć tysięcy [prętów] na wschód i dziesięć tysięcy na zachód. Będzie to wzdułż świętego działu, a plony tego [miejsca] będą na utrzymanie slug miasta. 19 A ci, co służą miastu, będą slugami spośród wszystkich pokoleń Izraela. 20 Cały ten święty dział będzie wynosił dwadzieścia pięć tysięcy [prętów] na dwadzieścia pięć tysięcy. Ofiarujecie kwadrat świętego działu wraz z posiadłością miasta. 21 To, co pozostanie, [będzie] dla księcia z obu stron świętego działu i posiadłości miasta, wzdułż dwudziestu pięciu tysięcy [prętów] ofiary aż do granicy wschodniej i na zachód wzdułż dwudziestu pięciu tysięcy [prętów] do granicy zachodniej, wzdułż innych działów, [będzie] to dla księcia. A będzie to święty dział, a świątynia domu będzie w jego środku. 22 A od posiadłości Lewitów i od posiadłości miasta, które będą w środku tego, co należy do księcia, pomiędzy granicą Judy i granicą Beniamina, będzie [to] należało do księcia. 23 Pozostałe pokolenia, od strony wschodniej aż do strony zachodniej: jeden [dział dla] Beniamina. 24 Obok granicy Beniamina, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Symeona. 25 Obok granicy Symeona, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Issachara. 26 Obok granicy Issachara, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Zebulona. 27 Obok granicy Zebulona, od strony wschodniej aż do strony zachodniej, jeden [dział dla] Gada. 28 Obok granicy Gada, po stronie południowej na południe, granica będzie od Tamar [aż do] wód sporu w Kadesz, w stronę rzeki do Wielkiego Morza. 29 To [jest] ziemia, którą podzielicie przez losowanie między pokolenia

Izraela, i to są działy, mówi Pan BÓG. 30 To też są wyjścia z miasta: od strony północnej – cztery tysiące pięćset [prętów]. 31 A bramy miasta [będą nazwane] według imion pokoleń Izraela. Trzy bramy na północy: brama Rubena jedna, brama Judy jedna i brama Lewiego jedna. 32 Od strony wschodniej – cztery tysiące pięćset, a bramy trzy: brama Józefa jedna, brama Beniamina jedna i brama Dana jedna. 33 Od strony południowej – cztery tysiące pięćset prętów, a bramy trzy: brama Symeona jedna, brama Issachara jedna i brama Zebulona jedna. 34 Od strony zachodniej – cztery tysiące pięćset, a bramy trzy: Brama Gada jedna, brama Aszera jedna i brama Neftalego jedna. 35 Wokoło osiemnaście tysięcy [prętów]. A imię miasta od tego dnia [będzie]: PAN tam [mieszka].

Daniela

1 W trzecim roku panowania Joakima, króla Judy, do Jerozolimy nadciągnął Nabuchodonozor, król Babilonu, i obiegł ją. **2** Pan wydał w jego ręce Joakima, króla Judy, oraz część naczyń domu Bożego, a on je zabrał do ziemi Szinear, do domu swego boga, i wniosł [te] naczynia do skarbcia swego boga. **3** I król rozkazał Aszpenazowi, przełożonemu swoich eunuchów, aby przyprowadził [niektórych] spośród synów Izraela, z potomstwa króla i z książąt; **4** Młodzieńców, w których by [nie było] żadnej skaży, o pięknym wyglądzie, biegłych we wszelkiej mądrości, posiadających wiedzę i pojętnych w nauce, którzy byliby zdolni stać się przed królem, i aby ich nauczać pisma i języka chaldejskiego. **5** I król wyznaczył im codzienną porcję potraw królewskich i wina, które on sam pił. Mieli być [tak] wychowywani, by po upływie trzech lat mogli stanąć przed królem. **6** Wśród nich, spośród synów Judy, byli: Daniel, Chananiaz, Miszael i Azariasz.

7 I przełożony eunuchów nadał im imiona: Daniela nazwał Belteszassarem, Chananiaza – Szadrakiem, Miszaela – Meszakiem i Azariasza – Abed-Nego. **8** Ale Daniel postanowił w swoim sercu, że nie splami się przed królem ani winem, które król pił. Poprosił więc go oznajmijcie mi sen i jego znaczenie. **9** Powtórnie: Niech król opowie sen swoim slugom, I Bóg zjednał Danielowi łaskę i miłość przełożonego eunuchów. **10** Przełożony eunuchów powiedział do Wtedy Daniel powiedział do sługi, którego przełożony eunuchów ustanowił nad Danieliem, Chananiaszem, Miszaelem i Azariaszem; **11** Poddaj próbie, proszę, co zobaczysz, [tak] postąpisz ze swoimi slugami. **12** I posuchał ich w tej sprawie, i podał ich próbie I okazało się, że ich twarze wyglądały lepiej i ich ciała były tęższe niż wszystkich młodzieńców, którzy jadali pokarm z potraw królewskich. **13** Sluga zabrał więc ich potrawy oraz wino, które mieli pić, a dał im jarzyny. **14** Tym czterem młodzieńcom dał Bóg wiedzę i zrozumienie we wszelkim piśmie oraz mądrość. Ponadto Danielowi dał zrozumienie wszelkich widzeń i snów. **15** Gdy minęły dni wyznaczone przez króla, by ich przyprowadzić, przełożony dworzan wprowadził

ich przed Nabuchodonozora. **19** I król rozmawiał z nimi, ale nie znalazł się pośród nich wszystkich [nikt tak], jak Daniel, Chananiaz, Miszael i Azariasz. I stanęli przed królem. **20** We wszystkich sprawach mądrości i rozumu, o które pytał ich król, stwierdzał, że są dziesięciokrotnie bieglejsi od wszystkich magów i astrologów, którzy [byli] w całym jego królestwie. **21** I Daniel był [tam] aż do pierwszego roku króla Cyrusa.

2 W drugim roku panowania Nabuchodonozora miał

Nabuchodonozor sen i strwożył się jego duch, i nie mógł spać. **2** Wtedy król rozkazał zwołać magów, astrologów, czarowników i Chaldejczyków, aby opowiedzieli królowi jego sen. Przyszli więc i stanęli przed królem. **3** Król powiedział do nich: Miałem sen i strwożył się mój duch, i chcę wiedzieć, co ten sen oznacza. **4** Wtedy Chaldejczycy odpowiedzieli królowi po syryjsku: Królu, żyj na wieki! Opowiedz sen swoim slugom, a objaśnimy [jego] znaczenie. **5** Król odpowiedział Chaldejczykom: Ta sprawa już uleciała mi z pamięci. Jeśli nie oznajmicie mi snu i jego znaczenia, będącie rozsiekani na kawałki, a wasze domy będą zamienione w gnojowisko. **6** Ale jeśli oznajmicie mi sen i jego znaczenie, otrzymacie ode mnie dary i nagrody oraz wielką cześć. Dlatego potrawami króla ani winem, które król pił. Poprosił więc oznajmijcie mi sen i jego znaczenie. **7** Odpowiedzieli przelóżonego eunuchów, aby nie musiał się splamić. **9** Powtórnie: Niech król opowie sen swoim slugom, a objaśnimy [jego] znaczenie. **8** Król odpowiedział: eunuchów. **10** Przełożony eunuchów powiedział do Wiem na pewno, że celowo to odkładacie, gdyż Daniela: Boję się króla, mojego pana, który wyznaczył wiecie, że ten sen uleciał mi z pamięci. **9** Jeśli wasz pokarm i wasz napój. Jeśli zobaczy, że wasze twarze są chudsze niż innych młodzieńców, którzy dekret. Postanowiliście bowiem mówić wobec mnie razem z wami mają być wychowani, wtedy narazicie słowa klamliwe i przewrotne, aż czas uplynie. Dlatego u króla [na niebezpieczeństwo] moją głowę. **11** Oznajmijcie mi sen, a przekonam się, że będącie Wtedy Daniel powiedział do sługi, którego przełożony eunuchów ustanowił nad Danieliem, Chananiaszem, odpowiedzieli królowi: Nie ma człowieka na ziemi, Miszaelem i Azariaszem; **12** Poddaj próbie, proszę, który by mógł oznajmić tę rzecz królowi. Dlatego żaden twoje slugi przez dziesięć dni. Niech nam dają jarzyny król, książę albo władca nie wymaga takiej rzeczy od do jedzenia i wodę do picia. **13** Potem przypatrzył się żadnego maga, astrologa lub Chaldejczyka. **11** Rzec, naszym twarzom oraz twarzom młodzieńców, którzy której król wymaga, [jest] trudna, a nie ma nikogo, kto jadą pokarm z potraw królewskich, i według tego, by mógł ją oznajmić królowi, oprócz bogów, którzy co zobaczysz, [tak] postąpisz ze swoimi slugami. **14** Nie mieszkały wśród ludzi. **12** Z tej przyczyny król się I posuchał ich w tej sprawie, i podał ich próbie rozzłosił i bardzo się rozgniewał, i rozkazał wytracić przez dziesięć dni. **15** A po upływie dziesięciu dni dekret, aby zgładzić mændów, szukano także Daniela wszystkich mændów Babilonu. **13** A gdy wyszedł okazało się, że ich twarze wyglądały lepiej i ich ciała były tęższe niż wszystkich młodzieńców, którzy i jego towarzyszy, aby ich wymordować. **14** Wtedy Daniel odpowiedział mądrze i roztrąpnie Ariochowi, i jego towarzyszy, aby ich wymordować. **15** Powiedział do Ariocha, dowódcy króla: Czemu ten dekret tak szybko wyszedł od króla? Wtedy Arioch oznajmił Danielowi sprawę. **16** Wszedł do króla i poprosił go, aby dał mu czas na oznajmienie królowi znaczenia [snu]. **17** Potem

Daniel poszedł do swego domu i opowiedział sprawę swoim towarzyszom: Chananiazowi, Miszaelowi i sen. Jego znaczenie też wypowiem przed królem; 37 Azariaszowi; 18 Aby prosili Boga nieba o miłosierdzie Ty, królu, jesteś królem królów, bo tobie Bóg nieba dał względem tej tajemnicy, żeby nie zginęły Daniel i jego królestwo, moc, potęgę i sławę. 38 I dał w twoją rękę towarzysz z resztą mędrców Babilonu. 19 Wtedy wszystko to, gdzie mieszkały synowie ludzi, zwierzęta Danielowi zostały objawione ta tajemnica w nocnym polne i ptactwo niebieskie, i ustanowił cię panem nad widzeniu, za co Daniel błogosławiał Bogu nieba. 20 tym wszystkim. Ty jesteś tą głową ze złota. 39 Ale po Daniel powiedział: Niech będzie błogosławione imię tobie powstanie inne królestwo, mniejsze od twojego, a Boga na wieki wieków, bo mądrość i moc do niego potem trzecie królestwo z brązu, które będzie panować należą; 21 On zmienia czasy i okresy, usuwa królów i nad całą ziemią. 40 Czwarte królestwo będzie mocne ustanawia królów. Daje mądrość mądrym, a wiedzę jak żelazo, bo jak żelazo kruszy i miażdży wszystko, jak rozumny; 22 On objawia rzeczy głębokie i ukryte, żelazo łamie wszystko, tak i [ono] połamie i pokruszy wie, co [jest] w ciemności, a światłość z nim mieszka. [wszystko]. 41 A że widziałeś stopy i palce częściowo 23 Ciebie, Boże moich ojców, wysławiam i chwałę [za z gliny garncarskiej, a częściowo z żelaza – [oznacza to], że daleś mi mądrość i moc, że oznajmileś mi to, że] królestwo będzie podzielone. Będzie w nim teraz to, o co cię prosiliśmy. Oznajmileś nam bowiem nieco siły żelaza, tak jak widziałeś żelazo zmiesiane sen króla. 24 Dlatego Daniel wszedł do Ariocha, z mulistą gliną; 42 A palce stóp częściowo z żelaza którego król ustanowił, aby wytracił mędrców Babilonu. a częściowo z gliny [znaczą], że królestwo będzie Gdy przyszedł, tak powiedział do niego: Nie trać częściowo silne, a częściowo kruche. 43 A że widziałeś mędrców Babilonu. Wprowadził mnie do króla, a [ja] żelazo zmiesiane z mulistą gliną, oznacza [to], że się oznajmie królowi znaczenie [snu]. 25 Wtedy Arioch zmieszają ze sobą ludzie, ale nie będzie się trzymał z pośpiechem wprowadził Daniela do króla i tak mu jeden drugiego, tak jak żelaza nie można zmieszać powiedział: Znalazłem męża spośród uprowadzonych z gliną. 44 Ale w dniach tych królów Bóg nieba z Judy, który oznał królowi znaczenie [snu]. 26 wzbudzi królestwo, które nigdy nie będzie zniszczone. Król odpowiedział Danielowi, któremu na imię [było] Belteszassar: Czy potrafisz oznać mi sen, który i zniszczy wszystkie te królestwa, samo zaś będzie miałem, oraz jego znaczenie? 27 Daniel odpowiedział trwać na wieki. 45 To, że widziałeś, jak kamień został królowi: Tajemnicy, o którą król pyta, nie mogą oznać mię odcięty z góry bez [pomocy] rąk i skruszyl żelazo, brąz, królów mędrcy, astrologowie, magowie i wróżbici; 28 glinę, srebro i złoto, [oznacza], że wielki Bóg oznał mi Jest jednak Bóg w niebie, który objawia tajemnice, i królowi, co nastąpi potem. Sen jest prawdziwy i jego [on] oznał królowi Nabuchodonozorowi, co nastąpi znaczenie pewne. 46 Wtedy król Nabuchodonozor w ostatecznych dniach. Twój sen i widzenia w twojej padł na twarz, oddał poklon Danielowi i rozkazał, głowie, które miały na swoim łóżu, są takie; 29 Tobie, aby złożono mu ofiarę i kadzidło. 47 Następnie król królu, przychodziły na twoim łóżu myśli [o tym], co ma zwrócił się do Daniela i powiedział: Zaprawdę wasz nastąpić później. Ten zaś, który objawia tajemnice, Bóg jest Bogiem bogów i Panem królów, który objawia oznał ci to, co nastąpi. 30 I mnie została objawiona tajemnica, ponieważ zdolałeś objawić tę tajemnicę. 48 tajemnica, nie za [jakąś] mądrość, jakbym miał [jej] Potem król wywyższył Daniela [i] dał mu wiele wielkich więcej niż wszyscy żyjący, ale przez modlitwę, aby darów, i uczynił go panem nad całą prowincją Babilonu znaczenie [snu] było oznacone królowi i abyś poznali i głównym przełożonym nad wszystkimi mędrcami myśli swego serca. 31 Ty, król, miałeś takie widzenie: Babilonu. 49 Ale Daniel wypyrosił od króla, aby ustanowił Oto posag wielki; ten wielki posag o nadzwyczajnym nad sprawami prowincji Babilonu Szadraka, Meszaka i blasku stał przed tobą, a jego wygląd był straszny. 32 Abed-Nego; Daniel zaś pozostał w bramie króla. Główą tego posagu [wykonana] była z czystego złota, jego piersi i ramiona – ze srebra, jego brzuch i biodra – z brązu; 33 Jego golenie – z żelaza, jego stopy – częściowo z żelaza, częściowo z gliny. 34 Patrzyłeś na to, aż został odcięty kamień bez [pomocy] rąk, i uderzył posag w jego stopy z żelaza i gliny, i skruszył je. 35 Wtedy zostały skruszone razem: żelazo, glina, brąz, srebro i złoto i stały się jak plewy na klepisku w lecie; i wiatr niósł je tak, że nie znaleziono ich w żadnym miejscu. Kamień zaś, który uderzył w posag,

stał się wielką góru i napełnił całą ziemię. 36 Taki [jest] 3 Król Nabuchodonozor wykonał złoty posag o wysokości sześćdziesięciu łokci [i] szerokości sześciu łokci [i] postawił go na równinie Dura w prowincji Babilonu. 2 Wtedy król Nabuchodonozor rozesłał [posłów], aby zebrały książąt, starostów, dowódców, sędziów, skarbników, prawników, urzędników i wszystkich przełożonych prowincji, by przyszli na poświęcenie posagu, który wystawił król Nabuchodonozor. 3 Wtedy zgromadzili się książęta, starostowie, dowódcy, sędziowie, skarbnicy, prawnicy,

urzędnicy i wszyscy przełożeni prowincji na poświęcenie posagu, który wzniósł król Nabuchodonozor; i stanęli piec siedem razy mocniej, niż zwykle rozpalano. 20 przed posagiem, który wystawił Nabuchodonozor. 4 A Najsilniejszym ludziom ze swego wojska rozkazał herold zwołał donośnym głosem: Rozkazuję się wam, związać Szadraka, Meszaka i Abed-Nego i wrzucić do ludy, narody i języki; 5 W chwili gdy usłyszycie dźwięk pieca rozpalonego ogniem. 21 Wtedy związano tych traby, fletu, harfy, sambuki, psalterionu, cymbałów i mężczyzn w ich płaszczach i ubraniach, w ich czapkach wszelkiego instrumentu muzycznego, macie paść i szatach i wrzucono ich do środka pieca rozpalonego oddać poklon złotemu posagowi, który wystawił król ogniem. 22 Ponieważ rozkaz króla przynaglał, a Nabuchodonozor. 6 A kto nie upadnie i nie odda piec był bardzo rozpalony, płomień ognia zabił tych poklonu, zostanie w tej samej godzinie wrzucony ludzi, którzy wrzucili Szadraka, Meszaka i Abed- do pieca rozpalonego ogniem. 7 W chwili więc, Nego. 23 A ci trzej mężczyźni, Szadrak, Meszak i Abed- gdy wszyscy ludzie usłyszeli dźwięk traby, fletu, Nego, wpadli związani do środka pieca rozpalonego harfy, sambuki, psalterionu i wszelkich instrumentów ogniem. 24 Wtedy król Nabuchodonozor zdumiał się, muzycznych, upadli wszyscy ludzie, [wszystkie] narody powstał spiesznie i zapytał swoich doradców: Czy i języki i oddali poklon złotemu posagowi, który nie wrzuciliśmy trzech związanych mężów do środka wystawił król Nabuchodonozor. 8 Dlatego w tym ognia? A oni odpowiedzieli królowi: Prawda, królu. czasie przyszli niektórzy Chaldejczycy i złożyli skargę 25 A on odpowiedział: Oto widzę czterech mężczyzn przeciwko Żydom. 9 Mówili do króla Nabuchodonozora: rozwiązanych, przechadzających się pośród ognia, Królu, żyj na wieki! 10 Ty, królu, wydałeś dekret, i nie odnoszą [żadnej] szkody, a wygląd czwartej aby każdy człowiek, który usłyszy dźwięk traby, fletu, osoby jest podobny do Syna Bożego. 26 Wtedy zbliżył harfy, sambuki, psalterionu, cymbałów i wszelkich się Nabuchodonozor do otworu pieca rozpalonego instrumentów muzycznych, upadł i oddał poklon ogniem i powiedział: Szadraku, Meszaku i Abed-Nego, złotemu posagowi; 11 A kto by nie upadł i nie oddał słuszy Najwyższego Boga, wyjdźcie i przyjdźcie tutaj. poklonu, aby został wrzucony do pieca rozpalonego Wyszli więc Szadrak, Meszak i Abed-Nego ze środka ogniem. 12 Znaleźli się jednak niektórzy Żydzi, których ognia. 27 A zgromadziszy się, księżata, starostowie, ustanowileś nad sprawami prowincji Babilonu: Szadrak, urzędnicy i dowódcy króla widzieli tych mężczyzn, Meszak i Abed-Nego. Ci mężczyźni zlekceważyli to, że ogień nie miał żadnej mocy nad ich ciałami, [twój] dekret, królu. Nie chwały twoich bogów i nie włosy z ich głowy nie spaliły się, ich płaszcze nie były oddają poklonu złotemu posagowi, który wystawileś. zniszczone ani swąd ognia ich nie przeniknął. 28 Wtedy 13 Wtedy Nabuchodonozor we wściekłości i gniewie Nabuchodonozor powiedział: Błogosławiony niech rozkazał przyprowadzić Szadraka, Meszaka i Abed- będzie Bóg Szadraka, Meszaka i Abed-Nego, który Nego; przyprowadzono więc ich przed króla. 14 [I] posłał swego Anioła i wyrwał swoje śluby, którzy mu zwrócił się do nich Nabuchodonozor, i zapytał ich: Czy ufali, którzy nie posłuchali słowa króla, ale oddali swe to prawda, Szadraku, Meszaku i Abed-Nego, że nie ciała, aby nie służyć ani oddawać poklonu żadnemu czciciu moich bogów i nie oddajecie poklonu złotemu bogu oprócz swego Boga. 29 Dlatego wydaję taki posagowi, który wystawiłem? 15 Teraz więc bądźcie dekret: Ktokolwiek ze wszelkiego ludu, narodu i języka gotowi, aby w chwili, gdy usłyszycie dźwięk traby, wypowie bliźnierzstwo przeciwko Bogu Szadraka, fletu, harfy, sambuki, psalterionu, cymbałów i wszelkich Meszaka i Abed-Nego, zostanie rozsiekaný na kawałki, instrumentów muzycznych, upaść i oddać poklon a jego dom zamieniony w gnojowisko, gdyż nie ma posagowi, który wykonałem. Jeśli nie oddacie poklonu, innego Boga, który mógłby wyrwać jak ten. 30 Wtedy zostaniecie w tej samej godzinie wrzuceni do środka król wywyższył Szadraka, Meszaka i Abed-Nego w pieca rozpalonego ogniem, a kim jest ten Bóg, który by mógł was wyrwać z mojej ręki? 16 Szadrak, Meszak i Abed-Nego odpowiedzieli królowi: Nabuchodonozorze, my się nie martwimy tym, co odpowiedzieć. 17 Nasz Bóg, którego chwalimy, może nas wyrwać z pieca rozpalonego ogniem i z twojej ręki. Czy wyrwie nas, królu; 18 Czy nie [wywie], niech ci będzie wiadomo, królu, że nie będziemy chwalić twoich bogów ani nie oddamy poklonu złotemu posagowi, który wystawileś. 19 Wtedy Nabuchodonozor napełnił się wściekłością, tak że wyraz jego twarzy zmienił się wobec Szadraka,

4 Król Nabuchodonozor do wszystkich ludzi, narodów i języków, którzy mieszkają w całej ziemi: Niech pokój się wam rozmnoży! 2 Uważałem za stosowne opowiedzieć o znakach i cudach, które uczynił dla mnie Bóg Najwyższy. 3 Jakże wielkie [są] jego znaki i jak potężne jego cuda! Jego królestwo [jest] królestwem wiecznym i jego władza [trwa] z pokolenia na pokolenie.

4 Ja, Nabuchodonozor, żyłem spokojnie w swoim domu i rozkwitalem w swoim pałacu. 5 Miałem sen, który mnie przestraszył, a myśli, [które miałem] na

swoim łożu, oraz widzenia w mojej głowie zatrwożyły pokarm dla wszystkich, pod którym mieszkało zwierzę mnie. **6** Wydałem więc dekret, aby przyprowadzano polne i na którego gałęziach przebywało ptactwo przede mnie wszystkich mędrców Babilonu, żeby niebieskie; **7** To ty, królu, który rośłeś i stałeś się oznajmili mi znaczenie tego snu. **8** Wtedy przyszli potężny, twoja wielkość urosła i dosiągnęła nieba, a twoja magowie, astrologowie, Chaldejczycy i wróżbici; i władza – aż po krańce ziemi. **9** A to, że król widział opowiedziałem im sen, ale nie potrafili mi oznajmić stróża i świętego zstępującego z nieba i mówiącego: jego znaczenia; **10** Aż w końcu przyszedł przede Wyrobicie to drzewo i zniszczenie je, lecz pierś mnie Daniel, którego imię brzmi Belteszassar, zgodnie korzeni zostawcie w ziemi i to w okowach żelaza i z imieniem mojego boga, a w którym [jest] duch brażu na polnej trawie, aby był skrapiany rosą z nieba; świętych bogów, i przed nim opowiedziałem sen; **11** a trawę polną niech dzieli ze zwierzętami polnymi, Belteszassarze, przełożony magów, wiem, że duch aż wypełni się siedem czasów nad nim; **12** Takie świętych bogów [jest] w tobie i że żadna tajemnica nie jest znaczenie, o królu, i dekret Najwyższego, który jest dla ciebie trudna. [Posłuchaj] widzenia z mojego przyszedł na króla, mego pana; **13** Wypędzącę spośród snu, który miałem, i powiedz [mi] jego znaczenie. ludzi, będziesz mieszkał ze zwierzętami polnymi, **14** Takie są widzenia w mojej głowie, jakie miałem będą cię żywić trawą jak woły, będziesz skrapiany na swoim łożu: Patrzylem, a oto drzewo pośrodku rosą z nieba i wypełni się nad tobą siedem czasów, ziemi, a jego wysokość była ogromna. **15** Drzewo aż poznasz, że Najwyższy panuje nad królestwem rosło i było potężne, a jego wysokość dosiągnęła nieba ludzkim i daje je, komu chce. **16** A to, że rozkazano i było widoczne aż po krańce całej ziemi. **17** Jego zostawić pierś korzeni tego drzewa, [oznacza], że liście były piękne, jego owoc obfitý i na nim [był] twoje królestwo zostanie przy tobie, gdy poznasz, że pokarm dla wszystkich. Pod nim znajdowały się cień nieboska sprawują władzę. **18** Dlatego, królu, niech zwierzęta polne, na jego gałęziach mieszkało ptactwo ci się spodoba moja rada i przerwij swoje grzechy niebieskie i z niego miało pożywienie wszelkie ciało. sprawiedliwość, a swoje nieprawości miłosierdziem **19** Widziałem [jeszcze] w widzeniach w mojej głowie nad biednymi; może przedłuży się twój pokój. **20** To na swoim łożu: Oto stróż i święt zstąpił z nieba; **21** wszystko przyszło na króla Nabuchodonozora. **22** Zawała ze wszystkich sił i tak powiedział: Wyrobicie Po upływie dwunastu miesięcy, gdy przechodził się to drzewo i obetnijcie jego gałęzie, otrząsnijcie jego w pałacu królewskim w Babilonie; **23** Król zaczął liście i rozrzuć jego owoc. Niech zwierzę ucieknie mówić: Czy to nie jest ten wielki Babilon, który ja, w spod niego i ptactwo z jego gałęzi. **24** Lecz pierś jego sile swej potęgi, zbudowałem jako siedzibę królestwa korzenia zostawcie w ziemi i to w okowach żelaza i dla chwały swojego majestatu? **25** A gdy słowo brażu na polnej trawie, aby był skrapiany rosą z nieba, to jeszcze było w ustach króla, [oto] spadł głos z a trawę ziemi niech dzieli ze zwierzętami. **26** Niech się nieba: Do ciebie się mówi, królu Nabuchodonozorze. odmieni jego ludzkie serce i niech będzie mu dane [Twoje] królestwo odeszło od ciebie. **27** Wypędzą serce zwierzęce, a niech przejdzie nad nim siedem cię spośród ludzi, będziesz mieszkał ze zwierzętami czasów. **28** [Ta] sprawa jest według dekretu stróżów polnymi, będą cię żywić trawą jak woły i wypełni się i to żądanie [jest] według słowa świętych po to, aby nad tobą siedem czasów, aż poznasz, że Najwyższy wszyscy żyjący poznali, że Najwyższy panuje nad panuje nad królestwem ludzkim i daje je, komu królestwem ludzkim i daje je, komu chce, a najniższych chce. **29** Tej godziny wypełniło się to słowo nad z ludzi ustanawia nad nim. **30** Taki sen miałem ja, król Nabuchodonozorem: Wypędzono go spośród ludzi, Nabuchodonozor. A ty, Belteszassarze, powiedz jego jadł trawę jak woły i jego ciało było skrapiane rosą z znaczenie, gdyż wszyscy mędrcy mojego królestwa nie nieba, aż jego włosy urosły jak [pióra] orłów, a jego mogli mi oznajmić jego znaczenia. Ale ty możesz, bo paznokcie jak [szpony] ptaków. **31** Pod koniec tych duch świętych bogów [jest] w tobie. **32** Wtedy Daniel, dni, ja, Nabuchodonozor, podniosłem swoje oczy do który miał na imię Belteszassar, stał osłupiony przez nieba i wrócił mi mój rozum. Wtedy błogosławilem jedną godzinę i jego myślą twożyły go. Król odezwał się Najwyższego i chwaliłem [go], i wysławiałem Żyjącego i powiedział: Belteszassarze, niech cię nie twoży sen i na wieki, bo jego władza to władza wieczna, a jego jego znaczenie. Belteszassar odpowiedział: Mój panie, królestwo [trwa] z pokolenia na pokolenie. **33** Wszyscy niech ten sen [spadnie] na tych, którzy cię nienawidzą, mieszkańców ziemi są uważani za nic. Według swojej a jego znaczenie na twoich wrogów. **34** Drzewo, które woli postępuje z wojskiem niebieskim i z mieszkańcami widziałeś, które rosło i było potężne, jego wysokość ziemi, a nie ma nikogo, kto by wstrzymał jego rękę lub dosiągnęła nieba, a było widoczne na całej ziemi; **35** powiedział mu: Co czynisz? **36** W tym czasie wrócił mi Którego liście [były] piękne, a owoc obfitý, na którym był mój rozum i ku chwale mego królestwa wróciła do mnie

moja dostońość i mój blask. Ponadto moi doradcy i książęta szukali mnie, zostałem umocniony w swoim królestwie i dano mi jeszcze większy majestat. 37 Wtedy przyprowadzono przed mnie mendrców i astrologów, aby mi to pismo odczytali i oznajmili jego znaczenie. Oni jednak nie potrafili tego zrobić. 16 A wysławiam Króla niebos, którego wszystkie dzieła [sa] słyszałem o tobie, że możesz dawać wyjaśnienie i prawda, a jego ścieżki sprawiedliwości, a tych, którzy postępują w pysze, może on poniżyć.

5 Król Belszazar urządził wielką ucztę dla tysiąca swoich książąt i przed [tym] tysiącem pił wina. 2 A gdy Belszazar pił wino, rozkazał przynieść złote i srebrne naczynia, które jego ojciec, Nabuchodonozor, zabrał ze świątyni w Jerozolimie, aby pili z niego król, jego książęta, jego żony i jego nałożnice. 3 Wtedy przyniesione złote naczynia, które zabrano ze świątyni domu Bożego, który był w Jerozolimie, i pili z nich król, jego książęta, jego żony i jego nałożnice. 4 Pili wino i chwaliли bogów ze złota i srebra, z brązu i żelaza, z drewna i kamienia. 5 W tej samej godzinie ukazały się palce ręki ludzkiej, które pisaly naprzeciw świecznika na wapnie ściany pałacu króla, a król widział część ręki, która pisała. 6 Wtedy oblicze króla zmieniło się, jego myśli zatrwożyły go, stawy jego bioder rozluźniły się i jego kolana uderzały jedno o drugie. 7 I zawołał król ze wszystkich sił, aby przyprowadzono astrologów, Chaldejczyków i wróżbitów. Król powiedział do mendrców Babilonu: Ktokolwiek to pismo odczyta i oznajmi mi jego znaczenie, będzie odziany w purpurę, [dadzą] mu złoty łańcuch na szyję i będzie panował w królestwie jako trzeci. 8 Weszli więc wszyscy mendrcy króla, ale nie mogli odczytać pisma ani oznajmić królowi jego znaczenia. 9 Wtedy król Belszazar bardzo się zatrwożył i jego oblicze się zmieniło, a jego książęta struchleli. 10 Wówczas królowa weszła do domu uczyt z powodu słów króla i jego książąt. Odezwała się królowa i powiedziała: Królu, żyj na wieki! Niech cię nie twożą, twoje myśli i niech się nie zmienia twoje oblicze. 11 Jest w twoim królestwie mężczyzna, w którym [jest] duch świętych bogów, w którym za dni twoego ojca znalazły się światło, rozum i mądrość podobna do mądrości bogów i którego król Nabuchodonozor, twój ojciec, [mówię ci], twój ojciec, król, ustanowił przełożonym magów, astrologów, Chaldejczyków i wróżbitów; 12 Dlatego że znalazły się [w nim] nadzwyczajny duch, wiedza, rozum, wykładanie snów, objawianie zagadek i rozwiązywanie rzeczy trudnych, w Danielu, któremu król nadał imię Belteszassar. Niech [więc] teraz wezwą Daniela, a on oznajmi znaczenie [pisma]. 13 Wtedy Daniel został przyprowadzony do króla. A król zapytał Daniela: Czy ty jesteś tym Danieliem z synów uprowadzonych z Judy, którego król, mój ojciec, sprowadził z ziemi Judy? 14 Słyszałem o tobie, że duch bogów [jest] w tobie, że

światło, rozum i obfita mądrość znajdują się w tobie. 15 Właśnie przyprowadzono przed mnie mendrców i astrologów, aby mi to pismo odczytali i oznajmili jego znaczenie. Oni jednak nie potrafili tego zrobić. 16 A wysławiam Króla niebos, którego wszystkie dzieła [sa] słyszałem o tobie, że możesz dawać wyjaśnienie i prawda, a jego ścieżki sprawiedliwości, a tych, którzy postępują w pysze, może on poniżyć. 17 Wtedy Daniel odpowiedział przed królem: Twoje upominki niech pozostaną przy tobie, a twoje dary daj innemu; pismo jednak odczytam królowi i oznajmię mu znaczenie. 18 Ty, król, [posłuchaj]. Bóg Najwyższy dał Nabuchodonozorowi, twemu ojcu, królestwo, majestat, sławę i cześć; 19 A z powodu wielkości, którą mu dał, wszyscy ludzie, narody i języki drżały przed nim i bały się [go]. Kogo chciał, zabijał, a kogo chciał, zostawał przy życiu, kogo chciał, wywyższał, a kogo chciał, poniżał. 20 Ale gdy jego serce stało się wyniosłe i jego duch utwierdził się w pysze, został stracony z tronu swego królestwa i odebrano mu sławę; 21 Został wypędzony spośród synów ludzkich, jego serce stało się podobne do [serca] zwierzęcia i mieszkał z dzikimi osłami. Żywiły go trawa jak woły i jego ciało było skrapiane rosą z nieba, aż poznal, że Bóg Najwyższy ma władzę nad królestwem ludzkim i ustanawia nad nim, kogo chce. 22 Ty, też, Belszazarze, jego synu, nie ukorzyłeś swego serca, chociaż o tym wszystkim wiedziałeś. 23 Lecz uniosłeś się przeciwko Panu nieba i naczynia jego domu przyniesiono przed ciebie, a ty, twoi książęta, twoje żony i twoje nałożnice piliście wino z nich. Ponadto chwaliłeś bogów ze srebra, złota, brązu, żelaza, drewna i kamienia, które nie widzą ani nie słyszą i nic nie wiedzą, Bogu zaś, w którego ręku jest twoje tchnienie i u którego są wszystkie twoje drogi, nie oddałeś czci. 24 Dlatego przez niego została posłana część ręki i pismo to zostało napisane. 25 A to jest pismo, które zostało napisane: Mene, Mene, Tekel, Uparsin. 26 Takie jest znaczenie tych słów: Mene: Bóg policzył twoje królestwo i doprowadził je do końca. 27 Tekel: Zważono cię na wadze i okazałeś się lekki. 28 Peres: Twoje królestwo zostało podzielone i oddane Medom i Persom. 29 Wtedy Belszazar wydał rozkaz i odziano Daniela w purpurę, złoty łańcuch włożono mu na szyję i ogłoszono o nim, że będzie panował jako trzeci w królestwie. 30 Tej samej nocy Belszazar, król Chaldejczyków, został zabity. 31 A Dariusz, Med, przejął królestwo, mając około sześćdziesięciu dwóch lat.

6 Dariuszowi spodobało się ustanowić nad królestwem stu dwudziestu satrapów, którzy byliby po całym królestwie; 2 A nad nimi trzech zwierzchników, z

których Daniel był pierwszym. Im zdawali sprawozdanie [go] na otworze jamy, a król opieczętował go swoim satrapowie, aby król nie doznał żadnej szkody. 3 z sygnetem i sygnetami swoich książąt, aby dekret A sam Daniel przewyższał tych książąt i satrapów, [wydany] przeciwko Danielowi nie był zmieniony. 18 ponieważ był w nim nadzwyczajny duch, i król Następnie król poszedł do swego pałacu i pościł przez zamierzał ustanowić go nad całym królestwem. 4 całą noc. Nie dopuścił do siebie niczego, co mogłyby Wtedy zwierzchnicy i satrapowie usiłować znaleźć go weselić, i sen odszedł od niego. 19 Potem król przeciwko Danielowi powód [oskarżenia] dotyczący wstał bardzo wcześnie, o świecie, i spiesznie poszedł królestwa; nie mogli jednak znaleźć żadnego pretekstu do lwej jamy. 20 A gdy się zbliżył do jamy, zawołał ani wady, ponieważ był on wierny i żadnej winy ani [do] Daniela żałosnym głosem. Król zapytał Daniela: wady nie można było w nim znaleźć. 5 Dlatego ci Danielu, sługo Boga żywego, czy twój Bóg, któremu mężczyźni powiedzieli: Nie znajdziemy przeciwko temu nieustannie służysz, mógł cię wybawić od lwów? 21 Danielowi żadnego powodu [do oskarżenia], chyba Wtedy Daniel odpowiedział królowi: Królu, żyj na wieki! że znajdziemy coś przeciwko niemu w prawie jego 22 Mój Bóg послal swego Anioła, który zamknął paszcze Boga. 6 Wtedy ci zwierzchnicy i satrapowie zgromadzili lwom, aby mi nie wyrządziły żadnej szkody, dlatego że się przy królu i tak mu powiedzieli: Królu Dariuszu, przed nim znalazła się we mnie niewinność. Owszem, żyj na wieki! 7 Wszyscy zwierzchnicy królestwa, również przed tobą, królu, nic złego nie uczynilem. przełożeni i satrapowie, urzędnicy i dowódcy uzgodnili, 23 Wtedy król bardzo się ucieszył z tego i rozkazał aby ustanowić dekret królewski i zatwierdzić prawo, że wyciągnąć Daniela z jamy. I wyciągnięto Daniela z ktokolwiek w ciągu trzydziestu dni poprosi o cokolwiek jamy i nie znaleziono na nim żadnej rany, bo wierzył w którejkolwiek boga lub człowieka prócz ciebie, królu, swojego Boga. 24 I król rozkazał przyprowadzić tych zostanie wrzucony do lwej jamy. 8 I tak teraz, królu, mężczyzn, którzy oskarzyli Daniela, i wrzucono ich do zatwierdz to prawo i podaj je na piśmie, aby było lwej jamy, ich samych, ich synów i ich żony. A zanim nieodwoalne według prawa Medów i Persów, które wpadli na dno jamy, lwy ich pochwyciły i zmiażdżyły nie może być cofnięte. 9 Król Dariusz ogłosił więc na wszystkie ich kości. 25 Wtedy król Dariusz napisał do piśmie to prawo. 10 A gdy Daniel dowiedział się, że wszystkich ludzi, narodów i języków, którzy mieszkali zostało podane na piśmie, wszedł do swego domu; a po całej ziemi: Niech pokój wam się rozmnoży! 26 otwierając okna w swoim pokoju w stronę Jerozolimy, Wydaję dekret, aby w całym państwie mego królestwa trzy razy dziennie klekał na kolanaach, modlił się i [wszyscy] drżeli i bali się Boga Daniela, bo on jest chwalili swego Boga, jak to czynił przedtem. 11 Wtedy Bogiem żywym i trwa na wieki, a jego królestwo nie ci mężczyźni zgromadzili się i kiedy znaleźli Daniela będzie zniszczone i jego władza będzie [trwać] do modlącego się i błagającego swego Boga; 12 Przyszli końca. 27 On wyrywa i wybawia, czyni znaki i cuda na i powiedzieli królowi o dekrecie królewskim: Czy nie niebie i na ziemi; on wyrwał Daniela z mocy lwów. 28 A wydałeś dekretu, że każdy człowiek, który w ciągu Danielowi dobrze się powodziło w królestwie Dariusza trzydziestu dni poprosi o cokolwiek którejkolwiek i w królestwie Cyrusa Persa.

boga lub człowieka prócz ciebie, królu, zostanie 7 W pierwszym roku Belszazara, króla Babilonu, wrzucony do lwej jamy? Król odpowiedział: Prawdziwa Daniel miał sen i widzenia w swojej głowie na to jest mowa, zgodnie z prawem Medów i Persów, swoim łóżu. Wtedy spisał [ten] sen i podał ogół rzeczy. które nie może być cofnięte. 13 Wtedy odezwały się i powiedzieli do króla: Ten Daniel, który jest z 2 Daniel powiedział: Oto co zobaczyłem w swoim uprawnionych synów Judy, nie liczy się z tobą, widzeniu w nocy: Oto cztery wiątry niebieskie potykały królu, ani z twoim dekretem, który wydałeś, bo trzy się na wielkim morzu. 3 A cztery wielkie bestie wyszły razy dziennie odmawia swoją modlitwę. 14 Gdy król z morza, jedna różniła się od drugiej. 4 Pierwsza była usłyszał te słowa, bardzo się zasmucił z tego powodu i postanowił wybawić Daniela; aż do zachodu słońca podobna do lwa i miała orle skrzydła. Przypatrywałem się do niej, aż jej skrzydła zostały wyrwane i podniosła się pożerają dużo mięsa. 6 Potem spojrzałem, a oto usiłował go uratować. 15 Ale ci mężczyźni zgromadzili się przy królu i powiedzieli do niego: Wiedz, królu, że prawo u Medów i Persów jest takie, że żadne prawo ani [żaden] dekret, który król ustanowił, nie może być zmieniony. 16 Wtedy król rozkazał, aby przyprowadzono Daniela i wrzucono go do lwej jamy. A król powiedział do Daniela: Twój Bóg, któremu nieustannie służysz, on wybawi cię. 17 I przyniesiono kamień, i położono

i bardzo silna, mająca wielkie żelazne zęby. Pożerała i miażdżyła, a resztę deptała swoimi nogami. Różniła się od wszystkich bestii, które były przed nią, i miała mówiące wielkie rzeczy. 8 Uważnie przypatrywałem się rogom, a oto mały róg wyrósł między nimi i trzy spośród tych pierwszych rogów zostały wyrwane przed nim. A oto w tym rogu [były] oczy podobne do oczu ludzkich i usta mówiące wielkie rzeczy. 9 I patrzyłem, aż trony zostały postawione, a Odwieczny zasiadł; jego szata [była] biała jak śnieg, a włosy jego głowy [jak] czysta wełna, jego tron jak ogniste płomienie, [a] jego koła [jak] płonący ogień. 10 Strumień ognia wypływał i tryskał przed niego. Tysiąc tysięcy służyło mu, a dziesięć tysięcy po dziesięć tysięcy stało przed nim. Sąd zasiadł i otwarto księgi. 11 Wtedy patrzyłem z powodu głosu wielkich słów, które wypowiedział róg. Przypatrywałem się, aż bestia została zabita, a jej ciało zniszczone i wydane na spalenie w ogniu. 12 Także i pozostały bestiom odebrano władzę i dano im przedłużenie życia aż do zamierzonego okresu i czasu. 13 Widziałem [też] w nocnym widzeniu: Oto w obłokach nieba przybył ktoś podobny do Syna Człowieka, przyszedł aż do Odwiecznego i przyprowadzono go przed niego. 14 I dano mu władzę, cześć i królestwo, aby wszyscy ludzie, [wszystkie] narody i języki służyli mu. Jego władza jest władzą wieczną, która nie przeminie, a jego królestwo nie będzie zniszczone. 15 I ja, Daniel, zatrwożyłem się w duchu, w środku [mego] ciała, a widzenia w mojej głowie przestraszyły mnie. 16 Wtedy zbliżyłem się do jednego z tych, którzy tam stali, i pytałem go o prawdziwość tego wszystkiego. I powiedział mi, i oznajmił mi znaczenie [tych] rzeczy. 17 Te wielkie bestie, w liczbie czterech, to cztere królowie, [który] powstaną z ziemi. 18 Ale święci Najwyższego wezmą królestwo i posiadą je na wieki, aż na wieki wieków. 19 Wtedy pragnąłem poznać prawdę o czwartej bestii, która różniła się od wszystkich innych, straszna nad miarę, której zęby [były] żelazne, a pazury z brązu; która pożerala [i] miażdżyła, a resztę deptała swoimi nogami; 20 Także o tych dziesięciu rogach, które były na jej głowie, i o innym, który wyrósł, przed którym upadły trzy, o tym [właśnie] rogu, który miał oczy i usta mówiące wielkie rzeczy, a wyglądał na większy od innych rogów. 21 I przypatrywałem się, a oto ten róg walczył ze świętymi i przemagał ich; 22 Aż przyszedł Odwieczny i oddano sąd świętym Najwyższego; i nadszedł czas, aby święci otrzymali królestwo. 23 I powiedział tak: Czwarta bestia oznacza czwarte królestwo na ziemi, które będzie różniło się od wszystkich królestw, i pożre całą ziemię, podepcze i zmiażdż ją. 24 A dziesięć rogów [oznacza], że z tego królestwa powstanie dziesięciu królów, a po nich

powstanie inny, który będzie różnił się od pierwszych i poniży trzech królów; 25 Będzie mówił słowa przeciw się od wszystkich bestii, które były przed nią, i miała mówiące wielkie rzeczy. 26 Potem zasiądzie sąd i tam odbiorą mu władzę, aby została zniszczona i wytracona aż do końca. 27 A królestwo, władza i wielkość królestwa pod całym niebem zostaną oddane ludowi świętych Najwyższego, którego królestwo będzie królestwem wiecznym, a wszystkie zwierzchności będą mu służyć i jego słuchać. 28 Tutaj jest koniec tych słów. [A] mnie Daniela bardzo zatrwożyły moje myśli i moje oblicze zmieniło się. Zachowałem jednak tę sprawę w swoim sercu.

8 W trzecim roku panowania króla Belszazara ukazało mi się widzenie, mnie Danielowi, po tym, które ukazało mi się na początku. 2 Zobaczyłem w widzeniu, że jestem w pałacu Suza, który znajdował się w prowincji Elam; zobaczyłem w widzeniu, że jestem nad rzeką Ulaj. 3 I podniósł swoje oczy, i spojrzałem, a oto nad rzeką stał baran mający dwa rogi. Te dwa rogi były wysokie, lecz jeden [był] wyższy od drugiego, ale ten wyższy wyrósł później. 4 Widziałem, jak baran bodził na zachód, na północ i na południe, a żadna bestia nie mogła stać przed nim i nie było [nikogo], kto by wyrwał się z jego ręki. Czynił on według swojej woli i stał się wielki. 5 Gdy się zastanawiałem [nad tym], oto przyszedł koziół z zachodu po powierzchni całej ziemi, nie dotykając ziemi. A [ten] koziół miał okazały róg między swoimi oczami. 6 I przyszedł aż do tego barana, który miał dwa rogi, którego widziałem stojącego nad rzeką; podbiegł do niego w zapalczystości swojej siły. 7 Widziałem także, że natarł na tego barana, a rozjuszywszy się na niego, uderzył barana, tak że złamał mu oba rogi. I baran nie miał siły, aby go odeprzeć; i rzucił go o ziemię, zdeptał go, a nie było [nikogo], kto by wyrwał barana z jego mocy. 8 Wtedy koziół stawał się bardzo wielki, ale gdy stał się potężny, złamał się wielki róg, a na jego miejsce wyrosły cztery rogi okazałe na cztery strony świata. 9 Z jednego z nich wyrósł mały róg, a ten bardzo wzrastał ku południu, ku wschodowi i ku wspaniałej ziemi. 10 Wzrósł aż do wojska niebieskiego i rzucił na ziemię [część] wojska oraz gwiazd i podeptał je. 11 Wzniósł się nawet aż do księcia tego wojska i przez niego została odjęta codzienna [ofiara] i [zostało] porzucone miejsce jego świętyni. 12 Także wojsko zostało [mu] podane przeciwko codziennej [ofiicerze] z powodu przestępstwa i porzucił prawdę na ziemię, a cokolwiek czynił, powodziło mu się. 13 Wtedy usłyszałem jednego ze świętych mówiącego, a inny święty zapytał tego, który mówił: Jak długo [będzie

trwać] widzenie o codziennej [ofierze] i przestępstwie którzy cię miują i przestrzegają twoich przykazań; spustoszenia, a świątynia i wojsko będą podane na 5 Zgrzeszyliśmy, dopuściliśmy się nieprawości, podeptanie? 14 I powiedział do mnie: Aż do dwóch postępowaliśmy niegodziwie i zbrutowaliśmy się, tysiący trzystu wieczorów i poranków. Wtedy świątynia odstępując od twoich przykazań i praw; 6 I nie zostanie oczyszczona. 15 A gdy ja, Daniel, patrzyłem usłuchaliśmy twoich sług, proroków, którzy mówili na to widzenie i pytałem się o jego znaczenie, oto w twoim imieniu do naszych królów, do naszych stanął przede mną [ktoś] o wyglądzie mężczyzny. 16 książąt, do naszych ojców i do całego ludu ziemi. Usłyszałem też ludzki głos między [brzegami] Ulaj, 7 Do ciebie, Panie, [należy] sprawiedliwość, a nam który zawałał: Gabriela, wyjaśnij mu to widzenie. 17 się należy wstyd na twarzach, jak to [jest] dziś, oraz I przyszedł do mnie, gdzie stalem. A gdy przyszedł, mężczyznom Judy, mieszkańców Jerozolimy i caemu złąklem się i padłem na twarz. I powiedział do mnie: Izraelowi, bliskim i dalekim we wszystkich ziemiach, do Zrozum, synu człowieczy, bo to widzenie [spełni się] w których ich wygnaleś z powodu ich występów, jakie czasie ostatecznym. 18 Gdy mówił do mnie, zapadłem popelniły przeciwko tobie. 8 Panie, nam się [należy] w głęboki sen, leżąc twarzą ku ziemi. Wtedy dotknął wstyd na twarzy, naszym królowi, naszym książętom i mnie i postawił na nogi. 19 I powiedział: Oto oznajmię naszymojcom, bo zgrzeszyliśmy przeciwko tobie. 9 tobie, co się będzie działać, kiedy skończy się gniew, bo [Ale] do Pana, naszego Boga, [należa] milosierdzie koniec nastąpi w czasie oznaczonym. 20 Ten baran, i przebaczenie, choć zbrutowaliśmy się przeciwko którego widziałeś, o dwóch rogach, to [są] królowie niemu; 10 A nie byliśmy posłuszní głosowi PANA, Medów i Persów. 21 A ten kosmaty koźioł to król Grecji, naszego Boga, by postępować według jego ustaw, a ten wielki róg między jego oczami to pierwszy król. 22 które dał nam przez swoje sługi, proroków; 11 Owszem, A to, że został złamany, a powstały cztery inne w jego całym Izrael przekroczył twoje prawo i odstąpił [od ciebie], miejsce, [oznacza, że] cztery królestwa powstaną z aby nie słuchać twoego głosu. Dlatego wylały się na nas jego narodu, ale nie [będą miały] jego potęgi. 23 A pod przekleństwo i przysięga, które są zapisane w Prawie koniec ich panowania, gdy przestępcy dopełnią [swej Mojżesza, sługi Boga. Zgrzeszyli bowiem przeciwko miary], powstanie król o srogim obliczu i podstępny; 24 niemu. 12 A on spełnił swoje słowa, które wypowiedział Jego moc będzie potężna, lecz nie dzięki własnej sile. przeciwko nam i przeciwko naszym sędziom, którzy Będzie niszczył w sposób zadziwiający i szczęśliwie nas sądzili, i sprowadził na nas to wielkie nieszczęście. mu się powiedzie w działaniu, bo zniszczy mocarzy i Nie zdarzyło się bowiem pod całym niebem to, co lud święty. 25 A dzięki jego pomyślności poszczęści mu zdarzyło się w Jerozolimie. 13 Tak jak jest napisane się podstęp w jego ręku, będzie się wynosił w swoim w Prawie Mojżesza, całe to nieszczęście spadło sercu i w czasie pokoju zniszczy wielu. [Ponadto] na nas. My jednak nie błagaliśmy PANA, naszego powstanie przeciw Księciu książąt, lecz bez [udziału] Boga, [o to], abyśmy [mogli] odwrócić się od naszych ręki [ludzkiej] zowanie skruszony. 26 A to widzenie nieprawości i mieli wzgląd na swoją prawdę. 14 Dlatego wieczorne i poranne, o którym była mowa, jest prawdą. czuwał PAN nad tym nieszczęściem i sprowadził je Dlatego zapieczętuj to widzenie, bo [spełni się po] wielu dniach. 27 Wtedy ja, Daniel, zemdlałem i chorowałem na nas, bo PAN, nasz Bóg, jest sprawiedliwy we wszystkich swoich działach, których dokonuje. My zaś przez kilka dni; potem wstałem i załatwiałem sprawy króla; zdumiewałem się nad tym widzeniem, [ale] nikt nie usłuchaliśmy jego głosu. 15 A teraz, Panie, nasz Boże, który wyprowadziłeś swój lud z ziemi Egiptu mocną ręką i uczyniłeś sobie imię, jak to [jest] dziś: zgrzeszyliśmy i postępowaliśmy niegodziwie. 16 Panie, wedlug wszelkiej twojej sprawiedliwości proszę, niech się odwróci twoja zapalczystość i twój gniew od twojego miasta, Jerozolimy, [od] twojej świętej góry, bo z powodu naszych grzechów i nieprawości naszych ojców Jerozolima i twój lud stały się przedmiotem zniewagi wśród wszystkich, którzy są dokoła nas. 17 Teraz więc wysłuchaj, nasz Boże, modlitwy twoego sługi i jego błagań, a rozjaśni swoje oblicze nad swoją spustoszoną świątynią ze względu na Pana. 18 Nakłoń, mój Boże, swego ucha i wysłuchaj; otwórz swoje oczy i zobacz nasze spustoszenia i miasto, które jest nazwane twoim imieniem, bo nie ze względu na naszą sprawiedliwość

9 W pierwszym roku Dariusza, syna Aswerusa, z rodu Medów, który był ustanowiony królem nad królestwem Chaldejczyków; 2 W pierwszym roku jego królowania ja, Daniel, zrozumiałem dzięki księgom liczbę lat, o których doszło słowo PANA do proroka Jeremiasza, że miało się wypełnić spustoszenie Jerozolimy w siedemdziesiąt lat. 3 I zwróciłem swoją twarz do Pana Boga, by szukać go modlitwą i błaganiami, w poście, worze i popiele. 4 Modliłem się więc do PANA, mojego Boga, wyznałem i mówiłem: Panie, Boże wielki i straszny, strzegący przymierza i milosierdzia wzgldem tych,

zanosimy swoje błagania przed ciebie, ale ze względu dźwięk jego słów – jak głoś tłumu. 7 Tylko ja sam, na twoje wielkie miłosierdzie. 19 Panie, wysłuchaj! Daniel, miałem to widzenie. Mężczyźni, którzy byli ze Panie, przebaczą! Panie, spójrz i działaj. Nie zwlekaj ze mną, nie mieli tego widzenia; ale wielki strach padł na wzgórzu na siebie samego, mój Boże, bo twoje miasto i nich i pociekali, aby się ukryć. 8 A ja sam zostałem twój lud są nazwane twoim imieniem. 20 A gdy jeszcze i mialem to wielkie widzenie, ale nie pozostało we móimi, modliłem się i wyznawałem swój grzech oraz mnie siły. Moja uroda zmieniała się i zepsuła, i nie grzech mego ludu Izraela, i zanosimy swoje błagania miałem [żadnej] siły. 9 Wtedy usłyszałem dźwięk jego przed PANA, mojego Boga, za świętą góru mojego słów; a gdy usłyszałem dźwięk jego słów, upadłem Boga; 21 Gdy jeszcze mówiłem w modlitwie, oto mąż na twarz w głęboki sen, twarzą ku ziemi. 10 I oto Gabriel, którego widziałem w widzeniu na początku, dotknęła mnie ręka, i podniosła mnie na moje kolana i przyleciał spiesznie i dotknął mnie w czasie ofiary na dlonie moich rąk. 11 I powiedział do mnie: Danielu, wieczornej. 22 I wyjaśniał mi, i rozmawiał ze mną, mężu bardzo umiłowany, uważaj na moje słowa, które mówiąc: Danielu, teraz wyszedłem, aby uczynić cię mówię do ciebie, i stań na nogi, bo jestem teraz zdolnym do zrozumienia. 23 Na początku dwóch błagań posłany do ciebie. A gdy przemówił do mnie to słowo, wyszło słowo, a ja przybyłem, aby ci [je] oznać, stanałem drżą. 12 Wtedy powiedział do mnie: Nie bo jesteś bardzo umiłowany. Tak więc rozważ to bój się, Danielu, bo od pierwszego dnia, gdy wziąłeś słowo i zrozum widzenie. 24 Siedemdziesiąt tygodni sobie do serca [to], aby zrozumieć i ukorzyć się przed wyznaczono nad twoim ludem i twoim świętym miastem swoim Bogiem, twoje słowa zostały wysłuchane, a ja na zakończenie przestępstwa, na zgładzenie grzechów przybyłem ze względu na twoje słowa. 13 Lecz książę i na przeblaganie za nieprawość, na wprowadzenie królestwa Persji sprzeciwiał mi się przez dwadzieścia wiecznej sprawiedliwości, na opieczętowanie widzenia jeden dni, ale oto Michał, jeden z przedniejszych i prorocza oraz na namaszczenie Najświętszego. książąt, przyszedł mi z pomocą; a ja zostałem tam przy 25 Dlatego wiedz i zrozum, że od wyjścia nakazu o królach Persji. 14 Ale przybyłem, aby ci oznać, co przywróciłam i odbudowaniu Jerozolimy aż do Księcia spotka twój lud w dniach ostatecznych, bo to widzenie Mesjasza [będzie] siedem tygodni i sześćdziesiąt [będzie] jeszcze na te dni. 15 A gdy mówił do mnie dwa tygodnie. Zostaną odbudowane ulica i mur, ale tymi słowy, opuściłem twarz ku ziemi i zamkłem. 16 A w czasach trudnych. 26 A po tych sześćdziesięciu oto [ktoś] jakby podobny do synów ludzkich dotknął dwóch tygodniach zostanie zabity Mesjasz, lecz nie za moich warg. Otworzyłem usta i mówiłem, powiedziałem siebie. A lud księcia, który przyjdzie, zniszczy miasto do stojącego przede mną; Mój panie, z powodu tego i świętynię i jego koniec [nastąpi] wśród powodzi; i widzenia dopadły mnie bolesci i nie mam [żadnej] do końca wojny są postanowione spustoszenia. 27 siły. 17 A jakże będzie mógł taki sługa mego pana Utrwali przymierze z wieloma przez jeden tydzień. A w rozmawiać w ten sposób z moim panem? Gdyż od połowie tego tygodnia sprawi, że ustanie ofiara spalana tego czasu nie została we mnie siła i nie ma we mnie i ofiara z pokarmów, a przez mnóstwo obrzydliwości tchu. 18 Wtedy ponownie dotknął mnie [ten, który [uczyni] spustoszenie aż do końca, i wyleje się to, co był] podobny do człowieka, i wzmacnił mnie; 19 I postanowione, na tego, który ma być spustoszony. powiedział: Nie bój się, mężu bardzo umiłowany, pokój tobie! Wzmocnij się, mówię, wzmacnij się. A gdy mówił do mnie, nabrąłem siły i powiedziałem: Niech mój pan mówi, bo mnie wzmacnileś. 20 Powiedział: Czy wiesz, dlaczego przybyłem do ciebie? Teraz wróć, aby walczyć z księciem Persji. A gdy odejdę [stamtąd], oto nadejdzie książę Grecji. 21 Ale oznać ci to, co jest zapisane w piśmie prawdy. I nie ma nikogo, który by mógł stać przy mnie w tych sprawach, oprócz Michała, waszego księcia.

10 W trzecim roku Cyrusa, króla Persji, zostało objawione słowo Danielowi, któremu nadano imię Belteszassar; [to] słowo było prawdziwe i zamierzony czas [był] długi. Zrozumiał [to] słowo, bo otrzymał zrozumienie w widzeniu. 2 W tych dniach ja, Daniel, byłem smutny przez trzy tygodnie. 3 Nie jadłem smacznego chleba, mięsa i wina nie brałem do ust, i nie namaszczałem się olejkiem, aż się wypełniły trzy tygodnie. 4 A dwudziestego czwartego dnia pierwszego miesiąca byłem nad brzegiem wielkiej rzeki, to jest Chiddekel; 5 I podniosłem swoje oczy, i spojrzałem, a oto [stał] pewien mąż ubrany w lnianą szatę, a jego biodra [były] przepasane czystym złotem z Ufas; 6 Jego ciało było jak z berylu, jego oblicze z wyglądu jak błyskawica, jego oczy – jak pochodnie ogniste, jego ramiona i nogi – jak blask wypolerowanej miedzi, a

11 W pierwszym roku Dariusza Meda stanałem, aby go pokrzesić i wzmacnić. 2 A teraz oznać ci prawdę: Oto jeszcze trzej królowie będą panować w Persji, potem czwarty wzbogaci się o wiele bardziej niż wszyscy, a gdy się umocni w swoich bogactwach, podburzy wszystkich przeciw królestwu Grecji. 3 I powstanie potężny król, który będzie sprawował wielką

władzę, i będzie czynił według swojej woli. 4 A gdy lecz potknie się i upadnie, i nie będzie [już] znaleziony. on się umocni, jego królestwo zostanie pokruszone i 20 I powstanie na jego miejsce [taki], który roześle rozdzielone na cztery strony świata, ale nie między poborców w chwale królestwa. Ale po niewielu dniach jego potomków i nie według władzy, jaką sprawował. zostanie zniszczony, lecz nie w gniewie ani nie w Jego królestwo bowiem zostanie wykorzenione, a bitwie. 21 Potem powstanie na jego miejsce [człowiek] [do stanie się] innym, ale nie tym. 5 Wtedy umocni się godny pogardy, któremu nie dadzą godności królestwa. król południa oraz jeden z jego książąt. Ten będzie Przyjdzie jednak w pokoju i zdobędzie królestwo mocniejszy od niego i będzie panować, a jego władza pochlebstwem. 22 A ramionami, [jakby] powodzią, będzie władzą rozległą. 6 Lecz po upływie kilku lat zostaną porwani sprzed jego oblicza i skruszeni, a połączą się, bo córka króla południa przybędzie do także księżę przymierza. 23 Po zawarciu przymierza z króla północy, aby zawiążeć przymierze. Ona jednak nim będzie postępowało zdradliwie. Nadciagnie bowiem nie otrzyma siły ramienia ani on nie ostoi się ze swoim i umocni się z niewielkim ludem. 24 Nieoczekiwanie ramieniem. Ale zostanie ona wydana, a [z nią] ci, wkroczy nawet do najbogatszych miejsc prowincji i którzy ją sprowadzili, jej syn oraz ten, co ją umacniał uczyni to, czego nie czynili jego ojcowie ani ojcowie w tych czasach. 7 Potem z latorośli jej korzenia jego ojców. Łup, zdobycz i bogactwo rozdzieli między powstanie [ktoś] na jego miejsce, kto nadciagnie ze nich. Uknue plany przeciw warowniom, ale do czasu. swoim wojskiem, wkroczy do twierdzy króla północy, 25 Potem pobudzi swoją moc i [swe] serce przeciw będzie rządził nimi i zwycięży. 8 Także ich bogów królowi południa z wielkim wojskiem. Król południa wraz z ich książętami i drogimi naczyniami ze srebra przygotuje się do walki z wielkim i późnym wojskiem, i złota uprowadzi do niewoli [do] Egiptu; i będzie ale się nie oprze, gdyż obmyślą przeciwko niemu bezpieczny [przez wiele] lat od króla północy. 9 A zdradę. 26 Ci, którzy jedzą jego chleb, zniszczą go, król południa wtargnie do królestwa i wróci do swojej gdy jego wojsko najedzie jak powódź, i padnie wielu ziemi. 10 Ale jego synowie będą walczyć i zgromadzą zabitych. 27 Obaj królowie w swych sercach [będą mnóstwo wielkich wojsk. [Jeden z nich] nadciagnie z mieli] zle zamiary i przy jednym stole będą mówić siłą, jak powódź i przejdzie. Potem wróci i wojskiem klamstra; ale to się [im] nie uda, gdyż koniec będzie będzie nacierać aż do jego twierdzy. 11 Wtedy król w jeszcze [innym] wyznaczonym czasie. 28 Potem południa, będąc rozjuszony, wyruszy i będzie walczył powróci do swojej ziemi z wielkim bogactwem, a jego z nim, [to jest] z królem północy. Uszykuje wielkie serce zwróci się przeciwko świętemu przymierzu; tak mnóstwo, ale to mnóstwo zostanie wydane w jego będzie działał i wróci do swojej ziemi. 29 W czasie ręki. 12 A gdy to mnóstwo zostanie rozbite, jego serce wyznaczonym wróci i skieruje się na południe, ale nie się wywyższy, a choć powali dziesiątki tysięcy, nie powiedzie [mu] się tak [jak] za pierwszym i drugim umocni się. 13 Wróci bowiem król północy i uszykuje [razem]. 30 Przeciwko niemu bowiem wyruszą okręty z większe mnóstwo niż poprzednie, i po upływie kilku lat Kittim, będzie przygnębiony, wróci i rozniewia się na przyjdzie na pewno z wielkim wojskiem i mnóstwem święte przymierze; tak będzie działał. I znowu wróci, bogactw. 14 W tych czasach wielu powstanie przeciwko i zawrze porozumienie z tymi, którzy opuścili święte królów południa. Synowie zbójców spośród twoego ludu przymierze. 31 A powstaną przez niego wojska, które powstaną, aby utwierdzić widzenie, ale upadną. 15 zbezczeszczą świętynię-twierdzę i [zniosą] codzienną. Nadciagnie więc król północy, usypie wały i zdobędzie [ofiaren], a postawią obrzydliwość spustoszenia. 32 A miasta warowne, a nie oprą się ramiona południa ani tych, którzy będą postępować niegodziwie przeciwko jego lud wybrany, i nie będą mieć siły, by stawić opór. przymierzu, splugawi pochlebstwem. Ale lud znający 16 [Ten], który nadciagnie przeciwko niemu, uczyni swego Boga umocni się i będzie działać. 33 A rozumni według swojej woli, i nie [będzie] nikogo, kto by mu wśród ludu będą nauczać wielu, ale będą padać od się przeciwstawił; stanie też w pięknej ziemi, która miecza, od ognia, od niewoli i od łupu przez wiele zostanie zniszczona przez jego rękę. 17 Potem zwróci dni. 34 Gdy padną, będą mieli niewielką pomoc i wielu swoją twarz, aby przyjść z siłą całego swego królestwa, przyłączyć się do nich pochlebstwem. 35 Spośród tych i będzie wyglądał, jakby [szukał zgody], i uczyni tak: da rozumnych niektórzy padną, aby byli doświadczeni, mu córkę piękną, aby doprowadził go przez nią do oczyszczeni i wybieleni aż do czasu ostatecznego, bo zguby. Ale ona nie [będzie] go wspierać ani nie będzie to jeszcze potrwa aż do czasu wyznaczonego. 36 A za nim. 18 Potem zwróci swoją twarz ku wyspom i król uczyni według swojej woli, wyniesie się i wywyższy zdobędzie [ich] wiele. Ale [pewien] wódz położy kres się ponad każdego boga; będzie mówić dziwne rzeczy jego zniewadze, ponadto odpłaci mu za tę zniewagę. 19 przeciwko Bogu bogów i poszcześci mu się, aż dokona Dlatego zwróci swoją twarz ku twierdzom swojej ziemi, się gniew. [To] bowiem, [co] zostało postanowione,

dokona się. **37** Nie będzie miał wzgędu ani na boga swoich ojców, ani na pożądanie kobiet, ani na żadnego boga, gdyż wyniesie się ponad wszystko. **38** Zamiast tego będzie czcił boga twierdz; boga, którego nie znali jego ojcowie, będzie czcił złotem, srebrem i drogocennymi kamieniami, i kosztownościami. **39** tysiąc dwieście dziewięćdziesiąt dni. **12** Błogosławiony, Tak postąpi w twierdzach obcego boga, a którego Odpocznesz i pozostaniesz w swoim losie przy końcu uzna i obdarzy sławą. I sprawi, że będą panowali nad dni.

wieloma, i rozdzieli [im] ziemię jako zapłatę. **40** A pod koniec czasu będzie z nim walczył król południa; ale król północy uderzy na niego jak burza z rydwanami, jeźdzami i licznymi okrętami, wtargnie do krajów, zaleje [je] i przejdzie. **41** Potem wkroczy do pięknej ziemi i wiele [krajów] padnie. Te jednak ujdą z jego rąk: Edom, Moab i pierwsi z synów Ammona. **42** Wyciągnie swą rękę po kraje, a ziemia Egiptu nie zdola mu ujść. **43** Opanuje skarby złota i srebra oraz wszystkie kosztowności Egiptu, a Libijczycy i Etiopczycy pójdą za nim. **44** Ale wieści ze wschodu i z północy przestraszą go. Dlatego wyruszy z wielkim gniewem, aby wielu wygubić i wytepić. **45** I rozbije namioty swego pałacu między morzami na pięknej górze świętej; ale jego koniec przyjdzie na niego i nikt mu nie pomoże.

12 W tym czasie powstanie Michał, wielki książę, który wstawia się za synami twoego ludu. Nastanie czas ucisku, jakiego nie było, odkąd narody zaczęły istnieć aż do tego czasu. W tym czasie twój lud zostanie wybawiony, każdy, kto znajdzie się zapisany w księdze. **2** A wielu z tych, którzy śpią w prochu ziemi, obudzi się, jedni do życia wiecznego, a drudzy ku hańbie [i] wiecznej pogardzie. **3** Ci, którzy są mądrzy, będą świecić jak blask firmamentu, a ci, którzy [przyprowadzili] wielu do sprawiedliwości – jak gwiazdy na wieki wieków. **4** Ale ty Danielu zamknij te słowa i zapieczętuj tę księgu aż do czasu ostatecznego. Wielu będzie przebiegać, a pomnoży się wiedza. **5** I ja, Daniel, spojrzałem, a oto stało dwóch innych, jeden na brzegu rzeki po tej stronie, a drugi na brzegu rzeki po tamtej stronie. **6** [Jeden] powiedział do męża odzianego w lnianą szatę, który [stał] nad wodami rzeki: Kiedy będzie koniec [tych] dziwnych rzeczy? **7** I usłyszałem tego męża odzianego w lnianą szatę, który [stał] nad wodami rzeki. Podniósł swoją prawą i lewą rękę do nieba i przysiągł na Żyjącego na wieki, że [będzie to] na czas, czasy i połowę czasu. I gdy doszczętnie rozproszy siłę świętego ludu, [wtedy] to się wszystko wypełni. **8** Ja [to] usłyszałem, ale nie zrozumiałem, więc zapytałem: Mój Panie, jaki będzie koniec tych rzeczy? **9** Wtedy odpowiedział: Idź, Danielu, bo te słowa są zamknięte i zapieczętowane aż do czasu ostatecznego. **10** Wielu będzie oczyszczonych, wybielonych i doświadczonych, ale bezbożni będą postępować bezboźnie. Żaden

Ozeasza

1 Słowo PANA, które doszło do Ozeasza, syna Beeriego, za dni Uzjasza, Jotama, Achaza, Ezechiasza, królów Judy, i za dni Jeroboama, syna Joasza, króla Izraela. **2** Z Początek słowa PANA przez Ozeasza. PAN powiedział do Ozeasza: Idź, weź sobie nierządnicę za żonę i dzieci nierządu. Ziemia bowiem uprawiała wstydliwy nierząd, odwróciła się od PANA. **3** Poszedł więc i wziął sobie za żonę Gomerę, córkę Diblaima, a ona poczęła i urodziła mu syna. **4** PAN powiedział do niego: Nadaj mu imię Jizreel, bo już niedługo pomszczę na domu Jehu krew Jizreel i sprawię, [że] ustanie królestwo domu Izraela. **5** W tym dniu złamię luk Izraela w dolinie Jizreel. **6** I poczęła znowu, i urodziła córkę. [PAN] powiedział do niego: Nadaj jej imię Lo-Ruchama, bo już nie złituję się nad domem Izraela, lecz na pewno go wytypię. **7** Ale złituję się nad domem Judy i wybawię go przez PANA, jego Boga, lecz nie wybawię łukiem ani mieczem, ani wojna, ani końmi, ani jeźdźcami. **8** Gdy odstawiła [od piersi] Lo-Ruchamę, znowu poczęła i urodziła syna. **9** I [PAN] powiedział: Nadaj mu imię Lo-Ammi, bo wy nie jesteście moim ludem, ja też nie będę waszym [Bogiem]. **10** Jednak liczba synów Izraela będzie jak piasek morski, którego nie można zmierzyć ani zliczyć. I stanie się, że w miejscu, gdzie im mówiono: Nie jesteście moim ludem, będzie się do nich mówić: Wy jesteście synami Boga żywego. **11** I będą zgromadzeni razem synowie Judy i synowie Izraela, ustanowią sobie jedną głowę i wyjdą z tej ziemi. Wielki bowiem [będzie] dzień Jizreel.

2 Mówcie swoim braciom: Ammi, i swoim siostrom, Ruchama! **3** Spierajcie się z waszą matką, spierajcie się, bo ona [nie jest] moją żoną, a ja też nie jestem jej mężem. Niech usunie swoje czyny nierządu sprzed swego oblicza, a swoje cudzołówstwa spośród swoich piersi; **4** W przeciwnym razie rozbiórę ją do naga i wystawię taką, jaką była w dniu swego narodzenia; uczynię ją podobną do pustyni, zostawię ją jak suchą ziemię i uśmierczę ją pragnieniem. **5** Nie złituję się nad jej dziećmi, gdyż są dziećmi nierządu. **5** Ich matka bowiem uprawiała nierząd, bezwstydnie postępowała ich rodzicielka. Mówiła bowiem: Pójdę za moimi kochankami, którzy dają mi mój chleb i moją wodę, moją wełnę i mój len, moją oliwę i moje napoje. **6** Dlatego oto zagrodzę jej drogę cierniami i otoczę murem, aby nie mogła znaleźć swoich ścieżek. **7** Wtedy będzie biegać za swymi kochankami, lecz ich nie dogoni; będzie ich szukać, ale nie znajdzie. Potem powie: Pójdę i wrócę do swego pierwszego męża,

bo lepiej mi było wtedy niż teraz. **8** Ona bowiem nie wie, że to ja dawałem jej zboże, moszcz i oliwę, [że] dawałem jej obfitość srebra i złota, [których] oni używali dla Baala. **9** Dlatego wróć i zabiorę moje zboże w swoim czasie, mój moszcz w swoim czasie, odbiorę jej moją wełnę i mój len, [który dałem] na okrywanie jej nagości. **10** A teraz odkryję jej bezwstydność na oczach jej kochanków i nikt jej nie wyrwie z mojej ręki. **11** I położę kres całej jej radości, jej świętom, jej nowiom, jej szabatom i wszystkim jej uroczystym świętom. **12** Zniszczę też jej winorośle i drzewa figowe, o których mówiła: Oto moja zapłata, którą mi dali moi kochankowie. I zamienię je w lasy, które pożrą polne zwierzęta. **13** I ukarzę ją za te dni Baałów, gdy im pałała kadzidło, stroila się w swoje kolczyki i klejnoty i chodziła za swymi kochankami, a o mnie zapomniała, mówi PAN. **14** Dlatego oto zwabię ją, zaprowadzę na pustynię i będę mówić do niej laskawie; **15** I dam jej winnice z tego miejsca i dolinę Akor jako wrota nadziei. Ona będzie tam śpiewała jak za dni swej młodości, jak w dniu, kiedy wyszła z ziemi Egiptu. **16** W tym dniu, mówi PAN, będziesz mnie nazywać [Iszi] – mój mężu, a nie będziesz mnie już nazywała [Baał] – mój panie! **17** Usunę bowiem z dwóch ust imiona Baałów i ich imiona nie będą już wspomniane. **18** W tym dniu zawrę dla ciebie przymierze z polnymi zwierzętami, z ptactwem nieba i z tym, co pełza po ziemi. Pokruszę luk i miecz, wojnę z ziemi [usunę] i sprawię, że będą mieszkać bezpiecznie. **19** I poślubię cię sobie na wieki; poślubię cię sobie w sprawiedliwości, w sądzie, w miłosierdziu i w litości. **20** Poślubię cię też sobie w wierności i poznasz PANA. **21** W tym dniu wysłucham, mówi PAN, wysłucham niebios, a one wysłuchają ziemi; **22** Ziemia wysłucha zboża, moszczu i oliwy, a te rzeczy wysłuchają Jizreel. **23** Zasieję go sobie na ziemi i złituję się nad tym, który nie dosiąpił miłosierdzia, i powiem do tego, który nie był moim ludem: [Ty jesteś] moim ludem! A on powie: [Ty jesteś] moim Bogiem.

3 I powiedział do mnie PAN: Idź jeszczе, pokochaj kobietę kochaną [przez] innego – cudzołóżnicę, tak jak PAN miluje synów Izraela, choć oni oglądają się za innymi bogami i kochają bukłaki wina. **2** Więc kupilem ją sobie za piętnaście srebrników i za półtora chomera jęczmienia; **3** I powiedziałem do niej: Pozostaniesz u mnie przez wiele dni. Nie będziesz uprawiała nierządu ani nie będziesz [należała] do [innego] mężczyzn, a ja też [będę] dla ciebie. **4** Przez wiele dni bowiem synowie Izraela będą bez króla, bez księcia, bez ofiary, bez posagu, bez efodu i bez terafim. **5** Potem synowie Izraela nawrócą się i będą szukać PANA, swego Boga, i Dawida, swego króla; a w ostatecznych dniach będą się bać PANA i jego dobroci.

4 Słuchajcie słowa PANA, synowie Izraela, bo PAN bo teraz, Efraimie, uprawiasz nierząd, a Izrael się wnosi skargę przeciwko mieszkańcom tej ziemi, plugawił. **4** Nie chcą zmienić swoich czynów, aby się gdyż nie ma prawdy ani żadnego miłosierdzia, ani nawrócić do swego Boga, dlatego że duch nierządu poznania Boga [w] ziemi. **2** Krzywoprzyśięstwo, jest wśród nich i nie poznali PANA. **5** Pycha Izraela kłamstwo, zabójstwo, kradzież i cudzołówstwo mnożą, świadczy przeciwko niemu. Dlatego Izrael i Efraim się, a morderstwo goni morderstwo. **3** Dlatego ziemia upadną z powodu swojej nieprawości, upadnie wraz z będąc lamentować i marnieje wszystko, co w niej nimi też Juda. **6** Ze swoimi trzodami i swoim bydłem mieszka, wraz z polnymi zwierzętami i ptactwem pójdu szukać PANA, ale [go] nie znajdą, bo odstąpił nieba, nawet ryby morskie wyginą. **4** Ale niech nikt od nich. **7** Sprzeniewierzyli się PANU, bo napłodziли z nimi się nie spiera ani ich nie strofuje, bo twój obcych synów, [a] teraz miesiąc pozre ich wraz z lud [jest] jak ci, którzy spierają się z kapelanem. **5** ich dziedzictwami. **8** Zadmijcie w trąbę w Gibeja i Dlatego upadniesz we dnie, upadnie też wraz z tobą w trąbę w Rama; krzyczcie w Bet-Awen: [Wróz] za prorok w nocy; wyniszczę twoją matkę. **6** Mój lud tobą, Beniaminie! **9** Efraim będzie spustoszony w dniu ginie z braku poznania; a ponieważ ty odrzuciłeś kary. Oznajmilem wśród pokoleń Izraela to, co pewne. poznanie, ja też ciebie odrzucę, abyś [już] nie był dla **10** Księżyca Judy stali się jak ci, którzy przesuwają mnie kapelanem. Skoro zapomniałeś o prawie twoego granice. Wyleję na nich swój gniew jak wodę. **11** Efraim Boga, ja też zapomnę o dwóch synach. **7** Im bardziej jest uciskany i pokruszony sądem, gdyż chetnie chodził się rozmnożyli, tym więcej grzeszyli przeciwko mnie. za rozkazem [ludzkim]. **12** Dlatego będę dla Efraima [Dlatego] ich chwałę zamienię w haribę. **8** Pożerają jak mói, a dla domu Judy jak próchnica. **13** Gdy Efraim ofiary za grzech mego ludu i swoją duszą pragną jego zauważą swoją chorobę, a Juda swoją ranę, uciekł nieprawości. **9** I tak samo stanie się z ludem jak z Efraim do Asyryjczyka i postał do króla Jareb. Ale kapelanem, bo ukarzę ich za ich drogi i oddam im za on was nie będzie mógł uzdrowić ani uleczyć waszej ich uczynki. **10** Będą jeść, ale się nie nasycą, będą rany. **14** Będę bowiem dla Efraima jak srogi lew, a dla uprawiać nierząd, ale się nie pomnożą, bo nie chcą domu Judy jak młody lew. Ja, ja [sam] porwę i odejdę; zwałać na PANA. **11** Nierząd, wino i moszcz odberają wezmę, a nikt mi [go] nie wydrze. **15** Pójde i wróć do serce. **12** Mój lud radzi się u swego drewna, a jego kij swego miejsca, aż uznają swoją winę i zaczyną szukać mu odpowiadą, bo duch nierządu wprowadza ich w mojego oblicza. W swoim utrapieniu będą mnie pilnie błąd i uprawiali nierząd, odstępując od swego Boga. szukać.

13 Na szczytach góra składają ofiary i na pagórkach pałac kadzidło pod dębem, topią i wiązem, bo ich cień jest dobry. Dlatego wasze córki uprawiają nierząd i wasze kobiety cudzołożą. **14** Nie będę karał waszych córek, gdy uprawiają nierząd, ani waszych kobiet, gdy cudzołożą. Oni [sam] bowiem odłączają się z nierządnicami i składają ofiary wraz z nierządnicami. A lud, który [tego] nie rozumie, upadnie. **15** Jeśli ty, Izraelu, uprawiasz nierząd, niech [chociaż] Juda nie obciąży się winą. Nie idźcie do Gilgal ani nie wstępujcie do Bet-Awen, ani nie przysięgajcie: Jak żyje PAN! **16** Izrael bowiem jest nieujarzmiony jak narowista jalówka. Zaprawdę, PAN będzie ich paść jak jagnię na rozległym miejscu. **17** Efraim związał się z bożkami. Zostaw go. **18** Ich napór czyni ich upartymi; nieustannie uprawiają nierząd; jego obrońcy wstydliwie kochają dary. **19** Pochwyci ich wiatr swoimi skrzydłami i będą zawstydzeni z powodu swoich ofiar.

5 Słuchajcie tego, kapłani, zważ [na to], domu Izraela, i nakłon ucha, domu króla. Przeciwko wam bowiem [jest] sąd, ponieważ byliście sidłem dla Mispy i siecią rozcięgniętą na Taborze. **2** Owszem, udają się podstępnie na rzeź, ale ja ukarzę każdego z nich.

3 Znam Efraima i Izrael nie jest ukryty przed mną,

6 Chodźcie i zawróćmy do PANA, bo on [nas] poszarpał i on nas uzdrowi; uderzył, a opatrzy nasze [ranę]. **2** Ożywi nas po dwóch dniach, a trzeciego dnia wzbudzi nas i będziemy żyć przed jego obliczem. **3** Wtedy poznamy i będziemy się starać poznać PANA. Jego wyjście bowiem jest przygotowane jak zorza poranna, przyjdzie do nas jak deszcz wiosenny i jesienny, który nawadnia ziemię. **4** Cóż mam ci uczynić, Efraimie? Cóż mam ci uczynić, Juda? Wasza dobroć bowiem jest jak obłok poranny, jak rosa, [która] rano znika. **5** Dlatego ciosałem [ich] przez proroków, zabijałem ich słowami moich ust, aby wyszła światłość twoich sądów. **6** Pragnę bowiem miłosierdzia, a nie ofiary, i poznania Boga bardziej niż całopalenia. **7** Ale oni zerwali [moje] przymierze jako ludzkie, w tym mi się sprzeniewierzyli. **8** Gilead jest miastem czyniących nieprawość, splamionym krwią. **9** A jak zbojcy czynią na człowieka, [tak czyni] zgraja kapelanów na drodze do Sychem, bo popełniają czyny wstydliwe. **10** Widziałem w domu Izraela rzeczy okropne: tam jest nierząd Efraima, a Izrael się plugawił. **11** I dla ciebie, Juda, wyznaczył żniwo, gdy odwróciłem niewolę mojego ludu.

7 Gdy leczyłem Izraela, wtedy odkryła się nieprawość Izrael będzie pożarty, wkrótce staną się wśród pogan kląmiwie; złodziej włamuje się do środka, rozbójnicy Uciekli bowiem do Asyrii [jak] dziki samotny osioł. rabują na zewnątrz. 2 A nie myśl w swoim sercu, Efraim najął [sobie] kochanków. 10 A chociaż najęli [że] pamiętam o całej ich niegodziwości; [a] teraz ich spośród narodów, [ja] ich wkrótce zbiorę i ucierpią, czyny osaczają ich [i] są przed moim obliczem. 3 nieco z powodu brzemienia króla książąt. 11 Ponieważ Króla rozweselają swoją niegodziwością, a książąt Efraim pomnożył ołtarze, by grzeszyć, [te] ołtarze staną swymi kłamstwami. 4 Wszyscy cudzołożą, [sa] jak piec się dla niego [powodem] grzechu. 12 Wypisałem mu rozpalony od piekarza, [który] przestaje czuwać, gdy wielkie rzeczy z mojego Prawa, [ale] on je uważa za zaczynił ciasto, aż się zakwasí. 5 W dniu naszego coś obcego. 13 Z ofiar moich darów składają w ofierze króla książąt wprawili [go] w chorobę bukłakami wina, mięso i jedzą [je, ale] PAN tego nie przyjmuje. Już tak że wyciągał swoją rękę wraz z szydercami. 6 Bo wspomina ich nieprawość i ukarze ich za grzechy. przygotowali swe serce do zasadzki jak rozpalony Powróćą do Egipciu. 14 Zapomniał Izrael o swoim piec. Ich piekarz śpi całą noc, a rano plonie jak plomień ognia. 7 Wszyscy są rozpaleni jak piec i pożerają miasta warowne. Ale ja poślę ogień na jego miasta, swoich sędziów; wszyscy ich królów upadli. Nie ma który pożre jego palace.

wśród nich [nikogo], kto by wołał do mnie. 8 Efraim zmieszał się z narodami; Efraim jest [jak] podplomyk nieodwrócony. 9 Obcy pochłonęli jego siłę, a on [o tym] nie wie; siwizna przypraszyła mu włosy, ale on tego nie dostrzega. 10 I [choć] pycha Izraela świadczy przeciwko niemu, to nie nawracają się do PANA, swego Boga, ani go w tym wszystkim nie szukają. 11 Efraim stał się jak głupia gołębička bez serca. Przyywają Egipci, uciekają [do] Asyrii. 12 Gdy odejdą, rozciągnę na nich swoją sieć, ciągnę ich jak ptactwo niebieskie; ukarzę ich, jak im mówiono o tym w ich zgromadzeniu. 13 Biada im, bo uciekli ode mnie! [Niech spadnie] na nich spustoszenie, gdyż wystąpili przeciwko mnie. Chociaż ich odkupiłem, oni mówili kłamstwa przeciwko mnie. 14 I nie wołają do mnie ze swego serca, gdy wyją na swoich łóżach. Wprawdzie dla zboża i moszczu gromadzą się, ale ode mnie odstępują. 15 Choć opatrzyłem i wzmacniłem ich ramiona, oni obmyślają zło przeciwko mnie. 16 Zawracają, [ale] nie do Najwyższego. Są jak łuk zawodny; ich książęta polegną od miecza z powodu zapalczystości swego języka. To wystawi ich na pośmiewisko w ziemi Egipciu.

8 [Przyłóż] trąbę do ust [i mów]: [Oto przyleci] na dom PANA jak orzeł, gdyż złamali moje przymierze i przekroczyli moje Prawo. 2 Izrael będzie wołać do mnie: Mój Boże, znamy cię. 3 [Ale] Izrael odrzucił dobro. Wróg będzie go ścigać. 4 Oni ustanawiają królów, ale bezem mnie; wybierają książąt, [lecz] bez mojej wiedzy. Ze swego srebra i złota czynią sobie bożki na własną zgubę. 5 Twój cielec cię odrzucił, Samario! Mój gniew zapłonął przeciwko nim. Jak długo [jeszcze] nie będą oczyszczeni? 6 On bowiem jest z Izraela, rzemieślnik go wykonał, nie jest więc Bogiem. Cielec Samarii obróci się w proch. 7 Oni bowiem posiali wiatr, będą zbierać wicher. Nie ma żadnego żółdza. 8 im lono bezpłodne i wyschnięte piersi. 15 Cała ich

9 Nie ciesz się, Izraelu, nie raduj się jak inne narody, bo uprawiałeś nierzząd, odwracając się od swego Boga, [i] umiłowałeś zapłatę [nierządnicy] na wszystkich Klepiskach zbożowych. 2 Klepisko i prasa nie będą ich żywiły, a moszczu im zabraknie. 3 Nie będą mieszkać w ziemi PANA, ale Efraim wróci do Egipciu i w Asyrii będą, jedli nieczyste rzeczy. 4 Nie będą wylewali PANU [ofiar] z wina, nie będą mu one przyjemne. Ich ofiary [będą] dla nich jak chleb żałoby; wszyscy, którzy będą z niego jedli, będą nieczysti. Ich chleb bowiem za ich dusze nie wejdzie [do] domu PANA. 5 Cóż będziecie czynić w uroczysty dzień i w dzień święta PANA? 6 Oto bowiem poszli z powodu spustoszenia. Egipci ich zgromadzi, a Memfis ich pogrzebie. Przyjemne [miejsca] na ich srebro odziedziczy pokrzywa, a w ich namiotach [wyrosną] cierń. 7 Przyjdą dni nawiedzenia, przyjdą dni zapłaty. Izrael pozna, że prorok jest głupcem, a człowiek duchowy – szalony, z powodu twojej wielkiej nieprawości i wielkiej nienawiści. 8 Prorok, który trzymał straż nad Efraimem razem z moim Bogiem, stał się sidłem ptasznika na wszystkich jego drogach; nienawiść jest w domu jego Boga. 9 Zepsuli się do glebi, jak za dni Gibea. [PAN] będzie pamiętał o ich nieprawości i ukarze ich za grzechy. 10 Znalazłem Izraela jak winne grona na pustyni, widziałem twoich ojców jak pierwszy owoc figowca na jego początku. Ale oni poszli do Baal-Peor i oddali się tej harńbie, i stali się obrzydliwi, tak jak się im upodobało. 11 Jak ptak sława Efraima ulegi zaraz od urodzenia, od łona i od poczęcia. 12 A choćby odchowali swoich synów, osierocę ich, [zanim osiągną] wiek męski. Owszem, biada im, gdy ja od nich odstąpię! 13 Efraim, jak widzę, jest jak Tyr zasadzony na przyjemnym miejscu. Efraim jednak wyprowadzi swoich synów do mordercy. 14 Daj im, PANIE! Cóż im dasz? Daj Kłos nie wyda mąki, a choćby wydał, obcy ją zjadą. 8 im lono bezpłodne i wyschnięte piersi. 15 Cała ich

niegodziwość jest w Gilgal, dlatego tam ich nienawidzę. Składali ofiary Baalom i palili kadzidło rzeźbionym Z powodu zła ich uczynków wyrzucę ich z mego domu, bożkom. 3 Postawiłem Efraima na nogi, biorąc ich na nie będę ich już miłował. Wszyscy ich księża są ramiona, ale nie chcieli poznąć, że ja ich wyleczyłem. buntownikami. 16 Efraim jest powałony, ich korzeń 4 Ciagnęłem ich powrozami ludzkimi, więzami miłości, wysechł, nie przynoszą owocu. A choćby też zrodzili, a byłem dla nich jak [ci], którzy zdejmują jarzmo z ich zabiję umiłowane [dzieci] ich łona. 17 Mój Bóg ich szczek, i podawałem im pokarm. 5 Nie wróci on do odrzuci, bo nie chcieli go słuchać, a będą tulaczami wśród narodów.

10 Izrael jest próżna winoroślą, sam sobie przynosi

owoc. Im więcej miał owocu, tym więcej pobudował ołtarzy, a im obfitsza była jego ziemia, tym piękniejsze wystawiał posagi. 2 Ich serce jest rozzielone, teraz są wiinni. On pokruszy ich ołtarze i zniszczy ich posagi. 3 Mówią bowiem: Nie mamy króla, bo nie baliśmy się PANA, a cóż może dla nas uczynić król? 4 Wypowiadają słowa, przysięgając kłamliwie, gdy zawierają przymierze. Sąd wzrośnie jak trujący chwast w bruzdach polnych. 5 Mieszkańcy Samarii zatrwożą się z powodu cielców Bet-Awen. Będą go bowiem opłakiwać jego lud oraz jego kapłani, którzy się radowali z niego, gdyż jego chwała odeszła od niego. 6 Nawet i on sam zostanie zaprowadzony do Asyrii [jako] dar dla króla Jareb. Efraim okryje się hańbą i Izrael zawstydzi się [z powodu] swojej rady. 7 Król Samarii zostanie wycięty jak piana na powierzchni wody. 8 Wyżyny Awen, gzech Izraela, zostaną zniszczone.

Ciernie i oset wyrosną na ich ołtarzach, a powiedzą do gór: Przykrycie nas; a do pagórków: Padnijcie na nas. 9 Od dni Gibea grzeszysz, Izraelu. Tam się остали. Nie pochwyciła ich w Gibea bitwa przeciwko synom nieprawości. 10 Ukarzę ich według mego upodobania; narody zbiorą się przeciwko nim, aby zostali ukarani za swoje dwie nieprawości. 11 Efraim jest jak wyćwiczona jałówka, która lubi młocić. Lecz ja nadepnęłem na jej cudny kark, aby użyć Efraima do jazdy; Juda będzie orać, a Jakub będzie bronować. 12 Siejcie sobie w sprawiedliwości, żniście w miłosierdziu, orzcie swoje ugory. Czas bowiem szukać PANA, aż przyjdzie i spuści na was sprawiedliwość [jak] deszcz. 13 [Ale] oraliście niegodziwość, zbieraliście nieprawość i jedliście owoc klamstwa. Zaufałeś bowiem swej drodze i wielkiej liczbie swoich wojowników. 14 Dlatego powstanie zgłęk pośród twoego ludu i wszystkie twoje zamki zostaną zburzone, tak jak Szalman zburzył Bet-Arbel w dniu bitwy, gdy matki z synami zostały roztrzaskane. 15 Oto tak wam uczyni Betel z powodu waszej wielkiej niegodziwości. Król Izraela o świecie zostanie doszczętnie zgładzony.

11 Gdy Izrael był dzieckiem, umiłowałem go, a z Egipu wezwałem mego syna. 2 [Prorocy] wzywali ich, ale oni tym bardziej odchodzili sprzed ich oblicza.

3 Postawiłem Efraima na nogi, biorąc ich na nie będę ich już miłował. Wszyscy ich księża są ramiona, ale nie chcieli poznąć, że ja ich wyleczyłem. 4 Ciagnęłem ich powrozami ludzkimi, więzami miłości, wysechł, nie przynoszą owocu. A choćby też zrodzili, a byłem dla nich jak [ci], którzy zdejmują jarzmo z ich zabiję umiłowane [dzieci] ich łona. 5 Nie wróci on do odrzuci, bo nie chcieli go słuchać, a będą tulaczami wśród narodów.

6 Ponadto miecz będzie trwać w jego miastach, zniszczy jego gałęzie i pożre [je] z powodu ich rad. 7 Mój lud jest skłonny do odstępowania ode mnie, a chociaż wezwano go do Najwyższego, nikt [go] nie wywyższa. 8 Jakże mógłbym cię porzucić, Efraimie? [Jakże] mógłbym cię wydać, Izraelu? Jakże mógłbym cię równać z Admą [i] postąpić z tobą jak z Seboim? Moje serce odmieniło się we mnie, moja litość poruszyła się. 9 Nie wykonam zapalczości swojego gniewu i nie zniszczę Efraima ponownie, bo jestem Bogiem, a nie człowiekiem; Święty pośród ciebie. I nie nadciągnę przeciwko miastu. 10 Pójdą za PANEM, który jak lew będzie ryczał. Gdy zaryczy, synowie z drżeniem przybiegną z zachodu. 11 Przybiegną z drżeniem jak ptaki z Egiptu i jak gołębica z ziemi Asyrii i posadzę ich w ich domach, mówi PAN. 12 Efraim otoczył mnie klamstwem, a dom Izraela – zdrada, gdy Juda jeszcze panuje z Bogiem i jest wierny ze świętymi.

12 Efraim karmi się wiatrem, goni za wiatrem wschodnim. Przez cały dzień mnoży klamstwo i spustoszenie, bo zawiera przymierze z Asyryjkami i wynosi oliwę do Egiptu. 2 PAN wiedzie też spór z Judą i ukarze Jakuba według jego dróg, odda mu według jego czynów. 3 [Jeszcze] w łonie ujął [on] za pięć swego brata, a swoją siłą później zmagał się z Bogiem. 4 Mężnie zmagał się z Aniołem i [go] przemogł. Plakał i go prosił. Znalazł go w Betel i tam z nami rozmawiał; 5 To [jest] PAN, Bóg zastępów, PAN to jego pamiętne [imię]. 6 Ty więc nawróć się do swego Boga, przestrzegaj miłosierdzia i sądu i oczekuj swego Boga nieustannie. 7 [Jest] kupcem, w jego ręce jest falszywa waga, lubi uciskać. 8 I Efraim powiedział: Ale wzbogaciłem się, zdobyłem dla siebie bogactwo. We wszystkich moich trudach nie znajdę przy mnie nieprawości, co byłoby grzechem. 9 Jednak ja jestem PAN, twój Bóg, od wyjścia z ziemi Egiptu. Jeszcze sprawię, że będziecie mieszkać w namiotach, jak za dni uroczystych świąt. 10 Mówilem przez proroków, mnożyłem widzenia i przez proroków podawałem przypowieści. 11 Czy tylko w Gileadzie była nieprawość i marność? I w Gilgal składają ofiary z wołów, owszem, ich ołtarzów pełno jak stosów [kamieni] w bruzdach na polach. 12 Tam uciekł Jakub do ziemi Syrii, gdzie Izrael

służył za żonę i za żonę strzegł [stada]. **13** Ale PAN naszych rąk: [Wy jesteście] naszymi bogami. W tobie przez proroka wyprowadził Izraela z Egiptu i przez bowiem sierota znajduje miłosierdzie. **4** Uzdrowię ich proroka był strzeżony. **14** Lecz Efraim pobudził [PANA] odstępstwo i umiliuję ich dobrowolnie, bo mój gniew do gorzkiego gniewu. Dlatego na niego wyleje się jego odwrócił się od nich. **5** Będę dla Izraela jak rosa, [tak] krew i jego Pan odpłaci mu za jego zniewagę. **6** że rozwitnie jak lilia i zapuści korzenie jak Liban.

13 Gdy Efraim przemawiał, [panowała] strach, bo był wywyższony w Izraelu; ale gdy zgryzeszył przy Baalu, wtedy umarł. **2** A teraz dodają do swego grzechu, bo czynią sobie odlane posagi ze swego srebra i straszne bożki według swego pomysłu, a to wszystko jest dziełem rzemieślnika; [jednak] sami o nich mówią: Ludzie, którzy składają ofiary, niech całują cielce. **3** Dlatego staną się jak obłok porannym, jak przemijająca rosa poranna, jak plewy przez wicher porwane z klepiska i jak dym z komina. **4** Ale ja jestem PAN, twój Bóg, [od wyjścia] z ziemi Egiptu, a nie będziesz znał [innego] Boga oprócz mnie. I nie ma [innego] zbawiciela oprócz mnie. **5** Ja cię poznałem na pustyni, w ziemi bardzo suchej. **6** Byli nasyceni dobrymi pastwiskami, ale gdy się nasycili, ich serce się wywyższyło; dlatego zapomnieli o mnie. **7** Będę więc dla nich jak lew, jak lampart przy drodze [będę] czyhał. **8** Napadnę na nich jak niedźwiedzica, której zabrano małe, rozerwę powłokę ich serca i pożerę ich tam jak lew, dziki zwierz ich rozszarpie. **9** Zniszczyłeś się sam, Izraelu, ale we mnie jest twoja pomoc. **10** Ja jestem twoim królem. Gdzież jest ten, który ma cię wybawić we wszystkich dwóch miastach? I twoi sędziowie, o których mówileś: Daj mi króla i książąt. **11** Dałem ci [więc] króla w swoim gniewie i odebrałem [go] w swojej zapalczyności. **12** Nieprawość Efraima [jest] związana, jego grzech jest ukryty. **13** Ogarną go bóle rodzącej. On jest niemądrym synem, bo inaczej nie zostałby tak długo w łonie matki. **14** Wybawię ich z mocy grobu, wykupię ich od śmierci. O śmierci, będę twoją śmiercią! O grobie, będę twoim zniszczeniem! Żał się ukryje przed moimi oczami. (*Sheol h7585*) **15** Choćby on wśród braci przyniósł owoc, przyjdzie [jednak] wiatr ze wschodu, wiatr PANA wyruszy z pustyni i wysuszy jego źródło, i wysuszy jego zdrój. On zagarnie skarby wszelkich kosztownych naczyni. **16** Samaria będzie spustoszona, ponieważ sprzeciwiła się swemu Bogu. Padną od miecza, jej niemowlęta będą roztrzaskane, a jej brzemienne będą rozprute.

14 Izraelu, nawróć się całkowicie do PANA, swego Boga. Upadłeś bowiem z powodu swojej nieprawości. **2** Weźcie ze sobą słowa i zawróćcie do PANA. Mówcie do niego: Przebacz całą naszą nieprawość i daj to, co dobre, wtedy oddamy ci cielce naszych warg. **3** Asyria nas nie wybawi, nie będziemy jeździć na koniach i nie będziemy już mówili do dzieł

Jego gałęzie rozrosną się i jego piękno będzie jak drzewo oliwne, a jego woń jak Liban. **7** Wróć, aby siedzieć pod jego cieniem, ożyją [jak] zboże i rozwitną jak winorośl, ich sława będzie jak wino Libanu. **8** Efraim [powie]: Cóż mi już do bożków? Ja [cie] wysłucham i wejrzę na ciebie. Ja jestem jak zielona jodła, ode mnie pochodzi twój owoc. **9** Kto mądry, niech to zrozumie, a [któ] roztropny, niech to pozna. Drogi PANA bowiem [sa] proste; sprawiedliwi po nich będą chodzić, ale przestępcy na nich upadną.

Joela

1 Słowo PANA, które doszło do Joela, syna Petuela. 2 Słuchajcie tego, starcy, nakłocicie ucha wszyscy mieszkańców tej ziemi. Czy zdarzyło się coś podobnego za waszych dni albo za dni waszych ojców? 3 Opowiadajcie o tym swoim synom, a wasi synowie [niech opowiedzą] swoim synom, a ich synowie przyszłemu pokoleniu. 4 Co zostało [po] gąsienicy, zjadła szarańcza, co zostało [po] szarańczy, zjadła larwa, a co zostało [po] larwie, zjadło robactwo. 5 Ocknijcie się, pijani, i płaczcie; wszyscy, którzy pijecie wino, zawódźcie z powodu moszczu, bo został odjęty od waszych ust. 6 Nadciągnął bowiem naród do mojej ziemi, mocny i niezliczony, jego zęby to zęby lwa, a zęby trzonowe [ma jak] srogi lew. 7 Spustoszył moją winorośl i polpał moje drzewo figowe. Odarł je doszczętnie i porzucił [tak, że] zbielały jego gałęzie. 8 Lamentuj jak dziewczyna przepasana worem nad mężem swojej młodości. 9 Odjęto ofiarę z pokarmów i z płynów od domu PANA; płaczą kapłani, słudzy PANA. 10 Pole zostało spustoszone i ziemia się smuci, ponieważ zniszczono zboże. Wysechł moszcz, zginęła oliwa. 11 Zawstydzicie się, rolnicy; zawódźcie winogrodnicy z powodu pszenicy i jęczmienia, bo przepadło żniwo polne. 12 Uschła winorośl i zwróciło drzewo figowe; drzewo granatowe, palma, jabłoni [i] wszystkie drzewa polne uschły, bo radość zniknęła spośród synów ludzkich. 13 Przepaszcie się i płaczcie, kapłani. Zawódźcie, słudzy ołtarza. Przyjdzie i nocujcie w worach, słudzy mojego Boga, bo zabrakło ofiar z pokarmów i płynów w domu waszego Boga. 14 Ogłoście święty post, zwolajcie zgromadzenie, zbierzcie starców [i] wszystkich mieszkańców ziemi [w] domu PANA, waszego Boga, i wołajcie do PANA: 15 Ach, co to za dzień! Bliski bowiem jest dzień PANA i nadejdzie jak spustoszenie od Wszechmocnego. 16 Czyż na naszych oczach nie zginęła żywność, a z domu naszego Boga – radość i wesele? 17 Zgniły ziarna pod swymi skibami, spustoszone są spichlerze, zburzone stodoly, bo uschło zboże. 18 Jakże ryczy bydło? Błakają się stada wołów, bo nie mają pastwisk, nawet i trzody owiec wygineały. 19 Do ciebie wołam, PANIE, bo ogień pożarł pastwiska [na] pustyni, a plomień spalił wszystkie drzewa polne; 20 Także i zwierzęta polne ryczą do ciebie, ponieważ wyschły strumienie wód, a ogień pożarł pastwiska na pustyni.

2 Zadmijcie w trąbę na Syjonie, krzyczcie na mojej świętej górze! Niech zadrżą wszyscy mieszkańcy ziemi, bo nadchodzi dzień PANA, bo już [jest] bliski;

2 Dzień ciemności i mroku, dzień obłoku i chmury,

jak zorza ranna rozcięgnięta po górzach. Lud wielki i potężny, któremu równego nie było od wieków i po nim nigdy nie będzie aż do lat najdalszych pokoleń. 3 Przed jego obliczem ogień pożerający, a za nim płomień palący. Ta ziemia [jest] przed nim jak ogród Eden, ale po nim będzie opuszczałe pustkowie – przed nim nie ujdzie nikt. 4 Ich wygląd jest podobny do wyglądu koni i pobiegą jak jeźdźcy. 5 Po wierzchołkach gór będą skakać jak grzmot rydwanów, jak szum płomienia ognia, co pożera ściernisko, jak lud potężny uszykowany do bitwy. 6 Na ich widok narody się złekną, wszystkie [ich] twarze poczernią jak garnek. 7 Pobiegą jak wojownicy, wedrą się na mury jak wałeczni wojownicy; każdy z nich pojedzie swoją drogą, a nie zboczą ze swoich ścieżek. 8 Jeden drugiego nie ściśnie, każdy pojedzie swoją drogą. A choć i na miecz upadną, nie będą zranieni. 9 Po mieście będą chodzić, po murze [będą] biegać, wrdrapią się na domy i wejdą oknami jak złodziej. 10 Przed nimi zadrży ziemia, niebiosa się porusza, słońce i księżyc będą zaćmione, a gwiazdy stracą swój blask. 11 A PAN wyda swój głos przed swoim wojskiem, gdyż jego obóz jest ogromny, gdyż mocny [jest] ten, który wykonuje jego słowo. Wielki jest bowiem dzień PANA i bardzo straszliwy! Któz go zniesie? 12 Dlatego jeszcze [i] teraz, mówi PAN, wróćcie do mnie całym swym sercem, w poście, płaczcie i w lamencie. 13 Rozdzierajcie swoje serca, a nie swoje szaty, i nawróćcie się do PANA, waszego Boga, bo on jest łaskawy i miłosierny, nieskory do gniewu i hojny w miłosierdzie i żałuje nieszczęścia. 14 Któz wie, czy nie zatróci i nie będzie mu żal, i nie zostawi po sobie błogosławieństwa [na] ofiarę z pokarmów i z płynów dla PANA, swego Boga? 15 Zadmijcie w trąbę na Syjonie, ogłosicie święty post, zwolajcie zgromadzenie. 16 Zgromadźcie lud, poświęćcie zgromadzenie, zbierzcie starców, zbierzcie dzieci i [niemowlęta] ssące piersi. Niech oblubieniec wyjdzie ze swojej izby, a oblubienica ze swojej komnaty. 17 Niech kapłani, słudzy PANA, płaczą między przedsonkiem a ołtarzem i [niech] mówią: Przepuść, PANIE, swemu ludowi i nie wydawaj swego dziedzictwa na poahrainienie, aby poganie nad nimi nie panowali. Czemu mieliby mówić wśród narodów: Gdzie jest ich Bóg? 18 Wtedy PAN będzie zazdrosty o swoją ziemię i złituje się nad swoim ludem. 19 I PAN odezwie się, i powie do swego ludu: Oto ześlesz was zboże, moszcz i oliwę i nasycicie się nimi, a już nie wydam was na poahrainienie pośród pogan. 20 Oddał od was północne [wojsko] i zapędzę je do ziemi suchej i spustoszonej. Przednia jego straż [obróci się] ku morzu wschodniemu, a jego tylna straż – ku morzu zachodniemu; i rozejdzie się jego smród i zgnilizna, bo postępował wyniośle. 21 Nie bój się, ziemio! Ciesz

się i raduj, bo PAN uczyni wielkie rzeczy. 22 Nie Przekujcie wasze lemiesze na miecze, a wasze sierpy bójcie się, polne zwierzęta, bo zarosło pastwisko na na oszczepy; kto słaby, niech powie: Jestem silny. pustyni, a drzewa wydają swoje owoce, drzewo figowe 11 Zgromadźcie się i przyjdźcie, wszystkie okoliczne i winorośl wydają swoją moc. 23 I wy, synowie Syjonu, narody – zbierzcie się. Sprowadź tam, PANIE, swoich cieszcie się i radujcie w PANU, waszym Bogu. Da wam wojowników. 12 Niech poganie się ockną i nadciagną bowiem deszcz wczesny i ześle wam deszcz jesienny i na Dolinę Jehoszafata. Tam bowiem zasiadę, aby wiosenny, jak dawniej. 24 I spichlerze będą napelnione sądzić wszystkie okoliczne narody. 13 Zapośćcie sierp, zbożem, a tłocznia będzie opływać moszczem i oliwą. 25 W ten sposób wynagrodzę wam lata zjadzone przez pełna, kadzie przelewają się, bo ich zło [jest] wielkie. 14 szaranczę, larwę, robactwo i gaśnicę, moje wielkie Tlumy, tlumy w dolinie wyroku. Bliski bowiem jest dzień wojsko, które wysyłaem na was. 26 Wtedy będziecie PANA w dolinie wyroku. 15 Słońce i księżyce się zaćmiają jeść obficie i będziecie nasyceni; będziecie chwalić i gwiazdy stracą swój blask. 16 I PAN zagrzmi z Syjonu, imię PANA, swego Boga, który uczynił wam cudowne a z Jerozolimy wyda swój głos, tak że zadrzą niebiosa rzeczy, a mój lud nigdy nie będzie pohańbiony. 27 I ziemia. Ale PAN będzie ucieczką dla swego ludu i siłą dowiecie się, że ja jestem wśród Izraela, że ja jestem synów Izraela. 17 I poznacie, że ja jestem PANEM, PAN, wasz Bóg, i że nie ma żadnego innego; a mój waszym Bogiem, który mieszka na Syjonie, mojej lud nigdy nie będzie pohańbiony. 28 I stanie się potem, świętej góry. I Jerozolima stanie się święta, a obcy już że wyleję swojego Ducha na wszelkie ciało, i będą, nie będą przez nią przechodzić. 18 I stanie się w tym prorokować wasi synowie i wasze córki, wasi starcy dniu, że góry będą kropić moszczem, pagórki opływać będą mieć sny, a wasi młodzieńcy – widzenia. 29 mlekiem i wszystkie strumienie Judy napelnią się Nawet na slugi i służebnice wyleję w tych dniach woda, a z domu PANA wyjdzie źródło, które nawodni swojego Ducha. 30 I ukażę cuda na niebie i na ziemi, dolinę Sittim. 19 Egipt zostanie spustoszony, a zemia krew, ogień i kłęby dymu. 31 Słońce zamieni się w Edom zamieni się w opustoszałe pustkowie z powodu ciemność, a księżyce w krew, zanim nadziejdzie dzień przemocy wyrządzonej synom Judy, bo przelewali PANA, wielki i straszny. 32 I stanie się, że każdy, niewinną krew w ich ziemi. 20 Ale Juda będzie trwać kto wezwie imienia PANA, zostanie wybawiony, bo na wieki, a Jerozolima – z pokolenia na pokolenie. 21 I na górze Syjon i w Jerozolimie będzie wybawienie, oczyszczę tych, [których] krwi nie oczyściłem. PAN jak powiedział PAN, [to jest] w reszkach, które PAN bowiem mieszka na Syjonie. powoła.

3 Oto bowiem w tych dniach i w tym czasie, gdy odwrócię niewolę ludu Judy i Jerozolimy; 2 Zgromadź też wszystkie narody i sprowadzę je do Doliny Jehoszafata, i będę tam z nimi rozprawiał o swoim ludzie i o swoim dziedzictwie Izraela, które rozproszyły wśród narodów i podzieliły moją ziemię. 3 O mój lud rzucali los, dawały chłopca za nierządnicę i dziewczynę sprzedawały za wino, aby piły. 4 Ale wy cóż macie przeciwko mnie, Tyrze i Sydonie, oraz wszystkie granice filistyńskie? Czy chcecie dać mi odpłatę? Jeśli mi odpłacicie, to prędko i niezwłocznie i ja zwrócię waszą odpłatę na waszą głowę; 5 Gdyż zabraliście moje srebro i złoto, a moje wspaniałe klejnoty wniesiście do swoich świątyń; 6 A synów Judy i synów Jerozolimy sprzedaliście Grekom, by ich oddalić od ich granic. 7 Oto wzbudzę ich z tego miejsca, do którego ich sprzedaliście, i zwrócię waszą zapłatę na waszą głowę; 8 I sprzedam waszych synów i wasze córki w ręce synów Judy, a oni sprzedadzą ich Sabaejczykom, narodowi dalekiem. Tak bowiem PAN powiedział. 9 Rozgłoście to wśród pagan, ogłosicie wojnę, pobudźcie wojowników, niech przybędą [i] niech wyruszą wszyscy mężczyźni. 10

Amosa

1 Słowa Amosa, który był [jednym] spośród pasterzy z Tekoa, które widział o Izraelu za dni Uzjasza, króla Judy, i za dni Jeroboama, syna Joasza, króla Izraela, dwa lata przed trzęsieniem ziemi. **2** I powiedział: PAN zagrzm z Syjonu, z Jerozolimy wyda swój głos; mieszkańców pasterzy będą lamentować, a wyschnie szczyt Karmelu. **3** Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów Damaszku i z powodu czterech nie przepuszcę mu, ponieważ mówili Gilead narzędziami z żelaza. **4** Ale ześl ogień na dom Chazaela, który strawi pałace Ben-Hadada. **5** Połamię też rygiel Damaszku i wykorzenię mieszkańców z doliny Awen i tego, który trzyma berło z domu Eden. I lud Syrii pójdzie do niewoli do Kir, mówi PAN. **6** Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów Gazy i z powodu czterech nie przepusczę im, ponieważ uprowadzili wszystkich jeńców, aby ich wydać Edomowi. **7** Ale ześl ogień na mur Gazy, który strawi jej pałace. **8** Wykorzenię też mieszkańca z Aszdodu i tego, który trzyma berło z Aszkelonu, i zwróci swoją rękę przeciwko Ekronowi, i zginie reszta Filistynów, mówi Pan BÓG. **9** Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów Tyru i z powodu czterech nie przepusczę mu, ponieważ wydali wszystkich jeńców Edomowi, a nie pamiętały o braterskim przymierzu; **10** Ale ześl ogień na mur Tyru, który strawi jego pałace. **11** Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów Edomu i z powodu czterech nie przepusczę mu, ponieważ prześladował mieczem swego brata, tłumiąc w sobie wszelką litość, a nieustannie pałał gniewem, swoją zapalczystość chował na zawsze. **12** Ale ześl ogień na Teman i strawi pałace Bosry. **13** Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów synów Ammona i z powodu czterech nie przepusczę im, ponieważ rozcinali brzemienne w Gileadzie tylko po to, by rozszerzyć swoje granice. **14** Ale roznieć ogień na murze Rabby, który strawi jego pałace wśród krzyku w dzień bitwy, podczas wichru w dzień burzy. **15** I pójdzie ich król do niewoli, on i jego książęta razem z nim, mówi PAN.

2 Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów Moabu i z powodu czterech nie przepusczę mu, ponieważ spalił kości króla Edomu na wapno. **2** Ale ześl ogień na Moab, który strawi pałace Keriotu. I umrze Moab wśród wrzawy, wśród krzyku [i] przy dźwięku traby. **3** I wytracę sędziów spośród niego, i zabiję wraz z nim wszystkich jego książąt, mówi PAN. **4** Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów Judy i z powodu czterech nie przepusczę mu, ponieważ odrzucili prawo PANA i nie przestrzegali jego przekazań, a

dali się zwieść swoim kłamstwom, za którymi chodzili ich ojcowie. **5** Ale ześl ogień na Judę, który strawi pałace Jerozolimy. **6** Tak mówi PAN: Z powodu trzech występów Izraela i z powodu czterech nie przepusczę mu, ponieważ sprzedali sprawiedliwego za srebro, a ubogiego za parę sandałów; **7** Którzy dążą do tego, aby w prochu deptać głowy ubogich i drogę pokornych wypaczają. Ponadto syn i jego ojciec obcują z [tą samą] dziewczyną, aby splamić moje święte imię. **8** I na szatach danych im w zastaw kładą się przy każdym ołtarzu, a wino ukaranych piją w domu swoich bogów. **9** A przecież wytraciłem przed nimi Amorytę, który był wysoki jak cedry, a mocny jak dęby. Zniszczyłem jednak jego owoc od góry, a z dołu jego korzenie. **10** A was wyprowadziłem z ziemi Egiptu i prowadziłem przez pustynię czterdziest lat, abyście posiedli ziemię Amoryty. **11** I wzbudzałem spośród waszych synów proroków i spośród waszych młodzieńców nazirejczyków. Czy nie jest tak, synowie Izraela? – mówi PAN. **12** Ale wy poiliście nazirejczyków winem, a prorokom rozkazywałeś, mówiąc: Nie prorokujcie. **13** Oto ścisnę waszą ziemię, tak jak ciśnie wóz pełen snopów. **14** Szybkiemu nie uda się ucieczka, mocny nie doda sobie sił i mocarz nie wybawi swojej duszy. **15** A ten, który trzyma łuk, nie ostoi się, i szybki na nogach nie ucieknie, a jeździec na koniu nie zachowią swojej duszy. **16** A najodważniejszy spośród mocarzy ucieknie w tym dniu nagi, mówi PAN.

3 Słuchajcie tego słowa, które PAN mówi przeciwko wam, synowie Izraela, przeciwko całemu pokoleniu, które wyprowadziłem z ziemi Egiptu: **2** Tylko was uznalem spośród wszystkich rodów ziemi, dlatego was ukarzę za wszystkie wasze nieprawości. **3** Czy dwóch może chodzić razem, jeśli się nie zgadzają? **4** Czy lew zaryczy w lesie, gdy nie ma łupu? [Czy] młody lew wyda swój głos ze swojego legowiska, jeśli nic nie złowi? **5** Czy ptak wpadnie w sidła na ziemi, jeśli nie ma pułapek? Czy podniesie się sidła z ziemi, jeśli nic nie schwytały? **6** Czy trąba zadmie w mieście, a lud się nie uleknie? Czy w mieście zdarzy się nieszczęście, którego PAN by nie uczynił? **7** Doprawdy, Pan BÓG nic nie czyni, jeśli nie objawi swojej tajemnicy swym sługom, prorokom. **8** Lew ryknął, który się nie uleknie? Pan BÓG przemówił, który nie będzie prorokował? **9** Głoście w pałacach w Aszdodzie i w pałacach ziemi Egiptu i mówcie: Zbierzcie się na górnach Samarii i zobaczcie w niej wielkie zamieszanie oraz cierpiących w niej ucisk; **10** Nie umieją bowiem czynić tego, co jest prawe, mówi PAN. Zbierają w swoich pałacach skarby ze zdzierstwa i z grabieży. **11** Dlatego tak mówi Pan BÓG: Wróg otoczy tę ziemię i pozbawi cię swojej siły, i twoje pałace zostaną ogрабione. **12** Tak mówi

PAN: Jak pasterz wyrywa z lwej paszczy dwie nogi lub stapa po wyżynach ziemi. PAN, Bóg zastępów, to jego kawałek ucha, tak zostaną wyrwani synowie Izraela, imię.

ktoż mieszkają w Samarii na rogu łóża i w Damaszku na posłaniach. **13** Słuchajcie i oświadczcie w domu Jakuba, mówi Pan BÓG, Bóg zastępów; **14** Bo w tym dniu, w którym ukarzę Izraela za jego przestępstwa, ukarzę też ołtarze w Betel. I rogi ołtarza zostaną odcięte i upadną na ziemię. **15** I zburzę dom zimowy i dom letni, zginą domy z kości słoniowej i dla wielkich domów nastanie koniec, mówi PAN.

4 Słuchajcie tego słowa, krowy Baszanu, które jesteście na górzach Samarii, które uciskacie biednych i niszczyście ubogich, które mówicie ich panom: Przynieście, abyśmy [mogli] pić. **2** Przysiągł Pan BÓG na swoją świętość, że oto nadzieję na was dni, kiedy pochwyci was hakami, a wasze potomstwo wędkami rybackimi. **3** I wyjdziecie wyłomami, jedna za druga, i będziecie rozrzucać wszystko, co [jest] w [waszych] pałacach, mówi PAN. **4** Przychodźcie do Betel i grzeszcie, w Gilgal rozmnożcie przestępstwo; przynoście każdego ranka swoje ofiary, [a] trzeciego roku – swoje dziesięciny; **5** I spalajcie kwaszoną ofiarę dziękcynną, ogłaszać i rozgłoście dobrowolne ofiary, ponieważ tak wam się podoba, synowie Izraela, mówi Pan BÓG. **6** A chociaż dalem wam czystość zębów we wszystkich waszych miastach i niedostatek chleba po wszystkich waszych miejscowościach, wy jednak nie nawróciliście się do mnie, mówię PAN. **7** Ja też wstrzymałem wam deszcz, gdy jeszcze brakowało trzech miesięcy do żniwa. Spuszczałem deszcz na jedno miasto, a na drugie miasto nie spuszczałem. Jedną część [polą] zraszał deszcz, a druga część, na którą deszcz nie padał, uschła. **8** I chodziły z dwóch, trzech miast do jednego miasta, aby się napić, ale nie mogli zaspokoić swego pragnienia. A jednak nie nawróciliście się do mnie, mówię PAN. **9** Dotknąłem was suszą i pleśnią. Gdy obfitowały wasze ogrody, winnice, sady figowe i drzewa oliwne przynosiły owoc, gąsienice to pożarły, a jednak nie nawróciliście się do mnie, mówię PAN. **10** Zesłałem na was zarazę, tak jak na Egipt, wybilem mieczem waszych młodzieńców, pozwoliłem uprowadzić wasze konie i sprawilem, że smród waszych wojsk dotarł do waszych nozdrzy, a jednak nie nawróciliście się do mnie, mówię PAN. **11** Spustoszyłem was, jak Bóg spustoszył Sodomę i Gomorę, i staliście się jak głownia wyrwana z ognia, a jednak nie nawróciliście się do mnie, mówię PAN. **12** Dlatego tak ci uczynię, Izraelu, [a] ponieważ zamierzam ci tak uczynić, przygotuj się na spotkanie ze swym Bogiem, Izraelu! **13** Oto bowiem [on jest tym], który kształtuje góry, tworzy wiatr, oznajmia człowiekowi, jasności? **21** Nienawidzę waszych uroczystych świąt [i] jaka jest jego myśl; on z rannej zorzy czyni ciemność i

stapa po wyżynach ziemi. PAN, Bóg zastępów, to jego przeciwnik, domu Izraela! **2** Upadła i już nie powstanie dziewica Izraela. Leży opuszczona w swej ziemi i nie ma nikogo, kto by ją podniósł. **3** Tak bowiem mówi Pan BÓG: W mieście, z którego wychodziło tysiąc, pozostało sto, a w tym, z którego wychodziło sto, pozostało domowi Izraela dziesięciu.

4 Tak bowiem mówi PAN do domu Izraela: Szukajcie mnie, a będziecie żyć; **5** A nie szukajcie Betel, nie chodźcie do Gilgal i do Beer-Szeby nie udawajcie się, gdyż Gilgal zostanie uprowadzony do niewoli, a Betel wniwece się obróci. **6** Szukajcie PANA, a będziecie żyć, aby nie wybuchł jak ogień w domu Józefa i nie pochłonął go, a nie będzie nikogo w Betel, kto by go ugasił; **7** [Wy, którzy] zamieniacie sąd w piórun, a sprawiedliwość porzucacie na ziemi; **8** Szukajcie tego, który uczynił Plejadi i Oriona, który przemienia cień śmierci w poranek i dzień w ciemności nocne; który przyzywa wody morskie i wylewa je na powierzchni ziemi, PAN jest jego imię; **9** Który wzmacnia słabego przeciwko mocnemu, tak że [ten] osłabiony naciera na twierdę. **10** Nienawidzą [tego], który upomina ich w bramie, i brzydzą się [tym], który mówi prawdę. **11** Ponieważ uciskacie ubogiego i zabieracie mu ciężar zboża, to chociaż pobudowaliście domy z kamienia ciosanego, nie będziecie w nich mieszkać; zasadzaliście rozkoszne winnice, ale nie będziecie pić z nich wina. **12** Znam bowiem wasze wielkie przestępstwa i ogromne grzechy: uciskacie sprawiedliwego, bierzecie łapówkę i wypaczacie sprawy ubogich w bramie. **13** Dlatego roztropny milczy w tym czasie, bo jest to czas zły. **14** Szukajcie dobra, a nie zła, abyście żyli. A PAN, Bóg zastępów, będzie z wami, tak jak mówicie. **15** Nienawidzieć zła, a milicję dobro i ustanowicie sąd w bramie. Może wtedy PAN, Bóg zastępów, złituje się nad resztą Józefa. **16** Dlatego tak mówi PAN, Bóg zastępów, Pan: Na wszystkich ulicach [będzie] zawodzenie, a na wszystkich drogach będą krzyczeć: Biada, biada! I zawałają oracza do płaczu, a tych, którzy umieją lamentować, do zawodzenia. **17** I we wszystkich winnicach [będzie] zawodzenie, gdy przejdę pośród ciebie, mówi PAN. **18** Biada tym, którzy pragną dnia PANA! Cóż wam po tym dniu PANA? Jest on ciemnością, a nie światłością. **19** Jak gdyby ktoś uciekał przed lwem, a spotkał go niedźwiedź, albo jak gdyby wszedł do domu i oparł się ręką o ścianę, a ukaściłby go wąż. **20** Czy dzień PANA nie jest ciemnością, a nie światłością? Mrokiem bez żadnej gardzę nimi, i woń na waszych zgromadzeniach nie

jest mi miła. 22 Jeśli bowiem będącie mi składać potraw po sianokosach królewskich. 2 A gdy zjadły całopalenia i swoje ofiary pokarmowe, nie przyjmę trawę ziemi, powiedziałem: Panie BOŻE! Przebacz, [i]ch ani nie wejrzę na ofiary pojednawcze z waszego proszę. Któż zostanie Jakubowi? Jest bowiem małutki. tuczonego bydła. 23 Oddał ode mnie wrzask waszych 3 I żałował tego PAN. PAN powiedział: To się nie pieśni, [bo] nie chcę słuchać dźwięku waszych cytr. 24 stanie. 4 To mi ukazał Pan BÓG: Oto Pan BÓG Niech raczej sąd tryksa jak woda, a sprawiedliwość jak wezwał ogień w celu sądu, a wchłonął wielką głębię gwałtowny strumień. 25 Czy składaliście mi ofiary i strawił działa. 5 Wtedy powiedziałem: Panie BOŻE! dary na pustyni przez czterdzieści lat, domu Izraela? Zaniechaj [tego], proszę. Któż zostanie Jakubowi? 26 Przecież nosiliście przybytek waszego Molocha i Jest bowiem małutki. 6 I żałował tego PAN. Pan BÓG Kijuna, wasze bożki, gwiazdę waszych bogów, których powiedział: I to się nie stanie. 7 Potem [to] mi ukazał: sobie uczyniście. 27 Dlatego uprowadzę was do oto Pan stał na murze [wybudowanym] za pomocą niewoli poza Damaszek, mówi PAN, Bóg zastępów, pionu, z pionem w ręku. 8 I PAN powiedział do mnie: [to] jego imię. Co widzisz, Amosie? Odpowiedziałem: Pion. Wtedy

6 Biada beztroskim na Syjonie i pokładającym ufność w górze Samarii; tym, którzy są przywódcami wśród tych narodów, do których schodzi się dom Izraela. 2 Idźcie do Kalne i rozejrzycie się, a stamtąd idźcie do Chamat wielkiego. Potem zstąpcie do Gat filistyńskiego. Czy są to lepsze królestwa niż te? Czy ich obszar jest większy niż wasz obszar? 3 [Biada wam, którzy sądzicie], że dzień zły jest daleko i przybliżacie panowanie przemocy; 4 Którzy sypiącie na łóżach z kości słoniowej, a rozciągacie się na swoich posłaniach; którzy jadacie jagnięta z trzody, a cielce tuczone z zagrody; 5 Którzy śpiewacie przy lutni i wymyślacie sobie instrumenty muzyczne jak Dawid; 6 Którzy pijecie wino z czasz i namaszczacie się drogimi maściami, a nie bolejecie nad utrapieniem Józefa. 7 Dlatego teraz pójdą do niewoli na czele pojmanych i skończy się biesiada hulaków. 8 Pan BÓG przysiągnął na siebie samego, mówi PAN, Bóg zastępów: Obrzydla mi psycha Jakuba i nienawidzę jego pałaców. Dlatego wydam miasto i wszystko, co w nim jest. 9 A stanie się tak: Jeśli pozostanie dziesięć osób w jednym domu i one pomrą. 10 I każdego z nich weźmie jego stryj, i spali go, aby wynieść kości z domu, i zapyta tego, który jest w zakątkach domu: Czy jest jeszcze ktoś z tobą? A [ten] odpowie: Nie ma. Wtedy powie: Milcz, bo nie wolno wspominać imienia PANA. 11 Oto bowiem PAN rozkaże i uderzy w wielki dom rozpądinami, a w mały dom – pęknięciem. 12 Czy konie mogą biegać po skale? Czy można [tam] orać wołami? Sąd bowiem zamieniliście w truciznę, a owoc sprawiedliwości w piórun. 13 [Biada wam], którzy się cieszycie, a to z niczego, mówiąc: Czy nie wznieśliśmy sobie rogów własną siłą? 14 Ale oto ja wzbudzę naród przeciwko wam, domu Izraela, mówi PAN, Bóg zastępów, który was będzie uciskał od wejścia do Chamat aż do strumienia pustyni.

7 To mi ukazał Pan BÓG. Oto tworzył koniki polne na początku odrastania potrawu, a oto [był] to

Pan powiedział: Oto przyłożę pion pośród mojego ludu, Izraela. Już mu więcej nie odpuszczę. 9 Wyżyny Izaaka będą spustoszone i świątynie Izraela zostaną zburzone, i powstaną z mieczem przeciwko domowi Jeroboama. 10 Wtedy Amazjasz, kapłan Betel, posłał do Jeroboama, króla Izraela, taką wiadomość: Amos spiskuje przeciwko tobie pośród domu Izraela, [tak że] ziemia nie może znieść wszystkich jego słów. 11 Tak bowiem mówi Amos: Jeroboam umrze od miecza, a Izrael na pewno zostanie uprowadzony ze swojej ziemi do niewoli. 12 Potem Amazjasz powiedział do Amosa: Widzący, idź, uciekaj do ziemi Judy i tam jedz chleb, i tam prorokuj. 13 A w Betel już więcej nie prorokuj, bo to jest świątynia króla i dom królewski. 14 Wtedy Amos odpowiedział Amazjaszowi: Nie byłem prorokiem ani nawet synem proroka, lecz byłem pasterzem bydła i tym, który zbiera figi sykomory. 15 Ale PAN mnie wziął, gdy [chodziłem] za bydlem, i powiedział do mnie PAN: Idź, prorokuj memu ludowi Izraelowi. 16 Teraz więc słuchaj słowa PANA. Ty mówisz: Nie prorokuj w Izraelu i nie głoś przeciwko domowi Izaaka. 17 Dlatego tak mówi PAN: Twoja żona będzie nierządnica w mieście, twoi synowie i twoje córki padną od miecza, twoja ziemia będzie podzielona sznurem, a ty umrzesz w ziemi nieczystej; Izrael zaś na pewno zostanie uprowadzony do niewoli ze swojej ziemi.

8 To mi ukazał Pan BÓG: Oto stał kosz letnich owoców. 2 Wtedy zapytał: Co widzisz, Amosie? Odpowiedziałem: Kosz letnich owoców. PAN znowu powiedział do mnie: Nadszedł koniec mojego ludu, Izraela, nie będę mu już więcej odpuszczał. 3 W tym dniu pieśni świątyni zamienią się w zawodzenie, mówi Pan BÓG. [Będzie] mnóstwo trupów na każdym miejscu, w ciszy [będą] wyrzucone. 4 Słuchajcie tego, wy, którzy pożeracie ubogiego, abyście wykorzenili biednych z ziemi; 5 Mówiąc: Kiedy przeminie nów księżyca, abyśmy [mogli] sprzedać zboże? [Kiedy minie] szabat, abyśmy [mogli] otworzyć spichlerze,

abyśmy [mogli] umniejszać efę, podwyższać sykl i ziarenko nie spadnie na ziemię. **10** Wszyscy grzesznicy wagi podstępnie fałszować; **6** Abyśmy [mogli] kupować spośród mojego ludu od miecza umra, [ci], którzy ubogich za srebro, a nędzarza za parę sandałów; mówią: Nie dosięgnie [nas] ani nie zaskoczy nas to i abyśmy [mogli] plewy zboża sprzedawać? **7** PAN zło. **11** W tym dniu podniosę upadły przybytek Dawida przysiągły na chwałę Jakuba: Nigdy nie zapomnę i zamuruję jego wylomy; wzniósę jego ruiny i odbuduję wszystkich ich uczynków. **8** Czyż z tego powodu nie go, jak za dawnych dni; **12** Aby posiedli resztki Edomu zadrzy ziemia i nie będzie lamentować każdy, kto w i wszystkie narody, nad którymi wzywano mojego niej mieszka? Wzbierze się cała jak rzeka i zostanie imienia, mówi PAN, który to czyni. **13** Oto nadchodzą porwana i zatopiona jakby przez rzekę Egiptu. **9** W dni, mówi PAN, że oracz będzie za żniwiarzem, a tym dniu, mówi Pan BÓG, sprawię, że słońce zajdzie depczący winogrona za siejącym ziarno; góry będą o południu, i przyprowadzę na ziemię ciemność w ociekać moszczem, a wszystkie pagórki się rozplyna, jasny dzień; **10** I zamienię wasze święta w żałobę, **14** Odwróć niewoli mojego ludu, Izraela; odbudują a wszystkie wasze pieśni w lament. Sprawię, że na miasta spustoszone i zamieszkają w nich; zasadzą też wszystkich biodrach będzie wór i na każdej głowie winnice i będą pić z nich wino; założą też sady i będą lysina. I będzie w tej ziemi żałoba jak po jedynaku, jedli ich owoce. **15** Zasadzę ich w ich ziemi; i nigdy nie jej koniec jak dzień goryczy. **11** Oto nadchodzą dni, zostaną wykorzenieni ze swojej ziemi, którą im dałem, mówi Pan BÓG, gdy ześlę głód na ziemię, nie głód mówi PAN, twój Bóg.

chleba ani pragnienie wody, ale słuchania słów PANA.

12 I będą się błąkać od morza do morza, i od północy aż na wschód będą biegać, szukając słowa PANA, ale [go] nie znajdą. **13** W tym dniu piękne dziewczę i nawet młodzieńcy zemdleją z pragnienia. **14** Ci, którzy przysięgają na grzech Samarii, i mówią: Jak żyje twój Bóg, Danie, i jak żyje droga Beer-Szeby, oni upadną i już nigdy nie powstaną.

9 Widziałem Pana stojącego na ołtarzu i powiedział:

Uderz w nadproże, aż zadrzą węgary. Rozetnij głowy ich wszystkich, a pozostałych zabiję mieczem. Żaden z nich nie ucieknie i żaden z nich nie ocaluje. **2** Choćby się zakopali [aż] do piekła, moja ręka wyciągnie ich stamtąd; choćby wstąpili aż do nieba i stamtąd ich ściągnę. (Sheol h7585) **3** Choćby się ukryli na szczytce Karmelu, odnajdę i wezmę ich stamtąd; a choćby się ukryli przed moimi oczami na dnie morza, rozkażę wężowi, aby ich tam ukąsił; **4** Choćby poszli do niewoli przed swymi wrogami, nawet tam rozkażę mieczowi, aby ich zabijał. Zwróć na nich swoje oczy dla zła, a nie dla dobra. **5** Pan BÓG zastępów dotyka ziemi, a ta rozplyna się i płaczą wszyscy jej mieszkańców. Wzbierze cała jak rzeka i zostanie zatopiona jakby przez rzekę Egiptu. **6** On zbudował w niebie swoje stopnie i ustanowił na ziemi swój zastęp; on przywołuje wody morskie i rozlewa je po powierzchni ziemi. PAN to jego imię. **7** Synowie Izraela, czy nie jesteście dla mnie jak synowie Etiopii? – mówi PAN. Czy nie wyprowadziłem Izraela z ziemi Egiptu, Filistynów z Kaftor i Syryjczyków z Kir? **8** Oto oczy Pana BOGA [zwrócone są] na to grzeszne królestwo i zgładzę je z powierzchni ziemi. Jednak nie zgładzę doszczętnie domu Jakuba, mówi PAN. **9** Oto bowiem wydam rozkaz i przesięgę dom Izraela wśród wszystkich narodów, jak [pszenicę] przesiewa się przetakiem, [tak że] żadne

Abdiasza

1 Widzenie Abdiasza. Tak mówi Pan BÓG o Edomie: Usłyszeliśmy wieść od PANA, a posłaniec został wysłany do narodów: Powstańcie, wyruszmy przeciwko niemu do bitwy. **2** Oto uczyniłem cię małym wśród narodów, jesteś bardzo wzgardzony. **3** Pycha twoego serca zwiodła cię, ty, który mieszkasz w rozpadlinach skalnych, [masz] swoje mieszkanie na wysokości; [ty], który mówisz w swoim sercu: Któż mnie ściągnie na ziemię? **4** Choćbyś wywyższył się jak orzeł, choćbyś założył swoje gniazdo wśród gwiazd, stamtąd cię strące, mówi PAN. **5** Jakże jesteś zniszczony! Gdyby złodzieje przyszli do ciebie, gdyby rabusie [zjawili się] w nocy, czy nie kradliby [tyle, ile] potrzebują? Gdyby przyszli do ciebie zbieracze winogron, czy nie zostawiłyby trochę winogron? **6** Jakże przeszukane są skarby Ezawa, a przetrząśnięte jego skryte rzeczy! **7** Aż do granicy wypchnęli cię wszyscy twoi sprzymierzeńcy. Ci, z którymi miałeś pokój, zdradzili cię i pokonali; ci, którzy [jedli] twój chleb, zranili cię zdradliwie. Nie ma zrozumienia u niego. **8** Czyż w owym dniu – mówi PAN – nie wytracę mędrców z Edomu, a rozumu – z góry Ezawa? **9** I tak się złęknią twoi mocarze, Temanie, że wszyscy z góry Ezawa zostaną wycięci. **10** Z powodu przemocy wobec twoego brata Jakuba okryje cię hańba i zostaniesz wykorzeniony na wieki. **11** W dniu, gdy stałeś naprzeciwko, w dniu, gdy obcy brali do niewoli jego wojsko i gdy cudzoziemcy wchodzili w jego bramy i o Jerozolimę rzucali losy, to ty [byłeś] też jak jeden z nich. **12** Nie powinieneś był patrzeć na dzień swego brata, w dniu jego pojmania, ani cieszyć się z powodu synów Judy w dniu ich zniszczenia, ani mówić zuchwale w dniu ucisku. **13** Nie powinieneś był wchodzić w bramę mojego ludu w dniu jego klęski ani patrzeć na jego nieszczęście w dniu jego klęski, ani wyciągać swej [ręki] po jego mienie w dniu jego klęski; **14** Nie powinieneś był stać na rozstaju dróg, aby wytracić tych, którzy uciekali, ani wydać tych, którzy pozostali spośród nich w dniu ucisku. **15** Bliski bowiem [jest] dzier PANA dla wszystkich narodów. Jak ty postępowałeś, tak postąpią z tobą. Twoja odpłata spadnie na twoją głowę. **16** Bo jak wy piliście na mojej świętej górze, tak będą stale pić wszystkie narody; będą pić i pochłaniać, aż będzie z nimi tak, jakby ich [nigdy] nie było. **17** A na górze Syjon będzie wybawienie i będzie ona święta, a dom Jakuba posiądzie swoje posiadłości. **18** Dom Jakuba stanie się ogniem, a dom Józefa płomieniem, dom Ezawa zaś ścierniskiem. Podpalą go i strawią, i nikt nie pozostanie z domu Ezawa, bo PAN to powiedział. **19** Ci z kraju południa odziedziczą górę Ezawa, ci

z równiny – Filistynów. Posiadą też krainę Efraima i krainę Samarii, a Beniamin [posiadzie] Gilead. **20** A wygnańcy tego wojska z synów Izraela [posiadą] to, co należało do Kananejczyków aż do Sarepty; wygnańcy zaś z Jerozolimy, którzy są w Sefarad, posiadą miasta na południu. **21** I wstąpią wybawiciele na góre Syjon, aby sądzić górę Ezawa. I królestwo będzie [należeć do] PANA.

Jonasza

1 Słowo PANA doszło do Jonasza, syna Amittaja, mówiące: 2 Wstań, idź do Niniwy, tego wielkiego miasta, i wołaj przeciwko niej, bo jej niegodziwość wzniósła się przed moje oblicze. 3 Ale Jonasz wstał, aby uciec do Tarszisz sprzed oblicza PANA, i przybył do Jafy. Znalazł okręt, który płynął do Tarszisz, zapłacił za przejazd i wsiadł na niego, aby pływać z nimi do Tarszisz [i uciec] sprzed oblicza PANA. 4 Lecz PAN zesłał gwałtowny wiatr na morze i powstała potężna burza na morzu, tak że zdawało się, że okręt się rozbituje. 5 A żeglarze przestraszyli się i każdy z nich wołał do swego boga, a wyrzucali do morza ładunek, który był na okręcie, aby ten był lżejszy. Ale Jonasz zszedł wcześniej na niższy pokład okrętu, położył się i twardo zasnął. 6 Przyszedł więc do niego sternik i zapytał go: Cóż ty czynisz, śpiochu? Wstań, wołaj do swego Boga, może Bóg wspomni na nas, abyśmy nie zginęliśmy. 7 Wtedy powiedzieli jeden do drugiego: Chodźcie, rzućmy losy, abyśmy się dowiedzieli, przez kogo [spadło] na nas to nieszczęście. Rzucili więc losy i padło na Jonasza. 8 I powiedzieli do niego: Powiedz nam, prosimy, przez kogo [spadło] na nas to nieszczęście. Jaki jest twój zawód? Skąd pochodzisz? Z jakiego kraju i z jakiego narodu jesteś? 9 Odpowiedział im: Jestem Hebrajczykiem i boję się PANA, Boga nieba, który stworzył morze i ziemię. 10 Wtedy ci mężczyźni bardzo się zlekli i zapytali: Czemu tak uczyniłeś? Oni bowiem dowiedzieli się, że ucieka sprzed oblicza PANA, bo im to powiedział. 11 Powiedzieli jeszcze do niego: Cóż mamy z tobą uczynić, aby morze się uspokoilo? Morze bowiem coraz bardziej się burzyło. 12 Odpowiedział im: Weźcie mnie i wrzućcie do morza, a ono uspokoi się dla was, gdyż wiem, że z mojego powodu ta wielka burza [przyszła] na was. 13 Lecz ci mężczyźni wiosłowały silniej, aby dotrzeć do brzegu, ale nie mogli, bo morze coraz bardziej się burzyło przeciwko nim. 14 Zawołali więc do PANA: PANIE, prosimy, nie pozwól nam zginać z powodu życia tego człowieka i nie obciążaj nas krwią niewinną. Ty bowiem, PANIE, uczyniłeś, jak ci się spodobało. 15 Potem wzięli Jonasza i wrzucili do morza, a morze przestało się burzyć. 16 Wtedy ci mężczyźni, zdjęci wielkim strachem przed PANEM, złożyli PANU ofiarę i uczynili śluby. 17 A PAN przygotował wielką rybę, która połknęła Jonasza. I Jonasz był we wnętrznościach tej ryby trzy dni i trzy noce.

2 I modlił się Jonasz do PANA, swego Boga, we wnętrznościach tej ryby; 2 I powiedział: Wołałem do PANA w swoim ucisku i wysłuchałem mnie; z głębi piekła

wołałem i wysłuchałeś mego głosu. (Sheol h7585) 3 Rzuciłeś mnie bowiem w głębię, w sam środek morza, i ogarnęła mnie toń. Wszystkie twoje nawahnice i fale przewaliły się nadę mną. 4 Wtedy powiedziałem: Zostałem wygnany sprzed twoich oczu, ale będę jeszcze patrzyć w stronę twojej świętej świątyni. 5 Wody ogarnęły mnie aż do duszy, przepaść mnie otoczyła, moją głowę owinęła trawa morska. 6 Zstąpiłem aż do posad góra, swymi ryglami ziemia zamknęła się przede mną na wieki. Ty jednak wyprowadziłeś moje życie z dolu, PANIE, mój Boże! 7 Gdy moja dusza we mnie omdlewała, wspomniałem na PANA, a moja modlitwa przyszła do ciebie, do twojej świętej świątyni. 8 Ci, którzy trzymają się próżnych marności, pozbawiają się miłosierdzia; 9 Ale ja z głosem dziękczynienia będę ci składał ofiary, wypełnię to, co ślubowałem. Od PANA [pochodzi] wybawienie. 10 Wtedy PAN rozkazał [tej] rybie, a ona wypluła Jonasza na brzeg.

3 Wtedy słowo PANA doszło do Jonasza po raz drugi mówiące: 2 Wstań, idź do Niniwy, tego wielkiego miasta, i głos przeciwko niej to, co ci rozkazuję. 3 Wstał więc Jonasz i poszedł do Niniwy zgodnie ze słowem PANA. A Niniwa była bardzo wielkim miastem, [na] trzy dni drogi. 4 Jonasz zaczął chodzić po mieście, ile mógł przejść w jeden dzień, i wołał: Po czterdziestu dniach Niniwa zostanie zburzona. 5 I mieszkańców Niniwy uwierzyli Bogu, ogłosili post i oblekli się w wory, od największego z nich aż do najmniejszego. 6 Doszła bowiem [ta] sprawa do króla Niniwy i powstał z tronu, i zdjął z siebie płaszcz, po czym oblekli się w wór i siedział w popiele. 7 Rozkazał ogłosić i opowiadać w Niniwie dekretu króla i swoich książąt: Ludzie i zwierzęta, woły i owce niech nic nie jedzą, niech się nie pasą i wody nie piją; 8 Ale ludzie i zwierzęta niech się okryją worami i niech gorliwie wołają do Boga. Niech każdy się odwróci od swojej złej drogi i od grabieży [popelnianej] swoimi rękami. 9 Kto wie, czy Bóg się nie odwróci i nie pożałuje, i nie odstapi od zapalczwości swego gniewu, abyśmy nie zginęliśmy. 10 I Bóg widział ich czyny, że odwróciłi się od swojej złej drogi, i Bóg pożałował tego nieszczęścia, które zapowiedział im czynić, a nie uczyniły.

4 Ale Jonaszowi bardzo się to nie podobało i rozgniewał się. 2 I modlił się do PANA, mówiąc: Proszę, PANIE, czy tego nie mówiłem, gdy jeszcze byłem w swojej ziemi? Dlatego zaraz uciekłem do Tarszisz, gdyż wiedziałem, że ty jesteś Bogiem łaskawym i litościwym, nieskorym do gniewu i [pełnym] wielkiego miłosierdzia, który żaluje nieszczęścia. 3 A teraz, PANIE, proszę, zabierz ode mnie moje życie, bo lepiej mi umrzeć, niż żyć. 4 PAN odpowiedział:

Czy to dobrze, że [tak] się gniewasz? 5 Wyszedł więc Jonasz z miasta i usiadł po wschodniej stronie miasta. Tam zrobił sobie szalas i usiadł w jego cieniu, by zobaczyć, co się stanie z tym miastem. 6 A PAN Bóg sprawił, że nad Jonaszem wyrosła tykwa, aby zasłaniała jego głowę i chroniła go przed upałem. I Jonasz bardzo się cieszył [z tej] tykwy. 7 Ale nazajutrz o świcie Bóg sprawił, że robak podgryzł tę tykę, tak że uschła. 8 I gdy wzeszło słońce, Bóg wzbudził suchy wiatr wschodni; i słońce tak prażyło głowę Jonasza, że omdlewał i życzył sobie śmierci, mówiąc: Lepiej mi umrzeć, niż żyć. 9 I Bóg powiedział do Jonasza: Czy to dobrze, że tak się gniewasz z powodu tej tykwy? I odpowiadał: To dobrze, że się gniewam, [nawet] aż na śmierć. 10 Wtedy PAN mu powiedział: Żałujesz tej tykwy, przy której nie pracowałeś ani nie dałeś jej wzrostu; wyrosła w jedną noc i w jedną noc uschła; 11 A ja miałbym nie żałować Niniwy, tego wielkiego miasta, w którym jest więcej niż sto dwadzieścia tysięcy ludzi, którzy nie umieją rozróżnić swej prawej ręki od lewej, a także wiele bydła?

Micheasza

1 Słowo PANA, które doszło do Micheasza z Moreszet za dni Jotama, Achaza [i] Ezechiasza, królów Judy – to, co widział o Samarii i Jerozolimie. 2 Słuchajcie, wszystkie narody; słuchaj, ziemio, i wszystko, co na niej jest. A niech Pan BÓG będzie świadkiem przeciwko wam, Pan ze swego świętego przybytku. 3 Oto bowiem PAN wychodzi ze swojego miejsca, zstąpi i będzie deptać po wysokościach ziemi. 4 I stopnięja pod nim góry, a doliny rozdzielą się tak, jak wosk przed ogniem [i] jak wody, które spływają po zboczu. 5 To wszystko [się stanie] z powodu przestępstwa Jakuba i z powodu grzechów domu Izraela. Jakie jest przestępstwo Jakuba? Czy to nie Samaria? Co jest wyżyną Judy? Czy nie Jerozolima? 6 Dlatego zamienię Samarię w kępę gruzu na polu, w miejscu pod założenie winnicy. Powrzucam w dolinę jej kamienie i odkryję jej fundamenty. 7 I wszystkie jej wyrzeźbione obrazy będą potłuczone, wszystkie jej dary spalone ogniem i wszystkie jej boże zamienię w ruinę. [To] bowiem zgromadziła z zapłaty nierzadnicy, to więc obróci się w zapłatę nierzadnicy. 8 Nad tym będą zawodzić i lamentować, chodząc nagi, bez ubrań. Podnoszę zawodzenie jak smoki i lament jak małe strusie; 9 Jej rana bowiem [jest] nieuleczalna, gdyż doszła aż do Judy, [a] dotarła do bramy mego ludu aż do Jerozolimy. 10 Nie opowiadajcie [tego] w Gat ani nie płaczcie. Tarzajcie się w prochu, w domu Afra. 11 Przejdz [ty], która mieszkasz w Szafirze w haniebnej nagości. Ta, która mieszka w Saananie, nie wyszła na żałobę w Bet-Hezel; weźmie od was swoją żywność. 12 Ta, która mieszka w Marot, oczekiwała dobra, ale zło zstąpiło od PANA aż do bramy Jerozolimy. 13 Zapręgaj konie do rydwanu, mieszkanko Lakisz, która jesteś powodem grzechu córki Syjonu, gdyż w tobie znalezione są przestępstwa Izraela. 14 Dlatego poślesz dary do Moreszet-Gat. Domy Akzibu [będą] uludą dla królów Izraela. 15 Jeszcze przyprowadzę ci dziedzica, mieszkanko Mareszy. Przyjdzie [aż] do Adullam, do chwały Izraela. 16 Ogol się i ostrzyż z powodu swoich ukochanych synów; rozszerz swą lysinę jak orzel, bo poszli od ciebie do niewoli.

2 Biada tym, którzy wymyślają nieprawość i knują zło na swoich łóżach, a o świecie wykonują je, bo jest to w ich mocy. 2 Pożąдают pól i wydzierają je; także domów i je zabierają. W ten sposób gnębią człowieka i jego dom, człowieka i jego dziedzictwo. 3 Dlatego tak mówi PAN: Oto obmyślam dla tego rodu nieszczęście, z którego nie będziecie mogli wyciągnąć swoich szyni ani nie będziecie chodzić zuchwale. [Będzie] to bowiem

czas nieszczęścia. 4 W tym dniu powstanie o was przypowieści i podniosą [nad wami] żałosny lament, mówiąc: Jesteśmy doszczętnie spustoszeni. Odmienił dział mego ludu, [jakże] mi go odjął! Gdy wziął nasze pole, rozdzielił [je]. 5 Dlatego nie będziesz miał nikogo, kto rzuciłby sznurem na los w zgromadzeniu PANA. 6 Mówią: Nie prorokujcie, niech nam [inni] prorokują. Nie prorokują bowiem tak, jak ci. Żaden z nich nie przestaje mówić obraźliwie. 7 O ty, [ludu, który] słyniesz domem Jakuba! Czy Duch PANA jest ograniczony? Czy takie [są] jego dzieła? Czy moje słowa nie są dobre [dla tego], który postępuje w sposób prawy? 8 Wczoraj był moim ludem, [a dziś] jak wróg powstaje. Zdzieracie płaszcz wraz z szatą z tych, którzy przechodzą bezpiecznie, jakby wracali z wojny. 9 Kobiety mego ludu wyganiacie z ich przytulnych domów; ich dzieciom odebraliście moją chwałę na zawsze. 10 Wstańcie i odejdźcie, bo tu nie ma odpoczynku. Z powodu nieczystości zniszczy was, i to zniszczeniem srogim. 11 Gdy ktoś podaje się za proraka i klamie, [mówiąc]: Będę prorokował o winie i o mocnym napoju, to taki staje się prorokiem tego ludu. 12 Na pewno zgromadzę ciebie całego, Jakubie, na pewno zgromadzę resztkę Izraela. Zbiorę ich razem jak owce Bozra, jak trzodę w środku owczarni, i będzie bardzo głośno z powodu [mnóstwa] ludzi. 13 Zstąpi przed nimi ten, który będzie przełamywać. Przełamali się, przeszli przez bramę i wyszli przez nią. Ich król pojedzie przed nimi, a PAN na ich czele.

3 I powiedziałem: Słuchajcie, naczelnicy Jakuba i wodzowie domu Izraela! Czy wy nie powiniście znać sądu? 2 Wy, którzy nienawidzicie dobra, a kochacie zło, którzy zdzieracie z ludu skórę i ciało z jego kości; 3 [Którzy] jecie ciało mojego ludu, skórę ziego zło, którzy zdzieracie, jego kości łamiecie i kroicie jego kawałki jak do garnca i jak mięso do kotła. 4 Wtedy będą wołać do PANA, a nie wysłucha ich, lecz zakryje swoje oblicze przed nimi w tym czasie, gdyż oni popełniali złe czyny. 5 Tak mówi PAN o tych prorokach, którzy w błąd wprowadzą mój lud, którzy gryzą swoimi zębami i gloszą pokój, a temu, który nic im nie włoży do ust, wypowiadają wojnę. 6 Dlatego wasze widzenie zmienia się w noc, a wasza wróżba – w ciemność; słońce zajdzie nad prorokami i dzień się zaćmi nad nimi. 7 Wtedy widzący będą się wstydzić i wróżbiarze się zarumienią. Oni wszyscy zakryją swoje wargi, bo nie będzie żadnej odpowiedzi od Boga. 8 Ale ja jestem napełniony mocą Ducha PANA oraz sądu i siły, aby oznajmić Jakubowi jego występkę i Izraelowi jego grzech. 9 Słuchajcie tego, naczelnicy domu Jakuba i wodzowie domu Izraela, którzy brzydzicie się sądem i wypaczacie wszystko, co sprawiedliwe. 10 Każdy buduje Syjon krwią, a Jerozolimę nieprawością. 11

Jej naczelnicy sądzą za dary, jego kapłani uczą za do czasu, [kiedy] rodząca porodzi. Wtedy reszta jego zapłatę i jego prorocy prorokują za pieniądze. Poplegają, braci wróci do synów Izraela. 4 Powstanie i będzie [jednak] na PANU, mówiąc: Czy PAN nie jest wśród paść w mocy PANA i w majestacie imienia PANA, nas? Nie spotka nas nic złego. 12 Dlatego Syjon stanie się dla was [jak] zaorane pole, Jerozolima zamieni się swego Boga. I będę mieszkać [spokojnie], bo już będzie [on] pokojem, gdy Asyryjczyk wtargnie do naszej ziemi. I

4 Ale w ostatecznych dniach stanie się, że góra domu PANA będzie utwierdzona na szczytce góra i wywyższona ponad pagórką, a narody do niej popłyną, 2 i wiele narodów przybędzie, mówiąc: Chodźcie, wstąpmy na góru PANA, do domu Boga Jakuba, i będzie nas nauczał swoich dróg, a my będziemy chodzili jego ścieżkami. Z Syjonu bowiem wyjdzie prawo i słowo PANA z Jerozolimy. 3 On będzie sędzić wśród wielu narodów i będzie karać narody potężne i odległe. I przekują swoje miecze na lemesze, a swoje oszczepy na sierpy. Naród przeciwko narodowi nie podniesie miecza i już nie będą się uczyć sztuki wojennej. 4 Ale każdy będzie siedział pod swoją winoroślą i pod swoim drzewem figowym i nikt nie będzie ich straszył, bo to usta PANA zastępów powiedziały. 5 Wszystkie narody bowiem będą chodzić, każdy w imię swego boga, ale my będziemy chodzić w imię PANA, naszego Boga, na wieki wieków. 6 W tym dniu, mówi PAN, zgromadzę chromą, zbiorę wygnaną oraz tę, którą trapiłem; 7 A z tej chromej uczynię reszkę, a z wygnanej – potężny naród. I PAN będzie królował nad nimi na górze Syjon odtąd aż na wieki. 8 A ty, wieża trzody, twierdzo córki Syjonu, [wiedz, że] do ciebie przyjdzie, przyjdzie pierwsze panowanie, królestwo córki Jerozolimy. 9 Czemu teraz tak bardzo krzyczysz? Czy nie ma króla u ciebie? Czy twój doradca zginał, że cię ból ogarnął jak rodzącą? 10 Odczuwał ból i jęcz, córko Syjonu, jak rodząca, bo już wyjdiesz z miasta i zamieszkasz w polu, i pojedziesz aż do Babilonu. Tam będziesz wybawiona, tam cię PAN odkupi z rąk twoich wrogów. 11 Teraz zebrało się przeciwko tobie wiele narodów, które mówią: Niech będzie zbezczeszczona, niech nasze oko patrzy na Syjon. 12 One jednak nie znają myśli PANA ani nie rozumieją jego rady. On bowiem je zgromadzi jak snopy na klepisku. 13 Wstań i młóć, córko Syjonu, bo twój róg uczynię z żelaza i twoje kopyta uczynię ze spisu, i zmiażdżysz wiele narodów. Poświęć PANU ich łupy i ich bogactwo Panu całej ziemi.

5 Zbierz się teraz w oddziały, córko oddziałów! Obiegł nas. Laską będą bić w policzki sędzięgo Izraela. 2 Ale ty, Betlejem Efrata, [choć] jesteś najmniejsze wśród tysięcy w Judzie, z ciebie [jednak] wyjdzie mi ten, który będzie władcą w Izraelu, a jego wyjścia [sa] od dawna, od dni wiecznych. 3 Dlatego wyda ich aż

będzie [on] wielki aż po krańce ziemi. 5 I będzie [on] pokojem, gdy Asyryjczyk wtargnie do naszej ziemi. I gdy podepcze nasze pałace, wtedy wystawimy przeciw niemu siedmiu pasterzy i ośmiu książąt z ludu. 6 Ci ogolocą ziemię Asyrii mieczem i ziemię Nimroda na jej granicach. W ten sposób wybawi [nas] od Asyryjczyka, gdy nadciagnie do naszej ziemi i gdy będzie stawał w naszych granicach. 7 Dlatego reszta Jakuba będzie pośród wielu narodów jak rosa od PANA, jak deszcze skrapiające trawę, które nie czekają na człowieka ani nie polegają na synach ludzkich. 8 Reszta Jakuba będzie też pośród pogan, wśród wielu narodów, jak lew między leśnymi zwierzętami i jak lwiątko między trzodami owiec, które – gdy przechodzi – depcze i szarpie, a nie ma nikogo, kto by [je] ocalił. 9 Wywyższy się twoja ręka nad twoimi wrogami, a wszyscy twoi przeciwnicy będą wykorzenieni. 10 I stanie się w tym dniu, mówi PAN, że wytracę twoje konie spośród ciebie i zniszczę twoje rydwany. 11 Wygubię miasta twojej ziemi i zburzę wszystkie twoje twierdze. 12 Wytracę czary z twojej ręki i nie będzie już u ciebie wróżibów. 13 Wyniszczę też twoje rzeźbione boże i twoje obrazy spośród ciebie i nie będziesz już oddawać pokłonu dziełu swoich rąk. 14 Wykorzenię twoje gaje spośród ciebie i zgładzę twoich wrogów. 15 [Tak] w gniewie i zapalczystości dokonam zemsty nad narodami, które nie były posłuszcze.

6 Słuchajcie tego, co mówi PAN: Wstań, spieraj się z górami i niech pagórki słuchają twoego głosu. 2 Słuchajcie, góry, sporu PANA, i najmocniejsze fundamenty ziemi, bo PAN [wiedzie] spór ze swoim ludem i rozprawia się z Jerozolimą. 3 Mój ludu, cóż ci uczynilem? W czym ci się uprzykrzyłem? Zeznaj przeciwko mnie. 4 Wyprowadziłem cię bowiem z ziemi Egiptu, odkupiłem cię z domu niewolników i posłałem przed tobą Mojżesza, Aarona i Miriam. 5 Mój ludu! Wspomnij teraz, co zamierzał Balak, król Moabu, a co mu odpowiedział Balaam, syn Beora; [wspomnij też, co się działo] od Szittim aż do Gilgal, aby poznał sprawiedliwość PANA. 6 Z czym [mam] się stawić przed PANEM i poklonić się Bogu najwyższemu? Czy [mam] stawić się przed nim z ofiarami całopalnymi i jednorocznymi cielcami? 7 Czy PAN ma upodobanie w tysiącach baranów [i] w dziesiątkach tysięcy strumieni oliwy? Czy [mam] mu dać swego pierworodnego za mój występ, owoc mego łona za grzech mojej duszy? 8 On ci oznamil, człowiekowi, co jest dobre i czego PAN żąda od ciebie: jedynie [tego], byś czynił sprawiedliwie,

kochał miłosierdzie i pokorne chodził z twoim Bogiem. aż do góry. 13 Ta ziemia jednak będzie spustoszona 9 Głos PANA wola do miasta (ale roztropny [sam] ujrzy z powodu swoich mieszkańców, z powodu owocu twoje imię): Słuchajcie rózgi i tego, kto ją ustanowił. ich czynów. 14 Paś swój lud laską swoją, trzodę 10 Czy jeszcze [sa] w domu bezbożnego skarby swojego dziedzictwa, która mieszka samotnie w lesie niesprawiedliwe [i] miara niesprawiedliwa i obrzydliwa? i w środku Karmelu. Niech się pasą w Baszanie i 11 Czy mam usprawiedliwić oszukańczą wagę i worek Gileadzie [jak] za dawnych dni. 15 Ukażę mu cudowne fałszywych odważników? 12 Jego bogacze są pełni rzeczy jak za dni, gdy wyszedłeś z ziemi Egiptu. 16 zdzierstwa, jego mieszkańców mówią kłamstwo i ich Ujrzą to narody i zawstydzą się całej swojej potęgi. język w ich ustach [jest] kłamiwy. 13 Dlatego też dotknę Przyłożą rękę do ust, a ich uszy ogłuchną. 17 Będą cię choroba, uderzę cię i zniszczę z powodu twoich lizać proch jak waż, wyjdą ze swoich nor jak zwierzęta grzechów. 14 Będziesz jeść, ale się nie nasycisz; twoje pełzające do PANA, naszego Boga, ze strachem i poniezione [będzie] w środku ciebie. Pochwycisz, ale nie będą się bać ciebie. 18 Któż jest Bogiem jak ty, który ocalisz, a co ocalisz, wydam pod miecz. 15 Będziesz przebacza nieprawość i daruje występek resztki swego siały, ale nie będziesz żał; będziesz tłoczył oliwki, ale dziedzictwa? Nie chowa swego gniewu na wieki, bo nie namaścisz się oliwą; [będziesz wyciskał] moszcz, ma upodobanie w miłosierdziu. 19 Odwróci się i złituje ale nie napijesz się wina. 16 Przestrzegacie bowiem się nad nami; pokona nasze nieprawości i wrzuci w ustaw Omriego i wszystkich czynów domu Achaba i głębiny morza wszystkie nasze grzechy. 20 Pokażesz postępujcie według ich rad. Dlatego cię wydam na prawdę Jakubowi i [okażesz] miłosierdzie Abrahamowi, spustoszenie i jego mieszkańców na pośmiewisko. tak jak przysiągleś naszym ojcom za dawnych dni. Będziecie więc nosić haribę mego ludu.

7 Biada mi! Jestem bowiem jak ostatki po letnich zbiorach, jak pokosie grona po winobraniu. Nie ma żadnego grona do zjedzenia, moja dusza pragnęła pierwocin z owocu. 2 Pobożny zginął z ziemi, nie ma prawego wśród ludzi. Wszyscy czyhają na krew, każdy zastawia sieci dla swego brata. 3 By chętnie czynić zło obiema rękami, książę i sędzia żądają datku; zamożny [człowiek] wypowida swoją przewrotną żądzę. I razem wszystko splatają. 4 Najlepszy z nich jest jak oset; najuczciwszy – jak plot ciernisty. Nadchodzi dzień twoich stróżów [i] twojego nawiedzenia; już nastanie ich zamieszanie. 5 Nie wiercie przyjacielowi, nie ufajcie wodzowi. Strzeż bramy swoich ust przed tą, która leży na twoim łonie. 6 Syn bowiem lekceważy ojca, córka powstaje przeciwko swojej matce, synowa przeciwko swojej teściowej, [a] wrogami człowieka [sa] jego domownicy. 7 Dlatego będę wypatrywał PANA, będę oczekwać Boga mego zbawienia. Mój Bóg mnie wysłucha. 8 Nie ciesz się z mojego powodu, moja nieprzyjaciółko! Chociaż upadłem, powstanę; choć siedzę w ciemności, PAN jest moją światością. 9 Zniosę gniew PANA, bo zgrzeszyłem przeciwko niemu, aż będzie bronił mojej sprawy i wykona dla mnie sąd. Wyprowadzi mnie na światło i ujrzę jego sprawiedliwość. 10 Ujrzy to moja nieprzyjaciółka i wstyd okryje tę, która do mnie mówi: Gdzie jest PAN, twój Bóg? Moje oczy będą patrzyć na nią, gdy będzie podeptana jak błoto na ulicach. 11 W [tym] dniu, kiedy będą odbudowywać twoje mury, w tym dniu dekret rozejedzie się daleko. 12 W tym dniu będą przychodzić do ciebie od Asyrii aż po miasta obronne, od miast obronnych aż po rzekę, od morza aż do morza i od góry

Nahuma

1 Brzemię Niniwy. Księga widzenia Nahuma Elkoszyty. **2** PAN jest Bogiem zazdrośnym i mściwym; PAN jest mściwy i pełen gniewu; PAN mści się nad swoimi przeciwnikami i zachowuje gniew wobec swoich wrogów. **3** PAN jest nieskory do gniewu i wielki w mocy, a winnego nie uniewinni. Droga PANA [jest] w wichrze i w burzy, a obłok jest prochem pod jego stopami. **4** On gromi morze i je wysusza, wysusza też wszystkie rzeki. Przed nim Baszan i Karmel mdleje, a kwiat Libanu wiecznie; **5** Góry drżą przed nim, a pagórki się rozpływają; ziemia płonie przed jego obliczem, okrąg [ziemi] i wszyscy jej mieszkańców. **6** Ktoż się ostoi przed jego oburzeniem? Kto wytrzyma zapalczystość jego gniewu? Jego gniew wylewa się jak ogień, a skały rozpadają się przed nim. **7** Dobry jest PAN – warownia w dniu ucisku; zna tych, którzy mu ufają. **8** Ale gwałtowną powodzą zniszczy jej miejsce, ciemność będzie ścigała jego wrogów. **9** Co zamieracie przeciwko PANU? On dokona zniszczenia, ucisk nie powstanie po raz drugi. **10** Gdy bowiem będą jak splecone ciernie i jak pijacy upojeni [winem], jak suche ściernisko do szczetu spląta. **11** Z ciebie wyszedł ten, który obmyślił zło przeciwko PANU, doradca nikczemny. **12** Tak mówi PAN: Chociaż są spokojni i tak liczni, będą jednak skoszeni, gdy przejdzie. Chociaż cię trapiłem, już więcej nie będę cię trąpił. **13** Teraz bowiem złamię jego jarzmo, aby na tobie nie leżało, a rozerwę twoje więzy. **14** O tobie PAN rozkazał, że twoje imię już nie będzie miało więcej potomstwa. Wyniszczę z domu dwóch bogów rzeźbione i lane posagi. Przygotuję ci grób, gdyż jesteś nikczemny. **15** Oto na górachn nogi opowiadającego dobre wieści, zwiastującego pokój. Obchodź, Judo, swoje uroczyste święta, wypełnij swoje śluby. Nikczemnik bowiem już nie przejdzie przez ciebie, został doszczętnie zgładzony.

2 Nadciąga niszczyciel przeciwko tobie! Strzeż miejsc obronnych, obserwuj drogę, wzmacnij biodra i zbierz wszystkie [swe] siły. **3** PAN bowiem odwrócił psychę Jakuba jak psychę Izraela, gdyż złupili ich grabieży i zniszczyli ich latorośle. **3** Tarcza jego mocarzy czerwona, jego wojownicy ubrani w szkarłat, rydwany będą jak płonące pochodnie w dniu jego przygotowania, a jodły będą strasznie się trącić. **4** Rydwany po ulicach będą szaleć i na rynku skrzypieć. Z wyglądu będą podobne do pochodni, jak błyśkawice będą pędzić. **5** Wezwie swoich mocarzy, zatoczą się w swoim pochodzie, pospieszą się do murów, obrona będzie przygotowana. **6** Bramy przy rzekach otworzą się i pałac się rozplynie; **7** A Chusab zostanie

uprowadzona do niewoli, jej służące będą ją prowadzić, jecząc jak gołębie i bijąc się w piersi. **8** A Niniwa od swego początku [była] jak sadzawka wód, ale uciekną, [i choć ktoś powie]: Stójcie, stójcie! – [nikt] jednak się nie obejrzy. **9** Rabujcie srebro, rabujcie złoto, bo nie ma końca bogactwo i przepych wszystkich kosztowności. **10** Pusta, opróżniona i spustoszona! Serce topnieje, trzęsa się kolana, czuć ból w biodrach wszystkich [ludzi], a twarze wszystkich czernieją. **11** Gdzie jest jaskinia lwów i pastwisko lwiąt, dokąd chodziły lew, ten wielki lew, oraz lwiąta, a nie było nikogo, kto by [je] straszył. **12** Lew już dosyć rozszarpał [ofiar] dla swych lwiąt i zadusił [je] dla swoich lvic, napełniał łupem swoje jaskinie, a zdobyłą swoje legowiska. **13** Oto jestem przeciwko tobie, mówi PAN zastępów, spała na proch twoje rydwany i twoje lwiąta pożre miecz. Wykorzenię z ziemi twoj łup i nie będzie już słyszać głosu twoich posłów.

3 Biada krwawemu miastu! [Jest ono] całe pełne kląstwa i grabieży, a łup z niego nie wychodzi. **2** [Słyszać] trzask biczów, grzmot kół, tupanie koni i podskakiwanie rydwanych. **3** Jeździec dobywa błyszczący miecz i lśniący oszczep. Mnóstwo rannych i tak wielka ilość trupów, że nie można ich zliczyć; potykają się o zwłoki. **4** Z powodu mnóstwa czynów nierządu tej rozkosznej nierządnicy, mistrzyni czarów, która zaprzewalała narody swoim nierządem i ludy swoimi czarami. **5** Oto jestem przeciwko tobie, mówi PAN zastępów, odkryję poly twojej [szaty] aż do twarzy i ukażę narodom twoją nagość, a królestwom – twoją hańbę. **6** Rzucę na ciebie obrzydliwości, znieważę cię i wystawię cię na widowisko. **7** Ten, kto cię ujrzy, oddali się od ciebie i powie: Zburzona jest Niniwa, który będzie jej żałował? Gdzie mam szukać dla ciebie pocieszycieli? **8** Czy jesteś lepsza niż ludne [miasto] No, które leżało pomiędzy rzekami, otoczone wodami, którego wałem było morze i morze jego murem? **9** Etiopia i Egipt [były] jego siła, nieograniczona; Put i Libijczycy byli jego pomocą. **10** Ono jednak zostało uprowadzone do niewoli, jego niemowlęta roztrzaskiwano na rogach wszystkich ulic, o jego najsławniejszych rzucano losy i wszystkich jego wielkich zakuto w kajdany. **11** Także i ty będziesz upojona. Ukryjesz się i będziesz szukać pomocy przeciwko wrogowi. **12** Wszystkie twoje twierdze [są] jak drzewo figowe z wcześnieymi owocami. Gdy się nimi potrząśnie, wpadają do ust jedzącego. **13** Otowój lud pośród ciebie to kobiety. Bramy twojej ziemi będą szeroko otwarte przed twoimi wrogami. Ogień strawi twoje rygle. **14** Naczep sobie wody na oblézenie, umacnaj swoje twierdze. Wejdź w błoto, depcz glinę i napraw piec. **15** Tam cię pochłonie ogień, wytnie cię miecz, pożre cię jak larwa.

Rozmnóż się jak larwa, rozmnóż się jak szarańcza. **16**
Rozmnożyła swoich kupców ponad gwiazdy niebios.
Jak larwa pożerają i odlatują. **17** Twoi szlachetni [sa]
jak szarańcza, twoi dowódcy – jak wielkie koniki polne,
które siadają na płotach w czasie zimy, [lecz gdy]
słońce wschodzi, odlatują i nie wiadomo, gdzie są. **18**
Drzemią twoi pasterze, królu Asyrii! Twoi sławni będą
leżeć, twój lud rozproszył się po górach, ale nikt go nie
zgromadzi. **19** Nie ma lekarstwa na twoją ranę, twoje
zranienie jest nieuleczalne. Wszyscy, którzy usłyszą
wieść o tobie, będą klaskać w dłonie nad tobą. Kogo
bowiem nie dotykało nieustannie twoje okrucieństwo?

Habakuka

1 Brzemię, które widział prorok Habukuk. **2 PANIE**, jak długo będę wołać, a nie będziesz wysłuchiwał? [Jak długo] będę krzyczeć do ciebie [o] krzywdzie, a nie będziesz wybawiał? **3** Czemu dopuszczaś, abym patrzył na nieprawość i widział bezprawie? Zguba i przemoc są przede mną i znajduje się ten, który roznieca spory i niezgodę. **4** Dlatego prawo jest naruszone, a nie ma już sprawiedliwości. Niegodziwy bowiem osacza sprawiedliwego, dlatego wydawane są błędne wyroki. **5** Spójrzcie na narody, zobacacie i zdumiejcie się bardzo, gdyż dokonuję działa za waszych dni, w które nie uwierzycie, gdy wam o nim opowiadzą. **6** Oto bowiem wzbudzę Chaldejczyków, naród srog i gwałtowny; przejdą przez szerokość ziemi, aby posiąść cudze miejsca zamieszkania. **7** Strasni [sa] i groźni. Sami ustalają swój sąd i swoją wielkość. **8** Ich konie są szybsze niż lamparty, dziksze niż wilki o zmierzchu. Ich jeźdźcy rozciągną się szeroko, ich jeźdźcy przybędą z daleka, przylecą jak orzeł spieszący się na żer. **9** Każdy z nich przybędzie dla łupu. Ich twarze będą zwrócone na wschód i zgromadzą jeńców jak piasek. **10** Będą szydzić z królów, a książęta [będą] u nich przedmiotem pogardy. Z każdej twierdzy będą się naśmiewać, usypią wały i zdobędą ją. **11** Wtedy [jego] duch się odmieni, a wystąpi i zawini, [myśląc], że jego moc [pochodzi] od jego boga. **12** Czy ty nie jesteś od wieków, PANIE, mój Boże, mój Święty? [My] nie umrzemy. PANIE, postanowileś ich na sąd. Ty, [nasza] Skalo, przeznaczyłeś ich na karanie. **13** Twoje oczy są tak czyste, że nie możesz patrzeć na zło ani widzieć bezprawia. Czemu patrysz na czyniących przewrotność? [Czemu milczysz], gdy niegodziwy pożera sprawiedliwszego niż on sam? **14** [Czemu] czynisz ludzi jak ryby morskie, jak zwierzęta pełzające, które nie mają pana? **15** Wyciąga wszystkie wędkę, zagarnia je swoim niewodem i gromadzi je w swojej sieci. Dlatego cieszy się i raduje. **16** Dlatego składa ofiarę swemu niewodowi i pali kadzidło swojej sieci. Przez nie bowiem jego dział jest obfity i jego pozywanie bogatsze. **17** Czy dlatego będzie zarzucać swoją sieć, by nieustannie zabijać narody bez litości?

2 Na swej warcie będę stać, stanę na baszcie i będę się wpatrywać, aby zobaczyć, co [Bóg] będzie mówił i co mam odpowiedzieć, gdy zostanę upomniany. **2** Wtedy PAN mi odpowiedział: Zapisz to widzenie, [zapisz je] wyraźnie na tablicach, aby czytający mógł je szybko przeczytać. **3** [To] widzenie bowiem [dotyczy] oznaczonego czasu, [a] na końcu oznajmi, a nie skłamie; [a] choćby się odwlekało, oczekuj go, bo

z pewnością przyjdzie, nie spóźni się. **4** Oto dusza tego, który się wywyższa, nie jest w nim prawa. Ale sprawiedliwy będzie żył ze swojej wiary. **5** Owszem, ponieważ upija się, jest on hardym człowiekiem i nie pozostaje w [swoim] domu; pomnaża swoją żądze jak piekło i jak śmierć nie może się nascić, choć zgromadził u siebie wszystkie narody i zebrał u siebie wszystkich ludzi. (**Sheol h7585**) **6** Czy ci wszyscy nie ułóżą o nim przypowieści i szydłeczego przysłowia, mówiąc: Biada temu, który gromadzi nie swoje rzeczy (jak dugo?) i obciąża się gestym błotem! **7** Czy nie powstaną nagle [ci], którzy będą cię kasać, i nie obudzą się [ci], którzy będą cię szarpać? A staniesz się dla nich łupem. **8** Ponieważ złupiłeś wiele narodów, złupią cię też wszystkie pozostałe narody z powodu krwi ludzkiej i przemocy [dokonanej w] ziemi, miastu i wszystkim jego mieszkańcom. **9** Biada temu, który chciwie pragnie niegodziwego zysku dla swego domu, aby wystawił wysoko swoje gniazdo i tak uszedł mocy zła! **10** Postanowileś wytracić wiele narodów na hańbę swemu domowi, a grzeszyłeś przeciwko własnej duszy. **11** Kamień bowiem będzie wołać z muru i sek z drewna da [o tym] świadectwo. **12** Biada [temu], który krwią buduje miasto i utwierdza miasto nieprawością! **13** Czyż to nie [pochodzi] od PANA zastępów, że ludy będą się trudzić przy ogniu, a narody będą się męczyć daremnie? **14** Ziemia bowiem będzie napełniona poznaniem chwały PANA, jak wody napełniają morze. **15** Biada temu, który poi swego bliźniego, przystawiając mu swe naczynie, aż go upoi, by patrzeć na jego nagość! **16** Nasyciłeś się hańbą zamiast słowa; upij się sam i będziesz obnażony. Kielich prawicy PANA zwróci się przeciw tobie i sromotne wymioty [pokryja] twoją sławę. **17** Okryje cię bowiem bezprawie Libanu i spustoszenie bestii, które ich straszły, z powodu krwi ludzkiej i przemocy [dokonanej w] ziemi miastu i wszystkim jego mieszkańcom. **18** Cóż pomoże rzeźbiony posąg, który wykonał jego rzemieślnik, [albo] odlany [obraz] i nauczyciel kłamstwa, aby rzemieślnik pokładał w nim ufność, czyniąc nieme bożki? **19** Biada [temu], który mówi do drewna: Przebudź się, a do niemego kamienia: Obudź się! Czyż on może nauczać? Spójrz na niego, jest powlekony złotem i srebrem, ale nie ma w nim żadnego ducha. **20** PAN jest w swoim świętym przybytku. Niech cała ziemia zamilknie przed nim.

3 Modlitwa proroka Habukuka na Syggajon. **2** PANIE, usłyszałem twoją wieś i ulaklem się. PANIE, ożyw swoje dzieło w środku lat, objaw je w środku lat; w gniewie pamiętaj o miłosierdziu. **3** Bóg szedł z Temanu, Święty z góry Paran, (Sela) Jego majestat okrył niebiosa, ziemia była pełna jego chwały. **4** Jego blask był jak światłość, rogi wychodzili

z jego rąk, a tam była ukryta jego moc. 5 Przed nim szła zaraza, plonące wegle szły przed jego nogami. 6 Stanął i zmierzył ziemię, spojrzał i rozproszył narody; góry wieczyste zostały skruszone, skłoniły się pagórki dawne. Jego drogi są wieczne. 7 Widziałem namioty Kuszanu dotkniete uciskiem, a zasłony ziemi Midian drżały. 8 Czy PAN rozgniewał się przeciwko rzekom? Czy [skierowałeś] przeciwko rzekom swój gniew? Czy przeciwko morzu zwróciło się twoje oburzenie, gdy jechałeś na swoich koniach [i na] swoich rydwanach zbawienia? 9 Twój łuk został obnażony [z powodu] przysięgi wypowiedzianej pokoleniom. (Sela) Podzieliłeś ziemię rzekami. 10 Widziały cię góry [i] zadrżały, ulewa wód przeminęła. Przepaść wydała swój głos, wysoko podniosła swoje ręce. 11 Słońce i księżyc zatrzymały się w swoim przybytku, szli przy blasku [twoich] strzałów [i] przy blasku twojej lśniącej włóczni. 12 W gniewie deptałeś ziemię, w zapalczystości mlociłeś pogan. 13 Wyruszyłeś, aby wybawić swój lud, by ze swoim pomazańcem [go] wybawić; zraniłeś głowę z domu niegodziwego, odkrywając fundament aż do szyi. (Sela) 14 Jego oszczepami przebiłeś głowę jego wsi; burzyli się jak wicher, aby mnie rozproszyć; cieszyli się, jakby mieli potajemnie pożreć ubogiego. 15 Jechałeś przez morze na swoich koniach, [przez] skupisko wielkich wód. 16 Gdy to usłyszałem, zatrzesło się moje wnętrze, na ten głos zadrżały moje wargi. Zgnilizna przeniknęła moje kości i cały się trząsem, słysząc, że mam odpocząć w dniu utratienia. Gdy nadciągnie na ten lud, zgładzi ich swoim wojskiem. 17 Choćby drzewo figowe nie zakwitło i nie było plonu w winnicach, choćby i owoc oliwy zawiódł, i pola nie przyniosły żywności, trzoda zniknęła z owczarni, i nie było bydła w oborach; 18 Ja jednak będę się radował w PANU, rozraduję się w Bogu mojego zbawienia. 19 Pan BÓG jest moją siłą i uczyni moje nogi jak [nogi] łań, i sprawi, że będę chodzić po wyżynach. Przewodnikowi chóru, na moje instrumenty strunowe.

Sofoniasza

1 Słowo PANA, które doszło do Sofoniasza, syna Kusziego, syna Gedaliasza, syna Amariasz, syna Ezechiasza, za dni Jozjasza, syna Amona, króla Judy. **2** Zgładzę całkowicie wszystko z powierzchni tej ziemi, mówi PAN. **3** Zgładzę ludzi i zwierzęta, zgładzę ptactwo niebieskie i ryby morskie, i zgorszenia wraz z bezbożnymi. Wykorzenię człowieka z powierzchni tej ziemi, mówi PAN. **4** Wyciągnę bowiem swoją rękę na Judę i na wszystkich mieszkańców Jerozolimy; wykorzenię z tego miejsca pozostałości Baala i imiona bałwochwalczych kapłanów wraz z kapłanami; **5** tych, którzy na dachach oddają poklon wojsku niebieskiemu; i tych, którzy oddają poklon, przysięgając na PANA i na Milkoma; **6** I tych, którzy się odwracają od naśladowania PANA i którzy nie szukali PANA ani o niego nie pytali. **7** Umilknij przed obliczem Pana BOGA, gdyż bliski [jest] dzień PANA. PAN bowiem przygotował ofiarę i poświęcił swoich zaproszonych. **8** I stanie się w dniu ofiary PANA, że ukarzę książąt i synów króla oraz wszystkich, którzy się ubierają w szaty cudzoziemskie. **9** Ukarzę też w tym dniu tych, którzy przeskakują próg, którzy napełniają domy swoich panów grabieżą i bezprawiem. **10** W tym dniu, mówi PAN, [będzie słuchać] głos wołania od Bramy Rybnej, zawodzenie od drugiej [strony miasta] i wielki trzask od pagórków. **11** Zawódźcie, mieszkańców Maktez, bo będzie zniszczony cały lud kupiecki, będą wykorzenieni wszyscy, którzy noszą srebro. **12** I stanie się w tym czasie, że będę przeszukiwał Jerozolimę z pochodniami i ukarzę mężczyzn, którzy spoczywali na swoich drożdżach, mówiąc w swoim sercu: PAN nie uczyni dobrze ani źle nie uczyni. **13** Dlatego ich mienie będzie łupem, a ich domy – spustoszeniem. Pobudzą domy, lecz nie będą w nich mieszkać; zasadzą winnice, ale nie będą pić z nich wina. **14** Bliski [jest] wielki dzień PANA, bliski [jest] i bardzo szybko nadchodzi głos dnia PANA. Tam nawet mocarz zawoła gorzko. **15** Ten dzień będzie dniem gniewu, dniem utrapienia i ucisku, dniem ruiny i spustoszenia, dniem ciemności i mroku, dniem obloku i gęstych chmur; **16** Dniem traby i trażenia przeciwko miastom warownym i przeciwko basztom wysokim. **17** Ścisnę ludzi utrapieniem, [tak] że będą chodzić jak ślepi, ponieważ zgrzeszyli przeciwko PANU. Ich krew będzie rozlana jak proch, a ich ciała – jak gnój. **18** Ani ich srebro, ani ich złoto nie zdolają ich wybawić w dniu gniewu PANA, bo cała ziemia będzie pożarta ogniem jego zapalczystości. Z pewnością bowiem dokona rychlego końca wszystkich mieszkańców ziemi.

2 Zbierzcie się, zbierzcie, narodzie wstępny; **2** Zanim wyjdzie dekret i dzień przeminie jak plewy; [zanim] przyjdzie na was zapalczystość gniewu PANA, zanim przyjdzie na was dzień gniewu PANA. **3** Szukajcie PANA, wszyscy pokorni ziemi, którzy wypełniacie jego prawo; szukajcie sprawiedliwości, szukajcie pokory, może ukryjecie się w dniu gniewu PANA. **4** Gaza bowiem będzie opuszczona i Aszkelon spustoszony, Aszdod w południe wyrzuca, a Ekron będzie wykorzeniony. **5** Biada mieszkańcom wybrzeża morskiego, narodowi Keretytów! Słowo PANA jest przeciwko wam, Kanaanie, ziemo Filistynów; wytracę cię tak, że nie będzie [żadnego] mieszkańca. **6** Wybrzeże morskie będzie [przeznaczone] na schroniska i budki dla pasterzy, i na zagrody dla trzód. **7** Wybrzeże też przypadnie reszcie domu Judy i będą na nim wypasać. W domach Aszkelonu będą się kłaść wieczorem, gdyż nawiedzi ich PAN, ich Bóg, i odwróci ich niewolę. **8** Słyszałem obelgi Moabu i lżeństwa synów Ammona, którymi uragali mojemu ludowi i wynosili się na jego granicach. **9** Dlatego jak żyję, mówi PAN zastępów, Bóg Izraela, Moab stanie się jak Sodoma, a synowie Ammona jak Gomora – miejscem pokrzyw, dolem soli i pustynią aż na wieki. Resztką mego ludu złupi ich i pozostali z mego ludu posiadą ich. **10** To ich [spotka] za ich pychę, gdyż lżyli i wynosili się nad ludem PANA zastępów. **11** PAN okaże się dla nich straszny, bo sprawi, że zmarnią wszyscy bogowie ziemi; [i] wszystkie wyspy pogan [będą] mu oddawać poklon, każdy ze swego miejsca. **12** Wy też, Etiopczycy, będziecie побici moim mieczem. **13** Wyciągnie bowiem swoją rękę na północ i wytraci Asyrię; zamieni Niniwę w spustoszenie [i] suchy [obszar] jak pustynię. **14** I będą się w niej wylegiwać trzody, wszelkie zwierzęta narodów; i pelikan, i bąk na głowicach jej [kolumn] będą nocować, ich głos będzie słyszać w oknach, jej filary spustoszą, gdyż zerwą cedrowe obicie. **15** Takie będzie to wesołe miasto, które mieszkało bezpiecznie i mówiło w swoim sercu: Ja jestem i oprócz mnie [nie ma] innego. Jakże stało się spustoszeniem, legowiskiem zwierząt! Każdy, kto będzie przechodził obok niego, zaświeśnie i machnie ręką.

3 Biada brudnemu i slugawionemu miastu ucisku! **2** Nie słuchało głosu ani nie przyjmuje upomnienia, nie zaufało PANU, nie zbliżyło się do swego Boga. **3** Jego książęta pośrodku niego są lwami ryczącymi, jego sędziowie są wilkami nocnymi, [które] nie gryzą kości aż do rana. **4** Jego prorocy są lekkomyślni, to ludzie przewrotni; jego kapłani zbezczeszli świątynię, pogwałcili prawo. **5** PAN sprawiedliwy jest pośród niego, nie czyni nieprawości; każdego poranka wystawia swój sąd na światłość i nie zawodzi; lecz złośnik

nie zna wstydu. **6** Wykorzeniłem narody, ich baszty są spustoszone, spustoszyłem ich ulice, tak że nikt nie przechodzi. Ich miasta są zniszczone, tak że nie ma ani człowieka, ani [żadnego] mieszkańców. **7** Powiedziałem: Teraz na pewno będziesz się mnie bać, przyjmiesz upomnienie, aby nie zostało zniszczone twoje mieszkanie, jakkolwiek cię ukarzę. Ale wstali rano i psuli wszystkie swoje czyny. **8** Dlatego oczekujcie mnie, mówi PAN, do dnia, w którym powstanę do łupu. Postanowiłem bowiem zebrać narody i zgromadzić królestwa, aby wylać na nie swoje rozgniewanie, całą zapalczynośwojego gniewu. Zaprawdę, cała ziemia będzie pożarta ogniem mojej gorliwości. **9** Wówczas bowiem przywróci narodom czyste wargi, aby wszyscy wzywali imienia PANA i służyli mu jednomyślnie. **10** Zza rzek Etiopii przyniosą mi dary moi czciciele, córka moich rozproszonych. **11** W tym dniu nie zawstydzisz się z powodu wszystkich twoich uczynków, którymi wystąpiłeś przeciwko mnie. Wtedy bowiem usunę spośród ciebie tych, którzy chętnie się twoją sławą, i już nie będziesz się wywyższać na mojej świętej górze. **12** I pozostawię pośród ciebie lud ubogi i niedzny, i będzie ufać imieniu PANA. **13** Resztką Izraela nie będzie czynić nieprawości ani nie będzie mówić kłamstwa; nie znajdzie się w jej ustach język zdradliwy. Ale będzie się paść i odpoczywać, a nikt nie będzie jej straszyć. **14** Zaśpiewaj, córko Syjonu! Wykrzykuj, Izraelu! Ciesz się i raduj z całego serca, córko Jerozolimy! **15** PAN oddalił twoje sądy, usunął twojego wroga. Król Izraela, PAN, [jest] pośród ciebie. Nie będziesz już oglądał zła. **16** W tym dniu powiedzą do Jerozolimy: Nie bój się! [A do] Syjonu: Niech nie mdleją twoje ręce! **17** PAN, twój Bóg, pośród ciebie jest potężny; on [ciej] zbawi i rozraduje się wielce nad tobą; będzie się cieszyć ze swojej miłości [wobec ciebie] i rozweseli się nad tobą ze śpiewaniem, [mówiąc]: **18** Zbiorę tęskniących za uroczystym zgromadzeniem, [bo] wśród ciebie są [też] smutni z powodu brzemienia zniewagi włożonego na ciebie. **19** Oto w tym czasie uczynię kres wszystkim, którzy cię trapią, a zbawię chromą i zgromadzę wygnaną; okryję ich chwałą i imieniem w całej ziemi, w której doznawali hańby. **20** W tym czasie przyprowadzę was, w tym czasie, mówię, zgromadzę was. Dam wam bowiem imię i chwałę pośród wszystkich narodów ziemi, gdy na waszych oczach odwrócię waszą niewolę – mówi PAN.

Aggeusza

1 W drugim roku króla Dariusza, w szóstym miesiącu, pierwszego dnia [tego] miesiąca, słowo PANA doszło przez proroka Aggeusza do Zorobabela, syna Szealtiela, namiestnika Judy, i do Jozuego, syna Josadaka, najwyższego kapłana, mówiące: **2** Tak mówi PAN zastępów: Ten lud powiada: Jeszcze nie nadszedł czas, czas budowania domu PANA. **3** Wówczas słowo PANA doszło przez proroka Aggeusza mówiące: **4** A czy dla was [jest] to czas, abyście mieszkaли w swoich domach wyłożonych deskami, podczas gdy ten dom [leży] opustoszały? **5** Teraz więc [tak] mówi PAN zastępów: Zastanówcie się nad swoimi drogami. **6** Siejecie wiele, a mało zbieracie; jecie, ale się nie nasycacie; pijecie, ale nie gasicie pragnienia; ubieracie się, lecz nikt nie może się ogrzać, a ten, kto gromadzi zarobek, gromadzi go w dziurawym worku. **7** Tak mówi PAN zastępów: Zastanówcie się nad swoimi drogami. **8** Wstąpcie na tę góru i sprowadźcie drewno; zbudujcie ten dom, a upodobam go sobie i będę uwielbiony, mówi PAN. **9** Liczyliście na wiele, a oto [było] tego mało, a to, co przynieśliście do domu, ja rozdmuchalem. Dlaczego? – mówi PAN zastępów. Dlatego że mój dom jest pusty, podczas gdy każdy z was troszczy się o swój dom. **10** Dlatego niebo wstrzymało nad wami rosę, a ziemia wstrzymała wydawanie swego plonu. **11** Sprowadziłem suszę na tę ziemię, na te góry, na pszenicę, na moszcz i na oliwę, na [to], co ziemia wydaje, na ludzi i na bydło, i na wszelką pracę rąk. **12** Wtedy Zorobabel, syn Szealtiela, i najwyższy kapłan Jozue, syn Josadaka, oraz cała reszta ludu wysłuchali głosu PANA, swego Boga, i słów proroka Aggeusza, ponieważ posłał go PAN, ich Bóg, a lud bał się PANA. **13** Wtedy Aggeusz, posłaniec PANA, przemówił do ludu, [głosząc] przesłanie PANA: Ja jestem z wami, mówi PAN. **14** I PAN wzbiudził ducha Zorobabela, syna Szealtiela, namiestnika Judy, i ducha Jozuego, syna Josadaka, najwyższego kapłana, oraz ducha całej reszty ludu, tak że przyszli i podjęli pracę przy domu PANA zastępów, swego Boga; **15** Dnia dwudziestego czwartego, szóstego miesiąca, w drugim roku króla Dariusza.

2 W siódmym [miesiącu], dwudziestego pierwszego [dnia] tego miesiąca, słowo PANA doszło przez proroka Aggeusza mówiące: **2** Mów teraz do Zorobabela, syna Szealtiela, namiestnika Judy, i do Jozuego, syna Josadaka, najwyższego kapłana, oraz do reszty ludu: **3** Któż pozostał pośród was, który widział ten dom w jego dawnej chwale? A jakim go teraz widzicie? Czy nie wydaje się wam, że jest niczym

w porównaniu z tamtym? **4** Teraz jednak umocnij się, Zorobabelu, mówi PAN; umocnij się, Jozue, synu Josadaka, najwyższego kapłanie; umocnij się też, cały ludu tej ziemi, mówi PAN, i pracujcie. Ja bowiem jestem z wami, mówi PAN zastępów. **5** Zgodnie ze słowem, przez które zawiarem z wami przymierze, gdy wyszliście z Egiptu, mój Duch jest stale wśród was, nie bójcie się. **6** Tak bowiem mówi PAN zastępów: Jeszcze raz, [po] krótkim [czasie], wstrząsnę niebem i ziemią, morzem i lądem; **7** Wstrząsnę wszystkimi narodami i przyjdzie Pożądany przez wszystkie narody. I napełnię ten dom chwałą, mówi PAN zastępów. **8** Moje jest srebro i moje [jest] złoto, mówi PAN zastępów. **9** Chwała tego domu będzie większa od tej, jaką miał tamten dawny, mówi PAN zastępów; bo to miejsce obdarzę pokojem, mówi PAN. **10** Dnia dwudziestego czwartego, dziewiątego [miesiąca], w drugim roku Dariusza, słowo PANA doszło przez proroka Aggeusza mówiące: **11** Tak mówi PAN zastępów: Zapytaj teraz kapłanów o prawo: **12** Gdyby ktoś niósł poświęcone mięso [włóżone] za połę swojej szaty, a połę dotknął chleba, potrawy, wina, oliwy lub jakiegokolwiek pokarmu, czy to stałoby się poświęcone? Odpowiedzieli kapłani: Nie. **13** Wtedy Aggeusz zapytał: Jeśli ktoś, będąc nieczysty od zwłok, dotknie którejś z tych rzeczy, czy staje się ona nieczysta? Odpowiedzieli kapłani: Stanie się nieczysta. **14** Wtedy Aggeusz odezwał się i powiedział: Taki jest ten lud, taki jest ten naród przedem mną, mówi PAN; takie jest każde dzieło ich rąk; i wszystko, co tam składają w ofierze, jest nieczyste. **15** Teraz więc, proszę, zastanówcie się, [jak się wam powodziło] od dzisiejszego dnia do minionych [dni], zanim ułożono kamień na kamieniu w świątyni PANA. **16** Dawniej, gdy ktoś przyszedł do stosu zboża z dwudziestu [miar], było [ich] tylko dziesięć; gdy przyszedł do prasy, aby naczerpać pięćdziesiąt wiader [wina], było [ich] tylko dwadzieścia. **17** Karałem was suszą, pleśnią i gradem we wszystkich dziełach waszych rąk; lecz żaden z was nie [wrócił] do mnie, mówi PAN. **18** Zastanówcie się teraz [nad okresem] od dzisiejszego dnia po [dni] minionego, od dnia dwudziestego czwartego, dziewiątego [miesiąca, to znaczy] od dnia, w którym położono [fundament] świątyni PANA; zastanówcie się. **19** Czy ziarno jeszcze [jest] w spichlerzu? I [owszem] ani winorośl, ani drzewo figowe, granatowe i oliwne nie wydały jeszcze owocu. Od tego dnia będę [wam] błogosławić. **20** Potem słowo PANA doszło po raz drugi do Aggeusza dnia dwudziestego czwartego [tego] miesiąca mówiące: **21** Mów do Zorobabela, namiestnika Judy: Ja wstrząsnę niebiosami i ziemią; **22** I przewróczę tron królestw, i zniszczę moc królestw pagan; przewróczę także rydwany i tych, którzy na nich

jeźdżą; i upadną konie i ich jeźdźcy, każdy od miecza swego brata. 23 W tym dniu, mówi PAN zastępów, wezmę cię, Zorobabelu, mój sługo, synu Szealtiela, mówi PAN, i uczynię cię niczym sygnet. Ja bowiem wybrałem ciebie, mówi PAN zastępów.

Zachariasza

1 W ósmym miesiącu drugiego roku Dariusza słowo PANA doszło do Zachariasza, syna Berechiasza, syna Iddo proroka, mówiące: **2** PAN bardzo się rozgryewał na waszych ojców. **3** Dlatego powiedział: Tak mówi PAN zastępów: Powróćcie do mnie, mówią PAN zastępów, a ja powróczę do was, mówi PAN zastępów. **4** Nie bądźcie jak wasi ojcowie, do których wołały dawni prorocy, mówiąc: Tak mówi PAN zastępów: Odwróćcie się teraz od waszych złych dróg i od waszych złych uczynków. Ale oni nie usłuchali ani nie zważyli na mnie, mówi PAN. **5** Gdzie są wasi ojcowie? A prorocy, czy żyją wiecznie? **6** Czyż jednak moje słowa i ustawy, które rozkazałem moim slugom, prorokom, nie dotarły do waszych ojców? Powrócili i powiedzieli: Jak PAN zastępów zamierzył uczynić nam według naszych dróg i naszych uczynków, tak nam uczyńił. **7** Dnia dwudziestego czwartego, jedenastego miesiąca, czyli w miesiącu Szebat, w drugim roku Dariusza, słowo PANA doszło do Zachariasza, syna Berechiasza, syna proroka Iddo, mówiące: **8** Widziałem w nocy, a oto mąż jechał na rudym koniu, który stał wśród mirów, które [były] na nizinie, a za nim konie rude, pstrokate i białe. **9** Wtedy zapytałem: Kim oni są, mój panie? I Anioł, który rozmawiał ze mną, odpowiedział mi: Ja ci pokażę, kim oni są. **10** I mąż, który stał wśród mirów, odpowiedział: To są ci, których PAN posłał, aby obeszli ziemię. **11** I odpowiedzieli Aniołowi PANA stojącemu wśród mirów: Obeszliśmy ziemię, a oto cała ziemia żyje bezpiecznie i zażywa pokoju. **12** Wtedy Anioł PANA odpowiedział: PANIE zastępów, jak długo jeszczego nie będziesz się litował nad Jerozolimą i nad miastami Judy, na które się gniewasz już siedemdziesiąt lat? **13** PAN odpowiedział Aniołowi, który rozmawiał ze mną, słowami dobrymi, słowami pociechy. **14** Potem Anioł, który rozmawiał ze mną, powiedział: Wołaj i mów: Tak mówi PAN zastępów: Zapłonąłem wielką gorliwością o Jerozolimę i o Syjon. **15** A bardzo się gniewam na te narody, które zażywają pokoju, bo [gdy] się trochę gniewałem, one wtedy przyczyniły się do nieszczerstwa. **16** Dlatego tak mówi PAN: Zwróciłem się do Jerozolimy w milosierdziu, mój dom zostanie w niej zbudowany, mówi PAN zastępów, i sznur [będzie] rozciągnięty nad Jerozolimą. **17** Wołaj jeszczego: Tak mówi PAN zastępów: Moje miasta jeszczego się rozciągną z powodu [obfitości] dobra, PAN jeszczego pocieszy Syjon i jeszczego wybierze Jerozolimę. **18** Wtedy podniósł swoje oczy i spojrzałem, a oto cztery rogi. **19** I zapytałem Anioła, który rozmawiał ze mną: Cóż to jest? I odpowiedział mi: To są rogi, które rozproszyły Judę, Izraela i Jerozolimę. **20** Następnie

PAN ukazał mi czterech kowali. **21** I zapytałem: Co oni przyszli czynić? I odpowiedział: To są rogi, które rozproszyły Judę, tak że nikt nie mógł podnieść swojej głowy. Dlatego oni przyszli, aby je przestraszyć i stracić rogi tych narodów, [które] podniósły swoje rogi przeciwko ziemi Judy, aby ją rozproszyć.

2 Potem [znowu] podniósł swoje oczy i spojrzałem, a oto mężczyzna, w którego ręce był sznur mierniczy. **21** I zapytałem: Dokąd idziesz? Odpowiedział mi: [Idę] zmierzyć Jerozolimę, by zobaczyć, jaka [jest] jej szerokość i jaka jej długość. **3** A oto gdy Anioł, który rozmawiał ze mną, odchodził, inny anioł wyszedł mu naprzeciw. **4** I powiedział do niego: Biegij i powiedz temu młodzieńcowi: Jerozolima będzie zamieszana jak miasta bez murów ze względu na mnóstwo ludu i bydła w niej. **5** A ja, mówi PAN, będę dla niej murem ognistym dokola i będę chwałą pośród niej. **6** Hej, hej! Uciekajcie z ziemi północnej, mówi PAN, ponieważ rozproszyłem was na cztery strony świata, mówi PAN. **7** Ratuj się, o Syjonie, który mieszkasz u córki Babilonu. **8** Tak bowiem mówi PAN zastępów – posłal mnie na chwałę do tych narodów, które was ograbiły, bo kto was dotycza, dotycza żrenicy jego oka; **9** Oto podniosę swoją rękę przeciwko nim i staną się ląpem dla swoich sług. I poznacie, że PAN zastępów mnie posłał. **10** Zaśpiewaj i raduj się, córko Syjonu, bo oto przyjdę i zamieszkam pośród ciebie, mówi PAN. **11** Wiele narodów przyłączy się w tym dniu do PANA i będą moim ludem, a ja zamieszkam pośród ciebie i poznasz, że PAN zastępów posłał mnie do ciebie. **12** Wtedy PAN weźmie Judę w posiadanie [jako] swój dział w ziemi świętej i znowu wybierze Jerozolimę. **13** Niech umilknie wszelkie ciało przed PANEM. On bowiem powstał ze swego świętego przybytu.

3 Potem ukazał mi Jozuego, najwyższego kapłana, który stał przed Aniołem PANA, i szatana stojącego po jego prawicy, aby mu się sprzeciwiać. **2** Ale PAN powiedział do szatana: Niech cię PAN zgromi, szatanie! Niech cię skarci PAN, który wybrał Jerozolimę. Czyż nie jest on jak głownia wyrwana z ognia? **3** A Jozue był ubrany w brudne szaty i stał przed Aniolem. **4** [Ten] odezwał się do tych, którzy stali przed nim, i powiedział: Zdejmijcie z niego te brudne szaty. Do niego zaś powiedział: Oto zdąłem z ciebie twoją nieprawość i oblekle cię w inne szaty. **5** Powiedział jeszczego: Niech włożą mu na głowę piękną mitrę. Włożyli więc piękną mitrę na jego głowę i oblegli go w szaty, a Anioł PANA stał [obok]. **6** Potem Anioł PANA oświadczył Jozuemu: **7** Tak mówi PAN zastępów: Jeśli będziesz chodził moimi drogami i jeśli będziesz przestrzegał moich ustaw, wtedy też będziesz sądził mój dom i będziesz

strzegł moich dziedziców, i pozwoli ci chodzić wśród tych, którzy tu stoją. 8 Słuchaj więc teraz, Jozue, najwyższego kapłanie, ty i twoi towarzysze, którzy siedzą przed tobą. Są oni bowiem jakby ludźmi niezwykłymi, gdyż oto przywiódę swojego sługę – Latorośla. 9 Oto bowiem ten kamień, który kładę przed Jozuem: na [tym] jednym kamieniu będzie siedmioro oczu. Oto wykonam [na nim] ryt, mówi PAN zastępów, i zgładzę nieprawość tej ziemi w jednym dniu. 10 W tym dniu, mówi PAN zastępów, każdy wezwie swego bliźniego pod winoroślą i pod drzewem figowym.

[przekleństwa] z tej strony i każdy krzywoprzyśięga zostanie wykorzeniony według [przekleństwa] z drugiej strony. 4 Wyprowadzę je, mówi PAN zastępów, aby weszło do domu złodzieja i do domu tego, kto krzywo przysięga na moje imię. Pozostanie w jego domu i zniszczy go wraz z jego drewnem i kamieniem. 5 Wtedy wyszedł Anioł, który ze mną rozmawiał, i powiedział mi: Podnieś teraz swoje oczy i zobacz, co to jest, co wychodzi. 6 Zapytałem: Co to [jest]? On odpowiedział: To, co wychodzi, to efa. I dodał: Taki jest ich wygląd w całej ziemi. 7 A oto podniósł się talent ołowiu, a

4 Potem Anioł, który rozmawiał ze mną, powrócił i obudził mnie, jak budzi się kogoś ze snu. **2** I zapytał mnie: Co widzisz? Odpowiedziałem: Spojrzałem, a oto świecznik cały ze złota, a na jego szczytce jest czasza, na nim siedem lamp, a [także] siedem rurek do tych siedmiu lamp, które [są] na jego szczytce; **3** Dwa drzewa oliwne obok niego, jedno po prawej stronie czaszy, a drugie po jej lewej stronie. **4** Wtedy odezwałem się do Anioła, który rozmawiał ze mną, i zapytałem: Co to jest, mój Panie? **5** Anioł, który rozmawiał ze mną, odpowiedział mi: Czy nie wiesz, co to jest? Odpowiedziałem: Nie [wiem], mój Panie. **6** Wtedy odpowiedział mi: Oto słowo PANA do Zorobabela: Nie wojskiem ani siłą, ale moim Duchem, mówi PAN zastępów. **7** Czymże ty jesteś, góra wielka? Wobec Zorobabela staniesz się równiną. On bowiem wyniesie główny kamień z głośnym okrzykiem: Łaska, łaska nad nim. **8** I doszło słowo PANA do mnie mówiące: **9** Ręce Zorobabela polożyły fundamenty tego domu, jego ręce go dokończą; a poznasz, że PAN zastępów posłał mnie do was. **10** Któz bowiem wzgardził dniem małych [początków]? Oni bowiem będą się radować, patrząc na pion w ręku Zorobabela i na tych siedmioro oczu PANA, które przebiegają całą ziemię. **11** Wtedy odezwałem się i zapytałem go: Co [oznaczają te] dwa drzewa oliwne po prawej i lewej stronie tego świecznika? **12** I ponownie odezwałem się, i zapytałem go: Co [oznaczają te] dwie gałęzie oliwne, które dwiema złotymi rurkami wypuszczają z siebie złącistą oliwę? **13** On zapytał: Nie wiesz, [co to jest]? Odpowiedziałem: Nie [wiem], mój Panie. **14** Wtedy powiedział: To są dwaj pomarańcy, którzy stoją przed Panem całej ziemi.

5 Potem odwróciłem się i gdy podniósł swoje oczy, spojrzałem, a oto latający zwój. 2 I zapytał mnie: Co widzisz? Odpowiedziałem: Widzę latający zwój, jego długość dwadzieścia łokci, a jego szerokość dziesięć łokci. 3 Wtedy powiedział do mnie: To [jest] przekleństwo, które wyjdzie na całą powierzchnię ziemi. Każdy złodziej bowiem zostanie wykorzeniony według

przy tym była kobieta, która siedziała wewnątrz efy. 8 Wtedy [Anioł] powiedział: To jest bezbożność. I wrzucił ją do wnętrza efy, wrzucił także do otworu efy ten talent ołowiu. 9 Potem podniósł swoje oczy i spojrzałem, a oto wyszły dwie kobiety mające wiątr pod swoimi skrzydłami, a [ich] skrzydła przypominały skrzydła bocianie. I podniosły efę między ziemią i niebem. 10 Wtedy zapytałem tego Anioła, który rozmawiał ze mną: Dokąd niosą [te] efę? 11 Powiedział mi: By zbudować dla niej dom w ziemi Szinear, a gdy będzie założony, postawią ja na jej [własnej] podstawie.

6 Potem odwróciłem się, podniósł swoje oczy i spojrzałem, a oto cztery rydwany wychodząły spomiędzy dwóch gór, a [te] góry [były] z miedzi. 2 Przy pierwszym rydwaniem [były] konie rude, przy drugim rydwanie – konie kare; 3 Przy trzecim rydwanie – konie białe, a przy czwartym rydwanie [były] konie pstrokaté i gniade. 4 Wtedy zapytałem Anioła, który rozmawiał ze mną: Co to [jest], mój Panie? 5 I Anioł odpowiedział mi: To [sa] cztery duchy nieba, wyruszają [one] z [miejscia], gdzie stali przed Panem całej ziemi. 6 Zaprzężone konie kare wyruszają do ziemi północnej, białe wyruszają za nimi, pstrokaté zaś wyruszają do ziemi południowej. 7 A te gniade [konie] wyruszyły, rwały się do biegu, aby obejść ziemię. Wtedy powiedział: Idźcie i obejdźcie ziemię! I obeszły ziemię. 8 Potem zawałał mnie i powiedział: Oto te, które wyruszyły do ziemi północnej, uspokoili mojego ducha w ziemi północnej. 9 I doszło do mnie słowo PANA mówiące: 10 Weź [dary] od tych, co byli w niewoli: od Cheldaja, od Tobiasza i od Jedajasza, którzy przybyli z Babilonu, i przyjdź w tym samym dniu, i wejdź do domu Jozjasza, syna Sofoniasza; 11 Weź srebro i złoto, zrób korony i włóż je na głowę Jozuego, syna Josadaka, najwyższego kapłana. 12 I powiedz do niego: Tak mówi PAN zastępów: Oto mąż, którego imię brzmi Latoroś; on wyrośnie ze swego miejsca i zbuduje świątynię PANA. 13 On zbuduje świątynię PANA, będzie obdarzony chwałą, zasiądzie na swoim tronie i będzie panować na nim, i będzie on kapelanem

na swoim tronie; i rada pokoju będzie między nimi ulicach Jerozolimy, każdy z nich z laską w ręku z oboma. **14** A [te] korony będą dla Chelema, Tobiasza, powodu podeszłego wieku. **5** I ulice miasta będą pełne Jedajasza i Chena, syna Sofoniasza, jako pamiątka w bawiących się na nich chłopców i dziewcząt. **6** Tak Świątyni PANA. **15** Przyjdą ludzie z dalekich stron i mówi PAN zastępów: Jeśli w tych dniach wyda się to będą budować świątynię PANA, i poznacie, że PAN niemożliwe w oczach resztki tego ludu, czy będzie zastępów posłał mnie do was. A to się stanie, jeśli to też niemożliwe w moich oczach? – mówi PAN pilnie będącie słuchać głosu PANA, swego Boga.

7 W czwartym roku króla Dariusza słowo PANA doszło do Zachariasza, czwartego [dnia] dziewiątego miesiąca, [to] jest [w miesiącu] Kislew; **8** Gdy [lud] posłał do domu Bożego Saresera i Regem-Meleka z ich ludźmi, aby się modlili przed PANEM; **9** I aby zapytali kapłanów, którzy [byli] w domu PANA zastępów, a także proroków: Czy w piątym miesiącu mam [jeszcze] płakać, poświęcając się, jak to już czyniłem przez tyle lat? **10** Doszło do mnie słowo PANA zastępów mówiące: **5** Powiedz do całego ludu tej ziemi i do kapłanów: Gdy pościłeś i płakaliście w piątym i siódmym [miesiącu] przez te siedemdziesiąt lat, czy pościłeś dla mnie? **6** A gdy jecie i pijecie, czy nie dla siebie jecie i nie dla siebie pijecie? **7** Czy nie [należało raczej czynić] według słowa, które PAN głosił przez dawnych proroków, gdy Jerozolima była jeszcze zamieszana i zażywała pokoju, a także jej okoliczne miasta, gdy południe i równina były zamieszkań? **8** I słowo PANA doszło do Zachariasza mówiące: **9** Tak mówi PAN zastępów: Sądźcie sprawiedliwie i okazujcie miłosierdzie i litość, każdy swojemu bratu. **10** Nie uciskajcie wdowy i sieroty, obcego i ubogiego i nie obmyślajcie zła w swoich sercach, jedni przeciwko drugim. **11** Ale oni nie chcieli słuchać i odwrociли się plecami, i zatkali swoje uszy, aby nie słyszeć. **12** Zatwardzili swoje serca [jak] diament, aby nie słuchać prawa i słów, które posyłał PAN zastępów przez swego Ducha za pośrednictwem dawnych proroków. Dlatego nadszedł wielki gniew od PANA zastępów. **13** I stało się tak, że podobnie jak gdy on wołał, a [oni] nie słuchali, tak [też gdy oni] wołali, ja ich nie wysłuchałem, mówi PAN zastępów. **14** I rozproszyłem ich wicherem pomiędzy wszystkimi narodami, których nie znali, a ta ziemia opustoszała po nich, [tak] że nikt nie przechodził ani nie wracał. Zamienili bowiem rozkoszną ziemię w spustoszenie.

8 Potem doszło [do mnie] słowo PANA zastępów mówiące: **2** Tak mówi PAN zastępów: Byłem zazdrosty o Syjon w wielkiej gorliwości, byłem zazdrosty w wielkim gniewie. **3** Tak mówi PAN: Wróciłem na Syjon i zamieszkam w Jerozolimie; a Jerozolima będzie nazwana Miastem Wiernym, a góra PANA zastępów – Górą Świętą. **4** Tak mówi PAN zastępów: Jeszcze siadać będą starcy i staruszki na

ulicach Jerozolimy, każdy z nich z laską w ręku z bawiących się na nich chłopców i dziewcząt. **6** Tak mówi PAN zastępów: Jeśli w tych dniach wyda się to niemożliwe w oczach resztki tego ludu, czy będzie to też niemożliwe w moich oczach? – mówi PAN zastępów. **7** Tak mówi PAN zastępów: Oto wybawię swój lud z ziemi wschodniej i z ziemi zachodniej. **8** Sprawodzę go i zamieszkę w Jerozolimie, i będzie moim ludem, a ja będę jego Bogiem, w prawdzie i sprawiedliwości. **9** Tak mówi PAN zastępów: Niech się umocnią wasze ręce, wy, którzy słuchaliście w tych dniach słów z ust proroków, którzy byli w dniu, [kiedy] założono fundament domu PANA zastępów, aby świątynia została odbudowana. **10** Przed tymi dniami bowiem nie była wynagrodzoną praca ludzka i praca bydła. Dla wychodzących i wchodzących nie było pokoju z powodu wroga, bo ja podburzyłem wszystkich ludzi, jednych przeciwko drugim. **11** Lecz teraz nie uczynię z reszką tego ludu tak jak za dawnych dni, mówi PAN zastępów. **12** Ale siewy będą [rosły] w pokoju, winorośl wyda swój owoc, ziemia wyda swoje plony i niebiosa także spuszczą swoją rosę, a to wszystko dam resztkę tego ludu w posiadanie. **13** I stanie się, że jak byliście przekleństwem wśród pogan, domu Judy i domu Izraela, tak was wybawię i będęcie błogosławieństwem. Nie bójcie się i niech się umocnią wasze ręce. **14** Tak bowiem mówi PAN zastępów: Jak postanowiłem ukarać was, gdy wasi ojcowie pobudzali mnie do gniewu, mówi PAN zastępów – i nie żałowałem tego; **15** Tak znowu postanowiłem w tych dniach uczynić dobrze Jerozolimie i domowi Judy. Nie bójcie się. **16** To [są] rzeczy, które będącie czynić: Mówcie prawdę, każdy ze swoim bliźnim, wykonujcie sprawiedliwość i spokojny sąd w waszych bramach; **17** Nie obmyślajcie zła w sercach waszych, jeden przeciwko drugiemu, i nie lubujcie się w krzywoprzyjęstwie, gdyż tego wszystkiego nienawidzę, mówi PAN. **18** I doszło do mnie słowo PANA zastępów mówiące: **19** Tak mówi PAN zastępów: Post w czwartym, piątym, siódmym i dziesiątym [miesiącu] zamienia się dla domu Judy w radość i wesele, i w rozkoszne święta. Miłujcie więc prawdę i pokój. **20** Tak mówi PAN zastępów: Jeszcze będą przychodzić narody i mieszkańcy wielu miast.

21 Mieszkańcy jednego [miasta] pójdą do drugiego, mówiąc: Pójźmy ochoczo przebłagać oblicze PANA i szukać PANA zastępów. Ja także pójdę. **22** A tak liczne ludy i potężne narody przybędą szukać PANA zastępów w Jerozolimie i przebłagać oblicze PANA. **23** Tak mówi PAN zastępów: W tych dniach dziesięciu ludzi ze wszystkich języków narodów uchwyci się

poly jednego Żyda, mówiąc: Pójdziemy z wami, bo usłyszeliśmy, [że] Bóg [jest] z wami.

9 Brzemię słowa PANA w ziemi Chadraku, a Damaszek będzie jego odpoczynkiem, gdyż PANU przypatrzą się oczy ludzi i wszystkich pokoleń Izraela; **2** Nawet Chamat będzie miał z nim granicę, [a także] Tyr i Sydon, choć są bardzo mądre. **3** Tyr bowiem zbudował sobie twierdę i nagromadził srebra jak prochu, a złota jak błota na ulicach. **4** Oto PAN go wypędzi i wrzuci w morze jego siłę, on sam zostanie strawiony ogniem. **5** Ujrzy to Aszkelon i uleknie się, podobnie Gaza – i pograży się w smutku; również Ekon, bo jego nadzieja zawiedzie. I zginie król z Gazy, a Aszkelon nie będzie zamieszkały. **6** I bękart będzie mieszkał w Aszdodzie, a tak zniszczę pychę Filistynów. **7** Usunę krew każdego z jego ust i obrzydliwości spomiędzy jego zębów. Kto pozostało, będzie należał do naszego Boga, aby był jak książę w Judzie i Ekon, jak Jebusyta. **8** I rozłożę obózoko swego domu z powodu wojska i z powodu tych, którzy przechodzą i wracają. I już nie przejdzie przez nich żaden ciemieżca. Teraz bowiem widziały to moje oczy. **9** Raduj się wielce, córko Syjonu! Wykrzykuj, córko Jerozolimy! Oto twój Król przychodzi do ciebie; sprawiedliwy i Zbwiciel, cichy i siedzący na osłe, na oślątku, źrebięciu oślicy. **10** Zniszczę bowiem rydwany z Efraima i konie z Jerozolimy, a łuki wojenne będą połamane. I ogłosi pokój narodom, a jego władza będzie [sięgać] od morza aż do morza i od rzeki aż po krańce ziemi. **11** A co do ciebie, ze względu na krew twoego przymierza wypuściłem twoich więźniów z dolu, w którym nie ma wody. **12** Wróćcie do twierdzy, więźniowie, którzy macie nadzieję. Dzisiaj bowiem ogłaszałam, że wynagrodzę w dwódnasób; **13** Gdy [jak] łuk naciągnę Jude, a na nim nałożę Efraima; wzbudzę twoich synów, Syjonie, przeciwko twoim synom, Jawanie, i zrobię z ciebie miecz mocarza. **14** PAN bowiem ukaże się nad nimi i jak błyskawica wyleci jego strzała. Pan BÓG zadmie w trąbę i wyruszy w wichrach południa. **15** PAN zastępów będzie ochraniać swój lud; pochłoną i przemogą kamienie z procy, będą pić i krzyczeć jak od wina; i napełnią się jak czasza i jak rogi ołtarza. **16** W tym dniu PAN, ich Bóg, wybawi ich jak trzodę swego ludu. Będą bowiem jak kamienie w koronie, wystawieni jak sztandar w jego ziemi. **17** Jak wielkie bowiem jest jego błogosławieństwo! Jak wspaniale jego piękno! Zboże pocieszy młodzieńców, a moszcz – panny.

10 Proście PANA o deszcz w późnej porze [deszczowej], a PAN stworzy chmury burzowe i da wam obfitą deszcz i kaźdemu trawę na polu. **2** Boże wypowiadają bowiem [słowa] próżności, a

wrózbici prorokują kłamstwo i opowiadają zmyślone sny, daremnie pocieszają. Dlatego błąkali się jak trzoda, byli utrapieni, bo nie było pasterza. **3** Mój gniew zapłonął przeciwko tym pasterzom i ukarałem te kozły, ale PAN zastępów nawiedzi swoją trzodę, dom Judy, i uczyni z niej wspaniałego konia do boju. **4** Od niego wywodzi się kamień węgielny, od niego gwóźdź, od niego łuk wojenny, od niego także wszelki paborca. **5** I będą jak mocarze, którzy wdeptują wroga w błoto uliczne podczas bitwy. I będą walczyć, bo PAN [jest] z nimi; a zawstydzą jeźdźców konnych. **6** Umocnię dom Judy, wybawię dom Józefa i sprowadzę ich z powrotem w pokój, bo złituję się nad nimi. I będą [takimi], jak gdybym ich nie odrzucił. Ja bowiem jestem PAN, ich Bóg, i wysłucham ich. **7** Efraimici będą jak mocarz, ich serce rozweseli się jak od wina. Ich synowie to zobaczą i będą się cieszyć, a ich serce rozraduje się w PANU. **8** Zaświstam na nich i zgromadzę ich, bo ich odkupiłem; i będą tak liczni, jak byli [dawniej]. **9** I rozsieję ich wśród narodów, aby w dalekich krajach przypomnieli sobie o mnie, a żyjąc tam ze swoimi dziećmi, nawróca się. **10** Wyprowadzę ich znowu z ziemi Egiptu i zgromadzę ich z Asyrii, zaprowadzę do ziemi Gilead i do Libanu, ale nie starczy dla nich [miejsca]. **11** Przejedzie przez morze ucisku, rozbije fale na morzu i wyschną wszystkie głębie rzeki. Wtedy pycha Asyrii będzie poniżona, a berło Egiptu zniknie. **12** Umocnię ich też w PANU i będą chodzić w jego imię, mówi PAN.

11 Otwórz swe wrota, Libanie, niech ogień strawi twoje cedry. **2** Zawódź, jodło, bo upadł cedr, bo wielej są spustoszeni. Zawódźcie, dęby Baszanu, bo niedostępny las został wycięty. **3** [Słuchać] głos narzekania pasterzy, bo ich wspanialość została zburzona; [słuchać] głos ruku lwiąt, bo pycha Jordanu jest zburzona. **4** Tak mówi PAN, mój Bóg: Paś owce przeznaczone na rzeź; **5** Które kupcy zabijają, a nie czują się winni, a sprzedający je mówią: Błogosławiony PAN, że się wzbogaciłem. A ich pasterze nie mają dla nich litości. **6** Dlatego już nie będę miał litości dla mieszkańców tej ziemi, mówi PAN. Oto wydam tych ludzi, każdego z nich, w ręce jego bliźniego i w ręce jego króla. I zniszczę ziemię, a nikogo nie wyrwę z ich rąk. **7** Będę więc pasł owce przeznaczone na rzeź, was, [mówię], biedne owce! Wziąłem sobie dwie laski, jedną nazwałem Piękną, a drugą nazwałem Więzy, i pasłem te [owce]. **8** Zgładziłem trzech pasterzy w jednym miesiącu; i moja dusza czuła nieczęść do nich, a ich dusza też brzydziła się mną. **9** Wtedy powiedziałem: Nie będę was pasł. Co umiera, niech umrze, a co ma być zgładzone, niech będzie zgładzone, a ci, [co] pozostaną, niech każdy pożera ciało drugiego. **10**

Wziałem więc swoją laskę, Piękno, i złamałem ją, aby mieszkańców Jerozolimy ducha łaski i modlitwy. Będą zerwać swoje przymierze, które zawarłem z całym patrzyć na mnie, którego przebili, i będą go opłakiwać, ludem. 11 I zostało zerwane w tym dniu, a biedni spośród jak się opłakuje jedynaka; będą gorzko płakać nad trzody, którzy przyglądali się mnie, poznali, że [to] nim, jak się płacze gorzko nad pierworodnym. 11 słowo PANA. 12 Potem powiedziałem do nich: Jeśli to W tym dniu będzie wielki lament w Jerozolimie, jak jest dobre w waszych oczach, dajcie mi moją zapłatę, a lament w Hadad-Rimmon na równinie Megiddo. 12 jeśli nie, zaniechajcie [jej]. Odważyli więc moją zapłatę: Ziemia będzie lamentować, każdy ród osobno: ród trzydziestki srebrników. 13 Potem PAN powiedział do domu Dawida osobno i jego kobiety osobno; ród domu mnie: Rzuć je przed garncarza. Wspaniała to zapłata, Natana osobno i jego kobiety osobno; 13 Ród domu na jaką mnie tak drogo oszaczowali! Wziałem więc trzydziestki srebrników i rzuciłem je przed garncarza w Lewiego osobno i jego kobiety osobno; ród Szimejego domu PANA. 14 Potem złamałem swoją drugą laskę, osobno i jego kobiety osobno; 14 Wszystkie pozostałe Więzy, aby zerwać braterstwo między Judą a Izraelem.

15 I PAN powiedział do mnie: Weź sobie jeszcze narzędzie głupiego pasterza. 16 Oto bowiem wzbudzę pasterza w tej ziemi, [który] nie będzie troszczył się o zginione, nie będzie szukał jagniątek, nie będzie leczyć okaleczonych i tego, co stoi, nie będzie karmić. Ale będzie jeśćmięso tucznych, a ich kopyta oberwie. 17 Biada pasterzowi nieużytecznemu, który opuszcza trzodę! Niech spadnie miecz na jego ramię i na jego prawe oko. Jego ramię całkiem uschnie, a jego prawe oko całkiem oślepnie.

12 Brzemię słowa PANA nad Izraelem. [Tak] mówi PAN, który rozpostarł niebiosa, założył fundamenty ziemi i stwarza ducha człowieka w jego wnętrzu: 2 Oto uczynię Jerozolimę kielichem odurzenia dla wszystkich okolicznych narodów, gdy nastanie oblężenie przeciwko Judzie i przeciwko Jerozolimie. 3 W tym dniu uczynię Jerozolimę ciężkim kamieniem dla wszystkich narodów. Wszyscy, którzy będą go dźwigać, bardzo się zranią, choćby się zgromadziły przeciwko niemu wszystkie narody ziemi. 4 Tego dnia, rozproszone. Ja zaś zwrócić swoją rękę ku malutkim. mówi PAN, każdego konia porażę twogą i jego jeźdźca – szaleństwem; ale nad domem Judy otworzę swoje oczy, a każdego konia narodów porażę ślepotą. 5 I przywódcy Judy powiedzą w swoim sercu: Mieszkańcy Jerozolimy będą naszą siłą w PANU zastępów, swoim Bogu. 6 W tym dniu uczynię przywódców Judy jak węgle ogniste wśród drwa i jak płonącą pochodnię pośród snopów; i pożarą wszystkie okoliczne narody na prawo i na lewo. I Jerozolima pozostanie na swoim miejscu, w Jerozolimie. 7 I najpierw PAN wybawi namioty Judy, aby chwała domu Dawida i chwała mieszkańców Jerozolimy nie wywyższały się przeciwko Judzie. 8 W tym dniu PAN będzie bronił mieszkańców Jerozolimy, a najslabszy pośród nich stanie się tego dnia podobny do Dawida, a dom Dawida podobny do Boga, podobny do Aniela PANA na ich czele. 9 I stanie się w tym dniu, że będę zmierzać do zniszczenia wszystkich narodów, które wyruszą przeciwko Jerozolimie. 10 I wyleję na dom Dawida i na

13 W tym dniu zostanie otwarte źródło dla domu Dawida i mieszkańców Jerozolimy dla [obmycia] grzechu i nieczystości. 2 I stanie się w tym dniu, mówi PAN zastępów, że wykorzenię imiona bożków z ziemi, tak że nie będą więcej wspominane. Usunę z ziemi także proroków i ducha nieczystego. 3 A gdyby ktoś jeszcze prorokował, jego ojciec i matka, którzy go zrodzili, powiedzą mu: Nie będziesz żył, gdyż mówileś kłamstwo w imię PANA. I jego ojciec, i matka, którzy go zrodzili, przebiją go [za to], że prorokował. 4 I stanie się w tym dniu, że każdy z tych proroków zawstydzi się z powodu swojego widzenia, gdy prorokował, i nie oblecze się w kosmatą szatę, aby kłamać. 5 Ale każdy powie: Nie jestem prorokiem, ale rolnikiem, bo tego mnie uczyono od dzieciństwa. 6 A jeśli ktoś go zapyta: Co to za rany na twoich rękach? Wtedy powie: Zostałem zraniony w domu moich przyjaciół. 7 Mieczu, ocknij się przeciwko mojemu pasterzowi i przeciwko mężczyźnie, który jest moim towarzyszem, mówi PAN zastępów. Uderz pasterza, a owce zostaną części w niej zostaną wycięte i zgina, a trzecia [część] pozostanie w niej. 9 I przeprowadzę tę trzecią część przez ogień i oczyszczę ich jak się czyści srebro, wypróbuje ich, jak się próbuje złoto. Będą wzywali mego imienia, a ja ich wysłucham. Powiem: Ty jesteś moim ludem, a on powie: PAN jest moim Bogiem.

14 Oto przychodzi dzień PANA, a twój łup będzie rozzielony pośród ciebie. 2 Zgromadzę bowiem do bitwy wszystkie narody przeciwko Jerozolimie, a miasto zostanie zdobyte, domy splądrowane i kobiety zgwałcone. Połowa miasta pójdzie do niewoli, a reszta ludu nie będzie wygnana z miasta. 3 Wtedy PAN wyruszy i będzie walczył przeciwko tym narodom, tak jak wtedy, gdy walczył w dniu bitwy. 4 I jego nogi staną w tym dniu na Górze Olivnej, która [leży] naprzeciw Jerozolimy od strony wschodniej, a Góra Olivna rozpadnie się na pół, na wschód i na zachód,

[tworząc] wielką dolinę; i połowa tej góry cofnie się na północ, a połowa jej – na południe. 5 Wtedy będziecie uciekać do doliny [tych] górl, bo dolina tych górl będzie sięgać aż do Azal. Będziecie uciekać, jak uciekaliście przed trzęsieniem ziemi za dni Uzjasza, króla Judy. Potem przyjdzie PAN, mój Bóg, [a] z nim wszyscy święci. 6 A w tym dniu nie będzie wspaniałej światłości ani gęstej ciemności; 7 Lecz będzie to jeden dzień, który jest znany [tylko] PANU, nie [będzie] to dzień ani noc. A o wieczornej porze nastanie światło. 8 W tym dniu wyjdą wody żywe z Jerozolimy; połowa ich do morza wschodniego, a połowa – do morza zachodniego. Będzie [to] w lecie i w zimie. 9 A PAN będzie królem nad całą ziemią. W tym dniu jeden będzie PAN i jedno jego imię. 10 Cała ziemia zamieni się w równinę od Geba aż do Rimmon, na południe od Jerozolimy. Będzie wywyższona i zamieszczana na swoim miejscu, od Bramy Beniamina aż do miejsca dawniej bramy i aż do Bramy Narożnej i od Wieży Chananeela aż do tloczni królewskich. 11 I będą w niej mieszkać, a nie będzie już przekleństwem Jerozolima będzie zamieszkiwać w pokoju. 12 A taka będzie plaga, którą PAN dotknie wszystkie narody, które walczyły przeciwko Jerozolimie: Ich ciała będą się rozkladać, gdy jeszcze będą stać na nogach, ich oczy będą gnić w oczodołach i ich język zgnie w ustach. 13 W tym dniu będzie wśród nich wielkie zamieszanie od PANA, tak że jeden uchwyci rękę drugiego, a jego ręka podniesie się na rękę swego bliźniego. 14 Juda także będzie walczyć w Jerozolimie, a bogactwa wszystkich narodów okolicznych będą zgromadzone: złoto, srebro i szaty w wielkiej ilości. 15 A taka sama plaga jak tamta dotknie konie, muły, wielblady, osły oraz wszystkie zwierzęta, które będą w tym obozie. 16 Wszyscy pozostali [spośród] wszystkich narodów, które wyruszyły przeciwko Jerozolimie, będą przychodzić od roku do roku, by oddawać poklon Królowi, PANU zastępów, i obchodzić Święto Namiotów; 17 A jeśli ktoś spośród rodów ziemi nie pójdzie do Jerozolimy, by oddawać poklon Królowi, PANU zastępów, na tego nie będzie [padać] deszcz. 18 A jeśli ród Egiptu nie wyruszy i nie przyjdzie, choć na niego deszcz nie [pada], spadnie jednak [na niego ta] plaga, którą PAN dotknie narody, które nie przyjdą, by obchodzić Święto Namiotów. 19 Taka będzie kara dla Egiptu i kara dla wszystkich narodów, które nie przychodzą na obchody Święta Namiotów. 20 W tym dniu na dzwoneczkach koni będzie [taki napis]: Świętość PANU; a kotłów w domu PANA będzie jak czasz przed ołtarzem. 21 Każdy kościół w Jerozolimie i Judzie będzie poświęcony PANU zastępów. Wszyscy, którzy składają ofiary, przyjdą i będą je brać, i będą w nich gotowali. W tym dniu nie będzie już Kananejczyka w domu PANA zastępów.

Malachiasza

1 Brzemię słowa PANA do Izraela przez Malachiasza.
2 Umiławalem was, mówi PAN, a [wy] mówicie: W czym nas umiławiałeś? Czy Ezaw nie [był] bratem Jakuba? – mówi PAN, a jednak umiławiałem Jakuba;
3 A Ezawa znienawidziłem i wydałem jego góry [na] spustoszenie, a jego dziedzictwo – smokom na pustkowiu. 4 Choćby Edom powiedział: Staliśmy się ubodzy, ale wróćmy i odbudujemy spustoszone [miejsca], to tak mówi PAN zastępów: Niech oni budują, a ja zburzę; i nazwą ich granicę bezbożności oraz ludem, na który PAN zapalał gniewem aż na wieki. 5 Wasze oczy spojrzą i powiecie: PAN będzie uwielbiony w granicach Izraela. 6 Syn czci ojca, a sługa swego pana. Jeśli więc jestem ojcem, gdzie jest moja cześć? Jeśli jestem panem, gdzie [jest] bojaźń przede mną? – mówi PAN zastępów do was, kapłani, którzy lekceważąście moje imię. Wy jednak mówicie: W czym lekceważąmy twoje imię? 7 Przynosiscie na mój ołtarz pokarm nieczysty i mówicie: Czym cię zanieczyśliśmy? [Tym], że mówicie: Stołem PANA [można] wzgardzić. 8 Gdy bowiem przyprowadzacie na ofiarę to, co jest ślepe, [czyż] nie jest [to] zła rzecz? I gdy przyprowadzacie kulawe i chore, [czy to] nie [jest] zła rzecz? Ofiaruj to twemu namiestnikowi, zobaczysz, czy będzie mu się podobać. Czy przyjmie twoją osobę? – mówi PAN zastępów. 9 Dlatego teraz, proszę, przeblagajcie Boga, aby się złitował nad nami. To się dzieje z waszych rąk, czy więc przyjmie waszą osobę? – mówi PAN zastępów. 10 Kto spośród was za darmo zamknąłby drzwi albo zapaliłby ogień na moim ołtarzu? Nie mam w was upodobania, mówi PAN zastępów, i nie przyjmę ofiary z waszej ręki. 11 Od wschodu słońca bowiem aż do jego zachodu moje imię [będzie] wielkie wśród pagan; na każdym miejscu będą składane mojemu imieniu kadzidło i ofiara czysta. Moje imię bowiem będzie wielkie wśród narodów, mówi PAN zastępów. 12 Lecz wy bezzeczyście je, [gdy] mówicie: Stół PANA [jest] nieczysty; a to, co kładziecie na nim, jest wzgardzonym pokarmem. 13 Mówicie też: [Jakiz to] wysiłek! I parskacie na to, co mówi PAN zastępów, i przynosiscie to, co jest rozszarpane, kulawe i chore, takie ofiary przynosiscie. Czy [mam] to przyjąć z waszej ręki? – mówi PAN. 14 [Niech] będzie przeklęty oszust, który mając w swej trzodzie samca, ślubuje, a składa Panu w ofierze to, co jest ulomne. Jestem bowiem wielkim Królem, mówi PAN zastępów, a moje imię jest straszne między narodami.

2 Teraz, kapłani, ten rozkaz [dotyczy] was. 2 Jeśli nie usłuchacie i nie weźmicie tego do serca, aby

oddać chwałę mojemu imieniu, mówi PAN zastępów, wtedy ześlę na was przekleństwo i będę przeklinać wasze błogosławieństwa. I już je przekląłem, bo nie bierzcie tego do serca. 3 Oto wam zepsuję wasze siewy i rzucę wam gnojem w twarz, gnojem waszych ofiar. I zabiorę was razem z nim. 4 I dowiecie się, że posłałem do was ten rozkaz, aby moje przymierze było z Lewim, mówi PAN zastępów. 5 Moje przymierze z nim było [przymierzem] życia i pokoju; dałem mu je [powodą] bojaźni, którą mnie się bał, i ponieważ przed moim imieniem był zatrwożony. 6 Prawo prawdy było na jego ustach i nie znaleziono na jego wargach nieprawości. Chodził ze mną w pokoju i prawości i wielu odwrócił od nieprawości. 7 Wargi kapłana bowiem mają strzec poznania i jego ustami [ludzie] mają pytać o prawo, gdyż on jest posłańcem PANA zastępów. 8 Ale wy zboczyliście z drogi i byliście powodem potknienia o prawo dla wielu, zepsuliście przymierze Lewiego, mówi PAN zastępów. 9 Dlatego i ja sprawiłem, że zostaliście wzgardzeni i poniżeni u wszystkich ludzi, ponieważ nie strzegliście moich dróg i jesteście stronniczy w [stosowaniu] prawa. 10 Czy nie mamy wszyscy jednego ojca? Czy nie stworzył nas jeden Bóg? Czemu [więc] brat zdradza swego brata, naruszając przymierze naszych ojców? 11 Juda postępuje zdradliwie, obrzydliwość dzieje się w Izraelu i Jerozolimie. Juda bowiem zbezczeszczył Świętost PANA, którą miał kochać, i pojął za żonę córkę obcego boga. 12 PAN wykorzeni z namiotów Jakuba tego człowieka, który to czyni, [zarówno] czuwającego, jak i odpowiadającego oraz składającego ofiarę PANU zastępów. 13 A oto kolejna rzecz, którą uczyniliście: okrywacie ołtarz PANA żarami, płaczem i wołaniem, tak że już nie patrzy na ofiarę ani już [nie] przyjmuje chętnie ofiary z waszej ręki. 14 Wy jednak mówicie: Dlaczego? Dlatego że PAN jest świadkiem między tobą a żoną twojej młodości, którą zdradziłeś. Ona przecież [jest] twoją towarzyszką i żoną twoego przymierza. 15 Czy nie uczynił jednej, choć mu jeszcze zostało ducha? A czemu jedna? [Aby] szukał potomstwa Bożego. Tak więc strzeżcie swego ducha i niech nikt nie postępuje zdradliwie z żoną swojej młodości. 16 Mówią bowiem PAN, Bóg Izraela, że nienawidzi oddalania, gdyż [ten, kto to robi], okrywa swoim płaszcem okrucieństwo, mówi PAN zastępów. Tak więc strzeżcie swego ducha i nie postępujcie zdradliwie. 17 Naprzykrzaliście się PANU swoimi słowami. A mówicie: W czym [mu] się naprzykrzaliśmy? [W tym], gdy mówicie: Każdy, kto czyni зло, podoba się PANU i w takich ma on swe upodobanie; albo: Gdzież [jest] Bóg sądu?

3 Oto posylam mego posłańca, który przygotuje drogę przed moim obliczem. I nagle przybędzie do

swojej świątyni Pan, którego wy szukacie, Posłaniec przymierza, którego wy pragniecie. Oto przyjdzie, mówi PAN zastępów. 2 Lecz który będzie mógł znieść dzień jego przyjścia? I kto się ostanie, gdy on się ukaże? [Jest] bowiem jak ogień złotnika i jak mydło foluszników. 3 I zasiądzie jako ten, kto roztapia i oczyszczca srebro: oczyści synów Lewiego, oczyści ich jak złoto i srebro i będą składać PANU ofiarę w sprawiedliwości. 4 Wtedy ofiara Judy i Jerozolimy będzie miła PANU, jak za dawnych dni i jak za lat minionych. 5 I zbliżę się do was na sąd, i będę rychłym świadkiem przeciwko czarownikom, przeciwko cudzoziemcom, przeciwko krzywoprzysięzcom, przeciwko tym, którzy uciskają najemników przy ich zapłatach oraz wdowy i sieroty PAN zastępów. 6 Gdyż ja, PAN, nie zmieniam się, i krzywdzą cudzoziemca, a nie boją się mnie, mówią PAN zastępów. 7 Od dni waszych ojców odstępowaliście od moich ustaw i nie przestrzegaliście [ich]. Zawrócie do mnie, a ja zawróć do was, mówi PAN zastępów. Ale wy mówicie: Pod jakim względem mamy zawrócić? 8 Czy człowiek okradnie Boga? Wy jednak mnie okradacie. Lecz mówicie: Z czego cię okradamy? Z dziesięcią ofiar. 9 Jesteście zupełnie przeklęci, ponieważ mnie okradacie, wy [i] cały wasz naród. 10 Przynieście całą dziesięcię do spichlerza, aby żywność była w moim domu, a doświadczcie mnie teraz w tym, mówi PAN zastępów, czy wam nie otworzę okien niebios i nie wyleję na was błogosławieństwa, tak że nie będziecie mieli gdzie go podziać; 11 I zgromię ze względu na was tego, który pożera, a nie popsuje wam plonu ziemi i winorośl nie będzie pozbawiona owocu na polu, mówi PAN zastępów. 12 I wszystkie narody będą was nazywać błogosławionymi, bo będziecie ziemią rozkoszną, mówi PAN zastępów. 13 Zuchwałe są wasze słowa przeciwko mnie, mówi PAN. Wy jednak mówicie: Cóż powiedzieliśmy przeciwko tobie? 14 Mówiliście: Na próżno służyć Bogu. Co za pożytek z tego, że przestrzegaliśmy jego przekazań i chodziliśmy smutni przed PANEM zastępów? 15 A teraz pysznych mamy za błogosławionych, ponieważ ci się budują, którzy czynią niegodziwość, a ci, którzy kuszą Boga, są wybawieni. 16 Wtedy rozmawiali [o tym] między sobą ci, którzy się bali PANA. PAN zobaczył [to] i usłyszał, i napisano księgi wspomnień przed nim [z powodu] tych, którzy się boją PANA i rozmyślają o jego imieniu. 17 Oni będą moimi, mówi PAN zastępów, w dniu, kiedy uczynię ich moją własnością. Zlituję się nad nimi, jak się lituje ojciec nad swoim synem, który mu służy. 18 Wtedy zatrzymacie i zobaczycie różnicę między sprawiedliwym i bezbożnym, między tym, który służy Bogu, [i] tym, który mu nie służy.

4 Oto bowiem nadchodzi dzień palący jak piec, a wszyscy pyszni i wszyscy czyniący niegodziwie będą [jak] ściernisko. I spali ich ten nadchodzący dzień, mówi PAN zastępów, tak że nie pozostawi im ani mojego imienia, wzejdzie Słońce sprawiedliwości z uzdrawieniem na swoich skrzydłach; wtedy wyjdziecie i wyrośniecie jak cieletą z zagrody. 3 I podepczecie Wtedy ofiara Judy i Jerozolimy będzie miła PANU, jak bezbożnych, gdyż będą prochem pod waszymi nogami w dniu, kiedy to uczynię, mówi PAN zastępów. 4 Pamiętajcie [o] prawie Mojżesza, mego slugi, które mu nadałem na Horebie dla całego Izraela, oraz [o] ustawach i sądach. 5 Oto posłę wam Eliasza proroka, [zanim] przyjdzie [ten] wielki i straszny dzień PANA. 6 On zwróci serca ojców ku synom, a serca synów ku PAN zastępów. 7 Od dnia, kiedy to uczynię, mówią PAN zastępów. 8 Czy człowiek okradnie Boga? Wy jednak mnie okradacie. Lecz mówicie: Z czego cię okradamy? Z dziesięcią ofiar. 9 Jesteście zupełnie przeklęci, ponieważ mnie okradacie, wy [i] cały wasz naród. 10 Przynieście całą dziesięcię do spichlerza, aby żywność była w moim domu, a doświadczcie mnie teraz w tym, mówi PAN zastępów, czy wam nie otworzę okien niebios i nie wyleję na was błogosławieństwa, tak że nie będziecie mieli gdzie go podziać; 11 I zgromię ze względu na was tego, który pożera, a nie popsuje wam plonu ziemi i winorośl nie będzie pozbawiona owocu na polu, mówi PAN zastępów. 12 I wszystkie narody będą was nazywać błogosławionymi, bo będziecie ziemią rozkoszną, mówi PAN zastępów. 13 Zuchwałe są wasze słowa przeciwko mnie, mówi PAN. Wy jednak mówicie: Cóż powiedzieliśmy przeciwko tobie? 14 Mówiliście: Na próżno służyć Bogu. Co za pożytek z tego, że przestrzegaliśmy jego przekazań i chodziliśmy smutni przed PANEM zastępów? 15 A teraz pysznych mamy za błogosławionych, ponieważ ci się budują, którzy czynią niegodziwość, a ci, którzy kuszą Boga, są wybawieni. 16 Wtedy rozmawiali [o tym] między sobą ci, którzy się bali PANA. PAN zobaczył [to] i usłyszał, i napisano księgi wspomnień przed nim [z powodu] tych, którzy się boją PANA i rozmyślają o jego imieniu. 17 Oni będą moimi, mówi PAN zastępów, w dniu, kiedy uczynię ich moją własnością. Zlituję się nad nimi, jak się lituje ojciec nad swoim synem, który mu służy. 18 Wtedy zatrzymacie i zobaczycie różnicę między sprawiedliwym i bezbożnym, między tym, który służy Bogu, [i] tym, który mu nie służy.

NOWY TESTAMENT

H. PISAN.

Wtedy Jezus powiedział: Ojcie, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią.

Potem podzieliли jego szaty i rzucali [o nie] losy.

Łukasza 23:34

Mateusza

1 Księga rodu Jezusa Chrystusa, syna Dawida, syna Abrahama. **2** Abraham spłodził Izaaka, a Izaak spłodził Jakuba, a Jakub spłodził Judę i jego braci. **3** A Juda spłodził z Tamar Faresa i Zarę, a Fares spłodził Ezroma, a Ezrom spłodził Arama. **4** A Aram spłodził Aminadaba, a Aminadab spłodził Naasona, a Naason spłodził Salmona. **5** A Salmon spłodził z Rachab Booza, a Booz spłodził z Rut Obeda, a Obed spłodził Jessego. **6** A Jesse spłodził króla Dawida, a król Dawid spłodził Salomona z tej, która [była żoną] Uriaszą. **7** A Salomon spłodził Roboama, a Roboam spłodził Abiasza, a Abiasz spłodził Azę. **8** A Aza spłodził Jozafata, a Jozafat spłodził Jorama, a Joram spłodził Ozjasza. **9** A Ozjasz spłodził Joatama, a Joatam spłodził Achaza, a Achaz spłodził Ezechiasza. **10** A Ezechiasz spłodził Manassesa, a Manasses spłodził Amona, a Amon spłodził Jozjasza. **11** A Jozjasz spłodził Jechoniasza i jego braci w czasie uprowadzenia do Babilonu. **12** A po uprowadzeniu do Babilonu Jechoniasz spłodził Salatiela, a Salatiel spłodził Zorobabela. **13** A Zorobabel spłodził Abiuda, a Abiud spłodził Eliakima, a Eliakim spłodził Azora. **14** A Azor spłodził Sadoka, a Sadok spłodził Achima, a Achim spłodził Eliuda. **15** A Eliud spłodził Eleazarą, a Eleazar spłodził Matana, a Matan spłodził Jakuba. **16** A Jakub spłodził Józefa, męża Marii, z której narodził się Jezus, zwany Chrystusem. **17** Tak więc wszystkich pokoleń od Abrahama aż do Dawida [jest] czternaście; a od Dawida aż do uprowadzenia do Babilonu – pokoleń czternaście; a od uprowadzenia do Babilonu aż do Chrystusa – pokoleń czternaście. **18** A z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak: Gdy Maria, jego matka, została zaślubiona Józefowi, zanim się zeszli, okazało się, że jest brzemienna z Ducha Świętego. **19** Ale Józef, jej mąż, będąc sprawiedliwym i nie chcąc jej zniesławić, chciał ją potajemnie oddalić. **20** A gdy o tym rozmyślał, oto anioł Pana ukazał mu się we śnie i powiedział: Józefie, synu Dawida, nie bój się przyjąć Marii, twojej żony. To bowiem, co się w niej poczęło, jest z Ducha Świętego. **21** I urodzi syna, któremu nadasz imię Jezus. On bowiem zbawi swój lud od jego grzechów. **22** A to wszystko się stało, aby się wypełniło, co powiedział Pan przez proroka: **23** Oto dziewica będzie brzemienna i urodzi syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, co się tłumaczy: Bóg z nami. **24** Wtedy Józef, obudziwszy się ze snu, uczynił tak, jak mu rozkazał anioł Pana, i przyjął swoją żonę. **25** Ale nie obcował z nią, dopóki nie urodziła swego pierworodnego syna, któremu nadał imię Jezus.

2 A gdy Jezus urodził się w Betlejem w Judei za dni króla Heroda, oto mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy i pytali: **2** Gdzież jest ten król Żydów, który się urodził? Widzieliśmy bowiem jego gwiazdę na Wschodzie i przyjechaliśmy, aby oddać mu poklon. **3** Gdy król Herod to usłyszał, przerażł się, a z nim cała Jerozolima. **4** Zebrawszy więc wszystkich naczelnych kapłanów i nauczycieli ludu, wypytywał ich, gdzie miał się urodzić Chrystus. **5** A oni mu powiedzieli: W Betlejem w Judei; bo tak jest napisane przez proraka: **6** A ty, Betlejem, ziemio Judy, wcale nie jesteś najmniejsze wśród władców Judei, z ciebie bowiem wyjdzie władca, który będzie rządził moim ludem, Izraelem. **7** Wtedy Herod wezwał potajemnie mędrców i dowiadzał się dokładnie o czas ukazania się gwiazdy. **8** A posyłając ich do Betlejem, powiedział: Jedźcie i wypytajcie się dokładnie o to dziecko, a gdy je znajdziecie, donieście mi, abym i ja pojechał i oddał mu poklon. **9** Oni więc, wysłuchawszy króla, odeszli. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, prowadziła ich, aż przyszła i zatrzymała się nad [miejskiem], gdzie było dziecko. **10** A gdy zobaczyli gwiazdę, ogromnie się ucieszyli. **11** Kiedy weszli do domu, zobaczyli dziecko z Marią, jego matką, i upadłszy, oddali mu poklon, potem otworzyli swoje skarby i ofiarowali mu dary: złoto, kadzidło i mirrę. **12** Lecz będąc ostrzeżeni przez Boga we śnie, aby nie wracali do Heroda, powrócili do swojej ziemi inną drogą. **13** A gdy oni odeszli, oto anioł Pana ukazał się we śnie Józefowi i powiedział: Wstań, weź dziecko oraz jego matkę i uciekaj do Egiptu, i zostań tam, aż ci powiem. Herod bowiem będzie szukał dziecka, aby je zabić. **14** Wstał więc, wziął w nocy dziecko oraz jego matkę i uciekł do Egiptu. **15** I przebywał tam aż do śmierci Heroda, aby się wypełniło, co powiedział Pan przez proraka: Z Egiptu wezwalem mego syna. **16** Wówczas Herod, widząc, że został oszukany przez mędrców, bardzo się rozgniewał i kazał zabić wszystkie dzieci, które były w Betlejem i całej okolicy, w wieku do dwóch lat, stosownie do czasu, o którym się dokładnie dowiedział od mędrców. **17** Wtedy wypełniło się to, co zostało powiedziane przez proroka Jeremiasza: **18** Słychać głos w Rama, lament, płacz i wielkie zawodzenie. Rachel opłakuje swoje dzieci i nie daje się pocieszyć, bo [już] ich nie ma. **19** A gdy Herod umarł, oto anioł Pana ukazał się we śnie Józefowi w Egipcie; **20** I powiedział: Wstań, weź dziecko oraz jego matkę i idź do ziemi izraelskiej. Umarli bowiem ci, którzy czyhali na życie dziecka. **21** Wstał więc, wziął dziecko oraz jego matkę i przybył do ziemi izraelskiej. **22** Lecz gdy usłyszał, że Archelaus króluje w Judei w miejscu Heroda, swego ojca, bał się tam iść. Ale będąc napomniany przez Boga we śnie,

odszedł w strony Galilei. **23** A przyszedłszy, mieszkał w mieście zwanym Nazaret, aby się wypełniło to, co zostało powiedziane przez proroków: Będzie nazwany Nazarejczykiem.

3 W tych dniach przyszedł Jan Chrzciciel, głosząc na pustyni judzkiej: **2** Pokutujcie, bo przybliżyło się królestwo niebieskie. **3** To bowiem jest ten, o którym powiedziano przez proroka Izajasza: Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Pana, prostujcie jego ścieżki. **4** A ów Jan miał ubranie z sierci wielblądziej i pas skórzany wokół bioder, a jego pokarmem była szarańcza i miód leśny. **5** Wtedy przychodziła do niego Jerozolima oraz cała Judea i cała okolica nad Jordanem. **6** I byli przez niego chrzczeni w Jordanie, wyznając swoje grzechy. **7** A gdy zobaczył wielu spośród faryzeuszy i saduceuszy przychodzących do chrztu, powiedział im: Plemię żmijowe, który was ostrzegł, żebyście uciekali przed nadchodzącym gniewem? **8** Wydajcie więc owoce godne pokuty; **9** A nie myślcie, że możecie sobie mówić: Naszym ojcem jest Abraham. Mówię wam bowiem, że Bóg może i z tych kamieni wzbudzić dzieci Abrahama. **10** Już i siekiera do korzenia drzew jest przyłożona. Każde więc drzewo, które nie wydaje dobrego owocu, zostaje wycięte i wrzucone w ogień. **11** Ja was chrzczę wodą ku pokuciu; ten zaś, który idzie za mną, jest mocniejszy ode mnie; nie jestem godny nosić mu obuwia. On będzie was chrzcił Duchem Świętym i ogniem. **12** [Ma] swoje wiejadło w ręku i wyczyści swoje klepisko, i zgromadzi swoją pszenicę do spichlerza, a plewy spali w ogniu nieugaszonym. **13** Wtedy Jezus przyszedł z Galilei nad Jordan do Jana, aby być przez niego ochrzczony. **14** Ale Jan powstrzymywał go, mówiąc: Ja potrzebuję być ochrzczonym przez ciebie, a ty przychodzisz do mnie? **15** A Jezus mu odpowiedział: Ustap teraz, bo godzi się nam wypełnić wszelką sprawiedliwość. Wtedy mu ustąpił. **16** A gdy Jezus został ochrzczony, zaraz wyszedł z wody, a oto otworzyły mu się niebiosa i ujrzał Ducha Bożego zstępującego jak gołębica i przychodzącego na niego. **17** I rozległ się głos z nieba: To jest mój umiłowany Syn, w którym mam upodobanie.

4 Wtedy Jezus został zaprowadzony przez Ducha na pustynię, aby był kuszony przez diabła. **2** A

po czterdziestu dniach i czterdziestu nocach postu poczuł głód. **3** Wówczas przystąpił do niego kusiciel i powiedział: Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz, aby te kamienie stały się chlebem. **4** A on odpowiedział: Jest napisane: Nie samym chlebem będzie żył człowiek, ale każdym słowem pochodzącym z ust Boga. **5**

Wtedy diabeł wziął go do miasta świętego i postawił na szczytce świątyni. **6** I powiedział mu: Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się w dół, jest bowiem napisane:

Rozkaże o tobie swoim aniołom i będą cię nosić na rękach, abyś nie uderzył swojej nogi o kamień. **7** Jezus mu odpowiadał: Jest też napisane: Nie będziesz wystawał na próbę Pana, swego Boga. **8** Znowu wziął go diabeł na bardzo wysoką góre i pokazał mu wszystkie królestwa świata oraz ich wspaniałość. **9** I powiedział do niego: Dam ci to wszystko, jeśli upadniesz i oddasz mi poklon. **10** Wtedy Jezus powiedział mu: Idź precz, szatanie! Jest bowiem napisane: Panu, swemu Bogu, będziesz oddawał poklon i tylko jemu będziesz służył. **11** Wówczas diabeł go opuścił, a oto aniołowie przystąpili [do niego] i mu służyli. **12** A gdy Jezus usłyszał, że Jan został wtrącony [do więzienia], wrócił do Galilei. **13** A opuściwszy Nazaret, przyszedł i zamieszkał w Kafarnaum, które leży nad morzem, w granicach Zabulona i Neftalego; **14** Aby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proroka Izajasza: **15** Ziemia Zabulona i ziemia Neftalego, [wzdłuż] drogi nadmorskiej, za Jordanem, Galilea pagan. **16** Lud, który siedział w ciemności, ujrzał światłość wielką, a siedzącym w krainie i cieniu śmierci wzeszła światłość. **17** Od tego czasu Jezus zaczął głosić i mówić: Pokutujcie, przybliżyło się bowiem królestwo niebieskie. **18** A gdy Jezus przechodził nad Morzem Galilejskim, zobaczył dwóch braci: Szymona, zwanego Piotrem, i Andrzeja, jego brata, którzy zapuszczali sieć w morze; byli bowiem rybakami. **19** I powiedział im: Chodźcie za mną, a uczynię was rybakami ludzi. **20** Oni natychmiast porzucili sieci i poszli za nim. **21** A gdy poszedł stamtąd dalej, zobaczył innych dwóch braci, Jakuba, [syna] Zebedeusza, i Jana, jego brata, jak ze swoim ojcem Zebedeusem naprawiali w łodzi swoje sieci. I wezwał ich. **22** A oni natychmiast opuścili łódź i swego ojca i poszli za nim. **23** I obchodził Jezus całą Galileę, nauczając w ich synagogach, głosząc ewangelię królestwa i uzdrawiając wszystkie choroby i wszelkie dolegliwości wśród ludzi. **24** A wieść o nim rozeszła się po całej Syrii. I przyprowadzano do niego wszystkich, którzy się źle czuli, którzy byli nękaniani różnymi chorobami i cierpieniami, a także opętanymi, obląkanych i sparalizowanych, a on ich uzdrowiał. **25** A szło za nim mnóstwo ludzi z Galilei i Dekapolu, Jerozolimy, Judei i Zajordania.

5 A [Jezus], widząc tłumy, wszedł na górę, a gdy

usiadł, podeszli do niego jego uczniowie. **2** Wtedy otworzył usta i nauczał ich: **3** Błogosławieni ubodzy w duchu, ponieważ do nich należy królestwo niebieskie. **4** Błogosławieni, którzy się smużą, ponieważ oni będą pocieszeni. **5** Błogosławieni cisi, ponieważ oni

odziedziczą ziemię. 6 Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, ponieważ oni będą nasyceni. 7 Błogosławieni miłosierni, ponieważ oni dostapią miłosierdzia. 8 Błogosławieni czystego serca, ponieważ oni zobaczą Boga. 9 Błogosławieni czyniący pokój, ponieważ oni będą nazwani synami Bożymi. 10 Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie z powodu sprawiedliwości, ponieważ do nich należy królestwo niebieskie. 11 Błogosławieni jesteście, gdy z mego powodu będą wam złorzeczyć, prześladować was i mówić kłamiwie wszystko, co złe, przeciwko wam. 12 Radujcie się i weselcie, ponieważ obfita jest wasza nagroda w niebie; tak bowiem prześladowali proroków, którzy [byli] przed wami. 13 Wy jesteście solą ziemi; lecz jeśli sól zwietrzeje, czym [ja] posolą? Na nic się już nie przyda, tylko na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi. 14 Wy jesteście światością świata. Nie może się ukryć miasto położone na górze. 15 Nie zapala się świecy i nie stawia jej pod naczyniem, ale na świeczniku, i świeci wszystkim, którzy [sa] w domu. 16 Tak niech wasza światłość świeci przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili waszego Ojca, który jest w niebie. 17 Nie sądzcie, że przyszedłem znieść Prawo albo Proroków. Nie przyszedłem znieść, ale wypełnić. 18 Zaprawdę bowiem powiadam wam: Dopóki niebo i ziemia nie przeminą, ani jedna jota, ani jedna kreska nie przeminie z prawa, aż wszystko się wypełni. 19 Kto by więc złamał jedno z tych najmniejszych przekazań i uczyły tak ludzi, będzie nazwany najmniejszym w królestwie niebieskim. A kto by [je] wypełniał i uczył, ten będzie nazwany wielkim w królestwie niebieskim. 20 Mówię wam bowiem: Jeśli wasza sprawiedliwość nie będzie obfitała niż uczonych w Piśmie i faryzeuszy, żadnym sposobem nie wejdziecie do królestwa niebieskiego. 21 Słyszeliście, że powiedziano przodkom: Nie będziesz zabijał, a kto by zabił, podlega sądowi. 22 Lecz ja wam mówię: Każdy, kto się gniewa na swego brata bez przyczyny, podlega sądowi, a kto powie swemu bratu: Raka, podlega Radzie, a kto powie: Głupce, podlega [karze] ognia piekielnego. (Geenna g1067) 23 Jeśli więc przynieszesz swój dar na ołtarz i tam przypomnisz sobie, że twój brat ma coś przeciwko tobie; 24 Zostaw swój dar tam przed ołtarzem, idź i najpierw pojednaj się ze swoim bratem, a potem przyjdź i ofiaruj swój dar. 25 Pogódź się ze swoim przeciwnikiem szybko, dopóki jesteś z nim w drodze, aby przeciwnik nie wydał cię sędziemu, a sędzia strażnikowi, i aby nie wtrącono cię do więzienia. 26 Zaprawdę powiadam ci: Nie wyjdiesz stamtąd, dopóki nie oddasz ostatniego grosza. 27 Słyszeliście, że powiedziano przodkom: Nie będziesz cudzołyżyl. 28 Lecz ja wam mówię: Każdy, kto patrzy na kobietę, aby jej pożądać, już popełnił z nią cudzołóstwo w swoim sercu. 29 Jeśli więc twoje prawe oko jest ci powodem upadku, wylup je i odrzuć od siebie. Pozytecznie bowiem jest dla ciebie, aby zginął jeden z twoich członków, niż żeby całe twoje ciało było wrzucone do ognia piekielnego. (Geenna g1067) 30 A jeśli twoja prawa ręka jest ci powodem upadku, odetnij ją i odrzuć od siebie. Pozytecznie bowiem jest dla ciebie, aby zginął jeden z twoich członków, niż żeby całe twoje ciało było wrzucone do ognia piekielnego. (Geenna g1067) 31 Powiedziano też: Kto oddala swoją żonę, niech jej da list rozwodowy. 32 Lecz ja wam mówię: Kto oddala swoją żonę – poza przypadkiem nierządu – prowadzi ją do cudzołóstwa, a kto żeni się z oddaloną, cudzołyży. 33 Słyszeliście też, że powiedziano przodkom: Nie będziesz fałszywie przysięgał, ale dotrzymasz Panu swych przysiąg. 34 Lecz ja wam mówię: Wcale nie przysięgajcie – ani na niebo, gdyż jest tronem Boga; 35 Ani na ziemię, gdyż jest podnóżkiem jego stóp, ani na Jerozolimę, gdyż jest miastem wielkiego króla. 36 Ani na swoją głowę nie będziesz przysięgał, gdyż nie możesz jednego włosa uczynić bialem albo czarnym. 37 Ale wasza mowa niech będzie: Tak – tak, nie – nie. A co jest ponadto, pochodzi od zlego. 38 Słyszeliście, że powiedziano: Oko za oko i ząb za ząb. 39 Lecz ja wam mówię: Nie sprzeciwiajcie się złemu, ale jeśli ktoś uderzy cię w prawy policzek, nadstawi mu i drugi. 40 Temu, kto chce się z tobą procesować i wziąć twoją szatę, zostaw i płaszcz. 41 A jeśli ktoś cię przymusza, żebyś [szedł] z nim jedną milę, idź z nim [i] dwie. 42 Temu, kto cię prosi, daj, a od tego, kto chce od ciebie pożyczyć, nie odwracaj się. 43 Słyszeliście, że powiedziano: Będziesz miłował swego bliźniego, a swego nieprzyjaciela będziesz nienawidził. 44 Lecz ja wam mówię: Miłujcie waszych nieprzyjaciół, błogosławcie tym, którzy was przeklinają, dobrze czyście tym, którzy was nienawidzą i mówicie się za tych, którzy was wyrządzają zło i prześlądują, was; 45 Abyście byli synami waszego Ojca, który [jest] w niebie. On bowiem sprawia, że jego słońce wschodzi nad złymi i nad dobrymi i deszcz zsyła na sprawiedliwych i niesprawiedliwych. 46 Jeśli bowiem miłujecie tych, którzy was miują, jakąż macie nagrodę? Czyż i celnicy tego nie czynią? 47 A jeśli tylko waszych braci pozdrawiacie, cóż szczególnego czynicie? Czyż i celnicy tak nie czynią? 48 Bądźcie więc doskonali, tak jak doskonały jest wasz Ojciec, który jest w niebie.

6 Pilnujcie się, abyście waszej jałmużny nie dawali przed ludźmi [po to], aby was widzieli, inaczej nie będziecie mieli nagrody u waszego Ojca, który jest w niebie. 2 Dlatego, gdy dajesz jałmużnę, nie trąb przed sobą, jak to robią obłudnicy w synagogach i na

ulicach, aby ich ludzie chwalili. Zaprawdę powiadam wam: Odbierają swoją nagrodę. **3** Ale ty, gdy dajesz niż pokarm, a ciało niż ubranie? **26** Spójrzcie na ptaki jałmużnę, niech nie wie twoja lewa ręka, co czyni nieba, że nie sieją, ani nie żną, ani nie zbierają do prawa; **4** Aby twoja jałmużna pozostała w ukryciu, a spichlerzy, a jednak wasz Ojciec niebieski żywi je. Czy twój Ojciec, który widzi w ukryciu, odda ci jawnie. **5** A wy nie jesteście o wiele cenniejsi niż one? **27** I który gdy się modlisz, nie bądź jak obłudnicy. Oni bowiem z was, martwiąc się, może dodać do swego wzrostu chętnie modlą się, stojąc w synagogach i na rogach jeden lokień? **28** A o ubranie dlaczego się troszczycie? ulic, aby ludzie ich widzieli. Zaprawdę powiadam wam: Przypatrzcie się liliom polnym, jak rosną; nie pracują, Odbierają swoją nagrodę. **6** Ale ty, gdy się modlisz, ani nie przedą. **29** A mówię wam, że nawet Salomon wejdź do swego pokoju, zamknij drzwi i módl się w całej swojej chwale nie był [tak] ubrany, jak jedna do twoego Ojca, który jest w ukryciu, a twój Ojciec, z nich. **30** Jeśli więc trawę pełną, która dziś jest, a który widzi w ukryciu, odda ci jawnie. **7** A modląc jutro zostanie wrzucona do pieca, Bóg tak ubiera, się, nie bądźcie wielomówni jak poganie; oni bowiem czyż nie tym bardziej was, ludzie malej wiary? **31** Nie sądzą, że ze względu na swoją wielomówność będą troszczcie się więc, mówiąc: Cóż będziemy jeść? albo: wysłuchani. **8** Nie bądźcie do nich podobni, gdyż wasz Co będziemy pić? albo: W co się ubierzemy? **32** Bo Ojciec wie, czego potrzebujecie, zanim go poprosicie. o to wszystko poganie zabiegają. Wie bowiem wasz **9** Wy więc tak się módlcie: Ojcze nasz, który jesteś Ojciec niebieski, że tego wszystkiego potrzebujecie. w niebie, niech będzie uświęcone twoje imię. **10** **33** Ale szukajcie najpierw królestwa Bożego i jego Niech przyjdzie twoje królestwo, niech się dzieje twoja sprawiedliwości, a to wszystko będzie wam dodane. wola na ziemi, tak jak w niebie. **11** Daj nam dzisiaj **34** Dlatego nie troszczcie się o dzień jutrzysz, gdyż naszego powszedniego chleba. **12** I przebacz nam dzień jutrzysz sam się zatroszczy o swoje [potrzeby]. nasze winy, jak i my przebaczamy tym, którzy przeciw Dosyć ma dzień swego utrapienia.

nam zawiñili. **13** I nie wystawiaj nas na pokusę, ale wybaw nas od złego; twoje bowiem jest królestwo, moc i chwała na wieki. Amen. **14** Bo jeśli przebaczycie ludziom ich przewinienia, i wasz Ojciec niebieski. **15** Lecz jeśli nie przebaczycie ludziom ich przewinień, to i wasz Ojciec nie przebaczy waszych przewinień. **16** A gdy pościsze, nie miejcie twarzy smutnej jak obłudnicy; szpecą bowiem swoje twarze, aby ludzie widzieli, że poszczą. Zaprawdę powiadam wam: Odbierają swoją nagrodę. **17** Ale ty, gdy pościszesz, namaś sobie głowę i umyj twarz; **18** Aby nie ludzie widzieli, że pościszesz, lecz twój Ojciec, który jest w ukryciu; a twój Ojciec, który widzi w ukryciu, odda ci jawnie. **19** Nie gromadźcie sobie skarbów na ziemi, gdzie mól i rdza niszczą i gdzie złodzieje włamują się i kradną; **20** Ale gromadźcie sobie skarby w niebie, gdzie ani mól, ani rdza nie niszczą i gdzie złodzieje nie włamują się i nie kradną. **21** Gdzie bowiem jest wasz skarb, tam będzie i wasze serce. **22** Światłem ciała jest oko. Jeśli więc twoje oko jest szczere, całe twoje ciało będzie pełne światła. **23** Jeśli zaś twoje oko jest złe, całe twoje ciało będzie pełne ciemności. Jeśli więc światło, które jest w tobie, jest ciemnością, [sama] ciemność jakaż [będzie]? **24** Nikt nie może dwom panom służyć, gdyż albo jednego będzie nienawidził, a drugiego będzie miłował, albo jednego będzie się trzymał, a drugim pogardzi. Nie możecie służyć Bogu i mamonie. **25** Dlatego mówię wam: Nie troszczcie się o wasze życie, co będziecie jeść albo co będziecie pić, ani o wasze ciało, w co

7 Nie sądzie, abyście nie byli sądzeni. **2** Jakim bowiem sądem sądzicie, takim będziecie sądzeni, i jaką miarą mierzyście, taką będzie wam odmierzone. **3** A czemu widzisz źdźblo w oku swego brata, a na belkę, która jest w twoim oku, nie zwracasz uwagi? **4** Albo jak możesz mówić swemu bratu: Pozwól, że wyjmę źdźblo z twoego oka, gdy belka jest w twoim oku? **5** Obłudniku, wyjmij najpierw belkę ze swego oka, a wtedy przejrzysz, aby wyjąć źdźblo z oka twoego brata. **6** Nie dawajcie psom tego, co święte, i nie rzucajcie swoich perel przed świnie, by ich nie podeptały swymi nogami i odwróciły się, nie rozszarpały was. **7** Proście, a będzie wam dane, szukajcie, a znajdziecie, pukajcie, a będzie wam otworzone. **8** Każdy bowiem, kto prosi, otrzymuje, kto szuka, znajduje, a temu, kto puka, będzie otworzone. **9** I czy jest wśród was człowiek, który da synowi kamień, gdy ten prosi o chleb? **10** A gdy prosi o rybę, czy da mu węzę? **11** Jeśli więc wy, będąc złymi, umiecie dawać dobre dary waszym dzieciom, o ileż bardziej wasz Ojciec, który jest w niebie, da dobre rzeczy tym, którzy go proszą. **12** Wszystko więc, co chcecie, aby wam ludzie czynili, i wy im czyście. To bowiem jest Prawo i Prorocy. **13** Wchodźcie przez ciasną bramę. Szeroka bowiem jest brama i przestronna droga, która prowadzi na zatracenie, a wielu jest takich, którzy przez nią wchodzą. **14** Ciasna bowiem jest brama i wąska droga, która prowadzi do życia, a mało jest takich, którzy ją znajdują. **15** Strzeżcie się fałszywych proroków, którzy

przychodzą do was w owczej skórze, ale wewnątrz są w królestwie niebieskim. **12** Lecz synowie królestwa drapieżnymi wilkami. **16** Po ich owocach poznacie ich. będą wyrzuceni do ciemności zewnętrznych. Tam Czy zbierają winogrona z cierni albo z ostu figi? **17** będzie płacz i zgrzytanie zębów. **13** I powiedział Jezus Tak každe dobre drzewo wydaje dobre owoce, ale źle setnikowi: Idź, a jak uwierzyłeś, tak niech ci się stanie. drzewo wydaje źle owoce. **18** Nie może dobre drzewo I o tej godzinie jego sługa został uzdrawiony. **14** A wydawać złych owoców ani źle drzewo wydawać gdy Jezus przyszedł do domu Piotra, zobaczył jego dobrych owoców. **19** Každe drzewo, które nie wydaje teściową, która leżała w gorączce. **15** Dotknął więc jej dobrego owocu, zostaje wycięte i wrzucone w ogień. ręki i opuściła ją gorączka. Ona zaś wstała i usługiwała **20** Tak więc po ich owocach poznacie ich. **21** Nie im. **16** Kiedy nastął wieczór, przyprowadzono do každy, kto mi mówi: Panie, Panie, wejdź do królestwa niego wielu opętanego. A on wypędził duchy słowem i niebieskiego, lecz ten, kto wypełnia wolę mojego Ojca, uzdrowił wszystkich chorych; **17** Aby się wypełniło, co który jest w niebie. **22** Wielu powie mi tego dnia: Panie, zostało powiedziane przez proroka Izajasza: On nasze Panie, czyż nie prorokowaliśmy w twoim imieniu i w słabości wziął [na siebie] i nosił nasze choroby. **18** twoim imieniu nie wypędzaliśmy demonów, i w twoim A Jezus, widząc wokół siebie mnóstwo ludzi, kazał imieniu nie czyniliśmy wielu cudów? **23** A wtedy im przeprawić się na drugi brzeg. **19** Wtedy podszedł oświadczę: Nigdy was nie znałem. Odstapcie ode mnie pewien uczony w Piśmie i powiedział do niego: Mistrzu, wy, którzy czynicie nieprawość. **24** Każdego więc, kto pojedzie za tobą, dokądkolwiek pojedziesz. **20** I powiedział słucha tych moich słów i wypełnia je, przyrównam mu Jezus: Lisy mają nory, a ptaki niebieskie – gniazda, do człowieka mądrogo, który zbudował swój dom na skale. **25** I spadł deszcz, przyszła powódź, zerwały inny spośród jego uczniów powiedział do niego: Panie, się wichry i uderzyły w ten dom, ale się nie zawalił, pozwól mi najpierw pójść i pogrzebać mego ojca. **22** bo był założony na skale. **26** A každy, kto słucha tych Ale Jezus mu odpowiedział: Pójdź za mną, a umarli moich słów, a nie wypełnia ich, będzie przyrównany niech grzebią swoich umarłych. **23** Gdy wsiadł do łodzi, do człowieka głupiego, który zbudował swój dom na piasku. **27** I spadł deszcz, przyszła powódź, zerwały morzu wielka burza, tak że fale zalewały łódź. On zaś się wichry i uderzyły w ten dom, i zawalił się, a jego spał. **25** A jego uczniowie, podszedłszy, obudzili go, upadek był wielki. **28** A gdy Jezus dokończył tych słów, mówiąc: Panie, ratuj nas! Giniemy! **26** I powiedział ludzie zdumiewali się jego nauką. **29** Uczył ich bowiem do nich: Czemu się boicie, ludzie małej wiary? Potem jak ten, który ma moc, a nie jak uczeni w Piśmie.

8 A gdy zszedł z góry, poszło za nim mnóstwo ludzi.

2 A oto trędowaty podszedł i oddał mu poklon, mówiąc: Panie, jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić. **3** Jezus wyciągnął rękę i dotknął go, mówiąc: Chcę, bądź oczyszczony. I natychmiast został oczyszczony z trądu. **4** Wtedy Jezus powiedział do niego: Uważaj, abyś nikomu nie mówił, ale idź, pokaż się kapłanowi i ofiaruj dar, który nakazał Mojżesz, na świadectwo [dla] nich. **5** A gdy Jezus wszedł do Kafarnaum, przyszedł do niego setnik i prosił go: **6** Panie, mój sługa leży w domu sparaliżowany i bardzo cierpi. **7** I powiedział mu Jezus: Przyjdę i uzdrawię go. **8** Lecz setnik odpowiedział: Panie, nie jestem godny, abyś wszedł pod mój dach, ale powiedz tylko słowo, a mój sługa będzie uzdrawiony. **9** Bo i ja jestem człowiekiem podległym władzy i mam pod sobą żołnierzy. Mówię jednemu: Idź, a idzie; a drugiemu: Chodź tu, a przychodzi; a menu śladze: Zrób to, a robi. **10** A gdy Jezus to usłyszał, zdziwił się i powiedział do tych, którzy szli za nim: Zaprawdę powiadam wam: Nawet w Izraelu nie znalazłem tak wielkiej wiary. **11** A mówię wam: Wielu przyjdzie ze wschodu i z zachodu i zasiągną za stołem z Abrahalem, Izaakiem i Jakubem

A Jezus, widząc wokół siebie mnóstwo ludzi, kazał przeprawić się na drugi brzeg. **19** Wtedy podszedł oświadczę: Nigdy was nie znałem. Odstapcie ode mnie pewien uczony w Piśmie i powiedział do niego: Mistrzu, wy, którzy czynicie nieprawość. **24** Każdego więc, kto pojedzie za tobą, dokądkolwiek pojedziesz. **20** I powiedział słucha tych moich słów i wypełnia je, przyrównam mu Jezus: Lisy mają nory, a ptaki niebieskie – gniazda, do człowieka mądrogo, który zbudował swój dom na skale. **25** I spadł deszcz, przyszła powódź, zerwały inny spośród jego uczniów powiedział do niego: Panie, się wichry i uderzyły w ten dom, ale się nie zawalił, pozwól mi najpierw pójść i pogrzebać mego ojca. **22** bo był założony na skale. **26** A každy, kto słucha tych Ale Jezus mu odpowiedział: Pójdź za mną, a umarli moich słów, a nie wypełnia ich, będzie przyrównany niech grzebią swoich umarłych. **23** Gdy wsiadł do łodzi, do człowieka głupiego, który zbudował swój dom na piasku. **27** I spadł deszcz, przyszła powódź, zerwały morzu wielka burza, tak że fale zalewały łódź. On zaś się wichry i uderzyły w ten dom, i zawalił się, a jego spał. **25** A jego uczniowie, podszedłszy, obudzili go, upadek był wielki. **28** A gdy Jezus dokończył tych słów, mówiąc: Panie, ratuj nas! Giniemy! **26** I powiedział ludzie zdumiewali się jego nauką. **29** Uczył ich bowiem do nich: Czemu się boicie, ludzie małej wiary? Potem jak ten, który ma moc, a nie jak uczeni w Piśmie.

9 Wtedy wsiadł do łodzi, przeprawił się [na drugi brzeg] i przybył do swego miasta. **2** A oto przynieśli mu sparaliżowanego, leżącego na posłaniu. Jezus, widząc ich wiarę, powiedział do sparaliżowanego: Ufaj, synu! Twoje grzechy są ci przebaczone. **3** A niektórzy z uczonych w Piśmie pomyśleli sobie: On

bluźni. 4 Lecz Jezus, znając ich myśli, powiedział: przyszli do niego ślepi. I zapytał ich Jezus: Wierzycie, Dlaczego myślicie że rzeczy w swoich sercach? 5 że mogę to uczynić? Odpowiedzieli mu: Tak, Panie. 29 Cóż bowiem jest łatwiej powiedzieć: Przebaczone Wtedy dotknął ich oczu i powiedział: Według waszej są twoje grzechy, czy powiedzieć: Wstań i chodź? wiary niech się wam stanie. 30 I otworzyły się ich oczy, 6 Ale abyście wiedzieli, że Syn Człowieczy ma na a Jezus przekazał im surowo: Uważajcie, aby nikt się [o ziemi moc przebaczać grzechy – wtedy powiedział tym] nie dowiedział. 31 Lecz oni, wyszedłszy, rozsławili do sparaliżowanego: Wstań, weź swoje posłanie i idź go po całe tamtejszej ziemi. 32 A gdy wychodzili, do domu. 7 A on wstał i poszedł do swego domu. 8 przyprowadzono do niego niemowę opętanego przez Kiedy tłumy to ujrzały, dziwili się i chwaliły Boga, który demona. 33 Kiedy demon został wypędzony, niemy dał ludziom taką moc. 9 A odchodząc stamtąd, Jezus przemówił. A tłumy dziwili się i mówili: Nigdy czegoś zobaczył człowieka zwanego Mateuszem, siedzącego takiego nie widziano w Izraelu. 34 Lecz faryzeusze w punkcie celnym. I powiedział do niego: Pójdź za mną. mówili: Przez władcę demonów wypędza demony. 35 I A on wstał i poszedł za nim. 10 Gdy Jezus siedział obchodził Jezus wszystkie miasta i wioski, nauczając za stołem w [jego] domu, przyszło wielu celników i w ich synagogach i głosząc ewangelię królestwa, grzeszników i usiedli z Jezusem oraz jego uczniami. 11 uzdrawiając wszystkie choroby i wszelkie słabości Widząc to, faryzeusze zapytali jego uczniów: Dlaczego wśród ludzi. 36 A widząc [tłumy] ludzi, użałił się nad wasz nauczyciel je z celnikami i grzesznikami? 12 A nimi, bo byli utrudzeni i rozproszeni jak owce niemające gdy Jezus [to] usłyszał, powiedział im: Nie zdrowi, lecz pasterza. 37 Wtedy powiedział do swoich uczniów: chorzy potrzebują lekarza. 13 Idźcie więc i nauczcie Źniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało. 38 się, co [to] znaczy: Miłosierdzia chcę, a nie ofiary. Bo Proście więc Pana żniwa, aby wysłał robotników na nie przyszedłem wzywać do pokuty sprawiedliwych, swoje źniwo.

ale grzeszników. 14 Wtedy przyszli do niego uczniowie Jana i zapytali: Dlaczego my i faryzeusze często pościmy, a twoi uczniowie nie poszczą? 15 I powiedział im Jezus: Czy przyjaciele oblubieńca mogą się smucić, dopóki jest z nimi oblubieniec? Ale przyjdą dni, gdy oblubieniec zostanie od nich zabrany, i wtedy będą pościć. 16 Nikt nie przyszywa łatę z nowego sukna do starej szaty, bo taka lata ściąga nieco szatę i rozdarcie staje się gorsze. 17 Ani nie wlewają się młodego wina do starych bukłaków, bo inaczej bukłaki pękają, a wino wycieka i bukłaki się psują. Ale małe wino wlewają się do nowych bukłaków, a wtedy zachowuje się jedno i drugie. 18 Gdy to do nich mówił, pewien przełożony synagogi przyszedł, oddał mu poklon i powiedział: Moja córka dopiero co umarła, ale przyjdź i położ nanią rękę, a ożyje. 19 Wtedy Jezus wstał i wraz ze swoimi uczniami poszedł za nim. 20 I oto kobieta, która od dwunastu lat cierpiała na kwototok, podeszła z tyłu i dotknęła brzegu jego szaty. 21 Mówiąc bowiem sobie: Jeśli tylko dotknę jego szaty, będę uzdrawiona. 22 Ale Jezus odwrócił się i ujrzał ją, powiedział: Ufaj, córko! Twoja wiara cię uzdrawiła. I od tej chwili kobieta była zdrowa. 23 A gdy Jezus przyszedł do domu przełożonego i zobaczył fleciestów i ludzi czyniących zgietki; 24 Powiedział im: Odejdźcie, bo dziewczynka nie umarła, tylko śpi. I naśmiewali się z niego. 25 Ale gdy wygnano tych ludzi, wszedł, ujął ją za rękę i dziewczynka wstała. 26 I wieść o tym rozeszła się po całej [tamtejszej] ziemi. 27 A gdy Jezus odchodził stamtąd, szli za nim dwaj ślepi i wołali: Synu Dawida, zmiluj się nad nami! 28 Gdy zaś wszedł do domu,

10 A przywołałszy swoich dwunastu uczniów, dał im moc nad duchami nieczystymi, aby je wypędzali i [aby] uzdrawiali wszystkie choroby i wszelkie słabości. 2 A takie są imiona dwunastu apostołów: pierwszy Szymon, zwany Piotrem, i jego brat Andrzej, Jakub, [syn] Zebedeusza, i Jan, jego brat; 3 Filip i Bartłomiej, Tomasz i celnik Mateusz, Jakub, syn Alfeusza, i Lebeusz, nazwany Tadeuszem; 4 Szymon Kananejczyk i Judasz Iskariota, ten, który go zdradził. 5 Tych dwunastu posłał Jezus i nakazał im: Nie wchodźcie na drogę pagan i nie wstępujcie do [żadnego] miasta Samarytan. 6 Idźcie raczej do owiec zaginionych z domu Izraela. 7 A idąc, głoście: Przybliżyło się królestwo niebieskie. 8 Uzdrawiajcie chorych, oczyszczajcie trędowatych, wskrzeszajcie umarłych, wypędzajcie demony. Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie. 9 Nie bierzcie ze sobą do trzosa złota ani srebra, ani miedzi; 10 Ani torby na drogę, ani dwóch ubrań, ani obuwia, ani laski. Godny jest bowiem pracownik swego wyżywienia. 11 A gdy wejdziecie do jakiegoś miasta albo wioski, dowiedzcie się, kto w nim jest godny i tam mieszkajcie, dopóki nie odepchniecie. 12 A wchodząc do domu, pozdrówcie go. 13 Jeśli ten dom jest tego godny, niech zstąpi na niego wasz pokój, a jeśli nie jest godny, niech wasz pokój powróci do was. 14 A jeśli ktoś was nie przyjmie i nie usucha waszych słów, wychodząc z tego domu albo miasta, strażnicy pył z waszych nóg. 15 Zaprawdę powiadam wam: Lżej będzie ziemi sodomskiej i gomorskiej w dzień sądu niż temu miastu. 16 Oto ja was posyłam jak owce między wilki. Bądźcie więc roztropni jak weże

i niewinni jak gołębice. **17** I strzeżcie się ludzi. Będą was bowiem wydawać radom i będą was biczować w swoich synagogach. **18** Także przed namiestników i przed królów będą was prowadzić z mego powodu, na świadectwo [przeciwko] nim i pogonom. **19** Ale gdy was wydadzą, nie martwcie się, jak i co macie mówić. Będzie wam bowiem dane w tej godzinie, co macie mówić. **20** Bo nie wy mówicie, ale Duch waszegó Ojca mówi w was. **21** I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna. Dzieci powstaną przeciwko rodzicom i spowodują ich śmierć. **22** I będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu mego imienia. Lecz kto wytrwa do końca, będzie zbawiony. **23** A gdy będą was prześladować w tym mieście, uciekajcie do innego. Zaprawdę powiadam wam, że nie obejdziecie miast Izraela, aż przyjdzie Syn Człowieczy. **24** Uczeń nie przewyższa mistrza ani sługa swego pana. **25** Wystarczy uczniowi, że będzie jak jego mistrz, a sługa jak jego pan. Jeśli gospodarza nazywali Belzebubem, o ile bardziej [będą] tak [nazywać] jego domowników. **26** Dlatego nie bójcie się ich. Nie ma bowiem nic ukrytego, co by nie miało być ujawnione, ani nic tajemnego, o czym by się nie miano dowiedzieć. **27** Co mówię wam w ciemności, opowiadajcie w świetle, a co słyszcze na ucho, rozgłasujcie na dachach. **28** Nie bójcie się tych, którzy zabijają ciało, lecz nie mogą zabić duszy. Bójcie się raczej tego, który może i duszę, i ciało zatracić w piekielnym ogniu. (**Geenna g1067**) **29** Czy nie sprzedają dwóch wróbli za pieniążek? A [jednak] żaden z nich nie spadnie na ziemię bez [woli] waszego Ojca. **30** Nawet wszystkie włosy na waszej głowie są policzone. **31** Nie bójcie się więc, jesteście cenniejsi niż wiele wróbli. **32** Każdego więc, kto mnie wyzna przed ludźmi, i ja wyznam przed moim Ojcem, który jest w niebie. **33** A tego, kto się mnie wyprze przed ludźmi, i ja się wyprę przed moim Ojcem, który jest w niebie. **34** Nie sądziecie, że przeszdem przynieść pokój na ziemię. Nie przeszdem przynieść pokoju, ale miecz. **35** Bo przeszdem poróżnić syna z jego ojcem i córkę z jej matką, a synową z teściową. **36** I nieprzyjaciółmi człowieka [będą] jego domownicy. **37** Kto miluje ojca albo matkę bardziej niż mnie, nie jest mnie godny. I kto miluje syna albo córkę bardziej niż mnie, nie jest mnie godny. **38** Kto nie bierze swego krzyża i nie idzie za mną, nie jest mnie godny. **39** Kto znajdzie swoje życie, straci je, a kto straci swoje życie z mego powodu, znajdzie je. **40** Kto was przyjmuje, mnie przyjmuje, a kto mnie przyjmuje, przyjmuje tego, który mnie posłał. **41** Kto przyjmuje proroka w imię proroka, otrzyma nagrodę proroka. Kto przyjmuje sprawiedliwego w imię sprawiedliwego, otrzyma nagrodę sprawiedliwego. **42** A kto poda jednemu z tych małych choćby kubek zimnej [wody] w imię ucznia, zaprawdę powiadam wam, nie straci swojej nagrody.

11 Kiedy Jezus skończył rozkazywać swoim dwunastu uczniom, odszedł stamtąd, aby nauczać i głosić w ich miastach. **2** A gdy Jan usłyszał w więzieniu o czynach Chrystusa, posłał dwóch ze swoich uczniów; **3** Z pytaniem: Czy ty jesteś tym, który ma przyjść, czy mamy oczekwać innego? **4** A Jezus odpowiedział im: Idźcie i oznajmijcie Janowi, co słyszcie i widzicie. **5** Ślepi widzą, chromi chodzą, trędowaci zostają oczyszczeni, głusi słysza, umarli zmartwychwstają, a ubogim opowiadana jest ewangelia. **6** A błogosławiony jest ten, kto się nie zgorszy z mojego powodu. **7** A gdy odeszli, Jezus zaczął mówić do tłumów o Janie: Co wyszliście oglądać na pustyni? Trzcinę kołyszącą się na wietrze? **8** Ale co wyszliście zobaczyć? Człowieka ubranego w miękkie szaty? Oto ci, którzy noszą miękkie szaty, są w domach królewskich. **9** Ale co wyszliście zobaczyć? Proroka? Owszem, mówię wam, nawet więcej niż proroka. **10** Bo on jest tym, o którym jest napisane: Oto ja posyłam mego posłanica przed twoim obliczem, który przygotuje twoją drogę przed tobą. **11** Zaprawdę powiadam wam: Nie powstał z tych, którzy rodzą się z kobiet, większy od Jana Chrzciciela. Ale ten, kto jest najmniejszy w królestwie niebieskim, jest większy niż on. **12** A od dni Jana Chrzciciela aż dotąd królestwo niebieskie doznaje gwałtu i gwałtownicy je zdobywają. **13** Bo wszyscy Prorocy i Prawo prorokowali aż do Jana. **14** A jeśli chcecie [to] przyjąć, on jest Eliaszem, który miał przyjść. **15** Kto ma uszy do słuchania, niech słucha. **16** Ale do kogo przyrównam to pokolenie? Podobne jest do dzieci, które siedzą na rynku i wołają na swoich towarzyszys: **17** Graliśmy wam na flescie, a nie tańczyliśmy; śpiewaliśmy pieśni żałobne, a nie płakaliśmy. **18** Przyszedł bowiem Jan, nie jadł i nie pił, a mówią: Ma demona. **19** Przyszedł Syn Człowieczy, jedząc i pijąc, a mówią: Oto żarłok i pijak, przyjaciel celników i grzeszników. Lecz usprawiedliwiona jest mądrość przez swoje dzieci. **20** Wtedy zaczął ganić miasta, w których działało się najwięcej jego cudów, że nie pokutowały, [mówiąc]: **21** Biada tobie, Korozain! Biada tobie, Betsaido! Bo gdyby w Tyrze i Sydonie działały się te cuda, które się w was dokonały, dawno by w worze i popiele pokutowały. **22** Ale mówię wam: Lżej będzie Tyrowi i Sydonowi w dniu sądu niż wam. **23** A ty, Kafarnaum, które jesteś wywyższone aż do nieba, aż do piekła będziesz stracone. Bo gdyby w Sodome działały się cuda, które się w tobie dokonały, przetrwałyby aż do dziś. (**Hadēs g86**) **24** Ale mówię wam: Lżej będzie ziemi Sodomy w dzień sądu niż tobie. **25** W tym czasie Jezus powiedział: Wysławiam cię,

Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś te sprawy przed niemy mówil i widział. 23 A wszyscy ludzie, zdumieni, madrymi i roztropnymi, a objawiłeś je niemowlętom. 26 mówili: Czyż to nie jest syn Dawida? 24 Ale faryzeusze, Tak, Ojcze, gdyż tak się tobie upodobało. 27 Wszystko usłyszałszy to, powiedzieli: On nie wypędza demonów zostało mi dane od mego Ojca i nikt nie zna Syna, inaczej, jak tylko przez Belzebuba, władcę demonów. 25 Lecz Jezus, znając ich myśli, powiedział im: Każde tylko Ojciec, ani nikt nie zna Ojca, tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić. 28 Przyjdźcie do mnie wszyscy, królestwo podzielone wewnętrznie pustosze i żadne którzy jesteście spracowani i obciążeni, a ja was dam miasto albo dom podzielony wewnętrznie nie przetrwa. odpoczynek. 29 Weźcie na siebie moje jarzmo i uczcie się ode mnie, że jestem cichy i pokornego serca, a 26 A jeśli szatan wypędza szatana, jest podzielony wewnętrznie. Jakże więc przetrwa jego królestwo? znajdziecie odpoczynek dla waszych dusz. 30 Moje jarzmo bowiem jest przyjemne, a moje brzemię lekkie. 27 Jesli ja przez Belzebuba wypędzam demony, to przez kogo wypędzają wasi synowie? Dlatego oni będą waszymi sędziami. 28 A jeśli ja wypędzam demony Duchem Bożym, to przyszło do was królestwo Boże. 29 Albo jak może ktoś wejść do domu mocarza i zagrabić jego własność, jeśli najpierw nie zwiąże mocarza? Dopiero wtedy ograbi jego dom. 30 Kto nie jest ze mną, jest przeciwko mnie, a kto nie zbiera ze mną, rozprasza. 31 Dlatego mówię wam: Każdy grzech i bluźnierstwo będzie ludziom przebaczone, ale bluźnierstwo przeciwko Duchowi [Świętemu] nie będzie ludziom przebaczone. 32 I ktokolwiek powie słowo przeciwko Synowi Człowieczemu, będzie mu przebaczone, ale kto mówi przeciwko Duchowi Świętemu, nie będzie mu przebaczone ani w tym świecie, ani w przyszłym. (aión g165) 33 Sprawcie, aby drzewo było dobre i jego owoc dobry, albo sprawcie, aby drzewo było złe i jego owoc zły. Po owocu bowiem poznaje się drzewo. 34 Plemię żmijowe! Jakże możecie mówić dobre rzeczy, będąc złymi? Gdyż z obfitości serca mówią usta. 35 Dobry człowiek wydobywa z dobrego skarbca serca dobre [rzeczy], a zły człowiek wydobywa ze złego skarbca złe [rzeczy]. 36 Ale mówię wam, że z każdego bezużytecznego słowa, które wypowiedzą ludzie, zdadzą sprawę w dzień sądu. 37 Bo na podstawie twoich słów będziesz usprawiedliwiony i na podstawie twoich słów będziesz potępiony. 38 Wtedy niektórzy z uczonych w Piśmie i z faryzeuszy odpowiedzieli: Nauczycielu, chcemy widzieć znak od ciebie. 39 A on odpowiedział im: Pokolenie zle i cudzołonne żąda znaku, ale żaden znak nie będzie mu dany, oprócz znaku proroka Jonasza. 40 Jak bowiem Jonasz był w brzuchu wieloryba trzy dni i trzy noce, tak Syn Człowieczy będzie w sercu ziemi trzy dni i trzy noce. 41 Ludzie z Niniwy staną na sądzie z tym pokoleniem i potępią je, ponieważ pokutowali wskutek głoszenia Jonasa, a oto tu [ktos] więcej niż Jonasz. 42 Królowa z Południa stanie na sądzie z tym pokoleniem i potępi ją, bo przybyła z krainów ziemi, aby słuchać mądrości Salomona, a oto tu [ktos] więcej niż Salomon. 43 Kiedy nieczysty duch wychodzi z człowieka, przechadza się po miejscowościach bezwodnych, szukając odpoczynku, ale nie znajduje.

12 W tym czasie Jezus przechodził w szabat wśród

zbóż, a jego uczniowie byli głodni i zaczęli zrywać kłosy, i jeść. 2 Kiedy faryzeusze to zobaczyli, powiedzieli mu: Oto twoi uczniowie robią to, czego nie wolno robić w szabat. 3 A on im powiedział: Czy nie czytaлиście, co zrobił Dawid, gdy był głodny, on i ci, którzy z nim byli? 4 Jak wszedł do domu Bożego i jadł chleby pokładne, których nie wolno było jeść jemu ani tym, którzy z nim byli, tylko samym kapelanom? 5 Albo czy nie czytaлиście w prawie, że w szabat kapłani w świątyni naruszają szabat, a są bez winy? 6 Ale mówię wam, że tu jest [ktos] większy niż świątynia. 7 A gdybyscie wiedzieli, co to znaczy: Miłosierdzia chcę, a nie ofiary, nie potępialibyście niewinnych. 8 Syn Człowieczy bowiem jest też Panem szabatu. 9 I odszedłszy stamtąd, wszedł do ich synagogi. 10 A był tam człowiek, który miał uschnątą rękę. I chcąc go oskarzyć, zapytali: Czy wolno uzdrawiać w szabat? 11 A on im odpowiedział: Któz z was, mając jedną owcę, która w szabat wpadłaby do dołu, nie chwyci jej i nie wyciągnie? 12 A o ileż ważniejszy jest człowiek niż owca! Tak więc wolno w szabat dobrze czynić. 13 Wtedy powiedział do tego człowieka: Wyciągnij rękę. On ją wyciągnął i znowu stała się zdrowa jak i druga. 14 A faryzeusze, wyszedłszy, naradzali się przeciwko niemu, w jaki sposób go zgładzić. 15 Lecz Jezus, poznawszy to, odszedł stamtąd. Poszło za nim mnóstwo ludzi, a on uzdrowił ich wszystkich. 16 I przekazał im, aby go nie ujawniali; 17 Zeby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proroka Izajasza, który powiedział: 18 Oto mój sluga, którego wybrałem, mój umiłowany, w którym moja dusza ma upodobanie. Złożę na nim mojego Ducha, a on ogłosi sąd narodom. 19 Nie będzie się spierał ani krzyżał i nikt nie usłyszy na ulicach jego głosu. 20 Trzcinę nadlamanej nie złamie, a knota tłacząco się nie zagasi, dopóki nie doprowadzi sądu do zwycięstwa. 21 A w jego imieniu narody będą pokładać nadzieję. 22 Wtedy przyprowadzono do niego opętanego, który był ślepy i niemy. I uzdrowił go tak, że ten ślepy i

44 Wtedy mówi: Wróć do swego domu, z którego słowa o królestwie, a nie rozumie, przychodzi zły i wyszedłem. A przyszedłszy, zastaje [go] pustym, porywa to, co zostało zasiane w jego sercu. To jest zamiecionym i przyozdobionym. **45** Wówczas idzie i bierze ze sobą siedem innych duchów gorszych niż on sam i wszedłszy, mieszka tam. I końcowy stan tego człowieka staje się gorszy niż początkowy. Tak będzie i z tym złym pokoleniem. **46** A gdy on jeszcze mówił do ludzi, jego matka i bracia stanęli przed domem, chcąc z nim rozmawiać. **47** I powiedział mu ktoś: Oto twoja matka i twoi bracia stoją przed domem, chcąc z tobą mówić. **48** Lecz on odpowiedział temu, który mu to oznajmił: Któz jest moją matką i kto to są moi bracia? **49** A wyciągnawszy rękę ku swoim uczniom, powiedział: Oto moja matka i moi bracia! **50** Kto bowiem wypełnia wolę mojego Ojca, który jest w niebie, ten jest moim bratem i siostrą, i matką.

20 A posiany na [miejscach] skalistych to ten, który słucha słowa i natychmiast z radością je przyjmuje. **21** Nie ma jednak w sobie korzenia, lecz trwa do czasu. Gdy bowiem przychodzi ucisk albo prześladowanie z powodu słowa, zaraz się gorszy. **22** A posiany między ciernie to ten, który słucha słowa, ale troski tego świata i ułuda bogactwa

zagłuszą słowo i staje się [on] bezwocny. (aiōn g165)

13 A tego dnia Jezus wyszedł z domu i usiadł nad [brzegiem] morza. **2** I zebrały się wokół niego wielkie tłumy, dlatego wszedł do łodzi i usiadł, a wszyscy ludzie stali na brzegu. **3** I mówił do nich wiele w przypowieściach. I powiedział: Oto siewca wyszedł siąć. **4** A gdy siał, niektóre [ziarna] padły przy drodze, przyleciały ptaki i wydziobały je. **5** Inne padły na [miejscu] skaliste, gdzie nie miały wiele ziemi. Zaraz wzeszły, bo ziemia nie była głęboka. **6** Lecz gdy weszło słońce, zostały spalone, a ponieważ nie miały korzenia, uschły. **7** Inne padły między ciernie, a ciernie wyrosły i zagłuszyły je. **8** Inne zaś padły na dobrą ziemię i wydały plon, jedne stokrotny, inne sześćdziesięciokrotny, a jeszcze inne trzydziestokrotny. **9** Kto ma uszy do słuchania, niech słucha. **10** Wtedy uczniowie podezrili i zapytali go: Dlaczego mówisz do nich w przypowieściach? **11** A on odpowiedział im: Wam dano poznać tajemnice królestwa niebieskiego, ale im nie jest dane. **12** Kto bowiem ma, temu będzie dodane i będzie miał w obfitości, ale kto nie ma, zostanie mu zabrane nawet to, co ma. **13** Dlatego mówię do nich w przypowieściach, bo patrzą, a nie widzą, i słuchają, a nie słyszą ani nie rozumieją. **14** I spełnia się na nich proroctwo Izajasza, które mówi: Słuchając, będącie słyszeć, ale nie zrozumiecie i patrząc, będącie widzieć, ale nie zobaczyćcie. **15** Utylo bowiem serce tego ludu, stepią ich uszy i zamknęły swe oczy, żeby przypadkiem oczami nie widzieli ani uszami [nie] słyszeli, a sercem [nie] zrozumieli i [nie] nawrócili się, i żeby ich [nie] uzdrawiły. **16** Ale błogosławione wasze oczy, bo widzą, i wasze uszy, bo słyszą. **17** Bo zaprawdę powiadam wam: Wielu proroków i sprawiedliwych pragnęło widzieć [to], co [wy] widzicie, ale nie zobaczyli, i słyszeć [to], co [wy] słyszycie, ale nie usłyszeli. **18** Wysłuchajcie więc przypowieści o siewcy. **19** Gdy ktoś słucha

23 A posiany na dobrej ziemi to ten, który słucha słowa i rozumie je. On też wydaje plon: jeden stokrotny, inny sześćdziesięciokrotny, a jeszcze inny trzydziestokrotny. **24** Podał im [też] inną przypowieść: Królestwo niebieskie podobne jest do człowieka, który zasiał dobre ziarno na swoim polu. **25** Lecz gdy ludzie spali, przyszedł jego nieprzyjaciel, nasiął kąkolu między pszenicę i odszedł. **26** A gdy zboże urosło i wydało plon, wtedy ukazał się też kąkol. **27** Wówczas śludzy gospodarza przyszli i zapytali go: Panie, czy nie posiałeś na swoim polu dobrego ziarna? Skąd więc ten kąkol? **28** A on im odpowiedział: Nieprzyjaciel to zrobił. I zapytali go śludzy: Czy chcesz, żebyśmy poszli i zebraли go? **29** Lecz on odpowiedział: Nie, żebyście przypadkiem, zbierając kąkol, nie wykorzenili razem z nim [i] pszenicy. **30** Pozwólcie obydwu razem rosnąć aż do żniwa, a w czasie żniwa powiem żniwarzom: Zbierzcie najpierw kąkol i zwiążcie go w snopki na spalenie, pszenicę zaś zgromadźcie w moim spichlerzu. **31** Podał im [też] inną przypowieść: Królestwo niebieskie podobne jest do ziarna gorczyicy, które człowiek, wziawszy, zasiał na swoim polu. **32** Jest ono najmniejsze ze wszystkich nasion, ale kiedy wyrośnie, jest największe ze wszystkich jarzyn i staje się drzewem, tak że ptaki niebieskie przylatują i gnieżdżą się w jego gałęziach. **33** Opowiedział im [jeszcze] inną przypowieść: Królestwo niebieskie podobne jest do zakwasu, który kobieta wzięła i włożyła w trzy miary mąki, aż wszystko się zakwasilo. **34** To wszystko mówił Jezus do tłumu w przypowieściach, a bez przypowieści nic do nich nie mówił; **35** Aby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proraka: Otworzę moje usta w przypowieściach, wypowiem rzeczy ukryte od założenia świata. **36** Wtedy Jezus odprawił tłum i przyszedł do domu. Podeszli do niego jego uczniowie i mówili: Wyjaśnij nam przypowieść o kąkolu na polu. **37** A on odpowiedział im: Tym, który sieje dobre ziarno, jest Syn Człowieczy. **38** Polem jest świat, dobrym ziarnem są synowie królestwa, kąkolom zaś są synowie zlego. **39** Nieprzyjacielem, który go posiały, jest diabeł, żniwem jest koniec świata, a żniwarzami są aniołowie. (aiōn g165) **40** Jak więc

zbiera się kąkol i spala w ogniu, tak będzie przy matkę, powiedziała: Daj mi tu na misie głowę Jana koniu tego świata. (aiōn g165) 41 Syn Czowieczy pośle Chrzciciela. 9 I zasmucił się król, ale ze względu swoich aniołów, a oni zbiorą z jego królestwa wszystkie na przysięgę i współbiesiadników kazał [jej] dać. 10 zgorszenia i tych, którzy popełniają nieprawość; 42 I A posławszy [kata], ściął Jana w więzieniu. 11 I wrzucał ich do pieca ognistego. Tam będzie płacz i przyniesiono jego głowę na misie, i dano dziewczynie, zgrzytanie zębów. 43 Wtedy sprawiedliwi będą jaśnieć a ona zaniosła ją swojej matce. 12 Potem przyszli jego jak słonice w królestwie swego Ojca. Kto ma uszy uczniowie, zabrali ciało i pogrzebali je, a poszedlszy, do słuchania, niech słucha. 44 Ponownie królestwo powiedzieli [o tym] Jezusowi. 13 A Jezus, usłyszawszy niebieskie jest podobne do skarbu ukrytego w polu, to, oddał się stamtąd łodzią na miejsce odludne, [żeby który człowiek znalazł i ukrýł. Uradowany nim poszedł, być na osobności. Kiedy ludzie o tym usłyszeli, pieszko sprzedał wszystko, co miał, i kupił to pole. 45 Królestwo poszły za nim z miast. 14 Gdy Jezus wyszedł [z łodzi], niebieskie podobne jest też do kupca, który szukał zobaczył wielki tłum, ulitował się nad nimi i uzdrawiał pięknych perel. 46 A znalazlszy jedną bardzo cenną ich chorych. 15 A gdy nastął wieczór, podeszli do perlę, poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił niego jego uczniowie i powiedzieli: Miejscie to jest ją. 47 Królestwo niebieskie podobne jest również puste, a hora już późna. Odpraw tych ludzi, aby poszli do sieci zarzuconej w morze i zagarniającej [ryby] 17 A oni mu powiedzieli: Nie mamy tu nic prócz pięciu wybrali do naczyn, a złe wyrzucili. 49 Tak będzie chlebów i dwóch ryb. 18 On powiedział: Przynieście mi przy końcu świata: wyjdą aniołowie i wyłączą złych je tutaj. 19 Wtedy nakazał ludziom usiąść na trawie, spośród sprawiedliwych; (aiōn g165) 50 I wrzucał ich do pieca ognistego. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. 51 Jezus ich zapytał: Zrozumieliście to wszystko? uczniowie ludziom. 20 I jedli wszyscy do syta. I zebrał Odpowiedzieli mu: Tak, Panie. 52 A on powiedział z pozostałych kawałków dwanaście pełnych koszy. 21 do nich: Dlatego każdy uczyony w Piśmie, [który A tych, którzy jedli, było około pięciu tysięcy mężczyzn, jest] pouczony o królestwie niebieskim, podobny jest nie licząc kobiet i dzieci. 22 Zaraz też Jezus przymusił do gospodarza, który wydobywa ze swego skarbca swoich uczniów, aby wsiedli do łodzi i wyprzedzili go nowe i stare rzeczy. 53 Kiedy Jezus dokończył tych na drugi brzeg, a on tymczasem odprawił tłumy. 23 A przypowieści, odszedł stamtąd. 54 A przeszelszy w odprawiwszy je, wszedł sam na górę, aby się modlić. swoje rodzinne strony, nauczał ludzi w ich synagodze, A gdy nastął wieczór, [nadał] był tam sam. 24 Łódź tak że się bardzo zdumiewali i mówili: Skąd on ma tymczasem była już na środku morza, miotana przez tę mądrość i moc? 55 Czyż to nie jest syn cieśli? fale, bo wiatr był przeciwny. 25 Lecz o czwartej straży Czyż jego matce nie jest na imię Maria, a jego bracia nocnej przeszeli do nich Jezus, idąc po morzu. 26 A [to] Jakub, Józef, Szymon i Juda? 56 A jego siostry, uczniowie, gdy ujrzał go idącego po morzu, przerazili czyż wszystkie nie są wśród nas? Skąd więc on ma się i powiedzieli: [To] zjawa! I krzyknęli ze strachu. to wszystko? 57 I byli nim zgorszeni. Lecz Jezus 27 Ale Jezus zaraz do nich powiedział: Ufajcie, [to] powiedział do nich: Nigdzie nie jest prorok bez czci, ja jestem! Nie bójcie się! 28 Piotr odezwał się do tylko w swojej ojczyźnie i w swoim domu. 58 I nie niego: Panie, jeśli to jesteś ty, każ mi przyjść do uczynił tam wielu cudów z powodu ich niewiary. siebie po wodzie. 29 A on powiedział: Przyjdź! I Piotr, wyszedlszy z łodzi, szedł po wodzie, aby przyjść do Jezusa. 30 Lecz widząc gwałtowny wiatr, zlał się, a gdy zaczął tonąć, krzyknął: Panie, ratuj mnie! 31 Jezus natychmiast wyciągnął rękę, uchwycił go i powiedział: Człowieku malej wiary, dlaczego zwątpiles? 32 A gdy wszedli do łodzi, wiatr się uciszył. 33 Ci zaś, którzy byli w łodzi, podeszli i oddali mu poklon, mówiąc: Naprawdę jesteś Synem Bożym. 34 I przeprawiwszy się, przybyli do ziemi Genezaret. 35 A ludzie z tamtych okolic, poznawszy go, rozeszli [wiadomość] po całej okolicy i przyniesiono do niego wszystkich chorych. 36 I prosili go, aby mogli dotknąć tylko brzegu jego szaty, a ci, którzy dotknęli, zostali uzdrawieni.

14 W tym czasie tetrarcha Herod usłyszał wieść o Jezusie. 2 I powiedział swoim slugom: To jest Jan Chrzciciel. On zmartwychwstał i dlatego cuda dokonują się przez niego. 3 Herod bowiem schwytał Jana, związał go i wrącił do więzienia z powodu Herodiady, żony swego brata Filipa. 4 Bo Jan mówił mu: Nie wolno ci jej mieć. 5 I chciał go zabić, ale bał się ludu, bo uważano go za proroka. 6 A gdy obchodzono dzień urodzin Heroda, córka Herodiady tańczyła wśród [gości] i spodobała się Herodowi. 7 Dlatego pod przysięgą obiecał jej dać, o cokolwiek poprosi. 8 A ona, namówiona przedtem przez swoją

15 Wtedy z Jerozolimy przyszli do Jezusa uczeni i tam usiadł. **30** I przyszły do niego wielkie tłumy, w Piśmie i faryzeusze i zapytali: **2** Czemu twoi mając ze sobą chromy, ślepych, niemych, ułomnych uczniowie postępują wbrew tradycji starszych? Nie oraz wielu innych. Położyli ich u nog Jezusa, a on ich myją bowiem rąk przed jedzeniem chleba. **3** A on uzdrowił; **31** Tak że tłumy dziwili się, widząc, że niemi odpowiedział im: Czemu i wy postępujcie wbrew mówią, ułomni są uzdrowieni, chromi chodzą, a ślepi przykazaniu Bożemu dla waszej tradycji? **4** Bóg widzą, i wielbili Boga Izraela. **32** Lecz Jezus przywołał bowiem nakazał: Czcij swego ojca i matkę, oraz: Kto swoich uczniów i powiedział: Żal mi tych ludzi, bo już zlorzeczy ojcu albo matce, niech poniesie śmierć. **5** Ale trzy dni przy mnie trwają, i nie mają co jeść. Nie chcę wy mówicie: Kto by powiedział ojcu albo matce: To, co ich odprawić głodnych, aby przypadkiem nie zasłabli w powinieneś otrzymać ode mnie jako pomoc, jest darem drodze. **33** Wtedy jego uczniowie powiedzieli mu: Skąd [ofiarnym]; **6** I nie uczciłby swego ojca ani matki, [będzie na tej pustyni weźmiemy tyle chleba, aby nakarmić bez winy]. I tak unieważniliście przykazanie Boże przez takie mnóstwo ludzi? **34** Zapytał ich Jezus: Ile macie waszą tradycję. **7** Obłudnicy, dobrze prorokował o was chlebów? A oni odpowiedzieli: Siedem i kilka rybek. Izajasz: **8** Lud ten przybliża się do mnie swymi ustami i **35** I nakazał ludziom usiąść na ziemi. **36** Potem wziął czci mnie wargami, ale ich serce daleko jest ode mnie. **9** Lecz na późno mnie czczą, ucząc nauk, [które] są te siedem chlebów i ryby, a podziękowawszy, łamali i przykazaniami ludzkimi. **10** Potem przywołał do siebie dawały swoim uczniom, a uczniowie ludziom. **37** I jedli tłum i powiedział: Słuchajcie i zrozumiejecie. **11** Nie to, co wszyscy do syta, a z pozostałych kawałków zebrały wchodzi do ust, kala człowieka, ale co z ust wychodzi, siedem pełnych koszy. **38** Tych zaś, którzy jedli, było to kala człowieka. **12** Wtedy podeszli jego uczniowie cztery tysiące mężczyzn, nie licząc kobiet i dzieci. **39** A powiedzieli do niego: Wiesz, że faryzeusze zgorszyli gdy odprawił ludzi, wsiadł do łodzi i przybył w okolice się, gdy usłyszeli te słowa? **13** A on odpowiedział: Magdalii.

Każda roślina, której nie zasadził mój Ojciec niebieski, go na próbę, prosili, aby pokazał im znak z będzie wykorzeniona. **14** Zostawcie ich! To są ślepi nieba. **2** A on im odpowiedział: Gdy nastaje wieczór, przewodnicy ślepych, a jeśli ślepy prowadzi ślepego, mówicie: [Będzie] pogoda, bo niebo się czerwieni. obaj w dół wpadną. **15** Wtedy Piotr powiedział do niego: **3** Rano zaś: Dziś [będzie] niepogoda, bo niebo się Wyjaśnij nam tę przypowieść. **16** Jezus odpowiedział: czerwieni i jest zachmurzone. Obludnicy, wygląd Wy też jeszcze jesteście niepojętni? **17** Jeszcze nie nieba umiecie rozpoznać, a znaków tych czasów nie rozumiecie, że wszystko, co wchodzi do ust, idzie do możecie? **4** Pokolenie złe i cudzołóżne żąda znaku żołądka i zostaje wydalone do ustępu? **18** Ale to, co z proroka Jonasza. I opuściwszy ich, odszedł. **5** A ust wychodzi, pochodzi z serca i to kala człowieka. gdy jego uczniowie przeparwili się na drugą stronę **19** Z serca bowiem pochodzą złe myśli, zabójstwa, [morzą], zapomnieli wziąć chleba. **6** I powiedział im cudzołóstwa, nierząd, kradzieże, fałszywe świadectwa, bluźnierstwa. **20** To właśnie kala człowieka. Lecz Jezus: Uważajcie i strzeżcie się zakwasu faryzeuszy jedzenie nieumytymi rękami nie kala człowieka. **21** Potem Jezus odszedł stamtąd i udał się w okolice Tyru i Sydonu. **22** A oto kobieta kananejska, wyszedłszy i saduceuszy i i morzą, zapomnieli wziąć chleba. **7** A oni rozmawiali między sobą: Nie z tamtych okolic, wołała do niego: Zmiluj się nadę mną, Panie, Synu Dawida! Moja córka jest ciężko dręczona przez demona. **23** On jednak nie odpowiedział jej ani mówiąc: Panie, pomóż mi! **26** On jednak odpowiedział: słowa. Wówczas jego uczniowie podeszli i prosili go: Niedobrze jest brać chleb dzieci i rzucić szczeniętom. **27** A ona powiedziała: Tak, Panie, ale i szczenięta jedzą A on jednak nie odpowiedział jej ani słowa. Wówczas jego uczniowie podeszli i prosili go: Okruchy, które spadają ze stołu ich panów. **28** Wtedy Niedobrze jest brać chleb dzieci i rzucić szczeniętom. Jezus jej odpowiedział: O kobieto, wielka jest twoja wiara! Niech ci się stanie, jak chcesz. I od tej chwili jej córka była zdrowa. **29** A Jezus odszedł stamtąd i przyszedł nad Morze Galilejskie. Wszedł na góre mówiąc: Panie, pomóż mi! **26** On jednak odpowiedział: **28** Wtedy Jezus jej odpowiedział: O kobieto, wielka jest twoja wiara! Niech ci się stanie, jak chcesz. I od tej chwili jej córka była zdrowa. **29** A Jezus odszedł stamtąd i przyszedł nad Morze Galilejskie. Wszedł na góre mówiąc: Panie, pomóż mi!

Piotr odpowiedział: Ty jesteś Chrystusem, Synem Boga żywego. **17** Wtedy Jezus powiedział do niego: Piśmie mówią, że najpierw ma przyjść Eliasz? **11** A Błogosławiony jesteś, Szymonie, synu Jonasza, bo Jezus im odpowiedział: Istotnie, najpierw przyjdzie nie objawiły ci [tego] ciało i krew, ale mój Ojciec, który Eliasz i wszystko odnowi. **12** Lecz mówię wam, że jest w niebie. **18** Ja ci też mówię, że ty jesteś Piotr, Eliasz już przyszedł, jednak nie poznali go, ale zrobili z a na tej skale zbuduję mój kościół, a bramy piekła nim, co chcieli. Tak i Syn Człowieczy dozna od nich go nie przemoga. (**Hadēs g86**) **19** I tobie dam klucze cierpień. **13** Wtedy uczniowie zrozumieli, że mówi im o królestwa niebieskiego. Cokolwiek zwiążesz na ziemi, Janie Chrzcicielu. **14** A gdy przyszli do tłumu, podszedł będzie związane i w niebie, a cokolwiek rozwiążesz do niego [pewien] człowiek, upadł przed nim na kolana; na ziemi, będzie rozwiązane [i] w niebie. **20** Wtedy **15** I powiedział: Panie, zmiłuj się nad moim synem, przykazał swoim uczniom, aby nikomu nie mówili, że bo jest obląkanym i bardzo cierpi. Często bowiem on, Jezus, jest Chrystusem. **21** I odtań zaczął Jezus wpada w ogień i często w wodę. **16** Przyprowadziłem tłumaczyć swoim uczniom, że musi iść do Jerozolimy i go do dwóch uczniów, ale nie mogli go uzdrowić. wiele cierpieć od starszych, od naczelnego kapłanów **17** A Jezus odpowiedział: O pokolenie bez wiary i i uczyonych w Piśmie, i być zabity, a trzeciego dnia przewrotne! Jak długo będę z wami? Jak długo mam zmartwychwstać. **22** A Piotr, wziąwszy go [na bok], was znosić? Przyprowadźcie mi go tutaj. **18** I zgromił zaczął go strofować, mówiąc: Zmiłuj się nad sobą, Jezus tego demona, i wyszedł z niego. Od tej chwili Panie! Nie przyjdzie to na ciebie. **23** Lecz on odwrócił chłopiec był zdrowy. **19** Wtedy uczniowie, podszedłszy się i powiedział do Piotra: Odejdź ode mnie, szatanie! do Jezusa, zapytali go na osobno: Czemu my nie Jesteśmy dla mnie zgorszeniem, bo nie pojmujeś tego, mogliśmy go wypędzić? **20** A Jezus im odpowiedział: Z co Boże, ale to, co ludzkie. **24** Wtedy Jezus powiedział powodu waszej niewiary. Zaprawdę bowiem powiadam do swoich uczniów: Jeśli ktoś chce pójść za mną, wam: Jeśli będziecie mieć wiarę jak ziarno gorczycy, niech się wyprze samego siebie, weźmie swój krzyż i powiecie tej górze: Przenieś się stąd na tamto miejsce, idzie za mną. **25** Bo kto chce zachować swoje życie, a przeniesie się. I nic nie będzie dla was niemożliwe. straci je, a kto straci swoje życie z mojego powodu, **21** Lecz ten rodzaj nie wychodzi inaczej, jak tylko znajdzie je. **26** Cóż pomoże człowiekowi, choćby cały przez modlitwę i post. **22** A gdy przebywali w Galilei, świat pozyskał, a na swojej duszy poniosł szkodę? Jezus powiedział do nich: Syn Człowieczy zostanie Albo co da człowiek w zamian za swoją duszę? **27** Syn wydany w ręce ludzi; **23** I zabiją go, ale trzeciego dnia Człowieczy przyjdzie bowiem w chwale swego Ojca ze zmartwychwstanie. I bardzo się zasmuciли. **24** A gdy swoimi aniołami i wtedy odda każdemu według jego przyszli do Kafarnaum, podeszli do Piotra poborcy uczynków. **28** Zaprawdę powiadam wam: Są wśród stojących tutaj tacy, którzy nie zakosztują śmierci, aż podatku? **25** On odpowiedział: Płaci. A gdy wchodził do domu, uprzedził go Jezus, mówiąc: Jak ci się wydaje, Szymonie? Od kogo królowie ziemscy pobierają cło albo podatek? Od swoich synów czy od obcych? **26** Piotr mu odpowiedział: Od obcych. I powiedział mu Jezus: A więc synowie są wolni. **27** Ale żebyśmy ich nie zgorszyli, idź nad morze, zarzuć wędkę, weź pierwszą złowioną rybę i otwórz jej pyszczek, a znajdziesz statera. Weź go i daj im za mnie i za siebie.

17 A po sześciu dniach wziął Jezus Piotra, Jakuba i Jana, jego brata, i wprowadził ich na wysoką górę, [żeby byli] na osobno. **21** I został przemieniony przed nimi: jego oblicze zajaśniało jak słońce, a jego szaty stały się białe jak światło. **3** A oto ukazały się im Mojżesz i Eliasz, którzy z nim rozmawiali. **4** Wtedy Piotr powiedział do Jezusa: Panie, dobrze nam tu być. Jeśli chcesz, postawmy tu trzy namioty: jeden dla ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza. **5** Kiedy on jeszcze mówił, oto jasny obłok zaciąnił ich, a z obłoku rozległ się głos: To jest mój umiłowany Syn, w którym mam upodobanie, jego słuchajcie. **6** Uczniowie, słysząc to, upadli na twarz i bardzo się bali. **7** Wtedy Jezus podszedł, dotknął ich i powiedział: Wstańcie, królestwie niebieskim. **5** A kto przyjmie jedno takie nie bójcie się. **8** Oni zaś, podniósłszy oczy, nikogo dziecko w moje imię, mnie przyjmuję. **6** Kto zaś zgorszy nie widzieli, tylko samego Jezusa. **9** A gdy schodzili z jednego z tych małych, którzy we mnie wierzą, lepiej góry, Jezus im przekazał: Nikomu nie mówcie o tym byloby dla niego, gdyby zawieszono mu u szyi kamień widzeniu, aż Syn Człowieczy zmartwychwstanie. **10** młyński i utopiono go w morskiej głębinie. **7** Biada

18 W tym czasie podeszli do Jezusa uczniowie, pytając: Kto jest największy w królestwie niebieskim? **2** A Jezus, zwoławszy dziecko, postawił je pośród nich; **3** I powiedział: Zaprawdę powiadam wam: Jeśli się nie nawrócicie i nie stanacie się jak dzieci, nie wejdziecie do królestwa niebieskiego. **4** Kto się więc uniży jak to dziecko, ten jest największy w Jezusie. **5** A kto przyjmie jedno takie nie bójcie się. **6** Oni zaś, podniósłszy oczy, nikogo dziecko w moje imię, mnie przyjmuję. **6** Kto zaś zgorszy nie widzieli, tylko samego Jezusa. **9** A gdy schodzili z jednego z tych małych, którzy we mnie wierzą, lepiej góry, Jezus im przekazał: Nikomu nie mówcie o tym byloby dla niego, gdyby zawieszono mu u szyi kamień widzeniu, aż Syn Człowieczy zmartwychwstanie. **10** młyński i utopiono go w morskiej głębinie. **7** Biada

światu z powodu zgorszeń! Muszą bowiem przyjść przychodzi zgorszenie! 8 Dlatego jeśli twoja ręka albo nogi jest ci powodem upadku, odetnij ją i odrzuć od siebie. Lepiej jest dla ciebie wejść do życia chromym albo ulomnym, niż mając dwie ręce albo dwie nogi, być wrzuconym do ognia wiecznego. (aiōnios g166) 9 A jeśli twoje oko jest ci powodem upadku, wyłup je i odrzuć od siebie. Lepiej jest dla ciebie jednookim wejść do życia, niż mając dwoje oczu, być wrzuconym do ognia piekielnego. (Geenna g1067) 10 Uważajcie, abyście nie gardzili żadnym z tych małych. Mówię wam bowiem, że ich aniołowie w niebie zawsze patrzą na oblicze mojego Ojca, który jest w niebie. 11 Przyszedł bowiem Syn Człowieczy, aby zbawić to, co zginęło. 12 Jak wam się wydaje? Gdyby jakiś człowiek miał stowaniec, a jedna z nich zabłąkały się, czyż nie zostawi tych dziewięćdziesięciu dziewięciu i nie pójdzie w góry szukać zabłąkanej? 13 A jeśli uda mu się ją znaleźć, zaprawdę powiadam wam, że cieszy się z niej bardziej niż z tych dziewięćdziesięciu dziewięciu, które się nie zabłąkały. 14 Tak też nie jest wola waszego Ojca, który jest w niebie, aby zginał jeden z tych małych. 15 Jeśli twój brat zgrzeszy przeciwko tobie, idź, strofuj go sam na sam. Jeśli cię usłucha, pozyskałeś twoego brata. 16 Jeśli zaś cię nie usłucha, weź ze sobą jeszcze jednego albo dwóch, aby na podstawie zeznania dwóch albo trzech świadków oparte było każde słowo. 17 Jeśli ich nie usłucha, powiedz kościołowi. A jeśli kościoła nie usłucha, niech będzie dla ciebie jak paganin i celnik. 18 Zaprawdę powiadam wam: Cokolwiek zwiążecie na ziemi, będzie związane i w niebie. A cokolwiek rozwiążecie na ziemi, będzie rozwiązane i w niebie. 19 Mówię wam też: Jeśli dwaj z was na ziemi będą zgodnie prosić o cokolwiek, otrzymają to od mego Ojca, który jest w niebie. 20 Gdzie bowiem dwaj albo trzej są zgromadzeni w moje imię, tam jestem pośród nich. 21 Wtedy Piotr podszedł do niego i zapytał: Panie, ile razy mam przebaczyć mojemu bratu, gdy zgrzeszy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy? 22 I odpowiedział mu Jezus: Nie mówię ci, że aż siedem razy, ale aż siedemdziesiąt siedem razy. 23 Dlatego królestwo niebieskie podobne jest do króla, który chciał się rozliczyć ze swymi sługami. 24 A gdy zaczął się rozliczać, przyprowadzono mu jednego, [który] był mu winien dziesięć tysięcy talentów. 25 A ponieważ nie miał [z czego] oddać, jego pan kazał go sprzedawać wraz z żoną, dziećmi i wszystkim, co miał, i spłacić [dług]. 26 Wtedy sługa upadł i oddał mu poklon, mówiąc: Panie, okaż mi cierpliwość, a wszystko ci oddam. 27 Pan tego sługi, ułitowawszy się [nad nim], uwolnił go i darował mu dług. 28 Lecz gdy ten sługa wyszedł,

spotkał jednego ze swoich współprac, który był mu winien sto groszy. Chwycił go i zaczął dusić, mówiąc: Oddaj, coś winien! 29 Wtedy jego współpraca upadł mu do nóg i prosił go: Okaż mi cierpliwość, a wszystko ci oddam. 30 On jednak nie chciał, ale poszedł i wrócił do więzienia, dopóki nie oddał długu. 31 A jego współpraci, widząc, co się stało, zasmucili się bardzo i poszedli, oznajmili swemu panu wszystko, co zaszło. 32 Wtedy jego pan wezwał go i powiedział: Zły sługa, darowałem ci cały ten dług, ponieważ mnie prosiłeś. 33 Czyż i ty nie powinieneś był zmiłować się nad swoim współpracą, jak ja zmiłowałem się nad tobą? 34 I jego pan, rozgniewany, wydał go katom, dopóki nie odda wszystkiego, co był mu winien. 35 Tak i wam uczyni mój Ojciec niebieski, jeśli każdy z was nie przebaczy z serca swemu bratu jego przewinień.

19 A gdy Jezus dokończył tych mów, odszedł z Galilei i przybył na pogranicze Judei za Jordan. 2 I poszły za nim wielkie tłumy, a on ich tam uzdrowił. 3 Wtedy przyszli do niego faryzeusze, wystawiając go na próbę i pytając: Czy wolno człowiekowi oddalić swoją żonę z jakiegokolwiek powodu? 4 A on im odpowiedział: Nie czytaliście, że ten, który stworzył [ich] na początku, uczynił ich mężczyzną i kobietą? 5 I powiedział: Dlatego opuści mężczyzna ojca i matkę i połączy się ze swoją żoną, i będą dwoje jednym ciałem. 6 A tak już nie są dwoje, ale jedno ciało. Co więc Bóg złączył, człowiek niech nie rozłącza. 7 Zapytali go: Dlaczego więc Mojżesz nakazał dać list rozwodowy i oddalić ją? 8 Odpowiedział im: Z powodu zatwardziałości waszego serca Mojżesz pozwolił wam oddalić wasze żony, ale od początku tak nie było. 9 Lecz ja wam mówię: Kto oddala swoją żonę – z wyjątkiem przypadku nierządu – i żeni się z inną, cudzołoży, a kto żeni się z oddaloną, cudzołoży. 10 Powiedzieli mu jego uczniowie: Jeśli tak ma się sprawra mężczyzny z [jego] żoną, to lepiej się nie żenić. 11 A on im powiedział: Nie wszyscy to pojmują, ale [tylko ci], którym to jest dane. 12 Są bowiem eunuchowie, którzy tacy wyszli z łona matki; są też eunuchowie, których ludzie takimi uczynili; są również eunuchowie, którzy się sami takimi uczynili dla królestwa niebieskiego. Kto może pojąć, niech pojmuje. 13 Wtedy przyniesiono mu dzieci, aby położył na nie ręce i pomodlił się, ale uczniowie ich gromili. 14 Lecz Jezus powiedział: Zostawcie dzieci i nie zabraniajcie im przychodzić do mnie, bo do takich należy królestwo niebieskie. 15 Położył na nie ręce i odszedł stamtąd. 16 A otw pewien człowiek podszedł i zapytał go: Nauczyciel dobry, co dobrego mam czynić, aby mieć życie wieczne? (aiōnios g166) 17 Lecz on mu odpowiedział: Dlaczego nazywasz mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko jeden – Bóg. A

jeśli chcesz wejść do życia, przestrzegaj przykazań. że dostaną więcej, ale również każdy z nich otrzymał
18 I zapytał go: Których? Jezus odpowiedział: Nie po groszu. 19 A otrzymawszy, szemrali przeciwko
będziesz zabijał, nie będziesz cudzołyżł, nie będziesz gospodarzowi; 20 Mówiąc: Ci ostatni jedną godzinę
kradł, nie będziesz mówić fałszywego świadectwa; pracowali, a zrównałeś ich z nami, którzy znosiliśmy
21 Czcię swego ojca i matkę oraz będziesz miłował ciężar dnia i upał. 22 A on odpowiedział jednemu
swego bliźniego jak samego siebie. 23 Powiedział z nich: Przyjacielu, nie robię ci krzywdy. Czyż nie
mu młodzieniec: Tego wszystkiego przestrzegałem od umówileś się ze mną na grosz? 24 Weź, co [jest] twoje,
mojej młodości. Czego mi jeszcze brakuje? 25 Jezus i odejdź. Chcę bowiem temu ostatniemu dać tyle, co
mu odpowiedział: Jeśli chcesz być doskonały, idź, tobie. 26 Czyż z tym, co moje, nie wolno mi robić, co
sprzedaj, co posiadasz, i rozdaj ubogim, a będziesz chceć? Czy twoje oko jest zle dlatego, że ja jestem
miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za mną. 27 dobry? 28 Tak to ostatni będą pierwsi, a pierwsi
Kiedy młodzieniec usłyszał te słowa, odszedł smutny, ostatnimi. Wielu bowiem jest wezwanych, ale mało
miało bowiem wiele dóbr. 29 Wtedy Jezus powiedział wybranych. 30 A gdy Jezus szedł do Jerozolimy, w
swoim uczniom: Zaprawdę powiadam wam, że bogaty drodze wziął ze sobą na ubocze dwunastu uczniów i
z trudnością wejdzie do królestwa niebieskiego. 31 powiedział do nich: 32 Oto idziemy do Jerozolimy, a
Mówię wam też: Łatwiej jest wielbłodowi przejść Syn Człowieczy zostanie wydany naczelnym kapłanom
przez ucho igielne, niż bogatemu wejść do królestwa i uczonym w Piśmie, a oni skażą go na śmierć. 33 I
Bożego. 34 Gdy jego uczniowie [to] usłyszeli, zdumili wydadzą go paganom na pośmiewisko, ubiczowanie i
się bardzo i pytali: Które więc może być zbawiony? ukryzowanie, ale trzeciego dnia zmartwychwstanie.
35 A Jezus, spojrzał na nich, powiedział im: 36 Wtedy podeszła do niego matka synów Zebedeusza
U ludzi to niemożliwe, lecz u Boga wszystko jest ze swoimi synami, oddając [mu] poklon i prosząc go o
możliwe. 37 Wtedy Piotr odezwał się do niego: Oto co. 38 A on ją zapytał: Czego chcesz? Odpowiedziała
my opuściliśmy wszystko i poszliśmy za tobą. Cóż mu: Powiedz, aby ci dwaj moi synowie siedzieli jeden
[za] to będziemy mieli? 39 A Jezus im powiedział: po twojej prawej, a drugi po lewej stronie w twoim
Zaprawdę powiadam wam, że przy odrodzeniu, gdy królestwie. 40 Ale Jezus odpowiedział: Nie wiecie,
Syn Człowieczy zasiądzie na tronie swojej chwały, i wy, o co prosicie. Czy możecie pić kielich, który ja będę
którzy poszliście za mną, zasiądziecie na dwunastu tronach, sądząc dwanaście pokoleń Izraela. 41 I każdy, pil, i byc̄ ochrzczeni chrztem, którym ja się chrzczę?
któro opuści domy, braci lub siostry, ojca lub matkę, Odpowiedzieli mu: Możemy. 42 Wtedy im powiedział:
żonę, dzieci lub pole dla mego imienia, stokroć więcej danie miejsca po mojej prawej i lewej stronie, lecz
otrzyma i odziedziczy życie wieczne. (aiōnios g166) [będzie dane tym], którym zostało przygotowane przez
43 A wielu pierwszych będzie ostatnimi, a ostatnich mojego Ojca. 44 A gdy owszych dziesięciu [to] usłyszało,
pierwszymi. oburzyli się na tych dwóch braci. 45 Ale Jezus przywołał
46 Królestwo niebieskie bowiem podobne jest do ich [do siebie] i powiedział: Wiecie, że władcy narodów
gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, panują nad nimi, a ci, którzy [są] wielcy, sprawują swą
abynąć robotników do swojej winnicy, 47 umówił się władzę nad nimi. 48 Lecz nie tak ma być wśród was,
z robotnikami na grosz za dzień i posłał ich do winnicy. 49 ale kto między wami chce być wielki, niech będzie
3 A wyszedłszy około godziny trzeciej, zobaczył innych, waszym sługą. 50 I kto wśród was chce być pierwszy,
którzy stali bezczynnie na rynku; 51 i powiedział do nich: Idźcie i wy do winnicy, a co będzie słuszne, dam
wam. I poszli. 52 Około godziny szóstej i dziewiątej wyszedł znowu i zrobił tak samo. 53 Potem wyszedł
około godziny jedenastej i znalazł innych, którzy stali nie najął. I powiedział im: Idźcie i wy do winnicy, a co
bez zajęcia, i zapytał ich: Dlaczego tu bezczynnie stoicie cały dzień? 54 Odpowiedzieli mu: Bo nikt nas
nie najął. I powiedział im: Idźcie i wy do winnicy, a co będzie słuszne, otrzymacie. 55 A gdy nastąpił wieczór,
pan winnicy powiedział do swego zarządcy: Zwołaj robotników i wypłać im należność, zaczynając od
ostatnich aż do pierwszych. 56 Kiedy przyszli ci, którzy [byli najęci] około godziny jedenastej, każdy z nich
otrzymał po groszu. 57 Gdy przyszli pierwsi, sądzili,

20 Królestwo niebieskie bowiem podobne jest do gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, aby nająć robotników do swojej winnicy. 21 umówił się z robotnikami na grosz za dzień i posłał ich do winnicy. 22 A wyszedłszy około godziny trzeciej, zobaczył innych, którzy stali bezczynnie na rynku; 23 i powiedział do nich: Idźcie i wy do winnicy, a co będzie słuszne, dam wam. I poszli. 24 Około godziny szóstej i dziewiątej wyszedł znowu i zrobił tak samo. 25 Potem wyszedł około godziny jedenastej i znalazł innych, którzy stali bez zajęcia, i zapytał ich: Dlaczego tu bezczynnie stoicie cały dzień? 26 Odpowiedzieli mu: Bo nikt nas nie najął. I powiedział im: Idźcie i wy do winnicy, a co będzie słuszne, otrzymacie. 27 A gdy nastąpił wieczór, pan winnicy powiedział do swego zarządcy: Zwołaj robotników i wypłać im należność, zaczynając od ostatnich aż do pierwszych. 28 Kiedy przyszli ci, którzy [byli najęci] około godziny jedenastej, każdy z nich otrzymał po groszu. 29 Gdy przyszli pierwsi, sądzili,

ich oczu, a natychmiast odzyskali wzrok i poszli za nim.

21 A gdy się przybliżyli do Jerozolimy i przyszli do Betfage na Góru Oliwną, wtedy Jezus послał dwóch uczniów; **2** Mówiąc im: Idźcie do wsi, która jest przed wami, a zaraz znajdziecie uwiązaną oślicę i oślątko z nią. Odwiążcie [je] i przyprowadźcie do mnie. **3** A gdyby wam ktoś coś mówił, powiedzcie: Pan ich potrzebuje, a zaraz je puści. **4** To wszystko się stało, aby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proraka: **5** Powiedzcie córce Syjonu: Oto twój król przychodzi do ciebie cichy, siedzący na osłe, na ośląku, żrebięciu oślicy. **6** Poszli więc uczniowie i uczynili tak, jak im nakazał Jezus. **7** Przyprowadzili oślicę i oślątko, położyli na nie swoje szaty i posadzili go na nich. **8** A wielki tłum ślał swoje szaty na drodze, inni zaś obcinali gałązki z drzew i kładli na drodze. **9** A tłumy, które szły przed nim i za nim, wołały: Hosanna Synowi Dawida! Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana! Hosanna na wysokościach! **10** Kiedy wjechał do Jerozolimy, poruszyło się całe miasto i pytano: Któz to jest? **11** A tłumy odpowiadali: To jest Jezus, prorok z Nazaretu w Galilei. **12** Wtedy Jezus wszedł do świątyni Boga i wypędził wszystkich sprzedających i kupujących w świątyni; poprzewracał stoly wymieniających pieniądze i stoły sprzedających gołębie. **13** I powiedział im: Jest napisane: Mój dom będzie nazwany domem modlitwy, a wy zrobiliście z niego jaskinię zubojców. **14** Wtedy ślepi i chromi podeszli do niego w świątyni, a on ich uzdrowił. **15** A gdy naczelni kapłani i uczeni w Piśmie zobaczyli cuda, które czynił, i dzieci wolające w świątyni: Hosanna Synowi Dawida, rozgniewali się. **16** I zapytali go: Słyszysz, co one mówią? A Jezus im odpowiedział: Tak. Czy nigdy nie czytaliście: Przez usta niemowląt i ssących przygotowałeś [sobie] chwałę? **17** A opuściwszy ich, wyszedł z miasta do Betanii i tam przenocował. **18** A wracając rano do miasta, poczuł głód. **19** I widząc przy drodze drzewo figowe, poszedł do niego, ale nie znalazł na nim nic oprócz samych liści. I powiedział do niego: Niech się już nigdy nie rodzi z ciebie owoc. I drzewo figowe natychmiast uschło. (aiōn g165) **20** A gdy uczniowie to zobaczyli, dziwili się, mówiąc: Jak szybko uschło to drzewo figowe! **21** Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę powiadam wam: Jeśli będziecie mieć wiarę i nie zwątpicie, nie tylko to, [co się stało] z drzewem figowym, uczynicie, ale jeśli i tej górze powiecie: Podnieś się i rzuć się do morza, stanie się [tak]. **22** I wszystko, o cokolwiek poprosicie w modlitwie, wierząc, otrzymacie. **23** A gdy przyszedł do świątyni i nauczał, podeszli do niego naczelni kapłani i starsi ludu, pytając: Jakim prawem to czynisz? I kto dał ci tą władzę? **24** A Jezus im odpowiedział: I ja was spytam o pewną rzecz. Jeśli mi odpowiecie, i ja was powiem, jakim prawem to czynię. **25** Skąd pochodził chrzest Jana? Z nieba czy od ludzi? A oni zastanawiali się między sobą i mówili: Jeśli powiemy, że z nieba, zapыта nas: Czemu więc mu nie uwierzyliście? **26** Jeśli zaś powiemy, że od ludzi – boimy się tłumu, bo wszyscy uważają Jana za proroka. **27** Odpowiedzieli więc Jezusowi: Nie wiemy. On również im odpowiedział: I ja wam nie powiem, jakim prawem to czynię. **28** Jak wam się wydaje? [Pewien] człowiek miał dwóch synów. Podszedł do pierwszego i powiedział: Synu, idź, pracuj dziś w mojej winnicy. **29** Ale on odpowiedział: Nie chcę. Lecz potem odczuł żal i poszedł. **30** Podszedł do drugiego i powiedział to samo. On zaś odpowiedział: [Idę], panie. Ale nie poszedł. **31** Który z tych dwóch wypełnił wolę ojca? Odpowiedzieli mu: Ten pierwszy. Jezus im powiedział: Zaprawdę powiadam wam, że celnicy i nierządnicze wchodzą przed wami do królestwa Bożego. **32** Przyszedł bowiem do was Jan drogą sprawiedliwości, a nie uwierzyliście mu, ale celnicy i nierządnicze mu uwierzyli. A wy, chociaż [to] widzieliście, nie odczuliście żalu, aby mu uwierzyć. **33** Posłuchajcie innej przypowieści: Był pewien gospodarz, który założył winnicę. Ogrodził ją płotem, wykopał w niej prasę, zbudował wieżę i wydzierżawił ją rolnikom, i wyjechał. **34** A gdy nadszedł czas [zbiorów], posłał swoje sługi do rolników, aby odebrali plony tej [winnicy]. **35** Lecz rolnicy schwytali jego sługi, jednego pobili, innego zabili, a jeszcze innego ukamienowali. **36** Wtedy posłał inne sługi, więcej niż za pierwszym razem, ale postąpili z nimi tak samo. **37** W końcu posłał do nich swego syna, mówiąc: Uszananą mego syna. **38** Lecz rolnicy, gdy zobaczyli syna, mówili między sobą: To jest dziedzic. Chodźmy, zabijmy go, a posiądziemy jego dziedzictwo. **39** I schwytali go, wyrzucili z winnicy i zabili. **40** Gdy więc przyjdzie pan winnicy, co zrobi z tymi rolnikami? **41** Odpowiedzieli mu: Złych srogo wytraci, a winnicę wydzierżawi innym rolnikom, którzy będą mu oddawać plony we właściwym czasie. **42** Powiedział im Jezus: Czy nigdy nie czytaliście w Pismach: Kamień, który odrzuciли budujący, stał się kamieniem węgielnym; Pan to sprawił i jest to cudowne w naszych oczach? **43** Dlatego mówię wam: Królestwo Boże zostanie wam zabrane, a dane narodowi, który wyda jego owoce. **44** A kto upadnie na ten kamień, rozbije się, na kogo zaś [on] upadnie, zmaźdzy go. **45** Kiedy naczelni kapłani i faryzeusze usłyszeli jego przypowieści, domyślili się, że o nich mówił. **46** I chcieli go schwycić, ale bali się tłumów, ponieważ uważały go za proroka.

22 A Jezus, odpowiadając, znowu mówił do nich w przypowieściach tymi słowy: **2** Królestwo

niebieskie podobne jest do króla, który wyprawił wesele swemu synowi. **3** I posłał swe slugi, aby wezwali Boga w niebie. **31** A co do zmartwychwstania umarłych, zaproszonych na wesele, ale oni nie chcieli przyjść. czy nie czytaliście, co wam zostało powiedziane przez **4** Ponownie posłał inne slugi, mówiąc: Powiedziec Bogu: **32** Ja jestem Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka zaproszonym: Oto przygotowałem moją ucztę, zabito i Bogiem Jakuba? Bóg nie jest Bogiem umarłych, moje woły i tuczne zwierzęta i wszystko jest gotowe. ale żywych. **33** A tłumy, słysząc to, zdumiewały się Chodźcie na wesele. **5** Lecz oni zlekceważyli to jego naukę. **34** Lecz gdy faryzeusze usłyszeli, że i odeszli, jeden na swoje pole, a inny do swego zamknął usta saduceuszom, zeszli się razem. **35** I kupiectwa; **6** A inni schwytali jego slugi, znieważyli jeden z nich, znawca prawa, wystawiając go na próbę, [ich] i zabili. **7** Gdy król to usłyszał, rozgniewał się, a spytał: **36** Nauczycielu, które przekazanie w prawie jest posławsky swoje wojska, wytracił tych morderców i największe? **37** A Jezus mu odpowiedział: Będziesz spalił ich miasto. **8** Potem powiedział swoim slugom: miłość Pana, swego Boga, całym swym sercem, Wesele sprawdzie jest gotowe, lecz zaproszeni nie całą swą duszą i całym swym umysłem. **38** To jest byli godni. **9** Idźcie więc na rozstaje dróg i zaproście na pierwsze i największe przekazanie. **39** A drugie jest wesele wszystkich, których spotkacie. **10** Wtedy słudzy do niego podobne: Będziesz miłość swego bliźniego ci wyszli na drogi i zgromadzili wszystkich, których jak samego siebie. **40** Na tych dwóch przekazaniach spotkali, złych i dobrych. I [sala] weselna napełniła się opiera się całe Prawo i Prorocy. **41** A gdy faryzeusze gości. **11** A gdy król wszedł, aby zobaczyć gości, ujrzał byli zebrani, Jezus ich zapytał: **42** Co sądzicie o tam człowieka, który nie był ubrany w strój weselny. **12** Chrystus? Czym jest synem? Odpowiedzieli mu: I zapytał go: Przyjacielu, jak tu wszedłeś, nie mając Dawida. **43** I powiedział im: Jakże więc Dawid w stroju weselnego? A on zaniemówił. **13** Wtedy król Ducha nazywa go Panem, mówiąc: **44** Powiedział Pan powiedział slugom: Zwiążcie mu nogi i ręce, weźcie go i memu Panu: Siądź po mojej prawicy, aż położę twoich wrzućcie do ciemności zewnętrznych. Tam będzie płacz nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy? **45** Jeśli i zgrzytanie zębów. **14** Wielu jest bowiem wezwanych, więc Dawid nazywa go Panem, to jakże może być jego lecz mało wybranych. **15** Wtedy faryzeusze odeszli i synem? **46** I nikt nie mógł mu odpowiedzieć ani słowa. naradzali się, jak by go usidlić w mowie. **16** I posłał do Od tego też dnia nikt nie śmiał go więcej pytać.

niego swoich uczniów [wraz] z herodianami, którzy powiedzieli: Nauczycielu, wiemy, że jesteś prawdziwy i drogi Bożej w prawdzie nauczasz, i nie zważasz na nikogo. Nie oglądasz się bowiem na osobę ludzką. **17** Powiedz nam więc, jak ci się wydaje: Czy wolno płacić podatek cesarzowi, czy nie? **18** Ale Jezus poznal ich niegodziwość i powiedział: Czemu wystawiacie mnie na próbę, obłudnicy? **19** Pokażcie mi monetę podatkową. I podali mu grosz. **20** A on ich zapytał: Czy to wizerunek i napis? **21** Odpowiedzieli mu: Cesarza. Wtedy powiedział im: Oddajcie więc cesarzowi to, co należy do cesarza, a Bogu to, co należy do Boga. **22** A gdy to usłyszeli, zdziwili się, zostawili go i odeszli. **23** Tego dnia przyszli do niego saduceusze, którzy mówią, że nie ma zmartwychwstania, i pytali go: **24** Nauczycielu, Mojżesz powiedział: Jeśli ktoś umrze, nie mając dzieci, to jego brat ma ożenić się z jego żoną i wzbudzić potomstwo swemu bratu. **25** Było więc u nas siedmiu braci. Pierwszy ożenił się i umarł, a nie mając potomstwa, zostawił żonę swemu bratu. **26** Podobnie drugi i trzeci, aż do siódmego. **27** A w końcu po wszystkich umarła też ta kobieta. **28** Żoną którego z tych siedmiu będzie więc przy zmartwychwstaniu? Gdyż wszyscy ją mieli [za żonę]. **29** A Jezus im odpowiedział: Błędzicie, nie znaąc Pisma ani mocy Boga. **30** Przy zmartwychwstaniu bowiem ani nie będą

23 Wtedy Jezus powiedział do tłumów i do swoich uczniów: **2** Na katedrze Mojżesza zasięli uczeni w Piśmie i faryzeusze. **3** Czyście więc i przestrzegajcie wszystkiego, co nakazują wam przestrzegać, ale według ich uczynków nie postępujcie. Mówią bowiem, ale nie czynią. **4** Bo wiążą brzemiona ciężkie i nie do uniesienia i kładą je na barki ludzi, lecz sami nie chcą ich ruszyć nawet palcem. **5** A wszystkie swoje uczynki spełniają, aby ludzie ich widzieli. Poszerzają swoje filakterie i wydłużają frędzle swoich płaszczy. **6** Kochają też pierwsze miejsca na ucztach i pierwsze krzesła w synagogach; **7** i pozdrowienia na rynkach, i aby ludzie nazywali ich: Rabbi, Rabbi! **8** Ale wy nie nazywajcie się Rabbi. Jeden bowiem jest wasz Mistrz, Chrystus, a wy wszyscy jesteście braćmi. **9** I nikogo na ziemi nie nazywajcie waszym ojcem. Jeden bowiem jest wasz Ojciec, który jest w niebie. **10** Niech też was nie nazywają mistrzami, gdyż jeden jest wasz Mistrz, Chrystus. **11** Ale kto z was jest największy, będzie waszym sługą. **12** Kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się poniża, będzie wywyższony. **13** Lecz biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo zamkacie królestwo niebieskie przed ludźmi. Sami bowiem tam nie wchodzicie ani wchodzącym nie pozwalacie wejść. **14** Biada wam, uczeni w Piśmie

i faryzeusze, obłudnicy, bo pożeracie domy wdów i dla pozoru odprawiacie długie modlitwy. Dlatego otrzymacie surowszy wyrok. **15** Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo obchodzicie morza i lądy, aby pozyskać jednego wspólnyznawcę, a gdy się nim stanie, czynicie go synem piekła dwa razy takim jak wy sami. (*Geenna g1067*) **16** Biada wam, ślepi przewodnicy, którzy mówicie: Kto przysięga na świętynię, to nic nie znaczy, ale kto przysięga na złoto świętyni, jest związany [przysięgą]. **17** Głupi i ślepi! Cóż bowiem jest ważniejsze: złoto czy świętynia, która uświeca złoto? **18** A kto przysięga na ołtarz, to nic nie znaczy, lecz kto przysięga na ofiarę, która jest na nim, jest związany [przysięgą]. **19** Głupi i ślepi! Cóż bowiem [jest] ważniejsze: ofiara czy ołtarz, który uświeca ofiarę? **20** Kto więc przysięga na ołtarz, przysięga na niego i na to wszystko, co na nim leży. **21** A kto przysięga na świętynię, przysięga na nią i na tego, który w niej mieszka. **22** I kto przysięga na niebo, przysięga na tron Boga i na tego, który na nim zasiada. **23** Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo dajecie dziesięciny z mięty, anyżu i kminku, a opuszczacie [to, co] ważniejsze w prawie: sąd, miłosierdzie i wiarę. To należało czynić i tamtego nie zamiedbywać. **24** Ślepi przewodnicy! Przecedzacie komara, a polykacie wielbłąda. **25** Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo oczyszczacie kubek i misę z zewnątrz, a wewnątrz pełne są zdzierstwa i niepowściągliwości. **26** Ślepy faryzeusz, oczyść najpierw wnętrze kubka i misy, aby i to, co jest na zewnątrz, było czyste. **27** Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo jesteście podobni do grobów pobielanych, które z zewnątrz wydają się piękne, ale wewnątrz pełne są kości umarłych i wszelkiej nieczystości. **28** Tak i wy na zewnątrz wydajecie się ludziom sprawiedliwi, ale wewnątrz jesteście pełni obłudy i nieprawości. **29** Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo budujecie grobowce proroków i zdobicie nagrobki sprawiedliwych; **30** I mówicie: Gdybysmy żyły za dni naszych ojców, nie bylibyśmy ich wspólnikami w [przelewaniu] krwi proroków. **31** A tak sami sobie wystawiacie świadectwo, że jesteście synami tych, którzy pozabijali proroków. **32** I wy dopełnijcie miary waszych ojców! **33** Węże, plemię żmijowe! Jakże będziecie mogli uniknąć potępienia ognia piekielnego? (*Geenna g1067*) **34** Dlatego ja posyłam do was proroków, mędrców i uczonych w Piśmie. [Niektořich] z nich zabijecie i ukrzyżujecie, a niektórych ubiczujecie w waszych synagogach i będziecie ich prześladować od miasta do miasta; **35** Aby spadła na was wszelka krew sprawiedliwa przelana na ziemi, od krwi sprawiedliwego Abla aż do krwi Zachariasza,

syna Barachiasza, którego zabiliście między świętynią a ołtarzem. **36** Zaprawdę powiadam wam: Spadnie to wszystko na to pokolenie. **37** Jeruzalem, Jeruzalem, które zabijasz proroków i kamieniujesz tych, którzy są do ciebie posłani! Ile razy chciałem zgromadzić twoje dzieci, tak jak kokoszka gromadzi swe kurczęta pod skrzydła, a nie chcieliście! **38** Oto wasz dom zostanie wam pusty. **39** Mówię wam bowiem: Odtąd nie ujrzycie mnie, aż powiecie: Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana.

24 A Jezus wyszedł ze świętyni i oddalił się. I podeszli do niego jego uczniowie, aby pokazać mu zabudowania świętynne. **2** Lecz Jezus powiedział do nich: Czyż nie widzicie tego wszystkiego? Zaprawdę powiadam wam, nie zostanie tu kamień na kamieniu, który by nie został zwalony. **3** A gdy siedział na Górze Oliwnej, podeszli do niego uczniowie i pytali na osobno: Powiedz nam, kiedy się to stanie i jaki będzie znak twoego przyjścia i końca świata? (*aiōn g165*) **4** I odpowiedział im Jezus: Uważajcie, aby was ktoś nie zwiodł. **5** Wielu bowiem przyjdzie pod moim imieniem, mówiąc: Ja jestem Chrystusem. I wielu zwiodą. **6** Usłyszycie też o wojnach i pogłoski o wojnach. Uważajcie, abyście się nie twożyli. Wszystko to bowiem musi się stać, ale [to] jeszcze nie koniec. **7** Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu i będzie głód, zaraza i trzęsienia ziemi miejscami. **8** Lecz to wszystko jest początkiem bólesci. **9** Wtedy wydadzą was na udrękę, będą was zabijać i będziecie znienawidzeni przez wszystkie narody z powodu mego imienia. **10** A wówczas wielu się zgorszy, będą się wzajemnie wydawać i jedni drugich nienawidzić. **11** Powstanie też wielu fałszywych proroków i wielu zwiodą. **12** A ponieważ wzmoże się nieprawość, miłoś wielu oziębnie. **13** Lecz kto wytrwa aż do końca, ten będzie zbawiony. **14** A ta ewangelia królestwa będzie głoszona po całym świecie na świadectwo wszystkim narodom. I wtedy przyjdzie koniec. **15** Gdy więc zobaczycie obrzydliwość spustoszenia, o której mówił prorok Daniel, stojącą w miejscu świętym (któro wyczyta, niech rozumie); **16** Wtedy ci, którzy [będą] w Judei, niech uciekają w góry. **17** Kto będzie na dachu, niech nie schodzi, aby coś zabrać ze swego domu. **18** Kto zaś będzie w polu, niech nie wraca, aby wziąć swe szaty. **19** A biada brzemiennym i karmiącym w tych dniach! **20** Mówidle się więc, aby wasza ucieczka nie wypadła w zimie albo w szabat. **21** Wtedy bowiem będzie wielki ucisk, jakiego nie było od początku świata aż dotąd ani nigdy nie będzie. **22** A gdyby te dni nie były skrócone, żadne ciało nie byłoby zbawione. Ale ze wzgledu na wybranych dni te będą skrócone. **23** Jeśli wtedy ktoś

wam powie: Oto tu jest Chrystus, albo: [Jest] tam – nie wiercie. **24** Powstaną bowiem fałszywi Chrystusowie i fałszywi prorocy i będą czynić wielkie znaki i cuda, żeby zwieść, o ile można, nawet wybranych. **25** Oto wam przepowiedziałem. **26** Jeśli więc wam powiedzą: Oto jest na pustyni – nie wychodźcie; Oto wewnątrz domu – nie wiercie. **27** Jak bowiem błyskawica pojawia się na wschodzie i jest widoczna aż na zachodzie, tak będzie z przyjściem Syna Człowieczego. **28** Bo gdzie jest padlina, tam się zgromadzą i orły. **29** A zaraz po ucisku tych dni słońce się zaćmi i księżyce nie da swego blasku, gwiazdy będą spadać z nieba i moce niebieskie zostaną poruszone. **30** Wówczas ukaże się na niebie znak Syna Człowieczego. Wtedy będą lamentować wszystkie ludy ziemi i ujrzą Syna Człowieczego przychodzącego na obłokach niebieskich z mocą i wielką chwałą. **31** Pośle on swoich aniołów z potężnym głosem trąby i zgromadzą jego wybranych z czterech stron świata, od jednego krańca nieba aż do drugiego. **32** A od drzewa figowego uczcie się przez podobieństwo: Gdy jego gałąź już staje się miękka i wypuszcza liście, poznajecie, że lato jest blisko. **33** Tak i wy, gdy ujrzycie to wszystko, wiedziecie, że jest blisko, u drzwi. **34** Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, aż się to wszystko stanie. **35** Niebo i ziemia przemina, ale moje słowa nie przemina. **36** Lecz o tym dniu i godzinie nikt nie wie, nawet aniołowie niebiescy, tylko sam mój Ojciec. **37** A jak było za dni Noego, tak będzie z przyjściem Syna Człowieczego. **38** Jak bowiem za tych dni przed potopem jedli i pili, żenili się i za mąż wydawali aż do tego dnia, w którym Noe wszedł do arkii; **39** I nie spostrzegli się, aż przeszedł potop i zabrał wszystkich – tak będzie i z przyjściem Syna Człowieczego. **40** Wtedy dwóch będzie w polu, jeden będzie wzięty, a drugi zostawiony. **41** Dwie będą mleć na żarnach, jedna będzie wzięta, a druga zostawiona. **42** Czuwajcie więc, ponieważ nie wiecie, o której godzinie wasz Pan przyjdzie. **43** A to wiedziecie, że gdyby gospodarz wiedział, o jakiej porze ma przyjść złodziej, czuwałby i nie pozwoliłby włamać się do swego domu. **44** Dlatego i wy bądźcie gotowi, bo Syn Człowieczy przyjdzie o godzinie, której się nie spodziewacie. **45** Któż więc jest sługą wiernym i roztropnym, którego pan ustanowił nad swoją służbą, aby im dawał pokarm o [właściwej] porze? **46** Błogosławiony ten sługa, którego pan, gdy przyjdzie, zastanie tak czyniącego. **47** Zaprawdę powiadam wam, że ustanowi go nad wszystkimi swymi dobrami. **48** Lecz jeśli powie ten zły sługa w swoim sercu: Mój pan zwleka z przyjściem; **49** I zacznie bić współslugi, jeść i pić z pijakami; **50** Przyjdzie pan tego sługi w dniu, w którym się nie spodziewa, i o godzinie,

której nie zna. **51** Wtedy odłączyc go i wyznaczy mu dział z obłudnikami. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.

25 Wtedy królestwo niebieskie będzie podobne do dziesięciu dziewcząt, które wzięły swoje lampy i wyszły na spotkanie oblubieńca. **2** Pięć z nich było mądrych, a pięć głupich. **3** Te głupie, wziasły swoje lampy, nie wzięły ze sobą oliwy. **4** Lecz mądré wraz z lampami zabraly oliwę w naczyniach. **5** A gdy oblubieniec zwlekał [z przyjściem], wszystkie zmorzyły sen i zasnęły. **6** O północy zaś rozległ się krzyk: Oblubieniec idzie, wyjdźcie mu na spotkanie! **7** Wtedy wstały wszystkie te dziewczęta i przygotowały swoje lampy. **8** A głupie powiedziały do mądrych: Dajcie nam ze swej oliwy, bo nasze lampy gasną. **9** I odpowiedziały mądré: [Nie damy], bo mogłoby i nam, i wam nie wystarczyć. Idźcie raczej do sprzedawców i kupcie sobie. **10** A gdy odeszły kupić, nadszedł oblubieniec. Te, które były gotowe, weszły z nim na wesele i zamknęto drzwi. **11** Potem przyszły też pozostałe dziewczęta i powiedziały: Panie, Panie, otwórz nam! **12** Lecz on odpowiedział: Zaprawdę powiadam wam, nie znam was. **13** Czuwajcie więc, bo nie znacie dnia ani godziny, o której Syn Człowieczy przyjdzie. **14** [Królestwo niebieskie] bowiem podobne [jest] do człowieka, który odjeżdżając, zwolał swoje sługi i powierzył im swoje dobra. **15** Jednemu dał pięć talentów, drugiemu dwa, a trzeciemu jeden, każdemu według jego zdolności, i zaraz odjechał. **16** A ten, który otrzymał pięć talentów, poszedł, obracał nimi i zyskał drugie pięć talentów. **17** Tak samo i ten, który [otrzymał] dwa, zyskał drugie dwa. **18** Ten zaś, który otrzymał jeden, poszedł, wykopał [dół] w ziemi i ukrył pieniądze swego pana. **19** A po dłuższym czasie przybył pan tych sług i [zaczął] się z nimi rozliczać. **20** Wówczas przeszedł ten, który otrzymał pięć talentów, przyniósł drugie pięć talentów i powiedział: Panie, powierzyleś mi pięć talentów, oto drugie pięć talentów zyskałem. **21** I powiedział mu jego pan: Dobrze, sługo dobry i wierny! W niewielu rzeczach byłeś wierny, nad wieloma cię ustanowię. Wejdź do radości swego pana. **22** Przeszedł i ten, który otrzymał dwa talenty i powiedział: Panie, powierzyleś mi dwa talenty, oto drugie dwa talenty zyskałem. **23** Powiedział mu jego pan: Dobrze, sługo dobry i wierny! Ponieważ byłeś wierny w niewielu [rzeczach], nad wieloma cię ustanowię. Wejdź do radości swego pana. **24** Przeszedł i ten, który otrzymał jeden talent i powiedział: Panie, wiedziałem, że jesteś człowiekiem surowym: żniesz, gdzie nie posiałeś i zbierasz, gdzie nie rozsypaneś. **25** Bojąc się więc, poszedłem i ukryłem twój talent w ziemi. Oto masz, co twoje. **26** A jego pan mu odpowiedział: Sługo zły i leniwy! Wiedziałeś, że żnę,

gdzie nie posiałem i zbieram, gdzie nie rozsypałem. **27** rozruchu wśród ludu. **6** A gdy Jezus był w Betanii, w Powinieneś więc był dać moje pieniądze bankierom, a domu Szymona Trędowatego; **7** Przyszła do niego ja po powrocie odebrałbym to, co moje, z zyskiem. **28** kobieta, która miała alabastrowe naczynie bardzo Dlatego odbierzcie mu ten talent i dajcie temu, który ma drogiego olejku, i wylała go na jego głowę, gdy siedział dziesięć talentów. **29** Każdemu bowiem, kto ma, będzie przy stole. **8** Widząc to, jego uczniowie oburzyli dane i będzie miał w obfitości. Temu zaś, kto nie ma, się i powiedzieli: I na cóż to marnotrawstwo? **9** zostanie zabrane nawet to, co ma. **30** A nieużytecznego Przecież można było ten olejek drogo sprzedać, a sługę wrzućcie w ciemności zewnętrzne. Tam będzie [pieniądze] rozdać ubogim. **10** Gdy Jezus to zauważył, płacz i zgrzytanie zębów. **31** Gdy Syn Człowieczy powiedział im: Dlaczego sprawiacie przykrość tej przyjdzie w swojej chwale i wszyscy święci aniołowie kobiecie? Przecież dobry uczynek spełniła wobec z nim, wtedy zasiadzie na tronie swojej chwały. **32** I mnie. **11** Ubogich bowiem zawsze macie u siebie, będą zgromadzone przed nim wszystkie narody, a on ale mnie nie zawsze mieć będziecie. **12** Bo ona, odłączy jedne od drugich, jak pasterz odłącza owce od wylewając ten olejek na moje ciało, zrobiła to, aby kozłów. **33** I postawi owce po swojej prawej, a kozły przygotować mnie na mój pogrzeb. **13** Zaprawdę po lewej stronie. **34** Wtedy król powie do tych, którzy powiadają wam: Gdziekolwiek po całym świecie będzie [będą] po jego prawej stronie: Przyjdźcie, błogosławieni głoszona ta ewangelia, będzie się też opowiadać mego Ojca, odziedziczenie królestwo przygotowane dla na jej pamiątkę to, co zrobiła. **14** Wtedy jeden z was od założenia świata. **35** Byłem bowiem głodny, a dwunastu, zwany Judaszem Iskariota, poszedł do daliście mi jeść, byłem spragniony, a daliście mi pić, naczelnymi kapelanów; **15** I powiedział: Co chcecie byłem obcym, a przyjęliście mnie; **36** Byłem nagi, a mi dać, a ja wam go wydam. A oni wyznaczyli mu ubraliście mnie, byłem chory, a odwiedziliście mnie, trzydzięci srebników. **16** I odtąd szukał sposobności, byłem w więzieniu, a przyszliście do mnie. **37** Wtedy aby go wydać. **17** W pierwszy dzień Prańskiów sprawiedliwi mu odpowiedzą: Panie, kiedy widzieliśmy uczniów podeszli do Jezusa i zapytali go: Gdzie cię głodnym i nakarmiliśmy [cię] albo spragnionym chcesz, abyśmy przygotowali ci Paschę do spożycia? i daliśmy [ci] pić? **38** I kiedy widzieliśmy cię obcym **18** A on odpowiedział: Idźcie do miasta, do pewnego i przyjęliśmy [cię] albo nagim i ubraliśmy cię? **39** [człowieka] i powiedzie mu: Nauczyciel mówi: Mój Albo kiedy widzieliśmy cię chorym lub w więzieniu i czas jest bliski; u ciebie będę obchodził Paschę z przyszliście do ciebie? **40** A król im odpowie: Zaprawdę moimi uczniami. **19** Uczniowie zrobili tak, jak im nakazał powiadam wam: To, co uczyniliście jednemu z tych Jezus, i przygotowali Paschę. **20** Kiedy nastąpi wieczór, moich braci najmniejszych, mnie uczyniliście. **41** Potem usiadł [za stołem] z dwunastoma. **21** A gdy jedli, powie i do tych, którzy [będą] po lewej stronie: Idźcie powiedział: Zaprawdę powiadam wam, że jeden z was ode mnie, przekleci, w ogień wieczny, przygotowany mnie wyda. **22** I bardzo zasmuceni zaczęli pytać jeden dla diabła i jego aniołów. (**aiōnios g166**) **42** Byłem bowiem po drugim: Czy to ja, Panie? **23** A on odpowiedział: głodny, a nie daliście mi jeść, byłem spragniony, a nie Ten, który macza ze mną rękę w misie, on mnie wyda. daliście mi pić; **43** Byłem obcym, a nie przyjęliście mnie, byłem nagi, a nie ubraliście mnie, byłem chory i w więzieniu, a nie odwiedziliście mnie. **44** Wtedy **24** Syn Człowieczy odchodzi, jak jest o nim napisane, będzie wydany! Lepiej byłoby dla tego człowieka, aby i oni mu odpowiedzą: Panie, kiedy widzieliśmy cię się nie urodził. **25** Wtedy Judasz, który go zdradził, głodnym albo spragnionym, albo obcym, albo nagim, zapytał: Czy to ja, Mistru? Odpowiedział mu: Ty albo chorym, albo w więzieniu, a nie usłużyliśmy tobie? [sam to] powiedział. **26** A gdy jedli, Jezus wziął **45** Wówczas im odpowie: Zaprawdę powiadam wam, czego nie uczyniliście jednemu z tych najmniejszych, kielich, złożył dziękczynienie i dał im, mówiąc: Pijcie z nie uczyniliście i mnie. **46** I pójdu ci na męki wieczne, **27** Potem wziął chleb, pobłogosławiał, polamał i dał uczniom, mówiąc: Bierzcie, jedźcie, to jest moje ciało. **28** A gdy zielich, złożył dziękczynienie i dał im, mówiąc: Pijcie z grzechów. **29** Ale mówię wam: Odtąd nie będę pił tego owocu winorośli aż do dnia, gdy go będę pił z wami nowy w królestwie mego Ojca. **30** A gdy zaśpiewali hymn, wyszli ku Górze Oliwnej. **31** Wtedy Jezus powiedział do nich: Wy wszyscy zgorszycie się z mojego powodu tej nocy. Jest bowiem napisane: Uderzę pasterza i rozproszą się owce stada. **32** Lecz

26 A gdy Jezus dokończył tych wszystkich mów, powiedział do swoich uczniów: **2** Wiecie, że za dwa dni będzie Pascha, a Syn Człowieczy zostanie wydany na Ukrzyżowanie. **3** Wtedy to naczelní kapłani, uczeni w Piśmie i starsi ludu zebrali się na dziedzińcu najwyższego kapłana, zwanego Kafaszem; **4** I naradzali się, jak by podstępnie schwytać i zabić Jezusa. **5** Lecz mówili: Nie w świętą, aby nie wywołać

gdy zmartwychwstanę, udam się do Galilei przed świątyni, a nie schwytaliście mnie. **56** Ale to wszystko wami. **33** A Piotr odezwał się do niego: Choćby się się stało, aby się wypełniły Pisma proroków. Wtedy wszyscy zgorszyli z twojego powodu, ja się nigdy nie wszyscy uczniowie opuścili go i uciekli. **57** A ci, zgorszę. **34** Powiedział mu Jezus: Zaprawdę powiadam którzy schwytali Jezusa, zaprowadzili go do Kajfasza, ci, że tej nocy, zanim kogut zapieje, trzy razy się mnie najwyższego kapłana, gdzie zebrali się uczeni w Piśmie wypresz. **35** Odpowiedział mu Piotr: Choćbym miał z i starsi. **58** Piotr zaś szedł za nim z daleka aż do tobą umrzeć, nie wyprę się ciebie. Podobnie mówili dziedzińca najwyższego kapłana i wszedłszy tam, wszyscy uczniowie. **36** Wtedy Jezus przyszedł z nimi siedział ze slugami, aby zobaczyć, jak to się skończy. na miejsce zwane Getsemani i powiedział do uczniów: **59** Tymczasem naczelní kapłani, starsi i cała Rada Sądźcie tu, a ja tymczasem odejdę tam i będę się szukali fałszywego świadectwa przeciwko Jezusowi, modlił. **37** A wziawszy ze sobą Piotra i dwóch synów aby go skazać na śmierć; **60** Lecz nie znaleźli. Zebedeusza, zaczął się smucić i odczuwać.udrękę. **38** I chociaż przychodziło wielu fałszywych świadków, Wtedy [Jezus] powiedział do nich: Smutna jest moja [jednak niczego] nie znaleźli. A na koniec wystąpili dwaj dusza aż do śmierci. Zostańcie tu i czuwajcie ze mną. fałszywi świadkowie; **61** Mówiąc: On powiedział: Mogę **39** A odszedłszy trochę dalej, upadł na twarz i modlił zburzyć świętynię Bożą i w trzy dni ją odbudować. się, mówiąc: Mój Ojciec, jeśli to możliwe, niech mnie **62** Wtedy najwyższy kapłan powstał i zapytał go: Nic ominie ten kielich. Jednak [niech się stanie] nie jak nie odpowiadasz? [Cóż znaczy to], co oni przeciwko ja chcę, ale jak ty. **40** Potem przyszedł do uczniów i tobie zeznają? **63** Lecz Jezus milczał. A najwyższy zastał ich śpiących, i powiedział do Piotra: Czy nie kapłan powiedział mu: Zaklinam cię na Boga żywego, mogliście przez jedną godzinę czuwać ze mną? **41** abyś nam powiedział, czy ty jesteś Chrystusem, Czuwajcie i mówcie się, abyście nie ulegli pokusie. Synem Bożym? **64** Odpowiedział mu Jezus: Ty Duch wprawdzie jest ochoczy, ale ciało słabe. **42** powiedziałeś. Ale mówię wam: Odtąd ujrzyście Syna Znowu, po raz drugi odszedł i modlił się, mówiąc: Mój Człowieczego siedzącego po prawicy mocy [Boga] i Ojciec, jeśli ten kielich nie może mnie minąć, tylko przychodzącego na obłokach niebieskich. **65** Wtedy abym go wypił, niech się stanie twoja wola. **43** A gdy najwyższy kapłan rozdarł swoje szaty i powiedział: przyszedł, znowu zastał ich śpiących, bo oczy same Zbluñil! Czyż potrzebujemy jeszcze świadków? Oto im się zamknęły. **44** I zostawiwszy ich, odszedł znowu teraz słyszelście bliźnierstwo. **66** Jak wam się zdaje? i modlił się po raz trzeci tymi samymi słowami. **45** A oni odpowiedzieli: Zasługuje na śmierć. **67** Wówczas Potem przyszedł do swoich uczniów i powiedział do [zaczęli] pluć mu w twarz i bili go pięściami, a inni go nich: Spijcie jeszcze i odpoczywajcie. Oto nadchodzi policzkowali; **68** Mówiąc: Prorokuj nam, Chrystusie: godzina i Syn Człowieczy będzie wydany w ręce Kto cię uderzył? **69** Piotr zaś siedział na zewnątrz, na grzeszników. **46** Wstańcie, chodźmy! Oto zbliża się ten, dziedzińcu. Podeszła do niego pewna dziewczyna i który mnie wyda. **47** A gdy on jeszcze mówił, nadszedł powiedziała: Ty też byłeś z Jezusem z Galilei. **70** Lecz Judasz, jeden z dwunastu, a z nim liczny tłum z on wyparł się wobec wszystkich, mówiąc: Nie wiem, mieczami i kijami, od naczelnych kapłanów i starszych o czym mówisz. **71** A gdy wyszedł do przedsionka, ludu. **48** Ten zaś, który go zdradził, ustalił z nimi znak, zobaczyła go inna [dziecięcyna] i powiedziała do tych, mówiąc: Ten, którego pocałuję, to on. Schwytajcie go. którzy tam byli: On też był z Jezusem z Nazaretu. **49** Zaraz też podszedł do Jezusa i powiedział: Witaj, **72** I znowu wyparł się pod przysięgą: Nie znam tego Mistru! I pocałował go. **50** Jezus powiedział do niego: człowiek. **73** Po chwili ci, którzy tam stali, podeszli i Przyjacielu, po co przyszedłeś? Wtedy podeszli, rzucili powiedzieli do Piotra: Na pewno ty też jesteś [jednym] się na Jezusa i schwytali go. **51** A oto jeden z tych, z nich, bo i twoja mowa cię zdradza. **74** Wtedy zaczął [którzy] byli z Jezusem, wyciągną rękę i dobył miecz, się zaklinać i przysiągać: Nie znam tego człowieka. I a uderzywszy sługę najwyższego kapłana, odciągnął mu zaraz ząb koguta. **75** I przypomniał sobie Piotr słowa ucho. **52** Wtedy Jezus powiedział do niego: Schowaj Jezusa, który mu powiedział: Zanim kogut zapieje, trzy miecz na swoje miejsce. Wszyscy bowiem, którzy za razy się mnie wypresz. Wyszedł na zewnątrz i gorzko miecz chwytają, od miecza zginą. **53** Czy sądzisz, że zapłakał.

nie mógłbym teraz prosić mego Ojca, a wystawiłbym więcej niż dwanaście legionów aniołów? **54** Ale jakże wypełniłyby się Pisma, [które mówią], że musi się tak stać? **55** W tym momencie Jezus powiedział do tłumów: Wyszliście jak na bandytę z mieczami i kijami, aby mnie schwycić. Codziennie siadałem z wami, nauczając w

27 A gdy nastąpił ranek, wszyscy naczelní kapłani i starsi ludu naradzili się przeciwko Jezusowi, aby go zabić. **2** Związali go, odprowadzili i wydali namienikowi Poncjuszowi Piłatowi. **3** Wtedy Judasz, który go wydał, widząc, że został skazany, żałował [tego] i zwrócił trzydzieści srebrników naczelnym

kapłanom i starszym; **4** Mówiąc: Zgrzeszyłem, wydając na niego, brali tę trzcinę i bili go po głowie. **31** Kiedy krew niewinną. A oni powiedzieli: Cóż nam do tego? go wyszydzili, zdjęli z niego płaszcz, ubrali go w jego To Twoja sprawa. **5** Wtedy rzucił te srebrniki w świątyni szaty i odprowadzili na Ukrzyżowanie. **32** A wychodząc, i oddalił się, a [potem] poszedł i powiesił się. **6** A spotkali człowieka z Cyreny, imieniem Szymon. Tego naczelnego kapłani wzięli srebrniki i mówili: Nie wolno ich przymusiły, aby niósł jego krzyż. **33** Gdy przyszli na klasz do skarbcia świątynnego, gdyż jest to zapłata za miejsce zwane Golgotą, czyli Miejscem Czaszki; **34** krew. **7** I naradziwszy się, kupili za nie pole garncarza, Dali mu do picia ocet zmieszany z zółcią. Skosztował, aby grzebać [na nim] cudzoziemców. **8** Dlatego to ale nie chciał pić. **35** A gdy go Ukrzyżowali, rozdzielili pole aż do dziś nazywa się Polem Krwi. **9** Wtedy jego szaty i rzucali losy, aby się wypełniło, co zostało się wypełniło, co zostało powiedziane przez proroka powiedziane przez proroka: Rozdzieliли między siebie Jeremiasza: I wzięli trzydzieści srebrników, zapłać [za] moje szaty, a o moje ubranie rzucali losy. **36** A siedząc, oszacowanego, którego oszacowali synowie Izraela; **10** tam go pilnowali. **37** I umieścili nad jego głową napis z I dali je za pole garncarza, jak mi nakazał Pan. **11** Jezus podaniem jego winy: To jest Jezus, król Żydów. **38** stał przed namiestnikiem. I zapytał go namiestnik: Ukrzyżowano też z nim dwóch bandytów, jednego po Czy ty jesteś królem Żydów? Jezus mu odpowiedział: prawej, a drugiego po lewej stronie. **39** A ci, którzy Ty [sam to] mówisz. **12** A gdy oskarżali go naczelníi przechodzili obok, bluźnili mu, kiwając głowami; **40** I kapłani i starsi, nic nie odpowiedział. **13** Wtedy Piłat mówiąc: Ty, który burzysz świątynię i w trzy dni [ja] zapytał go: Nie słyszysz, jak wiele zeznają przeciwko odbudowujesz, ratuj samego siebie. Jeśli jesteś Synem tobie? **14** Lecz mu nie odpowiedział na żadne słowo, Bożym, zejdź z krzyża. **41** Podobnie naczelníi kapłani tak że namiestnik bardzo się dziwił. **15** A na święto z uczonymi w Piśmie i starszymi, naśmiewając się, namiestnik miał zwyczaj wypuszczać ludowi jednego mówili: **42** Innych ratował, a samego siebie uratować więźnia, [tego], którego chcieli. **16** Trzymano zaś w tym nie może. Jeśli jest królem Izraela, niech teraz zejdzie czasie osławionego więźnia, zwanego Barabaszem. **17** z krzyża, a uwierzymy mu. **43** Ufał Bogu, niech go teraz Gdy więc się zebrał, zapytał ich Piłat: Którego chcecie, wybawi, jeśli go sobie upodobał. Przecież powiedział: abym wam wypuścił? Barabasza czy Jezusa, zwanego Jestem Synem Bożym. **44** Tak samo uragali mu Chrystusem? **18** Wiedział bowiem, że wydali go z też bandyci, którzy byli z nim Ukrzyżowani. **45** A od zawiści. **19** A gdy on siedział na krześle [sędziowskim], godziny szóstej aż do dziewiątej ciemność ogarnęła jego żona posłała [wiadomość] do niego: Nie miej nic całą ziemię. **46** Około godziny dziewiątej Jezus zawołał do czynienia z tym sprawiedliwym, bo dzisiaj we śnie donośnym głosem: Eli, Eli, lama sabachthani? To wiele wycierałam z jego powodu. **20** Tymczasem znaczy: Boże mój, Boże mój, czemu mnie opuścileś? naczelníi kapłani i starsi namówili tłumy, aby prosili **47** Wtedy niektórzy z tych, co tam stali, usłyszawszy o Barabaszu, a [domagały się] stracenia Jezusa. **21** to, mówili: On woła Eliasza. **48** I zaraz jeden z nich Namiestnik zapytał ich: Którego z tych dwóch chcecie, podbiegł, wziął gąbkę i napełnił ją octem, a włożywszy abym wam wypuścił? A oni odpowiedzieli: Barabasza. na trzcinę, dał mu pić. **49** Lecz inni mówili: Przestań, **22** Piłat zapytał ich: Cóż więc mam zrobić z Jezusem, zobaczymy, czy przyjdzie Eliasz, aby go wybawić. którego nazywają Chrystusem? Odpowiedzieli mu **50** Jezus zaś zawołał ponownie donośnym głosem wszyscy: Niech będzie Ukrzyżowany! **23** Namiestnik i oddał ducha. **51** A oto zasłona świątyni rozerwała zaś zapytał: Cóż właściwie złego uczynił? Lecz oni się na pół, od góry aż do dolu, ziemia się zatrzęsła i jeszcze głośniej wołali: Niech będzie Ukrzyżowany! **24** skały popękały. **52** Grobowce się otworzyły, a wiele Gdy Piłat zobaczył, że nic nie osiąga, ale [przeciwnie], ciało świętych, którzy zasnęli, powstało. **53** I wyszli z zamieszanie staje się większe, wziął wodę i umył grobów po jego zmartwychwstaniu, weszli do miasta ręce przed tłumem, mówiąc: Nie jestem winny krwi świętego i ukazali się wielu. **54** Wtedy setnik i ci, tego sprawiedliwego. To wasza sprawa. **25** A cały którzy z nim pilnowali Jezusa, widząc trzęsienie ziemi i lud odpowiedziały: Krew jego na nas i na nasze to, co się działa, bardzo się zlekli i powiedzieli: On dzieci. **26** Wtedy wpuścił im Barabasza, a Jezusa, po prawdziwie był Synem Bożym. **55** A było tam wiele ubiczowania, wydał na Ukrzyżowanie. **27** Wówczas kobiet, które przypatrywały się z daleka. Szły one żołnierze namiestnika zaprowadzili Jezusa na ratusz i za Jezusem od Galilei i usługiwały mu. **56** Wśród zebrał wokół niego cały oddział. **28** A rozebrawszy nich były: Maria Magdalena, Maria, matka Jakuba go, ubrali go w szkarłatny płaszcz. **29** Upletli koronę i Józefa, oraz matka synów Zebedeusza. **57** A gdy z cierni i włożyli mu na głowę, a w prawą rękę [dali] nastął wieczór, przeszli bogaty człowiek z Arymatei, trzcinę. I padając przed nim na kolana, naśmiewali imieniem Józef, który też był uczniem Jezusa. **58** Udał się z niego, mówiąc: Witaj, królu Żydów! **30** A plując się on do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Wtedy Piłat

rozkazał, aby [mu] je wydano. **59** A Józef zabrał ciało, i nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca owinął je w czyste płótno; **60** I złożył w swoim nowym i Syna, i Ducha Świętego; **60** I złożył w swoim nowym grobowcu, który wykuł w skale. Przed wejście do grobowca zatoczył wielki kamień i odszedł. **61** A Maria Magdalena i druga Maria siedziały tam naprzeciw grobowca. **62** Następnego dnia, [pierwszego] po [dniu] przygotowania, naczelní kapłani i faryzeusze zebrały się u Pilata; **63** I oznajmili: Panie, przypomnialiśmy sobie, że ten zwodziciel powiedział, gdy jeszcze żył: Po trzech dniach zmartwychwstanę. **64** Rozkaż więc zabezpieczyć grobowiec aż do trzeciego dnia, by przypadkiem jego uczniowie nie przyszli w nocy, nie wykradli go i nie powiedzieli ludowi: Powstał z martwych. I ostatni błąd będzie gorszy niż pierwszy. **65** Pilat powiedział im: Macie straż. Idźcie, zabezpieczcie, jak umiecie. **66** Poszli więc i zabezpieczyli grobowiec, pieczętując kamień i stawiając straż.

28 A gdy skończył się szabat i świtało pierwszego [dnia] tygodnia, Maria Magdalena i druga Maria przyszły obejrzeć grób. **2** A oto powstało wielkie trzęsienie ziemi. Anioł Pana bowiem, zstąpiwszy z nieba, podszedł, odważył kamień od wejścia i usiadł na nim. **3** Jego oblicze było jak błyskawica, a jego szaty białe jak śnieg. **4** A strażnicy drżeli ze strachu i stali się jak umarli. **5** Anioł zaś powiedział do kobiet: Wy się nie bójcie! Wiem bowiem, że szukacie ukrzyżowanego Jezusa. **6** Nie ma go tu. Powstał bowiem, jak powiedział. Chodźcie, zobaczycie miejsce, gdzie leżał Pan. **7** Idźcie szybko i powiedzcie jego uczniom, że zmartwychwstał i oto udaje się do Galilei przed wami. Tam go ujrzycie. Oto wam powiedziałem. **8** Odeszły więc szybko od grobu z bojaźnią i z wielką radością i pobiegły przekazać to jego uczniom. **9** Kiedy szły przekazać to jego uczniom, nagle Jezus wyszedł im na spotkanie i powiedział: Witajcie! A one podeszły, objęły go za nogi i oddały mu poklon. **10** Wtedy Jezus powiedział do nich: Nie bójcie się! Idźcie, powiedzcie moim braciom, aby poszli do Galilei. Tam mnie ujrzą. **11** A gdy one poszły, niektórzy ze straży przyszli do miasta i oznajmili naczelnym kapłanom wszystko, co się stało. **12** Ci zaś zebraли się ze starszymi i naradziszyli się, dali żołnierzom sporo pieniędzy; **13** I powiedzieli: Mówcie, że jego uczniowie przyszli w nocy i wykradli go, gdy spaliście. **14** A gdyby to doszło do namiestnika, my go przekonamy, a wam zapewnmy bezpieczeństwo. **15** Wzięli więc pieniądze i zrobili, jak ich pouczeno. I rozniosła się ta wieść wśród Żydów, i trwa aż do dziś. **16** Potem jedenastu uczniów poszło do Galilei na górę, na którą Jezus im polecił. **17** A gdy go ujrzały, oddali mu poklon. Niektórzy jednak wątpili. **18** Wtedy Jezus podszedł i powiedział do nich: Dana mi jest wszelka władza na niebie i na ziemi. **19** Idźcie więc

Marka

1 Początek ewangelii Jezusa Chrystusa, Syna Bożego. 2 Jak jest napisane u Proroków: Oto ja posyłam mego posłańca przed twoim obliczem, który przygotuje twoją drogę przed tobą. 3 Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Pana, prostujcie jego ścieżki. 4 Jan chrzcili na pustyni i głosił chrzest pokuty na przebaczenie grzechów. 5 I przychodziła do niego cała kraina judzka i mieszkańców Jerozolimy, i wszyscy byli chrzczeni przez niego w rzece Jordan, wyznając swoje grzechy. 6 Jan ubierał się w sierść wielblądzią i miał skórzaną pas wokół swoich bioder, a jadał szarańczę i miód leśny. 7 I głosił: Idzie za mną mocniejszy ode mnie, któremu nie jestem godny, schyliwszy się, rozwiązać rzemyka u jego obuwia. 8 Ja chrzciłem was woda, ale on będzie was chrzcił Duchem Świętym. 9 A w tych dniach przeszł Jezus z Nazaretu w Galilei i został ochrzczony przez Jana w Jordanie. 10 A zaraz, wychodząc z wody, ujrzał rozstępujące się niebiosa i Ducha jak gołębicę zstępującego na niego. 11 I rozległ się głos z nieba: Ty jesteś moim umiłowanym Synem, w którym mam upodobanie. 12 I zaraz Duch zapędził go na pustynię. 13 Był tam na pustyni czterdzieści dni, będąc kuszony przez szatana. I przebywał wśród zwierząt, a aniołowie służyli mu. 14 Lecz potem, gdy Jan został wtrącony [do więzienia], Jezus przeszł do Galilei, głosząc ewangelię królestwa Bożego; 15 I mówiąc: Wypełnij się czas i przybliżyło się królestwo Boże. Pokutujcie i wierzcie ewangelii. 16 A przechadzając się nad Morzem Galilejskim, zobaczył Szymona i Andrzeja, jego brata, zarzucających sieć w morze; byli bowiem rybakami. 17 I powiedział do nich Jezus: Pójdzcie za mną, a sprawię, że staniecie się rybakami ludzi. 18 A [on] natychmiast zostawili swoje sieci i poszli za nim. 19 Gdy zaś odszedł stamtąd nieco dalej, zobaczył Jakuba, syna Zebedeusza, i Jana, jego brata, którzy w łodzi naprawiali sieci. 20 I zaraz ich powołał, a oni zostawili swego ojca Zebedeusza w łodzi z najemnikami i poszli za nim. 21 Potem weszli do Kafarnaum, a zaraz w szabat [Jezus] przeszedł do synagogi i nauczał. 22 I zdumiewali się jego nauką, uczył ich bowiem jak ten, który ma moc, a nie jak uczeni w Piśmie. 23 A w ich synagodze był człowiek [mający] ducha nieczystego, który zawałał: 24 Ach, cóż my z tobą mamy, Jezusie z Nazaretu? Przyszedłeś nas zniszczyć? Wiem, kim jesteś: Świętym Boga. 25 I zgromił go Jezus: Zamilcz i wyjdź z niego! 26 Wtedy duch nieczysty szarpał nim i zawaławszy donośnym głosem, wyszedł z niego. 27 I zdumiali się wszyscy, tak że pytali się między sobą: Cóż to jest? Co to za

nowa nauka, że z mocą rozkazuje nawet duchom nieczystym i są mu posłusze? 28 I wieść o nim szybko się rozeszła po całej okolicy wokół Galilei. 29 A zaraz po wyjściu z synagogi przyszli z Jakubem i Janem do domu Szymona i Andrzeja. 30 A teściowa Szymona leżała w gorączce. Od razu też powiedzieli mu o niej. 31 Podszedł więc i podniósł ją, ujawszy za rękę, i natychmiast opuściła ją gorączka. A ona usługiwała im. 32 Kiedy nastąpił wieczór i zaszły słońce, przynosili do niego wszystkich chorych oraz opętanych. 33 A całe miasto zgromadziło się przed drzwiami. 34 On zaś uzdrawiał wielu cierpiących na różne choroby i wypędził wiele demonów, a nie pozwolił demonom mówić, bo go znały. 35 A wstawiły wczesnym rankiem, przed świtem, wyszedł i udał się na odludne miejsce, i tam się modlił. 36 Poszli też za nim Szymon i ci, którzy z nim byli. 37 A znalazły go, powiedzieli mu: Wszyscy cię szukają. 38 Wtedy im powiedział: Chodźmy do przyległych miasteczek, abym i tam głosił, bo po to przeszłem. 39 I głosił w ich synagogach po całej Galilei, i wypędzał demony. 40 Wtedy przeszł do niego trędowaty, upadł przed nim na kolana i prosił go: Jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić. 41 A Jezus, zdjęty litością, wyciągnął rękę, dotknął go i powiedział do niego: Chcę, bądź oczyyszczony! 42 Gdy Pan to powiedział, natychmiast trąd go opuścił i został oczyyszczony. 43 A [Jezus] surowo mu przekazał i zaraz go odprawił; 44 Mówiąc: Uważaj, abyś nikomu nic nie mówił, ale idź, pokaż się kapelanowi i ofiaruj za swoje oczyszczenie to, co nakazał Mojżesz, na świadczenie dla nich. 45 Lecz on odszedł i zaczął bardzo to rozpowiadać i rozgłaszać, tak że Jezus nie mógł już jawnie wejść do miasta, ale przebywał na zewnątrz, w miejscowościach odludnych. A [ludzie] zawsze schodzili się do niego.

2 A po kilku dniach znów przeszł do Kafarnaum i usłyszano, że jest w domu. 2 I zaraz zeszło się tak wielu [ludzi], że nie mogli się zmieścić nawet przed drzwiami. I głosił im słowo [Boże]. 3 Wtedy przyszli do niego, niosąc sparaliżowanego, a niosło go czterech [ludzi]. 4 A gdy nie mogli do niego podejść z powodu tłumu, odkryli dach [nad miejscem], gdzie był [Jezus], wylamali go i spuścili na dół posłanie, na którym leżał sparaliżowany. 5 A Jezus, widząc ich wiarę, powiedział do sparaliżowanego: Synu, twoje grzechy są ci przebaczone. 6 A byli tam niektórzy z uczonych w Piśmie, siedząc i myśląc w swoich sercach: 7 Czemu on mówi takie bliźnierzstwa? Kto może przebaczać grzechy oprócz samego Boga? 8 A zaraz Jezus, poznawszy w swym duchu, że tak myśleli, powiedział do nich: Czemuż tak myślicie w swoich sercach? 9 Cóż jest łatwiej – powiedzieć sparaliżowanemu:

Przebaczone są ci grzechy, czy powiedzieć: Wstań, na środek! 4 A do nich powiedział: Czy wolno w szabat weź swoje posłanie i chodź? 10 Ale żebyście wiedzieli, czynić dobrze czy źle? Ocalić życie czy zabić? Lecz że Syn Człowieczy ma na ziemi moc przebaczać oni milczeli. 5 Wtedy spojrzał po nich z gniewem grzechy – powiedział do sparaliżowanego: 11 Mówię i zasmucony zatwardziałością ich serca, powiedział ci: Wstań, weź swoje posłanie i idź do domu. 12 A do tego człowieka: Wyciągnij rękę! Wyciągnął, a on natychmiast wstał, wziął swoje posłanie i wyszedł jego ręka znów stała się zdrowa jak [i] druga. 6 na oczach wszystkich, tak że wszyscy byli zdumieni i Wówczas faryzeusze wyszli i zaraz odbyły naradę chwalili Boga, mówiąc: Nigdy nie widzieliśmy czegoś z herodianami przeciwko niemu, w jaki sposób go takiego. 13 I wyszedł znów nad morze. I przychodził zgładzić. 7 Jezus zaś ze swymi uczniami odszedł do niego cały lud, a on ich nauczał. 14 A przechodząc, nad morze, a wielkie mnóstwo ludzi szło za nim z zobaczył Lewiego, [syna] Alfeusza, siedzącego w Galilei i Judei; 8 Z Jerozolimy, Idumei i Zajordania. punkcie celnym, i powiedział do niego: Pójdź za Również spośród tych, którzy mieszkali w okolicach mną. A on wstał i poszedł za nim. 15 Kiedy Jezus Tyru i Sydonu, przyszło do niego mnóstwo ludzi, siedział za stołem w jego domu, razem z Jezusem i słysząc, jak wielkie rzeczy czynił. 9 I nakazał swoim jego uczniam siedziało wielu celników i grzeszników. uczniom, aby zawsze mieli przygotowaną łódkę, ze Było ich bowiem wielu i chodzili za nim. 16 A uczeni względem na tłum, aby nie napierał na niego. 10 Wielu w Piśmie i faryzeusze, widząc, że je z celnikami i bowiem uzdrawiał, tak że wszyscy, którzy mieli [jakies] grzesznikami, mówili do jego uczniów: Cóż to [jest], że choroby, cisnęły się do niego, aby go dotknąć. 11 A on je i pije z celnikami i grzesznikami? 17 A Jezus, duchy nieczyste na jego widok padały przed nim i usłyszałszy to, powiedział im: Nie zdrowi, lecz chorzy woły: Ty jesteś Synem Bożym! 12 Lecz on surowo im potrzebują lekarza. Nie przeszedłem wzywać do pokuty nakazywał, żeby go nie ujawniały. 13 Potem wszedł sprawiedliwych, ale grzeszników. 18 A uczniowie na górę i wezwali do siebie tych, których sam chciał, Jana i faryzeuszy pościeli. Przyszli więc i pytali go: a oni przyszli do niego. 14 I ustanowił dwunastu, Czemu uczniowie Jana i faryzeuszy poszczą, a twoi aby z nim byli, aby ich wylać na głoszenie; 15 uczniowie nie poszczą? 19 I odpowiedział im Jezus: I aby mieli moc uzdrawiania chorób i wypędzania Czy przyjaciele oblubieńca mogą pościć, gdy jest z demonów. 16 [Ustanowił] Szymona, któremu nadał nimi oblubieniec? Dopóki mają ze sobą oblubieńca, imię Piotr; 17 Jakuba, [syna] Zebedeusza, i Jana, nie mogą pościć. 20 Lecz przyjdą dni, gdy oblubieniec brata Jakuba, którym nadał przydomek Boanerges, zostanie od nich zabrany, a wtedy, w tych dniach, będą co znaczy: Synowie Gromu; 18 Andrzeja, Filipa, pościć. 21 Nikt nie przyszywa łatę z nowego sukna do Bartłomieja, Mateusza, Tomasza, Jakuba, [syna] starej szaty, inaczej nowa lata ujmuje [nieco] od starej Alfeusza, Tadeusza, Szymona Kananejczyka; 19 I [szaty] i rozdarcie staje się gorsze. 22 Nikt też nie Judasza Iskariotę, który go wydał. 20 Potem przyszli wlewa młodego wina do starych bukłaków, bo inaczej do domu. I znów zgromadził się tłum, tak że nie małe wino rozsadza bukłaki i wino wycieka, a bukłaki mogli nawet zjeść chleba. 21 A gdy jego bliisci o tym się psują. Lecz nowe wino należy wlewać do nowych usłyszeli, przyszli, aby go pochwycić. Mówili bowiem: bukłaków. 23 A gdy Jezus szedł w szabat przez zboża, Odszedł od zmysłów. 22 A uczeni w Piśmie, którzy jego uczniowie zaczęli po drodze zrywać kłosy. 24 przyszli z Jerozolimy, mówili: Ma Belzebuba i przez Wtedy faryzeusze mówili do niego: Spójrz, czemu władcę demonów wypędza demony. 23 I przywołałszy oni robią w szabat to, czego nie wolno [robić]? 25 A ich [do siebie], mówił do nich w przypowieściach: Jakże on im odpowiadział: Nigdy nie czytaliście, co zrobił szatan może wypędzać szatana? 24 Jeśli królestwo jest Dawid, gdy znał się w potrzebie i był głodny, on i ci, podzielone wewnętrznie, to takie królestwo nie może którzy z nim byli? 26 Jak wszedł do domu Bożego za przetrwać. 25 I jeśli dom jest podzielony wewnętrznie, Abiatarą, najwyższego kapłana, i jadł chleby pokładne, to taki dom nie będzie mógł przetrwać. 26 Jeśli których nie wolno było jeść nikomu oprócz kapłanów, i [więc] szatan powstał przeciwko sobie [samemu] dał również tym, którzy z nim byli? 27 Powiedział im i jest podzielony, nie może przetrwać, ale to jego także: Szabat został ustanowiony dla człowieka, a nie koniec. 27 Nikt nie może wejść do domu mocarza człowiek dla szabatu. 28 Dlatego Syn Człowieczy jest i zagrabić jego własności, jeśli najpierw nie zwiąże też Panem szabatu.

3 I wszedł znów do synagogi. A był tam człowiek, który miał uschlą rękę. 2 I obserwowali go, czy uzdrowi go w szabat, aby go oskarżyć. 3 Wtedy powiedział do człowieka, który miał uschlą rękę: Wyjdź

więcnego potępienia. (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Bo inni sześćdziesięciokrotny, a jeszcze inni stokrotny. mówili: Ma ducha nieczystego. 31 Wtedy przyszli jego bracia i matka, a stojąc przed domem, posłali po niego, wzywając go. 32 A tłum siedział wokół niego. I powiedzieli mu: Oto twoja matka i twoi bracia [sa] przed domem i szukają cię. 33 Lecz on im odpowiedział: Któż jest moją matką i moimi braćmi? 34 A spojrzawszy po tych, którzy siedzieli wokół [niego], powiedział: Oto moja matka i moi bracia! 35 Kto bowiem wypełnia wolę Boga, ten jest moim bratem, moją siostrą i [moją] matką.

21 Ponadto mówił im: Czy przynosi się świecę, aby wstać ją pod naczynie albo pod lózko? Czy [nie po to], aby ją postawić na świeczniku? 22 Nie ma bowiem nic tajemnego, co by nie miało być ujawnione ani nic ukrytego, co by nie miało wyjść na jaw. 23 Jeśli ktoś ma uszy do słuchania, niech słucha. 24 I powiedział do nich: Uważacie na to, czego słuchacie. Jaką miarą mierzycie, [taką] będzie wam odmierzone, a wam, którzy słuchacie, zostanie [jeszcze] dodane. 25 Kto bowiem ma, będzie mu dodane, a kto nie ma, zostanie

4 I znowu zaczął nauczać nad morzem. Zgromadził się wokół niego wielki tłum, tak że wszedłszy do łodzi, siedział [w niej] na morzu, a wszyscy ludzie byli na brzegu. 2 A on nauczał ich wielu rzeczy w przypowieściach i mówił do nich w swojej nauce: 3 Słuchajcie! Oto siewca wyszedł siać. 4 A gdy siał, jedno padło przy drodze, a ptaki niebieskie przyleciały i wydziobały je. 5 Inne padło na [miejscą] skaliste, gdzie nie miało wiele ziemi, i szybko wzeszło, bo ziemia nie była głęboka. 6 A gdy słońce wzeszło, wypaliło je, a ponieważ nie miało korzenia, uschło. 7 Inne zaś padło między ciernie, a ciernie wyrosły i zagłuszyły je, i nie wydało owocu. 8 A inne padło na dobrą ziemię i wydało bujnie wschodzący i rosnący owoc: jedno trzydziestokrotny, inne sześćdziesięciokrotny, a jeszcze inne stokrotny. 9 I mówił im: Kto ma uszy do słuchania, niech słucha. 10 A gdy był sam, pytały go ci, którzy przy nim byli z dwunastoma, o tę przypowieść. 11 A on im odpowiedział: Wam dano poznąć tajemnicę królestwa Bożego. Tym zaś, którzy są na zewnątrz, wszystko podaje się w przypowieściach; 12 Aby patrząc, patrzyli, a nie widzieli i słysząc, słyszeli, a nie zrozumieli, by się czasem nie nawrócili i nie były im przebaczone grzechy. 13 I powiedział do nich: Nie rozumiecie tej przypowieści? Jakże więc zrozumiecie wszystkie [inne] przypowieści? 14 Siewca sieje słowo. 15 A ci przy drodze są tymi, którym sieje się słowo, ale gdy usłysza, zaraz przychodzi szatan i wybiera słowo zasiane w ich sercach. 16 Podobnie ci, którzy zostali posiani na miejscach skalistych, są tymi, którzy, gdy usłysza słowo, natychmiast je z radością przyjmują; 17 Jednak nie mają w sobie korzenia, lecz trwaja do czasu. Potem, gdy przychodzi ucisk albo prześladowanie z powodu słowa, zaraz się gorszą. 18 A ci, którzy zostali posiani między cierniami, są tymi, którzy słuchają słowa; 19 Lecz troski tego świata, uluda bogactwa i żądze innych rzeczy wchodzą i zagłuszają słowo, i staje się bezwocne. (aiōn g165) 20 Ci zaś, którzy zostali posiani na dobrej ziemi, są tymi, którzy słuchają słowa, przyjmują [je] i przynoszą owoc: jedni trzydziestokrotny,

inni sześćdziesięciokrotny, a jesięc inni stokrotny.
21 Ponadto mówił im: Czy przynosi się świecę, aby wstawić ją pod naczynie albo pod łóżko? Czy [nie po to], aby ją postawić na świeczniku? 22 Nie ma bowiem nic tajemnego, co by nie miało być ujawnione ani nic ukrytego, co by nie miało wyjść na jaw. 23 Jeśli ktoś ma uszy do słuchania, niech słucha. 24 I powiedział do nich: Uważajcie na to, czego słuchacie. Jaką miarą mierzycie, [taka] będzie wam odmierzona, a wam, którzy słuchacie, zostanie [jeszcze] dodane. 25 Kto bowiem ma, będzie mu dodane, a kto nie ma, zostanie mu zabrane nawet to, co ma. 26 I mówił: Z królestwem Bożym jest tak, jak gdyby człowiek wrzucił ziarno w ziemię. 27 Czy śpi, czy wstaje, we dnie i w nocy, ziarno wschodzi i rośnie, a on nie wie [jak]. 28 Bo ziemia sama z siebie wydaje plon, najpierw źródło, potem kłos, a potem pełne ziarno w kłosie. 29 A gdy plon dojrzeję, [on] zaraz zapiszcza sierp, bo nadeszło żniwo. 30 Powiedział jesięcze: Do czego przymierzymy królestwo Boże albo jaką przypowieścią je wyrazimy? 31 Jest jak ziarno gorczycy, które, gdy zostaje wsiane w ziemię, jest najmniejsze ze wszystkich nasion na ziemi. 32 Lecz wsiane wyrasta i staje się większe od wszystkich jarzyn, i wypuszcza wielkie gałęzie, tak że ptaki niebieskie mogą się gniaździć w jego cieniu. 33 I w wielu takich przypowieściach mówił im słowo, stosownie do tego, jak mogli słuchać. 34 A bez przypowieści nie mówił do nich. Na osobnością zaś wykładał wszystko swoim uczniom. 35 Tego samego dnia, gdy nastąpił wieczór, powiedział do nich: Przeprawmy się na drugą stronę. 36 A gdy odprowadili tłum, wzieldi go ze sobą, tak jak był w łodzi. Towarzyszyły mu też inne łódki. 37 Wtedy zerwał się gwałtowny wicher i fale uderzały w łódź, tak że już się napelniła. 38 A on spał w tyle łodzi na wezgłowiu. Obudził go więc i mówili do niego: Nauczycielu, nie obchodzi cię, że giniemy? 39 Wówczas wstał, zgromił wiatr i powiedział do morza: Milcz i uspokój się! I ustąpił wiatr, i nastąpiła wielka cisza. 40 Wtedy powiedział do nich: Czemu się tak boicie? Jak [to jest, że] nie macie wiary? 41 I ogarnął ich wielki strach, i mówili jeden do drugiego: Kim on jest, że nawet wiatr i morze są mu posłuszcze?

5 I przeprawili się za morze do krainy Gadareńczyków.
2 A gdy on wyszedł z łodzi, zaraz wybiegł mu [naprzeciw] z grobowców człowiek mający ducha nieczystego. **3** Mieszkał on w grobowcach i nawet łańcuchami nikt nie mógł go związać. **4** Często bowiem był wiązany pętami i łańcuchami, ale rwał łańcuchy i kruszył pęta, i nikt nie mógł go poskromić. **5** A zawsze, we dnie i w nocy, przebywał w górach i grobowcach, krzycząc i tłukąc siebie kamieniami. **6** Gdy więc zobaczył Jezusa z daleka, przybiegł i oddał mu poklon:

7 A wołając donośnym głosem, powiedział: Cóż mam idź w pokoju i bądź uzdrawiona ze swojej choroby. 35 z tobą, Jezusie, Synu Boga najwyższego? Zaklinam A gdy jeszcze mówił, przyszli ludzie od przełożonego cię na Boga, abyś mnie nie dręczył. 8 Powiedział mu synagogi i powiedzieli: Twoja córka umarła. Czemu bowiem: Wyjdź, duchu nieczysty, z tego człowieka! 9 I jeszcze trudzisz Nauczyciela? 36 Ale Jezus, gdy zapytał go: Jak ci na imię? A on odpowiedział: Na imię tylko usłyszał, co mówili, powiedział do przełożonego mi Legion, bo jest nas wielu. 10 I prosił go bardzo, synagogi: Nie bój się, tylko wierz! 37 I nie pozwolił iść aby nie wyganiał ich z tej krainy. 11 A pasło się tam za sobą nikomu oprócz Piotra, Jakuba i Jana, brata w pobliżu góry wielkie stado świń. 12 I wszystkie te Jakuba. 38 A gdy przyszedł do domu przełożonego demony prosiły go: Poślij nas w te świnie, abyśmy synagogi, zobaczyły [tam] zamieszanie oraz płaczących [mogły] w nie wejść. 13 I Jezus zaraz im pozwolił. A i bardzo zawodzących. 39 Wszedłszy więc, powiedział duchy nieczyste, wyszedłszy, weszły w świnie. Wtedy do nich: Dlaczego robicie zamieszanie i płaczecie? stado, liczące około dwóch tysięcy, ruszyło pędem po Dziewczynka nie umarła, tylko śpi. 40 I naśmiewali urwisku do morza i utonęło w nim. 14 Ci zaś, którzy się z niego. Ale on wyrzucił wszystkich, wziął ze paśmi świnie, uciekli i opowiedzieli [o tym] w mieście sobą ojca i matkę dziewczynki oraz tych, którzy przy i we wsiach. I wyszli [ludzie], aby zobaczyć, co się nim byli, i wszedł tam, gdzie leżała dziewczynka. 41 stało. 15 Przyszli więc do Jezusa i zobaczyli tego, Ujął dziewczynkę za rękę i powiedział do niej: Talitha który był opętany, w którym był legion [demonów], jak kumi! – co się tłumaczy: Dziewczynko, mówię ci, siedział ubrany i przy zdrowych zmysłach. I bał się. 16 wstał! 42 I natychmiast dziewczynka wstała i chodziła, A ci, którzy to widzieli, opowiedzieli im, co się stało miała bowiem dwanaście lat. I ogarnęły ich wielkie z opętanym, a [także] o świnach. 17 Wtedy zaczęli zdumienie. 43 Wtedy przykazał im surowo, aby nikt się go prosić, aby odszedł z ich granic. 18 A gdy wsiadł o tym nie dowiedział, i polecił, aby dano jej jeść. do łodzi, prosił go ten, który był opętany, aby [mogł] przy nim zostać. 19 Lecz Jezus mu nie pozwolił, ale powiedział: Idź do domu, do swoich, i opowiedz im, jak wielkie rzeczy Pan ci uczynił i jak się nad tobą zamilował. 20 Odszedł więc i zaczął w Dekapolu opowiadać, jak wielkie rzeczy Jezus mu uczynił. I wszyscy się dziwili. 21 A gdy Jezus przeprawił się z powrotem w łodzi na drugą stronę, zebrało się wokół niego mnóstwo ludzi. A [on] był nad morzem. 22 Wtedy przyszedł jeden z przełożonych synagogi, imieniem Jair, a gdy go zobaczył, padł mu do nóg. 23 I prosił go usilnie: Moja córeczka umiera. Przyjdź, położ na nią ręce, aby została uzdrawiona, a będzie żyła. 24 I poszedł z nim. Szło zaś za nim mnóstwo ludzi, którzy na niego napierali. 25 Wtedy pewna kobieta, która od dwunastu lat cierpiała na upływ krwi; 26 I wiele wycierpiała od licznych lekarzy, i wydała wszystko, co miała, a nic jej nie pomogło, przeciwnie, pogarszało jej się; 27 Usłyszałszy o Jezusie, podeszła w tłumie od tyłu i dotknęła jego szaty. 28 Mówiąc bowiem: Jeśli dotknę choćby jego szaty, będę zdrowa. 29 I natychmiast ustąpiła jej upływ krwi, i poczuła w ciele, że została uzdrawiona ze swojej choroby. 30 A Jezus od razu poznął, że wyszła z niego moc, odwrócił się do tłumu i zapytał: Kto dotknął moich szat? 31 Odpowiedzieli mu jego uczniowie: Widzisz, że tłum na ciebie napiera, a pytasz: Kto mnie dotknął? 32 I spojrzał wokół, aby zobaczyć tę, która to uczyniła. 33 Wtedy kobieta ze strachem i z drżeniem, wiedząc, co się z nią stało, podeszła, upadła przed nim i wyznała mu całą prawdę. 34 A on powiedział do niej: Córko, twoja wiara cię uzdrawiła,

6 I wyszedłszy stamtąd, przyszedł w swoje rodzinne strony, a szli za nim jego uczniowie. 2 A gdy nadszedł szabat, zaczął nauczać w synagodze. Wielu zaś, słuchając [go], zdumiewało się i pytało: Skąd on ma to wszystko? I co to za mądrość, która jest mu dana, że nawet takie cuda dzieją się przez jego ręce? 3 Czy to nie jest cieśla, syn Marii, a brat Jakuba, Józefa, Judy i Szymona? Czyż nie ma tu wśród nas także jego sióstr? I gorszyli się z jego powodu. 4 Ale Jezus powiedział do nich: [Nigdzie] nie jest prorok bez czci, tylko w swojej ojczyźnie, wśród [swoich] krewnych i w swoim domu. 5 I nie mógł tam uczynić żadnego cudu oprócz [tego], że uzdrowił niektórych chorych, kładąc na nich ręce. 6 I dziwił się ich niedowiarstwu. Potem obchodził okoliczne wioski, nauczając. 7 Wtedy, przywoławszy do siebie dwunastu, zaczął ich rozsyłać po dwóch. Dał im też moc nad duchami nieczystymi. 8 I nakazał im, aby oprócz laski nie brali na drogę niczego: ani torby, ani chleba, ani pieniędzy w trzosie; 9 Lecz żeby założyli sandały i nie wkładali dwóch szat. 10 Potem mówił do nich: Gdziekolwiek wejdziecie do [jakiegoś] domu, zostańcie tam, dopóki stamtąd nie odepjdziecie. 11 A jeśli was ktoś nie przyjmie i nie usłucha, wyszedłszy stamtąd, strażnijcie pył z waszych nóg na świadectwo [przeciwko] nim. Zaprawdę powiadam wam: Lżej będzie Sodomie i Gomorze w dzień sądu niż temu miastu. 12 Wtedy wyszli i glosili, że [ludzie powinni] pokutować. 13 I wypędzali wiele demonów, i wielu chorych namaszczały olejkiem, i uzdrawiali. 14 I usłyszał o nim król Herod (bo jego imię się rozsławio), i powiedział: Jan Chrzciciel

zmarwychwstał, dlatego cuda dokonują się przez i dwie ryby. 39 Wtedy kazał im posadzić wszystkich w niego. 15 [A] inni mówili: To Eliasz; jeszcze inni mówili: grupach na zielonej trawie. 40 I usiedli w grupach, po To prorok albo [ktoś] jak jeden z proroków. 16 Gdy stu i po pięćdziesięciu. 41 A wziąwszy te pięć chlebów Herod o tym usłyszał, powiedział: To Jan, którego i dwie ryby, spojrzał w niebo i pobłogosławił. I połamała ściąłem. On zmarwychwstał. 17 Sam Herod bowiem te chleby i dawał swoim uczniom, aby kładli przed kazał schwycić Jana i wracić go do więzienia z nimi. Także te dwie ryby rozdzieliły między wszystkich. powodu Herodiady, żony swego brata Filipa, gdyż pojął 42 I jedli wszyscy do syta. 43 I zebrały dwanaście ją za żonę. 18 Bo Jan mówił Herodowi: Nie wolno ci pełnych koszy kawałków i [resztek] z ryb. 44 A tych, mieć żony swego brata. 19 A Herodiada zawzięła się którzy jedli chleby, było około pięciu tysięcy mężczyzn. na niego i chciała go zabić, ale nie mogła. 20 Herod 45 I zaraz przymusił swoich uczniów, aby wsiedli do bowiem obawiał się Jana, wiedząc, że jest człowiekiem łodzi i popłynęli przed nim na drugi brzeg w kierunku sprawiedliwym i świętym, i miał wzgląd na niego, a Betsaidy, a on tymczasem odprawi ludzi. 46 A gdy słuchając go, wiele czyni; i chętnie go słuchał. 21 A ich odprawił, odszedł na górę, aby się modlić. 47 gdy nadeszła odpowiednia chwila, Herod, obchodząc Kiedy nastąpił wieczór, łódź znajdowała się na środku dzień swoich urodzin, wyprawił uczęstnika dla swoich morza, a on [był] sam na ładzie. 48 I widział, że są dostoyników, dowódców wojskowych i znakomitości z zmęczeni wiosłowania, bo wiatr mieli przeciwny. I Galilei. 22 Kiedy córka tej Herodiady weszła i tańczyła, tak około czwartej straży nocnej przyszedł do nich, spodobała się Herodowi i współbłogosławionikom. [Wtedy] idąc po morzu, i chciał ich wyminać. 49 Ale oni, król powiedział do dziewczyny: Proś mnie, o co chcesz, ujrzawszy go chodzącego po morzu, myśleli, że to a dam ci. 23 I przysiągł jej: O cokolwiek mnie poprosisz, zjawa, i krzyknęli. 50 Wszyscy bowiem go widzieli dam ci, aż do połowy mego królestwa. 24 Ona więc i przestraszyły się. Ale on zaraz przemówił do nich wyszła i zapytała swoją matkę: O co mam prosić? tymi słowami: Ufajcie, to ja jestem! Nie bójcie się! 51 I A ta odpowiadła: O głowę Jana Chrzciciela. 25 wszedł do nich z łodzi, i uciszył się wiatr. A oni się Natychmiast też weszła z pośpiechem do króla i bardzo zdumiewali i dziwili. 52 Nie zrozumieli bowiem prosili: Chcę, żebyś mi zaraz dał na misie głowę Jana [cudu] z chlebami, gdyż ich serce było odstępstwem. 53 A Chrzciciela. 26 I zasmucił się król bardzo, jednak ze przeprawiwszy się, przypłynęli do ziemi Genezaret i względem na przysięgę i współbłogosławioników nie chciał przybili [do brzegu]. 54 A gdy wyszli z łodzi, [ludzie] jej odmówić. 27 Król natychmiast послał kata i rozkazał zaraz go poznali; 55 Rozbiegli się po całej tej okolicy i przynieść jego głowę. A ten, poszedłszy, ściął go w zaczęli przynosić na posłaniach chorych tam, gdzie, więzieniu. 28 Potem przyniósł na misie jego głowę i dał jak słyszeli, przebywa. 56 A gdziekolwiek wszedł, do ją dziewczynie, a dziewczyna dała ją swojej matce. 29 wsi, miast czy osad, kładli chorych na ulicach i prosili Gdy usłyszeli o tym jego uczniowie, przyszli, zabrali go, aby [mogli] dotknąć choćby brzegu jego szaty. A jego ciało i złożyły w grobie. 30 A apostołowie zebraли wszyscy, którzy go dotknęli, zostali uzdrawieni.

się u Jezusa i opowiedzieli mu wszystko, co czynili i 7 Wtedy zgromadzili się wokół niego faryzeusze i czego nauczyli. 31 I powiedział do nich: Pójście wy na pewni uczeni w Piśmie, którzy przybyli z Jerozolimy. odludne miejsce i odpocznijcie trochę. Wielu bowiem 2 A gdy zobaczyli, że niektórzy z jego uczniów jedzą przychodziło i odchodziło, tak że nie mieli wolnego chleb nieczystymi, to znaczy nieumytymi rękami, ganili czasu, żeby zjeść. 32 I odpłynęli w łodzi na odludne to. 3 Faryzeusze bowiem i wszyscy Żydzi, trzymając miejsce, [żeby być] na osobności. 33 A ludzie widzieli, się tradycji starszych, nie jedzą, jeśli dokładnie nie że odpywają. Wielu go poznalo i zbiegły się tam pieszo umyją rąk. 4 I [po powrocie] z rynku nie jedzą, jeśli się ze wszystkich miast, wyprzedzili ich i zgromadzili się przy nim. 34 Kiedy Jezus wyszedł, zobaczył mnóstwo jak słyszeli, przebywa. 56 A gdziekolwiek wszedł, do których, a dziewczyna dała ją swojej matce. 35 A gdy mieszkańców i ulitował się nad nimi, bo byli jak owce niemające 5 Zapytali go więc faryzeusze i uczeni w Piśmie: 36 Odpraw ich, aby poszli do okolicznych osad i wsi i kupyli sobie chleba, bo nie mają co jeść. 37 Lecz on im Dlaczego twoi uczniowie nie postępują według tradycji odpowiedział: Wy dajcie im jeść. Zapytali go więc: Czy starszych, lecz jedzą chleb nieumytymi rękami? 6 mamy pójść i za dwieście groszy kupić chleba, i dać im Wtedy on im odpowiedział: Dobrze Izajasz prorokował jeść? 38 A on im powiedział: Ile macie chleba? Idźcie i o was, oblubnikach, jak jest napisane: Ten lud czci zobaczcie. A oni, dowiedziawszy się, powiedzieli: Pięć mówiąc: Wargami, ale ich serce daleko jest ode mnie. 7 Lecz na próżno mnie czczę, ucząc nauk, które są nakazami ludzkimi. 8 [Wy] bowiem, opuściwszy przykazania Boże, trzymacie się tradycji ludzkiej,

obmywania dzbanków i kubków. I wiele innych tym się. 35 Zaraz też otworzyły się jego uszy i rozwiązały podobnych rzeczy czynicie. 9 Mówił im też: Całkowicie się więzy jego języka, i mówił poprawnie. 36 Wtedy znowocie przykazanie Boże, aby zachować swoją im nakazał, aby [tego] nikomu nie mówili. Ale im tradycję. 10 Mojżesz bowiem powiedział: Czcij swego ojca i swoją matkę, oraz: Kto złorzeczy ojcu albo matce, niech poniesie śmierć. 11 Ale wy mówicie: Jeśli człowiek powie ojcu albo matce: To, co powinieneś otrzymać ode mnie jako pomoc, to Korban, to znaczy dar [przeznaczony na ofiarę] – [będzie bez winy]. 12 I nie pozwalacie mu nic więcej uczynić dla swego ojca albo matki; 13 Wniewecz obracając słowo Boże przez waszą tradycję, którą przekazaliście. I wiele innych tym podobnych rzeczy czynicie. 14 A zwoławszy wszystkich ludzi, mówił do nich: Słuchajcie mnie wszyscy i zrozumiecie. 15 Nie ma nic z zewnątrz, co wchodząc w człowieka, mogłoby go skalać, ale to, co z niego wychodzi, to kala człowieka. 16 Jeśli ktoś ma uszy do słuchania, niech słucha. 17 A gdy [oddalił się] od ludzi i wszedł do domu, jego uczniowie pytali go [o te] przypowieść. 18 Wtedy powiedział im: Czy i wy jesteście tak bezrozumni? Czyż nie rozumiecie, że wszystko, co z zewnątrz wchodzi w człowieka, nie może go skalać? 19 Nie wchodzi bowiem do jego serca, ale do żołądka i zostaje wydalone do ustępu, oczyszczając wszystkie pokarmy. 20 I powiedział: Co wychodzi z człowieka, to kala człowieka. 21 Z wnętrza bowiem, z serca ludzkiego pochodzą złe myśli, cudzołówsta, nierząd, zabójstwa; 22 Kradzieże, chciwość, niegodzivość, podstęp, wyuzdanie, oko złe, bluźnierstwo, pycha, głupota. 23 Całe to зло pochodzi z wnętrza i kala człowieka. 24 Odszedł stamtąd i udał się w okolice Tyru i Sydonu. A wszedłszy do [pewnego] domu, nie chciał, aby ktoś [o tym] wiedział. Nie mógł się jednak ukryć. 25 Usłyszała bowiem o nim kobieta, której córeczka miała ducha nieczystego, i przyszła, i upadła mu do nóg. 26 A kobieta ta była Greczynką, rodem z Syrofenicji, i prosiła go, aby wypędził demona z jej córki. 27 Ale Jezus jej powiedział: Niech najpierw nasycą się dzieci, bo niedobrze jest brać chleb dzieci i rzucić szczeniętom. 28 A ona odpowiedziała mu: Tak, Panie, lecz i szczeniętajadają pod stołem z okruszyn dzieci. 29 I powiedział do niej: Ze względu na te słowa idź, demon wyszedł z twojej córki. 30 A gdy wróciła do swego domu, spostrzegła, że demon wyszedł, a córka leżała na łóżku. 31 Kiedy znowu opuścił okolice Tyru i Sydonu, przyszedł nad Morze Galilejskie przez środek krainy Dekapolu. 32 I przyprowadzili do niego głuchego, który miał trudności z mówieniem, i prosili go, aby położył na niego rękę. 33 Pan, wziąwszy go z tłumu na bok, włożył palce w jego uszy i splunąwszy, dotknął jego języka; 34 A spojrzałszy w niebo, westchnął i powiedział do niego: Effatha, to znaczy: Otwórz się. 35 Zaraz też otworzyły się jego uszy i rozwiązały sie więzy jego języka, i mówił poprawnie. 36 Wtedy bardziej im nakazywał, tym bardziej to rozgłaszał. 37 I niezmiernie się zdumiewali, mówiąc: Dobrze wszystko uczynił. Sprawia, że głusi słyszą i niemi mówią.

8 A w tych dniach, gdy było [z nim] bardzo wielu ludzi i nie mieli co jeść, Jezus przywołał swoich uczniów i powiedział do nich: 2 Żał mi tych ludzi, bo już trzy dni przy mnie trwają, a nie mają co jeść. 3 A jeśli odprawię ich głodnych do domów, zasłabną w drodze, bo niektórzy z nich przyszli z daleka. 4 Wtedy jego uczniowie odpowiedzieli mu: Skąd tu na pustyni będzie ktoś mógł nakarmić ich chlebem? 5 I zapytał ich: Ille macie chlebów? A oni odpowiedzieli: Siedem. 6 Wtedy nakazał ludziom usiąść na ziemi. I wziął te siedem chlebów, a podziękowawszy, łamał i dawał swoim uczniom, aby kładli przed nimi. I kładli przed ludźmi. 7 Mieli też kilka rybek, które pobogosławiały, również kazal kłaść przed ludźmi. 8 Jedli więc do syta, a pozostałych kawałków zebrał siedem koszy. 9 A tych, którzy jedli, było około czterech tysięcy. Potem ich odprawił. 10 Zaraz też wszedł do łodzi ze swoimi uczniami i przybył w okolice Dalmanuty. 11 Wtedy nadeszli faryzeusze i zaczęli z nim rozprawiać, a wystawiając go na próbę, żądali od niego znaku z nieba. 12 On zaś, westchnąwszy głęboko w duchu, powiedział: Dlaczego to pokolenie żąda znaku? Zaprawdę powiadam wam, że żaden znak nie będzie dany temu pokoleniu. 13 I opuściwszy ich, ponownie wszedł do łodzi i przeprowadził się na drugą stronę. 14 A uczniowie zapomnieli wziąć chleba i nie mieli ze sobą w łodzi nic więcej oprócz jednego bochenka. 15 Wtedy przekazał im: Uważajcie i strzeżcie się zakwasu faryzeuszy i zakwasu Heroda. 16 I rozmawiali między sobą: [Powiedział tak], bo nie mamy chleba. 17 Jezus, poznawszy to, powiedział do nich: Czemu rozmawiacie o tym, że nie macie chleba? Jeszcze nie pojmujecie i nie rozumiecie? Jeszcze wasze serce jest odrętwiałe? 18 Macie oczy, a nie widzicie, i macie uszy, a nie słyszycie? I nie pamiętacie? 19 Gdy łamałem tych pięć chlebów dla pięciu tysięcy ludzi, ile pełnych koszy kawałków zebrałście? Odpowiedzieli mu: Dwanaście. 20 A gdy łamałem tych siedem [chlebów] dla czterech tysięcy ludzi, ile pełnych koszy kawałków zebrałście? A oni odpowiedzieli: Siedem. 21 I zapytał ich: Jakże więc nie rozumiecie? 22 Potem przyszedł do Betsaidy. I przyprowadzili do niego ślepego, prosząc go, aby go dotknął. 23 A ujawszy ślepego za rękę, wyprowadził go poza miasteczko i plunąwszy na jego oczy, położył na niego ręce i zapytał, czy coś widzi. 24 A on spojrzał w górę i powiedział: Widzę chodzących ludzi, jakby

drzewa. **25** Potem znowu położył ręce na jego oczy widzieli, aż Syn Człowieczy powstanie z martwych. **10** i kazał mu spojrzeć w góry. I został uzdrawiony, I zachowali te słowa dla siebie, rozprawiając między tak że nawet z daleka widział wszystkich wrażnie. sobą, co znaczy powstać z martwych. **11** I pytali go: **26** I odesłał go do domu, mówiąc: Nie wchodź do Dlaczego uczeni w Piśmie mówią, że najpierw ma tego miasteczka i nikomu z miasteczka [o tym] nie przyjść Eliasz? **12** A on im odpowiedział: Istotnie, mów. **27** Wtedy Jezus poszedł ze swymi uczniami najpierw przyjdzie Eliasz i wszyscy odnowi, a jak jest do wiosek [należących] do Cezarei Filipowej, a w napisane o Synu Człowieczym, [że musi] wiele cierpieć drodze pytał swoich uczniów: Za kogo mnie ludzie i za nic być poczytany. **13** Ale mówię wam, że Eliasz uważają? **28** A oni mu odpowiedzieli: [Jedni] za Jana już przyszedł i zrobili z nim, co chcieli, jak jest o nim Chrzciciela, inni za Eliasza, a jeszcze inni za jednego napisane. **14** A przyszedłszy do uczniów, zobaczył z proroków. **29** Wtedy zapytał ich: A wy za kogo wielki tłum wokół nich oraz uczonych w Piśmie, którzy mnie uważacie? A Piotr mu odpowiedział: Ty jesteś rozprawiali z nimi. **15** Wszyscy ludzie, gdy tylko go Chrystusem. **30** I przykazał im, aby nikomu o nim nie zobaczyli, zdumielni się i przybiegły, witali go. **16** I mówili. **31** I zaczął ich nauczać, że Syn Człowieczy zapytał uczonych w Piśmie: O czym rozprawiacie z musi wiele cierpieć i zostać odrzucony przez starszych, nimi? **17** A jeden z tłumu odpowiedział: Nauczycielu, naczelnych kapelanów i uczonych w Piśmie, i być zabity, przyprowadziłem do ciebie mego syna, który ma ducha a po trzech dniach zmartwychwstać. **32** A mówił to niemego. **18** Ten, gdziekolwiek go chwyci, szarpie nim, otwarcie. Wtedy Piotr, wziąwszy go na bok, zaczął a on się pieni, zgrzyta zębami i schnie. I mówiłem go strofować. **33** Lecz on odwrócił się, spojrzał na swoim uczniom, aby go wypędzili, ale nie mogli. **19** swoich uczniów i zgromił Piotra, mówiąc: Odejdź ode A on mu odpowiedział: O pokolenie bez wiary! Jak mnie, szatanie, bo nie pojmusz tego, co Boże, ale to, długo będę z wami? Jak długo mam was znosić? co ludzkie. **34** Potem przywołał [do siebie] lud wraz Przyprowadźcie go do mnie. **20** I przyprowadzili go ze swoimi uczniami i powiedział do nich: Ktokolwiek do niego. A gdy tylko go zobaczył, zaraz duch nim chce pójść za mną, niech się zaprzej samego siebie, szarpnął, a on upadł na ziemię i tarzał się z pianą na weźmie swój krzyż i idzie za mną. **35** Bo kto chce ustach. **21** Jezus zapytał jego ojca: Od jak dawna mu zachować swoje życie, straci je, a kto straci swoje życie się to zdarza? A on odpowiedział: Od dzieciństwa. z mojego powodu i dla ewangelii, ten je zachowa. **36** **22** I często wrzucał go w ogień i w wodę, żeby go Cóż pomoże człowiekowi, choćby cały świat pozyskał, zgubić. Ale jeśli możesz coś [zrobić], zlituj się nad a na swojej duszy poniósł szkodę? **37** Albo co da nami i pomóż nam. **23** Jezus mu powiedział: Jeśli człowiek w zamian za swoją duszę? **38** Kto się bowiem możesz wierzyć. Wszystko jest możliwe dla tego, kto wstydzi mnie i moich słów wobec tego pokolenia wierzy. **24** I natychmiast ojciec tego chłopca zawała ze cudzołożnego i grzesznego, tego i Syn Człowieczy łzami: Wierzę, Panie! Pomóż mojej niewierze! **25** A będzie się wstydził, gdy przyjdzie w chwale swego Jezusa, widząc, że ludzie się zbiegają, zgromili ducha Jezusa, nieczystego, mówiąc: DUCHU NIEMY I GLUCHY! Rozkazuję ci, wyjdź z niego i więcej w niego nie wchodź. **26** Wtedy [duchi] krzyknął i szarpiąc nim gwałtownie, wyszedł. A chłopiec wyglądał jak martwy, tak że wielu mówiło, iż umarł. **27** Lecz Jezus ujął go za rękę i podniósł, a on wstał. **28** A gdy wszedł do domu, jego uczniowie pytali go na osobno: Czemu my nie mogliśmy go wypędzić? **29** I odpowiedział im: Ten rodzaj [demonów] nie wychodzi inaczej, jak tylko przez modlitwę i post. **30** A wyszedłszy stamtąd, przechodzili przez Galileę. On jednak nie chciał, aby ktoś o tym wiedział. **31** Nauczał bowiem swoich uczniów i mówiąc im: Syn Człowiecze będzie wydany w ręce ludzi i zabiją go, ale gdy będzie zabity, trzeciego dnia zmartwychwstanie. **32** Oni jednak nie rozumieli tych słów, a bali się go zapytać. **33** I przyszedł do Kafarnaum. A gdy był w domu, zapytał ich: O czym rozmawialiście między sobą w drodze? **34** Lecz oni milczeli. W drodze bowiem rozmawiali między sobą o tym, kto z nich jest największy. **35** A usiadłszy,

9 I mówił im: Zaprawdę powiadam wam, że niektórzy z tych, co tu stoją, nie zakosztują śmierci, aż ujrzą królestwo Boże przychodzące w mocy. **2** A po sześciu dniach Jezus wziął [ze sobą] Piotra, Jakuba i Jana i wprowadził ich samych na wysoką góre, [żeby byli] na osobności. I przemienił się przed nimi. **3** A jego szaty stały się śliniące [i] bardzo białe, jak śnieg, jak żaden foluszniak na ziemi nie potrafi wybielić. **4** I ukazał się im Eliasz z Mojżeszem, który rozmawiali z Jezusem. **5** Wtedy Piotr powiedział do Jezusa: Mistrzu, dobrze nam tu być. Postawmy więc trzy namioty: jeden dla ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza. **6** Nie wiedział bowiem, co ma powiedzieć, gdyż byli przestraszeni. **7** I pojawił się obłok, który ich zaciemnił, a z obłoku rozległ się głos: To jest mój umiłyowany Syn, jego słuchajcie. **8** A nagle, gdy się rozejrzeli, nikogo już nie widzieli obok siebie, tylko samego Jezusa. **9** A gdy schodzili z góry, przykazał im, aby nikomu nie mówili o tym, co

zawała dwunastu i powiedział im: Jeśli ktoś chce ciało. 9 Co więc Bóg złączył, człowiek niech nie być pierwszy, niech będzie ostatnim ze wszystkich rozciera. 10 A w domu jego uczniowie znów go o to i sługą wszystkich. 36 I wziął dziecko, postawił je pytały. 11 I powiedział im: Kto oddala swą żonę i żeni się z inną, cudzołoży wobec niej. 12 A jeśli kobieta nich: 37 Kto przyjmie jedno z takich dzieci w moje imię, mnie przyjmie, a kto mnie przyjmie, nie mnie 13 I przynoszono do niego dzieci, aby ich dotknąć, przyjmuję, ale tego, który mnie posłał. 38 Wtedy Jan ale uczniowie gromili tych, którzy je przyniosili. 14 powiedział do niego: Nauczycielu, widzieliśmy kogoś, Gdy Jezus to zobaczył, oburzył się i powiedział do nich: Pozwólcie dzieciom przychodzić do mnie i nie nami. Zabranialiśmy mu więc, bo nie chodzi z nami. 39 zabraniając im. Do takich bowiem należy królestwo Ale Jezus powiedział: Nie zabraniając mu. Nie ma Boże. 15 Zaprawdę powiadam wam: Kto nie przyjmie bowiem nikogo, kto czyniłby cuda w moim imieniu i królestwa Bożego jak dziecko, nie wejdzie do niego. 16 mógł tak łatwo źle o mnie mówić. 40 Bo kto nie jest I brał je na rękę, a kładąc na nie rękę, błogosławił je. 17 przeciwko nam, ten jest z nami. 41 Kto bowiem poda A gdy wyruszał w drogę, przybiegł pewien [człowiek], wam kubek wody w moje imię, [dlatego] że należycie upadł przed nim na kolana i zaprosił: Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby odziedziczyć życie wieczne? do Chrystusa, zaprawdę powiadam wam, nie straci swojej nagrody. 42 A kto zgorszy jednego z tych (aiōnios g166) 18 Lecz Jezus mu odpowiedział: Dlaczego małych, którzy we mnie wierzą, o wiele lepiej byłoby nazywasz mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko jeden dla niego, gdyby zawieszono mu u szyi kamień młynski – Bóg. 19 Znasz przykazania: Nie będziesz cudzołożył, i wrzucono go do morza. 43 Jeśli twoja ręka jest ci nie będziesz zabijał, nie będziesz kradł, nie będziesz powodem upadku, odetnij ją. Lepiej bowiem jest dla mówią fałszywego świadectwa, nie będziesz oszukiwał, ciebie ułomnym wejść do życia, niż mając dwie ręce, czci swego ojca i matkę. 20 A on mu odpowiedział: pójść do piekła, w ogień nieugaszony; (Geenna g1067) Nauczycielu, tego wszystkiego przestrzegłem od 44 Gdzie robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie. 45 mojej młodości. 21 Wtedy Jezus, spojrzał na A jeśli twoja noga jest ci powodem upadku, odetnij niego, umiłował go i powiedział: Jednego ci brakuje. ją. Lepiej bowiem [jest] dla ciebie chromym wejść Idź, sprzedaj wszystko, co masz i rozdaj ubogim, a do życia, niż mając dwie nogi, zostać wrzuconym do piekła, w ogień nieugaszony; (Geenna g1067) 46 Gdzie będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź, weź krzyż robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie. 47 Jeśli zaś i chodź za mną. 22 Lecz on zmartwił się z powodu twoje oko jest ci powodem upadku, wylup je. Lepiej tych słów i odszedł smutny, miał bowiem wiele dóbr. bowiem [jest] dla ciebie jednookim wejść do królestwa 23 A Jezus, spojrzał wokół, powiedział do swoich Bożego, niż mając dwoje oczu, zostać wrzuconym do uczniów: Jakże trudno tym, którzy mają bogactwa, ognia piekielnego; (Geenna g1067) 48 Gdzie robak ich nie wejść do królestwa Bożego! 24 I uczniowie zdumiali się umiera, a ogień nie gaśnie. 49 Każdy bowiem ogniem jego słowami. Lecz Jezus znów powiedział: Dzieci, będzie posolony i każda ofiara solą będzie posolona. jakże trudno jest tym, którzy ufają bogactwom, wejść do 50 Dobra jest sól. Lecz jeśli sól przestanie być słona, królestwa Bożego! 25 Łatwiej jest wielbładowi przejść czymże ją przyprawicie? Miejcie sól w samych sobie i przez ucho igielne, niż bogatemu wejść do królestwa zachowujcie pokój między sobą. 26 A oni tym bardziej się zdumiewali i mówili Bożego. 27 A Jezus, spojrzał na nich, powiedział: U ludzi to 10 Potem wyruszył stamtąd i przyszedł w granice niemożliwe, ale nie u Boga. U Boga bowiem wszystko Judei przez krainę [leżącą] za Jordanem; i ponownie zeszli się do niego ludzie, i znów ich nauczał, jest możliwe. 28 Wtedy Piotr zaczął mówić do niego: jak miał w zwyczaju. 2 Wtedy faryzeusze podeszli i pytali go: Czy wolno mężowi oddalić żonę? A [robili to], Co wam nakazał Mojżesz? 4 A oni powiedzieli: wystawiając go na próbę. 3 Lecz on im odpowiedział: Mojżesz pozwolił napisać list rozwodowy i oddalić [ja]. 5 Jezus odpowiedział im: Z powodu zatwardzalności 29 A Jezus odpowiedział: Zaprawdę powiadam wam: waszego serca napisał wam to przykazanie. 6 Lecz Nie ma nikogo, kto by opuścił dom, braci lub siostry, od początku stworzenia Bóg uczynił ich mężczyzną i kobietą. 7 Dlatego opuści mężczyzna swego ojca i matkę i połączy się ze swoją żoną; 8 I będą dwoje stokrotnie [więcej] teraz, w tym czasie, domów, braci, sióstr, matek, dzieci i pól, wśród prześladowań, a w przyszłym świecie życia wiecznego. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Ale wielu pierwszych będzie ostatnimi, a ostatnich pierwszymi. 32 I byli w drodze, zdążając do Jerozolimy, a Jezus szedł przed nimi. I zdumiewali

się, a idąc za nim, bali się. On zaś znowu wziął ze sobą dwunastu i zaczął im mówić o tym, co miało zaraz je tu przyśle. **4** Poszli więc i znaleźli oślątko go spotkać: **33** Oto idziemy do Jerozolimy, a Syn uwiązane u drzwi na dworze, na rozstaju dróg, i Człowieczy zostanie wydany naczelnym kapłanom i odwiązał ją. **5** Wtedy niektórzy ze stojących tam uczyonymi w Piśmie. Oni skażą go na śmierć i wydadzą, pytali: Co robicie? Dlaczego odwiązujecie oślątko? **6** pogonem. **34** I będą się z niego naśmiewać, ubiczują. A oni odpowiedzieli im tak, jak im nakazał Jezus. I go, będą na niego pluć i zabiją go, ale trzeciego dnia puścili ich. **7** Przyprowadzili więc oślątko do Jezusa zmartwychwstanie. **35** Wtedy podeszli do niego Jakub i włożyli na nie swoje szaty, a on wsiadł na nie. **8** i Jan, synowie Zebedeusza, i powiedzieli: Nauczycielu, Wielu zaś słało na drodze swoje szaty, a inni obcinali chcemy, żebyś zrobił dla nas to, o co cię poprosimy. gałązki z drzew i kładli na drodze. **9** A ci, którzy szli **36** A on ich zapytał: Co chcecie, żebym dla was zrobił? przed nim i którzy podążali za nim, wołali: Hosanna! **37** Odpowiedzieli mu: Spraw, abyśmy siedzieli jeden po Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana! **10** twojej prawej, a drugi po lewej stronie w twojej chwale. Błogosławione królestwo naszego ojca Dawida, które **38** Lecz Jezus im powiedział: Nie wiecie, o co proście. przychodzi w imieniu Pana! Hosanna na wysokościach! Czy możecie pić kielich, który ja piję, i być ochrzczeni **11** I wjechał Jezus do Jerozolimy i [wszedł] do świątyni, chrztem, którym ja się chrzczę? **39** Odpowiedzieli mu: a gdy obejrzał wszystko i nadszedł już wieczór, wyszedł Możemy. A Jezus im powiedział: Istotnie, kielich, który z dwunastoma do Betanii. **12** I nazajutrz, gdy wyszli ja piję, będącie pić i chrztem, którym ja się chrzczę, z Betanii, poczuł głód. **13** I widząc z daleka drzewo będącie ochrzczeni. **40** Nie do mnie jednak należy figowe pokryte liściemi, podszedł, [by zobaczyć], czy danie miejsca po mojej prawej albo lewej stronie, ale może czegoś na nim nie znajdzie. Lecz gdy się [będzie dane] tym, którym zostało przygotowane. **41** do niego zbliżył, nie znalazł nic oprócz liści, bo nie A gdy dziesięciu to usłyszało, zaczęli się oburzać na był to czas na figi. **14** Wtedy Jezus powiedział do Jakuba i Jana. **42** Ale Jezus przywołał ich [do siebie] i niego: Niech już nikt nigdy nie je z ciebie owocu. A powiedział: Wiecie, że ci, którzy uchodzą za władców słyszeli to jego uczniowie. (aiōn g165) **15** I przyszli do narodów, panują nad nimi, a ich wielcy sprawują nad Jerozolimy. A gdy Jezus wszedł do świątyni, zaczął nimi swą władzę. **43** Lecz nie tak ma być wśród was, wyganiać sprzedających i kupujących w świątyni oraz ale kto między wami chce być wielki, [niech] będzie poprzewraçał stoly wymieniających pieniądze i stołki waszym sługą. **44** A kto z was chce być pierwszy, sprzedających golębie. **16** Nie pozwolił też, żeby ktoś [niech] będzie sługą wszystkich. **45** Bo i Syn Człowieczy [jakiekolwiek] naczynie przeniosł przez świątynię. **17** nie przeszedł, aby mu słuchano, ale aby służyć i aby I nauczał ich, mówiąc: Czyż nie jest napisane: Mój dać swe życie na okup za wielu. **46** I przyszli do domu będzie nazwany domem modlitwy dla wszystkich Jerycha. A gdy on wychodził z Jerycha ze swoimi narodów? Lecz wy zrobiliście z niego jaskinię zbójców. uczniami oraz mnóstwem ludzi, ślepy Bartymeusz, syn 18 A słyszeli to uczeni w Piśmie i naczelní kapłani Tymeusza, siedział przy drodze, żebrząc. **47** A słysząc, i szukali [sposobu], jak by go zgładzić. Bali się go że to Jezus z Nazaretu, zaczął wołać: Jezusie, Synu bowiem, dlatego że cały lud zdumiewał się jego nauką. Dawida, zamilkniętym nadmową! **48** I wielu nakazywało 19 A gdy nastąpił wieczór, wyszedł z miasta. **20** A rano, mu milczeć. Lecz on tym głośniej wołał: Synu Dawida, przechodząc, zobaczyli, że drzewo figowe uschło od zamilkniętym nadmową! **49** Wtedy Jezus zatrzymał się i korzeni. **21** Wtedy Piotr przypomniał sobie [o tym] i kazał go zawałać. Zawałały więc ślepego i powiedzieli powiedział do niego: Mistrzu, drzewo figowe, które do niego: Ufa! Wstań, wola cię. **50** A on zrzucił swój przeklałeś, uschło. **22** A Jezus odpowiedział im: Miejcie płaszcz, wstał i przeszedł do Jezusa. **51** I zapytał wiarę w Boga. **23** Bo zaprawdę powiadam wam, że go Jezus: Co chcesz, abym ci uczynił? Ślepiec mu kto powie tej górze: Podnieś się i rzuć się w morze, odpowiedział: Mistrzu, żebym widział. **52** A Jezus mu a nie zwątpi w swoim sercu, lecz będzie wierzył, że powiedział: Idź, Twoja wiara cię uzdrawiła. Zaraz też stanie się to, co mówi – spełni się mu, cokolwiek odzyskał wzrok i siedł drogą za Jezusem.

11 A gdy zbliżyli się do Jerozolimy [i przyszli] do Betfage i Betanii przy Górze Oliwnej, posłał dwóch spośród swoich uczniów; **2** I powiedział im: Idźcie do wsi, która jest przed wami, a zaraz po wejściu do niej znajdziecie uwiązane oślątko, na którym nie siedział [jeszcze] nikt z ludzi. Odwiążcie je i przyprowadźcie. **3** A gdyby ktoś was zapytał:

świątyni, podeszli do niego naczelni kapłani, uczeni w żonę, a nie pozostawi dzieci, to jego brat ma ożenić Piśmie i starsi; **28** I zapytali: Jakim prawem to czynisz? się z jego żoną i wzbudzić potomstwo swemu bratu. I kto dał ci władzę, żeby to czynić? **29** Wtedy Jezus **30** Otóż było siedmiu braci. Pierwszy ożenił się i umarł, im odpowiedział: Spytam was i ja o pewną rzecz. nie zostawiwszy potomstwa. **31** Potem ożenił się z Odpowiedziec mi, a powiem, jakim prawem to czynię. nią drugi i umarł, lecz i ten nie zostawił potomstwa, **32** Czy chrzest Jana pochodził z nieba czy od ludzi? tak samo trzeci. **33** I tak pojedą ją siedmiu braci, ale Odpowiedziec mi. **34** I rozwalała [to] między sobą, nie zostawili potomstwa. Na koniec, po wszystkich mówiąc: Jeśli powiemy, że z nieba, zapyta: Dlaczego umarła i ta kobieta. **35** Przy zmartwychwstaniu więc, więc mu nie uwierzyliście? **36** A jeśli powiemy, że gdy powstaną, którego z nich będzie żoną? Bo siedmiu od ludzi – boimy się ludu. Wszyscy bowiem uważały miało ją za żonę. **37** Na to Jezus im odpowiedział: Jana za prawdziwego proraka. **38** Odpowiedzieli więc Czyż nie dlatego błędzie, że nie znacie Pisma ani Jezusowi: Nie wiemy. Jezus im odpowiedział: I ja wam mocy Boga? **39** Gdy bowiem zmartwychwstana, ani nie powiem, jakim prawem to czynię.

12 Wtedy zaczął do nich mówić w przypowieściach:

[Pewien] człowiek założył winnica, ogrodził ją plotem, wykopał prasę, zbudował wieżę i wydzierżawił ją rolnikom, i wyjechał. **2** A gdy nadszedł czas, posłał do rolników sługę, aby odebrał od nich plony winnicy. **3** Lecz oni schwytali go, pobili i odesłali z niczym. **4** I znowu posłał do nich innego sługa, którego ukamienowali, zranili w głowę i odesłali znieważonego. **5** Ponownie posłał innego [sługa], lecz i tego zabili. I wielu innych, z których jednych pobili, a innych pozabijali. **6** A mając jeszcze jednego, swego umiłowanego syna, posłał do nich na koniec i jego, mówiąc: Uszanuję mego syna. **7** Ale rolnicy mówili między sobą: To jest dziedzic. Chodźmy, zabijmy go, a dziedzictwo będzie nasze. **8** I schwytawszy go, zabili i wyrzucili z winnicy. **9** Cóż więc zrobi pan winnicy? Przyjdzie i wytraci tych rolników, a winnica odda innym. **10** Czy nie czytaliście tych [słów] Pisma: Kamień, który odrzuciли budujący, stał się kamieniem węgielnym; **11** Pan to sprawił i jest to cudowne w naszych oczach? **12** Starali się więc go schwytać, ale bali się ludu. Wiedzieli bowiem, że przeciwko nim powiedział tę przypowieść. Zostawili go więc i odeszli. **13** Potem posłali do niego niektórych z faryzeuszy i herodianów, aby go pochwycili w mowie. **14** Gdy przyszli, powiedzieli mu: Nauczycielu, wiemy, że jesteś prawdziwy i nie zważasz na nikogo. Nie oglądasz się bowiem na osobę ludzką, ale drogi Bożej w prawdzie uczysz. Czy wolno płacić podatek cesarzowi, czy nie? Mamy go płacić czy nie płacić? **15** A on poznal ich obłudę i powiedział do nich: Czemu wystawiacie mnie na próbę? Przynieście mi grosz, żebym [mój] go zobaczyć. **16** I przynieśli [mu]. A on ich zapytał: Czyż to wizerunek i napis? Odpowiedzieli mu: Cesarsza. **17** Wtedy Jezus im powiedział: Oddawajcie więc cesarzowi to, co [należy do] cesarza, a co [należy do] Boga – Bogu. I podziwiali go. **18** Potem przyszli do niego saduceusze, którzy mówią, że nie ma zmartwychwstania, i pytali go: **19** Nauczycielu, Mojżesz nam napisał, że jeśli czyjsz brat umrze i pozostawi

wkrzeszeni, nie czytaliście w księdze Mojżesza, jak Bóg do niego z krzaka przemówił: Ja jestem Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba? **27** Bóg nie jest Bogiem umarłych, ale Bogiem żywych. Wy więc bardzo błędzie. **28** Podszedł jeden z uczonych w Piśmie i słysząc, że ze sobą rozmawiali [oraz] widząc, że im dobrze odpowiedział, zapytał go: Które przykazanie jest pierwsze ze wszystkich? **29** A Jezus mu odpowiedział: Pierwsze przykazanie ze wszystkich [jest to]: Słuchaj, Izrael! Pan, nasz Bóg, Pan jest jeden. **30** Będziesz więc miłował Pana, swego Boga, całym swym sercem, całą swą duszą, całym swym umysłem i z całej swojej siły. [To jest] pierwsze przykazanie. **31** A drugie [jest do niego] podobne: Będziesz miłował swego bliźniego jak samego siebie. Nie ma innego przykazania większego od tych. **32** Wtedy powiedział mu uczeń w Piśmie: Nauczycielu, zaprawdę dobrze powiedziałeś, że jeden jest Bóg i nie ma innego oprócz niego. **33** Miłość go całym sercem, całym umysłem, całą duszą i z całej siły i miłość bliźniego jak samego siebie znaczy więcej niż wszystkie całopalenia i ofiary. **34** A Jezus, widząc, że mądrze odpowiedział, rzekł do niego: Niedaleko jesteś od królestwa Bożego. I nikt nie śmiał go więcej pytać. **35** Nauczając w świątyni, Jezus zapytał: Jak [to jest], że uczeni w Piśmie mówią, że Chrystus jest Synem Dawida? **36** Sam Dawid bowiem powiedział przez Ducha Świętego: Rzekł Pan menu Panu: Siądź po mojej prawicy, aż położę twoich nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy. **37** [Skoro] sam Dawid nazywa go Panem, [to] jak [może] być jego synem? A wielki tłum chętnie go słuchał. **38** I mówił do nich w swoim nauczaniu: Strzeżcie się uczonych w Piśmie, którzy lubią chodzić w długich szatach i lubią pozdrowienia na rynkach; **39** I pierwsze krzesła w synagogach, i pierwsze miejsca na uczztach. **40** Pożerają oni domy wdów i dla pozoru odprawiają długie modlitwy. Ci otrzymają surowszy wyrok. **41** A siedząc naprzeciw skarbony, Jezus przypatrywał się,

jak ludzie wrzucali do niej pieniadze. Wielu bogaczy [nigdy] nie będzie. **20** A gdyby Pan nie skrócił tych dni, wrzucalo wiele. **42** Przyszła też pewna uboga wdowa i żadne ciało nie byłoby zbawione. Lecz ze względu wrzuciła dwie drobne monety, czyli kwartnik. **43** Wtedy na wybranych, których [sobie] obrał, skrócił te dni. **21** zawała swoich uczniów i powiedział im: Zaprawdę Jeśli wtedy ktoś was powie: Oto tu [jest] Chrystus, powiadam was, że ta uboga wdowa wrzuciła więcej albo: Oto tam [jest] – nie wierzcie. **22** Powstaną niż wszyscy, którzy wrzucali do skarby. **44** Wszyscy bowiem fałszywi Chrystusowie i fałszywi prorocy i bowiem wrzucali z tego, co im zbywało, ale ona ze swego ubóstwa wrzuciła wszystko, co miała, całe będą czynić znaki i cuda, aby zwieść, o ile można, nawet wybranych. **23** Wy więc uważajcie. Wszystko wam przepowiedziałem. **24** Ale w tych dniach, po tym ucisku, zaćmi się słońce i księżyce nie da swego blasku; **25** Gwiazdy nieba będą spadać i moce, które są na niebie, zostaną poruszone. **26** A wtedy ujrzą Syna Człowieczego przychodzącego w obłokach z wielką mocą i chwałą. **27** Wówczas pośle swoich aniołów i zgromadzi swoich wybranych z czterech stron świata, od krańca ziemi aż do krańca nieba. **28** A od drzewa figowego uczcie się przez podobierstwo: Gdy już jego gałąź staje się miękka i wypuszcza liście, poznajecie, że lato jest blisko. **29** Tak i wy, gdy ujrzycie, że to się dzieje, wiedzcie, że jest blisko, u drzwi. **30** Zaprawdę powiadam was: Nie przeminie to pokolenie, aż się to wszystko stanie. **31** Niebo i ziemia przemina, ale moje słowa nie przemina. **32** Lecz o tym dniu i godzinie nikt nie wie, ani aniołowie, którzy są w niebie, ani Syn, tylko Ojciec. **33** Uważajcie, czuwajcie i módlcie się, bo nie wiecie, kiedy ten czas nadziejde. **34** [Syn Człowieczy bowiem jest] jak człowiek, który wyjeżdżając, zostawił swój dom, dał władzę swoim sługom i każdemu jego pracę, a odźwiernemu nakazał czuwać. **35** Czuwajcie więc, bo nie wiecie, kiedy pan domu przyjdzie: wieczorem czy o północy, gdy pieją kotły czy rano; **36** By przypadkiem, przyszedłszy niespodziewanie, nie zastał was śpiących. **37** A to, co wam mówię, mówię wszystkim: Czuwajcie!

13 Gdy wychodził ze świątyni, jeden z jego uczniów powiedział do niego: Nauczycielu, patrz, jakie kamienie i jakie budowle! **2** A Jezus mu odpowiedział: Widzisz te wielkie budowle? Nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie został zwalony. **3** A gdy siedział na Górze Oliwnej, naprzeciwko świątyni, Piotr, Jakub, Jan i Andrzej pytali go na osobno: **4** Powiedz nam, kiedy się to stanie i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać? **5** A Jezus w odpowiedzi zaczął im mówić: Uważajcie, aby was ktoś nie zwiódł! **6** Wielu bowiem przyjdzie pod moim imieniem, mówiąc: Ja jestem [Chrystusem]. I wielu zwiodą. **7** Gdy więc usłyszycie o wojnach i pogłoski o wojnach, nie lękajcie się. To musi się stać, ale [to] jeszcze nie koniec. **8** Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu, będą też miejscami trzęsienia ziemi, a także głód i zamęt. To jest początek bolesci. **9** Lecz miejcie się na baczości, bo będą was wydawać sądom i biczować w synagogach. Staniecie przed namiestnikami i królami z mojego powodu, na świadectwo przeciwko nim. **10** A ewangelia musi być najpierw głoszona wszystkim narodom. **11** A gdy będą was prowadzić, żeby was wydać, nie martwcie się wcześniej, co macie mówić, ani o tym nie rozmyślajcie, ale mówcie to, co was będzie dane w tej godzinie. Nie wy bowiem będziecie mówić, ale Duch Święty. **12** I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna. Dzieci powstaną przeciwko rodzicom i spowodują ich śmierć. **13** I będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu mego imienia. Kto jednak wytrwa do końca, będzie zbawiony. **14** Gdy więc zobaczycie obrzydliwość spustoszenia, o której mówił prorok Daniel, stojącą tam, gdzie stać nie powinna (któro wyta, niech rozumie), wtedy ci, którzy będą w Judei, niech uciekają w góry; **15** A kto będzie na dachu, niech nie schodzi ani nie wchodzi do domu, aby coś z niego zabrać; **16** Kto zaś będzie w polu, niech nie wraca, aby wziąć swoją szatę. **17** Lecz biada brzemiennym i karmiącym w tych dniach! **18** Módlcie się więc, aby wasza ucieczka nie wypadła w zimie. **19** Będą to bowiem dni takiego ucisku, jakiego nie było od początku stworzenia, którego dokonał Bóg, aż dotąd i

14 A po dwóch dniach była Pascha i święto Przaśników. I naczelní kapłani oraz uczni w Piśmie szukali [sposobu], jak by go podstępnie schwycić i zabić. **2** Lecz mówili: Nie w święto, aby czasem nie wywołać rozruchów wśród ludu. **3** A gdy był w Betanii, w domu Szymona Trędowatego, i siedział przy stole, przyszła kobieta, która miała alabastrowe naczynie [pełne] bardzo drogiego olejku nardowego. Rozbiła naczynie i wylała mu olejek na głowę. **4** Niektórzy oburzyli się i mówili: Po co takie marnotrawstwo olejku? **5** Przecież można to było sprzedać drożej niż za trzysta groszy i rozdać [je] ubogim. I szemrali przeciwko niej. **6** Lecz Jezus powiedział: Zostawcie ją! Dlaczego sprawiacie jej przykrość? Dobry uczynek spełniła wobec mnie. **7** Ubogich bowiem zawsze macie u siebie i kiedy zechcecie, możecie im dobrze czynić. Mnie jednak nie zawsze będziecie mieć. **8** Ona zrobiła, co mogła.

Zawczasu namaściła moje ciało na pogrzeb. **9** Piotra, Jakuba i Jana, zaczął odczuwać lęk i udrękę. **34** Zaprawdę powiadam wam: Gdziekolwiek po całym I powiedział do nich: Bardzo smutna jest moja dusza aż świecie będzie głoszona ta ewangelia, będzie się do śmierci. Zostańcie tu i czuwajcie. **35** A odszedłszy również opowiadać na jej pamiątkę to, co zrobila. **10** trochę [dalej], upadł na ziemię i modlił się, aby, jeśli to Wtedy Judasz Iskariota, jeden z dwunastu, poszedł do możliwe, ominęła go ta godzina. **36** I powiedział: Abba, naczelnych kapłanów, aby im go wydać. **11** A gdy oni Ojcze, dla ciebie wszystko jest możliwe, zabierz ode to usłyszeli, ucieszyli się i obiecali dać mu pieniądze. I mnie ten kielich. Jednak [niech się stanie] nie to, co szukał sposobności, aby go wydać. **12** W pierwszy ja chcę, ale to, co ty. **37** Potem przyszedł i zastał ich dzień Przańskiów, gdy zabijano baranka paschalnego, śpiących. I powiedział do Piotra: Szymonie, spisz? Nie zapytali go jego uczniowie: Gdzie chcesz, abyśmy mogłyś czuwać jednej godziny? **38** Czuwajcie i mówcie poszli i przygotowali ci Paschę do spożycia? **13** I się, abyście nie ulegli pokusie. Duch sprawdzie jest posłal dwóch spośród swych uczniów, i powiedział ochoczy, ale ciało słabe. **39** I odszedłszy znowu, im: Idźcie do miasta, a spotka się z wami człowiek modlił się tymi samymi słowami. **40** A gdy wrócił, niosący dzban wody. Idźcie za nim. **14** Tam zaś, ponownie zastał ich śpiących, bo oczy same im się gdzie wejdzie, powiecie gospodarzowi: Nauczyciel zamknięty; i nie wiedzieli, co mu odpowiedzieć. **41** I pyta: Gdzie jest pokój, w którym będę jadł Paschę z przyszedł po raz trzeci, i powiedział im: Śpicie dalej moimi uczniami? **15** A on wam pokaże wielką salę i odpoczywajcie! Dosyć! Nadeszła godzina, oto Syn [na piętrze], urządzoną i przygotowaną. Tam dla nas Człowieczy będzie wydany w ręce grzeszników. **42** [wszystko] przygotujcie. **16** Odeszli więc jego uczniowie Wstańcie, chodźmy! Oto zbliża się ten, który mnie i przyszli do miasta, gdzie znaleźli [wszystko] tak, wydaje. **43** I zaraz, gdy on jeszcze mówił, nadszedł jak im powiedział, i przygotowali Paschę. **17** A gdy Judasz, jeden z dwunastu, a z nim wielka zgromadzenie nastąpi wieczór, przyszedł z dwunastoma. **18** Kiedy mieczami i kijami od naczelnych kapłanów, uczonych siedzieli za stołem i jedli, Jezus powiedział: Zaprawdę w Piśmie i starszych. **44** A ten, który go zdradził, ustalił powiadam wam, że jeden z was, jedzący ze mną, z nimi znak, mówiąc: Ten, którego pocałuję, to on, wyda mnie. **19** Wtedy zaczęli się smucić i pytać jeden schwytajcie go i prowadźcie ostrożnie. **45** Gdy tylko po drugim: Czy to ja? a inny: Czy ja? **20** Lecz on im przyszedł, natychmiast zbliżył się do niego i powiedział: odpowiedział: Jeden z dwunastu, ten, który ze mną Mistrzu, Mistrzu! I pocałował go. **46** Wtedy tamci rzucili macza w misie. **21** Syn Człowieczy odchodzi, jak jest się na niego i schwytali go. **47** A jeden z tych, którzy o nim napisane, ale biada temu człowiekowi, przez tam stali, dobył miecz, uderzył sługę najwyższego którego Syn Człowieczy będzie wydany! Lepiej byłoby kapłana i odciągnąć mu ucho. **48** Jezus zaś powiedział dla tego człowieka, gdyby się nie urodził. **22** A gdy do nich: Wyszliście jak na bandyty z mieczami i jedli, Jezus wziął chleb, pobłogosławił, połamał i dał kijami, aby mnie schwycić. **49** Codziennie bywałem u im, mówiąc: Bierzcie, jedźcie, to jest moje ciało. **23** was w świątyni, nauczając, a nie schwytaliście mnie. Potem wziął kielich, złożył dziękczynienie i dał im. I Ale Pisma [muszą] się wypełnić. **50** Wtedy wszyscy pili z niego wszyscy. **24** I powiedział im: To jest moja opuściły go i uciekli. **51** A szedł za nim pewien młody krew nowego testamentu, która się za wielu wylewa. człowiek mający płótno narzucone na gołe [ciało]. I **25** Zaprawdę powiadam wam: Nie będę więcej pili z pochwycili go młodzieńcy. **52** Ale on zostawił płótno i owocu winorośli aż do tego dnia, gdy go będę pili nowy nago uciekł od nich. **53** Wtedy przyprowadzili Jezusa w królestwie Bożym. **26** A gdy zaśpiewali hymn, wyszli do najwyższego kapłana, gdzie zeszli się wszyscy ku Górze Oliwnej. **27** Potem Jezus im powiedział: Wy naczelní kapłani, starsi i uczeni w Piśmie. **54** Piotr zaś wszyscy zgorszyły się z mojego powodu tej nocy, bo siedział za nim z daleka aż do dziedzińca najwyższego jest napisane: Uderzę pasterza, a rozproszę się owce. kapłana i siedział ze slugami, grzejąc się przy ogniu. **28** Lecz gdy zmartwychwstanę, udam się do Galilei **55** Tymczasem naczelní kapłani i cała Rada szukali przed wami. **29** Ale Piotr mu powiedział: Jeśli nawet świadectwa przeciwko Jezusowi, aby go skazać na wszyscy się zgorszą, jednak nie ja. **30** I powiedział mu śmierć, ale nie znaleźli. **56** Wielu bowiem fałszywie Jezus: Zaprawdę powiadam ci, że dziś, tej nocy, zanim świadczyły przeciwko niemu, lecz ich świadectwa nie kogut dwa razy zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. były zgodne. **57** Wtedy niektórzy wystąpili i fałszywie **31** Ale on tym bardziej zapewniał: Choćbym miał z świadczyli przeciwko niemu, mówiąc: **58** Słyszałem, tobą i umrzeć, nie wypre się ciebie. Tak samo mówili jak mówili: Zburzę tę świątynię ręką uczynioną, a w trzy wszyscy. **32** I przyszli na miejsce zwane Getsemani. dni zbuduję inną, nie ręką uczynioną. **59** Lecz i tak Wtedy powiedział do swoich uczniów: Siedźcie tu, ja ich świadectwo nie było zgodne. **60** Wtedy najwyższy tymczasem będę się modlił. **33** Wziąwszy ze sobą kapłan, stanąwszy na środku, zapytał Jezusa: Nic nie

odpowiadasz? [Cóż to jest], co oni przeciwko tobie go! 14 Wtedy Piłat zapytał: Cóż on zlego uczynił? zeznają? 61 Ale on milczał i nic nie odpowiedział. Lecz oni jeszcze głośniej wołali: Ukrzyżuj go! 15 Piłat Znowu zapytał go najwyższy kapłan: Czy ty jesteś więc, chcąc zadowolić tłum, wypuścił im Barabasza, a Chrystusem, Synem Błogosławionego? 62 A Jezus Jezusa ubiczował i wydał im na ukrzyżowanie. 16 odpowiedział: Ja jestem. I ujrzyście Syna Człowieczego Żołnierze wprowadzili go do sali, czyli do ratusza, i siedzącego po prawicy mocy [Boga] i przychodzącego zwiali całym oddziałem. 17 Potem ubrali go w purpurę, a z obłokami nieba. 63 Wtedy najwyższy kapłan rozdał upłotły koronę z cierni, włożyli mu na [głowę]. 18 swoje szaty i powiedział: Czyż potrzebujemy jeszcze I zaczęli go pozdrawiać: Witaj, królu Żydów! 19 Bili świadków? 64 Słyszeliście bliźnierstwo. Jak wam się go trzciną po głowie i pluli na niego, a upadając na zdaje? A oni wszyscy wydali wyrok, że zasługuje na kolana, oddawali mu poklon. 20 A gdy go wyszydzili, śmierć. 65 I niektórzy zaczęli płuć na niego, zakrywali zdjęcia z niego purpurę, ubrali go w [jego] własne mu twarz, bili go pięściami i mówili: Prorokuj! A szaty i wprowadzili na ukrzyżowanie. 21 I przymusili słudzy go policzkowali. 66 Kiedy Piotr był na dole, na przechodzącego obok niejakiego Szymona z Cyreny, dziedzińcu, przyszła jedna ze służących najwyższego który szedł z pola, ojca Aleksandra i Rufusa, aby niósł kapłana. 67 A gdy zobaczyła, że Piotr grzeje się jego krzyż. 22 I przyprowadzili go na miejsce [zwane] [przy ogniu], popatrzyła na niego i powiedziała: I ty Golgota, co się tłumaczy: Miejsce Czaszki. 23 Dawali byleś z Jezusem z Nazaretu. 68 Lecz on się wyparł, mu do picia wino z mirrą, ale go nie przyjął. 24 A gdy mówiąc: Nie wiem i nie rozumiem, o czym mówisz. I wyszedł na zewnątrz do przedsiorka, a kogut zapiął. 69 Wtedy służąca zobaczyła go znowu i zaczęła mówić do tych, którzy tam stali: To jest [jeden] z nich. 70 A on ponownie się wyparł. I znowu, po chwili ci, którzy tam stali, powiedzieli do Piotra: Na pewno jesteś [jednym] z nich, bo jesteś Galilejczykiem i twoja mowa jest podobna. 71 Lecz on zaczął się zaklinać i przysiągać: Nie znam tego człowieka, o którym mówicie. 72 Wtedy kogut zapiął po raz drugi. I przypomniał sobie Piotr słowa, które powiedział mu Jezus: Zanim kogut dwa razy zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. I wyszedłszy, zapłakał.

15 Wczesnym rankiem naczelní kapłani, naradziszy się razem ze starszymi, uczonymi w Piśmie i całą Radą, związali Jezusa, wprowadzili go i wydał Piłatowi. 2 A Piłat zapytał go: Czy ty jesteś królem Żydów? On mu odpowiedział: Ty [sam to] mówisz. 3 I oskarżali go naczelní kapłani o wiele rzeczy, ale on nic nie odpowiedział. 4 Wtedy Piłat znowu go zapytał: Nic nie odpowiadasz? Zobacz, jak wiele zeznają przeciwko tobie. 5 Jezus jednak nic nie odpowiedział, tak że Piłat się dziwił. 6 Na święto miał on zwyczaj wypuszczanie jednego więźnia, o którego prosili. 7 A był [jeden], zwany Barabaszem, więziony wraz z buntownikami, którzy podczas rozruchów popełnili zabójstwo. 8 I tłum zaczął wołać i prosić, [żeby zrobili] to, co zawsze dla nich robił. 9 Lecz Piłat im odpowiedział: Chcacie, abym wam wypuścił króla Żydów? 10 Wiedział bowiem, że naczelní kapłani wydali go zawiści. 11 Ale naczelní kapłani podburzyli tłum, żeby raczej wypuścił im Barabasza. 12 A Piłat znowu im odpowiedział: Cóż więc chcacie, abym uczynił [z tym], którego nazywacie królem Żydów? 13 A oni znowu zawałał: Ukrzyżuj

go! 14 Wtedy Piłat zapytał: Cóż on zlego uczynił? zeznają? 61 Ale on milczał i nic nie odpowiedział. Lecz oni jeszcze głośniej wołali: Ukrzyżuj go! 15 Piłat Znowu zapytał go najwyższy kapłan: Czy ty jesteś więc, chcąc zadowolić tłum, wypuścił im Barabasza, a Chrystusem, Synem Błogosławionego? 62 A Jezus Jezusa ubiczował i wydał im na ukrzyżowanie. 16 odpowiedział: Ja jestem. I ujrzyście Syna Człowieczego Żołnierze wprowadzili go do sali, czyli do ratusza, i siedzącego po prawicy mocy [Boga] i przychodzącego zwiali całym oddziałem. 17 Potem ubrali go w purpurę, a z obłokami nieba. 63 Wtedy najwyższy kapłan rozdał upłotły koronę z cierni, włożyli mu na [głowę]. 18 swoje szaty i powiedział: Czyż potrzebujemy jeszcze I zaczęli go pozdrawiać: Witaj, królu Żydów! 19 Bili świadków? 64 Słyszeliście bliźnierstwo. Jak wam się go trzciną po głowie i pluli na niego, a upadając na zdaje? A oni wszyscy wydali wyrok, że zasługuje na kolana, oddawali mu poklon. 20 A gdy go wyszydzili, śmierć. 65 I niektórzy zaczęli płuć na niego, zakrywali zdjęcia z niego purpurę, ubrali go w [jego] własne mu twarz, bili go pięściami i mówili: Prorokuj! A szaty i wprowadzili na ukrzyżowanie. 21 I przymusili słudzy go policzkowali. 66 Kiedy Piotr był na dole, na przechodzącego obok niejakiego Szymona z Cyreny, dziedzińcu, przyszła jedna ze służących najwyższego który szedł z pola, ojca Aleksandra i Rufusa, aby niósł kapłana. 67 A gdy zobaczyła, że Piotr grzeje się jego krzyż. 22 I przyprowadzili go na miejsce [zwane] [przy ogniu], popatrzyła na niego i powiedziała: I ty Golgota, co się tłumaczy: Miejsce Czaszki. 23 Dawali byleś z Jezusem z Nazaretu. 68 Lecz on się wyparł, mu do picia wino z mirrą, ale go nie przyjął. 24 A gdy mówiąc: Nie wiem i nie rozumiem, o czym mówisz. I wyszedł na zewnątrz do przedsiorka, a kogut zapiął. 69 Wtedy służąca zobaczyła go znowu i zaczęła mówić do tych, którzy tam stali: To jest [jeden] z nich. 70 A on ponownie się wyparł. I znowu, po chwili ci, którzy tam stali, powiedzieli do Piotra: Na pewno jesteś [jednym] z nich, bo jesteś Galilejczykiem i twoja mowa jest podobna. 71 Lecz on zaczął się zaklinać i przysiągać: Nie znam tego człowieka, o którym mówicie. 72 Wtedy kogut zapiął po raz drugi. I przypomniał sobie Piotr słowa, które powiedział mu Jezus: Zanim kogut dwa razy zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. I wyszedłszy, zapłakał.

15 Wczesnym rankiem naczelní kapłani, naradziszy się razem ze starszymi, uczonymi w Piśmie i całą Radą, związali Jezusa, wprowadzili go i wydał Piłatowi. 2 A Piłat zapytał go: Czy ty jesteś królem Żydów? On mu odpowiedział: Ty [sam to] mówisz. 3 I oskarżali go naczelní kapłani o wiele rzeczy, ale on nic nie odpowiedział. 4 Wtedy Piłat znowu go zapytał: Nic nie odpowiadasz? Zobacz, jak wiele zeznają przeciwko tobie. 5 Jezus jednak nic nie odpowiedział, tak że Piłat się dziwił. 6 Na święto miał on zwyczaj wypuszczanie jednego więźnia, o którego prosili. 7 A był [jeden], zwany Barabaszem, więziony wraz z buntownikami, którzy podczas rozruchów popełnili zabójstwo. 8 I tłum zaczął wołać i prosić, [żeby zrobili] to, co zawsze dla nich robił. 9 Lecz Piłat im odpowiedział: Chcacie, abym wam wypuścił króla Żydów? 10 Wiedział bowiem, że naczelní kapłani wydali go zawiści. 11 Ale naczelní kapłani podburzyli tłum, żeby raczej wypuścił im Barabasza. 12 A Piłat znowu im odpowiedział: Cóż więc chcacie, abym uczynił [z tym], którego nazywacie królem Żydów? 13 A oni znowu zawałał: Ukrzyżuj

go! 14 Wtedy Piłat zapytał: Cóż on zlego uczynił? zeznają? 61 Ale on milczał i nic nie odpowiedział. Lecz oni jeszcze głośniej wołali: Ukrzyżuj go! 15 Piłat Znowu zapytał go najwyższy kapłan: Czy ty jesteś więc, chcąc zadowolić tłum, wypuścił im Barabasza, a Chrystusem, Synem Błogosławionego? 62 A Jezus Jezusa ubiczował i wydał im na ukrzyżowanie. 16 odpowiedział: Ja jestem. I ujrzyście Syna Człowieczego Żołnierze wprowadzili go do sali, czyli do ratusza, i siedzącego po prawicy mocy [Boga] i przychodzącego zwiali całym oddziałem. 17 Potem ubrali go w purpurę, a z obłokami nieba. 63 Wtedy najwyższy kapłan rozdał upłotły koronę z cierni, włożyli mu na [głowę]. 18 swoje szaty i powiedział: Czyż potrzebujemy jeszcze I zaczęli go pozdrawiać: Witaj, królu Żydów! 19 Bili świadków? 64 Słyszeliście bliźnierstwo. Jak wam się go trzciną po głowie i pluli na niego, a upadając na zdaje? A oni wszyscy wydali wyrok, że zasługuje na kolana, oddawali mu poklon. 20 A gdy go wyszydzili, śmierć. 65 I niektórzy zaczęli płuć na niego, zakrywali zdjęcia z niego purpurę, ubrali go w [jego] własne mu twarz, bili go pięściami i mówili: Prorokuj! A szaty i wprowadzili na ukrzyżowanie. 21 I przymusili słudzy go policzkowali. 66 Kiedy Piotr był na dole, na przechodzącego obok niejakiego Szymona z Cyreny, dziedzińcu, przyszła jedna ze służących najwyższego który szedł z pola, ojca Aleksandra i Rufusa, aby niósł kapłana. 67 A gdy zobaczyła, że Piotr grzeje się jego krzyż. 22 I przyprowadzili go na miejsce [zwane] [przy ogniu], popatrzyła na niego i powiedziała: I ty Golgota, co się tłumaczy: Miejsce Czaszki. 23 Dawali byleś z Jezusem z Nazaretu. 68 Lecz on się wyparł, mu do picia wino z mirrą, ale go nie przyjął. 24 A gdy mówiąc: Nie wiem i nie rozumiem, o czym mówisz. I wyszedł na zewnątrz do przedsiorka, a kogut zapiął. 69 Wtedy służąca zobaczyła go znowu i zaczęła mówić do tych, którzy tam stali: To jest [jeden] z nich. 70 A on ponownie się wyparł. I znowu, po chwili ci, którzy tam stali, powiedzieli do Piotra: Na pewno jesteś [jednym] z nich, bo jesteś Galilejczykiem i twoja mowa jest podobna. 71 Lecz on zaczął się zaklinać i przysiągać: Nie znam tego człowieka, o którym mówicie. 72 Wtedy kogut zapiął po raz drugi. I przypomniał sobie Piotr słowa, które powiedział mu Jezus: Zanim kogut dwa razy zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. I wyszedłszy, zapłakał.

15 Wczesnym rankiem naczelní kapłani, naradziszy się razem ze starszymi, uczonymi w Piśmie i całą Radą, związali Jezusa, wprowadzili go i wydał Piłatowi. 2 A Piłat zapytał go: Czy ty jesteś królem Żydów? On mu odpowiedział: Ty [sam to] mówisz. 3 I oskarżali go naczelní kapłani o wiele rzeczy, ale on nic nie odpowiedział. 4 Wtedy Piłat znowu go zapytał: Nic nie odpowiadasz? Zobacz, jak wiele zeznają przeciwko tobie. 5 Jezus jednak nic nie odpowiedział, tak że Piłat się dziwił. 6 Na święto miał on zwyczaj wypuszczanie jednego więz-

przygotowania, który jest przed szabatem, i nastął już wieczór; **43** Przyszedł Józef z Arymatei, ważny członek współdziałał z nimi i potwierdzał [ich] słowa znakami, Rady, który sam też oczekiwał królestwa Bożego, które im towarzyszyły. [Amen].

Śmiało wszedł do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. **44** A Piłat zdziwił się, że już nie żyje, i zawaławszy setnika, zapytał go, czy dawno umarł. **45** I upewniony przez setnika, wydał ciało Józefowi. **46** Ten kupił płótno, zdjął go, owinał płótnem i złożył w grobowcu, który był wykuty w skale, a przed wejście do grobowca zatoczył kamień. **47** A Maria Magdalena i Maria, [matka] Józefa, patrzyły, gdzie go złożono.

16 A gdy minął szabat, Maria Magdalena, Maria, [matka] Jakuba, i Salome nakupiły wonności, aby pójść i namaścić go. **2** Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy wzeszło słońce, przyszły do grobu. **3** I mówią do siebie: Któz nam odwali kamień od wejścia do grobowca? **4** (A gdy spojrzały, zobaczyły, że kamień został odwalony). Był bowiem bardzo wielki. **5** Gdy weszyły do grobowca, ujrzały młodzieńca siedzącego po prawej stronie, ubranego w białą szatę, i przestraszyły się. **6** Lecz on powiedział do nich: Nie bójcie się. Szukacie Jezusa z Nazaretu, który był ukrzyżowany. Powstał, nie ma [go] tu. Oto miejsce, gdzie go złożono. **7** Ale idźcie i powiedzcie jego uczniom i Piotrowi: Udaje się przed wami do Galilei. Tam go ujrzyście, jak wam powiedział. **8** Wyszły więc szybko i uciekły od grobu, bo ogarnęły je lęk i zdumienie. Nikomu też nic nie mówiąły, ponieważ się bały. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) A Jezus, gdy zmartwychwstał wczesnym rankiem pierwszego [dnia] po szabacie, ukazał się najpierw Marii Magdalenie, z której wypędził siedem demonów. **10** Ona zaś poszła i opowiedziała [to] tym, którzy z nim przebywali, pograżonym w smutku i płaczącym. **11** A gdy oni usłyszeli, że żyje i że go widziała, nie wierzyli. **12** Potem ukazał się w innej postaci dwom z nich, gdy szli na wieś. **13** Oni poszli i opowiedzieli pozostałym. Lecz i tym nie uwierzyli. **14** Na koniec ukazał się jedenastu, gdy siedzieli za stołem, i wyrzucał im ich niewiarę i zatwardziałość serca, że nie wierzyli tym, którzy go widzieli wskrzeszonego. **15** I powiedział do nich: Idźcie na cały świat i głoście ewangelię wszelkiemu stworzeniu. **16** Kto uwierzy i ochrzci się, będzie zbawiony, ale kto nie uwierzy, będzie potępiony. **17** A takie znaki będą towarzyszyć tym, którzy uwierzą: w moim imieniu będą wypędzać demony, będą mówić nowymi językami; **18** Będą brać węże, a choćby wypili coś śmiercionośnego, nie zaszkodzi im; na chorych będą kłaść ręce, a ci odzyskają zdrowie. **19** A gdy Pan przestał do nich mówić, został wzięty do nieba i zasiadł po prawicy

Łukasza

1 Ponieważ wielu podjęło się sporządzić opis tych wydarzeń, co do których mamy zupełną pewność; **2** Tak jak nam [je] przekazali ci, którzy od początku byli naocznymi świadkami i sługami słowa; **3** Postanowiłem i ja, który to wszystko od początku dokładnie wybadałem, opisać ci [to] po kolej, zacny Teofilu; **4** Abyś nabrał pewności co do tego, czego cię nauczono. **5** Za dni Heroda, króla Judei, żył pewien kapłan imieniem Zachariasz, ze zmiany Abiasza. Miał on za żonę [jedną] z córek Aarona, której na imię było Elżbieta. **6** Oboje byli sprawiedliwi w oczach Boga, postępując nienagannie według wszystkich przekazań i nakazów Pana. **7** Nie mieli jednak dziecka, ponieważ Elżbieta była nieplodna, i oboje byli w podeszłym wieku. **8** A gdy pełnił służbę kapłańską przed Bogiem w kolejności swojej zmiany; **9** Zgodnie ze zwyczajem urzędu kapłańskiego padł na niego los, aby wejść do świątyni Pana i palić kadzidło. **10** A cała rzesza ludzi modliła się na zewnątrz w czasie kadzenia. **11** Wtedy ukazał mu się anioł Pana stojący po prawej stronie ołtarza kadzenia. **12** I przeraził się Zachariasz na jego widok, i ogarnął go strach. **13** Lecz anioł powiedział do niego: Nie bój się, Zachariasz, bo twoja modlitwa została wysłuchana. Elżbieta, twoja żona, urodzi ci syna, któremu nadasz imię Jan. **14** Będzie to dla ciebie radość i wesele; i wielu będzie się radować z jego narodzin. **15** Będzie bowiem wielki w oczach Pana. Nie będzie pił wina ani mocnego napoju i zostanie napełniony Duchem Świętym już w łonie swojej matki. **16** I wielu z synów Izraela nawróci do Pana, ich Boga. **17** On bowiem pojedzie przed nim w duchu i mocy Eliasza, aby zwrócić serca ojców ku dzieciom, a opornych ku rozropności sprawiedliwych, aby przygotować Panu lud gotowy. **18** I powiedział Zachariasz do anioła: Po czym to poznam? Bo ja jestem stary i moja żona jest w podeszłym wieku. **19** A anioł mu odpowiedział: Ja jestem Gabriel, który stoi przed Bogiem. Zostałem posłany, aby mówić do ciebie i przynieść ci tę radosną nowinę. **20** I będziesz niemy, i nie będziesz mógł mówić aż do dnia, kiedy się to stanie, dlatego że nie uwierzyłeś moim słowom, które się wypełnią w swoim czasie. **21** A ludzie czekali na Zachariasa i dziwili się, że tak długo przebywa w świątyni. **22** Kiedy wyszedł, nie mógł do nich mówić. I zrozumieli, że miał widzenie w świątyni, bo dawał im znaki, i pozostał niemy. **23** A gdy skończyły się dni jego posługi, wrócił do swego domu. **24** Po tych dniach Elżbieta, jego żona, poczęła i ukrywała się przez pięć miesięcy, mówiąc: **25** Tak mi uczynił Pan w dniach, kiedy wejrzał [na mnie], aby zdjąć moją hańbę w oczach ludzi. **26** A w szóstym miesiącu Bóg

posłał anioła Gabriela do miasta w Galilei, zwanego Nazaret; **27** Do dziewczyny zaślubionej mężczyźnie, któremu na imię było Józef, z rodu Dawida; a dziewczyna było na imię Maria. **28** Kiedy anioł przyszedł do niej, powiedział: Witaj, obdarowana łaska, Pan jest z tobą. Błogosławiona jesteś między kobietami. **29** Ale ona, ujrzałszy [go], zlekła się z powodu jego słów i zastanawiała się, co miałoby znaczyć to pozdrowienie. **30** Wtedy anioł powiedział do niej: Nie bój się, Mario, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. **31** Oto pocznesz w [swym] łonie i urodzisz syna, któremu nadasz imię Jezus. **32** Będzie on wielki i będzie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da mu tron jego ojca Dawida. **33** I będzie króował nad domem Jakuba na wieki, a jego królestwu nie będzie końca. (aiōn g165) **34** Wtedy Maria powiedziała do anioła: Jak to się stanie, skoro nie obcowałam z mężczyzną? **35** A anioł jej odpowiedział: Duch Święty zstąpi na ciebie i moc Najwyższego zaciśni cię. Dlatego też to święte, co się z ciebie narodzi, będzie nazwane Synem Bożym. **36** A oto Elżbieta, twoja krewna, także poczęła syna w swojej starości i jest w szóstym miesiącu ta, którą nazywano nieplodną. **37** Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego. **38** I powiedziała Maria: Oto służebnica Pana, niech mi się stanie według twoego słowa. Wtedy odszedł od niej anioł. **39** W tych dniach Maria wstała i poszła z pośpiechem w góry do miasta w Judei. **40** Weszła do domu Zachariasa i pozdrowiła Elżbiętent. **41** A gdy Elżbieta usłyszała pozdrowienie Marii, poruszyło się dziecko w jej łonie i Elżbieta została napełniona Duchem Świętym. **42** I zawała donośnym głosem: Błogosławiona jesteś między kobietami i błogosławiony jest owoc twoego łona. **43** A skądże mi to, że matka mego Pana przyszła do mnie? **44** Gdy bowiem głos twoego pozdrowienia zabrzmiał w moich uszach, poruszyło się z radości dziecko w moim łonie. **45** A błogosławiona, która uwierzyła. Spełni się bowiem to, co zostało jej powiedziane przez Pana. **46** Wtedy Maria powiedziała: Wielbi moja dusza Pana; **47** I rozradował się mój duch w Bogu, moim Zwieńcicielu; **48** Bo wejrział na uniożenie swojej służebnicy. Oto bowiem wszystkie pokolenia będą mnie odtąd nazywać błogosławioną. **49** Bo uczynił mi wielkie rzeczy ten, który jest mocny, i święte jest jego imię. **50** A jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie nad tymi, którzy się go boją. **51** Okazał moc swoim ramieniem i rozproszył pysznych w myślach ich serc. **52** Stracił mocarzy z tronów, a wywyższył pokornych. **53** Głodnych napełnił dobrami, a bogaczy odprawił z niczym. **54** Ujął się za Izraelem, swym sługa, pomny na [swoje] miłosierdzie; **55** Jak mówił do naszych ojców, [do] Abrahama i jego potomstwa na wieki. (aiōn g165) **56** I została z nią Maria około trzech

miesiący, a potem wróciła do swego domu. **57** Dla w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla Elżbiety zaś nadszedł czas porodu i urodziła syna. **58** nich miejsca w gospodzie. **8** A byli w tej okolicy A gdy jej sąsiedzi i krewni usłyszeli, że Pan okazał jej pasterze przebywający w polu i trzymający straż nocną swoje wielkie miłosierdzie, cieszyli się razem z nią nad swoim stadem. **9** I oto stanął przy nich anioł **59** A ósmego dnia przyszli, aby obrzezać dziecko, i Pana, a chwała Pana zewsząd ich oświeciła. I ogarnął [chciej] nadać mu imię jego ojca, Zachariasza. **60** ich wielki strach. **10** I powiedział do nich anioł: Nie Ale jego matka powiedziała: Nie tak, lecz będzie się bójcie się, bo oto zwiastuję wam wielką radość, która nazywał Jan. **61** I powiedzieli do niej: Nie ma nikogo będzie [udzialem] całego ludu. **11** Dziś bowiem w w twoim rodzie, kogo by nazwano tym imieniem. **62** mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym Pytali więc znakami jego ojca, jak chce go nazwać. **63** jest Chrystus Pan. **12** A to [będzie] dla was znakiem: A on poprosił o tabliczkę i napisał: Jan jest jego imię. Znajdzicie niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w I dziwili się wszyscy. **64** Natychmiast otworzyły się żłobie. **13** I zaraz z aniołem przybyło mnóstwo wojsk jego usta i [rozwiązał się] jego język, i mówił, wielbiąc niebieskich chwalących Boga i mówiących: **14** Chwała Boga. **65** I padł strach na wszystkich ich sąsiadów, i na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, wobec ludzi po całej górskiej krainie judzkiej rozgłoszone zostały dobra wola. **15** A gdy aniołowie odeszli od nich do wszystkie te słowa. **66** Wszyscy zaś, którzy o tym nieba, pasterze mówili między sobą: Chodźmy aż słyszeli, brali to sobie do serca i mówili: Cóż to do Betlejem i zobaczymy to, co się wydarzyło, a co będzie za dziecko? I była z nim ręka Pańska. **67** A Pan nam oznajmił. **16** Spieszając się więc, przyszli i Zachariasz, jego ojciec, będąc napełniony Duchem znaleźli Marię, Józefa i niemowlę leżące w żłobie. **17** A Świętym, prorokował: **68** Błogosławiony niech będzie ujrzał, rozgłosili to, co zostało im powiedziane o tym Pan, Bóg Izraela, bo nawiedził i odkupił swój lud; dziecko. **18** A wszyscy, którzy słyszeli, dziwili się temu, **69** I wzbudził nam róg zbawienia w domu Dawida, co pasterze im mówili. **19** Lecz Maria zachowywała swego sługi; **70** Jak mówił przez usta swoich świętych wszystkie te słowa, rozwajać ją w swoim sercu. **20** I proroków, którzy byli od wieków; (*aiōn g165*) **71** [że nas] wrócili pasterze, wielbiąc i chwaląc Boga za wszystko, wybawi od naszych nieprzyjaciół i z ręki wszystkich, co słyszeli i widzieli, tak jak im zostało powiedziane. którzy nas nienawidzą; **72** Aby okazać miłosierdzie **21** A gdy minęło osiem dni i [należało] obrzezać naszym ojcom i przypomnieć swoje święte przymierze; dziecko, nadano mu imię Jezus, którym nazywał je **73** I przysięgę, którą złożył Abramowi, naszemu anioł, zanim się poczęło w łonie. **22** Gdy też według ojcu; **74** Że nam da, [abyśmy] mu służyli bez lęku, Prawa Mojésza minęły dni jej oczyszczenia, przynieśli wybawieni z ręki naszych nieprzyjaciół; **75** W Świętości go do Jerozolimy, aby stawić go przed Panem; **23** (Tak i sprawiedliwości przed nim po wszystkie dni naszego jak jest napisane w Prawie Pana: Każdy mężczyzna życia. **76** A ty, dziecko, będziesz nazwane prorokiem otwierający łono będzie nazywany świętym Panu); Najwyższego, bo pojedziesz przed obliczem Pana, aby **24** I żeby złożyć ofiarę według [tego], co zostało przygotować jego drogi; **77** I żeby jego ludowi dać powiedziane w Prawie Pana, parę synogalic albo dwa poznać zbawienie przez przebaczenie mu grzechów; gołąbki. **25** A był w Jerozolimie człowiek imieniem **78** Dzięki serdecznemu miłosierdziu naszego Boga, Symeon. Ten człowiek był sprawiedliwy i bogobojny, przez które nawiedził nas wschód [słórca] z wysoka; oczekujący pociechy Izraela, a Duch Święty był nad **79** Aby oświecić siedzących w ciemności i w cieniu nim. **26** I objawił mu Bóg przez Ducha Świętego, śmierci, aby skierować nasze kroki na drogę pokoju. **80** że nie ujrzy śmierci, dopóki nie zobaczy Chrystusa A dziecko rosło i umacniało się w duchu, i przebywało Pańskiego. **27** Przyszedł on [prowadzony] przez Ducha Świętego do świątyni. A gdy rodzice wniosili dziecko – Jezusa, aby postąpić z nim według zwyczaju prawa; **28** Wtedy on, wziąwszy go na ręce, chwałił Boga i mówił: **29** Teraz pozwalaš odejść twemu słudze, Panie, w pokoju, według twoego słowa; **30** Gdyż moje oczy ujrzały twoje zbawienie; **31** Które przygotowałeś wobec wszystkich ludzi; **32** Światłość na oświecenie pogan i chwałę twoego ludu, Izraela. **33** A Józef i jego matka dziwili się temu, co o nim mówiono. **34** I błogosławił im Symeon, i powiedział do Marii, jego matki: Oto ten położony jest na upadek i na powstanie wielu w Izraelu, i na znak, przeciwko któremu będą

2 A w tych dniach wyszedł dekret cesarza Augusta, aby spisano cały świat. **2** A ten pierwszy spis odbył się, gdy Kwiryniusz był namiestnikiem Syrii. **3** Szli więc wszyscy, aby dać się spisać, każdy do swego miasta. **4** Poszedł też Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawida, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i z rodu Dawida; **5** Aby dać się spisać z Marią, poślubioną sobie małżonką, która była brzemienna. **6** A gdy tam byli, nadszedł czas porodu. **7** I urodziła swego pierworodnego syna, owinięła go

mówić; 35 (I twoją duszę miecz przeniknie), aby 8 Wydajcie więc owoce godne pokuty i nie zaczynajcie myśli wielu serc zostały objawione. 36 A była [tam] sobie wrmawiać: Naszym ojcem jest Abraham. Mówię prorokini Anna, córka Fanuela, z pokolenia Asera, wam bowiem, że Bóg i tych kamieni może wzbudzić która była w bardzo podeszły wieku, a żyła siedem dzieci Abrahamowi. 9 A już siekiera do korzenia lat z mężem od swego dziewictwa. 37 A [była] wdową drzew jest przyłożona. Każde drzewo, które nie wydaje [mającej] około osiemdziesięciu czterech lat, która dobrego owocu, zostaje wycięte i wrzucone w ogień. nie opuszczała świątyni, służąc [Bogu] w postach i 10 I pytali go ludzie: Cóż więc mamy czynić? 11 A modlitwach dniem i nocą. 38 Ona też, przyszedłszy on im odpowiedział: Kto ma dwie szaty, niech da w tej właśnie chwili, dziękowała Panu i mówiła o nim temu, który nie ma, a kto ma pożywienie, niech uczyni wszystkim, którzy oczekiwali odkupienia w Jerozolimie. tak samo. 12 Przyszli też celnicy, aby się ochrzcić, i 39 A gdy wykonali wszystko według prawa Pana, wrócili pytali go: Nauczycielu, cóż mamy czynić? 13 A on im do Galilei, do swego miasta, Nazaretu. 40 Dziecko zaś odpowiedział: Nie pobierajcie nic więcej ponad to, co rosło i umacniało się w duchu, będąc pełne mądrości, wam wyznaczono. 14 Pytali go też żołnierze: A my co a łaska Boga była nad nim. 41 A jego rodzice chodzili mamy czynić? I odpowiedział im: Wobec nikogo nie co roku do Jerozolimy na święto Paschy. 42 I gdy używajcie przemocy, [nikogo] fałszywie nie oskarżajcie miał dwanaście lat, poszli do Jerozolimy, zgodnie ze i poprzestawajcie na waszym żołdzie. 15 A gdy ludzie zwyczajem tego święta. 43 A gdy minęły te dni i już trwali w oczekiwaniu i wszyscy myśleli w swych wracali, dziecię Jezus zostało w Jerozolimie, ale Józef sercach o Janie, czy może on nie jest Chrystusem; 16 i jego matka [o tym] nie wiedzieli. 44 Lecz sądząc, że Odpowiedział Jan wszystkim: Ja was chrzczę wodą, jest w towarzystwie podróżnych, przeszli dzień drogi i lecz idzie mocniejszy ode mnie, któremu nie jestem szukali go wśród krewnych i znajomych. 45 A gdy go godny rozwiązać rzemyka u jego sandałów. On będzie nie znaleźli, wrócili do Jerozolimy, szukając go. 46 A was chrzcił Duchem Świętym i ogniem. 17 [Ma] on po trzech dniach znaleźli go siedzącego w świątyni swoje wiejadło w ręku i wyczyści swoje klepisko, i wśród nauczycieli, słuchającego i pytającego ich. 47 zgromadził pszenicę do swego spichlerza, ale plewy I wszyscy, którzy go słuchali, zdumiewali się jego spali w ogniu nieugaszonym. 18 A tak glosząc, dawał rozumem i odpowiedziami. 48 A [rodzice], ujrawszy ludziom jeszcze wiele innych napomnień. 19 Lecz go, zdziwili się. I powiedziała do niego jego matka: tetrarcha Herod, strofowany przez niego z powodu Synu, dlaczego nam to zrobileś? Otto twój ojciec i ja z Herodiady, żony swego brata Filipa, i z powodu bólem [serca] szukaliśmy ciebie. 49 I powiedział do wszystkich złych czynów, których się dopuścił; 20 Dodał nich: Czemu mnie szukaliście? Czy nie wiedzieliście, do wszystkiego i to, że wtrącił Jana do więzienia. 21 I że muszę być w tym, co należy do mego Ojca? 50 stało się tak, że kiedy wszyscy ludzie byli ochrzczeni, Lecz oni nie zrozumieli tych słów, które im mówił. również Jezus został ochrzczony, a gdy się modlił, 51 Wtedy poszedł z nimi i wrócił do Nazaretu, i był otworzyło się niebo; 22 I zstąpił [na niego] Duch im posłuszny. A jego matka zachowywała wszystkie Święty w kształcie cielesnym jak gołębicą, a z nieba te słowa w swoim sercu. 52 A Jezusowi przybywało rozległ się głos: Ty jesteś moim umiłowanym Synem, mądrości i wzrostu oraz łaski u Boga i u ludzi.

3 A w piętnastym roku panowania cesarza Tyberiusza, gdy Poncjusz Piłat był namiestnikiem Judei, Herod tetrarchą Galilei, jego brat Filip tetrarchą Iturei i ziemi Trachonu, a Lizaniasz tetrarchą Abileny; 2 Za najwyższych kapelanów Annasza i Kajfasza doszło słowo Boże do Jana, syna Zachariasza, na pustyni. 3 I obchodził całą okolicę nad Jordaniem, głosząc chrzest pokuty na przebaczenie grzechów. 4 Jak jest napisane w księdze słów proroka Izajasza: Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Pana, prostujcie jego ścieżki. 5 Każda dolina będzie wypełniona, a każda góra i pagórek będą obniżone; to, co krzywe, wyprostuje się, a wyboiste drogi będą gładkie. 6 I ujrzy wszelkie ciało zbawienie Boże. 7 Mówią więc do tłumów, które przychodzili, aby ich ochrzcić: Plemię żmijowe, który was ostrzegł, żebyście uciekali przed przyszłym gniewem?

[syna] Esroma, [syna] Faresa, [syna] Judy; 34 [Syna] pewnośćią powiecie mi to przysłowie: Lekarzu, ulecz Jakuba, [syna] Izaaka, [syna] Abrahama, [syna] Tarego, samego siebie. To, o czym słyszeliśmy, że wydarzyło [syna] Nachora; 35 [Syna] Serucha, [syna] Ragaua, się w Kafarnaum, uczyń i tu, w swojej ojczyźnie. 24 I [syna] Faleka, [syna] Hebera, [syna] Sali; 36 [Syna] Kainana, [syna] Arfaksada, [syna] Sema, [syna] Noego, powiedział: Zaprawdę powiadam wam: Żaden prorok nie jest dobrze przyjmowany w swojej ojczyźnie. 25 Ale [syna] Lamecha; 37 [Syna] Matusali, [syna] Enochą, mówię wam zgodnie z prawda, [że] wiele wdów było w [syna] Jareta, [syna] Maleleela, [syna] Kainana; 38 [Syna] Enosa, [syna] Seta, [syna] Adama, [syna] Boga. trzy lata i sześć miesięcy, tak że wielki głód panował na całej ziemi; 26 Jednak Eliasz nie został posłany do żadnej z nich, tylko do pewnej wdowy z Sarepty Sydońskiej. 27 I wielu było trędowatych w Izraelu za [czasów] proroka Elizeusza, jednak żaden z nich nie został oczyszczony, tylko Naaman Syryjczyk. 28 I wszyscy w synagodze, słysząc to, zaplonęli gniewem; 29 A wstawszy, wypchnęli go z miasta i wyrowadzili na szczyt góry, na której było zbudowane ich miasto, aby go z niej rzucić. 30 Lecz on przeszedł między nimi i oddalił się. 31 Potem przeszedł do Kafarnaum, miasta w Galilei, i tam nauczał ich w szabaty. 32 I zdumiewali się jego nauką, bo przemawiał z mocą. 33 A był w synagodze człowiek, który miał ducha demona nieczystego. Zawała on donośnym głosem: 34 Ach, cóż my z tobą mamy, Jezusie z Nazaretu? Przeszedłeś nas zniszczyć? Wiem, kim jesteś: Świętym Boga. 35 I zgromił go Jezus: Zamilcz i wyjdź z niego! Wtedy demon rzucił go na środek i wyszedł z niego, nie wyrządzając mu żadnej krzywdy. 36 A wszystkich ogarnęło zdumienie i rozmawiali między sobą: Cóż to za słowo? Bo w władzą i mocą rozkazuje duchom nieczystym, a one wychodzą. 37 I wieść o nim rozeszła się wszędzie po okolicznej krainie. 38 Po wyjściu z synagogi [Jezus] przeszedł do domu Szymona. A teściowa Szymona miała wysoką gorączkę, więc prosili go za nią. 39 Wtedy on, stanąwszy nad nią, zgromił gorączkę, a ta ją opuściła. Zaraz też wstała i usługiwała im. 40 A gdy słońce zachodziło, wszyscy, którzy mieli cierpiących na rozmaite choroby, przyprowadzali ich do niego, a on na każdego z nich kładł ręce i uzdrawiał ich. 41 Z wielu też wychodziły demony, wołając: Ty jesteś Chrystusem, Synem Bożym. Ale [on] gromił [je] i nie pozwalał im mówić. Wiedziały bowiem, że on jest Chrystusem. 42 Kiedy nastąpił dzień, wyszedł i udał się na odludne miejsce. A ludzie go szukali i przyszli aż do niego, i zatrzymywali go, aby od nich nie odchodził. 43 Lecz on powiedział do nich: Także innym miastom muszę głosić królestwo Boże, bo po to zostałem posłany. 44 I głosił w synagogach w Galilei.

4 A Jezus, pełen Ducha Świętego, wrócił nad

Jordanu i został zaprowadzony przez Ducha na pustynię; 2 I przez czterdzieści dni był kuszony przez diabła. Nic nie jadł w tych dniach, a gdy minęły, poczuł głód. 3 I powiedział do niego diabeł: Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, aby stał się chlebem. 4 Ale Jezus mu odpowiedział: Jest napisane: Nie samym chlebem będzie żył człowiek, ale każdym słowem Bożym. 5 Wtedy wyrowadził go diabeł na wysoką góru i pokazał mu w jednej chwili wszystkie królestwa świata. 6 I powiedział do niego diabeł: Dam ci całą tę potęgę i ich chwałę, bo zostały mi przekazane i daję je, komu chcę. 7 Jeśli więc oddasz mi poklon, wszystko będzie twoje. 8 A Jezus mu odpowiedział: Idź precz ode mnie, szatanie! Jest bowiem napisane: Panu, swemu Bogu, będziesz oddawał poklon i tylko jemu będziesz służył. 9 Potem zaprowadził go do Jerozolimy, postawił na szczytce świątyni i powiedział do niego: Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się stąd w dół. 10 Jest bowiem napisane: Rozkaže o tobie swoim aniołom, aby cię strzegli; 11 I będą cię nosić na rękach, abyś przypadkiem nie uderzył swojej nogi o kamień. 12 A Jezus mu odpowiedział: Powiedziano: Nie będziesz wystawiać na próbę Pana, swego Boga. 13 Kiedy diabeł skończył całe kuszenie, odstąpił od niego na jakiś czas. 14 Jezus zaś wrócił w mocy Ducha do Galilei, a wieść o nim rozeszła się po całej okolicy. 15 I nauczał w ich synagogach, sławiony przez wszystkich. 16 Przeszedł też do Nazaretu, gdzie się wychował. Według swego zwyczaju wszedł w dzień szabatu do synagogi i wstał, aby czytać. 17 I podano mu księgę proroka Izajasza. Gdy otworzył księgę, znalazł miejsce, gdzie było napisane: 18 Duch Pana nade mną, ponieważ namaścił mnie, abym głosił ewangelię ubogim, posłał mnie, abym uzdrawiał skruszonych w sercu, abym uwiezionym zwiastował wyzwolenie, a ślepym przejrzenie, abym uciśnionych wpuścił na wolność; 19 Abym głosił miłoścwy rok Pana. 20 Potem zamknął księgę, oddał ją ludźmi i usiadł, a oczy wszystkich w synagogodze były w nim utkwione. 21 I zaczął do nich mówić: Dziś wypełniły się te [słowa] Pisma w waszych uszach. 22 A wszyscy przyświdańcy mu i dziwili się słowem łaski, które wychodziły z jego ust. I mówili: Czyż [brzegu] jeziora, a rybacy, wyszedłszy z nich, płukali nie jest to syn Józefa? 23 I powiedział do nich: Z sieci. 24 Wsiadł do jednej z tych łodzi, która należała do

5 Pewnego razu, gdy ludzie cisnęli się do niego, aby słuchać słowa Bożego, on stał nad jeziorem Genesaret. 2 I zobaczył dwie łodzie stojące przy [brzegu] jeziora, a rybacy, wyszedłszy z nich, płukali

Szymona, i poprosił go, aby trochę odpłynął od brzegu. wziął to, na czym leżał, i poszedł do domu, wielbiąc A usiadłszy, nauczał ludzi z łodzi. 4 Kiedy przestał Boga. 26 Wtedy wszyscy się zdumieли, chwalili Boga mówić, zwrócił się do Szymona: Wyplyn na głębię i pełni lęku mówili: Widzieliśmy dziś dziwne rzeczy. i zarzućcie wasze sieci na połów. 5 A Szymon mu odpowiedział: Mistrzu, przez całą noc pracowaliśmy i siedzącego w punkcie celnym, i powiedział do niego: nic nie złowiliśmy, ale na twoje słowo zarzucę sieć. 6 A Pójdź za mną. 28 A on zostawił wszystko, wstał i gdy to zrobili, zagarnęły wielkie mnóstwo ryb, tak że poszedł za nim. 29 I przygotował mu Lewi wielką uczęsieć im się rwała. 7 Skinęli więc na towarzysz, którzy w swoim domu. A była [tam] wielka grupa celników i byli w drugiej łodzi, aby przybyli i pomogli im. A oni innych, którzy zasiadli z nimi za stołem. 30 A uczeni w przyplynęli i napełnili obie łodzie, tak że się zanurzały. Piśmie i faryzeusze szemrali, mówiąc do jego uczniów: 8 Widząc to, Szymon Piotr przypadł do kolan Jezusa Dlaczego jecie i pijecie z celnikami i grzesznikami? 31 i powiedział: Odejdź ode mnie, Panie, bo jestem Jezus zaś im odpowiedział: Nie zdrowi, lecz chorzy grzesznym człowiekiem. 9 I jego bowiem, i wszystkich, potrzebują lekarza. 32 Nie przeszędłem wzywać do którzy z nim byli, ogarnęło zdumienie z [powodu] pokuty sprawiedliwych, ale grzeszników. 33 I zapytali połowu ryb, jakiego dokonali. 10 Podobnie też Jakuba i go: Dlaczego uczniowie Jana często poszczą i modlą się, podobnie [uczniowie] faryzeuszy, a twoi jedzą i Szymona. I powiedział Jezus do Szymona: Nie bój się, piją? 34 A on im odpowiedział: Czy możecie sprawić, odtąd będziesz lówli ludzi. 11 A oni, wyciągnawszy żeby przyjaciele oblubieńca pościli, dopóki jest z nimi łódź na brzeg, zostawili wszystko i poszli za nim. 12 A oblubieniec? 35 Lecz przyjdą dni, gdy oblubieniec gdy przebywał w pewnym mieście, [był tam] człowiek zostanie od nich zabrany, wtedy, w te dni, będą pościć. cały pokryty trudem. Kiedy zobaczył Jezusa, upadł 36 Opowiedział im też przypowieść: Nikt nie przysywa na twarz i prosił go: Panie, jeśli chcesz, możesz mnie łaty z nowej szaty do starej, bo inaczej to, co jest oczyścić. 13 Wtedy Jezus wyciągnął rękę, dotknął go i nowe, drze [stare], a do starego nie nadaje się lata powiedział: Chcę, bądź oczyszczony. I natychmiast z nowego. 37 I nikt nie wlewa młodego wina do trąd go opuścił. 14 Potem przykazał mu, aby nikomu o starych bukłaków, bo inaczej małe wino rozsadzi tym nie mówił. [I dodał]: Ale idź, pokaż się kapłanowi i bukłaki i samo wycieknie, a bukłaki się popsują. 38 Ale ofiaruj za swoje oczyszczenie, jak nakazał Mojżesz, małe wino należy wlewać do nowych bukłaków i tak na świadcwo dla nich. 15 Lecz wieść o nim jeszcze zachowuje się jedno i drugie. 39 Nikt też, kto napił bardziej się rozhodziła. I schodziły się wielkie tłumy, aby go słuchać i aby ich uzdrawiał z chorób. 16 A on stare jest lepsze.

6 W drugi szabat Jezus szedł przez zboża, a jego uczniowie zrywali kłosy i jedli, wykruszać je rękami. 2 Wtedy niektórzy z faryzeuszy mówili do nich: Dlaczego robicie to, czego nie wolno robić w szabat? 3 A Jezus im odpowiedział: Czy nie czytaliście o tym, co zrobił Dawid, gdy był głodny, on i ci, którzy z nim byli? 4 Jak wszedł do domu Bożego, wziął chleby pokładne, których nie wolno było jeść [nikomu] oprócz kapłanów, i jadł, i dał również tym, którzy z nim byli? 5 I powiedział im: Syn Człowieczy jest też Panem szabatu. 6 W inny szabat Jezus wszedł do synagogi i nauczał. A był tam człowiek, który miał uschłą prawą rękę. 7 I obserwowali go uczniowie w Piśmie i faryzeusze, czy uzdrawił w szabat, aby znaleźć [powód] do oskarżenia go. 8 Ale on znał ich myśli i powiedział do człowieka, który miał uschłą rękę: Podnieś się i stań na środku. A on podniósł się i stanął. 9 Wtedy Jezus powiedział do nich: Spytam was o pewną rzeczą: Czy wolno w szabaty czynić dobrze, czy źle? Ocalić życie czy zniszczyć? 10 A spojrzałszy wokół po wszystkich, powiedział do tego człowieka: Wyciągnij rękę. A on to zrobił i jego ręka znowu stała się zdrowa tak jak druga. 11 Ale

oni wpadli we wściekłość i rozmawiali między sobą, pożyczając grzesznikom, aby z powrotem odebrać co by zrobić Jezusowi. **12** W tych dniach odszedł na tyle samo. **35** Ale miłujcie waszych nieprzyjaciół, góre, aby się modlić, i spędźią całą noc na modlitwie czyste im dobrze i pożyczajcie, niczego się za to do Boga. **13** A gdy nastąpił dzień, przywołał swych nie spodziewając, a wielka będzie wasza nagroda uczniów i wybrał [z nich] dwunastu, których też nazwał i będziecie synami Najwyższego. On bowiem jest apostolami: **14** Szymona, którego nazwał Piotrem, i dobry dla niewdzięcznych i złych. **36** Dlatego bądźcie jego brata Andrzeja, Jakuba i Jana, Filipa i Bartłomieja; milosierni, jak i wasz Ojciec jest milosierny. **37** Nie **15** Mateusza i Tomasza, Jakuba, [syna] Alfeusza, i sądzie, a nie będziecie sądzeni; nie potępiajcie, a Szymona, zwanego Zelotą; **16** Judasza, [brata] Jakuba, nie będziecie potępieni; przebaczajcie, a będzie wam i Judasza Iskariotę, który stał się zdrajca. **17** Potem przebaczone. **38** Dawajcie, a będzie wam dane; miarę zszedł z nimi i stanął na równinie. [Była z nim] też dobra, natłoczona, utrzesiona i przelewającą się dadzą gromada jego uczniów i wielkie mnóstwo ludzi z całej w wasze zanadrze. Jaką bowiem miarą mierzycie, Judei i Jerozolimy oraz z okolic nadmorskich, z Tyru taką będzie wam odmierzone. **39** I opowiedział im i Sydonu, którzy przyszli, aby go słuchać i aby ich przypowieść: Czy może ślepy prowadzić ślepego? Czyż uzdrowił z chorób. **18** Także ci, którzy byli dręczeni obaj nie wpadną do dołu? **40** Uczeń nie przewyższa przez duchy nieczyste, zostali uzdrawieni. **19** A wszyscy swego mistrza. Lecz doskonali będzie każdy, [któ] ludzie starali się go dotknąć, ponieważ moc wychodziła będzie jak jego mistrz. **41** Czemu widzisz żdżbło w z niego i uzdrawiała wszystkich. **20** A on podniósł oku swego brata, a na belkę, która jest w twoim oku, oczy na uczniów i mówił: Błogosławieni [jesteście wy], nie zwracasz uwagi? **42** Albo jakże możesz mówić ubodzy, bo wasze jest królestwo Boże. **21** Błogosławieni swemu bratu: Bracie, pozwól, że wyjmę żdżbło, które jesteście wy, którzy teraz cierpicie głód, bo będziecie jest w twoim oku, gdy sam nie widzisz belki, która jest nasyceni. Błogosławieni jesteście wy, którzy teraz w twoim oku? Obludniku, wyjmij najpierw belkę ze płaczecie, bo śmiać się będziecie. **22** Błogosławieni swego oka, a wtedy przejrzyż, aby wyjąć żdżbło, które będziecie, gdy ludzie będą was nienawidzić i gdy jest w oku twoego brata. **43** Nie jest bowiem dobre to was wylążą [spośród siebie], będą was zniwować drzewo, które wydaje zły owoc, ani zle to drzewo, które i odrzuca wasze imię jako niecne z powodu Syna wydaje dobry owoc. **44** Gdyż każde drzewo poznaje Człowiecza. **23** Radujcie się w tym dniu i weselcie, się po jego owocu. Nie zbiera się bowiem fig z cierni bo obfita jest wasza nagroda w niebie. Tak samo ani winogron z głogu. **45** Dobry człowiek z dobrego bowiem ich ojcowie postępowali wobec proroków. **24** skarbca swego serca wydobywa dobre rzeczy, a zły Lecz biada wam, bogaczom, bo [już] otrzymaliście człowiek ze złego skarbca swego serca wydobywa waszą pociechę. **25** Biada wam, którzy jesteście złe rzeczy. Z obfitości serca bowiem mówią jego usta. nasyceni, bo będziecie cierpieć głód. Biada wam, **46** Dlaczego więc mówicie do mnie: Panie, Panie, a którzy się teraz śmiejecie, bo będziecie się smucić nie robicie tego, co mówię? **47** Pokażę wam, do kogo i płakać. **26** Biada wam, gdy wszyscy ludzie będą jest podobny każdy, kto przychodzi do mnie, słucha dobrze o was mówić, bo tak ich ojcowie postępowali moich słów i wypełnia je. **48** Podobny jest do człowieka wobec fałszywych proroków. **27** Lecz mówię wam, budującego dom, który zrobił głęboki wykop i założył którzy słuchacie: Miłujcie waszych nieprzyjaciół, dobrze fundament na skale. A gdy przyszła powódź, rzeka czyste tym, którzy was nienawidzą. **28** Błogosławie uderzyła w ten dom, ale nie mogła go poruszyć, bo tym, którzy was przeklinają, mówiąc się za tych, był założony na skale. **49** Ten zaś, kto słucha, a nie którzy wam wyrządzają zło. **29** Temu, kto cię uderzy wypełnia, podobny jest do człowieka, który zbudował w policzek, nadstaw i drugi, a temu, kto zabiera swój dom na ziemi bez fundamentu. Uderzyła w niego ci płaszcz, i szaty nie odmawiają. **30** Każdemu, kto rzeka i natychmiast się zawalił, a upadek tego domu cię prosi, daj, a od tego, kto bierze, co twoje, nie był wielki.

upominaj się [o zwrot]. **31** Jak chcecie, aby ludzie wam czynili, tak i wy im czynicie. **32** Jeśli bowiem miłujecie tych, którzy was miują, na jaką wdzięczność zasługujecie? Przecież i grzesznicy miują tych, którzy ich miują. **33** A jeśli dobrze czynicie tym, którzy was dobrze czynią, na jaką wdzięczność zasługujecie? Przecież i grzesznicy postępują tak samo. **34** I jeśli pożyczacie tym, od których spodziewacie się zwrotu, na jaką wdzięczność zasługujecie? Przecież i grzesznicy

7 Gdy skończył [mówić] wszystkie te słowa w obecności ludzi, wszedł do Kafarnaum. **2** A sługa pewnego setnika, bardzo przez niego ceniony, chorował i był bliski śmierci. **3** Kiedy [setnik] usłyszał o Jezusie, posłał do niego starszych spośród Żydów, prosząc, aby przyszedł i uzdrowił jego sługę. **4** A oni przyszli do Jezusa i prosili go usilnie: Godny jest, abyś mu to uczynił. **5** Miłuje bowiem nasz naród i zbudował nam synagogę. **6** Wtedy Jezus poszedł z nimi. Ale gdy był

[już] niedaleko domu, setnik posłał do niego przyjaciół kobiet większego proroka od Jana Chrzciciela. Lecz ze słowami: Panie, nie trudź się, bo nie jestem godny, ten, kto jest najmniejszy w królestwie Bożym, jest abyś wszedł pod mój dach. 7 Dlatego i samego siebie większy niż on. 29 Słysząc to, wszyscy ludzie, jak nie uważałem za godnego przyjść do ciebie. Lecz również celnicy, przyznawali słuszność Bogu, będąc powiedz słowo, a mój sługa zostanie uzdrawiony. 8 ochrzczeni chrztem Jana. 30 Ale faryzeusze i znawcy Bo i ja jestem człowiekiem podległym władzy i mam prawa odrzucić radę Boga sami przeciwko sobie, nie pod sobą żołnierzy, i mówię jednemu: Idź, a idzie, a dając się przez niego ochrzcić. 31 I powiedział Pan: Do drugiemu: Chodź tu, a przychodzi, a mojemu słudze: kogo więc przyrównam ludzi tego pokolenia? Do kogo Zrób to, a robi. 9 Gdy Jezus to usłyszał, zdziwił się i są podobni? 32 Podobni są do dzieci, które siedzą odwróciwszy się, powiedział do ludzi, którzy szli za nim: na rynku i wołają jedne na drugie: Graliśmy wam na Mówię wam, nawet w Izraelu nie znalazłem tak wielkiej fletie, a nie tańczyłyście, śpiewaliśmy pieśni żałobne, a wiary. 10 Ci zaś, którzy byli posłani, po powrocie do nie plakaliście. 33 Przyszedł bowiem Jan Chrzciciel, domu zastali zdrowym sługę, który chorował. 11 A nie jadł chleba i nie pił wina, a mówicie: Ma demona. nazajutrz udał się do miasta zwanego Nain. I szlo z nim 34 Przyszedł Syn Człowieczy, jedząc i pijąc, a mówicie: wielu jego uczniów i mnóstwo ludzi. 12 A gdy zbliżył Oto żarłok i pijak, przyjaciel celników i grzeszników. 35 się do bramy miasta, właśnie wynoszono zmarłego, Lecz usprawiedliwiona jest mądrość przez wszystkie jedynego syna matki, która [była] wdową. Towarzyszyło swoje dzieci. 36 I zaprosił go jeden z faryzeuszy na jej mnóstwo ludzi z miasta. 13 Kiedy Pan ją zobaczył, wspólny posiłek. Wszedł więc do domu faryzeusza ilitował się nad nią i powiedział do niej: Nie placz. 14 i usiadł [przy stole]. 37 A oto kobieta, grzesznica, Potem podszedł i dotknął mar, a ci, którzy [je] nieśli, która była w [tym] mieście, dowiedziały się, że stanęli. I powiedział: Młodzieńcze, mówię ci, wstań! 15 siedzi [przy stole] w domu faryzeusza, przyniosła A ten, który był martwy, usiadł i zaczął mówić. I oddał alabastrowe naczynie olejku; 38 I stanąwszy z tyłu go jego matce. 16 Wtedy wszystkich ogarnął strach i u jego nóg, płacząc, zaczęła Izami obmywać jego wielbili Boga, mówiąc: Wielki prorok powstał wśród nogi, wycierała je włosami swojej głowy, całowała i nas, oraz: Bóg nawiedził swój lud. 17 I rozeszła się ta namaszczała olejkiem. 39 A widząc to, faryzeusz, który wieść o nim po całej Judei i po całej okolicznej krainie. go zaprosił, pomyślał sobie: Gdyby on był prorokiem, 18 O tym wszystkim oznajmili Janowi jego uczniowie. wiedziałby, kim i jaka jest ta kobieta, która go dotyka. 19 A [Jan], wezwawszy dwóch spośród swoich uczniów, Jest bowiem grzesznicą. 40 A Jezus odezwał się do posłał ich do Jezusa z zapytaniem: Czy ty jesteś tym,iego: Szymonie, mam ci coś do powiedzenia. A on który ma przyjść, czy mamy oczekwać innego? 20 A odrzekł: Powiedz, Nauczycielu. 41 Pewien wierzyciel gdy ci mężczyźni przyszli do niego, powiedzieli: Jan miał dwóch dłużników. Jeden był winien pięćset groszy, Chrzciciel przysłał nas do ciebie z zapytaniem: Czy a drugi pięćdziesiąt. 42 A gdy nie mieli z czego oddać, ty jesteś tym, który ma przyjść, czy mamy oczekwać darował obydówm. Powiedz więc, który z nich będzie innego? 21 A w tym właśnie czasie wielu uzdrowił go bardziej miłową? 43 Szymon odpowiedział: Sądzę, z chorób i dolegliwości i [uwolnił] od złych duchów, że ten, któremu więcej darował. A on mu powiedział: a wielu ślepych obdarzył wzrokiem. 22 Jezus więc Śłusznie osądził. 44 I odwróciwszy się do kobiety, odpowiedział im: Idźcie i oznajmijcie Janowi to, co powiedział do Szymona: Widzisz tą kobietę? Wszedłem widzieliście i słyszeliście: Ślepi widzą, chromi chodzą, do twoego domu, a nie podałeś mi wody do nóg, ona trędowaci zostają oczyszczeni, głusi słyszą, umarli zaś Izami obmyła moje nogi i otarła je swoimi włosami. zmartwychwstają, a ubogim głoszona jest ewangelia. 45 Nie pocałowałeś mnie, a ona, odkąd wszedlem, nie 23 A błogosławiony jest ten, kto się nie zgorszy z przestała całować moich nóg. 46 Nie namaściłeś mi mojego powodu. 24 Gdy zaś posłańcy Jana odeszli, głowy oliwa, a ona olejkiem namaściła moje nogi. 47 zaczął mówić do ludzi o Janie: Co wyszliście zobaczyć Dlatego mówię ci: Przebaczono jej wiele grzechów, na pustyni? Trzcinę kolyszącą się na wietrze? 25 gdyż bardzo umiłowała. A komu mało przebaczono, Ale co wyszliście zobaczyć? Człowieka ubranego w mało miuje. 48 Do niej zaś powiedział: Twoje grzechy miękkie szaty? Oto ci, którzy [hoszą] kosztowne szaty i są przebaczone. 49 Wtedy współbiesiadnicy zaczęli żyją w rozkoszach, są w domach królewskich. 26 Ale mówić między sobą: Kim jest ten, który i grzechy co wyszliście zobaczyć? Proroka? Tak, mówię wam, przebacza? 50 I powiedział do kobiety: Twoja wiara cię nawet więcej niż proroka. 27 On jest tym, o którym jest zbawiła. Idź w pokoju.

napisane: Oto posyłam mego posłańca przed twoim obliczem, który przygotuje twoją drogę przed tobą. 28 Mówię wam bowiem: Nie ma wśród narodzonych z

8 Następnie chodził po miastach i po wioskach, głosząc i opowiadając [ewangelię] królestwa Bożego. A [było] z nim dwunastu; z kilka kobiet,

które uwolnił od złych duchów i chorób: Maria, zwana jest wasza wiara? A oni, bojąc się, dziwili się i mówili Magdalena, z której wyszło siedem demonów; 3 między sobą: Kim on jest, że nawet wichrom i wodzie Joanna, żona Chuzy, zarządcy [u] Heroda, Zuzanna i rozkazuje, a są mu posłuższe? 26 I przeprawili się do wiele innych, które służyły mu swoimi dobrami. 4 A gdy kraina Gadareficyków, która leży naprzeciw Galilei. zeszło się wielu ludzi i z różnych miast przychodzili do 27 A gdy wyszedł na ląd, zabiegł mu [drogę] pewien niego, powiedział w przypowieści: 5 Siewca wyszedł człowiek z miasta, który od dłuższego czasu miał siąć swoje ziarno. A gdy siał, jedno padło przy drodze demony. Nie nosił ubrania i nie mieszkał w domu, lecz i zostało podeptane, a ptaki niebieskie wydziobały w grobowcach. 28 Gdy zobaczył Jezusa, krzyknął, je. 6 Inne padło na skałę, a gdy wzeszło, uschło, bo upadł przed nim i zawałał donośnym głosem: Cóż nie miało wilgoci. 7 Inne zaś padło między ciernie, ja mam z tobą, Jezusie, Synu Boga Najwyższego? ale ciernie razem z nim wyrosły i zagłuszyły je. 8 A Proszę cię, nie dręczę mnie. 29 Rozkazał bowiem jeszcze inne padło na dobrą ziemię, a gdy wzrosło, duchowi nieczystemu, aby wyszedł z tego człowieka. wydało plon stokrotny. To powiedział, zawałał: Kto Bo dłuższego czasu porywał go, a chociaż wiążano ma uszy do słuchania, niech słucha. 9 I pytali go jego go łańcuchami i trzymano w pętach, on rwał więzy, a uczniowie: Co znaczy ta przypowieść? 10 A on im demon pędził go na pustynię. 30 I zapytał go Jezus: Jak powiedział: Wam dano poznać tajemnice królestwa ci na imię? A on odpowiedział: Legion. Wiele bowiem Bożego, ale innym [opowiada się] w przypowieściach, demonów weszło w niego. 31 Wtedy prosili go, aby nie aby patrząc, nie widzieli i słysząc, nie rozumieli. 11 kazał im odejść [stamtąd] w otchłań. (Abyssos g12) 32 A A takie [jest znaczenie] przypowieści: Ziarnem jest było tam wielkie stado świń, które pasły się na górze. I słowo Boże. 12 Tym przy drodze są ci, którzy słuchają; [demony] prosili go, aby pozwolił im w nie wejść. I potem przychodzi diabeł i zabiera słowo z ich serca, pozwolił im. 33 Wtedy demony wyszły z tego człowieka aby nie uwierzyli i nie zostali zbawieni. 13 A tymi na i weszyły w świnie. I ruszyły to stado pędem po urwisku skale [są ci], którzy, gdy usłysza, z radością przyjmują do jeziora, i utonęły. 34 A pasterze, widząc, co się słowo. Nie mają jednak korzenia, wierzą do czasu, stało, uciekli, a poszedłszy, oznajmili to w mieście a w chwili pokusy odstępują. 14 To zaś, które padło i we wsiah. 35 I wyszli [ludzie], aby zobaczyć, co między ciernie, to są ci, którzy słuchają słowa, ale zaszło, a przeszedszy do Jezusa, zastali człowieka, odchodzą i przez troski, bogactwa i rozkosze życia z którego wyszły demony, ubranego i przy zdrowych zostają zagłuszeni i nie wydają owocu. 15 Lecz to, które zmysłach, siedzącego u stóp Jezusa. I przestraszyły [padło] na dobrą ziemię, to są ci, którzy szczerym i się. 36 A ci, którzy [to] widzieli, opowiedzieli im, jak dobrym sercem usłyszeli słowo i zachowują je, i wydają ten opętyany został uzdrawiony. 37 Wówczas cała owoc w cierpliwości. 16 Nikt, zapaliwszy świecę, nie ludność okolicznej krainy Gadareńczyków prosiła go, nakrywa jej naczyniem i nie stawia pod łóźkiem, ale na aby od nich odszedł, gdyż ogarnął ich wielki strach. świeczniku, aby ci, którzy wchodzą, widzieli światło. Wtedy on wsiadł do łodzi i zawrócił. 38 A człowiek, 17 Nie ma bowiem nic tajemnego, co by nie miało z którego wyszły demony, prosił go, aby [mogli] przy być ujawnione, ani nic ukrytego, o czym by się nie nim zostało. Lecz Jezus odprawił go, mówiąc: 39 Wróć dowiedziano i co by nie wyszło na jaw. 18 Uważajcie do swego domu i opowiedz, jak wielkie rzeczy Bóg więc, jak słuchacie. Kto bowiem ma, temu będzie ci uczynił. I odszedł, opowiadając po całym mieście, dodane, a kto nie ma, zostanie mu zabrane nawet jak wielkie rzeczy Jezus mu uczynił. 40 A gdy Jezus to, co sądzi, że ma. 19 Wtedy przyszli do niego jego wrócił, ludzie przyjęli go [z radością]. Wszyscy bowiem matka i bracia, ale nie mogli podejść z powodu tłumu. go oczekiwali. 41 A oto przyszeli człowiek imieniem 20 I dano mu znać, mówiąc: Twoja matka i twoi bracia Jair, który był przełożonym synagogi. Upadł Jezusowi stoją przed domem i chcą się z tobą widzieć. 21 A do nóg i prosił go, aby wszedł do jego domu. 42 Miał on im odpowiedział: Moją matką i moimi braćmi są bowiem córkę jedynaczkę, [mającą] około dwunastu ci, którzy słuchają słowa Bożego i wypełniają je. 22 lat, która umierała. A gdy on szedł, ludzie napierali na Pewnego dnia wsiadł do łodzi ze swymi uczniami i niego. 43 A kobieta, która od dwunastu lat cierpiała powiedział do nich: Przeprawmy się na drugą stronę na kwotok i wydała na lekarzy całe [swoje] mienie, jeziora. I odpłynęli. 23 A gdy płynęli, usnął. I zerwał się a żaden nie mógł jej uleczyć; 44 Podeszła z tyłu, gwałtowny wicher na jeziorze, [i] zalewało [łódź], tak że dotknęła brzegu jego szaty i natychmiast ustąpi jej byli w niebezpieczenstwie. 24 Podeszli więc i obudzili kwotok. 45 Wtedy Jezus zapytał: Kto mnie dotknął? go, mówiąc: Mistru, mistru, giniemy! Wówczas wstał, A gdy wszyscy się wypierali, Piotr i ci, którzy z nim zgromił wiatr i wzburzone fale, a one się uspokoily i [byli], powiedzieli: Mistru, ludzie się do ciebie cisnął nastąpiła cisza. 25 Wtedy powiedział do nich: Gdzież i tłoczą, a ty pytasz: Kto mnie dotknął? 46 Jezus

jednak powiedział: Ktoś mnie dotknął, bo poczułem, że moc wyszła ze mnie. **47** Wtedy kobieta, widząc, że ludzi. **14** Mężczyzn bowiem było około pięciu tysięcy. I się nie ukryje, z drżeniem podeszła i upadłszy przed nim, powiedziała wobec wszystkich ludzi, dlaczego powiedział do swoich uczniów: Rozkażcie im usiąść w grupach po pięćdziesięciu. **15** Uczynili tak i usadowili go dotknęła i jak natychmiast została uzdrawiona. **48** On zaś powiedział do niej: Ufaj, córko! Twoja wiara dwie ryby, spojrzał w niebo, pobłogosławili je, łamał cię uzdrawiła, idź w pokoju. **49** A gdy on jeszcze to dawał uczniom, aby kładli przed ludźmi. **17** I jedli mówić, przyszedł ktoś z [domu] przełożonego synagogi i wszyscy do syta. A z kawałków, które im pozostały, powiedział: Twoja córka umarła, nie trudź Nauczyciela. zebrano dwanaście koszy. **18** I stało się tak, że **50** Ale Jezus, słysząc [to], odezwał się do niego: Nie bój się, tylko wierz, a będzie uzdrawiona. **51** Gdy przyszedł kiedy modlił się na osobności, a byli z nim uczniowie, do domu, nie pozwolił wejść ze sobą nikomu oprócz Piotra, Jakuba i Jana oraz ojca i matki dziewczynki. a jeszcze inni [mówią], że zmartwychwstał któryś z dawnych proroków. **20** I powiedział do nich: A wy powiedział: Nie płaczcie, nie umarła, tylko śpi. **53** za kogo mnie uważacie? A Piotr odpowiedział: Za I naśmiewali się z niego, wiedząc, że umarła. **54** Chrystusa Bożego. **21** Ale on surowo [ich] napomnił i A on wyrzucił wszystkich, ujął ją za rękę i zawołał: nakazał, aby nikomu tego nie mówili. **22** I powiedział: Dziewczynko, wstan! **55** Wtedy jej duch powrócił i Syn Człowieczy musi wiele cierpieć i zostać odrzucony zaraz wstała, a on polecił, aby dano jej jeść. **56** I przez starszych, naczelných kapelanów i uczonych w zdumili się jej rodzice. A on im nakazał, aby nikomu Piśmie, i być zabity, a trzeciego dnia zmartwychwstać. nie mówili [o tym], co się stało.

9 A [Jezus], przywoławszy swoich dwunastu uczniów, dał im moc i władzę nad wszystkimi demonami i [moc], aby uzdrawiali choroby. **2** I rozesłał ich, żeby głosili królestwo Boże i uzdrawiali chorych. **3** Powiedział też do nich: Nie bierzcie nic na drogę: ani laski, ani torby, ani chleba, ani pieniędzy i nie miejcie dwóch szat. **4** A gdy wejdziecie do jakiegoś domu, tam pozostańcie i stamtąd wychodźcie. **5** A jeśli was nie przyjmą, wychodząc z tego miasta, strażnijcie pył z waszych nóg na świadectwo przeciwko nim. **6** Wyszedłszy więc, obchodzili wszystkie miasteczka, głosząc ewangelię i uzdrawiając wszędzie. **7** A o wszystkim, co się przez niego dokonywało, usłyszał tetrarcha Herod i zaniepokoił się, ponieważ niektórzy mówili, że Jan zmartwychwstał; **8** Inni zaś, że Eliasz się pojawił, a jeszcze inni, że zmartwychwstał któryś z dawnych proroków. **9** A Herod powiedział: Jana ściałem. Kim więc jest ten, o którym słyszę takie rzeczy? I chciał go zobaczyć. **10** Kiedy apostołowie wrócili, opowiedzieli mu wszystko, co uczynili. A on, wziawszy ich ze sobą, odszedł osobno na odludne miejsce koło miasta zwanego Betsaidą. **11** Gdy ludzie się o tym dowiedzieli, poszli za nim. On ich przyjął i mówiąc im o królestwie Bożym, i uzdrawiał tych, którzy potrzebowali uzdrawienia. **12** A gdy dzień zaczął się chylić [ku wieczorowi], podeszło do niego dwunastu, mówiąc: Odpraw tłum, aby poszli do okolicznych miasteczek i wsi i znalezli żywność oraz schronienie, bo jesteśmy tu na pustkowiu. **13** Ale on powiedział do nich: Wy dajcie im jeść. A oni odpowiedzieli: Nie mamy nic więcej oprócz pięciu chlebów i dwóch ryb; chyba 23 Mówił też do wszystkich: Jeśli ktoś chce pójść za mną, niech się wyprze samego siebie, niech bierze swój krzyż każdego dnia i idzie za mną. **24** Kto bowiem chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swoje życie z mojego powodu, ten je zachowa. **25** Bo cóż pomoże człowiekowi, choćby cały świat pozyskał, jeśli samego siebie zatraci lub szkodę poniesie? **26** Kto bowiem wstydzi się mnie i moich słów, tego Syn Człowieczy będzie się wstydził, gdy przyjdzie w chwale swojej, Ojca i świętych aniołów. **27** Ale zapewniam was: Niektórzy z tych, co tu stoją, nie zakosztują śmierci, dopóki nie ujrzą królestwa Bożego. **28** W jakieś osiem dni po tych mowach wziął ze sobą Piotra, Jana i Jakuba i wszedł na góre, aby się modlić. **29** A gdy się modlił, zmienił się wygląd jego oblicza, a jego szaty [stały się] białe i śnieżne. **30** A oto rozmawiało z nim dwóch mężów. Byli to Mojżesz i Eliasz. **31** Ukażali się oni w chwale i mówili o jego odejściu, którego miał dokonać w Jerozolimie. **32** A Piotra i tych, którzy z nim byli, zmógl sen. Gdy się obudzili, ujrzyli jego chwałę i tych dwóch mężów, którzy z nim stali. **33** Kiedy oni od niego odeszli, Piotr powiedział do Jezusa: Mistrzu, dobrze nam tu być. Postawmy więc trzy namioty: jeden dla ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza. Nie wiedział bowiem, co mówi. **34** A gdy on to mówił, pojawił się obłok i zacienił ich. I zlekli się, kiedy oni wchodzili w obłok. **35** I rozległ się głos z obłoku: To jest mój umiłowany Syn, jego słuchajcie. **36** Gdy zaś ten głos się rozległ, okazało się, że Jezus jest sam. A oni milczeli i w tych dniach nikomu nie mówili nic o tym, co widzieli. **37** Nazajutrz, gdy zeszl z góry, mnóstwo ludzi wyszło mu naprzeciw.

38 Nagle [jakiś] człowiek z tłumu zawołał: Nauczycielu, przykłada swoją rękę do pluga i ogląda się wstecz, nie proszę cię, spójrz na mego syna, bo to mój jedynak.

nadaje się do królestwa Bożego.

39 I oto duch dopada go, a on nagle krzyczy. Szarpie nim tak, że się pieni i potłuklszy go, niechętnie od niego odchodzi. **40** I prosiłem twoich uczniów, aby go wypędzili, ale nie mogli. **41** Wtedy Jezus odpowiedział: O pokolenie bez wiary i przewrotnie! Jak długo będę z wami i [jak długo] mam was znosić? Przyprowadź tu swego syna. **42** A gdy on jeszcze podchodził, powalił go demon i zaczął nim targać. Lecz Jezus zgromił ducha nieczystego, uzdrawił chłopca i oddał go jego ojcu. **43** I zdumiali się wszyscy potęgą Boga. A gdy się dziwili wszystkiemu, co czynił Jezus, on powiedział do swoich uczniów: **44** Przymijcie te słowa do waszych uszu, Syn Człowieczy bowiem będzie wydany w ręce ludzi. **45** Lecz oni nie zrozumieli tych słów i były one zakryte przed nimi, tak że ich nie pojęli, a bali się go o nie zapytać. **46** Wszczęla się też między nimi dyskusja [o tym], kto z nich jest największy. **47** A Jezus, znając [te] myśl ich serca, wziął dziecko, postawił je przy sobie; **48** I powiedział do nich: Kto przyjmie to dziecko w moje imię, mnie przyjmuje, a kto mnie przyjmie, przyjmuje tego, który mnie posłał. Kto bowiem jest najmniejszy wśród was wszystkich, ten będzie wielki. **49** Wtedy odezwał się Jan: Mistrzu, widzieliśmy kogoś, kto w twoim imieniu wypędzał demony i zabraniał nam, bo nie chodzi z nami [za tobą]. **50** I powiedział do niego Jezus: Nie zabraniajcie [mu], bo kto nie jest przeciwko nam, ten jest z nami. **51** A gdy wypełniły się dni, aby został wzięty w góre, [mocno] postanowił udać się do Jerozolimy. **52** I wysłał przed sobą posłańców. [Poszli więc] i weszli do wioski Samarytan, aby przygotować dla niego [miejsce]. **53** Lecz nie przyjęto go, ponieważ zmierzał do Jerozolimy. **54** A jego uczniowie Jakub i Jan, widząc to, powiedzieli: Panie, czy chcesz, żebyśmy rozkazałali, aby ogień zstąpił z nieba i pochłonął ich, jak [to] uczynił Ełiasz? **55** Lecz [Jezus], odwróciwszy się, zgromił ich i powiedział: Nie wiecie, jakiego jesteście ducha. **56** Syn Człowieczy bowiem nie przyszedł zatracić dusz ludzkich, ale [je] zbawić. I poszli do innej wioski. **57** Kiedy byli w drodze, ktoś powiedział do niego: Panie, pójdę za tobą, dokądkolwiek się udasz. **58** Jezus mu odpowiedział: Lisy mają nory, a ptaki niebieskie – gniazda, ale Syn Człowieczy nie ma gdzie położyć głowy. **59** Do innego zaś powiedział: Pójdź za mną! Ale on rzekł: Panie, pozwól mi najpierw odejść i pogrzebać mego ojca. **60** Lecz Jezus mu odpowiedział: Niech umarli grzebia swoich umarłych, a ty idź i głoś królestwo Boże. **61** Jeszcze inny powiedział: Pójdę za tobą, Panie, ale pozwól mi najpierw pożegnać się z tymi, którzy są w moim domu. **62** Jezus mu odpowiedział: Nikt, kto

10 A potem Pan wyznaczył jeszcze innych siedemdziesięciu i roześlał ich po dwóch przed sobą do każdego miasta i miejsca, do którego [sam] miał przyjść. **2** I mówił im: Źniwo sprawdzi wielkie, ale robotników mało. Proście więc Pana źniwa, aby wysłał robotników na swoje źniwo. **3** Idźcie! Oto posylam was jak baranki między wilki. **4** Nie noście [ze sobą] sakiewki ani torby, ani obuwia. Nikogo też w drodze nie pozdrawiajcie. **5** A gdy wejdziecie do jakiegoś domu, najpierw mówcie: Pokój temu domowi. **6** Jeśli tam będzie syn pokoju, wasz pokój spocznie na nim, a jeśli nie – wróci do was. **7** W tym domu zostańcie, jedząc i pijąc, co mają. Godny jest bowiem robotnik swojej zapłaty. Nie przenoście się z domu do domu. **8** A gdy wejdziecie do jakiegoś miasta i przyjmą was, jedźcie, co przed wami położą; **9** I uzdrawiajcie chorych, którzy w nim są, i mówcie im: Przybliżyło się do was królestwo Boże. **10** A jeśli wejdziecie do jakiegoś miasta, a nie przyjmą was, wyjdźcie na jego ulice i mówcie: **11** Nawet pył z waszego miasta, który przylgnął do nas, strząsam na was. Jednak wiedziecie, że przybliżyło się do was królestwo Boże. **12** A mówię wam, że w ten dzierż iżej będzie Sodomie niż temu miastu. **13** Biada tobie, Korozain! Biada tobie, Betsaido! Bo gdyby w Tyrze i Sydonie działały się te cuda, które się u was dokonały, dawno by pokutowały, siedząc w worze i popiele. **14** Dlatego Tyrowi i Sydonowi iżej będzie na sądzie niż wam. **15** A ty, Kafarnaum, które jesteś aż do nieba wywyższone, aż do piekła będziesz stracone. **(Hades 98)** **16** Kto was słucha, mnie słucha, a kto wasi gardzi, mną gardzi. Kto zaś mną gardzi, gardzi tym, który mnie posłał. **17** I siedemdziesięciu wróciło z radością, mówiąc: Panie, nawet demony nam się poddają ze względu na twoje imię. **18** Wtedy powiedział do nich: Widziałem szatana spadającego z nieba jak błyskawica. **19** Oto daję wam moc stania po wężach, skorpionach i po wszelkiej mocy nieprzyjaciela, a nic was nie zaszkodzi. **20** Jednak nie z tego się cieszcie, że duchy się wasi poddają, ale cieszcie się raczej, że wasze imiona są zapisane w niebie. **21** W tej godzinie Jezus rozradował się w duchu i powiedział: Wyślawiam cię, Ojcie, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś te sprawy przed mądrymi i roztrąpnymi, a objawiłeś je niemowlętom. Tak, Ojcie, bo tak się tobie upodobało. **22** Wszystko zostało mi przekazane od mego Ojca i nikt nie wie, kim jest Syn, tylko Ojciec, ani kim jest Ojciec, tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić. **23** Wtedy odwrócił się do uczniów i powiedział [do nich] na osobności: Błogosławione oczy, które widzą to, co [wy] widzicie. **24** Bo mówię wam, że wielu

proroków i królów pragnęło widzieć to, co wy widzicie, zawinił. I nie wystawiaj nas na pokusę, ale wybaw nas a nie zobaczyli, i słyszeć to, co [wy] słyszycie, a nie od zlego. 5 I powiedział do nich: Któż z was, mając usłyszeli. 25 A oto powstał pewien znawca prawa i przyjaciela, pójdzie do niego o północy i powie mu: wystawiając go na próbę, zapytał: Nauczycielu, co Przyjacielu, pożycz mi trzy chleby; 6 Mój przyjaciel mam czynić, aby odziedziczyć życie wieczne? (αιօνιος bowiem przyszedł do mnie z drogi, a nie mam mu co g166) 26 A on powiedział do niego: Co jest napisane w podać? 7 A on z wewnątrz odpowie: Nie naprzykrzaj Prawie? Jak czytasz? 27 A on odpowiedział: Będziesz mi się. Drzwi są już zamknięte i moje dzieci są ze miłował Pana, swego Boga, całym swym sercem, mną w łóżku. Nie mogę wstać i dać ci. 8 Mówię wam: całą swą duszą, z całej swojej siły i całym swym Chociażby nie wstał i nie dał mu dlatego, że jest jego umysłem, a swego bliźniego jak samego siebie. 28 przyjacielem, jednak z powodu jego natarczywości I powiedział mu: Dobrze odpowiedziałeś. Czyż to, a wstanie i da mu, ile potrzebuje. 9 I ja wam mówię: będziesz żył. 29 On zaś, chcąc się usprawiedliwić, Proście, a będzie wam dane, szukajcie, a znajdziecie, powiedział do Jezusa: A kto jest moim bliźnim? 30 pukajcie, a będzie wam otworzone. 10 Każdy bowiem, Lecz Jezus odpowiedział: Pewien człowiek schodził kto prosi, otrzymuje, a kto szuka, znajduje, a temu, z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce bandytów, kto puka, będzie otworzone. 11 I czy jest wśród was którzy go obrabowali, poranili i odeszli, zostawiając ojciec, który, gdy syn prosi go o chleb, da mu kamień? na pół umarłego. 31 A przypadkiem szedł ta drogą. Albo [gdy prosi] o rybę, czy zamiast ryby da mu węzę? pewien kapłan; zobaczył go i ominął. 32 Podobnie i 12 Albo gdy prosi o jajko, czy da mu skorpiona? 13 Lewita, gdy dotarł na to miejsce, podszedł, zobaczył Jeśli więc wy, będąc złymi, umiecie dawać dobre [go] i ominął. 33 Lecz pewien Samarytanin, będąc dary waszym dzieciom, o ileż bardziej wasz Ojciec w podróży, zbliżył się do niego. A gdy go zobaczył, niebieski da Ducha Świętego tym, którzy go proszą? uilitował się nad nim. 34 A podszedłszy, opatrzył mu 14 I wypędzał demona, który był niemy. A gdy demon rany, zalewając [je] oliwą i winem; potem wsadził go wyszedł, niemy przemówił, a ludzie się dziwili. 15 na swoje zwierzę, zawiódł do gospody i opiekował się Lecz niektórzy z nich mówili: Przez Belzebuba, władcę nim. 35 A nazajutrz, odjeżdżając, wyjął dwa grosze, demonów, wypędza demony. 16 Inni zaś, wystawiając dał gospodarzowi i powiedział: Opiekuj się nim, a [go] na próbę, żądał od niego znaku z nieba. 17 Ale on, wszystko, co wydasz ponad to, oddam ci, gdy wrócę. znając ich myśli, powiedział do nich: Każde królestwo 36 Który z tych trzech, twoim zdaniem, był bliźnim tego, podzielone wewnętrznie pustoszeje, a dom [skłonny] który wpadł w ręce bandytów? 37 A on odpowiedział: sam ze sobą upada. 18 Jeśli i szatan jest wewnętrznie Ten, który okazał mu miłosierdzie. Wtedy Jezus mu podzielony, jakże przetrwa jego królestwo? Mówicie powiedział: Idź i ty czyń podobnie. 38 A gdy szli, wszedł bowiem, że ja przez Belzebuba wypędzam demony. do jednej wsi. Tam pewna kobieta, imieniem Marta, 19 A jeśli ja przez Belzebuba wypędzam demony, przyjęła go do swego domu. 39 Miała ona siostrę, to przez kogo wypędzają wasi synowie? Dlatego zwaną Marią, która usiadła u nog Jezusa i słuchała oni będą waszymi sędziemi. 20 Ale jeśli ja palcem jego słów. 40 Ale Marta krzątała się koło rozmaitych Bożym wypędzam demony, to istotnie przyszło do was posług, a podsiedłszy, powiedziała: Panie, czy nie królestwo Boże. 21 Gdy uzbrojony mocarz strzeże obchodzi cię, że moja siostra zostawiła mnie samą swego pałacu, bezpieczne jest jego mienie. 22 Lecz przy usługiwaniu? Powiedz jej, aby mi pomogła. 41 A gdy mocniejszy od niego nadziejdie i zwycięży go, Jezus jej odpowiedział: Marto, Marto, troszczysz się i zabiera całą jego broń, na której polegał, i rozdaje martwisz o wiele spraw; 42 Ale jedno jest potrzebne. jego lupy. 23 Kto nie jest ze mną, jest przeciwko mnie, a kto nie zbiera ze mną, rozprasza. 24 Gdy Maria wybrała dobrą cząstkę, która nie będzie jej odebrana.

11 A gdy przebywał w jakimś miejscu na modlitwie i skończył [ja], jeden z jego uczniów powiedział do niego: Panie, naucz nas się modlić, tak jak i Jan nauczył swoich uczniów. 2 I powiedział do nich: Gdy się modlicie, mówcie: Ojcze nasz, który jesteś w niebie, niech będzie uwieńcone twoje imię. Niech przyjdzie twoje królestwo. Niech się dzieje Twoja wola na ziemi, tak jak w niebie. 3 Dawaj nam każdego dnia naszego powszedniego chleba. 4 Przebacz nam nasze grzechy, bo i my przebaczamy każdemu, kto przeciwko nam

zaś odpowiedział: Błogosławieni [sa] raczej ci, którzy słuchają słowa Bożego i strzegą go. 29 A gdy ludzie się gromadzili, zaczął mówić: Pokolenie to jest złe. Znaku, ale [żaden] znak nie będzie mu dany, oprócz znaku proroka Jonasza. 30 Jak bowiem Jonasz [był] znakiem dla mieszkańców Niniwy, tak będzie i Syn Człowieczy dla tego pokolenia. 31 Królowa z południa stanie na sądzie z ludźmi tego pokolenia i potępi ich, bo przybyła z krańców ziemi, aby słuchać mądrości Salomona, a oto tu [ktos] więcej niż Salomon. 32 Ludzie z Niniwy staną na sądzie z tym pokoleniem i potępią je, ponieważ pokutowali na skutek głoszenia Jonasza, a oto tu [ktos] więcej niż Jonasz. 33 Nikt nie zapala świecy i nie stawia jej w ukryciu ani pod naczyniem, ale na świeczniku, aby ci, którzy wchodzą, widzieli światło. 34 Światłem ciała jest oko. Jeśli więc twoje oko jest szczerze, to i całe twoje ciało będzie pełne światła, a jeśli jest złe, to i twoje ciało będzie pełne ciemności. 35 Uważaj więc, aby światło, które jest w tobie, nie było ciemnością. 36 Jeśli zatem całe twoje ciało będzie pełne światła, nie mając [w sobie] żadnej ciemnej części, całe będzie [tak] pełne światła, jak gdy świeca oświetla cię swoim blaskiem. 37 Kiedy to mówił, pewien faryzeusz poprosił go, aby zjadł u niego obiad. Wszedł więc i usiadł [za stołem]. 38 A faryzeusz, widząc to, zdziwił się, że nie umył się przed obiadem. 39 Wtedy Pan powiedział do niego: Teraz wy, faryzeusze, oczyszczacie to, co jest na zewnątrz kubka i misy, ale to, co jest wewnątrz was, pełne jest zdzierstwa i nieprawości. 40 Głupcy, czyż ten, który uczynił to, co jest na zewnątrz, nie uczynił też tego, co jest wewnątrz? 41 Raczej z tego, co jest wewnątrz, dawajcie jałmużnę, a wszystko będzie dla was czyste. 42 Ale biada wam, faryzeusze, bo dajecie dziesięciny z mięty, ruty i z każdego ziela, lecz opuszczacie sąd i miłość Boga. To należało czynić i tamtego nie opuszczać. 43 Biada wam, faryzeusze, bo kochacie pierwsze miejsca w synagogach i pozdrawianie na rynkach. 44 Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo jesteście jak groby, których nie widać, a ludzie, którzy chodzą po nich, nie wiedzą [o tym]. 45 I odezwał się jeden ze znawców prawa: Nauczycielu, mówiąc to, i nas znieważasz. 46 A on powiedział: I wam, znawcom prawa, biada, bo obciążacie ludzi brzemiennymi nie do uniesienia, a sami nawet jednym palcem tych brzemienn nie dotykacie. 47 Biada wam, bo budujecie grobowce proroków, a wasi ojcowie ich pozabijali. 48 Doprady świadczenie, że pochwalacie uczynki waszych ojców. Oni bowiem ich pozabijali, a wy budujecie ich grobowce. 49 Dlatego też mądrość Boża powiedziała: Poślę do nich proroków i apostolów, a [niektórych] z nich będą zabijać i prześladować; 50

Aby dopominano się od tego pokolenia krwi wszystkich proroków, która została przelana od założenia świata; między ołtarzem a świątynią. Doprady, mówię wam, znawcom prawa, bo zabraliście klucz poznania. Sami nie weszczyście i tym, którzy chcieli wejść, przeszkodziłyście. 53 A gdy im to mówił, uczeni w bo przyszli z faryzeuszem zaczeli bardzo na niego nastawać Piśmie i faryzeusz zaczął mówić: 54 Czyhając na niego i próbując wychwycić coś z jego słów, żeby go oskarżyć.

12 Tymczasem, gdy zgromadziły się wielotysięczne tłumy, tak że jedni po drugich deptali, zaczął mówić najpierw do swoich uczniów: Strzeżcie się zakwasu faryzeuszy, którym jest obłuda. 2 Nie ma bowiem nic ukrytego, co by nie miało być ujawnione, ani nic tajemnego, o czym by się nie miano dowiedzieć. 3 Dlatego to, co mówiliście w ciemności, będzie słyszane w świetle, a to, co szepialiście do ucha w pokojach, będzie rozgłaszone na dachach. 4 A mówię wam, moim przyjaciółom: Nie bójcie się tych, którzy zabijają ciało, a potem już nic więcej nie mogą zrobić. 5 Ale pokażę wam, kogo macie się bać. Bójcie się tego, który, gdy zabije, ma moc wrzucić do ognia piekielnego. Doprady, mówię wam, tego się bójcie. (**Geenna g1067**)

6 Czy nie sprzedają pięciu wróbli za dwa pieniążki? A jednak żaden z nich nie jest zapomniany w oczach Boga. 7 Nawet włosy na waszej głowie wszystkie są policzone. Dlatego nie bójcie się, jesteście cenniejsi niż wiele wróbli. 8 A mówię wam: Każdego, kto mnie wyzna przed ludźmi, tego też Syn Człowieczy wyzna przed aniołami Bozymi. 9 Ale kto się mnie wyprze przed ludźmi, tego [też] ja się wyprę przed aniołami Boga. 10 I każdemu, kto powie słowo przeciwko Synowi Człowieczemu, będzie przebaczone, ale temu, kto bliźni przeciwko Duchowi Świętemu, nie będzie przebaczone. 11 A gdy będą was prowadzić do synagog, przełożonych i władz, nie martwcie się, jak i co macie odpowiedzieć na swoją obronę lub co macie mówić. 12 Duch Święty bowiem nauczy was w tej właśnie godzinie, co macie mówić. 13 I powiedział mu ktoś z tłumu: Nauczycielu, powiedz memu bratu, aby podzielił się ze mną spadkiem. 14 Lecz on mu odpowiedział: Człowieku, który mnie ustanowił sędzią albo rojemcą między wami? 15 Powiedział też do nich: Uważajcie i strzeżcie się chciwości, gdyż nie od tego, że ktoś ma obfitość dóbr, zależy jego życie. 16 I opowiedział im przypowieść: Pewnemu bogatemu człowiekowi pole przyniosło obfity [plon]. 17 I rozwajał w sobie: Coż mam zrobić, skoro nie mam gdzie zgromadzić moich plonów? 18 Powiedział więc: Zrobię

tak: zburzę moje spichlerze, a zbuduję większe i wydawał jej wyznaczoną żywność? 43 Błogosławiony zgromadzę tam wszystkie moje plony i moje dobra. ten sługa, którego pan, gdy przyjdzie, zastanie tak 19 I powiem mojej duszy: Duszo, masz wiele dóbr czyniącego. 44 Zaprawdę powiadam wam, że postawi złożonych na wiele lat; odpoczywaj, jedz, pij i wesel go nad wszystkimi swoimi dobrami. 45 Ale jeśli ten się. 20 Ale Bóg mu powiedział: Głupcze, tej nocy sługa powie w swoim sercu: Mój pan zwleka ze [swoimi] zażądając od ciebie twojej duszy, a to, co przygotowałeś, przyjściem, i zacznie bić sługi i służące, jeść, pić i czyste będzie? 21 Tak [jest z każdym], kto gromadzi upiąć się; 46 Przyjdzie pan tego sługi w dniu, w którym skarby dla siebie, a nie jest bogaty w Bogu. 22 Potem się nie spodziewa i o godzinie, której nie zna, i odłączy powiedział do swoich uczniów: Dlatego mówię wam: go, i wyznacz my dział z niewierzącymi. 47 Ten zaś Nie troszczcie się o wasze życie, co będziecie jeść, sługa, który znał wolę swego pana, a nie był gotowy i ani o ciało, w co będziecie się ubierać. 23 Życie jest nie postąpił według jego woli, otrzyma wielką chłostę. czymś więcej niż pokarm, a ciało niż ubranie. 24 48 Lecz ten, który [jej] nie znał i uczynił coś godnego Przypatrzcie się krukom, że nie siją ani nie żną, nie kary, otrzyma małą chłostę. Komu wiele dano, od tego mają spizarni ani spichlerza, a [jednak] Bóg je żywi. O wiele się będzie wymagać, [a] komu wiele powierzono, ileż cenniejsi jesteście wy niż ptaki! 25 I który z was, więcej będzie się od niego żądać. 49 Przyszedłem, martwiąc się, może dodać do swego wzrostu jeden aby rzucić ogień na ziemię, i czegóż pragnę, skoro już łokieć? 26 Jeśli więc najmniejszej rzeczy nie możecie zapłonąć? 50 Lecz chrztem mam być ochrzczony i jakże uczynić, czemu troszczycie się o inne? 27 Przypatrzcie jestem udręczony, aż się [to] dopełni. 51 Czy myślicie, się liliom, jak rosną: nie pracują ani nie przędzą, a że przyszedłem dać ziemi pokój? Bynajmniej, mówię mówię wam, [że] nawet Salomon w całej swojej chwale wam, raczej rozłam. 52 Odtąd bowiem w jednym domu nie był tak ubrany, jak jedna z nich. 28 A jeśli trawę, będzie pięciu poróżnionych, trzech przeciwko dwóm, a która dziś jest na polu, a jutro będzie wrzucona do dwóch przeciwko trzem. 53 Ojciec powstanie przeciwko pieca, Bóg tak ubiera, o ileż bardziej was, ludzie malej synowi, a syn przeciwko ojcu, matka przeciwko córce, wiary? 29 Nie pytajcie więc, co będziecie jeść lub a córka przeciwko matce, teściowa przeciwko synowej, co będziecie pić, ani nie martwicie się o to. 30 O to a synowa przeciwko teściowej. 54 Mówią też do ludu: wszystko bowiem zabiegają narody świata. Lecz wasz Gdy widzicie chmurę pojawiającą się od zachodu, Ojciec wie, że tego potrzebujecie. 31 Szukajcie raczej zaraz mówicie: Nadchodzi ulewny deszcz. I tak jest. królestwa Bożego, a to wszystko będzie wam dodane. 55 A gdy wieje wiatr z południa, mówicie: Będzie 32 Nie bój się, mała trzódko, gdyż upodobało się gorąco. I [tak] jest. 56 Obłudnicy, wygląd nieba i ziemi waszemu Ojcu dać wam królestwo. 33 Sprzedawajcie, umiecie rozpoznawać, jakże więc obecnego czasu nie co posiadacie, i dawajcie jałmużnę. Przygotujcie sobie rozpoznajecie? 57 Dlaczego sami z siebie nie [umiecie] sakiewki, które nie starzają się, skarb w niebie, którego osądzić, co jest sprawiedliwe? 58 Gdy więc idziesz nie ubыва, gdzie złodziej nie ma dostępu ani mól ze swoim przeciwnikiem do urzędnika, staraj się w nie niszczyć. 34 Bo gdzie jest wasz skarb, tam będzie drodze dojść z nim do zgody, aby cię nie zaciągnął też wasze serce. 35 Niech będą przepasane wasze przed sędziego, a sędzia przekazałby cię strażnikowi, biodra i zapalone lampy. 36 A wy [bądźcie] podobni do a strażnik wrąciłby cię do więzienia. 59 Mówią ci, że ludzi oczekujących swego pana, aż wróci z wesela, nie wyjdiesz stamtąd, dopóki nie oddasz ostatniego aby gdy przyjdzie i zapuka, zaraz mu otworzyć. 37 grosza.

Błogosławieni ci śluszy, których pan, gdy przyjdzie, zastanie czuwających. Zaprawdę powiadam wam, że się przepasze i posadzi ich za stołem, a obchodząc, będzie im usługiwał. 38 Jeśli przyjdzie o drugiej czy o trzeciej straży i tak [ich] zastanie, błogosławieni są ci śluszy. 39 A to wiedzie, że gdyby gospodarz znał godzinę, o której ma przyjść złodziej, czuwałby i nie pozwoliłby włamać się do swego domu. 40 Dlatego i wy bądźcie gotowi, bo Syn Człowieczy przyjdzie o godzinie, której się nie spodziewacie. 41 Wtedy Piotr go zapytał: Panie, czy tę przypowieść mówisz do nas, czy też do wszystkich? 42 A Pan odpowiedział: Któz więc jest szafarzem wiernym i roztronnym, którego Pan ustanowi nad swoją służbą, aby we właściwym czasie

13 W tym samym czasie niektórzy z [tam] obecnych oznajmili mu o Galilejczykach, których krew Piłat zmieszał z ich ofiarami. 2 A Jezus im odpowiedział: Czy myślicie, że ci Galilejczycy byli większymi grzesznikami niż wszyscy inni Galilejczycy, że to ucierpieli? 3 Bynajmniej, mówię wam, lecz jeśli nie będziecie pokutować, wszyscy tak samo zginiecie. 4 Albo czy myślicie, że tych osiemnastu, na których runęła wieża w Siloam i zabiła ich, było większymi winowajcami niż wszyscy ludzie mieszkający w Jerozolimie? 5 Bynajmniej, mówię wam, lecz jeśli nie będziecie pokutować, wszyscy tak samo zginiecie. 6 I opowiedział [im] taką przypowieść: Pewien [człowiek] miał drzewo figowe zasadzone w swojej winnicy. Przyszedł i szukał

na nim owocu, lecz nie znalazł. 7 Wtedy powiedział do rolnika: Oto od trzech lat przychodzę, szukając owocu na tym drzewie figowym, lecz nie znajduję. Zetnij je, bo po co ziemię [na darmo] zajmuję? 8 Lecz on mu odpowiedział: Panie, zostaw je jeszcze na ten rok, aż je okopię i obłożę nawozem. 9 Może wyda owoc, i jeśli nie, wtedy je zetniesz. 10 I nauczał w jednej z synagog w szabat. 11 A była [tam] kobieta, która od osiemnastu lat miała ducha niemocy i była pochylona, i w żaden sposób nie mogła się wyprostować. 12 Gdy Jezus ją zobaczył, przywołał ją do siebie i powiedział: Kobieto, jesteś uwolniona od swojej choroby. 13 I położył na nią rękę, a ona natychmiast wyprostowała do ludzi: Jest sześć dni, w których należy pracować.

W te dni przychodzić i leczcie się, a nie w dzień szabatu. 15 Ale Pan mu odpowiedział: Obłudniku, czym każdy z was w szabat nie odwiązuje swego wolu albo osła od żłobu i nie prowadzi, żeby go nAPOić? 16 A ta córka Abrahama, która szatan wiązał już osiemnaście lat, czym nie miała być uwolniona od tych więzów w dzień szabatu? 17 A gdy to mówił, zawstydzili się wszyscy jego przeciwnicy, a cały lud cieszył się ze wszystkich chwalebnych czynów dokonywanych przez niego. 18 Potem [Jezus] powiedział: Do czego podobne jest królestwo Boże i z czym je porównam? 19 Podobne jest do ziarna gorczycy, które człowiek wziął i posiął w swoim ogrodzie. Wyrosło i stało się wielkim drzewem, a ptaki niebieskie gnieździły się w jego gałęziach. 20 I znowu powiedział: Do czego przyrównam królestwo Boże? 21 Podobne jest do zakwasu, który wziawszy, kobieta włożyła w trzy miary mąki, aż wszystko się zakwasiło. 22 I nauczał, chodząc po miastach i wioskach [i] podążając w kierunku Jerozolimy. 23 I ktoś go zapytał: Panie, czy mało jest tych, którzy będą zbawieni? On zaś im odpowiedział: 24 Usiłujcie wejść przez ciasną bramę, bo mówię wam, że wielu będzie chciało wejść, lecz nie będą mogli. 25 Gdy gospodarz wstanie i zamknie drzwi, zaczniecie stać na zewnątrz i pukać do drzwi, mówiąc: Panie, Panie, otwórz nam! A [on] wam odpowie: Nie znam was [i nie wiem], skąd jesteście. 26 Wtedy zaczniecie mówić: Jedliśmy i piliśmy z tobą, i nauczałeś na naszych ulicach. 27 A on powie: Mówię wam, nie znam was [i nie wiem], skąd jesteście; odstapcie ode mnie wszyscy, którzy czynicie nieprawość. 28 Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów, gdy ujrzycie Abrahama, Izaaka, Jakuba i wszystkich proroków w królestwie Bożym, a samych siebie wyrzuconych precz. 29 I przyjdą inni ze wschodu i z zachodu, z północy i z południa, i zasiądą za stolem w królestwie Bożym. 30 Tak oto są ostatni,

którzy będą pierwszymi, i są pierwsi, którzy będą ostatnimi. 31 W tym dniu przyszli niektórzy z faryzeuszy i powiedzieli mu: Wyjdź i odejdź stąd, bo Herod chce cię zabić. 32 I powiedział im: Idźcie i powiedzcie temu lisowi: Oto wypędzam demony i uzdrawiam dziś i jutro, aby prorok zginął poza Jerozolimą. 34 Jeruzalem, które zabijasz proroków i kamienujesz tych, którzy są do ciebie posłani. Ile razy chciałem zgromadzić twoje dzieci, tak jak kokoszka [gromadzi] swoje kurczęta pod skrzydła, a nie chcieliście! 35 Oto wasz dom zostanie wam pusty. Zaprawdę powiadam wam, że nie ujrzycie mnie, aż przyjdzie [czas], gdy powiecie: Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana.

14 I stało się tak, że gdy Jezus wszedł w szabat do domu pewnego przywódcy faryzeuszy, aby jeść chleb, oni go obserwowali. 2 A oto był przed nim pewien człowiek chory na puchlinę. 3 Wtedy Jezus zapytał znawców prawa i faryzeuszy: Czy wolno uzdrawiać w szabat? 4 Lecz oni milczeli. [On] zaś ujął go, uzdrowił i odprawił. 5 I powiedział im: Któz z was, jeśli jego osioł albo wół wpadnie do studni, nie wyciągnie go natychmiast w dzień szabatu? 6 I nie mogli mu na to odpowiedzieć. 7 Gdy zauważyl, jak zaproszeni wybierali pierwsze miejsca, opowiedział im przypowieść: 8 Gdy ktoś cię zaprosi na wesele, nie siadaj na pierwszym miejscu, aby czasem ktoś ważniejszy od ciebie nie był zaproszony przez niego. 9 Wówczas przyjdzie ten, który ciebie i jego zaprosił, i powie ci: Ustęp temu miejsca; i wtedy ze wstydem musiałbyś zająć ostatnie miejsce. 10 Lecz gdy będziesz zaproszony, idź i usiądź na ostatnim miejscu, a gdy przyjdzie ten, który cię zaprosił, powie ci: Przyjacielu, przesiądź się wyżej. Wtedy doznasz czci wobec współbiedniaków. 11 Bo każdy, kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się poniża, będzie wywyższony. 12 Powiedział też do tego, który go zaprosił: Gdy wydajesz obiad albo kolację, nie zapraszaj swoich przyjaciół ani braci, ani krewnych, ani bogatych sąsiadów, żeby cię czasem i oni w zamian nie zaprosili, i miałbyś odpłatę. 13 Lecz gdy wydajesz ucztę, zaproś ubogich, ulomnych, chromych i ślepych. 14 A będziesz błogosławiony, bo nie mają ci czym odpłacić, ale otrzymasz odpłatę przy zmartwychwstaniu sprawiedliwych. 15 Gdy usłyszał to jeden ze współbiedniaków, powiedział do niego: Błogosławiony ten, kto będzie jadł chleb w królestwie Bożym. 16 Wtedy on mu powiedział: Pewien człowiek wydał wielką ucztę i zaprosił wielu. 17 A gdy nadszedł czas uczyty, posłał swego slugę, żeby powiedział zaproszonym: Chodźcie, bo już wszystko gotowe. 18

A oni zaczęli się wszyscy jednomyśleć wymawiać. niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu sprawiedliwych, Pierwszy mu powiedział: Kupiłem pole i muszę iść je którzy nie potrzebują pokuty. 8 Albo która kobieta, obejrzej. Proszę cię, uważaj mnie za wyłumaczonego. mając dziesięć monet, jeśli zgubi jedną, nie zapala 19 Drugi zaś powiedział: Kupiłem pięć par wołów świecy, nie zamiata domu i nie szuka pilnie, aż [ja] i idę je wypróbować. Proszę cię, uważaj mnie za znajdzie? 9 A znalazlszy, zwoluje przyjaciółki i sąsiadki wyłumaczonego. 20 A jeszcze inny powiedział: Pojąłem i mówi: Cieszcie się ze mną, bo znalazłam monetę, żonę i dlatego nie mogę przyjść. 21 A gdy sługa którą zgubiłam. 10 Podobnie, mówię wam, będzie wrócił, oznajmił to swemu panu. Wtedy gospodarz radość przed aniołami Boga z jednego pokutującego rozgњiewał się i powiedział do swego sługi: Wyjdź grzesznika. 11 Powiedział też: Pewien człowiek miał szybko na ulice i zaulki miasta i wprowadź tu ubogich, dwóch synów. 12 I powiedział młodszy z nich do ojca: ułomnych, chromych i ślepych. 22 I powiedział sługa: Ojco, daj mi część majątku, która na mnie przypada. Panie, stało się, jak rozkazałeś, a jeszcze jest miejsce. Podzielił więc majątek między nich. 13 Po kilku dniach 23 Wtedy Pan powiedział do sługi: Wyjdź na drogi młodszy syn, zabrawszy wszystko, odjechał w dalekie i [między] opłotki i przymuszaj do wejścia, aby mój strony i roztrwonił tam swój majątek, żyjąc rozpustnie. dom się zapełnił. 24 Mówię wam bowiem, że żaden z 14 A gdy wszystko wydał, nastąpił wielki głód w tych tych ludzi, którzy byli zaproszeni, nie skosztuje mojej stronach, a on zaczął cierpieć niedostatek. 15 Poszedł uczyty. 25 I szły z nim wielkie tłumy. A on, odwróciwszy więc i przystał do jednego z obywateli tych stron, się, powiedział do nich: 26 Jeśli ktoś przychodzi do który posłał go na swoje pola, aby past swinię. 16 I mnie, a nie ma w nienawiści swego ojca i matki, żony i pragnął napełnić swój żołądek strąkami, które jadły dzieci, braci i sióstr, a nawet swego życia, nie może świńie, ale nikt mu nie dawał. 17 Wtedy opamiętał być moim uczniem. 27 Kto nie niesie swego krzyża, się i powiedział: Iluż to najemników mego ojca ma a idzie za mną, nie może być moim uczniem. 28 pod dostatkiem chleba, a ja z głodu ginę. 18 Wstanę Bo który z was, chcąc zbudować wieżę, najpierw nie [więc] i pójdę do mego ojca, i powiem mu: Ojco, usiądzie i nie obliczy wydatków, czy mu wystarczy na zgrzeszyłem przeciwko niebu i wzgledem ciebie; 19 I ukończenie? 29 Aby czasem, gdyby położył fundament, nie jestem już godny nazywać się twoim synem. Zrób a nie mógłby ukończyć, wszyscy, którzy by to widzieli, ze mnie jednego ze swoich najemników. 20 Wtedy nie zaczęli się z niego naśmiewać; 30 Mówiąc: Ten wstał i poszedł do swego ojca. A gdy był jeszcze człowiek zaczął budować, a nie zdolał ukończyć. 31 daleko, zobaczył go jego ojciec i użalił się [nad nim], Albo który król, wyruszając na wojnę z drugim królem, a podbiegły, rzucił mu się na szyję i ucałował go. najpierw nie usiądzie i nie naradzi się, czy w dziesięć 21 I powiedział do niego syn: Ojco, zgrzeszyłem tysiąc może zmierzyć się z tym, który z dwudziestoma przeciwko niebu i przed tobą; nie jestem już godny tysiącami nadciąga przeciwko niemu? 32 A jeśli nie, nazywać się twoim synem. 22 Lecz ojciec powiedział to gdy tamten jeszcze jest daleko, wysyla poselstwo do swoich sług: Przynieście najlepszą szatę i ubierzcie i prosi o warunki pokoju. 33 Tak i każdy z was, kto nie wyrzeknie się wszystkiego, co posiada, nie może 23 Przyprowadźcie tłuste cielę i zabijcie; jedzmy i być moim uczniem. 34 Dobra jest sól. Lecz jeśli sól zwietrzeje, czym się ją przyprawi? 35 Nie nadaje się ani do ziemi, ani do nawozu; precz się ją wyrzuca. Kto ma uszy do słuchania, niech słucha.

15 I zbliżali się do niego wszyscy celnicy i grzesznicy, aby go słuchać. 2 A faryzeusze i uczeni w Piśmie szemrali, mówiąc: Ten [człowiek] przyjmuje grzeszników i jada z nimi. 3 I opowiedział im taką przypowieść: 4 Któz z was, gdy ma sto owiec, a zgubi jedną z nich, nie zostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie idzie za zgubioną, aż ją znajdzie? 5 Kiedy ją znajdzie, wkłada na swoje ramiona i raduje się. 6 A przyszedłszy do domu, zwołuje przyjaciół i sąsiadów i mówi im: Cieszcie się ze mną, bo znalazłem moją zgubioną owcę. 7 Mówię wam, że podobnie w niebie większa będzie radość z jednego pokutującego grzesznika

do swoich sług: Przynieście najlepszą szatę i ubierzcie go; dajcie mu też pierścionek na rękę i obuwie na nogi. 23 Przyprowadźcie tłuste cielę i zabijcie; jedzmy i radujmy się. 24 Ten mój syn bowiem był martwy, a znów żyje, zagiął, a został znaleziony. I zaczęli się weselić. 25 Tymczasem jego starszy syn był na polu. Gdy wracał i był blisko domu, usłyszał muzykę i tańce. 26 Zawołał więc jednego ze sług i pytał, co to [wszystko] znaczy. 27 A on mu odpowiedział: Twój brat powrócił, a twój ojciec zabił tłuste cielę, ponieważ odzyskał go zdrowego. 28 Wtedy rozgњiewał się i nie chciał wejść. Jego ojciec jednak wyszedł i namawiał go. 29 A on odpowiedział ojcu: Oto tyle lat ci służę i nigdy nie przekroczyłem twoego przykazania, jednak nigdy nie dałeś mi koźlecia, abym się weselił z moimi przyjaciółmi. 30 Ale kiedy wrócił ten twój syn, który roztrwonił twój majątek z nierzadnicami, zabiłeś dla niego tłuste cielę. 31 A on mu odpowiedział: Synu, ty zawsze jesteś ze mną i wszystkie moje [dobra] należą do ciebie. 32 Lecz trzeba było weselić się i radować,

że ten twój brat był martwy, a znów żyje, zagiął, a został znaleziony.

16 Mówił też do swoich uczniów: Pewien bogaty człowiek miał szafarza, którego oskarżono przed nim, że trwoni jego dobra. **2** Zawołał go i powiedział: Cóż to słyszę o tobie? Zdj sprawę z twoego zarządzania, bo już więcej nie będziesz mógł zarządzać. **3** Wtedy szafarz powiedział sobie: Co ja zrobię, skoro mój pan pozbawia mnie zarządu? Kopać nie mogę, zebrać się wstydzę. **4** Wiem, co zrobię, żeby [ludzie] przyjęli mnie do swoich domów, gdy zostanę odsunięty od zarządzania. **5** Przywołał więc do siebie każdego z dłużników swego pana i zapytał pierwszego: Ille jesteś winien memu panu? **6** A on odpowiedział: Sto barylek oliwy. I powiedział mu: Weź swój zapis, siadaj szybko i napisz pięćdziesiąt. **7** Potem zapytał drugiego: A ty ile jesteś winien? A on mu odpowiedział: Sto korców pszenicy. I powiedział mu: Weź swój zapis i napisz osiemdziesiąt. **8** I pochwalił pan niesprawiedliwego szafarza, że roztropnie postąpił. Bo synowie tego świata w swoim pokoleniu są roztropniejsi od synów światłości. (aiōn g165) **9** I ja was mówię: Zyskujcie sobie przyjaciół mamoną niesprawiedliwości, aby, gdy ustanicie, przyjęto was do wiecznych przybytków. (aiōnios g166) **10** Kto jest wierny w najmniejszym, i w wielkim jest wierny, a kto w najmniejszym jest niesprawiedliwy, i w wielkim jest niesprawiedliwy. **11** Jeśli więc w niesprawiedliwej mamonie nie byliście wierni, który was powierzy to, co prawdziwe? **12** A jeśli w cudzym nie byliście wierni, który was da wasze [własne]? **13** Żaden sługa nie może dwom panom służyć, gdyż albo jednego będzie nienawiścił, a drugiego miłował, albo jednego będzie się trzymał, a drugim wzgardzi. Nie możecie służyć Bogu i mamonie. **14** Słuchali tego wszystkiego również faryzeusze, którzy byli chciwi, i naśmiewali się z niego. **15** I powiedział im: Wy sami siebie usprawiedliwiaście przed ludźmi, ale Bóg zna wasze serca. To bowiem, co ludzie poważają, obrzydliwość jest w oczach Boga. **16** Prawo i Prorocy [byli] do Jana. Odtąd jest głoszone królestwo Boże i każdy się do niego gwałtem wdziela. **17** I łatwiej jest niebu i ziemi przeminać, niż przepaść jednej kresce prawa. **18** Każdy, kto oddala swoją żonę i żeni się z inną, cudzołyżą, a kto żeni się z oddaloną przez męża, cudzołyżą. **19** Był pewien bogaty człowiek, który ubierał się w purpurę i bisior i wystawnie ucztawał każdego dnia. **20** Był też pewien żebrak, imieniem Łazarz, który leżał u jego wrót owrzodziały; **21** Pragnął on nasycić się okruchami, które spadały ze stołu bogacza. Nadto i psy przychodziły i lizały jego wrzody. **22** I umarł żebrak, i został zaniesiony przez aniołów na łono Abrahama. Umarł też bogacz i został pogrzebany. **23** A [będąc] w

piekle i cierpiąc męki, podniósł oczy i ujrzał z daleka Abrahama i Łazarza na jego łonie. (Hadēs g86) **24** Wtedy zawała: Ojcze Abrahame, zmiluj się nad mną i poślij Łazarza, aby umoczył koniec swego palca w wodzie i ochłodził mi język, bo cierpię męki w tym plomieniu. **25** I powiedział Abraham: Synu, wspomnij, że za życia odebrałeś swoje dobro, podobnie jak Łazarz zło. A teraz on doznaje pociechy, a ty cierpisz męki. **26** I oprócz tego wszystkiego między nami a wami jest utwierdzona wielka przepaść, aby ci, którzy chcą stąd przejść do was, nie mogli, ani stamtąd przejść do nas. **27** A on powiedział: Proszę cię więc, ojcze, abyś posłał [go] do domu mego ojca. **28** Mam bowiem pięciu braci – niech im da świadectwo, żeby i oni nie przyszli na to miejsce męki. **29** Lecz Abraham mu powiedział: Mają Mojżesza i Proroków, niech ich słuchają. **30** A on odpowiedział: Nie, ojcze Abrahame, lecz jeśli ktoś z umarłych przyjdzie do nich, będą pokutować. **31** I powiedział do niego: Jeśli Mojżesza i Proroków nie słuchają, to choćby ktoś zmartwychwstał, nie uwierzą.

17 I powiedział do uczniów: Nie jest możliwe, żeby nie przyszły zgorszenia, lecz biada temu, przez którego przychodzą. **2** Lepiej byłoby dla niego, gdyby zawieszono mu u szyi kamień młynski i wrzucono go do morza, niż żeby miał zgorszyć jednego z tych małych. **3** Miejcie się na bacznosci. Jeśli twój brat zgrzeszy przeciwko tobie, strofuj go, a jeśli żaluje, przebacz mu. **4** A jeśli siedem razy na dzień zgrzeszy przeciwko tobie i siedem razy w ciągu dnia zwróci się do ciebie, mówiąc: Żałuję tego – przebacz mu. **5** I powiedzieli apostołowie do Pana: Dodaj nam wiary. **6** A Pan odpowiedział: Gdybyście mieli wiarę jak ziarno gorczycy i powiedzielibyście temu drzewu mowę: Wyrwij się z korzeniem i przesadź się do morza, usłuchałoby was. **7** Kto z was, mając sługę, który orze albo pasie, powie mu, gdy wróci [z pola]: Chodź i usiądź za stołem? **8** Czy nie powie mu raczej: Przygotuj mi kolację, przepasź się i usługuj mi, aż się najem i napiję, a potem i ty będzieszjadł i pił? **9** Czy dziękuję słudze, że zrobił to, co mu nakazano? Nie wydaje mi się. **10** Także i wy, gdy zrobicie wszystko, co was nakazano, mówcie: Śługami nieużytecznymi jesteśmy. Zrobiliśmy to, co powinniśmy byli zrobić. **11** A w drodze do Jerozolimy przechodził przez pogranicze Samarii i Galilei. **12** Gdy wchodził do pewnej wioski, wyszło mu naprzeciw dziesięciu trędotowych mężczyzn, którzy stanęli z daleka. **13** I donośnym głosem zawałali: Jezusie, Mistru, zmiluj się nad nami! **14** Kiedy ich zobaczył, powiedział do nich: Idźcie, pokażcie się kapłanom. A gdy szli, zostali oczyszczeni. **15** Lecz jeden z nich, widząc, że został uzdrawiony, wrócił, chwaląc Boga donośnym głosem.

16 I upadł na twarz do jego nóg, dziękując mu. A w ich [sprawie]? **8** Mówię wam, że szybko pomści ich był to Samarytanin. **17** Jezus zaś odezwał się: Czyż [krzywdę]. Lecz czy Syn Człowieczy znajdzie wiarę nie dziesięciu zostało oczyszczonych? Gdzie [jest] na ziemi, gdy przyjdzie? **9** Powiedział też do tych, dziewięciu? **18** Nie znalazł się nikt, kto by wrócił i oddał którzy ufali sobie, że są sprawiedliwi, a innych mieli chwałę Bogu, tylko ten cudzoziemiec. **19** I powiedział za nic, taką przypowieść: **10** Dwóch ludzi weszło do do niego: Wstań, idź! Twoja wiara cię uzdrowiła. świętyni, żeby się modlić, jeden faryzeusz, a drugi **20** Zapytany zaś przez faryzeuszy, kiedy przyjdzie celnik. **11** Faryzeusz stanął i tak się w sobie modlił: królestwo Boże, odpowiedział im: Królestwo Boże Dziękuję ci, Boże, że nie jestem jak inni ludzie, zdziercy, nie przyjdzie dostrzegalnie. **21** I nie powiedzą: Oto niesprawiedliwi, cudzołożnicy albo jak i ten celnik. **12** tu, albo: Oto tam [jest]. Królestwo Boże bowiem jest Poszczę dwa razy w tygodniu, daję dziesięciny ze wewnętrz was. **22** A do uczniów powiedział: Przyjdzie wszystkiego, co mam. **13** A celnik, stojąc z daleka, czas, kiedy będziecie pragnęli zobaczyć jeden z dni nie chciał nawet oczu podnieść ku niebu, ale był Syna Człowieczego, ale nie zobaczycie. **23** I powiedzą się w piersi, mówiąc: Boże, bądź miłośnny mnie wam: Oto tu, albo: Oto tam [jest]. Nie chodźcie [tam] grzesznemu. **14** Mówię wam, że raczej ten odszedł do ani nie idźcie [za nimi]. **24** Bo jak błyskawica, gdy swego domu usprawiedliwiony, a nie tamten. [Każdy] zabłyśnie, świeci od [jednego] krańca nieba aż po bowiem, kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto [drugi], tak będzie i z Synem Człowieczym w jego dniu. się poniża, będzie wywyższony. **15** Przynoszonu też **25** Ale najpierw musi wiele cierpieć i zostać odrzucony do niego niemowlęta, aby je dotknął. Lecz uczniowie, przez to pokolenie. **26** A jak było za dni Noego, tak widząc to, gromili ich. **16** Ale Jezus przywołał ich i będzie i za dni Syna Człowieczego: **27** Jedli, pili, żenili powiedział: Pozwölcie dzieciom przychodzić do mnie i się i za mąż wychodzili aż do dnia, w którym Noe nie zabraniając im. Do takich bowiem należy królestwo wszedł do arkii; i nastąpił potop, i wszystkich wytracił. **28** Boże. **17** Zaprawdę powiadam wam: Kto nie przyjmie Podobnie jak działa się za dni Loty: jedli, pili, kupowali, królestwa Bożego jak dziecko, nie wejdzie do niego. sprzedawali, sadzili, budowali; **29** Lecz tego dnia, gdy **18** I zapytał go pewien dostojeńnik: Nauczycielu dobry, Lot wyszedł z Sodomą, spadł z nieba deszcz ognia i co mam czynić, aby odziedziczyć życie wieczne? siarki i wszystkich wytracił. **30** Tak też będzie w dniu, (aiōnios g166) **19** A Jezus mu odpowiedział: Dlaczego kiedy Syn Człowieczy się objawi. **31** Tego dnia, jeśli nazywasz mnie dobrym? Nikt [nie jest] dobry, tylko ktoś będzie na dachu, a jego rzeczy w domu, niech nie jeden – Bóg. **20** Znasz przykazania: Nie cudzołów, nie schodzi, aby je zabrać, a kto będzie na polu, niech zabijaj, nie kradnij, nie dawaj fałszywego świadectwa, również nie wraca. **32** Pamiętajcie żonę Loty. **33** Kto czci swego ojca i swoją matkę. **21** A on odpowiedział: chce zachować swoje życie, straci je, a kto je straci, Tego wszystkiego przestrzegłem od młodości. **22** zachowa je. **34** Mówię wam: Tej nocy dwóch będzie w Gdy Jezus to usłyszał, powiedział do niego: Jednego jednym łóżku, jeden będzie wzięty, a drugi zostawiony. ci jesczcze brakuje. Sprzedaj wszystko, co masz, i **35** Dwie będą mлеć razem, jedna będzie wzięta, a rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem druga zostawiona. **36** Dwaj będą na polu, jeden będzie przyjdź i chodź za mną. **23** A on, usłyszawszy to, wzięty, a drugi zostawiony. **37** I pytali go: Gdzie, Panie? ogromnie się zasmucił, bo był bardzo bogaty. **24** Kiedy A on im powiedział: Gdzie jest ciało, tam zgromadzą się i orły.

18 Opowiedział im też przypowieść [o tym], że zawsze należy się modlić i nie ustawać; **2** Mówiąc: W pewnym mieście był sędzia, który Boga się nie bał i z człowiekiem się nie liczył. **3** Była też w tym mieście wdowa, która przychodziła do niego i mówiła: Pomscij moją [krzywdę] na moim przeciwniku. **4** On przez długi czas nie chciał, lecz potem powiedział sobie: Chociaż Boga się nie boję i z człowiekiem się nie liczę; **5** To jednak, ponieważ naprzekrota mi się ta wdowa, pomsczę jej [krzywdę], aby już nie przychodziła i nie zadrażała mnie. **6** I powiedział Pan: Słuchajcie, co mówi niesprawiedliwy sędzia. **7** A Bóg, czy nie pomscii [krzywdę] swoich wybranych, którzy wolają do niego we dnie i w nocy, chociaż długo zwleka (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Potem wziął ze sobą dwunastu i powiedział do nich: Oto idziemy do Jerozolimy i wypełni się

wszystko, co zostało napisane przez proroków o Synu dziesięć grzywien. **17** I powiedział do niego: Dobrze, Człowieczym. **32** Będzie bowiem wydany poganom, sługo dobry, ponieważ byłeś wierny w małym, sprawuj wyśmiany, zelżony i opluty; **33** Ubiczują go i zabiją, ale władzę nad dziesięcioma miastami. **18** Przyszedł też trzeciego dnia zmartwychwstanie. **34** Lecz oni nic z drugi i powiedział: Panie, twoja grzywna zyskała pięć tego nie zrozumieli. Te słowa były przed nimi zakryte grzywien. **19** Również temu powiedział: I ty władaj i nie wiedzieli, o czym była mowa. **35** A gdy zbliżał pięcioma miastami. **20** A inny przyszedł i powiedział: się do Jerycha, pewien ślepiec siedział przy drodze i Panie, oto twoja grzywna, którą miałem schowaną żebrał. **36** A usłyszałszy przechodzący tłum, pytał, w chustce. **21** Bałem się bowiem ciebie, bo jesteś co się dzieje. **37** I powiedziano mu, że przechodzi człowiekiem surowym: bierzesz, czego nie położyłeś, i Jezus z Nazaretu. **38** Wtedy zawołał: Jezusie, Synu zniesz, czego nie posiąłeś. **22** Wtedy mu odpowiedział: Dawida, zmiłuj się nade mną! **39** Lecz ci, którzy szli z przodu, gromili go, aby milczą. On jednak jeszcze Wiedziałeś, że jestem człowiekiem surowym, który głośniej wołał: Synu Dawida, zmiłuj się nade mną! **40** bierze, czego nie położył, i żnie, czego nie posiął. **23** Wtedy Jezus zatrzymał się i kazał go przyprowadzić. Dlaczego więc nie daleś moich pieniędzy do banku, do siebie. A gdy się zbliżył, zapytał go: **41** Co chcesz, abym po powrocie odebrał je z zyskiem? **24** Do tych abym ci uczyńił? A on odpowiedział: Panie, żebym zaś, którzy stali obok, powiedział: Odbierzcie mu przejrzął. **42** Jezus mu powiedział: Przejrzy, twoja grzywna i dajcie temu, który ma dziesięć grzywien. **25** wiara cię uzdrawiła. **43** Zaraz też odzyskał wzrok i Odpowiedzieli mu: Panie, ma [już] dziesięć grzywien. **26** szedł za nim, wielbiąc Boga. A wszyscy ludzie, widząc Zaprawdę powiadam wam, że każdemu, kto ma, będzie to, oddawali chwałę Bogu.

19 A [Jezus] wszedł do Jerycha i przechodził przez nie. **2** [Był tam] pewien człowiek, imieniem Zacheusz, przełożony celników, a był on bogaty. **3** Pragnął on zobaczyć Jezusa, kto to jest, lecz nie mógł z powodu tłumu, bo był niskiego wzrostu. **4** Pobiegł więc naprzód i wszedł na drzewo sykomory, aby go zobaczyć, bo miał tamtody przechodzić. **5** A gdy Jezus przyszedł na to miejsce, spojrzał w górę, zobaczył go i powiedział: Zacheuszu, zejdź szybko, bo dziś muszę zatrzymać się w twoim domu. **6** I wszedł szybko, i przyjął go z radością. **7** A wszyscy, widząc to, szemrali: Do człowieka grzesznego przybył w gościę. **8** Zacheusz zaś stanął i powiedział do Pana: Panie, oto połowę mojego majątku daję ubogim, a jeśli kogoś w czymś oszukałem, oddaję poczwórnie. **9** I powiedział Jezus do niego: Dziś zbawienie przyszło do tego domu, gdyż i on jest synem Abrahama. **10** Bo Syn Człowieczy przyszedł, aby szukać i zbawić to, co zginęło. **11** A gdy oni tego słuchali, opowiedział im dodatkowo przypowieść, dlatego że był blisko Jerozolimy, a oni myśleli, że wnet ma się objawić królestwo Boże. **12** Mówił więc: Pewien człowiek szlachetnego rodu udał się do dalekiego kraju, aby objąć królestwo, a potem wrócić. **13** A przywoławszy dziesięciu swoich sług, dał im dziesięć grzywien i powiedział do nich: Obracajcie [nimi], aż wrócę. **14** Lecz jego poddani nienawidzili go i wysłali za nim poselstwo ze słowami: Nie chcemy, aby ten [człowiek] królował nad nami. **15** A gdy wrócił po objęciu królestwa, rozkazał przywołać do siebie te sługi, którym dał pieniądze, aby się dowiedzieć, co każdy zyskał, handlując. **16** Wtedy przyszedł pierwszy i powiedział: Panie, twoja grzywna zyskała dziesięć grzywien. **17** I powiedział do niego: Dobrze, Człowieczym. **32** Będzie bowiem wydany poganom, sługo dobry, ponieważ byłeś wierny w małym, sprawuj wyśmiany, zelżony i opluty; **33** Ubiczują go i zabiją, ale władzę nad dziesięcioma miastami. **18** Przyszedł też trzeciego dnia zmartwychwstanie. **34** Lecz oni nic z drugi i powiedział: Panie, twoja grzywna zyskała pięć tego nie zrozumieli. Te słowa były przed nimi zakryte grzywien. **19** Również temu powiedział: I ty władaj i nie wiedzieli, o czym była mowa. **35** A gdy zbliżał pięcioma miastami. **20** A inny przyszedł i powiedział: się do Jerycha, pewien ślepiec siedział przy drodze i Panie, oto twoja grzywna, którą miałem schowaną żebrał. **36** A usłyszałszy przechodzący tłum, pytał, w chustce. **21** Bałem się bowiem ciebie, bo jesteś co się dzieje. **37** I powiedziano mu, że przechodzi człowiekiem surowym: bierzesz, czego nie położyłeś, i Jezus z Nazaretu. **38** Wtedy zawołał: Jezusie, Synu zniesz, czego nie posiąłeś. **22** Wtedy mu odpowiedział: Dawida, zmiłuj się nade mną! **39** Lecz ci, którzy szli z przodu, gromili go, aby milczą. On jednak jeszcze Wiedziałeś, że jestem człowiekiem surowym, który głośniej wołał: Synu Dawida, zmiłuj się nade mną! **40** bierze, czego nie położył, i żnie, czego nie posiął. **23** Wtedy Jezus zatrzymał się i kazał go przyprowadzić. Dlaczego więc nie daleś moich pieniędzy do banku, do siebie. A gdy się zbliżył, zapytał go: **41** Co chcesz, abym po powrocie odebrał je z zyskiem? **24** Do tych abym ci uczyńił? A on odpowiedział: Panie, żebym zaś, którzy stali obok, powiedział: Odbierzcie mu przejrzął. **42** Jezus mu powiedział: Przejrzy, twoja grzywna i dajcie temu, który ma dziesięć grzywien. **25** wiara cię uzdrawiła. **43** Zaraz też odzyskał wzrok i Odpowiedzieli mu: Panie, ma [już] dziesięć grzywien. **26** szedł za nim, wielbiąc Boga. A wszyscy ludzie, widząc Zaprawdę powiadam wam, że każdemu, kto ma, będzie dodane, a temu, kto nie ma, zostanie zabrane nawet to, co ma. **27** Lecz tych moich nieprzyjaciół, którzy nie chcieli, abym nad nimi panował, przyprowadźcie tu i zabijcie na moich oczach. **28** A powiedziawszy to, ruszył przodem, zmierzając do Jerozolimy. **29** A gdy przybliżył się do Betfage i Betanii, przy górze zwanej Oliwną, wysłał dwóch ze swoich uczniów; **30** Mówiąc: Idźcie do wioski, która jest naprzeciwko, a wchodząc do niej, znajdziecie oślątko uwiązanego, na którym nigdy nie siedział żaden człowiek. Odwiążcie je i przyprowadźcie. **31** A gdyby was ktoś spytał: Dlaczego [je] odwiązujecie? tak mu powiecie: Dlatego, że Pan go potrzebuje. **32** Wtedy odeszli ci, którzy zostali posłani, i znaleźli [wszystko], jak im powiedział. **33** A gdy odwiązywali oślątko, zapytali ich jego właściciele: Dlaczego odwiązujecie oślątko? **34** A oni odpowiedzieli: Pan go potrzebuje. **35** I przyprowadzili je do Jezusa, położyli swoje szaty na oślątko i wsadzili [na nie] Jezusa. **36** Kiedy jechał, słali swoje szaty na drodze. **37** A gdy się już zbliżał do podnóża Góry Oliwnej, całe mnóstwo uczniów zaczęło radować się i donośnym głosem chwalić Boga za wszystkie cuda, które widzieli: **38** Mówili: Błogosławiony król, który przychodzi w imieniu Pana! Pokój w niebie i chwała na wysokościach! **39** Lecz niektórzy faryzeusze spośród tłumu powiedzieli do niego: Nauczycielu, zgrom swoich uczniów. **40** A on im odpowiedział: Mówię wam, jeśli oni będą milczeć, wnet kamienie będą wołać. **41** A gdy się przybliżył i zobaczył miasto, zapłakał nad nim; **42** Mówiąc: O gdybyś i ty poznało, przynajmniej w tym twoim dniu, co służy twemu pokojowi! Lecz teraz zakryte jest [to] przed twoimi oczami. **43** Przyjdą bowiem na ciebie dni, gdy dwaj nieprzyjaciele otoczą

cię walem, oblegną cię i ścisną zewsząd. **44** Zrównają namiestnika. **21** I zapytali go: Nauczycielu, wiemy, z ziemią ciebie i twoje dzieci, [które są] w tobie, i że dobrze mówisz i uczysz, i nie masz względem na nie zostawią w tobie kamienia na kamieniu, dlatego osobę, lecz drogi Bożej w prawdzie nauczasz. **22** Czy żeś nie poznało czasu twoego nawiedzenia. **45** A gdy wolno nam płacić podatek cesarzowi, czy nie? **23** Wszedł do świątyni, zaczął wyganiać tych, którzy w niej sprzedawali i kupowali; **46** Mówiąc im: Jest napisane: Czemu wystawiacie mnie na próbę? **24** Pokażcie mi Mój dom jest domem modlitwy, a wy zrobiliście z niego grosz. Czy nosi wizerunek i napis? I odpowiedzieli: jaskinię zbójców. **47** I nauczał każdego dnia w świątyni. Cesarza. **25** Wtedy on im powiedział: Oddajcie więc Naczelní kapłani zaś i uczeni w Piśmie oraz przywódcy cesarzowi to, co należy do cesarza, a Bogu to, co ludu szukali [sposobności], aby go zabić; **48** Ale nie wiedzieli, co mogliby zrobić, bo wszyscy ludzie słuchali [go] z zapartym tchem.

20 A pewnego [dnia], gdy nauczał ludzi w świątyni i głosił ewangelię, nadeszli naczelní kapłani i uczeni w Piśmie wraz ze starszymi; **2** I zapytali go: Powiedz nam, jakim prawem to czynisz? Albo kim jest [ten], kto dał ci tę władzę? **3** A on im odpowiedział: I ja was spytam o jedną rzeczą. Powiedzcie mi: **4** Chrzest Jana pochodził z nieba czy od ludzi? **5** A oni zastanawiali się między sobą i mówili: Jeśli powiemy, że z nieba, zapyta: Czemu więc mu nie uwierzyliście? **6** Jeśli zaś powiemy, że od ludzi, wszyscy nas ukamienują, bo są przekonani, że Jan był prorokiem. **7** I odpowiedzieli, że nie wiedzą, skąd [pochodził]. **8** Wtedy Jezus im powiedział: To i ja was nie powiem, jakim prawem to czynię. **9** I zaczął mówić do ludzi taką przypowieść: Pewien człowiek założył winnicę, wydzierżawił ją rolnikom i wyjechał na dłuższy czas. **10** A [we właściwym] czasie posłał sługę do rolników, aby mu dali [część] plonów winnicy. Lecz oni go pobili i odesłali z niczym. **11** Ponownie posłał innego słугę, ale oni i tego pobili, znieważyli i odesłali z niczym. **12** Posłał jeszcze trzeciego, a oni również jego poranili i wyrzucili. **13** Wtedy pan winnicy powiedział: Co [mam] zrobić? Poślę megó umiłowanego syna, może go uszanują, gdy go zobaczą. **14** Lecz gdy rolnicy go zobaczyli, naradzali się między sobą i mówili: To jest dziedzic. Chodźmy, zabijmy go, a dziedzictwo będzie nasze. **15** I wyrzuciwszy go z winnicy, zabili. Cóż więc zrobi z nimi pan winnicy? **16** Przyjdzie i wytraci tych rolników, a winnica odda innym. Gdy oni to usłyszeli, powiedzieli: Nie daj Boże! **17** Lecz on spojrzał na nich i zapytał: Cóż więc znaczy to, co jest napisane: Kamień, który odrzuciли budujący, stał się kamieniem węgielnym? **18** Każdy, kto upadnie na ten kamień, roztrzaska się, a na kogo on upadnie, zmiażdży go. **19** W tej właśnie godzinie naczelní kapłani i uczeni w Piśmie starali się dostać go w swoje ręce, ale bali się ludu. Zrozumieli bowiem, że przeciwko nim powiedział tę przypowieść. **20** Obserwowali go więc i posłali szpiegów, którzy udawali sprawiedliwych, aby go złapać za słowo, a potem wydać władzy i mocy

27 Wówczas przyszli niektórzy z saduceuszy, którzy twierdzą, że nie ma zmartwychwstania, i pytali go: **28** Nauczycielu, Mojżesz nam napisał: Jeśli czyjś brat umrze, mając żonę, a umrze bezdzietnie, to jego brat ma pojąć jego żonę i wzbudzić potomstwo swemu bratu. **29** Było więc siedmiu braci, z których pierwszy ożenił się i umarł bezdzietnie. **30** I ożenił się z nią drugi, lecz i ten umarł bezdzietnie. **31** Potem ożenił się z nią także trzeci, podobnie aż do siódmego, a nie zostawiwszy dzieci, poumierali. **32** W końcu umarła też ta kobieta. **33** Żoną którego z nich będzie więc przy zmartwychwstaniu? Siedmiu bowiem miało ją za żonę. **34** Wtedy Jezus im odpowiedział: Dzieci tego świata żenią się i za mąż wychodzą. (aiōn g165) **35** Lecz ci, którzy są [uznani za] godnych dostąpienia tamtego świata i powstania z martwych, ani się żenić nie będą, ani za mąż wychodzić. (aiōn g165) **36** Nie mogą bowiem więcej umrzeć, bo są równi aniołom i będąc dziećmi zmartwychwstania, są dziećmi Bożymi. **37** A że umarli zmartwychwstana, to i Mojżesz pokazał przy krzaku, gdy nazywa Pana Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba. **38** Bóg przecież nie jest [Bogiem] umarłych, lecz żywych, bo dla niego wszyscy żyją. **39** Wtedy niektórzy z uczonych w Piśmie odezwieli się: Nauczycielu, dobrze powiedziałeś. **40** I nie śmiali go już o nic pytać. **41** On zaś powiedział do nich: Jak [to jest], że mówią, iż Chrystus jest synem Dawida? **42** A sam Dawid mówi w Księdze Psalmów: Powiedział Pan memu Panu: Siedź po mojej prawicy; **43** Az położę twoich nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy. **44** Jeśli więc Dawid nazywa go Panem, to jakże [może] być jego synem? **45** A gdy wszyscy ludzie słuchali, powiedział do swoich uczniów: **46** Strzeżcie się uczonych w Piśmie, którzy lubią chodzić w długich szatach, kochają pozdrawienia na rynkach, pierwsze krzesła w synagogach i pierwsze miejsca na ucztach. **47** Pożerają oni domy wdów i dla pozoru odprawiają długie modlitwy. Ci otrzymają surowszy wyrok.

21 A gdy spojrzał, zobaczył bogaczy wrzucających swoje ofiary do skarby. **2** Zobaczył też pewną ubogą wdowę wrzucającą tam dwie drobne monety.

3 I powiedział: Prawdziwie mówię wam, że ta uboga wdowa wrzuciła więcej niż wszyscy. 4 Oni wszyscy bowiem wrzucili do darów Bożych z tego, co im zbywało, ale ona ze swego niedostatku wrzuciła wszystko, co miała na utrzymanie. 5 A gdy niektórzy mówili o już blisko. 6 Przyjdą dni, w których z tego, co darami, powiedział: 7 I zapytali go: Nauczycielu, kiedy to nastapi? I jaki będzie znak, gdy się to będzie miało stać? 8 A on odpowiedział: Uważajcie, abyście nie zostali zwiedzeni. Wielu bowiem przyjdzie pod moim imieniem i będą mówić: Ja jestem [Chrystusem], oraz: Nadchodzi czas. Nie idźcie więc za nimi. 9 Gdy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie bójcie się. To bowiem najpierw musi się stać, ale koniec nie [nastapi] natychmiast. 10 Wtedy mówił do nich: Powstanie naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu. 11 I będą miejscami wielkie trzęsienia ziemi oraz głód i zaraza, będą także straszne zjawiska i wielkie znaki z nieba. 12 Lecz przed tym wszystkim podnoszą na was ręce i będą [was] prześladować, wydawać do synagog i więzień, prowadzić do królów i namiestników z powodu mego imienia. 13 A to was spotka na świadectwo. 14 Dlatego postanowicie sobie w sercu, aby nie obmyślać wcześniej, jak macie odpowidać. 15 Ja bowiem dam wam usta i mądrość, której nie będą mogli odeprzeć ani się sprzeciwić wszyscy wasi przeciwnicy. 16 A wydawać was też będą rodzice i bracia, krewni i przyjaciele i zabiją niektórych z was. 17 Będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu mego imienia. 18 Ale [nawet] włos z waszej głowy nie zginie. 19 Przez swoją cierpliwość zyskajcie wasze dusze. 20 A gdy zobaczycie Jerozolimę otoczoną przez wojska, wtedy wiedzieć, że jej spustoszenie jest bliskie. 21 Wówczas ci, którzy są w Judei, niech uciekają w góry, a ci, którzy są wewnątrz [miasta], niech wyjdą, a ci, którzy są na wsi, niech do niego nie wchodzą. 22 Będą to bowiem dni pomsty, aby się wypełniło wszystko, co jest napisane. 23 Lecz biada brzemiennym i karmiącym w tych dniach! Będzie bowiem wielki ucisk w tej ziemi i gniew nad tym ludem. 24 I polegną od ostrza miecza, i będą uprowadzeni w niewolę między wszystkie narody. A Jerozolima będzie deptana przez pogan, aż wypełnią się czasy pogan. 25 I będą znaki na słońcu, księżyca i gwiazdach, a na ziemi twoga zrozpaczonych narodów, gdy zaszumi morze i fale. 26 Ludzie będą drętwieć ze strachu w oczekiwaniu tego, co przyjdzie na cały świat. Poruszą się bowiem moce niebios. 27 Wtedy ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłoku z mocą i wielką chwałą, 28 A gdy się to zacznie działać, spójrzcie [w góre] i podnieście głowy, gdyż zbliża się wasze odkupienie.

29 I opowiedział im przypowieść: Popatrzcie na drzewo figowe i na wszystkie drzewa. 30 Gdy widzicie, że moje słowa nie przeminą, 31 Tak i wy, gdy ujrzycie, że to się dzieje, świątyni, że jest ozdobiona pięknymi kamieniami i wiedzieć, iż blisko jest królestwo Boże. 32 Zaprawdę powiadam wam, że nie przeminie to pokolenie, aż się widzicie, nie zostanie kamień na kamieniu, który by to wszystko stanie. 33 Niebo i ziemia przemina, ale nie był zwalony. 34 Pilnujcie się, aby wasze serca nie były obciążone obżarstwem, pijanistwem i troską o to życie, aby ten dzień was nie zaskoczył. 35 Jak sidło bowiem przyjdzie na wszystkich, którzy mieszkają na powierzchni całej ziemi. 36 Dlatego czuajcie, modląc się w każdym czasie, abyście byli godni uniknąć tego wszystkiego, co ma nadzieję, i stanąć przed Synem Człowieczym. 37 W ciągu dnia nauczał w świątyni, a w nocy wychodził i przebywał na górze zwanej Oliwną. 38 Rano zaś wszyscy ludzie schodzili się do niego, aby go słuchać w świątyni.

22 I zbliżało się święto Przaśników, zwane Pascha. 2 A naczelni kapłani i uczniowie w Piśmie szukali [sposobu], jak by go zabić, ale bali się ludu. 3 Wtedy szatan wszedł w Judasza, zwanego Iskariotą, który był z grona dwunastu. 4 Poszedł więc i umówił się z naczelnymi kapłanami i przełożonymi [świątyni], jak ma im go wydać. 5 A oni ucieszyli się i umówili się z nim, że dadzą mu pieniądze. 6 On się zgodził i szukał sposobności, aby im go wydać z dala od tłumu. 7 I nadszedł dzień Przaśników, w którym należało zabić baranka paschalnego. 8 Wtedy posłał Piotra i Jana, mówiąc: Idźcie i przygotujcie nam Paschę, abyśmy [mogli] jeść. 9 A oni go zapytali: Gdzie chcesz, abyśmy [ja] przygotowali? 10 On im odpowiedział: Gdy będziecie wchodzić do miasta, spotka się z wami człowiek niosący dzban wody. Idźcie za nim do domu, do którego wejdzie; 11 i powiedzcie gospodarzowi tego domu: Nauczyciel cię pyta: Gdzie jest pokój, w którym będę jadł Paschę z moimi uczniami? 12 On wam pokaże wielką, urządzoną salę [na piętrze]. Tam [wszystko] przygotujcie. 13 Odeszli więc i znaleźli [wszystko] tak, jak im powiedział, i przygotowali Paschę. 14 A gdy nadeszła pora, usiadł za stołem, a z nim dwunastu apostołów. 15 I powiedział do nich: Gorąco pragnąłem zjeść tę Paschę z wami, zanim będę cierpał. 16 Mówię wam bowiem, że nie będę jej więcej jadł, aż się spełni w królestwie Bożym. 17 Potem wziął kielich, złożył dziękczynienie i powiedział: Weźcie go i rozdzielicie między siebie. 18 Mówię wam bowiem, że nie będę pił z owocu winorośli, aż przyjdzie królestwo Boże. 19 Wziął też chleb, złożył dziękczynienie, połamał i dał im, mówiąc: To jest moje ciało, które jest za was dane. To czyście na moją pamiątkę. 20 Podobnie i

kiekich, gdy było po wieczerzy, mówiąc: Ten kielich się, abyście nie ulegli pokusie. **47** Kiedy on jeszcze to nowy testament w mojej krwi, która jest za was mówił, oto [nadszedł] tłum, a jeden z dwunastu, zwany wylana. **21** Lecz oto ręka tego, który mnie wydaje, Judaszem, idąc przodem, zbliżył się do Jezusa, aby jest ze mną na stole. **22** Wprawdzie Syn Człowieczy go pocałował. **48** Lecz Jezus mu powiedział: Judasz, odchodzi, jak zostało postanowione, ale biada temu pocałunkiem wydajesz Syna Człowieczego? **49** A ci, człowiekowi, przez którego będzie wydany. **23** Wtedy którzy przy nim byli, widząc, na co się zanosi, zapytali oni zaczęli się między sobą pytać, który z nich miałby go: Panie, czy mamy uderzyć mieczem? **50** I jeden z to zrobić. **24** Wszczął się też między nimi spór o to, nich uderzył sługę najwyższego kapłana i odciął mu kto z nich ma być uważany za największego. **25** Lecz prawe ucho. **51** Ale Jezus odezwał się: Pozwölcie on powiedział do nich: Królowie narodów panują nad aż dotąd. I dotknawszy jego ucha, uzdroił go. **52** nimi, a ci, którzy sprawują nad nimi władzę, nazywani Wtedy Jezus powiedział do naczelnych kapelanów, są dobrosyńcami. **26** Wy zaś tak nie [postępujcie]. przełożonych świątyni i starszych, którzy przyszli do Lecz kto jest największy wśród was, niech będzie jakiego: Jak na bandytę wyszliście z mieczami i kijami? najmniejszy, a kto jest przełożonym, [niech będzie] **53** Gdy codziennie bywałem z wami w świątyni, nie jak ten, kto służy. **27** Któź bowiem jest większy? Ten, podnieście na mnie ręki. Lecz to jest wasza godzina kto siedzi, czy ten, kto służy? Czy nie ten, kto siedzi? i moc ciemności. **54** Wtedy schwytali go, poprowadzili Ale ja jestem pośród was jako ten, kto służy. **28** A i przywiedli do domu najwyższego kapłana. A Piotr wy jesteście tymi, którzy wytrwali przy mnie w moich siedł za nim z daleka. **55** Kiedy rozniecieli ogień próbach. **29** I ja przekazuję wam królestwo, jak mnie na środku dziedzińca i usiedli razem, usiadł i Piotr przekazał mój Ojciec; **30** Abyście jedli i pili za moim wśród nich. **56** A pewna służąca, gdy zobaczyła go stołem w moim królestwie, i zasiadła na tronach, siedzącego przy ogniu, uważnie mu się przyjrzała i sędząc dwanaście pokoleń Izraela. **31** I powiedział powiedziała: On też był z nim. **57** Lecz on zaparł się Pan: Szymonie, Szymonie, oto szatan wyprosił, żeby go, mówiąc: Kobieto, nie znam go. **58** A po chwili ktoś was przesiąć jak pszenicę. **32** Lecz ja prosilem za tobą, inny go zobaczył i powiedział: I ty jesteś [jednym] z żeby nie ustawała twoja wiara. Ty zaś, gdy się nawróciszt, nich. Ale Piotr odrzekł: Człowieku, nie jestem. **59** A utwierdzaj swoich braci. **33** A on mu powiedział: Panie, po upływie około jednej godziny ktoś inny stwierdził z tobą gotów jestem iść i do więzienia, i na śmierć. **34** [Stanowczo]: Na pewno i ten [człowiek] był z nim, On rzekł: Mówię ci, Piotrze, nim zapieje dziś kogut, bo też jest Galilejczykiem. **60** Piotr zaś powiedział: trzy razy się wyprzesz, że mnie znasz. **35** I powiedział Człowieku, nie wiem, o czym mówisz. I natychmiast, do nich: Gdy was posyałem bez sakiewki, bez torby gdy on jeszcze mówił, zapiął kogut. **61** A Pan odwrócił i bez obuwia, czy brakowało wam czegoś? A oni się i spojrzały na Piotra. I przypomniał sobie Piotr słowa odpowiedzieli: Niczego. **36** Wtedy im powiedział: Teraz Pana, jak mu powiedział: Zanim kogut zapieje, trzy jednak, kto ma sakiewkę, niech [ja] weźmie, podobnie i razy się mnie wyprzesz. **62** I Piotr, wyszedłszy na torbę. A kto nie ma miecza, niech sprzedzia swoją szatę zewnątrz, gorzko zapłakał. **63** Tymczasem mężczyźni, i kupi [go]. **37** Mówię wam bowiem, że jeszcze musi się którzy trzymali Jezusa, naśmiewali się z niego i bili wypełnić na mnie to, co jest napisane: Zaliczono go w go. **64** A zasloniwszy mu [oczy], bili go po twarzy i poczet złoczyńców. Spełnia się bowiem to, co mnie mówili: Prorokuj, kto cię uderzył. **65** Wiele też innych [dotyczy]. **38** Oni zaś powiedzieli: Panie, oto tu dwa bliźniestw wypowiadali przeciwko niemu. **66** A gdy miecze. A on im odpowiedział: Wystarczy. **39** Potem nastąpił dzień, zebrali się starsi ludu, naczelní kapłani i wyszedł i udał się według [swego] zwyczaju na Góre uczeńi w Piśmie i przyprowadzili go przed swoją Radę. Oliwną, a szli za nim także jego uczniowie. **40** Kiedy **67** I mówili: Jeśli ty jesteś Chrystusem, powiedz nam. I przeszedł na miejsce, powiedział do nich: Módlcie się, odpowiedział im: Jeśli wasz powiem, nie uwierzycie. abyście nie ulegli pokusie. **41** A sam oddał się od nich **68** A jeśli też [o co] zapytam, nie odpowiecie mi ani na [odległość] jakby rzutu kamieniem, upadł na kolana mnie nie wypuściście. **69** Odtań Syn Człowieczy będzie i modlił się: **42** Ojcze, jeśli chcesz, zabierz ode mnie siedział po prawicy mocy Boga. **70** Wtedy wszyscy ten kielich. Jednak nie moja wola, lecz twoja niech się powiedzieli: Więc ty jesteś Synem Bożym? A on im stanie. **43** Wtedy ukazał mu się anioł z nieba i umacniał odpowiedział: Wy [samii] mówicie, że ja jestem. **71** A go. **44** I w [śmiertelnym] zmaganiu [jeszcze] gorliwiej oni rzekli: Czyż jeszcze potrzebujemy świadectwa? się modlił, a jego pot był jak krople krwi spadające Sami przecieś słyszałyśmy z jego ust.

na ziemię. **45** A gdy wstał od modlitwy i przeszedł **23** Wtedy całe to zgromadzenie powstało i do uczniów, zastał ich śpiących ze smutku. **46** I zaprowadzili go do Piłata. **21** zaczęli go oskarżać, powiedział do nich: Czemu śpicie? Wstańcie i módlcie się mówiąc: Zastaliśmy tego [człowieka], jak odwracał

naród i zakazywał płacić podatki cesarzowi, mówiąc, że dziećmi. **29** Oto bowiem idą dni, kiedy będą mówić: on jest Chrystusem, królem. **3** Pilat zapytał go: Czy ty Błogosławione nieplodne, łona, które nie rodziły, i jesteś królem Żydów? A on mu odpowiedział: Ty [sam] piersi, które nie karmiły. **30** Wtedy zaczęły mówić do to mówisz. **4** Wtedy Pilat powiedział do naczelnych gó: Padnijcie na nas! A do pagórków: Przykryjcie nas! kapłanów i do ludu: Nie znajdę żadnej winy w tym **31** Bo jeśli na zielonym drzewie tak się dzieje, cóż człowiekowi. **5** Lecz oni [jeszcze] bardziej nastawiali, będzie na suchym? **32** Prowadzono też dwóch innych, mówiąc: Podburza lud, nauczając po całej Judei, złoczyńców, aby razem z nim zostali straceni. **33** A poczawszy od Galilei aż dotąd. **6** Kiedy Pilat usłyszał o gdy przyszli na miejsce zwane [Miejscem] Czaszki, Galilei, zapytał, czy człowiek ten jest Galilejczykiem. ukrzyżowali tam jego i złoczyńców, jednego po prawej, **7** A gdy się dowiedział, że podlega władzy Heroda, a drugiego po lewej stronie. **34** Wtedy Jezus powiedział: odesłał go do Heroda, który w tych dniach również Ojcze, przebaczą im, bo nie wiedzą, co czynią. Potem był w Jerozolimie. **8** Na widok Jezusa Herod bardzo podzielił jego szaty i rzucił [o nie] losy. **35** A lud stał i się ucieczył. Od dawna bowiem pragnął go zobaczyć, przypatrywał się, i wraz z przełożonymi naśmiewał się ponieważ wiele o nim słyszał i spodziewał się, że z niego, mówiąc: Innych ratowały, niech ratuje samego ujrzy jakiś cud przez niego dokonany. **9** I zadawał siebie, jeśli on jest Chrystusem, wybranym Boga. **36** Mu wiele pytań, lecz on mu nic nie odpowiedział. Naśmiewali się z niego również żołnierze, podchodziąc **10** A naczelní kapłani i uczeni w Piśmie stali [tam] i podając mu ocet; **37** I mówili: Jeśli ty jesteś królem gwałtownie go oskarżali. **11** Wtedy Herod ze swymi Żydów, ratuj samego siebie. **38** Był też nad nim napis żołnierzami wzgardził nim i naśmiewał się z niego, sporządzony w języku greckim, łacińskim i hebrajskim: ubierając go w białą szatę, i odesłał z powrotem do To jest król Żydów. **39** A jeden z tych złoczyńców, którzy Pilata. **12** W tym dniu Pilat i Herod stali się przyjaciółmi. z nim wisielili, uragał mu: Jeśli ty jesteś Chrystusem, Przedtem bowiem byli sobie wrogami. **13** A Pilat, ratuj siebie i nas. **40** Lecz drugi odezwał się, gromiąc zwoławszy naczelnich kapłanów, przełożonych oraz go słowami: I ty się Boga nie boisz, chociaż ponosisz lud; **14** Powiedział do nich: Przyprowadziliście mi tę samą karę? **41** My doprawdy – sprawiedliwie, bo tego człowieka jako podburzającego lud. Otóż ja odbieramy należną zapłatę za nasze uczynki, ale on przesłuchałem [go] wobec was i nie znalazłem w nic złego nie zrobił. **42** I powiedział do Jezusa: Panie, tym człowiekowi żadnej winy w sprawach, o które go wspomnij na mnie, gdy przyjdiesz do swego królestwa. oskarżacie; **15** Ani też Herod. Odesłałem was bowiem **43** A Jezus mu odpowiedział: Zaprawdę powiadam ci: do niego i nie znalazłem w nim nic, co zasługiwałoby Dziś będziesz ze mną w raju. **44** A było około godziny na śmierć. **16** Ubićzuję go więc i wypuszczę. **17** szóstej i ciemność ogarnęła całą ziemię aż do godziny Pilat bowiem miał obowiązek wypuszczać im jednego dziewczątka. **45** I zaćmiło się słońce, a zasłona świątyni [więźnia] na święto. **18** Wtedy wszyscy razem zawałali: rozerwała się przez środek. **46** Wtedy Jezus zawała Strać tego [człowieka], a wypuść nam Barabasza! **19** donośnym głosem: Ojcze, w twoje ręce powierzam Był on wtrącony do więzienia za jakiś rozruch wywołany mego ducha. Gdy to powiedział, skonał. **47** A setnik, w mieście i za zabójstwo. **20** Wtedy Pilat znowu widząc, co się działa, chwalił Boga, mówiąc: Istotnie, to przemówił, chcąc wypuścić Jezusa. **21** Oni jednak był sprawiedliwy człowiek. **48** Także i wszyscy ludzie, wołali: Ukrzyżuj, ukrzyżuj go! **22** A on po raz trzeci który zeszli się na to widowisko, gdy zobaczyli, co powiedział do nich: Cóż on złego uczynił? Nie znalazłem się stało, bili się w piersi i zawracali. **49** Wszyscy zaś w nim nic, co zasługuje na śmierć. Ubićzuję go więc i jego znajomi stali z daleka, przypatrując się temu, wypuszczę. **23** Lecz oni nalegali donośnym głosem, również kobiety, które przyszły za nim z Galilei. **50** A domagając się, aby go ukrzyżowano. I wzmagalały był tam człowiek imieniem Józef, który był członkiem się głosy ich i naczelnich kapłanów. **24** Pilat więc Rady, człowiek dobry i sprawiedliwy. **51** Nie zgadzał zawyrokował, aby stało się według ich żądania. **25** się on z ich uchwałą i czynem. Pochodził z Arymatei, I uwolnił im [tego], o którego prosili, a który został miasta żydowskiego, i oczekiwali królestwa Bożego. **52** wtrącony do więzienia za rozruch i zabójstwo. Jezusa Przyszedł on do Pilata i poprosił o ciało Jezusa. **53** zaś zdał na ich wolę. **26** A gdy go prowadzili, zatrzymali Zdjął je, owinał płótnem i położył w grobowcu wykutym niejakiego Szymona z Cyreny, który szedł z pola, i [w skale], w którym jeszcze nikt nigdy nie był złożony. włożyli na niego krzyż, aby [go] niósł za Jezusem. **54** A był to dzień przygotowania i zbliżała się szabat. **27** I szło za nim wielkie mnóstwo ludzi i kobiet, które **55** Poszły też za nim kobiety, które przybyły z nim z plakały nad nim i zadowdziły. **28** Ale Jezus zwrócił się Galilei. Zobaczyły grobowiec i jak złożono jego ciało. do nich i powiedział: Córki Jerozolimy, nie płaczcie **56** A gdy wrócili, przygotowały wonności i olejki. Lecz nade mną, ale raczej płaczcie nad sobą i nad waszymi w szabat odpoczywały zgodnie z przykazaniem.

24 Pierwszego [dnia] tygodnia wczesnym rankiem Zostań z nami, bo zbliża się wieczór i dzień się już przyszły do grobu, niosąc wonności, które kończy. Wszedł więc, aby z nimi zostać. **30** A gdy przygotowały, a z nimi i inne [kobiety]; **21** zastały kamień siedzący z nimi [za stołem], wziął chleb, pobłogosławiał i odważył od grobowca. **3** A wszedłszy [do środka], nie łamiąc, podawał im. **31** Wtedy otworzyły się im oczy znalazły ciała Pana Jezusa. **4** A gdy zakłopotali się i poznali go, lecz on zniknął im z oczu. **32** I mówili tego powodu, nagle dwaj mężowie stanęli przy nich w między sobą: Czy nasze serce nie pałało w nas, gdy lśniących szatach. **5** I przestraszone, schylily twarze ku rozmawiali z nami w drodze i otwierał nam Pisma? **33** A ziemi, a [oni] powiedzieli do nich: Dlaczego szukacie wstawszy o tej godzinie, wrócili do Jerozolimy i zastali żyjącego wśród umarłych? **6** Nie ma go tu, ale powstał zgromadzonych jedenastu i tych, którzy z nimi [byli]. [z martwych]. Przypomnijcie sobie, jak wam mówił, **34** Ci mówili: Pan naprawdę zmartwychwał i ukazał gdy był jeszcze w Galilei: **7** Syn Człowieczy musi się Szymonowi. **35** Oni zaś opowiedzieli, co się stało w być wydany w ręce grzesznych ludzi i ukrzyżowany, drodze i jak go poznali przy lamaniu chleba. **36** A gdy a trzeciego dnia zmartwychwstać. **8** I przypominały to mówili, sam Jezus stanął pośród nich i powiedział sobie jego słowa. **9** A wróciwszy od grobu, oznajmiły to do nich: Pokój wam. **37** A oni się zlekki i przestraszeni wszystko jedenastu i wszystkim pozostałym. **10** A były myśleli, że widzą ducha. **38** I zapytał ich: Czemu się to: Maria Magdalena i Joanna, Maria, [matka] Jakuba, boicie i czemu myślisz budzą się w waszych sercach? i inne z nimi, które opowiedziały to apostołom. **11** Lecz **39** Popatrzcie na moje ręce i nogi, że to jestem ja. ich słowa wydały im się niczym baśnie i nie uwierzyli **40** Dotknijcie mnie i zobaczycie, bo duch nie ma ciała ani im. **12** Wtedy Piotr wstał i pobiegł do grobu. A gdy kości, jak widzicie, że ja mam. **41** Kiedy to powiedział, się nachylił, zobaczył płotna leżące osobno i odszedł, pokazał im ręce i nogi. **42** Lecz gdy oni z radości dziwiąc się temu, co się stało. **13** A tego samego dnia jeszcze nie wierzyli i dziwili się, zapytał ich: Macie tu dwaj z nich szli do wioski zwanej Emmaus, która była coś do jedzenia? **43** I podali mu kawałek pieczonej [oddalonej] o sześćdziesiąt stadiów od Jerozolimy. **14** I ryby i plaster miodu. **44** A on wzяł i jadł przy nich. **45** Wtedy rozmawiali ze sobą o tym wszystkim, co się stało. **15** A Potem powiedział do nich: To są słowa, które mówiłem gdy tak rozmawiali i wspólnie się zastanawiali, sam do was, będąc jeszcze z wami, że musi się wypełnić Jezus przybliżył się i siedz z nimi. **16** Lecz ich oczy wszystko, co jest o mnie napisane w Prawie Mojżesza, były zakryte, żeby go nie poznali. **17** I zapytał ich: Cóż u Proroków i w Psalmach. **46** Wtedy otworzył ich to za rozmowy prowadzicie między sobą w drodze? umysły, żeby rozumieć Pisma. **47** I powiedział im: Tak [Dlaczego] jesteście smutni? **18** A jeden [z nich], jest napisane i tak Chrystus musiał cierpieć, i trzeciego któremu było na imię Kleofas, odpowiedział mu: Czy dnia zmartwychwstać; **48** A wy jesteście czym? A oni mu odpowiedzieli: O Jezusie z Nazaretu, tego świadkami. **49** A oto ja ześlę na was obietnicę który był prorokiem potężnym w czynie i słowie przed mego Ojca, a wy zostańcie w mieście Jerozolimie, Bogiem i całym ludem; **50** Jak naczelni kapłani i nasi aż będziecie przyoblezceni mocą z wysoka. **51** I przywódcy wydali go na śmierć i ukrzyżowali. **21** A my wyrowadził ich aż do Betanii, a podniósłszy ręce, spodziewaliśmy się, że on odkupi Izraela. Lecz po tym błogosławili ich. **52** A gdy ich błogosławili, pozostały się z wszystkim dziś już trzeci dzień, jak to się stało. **22** nimi i zostań uniesiony w góre do nieba. **53** A oni oddali Nadto niektóre z naszych kobiet zdumiały nas: były mu poklon i wrócili do Jerozolimy z wielką radością, wcześnie rano przy grobie; **23** A nie znalazły jego I byli zawsze w świątyni, chwaląc i błogosławiąc Boga. ciała, przyszły, mówiąc, że miały widzenie aniołów, Amen.

którzy powiedzieli, iż on żyje. **24** Wówczas niektórzy z naszych poszli do grobu i zastali [wszystko] tak, jak mówili kobiety, ale jego nie widzieli. **25** Wtedy on powiedział do nich: O głupi i serca neskorego do wierzenia we wszystko, co powiedzieli prorocy! **26** Czyż Chrystus nie musiał tego wycierpieć i wejść do swojej chwały? **27** I zaczynając od Mojżesza i wszystkich proroków, wykładał im, co było o nim [napisane] we wszystkich Pismach. **28** I zbliżyli się do wsi, do której szli, a on zachowywał się tak, jakby miał iść dalej. **29** Lecz oni go przymusili, mówiąc:

Jana

1 Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga i Bogiem było Słowo. z Ono było na początku u Boga. **3** Wszystko przez nie się stało, a bez niego nic się nie stało, co się stało. **4** W nim było życie, a życie było światością ludzi. **5** A ta światłość świeci w ciemności, ale ciemność jej nie ogarnęła. **6** Był człowiek posłany od Boga, któremu na imię było Jan. **7** Przyszedł on na świadectwo, aby świadczyć o tej światłości, by wszyscy przez niego uwierzyli. **8** Nie był on tą światością, ale [przyszedł], aby świadczyć o tej światłości. **9** [Ten] był tą prawdziwą światością, która oświeca każdego człowieka przychodzącego na świat. **10** Był na świecie, a świat został przez niego stworzony, ale świat go nie poznął. **11** Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli. **12** Lecz wszystkim tym, którzy go przyjęli, dał moc, aby się stali synami Bożymi, [to jest] tym, którzy wierzą w jego imię; **13** Którzy są narodzeni nie z krwi ani z woli ciała, ani z woli mężczyzny, ale z Boga. **14** A to Słowo stało się ciałem i mieszkało wśród nas (i widzieliśmy jego chwałę, chwałę jako jednorodzonego od Ojca), pełne łaski i prawdy. **15** Jan świadczył o nim i wołał: To był ten, o którym mówiłem: Ten, który po mnie przychodzi, uprzedził mnie, bo wcześniej był niż ja. **16** A z jego pełni my wszyscy otrzymaliśmy i laskę za laskę. **17** Prawo bowiem zostało dane przez Mojżesza, [a] laska i prawda przyszły przez Jezusa Chrystusa. **18** Boga nikt nigdy nie widział. Jednorodzony Syn, który jest w łonie Ojca, on [nam o nim] opowiedział. **19** A takie jest świadectwo Jana, gdy Żydzi posłali z Jerozolimy kapłanów i lewitów, aby go zapytaли: Kim ty jesteś? **20** I wycznał, a nie zaprzeczył, ale wycznał: Ja nie jestem Chrystusem. **21** I pytali go: Kim więc jesteś? Jesteś Eliaszem? A [on] powiedział: Nie jestem. A [oni]: Jesteś [tym] prorokiem? I odpowiedział: Nie [jestem]. **22** Wtedy go zapytali: Kim jesteś, abyśmy [mogli] dać odpowiedź tym, którzy nas posłali? Co mówisz sam o sobie? **23** Odpowiedział: Ja [jestem] głosem wolającego na pustyni: Prostujcie drogę Pana, jak powiedział prorok Izajasz. **24** A ci, którzy byli posłani, byli z faryzeuszy. **25** I zapytali go: Czemu więc chrzcisz, jeśli nie jesteś Chrystusem ani Eliaszem, ani tym prorokiem? **26** Odpowiedział im Jan: Ja chrzczę wodą, ale pośród was stoi ten, którego wy nie znacie. **27** To jest ten, który przyszedłszy po mnie, uprzedził mnie, któremu ja nie jestem godny rozwijać rzemyka u jego obuwia. **28** Działo się to w Betabarze za Jordanem, gdzie Jan chrzcił. **29** A nazajutrz Jan zobaczył Jezusa przychodzącego do niego i powiedział: Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata. **30** To jest ten, o

którym mówiłem, że idzie za mną człowiek, który mnie uprzedził, bo wcześniej był niż ja. **31** Ja go nie znałem, ale przyszedłem, chrzcząc wodą, po to, aby zostać objawiony Izraelowi. **32** I świadczył Jan: Widziałem Ducha zstępującego jak gołąbkę z nieba i spoczął na nim. **33** A ja go nie znałem, ale ten, który mnie posłał, abym chrzcił wodą, powiedział do mnie: Na kogo ujrzyś Ducha zstępującego i spoczywającego na nim, to jest ten, który chrzci Duchem Świętym. **34** Ja [to] widziałem i świadczyłem, że on jest Synem Bożym. **35** Nazajutrz znówstał [tam] Jan i dwóch z jego uczniów. **36** A gdy zobaczył Jezusa przechodzącego, powiedział: Oto Baranek Boży. **37** I słyszeli ci dwaj uczniowie, jak mówił, i poszli za Jezusem. **38** A Jezus, odwróciwszy się i ujrzałszy, że idą za nim, zapytał ich: Czego szukacie? A oni mu odpowiedzieli: Rabbi – co się tłumaczy: Mistrzu – gdzie mieszkasz? **39** Powiedział im: Chodźcie i zobaczcie. Poszli więc i zobaczyli, gdzie mieszka. I zostali z nim tego dnia, bo było około godziny dziesiątej. **40** [A] Andrzej, brat Szymona Piotra, był jednym z tych dwóch, którzy [to] usłyszeli od Jana i poszli za nim. **41** On najpierw znalazł Szymona, swego brata, i powiedział do niego: Znaleźliśmy Mesjasza – co się tłumaczy: Chrystusa. **42** I przyprowadził go do Jezusa. A Jezus spojrzał na niego i powiedział: Ty jesteś Szymonem, synem Jonasza. Ty będziesz nazwany Kefas – co się tłumaczy: Piotr. **43** A nazajutrz Jezus chciał pójść do Galilei. Znalazł Filipa i powiedział do niego: Pójdź za mną. **44** A Filip był z Betsaidy, z miasta Andrzeja i Piotra. **45** Filip znalazł Natanaela i powiedział do niego: Znaleźliśmy tego, o którym pisał Mojżesz w Prawie, a także prorocy – Jezusa z Nazaretu, syna Józefa. **46** I zapytał go Natanael: Czyż z Nazaretu może być coś dobrego? Filip mu odpowiedział: Chodź i zobacz! **47** Gdy więc Jezus zobaczył Natanaela zbliżającego się do niego, powiedział o nim: Oto prawdziwie Izraelita, w którym nie ma podstępów. **48** Natanael go zapytał: Skąd mnie znasz? Odpowiedział mu Jezus: Zanim Filip cię zawołał, gdy byłeś pod drzewem figowym, widziałem cię. **49** Odpowiedział mu Natanael: Mistrzu, ty jesteś Synem Bożym, ty jesteś królem Izraela. **50** Jezus mu odpowiedział: Czy wierzysz dlatego, że ci powiedziałem: Widziałem cię pod drzewem figowym? Ujrzyś większe rzeczy niż te. **51** I powiedział do niego: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Odtąd ujrzyście niebo otwarte i aniołów Boga wstępujących i zstępujących na Syna Człowieczego.

2 A trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej i była tam matka Jezusa. **2** Zaproszono na to wesele także Jezusa i jego uczniów. **3** A gdy zabrakło wina, matka Jezusa powiedziała do

niego: Nie mają winy. **4** Jezus jej odpowiedział: zapytał go: Jakże może się człowiek narodzić, będąc Co ja mam z tobą, kobieto? Jeszcze nie nadeszła stary? Czy może powtórnie wejść do łona swojej moja godzina. **5** Jego matka powiedziała do sług: matki i narodzić się? **5** Jezus odpowiedział: Zaprawdę, Zróbcie wszystko, co wam powie. **6** A było tam sześć zaprawdę powiadam ci: Jeśli się ktoś nie narodzi stagwi kamiennych, postawionych według żydowskiego z wody i z Ducha, nie może wejść do królestwa [zwyczaju] oczyszczenia, mieszczących każda dwa Bożego. **6** Co się narodziło z ciała, jest ciałem, a co albo trzy wiadra. **7** Jezus im powiedział: Napelnijcie się narodziło z Ducha, jest duchem. **7** Nie dziw się, te stagwie woda. I napelnili je aż po brzegi. **8** Wtedy że ci powiedziałem: Musicie się na nowo narodzić. powiedział do nich: Zaczepnijcie teraz i zanieście **8** Wiatr wieje, gdzie chce, i słyszysz jego głos, ale przełożonemu wesela. I zanieśli. **9** A gdy przełożony nie wiesz, skąd przychodzi i dokąd zmierza. Tak jest wesela skosztował wody, która stała się winem (a z każdym, kto się narodził z Ducha. **9** Nikodem go nie wiedział, skąd pochodziło, lecz słudzy, którzy zapytały: Jakże się to może stać? **10** Odpowiedział zaczepnęli wody, wiedzieli), zawała oblubieńca. **10** I mu Jezus: Ty jesteś nauczycielem w Izraelu, a tego powiedział do niego: Każdy człowiek najpierw podaje nie wiesz? **11** Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci, dobre wino, a gdy sobie podpija, wtedy gorsze. [A] ty że co wiemy, [to] mówimy, a co widzieliśmy, [o tym] dobre wino zachowales aż do tej pory. **11** Taki początek świadczymy, ale nie przyjmujecie naszego świadectwa. cudów uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej i objawił swoją. **12** Jeśli nie wierzycie, [gdy] was mówilem o ziemskich chwałach, i uwierzyli w niego jego uczniowie. **12** Potem sprawach, jakże uwierzycie, jeśli będę was mówił on, jego matka, jego bracia i jego uczniowie poszli do Kafarnaum i mieszkali tam kilka dni. **13** A ponieważ ten, który zstąpił z nieba, Syn Człowieczy, który jest w zbliżała się Pascha żydowska, Jezus poszedł do niebie. **14** A jak Mojżesz wywyższył weża na pustyni, Jerozolimy. **14** I zastał w świątyni sprzedających woły, owce i gołębie oraz tych, którzy siedzieli i wymieniali pieniądze. **15** A zrobiwszy bicz z powrozków, wypełdził wszystkich ze świątyni, także owce i woły, rozsypał pieniądze wymieniających i poprzewracał stoły. **16** A do sprzedających gołębie powiedział: Wynieście to stąd, a ten, który zstąpił z nieba, Syn Człowieczy; **15** Aby owce i gołębie oraz tych, którzy siedzieli i wymieniali każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. (aiōnios g166) **16** Tak bowiem Bóg umiłował świat, że dał swego jednorodzonego Syna, aby każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. (aiōnios g166) **17** Bo Bóg nie послął swego Syna na świat, aby potępił świat, lecz aby świat był przez niego przypomnieli sobie jego uczniowie, że jest napisane: zbawiony. **18** Kto wierzy w niego, nie będzie potępiony, Gorliwość o twój dom zżarła mnie. **18** Wtedy Żydzi ale kto nie wierzy, już jest potępiony, bo nie uwierzył w zapytali: Jaki nam znak pokażesz, skoro to czynisz? imię jednorodzonego Syna Bożego. **19** A potępienie **19** Odpowiedział im Jezus: Zburzcie tę świątynię, a polega na tym, że światłość przyszła na świat, lecz w trzy dni ją wzniósę. **20** Wtedy Żydzi powiedzieli: ludzie umiliwali ciemność bardziej niż światłość, bo Czterdzięci sześć lat budowano tę świątynię, a ty ją w ich uczynki były złe. **20** Każdy bowiem, kto źle czyni, trzy dni wzniiesziesz? **21** Ale on mówił o świątyni swego ciała. **22** Gdy więc zmartwychwstał, jego uczniowie przypomnieli sobie, że im to powiedział, i uwierzyli prawdę, przychodzi do światłości, aby jego uczynki Pismu i słów, które wypowiedział Jezus. **23** A gdy były jawne, że w Bogu są dokonane. **22** Potem Jezus był w Jerozolimie podczas Paschy w święto, wielu przeszedł wraz ze swymi uczniami do Judei i tam uwierzyło w jego imię, widząc cuda, które czynił. **24** Ale Jezus nie powierzał im samego siebie, bo on znał wszystkich; **25** I nie potrzebował, aby [mu] ktoś dawał świadectwo o człowieku. On bowiem wiedział, co było w człowieku.

3 A był pewien człowiek z faryzeuszy, imieniem Nikodem, dostońnik żydowski. **2** Przyszedł on do Jezusa w nocy i powiedział: Mistrzu, wiemy, że przeszłeś od Boga jako nauczyciel. Nikt bowiem nie mógłby czynić tych cudów, które ty czynisz, gdyby Bóg z nim nie był. **3** Odpowiedział mu Jezus: Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Jeśli się ktoś nie narodzi na nowo, nie może ujrzeć królestwa Bożego. **4** Nikodem

przyjaciel oblubieńca, który stoi i słucha go, raduje się należy [go] czcić. 21 Jezus powiedział do niej: Kobieto, niezmiernie z powodu głosu oblubieńca. Dlatego ta wierz mi, że nadchodzi godzina, gdy ani na tej górze, moja radość stała się pełna. 30 On musi wzrastać, ani w Jerozolimie nie będziecie czcić Ojca. 22 Wy a ja stawać się mniejszym. 31 Kto przyszedł z góry, czcicie to, czego nie znacie, a my czcimy to, co jest nad wszystkimi. Kto jest z ziemi, jest ziemski i znamy, ponieważ zbawienie pochodzi od Żydów. 23 mówi ziemskie rzeczy. Ten, który przyszedł z nieba, Ale nadchodzi godzina, i teraz jest, gdy prawdziwi jest nad wszystkimi. 32 A świadczy o tym, co widział czciciele będą czcić Ojca w duchu i w prawdzie. Bo i słyszał, ale nikt nie przyjmuje jego świadectwa. 33 Ojciec szuka takich, którzy będą go czcić. 24 Bóg [jest] Kto przyjmuje jego świadectwo, ten zapieczętował, duchem, więc ci, którzy go czczą, powinni go czcić że Bóg jest prawdziwy. 34 Ten bowiem, którego Bóg posłał, mówi słowa Boże, bo Bóg daje [mu] Ducha bez miary. 35 Ojciec miluje Syna i wszystko dał w jego ręce. 36 Kto wierzy w Syna, ma życie wieczne, ale kto nie wierzy Synowi, nie ujrzy życia, lecz gniew Boży zostaje na nim. (aiōnios g166)

4 A gdy Pan poznal, że faryzeusze usłyszeli, iż Jezus więcej [ludzi] czynił uczniami i chrzcil niż Jan; 2 (Chociaż sam Jezus nie chrzcil, lecz jego uczniowie); 3 Opuścił Judeę i odszedł znów do Galilei. 4 A musiał iść przez Samarię. 5 I przyszedł do miasta w Samarii, zwanego Sychar, blisko pola, które Jakub dał swemu synowi Józefowi. 6 A była tam studnia Jakuba. Jezus więc, zmęczony drogą, usiadł sobie na studni. A było około godziny szóstej. 7 [I] przyszła kobieta z Samarii, aby zaczepnąć wody. Jezus powiedział do niej: Daj mi pić. 8 Jego uczniowie bowiem poszli do miasta, aby nakupić żywności. 9 Wtedy Samarytanka powiedziała do niego: Jakże ty, będąc Żydem, prosisz mnie, Samarytankę, o coś do picia? Gdyż Żydzi nie obcują z Samarytanami. 10 Jezus jej odpowiedział: Gdybyś знаła ten dar Boży i [wiedziała], kim jest ten, który ci mówi: Daj mi pić, ty prosiłabyś go, a dlaby ci wody żywej. 11 I powiedziała do niego kobieta: Panie, nie masz czym naczarpać, a studnia jest głęboka. Skąd więc masz tą wodę żywą? 12 Czy ty jesteś większy niż nasz ojciec Jakub, który nam dał tę studnię i sam z niej pił, a także jego synowie i jego dobytek? 13 Odpowiedział jej Jezus: Każdy, kto pije tę wodę, znów będzie pragnął. 14 Lecz kto by pił wodę, która ja mu dam, nigdy nie będzie pragnął, ale woda, która ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskującej ku życiu wiecznemu. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Kobieta powiedziała do niego: Panie, daj mi tej wody, abym nie pragnęła i nie przychodziła tu czerpać. 16 Jezus jej powiedział: Idź, zawołaj swego męża i przyjdź tu. 17 Odpowiedziała kobieta: Nie mam męża. Jezus jej powiedział: Dobrze powiedziałaś: Nie mam męża. 18 Miałaś bowiem pięciu mężów, a [ten], którego masz teraz, nie jest twoim mężem. Prawdę powiedziałaś. 19 Kobieta mu powiedziała: Panie, widzę, że jesteś prorokiem. 20 Nasi ojcowie na tej górze czcili [Boga], a wy mówicie, że w Jerozolimie jest miejsce, gdzie

Wiem, że przyjdzie Mesjasz, zwany Chrystusem. Gdy on przyjdzie, oznajmi nam wszystko. 26 Jezus jej powiedział: Ja, który mówię z tobą, jestem nim. 27 A wtem przyszli jego uczniowie i dziwili się, że rozmawia z kobietą. Nikt jednak nie powiedział: O co się pytasz? albo: Dlaczego z nią rozmawiasz? 28 I zostawiła kobietę swoje wiadro, poszła do miasta i powiedziała ludziom: 29 Chodźcie, zobaccie człowieka, który mi powiedział wszystko, co zrobiłam. Czy to nie jest Chrystus? 30 Wyszli więc z miasta i przyszli do niego. 31 A tymczasem uczniowie prosili go: Mistrzu, jedz. 32 A on im powiedział: Ja mam pokarm do jedzenia, o którym wy nie wiecie. 33 Uczniowie więc mówili między sobą: Czy ktoś przyniósł mu jedzenie? 34 Jezus im powiedział: Moim pokarmem jest wypełniać wołę [tego], który mnie posłał, i dokonać jego dzieła. 35 Czyż nie mówicie, że jeszcze cztery miesiące, a przyjdzie żniwo? Oto mówię wam: Podnieście wasze oczy i przypatrzcie się polom, że już są białe, [gotowe] do żniwa. 36 A kto żnie, otrzymuje zapłatę i zbiera owoc na życie wieczne, aby i ten, kto sieje, i ten, kto żnie, razem się radowali. (aiōnios g166) 37 W tym właśnie prawdziwe jest przysłowie: Kto inny sieje, a kto inny żnie. 38 Ja was posałem żąć to, nad czym nie pracowaliście. Inni pracowali, a wy weszliście w ich pracę. 39 Wtedy wielu Samarytan z tego miasta uwierzyło w niego z powodu opowiadania tej kobiety, która świadczyła: Powiedział mi wszystko, co zrobiłam. 40 Gdy więc Samarytanie przyszli do niego, prosili go, aby u nich został. I został tam przez dwa dni. 41 I o wiele więcej ich uwierzyło z powodu jego słowa. 42 A [tej] kobiecie mówili: Wierzymy już nie z powodu twojego opowiadania. Sami bowiem słyszeliśmy i wiemy, że to jest prawdziwie Zbawiciel świata, Chrystus. 43 A po dwóch dniach odszedł stamtąd i poszedł do Galilei. 44 Sam Jezus bowiem dał świadectwo, że prorok nie doznaje czci w swojej ojczyźnie. 45 A gdy przyszedł do Galilei, Galilejczycy przyjęli go, widząc wszystko, co uczynił w Jerozolimie w święto. Oni bowiem też przyszli na święto. 46 Wtedy Jezus znów przyszedł do Kany Galilejskiej, gdzie przemienił wodę w wino. A był w Kafarnaum pewien [dworzanin] królewski, którego syn

chorował. **47** Ten, usłyszał, że Jezus przeszedł Bogu. **19** Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, z Judei do Galilei, udał się do niego i prosił go, aby zaprawdę powiadam wam: Syn nie może nic czynić przeszedł i uzdrowił jego syna, gdy był umierający. **48** sam od siebie, tylko to, co widzi, że czyni Ojciec. Co I powiedział do niego Jezus: Jeśli nie ujrzyce znaków bowiem on czyni, to i Syn czyni tak samo. **20** Bo i cudów, nie uwierzycie. **49** [Dworzanin] królewski Ojciec miluje Syna i ukazuje mu wszystko, co sam powiedział do niego: Panie, przyjdź, zanim umrze czyni. I pokaże mu większe dzieła niż te, abyście się moje dziecko. **50** Jezus mu powiedział: Idź, twój syn dziwili. **21** Jak bowiem Ojciec wskrzesza umarłych i żyje. I uwierzył ten człowiek słów, które powiedział ożywia, tak i Syn ożywia tych, których chce. **22** Bo mu Jezus, i poszedł. **51** A gdy już szedł, jego sługę Ojciec nikogo nie sądzi, lecz cały sąd dał Synowi; **23** wyszli mu naprzeciw i oznajmili: Twoje dziecko żyje. Aby wszyscy czcili Syna, jak czczą Ojca. Kto nie czci **52** Wtedy zapytał ich o godzinę, w której poczuło się Syna, nie czci i Ojca, który go послą. **24** Zaprawdę, lepiej. I odpowiedzieli mu: Wczoraj o godzinie siódmej opuściła go gorączka. **53** Wówczas ojciec poznął, że to [była] ta godzina, w której Jezus powiedział do niego: To był drugi cud, który Jezus uczynił, przeszedłszy z Judei do Galilei.

5 Potem było święto żydowskie i Jezus udał się do Jerozolimy. **2** A jest w Jerozolimie przy Owcej [Bramie] sadzawka, zwana po hebrajsku Betesda, mająca pięć ganków. **3** Leżało w nich mnóstwo niedołęnych, ślepych, chromy i wychudłych, którzy czekali na poruszenie wody. **4** Anioł bowiem co pewien czas zstępował do sadzawki i poruszał wodę. A kto pierwszy wszedł po poruszeniu wody, stawał się zdrowym, jakąkolwiek chorobą był dotknięty. **5** A był tam pewien człowiek, który przez trzydzieści osiem lat był złożony chorobą. **6** Gdy Jezus zobaczył go leżącego i poznął, że już długi czas choruje, zapytał: Chcesz być zdrowy? **7** Chory mu odpowiedział: Panie, nie mam człowieka, który wniósłby mnie do sadzawki, gdy woda zostaje poruszona. Lecz gdy ja idę, inny wchodzi przede mną. **8** Jezus mu powiedział: Wstań, weź swoje posłanie i chodź. **9** I natychmiast człowiek ten odzyskał zdrowie, wziął swoje posłanie i chodził. A tego dnia był szabat. **10** Wtedy Żydzi powiedzieli do uzdrawionego: Jest szabat, nie wolno ci nosić posłania. **11** Odpowiedział im: Ten, który mnie uzdrowił, powiedział do mnie: Weź swoje posłanie i chodź. **12** I pytali go: Który człowiek ci powiedział: Weź swoje posłanie i chodź? **13** A uzdrawiony nie wiedział, kto to był, bo Jezus odszedł, ponieważ mnóstwo ludzi było na tym miejscu. **14** Potem Jezus znalazł go w świątyni i powiedział do niego: Oto wyzdrowiałeś. Nie grzesz więcej, aby nie przydarzyło ci się coś gorszego. **15** Wtedy człowiek ten odszedł i powiedział Żydom, że to Jezus go uzdrawił. **16** I dlatego Żydzi prześladowali Jezusa i szukali [sposobności], aby go zabić, bo uczynił to w szabat. **17** A Jezus im odpowiedział: Mój Ojciec działa aż dotąd i ja działam. **18** Dlatego Żydzi tym bardziej usiłowali go zabić, bo nie tylko łamał szabat, ale mówił, że Bóg jest jego Ojcem, czyniąc się równym

Ojciec miłuje Syna i ukazuje mu wszystko, co sam powieczę się czyni. I pokaże mu większe dzieła niż te, abyście się Syna, nie czci i Ojca, który go послą. **24** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto słucha mego słowa i wierzy temu, który mnie послą, ma życie wieczne i nie będzie potępiony, ale przeszedł ze śmiercią do życia. **25** (aiōnios g166) **25** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Nadchodzi godzina, i teraz jest, gdy umarli usłyszą głos Syna Bożego, a ci, którzy usłyszą, będą żyć. **26** Jak bowiem Ojciec ma życie sam w sobie, tak dał i Synowi, aby miał życie w samym sobie. **27** I dał mu władzę wykonywania sądu, bo jest Synem Człowieczym. **28** Nie dziwicie się temu, bo nadchodzi godzina, w której wszyscy, którzy są w grobach, usłyszą jego głos; **29** I ci, którzy dobrze czynili, wyjdą na zmartwychwstanie [do] życia, ale ci, którzy źle czynili, na zmartwychwstanie [na] potępienie. **30** Ja sam od siebie nie mogę nic czynić. Jak słyszę, tak sądzę, a mój sąd jest sprawiedliwy, bo nie szukam swojej woli, ale woli tego, który mnie послą, Ojca. **31** Jeśli ja świadcę sam o sobie, moje świadczenie nie jest prawdziwe. **32** Jest ktoś inny, kto świadczy o mnie, i wiem, że świadczenie, które daje o mnie, jest prawdziwe. **33** Wy posłaliście do Jana, a on dał świadczenia prawdziwe. **34** Lecz ja nie przyjmuję świadczenia od człowieka, ale to mówię, abyście byli zbawieni. **35** On był płonącą i świecącą lampą, a wy chcieliście do czasu radować się w jego światłości. **36** Ale ja mam świadczenie większe niż Jana. Działa bowiem, które Ojciec dał mi do wykonania, te właśnie działa, które czynię, świadczą o mnie, że Ojciec mnie послą. **37** A Ojciec, który mnie послą, on świadczył o mnie. Nigdy nie słyszeliście jego głosu ani nie widzieliście jego postaci. **38** I nie macie jego słowa trwającego w was, bo temu, którego on послą, nie wierzycie. **39** Badajcie Pisma; sądzicie bowiem, że w nich macie życie wieczne, a one dają świadczenie o mnie. (aiōnios g166) **40** A jednak nie chcecie przyjść do mnie, aby mieć życie. **41** Nie przyjmuję chwały od ludzi. **42** Ale poznałem was, że nie macie w sobie miłości Boga. **43** Przyszedłem w imieniu mego Ojca, a nie przyjmujecie mnie. Jeśli ktoś inny przyjdzie we własnym imieniu, tego przyjmicie. **44** Jakże możecie wierzyć, skoro przyjmujecie chwałę jedni od drugich, a nie szukacie chwały, która [jest]

od samego Boga? 45 Nie sądzieć, że ja was będę oskarżał przed Ojcem. Jest ktoś, kto was oskarża, Mojżesz, w którym wy pokładacie nadzieję. 46 Bo gdybyście wierzyli Mojżeszowi, wierzylibyście i mnie, gdyż on pisał o mnie. 47 Jeśli jednak nie wierzycie jego pismom, jakże uwierzycie moim słowom?

6 Potem Jezus odszedł za Morze Galilejskie, [czyli]

Tyberiadzkie. 2 A szedł za nim wielki tłum, bo widzieli cuda, które czynił na chorych. 3 I wszedł Jezus na górę, i usiadł tam ze swoimi uczniami. 4 A zbliżała się Pascha, święto żydowskie. 5 Wtedy Jezus, podniósłszy oczy i ujrzałszy, że mnóstwo ludzi idzie do niego, zapytał Filipa: Gdzie kupimy chleba, aby oni [mogli] jeść? 6 Ale mówił [to], wystawiając go na próbę. Wiedział bowiem, co miał czynić. 7 Filip mu odpowiedział: Za dwieście groszy nie wystarczy dla nich chleba, choćby każdy z nich wziął [tylko] trochę. 8 Jeden z jego uczniów, Andrzej, brat Szymona Piotra, powiedział do niego: 9 Jest tu jeden chłopiec, który ma pięć chlebowów jęczmiennych i dwie rybki. Ale cóż to jest na tak wielu? 10 Wtedy Jezus powiedział: Każcie ludziom usiąść. A było dużo trawy na tym miejscu. Usiedli więc mężczyźni w liczbie około pięciu tysięcy. 11 Wówczas Jezus wziął te chleby i podziękowawszy, rozdał uczniom, a uczniowie siedzącym. Podobnie i z tych rybek, ile tylko chcieli. 12 A gdy się nasycili, powiedział do swoich uczniów: Zbierzcie kawałki, które zostały, żeby nic nie przepadło. 13 Zebrał więc i napełnili dwanaście koszy kawałkami, które zostały z tych pięciu chlebowów jęczmiennych po tych, którzy jedli. 14 A ci ludzie, ujrzałszy cud, który uczynił Jezus, mówili: To jest prawdziwie ten prorok, który miał przyjść na świat. 15 Wtedy Jezus, poznawszy, że mieli przyjść i porwać go, aby go obwołać królem, odszedł znów sam jeden na górę. 16 A gdy był wieczór, jego uczniowie zeszli nad morze; 17 Wsiedli do łodzi i płynęli na drugi brzeg, do Kafarnaum. Było już ciemno, a Jezus jeszcze do nich nie przybył. 18 A kiedy powstał wielki wiatr, morze zaczęło się burzyć. 19 Gdy odpłynęli na około dwadzieścia pięć lub trzydzieści stadiów, ujrzał Jezusa chodzącego po morzu i zbliżającego się do łodzi i złekli się. 20 A on powiedział do nich: [To] ja jestem, nie bójcie się. 21 Wzięli go więc chętnie do łodzi i natychmiast łódź przypłynęła do ziemi, do której płynęli. 22 Nazajutrz ludzie, którzy byli po drugiej stronie morza, zobaczyli, że tam nie było innej łodzi, tylko ta jedna, do której wsiedli jego uczniowie, i że Jezus nie wszedł do łodzi ze swoimi uczniami, ale jego uczniowie odpłynęli sami. 23 (Przypłynęły też inne łodzie z Tyberiadą w pobliżu tego miejsca, gdzie jedli chleb, gdy Pan złożył dziękczynienie.) 24 Gdy więc ludzie zobaczyli, że tam nie było Jezusa ani jego uczniów, wsiedli i

oni do łodzi i przeprawili się do Kafarnaum, szukając Jezusa. 25 Kiedy znaleźli go po drugiej stronie morza, zapytali: Mistrzu, kiedy tu przybyłeś? 26 Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Szukacie mnie nie dlatego, że widzieliście cuda, ale dlatego, że jedliście chleb i nasyciliście się. 27 Zabiegajcie nie o pokarm, który ginie, ale o pokarm, który trwa ku życiu wiecznemu, który wam da Syn Człowieczy. Jego bowiem zapieczętował Bóg Ojciec. (aiōnios g166) 28 Wtedy zapytali go: Cóż mamy robić, abyśmy wykonywali dzieła Boga? 29 Odpowiedział im Jezus: To jest dzieło Boga, abyście wierzyli w [tego], którego on posłał. 30 Powiedzieli mu więc: Jaki znak czynisz, abyśmy widzieli i wierzyli tobie? Cóż czynisz? 31 Nasi ojcowie jedli mannę na pustyni, jak jest napisane: Chleb z nieba dał im do jedzenia. 32 Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, ale mój Ojciec daje wam prawdziwy chleb z nieba. 33 Chlebem Boga bowiem jest ten, który zstępnie z nieba i daje światu życie. 34 Wtedy powiedzieli do niego: Panie, dawaj nam zawsze tego chleba. 35 I odpowiedział im Jezus: Ja jestem chlebem życia. Kto przychodzi do mnie, nie będzie głodny, a kto wierzy we mnie, nigdy nie będzie odczuwał pragnienia. 36 Ale wam powiedziałem: Chociaż widzieliście mnie, nie wierzycie. 37 Wszystko, co mi daje Ojciec, przyjdzie do mnie, a tego, który przyjdzie do mnie, nie wyrzucę precz. 38 Zstąpiłem bowiem z nieba nie [po to], żeby czynić swoją wolę, ale wolę tego, który mnie posłał. 39 A to jest wola Ojca, który mnie posłał, abym nie stracił nic z tego wszystkiego, co mi dał, ale abym to wskrzesił [w] dniu ostatecznym. 40 I to jest wola tego, który mnie posłał, aby każdy, kto widzi Syna i wierzy w niego, miał życie wieczne, a ja go wskrzeszę [w] dniu ostatecznym. (aiōnios g166) 41 Wtedy szemrali Żydzi o nim, bo powiedział: Ja jestem chlebem, który zstąpił z nieba. 42 I mówili: Czyż to nie jest Jezus, syn Józefa, którego ojca i matkę znamy? Jakże więc on może mówić: Zstąpiłem z nieba? 43 Wtedy Jezus im odpowiedział: Nie szemrajcie między sobą. 44 Nikt nie może przyjść do mnie, jeśli go nie pociągnie [mój] Ojciec, który mnie posłał. A ja go wskrzeszę w dniu ostatecznym. 45 Napisane jest u Proroków: I wszyscy będą wyuczeni przez Boga. Każdy więc, kto słyszał od Ojca i nauczył się, przychodzi do mnie. 46 Nie jakby ktoś widział Ojca, oprócz tego, który jest od Boga; ten widział Ojca. 47 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto wierzy we mnie, ma życie wieczne. (aiōnios g166) 48 Ja jestem tym chlebem życia. 49 Wasi ojcowie jedli mannę na pustyni, a pomierali. 50 To jest ten chleb, który zstępnie z nieba, aby ten, kto go je, nie

umarł. **51** Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś będzie jadł z tego chleba, będzie żył na wieki. A chleb, który ja dam, to moje ciało, które ja dam za życie świata. (aiōn g165) **52** Żydzi więc sprzeczali się między sobą i mówili: Jakże on może dać nam swoje ciało do jedzenia? **53** I powiedział im Jezus: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeśli nie będziecie jeść ciała Syna Człowieczego i pić jego krwi, nie będziecie mieć życia w sobie. **54** Kto je moje ciało i pię moją krew, ma życie wieczne, a ja go wskrzeszę w dniu ostatecznym. (aiōnios g166) **55** Moje ciało bowiem prawdziwie jest pokarmem, a moja krew prawdziwie jest napojem. **56** Kto je moje ciało i pię moją krew, mieszka we mnie, a ja w nim. **57** Jak mnie posłał żyjący Ojciec i ja żyję przez Ojca, [tak] kto mnie spożywa, będzie żył przeze mnie. **58** To jest ten chleb, który zstąpił z nieba. Nie jak wasi ojcowie jedli mannę, a pomarli. Kto je ten chleb, będzie żył na wieki. (aiōn g165) **59** To mówił w synagodze, nauczając w Kafarnaum. **60** Wielu więc z jego uczniów, słysząc to, mówią: Twarda to jest mowa, który jej może słuchać? **61** Ale Jezus świadomy tego, że jego uczniowie o tym szemrali, powiedział do nich: To was obraża? **62** Cóż [dopiero], gdybyście ujrzelii Syna Człowieczego wstępującego tam, gdzie był przedtem? **63** Duch jest tym, który ozywia, ciało nic nie pomaga. Słowa, które ja wam mówię, są duchem i są życiem. **64** Lecz są wśród was tacy, którzy nie wierzą. Jezus wiedział bowiem od początku, którzy nie wierzyli i kto miał go zdradzić. **65** I mówił: Dlatego wam powiedziałem, że nikt nie może przyjść do mnie, jeśli mu to nie jest dane od mojego Ojca. **66** Od tego czasu wielu jego uczniów zawróciło i więcej z nim nie chodziło. **67** Wtedy Jezus powiedział do dwunastu: Czy i wy chcecie odejść? **68** I odpowiedział mu Szymon Piotr: Panie, do kogo pójdzimy? [Ty] masz słowa życia wiecznego. (aiōnios g166) **69** A my uwierzyliśmy i poznaliśmy, że ty jesteś Chrystusem, Synem Boga żywego. **70** Jezus im odpowiedział: Czy ja nie wybrałem was dwunastu? A jeden z was jest diabłem. **71** A to mówił o Judaszu Iskariocie, [synu] Szymona, bo on miał go zdradzić, będąc jednym z dwunastu.

7 A potem Jezus chodził po Galilei. Nie chciał bowiem przebywać w Judei, bo Żydzi szukali [sposobności], aby go zabić. **2** I zbliżało się żydowskie święto Namiotów. **3** Wtedy jego bracia powiedzieli do niego: Odejdź stąd i idź do Judei, żeby twoi uczniowie widzieli dzieła, których dokonujesz. **4** Nikt bowiem nie czyni nic w ukryciu, jeśli chce być znany. Dlatego ty, jeśli takie rzeczy czynisz, objaw się światu. **5** Bo nawet jego bracia nie wierzyli w niego. **6** I powiedział do nich Jezus: Mój czas jeszcze nie nadszedł, ale wasz czas zawsze jest w pogotowiu. **7** Świat nie może was nienawidzić, ale mnie nienawidzi, bo ja świadczę o nim, że jego uczynki są złe. **8** Wy idźcie na święto, ja jeszcze nie pójdę na to święto, bo mój czas jeszcze się nie wypełnił. **9** Powiedziawszy im to, pozostał w Galilei. **10** A gdy jego bracia poszli, wtedy i on poszedł na święto, nie jawnie, ale jakby potajemnie. **11** A Żydzi szukali go podczas święta i mówili: Gdzie on jest? **12** I wiele szemralo się o nim wśród ludzi, bo jedni mówili: Jest dobry. A inni mówili: Przeciwnie, zwodzi ludzi. **13** Nikt jednak nie mówił o nim jawnie z obawy przed Żydami. **14** A gdy już minęła połowa święta, Jezus wszedł do świątyni i nauczał. **15** I dziwili się Żydzi, mówiąc: Skąd on zna Pismo, skoro się nie uczy? **16** Odpowiedział im Jezus: Moja nauka nie jest moja, ale tego, który mnie posłał. **17** Jeśli ktoś chce wypełniać jego wolę, ten będzie umiał rozeznać, czy ta nauka jest od Boga, czy ja mówię sam od siebie. **18** Kto mówi z samego siebie, szuka własnej chwały. Kto zaś szuka chwały tego, który go posłał, ten jest prawdziwy i nie ma w nim niesprawiedliwości. **19** Czy Mojżesz nie dał wam prawa? A żaden z was nie przestrzega tego, który mnie posłał. **20** Odpowiedzieli ludzie: Masz demoną. Kto chce cię zabić? **21** Jezus im odpowiadał: Jeden uczynek spełniłem, a wszyscy się temu dziwicie. **22** Przecież Mojżesz dał wam prawa. Dlaczego chcecie mnie zabić? **23** Jeżeli człowiek obrzezanie (nie jakoby było od Mojżesza, ale od ojców), a w szabat obrzezujecie człowieka. **24** Nie sądźcie po pozorach, ale sądźcie sprawiedliwym sądem. **25** Wtedy niektórzy z mieszkańców Jerozolimy mówili: Czy to nie jest ten, którego chcą zabić? **26** A oto jawnie przemawia i nic mu nie mówią. Czy przełożeni rzeczywiście poznali, że to jest prawdziwie Chrystus? **27** Ale wiemy, skąd on pochodzi, lecz gdy Chrystus przyjdzie, nikt nie będzie wiedział, skąd jest. **28** Wtedy Jezus, nauczając w świątyni, wołał: I znacie mnie, i wiecie, skąd jestem. A ja nie przyszedłem sam od siebie, ale prawdziwy jest ten, który mnie posłał, którego wy nie znacie. **29** Lecz ja go znam, bo od niego jestem i on mnie posłał. **30** I usiłowali go schwycić, ale nikt nie podniósł na niego ręki, bo jeszcze nie nadeszła jego godzina. **31** A wielu z ludu uwierzyło w niego i mówią: Gdy Chrystus przyjdzie, czyż uczyni więcej cudów, niż on uczynił? **32** Faryzeusze słyszeli, że tak ludzie o nim szemrali. I faryzeusze i naczelni kapłani posłali sługi, aby go schwycić. **33** Wtedy Jezus powiedział im: Jeszcze krótki czas jestem z wami, potem odejdę do tego, który mnie posłał. **34** Będziecie mnie szukać, ale nie znajdziecie, a gdzie

ja będę, wy przyjść nie możecie. **35** Wówczas Żydzi nikogo oprócz tej kobiety, powiedział do niej: Kobieto, mówili między sobą: Dokąd on pójdzie, że go nie gdzieś są ci, którzy cię oskarżali? Nikt cię nie potępil? znajdziemy? Czy pójdzie do rozproszonych [wśród] **11** Ona odpowiedziała: Nikt, Panie. A Jezus powiedział pogani i będzie nauczał pogani? **36** Cóż to za słowo, do niej: I ja ciebie nie potępiam. Idź i już więcej nie które wypowiedział: Będziecie mnie szukać, ale nie grzesz. **12** Jezus znowu powiedział do nich: Ja jestem znajdziecie, a gdzie ja będę, wy przyjść nie możecie? światością świata. Kto idzie za mną, nie będzie chodził **37** A w ostatnim, wielkim dniu tego święta, Jezus w ciemności, ale będzie miał światłość życia. **13** stanął i wołał: Jeśli ktoś pragnie, niech przyjdzie do Powiedzieli więc do niego faryzeusze: Ty świadczysz mnie i piję. **38** Kto wierzy we mnie, jak mówi Pismo, sam o sobie, a twoje świadectwo nie jest prawdziwe. rzeki wody żywej popłyną z jego wnętrza. **39** A to **14** Odpowiedział im Jezus: Chociaż ja świadczę sam mówił o Duchu, którego mieli otrzymać wierzący w o sobie, [jednak] moje świadectwo jest prawdziwe, niego. Duch Święty bowiem jeszcze nie był [dany], bo wiem, skąd przyszedłem i dokąd idę. Lecz wy nie ponieważ Jezus nie został jeszcze uwielbiony. **40** wiecie, skąd przyszedłem i dokąd idę. **15** Wy sądzicie Wielu więc z tych ludzi, słysząc te słowa, mówią: według ciała, ale ja nie sądę nikogo. **16** A choćbym i To jest prawdziwie ten prorok. **41** A inni mówili: To sądził, mój sąd jest prawdziwy, bo nie jestem sam, ale jest Chrystus. Lecz niektórzy mówili: Czyż Chrystus [jestem] ja i Ojciec, który mnie posłał. **17** A w waszym przyjdzie z Galilei? **42** Czyż Pismo nie mówi, że Prawie jest napisane, że świadectwo dwóch ludzi jest Chrystus przyjdzie z potomstwa Dawida i z miasteczka prawdziwe. **18** Ja jestem tym, który świadczy sam o Betlejem, gdzie mieszkał Dawid? **43** I tak z jego sobie i świadczy o mnie Ojciec, który mnie posłał. powodu nastąpił rozłam wśród ludu. **44** I niektórzy z **19** Wtedy zapytali go: Gdzie jest twój Ojciec? Jezus nich chcieli go schwytać, ale nikt nie podniósł na niego odpowiedział: Nie znacie ani mnie, ani mego Ojca. ręki. **45** Wtedy służdy wrócili do naczelnego kapłanów i Gdybyście mnie znali, znalibyście i mego Ojca. **20** Te do faryzeuszy, którzy ich zapytali: Dlaczego go nie słowa mówił Jezus w skarbcu, nauczając w świątyni, przyprowadziliście? **46** Służdy odpowiedzieli: Nikt nigdy a nikt go nie schwytał, bo jeszcze nie nadeszła jego nie mówił tak, jak ten człowiek. **47** I odpowiedzieli im godzina. **21** Wówczas Jezus znowu powiedział do nich: faryzeusze: Czy i wy jesteście zwiedzeni? **48** Czy ktoś Ja odchodzę, a wy będziecie mnie szukać i umrzecie w z przełożonych albo z faryzeuszy uwierzył w niego? **49** swoim grzechu. Gdzie ja idę, wy przyjść nie możecie. A to pospóstwo, które nie zna prawa, jest przeklęte. **22** Wtedy Żydzi mówili: Czyż sam się zabije, skoro **50** Jeden z nich, Nikodem, ten, który przyszedł w nocy mówią: Gdzie ja idę, wy przyjść nie możecie? **23** I do niego, powiedział im: **51** Czy nasze prawo potępia powiedział do nich: Wy jesteście z niskości, a ja jestem człowieka, zanim go najpierw nie wysłucha i nie zbada, z wysoka. Wy jesteście z tego świata, ja zaś nie jestem co czyni? **52** A oni mu odpowiedzieli: Czy i ty jesteś z tego świata. **24** Dlatego wam powiedziałem, że Galilejczykiem? Zbadaj i zobacz, że [żaden] prorok nie umrzecie w swoich grzechach. Bo jeśli nie uwierzycie, powstał z Galilei. **53** I poszedł każdy do swego domu. że ja jestem, umrzecie w swoich grzechach. **25** Wtedy

8 A Jezus poszedł na Górę Oliwną. **2** Potem znowu wcześniej rano przyszedł do świątyni, a cały lud wszedł się do niego. I siadłszy, nauczał ich. **3** I przyprowadzili do niego uczeni w Piśmie i faryzeusze kobietę przyłapaną na cudzołóstwie, a postawiwszy ją pośrodku; **4** Powiedzieli do niego: Nauczycielu, tę kobietę przyłapano na uczynku cudzołóstwa. **5** W prawie Mojżesz nakazał nam takie kamienować. A ty co mówisz? **6** A mówili to, wystawiając go na próbę, aby mogli go oskarżyć. Jezus zaś, schyliwszy się, pisał palcem po ziemi. **7** A gdy nie przestawali go pytać, podniósł się i powiedział do nich: Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzući w nią kamieniem. **8** I znowu schyliwszy się, pisał po ziemi. **9** A gdy oni to usłyszeli, będąc przekonani przez sumienie, odchodzili jeden po drugim, począwszy od starszych aż do ostatnich. Pozostał tylko sam Jezus i ta kobieta stojąca pośrodku. **10** A Jezus podniósł się i nie widząc

Tym, kim wam od początku mówiłem. **26** Wiele mam o was do powiedzenia i do sądzenia. Ale ten, który mnie posłał, jest prawdziwy, a ja mówię na świecie to, co od niego słyszałem. **27** Nie zrozumieli jednak, że mówił im o Ojcu. **28** Dlatego Jezus powiedział do nich: Gdy wywyższycie Syna Człowieczego, wtedy poznać, że ja jestem, a nie czynię nic sam od siebie, ale mówię to, czego mnie nauczył mój Ojciec. **29** A ten, który mnie posłał, jest ze mną. Ojciec nie zostawił mnie samego, bo ja zawsze czynię [to], co mu się podoba. **30** Gdy to mówił, wielu uwierzyło w niego. **31** Wtedy Jezus mówił do tych Żydów, którzy mu uwierzyli: Jeśli będziecie trwać w moim słowie, będziecie prawdziwie moimi uczniami. **32** I poznać prawdę, a prawda was wyzwoli. **33** Odpowiedzieli mu: My jesteśmy potomstwem Abrahama i nigdy nie służyliśmy nikomu. Jakże [możesz] mówić: Będziecie wolni? **34** Jezus im

odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam, że każdy, kto popełnia grzech, jest sługą grzechu. **35** A sługa nie mieszka w domu na wieki, [lecz] Syn mieszka na wieki. (aiōn g165) **36** Jeśli więc Syn was wyzwoli, będziecie prawdziwie wolni. **37** Wiem, że jesteście potomstwem Abrahama, lecz usiłujecie mnie zabić, bo moje słowo nie znajduje w was miejsca. **38** Ja mówię to, co widziałem u mego Ojca, a wy też robicie to, co widzieliście u waszego ojca. **39** Odpowiedzieli mu: Naszym ojcem jest Abraham. Jezus im powiedział: Gdybyście byli synami Abrahama, spełnialiбыcie uczynki Abrahama. **40** Lecz teraz usiłujecie mnie zabić, człowieka, który wam mówił prawdę, którą słyszał od Boga. Tego Abraham nie robił. **41** Wy spełniate uczynki waszego ojca. Wtedy powiedzieli mu: My nie jesteśmy spłodzeni z nierządu. Mamy jednego Ojca – Boga. **42** Jezus im powiedział: Gdyby Bóg był waszym Ojcem, miłowałibyście mnie, gdyż ja od Boga wyszedłem i przyszedłem, a nie przyszedłem sam od siebie, ale on mnie posłał. **43** Dlaczego nie pojmujecie tego, co mówię? Dlatego że nie możecie słuchać mojego słowa. **44** Wy jesteście z [waszego] ojca – diabła i chcecie spełniać poządliwości waszego ojca. On był mordercą od początku i nie został w prawdzie, bo nie ma w nim prawdy. Gdy mówi kłamstwo, mówi od siebie, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa. **45** A ponieważ ja mówię prawdę, nie wierzycie mi. **46** Któż z was obwinia mnie o grzech? Jeśli mówię prawdę, dlaczego mi nie wierzycie? **47** Kto jest z Boga, słucha słów Bożych. Wy dlatego nie słuchacie, że nie jesteście z Boga. **48** Wtedy Żydzi mu odpowiedzieli: Czy nie dobrze mówimy, że jesteś Samarytaninem i masz demona? **49** Jezus odpowiedział: Ja nie mam demona, ale czczę mego Ojca, a wy mnie znieważacie. **50** Ja nie szukam swojej chwały. Jest ktoś, kto szuka i sądzi. **51** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeśli ktoś będzie zachowywał moje słowa, nigdy nie ujrzy śmierci. (aiōn g165) **52** Wtedy Żydzi powiedzieli do niego: Teraz wiemy, że masz demona. Abraham umarł i prorocy, a ty mówisz: Jeśli ktoś będzie zachowywał moje słowa, nigdy nie skosztuje śmierci. (aiōn g165) **53** Czy ty jesteś większy od naszego ojca Abrahama, który umarł? I prorocy poumierali. Kim ty się czynisz? **54** Jezus odpowiedział: Jeśli ja sam siebie chwałę, moja chwała jest niczym. Mój Ojciec jest [tym], który mnie chwali, o którym wy mówicie, że jest waszym Bogiem. **55** Lecz nie znacie go, a ja go znam. I jeśli my powiedział, że go nie znam, byłbym podobnym do was kłamcą. Ale znam go i zachowuję jego słowa. **56** Abraham, wasz ojciec, z radością pragnął ujrzeć mój dzień. I ujrzał, i radował się. **57** Wówczas Żydzi powiedzieli do niego: Pięćdziesięciu lat jeszcze nie masz, a Abrahama

widziałeś? **58** Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Zanim Abraham był, ja jestem. **59** Wtedy porwali kamienie, aby w niego rzucić. Jezus jednak ukrył się i wyszedł ze świątyni, przechodząc między nimi, i tak odszedł.

9 A przechodząc, zobaczył człowieka ślepego od urodzenia. **2** I pytały go jego uczniowie: Mistrzu, kto zgreszył, on czy jego rodzice, że się urodził ślepy? **3** Jezus odpowiedział: Ani on nie zgreszył, ani jego rodzice, ale [stało się tak], żeby się na nim objawiły dzieła Boga. **4** Ja muszę wykonywać dzieła [tego], który mnie posłał, dopóki jest dzier. Nadchodzi noc, gdy nikt nie będzie mógł działać. **5** Dopóki jestem na świecie, jestem światością świata. **6** To powiedziałi wszyscy, splunął na ziemię, zrobił błoto ze śliny i pomazał tym błotem oczy ślepego. **7** I powiedział do niego: Idź, umyj się w sadzawce Siloam – co się tłumaczy: Posłany. Poszedł więc, umył się i wrócił, widząc. **8** A sąsiedzi i ci, którzy go przedtem widywali ślepego, mówili: Czy to nie jest ten, który siadał i żebrał? **9** Jedni mówili: To on. A inni: Jest do niego podobny. Lecz on mówił: [To] ja jestem. **10** Wtedy zapytali go: Jak zostały otworzone twoje oczy? **11** A on odpowiedział: Człowiek, którego nazywają Jezusem, zrobił błoto, pomazał moje oczy i powiedział do mnie: Idź do sadzawki Siloam i umyj się. Poszedł więc, umył się i przejrzał. **12** Wtedy zapytali go: Gdzież on jest? Odpowiedział: Nie wiem. **13** Przyprowadzili więc do faryzeuszy tego, który przedtem był ślepy. **14** A [tego dnia], gdy Jezus zrobił błoto i otworzył jego oczy, był szabat. **15** Wówczas również faryzeusze pytali go, w jaki sposób przejrzał. A on im odpowiedział: Nałożył mi błoto na oczy, umył się i widzę. **16** Wtedy niektórzy z faryzeuszy powiedzieli: Ten człowiek nie jest z Boga, bo nie przestrzega szabatu. Inni natomiast mówili: Jak może grzeszny człowiek czynić takie cuda? I nastąpił wśród nich rozłam. **17** Zapytali więc znowu ślepego: Co mówisz o nim, skoro otworzył twoje oczy? A on odpowiedział: Jest prorokiem. **18** A Żydzi nie wierzyli, że był ślepy i odzyskał wzrok, aż zawałali rodziców tego, który przejrzał. **19** I pytali ich: Czy to jest wasz syn, o którym mówicie, że się urodził ślepy? Jakże więc teraz widzi? **20** Odpowiedzieli im jego rodzice: Wiemy, że to jest nasz syn i że się urodził ślepy. **21** Lecz jakim [sposobem] teraz widzi, nie wiemy, ani kto otworzył jego oczy, nie wiemy. Ma [swoje] lata, pytajcie go, on sam o sobie powie. **22** Tak mówili jego rodzice, bo bali się Żydów. Żydzi bowiem już postanowili, że każdy, kto wyzna, iż on jest Chrystusem, będzie wyłączony z synagogi. **23** Dlatego jego rodzice powiedzieli: Ma [swoje] lata, jego pytajcie. **24** Wtedy znowu zawałali tego człowieka, który był ślepy i powiedzieli do niego:

Oddaj chwałę Bogu. My wiemy, że ten człowiek jest grzeszny. **25** A on odpowiedział: Czy jest grzeszny, który nie jest pasterzem, do którego owce nie należą, nie wiem. To tylko wiem, że byłem ślepy, a teraz widząc nadchodzącego wilka, opuszcza owce i ucieka, widzę. **26** I zapytali go znów: Cóż ci uczynił? Jak a wilk porywa i rozprasza owce. **13** Najemnik ucieka, otworzył twoje oczy? **27** Odpowiedział im: Już wam bo jest najemnikiem i nie troszczy się o owce. **14** powiedziałem, a nie słuchaliście. Dlaczego jeszcze Ja jestem dobrym pasterzem i znam moje [owce], a chcecie słuchać? Czy i wy chcecie być jego uczniami? moje mnie znają. **15** Jak mnie zna Ojciec, i ja znam **28** Wtedy złorzeczyli mu i powiedzieli: Ty bądź [sobie] Ojca; i oddaj moje życie za owce. **16** A mam także jego uczniem, my zaś jesteśmy uczniami Mojżesza. inne owce, które nie są z tej owczarni. Również te **29** My wiemy, że Bóg mówił do Mojżesza, lecz skąd muszę przyprowadzić i będą słuchać mego głosu, i on jest, nie wiemy. **30** Odpowiedział im ten człowiek: będzie jedna owczarnia [i] jeden pasterz. **17** Dlatego To naprawdę rzecz dziwna, że wy nie wiecie, skąd Ojciec mnie miłuje, bo ja oddaję swoje życie, aby je jest, a otworzył moje oczy. **31** A wiemy, że Bóg nie znowu wziąć. **18** Nikt mi go nie odbiera, ale ja oddaję wysłuchuje grzeszników, ale jeśli ktoś jest czciciolem je sam z siebie. Mam moc je oddać i mam moc znowu Boga i wypełnia jego wolę, tego wysłuchuje. **32** Od je wziąć. Ten nakaz otrzymałem od mego Ojca. **19** wieków nie słyszano, aby ktoś otworzył oczy ślepego Wtedy znowu nastąpił rozmów wśród Żydów z powodu od urodzenia. (aiōn g165) **33** Gdyby on nie był od Boga, tych słów. **20** I wielu z nich mówili: Ma demona i nie mógłby nic uczynić. **34** Odpowiedzieli mu: Urodziłeś szaleje. Czemu go słuchacie? **21** Inni mówili: To nie są się cały w grzechach i ty nas uczysz? I wypędzili słowa człowieka mającego demoną. Czy demon może go precz. **35** A gdy Jezus usłyszał, że go wypędzili, otwiera oczy ślepych? **22** Była wtedy w Jerozolimie znał go i zapytał: Czy wierzysz w Syna Bożego? [uroczystość poświęcenia [świątyni]. A była zima. **23** **36** A on odpowiedział: A który to jest, Panie, abym I przechadzał się Jezus w świątyni, w przedśionku w niego wierzył? **37** I powiedział do niego Jezus: I Salomona. **24** Wtedy Żydzi obstąpili go i zapytali: widziałeś go, i ten, który mówi z tobą, jest nim. **38** A on Jak długo będziesz nas trzymał [w niepewności]? powiedział: Wierz, Panie! I oddał mu poklon. **39** Jezus Jeśli ty jesteś Chrystusem, powiedz nam otwarcie. mu powiedział: Przyszedłem na ten świat na sąd, aby **25** Jezus im odpowiedział: Powiedziałem wam, a nie ci, którzy nie widzą, widzieli, a ci, którzy widzą, stali się wierzyście. Dzieła, które wykonuję w imieniu mego ślepi. **40** I usłyszeli to niektórzy z faryzeuszy, którzy Ojca, one świadczą o mnie. **26** Ale wy nie wierzyście, z nim byli, i zapytali go: Czy i my jesteśmy ślepi? bo nie jesteście z moich owiec, jak wasm powiedziałem. **41** Jezus im odpowiedział: Gdybyscie byli ślepi, nie **27** Moje owce słuchają mego głosu i ja je znam, a mielibyście grzechu, lecz teraz mówicie: Widzimy – [one] idą za mną. **28** A ja daję im życie wieczne dlatego wasz grzech pozostaje. i nigdy nie zginą ani nikt nie wydrze ich z mojej ręki. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Mój Ojciec, który mi [je] dał, większy jest od wszystkich i nikt nie może wydrzeć [ich] z ręki mego Ojca. **30** Ja i Ojciec jedno jesteśmy. **31** Wtedy Żydzi znowu porwali kamienie, aby go ukamienować. **32** Jezus powiedział do nich: Ukazałem wam wiele dobrych uczynków od mego Ojca. Za który z tych uczynków mnie kamieniujecie? **33** Odpowiedzieli mu Żydzi: Nie kamienujemy cię za dobry uczynek, ale za bliźnierzstwo, to znaczy, że ty, będąc człowiekiem, czynisz samego siebie Bogiem. **34** Jezus im odpowiedział: Czy nie jest napisane w waszym Prawie: Ja powiedziałem: Jesteście bogami? **35** Jeśli nazwał bogami tych, do których doszło słowo Boże, a Pismo nie może być naruszone; **36** [To jakże do mnie], którego Ojciec uświecił i posłał na świat, mówicie: Bluźnisz, bo powiedziałem: Jestem Synem Bożym? **37** Jeśli nie wykonuję dzieł mego Ojca, nie wierzcie mi. **38** A jeśli wykonuję, choćbysteście mnie nie wierzyli, wierzcie uczynkom, abyście poznali i uwierzyli, że Ojciec jest we mnie, a ja w nim. **39** Znowu więc usiłowali go obfitości. **11** Ja jestem dobrym pasterzem. Dobry

schwytać, ale wymknął się im z rąk. **40** I ponownie odszedł za Jordan, na miejsce, gdzie przedtem Jan chrzcili, i tam przebywał. **41** A wielu przychodziło do niego i mówiło: Jan wprawdzie nie uczynił żadnego cuda, ale wszystko, co Jan o nim powiedział, było prawdziwe. **42** I wielu tam uwierzyło w niego.

11 A był chory pewien [człowiek], Łazarz z Betanii, z miasteczka Marii i jej siostry Marty. **2** A to była ta Maria, która namaściła Pana maścią i wycierała jego nogi swoimi włosami. Jej to brat, Łazarz, chorował. **3** Siostry więc posłały do niego [wiadomość]: Panie, oto ten, którego milujesz, choruje. **4** A gdy Jezus to usłyszał, powiedział: Ta choroba nie jest na śmierć, ale na chwałę Bożą, aby przez nią był uwielbiony Syn Boży. **5** Jezus zaś miłował Martę i jej siostrę, i Łazarza. **6** A gdy usłyszał, że choruje, został jeszcze dwa dni w miejscu, w którym przebywał. **7** Lecz potem powiedział do swoich uczniów: Chodźmy znowu do Judei. **8** Uczniowie mu powiedzieli: Mistrzu, Żydzi dopiero co usiłowali cię ukamienować, a znowu tam idziesz? **9** Jezus odpowiedział: Czyż dzień nie ma dwunastu godzin? Jeśli ktoś chodzi we dnie, nie potknie się, bo widzi światłość tego świata. **10** A jeśli ktoś chodzi w nocy, potknie się, bo nie ma w nim światłości. **11** To powiedział, a potem dodał: Łazarz, nasz przyjaciel, śpi, ale idę, aby obudzić go ze snu. **12** Wtedy jego uczniowie powiedzieli: Panie, jeśli śpi, będzie zdrowy. **13** Ale Jezus mówił o jego śmierci, lecz oni myśleli, że mówił o zaśnięciu [zwykłym] snem. **14** Wówczas Jezus powiedział im otwarcie: Łazarz umarł. **15** I ze względu na was raduję się, że mnie tam nie było, abyście uwierzyli. Ale chodźmy do niego. **16** Wtedy Tomasz, zwany Didymos, powiedział do współuczniów: Chodźmy i my, aby z nim umręć. **17** Kiedy Jezus przeszedł, zastał go już cztery dni leżącego w grobie. **18** A Betania była niedaleko Jerozolimy, [w odległości] około piętnastu stadów. **19** A wielu Żydów przyszło do Marty i Marii, aby je pocieszyć po [stracie] brata. **20** Gdy Marta usłyszała, że Jezus nadchodzi, wybiegła mu naprzeciw. Ale Maria siedziała w domu. **21** I powiedziała Marta do Jezusa: Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. **22** Ale i teraz wiem, że Bóg da tobie, o cokolwiek go poprosisz. **23** Jezus jej odpowiedział: Twój brat zmartwychwstanie. **24** Marta mu powiedziała: Wiem, że zmartwychwstanie przy zmartwychwstaniu w dniu ostatecznym. **25** I powiedział do niej Jezus: Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we mnie wierzy, choćby i umarł, będzie żył. **26** A każdy, kto żyje i wierzy we mnie, nigdy nie umrze. Czy wierzysz w to? (aiōn g165) **27** Odpowiedziała mu: Tak, Panie. Ja uwierzyłam, że ty jesteś Chrystusem, Synem Bożym, który miał przyjść na świat. **28** A to

powiedziały, poszła i potajemnie zwołała swoją siostrę Marię, i powiedziała: Jest tu Nauczyciel i woła cię. **29** Gdy tylko ona to usłyszała, zaraz wstała i poszła do niego. **30** A Jezus jeszcze nie wszedł do miasteczka, lecz był na tym miejscu, gdzie Marta wyszła mu naprzeciw. **31** Wtedy Żydzi, którzy byli z nią w domu i pocieszały ją, widząc, że Maria szybko wstała i wyszła, poszły za nią, mówiąc: Idzie do grobu, aby tam płakać. **32** A gdy Maria przyszła tam, gdzie był Jezus, ujrzała go, przypadła mu do nóg i powiedziała: Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. **33** Kiedy Jezus zobaczył ją płaczącą i płaczących Żydów, którzy z nią przyszli, rozrzewnił się w duchu i zasmucił się. **34** I zapytał: Gdzie go położono? Odpowiedzieli mu: Panie, chodź i zobacz. **35** I Jezus zapłakał. **36** Wtedy Żydzi powiedzieli: Patrzcie, jak go miłował. **37** A niektórzy z nich mówili: Czyż ten, który otworzył oczy ślepego, nie mógł sprawić, aby on nie umarł? **38** Jezus zaś [ponownie] się rozrzewnił i przeszedł do grobu. Była to jaskinia, a u jej [wejścia] był położony kamień. **39** I powiedział Jezus: Usuńcie ten kamień. Powiedziała do niego Marta, siostra zmarłego: Panie, już cuchnie, bo od czterech dni [leży] w grobie. **40** Jezus jej rzekł: Czyż nie powiedziałem ci, że jeśli uwierzyysz, ujrzyysz chwałę Bożą? **41** Wtedy usunęli kamień [z miejsca], gdzie był położony zmarły. Jezus zaś podniósł oczy w górę i powiedział: Ojcze, dziękuję ci, że mnie wysłuchałeś. **42** A ja wiedziałem, że mnie zawsze wysłuchajesz, ale powiedziałem to ze wzgledu na stojących wokół ludzi, aby uwierzyli, że ty mnie posłałeś. **43** Gdy to powiedział, zwołał donośnym głosem: Łazarzu, wyjdź na zewnątrz! **44** I wszedł ten, który umarł, mając ręce i nogi powiązane opaskami, a twarz obwiązaną chustką. Powiedział do nich Jezus: Rozwiążcie go i pozwölcie mu odejść. **45** Wielu więc z Żydów, którzy przyszli do Marii i widzieli to, czego Jezus dokonał, uwierzyło w niego. **46** Lecz niektórzy z nich odeszli do faryzeuszy i powiedzieli im, co Jezus uczynił. **47** Wtedy naczelnici kapłani i faryzeusze zebrali się na naradę i mówili: Co zrobimy? Bo ten człowiek czyni wiele cudów. **48** Jeśli go tak zostawimy, wszyscy uwierzą w niego i przyjdą Rzymianie, i zabiorą [nam] to nasze miejsce i naród. **49** A jeden z nich, Kajfasz, który był tego roku najwyższym kapelanem, powiedział do nich: Wy nic nie wiecie; **50** I nie bierzcie pod uwagę, że pozyteczniej jest dla nas, żeby jeden człowiek umarł za lud, a żeby cały ten naród nie zginął. **51** A nie mówił tego sam od siebie, ale będąc tego roku najwyższym kapelanem, prorokował, że Jezus miał umrzeć za ten naród; **52** A nie tylko za ten naród, ale też [po to], aby zgromadzić w jedno rozproszone dzieci Boże. **53** Od tego więc dnia naradzali się wspólnie [nad tym], aby go

zabić. 54 A Jezus już nie chodził jawnie wśród Żydów, ale odszedł stamtąd do krainy, która leży w pobliżu Jerozolimy, i tam mieszkał ze swoimi uczniami. 55 A zbliżała się Pascha żydowska. I wielu z tej okolicy szło do Jerozolimy przed Paschą, aby się oczyścić. 56 Szukali Jezusa i stojąc w świątyni, mówili jedni do drugich: Czy myślicie, że nie przyjdzie na święto? 57 A naczelní kapłani i faryzeusze wydali nakaz, [aby], jeśli ktoś się dowie, gdzie jest, oznajmił [to], żeby go [mogli] schwytać.

Jezusa. 22 Filip przyszedł i powiedział Andrzejowi, a z kolei Andrzej i Filip powiedzieli Jezusowi. 23 A Jezus im odpowiedział: Nadeszła godzina, aby Syn Człowieczy został uwielbiony. 24 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeśli ziarno pszenicy, wpadlszy w ziemię, nie obumrze, samo zostaje. Jeśli jednak obumrze, wydaje obfitý plon. 25 Kto miłuje swoje życie, utraci je, a kto nienawidzi swego życia na tym świecie, zachowa je na życie wieczne. (aiōnios g166) 26 Jeśli ktoś mi służy, niech idzie za mną, a gdzie ja jestem, tam będzie i mój sługa. A jeśli ktoś będzie mi służył, uczci go mój Ojciec. 27 Teraz moja dusza jest zatrwożona. I cóż powiem? Ojcie, zachowaj mnie od tej godziny? Przecież dlatego przyszedłem na tę godzinę. 28 Ojcie, uwielbij swoje imię. Wtedy rozległ się głos z nieba: Uwielbiłem i jeszcze uwielbię. 29 A ludzie, którzy stali i słyszeli, mówili: Zagrzmiało. A inni mówili: Anioł do niego przemówił. 30 Jezus odpowiedział: Ten głos rozległ się nie ze względu na mnie, ale ze względu na was. 31 Teraz odbywa się sąd tego świata, teraz władca tego świata będzie wyrzucony precz. 32 A ja, jeśli będę wywyższony nad ziemię, pociągnę wszystkich do siebie. 33 A mówił to, dając znać, jaką śmiercią miał umrzeć. 34 Ludzie mu odpowiedzieli: Dowiedzieliśmy się z prawa, że Chrystus trwa na wieki. Jakże więc ty [możesz] mówić, że Syn Człowieczy musi być wywyższony? Któż to jest Syn Człowieczy? (aiōn g165) 35 Wtedy Jezus powiedział im: Jeszcze przez krótki czas jest z wami światłość. Chodźcie więc, dopóki macie światłość, żeby was ciemność nie ogarnęła. Bo kto chodzi w ciemności, nie wie, dokąd idzie. 36 Dopóki macie światłość, wiercie w światłość, abyście byli synami światłości. Gdy Jezus to powiedział, odszedł i ukrył się przed nimi. 37 A choć tak wiele cudów uczynił wobec nich, [jednak] nie uwierzyli w niego; 38 Aby się wypełniło słowo, które powiedział prorok Izajasz: Panie, ktorž uwierzył naszemu głoszeniu? I komu ramię Pańskie zostało objawione? 39 Dlatego nie mogli uwierzyć, bo jeszcze Izajasz powiedział: 40 Zaślepili ich oczy i zatwardził ich serce, aby oczami nie widzieli i sercem nie zrozumieli, aby się nie nawrócili, żebym ich nie uzdrawił. 41 To powiedział Izajasz, gdy widział jego chwałę i mówił o nim. 42 Jednak i z przełożonych wielu uwierzyło w niego, ale z powodu faryzeuszy nie wyznawali [go], aby nie wyłączono ich z synagogi. 43 Umiłowali bowiem chwałę ludzką bardziej niż chwałę Bożą. 44 A Jezus wolał: Kto wierzy we mnie, nie we mnie wierzy, ale w tego, który mnie posłał. 45 I kto mnie widzi, widzi tego, który mnie posłał. 46 Ja, światłość, przyszedłem na świat, aby każdy, kto wierzy we mnie, nie pozostał w ciemności. 47 A jeśli ktoś słucha moich słów, a nie

12 Na sześć dni przed Paschą Jezus przyszedł do Betanii, gdzie był Łazarz, który umarł, a którego wskrzesił z martwych. 2 Tam przygotowali mu wieczerzę, a Marta usługiwała. Łazarz zaś był jednym z tych, którzy razem z nim siedzieli przy stole. 3 Wówczas Maria, wziawszy funt bardziej maści nardowej, namaściła nogi Jezusa i wytarła je swoimi włosami, a dom napełnił się wonią [tej] maści. 4 Wtedy jeden z jego uczniów, Judasz Iskariota, [syn] Szymona, ten, który miał go zdradzić, powiedział: 5 Dlaczego tej maści nie sprzedano za trzysta groszy i nie rozdano [ich] ubogim? 6 A to mówił nie dlatego, że troszczył się o ubogich, ale ponieważ był złodziejem i miał sakiewkę, a nosił to, co [do niej] włożono. 7 Wtedy Jezus powiedział: Zostaw ją; zachowała to na dzień mego pogrzebu. 8 Ubogim bowiem zawsze macie u siebie, ale mnie nie zawsze będziecie mieć. 9 Wtedy wielu [Żydów] dowiedziało się, że tam jest; i przyszli nie tylko z powodu Jezusa, ale także, by zobaczyć Łazarza, którego wskrzesił z martwych. 10 I naradzali się naczelní kapłani [nad tym], żeby zabić również Łazarza; 11 Gdyż z jego powodu wielu spośród Żydów odstąpiło i uverzyło w Jezusa. 12 Nazajutrz mnóstwo ludzi, którzy przyszli na święto, usłyszałszy, że Jezus idzie do Jerozolimy; 13 Nabralo gałazek palmowych, wyszło mu naprzeciw i wołało: Hosanna! Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana, król Izraela! 14 A Jezus, znalazłszy oślątko, wsiadł na nie, jak jest napisane: 15 Nie bój się, córko Syjonu. Oto twój król przychodzi, siedząc na oślątku. 16 Z początku jego uczniowie tego nie zrozumieli, ale gdy Jezus został uwielbiony, wtedy przypomnieli sobie, że to było o nim napisane i że mu tak uczyliśmy. 17 Dawali więc świadectwo ludzie, którzy z nim byli, gdy Łazarza wywołał z grobowca i wskrzesił go z martwych. 18 Dlatego też ludzie wyszli mu naprzeciw, bo usłyszeli, że on uczynił ten cud. 19 Wtedy faryzeusze mówili między sobą: Widzicie, że nic nie zdziałacie. Oto świat poszedł za nim. 20 A wśród tych, którzy przychodzili [do Jerozolimy], żeby oddać cześć [Bogu] w święto, byli pewni Grecy. 21 Oni to przyszli do Filipa, który był z Betasidy w Galilei, i prosili go: Panie, chcemy zobaczyć

uwierzy, ja go nie sądzę. Nie przyszedłem bowiem [po to], żeby sądzić świat, ale żeby zbawić świat. **48** Kto mną gardzi i nie przyjmuje moich słów, ma kogoś, kto go sądzi: słowo, które ja mówiłem, ono go osądzi w dniu ostatecznym. **49** Bo ja nie mówiłem sam od siebie, ale ten, który mnie poślął, Ojciec, on mi dał nakaz, co mam powiedzieć i co mówić. **50** I wiem, że jego nakaz jest życiem wiecznym. Dlatego to, co ja wam mówię, mówię tak, jak mi powiedział Ojciec. (aiōnios g166)

13 A przed świętym Paschy Jezus, wiedząc, że nadeszła jego godzina, aby przeszedł z tego świata do Ojca, umiłował swoich, którzy byli na świecie, umiłował ich aż do końca. **2** A gdy była wieczerza i diabeł już włożył w serce Judasza, [syna] Szymona Iskarioty, [zamysł], aby go wydać; **3** Jezus, wiedząc, że Ojciec dał wszystko w jego ręce i że od Boga wyszedł, i do Boga idzie; **4** Wstał od wieczerzy i złożył szaty, a wziąwszy [plócienny] ręcznik, przepasał się. **5** Potem nalą wody do miednicy i zaczął myć nogi uczniom, i wycierać ręcznikiem, którym był przepasany. **6** I podszedł do Szymona Piotra, a on powiedział do niego: Panie, ty chcesz mi umyć nogi? **7** Jezus mu odpowiedział: Tego, co ja czynię, ty teraz nie rozumiesz, ale potem zrozumiesz. **8** Piotr mu powiedział: Nigdy nie będziesz mył moich nóg. Jezus mu odpowiedział: Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał działa ze mną. (aiōn g165) **9** Wtedy Szymon Piotr powiedział do niego: Panie, nie tylko moje nogi, ale i ręce, i głowę. **10** Jezus mu odpowiedział: Kto jest umyty, potrzebuje umyć tylko nogi, bo cały jest czysty. I wy jesteście czyści, lecz nie wszyscy. **11** Wiedział bowiem, kto ma go wydać, dlatego powiedział: Nie wszyscy jesteście czyści. **12** Gdy więc umył im nogi i wzął swoje szaty, usiadłszy znowu za stołem, powiedział do nich: Czy rozumiecie, co wam uczyniłem? **13** Wy nazywacie mnie Nauczycielem i Panem i dobrze mówicie, bo [nim] jestem. **14** Jeśli więc ja, Pan i Nauczyciel, umylem wam nogi i wy powinniście sobie nawzajem myć nogi. **15** Dałem wam bowiem przykład, abyście i wy czynili tak, jak ja wam uczyniłem. **16** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Śluga nie jest większy od swego pana ani posłaniec nie jest większy od tego, który go послał. **17** Jeśli to wiecie, będziecie błogosławieni, gdy tak uczynicie. **18** Nie mówię o was wszystkich. Ja wiem, których wybrałem, ale żeby się wypełniło Pismo: Ten, który je ze mną chleb, podniósł przeciwko mnie swoją pięć. **19** Teraz wam mówię, zanim to się stanie, abyście, gdy to się stanie, uwierzyli, że ja jestem. **20** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto przyjmuje tego, którego ja poślę, mnie przyjmuje, a kto mnie przyjmuje, przyjmuje tego, który mnie poślą.

21 To powiedział Jezus wzruszył się w duchu i jeden z was mnie wyda. **22** Wtedy uczniowie spojrzeli po sobie, niepewni, o kim to mówił. **23** A jeden z jego uczniów, ten, którego Jezus miłował, położył się na piersi Jezusa. **24** Skinął więc na niego Szymon Piotr, aby się wypytał, kto jest tym, o którym mówił. **25** A on, położyszy się na piersi Jezusa, zapytał go: Panie, kto to jest? **26** Jezus odpowiedział: To ten, któremu podam umoczony kawałek chleba. A umoczywszy kawałek chleba, dał Judaszowi Iskariotie, [synowi] Szymona. **27** A zaraz po tym kawałku chleba wszedł w niego szatan. Wtedy Jezus powiedział do niego: Co masz robić, rób szybko. **28** Żaden jednak z obecnych przy stole nie zrozumiał, dlaczego mu to powiedział. **29** A ponieważ Judasz miał sakiewkę, niektórzy sądzili, że Jezus mu powiedział: Nakup, czego nam potrzeba na święto, albo żeby coś dał ubogim. **30** Wtedy on wziął ten kawałek chleba i natychmiast wyszedł. A była noc. **31** A gdy wyszedł, Jezus powiedział: Teraz jest uwielbiony Syn Człowieczy i Bóg jest w nim uwielbiony. **32** A jeśli Bóg jest w nim uwielbiony, to go też Bóg uwielbi sam w sobie, i to wkrótce go uwielbi. **33** Dzieci, jeszcze krótko jestem z wami. Będziecie mnie szukać, ale jak powiedziałem Żydom: Gdzie ja idę, wy przyjść nie możecie – [tak] i wam teraz mówię. **34** Daję wam nowe przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali; tak jak ja was umiłowałem, abyście i wy wzajemnie się miłowali. **35** Po tym wszyscy poznają, że jesteście moimi uczniami, jeśli będziecie się wzajemnie miłować. **36** Zapytał go Szymon Piotr: Panie, dokąd idziesz? Jezus mu odpowiedział: Dokąd ja idę, [ty] teraz za mną iść nie możesz, ale potem pojdziesz. **37** [Wtedy] Piotr powiedział mu: Panie, czemu teraz nie mogę iść za tobą? Moje życie oddam za ciebie. **38** Jezus mu odpowiedział: Swoje życie za mnie oddasz? Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Zanim kogut zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz.

14 Niech się nie twoży wasze serce. Wierzycie w Boga, wierzcie i we mnie. **2** W domu mego Ojca jest wiele mieszkań. Gdyby tak nie było, powiedziałbym wam. Idę, aby wam przygotować miejsce. **3** A gdy odejdę i przygotuję wam miejsce, przyjdę znowu i wezmę was do siebie, żebyście, gdzie ja jestem, i wy byli. **4** A dokąd ja idę, wiecie i drogę znacie. **5** Powiedział do niego Tomasz: Panie, nie wiemy, dokąd idziesz, jakże więc możemy znać drogę? **6** Jezus mu odpowiedział: Ja jestem droga, prawdą i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca jak tylko przeze mnie. **7** Gdybyscie mnie znali, znalibyscie też mego Ojca. I już teraz go znacie, i widzieliście go. **8** Powiedział do niego Filip: Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy. **9**

Jezus mu odpowiedział: Tak długo jestem z wami, a nie poznałeś mnie, Filipie? Kto mnie widzi, widzi i [mego] Ojca. Jak [możesz] mówić: Pokaż nam Ojca? 15 Ja jestem prawdziwą winoroślą, a mój Ojciec jest winogrodnikiem. 2 Każda latorośl, która 10 Nie wierzysz, że ja jestem w Ojcu, a Ojciec we wydaje owoc, oczyszcza, aby wydawała obfitszy owoc. mnie? Słów, które ja do was mówię, nie mówię od 3 Wy już jesteście czyści z powodu słów, które do samego siebie, lecz Ojciec, który mieszka we mnie, on was mówiłem. 4 Trwajcie we mnie, a ja w was. Jak dokonuje dzieł. 11 Wierzcie mi, że ja jestem w Ojcu, latorośl nie może wydawać owocu sama z siebie, a Ojciec we mnie. Przynajmniej z powodu samych jeśli nie będzie trwała w winorośli, tak i wy, jeśli nie dzieł wierzcie mi. 12 Zaprawdę, zaprawdę powiadam będziecie trwać we mnie. 5 Ja jestem winoroślą, a wam: Kto wierzy we mnie, dzieł, których ja dokonuję, i wy jesteście latoroślami. Kto trwa we mnie, a ja w on będzie dokonywał, i większych od tych dokona, nim, ten wydaje obfity owoc, bo bez mnie nic nie bo ja odchodzę do mego Ojca. 13 A o cokolwiek możecie zrobić. 6 Jeśli ktoś nie trwa we mnie, zostanie będziecie prosić w moje imię, to uczynię, aby Ojciec wyrzucony precz jak latorośl i uschnie. Takie się zbiera był uwielbiony w Synu. 14 Jeśli o coś będziecie prosić i wrzuca do ognia, i ploną. 7 Jeśli będziecie trwać w moje imię, ja [to] uczynię. 15 Jeśli mnie miłujecie, we mnie i moje słowa będą trwać w was, proście, zachowujcie moje przykazania. 16 A ja będę prosił o cokolwiek chcacie, a spełni się wam. 8 W tym Ojca i da wam innego Pocieszyciela, aby z wami był będzie uwielbiony mój Ojciec, że wydacie obfity owoc; i na wieki; (aiōn g165) 17 Ducha prawdy, którego świat będziecie moimi uczniami. 9 Jak mnie umiłował Ojciec, nie może przyjąć, bo go nie widzi ani go nie zna. Wy [tak] i ja was umiłowałem. Trwajcie w mojej miłości. 10 jednak go znać, gdyż z wami przebywa i w was Jeśli zachowacie moje przykazania, będziecie trwać w będzie. 18 Nie zostawię was sierotami, przyjdę do mojej miłości, jak i ja zachowałem przykazania mego was. 19 Jeszcze krótki czas, a świat nie będzie mnie Ojca i trwam w jego miłości. 11 To wam powiedziałem, już więcej oglądał, lecz wy będziecie mnie oglądać. aby moja radość trwała w was i aby wasza radość Ponieważ ja żyję, wy też będziecie żyć. 20 W tym dniu była pełna. 12 To jest moje przykazanie, abyście poznać, że ja jestem w moim Ojcu, a wy we mnie i się wzajemnie miłowali, jak i ja was umiłowałem. 13 ja w was. 21 Kto ma moje przykazania i zachowuje Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś oddaje je, ten mnie miłuje. A kto mnie miłuje, będzie go też swoje życie za swoich przyjaciół. 14 Wy jesteście miłował mój Ojciec i ja go będę miłował, i objawię moimi przyjaciółmi, jeśli robicie to, co wam przykazuję. mu samego siebie. 22 Powiedział mu Judasz, ale nie 15 Już więcej nie będę nazywał was sługami, bo Iskariota: Panie, cóż [to] jest, że masz się objawić sługa nie wie, co robi jego pan. Lecz nazwałem nam, a nie światu? 23 Jezus mu odpowiedział: Jeśli was przyjaciółmi, bo oznajmiłem wam wszystko, co ktoś mnie miłuje, będzie zachowywał moje słowo. I mój słyszałem od mego Ojca. 16 Nie wy mnie wybraliście, Ojciec go umili, i przyjdziemy do niego, i u niego ale ja was wybrałem i przeznaczyłem, abyście wyszli i zamieszkamy. 24 Kto mnie nie miłuje, nie zachowuje wydali owoc, i aby wasz owoc trwał, i aby Ojciec dał moich słów. A słowo, które słyszycie, nie jest moje, ale wam to, o cokolwiek poprosicie go w moje imię. 17 To tego, który mnie послał, Ojca. 25 To wam powiedziałem, wam przykazuję, abyście się wzajemnie miłowali. 18 przebywając z wami. 26 Lecz Pocieszyciel, Duch Jeśli świat was nienawidzi, wiedzie, że znenawidził Święty, którego Ojciec pośle w moim imieniu, on mnie wcześniej niż was. 19 Gdybyście byli ze świata, nauczy was wszystkiego i przypomni wam wszystko, świat miłowałby to, co jest jego. Ponieważ jednak nie co wam powiedziałem. 27 Pokój zostawiam wam, mój jesteście ze świata, ale ja was wybrałem ze świata, pokój daję wam; daję wam nie tak, jak daje świat. dlatego świat was nienawidzi. 20 Przypomnijcie sobie Niech się nie twoży wasze serce ani się nie lęka. słowo, które wam powiedziałem: Sługa nie jest większy 28 Słyszałeś, że wam powiedziałem: Odchodzę i od swego pana. Jeśli mnie prześładowali, to i was znowu przyjdę do was. Gdybyście mnie miłowali, będą prześładować. Jeśli moje słowa zachowywali, radowaliście się, ponieważ powiedziałem: Idę do to i wasze będą zachowywać. 21 Ale będą wam to Ojca. Mój Ojciec bowiem jest większy niż ja. 29 I teraz wszystko czynić z powodu mego imienia, bo nie znają wam powiedziałem, zanim [to] się stanie, żebyście tego, który mnie послał. 22 Gdybym nie przyszedł i uwierzyli, gdy [to] się stanie. 30 Już nie będę z wami nie mówiąc im, nie mieliby grzechu. Teraz jednak nie wiele mówił, nadchodzi bowiem władca tego świata, a mają wyjaśnienia dla swego grzechu. 23 Kto mnie [on] we mnie nic nie ma. 31 Ale żeby świat poznał, nienawidzi, nienawidzi też mego Ojca. 24 Gdybym że miłuję Ojca i jak Ojciec mi nakazał, tak czynię. nie spełniał wśród nich tych uczynków, których nikt inny nie spełniał, nie mieliby grzechu. Teraz jednak Wstańcie, chodźmy stąd.

widzieli i nienawidzili i mnie, i mego Ojca. **25** Ale [to się stało], żeby się wypełniło słowo, które jest napisane w Prawie: Nienawidzili mnie bez powodu. **26** Gdy jednak przyjdzie Pocieszyciel, którego ja wasm poślę od Ojca, Duch prawdy, który wychodzi od Ojca, on będzie świadczył o mnie. **27** Ale i wy będziecie świadczyć, bo jesteście ze mną od początku.

16 To wasm powiedziałem, abyście się nie gorszyli.

2 Będą, was wyłączać z synagog; owszem, nadchodzi godzina, że każdy, kto was zabije, będzie sądził, że pełni służby dla Boga. **3** A uczynią was tak, bo nie poznali Ojca ani mnie. **4** Ale powiedziałem wasm to, abyście, gdy nadjezdzie ta godzina, przypomniali sobie, że ja wasm to powiedziałem. A nie mówiłem wasm tego na początku, bo byłem z wasm. **5** Lecz teraz idę do tego, który mnie posłał, a żaden z was nie pyta mnie: Dokąd idziesz? **6** Ale ponieważ wasm to powiedziałem, smutek napełnił wasze serce. **7** Lecz ja mówię wasm prawdę: Pozyteczniej jest dla was, abym odszedł. Jeśli bowiem nie odejdę, Pocieszyciel do was nie przyjdzie, a jeśli odejdę, poślę go do was. **8** A gdy on przyjdzie, będzie przekonywał świat o grzechu, o sprawiedliwości i o sądzie. **9** O grzechu, mówię, bo nie uwierzyli we mnie. **10** O sprawiedliwości, bo idę do mego Ojca i już więcej mnie nie zobaczycie. **11** A o sądzie, bo władcą tego świata już jest osądzonej. **12**

Mam wasm jeszcze wiele do powiedzenia, ale teraz nie możecie tego znieść. **13** Lecz gdy przyjdzie on, Duch prawdy, wprowadzi was we wszelką prawdę. Nie będzie bowiem mówił sam od siebie, ale będzie mówił to, co usłyszy, i oznaoui wasm przyszłe rzeczy. **14** On mnie uwielbi, bo weźmie z mojego i wasm oznajmi. **15** Wszystko, co ma Ojciec, jest moje. Dlatego powiedziałem, że weźmie z mojego i wasm oznajmi. **16** [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znowu krótki czas, a zobaczycie mnie, bo ja idę do Ojca. **17** Wtedy [niektórzy] z jego uczniów mówili między sobą: Cóż znaczy to, co nam mówi: [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znowu krótki czas, a zobaczycie mnie? oraz: Ja idę do Ojca? **18** Dlatego mówili: Cóż znaczy to, co mówi: Krótki czas? Nie rozumiemy, co mówi. **19** Wówczas Jezus poznał, że chcieli go pytać i powiedział do nich: Pytacie się między sobą, o to, co powiedziałem: [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znowu krótki czas, a zobaczycie mnie? **20** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wasm: Wy będziecie płakać i zawodzić, a świat będzie się radował. **21** Kobieta, gdy rodzi, smuci się, bo nadeszła jej godzina. Gdy jednak urodzi dziecko, już nie pamięta

na świat. **22** I wy teraz się smucicie, ale znowu was zobaczę i wasze serce będzie się radowało, a nikt nie odbierze wasm waszej radości. **23** A tego dnia powiadam wasm: O cokolwiek poprosicie Ojca w moje imię, da wasm. **24** Dotąd o nic nie prosiliście w moje imię. Proście, a otrzymacie, aby wasza radość była pełna. **25** Mówię wasm o tym w przypowieściach. Ale nadchodzi godzina, gdy już więcej nie będę mówił wasm w przypowieściach, ale otwarcie oznajmię wasm o moim Ojcu. **26** W tym dniu będziecie prosić w moje imię. Nie mówię wasm, że ja będę prosił Ojca za wasm. **27** Sam bowiem Ojciec was miłuje, bo wy mnie umiłowaliście i uwierzyliście, że ja wyszedłem od Boga. **28** Wyszedłem od Ojca i przyszedłem na świat. Znowu opuszczam świat i idę do Ojca. **29** Jego uczniowie mu powiedzieli: Oto teraz mówisz otwarcie i nie opowiadasz żadnej przypowieści. **30** Teraz wiemy, że wszystko wiesz i nie potrzebujesz, aby cię ktoś pytał. Dlatego wierzymy, że wyszedłeś od Boga. **31** Jezus im odpowiedział: Teraz wierzycie? **32** Oto nadchodzi godzina, a nawet już nadeszła, że rozproszycie się każdy w swoją [stronę], a mnie zostawicie samego. Ale nie jestem sam, bo Ojciec jest ze mną. **33** To wasm powiedziałem, abyście mieli pokój we mnie. Na świecie będziecie mieć ucisk, ale ufajcie, ja zwyciężylem świat.

17 To powiedziałyszy, Jezus podniósł swoje oczy ku niebu i rzekł: Ojcze, nadeszła godzina. Uwielbij swego Syna, aby też twój Syn uwielbił ciebie; **2** Jak mu daleś władzę nad wszelkim ciałem, aby dał życie wieczne tym wszystkim, których mu daleś. (aiōnios g166)

3 A to jest życie wieczne, aby poznali ciebie, jedynego prawdziwego Boga i tego, którego posłałeś, Jezusa Chrystusa. (aiōnios g166) **4** Ja uwielbiłem ciebie na ziemi i dokończyłem dzieła, które mi daleś do wykonania. **5** A teraz ty, Ojcze, uwielbij mnie u siebie tą chwałą, którą mialem u ciebie, zanim powstał świat. **6** Objawiłem twoje imię ludziom, których mi daleś ze świata. Twoimi byli i daleś mi ich, a oni zachowali twoje słowa. **7** A teraz poznali, że wszystko, co mi daleś, pochodzi od ciebie, i uwierzyli, że ty mnie posłałeś. **9** Ja proszę za nimi. Nie proszę za światem, ale za tymi, których mi daleś, bo są dwi. **10** I wszystko moje jest dwie, a twoje jest moje i jestem uwielbiony w nich. **11** A nie jestem już na świecie, ale oni są na świecie, a ja idę do ciebie. Ojcze święty, zachowaj w twoim imieniu tych, których mi daleś, aby byli jedno jak i my. **12** Gdy byłem z nimi na świecie, ja zachowywałem ich w cierpienia z powodu radości, że człowiek przyszedł twoim imieniu. Strzegłem [tych], których mi daleś, i

żaden z nich nie zginął prócz syna zatracenia, żeby się 13 I zaprowadzili go najpierw do Annasza, bo był wypełniło Pismo. 13 Ale teraz idę do ciebie i mówię to teściem Kajfasza, który tego roku był najwyższym na świecie, aby mieli w sobie moją radość w pełni. 14 kapelanem. 14 To Kajfasz był tym, który doradził Żydom, Ja dalem im twoje słowo, a świat ich znienawidził, bo że pozytyczniej jest, aby jeden człowiek umarł za lud. nie są ze świata, jak [i] ja nie jestem ze świata. 15 Nie 15 A szedł za Jezusem Szymon Piotr i inni uczeń. proszę, abyś zabrął ich ze świata, ale abyś zachował Ten uczeń zaś był znany najwyższemu kapelanowi ich od zlego. 16 Nie są ze świata, jak [i] ja nie jestem ze i wszedł z Jezusem na dziedziniec najwyższego świata. 17 Uświeć ich w twojej prawdzie. Twoje słowo kapłana. 16 Ale Piotr stał na zewnątrz u drzwi. Wtedy jest prawda. 18 Jak ty posłałeś mnie na świat, [tak] i wyszedł ten drugi uczeń, który był znany najwyższemu ja posłałem ich na świat. 19 A ja, za nich uświęcam kapłanowi, pomówiął z odźwierną i wprowadził Piotra. samego siebie, aby i oni byli uświęceni w prawdzie. 20 17 Wówczas dziewczyna odźwierna zapytała Piotra: A nie tylko za nimi proszę, lecz i za tymi, którzy przez Czy i ty nie jesteś [jednym] z uczniów tego człowieka? ich słowo uwierzą we mnie; 21 Aby wszyscy byli jedno, On odpowiedział: Nie jestem. 18 A ponieważ było jak ty, Ojcze, we mnie, a ja w tobie, aby i oni byli w nas zimno, strażnicy i służby, rozpaliszy ogień, stali i grzali jedno, aby świat uwierzył, że ty mnie posłałeś. 22 I się. Stał też z nimi Piotr i grzał się. 19 Tymczasem dalem im tę chwałę, którą mi dałeś, aby byli jedno, jak najwyższy kapłan pytał Jezusa o jego uczniów i o jego my jesteśmy jedno. 23 Ja w nich, a ty we mnie, aby naukę. 20 Jezus mu odpowiedział: Ja jawnie mówiłem byli doskonalni w jedno, żeby świat poznał, że ty mnie światu. Zawsze nauczałem w synagodze i w świątyni, posłałeś i że umiłowałeś ich, jak [i] mnie umiłowałeś. gdzie zewsząd schodzą się Żydzi, a potajemnie nic 24 Ojcze, chcę, aby ci, których mi dałeś, byli ze mną nie mówiłem. 21 Dlaczego mnie pytasz? Zapytał tych, tam, gdzie ja jestem, aby oglądali moją chwałę, którą słyszeli to, co im mówiłem. Oto oni wiedzą, mi dałeś, ponieważ umiłowałeś mnie przed założeniem co mówiłem. 22 A gdy on to powiedział, jeden ze świata. 25 Ojcze sprawiedliwy, świat ciebie nie poznał, sług, który tam stał, wymierzył policzek Jezusowi, ale ja cię poznalem i oni poznali, że ty mnie posłałeś. mówiąc: Tak odpowiadasz najwyższemu kapłanowi? 26 Objawiłem im twoje imię i [jeszcze] objawię, aby 23 Jezus mu odpowiedział: Jeśli źle powiedziałem, daj miłością, którą mnie umiłowałeś, była w nich i ja w nich. świadectwo o zlu, a jeśli dobrze, dlaczego mnie bijesz?

18 To powiedziawszy, Jezus wyszedł ze swoimi uczniami za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł on i jego uczniowie. 2 A Judasz, który go zdradził, znał to miejsce, bo Jezus często się tam zbierał ze swoimi uczniami. 3 Judasz więc, wziasły oddział żołnierzy i strażników od naczelnego kapłana i faryzeuszy, przyszedł tam z latarniami, pochodniami i bronią. 4 Wtedy Jezus, wiedząc o wszystkim, co miało na niego przyjść, wyszedł im [naprzeciw] i zapytał: Kogo szukacie? 5 Odpowiedzieli mu: Jezusa z Nazaretu. Jezus powiedział do nich: Ja jestem. A stał z nimi i Judasz, który go zdradził. 6 Gdy tylko im powiedział: Ja jestem, cofnęli się i padli na ziemię. 7 Wtedy ich znowu spytał: Kogo szukacie? A oni odpowiedzieli: Jezusa z Nazaretu. 8 Jezus odpowiedział: Powiedziałem wam, że ja jestem. Jeśli więc mnie szukacie, pozwölcie tym odejść. 9 [Stalo się tak], aby się wypełniły słowa, które powiedział: Nie straciłem żadnego z tych, których mi dałeś. 10 Wówczas Szymon Piotr, mając miecz, dobył go, uderzył służę najwyższego kapłana i odciął mu prawe ucho. A temu służbe było na imię Malchos. 11 I powiedział Jezus do Piotra: Włóż swój miecz do pochwy. Czy nie mam pięć kielicha, który mi dał Ojciec? 12 Wtedy oddział żołnierzy i dowódca oraz strażnicy żydowscy schwytali Jezusa, związali go;

24 Bo Annasz odesłał go związanego do Kajfasza, najwyższego kapłana. 25 A Szymon Piotr stał i grzał się. I zapytali go: Czy i ty nie jesteś jednym z jego uczniów? A on się wyparł, mówiąc: Nie jestem. 26 Zapytał go jeden ze służb najwyższego kapłana, krewny tego, któremu Piotr odciął ucho: Czyż nie ciebie widziałem z nim w ogrodzie? 27 Wtedy Piotr znowu się wyparł. I zaraz zapiął kogut. 28 Od Kajfasza więc zaprowadzili Jezusa do ratusza; a było rano. Sami jednak nie weszli do ratusza, aby się nie skalać, lecz żeby [mogli] spożyć Paschę. 29 Wówczas Pilat wyszedł do nich i zapytał: Jaką skargę wnosiście przeciwko temu człowiekowi? 30 Odpowiedzieli mu: Gdyby on nie był złoczyńca, nie wydalibyśmy go tobie. 31 I powiedział Pilat: Wy go weźcie i osądźcie według waszego prawa. Żydzi mu odpowiedzieli: Nam nie wolno nikogo zabijać. 32 [Stalo się tak], aby się wypełniły słowa, które powiedział Jezus, dając znać, jaką śmiercią miał umrzeć. 33 Wtedy Pilat znowu wszedł do ratusza, wezwał Jezusa i zapytał go: Czy ty jesteś królem Żydów? 34 Jezus mu odpowiedział: Czy mówisz to sam od siebie, czy inni powiedzieli ci o mnie? 35 Pilat odpowiedział: Czy ja jestem Żydem? Twój naród i naczelní kapłani wydali mi ciebie. Cóż więc uczyniłeś? 36 Jezus odpowiedział: Moje królestwo nie jest z tego świata. Gdyby moje królestwo było z tego świata, to moi służby walczliby,

abym nie został wydany Żydom. Teraz jednak moje królestwo nie jest stąd. **37** Wtedy Piłat zapytał go: A więc jesteś królem? Jezus mu odpowiedział: Ty mówisz, że jestem królem. Ja po to się narodziłem i po to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, słucha mego głosu. **38** Piłat powiedział do niego: Cóż [to] jest prawda? A to powiedziawszy, wyszedł znowu do Żydów i powiedział do nich: Ja nie znajduję w nim żadnej winy. **39** A u was jest zwyczaj, że na Paschę wypuszczam was jednego [więzienia]. Chcicie więc, abym was wypuścił króla Żydów? **40** Wówczas wszyscy znowu zawałali: Nie tego, ale Barabasza! A Barabasz był bandytą.

19 Wtedy Piłat wziął Jezusa i ubiczował [go]. **2**

żołnierze upletli koronę z cierni, włożyli mu ją na głowę i ubrali go w purpurowy płaszcz. **3** I mówili: Witaj, królu Żydów! I policzkowali go. **4** Piłat znowu wyszedł na zewnątrz i powiedział do nich: Oto wyprowadzam go do was na zewnątrz, abyście wiedzieli, że nie znajduję w nim żadnej winy. **5** Wtedy Jezus wyszedł na zewnątrz w cierniowej koronie i w purpurowym płaszczu. I powiedział do nich Piłat: Oto człowiek! **6** A gdy naczelní kapłani i [ich] słudzy zobaczyli go, zawałali: Ukrzyżuj, ukrzyżuj [go]! Piłat powiedział do nich: Wy go weźcie i ukrzyżujcie, bo ja nie znajduję w nim żadnej winy. **7** Żydzi mu odpowiedzieli: My mamy prawo i według naszego prawa powinien umrzeć, bo czynił siebie Synem Bożym. **8** A gdy Piłat usłyszał te słowa, [jeszcze] bardziej się złąkł. **9** I wszedł znowu do ratusza, i zapytał Jezusa: Skąd ty jesteś? Lecz Jezus nie dał mu odpowiedzi. **10** Wtedy Piłat powiedział do niego: Nie [chcesz] ze mną rozmawiać? Nie wiesz, że mam władzę ukrzyżować cię i mam władzę cię wypuścić? **11** Jezus odpowiedział: Nie miałbyś żadnej władzy nademną, gdyby ci [jej] nie dano z góry. Dlatego ten, który mnie tobie wydał, ma większy grzech. **12** Odtąd Piłat starał się go wypuścić. Żydzi jednak wołali: Jeśli go wypuścisz, nie jesteś przyjacielem cesarza. Każdy, kto się czyni królem, sprzeciwia się cesarzowi. **13** Gdy więc Piłat usłyszał te słowa, wyprowadził Jezusa na zewnątrz i usiadł na krześle sędziowskim, na miejscu zwanym Litostrotos, a po hebrajsku Gabbata. **14** A był to dzień przygotowania Paschy, około godziny szóstej. I powiedział [Piłat] do Żydów: Oto wasz król! **15** Lecz oni zawałali: Strać, strać! Ukrzyżuj go! Piłat ich zapytał: Waszego króla [mam] ukrzyżować? Naczelní kapłani odpowiedzieli: Nie mamy króla poza cesarzem. **16** Wtedy im go wydał, żeby go ukrzyżowano. Wzięli więc Jezusa i wyprowadzili go. **17** A on, niosąc swój krzyż, wyszedł na miejsce zwane [Miejscem] Czaszki, a po hebrajsku Golgotą; **18** Gdzie go ukrzyżowali, a z nim

dwoch innych z obu stron, pośrodku zaś Jezusa. **19** Sporządził też Piłat napis i umieścił na krzyżu. A było napisane: Jezus z Nazaretu, król Żydów. **20** Napis ten czytało wielu Żydów, bo miejsce, gdzie ukrzyżowano Jezusa, było blisko miasta. A było [to] napisane po hebrajsku, po grecku i po łacinie. **21** Wtedy naczelní kapłani żydowscy powiedzieli do Piłata: Nie pisz: Król Żydów, ale że on mówił: Jestem królem Żydów. **22** Piłat odpowiedział: Co napisałem, [to] napisałem. **23** A gdy żołnierze ukrzyżowali Jezusa, wzięli jego szaty i podzielili na cztery części, każdemu żołnierzowi część. [Wzięli] też tunikę, a tunika ta nie była sztyfa, [ale] od góry cała tkana. **24** Mówili więc między sobą: Nie rozcinajmy jej, ale rzućmy losy o to, do kogo ma należeć; aby się wypełniło Pismo, które mówi: Podzielili między siebie moje szaty, a o moje ubranie rzucali losy. To właśnie zrobili żołnierze. **25** A przy krzyżu Jezusa stały jego matka i siostra jego matki, Maria, [żona] Kleofasa, i Maria Magdalena. **26** Gdy więc Jezus zobaczył matkę i ucznia, którego miłował, stojącego obok, powiedział do swojej matki: Kobieto, otowój syn. **27** Potem powiedział do ucznia: Oto twoja matka. I od tej godziny uczeń [ten] wziął ją do siebie. **28** Potem Jezus, widząc, że już wszystko się wykonało, aby się wypełniło Pismo, powiedział: Pragnę. **29** A stało [tam] zaczynie pełne octu. Nasączono więc gąbkę octem, nałożono ją na hizop i podano mu do ust. **30** A gdy Jezus skosztował octu, powiedział: Wykonalo się. I schylwszy głowę, oddał ducha. **31** Wtedy Żydzi, aby ciała nie zostały na krzyżu na szabat, ponieważ był dzień przygotowania (bo ten dzień szabatu był wielkim [dniem]), prosili Pilata, aby połamano im golenie i zdjęto [ich]. **32** Przyszli więc żołnierze i połamali golenie pierwszemu i drugiemu, który z nim był ukrzyżowany. **33** Ale gdy przyszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie łamali mu goleni; **34** Lecz jeden z żołnierzy przebił włócznią jego bok i natychmiast wypełniła krew i woda. **35** A ten, który to widział, zwrócił [o tym], a jego świadectwo jest prawdziwe [i] on wie, że mówi prawdę, abyście wy wierzyli. **36** Stało się to bowiem, aby się wypełniło Pismo: [Żadna] jego kość nie będzie złamana. **37** I znowu [w] innym [miejscu] Pismo mówi: Ujrzą tego, którego przebili. **38** A potem Józef z Arymatei, który z obawy przed Żydami był potajemnie uczniem Jezusa, prosił Pilata, aby [mogł] zdjąć ciało Jezusa. A Piłat zezwolił. Poszedł więc i zdjął ciało Jezusa. **39** Przyszedł też Nikodem, który przedtem przyszedł w nocy do Jezusa, niosąc około stu funtów mieszaniny mirry i aloesu. **40** Wzięli więc ciało Jezusa i owinieli je w płótna z tymi wonnościami, zgodnie z żydowskim zwyczajem grzebania [zmarłych]. **41** A na miejscu, gdzie był ukrzyżowany, był ogród, a w

ogrodzie nowy grobowiec, w którym jeszcze nikt nie był złożony. **42** Tam więc położyli Jezusa z powodu żydowskiego dnia przygotowania, bo grób był blisko.

20 A pierwszego dnia po szabacie, rano, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena przyszła do grobu i zobaczyła kamień odwalony od grobowca. **2** Wtedy pobiegła i przyszła do Szymona Piotra i do drugiego ucznia, którego Jezus miłował, i powiedziała do nich: Zabrali Pana z grobu i nie wiemy, gdzie go położyły. **3** Wyszedł więc Piotr i ten drugi uczeń i poszli do grobu. **4** I biegli obaj razem, ale ten drugi uczeń wyprzedził Piotra i pierwszy przybył do grobu. **5** Kiedy się nachylił, zobaczył leżące płotnia, jednak tam nie wszedł. **6** Przyszedł też Szymon Piotr, idąc za nim. Wszedł do grobowca i zobaczył leżące płotnia; **7** I chustę, która była na jego głowie, położoną nie z płotnami, ale zwiniętą osobno na jednym miejscu. **8** Potem wszedł także ten drugi uczeń, który pierwszy przybył do grobu, zobaczył i uwierzył. **9** Jeszcze bowiem nie rozumieli Pisma, że miał zmartwychwstać. **10** Wtedy uczniowie powrócili do domu. **11** Ale Maria stała na zewnątrz przed grobem, płacząc. A gdy plakała, nachyliła się do grobowca; **12** I ujrzała dwóch aniołów w bieli, którzy siedzieli tam, gdzie było złożone ciało Jezusa, jeden u głowy, a drugi u nóg. **13** I zapytały ją: Kobieto, czemu płaczesz? Odpowiedziała im: Bo zabrali mego Pana i nie wiem, gdzie go położyli. **14** A to powiedziawszy, odwróciła się i ujrzała stojącego Jezusa, lecz nie wiedziała, że to Jezus. **15** Jezus ją zapytał: Kobieto, czemu płaczesz? Kogo szukasz? A ona, sądząc, że to ogrodnik, odpowiedziała mu: Panie, jeśli ty go wziasłeś, powiedz mi, gdzie go położyłeś, a ja go zabiorę. **16** Jezus powiedział do niej: Mario! A ona, obróciwszy się, powiedziała do niego: Rabbuni! – co się tłumaczy: Nauczycielu. **17** Jezus do niej powiedział: Nie dotykaj mnie, bo jeszcze nie wstąpiłem do mego Ojca. Ale idź do moich braci i powiedz im: Wstępuję do mego Ojca i waszego Ojca, i [do] mego Boga, i waszego Boga. **18** Pryszła [więc] Maria Magdalena, oznajmując uczniom, że widziała Pana i że jej to powiedział. **19** A gdy był wieczór tego pierwszego dnia po szabacie, a drzwi były zamknięte tam, gdzie zgromadzili się uczniowie z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, stanął pośrodku i powiedział do nich: Pokój wam. **20** A to powiedziawszy, pokazał im swoje ręce i bok. I uradowali się uczniowie, ujrzawszy Pana. **21** Jezus znowu powiedział do nich: Pokój wam. Jak Ojciec mnie posłał, tak i ja was posyłam. **22** A to powiedziawszy, tchnął [na nich] i powiedział: Weźcie Ducha Świętego. **23** Komukolwiek przebaczyście grzechy, są im przebaczone, a komukolwiek zatrzymacie, są im zjadli, Jezus zapytał Szymona Piotra: Szymonie, [synu] zatrzymane. **24** A Tomasz, jeden z dwunastu, zwany

Didymos, nie był z nimi, gdy przyszedł Jezus. **25** I powiedzieli mu inni uczniowie: Widzieliśmy Pana. Lecz on powiedział do nich: Jeśli nie zobaczę na jego rękach śladów gwoździ i nie włożę mego palca w śladы gwoździ, i nie włożę mojej ręki w jego bok, nie uwierzę. **26** A po ośmiu dniach jego uczniowie znów byli w domu, a Tomasz z nimi. I przyszedł Jezus, gdy drzwi były zamknięte, stanął pośrodku i powiedział: Pokój wam. **27** Potem powiedział do Tomasza: Włóz tu swój palec i obejrzyj moje ręce, wyciągnij swoją rękę i włożyć ją w mój bok, a nie bądź bez wiary, ale wierz. **28** Wtedy Tomasz mu odpowiedział: Mój Pan i mój Bóg! **29** Jezus mu powiedział: Tomaszu, uwierzyleś, ponieważ mnie ujrzałeś. Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli. **30** I wiele innych cudów uczynił Jezus na oczach swoich uczniów, które nie są napisane w tej księdze. **31** Lecz te są napisane, abyście wierzyli, że Jezus jest Chrystusem, Synem Bożym, i abyście wierząc, mieli życie w jego imieniu.

21 Potem Jezus znowu ukazał się uczniom nad Morzem Tyberiadzkim. A ukazał się tak: **2** Byli razem Szymon Piotr, Tomasz, zwany Didymos, Natanael, który był z Kany Galilejskiej, synowie Zebedeusza i dwaj inni z jego uczniów. **3** Szymon Piotr powiedział do nich: Pójdę łowić ryby. Odpowiedzieli mu: Pójdzimy i my z tobą. Poszli więc i zaraz wsiedli do łodzi, ale tej nocy nic nie złowili. **4** A gdy już nastąpił ranek, Jezus stanął na brzegu. Uczniowie jednak nie wiedzieli, że to Jezus. **5** Wtedy Jezus zapytał ich: Dzieci, czy macie co jeść? Odpowiedzieli mu: Nie mamy. **6** A on powiedział do nich: Zarzućcie sieć po prawej stronie łodzi, a znajdziecie. Zarzucili więc i nie mogli jej wyciągnąć z powodu mnóstwa ryb. **7** Wówczas ten uczeń, którego Jezus miłował, powiedział do Piotra: To Pan. A Szymon Piotr, usłyszawszy, że to Pan, przepasnął się koszulą (bo był nagi) i rzucił się w morze. **8** Pozostali uczniowie przypłynęli łodzią (bo byli niedaleko od brzegu, około dwustu łókci), ciągnąc sieć z rybami. **9** A gdy wyszli na brzeg, zobaczyli żarzące się węgle i leżącą na nich rybę oraz chleb. **10** Jezus do nich powiedział: Przynieście z tych ryb, które teraz złowiliście. **11** Poszedł więc Szymon Piotr i wyciągnął na ziemię sieć pełną wielkich ryb, [których było] sto pięćdziesiąt trzy, a choć było ich tak wiele, sieć się nie rozdarła. **12** Jezus im powiedział: Chodźcie, jedzcie. I żaden z uczniów nie śmiał go pytać: Kim jesteś? Wiedzieli bowiem, że to Pan. **13** Wtedy Jezus podszedł, wziął chleb i podał im, podobnie i rybę. **14** To już trzeci raz, [jak] Jezus ukazał się swoim uczniom po zmartwychwstaniu. **15** A gdy

mu: Tak, Panie, ty wiesz, że cię miłuję. Powiedział do niego: Paś moje baranki. **16** Zapytał go znowu, po raz drugi: Szymonie, [synu] Jonasza, miłujesz mnie? Odpowiedział mu: Tak, Panie, ty wiesz, że cię miłuję. Powiedział mu: Paś moje owce. **17** Zapytał go po raz trzeci: Szymonie, [synu] Jonasza, miłujesz mnie? I zasmucił się Piotr, że go zapytał po raz trzeci: Miłujesz mnie? I odpowiedział mu: Panie, ty wszystko wiesz, ty wiesz, że cię miłuję. Jezus powiedział do niego: Paś moje owce. **18** Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Gdy byłeś młodszy, opasywałeś się i chodziłeś, gdzie chciałeś. Gdy jednak się zestarzejesz, wyciągniesz swoje ręce, a inny cię opasze i poprowadzi, dokąd nie chcesz. **19** Powiedział to, dając znać, jaką śmiercią miał uwielbić Boga. A to powiedziawszy, rzekł mu: Pójdź za mną. **20** A Piotr, odwróciwszy się, zobaczył ucznia, którego Jezus miłował, idącego za nim, który też przy wieczerzy położył się na jego piersi i zapytał: Panie, kto jest tym, który cię wyda? **21** Gdy więc Piotr go zobaczył, zapytał Jezusa: Panie, a co z nim? **22** Jezus mu odpowiedział: Jeśli chcę, żeby on został, aż przyjdę, co tobie do tego? Ty pójdź za mną. **23** I rozeszła się wśród braci wieść, że ten uczeń nie umrze. Jezus jednak nie powiedział mu, że nie umrze, ale: Jeśli chcę, aby został, aż przyjdę, co tobie do tego? **24** To jest ten uczeń, który świadczy o tym i to napisał, a wiemy, że jego świadectwo jest prawdziwe. **25** Jest też jeszcze wiele innych [rzeczy], których dokonał Jezus, które gdyby miały być wszystkie z osobna spisane, sądzą, że i cały świat nie mógłby pomieścić ksiąg, które byłyby napisane. Amen.

Dzieje

1 Pierwszą księgę napisałem, Teofilu, o wszystkim, co Jezus zaczął czynić i [czego] nauczać; **2** Aż do dnia, w którym został wzięty w górę po tym, jak przez Ducha Świętego udzielił poleceń apostołom, których wybrał. **3** Im też po swojej męce objawił się [jako] żywy w wielu niewątpliwych dowodach, przez czterdzieści dni ukazując się im i mówiąc o królestwie Bożym. **4** A gdy byli zebrani razem, nakazał im: Nie odchodźcie

z Jerozolimy, ale oczekujcie obietnicy Ojca, o której słyszałeś ode mnie. **5** Jan bowiem chrzcil wodą, ale wy po niewielu dniach będącie ochrzczeni Duchem Świętym. **6** Tak więc zebrani pytali go: Panie, czy w tym czasie przywróciś królestwo Izraelowi? **7** Lecz on im odpowiedział: Nie do was należy znać czasy i pory, które Ojciec ustanowił swoją władzą. **8** Ale przyjmicie moc Ducha Świętego, który zstąpi na was, i będącie mi świadkami w Jerozolimie, w całej Judei, w Samarii i aż po krańce ziemi. **9** Kiedy to powiedział, a oni patrzyli, został uniesiony w górę i oblok zabrał go sprzed ich oczu. **10** A gdy się wpatrzywali w niebo, jak wstępował, oto stanęli przy nich dwaj mężczyźni w białych szatach; **11** I powiedzieli: Mężowie z Galilei, dlaczego stoicie,

wpatrując się w niebo? Ten Jezus, który został od was wzięty w górę do nieba, przyjdzie tak samo, jak go widzieliście wstępującego do nieba. **12** Wtedy wrócili do Jerozolimy z góry zwanej Oliwną, która leży blisko Jerozolimy, w odległości drogi szabatowej. **13** A gdy przyszli, weszli do sali na górze, gdzie przebywali Piotr i Jakub, Jan i Andrzej, Filip i Tomasz, Bartłomiej i Mateusz, Jakub, [syn] Alfeusza, i Szymon Zelota oraz Juda, [brat] Jakuba. **14** Ci wszyscy trwali jednomyslnie w modlitwie i prośbach [razem] z kobietami, z Marią, matką Jezusa, i jego braćmi. **15** W tych dniach Piotr stanął pośród uczniów (a było zgromadzonych około stu dwudziestu osób) i powiedział: **16** Mężowie bracia, musiało się wypełnić [słowo] Pisma, w którym Duch Święty zapowiedział przez usta Dawida o Judaszu, który był przewodnikiem tych, którzy schwytali Jezusa. **17** Zaliczał się on bowiem do nas i miał udział w tym posługiwaniu. **18** On nabył pole za zapłatę za nieprawość i spadłszy głową w dół, pękł na pół i wypłynęły wszystkie jego wnętrzości. **19** Rozniósł się to wśród wszystkich mieszkańców Jerozolimy, tak że nazwano to pole w ich języku Hakeldamach, to znaczy: Pole Krwi. **20** Jest bowiem napisane w Księdze Psalmów: Niech jego dom będzie pusty, niech nikt w nim nie mieszka; oraz: Jego biskupstwo niech przejmie inny. **21** Trzeba więc, aby jeden z tych mężczyzn, którzy z nimi byli przez cały czas, kiedy Pan Jezus przebywał wśród nas; **22** Począwszy od chrztu Jana aż do dnia,

w którym został wzięty od nas w górę, stał się wraz z nami świadkiem jego zmartwychwstania. **23** I wybrali dwóch: Józefa, zwanego Barsabą, z przydomkiem Justus, i Macieja. **24** I tak się modlili: Ty, Panie, który znasz serca wszystkich, wskaż z tych dwóch jednego, którego wybrałeś; **25** Aby zajął miejsce w tym posługiwaniu i apostolstwie, któremu sprzeniewierzył się Judasz, aby odejść na swoje miejsce. **26** I dali im losy, a los padł na Macieja. I został przyłączony do jedenastu apostołów.

2 A gdy nadszedł dzień Pięćdziesiątnicy, wszyscy byli jednomyslnie na tym samym miejscu. **2** Nagle powstał odgłos z nieba, jakby uderzenie gwałtownego wiatru, i wypełnił cały dom, w którym siedzieli. **3** Ukazały się im rozzielone języki jakby z ognia, które spoczęły na każdym z nich. **4** I wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i zaczęli mówić innymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić. **5** A przebywali w Jerozolimie Żydzi, mężczyźni pobożni, ze wszystkich narodów pod niebem. **6** A kiedy powstał ten szum, zeszło się mnóstwo [ludzi] i zdumiali się, bo każdy z nich słyszał ich mówiących [w jego] własnym języku. **7** I pytali się nawzajem zdziwieni i pełni zdumienia: Czy ci wszyscy, którzy mówią, nie są Galilejczykami? **8** Jak to jest, że każdy z nas słyszy swój własny język ojczysty? **9** Partowie, Medowie, Elamici i ci, którzy mieszkają w Mezopotamii, Judei, Kapadoci, w Poncie i Azji; **10** We Frygi, w Pamfilii, Egipcie i w częściach Libii, które leżą obok Cyreny, a także przybysze z Rzymu, [zarówno] Żydzi, [jak] i prozelici; **11** Kreteńczycy i Arabowie – słyszemy ich głoszących w naszych językach wielkie dzieła Boże. **12** I zdumiewali się wszyscy, i dziwili, mówiąc jeden do drugiego: Co to ma znaczyć? **13** Lecz inni naśmiewali się i mówili: Upili się młodym winem. **14** Wtedy stanął Piotr z jedenastoma, podniósł swój głos i przemówił do nich: Mężowie z Judei i wszyscy, którzy mieszkacie w Jerozolimie, przyjmijcie do wiadomości i posłuchajcie uważnie moich słów. **15** Oni bowiem nie są pijani, jak sądzicie, bo jest dopiero trzecia godzina dnia. **16** Ale to jest to, co zostało przepowiedziane przez proroka Joela: **17** I stanie się w ostatcznych dniach – mówi Bóg – że wyleję z mego Ducha na wszelkie ciało i będą prorokować wasi synowie i córki, wasi młodzieńcy będą mieć widzenia, a starcy będą śnić sny. **18** Nawet na moje sługi i służebnice wyleję w tych dniach z mego Ducha i będą prorokować. **19** I ukażę cuda na niebie w górze i znaki na ziemi na dole, krew, ogień i kłęby dymu. **20** Słońce zamieni się w ciemność, a księżyc w krew, zanim nadaje się ten dzień Pański, wielki i okazały. **21** I stanie się, [że] każdy, kto wezwie imienia Pana, będzie zbawiony. **22** Mężowie izraelscy, słuchajcie

tych słów: Jezusa z Nazaretu, męża potwierdzonego przez Boga wśród was mocami, cudami i znakami, których Bóg dokonał przez niego wśród was, o czym sami wiecie; 23 Wydanego zgodnie z powiętym postanowieniem Boga oraz tym, co przedtem wiedział wzięliście i rękami bezbożników ukrzyżowaliście i zabiliście. 24 Jego to Bóg wskrzesił, uwolniwszy od bolesci śmierci, bo było niemożliwe, aby ta mogła go zatrzymać. 25 Dawid bowiem mówi o nim: Patrzylem na Pana zawsze przed moim obliczem, bo jest po [mojej] prawicy, żebym się nie zachwiał. 26 Dlatego rozweseliło się moje serce i rozradował się mój język, a także moje ciało będzie spoczywać w nadziei. 27 Nie zostawisz bowiem mojej duszy w piekle i nie dasz swojemu Świętemu doznać zniszczenia. (Hadēs g86) 28 Daleś mi poznać drogi życia, a twoje oblicze napełni mnie radością. 29 Mężowie bracia, mogę swobodnie mówić do was o patriarsze Dawidzie, że umarł i został pogrzebany, a jego grobowiec znajduje się u nas aż do dziś. 30 Będąc więc prorokiem i wiedząc, że Bóg zaręczył mu przysięga, [iż] z owocu jego bioder, według ciała, wzbudzi Chrystusa i posadzi na jego tronie; 31 Przepowiadał [to] i mówił o zmartwychwstaniu Chrystusa, że jego dusza nie pozostanie w piekle, a jego ciało nie dozna zniszczenia. (Hadēs g86) 32 Tego to Jezusa wskrzesił Bóg, czego my wszyscy jesteśmy świadkami. 33 [Będąc] więc wywyższony prawicą Boga, otrzymał od Ojca obietnicę Ducha Świętego i wydał to, co wy teraz widzicie i słyszycie. 34 Dawid bowiem nie wstąpił do nieba, a jednak sam mówi: Powiedział Pan memu Panu: Siądz po mojej prawicy; 35 Aż położę twoich nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy. 36 Niech więc cały dom Izraela wie z pewnością, że tego Jezusa, którego wy ukrzyżowaliście, Bóg uczynił i Panem, i Chrystusem. 37 A słysząc to, przerazili się do [głębii] serca i zapytali Piotra i pozostałych apostołów: Co mamy robić, mążowie bracia? 38 Wtedy Piotr powiedział do nich: Pokutujcie i niech każdy z was ochrzczi się w imię Jezusa Chrystusa na przebaczenie grzechów, a otrzymacie dar Ducha Świętego. 39 Obietnica ta bowiem dotyczy was, waszych dzieci i wszystkich, którzy są daleko, każdego, kogo powoła Pan, nasz Bóg. 40 W wielu też innych słowach dawał świadectwo i napominał ich: Ratujcie się od tego przewrotnego pokolenia. 41 Ci więc, którzy chętnie przyjęli jego słowa, zostali ochrzczeni. I przyłączyło się tego dnia około trzech tysięcy dusz. 42 Trwali oni w nauce apostołów, w społeczności, w łamaniu chleba i w modlitwach. 43 I strach ogarnął każdą duszę, gdyż wiele znaków i cudów działało się przez apostołów. 44 A wszyscy, którzy uwierzyli, byli razem i wszystko mieli wspólne. 45 Sprzedawali posiadłości i dobra i

rozdzielali je wszystkim według potrzeb. 46 Każdego dnia trwali zgodnie w świątyni, a łamiąc chleb po domach, przyjmowali pokarm z radością i w prostocie serca; 47 Chwałyći Boga i ciesząc się przychylnością wszystkich ludzi. A Pan dodawał kościołowi każdego dnia tych, którzy mieli być zbawieni.

3 Piotr i Jan weszli razem do świątyni w godzinie modlitwy, o dziewiątej. 2 A wnoszono [właśnie] pewnego mężczyznę, chromego od urodzenia, którego każdego dnia sadzano u bramy świątyni, zwanej Piękna, żeby wchodzących do świątyni prosił o jałmużnę. 3 Gdy zobaczył Piotra i Jana, jak mieli wejść do świątyni, prosił ich o jałmużnę. 4 A Piotr, przypatrując mu się wraz z Janem, powiedział: Spójrz na nas. 5 On więc spojrzał na nich uważnie, spodziewając się, że coś od nich otrzyma. 6 Wtedy Piotr powiedział: Nie mam srebra ani złota, lecz co mam, to ci daje: W imieniu Jezusa Chrystusa z Nazaretu, wstań i chodź! 7 A ujawszy go za prawą rękę, podniósł go. I natychmiast wzmacniły się jego nogi i kostki. 8 A on zerwał się, wstał i chodził. Wszedł z nimi do świątyni, chodząc, skacząc i chwałyći Boga. 9 A wszyscy ludzie widzieli go chodzącego i chwałyći Boga. 10 I rozpoznali w nim tego [człowieka], który dla jałmużny siadał przy Pięknej Bramie świątyni, i ogarnęło ich zdumienie i zachwyt nad tym, co mu się przydarzyło. 11 A gdy ten chromy, [który został] uzdrawiony, trzymał się Piotra i Jana, wszyscy ludzie zdumieni zbiegli się do nich w przedśionku, który zwano Salomonowym. 12 Kiedy Piotr zobaczył, przemówił do ludzi: Mężowie izraelscy, dlaczego się temu dziwicie i dlaczego się nam tak uważnie przypatrujecie, jakbyśmy własną mocą albo pobożnością sprawili, że on chodzi? 13 Bóg Abrahama, Izaka i Jakuba, Bóg naszych ojców, uwiebil Jezusa, swego Syna, którego wy wydaлиście i wyparliście się przed Piłatem, gdy postanowił go uwolnić. 14 A wy wyparliście się Świętego i Sprawiedliwego i prosiliście o uwolnienie wam mordercy. 15 I zabiłyście Dawę życia, którego Bóg wskrzesił z martwych, czego my jesteśmy świadkami. 16 A przez wiarę w jego imię, temu, którego widzicie i znacie, imię to przywróciło siły. To wiara, która jest przez niego, dała mu pełne zdrowie na oczach was wszystkich. 17 Ale teraz, bracia, wiem, że uczyniliście to z nieświadomości, tak jak wasi przelożeni. 18 Lecz Bóg w ten sposób wypełnił to, co przepowiedział przez usta wszystkich swoich proroków, że jego Chrystus będzie cierpiął. 19 Dlatego pokutujcie i nawróćcie się, aby wasze grzechy były zgładzone, gdy nadejdą sprzed oblicza Pana czasy ochłody; 20 I pośle tego, który był wam głoszony, Jezusa Chrystusa; 21 Którego niebo musi przyjąć aż do czasu odnowienia wszystkich rzeczy, jak Bóg od wieków przepowidał

przez usta wszystkich swoich świętych proroków. (aiōn g165) 22 Mojżesz bowiem powiedział do ojców: Proroka jak ja wzbudzi was Pan, wasz Bóg, spośród waszych braci. Jego będziecie słuchać we wszystkim, co wasz im: Rozsądzie, czy to sprawiedliwe w oczach Boga bardziej was słuchać niż Boga. 20 My bowiem nie możemy nie mówić [o tym], co widzieliśmy i słyszeliśmy.

23 I stanie się, że każda dusza, która nie będzie do ich ukarania, wypuściły ich ze względu na ludzi, bo słuchać tego proraka, będzie wytracona spośród ludu. 24 Przepowiadali te dni także wszyscy prorocy, którzy wszyscy chwaliły Boga za to, co się stało. 22 Człowiek przemawiali od [czasów] Samuela i inni po nim. 25 ponad czterdziest lat. 23 A gdy ich wypuszczono, Wy jesteście synami proroków i przymierza, które przyszli do swoich i opowiedzieli im wszystko, co Bóg zawarł z naszymi ojczami, mówiąc do Abrahama: do nich mówili naczelní kapłani i starsi. 24 A gdy W twoim potomstwie będą błogosławione wszystkie narody ziemi. 26 Wzbudziwszy swego Syna, Jezusa, do Boga i powiedzieli: Panie, ty [jestes] Bogiem, Bóg najpierw posłał go do was, aby was błogosławił w który uczynił niebo, ziemię, morze i wszystko, co w odwracaniu się każdego z was od swoich nieprawości. nich jest; 25 Który przez usta swego sługi Dawida powiedział: Dlaczego burzą się narody, a ludzie knują prógne rzeczy? 26 Królowie ziemi powstań i księcia zebrali się razem przeciw Panu i przeciw jego Chrystusowi. 27 Rzeczywiście bowiem Herod i Poncjusz Piłat z paganami i ludem Izraela zebrali się przeciwko twemu świętemu Synowi, Jezusowi, którego namaścileś; 28 Aby uczynić to, co twoja ręka i twój wyrok przedtem postanowiły, że ma się stać. 29 A teraz, Panie, spójrz na ich groźby i daj twoim slugom z całą odwagą głosić twoje słowo; 30 Gdy ty wyciągniesz swoją rękę, aby uzdrawiać i dokonywać znaków i cudów przez imię twoego świętego Syna, Jezusa. 31 A gdy oni się modlili, zatrzęsło się miejsce, na którym byli zebrani, i wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i z odwagą głosili słowo Boże. 32 A to mnóstwo wierzących miało [jedno] serce i jedną duszę. Nikt nie nazywał swoim tego, co posiadał, ale wszystko mieli wspólne. 33 Apostołowie zaś z wielką mocą dawali świadectwo o zmartwychwstananiu Pana Jezusa i wielka laska była nad nimi wszystkimi. 34 Nie było też wśród nich nikogo, kto by cierpiał niedostatek, gdyż ci, którzy mieli pola albo domy, sprzedawali je i przynosili pieniądze za to, co posprzedawali; 35 I kładli u stóp apostołów. Rozdzielano [to] każdemu według potrzeb. 36 Także Józef, nazwany przez apostołów Barnabą – co się tłumaczy: Syn Pocieszenia – lewita rodem z Cypru; 37 Sprzedał ziemię, którą posiadał, a pieniądze przyniósł i położył u stóp apostołów.

4 A gdy mówili to do ludzi, nadeszli kapłani, dowódca straży świątynnej i saduceusze; 2 Oburzeni, że nauczają ludzi i głoszą w Jezusie powstanie z martwych. 3 Schwytali ich i wtrącili do więzienia aż do następnego dnia, bo był już wieczór. 4 A wielu z tych, którzy słyszeli słowo, uwierzyło. A mężczyzn było w liczbie około pięciu tysięcy. 5 Nazajutrz zebrali się w Jerozolimie ich przełożeni, starsi i uczeni w Piśmie; 6 I Annasz, najwyższy kapłan, i Kajfasz, Jan, Aleksander i ilu ich było z rodu najwyższych kapłanów. 7 Postawili ich na środku i pytali: Jaką mocą albo w czym imieniu to uczyniliście? 8 Wtedy Piotr, pełen Ducha Świętego, powiedział do nich: Przełożeni ludu i starsi Izraela; 9 Jeśli my dziś mamy być przesłuchiwani z powodu dobrodzieństwa [wyświadczonego] choremu człowieku, dzięki czemu został on uzdrawiony; 10 Niech waszestkim i całemu ludowi Izraela będzie wiadomo, że w imieniu Jezusa Chrystusa z Nazaretu, którego wy Ukrzyżowaliście, a którego Bóg wskrzesił z martwych, przez niego on stoi przed wami zdrowy. 11 On jest tym kamieniem odrzuconym przez was, budujących, który stał się kamieniem węgielnym. 12 I nie ma w nikim innym zbawienia. Nie ma bowiem pod niebem żadnego innego imienia danego ludziom, przez które moglibyśmy być zbawieni. 13 Gdy zobaczyli odwagę Piotra i Jana i zrozumieli, że są ludźmi nieuczonymi i prostymi, dziwili się. Rozpoznali również, że byli z Jezusem. 14 Widząc też, że stoi z nimi uzdrawiony człowiek, nie mogli nic przeciwko [temu] powiedzieć. 15 Rozkazał im więc opuścić Radę i naradzali się między sobą. 16 Mówili: Co zrobimy z tymi ludźmi? Bo [to], że dokonali oczywistego cudu, wiadomo wszystkim mieszkańcom Jerozolimy i nie możemy temu zaprzeczyć. 17 Lecz żeby się to bardziej twoje serce, abyś oklamał Ducha Świętego i odłożył nie rozchodziło wśród ludzi, zabronimy im pod groźbą [sobie] części pieniędzy za ziemię? 4 Czy to, co mówią do kogokolwiek w to imię. 18 A przywoławszy ich, nakazali, aby w ogóle nie mówili ani nie nauczali w imię Jezusa. 19 Lecz Piotr i Jan odpowiedzieli

5 A pewien człowiek, imieniem Aniaszem, ze swoją żoną Safirą, sprzedał swą posiadłość; 2 i za wiedzą swojej żony odłożył [sobie część] pieniędzy, a pewną część przyniósł i złożył u stóp apostołów. 3 Lecz Piotr powiedział: Aniaszemu, dlaczego szatan tak napełnił możliwość temu zaprzeczyć. 4 Czy to, co mówią, nie było twoje? A to, co otrzymałeś za sprzedaż, czy to do swego serca? Nie oklamaleś ludzi, lecz Boga. 5

Ananiasz zaś, usłyszawszy te słowa, padł nieżywy. waszą nauką i chcicie na nas ściągnąć krew tego I wielki strach ogarnął wszystkich, którzy to słyszeli. człowieka. 29 Wtedy Piotr i apostołowie odpowiedzieli: 6 Młodsi wstali, owinęli go, wynieśli i pogrzebali. Bardziej trzeba słuchać Boga niż ludzi. 30 Bóg 7 A po około trzech godzinach weszła także jego naszych ojców wskrzesił Jezusa, którego wy zabiłeście, żona, nie wiedząc, co się stało. 8 I zapytał ją Piotr: zawiesiwszy na drzewie. 31 Tego Bóg wywyższył swoją Powiedz mi, czy za tyle sprzedaliście ziemię? A ona prawicą, aby był władcą i zbawicielem, aby ludowi odpowiedziała: Tak, za tyle. 9 Wtedy Piotr powiedział Izraela dać pokutę i przebaczenie grzechów. 32 A do niej: Dlaczego się ze sobą zmówiliście, aby wystawić my jesteśmy jego świadkami w tym, a także Duch na próbę Ducha Państwego? Oto [sa] przed drzwiami Święty, którego Bóg dał tym, którzy są mu posłusznici, którzy pogrzebali twoego męża, i ciebie wyniosą. 33 A oni, słysząc to, wpadli w gniew i naradzali się 10 I natychmiast padła nieżywa u jego stóp. A gdy nad tym, jakby ich zabić. 34 Wtedy pewien faryzeusz, młodzieńcy weszli, znaleźli ją martwą. Wynieśli ją imieniem Gamaliel, nauczyciel prawa, szanowany przez więc i pogrzebali obok męża. 11 I wielki strach wszystkich ludzi, powstał na Radzie i nakazał, aby na ogarnął cały kościół i wszystkich, którzy to słyszeli. chwilę wyprowadzono apostołów; 35 I powiedział do 12 A przez ręce apostołów działało się wiele znaków nich: Mężowie izraelscy, zastanówcie się dobrze, co i cudów wśród ludu. (I byli wszyscy jednomyślnie zamierzacie zrobić z tymi ludźmi. 36 Niedawno bowiem w przedświecie Salomona. 13 I z pozostałych nikt wystąpił Teudas, podając się za nie byle kogo, do nie śmiał się do nich przyłączyć, ale ludzie bardzo którego przyłączyły się około czterystu ludzi. Zabito ich wychwalali. 14 Przybywało też Panu mnóstwo go, a wszyscy jego zwolennicy rozproszyli się i ślad po wierzących, mężczyzn i kobiet). 15 Tak, że nawet na nich zginął. 37 Po nim w dniach spisu wystąpił Judasz ulice wynoszono chorych i kładziono ich na noszach i Galilejczyk i pociągnął za sobą wielu ludzi. Lecz i on posłaniach, aby przynajmniej cień przechodzącego zginął, a wszyscy jego zwolennicy rozproszyli się. 38 Piotra padł na niektórych z nich. 16 Schodziło się Dlatego teraz mówię wam: Odstąpcie od tych ludzi i też z okolicznych miast do Jerozolimy mnóstwo zostawcie ich. Jeśli bowiem ten zamysł czy ta sprawa [ludzi], przynosząc chorych i dręczonych przez duchy pochodzi od ludzi, obróci się wniwez; 39 Ale jeśli nieczyste, a wszyscy zostali uzdrawieni. 17 Wtedy pochodzi od Boga, nie będziecie mogli tego zniszczyć, najwyższy kapłan i wszyscy, którzy z nim byli, należący aby się czasem nie okazało, że walczycie z Bogiem. 40 do stronnicztwa saduceuszy, pełni zazdrości, powstań; I posłuchali go. A przywoławszy apostołów, ubiczowali 18 I schwytali apostołów, których wrącili do publicznego [ich] i zabronili im mówić w imię Jezusa, a potem ich więzienia. 19 Lecz anioł Pana w nocy otworzył drzwi więzienia i wyprowadziwszy ich, powiedział: 20 Idźcie i wypuścili. 41 A oni odchodzili sprzed Rady, ciesząc się, że stali się godni znosić zniewagę dla imienia Jezusa. 42 Nie przestawali też codziennie w świątyni i po domach nauczać i głosić Jezusa Chrystusa.

świecie do świątyni i nauczali. Tymczasem najwyższy kapłan i ci, którzy z nim byli, przyszli, zwołali Radę oraz wszystkich starszych [spośród] synów Izraela i postali do więzienia, aby ich przyprowadzono. 22 Lecz gdy słudzy przyszli i nie znaleźli ich w więzieniu, wrócili i oznajmili: 23 Wprawdzie zastaliśmy więzienie starannie zamknięte, a strażników stojących na zewnątrz, przed drzwiami, po otwarciu jednak nie znaleźliśmy w nim nikogo. 24 A gdy najwyższy kapłan i dowódca straży świątynnej oraz naczelní kapłani usłyszeli te słowa, zastanawiali się, co z tego będzie. 25 Wówczas nadszedł ktoś i oznajmił im: Ludzie, których wrąciliście do więzienia, stoją w świątyni i nauczają lud. 26 Wtedy dowódca straży poszedł ze slugami i przyprowadził ich bez użycia siły. Bali się bowiem ludu, żeby ich nie ukamienowali. 27 Gdy ich przyprowadzili, postawili ich przed Radą, I zapytał ich najwyższy kapłan: 28 Czy nie zakazaliśmy wam surowo, żebyście w tym imieniu nie nauczać? A oto napełniliście Jerozolimę

6 A w tych dniach, gdy liczba uczniów wzrosła, helleniści zaczęli szemrać przeciwko Żydom, że zaniebędzano w codziennym posługiwaniu ich wdowy. 2 Wtedy dwunastu, zwoławszy [cale] mnóstwo uczniów, powiedziało: Nie jest rzeczą słuszną, żebyśmy porzucili słowo Boże, a obsługiwać stoły. 3 Upatrzcie więc, bracia, spośród siebie siedmiu mężczyzn, mających dobre świadectwo, pełnych Ducha Świętego i mądrości, którym zleciśmy tę sprawę. 4 My zaś oddamy się modlitwie i posłuszeństwu słowa. 5 I spodobało się to całej gromadzie [zebranych]. Wybrali więc Szczepana, męża pełnego wiary i Ducha Świętego, Filipa, Prochora, Nikanora, Tymona, Parmenasa i Mikołaja, prozelitę z Antiochii. 6 Przedstawili ich apostołom, którzy modląc się, położyli na nich ręce. 7 I rozszerzało się słowo Boże, i liczba uczniów w Jerozolimie bardzo się pomnażała; także bardzo wielu kapłanów stawało się posłusznymi wierze. 8 A Szczepan, pełen wiary i mocy, czynił cuda i wielkie znaki wśród ludzi. 9 Wtedy

niektórzy z synagogi zwanej [synagoga] Libertynów i pieniądze u synów Chamora, [ojca] Sychema. 17 A gdy Cyrenejczyków, i Aleksandryjczyków oraz tych, którzy zbliżył się czas obietnicy, którą Bóg złożył Abrahamowi, pochodzili z Cylicji i Azji, wystąpili do rozprawy ze Szczepanem. 10 Lecz nie mogli sprostać mądrości duchowi, z którym mówił. 11 Podstawili więc ludzi, którzy zeznali: Słyszeliśmy, jak mówił bluźnierstwa przeciwko Mojżeszowi i przeciwko Bogu. 12 I tak nie zostawały przy życiu. 20 W tym czasie urodził podburzyli lud, starszych i uczonych w Piśmie; a gdy się Mojżesz, a był miły Bogu i wychowywano go przybiegły do niego, porwali go i przyprowadzili do Rady. 13 I podstawili fałszywych świadków, którzy porzucono, wzięła go córka faraona i wychowała go zeznali: Ten człowiek nie przestaje mówić bluźnierstwa jak syna. 22 I wyuczono Mojżesza całej mądrości przeciwko temu świętemu miejscu i [przeciwko] prawu. egipskiej, i był potężny w słowach i czynach. 23 A gdy 14 Słyszeliśmy bowiem, jak mówił, że ten Jezus z miał czterdzieści lat, przyszedł mu na myśl odwiedzić Nazaretu zburzy to miejsce i zmieni zwyczaje, które swych braci, synów Izraela. 24 A kiedy zobaczył, że nam przekazał Mojżesz. 15 A wszyscy, którzy zasiadali w Radzie, przyglądali mu się uważnie i zobaczyli, że i pomścił skrywdzonego, zabijając Egipcjanina. 25 jego twarz jest jak oblicze anioła.

7 Wtedy najwyższy kapłan zapytał: Czy tak się sprawy mają? 2 A on odpowiedział: Mężowie bracia i ojcowie, słuchajcie! Bóg chwały ukazał się naszemu ojcu Abrahamowi, gdy był w Mezopotamii, zanim zamieszkał w Charanie. 3 I powiedział do niego: Opuść swoją ziemię i swoją rodzinę i idź do ziemi, która ci wskaże. 4 Wtedy wyszedł z ziemi chaldejskiej i zamieszkał w Charanie. A stamtąd, gdy umarł jego ojciec, [Bóg] przeniósł go do tej ziemi, w której wy teraz mieszkacie. 5 I nie dał mu w niej dziedzictwa nawet na stopę [jego] nogi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu i jego potomstwu po nim, gdy [jeszcze] nie miał dziecka. 6 I tak mu Bóg powiedział: Twoje potomstwo będzie przebywać w obcej ziemi, wezmą je w niewołę i będą je uciskać przez czterysta lat. 7 Lecz ten naród, u którego będzie w niewoli, ja będę sądził – powiedział Bóg. A potem wyjdą i będą mi służyć na tym miejscu. 8 I zawarł z nim przymierze obrzezania. Tak to [Abraham] spłodził Izaaka i obrzezał go ósmego dnia, a Izaak Jakuba, a Jakub dwunastu patriarchów. 9 A patriarchowie zawiśli sprzedali Józefa do Egiptu. Lecz Bóg był z nim. 10 I wyrwał go ze wszystkich jego utrapień, i dał mu laskę i mądrość w oczach faraona, króla Egiptu, który ustanowił go przełożonym nad Egiptem i nad całym swoim domem. 11 Potem nastął głód i wielka niedola w całej ziemi Egiptu i Kanaan, a nasi ojcowie nie znajdowali żywności. 12 A gdy Jakub usłyszał, że w Egipcie jest zboże, wysłał naszych ojców pierwszy raz. 13 A za drugim [razem] Józef dał się poznać swoim braciom i faraon dowiedział się o rodzie Józefa. 14 Potem Józef posłał po swego ojca Jakuba i całą swoją rodzinę [liczącą] siedemdziesiąt pięć dusz. 15 Jakub przybył do Egiptu i [tam] umarł on sam i nasi ojcowie. 16 I zostali przeniesieni do Sychem i złożeni w grobie, który Abraham kupił za

lud w Egipcie rozrodził się i rozmnożył; 18 Aż nastąpił inny król, który nie znał Józefa. 19 Ten, działając podstępnie wobec naszego narodu, uciskał naszych ojców tak, że musieli porzucać swoje niemowlęta, żeby przeżyć trzy miesiące w domu jego ojca. 21 A gdy go Sądzil bowiem, że jego bracia zrozumieją, że Bóg przez jego ręce daje im wyzwolenie. Lecz oni nie zrozumieli. 26 Następnego dnia zjawił się wśród nich, gdy się ze sobą bili, i próbował ich pogodzić, mówiąc: Ludzie, jesteście braćmi, dlaczego krzywdzicie jeden drugiego? 27 Lecz ten, który krzywdził bliźniego, odepchnął go, mówiąc: Kto cię ustanowił wodzem i sędzią nad nami? 28 Czy chcesz mnie zabić, tak jak wzoraj zabiłeś Egipcjanina? 29 Na te słowa Mojżesz uciekł i był cudzoziemcem w ziemi Madian, gdzie spłodził dwóch synów. 30 Po czterdziestu latach ukazał mu się na pustyni góra Synaj anioł Pana w płomieniu ognia w krzaku. 31 Kiedy Mojżesz [to] ujrzał, zdziwił się na ten widok. A gdy podszedł, aby się [temu] przyjrzeć, rozległ się głos Pana: 32 Ja jestem Bogiem twoich ojców, Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba. A Mojżesz zadrżał i nie śmiał się przypatrywać. 33 Wtedy Pan powiedział do niego: Zdejmij z nog obuwie, bo miejsce, na którym stoisz, jest ziemią świętą. 34 Patrząc, widziałem utrapienie mego ludu, który jest w Egipcie, i słyszałem jego wzdychanie, i zstąpiłem, żeby go wybawić. Dlatego teraz chodź, pośle cię do Egiptu. 35 Tego Mojżesza, którego się wyparli, mówiąc: Któz cię ustanowił wodzem i sędzią? – tego Bóg posłał jako wodza i wybawiciela przez rękę anioła, który mu się ukazał w krzaku. 36 On wyprowadził ich, czyniąc cuda i znaki w ziemi Egiptu, nad Morzem Czerwonym i na pustyni [przez] czterdzieści lat. 37 To jest ten Mojżesz, który powiedział synom Izraela: Proroka jak ja wzbudzi wam Pan, wasz Bóg, spośród waszych braci. Jego będącicie słuchać. 38 On to był w zgromadzeniu na pustyni z aniolem, który mówił do niego na górze Synaj i z naszymi ojczami. On przyjął żywe słowa Boże, aby nam je przekazać. 39 Lecz nasi ojcowie nie chcieli mu być posłuszní, ale odepchnęli go i zwrócił swoje serca ku Egiptowi. 40 Powiedzieli do Aarona: Zrób

nam bogów, którzy będą szli przed nami, bo nie wiemy, wywlekał mężczyzn i kobiety i wracał ich do więzienia. co się stało z tym Mojżeszem, który nas wyprowadził z A ci, którzy się rozproszyli, szli wszędzie, głosząc ziemii Egiptu. 41 I zrobili cielca w tych dniach, i złożyli słowo [Boże]. 5 Filip przybył do miasta Samarii i ofiarę temu bożkowi, i cieszyli się dziełami swoich głosił im Chrystusa. 6 A lud jednomyslnie przyjmował rąk. 42 Wtedy Bóg odwrócił się [od nich] i oddał ich w to, co mówił Filip, gdy go słyszeli i widzieli cuda, służbę zastępem nieba, jak jest napisane w księdze które czynił. 7 Duchy nieczyste bowiem wychodziły z proroków: Czy mi składaliście zabite [zwierzęta] i donośnym krzykiem z wielu, którzy [je] mieli. Wielu też inne ofiary na pustyni przez czterdzieści lat, domu sparalizowanych i ułomnych zostało uzdrawionych. Izraela? 43 Raczej obnosiliście namiot Molocha i 8 I wielka radość zapanowała w tym mieście. 9 A gwiazdę waszego boga Remfana, wizerunki, które pewien człowiek o imieniu Szymon, który wcześniej w sobie zrobiliście, żeby oddawać im cześć. Dlatego tym mieście zajmował się czarami, mamił lud Samarii, zaprowadzę was poza Babilon. 44 Nasi ojcowie mieli twierdząc, że jest kimś wielkim. 10 Liczyli się z nim na pustyni Namiot Świadectwa, jak zarządził ten, który wszyscy od najmniejszego do największego, mówiąc: powiedział Mojżeszowi, aby go uczynił według wzoru, Ten [człowiek] jest tą wielką mocą Boga. 11 A liczyli się z który widział. 45 Nasi ojcowie z Jozuem wzięli go i nim dla tego, że od dłuższego czasu mamił ich [swoimi] wniesły do posiadłości pogan, których Bóg wypędził czarami. 12 A gdy uwierzyli Filipowi, który głosił o sprzed oblicza naszych ojców, aż do dni Dawida; 46 królestwie Bożym i o imieniu Jezusa Chrystusa, chrzciłi Który znalazł łaskę przed Bogiem i prosił, aby mógł się zarówno mężczyźni, jak i kobiety. 13 Uwierzył też znaleźć przybytek dla Boga Jakuba. 47 Lecz Salomon sam Szymon, a gdy się ochrzcił, trzymał się Filipa i zbudował mu dom. 48 Najwyższy jednak nie mieszka zdumiewał się, widząc cuda i wielkie znaki, jakie się w świątyniach uczynionych rąk, jak mówi prorok: działa. 14 Kiedy apostołowie, którzy byli w Jerozolimie, 49 Niebo jest moim tronem, a ziemia podnóżkiem usłyszeli, że Samaria przyjęła słowo Boże, wysłali do moich stóp. Jakiż dom mi zbudujecie, mówi Pan, nich Piotra i Jana; 15 Którzy przyszli tam i modlili albo gdzie jest miejsce mego odpoczynku? 50 Czy się za nich, aby otrzymali Ducha Świętego. 16 Na tego wszystkiego nie uczyniła moja ręka? 51 [Ludzie] żadnego z nich bowiem jeszcze nie zstąpił. Byli tylko twardego karku, nieobrzesanego serca i uszu! Wy ochrzczeni w imię Pana Jezusa. 17 Wtedy kładli na zawsze sprzeciwiając się Duchowi Świętemu. Jak nich ręce, a oni otrzymywali Ducha Świętego. 18 A gdy wasi ojcowie, [tak] i wy! 52 Którego z proroków nie Szymon zobaczył, że Duch Święty był udzielany przez prześladowali wasi ojcowie? Pozabijali też tych, którzy nakładanie rąk apostołów, przyniosły im pieniądze; 19 przepowiadali przyjście Sprawiedliwego, którego wy Mówiąc: Dajcie i mnie tę moc, aby [ten], na kogo nałożę staliście się teraz zdrajcam i mordercami. 53 Wy, którzy ręce, otrzymały Ducha Świętego. 20 I powiedział mu otrzymaliście prawo przez rozporządzenie aniołów, Piotr: Niech zginą z tobą twoje pieniądze, bo sądzisz, lecz nie przestrzegaliście [go]. 54 Gdy to usłyszeli, że dar Boży można nabyć za pieniądze. 21 Nie masz wpadli w gniew i zgrzytali na niego zębami. 55 A on, w tej sprawie części ani udziału, bo twoje serce nie pełen Ducha Świętego, patrzył uważnie w niebo i ujrzał jest prawe przed Bogiem. 22 Dlatego pokutuj z tej chwałę Boga i Jezusa stojącego po prawicy Boga. twojej nieprawości i proś Boga, a może ci przebaczy 56 I powiedział: Oto widzę niebiosa otwarte i Syna zamysł twoego serca. 23 Widzę bowiem, że jesteś Człowieckiego stojącego po prawicy Boga. 57 A [oni] [pograżony] w gorący żółci i w więzach nieprawości. podnieśli wielki krzyk, zatkali sobie uszy i jednomyslnie 24 Wtedy Szymon odpowiedział: Mówiąc się za mnie się na niego rzucili. 58 Wyrzuciли go poza miasto i do Pana, aby nic z tego, co powiedzieliście, mnie kamienowali, a świadkowie złożyli swoje szaty u stóp nie spotkało. 25 A gdy dali świadectwo i opowiedzieli młodzieńca zwanego Saulem. 59 Tak kamienowali słowo Pana, udali się w drogę powrotną do Jerozolimy Szczepana, modlącego się tymi słowami: Panie Jezu, i głosili ewangelię w wielu wioskach samarytańskich. przyjmij mojego ducha. 60 A upadlszy na kolana, 26 Lecz anioł Pana powiedział do Filipa: Wstań i idź zaczęło się wielkie prześladowanie kościoła w Jerozolimie i wszyscy oprócz apostołów rozproszyli się po okolicach Judei i Samarii. 2 Szczepana zaś po okolicach Judei i Samarii. 2 Szczepana zaś po okolicach Judei i Samarii. 3 Tymczasem Saul niszczył kościół. Wchodził do domów,

8 A Saul zgodził się na zabicie go. W tym czasie zaczęło się wielkie prześladowanie kościoła w Jerozolimie i wszyscy oprócz apostołów rozproszyli się po okolicach Judei i Samarii. 2 Szczepana zaś po okolicach Judei i Samarii. 3 Tymczasem Saul niszczył kościół. Wchodził do domów,

usłyszał, jak tamten czyta proroka Izajasza, i zapytał: twoim świętym w Jerozolimie. **14** Tutaj także ma władzę Rozumiesz, co czystas? **31** A on odpowiedział: Jak od najwyższych kapłanów uwieźcić wszystkich, którzy mogą rozumieć, jeśli mi nikt nie wyjaśni? I zaprosił wzywając twego imienia. **15** Lecz Pan powiedział do Filipa, aby wszedł i przy nim usiadł. **32** A czytał ten fragment Pisma: Jak owca na rzeź był prowadzony i zanieść moje imię do pogan, królów i synów Izraela. jak baranek milczący wobec tego, który go strzyże, **16** Ja bowiem pokażę mu, jak wiele musi wycierpieć tak on nie otworzył swoich ust. **33** W jego poniżeniu dla mego imienia. **17** Wtedy Ananiasz poszedł, wszedł pozbawiono go sądu, a który wypowie jego ród? Jego do domu, położył na nim ręce i powiedział: Saulu, życie bowiem zostało zabrane z ziemi. **34** I zapytał bracie, Pan mnie послał – Jezus, który ci się ukazał eunuch Filipa: Proszę cię, o kim to prorok mówi? Sam w drodze, którą jechałeś – żebyś odzyskał wzrok i o sobie czy o kimś innym? **35** Wtedy Filip otworzył swe usta i zaczynając od tego [fragmentu] Pisma, głosił spadły z jego oczu jakby łuski, i zaraz przejrzał, wstał mu Jezusa. **36** A gdy jechali drogą, przybyli nad jakąś wodę. Wówczas eunuch powiedział: Oto woda; co stoi na przeszkodzie, żebym mógł być ochrzczony? **37** I powiedział Filip: Jeśli wierzysz z całego serca, możesz. **38** Kazał więc zatrzymać wóz. Obaj, eunuch, zeszli do wody i ochrzcił go. **39** A gdy tego imienia, i przybył tu po to, aby ich związać i wyszli z wody, Duch Pański porwał Filipa i eunucha go więcej nie widział, ale jechał swoją drogą, radując się. **40** Filip zaś znalazł się w Azocie, a obchodząc wszystkie miasta, głosił ewangelię, aż dotarł do Cezarei.

9 A Saul, dysząc jeszcze groźbą i [chęcią] mordu wobec uczniów Pana, poszedł do najwyższego kapłana; **2** i prosił go o listy do synagog w Damaszku, aby [mogli], jeśliby znalazły tam zwolenników tej drogi, zarówno mężczyzn, jak i kobiet, przyprowadzić ich związanych do Jerozolimy. **3** A gdy jadąc, zbliżył się do Damaszku, nagle olśniła go światłość z nieba. **4** Upadł na ziemię i usłyszał głos, który mówił do niego: Saulu, Saulu, dlaczego mnie prześladujesz? **5** Wtedy zapytał: Kim jesteś, Panie? A Pan odpowiedział: Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Trudno ci wiergać przeciw ościeniowi. **6** A [Saul], drżąc i bojąc się, powiedział: Panie, co chcesz, abym zrobił? A Pan do niego: Wstań i idź do miasta, a [tam ci] powiedzą, co masz robić. **7** A mężczyźni, którzy byli z nim w drodze, stanęli oniemiali. Słyszeli bowiem głos, lecz nikogo nie widzieli. **8** I podniósł się Saul z ziemi, a gdy otworzył oczy, nikogo nie [mogli] widzieć. Wtedy wzięli go za rękę i zaprowadzili do Damaszku. **9** Trzy dni [nic] nie widział i nie jadł ani nie pił. **10** A w Damaszku był pewien uczeń, imieniem Ananiasz. I powiedział do niego Pan w widzeniu: Ananiaszu! A on odpowiedział: Oto ja, Panie. **11** A Pan [powiedział] do niego: Wstań i idź na ulicę, którą nazywają Prostą, i zapytaj w domu Judy o Paula z Tarsu, oto bowiem się modli. **12** I ujrzał w widzeniu człowieka imieniem Ananiasz, wchodzącego i kładącego na nim rękę, aby odzyskał wzrok. **13** Ananiasz zaś odpowiedział: Panie, słyszałem od wielu, ile zlego wyrządził ten człowiek Saul przebywał przez kilka dni z uczniami, którzy byli w Damaszku. **20** I zaraz w synagogach zaczął głosić Chrystusa, że on jest Synem Bożym. **21** A wszyscy, [A on] odpowiedział: Wierzę, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym. **22** A Saul którzy go słuchali, ze zdziwieniem pytali: Czy to nie Filip: Jeśli wierzysz z całego serca, możesz. **23** A po upływie wielu dni Żydzi zaprowadzić do naczelnego kapłana? **24** A Saul coraz bardziej się wzmacniał i uprawiał w zakłopotanie postanowili go zabić. **25** Lecz jednak dowiedział się o ich zasadzce. A strzegli bram we dnie i w nocy, aby go zabić. **26** Lecz uczeń zebrał go w nocy i spuścił w kosz po sznurze przez mur. **27** A gdy Saul przybył do Jerozolimy, usiłował przyłączyć się do uczniów, ale wszyscy się go bali, nie wierząc, że jest uczniem. **28** Lecz Barnaba przyjął go, zaprowadził do apostołów i opowiedział im, jak [on] w drodze ujrzał Pana, który mówił do niego, i jak w Damaszku z odwagą głosił w imieniu Jezusa. **29** I przebywał z nimi w Jerozolimie. **30** Z odwagą też mówił w imieniu Pana Jezusa i rozprawiał z hellenistami, a oni usiłowali go zabić. **31** Bracia jednak dowiedzieli się o tym, wyprawili go do Cezarei i odesłali do Tarsu. **32** A tak kościół w całej Judei, Galilei i Samarii cieszyły się pokojem, budując się i żyjąc w bojaźni Pańskiej, i rozrastały się przez pociechę Ducha Świętego. **33** I stało się, gdy Piotr odwiedzał wszystkich, że przyszedł też do świątych, którzy mieszkali w Liddzie. **34** Spotkał tam pewnego człowieka imieniem Eneasza, który był sparaliżowany i od ośmiu lat leżał w łóżku. **35** I powiedział mu Piotr: Eneaszu, Jezus Chrystus cię uzdrawia. Wstań i zaściel swoje [józko]. I natychmiast wstał. **36** Mieszkańcy Liddy i Saronu widzieli go i nawrócili się do Pana. **37** Mieszkała też w Jafie pewna uczennica o imieniu Tabita, co znaczy Dorkas. Jej [życie] wypełnione było dobrymi uczynkami i udzielaniem jałmużny. **38** I stało się w tych dniach, że zachorowała i umarła. Obmyto ją i położono w sali na piętrze. **39** A ponieważ

Lidda leży blisko Jafy, gdy uczniowie usłyszeli, że jest tam Piotr, posłali do niego dwóch ludzi, prosząc, aby zejdź i idź z nimi bez wahania, bo ja ich posłałem. nie zwlekał z przyjściem do nich. 39 Wtedy Piotr wstał i poszedł z nimi, a gdy przyszedł, wprowadzili go do sali na piętrze. Obstąpiły go wszystkie wdowy, płacząc i pokazując tuniki i płaszczce, które Dorkas im robiła, gdy była z nimi. 40 A Piotr wygonił wszystkich, kleknął i modlił się. Potem zwrócił się do zmarłej i powiedział: Duch: Szukają cię trzej mężczyźni. 20 Dlatego wstań, do niego posłani przez Korneliusza, i powiedział: 21 Wtedy Piotr zszedł do mężczyzn, którzy zostali Ja jestem tym, którego szukacie. Z jakiego powodu i pokazując tuniki i płaszczce, które Dorkas im robiła, przyszliście? 22 A oni odpowiedzieli: Setnik Korneliusz, gdy była z nimi. 40 A Piotr wygonił wszystkich, kleknął człowiek sprawiedliwy i bojący się Boga, mający i modlił się. Potem zwrócił się do zmarłej i powiedział: dobre świadectwo od całego narodu żydowskiego, w Tabito, wstań! A ona otworzyła oczy i zobaczywszy widzeniu otrzymał przez świętego anioła polecenie, Piotra, usiadła. 41 [On] podał jej rękę i podniósł ją, a aby cię wezwał do swego domu i wysłuchał twoich zawaławszy świętych i wdowy, pokazał ją żywą. 42 słów. 23 Wtedy zwołał ich do domu i udzielił gościny. I rozniósł się to po całej Jafie, i wielu uwierzyło w A następnego dnia Piotr wyruszył z nimi i niektórzy bracia z Jafy towarzyszyli mu. 24 A nazajutrz weszli do niejakiego Szymona, garbarza.

10 A w Cezarei był pewien człowiek imieniem Korneliusz, setnik z oddziału zwanego Italiskim; 2 Pobożny i bojący się Boga wraz z całym swoim domem. Dawał on wielkie jałmużny ludowi i zawsze modlił się do Boga. 3 Około dziewiątej godziny dnia ujrzał wyraźnie w widzeniu anioła Boga, który przyszedł do niego i powiedział: Korneliuszu! 4 A on uważnie patrzył na niego i będąc przestraszonym, zapytał: Co, Panie? I odpowiedział mu: Twoje modlitwy i jałmużny dotarły przed oblicze Boga jako przypomnienie. 5 Dlatego teraz poślij mężczyzn do Jafy i sprowadź Szymona, zwanego Piotrem. 6 Zatrzymał się on u pewnego Szymona, garbarza, który ma dom nad morzem. On ci powie, co masz robić. 7 A gdy anioł, który mówił z Korneliuszem, odszedł, [ten] zwołał dwóch swoich sług i pobożnego żołnierza spośród tych, którzy stale mu posługiwali; 8 i opowiedziawszy im wszystko, posłał ich do Jafy. 9 A nazajutrz, gdy byli w drodze i zbliżali się do miasta, około godziny szóstej Piotr wszedł na dach, aby się modlić. 10 A będąc głodnym, chciał [coś] zjeść. Gdy zaś przygotowywano [mu posiłek], wpadł w zachwycenie. 11 Zobaczył otwarte niebo i stępujący na niego jakiś przedmiot, podobny do wielkiego płotna, związany [ze sobą] czterema końcami i spuszczany ku ziemi. 12 Były w nim wszelkie czworonożne [zwierzęta] ziemskie, bestie, gady i ptaki nieba. 13 I odezwał się do niego głos: Wstań, Piotrze, zabijaj i jedz. 14 A Piotr odpowiedział: Żadną miarą, Panie, bo nigdy niejadę niczego pospolitego lub nieczystego. 15 Wtedy znowu, po raz drugi dobiegł go głos: Tego, co Bóg oczyścił, ty nie uważaj za nieczyste. 16 I stało się tak trzy razy. Wówczas ten przedmiot został z powrotem wzięty do nieba. 17 A gdy Piotr zastanawiał się, co ma oznaczać widzenie, które miał, oto mężczyźni wysłani przez Korneliusza, dopytawszy się o dom Szymona, stanęli przed bramą; 18 i zwołali, pytając, czy tam przebywa Szymon, zwany Piotrem. 19 A gdy Piotr rozmyślał o tym widzeniu, powiedział do niego

A nastepnego dnia Piotr wyruszył z nimi i niektórzy bracia z Jafy towarzyszyli mu. 24 A nazajutrz weszli do Cezarei. Korneliusz zaś czekał na nich, zwoławszy swoich krewnych i bliskich przyjaciół. 25 A gdy Piotr wchodził, Korneliusz wyszedł mu naprzeciw, padł mu do nóg i oddał [mu] poklon. 26 Lecz Piotr podniósł go, mówiąc: Wstań, ja też jestem człowiekiem. 27 A rozmawiając z nim, wszedł i zastał wielu zebranych. 28 I powiedział do nich: Wiecie, że nie wolno Żydom przestawać z cudzoziemcem albo przychodzić do niego. Lecz Bóg mi pokazał, żebym żadnego człowieka nie nazywał pospolitym lub nieczystym. 29 Dlatego też, będąc wezwany, przyszedłem bez sprzeciwu. Pytam więc: Dlaczego mnie wezwaliście? 30 A Korneliusz odpowiedział: Cztery dni temu pościlem aż do tej godziny, a gdy o godzinie dziewiątej modliłem się w swoim domu, stąpał przede mną [pewien] maż w jasnej szacie; 31 I powiedział: Korneliuszu, twoja modlitwa została wysłuchana, a twoje jałmużny dotarły przed oblicze Boga jako przypomnienie. 32 Dlatego poślij do Jafy i wezwij Szymona, zwanego Piotrem. Zatrzymał się on w domu Szymona, garbarza, nad morzem. Gdy przyjdzie, będzie z tobą mówić. 33 Natychmiast więc posłałem po ciebie, a ty dobrze zrobileś, że przyszedłeś. A teraz jesteśmy [tu] wszyscy obecni przed Bogiem, aby słuchać wszystkiego, co ci Bóg nakazał. 34 Wtedy Piotr otworzył usta i powiedział: Prawdziwie dostrzegam, że Bóg nie ma wzgłędu na osoby; 35 Ale w każdym narodzie milę jest mu ten, kto się go boi i czyni to, co sprawiedliwe. 36 [A jeśli chodzi o] słowo, które posłał synom Izraela, zwiastując pokój przez Jezusa Chrystusa, który jest Panem wszystkich; 37 Wy wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan; 38 Jak Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą Jezusa z Nazaretu, który chodził, czyniąc dobrze i uzdrawiając wszystkich opanowanych przez diabła, bo Bóg był z nim. 39 A my jesteśmy świadkami tego wszystkiego, co czynił w ziemi judzkiej i w Jerozolimie. Jego to zabił, zawiesiwszy na drzewie. 40 Jego [też] wskrzesił Bóg trzeciego dnia i sprawił, żeby się objawił; 41 Nie

całemu ludowi, ale świadkom przedtem wybranym przez Boga, nam, którzy z nim jedliśmy i piliśmy po jego zmartwychwstaniu. **42** Nakazał nam też głośić Boga sędzią żywych i umarłych. **43** Temu wszyscy A gdy jeszcze Piotr mówił te słowa, Duch Święty zstąpił na wszystkich słuchających tej mowy. **45** I zdziwili się wieś o nich dotarła do uszu kościoła, który był w ci wierzący pochodzący z obrzezania, którzy przyszli do Jerozolimie. I posłano Barnabę aż do Antiochii. **23** Gdy Piotrem, że dar Ducha Świętego został wylany także na pagan. **46** Słyszeli ich bowiem mówiących językami wszystkich, aby zgodnie z postanowieniem serca trwali i wielbiącymi Boga. Wtedy Piotr się odezwał: **47** Czy ktoś może odmówić wody, żeby byli ochrzczeni ci, którzy otrzymali Ducha Świętego jak i my? **48** I nakazał ochrzczyć ich w imię Pana. I prosili go, aby [u nich] zostało kilka dni.

poganom dał Bóg pokutę ku życiu. **19** Lecz ci, których rozproszyło prześladowanie, jakie wybuchło z powodu Szczepana, dotarli aż do Fenicji, na Cypr i do Antiochii, ludowi i świadczy, że on jest ustanowionym przez nie głosząc słowa [Bożego] nikomu, tylko Żydom. **20** A niektórych z nich, mężczyźni z Cypru i Cyreny, gdy przybyli do Antiochii, mówili do hellenistów, głosząc kto w niego wierzy, otrzyma przebaczenie grzechów. **44** Pana Jezusa. **21** I była z nimi ręka Pana, a wielka A gdy go znalazły, przyprowadził go do Antiochii. Przez cały rok zbierały się z tym kościołem i nauczali

11 Apostołowie i bracia, którzy byli w Judei, usłyszyli, że również poganie przyjęli słowo Boże. **2** A gdy Piotr przybył do Jerozolimy, spierali się z nim ci, którzy pochodzili z obrzezania; **3** Mówiąc: Wszedłeś do ludzi nieobrzecanych i jadłeś z nimi. **4** Wtedy Piotr zaczął po kolei im wyjaśniać: **5** Będąc w mieście Jafie, modliłem się i w zachwyceniu miałem widzenie – jakiś przedmiot zstępujący, jakby wielkie płótno, za cztery rogi [uwiązanego] spuszczone z nieba, i dotarło aż do mnie. **6** Wpatrzywszy się w nie uważnie, przyjrzałem się i zobaczyłem czworożne [zwierzęta] ziemskie, bestie, gady i ptaki nieba. **7** I usłyszałem głos mówiący do mnie: Wstań, Piotrze, zabijaj i jedz. **8** I odpowiedziałem: Żadną miarą, Panie, bo nigdy niczego pospolitego lub nieczystego nie wziałem do ust. **9** Wtedy głos z nieba odezwał się po raz drugi: Tego, co Bóg oczyścił, nie uważaj za nieczyste. **10** A to się stało trzy razy, po czym to wszystko zostało wciągnięte z powrotem do nieba. **11** I zaraz trzej mężczyźni posłani do mnie z Cezarei stanęli przed domem, w którym byłem. **12** I powiedział mi Duch, abym z nimi poszedł bez wahania. Szło też ze mną tych sześciu braci i wesliśmy do domu tego człowieka. **13** On nam opowiedział, jak ujrzał w swoim domu anioła, który stanął i powiedział do niego: Poślij ludzi do Jafy i przywołaj Szymona, zwanego Piotrem. **14** On ci powie słowa, przez które będziesz zbawiony, ty i cały twój dom. **15** A gdy zacząłem mówić, zstąpiły na nich Duch Święty, tak jak na nas na początku. **16** I przypomniałem słowo Pana, gdy powiedział: Jan chrzcil wodą, ale wy będącie ochrzczeni Duchem Świętym. **17** Jeśli więc Bóg dał im ten sam dar co nam, którzy uwierzyliśmy w Pana Jezusa Chrystusa, kim ja jestem, abym mógł zabronić Bogu? **18** A usłyszawszy to, uspokoił się i chwalili Boga, mówiąc: A więc i

wielu [ludzi]. W Antiochii też po raz pierwszy uczniów nazwano chrześcijanami. 27 A w tych dniach przybyli z Jerozolimy do Antiochii prorocy. 28 I jeden z nich, imieniem Agabos, powstał i oznajmił przez Ducha, że w całej ziemi nastanie wielki głód. Nastał on za cesarza Klaudiusza. 29 Wtedy uczniowie, każdy z nich według swoich możliwości, postanowili posłać pomoc do braci, którzy mieszkali w Judei. 30 Tak też zrobili, posyłając [ja] starszym przez ręce Barnaby i Saula.

12 W tym czasie król Herod zaczął gnębić niektórych [członków] kościoła. **2** I zabił mieczem Jakuba, brata Jana. **3** Widząc, że to podobało się Żydom, postanowił schwycić także Piotra. A były to dni Przaśników. **4** Kiedy go schwycił, wtrącił go do więzienia i oddał pod straż szesnastu żołnierzom, zamierzając po [święcie] Paschy wydać go ludowi. **5** Strzeżono więc Piotra w więzieniu, a kościół nieustannie modlił się za niego do Boga. **6** A tej nocy, kiedy Herod miał go wydać, Piotr spał między dwoma żołnierzami, związany dwoma łańcuchami, a przed drzwiami strażnicy strzegli więzienia. **7** Wtedy zjawił się anioł Pana i w więzieniu zająśniało światło. Trącił Piotra w bok i obudził go, mówiąc: Wstań szybko. I opadły łańcuchy z [jego] rąk. **8** I powiedział do niego anioł: Przepasz się i włóż sandały. Tak też zrobił. I powiedział mu: Narzuć płaszcz i chodź za mną. **9** [Piotr] więc wyszedł i udał się za nim, a nie wiedział, że to, co się działo za sprawą anioła, działo się naprawdę, lecz sądził, że to widzenie. **10** A gdy minęły pierwszą i drugą straż, doszli do żelaznej bramy, która prowadzi do miasta, a ta sama się przed nimi otworzyła. Kiedy wyszli i przeszli jedną ulicę, natychmiast anioł odstąpił od niego. **11** Kiedy Piotr doszedł do siebie, powiedział: Teraz wiem na pewno, że Pan posłał swego anioła i wyrwał mnie z

ręki Heroda i z tego wszystkiego, czego oczekwał lud [zwany] też Pawłem, napełniony Duchem Świętym, żydowski. **12** Gdy to sobie uświadomił, przyszedł do spojrzał na niego uważnie; **10** I powiedział: O, synu domu Marii, matki Jana, którego nazywano Markiem, diabła, pełny wszelkiego podstępstwa i przewrotności, gdzie wielu zebrało się na modlitwie. **13** I zapukał nieprzyjacielowi wszelkiej sprawiedliwości! Czy nie Piotr do drzwi w bramie, i wyszła dziewczyna imieniem przestaniesz wykrzywiać prostych dróg Pana? **11** Oto Rode, aby nasłuchiwać: **14** Gdy poznala głos Piotra, z teraz ręka Pana na tobie: osłepniesz i nie będziesz radości nie otworzyła bramy, lecz pobiegła i oznajmiła, widziała słońca przez [pewien] czas. I natychmiast że Piotr stoi przed bramą. **15** A oni powiedzieli do ogarnęły go mrok i ciemność, i chodząc wokół, szukał niej: Oszalała! Jednak ona twierdziła, że tak jest kogoś, kto by go poprowadził za rękę. **12** Wtedy istotnie. Odpowiedzieli: To jego anioł. **16** Piotr zaś prokonsul, widząc, co się stało, uwierzył, zdumiewając nie przestał pukać. A gdy otworzyli, zobaczyli go i się nauką Pana. **13** A [Paweł] i jego towarzysze opuścili zdumiali się. **17** A dawszy im ręką znak, aby zamkli, Pafos i przybyli do Perge w Pamfilii. Jan zaś odłączył opowiedział im, jak Pan wyprowadził go z więzienia, i się od nich i wrócił do Jerozolimy. **14** A oni opuścili powiedział: Powiadomcie o tym Jakuba i braci. Potem Perge, dotarli do Antiochii Piszydyskiej, a w dzień wyszedł i udał się w inne miejsce. **18** A gdy nastąpił szabatu weszli do synagogi i usiedli. **15** Po odczytaniu dzień, powstało niemałe poruszenie wśród żołnierzy Prawa i Proroków przełożeni synagogi posłali do nich [z powodu tego], co się stało z Piotrem. **19** Herod z prośbą: Mężowie bracia, jeśli macie jakieś słowo zaś poszukiwał go, a gdy go nie znalazł, przesłuchał zachęty dla ludu, to mówcie. **16** Wtedy Paweł wstał, strażników i kazał ich stracić. Potem wyjechał z Judei do Cezarei i tam mieszkał. **20** A Herod był bardzo zagniewany na mieszkańców Tyru i Sydonu. Lecz ludu Izraela wybrał naszych ojców i wywyższył lud, oni jednomyslnie przyszli do niego, zjednali sobie gdy był na obyczajnie w ziemi Egiptu i wyprowadził Blasta, podkomorzego królewskiego, i prosili o pokój, go z niej wyciągniętym ramieniem. **18** Przez około ponieważ ich kraj zaopatrywał się w żywność [z ziemi] czterdzieści lat znosił ich obyczaje na pustyni. **19** królówskich. **21** W wyznaczonym dniu Herod ubrany w A gdy wytepił siedem narodów w ziemi Kanaan, szaty królewskie zasiadł na tronie i wygłosił do nich rozdzielił przez losowanie między nich ich ziemię. **20** mowę. **22** A lud wołał: Głos Boga, a nie człowieka! A potem przez około czterysta pięćdziesiąt lat dawał **23** W tej chwili uderzył go anioł Pana, dlatego że [im] sędziów, aż do proroka Samuela. **21** Później nie oddał chwały Bogu, i wyzionął ducha, stoczyony przez robactwo. **24** A słowo Pana rozrastało się i prosili o króla. I na czterdzieści lat dał im Bóg Saula, syna Kisza, męża z pokolenia Beniamina. **22** A kiedy rozmnażało. **25** Barnaba zaś i Saul po wykonaniu go odrzucił, wzbudził im na króla Dawida, o którym posługi wrócił z Jerozolimy, zabierając ze sobą Jana, którego nazywano Markiem.

13 A w kościele w Antiochii byli pewni prorocy i nauczyciele: Barnaba, Szymon, zwany Nigrem, Lucjusz Cyrenejczyk i Manaen, który wychowywał się z tetrarchą Herodem, i Saul. **2** A gdy jawnie pełnili służbę Panu i pościli, powiedział [im] Duch Święty: Odłączcie mi Barnabę i Saula do dzieła, do którego ich powołałem. **3** Wtedy po poście i modlitwie nałożyli na nich ręce i wyprawili ich. **4** A oni, posłani przez Ducha Świętego, przybyli do Seleucji, a stamtąd odpłynęli na Cypr. **5** Gdy dotarli do Salaminy, głosili słowo Boże w synagogach żydowskich. Mieli też [ze sobą] Jana do pomocy. **6** A kiedy przeszli wyspę aż do Pafos, spotkali tam pewnego czarownika, fałszywego proraka, Żyda imieniem Bar-Jezus; **7** Który należał do otoczenia prokonsula Sergiusza Pawła, człowieka roztropnego. On to, wezwawszy Barnabę i Saula, pragnął słuchać słowa Bożego. **8** Lecz sprzeciwili się im Elimas, czarownik – tak bowiem tłumaczy się jego imię – usiłując odwieść prokonsula od wiary. **9** Wtedy Saul,

ludem. 32 I my glosimy wam [dobrą nowinę] o obietnicy że przez ich ręce dokonywały się znaki i cuda. 4 I złożonej ojcom; 33 Źe Bóg wypełnił ją wobec nas, mieszkańców miasta podzielili się: jedni byli z Żydami, ich dzieci, wskrzeszając Jezusa, jak też jest napisane a drudzy z apostołami. 5 Kiedy jednak wszczęł się w psalmie drugim: Ty jesteś moim Synem, ja ciebie rozruch zarówno wśród pogan, jak i Żydów wraz z dzią zrodziłem. 34 A to, że go wskrzesił z martwych, przełożonymi, i chcieli ich znieważyć, i ukamienować; aby już nigdy nie uległ zniszczeniu, tak wyraził: Dam 6 Dowiedzieli się o tym i uciekli do miast Likonii: wam pewne miłosierdzia Dawida. 35 Dlatego w innym do Listry i Derbe oraz w ich okolice; 7 I tam głosili miejscu mówi: Nie dasz twemu Świętemu doznać ewangelię. 8 A w Listrze był pewien człowiek o zniszczeniu. 36 Dawid bowiem [za] swego pokolenia bezwładnych nogach, chromy już w łonie swojej matki służył woli Boga, zasnął i został przyłączony do swoich i nigdy nie chodził. 9 Słuchał on przemawiającego ojców, i doznał zniszczenia. 37 Lecz ten, którego Pawła, który przyglądając mu się uważnie i widząc, Bóg wskrzesił, nie doznał zniszczenia. 38 Niech więc że ma wiarę, aby zostać uzdrawionym; 10 Powiedział będzie wam wiadomo, mężowie bracia, że przez niego donośnym głosem: Stań prosto na nogach! A on zwiastuje się wam przebaczenie grzechów; 39 I przez zerwał się i zaczął chodzić. 11 A ludzie, widząc, co niego każdy, kto uwierzy, jest usprawiedliwiony we uczynił Paweł, zaczęli wołać po likaońsku: Bogowie wszystkim, w czym nie mogliście być usprawiedliwieni przybrali postać ludzi i zstąpili do nas! 12 I nazwali przez Prawo Mojżesza. 40 Uważajcie więc, aby nie Barnabę Jowiszem, a Pawła Merkurym, ponieważ on spotkało was to, co zostało powiedziane u Proroków: był głównym mówcą. 13 Wtedy kapłan [ze świątyni] 41 Patrzcie, szydlercy, dziwcie się i przepadnijcie, bo ja Jowisza, która była przed miastem, przyprowadził do za waszych dni dokonuję działa, w które nie uwierzycie, wrót woły i wieńce i razem z ludem chciał złożyć ofiarę, choćby wam ktoś [o nim] opowiedział. 42 A kiedy 14 Gdy usłyszeli o tym apostołowie Barnaba i Paweł, wychodzili z synagogi żydowskiej, poganie prosili ich, rozdarli swoje szaty i wpadli między tłum, wołając; 15 aby również w następny szabat głosili im te same Ludzie, co robicie? My też jesteśmy ludźmi, podlegamy słowa. 43 Kiedy zgromadzenie się rozeszło, wielu tym samym doznaniami co wy. Głosimy wam, abyście Żydów i pobożnych prozelitów poszło za Pawlem i się odwrócił od tych marności do Boga żywego, który Barnabą, którzy w rozmowie radzili im, aby trwali w stworzył niebo, ziemię, morze i wszystko, co się w nich lasce Boga. 44 A w następny szabat niemal całe miasto znajduje. 16 Za czasów minionych pozwalał on, aby zebrało się, aby słuchać słowa Bożego. 45 Kiedy wszystkie narody chodzily własnymi drogami. 17 Nie Żydzi zobaczyli tłumy, pełni zawiści sprzeciwiali się przestawał jednak dawać o sobie świadectwa, czyniąc słowom Pawła, występując przeciwko nim i bliźniąc. dobrze. Zsyłał nam z nieba deszcz i urodzajne lata, 46 A Paweł i Barnaba powiedzieli odważnie: Wam karmił nas i napełniał radością nasze serca. 18 Tymi najpierw miało być zwiastowane słowo Boże. Skoro słowami ledwie powstrzymali lud od złożenia im ofiary. jednak je odrzucacie i uważacie się za niegodnych 19 Tymczasem z Antiochii i Ikonium nadeszli Żydzi, życia wiecznego, zwracamy się do pogan. (aiōnios g166) którzy namówiwszy lud, ukamienowali Pawła i wywlekli 47 Tak bowiem nakazał nam Pan: Ustanowim cię światością dla pogan, abyś był zbawieniem aż po kraicę ziemi. 48 Kiedy poganie to usłyszeli, radowali się i wielbili słowo Pańskie, a uwierzyli wszyscy, którzy byli przeznaczeni do życia wiecznego. (aiōnios g166) go za miasto, myśląc, że umarł. 20 Lecz gdy otoczyli go uczniowie, podniósł się i wrócił do miasta, a nazajutrz udał się z Barnabą do Derbe. 21 Kiedy głosili ewangelię temu miastu i pozyskali wielu uczniów, wrócili do Listry, Ikonium i do Antiochii; 22 Umacniając dusze uczniów i 49 I słowo Pańskie rozchodziło się po całej zachęcając do trwania w wierze, [mówili], że przez krainie. 50 A Żydzi podburzali pobożne i poważane wiele utrapień musimy wejść do królestwa Bożego. kobiety oraz znaczących [obywateli] miasta, wzniecili 23 A gdy w każdym kościele ustanowili starszych, prześladowanie Pawła i Barnaby i wypędzili ich ze modląc się i poszcząc, powierzyli ich Panu, w którego swoich granic. 51 A oni, strząsnawszy na nich pył ze uwierzyli. 24 Potem przeszli przez Pizydię i przybyli do swoich nóg, przyszli do Ikonium. 52 Uczniowie zaś byli Pamfilii. 25 I opowiedziałyszy słowo Boże w Perge, pełni radości i Ducha Świętego.

14 W Ikonium również weszli do synagogi żydowskiej i mówili tak, że uwierzyła wielka liczba Żydów i Greków. 2 Lecz Żydzi, którzy nie uwierzyli, podburzyli i rozjazrzyli serca pogan przeciwko braciom. 3 I byli tam przez długi czas, odważnie mówiąc w Panu, który dawał świadectwo słowu swojej łaski, sprawiając,

15 A niektórzy przybysze z Judei nauczali braci: **23** Posłali przez nich [takie pismo]: Apostołowie, starsi i Jeźli nie zostaniecie obrzezani według zwyczaju bracia przesyłają pozdrowienia braciom pochodząącym z Mojżesza, nie możecie być zbawieni. **2** Kiedy doszło pogan, którzy są w Antiochii, Syrii i Cylicji. **24** Ponieważ do niemałych sporów i zatargów między nimi a słyszyliśmy, że pewni ludzie wyszli od nas i zaniepokoili Pawłem i Barnabą, postanowili, że Paweł i Barnaba was słowami, i wzburzyli wasze dusze, mówiąc, że oraz jeszcze kilku z nich pojedą w sprawie tego musicie zostać obrzezani i zachowywać prawo, czego sporu do apostołów i starszych do Jerozolimy. **3** im nie przykazaliśmy; **25** Zgromadzeni jednomyślnie, Wyprawiem przez kościół, szli przez Fenicję i Samarię, postanowiliśmy posłać do was wybranych ludzi wraz z opowiadając o nawróceniu pogan, czym sprawili wielką naszymi umiłowanymi Barnabą i Pawłem; **26** Ludźmi, radość wszystkim braciom. **4** A gdy przybyli do których poświęcili swe życie dla imienia naszego Pana Jerozolimy, zostali przyjęci przez kościół, apostołów Jezusa Chrystusa. **27** Dlatego posłaliśmy Judę i starszych. I opowiedzieli o wszystkim, czego Bóg Sylasa, którzy powtórzą wam ustnie to samo. **28** przez nich dokonał. **5** Lecz niektórzy ze stronnictwa Uznał bowiem Duch Święty za słuszne, i my też, nie faryzeuszy, którzy uwierzyli, powstały i powiedzieli: nakładać na was żadnego ciężaru oprócz tego, co Trzeba ich obrzezać i nakazać, żeby zachowywali konieczne. **29** Wstrzymujcie się od [ofiar] składanych Prawo Mojżesza. **6** Apostołowie i starsi zebrali się dobrze uczynicie, jeśli będziecie się tego wystrzegać. więc, aby rozstrzygnąć tę sprawę. **7** A gdy był wielki spór [o to], Piotr powstał i powiedział do nich: Mężowie Byjawcie zdrowi. **30** Tak więc oni, będąc odprawieni, bracia, wiecie, że Bóg już dawno wybrał [mnie] spośród przybyli do Antiochii, zwołali zgromadzenie i oddali was, aby z moich ust poganie usłyszeli słowa ewangelii list. **31** Gdy [go] przeczytali, uradowali się z tego i uwierzyli. **8** A Bóg, który zna serca, wydał im pocieszenia. **32** A Juda i Sylas, którzy również byli świadectwo, dając im Ducha Świętego, tak samo jak prorokami, w licznych mowach zachęcali i umacniali nam. **9** I nie uczynił [żadnej] różnicę między nami a braci. **33** A gdy przebywali [tam] jakiś czas, zostali nimi, oczyszczając przez wiarę ich serca. **10** Dlaczego odprawieni z [życzeniem] pokoju od braci do apostołów. więc teraz wystawiacie Boga na próbę, wkładając **34** Lecz upodobało się Sylasowi tam pozostać. **35** na kark uczniów jarzmo, którego ani nasi ojcowie, Również Paweł i Barnaba przebywali w Antiochii, ani my nie mogliśmy udźwignąć? **11** Lecz wierzymy, nauczając i głosząc z wieloma innymi słowo Pana. **36** że przez laskę Pana Jezusa Chrystusa będziemy Po kilku dniach Paweł powiedział do Barnaby: Wróćmy zzbawieni, tak samo i oni. **12** I całe zgromadzenie i odwiedźmy naszych braci we wszystkich miastach, umilkło, a [potem] słuchali Barnaby i Pawła, którzy w których głosiliśmy słowo Państwa, [aby zobaczyć], opowiadali, jak wielkie znaki i cuda Bóg uczynił przez jak się mają. **37** Barnaba chciał również wziąć ze nich wśród pogan. **13** A gdy i oni umilkli, odezwał się sobą Jana, zwanego Markiem. **38** Ale Paweł nie chciał Jakub: Mężowie bracia, posłuchajcie mnie. **14** Szymon zabrać ze sobą tego, który odszedł od nich w Pamfilii i powiedział, jak najpierw Bóg wejrzał na pagan, aby nie uczestniczył z nimi w tej pracy. **39** I doszło [między [z nich] wybrać lud dla swego imienia. **15** A z tym nim] do ostrej kłótni, tak że się rozdzieliли: Barnaba się zgadzają słowa proroków, jak jest napisane: **16** wziął ze sobą Marka i popłynął na Cypr; **40** Paweł zaś Potem powrócię i odbuduję upadły przybytek Dawida; wybrał sobie Sylasa i wyruszył, polecony przez braci odbuduję jego ruiny i wzniósę go; **17** Aby ludzie, łasce Boga. **41** I przechodził Syrię i Cylicję, umacniając którzy pozostały, szukali Pana, i wszystkie narody, nad kościoły.

którymi wzywane jest moje imię – mówi Pan, który to wszystko sprawia. **18** Znane są Bogu od wieków wszystkie jego sprawy. (aiōn g165) **19** Dlatego uważam, że nie należy czynić trudności tym spośród pagan, którzy się nawracają do Boga; **20** Ale napisać im, aby wstrzymywali się od splugawienia bożków, od nierządu, od tego, co uduszone, i od krwi. **21** Mojżesz bowiem od dawien dawną ma w każdym mieście takich, którzy go głoszą, gdyż w synagogach co szabat czytają go. **22** Wtedy apostołowie i starsi wraz z całym kościołem uznali za słuszne posłać do Antiochii z Pawłem i Barnabą wybranych spośród siebie ludzi: Judę, zwanego Barsabą, i Sylasa, przodujących wśród braci.

16 Przybył do Derbe i Listry. A oto był tam pewien uczeń imieniem Tymoteusz, syn pewnej Żydówki, która uwierzyła, ojca natomiast Greka. **2** Bracia z Listry i Ikonium dawali o nim [dobré] świadectwo. **3** Paweł chciał go zabrać ze sobą, więc obrzezał go ze względu na Żydów, którzy mieszkali w tamtych stronach. Wszyscy bowiem wiedzieli, że jego ojciec był Grekiem. **4** A gdy chodzili po miastach, przekazywali im nakazy ustanowione przez apostołów i starszych w Jerozolimie, których mieli przestrzegać. **5** I kościoły utwierdzały się w wierze i każdego dnia wzrastały liczebnie. **6** Gdy przeszli Frygię i krainę

galacką, Duch Święty zabrał im głośno [Boże] Wtedy zażądał światła i wskoczył do środka, a drżąc, w Azji. 7 Gdy przybyli do Myzji, próbowali pójść do padły [do nóg] Pawła i Sylasa. 8 A wyprowadziwszy Bitynię, ale im Duch nie pozwolił. 9 Przeszli więc ich z więzienia, powiedział: Panowie, co mam czynić, Myzję i zeszl do Troadы. 10 I w nocy Paweł miał abym był zbawiony? 11 A oni odpowiedzieli: Uwierz w widzenie: jakiś Macedończyk stał i prosił go: Przepraw Pana Jezusa Chrystusa, a będziesz zbawiony, ty i twój się do Macedonii i pomóż nam! 12 Zaraz po tym dom. 13 I głosili słowo Państkie jemu i wszystkim jego widzeniu staraliśmy się wyruszyć do Macedonii, będąc domownikom. 14 Tej samej godziny w nocy wziął [ich tego pewni, że Pan nas powołał, abyśmy im głosili ze sobą], obmył ich rany i natychmiast się ochrzcił, ewangelię. 15 Odpłynawszy więc z Troadы, zdążaliśmy on i wszyscy jego [domownicy]. 16 Wprowadził ich wprost do Samotraki, a nazajutrz do Neapolu; 17 do swego domu, zastawił [przed nimi] stół i weselił Stamtaż zaś do Filippi, [rzymskiej] kolonii i głównego się, uwierzywszy Bogu z całym swoim domem. 18 miasta tej części Macedonii, i zostaliśmy w tym mieście Kiedy nastął dzień, pretorzy posłali służbę miejską przez kilka dni. 19 A w dzień szabatu wyszliśmy za ze słowami: Zwolnij tych ludzi. 20 I strażnik więzienia miasto nad rzeką, gdzie zwykle odbywały się modlitwy. oznał Pawłowi: Pretorzy przysłali [polecenie], żeby Usiedliły i rozmawialiśmy z kobietami, które się was wypuścić. Teraz więc wyjdźcie i idźcie w pokoju. [tam] zeszl. 21 Przysłuchiwała się [temu] też pewna 22 Lecz Paweł powiedział do nich: Publicznie, bez bogobojna kobieta, imieniem Lidia, z miasta Tiatyry, sądu biczovali i wracili do więzienia nas, obywatele sprzedająca purpurę, której to serce otworzył Pan, rzymskich, a teraz potajemnie nas wyrzucają? Nic z aby uważnie słuchała tego, co mówił Paweł. 23 A gdy tego! Niech sami przyjdą i wyprowadzą nas. 24 Słudzy została ochrzczona razem ze swoim domem, poprosiła: miejscy przekazali te słowa pretorom. A gdy [tamci] Jeśli uznałeś mnie za wierną Panu, wejście do mojego domu i zamieszkajcie w nim. I wymogła to Przyszli, przeprosili ich i wyprowadziwszy, prosili, aby na nas. 25 I stało się, gdy szliśmy na modlitwę, że zabiegła nam [drogę] pewna dziewczyna, która miała ducha wieszczańskiego i swoimi wróżbami przynosiła wielki dochód swoim panom. 26 A chodząc za Pawłem i zanami, wołała: Ci ludzie są slugami Boga Najwyższego i zwiąstują nam drogę zbawienia. 27 A robiła to przez wiele dni. Lecz Paweł, bojąc się nad tym, odwrócił się i powiedział do ducha: Rozkazuję ci w imię Jezusa Chrystusa, abyś z niej wyszedł. I w tej chwili wyszedł. 28 Gdy jej panowie zobaczyli, że przepadła nadzieja ich zysku, schwytały Pawła i Sylasa, zawlekli ich na rynek przed władzę; 29 Stawili ich przed pretorami i powiedzieli: Ci ludzie, którzy są Żydami, sieją zamęt w naszym mieście. 30 I głoszą zwyczaje, których nam, jako Rzymianom, nie wolno przyjmować ani zachowywać. 31 I wystąpił tłum przeciwko nim, a pretorzy zdarli z nich szaty i kazali wychłostać [ich] rózgami. 32 Po wymierzeniu wielu razów wracili [ich] do więzienia, przekazując strażnikowi, żeby ich dobrze pilnował. 33 Otrzymawszy taki rozkaz, wracili ich do wewnętrznego lochu, a ich nogi zakończyły w dyby. 34 O północy Paweł i Sylas modlili się i śpiewem chwalili Boga, a więźniowie słyszeli ich. 35 Nagle powstało silne trzęsienie [ziemi], tak że zachwiały się fundamenty więzienia. I natychmiast otworzyły się wszystkie drzwi i wszystkim rozwiały się więzy. 36 A gdy strażnik więzienia obudził się i zobaczył otwarte drzwi więzienia, dobył miecz i chciał się zabić, sądząc, że więźniowie pociekali. 37 Lecz Paweł zawołał donośnym głosem: Nie rób sobie nic złego, bo jesteśmy tu wszyscy. 38

17 A gdy przeszli Amfipolis i Apolonię, przybyli do Tesaloniki, gdzie była synagoga żydowska.

2 Wtedy Paweł według [swego] zwyczaju wszedł do nich i przez trzy szabaty rozprawiał z nimi na podstawie Pisma; 3 Wyjaśniając i nauczając, że Chrystus musiał cierpieć i powstać z martwych oraz: Ten Jezus, którego wam głoszę, jest Chrystusem.

4 I niektórzy z nich uwierzyli i przyłączyli się do Pawła i Sylasa, również mnóstwo pobożnych Greków i niemało znamienitych kobiet. 5 Ale ci Żydzi, którzy nie uwierzyli, zdjęci zazdrością, dobrali sobie niektórych niegodziwych próżniaków, a kiedy zebraли dużą grupę, podburzyli miasto. Naszli dom Jazona i szukali ich, aby wyprowadzić ich przed lud. 6 Gdy jednak ich nie znaleźli, zaciągnęli Jazona i niektórych braci przed przełożonymi miasta, krzycząc: Oto ci, którzy cały świat wzburzyli, przyszli [też] tutaj; 7 A Jazon ich przyjął. Oni wszyscy postępując wbrew dekretem cesarza, mówiąc, że jest inny król, Jezus. 8 W ten sposób zaniepokoili lud i przełożonych miasta, którzy to słyszeli. 9 Ale po wzięciu poręczenia od Jazona i innych wypuścili ich. 10 Zaraz w nocy bracia wysłali Pawła i Sylasa do Berei. Kiedy tam przybyli, weszli do synagogi żydowskiej.

11 Ci byli szlachetniejsi od tych w Tesalonice, gdyż przyjęli słowo [Boże] z całą gotowością i codziennie badali Pisma, czy tak się sprawy mają. 12 Wielu więc z nich uwierzyło, również niemało wpływowych

greckich kobiet i mężczyzn. **13** A gdy Żydzi z Tesaloniki mówili: Posłuchamy cię o tym ponownie. **33** I tak dowiedzieli się, że i w Berei Paweł głosi słowo Boże, Paweł wyszedł spośród nich. **34** Lecz niektórzy ludzie przyszli też tam i podburzali lud. **14** Wtedy bracia przyłączyli się do niego i uwierzyli. [Był] też wśród nich natychmiast wysłali Pawła w drogę ku morzu, a Sytas Dionizy Areopagita i kobieta imieniem Damaris oraz i Tymoteusz tam zostali. **15** Ci, którzy towarzyszyli inni z nimi.

Pawłowi, odprowadzili go aż do Aten i powrócili, otrzymawszy polecenie dla Sylasa i Tymoteusza, żeby jak najszybciej przyszli do niego. **16** A gdy Paweł czekał na nich w Atenach, burzył się w duchu na widok miasta oddanego bałwochwałstwu. **17** Rozprawiał więc w synagodze z Żydami i [ludźmii] pobożnymi oraz codziennie na rynku ze wszystkimi, których spotkał. **18** Wtedy niektórzy z filozofów epikurejskich i stoickich spierali się z nim. Jedni mówili: Co chce powiedzieć ten nowinkarz? A inni: Zdaje się, że jest zwiastrom obcych bogów. Głośili im bowiem Jezusa i zmartwychwstanie. **19** Zabrali go, zaprowadzili na Areopag i zapytali: Czy możemy się dowiedzieć, co to za nowa nauka, którą głosisz? **20** Bo przynosisz jakieś rzeczy obce nam znam. Chcemy więc wiedzieć, o co właściwie chodzi. **21** (A wszyscy ateńczycy i mieszkający tam cudzoziemcy nie poświęcali czasu na nic innego, tylko na opowiadanie lub słuchanie czegoś nowego). **22** Wtedy Paweł stanął pośrodku Areopagu i powiedział: Mężowie ateńscy, widzę, że pod każdym względem jesteście nadzwyczaj religijni. **23** Przechadzając się bowiem i przypatrując waszym świętościom, znalazłem też ołtarz, na którym było napisane: Nieznanemu Bogu. Ja głoszę wam tego, którego nie znając, czcicie. **24** Bóg, który stworzył świat i wszystko na nim, ten, który jest Panem nieba i ziemi, nie mieszka w świątyniach zbudowanych ręką. **25** Ani nie jest czczony rękaoma ludzkimi tak, [jakby] czegoś potrzebował, ponieważ sam daje wszystkim życie i oddech, i wszystko. **26** I z jednej krwi uczynił wszystkie narody ludzkie, żeby mieszkały na całej powierzchni ziemi, określwszy czasy wcześniej wyznaczone i zamierzone granice ich zamieszkania; **27** Źeby szukali Pana, czy go nie znajdą po omacku, chociaż nie jest daleko od nikogo z nas. **28** Bo w nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy, jak też powiedzieli niektórzy z waszych poetów: I [my] bowiem jesteśmy z jego rodu. **29** Będąc więc z rodu Boga, nie powinniśmy sądzić, że Bóstwo jest podobne do złota, srebra lub kamienia, misternie wyrzeźbionych według wyobrażenia ludzkiego. **30** Bóg wprawdzie pomijał czasy tej nieświadomości, teraz [jednak] nakazuje wszędzie wszystkim ludziom pokutować; **31** Gdyż wyznaczył dzień, w którym będzie sprawiedliwie sądził cały świat przez człowieka, którego [do tego] przeznaczył, zapewniając o tym wszystkich przez wskrzeszenie go z martwych. **32** Gdy usłyszeli o zmartwychwstaniu, jedni się naśmiewali, a inni

18 Potem Paweł opuścił Ateny i przybył do Koryntu. **2** Spotkał tam pewnego Żyda, imieniem Akwila, rodem z Pontu, który niedawno przybył z Italii razem ze swoją żoną Priscyllą (ponieważ Klaudiusz zarządził, żeby wszyscy Żydzi opuścili Rzym), i poszedł do nich; **3** A ponieważ znał to samo rzemiosło, zamieszkał u nich i pracował. Zajmował się bowiem wyrobem namiotów. **4** W każdy szabat rozprawiał w synagodze i przekonywał i Żydów, i Greków. **5** A gdy przyszli z Macedonii Sylas i Tymoteusz, Paweł był napierany w duchu i świadczył Żydom, że Jezus jest Chrystusem. **6** Lecz gdy się sprzeciwiali i bliźniili, otrząsnął szaty i powiedział do nich: Krew wasza na waszą głowę, ja jestem czysty. Od tej chwili pójdu do pagan. **7** Odszedł stamtąd i wszedł do domu pewnego [człowieka], imieniem Justus, który czcił Boga, a którego dom przylegał do synagogi. **8** A przelożony synagogi, Kryspus, uwierzył w Pana wraz z całym swoim domem. Także wielu Koryntian, którzy słuchali, uwierzyło i zostało ochrzczonych. **9** Wtedy w nocy Pan powiedział do Pawła w widzeniu: Nie bój się, lecz mów i nie milcz; **10** Bo ja jestem z tobą i nikt się na ciebie nie targnie, aby cię skrywdzić. Mam bowiem liczny lud w tym mieście. **11** I mieszkał tam przez rok i sześć miesięcy, nauczając u nich słowa Bożego. **12** A gdy Gallio był prokonsulem w Achai, Żydzi jednomyślnie powstały przeciw Pawłowi i przyprowadzili go przed sąd; **13** Mówiąc: On namawia ludzi, aby niezgodnie z prawem czcili Boga. **14** Kiedy Paweł miał już otworzyć usta, Gallio powiedział do Żydów: O Żydzi, gdyby się działa bezprawie albo jakoś niegodziwość, znoślibym was, jak należy; **15** Lecz jeśli spór dotyczy słów, imion i waszego prawa, sami [to] rozpatrzcie. Ja bowiem nie chcę być sędzią w tych [sprawach]. **16** I wypędził ich z sądu. **17** Wtedy wszyscy Grecy schwytali Sostenesa, przelożonego synagogi, i bili go przed sądem, lecz Gallio na to nie zważył. **18** A Paweł mieszkał tam jeszcze przez wiele dni, potem pożegnał się z braćmi i popłynął do Syrii, a z nim Priscylla i Akwila. W Kenchrach ostrzygł głowę, bo złożył ślub. **19** Potem przybył do Efezu i tam ich zostawił. Sam zaś wszedł do synagogi i rozprawiał z Żydami. **20** A gdy go prosili, żeby u nich pozostał dłużej, nie zgodził się; **21** Ale żegnając się z nimi, powiedział: Nadchodzące święto muszę koniecznie obchodzić w Jerozolimie, lecz jeśli taka będzie wola Boga, wróć do was. I odpłynął z Efezu. **22** Po przybyciu do Cezarei udał się [do Jerozolimy], gdzie pozdrowił kościół, a

potem odszedł do Antiochii. 23 Mieszał [tam] przez wszystkich padł strach i było uwielbione imię Pana pewien czas i wyruszył, przemierzając krainę galacką Jezusa. 18 Wielu też tych, którzy uwierzyli, przychodziło i Frygię i umacniając wszystkich uczniów. 24 A do i wyznawało, i ujawniało swoje uczynki. 19 I wielu Efezu przybył pewien Żyd, imieniem Apollos, rodem z z tych, którzy się zajmowali sztukami magicznymi, Aleksandrii, człowiek wymowny i biegły w Piśmie. 25 Był znosił księgi i paliło je wobec wszystkich. Obliczono on obeznaną z drogą Pana, a paląc duchem, mówił ich wartość i stwierdzono, [że wynosi] piećdziesiąt i nauczał starannie o Panu, wiedząc tylko o chrzcie tysięcy srebrników. 20 Tak potężnie rosło i umacniało Jana. 26 Zaczął on odważnie mówić w synagodze. się słowo Państkie. 21 Po tych wydarzeniach Paweł Gdy go usłyszeli Akwila i Pryscylla, przyjęli go do postanowił w duchu, że po przejściu Macedonii i siebie i dokładniej wytłumaczyli drogę Boga. 27 Kiedy Achai pojedzie do Jerozolimy, mówiąc: Potem, gdy chciał udać się do Achai, bracia go zachęcili i napisali się tam dostań, muszę zobaczyć także Rzym. 22 do uczniów, aby go przyjęli. Gdy [tam] przybył, bardzo Wysłał więc do Macedonii dwóch z tych, którzy [mu] pomagał tym, którzy uwierzyli dzięki łasce [Bożej]. 28 Dzielnie bowiem przekonywał Żydów, publicznie służyli, Tymoteusza i Erasta, a sam pozostał jeszcze dowodząc z Pisma, że Jezus jest Chrystusem.

19 I stało się, że gdy Apollos przebywał w Koryncie, Paweł obszedł okolice wyżej położone i dotarł do Efezu. I znalazły tam niektórych uczniów; 2 Zapytał ich: Czy otrzymaliście Ducha Świętego, kiedy uwierzyście? A oni mu odpowiedzieli: Nawet nie słyszeliśmy, że jest Duch Święty. 3 Wtedy zapытаł ich: W czym więc byliście ochrzczeni? A oni odpowiedzieli: W chrzcie Jana. 4 Paweł zaś powiedział: Jan chrzcił chrztem pokuty, mówiąc ludziom, aby uwierzyli w tego, który przyjdzie po nim, to znaczy w Jezusa Chrystusa. 5 Gdy [to] usłyszeli, zostali ochrzczeni w imię Pana Jezusa. 6 A kiedy Paweł położył na nich ręce, zstąpił na nich Duch Święty i mówili językami, i prorokowali. 7 Wszystkich mężczyzn było około dwunastu. 8 Potem przez trzy miesiące przychodził do synagogi i odważnie mówił, rozprawiając i przekonując o królestwie Bożym. 9 Gdy jednak niektórzy się upierali i nie chcieli uwierzyć, i mówili źle o tej drodze wobec tłumów, odstał od nich, odłączył uczniów i codziennie rozprawiał w szkole niejakiego Tyrannosa. 10 Działo się tak przez dwa lata, tak że wszyscy mieszkańców Azji usłyszeli słowo Pana Jezusa, zarówno Żydzi, jak i Grecy. 11 A Bóg dokonywał niezwykłych cudów przez ręce Pawła; 12 Tak że nawet chustki albo przepaski z jego ciała kładziono na chorych, a choroby ich opuszczaly i wychodziły z nich złe duchy. 13 A niektórzy wędrowni żydowscy egzorcyci ważyli się wzywać imienia Pana Jezusa nad opętanymi przez złe duchy, mówiąc: Zaklinamy was przez Jezusa, którego głosi Paweł. 14 Robiło tak siedmiu synów pewnego Żyda, [imieniem] Skewas, który był naczelnikiem kapelanów. 15 Zły duch im odpowiedział: Znam Jezusa i wiem, kim jest Paweł, ale wy coście za jedni? 16 I rzucił się na nich człowiek, w którym był zły duch, powalił i pokonał ich, tak że nadzy i zranieni wybiegli z tego domu. 17 Dowiedzieli się o tym wszyscy, zarówno Żydzi, jak i Grecy, którzy mieszkali w Efezie. A na nich

29 I stało się, że gdy Paweł położył na nich ręce, zstąpił na nich Duch Święty i mówili językami, i prorokowali. 30 Gdy jednak niektórzy się upierali i nie chcieli uwierzyć, i mówili źle o tej drodze wobec tłumów, odstał od nich, odłączył uczniów i codziennie rozprawiał w szkole niejakiego Tyrannosa. 31 Również niektórzy dostań, muszę zobaczyć także Rzym. 32 Wysłał więc do Macedonii dwóch z tych, którzy [mu] pomagał tym, którzy uwierzyli dzięki łasce [Bożej]. 33 Należy więc obawiać się nie tylko tego, że nasze rzemiosło zostanie zlekceważone, ale też że świątynia wielkiej bogini Diany, czczonej w całej Azji i w całym świecie, zostanie pocztana za nic i zostanie zniszczony jej majestat. 34 Gdy [to] usłyszeli, ogarnął ich gniew i zaczęli krzyczeć: Wielka jest Diana Efeńska! 35 Wtedy miasto napędziło się wrzawą. Porwawszy Gajusa i Arystarcha, Macedończyków, towarzyszy podróży Pawła, jednomyślnie ruszyli do teatru. 36 Gdy Paweł chciał wejść między lud, uczniowie mu nie pozwolili. 37 Również niektórzy dostań, muszę zobaczyć także Rzym. 38 Wtedy sekretarz [miejski] uspokoił tłum i powiedział: Mężowie efejscy, kto z ludzi nie wie, że miasto Efez jest opiekunem świątyni wielkiej bogini Diany i [jej posagu], który spadł od Jowisza? 39 Skoro nikt temu nie może zaprzeczyć, powinniście się uspokoić i niczego nie czynić pochopnie. 40 Przyprowadziliście bowiem tych ludzi, którzy nie są ani świętokradcami, ani też nie bluźnią waszej bogini. 41 A jeśli Demetriusz i rzemieślnicy, którzy

są z nim, mają coś przeciwko komuś, są [przecież] was publicznie i po domach; **21** Oświadczając zarówno sądy, są też prokonsulowie, niech pozywają jedni Żydom, jak i Grekom o pokucie wobec Boga i o drugich. **39** Jeśli zaś chodzi o coś innego, [zostanie] to wierze w naszego Pana Jezusa Chrystusa. **22** A teraz, rozpatrzone na prawomocnym zebraniu. **40** Grozi nam związany w duchu, idę do Jerozolimy, nie wiedząc, bowiem oskarżenie o dzisiejsze rozruchy, bo nie ma co mnie tam spotka. **23** [Wiem] tylko, że Duch Święty żadnego powodu, którym moglibyśmy wytlumaczyć to poświadczają w każdym mieście, iż czekają mnie więzy i zbiegowisko. **41** Po tych słowach rozwiązał zebranie.

20 A gdy ustały rozruchy, Paweł przywołał uczniów, pożegnał się [z nimi] i wyruszył do Macedonii. **2** Przeszedł tamte okolice, udzielając wielu napomnień. Potem przybył do Grecji. **3** Kiedy po trzymiesięcznym pobycie zamierzał odpływać do Syrii, Żydzi urządzili na niego zasadzkę, więc postanowił powrócić przez Macedonię. **4** Razem z nim do Azji wyruszyli Sopater z Berei, z Tesaloniczan Arystarch i Sekundus, i Gajus z Derbe, i Tymoteusz, a z Azji Tychikus i Trofim. **5** Ci poszli pierwsi i czekali na nas w Troadzie. **6** My zaś po święcie Przaśników odpłynęliśmy z Filippi i po pięciu dniach przybyliśmy do nich do Troadы, gdzie spędziliśmy siedem dni. **7** A pierwszego dnia po szabacie, gdy uczniowie zebrali się na łamanie chleba, Paweł, który miał nazajutrz odjechać, przemawiał do nich i przeciągnął mowę aż do północy. **8** A w sali na piętrze, w której byli zebrani, paliło się wiele lamp. **9** Pewien młodzieniec, imieniem Eutych, siedział w oknie pograżony w głębokim śnie. Kiedy Paweł długo przemawiał, zmorzony snem spadł z trzeciego piętra na dół. Gdy go podniesiono, był martwy. **10** Paweł zszedł na dół, przypadł do niego, objął go i powiedział: Nie bójcie się, bo jest w nim życie. **11** Wrócił na górę, łamał chleb i jadł, a głosił im długo, aż do świtu. Potem ruszył w drogę. **12** I przyprowadzili młodzieńca żywego, i byli wielce pocieszeni. **13** My zaś, wsiadłszy wcześniej na statek, popłynęliśmy do Assos, skąd mieliśmy zabrać Pawła. Tak bowiem postanowił, sam chcąc iść pieszo. **14** Kiedy spotkał się z nami w Assos, zabraliśmy go i przybyliśmy do Mityleny. **15** Odpływnawszy stamtąd, nazajutrz znaleźliśmy się naprzeciw Chios, a następnego dnia przypłynęliśmy do Samos. Przenocowaliśmy w Trogillium, a dzień później dotarliśmy do Miletu; **16** Gdyż Paweł postanowił ominąć Efez, żeby nie spędzić czasu w Azji. Spieszył się bowiem, aby, jeśli to możliwe, być na dzień Pięćdziesiątnicy w Jerozolimie. **17** Z Miletu posłał do Efezu, wzywając do siebie starszych kościoła. **18** A gdy przybyli do niego, powiedział: Wy wiecie, jaki byłem przez cały czas wśród was od pierwszego dnia, kiedy przybyłem do Azji; **19** Jak służyłem Panu z całą pokorą wśród wielu lęz i doświadczeń, które mnie spotykały z [powodą] zasadzek Żydów; **20** Jak nie uchyłałem się od niczego, co pozyteczne, od przemawiania i nauczania was publicznie i po domach; **21** Oświadczając zarówno wierze w naszego Pana Jezusa Chrystusa. **22** A teraz, związany w duchu, idę do Jerozolimy, nie wiedząc, co mnie tam spotka. **23** [Wiem] tylko, że Duch Święty poświadczają w każdym mieście, iż czekają mnie więzy i utrapienia. **24** Lecz ja o to nie dbam, a moje życie nie jest mi tak drogie, bylebym tylko z radością dokończył mój bieg i posługę, którą otrzymałem od Pana Jezusa, by dać świadectwo o ewangelii łaski Bożej. **25** A teraz wiem, że wy wszyscy, wśród których przebywalem, głosząc królestwo Boże, już więcej nie zobaczycie mojej twarzy. **26** Dlatego oświadczam wam dzisiaj, że nie jestem winien niczyjej krwi. **27** Nie uchyłałem się bowiem od zwiastowania wam całej rady Bożej. **28** Uważajcie na samych siebie i na całe stado, w którym was Duch Święty ustanowił biskupami, abyście pasili kościół Boga, który on nabył własną krwią. **29** Gdyż wiem, że po moim odejściu wejdą między was wilki drapieżne, które nie będą oszczędzać stada. **30** Także spośród was samych powstaną ludzie mówiący [rzeczy] przewrotne, aby pociągnąć za sobą uczniów. **31** Dlatego czuwajcie, pamiętając, że przez trzy lata we dnie i w nocy nie przestawałem ze łzami napominać kązdego [z was]. **32** A teraz, bracia, polecam was Bogu i słownu jego łaski, które może zbudować [was] i dać wam dziedzictwo wśród wszystkich, którzy są uświeceni. **33** Nie pożądałem srebra, złota ani szaty niczyjej. **34** Przeciwnie, sami wiecie, że te ręce służyły [zaspokajaniu] potrzeb moich i tych, którzy są ze mną. **35** We wszystkim wam pokazałem, że tak pracując, musimy wspierać słabych i pamiętać o słowach Pana Jezusa, który powiedział: Bardziej błogosławioną rzeczą jest dawać niż brać. **36** Po tych słowach ukląkł i modlił się z nimi wszystkimi. **37** Wtedy wszyscy wybuchnęli wielkim płaczem i rzucając się Pawłowi na szyję, całowali go; **38** Smucąc się najbardziej z powodu tych słów, które im powiedział, że już więcej nie zobaczą jego twarzy. I odprowadzili go na statek.

21 Po rozstaniu z nimi odpłynęliśmy i prostym kursem przybyliśmy na Kos, a nazajutrz na Rodos, stamtąd zaś do Patary. **2** Znalazłszy [tam] statek, który miał płynąć do Fenicji, wsiedliśmy [na niego] i odpłynęliśmy. **3** A gdy zobaczyliśmy Cypr, zostawiliśmy go po lewej stronie, popłynęliśmy do Syrii i przybyliśmy do Tyru. Tam bowiem miało wyładować towary ze statku. **4** Odszukawszy uczniów, pozostaliśmy tam siedem dni, a oni pod wpływem Ducha mówili Pawłowi, żeby nie szedł do Jerozolimy. **5** Po upływie tych dni odeszliśmy i wyruszyliśmy w drogę, a wszyscy z żonami i dziećmi odprowadzili nas

za miasto. A uklęknawszy na wybrzeżu, modliliśmy się w świątyni Żydzi z Azji, podburzyli tłum i rzucili się na niego; **28** Wolając: Mężowie Izraelici, pomóżcie! statek, a oni wrócili do domu. **7** Pod koniec żeglugi z Tyru przypłynęliśmy do Ptolemaidy i powitawszy przeciwko ludowi i prawu, i temu miejscu, a nadto braci, spędziliśmy u nich jeden dzień. **8** A wyszedłszy jeszcze i Greków wprowadził do świątyni i spługawił to nazajutrz, Paweł i my, jego towarzysze, dotarliśmy do święte miejsce. **29** Przedtem bowiem widzieli z nim w Cezarei. Weszliśmy do domu Filipa ewangelisty, który mieścił Trofima z Efezu i sądzili, że Paweł wprowadził był jednym z siedmiu, i zatrzymaliśmy się u niego. **9** A go do świątyni. **30** I poruszyło się całe miasto, i miał on cztery córki, dziewczę, które prorokowały. **10** Zbiegły się lud. A schwytawszy Pawła, wyciągnęli go Kiedy tam mieszkaliśmy przez wiele dni, przeszedł z ze świątyni i natychmiast zamknęto drzwi. **31** A gdy Judei pewien prorok, imieniem Agabos. **11** Przybył usiłował go zabić, dano znać dowódcy oddziału, że do nas, wszczą pas Pawła, związał sobie ręce i nogi i cała Jerozolima jest wzburzona. **32** Natychmiast wszął powiedział: To mówi Duch Święty: Tak Żydzi zwiążą żołnierzy i setników i zbiegły do nich [na dół]. A kiedy w Jerozolimie i wydadzą w ręce pogan człowieka, zobaczyli dowódcę i żołnierzy, przestali bić Pawła. do którego należy ten pas. **12** Gdy to usłyszeliśmy, **33** Wtedy dowódca zbliżył się, zatrzymał go, kazał prosiliśmy my i miejscowi [bracia], aby nie szedł do związać dwoma lańcuchami i wypytywał, kim jest i Jerozolimy. **13** Wtedy Paweł odpowiedział: Co czynicie, co zrobili. **34** I jedni z tłumu krzyczeli tak, a drudzy płacząc i rozdzierając mi serce? Ja bowiem dla imienia inaczej. A gdy z powodu zgłęku nie mógł dowiedzieć Pana Jezusa jestem gotowy nie tylko dać się związać, się niczego pewnego, rozkazał zaprowadzić go do ale i umrzeć w Jerozolimie. **14** A gdy nie dał się twierdzić. **35** Kiedy znalazł się na schodach, doszło do przekonać, ustąpiliśmy, mówiąc: Niech się stanie wola tego, że żołnierze musieliby go niesć z powodu naporu Pana. **15** Po [uplywie] tych dni wzieleliśmy [swojej] rzeczy tłumu. **36** Wielki tłum bowiem szedł za nim, wolając: i ruszyliśmy do Jerozolimy. **16** Szli z nami [niektórzy] Zgłaź go! **37** A gdy Paweł miał być wprowadzony do uczniewie z Cezarei, prowadząc niejakiego Mnazona twierdził, zapytał dowódcę: Czy wolno mi coś do ciebie Cypryjczyka, starego ucznia, u którego mieliśmy się powiedzieć? A on odpowiedział: Mówisz po grecku? zatrzymać. **17** A gdy przybyliśmy do Jerozolimy, bracia **38** Czy nie jesteś tym Egipcjaninem, który przed tymi przyjęli nas z radością. **18** Nazajutrz Paweł poszedł z dniami wzniecił rozruchy i wyprowadził na pustynię nami do Jakuba, gdzie zebrały się wszyscy starsi. **19** cztery tysiące zabójców? **39** A Paweł powiedział: Powitawszy ich, opowiedział im szczegółowo, czego **20** Gdy w Cylicji. Dlatego proszę cię, pozwól mi przemówić Bóg dokonał wśród pogan przez jego posługę. **21** Lecz o tobie słyszeli, że odwodzisz od mnie z Tarsu, obywatelem znacznego miasta chwaszczu Pana i powiedzieli: Widzisz, bracie, do ludu. **40** Gdy pozwolił, Paweł, stojąc na schodach, ile tysięcy Żydów uwierzyło, a wszyscy gorliwie trzymają dał ręką znak ludowi, a gdy nastąpiła wielka cisza, się prawa. **21** Lecz o tobie słyszeli, że odwodzisz od przemówił po hebrajsku:

Mojżesza wszystkich Żydów, którzy są wśród pogan, mówiąc, że nie mają obrzezywać dzieci ani żyć według [swoich] zwyczajów. **22** Cóż więc czynić? Z pewnością, zejdzie się lud, bo usłysza, że przybyłeś. **23** Zróbi zatem to, co ci mówimy. Mamy tu czterech mężczyzn, którzy złożyli ślub. **24** Weź ich ze sobą, poddaj się wraz z nimi oczyszczeniu i pokryj za nich koszty, aby mogli ostrzyc głowy. Wtedy wszyscy poznają, że w tym, co o tobie słyszeli, nie ma nic [z prawdy], ale że i ty sam postępujesz [porządnie], przestrzegając prawa. **25** A co do pogan, którzy uwierzyli, napisaliśmy, postanawiając, aby niczego takiego nie zachowywali, tylko żeby się wystrzegali tego, co ofiarowane bożkom, i krwi, i tego, co uduszone, i nierządu. **26** Wtedy Paweł wziął ze sobą tych mężczyzn, a następnego dnia poddał się razem z nimi oczyszczeniu i wszedł do świątyni, zgłaszając wypełnienie dni oczyszczenia, aż za każdego z nich złożona zostanie ofiara. **27** Kiedy zaś te siedem dni dobiegało końca, zobaczyli

go w świątyni Żydzi z Azji, podburzyli tłum i rzucili się na niego; **28** Wolając: Mężowie Izraelici, pomóżcie!

To jest człowiek, który wszędzie wszystkich naucza przeciwko ludowi i prawu, i temu miejscu, a nadto braci, spędziliśmy u nich jeden dzień. **8** A wyszedłszy jeszcze i Greków wprowadził do świątyni i spługawił to nazajutrz, Paweł i my, jego towarzysze, dotarliśmy do święte miejsce. **29** Przedtem bowiem widzieli z nim w Cezarei. Weszliśmy do domu Filipa ewangelisty, który mieścił Trofima z Efezu i sądzili, że Paweł wprowadził był jednym z siedmiu, i zatrzymaliśmy się u niego. **9** A go do świątyni. **30** I poruszyło się całe miasto, i miał on cztery córki, dziewczę, które prorokowały. **10** Zbiegły się lud. A schwytawszy Pawła, wyciągnęli go Kiedy tam mieszkaliśmy przez wiele dni, przeszedł z ze świątyni i natychmiast zamknęto drzwi. **31** A gdy Judei pewien prorok, imieniem Agabos. **11** Przybył usiłował go zabić, dano znać dowódcy oddziału, że do nas, wsziął pas Pawła, związał sobie ręce i nogi i cała Jerozolima jest wzburzona. **32** Natychmiast wszął powiedział: To mówi Duch Święty: Tak Żydzi zwiążą żołnierzy i setników i zbiegły do nich [na dół]. A kiedy w Jerozolimie i wydadzą w ręce pogan człowieka, zobaczyli dowódcę i żołnierzy, przestali bić Pawła. do którego należy ten pas. **12** Gdy to usłyszeliśmy, **33** Wtedy dowódca zbliżył się, zatrzymał go, kazał prosiliśmy my i miejscowi [bracia], aby nie szedł do związać dwoma lańcuchami i wypytywał, kim jest i Jerozolimy. **13** Wtedy Paweł odpowiedział: Co czynicie, co zrobili. **34** I jedni z tłumu krzyczeli tak, a drudzy płacząc i rozdzierając mi serce? Ja bowiem dla imienia inaczej. A gdy z powodu zgłęku nie mógł dowiedzieć Pana Jezusa jestem gotowy nie tylko dać się związać, się niczego pewnego, rozkazał zaprowadzić go do ale i umrzeć w Jerozolimie. **14** A gdy nie dał się twierdzić. **35** Kiedy znalazł się na schodach, doszło do przekonać, ustąpiliśmy, mówiąc: Niech się stanie wola tego, że żołnierze musieliby go niesć z powodu naporu Pana. **15** Po [uplywie] tych dni wzieleliśmy [swojej] rzeczy tłumu. **36** Wielki tłum bowiem szedł za nim, wolając: i ruszyliśmy do Jerozolimy. **16** Szli z nami [niektórzy] Zgłaź go! **37** A gdy Paweł miał być wprowadzony do uczniewie z Cezarei, prowadząc niejakiego Mnazona twierdził, zapytał dowódcę: Czy wolno mi coś do ciebie Cypryjczyka, starego ucznia, u którego mieliśmy się powiedzieć? A on odpowiedział: Mówisz po grecku? zatrzymać. **17** A gdy przybyliśmy do Jerozolimy, bracia **38** Czy nie jesteś tym Egipcjaninem, który przed tymi przyjęli nas z radością. **18** Nazajutrz Paweł poszedł z dniami wzniecił rozruchy i wyprowadził na pustynię nami do Jakuba, gdzie zebrały się wszyscy starsi. **19** cztery tysiące zabójców? **39** A Paweł powiedział: Powitawszy ich, opowiedział im szczegółowo, czego **20** Gdy w Cylicji. Dlatego proszę cię, pozwól mi przemówić Bóg dokonał wśród pogan przez jego posługę. **21** Lecz o tobie słyszeli, że odwodzisz od mnie z Tarsu, obywatelem znacznego miasta chwaszczu Pana i powiedzieli: Widzisz, bracie, do ludu. **40** Gdy pozwolił, Paweł, stojąc na schodach, ile tysięcy Żydów uwierzyło, a wszyscy gorliwie trzymają dał ręką znak ludowi, a gdy nastąpiła wielka cisza, się prawa. **21** Lecz o tobie słyszeli, że odwodzisz od przemówił po hebrajsku:

22 Mężowie bracia i ojcowie, słuchajcie mojej obrony, jaką teraz do was kieruję. **2** Gdy usłyszeli, że mówił do nich po hebrajsku, jeszcze bardziej się uciszyli. A on powiedział: **3** Jestem Żydem, urodzonym w Tarsie w Cylicji, lecz wychowanym w tym mieście, u stóp Gamaliela, starannie wykształconym w prawie ojczystym i byłem gorliwym wzrokiem Boga jak i wy wszyscy dzisiaj. **4** Przesładowałem tę drogę aż na śmierć, wiążąc i wtrącając do więzienia zarówno mężczyzn, jak i kobiet; **5** Czego mi świadkiem jest najwyższy kapłan oraz wszyscy starsi. Od nich też otrzymałem listy do braci i pojechałem do Damaszku, aby tych, którzy tam byli, przyprowadzić związanych do Jerozolimy, żeby zostali ukarani. **6** A gdy byłem w drodze i zbliżałem się do Damaszku około południa, nagle ogarnęła mnie wielka światłość z nieba. **7** I upadłem na ziemię, i usłyszałem głos, który mówił do mnie: Saulu, Saulu, dlaczego mnie prześladujesz? **8** A ja odpowiedziałem: Kim jesteś, Panie? I powiedział

do mnie: Ja jestem Jezus z Nazaretu, którego ty prześladujesz. 9 A ci, którzy byli ze mną, wprawdzie widzieli światłość i przestraszyli się, ale głosu tego, który do mnie mówił, nie słyszeli. 10 Zapytałem: Co mam robić, Panie? A Pan powiedział do mnie: Wstań i idź do Damaszku, a tam ci powiedzą o wszystkim, co postanowiono, abyś uczynił. 11 A ponieważ zaniewidziałem z powodu blasku tej światłości, przeszedłem do Damaszku prowadzony za rękę przez tych, którzy byli ze mną. 12 Tam niejaki Ananiasz, człowiek pobożny według prawa, mający [dobre] świadectwo u wszystkich Żydów, którzy [tam] mieszkali; 13 Przeszedł, podszedł do mnie i powiedział: Bracie Saulu, przejrzy! I w tej chwili spojrzałem na niego. 14 A on powiedział: Bóg naszych ojców wybrał cię, żebyś poznął jego wolę, oglądał Sprawiedliwego i słuchał głosu z jego ust. 15 Będziesz mu bowiem wobec wszystkich ludzi świadkiem tego, co widziałeś i słyszałeś. 16 Dlaczego teraz zwlekasz? Wstań, ochrzci się i obmyj swoje grzechy, wzywając imienia Pana. 17 A gdy wróciłem do Jerozolimy i modliłem się w świątyni, wpadłem w zachwycenie. 18 I widziałem go, jak mówił do mnie: Pospiesz się i wyjdź szybko z Jerozolimy, ponieważ nie przyjmą twoego świadectwa o mnie. 19 A ja odpowiedziałem: Panie, oni wiedzą, że wtrącałem do więzienia i biczowałem w synagogach tych, którzy w ciebie wierzyli. 20 A kiedy przelewano krew Szczepana, twojego świadka, ja też byłem przy tym i zgodziłem się na jego zabicie, i pilnowałem szat tych, którzy go zabili. 21 I powiedział mi: Idź, bo ja cię poślę daleko, do pagan. 22 Słuchali go aż do tego słowa, [potem] podnieśli swój głos, mówiąc: Zgładź z ziemi takiego [człowieka], bo nie godzi się, żeby żył! 23 A gdy oni krzyczeli, rozrzucali szaty i ciskali proch w powietrze; 24 Dowódca rozkazał go zaprowadzić do twierdzy i polecił przesłuchać go z [zastosowaniem] biczowania, żeby się dowiedzieć, dlaczego tak przeciwko niemu krzyczano. 25 A gdy go związano, aby go ubiczować, Paweł powiedział do setnika, który stał obok: Czy wolno was bicować Rzymianina i to bez sądu? 26 Kiedy setnik to usłyszał, podszedł do dowódcy i powiedział mu: Uważaj, co robisz, bo ten człowiek jest Rzymianinem. 27 Dowódca podszedł i zapytał go: Powiedz mi, czy ty jesteś Rzymianinem? A on odpowiedział: Tak. 28 I powiedział dowódca: Ja kupilem to obywatelstwo za wielką sumę. Paweł zaś rzekł: A ja mam [je] od urodzenia. 29 I natychmiast odstąpili od niego ci, którzy mieli go przesłuchać. Nawet i dowódca przestraszył się, kiedy się dowiedział, że jest Rzymianinem, a on kazał go związać. 30 A nazajutrz, chcąc się dokładnie dowiedzieć, o co Żydzi go oskarżali, uwolnił go z więzów i rozkazał zebrać się naczelnym kapłanom i całej Radzie, przyprowadził Pawła i stawił go przed nimi.

23 Paweł, patrząc uważnie na Radę, powiedział: Mężowie bracia, aż do dziś żylem przed Bogiem z zupełnie czystym sumieniem. 2 Lecz Ananiasz, najwyższy kapłan, rozkazał tym, którzy przy nim stali, uderzyć go w twarz. 3 Wtedy Paweł powiedział do niego: Uderzy cię Bóg, ściano pobielana! Zasiadleś, aby mnie sądzić według prawa, a każesz mnie być wbrew prawu? 4 Ci zaś, którzy tam stali, powiedzieli: Złorzeczysz najwyższemu kapłanowi Boga? 5 Paweł odpowiedział: Nie wiedziałem, bracia, że to najwyższy kapłan. Jest bowiem napisane: Przełożonemu twoego ludu nie będziesz złorzeczyć. 6 A Paweł, poznawszy, że jedna część składa się z saduceuszy, a druga z faryzeuszy, zawała do Rady: Mężowie bracia, jestem faryzeuszem, synem faryzeusza. Sądzą mnie [dziś] z powodu nadziei i zmartwychwstania umarłych. 7 Gdy to powiedział, powstał spór między faryzeuszami a saduceuszami i doszło do rozdrożenia wśród gromady [zebranych]. 8 Saduceusze bowiem mówią, że nie ma zmartwychwstania ani anioła, ani ducha, a faryzeusze wyznają jedno i drugie. 9 I wszczął się wielki krzyk, a uczeni w Piśmie ze stronnictwa faryzeuszy zerwali się i zaczęli się spierać, mówiąc: Niczego złego nie znajdujemy w tym człowieku. Jeśli mu coś powiedział duch albo anioł, to nie walczmy z Bogiem. 10 A gdy doszło do wielkiego wzburzenia, dowódca, obawiając się, aby Pawła nie rozszarpali, rozkazał żołnierzom zejść, wyrwać go spośród nich i zaprowadzić do twierdzy. 11 A następnej nocy Pan stanął przy nim i powiedział: Bądź dobrej myśli, Pawle! Tak bowiem, jak świadczyłeś o mnie w Jerozolimie, musisz świadczyć również w Rzymie. 12 Kiedyastał dzień, niektórzy spośród Żydów zebrali się i zobowiązali się przysięga, że nie będą jeść ani pić, dopóki nie zabiją Pawła. 13 A tych, którzy przystąpili do tego sprzyśnięcia, było ponad czterdziestu. 14 Przyszli oni do naczelnego kapłana i starszych i powiedzieli: Związałiśmy się przysięgą, że nie weźmiemy nic do ust, dopóki nie zabijemy Pawła. 15 Dlatego teraz wy razem z Radą dajcie znać dowódcy, żeby go jutro do was przyprowadził pod pozorem dokładniejszego zbadania jego sprawy, a my jesteśmy gotowi go zabić, zanim dojdzie. 16 A gdy siostrzeniec Pawła usłyszał o tej zasadzce, przybył, wszedł do twierdzy i powiadomił [o tym] Pawła. 17 Wtedy Paweł przywołał jednego z setników i powiedział: Zaprowadź tego młodzieńca do dowódcy, bo ma mu coś do powiedzenia. 18 Wziął go więc [ze sobą], zaprowadził go do dowódcy i powiedział: Więzień Paweł przywołał mnie i poprosił, aby przyprowadził do ciebie tego młodzieńca, który

ma ci coś do powiedzenia. **19** Dowódca wziął go wszystkich Żydów na całym świecie i jest dowódcą za rękę, odszedł z nim na bok i zapytał: O czym to sekty nazarejczyków. **6** Usiłował on też zbezczesić masz mi powiedzieć? **20** A [on] odpowiedział: Żydzi świątynię. Schwytaliśmy go więc i chcieliśmy osądzić postanowili cię prosić, żebyś jutro zaprowadził Pawła według naszego prawa. **7** Lecz dowódca Lizjasz przed Radę pod pozorem dokładniejszego zbadania przybył i wyrwał go przemocą z naszych rąk; **8** jego sprawy. **21** Lecz nie ulegnij ich [namowie], bo Nakazując jego oskarżycielom udać się do ciebie. Gdy czyha na niego ponad czterdziestu mężczyzn, którzy go przesłuchasz, sam będziesz mógł dowiedzieć się związały się przysięgą, że nie będą jeść ani pić, od niego wszystkiego, o co go oskarżamy. **9** Również dopóki go nie zabiją. Są już w pogotowiu, czekając Żydzi to potwierdzili, oświadczając, że tak się rzeczy na twoje pozwolenie. **22** Wtedy dowódca odesłał mają, **10** Kiedy namienstnik dał znak, aby mówił, Paweł młodzieńca, przykazując, aby nikomu nie mówił, powiedział: Wiedząc, że od wielu lat jesteś sędzią tego że go o tym powiadomił. **23** Przywoławszy dwóch narodu, tym czętniej zdam sprawę z tego, co mnie setników, powiedział: Przygotujcie do wymarszu do dotyczy. **11** Możesz sprawdzić, że nie upłynęło więcej Cezarei na godzinę trzecią w nocy dwustu żołnierzy, niż dwanaście dni, odkąd przybyłem do Jerozolimy, siedemdziesięciu jeźdźców i dwustu oszczepników. aby wielbić [Boga]. **12** I nie znaleźli mnie w świątyni **24** [Kazał] też przygotować zwierzęta juczne, aby rozprawiającego z kimkolwiek ani podburzającego wsadzić [na nie] Pawła i bezpiecznie doprowadzić go lud czy to w synagogach, czy w mieście; **13** Ani też do namienstnika Feliksa. **25** Napisał też list tej treści: **26** nie mogą dowieść tego, o co mnie oskarżają. **14** Klaudiusz Lizjasz najdostojniejszemu namienstnikowi Wyznaję jednak przed tobą, że według drogi, którą Feliksowi przesyła pozdrowienia. **27** Człowieka tego [oni] uważają za herezję, służbę Bogu [moich] ojców, schwytali Żydzi, a gdy go mieli zabić, nadbiegłem wierząc wszystkiemu, co jest napisane w Prawie i z oddziałem i uratowałem go, dowiedziawszy się, u Proroków; **15** Mając nadzieję w Bogu, że będzie że jest Rzymianinem. **28** A chcąc wiedzieć, z jakiej zmartwychwstanie, którego i oni oczekują, zarówno przyczyny go oskarżają, zaprowadziłem go przed ich sprawiedliwych, jak i niesprawiedliwych. **16** I sam się Radę; **29** I stwierdziłem, że oskarżają go o [jakies] usilnie staram, aby zawsze mieć sumienie bez skazy sporne kwestie dotyczące ich prawa i że nie ma żadnej wobec Boga i ludzi. **17** A po wielu latach przybyłem, winy, dla której zasługiwałby na śmierć lub więzienie. aby złożyć jałmużny i ofiary memu narodowi. **18** Wtedy **30** A gdy mi powiedziano o zasadzce, którą na niego pewni Żydzi z Azji spotkali mnie oczyszczonego w przygotowali Żydzi, natychmiast wysłałem [go] do świątyni, bez tłumu i zgłęku. **19** Oni powinni tu stanąć ciebie, a jego oskarżycielom nakazałem, żeby przed przed tobą i oskarżać, jeżeli mają coś przeciwko mnie. tobą stawiali zarzuty wobec niego. Bądź zdrow! **31** **20** Albo niech ci [tutaj] sami powiedzą, czy znaleźli we Żołnierze zabrali więc Pawła zgodnie z rozkazem i mnie jakąś nieprawość, gdy stanałem przed Radą; **21** zaprowadzili go nocą do Antipatris. **32** A nazajutrz Chyba jedynie to, że stojąc wśród nich, zawałem: zostawili jeźdźców, aby jechali z nim [dalej], a [sam] Sądźcie mnie dziś z powodu zmartwychwstania wrócili do twierdzy. **33** Tamci przyjechali do Cezarei, umarłych. **22** Kiedy Feliks to usłyszał, znając dokładniej oddali list namienstnikowi i stawili przed nim Pawła. **34** A tę drogę, odroczył ich [sprawę], mówiąc: Rozpatrzę namienstnik po przeczytaniu [listu] zapytał [go], z jakiej waszą sprawę, kiedy tu przyjedzie dowódca Lizjasz. **23** prowincji pochodzi. Kiedy dowiedział się, że z Cylicji; I rozkazał setnikowi pilnować Pawła, zastosować ulgi i **35** Powiedział: Przesłucham cię, gdy przybędą twoi nie zabraniać żadnemu z jego przyjaciół posługiwać oskarżyciele. I rozkazał strzec go w ratuszu Heroda. mu czy go odwieźć. **24** A po kilku dniach przyjechał

24 Po pięciu dniach przybył najwyższy kapelan Ananiasz wraz ze starszymi i z retorem, niejakim Tertullosem. Wnieśli oni przed namienstnika [oskarżenie] przeciwko Pawłowi. **2** A gdy go wezwano, Tertullus rozpoczął mowę oskarzycielską: Ponieważ dzięki tobie cieszymy się zupełnym pokojem i dzięki twojej przezorności nasz naród doświadcza wiele dobrego; **3** Przyznajemy to zawsze i wszędzie, dostojny Feliksie, z wielką wdzięcznością. **4** Aby cię jednak dłużej nie zatrzymywać, proszę, abyś nas w swej łaskawości przez chwilę posłuchał. **5** Stwierdziliśmy, że ten człowiek jest jak zaraza, wzbudza niepokoje [wśród]

Feliks ze swoją żoną Druzyllą, która była Żydówką. Kazal zawałać Pawła i słuchał go, [jak mówił] o wierze w Chrystusa. **25** A gdy on rozprawiał o sprawiedliwości, powściągliwości i przyszłym sądzie, Feliks przestraszył się i powiedział: Teraz już odejdź. Kiedy znajdę czas, każę cię zawałać. **26** Spodziewał się przy tym, że dostanie od Pawła pieniądze za to, że go wypuści, dlatego też częściej wzywał go [do siebie] na rozmowę. **27** A po dwóch latach następcą Feliksa został Porcjusz Festus. Feliks, chcąc sobie zjednać życzliwość Żydów, zostawił Pawła w więzieniu.

25 Kiedy Festus przybył do prowincji, po trzech dniach udał się z Cezarei do Jerozolimy. 2 do cesarza. 22 Wtedy Agryppa powiedział do Festusa: Najwyższy kapłan i znamienici Żydzi wnieśli przed nim przeciwko Pawłowi skargę i prosili go; 3 Aby okazał im w jego sprawie przychylność i kazał przyprowadzić go do Jerozolimy. Przygotowali bowiem zasadzkę, aby go zabić w drodze. 4 Lecz Festus odpowiedział, że Paweł znajduje się pod strażą w Cezarei i że on sam wkrótce pojedzie. 5 I powiedział: Niech ci z was, którzy mogą, pojadą ze mną, a jeśli ten człowiek popełnił coś [ziego], niech go oskarżają. 6 A gdy spędził u nich [nie] więcej niż dziesięć dni, udał się do Cezarei. Nazajutrz zasiadł na krześle sędziowskim i kazał przyprowadzić Pawła. 7 Kiedy ten przyszedł, otoczyli [go] Żydzi, którzy przybyli z Jerozolimy, i wytoczyli przeciwko Pawłowi wiele ciężkich oskarżeń, których nie mogli udowodnić. 8 On zaś bronił się: Nie zawiñłem w niczym ani przeciwko prawu żydowskiemu, ani przeciwko świętyni, ani przeciwko cesarzowi. 9 Lecz Festus, chcąc sobie zjednać przychylność Żydów, odpowiedział Pawłowi: Czy chcesz pojechać do Jerozolimy i tam być przede mną sądzony w tej sprawie? 10 Wtedy Paweł powiedział: Stoję przed sądem cesarskim, gdzie należy mnie sądzić. Żydom nie wyrządziłem żadnej krzywdy, o czym ty sam dobrze wiesz. 11 Bo jeśli [w czymś] zawiñłem i popełniłem coś, co zasługuje na śmierć, nie wzbraniam się umrzeć. Lecz jeśli nie ma nic w tym, o co mnie oskarżają, nikt nie może mnie im wydać. Odwouję się do cesarza. 12 Wtedy Festus porozumiał się z Radą i odpowiedział: Odwołeś się do cesarza? Do cesarza pójdziesz. 13 A po upływie kilku dni przyjechali do Cezarei król Agryppa i Berenike, aby powitać Festusa. 14 A kiedy przebywali tam wiele dni, Festus przedstawił królowi sprawę Pawła, mówiąc: Feliks pozostawił w więzieniu pewnego człowieka; 15 Przeciwko któremu, gdy byłem w Jerozolimie, naczelní kapłani i starsi żydowscy wnieśli skargę, żądając dla niego wyroku skazującego. 16 Odpowiedziałem im, że Rzymianie nie mają w zwyczaju wydawać człowieka na stracenie, zanim oskarżony nie stanie wobec oskarżycieli i nie będzie miał możliwości odpowiedzieć na zarzuty. 17 Gdy się tu zebraли, nazajutrz, bez żadnej zwłoki zasiadłem na krześle sędziowskim i kazalem przyprowadzić tego człowieka. 18 Stanęli przeciw niemu jego oskarżyciele, ale nie wnieśli żadnej skargi z tych, których się spodziewałem. 19 Wiedli z nim tylko jakieś spory o ich zabobony i o jakiegoś zmarłego Jezusa, o którym Paweł twierdzi, że żyje. 20 Będąc niepewnym co do tego sporu, zapytałem, czy chciałbym udać się do Jerozolimy i tam być sądzony w tych sprawach. 21 Lecz ponieważ Paweł odwołał się, by go zatrzymać do rozpatrzenia [sprawy przez] Ja [również] chciałbym posłuchać tego człowieka. A on odpowiedział: Jutro go usłyszysz. 23 Gdy nazajutrz Agryppa i Berenike przybyli z wielką okazałością i weszli do sali rozpraw z dowódczami i najznakomitszymi obywatełami miasta, na rozkaz Festusa wprowadzono Pawła. 24 Po czym Festus przemówił: Królu Agryppo i [tam] wszyscy tu obecni mężowie! Widzicie tego, o którego mnie prosił cały lud żydowski zarówno w Jerozolimie, jak i tutaj, wołając, że nie powinien on dłużej żyć. 25 Lecz ja stwierdziłem, że nie popełnił niczego, co zasługuje na śmierć. A ponieważ on sam odwoał się do Augusta, postanowiłem go odesłać. 26 Nie mogę [jednak] o nim napisać [memu] panu nic pewnego. Dlatego kazałem go stawić przed wami, a zwłaszcza przed tobą, królu Agryppo, abym po przesłuchaniu miał co napisać. 27 Bo wydaje mi się nierozsadne posyłać wiźnienia bez podania stawianych mu zarzutów.

26 Wtedy Agryppa powiedział do Pawła: Wolno ci mówić we własnej obronie. Wówczas Paweł, wyciągnawszy rękę, zaczął się bronić: 2 Królu Agryppo, uważam to za szczęście, że mam dziś bronić się wobec ciebie przed wszystkim, o co mnie oskarżają Żydzi. 3 Zwłaszcza że jesteś obeznany ze wszystkimi zwyczajami i sporami, które są między Żydami. Dlatego proszę cię, żebyś mnie cierpliwie wysłuchał. 4 Wszyscy Żydzi znają moje życie od młodości, jak je wiodłem od początku wśród mego narodu w Jerozolimie. 5 Znaję mnie od dawna – gdyby chcieli zaświadczenie – że żyłem według [zasad] najsurowszego stronnictwa naszej religii jako faryzeusz. 6 A teraz stoję przed sądem z powodu nadziei [spełnienia] obietnicy danej ojcom przez Boga; 7 Której [spełnienia] ma nadzieję doczekać dwanaście naszych pokoleń, służąc [Bogu] ustawicznie dniem i nocą. Z powodu tej nadziei, królu Agryppo, oskarżają mnie Żydzi. 8 Dlaczego uważacie za rzecznie nie do wiary, że Bóg wskrzesza umarłych? 9 Wprawdzie mnie samemu wydawało się, że powiniensem wiele czynić przeciw imieniu Jezusa z Nazaretu. 10 Tak też czynilem w Jerozolimie, gdzie wielu świętych wracałem do więzienia, wziaszwy upoważnienie od naczelnich kapelanów, a kiedy skazywano ich na śmierć, głosowałem przeciwko [nim]; 11 A po wszystkich synagogach często [ich] karząc, zmuszałem do bliźnierstwa. Występując przeciwko nim z wielką wściekłością, prześladowałem ich nawet po obcych miastach. 12 Tak jechałem do Damaszku, mając upoważnienie i zlecenie od naczelnich kapelanów. 13 W południe, będąc w drodze, ujrzałem, królu, światłość z nieba [jaśniejszą] niż słońce, która oświeciła mnie i tych, którzy jechali ze mną. 14 A gdy wszyscy upadliśmy

na ziemię, usłyszałem głos mówiący do mnie po życzliwie odnosili się do Pawła, pozwolił [mu] iść do hebrajsku: Saulu, Saulu, dlaczego mnie prześladujesz? przyjaciel, aby doznał pokrzepienia. 4 A wyruszywszy Trudno ci przeciw ościeniowi wierzać. 15 A ja stamtąd, płynęliśmy pod [osłoną] Cypru, dlatego że zapytałem: Kim jesteś, Panie? A on odpowiedział: wiatry były przeciwne. 5 Przepłynęliśmy morze na Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. 16 Ale wysokości Cylicji i Pamfilii i przybyliśmy do Miry podnieś się i stań na nogi, bo ukazałem się tobie, w Licji. 6 Tam setnik znalazł statek aleksandryjski żeby ustanowić cię sługą i świadkiem zarówno tych płynących do Italii i umieścił nas na nim. 7 A gdy przez rzeczy, które widziałeś, jak i innych, w których ci się wiele dni płynęliśmy wolno i dotarliśmy zaledwie na objawie. 17 Wybawię cię od tego ludu i od pagan, wysokość Knidos, ponieważ wiatr nam nie pozwalał, do których cię teraz posylam; 18 Dla otwarczenia ich popłynęliśmy wzduż Krety obok Salmone. 8 A płynąc oczu, aby odwrócić [ich] od ciemności do światła, od z trudem wzduż jej [brzegów], dotarliśmy do pewnego mocy szatana do Boga, aby otrzymali przebaczenie miejsca zwanego Piękne Pory, blisko którego było grzechów i dziedzictwo między uświęconymi przez miasto Lasaia. 9 Gdy upłynęło wiele czasu i żegluga wiarę we mnie. 19 Dlatego też, królu Agryppo, nie stała się niebezpieczna, bo minął już post, Paweł był nieposłuszny temu niebieskiemu widzeniu. 20 [ich] przestrzegał: 10 Panowie, widzę, że żegluga Ale głosiłem najpierw tym, którzy są w Damaszku, w będzie [związana] z krzywdą i wielką szkodą nie tylko Jerozolimie, w całej Judei, i paganom, żeby pokutowali ładunkowi i statkowi, ale i naszemu życiu. 11 Setnik i nawrócił się do Boga, i spełnił uczynki godne jednak bardziej ufał sternikowi i właścielowi [statku] pokuty. 21 Z tego powodu Żydzi schwytali mnie w niż temu, co mówił Paweł. 12 A ponieważ żaden port nie świętyni i chcieli zabić. 22 Ale dzięki pomocy Boga nadawała się do przezimowania, większość postanowiła żyć do dzisiaj, dając świadectwo małym i wielkim, stamtąd odpływać, dostać się jakoś na przezimowanie nic nie mówiąc oprócz tego, co powiedzieli prorocy i do portu Feniks na Krecie, otwartego na południowo-Mojżesz, że nastąpi; 23 Ze Chrystus ma cierpieć, jako zachodnią i północno-zachodnią stronę. 13 A gdy pierwszy zmartwychwstała i zwiastować światłość temu powiąał wiatr z południa, sądzili, że zamiar doprowadzą ludowi i paganom. 24 Gdy on to powiedział w [swojej] do skutku, i odbili od brzegu, i popłynęli wzduż Krety, obronię, Festus odezwał się donośnym glosem: Jesteś 14 Lecz niedługo potem uderzył na nią gwałtowny wiatr, szalony, Paweł! Wielka uczoność doprowadza cię zwany Euroklodon. 15 Kiedy statek został porwany i nie do szaleństwa. 25 Ale on odpowiedział: Nie jestem mógl stawić czoła wiatrowi, puściliśmy [go z wiatrem] i szalony, dostojny Festusie, ale głoszę słowa prawdy i pozwoliliśmy się unosić. 16 Gdy płynęliśmy wzduż rozsądku. 26 Król bowiem, przed którym śmiało mówię, pewnej wysepki, zwanej Klaudą, z trudem zdolaliśmy wie o tych sprawach, gdyż jestem przekonany, że nic z uchwycić lódź ratunkową. 17 Po wyciągnięciu jej tych rzeczy nie jest przed nim ukryte, ponieważ nie przepasali statek, używając [sprzętu] pomocniczego. Z działa się to w jakim zakątku. 27 Czy wierzysz, królu obawy, żeby nie wpaść na płytkę, opuścili żagle i Agryppo, prorokom? Wiem, że wierzysz. 28 Wtedy tak ich niosło. 18 Ponieważ miotała nami gwałtowna Agryppa powiedział do Pawła: Niemal przekonałeś burza, nazajutrz wyrzucili [ładunek]. 19 A trzeciego mnie, żebyem został chrześcijaninem. 29 Ale Paweł [dnia] własnymi rękami wyrzuciliśmy osprzęt statku. powiedział: Dałby Bóg, abyś i niemal, i całkowicie nie 20 Lecz kiedy przez wiele dni nie pokazało się ani tylko ty, ale i wszyscy, którzy mnie dziś słuchają, stali słońce, ani gwiazdy, a niemała nawalnica napierała, się takimi, jakim ja jestem, z wyjątkiem tych więzów. znikała już wszelka nadzieja naszego ocalenia. 21 Gdy 30 A gdy to powiedział, wstał król, namiestnik, Berenike [ludzie] już długo nic nie jedli, Paweł stanął pośród i ci, którzy z nimi zasiadali. 31 Kiedy się oddaliли, nich i powiedział: Panowie, trzeba było mnie posłuchać rozmawiali między sobą: Ten człowiek nie czyni nic, co i nie odpływać od Krety, wtedy uniknąć byście straty zasługiwalioby na śmierć lub więzienie. 32 Agryppa i szkody. 22 Lecz teraz zachęcam was, abyście byli zaś powiedział do Festusa: Można by zwolnić tego dobrzej myśli, bo nikt z was nie zginie, tylko statek. człowieka, gdyby nie odwołał się do cesarza.

27 A gdy postanowiono, że mamy płynąć do Italii, oddano Pawła i innych więźniów setnikowi, imieniem Juliusz, z oddziału Augusta. 2 Wsiedliśmy na statek adramyteński, który miał płynąć wzduż wybrzeża Azji, i odbiliśmy [od brzegu]. Był też z nami Arystarch, Macedończyk z Tesaloniki. 3 Następnego dnia przypłynęliśmy do Sydonu, gdzie Juliusz, który

23 Tej nocy bowiem stanął przy mnie anioł Boga, do którego należę i któremu służę; 24 I powiedział: Nie bój się, Pawle, musisz stanąć przed cesarzem, a oto Bóg daował ci wszystkich, którzy z tobą płyną. 25 Dlatego bądźcie dobrych myśli, panowie, bo wierzę Bogu, że będzie tak, jak mi powiedziano. 26 Musimy jednak być wyrzuceni na jakąś wyspę. 27 A gdy nadeszła czternasta noc, a nas rzuciło po Adriatyku, około

północy zdawało się żeglarzom, że zbliżają się do miejsca znajdowały się posiadłości naczelnika wyspy, jakiegoś lądu. **28** Wtedy spuścili sondę i stwierdzili imieniem Publiusza, który nas przyjął i przez trzy dni po dwadzieścia saźni. Popłynąwszy nieco dalej, znowu przyjacielSKU gościli. **8** A ojciec Publiusza leżał, bo miał spuścili sondę i stwierdzili piętnaście saźni. **29** Bojąc gorączkę i czerwonkę. Paweł poszedł do niego i modlił się, abyśmy nie wpadli na skały, zrzucili z rufy cztery się, a położywszy na nim ręce, uzdrowił go. **9** Po tym kotwice i z upragnieniem oczekiwali świtu. **30** A gdy wydarzeniu przychodzili również inni chorzy z wyspy i żeglarze postanowili uciec ze statku, spuścili łódź byli uzdrawiani. **10** Okazali nam oni wielki szacunek, a ratunkową pod pozorem zrzucenia kotwic z dziobu gdy mieliśmy odpływać, dali wszystko, co [nam] było statku; **31** Paweł powiedział do setnika i żołnierzy: potrzebne. **11** Po trzech miesiącach odpłynęliśmy na Jeśli ci nie zostaną na statku, nie będziecie mogli statku aleksandryjskim z godłem Kastora i Polluksa, zostać ocaleni. **32** Wtedy żołnierze odcięli linę od łodzi który przezimował na tej wyspie. **12** Przybywszy do ratunkowej i pozwolili jej spaść. **33** Kiedy zaczynało Syrakuz, pozostaliśmy [tam] trzy dni. **13** Stamtaąd, światać, Paweł zachęcał wszystkich do posiłku: Dziś płynąc łukiem, dotarliśmy do Regium. Po upływie [już] czternasty dzień, jak trwacie w oczekiwaniu bez jednego dnia, gdy powiął wiatr południowy, nazajutrz posiłku, nic nie jedząc. **34** Dlatego proszę was, abyście przypłynęliśmy do Puteoli. **14** Tam spotkaliśmy braci, się posiłili, bo to przyczyni się do waszego ocalenia, którzy nas uprosili, żebyśmy pozostały u nich siedem gdyż żadnemu z was włos z głowy nie spadnie. **35** dni. I tak udaliśmy się do Rzymu. **15** Tamtejsi bracia, A to powiedziawszy, wziął chleb i podziękował Bogu gdy usłyszeli o nas, wyszli nam naprzeciw aż do wobec wszystkich, a gdy złamał, zaczął jeść. **36** Wtedy Forum Appiusza i do Trzech Gospod. Kiedy Paweł wszyscy nabrali otuchy i posiłili się. **37** A nas wszystkich ich zobaczył, podziękował Bogu i nabrali otuchy. **16** na statku było dwieście siedemdziesiąt sześć dusz. **38** A gdy przybyliśmy do Rzymu, setnik oddał więźniów Kiedy się najedli, odciążyli statek, wyrzucając zboże dowódcy wojska, ale Pawłowi pozwolono mieszkać do morza. **39** Gdy nastąpił dzień, nie rozpoznał lądu, osobno z żołnierzem, który go pilnował. **17** Po trzech jednak zobaczyli jakąś zatokę o płaskim wybrzeżu, dniach Paweł zaprosił przywódców żydowskich. Kiedy do którego postanowili, jeśli będzie można, przybić się zeszli, powiedział do nich: Mężowie bracia, nic nie statkiem. **40** Wyciągnąwszy więc kotwice, puścili się uczynilem przeciwko ludowi i zwyczajom ojczystym, a na morze. Poluzowali wiązania sterowe, nastawili jednak zostałem wydany w Jerozolimie jako więzień w [przedni] żagiel pod wiatr i zmierzali do brzegu. **41** ręce Rzymian; **18** Którzy po przesłuchaniu chcieli mnie Wpadli jednak na mielinę utworzoną między dwoma wypuścić, bo nie było we mnie nic [zasługującego] prądami i osiedli ze statkiem. Dziób statku się zarył, na śmierć. **19** Lecz gdy Żydzi się [temu] sprzeciwiali, ale rufa zaczęła się rozbijać pod naporem fal. **42** musiałem odwołać się do cesarza, nie chcąc jednak Wtedy żołnierze postanowili, że zabiją więźnia, aby w czymkolwiek oskarżać mego narodu. **20** Dlatego żaden z nich nie odpłynął i nie uciekł. **43** Lecz setnik, też zaprosiłem was, aby się z wami zobaczyć i chcąc ocalić Pawła, powstrzymał ich od tego zamiaru. porozmawiać, bo z powodu nadziei Izraela jestem Potem rozkazał, aby ci, którzy umieją pływać, skoczyli związany tym laǔcuchem. **21** Lecz oni powiedzieli do pierwi do morza i wyszli na brzeg; **44** Pozostali zaś na niego: Nie otrzymaliśmy z Judei [żadnych] listów o deskach lub częściach statku. I w ten sposób wszyscy cało wyszli na ląd.

28 Po ocaleniu dowiedzieli się, że ta wyspa nazywa się Malta. **2** A barbarzyńcy okazali nam niezwykłą życzliwość. Rozpalili bowiem ognisko i przyjęli nas, bo padał deszcz i było zimno. **3** A gdy Paweł nazbierał naręcze chrustu i nałożył na ogień, na skutek gorąca wypełzła żmija i uczepiła się jego ręki. **4** Kiedy barbarzyńcy zobaczyli gada wiszącego u jego ręki, mówili między sobą: Ten człowiek na pewno jest mordercą, bo choć wyszedł cało z morza, zemsta nie pozwala mu żyć. **5** Lecz on strząsnął gada w ogień i nie doznał nic złego. **6** A oni oczekiwali, że spuchnie albo nagle padnie martwy. Lecz gdy długo czekali i widzieli, że nic złego mu się nie stało, zmienili zdanie i mówili, że jest bogiem. **7** W pobliżu tego

sercem nie zrozumieli i nie nawrócili się, i żebym ich nie uzdrowił. **28** Niech wam więc będzie wiadome, że poganom zostało posłane to zbawienie Boże, a oni będą słuchać. **29** A gdy to powiedział, Żydzi odeszli, wiodąc ze sobą zacięty spór. **30** Przez całe dwa lata Paweł mieszkał w wynajętym mieszkaniu i przyjmował wszystkich, którzy przychodzili do niego; **31** Głośząc królestwo Boże i nauczając tego, co dotyczy Pana Jezusa Chrystusa, ze wszelką odwagą i bez przeskóód.

Rzymian

1 Paweł, sługa Jezusa Chrystusa, powołany apostol, odłączony do [głoszenia] ewangelii Boga; **2** (Która przedtem obiecał przez swoich proroków w Pismach świętych); **3** O jego Synu, Jezusie Chrystusie, naszym Panu, który według ciała pochodził z potomstwa Dawida; **4** A pokazał z mocą, że jest Synem Bożym, według Ducha świętotości, przez zmartwychwstanie; **5** Przez którego otrzymaliśmy łaskę i apostolstwo, [by przywieść] do posłuszeństwa wierze wszystkie narody dla jego imienia; **6** Wśród których jesteście i wy, powołani [przez] Jezusa Chrystusa. **7** Wszystkim, którzy jesteście w Rzymie, umiłowanym Boga, powołanym świętym: Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **8** Najpierw dziękuję mojemu Bogu przez Jezusa Chrystusa za was wszystkich, że wasza wiara slynie na cały świat. **9** Bóg bowiem, któremu służę w moim duchu w ewangelii jego Syna, jest mi świadkiem, że nieustannie czynię wzmiankę o was w moich modlitwach; **10** Zawsze prosiąc, żebym wreszcie kiedyś udało mi się za wolą Bożą odbyć podróż do was. **11** Pragnę bowiem zobaczyć was, abym wam mógł udzielić jakiegoś daru duchowego dla waszego utwierdzenia; **12** To znaczy, abyśmy się wzajemnie pocieszyli obopólną wiarą, waszą i moją. **13** A nie chcę, abyście i wy, bracia, nie wiedzieli, że często zamierałem przybyć do was (ale byłem dotąd zatrzymywany), abym miał jakiś owoc zarówno wśród was, jak i wśród innych pagan. **14** Jestem dłużnikiem zarówno Greków, jak i barbarzyńców, zarówno mądrych, jak i niemądrych; **15** Tak że na ile mogę, jestem gotowy i wasm, którzy jesteście w Rzymie, głosić ewangelię. **16** Nie wstydzę się bowiem ewangelii Chrystusa, ponieważ jest [ona] mocą Boga ku zbawieniu dla każdego, kto uwierzy, najpierw Żyda, [potem] i Greka. **17** W niej bowiem objawia się sprawiedliwość Boga z wiary wiarę, jak jest napisane: Sprawiedliwy będzie żył z wiary. **18** Gniew Boży bowiem objawia się z nieba przeciwko wszelkiej bezbożności i niesprawiedliwości ludzi, którzy zatrzymują prawdę w niesprawiedliwości. **19** Ponieważ to, co można wiedzieć o Bogu, jest dla nich jawne, gdyż Bóg im to objawił. **20** [To bowiem, co] niewidzialne, to znaczy jego wieczna moc i bóstwo, są widzialne od stworzenia świata przez to, co stworzone, po to, aby oni byli bez wymówki. (*aīdios g126*) **21** Dlatego że poznawszy Boga, nie chwalili [go] jako Boga ani [mu] nie dziękowali, lecz znikczemnieli w swoich myślach i zaćmiło się ich bezrozumne serce. **22** Podając się za mądrych, zgłupiali; **23** I zamienili chwałę niezniszczalnego Boga na podobieństwo obrazu zniszczalnego człowieka,

ptaków, czworonożnych [zwierząt] i gadów. **24** Dlatego też Bóg wydał ich nieczystości przez poządroliwości ich serc, aby hańbili swoje ciała między sobą. **25** [Oni to] zamienili prawdę Bożą w kłamstwo i czcili stworzenie, i służyli [jemu] raczej niż Stwórcy, który jest błogosławiony na wieki. Amen. (*aīōn g165*) **26** Dlatego wydał ich Bóg haniebnym namiotnościom, gdyż nawet ich kobiety zamieniły naturalne współżycie na przeciwnie naturze. **27** Także mężczyźni, opuściwszy naturalne współżycie z kobietą, zapałali w swej poządroliwości jedni ku drugim, mężczyzną z mężczyzną, popełniając hanebne czyny i ponosząc na sobie samych należną za swój błąd zapłatę. **28** A skoro im się nie spodobało zachowanie poznania Boga, wydał ich Bóg [na pastwę] wypaczonego umysłu, aby robili to, co nie wypada; **29** Będąc napelnieni wszelką nieprawością, nierządem, przewrotnością, chciwością, złośliwością; pełni zazdrości, morderstwa, sporu, podstępów, złych obyczajów; **30** Plotkarze, oszczercy, nienawidzący Boga, zuchwali, pyszni, chełpiwi, wynalazcy złych rzeczy, nieposłuszní rodicom; **31** Bezrozumni, niedotrzymujący słowa, bez naturalnej miłości, nieprzejednani [i] bez miłosierdzia. **32** Oni to, poznawszy wyrok Boga, że ci, którzy robią takie [rzeczy], są godni śmierci, nie tylko sami je robią, ale też pochwalają tych, którzy tak postępują.

2 Dlatego jesteś bez wymówki, człowiek, [kimkolwiek jesteś], który osądzasz. W czym bowiem osądzasz drugiego, osądzasz samego siebie, ponieważ ty, który osądzasz drugiego, robisz to samo. **2** Lecz wiemy, że sąd Boży jest według prawdy przeciwko tym, którzy robią takie [rzeczy]. **3** Czy myślisz, człowieku, który osądzasz tych, którzy robią takie [rzeczy], a sam je robisz, że ty unikniesz sądu Bożego? **4** Czy gardzisz bogactwem jego dobroci, cierpliwości i nieskwapliwości, nie wiedząc, że dobroć Boga prowadzi cię do pokuty? **5** Ty jednak przez swoją zatwardziałość i niepokutującą serce gromadzisz sobie samemu gniew na dzień gniewu i objawienia sprawiedliwego sądu Boga; **6** Który odda każdemu według jego uczynków: **7** Tym, którzy przez wytrwanie w dobrym uczynku szukają chwały, czci i nieśmiertelności, [oddą] życie wieczne; (*aīōnios g166*) **8** Natomiast swarliwym i nieposłusznym prawdziwie, lecz posłusznym niesprawiedliwości, [oddą] zapalczliwość i gniew. **9** Utrapienie i ucisk [oddą] duszy każdego człowieka, który popełnia zło, najpierw Żyda, potem i Greka; **10** A chwałę, cześć i pokój każdemu, kto czyni добро, najpierw Żydowi, potem i Grekowi. **11** U Boga bowiem nie ma wąględu na osobę. **12** Bo ci, którzy bez prawa zgrzeszyli, bez prawa też zgina, a ci, którzy w prawie zgrzeszyli,

przez prawo będą sądzeni; **13** Gdyż nie słuchacie chwale, czemuż jeszcze i ja jestem sądzony jako prawa [sa] sprawiedliwi przed Bogiem, ale ci, którzy grzesznik? **8** Dlaczego więc nie [mówić] (jak nas wypełniają prawo, będą usprawiedliwieni. **14** Gdy szkalią jąk niektóry twierdzą, że mówimy): Będziemy bowiem poganie, którzy nie mają prawa, z natury robić zle rzeczy, aby przyszły dobre? Ich potępienie czynią to, co jest w prawie, oni, nie mając prawa, sami jest sprawiedliwe. **9** Cóż więc? Czy przewyższamy dla siebie są prawem. **15** Oni to ukazują działanie ich? Żadną miarą! Ponieważ przedtem dowiedliśmy, że prawa wpisanego w ich serca, za poświadczaniem zarówno Żydzi, jak i Grecy, wszyscy są pod grzechem; ich sumienia i myśli wzajemnie się oskarżających **10** Jak jest napisane: Nie ma sprawiedliwego, ani lub też usprawiedliwiających); **16** W dniu, w którym jednego; **11** Nie ma rozumnego i nie ma [nikogo], Bóg przez Jezusa Chrystusa będzie sądził skryte kto by szukał Boga. **12** Wszyscy zboczyli z drogi, sprawy ludzkie według mojej ewangelii. **17** Oto ty się razem stali się nieużyteczni, nie ma [nikogo], kto by nazywał żadem, polegasz na prawie, chlubisz się czynił dobro, nie ma ani jednego. **13** Grobem otwartym Bogiem; **18** Znasz [jego] wolę, rozpoznajesz [to, co] jest ich gardło, zdradzają swymi językami, jad żmij lepsze, będąc pouczony przez prawo; **19** I uważaś pod ich wargami. **14** Ich usta pełne są przeklinania się za przewodnika ślepych, za światłość tych, którzy i goryczy; **15** Ich nogi są szybkie do rozlewów krwi; są w ciemności; **20** Wychowawcę bezrozumnych, **16** Zniszczenie i nędza na ich drogach; **17** A drogi nauczyciela niemowląt, mając w prawie kształt wiedzy pokoju nie poznali. **18** Nie ma bojaźni Bożej przed ich i prawdy. **21** Ty więc, który uczysz drugiego, samego oczami. **19** A wiemy, że wszystko, co mówi prawo, siebie nie uczysz? Ty, który głosisz, że nie wolno mówić do tych, którzy są pod prawem, aby wszystkie kraść, kradniesz? **22** Ty, który mówisz, że nie wolno usta zostały zamknięte i aby cały świat podlegał cudzołożyć, cudzożyszk? Ty, który się brzydziłeś karaniu Boga. **20** Dlatego z uczynków prawa nie będzie bożkami, dopuszczaś się świętokradztwa? **23** Ty, usprawiedliwione żadne ciało w jego oczach, gdyż który się chlubisz prawem, przez przekraczanie prawa przez prawo jest poznanie grzechu. **21** Lecz teraz znieważysz Boga? **24** Ponieważ z waszego powodu, bez prawa została objawiona sprawiedliwość Boga, jak jest napisane, poganie bliźnią imieniu Boga. **25** poświadczona przez prawo i proroków. **22** [Jest to] Obrzezanie bowiem jest pozyteczne, jeśli wypełniasz sprawiedliwość Boga przez wiarę Jezusa Chrystusa prawo, ale jeśli przekraczasz prawo, twoje obrzezanie dla wszystkich i na wszystkich wierzących. Nie ma staje się nieobrzecaniem. **26** Jeśli więc nieobrzecany bowiem róznicy. **23** Wszyscy bowiem zgryzeszyli i są przestrzega przepisów prawa, czyż jego nieobrzecanie pozbawieni chwały Boga; **24** A zostają usprawiedliwieni nie będzie uznane za obrzezanie? **27** I ten, który darmo, z jego łaski, przez odkupienie, które [jest] jest nieobrzecany z natury, a wypełnia prawo, osądzi w Jezusie Chrystusie. **25** Jego to Bóg ustanowił ciebie, który mając literę i obrzezanie, przekraczasz przebłaganiem przez wiarę w jego krew, aby okazać prawo. **28** Nie ten bowiem jest Żudem, kto jest [Żudem] swoją sprawiedliwość przez odpuszczenie, w swojej cierpliwości, przedtem popełnionych grzechów; **26** Aby okazać swoją sprawiedliwość w obecnym czasie po to, aby on był sprawiedliwym i usprawiedliwiającym tego, kto wierzy w Jezusa. **27** Gdzież więc jest [powód do] chluby? Został wykluczony. Przez jakie prawo? Uczynków? Nie, przez prawo wiary. **28** Tak więc twierdzimy, że człowiek zostaje usprawiedliwiony przez wiarę, bez uczynków prawa. **29** Czy Bóg [jest] jedynie [Bogiem] Żydów? Czy też nie pagan? Istotnie, i pagan; **30** Ponieważ jeden jest Bóg, który usprawiedliwi obrzezanych z wiary i nieobrzecanych przez wiarę. **31** Czy więc obalamy prawo przez wiarę? Nie daj Boże! Przeciwnie, utwierdzamy prawo.

3 Na czym więc polega wyższość Żyda? Albo jaki jest pozytek z obrzezania? **2** Wielki pod każdym względem. Przede wszystkim [ten], że im zostały powierzone słowa Boże. **3** Cóż bowiem, jeśli niektórzy nie uwierzyli? Czyż ich niewiara zniweczy wiare Boga? **4** Nie daj Boże! Przeciwnie, niech Bóg będzie prawdziwy, a każdy człowiek – kłamca, jak jest napisane: Abyś okazał się sprawiedliwy w swoich słowach i żebyś zwyciężył, gdy będziesz sądzony. **5** Jeśli więc nasza niesprawiedliwość uwydatnia sprawiedliwość Boga, coż powiemy? Czyż niesprawiedliwy [jest] Bóg, który okazuje gniew? (Mówię po ludzku). **6** Nie daj Boże! Jak wtedy Bóg mógłby sądzić świat? **7** Jeśli bowiem prawda Boża przez moje kłamstwo ofbiutowała ku jego

4 Cóż więc powiemy, co zyskał Abraham, nasz ojciec, według ciała? **2** Jeśli bowiem Abraham został usprawiedliwiony z uczynków, ma się czym chubić, ale nie przed Bogiem. **3** Cóż bowiem mówi Pismo? Abraham uwierzył Bogu i zostało mu to poczytane za sprawiedliwość. **4** A temu, kto

pracuje, zapłata nie jest uznana za łaskę, ale za 5 Będąc więc usprawiedliwieni przez wiarę, mamy należność. 5 Temu zaś, kto nie pracuje, lecz wierzy pokój z Bogiem przez naszego Pana Jezusa w tego, który usprawiedliwia bezbożnego, jego wiara Chrystusa; 2 Dzięki któremu też otrzymaliśmy dostęp zostaje poczytana za sprawiedliwość. 6 Jak i Dawid przez wiarę do tej łaski, w której trwamy i chlubimy się mówi, że błogosławiony jest człowiek, któremu Bóg nadzieję chwały Boga. 3 A nie tylko [to], ale chlubimy przypisze sprawiedliwość bez uczynków, [mówiąc]: 7 się też uciskami, wiedząc, że ucisk wyrabia cierpliwość; Błogosławieni, których nieprawości [są] przebaczone i 4 A cierpliwość – doświadczenie, doświadczenie zaś – których grzechy są zakryte. 8 Błogosławiony człowiek, nadzieję; 5 A nadzieja nie przynosi wstydu, ponieważ któremu Pan nie poczyta grzechu. 9 Czy więc to miłość Boga jest rozlana w naszych sercach przez błogosławieństwo [dotyczy] tylko obrzezanych, czy też Ducha Świętego, który został nam dany. 6 Chrystus nieobrzecanych? Mówimy przecież, że wiara została bowiem, gdy jeszcze byliśmy słabi, we właściwym Abrahamowi poczytana za sprawiedliwość. 10 Jakże czasie umarł za bezbożnych. 7 Choć rzadko się więc została mu poczytana? Gdy był obrzezany czy zdarza, że ktoś umirze za sprawiedliwego, jednak za przed obrzezaniem? Nie po obrzezaniu, ale przed dobrego może ktoś odważyby się umrąć. 8 Lecz obrzezaniem. 11 I przyjął znak obrzezania jako pieczęć Bóg okazuje nam swoją miłość przez to, że gdy sprawiedliwości wiary, którą miał przed obrzezaniem, jeszcze byliśmy grzesznikami, Chrystus za nas umarł. po to, aby był ojcem wszystkich nieobrzecanych 9 Tym bardziej więc teraz, będąc usprawiedliwieni wierzących, aby im też poczytana była sprawiedliwość; jego krwią, będącmy przez niego ocaleni od gniewu. 12 I [aby był] ojcem obrzezania, nie tylko tych, którzy 10 Jeśli bowiem, będąc nieprzyjaciółmi, zostaliśmy są obrzezani, ale też tych, którzy chodzą śladami wiary pojednani z Bogiem przez śmierć jego Syna, tym naszego ojca Abrahama, która miał przed obrzezaniem. bardziej, będąc pojednani, będącmy ocaleni przez 13 Obietnica bowiem, że ma być dziedzicem świata, jego życie. 11 A nie tylko [to], ale też chlubimy się [nie została dana] Abrahamowi czy jego potomstwu Bogiem przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, przez przez prawo, ale przez sprawiedliwość wiary. 14 którego teraz otrzymaliśmy pojednanie. 12 Dlatego, Jeśli bowiem dziedzicami [są] ci, którzy [są] z prawa, tak jak przez jednego człowieka grzech wszedł na [to] wiara stała się daremna i obietnica obróciła się świat, a przez grzech – śmierć, tak też na wszystkich wniwecc. 15 Gdyż prawo sprawdza gniew, bo gdzie ludzi przeszła śmierć, ponieważ wszyscy zgreszyli. nie ma prawa, [tam] nie ma przestępstwa. 16 Tak więc 13 Grzech bowiem był na świecie aż do [nadania] [dziedzictwo jest] z wiary, aby było z łaski [i] żeby prawa, ale grzechu się nie poczytuje, gdy nie ma obietnica była niewzruszona dla całego potomstwa, nie prawa. 14 Śmierć jednak królowała od Adama aż tylko dla tego, które opiera się na prawie, ale i dla tego, do Mojżesza nawet nad tymi, którzy nie popełnili [które jest] z wiary Abrahama, który jest ojcem nas grzechu podobnego do przestępstwa Adama, który wszystkich; 17 (Jak jest napisane: Ustanowiłem cię jest obrazem tego, który miał przyjść. 15 Lecz z ojcem wielu narodów) przed Bogiem, któremu uwierzył, przestępstwem nie jest tak, jak z darem łaski. Jeśli który ożywił umarłych i przywołuje te [rzeczy], których bowiem przez przestępstwo jednego wielu umarło, tym nie ma, tak jakby były. 18 [On] to wbrew nadziei, mając oficjalny spłynęła na wielu łaska Boga i dar przez łaskę nadzieję, uwierzył, że stanie się ojcem wielu narodów jednego człowieka, Jezusa Chrystusa. 16 A z darem według tego, [co mu] powiedziano: Takie będzie twoje nie jest tak, jak z tym, co przyszło przez jednego, potomstwo. 19 A nie będąc słabym w wierze, nie który zgreszył. Wyrok bowiem [jest] z [powodu] zwałał na swoje już obumarłe ciało – bo miał około stu jednego [przestępstwa] ku potępieniu, ale dar łaski z lat – ani na obumarłe łono Sary. 20 I nie zachwiał się [powodu] wielu przestępstw ku usprawiedliwieniu. 17 z [powodu] niewiary w obietnicę Boga, ale umocnił Jeśli bowiem z powodu przestępstwa jednego śmierć się wiara i oddał chwałę Bogu; 21 Będąc też pewien zaczęła królować przez jednego, tym bardziej ci, którzy tego, że to, co [on] obiecał, ma moc też uczynić. 22 przyjmują obfitość tej łaski i dar sprawiedliwości, będą Dlatego zostało mu to poczytane za sprawiedliwość. królować w życiu przez jednego, Jezusa Chrystusa. 23 A nie tylko ze względu na niego samego napisano, 18 Tak więc, jak przez przestępstwo jednego na że zostało mu [to] poczytane; 24 Ale i ze względu wszystkich ludzi [spadł wyrok] ku potępieniu, tak na nas, którym ma być poczytane, którzy wierzymy też przez sprawiedliwość jednego na wszystkich w tego, który wskrzesił z martwych Jezusa, naszego ludzi [spłynął dar] ku usprawiedliwieniu [dającemu] Pana; 25 Który został wydany za nasze grzechy i wstał życie. 19 Jak bowiem przez nieposłuszeństwo jednego z martwych dla naszego usprawiedliwienia. człowieka wielu stało się grzesznikami, tak przez posłuszeństwo jednego wielu stało się sprawiedliwymi.

20 A prawo wkroczyło po to, aby obfitował grzech. Lecz gdzie grzech się rozmnożył, tam łaska tym bardziej obfitowała; **21** Aby, jak grzech królował ku śmierci, tak też łaska królowała przez sprawiedliwość ku życiu wiecznemu przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana. (aiōnios g166)

6 Cóż więc powiemy? Czy mamy trwać w grzechu, aby łaska obfitowała? **2** Nie daj Boże! My, którzy umarliśmy dla grzeczu, jakże możemy jeszcze w nim żyć? **3** Czyż nie wiecie, że my wszyscy, którzy zostaliśmy ochrzczeni w Jezusie Chrystusie, w jego śmierci zostaliśmy ochrzczeni? **4** Zostaliśmy więc pogrzebani z nim przez chrzest w śmierci, aby jak Chrystus został wskrzeszony z martwych przez chwałę Ojca, tak żebymy i my postępowali w nowości życia. **5** Jeśli bowiem zostaliśmy z nim wszczeplieni w podobieństwo jego śmierci, to będąmy też [z nim wszczeplieni] w podobieństwo zmartwychwstania; **6** Wiedząc o tym, że nasz stary człowiek został ukrzyżowany razem [z nim], aby ciało grzeczu zostało zniszczone, żebymy już więcej nie służyli grzecowi. **7** Kto bowiem umarł, został uwolniony od grzeczu. **8** Jeśli więc umarliśmy z Chrystusem, wierzymy, że też z nim będąmy żyć; **9** Wiedząc, że Chrystus, powstawszy z martwych, więcej nie umiera i śmierć nad nim więcej nie panuje. **10** To bowiem, że umarł, raz umarł dla grzeczu, a że żyje, żyje dla Boga. **11** Tak i wy uważajcie siebie za martwych dla grzeczu, a żywych dla Boga w Jezusie Chrystusie, naszym Panu. **12** Niechże więc grzech nie króluje w waszym śmiertelnym ciele, żebycie [mieli] mu być posłuszní w jego poządliwościach. **13** I nie oddawajcie waszych członków jako oręża niesprawiedliwości grzecowi, ale oddawajcie samych siebie Bogu jako ożywieni z martwych i wasze członki jako oręź sprawiedliwości Bogu. **14** Grzech bowiem nie będzie nad wami panował, bo nie jesteście pod prawem, lecz pod łaską. **15** Cóż więc? Będziemy grzeszyć, bo nie jesteśmy pod prawem, ale pod łaską? Nie daj Boże! **16** Czyż nie wiecie, że komu oddajecie siebie jako słudzy w posłuszeństwo, komu jesteście posłuszní, [tego] jesteście slugami: bądź grzeczu ku śmierci, bądź posłuszeństwa ku sprawiedliwości? **17** Ale chwała Bogu, że gdy byliście slugami grzeczu, usłuchaliście z serca wzoru tej nauki, której się poddaliście; **18** A będąc uwolnieni od grzeczu, staliście się slugami sprawiedliwości. **19** Po ludzku mówię, z powodu słabości waszego ciała. Jak bowiem oddawaliście wasze członki na służbę nieczystości i nieprawości, [aby czynić] nieprawość, tak teraz oddawajcie wasze członki na służbę sprawiedliwości, abyście byli uświęceni. **20** Dopóki bowiem byliście slugami grzeczu, byliście

wolni od sprawiedliwości. **21** Jakiż więc wówczas mieliście pożytek z tych [rzeczy], których się teraz wstydzicie? Ich bowiem kořcem [jest] śmierć. **22** Lecz teraz, uwolnieni od grzeczu, gdy staliście się slugami Boga, macie swój pożytek ku uświęceniu, a na końcu życie wieczne. (aiōnios g166) **23** Zapłata bowiem za grzech [jest] śmierć, ale darem łaski Boga jest życie wieczne w Jezusie Chrystusie, naszym Panu. (aiōnios g166)

7 Czyż nie wiecie, bracia (bo mówię do znających prawo), że prawo panuje nad człowiekiem, dopóki on żyje? **2** Zamęzna kobieta bowiem, dopóki mąż żyje, jest z nim związana prawem, a jeśli mąż umrze, zostaje uwolniona od prawa męża. **3** Tak więc, dopóki mąż żyje, będzie nazywana cudzołożnicą, jeśli zostanie żoną innego mężczyzny. Jeśli jednak jej mąż umrze, jest wolna od tego prawa, tak że nie będzie cudzołożnicą, choćby została żoną innego mężczyzny. **4** Tak i wy, moi bracia, zostałeś uśmierceni dla prawa przez ciało Chrystusa, abyście należeli do innego, [to znaczy] tego, który został wskrzeszony z martwych, abyśmy przynosili Bogu owoc. **5** Gdy bowiem byliśmy w ciele, namiętności grzeców, które [się wzniecały] przez prawo, okazywały swą moc w naszych członkach, aby przynosić śmierci owoc. **6** Lecz teraz zostałeś uwolniony od prawa, gdy umarłeś dla tego, w czym byliśmy trzymani, abyśmy służyli [Bogu] w nowości ducha, a nie w starości litery. **7** Cóż więc powiemy? że prawo [jest] grzeczem? Nie daj Boże! Przeciwnie, nie poznalem grzeczu [jak] tylko przez prawo, bo i o poządliwości nie wiedziałbym, gdyby prawo nie mówiło: Nie będziesz poządał. **8** Lecz grzech, gdy zyskał okazję przez przykazanie, wzbudził we mnie wszelką poządliwość. Bez prawa bowiem grzech jest martwy. **9** I ja żyłem kiedyś bez prawa, lecz gdy przyszło przykazanie, grzech ożyl, a ja umarłem. **10** I okazało się, że przykazanie, które [miało być] ku życiu, jest [mi] ku śmierci. **11** Grzech bowiem, gdy zyskał okazję przez przykazanie, zwiódł mnie i przez nie [mnie] zabił. **12** A tak prawo [jest] świętę i przykazanie [jest] świętę, sprawiedliwe i dobre. **13** Czy więc to, co dobre, stało się dla mnie śmiercią? Nie daj Boże! Przeciwnie, grzech, aby okazał się grzeczem, sprowadził na mnie śmierć przez [to, co] dobre, żeby grzech stał się niezmiernie grzesznym przez przykazanie. **14** Gdyż wiemy, że prawo jest duchowe, ale ja jestem cielesny, zaprzedany grzecowi. **15** [Tego] bowiem, co robię, nie pochwalam, bo nie robię tego, co chcę, ale czego nienawidzę, to robię. **16** A jeśli robię to, czego nie chcę, zgadzam się z tym, że prawo [jest] dobre. **17** Teraz więc już nie ja to robię, ale grzech, który we mnie mieszka. **18** Gdyż

wiem, że we mnie, to jest w moim ciele, nie mieszka dobro, bo chcę jest we mnie, ale wykonać tego, co [jest] dobre, nie potrafię. **19** Nie czynię bowiem dobra, które chcę, ale zło, którego nie chcę, to czynię. **20** A jeśli robię to, czego nie chcę, [już] nie ja to robię, ale grzech, który we mnie mieszka. **21** Odkrywam więc [w sobie] to prawo, że gdy chcę czynić dobro, trzyma się mnie zło. **22** Mam bowiem upodobanie w prawie Bożym według wewnętrznego człowieka. **23** Lecz widzę inne prawo w moich członkach, walczące z prawem mego umysłu, które bierze mnie w niewolę prawa grzechu, które jest w moich członkach. **24** Nędzny ja człowiek! Któz mnie wybawi z tego ciała śmierci? **25** Dziękuję Bogu przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana. Tak więc ja sam umysłem służę prawu Bożemu, lecz ciałem prawu grzechu.

8 Dlatego teraz żadnego potępienia nie ma dla tych, którzy są w Jezusie Chrystusie, [którzy] nie postępują według ciała, ale według Ducha. **2** Gdyż prawo Ducha życia, [które jest] w Jezusie Chrystusie, uwolniło mnie od prawa grzechu i śmierci. **3** Co bowiem [było] niemożliwe dla prawa, w czym było [ono] słabe z powodu ciała, Bóg, posławszy swego Syna w podobieństwie grzesznego ciała i z powodu grzechu, potępił grzech w ciele; **4** Aby sprawiedliwość prawa wypełniła się w nas, którzy postępujemy nie według ciała, ale według Ducha. **5** Ci bowiem, którzy żyą według ciała, myślą o tym, co cielesne, ale ci, którzy [żyją] według Ducha, [myślą] o tym, co duchowe. **6** Gdyż zamysł ciała [to] śmierć, ale zamysł Ducha [to] życie i pokój; **7** Dlatego, że zamysł ciała jest nieprzyjacielem Boga, bo nie poddaje się prawu Bożemu, gdyż i nie może. **8** Ci więc, którzy są w ciele, nie mogą podobać się Bogu. **9** Lecz wy nie jesteście w ciele, ale w Duchu, gdyż Duch Boży mieszka w was. A jeśli ktoś nie ma Ducha Chrystusa, ten do niego nie należy. **10** Ale jeśli Chrystus jest w was, to ciało jest martwe z powodu grzechu, a duch jest żywy z powodu sprawiedliwości. **11** A jeśli Duch tego, który Jezusa wskrzesił z martwych, mieszka w was, ten, który wskrzesił Chrystusa z martwych, ożywi i wasze śmiertelne ciała przez swego Ducha, który w was mieszka. **12** Tak więc, bracia, jesteśmy dłużnikami, [ale] nie ciała, abyśmy [mieli] żyć według ciała. **13** Jeśli bowiem żyjecie według ciała, umrzecie, ale jeśli Duchem uśmiercacie uczynki ciała, będziecie żyć. **14** Wszyscy bowiem ci, którzy są prowadzeni przez Ducha Bożego, są synami Bożymi. **15** Gdyż nie otrzymaliście ducha niewoli, aby znów się bać, ale otrzymaliście Ducha usynowienia, przez którego wołamy: Abba, Ojcie! **16** Ten to Duch poświęca naszemu duchowi, że jesteśmy dziećmi Bożymi.

17 A jeśli dziećmi, [to] i dziedzicami, dziedzicami Boga, a współdziedzicami Chrystusa, jeśli tylko z nim cierpimy, abyśmy też z nim byli uwielbieni. **18** Uważam bowiem, że cierpienia teraźniejszego czasu nie są godne [porównywania z] tą przyszłą chwałą, która ma się w nas objawić. **19** Stworzenie bowiem z gorliwym wypatrywaniem oczekuje objawienia synów Bożych. **20** Gdyż stworzenie jest poddane marności, nie dobrownie, ale z powodu tego, który je poddał, w nadziei; **21** Że i samo stworzenie będzie uwolnione z niewoli zniszczenia do chwalebnej wolności dzieci Bożych. **22** Wiemy bowiem, że całe stworzenie razem jęczy i razem cierpi w bólach [rodzenia] aż dotąd. **23** A nie tylko [ono], ale i my, którzy mamy pierwsze plony Ducha, i my sami w sobie wzduchamy, oczekując usynowienia, odkupienia naszego ciała. **24** Nadzieja, bowiem jesteśmy zbawieni. A nadzieja, którą się widzi, nie jest nadzieja, bo jakże ktoś [może] spodziewać się [tego], co widzi? **25** Ale jeśli spodziewamy się tego, czego nie widzimy, [to] oczekujemy [tego] z cierpliwością. **26** Podobnie i Duch dopomaga naszej słabości. Nie wiemy bowiem, o co powinniśmy się modlić, jak trzeba, ale sam Duch wstawa się za nami w niewysłowionych westchnieniach. **27** A ten, który bada serca, wie, jaki jest zamysł Ducha, ponieważ według [woli] Boga wstawa się za świętym. **28** A wiemy, że wszystko współdziała dla dobra tych, którzy miują Boga, [to jest] tych, którzy są powołani według postanowienia [Boga]. **29** Tych bowiem, których on przedtem znał, [tych] też przeznaczył, aby stali się podobni do obrazu jego Syna, żeby on był pierworodny między wieloma braćmi. **30** Tych zaś, których przeznaczył, tych też powołał, a których powołał, tych też usprawiedliwił, a których usprawiedliwił, tych też uwielbił. **31** Cóż więc na to powiemy? Jeśli Bóg za nami, który przeciwko nam? **32** On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, ale wydał go za nas wszystkich, jakże nie [miały] z nim darować nam wszystkiego? **33** Któz będzie oskarżał wybranych Bożych? Bóg [jest tym], który usprawiedliwi. **34** Któz potępi? Chrystus jest tym, który umarł, więcej, zmartwychwał, który też jest po prawicy Boga i wstawa się za nami. **35** Któz nas odrąży od miłości Chrystusa? [Czy] utrapienie, czy ucisk, czy prześladowanie, czy głód, czy nagość, czy niebezpieczeństwo, czy miecz? **36** Jak jest napisane: Z powodu ciebie przez cały dzień nas zabijają, uważają nas za owce [przeznaczone] na rzeź. **37** Ale w tym wszystkim całkowicie zwyciężamy przez tego, który nas umiłował. **38** Jestem bowiem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani zwierzchności, ani moce, ani teraźniejsze, ani przyszłe [rzeczy]; **39** Ani

wysokość, ani głębokość, ani żadne inne stworzenie nie będzie mogło nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Jezusie Chrystusie, naszym Panu.

9 Mówię prawdę w Chrystusie, nie kłamień, co mi poświadczam moje sumienie w Duchu Świętym; **2** Że odczuwam wielki smutek i nieustający ból w moim sercu. **3** Pragnąbym bowiem sam być odłączony od Chrystusa za moich braci, za moich krewnych według ciała. **4** Są to Izraelici, do których [należy] usownienie, chwała, przymierza, nadanie prawa, służba Boża i obietnice; **5** Do których należą ojcowie i z których według ciała [pochodzi] Chrystus, który jest nad wszystkimi, Bóg błogosławiony na wieki. Amen. (aiōn g165) **6** Lecz nie jest możliwe, żeby miało zawieść słowo Boże. Nie wszyscy bowiem, którzy pochodzą od Izraela, są Izraelem. **7** Nie wszyscy też przez to, że są potomstwem Abrahama, są dziećmi, ale [jest powiedziane]: W Izaaku będzie nazwane twoje potomstwo. **8** To znaczy, że nie dzieci ciała są dziećmi Bożymi, lecz dzieci obietnicy są uznane za potomstwo. **9** Takie bowiem [jest] słowo obietnicy: O tym właśnie czasie przyjdę, a Sara będzie miała syna.

10 A nie tylko to, ale i Rebeka, gdy poczęła z jednego [mężczyzny], naszego ojca Izaaka; **11** Gdy [dzieci] jeszcze się nie urodziły i nie zrobiły nic dobrego ani złego, aby zgodnie z wybraniem trwało postanowienie Boga, nie z uczynków, ale z tego, który powołuje; **12** Powiedziano jej, że starszy będzie służył młodszemu; **13** Jak jest napisane: Jakuba umiłowałem, ale Ezawa znienawidziłem. **14** Cóż więc powiemy? Czy Bóg jest niesprawiedliwy? Nie daj Boże! **15** Mówię bowiem do Mojżesza: Zmiliuję się, nad kim się zmiliuję, a złituję się, nad kim się złituję. **16** A więc nie [zależy to] od tego, który chce, ani od tego, który zabiega, ale od Boga, który okazuje miłosierdzie. **17** Pismo bowiem mówi do faraona: Po to właśnie cię wzbudziłem, aby okazać na tobie swoją moc i żeby moje imię było gloszone po całej ziemi. **18** A zatem komu chce, okazuje miłosierdzie, a kogo chce, czyni zatwardziałym. **19** Ale mi powiesz: Dlaczego więc jeszcz oskarża? Któż bowiem sprzeciwił się jego woli? **20** Człowieku! Kimże ty jesteś, że prowadzisz spór z Bogiem? Czy naczynie gliniane [może] powiedzieć do tego, kto je ulepił: Dlaczego mnie takim uczyniłeś? **21** Czy garncarz nie ma władzy [nad] gliną, żeby z tej samej bryły zrobić jedno naczynie do [użytka] zaszczytnego, a drugie do niezaszczytnego? **22** A [coż], jeśli Bóg, chcąc okazać gniew i dać poznać swoją moc, znowi w wielkiej cierpliwości naczynia gniewu przygotowane na zniszczenie; **23** I żeby dać poznać bogactwo swojej przygotowały ku chwale; **24** [To znaczy] nas, których

powołał, nie tylko z Żydów, ale i z pogani? **25** Jak też u Ozeasza mówi: Lud, który nie był mój, nazwę moim ludem, a tę, która nie była umiłowana, [nazwę] umiłowaną. **26** I stanie się [tak], że w miejscu, gdzie im mówiono: Wy nie [jesteście] moim ludem, tam będą nazwani synami Boga żywego. **27** A Izajasz woła o Izraelu: Choćby liczba synów Izraela była jak piasek morski, reszta będzie ocalona. **28** Zakończy bowiem dzieło i skróci je w sprawiedliwości. Istotnie, skróci Pan dzieło na ziemi. **29** Jak i przedtem powiedział Izajasz: Gdyby Pan zastępów nie zostawił nam potomstwa, stałibyśmy się jak Sodoma i bylibyśmy podobni do Gomory. **30** Cóż więc powiemy? To, że poganie, którzy nie szukali sprawiedliwości, dostąpili sprawiedliwości – sprawiedliwości, która jest z wiary. **31** Izrael zaś, zabiegając o prawo sprawiedliwości, nie doszedł do prawa sprawiedliwości. **32** Dlaczego? Ponieważ [o nie zabiegali] nie z wiary, ale jakby [było] z uczynków prawa. Potknęli się bowiem o kamień potknięcia; **33** Jak jest napisane: Oto kładę na Syjonie kamień potknięcia i skałę zgorszenia, a każdy, kto w niego wierzy, nie będzie zawstydzony.

10 Bracia, pragnieniem mego serca i modlitwa, która zanioszę do Boga za Izrael, jest jego zbawienie. **2** Daję im bowiem świadectwo, że mają gorliwość dla Boga, ale nie według poznania. **3** Nie znając bowiem sprawiedliwości Boga, a chcąc ustanowić własną sprawiedliwość, nie oddali się sprawiedliwości Boga. **4** Końcem bowiem prawa jest Chrystus ku sprawiedliwości każdego, kto wierzy. **5** Gdyż Mojżesz pisze o sprawiedliwości, która [jest] z prawa: Kto te rzeczy wypełnia, przez nie będzie żył. **6** Sprawiedliwość zaś, która jest z wiary, tak powiada: Nie mów w swym sercu: Kto wstąpi do nieba? – to znaczy, [aby] Chrystusa na dół sprowadzić; **7** Albo: Kto zstąpi do otchłani? – to znaczy, [aby] Chrystusa od umarłych wyrowadzić. (Abyssos g12) **8** Ale cóż mówi: Blisko ciebie jest słowo, na twoich ustach i w twoim sercu. To jest słowo wiary, które głosimy: **9** Jeśli ustami wyznasz Pana Jezusa i uwierzysz w swoim sercu, że Bóg wskrzesił go z martwych, będziesz zbawiony. **10** Sercem bowiem wierzy się ku sprawiedliwości, a ustami wyznaje się ku zbawieniu. **11** Mówię bowiem Pismo: Każdy, kto w niego wierzy, nie będzie zawstydzony. **12** Gdyż nie ma różnic między Żydem a Grekiem; bo ten sam Pan wszystkich jest bogaty względem A jak uwierzą [w tego], o którym nie słyszeli? A jak chwały na naczyniach miłosierdzia, które [wcześniej] usłyszą bez kaznodziej? **15** Jakże też będą głosić, którzy go wzywają. **13** Każdy bowiem, kto weźmie imienia Pana, będzie zbawiony. **14** Jakże więc będą wzywać [tego], w którego nie uwierzyli?

jeśli nie zostaną posłani? Jak jest napisane: O jak piękne są nogi tych, którzy opowiadają pokój, tych, którzy opowiadają dobre rzeczy! **16** Ale nie wszyscy byli posłuszní ewangelii. Izajasz bowiem mówi: Panie, który uwierzył naszemu głoszeniu? **17** Wiara więc jest ze słuchania, a słuchanie – przez słowo Boże. **18** Pytam jednak: Czy nie słyszeli? Ależ tak: Po całej ziemi rozszedł się ich głos i na krańcze świata ich mówią: Zostałem znaleziony przez tych, którzy mnie nie szukali, objawiłem się tym, którzy o mnie nie pytali. **19** Lecz do Izraela mówi: Cały dzień wyciągałem moje ręce do ludu opornego i sprzeciwiającego się.

11 Pytam więc: Czy Bóg odrzucił swój lud? Nie daj Boże! Ja bowiem [też] jestem Izraelita, z potomstwa Abrahama, z pokolenia Beniamina. **2** Bóg nie odrzucił swego ludu, który przedtem znał. Czyż nie wiecie, co Pismo mówi o Eliaszu? Jak się skarży przed Bogiem na Izraela: **3** Panie, pozabijali twoich proroków i zburzyli twoje ołtarze; tylko ja sam pozostałem i czynię na moje życie. **4** Ale cóż mu odpowiada Bóg? Zostawiłem sobie siedem tysięcy mężów, którzy nie zgięli kolan przed Baalem. **5** Tak i w obecnym czasie pozostała reszta według wybrania przez łaskę. **6** A jeśli przez łaskę, to już nie z uczynków, inaczej łaska już nie byłaby łaską. Jeśli zaś z uczynków, to już nie jest łaska, inaczej uczynek już nie byłby uczynkiem. **7** Cóż więc? Czego Izrael szuka, tego nie osiągnął, ale wybrani osiągnęli, a inni zostali pograżeni w zatwardziałości; **8** (Jak jest napisane: Bóg dał im ducha twardego snu, oczy, aby nie widzieli, i uszy, aby nie słyszeli) aż do dziś. **9** A Dawid mówi: Niech ich stó stanie się sidłem i pułapką, zgorszeniem i odplatą. **10** Niech zaćmią się ich oczy, aby nie widzieli, a ich grzbiet zawsze pochylaj. **11** Pytam więc: Czy się potknęli, aby upaść? Nie daj Boże! Ale [raczej] przez ich upadek zbawienie [doszło] do pagan, aby wzbudzić w nich zawiść. **12** A jeśli ich upadek jest bogactwem świata, a ich pomniejszenie bogactwem pagan, o ileż bardziej ich pełnia? **13** Mówię bowiem do was, pagan. Na ile jestem apostolem pagan, chlubię się swoją służbą; **14** Może [w ten sposób] wzbudzę zawiść w [tych, którzy są] moim ciałem i zbawię niektórych z nich. **15** Jeśli bowiem odrzucenie ich stało się pojednaniem [dla] świata, czym [będzie] przyjęcie [ich], jeśli nie powstaniem z martwych do życia? **16** Ponieważ jeśli zaczyn jest świętym, [to] i ciasto, a jeśli korzeń jest świętym, [to] i gałęzie. **17** Jeśli zaś niektóre z gałęzi zostały odłamane, a ty, który byłeś dzikim drzewem

oliwnym, zostałeś wszechsepiony zamiast nich i stałeś się oliwnym, zostałeś wszechsepiony zamiast nich i stałeś się 18 Nie wyoś się nad gałęzie. Jeśli jednak się wynosisz, aby abym ja została wszechsepiony. **20** Słusznie, z powodu Pytam jednak: Czy nie wyszły? Ależ tak: Po całej ziemi rozszedł się ich głos i na krańcze świata ich mówią: Nie pysznij się, ale się bój. **21** Jeśli bowiem Bóg nie oszczędzi naturalnych gałęzi, wiedz, że i ciebie nie oszczędzi. **22** Spójrz więc na dobroć i srogość Boga: srogość dla tych, którzy upadli, a dla ciebie dobroć, jeśli będziesz trwał w [tej] dobrotach. W przeciwnym razie ty też będziesz wycięty. **23** Lecz i oni, jeśli nie będą trwały w niewierze, zostaną wszechsepionieni, gdyż Bóg ma moc ponownie ich wszechsepiać. **24** Jeśli bowiem ty zostałeś wycięty z dzikiego z natury drzewa oliwnego, a wbrew naturze zostałeś wszechsepiony w szlachetne drzewo oliwne, o ileż bardziej ci, którzy są [gałęziami] naturalnymi, wszechsepionieni zostaną w swoje własne drzewo oliwne! **25** Nie chcę bowiem, bracia, abyście nie znali tej tajemnicy – żebyście sami siebie nie uważały za mądrych – że zatwardziałość po części przyszła na Izrael, dopóki nie wejdzie pełnia pagan. **26** I tak cały Izrael będzie zbawiony, jak jest napisane: Przyjdzie z Syjonu wybawiciel i odwróci bezbożność od Jakuba. **27** A to [będzie] moje przymierze z nimi, gdy zgładzę ich grzechy. **28** Tak więc co do ewangelii są nieprzyjaciółmi ze względu na was, lecz co do wybrania są umiłowanymi ze względu na ojców. **29** Niedwoalne są bowiem dary i powołanie Boże. **30** Jak bowiem wy kiedyś nie wierzyliście Bogu, ale teraz dostapiliście miłosierdzia z powodu ich niewierzy; **31** Tak i oni teraz stali się nieposłusznymi, aby z powodu miłosierdzia was [okazanego] i oni miłosierdzia dostapili. **32** Bóg bowiem zamknął ich wszystkich w niewierze, aby się nad wszystkimi zmiliwać. (*eleēsē g1653*) **33** O głębokości bogactwa zarówno mądrości, jak i poznania Boga! Jak niezbadane są jego wroki i niedocieczone jego drogi! **34** Któż bowiem poznal myśl Pana albo kto był jego doradcą? **35** Lub kto pierwszy mu coś dał, aby otrzymać odplata? **36** Z niego bowiem, przez niego i w nim jest wszystko. Jemu chwała na wieki. Amen. (*aiōn g165*)

12 Proszę więc was, bracia, przez miłosierdzie Boże, abyście składali wasze ciała jako ofiarę żywą, świętą, przyjemną Bogu, [to jest] wasza rozumna służba. **2** A nie dostosujcie się do tego świata, ale przemieńcie się przez odnowienie waszego umysłu, abyście [mogli] rozeznać, co jest dobrą, przyjemną i doskonałą woli Boga. (*aiōn g165*) **3** Mówię bowiem przez łaskę, która mi jest dana, każdemu, kto jest wśród was, aby nie myślał [o sobie] więcej niż należy, ale żeb

myślał [o sobie] skromnie, stosownie do miary wiary, 7 Oddawajcie więc każdemu to, co mu się należy: jakiej Bóg każdemu udzielił. 4 Jak bowiem w jednym komu podatek, [temu] podatek, komu cło, [temu] cło, ciele mamy wiele członków, ale nie wszystkie członki komu bojaźń, [temu] bojaźń, komu cześć, [temu] cześć. wykonują tę samą czynność; 5 Tak my, [chociaż] liczni, 8 Nikomu nie bądźcie nic winni oprócz wzajemnej jesteśmy jednym ciałem w Chrystusie, ale z osobna miłości. Kto bowiem miłuje bliźniego, wypełni prawo. 9 jesteśmy członkami jedni drugich. 6 Mamy więc różne Gdyż to: Nie będziesz cudzozyły, nie będziesz zabijał, dary według łaski, która nam jest dana: jeśli [ktoś nie będzie kradł, nie będziesz fałszywie Świadczył, ma] dar prorokowania, niech [go używa] stosownie nie będziesz pożądał i jakiekolwiek inne przykazanie, do miary wiary; 7 Jeśli usługiwania, niech usługuje; w tych słowach się streszcza, mianowicie: Będziesz jeśli ktoś naucza, niech [trwa] w nauczaniu; 8 Jeśli miłował swego bliźniego jak samego siebie. 10 Miłość ktoś napomina, to w napominaniu; jeśli ktoś rozdaje, nie wyrządza zła bliźniemu. Tak więc wypełnieniem to w szczeroci; jeśli ktoś jest przełożonym, [niech prawa jest miłość. 11 A [czyrćie] to, znając czas, nim będzie] w pilności; jeśli ktoś okazuje miłosierdzie, że już [nadeszła] pora, abyśmy się obudzili ze snu. niech to czyni ochoczo. 9 Miłość [niech będzie] Teraz bowiem bliżej nas jest zbawienie, niż kiedy nieobłudna. Brzydzie się złem, trzymając się tego, co uwierzyliśmy. 12 Noc przeminęła, a dzień się przybliżył. dobre. 10 Miłujcie się wzajemnie miłością braterską, Odrzućmy więc uczynki ciemności, a obleczmy się wyprzedzając jedni drugich w [okazywaniu] szacunku. w zbroję światłości. 13 Postępujmy uczciwie, jak za 11 W pracy nieleniowi, palący duchem, służący Panu; 12 dnia, nie w hulankach i pijaństwach, nie w rozwiązłości Radujący się w nadziei, cierpliwi w ucisku, nieustający i rozpustach, nie w sporach ani w zazdrości. 14 w modlitwie; 13 Wspomagający świętych w potrzebach, Ale obleczcie się w Pana Jezusa Chrystusa, a nie okazując gościnnośc. 14 Błogosławcie tych, którzy troszczcie się o ciało, [by zaspokajać] poządlliwości. was prześladują, błogosławcie, a nie przeklinajcie. 15 Radujcie się z tymi, którzy się radują, a płaczcie z tymi, którzy płaczą. 16 Bądźcie między sobą jednomyślni. Nie miejcie [o sobie] wysokiego mniemania, ale się ku niskim skłaniajcie. Nie uważajcie samych siebie za mądrych. 17 Nikomu złem za зло nie odpłacajcie; starajcie się o to, co uczciwe wobec wszystkich ludzi. 18 Jeśli to możliwe, o ile to od was zależy, ze wszystkimi ludźmi życie w pokoju. 19 Najmilsi, nie mścićcie się sami, ale pozostawcie miejsce gniewowi. Jest bowiem napisane: Zemsta [do] mnie [należy], ja odpłacie – mówi Pan. 20 Jeśli więc twój nieprzyjaciel jest głodny, nakarm go, jeśli jest spragniony, napój go. Tak bowiem robiąc, rozżarzone węgle zgarniesz na jego głowę. 21 Nie daj się zwyciężyć złu, ale зло dobrem zwyciężaj.

13 Każda dusza niech będzie poddana władzom zwierzchnim. Nie ma bowiem władzy [innej, jak] tylko od Boga, a te władze, które są, zostały ustanowione przez Boga. 2 Tak więc kto się sprzeciwia władz, sprzeciwia się postanowieniu Boga. Ci zaś, powstały i ożły, aby panować i [nad] umarłymi, i nad którymi się sprzeciwiają, sami na siebie ściągają żywymi. 3 Przełożeni bowiem nie są postrachem dla uczynków dobrych, ale złych. A chcesz nie bać się władz? Czyń dobrze, a będziesz miał od niej pochwałę. Jest bowiem napisane: Jak żyję, mówi Pan, ugnie 4 Jest bowiem sługa Boga dla twojego dobra. Ale jeśli się przede mną każe kolano i każdy język będzie czynił зло, bój się, bo nie na próżno nosi miecz, gdyż wysławał Boga. 5 Dlatego trzeba być poddanym nie jedni drugich, ale raczej uważańcie na to, aby nie tylko z powodu gniewu, ale i ze względu na sumienie. 6 Z tego też powodu płacicie podatki. Ci bowiem, którzy który czyni зло. 7 Dlatego trzeba być poddanym nie jedni drugich, ale raczej uważańcie na to, aby nie tylko z powodu gniewu, ale i ze względu na sumienie. 8 Dlatego trzeba być poddanym nie jedni drugich, ale raczej uważańcie na to, aby nie tylko z powodu gniewu, ale i ze względu na sumienie. 9 Gdyż po to Chrystus umarł, Albo czemu lekceważysz swego brata? Wszyscy dla uczynków dobrych, ale złych. A chcesz nie bać się władz? Czyń dobrze, a będziesz miał od niej pochwałę. Jest bowiem napisane: Jak żyję, mówi Pan, ugnie 10 Dlaczego więc ty potępiasz swego brata? Wszyscy dla uczynków dobrych, ale złych. A chcesz nie bać się władz? Czyń dobrze, a będziesz miał od niej pochwałę. Jest bowiem napisane: Jak żyję, mówi Pan, ugnie 11 A tak już nie osądzajmy dawać bratu powodu do potknienia się lub upadku. 12 Tak więc każdy z nas sam za jest sługą Boga, mszczącym się w gniewie nad tym, siebie zda rachunek Bogu. 13 A tak już nie osądzajmy dawać bratu powodu do potknienia się lub upadku. 14 Wiem i jestem przekonany przez Pana Jezusa, że tego właśnie ustawiście pilnują, są slugami Boga. nie ma niczego, co by samo w sobie było nieczyste.

Tylko dla tego, kto uważa coś za nieczyste, [to] dla niego [jest] nieczyste. **15** Lecz jeśli z powodu pokarmu twój brat jest zasmucony, już nie postępujesz zgodnie z miłością. Nie zatracaj swoim pokarmem tego, za którego umarł Chrystus. **16** Niech więc wasze dobro nie będzie bliźnione. **17** Królestwo Boże bowiem Ducha Świętego. **18** Kto bowiem w tym służy Chrystusowi, podoba się Bogu i cieszy się uznaniem u ludzi. **19** Tak więc dążymy do tego, co [służy] pokojowi i wzajemnemu zbudowaniu. **20** Z powodu pokarmu nie niszcz dzieła Bożego. Wszystko sprawdzię jest czyste, ale [staje się] złe dla człowieka, który je ze zgorszeniem. **21** Dobrze jest nie jeść mięsa i nie pić wina ani żadnej [rzeczy], przez którą twój brat się obraża, gorszy albo słabnie. **22** Masz wiarę? Miej ją sam u siebie przed Bogiem. Szczęśliwy ten, kto samego siebie nie potępia [w tym], co uważa za dobre. **23** Lecz kto ma wątpliwości, jeśli je, jest potępiony, bo nie je z wiary. Wszystko bowiem, co nie jest z wiary, jest grzechem.

15 A tak my, którzy jesteśmy mocni, powinniśmy znosić słabości słabych, a nie [szukać tego], co nam się podoba. **2** Dlatego każdy z nas niech [szuka tego, co] podoba się bliźniemu, dla dobra, ku zbudowaniu. **3** Ponieważ [i] Chrystus nie [szukal tego, co] mu się podobało, ale jak jest napisane: Uragania urągających tobie spadły na mnie. **4** Wszystko bowiem, co przedtem napisano, ku naszej nauce napisano, abyśmy przez cierpliwość i pociechę [z] Pismieli nadzieję. **5** A Bóg cierpliwości i pociechę niech sprawi, abyście byli jednomyślni między sobą na wzór Jezusa Chrystusa; **6** Abyście jednomyślnie, jednymi ustami wysławiali Boga, Ojca naszego Pana Jezusa Chrystusa. **7** Dlatego przyjmujcie siebie nawzajem, jak i Chrystus przyjął nas do chwały Boga. **8** Mówię bowiem, że Jezus Chrystus był sługą obrzezania ze względu na prawdę Bożą, aby potwierdzić obietnice [dane] ojcom; **9** I aby poganie chwalili Boga za milosierdzie, jak jest napisane: Dlatego będę cię wysławiał między paganami i będę śpiewał twemu imieniu. **10** I znowu mówi: Weselcie się, poganie, z jego ludem. **11** I znowu: Chwalcie Pana, wszyscy poganie, i wysławiajcie go wszyscy ludzie. **12** I znowu Izajasz mówi: Przyjdzie korzeń Jessego, ten, który powstanie, aby panować [nad] paganami. W nim poganie będą pokładać nadzieję. **13** A Bóg nadziei niech was napełni wszelką radością i pokojem w wierze, abyście obfitowali w nadzieję przez moc Ducha Świętego. **14** A też ja sam jestem pewien co do was, moi bracia, że i wy sami jesteście pełni dobroti, napełnieni wszelkim poznaniem i możecie jedni drugich napominać. **15** Apisałem do was, bracia, nieco śmielej, jakby przypominając wam przez łaskę, która jest mi dana od Boga; **16** Po to, abym był sługą Jezusa Chrystusa dla pagan, sprawując święte usługiwanie ewangelią Boga, aby ofiara pagan stała się przyjemna, uświęcona przez Ducha Świętego. **17** Mam się więc czym chlubić to nie pokarm i napój, ale sprawiedliwość, pokój i w Jezusie Chrystusie, w sprawach Bożych. **18** Nie radość w DUCHU ŚWIĘTYM. **19** Kto bowiem w tym służy śmiały bowiem mówić tego, czego Chrystus nie uczynił przeze mnie [w przywodzeniu] pagan do ewangelii Chrystusa. **20** A usiłowałem głosić ewangelię tam, gdzie imię Chrystusa nie było znane, aby nie budować na cudzym fundamentem; **21** Ale jak jest napisane: Ci, którym o nim nie mówiono, zobaczą, a ci, którzy o nim nie słyszeli, zrozumieją. **22** Dlatego też często napotykałem przeszkody, tak że nie mogłem przyjść do was. **23** Lecz teraz nie mam już miejsca [do pracy] w tych stronach, a pragnąc od wielu lat przyjść do was; **24** Gdy udam się do Hiszpanii, przyjdę do was. Spodziewam się bowiem, że idąc tamtody, zobaczę was i że wy mnie tam wyprawicie, gdy się już wasi troszczek nacieszecie. **25** A teraz idę do Jerozolimy, aby usłużyć świętym. **26** Spodobało się bowiem Macedonii i Achai wspólnie złożyć się na ubogich świętych, którzy są w Jerozolimie. **27** Istotnie, spodobało się im, są też ich dłużnikami. Jeśli bowiem poganie stali się uczestnikami ich [dób] duchowych, powinni im też usługiwać cielesnymi. **28** Dlatego, gdy to wykonam i [oddam] im ten zapieczętowany owoc, wstąpię do was, udając się do Hiszpanii. **29** A wiem, że gdy przyjdę do was, przyjdę z pełnią błogosławieństwa ewangelii Chrystusa. **30** A proszę was, bracia, przez naszego Pana Jezusa Chrystusa i przez miłość Ducha, abyście razem ze mną walczyli w modlitwach za mnie do Boga; **31** Abym zostało wybawiony od tych, którzy są niewierzący w Judei, i żeby moja posługa, [która wykonyuję] dla Jerozolimy, została dobrze przyjęta przez świętych; **32** Abym z radością przyszedł do was za wolą Boga i doznał pokrzepienia razem z wami. **33** A Bóg pokoju [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

16 Polecam wam Febę, naszą siostrę, która jest służebnicą kościoła w Kenchrach; **2** Abyście ją, przyjęli w Panu, jak przystoi świętym, i pomagali jej w każdej sprawie, w której by was potrzebowała. I ona bowiem wspomagała wielu, [także] i mnie samego. **3** Pozdrówcie Pryscyllę i Akwilę, moich pomocników w Jezusie Chrystusie; **4** Którzy za moje życie nadstawiali swojego własnego karku, i możecie jedni drugich napominać. **5** Apisałem którym nie tylko ja sam dziękuję, ale i wszystkie

kościoly pagan; 5 [Pozdrówcie] także kościół, który jest w ich domu. Pozdrówcie mojego milego Epeneta, który jest pierwszym plonem Achai dla Chrystusa. 6 Pozdrówcie Marię, która wiele pracowała dla nas. 7 Pozdrówcie Andronika i Juniasa, moich krewnych i moich współwzięźniów, którzy są poważani wśród apostołów, którzy też przede mną byli w Chrystusie. 8 Pozdrówcie Ampliasa, mojego umiłowanego w Panu. 9 Pozdrówcie Urbana, naszego pomocnika w Chrystusie, i mojego umiłowanego Stachyna. 10 Pozdrówcie Apellesa, wypróbowanego w Chrystusie. Pozdrówcie tych, którzy są z domu Arystobula. 11 Pozdrówcie Herodiona, mojego krewnego. Pozdrówcie tych, którzy są z [domu] Narcyza, tych, którzy są w Panu. 12 Pozdrówcie Tryfene i Tryfozę, które pracują w Panu. Pozdrówcie umiłowaną Persydę, która wiele pracowała w Panu. 13 Pozdrówcie Rufusa, wybranego w Panu, oraz matkę jego i moją. 14 Pozdrówcie Asynkryta, Flegonta, Hermasa, Patrobę, Hermesa i braci, którzy są z nimi. 15 Pozdrówcie Filologa i Julię, Nereusza i jego siostrę, Olimpassa i wszystkich świętych, którzy są z nimi. 16 Pozdrówcie jedni drugich pocałunkiem świętym. Pozdrawiają was kościoły Chrystusa. 17 A proszę was, bracia, abyście wypatrywali tych, którzy powodują rozlamy i zgorszenia przeciwko tej nauce, którą przyjęliście; unikajcie ich. 18 Gdyż tacy nie służą naszemu Panu Jezusowi Chrystusowi, ale własnemu brzuchowi, a przez gładkie słowa i pochlebstwo zwodzą serca prostych [ludzi]. 19 Wasze posłuszeństwo bowiem stało się znane wszystkim. Dlatego też raduję się z waszego powodu, ale chcę, abyście byli mądrzy w tym, co dobre, a prości w tym, co złe. 20 A Bóg pokoju wkrótce zetrze szatana pod waszymi stopami. Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami. Amen. 21 Pozdrawia was mój współpracownik Tymoteusz oraz Lucjusz, Jazon i Soypater, moi krewni. 22 Pozdrawiam was w Panu ja, Tercjusz, który pisałem ten list. 23 Pozdrawia was Gajus, gospodarz mój i całego kościoła. Pozdrawia was Erastus, szafarz miejski, i Kwartus, brat. 24 Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen. 25 A temu, który was może utwierdzić według mojej ewangelii i głoszenia Jezusa Chrystusa, według objawienia tajemnicy od wieków okrytej milczeniem; (aiōnios g166) 26 Lecz teraz objawionej i przez Pisma proroków według postanowienia wiecznego Boga oznajmionej wszystkim narodom, [by przywieść je] do posłuszeństwa wierze; (aiōnios g166) 27 [Temu], jedynemu mądroemu Bogu, [niech będzie] chwała przez Jezusa Chrystusa na wieki. Amen. [List do Rzymian został napisany z Koryntu, i wysłany przez Febe, służebnicę kościoła w Kenchrach]. (aiōn g165)

I Koryntian

1 Paweł, powołany apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, i Sostenes, brat; **2** Do kościoła Bożego w Koryncie, do uswięconych w Chrystusie Jezusie, powołanych świętych, ze wszystkimi, którzy w każdym miejscu wzywają imienia naszego Pana Jezusa Chrystusa, ich i naszego [Pana]. **3** Łaska was i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **4** Zawsze dziękuję mojemu Bogu za was, za łaskę Bożą, która została was dana w Chrystusie Jezusie. **5** We wszystko bowiem jesteście wz bogaceni w nim, we wszelkie słowo i wszelkie poznanie; **6** Gdyż świadectwo Chrystusa jest utwierdzone w was; **7** Tak że żadnego daru nie brakuje was, którzy oczekujecie objawienia naszego Pana Jezusa Chrystusa. **8** On też utwierdzi was aż do końca, abyście byli nienaganni w dniu naszego Pana Jezusa Chrystusa. **9** Wierny [jest] Bóg, przez którego zostaliście powołani do społeczności jego Syna, Jezusa Chrystusa, naszego Pana. **10** Proszę więc was, bracia, przez imię naszego Pana Jezusa Chrystusa, żebyście wszyscy to samo mówili i żeby nie było wśród was rozłamów, ale abyście byli zespoleni jednakowym umysłem i jednakowym zdaniem. **11** Doniesiono mi bowiem o was, moi bracia, przez [domowników] Chloe, że są wśród was spory. **12** Mówię to dlatego, że każdy z was twierdzi: Ja jestem Pawła, ja Apollosa, ja Kefasa, a ja Chrystusa. **13** Czy Chrystus jest podzielony? Czy Paweł został za was ukrzyżowany? Czy w imię Pawła zostaliście ochrzczeni? **14** Dziękuję Bogu, że oprócz Kryspusa i Gajusa nikogo z was nie ochrzciłem; **15** Aby nikt nie powiedział, że chrzciłem w swoje imię. **16** Ochrzciłem też dom Stefanasa. Poza tym nie wiem, czy ochrzcilem jeszcze kogoś. **17** Bo Chrystus nie postał mnie, abym chrzcił, ale abym głosił ewangelię, [i to] nie w mądrości słowa, aby nie zniweczyć krzyża Chrystusa. **18** Mowa o krzyżu bowiem jest głupstwem dla tych, którzy giną, ale dla nas, którzy jesteśmy zbawieni, jest mocą Boga. **19** Bo jest napisane: Wytracę mądrość mądrych, a rozum rozumnych obróczę wniwecku. **20** Gdzie [jest] mądry? Gdzie uczony w Piśmie? Gdzie badacz tego świata? Czyż Bóg nie obrócił w głupstwo mądrości tego świata? (aiōn g165) **21** Skoro bowiem w mądrości Bożej świat nie poznał Boga przez mądrość, upodobało się Bogu przez głupstwo głoszenia zbawić tych, którzy wierzą. **22** Gdyż Żydzi domagają się znaków, a Grecy szukają mądrości. **23** My zaś głosimy Chrystusa ukrzyżowanego, [który] dla Żydów sprawdzie [jest] zgorszeniem, a dla Greków głupstwem; **24** Lecz dla tych, którzy są powołani, zarówno dla Żydów, jak i Greków, [glossimy] Chrystusa – moc Bożą i mądrość Bożą. **25** Głupstwo Boże

bowiem jest mądrzejsze niż ludzie, a słabość Boża jest mocniejsza niż ludzie. **26** Przypatrzcie się bowiem, bracia, waszemu powołaniu, że niewielu [jest] mądrych według ciała, niewielu możliwych, niewielu szlachetnie urodzonych. **27** Ale Bóg wybrał to, co głupie u świata, aby zawstydzić mądrych, wybrał to, co słabe u świata, aby zawstydzić mocnych. **28** I [to, co] nieszlachetne u świata i wzgardzone, wybrał Bóg, a nawet to, co nie jest, aby to, co jest, obrócić wniwecku; **29** Aby nie chlubiło się przed nim żadne ciało. **30** Lecz wy z niego jesteście w Chrystusie Jezusie, który stał się dla nas mądrością od Boga i sprawiedliwością, i uświeceniem, i odkupieniem; **31** Aby, jak to jest napisane: Ten, kto się chlubi, [niech się] chlubi w Panu.

2 I ja, bracia, gdy do was przyszedłem, nie przybyłem z wzniosłością mowy lub mądrości, głosząc was świadectwo Boga. **2** Postanowiłem bowiem nie znać wśród was niczego innego, jak tylko Jezusa Chrystusa, i to ukrzyżowanego. **3** I byłem u was w słabości, w bojaźni i z wielkim drżeniem. **4** A moja mowa i moje głoszenie nie [opierały się] na powabnych słowach ludzkiej mądrości, ale na ukazywaniu Ducha i mocy; **5** Aby wasza wiara nie opierała się na mądrości ludzkiej, ale na mocy Boga. **6** Glosimy jednak mądrość wśród doskonałych, ale nie mądrość tego świata ani władców tego świata, którzy przemijają; (aiōn g165) **7** Lecz głosimy mądrość Boga w tajemnicy, zakrytą [mądrością], którą przed wiekami Bóg przeznaczył ku naszej chwale; (aiōn g165) **8** Której nie poznał żaden z władców tego świata. Gdyby [ja] bowiem poznali, nigdy nie ukrzyżowałiby Pana chwały; (aiōn g165) **9** Ale [glossimy], jak jest napisane: Czego oko nie widziało ani ucho nie słyszało, ani nie wstąpiło do serca człowieka, to przygotował Bóg tym, którzy go milują. **10** Nam zaś Bóg objawił to przez swojego Ducha. Duch bowiem bada wszystko, nawet głębokości Boga. **11** Bo kto z ludzi wie, co jest w człowieku oprócz ducha ludzkiego, który w nim [jest]? Tak samo i tego, co jest w Bogu, nikt nie zna, oprócz Ducha Bożego. **12** My zaś nie przyjęliśmy ducha świata, lecz Ducha, który [jest] z Boga, żebyśmy wiedzieli, które rzeczy są nam od Boga darowane. **13** A o tym też mówimy nie słowami, których naucza ludzka mądrość, lecz których naucza Duch Święty, stosując do duchowych spraw to, co duchowe. **14** Lecz cielesny człowiek nie pojmie tych [rzeczy], które są Ducha Bożego. Są bowiem dla niego głupstwem i nie może ich poznać, ponieważ rozsąda się je duchowo. **15** [Człowiek] duchowy zaś rozsąda wszystko, lecz sam przez nikogo nie jest sądzony. **16** Kto bowiem poznał umysł Pana? Kto go będzie pouczał? Ale my mamy umysł Chrystusa.

3 I ja, bracia, nie mogłem do was mówić jak do czy przez sąd ludzki. Nawet sam siebie nie sądzę. [ludzi] duchowych, ale jak do cielesnych, jak do 4 Niczego bowiem w sobie nie dostrzegam, jednak niemowląt w Chrystusie. 2 Karmilem was mlekiem, a nie jestem przez to usprawiedliwiony, lecz tym, który nie [stalym] pokarmem, bo jeszcze nie mogliście go mnie sądzić, jest Pan. 5 Dlatego nie sądzcie przed [przyjąć], a nawet teraz jeszcze nie możecie; 3 Gdyż czasem, dopóki nie przyjdzie Pan, który oświetli to, co jeszcze jesteście cielesni. Skoro bowiem [jest] między ukryte w ciemności, i ujawni zamiary serc. Wtedy każdy wami zazdrość, kłotnie i podziały, to czyż nie jesteście otrzyma pochwałę od Boga. 6 To wszystko zaś, bracia, cielesni i nie postępujcie sposobowi ludzki? 4 Skoro odniosłem do samego siebie i do Apollosa ze względu ktoś mówi: Ja jestem Pawła, a inny: Ja Apollosa, na was, abyście się nauczyli na naszym przykładzie to czyż nie jesteście cielesni? 5 Kim bowiem jest nie wykraczać ponad to, co jest napisane, żeby jeden Paweł? Kim Apollos? Tylko slugami, przez których nie pysznili się drugim przeciw innemu. 7 Kto bowiem uwierzyliście, a to tak, jak każdemu dał Pan. 6 Ja czyni cię różnym? Cóż masz, czego byś nie otrzymał? sialem, Apollos podlewał, ale Bóg dał wzrost. 7 Tak A jeśli otrzymałeś, to dlaczego się chlubisz, jakbyś więc ani ten, który sieje, ani ten, który podlewa, nic nie nie otrzymałeś? 8 Już jesteście nasyceni, już jesteście znaczą, tylko Bóg, który daje wzrost. 8 Ten zaś, który bogaci, bez nas króluje. I abyście królowali, abyśmy sieje, i ten, który podlewa, stanowią jedno, a każdy i my z wami królowali. 9 Bo uważam, że Bóg nas, otrzyma swoją zapłatę stosownie do swojej pracy. 9 apostołów, wyznaczył jako ostatnich, jakby na śmierć Jesteśmy bowiem współpracownikami Bożymi; wy skazanych. Staliśmy się bowiem widowiskiem dla jesteście Bożą rolą i Bożą budowlą. 10 Według łaski świata, aniołów i ludzi. 10 My jesteśmy głupi dla Boga, która została mi dana, jak mądry budowniczy Chrystusa, ale wy mądrzy w Chrystusie, my jesteśmy położylem fundament, a inny na nim buduje. Jednak słabi, ale wy mocni, wy szanowani, a my wzgardzeni. każdy niech uważa, jak na nim buduje. 11 Nikt bowiem 11 Aż do tej chwili cierpimy głód i pragnienie, jesteśmy nie może położyć innego fundamentu niż ten, który nadzy, policzkowani i tułamy się; 12 I trudzimy się, jest położony, którym jest Jezus Chrystus. 12 A czy pracując własnymi rękami. Gdy nas znieważają – ktoś na tym fundamencie buduje [ze] złota, srebra, błogosławimy, gdy nas prześladują – znosimy; 13 Gdy z drogich kamieni, drewna, siana [czy ze] słomy; 13 nam złorzeczą – modlimy się [za nich]. Staliśmy się Dzieło każdego będzie jawne. Dzień [ten] bowiem to jak śmiecie tego świata, [jak] odpadki u wszystkich, pokaże, gdyż przez ogień zostanie objawione i ogień aż do tej chwili. 14 Nie piszę tego po to, aby was wypróbuję, jakie jest dzieło każdego. 14 Jeśli czyjeś zawstydzić, ale napominam [was] jako moje umiłowane dzieło budowane na tym [fundamencie] przetrwa, ten dzieci. 15 Choćbyście bowiem mieli dziesięć tysięcy otrzyma zapłatę. 15 Jeśli [zaś] czyjeś dzieło spłonie, wychowawców w Chrystusie, to jednak nie [macie] [ten] poniesie szkodę. Lecz on sam będzie zbawiony, wielu ojców. Ja bowiem przez ewangelię zrodziłem was tak jednak, jak przez ogień. 16 Czyż nie wiecie, w Chrystusie Jezusie. 16 Proszę was więc, bądźcie że jesteście świętynią Boga i że Duch Boży w was moimi naśladowcami. 17 Dlatego to posłałem do was mieszka? 17 A jeśli ktoś niszczy świętynię Boga, tego Tymoteusza, który jest moim umiłowanym synem i zniszczy Bóg, bo świętynia Boga jest święta, a wy nią wiernym w Panu. On wam przypomni moje drogi w jesteście. 18 Niech nikt nie oszuksuje samego siebie. Chrystusie, jak nauczam wszędzie, w każdym kościele. Jeśli komuś spośród was wydaje się, że jest mądry 18 A niektórzy wbili się w pychę, jakbym nie miał przyjść na tym świecie, niech się stanie głupim, aby stał się do was. 19 Lecz przyjdę do was wkrótce, jeśli Pan mądrym. (aiōn g165) 19 Mądrość bowiem tego świata zechce, i poznam nie słowa pysznych, ale [ich] moc. jest głupstwem u Boga. Bo jest napisane: On chwytą 20 Królestwo Boże bowiem [przejawia się] nie w słowie, mądrych w ich przebieglosti. 20 I znowu: Pan zna ale w mocy. 21 Co chcecie? Czy mam przyjść do was myśli mądrych [i wie], że są marnością. 21 Niech się z rózgą, czy z miłością i w duchu łagodności? więc nikt nie chlubi ludźmi. Wszystko bowiem jest wasze: 22 Czy Paweł, czy Apollos, czy Kefas, czy świat, czy życie, czy śmierć, czy [to, co] teraźniejsze, czy [to, co] przyszłe – wszystko [jest] wasze; 23 Wy zaś jesteście Chrystusa, a Chrystus Boga.

4 Niech więc każdy uważa nas za slugi Chrystusa i szafarzy tajemnic Boga. 2 A od szafarzy wymaga się, aby każdy [z nich] okazał się wierny. 3 Mnie jednak zaś jesteście Chrystusa, a Chrystus Boga.

5 Słyszy się powszechnie o nierządzie wśród was, i to takim nierządzie, o jakim nie wspomina się nawet wśród pagan, że ktoś ma żonę [swego] ojca. 2 A wy wbliście się w pychę, zamiast [tak] się smucić, aby został usunięty spośród was ten, kto się dopuścił tego czynu. 3 Ja bowiem, nieobecny ciałem, lecz obecny duchem, już jakbym był obecny, osądziłem tego, który to uczynił. 4 W imieniu naszego Pana Jezusa Chrystusa, gdy się zgromadzicie, [wy] i mój

duch, z mocą naszego Pana Jezusa Chrystusa; 5 jedno, i drugie. Ciało zaś nie [jest] dla nierządu, ale Wydajcie takiego szatanowi na zatrucie ciała, żeby dla Pana, a Pan dla ciała. 14 A Bóg i Pana wskrzesił, duch był zbawiony w dniu Pana Jezusa. 6 Wasze chlubienie się nie jest dobre. Czyż nie wiecie, że trochę zakwasu całe ciasto zakwasza? 7 Usuńcie więc stary zakwas, abyście byli nowym ciastem, jako że jesteście prześni. Chrystus bowiem, nasza Pascha, został ofiarowany za nas. 8 Obchodźmy zatem świętą nie ze starym zakwasem ani z zakwasem złośliwości i przewrotności, ale w prześniach szczerości i prawdy. 9 Napisałem wam w liście, żebyście nie przestawali z rozpuстnikami; 10 Ale nie z rozpuстnikami tego świata w ogóle lub chciwymi, zdziercami czy bałwochwalcami, [bo] inaczej musielibyście opuścić ten świat. 11 Teraz takim, który nazywając się bratem, jest rozpuстnikiem, chciwym, bałwochwalcą, złorzeczącym, pijakiem lub zdziercą. Z takim nawet nie jadacie. 12 Po co mi bowiem sądzić tych, którzy są na zewnątrz? Czy wy nie sądzicie tych, którzy są wewnątrz? 13 Tych, którzy są na zewnątrz, osądzi Bóg. Usuńcie więc zlego spośród was samych.

6 Czy ktoś z was, mając sprawę z drugim, śmie procesować się przed niesprawiedliwymi zamiast przed świętymi? 2 Czy nie wiecie, że świętą będą sądzić Świat? A jeśli świat będzie sądzony przez was, to czy nie jesteście godni osądzać sprawy pomniejsze? 3 Czy nie wiecie, że będziemy sądzić aniołów? A cóż dopiero sprawy doczesne? 4 Jeśli więc macie do osądzenia sprawy doczesne, ustanawiajcie sędziami najmniej poważanych w kościele. 5 Mówię to ku waszemu zawstydzieniu. Czy nie ma wśród was ani jednego mądryego, który może rozsądzić między swoimi braćmi? 6 A tymczasem brat z bratem się procesuje, i to przed niewierzącymi. 7 W ogóle już to przynosi wam ujmę, że się ze sobą procesujecie. Czemu raczej krzywdy nie cierpicie? Czemu raczej szkody nie ponosicie? 8 Przeciwnie, wy krzywdzicie i wyrządziecie szkodę, i to braciom. 9 Czy nie wiecie, że niesprawiedliwi nie odziedziczą królestwa Bożego? Nie łudźcie się: ani rozpuстnicy, ani bałwochwalcy, ani cudzołożnicy, ani zniewieściiali, ani mężczyźni współpracujący ze sobą; 10 Ani złodzieje, ani chciwi, ani pijacy, ani złorzeczący, ani zdziercy nie odziedziczą królestwa Bożego. 11 A takimi niektórzy z was byli. Lecz zostaliście obmyci, lecz zostaliście uświeceni, lecz zostaliście usprawiedliwieni w imię Pana Jezusa i przez Ducha naszego Boga. 12 Wszystko mi wolno, ale nie wszystko jest pozyteczne. Wszystko mi wolno, ale ja nie dam się niczemu zniewolić. 13 Pokarmy [sa] dla brzucha, a brzuch dla pokarmów. Lecz Bóg zniszczy i

i nas wskrzesi swoją mocą. 15 Czyż nie wiecie, że wasze ciała są członkami Chrystusa? Czy więc wezmę członki Chrystusa i uczynię je członkami nierządnicy? Nie daj Boże! 16 Czyż nie wiecie, że ten, kto się łączy z nierządnicą, jest [z nią] jednym ciałem? Dwoje bowiem, mówią [on], będą jednym ciałem. 17 Kto zaś się łączy z Panem, jest [z nim] jednym duchem. 18 Uciekajcie od nierządu. Wszelki grzech, który człowiek popełnia, jest poza ciałem. Lecz kto dopuszcza się nierządu, grzeszy przeciwko własnemu ciału. 19 Czyż nie wiecie, że wasze ciało jest świętynią Ducha Świętego, [który] jest w was, a którego macie od Boga, i nie należycie do samych siebie? 20 Drogo bowiem zostaliście kupieni. Wysławiajcie więc Boga w waszym ciele i w waszym duchu, które należą do Boga.

7 Co do spraw, o których mi pisaliście: Dobrze jest mężczyźnie nie dotykać kobiety. 2 Jednak aby [unkiążać] nierządu, niech każdy ma swoją żonę i każda niech ma swojego męża. 3 Niech mąż oddaje powinność żonie, podobnie i żona mężowi. 4 Żona nie ma władzy nad własnym ciałem, lecz mąż. Podobnie i mąż nie ma władzy nad własnym ciałem, lecz żona. 5 Nie okradajcie się [z tego], chyba że za obopólną zgódą, na pewien czas, aby oddać się postowi i modlitwie. Potem znów się zejdzie, żeby was szatan nie kusił z powodu waszej niepowściągliwości. 6 Lecz to, co mówię, jest z pozwolenia, a nie z rozkazu. 7 Chciałbym bowiem, aby wszyscy ludzie byli tacy jak ja, ale każdy ma swój własny dar od Boga, jeden taki, a drugi inny. 8 A do nieżonaty i wdów mówię: Dobrze będzie dla nich, jeśli pozostaną jak ja. 9 Lecz jeśli nie mogą się wstrzymać, niech wstapią w stan małżeński. Lepiej jest bowiem wstąpić w stan małżeński, niż płonąć. 10 Tym zaś, którzy trwają w związku małżeńskim, nakazuję nie ja, lecz Pan: Zona niech nie odchodzi od męża. 11 Lecz jeśli odeszłaby, niech pozostałe bez męża albo niech się z mężem pojedna. Mąż również niech nie oddala żony. 12 Pozostałem zaś mówię ja, a nie Pan: Jeśli któryś z braci ma żonę niewierzącą, a ta zgadza się z nim mieszkać, niech jej nie oddala. 13 A [jesi] jakaś żona ma męża niewierzącego, a ten zgadza się z nią mieszkać, niech od niego nie odchodzi. 14 Mąż niewierzący bowiem jest uświęcony przez żonę, a żona niewierząca uświęcona jest przez męża. Inaczej wasze dzieci byłyby nieczyste, teraz zaś są święte. 15 Lecz jeśli niewierzący chce odejść, niech odepędzie. W takich [przypadkach] ani brat, ani siostra nie są w niewoli. Bóg zaś powołał nas do pokoju. 16 Co bowiem wiesz, żono, czy zbabiasz męża? Albo co wiesz, mężu, czy zbabiasz

żonę? 17 Jednak niech każdy postępuje tak, jak mu wyznaczył Bóg, [zgodnie z tym], do czego go powołał Pan. Tak też zarządzam we wszystkich kościołach.

18 Został ktoś powołany jako obrzezany? Niech się nie staje [nieobrzejanym]. Został ktoś powołany jako nieobrzejany? Niech się nie obrzezuje. 19 Obrzezanie nic nie znaczy i nieobrzejanie nic nie znaczy, tylko zachowywanie przekazań Boga. 20 Niech każdy pozostanie w stanie, w jakim został powołany. 21 Zostałeś powołany jako niewolnik? Nie martw się [tym]. Lecz jeśli możesz stać się wolny, to raczej [z tego] skorzystaj. 22 Ten bowiem, kto został powołany w Panu jako niewolnik, jest wyzwoleniem Pana. Podobnie ten, kto został powołany jako wolny, jest niewolnikiem Chrystusa. 23 Drogo zostaliście kupieni. Nie bądźcie niewolnikami ludzi. 24 Niech każdy, bracia, trwa przed Bogiem w takim stanie, w jakim został powołany. 25 A co do osób dziewczyczek nie mam nakazu Państwego, ale daję [moją] radę jako [ten], któremu Pan dał miłosierdzie, aby był wiernym. 26 Uważam więc, że to jest dobre z powodu obecnych utrapień, że dobrze jest człowiekowi tak pozostać. 27 Jesteś związany z żoną? Nie szukaj rozłączenia. Jesteś rozwiązany od żony? Nie szukaj żony. 28 Ale jeśli się ozenisz, nie grzeszysz, i jeśli dziewczica wyjdzie za mąż, nie grzeszy. Tacy jednak będą mieć utrapienie w ciele, a ja [chciałbym] was [tego] oszczędzić. 29 Mówię to, bracia, ponieważ czas jest krótki. Odtań ci, którzy mają żony, niech żyją tak, jakby ich nie mieli; 30 Ci, którzy płaczą, jakby nie płakali; ci, którzy się radują, jakby się nie radowali; ci, którzy kupują, jakby nie posiadali; 31 A ci, którzy używają tego świata, żeby nie nadużywali. Przemija bowiem postać tego świata. 32 Chcę, żebyście nie mieli trosk. Nieżonaty troszczy się o sprawy Pana, o to, jak się przypodobać Panu. 33 Lecz żonaty troszczy się o sprawy tego świata, o to, jak się przypodobać żonie. 34 Jest różnica między mężatką a dziewczycią. Niezamężna troszczy się o sprawy Pana, o to, by była święta i ciałem, i duchem. Mężatka zaś troszczy się o sprawy tego świata, o to, jak się przypodobać mężowi. 35 Mówię to dla waszego dobra, nie aby zarzucać na was sidła, ale żebyście godnie i przyzwoicie [stali przy] Panu, nie dając się rozproszyć. 36 Jeśli ktoś uważa, że zachowuje się niewłaściwie wobec swojej dziewczicy, gdyby przeszły już jej lata i jest taka potrzeba, niech czyni, co chce, bo nie grzeszy. Niech wyjdzie za mąż. 37 Lecz jeśli ktoś mocno postanowił w [swym] sercu, nie mając takiej potrzeby, ale panując nad [własną] woli, i osądził w swym sercu, że zachowa swoją dziewczę, dobrze czyni. 38 Tak więc ten, kto wydaje [jaj] za mąż, dobrze czyni, ale ten, kto nie wydaje [jej] za mąż, lepiej czyni. 39 Żona jest związana prawem, dopóki żyje jej mąż. Jeśli mąż umrze, wolno jej wyjść za kogo chce, byle w Panu. 40 Szczęśliwsza jednak będzie, jeśli tak pozostanie, zgodnie z moją radą. A sądę, że i ja mam Ducha Bożego.

8 Co do ofiar składanych bożkom, to oczywiście wszyscy posiadamy wiedzę. Wiedza wbija w pychę, lecz miłość buduje. 2 A jeśli ktoś uważa, że coś wie, to jeszcze nie wie tak, jak wiedzieć należy. 3 Lecz jeśli ktoś miluje Boga, ten jest poznany przez niego. 4 A więc co do [spożywania] pokarmów ofiarowanych bożkom, wiemy, że bożek na świecie jest niczym i że nie ma żadnego innego Boga oprócz jednego. 5 Bo chociaż są tacy, którzy są nazywani bogami, czy to na niebie, czy na ziemi – bo wielu jest bogów i wielu panów; 6 To dla nas jest jeden Bóg, Ojciec, z którego wszystko, a my w nim, i jeden Pan, Jezus Chrystus, przez którego wszystko, a my przez niego. 7 Lecz nie wszyscy [mają] tę wiedzę. Niektórzy bowiem aż do tej pory, mając sumienie co do bożka, spożywają [pokarm] jako ofiarowany bożkom, a ich sumienie, będąc słabe, kala się. 8 Pokarm zaś nie zbliża nas do Boga. Jeśli bowiem jemy, nic nie zyskujemy, a jeśli nie jemy, nic nie tracimy. 9 Jednak uważajcie, aby przypadkiem wasza wolność nie stała się dla słabych [powodem] do zgorszenia. 10 Gdyby bowiem ktoś zobaczył ciebie, który masz wiedzę, siedzącego [za stołem] w świątyni bożka, to czy sumienie tego, kto jest słaby, nie skłoni go do jedzenia pokarmów ofiarowanych bożkom? 11 I [w ten sposób] twoja wiedza zgubi słabego brata, za którego umarł Chrystus. 12 Grzesząc tak przeciwko braciom i raniąc ich słabe sumienie, grzeszycie przeciwko Chrystusowi. 13 Dlatego, jeśli pokarm gorszy mego brata, przenigdy nie będę jadł mięsa, aby nie gorszyć mego brata. (aiōn g165)

9 Czy nie jestem apostolem? Czy nie jestem wolny? Czy nie widziałem Jezusa Chrystusa, naszego Pana? Czy wy nie jesteście moim dziełem w Panu? 2 Jeśli dla innych nie jestem apostolem, to dla was [na pewno nim] jestem. Pieczęcią bowiem mego apostolstwa wy jesteście w Panu. 3 Taka jest moja obrona przeciwko tym, którzy mnie osądzają. 4 Czy nie mamy prawa jeść i pić? 5 Czy nie mamy prawa zabierać [ze sobą] siostry – żony jak inni apostolowie, bracia Pana i Kefas? 6 Czy [tylko] ja i Barnaba nie mamy prawa nie pracować? 7 Czy ktoś kiedykolwiek pełni służbę żołnierską na własny koszt? Czy ktoś uprawia winnicę, a nie spożywa jej owocu? Albo czy ktoś pasie stado, a nie spożywa mleka stada? 8 Czy mówię to tylko na sposób ludzki? Czy nie mówi o tym także prawo? 9 Jest bowiem napisane w Prawie Moiszeza: Nie zawiążesz pyska młociącemu wołowi.

Czy o woły Bóg się troszczy? **10** Czy raczej ze względu duchowy napój. Pili bowiem ze skały duchowej, która na nas [to] mówi? Przecież dla nas jest napisane, szła za nimi. A ta skałą był Chrystus. **5** Lecz większości że w nadziei ma orać ten, kto orze, a ten, kto młoci z nich nie upodobał sobie Bóg. Polegli bowiem na w nadziei, swojej nadziei ma być uczestnikiem. **11** pustyni. **6** A to stało się dla nas przykładem, żebyśmy Jeśli my zasialiśmy wam [dobra] duchowe, [to] cóż nie pożądali złych rzeczy, jak oni pożądali. **7** Nie wielkiego, jeśli będziemy żąć wasze [dobra] cielesne? bądźcie więc bałwochwalcami, jak niektórzy z nich, jak **12** Jeśli inni korzystają z tego prawa w stosunku do was, jest napisane: Usiadł lud, aby jeść i pić, i wstali, aby czemu raczej nie my? My jednak nie korzystaliśmy z się bawić. **8** Nie dopuszczać się też nierzadu, jak żadnej przeszkoły ewangelii Chrystusa. **13** Czy nie niektórych z nich się dopuszczali i padło ich jednego wiecie, że ci, którzy służą w [tym, co jest] święte, żyją na próbę Chrystusa, jak niektórzy z nich wystawiali i ze świętyni, a ci, którzy służą przy ołtarzu, mają [w pognięli od węzłów; **10** Ani nie szemracje, jak niektórzy ofiarach] wspólny udział z ołtarzem? **14** Tak też Pan postanowił, aby ci, którzy ewangelię głoszą, z ewangelii z nich szemrali i zostali wytraceni przez niszczyciela. **11** żyli. **15** Ale ja nie korzystałem z żadnego z tych praw. I A to wszystko przydarzyło się im dla przykładu i zostało nie napisałem tego po to, żeby tak się ze mną stało. Lepiej byłoby mi umrzeć, niż żeby ktoś pozbawił mnie napisane dla napomnienia nas, których dosiągnął mojej chluby. **16** Jeśli bowiem głoszę ewangelię, nie mam się [czym] chubić, bo nałożono na mnie ten kres czasów. **(aiōn g165)** **12** Tak więc kto myśli, że obowiązek, a biada mi, gdybym ewangelii nie głosił. **17** stoї, niech uważa, aby nie upadł. **13** Nie nawiedziła Jeśli bowiem robię to dobrowolnie, mam nagrodę, jeśli [ja] znieść. **14** Dlatego, moi najmilsi, uciekajcie od zaś niedobrowolnie, to [spełniam tylko] powierzone mi bałwochwałstwa. **15** Mówię jak do mądrych. Osądziecie obowiązki szafarza. **18** Jaka więc mam nagrodę? Taka, i nie pozwoli, żebyście byli kuszeni ponad [wasze] siły, ale wraz z pokusą da wyjście, żebyście mogli że głosząc ewangelię, głoszę ewangelię Chrystusa za Jeździć znieść. **19** Będąc bowiem wolny wobec wszystkich, aby nie nadużywał mojego prawa, [jakie mam] z ewangelii. **20** Będąc bowiem wolny wobec wszystkich, samego siebie uczynilem niewolnikiem wszystkich, aby nie więcej [ludzi] pozyskał. **21** I stałem się dla Żydów jak Żyd, aby Żydów pozyskać, dla tych, którzy są pod prawem, jakbym [był] pod prawem, aby pozyskać tych, którzy są pod prawem; **22** Dla tych, którzy są bez prawa, jakbym był bez prawa – nie będąc bez prawa Bogu, lecz będąc pod prawem Chrystusowi – aby pozyskać tych, którzy są bez prawa. **23** A robię to dla ewangelii, aby stać się jej uczestnikiem. **24** Czy nie wiecie, że ci, którzy biegają w wyścigu, wszyscy sprawdzają biegową, lecz [tylko] jeden zdobywa nagrodę? Tak biegajcie, abyście [ja] otrzymali. **25** Każdy, kto staje do zapasów, powołując się we wszystkim. Oni, aby zdobyć koronę zniszczalną, my zaś niezniszczalną. **26** Ja więc tak biegnę, nie jakby na oślep, tak walczę, nie jakbym uderzał w powietrze. **27** Lecz poskramiam swoje ciało i biorę w niewolę, abym przypadkiem, głosząc innym, sam nie został odrzucony.

10 Nie chcę, bracia, żebyście nie wiedzieli, że wszyscy nasi ojcowie byli pod obłokiem i wszyscy przeszli przez morze; **2** i wszyscy w Mojżesza zostali ochrzczeni w obłoku i w morzu; **3** Wszyscy też jedli ten sam pokarm duchowy; **4** i wszyscy pili ten sam

679

I Koryntian

cudze sumienie? **30** Bo jeśli ja z dziękczyaniem [coś] was pochwalić? Za to [was] nie chwałę. **23** Ja bowiem spożywam, to czemu mam być spotwarzany za to, za otrzymałem od Pana to, co wam przekazałem, że co dziękuję? **31** Tak więc czy jecie, czy pijecie, czy Pan Jezus tej nocy, której został wydany, wziął chleb; cokolwiek [innego] robicie, wszystko róbcie ku chwale **24** A gdy złożył dziękczyzne, połamał i powiedział: Boga. **32** Nie bądźcie zgorszeniem ani dla Żydów, ani dla Greków, ani dla kościoła Bożego; **33** Tak jak i ja się w tym własnej korzyści, ale [korzyści] wielu, aby byli zbwieni.

11 Bądźcie moimi naśladowcami, jak i ja [jestem naśladowcą] Chrystusa. **2** A chwałę was, bracia, [za to], że we wszystkim o mnie pamiętacie i zachowujecie nauki tak, jak [je] wam przekazałem. **3** Lecz chcę, żebyście wiedzieli, że głową każdego mężczyzny jest Chrystus, a głową kobiety mężczyzna, a głową Chrystusa Bóg. **4** Każdy mężczyzna, gdy się modli albo prorokuje z nakrytą głową, harbi swoją głowę. **5** I każda kobieta, gdy się modli albo prorokuje z nienakrytą głową, harbi swoją głowę. Bo to jest jedno i to samo, jakby była ogolona. **6** Jeśli więc kobieta nie nakrywa [głowy], niech się też strzyże. A jeśli hańiące jest dla kobiety być ostrzyżoną lub ogoloną, niech nakrywa [głowę]. **7** Mężczyzna zaś nie powinien nakrywać głowy, gdyż jest obrazem i chwałą Boga. Kobieta zaś jest chwałą mężczyzny. **8** Bo mężczyzna nie jest z kobietą, lecz kobieta z mężczyzną. **9** Mężczyzna bowiem nie został stworzony dla kobiety, ale kobieta dla mężczyznę. **10** Dlatego kobieta powinna mieć na głowie [znak] władzy, ze względu na aniołów. **11** A jednak w Panu ani mężczyzna nie [jest] bez kobiety, ani kobieta nie jest bez mężczyznę. **12** Jak bowiem kobieta jest z mężczyzną, tak też mężczyzna przez kobietę, lecz wszystko jest z Boga. **13** Osądźcie sami: Czy wypada kobiecie modlić się do Boga bez nakrycia [głowy]? **14** Czyż sama natura nie uczy was, że gdy mężczyzna nosi długie włosy, przynosi mu to wstyd? **15** Ale jeśli kobieta nosi długie włosy, przynosi jej to chwałę, gdyż włosy zostały jej dane za okrycie. **16** A jeśli ktoś wydaje się być skłotliwy, my takiego zwyczaju nie mamy, ani kościoły Boże. **17** Mówiąc to, nie chwałę [was], że się zbieracie nie ku lepszemu, ale ku gorszemu. **18** Najpierw bowiem słyszę, że gdy się zbieracie jako kościół, są wśród was podzialy, i po części [temu] wierzę. **19** Bo muszą być między wami herezie, aby się okazało, którzy są wypróbowani wśród was. **20** Gdy więc się zbieracie, nie jest to spożywanie wieczerzy Pańskiej. **21** Każdy bowiem najpierw je własną wieczerzę i jeden jest głodny, a drugi pijany. **22** Czyż nie macie domów, aby jeść i pić? Albo czy gardzicie kościołem Bożym i zawstydzacie tych, którzy [nic] nie mają? Co mam wam powiedzieć? Czy mam

Biercie i jedzcie, to jest moje ciało, które za was jest łamane. Czyście to na moją pamiątkę. **25** Podobnie po wieczerzy [wziął] też kielich, mówiąc: Ten kielich to nowy testament w mojej krwi. Czyście to, ilekroć będziecie pić, na moją pamiątkę. **26** Ilekroć bowiem będziecie jedli ten chleb i pili ten kielich, śmierć Pana zwiastujecie, aż przyjdzie. **27** Dlatego też kto je ten chleb albo pije ten kielich Pański niegodnie, będzie winny ciała i krwi Pana. **28** Niech więc człowiek bada samego siebie i tak niech je z [tego] chleba, i niech pije z tego kielicha. **29** Kto bowiem je i pije niegodnie, sąd własny je i pije, nie rozróżniając ciała Pańskiego. **30** Dlatego jest wśród was wielu słabych i chorych, a niemoła też zasnąło. **31** Bo gdybyśmy sami siebie sądzili, nie bylibyśmy sądzeni. **32** Lecz gdy jesteśmy sądzeni, przez Pana jesteśmy karzeni, abyśmy nie byli potepieni [wraz] ze światem. **33** Tak więc, moi bracia, gdy się zbieracie, aby jeść, czekajcie jedni na drugich. **34** A jeśli ktoś jest głodny, niech zje w domu, żebyście się nie zbierali ku sądowi. Co do pozostałych [spraw], zarządze, gdy przyjedę.

12 A co do duchowych [darów], bracia, nie chcę, żebyście byli w niewiedzy. **2** Wiecie, że gdy byliście paganami, do niemych bożków, jak was wiedziono, [daliście się] prowadzić. **3** Dlatego oznajmiam wam, że nikt, kto mówi przez Ducha Bożego, nie powie, że Jezus jest przeklęty. Nikt też nie może powiedzieć, że Jezus jest Panem, jak tylko przez Ducha Świętego. **4** A różne są dary, lecz ten sam Duch. **5** Różne też są posługi, lecz ten sam Pan. **6** I różne są działania, lecz ten sam Bóg, który sprawia wszystko we wszystkich. **7** A każdemu jest dany przejaw Ducha dla [wspólnego] pozytku. **8** Jednemu bowiem przez Ducha jest dana mowa mądrości, drugiemu mowa wiedzy przez tego samego Ducha; **9** Innemu wiara w tym samym Duchu, innemu dar uzdrawiania w tym samym Duchu; **10** Innemu [dar] czynienia cudów, innemu proroctwo, innemu rozróżnianie duchów, innemu różne [rodzaje] języków, a innemu tłumaczenie języków. **11** A to wszystko sprawia jeden i ten sam Duch, udzielając każdemu z osobna, jak chce. **12** Jak bowiem ciało jest jedno, a członków ma wiele i wszystkie członki jednego ciała, choć jest ich wiele, są jednym ciałem, tak i Chrystus. **13** Bo wszyscy przez jednego Ducha zostaliśmy ochrzczeni w jedno ciało, czy to Żydzi, czy Grecy, czy niewolnicy, czy wolni, i wszyscy zostaliśmy napojeni w jednego Ducha. **14** Ciało bowiem nie jest jednym członkiem, ale wieloma. **15** Gdyby noga

powiedziała: Ponieważ nie jestem ręką, nie należę do ciała – czy dlatego nie należy do ciała? 16 A gdyby ucho powiedziało: Ponieważ nie jestem okiem, nie należę do ciała – czy dlatego nie należy do ciała? 17 Gdyby całe ciało było okiem, gdzież [byłyby] słuch? A gdyby Gdyby wszystkie były jednym członkiem, gdzież byłoby Tymczasem wiele jest członków, lecz jedno ciało? 20 Nie może więc oko powiedzieć ręce: Nie potrzebuję ciebie, albo głowa nogom: Nie potrzebuję was. 22 Przeciwnie, o wiele bardziej potrzebne są te członki ciała, które wydają się najsłabsze. 23 A te, które uważały za mało godne szacunku, tym większym otaczamy szacunkiem, a nasze wstydliwe [członki] otrzymują większe poszanowanie. 24 Natomiast nasze przywoite członki tego nie potrzebują. Lecz Bóg tak ukształtował ciało, że dał [członkowi], któremu brakuje [czuci], więcej szacunku; 25 Aby nie było podziału w ciele, ale żeby członki jednakowo troszczyły się o siebie nawzajem. 26 Tak więc, jeśli jeden członek cierpi, cierpię z nim wszystkie członki, a jeśli jeden członek doznaje czci, radują się z nim wszystkie członki. 27 Wy zaś jesteście ciałem Chrystusa, a z osobna członkami. 28 A Bóg ustanowił niektórych w kościele najpierw [jako] apostołów, potem proroków, po trzecie nauczycieli, potem cudotwórców, potem dary uzdrawiania, niesienia pomocy, rządzenia, różne języki. 29 Czy wszyscy są apostołami? Czy wszyscy prorokami? Czy wszyscy nauczycielami? Czy wszyscy cudotwórcami? 30 Czy wszyscy mają dary uzdrawiania? Czy wszyscy mówią językami? Czy wszyscy tłumaczą? 31 Starajcie się usilnie o lepsze dary; a ja was wskażę drogę jeszcze doskonałszą.

13 Choćbym mówił językami ludzi i aniołów, a miłości bym nie miał, stałem się [jak] przed brzęcząca albo cymbał brzmiący. 2 I choćbym miał [dar] prorokowania, i znał wszystkie tajemnice, i [posiadał] wszelką wiedzę, i choćbym miał pełnię wiary, tak, żebym góry przenosił, a miłości bym nie miał, byłbym niczym. 3 I choćbym rozdał na żywność dla [ubogich] cały swój majątek, i choćbym wydał swoje ciało na spalenie, a miłości bym nie miał, nic nie zyskam. 4 Miłość jest cierpliwa, jest życzliwa. Miłość nie zazdrości, nie przechwała się, nie unosi się pycha; 5 Nie postępuje nieprzyzwoicie, nie szuka swego, nie jest porywca, nie myśli [nic] złego; 6 Nie raduje się z niesprawiedliwością, ale raduje się z prawdy; 7 Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, wszystkiego się spodziewa, wszystko przetrzyma. 8 Miłość nigdy nie ustaje. Bo choć są proroctwa, przeminą; choć języki, skoro nie rozumie, co mówisz? 17 Ty wprawdzie spodziewa, wszystko przetrzyma. 8 Miłość nigdy nie dobrze dziękujesz, ale drugi się nie buduje. 18 Dziękuję ustającą; choć wiedza, obróci się wniwez. 9 Po części wszyscy. 19 Lecz w kościele wolę powiedzieć pięć słów bowiem poznajemy i po części prorokujemy. 10 Ale gdy przyjdzie to, co doskonałe, wtedy przeminie to, co jest cząstkowe. 11 Dopóki byłem dzieckiem, mówiłem jak zwierciadle, niewyraźnie, ale wówczas twarzą w twarz. Teraz poznaję cząstkowo, ale wtedy poznam tak, jak jestem poznany. 13 A teraz trwają wiara, nadzieję, miłość, te trzy. Z nich zaś największa jest miłość.

14 Dążcie do miłości, starajcie się usilnie o duchowe dary, a najbardziej o to, aby prorokować. 2 Ten bowiem, kto mówi [obcym] językiem, nie mówi ludziom, ale Bogu, bo nikt go nie rozumie. On zaś w duchu mówi tajemnice. 3 Ale ten, kto prorokuje, mówi do ludzi dla zbudowania, zachęcenia i pocieszenia. 4 Kto mówi [obcym] językiem, buduje samego siebie, ale kto prorokuje, buduje kościół. 5 A chciałbym, żebyście wszyscy mówili językami, bardziej jednak, abyście prorokowali. Większy bowiem [jest] ten, kto prorokuje, niż ten, kto mówi [obcym] językami, chyba że tłumacz, aby kościół był zbudowany. 6 Teraz więc, bracia, gdybym przyszedł do was, mówiąc [obcym] językami, jaki pożytek mielibyście ze mnie, jeśli nie mówił do was albo przez objawienie, albo przez wiedzę, albo przez proroctwo, albo przez naukę? 7 Przecież nawet [przedmioty] martwe, które wydają dźwięki, jak flet albo cytra, gdyby nie wydawały różnych dźwięków, jak można byłoby rozpoznać, co się gra na fletie, a co na cytrze? 8 A gdyby trąba wydawała niewyraźny głos, kto by się przygotywał do bitwy? 9 Tak i wy, jeśli nie wypowiecie językiem zrozumiałych słów, jakże ktoś zrozumie, co się mówi? Na wiatr bowiem będziecie mówić. 10 Na świecie jest zapewne mnóstwo różnych głosów i żaden [z nich] nie jest bez znaczenia. 11 Jeśli więc nie będę rozumiał znaczenia głosu, będę cudzoziemcem dla tego, kto mówi, a ten, kto mówi, będzie cudzoziemcem dla mnie. 12 Tak i wy, ponieważ usilnie zabiegacie o dary duchowe, starajcie się obfitować w to, co buduje kościół. 13 Dlatego ten, kto mówi [obcym] językiem, niech się modli, aby mógł tłumaczyć. 14 Jeśli bowiem modlę się [obcym] językiem, mój duch się modli, ale mój rozum nie odnosi korzyści. 15 Cóż więc? Będę się modlił duchem, będę się też modlił i rozumem. Będę śpiewał duchem, będę też śpiewał i rozumem. 16 Jeśli bowiem będziesz błogosławiał duchem, jakże ktoś spośród nieuczonych na twoje dzięczynienie odpowie „Amen”, skoro nie rozumie, co mówisz? 17 Ty wprawdzie dobrze dziękujesz, ale drugi się nie buduje. 18 Dziękuję ustającą; choć wiedza, obróci się wniwez. 19 Lecz w kościele wolę powiedzieć pięć słów

zrozumiałych, aby i innych nauczyć, niż dziesięć tysięcy że zmartwychstał trzeciego dnia, zgodnie z Pismem; słów [obcym] językiem. 20 Bracia, nie bądźcie dziećmi 5 I że ukazał się Kefasowi, a potem tym dwunastu. w rozumieniu, ale bądźcie dziećmi w złośliwości, a w 6 Potem ukazał się więcej niż pięciuset braciom rozumieniu bądźcie dojrzali. 21 W Prawie jest napisane: naraz, z których większość żyje aż dotąd, a niektórzy [Przez ludzi] obcych języków i [przez] usta obcych zasnęli. 7 Potem ukazał się Jakubowi, potem wszystkim będę mówić do tego ludu, ale i tak mnie nie usłuchają, apostolom. 8 A ostatniemu ze wszystkich ukazał mówi Pan. 22 Dlatego języki są znakiem nie dla się i mnie, jak poronionemu płodowi. 9 Ja bowiem wierzących, lecz dla niewierzących, proroctwo zaś nie jestem najmniejszym z apostołów i nie jestem godny dla niewierzących, lecz dla wierzących. 23 Jeśli więc nazywać się apostolem, bo prześladowałem kościół cały kościół zbiera się w jednym miejscu i wszyscy Boży. 10 Lecz z łaski Boga jestem tym, czym mówią obcymi językami, a wejdą [tam] nieuczeni albo jestem, a jego łaska wzgledem mnie nie okazała się niewierzący, czy nie powiedzą, że szalejecie? 24 Ale daremna, ale pracowałem więcej od nich wszystkich, jeśli wszyscy prorokują, a wejdzie [jakis] niewierzący jednak nie ja, lecz łaska Boga, która [jest] ze albo nieuczony, będzie przekonany i osądzony przez mną. 11 Czy więc ja, czy oni, tak głosimy i tak wszystkich; 25 I tak zostaną objawione tajemnice jego uwierzyliście. 12 A jeśli się o Chrystusie głosi, że serca, a on upadnie na twarz, odda poklon Bogu i został wskrzeszony z martwych, jak [moga] niektórzy wyzna, że prawdziwie Bóg jest w was. 26 Cóż więc, pośród was mówić, że nie ma zmartwychwstania? bracia? Gdy się zbieracie, każdy z was ma psalm, 13 Jeśli bowiem nie ma zmartwychwstania, to i ma naukę, ma język, ma objawienie, ma tłumaczenie. Chrystus nie został wskrzeszony. 14 A jeśli Chrystus Niech to wszystko służy zbudowaniu. 27 Jeśli ktoś nie został wskrzeszony, to daremna [jest] nasze mówi językami, [niech to czyni] dwóch albo najwięcej głoszenie, daremna też wasza wiara. 15 I okazuje trzech, i to po kolei, a jeden niech tłumaczy. 28 A się, że jesteśmy fałszywymi świadkami Boga, bo jeśli nie ma tłumacza, niech milczy w kościele [ten, świadczyliśmy o Bogu, że wskrzesił Chrystusa, którego kto mówi obcym językiem], a niech mówi [samemu] nie wskrzesił, jeśli umarli nie są wskrzeszani. 16 Jeśli sobie i Bogu. 29 Prorocy zaś niech mówią po dwóch bowiem umarli nie są wskrzeszani, to i Chrystus nie albo trzech, a inni niech rozsądzają. 30 A gdyby został wskrzeszony. 17 A jeśli Chrystus nie został innemu z siedzących zostało coś objawione, pierwszy wskrzeszony, daremna [jest] wasza wiara i nadal niech milczy. 31 Możecie bowiem wszyscy, jeden po jesteście w swoich grzechach. 18 Tak więc i ci, którzy drugim prorokować, aby się wszyscy uczyli i wszyscy zasnęli w Chrystusie, poginęli. 19 Jeśli tylko w tym życiu zostali pocieszeni. 32 A duchy proroków są poddane mamy nadzieję w Chrystusie, jesteśmy ze wszystkich prorokom. 33 Bóg bowiem nie jest [Bogiem] nieladu, ludzi najbardziej nieszczęśliwi. 20 Tymczasem jednak lecz pokoju, jak we wszystkich kościółach świętych. Chrystus został wskrzeszony z martwych i stał się 34 Niech wasze kobiety milczą w kościołach. Bo nie pierwszym plonem tych, którzy zasnęli. 21 Skoro pozwala się im mówić, ale mają być poddane, jak też bowiem śmierć [przyszłą] przez człowieka, przez prawo mówi. 35 A jeśli chcą się czegoś nauczyć, niech człowieka [przyszło] też zmartwychwstanie umarłych. w domu pytają swoich mężów. Hańbą bowiem jest 22 Jak bowiem w Adamie wszyscy umierają, tak też w dla kobiety mówić w kościele. 36 Czy od was wyszło Chrystusie wszyscy zostaną ozywieni. 23 Ale każdy w słowo Boże? Czy tylko do was przyszło? 37 Jeśli ktoś swojej kolejności, Chrystus jako pierwszy plon, potem uważa się za proroka albo [człowieka] duchowego, ci, którzy należą do Chrystusa, w [czasie] jego przyjścia. niech uzna, że to, co wam piszę, jest nakazem Pana. 24 A potem będzie koniec, gdy przekaże królestwo 38 A jeśli ktoś jest w niewiedzy, niech pozostanie w Bogu i Ojcu, gdy zniszczy wszelką zwierzchność oraz niewiedzy. 39 Tak więc, bracia, starajcie się usilnie, wszelką władzę i moc. 25 Bo on musi królować, aż abyście prorokowali, i nie zabraniajcie mówić [obcym] położy wszystkich wrogów pod swoje stopy. 26 A językami. 40 Wszystko niech się odbywa godnie i w ostatni wróg, który zostanie zniszczony, to śmierć. [należytym] porządku.

15 A oznajmiam wam, bracia, ewangelię, którą wam głosiłem, a którą przyjęliście i w której trwacie; 2 Przez którą też dostępujcie zbawienia, jeśli pamiętacie to, co wam głosiłem, chyba że uwierzyliście na przόno. 3 Najpierw bowiem przekazałem wam to, co i ja otrzymałem, że Chrystus umarł za nasze grzechy, zgodnie z Pismem; 4 Ze został pogrzebany,

27 Wszystko bowiem poddał pod jego stopy. A gdy mówi, że wszystko jest [mu] poddane, [jest] jasne, że oprócz tego, który mu wszystko poddał. 28 Gdy zaś wszystko zostanie mu poddane, wtedy i sam Syn będzie poddany temu, który mu poddał wszystko, aby Bóg był wszystkim we wszystkich. 29 Bo inaczej co zrobią ci, którzy przyjmują chrzest za zmarłych, jeśli umarli w ogóle nie są wskrzeszani? Po co przyjmują

chrzest za zmarłych? 30 Po co i my każdej godziny narażamy się na niebezpieczeństwo? 31 [Zapewniam was] przez chłubę, którą mam z was w Jezusie Chrystusie, naszym Panu, że każdego dnia umieram. 32 Jeśli na sposób ludzki walczyłem z bestiami w Efezie, jaki z tego mam pożytek, jeśli umarli nie są wskrzeszani? Jedzmy i pijmy, bo jutro pomrzemy. 33 Gdzież jest, o piekło, twoje zwycięstwo? (Hadēs g86)

Gdzież jest, o piekło, twoje zwycięstwo? (Hadēs g86)

56 Żądłem zaś śmierci [jest] grzech, a siła grzechu zwycięstwo przez naszego Pana Jezusa Chrystusa.

57 Lecz dzięki [niech będą] Bogu, który nam dał 58 A tak, moi mili bracia, bądźcie stali, niezachwiani, praca nie jest daremna w Panu.

Nie ludźcicie się. Złe rozmowy psują dobre obyczaje.

34 Ocknijcie się ku sprawiedliwości i nie grzeszcie; niektórzy bowiem nie mają poznania Boga. Mówię to ku waszemu zawstydzieniu. 35 Lecz powie ktoś: Jak umarli są wskrzeszani i w jakim ciele przychodzą? 36 Głupce! To, co siejesz, nie ożyje, jeśli nie obumrze. 37 I to, co siejesz, to nie ciało, które ma powstać, ale gole ziarno, na przykład pszeniczne lub jakieś inne. 38 Bóg zaś daje mu ciało, jakie chce, a każdemu z ziaren właściwe jemu ciało. 39 Nie każde ciało jest jednakowe, ale inne jest ciało ludzi, a inne ciało zwierząt, inne ryb, a inne ptaków. 40 Są też ciała niebieskie i ciała ziemskie, lecz inna jest chwała [ciał] niebieskich, a inna ziemskich. 41 Inna chwała słońca, inna chwała księżyca, a inna chwała gwiazd. Gwiazda bowiem od gwiazdy różni się jasnością. 42 Tak też jest ze zmartwychwstaniem umarłych. Sieje się [ciało] w zniszczalności, a jest wskrzeszane w niezniszczalności; 43 Sieje się w niesławie, a jest wskrzeszane w chwale, sieje się w słabości, a jest wskrzeszane w mocy; 44 Sieje się ciało cielesne, a jest wskrzeszane ciało duchowe. Jest ciało cielesne, jest też ciało duchowe. 45 Tak też jest napisane: Stał się pierwszy człowiek, Adam, duszą żyjącą, [a] ostatni Adam duchem ożywiającym. 46 Jednak pierwsze nie jest to, co duchowe, ale to, co cielesne, potem duchowe. 47 Pierwszy człowiek z ziemi – ziemski, drugi człowiek – [sam] Pan z nieba. 48 Jaki jest ten ziemski, tacy i ziemscy; a jaki jest niebieski, tacy i niebiescy. 49 A jak nosiliśmy obraz ziemskiego, tak będziemy nosili obraz niebieskiego. 50 To zaś mówię, bracia, że ciało i krew nie mogą odziedziczyć królestwa Bożego ani to, co zniszczalne, nie odziedziczyć tego, co niezniszczalne. 51 Oto oznajmiam wam tajemnicę: Nie wszyscy zaśniemy, ale wszyscy będą przemienieni; 52 W jednej chwili, w mgnieniu oka, na ostatnią trąbę. Zabrzmi bowiem [trąba], a umarli zostaną wskrzeszeni niezniszczalni, a my zostaniemy przemienieni. 53 To bowiem, co zniszczalne, musi przyodziedzić się w to, co niezniszczalne, a to, co śmiertelne, przyobiec się w nieśmiertelność. 54 A gdy to, co zniszczalne, przyobecze się w niezniszczalność, a to, co śmiertelne, przyobecze się w nieśmiertelność, wtedy wypełni się to słowo, które [jest] napisane: Polknęta jest śmierć w zwycięstwie. 55 Gdzież [jest], o śmierci, twoje żądło?

16 A co do składki na świętych, to i wy zróbcie tak, jak zarządzilem w kościolach Galacji. 2 Każdego pierwszego dnia tygodnia niech każdy z was odkłada u siebie, stosownie do tego, jak mu się powodzi, aby nie urządzać składek [dopiero] wtedy, kiedy ja tam przybędę. 3 A gdy przyjdę, poślę tych, których w listach uznamie za godnych, aby zanieśli wasz hojny dar do Jerozolimy. 4 A jeśli będzie właściwe, abym i ja się udał, pojedą razem ze mną. 5 Przybędę zaś do was, kiedy przejdę Macedonię. Będę bowiem szedł przez Macedonię. 6 A być może zatrzymam się u was lub nawet przezimuję, żebyście mnie wyprawili, dokądkolwiek wyruszę. 7 Nie chcę bowiem was teraz widzieć przejazdem, ale mam nadzieję pozostać z wami przez jakiś czas, jeśli Pan pozwoli. 8 A w Efezie zostań aż do Pięćdziesiątnicy. 9 Otworzyły się bowiem przede mną drzwi wielkie i owocne, a mam wielu przeciwników. 10 Jeśli zaś przybędzie Tymoteusz, uważając, aby przebywał wśród was bez bojaźni, bo wykonuje dzieło Pana, jak i ja. 11 Dlatego niech nikt go nie lekceważy. Lecz wyprawcie go w pokój, aby dotarł do mnie, bo czekam na niego z braćmi. 12 A co do brata Apollosa, to bardzo go prosilem, aby poszedł do was z braćmi. Lecz w ogóle nie chciał teraz iść. Pójdzie jednak w odpowiednim dla niego czasie. 13 Czuwajcie, trwajcie w wierze, bądźcie mężczy, umacniajcie się. 14 Wszystko, co czynicie, niech [się dzieje] w miłości. 15 A proszę was, bracia ([bo] znacie dom Stefanasa, że jest pierwszym plonem Achai i że się poświęcił na służbę świętym); 16 Żebyście byli takim poddanymi i każdemu, kto pomaga i pracuje [z nami]. 17 A cieszę się z przyjścia Stefanasa, Fortunata i Achaika, bo wypełnili wasz brak. 18 Pokrzepili bowiem mego i waszego ducha. Szanujcie więc takich. 19 Pozdrawiają was kościoły Azji. Pozdrawiają was serdecznie w Panu Akwila i Priscylla wraz z kościołem, który jest w ich domu. 20 Pozdrawiają was wszyscy bracia. Pozdrówcie jedni drugich pociałkiem świętym. 21 Pozdrawienie moja, Pawła, ręką. 22 Jeśli ktoś nie miluje Pana Jezusa Chrystusa, niech będzie przeklęty. Maranatha. 23 Łaska Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami. 24 Miłość moja [niech będzie] z wami wszystkimi w Chrystusie Jezusie. Amen.

II Koryntian

1 Paweł, z woli Boga apostoł Jezusa Chrystusa, i Tymoteusz, brat, do kościoła Bożego, który jest w Koryncie, ze wszystkimi świętymi, którzy są w całej Achai. **2** Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **3** Błogosławiony [niech będzie] Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, Ojciec miłosierdzia i Bóg wszelkiej pociechy; **4** Który nas pociesza w każdym naszym utrapieniu, abyśmy i my mogli pocieszać tych, którzy są w jakimkolwiek ucisku, taką pociechą, jaką sami jesteśmy pocieszani przez Boga. **5** Jak bowiem w nas obfitują utrapienia Chrystusa, tak też przez Chrystusa obfituje nasza pociecha. **6** Jeśli więc doznajemy ucisku – [to] dla waszego pocieszenia i zbawienia, które sprawia, że znoscie te same utrapienia, które i my cierpiemy; i jeśli doznajemy pociechy – [to] dla waszego pocieszenia i zbawienia. **7** A nasza nadzieję co do was [jest] mocna, bo wiemy, że jak jesteśmy uczestnikami utrapienia, tak i pociechy. **8** Nie chcemy bowiem, bracia, abyście nie wiedzieli o ucisku, który nas spotkał w Azji, że byliśmy obciążeni ponad miarę [i] ponad siły, tak że zaczeliśmy wątpić, czy przeżyjemy. **9** Więcej, sami w sobie mieliśmy wyrok śmierci, abyśmy nie ufali samym sobie, lecz Bogu, który wskrzesza umarłych. **10** On to wyraża nas z tak wielkiej śmierci i [jeszcze] wyrywa. W nim [też] mamy nadzieję, że nadal będzie wyrywać; **11** Także przy waszej pomocy poprzez modlitwę za nas, aby dar, który [otrzymaliśmy] dzięki wielu, stał się dla wielu powodem dziękczynienia za nas. **12** To bowiem jest naszą chlubą: świadectwo naszego sumienia, że w prostocie i w szczerości Bożej, nie w cielesnej mądrości, ale w łasce Boga postępowaliśmy na świecie, a szczególnie względem was. **13** Nie piszemy wam [nic] innego, jak tylko to, co czytacie albo rozumiecie. Spodziewam się zaś, że też do końca zrozumiecie; **14** Jak już po części nas zrozumieliście, że jesteśmy waszą chlubą, jak i wy naszą w dniu Pana Jezusa. **15** Z tą ufnością chciałem przybyć do was wcześniej, abyście otrzymali powtórne dobrodziejstwo; **16** A od was udąć się do Macedonii, a z Macedonii znowu przybyć do was i zostać przez was wyprawionym do Judei. **17** Czy więc tak postanawiając, postąpiłem lekomyślnie? Albo [czy] to, co postanawiam, postanawiam według ciała, aby było u mnie „tak, tak” i „nie, nie”? **18** Lecz [jak] Bóg jest wierny, tak nasze słowa do was nie były „tak” i „nie”. **19** Ponieważ Syn Boży, Jezus Chrystus, który wśród was głoszony był przez nas, [to znaczy] przeze mnie, Sylwana i Tymoteusza, nie był „tak” i „nie”, lecz było w nim „tak”. **20** Ile jest bowiem obietnic Boga, w nim

[sa] „tak” i w nim [sa] „Amen”, ku chwale Boga przez nas. **21** Tym zaś, który utwierdza nas [razem] z wami w Chrystusie i który nas namaścił, [jest] Bóg; **22** Który też zapieczętował nas i dał do naszych serc Ducha [jakiego] zadek. **23** A ja wzywam Boga na świadka mojej duszy, że aby was oszczędzić, nie przybyłem dotąd do Koryntu. **24** Nie dlatego, że panujemy nad waszą wiarą, ale jesteśmy pomocnikami waszej radości; wiarą bowiem stoicie.

2 A postanowiłem to sobie, aby nie przychodzić do was znowu w smutku. **2** Jeśli bowiem ja was zasmucam, to który może mnie rozweselić, jeśli nie ten, którego ja zasmucam? **3** A to wam napisałem, abym, gdy przydę, nie doznał smutku od tych, od których powiniem doznawać radości, będąc pewien co do was wszystkich, że moja radość jest także waszą [radością]. **4** Gdyż w wielkim ucisku i utrapieniu serca, wśród wielu leż pisałem do was nie po to, abyście się smucili, ale żebyście poznali, jak wielka jest moja miłość do was. **5** Jeśli więc ktoś spowodował smutek, to nie mnie zasmucił, ale po części – by nie obciążyć – was wszystkich. **6** Takiemu wystarczy kara [wymierzona] przez wielu [z was]. **7** Tak więc przeciwnie, powinniście mu raczej przebaczyć i pocieszyć [go], aby przypadkiem zbytni smutek go nie pochłonął. **8** Dlatego proszę was, abyście potwierdzili [swą] miłość do niego. **9** Po to też pisałem, aby was wypróbować i się przekonać, czy we wszystkim jesteśmy posłuszní. **10** A komu [wy] coś przebaczacie, [temu] i ja, gdyż i ja, jeśli coś przebaczyłem temu, któremu przebaczyłem, [zrobilem to] ze względu na was wobec Chrystusa; **11** Aby nas szatan nie podszedł; jego zamysły bowiem nie są nam nieznane. **12** Gdy zaś przybyłem do Troadы, aby [głosić] ewangelię Chrystusa, a drzwi zostały mi otwarte w Panu; **13** Nie zaznałem spokoju ducha, [bo] nie znalazłem Tytusa, mego brata. Rozstawszy się więc z nimi, wyruszyłem do Macedonii. **14** Lecz dzięki Bogu, który nam zawsze daje zwycięstwo w Chrystusie i roznosi przez nas woń swojego poznania w każdym miejscu. **15** Jesteśmy bowiem dla Boga przyjemną wonią Chrystusa wśród tych, którzy są zbawieni, i wśród tych, którzy giną. **16** Dla jednych wonią śmierci ku śmierci, a dla drugich wonią życia ku życiu. Lecz do tego który jest zdarny? **17** Nie jesteśmy bowiem jak wielu, którzy falszują słowo Boże, lecz ze szcerości, jak od Boga mówimy w Chrystusie przed obliczem Boga.

3 Czy znowu zaczynamy polegać samych siebie? Albo czy potrzebujemy, jak niektórzy, [listów] polecających do was albo od was? **2** Naszym listem wy jesteśmy, napisanym w naszych sercach, znany i

czytanym przez wszystkich ludzi. **3** Gdyż wiadomo, że obliczu Jezusa Chrystusa. **7** Mamy zaś ten skarb w jesteście listem Chrystusowym sporządzonym przez naczyniach glinianych, aby wspaniałość tej mocy była nasze posługiwanie, napisanym nie atramentem, lecz z Boga, a nie z nas. **8** Zewsząd jesteśmy uciskani, lecz Duchem Boga żywego, nie na tablicach kamiennych, nie przygnębieni, bezradni, lecz nie zrozpaczeni; **9** lecz na żywych tablicach serc. **4** A taką ufność mamy Prześladowani, lecz nie opuszczeni, powaleni, ale nie przez Chrystusa ku Bogu. **5** Nie żebyśmy sami z siebie zgładzeni. **10** Niestannie nosimy w ciele umieranie byli w stanie pomyśleć coś jakby z samych siebie, Pana Jezusa, aby i życie Jezusa objawiło się w naszym lecz nasza możność jest z Boga. **6** On też uczynił cie. **11** Zawsze bowiem my, którzy żyjemy, jesteśmy nas zdolnymi sługami nowego testamentu, nie litery, wydawani na śmierć z powodu Jezusa, aby i życie ale Ducha; litera bowiem zabija, Duch zaś ozywia. Jezusa objawiło się w naszym śmiertelnym ciele. **12** **7** Lecz jeśli posługiwanie śmierci, wyryte literami na kamieniach, było pełne chwały, tak że synowie Izraela nie mogli wpatrywać się w oblicze Mojżesza z powodu chwały jego oblicza, która miała przeminąć; wierzymy i dlatego mówimy; **14** Wiedząc, że ten, **8** To o ileż bardziej pełne chwały nie miałoby być który wskrzesił Pana Jezusa, przez Jezusa wskrzesi posługiwanie Ducha? **9** Jeśli bowiem posługiwanie także nas i postawi razem z wami. **15** Wszystko [to] potępienia [było] pełne chwały, o ileż bardziej obfituje bowiem [dzieje się] dla was, żeby obfitująca laska, w chwałę posługiwanie sprawiedliwości. **10** To bowiem, co miało chwałę, nie miało chwały w porównaniu z tą Bożą. **16** Dlatego nie zniechęcamy się, bo chociaż przewyższającą chwałą. **11** Jeśli zaś to, co przemija, przewyższającą chwałą, tym bardziej pełne chwały jest to, co trwa. **12** Mając więc taką nadzieję, z całą otwartością mówimy; **13** A nie jak Mojżesz, [który] kładł sobie na twarz zaslonę, aby synowie Izraela nie wpatrywali się w koniec tego, co miało przeminąć. **14** Lecz ich umysły zostały zaślepione; aż do dziś bowiem przy czytaniu Starego Testamentu ta sama zasłona pozostaje nieodslonięta, gdyż jest usuwana w Chrystusie. **15** I aż do dziś, gdy Mojżesz jest czytany, zasłona leży na ich sercu. **16** Gdy jednak nawrócią się do Pana, zasłona zostanie zdjęta. **17** Pan zaś jest tym Duchem, a gdzie jest Duch Pana, tam i wolność. **18** Lecz my wszyscy, którzy z odsloniętą twarzą patrzymy na chwałę Pana, [jakby] w zwierciadle, zostajemy przemienieni w ten sam obraz, z chwały w chwałę, za sprawą Ducha Pana.

4 Dlatego mając to posługiwanie, tak jak otrzymaliśmy milosierdzie, nie zniechęcamy się. **2** Lecz wyrzekliśmy się ukrytych haniebnych [czynów], nie postępując podstępnie ani nie fałszując słowa Bożego, ale przez ujawnianie prawdy polecamy samych siebie sumieniu każdego człowieka w obliczu Boga. **3** A jeśli nasza ewangelia jest zakryta, to jest zakryta dla tych, którzy giną; **4** W których bóg tego świata zaślepił umysły, w niewierzących, aby nie świeciła im światłość chwalebnej ewangelii Chrystusa, który jest obrazem Boga. (aiōn g165) **5** Nie głosimy bowiem samych siebie, lecz Chrystusa Jezusa, [że jest] Panem, a samych siebie, [że jesteśmy] waszymi sługami dla Jezusa. **6** Ponieważ Bóg, który rozkazał, aby z ciemności zabyłsnęło światło, ten zabyłsnął w naszych sercach, aby zajaśniało [w nas] poznanie chwały Bożej w

5 Wiemy bowiem, że jeśli zostanie zniszczony ten namiot naszego ziemskiego mieszkania, to mamy budowlę od Boga, dom nie ręką uczyniony, wieczny w niebosach. (aiōnios g166) **2** Dlatego w tym wzduchamy, pragnąc przyodziaływać się w nasz dom z nieba; **3** Jeśli tylko zostaniemy znalezieni odziani, a nie nadzy. **4** Bo my, którzy jesteśmy w tym namiocie, wzduchamy, obciążeni, ponieważ nie pragniemy być rozebrani, ale przyodziani, aby to, co śmiertelne, zostało wchłonięte przez życie. **5** A tym, który nas do tego właśnie przygotował, [jest] Bóg, który nam też dał Ducha [jako] zasadę. **6** Tak więc mamy zawsze ufność, wiedząc, że dopóki mieszkamy w tym ciele, tułamy się z dala od Pana. **7** (Przez wiarę bowiem kroczymy, a nie przez widzenie.) **8** Mamy jednak ufność i wolelibyśmy raczej wyjść z ciała i zamieszać u Pana. **9** Dlatego też zabiegamy o to, żeby się jemu podobać, czy mieszkamy [w ciele], czy [z niego] wychodzimy. **10** Wszyscy bowiem musimy stanąć przed trybunałem Chrystusa, aby każdy otrzymał [zapłatę] za to, co [czynił] w ciele, według tego, co czynił, czy dobro, czy zło. **11** Wiedząc zatem o tym strachu Pańskim, przekonujemy ludzi; dla Boga zaś [wszystko] w nas jest jawne; mam też nadzieję, że i dla waszych sumień [wszystko] w nas jest jawne. **12** Bo nie polecamy wam ponownie samych

siebie, ale dajemy wam sposobność do chlubienia się sprawiedliwością? Albo jaka jest nami, żebyście mieli co [odpowiedzieć] tym, którzy się wspólnota między światłem a ciemnością? 15 Albo chlubią tym, co zewnętrzne, a nie sercem. 13 Jeśli zaś jaka zgoda Chrystusa z Belalem, albo co za dział odchodzimy od zmysłów – dla Boga [odchodzimy], wierzącego z niewierzącym? 16 A co za porozumienie jeżeli jesteśmy przy zdrowych zmysłach – dla was między świętynią Boga a bożkami? Wy bowiem [Jesteśmy]. 14 Miłość Chrystusa bowiem przymusza jesteście świętynią Boga żywego, tak jak mówi Bóg: nas, jako tych, którzy uznaliśmy, że skoro jeden umarł Będę w nich mieszkał i będę się przechadzał w nich, i za wszystkich, to wszyscy umarli. 15 A umarł za będą ich Bogiem, a oni będą moim ludem. 17 Dlatego wszystkich, aby ci, którzy żyją, już więcej nie żyli wyjście spośród nich i odłączcie się, mówi Pan, i dla siebie, lecz dla tego, który za nich umarł i został nieczystego nie dotykajcie, a ja was przyjmę. 18 I będę wskrzeszony. 16 Dlatego my odtąd nikogo nie znamy wam Ojcem, a wy będziecie mi synami i córkami – według ciała, a chociaż znaliśmy Chrystusa według mówią Pan Wszechmogący.

ciała, to teraz już [więcej] go [takim] nie znamy. 17

Tak więc jeśli ktoś [jest] w Chrystusie, nowym [jest] stworzeniem; [to, co] stare, przemieniło, oto wszystko stało się nowe. 18 A wszystko to [jest] z Boga, który nas pojednał ze sobą przez Jezusa Chrystusa i dał nam służbę pojednania. 19 Bóg bowiem był w Chrystusie, jednając świat z samym sobą, nie poczytując ludziom ich grzechów, i nam powierzył to słowo pojednania. 20 Tak więc w miejscu Chrystusa sprawujemy poselstwo, tak jakby Bóg upominał [was] przez nas. W miejscu Chrystusa prosimy: Pojednajcie się z Bogiem. 21 [On] bowiem tego, który nie znał grzechu, za nas grzechem uczynił, abyśmy w nim stali się sprawiedliwością Bożą.

6 Jako [jego] współpracownicy napominamy was,

abyście nie przyjmowali łaski Bożej na próżno. 2 (Mówią bowiem [Bóg]: W czasie pomyślnym wysłuchalem przybycie, a w dniu zbawienia przyszedłem ci z pomocą. Oto teraz czas pomyślny, oto teraz dzień zbawienia.) 3 Nie dając nikomu żadnego [powodu] do zgorszenia, aby [nasza] posługa nie była zmarłonia; 4 Ale we wszystkim bowiem zasmuciłem was listem, nie żałuję [tego], a okazujemy się sługami Boga, w wielkiej cierpliwości, mimo że żałowałem (bo widzę, że ten list zasmucił w uciskach, w niedostatkach, w utrapieniach; 5 was, chociaż tylko na chwilę); 9 [To] teraz się raduję, W chłostach, w więzieniach, podczas rozruchów, w nie dlatego, że byliśmy zasmuceni, ale że byliśmy trudach, w nocnych czuwaniach, w postach; 6 Przez zasmuceni ku pokucie. Zostańcie bowiem zasmuceni czystość i poznanie, przez wytrwałość i życzliwość, według Boga, żebyście w niczym nie ponieśli szkody przez Ducha Świętego i nieobludną miłość; 7 Przez przez nas. 10 Bo smutek, [który jest] według Boga, słowo prawdy i moc Boga, przez oręź sprawiedliwości przynosi pokutę ku zbawieniu, czego nikt nie żałuje; na prawo i na lewo; 8 Przez chwałę i poharbienie, lecz smutek [według] świata przynosi śmierć. 11 To przez złą i dobrą sławę; jakby zwodzicie, a jednak bowiem, że byliśmy zasmuceni według Boga, jakąż prawdomówni; 9 Jakby nieznani, jednak [dobrze] wielką wzbuď do was pilność, jakie uniewinnianie znani, jakby umierający, a oto żyjemy, jakby karani, ale się, jakie oburzenie, jaką bojaźń, jaką tęsknotę, jaką nie zabici; 10 Jakby smutni, jednak zawsze radośni, gorliwość, jakie wymierzenie kary! We wszystkim jakby ubodzy, jednak wielu ubogacający, jakby nic nie okazałyście się czyści w tej sprawie. 12 Dlatego chociaż mający, jednak wszystko posiadający. 11 Nasze usta pisalem do was, nie [pisalem] z powodu tego, który otworzyły się przed wami, Koryntianie, nasze serce wyrządziło krzywdę, ani z powodu tego, który krzywdy się rozszerzyło. 12 Nie jest wam ciasno w nas, lecz doznał, lecz aby okazać nasze zatroskanie o was w waszym wnętrzu jest ciasno; 13 Odzwierciedniając przed Bogiem. 13 Tak więc zostańmy pocieszeni się więc [nam] – jak do moich dzieci mówię – waszą pociechą. A jeszcze bardziej uradowaliśmy się rozszerzając się i wy. 14 Nie wpręgajcie się w nierówne radością Tytusa, bo jego duch został pokrzepiony przez jarzmo z niewierzącymi. Cóż bowiem wspólnego ma was wszystkich. 14 Bo jeśli w czymś chlubiłem się

7 Mając więc te obietnice, najmilsi, oczyścmy się z wszelkiego brudu ciała i ducha, dopełniając uświecenia w bojaźni Bożej. 2 Przymijcie nas; nikogo nie skrywdziliśmy, nikogo nie zepsuliśmy, nikogo nie wykorzystaliśmy. 3 Nie mówię [tego], aby was potępiać; wcześniej bowiem powiedziałem, że jesteście w naszych sercach na wspólną śmierć i wspólne życie. 4 Mam wielką swobodę w mówieniu do was, bardzo się wami chlubię, jestem pełen pociechy, obfituję w radość w każdym naszym ucisku. 5 Kiedy bowiem przybyliśmy do Macedonii, nasze ciało nie zaznało żadnego odpoczynku, ale zawsze [byliśmy] uciśnieni: na zewnątrz walki, a wewnątrz obawy. 6

Lecz Bóg, który pociesza uniżonych, pocieszył nas przez przybycie Tytusa. 7 A nie tylko przez jego przybycie, ale też przez pociechę, jakiej doznał wśród was, gdy opowiedział nam o waszej tężknocie, o waszym płaczu, o waszej gorliwości względem mnie, tak że uradowałem się jeszcze bardziej. 8 Choć [nasza] posługa nie była zmarłonia; 9 Ale we wszystkim bowiem zasmuciłem was listem, nie żałuję [tego], a okazujemy się sługami Boga, w wielkiej cierpliwości, mimo że żałowałem (bo widzę, że ten list zasmucił w uciskach, w niedostatkach, w utrapieniach; 10 was, chociaż tylko na chwilę); 11 Bo smutek, [który jest] według Boga, jakąż prawdomówni; 12 Jakby nieznani, jednak [dobrze] wielką wzbuď do was pilność, jakie uniewinnianie znani, jakby umierający, a oto żyjemy, jakby karani, ale się, jakie oburzenie, jaką bojaźń, jaką tęsknotę, jaką nie zabici; 13 Jakby smutni, jednak zawsze radośni, gorliwość, jakie wymierzenie kary! We wszystkim jakby ubodzy, jednak wielu ubogacający, jakby nic nie okazałyście się czyści w tej sprawie. 14 Dlatego chociaż mający, jednak wszystko posiadający. 15 Nasze usta pisalem do was, nie [pisalem] z powodu tego, który otworzyły się przed wami, Koryntianie, nasze serce wyrządziło krzywdę, ani z powodu tego, który krzywdy się rozszerzyło. 16 Nie jest wam ciasno w nas, lecz doznał, lecz aby okazać nasze zatroskanie o was w waszym wnętrzu jest ciasno; 17 Odzwierciedniając przed Bogiem. 18 Tak więc zostańmy pocieszeni się więc [nam] – jak do moich dzieci mówię – waszą pociechą. A jeszcze bardziej uradowaliśmy się rozszerzając się i wy. 19 Nie wpręgajcie się w nierówne radością Tytusa, bo jego duch został pokrzepiony przez jarzmo z niewierzącymi. Cóż bowiem wspólnego ma was wszystkich. 14 Bo jeśli w czymś chlubiłem się

wami przed nim, nie zostałem zawstydzony. Lecz tak, nie tylko przed Panem, ale też przed ludźmi. 22 jak mówiliśmy wam wszystko zgodnie z prawdą, tak też nasza chluba przed Tytusem okazała się prawdziwa. 15 A jego serce jeszcze bardziej [skłania się] ku wam, gdy wspomina posłuszeństwo was wszystkich [i] to, jak przyjęliście go z bojaźnią i drżeniem. 16 Raduję się więc, że we wszystkim mogę was ufać.

8 A oznajmiamy wam, bracia, o łasce Bożej, która jest dana kościołom Macedonii; 2 iż w ciężkiej próbie ucisku ich obfita radość i skrajne ubóstwo obfitowały bogactwem ich ofiarności. 3 Zaświadczam bowiem, [że] według możliwości, a nawet ponad możliwość okazali gotowość; 4 Z wielkim naleganiem prosząc nas, abyśmy przyjęli ten dar i ich udział w służbie na rzecz świętych. 5 A [postąpili] nie [tylko] tak, jak się spodziewaliśmy, ale samych siebie najpierw oddali Panu, a [potem] nam za woł Boga. 6 [Tak], że poprosiliśmy Tytusa, aby tak jak wcześniej zaczął, tak też dokonczył u was tego dzieła łaski. 7 Jak więc obfitujecie we wszystko, w wiare, w mowę, w poznanie, we wszelką pilność i w miłość waszą do nas, tak i w tym dziele łaski obfitujecie. 8 Nie mówię [tego] jako rozkaz, lecz abym przez zapal innych wypróbował szczerość waszej miłości. 9 Znacie bowiem łaskę naszego Pana Jezusa Chrystusa, że będąc bogatym, dla was stał się ubogim, abyście wy zostali ubogaceni jego ubóstwem. 10 A w tej [sprawie] daję [wam] swoją radę, gdyż jest to pozytyczne dla was, którzy nie tylko zaczeliście [to] robić, ale już ubiegłego roku wykazaliście chęć. 11 Teraz więc to, co [zaczeliście] robić, dokończcie, aby tak, jak była gotowość w chęciach, tak też [aby było] wykonanie z tego, co macie. 12 Jeśli bowiem najpierw jest gotowość, jest przyjmowana według tego, co kto ma, a nie według tego, czego nie ma. 13 Nie [chodzi] bowiem o to, żeby innym ulżyć, a was obciążać; 14 Lecz o równość, aby teraz wasza obfitość [usłużyła] ich niedostatkowi, aby też ich obfitość waszemu niedostatkowi [usłużyła], tak żeby była równość; 15 Jak jest napisane: Kto wiele [nazbierał], nie miał za wiele, a kto mało [nazbierał], nie miał za mało. 16 Lecz Bogu [niech będą] dzięki, który wszczeptał taką troskę o was w serce Tytusa; 17 Że przyjął tę zachętą, a będąc bardziej gorliwym, dobrowolnie wybrał się do was. 18 Posłaliśmy razem z nim brata, którego sława w ewangelii rozchodzi się po wszystkich kościołach. 19 A nie tylko [to], ale [też] został wybrany przez kościoły na towarzysza naszej podróży w tym dziele łaski, którym służymy ku chwale samego Pana i ku [okazaniu] waszej gotowości; 20 Wystrzegając się tego, aby nas ktoś nie ganił z powodu tego hojnego daru, którym służymy; 21 Starając się o to, co uczciwe,

A posłaliśmy z nimi naszego brata, którego pilność wielokrotnie wypróbowaliśmy w wielu sprawach, a który teraz jest o wiele bardziej pilny, ponieważ [ma] do was, wielkie zaufanie. 23 A jeśli [chodzi] o Tytusa, jest [on] moim towarzyszem i współpracownikiem wśród was, [jeśli] zaś [chodzi] o naszych braci, są wysłannikami kościołów [i] chwałą Chrystusa. 24 Okaźcie im więc przed kościołami dowód waszej miłości i naszej chluby z was.

9 Lecz o posłudze na rzecz świętych nie ma potrzeby, aby wam pisał. 2 Znam bowiem waszą gotowość, z powodu której wobec Macedończyków chlubię się wami, że Achaja jest gotowa od zeszłego roku, i wasza gorliwość pobudziła wielu. 3 Ale posłalem braci, żeby nasza chluba z was nie okazała się pod tym względem próżna, abyście, jak mówiłem, byli przygotowani; 4 I abyśmy, jeśli przypadkiem przybyliby ze mną Macedończycy i zastali was nieprzygotowanymi, nie byli zawiadzeni my – żeby nie powiedzieć: wy – za tak śmiałe przechwalanie się. 5 Uważałem więc za konieczne zachęcić braci, aby wcześniej udali się do was i zawsze przygotowali przedtem obiecaną wasz hojny dar, aby był gotowy jako [wyraz] hojności, a nie skąpstwa. 6 Lecz [mówię]: Kto skapo sieje, skapo też żać będzie, a kto sieje obficie, obficie też żać będzie. 7 Każdy jak postanowił w swym sercu, [tak niech zrobi], nie z żalem ani z przymusu, gdyż radosnego dawcę Bóg miluje. 8 A Bóg ma moc udzielić wasm obficie wszelkiej łaski, abyście, mając zawsze wszystkiego pod dostatkiem, obfitowali we wszelki dobry uczynek; 9 Jak jest napisane: Rozrzucił, dał ubogim, jego sprawiedliwość trwa na wieki. (aiōn g165) 10 A ten, który daje ziarno siewcy, niech i was da chleba do jedzenia, i wasze ziarno rozmnoży, i zwiększy plon waszej sprawiedliwości; 11 [Abyście] byli wzbogaceni we wszystko ku wszelkiej hojności, która sprawia, że z naszego powodu składane jest dziękczynienie Bogu. 12 Posługiwanie bowiem w tej służbie nie tylko zaspokaja niedostatki świętych, ale też obfituje w liczne dziękczynienia składane Bogu. 13 Gdyż przez doświadczenie tej posługi chwałą Boga za to, że jesteście posłuszní wyznawanej przez siebie ewangelii Chrystusa i hojni w udzielaniu im i wszystkim [innym]; 14 A modląc się za was, tesknią za wami z powodu obfitującej w was łaski Bożej. 15 Bogu [niech będą] dzięki za jego niewypowiedziany dar.

10 A ja sam, Paweł, proszę was przez łagodność i życzliwość Chrystusa, [ja], który, gdy jestem obecny wśród was, jestem pokorny w waszych oczach, lecz gdy jestem nieobecny, jestem śmiały wobec was.

2 A proszę, żebym będąc obecny, nie musiał być śmiały ducha, którego nie otrzymaliście, albo inną ewangelię, tą pewnością siebie, którą zamierzam być śmiały wobec której nie przyjeliście, znosiliście [go] z łatwością. 5 niektórych, którzy sądzą, że postępujemy według ciała. A uważam, że w niczym nie ustępuowałem tym wielkim 3 Chociaż bowiem w ciele żyjemy, nie walczymy według apostołom. 6 Bo chociaż jestem prostakiem w mowie, ciała; 4 (Gdyż oręż naszej walki nie jest cielesny, ale to jednak nie w poznaniu; lecz staliśmy się jawni z Boga, i ma moc burzenia twierdz warownych); 5 wobec was we wszystkim, pod każdym względem. Obalamy rozumowania i wszelką wyniosłość, która 7 Czyż popełnilem grzech, unizając samego siebie, powstaje przeciwko poznaniu Boga, i zniewalamy abyście wy byli wywyższeni, że za darmo głosilem wszelką myśl do posłuszeństwa Chrystusowi; 6 Gotowi wam ewangelię Bożą? 8 Ograbiłem inne kościoły, do ukarania wszelkiego nieposłuszeństwa, kiedy wasze biorąc od nich zapłatę, aby wasm służyc. 9 A gdy byłem posłuszeństwo będzie całkowite. 7 Czy patrzycie u was i znalazłem się w potrzebie, nikomu nie byłem [tylko] na to, co jest przed oczami? Jeśli ktoś jest ciężarem; mój niedostatek bowiem uzupełnili bracia, przekonany, że należy do Chrystusa, to niech też którzy przybyli z Macedonii. Pilnowałem się, aby w weźmie pod uwagę, że jak on należy do Chrystusa, tak niczym nie być dla was ciężarem, i nadal będę się do Chrystusa [należymy] i my. 8 Choćbym się bowiem pilnował. 10 Jak prawda Chrystusa jest we mnie, tak jeszcze bardziej chodził z naszej władzy, którą dał nam tej chluby nikt mi nie odbierze w granicach Achai. 11 Pan ku zbudowaniu, a nie ku waszej zgubie, nie będę Dlaczego? [Czy] dlatego, że was nie miuję? Bóg [to] zawstydzony; 9 Aby się nie wydawało, że chcę was wie. 12 Co zaś czynię, nadal będę czynił, aby pozbawić straszyć listami. 10 [Mówią] bowiem: Listy ważkie są i okazji tych, którzy jej szukają, aby w tym, z czego się mocne, ale gdy się zjawia osobiście, [jest] słaby, a [jego] chlubią, okazali się takimi jak my. 13 Tacy bowiem są mowa godna pogardy. 11 Kto tak [sądzi], niech wie, że fałszywymi apostołami, podstępymi pracownikami, jakimi jesteśmy w słowach listów, będąc nieobecni, którzy przybierają postać apostołów Chrystusa. 14 I takimi też [będziemy] w czynie, gdy będziemy obecni. nic dziwnego, sam bowiem szatan przybiera postać 12 Nie śmiemy bowiem zaliczać siebie do niektórych anioła światłości. 15 Nic więc wielkiego, jeśli i jego ani porównywać się z niektórymi, którzy polecają sami słudzy przybierają postać slug sprawiedliwości. Koniec siebie. Nie mają bowiem rozumu, gdyż mierzą się ich [jednak] będzie według ich uczynków. 16 Mówię własną miarą i porównując się sami ze sobą. 13 Lecz znowu: Niech nikt nie uważa mnie za głupiego; a my nie będziemy się chlubili ponad miarę, ale według jeśli już tak, to przyjmijcie mnie jako głupiego, abym miary zasad, które Bóg nam wymierzył, miary, która i ja mógł się trochę pochlubić. 17 Co mówić, nie sięgnęła aż do was. 14 Nie przekraczamy bowiem mówię według Pana, ale jakby w głupocie, w tym ponad miarę samych siebie, jakbyśmy nie dotali aż śmiały przechwalaniu się. 18 Skoro wielu chlubi do was, bo przyszliśmy aż i do was z ewangelią się według ciała, i ja będę się chlubił. 19 Chętnie Chrystusa. 15 I nie chlubimy się ponad miarę z pracy przecież znoscie głupich, sami będąc mądrymi. 20 innych, ale mamy nadzieję, że gdy wzrośnie w was Znoscie bowiem, gdy ktoś was bierze w niewolę, gdy wasza wiara, i my wzrośniemy obficie wśród was ktoś was objada, gdy ktoś was wyzyskuje, gdy ktoś zgodnie z naszymi zasadami; 16 Żeby głośić ewangelię wynosi się [ponad was], gdy was ktoś policzkuje. 21 poza waszymi granicami, nie chlubiąc się na cudzym Mówię o hańbie, jakbyśmy byli słabi; lecz w czym ktoś obszarze tym, czego [już inni] dokonali. 17 Kto więc jest śmiały – mówię jak głupi – ja też jestem śmiały. się chlubi, w Panu niech się chlubi. 18 Nie ten bowiem, 22 Są Hebrajczykami? Ja także. Są Izraelitami? Ja kto sam siebie poleca, jest wypróbowany, lecz ten, także. Są potomstwem Abrahama? Ja także. 23 Są kogo poleca Pan.

11 O, gdybyście mogli trochę znieść moje głupstwo! Doprawdy znoście mnie. 2 Jestem bowiem zazdrosną o was Bożą zazdrością; zaślubiłem was bowiem jednemu mężowi, aby przedstawić was Chrystusowi jako czystą dziewczęcję. 3 Lecz boję się, by czasem, tak jak waż swoją przebiegłośćą oszukać Ewę, tak też wasze umysły [nie zostały] skażone [i nie odstąpiły] od prostoty, która jest w Chrystusie. 4 Gdyby bowiem przyszedł ktoś i głośił innego Jezusa, którego my nie głosiliśmy, albo gdybyście przyjęli innego

bardziej; w pracach więcej, w chłostach nad miarę, w więzieniach częściej, w [niebezpieczeństwie] śmierci wielokroć. 24 Od Żydów pięciokrotnie otrzymałem czterdzieści razów bez jednego. 25 Trzy razy byłem bity rózgami, raz kamienowany, trzy razy rozbił się ze mną okręt, dzień i noc spędzałem w głębinie morskiej. 26 Często w podróżach, w niebezpieczeństwach na rzekach, w niebezpieczeństwach od bandytów, w niebezpieczeństwach od [własnego] narodu, w niebezpieczeństwach od pagan, w niebezpieczeństwach w

mieście, w niebezpieczeństwach na pustyni, do was i nie będę dla was ciężarem. Nie szukam w niebezpieczeństwach na morzu, w bowiem tego, co wasze, ale was [samych], ponieważ niebezpieczeństwach wśród fałszywych braci; **27** nie dzieci rodzicom powinny gromadzić skarby, ale W trudzie i znoju, często w czuwaniu, w głodzie i rodzice dzieciom. **15** Lecz ja bardzo chętnie poniosę pragnieniu, często w postach, w zimnie i nagości; wydatki i samego siebie wydam za wasze dusze, **28** A poza tym sprawami zewnętrznymi, w tym, co chociaż im bardziej was miękę, tym mniej jestem [przez mi codziennie ciaży, w trosce o wszystkie kościoły. **29** Któz jest słaby, żebym i ja nie był słabym? Któz się gorszy, żebym i ja nie płoną? **30** Jeśli mam się chlubić, będę się chlubić z moich słabości. **31** Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, który jest błogosławiony na wieki, wie, że nie kłamie. **[aiōn g165]** **32** W Damaszku namiestnik króla Aretasa otoczył strażą miasto Damasceńczyków, chcąc mnie schwycić; **33** Ale przez okno spuszczono mnie w koszu przez mur i uszedłem jego rąk.

12 Wprawdzie nie jest dla mnie pożyteczne chubić się, to jednak przejdę do widzeń i objawień Państw. **2** Znam człowieka w Chrystusie, który przed czternastu lata – czy w ciele, nie wiem, czy poza ciałem, nie wiem, Bóg wie – został porwany aż do trzeciego nieba. **3** I znam takiego człowieka – czy w ciele, czy poza ciałem, nie wiem, Bóg wie; **4** Który został porwany do raju i słyszał niewypowiedziane słowa, których człowiekowi nie wolno mówić. **5** Z takiego [człowieka] będę się chlubić, a z samego siebie nie będę się chlubić, chyba że z moich słabości. **6** Gdybym bowiem chciał się chlubić, nie byłbym głupi, bo powiedziałbym prawdę. Powstrzymuję się jednak, aby ktoś nie myślał o mnie ponad to, jakim mnie widzi albo co ode mnie słyszy. **7** A żebym zbytnio nie wynosił się ogromem objawień, dany mi został cierń dla ciała, wysłannik szatana, aby mnie policzkował, żebym się ponad miarę nie wynosił. **8** Dlatego trzy razy prosiłem Pana, aby [on] odstąpił ode mnie. **9** Lecz powiedział mi: Wystarczy ci moja łaska. Moja moc bowiem doskonali się w słabości. Najchętniej więc będę się chlubił z moich słabości, aby zamieszkała we mnie moc Chrystusa. **10** Dlatego mam upodobanie w słabościach, w zniewagach, w niedostatkach, w prześladowaniach, w uciskach ze względu na Chrystusa; gdy bowiem jestem słaby, wtedy jestem mocny. **11** Stałem się głupi, chlubiąc się; wy mnie [do tego] zmusiliście. Ja bowiem przez was powiniensem być polecany, ponieważ nie byłem mniejszy niż ci wielcy apostołowie, chociaż jestem niczym. **12** Jednak znaki apostola okazały się wśród was we wszelkiej cierpliwości, w znakach, cudach i [przejawach] mocy. **13** W czym bowiem jesteście gorsi od innych kościołów, jeśli nie w tym tylko, że ja sam nie byłem dla was ciężarem? Wybaccie mi tę krzywdę. **14** Oto po raz trzeci jestem gotów przyyć

tych, których do was posłałem? **18** Uprosiłem Tytusa i wysłałem z nim brata. Czy Tytus was wyzyskał? Czy nie postępowaliśmy w tym samym duchu? Czy nie [kroczyliśmy] tymi samymi śladami? **19** Znowu sądzicie, że się przed wami usprawiedliwiamy? W obliczu Boga w Chrystusie mówimy, a to wszystko, najmilsi, dla waszego zbudowania. **20** Obawiam się bowiem, żebym przypadkiem, gdy przyjdę, nie zastał was takimi, jakimi nie chciałbym [was zastać], i żebyście wy nie zastali mnie takim, jakim nie chciałbym; żebym przypadkiem [nie było wśród was] sporów, zazdrości, gniewu, kłótni, obmwów, szemrania, wynoszenia się i zamieszań; **21** Żeby, gdy znowu przyjdę, mój Bóg nie poniżył mnie wobec was i musiałbym opłakawać wielu tych, którzy przedtem grzeszyli i nie pokutowali z nieczystości, nierządu i rozpusty, których się dopuścili.

13 Oto teraz po raz trzeci idę do was. Na podstawie zeznania dwóch albo trzech świadków oparte będzie każde słowo. **2** Powiedziałem poprzednio i znowu mówię, jako obecny za drugim razem, a nieobecny teraz, piszę tym, którzy przedtem grzeszyli, i wszystkim innym, że jeśli znowu przybędę, nie oszczędzę [nikogo]; **3** Skoro szukacie dowodu na to, że przeze mnie przemawia Chrystus, który nie jest słabym względem was, lecz jest mocny w was. **4** Chociaż bowiem został Ukrzyżowany wskutek słabości, to jednak żyje z mocy Boga. I my także w nim jesteśmy słabimi, ale będziemy żyć z nim z mocy Boga względem was. **5** Badajcie samych siebie, czy jesteście w wierze, samych siebie doświadczacie. Czy nie wiecie o samych sobie, że Jezus Chrystus jest w was? Chyba że zostaliście odrzuceni. **6** Mam jednak nadzieję, że poznacie, iż my nie jesteśmy odrzuceni. **7** I modlę się do Boga, abyście nie czynili nic złego, nie po to, abyśmy my okazali się wypróbowani, ale abyście wy czynili to, co dobre, choćbyśmy byli jak odrzuceni. **8** Nie możemy bowiem nic [uczynić] przeciwko prawdzie, lecz dla prawdy. **9** Cieszymy się bowiem, gdy my jesteśmy słabimi, a wy mocni; i tego też życzymy, abyście wy byli doskonali. **10** Dlatego piszę to, będąc nieobecny, abyem będąc obecny, nie musiał postępować surowo według mocy, którą mi dał Pan ku zbudowaniu, a nie ku niszczeniu. **11** Na koniec, bracia, miejcie się

dobrze; bądźcie doskonali, pokrzepiajcie się, bądźcie jednomyślni, życie w pokoju, a Bóg miłości i pokoju będzie z wami. **12** Pozdrowcie się nawzajem świętym pociałunkiem. **13** Pozdrawiają was wszyscy święci. **14** Łaska Pana Jezusa Chrystusa, miłość Boga i wspólnota Ducha Świętego [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

Galacjan

1 Paweł, apostoł nie od ludzi ani przez człowieka, ale przez Jezusa Chrystusa i Boga Ojca, który go wskrzesił z martwych; **2** I wszyscy bracia, którzy są ze mną, do kościołów Galacji: **3** Łaska was i pokój od Boga Ojca i naszego Pana Jezusa Chrystusa; **4** Który wydał samego siebie za nasze grzechy, aby nas wyrwać z obecnego złego świata według woli Boga i Ojca naszego; (*aiōn g165*) **5** Któremu chwała na wieki wieków. Amen. (*aiōn g165*) **6** Dziwię się, że tak szybko dajecie się odwieść od tego, który was powołał ku łasce Chrystusa, do innej ewangelii; **7** Która nie jest inna; są tylko pewni [ludzie], którzy was niepokoją i chcą wypaczyć ewangelię Chrystusa. **8** Lecz choćbyśmy nawet my albo anioł z nieba głosili was ewangelię [inną] od tej, którą was głosiliśmy, niech będzie przekłyty. **9** Jak powiedzieliśmy przedtem, tak i teraz znowu mówię: Gdyby was ktoś głosił ewangelię [inną] od tej, którą przyjęliście, niech będzie przekłyty. **10** Czy teraz bowiem chcę pozyskać ludzi, czy Boga? Albo czy staram się przypodobać ludziom? Gdybym nadal ludziom chciał się przypodobać, nie byłbym sługą Chrystusa. **11** A oznajmiam was, bracia, że głoszona przeze mnie ewangelia nie jest według człowieka. **12** Nie otrzymałem jej bowiem ani nie nauczyłem się jej od człowieka, ale przez objawienie Jezusa Chrystusa. **13** Słyszeliście bowiem o moim dawniejszym postępowaniu w judaizmie, że ponad miarę prześladowałem kościół Boży i niszczyłem go; **14** I wyprzedzałem w judaizmie wielu moich rówieśników z mojego narodu, będąc bardzo gorliwym zwolennikiem moich ojczystych tradycji. **15** Lecz gdy upodobało się Bogu, który mnie odłączył w łonie mojej matki i powołał swoją łaską; **16** Aby objawić swego Syna we mnie, abym głosił go wśród pagan, natychmiast, nie radząc się ciała i krwi; **17** Ani nie udając się do Jerozolimy, do tych, którzy przede mną byli apostołami, poszedłem do Arabii, po czym znowu wróciłem do Damaszku. **18** Potem, trzy lata później, udało się do Jerozolimy, aby zobaczyć się z Piotrem, u którego przebywałem piętnaście dni. **19** A spośród apostołów nie widziałem żadnego innego poza Jakubem, bratem Pana. **20** [Oświadczam] przed Bogiem, że w tym, co do was piszę, nie kłamię. **21** Potem udało się w okolice Syrii i Cylicji; **22** A nie byłem osobiście znany kościołom Judei, które są w Chrystusie. **23** Słyszeli tylko: ten, który kiedyś nas prześladował, teraz głosi wiarę, którą przedtem niszczył. **24** I chwalili Boga z mojego powodu.

2 Potem, po czternastu latach, udało się ponownie do Jerozolimy wraz z Barnaba, wziawszy ze sobą także Tytusa. **2** A udało się [tam] zgodnie z objawieniem i przedstawiłem im ewangelię, którą głoszę wśród pagan, osobno zaś tym, którzy cieszą się uznaniem, aby [się] czasem nie [okazało], że biegnę albo biegę na próżno. **3** Lecz nawet Tytusa, który był ze mną, nie zmuszono do obrzezania, mimo że był Grekiem; **4** A [to] z powodu wprowadzonych fałszywych braci, którzy się wkradli, aby wyszpiegować naszą wolność, jaką mamy w Chrystusie Jezusie, aby nas zniewolić. **5** Nie ustapiliśmy im ani na chwilę i nie oddaliśmy się, aby pozostała wśród was prawda ewangelii. **6** A co do cieszących się uznaniem – jakimi kiedyś byli, jest dla mnie bez znaczenia, Bóg [bowiem] nie ma względu na osobę – ci więc, którzy cieszą się uznaniem, nic [mi] nie narzucili. **7** Wręcz przeciwnie, gdy widzieli, że została mi powierzona ewangelia [wśród] nieobrzędanych, jak Piotrowi [wśród] obrzezanych; **8** (Ten bowiem, który działał skutecznie przez Piotra w [sprawowaniu] apostolstwa [wśród] obrzezanych, skutecznie działał i we mnie wśród pagan); **9** I gdy poznali daną mi łaskę, Jakub, Kefas i Jan, którzy są uważani za filary, podali mnie i Barnabie prawicę na [znak] wspólnoty, abyśmy my [poszli] do pagan, a oni do obrzezanych. **10** Bylebyśmy tylko pamiętały o ubogich, co też gorliwie starałem się czynić. **11** A gdy Piotr przybył do Antiochii, sprzeciwiłem mu się w twarz, bo był godny nagany. **12** Zanim bowiem przyszli niektórzy od Jakuba, jadał razem z paganami. Gdy zaś oni przyszli, odsunął się i odłączył, obawiając się tych, którzy byli z obrzezaniem. **13** A razem z nim obłudnie postępowały i inni Żydzi, tak że i Barnaba dał się wciągnąć w tą ich obłudę. **14** Lecz gdy zobaczyłem, że nie postępują zgodnie z prawdą ewangelii, powiedziałem Piotrowi wobec wszystkich: Jeśli ty, będąc Żydem, żyjesz po pogaańsku, a nie po żydowsku, czemu przymuszasz pagan, aby żyli po żydowsku? **15** My, [którzy jesteśmy] Żydami z urodzeniem, a nie grzesznikami z pagan; **16** Wiedząc, że człowiek nie jest usprawiedliwiony z uczynków prawa, ale przez wiarę w Jezusa Chrystusa, i my uwierzyliśmy w Jezusa Chrystusa, abyśmy byli usprawiedliwieni z wiary Chrystusa, a nie z uczynków prawa, dlatego że z uczynków prawa nie będzie usprawiedliwione żadne ciało. **17** A jeśli [my], szukając usprawiedliwienia w Chrystusie, sami okazaliśmy się grzesznikami, to czy Chrystus [jest] sługą grzechu? Nie daj Boże! **18** Jeśli bowiem na nowo buduję to, co zburzyłem, samego siebie czynię przestępca. **19** Bo ja przez prawo umarłem dla prawa, abym żył dla Boga. **20** Z Chrystusem jestem Ukrzyżowany: żyję, ale już nie ja,

lecz żyje we mnie Chrystus. A to, że teraz żyję w ciele, jest przeciwko obietnicom Boga? Nie daj Boże! Gdyby żyję w wierze Syna Bożego, który mnie umiłował i wydał za mnie samego siebie. **21** Nie odrzucam łaski Boga. Jeśli bowiem przez prawo jest sprawiedliwość, to Chrystus umarł na próżno.

3 O głupi Galaci! Któż was omamiał, abyście nie byli posłuszní prawdzie, [was], przed których oczami został wymalowany Jezus Chrystus i wśród których został ukryzowany? **2** Tego tylko chciałbym się od was dowiedzieć: Czy przez uczynki prawa otrzymaliście Ducha, czy przez słuchanie wiary? **3** Tak głupi jesteście? Rozpoczęliście duchem, a teraz kończycie ciałem? **4** Tak wiele cierpieliście na próżno, jeśli rzeczywiście na próżno? **5** Ten więc, który udziela wam Ducha i czyni cuda wśród was, [czyni to] przez uczynki prawa czy przez słuchanie wiary? **6** Tak jak Abraham uwierzył Bogu i zostało mu [to] poczytane za sprawiedliwość. **7** Wiedzcie zatem, że ci, którzy są z wiary, ci są synami Abrahama. **8** A Pismo, które przewidziało, że Bóg z wiary będzie usprawiedliwiał pogan, wcześniej ogłosiło [ewangelię] Abrahamowi: W tobie będą błogosławione wszystkie narody. **9** Tak więc ci, którzy są z wiary, dostępują błogosławieństwa wraz z wierzącym Abrahalem. **10** Na wszystkich bowiem, którzy są z uczynków prawa, ciąży przekleństwo, bo jest napisane: Przeklęty każdy, kto nie wytrwa w wypełnianiu wszystkiego, co jest napisane w księdze Prawa. **11** A że przez prawo nikt nie jest usprawiedliwiony przed Bogiem, jest oczywiste, bo: Sprawiedliwy będzie żył z wiary. **12** Prawo zaś nie jest z wiary, lecz: Człowiek, który je wypełnia, przez nie będzie żył. **13** Chrystus odkupił nas z przekleństwa prawa, stając się za nas przekleństwem (bo jest napisane: Przeklęty każdy, kto wisi na drzewie); **14** Aby błogosławieństwo Abrahama w Chrystusie Jezusie przeszło na pagan [i] abyśmy przez wiare otrzymali obietnicę Ducha. **15** Bracia, mówię po ludzku: Przecież nawet zatwierdzonego testamentu człowieka nikt nie obala ani [do niego nic] nie dodaje. **16** Otóż Abrahamowi i jego potomkowi zostały dane obietnice. Nie mówi: I jego potomkom, jak o wielu, ale jak o jednym: I twemu potomkowi, którym jest Chrystus. **17** To zaś mówię: Przymierza zatwierdzonego przedtem przez Boga względem Chrystusa nie znosi prawo, które powstało czterysta trzydzieści lat później, tak aby unieważnić obietnicę. **18** Jeśli bowiem dziedzictwo [jest] z prawa, to już nie z obietnicą. Lecz Bóg darował [je] Abrahamowi przez obietnicę. **19** Po co więc prawo? Zostało dodane z powodu przestępstw, aż do przyjścia potomka, któremu złożono obietnicę, ustanowione przez aniołów ręką pośrednika. **20** Lecz pośrednik nie jest dla jednego, ale Bóg jest jeden. **21** Czy więc prawo

jest przeciwko obietnicom Boga? Nie daj Boże! Gdyby bowiem zostało dane prawo, które mogłyby ożywiać, sprawiedliwość rzeczywiście byłaby z prawa. **22** Lecz Pismo zamknęło wszystko pod grzech, aby obietnica z wiary Jezusa Chrystusa została dana wierzącym. **23**

Zanim zaś przyszła wiara, byliśmy poddani pod straż prawa i trzymani w zamknięciu [aż] do tej wiary, która potem miała być objawiona. **24** Tak więc prawo było naszym pedagogiem do Chrystusa, abyśmy z wiary byli usprawiedliwieni. **25** Lecz gdy przyszła wiara, już nie jesteśmy pod pedagogiem. **26** Wszyscy bowiem jesteście synami Bożymi przez wiarę w Chrystusa Jezusa. **27** Bo wszyscy, którzy zostaliście ochrzczeni w Chrystusie, przyodzieliście się w Chrystusa. **28** Nie ma Żyda ani Greka, nie ma niewolnika ani wolnego, nie ma mężczyzny ani kobiety; wszyscy bowiem jedno jesteście w Chrystusie Jezusie. **29** A jeśli należycie do Chrystusa, to jesteście potomstwem Abrahama, a zgodnie z obietnicą – dziedzicami.

4 Mówię więc: Dopóki dziedzic jest dzieckiem, niczym się nie różni od sługi, chociaż jest panem wszystkiego. **2** Lecz jest poddany opiekunom i zarządcom aż do czasu wyznaczonego przez ojca. **3** Podobnie i my, gdy byliśmy dziećmi, byliśmy w niewoli żywiołów tego świata. **4** Lecz gdy nadeszła pełnia czasu, Bóg posłał swego Syna, zrodzonego z kobiety, zrodzonego pod prawem; **5** Aby wykupił tych, którzy [byli] pod prawem, abyśmy dostąpili usynowienia. **6** A ponieważ jesteście synami, Bóg posłał do waszych serc Ducha swego Syna, wożącego: Abba, Ojcze! **7** Tak więc już nie jesteś sługa, ale synem, a jeśli synem, [to] i dziedzicem Bożym przez Chrystusa. **8** Wprawdzie dawniej, gdy nie znaliście Boga, służyliście tym, którzy z natury nie są bogami. **9** Ale teraz, gdy poznaliście Boga, a raczej gdy zostaliście przez Boga poznani, jakże możecie ponownie wracać do słabych i nędznych żywiołów, którym ponownie chcecie służyć? **10** Zachowujecie dni i miesiące, pory i lata. **11** Boję się o was, czy przypadkiem na próżno nie trudziłem się nad wami. **12** Bracia, proszę was, bądźcie tacy jak ja, gdyż i ja [jestem] taki jak wy. W niczym mnie nie skrzywdziliście. **13** Wiecie przecież, że pierwszy raz głosiłem wam ewangelię w słabości ciała. **14** A mojej cielesnej próby nie lekceważyliście sobie ani nie wzgardziliście, ale przyjęliście mnie jak anioła Boga, jak [samego] Chrystusa Jezusa. **15** Gdzież więc się podzieliło to wasze błogosławieństwo? Daję wam bowiem świadectwo, że gdyby to było możliwe, wylupilibyście sobie oczy i dali je mnie. **16** Czy mówiąc wam prawdę, stałem się waszym nieprzyjacielem? **17** Gorliwie o was zabiegają niedobrze, lecz chcą was odłączyć, abyście o nich zabiegali. **18** A zawsze

jest dobrze zabiegać gorliwie o to, co dobre, a nie drugim. 14 Całe bowiem prawo wypełnia się w tym tylko wtedy, gdy jestem obecny wśród was. 19 Moje jednym słowie, mianowicie: Będziesz miował swego dzieci, które znowu w bólach rodzą, aż Chrystus w bliźniego jak samego siebie. 15 Lecz jeśli wzajemnie się was się ukształtuje; 20 Chciałbym teraz być wśród was kąscie i pożeracie, uważaćcie, abyście się wzajemnie i zmienić swój głos, ponieważ jestem zaniepokojony nie zjedli. 16 Mówię więc: Postępujcie w Duchu, a nie o was. 21 Powiedziecie mi, wy, którzy chcecie być spełnione pożądania ciała. 17 Ciało bowiem pożąda na pod prawem, czy nie słuchacie, [co mówi] prawo? 22 przekór Duchowi, a Duch na przekór ciału; są one sobie Napisane jest bowiem, że Abraham miał dwóch synów, przeciwnie, tak że nie możecie czynić tego, co chcecie. jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej. 23 Lecz ten 18 Lecz jeśli jesteście prowadzeni przez Ducha, nie z niewolnicy urodził się według ciała, ten zaś z wolnej jesteście pod prawem. 19 A znane są uczynki ciała, – według obietnicy. 24 Ma to znaczenie alegoryczne: którymi są: cudzołóstwo, nierząd, nieczystość, rozpusta; te [kobiety] oznaczają dwa przymierza: jedno z góry 20 Bałwochwałstwo, czary, nienawiść, niezgoda, zawiść, Synaj, które rodzi w niewoli – jest nim Hagar. 25 Hagar gniew, spory, kłopotnie, herezie; 21 Zazdrość, zabójstwa, bowiem to góra Synaj w Arabii, a odpowiada ona pijaństwo, hulanki i tym podobne; o nich wam mówię, dzisiejszemu Jeruzalem, bo jest ono w niewoli wraz ze jak już przedtem powiedziałem, że ci, którzy takie swoimi dziećmi. 26 Natomiast Jeruzalem, które jest w rzeczy czynią, królestwa Bożego nie odziedziczą, górze, jest wolne i ono jest matką nas wszystkich. 27 22 Owocem zaś Ducha jest miłość, radość, pokój, Napisane jest bowiem: Raduj się, nieplodna, która nie rodzisz, wykrzyknij i zwołaj, która nie znasz bólów porodowych, bo ta opuszczona ma więcej dzieci niż ta, która ma męża. 28 My więc, bracia, jak Izaka jesteśmy dziećmi obietnicy. 29 Lecz jak kiedyś ten, który urodził się według ciała, prześladował tego, który urodził się według Ducha, tak [dzieje się] i teraz. 30 Co jednak mówi Pismo? Wypędź niewolnicę i jej syna. Nie będzie bowiem syn niewolnicy dziedziczył z synem wolnej. 31 Tak więc, bracia, nie jesteśmy dziećmi niewolnicy, ale wolnej.

5 Trwajcie więc w tej wolności, którą nas Chrystus wyzwolił, i nie poddawajcie się na nowo pod jarzmo niewoli. 2 Oto ja, Paweł, mówię wam, że jeśli dacie się obrzezać, Chrystus na nic wam się nie przyda. 3 A oświadczam raz jeszcze każdemu człowiekowi, który daje się obrzezać, że jest zobowiązany wypełnić całe prawo. 4 Pozbawiliście się Chrystusa wszyscy, którzy usprawiedliwiacie się przez prawo; wypadliście z łaski. 5 My bowiem przez Ducha oczekujemy nadziei sprawiedliwości z wiary. 6 Bo w Chrystusie Jezusie ani obrzezanie nic nie znaczy, ani nieobrzecanie, ale wiara, która działa przez miłość. 7 Biegliście dobrze. Któż wam przeszkodził, abyście nie byli posłuszní prawdzie? 8 Namawianie to nie pochodzi od tego, który was powołuje. 9 Trochę zakwasucale ciało zakwasza. 10 Mam co do was przekonanie w Panu, że nie będziecie innego zdania. A ten, kto was niepokoi, zostanie osądzony, kimkolwiek by był. 11 A ja, bracia, jeśli nadal obrzezanie głoszę, to dlaczego jeszcze cierpię prześladowanie? Przecież wtedy zniszczone byłoby zgorszenie krzyża. 12 Bodajby byli odcięci ci, którzy was niepokoją. 13 Bo wy, bracia, zostałeś powołani do wolności, tylko pod pozorem tej wolności nie [poblażajcie] ciału, ale z miłości służcie jedni

drugim. 14 Całe bowiem prawo wypełnia się w tym tylko wtedy, gdy jestem obecny wśród was. 19 Moje jednym słowie, mianowicie: Będziesz miował swego dzieci, które znowu w bólach rodzą, aż Chrystus w bliźniego jak samego siebie. 15 Lecz jeśli wzajemnie się was się ukształtuje; 20 Chciałbym teraz być wśród was kąscie i pożeracie, uważaćcie, abyście się wzajemnie i zmienić swój głos, ponieważ jestem zaniepokojony nie zjedli. 16 Mówię więc: Postępujcie w Duchu, a nie o was. 21 Powiedziecie mi, wy, którzy chcecie być spełnione pożądania ciała. 17 Ciało bowiem pożąda na pod prawem, czy nie słuchacie, [co mówi] prawo? 22 przekór Duchowi, a Duch na przekór ciału; są one sobie Napisane jest bowiem, że Abraham miał dwóch synów, przeciwnie, tak że nie możecie czynić tego, co chcecie. jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej. 23 Lecz ten 18 Lecz jeśli jesteście prowadzeni przez Ducha, nie z niewolnicy urodził się według ciała, ten zaś z wolnej jesteście pod prawem. 19 A znane są uczynki ciała, – według obietnicy. 24 Ma to znaczenie alegoryczne: którymi są: cudzołóstwo, nierząd, nieczystość, rozpusta; te [kobiety] oznaczają dwa przymierza: jedno z góry 20 Bałwochwałstwo, czary, nienawiść, niezgoda, zawiść, Synaj, które rodzi w niewoli – jest nim Hagar. 25 Hagar gniew, spory, kłopotnie, herezie; 21 Zazdrość, zabójstwa, bowiem to góra Synaj w Arabii, a odpowiada ona pijaństwo, hulanki i tym podobne; o nich wam mówię, dzisiejszemu Jeruzalem, bo jest ono w niewoli wraz ze jak już przedtem powiedziałem, że ci, którzy takie swoimi dziećmi. 26 Natomiast Jeruzalem, które jest w rzeczy czynią, królestwa Bożego nie odziedziczą, górze, jest wolne i ono jest matką nas wszystkich. 27 22 Owocem zaś Ducha jest miłość, radość, pokój, cierpliwość, życzliwość, dobroć, wiara; 23 Łagodność, powściągliwość. Przeciwko takim nie ma prawa. 24 A ci, którzy należą do Chrystusa, ukrzyżowali [swoje] ciało wraz z namętnościami i pożądliwościami. 25 Jeśli żyjemy w Ducha, w Duchu też postępujmy. 26 Nie bądźmy żądní próżnej chwały, jedni drugich drażniąc, jedni drugim zazdroszcząc.

6 Bracia, jeśli przydarzy się komuś jakiś upadek, wy, którzy jesteście duchowi, poprawiajcie takiego w duchu łagodności, uważaając [każdy] na samego siebie, abyś i ty nie był kuszoný. 2 Jedni drugich brzemioną noście, a tak wypełniajcie prawo Chrystusa. 3 Jeśli bowiem ktoś uważa, że jest czymś, będąc niczym, ten zwodzi samego siebie. 4 Każdy zaś niech bada swoje własne czyny, a wtedy będzie mieć [powód do] chluby w samym sobie, a nie w kimś innym. 5 Każdy bowiem poniesie swoje własne brzemię. 6 A ten, kto jest nauczany słowa, niech udziela ze wszystkich dóbr temu, który go naucza. 7 Nie ludźcie się, Bóg nie da się z siebie naśmiewać. Co bowiem człowiek sieje, to też żąć będzie. 8 Bo kto sieje dla swego ciała, z ciała żąć będzie zniszczenie. Kto zaś sieje dla Ducha, z Ducha żąć będzie życie wieczne. (αἰσθίος γ166) 9 A w czynieniu dobra nie bądźmy znużeni, bo w swoim czasie żąć będziemy, jeśli nie ustaniemy. 10 Dlatego więc, dopóki mamy czas, czymy dobrze wszystkim, a zwłaszcza domownikom wiary. 11 Widzicie, jaki długi list napisałem do was własnoręcznie. 12 Ci wszyscy, którzy chcą się podobać według ciała, przymuszają was do obrzezania, aby tylko nie cierpieć prześladowania z powodu krzyża Chrystusa. 13 Ci bowiem, którzy są obrzezani, sami nie zachowują prawa, ale chcą, abyście wy dali się obrzezać, żeby się chlubić waszym ciałem. 14 Co do mnie, nie daj Boże, abym się miał chlubić [z czegoś

innego], jak tylko z krzyża naszego Pana Jezusa Chrystusa, przez którego świat jest Ukrzyżowany dla mnie, a ja dla świata. **15** W Chrystusie Jezusie bowiem ani obrzezanie nic nie znaczy, ani nieobrzezanie, ale nowe stworzenie. **16** A na tych wszystkich, którzy będą postępować według tej zasady, [niech przyjdzie] pokój i miłosierdzie, i na Izraela Bożego. **17** Odtąd niech mi nikt nie sprawia przykrości. Ja bowiem na swoim ciele noszę piętna Pana Jezusa. **18** Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z waszym duchem, bracia. Amen.

Efezjan

kościółowi; 23 Który jest jego ciałem [i] pełnią tego, który wszystko we wszystkich napełnia.

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, do świętych, którzy są w Efezie, i wiernych w Chrystusie Jezusie. 2 Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. 3 Błogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, który pobłogosławił nas wszelkim duchowym błogosławieństwem w [miejscach] niebiańskich w Chrystusie. 4 Jak nas wybrał w nim przed założeniem świata, abyśmy byli świętymi i nienaganni przed jego obliczem w miłości. 5 Przeznaczył nas dla siebie, ku usynowieniu przez Jezusa Chrystusa, według upodobania swojej woli; 6 Dla uwielbienia chwały swojej łaski, którą obdarzył nas w umiłowanym; 7 W którym mamy odkupienie przez jego krew, przebaczenie grzechów, według bogactwa jego łaski; 8 Któż nam hojnie okazał we wszelkiej mądrości i roztropności; 9 Ozajmując nam tajemnicę swojej woli, według swego upodobania, które sam w sobie postanowił; 10 Aby w zarządzeniu pełni czasów wszystko zebrał w jedno w Chrystusie, i to, co w niebiosach, i to, co na ziemi. 11 W nim, [mówiąc], w którym też dostąpiliśmy udziału, przeznaczeni według postanowienia tego, który dokonuje wszystkiego według rady swojej woli; 12 Abyśmy istniali dla uwielbienia jego chwały, [my], którzy wcześniej położyliśmy nadzieję w Chrystusie. 13 W nim i wy [położyliśmy nadzieję], kiedy usłyszeliście słowo prawdy, ewangelię waszego zbawienia, w nim też, gdy uwierzyliście, zostaście zapieczętowani obiecanym niemający nadziei i bez Boga na świecie. 14 Lecz Duchem Świętym; 15 Który jest zadatkiem naszego dziedzictwa, aż nastąpi odkupienie nabytej własności, dla uwielbienia jego chwały. 16 Dlatego i ja, gdy usłyszałem o waszej wierze w Pana Jezusa i o miłości Jezusa Chrystusa, Ojciec chwały, dał wam Ducha mądrości i objawienia w poznaniu jego [samego]; 18 Ażeby oświecił oczy waszego umysłu, abyście wiedzieli, czym jest nadzieja jego powołania, czym jest bogactwo chwały jego dziedzictwa w świętych; 19 I nie jestem już więcej obcymi i przybyszami, ale Okazał ją w Chrystusie, gdy go wskrzesił z martwych i posadził po swojej prawicy w [miejscach] niebiańskich; 21 Wysoko ponad wszelką zwierzchnością i władzą, mocą, panowaniem i [ponad] wszelkim imieniem wypowiadany nie tylko w tym świecie, ale i w przyszłym. (aiōn g165) 22 I wszystko poddał pod jego stopy, a jego samego dał jako głowę ponad wszystkim

2 I was [ożywił], którzy byliście umerli w upadkach i w grzechach; 2 W których niegdyś postępowaliście według zwyczaju tego świata [i] według władcy, który rządzi w powietrzu, ducha, który teraz działa w synach nieposłuszeństwa. (aiōn g165) 3 Wśród nich i my wszyscy żyliśmy niegdyś w pożądliwościach naszego ciała, czyniąc to, co się podobało ciału i myślom, i byliśmy z natury dziećmi gniewu, jak i inni. 4 Lecz Bóg, który jest bogaty w miłosierdzie, z powodu swojej wielkiej miłości, którą nas umiłował; 5 I [to wtedy], gdy byliśmy umerli w grzechach, ożywił nas razem z Chrystusem, [gdyz] łaską jesteście zbawieni; 6 I razem z nim wskrzesił, i razem z nim posadził w [miejscach] niebiańskich w Chrystusie Jezusie; 7 Aby okazać w przyszłych wiekach przemożne bogactwo [swojej] łaski przez swoją dobroć względem nas w Chrystusie Jezusie. (aiōn g165) 8 Łaską bowiem jesteście zbawieni przez wiarę, i to nie [jest] z was, jest to dar Boga. 9 Nie z uczynków, aby nikt się nie chlubił. 10 Jesteśmy bowiem jego dziełem, stworzeni w Chrystusie Jezusie do dobrych uczynków, które Bóg wcześniej przygotował, abyśmy w nich postępowali. 11 Dlatego pamiętajcie, że wy, niegdyś poganie w Chrystusie, obrzezaniem dokonanym ręką na ciele; 12 Byliście w tamtym czasie bez Chrystusa, obcy względem prawdy, społeczności Izraela i obcy przymierzem obietnic, uwierzyliście, zostaście zapieczętowani obiecanym niemający nadziei i bez Boga na świecie. 13 Lecz Duchem Świętym; 14 Który jest zadatkiem naszego teraz w Chrystusie Jezusie wy, którzy niegdyś byliście dla uwielbienia jego chwały. 15 Dlatego i ja, gdy On bowiem jest naszym pokojem, [on], który z obydwu dwóch stworzyć w samym sobie jednego nowego człowieka, czyniąc pokój; 16 I [aby] pojednać z Bogiem obydwu w jednym ciele przez krzyż, zgładziwszy przez prawo przykazań [wyrażone] w przepisach, aby z modlitwach; 17 [Proszęć], aby Bóg naszego Pana Jezusa Chrystusa, Ojciec chwały, dał wam Ducha pokój wam, którzy byliście daleko, i [tym], którzy bogactwo chwały jego dziedzictwa w świętych; 18 I byli bliscy. 18 Przez niego bowiem my, obie strony, mamy przystęp w jednym Duchu do Ojca. 19 A więc którzy wierzymy, według działania potęgi jego siły. 20 nie jesteście już więcej obcymi i przybyszami, ale Okazał ją w Chrystusie, gdy go wskrzesił z martwych i wspólnobycielami ze świętymi i domownikami Boga; 20 Zbudowani na fundamencie apostołów i proroków, gdzie kamieniem węgielnym jest sam Jezus Chrystus; 21 Na którym cała budowla razem zespólniona rośnie w świętą świątynię w Panu; 22 Na którym i wy razem się budujecie, aby być mieszkaniem Boga przez Ducha.

3 Dlatego ja, Paweł, więzień Chrystusa Jezusa dla wszystkimi, przez wszystkich i w was wszystkich. was, pagan; **2** Jeśli tylko słyszeliście o udzieleniu **7** A każdemu z nas została dana łaska według łaski Boga, która jest mi dana dla was; **3** Ze przez miary daru Chrystusa. **8** Dlatego [Pismo] mówi: objawienie została mi ozajmiona tajemnica, jak to Wstąpiwszy na wysokość, poprowadził pojmanych wam przedtem krótko napisałem. **4** Dlatego czytając jeńców i dał ludziom dary. **9** Lecz to, [że] wstąpił, [to], możecie zrozumieć moje poznanie tajemnicy cóż oznacza, jeśli nie to, że najpierw zstąpił do Chrystusa; **5** Która w innych wiekach nie była niższych regionów ziemi? **10** Ten, który zstąpił, jest i znana synom ludzkim, jak teraz została objawiona tym, który wstąpił wysoko ponad wszystkie niebiosa, jego świętym apostołom i prorokom przez Ducha; aby napełnić wszystko. **11** I on ustanowił jednych **6** [Mianowicie], że paganie są współdziedzicami i apostolami, drugich prorokami, innych ewangelistami, [członkami] tego samego ciała, i współuczestnikami a jeszcze innych pasterzami i nauczycielami; **12** Dla jego obietnicy w Chrystusie przez ewangelię. **7** przysposobienia świętych, dla dzieła posługiwania, Stałem się jej sługą według daru łaski Boga danej mi dla budowania ciała Chrystusa; **13** Aż dojdziemy przez działanie jego mocy. **8** Mnie, najmniejszemu ze wszyscy do jedności wiary i poznania Syna Bożego, wszystkich świętych, została dana ta łaska, aby wśród do człowieka doskonałego, do miary dojrzałości pełni pagan głosił te niezgłębione bogactwa Chrystusa; **9** Chrystusa; **14** Abyśmy już nie byli dziećmi miotanymi i I żebym ujawnił wszystkim, jaka jest wspólnota tej unoszonymi każdym powiewem nauki przez oszustwo tajemnicy ukrytej od wieków w Bogu, który wszystko ludzkie i przez podstęp [prowadzący] na manowce stworzył przez Jezusa Chrystusa; (*aiōn g165*) **10** Aby błędu. **15** Lecz będąc szczerymi w miłości, wzrastajmy teraz wieloraka mądrość Boga poprzez kościół stała się jawną zwierzchnością i władzom w [miejscach] we wszystkim w tego, który jest głową – w Chrystusa. **16** Z niego całe ciało harmonijnie złożone i zespolone niebiańskich; **11** Zgodnie z wiecznym postanowieniem, we wszystkich stawach, dzięki działaniu każdego które powiązał w Chrystusie Jezusie, naszym Panu. członka, stosownie do jego miary, przyczynia sobie (*aiōn g165*) **12** W nim mamy śmiałość i przystęp w wzrostu dla budowania samego siebie w miłości. **17** ufnością przez wiare jego. **13** Proszę zatem, abyście To więc mówię i zaświadczam w Panu, abyście [już] nie zniechęcali się z powodu moich utrapien, [jakie więcej] nie postępowali tak, jak postępują inni paganie znośnej dla was, bo to one są waszą chwałą. **14** w próżności ich umysłu; **18** Mając przyćmiony rozum, Dlatego zginam swoje kolana przed Ojcem naszego obcy dla życia Bożego z powodu niewiedzy, która w Pana Jezusa Chrystusa; **15** Od którego cała rodzina nich jest, z powodu zatwardziałości ich serca. **19** Oni, na niebie i na ziemi bierze swoją nazwę; **16** Aby stawszy się nieczuli, oddali się rozpuście, dopuszczając według bogactwa swej chwały sprawiły, żebym wasz się wszelkiej nieczystości z zachłannością. **20** Leczewnętrzny człowiek był utwierdzony mocą przez wy nie tak nauczyliście się Chrystusa; **21** Jeśli jego Ducha; **17** Aby Chrystus przez wiarę mieszkal w tylko słyszeliście go i byliście poczeni przez niego, waszych sercach, [abyście] zakorzenieni i ugruntowani zgodnie z prawdą, jaka jest w Jezusie; **22** Że – co w miłości; **18** Mogli pojąć wraz ze wszystkimi świętymi, się tyczy poprzedniego postępowania – powinniście jaką jest szerokość, długość, głębokość i wysokość; **19** zrzucić [z siebie] starego człowieka, który ulega I poznać miłość Chrystusa, która przewyższa wszelkie zepsuciu przez zwodnicze żądze; **23** I odnowić się poznanie, abyście zostali napełnieni całą pełnią Boga. w duchu waszego umysłu; **24** I przyobiec się w **20** Temu zaś, który według mocy działającej w nas nowego człowieka, który jest stworzony według Boga może uczynić o wiele obficiej ponad to wszystko, o sprawiedliwości i w prawdziwej świętości. **25** Dlatego co prosimy albo o czym myślimy; **21** Jemu [niech będzie] chwała w kościele przez Chrystusa Jezusa po wszystkie pokolenia na wieki wieków. Amen. (*aiōn g165*)

4 Proszę więc was ja, więzień w Panu, abyście postępowali w sposób godny powołania, do jakiego zostałeś wezwani; **2** Z całą pokorą, łagodnością, i z cierpliwością, znośąc jedni drugich w miłości; **3** Starając się zachować jedność Ducha w więzi pokoju. **4** Jedno [jest] ciało i jeden Duch, jak też zostałeś powołani w jednej nadziei waszego powołania. **5** Jeden Pan, jedna wiara, jeden chrzest; **6** Jeden Bóg i Ojciec wszystkich, który jest ponad nad waszym gniewem nie zachodzi skórce. **27** Nie dawajcie miejsca diabłu. **28** Kto kradł, niech więcej nie kradnie, ale raczej niech pracuje, czyniąc własnymi rękami to, co jest dobre, aby miał [z czego] udzielać potrzebującemu. **29** Żadne plugawe słowo niech nie wychodzi z waszych ust, lecz tylko dobre, dla zbudowania, aby przynosiło łaskę słuchającym. **30** I nie zasmucajcie Bożego Ducha Świętego, którym jesteście zapieczętowani na dzień odkupienia. **31**

Wszelka gorycz i zapalczystość, gniew, wrzask i złorzeczenie niech zostaną usunięte spośród was wraz ze wszelką złośliwością. 32 Bądźcie dla siebie nawzajem życzliwi, miłosierni, przebaczając sobie, jak i wam Bóg przebaczył w Chrystusie.

miłe. 29 Nikt bowiem nigdy nie miał w nienawiści swego ciała, ale je żywi i pielęgnuje, jak i Pan kościół. 30 Gdyż jesteśmy członkami jego ciała, z ciała jego i z kości jego. 31 Dlatego opuści człowiek swego ojca i matkę i połączy się ze swoją żoną, i będą dwójce

5 Bądźcie więc naśladowcami Boga jako umiowane dzieci; **2** I postępujcie w miłości, jak i Chrystus umiłował nas i wydał samego [siebie za nas] jako dar i ofiarę Bogu na miłą woń. **3** A nierzad i wszelka nieczystość albo chciwość niech nie będą nawet wśród was wspominane, jak przystoi świętym; **4** Także sprośność, niedorzecze gadanie i nieprzyzwoite żarty, ale raczej dziękcynienie. **5** Bo wiecie o tym, że żaden rozpustnik ani nieczysty, ani chciwiec, to znaczy bałwochwalca, nie ma dziedzictwa w królestwie Chrystusa i Boga. **6** Niech was nikt nie zwodzi próżnymi słowami, bo z powodu tych rzeczy przychodzi gniew Boga na synów nieposłużenia. **7** Nie bądźcie więc ich wspólnikami. **8** Byliście bowiem nigdyś ciemnością, lecz teraz jesteście światością w Panu. Postępujcie jak dzieci światości; **9** (Bo owoc Duchu [jest] we wszelkiej dobroci, sprawiedliwości i prawdzie). **10** Badając to, co podoba się Panu; **11** I nie miećcie nic wspólnego z bezowocnymi uczynkami ciemności, ale je raczej strofujcie. **12** O tym bowiem, co się u nich po kryjomu dzieje, wstyd nawet mówić. **13** A wszystko to, gdy jest strofowane, przez światło staje się jawnie; to wszystko bowiem, co ujawnia, jest światłem. **14** Dlatego [Pismo] mówi: Obudź się, który spisz, i powstań z martwych, a zajaśniję ci Chrystus. **15** Uważajcie więc, żebyście postępowali rozważnie, nie jak niemądrzy, ale jak mądrzy; **16** Odkupując czas, bo dni są złe. **17** Dlatego nie bądźcie nierożumnymi, ale rozumiejecie, jaka jest wola Pana. **18** A nie upijajcie się winem, w którym jest rozwiązałość, ale bądźcie napełnieni Duchem; **19** Rozmawiając z sobą, przez psalmы, hymny i pieśni duchowe, śpiewając i grając Panu w swoim sercu; **20** Dziękując zawsze za wszystko Bogu i Ojcu w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa; **21** Będąc poddani sobie nawzajem w bojaźni Boga. **22** Żony, bądźcie poddane swoim mężom jak Panu. **23** Bo mąż jest głową żony, jak i Chrystus głową kościoła, jest on też Zbawicielem ciała. **24** Jak więc kościół poddany jest Chrystusowi, tak też żony swoim mężom we wszystkim. **25** Mężowie, miłujcie swoje żony, jak i Chrystus umiłował kościół i wydał za niego samego siebie; **26** Aby go usiącić, oczyściwszy obmyciem wodą, przez słowo; **27** By stawić przed sobą, kościół chwalebny, niemający skazy ani zmarszczki, ani czegoś podobnego, lecz żeby był świętym i nienagannym. **28** Tak też mężowie powinni miłować swoje żony jak własne ciało. Kto miłuje swoją żonę, samego siebie

30 Gdy jesteśmy członkami jego ciała, z ciała jego i z kości jego. 31 Dlatego opuści człowiek swego ojca i matkę i połączy się ze swoją żoną, i będą dwie jednym ciałem. 32 Tajemnica to wielka, lecz ja mówię w [odniesieniu do] Chrystusa i kościoła. 33 Niech więc każdy z was z osobna miluje swoją żonę jak samego siebie, a żona niech uważa [swego] męża.

6 Dzieci, bądźcie posłusze waszym rodzicom w Panu, bo jest to sprawiedliwe. **2** Czcij swego ojca i matkę – jest to pierwsze przykazanie z obietnicą; **3** Aby ci się dobrze powodziło i abyś dłucho żył na ziemi. **4** A [wy], ojcowie, nie pobudzajcie do gniewu waszych dzieci, lecz wychowujcie je w karności i w napomiananiu Pana. **5** Słudzy, z bojaźnią i z drżeniem bądźcie posłusznymi panom według ciała, w prostocie serca, jak Chrystusowi; **6** Nie służąc dla oka, jak [ci], którzy chcą podobać się ludziom, lecz jak słudzy Chrystusa, czyniąc wolę Boga z serca; **7** Służąc z życzliwością, tak jak Panu, a nie ludziom; **8** Wiedząc, że każdy, kto uczyni [coś] dobrego, to też otrzyma od Pana, czy niewolnik, czy wolny. **9** A wy, panowie, tak samo wobec nich postępujcie, porzucając groźby, wiedząc, że i wy sami macie Pana w niebie, a u niego nie ma względów na osoby. **10** W końcu, moi bracia, umacniajcie się w Panu i w potędze jego mocy. **11** Przywdziejcie pełną zbroję Bożą, abyście mogli się ostać wobec zasadzek diabła. **12** Nie toczymy bowiem walki przeciw krwi i ciału, ale przeciw zwierzchnościom, przeciw władzom, przeciw rządcom ciemności tego świata, przeciw duchowemu zлу na wyżynach niebieskich. (aiōn g165) **13** Dlatego weźcie pełną zbroję Bożą, abyście mogli przeciwstawić się w dniu zły, a wykonawszy wszystko, ostać się. **14** Stańcie więc, przepasawszy wasze biodra prawdą, przywdziawszy pancerz sprawiedliwości; **15** I obuwszy nogi w gotowość ewangelii pokoru. **16** A przede wszystkim weźcie tarczę wiary, którą będziecie mogli zgasić wszystkie ogniste strzały zlego. **17** Weźcie też hełm zbawienia i miecz Ducha, którym jest słowo Boże; **18** We wszelkiej modlitwie i prośbie modląc się w każdym czasie w Duchu, czuwając nad tym z całą wytrwałością i [z] prośba za wszystkich świętych; **19** I za mnie, aby była mi dana mowa, bym z odwagą otworzył moje usta do oznajmienia tajemnicy ewangelii; **20** Dla której sprawuję poselstwo w łańcuchach, abym o niej odważnie mówił, tak jak powiniensem mówić. **21** Żebyście zaś wiedzieli i wy, co się ze mną dzieje [i] co robię, wszystko oznajmi wam Tychik, milły brat i wierny sługa w Panu; **22** Którego posłałem do was właśnie po to, abyście poznali nasze sprawy i [aby] pocieszyły

wasze serca. 23 Pokój braciom i miłość wraz z wiarą od Boga Ojca i Pana Jezusa Chrystusa. 24 Łaska [niech będzie] ze wszystkimi, którzy miłują naszego Pana Jezusa Chrystusa w szczerości. Amen.

Filipian

1 Paweł i Tymoteusz, ślugy Jezusa Chrystusa, do wszystkich świętych w Chrystusie Jezusie, którzy są w Filippi, wraz z biskupami i diakonami. **2** Łaska was i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **3** Dziękuję memu Bogu, ilekroć was wspominam; **4** Zawsze w każdej mojej modlitwie prosząc z radością za was wszystkich; **5** Za wasz współdziałanie w ewangelii od pierwszego dnia aż do chwili obecnej; **6** Będąc tego pewien, że [ten], który rozpoczął w was dobre dzieło, dokończy [go] do dnia Jezusa Chrystusa. **7** Słusznego jest, aby tak myślał o was wszystkich, dlatego że mam was w moim sercu, bo w moim więzieniu, jak i w obronie i utwierdzaniu ewangelii wszyscy jesteście ze mną uczestnikami łaski. **8** Bóg bowiem jest mi świadkiem, jak tęsknię do was wszystkich najgłębszymi uczuciami Jezusa Chrystusa. **9** I o to się modlę, aby wasza miłość coraz bardziej obfitowała w poznanie i we wszelkie zrozumienie; **10** Abyście mogli rozpoznać to, co lepsze, żebyście byli szczerzy i bez zarzutu na dzień Chrystusa; **11** Napełnieni owocami sprawiedliwości, które [przynosisie] przez Jezusa Chrystusa ku chwale i czci Boga. **12** A chcę, bracia, abyście wiedzieli, że to, co mnie spotkało, spowodowało jeszcze większe rozkrzewienie ewangelii; **13** Tak że moje więzy z powodu Chrystusa stały się znane w całym pałacu i u wszystkich innych. **14** A wielu braci w Panu nabralo otuchy z powodu moich więzów i z większą odwagą, bez lęku zaczęło głościć słowo. **15** Niektórzy wprawdzie z zazdrości i sporu, inni zaś z dobrej woli głoszą Chrystusa. **16** Jedni ze sporu głoszą Chrystusa nieszczerze, sądząc, że dodadzą ucisku moim więzom; **17** Inni zaś z miłością, wiedząc, że jestem przeznaczony do obrony ewangelii. **18** Cóż więc? Mimo wszystko każdym sposobem, czy obłudnie, czy szczerze, Chrystus jest głoszony. Z tego się raduję i będę się radował. **19** Wiem bowiem, że to doprowadzi do mojego zbawienia dzięki waszej modlitwie i pomocy Ducha Jezusa Chrystusa; **20** Zgodnie z moim gorliwym oczekiwaniem i nadzieję, że w niczym nie będę zawstydzony, lecz z całą odwagą, jak zawsze, [tak] i teraz, uwielbiony będzie Chrystus w moim ciele, czy to przez życie, czy przez śmierć. **21** Dla mnie bowiem życie [to] Chrystus, a śmierć to zysk. **22** Lecz jeśli życie w ciele jest dla mnie owocem mojej pracy, to nie wiem, co mam wybrać. **23** Jedno i drugie bowiem mnie naciska: chcę odejść i być z Chrystusem, bo [to] o wiele lepsze; **24** Lecz pozostać w ciele jest bardziej potrzebne ze względu na was. **25** A będąc tego pewien, wiem, że pozostanę i będę z wami wszystkimi dla waszego rozwoju i radości

wiary; **26** Aby obfitowała wasza chluba w Chrystusie Jezusie ze mnie, gdy znowu przybędę do was. **27** Tylko postępujcie jak przystoi na ewangelię Chrystusa, abym czy przyjdę i zobaczę was, czy nie przyjdę, słyszał o was, że trwacie w jednym duchu, jednomyślnie walcząc o wiarę ewangelii; **28** I w niczym nie dając się zastraszyć przeciwnikom. Dla nich jest to dowód zguby, a dla was zbawienia, i to od Boga. **29** Gdyż was dla Chrystusa dane jest nie tylko w niego wierzyć, ale też dla niego cierpieć; **30** Staczając tę samą walkę, którą widzieliście we mnie, i o [której] słyszycie, że teraz we mnie [się toczy].

2 Jeśli więc [jest] jakieś pocieszenie w Chrystusie, jeśli jakaś pociecha miłości, jeśli jakaś wspólnota Ducha, jeśli jakieś współczucie i miłosierdzie; **2** Dopełnijcie mojej radości, bądźcie tej samej myśli, mając tę samą miłość, [będąc] zgodni i jednomyślni; **3** Nie czycie nic z kłopotliwości ani z próżnej chwały, lecz w pokorze uważańcie jedni drugich za wyższych od siebie. **4** Niech każdy dba nie [tylko] o to, co jego, ale i o to, co innych. **5** Niech będzie w was takie nastawienie umysłu, jakie też [było] w Chrystusie Jezusie; **6** Który, będąc w postaci Boga, nie uważał bycia równym Bogu za grabież; **7** Lecz ogolocil samego siebie, przyjmując postać slugi i stając się podobny do ludzi; **8** A z postawy uznany za człowieka, uniżył samego siebie i był posłusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej. **9** Dlatego też Bóg wielce go wywyższył i darował mu imię, które jest ponad wszelkie imię; **10** Aby na imię Jezusa zginalo się wszelkie kolano na niebie, na ziemi i pod ziemią. **11** I [aby] wszelki język wyznawał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca. **12** Dlatego, moi umiłowani, tak jak zawsze byliście posłuszní, nie tylko w mojej obecności, ale jeszcze bardziej teraz, pod moją nieobecność, z bojaźnią i drżeniem wykonujcie swoje zbawienie. **13** Bóg bowiem sprawia w was i chęć, i wykonanie według [jego] upodobania. **14** Wszystko czycie bez szemrania i sporów; **15** Abyście byli nienagannymi i niewinnymi dziecićmi Bożymi, bez zarzutu pośród narodu złego i przewrotnego, wśród którego świecicie jak światła na świecie; **16** Zachowując słowo życia, abym mógł się chlubić w dniu Chrystusa, że nie na próżno biegłem i nie na próżno pracowałem. **17** Lecz choćbym został złożony na ofiarę i w posłudze waszej wiary, raduję się i cieszę z wami wszystkimi. **18** Z tego i wy radujcie się i cieszcze ze mną. **19** A mam nadzieję w Panu Jezusie, że wkrótce poślę do was Tymoteusza, abym został pocieszony, dowiedziałszy się, co się u was dzieje. **20** Nie mam bowiem nikogo o równych [jemu] myślach, który by się szczerze troszczył o wasze sprawy. **21** Bo wszyscy szukają swego, a nie tego,

co jest Jezusa Chrystusa. **22** Wiecie zaś, że on jest tak myślimy. A jeśli o czymś inaczej myślicie, i to wam wypróbowany, gdyż jak syn z ojcem, tak on wraz ze mną służył w ewangelii. **23** Mam więc nadzieję, że poślę go do was, gdy tylko zobaczę, co dalej ze mną. Bądźcie, bracia, [wszyscy] razem moimi naśladowcami będzie. **24** A mam ufność w Panu, że i sam wkrótce do was przybędę. **25** Uznałem też za konieczne posłać do was Epafrodyta, mego brata, współpracownika i współpracobojownika, a waszego wysłannika i sługę w moich potrzebach; **26** Ponieważ tęsknił za wami wszystkimi i często mówilem, postępuje [inaczej], a teraz nawet z placzem mówię, że są wrogami krzyża Chrystusa. **19** Ich końcem [jest] zatracenie, ich Bogiem jest brzuch, bardo się smucił, gdyż słyszał, że zachorował. a ich chwała jest w hańbie; myślą oni o tym, co **27** Rzeczywiście bowiem chorował tak, że był bliski śmierci. Lecz Bóg zmilął się nad nim, a nie tylko nad nim, ale i nad mną, abym nie doznał smutku za **28** Dlatego tym pilniej posłałem go, abyście widząc go znowu, ucieczyli się, a ja żebym doznał mniej smutku. **29** Przymijcie go więc w Panu z całą radością i miejcie takich w poszanowaniu; **30** Ponieważ dla sprawy Chrystusa bliski był śmierci, narażając swoje życie, aby dopełnić to, czego brakowało w waszej posłudze wobec mnie.

3 W końcu, moi bracia, radujcie się w Panu. Pisać do was o tym samym mnie nie męczy, a dla was [jest] bezpieczne. **2** Strzeżcie się psów, strzeżcie się złych pracowników, strzeżcie się obrzezywaczy. **3** My bowiem jesteśmy obrzezaniem, którzy w duchu słuszymy Bogu i chłubimy się w Chrystusie Jezusie, a nie pokładamy ufności w ciele. **4** Chociaż i ja mógłbym pokładać ufność w ciele. Jeśli ktoś inny uważa, że może pokładać ufność w ciele, bardziej ja: **5** Obrzezany ósmego dnia, z rodu Izraela, z pokolenia Beniamina, Hebrajczyk z Hebrajczyków, co do prawa – faryzeusz; **6** Co do gorliwości – prześladowca kościoła, co do sprawiedliwości opartej na prawie – nienaganny. **7** Lecz to, co było dla mnie zyskiem, ze względu na Chrystusa uznałem za stratę. **8** Owszem, wszystko uznaję za stratę dla znakomitości poznania Chrystusa Jezusa, mojego Pana, dla którego wszystko utraciłem i uznaję to za gnój, aby zyskać Chrystusa; **9** I znaleźć się w nim, nie mając własnej sprawiedliwości, tej, która jest z prawa, ale tę, która jest przez wiarę Chrystusa, [to jest] sprawiedliwość z Boga przez wiare; **10** Żeby poznać jego i moc jego zmartwychwstania oraz [swój] udział w jego cierpieniach, upodabniając się do jego śmierci; **11** Abym jakimkolwiek sposobem dosąpił powstania z martwych. **12** Nie żebym [to] już osiągnął albo już był doskonały, ale dążę, aby pochwycić to, do czego też zostałem pochwycony przez Chrystusa Jezusa. **13** Bracia, ja o sobie nie myślę, że już pochwycilem. Lecz jedno [czynię]: zapominając o tym, co za mną, a zdająając do tego, co przede mną; **14** Biegnę do mety, do nagrody powołania Bożego, które jest z góry w Chrystusie Jezusie. **15** I lu więc [nas] jest doskonałych,

Bóg objawi. **16** Jednak [w tym], do czego doszliśmy, postępujmy według jednej miary i to samo myślimy. **17** Poślę go do was, gdy tylko zobaczę, co dalej ze mną. Bądźcie, bracia, [wszyscy] razem moimi naśladowcami i przypatrujcie się tym, którzy postępują według wzoru, jaki w nas macie. **18** Wielu bowiem, o których wam często mówilem, postępuje [inaczej], a teraz nawet z placzem mówię, że są wrogami krzyża Chrystusa. **19** Ich końcem [jest] zatracenie, ich Bogiem jest brzuch, a ich chwała jest w hańbie; myślą oni o tym, co **20** Nasza zaś ojczystna jest w niebie, skąd też oczekujemy Zbawiciela, Pana Jezusa Chrystusa. **21** On przemieni nasze podłe ciało, aby było podobne do jego chwalebnego ciała, zgodnie ze skutecną mocą, którą też może poddać sobie wszystko.

4 Dlatego, moi bracia umiłowi i utęsknieni, moja radości i korono, tak trwajcie w Panu, [moi] umiłowi. **2** Proszę Ewodię i proszę Syntychę, aby były jednomyślne w Panu. **3** Proszę też i ciebie, wierny towarzysz, pomagaj tym, które razem ze mną pracowały w ewangelii, wraz z Klemensem i z innymi moimi współpracownikami, których imiona [są] w księdze życia. **4** Radujcie się zawsze w Panu; mówię ponownie, radujcie się. **5** Niech wasza skromność będzie znana wszystkim ludziom. Pan [jest] blisko. **6** Nie troszczcie się o nic, ale we wszystkim przez modlitwę i prośbę z dziękczynieniem niech wasze pragnienia będą znane Bogu. **7** A pokój Boży, który przewyższa wszelkie zrozumienie, będzie strzegł waszych serc i myśli w Chrystusie Jezusie. **8** W końcu, bracia, co prawdziwe, co uczciwe, co sprawiedliwe, co czyste, co miłe, co chwalebne, jeśli jest jaką cnotą i jaką chwałą – o tym myślcie. **9** Czytacie to, czego się też nauczyliście, co przyjęliście, co słyszałeś i widzieliście we mnie, a Bóg pokoju będzie z wami. **10** Uradowałem się bardzo w Panu, że teraz zakwitło na nowo wasze staranie o mnie, bo staraliście się o to, lecz nie mieliście sposobności. **11** Nie mówię tego z powodu niedostatku, bo nauczyłem się poprzestawać na tym, co mam. **12** Umiem uniąć się, umiem też obfitować. Wszędzie i we wszystkim jestem wyćwiczony: [umiem] być syty i cierpieć głód, obfitować i znosić niedostatek. **13** Wszystko mogę w Chrystusie, który mnie umacnia. **14** Jednak dobrze uczyniliście, uczestnicząc w moim ucisku. **15** A wy, Filipanie, wiecie, że na początku ewangelii, gdy opuściłem Macedonię, żaden kościół nie uczestniczył ze mną w dawaniu i braniu, tylko wy sami. **16** Bo nawet do Tesaloniki raz i drugi posłaliście, czego mi było potrzeba. **17** Nie żebym pragnął daru, ale pragnę owocu, który by wzrastał na wasze konto. **18** Gdyż mam wszystko, i to w obfitości, jestem w pełni [zaopatrzony], otrzymawszy od Epafrodyta to, co

[zostało posłane] przez was, woń dobrego zapachu, ofiarę przyjemną i podobającą się Bogu. **19** Lecz mój Bóg zaspokoi wszelką waszą potrzebę według swego bogactwa w chwale, w Chrystusie Jezusie. **20** A Bogu i Ojcu naszemu [niech będzie] chwała na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) **21** Pozdrówcie każdego świętego w Chrystusie Jezusie. Pozdrawiają was bracia, którzy są ze mną. **22** Pozdrawiają was wszyscy święci, szczególnie zaś ci z domu cesarskiego. **23** Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

Kolosan

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, i Tymoteusz, brat; **2** Do świętych i wiernych braci w Chrystusie Jezusie, którzy są w Kolosach. Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i od Pana Jezusa Chrystusa. **3** Dziękujemy Bogu i Ojcu naszego Pana Jezusa Chrystusa, nieustannie modląc się za was; **4** Odkąd usłyszeliśmy o waszej wierze w Chrystusa Jezusa i o miłości względem wszystkich świętych; **5** Z powodu nadziei odłożonej dla was w niebie. O niej to przedtem słyszałeś w słowie prawdy ewangelii; **6** Która dotarła do was, jak i na cały świat, i wydaje owoc, tak jak u was od dnia, w którym słyszałeś i poznaliście łaskę Boga w prawdzie; **7** Jak też nauczyłeś się od naszego umiłowanego współslugi Epafrasa, który jest wiernym sługą Chrystusa dla was; **8** Który też oznał nam waszą miłość w Duchu. **9** Dlatego i my od tego dnia, w którym [to] słyszałeś, nie przestajemy za was się modlić i prosić, abyście byli napełnieni poznaniem jego woli we wszelkiej mądrości i duchowym zrozumieniu; **10** Abyście postępowały w sposób godny Pana, by podobać [mu] się we wszystkim, w każdym dobrym uczynku wydając owoc i wzrastając w poznawaniu Boga; **11** Umcnieni wszelką mocą według jego chwalebnej potęgi, ku wszelkiej cierpliwości i wytrwałości z radością; **12** Dziękując Ojcu, który nas uzdolnił do uczestnictwa w dziedzictwie świętych w światłości; **13** Który nas wyrwał z mocy ciemności i przeniósł do królestwa swego umiłowanego Syna; **14** W którym mamy odkupienie przez jego krew, przebaczenie grzechów. **15** On jest obrazem Boga niewidzialnego [i] pierworodnym wszelkiego stworzenia. **16** Przez niego bowiem wszystko zostało stworzone, to, co w niebie i [to, co] na ziemi, [to, co] widzialne i [co] niewidzialne, czy trony, czy panowania, czy zwierzchności, czy władze. Wszystko przez niego i dla niego zostało stworzone. **17** On jest przed wszystkim i wszystko istnieje dzięki niemu. **18** On też jest głową ciała – kościoła; on jest początkiem [i] pierworodnym z umarłych, aby we wszystkim był pierwszy; **19** Ponieważ upodobał sobie [Ojciec], aby w nim zamieszkała cała pełnia; **20** I żeby przez niego pojednał wszystko ze sobą, czyniąc pokój przez krew jego krzyża; przez niego, [mówię], to, co jest na ziemi, jak i to, co jest w niebie. **21** I was, którzy kiedyś byliście obcymi i wrogami umysłem w niegodziwych uczynkach, teraz pojednał; **22** W jego doczesnym ciele przez śmierć, aby was przedstawił [jako] świętych, nieskalanych i nienagannych przed swoim obliczem; **23** Jeśli tylko twracie wierze, ugruntowani i utwierdzeni, niedający się odwieść od nadziei ewangelii, którą słyszałeś,

a która jest gloszona wszelkiemu stworzeniu pod niebem, której ja, Paweł, stałem się sluga; **24** Teraz raduję się w swoich cierpieniach dla was i tego, czego z udruk Chrystusa brakuje w moim ciele, dopełniam dla jego ciała, którym jest kościół. **25** Jego slugą stałem się zgodnie z zarządzeniem Boga, danym mi dla was, aby wypełnił słowo Boże; **26** Tajemnicę, która była ukryta od wieków i pokoleń, ale teraz została objawiona jego świętym; (*aiōn g165*) **27** Którym Bóg zechciał oznać, jakie jest wśród pagan bogactwo chwały tej tajemnicy, którą jest Chrystus w was, nadzieja chwały. **28** Jego to glosimy, napominając każdego człowieka i nauczając każdego człowieka we wszelkiej mądrości, aby każdego człowieka przedstawić doskonałym w Chrystusie Jezusie. **29** Nad tym też się trudzę, walcząc według jego mocy, która potężnie działa we mnie.

2 Chcę bowiem, abyście wiedzieli, jak wielką walkę toczę o was, o tych, którzy są w Laodycei, i o tych wszystkich, którzy nie widzieli mego oblicza w ciele; **3** Aby ich serca były pocieszone, będąc zespalone w miłości, a to ku wszelkiemu bogactwu zupełnej pewności zrozumienia, ku poznaniu tajemnicy Boga, Ojca i Chrystusa; **4** W którym są ukryte wszystkie skarby mądrości i poznania. **5** A mówię to, aby was nikt nie zwodził podstępymi słowami. **6** Choć bowiem ciałem jestem nieobecny, to jednak duchem jestem z wami i raduję się, widząc wasz porządek i stałość waszej wiary w Chrystusa. **7** Jak więc przyjęliście Pana Jezusa Chrystusa, tak w nim postępujcie; **8** Zakorzenieni i zbudowani na nim, i utwierdzeni w wierze, jak was nauczono, obfitując w niej z dziękczeniem. **9** Uważajcie, żeby was ktoś nie obrócił na [własną] korzyść przez filozofię i próżne oszustwo, oparte na ludzkiej tradycji, na żywiołach świata, a nie na Chrystusie. **10** I jesteście dopełnieni w nim, który jest głową wszelkiej zwierzchności i władz; **11** W nim też zostałeś obrzezany obrzezaniem nie ręką uczynionym, lecz obrzezaniem Chrystusa, przez zrzucenie grzesznego ciała doczesnego; **12** Pogrzebani z nim w chrzcie, w którym też razem z nim zostałeś wskrzeszeni przez wiarę, która jest działaniem Boga, który go wskrzesił z martwych. **13** I was, gdy byłeś umarłym w grzechach i w nieobrzecaniu waszego ciała, razem z nim ożywił, przebaczając was wszystkie grzechy; **14** Wymazał obciążający nas wykaz [zawarty] w przepisach, który był przeciwko nam, i usunął go drogi, przybiwszy do krzyża; **15** I rozbiorwszy zwierzchności i władze, jawnie wystawił je na pokaz, gdy przez niego odniósł triumf nad nimi. **16** Niech więc nikt was nie osądza z powodu jedzenia lub picia, co do Święta, nowiu księycza lub szabatów. **17** Są to

cienie rzeczy przyszłych, ciało zaś jest Chrystusa. **18** poddane swym mężom, jak przystoi w Panu. **19** Niech nikt, kto ma upodobanie w poniżaniu siebie i kulcie aniołów, nie pozbawia was nagrody, wdając się w to, czego nie widział, i puszczęc się bezpodstawnie cielesnym sposobem myślenia; **19** A nie trzymać się głowy, z której całe ciało, odżywiane i wespół zespołone przez stawy i ścięgna, rośnie wzrostem Bożym. **20** Jeśli więc umarliście z Chrystusem dla żywiołów tego świata, to dlaczego – jakbyście jeszcze żyły dla świata – poddajecie się nakazom: **21** Nie dotykaj, nie koszuj, nie ruszaj; **22** (To wszystko niszczyje przez używanie), według przkazań i nauk ludzkich? **23** Mają one pozór mądrości w religijności według własnego upodobania, w poniżaniu siebie i nieoszczędzaniu ciała, jednak nie mają żadnej wartości, służą tylko do nasycenia ciała.

3 Jeśli więc razem z Chrystusem powstaliście [z martwych], szukajcie tego, co w górze, gdzie Chrystus zasiada po prawicy Boga. **2** Myślcie o tym, co w górze, nie o tym, co na ziemi. **3** Umarliście bowiem i wasze życie jest ukryte z Chrystusem w Bogu. **4** Lecz gdy się Chrystus, nasze życie, ukaże, wtedy i wy razem z nim ukażecie się w chwale. **5** Umartwiajcie więc wasze członki, które są na ziemi: nierząd, nieczystość, namiętność, złe żądze i chciwość, która jest bałwochwałstwem; **6** Z powodu których przychodzi gniew Boży na synów nieposłuszeństwa. **7** I wy niegdyś tak postępowaście, gdy żyliście w nich. **8** Lecz teraz i wy odrzućcie to wszystko: gniew, zapalczynoś, złośliwoś, bluźnierstwo i nieprzyzwoite słowa z waszych ust. **9** Nie oklamujcie się wzajemnie, skoro rzuiliście [z siebie] starego człowieka z jego uczynkami; **10** A przydziałyście się w nowego, który się odnawia w poznaniu na obraz tego, który go stworzył. **11** Gdzie nie ma Greka ani Żyda, obrzezanego ani nieobrzezanego, cudzoziemca ani Scyty, niewolnika ani wolnego, ale wszystkim i we wszystkich Chrystus. **12** Tak więc jako wybrani Boga, święci i umiłowani, przyodziejcie się w serdeczne milosierdzie, dobroć, pokorę, łagodność, cierpliwość; **13** Znosząc jedni drugich i przebaczając sobie nawzajem, jeśli ktoś ma skargę przeciw drugiemu: jak i Chrystus przebaczył was, tak i wy. **14** A nade wszystko [przyodziejcie się] w miłość, która jest więżą doskonałości. **15** A pokój Boży niech rządzi w waszych sercach, do którego też jesteście powołani w jednym ciele. Bądźcie też wdzięczni. **16** Słowo Chrystusa niech mieszka w was obficie ze wszelką mądrością, nauczajcie i napominajcie się wzajemnie przez psalmi, hymny i pieśni duchowe, z wdzięcznością śpiewając w waszych sercach Panu. **17** A wszystko, co czynicie w słowie lub w uczynku, wszystko [czyńcie] w imię Pana Jezusa, dziękując Bogu i Ojcu przez niego. **18** Żony, bądźcie

4 Panowie, obchodźcie się ze slugami sprawiedliwie i słusznie, wiedząc, że i wy macie Pana w niebie. **2** Trwajcie w modlitwie, czuwając na niej z dziękczynieniem; **3** Modląc się jednocześnie i za nas, aby Bóg otworzył nam drzwi słowa, żebyśmy mówili o tajemnicy Chrystusa, z powodu której też jestem więziony; **4** Abym ją objawił i mówił tak, jak powiniensem. **5** Postępujcie mądrze wobec tych, którzy są z zewnątrz, odkupując czas. **6** Wasza mowa niech zawsze [będzie] miła, zaprawiona solą, abyście wiedzieli, jak należy każdemu odpowiedzieć. **7** O wszystkim, co się ze mną dzieje, opowie wam Tychik, umiłowany brat, wierny sługa i współpracuga w Panu. **8** Posłalem go do was właśnie po to, aby się dowiedział, co się u was dzieje i pocieszył wasze serca; **9** Wraz z Onzym, wiernym i umiłowanym bratem, który pochodzi spośród was. Oni oznajnią was wszystko, co [się] tutaj [dzieje]. **10** Pozdrawia was Arystarch, mój współwieźień, i Marek, siostrzeniec Barnaby (co do którego otrzymaliście polecenie: Przymijcie go, jeśli do was przybędzie); **11** I Jezus, zwany Justusem, którzy są z obrzezaniem. Ci są moimi jedynymi współpracownikami dla królestwa Bożego, którzy stali się dla mnie pociechą. **12** Pozdrawia was Epafras, który pochodzi spośród was, sługa Chrystusa, zawsze o to walczący za was w modlitwach, abyście byli doskonali i zupełni we wszelkiej woli Boga. **13** Wydaję mu bowiem świadectwo, że gorliwie troszczy się o was i [o] tych, którzy są w Laodycei i Hierapolis. **14** Pozdrawia was Łukasz, umiłowany lekarz, i Demas. **15** Pozdrówcie braci w Laodycei i Nimfasa oraz kościół, który jest w jego domu. **16** A gdy ten list zostanie u was przeczytany, dopilnujcie, aby przeczytano go także w kościele w Laodycei, a wy abyście przeczytali ten z Laodycei. **17** Powiedzcie też Archipowi: Uważaj, abyś wypełnił posługę, którą przyjąłeś w Panu. **18** Pozdrawienie moja, Pawła, ręką. Pamiętajcie o moich więzach. Łaska [niech będzie] z wami. Amen.

I Tesaloniczan

1 Paweł, Sylwan i Tymoteusz do kościoła Tesaloniczan, [który jest] w Bogu Ojcu i Panu Jezusie Chrystusie. Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. 2 Zawsze dziękujemy Bogu za was wszystkich, czyniąc wzmiankę o was w naszych modlitwach; 3 Nieustannie wspominając wasze dzieło wiary i trud miłości, i wytrwałość w nadziei w naszym Panu Jezusie Chrystusie, przed Bogiem i naszym Ojcem; 4 Wiedząc, umiłowani bracia, że zostaliście wybrani przez Boga; 5 Gdyż nasza ewangelia nie doszła was tylko w słowie, ale także w mocy i w Duchu Świętym, i w pełnym przekonaniu. Wiecie bowiem, jacy byliśmy dla was, [przebywając] wśród was. 6 A wy staliście się naśladowcami naszymi i Pana, przyjmując słowo pośród wielkiego ucisku, z radością Ducha Świętego; 7 Tak że staliście się wzorem dla wszystkich wierzących w Macedonii i Achai. 8 Od was bowiem słowo Państkie rozbrzmiewało nie tylko w Macedonii i Achai, ale też wasza wiara w Boga rozkrzewiła się w każdym miejscu, tak że nie trzeba nam mówić czegokolwiek; 9 Ponieważ oni sami opowiadają o nas, jakie było nasze przybycie do was i jak nawróciliście się od bożków do Boga, aby służyć żywemu i prawdziwemu Bogu; 10 I oczekiwać z niebos jego Syna, którego wskrzesił z martwych, Jezusa, który nas wyrwał od nadchodzącego gniewu.

2 Sami bowiem wiecie, bracia, że nasze przybycie do was nie było daremne; 2 Lecz chociaż przedtem, jak wiecie, doznaliśmy cierpień i byliśmy znieważeni w Filippi, [to jednak] odważyliśmy się w naszym Bogu, by wśród wielu zmagań głośić wam ewangelię Boga. 3 Nasze poczucie bowiem nie [wzięło się] z błędem ani z nieczystości, ani z podstępem; 4 Lecz jak przez Boga zostaliśmy uznani za godnych powierzenia nam ewangelii, tak [ja] głosimy, nie aby podobać się ludziom, ale Bogu, który bada nasze serca. 5 Nigdy bowiem nie posługiwaliśmy się pochlebstwem w mowie, jak wiecie, ani nie kierowaliśmy się ukrytą chciwością, Bóg jest świadkiem; 6 Ani nie szukaliśmy chwały u ludzi, ani u was, ani u innych, mogąc być dla was ciężarem jako apostolowie Chrystusa; 7 Byliśmy jednak wśród was łagodni jak karmielka troszcząca się o swoje dzieci. 8 Darzyliśmy was taką życzliwością, że gotowi byliśmy użyczyć wam nie tylko ewangelii Boga, ale i naszych dusz, bo staliście się nam drodzy. 9 Pamiętacie przecież, bracia, naszą pracę i trud. Pracując bowiem dniem i nocą, aby nie obciążyć nikogo z was, głosiliśmy wam ewangelię Boga. 10 Wy i Bóg jesteście świadkami, że zachowywaliśmy się w świętości, w sprawiedliwości

i nienagannie [pośród] was, którzy wierzycie. 11 Wiecie bowiem, że każdego z was, jak ojciec swoje dzieci, zachęcaliśmy i pocieszaliśmy, i zaklinaliśmy; 12 Abyście postępowały w sposób godny Boga, który was powołał do swego królestwa i chwały. 13 Dlatego też nieustannie dziękujemy Bogu, że gdy przyjęliście słowo Boże, które słyszeliście od nas, przyjęliście [je] nie jako słowo ludzkie, ale – jak jest naprawdę – [jak] słowo Boże, które też w was, którzy wierzycie, skutecznie działa. 14 Wy bowiem, bracia, staliście się naśladowcami kościołów Bożych, które są w Judei w Chrystusie Jezusie, bo wy to samo wycierpieliście od swoich rodaków, co i oni od Żydów; 15 Którzy zabili i Pana Jezusa, i swoich własnych proroków, i nas prześladowali; a nie podobają się Bogu i sprzeciwiają się wszystkim ludziom. 16 Zabraniają nam zwiastrawać pogonom, żeby [ci] nie byli zbawieni, aby zawsze dopełniali [miary] swoich grzechów; nadszedł bowiem na nich ostateczny gniew. 17 My zaś, bracia, rozwiedzeni z wami na krótko ciałem, ale nie sercem, z tym większym pragnieniem staraliśmy się was zobaczyć. 18 Dlatego chcieliśmy przybyć do was, zwłaszczą ja, Paweł, raz i drugi, ale przeszkodził nam szatan. 19 Co bowiem [jest] naszą nadzieję, radością, albo koroną chluby? Czy nie wy [nią, jesteście] przed naszym Panem Jezusem Chrystusem w [czasie] jego przyjścia? 20 Wy bowiem jesteście naszą chwałą i radością.

3 Dlatego nie mogąc [tego] dłużej znośnic, postanowiliśmy sami pozostać w Atenach; 2 A Tymoteusza, naszego brata, sługi Boga i współpracownika w ewangelii Chrystusa posłaliśmy, aby was utwierdził i dodał wam otuchy w wierze; 3 Aby nikt się nie zachwiał wśród tych utrapień. Sami przecież wiecie, że do tego zostaliśmy wyznaczeni. 4 Gdy bowiem byliśmy u was, zapowiadaliśmy was, że będziemy cierpieć ucisk, co się też stało, jak wiecie. 5 Dlatego i ja, nie mogąc tego dłużej znośnic, posłałem [go], aby rozeznał się w waszej wierze, czy was kusiciel czasem nie kusił, a nasza praca nie okazała się daremna. 6 Teraz zaś Tymoteusz wrócił od was do nas i zwiastraował nam radosną wieść o waszej wierze i miłości, i [o tym], że nas zawsze dobrze wspominacie, pragnąc nas widzieć, podobnie jak my was. 7 Dlatego dzięki was, bracia, zostaliśmy pocieszeni przez waszą wiarę we wszelkim naszym ucisku i potrzebie. 8 Teraz bowiem żyjemy, jeśli wy trwacie w Panu. 9 Jakie więc dzięczynienie możemy złożyć Bogu za was, za całą radość, jakiej z powodu was doznajemy przed naszym Bogiem; 10 Gdy w nocy i we dnie bardzo gorliwie modlimy się, abyśmy mogli zobaczyć was osobiście i uzupełnić braki waszej wiary? 11 A sam Bóg i nasz Ojciec i nasz Pan Jezus Chrystus niech utoruje naszą

drogę do was. **12** Pan zaś niech sprawi, że będziecie wzrastać i obfitować w miłość do siebie nawzajem i do wszystkich, [taką], jaką i my [mamy] do was; **13** Aby wasze serca zostały utwierdzone [jako] nienaganne w świętości wobec naszego Boga i Ojca na przyjście naszego Pana Jezusa Chrystusa wraz ze wszystkimi jego świętymi.

4 Ponadto, bracia, prosimy was i zachęcamy przez Pana Jezusa, abyście – według otrzymanego od nas [pouczenia o tym], jak należy postępować i podobać się Bogu – coraz bardziej [w tym] obfitowali. **2** Wiecie przecież, jakie nakazy daliśmy wam przez Pana Jezusa. **3** Taka jest bowiem wola Boga, wasze uświadczenie, żebyście powstrzymywali się od nierażenia; **4** Aby każdy z was umiał utrzymać swoje naczynie w świętości i poszanowaniu; **5** Nie w namętności żądzy jak poganie, którzy nie znają Boga; **6** I aby nikt nie wykorzystywał i nie oszukiwał w [żadnej] sprawie swego brata, bo Pan jest mǐscielem tego wszystkiego, jak wam to przedtem mówiliśmy i zaświadczaliśmy. **7** Bóg bowiem nie powołał nas do nieczystości, ale do świętości. **8** A więc kto to odrzuca, odrzuca nie człowieka, lecz Boga, który nam też dał swego Ducha Świętego. **9** A o miłości braterskiej nie ma potrzeby wam pisać, bo sami zostałeś pouczeni przez Boga, aby się wzajemnie miłować. **10** Czynicie to przecież względem wszystkich braci w całej Macedonii; ale zachęcamy was, bracia, żebyście coraz bardziej [w nią] obfitowali; **11** I gorliwie starali się żyć spokojnie, dbać o swoje sprawy i pracować własnymi rękami, jak wam nakazaliśmy; **12** Abyście uczciwie postępowali wobec tych, którzy są na zewnątrz, i w niczym nie mieli niedostatku. **13** A nie chcę, bracia, abyście byli w niewiedzy co do tych, którzy zasnęli, abyście się nie smucili jak inni, którzy nie mają nadziei. **14** Jeśli bowiem wierzymy, że Jezus umarł i zmartwychwstał, to też tych, którzy zasnęli w Jezusie, Bóg przyprowadzi wraz z nim. **15** Bo to wam mówimy przez słowo Pana, że my, którzy pozostaniemy żywi do przyjścia Pana, nie wyprzedzimy tych, którzy zasnęli. **16** Gdyż sam Pan z okrzykiem, z głosem archaniola i [dźwiękiem] trąby Bożej zstąpi z nieba, a zmarli w Chrystusie powstaną pierwsi. **17** Potem my, którzy pozostaniemy żywi, razem z nimi będziemy porwani w obłoki, w powietrze, na spotkanie Pana, i tak zawsze będziemy z Panem. **18** Dlatego pocieszajcie się wzajemnie tymi słowami.

5 A o czasach i porach, bracia, nie potrzebujecie, aby wam pisano. **2** Sami bowiem dokładnie wiecie, że dzień Pana przyjdzie jak złodziej w nocy. **3** Bo gdy będą mówić: Pokój i bezpieczeństwo – wtedy przyjdzie

na nich nagła zguba, jak bóle na kobietę brzemienną, i nie ujdą. **4** Lecz wy, bracia, nie jesteście w ciemności, aby ten dzień zaskoczył was jak złodziej. **5** Wy wszyscy jesteście synami światłości i synami dnia. Nie jesteśmy synami nocy ani ciemności. **6** Nie śpijmy więc jak inni, ale czuwajmy i bądźmy trzeźwi. **7** Ci bowiem, którzy śpią, w nocy śpią, a ci, którzy się upijają, w nocy się upijają. **8** My zaś, którzy należymy do dnia, bądźmy trzeźwi, przywdziawszy pancerz wiary i miłości oraz hełm nadziei zbawienia. **9** Gdyż Bóg nie przeznaczył nas na gniew, lecz abyśmy otrzymali zbawienie przez naszego Pana Jezusa Chrystusa; **10** Który umarł za nas, abyśmy, czy czuwamy, czy śpiemy, razem z nim żyli. **11** Dlatego zachęcamie jedni drugich i budując się wzajemnie, jak to zresztą czynicie. **12** I prosimy was, bracia, abyście darzyli uznaniem tych, którzy pracują wśród was, którzy są waszymi przełożonymi w Panu i was napominają; **13** Ze względu na ich pracę darzcie ich jak najgorętszą miłością. Zachowujcie pokój między sobą. **14** Prosimy was też, bracia, napominajcie niekarnych, pocieszajcie bojaźliwych, podtrzymujcie słabych, bądźcie cierpliwi dla wszystkich. **15** Uważajcie, aby nikt nikomu nie odpłacał złem za зло, ale zawsze dążcie do tego, co dobre dla siebie nawzajem i dla wszystkich. **16** Zawsze się radujcie. **17** Nieustannie się mówlicie. **18** Za wszystko dziękujcie. Taka jest bowiem wola Boga w Chrystusie Jezusie względem was. **19** Ducha nie gaście. **20** Prorocztw nie lekceważcie. **21** Wszystko badajcie, a trzymajcie się tego, co dobre. **22** Od wszelkiego pozoru zła powstrzymujcie się. **23** A sam Bóg pokoju niech was w pełni uświeci, a cały wasz duch, dusza i ciało niech będą zachowane bez zarzutu na przyjście naszego Pana Jezusa Chrystusa. **24** Wierny jest ten, który was powołuje; on też tego dokona. **25** Bracia, mówlicie się za nas. **26** Pozdrówcie wszystkich braci świętym pociałykiem. **27** Zaklinam was na Pana, aby ten list został przeczytany wszystkim świętym braciom. **28** Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami. Amen.

II Tesaloniczan

1 Paweł, Sylwan i Tymoteusz do kościoła Tesaloniczan, [który jest] w Bogu, naszym Ojcu, i Panu Jezusie Chrystusie. **2** Łaska was i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **3** Bracia, powinniśmy zawsze dziękować Bogu za was, co jest rzeczą słuszną, bo bardzo wzrasta wasza wiara i u każdego z was pomnaża się wzajemna miłość; **4** Tak że i my sami chlubimy się wami w kościołach Bożych z [powodu] waszej cierpliwości i wiary we wszystkich waszych prześladowaniach i uciskach, które znoscie. **5** [Sa one] dowodem sprawiedliwego sądu Boga, abyście byli uznani za godnych królestwa Bożego, za które też cierpicie. **6** Ponieważ jest [rzeczą] sprawiedliwą u Boga, żeby odpłacić uciskiem tym, którzy was uciskają; **7** A was, uciśnionym, [dać] odpoczynek wraz z nami, gdy z nieba objawi się Pan Jezus z aniołami swojej mocy; **8** W ogniu płomienistym wywierając zemstę na tych, którzy Boga nie znają i nie są posłuszní ewangelii naszego Pana Jezusa Chrystusa. **9** Poniosą oni karę, wieczne zatracenie od oblicza Pana i od chwały jego mocy; (*aiōnios g166*) **10** Gdy przyjdzie, aby był uwielbiony w swoich świętych i podziwiany w tym dniu przez wszystkich wierzących, ludzi; nie wszyscy bowiem mają wiarę. **3** Lecz wierni ponieważ wśród was uwierzono naszemu świadectwu. **11** Dlatego też nieustannie modlimy się za was, aby zlego. **4** Co do was, mamy ufność w Panu, że to, nasz Bóg uznał was za godnych tego powołania i wypełnił wszelkie upodobanie [swojej] dobroci i dzieła wiary w mocy; **12** Aby imię naszego Pana Jezusa Chrystusa zostało uwielbione w was, a wy w nim, według łaski naszego Boga i Pana Jezusa Chrystusa.

2 Prosimy was, bracia, przez [wzgląd na] przyjście naszego Pana Jezusa Chrystusa i nasze zgromadzenie się przy nim; **2** Abyście nie tak łatwo dali się zachwiać w [waszym] umyśle i zatrwożyć się ani przez ducha, ani przez mowę, ani przez list rzekomo przez nas [pisany], jakoby [już] nadchodził dzień Chrystusa. **3** Niech was nikt w żaden sposób nie zwodzi. [Ten dzień] bowiem nie [nadejdzie], dopóki najpierw nie przyjdzie odstępstwo i nie objawi się człowiek grzechu, syn zatracenia; **4** Który się sprzeciwia i wynosi ponad wszystko, co się nazywa Bogiem lub co jest przedmiotem czci, tak że zasiądzie w świątyni Boga jako Bóg, podając się za Boga. **5** Czy nie pamiętacie, że jeszcze będąc u was, mówiłem o tym? **6** A teraz wiecie, co przeszkaźca, tak że się objawi w swoim czasie. **7** Tajemnica nieprawości bowiem już działa. Tylko że ten, który teraz przeszkaźca, [będzie przeszkaźca], aż zostanie usunięty z drogi. **8** Wówczas pojawi się ów niegodziwiec, którego Pan zabije duchem

swoich ust i zniszczy blaskiem swego przyjścia. **9** [Niegodziwiec] przyjdzie za sprawą szatana, z całą mocą, wśród znaków i fałszywych cudów; **10** Wśród wszelkiego zwodzenia nieprawości wobec tych, którzy giną, ponieważ nie przyjęli miłości prawdy, by zostali zbawieni. **11** Dlatego Bóg zsyła im silne omamienie, tak że uwierzą kłamstwu; **12** Aby zostali osądzeni wszyscy, którzy nie uwierzyli prawdzie, ale upodobali sobie niesprawiedliwość. **13** Lecz my nieustannie powinniśmy dziękować Bogu za was, bracia umiłowani przez Pana, że Bóg od początku wybrał was do zbawienia przez uświadczenie Ducha i wiarę w prawdę. **14** Do tego powołał was przez naszą ewangelię, abyście dostapili chwały naszego Pana Jezusa Chrystusa. **15** Dlatego, bracia, stojcie [niewzruszenie] i trzymajcie się przekazanych nauk, o których zostaliście pouczeni czy to przez mowę, czy przez nasz list. **16** A sam nasz Pan Jezus Chrystus i Bóg, nasz Ojciec, który nas umiłował i dał wieczną pociechę i dobrą nadzieję przez laskę; (*aiōnios g166*) **17** Niech pocieszy wasze serca i utwierdzi was w każdym dobrym słowie i uczynku.

3 Na koniec, bracia, módlcie się za nas, aby słowo Pana szerzyło się i rozsławiało jak i u was; **2** I abyśmy byli wybawieni od przewrotnych i złych ponieważ wśród was uwierzono naszemu świadectwu. jest Pan, który was utwierdzi i będzie strzec od **11** Dlatego też nieustannie modlimy się za was, aby zlego. **4** Co do was, mamy ufność w Panu, że to, nasz Bóg uznał was za godnych tego powołania i co nakazujemy, czynicie i będziecie czynić. **5** Pan wypełnił wszelkie upodobanie [swojej] dobroci i dzieła wiary w mocy; **12** Aby imię naszego Pana Jezusa Chrystusa zostało uwielbione w was, a wy w nim, według łaski naszego Boga i Pana Jezusa Chrystusa, abyście stronili od każdego brata, który postępuje nieporządnie, a nie według przekazanych nauk, które otrzymał od nas. **7** Sami bowiem wiecie, jak należy nas naśladować, ponieważ nie żyliśmy wśród was nieporządnie; **8** Ani u nikogo nie jedliśmy chleba za darmo, ale pracowaliśmy w trudzie i zmęczeniu we dnie i w nocy, aby dla nikogo z was nie być ciężarem. **9** Nie jakobyśmy nie mieli do [tego] prawa, lecz żeby dać was samych siebie za przykład do naśladowania. **10** Gdy bowiem byliśmy u was, to nakazaliśmy was: Kto nie chce pracować, niech [też] nie je. **11** Bo słyszmy, że niektórzy wśród was postępują nieporządnie, wcale nie pracują, lecz zajmują się niepotrzebnymi rzeczami. **12** Dlatego nakazujemy [im] i napominamy przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, aby spokojnie pracując, własny chleb jedli. **13** Wy zaś, bracia, nie bądźcie znużeni w czynieniu dobra. **14** Jeśli ktoś nie posłucha naszych słów [zawartych] w [tym] liście, to zwrócić na niego uwagę i nie przedstawajcie z nim, aby się zawstydził. **15** Nie uważajcie [go] jednak za nieprzyjaciela, lecz

napominajcie jak brata. **16** A sam Pan pokoju niech was obdarza pokojem zawsze [i] na wszelki sposób. Pan [niech będzie] z wami wszystkimi. **17** Pozdrowienie moja, Pawła, ręka; jest ono znakiem w każdym liście; tak piszę. **18** Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

I Tymoteusza

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa według nakazu Boga, naszego Zbawiciela, i Pana Jezusa Chrystusa, który jest naszą nadzieję; **2** Do Tymoteusza, [mego] własnego syna w wierze. Łaska, miłosierdzie i pokój od Boga, naszego Ojca, i Chrystusa Jezusa, naszego Pana. **3** Jak cię prosiłem, gdy wybierałem się do Macedonii, byś pozostał w Efezie, [tak teraz proszę], abyś nakazał niektórym, żeby inaczej nie nauczali; **4** I nie zajmowali się baśniami i niekończącymi się rodowodami, które wywołują raczej spory niż zbudowanie Boże, które [oparte jest] na wierze. **5** Końcem zaś przykazania jest miłość [pływąca] z czystego serca, z prawego sumienia i wiary nieobłudnej; **6** Od czego niektórzy odstapili i zwróciły się ku czczej gadaninie; **7** Chcąc być nauczycielami prawa, nie rozumiejąc ani tego, co mówią, ani tego, co stanowczo twierdzą. **8** Wiemy zaś, że prawo jest dobre, jeśli ktoś je właściwie stosuje. **9** Rozumiemy, że prawo nie jest ustanowione dla sprawiedliwego, ale dla nieprawych i nieposłusznych, dla bezbożnych i grzeszników, dla niegodziwych i nieczystych, dla ojcobójców, matkobójców i morderców; **10** Dla rozpustników, mężczyzn współżujących ze sobą, handlarzy ludźmi, dla kłamców, krzywoprzysiężców i dla wszystkiego, co [jest] przeciwne zdrowej nauce; **11** Zgodnie z chwalebną ewangelią błogosławionego Boga, który mi powierzono. **12** Dziękuję więc temu, który mnie umocnił, Chrystusowi Jezusowi, naszemu Panu, że uznał mnie za wiernego, przeznaczając [mnie] do posługi; **13** [Mnie], który przedtem byłem bliźnierzą, prześladowcą i gnębicielem, ale dostąpiłem miłosierdzia, bo czyniłem to nieswiadomie, w niewierze. **14** A łaska naszego Pana stała się bardzo obfita wraz z wiarą i miłością, [która jest] w Chrystusie Jezusie. **15** Wiarygodne to słowa i godne całkowitego przyjęcia, że Chrystus Jezus przeszedł na świat, aby zbawić grzeszników, z których ja jestem pierwszy. **16** Lecz dostąpiłem miłosierdzia po to, aby we mnie pierwszym Jezus Chrystus okazał wszelką cierpliwość jako przykład dla tych, którzy mają w niego uwierzyć ku życiu wiecznemu. (aiōnios g166) **17** A Królowi wieków, nieśmiertelnemu, niewidzialnemu, jedynemu mądroemu Bogu [niech będzie] cześć i chwała na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) **18** Ten nakaz daję tobie, synu Tymoteuszu, według wcześniej wygłoszonych o tobie proroczy, abyś toczył zgodnie z nimi dobry bój; **19** Mając wiarę i czyste sumienie, które niektórzy odrzucili i stali się rozbitykami w wierze. **20** Do nich należą Hymenajos i Aleksander, których oddałem szatanowi, aby nauczyli się nie bliźnić.

2 Zachęcam więc przede wszystkim, aby zanoszone były prośby, modlitwy, wstawienictwa i dziękczynienia za wszystkich ludzi; **2** Za królów i za wszystkich sprawujących władzę, abyśmy mogli prowadzić życie ciche i spokojne, z całą pobożnością i uczciwością. **3** Jest to bowiem [rzecz] dobra i mila w oczach Boga, naszego Zbawiciela; **4** Który chce, aby wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy. **5** Jeden bowiem jest Bóg, jeden też pośrednik między Bogiem a ludźmi, człowiek Chrystus Jezus; **6** Który wydał samego siebie na okup za wszystkich, [na] świadectwo we właściwym czasie. **7** Ze względu na nie zostałem ustanowiony kaznodzieją i apostolem – mówię prawdę w Chrystusie, nie kłamę – nauczycielem pogan w wierze i prawdzie. **8** Chcę więc, aby mężczyźni modlili się na każdym miejscu, podnosząc ręce czyste, bez gniewu i sporu. **9** Podobnie też kobiety niech się zdobią ubiorem przyzwoitym, ze wstyliwością i umarem, nie z zapłatanyimi włosami albo złotem, albo perłami, albo kosztownymi strojami; **10** Lecz dobrymi uczynkami, jak przystoi kobietom, które uznają się za pobożne. **11** Kobieta niech się uczy w cichości, w pełnej uległości. **12** Nie pozwalam zaś kobiecie nauczać ani mieć władzy nad mężczyzną, lecz aby trwała w cichości. **13** Bo Adam został stworzony najpierw, potem Ewa. **14** I nie Adam został zwiedziony, lecz kobieta, gdy została zwiedziona, popadła w przestępstwo. **15** Lecz będzie zbawiona przez rodzenie dzieci, jeśli zostaną w wierze, miłości i świętości z umarem.

3 Wiarygodne to słowa: Jeśli ktoś pragnie biskupstwa, pragnie dobrej pracy. **2** Biskup więc ma być nienaganny, mąż jednej żony, czujny, trzeźwy, przyzwoity, gościnny, zdolny do nauczania; **3** Nieoddający się piciu wina, niesklonny do bicia, nielakomy na brudny zysk, ale opanowany, niekłotalwy, niechciwy; **4** Dobrze rządzący własnym domem, trzymający dzieci w posłuszeństwie i wszelkim szacunku; **5** Jeśli bowiem ktoś nie umie rządzić własnym domem, jakże będzie mógł troszczyć się o kościół Boży? **6** Nie nowicjusz, żeby nie wbił się w pychę i nie wpadł w potępienie diabelskie. **7** Musi też mieć dobre świadectwo od tych, którzy są na zewnątrz, żeby nie [ścigał na siebie] hańby i nie wpadł w sidła diabła. **8** Diakoni także [mają być] poważni, niedwulicowi, nienadużywający wina, nielakomi na brudny zysk; **9** Zachowujący tajemnicę wiary w czystym sumieniu. **10** I niech będą najpierw wypróbowani, a potem niech służą, jeśli są nienaganni. **11** [Ich] żony także [niech będą] poważne, nierzucające oszczerstw, trzeźwe, wierne we wszystkim. **12** Diakoni niech będą mężami jednej żony, rządzący dobrze dziećmi i

własnymi domami. 13 Ci bowiem, którzy dobrze pełnią domu i odwzajemniać się rodzicom; jest to bowiem służbę, zyskują sobie zaszczytny stopień i wielką [rzecz] dobra i miła w oczach Boga. 5 Ta zaś, która śmiałość w wierze, która jest w Chrystusie Jezusie. 14 rzeczywiście jest wdową i [jest] osamotniona, pokłada Piszę ci to, mając nadzieję, że wkrótce przybędę do nadziei w Bogu i trwa w prośbach i modlitwach we ciebie. 15 A gdybym się opóżniał, [piszę, abyś] wiedział, dnie i w nocy. 6 Lecz ta, która oddaje się rozkoszom, jak należy postępować w domu Bożym, który jest martwa, chociaż żyje. 7 To więc nakazuj, żeby były kościołem Boga żywego, filarem i podporą prawdy. 16 nienaganne. 8 A jeśli ktoś nie dba o swoich, a zwłaszczą A bez wątpienia wielka jest tajemnica pobożności: Bóg o domowników, ten wyparł się wiary i gorszy jest od objawiony został w ciele, usprawiedliwiony w Duchu, niewierzącego. 9 Do wdów niech będzie zaliczona widziany był przez anioły, głoszony był pogonem, taka, która nie ma mniej niż sześćdziesiąt lat, była uwierzonu mu na świecie, wzięty został w góre do żoną jednego męża; 10 Znana z dobrych uczynków, jeśli wychowała dzieci, jeśli udzielała gościnny, jeśli obmywała nogi świętym, jeśli wspomagała strapionych, jeśli wykonywała każdy dobry uczynek. 11 Natomiast młodszych wdów [do nich] nie zaliczaj, bo gdy rokrosze odwodzą je od Chrystusa, chcą wyjść za mąż; 12 Ściągając na siebie potępienie, ponieważ odrzuciły pierwszą wiare. 13 Co więcej, uczą się bezczynności, chodząc od domu do domu, i nie tylko [sa] bezczynne, lecz też gadatliwe, wścibskie, mówiące to, co nie wypada. 14 Chcę więc, żeby młodsze wychodziły za mąż, rodziły dzieci, zajmowały się [domem], nie dawały przeciwnikowi żadnego powodu do obmowy. 15 Już bowiem niektóre odwróciły się [i poszły] za szatanem. 16 [A] jeśli jakiś wierzący lub wierząca ma [w rodzinie] wdowy, niech im pomaga, aby kościół nie był obciążony i mógł przyjść z pomocą tym, które rzeczywiście są wdowami. 17 Starsi, którzy dobrze przewodzą, niech będą uważani za godnych podwójnej czci, [a] zwłaszczą ci, którzy pracują w słowie i w nauce. 18 Mówią bowiem Pismo: Młocącemu wołowi nie zawiązesz pyska, oraz: Godny jest robotnik swojej zapłaty. 19 Nie przyjmuj oskarżenia przeciwko starszemu, chyba że na podstawie [zeznania] dwóch albo trzech świadków. 20 A tych, którzy grzeszą, strofuj w obecności wszystkich, aby i inni się bali. 21 Zaklinam [cie] wobec Boga i Pana Jezusa Chrystusa, i wybranych aniołów, abyś tego przestrzegał, nie mając względu na osoby, nie kierując się stronnictwo. 22 Rąk na nikogo pospiesznie nie wkładaj ani nie bądź uczestnikiem cudzych grzechów. Siebie samego zachowaj czystym. 23 [Samej] wody już nie pij, ale używaj trochę wina ze względu na twój żołądek i częste niedomagania. 24 Grzechy niektórych ludzi są jawne, [jeszcze] zanim zostaną osądzone, a za niektórymi idą w Ślad. 25 Podobnie dobre uczynki są jawne, a te, które nie są, pozostać w ukryciu nie mogą.

4 A Duch otwarcie mówi, że w czasach ostatecznych niektórzy odstąpią od wiary, dając posłuch zwodniczym duchom i naukom demonów; 2 Mówiąc kłamstwo w obłudzie, mając napiętnowane sumienie; 3 Zabraniając wstępować w związki małżeńskie, [nakazując] powstrzymywać się od pokarmów, które Bóg stworzył, aby je przyjmowali z dziękczeniem wierzący i ci, którzy poznali prawdę. 4 Wszelkie bowiem stworzenie Boże jest dobre i nie należy odrzucać niczego, co się przyjmuje z dziękczeniem. 5 Uświęcone bowiem zostaje przez słowo Boże i modlitwe. 6 Przedkładając to braciom, będziesz dobrym slugą Chrystusa Jezusa, wykarmionym słowami wiary i dobrej nauki, za którą poszedłeś. 7 Odrzucaj natomiast pospolite i babskie baśnie. Sam zaś ćwicz się w pobożności. 8 Ćwiczenie cielesne bowiem przynosi niewiele pozytku, lecz pobożność do wszystkiego jest przydatna, gdyż zawiera obietnicę życia obecnego i przyszłego. 9 Wiarygodne to słowa i godne całkowitego przyjęcia. 10 Dlatego pracujemy i jesteśmy lizeni, że pokładamy nadzieję w Bogu żywym, który jest Zbawicielem wszystkich ludzi, zwłaszczą wierzących. 11 To nakazuj i [tego] nauczaj. 12 Niech nikt nie lekceważa twego młodego wieku; lecz bądź dla wierzących przykładem w mowie, w postępowaniu, w miłości, w duchu, w wierze, w czystości. 13 Dopóki nie przyjdę, pilnuj czytania, zachęcania [i] nauki. 14 Nie zaniedbij daru, który jest w tobie, który został ci dany przez proroctwo wraz z nałożeniem rąk starszych. 15 O tym rozmyślaj, temu się oddawaj, aby twoje postępy były widoczne dla wszystkich. 16 Pilnuj samego siebie i nauki, trwaj w tych [rzeczach], bo to czyniąc, i samego siebie zbwisz, i tych, którzy cię słuchają.

5 Starszego [człowieka] nie strofuj, lecz nakłanaj jak ojca, młodszych – jak braci; 2 Starsze kobiety – jak matki, młodsze – jak siostry, z całą czystością. 3 Okazuj szacunek wdowom, które rzeczywiście [sa] wdowami. 4 Jeśli zaś jakaś wdowa ma dzieci lub wnuki, niech się one najpierw uczą być pobożnymi względem własnego

służą, bo są wiernymi i umiłowanymi, uczestnikami dobrodzieństwa. Tego nauczaj i [do tego] zachęcaj. 3 Jeśli ktoś inaczej naucza i nie trzyma się zdrowych słów naszego Pana Jezusa Chrystusa i nauki zgodnej z pobożnością; 4 [Ten] jest nadęty i nic nie wie, lecz ma chorobliwą skłonność do dociekań i sporów o słowa, z których rodzą się zawiść, spory, złorzeczenia, złośliwe podejrzenia; 5 Przewrotne spory ludzi o wypaczonym umyśle, pozbawionych prawdy, [którzy] uważają, że pobożność jest zyskiem [cielesnym]. Stronicie od takich. 6 Wielkim zaś zyskiem jest pobożność wraz z poprzestawaniem na tym, co się ma. 7 Niczego bowiem nie przynieśliśmy na ten świat, z pewnością też niczego wynieść nie możemy. 8 Mając natomiast jedzenie i ubranie, poprzestawajmy na tym. 9 A ci, którzy chcą być bogaci, wpadają w pokusy i w sidła oraz w wiele głupich i szkodliwych poządliwości, które pograżają ludzi w zgubie i zatraceniu. 10 Korzeniem bowiem wszelkiego zła jest miłość do pieniędzy; niektórzy, pragnąć ich, zboczyli z [drogi] wiary i poprzebijali się wieloma bolesćiami. 11 Ty zaś, człowiek Boży, uciekaj od tego wszystkiego, a podążaj za sprawiedliwością, pobożnością, wiarą, miłością, cierpliwością, łagodnością. 12 Staczaj dobrą walkę wiary, uchwyci się życia wiecznego, do którego też zostałeś powołany i o którym złożyłeś dobre wyznanie wobec wielu świadków. (aiōnios g166) 13 Nakazuję ci przed Bogiem, który ożywia wszystko, i przed Chrystusem Jezusem, który złożył dobre wyznanie przed Poncjuszem Piłatem; 14 Abyś zachował to przykazanie bez skazy i bez zarzutu aż do objawienia się naszego Pana Jezusa Chrystusa; 15 Które we właściwym czasie ukaże błogosławiony i jedyny Władca, Król królów i Pan panów; 16 Jedyni mający nieśmiertelność [i] mieszkający w światłości niedostępnej, którego żaden z ludzi nie widział ani widzieć nie może; jemu [niech będzie] cześć i moc wieczna. Amen. (aiōnios g166) 17 Bogaczom tego świata nakazuj, aby się nie wynosili i nie pokładaли nadziei w niepevnym bogactwie, lecz w Bogu żywym, który nam wszystkiego obficie udziela, abyśmy z tego korzystali. (aiōn g165) 18 Niech [innym] dobrze czynią, bogacą się w dobre uczynki, chętnie dają i dzielą się [z innym]; 19 Gromadząc sobie skarby [jako] dobry fundament na przyszłość, aby uchwycić się życia wiecznego. 20 Tymoteuszu, strzeż [tego], co ci powierzono, unikaj pospolitej, czczej gadaniny i sprzecznych twierdzeń rzekomej wiedzy; 21 Którą się niektórzy szczerząc, pobłędzili w wierze. Łaska [niech będzie] z tobą. Amen.

II Tymoteusza

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, zgodnie z obietnicą życia, [które jest] w Chrystusie Jezusie; **2** Do Tymoteusza, umiłowanego syna. Łaska, miłosierdzie i pokój od Boga Ojca i Chrystusa Jezusa, naszego Pana. **3** Dziękuję Bogu, któremu jak moi przodkowie służę z czystym sumieniem, że nieustannie ciebie wspominam w swoich modlitwach, w nocy i we dniu; **4** Wspominając twoje lzy, pragnę cię zobaczyć, aby napełnić się radością; **5** Pamiętając nieobłudną wiarę, która jest w tobie, a która najpierw mieszkała w twojej babce Lois i w twojej matce Eunice, jestem też pewien, że i w tobie [mieszka]. **6** Z tego powodu przypominam ci, abyś rozniecił dar Boży, który jest w tobie przez nałożenie moich rąk. **7** Nie dał nam bowiem Bóg ducha bojaźni, lecz mocy i miłości, i zdrowego umysłu. **8** Nie wstydź się więc świadectwa naszego Pana ani mnie, jego więźnia, lecz weź udział w cierpieniach dla ewangelii według mocy Boga; **9** Który nas zbawił i powołał świętym powoaniem nie na podstawie naszych uczynków, ale na podstawie swojego postanowienia i łaski, która została nam dana w Chrystusie Jezusie przed wiecznymi czasy. (aiōnios g166) **10** A obecnie została objawiona przez pojawienie się naszego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, który zniszczył śmierć, a życie i nieśmiertelność wydobył na jaw przez ewangelię; **11** Dla której zostałem ustanowiony kaznodzieja, apostolem i nauczycielem pagan. **12** Z tego też powodu znoszę te cierpienia, ale się nie wstydzę, gdyż wiem, komu uwierzyłem, i jestem pewien, że on ma moc zachować to, co jemu powierzyłem, [aż] do owego dnia. **13** Trzymaj się wzoru zdrowych słów, które ode mnie usłyszałeś, w wierze i miłości, która jest w Chrystusie Jezusie. **14** Strzeż tego dobrego, które powierzył ci Duch Święty, który w nas mieszka. **15** Wiesz o tym, że odwrócił się ode mnie wszyscy, którzy są w Azji, do których należą Figelos i Hermogenes. **16** Niech Pan okaże swoje miłosierdzie domowi Onezyfora, bo mnie często pokrzepiał i mojego łańcucha się nie wstydził; **17** Lecz gdy był w Rzymie, usilnie mnie szukał i odnalazł. **18** Niech mu Pan da, aby w owym dniu znalazł miłosierdzie u Pana. A jak wiele usług oddał [mi] w Efezie, ty sam dobrze wiesz.

2 Ty więc, mój synu, wzmacniaj się w łasce, która jest w Chrystusie Jezusie. **2** A co słyszałeś ode mnie wobec wielu świadków, to powierz wiernym ludziom, którzy będą zdolni nauczać także innych. **3** Dlatego znoś trudy jak dobry żołnierz Jezusa Chrystusa. **4** Nikt, kto pełni służbę żołnierską, nie wikła się w sprawy tego życia, aby podobać się temu, który go powołał

na żołnierza. **5** Również jeśli ktoś staje do zapasów, nie otrzymuje korony, jeżeli nie walczy prawidłowo. **6** Rolnik, który pracuje, jako pierwszy powinien korzystać z plonów. **7** Rozważ, co mówię, a niech Pan ci da zrozumienie we wszystkim. **8** Pamiętaj, że Jezus Chrystus, potomek Dawida, powstał z martwych według mojej ewangelii; **9** Dla której znoszę cierpienia jak złoczyńca, aż do więzów, ale słowo Boże nie jest związane. **10** Dlatego wszystko znoszę przez wzgląd na wybranych, aby i oni dostąpili zbawienia, które jest w Chrystusie Jezusie wraz z wieczną chwałą. (aiōnios g166) **11** Wiarygodne to słowa. Jeśli bowiem z nim umarliśmy, z nim też będziemy żyć. **12** Jeśli cierpimy, z nim też będziemy królować, jeśli się go wyprzemy, i on się nas wyprze. **13** Jeśli jesteśmy niewierni, on pozostaje wierny, bo samego siebie wyprzeć się nie może. **14** To wszystko przypominaj, zaklinając [ich] przed Panem, aby się nie wdawali w spory o słowa, bo to niczemu nie służy, tylko [prowadzi] do zguby słuchaczy. **15** Staraj się, abyś stanął przed Bogiem jako wypróbowany pracownik, który nie ma się czego wstydzić [i] który dobrze rozkłada słowo prawdy. **16** Unikaj zaś pospolitej, czczej gadaniny, bo prowadzi ona do [coraz] większej bezbożności. **17** A ich mowa szerzy się jak gangrena. Do nich należą Hymenajos i Filetos; **18** Którzy pobłędzili w [sprawie] prawdy, mówiąc, że zmartwychwstanie już nastąpiło, i wywracają wiarę niektórych. **19** Mimo to fundament Boży stoi niewzruszony, mając taką pieczęć: Zna Pan tych, którzy należą do niego, oraz: Niech odstapi od nieprawości każdy, kto wzywa imienia Chrystusa. **20** W wielkim zaś domu znajdują się nie tylko naczynia złote i srebrne, lecz także drewniane i gliniane, niektóre do [użytku] zaszczycnego, a inne do niezaszczycnego. **21** Jeśli więc ktoś oczyści samego siebie z tego [wszystkiego], będzie naczyniem do [użytku] zaszczycnego, uświeconym i użytecznym dla Pana, przygotowanym do każdego dobrego czynu. **22** Uciekaj też od młodzieżycznych poządroliwości, a zabiegaj o sprawiedliwość, wiarę, miłość, pokój wraz z tymi, którzy wzywają Pana z czystego serca. **23** Unikaj zaś głupich i niedouczonych rozmów, wiedząc, że rodzą kłopotnie. **24** A sluga Pana nie powinien wdawać się w kłopotnie, lecz ma być uprzejmy wzgółdem wszystkich, zdolny do nauczania, cierpliwy znoszący złych; **25** Lagodnie nauczający tych, którzy się sprzeciwiają; może kiedyś Bóg da im pokutę, aby uznali prawdę; **26** Oprzytomnieli i [wyrwali się] z sidła diabła, przez którego zostali schwytani do pełnienia jego woli.

3 A to wiedz, że w ostatecznych dniach nastaną trudne czasy. **2** Ludzie bowiem będą samolubni, chciwi, chełpiwi, pyszni, bliużniący, nieposłuszni rodzicom,

niewdzięczni, bezbożni; **3** Bez naturalnej miłości, Tytuś do Dalmacji; (aiōn g165) **11** Tylko Łukasz jest ze niedotrzymującymi słowa, oszczercy, niepowściągliwi, mna. Weź Marka i przyprowadź ze sobą, bo jest mi okrutni, niemilujący dobrych; **4** Zdrajcy, porywczy, bardzo przydatny do służby. **12** Tychika zaś posłałem nadęci, miłujący bardziej rozkosze niż Boga; **5** do Efezu. **13** Płaszcza, który zostawiłem w Troadzie u Przybierających pozór pobożności, ale wyrzekający się Karposa, przynieś ze sobą, gdy przyjdiesz, a także jej mocy. Takich ludzi unikaj. **6** Z takich bowiem księgi, zwłaszcza pergaminy. **14** Aleksander, ludwisarz, są ci, którzy wkradają się do domów i usidlają, wyrządzili mi wiele zł; niech mu Pan odda według jego naiwne kobietki obciążone grzechami, wiedzione przez uczynków. **15** I ty się go strzeż, bo bardzo sprzeciwiał rozmaite poządroliwości; **7** Które zawsze się uczą, a się naszym słowom. **16** Podczas pierwszej mojej nigdy nie mogą dojść do poznania prawdy. **8** Jak obrony nikt przy mnie nie stanął, lecz wszyscy mnie Jannes i Jambres sprzeciwiali się Mojzeszowi, tak też opuścili. Niech im to nie będzie policzone. **17** Lecz Pan oni sprzeciwiają się prawdzie, ludzie o wypaczonym stanął przy mnie i umocnił mnie, aby głoszenie było umyśle, odrzuceni jeśli chodzi o wiarę. **9** Lecz daleko przeze mnie całkowicie utwierdzone, [aby] usłyszeli je nie zajdą, bo ich głupota będzie jawną dla wszystkich, wszyscy poganie; i zostałem wyrwany z paszczy lwa. jak to się stało i z tamtymi. **10** Ale ty pojałeś moją naukę, sposób życia, dążenia, wiarę, wytrwałość, Pryskę i Akuwilę oraz dom Onezyfora. **20** Erast pozostał – prześladowania, które zniosłem, a ze wszystkich w Koryncie, a Trofima zostałem chorego w Milecie. wyrwał mnie Pan. **12** Tak i wszyscy, którzy chcą żyć pobożnie w Chrystusie Jezusie, będą prześladowani. Eubulos, Pudens, Linus, Klaudia i wszyscy bracia. **22** **13** Lecz ludzie żli i zwodzicie [co raz bardziej] będą Pan Jezus Chrystus [niech będzie] z twoim duchem. brnąć w zł, błądząc i [innych] wprowadzając w błąd. Łaska [niech będzie] z wami. Amen.

14 Ty zaś trwaj w tym, czego się nauczyleś i co ci powierzono, wiedząc, od kogo się tego nauczyleś; **15** I ponieważ od dziecka znasz Pisma święte, które cię mogą uczynić mądrym ku zbawieniu przez wiarę, która jest w Chrystusie Jezusie. **16** Całe Pismo [jest] natchnione przez Boga i pożyteczne do nauki, do strofowania, do poprawiania, do wychowywania w sprawiedliwości; **17** Aby człowiek Boży był doskonały, do wszelkiego dobrego dzieła w pełni przygotowany.

4 Zaklinam [cię] więc przed Bogiem i Panem Jezusem

Chrustusem, który będzie sądził żywych i umarłych w [czasie] swego przyjścia i swego królestwa; **2** Głoś słowo [Boże], nalegaj w porę [i] nie w porę, upominaj, strofuj i zachęcaj ze wszelką cierpliwością i nauką. **3** Przyjdzie bowiem czas, gdy zdrowej nauki nie zniosą, ale zgromadzą sobie nauczycieli według swoich poządroliwości, ponieważ ich uszy świerzbią. **4** I odwrócią uszy od prawdy, a zwrócią się ku baśniom. **5** Lecz ty bądź czujny we wszystkim, znoś cierpienia, wykonuj dzieło ewangelisty, w pełni dowódź swojej służby. **6** Ja bowiem już mam być złożony w ofierze, a czas mojego odejścia nadchodzi. **7** Dobrą walkę stoczyłem, bieg ukończyłem, wiarę zachowałem. **8** Odtąd odłożona jest dla mnie korona sprawiedliwości, którą mi w owym dniu da Pan, sędzia sprawiedliwy, a nie tylko mnie, ale i wszystkim, którzy umiłowali jego przyjście. **9** Postaraj się przybyć do mnie szybko. **10** Demas bowiem mnie opuścił, umiłował ten świat, i udał się do Tesaloniki, Krescens do Galacji,

Tytusa

1 Paweł, sługa Boga i apostoł Jezusa Chrystusa według wiary wybranych Bożych i poznania prawdy, która [jest] zgodna z pobożnością; **2** W nadziei życia wiecznego, które obiecał przed dawnymi wiekami ten, który nie klamie, Bóg; (*aiōnios g166*) **3** I we właściwym czasie objawił swoje słwo przez głoszenie, które zostało mi powierzone zgodnie z nakazem Boga, naszego Zbawiciela; **4** Do Tytusa, [mego] własnego syna we wspólnej wierze. Łaska, miłosierdzie i pokój od Boga Ojca i Pana Jezusa Chrystusa, naszego Zbawiciela. **5** Zostawiłem cię na Krecie w tym celu, abyś uporządkował to, co tam [jeszcze] zostało [do zrobienia], i ustanowił w każdym mieście starszych, jak ci nakazałem; **6** Jeśli ktoś jest nienaganny, mąż jednej żony, mający dzieci wierne, nieobwiniane o hulaszce życie lub niekarność. **7** Biskup bowiem, jako szafarz Boży, ma być nienaganny, niesamowły, nieskory do gniewu, nieoddający się piciu wina, niesklonny do bicia, niegoniący za brudnym zyskiem; **8** Lecz gościnny, miłujący dobro, roztropny, sprawiedliwy, święty, powściągliwy; **9** Trzymający się wiernego słowa, zgodnego z nauką, aby też mógł przez zdrową naukę napominać i przekonywać tych, którzy się sprzeciwiają; **10** Jest bowiem wielu niekarnych, oddających się czczej gadaninie i zwodzicieli, zwłaszcza wśród obrzezanych. **11** Im trzeba zamknąć usta, gdyż całe domy wywracają, nauczając, czego nie należy, dla brudnego zysku. **12** Jeden z nich, ich własny prorok, powiedział: Kreteńczycy to zawsze kłamcy, złe bestie, brzuchy leniwe. **13** Świadectwo to jest prawdziwe. Dlatego karć ich surowo, aby byli zdrowi w wierze; **14** I nie zajmowali się żydowskimi baśniami i przykazaniami ludzi odwracających się od prawdy. **15** Dla czystych wszystko jest czyste, natomiast dla skalanych i niewierzących nie ma nic czystego, lecz skalany jest zarówno ich umysł, jak i sumienie. **16** Twierdzą, że znają Boga, ale [swym] uczynkami [temu] przeczą, budząc obrzydzenie, będąc nieposłusznymi i niezdolnymi do wszelkiego dobrego uczynku.

2 Ty zaś mów to, co jest zgodne ze zdrową nauką; **2** Starsi [mężczyźni] niech będą trzeźwi, poważni, roztropni, zdrowi w wierze, w miłości, w cierpliwości. **3** Podobnie starsze kobiety niech zachowują się w sposób godny świętych, niech nie oczernią, nie nadużywają wina, uczą tego, co dobre. **4** Niech uczą młodsze [kobiety] rozsądku, [jak] mają kochać swoich mężów i dzieci; **5** Żeby [były] roztropne, czyste, żeby zajmowały się domem, były dobre, posłusznne swoim mężom, aby nie bluźniono słowu Bożemu.

6 Młodzieńców także napominaj, aby byli trzeźwi. **7** We wszystkim stawiaj samego siebie za wzór dobrych uczynków. W nauczaniu [okazuj] prawość, powagę; **8** Słowa zdrowe, nienaganne, aby ten, kto się sprzeciwia, był zawstydzony, nie mając o was nic złego do powiedzenia. **9** Slugi [nauczaj], aby byli poddani swoim panom i we wszystkim się [im] podobali, nie sprzeciwiając się; **10** [Niczego] sobie nie przywłaszczać, ale we wszystkim okazując doskonałą wierność, aby we wszystkim zdobili naukę Boga, naszego Zbawiciela. **11** Objawiła się bowiem łaska Boga, niosąca zbawienie wszystkim ludziom; **12** Pouczająca nas, abyśmy wyrzekliśmy się bezbożności i światowych pożądliwości, trzeźwo, sprawiedliwie i pobożnie żyli na tym świecie; (*aiōn g165*) **13** Oczekując błogosławionej nadziei i chwalebego objawienia się wielkiego Boga i Zbawiciela naszego, Jezusa Chrystusa; **14** Który wydał samego siebie za nas, aby nas wykupić od wszelkiej nieprawości i oczyścić sobie lud na własność, gorliwy w spełnianiu dobrych uczynków. **15** To mów, [do tego] zachęcaj i strofuj z całą powagą; niech nikt tobą nie gardzi.

3 Przypominaj im, aby zwierzchnościom i władzom byli poddani i posłuszní, gotowi do każdego dobrego uczynku; **2** Nikomu nie ubliżali, nie byli kłotliwi, [ale] uprzemijmi, okazując wszelką łagodność wobec wszystkich ludzi. **3** Niegdyś bowiem i my byliśmy głipi, oporni, błądzący, służący rozmaitym pożądliwościom i rozkoszom, żyjący w złośliwości i zazdrości, znienawidzeni i nienawidzący jedni drugich. **4** Lecz gdy się objawiła dobroć i miłość Boga, naszego Zbawiciela, względem ludzi; **5** Nie z uczynków sprawiedliwości, które my spełniliśmy, ale według swego miłosierdzia zbawił nas przez obmycie odrodzenia i odnowienie Ducha Świętego; **6** Którego wylał na nas obficie przez Jezusa Chrystusa, naszego Zbawiciela; **7** Abyśmy, usprawiedliwieni jego łaską, stali się dziedzicami zgodnie z nadzieję życia wiecznego. (*aiōnios g166*) **8** Wiarygodne to słowo i chcę, abyś o tym zapewniał, żeby ci, którzy uwierzyli Bogu, zabiegali o celowanie w dobrych uczynkach. Jest to dobre i pożyteczne dla ludzi. **9** Unikaj zaś głupich dociekań, rodowodów, sporów i kłótni o prawo; są bowiem nieużyteczne i próżne. **10** Heretyka po pierwszym i drugim upomnieniu unikaj; **11** Wiedząc, że taki [człowiek] jest przewrotny i grzeszy, i sam siebie osądza. **12** Gdy poślę do ciebie Artemasa lub Tychika, staraj się przybyć do mnie do Nikopolis, bo tam postanowiłem spędzić zimę. **13** Zenasa, uczonego w prawie, i Apollosa starannie wypraw, aby im niczego nie brakowało. **14** A niech i nasi uczą się przodować w

dobrych uczynkach, gdzie tego potrzeba, żeby nie byli bezwocni. 15 Pozdrawiają cię wszyscy, którzy są ze mną. Pozdrów tych, którzy nas miłują w wierze. Łaska [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

Filemona

1 Paweł, więzień Chrystusa Jezusa, i Tymoteusz, brat, do umiłowanego Filemona, naszego współpracownika; **2** Do [naszej] umiłowanej Apfii, do Archipa, naszego współbojownika i do kościoła, który jest w twoim domu. **3** Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **4** Dziękuję mojemu Bogu, zawsze wzmiankę czyniąc o tobie w moich modlitwach; **5** Słysząc o twojej miłości i wierze, którą masz względem Pana Jezusa i względem wszystkich świętych; **6** [Modlę się], aby udzielenie twojej wiary doprowadziło do poznania wszelkiego dobra, które jest w was przez Chrystusa Jezusa. **7** Mamy bowiem wielką radość i pociechę z powodu twojej miłości, bracie, gdyż przez ciebie serca świętych zostały pokrzepione. **8** Dlatego, chociaż mogę śmiało w Chrystusie nakazać ci, co należy [czynić]; **9** To [jednak] ze względu na miłość raczej proszę, będąc tym, kim jestem – Pawłem, starcem, a teraz i więźniem Jezusa Chrystusa; **10** Proszę cię za moim synem, Onzymem, którego zrodziłem w moich więzach; **11** Który niegdyś był dla ciebie nieużyteczny, ale teraz dla ciebie i dla mnie jest bardzo użyteczny. **12** Jego odsyłam, przyjmij go więc jak moje serce. **13** Zamierzałem go przy sobie zatrzymać, aby zamiast ciebie posługiwał mi w więzach ewangelii. **14** Lecz bez twojej zgody nie chciałem nic czynić, aby twój dobry [uczynek] nie był jakby z przymusu, ale z własnej woli. **15** Może bowiem dlatego oddalił się na chwilę [od ciebie], abyś go odzyskał na zawsze; (*aiōnios g166*) **16** Już nie jako slugę, lecz więcej niż slugę, [jako] brata umiłowanego, zwłaszcza dla mnie, a tym bardziej dla ciebie, i w ciele, i w Panu. **17** Jeżeli więc masz mnie za przyjaciela, przyjmij go jak mnie. **18** A jeśli wyrządził ci jakąś szkodę albo [jest] ci coś winien, policz to na mój rachunek. **19** Ja, Paweł, napisałem własnoręcznie, ja zapłacę, by nie mówić już o tym, że jesteś mi winien samego siebie. **20** Tak, bracie, niech ja dzięki tobie doznam radości w Panu, pokrzep moje serce w Panu. **21** Napisałem ci, będąc pewny twoego posłuszeństwa, wiedząc, że uczynisz nawet więcej, niż mówię. **22** A zarazem przygotuj mi też gościnę; mam bowiem ufność, że dzięki waszym modlitwom będę wam oddany. **23** Pozdrawiają cię Epafras, mój współwieźień w Chrystusie Jezusie; **24** Marek, Arystarch, Demas, Łukasz – moi współpracownicy. **25** Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z waszym duchem. Amen.

Hebrajczyków

1 Bóg, który wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś do ojców przez proroków; **2** W tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez [swego] Syna, którego ustanowił dziedzicem wszystkiego, przez którego też stworzył światy; (*aiōn g165*) **3** Który, będąc blaskiem [jego] chwały i wyrazem jego istoty i podtrzymując wszystko słowem swojej mocy, dokonał oczyszczenia z naszych grzechów przez samego siebie, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach; **4** I stał się o tyle wyższy od aniołów, o ile znamienitsze od nich odziedziczył imię. **5** Do którego bowiem z aniołów powiedział kiedykolwiek: Ty jesteś moim Synem, ja ciebie dziś zrodziłem? I znowu: Ja będę mu Ojcem, a on będzie mi Synem? **6** I znowu, gdy wprowadza pierworodnego na świat, mówi: Niech mu oddają poklon wszyscy aniołowie Boga. **7** O aniołach zaś mówi: On czyni swoich aniołów duchami, a swoje sługi płomieniami ognia. **8** Lecz do Syna [mówi]: Twój tron, o Boże, na wieki wieków, berłem sprawiedliwości [jest] berło twoego królestwa. (*aiōn g165*) **9** Umilowaleś sprawiedliwość, a znenawidzisz nieprawość, dlatego namaścił cię, o Boże, twój Bóg olejkiem radości bardziej niż twoich towarzyszy. **10** Oraz: Ty, Panie, na początku założyłeś [fundamenty] ziemi, a niebiosa są dziełem twoich rąk. **11** One przemina, ale ty zostaniesz i wszystkie jak szata się zestarzeją; **12** I jak płaszcz je zwiniesz, i zostaną odmienione. Ty zaś jesteś ten sam, a twoje lata się nie skończą. **13** Do którego też z aniołów kiedykolwiek powiedział: Siądź po mojej prawicy, aż położę dwóch nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy? **14** Czy nie są oni wszyscy duchami służebnymi, posyłanymi, aby służyć tym, którzy mają odziedziczyć zbawienie?

2 Dlatego musimy tym bardziej trzymać się tego, co słyszeliśmy, aby nam [to] czasem nie uciekło. **2** Bo jeśli słowo wypowiedziane przez aniołów było niewzruszone, a wszelkie wykroczenie i nieposłużliwość otrzymało sprawiedliwą odpłatę; **3** Jakże my ujdziemy, jeśli zaniedbamy tak wielkie zbawienie, które było głoszone na początku przez Pana, a potwierdzone nam przez tych, którzy [go] słyszeli? **4** [Którym] i Bóg dał świadectwo przez znaki, cuda i różnorakie moce oraz [przez] udzielanie Ducha Świętego według swojej woli. **5** Nie aniołom bowiem poddał przyszły świat, o którym mówimy. **6** Ktoś to gdzieś stwierdził, gdy powiedział: Czym jest człowiek, że o nim pamiętasz, albo syn człowieczy, że troszczysz się o niego? **7** Uczyniłeś go niewiele mniejszym od aniołów, chwałą i czcią ukoronowałeś go i ustanowiłeś

go nad uczynkami twoich rąk. **8** Wszystko poddałeś pod jego stopy. A skoro poddał mu wszystko, nie pozostawił niczego, co nie byłoby mu poddane. Lecz teraz jeszcze nie widzimy, aby wszystko było mu poddane. **9** Ale widzimy Jezusa, który stał się niewiele mniejszy od aniołów, ukoronowanego chwałą i czcią za cierpienia śmiertci, aby z łaski Boga zakosztował śmierci za wszystkich. **10** Wypadło bowiem temu, dla którego [jest] wszystko i przez którego jest wszystko, aby, doprowadzając wielu synów do chwały, wodza ich zbawienia uczynił doskonałym przez cierpienie. **11** Zarówno bowiem ten, który uswięca, jak i uświeceni, z jednego są wszyscy. Z tego powodu nie wstydzi się nazywać ich braćmi; **12** Mówiąc: Oznajmię twoje imię moim braciom, pośród zgromadzenia będę ci śpiewał. **13** I znowu: Będę pokładał w nim ufność. I znowu: Oto ja i dzieci, które dał mi Bóg. **14** Ponieważ zaś dzieci są uczestnikami ciała i krwi, i on także stał się ich uczestnikiem, aby przez śmierć zniszczyć tego, który miał władzę nad śmiercią, to jest diabla; **15** I aby wyzwolił tych, którzy z powodu lęku przed śmiercią przez całe życie podlegali niewoli. **16** Bo zaprawdę nie przyjął [natury] aniołów, ale potomstwo Abrahama. **17** Dlatego musiał we wszystkim upodobnić się do braci, aby stał się milosiernym i wiernym najwyższym kapłanem wobec Boga dla przebłagania za grzechy ludu. **18** A że sam cierpiał, będąc kuszoną, może dopomóc tym, którzy są w pokusach.

3 Dlatego, bracia święci, uczestnicy niebieskiego powołania, zwróćcie uwagę na Apostoła i Najwyższego Kapłana naszego wyznania, Chrystusa Jezusa; **2** Wiernego temu, który go ustanowił, podobnie jak Mojżesz [był] w całym jego domu. **3** Tym większej bowiem chwały jest on godzien od Mojżesza, im większą część od domu ma jego budowniczy. **4** Bo każdy dom jest przez kogoś zbudowany, lecz tym, który wszystko zbudował, jest Bóg. **5** I Mojżesz wprawdzie był wierny w całym jego domu jako sluga, na świadectwo tego, co potem miało być powiedziane; **6** Lecz Chrystus jako syn panuje nad swoim domem. Jego domem my jesteśmy, jeśli tylko ufność i chwalebna nadzieję aż do końca niewzruszenie zachowamy. **7** Dlatego, jak mówi Duch Święty: Dzisiaj, jeśli usłyszycie jego głos; **8** Nie zatwardzajcie waszych serc jak podczas rozdrażnienia, w dniu próby na pustyni; **9** Gdzie mnie wystawiali na próbę wasi ojcowie [i] doświadczali, i oglądali moje dzieła przez czterdzieści lat. **10** Dlatego się rozgniewałem na to pokolenie i powiedziałem: Oni zawsze błędą sercem i nie poznali moich dróg; **11** Toteż przysiąglem w moim gniewie, że nie wejdą do mojego odpoczynku. **12** Uważajcie, bracia, żeby nie było czasem w kimś z was przewrotnego serca

niewiary, które by odstępovalo od Boga żywego; **13** wszystkim podobnie jak [my], ale bez grzechu. **16** Lecz zachęcajcie się wzajemnie każdego dnia, dopóki nazywa się „Dzisiaj”, aby nikt z was nie popadł w zatwardziałość przez oszustwo grzechu. **14** Staliśmy się bowiem uczestnikami Chrystusa, jeśli tylko nasze pierwotne przeświadczenie aż do końca niewzruszenie zachowamy. **15** Dopóki jest powiedziane: Dzisiaj, jeśli usłyszyście jego głos, nie zatwardzajcie waszych serc jak w dniu rozdrażnienia. **16** Niektórzy bowiem, usłyszawszy, rozdrażniłi [Pana], ale nie wszyscy [z tych], którzy wyszli z Egiptu pod wodzą Mojésza. **17** A na kogo gniewał się przez czterdzieści lat? Czy nie na tych, którzy zgrzeszyli, a których ciała legły na pustyni? **18** A którym przysiągła, że nie wejdą do jego odpoczynku, jeśli nie tym, którzy byli nieposłuszní? **19** Widzimy więc, że nie mogli wejść z powodu niewiary.

4 Bójmy się więc, gdy jeszcze trwa obietnica wejścia do jego odpoczynku, aby czasem się nie okazało, że ktoś z was [je] nie osiągnął. **2** I nam bowiem głoszono ewangelię jak i tamtym. Lecz tamtym nie pomogło słowo, które słyszeli, gdyż nie było powiązane z wiarą tych, którzy [je] słyszeli. **3** Bo do odpoczynku wchodzimy my, którzy uwierzyliśmy, jak powiedział: Dlatego przysiagłem w moim gniewie, że nie wejdą do mojego odpoczynku, choć [jego] dzieła były dokonane od założenia świata. **4** Powiedział bowiem w pewnym miejscu o siódmym dniu tak: I odpoczął Bóg siódmego dnia od wszystkich swoich dzieł. **5** A tutaj znowu: Nie wejdą do mego odpoczynku. **6** Ponieważ więc jest tak, że niektórzy mają wejść do niego, a ci, którym najpierw głoszono, nie weszli z powodu niewiary; **7** Znowu wyznacza pewien dzień, mówiąc przez Dawida po tak długim czasie „Dzisiaj”, jak to zostało powiedziane: Dzisiaj, jeśli usłyszyście jego głos, nie zatwardzajcie waszych serc. **8** Gdyby bowiem Jozue zapewnił im odpoczynek, [Bóg] nie mówiłby potem o innym dniu. **9** A tak zostaje [jeszcze] odpoczynek dla ludu Bożego. **10** Kto bowiem wszedł do jego odpoczynku, on także odpoczął od swoich czynów, tak jak Bóg od swoich. **11** Starajmy się więc wejść do owego odpoczynku, aby nikt nie wpadł w ten sam przykład niewiary. **12** Słowo Boże bowiem jest żywe i skuteczne, ostrzegające niż wszelki miecz obosieczny, przenikające aż do rozdzielenia duszy i ducha, stawów i szpiku, [zdolne] rozsądzić myśli i zamiary serca. **13** [Żadne] stworzenie nie ukryje się przed nim, przeciwnie, wszystko jest obnażone i odkryte przed oczami tego, któremu musimy zdać sprawę. **14** Mając więc wielkiego najwyższego kapłana, który przeszedł przez niebiosa, Jezusa, Syna Bożego, trzymajmy się [naszego] wyznania. **15** Nie mamy bowiem najwyższego kapłana, który by nie mógł współczuć naszym słabościom, lecz kuszonego we

Przystąpmy więc z ufnością do tronu łaski, abyśmy dostąpili miłosierdzia i znaleźli łaskę ku pomocy w stosownej chwili.

5 Każdy bowiem najwyższy kapłan wzięty spośród ludzi, dla ludzi jest ustanowiony w [sprawach] odnoszących się do Boga, aby składał dary i ofiary za grzechy; **2** Który może współczuć nieświadomym i błądzącym, gdyż sam podlega słabościom. **3** I z tego powodu powinien, jak za lud, tak i za samego siebie składać ofiary za grzechy. **4** A nikt sam sobie nie bierze tej godności, tylko [ten], który zostaje powołany przez Boga, tak jak Aaron. **5** Podobnie i Chrystus nie sam siebie okrył chwałą, aby stać się najwyższym kapłanem, ale ten, który powiedział do niego: Ty jesteś moim Synem, ja ciebie dziś zrodziłem. **6** Tak jak i w innym [miejscu] mówi: Ty jesteś kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka. (aiōn g165) **7** On za dni swego ciała zanosił z głośnym wołaniem i ze łzami modlitwy i usilne prośby do tego, który mógł go wybawić od śmierci, i został wysłuchany z powodu [swojej] bogobojości. **8** Chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpał. **9** A uczyniony doskonały, stał się sprawcą wiecznego zbawienia dla wszystkich, którzy są mu posłuszní; (aiōnios g166) **10** Nazwany przez Boga najwyższym kapłanem według porządku Melchizedeka. **11** Wiele mamy o nim do powiedzenia, a trudno wam to wyjaśnić, ponieważ staliście się ocięjałi w słuchaniu. **12** Chociaż bowiem ze względu na czas powinniście być nauczycielami, znowu potrzebujecie, żeby was ktoś uczył początkowych zasad słów Bożych, i staliście się [ludźmi, którzy] potrzebują mleka, a nie stałego pokarmu. **13** Każdy bowiem, kto żywi się tylko mlekiem, jest niewprawny w słowie sprawiedliwości, bo jest niemowlęciem. **14** Natomiast pokarm stał jest dla dorosłych, którzy przez praktykę mają zmysły wyćwiczone do rozróżniania dobra i zła.

6 Dlatego zostawmy podstawowe nauki o Chrystusie i przejdźmy do tego, co doskonale, nie zakładając ponownie fundamentu, [którym jest] pokuta od martwych uczynków i wiara w Boga; **2** Nauka o chrztach i nakładaniu rąk, o zmartwychwstaniu umarłych i sądzie wiecznym. (aiōnios g166) **3** I to uczynimy, jeśli Bóg pozwoli. **4** Niemożliwe jest bowiem, żeby tych, którzy raz zostali oświeceni i zakosztowali daru niebieskiego, i stali się uczestnikami Ducha Świętego; **5** Zakosztowali też dobrego słowa Bożego i mocy przyszłego wieku; (aiōn g165) **6** A odpadli – ponownie odnowić ku pokuciu, gdyż sami sobie znów krzyżują Syna Bożego i wystawiają go na hańbę. **7** Ziemia bowiem, która

pije deszcz często na nią spadający i rodzi rośliny Ponadto tu biorą dziesięciny ludzie, którzy umierają, użyteczne dla tych, którzy ją uprawiają, otrzymuje tam zaś [ten], o którym zaświadczono, że żyje. błogosławieństwo od Boga. 8 Lecz ta, która wydaje 9 I jeśli tak można powiedzieć, także Lewi, który ciernie i osty, jest odrzucona i bliska przekleństwa, a otrzymuje dziesięciny, dał dziesięciny w Abrahamie. 10 jej końcem [jest] spalenie. 9 Ale chociaż tak mówimy, Był bowiem jeszcze w lędźwiach [swego] ojca, gdy umilowani, jesteśmy co do was przekonani o czymś Melchizedek wyszedł mu na spotkanie. 11 Gdyby więc lepszym i towarzyszącym zbawieniu. 10 Bóg bowiem doskonałość była [osiągalna] przez kapłaństwo lewickie nie jest niesprawiedliwy, aby miał zapomnieć o waszym – gdyż lud otrzymał prawo oparte na nim – to jaka dziele i trudzie miłości, którą okazałyście dla jego byłaby jeszcze potrzeba, aby pojawił się inny kapłan imienia, gdy slużyliście świętym i [nadal] służycie. 11 według porządku Melchizedeka, a nie był mianowany Pragniemy zaś, aby każdy z was okazywał tę samą według porządku Aarona? 12 A skoro zmienia się gorliwość, żebyście [mieli] pełnię nadziei aż do końca; kapłaństwo, musi też nastąpić zmiana prawa. 13 Ten 12 Abyście nie byli ociężali, ale naśladowali tych, którzy zaś, o którym się to mówi, należały do innego pokolenia, przez wiarę i cierpliwość dziedziczą obietnice. 13 z którego nikt nie służył przy ołtarzu. 14 Wiadomo Gdy bowiem Bóg dał obietnicę Abrahama, a nie bowiem, że nasz Pan pochodził z pokolenia Judy, o miał nikogo większego, na kogo mógłby przysiącić, którym to pokoleniu odnośnie kapłaństwa Mojżesz przysiągnął na siebie samego; 14 Mówiąc: Zaprawdę, nic nie mówi. 15 Jest to jeszcze bardziej oczywiste, błogosławiając, błogosławić ci będę i rozmnażając, skoro na podobieństwo Melchizedeka pojawią się inny rozmnożę cię. 15 A ponieważ tak cierpliwie czekał, kapłan; 16 Który stał się [nim] nie według cielesnego dostał [spełnienia] obietnicy. 16 Ludzie bowiem przykazania prawa, ale według mocy niezniszczalnego przysięgają na kogoś większego, a przysięga dla życia. 17 Tak bowiem świadczy: Ty jesteś kapłanem potwierdzenia jest zakończeniem wszystkich sporów między nimi. 17 Dlatego też Bóg, chcąc dobitniej okazać dziedzicom obietnicy niezmienność swojego postanowienia, poręczył ją przysięgą; 18 Abyśmy przez dwie niezmienne rzeczy, w których jest niemożliwe, aby Bóg kłamał, mieli silną pociechę, [my], którzy uciekliśmy, by pochwycić się zaoferowanej nam nadziei; 19 Którą, mamy jako kotwicę duszy, bezpieczną i niewzruszoną, sięgającą poza zasłone; 20 Gdzie [jako] poprzednik wszedł dla nas Jezus, stawszy się najwyższym kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka. (aiōn g165)

7 Ten bowiem Melchizedek, król Salemu, kapłan Boga najwyższego, wyszedł na spotkanie Abrahama wracającego po rozgromieniu królów i pobłogosławili go. 2 Jemu też Abraham wydzielił dziesięciny ze wszystkiego. Jest [on] najpierw, według tłumaczenia, królem sprawiedliwości, potem też królem Salemu, co znaczy król pokoju. 3 Bez ojca, bez matki, bez rodowodu, niemający ani początku dni, ani końca życia, ale upodobniony do Syna Bożego, pozostaje kapłanem na zawsze. 4 Rozwaźcie więc, jak wielki [był] ten, któremu sam patriarcha Abraham dał dziesięciny z łupu. 5 Wprawdzie ci z synów Lewiego, którzy otrzymują urząd kapłański, mają nakaz zgodnie z prawem pobierać dziesięciny od ludu, to jest od swoich braci, chociaż wywodzą się z lędźwi Abrahama; 6 Lecz ten, który nie wywodził się z ich rodu, otrzymał dziesięciny od Abrahama i pobłogosławili temu, który miał obietnice. 7 A jest to rzecz bezsporna, że mniejszy otrzymuje błogosławieństwo od większego. 8

na wieki według porządku Melchizedeka. (aiōn g165) 18 Zostało więc zniesione poprzednie przykazanie z powodu jego słabości i nieużyteczności. 19 Prawo bowiem nie uczyniło niczego doskonałym, ale [na jego miejscu] została wprowadzona lepsza nadzieja, przez którą zbliżamy się [do] Boga. 20 A [stało się] to nie bez złożenia przysięgi. 21 Tamci bowiem zostali kapłanami bez przysięgi, ten zaś na podstawie przysięgi tego, który powiedział do niego: Przysiądź Pan i nie będzie żałował: Ty jesteś kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka; (aiōn g165) 22 O tyle też Jezus stał się poręczycielem lepszego przymierza. 23 A wprawdzie tamtych kapłanów było wielu, gdyż śmierć nie pozwoliła im trwać na zawsze. 24 Ten zaś, ponieważ trwa na wieki, ma kapłaństwo nieprzemijające. (aiōn g165) 25 Dlatego też całkowicie może zbawić tych, którzy przez niego przychodzą do Boga, bo zawsze żyje, aby wstawać się za nimi. 26 Takiego to przystało nam mieć najwyższego kapłana: Świętego, niewinnego, nieskalanego, oddzielonego od grzeszników i wywyższzonego ponad niebiosa; 27 Który nie musi codziennie, jak tamci najwyżsi kapłani, składać ofiar najpierw za własne grzechy, a potem za [grzechy] ludu. Uczynił to bowiem raz, ofiarując samego siebie. 28 Prawo bowiem ustanawiało najwyższymi kapłanami ludzi, którzy podlegają słabościom, słowo zaś przysięgi, która nastąpiła po prawie, [ustanowiło] Syna doskonałego na wieki. (aiōn g165)

8 A [oto] podsumowanie tego, co mówimy: mamy takiego najwyższego kapłana, który zasiadł po prawicy tronu Majestatu w niebiosach. 2 Jest on slugą

świątyni i prawdziwego przybytku zbudowanego przez czas, a składano w nim dary i ofiary, które nie mogły Pana, a nie człowieka. 3 Każdy bowiem najwyższy uczynić doskonałym w sumieniu tego, który pełnił kapłan jest ustanawiany do składania darów i ofiar. 4 Gdyby zaś był na ziemi, nie byłby kapłanem, gdyż są tu inni kapłani, którzy ofiarują dary zgodnie z prawem. 5 Służą oni obrazowi i cieniowi tego, co niebiańskie, jak Bóg powiedział Mojżeszowi, gdy miał zbudować przybytek: Uważaj – powiedział – abyś uczynił wszystko według wzoru, który ci został ukazany na górze. 6 Teraz zaś [nasz kapłan] o tyle znakomitszą otrzymała służbę, o ile jest pośrednikiem lepszego przymierza, które zostało oparte na lepszych obietnicach. 7 Gdyby bowiem to pierwsze było nienaganne, to nie szukano by miejsca na drugie. 8 Tymczasem, ganiąc ich, mówi: Oto nadchodzą dni, mówi Pan, gdy zawrę z domem Izraela i z domem Judy nowe przymierze. 9 Nie takie przymierze, jakie zawarłem z ich ojczami w dniu, gdy ująłem ich za rękę, aby ich wyprowadzić z ziemi Egiptu. Ponieważ oni nie wytrwali w moim przymierzu, ja też przestałem o nich dbać, mówi Pan. 10 Takie zaś jest przymierze, które zawrę z domem Izraela po tych dniach, mówi Pan: Dam moje prawa w ich umysły i wypiszę je na ich sercach. I będę im Bogiem, a oni będą mi ludem. 11 I nikt nie będzie uczył swego bliźniego ani nikt swego brata, mówiąc: Poznaj Pana, bo wszyscy będą mnie znali, od najmniejszego aż do największego z nich. 12 Będę bowiem łaskawy dla ich występków, a ich grzechów i nieprawości więcej nie wspomnę. 13 A gdy mówi „nowe”, uznaje pierwsze za przedawnione; a to, co się przedawnia i starzeje, bliskie jest zaniku.

9 Wprawdzie i pierwsze [przymierze] miało przepisy

[o] służbie [Bożej] oraz ziemską świątynię. 2 Został bowiem zbudowany przybytek, w którego pierwszej [części], zwanej [Miejscem] Świętym, znajdował się świecznik, stół i chleby pokładne. 3 Za drugą zaś zasłoną był przybytek, który zwano Miejscem Najświętszym. 4 Posiadało ono złotą kadzielnicę i arkę przymierza całą pokrytą złotem, w której [było] złote naczynie z manna, laska Aarona, która zakwitła, i tablice przymierza. 5 Nad arką były cherubiny chwały, które zacieniały przebłagalnię. Nie ma teraz potrzeby szczegółowo o tym wszystkim mówić. 6 A odkąd zostało to tak urządzone, do pierwszej [części] przybytku zawsze wchodziła kapłani pełniący służbę [Bożą]; 7 Do drugiej zaś raz w roku tylko sam najwyższy kapłan, [i to] nie bez krwi, którą ofiaruje za siebie i za grzechy niewiedzy ludu. 8 W ten sposób Duch Święty pokazuje, że jeszcze nie została objawiona droga [do] Miejscia Najświętszego, dopóki jeszcze stał pierwszy przybytek. 9 Był on obrazem na tamten

czas, a składano w nim dary i ofiary, które nie mogły napójach i różnych obmyciach, i przepisach cielesnych nałożonych aż do czasu naprawy. 11 Lecz Chrystus, gdy przyszedł jako najwyższy kapłan dóbr przyszłych, przez większy i doskonalszy przybytek, nieuczyniony ręką, to jest nienależący do tego budynku; 12 Ani nie przez krew kozłów i cieląt, ale przez własną krew wszedł raz do Miejscia Najświętszego, zdobywszy wieczne odkupienie. (aiōnos g166) 13 Jeśli bowiem krew wołów i kozłów oraz popiół z jałówki, którymi skrapia się nieczystych, uswieca aż do oczyszczenia ciała; 14 To o ileż bardziej krew Chrystusa, który przez Ducha wiecznego ofiarował Bogu samego siebie bez skazy, oczyści wasze sumienie z martwych uczynków, by służyć Bogu żywemu? (aiōnos g166) 15 I dlatego jest pośrednikiem nowego testamentu, ażeby przez śmierć poniesioną dla odkupienia występków, popełnionych za pierwszego testamentu, ci, którzy zostali powołani, otrzymali obietnice wiecznego dziedzictwa. (aiōnos g166) 16 Gdzie bowiem [jest] testament, tam musi nastąpić śmierć tego, który go sporządził. 17 Testament przecież nabiera mocy po śmierci, gdyż nie jest ważny, dopóki żyje ten, kto sporządził testament. 18 Dlatego i pierwszy [testament] nie był zapoczątkowany bez krwi. 19 Gdy bowiem Mojżesz ogłosił całemu ludowi każde przykazanie zgodnie z prawem, wziął krew cieląt i kozłów z wodą, welną szkarłatną i hizopem i pokropił zarówno samą księgę, jak i cały lud; 20 Mówiąc: To jest krew przymierza, które Bóg dla was ustanowił.

21 Podobnie też pokropił krwią przybytek i wszystkie naczynia przeznaczone do służby [Bożej]. 22 I prawie wszystko jest oczyszczane krwią zgodnie z prawem, a bez przelania krwi nie ma przebaczenia [grzechów]. 23 Było więc konieczne, aby obrazy rzeczy, które są w niebie, były oczyszczone w ten sposób, same zaś [rzeczy] niebiańskie – lepszymi ofiarami od tamtych. 24 Chrystus bowiem wszedł nie do świątyni zbudowanej ręką, która była odbiciem prawdziwej, ale do samego nieba, aby teraz stawać dla nas przed obliczem Boga; 25 I nie po to, żeby często ofiarować samego siebie jak najwyższy kapłan, który wchodzi co roku do Miejscia Najświętszego z cudzą krwią; 26 Bo inaczej musiałby cierpieć wiele razy od początku świata. Lecz teraz na końcu wieków pojawił się raz dla zgładzenia grzechu przez ofiarowanie samego siebie. (aiōn g165) 27 A jak jest postanowione ludziom raz umrzeć, a potem sąd; 28 Tak też Chrystus raz ofiarowany na zgładzenie grzechów wielu, drugi raz ukaże się bez grzechu tym, którzy go oczekują dla zbawienia.

10 Prawo bowiem, zawierając cień przyszłych dóbr, strasliwe oczekiwanie sądu i żar ognia, który strawić a nie sam obraz rzeczy, nie może nigdy przez te same ofiary, które co roku są nieustannie składane, ponosić śmierć bez miłosierdzia na podstawie zeznania uczynić doskonałymi tych, którzy przychodzą. **2** W przeciwnym razie przestano by je składać, dlatego na ileż surowszą karę zasługuje ten, kto by podeptał że składający [je], raz oczyszczeni, nie mieliby już Syna Bożego i zbezczeszcili krew przymierza, przez żadnych grzechów na sumieniu. **3** A jednak przez którą została uświęcony, i znieważył Ducha łaski? **30** te [ofiary] każdego roku odbywa się przypominanie Znamy bowiem tego, który powiedział: Zemsta [do] grzechów. **4** Niemożliwe jest bowiem, aby krew wołów mnie [należy], ja odpłacę, mówi Pan. I znowu: Pan i kozłów gładziła grzechy. **5** Dlatego przychodząc będzie sądzić swój lud. **31** Straszna to rzecz wpaść w na świat, mówi: Oify ani daru nie chciałeś, ale ręce Boga żywego. **32** Przypomnijcie sobie dawne dni, przygotowałeś mi ciało. **6** Całopalenia i ofiary za grzech kiedy to po oświeceniu znosiły wielkie zmagania nie podobały się tobie. **7** Wtedy powiedziałem: Oto z cierpieniem; **33** Czy to gdy byliście publicznie przychodzę – na początku księgi jest napisane o mnie wystawieni na pośmiewisko i prześladowania, czy też – abym spełniał twoją wolę, o Boże. **8** Powiedziawszy gdy staliście się uczestnikami [w cierpieniach] tych, z wyżej: Ofiar, darów, całopalene i [ofiary] za grzech nie którymi się tak obchodzono. **34** Cierpieliście bowiem ze chciałeś i nie podobały się tobie, choć składa się mną w moich więzach i przyjęliście z radością grabież je zgodnie z prawem; **9** Następnie powiedział: Oto waszego mienia, wiedząc, że macie w sobie lepszą i przychodzę, abym spełniał twoją wolę, o Boże. Znosi trwałą majętność w niebie. **35** Nie odrzucajcie więc pierwsze, aby ustanowić drugie. **10** Za sprawą tej waszej ufności, która ma wielką zapłatę. **36** Potrzeba woli jesteśmy uświęcieni przez ofiarę ciała Jezusa wam bowiem cierpliwości, abyście wypełniając wołę Chrystusa raz [na zawsze]. **11** A każdy kapłan staje Boga, dostąpili [spełnienia] obietnicy. **37** Bo jeszcze codziennie do wykonywania służby Bożej, wiele razy tylko bardzo krótką chwilą, a przyjdzie ten, który ma składając te same ofiary, które nigdy nie mogą zgładzić przyjść, i nie będzie zwlekał. **38** A sprawiedliwy będzie grzechów. **12** Lecz ten, gdy złożył jedną ofiarę za żył z wiary, lecz jeśli się [ktos] cofnie, moja dusza grzechy na zawsze, zasiadł po prawicy Boga; **13** nie będzie miała w nim upodobania. **39** My zaś nie Oczekując odtąd, aż jego nieprzyjaciele będą położeni jesteśmy z tych, którzy się wycofują ku zatraceniu, ale jako podnóżek pod jego stopy. **14** Jedną bowiem z tych, którzy wierzą ku zbwieniu duszy.

11 A wiara jest podstawą tego, czego się spodziewamy, [i] dowodem tego, czego nie widzimy. **2** Przez nią bowiem przodkowietrzymali [chlubne] świadectwo. **3** Przez wiarę rozumiemy, że światy zostały ukształtowane słowem Boga, tak że to, co widzimy, nie powstało z tego, co widzialne. (aiōn g165) **4** Przez wiarę Abel złożył Bogu ofiarę lepszą niż Kain, dzięki czemu otrzymał świadectwo, że jest sprawiedliwy, bo Bóg zaśniadczył o jego darach. Przez nią też, choć umarł, jeszcze mówi. **5** Przez wiarę Henoch został przeniesiony, aby nie oglądał śmierci, i nie znaleziono go, ponieważ Bóg go przeniósł. Zanim bowiem został przeniesiony, miał świadectwo, że podobał się Bogu. **6** Bez wiary zaś nie można podobać się [Bogu], bo ten, kto przychodzi do Boga, musi wierzyć, że [on] jest i że nagradza tych, którzy go szukają. **7** Przez wiarę Noe, ostrzeżony przez Boga o tym, czego jeszcze nie widziano, kierowany bojaźnią zbudował arkę, aby ocalić swój dom. Przez nią też potopił świat i stał się dziedzicem sprawiedliwości, która jest z wiary. **8** Przez wiarę Abraham, gdy został wezwany, aby pójść na miejsce, które miał wziąć w dziedzictwo, usłuchał i wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. **9** Przez wiarę przebywał w ziemi obiecanej

jak w obcej, mieszkając w namiotach z Izaakiem i Dawidzie, Samuelu i o prorokach; 33 Którzy przez wiarę Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy. 10 pokonali królestwa, czynili sprawiedliwość, dostąpili Oczekwał bowiem miasta mającego fundamenty, [spełnienia] obietnic, zamknęli paszczę lwom; 34 którego budowniczym i twórcą jest Bóg. 11 Przez Zgasili moc ognia, uniknęli ostrza miecza, umocnieni wiarę także [samą] Sara, mimo podeszłego wieku, powstawali z niemocy, stali się dzielni na wojnie, zmusili otrzymała moc poczęcia potomstwa i urodziła, gdyż do ucieczki obce wojska. 35 Kobiety odzyskały swoich za wiernego uznala tego, który obiecał. 12 Dlatego zmarłych przez wskrzeszenie. Inni zaś byli torturowani, z jednego [człowieka], i to obumarłego, zrodziło się nie przyjawszy uwolnienia, aby dostąpić lepszego [potomstwa] tak liczne, jak gwiazdy niebieskie i jak zmartwychwstania. 36 Jeszcze inni doświadczali niezliczony piasek na brzegu morza. 13 Wszyscy szyderstw i biczowania, ponadto kajdan i więzienia. oni umarli w wierze, nie otrzymawszy [spełnienia] 37 Byli kamienowani, przerzynani piłą, doświadczani, obietnic, ale z daleka je ujrzeli, cieszyli się nimi i zabijani mieczem, tułali się w owczych i kozich skórkach, witali je, i wyznawali, że są obcymi i pielgrzymami cierpli niedostatek, ucisk, utrapienie; 38 (Których na ziemi. 14 Ci bowiem, którzy tak mówią, wyraźnie świat nie był godny). Błąkali się po pustyniach i górach, okazują, że szukają ojczyzny. 15 Gdyby przecież po jaskiniach i rozpadlinach ziemi. 39 A ci wszyscy, wspominali tą, z której wyszli, mieliby sposobność [choć] zyskali [chlubne] świadectwo dzięki wierze, powrócić. 16 [Teraz] jednak pragną lepszej, to jest niebiańskiej. Dlatego Bóg nie wstydzi się być nazywany ich Bogiem, bo przygotował dla nich miasto. 17

Przez wiarę Abraham, wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka. On, który otrzymał obietnicę, złożył w ofierze jednorodzonego [syna]; 18 On, któremu powiedziano: W Izaaku będzie nazwane twoje potomstwo; 19 Uważał, że Bóg może nawet wskrzesić z martwych, skąd go też otrzymał na podobieństwo [zmartwychwstania]. 20 Przez wiarę Izaak pobłogosławił Jakuba i Ezawa odnośnie tego, co miało nastąpić. 21 Przez wiarę Jakub, umierając, pobłogosławiał każdego z synów Józefa i poklonił się, wsparty o wierzchołek swojej laski. 22 Przez wiarę Józef, umierając, wspomniał o wyjściu synów Izraela i wydał polecenie co do swoich kości. 23 Przez wiarę Mojżesz po urodzeniu przez trzy miesiące był ukrywany przez swoich rodziców, ponieważ widzieli, że dziecko jest urodziwe, i nie ulękli się rozkazu króla. 24 Przez wiarę Mojżesz, gdy dorósł, odmówił nazywania się synem córki faraona; 25 Wybierając raczej cierpieć uciski z ludem Bożym, niż mieć doczesną rozkosz z grzechu. 26 Uważał zniewagi [znoszone dla] Chrystusa za większe bogactwo niż skarby Egiptu, bo wypatrywał zapłaty. 27 Przez wiarę opuścił Egipt, nie lękając się gniewu króla, bo wytrwał, tak jakby widział Niewidzialnego. 28 Przez wiarę obchodził Paszę i pokropienie krwią, aby nie dotknął ich ten, który niszczył pierworodne. 29 Przez wiarę przeszedł przez Morze Czerwone jak po suchej [ziemi], a gdy Egipcjanie próbowali to uczynić, potonęli. 30 Przez wiarę upadły mury Jerycha, gdy je okrążano przez siedem dni. 31 Przez wiarę nierządnica Rachab nie zginęła razem z niewierzącymi, gdyż w pokoju przyjęła szpiegów. 32 I co jeszcze mam powiedzieć? Nie wystarczyłoby mi bowiem czasu, gdybym miał opowiadać o Gedeonie, Baraku, Samsonie, Jeftem,

12 Skoro i my mamy wokół siebie tak wielką chmurę świadków, zruźmy z siebie wszelki ciężar i grzech, który nas tak łatwo osacza, w cierpliwości biegimy w wyznaczonym nam wyścigu; 2 Patrząc na Jezusa, twórcę i dokończyciela wiary, który z powodu przygotowanej mu radości wycierpał krzyż, nie zważając na hańbę, i zasiadł po prawicy tronu Boga. 3 Pomyślcie więc o tym, który zniósł tak wielki sprzeciw wobec siebie ze strony grzeszników, abyście nie zniechęcali się w waszych umysłach i nie ustawali. 4 Jeszcze nie stawialiście oporu aż do krwi, walcząc przeciwko grzechowi; 5 I zapomnisiście o napomnieniu, które jest kierowane do was jako synów: Mój synu, nie lekceważ karania Pana i nie zniechęcaj się, gdy on cię napomina. 6 Kogo bowiem Pan miłuje, tego karze, a chłoszce każdego, którego za syna przyjmuję. 7 Jeśli znowisicie karanie, Bóg obchodzi się z wami jak z synami. Jaki to bowiem syn, którego ojciec nie karze? 8 A jeśli jesteście bez karania, którego wszyscy są uczestnikami, wtedy jesteście bękartami, a nie synami. 9 Poza tym nasi cielesni ojcowie nas karali, a szanowaliśmy ich. Czyż nie tym bardziej powinniśmy poddać się Ojcu duchów, abyśmy żyli? 10 Tamci bowiem karali nas przez krótki czas według swego uznania. Ten zaś [czyni to] dla [naszego] dobra, abyśmy byli uczestnikami jego świętości. 11 A żadne karanie w danej chwili nie wydaje się radosne, ale smutne. Potem jednak przynosi bogi owoc sprawiedliwości tym, którzy przez nie byli ćwiczeni. 12 Dlatego wyprostujcie opadłe ręce i omdlałe kolana. 13 Prostujcie ścieżki dla waszych stóp, aby to, co chrome, nie zeszło z drogi, ale raczej zostało uzdrawione. 14 Dąbcie do pokoju ze wszystkimi i do świętości, bez której nikt

nie ujrzy Pana. **15** Uważajcie, żeby nikt nie pozbawił się łaski Boga, żeby jakiś korzeń goryczy, wyraстаć, nie wyrządził szkody i aby przez niego nie skalało się wielu; **16** Żeby nie było żadnego rozpustnika lub bezbożnika jak Ezaw, który za jedną potrawę sprzedał swoje pierworodztwo. **17** Wiecie przecież, że potem, gdy chciał odziedziczyć błogosławieństwo, został odrzucony. Nie znalazł bowiem miejsca na pokutę, choć ze łzami jej szukał. **18** Bo nie podeszliście do góry, która da się dotknąć i płonącej ogniem, do mroku, ciemności i burzy; **19** Ani do dźwięku trąby i [takiego] głosu słów, że ci, którzy go słyszeli, prosili, aby już do zapisanego w niebie, [do] Boga, sędziego wszystkich, [do] duchów sprawiedliwych uczynionych doskonałymi; **20** Lecz podeszliście do góry Syjon i do miasta Boga żywego, [do] niebiańskiego Jeruzalem i do niezliczonej rzeszy aniołów; **21** Na powszechnie zebranie, do zgromadzenia pierworodnych, którzy są zapisani w niebie, [do] Boga, sędziego wszystkich, [do] duchów sprawiedliwych uczynionych doskonałymi; **22** Lecz podeszliście do góry Syjon i do miasta Boga żywego, [do] niebiańskiego Jeruzalem i do niezliczonej rzeszy aniołów; **23** Na powszechnie zebranie, do zgromadzenia pierworodnych, którzy są zapisani w niebie, [do] Boga, sędziego wszystkich, [do] duchów sprawiedliwych uczynionych doskonałymi; **24** I ktorą się kropi, a która mówi lepsze rzeczy niż [krew] Abla. **25** Uważajcie, abyście nie odtrącili tego, który przemawia. Jeśli bowiem tamci nie uniknęli [kary], odtrąciwszy tego, który na ziemi mówił, tym bardziej my, jeśli odwróciśmy się od tego, który [przemawia] z nieba; **26** Którego głos wstrząsnął wówczas ziemią, a teraz obiecuje, mówiąc: Jeszcze raz wstrząsnę nie tylko ziemią, ale i niebem. **27** A słowa „jeszcze raz” ukazują usunięcie tego, co się chwieje, jako tego, co stworzone, aby pozostało to, co się nie chwieje. **28** Dlatego otrzymując królestwo niezachwiane, miejmy laskę, przez którą [możemy]łuć Bogu tak, jak mu się to podoba, z czcią i bojaźnią. **29** Nasz Bóg bowiem jest ogniem trawiącym.

8 Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam i na wieki. **9** Nie dajcie się zwieść rozmaitym i obcym naukom. Dobrze jest bowiem umacniać serce łaska, a nie pokarmami, co nie przynosły pożytku tym, którzy się nimi zajmowali. **10** Mamy ołtarz, z którego nie mają prawa spożywać ci, którzy służą przybytkowi. **11** Ciała bowiem tych zwierząt, których krew najwyższy kapłan wnosi do Najświętszego Miejsca za grzech, są spalane za obozem. **12** Dlatego i Jezus, aby uświecić lud własną gory, która da się dotknąć i płonącej ogniem, do mroku, cierni, cierpiał poza bramą. **13** Wyjdźmy więc do niego poza obóz, biorąc na siebie jego poświęcenie. **14** Nie mamy tu bowiem miasta trwałego, lecz tego przyszłego szukamy. **15** Przez niego więc nieustannie składajmy rokaz: Gdyby nawet zwierzę dotknęło gory, będzie ukamienowane lub przebite strzałą. **21** A tak straszne było to zjawisko, [że] Mojżesz powiedział: Jestem Bogu ofiarą chwały, to jest owoc warg, które wyznają ukamienowane lub przebite strzałą. **22** Lecz podeszliście do góry Syjon i do miasta Boga żywego, [do] niebiańskiego Jeruzalem i do niezliczonej rzeszy aniołów; **23** Na powszechnie zebranie, do zgromadzenia pierworodnych, którzy są zapisani w niebie, [do] Boga, sędziego wszystkich, [do] duchów sprawiedliwych uczynionych doskonałymi; **24** I ktorą się kropi, a która mówi lepsze rzeczy niż [krew] Abla. **25** Uważajcie, abyście nie odtrącili tego, który przemawia. Jeśli bowiem tamci nie uniknęli [kary], odtrąciwszy tego, który na ziemi mówił, tym bardziej my, jeśli odwróciśmy się od tego, który [przemawia] z nieba; **26** Którego głos wstrząsnął wówczas ziemią, a teraz obiecuje, mówiąc: Jeszcze raz wstrząsnę nie tylko ziemią, ale i niebem. **27** A słowa „jeszcze raz” ukazują usunięcie tego, co się chwieje, jako tego, co stworzone, aby pozostało to, co się nie chwieje. **28** Dlatego otrzymując królestwo niezachwiane, miejmy laskę, przez którą [możemy]łuć Bogu tak, jak mu się to podoba, z czcią i bojaźnią. **29** Nasz Bóg bowiem jest ogniem trawiącym.

8 Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam i na wieki. **9** Nie dajcie się zwieść rozmaitym i obcym naukom. Dobrze jest bowiem umacniać serce łaska, a nie pokarmami, co nie przynosły pożytku tym, którzy się nimi zajmowali. **10** Mamy ołtarz, z którego nie mają prawa spożywać ci, którzy służą przybytkowi. **11** Ciała bowiem tych zwierząt, których krew najwyższy kapłan wnosi do Najświętszego Miejsca za grzech, są spalane za obozem. **12** Dlatego i Jezus, aby uświecić lud własną gory, która da się dotknąć i płonącej ogniem, do mroku, cierni, cierpiał poza bramą. **13** Wyjdźmy więc do niego poza obóz, biorąc na siebie jego poświęcenie. **14** Nie mamy tu bowiem miasta trwałego, lecz tego przyszłego szukamy. **15** Przez niego więc nieustannie składajmy rokaz: Gdyby nawet zwierzę dotknęło gory, będzie ukamienowane lub przebite strzałą. **21** A tak straszne było to zjawisko, [że] Mojżesz powiedział: Jestem Bogu ofiarą chwały, to jest owoc warg, które wyznają ukamienowane lub przebite strzałą. **22** Lecz podeszliście do góry Syjon i do miasta Boga żywego, [do] niebiańskiego Jeruzalem i do niezliczonej rzeszy aniołów; **23** Na powszechnie zebranie, do zgromadzenia pierworodnych, którzy są zapisani w niebie, [do] Boga, sędziego wszystkich, [do] duchów sprawiedliwych uczynionych doskonałymi; **24** I ktorą się kropi, a która mówi lepsze rzeczy niż [krew] Abla. **25** Uważajcie, abyście nie odtrącili tego, który przemawia. Jeśli bowiem tamci nie uniknęli [kary], odtrąciwszy tego, który na ziemi mówił, tym bardziej my, jeśli odwróciśmy się od tego, który [przemawia] z nieba; **26** Którego głos wstrząsnął wówczas ziemią, a teraz obiecuje, mówiąc: Jeszcze raz wstrząsnę nie tylko ziemią, ale i niebem. **27** A słowa „jeszcze raz” ukazują usunięcie tego, co się chwieje, jako tego, co stworzone, aby pozostało to, co się nie chwieje. **28** Dlatego otrzymując królestwo niezachwiane, miejmy laskę, przez którą [możemy]łuć Bogu tak, jak mu się to podoba, z czcią i bojaźnią. **29** Nasz Bóg bowiem jest ogniem trawiącym.

13 Niech trwa braterska miłość. **2** Nie zapominajcie o gościnności, gdyż przez nią niektórzy, nie wiedząc, aniołów gościili. **3** Pamiętajcie o więźniach, jakbyście byli razem z nimi więzieni, o uciskanych, jako ci, którzy też jesteście w ciele. **4** Małżeństwo jest godne czci u wszystkich i loże nieskalane. Rozpustników zaś i cudzołóżników osądzi Bóg. **5** [Wasze] postępowanie niech będzie wolne od chciwości, poprzestawajcie na tym, co macie. Sam bowiem powiedział: Nie porzucę cię ani nie opuszczę. **6** Śmiało więc możemy mówić: Pan jest moim pomocnikiem, nie będę się lękł tego, co może mi uczynić człowiek. **7** Pamiętajcie o swoich przywódcach, którzy głosili wam słowo Boże, i rozważając koniec ich życia, naśladowujcie [ich] wiarę.

8 Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam i na wieki. **9** Nie dajcie się zwieść rozmaitym i obcym naukom. Dobrze jest bowiem umacniać serce łaska, a nie pokarmami, co nie przynosły pożytku tym, którzy się nimi zajmowali. **10** Mamy ołtarz, z którego nie mają prawa spożywać ci, którzy służą przybytkowi. **11** Ciała bowiem tych zwierząt, których krew najwyższy kapłan wnosi do Najświętszego Miejsca za grzech, są spalane za obozem. **12** Dlatego i Jezus, aby uświecić lud własną gory, która da się dotknąć i płonącej ogniem, do mroku, cierni, cierpiał poza bramą. **13** Wyjdźmy więc do niego poza obóz, biorąc na siebie jego poświęcenie. **14** Nie mamy tu bowiem miasta trwałego, lecz tego przyszłego szukamy. **15** Przez niego więc nieustannie składajmy rokaz: Gdyby nawet zwierzę dotknęło gory, będzie ukamienowane lub przebite strzałą. **21** A tak straszne było to zjawisko, [że] Mojżesz powiedział: Jestem Bogu ofiarą chwały, to jest owoc warg, które wyznają ukamienowane lub przebite strzałą. **22** Lecz podeszliście do góry Syjon i do miasta Boga żywego, [do] niebiańskiego Jeruzalem i do niezliczonej rzeszy aniołów; **23** Na powszechnie zebranie, do zgromadzenia pierworodnych, którzy są zapisani w niebie, [do] Boga, sędziego wszystkich, [do] duchów sprawiedliwych uczynionych doskonałymi; **24** I ktorą się kropi, a która mówi lepsze rzeczy niż [krew] Abla. **25** Uważajcie, abyście nie odtrącili tego, który przemawia. Jeśli bowiem tamci nie uniknęli [kary], odtrąciwszy tego, który na ziemi mówił, tym bardziej my, jeśli odwróciśmy się od tego, który [przemawia] z nieba; **26** Którego głos wstrząsnął wówczas ziemią, a teraz obiecuje, mówiąc: Jeszcze raz wstrząsnę nie tylko ziemią, ale i niebem. **27** A słowa „jeszcze raz” ukazują usunięcie tego, co się chwieje, jako tego, co stworzone, aby pozostało to, co się nie chwieje. **28** Dlatego otrzymując królestwo niezachwiane, miejmy laskę, przez którą [możemy]łuć Bogu tak, jak mu się to podoba, z czcią i bojaźnią. **29** Nasz Bóg bowiem jest ogniem trawiącym.

13 Niech trwa braterska miłość. **2** Nie zapominajcie o gościnności, gdyż przez nią niektórzy, nie wiedząc, aniołów gościili. **3** Pamiętajcie o więźniach, jakbyście byli razem z nimi więzieni, o uciskanych, jako ci, którzy też jesteście w ciele. **4** Małżeństwo jest godne czci u wszystkich i loże nieskalane. Rozpustników zaś i cudzołóżników osądzi Bóg. **5** [Wasze] postępowanie niech będzie wolne od chciwości, poprzestawajcie na tym, co macie. Sam bowiem powiedział: Nie porzucę cię ani nie opuszczę. **6** Śmiało więc możemy mówić: Pan jest moim pomocnikiem, nie będę się lękł tego, co może mi uczynić człowiek. **7** Pamiętajcie o swoich przywódcach, którzy głosili wam słowo Boże, i rozważając koniec ich życia, naśladowujcie [ich] wiarę.

Jakuba

1 Jakub, sługa Boga i Pana Jezusa Chrystusa, [przesyła] pozdrowienia dwunastu pokoleniom, które są w rozproszeniu. **2** Poczytujcie to sobie za największą radość, moi bracia, gdy rozmaite próby przechodzicie; **3** Wiedząc, że doświadczenie waszej wiary wyrabia cierpliwość. **4** Cierpliwość zaś niech dopełni swego dzieła, abyście byli doskonali i zupełni, niemający żadnych braków. **5** A jeśli komuś z was brakuje mądrości, niech prosi Boga, który daje wszystkim obficie i bez wypominania, a będzie mu dana. **6** Ale niech prosi z wiara, bez powąpiewania. Kto bowiem wątpi, podobny jest do fali morskiej pędzonej przez wiatr i miotanej [tu i tam]. **7** Człowiek taki niech nie myśli, że coś otrzyma od Pana. **8** Człowiek umysłu dwoistego [jest] niestety we wszystkich swoich drogach. **9** Niech ubogi brat chlubi się ze swojego wywyższenia; **10** A bogaty ze swego poniżenia, bo przeminie jak kwiat trawy. **11** [Jak] bowiem wszeszło pałace słońce, wysuszyło trawę, a kwiat jej opadł i zginęło piękno jego wyglądu, tak też bogaty zmarnieje na swoich drogach. **12** Błogosławiony człowiek, który znosi próbę, bo gdy zostanie wypróbowany, otrzyma koronę życia, którą obiecał Pan tym, którzy go miłożą. **13** Niech nikt, gdy jest kuszony, nie mówi: Jestem kuszony przez Boga. Bóg bowiem nie może być kuszony do złego ani sam nikogo nie kusi. **14** Lecz każdy jest kuszony przez własną poządroliwość, która go pociąga i nęci. **15** Następnie poządroliwość, gdy pocznie, rodzi grzech, a grzech, gdy będzie wykonany, rodzi śmierć. **16** Nie błędziec, moi umiłowani bracia! **17** Wszelki dar dobry i wszelki dar doskonały pochodzi z góry i zstępue od Ojca światłości, u którego nie ma zmiany ani cienia zmienności. **18** Ze swojej woli zrodził nas słowem prawdy, abyśmy byli jakby pierwocinami jego stworzeń. **19** Tak więc, moi umiłowani bracia, niech każdy człowiek będzie skory do słuchania, neskory do mówienia [i] nieskory do gniewu. **20** Gniew bowiem człowieka nie wykonuje sprawiedliwości Bożej. **21** Odrzućcie więc wszelką plugawość oraz bezmiar zła i z łagodnością przyjmijcie zaszczepione [w was] słowo, które może zbawić wasze dusze. **22** Bądźcie więc wykonawcami słowa, a nie tylko słuchaczami, oszukującymi samych siebie. **23** Jeśli bowiem ktoś jest słuchaczem słowa, a nie wykonawcą, podobny jest do człowieka, który przygląda się w lustrze swemu naturalnemu obliczu. **24** Bo przyjrzał się sobie, odszedł i zaraz zapomniał, z jakim był. **25** Lecz kto wpatruje się w doskonałe prawo wolności i trwa [w nim], nie jest słuchaczem, który zapomina, lecz wykonawcą dzieła, ten będzie przyglądał się lustrem swemu naturalnemu obliczu.

was sądzi, że jest pobożny, a nie powściąga swego języka, lecz oszukuje swe serce, tego pobożność jest próżna. **27** Czysta i nieskalana pobożność u Boga i Ojca polega na tym, aby przychodzić z pomocą sierotom i wdowom w ich utrapieniu [i] zachować samego siebie nieskażonym przez świat.

2 Bracia moi, niech wiara naszego Pana Jezusa Chrystusa, [Pana] chwały, będzie wolna od wzgłędu na osobę. **2** Gdyby bowiem na wasze zgromadzenie przyszedł człowiek ze złotym pierścieniem i we wspaniałej szacie i przyszedłby też ubogi w nędzny stroju; **3** A wy zwróciście oczy na tego, który ma wspaniałą szatę i powiecie: Ty usiądź tu w zaszczytnym miejscu, do ubogiego zaś powiecie: Ty stanь tam lub usiądź tu u mego podnóżka; **4** To czy nie czynie różnicy między sobą i nie stajecie się sędziemi o przewrotnych myślach? **5** Posłuchajcie, moi umiłowani bracia: Czyż Bóg nie wybrał ubogich tego świata, [aby byli] bogatymi w wierze i dziedzicami królestwa, które obiecał tym, którzy go miłożą? **6** Lecz wy wzgardziliście ubogim. Czyż to nie bogaci was uciskają i nie oni ciągną was do sądów? **7** Czyż nie oni bliźnią zaszczytnemu imieniu, od którego jesteście nazwani? **8** A jeśli wypełniacie królewskie prawo zgodnie z Pismem: Będziesz miłożał swego bliźniego jak samego siebie, dobrze czyniecie. **9** Lecz jeśli macie wzgląd na osobę, Bóg bowiem nie może być cudzołóżym, powiedział też: Nie będziesz cudzołóżył, powiedział też: Nie będziesz zabijał. Jeżeli więc nie cudzołóżysz, ale zabijasz, jesteś przestępca prawa. **10** Kto bowiem przestrzega całego prawa, a przekroczy jedno [przykazanie], staje się winnym wszystkich. **11** Bo [ten], który powiedział: Nie grzech, gdy będzie wykonany, rodzi śmierć. **12** Tak mówcie i tak czyście, jak ci, którzy mają być sądzeni przez prawo wolności. **13** Sąd bowiem bez miłosierdzia [odbędzie się] nad tym, który nie czynił miłosierdzia, a miłosierdzie chlubi się przeciwko sądowi. **14** Jaki z tego pożytek, moi bracia, jeśli ktoś mówi, że ma wiare, a nie ma uczynków? Czy wiara może go zbaćwić? **15** Gdyby brat albo siostra nie mieli się w co ubrać i brakowały im codziennego pożywienia; **16** A ktoś z was powiedziałby im: Idźcie w pokoju, ogrzejcie się i najedzcie, a nie dalibyście im tego, czego potrzebuje ciało, jaki z tego pożytek? **17** Tak i wiara, jeśli nie ma uczynków, martwa jest sama w sobie. **18** Lecz ktoś może powiedzieć: Ty masz wiare, a ja mam uczynki; pokaż mi swoją wiare bez dwóch uczynków, a ja ci pokażę swoją wiare z moich uczynków. **19** Ty wierzysz, że jest jeden jakim był. **20** Czy chcesz się przekonać, marny człowiekowi, że który zapomina, lecz wykonawcą dzieła, ten będzie wiara bez uczynków jest martwa? **21** Czy Abraham, błogosławiony w swoim działaniu. **26** Jeśli ktoś wśród nasz ojciec, nie został usprawiedliwiony z uczynków,

gdy ofiarował Izaaka, swego syna, na ołtarzu? 22 sprawiedliwości jest siany w pokoju przez tych, którzy Widzisz, że wiara współdziałała z jego uczynkami czynią pokój.

i przez uczynki wiara stała się doskonała. 23 I tak wypehniło się Pismo, które mówi: Uwierzył Abraham Bogu i poczytano mu to za sprawiedliwość, i został nazwany przyjacielem Boga. 24 Widzicie więc, że człowiek zostaje usprawiedliwiony z uczynków, a nie tylko z wiary. 25 Podobnie i nierzadnica Rachab, czy nie z uczynków została usprawiedliwiona, gdy przyjęła wysłanników i wypuściła [ich] inną drogą? 26 Jak bowiem ciało bez ducha jest martwe, tak i wiara bez uczynków jest martwa.

3 Niech niewielu z was zostaje nauczycielami, moi bracia, gdyż wiecie, że czeka nas surowszy sąd. 2 Wszyscy bowiem w wielu [sprawach] upadamy. Jeśli ktoś nie upada w mowie, jest człowiekiem doskonałym, który też może utrzymać na wodzy całe ciało. 3 Oto koniom wkładamy wędzidła do pysków, aby były nam posłusze, i kierujemy całym ich ciałem. 4 Podobnie i statki, choć są tak wielkie i pędzone gwałtownymi wichrami, jednak za pomocą niewielkiego steru są kierowane tam, dokąd chce sternik. 5 Tak też język jest małym organem, lecz bardzo się przechwała. Jakże wielki las zapala mały ogień! 6 Język też [jest] ogniem i światem nieprawości. Język jest tak ułożony wśród naszych członków, że kala całe ciało i rozpala bieg życia, i jest zapalony przez ogień piekielny. (Geenna 10:67) 7 Wszelki bowiem rodzaj dzikich zwierząt, ptaków, gadów i morskich [stworzeń] można ujarzmić i zostaje ujarzmiony przez człowieka. 8 Natomiast nikt z ludzi nie może ujarzmić języka. Jest to nieokielzname zło, pełne śmiertenośnego jadu. 9 Nim błogosławimy Boga i Ojca i nim przeklinamy ludzi stworzonych na podobieństwo Boga. 10 Z tych samych ust wychodzi błogosławieństwo i przekleństwo. Tak być nie powinno, moi bracia. 11 Czy źródło z tej samej szczeliny tryska [wodą] słodką i gorzką? 12 Czy może, moi bracia, drzewa figowe rodzić oliwki albo winorośl figi? Tak też żadne źródło nie może wydać słonej i słodkiej wody. 13 Kto wśród was jest mądry i rozumny? Niech pokaże dobrym postępowaniem swoje uczynki z łagodnością [właściwą] mądrości. 14 Jeśli jednak macie w waszym sercu gorzką zazdrość i kłopotliwość, to nie przechwalajcie się i nie klamcie wbrew prawdzie. 15 Nie jest to mądrość zstępująca z góry, lecz ziemska, zmysłowa, diabelska. 16 Gdzie bowiem jest zazdrość i kłopotliwość, tam [też] niepokój i wszelki zły czyn. 17 Mądrość zaś, która [jest] z góry, jest przede wszystkim czysta, następnie pokojowo usposobiona, łagodna, ustępstwa, pełna miłosierdzia i dobrych owoców, bezstronna i nieobłudna. 18 A owoc

sprawiedliwości jest siany w pokoju przez tych, którzy widzisz, że wiara współdziałała z jego uczynkami czynią pokój.

4 Skąd wojny i walki wśród was? Czy nie z waszych żądań, które toczą bój w waszych członkach? 2 Pożądacie, a nie macie, zabijacie i zazdroście, a nie możecie osiągnąć. Toczycie wojny i walki, a nie macie, bo nie prosicie. 3 Prosicie, a nie otrzymujecie, dlatego że źle prosicie, chcąc tym zaspokoić wasze żądze. 4 Cudzołóżnicy i cudzołóżnice, czy nie wiecie, że przyjaźń ze światem jest nieprzyjaźnią z Bogiem? Jeśli więc ktoś chce być przyjacielem świata, staje się nieprzyjacielem Boga. 5 Czy sądzicie, że na próżno Pismo mówi: Duch, który w nas mieszka, zazdrośnie pożąda? 6 Większą zaś daje łaskę, bo mówi: Bóg sprzeciwia się pysznym, a pokornym daje łaskę. 7 Poddajcie się więc Bogu, przeciwstawcie się diabłu, a ucieknie od was. 8 Zblizcie się do Boga, a on zblizy się do was. Obmyjcie ręce, grzesznicy, i oczyśćcie serca, ludzie umysłu dwoistego. 9 Ubolewajcie, smućcie się i płaczcie. Wasz śmiech niech się obróci w smutek, a radość w przygnębienie. 10 Uniżcie się przed Panem, a on was wywyższy. 11 Nie obmawiajcie jedni drugich, bracia. Kto obmawia brata i osądza brata, obmawia prawo i osądza prawo. Jeśli zaś osądzasz prawo, nie jesteś wykonawcą prawa, lecz sędzią. 12 Jeden jest prawodawca, który ma moc zbawić i zatracić. A ty kim jesteś, że osądzasz drugiego? 13 A teraz wy, którzy mówicie: Dziś albo jutro udamy się do tego miasta i zatrzymamy się tam przez rok, będącym handlować i osiągniemy zyski; 14 Wy, którzy nie wiecie, co jutro [będzie]. Bo czymże jest wasze życie? Doprawdy jest para, która pojawia się na krótko, a potem znika. 15 Zamiast tego powinniście mówić: Jeżeli Pan zechce i będziemy żyli, zrobimy to lub owo. 16 Teraz zaś przechwalacie się w waszej pysze. Wszelkie takie przechwalanie się jest złe. 17 Kto więc umie dobrze czynić, a nie czyni, popełnia grzech.

5 A teraz wy, bogacze, płaczcie, zawodząc nad nieszczęściami, które na was przyjdą. 2 Wasze bogactwo zgnilo, a wasze szaty zjadły mole. 3 Wasze złoto i srebro zardzewiało, a ich rdza będzie świadczyć przeciwko wasm i strawi wasze ciała jak ogień. Nagromadziliście skarby na ostatnie dni. 4 Oto zapłata robotników, którzy żeliły wasze pola, zatrzymana przez was, krzyczy, a krzyk żniwiarszy doszedł do uszu Pana zastępcy. 5 Żyliście w rozkoszach i zbytku na ziemi, utuczyliście wasze serca jak na dzień rzezi. 6 Skazaliście i zabilisiście sprawiedliwego, a on nie stawia wasm oporu. 7 Bądźcie więc cierpliwi, bracia, aż do przyjścia Pana. Oto rolnik cierpliwie czeka na cenny plon ziemi, dopóki nie spadnie deszcz wczesny i późny.

8 Bądźcie i wy cierpliwi [!] umacniajcie swoje serca, bo przyjście Pana jest bliskie. **9** Bracia, nie narzekajcie jedni na drugich, abyście nie zostali osądzeni. Oto sędzia stoi przed drzwiami. **10** Weźcie za przykład, moi bracia, utrapienia i cierpliwość proroków, którzy mówili w imieniu Pana. **11** Oto za błogosławionych uważamy tych, którzy wytrwali. Słyszeliście o cierpliwości Hioba i widzieliście koniec [przygotowany przez] Pana, że Pan jest pełen litości i miłosierdzia. **12** A przede wszystkim, moi bracia, nie przysięgajcie ani na niebo, ani na ziemię, ani nie [składajcie] żadnej innej przysięgi. Lecz niech wasze „tak” będzie „tak”, a „nie” niech będzie „nie”, abyście nie byli sądzeni. **13** Cierpi ktoś wśród was? Niech się modli. Raduje się ktoś? Niech śpiewa. **14** Choruje ktoś wśród was? Niech przywoła starszych kościoła i niech się modlą nad nim, namaszczając go olejem w imię Pana. **15** A modlitwa wiary uzdrowi chorego i Pan go podźwignie. Jeśli zaś popełnił grzechy, będą mu przebaczone. **16** Wyznawajcie sobie nawzajem upadki i módlcie się jedni za drugich, abyście byli uzdrawieni. Wiele może usilna modlitwa sprawiedliwego. **17** Eliasz był człowiekiem podlegającym tym samym doznaniom co my i modlił się gorliwie, żeby nie padał deszcz, i nie spadł deszcz na ziemię przez trzy lata i sześć miesięcy. **18** Potem znowu się modlił i niebo spuściło deszcz, i ziemia wydała swój plon. **19** Bracia, jeśli ktoś z was zejdzie z drogi prawdy, a ktoś go nawróci; **20** Niech wie, że kto nawróci grzesznika z jego błędnej drogi, wybawi duszę od śmierci i zakryje mnóstwo grzechów.

I Piotra

1 Piotr, apostoł Jezusa Chrystusa, do wychodców rozproszonych w Poncie, Galacji, Kapadocii, Azji i Bitynii; **2** Wybranych według uprzedniej wiedzy Boga Ojca, przez uświęcenie Ducha dla posłuszeństwa i pokropienia krwią Jezusa Chrystusa. Łaska i pokój niech się wasm pomnożą. **3** Błogosławiony [niech będzie] Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, który według swego wielkiego miłosierdzia zrodził nas na nowo do żywej nadziei przez wskrzeszenie Jezusa Chrystusa z martwych; **4** Do dziedzictwa nieszczegalnego i nieskalanego, i niewidzącego, zachowanego w niebie dla was; **5**

Którzy jesteście strzeżeni mocą Boga przez wiarę ku zbawieniu, przygotowanemu do objawienia się w czasie ostatecznym. **6** Z tego się radujecie, choć teraz na krótko, jeśli trzeba, zasmuceni [jestescie] z powodu rozmaitych prób; **7** Aby doświadczenie waszej wiary, o wiele cenniejszej od zniszczalnego złota, które jednak próbuje się w ogniu, okazało się ku chwale, czci i sławie przy objawieniu Jezusa Chrystusa; **8** A choć go nie widzieliście, milujecie; i w niego, choć teraz go nie widzicie, wierzycie; i cieszycie się radością niewysłowioną i pełną chwały; **9** Otrzymując koniec waszej wiary – zbawienie dusz. **10** O to zbawienie wywiadywali się i badali je prorocy, którzy prorokowali o przeznaczonej dla was łasce. **11** Badali oni, na jaką i jakiego [rodzaju] porę wskazywał Duch Chrystusa, który [był] w nich, przepowiadając cierpienia, które [miały przyjść] na Chrystusa i mająca potem nastąpić chwałę. **12** Zostało im objawione, że nie im samym, lecz nam służyły sprawy was teraz zwiastowane przez tych, którzy wasm głosili ewangelię przez Ducha Świętego zesłanego z nieba. W te sprawy pragną wejrzeć aniołowie. **13** Dlatego przepaszcie biodra waszego umysłu i bądźcie trzeźwi, pokładając doskonałą nadzieję w łasce, która będzie wasm dana przy objawieniu Jezusa Chrystusa. **14** Jak posłusze dzieci nie ulegajcie poządroliwościom, jakie władały wasi wcześniejsiej, w czasie waszej nieświadomości; **15** Lecz jak ten, który was powołał, jest świętym, tak i wy bądźcie świętymi we wszelkim [waszym] postępowaniu; **16** Gdyż jest napisane: Świętymi bądźcie, bo ja jestem świętym. **17** A jeżeli Ojcem nazywacie tego, który bez względu na osobę sądzi każdego według uczynków, spędżajcie czas waszego pielgrzymowania w bojaźni; **18** Wiedząc, że nie [tym, co] zniszczalne, srebrem lub złotem, zostaliście wykupieni z waszego marnego postępowania przekazanego przez ojców; **19** Lecz drogą krwią Chrystusa jako baranka niewinnego i nieskalanego; **20** Przeznaczonego do tego

przed założeniem świata, a objawionego w czasach ostatecznych ze względu na was. **21** Wy przez niego uwierzyliście w Boga, który go wskrzesił z martwych i dał mu chwałę, aby wasza wiara i nadzieja były w Bogu. **22** Skoro oczyściście swoje dusze, będąc posłusznymi prawdzie przez Ducha ku nieobłudnej braterskiej miłości, czystym sercem jedni drugich gorąco miłożycie; **23** Będąc odrodzeni nie z nasienia zniszczalnego, ale z niezniiszczalnego, przez słowo Boże, które jest żywe i trwa na wieki. (aiōn g165) **24** Gdyż wszelkie ciało jest jak trawa, a wszelka chwała człowieka jak kwiat trawy. Trawa uschła, a jej kwiat opadł; **25** Lecz słowo Pana trwa na wieki. A jest to słowo, które zostało wasm zwiastowane. (aiōn g165)

2 Odrzucając więc wszelką złośliwość, wszelki podstęp i obłudę, zazdrość i wszelkie obmywy; **2** Jak nowo narodzone niemowlęta pragnięcie czystego mleka słowa [Bożego], abyście dzięki niemu rośli; **3** Jeśli tylko zakosztowaliście, że Pan jest dobry. **4** Zbliżając się do niego, do kamienia żywego, odrzuconego wprawdzie przez ludzi, ale przez Boga wybranego i drogocennego; **5** I wy sami, jak żywe kamienie, jesteście budowani w duchowy dom, [Stanowicie] święte kapłaństwo, aby składać duchowe ofiary, przyjemne Bogu przez Jezusa Chrystusa. **6** Dlatego mówi Pismo: Oto kładę na Syjonie kamień węgielny, wybrany, drogocenny, a kto w niego wierzy, nie będzie zawstydzony. **7** Dla was więc, którzy wierzyście, [jest] on cenny, dla nieposłuszych zaś ten kamień, który odrzuciли budujący, stał się kamieniem węgielnym; **8** Kamieniem potknienia i skały zgorszenia dla tych, którzy nie wierząc, potykają się o słowo, na co też są przeznaczeni. **9** Lecz wy [jestescie] rodem wybranym, królewskim kapłaństwem, narodem świętym, ludem nabitym, abyście rozgłaszały cnoty tego, który was powołał z ciemności do swej cudownej światłości; **10** Wy, którzy kiedyś nie [byliście] ludem, teraz jesteście ludem Bożym, wy, którzy [kiedyś] nie dostapiliście miłosierdzia, teraz miłosierdzia dostapiliście. **11** Umiłowani, proszę [was], abyście jak obcy i goście powstrzymywali się od cielesnych poządroliwości, które walczą przeciwko duszy. **12** Postępujcie wśród pogan nienagannie, aby ci, którzy oceniają was jako złoczyńców, przypatrując się [waszym] dobrym uczynkom, chwalili Boga w dniu nawiedzenia. **13** Bądźcie więc poddani każdej ludzkiej władzy ze wzgledu na Pana: czy to królowi jako najwyższej postawionemu; **14** Czy to namiestnikom jako przez niego posłanym dla karania złoczyńców i udzielania pochwały tym, którzy dobrze czynią. **15** Taka bowiem jest wola Boga, abyście dobrze czyniąc, zamknęli usta niewiedzy głupich ludzi; **16** Jak [ludzie] wolni, ale nie jak [ci], którzy używają wolności jako

zasłony dla zła, lecz jak słudzy Boga. 17 Wszystkich błogosławieni [jesteście]. Nie bójcie się ich gróźb ani się szanujcie, braci mięsne, Boga się bójcie, króla czcijcie. nie lękajcie. 15 Lecz Pana Boga uświęcajcie w waszych 18 Słudzy, z całą bojaźnią, bądźcie poddani panom, sercach i [bądźcie] zawsze gotowi udzielić odpowiedzi nie tylko dobrym i łagodnym, ale też przykrym. 19 To każdemu, kto domaga się od was uzasadnienia waszej bowiem podoba się [Bogu], jeśli ktoś znosi smutki ze nadziei, z łagodnością i bojaźnią. 16 Miejcie czyste wzgledu na sumienie wobec Boga, cierpiąc niewinnie. sumienie, aby za to, że mówią o was źle, jak o 20 Bo cóż to za chwała, jeśli grzesząc, cierpliwie złoczyńcach, zostali zawstydzeni ci, którzy zniesławiają znosiscie, choćby was i pięściami bito? Lecz jeśli dobrze wasze dobre postępowanie w Chrystusie. 17 Lepiej czynicie i znosiscie cierpienia, to podoba się Bogu. 21 bowiem – jeśli taka jest wola Boga – cierpieć, czyniąc Do tego bowiem jesteście powołani, bo i Chrystus dobre, aniołowie czyniąc źle. 18 Gdyż i Chrystus raz za cierział za nas, zostawiając nam przykład, abyście grzechy cierpią, sprawiedliwy za niesprawiedliwych, szli w jego ślady; 22 Który grzechu nie popełnił, a aby nas przyprowadzić do Boga; uśmiercony w ciele, w jego ustach nie znaleziono podstępu; 23 Który, lecz ożywiony Duchem; 19 W którym poszedł i gdy mu złorzeczono, nie odpowiadał złorzeczeniom, głosił też duchom będącym w więzieniu; 20 Niegdyś gdy cierpią, nie groził, ale powierzył [sprawę] temu, nieposłusznym, gdy za dni Noego raz oczekiwala który sądzi sprawiedliwie. 24 On nasze grzechy na Bożą cierpliwość, kiedy budowano arkę, w której swoim ciele poniósł na drzewo, abyśmy obumarły niewiele, to jest osiem dusz, zostało uratowanych przez grzechom, żyli dla sprawiedliwości; przez jego rany wodę. 21 Teraz [też] chrzest, będąc tego odbiciem, zostałeśie uzdrawieni. 25 Byliście bowiem jak zblakane zbawia nas – nie [jest] usunięciem cielesnego brudu, owce, lecz teraz nawróciliście się do Pasterza i Biskupa ale odpowiedziaią czystego sumienia wobec Boga – przez zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa; 22 Który, poszedłszy do nieba, jest po prawicy Boga, a zostali mu poddani aniołowie, zwierzchności i moce.

3 Podobnie żony, [bądźcie] poddane swoim mężom, aby nawet ci, którzy nie wierzą słowu, przez

postępowanie żon zostali pozyskani bez słowa; 2

Widząc wasze czyste, [pełne] bojaźni postępowanie. 3

Niech waszą ozdobą nie będzie to, co zewnętrzne: zaplatanie włosów, obłożenie się złotem lub strojenie

w szaty; 4 Lecz ukryty, wewnętrzny człowiek w lecz dla woli Boga. 3 Wystarczy nam bowiem, że

niezniszczalnej [ozdobie] łagodności i spokoju ducha, który jest cenny w oczach Boga. 5 Tak bowiem nigdyś

przyozdabiały się święte kobiety, pokładające nadzieję

w Bogu, będąc poddane swoim mężom. 6 Tak też Sara

była posłuszna Abrahamowi, nazywając go panem. 7 Podobnie żywych i umarłych. 6 Dlatego bowiem i umarły

wy, mężowie, życie z nimi umiejętnie, okazując [im] głoszono ewangelię, aby byli sądzeni według ludzi

szacunek jako słabszemu naczyniu kobiecemu i jako w ciele, ale żyli według Boga w duchu. 7 Zbliża

tym, które współdziedziczą łaskę życia, aby wasze się zaś koniec wszystkiego. Bądźcie więc trzeźwi

modlitwy nie doznały przeskódk. 8 Na koniec zaś i czujni w modlitwie. 8 Przede wszystkim miejcie

wszyscy [bądźcie] jednomyślni, współczujący, milczący gorliwą miłość jedni dla drugich, bo miłość zakrywa

braci, milosierni [i] uprzejmi. 9 Nie oddawajcie złem za mnóstwo grzechów. 9 [Bądźcie] dla siebie gościnni

zło ani obelgą za obelgę. Przeciwnie, błogosławcie, bez szemrania. 10 Jako dobrzy szafarze różnorakiej

gdyż wiecie, że do tego zostałeśie powołani, abyście łaski Bożej usługując sobie nawzajem tym darem,

odziedziczyli błogosławieństwo. 10 Kto bowiem chce jaki każdy otrzymał. 11 Jeśli ktoś przemawia, [niech

miłość życie i oglądać dni dobre, niech powstrzyma mów] jak wyroki Boga, jeśli ktoś usługuje, [niech to

język od zła, a usta od podstępnej mowy. 11 Niech czyni] z mocy, której Bóg udziela, aby we wszystkim

odwrócić się od zła i czyni dobro, niech szuka pokoju był uwielbiony Bóg przez Jezusa Chrystusa. Jemu

i dąży do niego. 12 Oczy Pana bowiem [zwrócone chwała i panowanie na wieki wieków. Amen. (aiōn

sa] na sprawiedliwych, a jego uszy ku ich prośbom, g165] 12 Umilowani, nie dziwicie się temu ogniom, lecz oblicze Pana przeciwko tym, którzy źle czynią. 13 który na was przychodzi, aby was doświadczyć, jakby

Kto wyrządzi wam zło, jeśli będziecie naśladowcami was coś niezwyklego spotkało; 13 Lecz radujcie się z

dobra? 14 Ale jeśli nawet cierpicie dla sprawiedliwości, tego, że jesteście uczestnikami cierpień Chrystusa,

abyście i podczas objawienia jego chwały cieszyli się i weselili. **14** Jeśli was znieważają z powodu imienia Chrystusa, błogosławieni [jesteście], gdyż [Duch] chwały, Duch Boży spoczywa na was, [który] przez nich jest bluźniony, ale przez was jest uwielbiony. **15** Nikt z was niech nie cierpi jednak jako morderca albo złodziej, albo złoczyńca, albo jako [człowiek], który się wträca do cudzych spraw. **16** Lecz jeśli [cierpi] jako chrześcijanin, niech się nie wstydzi, niech raczej chwali Boga z tego powodu. **17** Nadszedł bowiem czas, aby sąd rozpoczął się od domu Bożego, a jeśli [rozpoczyna się] od nas, to jaki będzie koniec tych, którzy są nieposłuszní ewangelii Bożej? **18** A ponieważ sprawiedliwy z trudnością będzie zbawiony, gdzie się znajdzie bezbożny i grzesznik? **19** Tak więc ci, którzy cierpią zgodnie z wolą Boga, niech powierzą swoje dusze [jemu] jako wiernemu Stwórcy, dobrze czyniąc.

5 Starszych, którzy są wśród was, proszę, jako również starszy i świadek cierpień Chrystusa oraz uczestnik chwały, która ma się objawić: **2** Paście stado Boga, które jest wśród was, oglądając go nie z przymusu, ale dobrowolnie, nie dla brudnego zysku, ale z ochotą; **3** I nie jak ci, którzy panują nad dziedzictwem [Pana], lecz jako wzór dla stada. **4** A gdy się objawi Najwyższy Pasterz, otrzymacie niewidnącą koronę chwały. **5** Podobnie młodsi, bądźcie poddani starszym. Wszyscy zaś wobec siebie bądźcie poddani. Przyobleczcie się w pokorę, gdyż Bóg pysznym się sprzeciwia, a pokornym łaskę daje. **6** Uniżcie się więc pod potężną ręką Boga, aby was wywyższył w [odpowiednim] czasie. **7** Wszystkie wasze troski przerzućcie na niego, gdyż on troszczy się o was. **8** Bądźcie trzeźwi, czuwajcie, bo wasz przeciwnik, diabeł, jak lew ryczący kraży, szukając, kogo by pożreć. **9** Przeciwstawiajcie się mu, mocni w wierze, wiedząc, że te same cierpienia są udziałem waszych braci na świecie. **10** A Bóg wszelkiej łaski, ten, który nas powołał do swojej wiecznej chwały w Chrystusie Jezusie, po krótkotrwałych cierpieniach waszych niech uczyni was doskonałymi, utwierdzi, umocni i ugruntuje. (*aiōnios g166*) **11** Jemu chwała i moc na wieki wieków. Amen. (*aiōn g165*) **12** Przez Sylwana, wiernego wam brata, jak sądę, napisałem krótko, napominając i świadcząc, że to jest prawdziwa łaska Boga, w której trwacie. **13** Pozdrawia was [kościół] w Babilonie, razem z wami wybrany, i Marek, mój syn. **14** Pozdrówcie się nawzajem pociekiem miłości. Pokój wam wszystkim, którzy jesteście w Chrystusie Jezusie. Amen.

II Piotra

kiedyś proroctwo, ale święci Boży ludzie przemawiali prowadzeni przez Ducha Świętego.

jeśli uciekli [oni] od plugastw świata przez poznanie się na baczności, abyście nie byli zwiedzeni przez Pana i Zbawiciela Jezusa Chrystusa, a potem znowu się w nie wkładają i zostają pokonani, to ich ostateczny [stan] jest gorszy niż pierwszy. 21 Lepiej bowiem byłoby dla nich nie poznać drogi sprawiedliwości, aniżeli poznawszy ja, odwrócić się od przekazanego im świętego przykazania. 22 Ale przydarzyło się im [zgodnie z] prawdziwym przysłowiem: Pies wrócił do swoich wymiocin, a świnię umyta do tarzania się w blocie.

3 Umiłowani, piszę do was już ten drugi list. W nich przez przypominanie pobudzam wasz czysty umysł; 2 Abyście pamiętali słowa wcześniej wypowiedziane przez świętych proroków oraz przykazanie od nas, którzy jesteśmy apostołami Pana i Zbawiciela. 3 Przede wszystkim to wiedzieć, że w ostatecznych dniach przyjdą szydlercy, którzy będą postępować według swoich własnych poządliwości; 4 I będą mówili: Co z obietnicą jego przyjścia? Bo odkąd zasnęli ojcowie, wszystko tak trwa, [jak] od początku stworzenia. 5 Tego bowiem umyślnie nie chcą wiedzieć, że niebiosy były od dawna i ziemia z wody, i w wodzie stanęła przez słowo Boże; 6 Przez które ówczesny świat, zalany wodą, zginał. 7 A obecne niebiosy i ziemia przez to samo słowo są utrzymane i zachowane dla ognia na dzień sądu i zatracenia bezbożnych ludzi. 8 Ale niech to jedno, umiłowani, nie będzie przed wami zakryte, że jeden dzień u Pana [jest] jak tysiąc lat, a tysiąc lat jak jeden dzień. 9 Nie zwleka Pan ze [spełnieniem] obietnicy, jak niektórzy uważają, że zwleka, ale okazuje wzgóldem nas cierpliwość, nie chcąc, aby ktokolwiek zginał, lecz aby wszyscy doszli do pokuty. 10 A jak złodziej w nocy przyjdzie dzień Pana, w którym niebiosy [z wielkim] hukiem przemina, żywioły rozpalone ogniem stopią się, a ziemia i dzieła, które są na niej, spłoną. 11 Skoro to wszystko ma się rozpuścić, to jakimi wy powinniście być w świętym postępowaniu i pobożności; 12 Oczekując i spieszając się na przyjście dnia Boga, w którym plonące niebiosy rozpuszczą się, a rozpalone żywioły się roztopią. 13 Lecz my, zgodnie z jego obietnicą, oczekujemy nowych niebios i nowej ziemi, w których mieszka sprawiedliwość. 14 Dlatego, umiłowani, oczekując tego, starajcie się, abyście zostali przez niego znalezieni bez skazy i nienaganni, w pokoju; 15 A cierpliwość naszego Pana uważa ją za zbawienie, jak i nasz umiłowany brat Paweł według danej mu mądrości pisał do was; 16 Jak też mówi o tym we wszystkich listach. Są w nich pewne [rzeczy] trudne do zrozumienia, które, podobnie jak inne Pisma, ludzie niedouczeni i nieutwierdzeni przekręcają ku swemu własnemu zatraceniu. 17 Wy zatem, umiłowani, wiedząc o tym wcześniej, miejcie

błąd bezbożników [i] nie wypadli z waszej stałości. 18 Wzrastajcie zaś w łasce i poznaniu naszego Pana i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. Jemu chwała i teraz, i na wieczne czasy. Amen. (aiōn g165)

I Jana

1 To, co było od początku, co słyszeliśmy, co widzieliśmy na własne oczy, na co patrzyliśmy i [czego] dotykały nasze ręce, o Słowie życia; **2** (Bo życie zostało objawione, a my [je] widzieliśmy i świadczymy [o nim], i zwiastujemy wam to życie wieczne, które było u Ojca, a nam zostało objawione). (aiōnios g166) **3** To, co widzieliśmy i słyszeliśmy, to wam zwiastujemy, abyście i wy mieli z nami społeczność, a nasza społeczność to [społeczność] z Ojcem i z jego Synem, Jezusem Chrystusem. **4** A piszemy to wam, aby wasza radość była pełna. **5** Przesłanie zaś, które słyszeliśmy od niego i wam zwiastujemy, jest takie: Bóg jest światością i nie ma w nim żadnej ciemności. **6** Jeśli mówimy, że mamy z nim społeczność, a chodzimy w ciemności, kłamiemy i nie czynimy prawdy. **7** A jeśli chodzimy w światłości, tak jak on jest w światłości, mamy społeczność między sobą, a krew Jezusa Chrystusa, jego Syna, oczyszcza nas z wszelkiego grzechu. **8** Jeśli mówimy, że nie mamy grzechu, sami siebie zwodzimy i nie ma w nas prawdy. **9** Jeśli wyznajemy nasze grzechy, Bóg jest wierny i sprawiedliwy, aby nam przebaczyć grzechy i oczyścić nas z wszelkiej nieprawości. **10** Jeśli mówimy, że nie zgrzeszyliśmy, robimy z niego kłamcę i nie ma w nas jego słowa.

2 Moje dzieci, piszę wam to, abyście nie grzeszyli.

Jeśli jednak ktoś zgrzeszy, mamy orędownika u Ojca, Jezusa Chrystusa sprawiedliwego. **21** On jest przebłaganiem za nasze grzechy, a nie tylko za nasze, lecz także [za grzechy] całego świata. **3** A po tym poznajemy, że go znamy, jeśli zachowujemy jego przykazania. **4** Kto mówi: Znam go, a nie zachowuje jego przykazań, jest kłamcą i nie ma w nim prawdy. **5** Lecz kto zachowuje jego słowo, w nim prawdziwie wypełniła się miłość Boga. Po tym poznajemy, że w nim jesteśmy. **6** Kto mówi, że w nim trwa, powinien sam postępować tak, jak on postępował. **7** Bracia, nie piszę wam nowego przykazania, ale przykazanie stare, które mieliście od początku. Tym starym przykazaniem jest słowo, które słyszeliście od początku. **8** Zarazem piszę wam nowe przykazanie, które jest prawdziwe w nim i w was, ponieważ ciemność przemija, a prawdziwa światłość już świeci. **9** Kto mówi, że jest w światłości, a nienawidzi swego brata, dotąd jeszcze jest w ciemności. **10** Kto miłuje swego brata, trwa w światłości i nie ma w nim powodu do upadku. **11** Lecz kto nienawidzi swego brata, jest w ciemności i chodzi w ciemności, i nie wie, dokąd idzie, bo ciemność zaślepia jego oczy. **12** Piszę do was, dzieci, bo zostały wam przebaczone grzechy ze względu na jego imię. **13** Piszę do was, ojcowie, bo

poznaliście tego, który jest od początku. Piszę do was, młodzieńcy, bo zwyciężyliście złego. Piszę do was, dzieci, bo poznaliście Ojca. **14** Napisałem do was, ojcowie, bo poznaliście tego, który jest od początku. Napisałem do was, młodzieńcy, bo jesteście mocni i słowo Boże w was mieszka, i zwyciężyliście złego. **15** Nie miłujcie świata ani tego, co jest na świecie. Jeśli ktoś miłuje świat, nie ma w nim miłości Ojca. **16** Wszystko bowiem, co jest na świecie – poządroliwość ciała, poządroliwość oczu i pucha życia – nie pochodzi od Ojca, ale od świata. **17** A świat przemija wraz ze swoją poządroliwością, ale kto wypełnia wolę Boga, trwa na wieki. (aiōn g165) **18** Dzieci, to [już] ostatnia godzina i jak słyszeliście, że antychrist ma przyjść, tak teraz pojawiło się wielu antychristów. Stąd wiemy, że jest [już] ostatnia godzina. **19** Wyszli spośród nas, ale nie byli z nas. Gdyby bowiem byli z nas, zostaliby z nami. Lecz [wyszli spośród nas], aby się okazało, że nie wszyscy są z nas. **20** Ale wy macie namaszczenie od Świętego i wiecie wszystko. **21** Napisałem do was nie [dlatego], że nie znaliście prawdy, ale dlatego, że ja, znacie i że żadne kłamstwo nie wywodzi się z prawdy. **22** Któz jest kłamcą? Czy nie ten, kto zaprzecza, że Jezus jest Chrystusem? Ten jest antychystem, który wypiera się Ojca i Syna. **23** Każdy, kto wypiera się Syna, nie ma i Ojca. Kto zaś wyznaje Syna, ma i Ojca. **24** [To] więc, co słyszeliście od początku, niech w was pozostanie. Jeśli pozostanie w was to, co słyszeliście od początku, to i wy pozostaniecie w Synu i w Ojcu. **25** A to jest obietnica, którą on nam dał – życie wieczne. (aiōnios g166) **26** To [wszystko] wam napisałem o tych, którzy was zwodzą. **27** Ale to namaszczenie, które otrzymałeś od niego, pozostaje w was i nie potrzebujecie, aby was ktoś uczył. Lecz jak to namaszczenie uczy was o wszystkim, a jest ono prawdziwe i nie jest kłamstwem i jak was nauczyło, [tak] w nim pozostaniecie. **28** A teraz, dzieci, pozostaniecie w nim, abyśmy, gdy się ukaże, mieli ufność i nie zostali zawsydzeni przez niego w [czasie] jego przyjścia. **29** Jeżeli wiecie, że on jest sprawiedliwy, wiedziecie [też], że każdy, kto czyni sprawiedliwość, z niego się narodził.

3 Patrzcie, jaką miłością obdarzył nas Ojciec, że zostaliśmy nazwani dziećmi Bozymi. Dlatego świat nas nie zna, bo jego nie zna. **2** Umiłowani, teraz jesteśmy dziećmi Bozymi, ale jeszcze się nie objawiło, czym będąmy. Wiemy jednak, że gdy [on] się objawi, będąmy podobni do niego, gdyż ujrzymy go takim, jakim jest. **3** A każdy, kto pokłada w nim tą nadzieję, oczyszcza się, jak i on jest czysty. **4** Każdy, kto popełnia grzech, przekracza też prawo, ponieważ grzech jest przekroczeniem prawa. **5** A wiecie, że on się objawił,

aby zgładzić nasze grzechy, a w nim nie ma grzechu. jest większy niż [ten, który] jest na świecie. 5 Oni są 6 Każdy [więc], kto w nim trwa, nie grzeszy. Każdy, kto ze świata, dlatego mówią o świecie, a świat ich słucha. grzeszy, nie widział go ani go nie poznął. 7 Dzieci, 6 My jesteśmy z Boga. Kto zna Boga, słucha nas, kto niech was nikt nie zwodzi. Kto czyni sprawiedliwość, nie jest z Boga, nie słucha nas. Po tym poznajemy jest sprawiedliwy, tak jak [i] on jest sprawiedliwy. 8 Kto ducha prawdy i ducha błędu. 7 Umiłowani, milujemy się popelnią grzech, jest z diabła, gdyż diabeł od początku wzajemnie, gdyż miłość jest z Boga i każdy, kto miluje, grzeszy. Po to objawił się Syn Boży, aby zniszczyć narodził się z Boga i zna Boga. 8 Kto nie miluje, nie dzieła diabła. 9 Każdy, kto się narodził z Boga, nie zna Boga, gdyż Bóg jest miłością. 9 Przez to objawiła popelnią grzechu, bo jego nasienie w nim pozostaje i się miłość Boga ku nam, że Bóg posłał na świat swego nie może grzeszyć, gdyż narodził się z Boga. 10 Po jednorodzonego Syna, abyśmy żyli przez niego. 10 tym poznaje się dzieci Boże i dzieci diabła: Każdy, Na tym polega miłość, że nie my umiłowałyśmy Boga, kto nie czyni sprawiedliwości, nie jest z Boga, [jak] i ale że on nas umiłował i posłał swego Syna, [aby ten, kto nie miluje swego brata. 11 To jest przesłanie, by] przebłaganiem za nasze grzechy. 11 Umiłowani, które słyszeliście od początku, że mamy się wzajemnie jeśli Bóg tak nas umiłował, to i my powinniśmy się miłować. 12 Nie jak Cain, [który] pochodził od złego wzajemnie miłować. 12 Boga nikt nigdy nie widział, [ale] i zabił swego brata. A dlaczego go zabił? Bo jego jeśli milujemy się wzajemnie, Bóg w nas mieszka, a uczynki były złe, a jego brata sprawiedliwe. 13 Nie jego miłość jest w nas doskonała. 13 Po tym poznajemy, dziwiecie się, moi bracia, jeśli świat was nienawidzi. że w nim mieszkały, a on w nas, że dał nam ze 14 My wiemy, że przeszliśmy ze śmierci do życia, swego Ducha. 14 My zaś widzieliśmy i świadczymy, bo milujemy braci. Kto nie miluje brata, pozostaje że Ojciec posłał Syna, aby był Zbawicielem świata. w śmierci. 15 Każdy, kto nienawidzi swego brata, 15 Każdy, kto wyzna, że Jezus jest Synem Bożym, w jest morderca, a wiecie, że żaden morderca nie ma tym mieszka Bóg, a on w Bogu. 16 My poznaliśmy i życia wiecznego zostającego w sobie. (aiōnios g166) uwierzyliśmy w miłość, którą ma Bóg do nas. Bóg jest 16 Po tym poznaliśmy miłość [Boga], że on oddał za miłością, a kto trwa w miłości, mieszka w Bogu, a Bóg nas swoje życie. My również powinniśmy oddawać w nim. 17 W tym jest doskonała miłość w nas, abyśmy życie za braci. 17 A kto miałby majątkość tego świata mieli ufność w dniu sądu, że jaki on jest, tacy i my i widziałby swego brata w potrzebie, a zamknąłby jesteśmy na tym świecie. 18 W miłości nie ma lęku, ale przed nim swoje serce, jakże może mieszkać w nim doskonała miłość usuwa lęk, bo lęk przynosi udrękę, miłość Boga? 18 Moje dzieci, nie milujemy słowem ani [a] kto się boi, nie jest doskonały w miłości. 19 My go językiem, ale uczynkiem i prawdą. 19 Po tym poznamy, milujemy, ponieważ on pierwszy nas umiłował. 20 Jeśli że jesteśmy z prawdy i uspokojimy przed nim nasze ktoś mówi: Miluję Boga, a nienawidzi swego brata, jest serca. 20 Bo jeśli nasze serce nas potępia, Bóg jest kłamcą. Kto bowiem nie miluje swego brata, którego większy niż nasze serce i wie wszystko. 21 Umiłowani, widzi, jak może miłować Boga, którego nie widzi? 21 A jeśli nasze serce nas nie potępia, mamy ufność ku takie przykazanie mamy od niego, aby ten, kto miluje Bogu; 22 I o cokolwiek prosimy, otrzymujemy od niego, Boga, milował też swego brata.

bo zachowujemy jego przykazania i robimy to, co

mile w jego oczach. 23 A to jest jego przykazanie, abyśmy wierzyli w imię jego Syna, Jezusa Chrystusa, i milowali się wzajemnie, jak nam przykazał. 24 Bo kto zachowuje jego przykazania, mieszka w nim, a on w nim. A wiemy, że w nas mieszka, przez Ducha, którego nam dał.

4 Umiłowani, nie wierzcie każdemu duchowi, ale

badajcie duchy, czy są z Boga, gdyż wielu fałszywych proroków wyszło na świat. 2 Po tym wiara. 5 Kto zwycięża świat, jeśli nie ten, kto wierzy, poznacie Ducha Bożego: każdy duch, który wyznaje, że Jezus jest Synem Bożym? 6 To jest ten, który że Jezus Chrystus przyszedł w ciele, jest z Boga. 3 przyszedł przez wodę i krew, Jezus Chrystus, nie tylko Każdy zaś duch, który nie wyznaje, że Jezus Chrystus w wodzie, ale w wodzie i we krwi; a Duch jest tym, przyszedł w ciele, nie jest z Boga. Jest to [duch] który świadczy, bo Duch jest prawdą. 7 Trzej bowiem antychrysta, o którym słyszeliście, że nadchodzi i już świadczą w niebie: Ojciec, Słowo i Duch Święty, a teraz jest na świecie. 4 Dzieci, wy jesteście z Boga i ci trzej jedno są. 8 A trzej świadczą na ziemi: Duch, zwyciężyliśmy ich, ponieważ ten, który [jest] w was, woda i krew, a ci trzej są zgodni. 9 Jeśli przyjmujemy

5 Każdy, kto wierzy, że Jezus jest Chrystusem, narodził się z Boga, a każdy, kto miluje tego, który zrodził, miluje też tego, który się z niego narodził. 2 Po tym poznajemy, że milujemy dzieci Boże, gdy milujemy Boga i zachowujemy jego przykazania. 3 Na tym bowiem polega miłość Boga, że zachowujemy jego przykazania, a jego przykazania nie są ciężkie. 4

Bo wszystko, co się narodziło z Boga, zwycięża świat. A tym zwycięstwem, które zwyciężyło świat, jest nasza poznacie Ducha Bożego: każdy duch, który wyznaje, że Jezus jest Synem Bożym? 6 To jest ten, który że Jezus Chrystus przyszedł w ciele, jest z Boga. 3 przyszedł przez wodę i krew, Jezus Chrystus, nie tylko Każdy zaś duch, który nie wyznaje, że Jezus Chrystus w wodzie, ale w wodzie i we krwi; a Duch jest tym, przyszedł w ciele, nie jest z Boga. Jest to [duch] który świadczy, bo Duch jest prawdą. 7 Trzej bowiem antychrysta, o którym słyszeliście, że nadchodzi i już świadczą w niebie: Ojciec, Słowo i Duch Święty, a teraz jest na świecie. 4 Dzieci, wy jesteście z Boga i ci trzej jedno są. 8 A trzej świadczą na ziemi: Duch, zwyciężyliśmy ich, ponieważ ten, który [jest] w was, woda i krew, a ci trzej są zgodni. 9 Jeśli przyjmujemy

świadadectwo ludzi, to świadectwo Boga jest większe. To bowiem jest świadectwo Boga, które dał o swoim Synu. **10** Kto wierzy w Syna Bożego, ma świadectwo w sobie. Kto nie wierzy Bogu, zrobił z niego kłamcę, bo nie uwierzył świadectwu, które Bóg dał o swoim Synu. **11** A [to] świadectwo jest takie, że Bóg dał nam życie wieczne, a to życie jest w jego Synu. (*aiōnios g166*) **12** Kto ma Syna, ma życie, kto nie ma Syna Bożego, nie ma życia. **13** To napisałem wam, którzy wierzycie w imię Syna Bożego, abyście wiedzieli, że macie życie wieczne i abyście wierzyli w imię Syna Bożego. (*aiōnios g166*) **14** Taka zaś jest ufność, którą mamy do niego, że jeśli o coś prosimy zgodnie z jego wolą, wysłuchuje nas. **15** A jeśli wiemy, że nas wysłuchuje, o cokolwiek prosimy, [wtedy] wiemy, że otrzymujemy to, o co go prosiliśmy. **16** Jeśli ktoś widzi swego brata, który popełnia grzech nie na śmierć, niech się [za niego] modli, a Bóg da mu życie, [to jest] tym, którzy popełniają grzech nie na śmierć. Jest grzech na śmierć. Nie mówię, aby [ktoś] modlił się za to. **17** Wszelka niesprawiedliwość jest grzechem, jest jednak grzech nie na śmierć. **18** Wiemy, że każdy, kto się narodził z Boga, nie grzeszy, ale kto się narodził z Boga, zachowuje samego siebie, a zły go nie dotyka. **19** Wiemy, że jesteśmy z Boga, a cały świat tkwi w niegodz wości. **20** A wiemy, że Syn Boży przyszedł i dał nam rozum, abyśmy poznali prawdziwego Boga, i jesteśmy w tym prawdziwym, [to jest] w jego Synu, Jezusie Chrystusie. On jest prawdziwym Bogiem i życiem wiecznym. (*aiōnios g166*) **21** Dzieci, wystrzegajcie się bożków. Amen.

II Jana

1 Starszy do wybranej pani i do jej dzieci, które miluję w prawdzie, a nie tylko ja, ale i wszyscy, którzy poznali prawdę; **2** Ze względu na prawdę, która pozostaje w nas i będzie z nami na wieki. (aiōn g165) **3** Łaska, miłosierdzie [i] pokój od Boga Ojca i od Pana Jezusa Chrystusa, Syna Ojca, niech będzie z wami w prawdzie i miłości. **4** Ucieszyłem się bardzo, że wśród twoich dzieci znalazłem [takie], które postępują w prawdzie, jak otrzymaliśmy przykazanie od Ojca. **5** A teraz proszę cię, pani, nie piszę ci jako nowe przykazanie, ale jako to, które mieliśmy od początku, abyśmy się wzajemnie miłowali. **6** A na tym polega miłość, żebyśmy postępowali według jego przykazań. A przykazanie jest takie, jak słyszeliście od początku, że macie według niego postępować. **7** Gdyż pojawiło się na świecie wielu zwodzicieli, którzy nie uznają, że Jezus Chrystus przyszedł w ciele. Taki jest zwodzicielem i antychrystem. **8** Miejcie się na baczości, żebyśmy nie stracili tego, nad czym pracowaliśmy, ale żebyśmy otrzymali pełną zapłatę. **9** Każdy, kto wykracza poza naukę Chrystusa, a nie pozostaje w niej, ten nie ma Boga. Kto pozostaje w nauce Chrystusa, ten ma i Ojca, i Syna. **10** Jeśli ktoś przychodzi do was i nie przynosi tej nauki, nie przyjmujcie go do domu ani go nie pozdrawiajcie. **11** Kto bowiem takiego pozdrawia, staje się uczestnikiem jego złych uczynków. **12** Mam was wiele do napisania, ale nie chcę posługiwać się papierem i atramentem. Mam jednak nadzieję, że przybędę do was i porozmawiam [z wami] osobiście, aby nasza radość była pełna. **13** Pozdrawiają cię dzieci twojej wybranej siostry. Amen.

III Jana

1 Starszy do umiłowanego Gajusa, którego miłuję w prawdzie. **2** Umiłowany, pragnę przede wszystkim, aby ci się dobrze powodziło i abyś był zdrowy, tak jak dobrze się powodzi twojej duszy. **3** Uradowałem się bowiem bardzo, gdy przyszli bracia i dali świadectwo o prawdzie w tobie, jak postępujesz w prawdzie. **4** Nie ma dla mnie większej radości od tej, gdy słyszę, że moje dzieci postępują w prawdzie. **5** Umiłowany, wiernie wykonujesz wszystko, co robisz dla braci oraz dla obcych. **6** Dali oni świadectwo przed kościołem o twojej miłości. Dobrze też zrobisz, jeśli ich wyprawisz, jak przystoi przed Bogiem. **7** Wyruszyli bowiem dla jego imienia, nie biorąc niczego od pagan. **8** Powinniśmy więc takich przyjmować, abyśmy się stali współpracownikami dla prawdy. **9** Napisałem do kościoła, lecz Diotrefes, który chce być pierwszym wśród nich, nie przyjmuje nas. **10** Dlatego, jeśli przybędę, przypomnę jego uczynki, których się dopuszcza, gdy nas obmawia złośliwymi słowami. A nie poprzestając na tym, sam braci nie przyjmuje, a nawet zabrania tym, którzy chcą ich [przyjąć], i wyrzuca ich z kościoła. **11** Umiłowany, nie naśladowuj tego, co złe, lecz to, co dobre. Kto czyni dobrze, jest z Boga, kto zaś czyni złe, nie widział Boga. **12** Demetriuszowi wystawili [dobre] świadectwo wszyscy, nawet sama prawda. My również dajemy [o nim] świadectwo, a wiecie, że nasze świadectwo jest prawdziwe. **13** Wiele miałem do napisania, ale nie chcę posługiwać się atramentem i piórem. **14** Mam bowiem nadzieję, że zobaczę cię wkrótce, a [wtedy] porozmawiamy osobiście. Pokój tobie. Pozdrawiają cię przyjaciele. [Ty też] pozdrów przyjaciół imiennie.

Judy

1 Juda, sługa Jezusa Chrystusa, a brat Jakuba, do uświęconych przez Boga Ojca, zachowanych w Jezusie Chrystusie i powołanych: **2** Miłosierdzie, pokój i miłość niech się was pomnożą. **3** Umiłowani, podejmując usilne starania, aby pisać was o wspólnym zbawieniu, uznałem za konieczne napisać do was i zachęcić do walki o wiarę raz przekazaną świętym. **4** Wkradli się bowiem pewni ludzie, od dawna przeznaczeni na to potępienie, bezbożni, którzy łaskę naszego Boga zamieniają na rozpustę i wypierają się jedynego Pana Boga i naszego Pana Jezusa Chrystusa. **5** Chcę więc was przypomnieć, chociaż już kiedyś o tym wiedzieliście, że Pan, który wybałwił lud z ziemi Egiptu, potem wytracił tych, którzy nie uwierzyli. **6** Także aniołów, którzy nie zachowali swego pierwotnego stanu, lecz opuścili własne mieszkanie, zatrzymał w wiecznych pętach w ciemnościach na sąd wielkiego dnia. (aiōnios g166) **7** Tak samo Sodoma i Gomora oraz okoliczne miasta, które w podobny sposób jak i one oddały się nierządowi i podążały za cudzym ciałem, służą za przykład, ponosząc karę wiecznego ognia. (aiōnios g166) **8** Podobnie ci [ludzie] rojący sny plugawią ciało, gardzą panowaniem i bluźnią przelożonym. **9** Lecz archanioł Michał, rozprawiając z diabłem, spierał się o ciało Mojżesza, nie ośmienił się wypowiedzieć [przeciwko niemu] bluźnierczego oskarżenia, ale powiedział: Niech cię Pan zgromi. **10** Ci zaś bluźnią przeciwko temu, czego nie znają, a to, co znają w sposób naturalny, jak bezrozumne zwierzęta, w tym psują samych siebie. **11** Biada im, bo poszli drogą Kaina, udali się za błędem Baala dla zapłaty i zginęli w buncie Korego. **12** Oni są zakalami na waszych ucztach braterskich, którzy z wami bez bojaźni ucztują, pasąc samych siebie. Są to bezwodne chmury wiatrami unoszone; drzewa zwiedłe, bez owoców, dwukrotnie obumarłe i wykorzenione; **13** Rozhukane fale morskie wypluwające swoją hańbę; błakające się gwiazdy, dla których mroki ciemności zachowane są na wieki. (aiōn g165) **14** O nich też prorokował Henoch, siódmy po Adamie, mówiąc: Oto idzie Pan z tysiącami swoich świętych; **15** Aby dokonać sądu nad wszystkimi i ukarać wszystkich bezbożników spośród nich za wszystkie ich bezbożne czyny, których się bezbożnie dopuścili, i za wszystkie ostre [słowa], które wypowiadali przeciwko niemu bezbożni grzesznicy. **16** Oni to zawsze szemrają, narzekają, postępują według swoich pożądliwości. Ich usta wypowiadają zuchwałe [słowa] i schlebiają ludziom dla korzyści. **17** Wy zaś, umiłowani, pamiętajcie słowa wcześniej wypowiedziane przez apostołów naszego Pana Jezusa Chrystusa;

18 Gdy mówili do was, że w czasach ostatecznych pojawią się szydlercy, postępujący według własnych bezbożnych pożądliwości. **19** Oni są tymi, którzy sami się odłączają, zmysłowi, niemający Ducha. **20** Wy jednak, umiłowani, budując samych siebie na waszej najświętszej wierze, modląc się w Duchu Świętym; **21** Zachowajcie samych siebie w miłości Boga, oczekując milosierdzia naszego Pana Jezusa Chrystusa ku życiu wiecznemu. (aiōnios g166) **22** I rozróżniając, nad jednymi zmkujcie się; **23** Innych zaś ratujcie przez strach, wyrywając ich z ognia, mając w nienawiści nawet szatę, która została skalana przez ciało. **24** A temu, który może was ustrzec od upadku i z radością przedstawić jako nienagannych przed obliczem swojej chwały; **25** Jedynemu mądroemu Bogu, naszemu Zbawicielowi, [niech będzie] chwała i majestat, moc i władza, teraz i po wszystkie wieki. Amen. (aiōn g165)

Objawienie

1 Objawienie Jezusa Chrystusa, które dał mu Bóg,

aby ukazać swoim sługom to, co ma się stać wkrótce, a [on to] ukazał i posłał przez swojego anioła swemu ślusze Janowi; **2** Który poświęcił słowo Boże i świadectwo Jezusa Chrystusa, i wszystko, co widział. **3** Błogosławiony ten, kto czyta, i [ci], którzy słuchają słów tego proroctwa i zachowują to, co w nim jest napisane, bo czas jest bliski. **4** Jan do siedmiu kościołów, które są w Azji. Łaska wam i pokój od tego, który jest i który był, i który ma przyjść, i od siedmiu Duchów, które są przed jego tronem; **5** I od Jezusa Chrystusa, [który jest] wiernym świadkiem i pierworodnym z umarłych, i władcą królów ziemi. Temu, który nas umiłował i obmył nas z naszych grzechów swoją krvią; **6** I uczynił nas królami i kapłanami dla Boga, swego Ojca, jemu chwała i moc na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) **7** Oto przychodzi z obłokami i ujrzy go wszelkie oko, także ci, którzy go przebili. I będą lamentować przed nim wszystkie plemiona ziemi. Tak, amen. **8** Ja jestem Alfa i Omega, początek i koniec, mówi Pan, który jest i który był, i który ma przyjść, Wszechmogący. **9** Ja, Jan, który też [jestem] waszym bratem i współczestnikiem w ucisku i królestwie oraz w cierpliwości Jezusa Chrystusa, byłem na wyspie zwanej Patmos z powodu słowa Bożego i świadectwa Jezusa Chrystusa. **10** Znalazłem się w zachwyceniu Ducha w dniu Pańskim i usłyszałem za sobą głos potężny jakby trąby; **11** Który mówił: Ja jestem Alfa i Omega, pierwszy i ostatni. Co widzisz, napisz w księdze i poślij do siedmiu kościołów, które są w Azji: do Efezu, Smyrny, Pergamonu, Tiatyry, Sardes, Filadelfii i Laodycei. **12** I odwróciłem się, aby zobaczyć, co to za głos mówił do mnie. A gdy się odwróciłem, zobaczyłem siedem złotych świeczników; **13** A pośród tych siedmiu świeczników [kogoś] podobnego do Syna Człowieczego, ubranego w długą szatę i przepasanego na piersi złotym pasem. **14** Jego głowa i włosy [były] białe jak biała wełna, jak śnieg, a jego oczy jak płomień ognia. **15** Jego stopy podobne do mosiądu, jakby w piecu rozżarzonego, a jego głos jak szum wielu wód. **16** W swej prawej ręce miał siedem gwiazd, a z jego ust wychodził ostry miecz obosieczny. Jego oblicze [było] jak słońce, [gdy] świeci w [pełni] swej mocy. **17** Gdy go zobaczyłem, padłem do jego stóp jak martwy i położył na mnie swą prawą rękę, mówiąc mi: Nie bój się! Ja jestem pierwszy i ostatni; **18** I żyjący, a byłem umarły. A to żyje na wieki wieków i mam klucze piekła i śmierci. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Napisz to, co widziałeś, i co jest, i co ma się stać potem. **20** Tajemnica siedmiu gwiazd, które widziałeś w mojej prawej ręce i siedmiu

złotych świeczników [jest taka]: siedem gwiazd to aniołowie siedmiu kościołów, a siedem świeczników, które widziałeś, to siedem kościołów.

2 Do anioła kościoła w Efezie napisz: To mówi [ten], który trzyma siedem gwiazd w swojej prawej ręce, który się przechadza wśród siedmiu złotych świeczników: **2** Znam twoje uczynki, twoją pracę i twoją cierpliwość i [wiem], że nie możesz znieść złych i że poddałeś próbie tych, którzy nazywają się apostolami, a nimi nie są, i stwierdziłeś, że są klamcami. **3** Wytrwałeś też i masz cierpliwość, i pracowałeś dla mego imienia, a nie ustaleś. **4** Ale mam [nieco] przeciw tobie – że porzuciłeś swoją pierwszą miłość. **5** Pamiętaj więc, skąd spadłeś, i pokutuj, i spełniaj pierwsze uczynki. A jeśli nie, przyjdę do ciebie szybko i ruszę twój świecznik z jego miejsca, jeśli nie będziesz pokutował. **6** Ale masz tę [zaletę], że nienawidzisz uczynków nikolaitów, których i ja nienawidzę. **7** Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów: Temu, kto zwycięży, dam jeść z drzewa życia, które jest pośrodku raju Boga. **8** A do anioła kościoła w Smyrnie napisz: To mówi pierwszy i ostatni, który był umarły, a ożył: **9** Znam twoje uczynki, ucisk i ubóstwo – lecz jesteś bogaty – i bliźniorstwo tych, którzy mówią, że są Żydami, a nimi nie są, ale są synagogą szatana. **10** Nic się nie bój tego, co masz cierpieć. Oto diabeł wträci [niektórych] z was do więzienia, abyście byli doświadczeni, i będziecie znosić ucisk przez dziesięć dni. Bądź wierny aż do śmierci, a dam ci koronę życia. **11** Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów: Ten, kto zwycięży, nie dozna szkody od drugiej śmierci. **12** A do anioła kościoła w Pergamonie napisz: To mówi ten, który ma ostry miecz obosieczny. **13** Znam twoje uczynki i [wiem], gdzie mieszkasz – [tam], gdzie jest tron szatana – a trzymasz się mojego imienia i nie wyparłeś się mojej wiary nawet w dniach, gdy Antypas, mój wierny świadek, został zabity u was, tam, gdzie mieszka szatan. **14** Ale mam nieco przeciwko tobie – że masz tam takich, którzy trzymają się nauki Balaama, który uczył Balaka, jak doprowadzić do upadku synów Izraela, żeby jedli ofiary składane bożkom i uprawiali nierząd. **15** Podobnie masz i tych, którzy trzymają się nauki nikolaitów, czego nienawidzę. **16** Pokutuj! A jeśli nie, przyjdę do ciebie szybko i będę walczył z nimi mieczem moich ust. **17** Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów: Temu, kto zwycięży, dam jeść z manny ukrytej i dam mu kamki białe, a na kamku wypisane nowe imię, którego nikt nie zna oprócz tego, który je otrzymuje. **18** A do anioła kościoła w Tiatyry napisz: To mówi Syn Boży, który ma oczy jak płomień ognia, a jego stopy podobne są do mosiądu: **19** Znam twoje uczynki i miłość, i służbę,

i wiarę, i twoją cierpliwość, i twoje uczynki, i [wiem], mieszkańców ziemi. 11 Oto przyjdę wkrótce, trzymaj to, że ostatnich rzeczy jest więcej niż pierwszych. 20 Ale co masz, aby nikt nie wziął twojej korony. 12 Tego, kto mam nieco przeciwko tobie – że kobiecie Jezabel, zwycięży, uczynił filarem w świątyni mojego Boga i już która nazywa siebie prorokinia, pozwalaś nauczać nie wyjdzie na zewnątrz. Napiszę też na nim imię mego i zwodzić moje sługi, żeby uprawiali nierząd i jedli Boga i nazwę miasta mego Boga, nowego Jeruzalem, ofiary składane bożkom. 21 I dalem jej czas, aby które zstępuję z nieba od mego Boga, i moje nowe pokutowała ze swego nierządu, ale nie pokutowała. 22 imię. 13 Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do Oto rzuć ją na łóże, a tych, którzy z nią cudzołożą, kościołów. 14 A do anioła kościoła w Laodycei napisz: w ucisk wielki, jeśli nie będą pokutować ze swoich To mówi Amen, świadek wierny i prawdziwy, początek uczynków; 23 A jej dzieci porażę śmiercią. I poznają stworzenia Bożego: 15 Znam twoje uczynki: nie jesteś wszystkie kościoły, że ja jestem tym, który bada nerki ani zimny, ani gorący. Obyś był zimny albo gorący. 16 i serca. I oddam każdemu z was według waszych A tak, ponieważ jesteś letni i ani zimny, ani gorący, uczynków. 24 Wam zaś i pozostałym w Tiatyrze, którzy wypłuję cię z moich ust. 17 Mówisz bowiem: Jestem nie mają tej nauki i którzy nie poznali – jak mówią bogaty i wzbogaciłem się, i niczego nie potrzebuję, – głębina szatana, oświadczam: Nie nałożę na was a nie wiesz, że jesteś nędzny i pożąowania godny, innego brzemienia. 25 Trzymajcie się jednak tego, co biedny, ślepy i nagi. 18 Radzę ci kupić u mnie złota macie, aż przyjdę. 26 Temu, kto zwycięży i zachowa w ogniu wypróbowanego, abyś się wzbogacił, i biale aż do końca moje uczynki, dam władzę nad narodami. szaty, abyś się ubrał i żeby nie ujawniła się hariba 27 I będzie rządził nimi laską żelazną, jak naczynia twojej nagości, a swoje oczy namaść maścią, abyś gliniane będą skruszeni, jak i ja otrzymałem od mego widział. 19 Ja wszystkich, których miłuję, strofuj i Ojca. 28 I dam mu gwiazdę poranną. 29 Kto ma uszy, karę. Bądź więc gorliwy i pokutuj. 20 Oto stoję u drzwi niech słucha, co Duch mówi do kościołów.

3 A do anioła kościoła w Sardes napisz: To mówi ten, który ma siedem Duchów Boga i siedem gwiazd: Znam twoje uczynki, że masz imię, [które mówi], że żyjesz, ale jesteś martwy. 2 Bądź czujny i utwierdź, co pozostało, a co bliskie jest śmierci. Nie uznałem bowiem dwóch uczynków za doskonałe przed Bogiem. 3 Pamiętaj zatem, jak otrzymałeś i usłyszałeś, i strzeż [tego], i pokutuj. Jeśli więc czuwać nie będziesz, przyjdę do ciebie jak złodziej, a nie będziesz wiedział, o której godzinie przyjdę do ciebie. 4 Lecz [masz] kilka osób w Sardes, które nie splamiły swoich szat. Będą chodzić ze mną [w] białych [szatach], bo są godni. 5 Kto zwycięży, będzie ubrany w białe szaty i nie wymażę jego imienia z księgi życia, lecz wyznam jego imię przed moim Ojcem i przed jego aniołami. 6 Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów. 7 A do anioła kościoła w Filadelfii napisz: To mówi Święty, Prawdziwy, ten, który ma klucz Dawida, ten, który otwiera i nikt nie zamknie, zamknięta i nikt nie otworzy. 8 Znam twoje uczynki. Oto postawiłem przed tobą otwarte drzwi, których nikt nie może zamknąć, bo [choć] masz niewielką moc, jednak zachowałeś moje słowo i nie wyparłeś się mego imienia. 9 Oto dam ci [ludzi] z synagogi szatana, którzy mówią, że są Żydami, a [nim] nie są, lecz kłamią. Oto sprawię, że przyjdą i poklonią się przed twoimi nogami, i poznają, że ja ciebie umiłowałem. 10 Ponieważ zachowałeś słowo mojej cierpliwości, ja też zachowam cię od godziny próby, która przyjdzie na cały świat, aby doświadczyć

4 Potem zobaczyłem, a oto drzwi [były] otwarte w niebie, a pierwszy głos, który słyszałem, jakby trąby mówiącej do mnie, powiedział: Wstęp tutaj, a pokażę ci, co się ma stać potem. 2 I zaraz znalazłem się w zachwyceniu ducha. A oto w niebie stał tron, a na tronie [ktos] siedział. 3 A ten, który siedział, podobny był z wyglądu do kamienia jaspisowego i karneolowego, aokoła tronu była tęcza podobna z wyglądu do szmaragdu. 4 Wokół tronu [były] dwadzieścia cztery trony. Na tronach widziałem siedzących dwudziestu czterech starszych, ubranych w białe szaty, a na ich głowach złote korony. 5 Z tronu wychodziły błyskawice, gromy i głosy, a przed tronem palilo się siedem ognistych pochodni, które są siedmioma Duchami Boga. 6 Przed tronem było też morze szklane podobne do kryształu. A pośrodku tronu i wokół tronu były cztery stworzenia pełne oczu z przodu i z tyłu. 7 Pierwsze stworzenie podobne było do lwa, drugie stworzenie podobne do cielca, trzecie stworzenie miało twarz jakby ludzką, a czwarte stworzenie podobne [było] do lecącego orla. 8 Każde zaś z tych czterech stworzeń miało po sześć skrzydeł dokoła, a wewnętrzny były pełne oczu. I bez odpoczynku, dniem i nocą mówią: Święty, święty, święty, Pan Bóg Wszechmogący, ten, który był i który jest, i który ma przyjść. 9 A gdy

stworzenia oddawały chwałę i cześć, i dziękczynienie zasiadającemu na tronie, żyjącemu na wieki wieków; (aiōn g165) 10 Upadło dwudziestu czterech starszych przed zasiadającym na tronie i oddało poklon żywującemu na wieki wieków, i rzucało swoje korony przed tronem, mówiąc: (aiōn g165) 11 Godzien jesteś, Panie, wziąć chwałę i cześć, i moc, ponieważ ty stworzyłeś wszystko i z twojej woli trwa i zostało stworzone.

5 I zobaczyłem w prawej ręce zasiadającego na tronie księgu zapisaną wewnątrz i na zewnątrz, opieczętowaną siedmioma pieczęciami. 2 I zobaczyłem potężnego anioła wołającego donośnym głosem: Kto jest godny otworzyć księgu i złamać jej pieczęcie? 3 Ale nikt w niebie ani na ziemi, ani pod ziemią nie mógł otworzyć księgi ani do niej zajrzeć. 4 I bardzo płakałem, że nie znalazłem się nikt godny, aby otworzyć i czytać księgu, i do niej zajrzeć. 5 Wtedy jeden ze starszych powiedział do mnie: Nie płacz! Oto zwyciężył lew z pokolenia Judy, korzeń Dawida, aby otworzyć księgu i złamać siedem jej pieczęci. 6 I zobaczyłem, a oto między tronem i czterema stworzeniami, i między starszymi stał Baranek jakby zabity, który miał siedem rogów i siedmioro oczu, które są siedmioma Duchami Boga posłanymi na całą ziemię. 7 [Wtedy] on podszedł i wziął księgu z prawej ręki zasiadającego na tronie. 8 A gdy wziął księgu, cztery stworzenia i dwudziestu czterech starszych upadło przed Barankiem, a każdy z nich miał harfę i złote czasze pełne wonności, którymi są modlitwy świętych. 9 I śpiewali nową pieśń: Godzien jesteś wziąć księgu i otworzyć jej pieczęcie, ponieważ zostałeś zabity i odkupiłeś nas dla Boga przez swoją krew z każdego plemienia, języka, ludu i narodu. 10 I uczyniłeś nas dla naszego Boga królami i kapłanami, i będziemy królować na ziemi. 11 Zobaczyłem też i usłyszałem głos wielu aniołów dokola tronu i stworzeń, i starszych, a liczba ich wynosiła dziesięć tysięcy razy dziesięć tysięcy i tysiące tysięcy; 12 Mówiących donośnym głosem: Godzien jest Baranek zabity wziąć moc i bogactwo, i mądrość, i siłę, i cześć, i chwałę, i błogosławieństwo. 13 A wszelkie stworzenie, które jest w niebie i na ziemi, i pod ziemią, i w morzu, i wszystko, co w nich jest, słyszałem, jak mówią: Zasiadającemu na tronie i Barankowi błogosławieństwo i cześć, i chwałę, i moc na wieki wieków. (aiōn g165) 14 A cztery stworzenia mówią: Amen. A dwudziestu czterech starszych upadło i oddało poklon żywującemu na wieki wieków.

6 I zobaczyłem, gdy Baranek otworzył pierwszą z pieczęci, i usłyszałem pierwsze z czterech stworzeń mówiące jakby głosem gromu: Chodź i zobacz. 2 I zobaczyłem, a oto biały koń, ten zaś, który na nim

siedział, miał łuk. I dano mu koronę, i wyruszył [jako] zwycięzca, żeby zwyciężać. 3 A gdy otworzył drugą pieczęć, usłyszałem drugie stworzenie mówiące: Chodź i zobacz. 4 I wyszedł inny koń, rudy, a temu, który na nim siedział, pozwolono odebrać ziemi pokój, aby ludzie zabijali się nawzajem. I dano mu wielki miecz. 5 A gdy otworzył trzecią pieczęć, usłyszałem trzecie stworzenie mówiące: Chodź i zobacz. I zobaczyłem, a oto koń czarny, ten zaś, który na nim siedział, miał w swojej ręce wagę. 6 I usłyszałem głos pośród czterech stworzeń mówiący: Miara pszenicy za grosz i trzy miary jęczmienia za grosz. A nie krzywdź oliwy i wina. 7 A gdy otworzył czwartą pieczęć, usłyszałem głos czwartego stworzenia mówiący: Chodź i zobacz. 8 I zobaczyłem, oto koń płowy, a temu, który na nim siedział, było na imię Śmierć, a Piekło szło za nim. I dano im władzę nad czwartą częścią ziemi, aby zabijali mieczem i gładem, i zarazą, i przez zwierzęta ziemi. (Hadēs g86) 9 A gdy otworzył piątą pieczęć, widziałem pod ołtarzem dusze zabitych z powodu słowa Bożego i świadectwa, które złożyli. 10 I wołały donośnym głosem: Jak długo [jeszcze], Panie święty i prawdziwy, nie będziesz sądził i nie pomścisz naszej krwi na mieszkańców ziemi? 11 I dano każdemu [z nich] białą szatę, i powiedziano im, aby odpoczywali jeszcze przez krótki czas, aż dopełni się [liczba] ich współslug i braci, którzy mają zostać zabici jak i oni. 12 I zobaczyłem, gdy otworzył szóstą pieczęć, a oto nastąpiło wielkie trzęsienie ziemi i słońce stało się czarne jak włosiany wóz, a księżyca stał się jak krew. 13 Gwiazdy niebieskie spadły na ziemię, podobnie jak drzewo figowe zrzuci niedojrzałe figi, gdy potrafię nim gwałtowny wiatr. 14 I niebo ustąpiło jak zwój zrolowany, a każda góra i wyspa ruszyły się ze swoich miejsc. 15 A królowie ziemscy i możnowładczy, i bogacze, i wodzowie, i mocarze, i każdy niewolnik, i każdy wolny ukryli się w jaskiniach i skałach górskich. 16 I mówili do gór i skał: Padnijcie na nas i zakryjcie nas przed obliczem zasiadającego na tronie i przed gniewem Baranka; 17 Bo nadszedł wielki dzień jego gniewu. I który może się ostać?

7 Potem zobaczyłem czterech aniołów stojących na czterech krańcach ziemi, trzymających cztery wiatry ziemi, aby wiatr nie wiał na ziemię ani na morze, ani na żadne drzewo. 2 I zobaczyłem innego anioła wstępującego od wschodu słońca, który miał pieczęć Boga żywego i zawałał donośnym głosem do czterech aniołów, którym pozwolono wyrządzać szkodę ziemi i morzu: 3 Nie wyrządzajcie szkody ziemi ani morzu, ani drzewom, dopóki nie opieczętujemy slug naszego Boga na ich czołach. 4 I usłyszałem liczbę opieczętowanych: sto czterdzieści cztery tysiące opieczętowanych ze wszystkich pokoleń

synów Izraela: 5 Z pokolenia Judy dwanaście tysięcy spalonego trzecią część drzew, spalonego też cała zielona opieczętowanych, z pokolenia Rubena dwanaście trawa. 6 I zatrąbił drugi anioł, i jakby wielka góra tysięcy opieczętowanych, z pokolenia Gada dwanaście płonąca ogniem została wrzucona w morze, i trzecia tysięcy opieczętowanych; 7 Z pokolenia Asera część morza zamieniła się w krew. 8 I zginęła w morzu dwanaście tysięcy opieczętowanych, z pokolenia trzecia część żywych stworzeń, i trzecia część statków Neftalego dwanaście tysięcy opieczętowanych, uległa zniszczeniu. 9 I zatrąbił trzeci anioł, i spadła z z pokolenia Manassesa dwanaście tysięcy nieba wielka gwiazda, płonąca jak pochodnia, i spadła opieczętowanych; 10 Z pokolenia Symeona dwanaście na trzecią część rzek i na źródła wód. 11 A imię tysięcy opieczętowanych, z pokolenia Lewiego gwiazdy brzmi Piórun. I trzecia część wód zamieniła dwanaście tysięcy opieczętowanych, z pokolenia się w piórun, i wielu ludzi umarło od tych wód, bo stały Issachara dwanaście tysięcy opieczętowanych; się gorzkie. 12 I zatrąbił czwarty anioł, i rązona została 13 Z pokolenia Zabulona dwanaście tysięcy trzecia część słońca i trzecia część księżyca, i trzecia opieczętowanych, z pokolenia Józefa dwanaście część gwiazd, tak że zaćmiała się trzecia ich część tysięcy opieczętowanych, z pokolenia Beniamina i dzień przez jedną trzecią swoją część nie jaśniął, dwanaście tysięcy opieczętowanych. 14 Potem podobnie i noc. 15 I zobaczyłem, i usłyszałem jednego anioła lecącego środkiem nieba, który mówił donośnym policzyć, z każdego narodu, plemienia, ludu i języka, głosem: Biada, biada, biada mieszkańców ziemi z który stał przed tronem i przed Barankiem ubrani powodu pozostałych głosów trąb trzech aniołów, którzy w białe szaty, a palmy w ich rękach. 16 I wołali mają zatrąbić.

donośnym głosem: Zbwienie należy do naszego Boga zasiadającego na tronie i do Baranka. 17 A wszyscy aniołowie stali dokola tronu i starszych, i czterech stworzeń, i upadli przed tronem na twarze, i oddali poklon Bogu; 18 Mówiąc: Amen. Błogosławieństwo i chwała, i mądrość, i dziękczynienie, i cześć, i moc, i siła naszemu Bogu na wieki wieków. Amen. (aiōn g165)

19 A jeden ze starszych odezwał się do mnie tymi słowy: Kim są ci, którzy są ubrani w białe szaty i skąd przybyli? 20 Odpowiedziałem mu: Panie, ty wiesz. I powiedział do mnie: To są ci, którzy przyszli z wielkiego ucisku i wyprali swoje szaty, i wybieliли je we krwi Baranka. 21 Dlatego są przed tronem Boga i służą mu we dnie i w nocy w jego świątyni, a zasiadający na tronie osłoni ich [sobą] jak namotem. 22 Nie zaznają już głodu ani pragnienia, nie porazi ich słońce ani żaden upał; 23 Ponieważ Baranek, który jest pośrodku tronu, będzie ich pasą i poprowadzi ich do żywych źródeł wód, i otrze Bóg wszelką łzę z ich oczu.

24 A gdy otworzył siódma pieczęć, nastąpiła w niebie cisza na około pół godziny. 25 I zobaczyłem siedmiu aniołów, którzy stoją przed Bogiem. I dano im siedem trąb. 26 I przyszedł inny anioł, i stanął przy ołtarzu, mając złotą kadzielnicę. Dano mu wiele kadzieli, aby [je] ofiarował z modlitwami wszystkich świętych na złotym ołtarzu, który jest przed tronem. 27 I dym kadzieli z modlitwami świętych wzniósł się z ręki anioła przed Bogiem. 28 Anioł zaś wziął kadzielnicę, napelnili ją ogniem z ołtarza i rzucił na ziemię. I nastąpiły głosy i gromy, i błyskawice, i trzęsienie ziemi. 29 A siedmiu aniołów, którzy mieli siedem trąb, przygotowało się, aby zatrąbić. 30 I zatrąbił pierwszy anioł, i powstał grad trąb: Uwolnij czterech aniołów związanych nad wielką i ogień zmieszanego z krwią, i zrzucono je na ziemię. I rzeką Eufrat. 31 I zostali uwolnieni czterej aniołowie,

32 I zatrąbił piąty anioł, i zobaczyłem gwiazdę, która spadła z nieba na ziemię i dano jej klucz do studni otchlani. (Abyssos g12) 33 I otworzyła studnię otchlani, i wzbił się dym ze studni, jakby dym wielkiego pieca, a słońce i powietrze zaćmiały się od dymu studni. (Abyssos g12) 34 A z dymu wyszła szarańcza na ziemię i dano jej moc, jaką mają skorpiony ziemskie. 35 I powiedziano jej, żeby nie wyrządzała szkody trawie na ziemi ani niczemu zielonemu, ani żadnemu drzewu, lecz tylko samym ludziom, którzy nie mają pieczęci Boga na czołach. 36 I dano jej nakaz, aby ich nie zabijały, lecz dręczyły przez pięć miesięcy. A ich cierpienia [były] jak cierpienia zadane przez skorpiona, gdy ukąsi człowieka. 37 I w owe dni ludzie będą szukać śmierci, lecz jej nie znajdą, i będą chcieli umrzeć, ale śmierć od nich ucieknie. 38 A szarańcza z wyglądu była podobna do koni przygotowanych do boju, na ich głowach jakby korony podobne do złota, a ich twarze jakby twarze ludzkie. 39 I miały włosy jakby włosy kobiece, a ich zęby były jak u lwów. 40 Miały też pancerze jakby z żelaza, a szum ich skrzydeł jakby odgłos wielokonnych rydwanów pędzących do boju. 41 I miały ogony podobne do skorpionów, a żądła były w ich ogonach. I [dano] im moc wyrządzania ludziom szkody przez pięć miesięcy. 42 Mają nad sobą króla, anioła otchlani, którego imię po hebrajsku brzmi Abaddon, a po grecku Apollyon. (Abyssos g12) 43 Jedno „biada” minęło, a oto jeszcze dwa „biada” potem nadchodzią, 44 I zatrąbił szósty anioł, i usłyszałem jeden głos od czterech rogów złotego ołtarza, który jest przed Bogiem; 45 Mówiący do szóstego anioła, który miał

trąbę: Uwolnij czterech aniołów związanych nad wielką rzeką Eufrat. 46 I zostali uwolnieni czterej aniołowie,

przygotowani na godzinę, na dzień, na miesiąc i na rok, aby zabić trzecią część ludzi. 16 A liczba wojsk konnych [wynosiła] dwieście milionów, bo usłyszałem ich liczbę. 17 I tak zobaczyłem w widzeniu konie i tych, którzy na nich siedzieli, mających pancerze [barwy] ognia, hiacyntu i siarki. A głowy koni były jak głowy lwów, a z ich pysków wychodził ogień, dym i siarka. 18 A od tych trzech [plag] została zabita trzecia część ludzi, od ognia, dymu i siarki, które wychodziły z ich pyskach i w ogonach, bo ich ogony są podobne do węży, które mają głowy i nimi wyorzadzają szkody. 20 A pozostały ludzie, którzy nie zostali zabici przez te plagi, nie pokutowali od uczynków swoich rąk, tak by nie oddawać poklonu demonom i bożkom złotym, srebrnym, miedzianym, kamiennym i drewnianym, które nie mogą ani widzieć, ani słyszeć, ani chodzić. 21 I nie pokutowali od swoich morderstw ani od swoich czarów, ani od swego nierządu, ani od swoich kradzieży.

10 I zobaczyłem innego potężnego anioła, stępującego z nieba, ubranego w obłok, nad jego głową była tęcza, jego twarz jak słońce, a jego nogi jak słupy ognia. 2 W swojej ręce miał otwartą, ksiązeczkę. I postawił prawą nogę na morzu, a lewą na ziemi. 3 I zawała donośnym głosem, tak jak ryczy lew. A gdy zawała, siedem gromów odezwało się swoimi głosami. 4 A gdy siedem gromów przemówiło swoimi głosami, zabrałem się do pisania, lecz usłyszałem głos z nieba, który mówił do mnie: Zapieczętuj [to], co mówiło siedem gromów, i nie pisz tego. 5 A anioł, którego widziałem stojącego na morzu i na ziemi, podniósł swoją rękę ku niebu; 6 I przysiągl na tego, który żyje na wieki wieków, który stworzył niebo i to, co w nim jest, i ziemię i to, co na niej, i morze, i to, co w nim, że czasu już nie będzie; (aiōn g165) 7 Lecz w dniach głosu siódmego anioła, gdy zacznie trąbić, dokona się tajemnica Boga, jak to oznajmił swoim slugom, prorokom. 8 A głos, który usłyszałem z nieba, znowu przemówił do mnie: Idź, weź tę otwartą ksiązeczkę, która jest w ręce anioła stojącego na morzu i na ziemi. 9 Podszedłem więc do anioła i powiedziałem mu: Daj mi tę ksiązeczkę. I powiedział do mnie: Weź ją i zjedz, a spowoduje gorycz w twoim brzuchu, lecz w twoich ustach będzie słodka jak miód. 10 I wziąłem ksiązeczkę z ręki anioła i zjadłem ją, a była w moich ustach słodka jak miód. Lecz gdy ją zjadłem, mój brzuch napełnił się goryczą. 11 I powiedział do mnie: Musisz znowu prorokować przed wieloma ludami, narodami, językami i królami.

11 I dano mi trzcinę podobną do preta. I stanął anioł, mówiąc: Wstań i zmierz świątynię Boga

i ołtarz oraz tych, którzy w niej oddają poklon. 2 Lecz dziedziniec zewnętrzny świątyni wyłącza i nie mierzy go, gdyż został dany poganom. I będą deptać święte miasto przez czterdzieści dwa miesiące. 3 I dam [władzę] dwóm moim świadkom, którzy będą prokować przez tysiąc dwieście sześćdziesiąt dni ubrani w wory. 4 Oni są dwoma drzewami oliwnymi i dwoma świecznikami, które stoją przed Bogiem ziemi. 5 A gdy ktoś chce ich skrzywdzić, ogień wychodzi z ich ust i pożera ich wrogów. Jeśli więc ktoś chciałby ich skrzywdzić, w ten sposób musi być zabity. 6 Oni mają władzę zamknąć niebo, aby nie padał deszcz za dni ich prorokowania, i mają władzę nad wodami, aby je zamieniać w krew i porazić ziemię wszelkimi plagami, ilekroć zechcą. 7 A gdy dopełnią swojego świadectwa, bestia, która wychodzi z otchłani, stoczy z nimi walkę i zwycięży ich, i zabije ich. (Abyssos g12) 8 A ich zwłoki [będą leżeć] na ulicy wielkiego miasta, które duchowo nazywa się Sodomą i Egiptem, gdzie też nasz Pan został Ukrzyżowany. 9 I [wielu] spośród ludów, plemion, języków i narodów będzie patrzeć na ich zwłoki przez trzy i pół dnia i nie pozwoli złożyć ich zwłok do grobu. 10 A mieszkańców ziemi będą się cieszyć i radować z ich powodu. I będą sobie nawzajem posyłać podarunki, bo ci dwaj prorocy dręczyli mieszkańców ziemi. 11 A po trzech i pół dnia duch życia od Boga wszedł w nich i stanął na nogach, a wielki strach padł na tych, którzy na nich patrzyli. 12 Potem usłyszeli donośny głos z nieba mówiący: Wstęp tutaj. I wstępili do nieba w obłoku, a ich nieprzyjaciele patrzyli na nich. 13 W tej godzinie nastąpiło wielkie trzęsienie ziemi i zawaliła się dziesiąta część miasta, i zgineło w trzęsieniu ziemi siedem tysięcy ludzi, a pozostały przerazili się i oddali chwałę Bogu nieba. 14 Minęło drugie „biada”, a oto nadchodzi szybko trzecie „biada”. 15 I zatrąbił siódmy anioł, i odezwały się donośne głosy w niebie mówiące: Królestwa świata stały się [królestwami] naszego Pana i jego Chrystusa i będzie królować na wieki wieków. (aiōn g165) 16 A dwudziestu czterech starszych, którzy siedzą przed Bogiem na swoich tronach, upadło na twarze i oddało Bogu poklon; 17 Mówiąc: Dziękujemy tobie, Panie Boże Wszechmogący, który jesteś i który byłeś, i który masz przyjść, że wzięłeś swą potężną moc i objąłeś królestwo. 18 I rozniewały się narody, i nadszedł twój gniew i czas osądzenia umarłych, i oddania zapłaty twoim slugom prorokom i świętym oraz tym, którzy się boją twoego imienia, małym i wielkim, i zniszczenia tych, którzy niszczą ziemię. 19 Potem otworzyła się świątynia Boga w niebie i arka jego przymierza ukazała się w jego świątyni, i nastąpiły błyskawice, glosy, grzmoty, trzęsienia ziemi i wielki grad.

12 I ukazał się wielki cud na niebie: Kobieta ubrana zraniona, lecz jej śmiertelna rana została uleczena. w słońce i księżyca pod jej nogami, a na jej głowie I cała ziemia zdziwiła się, i [poszła] za bestię. 4 I korona z dwunastu gwiazd. 2 A była brzemienna i oddali poklon smokowi, który dał władzę bestii. Oddali krzyczała w bólach porodowych i w mękach rodzenia. też poklon bestii, mówiąc: Któz [jest] podobny do 3 I ukazał się inny cud na niebie: Oto wielki rudy bestii? Któz z nią może walczyć? 5 I dano jej paszczy smok mający siedem głów i dziesięć rogów, a na jego mówiącą rzeczy wielkie i bluźnierstwa. Dano jej też głowach siedem koron. 4 A jego ogon włók trzecią moc, aby działała przez czterdzieści dwa miesiące. część gwiazd nieba i rzucił je na ziemię. I stanął smok 6 I otworzyła swoją paszczę, by bluźnić przeciwko przed kobietą, która [właśnie] miała urodzić, aby gdy Bogu, by bluźnić jego imieniu, jego przybytkowi i tym, tylko urodzi, pożreć jej dziecko. 5 I urodziła syna – który mieszkały w niebie. 7 Pozwolono jej też walczyć mężczyznę, który będzie rządził wszystkimi narodami ze świętymi i zwyciężać ich. I dano jej władzę nad laską żelazną. I powane zostało jej dziecko do Boga i każdym plemieniem, językiem i narodem. 8 Wszyscy do jego tronu; 6 A kobieta uciekła na pustynię, gdzie ma mieszkańców ziemi oddadzą jej poklon, ci, których miejsce przygotowane przez Boga, aby ją tam żywiono imiona nie są zapisane w księdze życia. Baranka przez tysiąc dwieście sześćdziesiąt dni. 7 I nastąpiła zabitego od założenia świata. 9 [Jeśli] ktoś ma uszy, walka w niebie. Michał i jego aniołowie walczyli ze nich słucha! 10 Jeśli ktoś do niewoli bierze, do niewoli smokiem. I walczył smok i jego aniołowie; 8 Ale nie pojedzie, jeśli ktoś zabija mieczem, mieczem musi zwyciężyć i nie było już dla nich miejsca w niebie. zostać zabity. Tu jest cierpliwość i wiara świętych. 11 9 I zrzucony został wielki smok, waż starodawny. Potem zobaczyłem inną bestię wychodzącą z ziemi, zwany diabłem i szatanem, zwodzący cały świat. Został a miała dwa rogi podobne do Baranka, ale mówiła zrzucony na ziemię, z nim też zrzuceni zostali jego jak smok. 12 I całą władzę pierwszej bestii sprawuje aniołowie. 10 I usłyszałem donośny głos mówiący na jej oczach, i sprawia, że ziemia i jej mieszkańców w niebie: Teraz nastąpiło zbawienie, moc i królestwo oddają poklon pierwszej bestii, której śmiertelna rana naszego Boga, i władza jego Chrystusa, bo został została wyleczona. 13 I czyni wielkie cuda, sprawiając, zrzucony oskarzyciel naszych braci, który dniem i że nawet ogień zstępnie z nieba na ziemię na oczach nocą oskarża ich przed naszym Bogiem. 11 Ale oni ludzi. 14 I zwodzi mieszkańców ziemi przez cuda, zwyciężyli go przez krew Baranka i przez słowo swego które jej pozwolono czynić przed bestią, mówiąc świadectwa i nie umiłowali swojego życia – aż do mieszkańcom ziemi, aby sporządzili wizerunek bestii, śmierci. 12 Dlatego radujcie się niebios i wy, ich która miała ranę od miecza, ale ożyła. 15 I pozwolono mieszkańców. Biada [mieszkańcom] ziemi i morza, bo jej tchnąć ducha w wizerunek bestii, tak żeby przemówił zszedł do was diabeł pałający wielkim gniewem, gdyż wizerunek bestii i sprawił, że ci, którzy nie oddali wie, że ma niewiele czasu. 13 A gdy smok zobaczył, poklonu wizerunkowi bestii, zostali zabici. 16 I sprawia, że został zrzucony na ziemię, zaczął prześladować aby wszyscy, mali i wielcy, bogaci i biedni, wolni i kobietę, która urodziła mężczyznę. 14 I dano kobiecie niewolnicy, przyjęli znamien na prawą rękę lub na czole; dwa skrzydła wielkiego orła, aby poleciała na pustynię, 17 I aby nikt nie mógł kupić ani sprzedać, tylko ten, kto na swoje miejsce, gdzie jest żywiona przez czas i czasy, ma znamien, imię bestii lub liczbę jej imienia. 18 Tu jest i połowę czasu, z dala od węża. 15 I wyrzucił waż ze mądrość. Kto ma rozum, niech obliczy liczbę bestii, swojej paszczy za kobietą wodę jak rzekę, aby ją rzeka gdyż jest to liczba człowieka. A liczba jej: sześćset porwała. 16 Lecz ziemia przyszła kobiecie z pomocą sześćdziesiąt sześć.

13 I stanąłem na piasku morza. I zobaczyłem bestię wychodzącą z morza, mającą siedem głów i dziesięć rogów, a na jej rogach było dziesięć koron, a na jej głowach imię bluźnierstwa. 2 A bestia, która widziałem, podobna była do pantery, a jej łapy jak u niedźwiedzia, a jej paszcha jak paszcha lwa. I dał jej smok swoją moc, swój tron i wielką władzę. 3 I zobaczyłem jedną z jej głów jakby śmiertelnie

14 I zobaczyłem, a oto Baranek stał na górze Syjon, a z nim sto czterdzieści cztery tysiące tych, którzy mieli imię jego Ojca wypisane na czolech. 2 I usłyszałem z nieba głos jakby głos wielu wód i jakby głos wielkiego gromu. I słyszałem głos harfiarzy grających na swoich harfach. 3 I śpiewali jakby nową pieśń przed tronem i przed czterema stworzeniami, i przed starszymi. A nikt się tej pieśni nie mógł nauczyć oprócz stu czterdziestu czterech tysięcy, którzy zostali wykupieni z ziemi. 4 Są to ci, którzy nie skalali się z kobietami, są bowiem dziewczyczki. To ci, którzy podążają za Barankiem, dokądkolwiek idzie. Oni zostali

wykupieni spośród ludzi, aby byli pierwocinami dla Boga i dla Baranka; 5 A w ich ustach nie znaleziono podstępu. Są bowiem bez skazy przed tronem Boga. 6 I zobaczyłem innego anioła lecącego środkiem nieba, który miał ewangelię wieczną, aby ją zwiastrać mieszkańcom ziemi, wszystkim narodom, plemionom, językom i ludom; (aiōnios g166) 7 Mówiącego donośnym głosem: Bójcie się Boga i oddajcie mu chwałę, bo przyszła godzina jego sądu. Oddajcie poklon temu, który stworzył niebo i ziemię, morze i źródła wód. 8 A za nim szedł inny anioł i mówił: Upadł, upadł Babilon, wielkie miasto, bo winem gniewu swego nierządu napoilo wszystkie narody. 9 A po nich przeszedł trzeci anioł i donośnym głosem mówił: Jeśli ktoś odda poklon bestii i jej wizerunkowi i przyjmie znamieni na czoło lub na rękę; 10 Ten również będzie pił z wina zapalczywości Boga, nierozcieńczonego, nalanego do kielicha jego gniewu, i będzie męczony w ogniu i siarce przed świętymi aniołami i przed Barankiem.

11 A dym ich męki wznosi się na wieki wieków i nie zaznają odpoczynku we dnie i w nocy ci, którzy oddają poklon bestii i jej wizerunkowi, i ten, kto przyjmuje znamieni jej imienia. (aiōn g165) 12 Tu jest cierpliwość świętych, tu są ci, którzy zachowują przykazania Boga i wiarę Jezusa. 13 I usłyszałem głos z nieba, który mówił do mnie: Napisz: Błogosławieni [sa] umarli, którzy odtań umierają w Panu, tak, mówi Duch, aby odpoczęli od swoich prac, a ich uczynki idą za nimi. 14 I zobaczyłem, a oto biały obłok, a na obłoku siedział [ktoś] podobny do Syna Człowieczego, który miał na głowie złotą koronę, a w ręku ostry sierp. 15 A inny anioł wyszedł ze świętyni, wołając donośnym głosem do tego, który siedział na obłoku: Zapusz swój sierp i żnij, gdyż nadeszła dla ciebie pora, abyś żał, bo dojrzało żniwo ziemi. 16 Wtedy rzucił ten, który siedział na obłoku, swój sierp na ziemię i ziemia została zżęta. 17 I inny anioł wyszedł ze świętyni, która jest w niebie, mając także ostry sierp. 18 Potem od ołtarza wyszedł inny anioł, który miał władzę nad ogniem i zawała donośnym głosem do tego, który miał ostry sierp: Zapusz swój ostry sierp i zbierz grona winorośli ziemi, bo dojrzały jej winne grona. 19 I rzucił anioł swój ostry sierp na ziemię, i zebrał [grona] winorośli ziemi, i wrzucił [je] do wielkiej tłocznii gniewu Boga. 20 I udeptaano tłocznię poza miastem, a z tłocznii wypłynęła krew aż po wędzidła koni, na tysiąc sześćset stadów.

15 Potem zobaczyłem inny znak na niebie, wielki i zadziwiający: siedmiu aniołów, którzy mieli siedem plag ostatecznych, bo przez nie dopełnił się gniew Boga. 2 I zobaczyłem jakby morze szklane zmiesiane z ogniem i tych, którzy odnieśli zwycięstwo nad bestią, nad jej wizerunkiem, nad jej znamieniem i

nad liczbą jej imienia, stojących nad szklanym morzem, mających harfy Boga. 3 I śpiewali pieśń Mojżesza, slugi Boga, i pieśń Baranka: Wielkie i zadziwiające są twoje dzieła, Panie Boże Wszechmogący. Sprawiedliwe i prawdziwe są twoje drogi, o Królu świętych; 4 Któż by się nie bał ciebie, Panie, i nie uwieilibi twoego imienia? Bo ty jedynie jesteś święty, bo wszystkie narody przyjdą i oddadzą tobie poklon, bo objawiły się twoje wyroki. 5 Potem zobaczyłem, a oto została otwarta świętynia Przybytku Świadectwa w niebie. 6 I wyszło ze świętyni siedmiu aniołów mających siedem plag, ubranych w czysty, Iśniący len i przepasanych na piersi złotymi pasami. 7 A jedno z czterech stworzeń dało siedmiu aniołom siedem złotych czasz pełnych gniewu Boga, który żyje na wieki wieków. (aiōn g165) 8 I napełniła się świętynia dymem od chwały Boga i jego mocy. I nikt nie mógł wejść do świętyni, dopóki nie dopełniło się siedem plag siedmiu aniołów.

16 I usłyszałem donośny głos ze świętyni mówiący do siedmiu aniołów: Idźcie i wylejecie siedem czasz gniewu Boga na ziemię. 2 I poszedł pierwszy, i wylał swoją czaszę na ziemię. I pojawiły się bolesne i złośliwe wrzody na ludziach, którzy mieli znamieni bestii, i na tych, którzy oddali poklon jej wizerunkowi. 3 A drugi anioł wylał swoją czaszę na morze i stało się ono jak krew zmarłego. I każda dusza żywa umarła w morzu. 4 A trzeci anioł wylał swoją czaszę na rzeki i źródła wód i przemienił się w krew. 5 I usłyszałem anioła wód mówiącego: Sprawiedliwy jesteś, Panie, który jesteś i który byłeś, i święty, że tak osądziłeś. 6 Ponieważ wylali krew świętych i proroków, daleś im również krew do picia, bo [na to] zasłużyli. 7 I usłyszałem, jak inny mówił od ołtarza: Tak, Panie Boże Wszechmogący, prawdziwe i sprawiedliwe są twoje wyroki. 8 A czwarty anioł wylał swoją czaszę na słofice i pozwolono mu przypalać ludzi ogniem. 9 I ludzie zostali popalen wielkim żarem, i bluźnili imieniu Boga, który ma władzę nad tymi plagami, a nie pokutowali, aby oddać mu chwałę. 10 A piąty anioł wylał swoją czaszę na tron bestii i jej królestwo pograżyło się w ciemności, a [ludzie] gryźli z bólu języki. 11 I bluźnili Bogu nieba z powodu swoich bólów i wrzodów, lecz nie pokutowali ze swoich czynów. 12 A szósty anioł wylał swoją czaszę na wielką rzekę Eufrat. I wyschła jej woda, aby została przygotowana droga dla królów ze Wschodu. 13 I zobaczyłem trzy duchy nieczyste jakby żaby, które [wychodziły] z paszczy smoka i z paszczy bestii, i z ust fałszywego proroka. 14 A są to duchy demonów, które czynią cuda i wychodzą do królów ziemi i na cały świat, aby ich zgromadzić na wojnę w wielki dzień Boga Wszechmogącego.

15 Oto przychodzę jak złodziej. Błogosławiony, kto

czuwa i strzeże swoich szat, aby nie chodził nago i aby nie widziano jego hańby. 16 I zgromadził ich na miejsce zwane po hebrajsku Armageddon. 17 A siódmy anioł wylał swoją czaszę w powietrzu. I ze światyni nieba, od tronu rozległ się donośny głos, który powiedział: Stało się! 18 I nastąpiły glosy i gromy, i blyskawice, i nastąpiło wielkie trzęsienie ziemi, jakiego nie było, odkąd człowiek jest na ziemi, tak potężne [były] to trzęsienie ziemi. 19 A wielkie miasto rozpadło się na trzy części i runęły miasta narodów. I został wspomniany przed Bogiem wielki Babilon, aby dać mu kielich winna zapalczystości swego gniewu. 20 Pierzchły wszystkie wyspy i góry już nie znaleziono. 21 I spadł z nieba na ludzi wielki grad [o wadze] około jednego talentu. A ludzie bluźnili Bogu z powodu plagi gradu, bo plaga ta była bardzo wielka.

są powołani, wybrani i wierni. 15 I powiedział do mnie: Wody, które widziałeś, nad którymi siedzi nierządnicza, to ludy, tłumy, narody i języki. 16 A dziesięć rogów, które widziałeś na bestii – oni znienawidzą nierządnicę i sprawią, że będzie spustoszona i naga i będą jeść jej ciało, i spała ją w ogniu. 17 Bóg bowiem włożył im do serc, aby wykonali jego wolę, i to jednomyslnie, i oddali swoje królestwo bestii, aż wypełnią się słowa Boga. 18 A kobieta, którą zobaczyłeś, to wielkie miasto, które króluje nad królami ziemi.

17 I przyszedł jeden z siedmiu aniołów, którzy mieli siedem czasz, i odezwał się do mnie, mówiąc mi: Chodź, pokaż ci sąd nad wielką nierządnicą, która siedzi nad wieloma wodami; **2** Z którą nierząd uprawiali królowie ziemi, a mieszkańcy ziemi upili się winem jej nierządu. **3** I zaniósł mnie w duchu na pustynię. I zobaczyłem kobietę siedzącą na szkarłatnej bestii pełnej imion bluźnierstwa, mającej siedem głów i dziesięć rogów. **4** A kobieta była ubrana w purpurę i szkarłat i przyozdobiona złotem, drogimi kamieniami i perlami. Miała w swej ręce złoty kielich pełen obrzydliwości i nieczystości swego nierządu. **5** A na jej czole wypisane było imię: Tajemnica, wielki Babilon, matka nierządnicy i obrzydliwości ziemi. **6** I zobaczyłem kobietę pijaną krwią świętych i krwią męczenników Jezusa. A gdy ją zobaczyłem, zdumiałem się bardzo. **7** I powiedział do mnie anioł: Czemu się zdumiałeś? Ja ci wyjaśnię tajemnicę kobiety i bestii, która ją nosi, a która ma siedem głów i dziesięć rogów. **8** Bestia, którą widziałeś, była, a nie ma jej i ma wyjść z otchlani, i iść na zatracenie. I zdziwią się mieszkańcy ziemi, których imiona nie są zapisane w księdze życia od założenia świata, widząc bestię, która była i nie ma jej, a jednak jest. (*Abyssos g12*) **9** Tu jest rozum, który siedem głów to siedem gór, na których siedzi kobieta. **10** I królów jest siedmiu – pięciu upadło, jeden jest, inny jeszcze nie przyszedł, a gdy przyjdzie, ma pozostać na krótko. **11** A bestia, która była, a nie ma jej, ona sama jest ósmym, a jest spośród siedmiu i idzie na zatracenie. **12** A dziesięć rogów, które widziałeś, to dziesięciu królów, którzy jeszcze nie objęli królestwa, ale wezmą władzę jak królowie na jedną godzinę wraz z bestią. **13** Mają oni jeden zamysł, a swoją moc i władzę oddadzą bestii. **14** Oni będą walczyć z Barankiem, a Baranek ich zwycięży, bo jest Panem panów i Królem królów, a [ci], którzy są z nim, nieczystego i znienawidzonego. **3** Gdyż wszyskie narody piły wino zapalczycieli jej nierządu, a królowie ziemi uprawiali z nią nierząd i kupcy ziemi wzbogacili się na jej wielkim przepychu. **4** I usłyszałem inny głos z nieba, który mówił: Wyjdźcie z niej, mój ludu, abyście nie byli uczestnikami jej grzechów i aby was nie dotknęły jej plagi. **5** Jej grzechy bowiem dosięgły aż do nieba i wspomniała Bóg na jej nieprawości. **6** Odpłaccie jej, jak i ona odpłacała wam, i oddajcie jej w dwójnasób według jej uczynków. Do kielicha, w który [wam] nalewała, nalejcie jej w dwójnasób. **7** I ta sama się rozsławiła i pąawiła się w przepychu, tyle zadając jej udręki i smutku, bo mówi w swoim sercu: Zasiadam [jak] królowa, nie jestem wdową i nie zaznam smutku. **8** Dlatego w jednym dniu przyjdą [na] nią jej plagi, śmierć, smutek i głód i zostanie spalone ogniem, bo mocny jest Pan Bóg, który ją osadzi. **9** I będą płakać, i lamentować nad nią królowie ziemi, którzy uprawiali z nią nierząd i pąwili się w przepychu, gdy zobaczą dym jej pożaru. **10** Stojąc z daleka z powodu strachu przed jej mocą, powiedzą: Biada, biada [tobie], wielkie miasto, Babilonie, metropoliu potężna, bo w jednej godzinie nadszedł twój sąd! **11** A kupcy ziemi będą płakać i lamentować nad nią, bo już nikt nie będzie kupował ich towaru; **12** Towarze złota, srebra, drogich kamieni, perły, bissioru, purpurowego, przedmiotów z najkosztowniejszego drewna tujowego, przedmiotów z najkosztowniejszego drewna, brazu, żelaza i marmuru; **13** Cynamonu i wonności, olejku i kadzidła, wina i oliwy, najczystszej mąki i pszenicy, bydła i owiec, koni i wozów, niewolników i dusz ludzkich. **14** Owoce, których pożądała twoja dusza, opuściły ciebie i wszystko, co tłuste i świecone, opuściło ciebie i już nigdy tego nie znajdziesz. **15** Ci, którzy tym handlowali i wzbogacili się na niej, będą stać z daleka z

powodu strachu przed jej męką, płacząc i lamentując w słowach: **16** Biada, biada [tobie], wielkie miasto, ubrane w bisior, purpurę i szkarłat, przyozdobione złotem, zobaczyłem niebo otwarte, a oto koń biały, a ten, który drogimi kamieniami i perlami; **17** Bo w jednej godzinie przepadło tak wielkie bogactwo; a każdy sternik i całe rzesze pływających na okrętach, i marynarze, i wszyscy, którzy pracują na morzu, stanęli z daleka; **18** I wołały, widząc dym jego pożaru: Które [miasto jest] podobne do tego wielkiego miasta? **19** I sypani proch na swoje głowy, i wołali, płacząc i lamentując: Biada, biada [tobie], wielkie miasto, w którym, dzięki jego dostatkowi, wzbogacili się wszyscy, którzy mieli statki na morzu, bo w jednej godzinie zostało spustoszone. **20** Raduj się nad nim niebo oraz święci apostołowie i prorocy, bo Bóg pomścił na nim waszą [krzywdę]. **21** A jeden potężny anioł podniósł kamień, wielki jak gwałtownie będzie zrzucony Babilon, wielkie miasto, i już go nie znajdą. **22** I głosu harfiarzy, śpiewaków, flicistów i trębaczów nie będzie już słyszać w tobie, i żaden rzemieślnik jakiegokolwiek rzemiosła już się nie znajdzie w tobie, i odgłosu kamienia młyńskiego już się w tobie nie usłyszy. **23** I światło lampy nie zabłyśnie już w tobie, i głosu oblubieńca i oblubienicy nie będzie już słyszać w tobie, bo twoi kupcy byli możnowładcami ziemi, bo twoimi czarami zostały zwiedzione wszystkie narody. **24** W nim też znaleziono krew proroków i świętych, i wszystkich zabitych na ziemi.

19 Potem usłyszałem donośny głos wielkiego tłumu ludzi w niebie, który mówił: Alleluja! Zbawienie i chwała, i cześć, i moc Panu, naszemu Bogu. **2** Bo jego wyroki są prawdziwe i sprawiedliwe, gdyż osądził wielką nierządnicę, która skaziła ziemię swoim nierządkiem, i pomścił krew swoich sług z jej ręki. **3** I powtórnie powiedzieli: Alleluja! A jej dym wznoси się na wieki wieków. (*αἰον g165*) **4** I upadło dwudziestu czterech starszych i cztery stworzenia, i oddali poklon Bogu zasiadającemu na tronie, mówiąc: Amen! Alleluja! **5** A od tronu rozległ się głos, który mówił: Chwalcie naszego Boga wszyscy jego słudzy i ci, którzy się go boicie, i mali, i wielcy. **6** I usłyszałem jakby głos wielkiego tłumu i jakby głos wielu wód, i jakby głos potężnych gromów mówiących: Alleluja, bo objął królestwo Pan Bóg Wszechmogący. **7** Cieszymy się i radujmy, i oddajmy mu chwałę, bo nadeszło wesele Baranka, a jego małżonka się przygotowała. **8** I dano jej ubrać się w bisior czysty i Iśniący, bo bisior to sprawiedliwość świętych. **9** I powiedział mi: Napisz: Błogosławieni, którzy są wezwani na ucztę weselną Baranka. I powiedział mi: To są prawdziwe słowa Boga. **10** I upadłem mu do nóg, aby oddać mu poklon, lecz powiedział mi: Nie rób tego, bo jestem slugą razem z tobą i twoimi braćmi, którzy

mają świadectwo Jezusa. Bogu oddaj poklon, bowiem świadectwem Jezusa jest duch proroctwa. **11** Potem na nim siedział, nazywa się Wiernym i Prawdziwym i w plomień ognia, a na jego głowie [było] wiele koron. I miał wypisane imię, którego nikt nie zna, tylko on sam. **12** Jego oczy [były] jak brzmi: Słowo Boże. **13** Ubrany [był] w szatę zmoczoną we krwi, a jego imię podobne do tego wielkiego miasta? **14** A wojska w niebie podawały na swoje głowy, i wołali, płacząc i lamentując: Biada, za nim na białych koniach, ubrane w bisior białe i biada [tobie], wielkie miasto, czysty. **15** A z jego ust wychodził ostry miecz, aby nim pobił narody. On bowiem będzie rządził nimi laską żelazną i on wyciska w tłoczni wino zapalczyności i gniewu Boga Wszechmogącego. **16** A na szacie i na biodrach ma wypisane imię: Król królów i Pan panów. **17** I zobaczyłem jednego anioła stojącego w słońcu. I zawołał donośnym głosem do wszystkich ptaków latających środkiem nieba: Chodźcie, zgromadźcie się na ucztę wielkiego Boga; **18** Aby jeść ciała królów, ciała wodzów i ciała mocarzy, ciała koni i ich jeźdźców, i ciała wszystkich: wolnych i niewolników, małych i wielkich. **19** I zobaczyłem bestię i królów ziemi, i ich wojska zgromadzone, by stoczyć bitwę z tym, który siedzi na koniu, i z jego wojskiem. **20** I schwytnała została bestia, a z nią fałszywy prorok, który czynił przed nią cuda, jakimi zwrócił tych, którzy przyjęli znamien bestii i oddawali poklon jej wizerunkowi. Oboje zostali żywcom wrzuceni do jeziora ognia, płonącego siarką. (*Linnē Pyr g3041 g4442*) **21** Pozostali zaś zostali zabici mieczem wychodzącym z ust tego, który siedział na koniu. I wszystkie ptaki najadły się ich ciałami.

20 I zobaczyłem anioła zstępującego z nieba, mającego klucz do otchlani i wielki lańuch w ręce. (*Abyssos g12*) **2** I chwycił smoka, węża starodawnego, którym jest diabeł i szatan, i związał go na tysiąc lat. **3** I wrzucił go do otchlani, zamknął go i opieczętał, aby już nie zwodził narodów, aż się dopełni tysiąc lat. A potem musi być wypuszczony na krótki czas. (*Abyssos g12*) **4** Zobaczyłem też trony i zasiedli na nich, i dano im władzę sądu. I [zobaczyłem] dusze świętych z powodu świadectwa Jezusa i z powodu słowa Bożego oraz tych, którzy nie oddali poklonu bestii ani jej wizerunkowi i nie przyjęli jej znamienia na czoło ani na rękę. I ożyli, i królówali z Chrystusem tysiąc lat. **5** A inni z umarłych nie ożyli, aż się dopełniło tysiąc lat. To jest pierwsze zmartwychwstanie. **6** Błogosławiony i święt ten, kto ma udział w pierwszym zmartwychwstaniu. Nad nimi druga śmierć nie ma władzy, lecz będą kapelanami Boga i Chrystusa i będą z nim królować tysiąc lat. **7** A gdy się skończy tysiąc lat, szatan zostanie wypuszczony ze swego więzienia. **8** I wyjdzie, aby zwieść narody z czterech kraiców ziemi,

Goga i Magoga, by zgromadzić je do bitwy. A ich liczba blask podobny [był] do drogocennego kamienia, jakby [jest] jak piasek morski. 9 I wyszli na szerokość ziemi, jaspisu, przezroczystego jak kryształ. 10 Mialo ono otoczyły obóz świętych i miasto umiłowane. Zstąpił wielki i wysoki mur, miało dwanaście bram, a na jednak ogień od Boga z nieba i pochłonął ich. 10 A bramach dwunastu aniołów i wypisane imiona, które diabel, który ich zwodził, został wrzucony do jeziora ognia i siarki, gdzie [jest] bestia i fałszywy prorok. I są [imionami] dwunastu pokoleń synów Izraela. 13 Od wschodu trzy bramy, od północy trzy bramy, od południa trzy bramy i od zachodu trzy bramy. 14 A g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 I zobaczyłem wielki biały mur miasta miał dwanaście fundamentów, a na nich tron i zasiadającego na nim, sprzed którego oblicza uciekła ziemia i niebo, i nie znaleziono dla nich miejsca. ten, który rozmawiał ze mną, miał złotą trzcinę, aby 12 I zobaczyłem umarłych, wielkich i małych, stojących zmierzyć miasto, jego bramy i jego mur. 16 Miasto ma przed Bogiem, i otwarto księgi. Otwarto też inną księgę, kształt czworoboku, a jego długość jest taka sama jak i [księgi] życia. I osądzeni zostali umarli według tego, szerokość. I wymierzył miasto trzciną na dwanaście co było napisane w księgach, [to znaczy] według ich tysięcy stadiów. Jego długość, szerokość i wysokość uczynków. 13 I wydało morze umarłych, którzy w nim byli, również śmierć i piekło wydały umarłych, którzy są równe. 17 I wymierzył jego mur na sto czterdzieści w nich byli. I zostali osądzeni, każdy według swoich cztery łokcie [według] miary człowieka, która jest uczynków. (Hadēs g86) 14 A śmierć i piekło zostały [miara] anioła. 18 Jego mur jest zbudowany z jaspisu, wrzucone do jeziora ognia. To jest druga śmierć. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 I jeśli się ktoś nie znalazł zapisany w księdze życia, został wrzucony do jeziora szkła. 19 Fundamenty muru miasta ozdobione [były] ognia. (Limnē Pyr g3041 g4442)

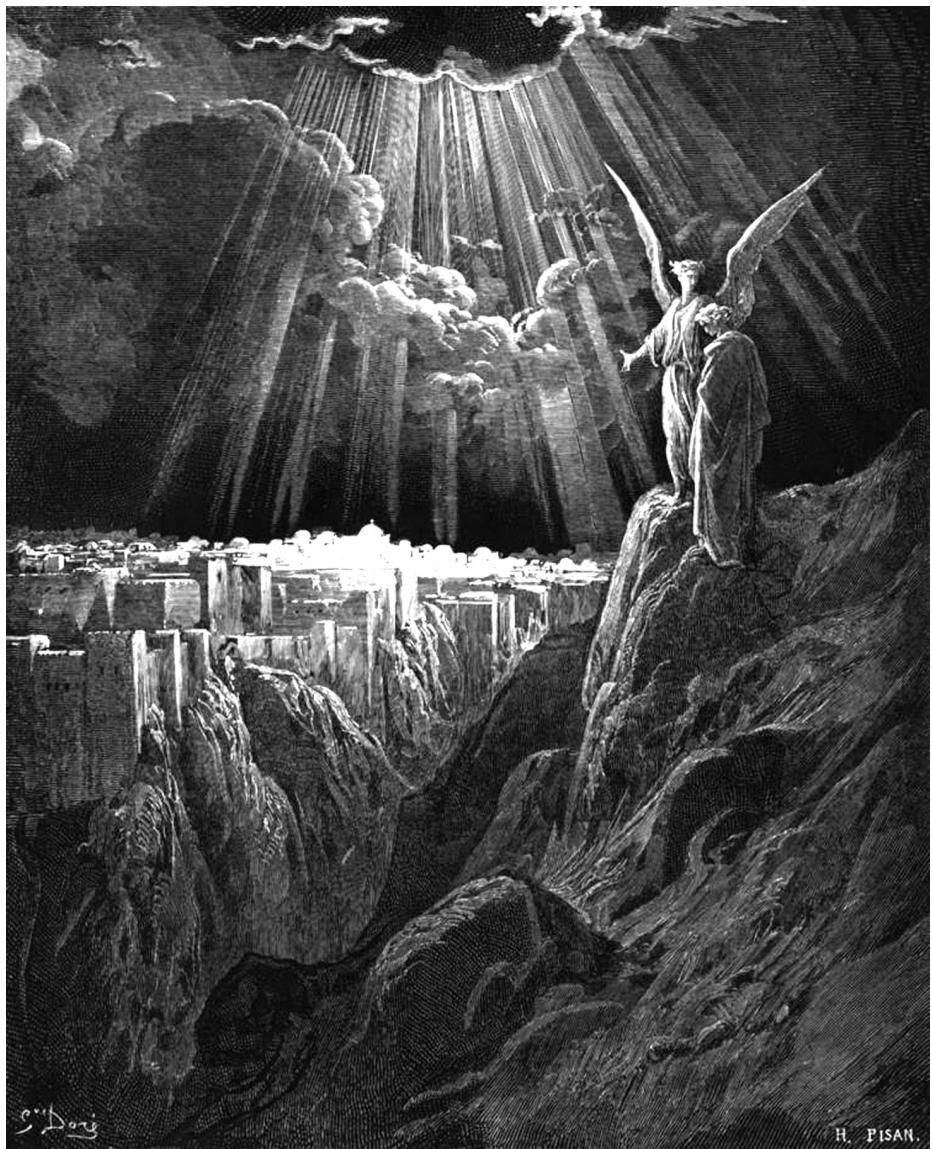
21 Potem zobaczyłem nowe niebo i nową ziemię. Pierwsze niebo bowiem i pierwsza zemia przeminęły i nie było już morza. 2 A ja, Jan, zobaczyłem święte miasto, nowe Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga, przygotowane jak oblubienica przyozdobiona dla swego męża. 3 I usłyszałem donośny głos z nieba: Oto przybytek Boga [jest] z ludźmi i będzie mieszkał z nimi. Oni będą jego ludem, a sam Bóg będzie z nimi i [będzie] ich Bogiem. 4 I otrze Bóg wszelką lże z ich oczu, i śmierci już nie będzie ani smutku, ani krzyku, ani bólu nie będzie, bo pierwsze rzeczy przeminęły. 5 A zasiadający na tronie powiedział: Oto wszystko czynię nowe. I powiedział do mnie: Napisz, bo te słowa są wiarygodne i prawdziwe. 6 I powiedział do mnie: Stało się. Ja jestem Alfa i Omega, początek i koniec. Ja spragnionemu dam darmo ze źródła wody życia. 7 Kto zwycięży, odziedziczy wszystko i będzie dla niego Bogiem, a on będzie dla mnie synem. 8 Ale bojaźniwi, niewierzący, obrzydliwi, mordercy, rozpustnicy, czarownicy, bałwochwalcy i wszyscy klamy [będą mieć] udział w jeziorze płonącym ogniem i siarką. To jest druga śmierć. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 I przyszedł do mnie jeden z siedmiu aniołów, którzy mieli siedem czasz napełnionych siedmioma ostatecznymi plagami, i odezwał się do mnie, mówiąc: Chodź tutaj, pokażę ci oblubienicę, małżonkę Baranka.

10 I przeniósł mnie w duchu na góre wielką i wysoką, i pokazał mi wielkie miasto, święte Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga; 11 Mające chwałę Boga. Jego

– szmaragd; 20 Piąty – sardoniks, szósty – karneol, siódmy – chryzolit, ósmy – beryl, dziewiąty – topaz, dziesiąty – chryzopraz, jedenasty – hiacynt, dwunasty – ametyst. 21 A dwanaście bram [to] dwanaście perel. Każda brama była z jednej perły. A rynek miasta to szczerze złoto, jak przezroczyste szkło. 22 Lecz świątyni w nim nie widziałem, bo jego świątynią jest Pan Bóg Wszechmogący oraz Baranek. 23 A miasto nie potrzebuje słońca ani księżyca, aby świeciły w nim, bo oświetla je chwała Boga, a jego lampą jest Baranek. 24 Narody, które będą zbawione, będą chodziły w jego świetle, a królowie ziemi wniosą do niego swoją chwałę i cześć. 25 W dzień jego bramy nie będą zamknięte, bo nocy tam nie będzie. 26 I wniosą do niego chwałę i cześć narodów. 27 I nie wejdzie do niego nic nieczystego ani ten, kto popełnia obrzydliwość i kłamstwo, tylko ci, którzy są zapisani w księdze życia Baranka.

22 I pokazał mi czystą rzekę wody życia, przejrzystą jak kryształ, wypływającą z tronu Boga i Baranka. 2 A pośrodku rynku miasta, po obu stronach rzeki, [były] drzewo życia przynoszące owoc dwunastu rodzajów, wydające swój owoc co miesiąc. A liście drzewa [służą] do uzdrawiania narodów. 3 I nie będzie już żadnego przekleństwa. Lecz będzie w nim tron Boga i Baranka, a jego służby będą mu służyć. 4 I będą oglądać jego oblicze, a jego imię [będzie] na ich czolach. 5 I nocy tam nie będzie, i nie będzie im potrzeba lampy ani światła słońca, bo Pan Bóg będzie im świecił i będą królować na wieki wieków. (aiōn g165) 6 I powiedział

do mnie: Te słowa są wiarygodne i prawdziwe, a Pan, Bóg świętych proroków, posłał swego anioła, aby pokazać swym sługom, co ma się stać wkrótce. 7 Oto przyjdę wkrótce: Błogosławiony, który zachowuje słowa proroctwa tej księgi. 8 A ja, Jan, widziałem to wszystko i słyszałem. A gdy usłyszałem i zobaczyłem, upadłem do nóg anioła, który mi to pokazywał, aby oddać mu poklon. 9 Lecz powiedział do mnie: Nie rób [tego], bo jestem sługa z tobą i twoimi braćmi prorokami, i z tymi, którzy zachowują słowa tej księgi. Bogu oddaj poklon. 10 Potem powiedział do mnie: Nie pieczętuj słów proroctwa tej księgi, bo czas jest bliski. 11 Kto krzywdzi, niech nadal wyrządza krzywdę, kto plugawy, niech się nadal plugawi, kto sprawiedliwy, niech nadal będzie sprawiedliwy, a kto świętym, niech się nadal uświeca. 12 A oto przyjdę wkrótce, a moja zapłata [jest] ze mną, aby oddać każdemu według jego uczynków. 13 Ja jestem Alfa i Omega, początek i koniec, pierwszy i ostatni. 14 Błogosławieni, którzy wypełniają jego przykazania, aby mieli prawo do drzewa życia i aby weszli przez bramy do miasta. 15 Na zewnątrz zaś [są] psy, czarownicy, rozpustnicy, mordercy, bałwochwalczy i każdy, kto miłuje i czyni kłamstwo. 16 Ja, Jezus, posłałem mojego anioła, aby wam świadczył o tym w kościelach. Ja jestem korzeniem i potokiem Dawida, jasną gwiazdą poranną. 17 A Duch i oblubienica mówią: Przyjdź! A kto słyszy, niech powie: Przyjdź! A kto pragnie, niech przyjdzie, a kto chce, niech darmo weźmie wodę życia. 18 Oświadczam zaś każdemu, kto słucha słów proroctwa tej księgi: Jeśli ktoś dołoży [coś] do tego, dołoży mu też Bóg plag opisanych w tej księdze; 19 A jeśli ktoś odejmie [coś] ze słów księgi tego proroctwa, odejmie też Bóg jego dział z księgi życia i ze świętego miasta, i z [rzeczy], które są opisane w tej księdze. 20 [Tak] mówi ten, który zaświadcza o tym: Zaprawdę, przyjdę wkrótce. Amen! O tak, przyjdź, Panie Jezu! 21 Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

A ja, Jan, zobaczyłem święte miasto, nowe Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga,
przygotowane jak oblubienica przyozdobiona dla swego męża. I usłyszałem donośny głos z
nieba: Oto przybytek Boga [jest] z ludźmi i będzie mieszkał z nimi. Oni będą jego ludem,
a sam Bóg będzie z nimi i [będzie] ich Bogiem.

Objawienie 21:2-3

Przewodnik dla Czytelników

Polskie at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Słownik

Polskie at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Słownik +

AionianBible.org/Bibles/Polish---Polish-Updated-Gdansk/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Łukasza 8:31
Rzymian 10:7
Objawienie 9:1
Objawienie 9:2
Objawienie 9:11
Objawienie 11:7
Objawienie 17:8
Objawienie 20:1
Objawienie 20:3

Dzieje 3:21
Dzieje 15:18
Rzymian 1:25
Rzymian 9:5
Rzymian 11:36
Rzymian 12:2
Rzymian 16:27
I Koryntian 1:20
I Koryntian 2:6
I Koryntian 2:7
I Koryntian 2:8
I Koryntian 3:18
I Koryntian 8:13
I Koryntian 10:11
II Koryntian 4:4
II Koryntian 9:9
II Koryntian 11:31
Galacjan 1:4
Galacjan 1:5
Efezjan 1:21
Efezjan 2:2
Efezjan 2:7
Efezjan 3:9
Efezjan 3:11
Efezjan 3:21
Efezjan 6:12
Filipian 4:20
Kolosan 1:26
I Tymoteusza 1:17
I Tymoteusza 6:17
II Tymoteusza 4:10
II Tymoteusza 4:18
Tytusa 2:12
Hebrajczyków 1:2
Hebrajczyków 1:8
Hebrajczyków 5:6
Hebrajczyków 6:5
Hebrajczyków 6:20
Hebrajczyków 7:17
Hebrajczyków 7:21
Hebrajczyków 7:24
Hebrajczyków 7:28
Hebrajczyków 9:26
Hebrajczyków 11:3
Hebrajczyków 13:8
Hebrajczyków 13:21
I Piotra 1:23

I Piotra 1:25
I Piotra 4:11
I Piotra 5:11
II Piotra 3:18
I Jana 2:17
II Jana 1:2
Judy 1:13
Judy 1:25
Objawienie 1:6
Objawienie 1:18
Objawienie 4:9
Objawienie 4:10
Objawienie 5:13
Objawienie 7:12
Objawienie 10:6
Objawienie 11:15
Objawienie 14:11
Objawienie 15:7
Objawienie 19:3
Objawienie 20:10
Objawienie 22:5

aïdos

Rzymian 1:20
Judy 1:6

I Koryntian 3:18
I Koryntian 8:13
I Koryntian 10:11
II Koryntian 4:4

Objawienie 1:6
Objawienie 1:18
Objawienie 4:9
Objawienie 4:10
Objawienie 5:13
Objawienie 7:12
Objawienie 10:6
Objawienie 11:15
Objawienie 14:11

aiōn

Mateusza 12:32
Mateusza 13:22
Mateusza 13:39
Mateusza 13:40
Mateusza 13:49
Mateusza 21:19
Mateusza 24:3
Mateusza 28:20
Marka 3:29
Marka 4:19
Marka 10:30
Marka 11:14

II Koryntian 11:31
Galacjan 1:4
Galacjan 1:5
Efezjan 1:21
Efezjan 2:2
Efezjan 2:7
Efezjan 3:9
Efezjan 3:11
Efezjan 3:21
Efezjan 6:12
Filipian 4:20
Kolosan 1:26
I Tymoteusza 1:17
I Tymoteusza 6:17
II Tymoteusza 4:10
II Tymoteusza 4:18
Tytusa 2:12
Hebrajczyków 1:2
Hebrajczyków 1:8
Hebrajczyków 5:6
Hebrajczyków 6:5
Hebrajczyków 6:20
Hebrajczyków 7:17
Hebrajczyków 7:21
Hebrajczyków 7:24
Hebrajczyków 7:28
Hebrajczyków 9:26
Hebrajczyków 11:3
Hebrajczyków 13:8
Hebrajczyków 13:21
I Piotra 1:23

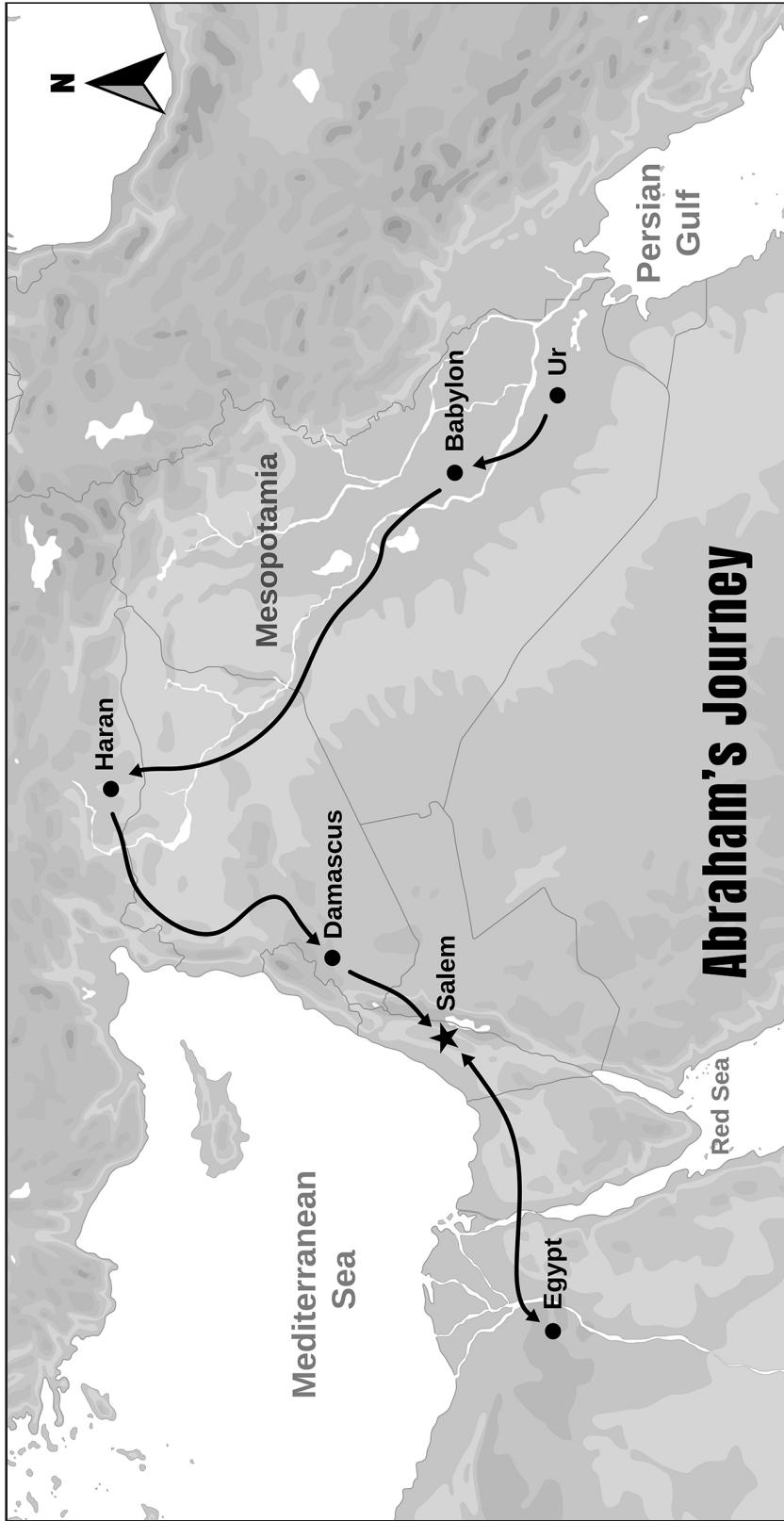
Objawienie 15:7
Objawienie 19:3
Objawienie 20:10
Objawienie 22:5

aiōnios

Łukasza 1:33
Łukasza 1:55
Łukasza 1:70
Łukasza 16:8
Łukasza 18:30
Łukasza 20:34
Łukasza 20:35
Jana 4:14
Jana 6:51
Jana 6:58
Jana 8:35
Jana 8:51
Jana 8:52
Jana 9:32
Jana 10:28
Jana 11:26
Jana 12:34
Jana 13:8
Jana 14:16

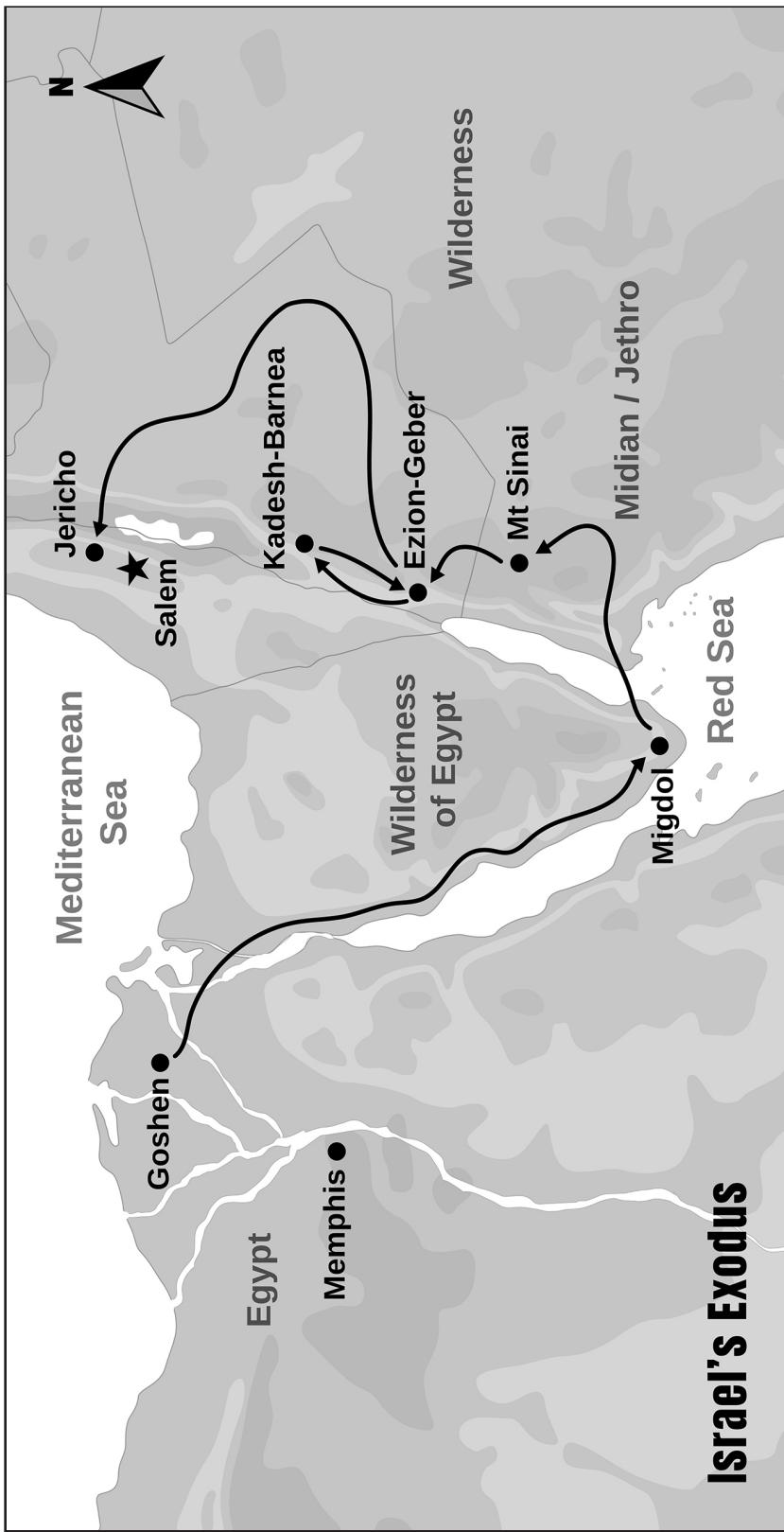
Marka 3:29
Marka 10:17
Marka 10:30
Łukasza 10:25
Łukasza 16:9
Łukasza 18:18
Łukasza 18:30
Jana 3:15
Jana 3:16
Jana 3:36
Jana 4:14
Jana 4:36
Jana 5:24
Jana 5:39
Jana 6:27
Jana 6:40
Jana 6:47
Jana 6:54
Jana 6:68

- Jana 10:28
 Jana 12:25
 Jana 12:50
 Jana 17:2
 Jana 17:3
 Dzieje 13:46
 Dzieje 13:48
 Rzymian 2:7
 Rzymian 5:21
 Rzymian 6:22
 Rzymian 6:23
 Rzymian 16:25
 Rzymian 16:26
 II Koryntian 4:17
 II Koryntian 4:18
 II Koryntian 5:1
 Galacjan 6:8
 II Tesaloniczan 1:9
 II Tesaloniczan 2:16
 I Tymoteusza 1:16
 I Tymoteusza 6:12
 I Tymoteusza 6:16
 II Tymoteusza 1:9
 II Tymoteusza 2:10
 Tytusa 1:2
 Tytusa 3:7
 Filemona 1:15
 Hebrajczyków 5:9
 Hebrajczyków 6:2
 Hebrajczyków 9:12
 Hebrajczyków 9:14
 Hebrajczyków 9:15
 Hebrajczyków 13:20
 I Piotra 5:10
 II Piotra 1:11
 I Jana 1:2
 I Jana 2:25
 I Jana 3:15
 I Jana 5:11
 I Jana 5:13
 I Jana 5:20
 Judy 1:7
 Judy 1:21
 Objawienie 14:6
- eleēsē**
 Rzymian 11:32
- Geenna**
 Mateusza 5:22
 Mateusza 5:29
 Mateusza 5:30
 Mateusza 10:28
 Mateusza 18:9
 Mateusza 23:15
 Mateusza 23:33
 Marka 9:43
- Marka 9:45
 Marka 9:47
 Łukasza 12:5
 Jakuba 3:6
- Hadēs**
 Mateusza 11:23
 Mateusza 16:18
 Łukasza 10:15
 Łukasza 16:23
 Dzieje 2:27
 Dzieje 2:31
 I Koryntian 15:55
 Objawienie 1:18
 Objawienie 6:8
 Objawienie 20:13
 Objawienie 20:14
- Limnē Pyr**
 Objawienie 19:20
 Objawienie 20:10
 Objawienie 20:14
 Objawienie 20:15
 Objawienie 21:8
- Sheol**
 Rodzaju 37:35
 Rodzaju 42:38
 Rodzaju 44:29
 Rodzaju 44:31
 Liczb 16:30
 Liczb 16:33
 Powtórzonego 32:22
 I Samuela 2:6
 II Samuela 22:6
 I Królewska 2:6
 I Królewska 2:9
 Hioba 7:9
 Hioba 11:8
 Hioba 14:13
 Hioba 17:13
 Hioba 17:16
 Hioba 21:13
 Hioba 24:19
 Hioba 26:6
 Psalmów 6:5
 Psalmów 9:17
 Psalmów 16:10
 Psalmów 18:5
 Psalmów 30:3
 Psalmów 31:17
 Psalmów 49:14
 Psalmów 49:15
 Psalmów 55:15
 Psalmów 86:13
 Psalmów 88:3
 Psalmów 89:48
- Psalmów 116:3
 Psalmów 139:8
 Psalmów 141:7
 Przysłów 1:12
 Przysłów 5:5
 Przysłów 7:27
 Przysłów 9:18
 Przysłów 15:11
 Przysłów 15:24
 Przysłów 23:14
 Przysłów 27:20
 Przysłów 30:16
 Kaznodziei 9:10
 Pieśń nad Pieśniami 8:6
 Izajasza 5:14
 Izajasza 7:11
 Izajasza 14:9
 Izajasza 14:11
 Izajasza 14:15
 Izajasza 28:15
 Izajasza 28:18
 Izajasza 38:10
 Izajasza 38:18
 Izajasza 57:9
 Ezechiela 31:15
 Ezechiela 31:16
 Ezechiela 31:17
 Ezechiela 32:21
 Ezechiela 32:27
 Ozeasza 13:14
 Amosa 9:2
 Jonasza 2:2
 Habakuka 2:5
- Tartaroō**
 II Piotra 2:4
- Questioned**
 Izajasza 30:33
 II Piotra 2:17

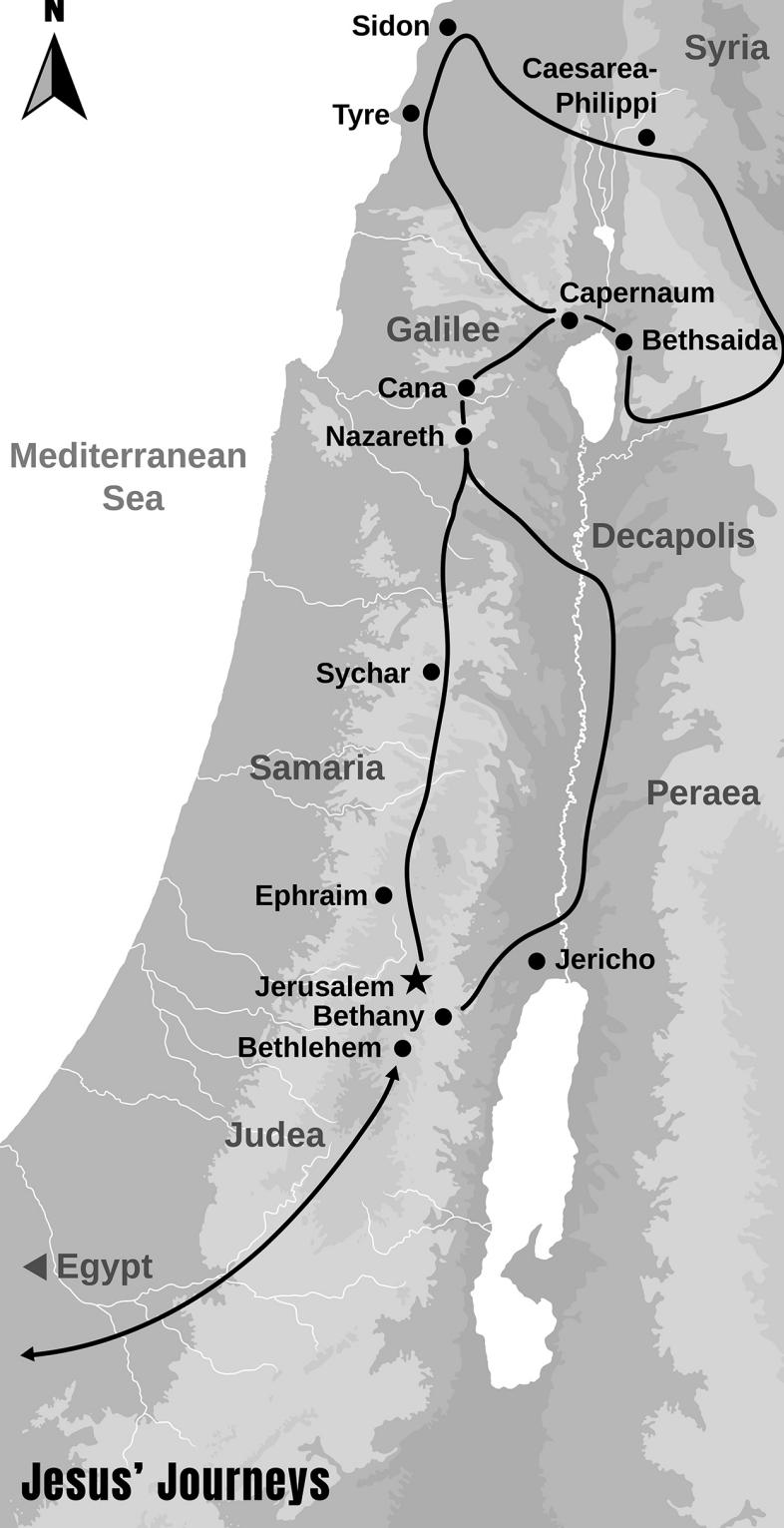

Abraham's Journey

Przez wiele lat Abraham, gdy został wezwany, aby pójść na miejsce, które miał wziąć w dziedzictwo, usłuchał i wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. - Hebrajczyków 11:8

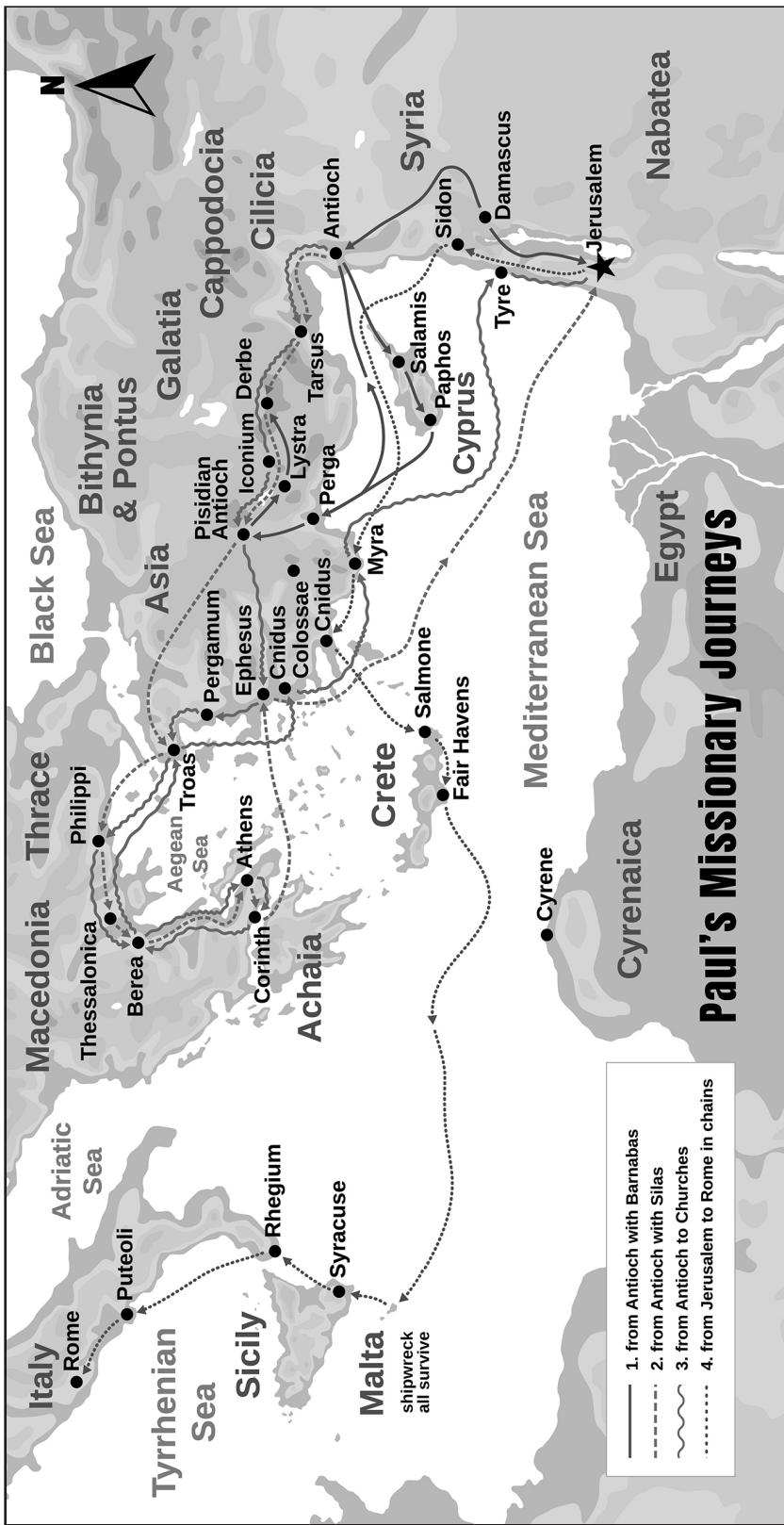

A stało się tak, że gdy faraon wypuścił lud, Bóg nie prowadził go drogą przez ziemie Filistynów, chociaż była bliższa.
Bóg bowiem powiedział: Żeby lud na widok wojny nie żałował i nie wrócił do Egiptu. - Wyjścia 13:17

Bo i Syn Czowieczy nie przyszeli, aby mu służyono, ale aby dać swe życie na okup za wielu. - Marka 10:45

Paul's Missionary Journeys

Paweł, sługa Jezusa Chrystusa, powołany apostol, odleczony do [głoszenia] ewangelii Bogu; - Rzymsian 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Przeznaczenie

Polskie at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego; - Mateusza 28:19

